Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Prima [-Quarta] pars Speculi domini Guilielmi duranti.

https://hdl.handle.net/1874/461248

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

me notario ꝛ testibus infrascriptis vendit ꝛ soluit ipi. a. r. li. tburo. put ipse. a. ꝓfessus fuit tantā esse qūtitatez p ꝑcio dicti in geri repti vltra qūtitatem ꝙentam in instro vēditōnis vt dictū ē. qua solonem ꝛ oia ꝛ singula supiascripta. ꝓmisit ipe. a. dicto. b. ꝓ se suisq; beredib⁹ stipul. ꝑpetuo firma grata ꝛ rata hīe ꝛ tenē. nec ꝓfacere vel venire p se vel p aliū aliq; cā vel ingenio ꝙ iure vel de facto ꝫ pena. xxv. li. tburo. ¶ Si ꝙ min⁹ reptum fuerit qūtitate conuēta vendebit vēditor restituere ꝑciū emptori. ꝓ rata ꝛ de ipa restōne fiet instrm hoc modo. incipies. n. vt in ꝑdicto instrumēto. ꝛ ꝙtinuabis totū vsq; infrascriptis dedit hoc saluo ꝙ vbi dicit ibi plus dic minus. ꝛ vbi idem. b. dic idem. a. post iunge et restituet ipi. b. r. lib. tburo. ꝓm ꝙ capiebat ꝛ erat. ꝓ rata dicti in geri repti minus qūtitate conuēta in instro vēditiōis vt dictū ē quā restōem ꝛ solutionē oia ꝛ singula supiascripta. ꝓmisit dictus. b. ipi. a. ℣. vt supra. hec forma. ꝓbatur extra de dona. ꝓ tuas. ff. de contra. emp. si fundus. infra de parochijs. ℣si. ꝛ ca. Sup quo nota. H. ꝓm Rolan. in aurora sup ꝓmo instrmto. ℣. ꝙ si venditio fit ad mensuram. puta exꝑssa quantitate et mensura rei vendite d̄iminuit ꝓ cium. ꝓ numero in gerum que d̄sunt. ff. de act. emp. ꝛ ven. ꝛ erū. §. j. qd̄ verū ē vbi ꝑcium. ꝓ singulis in gerib⁹ est statutū vt. ff. ℣. igit Si ꝙ tota ꝓssessio vendita sit generalit. ꝓ eodē ꝑcio puto vendo tibi hūc fundum qz est. r. in gerū. ꝓ. e. li. tburo. tunc si non inueniant tot in gera habeat rō bonitat. Item est si minus in qualitate inueniat. vt si dixi vēdo tibi banc petiam terre. r. in gez inter que sunt quatuor in gera vineata habeat ratio bonitatis. ff. eo. si in qlitate. ꝛ. l. si fundo vendito. ꝛ. l. si d̄nus. ꝛ. ff. de enic. si fūdo tradito. ꝛ sic minuit ꝑcium vt supra dictum ē ꝛ econtra si plura inueniant qz sit dictum addet ꝑcium. ꝓ rata. quia eadem ꝙz esse ratio ꝙrario. ar. ff. de le. iij. l. fi. ꝛ fi. ꝛ ar. ad hoc ēt ℣ dona. ꝓ tuas. cautela tū est ꝙ hoc in instro exprimat vt supra ꝓz in forma. lz ita sit ꝙ iure cōi. H. Hic queri si vēditor donator vel testator sic dixit vendo dono lego tale ꝑcium infra tales confines qđ est. l. iugerum ꝛ repiunt. lv. queri quid de illis ꝙnq; ꝛ ad uerte ꝙ facilius in donatione ꝛ legato ꝓcedit qđ q̄n in emptione. qa in illis non exprimit ꝑcium. i em ptione sic. ꝛ si taxat vel non taxat ꝓ iugera expedit um ē supra. In his. n. habet rō ꝓcij. occurrit ergo plr dubium in alijs casib⁹ vbi non est ꝑcium. ꝛ videt ꝙ sola iugera numerata ueniant in emptores donatarū vel legatarium ꝓ. l. pe. §. pe. ff. de ac. emp. ꝛ ven. ꝛ de ꝙtraben. emp. l. comꝑhensum. Audiui d̄m meum tenere cōtrarium ꝓ. l. ff. de le. j. si fundum ꝫ conditione. §. si libert⁹ in fi. ꝛ de le. ij. cum pater. §. pater q̄ filio. dicebat g̃ multum differre an ꝑdicti ꝛceptum suū exprimentes inciꝑiant a numero vel mensura. ꝛ tūc mi plus veniet. facit ff. de le. j. si ꝛ⁹ testamento. in ꝑn. an explicet ꝙ noia de signantia certam speciē vel coꝛ⁹ determinatū licet ꝛo postea mēsuret. tūc. n. mēsura est loco demonstrationis que falsa ē. nec viciat nec minuit ꝛo cui adijcit. ff. de le. j. si seruus legatus. §. q̄ q̄nq;. de le. iij. bis verbis. §. pare con. ꝛ demon. l. demonstrato. C. de fal. cau. adiec. le. l. j. ꝓ totum. ad ꝑdicta bū facit. l. si venditor. ff. de act. emp. ꝛ ven. ꝛ qđ no. eo. ti. l. pe. §. fi. ℣. hoc tñ nota ꝙ si fundo vendito cohererent litora. vt vie publice aut nemus publicū non cederent in mensuram. puta exꝑssa quantitate et mensura rei vendite d̄iminuit ꝓ cium. ꝓ numero in gerum que d̄sunt. ff. de act. emp. ꝛ ven. ꝛ qđ no. eo. ti. l. pe. §. fi. ℣. hoc tñ nota ꝙ si fundo vendito cohererent litora. vt vie publice aut nemus publicū non cederent in mensuram ꝫ ad cōmodum ptineat emptoris. ff. de ꝙtraben. emp. litora nisi ꝫ specialiter actū sit. ff. de peri. ꝛ com. rei ven. ad quod. §. j. ¶ De ꝑcio aūt vendita ꝙ rerum dic vt infra de obli. ℣. si ꝙ debitū ꝛ se. ¶ Ultimo nota ꝙ si emi a te. x. coꝛ bes tritici ꝛ non sit ꝑactū vbi illas ꝓstare debeas nō videtur ꝙ teneris portare ad domū meā nec prestare nisi vbi tua interest. ff. de ꝓpositis. in asia. §. j. ad idem. ff. de rei ven. si res mobil. C. de eo ꝙ cer. lo. l. ij. §. nō ita ꝙz. C. vbi in rem acti. l. fi. ij. q. j. si peccauerit in fi. Bald. Nota ꝙ

ille ꝙ vendidit vinū vel frumētū nō tenet ipm portare ad domū emptoris nisi ꝫ ꝓmiserit. ff. de ꝓpositis. pe. l. ite ille ꝑ glo. ꝛ Guil. de cuneo. ℣. ar. ꝓtra. xvj. q. j. reuertimini. H. ꝛ. q. vij. c. j. de decima loquuntur qđ vēditor portare ꝺz ad hospitiū sacerdotis ꝛ vtrobiq; de hoc vide. j. de decimis in fi. ℣.

¶ Remisimus quibus modis ꝛ titulis res trāsferat. nūc videndum restat de securitatibꝰ q̄ ꝓtē formas ꝓmissas ipsis traditionibꝰ ꝛ venditionibꝰ apponunt. Sciendum igitur ꝙ q̄nq; venditor fideiussores ꝓstat. q̄nq; etiā dubitat an res que venditꝝ sit alteri data vel obligata. q̄nq; res que venditꝝ est legi falcidie obligata. ¶ Si igit venditor maior. xxv. annis fideiussorem ꝓstet scribet in fi. instrmēti hoc quod. j. habes ꝺ fideiusso. §. j. ℣. ꝙ si vēditor. vbi ꝺo dubitat an res que venditꝝ sit alteri data vel obligata tunc ante clausulam illā quam venditionem omnia ꝛ singula ℣. sic in instrmēto dicet. Forma. H. Rolan. in. vj. char. ꝛ est. xxvij. ꝛ continuāt forme posite in. §. se. ℣. Insup dictus. a. ꝓmisit dicto. b. ꝓ se suisq; heredib⁹ stipu. ꝙ de re ipsa vel ꝑte ipi⁹ aut aliquo eius iure alijs hactenus datōnem ꝛ obligatōes vel ꝙtractū aliquē in frauꝺem alienatōnis ꝓ se vel per aliū non fecit cuius ꝑtertu vel occasione ipi. b. vel ꝑdicte traditioni ei facte ꝓiudicium aliq̄ generet vel generari possit ꝙ si cū contra hoc fecisse apparuerit ꝓfera uabit ipsum. b. ꝛ ei⁹ heredes indēnes ꝛ nihilomin⁹ ꝺabit ꝛ ꝓsoluet eidem. xxv. lib. tburo. pene nōie stipul. ꝙmisse qua pena soluta vel non ꝑdicta oia ꝛ singula firma ꝑdurent. sup hoc vide supra de re. ec. non alienā. ℣. pozo. ꝛ infra de pigno. §. j. ℣. ꝫ quare. Si ꝙ aliq̄ res alicuius hereditatis in qua falcidia spectat ad vēditorem vendit. quam rem venditor ꝓ falcidia elegit sic in instrumēto ante clausulā illam quā venditōnem et oia de. dicet. Forma. H. Rolā. xxviij. ℣. ꝓterea dictus vēditor cū domū ꝑdictā dixerit esse de bonis hereditatis patris sui in quib⁹ falcidia ꝛ vebitū bonoꝝ ꝫsidiuꝝ sibi iure nature vebet eandē rem ꝓ ꝑte et falcidia sibi i bonis paternis vebita elegit ꝛ accepit nihilominus sibi in reliqs bonis residuo falcidie sic ꝺ ad eū vltra ꝙnct reseruato ꝙ residuū si qđ ē. ꝓ ꝑdictis oib⁹ ꝛ singulis a se in hoc instrumēto. ꝓmissis firmiter obseruandis ipi emptori specialr iure pignoris obligauit ꝺans ꝛ cedes eidē ex cā venditōnis ꝑdū supradicti oia iura ꝛ actōes que vel quas habebat vel habere poterat in bonis paternis ex causa falcidie supradicte vsq; in summam estimationis ꝛ ꝓcij dicte rei quāti ꝓ ꝑte ꝫ valerint necnon ꝫstituens eum ꝓcuratorē in rem suā ꝛ ponens eum in locum suuꝝ ita ꝙ nulla alia vis restitutōnis seu grauaminis vel alterius rōnis condict. obstante possit suo nomine actionib⁹ vtilib⁹ ꝛ directis iure falcidie sup dicte tenere possidē ac ꝺfendere rem eandem ꝛ superipō residuo falcidie sibi iure pignoris obligato se ꝑ ꝑdictis omnibus ꝛ singulis indēnem ac integrum cōseruare renuncians legibus. C. cōia ꝺleg. si duob⁹. §. empto ꝛ ꝺ enic. si fundus. ꝛ omni alij auxilio. ꝺ hoc. C. ꝺ transac. ꝺ fideicommisso. ꝛ ꝺ pac. l. j. et quod not. extra de testa. Rainucius. ¶ Et nota ꝙ ideo hic pena non apponit quia hec securitas inseꝛda ꝑm instrmētum venditōnis añ illam generalē clam quā vēditōes ꝛ omnia ℣.

¶ Tercio loco est notandum ꝙ personarum que his venditionibus et traditionibus consentire habēt. ¶ Quedam sunt que habent ius in re ex obligatiōe vel hypotheca vt puta vxoꝛes ꝛ creditoꝛes ꝛ huiusmodi. ¶ quedam que habent exꝑsciali cā spāle ꝛ ꝑtinens ius sicut legatarij ꝛ fideicōmissarij. ¶ quedā que habēt

ius d̄nij ꝛ ꝓprietat. siue idē ius qđ hūt vēditoꝛes sicut fratres ꝛ consortes. ¶ Itē q̄nq; vēditor ꝓmittit ꝓ alio quo absente qui habz consentire. q̄nq; etiā ꝓ eo ꝙ habet ratificare. ¶ Itē q̄nq; qui absens fuit cōsetit ꝛ renunciat. q̄nq; etiā renūciat. q̄nq; etiā ratificat ꝛ approbat. Itē ꝓmisse ꝑsone aliq̄n sunt ꝑtes contractui traditionis. aliquādo absentes. ꝛ ideo omnibus ꝓ ordinē videamus. ¶ Primo igitur dicamus de ꝑtibus de contractus traditionis rei. Si ꝙ vxor vēditioni ꝑs consentit sic in fine instrmēti scribat. Forma. H. Rol. xxix. ꝛ continuantur. xiij. sequēte eo ordine quo hic sūt. ℣. ad hec d̄na. m. vxor dicti. a. vēditoris. ꝛ filia quenda dicti. b. ꝑdictis omnibus ꝑs dicte vēditioni consentit ꝛ certificata ꝓ me notarium infrascriptū dictā rē vēditā ꝑ suis forte dotibus obligatā renunciauerit omni suo iuri hypothecarum ꝛ cuilibz alij quod habeat vl habere poterat in dicta re vēdita occasione vtuum suaꝝ vl alia quacunq; idē ius totū ipi emptori pacto remittens ꝛ ꝓmittēs eidē ꝓ se suisq; heredibus stipu. ꝑdicta omnia ꝛ singula ꝑpetuo firma. grata habē. tenē. nec cōtra facere vl venire p se vel ꝑ alium aliqua ratione. cā vel ingenio de iure vl de facto sub pena. c. libra. tburo. stipulatione ꝓmissa ꝛ refectione damnoꝝ ꝛ expēsaruꝝ litis ꝛ extra ꝛ obliga. omniū bonoꝝ suoꝝ. qua pena soluta vl nō ꝑdicta omnia ꝛ singula firma ꝑdurent. extra de emp. ꝛ vēdi. ꝙenit. C. ad velley. aur. siue a me ꝛ in concoꝛ. q̄ sunt infra. ℣. ꝫ si. ¶ Sz nunquid consensus vxoris nocet patri eius. dic ꝙ nō. infra de dona. inter vi. ꝛ uxo. §. formatis. ℣. quid si filia. Si igit vxor vēditoris patrē bēat qui tōte filie stipulat⁹ fuerit ꝛ ambo ꝑtes sint ꝛ consentiant. ita scribe. Forma. Ad hec d̄ns. b. socer dicti. a. vēditoris ꝛ eius consensu atq; licētia d̄omina. m. eius filia ꝛ ipsius. a. vxoꝛ ꝑdictis omnib⁹ ꝑtes dicte vēditioni consenserunt ꝛ certificati per me talē notarium infrascriptum dictam rē ab ipso. a. vēditam sibi ꝓ dotibus eiusdē d̄omine. m. obligatā forte renunciauerunt omni eoꝝ iuri hypothecarum ꝛ cuilibz alij quod habebant vl habere poterāt in dicta re occasione dictarum dotiū suarum vel alia quacunq; idē ius ipsi emptoꝛi pacto remittētes ꝛ ꝓmittētes eidē ꝓ se suisq; heredi. stipu. ꝑdicta omnia ꝛ singula ꝑpetuo ℣. vt supra. primo. Sz si alia ꝑsona q̄s pater puta frater. vl aliquis alius mulieri dotē fuerit stipulatus sic vna ipsa consentiat. Forma. At d̄omina. m. ipsius vēditoris vxoꝛ. ꝛ. c. eius frater qui. ꝓ ipsa d̄omina. m. dotē dedit ꝛ eandē in omnē eventum restituēdo dotis extitit stipulat⁹ vt patz in instrumēto ipius dotis scripto manu talis notarij ꝑdictis omnibus ꝑtes dicte vēditioni consenserunt ꝛ certificati ℣. vt in. pr. ꝑ. forma. ¶ Quid si vxoꝛ vēditionis tēpoꝛe sit minoꝛ. sic iurabit. Forma. Insup dicta d̄omina. m. qz minoꝛ erat. rr v. an. maioꝛ tñ. xiij. iurauit coꝛ aliter ad sancta dei euāgelia ꝑdicta omnia ꝛ singula firma. grata ꝛ rata hīe ac tenere ꝛ nō contrafacere vl venire nec restitutionē aliquā impetrare cōtra ꝑdicta vel aliq̄d de ꝑdictis ꝓtextu minoris etatis vl occasione alterius cuiuscunq; extra de iureiur. cū contingat. C. si aduersus vēdi. aur. sacra. xxij. q. v. paruuli. ꝛ. c. se. ¶ Sz si vēditoris vxoꝛ ꝑs vēditioni rei ꝙsentiat. ꝛ obligationi bonoꝝ renunciatoꝛ iuri quod hz in re vēdita ꝛ ꝑbonis obligatis ꝛ cedit emptoꝛi hypothece ius sic dices. H. hō cremoñ. sup. d. l. sempꝛoniꝰ als paul⁹ rñ dit ꝛ als. §. sub lucius. ff. qui. mo. pig. vl hypo. sol. refert sup prima forma huius. §. se vidisse data cōtraria cōsilia iurista. aliquibus dicētibus illaz extēdi etiā ad obligationē pignoris quā fecit vēditoꝛ. ꝓ euictione quasi id fuerit de mēte q̄ ꝓponit. C. q̄ res pig. ob. pos. l. fi. ad fi. ꝛ sic consensus ꝛ renūciatio totum contractum respicit. ꝛ ad accessoria extēdatur. ar. ff. de pac. data. inter socez §. cum inter. ꝛ de le. iij. l. nomē quasi sequela prioris. ff. ꝺ instito. qcunq;. §. ite si tristicio. et. §. seq. Alij dixerant contrariū. §. id ad solā rē vēditam ptinere ꝛ nō ad obligationē euictionis ꝑ. l. iubemus. C. ad vell. Consulebat ergo breuiter sic dici in instrumēto ꝙ vxoꝛ vēditiōi et pignoris vl hypothece obligationi consensit ꝛ suo iuri renūciauit. ꝫ amplioꝛ hic ponit forma. ꝫ ℣. ꝛ insup ponēdus non ē nisi sic rei ꝛitas se ꝺbet nec ēt vsu. ℣. Forma. Preterea d̄na. m. vxoꝛ dicti. a. vēditoris ꝑdicti omnibus ꝑs dicte vēditioni ipius d̄nus de qua hēs supra. §. j. ℣. nūc forma. ꝛ obligationi bonoꝝ a dicto viro suo ipsi. ꝺ. factis consensit ꝛ certificata ꝓ me talē notarium infrascriptum dictam rē vēditam ꝛ ipa bona obligata sibi ꝓ totiꝺ suis ꝛ hypothecata forte renūciauit omni suo iuri forte hypothecaꝝ et cuilibz alij qđ habeat vl habe poterat in dicta re vēdita ꝛ predictis bonis obligatis occasione totiū suarum vl alia quacunq; ꝛ insup ꝓ ꝑcio ꝛ nomine ꝑcij. xxv. lib. tburo. quas confessa fuit se ab ipo. ꝺ. habuisse ꝛ recepisse ꝺdit ꝛ cōcessit eidē omnia iura sua ꝛ actiones q̄ vl quas habet vl habe poterat in dicta re vēdita ꝛ dictis bonis obligatis nomine ꝛ occasione hypothece ad se spectātis in eis ex iure totium suaꝝ constituens eum ꝓcuratoꝛē in rē suā ꝛ ponēs ipm in locū suū ita ꝙ ammodo suo nomine actionib⁹ vtilib⁹ ꝛ directis loco ipi⁹ d̄ne. m. ꝛ sic ipa poterat ex cā hypothece facere ꝛ dicta re vēdita ꝛ ipi⁹ bonis obligat. oib⁹. a. creditoꝛib⁹ ꝑferat ꝛ possit sicut ipa poꝛat rē ipsā ꝺfendere ꝛ ꝛ ipis bonis obligatis agere ꝛ quoscūq; alios creditoꝛes excludere. ꝛ noie ipius hypothece ꝛtra quācūq; ꝑsonā agere. expiri. excipe ꝛ replicare. cōsequi ꝛ tueri ꝛ omnia singula facere que ad modū ipa potuerat. ipi tū d̄ne. m. post dictū. b. ꝛ dictis bonis obligatis iure suo hypothecaꝝ in integꝝ reseruato. verūtn nō obstante ꝙ ipa sit ꝓ ꝛ tpe vl ꝓtio ꝛ iure. Idē. b. ꝛ ꝑdicta obligatio sibi facta ipi d̄ne. m. ꝛ hypothece sue ꝓ omnia ꝑferat. que omnia ꝛ singula supiascripta. ꝓmisit ipa d̄omina. m. dicto. b. ꝓ se suisq; heredibus stipu. ꝑpetuo firma. grata ꝛ. vt supra ℣. primo igitur vsq; in fi. iunge renūcians exceptioni sibi nō dati ꝛ nō soluti dicti ꝑ ctj toli conditioni sine cā in factum actioni et oī alij auxilio iuris vl facti. hec ꝓbantur. C. ad vell. etiā constante. ꝛ. l. iubemus. ff. ꝺ his que in frau. credi. si pignus. ff. ꝺ trāsac. cū aquil. ff. qui po. in pig. ba. l. ij. in fi. et. l. si fūdū. C. e. cum tibi. C. de his qui in lo. ꝓmo. cre. suc. l. j. extra de empti. et vē. ꝙenit. C. ad vell. aur. siue a me. et infra ꝺ obli. et soluē. §. j. in ꝓma forma. ℣. fi. ¶ Utz aūt vxoꝛ possit vnacum viro vl ꝓ eo obligari. nō. infra de obl. ꝛ solu. in ꝓma forma sup ℣bo renūciantis. vez si res dotalis vel etiā ꝺnatio. ꝓpter nupt. constante matrimonio alienet ꝛ vxoꝛ cōsentiat. talis cōsensus ꝑm leges cā nō obligat. nec etiam iuramētum ab ea sup hoc ꝑstitus quin possit contrauenire. vt. ff. de fūdo do. l. lex iul. C. ꝺ legi. nō ꝺubium. x. dist. vides secutus ꝑm canōes. vt extra de iureiur. cum contingat. et iudices seculares cogēdi sunt ꝑ cē. eccle. in hoc ius canonicū obseruare. vt i cōstitu. Alex. iij. c. titu. quia nonnulli. H. quaꝫ hodie nō habemus. ꝫ ex illa formata fuit ꝺcre. licet. de iureiurā. lib. vj. ꝛ quod hic sequit fuit additio vsq; ad ℣. hoc autē scias. ℣. ¶ Sed pone vxoꝛ viro consentiēte alienauit ꝑdiuꝫ ꝺfale. et se te enic. obligauit. et vir sub pena ꝓmisit nō contrauenire. nunc vir ipe vēdicat illud. ꝙri mo queritꝝ an hoc facere possit nō obstante ꝙsēsu. Secundo an ꝙ pena incidat vēdicando. Tercio si eniuncta tur an possit mulier ipa ꝺ enicē. cōueniri. In ꝓma qō ne videt ꝙ nō possit. ar. C. de iure do. si ꝑdium a cōtrario sensu ꝫ dic contra ꝙ nō obstat ei⁹ consensus. nā etiā si ipe idē alienasset posset cōtrauenire. C. de re. vxo. ac. l. vnica. §. ꝛ cū. l. infra ℣. ite pone. Ite in secūda qōne vide ꝙ nō incidit in penā vēdicando. nam cū sit alienatio ꝓhibita nec facta teneat. vt in ꝑdicto. §. ꝛ cū lex. ergo nec pena nec quicquid ex eo vel ob id sequat. C. de legi. nō ꝺubium. x. dist. vide. nec ob. C. ꝺ ꝑdi. mi. et si is

L. fol.
802

RARIORA

Cm

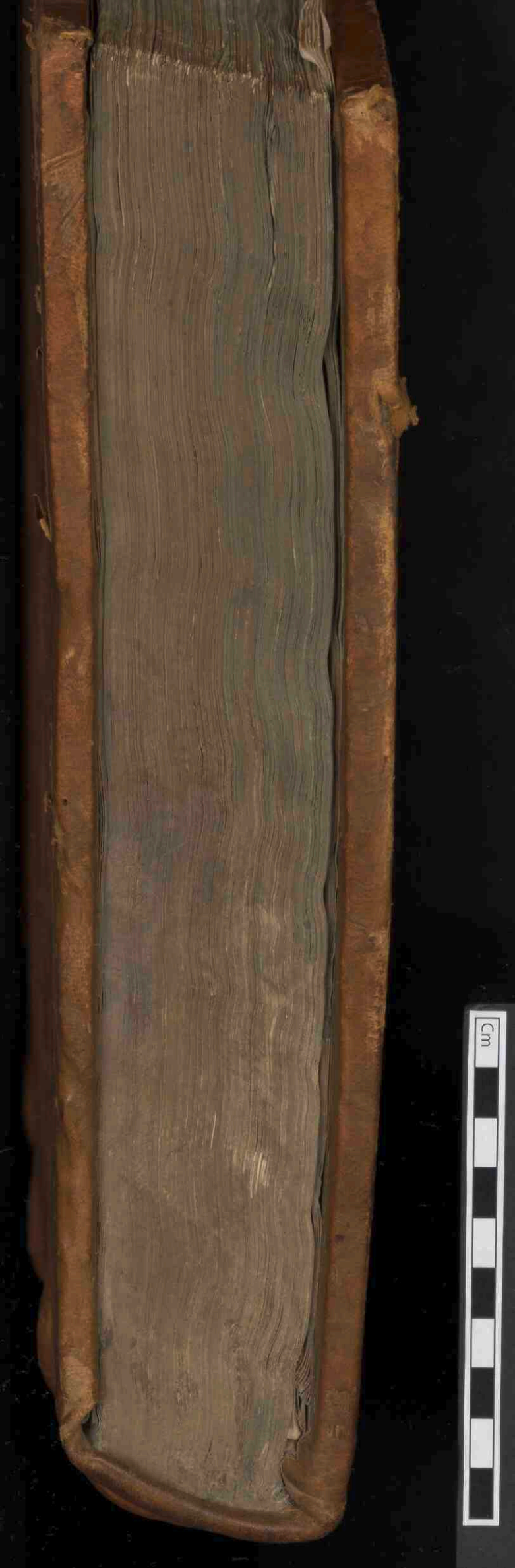
Cm

Cm

Cm

184

L. fo.
802

286. **Guilelmus** Durandus (Durantis), Speculum judiciale cum additionibus Joh. Andreae et Baldi, a Francisco Moneliensi correctum et editum. P. I, III, IV. Neurenberg, Ant. Koberger 2 Mei, 2 Juni 1486. 2 dln. 2o.

L. 2o. 801, 802

DOMEIN-ARCHIEF
TE
UTRECHT.

¶ Incipiunt rubrice tercie z quarte partis speculi.
¶ De accusatione. fol. .ſ.
¶ De renũciatione. ix.
¶ De inquisitione. x.
¶ De criminib⁹ in modum exceptionis oppositis. xvij.
¶ De notoriis criminib⁹. xviij.
¶ De abolitiõe z purgatiõe. xxj.
¶ Incipit quarta pars et primo de libellorũ cõceptiõe. xxij.
¶ De summa trinitate z fide catholica. xxxij.
¶ De constitutionib⁹. xxxiij.
¶ De rescriptis. xxxiiij.
¶ De consuetudine. xxxiiij.
¶ De postulatione. xxxiij.
¶ De electione. xxxv.
¶ De translatione. xl.
¶ De auctoritate z vsupalij. xl.
¶ De renũciatiõe. xl.
¶ De supplenda negligentia prelatorum. xl.
¶ De etate z qualitate z ordine pficiendorum. xl.
¶ De sacra vnctione xlj.
¶ De filijs presbyterorz. xlj.
¶ De seruis non ordinãdis z eorz manumissione. xlj.
¶ Instrumentũ manumissionis alicui⁹ ordinandi. xlij.
¶ Generale instrumentũ manumissionis. xlij.
¶ De obligatis ad ratiocinia prestanda. xlij.
¶ De corpore viciatis. xlij.
¶ De bigamis. xlij.
¶ De clericis peregrinis. xliij.
¶ De officio archidiaconi. xliij.
¶ De officio archipresbyteri. xliij.
¶ De officio vicarij. xliij.
¶ De officio iudicis delegati. xliiij.
¶ De officio ordinarij z de maioritate z obedientia. xliiij.
¶ De officio iudicis. xlv.
¶ De treuga z pace. xlv.
¶ De pactis z trãsactiõib⁹. xlvj.
¶ De aduocatis. xlvij.
¶ De procuratorib⁹. xlvij.
¶ De his que vi. metusue causa fiunt. xlvij.
¶ De integrũ restitutiõe. xlviij.
¶ De alienatione iudicij mutandi causa facta. xlix.
¶ De arbitris. .l.
¶ De iudicijs. .l.
¶ De ordine cognitionũ. lvij.
¶ De plus petitiõibus. lvij.
¶ De causa possessiõis et proprietatis. lviij.
¶ De restitutiõe spoliatorz. lxvj.
¶ De dolo z cõtumacia. lxx.
¶ De eo qui mittit in possessionem causa rei seruande. lxxij.
¶ Ut lite pẽdẽte nil innouet. lxxiij.
¶ De sequestratione possessionũ z fructuum. lxxiij.
¶ De confessis. lxxv.
¶ De probationib⁹. lxxv.
¶ De fide instrumentorz lxxv.
¶ De iureiurando. lxxvj.
¶ De pscriptionib⁹. lxxviij.
¶ De appellatiõibus. lxxx.
¶ De peregrinatiõib⁹. lxxxv.
¶ De confirmatione vtili vel inutili. lxxxv.

¶ Incipit liber tercius et primo.
¶ De vita z honestate clericorum. lxxxv.
¶ De cohabitatione clericorum et mulierũ. lxxxv.
¶ De clericis cõiugatis. lxxxv.
¶ De clericis nõ residẽtib⁹. lxxxvj.
¶ De pbẽdis z dignitatib⁹. lxxxvij.
¶ De clerico egrotante vel debilitato. lxxxix.
¶ De institutiõibus. lxxxix.
¶ De cõcessiõe pbende. lxxxix.
¶ Ne sede vacante. xcj.
¶ De his que fiũt a prelatis sine cõsensu capituli. xcij.
¶ De his que fiunt a maiori parte capituli. xcij.
¶ Ut ecclesiastica beneficia sine diminutiõe cõferant. xciij.
¶ De reb⁹ eccl'ie nõ alie. xciij.
¶ De precarijs. xciiij.
¶ De cõmodato. xciiij.
¶ De depposito. xcv.
¶ De emptiõe z venditiõe. xcvj.
¶ De locato. cx.
¶ De rerũ pmutatiõe. cxxxj.
¶ De feudis. cxxxiij.
¶ De pig. z alijs cautiõib⁹. cxlij.
¶ De fideiussoribus. cxlvij.
¶ De obligationibus et solutionibus. cxlix.
¶ De donationib⁹. clx.
¶ De peculio clericorz. clxj.
¶ De testamẽtis. clxij.
¶ De successiõib⁹ ab intestato. clxx.
¶ De sepulturis. clxxiij.
¶ De parochijs. clxxv.
¶ De decimis. clxxvj.
¶ De regularibus. clxxviij.
¶ De quersiõe piugatorz. clxxviij.
¶ De quersiõe infideliũ. clxxviij.
¶ De voto z voti redẽptiõe. clxxix.
¶ De statu monachorz. clxxix.
¶ De religiosis domib⁹. clxxxiij.
¶ De capellis monachorz. clxxxv.
¶ De iurepatronatus. clxxxv.
¶ De censibus z exactionib⁹ z pcurationibus. clxxxvj.
¶ De consecratione ecclesie vel altaris. clxxxix.
¶ De eccl'ijs edificãdis. clxxxix.
¶ De imunitate eccl'iarz. clxxxix.
¶ Ne clerici vl' monachi. clxxxix.
¶ De sponsalib⁹. cxc.
¶ De despõsatiõe impuberũ. cxcij.
¶ De clãdestina despõsatiõe. cxcij.
¶ De sponsa duorz. cxciij.
¶ De pditiõib⁹ appositis. cxciij.
¶ Quid clerici vel vouentes matrimoniũ ptrahere possunt. cxciij.
¶ De eo qui duxit in matrimoniuz quã polluit p adulteriũ. cxciij.
¶ De piugio leprosorz. cxciiij.
¶ De cõiugio seruorũ. cxciiij.
¶ De natis ex libro ventre. cxciiij.
¶ De cognatiõe spũali. cxcv.
¶ De cognatiõe legali. cxcvj.
¶ De eo qui cognouit. cxcvj.
¶ De psanguinitate z affi. cxcvij.
¶ De frigidis z maleficiatz. cxcvij.
¶ De matrimonio contra interdictum eccl'ie ptracto. cxcvij.
¶ Qui filij sint legi. cxcviij.
¶ Qui matrimoniuz accusare possunt. ccj.
¶ De diuorcijs. ccij.
¶ De secũdis nuptijs. cciij.
¶ De donationibus inter virum et vxorem z de dote post diuorciuz restituenda. cciij.
¶ De dote post diuorciũ. cciiij.
¶ De accusationibus. ccviij.
¶ De calũniatorib⁹. ccix.
¶ De symonia. ccix.
¶ De magistris. ccix.
¶ De iudeis z saracenis. ccx.
¶ De hereticis. ccxj.
¶ De scismaticis. ccxj.
¶ De infanti. z langui. ccxj.
¶ De homicidio. ccxj.
¶ De adulterio z stupro. ccxij.
¶ De raptorib⁹ z incẽdiarijs z violatorib⁹ ecclesiarz. ccxiij.
¶ De furtis. ccxiiij.
¶ De vsuris. ccxvj.
¶ De crimine falsi. ccxvij.
¶ De sortilegijs. ccxvij.
¶ De clerico venatore. ccxvij.
¶ De clerico excõmunicato ministrante. ccxvij.
¶ De clerico non ordinato ministrante. ccxvij.
¶ De noui opis nũci. ccxviij.
¶ De damno infecto. ccxviij.
¶ De priuilegijs z excessibus priuilegiorum. ccxviij.
¶ De iniurijs z dãno dato. ccxix.
¶ De penis. ccxxiij.
¶ De penitẽtijs z rmissiõib⁹. ccxxiij.
¶ De sentẽtia excõis. ccxxiiij.

¶ Incipit tercia pars Speculi eximij doctor vtriusq; iuris dñi Guilhelmi durãti cum additionib⁹ dñi Jo. Andree z dñi Baldi suo loco integerrime vbiq; posit⁹.

Superius in pte pcedenti plenius explicauim⁹ qualiter in ciuilib⁹ sit negocijs pcedendũ. Sed qm̃ criminalia iudicia sepe frequentant. z qz publice vtile est ne maleficia remanẽat impunita. ex de sen.excom.vt fame. ff.ad.l.aquil'.l.ita vulneratus.rñ.j.in fi.iuxta illud. H. Exodi.xj. vltra me.qđ hic in pn. nõ debuit pteriri. qa habet'.xxiij.q.v.§.ij. Z. maleficos nõ patieris viuẽ: iõ vtile fore puidimus de ipsis noua doctrina aliq; disputare. ¶ Ad cuius rei noticiã pnoscendũ ẽ q; de crimib⁹ qnq; modis agit'. de quib⁹ p speciales titulos disserem⁹ scz p accusationẽ. z hoc regulare ẽ vt. C.ad.l.cornel'. de falsis cũ suppositi: vt. C.ad.l.fauiã. de pla.l.iij. ¶ Per denũciationẽ vt de accusati.ea quidẽ. ¶ Per inqsitionem vt.ff. de offi.psi.pgruit. ¶ Excipiẽdo.extra de ordi.cog.c.ij.cũ suis pcor. ¶ Et extraordinarie vt in notoris vt hec legũt' extra đ accusatõ. sup his. z.c.qliter. §.ad corrigẽdos. z.c.euidẽtia. z de simo.licet hely. ī pn. ¶ Et no. H. fm Roff. vbi supra. z vide qđ đ hoc no. de regu.iuris peccatũ li.vj. Z. q; crimẽ est pctm̃ accusatione z damnatõe dignissimũ: vt.lxxxj.di.apostol⁹ ī fi. vbi no. ppter q̃ crimina qs sit deponendus. z.xxv.di.§. nũc autẽ. z ex hoc pcedit accusatio criminalis: qnq; etiã crimĩs appellatio late p̃z cõplectẽs omne pctm̃ ex deliberatiõe pcedẽs: vt.c.di.§.crimĩs. tũc añt ex crimĩe ad accusationẽ pueni't cũ illud in actũ pcedit alioq̃n cogitationis penã nemo mere't: nec inde accusatio pcedit: vt de pe.dis.j. cogitatiõis q̃ est.ff. de penis. et sic intelligi't ea. di.si qs nõ dicã rape que ẽ. C. de epis z cle. cum suis cõcor. licet sit ar. ptra. extra de homici. p humani. H. li.vj. ibi soluit' in glo. si mãdauit. Z. accusatio g̃ actus desiderat sicut z lex aquil'. dãnũ. H. puta vicio scriptoris ꝺ deficere. ff.ad.l.aquil'.l.j. z.l.si seruũ meum. Sic et actio qđ metus causa req̃rit damnũ. ff. ꝛc. sic posuerat Roff. vt supra. Z. ex quo ipa actio oriat'. ff. qđ metus cau. § z part⁹. sicut z pctus bonefidei desiderat morã q̃ ẽ cã quare agit' ex ẽctu. C. de in integ.resti. minorum persona. H. hic continuauit Roff. ỽ. item requiritur qui habetur.j.ti. proxi. ante fi. Z.

¶ Capitula autem huius partitionis sunt hec.

¶ De accusatione.
¶ De denunciatione.
¶ De inquisitione.
¶ De criminibus in modum exceptionis propositis.
¶ De notorijs criminibus.
¶ De abolitione z purgatione.

¶ De accusatione. Rubrica.

H. De quatuor rubricis huius operis in hac materia que distinctim sunt scribende z allegande. vide qđ dixi super rubrica de accusatiõe: z super ea plene dixi qui tractent partem illam qui accusare non possunt. et de Roff. bene vide supra rubrica pri. Ex practicis auctoris alij nõ ponũt hanc rubricã nisi Egy. rubrica. lxxxiij. z duabus sequentibus que tamen plus competũt quarte parti. et rubica. cv. cum duabus sequentibus. Bonagui. etiaz competit quarte parti. Alber. gall'. posuit hanc rubricam de accusatione cuius q̃plura dicta posuit auctor supra de accusatore. Guil. de suz. charta. ij. posuit casus in quibus sine accusatore pceditur. Rolan. doctor hanc rubricam posuit in principio. Z.

Dobis de accusatiõe tractaturis in primis videndũ occurrit. H. premittunt predicti Rof. z Rol'. primus quid sit accusatio. secundus quid sit accusare. Az. in sum. eo. t. in prin. dicit q; hec duo sunt idem. z dicunt q; est aliquem in libello reum crimis deferre vel facere ad vindictã. Hosti. hoc plenius ī sum. eo. ti. in prin. ibi vide. Z. ¶ Qualiter in accusatiõe pcedat'. ¶ Secũdo vero super quibus criminib⁹ fiat accusatio z de penis accusator. ¶ Tercio qui ad accusationem criminũ admittãtur. ¶ Quarto coram quibus est accusatio facienda. ¶ Quinto quid iuris sit de contumacia accusatoris. ¶ Sexto de cõtumacia accusati.

Qualiter in accusatõe procedendum sit facile est videre: nam fere eadem in ea seruãda sũt que z in ciuili actione: nam libellus in vtroq; datur q̃uis diuersimode cõcipiatur: vt patet in tra. libell'. in ti. de accusati. volens igitur alium accusare criminaliter videat vtrum habeat probatiões suas paratas que in talibus plene ac clarissime requiruntur: vt. C. de eden. is apud quem. ij. q. vlt'. sciant. C. de edi. diui adri. tol. l.j. si autem sit crimẽ publicũ consideret qua debet lege deferre quia hoc facit lex in publicis vel criminalibus: qđ actõ in ciuilibus. ff. de accusat'. libellorum. que est. ij. q. viij. C. qui acc. nõ po. l. data. ¶ Si vero sit priuatum z habet certum nomen accuset in illo crimĩe. ff. de pri. delic. l. fi. z. l. j. ¶ Sz si non habet ppr̃ium nomẽ accuset crimen stellionatus. ff. đ cri. stelli. l. ij. Accuset etiam si potest. l. municipali si ibi sit certa pena statuta. viij. dis. que contra mores. xj. di. in his. xviij. q. ij. seruitium. z etiam vtraq; latentur si potest. s. ciuili z municipali. l. vt sic Judex per vtrãq; vl' saltem per eam que sibi magis videbitur expedire possit punire licz eã statutum penam inducat non ob hoc tollit antiquam nisi hoc expresse dicat. ff. de actio. z obliga. quot'. lex. C. de sepul. vio. qui sepulchrum. ¶ Sed z si cogatur eligere stet statuto. H. non potest in hoc dari certa doctrina sed est videndum qđ plus expediat accusanti. hoc tamen dixit auctor ppter opinionem que habet penam iuris tolli per statut'. z de hoc ī remis. quã statim subdit. Z. qđ posterius est quia posterior derogant prioribus. ff. de iure codi. diuus. Bal. no. q; pena statuti est potius eligenda q̃ pena iuris cõmunis quia statutum est posterius. vide supra de pena teme. liti. z quia potestates iurant seruare statuta. z adde qđ no. ff. de ac. l. senatus fm vnam lec. z opi. Bar. Z. ij. q. viij. libellorum. extra de consti. c. fi. xix. di. in canonicis. de consecra. di. iij. celebritatem. de hoc supra ti. pri. in fi. H. vide qđ ibi dixi. z nunc prosequitur quasi ad litteram verba Rof. eo. ti. z ti. ibi se. z ti. qualiter ī accusatione procedatur. vbi preter. ỽ. sed pone. q̃ fuit Alb. gal. inuenies que sequuntur. Z. His igitur consideratis accusator debet se coram iudice presentare z ei dicere. Domine volo talem de tali crimine accusare: vñ postulo vt eum citetis: z tunc iudex de iure licet hoc de consuetudine non seruetur: debet ei dicere ex quo vis eum accusare obliga te q; accusabis z q; inscribes z accusationem prosequeris: z alia facias que sunt in accusante necessaria: z sic postea euz citabo q; si iudex velit citet: al's non. nullus em̃ citandus vel exhibendus est nisi quẽ iudex preceperit. hec probant'. C. de exhiben. reis. l. nullus. z. l. neminẽ. C. q̃ accusa. nõ pos. qui crimĩe. ¶ Hoc tamẽ fallit in quibusdã qui possunt etiam inuiti absq;

ꝓcepto iudicis exhiberi. ꝓmo in falsatore monete: vt. C. de fal. mo. l. j. ī ꝓn. Item in deserto re militie. Itē in publico latrone. Itē in agro⁊ depopulatore. Item in virginis raptore. cum em̄ istos liceat occidere multo fortius ly vinctos adducere. C. qñ li. vni sine iu. se vindic. l. j. ⁊. ij. C. de rap. virgi. l. vnica. C. de epi. au. rapto⁊ res. ⁊ forte idē in fure vt liceat ipm̄ viuū tamen repsentare nō occidere nisi in casib⁹: vt. ff. de fur. interdū. §. q̄ furem. ⁊. ff. ad. l. aqui. l. itaq⁊. §. fi. ⁊. l. ß ⁊ si quicunq⁊. ff. ad. l. corne. de sic. qui furē. extra ꝺ homici. si perfodiēs. ¶ Idē forte in debitore ex maleficio fugiēte: nā possuꝫ eum vinctū ducere nō occidere. ff. de his q̄ ī frau. cre. l. ait p̄tor. §. si debitorē. ⁊ in aute. vt iudi. si. quoq̄ suffra. §. necessitatē. ⁊ vt nulli in. §. si vero q̄s. ⁊ ī alio casu qui ē supra de psump. §. spēs. ℣. violēta ibi. item si q̄s denū ciet. Idē ꝑm mar. ꝺ pha. in sua. vj. q. in tractatu de homi. que. j. de feu. §. ij. est. xviij. in hoīe meo fugiēte quia licet sit in fuga tn̄ eius possessionē ⁊ domū retineo. ff. de vsucap. non solum. al's incipit retinere. §. de illo. ⁊. C. ꝺ bis q̄ ad ec. ꝓfu. si seruus. ⁊ de epi. ⁊ cleri. si q̄s curialis. et ff. de acqui. pos. rē que nobis in fi. ⁊. C. vbi q̄s de cur̄. vel cobar. l. j. ⁊ vt nulli liceat sine iudi. se vindi. l. j. ¶ Sunt ⁊ alij casus in q̄b⁹ sine iudicis auctē pōt quis ius sibi dicere: q̄s dic vt supra de actore ℣. itē qui vult. Bal. no. hic q̄s licet occidere cape. ß econtra quosdā licet viuos cape non tn̄ occidere. C. de malefi. ⁊ mathema. l. fi. Ẓ. ¶ Nec mirꝫ si in criminali cā sic se obligat accusatoꝛ ⁊ inscribat: nā in ciuili ē idē: licet id ꝓsuetudo general' nō seruet. nō em̄ ꝓius de iure reus citar' nisi actoꝛ ꝓus caueat se. j. duos menses litē ꝓtestatuꝫ ꝛc. q̄ habeat'. C. ꝺ lit'. ꝓtesta. autē. libellū. q̄ est in. q. ij. ⁊ est rō in ciuilibus q⁊ non sine magno incōmodo a nr̄is negocijs euocam̄: vt. ff. quēadmo. tes. ape. si q̄s ex cōsignatorib⁹. et multo fortius ī accusatiōib⁹ vbi ē maius periculū: ergo magꝭ tenacit' ꝓcedendū: vt. ff. ad car. l. j. xlv. di. q̄escam⁹. vij. q. ij. c. ij. Usus tn̄ hoc nō tenet' nā iudices pati ad p̄dā. H. verba Rof. Ẓ. ad nutū citāt nec clamorem expectāt. ¶ Quid si accusatoꝛ sit filiusfamil'. ꝺz hr̄e patris ꝓsensum: vt. C. de bo. q̄ li. cū nō solū. §. j. de q̄ etiam dixi supra de accusatore ℣. itē q̄ ē filius. ꝓsensus aūt huius sic scribet'. Forma. H. Rolan. li. vj. de scriptur' iudicij crimina lis in ꝓn. Ẓ. L. pater. Ꝯ. sup iudicio accusatiōis faciēde p ipm̄. h. sup tali crimine. H. An sufficiat generalis ꝓsensus; ⁊ an vnicus in vna cā. vide ℣. supra e. ℣. ß quid si pater. ⁊. j. ℣. se. Ẓ. Cōtra. p. ⁊ etiā sub re conuētiōis iudicio si idē. p. p̄fatū. h. recōuenit ipsi. h. filio suo agēti ⁊ defendēti ꝓsentit ⁊ is ꝓsensus p̄stari ꝺz ī initio litis. ⁊ iste. h. dicet in li. h. de sui p̄is ꝓsensu accusat ꝛc. eodē q̄q⁊ mō scribet' p accusato filiosa. ¶ Qualiter aūt in crimib⁹ fiat citatio satis claret. nā sicut ⁊ ī ciuilib⁹ de qua. ⁊ de hac supra de cita. §. nunc de tpe. ⁊. §. viso. ⁊. §. seq̄t'. ⁊. §. iā de citat'. citabit' em̄ q̄s ī ciuilibus trib⁹ edictis vel vno peremptorio p oīb⁹ vt in ꝓe. §. nūc de tpe. eodē modo etiā in crimīalib⁹. xxiij. q. ij. de illicita. ff. de penis absentē. C. qui ac. nō pos. q̄ crimine. xj. q. ij. de illicita rursus. ⁊. c. se. ⁊. ff. de pu. iudi. int' accusatorē. ⁊ qꝺ ibi dicit'. nec p singulos dies ꝛc. intellige q⁊ ter est citādus sed nō possum p singulos dies id est hodie cras ⁊ postcras: ß ter citabit' p tria edicta vt iam dicā. Scias igit' q⁊ iudex ꝺabit ī p̄mis. xxx. dies ei quez citat vt ī illis cōponat suos mestos penates. i. vt cōponat. et oꝛdiet domū ⁊ res suas ꝓsanguineos ⁊ familiā ꝓsoletur dicēs eis mesti estis de hac accusatōe q̄ mihi parat' a tali: ß nolite timē de⁹ em̄ me liberabit: sic compono ⁊ oꝛdino de reb⁹ meis: non em̄ forte redire potero q⁊ non credar fideiussoꝛib⁹ vel non erit talis criminis accusatio q⁊ eis debeam cōmitti. penates aūt edium dij dicti sunt et hac similitudine hoc dictū est. hec ꝓbantur. C. de exhi ben. reis. nullus. H. Ubi Ly. allegans hunc ℣. posuit qꝺ est supra que tn̄ fuerūt verba Rof. ti. qualit' in accusatione ꝓcedat'. et ē ethymologia: penates id est penes nos nati. Ẓ. Sed pone. t. accusatus de furto vult dare fideiussoꝛes nūquid admittet': videt' q⁊ sic. Bal. ꝺ hoc vide supra de sen. cir. fi. ℣. captꝰ ī furto. Ẓ. nā accusatus de crimīe capitali ē fideiussoꝛib⁹ cōmittēdus. C. de appel. eos. §. pe. ff. de custo. ⁊ exhibi. reo. l. ij. ar. cōtra q⁊ accusatus de graui scelere. ff. e. diuus. graue autē dicit' exq̄ vltimū patit' supplicīū vt in cri. lese ma. vt. C. ad. l. iul'. maie. l. quisq̄s in crimine ꝓdite patrie vel rupti sacramēti. C. de abolitio. fallacit'. vel exquo membꝝ amittitur qꝺ non est ꝑm legem romanā nisi in casib⁹ vt. C. ꝺ ser. fugi. l. ij. in autē. ibi posita ⁊ libez corpus non recipit estimationē: vt. ff. de his qui dēie. vel ef. l. fi. ß ꝑm legem lombard. ꝓ primo furto perdit oculum. H. ꝓ secundo nasū. ꝓ tercio vitam: vt ī. l. se. ⁊ in. l. si quis latro. Ẓ. vt in lombar. de fur. l. j. de fur. ⁊ ser. fugiti. l. de latronib⁹. ß dic q⁊ aut est ꝓfessus crimen ⁊ tunc incarceratur vt. ff. de custo. reo. l. si ꝓfessus. aut nō est ꝓfessus: et tunc aut est accusatus de non graui crimine ⁊ tunc cōmittit' fideiussoꝛib⁹: aut de graui ⁊ tunc nō cōmittit': vt ī pre. l. diuus. ꝓ primo autē furto non semꝑ amittit oculū sed ꝓ qualitate furti vt in lombar. ꝺ ser. fugi. l. ij. H. hic ꝑ termittit compositionē. lxx. solidoꝝ. Ẓ. ⁊. l. si quis latro. ⁊ no. q⁊ accusatus de graui scelere incarcerat' vt custodiat' non vt liget'. H. saluo qꝺ dicit'. j. ℣. cum aūt. Ẓ. vt no. ꝺ exhi. reis: l. q. ꝑm Alb. gal'. H. ti. e. ℣. pone qōnem de facto pollicia. Item Bui. de suꝫ. sub lr̄a. B. Ẓ. ⁊ iunge hic qꝺ no. j. de fideiuss. §. j. ℣. sed pone. L. ¶ Et no. q⁊ dato fideiussoꝛe de psequenda accusatōne vt dixi supra ℣. bis igit' citabitur reus. ff. de publi. iudi. inter. ⁊ si fuerit absens requiret' vbi sit: non em̄ debꝫ cōdemnari seu puniri causa eius inaudita: vt. ff. de requi. re. l. j. in ꝓn. ff. ad. l. coꝛ. de sic. inauditū. extra de cā pos. ⁊ ꝓpie. c. j. de ꝓsti. ecclesia. ¶ Sed nūquid sufficit si ad domū citet' vt in multis casib⁹ ꝓtingit: sicut patꝫ ī concoꝛ. que sunt in ꝓe. §. sequit'. ℣. illud etiā no. q⁊ citatio. ⁊ ℣. sed nūquid sufficit. ⁊ se. vbi de hoc. ⁊ dicunt quidā q⁊ sic vt in ciuilib⁹ ꝓtingit. de quib⁹ in ꝓe. §. nūc de tempoꝛe. H. supra ℣. qualiter in ꝓn. Ẓ. nam eodem modo in his sicut in illis ꝓcedit' vt dixi. Goff. H. sub rubrica de ꝓtumacia rei. Ẓ. ꝓtra. immo ꝑm eum requirēdus ⁊ citandus est in loco vbi est: ⁊ sic q⁊ sciat se citatū. ⁊ hoc nisi per eum fiat quominus ad eū citatio valeat peruenire: vt extra vt lite nō contes. quoniam supra. §. poꝛro. ⁊. ff. qꝺ vi aut clam. l. vim facit. ⁊. ff. de euic. si dictū. ideoq⁊ nō sine causa statutū est q⁊ licet ille citet' nihilominus iudex citans scribat ei in cuius iurisditione citatus ꝓsistat vt per illū citatio innotescere possit. ⁊ q̄liter bona sunt ei annotata ⁊ q̄liter accusatus est: vt. ff. de requirē. reis. l. j. Scribas aūt sub forma posita. j. §. se quit'. ℣. vt aūt in hac. Sed aduerte quia ī domo in qua quis degit ibi citari debet nō vbi habꝫ beneficiū vel domiciliū ꝑm papam. H. In decre. fi. de eo qui mit. in pos. vt ibi scri pſi super ℣. domi. Ẓ. vt in ꝓcoꝛ. que sunt in ꝓe. ℣. sed nūquid. ¶ Cum aūt fuerit coꝛā p̄side sive iudice accusatoꝛ sibi libellū poꝛriget q̄ qualit' ꝓcipiat'. vide. j. ī tractatu libell'. in ti. de accusa. ⁊ de homici. ⁊ ꝺ adul. ⁊ ī alijs ti. illius ꝓticul'. quo facto ⁊ libell'. accusatiōis poꝛrecto. accusatus ꝺabit fideiussoꝛes iudicio sisti. ⁊ de ꝓdemnatione soluēda si fuerit ꝓdemnatus: vel de psona accusati repsentanda: ⁊ hoc si sit tale crimen in q̄ sit fideiussori cōmittendus puta ī quo pena pecuniaria infligitur vt. j. §. poꝛ. ℣. circa. ⁊ se. alioquin si crimen sit maximū:

puta capitale non cõmittitur fideiussori. sed in carcere detrudit & nõnũq3 in cõpedib9 ponit. Idẽ quoq3 dico in accusatore vt sit in carcere vbi magnũ ẽ crimen. Et stent segregati ꝓpter calũnie penã. ff. de custo. & exhib. re. diuus pius. & l. ꝺ custodia. & C. eo. l. j. His peractis reus habebit inducias. xx. dierũ vt ĩ ciuilib9 obseruat. j. q̃s deliberet sup libello: an velit cedere vl̃ ꝓtẽdere. iij. q. iij. offerat. ¶ Quidã tñ ignari. H. dixit Roff. min⁹ intelligẽtes qui nesciũt q̃d dicãt. Z. iuñ. dicũt ꝑfatos xxx. dies de quib9 dixi s. x. qualit̃ ad deliberandũ dari: qꝺ nõ est verꝝ. nã vt ibi dixi p̃. l. C. de exhi. & intro. reis. nullus. loquit̃ añ datũ libellũ si prudenter qꝺ ibi dicit̃ attendat̃. H. Idem az. in sum. in ti. de accu. x. oblate. Z. Tercij dixerũt post ꝑfatos xxx. dies nõ dari inducias deliberatorias nã nõ ẽ verisimile q̃ accusat⁹ cedere velit in crimĩe & ideo stati rñdebit. gr. p̃ eos de peni. di. j. c. quis aliq̃n in. §. his auctoritatib9. x. nõ dico tibi vt te ꝓdas qꝺ nõ est verꝝ. nam q̃nq3 quis in talib9 cedit vt patet extra de simo. p tuas in fi. & extra de elec. dudũ ij. in fi. hẽbit ergo p̃dictas inducias. multa eñ ꝓueniũt tpe que nõ p̃nt ꝓsilio ꝓuideri nã forte accusator interim morie & interim generalis abolitio vel purgatio inducet̃: & alia plura possunt ꝓtingere que nõ lz in scriptis cõib9 cõmendare. H. dixit Rof. q̃ nõ sunt specificanda & hic finit̃ titulus eius qualit̃ in accusatiõe ꝓcedat̃ añ lit̃. contes. vel post. Z. qꝺ tamẽ dixi de numero diez bodie de facto nõ seruat̃. vñ dic vt in p̃. §. nũc de tẽpore. ¶ Si aũt accusatus nõ comparuerit ꝓcedetur ad bannũ & ad alia q̃ dic vt. j. §. sequit̃. ¶ q̃ si defensioni accusati se aliq̃s obtulerit distingue: nã aut crimẽ de quo ille accusat̃ exigit penã pecuniariã. aut sanguinis vt. j. §. proxi. x. circa hoc. & se. In primo casu defensor legitimus admittit̃ p̃stita cautiõe de ꝓdemnatõne soluenda si defensor fuerit ꝓdemnatus & in cã cum eo ꝓcedet̃. ff. de ꝓcura. l. seruũ quoq3. §. j. & l. minor. & l. se. i secundo x⁹o casu defensor nõ admittit̃ nisi ad allegãdas causas absentie nõ causas cause: vt. v. q. iij. c. j. & c. reos. vt in p̃. l. seruũ. §. j. & e. ti. l. absens. ff. de pu. iudi. l. pe. et supra de ꝓcu. §. j. x. sed pone q̃. ¶ Porro libello oblato ac indultis inducijs siue sit laicus siue clericus is cui crimẽ infert̃ accusator se ad penã talionis obligabit: vt ij. q. viij. quisq3 extra de accusa. licet vt videlicz si non ꝓbauerit qꝺ opponit penã quã intulerit patiat̃ vt. ij. q. iij. qui nõ ꝓbauerit & hoc regulariter obtinet. ¶ Fallit tamẽ in casib9 in quib9 nõ ẽ inscriptio necessaria quos & alia q̃ hic desunt dic vt s. in ti. de accusatore. ꝓpe fi. x. itẽ q̃ non recte. ¶ Post hec accusator securitatẽ ꝺ lite ꝓsequenda p̃stet q̃ hoc mõ scribet̃. Forma. H. Hec forma & oñs que sequũt̃ fuerũt Rolan. li. ix. post rubricam de scripturis iudicij criminalis. Z. anno mẽse die &c. H. ꝓmisit mihi notario infrascripto nomĩe talis curie stipulãti ꝓsequi talẽ accusationem sup tali crimine ꝓtra. p. p eũ instituta sub pena. C. lib. turoñ. & si fideiussore sup hoc dederit iungas. & insup ipsius. H. p̃cib9 & mandato. b. de eius extitit sub eadẽ pena fideiussor ad hoc obligãs bona sua tñ primũq3 libellus porrigat̃ debz hoc de iure fieri vt s. in prin. dixi x⁹. is igit̃. Post hꝫ accusatus reus si assit ad iudicis p̃ceptũ securitatem p̃stabit qꝺ preceptum in actis debet redigi sub hac forma. Forma. Talis iudex p̃cepit. p. q̃ hinc ad talẽ diẽ p̃stet idoneam securitatẽ de. C. lib. securitatẽ aũt sub hac forma p̃stabit. Forma. P. ab. h. sup tali crimine coram tali iudice accusatus, ꝓmisit mihi notario vice et noĩe talis curie stipulãti & recipiẽti q̃ si occasiõe premisse accusationis fuerit ꝓdemnat⁹ q̃ ꝓdamnationẽ ipsam soluet sub pena & bãno. C. lib. & plur̃. arbitrio iudicãtis. insup b. eiusdẽ. p. p̃cib9 ꝓmisit mihi notario noĩe quo supra recipiẽti q̃ si dictus. p. p̃fatã nõ solueret ꝓdemnationẽ in se de suo soluet. seu eiusdẽ. p. psonã iudici repsentabit sub pena & bãno. C. lib. & plur̃. arbitrio iudicãtis renunciãs bñficio noue ꝓstitutionis de fideiussoribus et omi alij iuris auxilio. ¶ Qñ aũt cõmittatur pena, ꝓmissa si fideiussores illã non repñtant. vide. j. de dolo & contu. §. restat. x. porro. & se. & j. in. §. fi. x. sed si dedit. ¶ Porro sepe iudicis officio p̃cipiunt̃ alicui securitates & iuratores q̃ sic scribet̃. Forma. p. ante p̃sentiã talis iudicis cõstitutus cũ idẽ iudex sibi p̃cepisset vt eius iuraret stare mãdatis sup eo q̃ tali ꝓuicia dixit. vel q̃ tale quid fecit ꝓmisit mihi. l. notario noĩe & vice talis curie stipulanti & corpaliter ad sancta dei euãgelia iurauit stare parere & obedire de alto & basso oñib9 mandatis que dictus iudex super tali facto p se vel p suũ nunciũ fecerit ĩ pso na vel in reb9 sub pena & bãno. l. lib. & plur̃. iudicis arbitrio. cũq3 stati dictus iudex p̃cepisset eidẽ vt duos iuratores & fideiussores ꝓsignaret eidẽ ad ipsius. p. p̃ces. b. & c. ꝓmiserũt se vnusquisq3 ĩ solidũ obligãdo mihi notario stipulãti vt dictũ ẽ & corpalit̃ iurauerũt se factu ros & curaturos q̃ idẽ. p. p̃cepta iudicis quecũq3 sibi fecit in pson̄a & reb9 attendet & obseruabit alioq̃n ipsi de suo obseruabũt et facient̃ sub pena & bãno. l. lib. et plur̃. iudicis arbitrio renũciãtes nouaꝝ ꝓstitu. & epistole diui adrianiꝺbeneficio & oñi alij iuris auxilio. post hꝫ idez iudex statim eidem. p. p̃cepit sub pena. l. libz. bonoñ. vt bodie det curie pignora de cẽtũ libz. vel q̃ faciat hoc. et hec p̃cepit etiã dictis fideiussoribus sub eadẽ pena vt facient et curẽt q̃ dictus. p. pignora ipsa det in dicto termino alioq̃n dent ipsi de suo saluis nihilomin⁹ reliquis p̃ceptis q̃ iudex taz ipsi. p. q̃z dictis eius fideiussoribus adhuc duxerit faciẽda talẽ ipsi pemptoriũ terminũ p̃figens. j. quẽ suas si quas hz defensiones phet. ex de iure iuran. quintaual̃. ¶ Si aũt crimẽ sit tale qꝺ psonalem exigat detentionẽ sic dicet. Forma. p. occasiõe accusatiõis de se facte ab. H. tali ex cã psonaliter detẽtus traditus & positus fuit a tali iudice ĩ manib9 & custodia talis executoris qui ibidẽ eũ recepit custodiẽdũ diligent̃ & saluandũ et ipsi iudici restituendũ seu repsentandu3 quotiẽs fuerit requisitus donec negociũ p ꝓdemnationẽ vel absolutionẽ fuerit diffinitũ. & hoc sub pena iudicis arbitrio imponẽda. & hec obtinẽt cuz accusatus pñs est. ¶ Cetez si absens sit et defensor p eo admittatur ĩ casu q̃ admitti dz: vt s. H. x. si aũt. Z. & ei⁹ satisdatio hoc modo scribet̃. Forma. Sup accusatiõe p. h. de. p. facta. b. ad ipius. p. defensionẽ veniẽs & se offerẽs ꝓmisit mihi tali notario stipulãti & recipiẽti vice et noĩe talis curie ipm. p. defendere & mihi doli mali ĩ defensione cõmittere: et si idẽ. p. occasiõe dicte accusatõnis fuerit ꝓdemnat⁹ ipam ꝓdemnationẽ soluere vel ipius psonã repñtare sub pena et bãno. C. libz. turoñ. & pluris arbitrio iudicãtis. insup. l. ipius. b. p̃cib9 et mãdato se principalẽ cõstituẽs ꝓmisit mihi notario stipulãti vt supra se factuꝝ et curatuꝝ q̃ dictus. b. p̃dicta oĩa et singula faciet ac attẽdet & obseruabit alioq̃n ipse idẽ. l. de suo ea faciet & attẽdet et seruabit sub pena. C. lib. turoñ. & pluris arbitrio iudicãtis renũciãs bñficio noue ꝓstitutionis de fideiussoribus et oñi alij iuris beneficio et auxilio. ¶ Si aũt postmodũ cõpareat ꝓncipalis cũ eo iuxta p̃missa ꝓcedet̃ nec mireris q̃ ĩ p̃dictis satisdationib9 tabellio stipulat̃. nã ex ei⁹ stipulatõne actio q̃rit̃ de q̃ dic vt s. de ꝓmo et scꝺo decreto. §. iã de effectu. x. et no. q̃ p̃missa. & se. ¶ Post hꝫ aũt accusat⁹ dilatorias exceptiones obiciat si q̃s hz añ lit̃. ꝓtes. nã sicut opponi p̃nt in ciuilib9: vt. C. de ꝓba. excep. & C. de excep. l. pe. et ex eo. pastoral̃. sic et ĩ maleficijs vt. ff. ad. l. iul̃. de adul. si maritus. ij. §. p̃scriptiões. & et̃ emptorias ꝑm q̃sdã vt no. s. ꝺ excep. §. dicto ꝓpe p̃n. ibi vi tñ &c. q̃ si libell⁹ sit ĩcepte ꝓcept⁹ accusabit ex ĩtegro. j. statutũ tp̃us vt ĩ p̃. l. libelloꝝ. & ff. de adul. l. accusatis. ¶ Demũ aũt ĩ accusatiõis negocio ꝓcedat̃ & si nõ hz dilatorias fiat lit̃. ꝓtes. iuret̃ de calũnia & rei ꝓfessio audiet̃. postea si ncce fuerit ꝓbatiões hincinde datas ad hꝫ legitimis inducijs inducant̃

allegatiões partiū audiant. Et post hoc iudex veritate solicite ꝓquisita sniam sup ꝑncipali ferat vt. C. qū o ꝛ qñ iu. aut. q̄ semel. ita vt si ꝓfessus: aut ꝓuictus fuerit ꝓdemnet ꝛ pena legitima ferat vt. ff. de exhi. re. l. si cō fessus. et extra de offi. leg. nisi special. et. iij. q. ij. decernimus. extra de ꝓfes. c. j. ꝛ. ij. q. j. nos in quēcꝫ. et canonica districtio culpā feriat delinquētis. xv. q. vij. si qui vero. extra de simo. licet beli. ita ꝙ si sup illo crimīe certa pena statuta ē illā infligit alio q̄n eā suo arbitrio moderet vt. ij. q. iij. §. nondū. ꝑpe ꝑin. extra de offi. dele. de cauꝫ. ¶ Accusati aūt ꝓfessio ē hoc mō scribēda. Forma. ℙ. lecto sibi seriati et apte libello accusatiōis ꝓtra eū a tali ꝓrrecto, oīa q̄ in ipo libello accusatiōis ꝓtinent ne ganit vel ꝓfessus ē vel sic rndit. Bal. Vide s. de appel. ℣. cōfessus in tormētis. ℨ. et scribat quicqd dixit. Et no. ꝙ aliqñ solet recipi ꝓfessio ab aliq̄ nō ex accusatiōe vel denūciatiōe. sed vt sciat alicuius facti veritas ab eo vel ab aliq̄ ꝑpetrati: et tūc scribat i hac forma. Forma. ℙ. iuratus dicere veritatē sup tali negocio sua ꝓfessio ne dixit ꝙ ꝛc. verūtamē cū in capitalib⁹ et atrocioribus aliter veritas neq̄t bri seu exhorari: tūc ꝑ tormenta est eruēda vt. ff. de qōnib⁹. l. j. extra de ꝺepositio. c. j. v. q. v. illi q̄ hec sunt humanit⁹ ꝑ iudicē tpanda non ad accusa toris petitionē exacerbanda. ¶ Sed nec ꝓfessio habita metu tormentoꝝ: vel etiā dū tortura exercet obest nisi post ꝺepositionē de tormētis q̄ torquet ꝓseueret i ea: vt in ea. l. §. diuus. et de custo. re. l. ij. de ℬ. ff. de custo. et exhi. re. si ꝓfessus. et. ff. de qōnib⁹. l. j. §. ibidē. ℋ. vide q̄ scripsi de reg. iuris cū in ꝓtēplatiōe sup. j. glo. ℣. de quinto. ℨ. Ubi aūt ꝓfessio fit sine metu vel tormentis nō inspicit vtꝝ ꝓseueret vel nō sed statī punit vt. C. ō epi. et cle. si q̄s in hoc. ¶ Quid si latro famosus i tormē tis positus ꝓfessus ē se mihi furtū fecisse et post tormēta in ꝓfessiōe ꝓseuerauit: sed tñ priusq̄ ꝓdemnet mortuꝰ ē ꝑpter asperitatē tormētoꝝ vel forte ex alia cā: q̄rit an heredes illius teneāt et ꝙueniri possint occasione furti ꝓdicti. Rndeo sic acti. furti. ꝛ ꝓdi. furtiua q̄ ex ꝓfessiōe dat actori ac si snia lata fuisset. ff. ad. l. aquil. ꝑinde. §. si ꝓcura. et q̄ in iudicio quasi ꝓtrahit. ff. de pecu. licet. §. idē scribit. et qñ q̄s ꝓfitet formiter. ℋ. i. cū adiectio ne cause. vide ꝙ plene dixi s. de ꝓfes. §. vl. super ℣. que aūt actio. ℨ. ex quasi ꝛctu tenet. ff. de interroga. acti. de etate. §. j. Bal. in hac qōne an in ꝓfessiōe latronis eo añ snia mortuo teneāt heredes fisco. sentit ꝙ sic: qō vtꝝ credo q̄ ad restitutionē rei furtiue nō q̄ ad penā fi scalē q̄ añ snia ꝑprie non debet fisco. ff. de ℣bo. sig. l. aliud. et. l. si q̄ pena. C. si pen. ap. l. iij. facit quod no. ff. ō accusa. l. ex iudiciorū ꝑ gl. et Dy. Itē aliud certū ē ꝙ si ꝑ testes esset ꝓbatū maleficiū q̄ ex dictis testium nūcꝫ orit actio. no. ff. de inreiurā. l. sed si possessori. §. si iura uero. ꝙ pena ꝑpterea nō trāsit ad heredē. ff. de iure fi sci. l. eius q̄ delatorē. ℋ. ponit eadē qō post Alb. gall. s. de interro. §. ij. ℣. qd si is saluo ꝙ hic q̄rit de latrone famoso et ꝓfesso ꝑ tormenta q̄ tñ ꝓseuerauit. Credo ēt ꝙ ibi loqt de actore petēte hic de capto q̄ ꝓfessus ē forsan se multa furta fecisse q̄ exꝑssit. habeo pꝰ Ddof. sup l. vna. C. ex delic. defū. an here. cō. eandē tñ qōnem alit formatā qꝫ b vel ibi. format em ibi i accusato i alijs con cordat huic. soluit ꝙ si accusator erat pñs qōni et ꝓfes siōi qō eē ꝺz. ff. ō adul. si postulauerit. §. qōni tūc videt lis ꝓtest. cū defūcto: et tenebit ex ꝓfessiōe actōe i fcm ipe et eiꝰ heres ꝑ. l. ꝑinde supiꝰ allegat. ꝛ fiet tūc ꝙuētio ex q̄si ꝛctu nō ex maleficio ꝑ ꝓdictā. l. licz. ¶ Qñ vero nō est ꝓsens ipe vel eius aduocatus questioni et cōfessio ni tunc ex illa nō fit contestatio nec orit absenti aliqua actio cum ꝑsente aduersario fieri debeat. ff. de cōfes. cer tum. §. si quis absente. Subdit etiā ꝙ eo casu quo con fessio nō habetur ꝑ contestatōne et datur actio i factū cum illa surrogata sit in locū actiōis furti dabit ad du plum. ¶ Sed extat alia q̄stio Jac. de ruffia. que incipit

sempronius in querimoniā mutans termios querēs. s. de delato de furto qui quia famosus erat tortus ē ꝛ plu ra furta cōfessus et damnatus ad mortē et facta execu tione querebat an cōtra heredes possit agere hi de qui bus cōfessus fuit conditōne furtiua et actione furti ad duplum distinguit querēs an ꝑ accusationē vel denun ciationē vel inquisitionē sit actū primo casu. non ꝓdest absentib⁹ ꝑ ꝓdictū. §. si q̄s. ꝛ ꝑ ꝓdictā. l. vl. ff. ō interro. ac. et ꝑ illud generale res inter alios acta ꝛc. C. res inter. ali. acta ꝑ totū in secūdo et tercio casu putat oēs agere posse licz absentes. nā cū iudex ꝓcedit ad officialis de nūciationē vel ad clamosam insinuationē videtur vni uersa turba querelā ꝓposuisse verba em cora magistra tib⁹ ꝓlata actiōes et exceptiōes inducūt. ff. de ori. iuris. l. ij. et cū placuisset. ff. de acquir. here. in pluriū et quod ibi no. et. C. qñ mu. of. fun. po. auten. matri. ibi inter ge sta ꝛc. nam sicut in seruo recognoscit dns sic i officiali bus ꝓ lus. ad primū. ff. de opt. le. si pāphilo. ad secūdū. ff. de reb⁹ dubijs cuib⁹. ff. de condi. et demon. l. munici palib⁹. all. ff. de ori. iu. l. ij. §. post originē. et. ff. de pe. le. q̄ penū. §. sed ꝙ diximus. et. l. nā qō liquide. §. j. nō obest ergo absentia vel ꝓtestatiōis omissio. sufficit enim hoc casu ꝙ fiat cōfessio vel negatio in iudiciali strepitu. fa cit. ff. de vi et vi ar. l. iij. §. qui armati. nec ob. ꝙ acta vni us iudicij nō valēt in alio q̄ illud inter diuersas perso nas. ff. de inoffi. testa. papinianus. §. sed nec. secus inter easdē. C. de libe. cā iubemus. Si aūt iudex nulla ex his vijs iuridicis ꝓcessit putat ꝓfessionē eius alijs non pro desse. ℨ. ¶ Cetex ꝓfessio ꝑ tormētoꝝ acerbitatem ex torta scribit in hac forma. Forma. ℙ. occasione talis criminis sibi impositi in ꝑsione seu custodia talis execu toris positus ꝑstito de dicēda veritate ab eo iuramēto sua ꝓfessione dixit se crimē sibi impositū minime perpe trasse: nec se scire a quo illud extiterit ꝑpetratū deinde faciēde sunt ei interrogatiōes sicut iudici ꝑm naturam negocij videbit expedire: ꝛ si iudex viderit eum vacilla re vel suspectū esse tūc subijciat qōnib⁹ et tormentis et nō prius q̄ in ipo initio nō ē a qōnib⁹ inchoandum: vt extra de re. iuris cum in ꝓtemplatiōe. ꝓsequēter sic scri bet. Forma. ℙ. positus ad tormētū eo in tormēto ꝑsi stente interrogatus an facinus q̄ sibi ponit perpe trasset. Rndit et ꝓfessus ē se illud die et loco illo cōmi sisse ꝛ de ipo tormēto deposito post interuallū ꝛgruū tpis in eadē ꝓfessione ꝓseuerās asseruit illud idē vel ne gauit se illud ꝑpetrasse et ꝑpetrantē se omnino nescire quare aūt hec ponant pauloante ꝓlibaui. ¶ Et dicūt quidā ꝙ nō debet iudex querere an ipe illud delictum cōmiserit. ar. de peni. di. j. §. his auctoritatib⁹ ℣. non ti bi dico vt te ꝑdas sed debet in genere q̄rere quis tale delictū cōmisit sed illud pōt habere locū cum q̄s ad ꝑ bandū maleficiū q̄ dicitur ab alio cōmissuꝫ inducitur ꝑm ea que no. s. de testa. §. iā de interrogatorijs ℣. sed nūquid. q̄retur etiā quo casu nō queret de aliquo alio specialiter vtꝝ ille cōmiserit illud ꝑ in genere interro gabit vt iā dixi. ff. de qōnib⁹. l. j. §. cū qōne. ¶ Ubi autē accusatꝰ de fcō suo interrogat satis pōt interrogari an ipm maleficiū de q̄ queritꝰ cōmiserit vt. ff. de qōnib⁹. l. j. §. diuus. et ar. iiij. q. ij. ℣. serui neqꝫ ꝑ dño. ¶ Quid si accusatꝰ nil ꝓfessus fuit vel suā legitimā defensionē ꝓ bauit vel accusator nihil ꝓbauerit absoluēdus ē q̄ pe ne denolidē sunt nō exasperāde sunt vt de pe. dis. j. §. penul. ꝛ melꝰ ē nocentē absoluere qꝫ innocentē ꝓdem nare vt. ff. ō penis absentē. ar. eī de simo. lz bely in fi. et de ꝓba. ex lris in fi. vbi g̃ reus negat ꝛ eū ꝓbet ꝑ aper tissimas ꝛ claras ꝓbatiōes q̄ tales in crimib⁹ requirūt. vt. ij. q. vl. sciāt q̄ est. C. de ꝓba. l. fi. ij. q. j. nos in quēcꝫ. eī de maio. ꝛ obe. inter q̄tuor. vj. q. vl. actor. et. v. q. vj. epiphanius. nō ꝑ ꝑsumptiōes nisi sint violente qō dic vt s. ō ꝑsump. §. spēs ℣. violēta. inducēt g̃ testes ꝛ alie legitīe ꝓbatiōes verūtamē crimē nō videt posse ꝓbari

per instrumẽta vt no.extra de ma.et ob.cum ī eccleſijs. Bal.C.ō ꝓba.l.pe.ꝑ Ly. Z. ß illud ſane ītellige. H. De hoc vide q̃ſtionẽ quaz diſputaui poſitã ſub regul. ſemel malus.de re.iuris.li.vj. Ad cui⁹ declarationẽ eſt aduertẽdũ ꝙ multi act⁹ ex q̃by maleficiuz eſſe ꝓt cadũt ī intellectũ teſtis ꝑ quoz tñ depositioñe maleficiũ nõ ꝓbat. nã licz teſtis deponat ꝙ ego occidi poſſet eſſe ꝙ id feci me defendẽdo vel caſu ita ꝙ maleficiũ nõ eſt ꝓbatũ ſed iudex ex depoſitiõib⁹ illis ꝓcipere potuit ꝙ maleficiũ cõmiſi ſic aggrediẽdo inſultãdo et occidẽdo.habet eñ diſcernere licitũ ab illicito.ff.de iuſti.et iur.l.j.ī ꝑn. et tñ fateri opoꝛtz ꝙ etiã teſtes viderũt aggreſſionẽ inſultũ et volũtatẽ in occidẽdo et ſic dep̃dictis deponere poſſunt.his ꝓcoꝛ.qđ no. de offi.dele.c.j.li. vj.in gl. ij. de indirecta ℞o ꝓbatiõe ſatis dixi in p̃cedẽti.q.in fi.et vide qđ dixi ſ.de inſtru.edi.§. reſtat ſup ℞. ſed quero ſub quo et ibi dixi ſup rubꝛi.char.pe.ꝛ ſubdit ħ.q. Z. ¶ ꝙ ſi nihil ꝓtra accuſatũ ꝓbatum fuerit accuſatoꝛ eo ipo calũniari videt vt.C.de aduo.diuer.iudi.l.j.ꝛ.j.§. fi.ad fi.ꝛ reus abſoluet qꝛ nõ eo ipo ꝙ q̃s accuſat reus eſt ſed ꝙ ꝓuincit vt.xv.q.vl.c.fi.in fi.C. de accuſa.l.fi. ¶ Si ℞o crimẽ ꝓbet nec reus aliquam exceptionem ꝑ emptoꝛiã ꝓpoſuit qđ facere potuit vt.C.de adul.qñoz alexandꝛ.tũc ꝯdemnabit accuſatus et appellare poterit vel ipe vel alius ꝑ eo etiã inuito vt ſ.de ap.§.j.℞.et p̃miſſa. ¶ Nõ tñ poterit ꝑ ꝓcuratoꝛẽ appellare nec appellationis cauſam ꝓſequi ꝑ ꝓcuratoꝛẽ niſi crimen penam relegationis ꝓtinet ꝑm Roſ. H. Triplicatuz habeo eius opus. Jn vno habeo vbi in duob⁹ niſi vtraq; ꝑm diuerſas opiniones ꝓcedit quas vide de accuſa.ve niens ſup.j.glo. Z. vt.ff.an ꝑ aliũ cauſe app.l.j. verum tamẽ videt ꝙ tũc ꝓcura.appellare poſſit.licz nõ ꝓſequi vt in ꝓcoꝛ.que ſunt in ꝑ.℞.ꝛ p̃miſſa. ¶ Sed et confeſſus et ꝓuictus nõ audit appellãs vt ſ.de appel.§.ij. ℞.ij. ¶ Qualit aũt in his formet ſententia abſolutiõis ſeu ꝯdemnatiõis dic vt ſ.de ſentẽ.§.vt aũt.℞. poꝛro ſi agat. p̃miſſa aũt ꝓcedũt aũt ꝓcedũt cũ crimẽ tale ẽ ꝙ accuſans et accuſatus fideinſſoꝛib⁹ cõmittat vt ſ.dixi. ¶ Si ℞o in carcere detineret tũc eadẽ ſerua ꝑterq; qꝛ liberi debẽt coꝛã iudice cõparere nec eñ vinculati ß extra carcerẽ ducti cauſam dicẽt. Jn ſeruo tñ ꝓtra vt.ff. de exhi.reis.ſi quis ſeruus.ff. de li.ho.exhi.l.j. hoc autẽ certũ eſt ꝙ ſi crimen nõ ꝓbet accuſatus aũt infamia reſperſus remaneat ſibi ẽ purgatio indicẽda vt dicã.j.de abolit.et purg.§.nũc de purgatione. ¶ Jn ſumma no. quid ſit crimen. Item ꝙ accuſatio factũ deſiderat que dic vt ſ.ti.ꝓꝛi. H. Cui ꝓtinuauit Roſ.qđ ſeq̃tur vt ibi dixi. Z. Itẽ requirit et aliud accuſatio.ſ. accuſatorem ſine quo nemo damnat ſiue crimẽ ſit publicũ ſiue priuatũ: vt.C.de accuſa.l.fi.ff.de priua.delic.l.fi.ff.de accuſa.l.ſi cui.ff.de mu.et one.l.reſcripto.ij.q.j.de manifeſta.C. de paga.et far. paga.l.pe.℞. quiſq̃s.extra vt ec. benefi.vt nr̃m in ꝑn.niſi in quibuſdã caſib⁹ qui habentur. C.de epi.et cle.ſi quis in boc.C. de apo.apoſtataꝛũ. C.de iude.ne q̃s.et in alijs qui no.in pꝛe.c.ꝛ in p̃dic. decre. H. Adde caſus quib⁹ ꝑ inquiſitionẽ ꝓceditur q̃s vide.j.ti.ij.§.qñ in pꝛin. Z. Sed nũquid in crimin̄alib⁹ cauſis neceſſarius eſt libellus et certe ſicut dat in ciuilibus vt.C.de lit. ꝓteſt.autẽ offerat. que eſt.iij.q.ij.et extra de li.ob.c.j.et.c.ij.ſic et in eis vt.j. de libl. concep.§. nũc videndũ in ꝑn.℞.xlij.ſine agat de crimine ciuiliter ſiue criminaliter vt.ff.ō accuſa.l.libelloꝛ.vbi de hoc q̃ eſt.ij.q.vl.ff.de ꝑua.delic.l.fi.C.de furt.l.j.C.q̃ ac.non poſ.l.ij.ꝛ.iiij.et.l.ſi crimen et.l.de crimine.et.l.neganda. C.de accu.l.ſi quis ſe iniuriã.ꝛ.l.in cauſis.et.l.accuſatõnis.C.de adul.ſine metu.et.l. iuris mariti.ff. ad turpili. queſitũ.ff.de in ius vo.queſitũ.et.l.libertus.et.ij.q.j.legum.extra de accuſa.ſup his. ¶ Hoc aũt fallit in quibuſdã crimin̄ib⁹ in quib⁹ nõ eſt libellus neceſſarius vt ī crimine abigeatus vt.C.de abigeis.l.j.et in alijs caſib⁹ ī quib⁹ ſine accuſatoꝛe ꝓceditur qui no. extra vt ec. benefi.c.vnico.in alijs caſib⁹ qui no.in p̃ce.§. nunc dicendũ. ¶ In ſumma no.ꝙ in crimin̄ib⁹ ordo ẽ iudiciarius obſeruãdus vt extra de ſimo.dilectus.ibi.poſtq̃ crimẽ videlicz vt accuſatoꝛ ſit legitimus.extra de accuſa.c.j. et.ij.q.vij.clericos.et iudex idoneus.xj.q.j.vbi.et.c.experientie.extra ō fo.cõpe.cũ ſit.iij.q.vj.neminem vt ſit accuſatus criminoſus.xv.q.fi.c.fi.accuſatõ legitĩa.ij.q. vj.ſi q̃s eꝑus vt fiat in ſcꝑtis ea.cã.q.j.ī p̃mis ꝙ fiat trina citatõ vel vna ꝑemptoꝛia.xxiiij.q.iij.ō illicita ꝙ dentur inducie.iij.q.iij.ꝑ totũ ꝙ alius ſit accuſatoꝛ ꝛ alius teſtis.iiij.q.iij.c.j.et ī pꝛe.c.in p̃mis.et alia q̃ dixi ſ.ī ti. de accuſatoꝛe. ¶ Hoc autẽ ſcias ꝙ ſepe ꝑter p̃miſſum ordinẽ aliq̃s. Bal. Elide plene de materia.ff.ō cuſto.ꝛ ex.reo.l. diuus ꝑ Bar. Z. ꝑm diuerſas locoꝛ ꝓſuetudines abſoluit ſeu ꝯdemnat. nã q̃ñq; nocturni cuſtodes iurati p̃ferunt vt ſi quos nocturnos fures vel alios vltra boꝛã inhibitã noctis ſilẽtio euntes inuenerint capient vel denũcient puniendos.q̃ñq; ℞o ponũt ad cuſtodiã alicuius paſſus vt quos reperierint cũ reb⁹ vetitis tranſeuntes denũcient vel p̃tent nõnunq̃ ad p̃dictorũ cuſtodiã vt depopulatoꝛes ſeu fructuũ dep̃datoꝛes ꝛ etiã quadrupedes in prędijs alienis damnũ dãtes denuncient. Hi igr̃ et eis ſimiles cũ ex officio ſibi cõmiſſo aliquos denunciãt nõ eſt opus ꝑm locoꝛũ ꝓſuetudines vt accuſent vel de calũnia iurent ſed vt ſolũ ſimpliciter ex officio ſuo denũcient.eoꝛ eñ denunciatiõi credit ex quo iurauerũt ſuũ exequi fideliter officiũ.ar.C.ō accuſa.ea quidẽ.iiij.q.iiij.§.aliq̃. adeo ꝙ niſi denũciat⁹ ab eis ſuã legitime defenſionẽ ꝓbauerit ꝯdemnabit ex ei⁹ denunciatiõe quequo ad hoc fidẽ facit nec dabit libellus vt.j. de libel.ꝯcep.§.nũc dicendũ.℞.xl.et ſe. et vide qđ no.ſ.de cita.§.ſequit.℞. ſed nũquid.verũtamẽ ō in re ſec⁹ ẽ qꝛ nullus ſine clara ꝛ apta crimis ꝓbatõe debz ꝯdemnari vt ſ.℞.ꝙ ſi accuſatus nil. ¶ Jn accuſa.autẽ mr̃imonij q̃liter ꝓcedat no.j.qui ma.ac.po. ¶ Itẽ qualiter aduocat⁹ in accuſatiõis ꝓpoſitiõe ſe habebit.vide ſ.de aduoca.§.ſequi.℞.cetex. H. qui ℞.fuit Alb.gal. ſß ß ti. vt ibi dixi que poſuit Rolan.doc.rubꝛi.vj. Z.

Secundo loco videndũ eſt ſuper quib⁹ crimin̄ib⁹ accuſatio ꝓcedat. Super quo ſcias ꝙ accuſatio nõ ꝓcedit niſi ex crimine publico vel priuato. Q̃ñq; agit criminaliter ad penã coꝛpoꝛalẽ q̃ñq; ad pecuniariã infligendã. ¶ Circa hoc aũt. H. alias quoq; ꝑm Roſ. vbi ſ.ti. p̃fato ad libellos criminales. Z. Notãdũ eſt q̃ crimina alia ſunt publica alia ꝑuata. Item publica alia ſunt publica oꝛdinaria.alia publica extraoꝛdinaria. Publica et oꝛdinaria ſunt vt crimẽ leſe maieſtatis, hereſis:ſimonie: adulterij:homicidij:falſi et huiuſmodi. Publica ℞o ꝛ extraoꝛdinaria ſunt:vt in.l.iul. repetundaꝛ. Et ī.l.iul. de plagiarijs.et huiuſmodi.de q̃b⁹ habet.ff. ō pu.iudi. l.j.ff.ad.l.iul.repe.l.lex iul.§. hodie.ff.ad.l.falc.ō plag. l.fi. Jdeo autem dicũtur publica qꝛ cuilibet de populo competunt: vt inſti. de pu.iudi.et.ff.e.l.j. Item ideo dicunt oꝛdinaria qꝛ certa pena in eis ſtatuit. Jdeo vero extraoꝛdinaria qꝛ non eſt certa pena ſtatuta ß arbitrio impoſitũ iudicantis et hoc ſm delicti et pſone qualitatem.hec ꝓbantur ſupra de accu.ſup his de offi.dele. de cauſis.ff.de effrac.et expila.l.j.oꝛdinariam aũt penã nõ licet iudici minuere qꝛ facti quidẽ q̃ſtio ꝛc. vt.ij.q.iij.§. notandũ ꝑpe pꝛinci.ff.ad turpil.l.j.§.ij.niſi forte cauſa cognita quia tũc poteſt augere et minuere. Augere q̃ñ multis craſſantib⁹ opus eſt exemplo vt pena vnius ſit metus alioꝛ. Minuere cũ perſona delinquens eſt honeſta et non deliquit niſi ſemel. Hec probant. C. ex qui. cau.infa.ir.ſi poſſidoneũ.et.l.ſi ſeueriꝛ.ff.ō his qui no. infa.l.quid ergo.§.pena grauioꝛ.ff.de pe.l.ī ſeruoꝛum. §.fi.et.l.reſpiciendũ.ff.de cuſto.et exhib.re.l. diuus.ff.

ꝛposi.l.bonafides.¶.ad.l.iul'.repe.l.j.extra ꝺ cle.excō. mi.latoꝛes.extra ꝺ homici.ꝑ humani.§.nos tāto. li.vj. xxiiij.q.j.qui ꝓtra pacē.xl.diſ.homo.et.j.eo.§.in fi.licet ſit ar.ꝓtra.xxiiij.q.iij.nō pōt in ꝑn.et ꝛ ſtat.mo.eaqꝫ ī ꝑn.H.ibi ſoluit' in glo.et ꝛ tem.oꝛdi.ſane etiam ī.iij. glo.Z.in illis etiā que extraoꝛdinariā penā imponunt pōt augere ⁊ minuere penā vt.ff.ꝛ pe.l.hodie.extra ꝺ offi.ꝛeleg.ꝛ cauſis.¶Sed qūo dicit' in illis augeri pena vel minui.Rn̄.habito reſpectu ad penā q̄ ꝑ talibus criminib⁹ ꝓſueuit imponi.¶Priuata aūt crimia ſunt vt furti et iniuriaꝝ et abigeatus et huiuſmodi vt. ff.ꝛ ꝑua.ꝛelic.l.fi.ff.ꝛ fur.l.fi.H.vide qꝺ dicā ꝛ accu.ſuper fi.Z.¶Itē crimialia alia ſunt capitalia vt ea ī q̄b pena ſanguis infligit'. alia ꝝo nō capitalia ſunt vt ea ī quib⁹ pena.ſ.que pena pecuniaria plectūt'.ff. ꝛ publi. iudi.l.ij.ꝛ iure aūt canonico nō imponūt' pene capitales ſeu coꝛpales:vt extra ꝛ iudi. non ab homīe.licet ſit ar.ꝓtra.extra ꝛma.et ob.c.ij.et qui fi.ſint legi. ꝑ venerabilē.et.ij.q.vij.§.quia ergo nō oms.et.v.q.vj.ꝛelatori.H.ſo.vt ibi.et in ꝑ.ꝛecre.ij.in vl.glo.Z.ſed ꝛegradatio ꝛpoſitio ſuſpenſio excoīcatio et huiuſmodi. vt ibi.et.xxiij.q.iij.coꝛripiant'.xj.q.iij.nemo.et.c. rurſus.⁊ pōt dici ꝙ excoīcatio ſucceſſit ſeu compat' intercictiōi aq̄ et ignis in cuius locū ſucceſſit ꝛportatio vt.ff.ꝺ pe. l.ij.et.ff.ad.l.iul'.pecu.pena ꝺm Roſ.H.cui⁹ quaſi ad lr̄am fuerunt verba ſupioꝛa vbi dixi in ꝑn.§.Z.Suſpenſio tpalis relegatiōi ꝛpoſitio ꝑpetua ꝛportationi ꝛegradatio capitis ꝺiminutioni:vt extra ꝛ accu. q̄liter.Quid aūt ſit relegatō.q̄d ꝛportatio.vide vt no. inſtitu.qui.mo.iu.pa.poteſ.ſol.§.relegati.Item qualiter pene canonice ſuccedāt ſeu compent' legalib⁹ plene ꝓſeq̄re ꝺm Inno.iiij.ī pre.c.q̄liter ⁊ qñ el.ij.H.Ubi ſcripſi ſup ☧.ꝺiminutione capitī.Z.⁊ ꝺm Uinc.H. hoc ſolū no.ibi Uinc.differētiā inter relegationē ⁊ remotionē ab oꝛdine q: ſi vterq̄ reſtituit' ſine noua electione nō recupat primus locū ſuū:ſecūdus ſic ſi inuenit locū vacantē.ff.ꝛ ꝛecuri.l.ij.⁊.l.generalit'.Eſt aūt remotus qui ad tpus remouet' ſed pena nō addit'.Relegato aūt poſt remotionē addit' ipa pena relegatōis. Eſt aūt hoc vtriq̄ cōe.q: ſi ad nouū honoꝛē aſpirant tāto tpe abſtinebit vterq̄ quāto fuit in pena.ff.ad munici.l.oꝛdine.ibi ꝙ in ꝑnci.no.Z.extra ꝛ renuncia. ex tranſmiſſa.¶Et no.ꝙ qñq̄ clericus ſuſpēdit' qñq̄ ꝛponit' et qñq̄ ꝛegradat'.extra ꝛ iudi.ac ſi clerici.extra ꝛ crimine fal.ad falſarioꝝ.extra ꝛ ☧.ſig.nouim⁹.xxx. q.j.ſi quis.ij.et no.extra ꝛ of.oꝛ.ad reprimēdā.Suſpēditur qñq̄ ad tp̄s qñq̄ imꝑpetuū.Itē ſuſpēdit' qñq̄ ab officio qñq̄ a beneficio qñq̄ ab vtroq̄ puta ꝓpter fornicationē et huiuſmodi.extra ꝛ coha.cler.et mu.c. clericos.et.c.ſe.et.xxxij.ꝺi.nullus.ſuſpēſus tñ ab officō videt' ꝙ ꝙſequens ſuſpenſus a beneficio: ar.lxx.ꝺi.eos ꝛ quo ꝺic vt no.ꝛ cle.excom.mi.latoꝛes.diuerſas aūt ſuſpenſiones no.Inno.papa extra ꝛ ap.ad hec qñoꝝ. H.xxv.ſuſpenſiōis ſpecies notaui in clem̄.ꝛ penis.cupientes.in gl.no.nouam.et ibi in fi.gl.ſatis ꝛ eo quod hic ꝓme pcedit.Z.Qñq̄ ☧o neutra ꝑdictaꝝ penarum quis punit' vt ſi ſemel inebrie't.xxv.ꝺi.epus.Deponit' aūt quis ſoloverbo qñ videlicet ob crimen aliqꝺ ſententia ꝛpoſitionis in eū tranſfert'.ſicut ꝺns Clem. papa quartus publice tulit in palatio ſuo viterbij ſententiam ꝛpoſitionis in.xj.epos: tunc ibidem pſentes q̄ adheſerant Manfredo principi Tarentino q̄ regnū Sicilie occupauerat et eius coꝛonationi interfuerant. vide formā huius ſentētie.j.☧.item querit'.¶Degradatur ☧o qñ poſt ſententiam ꝛpoſitiōis inſignia que recepit cum oꝛdinaret' ei ſolenniter ꝛetrahunt'.et ħ vocatur ſolennis ꝛpoſitio ꝛ qua tangitur.xj.q.iij. epus qꝺ fiet hoc modo nam epus quaſi exequēdo ſententiā ꝛpoſitionis pſente iudice ſeculari cui ꝛegradādus ꝛbet relinqui publice abradit illi cū vitro vel alio huiuſmodi loca capitis et manuū in quib⁹ in collatione oꝛdinum inunctio facta fuit.H.Decre.noua ꝛ penis ꝛ gradationis li.vj.ꝛ tali ratione locoꝝ inunctoꝝ nil dicit ſed ꝛ ratione vel tonſione capitis tantū vt ibi ſcpſi in glo.remot'.Z.ꝙſequenter autem ſingulatim ꝛetrahit illi oīa inſignia que in ſuſceptiōe oꝛdinū recepit: et ꝛemū eū exuit habitu clericali et induit laicali ꝺicēs iudici vt illū ꝛpoſitū et ſpoliatū ī ſuū foꝝ recipiat: vt extra ꝛ ☧.ſig.nouim⁹.et in ꝑ.c.epus.⁊ eſt nō.ꝙ in hac executiōe ſnie nō eſt neceſſaria epoꝝ pūtia q̄ ē neceſſaria in ſnie ꝓlatiōe.H.ꝛ ħ vide qꝺ multuꝫ plene ſcripſi in ꝑdic.ꝛecre.ꝛegradatio in glo.notādū ꝛ duob⁹ q̄ ſequūt' ibi ſcripſi in glo.nō dicit'.Z.Itē nō ē vis ſiue hoc in eccīa ſiue extra.Nō eſt etiā vis ſi ſit epus induto pōtificalib⁹ ſiue nō ꝺū huiuſmodi ꝛegradatiōem facit vel ꝺici pōt ꝙ ꝓme ꝛponi ꝺicit'.quis a ꝺignitatib⁹ et honoꝝib⁹.Degradari ☧o ab oꝛdinib⁹ et tūc ī ꝛegradatione neceſſaria ē epoꝝ pūtia et alie ſolēnitates.⁊ ſcias ꝙ eque ꝛponit' q̄s a minoꝝib⁹ vt a maioꝝib⁹ oꝛdinib⁹. ar.ꝑdic.c.epus.xxxiij.ꝺi.c.fi.xxvij.q.j.ſi q̄s epus.H.⁊ hoc patꝫ exp̄ſſe in ꝑdic.ꝛecre.ꝛegradatio.in pun.et in ☧.clericus.Ad ꝓtrarium qꝺ ſequit' rñde ꝙ non ſequitur ſi clericus in mīoꝝib⁹ verberari pōt:ergo nō eſt locꝰ ꝛegradationi nā etiā ꝓſtituti in ſacris ꝑ culpis grauib⁹ verberant'.xlv.diſ.cū beatus.Z.licet ſit ar.ꝓtra.xxxv. ꝺi.c.fi.verūtamen intereſt q: in ſolēni ꝛpoſitione plures epi ſunt neceſſarij in vno oꝛdine q̄ꝫ in alio vt pꝫ.j. §.iiij.☧.illud.et.☧.ceteꝝ.et.☧.fi.¶Poꝛro vbi q̄s non ſoleniter ꝛponit' pōt hoc ꝑ epm ſolū cū capitulo ſuo fieri.pōt etiā ſolus cū ſuo capitulo ſuos clericos a beneficijs ſuſpendere ꝛponere et excoīcare. que ꝺic vt ibiꝺem.¶Sed querit' q̄ ſit differētia int' ſolennē ꝛpoſitionem et ꝛegradationē nō ſolennē.et ꝺicūt quidam ꝙ nulla q̄ꝫtum ad effectuꝫ.tu ꝺic ꝙ in maioꝝib⁹ crimibus ſolēnitas aꝺhibet' q: inſignia ſibi auferūtur vt ꝓmiſſū eſt etiā vbi incoꝛrigibilis apꝑet et in ꝓfundū maloꝝ ꝓuenit vt in pre.c.cum non ab homine.et.xvij.diſ.nec licuit.et in caſib⁹ ī quib⁹ quis traditur curie ſeculari q̄s vide ſupra ꝛ compe.iudi.aꝺi.§.j.☧.q.als autem nō ħ eſt incarcerandus:vel etiam ſi ſit ſpes ꝛ coꝛrectione vt extra ꝛ ☧bo.ſig.nouimus.Item cum ꝛposito ſolenniter et iuſte ſolus papa diſpēſat.cū ꝛpoſito ☧o nō ſolenniter epus diſpēſat.ꝛ q̄ no.ſ.ꝛ legat'.§.nūc oſtendūꝺ.☧.notādū.⁊ extra ꝛ cle.excō.mi.c.clerici.xv.q. vj.c.j.Utrum aūt ꝛegradatus fiat ꝛ foꝛo ſeculari et viuet ſeculariter ꝺic vt in ꝑ.☧.ij.¶Itē querit' q̄ ſit diffeꝛētia inter ꝓpetuā ſuſpenſionē et ꝛpoſitionē ſine ſolennitate Uinc.no.extra ꝛ transla.inter ꝙ nulla.H. ħ nō fateoꝝ vt ibi ī ꝑn.ſcripſi ſup ☧.auferre.Z.tu ꝺic ꝙ ꝛpoſitus qñ ab eccleſiaſtica militia ꝺimittit' et ꝓdit priuilegium ⁊ oꝛdinē clericalē.vnde epus ſic ī ſnia ſua ꝺicit.Forma q: nobis euidenter et legitime ꝓſtat te talis crimē ſeu flagitiū cōmiſiſſe ꝙ nō ſolū graue ꝝ etiam ꝺāmabile ē et ꝺānoſum.Idcirco te ſentētialiter ab oīni ꝓuilegio et oꝛdine clericali ꝺucimus ꝛponēꝺū vt in ꝑ.c.nouim⁹.et.lxxxj.ꝺi.accedēs.xj.q.iij.epus.habes etiā exemplū et formā huius ſnie.extra ꝛ ꝺo. et contu. veritatis.et ꝛ accuſa.qualit'.ij.et ꝛebet in ſnia ꝛeclarari q̄litas cōmiſſi criminis:vt.iij.q.vij.§.poꝝro qñq̄ tamen non ꝛeclarat' quia etiam militi ꝛetrahuntur inſignia militie cauſa non exp̄ſſa.ff.ꝛ bis qui no.infa.l.ij. §.j.ſuſpenſus ☧o nō perdit.H.ſup.ꝓuilegiū clericale.ꝛ quo ꝓmiſit.Z.ꝓterea ſuſpenſum pōt ſuſpendēs reſtituere.ꝛpoſitū ☧o non pōt ſemp reſtituere qui ꝛponit vt ꝓꝺixi.¶Circa qꝺ tamen ſcire oportet ꝙ ſuſpenſus ſicut ☧bis.ſ.generaliter fuit ſuſpēſus: ſic et ver bis reſtituit' niſi ꝓpetuo vel ſimplicit' qꝺ tm̄ valꝫ ſuſpēſus fuit.l.ꝺi.c.j.extra ꝺ ꝓſti.ex parte.H.Allegare voluit ex litteris qꝺ illico pcedit.Z.vel ipſu tempis vt ad tp̄s.lxxxj.ꝺi.ſi qui ſunt.ff.ꝛ poſtul'.impatoꝝ.¶.ꝛe

uris ꝛ fac. ig.l.iij.idẽ etiã est in ꝺposito non solenniter qui sicut ꝟbis videlicet ꝓ sententiã ꝺpositus ẽ.sic etiam ꝟbis restitui põt.ff.ꝺe re.iur.nihil tã. et extra.e.ti. c.j.xlvj.di.oẽs ad fi. ꝟbꝫ vbi quis solẽniter ꝺpositus.i. ꝺgradatus ẽ,put supꝛa dictũ est hoc q̃dẽ casu si p̃sꝯ secularis iudex in illũ aĩaduertat ꝓtingat eũ restitui qꝛ forte snĩa ꝺpositiõis iniusta inueniꝝ ꝟl nulla fiat restitutio ꝟbo tm̃: ĩmo sigillatim et solẽniter insignia sibi ꝺtracta coꝛã altari restituent vt si sit epus recupabit oꝛariũ siue stolã baculuꝫ anulũ sandalia mitram et alia insignia põtificalia. Si p̃sbyter oꝛariũ et planetaꝫ siue casulã. Si diaconus oꝛariũ et albã siue dalmaticã. Si subdiaconus patenã et calicẽ. Sic et reliq̃ gradus ĩ recuperatione sua recuperãt ea que cũ oꝛdinarent receperãt vt hec legũt.xj.q.iij.epus.qui aũt istos gradꝰ ꝺbeant recipe habes.xxxiij.dis. ecclesiastica. et.c.se. et.c. subdia.et.c.se.et.xxv.dis.plectis. et.xxj.di.cleros. ꝟrũtamen dñs papa in hoc casu põt restituere solo ꝟbo vt.xj.q.iij.fratres. alius ꝟo nõ sine eius auctoꝛitate vt in p̃di.c.epus.ꝛ.j.§.iiij.ĩ fi. ¶ Sed nũquid tot epi sunt necessarij in restitutiõe quot fuerũt in ꝺpositiõe. videtur q̃ sic vt in ꝟcoꝛ.q̃ sunt supꝛa ibi. Idẽ etiã est ĩ ꝺpositione qꝛ par ẽ ius ligãdi et soluẽdi vt ꝺ pe. di.j.ꝟbũ. ff.ꝺe ꝟ.ob.inter stipulantẽ.§.sacrã. Dic q̃ vbi snĩa ꝺpositionis valet ꝛ tenet tũc est ℔ in arbitrio dñi pape q̃ solus restituit tales vt s̃. dixi.vbi ꝟro nõ tenet epus solus et ꝺ hoc cognoscere et restituere põt vt ꝓbatur et no.in p̃.c.epus.sed et vbi quis nõ solẽniter est ꝺposit⁹ solus epus eũ restituit siue teneat snĩa siue nõ vt s̃. ꝟ. sed quero. ¶ Qꝺ autem predictum.c.dicit coꝛam altari.hoc ideo dicit quia cause ecclesiastice ꝺbent in ecclesia tractari ꝑm. H.ar.ij.q.ij.preceptum.xxiij.q.viij.cõueniꝛ.extra ꝺ immu.eccle. in ꝺcre. Greg.x.ꝺcre. §. cessent.et duobus.§.se.li.vj.a contrario sensu.ꝟl intelligeꝝ vt coꝛam altari reddant insignia:qꝺ est honestum q̃m ibi in ordinatiõe illa recepit. ¶ Utrum etiam epus possit in ꝓpetuũ ꝟl ad longum tp̃us valde suspẽdere clericos.et vtrum ad modicum tp̃us possit eos suspenꝺre ꝟl ecclesias interdicere sine monitiõe et cause cognitõne no.ꝑm Inno.papã.extra ꝺ excess.pre.c.j. H. Vbi scripsi sup.iij.glo.et sup glo.et ita. Z. ¶ Qualiter et qñ et quis cũ accusat.seu ꝓdemnatis valeat dispensare.vide s̃. ꝺ leg.§.nunc ꝺ epoꝛ.ꝟ.sed pone.et se.et in reptoꝛio in ti.ꝺ dispen.et abolit. ¶ In summa no.q̃ qñq̃ plures simul vnũ ꝺlictum ꝓmittũt: ꝛ tamẽ iudex eos dissimiliter punit puta vnum in.v.et alium in x.nec mirũ nam licet omnes ꝺliquerint tamẽ vnus potuit magis alio ꝺlinquere.l.dis. ꝓtumaces.et.xxxij.dis. omniũ.et ar.ad hoc.C.ꝺ inof.test.cum duobus heredibus.ff.ad.l.aquil.l.ita vulneratus.ff.ad.l.coꝛ.ꝺ sic.l.fi. xl.di.homo xpianus.xxxij.di.c.j.in prin. H. hic ꝺfecit auctoꝛ quia hic ẽ illud.c.omniũ.qꝺ supꝛa allegauerat. Z.xiij.q.vl.c.fi.xxxij.q.vl.c.fi.xxxij.q.vl.c.fi.ꝛ extra ꝺ homici. sicut dignum. nam et dicit lex q̃ p̃toꝛ nũc hãc nunc aliam eliget sententiam vt.ff.ꝺ dam.infec.l.si finita.§.illud.quia ꝛ ꝑm qualitates ꝺlinquentium sunt pene moderande.ꝺ pe.di.j.aut facta.ꝟ.persona dupliciter ꝺ ꝓsecra.di.iij.ꝺ penitentibus.extra ꝺ offi.ꝺele. pastoꝛalis in prin. H. alꝫ concoꝛ.vide supꝛa.e.§. post prin.ꝟ.ordinariam. Bal.no. q̃ licet plures principaliter vnum ꝺlictum cõmittant ꝛ vnum factum reputentur vt no.in l.j.C.vnde vi.tamen vnusq̃sq̃ punit⁹ sua lege puta nobilis in quadrupluꝫ.popularis in simplũ ex statuto perusino.sed ꝓtra.ff.ꝺ paricidijs.l.sed ꝟrum.sed ibi erat vnus p̃ncipalis alter accessoꝛius hic vterq̃ pariter p̃ncipalis ꝟl in p̃dio ẽ spẽale ꝓpt' inhumanitatem crimis alꝫ secus.ff.ꝺ fur.l. is qui opẽ.extra ꝺ homici. sicut dignũ. Z. Que aũt sunt crimina in quib⁹ sine accusatoꝛe ꝓceditur.no.vt extra vt eccle.benefi.c.vnico. H.plenius remisit s̃.§.proxi.vl'.col.ꝟ.itẽ req̃rit. Z.

Ꝛcio vidẽduꝫ occurrit qui ad accusationẽ criminũ admittant'. Sed hoc plene dixi s̃.in ti.ꝺ accusationib⁹.ꝛ hoc no.breuit'. H. ꝑm Lan. cuius quasi ad lr̃aꝫ fuit totus iste.§.in suo ope ti.ꝺ cri.ꝟ.sequit' videre. Z. q̃ si crimen sit p̃uatũ nõ admittit' nisi is cuius interest: vt ff.ꝺ p̃ui.ꝺelic.l.j.et.ij.si ꝟo sit publicũ tunc quilibet de populo qui tñ sit integre fame admittit' vt inst'.ꝺ pu. iudi. Infamis aũt et criminosus ab oĩi accusatiõe ꝑm Lan.repellit' vt.ij.q.viij.querẽdũ.et.c.si qui sunt.ꝛ.vj. q.j.infames.et.c.qui crimen.ij.q.j.in p̃mis.ꝟ.fi.iij.q.v. canonica.et.c.similiter.et.c.se.et.q.iij.c.pe.ff.ꝺ iudi. q̃ ꝺ crimine.et hoc ꝟrũ est nisi suam ꝟl suoꝝ iniuriã ꝓsequatur vt.iij.q.vl.omnibus. extra ꝺ test.ꝺcetero. Suoꝝ autem iniuriam ꝓsequitur qui ꝓsequitur iniuriam illoꝝ qui ꝓ eo dicere testimoniuꝫ nõ possunt qui sunt ꝑm.l.vsq̃ ad.vij.gradũ vt est sobrinus et ex eo natus.ff.ꝺ test.l.iij.et.l.lege iul'.Bal.ꝓ accur.in.l.lex coꝛne.ĩ prin.ff.ꝺ iniur. Z. ꝑm acc.qui hoc no.C. ad sena. consul.turpil'.si femina in glo.noua. H.l.pe.est q̃ dico qꝛ sic allegaui in ꝺcre.ꝺcetero.ꝺ test.vbi posui dictum Hosti.qui dixit suos dici eos ꝺ quibus.ff.ꝺ accusa.l.j.et.ij.j.rñ.Bui.ꝺ suꝫ.in.l.iniquũ.C.qui accusa. nõ pos'.iungit alia duo.s'.illos ꝓ quibus agere possum⁹ sine mandato.ff.ꝺ ꝓcura.sed he. Item illos ꝓ quibus postulare p̃nt hi qui sunt ꝺ tercio oꝛdine nõ postulantium enumerati.ff.ꝺ postul'.l.j.in fi.cum.ll.se. Ego ꝟrum puto ꝺ enumerat'.in fi.prime.l.preter vltimos duos casus ꝺ quib⁹ et ꝺ similib⁹ non puto ꝟrum. ꝛ vide qꝺ no.C.qui accu.non pos'.l.neganda.in.j.glo. Z. Et nisi in criminibus exceptis in illis eñ laici contra laicos admittunt' indistincte nec repellunt' obiectu crimis ꝟl infamie nisi sint conspiratoꝛes ꝟl inimici capitales qui in nullo casu audiunt' nec ꝓtra laicos nec ꝓtra clericos extra ꝺ re iudi.cum J.et.A.ꝺ simo.licet hely.et.c. per tuas.que autem sunt excepta crimina vide supꝛa ꝺ accusatoꝛe.ꝓpe fi.ꝟ.in summa.ꝛ ꝺ hoc eo.ti.ꝟ. itẽ q̃ infamis. ¶ Et no.q̃ accusatus ꝺ graui et manifesto crimine nõ admittit' ad recusandũ:secus si sit graue et nõ manifestum ꝟl ecõuerso extra ꝺ ap.ꝓposuit. H. Nõ ponit casum istum sed facit in ar.ꝑm lec. Inno.quaꝫ ibi scripsi super ꝟl.glo. Z.ij.q.v.quia suspecti.et.q.ix.c.j. ff.ꝺ pub.iudi.is qui. In clericoꝝ autem accusa.exclusis varijs opinionibus dic q̃ nullus ad hanc admittitur nisi clericus ꝛ nisi sit ꝟl esse possit illius oꝛdinis cuiꝰ est accusatus. H. vide supꝛa ꝺ accusatoꝛe.ꝟ.itẽ q̃ ẽ laicꝰ et ꝟ.se. Z. hinc est q̃ bigami irregulares criminosi infames et ceteri qui sacerdotes fieri nequeunt eos accuꝛe nõ possunt vt.xj.q.ij.c.j.ij.et.iij.et.c.ipsi apostoli. et e.testes.vj.q.j.oms.et.c.qui crimẽ.qui aũt ꝓmoueri ꝓhibent' in nostro reptoꝛio sub ti.ꝺ tem.oꝛ.in ti. exoꝛdi. plene poteris reperire sed nec laici eos accusant nisi suam ꝟl suoꝝ iniuriam vt in p̃ce.c. ꝺcetero.ꝟl nisi in exceptis criminibus in quibus laicus bone fame et vite honeste:et persone legitime admittit' cõtra eos.si vero laicus sit criminosus irregularis ꝟl infamis tũc nõ admittitur nisi clerici sint mala fama resperſi tũc sic. extra ꝺ simo.tanta.et.c.per tuas.extra ꝺ accusa.cum.p.vbi ꝺ hoc.ij.q.j.in primis.eo tamen saluo q̃ cõspiratoꝛes et capitales inimici nunq̃ contra eos admittunt' vt dixi.que autẽ dixi' ꝺ clericis intellige etiam in monachis obtinere ꝑm Lan. H. vbi in prin.dixi. Z. extra ꝺ accusa.meminimus.et no.q̃ accusatio oꝛdo ꝛ testimoniũ paribus passibue ambulant vt qui nõ admittit' ad vnũ nec ad reliquum qꝺ plene dic vt no.ij.q.vij.ipi apostoli.et.j.q.j.si quis epus.extra ꝺ test.c.fi. Qualiter aũt regulariter ꝓtra abbatẽ admittetur monachus ad accusationẽ.et an et qñ accusatus ꝺbit sibi expensas dicam infra ꝺ accusat'.§.fi.

QVarto loco dicendū nobis est cōā quib⁹ sit criminalis accusatio facienda et quidē cōraz iudicib⁹ ordinarijs. huiusmodi em̄ cause nō delegant nisi a p̄ncipe: nisi i casib⁹ quos dic vt s. de offi. deleg. §. excipit. ℣. item q̄ est del. in causa. ℂ Illud aūt nō est omittēdū q̄ vnus sol⁹ iudex ordinarius vel delegatus causas criminales clericoz tractare nō valet. sed in causa crimīali epi exigūt. xij. episcopi. ℍ. Vide qđ statim subdā ℣. ß io. de deo. z qđ statim subdit de diacono. idē dic de subdia. de ß. j. in fine quo tn̄ ad istos tres ordines sacros nō est hodie necessarius iste numerus cū deponūt p̄pter heresim qđ dic hodie vt de hereti. c. j. li. vj. ℤ. p̄ter p̄priū metropolitanū in causa p̄sbyteri. vj. p̄ter p̄priū in causa diaconi. tres ad minus p̄ter p̄priuz vt. xv. q. vij. si q̄s timidus. et. c. felix. et. c. si aūt. et. xv. q. v. c. j. l. di. studeat. ix. q. iij. saluo. extra de transla. inter. ℂ Sed nūquid debent oēs p̄dicti p̄cordare in vnam sententiā ad hoc vt teneat sententia. videt q̄ sic vt extra đ re iudi. nō pōt. sed dic sufficere maioris p̄tis p̄cordiā. lxv. di. c. j. et. iij. ff. ad munici. l. q̄ maioz. extra đ his que fiūt a maio. parte ca. c. j. in causa tn̄ epi non valet sententia: nisi oēs iudices p̄cordent quib⁹ causa per papam est cōmissa. vj. q. iij. c. j. ij. iij. z iiij. et est speciale in causa epi: z tunc nō teneat sentētia pluriū. ℍ. ad lr̄am fuit hec gl. vnica super p̄dic. decre. nō pōt. et vide qđ sup ea scripsi. ℤ. est et alius casus in quo sn̄a nō tenet pluriū iudicū delegatoz a p̄ncipe. C. de appel. in offerēdis. ℍ. in discordantib⁹ pari numero loquit. et. l. se. qui pari vel impari numero discordātes nō p̄nunciāt sed p̄pter discordiā referunt. ℤ. z. l. iubemus. alius. ℂ. ad tercul. l. fi. in aute. defuncto. alius extra de rescrip. pastoralis in p̄n. Et ibi alius casus no. qđ aūt dixi de epo obtinet in cognoscēdo de ip̄ius crimīe. nā epus nō pōt p̄demnari nisi p solū papā vt. iij. q. vj. q̄uis. et. c. multū. et. c. dudū licet sint ℣. ar. c. q. hoc quippe. ℍ. Solutio ibi p̄z in. §. j. et se. in decre. q̄ sequit si dicis cām fuisse criminalē nō p̄nunciauerūt. ℤ. ex de iudi. c. j. ß in p̄sbytero z diacono dixerūt quib⁹ ioan. fauent. assensit q̄ solus epus seu archiepus solū cū suo clero siue cū suo synodo pōt de generali cōsuetudine eos p̄dēnare sine p̄dicto numero epoz vbi de crimīe p̄fessus seu p̄uictus est. ar. p eis. xv. q. vij. si q̄ vero de quocūq; ꝛc. dicēdo em̄ quocūq; nullū excepit. vt ex de coba. cle. et mu. e. ij. lxxxvj. di. si qđ bona. extra de simo. licz bely. ℣. nā iuxta. et ar. ad ß. lxxj. dis. sacerdos. z. c. dictū. extra de cle. excō. mini. latoz. es. z hoc no. idē ioan. xv. q. vij. i summa. ß. ioan. de deo dic ℣dices q̄ talis sn̄a nō valet q̄ talis nō est a suo iudice p̄demnād' extra de iudi. at si clerici. nā epus seu archiepus nō est i hoc casu suus iudex seu p̄iudex. ℍ. alioz epoz quos tn̄ aliqui dicūt p̄prie nō p̄iudices sed assedentes. de ß z an epi p̄tinue in p̄cessu sint necessarij ad oēs actus. vi de qđ scripsi de p̄ben. graue in glo. ad qđ epi de capitulo et cū coep̄us audit causas minoz clericoz an etiam sint p̄iudices no. xv. q. vij. ep̄us. z de offi. ordi. irrefragabili. ℤ. vt. xv. q. vij. c. j. et in p̄mis p̄coz. et dicit q̄ in p̄. c. latoz⁹ depositio p̄ suspensiōe ponit. Et narrat Jo. q̄ epus vnus bonoñ p̄ p̄e. c. latoz⁹ sol⁹ deposuit tres clericos p ipam decre. qđ Inno. iiij. in concil. generali derisit dicēs q̄ nō bene intellexerat decre. et dixit idez Jo. q̄ ipe vidit illū epm̄ et etiam ipsos clericos depositos restitutos. ar. ad ß. xv. q. vij. c. j. ℤu aūt distingue circa hāc materiā nā quandoq; agit de crimīe ad depositionē ordis. q̄ñq; ad depositionē beneficij. q̄ñq; agit de crimine ad depositionem ordinis in modū exceptionis. q̄ñq; ad excoicationē puta p̄pter p̄tumaciam. quā doq; ad suspensionē. ℂ Ceterum cum agit ad depositionem ordinis. q̄ñq; deponitur cum solennitate quia sibi insignia detrahūtur de quo dixi supra. §. ij. ℣. et no. quo casu necessarius est predictoz episcopoz numer⁹ et hoc casu intelligunt iura inducta s. ℣. illud. Et opi. Jo. de deo. q̄ñq; ℣o quis absq; huiusmodi solennitate p̄ sniam tm̄modo verbaliter deponit. et tūc vbi agitur causa p̄sbyteri vel diaconi epus cū suo capitulo pōt deponere et cognoscere absq; alioz p̄sentia eoz vt i p̄dic. c. latoz⁹. et extra de iudi. cū nō ab homie. et. c. at si. lxxxj. di. si qui. xj. q. iij. si q̄s epus damnat⁹. et ß casu potest intelligi dictū epi fauē. et iura p eo facientia. Alij aūt dicūt q̄ nullo mō pōt solus epus sine alijs epis deponere. ar. extra de sen. et re iudi. nō pōt. et in p̄. c. inter coz. z xv. q. vij. c. j. de p̄suetudine tn̄ epi audiūt p se vel officiales suos causas criminales clericoz suoz. Cum autez agit ad depositionē beneficij siue p̄uationē tūc solus epus cū suo clero id pōt vt extra de coba. cleri. et mu. si cut. et. c. si aūt. extra de iudi. at si. et sic intelligit. xvij. q. ij. si quis abbas. et. xvj. q. vij. inuentuz. ij. q. j. votū. xj. q. iij. si q̄s epus damnatus cū multis similib⁹ q̄ in talibus nil debet sine p̄sensu sui capituli agere extra de his que fi. a pla. sine p̄sensu capituli nouit. xxiij. di. epus. z in p̄ dicto. c. si qui vero. Si ℣o agit in modū exceptiōis tūc solus cognoscere pōt vt extra de accusa. sup bis. Item etiā solus pōt clericos excoīcare extra de cohabi. cler. z mu. clericos. z p̄sbyteroz suspendere et ad tp̄us et in perpetuū sine alijs epis vt. ij. q. v. p̄sbyter. si i p̄e. c. latoz⁹ vt eo. ti. sicut. et. xv. q. vij. hi qui. z generaliter in causa ciuili int' suos clericos cog̃scere vt. x. q. iij. qa. ℂ Quid đ sbdiacono z inferioz⁹ib⁹. Rño. ioan. de fauē. z Hosti. no. xv. q. vij. i sum. et. xxviij. dis. p̄sbyter solū epm̄ posse cū suo clero de eoz criminib⁹ cognoscere. ar. op. p eis. e. q. si autem ibi reliquoz ℣o clericoz in causas etiā solus epus loci cognoscat et finiat. et. §. se. z. c. ep̄us. sed licet illud verū sit in his qui sunt. j. subdiaconatū causam tn̄ subdiaconi tractabit sicut z causam diaconi. ar. ex đ seruis non ordi. miramur et de eta. et qualita. a multis. xxxij. di. erubescat. et. c. se. ℍ. benefacit p̄dic. decre. j. đ here. li. vj. ℤ. ar. tn̄ p̄tra etiā in inferioz⁹ib⁹ eū solū non posse cognoscere. xv. q. vij. epus. ℍ. Sed đ de p̄stitutis in sacris loquit qđ clare p̄z ex p̄mo. c. ip̄ius q̄stiōis in q̄ insertū est illud. c. ad capitulū sequēs. Rñde q̄ facit p̄ et nō p̄tra quia dimisim de minoz⁹ib⁹ loquit. Item ex eis verbis nō taxatur epoz numerus. ℤ. et. xj. q. iij. epus p̄sbyter in fi. p̄missa aūt vera sunt nisi causa sit a p̄ncipe delegata quia tunc qđ p̄ncipi placuit legis habet vigorem instituta de iur. natu. gen. et ciuili. §. ß qđ p̄ncipi. nam tūc solus poterit cognoscere. ar. vj. q. iij. osius. ℍ. Idem no. in predicta glo. ad qđ episcopi. iuxta finem et inducitur de dolo et contumacia veritatis de accusat'. cum dilecti. ℤ.

QVintolocotractādū est q̄d iuris sit si accusatoz absens sit p̄ contumaciā et quidē si accusato veniēte i termino accusatoz non cōparet ꝑm canoñ. accusatoz excommunicabit' nec post audiet' nisi doceat se fuisse iusto impedimento detentum et reus ē absoluēdus vt. iij. q. v. quisq̄s. et. xj. q. j. xp̄ianus. et. ℂ. de iu. p̄perandū. §. fi. q̄ magis offendit nō veniēdo q̄ reus. qđ dic vt s. de contuma. §. nūc nobis in p̄n. vbi de ß plene no. i causa ciuili. Ego credo accusatorē citandū p̄ius q̄ accusatus absoluat'. ar. xv. q. vi. epiphanium. ℂ. qui ac. non pos. qui crimē. nec ob. extra de accu. licet quia ibi p̄sentes erāt illi a quoz⁹ accusatione archiepiscopus absoluitur z nisi accusatoz absens p̄ponat et p̄bet iustā causam absentie imponet' ei perpetuū silentium vt in p̄e. c. licz. z iiij. q. v. quisq̄s in fi. scōm. ℍ. totū qđ sequit' quasi ad litteram vsq; ad fi. ℣. vtrum fuit Rof. rubrica qualiter puniat' accusatoris cōtumacia. ℤ. ll. vero citandus est per tria edicta vel per vnum peremptoriū vt veniat ad p̄sequendū accusationē et si nō venerit punietur extra

ordinem et in omnes sumptus quos fecerit accusatus ꝙdemnabit vt ī pre.l.qui crimẽ.nec post illud pempto riũ audiet vt.e.t.si ea.sed ꝓtra q; imo videt puniẽdus ī quartã partẽ bonoꝝ vt.C.vt intra certũ tem.cri. qõ. ter.l.j. Itẽ alibi dicit ꝙ in publicis crimib; punit pena turpit.que ẽ.v.li.anni.vt.ff.ꝺ priua.l.ij.ꝛ.ij.q.iij.si quẽ. et no.ꝙ turpit.locũ habet qñ quis ꝛesistit ī publicis crimiñb; vt.C.ad tur.l.j.sed in ꝑuatis locũ nõ habet turpi.nec eius pena:sed extraordinaria vt.ff.ad tur.l.si ꝗs repetere.§.si stellionatus.et.l.priuat.C.e.l.ij. nec enim accusatoris ꝑsona grauꝫ punit ꝗ̃ ꝑ turpi.ff.ad turpi. l.absentem.§.in accusatore. Item alibi videt ꝙ contumacia accusatoris nõ punit.C.de adul.l. ꝗ̃uis ad hoc rñ.alijs remotis ambagib; et dico ꝙ hec iura in varijs loquunt casib; de punienda accusatoris cõtumacia. si enim contumax sit ante lit.contest.locum habet pre.l.q̃ crimen.et si terminus sit a iudice ꝑfixus additur plus loco cuiusdam pene q̃a post nõ audit vt dicit pre.l.si ea. q; restitisse videtur exquo reum in termio a iudice pre fixo non ꝓsequitur vt.ff.ad turpi.l.ab accusatõe.§.restitisse.ar.tñ ꝓtra.ij.q.iij.§.nõndũ.ℵ.restitisse. H.dic vt ibi no.et.ff.de iu.l.restitisse. Z.si aũt lit.nõ ꝓtest.cõtumax sit tunc punitur pena turpi.et sic intellige.C.ad turpi.l.j.alioquin ꝑ solã libelli oblationẽ si ante lit.cõtesta. esset ꝓtumax nõ puniret q; tũc põt sine causa ab accusatiõe resistere vt.ff.e.l.q̃sitũ.ff.ꝺ in ius vo.l. libertus.C.de adul.l.sine metu.iij.q.vj.si ꝗs libellos.sed hec iura nõ vident posse ad hãc materiã adaptari. nam ī.l. quesitũ:et in.l.libertus nõ fuit parti ꝑ ꝓncipi libellꝰ poꝛrectus merito igit releuat q; ibi nõ accusauit ꝑ accusare voluit;sicut et alꝫ in ciuili cum quis nõ petijt:ꝑ petere voluit.ff.rẽ ra.ha.l.amplius nõ peti. Itẽ in.l.sine metu illud ꝓtingit ꝓpter fauoꝛem matrimonij q; maritus repit ꝙ fuerat deceptus vt dicunt sequentia. et ꝓbat ij.q.iij.paulum. Item pre.l.si quis loquit in lib.appellatorio et ideo quidã vt Rof. H.nõ puto bene scriptuꝫ quia Rof.ponẽs hoc dictũ dixit vnde Rof. voluit ita soluere. Azo vero dixit in sum.C.ad turpi.in ꝓn.ꝙ dominus suus tenebat hãc opi.item.j.patꝫ ꝙ Rof.tenuit opi. Hosti.ꝓtrariã. Z.soluerũt ꝙ in.l.q̃ crimẽ punit extra ordinẽ ꝛ nihilomin9 pena turpi.locũ hꝫ sed certe duꝫ videt vt ex eodẽ delicto duplex pena infligat cõtra iura.ff.de pen.l.sancio.lxxxj.di.ꝑsbyter.extra de iu. at si clerici in fi.q; de eodẽ delicto vnius boĩs nõ ẽ sepe querẽdũ.ff.nau.cau.fta.l.licet.ideoq; az.approbat.j.responsionem vt no.in sum.C.ad turpi.in ꝓn. H.vides quã opi.auctoꝛ cuꝫ roff.attributã.qꝺ parat materiam admirãdi ꝺ Cy.q̃ hãc materiã plene tractãs.C.ad tur. l.j.dicit ibi ꝙ sũt.ij.glo.ꝓtrarie.vna.ff.de adul.l. miles. §.socer.q̃ vult añ lit.ꝓtest.nõ esse locũ turpi.alia ꝗa in pre.l.j. ꝑ de hoc miroꝛ ꝙ opi.et glo.ij.l.j. dicit fuisse az. j.dicit fuisse bug.de az.aũt nõ plus scio nisi ꝙ põdixi ꝛ ꝙ i sum.plegi nec video ꝺ eo plus sciuisse Rof.vel auctorẽ vel Hosti.vt.j.dicã. Itẽ ipe auctoꝛ ponẽs ī hoc sen. ꝓsul.libel.j.de calũ.ℵ.pe.posuit in eo lit.ꝓtest.fore ꝛ videtur ꝑ iusta et benigna interꝑtationẽ faciẽdo ꝺo q; ibi et alibi cy.sepe no.accur.ꝙ glo.diuersoꝝ doc.etiam sentientiũ ꝓtraria ponebat vt inueniebat et ꝑ tãto eiꝰ glo.apparerẽt q̃ ꝗ̃ ꝓtrarie ad excusationẽ Ac.et alꝫ antiquoꝝ glosantiũ hoc scias ꝙ semꝑ qñ ponebat glosellã in puncto notabilẽ ponebat signũ illius cuius fuit glo.ꝑ qꝺ breue signũ insinuabat opi.vel dictũ fuisse signati sine ꝓtelatiõe sermonis ꝑ sic ẽ ꝙ in libris moderniſista signa añ fi.g. reseruata sunt sed ī fi. q̃si abolita q̃ si duralſent sicut ī libris antiq;s ꝓmis adhuc babẽtur cessaret repbensio.et hꝫ siue alibi ipe teneret ꝓtrarium siue alteriꝰ doc.glosam ꝓtrariã alibi positã cuꝫ ipius signo describeret ad põdicta facit qꝺ scripsi post Tanc. extra de ℵ.sig.abbate super vlti.glo.in fi. Ad principale rediens satis posset teneri qꝺ ibi dicit cy.post Dy. ꝛ ia.s.ꝙ mens turpil. locũ habet ante lit.ꝓtes. verba ℵo solũ post lit.ꝓtes.scire tñ debes ꝙ Hosti.in sum.de calum.§.pe.ℵ. sic ꝑz ponit põdictã opinionẽ azo.ꝓtrariã Jo.dicit aũt ibi ꝙ decre.licz in fi.extra de accusa.vl vt eius verbis vtar. Jnno.iij.ī illa videt hꝫ diffinysse dũ dicit ꝙ circa vinculũ inscriptiõis licuit illis desistere sine pena no.igit a cõtrario ꝙ postea nõ liceret ꝗ̃uis lis ꝓtestata nõ esset et in hꝫ residet.ꝑ si opinio azo.bene ꝓbaret iure cessaret illud argumentũ a ꝓtrario de quo ꝑ. de disputa.et allegatiõib;.§.post hoc aũt.circa mediũ. ℵ.vel nõ obstat. Z.Jo.ℵo dixit ꝙ etiã ante litẽ contestatã si post libellũ poꝛrectũ accusatoꝛ desistit incidit in turpit.nec ob.ff.e.in senatus.§.qui post inscriptionem. nã ibi nõ incidit ꝓpter iustũ metũ.ij.q.iij. paulũ. alꝫ eĩ incideret vt.ff.de calũ.fallaciter.qũo ergo ad iura ꝓtraria rñdebis dici põt et nõ insubtiliter. H.verbũ Roff. Z.ꝙ.l.qui crimẽ loquit qñ accusatoꝛ fuit ꝓtumax ꝑ datũ libellũ et post fideiuſ.datũ ex ꝑte sua.reus autem nec fideiussoꝛẽ dederat nec in aliq̃ ꝓtra eũ ꝓcessum fuerat nisi ad citationẽ. Itẽ.l.j.C.ad turpi.et pre.l.ī senatus.et.l.fallaciter loquũt cũ accusatoꝛ ꝓtumax est etiã ante lit.ꝓtes.sed tñ postq̃ reꝰ libellũ receperat fideiussoꝛẽ dederat vel forte detentus erat in carcere vñ non ẽ mirꝫ si locũ habet turpit.ꝛ hoc ex dictis.l.colligit sedm Rof.qui improbat eos q̃ dicũt ꝙ vtraq; pena cõpetit: ꝑ altera debet esse ꝓtẽtus accusatus.hoc eĩ nõ est verꝫ quia si vtraq; simul competeret et in eodẽ casu vtraq; imponeretur vt.C.de sepul.vio.l.qui sepulchꝝ.arg.ff. de actio.et obliga.l.quotiẽs. si aũt post litem ꝓtesta. sit ꝓtumax accusatoꝛ ita ꝙ vltima die biennij qꝺ tempus ꝑ.l.inducit fuit absens punit in quarta ꝑte bonoꝝ vt in ꝑal.l.C.vt intra cer.tem.l.j. vel ibi loquit ante lit.cõtesta.post datũ libellũ non instante reo ꝙ accusatoꝛ citaret nec reus dederat fideiussoꝛẽ: nec in aliquo fuerat grauatus nisi ꝗ citatus actoꝛ tantũ distulit ꝙ totũ biennũ flueret tunc eĩ nulla pena ꝗ̃rte ꝓtis bonoꝝ locũ habet. ¶ Itẽ si ꝗras q̃ sit pena maioꝛ vel mioꝛ. Rñdeo ꝑm qualitatẽ ꝑsone accusatoris et eius ꝙditionẽ id considerari.nã in pauꝑe maioꝛ ẽ pena turpi.ꝗ̃ amissio ꝗ̃rte ꝓtis bonoꝝ in diuite ℵo ecõtra.ar.de peni.dis.j.medicina.et.c.ꝗ̃obrem.ī ꝓn. Itẽ vilis et ignobilis non curat de extraordinaria pena turpit. honestꝰ ℵo ꝛ diues sic:nã maioꝛ essꝫ sibi illa ordinaria corꝑalis:modicꝰ eĩ ictus maioꝛ ẽ qualibet pecuniaria pena.ff.de penis ī fi. noꝝ.§.fi.et ꝑm hoc intellige extra de cle.vena.c.j. in fi. Et facit ad hoc extra de offi.deleg.pastoralis.rñ.j.in fi. Ceterum si sit contumax die sententie tunc in illo punitur nam tunc si de causa liquet feratur sentẽtia ꝛ tũc satis punit eius ꝓtumacia nã nõ audiet appellãs:sic intellige.C.de adul.l.ꝗ̃uis.ff.ꝺ re iudi.ꝓtumacia.ij.q.vj. §.sunt etiam quoꝝ.et.xxiij.q.iij.de illicita.ꝛ in nllo tũc impedit ꝓtumacia ꝓcessum iudicis quare aliter nõ punitur vel dic ꝙ in.l.ꝗ̃uis statuitur vnũ ꝑ illo contumace vt.ſ.non puniat aliud ꝓtra eum vt.ſ.eo absente ꝓcedat et hoc ꝓpter publicũ officiũ ne ab excubijs reu9 ocet vt ibidẽ ī fi. H. Hic finita sunt verba Rof. Z. Utꝝ autem et qñ et in qua causa liceat recedere a lite ꝑ trãsactionem per gratiam seu per pecuniam no.ple extra ꝺ coll.c.j.et.ij.q.iij.§.notandũ.ℵ.in oĩb; causis.et.j. de aboli.regulariter autem nemo sine accusatoꝛe damnatur vt ꝑ.de accu.ℵ.item nemo.

Equit videre de contumacia accusati ꝛ qualiter contra eum ꝓcedat. H.rof.hũc tractatũ ꝓtinuauit ꝑ. ꝓponẽs rubricã ꝺ ꝓtũacia rei.auctoꝛ ãt ad eiꝰ ℵba ꝑmittit no.iij.q.ix.ī summa ī.j.ꝑte gl.et ī.c.ℵitatis. vt infra dicetur. Z.et quidem si is qui de crimine accusat ꝓtumax sit videtur fictione iuris de crimine cõfiteri vt.iij. q.ix.decernim9. Sed ad huius rei noticiam plenioꝛem

distingue quia aut est ꝓtumax ante litem ꝓtest. aut post si ante scdm. l. bona eius annotãt et describent vt. j. ℣. vt aũt. ℬ si intra annũ venerit et iuri pueneri ꝑstita satisdatiõe de rndendo ea recuperat: et sup crimie audi tur. post annũ vero oia ꝓfiscant et si postea iuri parituras venerit audit sup crimine: bona aũt nõ recupat vt ff. de requi. re. l. fi. et. l. j. §. ꝑsidis. et. §. fi. C. e. quicũq;. et de accusa. l. absentẽ. ⁊ l. qui de crimie. et scdm l. nũq; super crimine ꝓtra absentẽ ꝓcedit lite non ꝓtest. vt in ꝑ. ꝓcur. ff. de accusa. l. absentẽ. nisi in casu. s. ꝓtra apperitores. C. de penis ne diu. verũtamẽ de ꝓsuetudine pluriũ locor absens ꝓtumaciter ꝑ confesso habetur. ar. C. de assesso. l. iij. C. vbi de cri. agi opor. autẽ. qua in puitia ibi qr ꝓtumacia eius ẑc. ff. de iure fisci. l. senatus. §. diuus. et in ꝑallegato. c. decernimus. et. xj. q. iij. rursus. ⁊ c. qui cũq;. et. C. de exac. tri. l. iij. C. ꝺ iur. calũ. l. ij. §. q; si actor. et. §. sin aũt reus. C. li. xj. de cõi. agr. de ser. l. locorum. in antẽ. coll. v. de exhiben. ⁊ intro. rei. §. sancimus. ff. de suspec. tu. l. in puberib. ℋ. Ibi Uber. dicit hanc l. §. ij. multũ facere ad hanc partẽ. ad idẽ. l. iij. e. ti. §. tutor qui ad alimẽta. et institu. e. ti. §. si quis tutor ad ꝓtrariũ allegat decre. de ꝓsti. ex litteris cũ suis glo. ℨ. ff. vbi pupil. edu. de. l. fi. ff. de iur. fisci. l. edicto. §. fi. extra ꝺ presump. nulli. et in ꝑal. c. decernimus. laudarem tñ in talib. ℋ. verbũ Uber. de bo. ĩ. vij. charta vbi tractat de pena cõtumacie. ℨ. q; testes reciperent anteq; aliquid diffini ret. ar. C. de accusa. l. absentẽ. et in pre. ꝓcur. si ℣o est lis contest. et liquet de causa: vel liquere põt nũq; in maioribꝫ criminibꝫ ꝓceditur ꝓtra absentem: immo audietur qñcũq; venerit. sic intelligit. ff. de requi. re. l. annus sed in minoribꝫ q; penã relegationis vel damnũ estimatiõis ꝓtinerent bene ꝓcedit ꝓtra absentem. ff. de pe. l. absentem. ⁊ in ꝑal. c. decernimus. et accusator debz esse ꝑsens qñ ꝓtra reum ꝓcedit nisi in casu. C. de adul. l. q;uis. et vide. j. ℣. sed pone. ¶ Porro ꝑm canones si non est lis contest. vel est ꝓtest. sed nõ liquet ꝺ cã vel liquere põt excõmunicat vt. iiij. q. v. quisq;s. et. v. q. ij. ꝑsenti. et ĩ pre. c. rursus. et. c. quicũq;. et si intra annũ venerit absoluit et audit sup crimine illo. post annũ ℣o sup crimine nõ audiet. nã intelligit iuris interpretatiõe ꝓfessus vt ĩ. c. rursus. et. c. quicũq; extra de ꝑsump. nulli. et post annũ huius exceptiõis snĩa põt aggrauari vt ꝓcedat ad suspensionẽ: vel ꝑpetuã priuationẽ officij et beneficij qꝺ et de forma excoicationis et absolutiõis dic vt s. ꝺ sen. §. vt autẽ. ℣. iuxta. ⁊ se. vel ad relegationẽ vt. j. ℣. ceterum q; suspensiõi compat vt dixi s. §. ij. ℣. itẽ criminũ. si aũt lis est ꝓtest. possunt testes recipi ꝓtra eũ et si de cã liquet sententia diffinitiua ferri sic intelligo prealt. c. decernimus. et. xxiij. q. iij. de illicita. h. aũt nõ curabat an sit lis contest. vel nõ. sed distinguebat solũ an liqueat de causa vel non. qꝺ non admitto quia nũq; ꝓcedit ꝓtra absentẽ lit. nõ contest. ar. tamen ꝓtra extra de ꝺo. ⁊ ꝓtu. veritatis vbi testes ꝓtra absentẽ lit. nõ contest. recipiuntur sup crimine et sententia ꝓfert. sed põt rnderi q; ibi absens nõ ꝓdemnat lit. nõ ꝓtest. de crimine de q; contra eum nõ agebatur. s. homicidij incestus ⁊ dilapidatiõis sed papa illũ deposuit ex eo solo q; ꝓpter cõtumaciam excoicatus celebrauit vt ibi dicit in ℣. nos igit. qꝺ potuit iuste fieri vt. xj. q. iij. de illis. extra ꝺ cleri. ex. mi. latores. et sic nõ est ꝓtra vel dic si placet speciale est in dilapidatione. de qua ibi loquit vt in ea lite nõ ꝓtest. procedatur. et testes recipiãtur. ⁊ est ratio quia in ea publica cõmoda periclitãt vt. iij. q. ij. quia ea. C. de pen. ne diu. nullo em priuilegio gaudere debz qui male admĩstrando suos ꝓtubernales afflixit vt. C. vbi de cri. agi. opor. l. ij. vel ibi loquit in causa inquisitõis. extra vt lite non ꝓtest. qm̃. §. sunt et alij. vel ꝑm alios speciale est vt cõtra quẽlibet prelatum et clericum contumacem procedat. vt lit. non contesta. ad depositiõem vt ibi extra de cleri. non resi. in ec. vel pre. ex tue. primum verius vel dic vt no. in ꝑal. c. veritatis. ℋ. in glo. hoc patz vbi est mens superior. ℨ. in quibusdã quoq; alijs casibꝫ lite nõ cõtesta. ꝓcedit quos dixi s. de teste. §. nunc tractemus. vt aũt in hac materia doctrinã habeas clariorẽ adhuc premissa alio tñ ordine et magis ad vnguẽ ꝓsequamur distingue. ℋ. hic quasi ad litterã ponit totam rubricam Rof. de ꝓtuma. rei. ⁊ hoc vsq; ad ℣. item q;rit ecce potauit tñ s. §. j. ℣. sed nũquid sufficit. ℨ. ergo itez nam aut accusatus ẽ absens ante li. ꝓtest. aut post aut ꝑpe sententiã si ante li. ꝓtest. ꝑstita cautiõe ab accusatore citabitur ⁊ q;retur ibi vbi erit q; dic vt s. §. j. ĩ prin. ⁊ ℣. qualiter aũt ⁊ se. etiã si in alterius iurisdit. deget vt ibi dixi ĩ ℣. sed nũquid. q; si nõ venerit bona eius annotabũt qr dicit iudex oĩa bona talis qui citatus nõ venit pono in banno fisci: nisi venerit infra annũ. ff. ꝺ requi. re. l. j. §. j. tñ ab hac sententia cõditionali appellari põt. C. si pen. ap. l. eius extra de ap. ꝑterea. et describẽtur eius bona. C. de requi. re. l. fi. q; qualiter fiant infra subiectiã tamen fiscus de facto ea nõ occupat nisi post annũ vt eo. t. l. ij. et. l. fi. post ℬ itez ꝑ edicta requiret et citãs mittet lras suas iudici seu rectori eius loci, in q; deget accusat⁹ vt ꝑ illũ citato innotescat se accusatũ ⁊ citatũ bonaq; ei⁹ ob hoc annotata forte vt in ꝑal. §. ꝑsides. hanc aũt lram forma talis est. Forma. Talis iudex seu rector siue ꝑses talis loci tali iudici rectori seu ꝑsidi talis loci salu. in dño. ℋ. Honesti⁹ ponit Rof. ꝑmittẽdo cuz cui scribitur. ℨ. Cũ in nro auditorio. t. de tali crimie accuset seu accusare intẽdat. p. qui in vra iurisditiõe seu magistratu morat. Egoq; ipm edictis et alit citauerim vt veniret sup accusatiõe huiusmodi respõsurus bonaq; eius ob eius ꝓtumaciam annotauerim vestram discretionẽ deprecor qtus eidẽ. p. innotescere seu significare curetis q; est annotatus q;q; eũ req;ro ⁊ cito vt tali die coram me cõpareat eiusdẽ. t. rñsur⁹ obiectꝫ. ℋ. si vero scriberet forte occultaret citationẽ: et iõ cõmẽdat Rof. hãc formã. vide qꝺ plene scripsi de fo. cõpe. romana. §. cõtrabẽtes. sup ℣. citati lib. vj. ℨ. hec ꝓbãt in ꝑal. §. ꝑsides q; ꝑus fiet annotatio q;s huiusmõi lre dirigãt vt in ꝑal. §. ꝑsides. ℣. si et lras. ℬ q;liter fiet ℍ annotatio. Rndeo sic ꝑses em̃ seu iudex vel officialis veniet cum tabelliõe ad domũ accusati inq;ret q;t domos q;t p̃dia rustica ⁊ q;t iugera terre sunt in bonis accusati et qd sit in vineis: et quid in oliuis quid in prediꝭ quid in mancipijs qd in colonis quid in redditibꝫ quid in mobilibꝫ. ⁊ sic cuncta describet p ordinẽ sicut describũtur bona alicuius cuz ꝓscribũtur qꝺ qualiter fiat. dic vt. C. de bo. ꝓscrip. l. si quis intra, puinciã. sicut etiã denotantur bona q; dant in censum vt. ff. de censi. forma. sic etiã no. cum heres vl tutor facit inuentariũ vt. C. de iu. de lib. l. sancim⁹. §. licentia. et. C. arbi. tu. l. fi. et de his fiet publicũ instrumentũ. fit aũt annotatio ne vlla fraus possit in rebꝫ illis adhiberi siue illa bõa debeãt ꝓfiscari siue absente restitui. nã alterũ de his duobꝫ fiet vt infra iã dicet. arg. ad hoc xxvij. q. j. omnes femie. et. xx. q. j. vidua. vez licz p̃missa oĩa sic interuenerint accusatus tñ in nullo grauat naz si venerit patus accusatoribꝫ rndere et satisdet omnia bona que fuerunt annotata denotabũtur et ei insolidũ restituentur qñcunq; venerit infra annũ continuuz: vt supra q; annus quo adhoc incipit cõputari exq; edict seu litteris iudicis illi innotuerit seu innotuisse potuerit se accusatum et citatũ bona forte annotata non autẽ a die facte annotatiõis vt in ꝑal. §. ꝑsides in fi. et eo. ti. l. annus. quinimo si intra annũ accusatus moriet. vl. j. annũ satisdationẽ offert q; accusatori respondebit bona recupat et ad heredes trãsmittit vt. ff. e. l. j. §. fi. si autem nõ venit tũc incipit eius ꝓtumacia puniri hoc mõ. nam si annus lapsus ẽ bona illa sic annotata ꝓfiscãt. ff. eo. l. j. et. C. e. l. j. et. l. fi. ⁊ fit infamis per sententiã vt ibi nõ ipo iure. cum em̃ non fuerit de aliquo crimie ꝓdemnatus nõ fit infamis per snĩam sed ipso facto ꝑm Azo.

H. in sum. ꝺ requi. re. ℵ. 7 est notãdũ. sequit' ꝙ ita annotatiõe grauat' opinio annotati nõ dico eũ infamẽ fieri q; nõ est dãnatus de crimine publico vel priuato famoso qꝺ lex req̃rit ad infamiã. 7 idẽ ac. i. l. vl. C. de req̃. re. ꝓ hoc ꝑz ꝙ vera lra supioꝛ bz nõ 7 sic ẽ in Roff. vnꝺ hec sumpta fuere vt ꝓdixi 7 tamẽ vtraq; saluat'. Z. et Hosti. ff. de bis q̃ no. infa. l. j. 7. l. athletas. opinio enim ei⁹ grauat' 7 ledit' apud bonos 7 graues vt ex̃ de accu. oĩpotẽs. extra de testi. c. fi. 7. c. testimoniũ. lxxxj. di. tantis. q. q. ij. enchenniũ. Jdẽ quoq; ẽ i ciuili cã nã passus missionẽ veniẽs infra annũ recupat possessionẽ et nõ p⁹ vt extra vt lite nõ ꝓtes. qm̃ frequẽter. §. in alijs 7 ꝺ eo q̃ mit. in pos. cau. rei ser. c. j. 7. ij. 7 de offi. oꝛdi. pastoralis i fi. 7. C. de ꝓscrip. xxx. vel. xl. an. l. si q̃s emptionis. qꝺ dic vt supꝛa de. j. decre. §. iã de effectu. ℵ. si ℵo. ß 7 licet sic bona ꝓfiscẽt' 7 fiat infamis de facto tñ ad defendẽdũ se audit' oĩi tpe vt. ff. de requi. re. annus. Jtẽ ita demum ꝓfiscant' si a ꝓcuratoꝛe fisci capiãt' alioquin lz sint annotata nisi fiscus ea petet vsq; ad. xx. annos postea nõ poterit petere vt. e. t. l. anni spaciũ. 7. ff. ꝺ diuer. 7 temp. ꝓscrip. in oĩib. hodie forte bona reseruarẽt' filijs 7 descendẽtib 7 ascendẽtib vsq; ad terciũ gradũ vt i autẽ. vt nlli iudi. §. vl. col. ix. H. Et dotes vxoꝛib reseruãt' vt ibi Roff. q̃ hic ꝓtinuat ℵ. terciũ: duos medios inter posuit auctoꝛ. Z. ¶ Quid si post maleficiũ cõmissuꝫ alienauit bona: videt' ꝙ tenet alienatio nisi bona fuerũt annotata 7 nisi i crimie lese maiestatis vt. ff. ꝺ dona. post ꝓtractũ. ff. de soluti. l. rex. ff. ꝺ req̃. re. l. fi. in fi. ff. ad l. iul'. maiest. l. pe. 7 fi. 7. ff. de accusa. l. ex indicioꝛuꝫ. C. de bo. dam. l. si q̃s. ¶ Quid si añ maleficiũ cõmissum alienauit bona sua i fraudẽ. de ß infra de dona. ℵ. itẽ pone. ¶ Quid si accusatus añ lit'. cont'. sit ꝓtumax. nec habz bona q̃ possint annotari. Rñdeo forte indicet' ei mulcta ꝑ illud edictũ si q̃s ius di. nõ ob. ar. in his q̃ no. s. de ꝓtuma. §. fi. ℵ. ß nũquid facta. ¶ Sed quid si paup sit nihil em̃ tũc ad eũ de mulcta. H. cõtinuauit Roff. j. tu dic media addit auctoꝛ. Z. quia ei⁹ q̃ nihil bz nihil periculo eẽ põt. ff. de fur. l. itaq; fullo. 7 inanis ẽ actio quã inopia debitoꝛis excludit vt extra de resti. spo. olim nobis. iuxta illꝺ. H. Juuenal'. iij. Z. Cantabit vacuus coꝛã latrone viatoꝛ. nã 7 pauptas ꝓficit vt. C. de epi. 7 cle. l. si q̃s ad declinandã. 7. l. id qꝺ paupib. 7. ff. qui 7 a qui. ma. li. nõ fi. l. si q̃s habẽs. 7. ff. de excu. tuto. l. pauptas. 7. l. post susceptũ 7 in ꝑal. c. olĩ. 7 ibi. H. Matꝺ. v. i ꝓin. Z. Beati paupes spũ ꝛc. Tu dic ꝙ mulcta spectabit ad eũ q; si capiat' in coꝛp⁹ toꝛq̃bit'. regularit' em̃ qui ꝓpter penuriã pecuniariã penã eludũt in coꝛp⁹ toꝛquent' vt. ff. de penis. l. j. in fi. 7. xxij. q. iij. nec admisso. C. de ser. fugi. l. quicũq; 7 sic pauptas nocet vt. xj. q. iij. paup. 7. ij. q. j. ꝓhibem⁹. ℵ. nõnulli. 7. c. in ꝓmis. ℵ. deinde causaꝫ. Nec credo. H. ꝑm Rof. Z. eũ in banno ponẽdũ. duꝫ em̃ esset ß vt forte a quolibz puniretur 7 offenderet' sicut bãnitus. Bal. Nota ꝙ si annotãdus nulla bz bona nõ debet poni in bãno diffidatiõis quia posset impune offendi qꝺ multũ exoꝛbitat a iure cõi ꝙ scz q̃s impune offendat'. Jtẽ est ꝓtra legẽ nature vt. l. vt vim. ff. de iust. 7 iure. Et no. ꝙ dicit bannitum posse impune offendi q; bãnito ius ciuile nõ patrocinat'. nec em̃ est publica vindicta plectẽdũ qꝺ in hostẽ cõmittit'. C. ꝺ epi. 7 cle. autẽ. itẽ nulla coĩtas. 7 idẽ tenet Ly. C. ꝺ accusa. l. reos. ß hoc vꝛ est in bãnitis q̃ hostes iudicati sunt. l. dictãte vt ab oĩib possint impune offẽdi. ff. ad capi. di. l. amissiõe. §. j. alꝫ nõ sunt occidendi ß capiẽdi 7 ad ꝓtoꝛẽ ducẽdi. C. de malefic. 7 mathe. l. fi. nã bannũ ẽ stricti iuris 7 ad aliã penã nõ trabitur q̃ expꝛessam in banno vt no. Ly. in. l. j. C. de bere. insti. Jtem si quis absolute bãnitus est extra ꝓtectionẽ cõmunis iuris positus videtur. C. de natu. li. l. j. per Ly. ¶ Bannuꝫ dicit' pluribꝫ modis. Primo id est: est vox ꝓconis vt in aut'. qui semel. C. qũo 7 q̃n iud. Secundo. i. mulcta. l. j. §. ex hoc de ven. inspi. in glo. comi. vel epi. l. ꝓgrãma. Tercõ modo pena in albo scripta. l. si quis id qꝺ. ff. de iurisdi. om. in. g. Quarto id est annotatio bonoꝛ. no. in. l. j. in ꝓin. ff. de requi. re. Quinto id est expulsio ꝺ ciuitate 7 de ꝓtectione publica. aut'. item nulla cõmunitas supꝛa allegata. 7 hoc bannũ trahit secũ execut'. nam licet bannum sit interlocutoꝛia vt. l. ꝓgramma. 7. d. aut'. 7 det' etiam lit'. non cont. tamen talis bannitus si offendatur non potest agere. facit qꝺ no. in. l. sed et si per emptoꝛẽ. §. sed si dum decreto. ff. qui. ex cau. ma. Nec etiam coniuncta persona que nõ est in banno aget quia principalis persona offensa inspici debet non secundaria. ff. de iniu. l. nõ solum. §. quãq̃. Z. cautius ergo faciet accusatus si veniat 7 bona sic ãnotata recuperet ꝑstita cautione ꝺ iuri parendo. ¶ Quid si non põt fideiussoꝛem habere vel est talis accusatio que fideiussoꝛi nõ est committenda vt supꝛa. §. j. ℵ. si autem accusatus sic quia timet venire vel forte conscientia remoꝛdet eum de commisso maleficio certe tunc fatue faceret si veniret immo potius patiatur bonoꝛ annotationẽ q̃s se exponat periculo coꝛpali. coꝛpⁱ em̃ ꝓferenduꝫ est reb' vt. C. de sa. san. eccle. sancimus. in ꝓin. 7 ar. extra de peni. 7 re. cum infirmitas. §. ceteꝛ cum suis concoꝛ. 7 de ꝺo. inter vi. et vxo. per vestras. ¶ Ceterum si reus sit contumax post lit'. cont'. non requireretur nec bona annotabunt' sicut supꝛa ante lit'. cont'. dictũ est. sed alio modo ꝓtra eũ ꝓcedetur ꝑm Roff. vbi supꝛa puta pecunialiter a iudice mulctabitur. vel si in contumacia persistat sepe a iudice monit' 7 monitus relegabitur que pena licet sit temporalis aufert tamen estimationem 7 sic vsq; ponit' inclusiue vt. ff. de peni. l. absentẽ. §. aduersus. 7. l. capitali. num. §. j. 7. ff. ꝓ aliũ ca. ap. l. j. 7 ĩ ꝑal. l. absentẽ. dicit' qua lit' q̃s ꝓtumax sit. tu ℵo dic vt supꝛa ℵ. porro ibi. si aũt lis ẽ ꝓtest. ꝛc. ¶ Porro si sit ꝓtumax ꝓpe sniam 7 citatus fuit ad sniam audiendã sicut debet ꝓcedet' ad sententiã vt. ff. q̃ sen. si. ap. re. l. j. §. itẽ cũ ex eo. extra ꝺ testi. cũ olim. in fi. nec ꝓpter eius absentiã ꝓlatio differet' vt ij. q. ix. decernimus. ß si dedit fideius. de stanꝺ iuri vt s. §. j. ℵ. cum aũt 7 se. quare non ꝓcedet' contra fideiuss'. Rñdeo bene ꝓcedetur contra fideius. hoc modo. nã aut promisit sub certa pena illum exhibere 7 tũc ad penam ꝓmissaꝫ agitur vt. ff. si quis cau. ij. ff. de cu. 7 exhi. re. l. si quis reum. aut non ꝓmisit sub pena sed simpliciter 7 pure ꝓmisit illũ exhibere nec exhibet 7 tunc. H. sup. si cõsuetudo foꝛmã certã nõ habet vt in ꝑal. l. si q̃s reũ. Z. iudex põt eũ pena pecuniaria suo arbitrio inspecta q̃litate accusatiõis et ꝓditiõis ꝑsone punire q̃si iudici inbẽti nõ parnerit: vt. ff. si q̃s ius di. non obtem. l. j. et extra de ma. cont. p̃ int'. eccle. c. j. cmu suis concoꝛ. et de clandesti. despon. c. fi. §. pe. 7 hec pena seu mulcta fisco applicabit' vt. C. de mo. mul. l. mulctaꝫ. 7 hec vera sunt q̃n fideiussoꝛ absq; dolo nõ exhibet et q̃n certa quãtitas nõ fuit i mãdato indicis cõprehẽsa vt dixi secus si certa pena fuit cõphẽsa qꝛ dixit tu repñtabis eũ sub tãta pena tũc em̃ illa impartiet' vt dixi. Si aũt dolo facit qꝺ nõ exhibet tũc poterit extraoꝛdiare puniri vel ad tꝑus relegari vel fustigari vel forte p̃ eũ acrius ꝓcedi vt ĩ ꝑal. l. si q̃s reũ. 7. C. de fideius. l. si barsatoꝛem. C. ad turpil. l. ij. 7 vide. j. de ꝺo. 7 con. §. restat ℵ. porro et se. ¶ Sz q̃d si fideiussoꝛ nõ põt accusatũ i iudicio exhibere vult tñ eũ defendẽ 7 i se iudiciũ suscipe vel vult ad eum ꝑsentandũ inducias habere qꝛ hec oĩa cõcedũt' fideiussoꝛi q̃ in cã ciuili ꝓmisit aliquem iudicio sisti vt C. de fideius. l. sancimus. Rñdeo in ꝓmo cãu nõ est audiendus. 7 est rõ quia ad crimen publici vel priuati iudicij ꝓsequendũ frustra ꝓcuratoꝛ interuenit p̃terq̃ ꝓ illustri persona. ff. de publi. iudi. l. pe. §. ad crimen. et. C. de iniur. l. fi. 7. v. q. iij. in criminalibus. 7. c. sequen. Jtemq; sic puniretur qui non delinquit. quod iura nolunt vt. C. de penis. l. sancimus extra de his que fiunt a

ma.par.ca.quesitū nō em̄ fideiussor qui reum non exhi bet occidēdus ē vt.xxiij.q.v.cū homo ß al's punit' vt iā dictū est. Jtē si ꝓcur. vel fideiussor pena capitis plecte ret' vel ei manus mutilaret' fit in eo qui falsam chartam scribit vt in aut'. de māda.prin.coll'.iij.7 in alijs vt.xxiij. q.iij.sex sunt.7.q.v.circūcelliones vel relegaret' seu de portaret' nō posset hec ꝑ act.mandati ꝓtrariā rehabe re qđ tamen in ciuilib⁹ ꝓtingit ar. tamen ꝓtra qz vnus sepe ꝑ alio punit' vt de ꝓfecra.di.ij.in sancta. H. Re gulariter secus de reg.iu.sine culpa li.vj. quia tamen fi deiussor punit' id ꝓcedit ꝓpter ꝓpriam oblationem vt no.de iniur.c. vno.li.vj.in.iij.glo. Z. In secundo aūt scz q⁹ debent' inducie eum admittere7 vt habeat ad ß sex menses vt in p̄allega.l.sancimus vel arbitriū iudicis ꝓsiderata loco⁹ distantia vbi esse asserit' accusatus. ff. đ fer.l.fi.7 extra de appel.cum sit romana. Rñ.j.vl' ꝑm. l.C.de dilat.l.j.que est.iij.q.iij.§.spaciuz. H. Hic finit pre.rubrica Rof. Z. Jtez querit' ecce. L. ꝑmisit ꝑsonam accusati sub certa pena representare certa die ī iu dicio vel soluere ꝓdemnationē ß infra illam accusatus bannitus est ꝓpter illud maleficiū quia se nō representa bat die vero elapsa. L. ꝓuenit' quia non representauit eum nūc querit' an. L. habeat ex hoc exceptionē. H. Odoffr.super.l.ß 7 si quis statim all'.§.j. formabat hāc questionē auto⁹ tamē restringit terminos ponendo q⁹ ꝓpter illud maleficiū sit bannitus qđ Albert.gal.vbi su pra ꝛ.ß pone q̄stionē.j.7 Odof.in solutiōe distinguen do ponebat ad primū allegat.l.capitis hic allegata.ff.q̄ satisda.cogan.si vero ꝑ ꝓdemnato ad secundu3 ibi se cus all'.ff.qui satisda.cog.si decesserit.ff.de eo per quez fac.est.l.j.§.si reus de except.l.oīs.7.C.de excep.l. defē sores 7 hoc de ipso⁹ questiōe sufficit et auto⁹i ꝓcordāt ß superius ea.l.formabat Odof.aliam qōem huic affi nem de titio qui ꝓmisit aliquē p̄sentare iudici ad suam voluntatē sub certa pena ille demū per iudicem illū ca ptus fuit postea eius manus aufugit quez index a titio repetit vel penā si non p̄tat q̄rit an teneat' distingua tur vt supra an ex cā quā tenebat' titius illū presentare puenerit in fortiā iudicis 7 tūc liberatus sit quia non re fert quid q̄liter fit dūmodo fiat.ff.de ꝛbo.obliga.7 de ꝓdi.insti.l.iij.7 manda.l.iij.7 solu.eius qđ debet ꝛc.in sti.qui.mo.om.tol.ob.in prin.ff.de neg.gest. soluēdo si vero ex alia cā vt quia aliud maleficiū cōmisit et ꝓpter id captus aufugit nulla subest cā ꝑm eum q̄re sit obliga tio dissoluta subdit q⁹ si titius hoc casu fuit coram iudice dū ille captus erat 7 ꝓtestatus fuit q⁹ habebat illuz ꝑ p̄sentato et se ex ꝓmissione amplius nolle teneri videt' tutus licz ille postea fugiat q⁹ ꝓtestatio ꝓdest.ff.đ neg. gest.l.nensenius.C.de epis.7 cleri.aut'.si captiui de ß sa tis extra de ꝓsti.cū. D. adiuuat' hoc dictū q⁹ certuz est q⁹ eo casu quo captus erat nō poterat p̄tari actualit' p̄tauit g̃ vt potuit.s.verbaliter.dicebat autē Odoff. istū post duos menses ex oblatione non teneri nisi fide iussisset ī scriptis hec intelligas p.l.penul.7 ante penul. C.de fideiuss.7 p ibi no. Z. Et videt' q⁹ sic nam si quis rei capitalis aī ꝓdēnatus est q̄s sistere deberet 7 ideo si stere postea nō pōt merito ei subuenit' 7 hec excep.etiā fideiussori ꝓdest vt.ff.si q̄s cau.ß 7 si quis in prin. Jtē nō stat per cū sed per iudicē qui banniuit' quo minus il lū presentet.ff.de ꝓdi.7 demōstra.iure ciuili. Dic cōtra nā si creditor accuset debitorē de crimine capitali fide iussores debitoris nullā habēt exceptionē aduersus creditorem ad suū debitū agentem.ff.de fideiusso.capitis. difficultas nō viciat obligationē.ff.de ꝛbo.obli.l.ꝓti nuus.§.cū ita.nec obstat si dicis q⁹ illa loquit' in cōtra ctib⁹ quasi secus sit ī iudicijs. Nam idē est vtrobiq⁹ q⁹ oīs obligatio ꝛc.ff.de iudi.omnē obligationē.nam ī iu dicijs quasi cōtrahit'.ff.de pecul'.l.iij.§. sed si filius nec obstat p̄allega.l.iure quia non stat p iudicē bannientē. sed potius per ipsum delinquentē 7 hoc dicunt quidā ar.tamē ꝓtra quia ex quo dies certa ad representandū fuerat assignata aī illaz ad causam nō potuit vocari et officiū iudicis cessabat vt extra đ appel.significāte.7.C. de dilat.sine pars ß dici pōt q⁹ terminus fideiussori da tus ad rep̄sentandū illū non facit cessare iudicis officiū quin in cā ꝓcedat 7 renūciet secus aūt esset si ꝓpter ali ud maleficiū bannitus vel ꝓdēnatus esset q⁹ tūc. L. ha bebit exceptionē nisi fuisset in mora sic loquit' p̄alle.l.ß 7 si quis in prin.7.ff.de custo.re.7 exhi.l.ij.§.fi. Bal. Et no. huiusmodi fideiussorē lata sniā liberari nec vlteri⁹ teneri ad rep̄sentādū.ff.de fideiuss.l.grece.§.post litem qđ est bene notandū. Z. vbi aūt neuter ꝓtumax inue nit'.s. nec accusans nec accusatus ß vterq⁹ adest dic vt supra.§.j. H. Hoc dixit q⁹ Roff.fecerat de hoc terci am rubricā post p̄dictas duas ß plenius auto⁹ ꝓsequi tur vbi remittit. Z. In illis quoq⁹ casib⁹ iu q̄b⁹ accusa tor absens ī bannū ponit' sic banni forma scribet'. Forz ma. H. q̄ fuit. Rolan. li.ix. satis vltra me. vbi de bāno accusati. Z. P. accusatus a L. tale crimē cōmisisse in serendo totā libelli substantiā quo posito dicas q⁹ legi time citatus fuit die tali ꝑ talē cursorē vt ipa die super ipa accusatiōe coram tali iudice cōpareret. Jtē 7 alia vi ce citatus die tali per talē cursorē vt sup eodē negocio coram eodē iudice cadē die cōpareret. Jnsup altera die tali fuit de mādato eiusdē iudicis ꝑ talē cursorē in ꝓtra ta ciusdē. P. scz in tali parochia vel castro vel villa pre sentib⁹ tali 7 tali testib⁹ ad hoc adhibitis 7 rogatis vo ce ꝓconie publice ꝓclamatū q⁹ si q̄s dictū. P. vellet de fendere sup accusatione p̄fata vsq⁹ ad diē terciā coraz ipo iudice compareret ipe aūt nec venit nec alius se de fensioni obtulit ꝑ eodē idcirco nisi dictus. P. aut alter ꝑ eo vsq⁹ ad q̄nq⁹ dies venerit stare 7 obedire sup his ipius iudicis mādatis legitimis extūc sit in banno talis curie ꝑ maleficio supradicto a q̄ liberari nō possit nisi ꝑm formā iuris 7 nisi soluerit eidem curie. L. lib.7 ꝓcu⁹ dauerit cū dicto. L. in q̄ q̄dem banno citatus fuit solē niter ꝑ talē cursorē de eiusdē iudicis ꝓcepto ī curia seu ī ꝓcilio spēali seu generali more solito ꝓgregati. ¶ Sz q̄d si citat⁹ nō venit sed excusatorē mittit. dic q⁹ admit tet' q⁹ si nō miserit excusatorē ꝓcedet' ꝓtra eū tanq⁹ cō tra cōtumacem q̄ dic vt supra.§.j.ꝛ.quum aūt.7 se.ß nūq̄d notarius ꝓtumax est citand⁹. de hoc no. supra de cita.§.seq̄t ad fi.ꝛ.sed nūq̄d. ¶ Et no. H. ꝑm Rolā. vt supra in fi. Z. q⁹ cū banna cancellant' debz scribi cā q̄re cancellant' 7 cui⁹ mandato id fit. Bal.C. qūo 7 qñ iu.l.si preses q̄si desertā ibi etiā q⁹ cancellatio habz vim sniē. Z. q̄ aūt pena ꝓbato crimine imponat' dicā.j. de inq̄.§.j.¶ Sed pone. H. q̄stio fuit alber.gal.e.ti.ꝛ.ß pone qōnem de facto.iiij. Z. a fuit accusat⁹ đ morte t. citat⁹ non venit se defendere ꝓpter qđ bannit⁹ est: 7 de mū ꝓpter ꝓtumaciam ꝓdemnat⁹ nūc capt⁹ per curiam q̄rit' an debet mori.7 videt' q⁹ sic nam videt' esse ꝓdem nat⁹.l.cor.de sic.q̄ gladio vltore punit insti.de pu.iu.ff. ad.l.corne.de sic.l.iij.7 in fi. debet em̄ ꝓpter cōtumaciā ꝑ confesso haberi vt supra ꝓpe prin.hui⁹ ti.ibi. verū tamen ꝛc.ar.ꝓtra q⁹ non debeat mori.ff.de pe.l.absen tem.ff.de requi.re.l.j.C.eo.l.absentem.C.de epi.7 cle.l. rapt'.vbi dicit' ad fi.l.ꝓuicti.7 hoc verꝫ est. Bal.no. bñ hic q⁹ ex sola contumacia non potest infligi pena mor tis nec valet de iure cōi condemnatio mortis: sed ꝓdem nat⁹ vel capt⁹ adhuc se defendere potest sec⁹ per statu ta loco⁹.ff.de custo.reo⁹.l.diuus.per Dynū. Z. debz ergo iudex facere q⁹ de crimine constet vt in predi.l. rap tores.circa mediū ibi post legitimas ꝓbatiōes iuri co gnitas. H. Sūt ibi hec verba circa mediū.l.7 illud cō uicti q⁹ precedit est in fine.l. Bui.de suz.in qōne statu to⁹ mihi.v. vbi fatet' q⁹ dictū est esse de iure per.ll.alle gatas q̄ volūt imponi absenti vltra penam relegatōis. dicit tamen de facto seruari ꝓtrariū de his supra eo.§. in prin. 7 scias q⁹ ipse Guil. de suz. plixe tractauit hūc

casum sup.§.publice.in.l.seium quoq;.ff.de ꝓcura.ponit aũt formã banni fortiorem q̃ supra.s. q̃ potestas ꝓ illum ꝓtumacem tulit sententiã ad capitis truncatiõem vel vt deberet furca suspendi ita q̃ moreret habẽdo et ꝓdemnando ipsum p ꝓfesso de illo crimine illis postea capiẽt aduersarius petit executionẽ sententie ⁊ bãni vt verba sonant captus allegans q̃ vltra relegatiõem nõ debuit puniri ꝓpter ꝓtumaciam dicit q̃ suam innocentiam vult ꝓbare.allegat p se.l.iiij.ff.de re iudi.§. contemnatum. Item licet cause ꝓsecutio vel facti quẽstio i potestate sit iudicãtis pene tñ impositio reseruaẽ auctoritati legis.ff.ad munici.l.ordine ad fi. j.rño.melius i.l.j.§.j.in fi.ff.ad turpil. In ꝓtrariũ inducit ea ad que remittit auctor.s.s̃.e.§.post prin.⁊ facit qd̃ ibi addidi. solut vt dixi supra eũ d̃ iure audiendũ.p.ll.hic alle.licꝫ Italie ꝓsuetudo seruet ꝓtrariũ. Subdit demũ q̃ sicut de iure ipse potest ꝓbare innocentiã:sic aduersarius potest ꝓbare ipsum innocentẽ licet vltra quinquennium ipse steterit in banno p.l.petende.C.de tem.resti.i inte. ⁊ similes.non ob.q̃ infra biennũ debuit criminalis causa terminari.C.vt intra cer.tem.cri.cau.ter.l.fi.quia illud vꝫ post lit.ꝓtes. que ꝓtestatio hic non intervenit nec fuit cum quo poterit cõtestari cum p partes ꝑntes illa fieri debeat.C.de lit.ꝓtes.l.vna.maxime q; p ipsuꝫ non stetit quominus fieret ꝓtestatio ⁊ procederet in causa vt.ff.de ꝓdi.⁊ demon.Iure ciuili.C.de bona.que sub mo.l.j.⁊ vl. Hoc etiã in questione statutoꝝ sub eadeꝫ littera. Z. Quid si. H. iste ℣s.⁊ se.fuerunt Alber. gal.e.ti.℣.pone questionẽ.a.⁊.b. vsq; ad ℣.sed que dicta sunt. Z. A.citatus accusatus non venit se defendere ꝓpter qd̃ bannitus est banno simplo qd̃ incurrit postea comparuit queritur an ex tali banno ⁊ p̃sumptione nullo alio ꝓbato possit ꝓtra eum indici duellũ ⁊ videt q̃ sic q; videt q̃ accusator sit factus suspect⁹ ꝓpter fugam:vt in ꝓcor.que sunt supra in prin.huius ti.ibi veruntamen.ar.tñ ꝓtra.ff.de duob⁹ re.l.ij.q; vox p̃conia paucis innotescit.C.qũo ⁊ qñ in.l.ꝓsentaneum.⁊ aut.q̃ semel. H. vide qd̃ sequit. Z. Qꝫ quid si.A.a.b. publice interfectus fuit accuso.p. dicens euꝫ hoc mãdasse qd̃ volo.per duellum ꝓbare queritur an possum ⁊ videtur q̃ sic quia etiam si certũ sit quis cõmiserit tñ incertum est cuius mãdato factũ est de quo debet inquiri.ff. ad sill.etiam si certũ.ff.e.non ideo.ff. de vi ⁊ vi ar.l.j.§. quotiens.dic cõtra nam ad hoc vt duellum inducetur oportꝫ mortẽ esse furtiuã vt in lombar. de homi.li.bo. l.fi.⁊ is qui opem ⁊ ꝓsilium tulit cum furtũ factum non sit acti.fur.nõ teneaẽ vt.ff. de fur.l.si is qui rem.§. si te et titium.sed que dicta sunt d̃ duello indicẽdo ꝑm canones abolita sunt. H. Idem videt ꝑm leges. C. de gladia.l.vna.li.xj.⁊ de ac.⁊ obli.l.negantes. Rof.li.iur.caru.j.de pur.ca.negat illas.ll.de duello loqui. Z. nã monomachie siue tales vulgares ꝓpurgationes interdicte sunt quia in his videt deus temptari vt.ij.q.v.monomachiam.extra de purga.vulga.c.j.⁊.ij.abolet q̃ ꝓsuetudo regni frãcie q̃ sustinet huiusmõi duella. Quid si bannitus ob aliq̃d maleficium inculpatur de alio maleficio ⁊ citat⁹ in domo vbi consuevit habitare. Bal. de ista citatiõe dic vt.l.j.de requi.re.per Bar. Z. nec venit nũquid poterit itez in banno poni ⁊ videt q̃ nõ nã infamatus amplius infamari non põt vt legit⁹ et no.C. vt intra cer.tem.cri.ter.l.ij.ff. de infa.l.iiij.§.ait prętor. Item cum ꝓpter bannũ ptãtis venire non possit nec in ciuitate esse nõ põt cõtumax dici.ar.ff.si quis cau.l.sed accusatio.⁊.l.se.i prin.⁊.s̃.℣.sed quid si fideiussor extra de ꝓsti.c.ij.sed dic ꝓtra q; excoicatus itez excoicari põt vt q̃ in sordib⁹ est adhuc sordescat amplius. xlvij.dist. quãtũlibet in fi.extra de iudi.ita quorũdã.eꝫ de sen. excũ p causa.⁊.c.officij.alioq̃n de pena reportaret p̃miũ qd̃ esse non dz.ff. de inter.⁊ rele.l.relegatoꝝ.§.fi.et.ff. de neg.gest.l.siue hereditaria. Et facit.C.vt intra cer. tem.l.j.⁊.ij. H. Qd̃ hic dicitur videmus de facto seruari ⁊ ꝓcedere posset cũ nesciret vbi esset sed cum sciatur ita q̃ requiri põt mihi sonat ℔ iniquũ q̃ ille q̃ non est ꝓtumax banniat⁹ vel excoicet⁹.p me facit qd̃ no.s̃.§.j. ℣.ℓ nũquid sufficit.⁊.s̃.e.§.sub ℣.vt aũt.et.s̃.de cõpe. iudi.adi.§.j.℣.q̃d si aliq̃s ⁊ duob⁹ ℣.se.in vl.colũ.plus dico q̃ defensor venire posset p illo allegãs iustã cãm absentie.s.bannũ ⁊ petere fidantiam. ⁊ si q̃litas banni ⁊ mos patrie nõ resisteret habita fidãtia venire deberet secus si cautio esset fragilis.eꝫ vt lite nõ ꝓtest.accedẽs.ij. ff.ad trebel.l.q̃ ita.§.j.esset exemplũ in bãnito ex offensa tyrãnizantis in loco.nõ ob. qd̃ opponitur istũ ex sua culpa abesse nã illa culpa punita ẽ p vn⁹ bãni dationẽ ⁊ bonoꝝ annotationẽ ⁊ forte ꝓfiscationẽ nõ dz igr̃ duplicari de iudi.at si clerici.in fi.cũ ꝓcor.al's eq̃ posset centuplari.nõ ob.q̃ procuratorẽ dimittere potuit.ff.d̃ mio. l.papinianus exuli.qi ĩ crimialib⁹ nõ recipit eꝫ de accuseniẽs.ff.de pub.iudi.l.pe.§.j.ex.l.tñ ei⁹ q̃.§.fi.⁊ glo.ibi posita Dy. dicebat qd̃ p̃dixi ꝓcedere posse ĩ eo q̃ non hẽbat ĩ loco domiciliũ originis ℔ soluꝫ incolat⁹ Rolañ. doctor rubrica de cita.reo.℣.℔ an illi ponit ad lr̃am dictum Bui.de suꝫ.distiguit an exul bannitus habeat⁹ p relegato.⁊ tũc de delicto ꝑus cõmisso ibi poterit cõueniri exq̃ civitatẽ ⁊ bona retinet vl' partẽ bonoꝝ vt p̃al. l.papinianus exuli.C.de fideiuss.l.j.ad.l.iul.d̃ vi pu.l.tutoris.si aũt tale fuit crimẽ q̃ civitatẽ ⁊ bona ꝓdiderũt ⁊ equant⁹ deportatis tũc ibi nõ ꝓvenient⁹.ff. d̃ bo.dam. l.j.⁊ de capi.dimi.l.ij.⁊.l.tutelas.§.si libertate.⁊.§.fi.℔dit q̃ ad p̃dictã distinctionẽ facit.ff.si q̃s caut⁹.l. sed et si q̃s.§.j.ff.q̃ satisda.cog.si decesserit in fi.⁊ exq̃ auctor hic posuit formã bãni ⁊ cancellatiõis ⁊ qõnes q̃tuor de bãnis p̃ter quintã quã p̃misit.s̃.℣.itẽ queritur.hic prosequendo materiã ampliãdo hãc terciã opis partẽ notabiliter certis.breuiorẽ remittã ꝑus ad pl̃es alias qõnes secũdo certas ꝓsequar q̃s vtiles reputabo. p̃mitto aũt q̃ de banno quod datur ꝓ debito ⁊ eius formã habes supra de primo decre.§.ij.ad finẽ.⁊ de tali banno vide qõnem sup rubrica de cessi.actio.⁊ p̃mo de bannitis q̃ritur an valeant statuta que p̃mittunt illos occidi ⁊ posito q̃ valeant si p̃mittunt offendi an possunt occidi.d̃ his dicam infra de consti.ante fi.an possit in bannitum cõpromitti.hoc vide supra de arbi.§.differt.℣.quid d̃ bannito.an actionẽ cedat ita q̃ cessionarius agere possit supra de cessi.acti.§.j.℣.illud etiam queritur.⁊ plene de iure pa.c.vno li.vj.super glo pe. An lucanus bãnitus qui florentinũ offendit in districtu lucano ꝓ euꝫ possit accusari passim vbi inuenit⁹.vide d̃ compe.iudi. adi.§.j.ad fi.℣.sed pone quidã an florentinus de boñ. bannit⁹ q̃ ibi hominẽ occidit possit de illo accusari florẽtie.vel d̃ illo iudex florentin⁹ possit inquirere dixi de compe.iudi.adi.§.j.sup ℣.quid si conuenit⁹. Item an possit testari.s̃. de instru.edi.§. cõpendiose. sub ℣.xj. Itẽ an bona banniti ex graui maleficio intelligant⁹ tacite publicata ibi dixi ⁊ an possit heres institui vide qd̃ ibi dixi ℣.ij.oppone in p̃n.⁊ sup p̃all'.℣.si.illud etiã queritur.⁊ ꝑ Ly.in.l.j.C.de heredi.insti.an sentẽtia ꝓ ipso lata sit nulla scripsi sup̃ de sen.prola.§.iuxta. super ℣. itẽ est nulla.ij. ibi etiã scripsi cũ p statutũ bannitus nõ põt ad sui vtilitatẽ cõtrahere an valeat pactũ per euꝫ apositũ cum vendit domũ de inquilino nõ expellendo infra tempus cõductionis an qui accusauit de cõsensu vulnerati vulnerato bannito illã ꝓsequi possit scripsi supra rubrica de accu. Itẽ an bannitus accusatiõe incboatã ꝓsequi possit statuto ꝓhibente bãnitos accusare ibi dixi an teneat⁹ minor bannit⁹ petẽs propter defectũ ꝓcessus bannũ cãcellari restituere expẽsas scripsi s̃. de p̃mo decre.§.restat sup ℣.℔ pone q̃ pupilli.et ℣. se.in fi. Quis det curatorẽ minori bãnito cõuento vbi manet.s̃.scripsi d̃ curato.post p̃n. An bannit⁹ decept⁹ i venditiõe vltra dimidiã iusti p̃cij exẽptus a banno de

hoc agat scripsi de emp. & vendi. §. nūc dicendū. ij. sup ℣. vbi aūt. questiones de pacificato cū ticio qui postea ipm bannitus occidit q lex municipal' pmittebat. vide supra regula frustra de reg. iur. li. vj. qōnem d' clerico q̄ incedebat vt laic⁹ bannito & postocciso. vide sup regula q̄ q̄s e. li. An excep. q̄ interfect⁹ erat bānitus p̄ procuratorē possit opponi vide qd̄ scripsi de accusa. veniens. sup. j. glo. Ad hui⁹ declarationē est sciendū q̄ Ja. de are. disputauit qōnem q̄ incipit ī statuto. et habuit quatuor mēbra quor vnū fuit hoc & sibi nō placuit tale p̄curatorē admitti nisi diceret factū sic esse notoriū q̄ supuacua esset excep. alle. l. eodē tēpore ff. de pecul. Aliud mēbrū fuit an excep. talis competens ex statuto impediat p̄testationē intellige p̄ pus dictū de ꝓposita p̄ principalē & tenet q̄ sic suū dictū fundās sup decre. exceptiōis de lit. p̄test. li. vj. q̄ exceptio rei iudi. & semel finite impediat p̄testationē cōcor. C. de re iudi. l. pe. C. de trās. causas. sed vt dicit ꝑ exceptio ex sentētia bāni descēdit & ex fine rei huic imposito p̄ statutū q̄ impeditur p̄cessus nā sentētia banni omīb⁹ penis statutor eū subiecit. facit. ff. ad turpi. l. j. C. de calū. l. fi. & de cap. mi. l. amissione. cognoscet g̃ p̄ pus de illa & sup ea p̄nūciabit & si vera patebit vlē nō p̄cedet al's sec⁹ alle. ff. d' excep. rei iudi. si ī iudicio. & quō hoc casu p̄nūciet vide ī pal. decre. exceptiōis ī glo. sufficiebat. 7. s. d' excep. §. dicto in fi. Terciū membrū fuit an bannit⁹ q̄ captus p̄ familiā ducebat ad iudicē impune potuerit occidi. affirmatiuā p̄bat q̄ bannit⁹ erat & lex seruāda licet dura. ff. q̄ & a qui. p̄spexit & verbis standū est & statutū nō distinguit captum a non capto. facit. ff. de le. pre. cōtra tabul'. l. j. §. generaliter. Itez inducit. ff. de repu. & diuor. l. fi. Item p̄ captionem nō est certitudo de pena q̄ posset fugere vel violenter auferri ducentibus. alle. l. q̄. C. de appa. pconsu. li. xij. ff. d' acqui. re. do. l. naturale. §. illud & l. in laqueū. ipe tenet contrariū nā hostes interficere licet. ff. ad. l. cor. de sic. l. iij. in fin. quod non licet si capti sunt. ff. de sta. homi. libertas. institu. de iure perso. §. j. Item facit. ff. ad. l. aqui. sed & si quecūq; in p̄in. Item cessat in capto ratio potestatis p̄riuato collate in bannitū. s. publice vindicte defectus facit. ff. de pac. l. q̄ dictum. Item p̄ solā captionē erat in potestate reipublice. facit. ff. de dona. l. qui sarum. Item faciūt iura q̄ volunt occupātis meliorē esse cōditionē. ff. de p̄cura. pluribus. & eo. ti. si duo. li. vj. & C. de accusa. qui de crimīe. ff. de re iudi. inter eos. Item contra occidentē facit. ff. siquis eum qui in ius vo. per totū. & ff. de cust. re. l. carceris. & l. fi. in fi. Quartū membrū fuit cum noua lex facta esset super eximendis bānitis satisfdando vel solue-do certam quātitatem & iste satisfecerat legi ita q̄ cancellari debebat & nondū cancellat⁹ fuerit occisus an id fieri impune potuerit q̄ potuerit inducitur decre. q̄ ī dubijs. de sen. excō. vbi satis videt expressum. Itē statutuz vult illū eximi de banno post satisfactionē eximi aūt nō posset nisi esset cancellata. ff. de edi. edi. l. boues. §. pe. si ergo durat bannuz ergo & pena. Item cū duo sunt necessaria nō sufficit alterū. ff. de transac. cū hi. §. si p̄tor. Itez sicut nō sufficit quē esse electū nisi sit descriptus in numero. ff. de mili. testa. l. ex eo. sic nec esse habilitatū ad exemptionē nisi sit exemptus vt contrariorum sit eadem disciplina. ff. de reg. iur. l. nihil tam. Soluendo tenet cōtrariū cum euanuerit. virtus & effectus banni & verba cū effectu ꝛc. Itē habet ille actionē indubitatam vt cancellet ergo & exceptionē si caperet vt talis nam cui damus ꝛc. ff. de re. iur. l. inuitus. §. cui damus. & eo. ti. qui ad agendū. li. vj. nec dicit obligat⁹ quē exceptio tuet. ff. de li. cau. vel obligat⁹. §. j. & ff. de reg. iur. l. nihil interest. Itē cum licite quis occidit cuz ex parte resistentis bellū est illicitū. C. de his qui ad ecc. cōfu. l. iij. al's. est iniustū ex parte inferentis cum nephas sit hoiem homini insidiari. ff. de iusti. & iur. vt viz cū ergo bannito liceat resistere postq̄ satisfecit vt sup ergo licite occidit ad banc p̄tē inducit. C. de debit. ciui. l. j. li. xj. & ff. de mu. & one. l. rescripto. §. debitores. ad decre. q̄ in dubijs respondet q̄ loquitur in pena que medicinalis est. de sen. excōmu. c. cum medicinalis li. vj. & spūalis. & sic difficili⁹ tollit de transac. c. ij. in p̄in. facit qd̄ scripsi de apel. p̄terea. j. in glo. bodie nō debet ad fi. Viani si⁹ loquēs de ꝓdēnato nō de bānito q̄ an solutionē impune offendi poterat ꝑ soluerat & ꝓdēnatio vigebat tenet nō puniri offendentē pena ordinaria sed sit arbitraria. qd̄ vide. j. sup rubrica de solu. Est sciendū q̄ qōnem huic affinē disputauit iuuenis doctor magne scie dns Bar. de butrig. querēs si p̄ nouū statutū banniti q̄ infra mēsem soluēt certā summā cōi censent a banno & eius pena exempti. Et bannit⁹ interim vulnerat & postea. j. terminū soluerit an vulnerans sit puniēdus. p̄mo vide diuersitatē casus q̄ iste ex ℣bis. l. nō egebat cācellatiōe vñ si tales termios habuisset q̄stio p̄rima non fuisset dubia q̄ p̄ satisfactionē fuisset exempt⁹. hic g̃ maleficiū p̄cessit solutionē al's nō eēt dubia ibi secutū fuit. Tenuit aūt q̄ aut bñficiū trahet ad temp⁹ solutōnis. aut ecōtra solutio ad tp̄us bñficij. ex p̄mo aūt remanet delictū impunitū. ex secūdo venit puniendū: ergo p̄eligendū ē secūdū cū publica vtilitas exigat maleficiū puniri extra de sen. excō. vt fame. & in cōcor. inducit int' alia. l. sufficit. ff. de cōdi. inde. eq̄parat eīm ꝓditionē supueniētē ad actū purū ei q̄ a p̄ncipio fuisset ānexa ꝑ certū ē q̄ si sic bānit⁹ fuisz q̄ soluēdo. j. tale tp̄us tantū cēseret exempt⁹ interī nō potuisset impune offendi. g̃ idē ꝑ casu bona & parti si'lis ē alia ipi⁹. Ja. q̄stio & incipit statutū est. ponēs statuto ciuitat' caueri q̄ null⁹ bānit⁹ possit eē cōsul vl' in aliq̄ officio tici⁹ bānitus elect⁹ fuit ad officiū p̄ euz q̄ habuit breue. sed an tp̄us intrādi officiū exempt⁹ fuit de bāno q̄rebat an deberet recipi ad officiū. Subdebat sed si nō eēt recipiēdus an eligēs possit aliū eligere. tenebat q̄ nō. & hāc nō p̄sequor q̄ ex ꝓpositū & q̄ expedita p̄ decre. de elec. si ꝓmissari⁹ li. vj. In p̄ma q̄stiōe p̄ ticio inducit ℣ba statuti q̄ nō p̄hibēt eligi ad officiū ꝑ ne sit ī officio. iste aūt tpe quo assumit officiū nō erat bānit⁹ g̃ ꝛc. naz esse cōsulē vel officialē est ꝓsulere reipublice ex officio debito. ff. de origi. iur. l. ij. §. ex actis. qd̄ fit post ingressum sui bñficij & nō p̄us. ff. de cōdi. & demon. l. publius. j. rñ. valuit g̃ electio cū nō sit p̄hibita nec exagerēde ſt pene. ff. d' decur. l. generaliter de re. iuris in penis li. vj. Itez cōcedūtur spōsalia vbi p̄hibet matrimoniū. ff. de rit. nupt. siqs officiū. & de spō. in spōsalib⁹. ij. de despō. īpu. c. vno li. vj. p̄ ticio etiā facit. l. q̄ ita. ff. de edi. edi. Inducit etiā in multis cōualescere in p̄n. inualidū ex quo peruentū ē ad casum q̄ incipere potuerūt. in cōtractib⁹ pz C. si ma. fac. l. fi. j. de comp. iudi. adi. l. j. in codicill'. ff. de lega. iij. l. j. post p̄in. In bere. insti. in aut'. vt cū de ap. cog. §. generalit'. coll'. viij. & datiōe libertatis. C. de his qui ad li. p'nō pos. l. j. ff. de pe. l. fratres. & in legato. ff. d' lega. iij. l. si deportati. & de re. du. si cognatis. & ī tutor' datiōe. ff. de tute. furiosus. & ī datiōe iudicis. ff. d' iudi. cū furiosus. & in electiōe ad honores. ff. de mune. & one. l. rescripto. §. debitores. Soluēdo tenet ꝓtrariū dicēs hec tria in officialib⁹ ponderāda eleetionē ꝓfirmatōez & exercitiū officij. p̄bat autē q̄ cōsul vl' pconsul habz hoc nomē & p̄insq̄ sit egressus vrbē & anteq̄ ad p̄uintiam sibi decretā pueniat p. l. ff. de offi. pcōsu. Ad idē de cōsu. l. pe. li. xij. Adiuuat' hoc p. l. j. C. de mag. munici. ff. de mu. & one. siqs magistrat⁹ vbi nomē magistratus habet ex electiōe dato q̄ resistat. facit. ff. de admitu. l. quidā. §. fi. & p ꝑ dicit solui p̄imā obiectionē contrariā quia nomē habet ex electiōe. Itē cum p̄hibitus esset g̃ eū eligi p̄hibitū erat cum p̄ electionē veniat' ad id. ff. de spō. oratio & venit illud generale vt aliq̄ p̄hibito p̄hibitū dicat' omne p̄ quod p̄uenitur ad illud. ff. d'

fideiuſ.cũ lex.C.de natural'.li.l.legẽ.7 de vſu.rei iudi.l.fi. ex quib' cõcludit' etiã electionẽ fuiſſe ꝓtra ſtatutũ nec ꝓ habilitatẽ ſupuenientẽ potuiſſe ꝓualeſcere puto q̃ reſiſtens ꝓ ſolutionẽ ꝓtrarij quã dedi poſt Dy.in regul'nõ firmat' li.vj.circa leges alle.ꝓ prima ꝙte ad.l. oratio ſupra ꝓxime alle.qua diſtinguit' inter cauſam impedimẽti ꝙpetuã 7 temporalẽ ſed optime iuuat' auctor quem 7 cuius ſcientiã dileri ꝓ.l.ſufficit.ff.de condi.inde.vt.ſ.ſufficiat q̃ poterat eſſe ꝙpetua. Item circa principale dictum iuuat' ꝙptime ꝓ dec.de elec. cũ in cunctis.§.inferiora cõiuncto fine capituli.ibi. epi ſañt.vbi patet q̃ laterañ.concil'.licet circa epales dignitates ꝓhibitionẽ fecerit electoribus circa inferiores illaz fecit ſolũ a ꝓſumpt. dicendo inferiora ꝛc.nullus oino ſuſcipiat ꝛc.tamẽ per illã intelligunt' ꝓhibiti etiaz eligentes vel ꝓferentes vt patet in fine vbi puniũtur licet ibi aliter nõ ꝓhibiti q̃ allegatũ fuit de cõualeſcentia certor caſuũ nõ proficit q: illa ſunt ſpecialia in caſib' expſſis cõtractuũ codicillorũ liberationũ.7 ſunt ꝓtra regulas vtriuſq; iur'.ff.de re.iu. l.qd ab initio.7.l.pe.7 eo.ti.nõ firmat' lib.vj. Cũ tractauerimus de electione ꝓ breuia vel ſortes in italia vſitata ſed prius cũ regebant cõmunia ciuitatũ ponã queſtionẽ Hui.de ſum.quã poſt eũ habeo ſup.l. nomiationes.C. de ap.7 eſt talis ꝓhibet ſtatutũ iuratũ bãnitos eſſe de cõſilio ciuitatis quo dant' breuia vel ſortes.7 decernit q̃ ſi aliquid fuerit ꝓ eos actũ nõ valeat 7 certã penã ſoluant bãnitus interfuit 7 habuit breue 7 eligit officialẽ qui iurauit 7 officiũ iuxta morẽ ad tempus exercuit nũc opponitur ei de ſtatuto querit' an ſit remouẽdus 7 quid d' geſtis ꝓ eum tenet' q̃ ſit remouẽdus tamẽ per eũ geſta valent. Ad ſcdm qd eſt breuis all'.l.barbarius.ff.de offi.ꝓtor.7.l.j.C.de teſta.ſicut cũ ſimilib'.C.de ſen.7 inter.l.ij. ff.ad macedo.l.iij.de ſup.le.l.iij.in fi.de teſta.ad teſtium §.j. Ad primũ principalit' allega.l.nomiatones.C.de appel.que habet'.ij.q.vj.ante.§. diffinitiua.7.l.ſi ꝓſtat.ff. e.ti.de appel.7 quia factũ ꝓtra.l.C.de legi.nõ dubiũ maxime iuratã.7 ſic ſeruãdaz cũ nõ vergat in periculũ anime.extra de iureiurã.ſi vero.7.c.cum ꝙtingat.nec eſt via aperienda ꝙiurijs.C.de indi.vidu.tollen.l.ij.in fi.7 d' iureiuran.c.pen.nec obſtat q̃ geſſit officium.nam 7 tutor poſt geſtionẽ remouet'.ff.de ſuſpec.tuto.l.hoc eñ.§.fi. Duas nũc queſtiones ꝓiungã que reſpiciũt filios banniti or.7 prima lamberti ra.7 incipit ſtatutuz eſt in ciuitat'. quãdo per ſtatutũ filiofamil.homicidiũ ꝓmittente 7 bãnito quia nõ comparuit pater tenet' deſignare partem domor 7 bonor ſuor ꝓmuni cõputata ꝑſona ipius patris in numero filior ꝑ vno capite que pars deſtruat' 7 deſtructa remaneat in ꝓmuni querit' an filiofamil'.propter homicidiũ bãnito 7 demũ mortuo pater partem illam deſignare teneat' cũ in bãno fuerit expſſum q̃ bona eius deſtruerent' 7 deſtructa 7 publicata remanſerunt in cõmuni. Secũda Ja.de ceret.7 incipit pone q̃ ſtatutuz talis eſt. cum ex forma ſtatuti bona bãniti ꝑ homicidio fuerint diuiſa inter cõmune 7 eius filiũ 7 poſtea bãnitus habuit ſcdm filiũ ex vxore 7 ipe pater mortuus eſt queritur an filius ipe petere poſſit partem bonor diuerſor inter ꝓmune 7 fratrem. In prima diſputans tenuit obiectum mortis obſtare.nec ex verbis banni ſufficienter factam adeptionẽ bonor motus his rationib' petitio deſtructionis 7 publicatõnis eſt contra formã iuris ſaltem in eo qd de deſtructione dicit'.ff.de ꝓtraben.empti.l.ſenatus.de publicatõe patet.C.de bon.dã.aut'.bona. Itẽ apertius eſt cõtra ius q̃ ex delicto filij ꝓcedat' in res patris.C.ne fili.pro pa.per totũ. Item q̃ cogitur pater dare filio partẽ.C.de eman.li.l.ſi. item apertius eſt contra ius quo faliofami.delinquẽte caſu quo erant publicanda bona delinquẽtis tamen nõ publicabit' caſtrenſe peculi'.filij ſed remanebit illeſum apud patrẽ.C.de bo.dã. l.ſi filius.7 hic quod peius eſt agitur de publicatione rerum paternarũ ex delicto filij. Et bis rationib' dicit rez diſtinguẽdam vt tot.ll.contrarietates vitent' ſic.aut ingreſſus fuerat hanc partẽ ſi reus decedit ante accuſationem perit crimen cũ pena ſi poſt accuſationẽ pendente iudicio pereũt acta 7 crimen cũ pena extinguit'. Hec patent.C.ſi reus vel ac.mor.fu.l.j.7.ij.ff.de pub.iudi.l.publicata accuſatio.7.l.defuncti. Si añt accuſatus moritur lata ſententia condẽnatoria 7 appellatõe pendẽte tunc diſtinguitur an expſſe bona fuerint adempta vel nõ.vt C.ſi penden.ap.r.emor.inter.l.iij.7 ſi reus vel accu.mor. fue.l.fi. Si añt accuſator decedit accuſatione pendente etiã pereũt acta.7 dat' ceteris licentia repetẽdi infra certos dies.ff.de accuſa.l.j.in fi.ſi morit' poſt latã ſententiã appellat'.pendẽte acta etiã pereũt.qd dic vt no.in preal. l.publica.7.l.fi.C.ſi reus vel ac.mor.fuerit. Videat modo ſtudens ſub quo ex ꝓdictis articulis includat' defunctus.de quo queritꝰ 7 cõſtat q̃ nec ſub primo nec ſub ſecundo ſed adaptat'. Tercio ꝓbat demũ expſſam bonorum adẽptionẽ ꝑ verba bãni factam nõ fore quia dictũ fuit q̃ bona ſua deſtruerent' ꝛc. debebãt dicere q̃ pater deſignaret ſibi partẽ ꝛc.vt in ſtatuto.nã verba illa bona ſua nõ cadũt in filiũfa.cũ bonorũ appellatio.alia ciuilis. alia naturalis. Ciuilis deſignat bona fide poſſeſſa ex empto vel aliter lz ſint aliena. Naturalis cũ poſſidem⁹ que noſtri dñi ſunt.ff.de ꝛ.ſig.in prin.7.§.in bonis at in filiũ fami.neutra iſtarũ cadit.ff.de acq̃.poſ.l. poſſeſſio q̃z.§. qui in aliena.7.e.ti.quicqd filius. Hinc eſt q̃ hypothecaria ꝓbandũ eſt rem fuiſſe in bonis id ẽ in dñio debitoris nec ſufficit poſſeſſio.7 in hoc differt a ſaluiano interdicto.ff.de pigno.l.j.§.cũ pdiũ in fi.7.l. 7 que nõdum.§. qd dicit'.facit.ff.de acq̃.re.do.l.ſtatuas.7.l. rem in bonis ergo perẽpto crimĩe cũ bona expſſe adempta nõ fuerint pater nõ tenet' deſignare partẽ. In ſcda q̃ſtione tenuit diſputator q̃ cũ pater bannitus fuerit ex cã qua debuit deportari cũ bãnuz deportatõni ſucceſſerit.ff.ſi qs caut. l.ſi eũ.§.qui iniuriaruz.7.ff.de infa.l.qd ergo.§.vlti.7 de publi.iud.l.infamẽ.7 ſic deſijt habere filios in ptãte inſtitu.quib' mo.ius pa.po.ſol.§.cũ añt. Iſte filius cõceptus 7 natus poſt bãnuz nec a ꝓmuni nec a fratre aliqd petere poterit.nam ꝓmune eũ repellet ꝑ.l.ij.ff.de ſentẽ.paſ. 7 de accuſa.l.ex iudicioꝛ.putat tamẽ q̃ ſi ꝓmune nõ apprehẽdit bona licet illa deuaſtauerit poterit ille ingredi poſſeſſionẽ illius partis ac etiã illaz vendicare ab iniuſte detinẽte all'.ad pdicta.ff.fam.her.l.lucius.de inoffi.teſta. mater decedẽs 7 ſi frater vellet habere partẽ in bonis deuaſtatis id poſſet.ꝓferendo partẽ quã habuit de ꝓcepto poſt bannuz dixi.quia ſi prius ꝓceptus fuiſſet licet poſt natus quo ad partẽ fratris dicendũ videret' ꝓtrariũ per l.qui in vtero.ff.de ſta.ho.fatetur tamẽ q̃ ſi relegat⁹ tantũ fuiſſet vel minori pena bãnitus cũ teneat filios in poteſtate.filius quãdocũq; natus ſuccederet cũ aliis ex teſtamento 7 ab inteſtato.ff.de inter. 7 releg.l.iij.7.iiij.7.l. relegatorũ.§.j.7 inſti.qui.mo.ius pa.po.ſol.§. relegati. ſcias q̃ bomobo.ad lr̃am monit banc queſtionẽ in relegato decedẽte ab inteſtato 7 tenet idem q̃ filius poſt cõceptus 7 genitus admittat' ad partẽ bonor cũ fratre dicens expſſum.ar.ad hoc.C.de inoffi.do.l.his ſol'.vel ſcdm euz petet per officium iudicis vel ꝑ actionẽ in factũ quia hoc equitas ſuggerit.ff.de pſcrip.ꝛ.l.quotiens.vel conditione ex illa.l.municipal'. Elegans Oldradi q̃ſtio ſe offert ponẽs duo ſtatuta paduana quor vnũ pmiat capientẽ bannitum 7 pſentantẽ ad mortẽ.aliud punit euntẽ in alterius territoriũ vel diſtrictũ ad aliquem capiendũ. Titius ſic de padua bãnitus habitabat in finib' diſtrictus paduani ad quem capiendũ ibat ſeius.quo viſo titius arripuit fugam quẽ ſeius inſecut⁹ eſt ĩ diſtrictu paduano.7 demũ in veroñ.ꝓtiguo 7 ibi illum cepit 7 pñtauit poteſtati paduc an ſibi pena vel pmiuz deberet'. Soluẽdo tenuit q̃

debetur pena ⁊ ipe eloquentissimus ornauit verba solutionis quib⁹ mutatis inchoando ab vltimo dicit esse casum in.l.quis sit fugitiuus.§.itez alias idē celsus scribit ff.de edi.edi.declarat ꝙ tota.l.vsq; ad.§.idē ait. tractat de illo qui est in actu fugiēdi ⁊ dicit ꝙ si nō pōt dominū insequētē euadere nō est fugiens.ille.§.idē celsus rndet quelitioni ꝙ nō potest seruus in ipo actu fugiendi dnm insequentē euadere rndet ꝓpter facti impossibilitatem vel difficultatē exponit glo.vt q; fugit ad inimicos dñi. Subdit tex.multo magis fugitiu⁹ est qui se ꝓfert.vnde adduci nō posset.dicit glo.ꝓpter ius loci vt ferrarie forsan habet vel habuit ferrarie ꝓuilegiuz ꝓ fugientib⁹ ad suū territoriū. Et iste ē casus nr scdm eū quia ex iure loci nō debebat illud ingredi.ꝓfirmat aūt hoc p.l.si filius. §.fi.ff.ad mace.ante id dabat ꝓtosam talē.quādo aliq̄d inchoat sine culpa ⁊ pena si deducat ad statutuz de sui natura punibilē punit inchoans cū persistat cum sine facti difficultate ⁊ iuris pena desistere potuit.ß sic fuit hic ergo ꝛc. Probat hanc p.l.qui cū maior.j.rū.ꝛ. certe.si abolitione.ff.de bo.li.terciā apud eum primā sic declaro certū est ꝙ existentis in fuga ꝙditio pōt in eius ꝙmodū variari.casus est.l.si quis in seruitute.ff. de furt.vbi seruus fugiens cū furto anteq̄ ꝓueniret ad locū destinatū factus est liber puta q; vt dicit glo.euenit cōditio sub q̄ fuerat manumissus.sic isti fugienti ꝓ ingressum territorij Yeroñ.ꝓpetere cepit libertas ꝓtra insequentē. facit demū conclusionē quaz sumit ex no.in.l.talis scriptura. ff.de le.j.in vlti.glo.inducit ad hāc partē ꝙ verba secūdi statuti clara sunt. Itē certa ē limitatio locoꝝ ⁊ certa illoꝝ trāsgressio ⁊ sic nulla iuris questio.C.de fur.l.ancille.nec ꝓdest principiū licitū quia ꝓpter mixturā recipitur q̄d nocet,vt no.ff.de re.cato.⁊ ibi cōcor. Itē cōstat effectū secutū in loco ꝓhibito. Item finē ⁊ ꝓsumationē actus distincta mutatione loci a principio ⁊ sic ex illo distincto principio licet licito legē nō assumit.alī.ff.si servēdi.sicuti.⁊.§.aristo.ad.l.aquil'.quēadmodum in prin. sic cessat pfectio rei altero prius illā apphendēte.ff.d̄ acqui.re.do.l.naturalē.§.illud.⁊.l.in laqueū. Itē parificantur excessus in mō ⁊ excessus in loco.institu.de accusa.§. hinc aūt. Sed excessus in mō punit'.C.vnde vi.l.j.ergo ⁊ excessus loci.facit.ff.de adult.l. si adulteriū.§.impatores vbi no.qui pl⁹ fecit ꝙ debuit. Felicis Nicolai d̄ martarel'.questio que incipit. Quidam inculpat⁹ inter alia duo tractat an.s.bonis dānati ꝓ homicidio exp̄sse publicatis sint publicata que habebat extra districtū publicantis. Et quid de postea acquisitis cū ipi bānito superuenerit hereditas.ad primā ꝙ nō veniat alle.ff.d̄ bo.aut.iudi.pos.cū vnus.§.pe.ff.de tut.⁊ cura.da.ab his.l.ante pe.⁊ ibi ꝓcor.ff.de offici.pfec.vrb.l.fi.de vinculo psonali p⁊.ff.de inter.⁊ rela.l.ij.§.sicut aūt de loco.e.l.§.inter dicte.de execūtone p⁊.ff.de re iudi.a diuo pio.§.j. Solvit distinguēdo aut index qui publicauit habet iurisditionē a iure ꝙmuni ⁊ scdm ipm ius ꝙmune ⁊ eius ordinē penam imposuit.aut vtrūq; vel alterū a lege municipali ꝓcessit.primo casu publicatio ⁊ omnis nota que penā sequit' scdm iuris ordinē extendet'.incorporatō aūt fiet per officiales illius territorij in quo sunt bona p dictam l.a diuo pio.§.j.⁊ per.l.cum vnus.§.pe.vt ⁊ ibi no.inducit.ff.de admi.tu.l.tutores.§.heres.⁊ de bo.va.l.si quando.⁊.l.fi.facta similitudine ꝙ plures tutores vnū pupillum repñtat.ff.de pac.l.si plures.§.j.⁊ si sunt diuersarū prouinciarū vnus facit administrāda assignari illi tutori qui res illius ꝓuincie administrat vt in dicto.§.heres sic plures officiales ī diuersis ꝓuincijs deputati repñtāt vnū fiscū cui delata scdm diuersas administratones vel ꝓuincias cuiq; ꝓpetunt ministrāda vt in dicta.l.de bo.va.⁊ de bo.p̄scrip.l.si quis post. constat aūt ꝙ ciuitates italie sibi vēdicant iura fiscalia ⁊ iurisdi. hodie diuisam in illis p ciuitates sicut olim p ꝓuincias.⁊ ad hāc partez solutionis ptinet q̄d scripsi in decre. cum scdm. de here. li.vj.in fi.mag.glo. Secūdo casu quando publicatio facta esset legis municipal' virtute que iurisditionem dat vel penā statuit vel facit vtrūq; tūc dicit publicationem non extēdi ad illa loca que sunt de iurisdi.⁊ potestate illius.l.p iura prius all'.⁊ per.l.neq;.C.qui da.tu.vel cura. po.⁊ hoc quo ad bona. In pena p̄sonā afficiēte distinguit nā aut afficit respectu loci puta restringēdo ad certum locū ⁊ tūc nō extēdit metā iurisdi. indicātis nisi casualit'.vt in dicta.l.legatoꝝ.§.sicut.⁊.§.interdicere ⁊ se. aut nō afficit respectu loci ⁊ tūc si ꝓtinet iurisditōz facti puta ne exerceat aduocatōis officiū ⁊ tūc nō extēdit iurisditōez iudicātis.ff.de postu.ex ea.aut infligit impedimētū iuris ⁊ tūc aut corrig.note que sequit' casuz ⁊ tenē dū est ꝙ supra.aut ratōe note que sequit' penā vel rōez exp̄ssionis in illa sn̄ia facte.⁊ his duob⁹ casib⁹ seruat' distinctio dicta in publicatōe bonoꝝ an a iure cōi an municipali ꝛc.vt supra in scda qōne no.ꝓ bannito ꝙ bona sua fuerūt publicata istud sua tempus sn̄ie demonstrat. ff.de au.⁊ ar.leg.l.si ita.ff.de ꝟ.obli.l.si ita stipula.§.j.ex significatōe igit' verbi cui standū est.ff.de le.iij.l.nō alit' non veniunt futura.inducit similia.ff.de arbi.l.si quis.de trāsac.l.qui cū tutoribus.ad fi.de dam.infec.l. damni.§.si is. In vendicatōe.ff.de ꝓtraben.emp.l.in lege.in pignore de pig.fideiuss.§.fi.in legato filiarū.ff.de leg.j.l. qui filiab⁹. Hic ergo idē in penalib⁹ suadet'.ff.de pe.interpta tione.⁊ in odiosis.l.cū quidā.⁊ in regula in penis ⁊ regula odia.li.vj.⁊ pōt scdm eū dici casus.ff.māda.l.si māda uero.§.is cui⁹. Sed ad ꝓtrariū q̄d sepe dictuz est talem bannitū succedere deportatōni. Itē ꝙ passus mediā vel maximā capitis diminutōem ciuitatē cognationē ⁊ ea q̄ iuris ciuilis sunt perdūt instit.de capi.di.§.j.⁊.ij.ff.e.ti.l. fi. Itē summe iuri placet ꝙ pena correspōdeat culpe.ff. de penis respiciendū in prin.⁊.l.hodie.sed interptatō ꝙ ꝓ homicidio bānitus habeat' pro deportato talis est vt saltē ciuiliter vitā perdat qui alienā vitā extinxit. ⁊ hoc est posseten⁹ peccare in quo peccauit.C.ꝓmunia de succes.oneris pegrini in fi.et leges municipales nō recipiūt iuris intellectū.ff.de mu.⁊ one.vt gradatim in ꝑn.ꝓ dā da solutōe ordit' ab alto specificās circa nouē species penarū aliter q̄s scripserim in decre.qualit'.ij. de accusa.super ꝟbo diminutōez capitis.⁊ in b̄ residet ꝙ bānitus ꝓpter homicidiū siue bānū dicat' pena delicti sine ꝓtumacie testari pōt ⁊ ex testamento capere ⁊ oīa retinere.que exp̄sse nō sunt adempta vt in.l.relegati.ff.de inf.⁊ releg. Inducit.ff.de tes.l.eius qui.§.sed relegati. nec ob.eo.ti. l.iij.vbi dicit' ꝙ testamēti factio publici iuris ē nam intelligit' vt ibi no.nō ꝙ sit officiū publicā vt alias q̄d patet in feminis ⁊ mīoribus.xxv.an.qui testari possunt sed non publicis officijs fungi.ff.de re.iuris.l.ij.ff.d̄ mu.⁊ one.ad rempublicā.in qōne aūt tenet ꝙ bonoꝝ publicatio nō extendit' ad postea q̄sita p pall'.l.si mādauero.ff.māda.§. is cui⁹ dicēs lr̄am ibi debere intelligi put sonat. bene facit de penis felicis.§.verū cū lib.vj. Gradū septimū due tenēt qōnes ⁊ p̄supposito statuto ꝙ quer'.bānitoꝝ nō audiant' ⁊ ꝙ impune possint offendi pono bānitū ꝓ rapina accusari de homicidio q̄ securat⁹ ꝓ iudicē venit deposuerūt testes cōtra cū quos accusat de falso querit' an per statutū repellat' accusatio. ⁊ hec fuit Frāc.de matta ⁊ incipit.statutū ē padue.vel pone index ꝓtra eum tulit iniquā sn̄iam quero an in sindicatu iudicis de hoc ꝙ querens bāno durāte audiat'. ⁊ hec fuit pars qōnis domini Nico.capocij de vrb.⁊ incipit.statuto ciuitatis Rome. In ꝑma ad negatiuā allegāt ꝟba statuti quib⁹ standū ē ff.de exerci.l.j.§.is q̄ nauē.⁊ maxie in statutis q̄ sunt stricti iuris nō numerata inter bonefidei insti.d̄ acti.§.actō nū.⁊ sic verbis standū.ff.de ꝟ.ob.l.quicq̄d.⁊ maxime q; iurata.extra de iureiur.si vero.etiam sic generalit' sumēda.ff.de publici.de precio. Item pendente accusatōe accusatus nō accusat.C.qui ac.nō pos.neganda.ff.d̄ pub. iudi.is qui.in cōtrariū prosequit' iste suam iniuriā. ⁊ est

se hoc defendere. nam ꝓbata falsitate testiū etiam sentē
tia lata retractaret vel ipo iure vel p restitutionē in inte
grū. de quo plene extra de except. cum venerabilis super
glo. pe. fortius ergo debet impedire ferēda. ff. de supfi. l.
j. §. q̄ ait. 7 defensio concedit ei qui nō potest agere ex-
tra de iudi. intellexim⁹. de excep. cū inter prioē. ff. de iu.
fisci impatores ꝓpter quā etiā licet occidere. ff. de iust. 7
iur. vt vim. 7 in clem. de homici. c. vno. Inducit etiā. ff. ex
qui. ca. in pos. ea. l. ad cognitionem. 7 qđ ibi no. Item q̄
nō licet cōtra accusatorē qđ nō licet ꝓtra extraneū. ff. de
pu. iudi. l. is qui reus. ff. de bo. lib. qui cū maior. §. si liber-
tur. Solut q̄ si accusatus accusatorē corrupit 7 pdu-
xit falsos testes admittet quia hoc ppie est defendere.
ff. de re iudi. diuus. §. si ex falsis instrumentis. l. j. 7. ij. 7 p
totū. 7 qui accu. nō pos. l. j. secus dicit si testes vel alios te
stiū corruptores accusare velit. ll. preal. mihi nō ꝓbāt ad
qđ inducunt nō em̄ loquūtur in terminis qōnis. s. de il-
lo qui impune pōt offendi 7 cui⁹ querele ñ audiant. La-
nonista ergo q preal. decre. cum inter prioē de excep. se
expediet de hac qōne dicens q̄ excipiens de falso audie
tur 7 ē hoc ppie defendere. accusans non qr id ē ppie
querelari vel agere. 7 sic etiā nō perit instantia cū inten
ꝓba. licet. de excep. cū venerabilis. vide qđ scripsi supra
de lega. §. restat sup ℵ. quid si statuto in ℵ. 7 qr ℵ sicut
in sc̄da questione vt supra. Ad negatiuā allegat ex ver-
bis statuti vt sententia ꝙueniat verbis. ff. de flumi. l. j. §.
nō aūt omne. d̄ admi. tuto. ita autē. Cum ergo iste offen
di potuerit 7 ratio ei reddi nō debuerit. qđ legis aucto-
ritate fit iniuria vel dānū dici non potuit. C. quādo lic.
vni. si. in. l. j. 7. ij. C. de adult. l. graccus. 7 qđ licebat in p-
sonā fortius in rem cū minima offensa psonalis excedat
omnē pecuniariā. ff. de penis in seruor. nec data securi-
tas respicit būc casuz sed illū solū ꝓpter que pri⁹ erat bā
nitus. 7 id tacitū habet ꝓ expresso. ff. si cer. pe. l. cū quid
ff. de ser. l. seruitutes. Et generalitas securitatis restrin-
gitur ad cogitatū. ff. de trāsac. l. cū aquiliana. 7. l. qui cuz
tutoribꝫ facit. l. nō ē verisimile. ff. qđ metus cā. extra de p̄
sump. quia verisimile. 7 imputet sibi qui non appellauit
quia sentētie ꝙsensisse videt. extra de re iudi. c. qđ ad cō
sultationē. C. de appel. l. qui ad ciuilia. Soluit cōtrariū.
securitas em̄ suspendit effectū banni. Et si hoc est q̄ ad
sententiā datam. fortius ad dandā. Constat aūt q̄ non
bānitus iuste ageret. ff. de iudi. si filius. 7. l. iulianus. ergo
7 iste securatus vt sic fauorabile securitatis verbū nō re-
stringat facit q̄ sit tale. ff. de sta. bo. l. ij. §. j. insti. eo. §. fi.
qđ extendēduz patet. ff. de cōsti. princi. l. ij. C. de bo. va. l.
ij. 7 generalis securitas generaliter intelligenda est. ff. de
publicia. de p̄cio. extra de priuil. quia circa. Item si con-
tra ip̄m sentētia ferri posset iniqua ad quid citatur 7 ad
quid securat. certe supuacue cōtra. l. si pretor. ff. de iud.
ꝓtra. l. j. ff. ad municipal. 7. l. j. C. de thesau. li. x. Item ad
quid iste granat in expē. veniēdi 7 lit. in aduocat. 7 alijs
expediebat hoc nō isti vocari nec securari. ff. de le. ij. qui
solidū. §. etiā. 7. ff. iudi. sol. l. iam tamē. §. in hac. 7 benefi
cio iuuari debuit nō decipi. extra de como. c. vno. ff. e. ti. ī
cōmodato. §. sicut in fi. nec obstabit tēpus securitatis eē
finitum cū beneficiū debeat esse ppetuū 7 nulli diminu-
tioni subiectum. in autē. ꝓstitutio que de dig. §. illud. ad
qđ facit. l. necessarios. §. j. ff. ad silī. C. d̄ his qui vt indig.
l. minoribꝫ. Copiosius alleg. 7 ꝓtrarijs respondet ibi vi-
de. ¶ Habet alia Ja. de are. quadrimēbris. primo quia
ponit thema de statuto ciuitatis quo ꝓhibet ratio fieri
bannito p maleficio. nisi p ipo bomicidio vel mutilatō
ne caus bānit⁹ mutauit titio damnū passus est furtū vel
rapinā querit an exemptus de bāno agere possit de p̄dic-
tis dānis que passus ē 7 an de mutuo. Item eedē q̄stio-
nes formant de herede illo mortuo in bāno vel post ex-
ceptionē ꝓsequit aūt ꝑus an talia statuta valeāt de quo
dicā. j. de ꝓsti. ante fi. Cōmēdata aūt ratōe statuti ad ne
gatiuā inducit. l. j. ff. de alea. cū em̄ ibi. in eodē dicat iudi
ciuz nō dabo infra qđ sequit qđ hoc sonat dicere id im-
pune fieri ꝓstat etiā regulariter ꝓhibita casualiter ex. l.
licere. patet in furto 7 dāno casualit ꝓmissis ibi. 7. C. de
cōmen. 7 mer. l. q̄. que regularit sunt ꝓhibita. ff. de fur. l.
j. sic in homicidio casualit ꝓmisso. C. de epi. 7 cle. l. rapto
res. C. de bis qui ad ecc. cō. l. ij. quādo lice. vni. si. in. l. j. 7
ij. ff. ad. l. cor. de sic. l. ij. in fi. ff. de adul. l. pater. 7. l. nihil. et
l. marito. extra de homici. c. ij. 7. iij. 7 co. ti. in clemē. c. vno
facit co. ti. ꝓ humani in fi. li. vj. 7 no. xxiij. q. v. in fi. sum-
me. Ubi autē alia ꝓmittunt non est locus querele. C. de
adul. l. graccus. C. de metat. l. denotū. li. xij. Item gene-
ralis cōsuetudo habet bānitos talia pati. ꝓ qua facit in
vsu feud. de mili. vasal. qui ꝓtum. est. l. j. in fi. 7 quod ibi
no. 7 ti. hic finitur lex cor. in prin. 7 ꝓsuetudo facit licitū
qđ als non liceret. xxxij. q. iij. obijciūtur. ff. ꝓmunia pre-
di. l. venditor. §. si ꝓstat. C. de eman. l. j. Nec ob. exceptio
banni cū a principio actio nata nō fuerit. insti. de noxal.
§. si seruus. ff. de furt. l. serui. 7 factū legitime ℣. ff. de reg.
iuris factū. li. vj. bene facit. C. de general. abolitōne. l. in-
dulgētia. 7 de sen. pas. l. tutor. cū. v. ll. se. Jn cōtrariuz qr
per exceptionē statuti videt illud restringi ad iniuriam
psonalē. ff. de penu. le. nam qđ. §. fi. 7 positio verbor statu-
ti est attendēda. ff. de postu. l. j. §. item senatus. de vi 7
vi ar. l. j. §. ait ꝓtor nec est exaggerēda pena que dat cer
tum moduz. ff. de decuri. l. generaliter. §. imperator. nec
em̄ res delinquūt sed homines. in auten. de man. prin. §.
oportet. illis ergo lesio inferri nō debet sed ad hoc rñdet
q̄ bānitus q̄ nō obtēperat ius dicenti videt diffidatus
vt hostis. ff. de capi. di. l. v. §. j. C. de his qui ad ec. cōfu. l.
si seruus. 7 si diffidatus in psona fortius in reb. ff. d̄ cap.
7 post li. re. l. v. §. in pace. 7. l. hostes. ff. de penis. l. in huo-
ruz. 7 he pene psonales 7 reales recte ꝓtumacib⁹ infligūt-
tur. ff. d̄ re mi. omne delictū. §. j. ff. cōi diui. si is cum quo.
Soluit ꝓ hac parte p. l. fi. C. de epi. 7 cle. §. pe. extra de
hereti. vergētis. C. qui. ad li. pro. nō li. l. j. ff. de pe. fratres.
ff. de le. ij. cū filius. ff. de manu. testa. l. aristo. non ob. pre-
sens ꝓtractatio in furto ex qua saltez videt teneri. C. de
noxal. l. j. ff. de fur. l. serui 7 filij quia ibi illicitū initiuz bic
licitum. ff. de vsuca. l. sequitur. §. de illo in fi. 7. l. si aliena.
De scdo articulo tenet q̄ licet ex cōmis. in bānum 7 ei⁹
res nō agat exemptus ex contractu tamen recte agit ex-
quo exempt⁹ est. all. ff. de pecul. cāp tuberonis. §. fi. 7. l. sed
si damnū in prin. Item ex vi banni nō fuit impedita ori
go actōis que est de iuregētiū. ff. de pac. l. iuregentiū. est
igitur fides seruāda. C. de pac. debitori. etiam hosti 7 re-
bell. in autē. de mā. prin. §. sed neq̄. xxiij. q. j. noli. naz nil
magis fidei humane congruit q̄ conuēta seruare. ff. de
pac. l. j. in prin. Subdit q̄ si quis verbū illud ratio nō fi-
at velit etiā ad ꝓtractus ꝑpter sui singularitatē extendi
rñdet q̄ quo ad ꝓtractus solam ꝓmunt exceptionē. ff.
ad macedo. l. j. ad vell. l. ij. que exceptio cum ꝓpetat pro-
pter cōtumaciā non parentis est psonalis als temporal
q̄ diu durat ꝓtumacia. Et ideo ea cessante quia factus
est obediens 7 exempt⁹ est a bāno 7 eius pena agere pōt
C. de coll. l. posthumo. 7. l. filio. 7. ff. de coll. bo. l. j. §. si fra
ter. 7. §. si duob⁹. 7. l. nōnunq̄. marie quia imposita erat
nomini 7 euanescente nomie euanescere debet pena. ar.
C. de fer. l. a nullo. 7. C. de inof. testa. l. fi. adducit etiā ad
p̄dicta decre. ex lr̄is de ꝓstit. 7 de excep. pia. li. vj. De ter-
cio se expedit dicēs heredē banniti mortui in bāno age-
re nō posse ex furto rapina vel dāno datis tempore ban
ni cū nulla actio bannito cōpeteret tanq̄ hosti licite pas
so p̄dicta cū bon⁹ sit dolus quē quis machinat in hostē.
ff. de dolo. l. j. §. non aūt. 7 nemo plus ꝓmodi reliquit he-
redi q̄ habeat. ff. de re. iuris. l. nemo plus cōmodi. et. l. in
his. De quarto quo queritur de cōtractu tenet q̄ etiaz
si mortuus sit bannitus in banno cuz exceptio sit perso-
nalis. i. psonam repellens nō autē actionis equitatem re
spuens nō transeat in heredem. ff. de excep. l. exceptōes

que ꝑsone.ꝛ.ff. de acqui.her.l.paulus in fi.ꝛ ad mu.l.libertus.§.patris. Item abolito noīe bāniti ꝙ morte ꝛ pena ex nomine ꝓtracta censet abolita.C. de fer.a nullo.ꝛ C. de infu.pe.celi.l.j. Est sciendu ꝙ hanc questionē in omnib⁹ suis mēbris reassumit do. Nico. capocij addito vno mēbro quod dixi in supra ꝓxi. questione. In solutionib⁹ aūt omnib⁹ cōcordauit. Formosius aūt ꝛ copiosius disputauit ita ꝙ habenti scdaz ꝓxiam nō expedit se do hoc nō conuertī. Z. In summa no.ꝙ accusator in ꝓbatione deficiens eoipo calūniari ꝑsumit vt. C. de adno.diuer.iudi.l.j.cum suis cōcor.ꝛ.ij.q.iij.qui nō ꝓbauerit.ar.contra.e.q.paulū.ꝛ.ff. ad turpi.l.j.ꝛ.l.mulier.ꝛ C. de calū.qui non ꝓbasse.ꝛ.l.ij. ꝛ de adul.l.q̄uis.ij.et.l. iure mariti.sed illa ꝛ similia casualia ꝑm Joā.ꝛ azo. H. in summa de calū. Z. Tu distingue naz si quis accusat ex iusta causa quā tamē ꝓbare tenetur puta maritus ob dolorem aliquē accusat de adulterio si desistat nō videtur calūniari nisi eius calūnia appareat euidenter vt.ff. de adulte.l.is qui.ꝛ.C.e.seruus.ꝛ in prealī.l.qui ꝓbasse. ille habuit iustā causam accusandi.ꝛ in.c.paulum. Idez si ob suam vel suoꝝ iniuriam vel necessitatis causa id faciat vt.C. de calū.l.ij.ꝛ.l.cum paterne.ꝛ.ff. ad turpi.l.j.§. accusat.ꝛ.l.mulier. alꝫ si nulla est iusta causa. H. includat hic alios casus quos az.ponit in summa de calū.ꝛ accu.in.§.j. allegato quos etiam scripsi d̄ calū.c.ij.super.ij. glo. Z. puniturin publicis iudicij⁹ similitudine supplicij. C. de calī.l.fi.ij.q.viij.c.j.in priuatis vero extraordinarie.ff.eo.in priuatī. Vel dic cū quis accusat vel nullo modo ꝓbat ꝛ tunc calūniari ꝑsumit.aut semiplene ꝛ tūc nō licet ad plenum non probet. Bal.ꝛ sic no.ꝙ vnus testis excusat eū a talionis pena ratione calūnie imponēda qđ est no.dignum sed a pena inscriptionis exꝑsse videt nō excusari per vnum testem quia ꝓmisit se ꝓbaturum alꝫ astringit se ad penā sed ꝓbatio nō dicit ꝓprie nisi sit plena nec de ea verificat aliter diffinitio probationis vt per archi.ꝛ Joan.an.in.c.j. de elec.in.vj.nam nullū ꝛ imperfectū equipant vt tex.ꝛ bar.extra de cler.nō resi.tue. similis distinctio in expensis ꝙ aut veniūt ratōe ꝓmissionis aut ex legali dispositōne vt no.de le.iij.si mulier.§.si rem. Z. De hoc no.ff. de bis q̄ no.infa.l.athletas.§.itē ꝓuaricator. H. vide qđ scripsi de calū.c.ij. in glo.pe.cū sua remis. Z. Vel dic tercio id ꝓsiderādū vel ꝑsumēdū fore ex q̄litate accusatoris nā si sit talis qui nō ꝓsueuit calūniari ꝑsumit nō animo calūniandi accusasse vel sic. C. ad.l.iul. de vi.pub. ꝓuo.ff. de accusa.l.si qui.§.iij.ff. de remiti.nō oīs.§.a barbaris.extra de pig. illo in fi.ꝑm vber. ꝛ vide infra de calū.ꝛ.fi. H. ꝛ.j. de purga.ca.ꝛ.ß pone Z. Que aūt circa hūc ti. dsunt vide supra in ti. de accusatore.ꝛ in titulo de accusato. Sequit rubrica.

De denũciatione Rubrica.

H. Practici auctores preter Roff. nō posuerūt hanc rubricam. Lan. vbi supra dixi ti.ij. de hoc tractat in ꝛ. cum vero Egy.clxxxvj. tractat qualiter in denũciatione procedatur. Rof. in libel. iuris canoñ. premisit huic rubrice sequentē. sed auctor in hoc ordine secut⁹ fuit Ho sti. Rof. Bof. ꝛ textū rubrice. de hac vero ipse Rof. posuit duas rubricas scz generalē de denũciationib⁹ ꝛ secū dam de ꝓcessu ꝛ eius pena. Rolā. doctor rubricellaz breuem de hoc posuit charta.ij. Z.

Epe aliquoꝝ crimi

na superioribus denunciamus vt. lxxxvj. dis. si quid vero.ij.q.j. deus.ꝛ ideo quid iuris sit de hac denunciatione pauca dicam⁹ videntes. ¶ Quid sit denunciatio. ¶ Quis potest denunciare. ¶ Et qualiter in denunciatione procedatur. Bal. denunciatio facit cessare accusationem vt.l.interdum.§.qui furem.ff. de furt. Z.

Denũciare est alicuius

crimen ad penitentiā deferre. ita ꝙ ꝓpositio de augeat nunciationē. nam hec ꝓpositio auget positū vt.ff. de posi.l.j. licet sola nunciatio q̄tum ad crimina sufficiat vt. C. de accusatio. ea que. extra de collu. crimīa. ꝛ alꝫ in ciuili vt in speciali rubrica de no. ope. nunc. ꝛ alibi vt.ff. ad turpi. ab accusatōne. §. nũciatores. H. Totū fuit rof. vbi supra saluo ꝙ in diffinitōne non posuit illud ad penitētiaz. ꝛ Hosti. latius ponens dixit ꝙ denũciatio est criminis alicui⁹ apud iudicē sine inscriptione legitime facta delatio ad penitētiaz pagendā vel aliam penam legitimā imponēdaz vel etiam ad vtrūq̄. Guid. in q̄one statutoꝝ querit si ꝑ statutū accusanti lucrentes ad azardū debet dimidia pene an debet denuncianti alī. ꝙ non. ff. de inoffic. testa. papinianus. §. memi nisse. de bo.li. qui cū maior. §. accusasse. ꝛ.l. in seruitutez. §. petisse melius. C. si tu. vel cu. nō gest. l.j. Tene ꝓtrariū per.l.cū patronū. §.j. ff. de iure pa. vbi qui nomē detulit dicit accusasse. C. de accu. l. si quis se. ff. de in ius vo. l. q̄uis. cū idem sit effectus. ff. ꝙ quisq̄ iuris. l.j. in fi. ff. ne q̄s eum qui in ius vo. l. vl. §. docere. nā ꝛ lex municipalis q̄nq̄ ampliat. ff. de mu. ꝛ one. vt gradatim. §.j. ad. §. accusasse. Rñdet illud inspectis verbis edicti que non semp sunt intuēda. ff. qui pe. tu. l. credenduz. j. rñ. ꝓ solutione facit decre. ij. eodē titulo. Z.

Quis denunciare pos

sit. ꝛ certe is qui bone fame vite ꝛ ꝙuersationis est ꝛ qui ad hoc ex charitate ꝓcedit nō criminosus nec excoīcatus. nec ex odij fomite denũcians. extra de accusa. repellāt. Et. c. q̄liter. ij. ꝛ. ij. q. j. si peccauerit. iij. q. vij. §. idē testat. xxxv. q. vj. eps in sinodo. extra de testi. cog. ꝓterea. de quo dic ꝑm papaz vt extra de accusa. cū oporteat. ꝛ has exceptiones nō ignorant ꝓcuratores ꝑlatoꝝ in curia roma. dicentes q; cuz aliqua summo pontifici de coꝝ dñis nũciant statim dicūt. pater sā cte iste nō est audiēdus q; ex odio mouet. odit em̄ dñm meū ex tali causa. Item est criminosus ꝛ sic frequēter lr̄as impediūt vt videmus. H. hoc dicit Roff. Z. ¶ Item potest quis denũciare per ꝓcuratorē ꝛ denũciationē ꝓsequi. ar. extra de ꝑsumpti. cū in iuuētute. ℞. licet igitur. ꝛ de testi. ex parte. a. ¶ Item opponit ꝓtra denũciantez ꝙ nō charitatiue p̄monuit qđ facere debuit vt extra de accusa. c.ij. ꝛ.iij.q.vij. accusatio. ꝛ extra de simo. licet ꝓpe prin. ꝛ.ff. d̄ adult. l. denũciasse. fallit tamē ꝑm Jo. vbi crimen simonie denũciat. tunc em̄ non est necessaria monitio q; de illo nō pōt quis penitere ordine retento. H. sed nōne monitus extra iudiciū posset sponte dimittere vt dixi in decre. inquisitōis sup glo.ij. Z. j.q.j. si q̄s neq̄.ꝛ.c. erga. ꝛ.q.vij. req̄ritis extra de simo. tanta. ꝛ de accusa. inquisitōis. ar. tamē ꝓtra. j.q.vl. patet ꝛ in ꝑal. decr. licet. H. ad illā decre. que satis videt facere tenēs opinem ꝓtrariā facile respōderet vt ibi dixi sup ℞. exhibita Z. cui hodie statur ꝑm Joan. H. cui⁹ fuerūt verba p̄missa in ꝑal. c. accusatō. ij. q. vij. Z. ꝛ iunge qđ no. infra ti. pri. §. j. ℞. sed nūquid poterit. ꝙ aūt monitio debeat denũciationē ꝓcedere ptz in hac auctoritate si peccauerit in te id ē ꝓtra te vel te sciente frater tu⁹ id est quilibet xp̄ianus vt. xj. q. iij. ad mēsaz. vade ꝛ corripe eū id ē charitatiue argue eū inter te ꝛ ip̄m. solū. i. secrete vt. ij. q. j. si peccauerit. si te audierit lucratus eris fratrē tuū id ē animam vel salutē fratris eū a peccato retrabēdo si te ñ audierit adhibe tecū vnū vel duos. supple de illis q̄ hoc sciunt alꝫ esses ꝓditor criminis vt in preal. c. si peccauerit qđ esse nō debet. de pe. di. vj. placuit vel talib⁹ q̄ possunt ꝓdesse ꝛ nō obesse vt. xxij. q. v. hoc videt vt in ore duorum scz tui ꝛ alterius. ſ. vnus adhibet. vel trium. ſ. tui et duoꝝ quos adhibes stat omne verbū. i. ꝓbet charitatiua monitio. qđ si nō audierit. ſ. cū effectu q; se nō coꝛri-

gīt.dic.i.denuncia ecclesie.s.prelato qui est in ecclesia vt vij.q.j.scire.Si aūt ecclesiam id ē plātum seu monitōez eius nō audierit sit tibi tanq̄ ethnicus id ē gentilis vt.j.q.j.nōne.vel.i.alienus a pticipatōne 7 publicanus.i.publice peccans. Et hoc verū est si tamen sit ab eccl'ia pr̄ expulsus vt.xlv.di.sed illud.hec auctoritas euāgelq̄ habetur extra de iudi. nouit.7 in pall'.c. si peccauerit.7 extra de iureiur.quēadmodū.ppe finē.7.xj.q.iij.precipue per quā patet euidēter q̄ denūciatōez debet charitatiua monitio p̄cedere.An aūt denūcians debet habere expensas a suo plato quē denūciat dicā infra de inquisitōne.§.fi.ad fi.¶ Sed qualiter fiet h̄ monitio 7 quotiens 7 an priuatim 7 publice an cū testib⁹ 7 quare dicat' charitatiua monitio.Rūdeo ſm Roff.ipe monēs solus veniet ad eūm 7 sibi dicet.domīe dicit' nobis q̄ habetis cōcubinā qō esse nō debet vt.C.de epi.7 cle. eū qui.Iuditis ad tabulas vt eo.ti.auten. interdicim⁹.vel q̄uersationē nimiā cū tali nepte vestra habetis.extra de p̄sump.cū in iunētute.xxxiij.di.c.j.vnde moneo vos charitatiue 7 p deo q̄ ab h̄ cessetis ne sitis p̄digus fame vestre.extra de accusat.c.fi.cū in odore bone fame debeatis delectari.e.ti.lz.xj.q.iij.nō sunt audiēdi q̄ crudelis ē qui negligit famam suā.xij.q.j.nolo.7 si eps non abstineat tūc adhibeat secū vnū vel duos 7 p̄dicta cor̄ā eis sibi repetat.7 hoc debet ter facere vt p testes possit de trina monitione cōstare ſm dn̄m meu3.vt no. in summa in titu.de denū.§. quis pōt.ℵ.in vtroq̄.7 se.q̄ si nec sic abstinuerit tūc denūciet hec superiori vt hec patēt in pālle.auctoritate.et hoc fiet quotiens opus erit vt.ff.de edē.veluti.xliij.dis. sit rector in fi.quia 7 dn̄s dixit petro Math.xviij.nō solum septies sed etiā septuagesies septies ꝛc. extra d̄ iureiur.quēadmodū in fi.de pe.di.iij.adhuc instās.¶ Quid si monēs nō audet ad p̄sentiā eius quē vult monere venire.dic q̄ poterit p alios denūciare dū tamen denūcians sit honesta p̄sona.argu.xij.q.v. hoc videt'.Bald. Est hoc in argumētu3 q̄ sindicus infirmus vel impeditus pōt denūciare maleficiū p procuratorē.C.qui pe.tu. l.cū a matrib⁹.7 ita fuit seruatū de facto in ciuitate Neapolis.secus in accusatōne vt supra de p̄cu.§.j.ℵ.si.ad libellū.Z.Dicit' aūt ideo charitatiua q̄ fit p̄pter deum nō ex odio nec ad vlciscendū sed p̄fecto amore quo ad p̄ximū duci debemus quē sic tenemur diligere sicut nosipsos id ē ad id quod nosipos.s.ad vitam eternā.de pe.di.ij.charitas est vt mihi extra d̄ sacra vnc.c.vnico.§.ad exhibendū.ℵ.mādamus igitur.charitas est em̄ dilectio dei 7 proximi vt.viij.q.j.in scriptis.ℵ.sic.duo.7 hoc euidenter p̄bat Augustinus dicēs.debet homo diligere p̄ximū sicut seipm vt quē potuerit hominē beneficētie cōsolatione vel informatione doctrine vel disciplīe cobertione adducat ad colendū deū vt.xxiij.q.iij.debz homo sic ergo inquisitōe nō audit' clamor ab emulis p̄ueniēs. vt.j.ti.p̄i.§.j.sic 7 monitio nō charitatiua in denūciatione nō audit'.Itē repellit' denūcians si fuerit accusando calūniatus.qd dic ſm papā vt no.extra de accusa.veniens.H.vbi scripsi sup glo.no.q̄.Z. Itē opponit' cōtra denūciantē q̄ ipe laborat eodē vicio quo alīū denunciat q̄ nil mechus mecho.nil catelina cethego.hec p̄bātur.ij.q.vj.§.idē testat'.7.xxv.di.c.fi.in fi.xxvj.di.vna extra de accusa.cū dilecti.7.c. inquisitōis.extra de adul. c.pe.7 fi.sed hoc plenius p̄sequere in summa do.m.in ti. de denūci.¶ In causa matrimoniali aūt sup̄ p̄sanguinitate possunt infames denūciare vt no.Clinc.extra de testi.in omni.H.ibi scripsi plenius hoc dictū super.j.glo. Z.7 hug.xxxv.q.vj.notificamus hoc p̄sequere vt.j.ti. p̄oxi.§.j.¶ Ut autē in hac materia plenius instruaris no.ſm do.m. q̄ denunciatio alia euāgelica alia iudicialis alia canonica.¶ Euangelica est que tm̄ ad p̄nīaz fit 7 locū hz in peccato occulto. ß nō oīno occulto ß q̄ probari pōt quia oīno occulta soli deo reseruant' extra de simo.sicut nobis.7.c.se.i fi.vj.q.j.si oīa.xxxij.q.v. christia na.ad hāc tenet' plātus 7 etiā quilibet quātūcūq̄ infamis dū tamē nō p̄seueret in crimīe admittit'.ij.q.j.si peccauerit.extra d̄ testi.in omni.nō em̄ refert quis denūciet dūmodo anima saluet'.argu. extra de spon.p̄terea.7 de cogna.spir.tua.d̄ iureiur.quēadmodū.§.fi.xix.di.seruic.caueat tamē denūciās q̄ peccatorē possit q̄uincere.nā ei soli non credit' licet si sit eps.vj.q.ij.placuit.7.c.si tantū. iiij.q.iij.ℵ.si.item iureiur.extra de testi.licet. sed 7 si peccator velit subtilizare vt in peccato remaneat nō ē a sacerdote ferēdus vt.ff.qui.mo.pig.vel hypo.sol.sicut i re corporea.§.antepe.q̄ vbi de bona fide agit' nō est de iuris apicib⁹ disputandū.ff.man.l.si fideiussor.§.quedam. Bal.nam ista euāgelica denūciatio fit ad emēdatōez et ideo nō de apicib⁹ iuris sed de bono aīe est disputandū. Z.¶ Qualiter in hoc p̄cedet' 7 vtrū ordo iudiciarius sit seruādus vel libellus dandus 7 quales testes admittant' 7 quomō 7 sup̄ quib⁹ fieri habet no.ſm papā vt in p̄eal.c.nouit.H.Vbi scripsi sup̄ ℵ.corripe.7 sup̄ ver. iusta sit.Z.¶ Judicialis vero subdistinguit'.nā alia est publica alia priuata.¶ Publica iudicialis dicitur illa q̄ ex officio cōpetit in qua nec monitio requirit'.de hac habetur extra de censi.romana.§.sane.C.de accusat.ea qui dem.xxxv.q.vj.eps in synodo.Ad hanc denūciationez eps inquirere tenet'.ar.ij.q.v.mēnam.7.c.omnib⁹.ar.extra de accusa.qualiter.ij.§.pe.vel eo negligente archieps.ix.q.iij.cū scimus.7.c.se. Contra denūciationē aūtē admittit' exceptio criminis siue p̄sequat' quis suā iniuriam siue nō.qui em̄ agit ad penam omnē maculam a se abdicare debet.extra de iudi.nouit. ad fi.ar.ij.q.vij.invicet.7.C.qui sine.ar.tamen ꝓtra.iiij.q.vj. omnib⁹.H. in accusatore loquit'.Z.de hoc ſm papā in pālle.c.nouit ad fi.¶ Sed nūquid infamis admittit' ad denūciandum.Rūdeo nō nisi causa sua sit vt quādo peccatur in ipsum vt in p̄eal.c.nouit.§.fi. ibi de plano id ē non admissa exceptione infamie.7 nisi sua int'sit vt.iij.q.vj.omnib⁹.nisi in crimīe dilapidatōis.ij.q.vij.q̄propter.alias autem cū nō cogat' quis agere vel denūciare oportet q̄ sit legitim⁹.Alij dicūt q̄ quilibet infamis pōt denūciare et illud si peccauerit in te.ꝛc.p̄ceptū ē ad oēs.Bal.ad hāc denūciatōem publicā iudicialē tenet' iudex inquirere.ij. q.v.mēnam.C.de accusa.l.ea quidez.7 ista denūciatio q̄ publica auctoritate fulcit' nō requirit monitōez p̄cedere 7 pōt fieri a quolibet qui tale officium gerit licet sit infamis vel criminosus scd̄m quosdā.de ista.ff.ad turpi.l.ab accusatōe.§.denūciatores.Z.¶ Priuata vero iudicialis pōt illa dici que ratōe int'esse ꝓpetit vt si q̄s mihi iniuriet' vel rem meā mihi auferat.de qua dixi supra de p̄parat'.iudicio.7 in hac si in foro ciuili fiat nō requiritur monitōis p̄batio.7 habet locū cū oppressus nequit agē puta q̄ est seru⁹ vel alterius p̄tāti subditus vt libert⁹ vel filius vel vxor 7 similes 7 in his que spectāt ad forū venale 7 rusticis oppressis a dominis.ff.de offi. p̄fec.vrb.l.j.§. q̄ aūt.7.§.cū patronus.7.§.cura.7 se. Et idē pōt dici in omnib⁹ paupib⁹ oppressis 7 generaliter in omnib⁹ criminib⁹.ar.ff.de offic.p̄e.l.iiij.§.vnico.7.l. illicitas.rū.j.7.§. potentiores.7 se.7.l.ꝓgruit.7.l.dinus.7.l.senatus i aut'. de manda.p̄in.§.sit tibi.coll'.iij.in aut'.de collatorib⁹.§. iubemus.coll'.ix.Bal. Ista p̄iuata denūciatio scd̄m.ll. in multis casib⁹ p̄mittit'.ff.d̄ offi.p̄esi.l.illicitas.ff.de of. p̄consu.l.ne quicq̄.§.de plano.scd̄m canones etiam in alijs casib⁹ p̄mittit' monitione p̄cedente.Z.¶ Quid si homines de dominio suo talia denūcient que sunt manifesta 7 famosa q̄ timēt q̄ dominus plus solito eos grauet.Dic q̄ index post q̄ de boc sibi ꝓstiterit per p̄babiles ꝓiecturas.p̄uidebit eis q̄ pene impositionē 7 sufficientem cautionē si dari possit.extra de p̄sumpt.lr̄as.§.fi. ff.si quis ius di.nō ob.l.vnica.vel eos vsq̄ ad fi.denūciationis faciat sequestrari.ar.in p̄eal.concor.7.ff.de adul. si postulauerit.§.ratio.ff.de questi.l.j.§. penul.ff.de ap. imperatorem.extra de spon.cum locū de re.spo.literas.

§.fi.7.c.ex transmissa.7 in prcal.c.cum locũ.licet autẽ ca ſualiter dixerim hoc obſeruandũ lex tamen videt conce dere in qualibet iniuria cũ probatio difficilis eſt vt ſup. hoc mõ poſſit denũciari denũciatione priuata quã voco priuatam ratõe priuati intereſſe.ſed lex vocat eã publi cam quia iudex in ea publice procedit ſi tamẽ hac denũ ciatione actum ſit recuperabitur res 7 ceſſabit priuatũ iu dicium.i.auxiliũ ordinariũ ſic intellige.ff.de iniur. q ſe natus.ff.de fur.l.interdũ.ij.§.qui furẽ.ſi ℣o ꝟ denũcia tio fit in foro canonico requirit trina monitio.xij.q.ij.i digne.expedit tamen de plano ſine libello.7 hec iudicia lis elicit ex euangelica.7 pmiſſa ꝓbant extra de iudi.no uit.ru.j.℣.ſed cũ dominus.7 ℣.7 rex anglie.7.§.fi.7 ad hanc denũciationẽ admittit quicũq ad agendũ admit teret.℣.omittit hic auctor quomõ hanc denũciatõem nõ recipit indiſtincte ne p hanc viã oĩs cauſa ad eccleſi am deferat.7 in piudiciũ iuriſdit.tpalis.qd videas in pa alle.glo.ſup ℣.corripe.℣.licet tamen iudex.Z.canoni ca quoq denunciatio alia põt dici ſpãlis alia generalis. Bal.Canonica ꝓprie eſt in qua aliqd priuatũ intereſſe nõ includit ſed fit ad penitentiã pagendã.7 ſi denũcia tor noluerit pſequi iudex ex officio pducit ad effectum 7 crimẽ eccleſiaſticũ principaliter ptinet ad forũ eccleſie de purga.ca.nos inter.p Bart.Z.Specialis canonica competit illi cuius intereſt bonũ habere plãtũ vel bonũ ſubditũ eccleſiaſticũ.7 fit hoc vt quis a beneficio remo ueatur vt.xvj.q.vl.filijs.7 in hac requirit triplex moni tio nec ad eam admittit qui ab accuſatõe repellit extra de accuſa.cũ oporteat.7.c.cũ dilectus.extra de ſimo.licz hely.7.c.p tuas.ij.q.vj.accuſatio.7.c.ſe.Jdeoq hec et accuſatio equipant.extra de accuſa.conſtitutus.ij.§.fi. Canonica vero generalis 7 publica põt dici cum agitur de matrimonio impediẽdo vel diſſoluendo.vel cum agi tur de peccato in iudicio eccleſiaſtico corrigendo in quo aliquod priuatũ non includit intereſſe ad hanc admitti tur q ab accuſatõe repellit nec in ea requirit trina mo nitio.extra de deſpõ.impu.c.ad diſſoluẽdũ.de ſpon.põte rea.ij.de clãdeſ.deſpon.c.fi. Quam 7 ſi denũcians nolit pſequi iudex ex officio ſuo pſequet.extra de ſpon.cum in tua.de iureiur.ad noſtrã.ij.de appel.oblate.§.fina.eſt 7 regularis denunciatio id ẽ proclamatio in capitulo ad correctionẽ exceſſus facta de qua no.ſcõm do.meum.ex tra de cẽſi.romana.§.ſane.¶ Jn ſumma aũt illud ſcien dum eſt q etiã ſcõm legem iudex ad ſolã denũciationez nõ inſtituta actione pcedit vt.C.de accuſa.ea quidem. 7.C.de cuſto.re.in quacũq in princi.7.C.de muli.q ſer uiis ppzijs.l.j.7.C.de ſepul.viola.l.antepe. Vltimo no. q grauius punit calũniator qꝫ denũciatus. Jtem q ca lũniator ſiue accuſando ſiue denũciando punitur extra ordinarie.hec notant extra de cal.c.ij.¶ Hoc etiã no ta q licet pceſſus ceptus ſit p modũ denũciationis ſi ta men ibi difficultas aliqua ingerat tranſit ad modũ inq ſitionis.nec punit denũciator cum nõ ſua volũtate de ſiſtat vt extra de ſimo.licet hely.§.cum igit ibi.nondum ptendere ꝛc.quia alꝫ puniretur de calũ.niſi ſe purgaret vt in pal.c.de calũ.

Vnc dicendũ reſtat

qualiter in denunciatione procedatur. ſi igi tur aliquis de prelato ſuo mala nunciat debz queri an velit accuſare.7 ſi reſpondeat q ſic tunc inſcri bat libellum offerat.7 alia faciat que ſunt ſupra ti.proxi. §.j. Si vero reſpondeat dicens volo q inquiratur di cetur econtra frater nõ preceſſit frequens 7 clamoſa in ſinuatio vt infra ti.proxi.q ſi dicat domine 7 ego vobis eum denũcio vt ſaltem ei ſcribatis q ſe corrigat aliogn ſcribatis alicui q eum corrigere debeat.ad ſolam.n.cor rectionem agit cum p modum denũciationis procedit. extra de accuſati.ſup bis 7.c.qualiter.ij. 7 tunc ſi chari tatiua monitio pceſſit de qua ſupra proxi.dixi ℣.ſed q̃li ter literas obtinebit 7 nõ aliter vt extra eo.ti.cum dile ctus.¶ Si igitur litere tranſierint quia 7 ipſi prelato de nunciatio ſcribitur 7 etiam alicui epõ vt eum corrigat ve niat is cui correctio eſt pmiſſa ad illũ.7 dicet domine epi ſcope talia ſunt de vobis ſummo pontifici nunciata 7 ſi confitebit bene eſt.ſinautẽ procedat ſicut in inquiſitõe j.ti.proxi.procedendũ eſſe dicetur 7 ſi illa inuenerit vera eſſe illum corrigat quia denũciatio ad correctionẽ fit vt dixi 7 hoc niſi tale ſit crimen qd poſt pactam penitenti am impediat officij executionẽ vt dicam.j.ti.proxi.§.fi. ¶ Formaz aũt denũciationis habes infra in tractatu li bel.in ti.de accuſa.verũtamen in denũciatione q de pla no expedit nõ eſt neceſſarius libel.vt extra de iudi.nouit ad finẽ.¶ Vtrum aũt denũcians debeat iurare dixi ſu pra ti.pri.§.j.ad fin.℣.hoc aũt ſcias.denunciatio vero euangelica fiet vt ſupra.§.pri.dixi.

De inquiſitione Rubrica.

℣.De Lan.vide quod dixi ſuper prima rubrica.7 vl tra id ſcias q Lan.fecit vnam notam ſuper materia in quiſitionũ quam Roff.ponit ad literam ante ti.de pur ga.Et poſt ti.de crimi.in moduz exceptionis oppoſitis. Roſ.in libel.iur.cano.poſt rubricã generalẽ poſuit.vj. rubricellas quib tractat hec ſex mẽbra qui poſſint inq rere.quãdo.7 contra quos.quib exceptionib vtitur in quiſitus.que ſunt neceſſaria ad proceſſum inquiſitõnis qualiter procedat.7 qualiter ſic ꝓuictus puniat.Et po tuiſſet auctor ſe ſic breuius expedire interſerendo ſi vo luiſſet.7 qualis in ea probatio requirat hoc dico q ſe pius idem repetit.Bonaguid.in trib vltimis rubricis ſue ſecũde partis tractat d hac materia.Egy.rubri.lxxij 7 quatuor ſe.Rolan.doctor ſui operis char.ij.quõ autez inquiſitio ꝓprie competit iudici loci vbi eſt pmiſſuz de lictum 7 nõ iudici delinquẽtis pſone.ſcripſi poſt odofr. ſupra de compe.iudi.adi.§.j.ſup verbo quid ſi cõueniat in fi.Nolo aũt ſaltem ꝓpter legiſtas q huic materie de ſit noticia qõnis.Riza.de malũb.que incipit.Titꝰ vul neratus qua tractat an poteſtate ex officio inquirẽte de vulnere ſi cauſa pendẽte vulneratus decedit ex vulnere poſſit ex illa inſtãtia ſequi ſentẽtia de occiſo. Et diſtin guit an poteſtas ſic formauerit inquiſitionẽ de vulnere q ſequeret ſnia de occiſo dato q mors ſecuta nõ fuiſſet vt q vulnerãs id feciſſet cum telo animo occidẽdi.C.ad l.cor.de ſic.is qui cũ telo.inſtitut.de publi.iudi.§.itẽ lex corneli.vel q gladium occidendi animo in vulneratum proſtrauit.ff.ad.l.cor.de ſic.l.j.in prin.7.§.diuus.tũc ex illa inſtãtia ſequi poterit ſnia de occiſo q̃ſi non de alio ſi de eodẽ pnũciet ampliato tamẽ ex facti accidẽtia indu cit.l.nõ põt.ff.de iudi.7 quid ibi no.q̃ſi occiſus a ꝓncipio videat 7 nõ poſt iudiciũ ceptũ.Jtem gratia dirimẽda rum litiũ acta vnius iudicij in diuerſum 7 qnqꝫ cõtrariũ trãſferunt.Jnducit.ff.d appel.l.j.§.ſi quis.de col.bo.l.fi lius.7 de boñ.poſ.ꝓtra tab.l.iij.§.ſub ea.facit etiaz ad ratio vitandi circuitus.ff.de ꝓdi.inde.l.dñs teſtõ vbi cõ cor.7 de reſcrip.auditor.in cle.Jtẽ vulnus in corpꝰ ſim pliciter dictũ omne vulnus etiã maximũ 7 letale ꝓtebẽ dit.inſti.de iniur.§.atrox.7.ff.e.l.vulneris magnitudo. 7 ſcõm q maius vel minus reperit habet id alterare ſen tentiam.ff.de tribu.l.illud.§.j.7 de ℣.ſig.verbũ amplius de vulnere ergo cuius exitum inuenit mortem iudicabit non vt de morte ſed vt d vulnere cuius exitus fuit mors facit.ff.de edil.edic.l.bouẽ.§.aliquãdo.7 de excep.rei iu di.ſi is quiberes.Si aũt ſententia de occiſo ex inquiſi tione ſequi nõ poterat vt quia nõ exprimit vulnerato rem habere animũ occidẽdi.C.de ſic.l.j.7 pal.§.diuꝰ.vl quia per ſtatutũ loci alia pena de vulnere imponit quaz de occiſo tunc ex inſtantia vulneris ſequi nõ poterit ſen tentia de occiſo quia nõ ferret iuxta iudicij vel ꝓceſſus formã 7 ſic nõ valeret ſentẽtia.ff.de cõi di.vt fundus.ſa

mist. hereť. in hoc iudicio extra de accu. qualiter. ij. ad fi. de symo. lz bely. ℣. eo semp. Et in dubio dicit idē. satis eñ est q̄ non apparet instantiā fuisse talē ex q̄ talis sententia sequi possit. facit ad hoc vltimū. ff. de peñ. si preses. 7 de suspec. tu. he eñ. 7 dixi extra de cōsti. ex lr̄is. ℔m Inno. 7 sup. iij. glo. facit qđ dicam. j. §. nūc tractem⁹. super ℣. pozzo si in fi. Z.

QVoniam sepe post denūciatōem sup criminibꝫ ad inquisitionem ꝓcedit etiam ℔m. ll. vt. j. §. qñ aūt. in prin. Jdeoq̄ postq̄ de denūciatiõe dixi-mus: de inquisitõe etiam ad instructiõem simpliciū aliq̄ supponam⁹: dicentes.

¶ Qualiter inquisitio impugnet.
¶ Et quando.
¶ Et q̄liter in inquisitõe sit ꝓcedendū.
¶ Et q̄ pena p̄ inquisitõem ꝓbato crimīe imponat.
¶ Et de expensis accusantibus seu denunciantibus cōcedendis.

IMpugnatur aūt seu annullat inq̄sitio multis modis. Si eñ ꝑlatus velit ꝓcedere ad inquisitiõem ꝑ aliquem opponat is ꝑ quem vult inquirere: dñe non potestis de iure ꝑ me inq̄rere. q̄ nō sum de iurisditõe vestra. extra de accu. cū oporteat. 7. c. q̄liter. ij. in prin. 7. c. sup bis. 7. c. licz: in fi. ij. q. j. de⁹ omipotēs. iij. q. vj. leges. 7. q. v. accusatores. ij. ¶ Jtē q̄ crimia sup quibꝫ inq̄rere vultis levia et dissimulāda sunt. non eñ inq̄rendū est nisi de maioribꝫ: puta de homicidio: symōia: piurio: adulterio fornicatõe: incestu: 7 similibꝫ. extra. e. inquisitõis. de re iudi. cū. J. 7. A. extra de iureiu. si ℣. extra de do. 7 cōtu. veritatis. ff. de accusa. levia. Jtē q̄ tm̄ semel 7 non sepe vtiť frequēter id ꝺ quo vultis inquirere audiuistis: vt in ꝑal. c. q̄liter: ꝑpe prin. 7 de symo. licz. ℣. ꝑ quos. 7 ar. C. qui po. ī pig. ha. assidu is. extra de collu. dete. intantū. q̄ non ꝺz ꝑlatus esse facilis ad credendū sinistra de subditis: vt. lxxxvj. di. siqđ ℣o. 7 in ꝑal. c. licz hely: ꝑpe prin. Jdeoq̄ nec vnica acclamatio sufficit: sicut nec vnicus actus sufficit ad ꝓdēnandū. vt ar. C. de epi. audi. nemo: ℔m Roff. Sz qualiter accipiť illud verbū sepe in ꝑal. c. q̄liter: rñdeo forte intelligiť de duabꝫ vicibꝫ. ar. ff. de leg. iij. fideicōmissa. §. siquis. x. titio. q̄ binus actus inducit ꝓsuetudinē in criminibꝫ: vt in ꝑal. l. nemo. 7. xxv. q. ij. ita nos. Et pluralis locutio duoꝝ numero ꝓtenta est. vt. iij. q. iij. ℣. vbi numerus. vel quotiens opus erit vt supioꝝ moneať. vt. C. de eden.. l. fi. ß dico hoc iudicis arbitrio cōmitti. ar. ff. ꝺ iure delib. l. j. in fi. 7 in auť. de testi. §. ij. colľ. vij. arbitrať aūt supioꝝ ex hoc. nam tāta potest esse nequicia seu iniquitas 7 infamia subiecti: et tot simul 7 semel denūciant q̄ ad vnicū auditū fiet seu ꝓcedet inquisitio. ar. lxxxvj. di. tanta. lxxxj. di. tātis. Si ℣o sit bone fame tūc nō sufficit semel audire: īmo requiriť q̄ bis vl̄ ter vel pluries a fidedignis audiať: vt in ꝑal. c. siqđ ℣o. ar. bonū ad premissa. xl vj. dis. sunt nōnulli ad fi. ℣. si sanctus. Supioꝝ eñ non ꝺz delectari in infamia: īmo in bona fama subiecti: vt extra de accu. licz: in fi. 7 sepe sic in curia seruari videm⁹. Jtē excipiat q̄ als fuerit ꝑ euz inquisitū sup ß 7 fuit sup hoc sentētialiter absolut⁹. ꝺ quo 7 an iudicio purgatōis impediat inquisitõem: vl̄ inquisitio p̄cedēs accusatõem sequētez: 7 an si ciuiliter primo actū est posit postea inquiri: vel etiā si fuit iudicatū in q̄stione in q̄ de illo crimīe fuit exceptū an iterū potest inq̄ri de illo. 7 an denūciatio p̄cedens impediat accusatõem: 7 an post accusatiõem vel inquisitiõem denūciatio admittať: nō. ℔m papā extra de purga. cano. cū dilectus. H. ibi scripsi in glo. forsan alteri⁹. Z. 7 de hoc. j. §. nūc videndū. ℣. vlť. queriť. H. post quē. ℣. repetiť remissio ꝓprima 7 ibi tractabo illud mēbꝝ an p̄cedēs absolutio inq̄siti obstet accusanti. an ℣o cessz ꝓcessus inq̄sitōis p accusatōz dicā ī. §. nūc tractem⁹. sup ℣. pozzo. ij. Z. Jtē opponiť q̄ volens inquirere non est talis qui ex sua iurisdiť. possit inquirere sup quo no. H. ℔m Roff. cuius ingrediť primū membꝝ: de quo. s. Z. Secūdū q̄ est papa 7 impator ꝑ suos legatos 7 delegatos. Jtem epi in suis diocesi. Jtē metropolitan⁹: non tñ in clericis suffraganeorum nisi in casibꝫ qui no. extra de offi. oz. pastoralis. Jtē ꝑses ꝓuincie. Jtem quicūq̄ habz cognitiõem cause criminalis hoc est merū impiū: qđ dic vt. s. de iurisdi. omnes. iudi. hec ꝓbantť. ff. de q̄sti. l. j. §. siquis vltro. ff. de off. oz. c. j. extra de accu. cum dilectus. 7. c. sicut olim. 7. c. q̄liter ij. lxxxvj. di. si quid ℣o. xxv. q. vj. epūs in synodo. extra de censi. romana. §. sane. li. vj. Et breviter quicūq̄ pōt corrigere 7 punire: potest inquirere. vt in ꝑalle. concoz. ¶ Quid de officialibꝫ epoꝝ 7 archiepoꝝ: dic q̄ lz ratione officij sui possit ordinarie causas audire: non tamē possunt ꝑ abbates aut alios inquirere sup criminibus: aut eos etiā ab administratione amouere. q̄z ex generali cōmissione sui officij in eos minime talia transferuntur vt hec legunť in ꝓstit. alex. iij. de ap. dudū. H. quā nō habem⁹: sed ex illa formata fuit decre. licz. de offi. vicaī. li. vj. vt ibi no. in. j. glo. Z. 7 sic etiā obtinuit. 7. ar. extra de offi. oz. romana. §. fi. li. vj. ¶ Jtez si in curia fuerit impetrata inquisitio cū primo citať is ꝑ quez inquiriť petat copiā rescripti. H. Jngrediť terciū membꝝ Roff. Z. que si sibi nō fiat potest appellare. extra de offi. dele. cum in iure. facta aūt copia diligēter ꝓsideret stilū 7 formam 7 alia taz circa bullā q̄z circa alia: que dic vt. s. de impug. rescrip. Jtē opponat q̄ inquisitor est crimīosus ij. q. vij. iudicet. xxv. di. c. fi. 7. xxvj. dist. vna. ℔m Joan. Tan. 7. B. Tu dic q̄ q̄diu ordinari⁹ ab ecclia tolerať nullus subditoꝝ pōt iudiciū eius rōne criminis declinare. extra de coha. cle. 7 muli. vestra. 7 cle. excōi. mi. c. fi. et no. s. de iudi. dele. §. excipi. ℣. item q̄ est crimīosus. Jtē q̄ est sibi certa rōne suspect⁹: vt extra de accu. ad petitionem. 7. c. q̄liter. ij. ℣. sed cū super: ibi non ex odij fomite ẓc. 7 cām suspitōis ꝓponat. 7 sup hoc arbitri elegantur. extra de offi. dele. suspitōis. extra de app. legitima. li. vj. 7 hoc siue inquirat ex delegatõe siue ex ordinaria potestate. q̄ vtroq̄ casu potest esse suspect⁹: vt. ff. de libe. cau. ordinata. C. si rector puin. l. vnica. 7. C. siq̄ pre. po. l. vnica. iij. q. vij. iudicet. multotiens eñ dñs papa ꝓmittit ordinarijs vt visitent 7 corrigāt: dicens tā tua q̄s nostra aucte visites. nec ob hoc iuris remedia auferūtur. extra de offi. oz. licz. 7. c. graue. extra de censi. cuz nuper. ff. de offi. eius cui man. est iurisdi. 7 si cognitio. ß non videtur q̄ hoc casu delegat⁹ vel ordinari⁹ valeat recusari nam in corrigendis excessibꝫ appellatio non admittitur vt in ꝑal. c. licz. 7 de ap. ad nrām. naz appellatio non est inuenta ad p̄sidium iniquitatis: vt. e. ti. cū speciali. si igitur est prohibita appellatio: ergo 7 recusatio: vt. eo. ti. sup eo. C. de epi. audi. si clericus. 7. C. de sen. 7 interloc. om. iudi. l. fi. 7 dixi. s. de recusa. §. j. ℣. sed quid si causa. Sed respondeo. H. ℔m Roff. membro. iij. Z. attendendum esse quid opponitur. nam si dicatur ordinario vel delegato appello ne corrigas vel inquiras: nō valet. vel si dicit recuso te vt suspectum vnde nolo q̄ inquiras nulla causa assignata: vt in ꝑal. c. suspitōis. 7. ar. extra de appel. vt debitus. ¶ Ceterum si inquisitor indebite gravet dum inquirit etiam in criminibus tenet appellatio. idē ē in cā suspitōis si cā suspitōis 7 ꝓbabiľ assiḡta non admittitur: vt in ꝑallega. c. cum in speciali. 7. C. de iudič. apertissimi. 7 maxime in criminibus vbi maius periculum vertitur. xlv. dis. quiescamus. et ideo in eis cautius est agendum. vt. vij. q. ij. c. ij. Jtem no videtur verum q̄ vbi appellatio remouetur 7 recusatio sit remota: vt. eo. ti. secūdo requiris. que ℔m quosdaz corrigit illam sup eo tanq̄ posterior. vl̄ dic q̄ non interdicit nisi

friuola appellatio vel recusatio. ex causa autez legitima appellatio admittit 7 etiã recusatio. Jtẽ si recusatio et appellatio paria sunt: quare ꝓbo cãm recusatõis: vt in pal. c. suspitõis. cãm ℞o appellatõis non nisi cora supiore: vt eo. ti. vt ℣bitus. 7. c. cũ speciali. et. c. interposita. Rñdeo. H. ꝑm Roff. vbi. s. Z. Per recusatõem nõ eximor a iurisditõe recusati ꝙ appellatõem sic incõtinẽti: vt in pal. concor. 7. e. ti. directe. 7. c. pastoralis. Jtez is cõtra quem inquiri ꝑcipitur consideret formam rescripti inquisitõis. 7 si in eo dicit ℣enientibus ad sedez apostol. a. 7. b. nobis multa enormia de suo epo nunciarunt que non possum⁹ salua ꝓsciẽtia sub dissimulatõe trãsire q̃re mãdam⁹ ꝛc. tunc excipit q̃ illi. a. 7. b. sunt inimici eius 7 maliuoli 7 crimiosi. Jtem q̃ non zelo iusticie: sed tipo malitie summo pontifici talia suggesserũt. Jtez q̃ illa falsa sunt. extra de accu. cum oporteat. 7. c. qualit. ij. ꝑpe prin. ij. q. vj. biduũ: in fi. ff. eo. si cũ. ff. de custo. 7 exhibi. re. diuus. Qui aũt dicant tunc inimici vel maliuoli no. in pal. c. cum oporteat. 7 de symo. ꝙ tuas. 7 offerat se statim, pbaturũ. quo casu inquisitores supsedebũt do nec, pbetur. 7 si, pbet indicet ei purgatio: alioq̃n in inq̃sitõe, pcedetur: vt in p̃al. c. cũ oporteat. 7. c. q̃liter. 7. j. q. ij. ℞. quid si crimẽ. ¶ Jtez q̃ non sum infamat⁹ sup hoc non em̃ prius dz inquiri nisi eius fama lesa fuerit apud bonos 7 graues: vt in cõcor. que sunt. s. in prin. hui⁹. §. q̃ dic vt. j. §. nũc tractemus. ℞. q̃ si ille. 7 se. 7. j. de aboli. q̃nq; tñ fit inquisitio nulla infamia p̃cedẽte. vt. j. §. ij. ℞. in summa. 7. j. §. proxi. ℞. lz autẽ. ¶ Sz nũquid poterit opponi impetratori seu ꝓsecutori inquisitõis q̃ nõ ꝑmonuit. ideoq; non est audiẽdus: vt etiaz diximus in denunciatõe. s. ti. prin. §. quis potest denũciare: respondeo Ber. magister meus no. in pall. c. qualiter. ij. super j. glo. in quadam nouissima additõe q̃ non. quia vt dicit tunc demũ necessaria est monitio cum denũciatio fit ad penitẽtiam pagendam. ß in nostro casu nõ fit ad penitentiam pagendam: ß ad penam canonicã: puta priuationis bñficij vel officij infligendã. Jdem est ꝑm eaz cum ex officio inquirit. quia tunc non est necessaria monitio. Ego dico salua magistri mei reuerentia q̃ cũ papa ad denũciatõem alicui⁹ inquisitõnem cõmittit tunc inquisitor non ꝓcedet ꝑ modum inquisitõis: ß ꝑ modũ denunciatõis q̃tum ad hoc: vt nisi impetrator inquisitionis 7 eam ꝓsequẽs illum p̃monuerit repellatur. hoc exp̃sse patz extra d̃ symo. licz. §. contra quos. 7 etiã hoc ipe idem no. extra de calum. c. ij. 7 in hoc cõcor. Goff. et Jo. H. Tu, distingue in forma rescripti vt dixi sup dicta glo. Ber. absurdum em̃ esset q̃ impetrãs artat⁹ ꝓbare infamiam teneret etiam ꝓbare monitiõem. Bal. No. ꝑm Guil. hic q̃ cum ad denunciatõem alicui⁹ inq̃ritur non est, pcessus inquisitõis: sed denũciatõis. vbi ergo dico si non valet denunciatio nec inquisitio eius accessoria q̃d est no. dignũ. nec em̃ possunt cumulari due species, pcedendi. extra d̃ iudi. c. exhibita. vide. s. d̃ sen. ℞. iudex formauit inquisitõem. Z. in accusatõe autem non est necesse monitionem p̃cedere. q̃d dic vt no. ij. q. vij. accusatio. de hac monitõe plene no. in p̃al. c. lz hely. ¶ Jtem nũquid reus potest petere a iudice vt reinquirat contra ꝓsecutorẽ seu impetratorẽ inquisitõis. dicit hic magister meus 7 bñ. H. idem Ber bnix. in reneria. xxj. in fi. Z. in p̃dicta glo. q̃ non: vt. e. ti. q̃lit. ij. Uin. tñ no. e. ti. q̃liter. j. q̃. B. compo. in curia contrariũ indicauit. H. puto q̃ non bñ recepit Guil. ℞. Uin. nõ em̃ dixit q̃ Ber. ꝑpos. sniauerit i curia: ß dic q̃ sniauit i cã epi palẽtini illã faciẽdã. Et itellexit etiaz ꝑ p̃mas lrãs. 7 itellexit Uin. de antiquo. Ber. ꝑpo. de quo mentionez feci in pemio nouell. q: nec videre potuit Uin. nouus. Ber. compo. de quo puto Guil. intellexisse qui fuit curialis. 7 ideo addidit in curia. Z. eadem aũt inquisitio bñ potest iterari cũ fit ex officio sicut 7 purgatio iterat. vt. ij. q. v. bz boc. 7. c. mennaz. ¶ Porro si tenor rescripti ꝓtineat sic ad nos fama referẽte noueris pueniss̃e q̃ talis frater noster enormia multa cõmisit ꝛc. tũc potest opponi ꝑm quosdã q̃ tm̃ semel sunt hec enormia domino pape nũciata. vt. s. ℞. item q̃ cautuz: ꝑm Roff. H. vbi. s. ij. mẽbro. ℞. si aũt. Z. q̃d mihi non placz. nã papa, pfiteť hoc ad eum fama referente pueniss̃e. vñ ꝓsumendum est q̃ ad eum sufficiens fama puenerit: 7 q̃ audiuerit a duob⁹ vel a pluribꝰ: vt in p̃al. ℞. q̃ si ille. et q̃a talis inquisitio q̃ fit ex officio d̃. pape ampla via ĩcedit nec tot calũnijs est exposita quot alie. Si aũt ibi dicetur cum ad nos ꝑ frequẽtem clamorem ꝛc. tũc clar est. z tũc dic vt. j. §. nũc tractemus. ℞. quid si in literis. 7. j. e. §. ℞. quid si in lra apostolica. ¶ Quid si in lra apostolica non continet tali insinuãte: sed ꝓtinet sic ꝓuenit ad nos q̃ talis epus est homicida: nũquid poterit obici cõtra inquisitõem q̃ eam impetrãs erat excõicatus? videtur q̃ non. q: ex officio ꝓceditur et sic nullo impetrãte. Jtez non est querendũ ꝑ quẽ ꝑces sint oblate. ¶ d̃ preci. impe. of. vniuersis. dic q̃ hoc casu excõicatõ persone instãtis aut officiũ supioris moueat vel soluentis bullã vel scripturã non inficit substantiã inquisitõis. secus si illius nomẽ esset in lra expressum. vt extra de accu. olim: ꝑm Uin. H. in ipa decre. olim: in prin. Z. 7 de ꝓcura. c. fi. H. vide q̃d no. de rescript. c. j. li. vj. in glo. q̃ si. Z. Jtez potest opponi cõtra testes inductos 7 replicari cõtra dicta eor. vnde cum testes contra eũ inducunt ꝓtestet q̃ possit opponere in psonas eor 7 in dicta. 7 formet interrogatoriũ 7 iudici porrigat: vt ꝑm illud testes interroget ꝑm Roff. q̃d qualiter formet dixi. s. de teste §. iam de interrogatorijs. eis aũt ꝓductis videat vtrum sint sibi ꝓtrarij vel tales quib⁹ credi nõ debeat: vt ĩ pre. al. c. q̃liter. ij. ℞. debz. q̃d dic vt. s. d̃ testi. §. j. 7. §. postq̃. ¶ Quid si vnus testis ꝓpter infamiã ꝓbandã inducit⁹ dicit se audiuisse ab archidi. 7 sacristan. et die lune. alius ℞o dicit se audiuisse a decano 7 p̃posito die iouis: nũquid, pbant: dicunt quidã q̃ sic. q: eo q̃ a diuersis psonis 7 diuersis temꝑibus audiuerũt magis reus infamat ꝓbat de hoc. j. §. ij. ℞. q̃d si ille. 7 pdest hoc notare. naz si testes, pducunt ad ꝓbandum q̃ aliquis habz merum H. Nota istã glo. q̃liter, pbatur merũ imperiũ. Z. imperiũ in aliquo castro 7 vn⁹ dicit se vidisse q̃ ille suspẽdi fecit aliquẽ in aliqua ꝑte territorij ipsius castri: 7 alius dic se vidisse q̃ ille fecit ĩ t'ritorio aliquẽ exocłari ĩ aliq̃ parte ipius castri. tercius ℞o dicit se vidisse q̃ ille fecit quẽdam in alia ꝑte mutilari: videt q̃ talia testimõia valeant. ar. extra de testi. ex quadã. Jtẽ si inducunt ad ꝓbandũ q̃ aliquis fundus sit alicui⁹ eccl'ie decimalis. 7 alii dicũt q̃ viderũt eccl'iam recipe vno anno decimaz de fabis illius campi. alij ℞o dicũt de ordeo illius campi alio ãno. alij de frumẽto alio ãno. bñ em̃, pbãt. ar. de pe. di. j. piculose. 7 hoc dicit papa: vt no. s. de testi. §. iaz de interrogatorijs. ℞. itez de tpe. 7 se. H. ibi habet q̃ Jnno. hic notauit in decre. q̃liter. ij. de accu. vt ibi scripsi ĩ glo. hoc potest colligi. 7 idẽ dicit. j. §. nũc tractem⁹. ver. quid si ille in fi. Z. Nec ob. iij. q. ix. nihilomin⁹. ꝑ quod alij dicũt ꝓ. qz illud bz locũ cũ tẽp⁹ est de suba ꝓtract⁹. ¶ Opponat etiã ꝓ eos q̃ sunt inimici vel cũ inimicis morant vel sunt eor ꝓplices vl ꝓsanguinei. vt. e. ti. cũ oporteat. dic vt ibi. vl q̃ sunt concubinarij publici: vt. eo. ti. cum dilectus. 7 homicide vel symoniaci seu alijs criminibus irretiti. e. ti. inquisitõis: in fi. extra de symo. lz. 7. c. ꝑ tuas. vel q̃ eodẽ vicio laborãt. extra de testi. veniens. vel q̃ deponũt sup his de quib⁹ infamia nõ ꝑcessit. vt ĩ p̃alleg. c. inquisitõis. §. j. 7 similia. que prosequere vt. s. de testi. §. j. Sed scias q̃ vbi inquiritur de crimine excepto viles testes recipiuntur: habita tamen distinctione que est extra de symo. ꝑ tuas. in alijs aũt honesti requiruntur: vt iam dictum est: 7 probat. ij. q. j. deus oipotẽs extra de testi. cog. preterea. xxxv. q. vj. epus. Hoc etiaz no. q̃ cum inquiritur super statu ecclesie in capite et in

membris qualescũq; testes de ipa eccl'ia admittunt'.qz illi melius nouerũt veritatẽ.extra de testi.veniẽs.ij.qz q̃ domi fiunt ꝛc.vt.C.de repu.l.ꝓsensu.§.sin aũt.etiã criminosi inimici 7 ꝓspiratores:tñ non credit' eis ꝑ eos cõtra quos ꝓspirauerũt:vt extra de re iudi.cũ.J.et.A.i fi. 7 extra de iudi.exhibita.7 ar.extra de accu.ad petitõez. 7.c.q̃liter.7.c.olim.Et q̃d iurabũt tunc vide.s.de teste. §.nũc tractãduz:in fi.Si aũt testes aliũ de ꝓducant' q̃a forte crimẽ de quo q̃rit' est alibi ppetratũ:crimiosi non admittunt':vt in pall'.c.p tuas.7.xxxv.q.vj.epus.extra de testi.cog.ꝓterea.ꝓtra singulares ℟o psonã crimiosi non admittunt':vt in primis cõcor.H.de hoc scripsi ꝺ accu.q̃liter.j.sup ℟b.occultis.7.c.q̃liter.ij.sup prin.prime glo.7 in decr'.cũ.J.7.A.sup vlt.glo.Z.7 generalit' reus excusatões põt ꝓponere si q̃s hz:vt extra de accu. cũ dilectus.C Sz nũquid reus innocentiã suaz poterit ꝓbare ꝑ familiares 7 cubicularios suos:dic̃ Goff.H. in summa.℟.§ q̃liter.Z.q sic.ar.xij.q.j.manifesta.7.c. se.7.ij.q.vij.cũ pastoris.C Jtẽ si petit sibi fieri copiã capitulor sup quib; dz inquiri 7 nõ fiat vl' deneget' appellet.vel si dicit se non esse infamatũ 7 inq̃sitor non cognita de infamia ingrat sup criminib; potest appellare:vt j.§.nũc tractem⁹.℟.si aũt.7 se.Q̃nq; tñ ex hac causa ñ appellet':vt.j.§.pri.℟.hz aũt.Harũ aũt appellationuz formã vide.j.in tractatu libel.in ti.de ap.§.restat.℟.ceterum.vez si ꝓbata fuerit infamia cõtra reuz põt ille ꝓbare q̃ orta fuerit ab inimicis 7 eis cohabitãtibus vel a cõspiratoribꝫ vel fornicarijs vl' suspẽsis.vt in ꝓcor.que sunt.s.℟.opponat etiã.qd̃ dic vt.j.§.nũc tractem⁹.℟. quid si re⁹.C Quid si ipetrator inquisitiõis ob aliquaz cãm est remotus:nũquid alter poterit eam ꝓsequi:7 nũ q̃d iudex poterit ꝓcedere nullo ꝓsequẽte:℟ñdeo.Jo. 7.B.dicũt q̃ alter non põt ꝓsequi:nec potest iudex ꝓcedere.Tan.ꝑ.vt in pall'.c.cũ oporteat:ppe fi.℟.de ℟. 7.ff.de inoff.testa.l.posthum⁹.§.siq̃s.xxvij.q.iij.ecc.ex' de col'.crimia.7 ar.extra de accu. olim.Tercij dicunt q̃ alter non admittit':iudex tñ ex officio suo ꝓcedat.potest em̃ eẽ q̃ impetrator est inimic⁹:7 ideo repulsus.inquisitio tñ faciẽda est ex merito infamate psone.tu dic q̃ si in rescripto inquisitõis erat insertũ nomẽ impetrãtis bñ dicit Jo.vt alter nõ admittat'.tñ iudex ex officio ꝓcedet.ar.extra de rescrip.sup lr̃is:ppe fi.Si ℟o non fuit exꝑssuz tũc bñ dicit.L.7 ꝺm hoc loquit'.§.cũ oportet.Sz nũquid inquisitores tenent' ꝓbatões sup exceptõib; admittere ꝓiusq; in principali ꝓcedãt:nõ videtur:vt extra de iudi.exhibita.℟.volentes.q̃si non iudices:ß inq̃sitores ꝛc. dic contra vt extra de except'.exceptionem.7 de sen.ex.in pñtia.7 in pal.℟.volẽtes.nõ ponitur ius:ß ibi papa se refert ad illud qd̃ illi iudices putabãt.C Quid si in lr̃a apostolica continet' sup propositis corã vobis 7 alijs negocium cõtingẽtibus veritatẽ inq̃ras:nũquid talis dicetur inq̃sitor:℟ñdeo non.immo iudex:vt in pal.c.exhibita.Bal. qz ciuiliter interp̃tari dz rescriptũ.Z.7 dic q̃ cuz in lr̃a continet' cuz ad nos ꝓ frequẽtem clamorẽ puenerit ꝛc.tunc mãdat' inq̃sitio fieri.7 talis habz ad locum accedere.ar.extra ꝺ accusa.c.q̃liter.ij.7 de symo.lz hely.7.ij.q.j.de⁹.extra de rescrip.cum dilecta.als non est inq̃sitio:ß cause cognitio vt in pal.c.exhibita.Vbi aute dubiũ est an sit inq̃sitio vel cõmissio in dubio ꝑsumo eum esse iudicẽ.naz res de facili ad suam naturã.s.ad ius cõmune reuertit':vt.ff.de pac.l.si vnus.§.q̃ si non.vt 7 semp rescripta sunt ad ius cõmune reducẽda:vt.ff.de vulg.7 pupil.sub.l.ex facto. extra de rescrip.cãm.7 de maio.7 obe.cum inferior:in fi. Et vt me breuius expediã lz in lr̃a dicatur inquiras:tamen ꝓcedet iudex non in modũ inquisitõnis:ß ꝺm formam iuris cõmunis:vt dixi.maxime si ibi dicatur vocatis qui ibi fuerint vocandi:vt in pal.c.exhibita.et de testi.cog.sup bis.Si aute dicatur in rescripto ex clamosa insinuatõe puenit:vel ꝑsonal'r accedatis ad locuz tunc est inquisitio ꝺm Roff.H.vbi.s.mẽbro vlti.in fi.Z. Hoc etiã scias q̃ ad petitiõem vniuersitatis q̃nq; admittitur inq̃sitio:vt extra de purga.cano.cum dilect⁹: ꝓpe prin.ibi ad petitõem plebani ꝛc. Jtem põt quis in causa inquisitõis defendere se ꝑ ꝓcu.vt extra ꝺ re iudi. cum.J.7.A.ꝓpe prin.7 ar.extra de accusa.sup bis:in fi. Jtẽ etiã plures simul admittũtur ad ꝓsequẽdam inquisitõem.Jtẽ etiã ꝓcurator a pluribꝫ cõstitutus ipam etiam nomie omniũ ꝓsequetur:nec cogef eligere cui⁹ nomine ꝓsequatur:vt ꝓbatur et notat' ꝺm papã extra de accusat'.olim.ibi etiaz no.H.7 ibi pleni⁹ scripsi in glo. colligе:7 ibi vide.Z.q si is contra quẽ sentẽtia lata est in causa appellatõis petat sniam vel ꝓcessum contra se habitum reuocari non est necesse reuocari illum qui ꝓsecutus fuit inquisitõem.ar.extra de ꝓcurat'.in nostra. C An aute is cõtra quẽ inquirit' teneatur inquisitiõem ꝓsequẽti in expẽsis puidere:dicã.j.§.fi. C Sz pone q̃ inq̃sitores dati a papa sunt negligẽtes in inquirẽdo:nũ quid legatus gñalis potest eis mãdare q̃ ꝓcedãt:videtur q̃ non.ar.extra de offi.de leg:studuisti.Dic contra. potest em̃ eis mãdare q̃ mandatũ apostolicũ exequantur.ꝺm Guil'.na.qz ex hoc nulli fit ꝓiudiciũ.ar.extra de ap.ꝓstitut⁹.Ego dico q̃ ad id eos cogere non põt.7 vide.s.de lega.§.nũc ostẽdẽdũ.℟.xxxij.H.vide qd̃ scripsi de rescrip.c.vlt.sup vlt.glo.Z.Et no.q̃ lz inquisitor sup quibusdã ꝓnũciauerit non ideo expirat eius officiũ quin possit sup alijs ꝓnunciare. extra de re iudi.cũ J.7.A.C Querit' an cõtra absentẽ puta causa studiorum possit inquiri:7 dicunt quidã q̃ sic.contrariũ credo.H.ꝺm Gin.cui⁹ fuit iste ℟.7 se.i decre.qualiter.j. Z.extra.e.q̃liter.§.debz autẽ.debet em̃ hãe facultatez defendẽdi se.ar.extra.e.ti.cum dilecti.ꝑsentẽ aũt reputo illuz quẽ citatio apprehẽdit lz postmodũ se absentet 7 cõtra talẽ poterit in inquisitõe ꝓcedi.extra de eo qui mit.in pos.cau.rei seruã.c.fi.extra vt lit'.non cõte.quoniam.§.sunt 7 alij.extra de ꝓcu.dilectus.7 de testi.cum olim.7 est expressuz vt in pal.§.debz autẽ.C Sed nunquid extraneus potest inquisitiõem improbare:rñdeo non.qz non agitur criminaliter:ß vt ab administratione remoueat'.j.§.nunc videndũ.cum em̃ agitur contra aliquem de suspecto ciuiliter priuatũ crimẽ est: nec admittitur nisi cuius interest.C Postremo no.q̃ inq̃sitio differt ab alijs iudicijs.qz in ea fama habet' loco accusatoris.vt no.extra de accu.qualiter.ij.7 ꝺ symo.lz hely.In alijs aũt regulariter nullus sine accusatore damnat':vt extra vt ec.bñfi.c.vnico.v.q.iij.relatũ.Jtẽ in causa inquisitõis testes recipiunt' lit'.non cõte.qd̃ non est i alijs regulariter:extra vt lit'.non cõtes.quoniã.§.sunt 7 alij. Jtẽ ibi recipiunt' minus idonei testes cuz fit inquisitio tam in capite q̃ in membris vl' sup statu eccl'ie:vt. s.℟. hoc etiã.no.q̃ nõ est in alijs causis.extra de testi.ex parte.iij.q.iij.℟.in testibus.Jtẽ inquisitio fit de manifestis ꝑ famã.vt extra de accu.q̃liter.ij. non de occultis:vt.e. ti.q̃liter.j.in fi.Alia ℟o iudicia instituũtur sup occultis dũmodo ꝓbari possint.ij.q.vij.plericq;.Jtẽ in hac causa procedit inquisitor quãdoq; ad remotiõem dum negocium agitur:vt.iij.q.ij.quia ea.ꝓbata tñ priius suspitione:vt extra de symo.lz hely.℟.quia ratio.7.c.p tuas. in alijs iudicijs secus.xvj.q.iij.volumus.extra de iudi. c.j.viij.q.iij.nõne.Jtez est in hac pena remotio ab administratõe:vt in pal. c.ij. in iudicio ℟o pena debita ex crimine est depositio:vt.eo.ti super bis.xxv.di.§.criminis.ꝺm Goff.H.qui hoc no.in decre.qualiter.ij.vt ibi scripsi sup.℟.occultis.Z.

QVando autem sit ad inquisitorem procedendum facile pertranseamus. Et quidem ꝺm.l. potest in inquisitione procedi.argument'.ff.de bon̄.prescript'.siquis intra: in prin.ibi eius indago ꝛc.ff.de confir.tut'.l.tuto-

res.ff.de censi.forma.in aut'.de mãda.prin.§.coges.licz sit ar.p̃.ff.de mu.z one.rescripto.§.siquis accusatorem. z.ff.d̃ ina.pue.l.j.§.magistratib̃.H.illud regulare fal lit vt sequit'.Z.qd̃ ptz in quibusdã casib̃.H.iudices secularis fori de psuetudine: nisi p statuta restringãtur faciũt sibi regulã inqrendi de quolibet maleficio indu-centes principal'r.ff.de offi.pñsi.l.cõgruit.in aut'.de coll'. §.iubem⁹.aut'.coll'.ix.de abol'.l.ij.C.de custo.et exhi.re. l.j.circa prin.ß vere hoc pñt solũ in pmissis vt sequit' lo-qñdo de iure cõi ciuili.Z.Prio si dicat' dñs a familia occisus z pstet eũ occisum quocũqz modo: siue p cedez sit interfect⁹ vel iugulatus: vl' strãgulatus aut pcipitat⁹ vel saxo vl' fusto vel lapide pcussus: vl' quocũqz alio mo do necatus.p̃ses eñ̃ puincie tũc pcedet ad inquisitõem qz sumet questionẽ a familia z illos torqbit vt sciat oc-cisorem.Si aũt veneno.H.nõ p vim infuso vt ibi:qd̃ de metu sequit' nõ pgrue dictũ est ad qd̃ vide legẽ.nec Roff.posuit.Z.vel metu dicat' occisus lz non fiat inq sitio p sena.cõsul'.sill'.fit tñ inquisitio p vulpianũ lato-rem legis.vt.ff.ad sena.cõsul.sill'.l.j.§.occisor.et.§.siqs metu..¶Secũdo si accusator pecunia corruptus a reo abolitõem petijsse dicit' iudex de hoc inquiret p se:et si sic inuenerit puniet ppetẽter: vt.C.de aboli.l.abolitio. ¶Tercio p̃ses ex officio suo inqret malos hoies et eos de sua puincia expellet.Jtẽ sacrilegos latrones plagia-rios fures z receptatores corũ:et in eos aiaduertet put deliquerit quisqz.ff.de offi.pñsi.pgruit.z.l.iij.extra de of fi.ordi.c.j.¶Quarto siquis ĩ eccl'ias irruat z psonis ec-clesiasticis in ipo loco cultuqz aliquid iniurie irroget si-ne accusatore inquiret z puniet: vt.C.de epi.z.cler.siqs in boc genus.q̃ est.ij.q.j.in primis.¶Quinto quotiens heres aliqd de hereditate subtraxit: vt.C.de iure delib. sancim⁹.§.licẽtia.¶Sexto si nauis sit obrupta vel sub-mersa triũ nautarz.H magistrorz.Z.q̃stiõe habita so lers inqsitor inueniet veritatez qui.H.magistri.Z.si nãli forte defecerint ĩ alios.H.nautas nõ magnos z si isti etiã deessent ab illorz liberis:si erãt in naui fit inqui-sitio sic suppleui.qz Roff.multũ pmendat hãc legẽ.Z. inquisitio trãsferat': vt.C.de naufr.quotiẽs.li.xj.¶Se ptimo fit inquisitio in maleficijs qñ etiam vnus de ma-lefactorib̃ pfitet' se socios hũisse.illi eñ̃ de se pfesso nõ credit' p̃ alios: vt.C.de accusa.l.fi.extra d̃ pfes.c.j.vnde inquiret' de socijs: vt.ff.d̃ q̃stio.l.j.§.siqs vltro.¶Octa-uo ĩ crimĩe lenocinij.ff.de adult'.l.ij.§.si publico.¶No no in crimĩe suspecti tutoris.ff.de suspec.tu.l.iij.§.pte-rea.¶Decimo qñ quis suspectis vtit' instrumẽtis.C.d̃ pbat'.l.iubemus.vl' falsis testib̃: vt.C.de testi.nullum. ¶Undecimo ĩ notorio crimĩe.C.de accu.ea q̃.¶Duo decimo in crimĩe hereses z apostasie.C.de aposta.l.apo statarz.C.de iude.l.nemo.¶Tredecimo in crimine lese maiestatis.C.ad.l.iul'.maie.l.ij.z.iij.¶Decimoq̃rto de calũnia iudex cognoscit calũniantez tpe sentẽtie punit. C.de calũ.l.j.ff.ad turpil'.l.j.§.j.Jtẽ fit inquisitio ĩ casi-bus in quib̃ qz sine accusatore pdemnat' qui no.ex' vt ec.bñfi.c.vico.H.z in.§.si publico:supius assignato.z ij.q.j.de manifesta.Z.qd̃ etiam in causa ciuili fiat inqsi tio est ar.C.de solut'.inqsitio.Jtẽ etiam de iuribus princi pis inquirẽdo potest cognoscere: vt.C.de bon.va.l.j.et l.pe.Jtem in inquisitõe iuriũ eccl'iasticorz papa qñqz p-cedit inquirẽdo:ß hoc papalit' facit.de hoc.s.de rescp. p̃sent'.§.rõne forme.x.itẽ q̃ in rescripto aplico.supra iu-ribus xo singularz psonarũ non est procedendũ inquirẽ-do:sed accusatõib̃ intentatis.Jtem epus bñ põt inqui rere contra suspectũ de vsura z de psanguinitate inter cõ iuges z de alio impedimẽto matrimonij q̃ dic p̃m papã put no.extra de iureiurã.nostrã.H.ij.et ibi scripsi supra glo.pe.Z.hoc p̃m leges q̃ semiplene de inquisitõe tra-ctant.ß p̃m canones clarius ptz forma z natura inqsiti-onis.z qñ z q̃liter in ea procedat': vt ptz extra de accu.q̃li ter.ij.vsqz ad.§.debet.z.c.inquisitõis.H.Roff.cui⁹ fu it fere tota ps supior.e.ti.in.prin.hoc fatet': ß resistit di centib̃ q inquisitio a iure canonico sit inuẽta.Z.Sci as ergo q tũc superior ad inquisitiõem procedet cũ clamor validus ad eũ puenit a psonis honestis z non suspectis seu maliuolis q subdit⁹ delinqt.z non sufficit semel p-uenisse:ß sepius ita q amplius a plato sine scãdalo tolera ri non possit.z hoc qñ reus est infamat⁹ apud bonos et graues homĩes.vt.ij.q.j.deus omnipotẽs.ibi:descendã inquit z videbo si clamorẽ qui venit ad me ꝛc.vt in pal. c.q̃liter.ij.ppe prin.qd̃ dic vt.j.§.pri.x.item q tantũ. z se.Si autẽ infamia non pcedat non inqret:qd̃ dic vt j.§.pri.x.si aũt inquirat.z.x.hac igit'.¶Utrũ autẽ p-pter scandalũ alicui⁹ tollendũ vel etiam ppter periculũ vitandũ puta in heresi possit sine infamia in inquisitõe pcedi.no.p̃m Jnn.papã extra de symo.lz beli.H.ß il-lud scripsi ĩ decre.q̃liter.ij.sup.x.piculo.Z.ppter su-spitõem aũt regis vel alior dnor potius est indicenda purgatio q̃ inqsitio facienda.vt.j.§.pri.x.ceterz.lz au-tem non debeat regulariter ad inquisitõem ordinariaz pcedi nisi infamia pcedente vt in pal.cõcor.tñ cũ epus vel archiepus visitet licz nulla infamia pcesserit bñ po-test gradatim z summarie inqrere sine iudiciali strepitu de vita z moribus clericorz vt eos corrigat:vt extra de cẽ si.romana.§.sane.li.vj.x.q.j.placuit.z ar.extra de accu-sati.sicut olim.Queret enim a populo quomodo se cle rici habe ant:z si forte inuenerit super aliquo diffama-tum vel suspectum rectorem vel alium poterit inquire-re an veritas infamiã cõmitet':nec ille poterit appel-lare ex eo q inquirit' ptra eũ non infamatũ.potest enim quilibet ordinarius sic vt p̃dixi de fama inquirẽ subdi-torz:z infamia repta sup criminib̃ veritatẽ inquret.vñ si certũ sit aliqd crimen in parochia esse pmissum:puta virginẽ violẽter esse oppressam vel aliquẽ de possessiõe esse iectum:ignorat' tñ quis fecerit:si sit p̃ aliquẽ suspi tio bñ poterit p̃ eum inquirere ordinari⁹ lz infamia nõ pcedat:vt extra de offi.or.c.j.extra de iureiur̃.ad nr̃am. ij.in fi.z no.extra de diuor.ponto.nec ille poterit ex hoc appellare.pcedet eñ̃ iudex ex officio suo quo tenet' p-nunciã suaz purgare malis hominib̃ z alijs malis:vt.s. x.iij.al's aũt regulariter ex hac causa appellari põt:de q̃ dic vt.s.§.pri.x.item q est sibi.z sup hoc de inquisiti-one que fit ptra incertã psonam z maleficio flagrante dic vt.j.de noto.cri.§.j.ad fi.z adde hic qd̃ no.j.§.pri. x.ß vt q̃ p̃missa.¶Fit quoqz qñqz inquisitio nulla in-famia pcedente.vt.j.§.pri.x.in summa.z x.hoc autẽ. Nz si is p̃ quẽ debz inquiri cõtumaciter se absentet:ni-hilomin⁹ testes recipi debent.extra vt lit'.non cõte.qñ. §.sunt z alij.extra de accu.q̃liter.ij.§.debet.¶Ut autẽ compendiosaz in hoc articulo tradam doctrinã notan dum q inquisitio alia p̃paratoria: alia solennis.de qua plene dicet'.j.§.pr.p totũ.z maxie x.fi.z x.ß vt q̃ pre-missa ꝛc.Preparatoriã quã alij vocant ordinariam fa cit prelatus cum visitat loca sue iurisditõi subiecta.z de hac habetur in p̃alleg.c.romana.§.sane.z.§.se.et.x.q.j. placuit.vbi colligit' vtrũqz membr huj⁹ distinctionis. Tunc eñ̃ pposito verbo dei p̃latus visitans debz inq-rere de vita z cõuersatõe ministrantiũ z etiam laicorũz: querẽdo de laicis a clericis z etiam ab alijs laicis vtrum bñ veniant ad eccl'iam z diuina audiant.extra d̃ homi. Joannes.z an saltem semel confiteant' in anno seu eu-charistiam recipiant in pascbate.extra de pe.z re.oñis de cõse.di.ij.z si non frequẽtius.z an sint aliqui incestu osa cõiunctõe mr̃imonialiter copulati.H.hodie ipso iure excõmunicati sunt si scienter ptraxerũt p clem̃.eos qui.de cõsang.z affini.Z.vt.iij.q.v.cõsanguineorz.z. vel an sint aliqui occulta cõuenticula celebrantes.vt ex̃ de here.cum ex iniũcto.C.de epi.z cleri.cõuenticula.vel an sint ibi aliqui homĩes scelerati vel adulteri:vt extra de offi.ordi.c.j.seu vsuras seu barataria exercentes.vt extra de vsur̃.quoniã.z.xiij.q.iij.de d̃ quoqz.z p totũ.

ꝛ sic de similib. Jtẽ debet a laicis querere de clericis an surgãt ad matutinas ante auroꝛã: vt extra de cele.mis. dolentes. quẽ oꝛdinẽ ꝛ foꝛmã in baptizãdo ꝛ in celebrãdo ꝛ in alijs officijs eccliasticis seruẽt: vt in pal.c.placuit. ꝛ de vita ꝛ moꝛib ꝛ alijs multis q̃ collige in foꝛma.s. de teste. §. nũc tractanduꝫ: ꝓpe fi. ℞. ꝓnno in causa. q̃ si oĩno bñ agant ꝛ viuãt gratias agant deo. vt in pal.c. placuit. Si ℞o aliq̃d siniſtrũ de aliquo eccliastico audiat eos instruat. nec dꝫ re incognita cõtra illos attendere. vt. lxxxvj. di. si quid ℞o. ꝛ extra de symo. licꝫ bely. q̃a facilis est qui de facili credit: vt. xj. q. iij. in cũctis. nõ eniꝫ dꝫ delectari in infamia subditoꝛ: vt extra de accu. licet. xcv. di. in scriptis. sicut quidã faciũt dicẽtes populo publice dñ visitãt: siq̃s aliquid sciat de rectoꝛe vel clericis dicat mihi: ꝛ ego sic ꝛ sic faciã ꝛ puniã. nam sunt laici clericis semp infesti. ij. q. vj. laicos. ĩmo eoꝝ diffamatio vel accusatio audiri nõ dꝫ: vt ibi. ꝛ. e. q. sicut. ꝛ. c. se. vnde secrete cum aliquib de parochia fidedignis inquirere dꝫ. nec dꝫ passim recipe chartulas q̃s frequẽt rustici cõtra suos rectoꝛes clanculo offerũt: vt ꝓbatur. j. §. ꝓxi. ℞. hac igit. ꝛ. xj. q. j. sacerdotibus. qđ si forte id ꝓbabiliter credit dꝫ ab illo querẽ qui hoc dicit an ille sit super hoc publice infamat⁹. ꝛ si dixerit q̃ non dicat ei sile ij. q. j. si peccauerit. Si ℞o illis dixerit q̃ sic querat q̃liter scit: si dicit q̃ audiuit querat a quib ꝛ a quot. nam ꝓpter dicta paucoꝝ non dꝫ dici infamat⁹: vt extra de accusa. inquisitõis: ad fi. querat etiã a q̃bus audiuit: vtrũ a maliuolis vel maledictis vel ioculatoꝛib vl alijs vilib ꝓsonis: quo casu non ꝓcedet contra taliter infamatuꝫ: vt. s. ꝛ. j. dicit ꝛ quot. ℍ. audiuit. ℤ. qđ dic vt. s. §. j. ℞. item q̃ tm̃ semel. sufficit tñ si testes dicit audiui a ꝓuidis ꝛ honestis eum tale q̃d ꝑmisisse: ꝛ suspicoꝛ eũ foꝛe sup hoc apud bonos ꝛ graues infamatum. ℍis aũt sic cõcurrẽtibus potest tũc descendere supioꝛ ad inquisitionem solennẽ: vt in pall. §. sane. ibi sup his inquirãt solenniter ꝛc. ĩ qua seruabit foꝛma tradita in pal.c. qualiter. ij. ꝛ. j. §. pri. Differunt tñ hec ꝓparatoꝛia ꝛ illa solennis. nam hoc fit sine exactõe qualibet iuramẽti et in genere. ꝛ hanc etiam facit metropolitan⁹ suam ꝓuinciã visitãdo: vt in pal. §. sane. ꝛ etiam a visitatoꝛe a ꝓuinciali cõcilio deputato qui dꝫ singulas ꝓuincias visitare ꝛ de plano inquirere que coꝛrectõis officio nouerint indigere. extra de accu. sicut olim. Jdeo eĩ ꝑmissa iuramẽtum non recipiũt. q̃a inquisitoꝛes nullã iurisditõem habent: nec archiepus aliquã ĩmediatã. quãdoq̃ tñ ꝓparatoꝛia fit cum iuramẽto: puta cuꝫ eam facit epus inter subditos vel deleg. cui est ꝑmissa inquisitio q̃ primo inquirit de fama eoꝝ contra quos est inquisitio facienda vt in pal.c. inquisitõis. §. fi. Solẽnis ℞o fit semp cũ iuramẽto: vt. e. ti. q̃liter. j. ꝛ. c. se. de hac videt loqui ꝓprie decre. extra de off. oꝛ. ꝓnitiosaꝫ. ꝛ. l. cõgruit. ff. de off. ꝑsi. Jtem hec ꝓparatoꝛia potest locũ hẽ cum certũ est maleficiuꝫ esse cõmissuꝫ. vt. v. q. j. quidã. sed quis ꝑmiserit ignoꝛatur: vt in pal.c. ꝓnitiosam. ꝛ. s. ℞. lꝫ autẽ. Jtẽ locum habꝫ etiã cum certum est quis cõmisit: ꝛ maleficio flagrãte fit inquisitio: vt. j. de no. cri. §. j. ad fi. Jtẽ locũ habꝫ contra aliquẽ si cõmissa est inquisitio indicialis: ꝛ ipe negat se esse infamatũ. tunc eĩ ꝑ iuramẽti exactionem poterit inquirere delegat⁹: vt colligit in pal.c. inq̃sitõis. §. fi. ꝛ dixi. s. Oꝫ obijcies: nam reus infamat⁹ erat apud delegantẽ. alꝫ eĩ nõ cõmisisset inquisitõem. ergo delegatus non bꝫ inquirere de fama ꝑ de criminis veritate. quoniã dꝫ eadem ratio mouere delegatuꝫ que ꝛ delegantẽ mouisꝫ: vt extra de rescrip. sup lr̃is: ꝓpe fi. ſꝫ dic q̃ lꝫ apud delegantẽ infamatus essꝫ: ꝛ ille posset statim inquirere: non tñ est infamatus apud delegatum. ꝛ ideo inq̃ret de fama: vt extra de accusa. cum oporteat. ꝛ no. ij. q. j. de manifesta. s. §. pri. ℞. item q̃ non sum. qđ intellige vt. j. §. pri. ℞. q̃ si ille. ꝛ se. ¶ Diſo ergo de preparatoria in quibus casibus locũ habeat de solẽni. ꝛ in se. §. tractemus.

¶ Nunc tractem⁹ qualiter in inquisitõe oꝛdinaria seu solẽni sit ꝓcedendum exquo de ꝑparatoria est in precedẽtibus plibatum. Sup quo no. est q̃ inquisitio fit quandoq̃ aliquo prosequẽte vel promouẽte ipsam. quãdoq̃ ℞o fit ex supioris officio fama quasi deferẽte: vt iam dicam. ¶ Volens igitur inquirere in quocũq̃ de ꝑmissis casibus debet ꝑsonaliter ad locum accedere vbi inquisitio fieri debꝫ siue sit oꝛdinarius siue delega. ꝛ locaꝫ ꝛ ꝑsonas subijcere oculis. vt. ff. fini. regun. si irruptõne. extra de accusatio. cum dilectus. et. c. qualiter. ij. ꝓpe ꝑin. ꝛ. c. fi. et. ij. q. j. deus. ibi descendam inquit ꝛc. de rescript. cum dilecta. alibi enim non potest de vita ꝛ conuersatione alicuius melius inquiri q̃ ĩ loco vbi infamatus degit. nam ibi potest instructio fieri ꝛ non documẽta ꝑstari. hec probantur. ¶. vbi d̃ crimi. agi opoꝛ. l. ij. ¶. vt omnes tam ciuiles q̃ mili. in. l. vnica. in aut. de administra. §. insuper. ℞. hoc iubemus. coll. vij. xxiij. di. illd̃. extra de elect. scriptum: versus ꝑin. ꝛ. c. postq̃: cum suis cõcoꝛ. Qꝛ si cõmode nequeat ad locum accedere vocet ad se infamatum ad aliquem locuꝫ idoneum ꝛ securum: vt extra d̃ appl. ex parte. vt lit. non cõtestat. accedens. ij. ℍ. super hoc vide decre. statuimus. d̃ offi. delegati. li. vj. vbi terminatur quãdo ex foꝛma cõmissiõis terminatus est locus ꝛ non potest fieri in loco. Si autez ꝑ statutum inquisitio fieri debꝫ in loco maleficij ꝛ maleficium inchoatum fuit in vno loco ꝛ terminatuꝫ in alioꝛ: puta captus homo ad predaꝫ ꝛ ligatus super equũ: ductus ad alium locuꝫ fuit ꝛ ibi spoliatus vestibus ꝛ equo quis dicatur locus maleficij disputauit Ja. butri. questionem que incipit statuto ciuitatis. ꝛ tenet per. l. vna est via. ff. de ser. rusti. predi. q̃ sicut est vna via licꝫ ꝑ plures fundos eatur: sic vnus sit locus maleficij lꝫ per plures villas protendatur. Jtem vt dicit sicut si ꝑ modicũ tractum duraret quisq̃ diceret locum vnuꝫ. Jdem ergo dicetur in longo tractu. ff. de fun. instruc. ꝛ instru. le. l. fi. vt ꝓ loco maleficij totus ille locus sit conseruãd⁹. ff. de censi. l. foꝛma. ꝛ sic quacunq̃ loci parte fiat inquisitio seruata sit foꝛma statuti. ad hoc. ff. de furt. l. vulgaris. que habetur de pe. di. j. post ꝑin. ad idem. ff. de acq̃. posse. l. ij. in ꝑin. Jnducit etiam q̃ cõtractus extẽsus de tempoꝛe ad tempus vnicus est non diuersus. ff. de precar. sed si manẽte. ꝛ de arbit. ß cum dies. sic ergo locus extẽsus dicet vnus nõ diuersus. vide. l. qui de crimine. ¶. d̃ accu. ꝛ qđ ibi no. Ly. in. iij. q. ℤ. ¶ Luꝫ igitur inq̃sitoꝛ ad locũ venerit distingue vt ꝓdixi. nam aut ꝑcedit aliquo impetrãte ꝛ ꝑsequẽte inq̃sitoꝛem: vt ex de iudi. cũ. J. ꝛ. A. ꝛ d̃ symo. lꝫ ꝛ d̃ accu. cuꝫ oporteat. aut ex officio. s. cũ ꝑlat⁹ frequẽtib excitat⁹ clamoꝛib descẽdit ad inq̃rendũ de excessibus subditi: vt. j. ℞. ꝓnno. Si igitur aliquo ꝑsequẽte aut inquirit⁹ sup statu mõasterij seu eccl̃ie tam in capite q̃ in mẽbris: vt in pal.c. cũ. J. ꝛ. A. ꝛ de accu. q̃liter. j. aut sup excessib singularis ꝑsone. vt in pal.c. licꝫ. Si sup statu eccl̃ie tũc citabit tam is q̃ ꝑsequit q̃ bi cõtra quos inq̃ritur ꝓut abbas vel epus. siue monasterij vel eccl̃ia de cui⁹ statu q̃rit ꝛ clerici seu canonici ꝛ monachi ipius mõasterij eccl̃ie infamate ꝛ ptibus pñtib ꝓponet is q̃ ꝑsequit seu q̃ impetrauit qualiter mõasterium est infamatũ sup talibus crimibus apud bonos ꝛ graues. Et hec infamia ad supioreꝫ frequẽtib puenit clamoꝛib quare ipsis inquisitoꝛibus p cum inq̃sitio est cõmissa. vnde supplicet q̃ in ipa inquisitõe procedant via regia soluꝫ deum habentes pre oculis ꝛ sine ꝑsonaruꝫ acceptõe iuxta traditam eis foꝛmaꝫ. vel si est oꝛdinarius dicat iuxta foꝛmam iuris. extra de rescript. cum dilecta. extra de accusat. qualiter. j. scientes q̃ non minus q̃ iudicabunt iudicabũtur. immo qua mensura messi fuerint remetietur eis. et in quo iudicio iudicauc-

rint iudicabit eis: iuxta illud Luc. vj. Nolite iudicare supple perpetuã: et non iudicabimini. Sicut hec leguntur extra de accu. q̃liter. j. extra de elec. cum inter vniuersas in fi. ij. q. j. deus omnipotẽs. iiij. q. j. §. j. circa mediũ. C. de iudi. rem non nouaz. ℞. sic etem. z legat lrãm cõmissiõis vel si inquisitor sit ordinarius crimia coraz eo verbo ꝓponat vel det libellum in quo p̃missa ꝓponat ꝑm Roff. H. vbi. s̃. in. v. membro. Z. ar. extra. de offi. dele. cũ in iure. verũ pars altera eum p exceptões si quas habz cõtra illum si potest a ꝓsequẽdo inquisitõem repellat: qđ dic vt. s̃. §. j. ℞. is contra quẽ. z se. vel etiam cõtra inquisitorẽ vel cõtra rescriptũ: vt in. eo. §. in prin. z fere p totum. q si non possit tunc inquisitor faciat litẽ contestari z ab vtraq; pte iurari positões z articulos fieri testes z instrumẽta ꝓduci: sicut z in iudicijs fieri ꝓsuevit. q si pars contra quam inquirit sit ante lit. ꝓte. absens: poterunt recipi testes senes z valitudinarij. z ꝺ quor mor te vl absentia diuturna verisil̃r timetur quos impetrator inquisitõis voluerit ꝓducere ꝑm doctrinam traditã extra vt lit. non cõte. quoniã frequẽter. ru. j. z. §. j. et. ij. quo facto inquisitores si fuerint delegati cãm remittẽt ad se. aposto. p̃figentes terminũ partibus peremptoriuz quo se apostolico cõspectui rep̃sentẽt iustam dantẽ domino sniam recepturi. qđ dic vt. s̃. de remis. §. videndũ ℞. temuz. ß salua certe Roff. reuerẽtia. H. qui tñ bene fatetur q decre. cum. J. z. A. obstabat. nam ibi erat exp̃ssa nota impetrantiũ: z tñ lit. non cõte. ꝓcederet. hoc p sequitur vbi. s̃. in. v. mẽbro. Z. cum inquirit generaliter sup statu id est dispositõe seu ordinatiõe vel ornatu ecclie tam in capite q̃ in mẽbris etiam aliquo inquisitionem ꝓsequẽte nou est ne cessarius libellus nec lit. contesta. extra de testi. cum olim: ĩmo tunc de plano ꝓcedit z sine strepitu iudicij: vt extra de accu. olim. q̃uis de inquisitõe regulariũ loquatur. ex quo etiã patz ꝑm Uin. H. in decre. q̃liter. j. in prin. Z. q non fient interrogationes q̃ succedunt in loco ꝓbationũ q̃ non habẽt fieri nisi post lit. conte. nisi in certis casibz q̃ no. s̃. in ti. de interrogat. §. j. Et qr bis contra quẽ inquirit iurat lz nõ semp: vt. j. patz. sed cum agitur de alio statu eccle. s. an sit libera vel serua tunc bñ fit lit. conte. H. ꝑm Uinc. eo. ti. q̃liter. ij. in prin. Z. vt in pall. c. cum olim. z de ꝓba. c. fi. ß nec tunc exponẽtur aliqua capitula vel crimina exprimẽtur: ß lectis cõmissionis lr̃is iurabũt plenam z merã veritatẽ dicere sup his q̃ sciunt vl credunt exceptis occultis in sua eccl̃ia reformãda tam in capite q̃ in mẽbris. vt e. ti. q̃liter. j. §. fi. ꝺ quo iuramẽto dic vt. s̃. de teste. §. sequitur. ℞. porro. et postmodũ interrogabunt ꝓut habes eo. ti. i. §. nũc tractandũ. ℞. porro vsq; ad fi. §. Jtẽ tunc qualescũq; testes admittũtur: quod dic vt s̃. §. j. ℞. hec etiam no. oportz tamẽ tunc infamiã p̃cedere. s. eccl̃iam esse in malo statu: vt in pal. c. qualiter. z dicunt quidã q si solus p̃latus diffamatus sit sic fiet inq̃sitio de oĩbus sine sup statu eccl̃ie. qr capite lãguescẽte facile reliqua corpis membra inficiũtur. vj. q. j. capite als in. §. verum bac. Et si languor non fuerit curatus in capite totum corpus morbus invadit: vt. ij. q. vij. sic inquit. z totius familie status mutabit si qđ requiritur in corpore non inuenit in capite. lxj. dis. miramur. H. de hoc scripsi post Inno. z Hosti. de accu. cum dilecti. in prin. Z. Si autẽ inquirat de excessibus alicui⁹ pson singularis aliquo inquisitõem ꝓsequẽte cui⁹ nomẽ est i rescripto insertum: tũc primo citabitur is contra quem debet inquiri et contradicens admittetur. vt. C. de bo. vaca. l. fi. lib. x. ibi data copia reclamandi ꝛc. z fiat ei copia rescripti et ipsum impugnabit si voluerit: vt dixi supra. et queretur ab eo an sit infamatus sup tali crimine: z si confitet bñ est z tũc ꝑm Roff. H. vbi. s̃. in. v. mẽbro post prin. Z. ꝓcedet sine libello z lit. nõ ꝓte. extra vt lit. non ꝓte. qm̃. §. sunt z alij. z de reindi. cuz. J. z. A. z de acu. c. fi. Sz exponent illi capitula sup qbz dz inq̃ri z dabit ei facultas defendẽdi se: z dabunt ei noĩa testium z dicta eor sunt ei publicãda z de eis copia faciẽda vt se defendere possit. z ꝓponet exceptões z replicationes tam in princi. q̃ contra testes: vt. s̃. §. j. ℞. itẽ potest. ne dicendi falsum testimoniũ materia p̃beat: alioquin appellet. vt extra de accu. q̃liter. j. §. debz aũt. z. colim. §. si ℞o. z. c. inquisitõis. v. q. ij. si primates. ff. ꝺ edẽ. l. j. §. edenda. ꝓponat etiam accusatiões siq̃s hz: vt. e. ti. cum dilectus. Goff. ℞o z alij. H. Uinc. e. ti. q̃liter. ij. in prin. Z. dicunt z bñ q vbi aliquis ꝓsequit inquisitionem contra singularẽ p̃sonam tunc dabit libellus z fiet lit. ꝓte. z seruabit ordo iuris. ar. in pall. c. q̃liter. ij. z no. extra de purga. cano. cum dilectus. z ideo hic ꝓcedetur vt. s̃. ℞. si igitur: vsq; ibi sed certe ꝛc. sed vbi iudex ex officio ꝓcedit nullo ꝓsequẽte tunc edet ei capitula: vt in pall. §. debz. z. j. §. pri. differt cm̃ inquisitio que fit contra singularẽ p̃sonam ab illa que fit tam in capite q̃ in membris seu sup statu ecclesie. H. hoc scripsi in. c. qualiter. ij. sup prin. j. glo. Z. nam in hac q̃ fit contra singularem p̃sonaz z singulariter requirit ordo q̃ habetur z no. extra de accu. q̃liter. ij. in illa ℞o ꝓceditur de plano z sine strepitu: vt extra de accu. olim. Jtẽ in hac tm̃ legitimi testes admittũtur. in illo ℞o tales q̃les in eccl̃ia inueniunt: vt. s̃. §. pri. ℞. hoc etiam no. Jtem etiam nõ ꝓcedetur eo contra quẽ inquirit absente: nisi p cõtumaciã se absentet: vt in pal. §. debz autẽ. z. xj. q. iij. eor. z infra dicã. ¶ Quid als q si ille neguerit se infamez prius de hoc cognoscetur: vt extra. e. inquisitõis: in fi. quia p negatõem res fit dubia: vt. C. qui. ad li. pcla. nõ licet. l. iij. extra de testi. cog. c. ij. nec prius sup criminis ꝓbatione cognoscet donec eum cõstiterit esse infamẽ: vt. s̃. eo. §. j. ℞. item q non sum. z. s̃. §. pri. in fi. nisi in casibz qui no. j. ℞. in summa. z ℞. ceterũ. z ℞. hoc aũt. z dic vt ibi. alio quin appellet: vt eo. ti. cuz oporteat. z. c. qualit. ij. z. j. ꝺ ap. §. ij. ℞. cetez. Si em̃ recipent testes simul sup crimine z sup infamia sepe is qui inquisitõem ꝓsequit fingeret infamiaz vt sic ad ꝓbatõem criminis admitteret de quo q̃s infamatus non est: quod esse non debz. extra de purga. cano. accedẽs. z si actor ꝓbet illum infamez ipse potest se ꝓbare bone fame. ar. ij. q. vij. cuz pastoris. z. ij. q. v. omnibz: in fi. extra de ꝓsumpt. cum in iuuentute. nam p̃stantius est priuilegiuz bone q̃ male fame. ar. extra de accu. licz: in fi. secus puto vbi de officio procedit: vt. j. ℞. hoc autẽ scias. sup ꝓbatione autẽ infamie recipientur duo vel tres testes bone fame. iiij. q. ij. ℞. itẽ nisi numerus. extra de testi. tam literis. z in pal. c. inquisitionis: in fi. z hi debẽt dicere illum infamatũ sup certo et graui crimĩe apud ꝓuidos z honestos z discretos: vt. e. ti. q̃liter. ij. ꝑpe prin. quos etiam nomiabunt q̃uis non interrogent. alit em̃ sciri non posset an sint honesti an maliuoli. Jnno. tñ. iiij. dicit sufficere si testes dicãt istũ infamatũ. ß si interrogent tũc debẽt dicere apud quos: z nisi tũc assignent nõ vident reddere bonã rõnẽ dicti sui. Et si q̃rat a teste quõ scit q apud illos essz diffamatus vl suspectus qđ sufficit dicere. qr. ij. q. v. omnibz: p pe fi. debz dicere q ꝓpter hoc vitabãt eius familiaritatem. xxviij. q. j. sepe. lxxxviij. di. negociatorẽ. vel q ß ab eis audiuit. Alij dicunt q etiã nullis p̃sonis exp̃ssis sufficit q testes dicãt q rumor vel infamia esset in vicinia. ps tñ altera ꝓbare poterit q apud viles z maliuolos est hec infamia: vel ab eis orta est. quo facto inquisitio non ꝓcedet. ar. xj. q. iij. in cũctis. Jtẽ cũ pall. decre. q̃liter. dicat ꝓuidis z maliuolis sufficit a duobz audiuisse. qr pluralis locutio ꝛc. vt in pall. ℞. itẽ vbi numer⁹ qui est. C. ꝺ testi. vbi numerus. tamen non sufficit testi volenti probare infamiam dicere q apud duos sit suspectus: ĩmo oportet eum in suo testimonio adꝺicere q hoc ipsum. s. eum contra quẽ agit crimẽ ꝓmisisse pars aliqua vicinie acclamat. z hoc dicit pallega. decre. qualiter. dum dicit q viri prouidi z honesti debent dicere q clamor innuit

ad idem.ij.q.v.presbyter.extra de eo q̃ cog.con.vro. suc.sup eo.ex̃ d purga.cano.c.ij. Jtē nō sufficit semel tm̃ audiuisse ab illis prouidis.immo etiaz sepe audire debet bāc infamiā vt.s̃.§.j.℣.item q tm̃ 7 se. Jtē non est necesse q oēs testes ab eisdez puidis audinerint sz sufficit q ambo vel ab eisdē audiuerint vel a diuersis Jtem sufficit sine eodē tempore vel loco audiuerint. sine diuersis qz cū infamia tm̃ pbari habeat sufficit q in hoc testes cōcordent videlicz q sit ifamat⁹.ar.ff. de peti.here.si q̃s liber.§.q̃tiens.ff.de pbati.si arbiter ff.de edili.edi.l.j.§.eū.7.C.de iuris 7 fac.igno.cū falsa de hoc supra.§.j.℣.q̃d si vn⁹.nec ē necesse q in causis sciētie concordēt cūe as pbare nō teneant.vñ si a teste querit quō scis eum infamatū. Et ipse respondet quia audiui eos sic loq̃ ꝛc.quare habet pbare q eos audiuit vel quare haberet sup hoc cū alijs cōcordare cū de hoc nulla sit qō inter eos.tunc enī testes necesse habent cōcordare in tēpe 7 loco qñ temp⁹ 7 loc⁹ sunt de substātia cōtractus que psequere vt.s̃.de testi.§. de interrogatorijs.℣.itē de tempe.7 se.Alij dicunt q bi testes debent cōcordare vt dicāt sic tali die audiuimus talē rumorē vel infamiā in tali loco.7 a talibus vt patet in bis que no.in prealle.℣.itē de tempe.vñ Vincē.no.extra d̄ psump.illud.H.7 huic dicto erat cōiunctū qd̄ habetur.j.de not.crimi.in fi. Z. q si vnus testis dicit famā esse in vna pte ciuitatis 7 alius in alia pte ciuitatis eiusdē n̄ō pbatur fama.easdem.n.personas nominare debēt.ij.q.vlt.libellor.hoc tm̃ certuz ē q licet debeant pcordare vt dixi nō tenetur semp de pdictis certū q̃d respondere.si.n.querit ab eo q̃n audiuisti si recordet respondeat:alioquin dicat non recordor 7 nihilomin⁹ valebit eius testimoniū.nunq̃.n. inuenitur q diem vel horā dicere debeat.ar.ij.q.vlt. libellorum.nisi dies sit de substantia pbatiōis vt dixi. Jtem etiā si testis audiuit pluries 7 in pluribus locz 7 a pluribus psonis 7 de quib⁹dā recordetur 7 de q̃busdā non debet dicere.ego audiui hoc in tali loco 7 in quibusdaz alijs. Jtē tali tempe et etiā alijs tpib⁹ et a tali et etiā a quib⁹dā alijs.et sic ꝓpter clausulaz generalē presumet iudex eū cum alijs testib⁹ cōcordare. ar.de pe.di.j.piculose.extra de testi. cū tu.hoc no. pa in pal.c.qualiter.H.super.℣.si bonestis in princ. Z.et iunge quod no.f̄m eum in.c.inquisitiōis ad fi. et.c.cū opteat vbi plene no.Si aūt testes simpliciter dicāt illū apud aliquos infamatū non sufficit qz non sūt tāte auctoritatis q ad hoc sufficiat.ar.tm̃ cōtra in c.inquisitionis.in fi.H.solue quod ibi scripsi sup vl. glo.Z. Jtem debet adijcere q non tacita sz clamosa ē infamia adeo q crimē quasi manifestū sed 7 si deponunt sup eo de quo infamia nō precessit nō valet vt i c.inquisitiōis.rub.j.C Quid si testes bincinde pducti probāt famam et infamiā. Rñdeo iudex attēdat q̃ litatē testiū 7 an vox cōmunis exterior cōcordet cuz fama vel infamia postmodū sup⁹ arbitret.C Quid si plures testes dicūt eū ee bōe fame 7 pautiores mal' dixit Jo.q pauciores p̃ualent quo ad hoc vt pcedat ad inquisitiōz seu purgationē.tm̃ ꝓpter dicta paucor n̄ dicet infamia vt in pal.c.inq̃sitionis.in fi. Vin.dixit H.Tā.7 etiā Host.vt scripsi i decre.cū opteat in gl. no.lz vbi vid.in fi.q̃ casu vtraq̃ opinio sit vera. Z. Et melius dicta pluriū pferēda dūmō eque probant bonā sicut illi malā.ar.pal.c.licet in fi.7.ij.q.v.oibus.i fi.lxxxj.di.clerici.in aut.de mōachis.§.cogitandū.col. iij.hec aūt probatio bone fame locū habet prin sq̃ sup veritate criminū inq̃rat vt.s̃.postea vero locū non habet nisi adminiculū p̃standuz.iij.q.iij.℣.item sepe. C Quid si inq̃sitor pmixti in iq̃rit de ifamia 7 de criminibus. Rñdeo nō seruat ordo iuris.nā infamie inquisitio p̃cedere debet veritatis cognitionē nec debet processus tali pmixtione cōfundi seu intricari extra de rescrip.cū dilecta.§.pe.ex̃ de iudi.exhibita.§.j.7 fi.ibi ēt no.q nō debēt sil' cognosci de principali 7 de accessoribus cōtra inq̃sitorē vel psecutorez ppositis vel alijs sz primo d excepti.cognoscet.C Porro vbi de plato agit inq̃rendū ē de eius infamia a capitulo 7 canonicl et si apud eos nō reperitur infamat⁹ nō videt vlteri⁹ eē procedendū.ar.de p̃sump.quosdam.7.c.iiij.de elec. postq̃.7 in p̃al.c.qualiter.ru.j.℣.debet hoc pseque re f̄m papam vt no.extra de accu.cū opteat. C Hoc aūt notādū ē q vbi in litteris inquisitionis dicit tali significante accepimus q talis sit grauiter de tali crimine infamat⁹ semp iudex de p̃cū veritate cognoscet sz an sit diffamat⁹.xxv.q.ij.7 si ñ cognitū ex̃ d rescrip. sup litteris.Si vero nil de infamia dicit:sz dicit talis cōtra talē ꝓposuit q talib⁹ sit criminib⁹ irretit⁹.ideo sup bis inq̃ras ꝛc.nec tūc iudex subito ad inquisitionez pcedet.cū.n.iste bone fame sit dictū inq̃sitorē ipetrās eius famā nō denigrat in aliq̃ licz superiorē ad cōmittē dam inquisitionē moueat.7 iō prius de infamia inquiret q̃ si inuenerit procedet alioquin papam consulat. vt in p̃al.c.cū oporteat.superiori tm̃ hic nō cessabit inq̃sitionē factā infamia non inuenta.in p̃alleg.vero casu sic.C Quid si in rescripto nō fiat mētio de aliq̃ nūciāte sz solū dicit ad audientiā nostrā puenit.Rñdeo tūc pōt procedere nulla inq̃sitiōe sup fama p̃cedente cum.n.hoc possit ipse p̃latus vt in p̃al.c. qualiter.ij.7 lxxxvj.di.si q̃d.7.ij.q.v.oibus.pari rōne hoc poterit. 7 allegat.vt in p̃al.c.sup litteris.iuxta.fi.et vide.s̃.§.j. ℣.porro.melius tm̃ faciet q̃uis ad hoc nō teneatur q cōsulat papam si falsum viderit sibi fuisse suggestum. C Quid si in rescripto nō fiat mētio de aliquo nunciante sed solum dicat ad audientiā nostrā puenit.Respōdeo tūc pōt pcedere in illa inq̃sitiōe sup fama p̃cedente.Cū.n.hoc possit ipse p̃latus.vt in p̃al.c.q̃liter. ij.lxxxvj.di.si q̃d.7.ij.q.v.oib⁹.pari rōne hoc poterit allegat⁹ vt in p̃alt.c.per litteras.iuxta fi.7 vide.s̃.§.j. ℣.porro.melius tm̃ faciet q̃uis ad hoc non teneat q cōsulat papā si viderit falsum sibi fuisse suggestum. C Quid si in litteris dicit multorū clamor ad nos peruenit.Rñdeo tūc superiori creditur nec amplius de fama q̃ritur sz sup principali inq̃rit lz nō sit infamat⁹ f̄m q̃sdā Jo.s.7 facit ad hoc q no.in p̃al.℣.porro.Vin.et Lan.cōtra nec f̄m eos fiet tūc inquisitio nisi prius de infamia pbetur quia pōt eē q falsuz ē dōmino pape suggestū vel q denūciantes erāt inimici.H.Si addidisset papa fidedignor questio videret non dubia. ß distinguas ℣ba assertiua a narratiuis vt dixi i decre. cū opteat.post prī.i decre.si papa.de priuile.li.vj.Z. C Sz quō in p̃missis casib⁹ cogñscet de fama cū nō sit ei cōmissū.ff.de iudi.de q̃re.Rñdeo imo ē tāq̃ accessoriū.H.vl' pparatorū.Z.cōmissū extra de offi.de leg.p̃terea.ff.de iurisdi.om.iu.l.ij.C Probata ℣o infamia sup principali pcedat.Et si psecutor tuā intentionē pbet reus puniatur vt dicā.j.§.pri.alioq̃n ipe puniet vt ex̃ de calū.c.ij.C.de accu.l.fi.7.ij.q.iij.q̃ non pbauerit.ß reo purgatio idicet f̄m ea q̃ no.j.℣.q si crimē.sz et pbata infamia re⁹ se poterit defendere.vt s̃.§.j.ꝓpe fi.℣.itē si petit.ibi verū si p.7.j.℣.q̃d si re⁹ 7.℣.se.C Inq̃sitores q̃z deū habeāt p̃ oculis.7 sine p̃sonaꝝ acceptiōe pcedāt vt.eo.t.q̃liter.j.nec a reo exigāt iuramētū qz non tenet̄ ꝺ se iurare vt.s̃.de posi.§. vij.℣.xix.Sz pmouēs inq̃sitionē testes 7 pbationes iducat f̄m Tā.Goffre.7 Roffr.ar.C.de edē.q̃ accusare.Ubi ℣o nullo pseq̃nte ß ex superioris officio inq̃ritur tūc iurabit ꝓpt infamiā cōtra eū ortā vt ex̃ de purga.cano.c.j.7.c.q̃tiēs.7 de accusa.cū dilect⁹.7.c.si ꝺsti terit.vbi de hoc.7.ij.q.v.p̃sbyter.7.c.oib⁹ ad fi.7.j.℣. bac igit.De ß no.Jnno.f̄m papā extra de cōfes.c.ij. C Porro si pcedit i inquisitiōe ex officio nullo eam prosequente vel promouente seu impetrāte.puta qz

ordiarius frequẽtib clamoribꝫ excitat⁹ quos nequit vlter⁹ sine scãdalo dissimulare vult descẽdere ad inq̃rendũ de excessibꝫ subditoꝝ vt extra ó accusa. q̃liter. j. ⁊ de simo. licz hely. ⁊ de collu. dete. intãtum ⁊. ij. q. j. deus omnipotẽs. tũc epus vel supior pfiget terminuz volẽtibus accusare et si q̃s apparuerit legitim⁹ accusator illũ audiat et procedat prout dictũ ẽ. s. de accu. §. j. hoc probat extra de accusa. accedens. xv. q. v. c. j. extra de purga. cano. ex tuar. ij. q. v. oĩbus. põt etiam tunc si velit purgationẽ indicere in q̃ si defecerit puniturvt in pal. c. accedens. ⁊ extra de vi. ⁊ honesta. cler. tua. q̃ si nullus appareat accusator vel appareat ꝫ repellitur obiectu criminis exceptionis alicuius vt. s. inti. de accusatore. et mala fama crebrescat tũc epus vocatis sue ecclesie canonicis ad inq̃sitionẽ sub forma infrascripta pcedat vt extra de accusa. qualiter. ij. ppri. ⁊ in pall. c. licz hely. lxxxvj. di. si q̃d vero. ¶ Quod si contra aliquẽ abbatem inq̃rat alij abbates illi⁹ dioce. vocent. vt. xviij. q. ij. siq̃s abbas. verũtn q̃ posset esse q̃ nullus accusator appareat q̃ piculosa ẽ accusatio vt. ij. q. iij. q̃ non pbauerit. ⁊ ẽ illaudabile genus intentionis vt. ij. q. vij. si q̃s epus. rutius ẽ q̃ inquirat q̃ꝫ q̃ predictũ terminũ prefigat. ℍ. Precedẽs ratio nõ cõcludit hoc dictum sz nõ darl illuz terminũ. suadet etiã Ber. in decre. q̃liter. ij. in fi. j. glo. sz decre. inter ó purga. cano. in. j. gl. ñ suadet id. Puto aũt q̃ auctor itellexit q̃ q̃ poterat illud temp⁹ inutilit labi. iõ erat omittendũ. qđ cõcedo vbi mora eẽt piculosa. Sz aliã rationẽ meliorẽ poterat inducere auctor q̃ posset ꝫmitti accusator amicus cũ quo colluderet ꝫ timor talionis tollit hãc fraudẽ sz in locis vbi nõ imponit pullulabat fraus illa. bonõeñ. erat statutũ q̃ ñ pbãs accusans cõdemnabit in. xx. sol. sepissime inq̃sitiões potestatũ ipediebantur p tales accusatiões ꝓpter qđ supadditũ ẽ statutũ statuto q̃ p accusatiõz nõ cessit inq̃sitio sed pcedat sup vtraqꝫ. Justificat hãc qõnẽ Marti. de pba. q̃ tenuit pbationẽ criminis factaz p inquisitionẽ nõ impediri p supuenientẽ accusationẽ nõ p batam ad qđ principalit inducit legẽ in ambiguis. §. j. ff. de re indi. p hũc modũ quia licet p pcedentẽ accusationẽ impediret inquisitio et eius pbatio subsecuta illa tñ q̃ pcessit nõ. optime facit. clem. ó elec. cõstitutionẽ in fi. cũ cõcor. vlt. glõ. Ad hãc ptem inducit oĩa iura q̃ volũt maleficia puniri. ⁊ q̃ iudicibꝫ hoc cõgruit inducit qđ pdixi q̃cqꝫ accusationẽ ⁊ collusionez fieri vt reus absoluat ad quã collusionẽ vitandã pꝛouidens iura vt patet. ff. de inoff. test. si suspecta. C. de bere. aut. nũc si heres de pcur. c. ij. in fi. li. vj. ⁊. c. si quem ff. e. l. paulus. §. de iurein. euz qui. §. in popularibꝫ. pl⁹ ad ꝓpositũ quia etiã absolutio ab accusatiõe facta p collusionẽ ꝫ probato non impedit secũdã accusationẽ. C. de accusa. si q̃s homicidij. ff. de prevar. l. iij. ⁊ no. ij. q. v. habet hoc ꝓpriũ. et extra de accu. de bis. si post absolutionẽ restiterit collusiõi. fort⁹ ergo prius quia multe impediũt fienda que nõ dirimũt factũ. C. q̃. li. ab emp. re. l. j. extra de regula. ad apostolicã. dicit etiã ad casuz benefacere. l. ij. C. de abolit. itẽ. l. ea quidez. et l. fi. C. de accusa. nã si in inquisitione que fit p officiales nõ fit iscriptiõ q̃ nec accusatio in q̃ necessaria ẽ inscriptio. nec obstat extra ordinariũ cũ ordinario nõ concurrere. ff. de mino. in cause. q̃ illud q̃ extraordinarium ẽ contra ius cõmune. si aũt ẽ ꝑm ius cõmune vnũ p aliud. nõ tollit. ff. de publi. l. j. §. vnde querit vbi ꝫ no. sz accusatio et inq̃sitio sũt ꝑm ius ⁊ ad eũdẽ finez redeũt al's tendunt. s. ad puniẽda maleficia q̃ cõcurre re possunt. ff. de adul. l. ij. Idẽ Ly. in. l. ea quidem. C. ó accu. in vlt. q. ¶ Est sciendũ q̃ Fran. matta. in qõne sua que incipit iudex habens merũ. refert patrẽ suum dñm Nico. tenuisse vt. s. q̃ iudex sup vtraqꝫ procedit p pal. l. si suspecta. ff. de ioffi. testa. ⁊ p. l. ij. C. ó ab-

olit. cũ eius interest omni via q̃ põt veritatez habere. C. de eden. l. is apud quẽ. ad. l. in cause Rñdet vt. supboc aũt intelligit etiã si non sit presumptio de puarica tiõe accusatis. fort⁹ q̃ quãdo p̃sũptio est de hoc vbi ãt de ꝫ hẽret certitudo iudex illũ repelleret. ff. de lib. ho. exhi. l. iij. §. hoc interdictũ. ff. de suspec. tu. l. tutor. §. tutor. tñ vna fiet condemnatio que fieri poterit ex illa via q̃ melius ẽ probatuz. ff. de lib. agnos. l. siue. §. q̃ si bocipm. et q̃. le. j. §. q̃ aũt. ff. nau. cau. sta. l. licet. §. fi. ex vtraqꝫ tamẽ via cõiunctim poterit iudex cõdẽnare vel absoluere. ff. de lib. ⁊ posthu. l. gallus. §. ille casus. ꝫ Bui. de suz. sup. l. si q̃s in hoc. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊ i qõne statutoꝝ in littera. O. tenet supueniẽte accusatore inq̃sitionem cessare p dictã. l. in cause. ij. in prin. ff. admunic. l. j. in fi. ff. de edẽ. l. q̃dã in prin. ff. de ca. edic. cuz si. ⁊ hoc eius dictũ ponit. Rolan. doctor hoc eo. ti. añ fi. De. de cer. in sua questiõe q̃ incipit facta accusatõne. Tenuit idẽ ⁊ Dy. sup regula factuz legitime ó reiur. li. vj. tenet idẽ q̃cũqꝫ supueniat ante sniam in pces su inq̃sitiõis ferendã secus si postvt ibi scripsi. ⁊ habẽt q̃dem hoc plenius p eũ sup. l. antepe. ff. de fideius. Mihi placet primũ dictũ ⁊ maxime in foro seculari vbi inquisiti ⁊ accusati eadẽ ẽ pena. Et facit quod dixi sup rubrica. pro tanto dixi maxime q̃ etiam in foro ecclesiastico mihi placet illud dictũ cũ determinatiõe supi⁹ tacta quia si p accusationẽ solã vel p vtraqꝫ pbatuz sit crimẽ imponatur pena maior minorẽ includẽs. Si vero p solã inquisitionẽ erit crimẽ pbatũ ipone. pena illi pcessui cogrua et si vis pnũciari sup accusatione non absolnetur simpliciter a crimine sed absolue. a pena debita per viam accusationis et ab ipsius litis instantia et iũme equitas monere deberet principes ecclesiasticũ et secularẽ ad sic declinandã. Z. ¶ Sed quid si reus dicit nolo q̃ inq̃ratis sed terminũ accusare volentibꝫ pfigatis ⁊ accusatore deficiente paratus sum me purgare. Rñdeo nõ debet audiri nam purgatio sequit inq̃sitionẽ. ar. extra. de purga. cano. inter solicitudines. ij. q. v. habet hoc propriũ. extra de vi. ⁊ honesta. cle. tua. ¶ Sed opponitur nã id qđ reus petit ẽ ordinariũ. q̃ vero dicit volẽs inquirere. s. inq̃sitio est extra ordinariũ. vñ videt ordinariuz pcedere debere. vt. ij. q. j. multi. ad finẽ. ⁊. ff. ó mino. in cause. ij. Sed dico q̃ ex quo reus infamatus ẽ platus iure suo põt inq̃rere vt sepe dictũ ẽ. ⁊ satis ẽ ordinaria inquisitio accusatore non apparẽte. extra de accu. sup his. Et in hoc concor. Jo. Vincẽ. ℍ. qui dixit in decre. ad nostraz ij. de iurein. q̃ inquisitio requirit veritatem purgatõ palliationẽ. dicebat etiã hoc dictũ maxime in crimine enormi pcedere p predictã decre. inc. Indubitant. teneas q̃ iudicẽ volẽtẽ inquirere. non excludit oblatio purgationis p decre. ad nostrã ó probationibus. Z. Boffr. ⁊ dominus meus. ℍ. ⁊ Roff. vbi. s. ad fi. Z. ¶ Quid si platus dicit video te infamatuz ⁊ inq̃sitio habet multa diffugia volovt te purges et supsedebo inq̃sitioni dicit. Vin. ℍ. in. c. q̃liter. ij. ad fi. prime colũ. Z. eum audiẽdũ q̃cũqꝫ via citius poterit attingere criminis veritatẽ seu penã. xxiij. q. iij. ecce. ff. si cert. peta. quidã nec valet appellatio interposita ab eo ne cõtra eũ inq̃rat vel ne visitet vel ne corrigat vt. s. de appel. §. ij. x. xj. Hac igitur via supior in iquisitiõe pcedat accedat ad locũ vbi is cõtra quẽ inq̃rit cõuersatus ẽ vt dixi sup in principio hui⁹. §. ⁊ postq̃ sibi de infamia cõstiterit. qđ dicvt. s. eo. §. illũ ad se vocet dicẽs ei. amice de⁹ omnipotẽs vt nos a pcipitãde sniẽ platione cõpescet cũ oĩa nuda et aperta sint oculis eius mala tñ sodome noluit audita iudicare nisi pri⁹ manifeste cognosceret que dicebantur. Unde ait. Descendam videlicet mittẽdo angelos ⁊ videbo. vtz clamorem qui venit ad me ope cõpleuerint an nõ vt sciam s. tanqꝫ iudex vt. ij. q. j. deus. cum igit oĩs christi actõ

nostra sit instructio.xq.q.j.exemplū ipm conor quā-
tū adest possibilitas imitari.licz g̃ multa sinistra de te
pluries et a plib⁹ mihi sūt fidedignis 7 idōeis nūciata
q̄vergente cōsciētia vlteri⁹ neq̄o dissimulare.ea tñ di
uino duct⁹ exēplo nō ad plenū credo nec me mouent
ad te cōdemnādū nisi de ipsis mihi pri⁹ ꝓbatiōe ꝓsti
terit luculēta.s.§.pr.ℵ.vt ât.nā 7 si ille villic⁹ de q̄ in
euāgelio legit fuisset apud dñm infamat⁹ q̄si dissipas
set bona ipsius.audinit tñ a dño q̄d hoc audio de te
redde rōnem villicatiōis tue.iā.n.hoc ꝓbato nō pote
ris villicare hec oīa ꝓbātur in p̄al.c.deus oīpotēs. ex̄
de accu.q̄liter.ij.ex̄ de postu.p̄la.c.j.in p̄i.lxxxvj.di.si
q̄d ℵo.extra de simo.lz hely.ex̄ de collu.dcte.intātum
7 iccirco sup his volo inq̄rere veritatē et tūc supior il
li exhibeat capitula. ℍ.j.ℵ.eādē inuit q̄ sufficit legi
hoc tene vt.j.ℵ.q̄d si inquisitor. ℤ.seu articulos sup
q̄bus intendit iquirere veritatē cōtra illū.cert⁹ debet
n.eē re⁹ sup q̄ inquirit cōtra eū alioquin nisi copiā fa
ciat merito poterit ab eo appellari qđ dicit.j.d appel.
§.ij.7.ℵ.ceterū nec inquisitio debz fieri p cbartule cō
scriptionē.nā et si aliq̄ sup q̄bꝰ nō eēt infamat⁹ cōtra
eū ꝓbarētur nō eēt ꝓpterea puniēd⁹ ꝑm Tāc. ℍ.vbi
sup.ℵ.si ℵo.in fi. ℤ.hec ꝓbant in p̄all.c.q̄lit.§.de-
bet aūt.7.c.inq̄sitiōis.ex̄ de or.cog.c.ij.in fi.dein de fa-
ciat reū iurare puta recipiet iuramēta p̄lati 7 clerico-
rū si agit de statu ecclesie ifamate reformādo vel p̄lati
solū cū ēipe solūmō ifamat⁹ vt ex̄ de accusa.q̄lit.j.7.c.
cū dilect⁹ 7.c.cū.i.7.a.ß aūt iuramētū iq̄sitor recipiet si
ei videbit expedire.ß cū aliq̄s iq̄sitiōz ꝓsequit tūc ñ in
rat is cōtra quē inq̄rit vt.s.ℵ.inq̄sitores q̄ß.cui⁹ iura
menti formā vide.s.de test.§.seq̄tur.ℵ.postro.vsq̄ in
fi.§.j.s.ℵ.cū igit. ¶ Post hec interrogabit ꝓut ba-
bes.s.de teste.§.nūc tractādum.ℵ.postro.7.j.ℵ.pri.
¶ Quid si confess⁹ fuerit bene q̄dē ꝓcedat tūc ad pe
nā.si ℵo negauerit tūc inq̄sitor iducat testes 7 ad hoc
eo si necesse fuerit cogat vt ex̄ de testi.cog.sup bis licz
secus sit in iudicijs ordinarijs si principaliter vel inci-
dent de criminibus q̄ritur vt co.t. dilector reus etiā
suos inducat vt ex̄ de accu.cum opteat.xj.q.ij.ꝓcipue
et argu.ij.q.v.presbyter .sed et eum qui denunciauit
vel qui prosequitur vel ꝓmouet inq̄sitionē faciet in-
quisitor iurare in causa inquisitionis vt in p̄al.c. licet
hely.§.contra q̄s.licet sec⁹ sit in accusatore q̄ exquo
q̄s semel apparuit vt accusator nō pōt amplius esse te
stis vt extra de accu.cū.p.licet aūt vt in p̄al.ℵ.postro
qui ē in p̄all §.nūc tractādum posuerim formam inq̄-
sitorij vbi aliquo inquisitiōem ꝓsequente testes exa-
minantur.ad instructiōem tñ simpliciū capitula sup q̄
bus generaliter inquirit cū in monasterio regulariuz
tā in capite q̄ß in mēbris ex mero officio inq̄ritur sup-
ponamus.primo igit circa substantialia regule sic est
querēdū. Forma inq̄sitionis vtr monachi ipsius mo
nasterij sunt ꝓfessi regulā et ordinē sancti benedicti.
itē an seruent verā obedientiā abbati et suis prepositis
sicut religiosi obedire tenent.itē an aliq̄ monachi
ꝓprietarij sint in monasterio.itē an continent viuat.
item.an obseruatur ibi debito modo silentiū in clau-
stro et mensa et alijs debitis horis 7 locis.itē an oēs et
semper et simul in refectorio comedunt et an ad mēn-
saz legit.itē an in refectorio carnes cōmedant.itē an
oēs simul in dormitorio dormiūt.item an diurnū offi
ciū pariter et nocturnum ordinate in ecclesia cōpeten
tibus horis celebrat.et vtr oēs continue ad horas ve
niūt.itē an bene et continue portāt habitū monacha
lem.itē an vtūtur vestibus et linteaminib⁹ lineis.itē an
iacent induti vel nudi.itē an iacent in fisconib⁹ vel in
culcitris.itē an ibi bene obseruāt ieiunia p ecclesiaz et
ꝑm suā regulā instituta .itē an ē ibi aliq̄s vagabūdus
vl̄ secularib⁹ se imiscēs negotijs.itē an fiant ibi aliq̄ i-
debite et contra regulā beati Benedicti.itez vtr ibi
fiant capitula frequent et q̄d in eis agitur.itez an scit
q̄ abbas bene pagat officiū suū et vtrū aliq̄ faciat vel
cōcedat p simoniacaz prauitatē. itē an scit vel credit
aliquid incorrigēdū vel reformādū in psona abbatis
vel circa eius officiuz.itē que et quot officia sūt in ipo
monasterio.item an scit vel credit aliq̄d emēdādū cor-
rigendū vel reformandū circa psonā sacriste vel circa
eius administrationē.itē circa psonā camerarij vel pri
oris claustralis et sic de alijs officijs.item an officiales
mōasterij rōnes reddūt de suis administratiōib⁹ 7 cui
et quando et qualiter.itē an res 7 bona dictor officio
rū bene custodiunt et administrantur.itē quot mona
chi sunt in monasterio p̄ter officiales.itē q̄ sūt illi.itez
an scit vel credit aliq̄d emēdādū vel corrigendū i.A.
itē an in.B.itē an in.C.7 sic de oībus alijs monachis
sigillatim.itē quot et q̄ sunt ibi cōuersi.itē si scit vl̄ cre
dit aliq̄d corrigēdū emēdādū vl̄ reformādū i.a.cuer-
sū.itē an i.b.itē an i.e.et sic de oīb⁹ alijs cuersis.itē an
scit vel credit aliq̄d emēdādū corrigēdū vl̄ reformād
i seipo 7 sic q̄libz d abbate et de oīb⁹ alijs et d seipo in
terrogabitur et etiam ipe abbas de seipo et de q̄libet
alio iuxta p̄missa. Postea vero circa tempalia sic inter
rogabitur.itē an monasteriū ē debitis obligatū 7 quā-
tis et q̄bus.item an aliq̄ bona eius sūt alienata vel di-
stracta.itē an abbas tenet ad manū suā oēs pos.mōa-
sterij.itez an abbas bene ꝓcurat et diligenter facit ex-
coli eas.itē an bona eius mobilia vel immobilia sūt pi
gnori obligata 7 que 7 q̄b 7 quare.itē an abbas bene
defendit 7 diligent iura monasterij.itē inquātū ascen
dunt cōiter prouentus seu redditus monasterij.item
quot monachi possunt inde viuere et si bene 7 legali-
ter administrātur.itē quot sunt ibi mō.itē an ē ibi soli-
tus numer⁹ monachor.itē an procurātur vt decet in
victu 7 vestitu.item an prouentus cōuertunt in vsus 7
necessitates monachor vel in vtilitatē ipsi⁹ mōasterij
itē an ibi seruat hospitalitas et q̄lis.itē an ē ibi ifirma
ria et q̄liter ifirmi ꝓcurant.itē an monasteriū abūdat
i bladо et vino et lignis et alijs necessarijs.itē an sunt
ibi libri vestes cruces calices et alia vasa 7 ornamenta
ecclesiastica.itē an psone aliq̄ suspecte vel cōtra volū
tatē religiōis ingrediūt.j.septe mōasterij.itē an scit vel
credit aliq̄ alia i ipo monasterio i spūalib⁹ vl̄ tpalib⁹
reformatiōe seu correctiōe idigere sup oīb⁹ ꝓmissis 7
iprouiso nulla ꝓcedēte deliberatiōe iterrogauim⁹ si-
gillati abbates et monachos sancti ꝓculi bono.recep-
to pri⁹ ab eis sil in capitulo iuramēto 7 tādē q̄ mona
sterium ipm i spūalib⁹ et tpalib⁹ q̄si irreparabiliter sub
ipo abbate collapsū erat abbas ipe spōte cessit regimi
abbatie. De alijs etiā q̄ri pōt q̄ in forma ꝓdicti inq̄si-
torij cōtinent. ¶ Debz aūt psens eē is cōtra quē inq̄-
ritur nisi cōtumaciter absentet se 7 exponēda sūt ei il-
la capitula de q̄b fuerit iq̄rēdū vt facultatez habeat
defendendi seipm 7 nō solū dicta sed etiā nomina ipa
testiū sūt ei publicāda vt appareat q̄d 7 a q̄ sit dictuz
necnō exceptiōes 7 replicatiōes legitime admittēdas
ne p suppssionē nominū ifamādi p exceptionū ℵo ex
clusionē deponēdi falsū audacia ꝓbeatur. Hec legū
tur extra de accusa.qualiter.ij.§.debet aūt.et.c. olim
7.v.q.ij.si primates. ¶ Eandē quoq̄z formaz seruare
poterit inq̄sitor delegat⁹ i criminib⁹ et nominib⁹ spe
cificādis et i alijs nisi forte in cōmissiōe specificentur
crimina super q̄b inquirere debet tūc sufficit legi lit
teras cōmissiōis in ꝓsentia eor. ℍ ꝑm Egy.vbi su.
pra rubrica.lxxxix. ℤ.ar.in prealle.c.si primates.qui
bus lectis dicet audistis que de vobis in litteris apo
stolicis cōtinent vos iurabitis sup illis capitulis ple-
nā et meram ꝛc.vt.s.ℵ.si igit.satis.n .p hec eis sunt ex-
posita capitula 7 ē simile quod no.j.de libel. cōcepit.
§.nunc dicēdum.ℵ.vj. ¶ Quod si re⁹ inquisitor ē su
spectū merito habeat pōt ipm recusare qđ dic vt su-

pra.§.j.℣.itē opponat.et se.7 cetera seruentur q̄ dixi supꝛ.℣.si aūt inqrat'.¶ Quid si reꝰ vult ꝓbare cōtra articulos supꝛ quib⁹ inquirit' contra eu3. verbi gratia H. verba bōagui.vbi.s̄. Z.dati sūt articuli supꝛ fornicatiōe per eū cōmissa cū Berta.ipse vero vult probare vel honestate sua vel q̄ illa ē sororꝰ vel cōsanguinea in q̄b⁹ naturale fedꝰ nil ꝑmittit seui criminis suspicari vt.C.de epi.7 cle.eū q̄.et ex̄ de choa.cle.et mu.c.pe.vl' datur ꝓtra eū articulꝰ de dilapidatiōe.ipse vero vult ꝓbare q̄ bene et vtilit' res ecclesie administrauit vt ex̄ de simo.l3 bely.et.iij.q.ij.qr ea.vel q̄ debitu3 vrgebat nec alit' solui poterat vt.x.q.ij.hoc ius potest ctū.vel captiuoꝝ redēptio imminebat vt.xij.q.ij.aurum 7 similia. Rñdeo dic eū admittēdū ar.ex̄ de accu. cū dilectꝰ.nā plus debemꝰ delectari i odore bone fame q̄ male vt extra de accusa.l3 ad fi.7 B ante publicationē attestationū 7 priusq̄3 testiū ꝓductiōi renūcietur vt in ꝑal.c.cū dilectꝰ.¶ Sz nūq̄d publicatis attestationib⁹ pōt inq̄sitor supꝛ eodē crimie iterū testes alios inducere dicit Jo.q̄ sic vbi ꝓcedit ex officio vt.ij. q.j.in primis vbi ter fuerūt testes cōtra ianuariū presbyterū inducti.sz qr nil cōtra eū ꝓbatū fuit restitutꝰ ē.7.e.q.notū.7.q.v.habz.vbi cōtra leonē epm̄ fuit bis inq̄sitio facta.et facit.e.q.mēnaz.et ex̄ de testi.cuz clamor. H.et ibi satis de hoc scripsi. Z.secus aūt si fit i q̄sitio aliquo impetrāte seu ꝓsequēte vel adiuuante ipsā qr tūc timeret' sꝫbornatio ꝯm Roff. Uin.7 Goff. H.sz Roff.vbi.s̄.in q̄nto mēbro et vlt.colū. Uincē. in decr.q̄liter.ij.vltra prin .Goff.in sūma huius ti.℣. videam⁹.Bal.no.q̄ in causa inq̄sitionis recipiūtur testes didicitis testificatis et apertis ex mero officio. secus si inq̄sitio habeat ꝓmotorē.c.cum clamor per Jno. Z.itē si inq̄sitor in aliq̄ minꝰ bene ꝓcedit debet 7 pōt illud reuocare et rite ꝓcedere vt ex̄ de accusa.q̄liter.ij.cū suis cōcor. ¶ Qualit' aūt fiet inq̄sitio supꝛ notoꝛijs vide.j.de no.crim.in prin.q̄ si crimē plene vel semiplene ꝓbatū fuerit puniatur ꝓut traditur.j.§.pr. H.ibi vide ad fi.prime colū.℣.si aūt. semiplene.q̄ b determinat. Z.si aūt crimē nullo mō ꝓbatū sit absolui debz.7 si infamia ꝓduret poterit indici purgatio infamato ꝯm q̄litatē ꝑsone et infamie q̄ntitatē vt in ꝑal. c.habet.7extra de accusati.inquisitiōis ad finez.extra d testi.tā litteris.in qua si defecerit puniat' ex̄ de simo. de hoc.7.c.insinuatuz 7 de pur.cano.cum.p.7 hoc ꝯm Ber.Goff.℣o dixit. H.j.gl.huius.t.℣.ē quid si nil Z.q̄ vbi nil aduersꝰ eū ꝓbat' nisi d̄ fama si crimē de quo fuit quesitū ꝑseuerantiā facti habeat vt ē fornicatio moneat eū ordinarius primo seorsū postea corā testib⁹ 7 si se nō corrigit si in infamia ꝓduret suspēdat eū vsq̄ ad satisfactionē cōdignā vt extra d pur.cano. c.ij. H.vide qd̄ ibi dixi supꝛ fi.vl.glo . Z.scz vsq̄ ad purgationē vt.ij.q.v.habet.7.c.supꝛ causa.7 hoc casu intelligit q̄ clericus debet suspendi nō.n. debz statiz ꝓpter infamiā suspendi nisi enormitas delicti vl' scāda lū id poscat vt extra de pur.cano.inter solicitudies.ij. q.v.presbyter. Sz nec forte eēt cōtra ius si tunc statī sibi indiceretur purgatio q̄ ꝯm oēs indicenda ē a quib⁹cūq̄ infamia ꝓcesserit.ar.ī ꝑall.c .qualiter .ij.7de purga.cano.c.accedēs.7.c.cū i iuuentute.ceterū si omnes dicūt eū innocētē.s.qr non credūt eū cōmisisse crimen de quo queritur tūc absoluitur et nō suspēditur nec purgatione onerat' nisi forte exabundāti indicat' ad tollendā infamiā fcī vt.ij.q.v.habet hoc.et.c. mennam.vbi aūt ꝑlatus inq̄rit ex officio cōtra aliquē infamatū et ille citatus nō venit ꝫ per cōtumaciā abē nihilominꝰ ex officio suo cōtra eū testes lite nō cōtes.recipiat.et si ꝓbatū fuerit crimē eū puniat extra vt li.nō cōtes.quoniā.§.sūt et alij.et in ꝑal.c.q̄liter.ij.in.§.debet.extra de testi.cū oliz.¶ Hoc aūt scias q̄ licet vbi aliq̄s ꝓmouet inquisitionē 7 reꝰ negat se infamatū nō debeat iudex ꝓcedere in inq̄sitione nisi promotor infamiam ꝓbet vt dixi.s̄.℣.q̄ si ille.tñ secꝰ ē cū ꝑlatus ex officio suo ꝓcedit vt infra.℣.sed vt q̄.et in aliis casibus vt infra.℣.fi.nā ꝑ se primo inquirit de infamia vt s̄.§.pri.℣.hoc ꝯm q̄ reperta inquirit de veritate .ex̄ de offi.or.c.j.si ḡ is contra quē inquirit dicat .domie non sum infamatus nō debet audiri.nec ꝑlatus fidez tenet' facere d̄ infamia cui eniz faceret cū ipemet sit iudex Si aūt ille appellat tūc ꝑlatus poterit corā supiore de infamia fidē facere.ar.extra de appel.cū cessante §.fi.in glo.sed qualiter.Bal.hoc bene no. Z.et hoc puto verū ne indistincte cororectio illudat'.qd̄ eē non debet vt extra de offi.or.lz qd̄ tñ fieret nā sēp q̄s diceret se nō eē infamatū.multi tñ seruāt priꝰ dictū indistincte Jnno.plus dicit Roff.H.7 Jo.vt scripsi in decre.qualiter.ij.supꝛ.j.glo.vbi plene materia huiꝰ.℣. Roff.aūt hec dixit vbi.s̄.vj.membro circa mediū. Z. q̄ lz reꝰ possit inducere testes supꝛ bona fama 7 innocētia sua tñ ꝓsecutor inq̄sitiōis testes ꝓducit3 eū sr̄ infamia vl' delicto vt.s̄.℣.q̄ si ille.7.℣.q̄ si reus.secꝰ tñ ē cū suporꝰ ex officio testes ꝓducit qr nō ita ꝑsumitur cōtra iudicē sicut cōtra aduersariū.vñ iudex sūmati cognoscet supꝛ fama nō tñ de crimine sz si cōtra eū clamat infamia tūc supꝛ crimine inq̄rat.vt in ꝑal.c.cū opteat. ¶ Quid si inquisitor ad locū veniēs nō specificat an ex officio suo an ad alicuiꝰ instantiā iq̄rere velit. Respōdeo. H.ꝯm Bonag.et Egy.vbi.s̄.in fi. Z. Is contra quē inquirit' petat hoc sibi specificari dicens dñe dicite mihi vtr me vobis accusat aliq̄s seu denūciat.vl' hāc inquisitionem promouet.qd̄ si verum est peto mihi dari libellū et inducias deliberatorias supꝛ eo.vl' an ex officio vr̄o ꝓcedatis 7 tunc peto mihi edi capitula supꝛ q̄b⁹ vultis iq̄rere. H.nā vt dixi post hosti.in.§.dz in gl.si igit'.si prio iq̄reret 7 postea capitula traderet nil agit' qr ꝓuertit' ordo.alle.de elec.cum post petitā. Z.et tempꝰ ad liberādū vt me possiz defendere.et si b ei denegat' appellet vt i ꝓcordātijs positis.s̄.℣.si aūt inq̄rat' 7 de his cōfici faciat instrumēta extra de ꝓba.qm̄ cōtra. ¶ Ex ꝑmissꝰ inq̄sitionis ordo non est vsquequaq̄ in regularibus obseruādus qui de facili et ex leuibus causis a suis administrationibus remouentur vt in ꝑalle.c.qualiter.ij.in fi.et extra de simo.per tuas.in fi.sed et si iquisitores aliquos ex eis inuenerint a suo ꝑlato suspensos vel excōicatos vel suis administratiōib⁹ spoliatos debet ante omnia eos absoluere et restituere ne inquisit'. ꝓturbet' vt eo. ti.olim.extra de offi.deleg.prudētiā.§.sexta. ¶ Quid si ante ceptum negociū fuerāt excōicati dic q̄ tūc absoluētur ad cautelā vt extra de test.veniens.ij.in fi.sz et si reperierint regulares iuramenta de non dicendo veritatē ꝑstitisse illa denūciet nō tenere vt i ꝑal.c.olim ff.q̄ satisda.co.l.fi.quia nō tenēt.extra de testi.ꝓstitutus.q̄ si abbas vel alius ꝑlatꝰ religiosꝰ ferat sniam excōicationis in subditos si manifestauerint statum monasterij vel rerū vel personarū dioceſañ. vl' aliꝫ ꝑ q̄s ad eius noticiā valeat puenire dioceſanos qui pōt locum visitare pōt huiusmodi sniam reuocare vt in cō sti.alex.iiij.de offi.or.ad audientiā. H.latius hodie.puisum est etiā quo ad clericos seculares per decr.quia plericq̄3 de offi.ordi..li.vj. Z.inquisitionis quoq̄3 tpe faciant eos suo ꝑlato cōtra quē inq̄itur obedire vt i ꝑall.c.olim.7.viij.q.iij.nōne 7 si q̄ eorū inquisitionē ꝓsequuntur faciant illis videlicet tribus aut quatuor de bonis ipsius monasterij in expensis prouideri 7 in inquisitione de plano et sine strepitu ꝓcedatur vt.j. e.ti.c.olim.et eo.t.ex parte.¶ Quid igitur si in littera apostolica dicitur procede in causa de plano sūmarie et sine strepitu iudicij.dicunt quidā q̄ iste in nullo tenetur iuris ordinez seruare sed solū debet supꝛ principali inq̄rere veritatē.ar.in preal.c.olim.et eo.t.ad petitionē.extra de spon.cū in tua. Tu dic q̄ omnē iudiciariū ordi.seruare tenet' in citationibus et i libel.obli.

in except.dila.lit.cont.in iuramēti et testiū receptōne in sentētie ꝓlatiōe in appel.et alijs. opant' aūt hec verba p̄missa q; si aliq̄d omittatur non ideo ꝓcess⁹ vicia bitur ꝛ magis poterit partiū testiū ꝛ aduocatoꝝ stre pitū inutilē refrenare tñ ꝓpter hec ℞ba non p̄ot omitti litis cōte.nec alius ordo substantialis vt no. p̄m paz in p̄al.c.oliz. H.bodie expedita sunt hec p̄ decr. cle.ō ℞.sig. sepe.saluo dubio q̄ ibi no.ī vl.glo. Z.si aūt diceretur ꝓcedas sine figura iudicij tūc nullū ordinē iudiciariū seruare tenent'.vt.C.ō lat.li.tol.l. vnica.§.similiq̄ mō.tūc enim solūmō sn̄ia locū habet q̄uis solennitate omissa vt ꝓbat' et no.C.quoꝝ leg.l. vnica.ꝛ de hoc.j.de lib.cōcep.§.nūc dicēdū.℞.j.de ℟ s.de of.or.in.§.postremo.℞.ij.ibi itē idē di cūt. CSz vt ꝛ p̄missa sūt ordie cōgruo ꝑstringam⁹ ꝛ aliq̄ luculē tius annectam⁹ hac distinctiōe vtamur.naz inq̄sitio alia p̄paratoria.de q̄.s.§.pri.℞.vt aūt .alia solennis de q̄ in ℟.§.tractaui.ꝛ hec solēnis subdistinguit'.naz alia dicitur ordinaria vt q̄ fit ab ordinario. de q̄.s.§. pri.℞.licet aūt.alia extraordinaria que fit a iudice de le.sicut dicit' ordinariū iudiciū quod fit coꝝ iudice ordinario.extraordinariū q̄ō fit coꝝ de leg.sic ponitur extra ō ꝓba.qm̄ cōtra in pri.et ꝓbatur.iij.q.iij.§.sparciū.℞.ei aūt.et interest inter ista q; ordinari⁹ p̄ot inq̄rere etiā cōtra non infamatū dūmō sit als suspectus vt.ij.q.v.oībus circa fi.et.s.℞.hoc aūt scias ꝛ.j.℞.fi. ꝛ sic videt' Inno.iiij.sentire. Alij tñ illud.c.itelligūt q̄m ē suspectus infamie rōne. H.vide q̄ō no.ꝛ dixi de of. or.ex pte.m.ꝛ sup̄ vlt.gl. Z.dele.vero nō p̄ot nisi cōtra infamatū vt extra de accu.cū opteat. Jtē inq̄sitō alia fit ad petitionē alteri⁹ et tūc nō iurat is cōtra quez fit dicere veritatē.alia ex officio iu.et tūc iurat q̄ō dic vt.s.℞.inq̄sitores vero.ꝛ ℞.hac igit'. Jtē solennis inq̄sitio alia fit cōtra certā ꝑsonā et tūc debet eē ꝓcesēs is cōtra quē fit et dñt illi exponi capitula et testiū nomina et alia vt.s.debet aūt. et tūc nō admittūtur inimici vel cōspirat ores .vt.e.t.cū opteat.ꝛ de simo.pertuas.alia sup̄ statu eccleſie et tūc illi admittūt' nec capitula dabūt'.q̄ō dic vt.s.§.j.℞.hoc etiā no.C Cetez rū membrū illud.ſ.cū iudex ad denunciatiōem alicui⁹ procedit ponit' .s.ꝓpe prin. hui⁹.§.℞.cū igit'.ꝛ se.potes plenius subdistinguere nā aut talis denūciat ratō et tūc fit inq̄sitio etiā nulla fama sup̄ hoc p̄cedēte dūmō charitatiua mōitio p̄cessit vt cū duo de aliq̄ adiuicē obseruādo iuramēto interposito pacti sūt q̄ō alter negligit obseruare.℟.n.casu ex q̄ ille charitatiue fuerit mōitus poterit sup̄ hoc denunciari et ad talē denūciationē fiet inquisitio vt probatur ex̄ de iudi.nouit. extra de iureiu.ad nostrā.ij.in fi.aut denunciāt ratione publici cōmodi puta ad pn̄iam q; publice interest ne maleficia remaneant impunita vt ex̄ de sen.excō.vt fame.ff.ad.l.aq̄.l.ita vulnerat⁹.ru.j.ad fi.ꝛ tūc iteruz subdistīgue nā aut interest denūciātis aliq̄ mō vt qz forsan ē subditus q̄ ad hoc tenet'.vt.ij.q.vij.q̄ ꝓpter vel patron⁹ vt.vj.q.vl.filius.vel parochian⁹.xxij.di. illud.et tūc admittit' ex̄ de accu.illa p̄positoꝝ vel si fama p̄cessit vt eo.ti.cū opteat.aut nullo mō interē qz ñ ē de illis p̄sonis ꝛ tūc nō admittit' vt in p̄al.c.illa. nam p̄sumitur hoc malicioſe facere.et hac rōne dicim⁹ q̄ si q̄s alterius dioce.vel parochie impetret vel prosequtur inquisitionē cōtra aliquē nō debet audiri cū eius non interſit.ar.extra de testi.ex parte.a.ibi tacito q̄ erat miles ꝛc.hoc saluo q̄ si crimē quod denūciat habet facti p̄seuerantiam vt fornicatio tunc admittitur quilibet vt.xiij.di.nerui. extra de co.spi.tua.xciij. di. diaconi.als non admittit'.et in illo casu si ꝓbet' crimē re⁹ punitur alioq̄n denūciās vt.s.℞. ꝓbata ꝓpt' suspitionē aūt regis vel alioꝝ dñoꝝ potius ē indicēda purgatio ꝓpter eorum bonorem et scādalū vitādū q̄ inq̄sitio facienda q̄uis et illa fieri possit si ep̄o visū fuerit expedire vt.ij.q.v.mēnaz.ꝛ.c.hoc habet.et ex̄ de pur. cano.cū in iuuentute.p̄m pa.vt no.in p̄.c.cuz opteat. H.vbi scripsi sup̄ ℞.nō subito ante fi.glo. Z.C In suma notādū est q̄ vbi agitur de cōfirmatiōe epi superioꝝ ex officio suo etiā nulla infamia p̄cedēte vel de nūciatione inquirere debet de meritis electe persone de studijs eligentiū et forma electiōis vt extra de elec. scriptū est.et.c.postq̄.et.c.cū nobis.ꝛ.c.nihil.§.ceteꝝ xl vij.di.de petroꝝ.lxj.di.miramur. Jdē etiā in ordinatione episcopi ꝛ cuiuslibet clerici.lxxv.di.ordinatiōes j.et.ij.extra de purga.cano.constitutus.xxiiij.di.quādo epus.ꝛ.c.fi. Jdem in consecratiōe epi.xxiiij.di.qui epus. Jdem in electiōe.extra de elec.dudum.ꝛ.c.ī genesi.viij.q.ij.dilectissimi. Jdē etiā in trāslatiōe seu postulatiōe vt extra de postu.c.j.in p̄in. ibi requisitis a nobis ꝛc.et de transl.c.fi. Sed ꝓtra in p̄al.c.qualiter. ij.vbi dicitur q̄ infamia p̄cedere debet .sed illud q̄ de certo crimine inquiritur hic autem quando de persona quia nec tunc debet de aliquo crimine nominatim queri nisi esset infamatus sed in genere sic videlicet vtrum sit malevite.ff.de questi.l.j.§.qui questionē De etate tamen scientia irregularitate persone et huiusmodi etiam sine infamia semper requiret vt in p̄imis concordantijs.et de his que continentur in p̄all. c.qui ep̄us.sicut ꝛ in accusatoribꝫ clericoꝝ.vt.ij.q.vij. si qui sunt.ꝛ.c.se.in his tamen sufficit habere litteras testimoniales exquo contradictor nō apparet nisi fama cōtraria laboret.vt.e.q.criminationes.vij.q.j.qualiter.lvj.di.ca.fi.viij.q.iij.talia.extra de p̄bē. in lateraū.in.fi.ꝛ ō p̄sum.cuz in iuuentute .nec sunt testes q̄rendi in huiusmodi inquisitionibus que fiunt contra non infamatos. Jdem etiā credo in inq̄sitione que fit generaliter in capite et in mēbris de q̄.s.℞.si aūt.et in ea que fit quando ep̄us visitat. de quo sup̄.§.q̄ñ.℞.lz aūt.ꝛ se.vbi de hoc vt probat' extra de offi.ordi.c.j.x.q.j.episcopum.ꝛ.c.placuit.xviij.q.vlti.visitandi.ꝛ.c. non semel.extra de statu mo.in singulis.et.c.cum ad monasteriū.ꝛ de re iudi.cū.i.ꝛ.a.et vbi inq̄rit' tā in capite q̄ī membris iurāt testes p̄out habes supra ō teste. §.nunc tractandū in fi. Jtem quando inquiritur sine infamia qualiter episcopus se habeat in beneficijs cōferendis put nota.p̄m Inno.papā.extra ō p̄bē.graue C Quid aūt inquirere et agere debet is cui scribitur q̄ alicui p̄uideat si est idoneus. vide p̄m papam ex̄ de p̄sū.c.fi.ꝛ de concess.p̄ben. ꝓposuit. et de trāsl.c.fi. H.Et no.ī clemē.de offi.del'.c. vno.ī gl.ℓ nūqd. Z.

QUnc videndū restat q̄liter crimē q̄ modū inq̄sitionis ꝓbatū puniatur ꝛ inde nacta occasione de alijs etiaz modis videam⁹.qm̄ p̄m moduz petitiōis debz sn̄ia et pena formari vt extra de accu.q̄liter.ij.ꝛ de simo.licz bely.℞.nō tanq̄.C Aut q̄ agitur q̄ modū accusationis.C Aut denunciatiōis.C Aut inquisitiōis.C Aut exceptionis.C Aut ē notoriū.C Si q̄ moduz accusatiōis crimē alicui⁹ ꝓbet' deponet' seu degradabitur seu decapitabitur vel als p̄m naturā ꝓposite accusatiōis p̄nietur vt in p̄alle.c.qualiter.§.vez ita.et extra de simo.dilect⁹.ꝛ.c.licet bely.ꝛ.c.q̄ tuas.ī fi.ꝛ.ij.q.vij. §.qz q̄ in fi.v.q.vj.delatoꝝ. C Quid si actū ē de furto ciuiliter et probatū ē nunq̄d iudex poterit illū punire ac si criminaliter cōtra talē ꝓcessū fuerit.ar. q̄ sic C.de testi.nullū.ff.de fur.interdū.§.j.de adul.l.ij.extra de collu.dete.crimina.xxiiij.q.iij.ecce.sz dic contra qz nemo sine accusatore dānatur nisi in casib⁹.ff. de mu. ꝛ one.l.rescripto. §.si quis accusatorē.iij.q.vij.q̄ sine. ff.de in integ.re.l.scio.ꝛ.vid.ff.de fur.qui ea mēte. H. vide.j.de fur.℞.sed nunq̄d. Z.C Si ℞o q̄ modum denunciationis penitētia iponet' si ad boc fiat. Jdez

etiã si simplr fiat vt.ij.q.j.si peccauerit. 7 ex de iu. nouit.xj.q.iij.pcipue extra de iureiu.quẽadmoduꝫ in fi. vbi ỽo fit ad penã imponẽdã tũc idẽ ẽ dicẽduꝫ qđ in inq̃sitiõe ar.extra de do.et cõtu.veritatis.si p moduꝫ inq̃sitiõis remouebitur ab administratiõe vt i pal.c. dilect⁹.7.c.p tuas.i fi.7 de accusa.ad petitiõem. ß hoc mẽbrũ sup quo nostra ad pẽs principaliꝫ versaꝫ itẽtio.plenius psequamur. ¶ Cũ g̃ in inq̃sitiõe ex officõ pcediꝫ si nil pbatũ fuerit tene qđ no.s.§.pri.ỽ.q si crimẽ.si ỽo fuerit pbatũ si platus sit remouebiꝫ ab administratiõe sicut villic⁹ a villicatiõe legiꝫ in euãgelio H.Luc.xvj.Z.fuisse remot⁹.minores ỽo 7 nõ babẽtes administratiões priuabũtur officio 7 beneficio vt in pal.c.q̃liter.ij.7.c.dilectus vel meli⁹ puniẽꝫ iudicis arbitrio ꝑm psone cõditiõem et criminis q̃litatem et alijs considerꝛtis vt.lxxxvj.di.si qđ .extra de simo.lꝫ ỽ.descẽdã.7.c.de regularib⁹.7.c.dilect⁹.et in pdic.c. inq̃sitionis.in fi.nisi tale sit crimẽ qđ etiã post peractã pniaꝫ ipediat ordis executiõꝫ vt homicidiũ simõia 7 silia vt extra de accu.inq̃sitiõis rñ.j.7 de renũ.nisi cũ pdẽ.§.j.extra de tẽp.or.c.fi.q̃b casib⁹ deponiꝫ ac si p modũ accusatiõis fuisset pceſſuꝫ vt in pal.c.inq̃sitionis.qđ itellige put ibi no.vel dic terci o. nã aut testes iducti plene pbãt crimẽ ei⁹ cõtra quẽ inq̃ritur.aut semiplene aut nullo modo.si plene tũc si sit grauis excesſus vt homici.simonia 7 hmõi tũc remouẽꝫ ab administratiõe vt in.c.inquisitiõis.vel dilapidatio vt extra de simo.lꝫ bely.7.iij.q.ij.qꝛ ea.alij ỽo puniũtur iudicꝫ arbitrio vt.s.hoc saluo qꝛ cõuictus de dilapidatione fructuũ nõ debet statiꝫ remoueri nisi alia imobilia distraberet sꝫ cũ suspect⁹ ẽ debet suspẽdi et debet ei coadiutor dari.hec pbantꝫ et no.in pdic.c.licet.ỽ.quia vero possibile enim ẽ q bona illa panpib⁹ erogauit vel p captiuoꝛ redẽptiõe expẽdit et sic suspitio tolletur vt.s.§.pri.ỽ.qđ si reus.si ỽo sit aliud crimẽ ab his trib⁹ nõ ẽ remouẽdus.sic intelligitur extra d accu. cũ dilect⁹.ỽ.quũ.et si repert⁹.ibi.hui⁹ leuis culpa ꝛc. et pbatur in pal.c.inquisitiõis. Si aũt semiplene probant testes tũc pena non imponiꝫ.diciꝫ aũt semiplena pbatio cũ testes sũt soli siue singulares vt extra de test.tã litteris vel cum deponũt tm̃ de auditu vt ibi et in pall.c.inquisitꝫ.§.quesiuisti tũc tn̄ inducit purgatio vt eisdẽ concor.si ỽo nullo mõ pbant tũc dicꝛt in p̄.ỽ.q si crimẽ. ¶ Põt etiã quarto aliter distingui. nam aut cõuincitur qs d crimine p inq̃sitionẽ que fit ex officio vt tũc sip pena.remotio ab administratiõe sicut patet in villico at supra. aut p inq̃sitiõꝫ factã aliquo denũciãte vt tũc imponaꝫ pena iuxta petitiõem denunciantis vt in.c.q̃liter.ij.in fi.nisi tale crimen sit qđ etiã post pactam penitentiã impediat executioneꝫ officij vt in pal.c.qualiter.ij.in fi.quia tũc debet deponi licet a denunciatoꝛe fuerit petitũ solũ q ab administratione remoueretur vt supra. Considerãduꝫ tn̄ est vtꝝ denunciatio sit euãgelica vel canonica vel iudicialis vt supra ti.pri.§.j.ỽ.vt aũt. Jn simplicib⁹ vero clericis debet pena imponi iudicis arbitrio vt.s. nisi pena sit exp̄ssa in iu re qꝛ tũc illa imponiꝫ vt extra de offi.dele.de cau.et de elec.p inquisitionẽ.de pena aũt regulariũ habes extra de simo.dilect⁹.ij.7. c.quoniaꝫ simoniaca. Si aũt testes sup inq̃sitiõe inducti probẽt aliqđ crimẽ de quo non fuerat infamatus illi non preiudicat nec ex hoc cõdemnabiꝫ vt dixi.s.pri.§.ỽ.hac igitur. Illud aũt certũ ẽ q q̃litercũqꝫ agaꝫ ad penam si certa pena super crimine de quo agitur in iure statuta est illa est infligenda vt.ij.q.iij.§.notandum versus prin.alioquin iudicis arbitrio imponatur vt extra de offi.deleg.de causis.ff.de iure deli.l.j. ¶ Ultimo qũeritur ecce quidam denunciauit iudici q domus sua erat combusta.H.dixit alber.7 q colonus eius ibi fuerat interfectus auctoꝛ non curauit et merito.

Z.iudex ãt de hoc inquisiuit iste nũc vult sup ß qsdã accusare queritur an possit et videtur q sic nã ordinariũ auxiliũ ẽ extraordinario preponẽduꝫ.ff.de mĩo.in cause.ij.in fi.j.rñ.ff.ad carbo.circa.ff.ad muni.l.j.ordinariũ ẽ accusatio.extra ordinariũ ỽo inquisitio vt probatur et no.extra de proba.qm̃ cõtra .nã denũcianꝫ videtur accusatiõi renũciasse.ff.de inof.test.mater.ff.d peti.here.legitima.7 ad hoc.ff.de testa.mili.l.iij.naꝫ et variare põt.ff.de noxa.in delictis.§.fi.ff.de iu.nõnũ q̃.ar.cõtra nam exquo viã inq̃sitiõis elegit amplius nõ poterit variare.ff.de tribu.q in heredẽ.§. eligere. et.ff.de lega.j.si pluribus. Jtem de admisso eiusdem hominis nõ est sepi⁹ querẽdũ .ff.nau.cau.sta.licet.§. fi. Jtem sup hac inq̃sitiõe snia ferẽda ẽ qꝛ de q̃ re cognouerit iudex ꝛc.ff.de indi.de q̃ re.ex de cau.pos.et ppie.cũ sup.7 si absolueretur postea accusari nõ posset nisi in casib⁹ vt.ff.de accu.si cui.§.j.ff.de lib.ho.exhi.l.iij.§.pe.ff.d prena.l.ꝑuaricatores. Sol.aut hi qs vult accusare fuerũt iudici nominati ab eo et nominatim fuit cõtra eos inquisitũ aut non primo casu cũ de iure vel consue.ad postulatiõem eius inq̃sitio facta ẽ postea non accusabit.eligit.n. sibi viã p quã si absolueretur obȝaret exceptio in alia vt in pall.l.si cui.§. hisdẽ.7 in palle.§.eligere.et no.ꝑm Boff.extra de collu.c.fi.si ỽo nõ nominauit aliqs et iudex inquisiuit nihilomin⁹ accusabit.hec pbãtur bene.ff .de custo.re. diuus.citra mediũ.7 ad hoc.ff.de adul.l.j.§.fi.nõ enim videtur renũciari iuri qđ sibi cõpetere ignorabat vt i palle.l.mater.7.l.legitima ꝑm alb.gall. H.titulo de accusati.circa mediũ Bal.tu dic aut inq̃sitio ẽ plenior q̃ accusatio aut econtra aut sunt coequales. primo casu durat inquisitio.secũdo tollitur p accusationem Jdẽ videt in.iij.casu nisi accusatoris coll⁹.sit suspecta qꝛ iã erat inq̃sitio pbata vl cõtinebat meliores testes q̃ meli⁹ factũ sciebãt ꝑꝫ quosdã i dubio pferend⁹ ẽ accusatoꝛ q̃ priũ dolorẽ p sequit.ff.de adul.l.ij.§. fi.et ibi p Dy.nisi ipe iq̃sitionẽ fieri procurauerit quia tũc cõtra factũ ad instãtiã suã venire nõ põt.C.de re. credi.l.generaliꝫ.§.j.in ratiõe littere quia via quã eligit hec sibi patꝫ vt.ff.qđ met⁹ cau.l.si mulier.§.fi.Z. ¶ Utrũ aũt snia lata in causa inq̃sitiõis vel denũciatiõis vel exceptiõis piudicet alijs volẽtib⁹ agere d eodẽ.no.ꝑm Jnno.papã ex de elec.cuꝫ dilecti.in fi.et de purga.cano.cũ dilectis.H.vltra ea q̃ ibi scripsi in gl. forsã alteri⁹.scias q Bar.in vener.lxxij.et habet.j. d aboli.§.poꝛro.7 Lã.pri⁹ i sua qõne.xv.putãt inquisitũ absolutũ accusari nõ posse nisi in casib⁹ no.de accu. de his cũ fama hẽatur loco accusatoris de simo.lꝫ. Jtẽ Bui.de suꝫ.i qõne statutoꝛ mihi .§.7 i.l.si qs in ß. C. de epi.et cle. Jtẽ Rolã.doctoꝛ i sui opis.iij.colũ. Jdẽ Uian.in qõne ppetratũ fuit.7 hi duo satis de ß. Sꝫ Dãma.tenuit cõtrariũ in qõne prima de offi.ordi.qꝛ inq̃rẽdo agitur ciuiliter de accu. sup his.sꝫ ciuilis nõ preiudicat criminali.C.qñ ciui.act.l.j.ergo ꝛc. Jtem coꝛreptio que fit apud eccleſiã qualis fit p inquisitionem vt in preall.c.licet non tollit accusationem criminalẽ.xxxiij.q.ij.ammonere. Jtẽ inquisitus purgatiõe nõ debuit absolui.de simo.de hoc.absolutio ergo aliter facta eũ non iuuat in examinatione criminis iterãda distiguẽdũ videt an accuset q̃ inquisitionẽ promouit an ali⁹ vt scripsi i glo.p̄.ỽ.quidã tn̄. Z. ¶ Quid si inquisitio committitur expressis crimibus cõtra aliquod collegiũ queritur an ea pendẽte possit aliquis de illo collegio promoueri.ar .q nõ.lxxxj.di.tantis. exẽ de accus.omnipotẽs. Rñdeo nõ p̄sone noĩatim exp̄ss se vt ibi.7.C.de procu. rerum.ff. de mun.7 one.reus. alie vero sic ꝑm Uin. H.q̃ hoc no.de elec.p inquisitionẽ vt ibi scripsi super vltima glo. Z.vel dic vt in pall.c.omnipotẽs. ¶ Quid si pendente inq̃sitiõe cõmissa iudicibus i capite et i membris,abbas in epm eligiꝫ et per metropolitanũ cõfirmatur nũquid iudices

poterunt in illum aiaduertere tanq3 in iudicio iam p-uentū videt q3 sic.ff.de iurisd.om.iu.cum quidā.ff.de iu-di.si quis post q3.extra de fo.comp.ꝓposuisti.ar.cōtra q2 iam nō est caput.nec etiā de mēbris. Idē nō volo desi-nit habere qui in hoc dedit vt litē effugiat.ff.de alie.iu-di.mu.cau.fac.l.itē si res.in fi. Itē iam finita est illoꝝ cognitio.ff.de suspec.tu.l.pe.sup ℔ dici pōt q3 possunt in eum aiaduerte quo ad pnām imponendā sed non vt eum remoueāt ab epatu.ar.ff.de trāsla.l.iij. vel dic ꝑm Vin. H.qui hoc 7 ea q̄ sequunt no.de simo.p tu as.in fi.7 sic obscure loquebat vt hic. posita em̄ pria opi.subdit ego credo q3 possint ẑc.ab Azo.recepit ei? dictum p hoc q3 etiā ab epatu remouere possent vt ibi scripsi nisi eius fa sit corrupta qđ videt. Z.q3 pote-runt in eum aiaduertere.sed si denunciatōe pendēte p moneret possz in eum aiaduerti vt ageret pnām. H. si intelligas de euāgelica optime ꝓcedit ℔ dictū cū iste sit finis illius. Z.¶Sed nūquid impetrator inquisiti onis ea pendēte poterit ꝓmoueri. Rn̄.sic si ipse nō sit in ipsa inquisitiōe notatus.q2 nec in accusatore exp̄ssū est q3 pendente accusatōe impediat ꝓmoueri sed solū de reo.extra de test.c.fi.lxxxj.di.tantis. H. vide quod scripsi de accu.oīpotens sup.j.glo.7 ꝓter seq̄ntia vi-rn̄.ipse p̄t denūciatiōe pēdēte ꝓmoueri.¶Quid si pē dente accusatōe in capite 7 in mēbris aliquis de ipsa ec-clesia ꝓmoueret in ꝑlatum eiusdē ecclesie nūquid dz fieri inquisitio in eodē vt in capite aut in membro. Rn̄ deo vt in mēbro rōne initij.extra de elec.dudū.j.7 de p ba.c.j. Sed vt prius dixi nō valet eius ꝓmotio vt in p̄ all.c.tantis.¶Quid si impetrata est inquisitio in capi te 7 in mēbris nunquid ca nonici mortuo capite p̄nt eli gere. Rn̄deo sic q3diu sunt canonici.j.q.j.dedit.iij.q. vij.c.fi.¶Sed nūquid tunc fiet inquisitio ꝓtra succes sorem.arg.q3 sic extra de offi.dele.qm̄ abbas.7 extra de immu.ec.aduersus.sed non est ita q2 crimina morte ex tinguunt.C.si reus vel accusa.mor.fue.l.j.xxiij.di.quo rundā.7 alius est ille ꝑlatus de q̄ cogitatū nō fuit. sec? aūt esset si alicui mēbro alius succederet tunc em̄ fiet in quisitio cū successore.q2 cap'm semp idē est.ff.de iudi. ꝓponebat.vij.q.j.deniq3.¶Si aūt p modū exceptiōis actū est cōtra aliquē 7 ꝓbatū reppellit a sua intentiōe puta a consecratōe vel electōe extra de accusa.sup his et.j.ti.pri.Si vero sit notoriū de ℔ diā.j.de no.cri.

Ultimo nota. H Huius.§.ma-teriam plene ꝓsequit Rof.sub ru.de monach.ix.sed illud.j. vsq3 ad ti.de canōicis regularib. Z.q3 mo-nacho abbatē accusanti dz abbas in expensis modera tis. H.ter.dicit necessarijs 7 q̄ sint necessarie in ℔ casu exp̄mit Rof.vbi supra in fi.ibi etiā prius dicit q3 licz nō debeat monachus habere abbatis licentiā iudex tn̄ illum nō admittet nisi licentiā vel veniā ab abbate peti uerit sicut de filio 7 liberto dī quo ad patrē 7 patronū ff.de in ius vo.l.iij.§.j. Z. Prouidere cum ꝓprium nō habeat vt extra de accu.ex parte.vij.q.vlt.§.fi. Idē si in-quisitiōz ꝓsequat vt extra de accu.c.pe.§.fi.¶Quid de clerico seculari. H. vide qđ scripsi in pre.decret.ex pte.in glo.idē in clerico. Z. dico q3 si denunciat vel p sequit inquisitionē cōtra ꝑlatum vel als agit vtilitatē ecclesie debet habere expēsas ab ecclesia.extra de ꝓcu. cum p cā.ff.q3 cuiusq3 vni.no.sicut municipij rn̄.j.ff.de neg.ge.qui alienam.§.fi.Si vero ꝑlatum accusat tunc nō q2 illaudabilis intentionis genus arripit.ij.q.vij.si quis epūs.7.q.vij.§.ex his oīb.d.m. dixit q3 si sit pau p tunc habebit als nō.sed nec regularis accusator locu-los habens habebit expensas vt dicit arg.extra de off. or.quāto.7 extra ne cle.vel mo.c.ij.¶Porro cū inquiri-tur sup statu ecclesie tam in capite q3 in mēbris is qui eam ꝓsequit negociū agit ecclie 7 iō siue sit mōachus ꝓprium nō habens siue clericus secularis ꝓprium habens hēbit expensas ab eccl'ia.extra de accu.c.pe.in fi.vñ ibi supple marie.nō em̄ debet habere diu spendiū vñ meret habere pmium.extra de fideiuss.quemit.7 de renū.sane. Item seculari egenti siue sit clericus siue laicus de bo-nis cōibus.siue in quib' ius habere p̄sumit dico subue niendū.C.de ord.cog.l.fi.ff.de inoff.testa.l.si instituta §.pe.ff.de pe.here.diuus.§.℔ 7 ꝓpter familie.7.l.heres furiosi.§.sed 7 si.ff.de li.ag.siquis ali.§.solent.7.l.si ne-get.ff.de iur.delib.filius.ff.vt in poss.le.l.pe. H.in.l.fi. prius alleg.no.q̄si oēs iste cōtor.et.l.illa loquit de illo qui de possessione libertatis vocat in seruitutē. Roff. dat alias cōtor.vbi.§.pri.ix.sed illico.ij. Z.¶Quid si matrimoniū accusari cōtingit nec mulier habeat ex-pensas.dico maritū cogendū sibi dare expen.ꝑm dñm meū.et Bui.na.ar.in pri.duab.concor.7 in alijs pre. concor.7 arg.C.de iure dot.p totū.extra de vsu.salu-biter.7 bas expensas cōsiderari optet ꝑm viri faculta tem 7 dignitatē.ar.ff.de leg.ij.si filie.ff.de ali.et ci.leg. l.cum alimēta.ff.de iur.dot.quero.7.l.cum post diuor tium.§.gener.¶Quid si canonicus accusat ꝑlatuz de dilapidatōne 7 simonia 7 remouet ꝑlatus ab admini-stratōe querit an sumptus factos possit canonicus ab ecclesia repetere cum sit būficiatus 7 dic q3 sic cum vti-liter negotiū ecclesie gesserit 7 hec qō est venerealis.vi de eam inter qōnes Ber.¶Item pone abbas inquirēs de excessib' monachi facit sibi copiā articuloꝝ 7 vocat eū ad videndū iurare testes 7 ad alia hmōi. Demū mo nachus petit expēsas ab abbate ꝓ aduocat 7 alios sū ptus lit'.cum nō habeat ꝓprium querit an debet habere. Bal.arg.q3 nō q2 nō debet quis facere aduersariū for tiorem nec sibi sumptus ministrare.ar.ff.de ix.ob.l.vē-ditores.sed quid ecōtra si monachus denunciauit ab batem an debeat habere expēsas a monasterio. vide p Inno.in.c.ex pte.de accus. Z.et quidē multi sapiētes a me cōsulti rn̄derunt q3 sic p palle.c.ex pte.7 de accu. c.pe.§.fi.q̄ iura ad hoc nil faciunt q2 ibi dant eis qui vtilitatē monasterij ꝓsequunt. Itē dant ibi mōacho accusanti abbatē nō accusato seu cōtra quē inquirit p abbatē sed ꝓ eis faciunt iura posita.ē.ix.porro ibi itē seculari.sed dñs meus solus mihi rn̄dit q3 nō debet ha bere ꝓ q̄ facit q2 nō debet talis habere expen.ad defen sionē sue iniquitatis.extra de app.ad nr̄am.7.c.cū spāli §.porro. Ego distinguo.nam aut abbas ꝓcedit ad in quirendū de crimin'b mōachi ꝑm regularia instituta q̄ fit de plano 7 sine figura iudicij q̄ etiā casu nullus or do requirit nec appellatio admittit nec fit capituloruz copia nec est vocādus ad videndū iurare testes 7 sil'ia et tūc nō dz habere q2 nullas facit nec etiā admitteret ad faciendū. Hec ꝓbant in pre.c.ad nostrā.7 extra de accu.q̄liter.ij.in fi.nec ob.eo.ti.c.pe.§.si vero.et qđ ibi no.si sane intelligat ℔ etem̄ casu vtilius esurīēti panis tollit q3 si de cibo securus iusticiaz negligat vt.v.q.v. ñ ois aut ꝓcedit abbas ℔ omisso ꝑm formā iur̄ ad in-quisitionē seu correctionē sicut in casu p̄nti fecit.7 tūc dabit expen.ar.pre.iuriū.cum em̄ in ipso ingressu se et sua deo dedicauerit vt. C.de sa.san.ec.aut. ingressi.et. xix.q.iij.si qua.7 sic ꝓprium nō habet abbas nō p̄iuabit eum defensiōe q̄ excōicato 7 etiā dyabolo si in iudicio adesset nō negaret vt extra de excep.cum inter.7.xj.q. iij.eoꝝ.7 imputet sibi abbas qui cum nō teneret ad ℔ necessario hanc viam acceptauit 7 ℔ grauamen p cōse quēs elegit.C.de iure delib.sancimus.§.sin aūt.7 ar.ex tra de offi.dele.cum sup abbatia. Hec distinctio ꝓbat in pre.c.ad nostrā.7 in his q̄ ibi no.maxime ꝑm Vinc. ¶Sed nūquid abbas qui hanc viam elegit poterit am modo redire ad correctionē faciendā ꝑm regularia in-stituta. H. Ad hanc qōnē facit qđ no.ē.de instru.edi. §.nunc vero aliqua.ix.ex his aūt querit. Z.nō videt C.quō 7 qñ iu.aut.qui semel.cum suis concor.contra.

credo nõ eñ ꝓpric põt dici lis seu iudiciũ inter abbatẽ et monachũ. ff. de iudi. l is. extra de sindico. c. vnico. nec ꝑt abbas sibi legẽ imponere a qua nõ liceat resilire. vt ff. de leg. iij. si quis in prin. rñ. j. 7 qualitercñq; abbas de salute q̃rat sui monachi ille debet deuote ac humiliter obedire vt extra de ap. repbensibilis in fi. nam siue plectendo siue ignoscendo hoc solũ bñ agit vt vita boim corrigat. xxiij. q. v. pdest 7 a denunciatõe transit ad inquisitionẽ vt no. ꝑm papã extra de simo. lz 7 vna actõe suspensa transit ad aliam extra de cau. pos. 7 ꝓpric. pastoralis. 7 de testi. significauerunt. 7 de vna defensione siue excep. transit ad aliam etiã ꝙtrariã vt extra de relig. do. cũ dilecti. ℞. q; si abbas. xiij. q. ij. §. j. ff. de excep. nemo. ¶ Et no. q; regularis abbatẽ accusans nõ statiz admittit ad accusandũ nec ad expẽ. sed ꝑmissa aliqua summaria cognitõe ꝑm quosdã q̃ fiet ꝑ iudicẽ sine partium pñtia. ar. extra de renũ. sup hoc. nam si alij nõ accusant| sine inquisitõe ꝑmissa. vt. ij. q. vij. si qui. 7. c. querendũ. 7. c. criminatões multo minus monachus abbatem. Alij dicunt q; in accusatõe 7 inquisitõe semp necessaria est cãe cognitio priusq; admittat mõachus ad cãm sed in expen. dicunt dziam esse. nam in accusatiõe cũ inscribat se ad talionẽ eas semp hẽbit in inquisitiõe nõ nisi sibi cã cognita decernat papa vero dicit q; exq̃ admittit quis ad accusandũ vel inquirendũ vel denũciandũ semp habebit expẽ. 7 papa vel quilibet ordinarius de hoc ꝑ se inquiret delegatus vero nõ. nam dzi illum reputare ꝑ admisso. exq̃ ad illius instantiã est sibi cã commissa nec amplius habet de aliqua cã inquirere nec ob. extra de rescrip. sup lris vbi dz q; eadẽ rõ debet mouere delegatũ q̃z delegantẽ mouere debuisset. nam iam cõstat delegantẽ motũ admittendũ eum exq̃ cãm inter eos cõmisit. ¶ Porro si quis. H. 7 iam mõachus ita dicit Inno. cuius fuerũt hec verba in dec. ex pte vt ibi scripsi in gl. mõachus. in fi. Z. cãm suã ꝓpriam ꝓsequit siue agat petitorio siue possessorio nõ habebit expen. de q̃ dic vt no. extra de ele. vt ꝑterite. Bal. Inquisitio alia ciuilis alia canonica. de prima no. ff. de adul. l. ij. §. si publico. Item alia ad instructionẽ vt generalis. vt de off. ꝑsi. l. cõgruit. Alia ad punitionẽ 7 hec duplex q; quedã simplex 7 emergẽs vt. C. de testi. l. nullũ. C. de sportul. l. ij. quedã ꝑncipalis 7 plenaria et adde qđ no. insti. de publi. iudi. in ꝑn. ¶ Inquisitio q̃ fit cõtra incertam psonã est ꝓparatoria nisi in notorio. j. ti. j. in fi. ꝑn. ¶ Ex pbationib; receptis in inquisitõe generali nõ ꝑt ferri snia sed debet formari spãlis inquisitio ꝑm Nic. de mata. hoc ideo q; ex generali inquisitiõe nõ recipit nomen rei inter eos. secus si sup ea sit lis ꝓtes. 7 rñsum libello generalis inquisitionis. nam tunc ex pbatiõib; post rñsionẽ rei sup ea receptis dz ferri condẽnatoria vel absolutoria. nam si absolutoria ferꝛ vt q̃tidie videmus in generalib; inquisitionib; q̃ fiũt in sindicatu officialis. ergo 7 condẽnatoria ferri põt. facit qđ no. in. c. dudũ. de elec. ꝑ Inno. 7 ar. qđ leg. 7 no. C. de annal. ex. l. fi. 7 sic ista inquisitio sup qua lis q̃si cõtestat erit non solum facti sed iuris. extra de elec. ꝑ inquisitionẽ.

¶ De criminib; in modũ exceptiõis opositis rubrica.

H. Generalẽ rubricã de excep. habuimus supra ꝑte. ij. hic solum ꝓsequit de exceptionib; criminũ. 7 de his Tanc. sub generali rubrica de criminib; de qua dixi in prin. huius ꝑtis ℞. si aũt ¶ Roff. posuit hanc rub. post tractatũ de denunciationib; quã post prin. alle. auctor ¶ Hosti. etiã addidit in summa hanc rubricã post ru. de accusa. ¶ Rolan. doctor posuit hanc rubricaz post tractatũ inquisitionũ. vt hic. Z.

Denunq̃z de crimine in modum exceptionis opponit. ¶ Id circo quid iuris sit sup hoc videamus dicentes. Quẽ effectum habet crimen sic obiectum. ¶ Et qualiter in eo ꝓcedatur. ¶ Et qualiter sit puniendus tam is contra quẽ ꝓbatur q̃ is qui in ꝓbatione deficit.

In primis sciendũ est q; ꝑm ius canonicum 7 ciuile crimen in modum exceptionis ꝓponitur. q̃q; contra accusatorẽ. q̃q; contra testes q̃q; contra ꝓmouendos et in his omnib; refert qualiter quis obijciat crimẽ. Si eñ opponit vt quis ab accusando vel testificando repellat tunc excipiens nõ inscribit vt extra de simo. licz 7 si excipiens non ꝓbat nõ punit nec etiam is cui obijcitur si ꝓbetur nec ob hoc fit infamis sed tñ a testimonio vel accusatione repellit vt. ff. de his qui no. infa. lutius. extra de or. cog. cum dilectus. §. fi. extra de test. super eo. extra de excep. c. j. ¶ Excipit aũt de crimine cõtra accusatorẽ sine li. 7 sine pena. vt. ij. q. vij. si qui sunt et. c. querendũ. 7. iij. q. vij. iudicet. hinc est q; si vir accuset vxorem de adulterio repellit si vxor excipiat cõtra eum q; ipse idem crimen cõmiserit exceptione probata vt. xxxij. q. vij. nihil iniquius 7 ꝑ totũ. ff. de adul. si vxoris. §. iudex. quia paria delicta ꝛc. extra de adul. c. pe. et fi. ff. so. ma. viro. Idem si ipsa contra virum excipit de lenocinio. qđ intellige ꝑm. l. C. de adul. castita. 7 l. quoniam alexandrũ. hodie tñ corrigit ꝑ aut. vt nulli iudi. §. adulterã. coll. viij. 7 extra de eo qui cog. consan. vxo. sue discretionẽ. hanc materiam plenius ꝓsequere in li. Rof. H. iuris canonici. Z. in ti. de criminib; quor. in modum excep. ꝓpo. ¶ Quid si dico in modũ excep. instrumentum est falsum. de hoc. s. de instru. edi. §. postremo in fi. ¶ Si aũt crimen alicui opponit in modum excep. vt quis a ꝓmotione officij seu beneficij excludat. aut excipit ante confirmationẽ 7 tunc excipiens nõ cogitur inscribere quia crimen sic ꝓbatum nõ deijcit q̃z quis impediat aut post confirmationez puta cum quis est ordinandus vel consecrandus 7 tunc licet excipiens nõ teneat inscribere. est tñ iudicis arbitrio ad aliquam penam extraordinariam si in ꝓbatione defecerit astringendus. 7 est ratio quia crimine sic probato repellitur ab obtinendo 7 deijcit ab eo quod ꝑ electionem 7 confirmationem obtinuerat licet prius habita nõ amittat vt extra de accusa. sup his. extra de ꝓcur. tue. et sic hec excep. quasi ꝑ accusatione habet. ¶ Sed quare nõ ꝓceditur ad penam q̃ accusatori crimen in modum exceptionis objcit 7 non ꝓbatur sicut in ꝓximo ꝓcedenti casu ꝓcedunt. Rñ. parcit accusato excipienti quia licitum est quocunq; modo sanguinẽ ꝓprium redimere. ff. de bo. eorum qui mor. sibi cõsti. l. j. sicut 7 illi ignoscit qui ꝓuocatus voluit se vlcisci. ff. de bo. lib. qui cũ maior. ij. q. iij. §. notandũ. ℞. ꝑnc. 7. c. si quis iuratus. ff. ad. l. iul. de adul. si adulteriũ. §. impator. 7. C. e. graccus attñ cõtra electũ cõfirmatũ excipis pena extraordinaria recte imponit quid enim ad te si ille ꝓmouet qui te nõ accusat nec vexat q; lz 7 prius habita non amittat obest tñ dignitatib; postea acquirẽdis vt extra de ele. sup eo. 7. ij. q. j. ꝓhibent. 7 ℔ casu dicit Ber. H. in de cre. sup his de accu sa. in gl. pe. Z. testes esse cogẽdos. Vin. vero 7 Lan. ꝯ sicut nec in exceptõne famosa seu odiosa. nec ob. extra de test. co. sup his. q; ibi loquit in cã inquisitõis in q̃ sunt multa spãlia vt extra de re iud. cum. i. et. a. 7 extra vt lit. nõ ꝓte. qm̃. §. sunt 7 alij. Item nõ est ꝓtra ꝑm eos extra de ele. cũ dilectus q; ibi testes cogunt nõ ad ꝓbandũ crimen ℔ ad ꝓbandũ formã electoribus traditã. ¶ Quid si ,testi crimen falsi excipiẽdo opponit nũquid ℔ casu testes cogunt. de ℔ dic ꝑm papam vt extra de test. co. cũ ꝓtra. ¶ Ad quẽ aũt effectuz crimina electo vel ꝓfirmato vl ꝓsecrãdo excipiẽdo opponant 7 q̃d iuris sit de ℔ no. plene ꝑm. B. cõpost. eñ de elec. q; sicut. quã ibi scripsi post expeditionẽ glo.

¶De notoriis criminibus Rubrica.

H.Tanc.vbi supra huius partis ti.j.dixi tractat de his crimin̄b. ¶Ex p̄dictis auctoribus nullus posuit hanc rubricā. Hosti.aūt in summa aliquid de hoc tractat de accusa.§.vlt.sed plenius de coha.cler.§.fi.quē tractatū satis cōmendat in fi.ex glo.aūt formatus fuit iste tractatus de q̄ satis scripsi sup glo.ad intelligentiā in decre.vīa de coha.cler.z mu. Et scias q̄ sicut feci de magna glo.decre.in lris de re.spo.sic feci de p̄dicta diuidendo illam totā.i.quicquid scripsi sup illa gl.in.vij ptes ad modū capitulorū biblie z posui. B.in apostilla q̄ incipit ponebat Petrus z ibi citatio vero.c.et in ℵ.vel dicas generaliter. D.z in ℵ.ptereq est in eis. E. et ibi.sed contra nō dī factū.§.z ibi.quid si absens. B. z sunt ptes satis equales in cōtextu q̄ cum allegab unt adhuc diuident̄ p prin.me.z fi.ita q̄ facilis erit inuentio.ppter qđ cōsulo cuiqz sic signare q̄ p̄cipue valebit ad vltimū.§.huius ti. Et nota q̄ qz auctor est in materia criminū de notorio circa cōtractus vel circa possessoria iudicia se nō intromisit hic. de q̄ sup gl. p̄cedenti satis scripsi in lra. D.ad fi.z.c.in pn. vsqz vltra mediū Bal.ex quib causis fit cōfiscatio generalis bonorum vide glo.in.l.ij.C.qui testa.fa.pos. Z.

IN p̄cedētibus de modis cognoscēdi de criminib p̄m iuris ordinē edixim̄s z qm̄ est z alius modus in quo extraordinarie p̄cedit̄.s.cum crimen est notoriū in q̄ iuris ordinē nō seruare est p̄m iuris ordinē p̄cedere vt extra de iureiuran.ad nostrā.ij. Idcirco de hoc aliqua discutiamus.z de hoc modo fit mentio extra de simo.licet hely.ad prin.de accusa.qualiter.ij.§.ad corrigendos. ¶Scias ergo q̄ in notoriis nō est necessaria accusatio vel denunciatio vel inquisitio vel exceptio nec etiā testes vel alie p̄bat̄ones vt ex de accu.euidētia.extra de coha.cle.z mu.tua.ij.q.j. manifesta.z.c.de manifesta.z.c.scelus.C.de accu.ea quidē extra de elec.bone.j.§.porro. ¶Nec debet in eis libellus recipi nec cāe cognitio adhiberi vt extra de fil.pb. qm̄.verūtn̄ in eis quidē ordo iudiciarius seruat̄ vt p̄bat̄ in p̄all.c.ad nr̄am.dz nāqz reus citari z interrogari z eo p̄sente vel cōtumaciter absente debet sn̄ia p̄mulgari.ar.in p̄.c.de manifesta.z.e.q.deus.z.§.fi.extra de coha.cle.z mu.ad extirpādas.z extra de duor.porro. q̄ si non citet̄ sn̄ia nō valebit p̄m Tan. H.vbi supra plenam remissi.de hoc vide de iureiuran.ad nostrā.iij. sup glo.ij. Z.vt.j.ver.dixit q̄z ꝛc.z extra de consti.ec. ij.q.j.nos in quenqz.ff.que sen.sine ap.l.j.§.ex quo edicto.extra de transla.quanto.ar.tn̄ cōtra q̄ nec citatio nec monitio sit necessaria.extra de appel.cum sit in fi. ℔ illud intellige put ibi no.p̄m Inno.papā. H.qui dicit idem qđ ibi vlti. glo. Z. Hoc p̄sequere vt.j.§.fi. ℵ.pe.de samp.z not. Z.p̄m Inno.cuius verba incipiunt z durant vsqz ad ℵ.sed qualiter.q̄ videas vbi supra sub lra.§.post prin.z lra.B.p totum. Z.q̄ imputatur citato qui habet legitimas causas inficiandi si nō veniat.nam p̄cederet̄ ad inquisitionē contra eū etiam sup circūstantijs nō notoriis.z si ei si p̄sens esset cōpeteret p̄batio habebit̄ p nō p̄bato exquo absens est alioquin si nō absenti sed p̄senti accusatori incumbit p̄batio iudex ad instructionē sui p̄batiōes recipiet. Itē p̄cedet ad penam p̄tumacis sicut iustū sibi videt̄.si autem postea venerit audient̄ eius excusatiōes.ij.q.j.deus omnipotens.z si aliqua pena interposita sit occasione maleficij notorij cum nō sit notorium hoc p̄bato et sic cōtumacia excusata illud vel nullum erit vel reuocabit̄ vt in iustū.extra de re iudi.cum bertoldus.§.post modū. H.De hoc plenius.j.§.fi.ad fi.sup ℵ.testes. Z. ¶Quid si iudex eum monet vt satisfaciat tanqz de notorio vsqz ad certam diem nec aliter citat q̄ nō dicit q̄ veniat vel cōpareat cor̄ā eo nūquid hec monitio habebit̄ p citatione nō videt̄.nam monitus nō tenet̄ cōparere si habet iustā excusationē.extra de p̄sump.c.fi.extra de rescript.si qñ. H.Inn.alle.banc in cōtrariū q̄ dicit q̄ debet se p lras excusare rñdet q̄ illud de honestate. Z.xiij.q.j.quisquis.sed citatus tenetur venire z parē ac excusationē p̄ponere.ff.de iudi. si quis ex aliena. Bal.etiā qui p̄s est p̄uilegiū suū allegare dz.C.de appal.l.bi qui ad ciuilia.z.l.ciues.z.l.incole. Z. ¶Quid si citatus in notoriis non venit. Rñ. pōt p̄cedi cōtra eum si nō mittat sufficienter.extra de cle.nō resi.ex pte.z duob.c.se. ¶Quid si semel sit cōtumax nec inuenit̄ factū notoriū sed est purgationi locus nūquid est iterū citandus ad purgationē sibi indicendā.ar.q̄ sic extra de coha.cle.z mu.tua. ℵ.sed si de clericis.extra de sent.ex.si vero.z de purga.cano.inter solicitudines.z.c.cū dilectus. ¶Itē nunquid talis est ad sn̄iam citandus dicūt quidā. H.Jo.in.c.q̄ lotharius.ij.q.j.dicit ℔ sub dubio forte vide qđ no.de iureiu. ad nr̄am.iij.in.z sup gl.ij. Z.q̄ sic.C.quō z qñ in ea q̄. et.iij.q.ix.p to. Alij cōtra z dicūt q̄ p̄dicta iura loquūt in absentib nō in cōtumacib. H.etiā p̄tumax nō appellans citādus est ad sn̄iam de do.z p̄tu.c.ij.li.vj. Z. ¶Quid si absens habz excusatōes legitimas quas bñ nouit p̄s accusans sed ad ea tacet dic imputandū accusatori z p̄uidēdū reo.ff.de iud.si p̄tor. ¶Quid si auditis excusationib iudex sup eis nō recepit p̄bationes oblatas sed condēnat̄ reus tanqz de notorio.z ob hoc appellat dicūt dñs papa z dñs meus q̄ tenet sn̄ia etiā si post talem appellationē lata sit.dūmodo cor̄ā iudice appellatōis de notorio fiat fides.secus aūt est in alijs in dicijs q̄ p ōia ordinē iudiciariū requirunt in quib nō valet qđ fit post appellationē.extra de ap.interposita Alij contra qđ p̄sequere p̄m papā et dñm meū vt no. in p̄e.c.tua nos. H.qđ scripsi in decret.nostra sup gl. ad intelligentiā sub lra.§. Z. ¶Dixit q̄z idē Inno.q̄ q̄uis in notoriis partib p̄sentib possit lit.p̄te. z iuris ordine seruato p̄cedi nihilominus tn̄ eisdem absentibus pōt p̄cedi illis omissis sicut z qñ reus cōtumax abest. in omni tn̄ casu requirit̄ q̄ citet̄ reus z q̄ venienti exponat̄ factum p̄pter qđ citat̄ z eius defensio audiat̄ arg.extra de accusa.qualiter.ij.§.debet alioquin nō tenet sn̄ia sup notoriis lata vt.s.ℵ.verūtamen z in fine huius.§. ¶Sed qualiter sciet iudex crimē alicuius notorium fore si id negēt̄.rn̄.p̄m Tan.et Uin. H.qui ℔ no.in.c.vestra. Z.p facti euidentiā si est illius loci habitator.qđ verum est si fiat in conspectu eius p tribunali sedentis z nō alias vt.j.§.iam de notorio.ℵ.si.porro.z.ℵ.istud aūt notoriū. H. vide qđ ibi dicā sup ℵ. Petrus de samp.z sup ℵ.testes quoqz. Z.vel si ei fides fiat p duos vel plures testes notoriū fore.nam z duo p̄bant famā.extra de testi.tam lris.z de accu.inq̄sitōis.§.fi.z p duos p̄bat̄ q̄ septē interfuer̄t.C.de bo. pos.bonorū.z q̄ tres ℔scripserūt.C.de fide instru.cōpationes.z q̄ duo p̄bent aliquid esse notoriū p̄batur ff.qui satisda.cog.si vero.§.p̄o rei qualitate.z de ele. bone.j.z no.q̄ si aliquid negēt̄ esse notoriū semp p̄obandū est notoriū esse vt dicunt quidā. arg.p̄dicte.l.si vero p̄cur.§.fi.z in ℵ.porro p̄al.z hoc in absentia partis fieri pōt.arg.extra de appel.interposita.§.fi.quo facto admittunt̄ p̄bationes sup p̄incipali.sed do.me.z papa contra vt no.in p̄e.c.tua.z dicam.j.§.iam de notorio ℵ.ij. Item si notoriū facti negēt̄ in partibus remotis.dicit do.me.q̄ dant̄.viij.dies ad p̄bandū vt extra de sen.ex.solet.§.in prima.li.vj. Item fit res notoria si reus confiteat̄ vt.j.§.iam de notorio ℵ.ij. ¶Verum ad id quod dixi supra in prin.notoria nō indigere p̄batione est contra aut̄.de resti.z ea que parit.§.fi.et extra de elec.bone.j.§.licet aūt.cum suis concordā.sed

illud fit ad cautelam vt ibi dicit & no.& si illud fecit legatus ad cautelã satis potuit testes recipere pte nõ citata ꝑm Jo.& Goff. H. Idẽ Uin.& Pby.vt ibi scripsi sup glo.& ita.& ibi inuenies qđ sequit in ℣.hoc aũt vsq; ad fi.§.post Jnno.& Hostiẽ. Z. vel dic q licet esset ibi notoriũ q ille ad Maguntinã ecclesiã trãsisset vel q administrass; nõ tñ forte notoriũ erat q post appellatõz vl nõ erat notoriũ q canonici Maguntini eũ recepissent.vel lz esset notoriũ in Alamania vl alijs nõ tñ ipsi legato. ideoq; potuit testes recipe iuris ordine nõ seruato vt in pre.c.manifesta.& in pre.c.ad nram. et xj.q.iij.eorũ.¶ Hoc aũt. H.vide qđ.§.pri.dixi. Z. cõiter obseruat vbiq; q cum maleficiũ notoriũ cõmittitur statim iudex inquiret in genere nõ contra certã psonam & facta inquisitõe vocat noiatos in inquisitiõe qs intellexit culpabiles vel suspectos vt dicãt veritatẽ et se si possint defendant sic em̃ diu obtentũ est ideoq; nõ est mutandũ.ff.de legi.minime.& l.cũ đ interptatõe et.l.se.& l.de quib.§.inueterata. extra de cõsue.cum dilecti.& in hac inquisitõe nõ seruat solennitas illa q̃ tradit extra de accusa.q̃liter.ij.& §.de inquisitionib.§. nũc tractemus. Jtẽ maleficio flagrante qđ sic notorie cõmissum est ꝓcedit hec inquisitio illius maleficij sc; quis cõmiserit nullo cõuocato.si vero certũ sit quis fecerit siue sit certũ de aliquib & incertũ de aliquib ei tñ cõtra quẽ ꝓcedit legitima defensio reseruat. extra de offi.ord.c.j.ff.de offi.ꝑsi.l.iij.& l.cõgruit.& ff.de custo. et exhi.re.diuus.ij.& l.solent.& l.de militib.& in aut.coll. ix.de colla.§.iubemus.iij.nam & si vbi requirit de statu ecclesie inquirat licz nulla psona noiata sit tñ testes recepti de q̃libet monacho deponent.& tunc is ꝓtra quẽ inducit dictũ testis poterit impugnare.extra de re iu. cum.i.& a.ij.q.v.sepe.& c.interrogatũ dicunt tñ quidã q hec inquisitio q̃ fit contra incertã psonã est ꝓparatoria tm̃ ad scđam arg.cõtra extra de cõfes.c.ij.nam cõtra psonã in prima noiatam incipiet inquisitio noua & poterunt in scđa recipi testes in ea recepti.ar. extra de testi.veniens.ij.§.j.in fi.& §.fi.hodie autez. H.verba Host.vbi.s. Z. valde officiũ iudicã in hac inquisitõne exuberat ipsi nanq; adeo defensiones artant vt vere dici possit q eorũ offm̃ latissime ptz vt.ff.de iurisdi. om.iu.l.j.nõnunq; em̃ hoiem inauditũ & indefensũ statim suspendunt. H. saluo iure suo dicit Host. Z. ß certe quicquid fiat nulli ẽ de iure legitia defensio deneganda.ar.extra.de excep.cũ inter.§.j.& §.fi.& xj.q.iij. eorũ.& s.℣.dixit q̃z. H. minus fuit patẽs furtũ q̃ materia multũ no.etiã iudicib secl'aribz quã posuit Jnn. et Host.post eũ vbi.s.& ibi addidi cle.de re iud.pastoralis.circa fi.& de ℣.sig.sepe circa fi.℣.nõ sic. Z.

¶ Cautẽ ex aliorũ sparsis velleribz telam nobis ordinamur politã. H.ß nõ est hic spãle q̃ totius huius opis est cõe scz aliorum scripta ordinate colligere. Z. Ad huius materie clariorẽ doctrinã no.diligenter q aliud est fama aliud rumor aliud manifestũ aliud est oĩno occultũ aliud pene occultũ & aliud notorium vt ꝓbat extra de coha.cle.& mu.vxa. H. est etiã cõis opi.de qua. j.§.sequit statim dicã. Z. de quorũz singulis seriatim pauca regulariter cobartemus. H. q̃ famã p̃mittit ẽ sciendũ q in tractatu de fama multi scripserunt. Tho. de piperata.ll.doctor materiã illã satis miscẽdo de indicio argumẽto & p̃sumptiõe de indicio dixi.s.de ꝓbat. §.fi.sup ℣.xiij.de p̃sumptõe satis.s.de p̃sump.ar.tñ p̃sumptionẽ & suspitionẽ dicit esse indicia.de argumẽtis habet.¶.de fal.l.vbi in prin.quorũ.ap.nõ reci.l.ij.q̃ bñ ij.q.vj.sub.§.sunt quoz.¶.de qõ.l.milites.ff.e.s.de qõ. l.j.in prin.& l.vnius.§.in ea.ff.de testi.l.iij.§.eiusdez.q suspitio & p̃sumptio in hac materia sint idẽ inducit gl. in.l.absentẽ in prin.ff.de penis.cum em̃ tex.ibi dicat ex suspitionib quẽ nõ debere damnari glo.no.q p̃sumptio sola nõ grauat de tali suspitõe.ff.de qõ.l.j.in prin. et.§.j.ibi a suspectissimo.& §.diui fratres.ex talib aũt suspitõib quis nõ damnat.ff.de mino.l.iij.§.idẽ tñ.et pre.l.absentẽ in prin.ff.de penis fallit.¶.de adul. si qui adulterij & in aut.vt lice.ma.& auie.§.bis q̃ etiã illud. coll.viij.sed vt dicit glo.in pre.l.absentẽ in illis est pre sumptio leg. Dicebat aũt Tho.q in statutis ciuitatũ q̃ ꝓhibent poni aliq̃s ad tormenta nisi assint violente ꝓsumptões ille intelligunt ibi q̃ sunt maiores simplicibus indicijs et minores indubitatis. vel intelligat ꝑm ius cõe.s.ille ex quib põt ad tormẽta de iure ꝓcedi de reliq̃s eius dictis.j.ponã.incipit aũt tractatus eius qm̃ circa famã.quidã tñ decisserũt ꝓncipiũ qđ ꝓtinet nomẽ eius.facit aũt de illa q̃tuor mẽbra.s.quid sit fama vñ dicat q̃liter ꝓbet.& quis sit effectus ipsius ꝓbate. Z.

Fama est illesa dignitatis status vita ac moribz cõprobatus. vt.ff. de var.& extraordi.cog.l.cognitionũ.§.extimatio.& qui hanc negligit crudelis est vt .xj.q.j.nolo. Uñ apls.expedit me magis mori q̃z vt gloriã meã q̃s euacuet vt.j.q.j.sacerdotes ꝓpe fi.& xj.q.iij.nõ sunt audiendi licet sit ar.cõtra.e.q.sicuti.& extra de vot.mag. H.ver.nõ curantes.folue vt no.in pãlle.c.sicuti. Z. et hec descriptio locũ habet in bona fama.q̃q; tñ sumitur fama ꝓ infamia.vt in p̃di.c.vestra.& eo.ti.tua.ij q.v.ꝑsbyter.et.c.si mala fama.vñ põt et aliter describi vt cõprehendat vtrũq;. Fama est vehemẽs vulgi seu maioris ptis eius opinio rei de qua queritꝰ consentiens H. aliam descriptionẽ scripsi vbi supra in prin. Z. ar. in pre.c.ꝑsbyter.in prin.& iij.q.v.℣.sepe.hec ergo descriptio se habet ad malã famã & ad bonã.cum ad malam tunc p̃sumit ꝓ infamia vt cum dr̃ de aliq̃ cõiter q vitam ducit enormiter dissolutã vel q nõ timet deum vel q habet cõcubinã & silia vt in pre.c.tua.& põt tunc describi p oppositũ sic. Fama est lese dignitatis status vita & moribz reprobatus. H. hanc vocamus infamiã et hec et prima descriptio sunt de hoĩe. media est inter hoĩes & hec cõuenit materie ꝓbationum dicebat ergo Jac.de are.q fama erat nomen equiuocũ rõne p̃dicta q̃ est de hoĩe & inter hoĩes.hoc dr̃ regionis vel maioris partis opinio cum sermone. vel voce p qđ dicit q cõis fama & cõis opinio idez repsentant. Thomas vbi supra hoc fatet dicit tñ q in aliquo differunt simpliciter sumpta fama & opinio q̃ fama nõ põt esse nisi publica q̃ est de eo qđ ab omnib vel maiori parte sentit opinio põt etiam esse talis sed põt etiam esse paucorũz et non publica.ff.probere.l.j.& l.ij.in fi.& p donat.l.j. vide.j.§.sequit in fi.& aduerte q̃ mihi placz descriptõ Ja.quia breuis.Tho.em̃ dixit q fama est qđ homies alicuius ciuitatis castriville loci vel cõtrate cõiter opinant estimãt vel sentiunt verbis vel loquela cõiter aserendo nõ tñ ꝓcerto & vero manifesto.& instat quare iniunxit cõtrate quia ex diuersa qualitate factorũ q̃z sufficit fama contrate.q̃q; nõ.sed Jac.dixit regionis q̃ idem qđ contrate.sic em̃ p regiones diuidebat ciuitas romana.ff.de offi.ꝑfec.vrb.l.iij.ipse tñ intendit omnem locuz includere ab alio diuisũ.puta ciuitates in p uincia castra & villas in dioce.& sic de singulis & p id qđ dixi de voce expediri põt scđm̃ membrũ.Tho.vt dicatur fama a fore faris ipse enim putat q dicatur quasi fides mentis.& recipitur pro magno sono.Subdit autem Jaco. q fama alia est ex incerto. alia ex certo auctore ꝓcedit.iterũ ꝑma aut est de his q̃ in vsu publico & assiduo habent aut nõ.primo casu ꝓficit fama ad declarandã intentionẽ dubij vocabuli.ff.de fun.instruc. cũ delanionis.§.asinã.de leg.j.si seruus pluriũ.§.vl.de ℣.sig.anniculus.de flumi.l.j.§.j.de re.iur.l.sp ĩ stipulatõib.itẽ ꝓficit vt exigẽte publica vtilitate fiñ alteri⁹ le

sione opinionē cōem teneamus ꝑ veritate. C. de testi. l.j. ff. de offi.ꝓto. barbarius ad macedoni. l. si quis patrem. secus si alterius ex hoc contingeret lesio. ff. de re. eo. l. qui neq; de iureiur. l. iusiur. in ꝓin. C. de sac. sanc. eccle. l. decernimus. si vero nō sunt de his q̄ sunt in vsu assiduo vel publico sed de his q̄ momēto transeunt sicut est sermo vel opatio boni vel mali tunc fama non ꝓficit. est aūt fragilis fama ex incerto auctoꝛe ꝓueniēs de cōse. di. iiij. sanctū. valet tn̄ ad inquirendū. C. de of. rec. ꝑ. l. iustissimos. etiā ad indicendā purgationē de accusa. cum opoꝛteat in fi. 7 ad cōfirmandā ꝓbationē. ff. de testi. l. testiū. §. eiusdē. 7 ar. in aut. de fide instru. §. j. et ad facti operis cōmemoꝛationē 7 ecōtra. ff. de ꝓba. l. si arbiter. secōo principali membꝛo qñ ꝓcedit a certo auctoꝛe si ab in famiby nil valet extra de testi. licet ex q̄dam. si ab honestis valet 7 cum alijs adminiculis inducit cōdemnationē. extra de testi. ꝓterea. 7 sic etiā pōt intelligi ꝓe. §. eiusdē 7 p se inducat iuramenti delationē C. de re. cre. l. in bone. indicat etiā matrimonij ꝑsumptionem de ꝑsump. illud. 7 ꝓhibitionē interdū de cōsang. et affi. sup eo. interdū plenā ꝓbationem vt in antiqua alicuius moꝛte. 7 no. C. so. ma. l. siquidem. als de moꝛte nō antiqua nō inducit plenā ꝓbationē alle. de testi. tā lꝛis in ꝓin. 7 de boc. j. dicam. Dicit aūt Ja. p̄dicta ꝓcedere in his ad q̄ adaptat fama vt ad moꝛtes maleficia matrimonia iurisdictiōes 7 silia. nō aūt ad illa de quiby fama esse nō cōsueuit. Z. tum vero cum ad bonā tunc sumit ꝑ bono noīe 7 tunc habet locū ꝓima descriptō 7 q̄ in ea dicta sunt puta cum dī de aliquo cōiter q̄ est bonus homo vel honestus 7 silia 7 ꝑ hac laboꝛare debet homo. H. inuenis vt extra de ꝑsumpt. ex studijs. Z. vt assumat nomen honesti viri. vt. ff. ad treb. facta §. si videndi. in vtroq; aūt modo fama qñq; ꝓcedit ex scīa qñq; ex suspitiōe qñq; ex certo qñq; ex incerto auctoꝛe vt de cōse. di. iiij. sanctū est. 7 qñq; ex dicto vnius extra de ꝑsump. cum in iuuentute. ꝓxime tn̄ fama ex incerto auctoꝛe ꝓcedit vt ex sola suspitione vt in ꝓe. c. sanctū. 7. lvj. di. sunt nanq; nōnulli ꝓpe fi. 7 in hoc differt a manifesto. Fama aūt ꝑ se nō ꝓbat sicut nec suspitio. ij. q. j. nomen. sed si cōcurrat cum vno teste bn̄ ꝓbat. ar. extra de ꝓbat. sicut. H. quod hic inducit cum deficit plena ꝓbatio recipit suffragiū iuramenti ergo et fame. Z. C. de re. credi. in bone. 7. s̄. de teste. §. restat ꝟ. hoc tn̄. 7 ꝟ. xxv. Quid si agenti opponit exceptio excōicationis nunquid pōt ꝓbari ꝑ vnum testē 7 p famam videt q̄ sic vt in ꝓe. concoꝛ. cum tunc nō agatur ad penā vt extra de oꝛ. cog. c. ij. 7 tūc testes cogi possūt ꝑm ea que no. ꝑm papā extra de testi. c. j. sed dic cōtra. arg. ij. q. viij. sciāt. hec eñ exceptio odiosa est 7 ideo nō est laxanda facultas. extra de excep. pia. in ꝓin. quia excōicatio non infligit nisi ꝓ moꝛtali vt. xj. q. iij. nemo. 7 facit ad hoc q̄d no. extra de test. veniens. H. et q̄d dixi de testi. ꝓterea. sup vlti. glo. Z. arg. tn̄ q̄ fama ꝓbet vt in ꝓealle. c. si mala. nam matrimoniū ꝓbatur ꝑ famā extra de ꝑsumpt. illud. xxxij. q. iij. dicat 7 limites. extra de ꝓbat. cum cām. sed dic q̄ ꝓbat cum adiuncto vt dixi et videt q̄ magis valet q̄ vnus testis vt extra de consang. 7 affi. sup eo. vbi autē iudex de ea dubitat querat a vicinis vt. ff. de mag. cōue. l. j. §. si ꝓeses. 7 vbi reus cōuersatus est. extra de elec. postq̄. 7. c. scriptum. 7 ad hoc testes sufficiunt vt dixi. s̄. §. j. ꝟ. si. sed qualiter. Sed adhuc videt q̄ fama ꝑ se ꝓbet. iiij. q. ij. ꝟ. item sepe. vbi de hoc. ff. de flu. l. ij. §. penne. extra de testi. ꝓterea. xxv. dis. si duo. ff. de test. l. iij. §. verba. H. concoꝛ. alī. eiusdē. Z. ibi als veluti. H. et ibi de hoc. Z. ff. de in lit. iur. l. vulgo. ff. de admi. tut. l. vulgo. ff. de fun. instruc. 7 instru. l. cū delanionis. §. asinā. ff. de vsucap. nō soluz. §. j. ff. de here. insti. pacumeuins. ff. quis oꝛ. in bo. pos. ser. l. ij. C. de repu. in aut. ibi posita. ar. cōtra. C. de of. rec. ꝑ. iustissimos. sed ibi fama vera nō erat 7 iō contrariū ibi ꝓbari poterat sed in p̄dictis. ll. nō poterat cōtrariū ꝓbari quare ibi fama ꝓbat. vñ dicendū est ꝑm. D. de ꝓba. ꝓbare famā etiā 7 ei stari donec cōtra ꝓbetur. sup eo aūt q̄d dī in ꝓe. l. ff. de testi. 7 in ꝓe. ꝟ. itē sepe. veluti fama cōsentiens 7 tu distingue sup q̄ fama cōsentiat. nam si peto a te hereditatē. B. tu vero excipis illū viuere sola fama ꝓbata q̄ moꝛtuus sit aufert tibi exceptionē. H. cōcoꝛ. s̄. de actoꝛe. §. j. ꝟ. sed quid si iste. facit q̄d no. ff. quēadmodū test. aperi. l. ij. §. si dubitetur. vbi no. q̄ in hoc sufficit semiplena ꝓbatio. facit etiā q̄d no. vt lite nō ꝓte. qm̄. §. si aūt in glo. ij. 7 idē no. ꝑm bug. C. so. ma. l. si quidē. 7 tene q̄d ibi no. Ly. distinguēdo modū moꝛtis an in naufragio vel in bello an aliter q̄d bn̄ sit ꝓbabile ꝑ testes 7 tunc nō sufficit ꝓbatio fame in facto recenti vt dixi. s̄. post Jac. de are. 7 ad id q̄d sequit q̄ naturale est moꝛi. Rn̄. ꝑ. l. vlti. C. de sa. sā. ec. vbi ptz q̄ naturale est viuere vsq; ad centū annos. cōgruū aūt exemplū sui dicti poterat inducere auctoꝛ de. l. iij. ff. ad macedo. 7 ibi fama tollit exceptionē macedoniani. 7 idē in. l. j. C. e. ti. 7 idē in oībus casibus in quibus fama vel cōis opi. veritati cōtraria tuet contractus testamenta iudicia snīas 7 arbitria de quiby infra aliqua sequentur. Z. secus si dico rem te mihi vendidisse vel hoīem occidisse 7 hmōi nō ei sufficit mihi ꝓbare famā et est rō. nam primū. s. moꝛs. B. necessario qñq; cōtinget vt in aut. col. j. de here. 7 fal. §. in omnib. in fi. §. de pe. di. viij. c. fi. secōm vero foꝛte nō. 7 sic cum alijs ꝓbet. vt in p̄al. l. vel dic q̄ in casib fama cōsentiēs cum assertione ptis ꝓbat sed non semꝑ 7 hoc innuit illud als in p̄alle. l. positū. 7 dic al. j. qñq; casus aūt isti sunt in ꝓealle. §. asinā. 7. C. de testa. l. j. insti. e. §. testes. ff. ne de sta. defun. si mater. et ꝑm hoc pōt intelligi q̄d no. in ꝓe. §. verba. q̄d vero ibi no. q̄ fama inducit semiplenā ꝓbationem intellige in ciuilib. secus eñ est in criminalib. C. de ꝓba. l. fi. ij. q. viij. sciant. 7 no. in p̄alleg. c. veniens. H. alleg. s̄. ꝟ. quid si loquit etiā si de crimine ciuiliter agat. scire debes q̄ Tho. abboꝛet illud dictū q̄ fama confirmet assertionē ptis 7 negat verum esse q̄d dicit Accur. vbi supꝛa q̄ illa fuerunt verba Jo. dicens q̄ facta diligenti excussione. Jo. tenet apte contrariū q̄ fama nō ꝓbat vbi agit extra contractū vel rei vendicatione vel sili actione ex quacunq; cā q̄d tm̄ petit ex aliquoꝝ ctu necesse est ꝓbari ꝑ testes de veritate 7 de sua scīa deponentes. C. de testi. l. testiū. 7 q̄d ibi no. in gl. sic ergo. Item si petit rōe dominij vel quasi vel cā sili apte ꝓbari debet actoꝛis intentio. ff. de rei ven. in rem. C. de ꝓba. cum res 7. l. actoꝛ. 7. ff. e. l. ij. 7 ad illū. ꝟ. si. als numerus testiū ꝛc. sic ñdet textus vt dicit ponit tria numerum testium dignitatē 7 auctem ipsoꝛum 7 famā cōsentientē 7 confirmantē. primū recipit q̄ multitudo testium cōfirmat ꝓbationē q̄n nō sunt omni exceptione maioꝛes ita q̄ duo tales nō ꝓbarent sed qꝛ sunt in numero plures vt valida ꝓbatio recipit. secōo dignitas 7 auctoꝛitas validat ꝓbationē als invalidā qꝛ erant cōsanguinei ꝓducentis vel ex cā sili. Tercio fama cōfirmat ꝓbationē testiū vel aliā cōtra quā erat aliqua suspitio 7 foꝛtius si nō erat qꝛ facit eam validioꝛē ꝓpter famam. determinat ergo vnus casus aliū sicut vna scriptura aliā. ff. de testa. heredes palā. §. sed si notaꝛ. 7 de le. j. si seruus pluriū in fi. ad. §. asinā. qui vult vulgi opinionē spectandā. Rñdet illud verū in significationib vocabuloꝝ vt dixi. s̄. post Ja. ꝑ q̄ ibi dicta rñdet etiā ad alias duas leges q̄s ibi glo. 7 allegate sunt. s̄. pr. ꝟ. casus ad. l. si mater. C. ne de sta. defunc. Rñdet q̄ ibi fama nō ꝓbat principale de q̄ agit sed inducit ꝑsumptōnem ad tuēdū statū defuncte 7 filioꝝ 7 est spālis fauoꝛe libertatis ꝓpter quā etiā cōtra pupillū 7 rempublicā inducit ibi ꝑscripti. Concludit ergo famā nō ꝓbare lꝛ alias ꝓbatōes coadiuuet. et lꝛ certis casib vt supꝛa dixi validꝛ als invalidū plus dicit q̄ de iure cōi fama nō

ſufficit ad toꝛturam de facto tñ ſeruaꝛ contrarium q̄ id ſit de iure patet.ff.de qō.l.j.in pꝛin.⁊.l.vnius.§.j.C. de qō.l.milites.C.de fal.ſicut in fi.q̄ iura ꝓbant vnum indiciū non ſufficere ad toꝛturā.ponunt eñ ſemp plu raꝛ.oportet ergo aliud indiciū ꝯcurrere cum fama puta inimicitiā.vel q̄ ſe iactauit facturū eſſe vel feciſſe vꝫ aliud tale.⁊ idem Rolan.doct.vbi de q̄ſti.vide q̄ poſt Dy.et Ja.de bel.dixi.ſ.de ꝓba.ſup ℞ſ.violenta. Z. de ꝓbatione aūt fame vel cōi opi.vel credulitatis. vi de.ſ.de ꝓba.§.j.℞.vlti.⁊ ſe. Item de ꝓbatiōe infamie no.ſ.de inquiſi.§.nūc tractemus ℞ſ.q̄ ſi ille. ¶Quid ſi teſtes inducunt ad ꝓbandū famā ⁊ vnus dicit ſe audiuiſſe ab vno ⁊ alius ab alio.de hoc.ſ.de inquiſit.§.j. ℞ſi.q̄ ſi vnus. ¶Quem effectū habeat fama circa matrimonia vel circa bñficia diu poſſeſſa no.ſm papā extra de p̄ſumpt.illud. H.ibi ſatis ſcripſi in magna glo. Z.quid ſi teſtis interrogatus ſup pluribꝫ articulis ſiue poſitionibꝫ dicit ſe nihil ſcire fere in omnibꝫ paucis exceptis ſup quibꝫ pauca dicit in fine autē ſui teſtimonij interrogatus dicit q̄ de oīmbꝫ ſingulis p̄miſſis eſt publica voꝛ ⁊ fama et dicunt quidā hoc dictum teſtis de publica fama reſtringendū eſt tm̄ ad ea ſup quibus dep̄oſuit ⁊ nō ad ea de quibus nil teſtificatus eſt. H. ſupple tñ interrogatus. Z.alij tñ dicūt ⁊ verius q̄ referri debet ad oīa in omnibꝫ articulis contenta qꝛ cum ponens ponat de omnibꝫ.de omnibꝫ intelligit̄ rñdiſſe. bñ eñ p̄t eſſe q̄ teſtis aliquid neſcit et tñ de B eſt voꝛ et publica fama qꝛ teſtis deponit de ſcia ⁊ nō de credulitate equū tñ eſt ſi teſtis in hoc dubio requiraꝛ q̄ dictum ſuū declaret in hac ſnīa fuimus in qōne que coꝛā vobis agitabaꝛ inter archiep̄m Rauenateñ.⁊ cōe ciuitatis Foꝛliuij ſup caſtro medule ⁊ quibuſdam alijs caſtris. H.vide q̄ dixi ſupꝛa de teſte.§. nunc videndū ad fi.Bald.no.q̄ ſi teſtis dicis ſe nihil ſcire intelligit̄ ſup articulo.⁊ ideo p̄t nihilominus ꝓbare famā ⁊ referꝛ ꝓbatio fame etiā ad articulos nō ꝓbatos q̄ eſt nō dignum. Z.

Hunc de rumoꝛe dicamus.eſt aūt rumoꝛ ꝓticularis aſſertio ex incerto auctoꝛe ⁊ ſola ſuſpitōne ꝓueniens.extra de eo qui cog.cōſan.vxoꝛis ſue ſup eo.extra de ele. olim.alꝫ oſius.⁊ hic minus ꝓbat q̄ fama.nam fama eſt cōis vicinie ac clamatio vt dixi.rumoꝛ vero eſt cū pauci aliquid nō tñ publice dicūt vt dixi.⁊ ꝓbaꝫ extra de reg.veniens ꝑpe pꝛin.

Dequiꝫ de maīfeſto vidēre.Eſt aūt manifeſtū publica ſeu famoſa ꝓclamatio ex certa ſcia ⁊ certis auctoꝛibus ꝓueniens.⁊ p̄t manifeſtum ꝓbari p̄ multos auctoꝛes nō tñ p̄ tot q̄ fiat notoꝛium.vñ dicit.l.q̄ palā.i.manifeſte teſtari dicit̄ qui non publice beredē noīat ſed coram teſtibꝫ qui ad ſolennitatē ſuffi ciant teſtari vt colligitur.ff.qui teſ.fa.po.l.beredes palam in pꝛin.⁊ ſic ſumitur manifeſtū.xj.q.iij.eoꝛū.in fi.vbi dī lꝫ apta.i.manifeſta ſit aduerſaꝛioꝛ repꝛbenſio iudex tñ dꝫ oꝛdinez iuris ſeruare.⁊ ex hoc ꝓbaꝫ q̄ manifeſtū ꝓbari debet iij.q.j.deus omnipotēs.q̄ñq̄ eñ manifeſtū ponit̄ pꝛo notoꝛio impꝛopꝛie tñ vt ptꝫ extra de ℞.ſig. cum olim. et.c.ex pte.ad fi.⁊ de vſur.cum in dyoce.ſm vnum intellectum.c.cum tu.⁊.ij.q.j.manifeſta.⁊.c.de manifeſta. ⁊.c.ſcelus.⁊ de appel.romana.§.ſi aūt poſt.li.vj.ponit̄ etiā ꝑ publico vt extra de diuoꝛ.poꝛro.§.fi. Item aliud eſt cōis opinio q̄ notoꝛiuꝫ.nam cōis opinio eſt tm̄ de longe p̄teritꝫ.⁊ que ꝓbari nō poſſunt p teſtes de viſu niſi ꝓut ſupꝛa no.de ꝓba.§.j.℞ſ.vlti.⁊ ſe.Notoꝛiū vero eſt de p̄ſentibꝫ vel pꝛime p̄teritis et que de facili ꝓbari poſſunt p teſtes de viſu vt j.eo.§.iam de.p totū ſed in quo differunt cōis opinio et fama. H.vide q̄ dixi.ſ.§.fama.poſt pꝛin. Z. Rñ.cōis opinio facit ius C.de teſti.l.j.ff.de offi.p̄to.barbarius.iij.q.vij.§.tria in pꝛin.C.de ſen.⁊ interlo.om.iu.ſi arbiter.C.ad mace.ſi quis.ff.de ſupl'.le.ipſi.§.fi.ff.de acquir.here.ſi quis.§. plane.⁊ in pꝛe.℞.vlt.ſed fama nō facit ius ſtatur tñ ei donec contra ꝓbetur quod fieri p̄t.vt.ſ.§.fama.⁊ cōmunis opinio ꝓbat ⁊ ꝑ veritate accipit̄ vt in pꝛe.concoꝛ.arg.contra.ff.de euic.ſi dictū. H.⁊ de iurepa.conſultationibꝫ vbi nō ſufficit credulitas. Z.ſed dic q̄ cōmunis opinio viliſſimoꝛū nō ꝓbat vt in pꝛealk'.l.barbarius bonoꝛum ſic.vt.C.de piſ.audi.in aut'.ſi p̄ſes.

Hunc de occulto dicamus. Eſt aūt omnino occultū q̄d nulla ratione ꝓbari p̄t.extra vt eccle.benefi.vt nīm occulta eñ ſoli deo reſeruant̄ vt.ij.q.v.conſuluiſti.℞. ſpōtanea.vj.q.j.ſi omnia.⁊ tale occultum vocaꝫ ſecretum.vt.xxxij.di.erubeſcant.et extra de ſimo.tua nos in fi.⁊.ij.q.j.ſi peccauerit. q̄ñq̄ vero vocaꝫ latēs.xxxij.q. v.xp̄ianus.⁊ in tali iudex ferre ſnīam nō poteſt vt.ij.q. j.§.q̄ñ vero.⁊.c.ſe.ꝑpe fi.et.c.deus omnipotens. eſt tm̄ q̄ñq̄ aliquid occultum iudici q̄d p̄t ⁊ debet ꝓbari vt C.de appel.eos.§.ſi quis aūt.⁊.ſ.§.j.℞.verum ad id.ß de tali occulto hic nō loquimur ſed de illo quod nō p̄t ꝓbari nec etiam publicari.vt.ij.q.j.ſi peccauerit.et in palle.c.vt noſtrum.

Bene occultuꝫ dicitur quod ꝑ paucos ꝓbari p̄t.Et ideo dicitur pene.i.quaſi occultum qꝛ id pauci ſciūt puta duo vel tres ita tñ q̄ ꝓbari poſſit.vel etiā.v.nam ſecretum dicit̄ q̄d ſit in p̄ntia.v.vt de peni.di.j.§.hec ergo ſecreta.℞.non ſunt hec.

Iam de notoꝛio dicendum reſtat circa quod eſt diſtinguendum. H. Eſt ſciendū q̄ antiqui vel moderni noſtri nō intrauerūt banc materiā ꝑ modum ſumme q̄d eſſet querere quid ſit notoꝛium ſine diſtinctione ſumptum ⁊ vñ ſic dicaꝫ.⁊ anteq̄ ad vlterioꝛa membꝛa ꝓcedam p̄mitto me ſepius conſideraſſe q̄ ſine magna ꝑ lixitate nō poterat hec materia ſic diuiſim tradi vt ſūmationis foꝛma requirit.ſunt eñ multa ex his ſic connexa q̄ coniunctim neceſſaria ſunt tradēda. Ego aūt vltra exp̄ſſionem locoꝛum quibꝫ membꝛa tractant̄ illa ꝑ alphabetum ſignabo in capite virgularū ſic q̄ etiā ex numero alphabeti facilis locus membꝛoꝛū habebit̄ cum bis q̄ ibi addam tñ.ſ.§.j.q̄ plura q̄ tangunt materiam ſunt hic inſerta que inferius declarabo.⁊ vide q̄d hic dixi ſup rubꝛica. ¶Ad pꝛima duo coniuncta veniens de quibꝫ nil.j.ꝑ auctoꝛem.dico notoꝛium eſſe adiectiuum qualitatis. vñ poteſt dici q̄ notoꝛiū indiſtincte ſumptū eſt rei cui adiungit̄ valde plena noticia.habemus aūt in materia poſitiuū comparatiuū ⁊ ſuplatiuum.in noīe notus notioꝛ notiſſimus. in aduerbio notum notius notiſſime.mediū nō eſt in vſu.pꝛimū.ij.q.j. notum.terciū de renū.niſi cum pꝛidem.§.verū.⁊ hic notus ſonat in idem q̄d cognitus ſcriptum ſine.b.poſito eñ.b.inter.t.et.v.ſonat in illegitimū natum ex adulterio vt dicit glo.in pꝛe.c.niſi.§.ꝓſone in fi. vel vt ſuper ea ſcripſi ex patre nobiliꝫ matre ignobili.habemus etiam notionem.ij.q.vlti.ſciant cuncti.que eſt.l.vlt.C.de pꝛoba.⁊ in decre.pia.de except.⁊ vide quod ibi no.ſuper eo.verbo.Secundo videndum eſt quot ſunt eius ſpecies vel que diuiſio.vide hic in pꝛin.quam diuiſionem poſuerunt Jo.ij.q.j.manifeſta.⁊.B.de coba.cle. et mu.veſtra.tercio q̄ ſit ſubdiuiſio vide.j.℞ſi.ceterū. quarto qualiter diuiſe eius ſpecies cognoſcant̄ vide ꝑ exempla in pꝛin.⁊.ij.⁊.iij.ver.⁊ ſpecialiter de terci. ibi. et hoc notoꝛium, quinto quotus numerus perſonarū

inducat notoriū vide sub eo. ver. ibi. secundo ex multitudine. sexto quis modus ꝓcedendi sit in illo seruandus. vide sub ver. si ℣o sint. vij. si qua petitio et qualis sit in aliqua eius specie offerenda. vide in ℣. Inno. papa quartus. octauo si qua ꝙ ꝙ probatio in illo requiritur. vide in singulis mẽbris. ꝙ. j. ver. illud añt. ix. quot' personaꝝ numerus illud probat. vide supra. §. j. ver. ß qualiter. ꝙ etiã tex. infra repetitur. ꝙ sub ver. ꝙ hoc notorii et ante. ℣. testes quoq; ꝙ in fi. §. x. an officialis sup illo credatur. vide in ver. si ℣o sint. xj. quid sup illo deponere habeãt testes. vide in ℣. ꝙ si testes. ꝙ ver. sic. testis quoq; xij. an testiũ reprobationi sit locus. vide in. ℣. j. in fi. ꝙ. ij. in fi. xiij. an per penitentiã vel desistentiã facti vel mortem scientiũ desinat esse notoriũ vide super ℣. cetex. ℣. sed illud verꝝ est. ꝙ ℣. pe. de samp. ibi. tamẽ si tũc. xiij. an ammonitio vel citatio reqratur in illo de eo. s̃. §. j. circa medi. ꝙ. ij. ℣. item nũquid. ꝙ vide qđ no. de ap. cuz sit romana. in vlti. glo. ꝙ qđ sup eo dixi ꝙ qđ scripsi in decre. vestra sup glo. vbi in prin. ꝙ ante med. ꝙ in fi. ꝙ vbi dixi in prin. qđ habet'. j. ver. petrus. xv. an in illo purgatio indicat' vide sub ℣. pe. de samp. ibi nec tũc est. xvj. an sit necessario in illo ferenda sentẽtia. vide in ℣. nec tũc ẽ. prox. allega. ꝙ qđ sup eo dixi. xvij. an sup illo recusationi vel appellationi sit locus vide in ℣. ij. in fi. vbi etiã datur remissio. ꝙ in pre. ver. pe. de samp. vbi de vtroq; ꝙ post libellũ añ ℣. ꝙ si testes. xviij. quid si ꝓcessum sit sup notorio ꝙ nõ apparuit notoriũ. vide ad fi. sub ver. testes quoq; ꝙ. s̃. §. j. ℣. j. ad fi. Z. Nam aliud est notoriũ ꝑsumptionis aliud iuris aliud facti. H. hec tria membra ponit Jo. ꝙ Ber. vbi. s̃. Z. notoriũ presumptũ est iuris euidẽtia vehementer ꝑsumpta vt paternitas ꝙ filiatio. vñ si vir ꝙ vxor aliquez infantem vt filiũ nutriãt ꝙ filiũ eum vocent ꝑsumit' eoz filius extra de proba. p tuas. ꝙ qui fi. sint legi. trãsmisse quia filius is ẽ quez nuptie demõstrant. ff. de in ius vo. quia semp. ꝙ. ff. de his qui sui vel alie. iuris sunt. filiũ. ex qui fi. sint legi. causam q̃. potest etiã dici notoriũ presumptũ crimẽ infamati in purgatione deficiẽtis ex de coba. cle. ꝙ muli. tua. §. fi. ꝙ de simo. insinuatũ. §. itẽ consanguinitas ẽ notoria presumptione vt ex de dinor. c. porro. §. j. ꝙ hoc nõ exigit probationẽ ꝑm Vincẽ. H. hoc fateor in secũda specie sup posita de prima ꝙ tercia nõ est verꝝ. vt. j. sequitur. ꝙ iura q̃ sequãtur nõ de ꝓbatione ß de accusatione loquũtur. Z. vt ex de accu. cui dentia. ꝙ. ij. q. j. manifesta. Item translatõ alitus epi de vna ecclesia ad aliã nõ põt cẽ notoria vt ex de transla. quãto. de cle. excõ. minis. illud circa prin. H. idem dicit Inno. in administratione qua filius immediate succedit pri in decre. quoniã. de fili. pres. ꝙ vide qđ ibi dixi post host. Z. Potest añt ad cautelã ꝙ ex supabũdanti probari vt supra. §. j. ℣. verꝝ. verũtamẽ si neget'. H. supple tale notoriũ presumptũ. Z. bene ꝓbatur vt in pre. c. trãsmisse. sed exquo de ipo ꝓstat statur ei nisi cõtra ꝓbetur. ¶ Notoriũ ℣o iuris est de quo quis cõdẽnatus vel in iure cõfessus est vt in p̃. c. nostra. ꝙ. eo. t. c. fi. ꝙ ff. de sta. bo. l. ingenuũ. ff. de re. iur. l. res iudicata. ꝙ ff. de ℣. sig. cũ olim. ꝙ de tem. or. c. fi. dũm odo confitens in cõfessione ꝑseueret aliter nõ. ff. de qõn. l. j. §. q̃stioni. H. fertur etiã sententia sup notorio iuris quando ꝓnunciatur cõtra defensionẽ q̃ de iure nõ ꝓcedit vt scripsi post Inno. ꝙ Hostiẽ. de elec. dudũ. j. ℣. nos igit' in prin. Z. do. me. sic describit. Notoriũ iuris est sponta nea cõfessio clara ꝓbatio iusta ꝙ irretractibilis diffinitio. ſ. sententialis. H. quid de ꝑcepto vide qđ no. ij. q. vj. hoc quippe in prin. de ℣. sig. ex parte. j. in vlt. glo. cõtra qđ facit post Innoc. ibi scripsi in glo. mag. ante fi. ℣. nec seruatur hic ordo. cessat añt ꝓtrariũ si restringitur ad casum expressum cui ꝓpor. qđ post eũ scripsi de censi. significauit in mag. glo. circa med. ℣. item videt'. Z. qđ dicit clara ꝓbatio ꝓbatur. v. q. vj. epyphaniũ C. de ꝓba. sciant. C. de re iu. gesta. H. scripsi p' Inno. in p̃. c. cũ olim. Z. nã ꝑm Vin. ꝓ ꝓbationẽ fit notoriũ iuris sic vt possit fieri condẽnatio vt in p̃. c. nostra. cetera ꝓbantur in p̃. concor. Vin. autẽ dicit. H. in decre. tua. de coba. cle. ꝙ mu. ꝙ in decre. euidẽtia de accusa. Z. nunq̃ ꝑ confessionẽ vel ꝑ sniam crimen fieri notoriũ nã scdm hoc cõtingeret sepe dici notoriũ id qđ nunq̃ factum fuisset vt si qs falso confitet' se crimen de q̃ agit' cõmisisse vel si qs sententialit' condẽnat' de crimine qđ nunq̃ cõmisit. req̃rit ergo Vin. facti euidentiã q̃ se ingerat hominibꝫ loci vbi cõmittit' ꝙ rei veritatẽ vt quid dicat' notoriũ non negat tñ quin ecclesia in eo ꝓcedat ac si esset notoriũ. Tu dic ꝙ hoc nõ obstat nã licet falso qs confiteat' vel inique cõdẽnet' tñ ꝑ illã confessionẽ seu sniam factũ illud habetur de iure ꝑ notorio donec oñdatur ꝓtrariũ nã semp cõfessioni stabit' nisi error ꝓbetur vt extra de tempo. or. c. fi. ꝙ de confes. c. fi. C. eo. l. vnica. ꝙ etiã snie statur donec eius iniquitas detegatur vt ex' de re iudi. sicut extra de renũ. in pñtia. ꝙ ita est notorium iuris nõ dico facti. In tali añt notorio ꝙ contra ipsum ꝓbatio recipit' si id in dubiũ revocatur vt in p̃. c. sicut. ꝙ qs appellans audit' vt extra de. appel. romana. §. si autem post de quo dic vt supra de appellat'. §. in quibus. ver. x. porro notorium facti est illud crimen in quo fama publica suñ prebet adminiculũ ꝙ ipsa rei euidentia ꝓtestatur ita se exhibens omniũ hominũ vel maioris partis loci alicui' conspectui vt nulla possit tergiuersatione celari vt extra de coba. cle. ꝙ mu. tua. ꝙ. c. vestra. ꝙ. c. fi. vt in exemplo posito. j. ℣. notoriũ facti actu manẽtis. vel ꝑm Vin. H. in decre. cõsuluit. j. de appel. Z. notoriũ facti est qđ cõmissum vel factũ non dubitatur a populo vel a maiori parte populi. non em exigit' tocius populi noticia. vt. j. ℣. pri. ¶ Et no. ꝙ qñq; manifestum ponitur ꝓ notorio vt sup eo. §. seq̃tur. Uber de bo. dixit ꝙ illud est notorium qđ continue viget ꝙ in p̃senti est publice videre vt ecce accusat'. L. ꝙ iacet cuz berta vxore. P. ꝙ ipse. L. eã tenet cõtinue in domo sua ꝙ palam cũ ea vtitur ꝙ cõuersat' in domo mensa lecto et aliꝭ vt. j. ℣. notoriũ facti ꝙ dicit ꝙ si qs publice aliquez in platea coram hominibꝫ interfecit hoc nõ est notorium potest em esse ꝙ hoc nõ constat iudici ꝙ accusatus coram eo inficiet' ꝙ sic fit res dubia. nec est sibi notoria. C. qui. liber. ꝓcla. non licet. l. iij. extra de testi. cog. c. iij. ꝙ ar. ad hoc. ij. q. j. §. fi. tu dic vt iã. j. dicã. ꝙ dixi sup. §. j. ℣. sed q̃liter. nec in notorio facti requirit' ꝙ oẽs circũstantie note sint. qđ dic ꝑm dñm meũ ꝙ ꝑm pa. vt no. in pre. c. tua. sup ℣o. nulla tergiuersatione. H. qđ ego scripsi in decre. vestra sup glo. ꝙ qđ sequit' ibi vide sup littera C. ℣. ꝙ est sciendũ ibi tamẽ solũ de loco ꝙ tempore quasi secundum comꝓhenderet' sub loco puta populoso vici. Z. ¶ Et hoc notoriũ facti tribꝫ modis deꝓhendit'. primo ex q̃litate loci vt quia fit in loco publico nã si in occulto fieret non esset publicum argu. institu. de iniur. §. atrox de pe. di. j. aut facta. ſcdo ex multitudine psentiũ tot em debent adesse quot eoz psentia faciat crimẽ notorium nec paucoꝝ pntia puta duoꝝ vel triuz vel q̃nq; sufficit ad aliqđ notoriũ faciendũ vt sup. ℣. pene occultum. ꝙ sup ℣. pri. licet duo ꝓbent notoriũ vt in pre. ℣. sed q̃liter. imo requirit' tocius vicinie noticia ꝙ ꝙ omnes cõmuniter cõmissum fore acclament ꝑm quosdã vt ij. q. j. scelus. ꝙ. xxij. q. iiij. cuz quisq;. Alij vt Vin. dicũt ꝙ sufficit scientia maioris ptis eius. extra de purga. cano. cõstitutus. ꝙ. ij. q. j. de manifesta. ꝙ no. ibi posita sup verbo plurimis causa. ꝙ cetera. iudici tñ debet esse notũ vt in p̃. c. cũ quisq;. quidẽ tñ vt Jo. H. q̃ hoc no. in p̃. c. de manifesta. Z. direrũt ꝙ hominũ scientiã sufficere vt qđ dicatur notoriũ nã tot faciunt prochiam. vt. x. q. iij. vnio. ꝙ testimoniũ vnius prochie facit crimen notorium esse vt extra de purga. cano. cũ dilectus. Alij etiaz direrũt tres ad ꝺ sufficere qi tot faciunt collegiũ. vt. ff.

de ꝑ.sig.neratius.qđ nil est quia ex eadez ratione duo sufficiũt qui faciũt cõgregationem.vt extra de elec.c.j. nõ ergo potest dici aliq̃d notoriũ in vico seu villa vbi duo vel tres vl' quinqz dũtaxat inhabitãt. Quidã etiã dixerũt z forte nõ male q arbitrio iudicis relinq̃tur q̃t homines faciãt notoriũ cũ non sit in iure expssum.arg. extra de offi.deleg.ex causis.ff.de v.obliga.continuus. ¶ Tercio dẽpbenditur notoriuz facti ex tempis qualitate puta si sit de die quia si de nocte fiat nõ pñt boies bene videre vbi lumẽ deest.xvij.q.ij.pniciosam.extra de off.deleg.cõsuluit.z in p.l.aut facta.ꝑ. tempus z de peni.di.v.ꝑsideret in prin.et ex aliis circũstantiis quas discretus iudex cõsiderabit. ¶ Cetez huiꝰ notorij tres sunt species. H. fm Ain. Inno.z Hostien.vide supꝑ ver.sub littera. B. Z. naz aliud est notoriũ facti actu transeũtis.aliud actu interpolati.aliud actu manẽtis. Notoriũ facti trãseuntis actu dr̃ quod semel ita notoriũ factũ fuit q̃ nulla potuit tergiuersatione celari qđ tamẽ factũ erquo semel publice actũ fuit reiterationẽ nõ habuit ꝓ quia ab initio fuit notoriũ adhuc per cõtinuam memoriã hominũ z scripturaꝝ notoriũ reputat' z hoc mõ diximus esse notoriũ xp̃m passum fuisse.vt.j.q.iij.§.notandũ.z de cõse.di.ij.semel xp̃c.z.c.se.ꝓ hoc verũ est si idem homines viuent als si mortui sunt nõ ẽ notoriũ sed ẽ fama de facto ꝓterito fm Vinc. H. vbi supꝑ de appella.cõsuluit. Z. cuius,hodie idem sit populus ciuitatis fictione iuris q̃ erat mille anni sunt elapsi vt.ff.de iudi. ꝓponebatur.et.vij.q.j. deniqz .sed hoc in alijs nã passio xp̃i cũctis fidelib' est notoria ꝓpter cõtinuam hominũ memoriã et testimoniũ euangelistarum z alioꝝ cõtinue euãgelizantiũ xp̃m fuisse passum. Itez licet quodlibet crimẽ desinat esse ꝑ penitentiã.vt.l.diferrũ.z.xxxvj.q.ij.§.his auctoritatib'.nõ tñ desinit esse notoriũ quia fuit in cõscientia populi.z de tali etiaz notorio loq̃tur extra de elec.bone.z.§.licet aũt.ibi eñ dicebat esse notoriũ q̃ vannaciñ.receperat ecclesiã Maguntinã quo ad tempalia z spñalia sine licentia domini pape ad quã fuerat postulatus.z intellige q̃ ex post facto adueniente legato abstinuit ab administratione dicte ecclesie Magũtine z sic dr̃ notoriũ facti actu trãseuntis.z talis notoriũ ꝓbatur per testes coram iudice cui factũ non est notoriũ quia nõ vidit qñ ille administrauit vt ibi patet.z.§.§.j.ꝑ.vez. Item etiã notoriuz facti actu trãseuntis est fm dñm meũ z Vin. z papam si episcopus de ecclesia ad ecclesiã trãseat z bona secũ de ecclesie administret.extra de trãsac.quãto.§.ne aũt extra de cleri.nõ resi.c.j.z de cleri.ex.mi.illud.vel si q̃s patenter in platea z sub aspectu populi aliquẽ occidet vel vulneret.extra de testi.cog.puenit.j.de pe.di.j.aut facta q̃ casu si sit occultũ iudici petitio formabit' z ꝓceditur vt.j.ꝑ.si ꝑo sit notoria. ¶ Notoriũ facti actu interpolati dr̃ quod fit sic publice q̃ aliqua tergiuersatione celari nõ potest z quod sepius iteratur nõ tamẽ fit cõtinue quale est crimẽ vsurarij manifesti q̃ ille publice tradit cuilibet petenti pecuniã sub vsuris.z frequẽter hoc iterat nõ tñ quotidie vsuras recipit.q̃ nec ei q̃tidie pecunia numerat'.z de tali notorio habes extra de vsur.cũ tu.manifestos.i.notorios vbi de hoc. H. vide quod diri in decre.cũ in dioc.sup.ij.glo.e.t. vbi teneo notoriũ actus cõtinui vsurarium qui mẽsam vel altare suũ tenet paratũ oñib' mutuare. In illis aũt qui mutuant ad iustrumẽta ꝓcedit qđ hic dr̃.que aũt hic sequũtur vide ī glo.de qua sup̃. B. vltra mediũ. Z. ¶ Notoriũ facti actu manẽtis dicit' quod ita publice fit q̃ aliqua tergiuersatione celari nõ potest z habet facti cõtinuationẽ sicut cũ aliquis manifeste in carcere detinetur.de quo habes extra de appell.dilectis filijs decano. Vel si quis tenet publice z cõtinue cõcubinã in domo mensa z lecto.z liberi vagiũt in gremio eius eos baiulãtis.ar.in p.c.tua nos.z.C.de nup.si vicinus. z extra de appel.cõsuluit.et.c.relatũ .z in pallega.c.de manifesta.z.ij.q.j.§.quando autem.z extra de diuor.significasti. xviij.di.prinsq̃.lxxxij.di.ꝓposuisti.in prin.vel si q̃s cõtra sacramentum fidelitatis dominũ suum continue ꝓsequitur vt extra d electi.venerabilem.§.eos igitur.ꝑ. sunt eñ notoria.z.ꝑ.idem etiam contra proprium.extra de excess.prela.graue.z tale notorium potest dici notorium facti a iure presumpti. licet eñ quis sic secum aliquam teneat non tamen est notoriũ q̃ eum cognoscat. quia illud factum non fit sub conspectu hominum sed ius sic esse adeo vehemẽter presumit q̃ id forte notoriũ reputat.nec enim aliter hoc certum esse potest nisi ꝑ huiusmodi presumptionẽ z talis presumptio pro notorio habetur.extra de coha.cle.z muli.clericos.z.c.tua nos. extra de presump.litteris. Istud autem notorium facti quidam in tres predictas species ideo distinxerũt quia dixerunt q̃ in notorio facti actu transeuntis necessaria est plena probatio vt in pre.c.bone.§.licet autem. z tũc fm papam formatur petitio vt infra ꝑ.si vero sunt notoria. Vincen.vero no.extra de appella.cõsuluit.q̃ hec species non ꝓbatur nisi quis velit ex superabundanti vt supra dixi de notorio presumpto. in notorio autem facti actu interpolati dixerunt semiplenaz probationẽ sufficere vt in preallega.c.cum in dyoce. vbi de hoc. in notorio vero facti actu existentis nullam probationem esse necessariam dicunt vt in preallega.c.dilectis filijs. z.ij.q.j.de manifesta.extra de electi. venerabilẽ.ꝑ.sunt enim notoria.T. vero dixit. H. vbi supra.ꝑ.quocũqz Z. indistincte q̃ siue sit notorium facti siue iuris quocunqz istorum modoꝝ crimen alicuius sit notorium potest iudex talem criminosum ex officio suo punire quãnis coram eo non accusetur nec testibus conuincatur. Si vero non est notoriũ cuius sit publicum seruandus est ordo iuris vt.x.q.iij.eorum qui in fi. ¶ De.d samp. hoc non approbat sed dicit in qualibet specie notorij facti distinguendum.nam quedam sunt notoria iudici et alijs. quedam alijs tñ z non iudici sic distinguit Gratianus.ij.q.j.§.si sciendũ z.§. quando autem. ¶ In his ergo que sũt notoria iudici z alijs vt quia facta sunt vel fiunt presente iudice z tot alijs quot sufficiunt ad notorium faciendũ in hoc inquã notorio iudex non recusatur vt extra de appella.ꝓposuit.nec requiritur accusator vel denunciator nec datur li.nec fit litis cõtesta.nec iuratur de calum. vel de veritate nec req̃ritur testis vel alia probatio immo tunc ordinem iudiciarium non seruare est iuris ordinem seruare citabitur tamẽ ad sentẽtiam que dic vt supra in princi.huius ti.nec est tũc purgatio indicenda sed solum canonica sententia proferẽda. H. Dixit Innocen.in decre.ex parte.j.de ver.sig. vt ibi scripsi in glo.per vnum post princi.etiam sententiam nec essario non ferendam quod intelligas vt ibi dixi de sententia solenniter in scriptis ferenda.facit in au. vt iudi.si. quo quo suffr.§.necessitatẽ z quod ibi no.z d re iudi.e.vlti.li.vj.in.v.glo. Z. vt extra de purga.cano.cum dilectus. nec etiam poterit appellari a tali notorio vt extra de appella.cum sit romana in fi.z.c.puenit.j.z.c.consuluit.z.c.cuz speciali tamẽ si tunc omnes succe ssiue moriantur qui viderunt desinet esse notoriũ fm Vincen. H. dixerat hoc auctor supra ꝑ. ceterum post prin. Z. vnde iudex non potest sententiare nisi ei ꝓbetur quia nescit vt iudex extra de offi.or.si sacerdos z in pre.§.quando autẽ.nisi ipso p tribunali sedente factum fuerit quia tunc sufficiẽter intelligitur esse probatum sibi ex quo vidit vt iudex.extra de cor.vici. cum de tua.z in pre.§.quando autẽ dum tamẽ vidit cum tot q̃ fiat notorium crimen illud.vt dixi.z vide sup̃ de sentẽtia.§.qualiter.ꝑ.item ferri debet. H. ibi tractat quando potestas de fenestra vidit maleficiũ z sic non sedens p tribunali.nec viderant cũ eo alij tot vt p̃misit est sciendus q̃ multis placet hec distinctio an sedeat vel non

iudex p tribunali.hoc placet. Jo.ij.q.j.§.vlti.in.j.glo. Ain.in decre.consuluit.j.de appella.vbi idem allega.ß cõtra hoc facit q̃ sepe p id posset iudex malignari. Itẽ constat q̃ confessio facta coram iudice pro tribunali sedente non nocet si facta est de re non litigiosa vt no.ij. q.j.§.j. 7 extra de confess.c.vlti. sicut ergo sessio iudicis pro tribunali ibi nil operatur sic videtur hic. Jnno.nõ ponebat hanc distinctionez cuius verbum in hoc vide in decre.vestra sup glo.ad intelligentiã.ad fi.ij.coll'.x. sunt.7 qui dicunt de his nota sunt iudici vt iudici datur exemplũ p.l.penul.C.qui accu.non poss.7 per.l.testium.C.de test.prima ꝺ familiari qui accusat dominũ. secunda de teste.qui vacillat glo.prima.C.qui 7 apud quos.7.ff.de testi.l.ij.§.eiusdem glo.que incipit fama. in fi.dicunt aliquid notũ iudici vt notorium. Guil'.de suz.sup.l.vna.C. vt que desunt aduo. ponit circa hoc questionem non dubiã scilicet cum solus potestas vidit hominẽ occidi an possit punire occisorem.satis instat in allegationib quas non curo. soluit q̃ nõ potest quia non ei notũ vt iudici sed vt priuato.7 iudex in pncipali non potest de facto supplere sed habet iudicare ꝑm allegata 7 probata.ff.de offi.presi. illicitas. 7 facit quod no.ff.de in litẽ iur.l.ij.in fi.vltime glo.subdit etiã q̃ non peccat absoluendo illum cũ id fiat legis pmissu. ff.si quis cau.l.fi. Rolan.doctor suo opere charta.ij.dicit q̃ iniuriã factam alicui coram iudice ante pretoriũ habetur p publica 7 notoria.7 sic sine accusatione punitur 7 forsan intellexit notum iudici vt notoriũ vt dixit de ac.alleg.autez.l.ea quidem.C.de accusa. 7 decre. euidentia eo.ti. Z. Si vero sint notoria alijs 7 non iudici tunc officialis denũcians sine inscriptione auditur vt.C.de accusatio.ea quidem q̃ est.iiij.q.iiij.§. aliquando per quã.l.fere omnes dicunt q̃ simplici officiali creditur sed hoc ibi non dicitur sed hoc tm̃ q̃ ipse denuncians sine inscriptione auditur.7 in hoc notorio requiritur probatio vt in pre.c.bone.§.licet autẽ. 7 de vsur. cum tu. 7 iudex in ea potest duplici via procedere.s.p inquisitionem ex officio suo vt inquirat an sit notoriuz vel etiam sibi alio denunciante 7 causam prosequente 7 probare volente notoriũ esse 7 quocunq̃ modo procedatur non est ordo iudiciarius seruandus nec libellus dandus nec lit.contesta.faciẽda.reus vero potest interrogari an crimen cõmiserit quod si negauerit possunt testes sine alia lit.contesta.7 sine iuramento de calum. seu veritate dicenda recipi quia in talibus ordinem iudiciarium nõ seruare est iuris ordinẽ seruare vt supra. ¶ Jnno.papa no. H. vt scripsi vbi supra sub littera. B. Z. q̃ si notorium facti actu transeuntis est occultũ iudici accusatio seu petitio poterit sic formari in exemplis positis supra notorium facti transeuntis. Forma. Cum talis episcopus se ad talem transtulerit ecclesiam sine pape licentia peto ipsum amoueri. vel cum talis talem in multoz presentia occiderit ita q̃ nõ est locus inficiationi peto ipsum puniri. 7 exquo sic petitur tanq̃ in notorio procedetur.i.lit.non contes.vt in pallega.c. manifesta.7.c.de manifesta.7.c.scelus.extra de accu. euidentia.extra de iureiuran.ad nostram.iij. quod verz est ꝑm quosdam. H. sic loquitur glo.innominatim sub littera. B.post prin. Z. vbi accusatus est p contumaciã absens. Si vero sit presens requiratur lit. contesta. 7 si neget requiritur duplex probatio alioquin non tenet sentẽtia vt iam dicam. 7 in tali notorio non appellatur extra de appella.proposuit. 7 si testes producantur ad probandum notorium querẽda est potius ab eo diffinitio q̃ diffinitum quia sicut scripsit lau. 7 Jo.sepe de notorio loquimur 7 quid sit notoriũ ignoramus vt no.in pre.c.manifesta. Et si testis ignorans quid sit notoriuz Respondeat dicẽs q̃ crimen ad quod ꝓbandum inducitur est notoriũ non valet eius dictũ.immo potius imperitus mathezeos Z. vt.xxxvij.di.q̃ de mensa. 7 argu. .ff.de origi.iuris.l.ij.§.cunq̃ eũ. Jtem si testis diffiniat quid sit notoriũ nec sit iurisperitus querendũ est a quo id didicit.7 si rñdet q̃ a ꝓcedente eũ vel eius aduocato ꝓsumitur subornatus maxime si didicerit postq̃ causa mota fuerit.argu.extra de testi.licet ex quadã.qꝺ si respondeat q̃ p seipsum scit.vel ante litem motã didicit qꝺ notoriũ est id qꝺ totus populus vel maioz ps vidit vel verba equipollentia p que diffinitio notorij habeatur. Querendũ est ab eo quot hominũ scientia vel presentia exigat' ad hoc q̃ crimen notoriũ reputetur 7 si respondeat de certo numero querendũ est ab eo qualiter scit q̃ tot hominũ ꝓsentia vel sciẽtia exigatur ad hoc q̃ crimen notoriũ reputetur quod p aliqꝺ ius nõ poterit diffinire.licet quidã dixerint q̃ decẽ. quod dic vt sup̃. x.7 hoc noto.duo tñ vel tres ꝓbant aliquid esse notorium vt sup̃.§.j.x.sed q̃liter.7 hic in fi. ¶ Testes quoq̃ qui ad ꝓbandũ notoriũ inducunt' dicunt ꝑm papam. H.7 multũ ampliat auctor eius verba q̃ vide sup̃ glo. pre.sub littera. B.post ꝓnci.idẽ dicam.j.ꝺ dicto Ain. Z. Probare ad hoc vt eoz dictum valeat scz q̃ viderunt crimen de quo testificant' cõmitti. H. contra hoc vide qꝺ scripsi post Hosti.de purga.canoni.c.pe. sup̃ x.populus.7 vide.j.x. Vincen.7 qꝺ statim ibi dicam. Z.7 q̃ tot alij ꝓsentes erant q̃ videre similiter potuerunt q̃ crimen notoriũ factum fuit.alꝫ eñ non ꝓbarent crimen esse notoriũ nec per consequẽs ad eoz dictũ nõ esset reus condẽnandus quia exquo nõ constat crimen esse notorium p consequẽs lit.non contesta.7 iuris ordine non seruato testificati sunt qꝺ fieri non debuit maxime oblata petitione p̃missa cui debet sententia concordare vt extra de sim.licet bely.7 ideo totus ꝓcessus irritus est.extra vt li.non con.p totum.C.de sen.7 interlo. om.iudi.prolatã. 7 quia q̃ nõ cõfessum nec conuictum ꝓcessum est vt.ij.q.j.nos in quenq̃.7.c.deus omnipotens.extra vt eccle.benefi.vt nostrum. H. Nico.mata.in qõne quã posui super regula q̃ quis li.vj. miscuit istum articulũ querens an veniret ticius condẽnandus de occiso contra quẽ duo testes deposuerũt q̃ notoriũ est q̃ occidit seium.7 concordat Jnno.sic distinguens. aut testes de notorio deponentes reddunt causam sue scientie dicendo q̃ p̃sentes fuerunt 7 viderũt.7 tunc ex hac sufficienti ratione ꝓbatum est factum notorium 7 sequitur condẽnatio. Si autẽ pro ratione sciẽtie dicũt se sic publice audiuisse vel aliud simile tunc factum non est probatũ sed ipsum notorium 7 sic condẽnatio sequi non potest.sequens eñ rõnis redditio determinat p̃cedens dictum.ff.de leg.ij.cum pater.§. dulcissimis.ff.de acquir. poss.si is qui.de calum.l.hec actio. extra de ver. sig.intelligentiã. Jdem putat si nullã rationẽ reddidit vt per id factum nõ sit probatũ vt verba testiũ trahantur ad vulgarẽ modũ loquendi qui est vt dicant notoria q̃ cõiter audiunt.facit.ff.de fun.instru.7 instru.le.cũ delationis.§.asinam.nõ putarem absurdũ reuocari testem ꝓ redditione cause iuxta no.sup̃.§.fama in fi.dictum autẽ suum probat Nico.p.l.singuli. vbi videtur casus.C.de accusa. Itẽ testes q̃ dicunt se audiuisse forte a videntibus forte ab alijs audiuerũt sed officialib⁹ etiam ad id deputatis non creditur de his que a malefactoribus audiuerũt.ff.de custo.re.l.diuus.C.de decur. l.j.li.xij.multominus istis. Jtez testes debent testificari de ꝓpria scientia isti de aliena.sunt ergo ista testimonia alioz que referũt quib⁹ non statur.ff.de testi.l.ij.§.itez diuus.extra de coha.cle.7 mu.tua.7 maxime in criminibus.in au.de testi.§.quoniã.coll'.vij.C.de ꝓbati.sciant de fal.l.vlti.itẽ parificatur ꝓbatio instrumẽtoz 7 testiũ l.in exercendis.C.de fide instrumẽto.ß instrumẽto referenti tenorẽ alterius instrumẽti non credit'.C.de eden. l.pcu.7 au.si quis.in aliquo ergo nec testib⁹ referentib⁹ alioz sciẽtiã 7 isti sunt tales forte dices si necesse habeo ꝓbare criminis veritatẽ qꝺ me releuat in boc notoriũ.

Respondeo in forma processus. ⁊ hoc est qđ voluit auctor dilatando verba Inno. hic. ⁊ facit quod sequitur in ℞. fi. ⁊ horum dictum puto verum in notorio facti recentis ⁊ de quo possit haberi certitudo veritatis p sensum corporeum in antiquis secus de quibꝫ supra ℞. ceterum. ℨ. Uin. vero contra scribit eꝫ sufficere si testes pbent alterum de duobus scz vel crimen fore notorium vel se vidisse illud cõmitti. ℍ. Discussis locis omnibus quibus memini de hoc notasse Uincen. nõ inuenio eum sic dixisse verum est qꝫ in decre. ad nostram. iij. de iureiurã. ipse dixit qꝫ ibi dicit glo. ij. qđ autez subdit auctor de vtraqꝫ opinione saluanda si bene ponderas parum viget non eꝫ de forma pcessus sed de efficacia pbationis tractatur. dico igitur neutrum dictũ simpliciter verum scz primum qꝫ necesse sit deponi de visu in q̃ supra remisi. nec secundũ qꝫ sufficit probatio per visum vt dicatur notorium qđ in angulo domus testis solus vel cum alio vidisse potuisset. ℨ. vtraqꝫ tamen opinio potest saluari. nam opinio pape potest locum habere quando iudex procedit in probatione notorij ad petitionem alicui⁹ quia tũc receptio facta lit. non contesta. non valet vt supra de inquisitione. §. nunc tractemus. ℞. si autem inquiratur ibi Goff. vero ⁊ alij. Dictũ autẽ Uin. potest intelligi quãdo iudex ex officio suo inquirit an crimen sit notoriũ. tunc eꝫ lit. nõ con. possunt testes recipi vt in pre. §. nũc tractemus. ℞. qꝫ si crimen ibi vbi autem prelatus. in tali notorio nõ potest appellari. extra de appellati. ro. §. si autẽ. de quo dic vt sup̃ de appella. §. in quib. ℞. x. ⁊ no. ℍ. ꝑm Uincẽ. in prealleg. c. consuluit. ℨ. qꝫ hec argumentatio non sequitur scio hoc esse notoriuz ergo scio. non eꝫ sequitur hoc in notorio facti pſumpti. ¶ Item dicit Inno. iij. qꝫ in notorio facti quod est notum alijs ⁊ non iudici ⁊ in notorio iuris ⁊ in notorio pſumptionis est ordo iudiciarius obseruandus vt no. plene extra de coha. cle. ⁊ mu. tua. de hoc dic vt sup̃. §. j. ℞. dixit quoqꝫ. ¶ Item no. ℍ. ꝑm Uin. in decre. illud de pſump. de cuius vnica glo. fecit auctor duo fercula hoc scz ⁊ quod habetur sup̃ de inq̃sitio. §. nũc tractemus in prin. iij. colum. ℞. vnde Uin. ℨ. qꝫ ad probationẽ notorij duo testes sufficiunt. ff. q̃ satisd. cog. si vero. §. qꝫ pro rei. extra de elec. bone me. q̃ probato ⁊ pnunciato qđ sit notoriũ si nõ appellaretur pcedetur de cetero sine solẽnitate iuris tanqꝫ sup̃ notorio articulus tñ ipse an scit ipse notorium vel nõ ⁊ an sit fama vel nõ soleniter tractabit ad pbationẽ etiã fame sufficiũt duo testes vt eꝫ de pſumpti. qz verisile. de consan. ⁊ affini. sup̃ eo. argu. ꝑ eꝫ de accusa. inq̃sitionis ad fi. ℍ. solue vt ibi dixi sup̃ vlti. glo. ℨ.

¶ De abolitione ⁊ purgatione Rubrica.

ℍ. Nullus ex practicis auctoris posuit hanc primam partẽ rubrice. de ea tamẽ tractat Roff. sub rubrica quibus casibus als pbibiti accusare possunt in libell. iuris canonici ⁊ fere per totũ vsquequo allegat eũ fuit Rof. Et quare dixi fere dicam in ℞. porro. sed in libell. iuris ciuilis plenissime ipse Roff. tractauit materiã sub senatusconsulto turpil. ⁊ merito quia compositores digestorum cõiunxerũt has duas materias in vnam rubricam. s. turpil. ⁊ abolitionũ. sed compositores codic. diuiserũt de secũda parte ipse Roff. in nostris libel. ponit q̃nqꝫ vltimas rubricas. ℨ.

Post qz de criminib⁹ p dixim⁹ qualiter ⁊ quibꝫ modis de eis agatur ad huius operis consumationẽ dicendum est qualiter ipsa aboleant ⁊ purgẽt. Idcirco primo aliqua de abolitione tangamus. postea de purgatione dicturi.

Liendum autem qꝫ abolitio est accusatõis pemptio. ¶ Est aũt abolitio triplex. s. generalꝫ priuata. seu spãlis ⁊ legalis. vnde ℞ sus. Ut sacra lex fatur abolitio trina vocatꝫ. ¶ Generalis p solũ principẽ fit. ⁊ hec extinguit omnes accusationes quo ad omnes preterqꝫ quo ad accusantem qui põt repetere accusatũ infra. xxx. dies vtiles cõputandos ab illo die quo generalis abolitionis ferie sunt finite. ⁊ fiet hec repetitio eodẽ iure quo prius accusabat. ¶ Et fit hec generalis abolitio a pncipe ob multas causas quãdoqꝫ ob diem insignẽ natalis sui vel filij sui quandoqꝫ ob rem bene ⁊ prospere gestam puta quia obtinuit contra inimicos. q̃nqꝫ propter publicam gratulationẽ vt quia voluit facere festũ quo q̃libet letaretur vel ob aliquã leticiã vel honorẽ diuine domus. Hec pbãtur. C. de generali abolitio. l. cuz eo tpe. ⁊ .ff. ad turpi. si quis repetere. ⁊ l. abolitio. ⁊ l. ob rẽ. l. interueniente adeo qꝫ si infra illos. xxx. dies alia abolitio superueniat a fi. secun de abolitionis computanꝫ alij. xxx. dies vt eo. t. senatus. §. fi. ℍ. facit ad qõnẽ quã tractaui de electione cũ in cũctis ad fi. ℨ. ¶ Operatꝫ quoqꝫ ⁊ aliud hec abolitio generalꝫ. s. vt accusator in turpil. non incidat vt in pãlle. l. si interueniẽte. ¶ Priuata seu spãlis est qñ accusator priuatim illã petit a pncipe vel ab alio iudice qui habet cognitionẽ meri vel mixti imperij ⁊ hoc q̃nqꝫ concedit q̃nqꝫ non. ⁊ ido maxime cause tũc cognitio interuenit. primo qz delegare non põt. secundo cognoscitur vtrum accusauerit aliquẽ extraneũ vel cognatum. ⁊ vtꝫ accusauerit aliquem vere aut p errorẽ vel temeritatẽ ⁊ an accusauerit aliquẽ pro sua iniuria vl. suoꝝ. ⁊ q̃ accusauit cognatũ concedatꝫ tñ si accusatus passus est iniuriã illo cõsentiẽte dabit ⁊ non aliter. Si aũt nõ sit passus dabitur ei etiã illo inuito. ⁊ debet peti hec abolitio. j. xxx. dies numerãdos a die institute accusationis infra quos accusatus hz spatiũ ad cõponendũ mestos penates. post dies vero. xxx. nõ dabitur hec specialis nisi accusato volente. vbi vero p corruptelã ⁊ fallaciter accusat pterqꝫ cognatos quia quãto qs citi⁹ admittitur ad pſequendã suam vel suoꝝ iniuriã tãto magis concedit. Itẽ vbi testes supposiți sunt tormẽtis. itẽ violata maiestate. itẽ in patria oppugnata vel prodita. itẽ in crimine peculatus. itẽ in sacrar. de sertis. itẽ in crimine falsi vbi ex vtraqꝫ pte acerrima fit indago. In his inqꝫ criminibꝫ spãlis abolitio non concedit. hec pbant C. de aboli. l. j. ⁊. ij. ⁊ fi. ⁊. C. de fal. vbi hec aũt specialis abolitio petita operatꝫ qꝫ repetentẽ accusatorẽ non admittimus postea sicut in generali diximus alium aũt accusare volentẽ admittim⁹ nisi ille qui impetrauit spãlez abolitionẽ ipetrauerit a pncipe qꝫ possit iterũ accusare illũ vt. C. e. l. j. ¶ Legalis aũt abolitio est q̃ fit seu conceditur a lege quãdo accusator est mortuus vel aliq̃ iusta causa impeditus ita vt in accusatione pcedere ñ possit. ff. ad turpi. aut priuatiz q̃ casu finita est accusatio quo ad accusantẽ. non tñ ob ꝫ est reus liberatus quin possit iterꝫ ab alio accusari vt. ij. q. j. pbibeatur ℞. ab alio. ℍ Ubi de hac triplici abolitione no. ⁊ extra de collu. c. j. qđ posuit etiã Inno. e. ti. c. ij. ℨ. ⁊. C. si reus vl ac. mortuus. l. j. ⁊. ij. ⁊. l. defunctus. Si ergo eximit reus ab accusatione abolitione interueniente vt in pãlleg. l. si interueniente nec accusator in turpil. incidit vt predixi ⁊ cũ accusator mortuus vel iusta causa impeditus ẽ vel forte impetrauit speciales abolitionem tũc reus poterit ab alio accusari. j. dies. xxx. vtiles vt pdixi de his diebus in eo qui vult repetere. Et currũt hi dies a tpe mortis accusatoris. Item ab illo tempore quo fuit abolitio specialis petita ⁊ concessa. vel ab illo tpe exquo certũ est accusatorem impeditũ sicut ⁊ in repetẽte currere incipiũt p⁹ ferias finitas vt. s. dixi. ⁊ hẽt. ij. q. vlti. libellor in fi. Itẽ no. qꝫ si re⁹ de crimine falsi accusatꝫ generali aboliti

one interueniente hoc crimen nõ aboletur vt dicit. l. ff. ad turpil. lucius. sed ibi tantuz datus erat libellus. nec fuerat nomẽ rei inter reos receptum. ideoq; generalis abolitio nõ pertinet ad hoc genus criminis quãdo tm̃ datus est libellus q; tũc potest accusator. ⁊ sine bñficio generalis abolitionis recedere p se. nec incidit in turpi. vt. ff. eo. quesitũ. Si aũt esset vltra processum in crimine bene sopiret istud crimen p generalẽ abolitionẽ vt C. ad. l. cor. ꝺ fal. si docueris. ⁊. ij. q. iij. si quẽ penituerit de his aũt qui ab accusatione desistũt quãdo in turpil. incidant dixi supra de accusa. §. quinto. ⁊. j. de libel. cõcep. §. an actor. ¶ Porro de accusatis no. q; nõ pñt ab aliquo de eodem crimine accusari si als fuerint absoluti vt no. extra de accusa. de his. ff. e. si cui. §. hisdẽ. H. Hic interponit auctor ad ỻba Roff. vsq; ad ỻ. fallit. dempto ỻ. verũetiaz. qui cũ prima allegatione fuit Roff. Z. xxxv. q. ix. veniã. idem est si epõ inquirẽte cõtra infamatũ ⁊ nil contra eũ inueniente reus fuerit absolutus. arg. extra de collu. dete. in. c. fi. in fi. cũ inquisitio accusationi succedat. ⁊ infamia in locũ accusatoris. extra de simo. licet bely. ⁊ est q̃stio generalis. de hoc plene ꝑm papam extra de purga. cano. cũ dilectus. ⁊ supra de inquisi. §. fi. ver. fi. H. Hic est error ab additionibꝫ causatus q; etiaz infra repetit q; quod est in. §. pe. post ỻ. vl. querit cũ remissio. sequenti totũ fuit additio vsq; ad fi. ti. Corrige ergo. §. pe. ỻ. vlti. q̃ritur. ⁊ vide quod ibi plene dixi sup remissione ꝓdicta q̃ sequitur. Z. ⁊ ꝫ non solum si p sententiã fuerint absoluti. vt in ꝓ. cor. verũetiam si p dispensationẽ fuerit crimen remissuz penitentia pacta quia crimina semel omissa ẽ. xxiij. q. iij. si illic. de pe. di. iij. diuina. qꝺ dic ꝑm dñm meũ in sum. de accu. §. quis sit effectus. sub. §. sed nũquiꝺ. ỻ. penitentialis. ⁊ se. vel etiã si fuerit reus absolutus ab obseruatione iudicij. vt. ff. nau. cau. sta. licet. §. pe. vel si fuerit crimẽ aperte remissum. vt. xc. di. studendũ. ⁊. c. si q̃s. vel si crimen p obolitionem fuerit remissum vt. ij. q. iij. §. notandum. vt dixi supra. secus si post cõfessionẽ occultam sacerꝺoti factam crimẽ sublatũ sit. quia ꝓpter ꝫ non cessat accusatio vt. xxxiij. q. ij. ammonere q̃ dic ꝑm ꝺo. me. vt in pre. sub. §. sed nũquiꝺ. fallit aũt qꝺ dixi de sententia in casibꝫ. primo si secũdus potest ꝺocere de pũaricatione primi accusatoris vt. ff. de pũari. l. iij. ⁊. C. de accusa. si quis homicidij. secũꝺo si psequatur suam vel suoz iniuriã ⁊ ꝺoceat se ignorasse primã accusationem fuisse institutã. vt in p. §. hisdem. ¶ Sed qualiter ꝺocebit de ignorantia cum semp illa pſumatur ⁊ ex alia parte debet ꝓbari scientia. vt. ff. de admi. tu. hoc autẽ. ⁊. ff. de proba. verius. ⁊ insti. de le. §. q; autem. Respondeo hoc probat indirecte ꝺocẽꝺo se fuisse absentem cũ accusatio fuit instituta ⁊ sic potuit ignorare vt extra q̃ma. accu. posꝺ. cum in tua. probat autem ideo quia sententia iam lata est pro qua pſumitur vt extra de renũc. in pſentia Idem quoq; est si per iusiur. delatũ reus fuit absolutus quod est si per sententiã. vt. ff. de iureiur. eũ qui. §. in popularibꝫ. secus tamẽ si crimẽ sit p pactũ remissum. tũc em̃ ab alio accusari potest vt. ff. ad. l. iul'. de vi. publ. qui cetu. §. qui accusantem. ⁊ est ratio ĩ sententia ⁊ iureiur. quia illa pro veritate accipiũtur vt. ff. de re. iur. l. res iudicata. extra de re iudi. cũ inter nos. ff. de iureiur. sed ⁊ si possessor. §. itẽ si ũrauero ꝑm Roff. H. cuius fere fuit totũ quod pcedit vt dixi sup rubrica. Z. ¶ Utrũ sententia lata per modũ inquisitionis obstet volenti accusare no. supra de inquisi. §. fi. ver. fi. H. corrige vt dixi supꝰ. ỻ. porro. Z. ¶ Quiꝺ si accusatus de aliquo crimine cõposuit cuz accusatore nũq̃ꝺ iuder poterit in accusatione pcedere ⁊ videt q; nõ q; ptor nil aliuꝺ agit nisi vt lites dirimat vt. ff. de no. opere nũ. l. j. §. potest autez ad fi. §. ad idem. extra de ꝺo. ⁊ cõ. finem. v. q. ij. si primates. vbi de hoc ⁊ extra de trãsac. c. fi. ff. si cer. pe. quidam tamen. quidã dicũt contra. vt. ff. de publi. licitatio. §. qꝺ illicite. C. de of. rec. pro. iustissimos ibi censure nre vigor ẽ. al's crimina remanẽt impunita qꝺ eẽ nõ debet vt. ff. ad. l. aq̃. ita vulnerat⁹. ⁊ ex de sen. ex. vt fame. quod forte verꝫ est in crimine publico vel in quo nõ licet transigere quod dic prout no. ij. q. iij. §. notandũ. ⁊ extra de collu. dete. c. j. ⁊. C. de trãsa. transigere. Jn alijs aũt nõ poterit iuder ꝓcedere quia accusatio illaudabile genus intentionis est vt. ij. q. vij. si quis episcopus. ⁊ regulariter nemo cogit⁹ inuit⁹ agere vel accusare. vt. C. ne. inui. agere vel ac. co. p totum. H. l. vnica est in ti. nõ plus cõtinens q̃ꝫ rubrica ⁊ in illo qui non inchoauit loquitur vt no. alijs placet q; cuz delinquens ꝺupliciter obligetur priuato quem lesit et reipublice vt est expressum in dicto. §. qꝺ illicite. ⁊ maxime cũ p statuta ⁊ raꝫ pene delictoꝝ reipublice statuẽ tm̃ applicantur ⁊ eadem ratio si fisco ẽ ius iam quesituz fisco vel reipublice ex cõmissione delicti ⁊ actiõe intẽtata p cõpositionem litigantiũ auferri nõ possit. facit. ff. ad. l. iuli. de vi pu. qui cetu. §. qui vacantem. ⁊. ff. ad sil'. diuus marcus. ⁊ de admi. re. ad ciui. perti. l. ij. §. ius reipublice. ⁊. ff. de ser. rust. p. attilicinus. ⁊ de pac. l. fi. Jtẽ esset absurdũ q; facta pbatione criminis possent penã criminis effugere. facit. ff. vi bo. rap. l. pe. ff. de iureiurã. eũ qui. de fur. inter omes. §. j. ⁊ extra de sen. excõ. cũ desideres in fi. ⁊ qꝺ ibi no. in pe. glo. et vide qꝺ scripsi de simo. per tuas. j. sup. fi. vl. glo. facit etiã quod scripsi supꝑ de inquisi. §. nũc tractem⁹ sup ỻ. porro si. in fi. ⁊ de penis post inscriptionẽ scripsi supra de accusa. §. quinto. ante fi. j. colũ. et qꝺ scripsi supꝑ de accusatore super fine ỻ. sed pone. a. ỻ. circa exceptionẽ pacis. Z. sed nec in denũciatione admittit cõpositio ad quẽ als quilibz tenetur vt ea. q. quapropter. ¶ Sed cũ supꝑ dixerim crimen p dispensationẽ remitti pacta penitentia ⁊ pbat extra de iudi. at si clerici. q̃ritur ecce ꝓcessum est cõtra aliquẽ in iudicio accusationis vsq; ad sentẽtiam ⁊ tũc probat accusatus de illo crimine penitentiã se egisse nũquiꝺ inuito accusatore poterit epus cũ tali dispensare vi q; nõ q; accusator deficiẽs in pbatione calũniari pſumit vt ex de calũ. c. j. ⁊ eandẽ penã sustinere ꝺz. quaz accusat⁹ cõuict⁹ sustinere ꝺz. ij. q. iij. q̃ nõ pbauerit. vñ iniuriari videret eps accusatori si ꝺispẽsaret cũ accusato. Jtem vbi certa pena statuta ẽ a iure ipam infligere debet iuder ex de offi. deleg. de cã. nã pene pſecutio nõ mãdat volũtati iudicis ꝫ auctoritati legis reseruatur. vt. ij. q. iij. §. notandũ. Sz dic ꝺ nã cũ hoc bñficiũ sit ei a iure ꝓcessuz vt ex de iudi. at si clerici. nõ ẽ sibi negãdũ xxviij. di. de his ex de secũ dis nup. c. pe. ⁊ fi. nec iniuriatur epus accusatori ꝺũ vtit iure suo. ex de elec. cũ eccle sia vulterana. ff. de iniur. iniuriaꝝ. §. j. ꝑm Bna. ⁊ pe. de samp. H. Jn decre. at si clerici de iudi. vbi ꝺixi sup ỻ. post. Z. ¶ Sed nũq̃ꝺ poterit ꝺispẽsare in accusatore in pbatione deficiẽte de hoc. s. de lega. §. nũc de epoꝝ ỻ. sed nũquiꝺ. ¶ Sed nũquiꝺ postq̃ꝫ quis est cõdemnatus poterit cũ eo epus ꝺispẽsare. de hoc. e. ti. §. nunc ostẽꝺendũ. ỻ. nono. ¶ Quiꝺ iurẽ sit ꝺ his ꝺispensatõnibꝫ ⁊ qui ⁊ cum quibꝫ eas faciãt ⁊ de effectu eaꝝ plene ꝺixi in p. c. at si clerici. in glo. mea. ⁊. s. de lega. §. pmisimus. ⁊ se. ¶ Jn summa no. q; desistens ab accusatione citra abolitione punit in. v. lib. auri vt. ff. de preua. l. iij. ij. q. iij. §. notãdũ ỻ. cũ pũaricator cũ suis cõcor. H. ꝫ dicit q; tex. nõ exꝑmit ibi illã quãtitatẽ ꝫ glo. ⁊ alle. ll. q̃ ꝺicũt. Z. nã abolitio penã remittit ꝫ infamiam nõ tollit vt ĩ eo. §. ỻ. destitisse ĩ fi. ⁊ ỻ. indulgẽtia. Jtẽ abolitio ꝓuata a pſidibꝫ sedẽtibꝫ p tribunali ⁊ non de plano impetrari solet. nec pses hãc cognitionem alteri demandare põt. ⁊ cũ q̃ salteꝝ de plibꝫ crimibꝫ accusat de singulis petere debet abolitionẽ alioq̃n incidet in turpil. p illo de quo nõ petierit. Hec legũtur in prealle. §. notãdũ. ỻ. abolitio. ¶ Utꝝ aũt de crimine liceat trãsigere vel paciſci no. s. de accusatore ỻ. item repellitur.

Nunc de purgatione dicamus. Et no. q̄ q̄liter cunq; de crimine cōtra aliquē actuz sit si nō sit cōuictus nec cōfessus z mala fama pdurat monebit euz iudex primo seorsum postea coz̄ testib⁹ vt se corrigat qđ si nō fecerit suspendat eū vsq; ad cōdignā satisfactionē vt ex. e. ti. c. ij. z. c. ex tuaz. iij. q. iij. quia ea. ij. q. v. presbyter si. z sic intellige illa iura z alia de suspitōne loq̄ntia infamati. nec ob. ij. q. j. nomen. z extra eo. inter. vbi infamatus videt statim suspēdēdus q; illa z similia loquūtur vbi enormitas z scandaluz hoc inducit. digna ergo satisfactio est quia ad purgationē canonicā est cogendus vt extra de purga. cano. cum. p. z. c. fi. z extra de testi. tam litteris. nec est vis q̄tum ad hoc a quib⁹ infamia orta fue. vt no. s. de inquisi. §. nūc tractemus ℣. q̄ si crimen. z si eam prestare noluerit vel in purgatione prestanda defecerit tanq; cōuictus de illo crimine debz puniri vt in pre. c. cū. p. et extra de simo. de hoc. et. c. insinuatum. Sic ℣o infamatus nō est in nullo casu ē ad purgationē cogendus. vt. vj. q. vlti. c. fi. ¶ In crimine ℣o notorio purgatio nō est indicen da nec oblata suscipienda q̄m absq; testib⁹ potest cōdēnari vt extra de purga. cano. c. pe. §. bis igitur. q̄ dic vt. s. de noto. cri. §. fi. ver. pe. de samp. Et cum hec materia plene sit p doctores notata hic solū de forma sacra purgandi z cōpurgatoz dicamus. Forma. H. ponit z āpliat ℣ba Roffr. rubrica de forma sacramenti purgandi z purgatoz. Z. ¶ Is igitur qui purgandus est corpaliter iurabit. H. etiam si ipe infamatus vouisset nō iurare. vide. j. de accusatore §. j. ℣. sed si iurauerit cuz suis remissionib⁹ z qđ scripsi de q̄stione. xxix. Bartho. brix. z de offi. or. q; plerisq;. li. vj. in glo. pe. Z. se immunē esse a crimine sup quo⁹ dicitur infamatus vt extra de purga. cano. accepimus. z c. cōstitutus. z specificabit forma sacramenti. vt ecce si episcopus de simonia accusatur ipe iurabit q̄ pro tali ecclesia vel pro tali re spūali danda seu cōcedenda ipe nec p se nec p submissam psonā nec alius p eo se sciēte pciū recipit vt eo. ti. quot. nec mandauit nec cōsiliū dedit nec auctoritatem pstitit. l. diſ. si quis viduā. ij. q. v. auditū. extra eo. quot. Potest etiā addi q̄ nec ratum habuit si quid eius nomine factū fuit. vt extra de resti. spo. ad sedem. ff. de vi z vi ar. l. iij. §. cū pcura. quidam etiā addūt nec voluit. arg. j. q. iij. quia pfulatus ß hoc nō admitto nisi de volūtate q̄ in actum pdierit q̄ dicit cōsensus coopationis. arg. xxiij. q. vlt. c. fi. extra de offi. dele. c. j. z sm hoc dicet nec coopatus fui. arg. ij. q. j. nomen. in fi. extra de homici. sicut dignū. q̄dā etiā addūt nec sciui vel sciui. ß phibere nō potui. lxxvj. di. facientis. ij. q. vij. negligentie extra de sen. ex. quante. Si ℣o sup aliq̄s criminib⁹ fuerit infamat⁹ iurabit vt dixi q̄ sit immunis ab illis vel sub exp̄ssa forma videlicet q̄ simoniā venditionē iusticie z incōtinentiā nō ꝑmisit postq; ad epalem dignitatem fuit assumptus vt in p. c. accepimus. ¶ Ceteꝝ cōpurgatores corpaliter iurabūt sup sancta dei euāgelia q̄ ipi credūt illuz vez iurasse vt ī p. c. quot. vel iurabunt q̄ sm suā conscientiā sit immunis ab illo crimine z q̄ bonū exhibuit iramentū vt in pre. c. cōstitutus. vel q̄ credūt illū dicere veritatem qui purgatur vt eo. ti. de testib⁹. H. ad litteraz fuit Roff. vbi supra. Z. ¶ Sz pone. t. accusauit. p. nō potuit aduersus eū nisi. de sola fama pbare indicta fuit accusato ꝑpter infamiā purgatio in qua quia deficit depositus ē queritur an accusator puniat pena talionis. Rn̄deo questio venerialis. lxxxiij. est. z soluitur q̄ sic dic vt ibi H. Ibi dicit ß Bartho. sm Tan. p. c. qui nō pbauerit. ij. q. iij. z quia debebat hr̄e probationes luce clariores. ij. q. viij. sciant. nil aliud all. pro hac parte Dama. q. ij. de purga. cano. addit q̄ ex quo defecit in pbatiōe q̄cq̄d de purgatione eueniat puniēdus ē. Z. ¶ Quid si aliq̄s infamatus est apud bonos z graues infamia tñ ortum habuit ab vno. ¶ Rn̄deo dic q̄ debet se purgare extra de adult. significasti. z arg. extra de rescrip. si q̄n. de pe. di. j. importuna sm Vin. qui hoc no. extra de p̄sump. cū in iuuentute. H. ibi ad litterā posuit Vinc. banc q̄stionē et seq̄ntem. illam primo. secūdo hanc z in vnica glo. vide qđ dixi de accu. qualiter. ij. sup. v. glo. Z. ¶ Quid si liq̄re potest infamiam ortam esse ab inimicis. Rn̄deo nō ē purgatio indicēda reo. ij. q. v. omnibus. extra de accusa. qualiter. xj. q. iij. in cūctis. alij. H. Ber. e. t. c. pe. in glo pe. Z. dicūt sufficere vndecunq; orta sit dū tamē apud bonos grauata sit eius opinio. ar. extra de p̄sump. cuz in iuuentute. z. c. accedēs. xxiij. q. ij. ecce. Lu dic q̄ sicut nō valet testimoniū ab inimicis prolatum. nec iudex sm illud sententiare debet vt extra de simo. licet. z. c. p tuas. extra de accusa. cū oporteat. extra de re iudi. cū. i. z. a. ita nec ꝓpter famaz ab eis orta indicenda est reo purgatio vt in primis concor. H. sm Vinc. qui ponebat hic versus quos auctor nō curauit. z merito quia corrupti. Z. ¶ Item no. q̄ purgat quis se nō solū a crimine. sed etiā ab irregularitate vt extra de purga. cano. accedēs. ¶ Item purgat se nō solū clericus sed etiā laicus vt eo. ti. nos inter. ¶ Itez z mulier vt eo. ti. moniales. ¶ Item etiā no. q̄ episcopus sibi suspectos potest ad purgationē cogere. ij. q. v. omnib⁹. extra de offi. or. ex parte in fi. qđ vez est qn vigens est p̄sumptio cōtra eos al's nō. ij. q. j. primo. lxxxvj. di. si quid ℣o. extra de simo. licet. nisi infamati sint apud bonos z graues vt extra de purga. cano. cū in iuuentute. de hoc no. sm papaz extra de accusa. cum oporteat. H. vide qđ scripsi in p. decre. ex pte sup vlti. glo. Z. hoc etiā no. q̄ infamatus apud populū debet se publice purgare si apud clez coz̄ clero z in vtroq; casu coram iudice. xxij. di. illud. ij. q. v. p̄sbyter si. z. c. omnibus. xv. q. v. de crimine. ij. q. j. si peccauerit. xlv. diſt. ß illud. ¶ Item no. q̄ prius q̄ recipiatur infamati purgatio denūciari debet publice vt qui voluerit accusare ꝓcedat infra certū tempus iudicis arbitrio moderandū. simile extra qui fil. sint leg. extra qui ma. ac. pos. c. fi. H. vt videas auctor hec iura inducit ad simile ꝓpt q̄ posset superior id facere si vellet. sed nullo iure ad hoc astringitur. valere tamen potest ad id qđ scripsi in decre. ex tuaz. eo. ti. sup vlti. glo. Z. ¶ Sed nūqnid post purgationem receptam aliquis ad accusationē admittet. Rn̄. vtiq; si suam iniuriā p̄sequatur z probet se nesciuisse purgationē indicendā al's non. ff. de accusa. si cui. §. bisdē. extra de accu. de bis. ij. q. v. habet hoc. ff. nau. cau. sta. licet in fi. vel nisi doceat collusionē interuenisse ff. de iureiurā. eum qui. §. in popularib⁹. de hoc extra de purga. cano. c. ex tuarū. H. In vltima glo. et vide qđ sup ea dixi distinguēdo an absolutio secuta fuerit purgationem vel nō. fuit etiā hec questio venerialis. lxxj. vt ibi videre poteris vbi recitatur omnis opinio. Z.

Explicit pars tercia Speculi domini Guilhel. Duranti cū additionib⁹ Joannis Andree et domini Bal. locis coz̄ cōgruis vbiq; integerrime q; distributis.

Z. ¶Incipit quarta pars speculi Guilhelmi duranti cū additionibus Joannis andree 7 domini Baldi suo loco vbiq; integerrimeq; distributis.

De libellor conceptione Rubrica.

Queus de hoc tractat in ꝑn. Et rubrica prima. Bonagui. nō fecit de his rubricam. Sed vt dixi supra de actore super rubrica. Posuit duodecim casus ad repellendu actorem in ciuilibus. 7 sub decimo dicit eum repellendu si actionē non edit vel edit incompetentem. vel libellum non offert agendi iustam causam lucide continentē. vel si rei quam petit designationem certam non facit. ¶Tancre. vero fecit generalem tractatum de hoc. Sed sex rubricas posuit in parte secunda de sex libellis. Prim⁹ in cā criminali. Tres in tribus possessorijs recuperande adipiscēde 7 retinende. Quintus in psonali actione. Sextus in reali. Roffre. plene prosequit hanc materiā in libello iuris ciuilis rubrica. xj. vsq; ad. xxvij. iclusiue. ¶Et scias q; auctor qui multa hausit ab eo in ꝟ opere in tractando discordat ab ipso. Quia Roffr. prius in materijs ponit positiones actoris 7 rei. 7 demū libellos. Auctor primo libellos 7 demum positiones. qđ plus ordini iudiciario congruit. Uber. de bo. non fecit rubricam de materia. vbi tangit infra dicam. Jo. de deo cauill'. li. ij. in fine fecit rubricas de libellis formandis. porrigendis. recipiendis. 7 impugnandis. vt in li. iudi. j. rubrica quinta. 7 secundo rubrica. iij. cum octo rubricellis sequentibus. 7 li. iij. de impugna. libell'. Uber. de bona. sub secunda rubrica de excep. contra agen. ponit multos casus quib⁹ inepti tudo libelli vel petitionis. vel actionis repellit agentem 7 maxime a ℣. generaliter. vsq; ad finē. Bonagui. non ponit tractatum generalez. sed in parte secunda ponit multas formas libellor vsq; ad ti. de appe. 7 aliquas p⁹ Sub forma tamē secunda dat doctrinam circa ipsorū formas quo ad tria. que videbis eo. ti. in fine. ¶Jo. de bla. in princi. sui operis de hoc posuit sex rubricas. Et fuit prima an sit aliquid faciendū ante libelli oblationē Egi. etiam nō fecit tractatum generalē sed posuit certas formas libellor rubrica scilicet. xxij. 7. xxiiij. cū duabus seq. 7 multis alijs. Bern. dorna. in prin. sui operis posuit ꝑ rubrica summā de libell'. tradens materiā per decē rubricas mediate sequētes. Guil'. angli. diffuse materiā libellor incipit prosequi sub rubrica de eden. ponens etiam formas vsq; ad tractatū de iudi. post quem incipit a publiciana. Alber. gal'. fecit specialem rubricā de libel. oblatio. Odoffr. tres rubricellas premisit circa tractatū libellor. post quas incipit a publiciana. Mepos de monte alba. fecit rubricā contra libellū. Gui. de suza. tractat in prin. quid debeat contineri in libello. 7 qualiter debeat concipi in actione generali. et qualiter in singulari. Gallicus char. prima ℣si. si autem reus generaliter materiā ponit 7 certas formas vsq; ad rubricam de excep. Et sicut auctor in fine hui⁹ ti. vult titulū de actione vel petitione hoc intelligi petitū sic 7 hic dicta de practicis auctoris 7 alijs. Precor etiam ibi conscripta censeri. Premitto etiā q; titulum de libel. oblatio. breuitatis causa allegabo vt eundē cum isto cū 7 hic de ipsius oblatione tractetur. Z.

Homauit deus hominem de limo terre ad imaginē 7 similitudinem suā. xxxiij. q. v. hec imago. de peni. di. ij. in prin. cū quo ius naturale prodijt. Postmodū lex data est p Moysen 7 alios ꝓphetas. demū successit euangeliū. Que dic vt supra in proemio post prin. Sed quia humana natura est prona ad malum. vt. xij. q. j. omnis etas. Et q̄tidie nouas deperat edere formas. vt. C. de vete. iur. enucl'. l. ij. §. quia diuine. 7 extra in proemio decre. in prin. cū suis concor. iuxta illud ecclesiastes. c. vij. in fi. Fecit deus hominem rectum. Et ipse se infinitis imiscuit questionibus ꝓpter hominū maliciam factū est vt plura sint negocia q; vocabula. ff. de prescrip. verb. l. solent. H. Lex naturalis hoc dicit. lex solent. dicit q; conuentio in se habet aliq̄ negocium. Z. Jdeoq; cum lex euangelica non videretur sufficere ad emergētiū decisiones causar humana iura inuenta sunt vt p ea hominum coherceatur audacia tutaq; sit inter probos innocētia. iiij. di. facte. Et vt homines discant honeste viuere. alterū non ledere. ius suu vnicuiq; tribuere. vt extra in proemio decre. ff. de iusti. 7 iure. l. iuris precepta. 7 boni inter malos quiete viuant. vt. xxiij. q. v. non frustra. Et ne quis auctorita te propria sibi presumat sumere vltionem. C. de indeis. nullus. xxiij. q. j. c. j. que quidē iura inutilia essent nisi forent per quos regerentur. vt insti. de iur. natur. in fi. ad quod nempe regimen expientia summe necessaria est. vt. xlj. di. licz. 7. l. vt constituerer'. ibi. experto crede. Z. Nam vsus 7 ars docuit quod sapit omnis homo. 7 ꝑm Aristo. in prin. methaphysic. Expientia facit artem. et omne artificium per exercitiu recipit incrementum. ff. de au. 7 argen. lega. seruis. lega. §. ornatricibus. Ad iuris ergo 7 iusticie regimen 7 exercitium ptinet vt offeratur ei libellus qui vocatur ad iudiciū. vt. C. de lit. cō. auc. offeratur. que est. iij. q. iij. §. spacium. in quo quidē mens intentio 7 actio actoris contineri debent. vt. C. de eden. l. edita. Et inferius apparebit. Unde licz frequēs meditatio sit carnis afflictio. vt ī li. eccle. c. xij. in fi. Tamen curare 7 vigilare debet cause patronus vt eum libellum rite recipiat ne clientulum ex inepta conceptione cadere ab accusatione cōtingat. vt extra de iudi. examinata. 7. ff. si mess. fal. mo. dixe. l. j. responso. j. C. de for. 7 ea impe. l. j. Nam iuxta formā petitionis sententia debet dictari. vt extra de simo. licet beli. 7 de accusa. qualiter. ij. ꝑpe fi. ¶Cum igitur circa libellor conceptionem grande piculum imineat 7 quasi tota vis iudicior ī eis rite cōcipiendis consistat. pauciq; reperiant' in ꝟ plene instructi. Immo nullus ē q̄ plerūq; in his vano ñ abducat' errore. H. eī de immu. eccle. aduersus ℣. cetex. Z. Proinde in hac quarta pte doctrinā sup hoc intendo vtilez tradere ꝓut spūssancti grā inspirauerit. iugisq; causar expientia edocebit. ¶Hunc autē morē in hac quarta pte seruare disposui. nā titulos libri decretaliū velut cunctis iurepitis notos ꝓsequar sup q̄libet libellos formādo. 7 ad canonistar instructionē libellos ciuiles cū positionib⁹ ꝓut possibile fuerit. 7 a legū ꝓfessoribus traditū inserēdo. non q; ipsas positiones sp fore sequēdas asserā. cū alique earx sint negatiue. aliq̄ etiā imptinētes. aliq̄ vero iur. posite solū ad instructionē materie sup q̄ formant'. ꝟ vt ex ipsis aliq̄ ꝓut negocijs sollicitus causidicus videbit cōgruere assumant'. nōnunq; etiā formas instror in diuersis ꝓtractib⁹ ad alia vtiles annectēdo. ¶Ut aūt diuerse libellor forme legales in ꝟ tractatu inserte inueniant' dixi sup de accu. seu peti. §. postremo. ¶Hec aūt q̄rta ps in q̄nq; subdistinguetur ꝓticulas. q; totidē liber decretaliū hz ptes. Priusq; autē ad hāc ꝓueniat' doctrinā ꝓnotandū est.

De libellor concep.

¶ Quid sit libellus.
¶ Et vnde dicatur.
¶ Quot sunt species libellor.
¶ Quot modis accipit' libellus.
¶ Quid continere debet.
¶ An sit de substãtia iudicij.
¶ An actor possit ab eius psecutione desistere.
¶ An possit mutari vel emendari.
¶ Quis sit eius effectus.
¶ In quib' causis offerat' vel non.
¶ A quo & cui.
¶ Quando & vbi offeratur.
¶ Qualiter concipiatur.
¶ Qualiter porrigat' & recipiatur.
¶ Qualiter impugnet'.
¶ De cautelis circa eũ adhibendis.

Libell' est breuis mẽbriana. H. Hoc est charta vel pgamenum de mẽbris animalis excorticatũ. Sed in his plus vtimur bambacinis debuisset dicere scriptura. Et p breuitate pulchre facit. l. ampliorẽ. C. de tẽpo. appel. §. j. ibi caueant libell'. dictatores ꝟbosis assertionibus vti. ß ea sola scribere que cõpendiosa narratõe possint causas explanare. De scriptura aũt est exp̃ssum. eo. ti. c. j. Z. actoris petitionẽ & eius causam & actionem complectens. ¶ Vel sic. Libellus est scriptura agẽtis q̃nẽ cõtinens & futurã actionẽ depromẽs. vt ex̃ de libell'. obla. c. fi. C. de eden. edita. Dicit' aũt libellus a libro. H. puus. vt. j. §. ij. Roff. dixit a libro. vel ꝑm eum a libra in qua ponerat' iusticia. Z. Est em̃ diminutiue dictum ꝓpter sui breuitatẽ. sicut & codicillus a codice diminutiue dictus est. H. Roff. ponit etiã alias duas. Et alij ponunt etiã alias diffinitiones q̃s omitto. Hostiẽ. ponit vnã prolixã in sum. hui⁹ ti. in prin.

Species libellor̃ due sunt. Alius em̃ est accusatorius q̃ inscriptio nuncupat'. vt. ij. q. j. legũ. & q. viij. libellor. et C. q̃ accusa. nõ poss. q̃ crimen publicũ. Alius aũt est cõuentionalis seu postulationis. q̃ in ciuilib' porrigitur. ex̃ de libell'. obla. c. j. & c. fina. & in auc. colla. viij. de litig. §. si vero. & de exhi. & intro. re. §. illud quoq;. collat'. v. Et iste libellus. H. verba Roffr. Z. vocat' q̃nq; simpliciter libellus. vt. iij. q. iij. offerat'. & auc. libell'. q̃nq; reclamantia. vt bononie & in q̃busdã locis ꝓuincie. vt ex̃ de libell'. obla. c. j. nõnunq; vero petitio. vt Rome. et in romana curia a plerisq;. vt ex̃ de lit. con. c. vnico. ex̃ de elect. dudũ. ij. §. Iz antẽ. j. §. pri. Bal. Nota q̃ libellus accusatorius vocat' inscriptio cõuentionalis. vocatur reclamatio vel petitio ꝑm Guil. Immo inscriptio dicitur exp̃ssa astrictio seu obligatio ad penã talionis. que etiã tacite inest. no. C. q̃ accusa. nõ poss. l. iij. Licet ꝓtra videt' nota. j. eo. §. iuxta. post p̃n. Itẽ libellus alius supplicatorius. & id q̃d impetrans in eo asserit ꝓtra se habetur ꝑ veritate. C. de libe. cau. l. cum pcum. Alius petitorius siue cõuentionalis. & q̃d in eo ponit' assertiue habetur ꝑ veritate cõtra ponentẽ nisi error ꝓbetur. C. de error. aduoca. l. ij. secus si narratiue. ff. famil'. hercis. l. qui si familie. Tercius libellus ẽ libellus citatorius. C. de anna. excep. l. fi. C. de p̃scrip. xxx ann. l. sicut. §. j. non semp appellatio extra iudicial' est citatio. q̃d dic ꝑm Jnno. de maio. & obe. c. dilecti. ℣. quidã tamẽ. Z.

Vot aũt modis libelus accipiat' videndũ restat. H. de hoc plene Roffre. ß hic plenius. Z. Et quidem libelli nomen plures habet acceptiones. Nq; em̃ dicit' paruus liber vel codicillus. vt. ff. de tab. exhi. l. j. in prin. extra de sum. trini. c. ij. in prin. & sup̃. §. est autem. Nq; ponitur pro pane azimo seu subcinericio. C. de episco. audi. iudices. Quandoq; p precibus principi oblatis. vt. C. quando li. prin. ob. lit. con. fa. l. j. & ij. ff. de arbi. nõ distinguemus. §. cum quidã. Nq; pro iudice delegato. H. Melius diceret' pro iudicis delegatione. Z. ff. de offi. pconsul'. nec quicq;. §. vbi. ff. de reg. iur. omnia. Nq; pro scriptura demandatoris. C. de predijs. & al'. re. mino. l. minor. Quandoq; pro scriptura recusationis. vt. C. de iudi. apertissimi. Quandoq; pro scriptura quã vir mittit vxori quã repudiat. extra in proemio de cre. & xxxij. q. ij. non satis. in fi. & iij. di. §. officiũ. Nq; pro scriptura appellationis. vt. ff. de ap. l. j. §. fi. & ij. q. vj. si quis libellos. Quandoq; pro scriptura quã iudex dat appellanti qui al's vocãtur apostol'. ff. de lib. dimis. l. j. que est. ij. q. vj. post appellationẽ. extra de appel. cor di. Quandoq; pro petitione principi oblata. ij. q. vj. ei qui. Quandoq; p scriprura infamatoria. v. q. j. hi qui. & l. si quis. H. C. de famo. libel. Z. Quandoq; dicit' libellus conuentionalis. vt insti. de act. §. tripli. & in auct. colla. v. de exhibi. & intro. re. §. sancimus. in suscepto illud quoq;. & in auc. colla. viij. de litig. §. si vero. supra. §. prori. extra de libel. obla. c. ij. siue responsionis. in auct. de exhi. & intro. re. §. sancimus. in suscepto siue reclamationis. extra d̃ libel. obla. c. j. & sic sumitur quo ad p̃sens ꝓpositum & hoc in ciuili causa. siue accusationis siue inscriptionis. & hoc in criminali causa. vt. lxxj. di. maximianus. ij. q. viij. libellorum. & C. qui accusa. non poss. qui crimen.

Quid libellus cõprehendit his versibus continet'. ¶ Quis quid coram quo quo iure petat sed & a quo. Recte compositus quisq; libellus habet. H. ꝟsus fuerũt Hosti. vt scripsi eo. ti. c. j. super p̃ma glo. Z. Quis em̃ debet poni in libell'. nomen actoris. argu. extra de elect. querelã. & de verbo. sig. forus. ff. de ꝓcura. si procuratorem. ff. de iudi. in his tribus. ¶ Quid. quia debet res petitas in libello exprimere. ¶ Sup̃ quo. distingue vt sup̃ de act. seu peti. §. sequit'. in prin. ¶ Coram quo. Nomẽ em̃ iudicis est inserendũ. ij. q. viij. libellor. vt sciatur an sit cõpetens vl' non. vt sup̃ de compe. iudi. adi. ¶ Quo iure. nam actionis nomẽ est exprimendum. quod dic vt sup̃ de act. seu peti. §. j. ¶ Sz a quo. Nomẽ em̃ rei est in libell'. inserendu. z. ar. iij. q. iij. nullus. ff. de iudi. in his tribus. C. de eden. l. fi. ff. eo. l. j. in prin. ex̃ de ordine cog. c. ij. in prin. extra de elect. querelã. Non ergo sufficit dicere. conqueror ego. L. de quodã qui mihi tenet' in decem ℔. vel de fideiussoribꝫ qui interceſſerunt apud me ꝓ. L. vl' de. B. & incertũ est de q̃. B. conqueritur nisi forte digito ostendat'. vel aliter sic exprimat' vt de p̃sona constet. q̃d sufficere credo. ar. ff. si cer. peta. certus. ff. de condi. & demon. nominatim. Et nominatim exp̃mere interdũ expedit reo. cũ forte speret habere regressum contra aliũ de euict. vt p hoc euidẽter ostendere possit iudiciũ secum actũ & sniam contra se latam forte. extra de emp. & vendi. c. fina. Jn rescriptis tamẽ apostolicis plerunq; fit contrarium q̃n videlicet apponit' clausula illa quidã alij. vt extra de rescrip. pastoralis. §. j. & c. cũ multis. li. vj. Sed dic q̃ rescriptũ non est libellus ĩmo post rescripti p̃sentationẽ porriget' libellus. & psona sub p̃missa clausula cõtenta specificabit'. Nq; tñ rescriptũ habetur loco libelli. vt. j. §. nunc dicendũ. ℣si. ℣i. Item locum vbi actũ vel contractũ est debet libell'. continere vt. ff. de cen. formã. ij. q. viij. libellor. sed hoc nõ est apud multos in vsu. ¶ Diem quoq; qua offertur debet continere libell'. vt sciatur an. xx. dies effluxerũt. vt in prin. auc. offerat'. & in auct. de exhib. & intro. re. §. suscepto. extra de lib. obla. c. j. j. ℣. pri. ¶ Debet etiã cõtinere annum & mensem quo offertur. & nomen principis cui illa

ꝓincia ſubeſt. vt in ꝓe. l. libellor. C. de iudi. ꝓperādū in ꝓin. 7. §. j. 7 arg. C. de apo. pn. l. j. li. x. vt ꝑ hoc ſciat an trienniū quo perit inſtantia iudicij in ciuilib. vel biennium in criminalib effluxerit. vt in ꝓe. l. ꝓperandū. §. j. 7. C. vt intra cer. tem. cri. queſtio ter. l. fina. Et an interruptio ꝓſcriptōnis facta ſit. vt. C. de ꝑſcrip. xxx. an. ſi quis emptionis. 7. xvj. q. iij. §. poteſt. Sz licz hoc multi magne auctoritatis ſcripſerint. H. ſcz Roffr. in li. iur. can. ti. de li. accuſa. Tan. 7 Jo. de deo. in ꝑmis lib. quos in ſuis ordinib iudiciarijs poſuerūt. Z. vſus tamen quod dixi de die. anno. menſe. 7 conſule nō tenet. H. Idem Hoſti. in ſum. de lib. ob. §. iij. in fine. Idem Roffred. in libell. iuris ciuilis. ti. que debe. conti. li. Z. niſi in cauſa. H. quo ad tēpus oblati libelli. Ratio q̄ ſequit̄ ita ꝓcedit in criminali vt in ciuili. ſ tēpus cōtractus a tempore maleficij differūt. quia ꝓmū nō eſt neceſſe exꝓmi in libello. ſecundū ſic. Z. criminalis. vt dicam. j. de accuſa. in ꝓin. Nec ꝓe. ratio de die multū eſt efficax. nam dies dati 7 recepti libell. 7 alia huiuſmodi ſcribunt̄ per tabellionē vel ꝑ duas honeſtas ꝑſonas vbi nō eſt vſus. vt extra de ꝓoba. quoniam contra. Et iunge hic qđ eſt. j. §. ad huius ciuilis. ℣. item ſm. ¶ Generaliter em debet libellus cōtinere tria ſcz cauſam. obligationem. 7 actionē. In qualibet em̄ actione hec tria querunt̄. ſcz factū ſiue cauſa. vt emere. vendere 7 ſimilia. hec em̄ facti ſunt. vt. ff. de cur. fu. cōſilio. de boc. j. §. iuxta. ℣. ſed nunqd. Item obligatio ex illo facto deſcēdens. quia obligatio eſt iuris vinculū ꝛc. inſti. de ob. in ꝓin. tercio actio que ex obligatione tanq̄ a matre deſcendit. nam actio eſt ius perſequendi ꝛc. inſti. de act. in ꝓin. Ut autē res exemplo ſubiaceat ſic formabitur libellus. Forma. Coram vobis domine ꝑe. iudice vl̄ poteſtate. vel rectore. vel ſenaſcalco talis loci cōqueror vl̄ ꝓpono ego. H. de Ticio. vel contra Ticium qui mihi tenet̄ in decem. quia equū ſibi vendidi talis pili. ſub anno. M. cclxxx. die. ix. exeunte ianuario. ſedente vel ꝓſidente Clemē. papa. iiij. vl̄ tali impatore. vel rege. que decē mihi ſoluere indebite contradicit. quare peto ipſum Ticiū per vos mihi condēnari. 7 ꝑ vos cōpelli ad ſoluenda dicta decē. 7 cogendū fore ſententialiter condemnari. Sed qđ dixi de tempore 7 de ꝑſidente nō eſt hodie neceſſarium. vt ꝑdixi. ¶ Que autem ſint neceſſaria in libello nota. ff. de eden. l. j. rūſo. j. H. An agenti depoſiti ſufficiat formaſſe lib. ſup cōfeſſione depoſitarij. dicam. j. de depoſito. Z.

Utrū libell' ſit de ſubſtantia iudicij? Dicunt quidā vt Azo q̄ nō. xj. q. j. ſi quis cū clerico. extra de dol̄. 7 contu. ꝓut. Ber. 7 Innocē. iiij. contra 7 q̄ nō valet qđ fit comiſſo. ar. extra de ꝓoba. qm̄ contra. C. de lit. con. auc. offeratur. qđ eſt. iij. q. iij. §. ſpacium. extra de libell'. ob. c. j. ¶ Dicit etiā Azo. H. quē Roffre. ſeq̄tur rubrica. xvj. in fi. Z. 7 alij q̄ poteſt expreſſe remitti. C. li. xij. de ꝓinule. ſcholari. quotiens. ¶ in. 7 accur. H. vbi ſ dicat 7 vbi no. contrariū. vide remiſſ. quam in fine dabo ad clem. Z. dicunt q̄ tacite poteſt omitti ſed expreſſe non ſicut 7 iuramentū de calum. C. de iura. cal'. l. ij. §. ſz quia. ar. ff. de ꝓcura. filiusfamilias. §. veterani. exī de teſta. tuis. Unde ſi actor omiſerit dare libellum 7 poſt lit. con. petat reus. vel velit eum offerri nō eſt audiēdus cū hec ſit dilatoria. H. Sed ¶ in. contra in auc. offeratur. in fi. vbi tenet q̄ ſi non petat̄ tenet ꝓceſſus tamen qñ cunq̄ poſtea petatur offerri debet ſaltez vſq̄ ad teſtium ꝓductionē. tenet etiaz ibi q̄ poteſt libellus exꝑſſe remitti. 7 ſic intelligit auc. generaliter. in fine. C. de epiſco. 7 cleri. Sed alius eſt ſenſus alius finis. vt ibi etiā no. in vlti. glo. 7 vide. j. §. reſtat. añ fi. Z. ¶ Odof. H. 7 Jaco. bal. vt refert Alber. gal'. eo. ti. poſt ꝑn. Z. dicit q̄ expreſſe remitti poteſt ſed non tacite. C. de ſen. 7 inter. prolatam. Nam auc. dicit offeratur ei libellus. 7 ſic actor debet offerre libell'. licet non petatur. ar. ff. de lega. iij. fideicōmiſſa. §. ſi rem. Argu. tamen contra q̄ ſi poteſt expreſſe remitti ergo 7 tacite. ff. de feri. l. j. C. de tempo. appe. l. j. in fi. de boc. j. §. nunc dicendū. in. ℣. ir. Bal. ibi vide. 7. ff. de arbi. l. diem. §. coram. petitio non poteſt remitti quia ſine petitione non eſt ſup quo ſententia feratur. Z. Quarti dicunt q̄ nec tacite nec expreſſe remitti poteſt. tacite non ne videatur allegare q̄ ignorantiam aliquid fuiſſe omiſſum quā nemini ꝓtendere licet in ordine iuris omiſſo. in auct. colla. viij. vt in medio litis non fi. ſa. iuſ. §. fina. arg. ff. fami. herci. ſi filia in ꝓin. Item expreſſe non. vt in ꝓe. concor. 7 ſic dixit Baga fuiſſe iudicatū de conſilio Azo. 7 Hugo. H. vide plenius qđ no. in clem. de verbo. ſigni. ſepe. in glo. datur per boc 7 per Jo. de bla. plene ti. qualiter fredi. in vlti. colla. 7 per Ly. in auct. offeratur. in xj. q. Quomodo autem et ad quid expedit iudici actori 7 reo libell'. dari. ibi ſcilicet in Clemen. nota. §. verum in glo. ſecunda. Z.

Actor poſſit a proſecutione libelli deſiſtere videamus. 7 poteſt dici q̄ ſic re integra indiſtincte. C. vt ne. innui. age. vl̄ ac. co. per totū niſi iam reus per iudicē vel executorem ſit conuentus. quia tunc reo poſtulante neceſſe habet litem perficere. C. quō 7 quando iudex. auc. qui ſemel. quod plenius proſequere vt in ſum. do. mei. Hoſti. in ti. de lib. obla. §. vtq̄ poteſt. Bal. Actor non poteſt renūciare inſtantie inuito reo ſed petitioni vel liti 7 cauſe ſic. C. de pac. l. poſtq̄ liti. ℣ iudi. l. teſtitiſſe. ff. de vi 7 vi ar. l. cum fundus. §. fi. niſi rei interſit. vt no. ff. de rei vendi. l. vtiq̄. Emendare autē 7 mutare pōt addendo emendationē vel mutationem ante litis con. ſed poſt litis cont̄. licet cedere poſſit liti mote 7 formare de nouo aliam petitionē tñ nō pōt emēdare vel mutare circa libell'. primū. Item ſi rationabilis ſit emēdatio vel mutatio tñ damnat̄ in expenſis factis ꝓpter ſuā temeritatem. vt no. in. l. edita. niſi iuſta ratio eū excuſet. ff. de iudi. l. teſtitiſſe. de boc in. §. nunc oſtendam⁹. ℣. boc autē ſane ſic intellige. 7. ℣. Item taliter variās. Qui declarat ſe non dicit̄ emendare nec mutare. 7 ideo etiaz poſt lit. con. qñcunq̄ poteſt delarare. ff. de rei vendi. l. idē pomponius. §. fi. 7 j. ℣. iuxta. ℣ ſi. item libell'. conditional'. Item qui addit qualitatē que nō auget obligationē ſed modum ſolutionis moderat̄ non dicit̄ emendare vel mutare quia non eſt qualitas petitionis ſed eſt q̄litas ſolutionis. ff. de nora. l. in delictis. §. ſi detracta. ff. de re iudi. l. miles. §. decē. Z. Libellus aūt accuſatorius oblatus reuocari poteſt etiā poſt conuētionē ſine pena. ij. q. iij. ſi quē penituerit. 7. c. ſi quis iratus. ff. ad turpil'. queſitū ff. de in ius voca. libertus. tenet̄ tñ iniuriaꝝ libell'. porrigens quia infamauit eū cui porrexit. ff. de iniur. item qđ § ſi q̄s in libello. 7 boc ante inſcriptionē nā poſt nō pōt penitere niſi ex cauſa. iij. q. ij. paulū. extra de accuſa. licz C. de aboli. fallaciter. exī de elect. ſtatuim⁹. ad fi. 7 dic ſuper boc vt. j. §. pri. 7 ſup̄ de aboli.

Unc oſtēdam⁹ an libellus mutari poſſit vel emēdari. H. Eſt ſciendum q̄ dñs meus in legibus diſputauit queſtionē que incipit. vtq̄ actio. vbi queſiuit de tribus. ¶ An libell⁹ poſſit emēdari. ¶ An mutari. ¶ An actio cumulari. De vltima plene Dy. in regula. nullus pluribus. li. vj. cuius effectum. 7 regulas breuiter ibi poſui in ꝓin. De ſecūdo ipſe dñs meus ſic dixit q̄ mutare actionem ꝓpoſitā in libell'. 7 deſiſtere a prima olim licebat qñcunq̄ ante lit. con. ff. rē ra. ba. l. amplius. 7. C. de edē. l. edita. 7. C. vt nemi. agere. l. vna. hodie nō licet deſiſtere imm o habet neceſſe perſiſtere oblato libello 7 citato

reo.vt in auc. qui semel.C.quō 7 qñ iudex.nam contra actorem tergiuersari volentē inuenit illa auten. remedium vt ꝓcedatur ad sñiam. Ad hoc qđ dicit supꝫ.§. proxi.7.j.sequit. De primo dicebat q emēdare libellū minus petendo licet vsq; ad sñiam. nā si licet renūciare in totū ergo 7 in ꝑte.nā iura sunt ꝑmpta ad lites minuendas.C.de pac.postq; litig.7.ff.si cer.peta.quidā extimauerūt.augendo aūt licet vsq; ad lit.con.C.de eden. edita.post lit.con.non.nā tunc nouo libello est opus.ff. de iudi. nō potest. Non ob.ff.de peti.heredi.l.iiij.7.l.si quo tpe.vbi tpe lit.cō.reus pauca possidebat. 7 postea inuenit multa possidere.que oīa veniūt in condēnatione quia illud nō est ex emēdatione libell. ß ꝑpter primū libell.non emendatū qui fuerat vniuersalit conceptus eadē omnino esset rñsio in libell. generalit concepto in actionibus generalib.vt.C.de iudi.l.ij.de hoc.j.ℵ.pe. Circa hec duo mēbra non fuerūt plena ipsius verba q posui quia breuia. Scire debes q Roffre.de mutatione 7 emēdatione duas rubricas fecit.s.xxiiij.7.xxv.in q̄ busplene habet qđ sequit. Itē Odoffre. in additione sup summa de eden.q̄ incipit. Sed nunq̄d licz Hosti. in summa hui⁹ti.§.pe.Ly.sup.l.edita.in.vj.7.vij.qōne plene tractat hanc materiā. Pro cuius euidentia pnoscendū est qđ sit mutare libell.7 quid emēdare. De his antiq̄ Accur.7 Sy. Vinc.in.l.edita.7 Ly.in p̄di. p̄mis questionib.7 scripsi post Inno.eo.ti.c.ij.sup p̄n.secūde partis glo.7 in.l.edita.est vtrūq; verbū. Et vna littera habet quā emēdari vel mutari. Alia quā emēdare vl mutare. Et Alex. fatetur q secundā habebat dñs suus Azo in libro antiquo. Cōiter aūt dicūt q mutari est cū veteri actione sublata noua ꝓponit quasi ꝓprie sit mutare substantia remota in locū eius aliā subrogare.ff.de testi.heredes.§.si qđ.de bac.j.ℵ.tunc aūt ꝓprie.vbi ponitur vnū exemplū. Ponūt multi exemplū in actionibus vi bo.rap.7 furti in actionibus.l.aquil.7 arbo.fur. cesa. Emendare aūt quid sit dicit.j.ℵ.emendari. Sed alijs videtur q emendare sit defectū in forma supplere. exemplum in libello accusatorio nō erat locus.hoc erat viciū vel defectus libelli qđ nunc emēdo.7 hec emenda difficilis est p.l.libellor. Facilis aūt cum exp̄sseram domū Licij 7 est Semproñj. vel vere est Licij sed dederā confinia quor aliquod nūc emendo. vel posuerā diem quartā.nunc emendo quintā.7 merito possum quia ad diē non tenebar.vt ibi. Itē in ciuilib⁹ petebā rem in cuius confinijs errauī nunc emendare volo.petebā equū dixi eum balsanum pede dextro.emēdare volo sinistro. 7 hec emēdes q̄cunq; sunt ante sententiā quia sunt de qualitatib extrinsecis vel de q̄bus nō interest rei 7 quibus facile errat.facit.§.si detracta.de quo.j.7.ff.de tribu.quod in heredez.§.eligere. si vero de emendatione essentiali libell. vel circa ipsius substantiā scz rem petitā vel ipsius accessoria.vide quod seq̄tur 7 qđ distingnit in pre.vj.q.Ly.Z.7 quod p Azo.H.in fi.vj.rubrice de qua sup.Z.7.T. indistincte dicunt q ante litē ꝓte. mutari potest sive sit ibi clau.saluo iure addendi vel minuendi sive non.C.de eden.edita.insti.de act.§.si min⁹ ij.q.viij.libellorum.ff.de nova.in delictis.§.si detracta. post litem autē con.non.ff.de iudi.non potest.7.l.de q̄ re. Jaco. vero contra scz q nec ante lit.con. Accu. dixit q potest q̄cunq; anteq̄ sacramentū calum.sit prestitum.H.vel si tacite sit omissum vsq; ad tēpus quo iurare debuerat ꝑm Sy. Vincē.facit sup̄ de appe.§.qualiter.ℵ.sed pone q 7.ℵ.se.cū ibi additis. Vincen.autē H.de dila.c.iij.Z.7 Colūbus distinguūt quia in vniuersali actione in qua res non fuit ab initio specificata potest libellus mutari 7 emendari addendo vel detrahēdo.non dico actionem mutando.vt.ff.de peti.heredi.l. iiij.7.l.si quo tempore. Idē dicunt in generali.C.de iudi.licet.7.C.de tempo.app.l.fi. In singulari vero vsq; ad lit.conte.7 vsq; ad iuramentū de calum.post non.ß 7 alia interpellatōe opus est cū sit res alia q̄ non fuit petita nec sup ea iuratum.7 videt aliud in iudicium deduci.ff.de iudi.non potest.C.de tēpore.ap.l.fi.H. Satis miror de his verbis supposito q p̄mittitur specificationem ab initio non factam.dato iam esū q nouerit se in hereditate esse quod ignorabā.vel nō esse quod credebam quid ad rē vel quid ad libell.ꝓ hoc venit mutādū Idem dico in generali. Ly.aūt aliter opponit in.q.vj. de quo dixi in princi.§.si dicis emendare potest petendo partem qui petebat totū.sed hoc etiam in singulari. vt.j.ℵ.emendari. In casu cōuerso si petens partē vult petere totuz quia nouiter sibi ius accreuit non videtur posse per.l.non potest.ff.de iudi. Si vero ab initio cōpetebat sibi agere pro pluri vel pro toto hoc ꝓcederet quod dixi in pri.§.Z.exī de re iudi.abbate.li.vj. Do. Jo.dixit q licet mutare actionē dum tamen causa non mutet.ff.de iure iuran.duob.§.exceptio.7.§.colonus. mihi videtur q etiam ante lit.con.si reus sit iam p libellum cōuentus.edita sibi actione per iudicē vel executorem non potest amplius mutare reo contradicēte. 7 vt ꝓsequatur instante.C.quō 7 quādo iudex auc.qui semel.7 sic obtinuit. Si vero reus cōsentiat potest etiam post lit.con.mutari.7 sic intelligi potest per pre.l.edita. quē alʒ per pre.auc.est correcta. Prior autē opinio vera est ꝑm antiqua iura.l.edita. C Hec autez sic sane intellige quia si reus non vult q libellus mutet nihilominus aget ante lit.con.7 post mutabit libell.sed reus potest petere vt eum iudex absoluat ab actione iam intentata.ff.de iudi.de qua in p̄.§.si detracta.ff.de vi 7 vi ar. cuz fundus.§.fi.ff.de fideiusso.si dubitet. Sed videtur q etiā post lit.con.mutari possit.vt in pre.§.si detracta. vbi agens ante lit.con.contra dñm noxaliter potest p⁹ lit.con.agere insolidū si eum velit de scientia redarguere Sed dic q ibi non mutat actio sed qualitas condēnationis mutata.7 hoc idō quia sciuit sicut 7 alias nō mutatur actio sed qualitas rōnem mendacij.vt.ff.de fideiusso.si dubitet.hoc etiaz probat in p̄.l.cum fundū.§. fi.sed ibi non mutat actio sed aliud petitur.qđ licet ꝑm J. Vel dic q ibi fuit prioꝛi iudicio renunciatū.vel reus hoc voluit vt dictuz est. Sed quid si post lit.con.actor vult libell.mutare vidēs q errore petit sibi p̄si silentiū imponi.reus vero econtra petit a iudice vt pronunciet 7 videtur q debet ꝓnunciare nec libellus mutabit. vt in predi.auct. qui semel.7.C.de libe.cau.cum precum. Actor em̄ mutare volens suam turpitudinē allegat extra de appel.sollicitudinē. Item actore non ꝓbante ꝛc. vj.q.vlti.actor.extra de causa pos.7 ꝓprie cum ecclesia. Item que facta sunt ante lit.con.non spectant ad officium iudicis.ff.de edil.edi.ediles.tamen obtinuit incōtrarium.H.facit quod no.Ly.C.quō 7 quādo iudex in secunda opinione.7.x.q.Z.per iura que habes sup̄ de offi.iudi.§.deseruit.ver.ante lit.con. Item faciet libell.ꝛc.7.C.de iur.7 fac.igno. error.extra eo.c. fina.ff. eo.non fatetur.restitutis tamen reo expensis vt iam dicam. Nam 7 si super tali libello pronunciaretur. quod tamē fieri non potest posset actor offerre congruū iterato.extra de iudi.examinata.tunc autez proprie dicit mutari libell.si rem prius p aliquam actionem petitam nunc peto per aliam.vel si prius petij stichum nūc peto seium per aliam actionē. Sz de hac mutatione vltima hic non tractamus. tunc em̄ non mutatur libellus. sed aliud iudicium instituitur.quod bene licz si tamē actiones non sint cōtrarie.C.de eodicill.l.fi.C.de fur.l.j. 7 fi. 7.C.si ser.exte.se.emi.man.l.vnica.C.de pact. interēp. 7 ven.l.commissorie vel diuerse. licet non contrarie.ff. de tribu.contra heredem.§.eligere.ff.de.lega.ij.cum filius.§.varijs. Habet ergo locum mutatio quando ad idē competūt actiones.puta intētaui primo actionē exempto nunc volo intentare certi conditionē ad illam 7

eandē rē petendā. ¶ Porro libell⁹ appellatori⁹ muta-
ri pōt ne iuste penitudinis humanitatis amputet. C. de
appe. si quis libell. que. est. ij. q. vj. ꝛ hoc sine aduersarij
captione. ff. de condi. ob causam. si ideo pecuniā. ff. de
inter. act. de etate. §. fi. Quidā dicūt ꝙ vbi appellat ab
electione. vel puisione. vel postulatione. vel eaꝝ occa-
sione. vt ex de elect. statuim⁹. tali appellationi. que nihil
aliud est ꝙ citatio renūciari non pōt sicut nec citationi
renūciare ps altera posset. nisi vtraq; ps esset a dño pa
pa citata. qꝛ causa est cepta p citationez. ꝛ quo ad ptes
iurisditio forma. ex de offi. delega. gratū. ff. de regu. iur.
nemo. Alij dicūt ꝙ si res est integra. qꝛ nondū fecit ap-
pellatus expēsas nec iter arripuit. tūc pōt renūciare ap
pellans. secus si nō sit integra. ff. de condi. cau. da. si pe-
cunia. ꝛ ex de elec. in causis. ꝛ de appel. cōstitut⁹. j. ꝛ hoc
humanius est. ꝛ est hoc hodie exp̄ssum exquo est p̄sen-
tata appellatio superiori. vt in consti. Grego. x. de elect.
q̄uis. §. cetez. H. li. vj. ꝛ licet illa dare. spāliter loq̄tur
de appellationib⁹ interpositis in electionib⁹ epoꝝ vel su
periorꝝ vel in negocijs ipsaꝝ. tñ si lz in illis recedere an-
te p̄tationē pape factā fortius est in alijs. Sed in hoc
facere videt contra. qꝛ ibi vtriq; parti id concedit er-
go non licz soli appellanti. Sup quo vide qđ ibi no. in
glo. ꝙ hoc videt. Z. vbi dicemus de hoc. ¶ Posset tñ
rñderi ad. l. si pecuniā ꝛ ad decre. in causis. ꝙ loquūtur
in mandato vbi mādatoꝛ plus iuris habet in reuocatio
ne mādati q̄ mādatarius. aliud tñ est i appellatione seu
citatione ꝙ quā alteri contra alteꝝ ius equaliter q̄ritur
ꝛ que equaliter appellatū ꝛ appellātē astringit. ¶ Hoc
tamē scias ꝙ non semꝑ appellatio extraiudicialis est ci
tatio. qđ dic ꝑm papam vt extra de maio. ꝛ obe. dilecti.
¶ Libellus aūt accusatōis mutari pōt. de quo dic vt. s.
de accusa. §. ąnto. ꝛ sup̄. §. pri. Sed si aduersario con-
sentiente vel ꝑm p̄missas opiniones libellus ante lit. cō.
mutet vl aliquid addat vel detrahat reus habebit no-
uam dilationē ad deliberandū. vt in p̄. l. edita. in fine. ꝛ
in concoꝛ. se. ꝛ ad exceptiones dilatorias ꝓponendas.
quia aliud est iudicium mutata actione vel causa. C. ad
exhiben. l. iij. ff. iudi. sol. cum querebat. in fi. extra de de-
spon. impu. ad dissoluendū. quod verꝝ est nisi ex priori
libello potuerit instrui. ꝛ sic curia seruat. Itē taliter va
rians ꝛ mutans tenet aduersario ad interesse ꝛ expēsas
vt dixi. ꝛ probatur in p̄di. l. de etate. §. fi. ff. de iudi. eum
quē. ff. đ eden. vbi. §. his autē. Sed si leuis ꝛ modica sit
mutatio vel additio tunc nō habebit dilationē extra de
dila. p̄terea. Potuit aūt instrui si primo petij Stichū
actione depositi. nunc vero peto certi conditione quia
deposui. satis enim ex primo libello potuit instrui. vnde
nō obtinebit nouas inducias in actione mutata. vel si
primo egi cōtra te vi bo. rap. nunc autē ex eadē rapina
ago contra te furti nec manifesti. His em̄ casibus licet
mutetur actio nō tamē causa. Si vero vtrūq; mutetur
tunc habebit quia non plene potuit instrui. vt si primo
petij Pamphilū ex testamento nunc Ticiū peto certi
ꝓditione. ¶ Quid si declarat sed nō mutat rē vel actio
nem vel causam agēdi? Rñdeo non dabit ob hoc di-
latio cū ex primo libello potuerit instrui. vt in pre. c. pre
terea. ꝛ eo. ti. littere. Bal. autē dixit ꝙ nunq; reus no-
uas habebit inducias poterit tamen agere ad interesse.
vt in pre. l. vbi. ¶ Quid si suspenso petitorio intendat
quis possessoꝛium nunqđ restituet ad expensas? dic vt
sup̄ de expensis. §. j. ℣. xxx. H. si numez illum alius nu
merus sequeret congrua fuisset allegatio als allegari
debuit ꝙ sit suspensio. Z. Emendari autez vel coꝛrigi
bene potest libellus. ℣bi grā. petij ab initio. xx. nunc pe
to. xv. vel econuerso. hoc quidē possum ꝛ ante lit. con.
ꝛ post vsq; ad iuramentū de calum. maxime vbi aposi
ta est illa clausula. saluo iure addendi vel minuendi. vl
mutandi. vt extra de fide instru. inter dilectos. ꝓpe p̄n.
licet illa non sit multū necessaria ꝑut ibi no. H. In gl.
dicunt quidā. ꝛ omnino vide quod sup̄ ea dixi. Uber.
de bo. dicit. idem mihi char. vj. in fi. Sed vbi consuetu-
do foꝛi id habet consulunt illam poni. Z. Postea vero
non si plus velim petere. H. Dixit Uincen. in pre. de-
cre. inter. hoc verꝝ nisi dictum esset in libello. saluo iure
sup̄fluꝛ ꝛ ꝑm hoc procedit ꝑm eum. §. si minus. insti. de
act. ꝛ vide qđ ibi no. Z. Sed si minus sic quia in maio
ri quātitate minoꝛ p̄tinetur. ff. de reg. iur. ideo. ff. de ver
bo. obliga. l. j. §. antepe. H. vide qđ ibi dixi in prin. §.
Z. nisi dolo ab initio maioꝛē q̄ntitatem exp̄sserim. tunc
em̄ si petij ꝛ cautionez exegi cado a causa. vt. C. de plus
pe. l. vnica. extra eo. c. vnico. extra de rescrip. sedes. Si
vero cautionem non exegi puniꝛ in spoꝛtulis. insti. de
act. §. tripli. ¶ Alij vero distinguūt. H. vt Dama. q.
j. eo. ti. Z. inter vniuersalia ꝛ singularia iudicia. vt iaz
dixi. qđ dic ꝑm papā. vt ex de libel. oblat. c. j. H. Qđ
tñ scripsi in decre. ij. eo. ti. sup̄ secunda parte glo. q̄ ma-
teriam istā tractat. Z. ¶ Sed cuz debeat reus interro
gari p quā p̄te res possideat vel hereditatē. vt. ff. de in-
terroga. act. qui interrogatur. ꝛ. l. qui seruū. §. in iure. ꝛ
hoc habeat fieri post datū libellum ꝛ post editā actio-
nem. vt. ff. eo. l. j. in prin. ꝛ. l. de etate. §. ij. ¶ Quero quō
actoꝛ formabit libellū prius q̄z sciat quid ꝛ an totum vel
partem petere debeat? Rñdeo petet rem in libello ad-
iecta prędi. clausula. saluo iure addendi. vel minuendi.
vel coꝛrigendi. Et post habita rñsione si sit libello con-
traria emendabit ꝑm Uin. H. qui hoc no. de lit. conꝛ.
c. vno. Z. Et in hoc pōt esse vtilis illa clausula vt ad-
mittatur libellus incertus cuz ea. ff. quoꝝ lega. l. j. §. qđ
autē. ꝛ etiā in alio. vt. j. de causa poss. ꝛ ꝓpie. §. nunc di-
cendum. ꝓpe prin. Uel dic ꝙ interrogationes p̄cedent
libell. oblationē. de hoc sup̄ đ interro. §. j. ℣si. ꝑ nunq̄d
H. Et vide qđ ibi scripsi. Et placet dictū Bui. quod
ibi posui. Bal. Item quō foꝛmetur libellus si reus ne-
get se possidere? Dic vt nota. in auc. de trien. ꝛ se. §. pe.
colla. iij. in glo. oꝛdina. multū nota. Et intellectū notat
Bal. ꝛ de intellectu. l. idē pōponi. in fi. vide sup̄ de iura
men. calū. ℣si. ille q̄ negat. Z.

An nūc videndū est de effectu libelli. H. de quo latius Roffre. rubꝛica. xxvj. Z. Est autez eius effectus vt ꝑm ipsius formā sentētia dictetur. vt sup̄ in prin. huius ti. Item ꝓpetuat actionē annalem qđ princeps ad illū rescribit. C. qđ li. p̄n. ob lit. con. facit. l. j. ꝛ. ij. secus si alij iudici offeratur. ff. de act. ꝛ obliga cōstōnibus. Itē facit rē litigiosam secuta denūciatione. C. de litig. auc. litigio sa. extra vt lite pen. ꝙ totū. H. dic vt in clemē. eo. ti. cū lite. Z. xj. q. j. quia res. Item interrūpit p̄scriptionem etiam si nullam causam vel saltē vnam ex omnib⁹ contī-
net. C. de p̄scrip. xxx. vel. xl. an. sicut in rem. C. de anna.
excep. si ex multis. xvj. q. iij. §. potest. Itez alius effectus
sup̄. §. pri. ℣. mihi videtur. Itē alius. iij. q. iij. §. spaciuz
℣si. offeratur.

Hinc vidēdum est in quib⁹ casibus libellus offerat vel non. H. de quo Roffr. rubꝛica. xvj. plenius Jaco. de bla. in prin. sui operis. ti. q̄liter fiat editio. Item Jaco. bal. formauit de hoc opusculum qđ incipit. Laudabile aduocato ꝛ officio. vbi enumerat ꝛ ꝓsequitur. xviij. ta
les casus quib⁹ libellus nō offertur, quos infra signabo.
Z. Distingue ergo tēpoꝛa ꝛ concoꝛdabūt scripture.
ij. q. j. si peccauerit. Jure em̄ antiquo non erat regulari
ter libellus in ciuilib⁹ causis necessarius. ar. ff. de eden. l.
j. §. edere. ꝛ. §. eum quoq;. nisi in conuētione illustrium
p̄sonarum. vt. C. de dig. quotiēs. li. xij. ꝛ de prin. agen.
in rebus. l. fi. eo. li. C. de consistoꝛianis ꝛ ministerianis. l.
fi. ꝓpe prin. ¶ In criminalibus vero sic. quia erat inscri-
ptio necessaria siue esset priuatum. siue publicū. sicut ꝛ

hoc hodie regulariter obtinet. vt dixi sup̄ de accusatore. §. j. ℣. sed nunq̄d. ¶ Hodie vero regulariter etiā in ciuilib⁹ offertur. ij. q. j. statut. 7. iij. q. iij. offeratur 7 auc. libell'. quas habes. C. de lit. con. 7 generaliter ꝑm Jo. de deo. H. cauill'. li. ij. ante fi. Z. vbicunq̄ interuenit est 7 non. extra de simo. licet hely. qđ sic intelligo. quia aut petitur libellus. 7 tunc obtinet qđ statim dixi extra eo. c. j. aut nō petitur. 7 tunc si nō detur nō nocet 7 valet ꝓcessus. ar. extra de re iudi. alb̄ericus. 7. c. sicut tenor 7 de dol'. 7 contu. put. Judex tñ nihilomin⁹ debet petitionē in scriptis redigere 7 rñsionē. extra de ꝓba. quoniam. 7 hoc maxime ꝑm eos qui dicunt q̄ tacite posset omitti. vt sup̄. §. vtrū. nec est contra. ij. q. j. in primis. in fine. q̄ illud loquit' in criminali. verūtamē vtrūq̄ qñq̄ fallit. H. de his scripsi post Inno. 7 Hosti. eo. ti. c. j. per que adiut⁹ fuit ꝑ auctor. 7 ꝓ Roffr. 7 ꝓ Jo. de bla. 7 Jaco. bal. vbi sup̄. Z. ¶ Primo si de plano 7 sine figura iudicij agitur. quia tunc nō est libellus necessarius. ext' de accusa. olim. C. de naufra. l. fi. 7 de sta. mo. ea que. §. qđ si sup̄ de inquisi. §. nunc tractem⁹. ℣. quid igit' si in. ℣. vincen. ¶ Secundo qñ agitur in modū inq̄sitionis aliquo denūciante. extra de testa. cuz olim. q̄uis capitula tunc sint edenda. extra de accusa. qualit'. ij. §. debet. qđ dic vt in prędi. §. nunc tractemus. ℣. cum igit'. ibi. ꝑ certe salua. 7 seq. Quidā tñ contra. si vero aliquis denunciauit aliquez 7 ille hoc. H. Jstud boc. 7 illud eam. qđ ponit in. ℣. statim allega. impedit intellectū. vide quod ibi dicam. Z. negat necessarius est libell⁹. vt. j. §. iuxta. ℣. item si denūciatio. In ipsa vero denūciatione nō est necessarius libellus. vt sup̄ de denūcia. §. j. ad fi. ¶ Papa dixit q̄ in omni causa ciuili 7 criminalis inq̄sitionis. H. que fit altero denunciante. vt sup̄ ꝑm Hosti. Z. 7 denunciationis vtilis 7 necessarius est libellus vt sciat reus an cedat vel contendat. vt in pre. auc. offerat'. Et breuiter. H. ꝑm eū in p̄. decre. j. vbi scripsi in prin. magne glo. Z. vbicunq̄ agitur inter partes. nisi lex dicat dandū non esse. in auc. de exhiben. 7 intro. re. §. sancim⁹ 7 extra de libell'. obla. c. j. vnde in interdictis est necessarius libellus. quia inter duo dantur. ¶ Tercio si causa sit vilis. quia modice summe. vel si sit viliū ꝑsonaꝝ. H. Jstud ꝑsonaꝝ non est in tex. §. sit tibi. Jtē non ē disiunctiua vel que sup̄ponitur sed est ibi copula 7 ꝓpter qđ ponit ibi glo. duas lec. scz q̄ littera ponit duos casus. Alia q̄ vnum tm̄ exponēdo vilium scz rex. ¶ Hec multū plixe ꝓsequitur Jaco. bal. vbi sup̄ sub tercio casu sicut est hic in numero. Z. vt int' pauperes vel rusticos. vel agricultores. inopes vel huiusmodi. vt. C. de incest. nup. l. humilē. 7 in auc. de manda p̄nci. §. sit tibi. colla. iij. 7 de q̄stor. coll'. vj. C. de sen. ex peri. reci. auc. nisi. H. vbi de h̄. Z. Vilis aūt est minor duobus aureis. ff. đ dol'. si quis oleū. in fi. 7 l. seq. Juspiciat ergo iudex qualitatez ꝑsonaꝝ 7 cause. ff. de transact. cuz hi. §. ꝑsonaꝝ. ext' qđ metus causa. c. fi. ff. de vsu. 7 ha. plenum. §. j. eius em̄ arbitrio hoc relinquo. H. omnes in hoc cōcordant. Z. qđ non est determinatū. ff. de iure delib. l. j. extra de offi. dele. de causis. vel loci cōsuetudo seruet'. xj. di. cōsuetudinis extra de cōsuetu. c. pe. ¶ Hoc etiā casu partes mutuo sibi remittere possunt vt sine scriptis agatur 7 pronuncietur. vt. C. de priuil'. scholar. quotiens. §. sed si tal' li. xij. ff. de re iudi. si cōuenerit. ff. de fer. l. j. supra de sent'. §. iuxta. ℣. item non valet. j. ℣. ix. ¶ Quarto. H. Jste fuit primus Jac. bal'. vbi sup̄. Z. si ep̄us cognoscit de causa ciuili int' clericos sibi non subiectos. in auc. vt clerici apud ꝓpri. epi. con. in prin. colla. vj. 7. xj. q. j. si q̄s cū clerico. 7. l. quicunq̄ litem. Sed quicqđ alq̄ notent ego illud intelligo in minoribus causis. vt supra. ℣. si. iij. ar. ext' de proba. quoniā contra. ¶ Sed nunq̄d in primis tribus casibus p̄dictis dabitur libellus contra delega. Dicunt quidā q̄ non. 7 premissa intelligunt' vbi coram ordinario agitur. Contra. credo cum cadē sit ratio vtrobiq̄. vnde 7 idem ius esse debet. extra de consti. transla. to. H. Idem dixi post Innocē. in pre. c. j. de casu ꝓpri. Z. ¶ Quinto quādo eps audit accusationē iudicis fugientis ne reddat rationē qui captus est. in auc. vt iudi. sine quoq̄ suffra. §. necessitatez. colla. ij. ℣. xxvij. ¶ Sexto vbi agitur de beneficio auctoritate apostolica obtinendo. nā tunc littera apostolica potest esse loco libell'. nec iudex habet necesse alium libellum recipere. ar. C. de execu. rei iudi. si vt ꝓponis. extra de prebē. cum secundum. §. fi. 7. c. fina. 7. c. dilectus. j. 7. ij. 7 de rescrip. ad aures. qđ dic ꝑm do. me. vt no. in sum. de excep. §. 7 quādo sub. §. huiusmodi de dilatoriis. ℣. quid si quis. Et vide in reptorio in ti. de libell'. obla. ℣. an detur. Et idem est quādo petitur cōfirmatio. nec aliquis aduersarius apparet. Idem etiā sup̄ exceptionib⁹ contra electum oppositis. que dic ꝑm papā put no. extra de elec. dudum. ij. H. vbi post prin. scripsi sup̄ ℣. contra electum. Z. ¶ Septimo si agatur de minus canonice obtentis sine dyocesani conscientia. xvj. q. vij. nullus. extra de institu. c. iij. 7 de excess. prela. ad aures. vel si agatur de diutina vacatione vel alijs grauaminib⁹ ecclesiaꝝ. que dioceſanus ex officio suo habet corrigere quādo 7 ipse ex officio procedit extra vt ec. benefic. c. vnico. 7 de preben. de monachis. 7. c. graue. x. q. j. regēda. ꝑm dominū meum. ¶ Octauo. H. vt dixi supra de offi. iudi. §. postremo. super. ℣. quinto dicamus. in fi. De tractatu Jo. fa. soli sumpsit Guil'. in parte būc. ℣. si. 7. ℣. infra. xxv. Z. vbicunq̄ de plano iudicis officium expeditur ꝑm Accur. 7 Roffre. 7 dominū meū. quod exemplifica ꝑm eum. vt in summa de libell'. obla. §. vtrum libellus. ℣. idē vbicunq̄ quia iudicis officiū non est actio. vt. ff. de mino. qđ si. §. fina. 7 pro eis facit. ff. de excu. tu. excusare. ff. de offi. ꝓconsul'. nec quicq̄. §. plano. Ego dico sup̄ hoc q̄ aut ꝓpono aliquid iudici in modū denunciationis qđ spectat ad eius officium dicēs. Domine iudex talia fiūt in terra vestra. vel ad officiū vestrum ptinet hoc punire. 7 hec sine libello audiunt'. C. de accusa. ea. iij. q. iij. §. aliquando. extra de offi. ordi. c. j. j̄. ℣. xl. 7 seq. ¶ Si vero ꝓpono officiū iudicis in modū actionis vt mihi subueniatur in alterius preiudiciū tunc necessarius est libellus. extra de offi. iudi. c. fina. iij. q. iij. offeratur. 7 dic de hoc vt. j̄. de restitu. in inte. in prin. 7 supra de offi. iudi. §. incidenter. ℣. sed querit'. 7 predicta exemplifica. vt eo. ti. §. j. in quo tractatu hunc articulū inuenies pluries tactū. vel dic q̄ aut postulat' aliquid a solo iudice ex mero officio 7 libertate sui officij. 7 tūc non datur libellus. 7 idē in. xj. interrogationib⁹ que fiunt ante litis con. Aut petitur aliquid dari vel fieri vel factū rescindi ab aduersario. 7 super hoc iudicis officium implorat'. 7 tūc refert an illud officiū intentet' in modū agendi an in modū excipiendi. vel etiaz replicandi. an vero q̄ seruiat actioni principalit' intentate primo casu in modū agendi dandus est libellus quia loco actionis habet'. ff. de act. 7 obliga. actionis verbo. extra de offi. iudi. c. j. In secūdo casu non est dandus libellus. ff. de inoffi. testa. pōponius. §. filius. ff. đ mino. vez. §. fina. ff. ex qui. cau. ma. necnō. §. fina. Nec etiam in tercio. vt. ff. de mino. si a patre. ff. de iureiur. nam postea. §. si minore. q̄ in his duob⁹ casibus non intētatur loco actionis. Si autē intentat' quia deseruiat actioni intentate. dicit Uber. de bo. H. In libello suo vbi tractat de iudicis officio in prin. Z. q̄ si sit tale officiū q̄ deseruiat actioni intentate. tūc non est necessarius libellus. vt de hoc habet'. C. deposi. si deposita. ff. de edil'. edi. edūles. §. item sciendum. ff. de aqua plu. ar. si tercius. §. officium. 7 sup̄ de offi. iudi. §. deseruit actioni. vbi agitur vt cautio interponatur et tunc non est dandus libellus. Aut vt in integrū restitutio detur. 7 tunc potest dari libellus ex scriptura ad eternam rei memoriā. Et vt facilius per eam probetur. vt. C. de testi. iubemus. §. fina. ff. de pigno. contrabit'. Et breui-

ter qñ in inte.resti.p act.ꝓponitur.puta cũ ꝓncipaliter postulatur ꝺesiderat libell'.7 lit.conte.extra ꝺe offi.indi.c.fi.Bal.officiũ iudicis potest absq; libel. implorari ad p̃parationẽ cause.no.ff.ꝺe interro.ac.in rubrica item sup incidenti 7 emergenti.ff.ꝺe peti.here.l.plane.7.l.fi. Item ad ꝺecisionẽ cause extraordinarie.l.nec quicq̃.§.ꝺe plano.ff.ꝺe offi.ꝓconsul.et leg. Item ad ꝺecreti interpositionẽ.C.ꝺe feri.l.actus.ff.ꝺe bo.poss.l.iij.§.pe. Item ad cause executionẽ.ff.ꝺe iudi.l.si prętor.in fi. Item ad sue iurisditionis tuitionẽ.ff.ne vis fiat ei.si quis missuꝫ.§.nũc videndũ. vide.j.ꝯ.xxiij.7.ꝯ.xxv. Z.Nono si ptes in hoc cõsentiũt 7 se arbitrio et oñimo de volũtati iudicis supponant.vt.C.ꝺe priuile. scholar.quotiens.in fine.li.xj.C. ꝺe tem.app.l.fi.in fi. 7.C.ꝺe epi.7 cle.auc.generaliter in fi.ibi.lis ex cõsensu ꝛc.7 sup̃.ꝯ.iij.7 hoc ꝑm Jaco.Bal. H. qui reqrit q pactũ sit exp̃ssum vbi sup̃ in suo secũ ꝺo casu. Et scias q licet p̃cise ipe hoc teneat dicit tñ q auc. generalit. sup̃ pri.alle. ad ꝑ nõ facit. Sup quo vide qꝺ ibi no. in glo.fi.7 hoc intelliges.j.§.pri.ante fi. Z.7 Accur. 7 Roffre. H.rubrica.xvj.in fi. Z.7 alios.nõ em̃ ẽ piculũ in remissione libel.sicut iuramẽti ꝺe calũ.C.ꝺe iuramẽ.ca.l.ij.§.ꝑ q. Sed ꝓtra cũ libel.sit ꝺe substãtia. vt.s.§.vtq.vbi ꝺe hoc. H.7 ibi in fi. remisi ad no.in cle. Z.et in alijs que no.extra ꝺe offi.ꝺeleg. ꝺe causis. Sed cũ possit quis etiã toti liti cedere satis potest vt ꝺe plano ꝓcedatur cõcedere 7 sine libello ac solẽnita te 7 figura iudicij sive extraordinarie.ar.ij.q.vj.si q̃s libellos. Et sic intelligit ꝺictum illor̃ q ꝺicũt q pacto potest remitti vt sine libel.procedat'. vbi aũt agit' ordinarie ꝑm formã iuris 7 ꝑm iudiciariũ ordinẽ nõ põt hoc pacto remitti cũ sit ꝺe substantia.extra ꝺe offi.delega.cũ sup̃.7 sic intelligitur ꝺictũ eor̃ qui cõtrariã tenent sententiã.nõ em̃ ꝺictari potest sententia.vbi petitio nõ apparet. H.Fateor ꝑ sine libel.oblatõne posset petitio in actis scribi.vt in clem̃.ꝺe verbo. sig.sepe. post prin.7.ꝯ.vers.7 facit quod no.j.§.proxi.in fi. Z. extra ꝺe simo.licet.hoc ꝓsequere vt in summa ꝺo.me. ꝺe libel.obla.§.vtq libellus. H.Ad materiã facit qꝺ ꝺe lit.conte.no.supra ꝺe sent.prola.§.iuxta.ꝯ.quid si ꝺe partiũ.7 faciũt ad q̃stionẽ q̃ plene tractat Jaco.ꝺe bel.C.ꝺe pigno.l.creditores. In solutõne contrarior̃ ꝺe creditore q̃ pactus ẽ q sua auctoritate possessionẽ ingredi possit sine iudicꝫ auctoritate an sit offerend9 libellus. Et tenet q sic si possessor vocatus resistat. dicendo creditori solutũ vel aliquid simile.fatetur tñ licentiã ꝺataꝫ possessore nõ vacato valere.ibi vide. Z. Decimo si in causa matrimoniali ex officio ꝓcedatur.extra ꝺe testi.alber icus.licet aliter posset intelligi. H.vt no.ꝺe re iudi.c.vlt.li.vj.in q̃nta glo. Z.7.ij.q. j.legũ. Undecimo cũ tutor accusat.C.q̃ accusa.nõ pos.l.ij.7 cũ se excusat.ff. ꝺe excu.tut.scire.§. oportet. Duodecimo cuꝫ miles colonus efficit'.C.loca.l.fi. Tredecimo in accusatione apostasie.C.ꝺe apost.l. apostataꝫ.qꝺ nõ placet. Decimoquarto in accusatione false charte 7 falsi testis coram iudice ꝓducti.nã 7 ibi iudex sine accusatore punit'.C.ꝺe ꝓba.l.penl'.C.ꝺe testi.nullũ.7.j.ver.xix. Decimoquinto in notorijs in quib̃ ex officio ꝓceditur.ff.ꝺe sup.lega.l.ij.extra ꝺe iureiur.ad nr̃am.iij.ij.q.j.ꝺe manifesta.extra ꝺe fi. p̃by. qm̃.7 ꝺ accusa.euidentia.C.ꝺe accusa.ea.q̃ ẽ.iij.q.iiij. §.aliqñ.ꝺe hoc.j.ꝺe noto.cri. §.j.7.§. iam nõ notorio. ver.petrus ꝺe sam. Decimosexto in accusatõe false monete.C.ꝺe fal.mone.l.j. vbi dicit' q accusator habet immunitatẽ.ꝑ.expone.s.inscriptionis. Alij dicunt idest pene 7 melius. Decimoseptimo in crimine suspecti tutoris.ff.ꝺe suspec.tuto.l.ij.§.non tm̃. Decimooctauo in oñib̃ criminib̃ vbi quis sine accusatore ꝺãnatur.vt in crimine lenocinij.ff.ꝺe adult.l.ij. §.si quis in publico. Sed ibi in modũ exceptionis fuit oppositũ. vnde libellus nõ fuit necessarius licet pena fuisset imposita sicut al's cõtingit in crimine calũ.vbi iudex sine accusatore põt tempe sententie penã infligere.vt.C.ꝺe calũ.l.j.7 ad hoc facit extra ꝺe elec.p inquisitionẽ. In q̃b aũt criminib̃ sine accusatore ꝓcedi potest no.extra vt eccle.benefi.vt nostr. Decimonono.ꝑm Pe.in crimine falsi etiã incidenter moto.C.ꝺe fal.vbi Jo.contra.quia ibi nõ incidenter ꝑ ꝓncipaliter agebat' ꝺe falso. H. omnino vide qꝺ scripsi sup̃ ꝺe proba.§.j.sup.ꝯ.ix. Z.Alij ꝺicũt q si iudex ꝓcedit ex officio tũc nõ est necessarius libellus. ꝑ si appareat.accusator tũc sic.C.ꝺe iudeis.l.ne quis.ff.fini.regũ. si irruptione. Vicesimo vbicũq; mulier admittitur ad accusandũ.C.q̃ accusa.nõ poss.ꝺe crimine. qꝺ dic vt sup̃ ꝺe accusatore.ꝯ.item q et mulier. Alij contra. Vicesimo primo si sit ꝺe cõsuetudine q non ꝺet' ꝺe certa re.nõ ꝺabitur.C.ꝺe priuile.scholari.l.fi.li.xij.C. li.eo.ꝺe auro coro.l.j.7 ꝺe primicerio.l.ij.in fi. H.Ad has leges quas allegauit Jaco.Bal.in suo q̃rto membro ipe addit.§.ex nõ scripto.j'.all'.C.ꝺe testa.testamẽto.7.l.fi.ꝺe iure fis.l.pe.ꝺe excu.mu.l.maximaꝫ.ꝺe metalla.l.ij.li.xj.ꝺe ꝑpo.sa.scri.l.vnicuiq;.7 ꝺe iure publ. l.publici li.xij.ꝺe erro.7 trãsla.mi.anno.l.j.7 ꝺe diuer. offi.7 appar.eor̃.l.pe.li.xij. Z.Si em̃ pacto remitti potest.vt sup̃.ver.ix.7 ar.insti.ꝺe iure na.gen.7 ciui. §.ex nõ scripto.ergo 7 ꝺe consuetudine ꝑm ea que no.C.q̃ sit lon.cõsue.l.j. H. ꝑm Roffre.qui subdit. 7 sic non peccãt multuꝫ prouincie in q̃b libellus nõ ꝺatur.hec vbi supra rubrica.xvj.in fi. Z. Vicesimo secũꝺo qñ duo se cõtendũt eandem rem possidere 7 q̃libet vadit ad possessionẽ 7 ex indignatione nõ vult libellũ offerre ꝺicẽs iudici ꝺet altera pars. tũc em̃ cũ iudex ꝺebeat occurrere ne ad arma ꝓueniãt.vt.ff.ꝺe vsufr.eq̃ssimã responso.j.sine libell'.receptis testib̃ adiudicabit possessionez clarius ꝓbanti.7 vetabit aliũ sibi vim facere quominus libere re illa vtatur.ar.ff.ꝺe lib.can.liberis. §.fi.ibi enim nullus offert libellũ. Bal.quãꝺo partes armis non legib̃ certãt iudex ex officio ꝓhibet ne ad possessionez accedatur.vt hic per Guil'.summatim tñ inquirit.quis possideat sine aliq̃ libello.ff.ꝺe libe.can. l.liber.§.fi.quod si iudici liquet ꝓhibet alteri parti ne accedat ad possessionẽ sed agat si vult.ff. ꝺe off.ꝓcu. ces.l.fi.7 ar.ff.ꝺe oper.no.nũci.l.si prius. Z.als autem vbi agitur ꝺe possessione ꝺandus est libellus.vt.j'. ver. xxvj. Sed si ꝓpter p̃missam causam iudex interdicat ne ptes accedant ad possessionẽ 7 post altera pars petit illud reuocari nõ audiet' sine libello ꝑm Jaco.bal.7 sic obtinuit.imo si sñia sine libello ferat' nõ tenet.C.ꝺe sen.7 interlo.om.iudi.l.prolatam.ij.q.vj.§.diffinitiua ꝺe hoc supra ꝺe poss.7 peti.§.j.in fi. H.pe.ver.est illi9 §.7 incipit in summa. Ad vtriusq; intellectuꝫ scias q super quadam questione que fuit bonoñ.inter certos nobiles 7 quãdam vniuersitatẽ super quodaꝫ nemore habetur quedã cõmendabilis disputatio inter Ja. Bal.pro parte nobiliũ 7 Baga.pro parte vniuersitatis. Cuius thema fuit q ꝺñ quelibet pars pararet amicos 7 arma ad occupandũ nemus 7 ad incidendũ rector ciuitatis hoc scito sub grauib̃ penis vtriq; parti ꝓhibuit accessuꝫ ad nemus.pars vtraq; corã ꝓdicto rectore cõparuit ꝺicens ex ꝓcepto illo qꝺ reuocari petebat sibi factam iniuriam cum possideret neuter tamen contra aliũ voluit ꝺare libelluꝫ ne actor ꝺiceret'. vt in pre.ver.pe.ꝺ̃. Precepit rector q q̃libet pars ꝺaret capitula que probare volebat. quelibet ꝺedit sup̃ dominio 7 possessione recepta fuerunt capitula solum super possessione quam sola pars nobilium probauit. fuit acerrima disputatio inter pre.doc. an sine libello valerent attestatõnes.7 posset ferri sententia sup̃ possessorio. Ja.ꝺicebat q sic ꝺicẽs ꝺ̃dum libellũ si petatur ad instar iuramenti calũ. ꝺe quo hodie ꝺe iura.ca.

c.j.§.j.li.vj.7 qđ ibi nota.inducebat.l.ita đemũ.C.đe p cur.cũ sua materia. Item q fauore litigantiuz inuenta fuit libell'.datio.đe hoc supra.§. vtz. Allegabat fortiꝰ q natura cause nõ requirebat libel. cũ nobiles nullum vocari fecerint probans hoc.p.l.liberis.§.fi.ff. đe libe. cau. Item quia q̃stio vilis 7 đe momẽtanea possessione in qua nõ appellatur.C.đe mo.po.l.vna facit.C. vñ vi l.momentanee.poterat sine libello procedi.đe hoc supꝛ ꝛ.iij.7 infra.xxvj. Item in interdictis possessorijs nõ requiritur solennitas.C. đe inter.l.fi. Item si causa talis fuisset q̃ requireret libel.hic nõ fuerat necessarius.quia capitula ꝓducta satis cõtinebãt intentionẽ nobilium. qđ sufficit.ff. đe edẽ.l.j.§.j. Ad ꝓtrariũ allegabat auc. offeratur. Item si minor vult vendere p̃diuz cũ libello debet hoc petere.C. đe p̃di.mino.l.minoꝛ. Item in bonorũ possessione datur libellus.đe quo satis.j. đe testa. §.sequit'.ergo 7 hic ad.l.liberis respõdebãt falsum esse q ibi ꝓcederet' extraordinarie 7 sine libello.immo ꝓcedebatur via ordinaria. Jaco. ad auc. offerat' dicebat rñsum quia loq̃tur in eo qui reũ facit ad iudiciũ vocari qđ hic nõ fuit.ad.l.minoꝛ.q đe alio libel.req̃ritur.Ꝟ intelligas p.§.iij.s̃.eo.Qđ dicebat' đe bonoꝛ possessione negabat q ibi esset ordinariũ iudiciũ. q̃ si tale essz seruus pupillus mulier nõ admitteret'. q̃ tamẽ admittũtur.ff. đe bo.posse.l.seruus.7.l.pe.Ad id qđ dicebãt in.l.liberis procedi iure ordinario q̃rebat ab eis quo iure rñderunt q interdicto vtrobi.qđ Ja.negauit dicẽs q vtrobi in mobilibꝰ nõ potest esse maioris potẽtie q̃ vti possidetis in immobilibꝰ.sunt em̃ equata interdicta vel aliorum potestas.ff.vtrobi.l.j.7 insti.đe interdic.§. vtrobi.sed interdictũ vti possidetis nõ datur ꝓ iuribꝰ q̃ iura nõ possidẽtur.ff.đe acquir.re.domi.l.seruus.§. incorꝓales.7 illud nõ datur possidenti.ff. vti possi. l.j. §.igit'.7.§.retinende.7.§.interdictũ ergo cuz.l.liberis đe iuribꝰ loquat' rñsio nõ procedit. Ad hoc respondit Baga. q dabit' actio in factũ vel iudicis officiũ dixit q dabit' quasi vtrobi.allega.ff. đe serui.quotiens.ff.si serui.ven.si cui.§.aristo.Rñ. Jaco.illud vez si possessionis questio fuisset principalis 7 in modũ agendi.sed hic erat modus excipiendi cõtra p̃ceptũ qđ erat nobili huic iniuriosum turbans eis possessionis priuate cõmodũ. Per p̃dicta colligo Ja.Bal.quem alle.auctor intellexisse q̃ p̃ceptuz factũ est in fauorem vnius partis pars cui factũ erat peteret reuocari.sed in suis terminis vr̃ sensisse ꝓtrariũ. Z. 7 ꝑm papam extra đe ꝓbat'. in p̃sentia. H. vbi scripsi in glo.nota.qđ licet.post p̃n. Z. C Uicesimotercio.q̃ missus in possessionẽ auctoritate iudicis nõ admittit' ad eam.potest em̃ implorare iudicis auxiliuz extraordinarie vt militari manu in possessione inducat'.vt.ff.ne vis fiat ei qui in poss.miss. est.l.iij.rñ.j.ff.đe rei ven.qui restituere. p̃ter alia remedia que no.extra vt lit.nõ conte.tue.vt supra đe primo 7 secũdo đecre.§.iam đe effectu.ꝟ.7 nota. Idem videt' si cõfirmatus vel inuestitus đe aliqua ecclesia ꝓhibet' possessionẽ nanciscì.extra đe appe.cõstitutus.7 đe ꝓces. p̃ben.post electionẽ. Idem etiã videtur si petatur sententia executioni mãdari manu militari alꝰ em̃ nõ esset litiũ finis.7 finis vniꝰ litis esset principiũ alterius. vt.j. ꝟ.xxv. Item etiã ꝑm papam in causis mere spũalibꝰ.vt extra đe do.7 cõtu.c.j. H. nõ probat ad quod inducitur.est tñ vez in casibꝰ đecre.dispendiosam. đe iudi. in cle. Z. C Uicesimoquarto q̃ agitur cõtra ascripticiũ fugitiuũ.C. đe agrico.7 cen.si coloni.li.xj. H. ibi dicit tex.q bonefidei possessori oportet celeri reformatione succurri. sed si necessarius esset libellus nõ eẽt celer ꝑm Jo. đe bla.intelligit' tamẽ cũ ille nõ negat fugã. vel cuz est notoria. Z. licet papa dicat ꝓtra. H. in pre. đecre. j. đe libel. obla. vt ibi scripsi post prin. magne glo. ꝟ. sed 7 ꝑm. Z. Et idẽ dicũt q̃dam in alijs seruis fugitiuis vt tũc sine libel.causa iudicis officio expediatur. vt. C. đe ser.fugi.requirendi.7.l.quicunq̃.et.l.cum seruum.qđ credo esse vez vbi constat đe fuga.sed negant se alicuius esse seruos.nõ tamen dicunt se fuisse in possessione libertatis.secus si fuga negetur 7 se dicant in possess.libertatis.ff. đe libe.cau.ordinata.7 facit.C. đe prescrip. xxx.an.si quis emptionis. Inquisitio autem vbi fugitiuus sit bene fit vel impetratur in domo vl' p̃dio alieno sine libel.ff. đe ser.fugi.l.j.7.l.diuus. C Uicesimoquinto. H. vide quod dixi supra ver. viij. Z. quando agitur actõne in factũ que ex re iudicata đescendit. đe qua habetur. C. đe re.credi.actori. que als iudicati dicitur. vt.ff. đe re iudi.l.miles.7.C. đe vsu.re iudi.l.fi. ꝑm Pe. 7 hoc probãt quia non đebent lites ex litibꝰ oriri. C. đe fruc.7 lit.expen.terminato. C. đe re.credi.si quis. extra đe verbo.sig.cũ olim. Idem dicit dominus. B. H. dicebat Jo.fasoli q fuerat preceptor suus. Z. quia hec est alterius nature q̃ cetere in quibꝰ summaria cognitio req̃ritur. Hec em̃ actio non est in iudicio examinãda vel terminãda sed est executioni mãdanda cum parata sit ne parata dicatur. H. sed parata non erit executio si đetur libellus ꝓpter spaciũ.xx.diez.si fiat cõtestatio 7 alia solẽnia seruẽtur. Z. vt.ff. đe mino.l.minor xxv.an.cui fideicõmissum. C. đe execu.re.iu. si cansam. ff.eo.l.iij.§.si ex cõuentione.in qua iudex nil aliud inspicere đebet nisi an sit iudicatũ.ff. đe iudi.si ꝓtor. H. pro hoc dicto facit.ij.q.j. sicut vbi đe hoc q archydia. 7 đe peni.di.j.adam. Z. Sed Jaco.cõtra.vt.C. đe lit. contesta.auc.offeratur.7 in auc.libell'.et hoc siue petatur cõtra reum vel in eius bonis executio actione in factum siue iudicis officio. His enim duobus modis petitur. C. đe iudi.ꝓrandum.§.sin autem reus.ff. đe re iudi.a diuo. C. đe exe.re.iudi.l.pe.7 supra đe sent.excõ. §.breuiter. Idem etiaz dicit Alber.papien̄.cũ sit actio nec inueniatur is casus exceptus a iure ꝑm ea que no. supra đe offi.iudi.§.postremo.ver.v.et facit.ff. đe peti. heredi.item veniũt.§.cum p̃dirimus. Mar. đe pha.dicit q executio fit iudicis officio cũ in facto consistat et summaria fit ibi cognitio.nec đebet iudicis sed executoris partes assumere.vnde ꝑm eum nec actio in ea đebet ꝓponi.nec lit.contesta.fieri.quia sic lis fieret ex lite. vt supra. Unde nec đebet libellus offerri.arg.ff.ne vis fiat ei qui in poss.miss.est.l. si quis missum.ff. đe relig.si quis sepulchꝛ.ff. đe offi.proconsul.legat.nec quicq̃.§. đe plano.que proseq̃re vt in p̃alle.§.breuiter. H. 7 facit eo.ti.§.sequitur.ver.quid si sententia.in fi.7 idem tenet Bui. đe suza. vbi supra ponens đe hoc specialẽ rubricam ante finem operis. Inducit q ab executore nõ appellatur.C.quo.appe.non reci.l. ab executore. Item pre.l.si pretor. Item pre.l.satis aperte.C. đe fal. Itez q contraria opinio đocet mentiri contra id.ff. đe tribu.illud.§.pe.in fi. Dicit tamẽ q in quaternis not'.bene faciet iudex scribi q victor petit executionẽ sentẽtie summatim fieri.ff. đe re iudi.a diuo.§.si super. facit qđ no. j.§.priori.in fi.7 quod dixi supra.ver.ix.ante fi.7 quod scripsi đe libell'.obla.c.j.ad fi.magne glo.ver.melius tamen.7 đe resti.spo. cũ ad sedem.super.ij.glo. Z. Ego dico q cum petitur iudicis officio fieri executio sentẽtie in bonis tũc cõtra certam personam nil petitur quare ab initio non est libellus necessarius.ff. đe mino.l.minor.xxv.an.ibi.ad iniciũ ꝛc. sed si contra condemnatũ petitur 7 reus se opponat dicẽs sententiã nullam. H. đe hoc.j.ver.pe. Z. vel executionẽ non faciendaz.qđ potest.vt.ff. đe iudi.si pretor.§.marcellus.7 petat libellum credo q sit offerendus. H. mens Azo. distinxit vt auctor in primo membro inducens eandẽ.l. addensid procedere siue coram iudice proferẽte siue coram alio cui cõmiserit petatur executio. Inducit đe foro cõpe. postulasti.7 eo.ti.romana.li.vj.ꝟ. sed tunc.et.l.a diuo pio.§.j.ff. đe re iudi.offeretur. ergo sententia ꝓ libell'. illi mero executori.alle.l.j.C. đe re iudi. 7 que scripli đe

elec.dudũ.ij.sup.ℵ.contestationẽ. Jn secũdo etiã mẽbro cõcordat auctori subdens q vbi nõ petatur libellus ab opponẽte nõ erit necesse offerre. Sed vt supra dixi sufficiet vt simpler petitio scripto vel verbo cum actis inserta. facit clem. sepe de ver. sig. §. j. et quod ibi no. ad fi. magne gl. 7. §. vez. Jnducit etiã ad p. q̃ no. supra de offi. iudi. § postremo. ℵ. q̃nto dicamus. Fuit etiã alia q̃stio an possit fieri executio sentẽtie die feriato. de q̃ aliq̃d scripsi de iudi. c. fi. sup vl. gl. post Ain. 7 Pbi. 7 de hoc p archydia. ij. q. j. sicut. Jpe ℵo distinxit inter mãdatũ qđ facit iudex de exeq̃ndo sentẽtiaz 7 ipam nudã facti executionẽ q̃ fit ex tali mãdato. pmũ dixit regulariter fieri non posse p iura q̃ feriis seruari pcipiũt. xv. q. iiij. placita. v. q. ij. c. j. eẍ de feri. c. vl. C. e. omes. 7 l. fi. 7 maxime q̃ executio requirit causę cognitionẽ. C. si p tra ius vel vti. publi. 7 si nõ cognitio cau. xxv. q. ij. de re iudi. de cetero. de fal. sup eo. ff. de iudi. si p tor. C. de execu. re. iudi. l. ordo. regulariter dixit ppt casus exceptos de q̃b vide. s̃. de feri. §. ij. ver. potro. 7 se. Secũdo casu distinctionis subdistinguit inter nudam actualẽ executionẽ facti q̃ in ciuilib fit p executorem 7 illã q̃ fit in criminalib primaz in feriis fauore hominũ inductis vel repẽtinis dixit fieri posse cum sit nudus minister. alle. de ap. nouit. secus in feriis solẽnibus ob honorẽ dei nisi res esset subito peritura vl̃ immineret aiaz piculũ. vt in de cre. fi. de feri. Jn criminalib ℵo dicit executionẽ fieri in feriis repẽtinis vel fauore hominũ introductis. p. c. sicut. ij. q. j. de peni. di. j. adã. secus de diebs solennib ad honorẽ dei 7 sanctoz p. c. placita. p de cre. j. e. ti. 7 p. l. fi. C. e. ti. nisi esset publicus latro vel nocturnus populator agrorũ. vt scripsi post Hosti. eo. ti. de feri. c. j. super. ℵ. ad mortem. Z. C Uicesimosexto cũ de possessione litigat q̃cunq̃ mõ 7 hoc ppter sui vtilitatẽ vt. §. ℵ. iij.. C. vñ vi. mometa nec. q̃ nec appellat tũc. C. si de mometa. po. fue. appe. l. j. 7 ij. q. vj. §. sunt q̃z. ℵ. si de possessione. eẍ d cau. pos. 7 ppie. c. j. q̃ solennitas interdictoz ex q̃b petebatur mometaria possessio est sublata. insti. de interdic. §. fi. Sed ibi de veteri solẽnitate q̃ sublata ẽ. C. de forma. l. ij. Ego dico p tra quocũq̃ mõ agat de ea. ar. eẍ de testi. significauerũt. ij. vt. j. ℵ. xxij. C Uicesimoseptimo cũ quis iudex dicat aliquẽ eẽ de sua iurisditione. 7 debere sibi sicut alij subditi obedire. id em ex offo sine licentia expedit. ff. ad municipa. de iure. in pn. C. de decur. in generali. pm quosdã. Jdẽ etiã dicũt in his q̃ recedũt ab officijs si agit vt ad ea redeãt. C. de epi. 7 cle. si qui curiales. Sed in p̃dictis teneas cõtra si tñ predicti nõ referrẽt qõem tũc aliud esset. s̃. ℵ. v. C Uicesimooctauo cũ quis ex edicto diui adriani vl̃ ex cõstitutione iustiniani. q̃ est. C. de edic. diui adri. tol. l. fi. petit se mitti in possessionẽ. neminẽ em vocat in iudiciũ ß a iudice petit bonoz possessio. hereditatis. ar. ff. de fide instru. in re. 7 ff. de offi. pconsul. nec quicq̃. §. nisi decretũ. 7 hec no. Azo. ff. de iureiuran. l. j. Si ℵo aliquis ei opponat se 7 petat q̃ ille intentionẽ suam in scriptis p̃ferat iudex põt illuz ad hoc cogere. H. De eq̃tate secus de rigore cũ nullus ad iudiciũ vocet. 7 auc. offeratur. C. de lit. cõtest. fuit sumpta de corpe. de exhi. re. ß m Jo. de bla. Z. licet hic nõ sit libellus ß quasi ar. ff. de interro. act. q̃ interrogat. ff. de iure delibe. aristo. respõso. j. Uber. de bo. dixit q̃ si petat libellus semper dandus ẽ in quocũq̃ casu qđ sustineri põt vt det loco petitionis sine solẽnitate vt sup ea iudex deliberet. vt no. s̃. de off. iudi. ordi. §. incidẽter. v. ß q̃rit. ar. C. de re iudi. gesta. C. ne lit. pen. l. ij. Alber papi. ℵo dixit in pmisso casu q̃ dãdus ẽ libellus ad iudicis instructõez cũ ipe habeat sentẽtiam ferre 7 formabit sicut no. j. de testa. §. seq̃tur. in fine. Jn interdicto ℵo quoz bonoz necessarius ẽ libellus. q̃ inter duos dat. 7 ibi vn⁹ agit cõtra aliũ. C Uicesimonono q̃n petit testamẽtũ aperiri. hoc em ex officio extra ordinẽ 7 sine dilatione expedit. vt. C. de appe. reci. l. fi. pm quosdaz. Jaco. dixit. H. 7 Jo. de bla. vbi supra q̃ si peto aperi testm̃ quod ẽ penes me vez ẽ qđ p̃dixi. vt. C. quẽadmodum testa. ape. l. j. Si ℵo qđ ẽ penes aliũ qui p̃trouersiã nõ facit idẽ vt p̃idem. ff. eo. l. ij. §. fi. q̃ si cõtrouersiam facit q̃ negat penes se esse tũc ẽ libellus necessarius 7 recurrit ad interdictũ de tabu. exhib. in quo sicut 7 in quolibet interdicto necessarius ẽ libellus. vt in p̃ri. l. ij. 7. j. ℵ. ß si petitur. in fi. Jdem si aliã cõtrouersiã facit. vt q̃ dicit nõ interesse petentis. vel ex alia cã nõ esse aperiẽdũ nõ tamẽ negat penes se esse. 7 tũc etiã iurabitur. ff. e. l. pupillarẽ. 7. ff. ad exhi. thezaur⁹. q̃n petit carboniana bonoz possessio. vel cũ mulier noie vẽtris se petit mitti in possessionẽ. quia tũc nihil petitur ab alio dari vel fieri. nullus etiã in iudiciũ vocat. ar. in p̃. auc. offerat. ff. de lega. p̃. bon. possess. cõtra tab. pe. l. filiũ. §. si quis. Si ℵo quis se opponit necessarius ẽ. ff. de car. edi. l. ij. §. cause. 7. §. due. ff. ven. in po. mit. l. j. §. si ea. Jdẽ etiã dici potest in ea que datur gratia litis agnoscẽde. de q̃ habes. ff. de inoffi. te. postbumus. 7. l. si quis in stituta. Jdem etiã dici potest pm antiqua iura in omnib bonoz possessioni. que ius tribuũt vbi nullus ẽ cõtradictor q̃is dentur cum cause cognitione. vt de bo. poss. l. ij. §. si causa. 7. ff. quis ordo in bo. possess. ser. l. ij. §. dies. vnde quia ibi nulli paratur p̃iudiciũ. 7 cõtradictor non existat nõ est libellus necessarius. vt in p̃. l. filium. §. si quis. secus si paretur p̃iudiciũ. 7 cõtradictor existat. ff. de bo. possess. contra tabu. cũ emancipatus. als in. l. si duob. §. iulianus. hodie tamẽ cuz in bo. possess. ius tribuentib sola agnitio etiã sine petitione vel decreto sufficiat. vt. C. qui admit. ad bo. po. l. fi. nõ videtur libellus necessarius. Fallit tamẽ hoc in bo. poss. cõtra tabu. vt in p̃e. l. cum emancipatus. hoc vlterius legistis relinq̃mus disputandũ. H. hoc dixit quia Ja. Bal. 7 Jo. de bla. quoz sunt verba p̃cedentia adhuc multũ instabant in his. Bal. dic q̃ in bo. poss. cõtra tabu. non est necessarius libellus. vt no. in. l. fi. C. de cur. furio. in glo. ordin. Z. Trigesimo sed nũquid in querela inoffi. testa. est necessarius libellus videt q̃ sic cuz contra heredem p̃ponatur. ff. de inoffi. testa. nã 7 si. §. fi. 7. l. si instituta. §. de officio. 7. C. eo. l. j. 7. l. si heredem 7. l. cũ duob. p̃terea lex vocat eam acc. C. eo. neptẽ. 7. l. contra maiorem. 7. l. fratres. 7. l. liberi. vnde videt dandus sicut 7 in actionib. 7 lex dicit heredem vincere filiuz ergo inter eos fuit lis. ff. de lega. ij. cum filius. responso. j. C. de inoffi. testa. cuz duob. Jaco. dicit q̃ sic 7 offeretur heredi. 7 maxime pm eos qui dicũt q̃ p eam petitur hereditas. ff. eo. qui de inoffi. §. j. quod tamen idem Jaco. negat. Alij dicũt non esse necessariuz libell. quia per eam non petit quis aliq̃d sibi dari vl̃ fieri ab alio sed dicit tm̃ contra testamentum. vñ si heres se opponat tũc iudex potest facere q̃ detur in scriptis 7 exemplũ p̃rebeatur heredi. Sed si petitur caueri de legato vel fideicõmiss. soluẽdo nũquid est necessarius libellus. ar. q̃ sic. vt insti. de pe. te. liti. §. itez aduersus. xxj. q. iiij. neq̃ decennij. extra vt eccle. benefi. c. vnico. Ar. contra. C. vt in poss. le. vel fideicõ. l. j. quia hoc officio iudicis expeditur. ff. de act. 7 obliga. actionis. 7 summarie. ff. ad exhi. l. iij. §. sciendũ. Sed dic q̃ nõ dabitur solennis libellus sed summaria petitio. vt. j. §. p̃ri. ad fi. vt sup ea iudex deliberet. vt. ff. vt le. seu fideicom. no. ca. l. j. §. si ad fiscuz. 7. l. seq. et. l. hec stipulatõ. ff. vt in posses. lega. vel fideicom l. j. §. fi. 7. l. ij. per totũ. sicut fit in renũciatione epoz. vij. q. j. qualiter. et. c. q̃uis. 7. §. ecce bis. Sed si p̃oponitur offi. iudicis p tabulis testamẽti exhibendus est ar. q̃ libellus sit admittẽdus. ff. de tab. exhi. l. j. ad finẽ. ff. quẽadmoduz testa. ap. l. ij. Sed dic vt iam dixi. s̃. ℵ. xxix. C Quid si petũtur alimenta. dicũt quidaz q̃ si petũtur officõ iudicis

non offertur libellus. Si ꝙo iure actionis tũc sic.ff. de de his qui sui vel alie.iuris sunt.l.fi iudex.ff.de offi.pco consul.l.nec quicq̃.§.de plano.ff.de libe.agnos.si q̃s a liberis.§.si vel parens.Alij.H.s.Alber.gal.cuius fuit iste ꝙ.de lit.contes.ꝙ.§ nũquid si.vide qđ scripsi.s.de ap.§.in quib⁹.ꝙ.§ nũquid qñ.Z.contra quia regulariter in qualibet causa libellus offertur.vt in auc.offeratur.Sed in primo casu fit summaria cognitio in secũdo nõ ꝑm eos.¶Quid si petitur vt executor voluntatem testatoris exequatur.de hoc supra de edi.instru. §.nũc ꝙo.ver.q̃ritur autẽ.¶Sed nũquid dandus est libellus qñ petitur vt heres rogatus adeat hereditatẽ qđ fieri potest.vt dixi.s.de offi.iudi.§.j.ꝙ.item imploratur vt cogat.z quidẽ nõ videtur dandus ꝓpter modicũ effectũ.ff.ad treb.quia poterat.C.de sent.ex peri. reci.auc.nisi.Ubert.de bona.cõtra ar.iij.q.iij.offerat. Bal.ille qui renũciauit libell' non eo nititur.C.de iure vocat.impetran.l.ij.Z.¶Tricesimoprimo qñ agitur de eo qđ factũ est in loco publico.H.nemine ꝓhibente. Z.qui est in ciuitate.nã de illo nõ haberet locũ interdictum ne quid in lo.publi.fi.qđ factũ ẽ tollat'.z tũc non recurritur ad ius ordinariũ sed absq̃ libello expedietur. vt.ff.ne quid in lo.pu.l.si quis.§.neminẽ.Alij cõtra ponetur ꝑm eos illud interdictum vtiliter nõ directe qz ꝙba deficiũt.ar.ff.eo.l.ij.circa prin.z.§.hoc interdictũ. ex eadem causa.ff.de iurisdi.om.iudi.si quis id quod. ff.si qua.pau.fe.di.l.pe.Tercij dicũt q ibi iudi.offi.imploratur z libellus offertur.z iure ordi.agitur licet aliqñ secus.primũ verius.¶Tricesimosecundo cũ postulatur cautio damni infecti ꝑm quosdam z hoc qz desiderat celeritatem.vt.ff.de dam.infec.l.j.z qz iudicis officio expeditur.vt.ff.eo.l.iiij.§.hoc aũt iudicio. Alij ꝛ ff.eo.l.iiij.§.toties.z.l.prętor ait.rñso.j.z.l.qui bonã.§. qui damnũ.z.§.antepe.z.fi.z.l.in causę.C.de lit.cont. auc.offerat'.per quas leges dicit Jaco.q cuz petit' iudicis officio est necessarius libellus.ff.de excusa.tuto. l.scire oportet. Ad hoc facit quia nomĩe actionis hec cautio continetur.vt.ff.de act.z obliga.l.actionis.z in actione dandus est.vt in ꝑ.auc.offeratur. Alij dicunt q petitur actione in factum.ff.eo.ꝑtor.in prin.Dicas ad saluãdas opiniones q dabitur quasi libellus i dest petitio.nec dabit' nisi modica dilatio.ff.de re iudi.l.ij. Inno.papa dicit.H.eo.t.c.j.Z.q quãdo implorat' iudicis officiũ quia petitur cõfirmatio electionis vl' alicui quem mitti in possessionẽ ex edicto diui adriani vl' nomine vẽtris vl' ex carbo.vel dari sibi bonoꝝ poss.vl' testamentum aperiri vl' ex interdicto ne quid fiat in loco publico.de quib⁹ ꝑmissum ẽ z similib⁹.z cõtra neminez agitur.nec etiã in libell'.aliqđ tangitur nõ est libell⁹ necessarius si nullus est cõtradictor.quia nec est cui offeratur.ar.in ꝑ.auc.offerat'.Si ꝙo aliquis sit contradictor dabitur ei libellus.vt extra de elec.dudũ. extra de testa.cũ olim.ff.de ap.reci.l.fi.ff.quemadmodũ te. ape. l.ij.§.fi.z.C.eo.l.j.z.C.de edi.di.adri.tol.l.fi.z.s.de inquisi.§.nũc tractemus.ꝙ.in summa.Missio aũt que fit ex primo decreto fit sine libello.vt.j.ꝙ.xlv.quia fit officio iudicis seruiente actioni.licet nõdum ꝓposite ꝑ ponende.vel quia ẽ ad defensionẽ sue iurisditionis cõtra cõtumaciã que est notoria.H.nimis late locutus est auctor quia etiã nõ veniẽs posset esse nõ contumax extra de re iudi.cũ bertholdus.de resti.in inte. ex litteris.forsan intellexit de notorio ꝓsumptõnis.Z.z in notoriis nõ est libellus necessarius.vt.s.ꝙ.xv.¶Sed nũ quid in noui operis nũciatione offertur libellus.z quidem non videtur cum fiat verbo vel ꝑ iactum lapilli.z in absentia ꝑtis etiam si fiat per ꝑtorem vel eius denũciationẽ vel interdictũ.vt.ff.de no.oper.nũci.de pupil. §.nũciare.z.§.meminisse.In ꝓsecutione ꝙo renũciationis qñ.s.petitur remissio nũciationis z in aliis exit necessarius libellus.H.hoc dictũ z istud plene ꝓsequitur Jaco.de bla.vbi.s.nã vt dicit si is cui facta ẽ nũciatio offert satisdationẽ de demoliendo si ꝛc.nihilomin⁹ denũciantẽ si resistit tenet' ꝑ tres mẽses expectare volentẽ ꝑbare iuris sui ꝓiudiciuz.C.de edi.pri.l.fi.z de no.oper. nũcia.c.fi.habebit ꝑ necesse libellũ offerre in quo sui ꝓiudicij cãm exꝑmat.ex diuersis eñ causis fit denũciatõ ff.de no.oper.nũcia.l.j.§.nũciatio.z.§.seq.et si diceret nũcians se possidere locum vbi edificat' posset intẽtare vti possi.z ecõuerso passus nũciationẽ si possidet idem poterit intẽtare.ff.vti possi.si duo.§.itẽ videam⁹.z.§. se.z.§.interdũ.Si ꝙo nũciãs innitit' ꝓprietati aget negatoria.ff.si ser.ven.l.ij.Si iure seruitutis. puta altius nõ tollendi dicat si sibi esse ius denũciãdi aget confessoria. ff.de no.ope.nũcia.in ꝓuinciali.§.si ego.z si ser. ven.si eo loco.in his dãdus erit libellus.lz in denũciatione nõ det'.Item si denũciatione spreta is cui denũciatũ ẽ edificat ordinario iure aget' ad demolitionẽ z dabit' libellus.ff.de no.oper.nũci.l.ꝓtor.Opinio aũt q hic seq̃tur in multis locis seruat' maxime illo capite quo nũciãs ꝑbat suũ ꝓiudiciũ vt excludat satisdationẽ.z qđ sequit' sic inducũt.quod speciale ẽ in quibusdã q nũciare nõ ꝓnt ꝑ hnt recurrere ad ordinarias actiones.ergo q denũciare possunt nõ habẽt ad illas recurrere.sed hoc verum a principio ꝑ possunt sibi ꝓuidere ꝑ nũciationem qđ illi nõ possunt.Z.licet' quidã hoc negent dicentes q potest eã quasi extra ordinẽ exercere qz nõ ꝓponitur actio vel interdictũ.nã ꝑm eos q̃dam sunt qui nũciare nõ ꝓnt sed ad actiones ordinarias recurrũt.vt.ff.e.l.j. §.fi.z.l.ij.¶Tricesimotercio secũduz quosdam in illis casib⁹ in quib⁹ summaria cognitio req̃ritur.q speciales z plures sunt quos ꝓsequi z dic de hac materia vt no. supꝝ de off.iudi.§.postremo.ꝙ.iij.z.ꝙ.v.Quid de actione ad exhibendũ.de hoc etiã ibi no.¶Tricesimoq̃rto in impetrãda restitutione qua impetrata cõpetit rescissoria ꝑm quosdã.qđ dic vt.j.de in integ.resti.§.j.in prin.z supra de offi.ordi.iudi.§.incidẽter.ꝙ.sed q̃rit'. ¶Tricesimoquinto ꝑm quosdã.H.Ubi.vide de offi.iudi.§.j.ꝙ.§ q̃ritur.Z.cũ agitur inter ꝓtem z filiũ de patria potestate vel supꝝ obsequijs ꝓstãdis vel inter patronũ z libertũ.vt.ff.de offi.pcõsu.nec quicq̃.§.de plano.hec eñ iudicis officio expediũtur.vt no.supꝝ de off. iudi.§.j.ꝙ.si ꝙo.z seq.Dic q si filius vel libertus est in possessione libertatis.z supꝝ hoc ꝓuocatur ad iudiciuz a patre vel patrono dandus ẽ libellus al's nõ posset de iusticia discerni.plene ad hoc facit quod no.supra ver. xxiij.¶Tricesimosexto.z.xxxvij.q̃ petitur dari tutor pupillo vel curator minor.xxv.anno.Item q̃ petitur alicui interdici tanq̃ ꝓdigo suoꝝ bonoꝝ administratio vt supra de offi.ordi.iudi.§.j.ꝙ.porro si.ibi item q̃ petitur.¶Tricesimooctauo q̃ officiũ iudicis qđ actõni detrahit imploratꝰ.qđ dicvt supra de offi.ordi.iudi.§. detrahit.nisi in illis casib⁹ in q̃b⁹ non est necessaria litis cõtestatio quos dic vt ibi.¶Tricesimonono cum vir intra.xl.dies vtiles accusat vxorem iure mariti.C.de adulte.iure mariti.z.l.q̃uis.¶Quadragesimo in criminib⁹ que ꝑ officiales denũciãtur.C.de accusa.ea que iiij.q.iiij.§.aliquãdo.z supꝝ de accusa.§.j.in fi.z supꝝ ver. viij.¶Quadragesimoprimo in crimine abigeatus.vt C.de abig.l.vnica.q̃ est in ꝑ.§.aliq̃.quidam tamen dicũt in proxime dictis trib⁹ casib⁹ libellũ dandũ primuz. hec ꝓbantur per.l.ff.de adulte.miles.§.seraginta.sed in pre.l.ff.ad turpil.ab accusatione.§.nũciatores.Licet eñ prima iura dicunt in illis crimin⁹ procedi sine solenni accusatione scilicet sine solenni inscriptione et hmõi non tamen negant q̃n tunc sit dandus libellus. ¶Quadragesimosecundo in leuib⁹ crimin⁹.vt.ff.de accusa.leuia.Sz q̃ sunt leuia.Respõdeo crimẽ abigeatus de quo iam dixi furta domestica furta modica.et ꝑm quosdaz leuis iniuria verbo illata.Sed qđ ibi dicitur de plano intellige idest summarie quasi dicerz sine

magna inquisitione legis.i.iudice nō sedente ꝑ tribunali licet em̃ de plano cognoscat nihilomin⁹ libell⁹ recipiet. vt in p̃.§.sexaginta. de hoc sup̃. de offi.ordi.iudi. §.fi.ver.iij. ¶ Vtr̃ in causis criminalib⁹ sit libellus necessarius.dixi sup̃ de accusa.§.qualiter ad fi.⁊ supra in prin. ¶ Quadragesimotercio si xp̃ianus accuset cum iudea cōtra russe vel ecōuerso.C. de iudeis.ne q̃s.xxviij. q.j. caueat. ¶ Quadragesimoquarto quotiens aliq̃s de necessitate iuris ꝓsequit̃ accusationē.vt.ff. ō his q̃. vt indig.l. tutor̃em.sicut heres q̃ tenet̃ vindicare necē defuncti. Sed certe in p̄dictis legib⁹ nō dr̃ q̃ nō detur libellus ß q̃ nō inscribitur cū subscriptione vñ libellus admittetur. ¶ Quadragesimoquinto quādo petit̃ q̃s possessionē rer̃ petit̃r vel etiā ꝑ modo debiti declarati ꝓpter ꝓtumaciā aduersar̃ nisi quis velit illū offerre. vt sup̃ ℣.xxxiij.⁊ sup̃ de secūdo decreto.§. nūc dicam⁹. ver.ß qualiter.⁊.j. de eo qui mit.in poss.cau.rei seruan. H. in prin. de hoc etiā supra de offi.iudi.§. postremo. ℣.tercō dicēdū. Z. Et idē ē si is cui ē decreta possessio nō admittatur vt ibi. ¶ Quadragesimosexto vbi petitur declaratio seu interp̃tatio alicui⁹ clausule obscure vel ambigue ex officio supior̃is. ꝓut no. ꝑm papam extra de ver.sig.in his.⁊.c.olim tibi ⁊ hoc allegabat̃ in causa abbatis montis maior̃is et hospitalario⁹ sancti antonij.vt no.supra de iura.calū.§.seq̃tur.℣. q̃d tibi. ¶ Quadragesimoseptimo.in preiudiciali q̃stione.q̃d dic vt.j. de or̃.cog. ¶ Quadragesimooctauo ꝑm q̃sdā q̃ agitur de conditione alicuius curie astricti.vt.C. de epi.⁊ cle.si q̃s curialis.⁊.l.di. designata.⁊.c.seq. Dic tm̃ cōtra vt li.xj. C. de decu. generalis. H. ꝑm Jo. de bla. vbi supra in fi. Z. supra ver.xxiij. ¶ Quadragesimo nono vbi agitur de naue submersa agitur de plano ⁊ le nato velo.C.li.xj. de naufra.l. de submersis. Sed illud correctū est ꝑm quosdam. H. vt ibi no. Z. Alij ℣o illud aliter intelligunt. ¶ Quinquagesimo vbi petūtur expense.q̃d dic vt supra de expensis.§.fi.℣.fi. ¶ Generaliter aūt libellus non offertur in casib⁹ in quib⁹ testes recipiūtur lit. non contes. quos habes supra de teste.§. nūc tractemus.nec in illis in quib⁹ audientia denegat̃. quos habes supra de appella.§.in quib⁹.℣.xxxij.xxxiij. di.in nomine.et hoc in sum. Azo. de eden.§.sin autem. ¶ Sed nūquid in causa appellationis est offerēdus libellus. Rñdeo in appellatione extra iudiciū nō est dubiū ꝑm quosdā quia est offerendus cū sit tm̃ prouocatio ad causam. vt extra de appe.cū sit romana. seu citatio. vt extra de elec.statuimus li.vj. In appellatione ℣o q̃ fit in iudicio dicūt Vin.⁊ Jnno.iij. q̃ nec libellus ē necessarius nec litis ꝓtestatio exquo facta est in principio litis maxime vbi ꝓceditur ex eisdem actis.in auc. de his qui ingre. ad appe.§. voluimus. C. de temp.appel.l. fi.§.illud.extra de appe. ꝑ tuas.quia causa appellatiōis est eadem cū p̃cipali.ij.q.vj.§. post secūdū Jo. Bar. Ber.⁊ do.me. Hosti. dicūt contra. H. pro quib⁹ multum facit de iura.calū.c.ij. in prin.vj.li. Z. extra de testamē. rainaldus. H. ibi in.§. dilectus. in prima glo. et sup ea.⁊ in canone statim alle. vide de hoc. Z.ij.q.vj. si quis in quacūq;. Alij ℣o aliter dicūt. vt supra de sen. §. iuxta. ℣. sed si causa. Do. Cle. fons iuris papa precepit nobis auditor̃ib⁹ q̃ in appellatōnib⁹ que a grauami ne ante sententiā interponūtur libellu⁹ nō reciperemus vt finis litib⁹ imponeret̃. extra de do. et con. finem.⁊ de resti. spo. frequens. C. de iudi. ꝓperandū. vt sic saluetur prior̃ opinio. In appellationib⁹ ℣o a sentētia sic vt secūda sustineretnr.⁊ sic seruamus. ⁊ ꝑm hūc intellectu⁹ pñt iura cōtraria concordari. H. eq̃ concordarentur opiniones cōuertendo q̃d plus placet. vt scripsi in prece. decre. rainaldus. ver. dilectus. sup glo.⁊ ita videt̃. Z. Pleriq; etiā dixerūt q̃ si ante sententiaz sup articulo iuris appellatur. vt quia ꝓnunciatum est pactū de non petendo nō impedire lit. contesta. vel simile tūc non est libellus recipiendus. ar. extra de appella. sepe. in prin.⁊ ij.q.ix. ℣. nā facti. Bal. Hoc tamē nota q̃ nūq̃ defensio ē alicui auferenda. vt.l.iij.§. si ad rem. ff. de re mili. C. de tempo. in integ. resti. l. pe. Z. ¶ Qualiter aūt tūc libellus formabit̃ dicā.j. de appella. ¶ Quid si sentētia dr̃ esse nulla. Rñdeo dicūt q̃dam nō esse dandū libellū cū cito debeat expediri immo nisi ꝓbatō sit ī ꝓmptu executio nō impedietur. C. q̃ prouoca. nō ē ne.l.j. alⁱs nō esset litiū finis. C. de transact. fratris.⁊ ad hoc. ff. ad exhiben.l.iij.§. ibidem. C. vt ī poss.lega. si is a quo. Tu dic q̃ aut opponitur ī modū exceptionis ⁊ tūc obtinet quod diximus. aut agitur ⁊ petitur absolutio de facto vl̃ restitui instrumenta.⁊ tūc sic.⁊ vide supra de lit. conte.§. fi.℣. quid de causa. ¶ Sed nūquid in exceptione dabitur libellus. dic vt.s. de excep.§. viso. ver. sed nūq̃d index. Bal. de libello alternatiuo in hypothecaria. C. si vnus ex pluribus heredib⁹.l.fi.ꝑ Bar. Z.

Restat videre a quo et cui offeratur libellus. H. De hoc Roffr. rubrica.xv. Z. Et quidez offeratur libell⁹ ab actore tam in causa ciuili q̃ criminali. ff. de eden.l.j. §.j. extra eo.c.j.⁊ supra.§. proxi. in prin. Sed cui offertur.⁊ videtur q̃ reo. vt in pre.auc. offeratur. in prin. et ca.q.auc.libel.⁊ sic in plerisq; locis seruat̃. Dicendū tamē est q̃ iudici debet porrigi. extra de libel.ob.c.j. in syndo por.⁊ hoc parte aduersa presente vidente ⁊ intelligente. vt.ij.q.j. in primis. ad prin.xj.q.iij. eor̃. ff. de ℣. sig. coram. Deinde iudex eu⁊ porriget reo. C. de litig. auc. litigiosa.⁊.j.§. proxi. ⁊ sic intelligitur p̄dicta auct. offeratur.⁊ extra de libel.obla.c.j. C. de epi.⁊ cleri.auc. generaliter. principaliter aūt datur iudici cuius officiū tanq̃ mercenariu⁊ semp implorat̃ur. vt. C. de postu.l. iij. vel etiam quasi principaliter. vt in resti. in integ. vt extra de off. iudi.c.fi.⁊ extra de mino. quod si minor.§. fi. secūdario ℣o parti quod apparet dū ibi dicitur. coram vobis domino tali ꝛc. Si em̃ parti exhiberet̃ possit aliquid addere maliciose vel detrahere sicut quandoq; fieri vidi. H. idem Roffre. vbi supra. Z. iudici ℣o datur ⁊ ipe facit parti copiam originali penes eum remanente vt nil valeat immutare. extra de proba.c.fi. Libello em̃ originali creditur. vt.lxxxj. dis. maximian⁹. offert autem actor libellū reo hoc non petente. iij.q.iij. offeratur. extra eo.c.j. Quidam contra ar. ff. de iureiu. insiurandum.⁊. ff. de no. oper. nūci. l. de pupillo.§. qui opus. ¶ Et breuiter scias q̃ libellus offertur coram iudice quolibet ordinario seu delegato maiore vel superiore. ar. C. de litig. auc. litigiosa.⁊ generaliter̃ cora quocunq; iurisditionem habente. ar. in predi. auc. offerat̃. ¶ Sed nūquid coram arbitro debet offerri. non videtur. ar. C. de epi.⁊ cle. auc. generaliter. in fi. Sz Accur. Jaco. Roffre. H. sua rubrica. xiiij. apud quos offertur libellus ⁊ rationez que sequitur ibi. posuit. in fi. ad soluendam obli. quia videbatur non dandus cum iaz deliberauerit reus cōtēnere cōpromittēdo ⁊ libell⁹ datur ad talē deliberationē. ff. ō eden. l.j. in prin.⁊ in auc. offeratur. Z.⁊ etiā lex dicit dandum esse. vt. C. de arbi. l. pe.§. et licet. vt sciatur an cōpetens actio vel petitio ꝓponatur vel nō. extra de iudi. examīata. ff si messo. fal. mo. dixe. l.j. Mihi videtur distinguendū inter arbitros ⁊ arbitrator̃es vt in arbitro habeat̃ locum quod iam dictum est. cū enim arbitria sint ad instar iudiciorum redacta. vt. ff. de arbi. l.j. sicut coram iudice sic coram arbitro offeratur. ar. est ad hoc. C. de iudi. rem nō nouam. vbi arbitri ⁊ iudices equiparātur. Arg. etiam ad hoc extra de proba. qm̃ contra. vbi dicitur petitionem debere offerri tam in ordinario q̃ extraordinario iudicō quale ē arbitriū. Nec ob. p̄. auc. generaliter in fi. ibi. nisi cā ꝛc. quia illud ad cautionē tm̃ de qua p̃misit refert̃. H. vt scilicet illa de cōsensu ꝓtiū remitti possit

vt ibi no. in vlti. glo. Z. Porro si sit arbitrator q̃ non habet cognoscere ꝑm iuris ordinē ꝫ soluz cōponere. vt ex de iureiura. q̃ntaallis. ij. q. vj. §. qd de arbitris. coram eo nō offert libellus. ꝫ petitio sit offerenda in scriptis vt in p̄. c. qm̃. z. s̄. §. pxi. ℞. ꝫ si petitur. z in alijs. ℞. vt ꝑm eam sentētia dictetur. vt ex de simo. licet hely. z ego sic seruo. H. z sic seruandū est in causis in qb; ꝓcedit simpliciter z de plano sine strepitu z figura iudicij. vt in cle. de ver. sig. sepe. Z. vt qñ casus imminet in quo nō sit admittendus libellus facio mihi dari ad instructionē meā intentionē actoris scriptā nō pro libello ꝫ vt appareat qd fuerit petitū. p̄missa tñ ꝓtestatōne q̃ ꝑ libello nō offert. Item coram nō iudice nō est libellus offerendus. vt j. seq̃tur. ℞. item nō debet.

Nunc videam⁹ quā do z vbi sit libellus offerendus. H. de hoc tractat Roff. rubrica. xiij. Z. Et quidem offerendus est libellus ante lit. conte. cū sit fundamentum cause. vt extra de proba. quoniaz. z de simo. licet. z vbi fundamentū nō est supedificari nō potest. vt extra de p̄sby. non bap. veniēs. z. j. q. j. cū paulus. xlviij. di. si cut. ꝫ et die feriato potest offerri quādo iudiciū nō exercetur. vt. ff. de adulte. miles. §. sexaginta. H. idē no. de iudi. c. vlti. in vlti. glo. z s̄. de feri. §. seq̃tur. vltra p̄n. Sed illud intellige vt subdit hic auctor. s. vt dct iudici. Nec procedit quod dixit Jo. xv. q. iij. placita. vbi dicit citari posse partem vt veniat die feriata ad recipiendū libellū. cui glo. ꝓtradicit ibi tex. Et vide qd plene scripsi de feri. c. fi. in glo. non solū. z de hoc. s̄. de feri. §. fi. ℞. item excipit q̃ citatio fit ad diez. Et vt ibi dixi in p̄in. distinguēdi sunt casus p̄missi a nō p̄missis. ꝓt quod dicit glo. in. §. sexaginta. illud speciale. z tūc dic q̃ specialitas illa est generalis in actore vel p̄uilegio perituro lapsu temp̄is. vt ibi. Loquit em̃ ibi de tempe quo maritus accusat iure mariti. licet illo lapso accusare possit iure cōmuni vt ibi. Et ex his insurgit illa q̃stio si sunt plures iudices in quib; locuz haberet p̄uentio an facta intelligat ꝑ libel. oblationē factaz de die feriato. z nulla dubitatio de illa q̃ fit iudici per quā. nec p̄ueniret etiaz si fuisset facta die iuridico. Citatio em̃ in tali p̄uentione est necessaria. extra de fo. cōpe. c. pe. cuz concor. p̄ime glo. que glo. p̄uentionē z ꝓpetuationez equiparat. Et p̄ id quod ibi dixi sup. ℞. legitime soluitur an citatioq̃ non tenet ꝓpetuet. z de hoc de off. dele. cū plures. in vlti glo. Z. Sed tūc datur iudici et non parti que nō tenetur tunc adesse. Reo ℞o nō offertur nisi in iudicio. ar. i auc. offeratur. z. iij. q. ix. charte. et. xj. q. iij. eor. ar. C. de adulte. iure mariti. ibi. in quib; facultas fuerit i publico eius ꝛc. z. ff. q̃s or. in bo. poss. serue. l. ij. §. dies aūt. H. Non obstat quod no. de dilat. c. ij. in glo. ij. vbi dicit q̃ cautū ē in citatione rei ponere. libell. actoris. z idem no. in cle. vt lite penden. c. ij. in vlti. glo. quia z sup̄ p̄e. glo. ij. scripsi licet missio talis valeat ad denegandas deliberatorias. nō tamē sufficit ad iudiciū ordinandū z finiendu; nisi z in iudicio ꝑ iudicez detur z tūc lis cōtestet. p. l. vnicam. C. de lit. contes. z ꝑ auc. offeratur. Multum tamē in hoc insistat Cy. in auc. offeratur. in q̃stione secūda. z Jo. de bla. de hoc rubrica secūda. Z. Sz vbi offeret iam dicendū est. offert em̃ in iudicio idest in loco vbi ius reddit. vt in auc. offeratur. ff. de iusti. z iure. l. pe. extra de libel. obl. c. j. z sic vbi q; seruatur. H. Roffre. dicit q̃ nō est in apulia nisi in Bñuentano. Z. Non ergo iudice ꝓcedente sed sedente. C. de dila. a procedente. que est. iij. q. iij. §. spacium. Item coram suo iudice non coraz alio. extra de iudi. at si clerici. C. si a non cōpeten. iudi. per totum. H. z. j. §. sequitur. post p̄in. Z.

Nunc videndum occurrit q̃liter libelli ꝓcipiātur. H. de hoc Roff. rubrica. xxvij. Scire debes q̃ q̃dam aduocati reorū si gerūdia ponantur in libello ciuili vel crimīali opponūt libellū nō ꝓcedere cū gerūdiū nil ponat sed posita determīat. inducūt tex. ff. si vsufru. pe. l. ij. ibi. seruitutes imponendo p̄dia liberādo. q̃ determināt qd ꝓcedit deteriorē vsufructū fecisset. z. ff. de pig. l. si is qui. vbi ℞ndit locādo ipe ꝓcipiendo vel habitando. Ad idem. C. de adul. si q̃ adulteri. in fi. ib. fidē crimini derogādo. et de trās. ac. si q̃s maior. ibi. interpellādo iudicem vel supplicādo determīat ℞ndit p̄cedēs. z. ff. de vi z vi ar. l. vim facit. vbi ēt pla gerūdiua ꝓpositionē determināt p̄cedēte. Si q̃ libell⁹ in ciuili dicat peto decē q̃ mihi Tici⁹ testando reliq̃t. In criminali accuso de. q̃ me insultauit veniendo ꝓra me cū armis p̄iciendo ꝓra me lāceam vel similia volūt dicere z male q̃ his ꝓbatis seq̃tur absolutio. ꝫ veritas ē q̃ gerūdiua ponūt et resoluūtur in ℞bus. vt no. sup rubrica. ff. z. C. de eden. z hñ patet. C. de dona. l. q̃s̄q̃s. in p̄n. Est q̃ idē dicere fecit insultū p̄iciendo ꝛc. ac si diceret insultauit z piecit. vide i dcre. qm̃ freq̃nter. vt lit. nō ꝓte. q̃ de ꝓtumace z nō ꝓtumace ponit exempla q̃ per gerūdiuū dici poterāt z sonarent idē de primo in. §. porro. ibi. si ꝓtumax apparuerit ꝓtēnendo venire vel se occultādo vel impediēdo ꝛc. q̃ ponūtur ꝑ illa ℞ba idē sonantia. Idem dico de exemplis nō ꝓtumace. in. §. si aūt. facit de excess. pla. tanta. ibi ea seruis ꝛc. ꝓferendo. Itez si in sententijs ponūtur gerūdiua q̃re nō i libell'. patet primū de re iudi. ad aplice. li. vj. ad fi. ibi. auctoritate aplica firmiter inhibēdo ꝛc. et decernendo quoslibet ꝛc. et in narratione. ibi. idē in ℞. dcierauit. Ad idē de elec. venerabilē. in fi. Facit ad p̄e. q̃ in cause p̄ncipio fauemus actori. ff. de iudi. si q̃s intētione. z vide no. de resti. spol'. cū ad sedem. in glo. ij. z de spō. ex lr̄is. j. in vlti. gl. Z. Sciendū ē igitur q̃ diuersimode z sub dcbis diuersis ꝑm varietatē regionū cōcipiūtur. H. q̃ consuetudo in his attendit supra. §. primūc dicendum. ℞. iij. z ℞. xxj. Hinc ē q̃ ea lingua scribetur quā habet illius fori consuetudo. facit. ff. de testi. l. j. in fi. z quod no. j. §. vlt. in p̄in. quam si reus non intelligit querat aduocatū vel interp̄retē. ff. de insti. si pupillus. §. proscribere. z vide supra de aduoca. §. nūc de exordijs. in fi. Z. Alicubi em̃ sic dicit. Forma. Deo et vobis. Alibi ℞o sic. Coram vobis domine tali iudice vel nobili viro rectore vl' potestate talis loci ꝓquero⁹ ego talis de tali. a quo peto decem certi cōditione q̃ouit ex mutuo vel locato vel ex vendito z sic in alijs p̄sonalibus. ¶ In realib; ℞o sic. Forma. Deo z vobis dñe ꝛc. vt supra. vsq; de tali. iūge qui iniuste possidet talē fundum in tali loco sitū. cuius confines tales sunt. quē dico ad me ptinere ex causa emptionis z me dominū vnde fundū illum peto rei vendi. vl' quasi. Sed ꝑm canones nō est nomen actionis specificandum. quod dic vt supra de act. z peti. §. j. ¶ In curia autem romana talis mos obseruatur. Si em̃ fuer[coram papa dices sic. Forma. H. de his varietatib; in p̄in. libell'. iuris cano. posuit Roff. sed hic plenius. Z. Sanctitati vestre clemētissime pater significo z humilit' ꝓpono ego talis q̃ talis tantā summā pecunie a me extorsit indebite ꝑ vsurariā p̄auitatē. vñ ꝛc. vt. j. de vsu. ¶ Si ℞o fueris coram episcopo cardinali sic dices. Forma. Coram vobis reuerendo p̄ie domino. H. dei grā. Hostien. z Velletren. epo cardinalis ptib; a domino papa auditore cōcesso ꝓpono ego ꝛc. z sup̄primes titulū. H. idest hāc dictionē titulū. vt. j. dicā. Z. Et nomē etiā ꝓpriū si volueris. ¶ Si fueris coram p̄esbytero cardinali sic dices. Forma. Coram vobis reuerendo in xp̄o patre domino. A. tit'. basilice. xij. ap'lor ꝓesby. cardinali ꝛc. H. Nō ad-

nertit decre. cum olim de priuile.i. post prir. ⁊ quod ibi scripsi post Hosti. s. speciale in hoc ꝓsbytero cardinali ꝙ basilicā nō ꝓ titul. noīat. cui ꝓcordat de re indic. ad aplice. in prin. li. vj. Z. Presbyteri eñ titulos hñt ram|vobis reuerendo in xpo pie dño Uber. dei gīa scī Eustachij diaco. cardinali. Diaconi. n. ꝓ titulū ñ scribunt. Bal. No. bñ qz ꝓsbyteri cardinales titulos hñt diaconi nō. H. scdm ꝓd icta intelligēdum est qđ dixit Host. de elect. coram ꝙ epi cardi. sine titulis eē non pñt Hoc intēdit ꝙ ad titulū eꝓatus ordināt tñ vt. s. dictū ē nō nominat ꝓ titulū dicēdo. B. ti. Host. Portuen. ꝛc. presbyteri vero cardinalis. denominant a titulis. vt ibi. ⁊ de sup. negli. prela. c. fi. ⁊ de cler. nō resi. c. ij. ỽ testi. licet. iij. ⁊ sic vbi in presbyteris non exprimit hec dictio tituli. vt in decre. dilecto de preben. de appel. constitut⁹ supplenda est dicēs hoc sic esse ỽ stilo curie. ꝙ rescriptū ꝫ id censeretur falsum per decre. quā graui. de cri. fal. Diaconi vero cardinales nō denominātur per banc dictionem tituli. vt patet de arbi. c. pe. de presscri. ad audientiā. de resti. in inte. cū ex lris. ỽ. idē q̄z. de testa. raynaldus. ỽ. dilectus. Et videt ꝙ esse possit sine titulo. vt nostris temporiby fuit in dño Pe. de Colūna. q̄ diu sine titulo se vocauit sancte romane ecclesie cardinalē donec ꝓ eius vacationem recupauit titulū quē ante depositionē habuerat. s. sancti angeli. Z. Si vero fueris coram alio eꝑo vel archieꝑo dices. Forma. Coram vobis venerabili. pie ꝛc. vt. s. de eꝑo dirimus cardi. Qđ si fueris coram auditore generali palacij dñi pape sic dices. Forma. Coram vobis nobili viro dño. B. durāti cano. Baluacen. ⁊ Narbo. dñi pape capellano ⁊ subdiacono ac palatij eiusdem dñi generali causarū auditore ꝑpono ꝛc. ⁊ hoc si audiat ex generali commissiōe tāq̄ auditor generalis. qui pōt sine spāli commissione ỽ causis appel. totius mundi nisi de causis episcopatuum vel abbatiaꝝ ⁊ hmōi magnaꝝ dignitatū audire ⁊ sic tēporibus dñoꝝ Clem. pape. iij. ⁊ Grego. x. obseruauimus Licet quidā alij romani pōtifices hoc postea duxerint immutādum. Cardinales aūt nullaz causam audire possunt nisi eis a dño papa sit spāliter cōmissa. vel nisi inspectet. Si vero auditori generali specialiter fuerit supra vsq̄ auditore. postea subiunge ptib⁹ auditore a domino papa concessa ꝑpono. Ceterū si coram auditore cuiusdā cardinalis fueris ita dices. Forma. Coram vobis discreto viro tali capellano talis domini cardinalis ꝛc. Si autem fueris coram iudice delegato sic dices. Forma. Coram vobis domio tali a sanctissimo patre domino Clem. papa. iij. iudice deputato i tali causa que vertitur inter me ⁊ L. ꝑpono ego talis ꝛc. Quod si fuerit coram ordinario sic dices. Forma. Coram vobis domino tali ꝑpono ꝛc. Nec est tūc necesse aliquid de eius iurisditione exprimi qz perpetua firma ⁊ notoria est. Porro si vis agere ꝫ pupillum vel minorem. Bal. An libellus sit formandus contra pupillum an ꝫ tutorem. vide. ff. de euic. in. l. si ideo. Z. aut pupillus est minor septennio ⁊ tunc agas ꝫ solum tutorem si eum habet. alioquin petes sibi dari. aut est maior septennio minor tñ. xiij. an. ⁊ tūc agas ꝫ eum auctoritate sui tutoris A. facit de iud. c. vlti. post prin. li. vj. Z. aut minor ipse est maior. xiij. an. sed minor. xxv. ⁊ tunc si hz curatorem ⁊ ipse minor pñs est agas ꝫ ipm minorem ⁊ in eius personā formabis libellū cum curatoris auctoritate tñ Sed si ipse abest tunc concipe libellū in personam ipi⁹ curatoris. Si vero non hz curatorez tunc petes sibi dari ⁊ dabitur etiā inuito curatore ad litem qđ obtinet etiā si ipe minor agere velit. Hec omnia legunt. C. de iure delib. potuit ⁊. l. si infanti. ff. ad treb. resti. §. j. C. qui pe. tu. vel cur. l. j. ⁊. ff. de tutel. l. qui hz. § idem cassius. ff. de admi. tu. l. j. ⁊. s. de cur. §. vt autē. ỽ. ceterum. ⁊ sequē. Ne igit res exēplis egeat ea subijciamus. Si igitur velis agere ꝫ pupil. qui est minor septennio vel etiā ꝫ minorē. xv. an. absentē sic contra solum tutorem vel curatorem libellus ꝙcipit. Forma. Coram ꝛc. con. de. Pe. tutore talis pupillis. vel curatore talis minoris a q̄ peto nomine ipsius pupilli minoris centum ꝛc. Hec probātur extra de testa. rainucius. Si aūt vis agere contra pupillū maiorem septennio vel etiā minorem. xxv. an. ꝑsentem ⁊ cur. hñtem sic cōcipitur libellus. Forma Coram ꝛc. conq̄. de. P. pupillo. ⁊. L. eius tutore. vel de Pe. minore. ⁊. L. eius cur. a quibus peto centum ꝛc. Ceterū si tutor sol⁹ vl curator vult agē minore abñte vl pupillo exñte minore. vij. anno. sic ꝙcipit libell⁹. Forma. Coram ꝛc. cōqror eg. R. tutorio noīe tal pupilli mei Ul ego. R. curator talis adulti cōqror ỽ Pe. a q̄ peto noīe ipius pupilli vel adulti centum que ipe debet dicto pupillo vl adulto meo ꝛc. Idem in furioso ⁊ mēte capto qui nec ꝑ se nec ꝑ alys agit qz non consentit. ff. de adop. l. si tibi. §. verius. ff. de ꝓdi. l. ij. nec videt q̄d agat. vt. C. ỽ fal. mone. l. ij. Si autem pupillus maior septennio vel minor. xxv. an. velit agere sic libellus cōcipitur. Forma. Coram ꝛc. ego talis pupillus vel minor cum auctoritate talis tutoris vel curatoris mei cōqueror de Pe. a quo peto. x. que ipe mihi ex tali causa debet. Cterum si filiusfa. agere velit cogitur pr consentire sibi licet pr nihil queratur. vt. s. de actore. ỽ. item q̄ est filius ⁊ se. Et concipitur libellus ꝑut supra in persona minoris ⁊ pupilli dictum est. Contra monachum autem concipitur. vt. j. ỽ sta. mona. ad hoc. Si petas aliquid a seruo sic concipe. Forma. Coram ꝛc. cōqueror ego talis de Pe. domino talis serui. a quo peto decem ꝑ act. de pecul. vel ỽ in rē verso vel q̄ iussu q̄ cum seruo eius contrari emendo. vel qz illa decem in rem eius versa sunt. vel quia iussit. j. de solu. §. ꝓnotādum. ⁊ ī ti. de pecul. Si vero curator vel sindicus vl actor ecclesie res ecclesie petat formabit libellum nomine ecclesie sicut ⁊ prelatus vel sindicus vel actor vniuersitatis. vt C. de epi. ⁊ cleri. aūc. sed hodie. ⁊. l. omnes. extra de ord. cog. c. ij. ⁊ de fide instru. inter dilectos ⁊ de dila. lre. H. vide qđ ibi scripsi in ꝓn. H. extra de resti. spo. oliz. iij. ⁊ de rescrip. edoceri. Prelatus eniz est in ecclesia. ecclesia in plato. vt. vij. q. j. scire. Cum eniz ipi nullā habeāt actionem vtilem vel directā suo nomie rem ecclesie petere nō possunt. ff. de rei ven. si in rem actio. §. j. institu. de re. diui. §. nullius. xxiij. q. vij. quod autē. xij. q. j. §. vl. extra ỽ dona. c. j. ⁊. ij. ⁊. xij. q. ij. c. j. ⁊. ij. qz qui nō potest alienare non potest in iudicium deducere. ff. de iure de libe. ait ꝓtor. Sic ergo concipitur libell. Forma. Coram ꝛc. conqueror ego. L. sindicus vel actor vel platus talis ecclesie nomine ipius ecclesie de. P. qui ipam ecclesiam tali vinea vel iure indebite spoliauit. vel qui iniuste talem vineā detinet vnde eā cum fructibus ꝛc. peto nomine dicte ecclesie mihi restitui vel adiudicari. et sic in ceteris libellis dicendum erit. vt in predi. cōcor. patz ergo q̄ ꝓcurator epi agit nomine ecclē. vt ꝓbat i prec. inter in prin. C. de epi. ⁊ cleri. omnes qui. §. hoc nihilominus. Item papa dixit ep canonicus agens ꝑ pben da sua dicet. ago nomine meo. vt. s. de actore. ꝑpe finē ỽ. monachus. Contra ꝓcuratorem autem sic libell⁹ cōcipitur. Forma. Coram vobis ꝛc. ago contra Pe. seu quālibet legitimā ꝑsonā ꝑ eo interuenientem. Uel sic spāliter ago ꝫ Pe. ꝓcuratorē talis ꝓcuratorio nomine ꝛc. vt in pre. c. inter. in prin. Contra sindicum vel economum vel actorem sic. Forma ꝛc. ago ꝫ Pe. sindicum talis ecclesie vel vniuersitatis nomine ipius ecclesie. vt in pre. c. inter dilectos. ⁊ sic ỽ alijs. Usus tñ curie hz vt vtrunq̄ ponatur hoc modo. Forma. Ago ꝫ Pe. sindicum economum actorem seu ꝓcuratorem talis ecclesie. ⁊ hoc concordat iuri cānonico ꝑm q̄ oēs

administratores ꝓcuratores vocant. j.q.iij. saluator. extra de ꝓcura.petitio.7.c.qz in causis.lz ꝑm leges int istos habeat differẽtia.qđ dic vt no.ſ.de his q̃ ali.no. in iudi.inter. H.7 đ actore vniuersitatis.ỳ. ſed pone Z. Posset etiã agere ꝓ eccliam. Nec ob.q est res inanimata.vt.C.de epi.7 cleri.auc.ſed hodie. Itẽ ꝓcurator ſindicus vel econom⁹ formabũt libellũ 7 agẽt noĩe dñoꝝ suoꝝ.vt i prẽ.ꝓcor.7.ſ.ỳ.ſi vero. Quid ſi aliq̃s cauit de defendẽdo eccliam in iudicio 7 eã defendit. Respõdeo dicit Vinc̃.q in eius ꝑſonam formabitur libellus.qz ſi nõ vult đfendere non cogitur ſed ſufficit ſtipulationẽ cõmitti.ff.de ꝓcura.ſi defunctus.7 in euz dat actio iudicati.ff.eo.plauci⁹. Et nota q talis libell⁹ admittit.peto talẽ rem iure dominij vel quaſi.7 ſic ſub diſiunctione.quod dic vt.j.de cau poſſeſ.7 ꝓprie.ſ.notandum.ỳ.alie ſunt. Item talis peto hoc aut illud ſub alternatiõe.extra de teſta.rainaldus.ff.de ac.emp.7 vẽ di.iulianus.ſ.ſi quis colludente.extra de in inte.reſtit. ꝓſtitutus.7 de priuile.cum olim.ij.Ar. tñ cõtra extra đ libell.obla.c.j.7.iij. Debet eñ reus certus esse an cedat vel ꝓtendat.iij.q.iij.offerat.ff.de eden.l.j. Quidã tñ dicunt referre an incertitudo ſit ex parte actoris.7 non valet libellus nec recipiat. Si vero ex parte rei sic C.de fide inſtru.ꝯctus.quod verum est niſi forte quando aliquid est sub alternatiõe ꝓmiſſuz qz tunc aliter libellus formari nõ põt niſi sub alternatione. vt inſtit.đ act.ſ.huic.7.j.de plus peti.7 niſi in caſu prẽ.l.cõtract⁹. Itẽ de pluribus potest in eodem libello agi 7 ꝓ vna petitorio 7 ꝓ altera poſſeſſorio.vt extra de elec.querelam.in prin.7 de capel.mo.dilectus.7.ff. de acti.emp.et ven.nõ est nouũ.ff.fami.her.heredes.ſ.đ pluribz. Nec ſunt contrarie iſte petitiões cũ ambo competant ꝓtra poſſeſſorem.Sed 7 ꝓ eadez re potest agi ſimul petitorio 7 poſſeſſorio.vt extra đ cau.poſſeſ.7 ꝓprie.c.ij.7.c. cum dilecti. Item talis libellus admittit.peto vendi tionem nullã ꝓnunciari vel per in inte.reſti.reſcidi.vt ꝓbat 7 no.ꝑm papã extra de in inte.reſti. constitut⁹.7 ſ.de ſen.ſ.iuxta.ỳ.ſed nũquid. Sed nunquid. H. Iſte.ỳ.fuit Alber.gal.eo.ti.ỳſi.ſed pone q. Z. talis libellus valet.peto a te q emendes damnum quod dediſti in arboribz meis.7 ſi fueris inficiatus peto duplũ. Bal. De libel.alternatiuo.C.ſi vnus de pluribz heredibus.l.fi.ꝑ Bar.de libel.conditionali de teſta.c. Rainaldus.in glo.ordi.C.vñ vi.l.nõ ab re.C.loca.7 ꝓduc. l.ij.in glo.ordi.ſimile.C.de reſcin.ven.l.ij.j.de obl.7 ſolu.circa fi. Z. Dicũt quidã q non nam ante inficiationem duplum nõ est in obligatione 7 iudicium de eo eẽ nõ põt priuſq̃ debeat.ff.de iudi. nõ quemadmodum. in fi.7.l.non potest extra de re iudi.abbate.extra de eccle.edifi.ad audientiam. Accur.ꝯ.vt no.C.loca.in.l.cõductores. Ubicũq̃ enim admittitur alternatio a lege vel pacto. H. vel ex teſtamento.vt in decre.rainaldus de teſta.ỳ.demum.vbi de hoc in glo.ſed nunquid.7 vide quod ſuper ea dixi. Z. potest predicto modo vel ſimili libellus concipi.vt ſi dico peto a te vt reddas mihi rem quam vendidi tibi.vel ſuppleas quod deest iuſto precio valet talis libell⁹.C.de rei vendi.l.ij.7.l.ſi voluntate in fi.extra de emp.7 ven.cuz dilecti.7 in ſumma do.mei in ti.de emp.7 vendi.ſ.7 ad quod ỳ.7 no.7 idẽ vbi alternatio admittit ex conuentione. vt inſti.de ac. ſ.plus.ff.de act.7 obli.l. obligationum.in fi.7.ſ.ỳ.itẽ talis.7 vide.j.de plus peti. Item talis ꝑm quoſdã peto rem vel extimationem. Alij contra.de hoc.j.de ſolu. ſ.ſequit ỳ.ad vberiorẽ.7 ſe. H. hec remiſſio repetitur j.ſ.fi.ante mediũ.ỳ.itẽ no. Z. Item talem iuſticiaz mihi fieri peto de damnis datis in predijs animalium 7 alijs.nec est neceſſe ſpecificari omnia in quibus damnũ datuz est.vt extra de or.cog.c.ij.reſponſo primo. Papa tñ dicit. H. vt ibi ſcripſi in glo.dicebatur. Z. hoc non esse verum niſi damna tanq̃ acceſſoria petant vt ibi.vbi petebatur caſtrum cum damnis ibi datis.ff. de vi 7 vi ar.l.j.ſ.ſi fundum.7.ſ.fi.7 extra de reſti. ſpo.cũ ad ſedez.nec talis libell⁹ ibi fuit admiſſus vt dicit. H. ſolum eñ examinant ibi declinatoria reruz. Z. Sz cum ex his que in hoc libello ponunt plures poſſint cõpetere actiones.puta actio legis aquil.ſi damnum datum est in rebus ablatis.vt.ff.ad.l.aquili.ſi ſeruus ſeruum.ſ.ij. Itez actio vi bo.rap.7 furti 7 interdictũ vñ vi vt.ff.de vi.7 vi ar.l.j.ſ.vtiq̃.7 etiaz accuſatio đ via pub.vel priua.vt.C.de vi pub.vel priua.ꝑ totũ.7 alit fiat ꝯdemnatio in vna eaꝝ q̃ in alia.nec ex tali libello poſſit ꝓpendi quõ ageat ꝓpter illa generalia verba iuſticiã peto.queritur qualiter condemnatõ fiet. Respõdeo. H. ꝑm Inno.vt ſcripſi in prẽ.decre.ij.in glo.cuz de his. Z. fiet ꝑm illam actionem que minorem requirit ꝯdemnationẽ.arg.ff.đ regu.iur.semp.7.l. fauorabiliores.7.l.ea.de pen.di.j.pene.niſi ex aliquibz cõiecturꝫ appareat q̃d intendat actor.qz tẽ ꝑm hoc est ſnĩa ferenda.vt.ff.de iudi.ſi quis intẽtione. Faiuus est tñ qui talem libellũ recipit niſi exprimatur actio.vel cã petendi ex qua poſſit agentis intentio perpendi.vt.C. đ anna. excep.l.fi. Item talis. Ago contra De.qui in meum preiudiciũ hoc facere nitit.vt.ſ.de act.ſeu peti.ſ.ſequitur.in fi. Quid ſi minor petit fundum dicens illum ad ſe pertinere iure dominij vel quaſi.et ſi reus dixit ſe ꝓſcripſiſſe petit in inte.reſti.qua conceſſa petit reſtitui ſibi fundum nunquid admittet talis libellus. videt q non.ff.de iudi.non quemadmodum. Quidam. H. ſcz Alber.Bal.cuius fuit iſte.ỳ.de.lit.cõ.circa mediũ. Z. tñ dicunt ꝯ.ff.de iureiur.nã poſtea.ſ.ſi minor.ff. đ admi.tu.ſi ſine.ſ.j.7 vide.j.de in inte.reſti.in ꝑn. Qualiter libelli concipiant in generalibz 7 vniuerſalibus et ſpecialibz act.no.ſ.de act.ſeu peti.ſ.ij.ỳ. ſed que est.7 j.de iudi.ſ.j.ij.7.iij. Item talis. Ago contra talem qui me ſpolianit vel ratã habuit ſpoliationem vel mandauit me ſpoliari.extra de reſti.ſpo.cum ad ſedem.ff. đ vi 7 vi ar.l.j.ſ.deiecisse.7.j.de reſti.ſpo.ſ.illud autem certum est q pater potest agere p ſe vel ꝓcuratorem i rebus filio acquiſitis.vt.C.de bo.ma.l.j.quod dic vt no. ꝑm papã extra de ꝓcura.accedens. Sed in cui⁹ ꝑſonam ꝯcipiet talis,ꝓcurator libelluz. H. datus a patre ante lit.cont.alias nõ,ꝓcederet queſtio. đ qua tñ vide. ſ.de ꝓcura.ſ.ij.ỳ.7 no.7 quod ibi dixi. Z. 7 videt q in ꝑſonã prĩis ꝓpter verba prẽ.l.vbi dĩ atq̃ oĩa ita peragere tanq̃ ſolidũ ꝓfectũq̃ dñiũ eis fuerit acquiſitum ꝛc.7 ar.C.de epi.7 cle.oẽs q.ſ.ꝫ nihilomin⁹.7 auc̃. ſed hodie.ar.ꝯ q noĩe filij.ar.ci⁹ qđ dĩ de tutore.ff.de admi.tuto.l.j.ſ.ſufficit.7 ar.C.đ epi.7 cle.auc̃.cã.vñ põt dici q in ꝑſonã vtriuſq̃.ar.ff.de iure dot.cũ poſt.ſ.gener.7.ff.ſolu.ma.l.j.7.l.nõ ſolũ.ſicut alias dĩ de patre 7 filia q ſi pater vult repetere vtem debet ꝯcipere libellum in perſonã ſui 7 filie.vt.ff.de ꝓcura.nõ ſolum.ſ.ſi de dote.vt ibi colligit. Libelloꝝ aũt formas in ſequẽtibus titulis ſupponemus.

Sequitur videre de libellis porrigendis 7 recipiendis. H. Aſſumit verba Jo.đ deo li.ij.vlt. colum.que ampliat. Z. Sit igitur cautꝰ aduocatus actoris vt videat an ꝑſona cui libellis porrigit ſit legitima ne videlicz ſit minor ſine tutore vl curatore cui dari non debet.inſti.de cura.ſ.itẽ inuiti.7 de auctor.tuto. ſ.j.ad fi. Vel an ſit canonicus regularis vel monachꝰ abſq̃ ſui ꝓlati licentia.xvj.q.j.monachi. extra de iudi. causã. Itẽ videat ſi tutor vel curator ſit ſufficiẽs vt j.ſ.ad buiꝰ.ỳ.itẽ cautus. Aduocatꝰ q̃z rei ſit cautꝰ vt recipiat libel.cũ ꝓteſtatiõe.ſ.q ſibi ſit ſaluũ ius dicẽdi.ſ.tã contra formam libel.q̃ contra iudicem 7 cõtra actorem 7 contra reſcriptum 7 alia.extra de dilati.c.ſi.

iij.q.iij.§.offerat'.ij.q.viij.§.libellor.extra de re'iudic. inter monasteriũ.s.de libel.ob.℣.quo facto.dic vt ibi alioquin ei nocebit. arg.extra de censi.cũ olim.xxxj.q. ij.lothar'ius.in fi.¶Item non debet q̃s libellũ coꝝ nõ suo iudice recipere.vt.s.§.nũc ostendamus.¶Judex aũt si viderit libellũ aperte ineptũ eũ p̃t reijcere. vt. C. vt nemo pri.titu.prediis suis vel alie. impo.l.fi. in fi.ff. de offi.assesso.l.j.7 eũ dentib' lacerare.xj.q.j.sacerdoti bus.C.de sac.paga.sicut vt finis litib' imponat' 7 circuitus euitet'.extra de do.7 ptu.finẽ.Nec est hoc supplere de facto sicut quidã dicũt q̃ non hz reijcere sed ĩ fine reum ab inepta actiõe absoluere.vt extra de iudi. examinata.quod dic vt.s.d̃ offi.iudi.§.deseruit.℣.aũ litẽ.7 ℣.in fi.¶Sit etiam cautus reus vt libellum non recipiat nisi actor cauerit prout hz.s.de satisdatio.§.j. ¶Item recepto libell'.si videris eum ineptum nõ sis rota p̃currens vt statim contra eum excipias.immo recipe ad hoc terminum. Stultus enim statim spiritũ suũ profert.sapiens autem reseruat in corde suo. Aũ versus.Cum fueris sapiens attende tempus 7 horaz. Nõ patitur stultus semper adesse moram Unde iniquitas oĩa precipitat. de pe.di.iij. inter hec hircum.et cassato ante libell'.inepto poterit aptus formari.extra de iudi. examinata. Bal. Exceptio ista ineptitudinis non ẽ p̃prie exceptio.quia licet non excipiatur tñ procedi non potest.C.de eden.l.edita.per Bar. Z.¶Quid si ĩ cã criminali ineptus libellus concipitur. dic q̃ ex integro accusabit intra tempus a lege statutuz.ff.ad.l.iul. d̃ ad ul.accusatus.ff.de accusa.libel.que est.ij.q.viij. ¶Itẽ recepto libello data a iudice licentia ip̃m porta tecuz 7 diligenter pensa singula in eo posita. Et si videris eũ male conceptũ 7 cãm ineptam actionemq̃ incõpetẽtẽ editam.puta quia contra messorem agitur locati 7 similia tunc contesteris litem sine aliqua obiectione q̃ absolueris ab impetitione.vt.ff.si mess.fal.mo.dixe.l.j.extra d̃ iudi.examinata.7 sic aduocatus actoris confusus recedet.vt fec̃ verna.ff.in q̃.cau.pig.ta.cõtrahi.l.penl'. Bal. Exceptõ ista inepti.libel.potest opponi etiã post litem conte.vt hic p Guil.facit.ff.de inter.act.l.si filius la.ij.quia potest opponi etiaz ĩ causa appellationis.dixi in.l.ij.C.q̃ accu.non pos.circa fi.facit quod no.d̃ iura. calum.l.ij.§.si autẽ reus.7 de emp.et vendi.c.cũ dilecti. Z.Hec victoria tñ nõ est m'ltũ fructuosa ꝑm Uber. vel dic vt.j.§.fi.℣.cautus etiam sis si res.¶Itẽ dicunt quidam q̃ libellus non est offerendus nisi quis pri9 fuerit citatus.vt in auc̃.offerat'.C.de lit.conte.H. p̃ his facit quia in ius vocare est principium iudicij.insti. de pe.te.litig.§.omni.facit de proba.quoniam ꝛ. Itẽ nec satis est fato vel casu factum.ff.de condi. 7 demon.l.ij. Ad solutionem que sequitur facit quod dixi.s.de sen. pla.§.vt autem.℣.et no.ꝑm.Z. Ego dico q̃ hz reus casu venerit coram iudice nulla citatione premissa.potest tñ ei offerri libel.quia vbi te inuenero ibi te iudicabo.ar.ij.q.j.ĩ primis. 7.C.vbi de cri.agi.oport.auc̃.qua in prouin.dum tamen sibi concedatur libera potestas ꝓponendi dilatorias tam contra forum q̃ alias.iij.q. viij.excepti o.quod etiã facit in contrarium.H. sed ibi initium litis sumit' ꝑ ptestatione.facit de verbo.signi. ex parte.ij.Z.extra de re iudica. inter monasteriũ.7 tẽpus deliberandi.vt in prie.auc̃.offerat'.Bal.Reo non citato presenti tñ in iudicio potest offerri libellus ac si esset citatus.de iudi.l.si quis intentione.Z.¶Hoc ẽt no.q̃ si actor libel.obtulit aduocatus rei duplicem habet viam vnam vt recipiat libel.sub premissa ptestatõne.vel si non vult recipere q̃ ꝓponat exceptiones pemptorias tam contra iudicem q̃ contra actorem vel rescriptum.que dic vt.s.de libell'.obla. que iunge hic. ¶Item vide si is qui venerit ad libel. recipiendum est tutor vel curator vel defensor simpler.quod si est exige officij ꝓbationem inuentarij confectionem 7 congruã satisdationem.vt.j.§.fi.¶Item reus recepto libell'.faciat diligentem collationem.cum libel.originali.vt nõ s.de libel.ob.§.nũc videamus.℣.7 no.

Urta propositõis ordinem restat videre de libellor impugnatõne.¶Scias igit' q̃ rei subtilis aduocat9 potest libellum multipliciter impugnare.¶Potest enim contra eum excipere si vnum defuerit de omnib' q̃ hẽs s.in.§.quid continere.¶Item non valet libellus. H. exceptione opposita.vt.j.℣.item no.Z.si actor indet mĩate petat.extra de libel.ob.c.ij.7 de dila.littere.et de rescrip.c.fi.7.j.℣.item non valet si generaliter.¶Item non valet si agitur criminaliter nec in eo ad talionez se obligat accusator.vt.ij.q.viij.quisq̃s.7.iiij.q.iij.§.aliquando.H. Hoc verũ nisi contraria esset cõsuetudo vt.j.§.pri.in prin.Z.¶Item si non continet nomẽ iudicis actoris rei.consulis.diem mensem.personam agẽtis.7 cum qua.vel de qua actũ esse dicitur. vt in prie.§. quid autem libellus continere.¶Item non valet libellus coꝝ iudice delegato oblat9 si ꝓclusio rescripti apostolici ip̃m non patit' licet petitio pateret'.ff.man.diligenter.extra de rescrip.cuz dilecta.quod dic ꝑm papã vt no.eo.ti.super litteris.H. vide quod scripsi de off. delega.cum olim.j.glo.vnde iudices.Z.¶Itez nõ valet si non sit subscriptus.extra de libel.obli.c.j.ibi roboratam.i.subscriptam.7 in auc̃.de exhi.7 intro.re.§.sancimus.¶Item non valet libel.si continet plura crimina nisi sint singillatiz singula specificata.vt supra d̃ accusatore.℣.item in eodem.¶Item non valet si p9 confirmatam electionem agit quis per modum exceptionis nisi se obliget ad aliquã penam extraordinariã extra de accusa.super bis.¶Item si agitur de crimine ciuiliter.H.sup.etiam 7 patet hoc extra de procur.tue. in mere ciuili causa secus vt scripsi de re iudica.abbatelli.vj.super glo.sed licet donatio.Z.debet poni ĩ libel. iniuria facta.7 in quo loco 7 quo mẽbro sit facta vt iudex melius possit sententiam formare vt insti.de in iur. §.atrox.de pe.di.j.aut facta.¶Item non valet si ꝓtrarias habet actiones.quod dic plene vt.s.de actore.℣. Item ꝓponens contrarias.7.s.de ac.seu pe.℣. notãdũ etiam est.¶Item libellus conditionalis bene admittitur hoc modo.Peto rem 7 si contradixeris peto penã vt probat' 7 no.extra de testa.rainaldus.7 alio et mo.w.vt no.s.de sen.§.iuxta.℣.sed nunq̃d talis.7.s.d̃ lit. conte.§.nunc dicamus.℣.7 scias.¶Item si renunciatio appareat sed tu eam negas.H. istud eam non fuit verbum Jo.7 impedit intellectũ.si eĩ apparet renũciatio qũo potest negari.Sensus ergo Jo. fuit q̃ si ego renuncio crimen tuum 7 tu fateris hic non est libell9 necessarius.si tu neges crimen tuum tunc ꝛc.et vide.s.§. nunc dicendum.post prin.vbi adhuc maior contrarietas.Z.libellus est necessarius.et si tunc in eo non ponitur q̃ te monuerit ineptus est.extra d̃ simo.licz bely.ij. q.j.si pecca.extra de iudi. nouit.extra de testi.in oi.ꝑm Jo.de deo.H.in suo ordine iudici.li.iij.d̃ impu.libel. Z.¶Item non valet si sit obscurus.in auc̃. de test.impera.§.nos igit'.colla.viij.7.ff.de confes.certum.ff. de inter act'.de etate.§.nihil interest.Nihil eĩ magis placet iudici vel legi q̃ claritas.H. Textus est prie.auc̃. Z.extra de testi.cum clamor.7 de dila.littere.ff.de retur.in ambiguis.ff.de rei vendi.si in rem.ff.de fur.ĩ act. responso primo.7.§.ij.7.§.plane.¶Item no.q̃ si quis agit generaliter causa vel actione non expressa.dicens peto rem mihi restitui bene valet libellus si non excipiatur.H.probatur.C.de anna. excep.l.fi. 7 ibi no.in fi. .j.glo.7 in.l.si mater. statim alle.in.§.denicq̃. Ad idem de re iudi. abbate in fi.li.vj.7 idem no.j.§.prori.℣.pe. Z.7 videtur actor omne ius circa rẽ petitã sibi cõpetens in iudicium deduxisse.ff.de excep.rei iudi.si mater

§.eadẽ.extra de cau.posses.z.ppie.cũ ecclesia. ¶Quid si in libello dicitur.peto talẽ fundũ quẽ dico ad me pti nere ex causa dotalicij.nec dicit cuius dotalicij vtr sui vel alterius nunquid iste libellus est declarandus.non videtur nam in rei vendi.non est necesse aliquid specifi cari sed sufficit dicere q est dñs.ff. de rei vendi. in rem. quod dic vt in sum.do.me.de libel.ob.§. quid debeat. sub.§.patet.z.ℵ.in hoc casu. Ueruntamen in presenti casu contrarium obtinuit.quia verbum pertinere late patet.ff.de verbo.signi.verbuz pertinere. ¶Sed nun qd. ℍ.ab hinc vsqz ad fi.sumptuz de Roffr. rubrica. xxj.z duab us sequen. ℤ. debet quis causaz exprimere propter quam dicit suum fundum.puta emi vel quia donatus est mihi vel in dotẽ assignatus quidam dicunt q sic.ff.de ex.re.iudi.si mater.§.sinautẽ.z no.s.§. quid aũt li.cõtra credo.vt ea.l.§.eandẽ causaz.l.fi.z.l.an eaz.§.actiones.sufficit ergo lib.concipi.vt dicã d cau. pos.z proprie.§.notandũ igitur.ℵ.alie sunt reales. eo eñ solo q res vendicatur constat de causa.nam rei vẽ dicationis causa non est alia nisi dominium quia ei soli competit qui dominus est.ff.de rei vendi.in rem. respõ so.j.nec dominiũ haberi potest nisi ex vna causa.ff. de acquir.posses.possideri.§.ex plurimis. extra de fide in strumen.inter.prope fi. ¶Fatuus enim esset reus petens ab actore causaz edi quia si simpliciter rei vendi.ꝓponat nulla causa adiecta. ℍ.in libel.nec in ꝓsecutione cau se.super quo vide quod post Inno.scripsi de ordi.co gni.c.fi.in fi.magne gl. ℤ. z reus absoluit postea non poterit actionem aliquam intentare per quã possit rez a reo aduocare quia qualecunqz z vndecunqz dominũ habuit in iudiciũ deduxit.ff.d ex.rei iudi.si mr̃.§.eandẽ in fi.ff.de iudi.solemus.extra de cau.pos.z.ppie.cuz ec clesia.sed si causam expressisset ex qua esset dominus di cens.peto talem rem rei ven.quia dico me dominum ex causa donationis et succubuisset. ℍ.z succũbere debz etiã si ꝓbaret illã donationẽ factũ tamen post litis con te.de re iudi.abbate.li.vj.cuius contrarium esset causa non expressa.z hoc respectu vtilis est reo causam expri mi z actori non exprimi. ℤ.adhuc posset ex causa alia vendicare.vt in prie.l.si mater.§.quis autem.z.C.de pe ti.here.l.hereditas matertere. ¶In personali vero ac tione causa est exprimenda.quandoqz tamen non ẽ ne cesse causam petendi poni.sed sufficit generaliter peti. vt in aĉ.tute.negociorum gestorꝝ.et similibus actioni bus vel etiã vniuersaliter.vt cum petitur hereditas re stitui vel diuidi z similibus actionibus que pro vniuer sitate cõpetunt. ¶Quid si causa apta sed actõ inepta ꝓponitur.de hoc supra de act. z peti.§.sequitur prope princi. ¶Item nõ valet libellus si generaliter loquat quia generalitas obscuritatem parit.ff.de iure fis.ita fi dei.ff.de verbo.signi.verbum pertinere.ff.de rei vendi ca.domũ.ff.de censi.forma.z.s.de act.z peti.§. sequit. ℵ.illud quoqz. ¶Item non valet si per eũ reus certifi cari nequit q̃ iure actor agere velit.ff. de eden.l.j. viij. di.quo iure. ¶Item non valet si agitur nomine eccle sie per prelatum vel sindicum vel actorem nisi nomine ecclesie formetur.vr.s̃.§.iam videndũ.ℵ.si vero prela tus. ¶Item non valet in actione reali nisi res exprima tur.vt extra de libel.obla.c.ij. ¶Non valet etiã si fun dus proprium nomẽ non habet nisi oculo ad oculũ oñ datur.z etiã locus vbi est designet.vel si nomẽ habeat sed illud non exprimatur.puta fundum sempronianuz vl aliud quod sit vice proprij nominis.vt duo fũdi ꝓ rimi.ff.de censi.forma.ff.de rei vendi. si in rem extra de libel.obla.c.ij.z.s̃.de actore.ℵ.item petenti. ¶Et scias q fundus sempronianus est ecclesie romane qui ꝓ mul ta miliaria distendit.positus in tuscia inter ciuitatẽ tu scanellã z cornetũ z montaltũ z caminũ z ciuitatem ca strensem.que loca z alia illũ excolũt. Habet eñ terras fertilissimas sed aerem pestilentem. ¶Item debet desi gnare an totam rẽ vel partem. z quotã petet z eius fi nes. vt in prie.l.si in rem in princi.xxx.q.v.incerta sub il lo.§.econtra.extra de spon.de muliere.ff. de acti.emp. l.ticius.§.fi.ff.d contraben.emp.quod sepe.§.fi.z .l. cũ seruo.§.fi.ff.de iure dot.cum post.§.gener. Debz etiã dici an sit vinea campus vel pratũ.C.de bo.prescrip.si quis vt patet exemplũ.j.de cau.pos.z ppie.§. nunc di cendũ.in primo libello. Alioquin non posset reus plene deliberare.ff.de rei vendi.is qui. Sed nec plene instrui an velit cedere vel contendere.iij.q.iij.offeratur.ff.de eden.l.j. Petendo tñ rem simpliciter intelligitur totã petere. Petendo vero partez intelligit de dimidia.ff. de interroga.ac.si defensor.§.qui interrogatus.ff.d ℵ. significa.nomen filiarum.§.portionis. Quod dixi ta men fallit in eo casu quando.s.admittitur vendi. incer te patris.puta si nescit dicere ꝓ qua parte petat ex ali qua iusta causa hoc ignorans.ff.si pars bered.peta.l.j. §.fi.ff.communi.diui.z si non.§.j. ff. de rei vendi.que de tota. ℍ. Est sciendũ q per has leges Mar. d pba. in questione sua que incipit. Notauit aliter do. Jo.de fendit opi. Jo. de qua accur.in.l.quod in beredẽ.§.eli gere.ff.de tribu.in prin.glo.et versi. Jo.etiam quãdo qz.s.q ꝓbabiliter ignorans que actio sibi competat po test plures actiones non contrarias proponẽ. Primo enim allegat ratione incertitudinis licere quod alis nõ licet. Inducit tres leges hic allega.z quartã que sequi tur.z.l.si in rem supra z infra allega.z.§.si quis argen tum.j.allega.z.ff.de act.empti.iulianus.§. si quis collu dente.de lega.j.seruo legato.§.fi.ff.ad exhiben.l.iij. §. si quis.ff.quod me.cau.si cum excepti.§.in hac d bis q dic.vel effu.l.j.cum.l.se.de cond.indebi.l.sufficit.d do lo.z eleganter.§.non solũ.z de appel.l.scio in fi. Ad dictum eius allega.tex.ff.quo lega.l.j.§.quod autem. Di cit q resistẽtes respondẽt illud speciale est.que respon sio non valet cum ipsa lex post speciez ponã genus. ibi quẽadmodũ ꝛc. Dicunt secundo illud procedere cum certitudo procedit ex culpa rei. Marti. dicit hoc fallũ quia hoc ipso q reus non respondet fictione legis ha betur pro possessore z conuenitur petitione hereditatis.ff.de peti.here.qui interrogatus.cum lege sequenti Et si dicatur licet actor nunc posset petitionem here ditatis proponere tamen propter cõtumaciam rei qui non respondebat nec actor eligit actionem. Respon det q lex illa hoc non innuit sed contrarium.s.quia nõ respondet.ideo conuenitur vt.s̃. ¶Item tacens habe tur pro confesso.ff.de procura.non solum.primo respõ so.de interroga.acti.de etate.§.nihil. Sufficit igitur il la pena nec est alia imponenda.ff.nau.cau.sta.l.licz.§. fi. Concludit ergo cum Jo.z cuz fine illius.§.quod au tem.q probabiliter ignorans que actio sibi competat poterit plures cum protestatione proponere. Nõ ob. ẽm Mar.l.fi.C.de codicill. quia ibi non erat ꝓbabilis ignorantia.cum ex eadem scriptura vel scripta cedula velit diuersimode agere z sic non fuit audiendus.ff.de transacti.non est ferendus. Non ob.C.de fur.l.j. quia illa in contrarijs loquitur que simu. non proponuntur C.de mu.pa.l.professio.lib.x. Non ob.§.eligere.in pn. allega.quia tributoria z actio de peculio aliquid con trarietatis habent.vt patet.ff.de tribu.l.in princi. Nec ob.ff.de lega.ij.cum filius.§. varijs. quia ibi certissima est actio que legatarijs competit si quam habet scilicet ex testamento contra heredem contra extraneum ĩrez Partem autez ex vna z partem ex altera non petit ra tio ibi nota. Non ob.l.nemo ex his.§.j.ff.de regu. iurꝛ que loquitur quando certum est plures actiones com petere tunc actor vna debet experiri. ¶Item quando incertus plures cum protestatione proponit vna sola in effectu videtur posita. Et si dicatur q debet actor reum facere certum ve rum est q̃tum potest.vt est dictum. Ultimo pro opinioẽ Jo.alleg.ff.quando ac.de

pecu.est anna.l.j.§.fi. Subdens q naturalis rō suadet meli⁹ esse ī vno iudicio totū deduci ꝛ cāz expediri qz ꝺ vna re facere plures lites. qꝺ leges abhorrēt. C.ꝺ fru. ꝛ li.ex pen.terminato.ꝛ de iudi.l.nulli.facꝝ qꝺ dixi.s.de interro.ac.§.j.sup ℞.sed nūquid ꝓpus.ꝛ vide qꝺ ħ seq̄tur. Jdē dicēdū de alijs si iurat ℥c.ħ facꝝ ꝓ forma libelli qua dicit actor peto fundū situ in tali loco. cuius ꝓfines nō exp̄mo qꝛ ignoro vel nūc scire nō possū ħ offero me declaratū in ꝓcessu iudicij. Et ferꝛ Mar.prē.tenuisse ex iusta cā talē libellū admittēdū exq̄ tūc certificari nō pōt.facꝝ.l.lucius heres.ff.de actꝝ.emp. Satisq̄ est cō testare de re aliqua ex modis de quibꝫ ī.l.certū.ff.si cer. petaꝛ ℔z ꝓfines tūc nō habeanꝛ exquo offerunꝛ dāda in causē ꝓcessu.facit prēd.l.si ī rē.ibi.ħ si nomē. Ad idē l.ij.e.ti.in fi.ꝛ.ff.de lega.ij.patronus.§.j.C. de fi.lib.l. deberi ibi ꝓcedente tpe. Ego nō admittere libel.exilla sola cā q tūc actor certificari non possit nisi etiā piculū tardādo immineret actori. His duobꝫ adiunctis admittere si sine ꝓfinibꝫ de fundo ꝓstaret.facit extra ꝺ peni.c.vl.ꝛ qꝺ ibi no.ꝛ de elec.c.vlti.li.vj. Qui q̄ certificaturū se offert prius id faciat.li.dec ꝛ p̄mittēdū non postponat extra de rescrip.cū dilecta. Z. Et idē dicēdū ē de alijs si iurat se ea nescire.ff.de fur.ī ac.§.ꝺ veste ꝛ hec obtinent tā in reali q̄z ꝑsonali actōe. vt in prē.l.si ī rem.semp tñ ozꝫ sic exp̄mi q aduersarius aliquo mō ꝛ si nō plene sciat qꝺ petaꝛ si.n.penitus nesciret nō cogeret rn̄dere. vt.s.℞. itē no. C Et no. q aliqua exp̄ssio ēi libell'.necessaria que in sn̄ia nō est necessaria. quod dicit p̄m papam. vt no.extra de libel.obl.c.ij. H. vbi scripsi super prima glo. Z.ꝛ.s.de sen.§.qualiter.℞.item debet esse. C Item non valet si aurū vel argentū vl' alia species petatur ꝛ pondus vel materia non exprimatur vbi gratia.petitur materie infecte pondus debet dicere puta decem marchas.vel vnam platam argenti decē marchaz quas apud te deposui peto rei vendica. Si vero fuerit materia signata debet dicere numerum puta viginti sol'.thuro.peto rei vendi.vl' publiciana. Sz si non sit signata vendicari non potest nisi certum sit q illi denarij extent. quia exquo peto depositum ad numerū vī vsus pecunie concessus.ff.depo.diem sponsaliorum.§.fi. Si autem fuerit facta seu fabricata debet dicere speciem.puta cyphum vel scutellam talis pōderis.qui cyphus cellatus vel simplex purus vel plan⁹ vel eleuatus est peto rei vēdi. vel publiciana. Et q in libello debeant species ꝛ cellatura ꝛ huiusmodi poni ꝓbatur in prē.l.si in rē.q pondus poni debeat dicit.l.ff.depo.l.j.§.si quis argentū.ꝛ ad hoc.ff.de fur.in act. Sed ꝛ si vestis vel pannus petitur debz color exp̄imi sic.peto vnam tunicam vel pannum coloris de scarlato vel ꝺ viridi.rei vendi.vel publi. Jdē etiā est si bos vel equus petitur.quia debet color pili exp̄imi. C Quod si hominem vel seruum petere.volo debeo exp̄imere nom̄ eius ꝛ etatem.ꝛ hoc si sciuero.alioquin sic.peto talē puerum qui ex tali ancilla natus fuit.vel qui est in tali hereditate mihi relictus.qui puer vel adolescens vl' senex est.ꝛ hoc peto rei vendi.vel publi.hoc probaꝛ in prē.l. si in rem.§.fi. Talis enim demonstratio loco proprij nominis est.ff.de condi.ꝛ demon.nominatim. nec nocet si erret in nomine dummodo de corpore constet.ff.de rei vendi.idem pompo.§.cum in rem.C.de testa.si quis in nomine. C Si autem petere volo domuz petam domū in tali loco sitam.et dicam confines. vt patet.j. de cau. poss.ꝛ ꝓprie.§.notandū igitur.℞.alie sunt reales. C Leterū si volo petere quātitatē ipsam debeo in libello designare.vt in autent'.colla.viij.de litig.§.ad excludendas.C.de epi.ꝛ cle.auc̄.generaliter.et concipe libellum vt.j.ꝺ obli.ꝛ solu.§.sequitur.℞.ꝛ est tercius. C Quid si peto domuz ꝛ res existentes in domo nunquid debeo enumerare res mobiles. videtur q sic.ff.de rei vendic. si in rem. Alij dicunt mihi iuranti succurri.ff.depo.l.j. §.j.ff.de fur.in ac.ħ p̄mū veri⁹. H. ꝺm Alber.gall'.qui hoc no.de lit.conte.vltra medium. Bal.peto domum cum rebus in ea existētibus non valet libel.quo ad res nisi declarentur.vide.ff.de consti.prin.l.fi. per doc. Z. C Item non valet si res mensurabilis petitur nisi qualitas ꝛ numerus mensurarum exp̄imatur.hec p̄ obantur in prē.l.si in rem.ff.de pe.here.l.j.q si actor nō specificet sed incertuz petat absoluatur reus.ff.de ac.ꝛ obli.arrianus.extra de ꝓba.ex litteris. C Quid si in p̄missis dubitat. Respondeo succurritur ei in hoc vt libell'. recipiatur si iuret se nescire colorem vel pondus vt in prē.l.in act.§.j.ꝛ in prē.§.si quis argentuz.ꝛ no. ꝺm papam extra de sepul.certificari. C Sed in quo proderit hoc iuramentum cum iudex debeat certam ferre sentētiam.vt.xj.q.iij.graue.ꝛ insti.de ac.§.curare. Respondeo in hoc vt reus lit.cont.ad quod al's non teneretur. q̄ia sine libello nō cogeretur respondere.extra de appel.significantibus.iij.q.iij.offeratur.extra de lib.ob.c. j.ꝛ in ꝓcessu poterit declarare seu exp̄imere ꝛ probare certum pondus ꝛ colorem. C Quid enim valeret sententia si diceret restitue ei vnum cyphum argenti nisi diceret de pondere.vel si diceret restitue ei vnaz tum cam nisi dicat de colore. C Quidam tamen dicunt nō admitti libellum etiam si velit iurare se nescire colorem vel pōdus nisi illud exp̄imaꝛ.nec ob.prē.§.si quis argentū.quia vt dicunt ibi non dubitabatur ꝺ pondere sed de ponderis extimatione. H. hoc multum plene ꝓsequit Roffre.ti.xxiij.s.de ac.speciali.℞.sed licet.dixerim. Z. C Quid si petitur canonica portio de relictis occasione sepulture nunquid debet exp̄imi in libel.an petatur portio cano.an consuetudinaria ꝛ an debēt' exp̄imi noīa sepultorū.et an ħ petitio est generaľ an specialis.dico mihi ius esse habere canonicam portionem de relictis a parochianis meis. vel habere decimas. vel iurisdi.in tali loco.de hoc ꝺm papam extra de sepul.certificari. H. vbi satis scripsi in.vj. vij.viij.ꝛ.ix.q. Z. C Item in personali exp̄imi debet causa in libel. vt.ff. de excep.rei iu.ꝛ an eadem.§.actiones.al's non cogetur reus respōdere vel recipere libel.si tamen sponte respōdeat valet.vt. C.de anna.excep.l.fi.ꝛ debet causa eē iusta.puta peto decem quia mutuaui.ꝛ si reus dicit exp̄ime q sit conuersa in vtilitatem ecclesie vel contractus fuerit legitime factus.vel q non est facta solutio ꝛ huiusmodi non cogitur exp̄imere.quia hec nō sunt ꝺ natura actionis sed post litis conte.veniunt in ꝓbationibus.C.de ꝓba.exceptiones. Bal.vide.C.si adūsus credi.l.j. Z. C Si aūt eps petit simpliciter aliquod ius ep̄ale ab eccl'ia quā ꝑsitet exemptā nō valet libell⁹ nisi adiecta cā aliqua.puta ꝑscriptiōe vel alia.ħ si dicit peto ius ep̄ale qz eccl'ia ē in dioces̄i mea sita bñ valet.hoc no.papa ex de libel.obla.c.fi. H. vt ibi scripsi post eū. ꝛ Hosti.sup glo.ij. Z. C Item non valet libellus si nō detur ante lit.conte. quia sine eo non fit litis conte. iij. q.iij.offeratur.extra de libel.obla.c.j.nisi forte in causa reconuentionis. vt.s.de recō.§.sequitur. sed et tunc ī ipsa instantia recōuentionis debet ante litis conte.porrigi. C Quid si forte in aliquo p̄missoꝛ ꝛ similiū peccatū sit.nō respondebitur libel.donec corrigaꝛ.C.ꝺ edē. edita.ij.q.viij.libel.extra de iur.examinata. Bal. Hoc no.q ℥ ꝑ statutū remittatur oīs solennitas tñ non videtur remissa ꝓbatio duorum testium.C.de testa.mili.l.miles.in glo. Z.

Ad huius tituli consu

mationē dicendum restat ꝺ cautelis circa libel.confectionem adhibendis. C Actoris ergo aduocatus cautus esse debet vt ꝺm regionis morez in qua degit libel.componat.vt.s.§. nunc videndum. Sequi enim debet illorum mores inter quos viuit. Juxta illud. Cum fueris rome romano viuito more. Luz

fueris alibi tũc viuito sicut ibi. vt. viij. di. que ꝫ. xij. di. illa. xlj. di. quisquis. vñ si nõ est de ꝓsuetudie patrie. vt in italia inter laicos nõ inscribat in libello ꝙ accusator se obliget subire penã. C. de fide instru. l. ij. ⁊ d accusa. l. fi. d qua ꝓsuetudine dixi. s. de accusatore. ℣. itẽ ꝙ nõ recte. Bal. Nota d ꝓsuetudine nõ fit inscriptio ad penã taliõis. vide in. l. momentarie. C. vnde vi. ⁊ vide de re in. l. actore verba. itẽ vide ĩ silĩ in auc. vt eccl'ia romana. in prin. Z. ¶ Itẽ nisi valde sit sufficiens sp in cõcipiendo libel. in quo est tota vis cause deliberet cũ peritis ne ex forma libel. circũueniat'. ff. de rei vendi. idẽ põpo. §. pe. ⁊ fi. Nã qñqz q petijt moriẽ. alt' est q nũc petit. C. de re. cre. l. pe. nec erubescat nec de scia ꝓfidat. C. de postula. puidendũ. C. li. xij. d re mili. semel. ex de cõsti. ne innitaris. xxij. di. de ꝓstãtinopol'. xxiij. q. iij. si babes. xx. di. c. fi. lxxxiij. di. c. j. ⁊ vide. s. de aduo. §. nunc tractem⁹. ℣. habito. ⁊. §. vtriusqz. ℣. sit etiã caut⁹. H. ⁊ vide quod ibi dixi. Z. ¶ Itẽ ꝑm quosdã poni põt tẽpus oblationis in libello acto. ad interrũpẽdã ꝓscripti onẽ. C. de ꝓscrip. xxx. vel. xl. an. si qs. ⁊ ar. i pre. auc. offerat'. ⁊. C. de litig. auc. litigiosa. sed dic vt. s. §. qd aũt li. ¶ Itẽ cautus dz eẽ q nõ dz alteri edere actiõem nisi ei q ꝓuenit'. vñ videat si is cui porrigit siue sit tutor siue curator vel sindicus ⁊ hmõi sit ꝑsona legitima ⁊ sufficiens vt ꝑmo illa ꝑsona ꝓbet officiũ seu ptãtẽ petẽdi. vl' defendẽdi. C. in qui. cau. in int. resti. nõ est ne. l. si tu. C. de satis. l. vnica. C. d admini. tu. l. fi. §. aliena. C. d ex. tu. si tutor. §. fi. extra de ꝓcu. c. j. de offi. dele. corã. ĩ ꝑn. ⁊. s. §. sequit'. ¶ Itẽ etiã si cautus actor vt pot⁹ sine libello qz cũ eo ꝓcedat. quod dic vt. s. de aduo. §. sequitur. ℣. studeat. ¶ Itẽ sit caut⁹ vt si ꝓfidit ꝙ libellus sit bñ cõpositus eũ faciat redigi inter acta vt eĩ de ꝓbat'. qm̃. ne deinceps reus possit eũ dicere mutatũ sicut quãdoqz vidi vt ex hoc habeat ꝓpetuã firmitatẽ. C. d re iudi. gesta. Sz si dubitas tu actor de libello tuo nõ cures q scribat' in actis. qr si forte ꝓderet' et ꝓstaret eũ fuisse datũ sup ei⁹ forma stabit' dicto suo ⁊ forte poteris eum iterꝫ cõponere ꝓbatiõe visa ꝑm quosdã lz in ß timẽda sit. ff. de rei vendi. idez pompo. in fi. sed ibi mortu⁹ erat qui petierat. ⁊ ad hoc. ff. d re. cre. l. pe. in prin. immo certe nõ tibi ex hoc applaudas. nam si tua vel tui aduocati malicia vel facto perditur libel. non stabitur dicto tuo vel interpretationi. C. de re. cre. l. fi. C. deposi. l. fi. Bal. Nota bñ hic. Z. immo potius rei ar. C. de ꝓba. si de possessione. ⁊ de testi. testimonium. ergo ad officium iudicis spectat diligenter inquirere cuius culpa sit perditus. ¶ Itez cautus sit actor vt se nominet in libel. dominũ rei de qua agitur. puta canonicũ vel rectorem talis ecclesie de qua agitur. sepe nãqz prodesse põt nominatio talis. vt. xxiij. di. dñs. in prin. ix. q. iij. sacerdotib. ℣. quid igitur. xxiij. q. ij. admonere. in princ. C. de lati. lib. tol. l. j. §. similiqz. xxj. q. iij. dicat cum suis concord. lxviij. di. cor epi. xxxvij. di. qui ipsis. Jdeoqz in romana curia aduersario contradicẽte auditores faciunt libellum corrigi vt dicatur qui se dicit vel asserit canonicum vel rectorem. sed et imperantes in audientia prestant cautionem ꝙ per nominationem huiusmodi non fiat preiudicium ei qui se huiusmodi impetrationi opponit. Arg. contra ꝙ sola nominatio non obsit vel ꝓsit. ij. q. j. multi. prope fi. ⁊. c. fi. C. de ꝓba. non epistol. et l. fi. xcv. di. ecce ego. xl. di. multi. in fi. ⁊ in proe. ff. §. discipuli. in fi. §. H. Et est expressum in clemen. de sent. excommu. si summus. secũdo rñso. Z. ¶ Hoc notandum est ꝙ in nulla actione reali debet quis dicere peto mihi rem restitui. sed tm̃ debet dicere peto rẽ ipsaz. vl' ipsam hereditatẽ. H. vltra rõnem que sequit' dixi aliam improbatam. s. de ac. vel pe. §. ij. vltra prin. sup. ℣. sed quã vocas ad fi. Z. si. n. dicat peto rẽ mihi restitui iam agit' ad factũ. cũ tn̄ nulla realis factũ ꝓtineat. imo agit' ꝓ eũ qui nullo iure sibi obligatus est. insti. de ac. §. j. ⁊ ij. §. appellamus. tũc aũt ad factũ agitur qñ aliq̃d fieri est in obligatione. ff. de re iudi. si quis ab alio. restitutio autem fit in realibus non iure actio. sed officio iudicis. ff. de rei vẽ. officium. Et lege qui restituere. quod officiũ seruit actioni. C. de ꝓpo. si deposita. veruntamen vsus q̃tidianus se hz in cõtrariuz. quia in realib⁹ petit' restitutio. qr possessio subijcit aduersariũ actioni in rẽ. C. de ali. in. mu. ca. fa. l. vnica. C. vbi in rem act. l. j. vbi d hoc tangitur. H. Roff. de direc. here. pe. posuit hunc ℣. dicẽs Az. hec verba posuisse sup pre. l. j. si vis d materia satiari vide in pre. l. vnica de ali. iu. mu. ca. fa. Ly. in. v. q. vbi plene prosequit' mãm. j. glo. s. an rei vẽ. sup ponat aduersariũ obligatũ. Bal. Tu dic ꝙ libellus in reali hz duas cõclusiones. vna concludit iudici ad declarationem altera cõcludit parti ad restitutõz. vt no. ff. de ꝓcu. l. põp. §. ß ⁊ is. nam restitutio est in quadam improprie dicta obligatione ⁊ in actione al's si veniret officio iudicis nõ iuraretur in litẽ vt no. in. l. barum. ff. si cer. vẽ. ⁊ ió dico sufficere etiã alterũ peti. nam si petit' declaratio tacite peti vr restitutio. ff. de excep. rei iudi. l. si a te. §. j. ⁊ arg. C. de fideicõ. l. q̃uis. Jtem si petit' restitutio. etiã declaratio petita vr et tacite includit'. ĩsti. de ac. §. j. ⁊. ij. ⁊ ar. ff. de acq̃. here. l. illud. Z. ¶ Et nota ꝙ qñqz mihi restituit' quod nũqz habui sicut al's dicit' quis mihi reddere qd̃ nunqz habui sed de nouo datur vt. ff. de ℣. sig. l. verbũ reddendi. ff. de le. ij. cum quidaz ꝓprie tñ dr qs restituere qd̃ aliqñ habui. H. vide qd̃ dixi de regula Jo. in vlti. glo. Z. Jtem no. ꝙ de cõsuetudine dicit' in lib. peto rem vel eius estimationẽ quaz facio. C. marchas. ⁊ ꝓbatur. C. d sa. sanc. eccl'. sancim⁹. j. §. sinaũt. j. de so. §. sequitur. ℣. ad huius ⁊ seqn. Bal. ff. de conditi. furti. l. in re furtiua. Z. ¶ Cautus etiam sis vt predictũ est si res vel causa non declaret' in libello excipias non teneor respõdere. quia res vel causa ex qua petitur nõ exprimit'. ⁊ si iudex banc exceptionẽ nõ admittit poterit appellare. vt extra d libel. oblatio. c. fi. H. vbi hoc no. pe. ⁊ Ab. vt ibi scripsi. Z. Si vero admittat vt tenetur pronunciabit te non debere respõdere ⁊ te absoluet. ar. C. de eden. edita. extra de iud. examinata. ⁊ dixi. s. §. sequit' videre. ℣. item recepto. ⁊ expedit sic fieri quia nouas obtinebis inducias ad deliberãdum ⁊ sumptus. vt. s. §. nunc ostendendum. ℣. sed ⁊ si aduersus. Nõ aũt petas libellũ declarari qr iã instrueres aduersariũ. nec p̃missa obtineres. nec ad ß põt te iudex cõpellere. vt in p̃di. c. de libel. obla. Nec multi iudices hoc aduertũt qui non p̃dicto mõ ꝓnũciant sed statim libellũ declarari ꝓcipiũt. Quidã vero aduocati nõ sic petunt sed videtes libellũ ineptũ ꝓfestim litẽ ꝓtestãtur ne post valeat mutari vel emendari. vt. ff. de iudic. nõ põt. ⁊ in pre. ℣. vt sic post absoluãt' post libelluz ineptũ. vt ĩ pre. ℣. itẽ recepto. vel obscurũ vt. s. §. pr. ℣. itẽ nõ valet si sit. Sz hoc mihi non placet. H. nec p̃dictis Pe. ⁊ Ab. vbi. s. Z. vt. C. de anna. excep. l. fi. quia poterit res vel causa in ꝓcessu iudicij declarari. ar. extra de re iudi. abbate sane. li. vj. ⁊ de appel. constitutus in p̃tia nr̃a decano. ¶ Sz pone Ticius agit rei vẽdica. ꝯ quatuor dicẽs eos possidere hereditatẽ sibi debitã. ⁊ ꝯ eos offert vnũ libellũ petẽs eos ꝓdẽnari ad restit. ipius hereditatis. Nã ⁊ plures in vno libello p̃nt accusari. C. de accu. reos. ⁊. l. eos. extra de ordi. cog. c. ij. ⁊ d libel. obla. c. ij. ff. fami. ber. heredes. §. de pluribus quilibet vero illorum excipit ⁊ dicit volo habere libelluz ꝓme nolo esse in hac communione. ff. de condi. indebi. si non sortem. §. si centum. ff. pro socio. verũ. §. societatis Habeo eñ aduocatum vel procuratorem solus ꝓ nihilo quẽ nõ haberẽ simul cũ aliis. xij. q. j. q manumittit'. Et quia naturale viciuz est negligere quod communiter fit ⁊ possidet'. vt. C. quando et quibus quarta pars de. ex bo. decu. l. ij. li. xj. Ad hoc facit. iij. q. iij. offerat'. ⁊ preterea ego, vnaz solã rem ex bis possideo, alter quin-

ꝑ vel sex. credo ꝙ si ꝑ indiuiso possidẽt dicta bona nõ cogitur dare plures libellos. argu. ff. iudi. sol. iaz tamẽ §. si tñ. ff. de exerci. ac. l. ne in plures. ff. de ediℓ. edic. qđ si nolit. §. sed si plures. ff. fami. herci. l. si fami. herciscũ. ff. de precario. l. lz. §. fi. Si vero pro idiuiso vnumquẽqꝫ per se conueniet. z dabitur cuilibz libel. ar. ff. si pars heredi. peta. l. j. in prin. z sic visus est consentire domin⁹ Clemẽs papa. üj. lucerna iuris. Et ar. ad hãc questionem. j. ℣. proxi. ¶ Eadem quoqꝫ questio fit de illo qui babebat tres vel plures debitores in eodem chyrographo obligatos z videtur cuilibet eoꝝ dandũ eẽ libell. ar. ff. de no. ope. nũci. de pupillo. §. si in pluribꝫ. z. ff. đ ꝑcur. si qs cum ꝑcu. §. vnius litis. Et tot sunt petitiões quot articuli. vt. s̃. de expen. §. nũc videndũ ℣. fi. Ar. ꝫ ꝙ sufficiat oĩbꝫ vnũ ꝙferre. ff. đ trãsac. cũ bi. §. in cã. ff. de exer. ac. l. j. in princ. z. l. se. z in pre. §. si plures. dic vt. s̃. ℣. proxi. et de pluribus rebus põt agi in vno libello. vt. s̃. de recon. §. nunc dicamus. in fi. ¶ Eadez questio fit in pluribus reis debendi. z videtur cuilibet eorũ dãdus libellus. C. communi diui. ad officiuz ibi. aduersus singulos ꝛc. z. ff. đ soln. si duo. Ar. contra ꝙ omnibus simul. vt pre. l. iam tamen. §. pen. cum suis concor. H. alleg. Dy. C. si plu. vna sen. in rubrica. z. l. j. si reus. vel ac. mor. fue. l. j. ff. de re iudi. paulus. de appel. si qui seꝛ paratim. §. quotiens. de adulte. qui pupillam. §. fi. et. l. vim passam. §. incesti. Z. Dicunt quidam cuilibet dãdum per pre. l. Alij contra et veri⁹. H. ſm Alber gal. cuius fuit iste versi. rubrica de duobus reis debendi. Dicit etiam ibi precedentem opinionem fuisse Roffr. Z. ar. in auc̃. colla. viij. de duobus reis. §. sinautem bis dem. vbi dicit communiter examinari ꝛc. Quilibet tamen põt vti suis defensionibus. H. z ibi. s. in pre. §. tenet idem Ja. de bel. in. vj. q. textuali. Et eadem verba habentur in auten. ide sumpta. C. de duo. reis babita. vbi idem Cy. in nona questione turbatus. de hoc questionem bic fuisse disputatam. z est verus ꝙ Lamber. Rampo. disputauit eam. z incipit questio. Quidam mutuauit. Et idem tenuit siue plures rei debendi sint insolidum obligati siue non. z siue ex iure veteri siue ex beneficio diui adriani. vel alꝫ gaudeant beneficio diuidẽdarũ actionũ vt. ff. đ tute. z rõ. dis. l. j. §. nũc tractemus. Hoc dixi ad ĩstar cause criminalis ꝙ põdictã. l. j. C si reus vel accusa. z ꝙ pre. auc̃. babita. Et ne inutilis dicatur eius questio scias eũ ibi tenuisse in plurib⁹ reis stipulandi ꝙ re⁹ dz eẽ ꝓtentus vno libello noĩe oĩm. Et idẽ dicit đ pluribꝫ reis debendi. ꝙ vno libello noĩe pluriũ creditoꝝ debeãt esse ꝓtenti. Subdẽs forte qđ ex ꝑte pluriũ creditoꝝ nõ diuidit petitio. Hoc em̃ nec ĩ rubꝛo dicit nec in tex. nec hoc reo prodesset. Nam etiam si vni soluet est ab omnib⁹ liberat⁹. ff. de duo. re. l. ij. in-sti. e. ti. §. pe. Ad predicta faciat questio Nicol. đ quatuor libel. duoꝝ offensoꝝ ꝑ duos quam posui. j. de penis. Bal. Possunt plures possessoꝛes pro indiuiso ꝙueniri vno libello. secus si pro diuiso. Itez plures coheredes. Item plures correi. vt bic per specul. z est casus. C. si plures vna sen. l. j. ff. đ appel. l. si quis separati. C. si vnus er pluribus appella. l. j. ff. de re iudica. l. paulus. Z. ¶ Sis etiam cautus ſm q̃sdã ꝙ vbicunqꝫ iudicis officium proponeꝭ loco principalis actionis non dicas ago contra te sed dicas propono coram vob̃ domine iudex ꝛc. Cum em̃ officium iudicis non sit actio, vt. ff. de mino. quod si minor. §. fi. Non debes ℨ partẽ ꝓponere sed solum ipsi iudici qui non habet facere nisi ꝙ interponat officium suum. Cum vero intentas actiones tunc dicas. Ago contra talem. vel ꝙqueror đ tali. quia tunc agis iure tuo. nam actio est ius persequẽdi in iudicio quod nobis debet. Sz ego nõ curo siue dicat ago contra te siue dicat coram vobis ꝛc. Sufficit em̃ factum ꝓponere z officium iudicis implorare. quia nomen actionis generalissimuz etiam officium iudicis ꝓtinet. ff. de act. z obli. l. actionis ℣bo. ¶ Itẽ consueuerunt fieri quedam protestationes generales in libel. ad cautelã vt illa saluo iure addẽdi vel minuẽdi z declarãdi ac alio quolibet iuris bñficio. vt. s̃. §. nunc ostendamus. in prin. z in fi. Et illa protestor ꝙ me nõ astringo ad omnia z singula in libello contenta probanda. ß ad ea solũ q̃ sufficiãt ad victoriã cause mee. s̃. de exceptionib⁹. §. viso. ℣. porro. Et illa ꝓtestor de expensis faciendis. vt patet in bis que no. extra de dolo z contu. fi. Et illa ita respondeo non tamen animo cõtestandi litem. de qua no. extra de appel. solicitudinem. H. z plene. s̃. de lit. conte. §. ij. ℣. patet. Z. Et illa. Saluo ĩ omnibus iure meo. ix. q. iij. saluo extra de supplen. negli. p la. licet. z illa saluis omnibus exceptionibus ꝛc. de qua. s̃. de libel. ob. ℣. quo facto. ¶ Et in summa circa libell. concipiendos tria aduocatus semper pre oculis habere debz. H. ſm Bonag. vt dixi sup rubrica. Z. Primum ꝙ pauca z nõ supflua ponat. qz multiloquio subditus ex eo se inq̃nat. vt. lxij. di. fit rector. z meli⁹ ẽ pauca vtiliter effundere q̃ multis inutilib⁹ aures hoĩm pgrauari. C. de ꝛe. iu. enu. tante. §. contrariũ extra đ etate z qua. cũ sit ars. graue. n. est ꝓbare z ad onera pbã divenire. ff. de rei ven. is q̃ destinauit. z probari debent que inseruntꝰ ĩ li. C. de ꝓba. actoꝝ. que est. vj. q. vlti. extra de cã po. z ꝑ. cũ eccℓia ꝓpe fi. z de iureiu. c. vlti. C. đ eden. l. qui accusare. ij. q. viij. sciãt. z iunge quod no. s̃. de aduo. §. ꝙsequent. ℣. ad qđ eius. plures tñ cãe posꝭ. sunt in li. exprimi. z qñqꝫ etiã expedit boc fieri vt. j. quima. ac. po. ℣. hoc igitur. ¶ Secundum est ꝙ ponat necessaria z vtilia que vz ꝓbata suam iuuent intentionẽ extra de iu. eraminata. alioquin laniabiꝰ. vt dixi. s̃. ℣. §. sequitur. nec. n. debet admitti qđ ꝓbatũ nõ ꝓdesset vt in pre. decre. z. C. de ꝓba. ad probationem extra de excep. dilecti z de ap. vt debitus. vnde ponat sub compendio factũ z cãm ipsi facto congruentem. vt in p̃. c. eraminata z. e. ti. dilecti z de li. ob. c. vlti. C. de edi. diui adri. tol. l. fi. ¶ Tercio añt ponat generalia vt in ꝓcessu habeat plures vias z diuerticula plura ad suaz intẽtionẽ fulciendam. vt in preal. §. consequenter. ℣. item cautus. vt qz dicat peto talem electionẽ tanq̃ minꝰ canonice factã cassari. Sub hac. n. gñalitate plura impedimenta veniunt. z potueris prosequi quod volueris. vt extra de su. neg. p̃. c. fi. vt qz electio facta est a suspẽsis. vel ab excõica. vl̃ de eis ex̃ de ꝓsue. cũ dilecti. z đ elec. cũ inter. R. z. c. illa. z de cle. ex. mi. c. fi. vel electus est illegitimus extra de elec. cũ in cũct⁹. z. c. cũ vintonien. z similia. ¶ Quartum est vt proponat plura iura z continentia plures causas. Quia forte aduersarius non exiget electionẽ. nec cause specificationẽ nec ipe dicere tenetur. nisi exigatur. ff. de iureiur. iusiurãdũ z. ff. de no. op. nũc. đ pupillo. §. q̃ opus nouũ. cetera que bic desũt vide. s̃. de ac. seu pe. quẽ ti. hic intellige repetitum. z in aureo repertorio in ti. de lib. obli. Bald. Accuso ticiuz quod duz esset sindicus talis ville ad denuncianda maleficia constitutus omisitz neglexit denunciare tale maleficium. nec aliter specifico locuz omissionis. queritur an actio procedat. z videtur ꝙ nõ. quia li. accusatoꝛius debet continere locum commissi maleficij. ff. đ accusa. l. libelloꝝ. Jn contrariũ vĩ. qz istud maleficiũ nõ cõmittitur corpore sed aĩo. ß animꝰ locũ nõ hz. C. de prescrip. lon. temp. nõ ergo debeo locum vacuũ apponere. nã dũ locũ dicimus sitũ alicuius corpis demonstramꝰ. Et idem dicã in simlibus. vt in eo qui accusat. Quia nõ soluit collectã. Vel quia nõ dixit diuinas horas. nã lex libelloꝝ loquitur in delicto quod committit̃ ꝑ actum corporalem qui actus habebat certos fines. Sup quo vide qđ notatur in. l. ij. C. de seruitu. z aqua ĩ ꝓnc. per Lynum. nam corpus loco circumscribit̃ at hoĩs voluntas quo vult se transfert. ff. de capti. l. nibil de actio. z obli. l. cõtraxisse. so. ibi negligentia cõmitti videt

vbi obedientia fieri debuit. ⁊ iō locū illū ꝓfinabo. ff. ad sillea. l. j. §. occisor. ar. de fideius. l. fi. vt ꝓponis. et. d. l. ꝓtraxisse ꝑm bar. ¶ Sz pone dico sic accuso ꝺ tali maleficio seiū q̄ ꝺī mala calza q̄ fuit īsignis latro. Nec dico nom̄ pīis vl̄ pīe an ꝓcedat li. ⁊ vī q̄ nō. ar. ꝺ rei vē. l. id pom. §. fi. ff. de iudi. l. eū quē temere. Sz dico ꝯ. q̄a certū est corpus de tali appellatione vt ꝺī de gallo presso in. l. hac ꝓsultissima. C. q̄ te. fa. po. ⁊ ꝺ papa fan. in. l. lutius. ff. fideicō. lib. ꝑ Ja. ⁊ fac̄ insti. de iure na. §. ij. sic̄ si dicerē ago ꝯ poetā intelligit̄ de dño Fran. petracta q̄ nunc poetizat. ¶ Sz pone accusas seiū q̄ te vulnerauit nec dicis ī qua parte corpis an ꝓcedat accusatio. ⁊ vī q̄ nō. ⁊ notat̄. s. e. §. iuxta. ꝙ. itē si agat̄ ꝺ crimine ciuiliter. Et si deducas q̄ pcussit ī brachio. et ꝓbas q̄ in spatulis nō valet ꝓbatio. ff. de dolo. l. itē exigit per. B. ego nō credo q̄ si de ſba accusationis. nā q̄ auriculā tāgit totū corpus tangere vī. ⁊ iō ſp tota ꝑsona offendit̄ vt no. in. l. vulgaris in ꝑn. ff. de fur. ⁊ si maior sit pena in vna parte corporis q̄ in alia minor venit imponenda. q̄ nō est itentata qualitas q̄ maiorē penā inducit vt. l. si pses. ff. de pe. ⁊ vide ibi Bar. ⁊ vide qꝺ no. C. de ꝑ. fugi. auc̄. nouo iure sup q̄ oīno vide ī. l. ij. C. de ꝑ. ⁊ aqua. ꝑ Ly. ¶ Sz pone sūt. ij. Pe. noīe einsdē loci vn⁹ eorū posit⁹ ē ī bāno nescit̄ qs. querit̄ an valeat bannū et vī q̄ nō. q̄ īcertitudo viciat. vt plene no. ꝺ vicio īcertitudis. ff. de ī diē adie. l. cū duo. nā declaratio debuit fieri añ snīam ꝺ rei vēn. l. idē pōp. §. fi. In ꝓmiū q̄ vī sensuz de eo q̄ meruit ferri bannū. i. de eo q̄ deliquit. ar. de leg. ij. l. si qs ꝓuū. §. si int̄ duos. ß g ꝑ pbatiōes. vel ꝓfessiōz patefacto de eo sensuz vī qꝺ debuit sentiri. ⁊ ita fuit iudicatū floren. ar. ꝯ q̄ nō. ff. ꝺ iudi. l. eū quē temere ī gl. or. ⁊ ita sel̄ fuit iudicatū perusi. vt audiui. ¶ Libell. q̄n q̄ est inept⁹ ⁊ iuri ꝓmi⁹. tūc nō tz ꝑ agente lata snīa de emp. ⁊ vēn. c. cū dilecti. vt cū peto ꝯctū nullū declarari. q̄ fuit decept⁹ vltra dimidiā iusti pcij. nā inepta ⁊ iuri ꝓmia est ista petitio. interdū libel. ē ineptus non tamē iuri ꝓtrarius. vt si in accusatione nō ponat̄ locus. tūc valet snīa. ⁊ facit q̄ ꝓfessio vz q̄ non est minoris auctorit̄ q̄ snīa. ¶ No. q̄ clau. general̄ exclusiua refert̄ ad priui legiatos vt decurionib⁹. C. de silen. li. xij. ⁊ inclusiua generalis ⁊ formalis nō refert̄ ad odiosos. ¶ No. q̄ illis q̄ nō ꝑñt disponere nō ꝑñt penā adijcere dispōi. ff. ad. l. fa. l. seius augerius. ⁊ l. q̄ de bonis. §. ⁊ iō sicut priores nō ꝑñt auferre salariū sic nec ꝑñt imponere lege penalem ꝓseruatoribꝫ ne soluāt. secus si nō dispo. q̄ preter l. vt in. §. alteri. nota. ¶ Emendatio est respectu partiū mutatio est respectu totius ⁊ sic nō differūt nisi ꝑm q̄d Ja. bu. ⁊ simpliciter. ¶ Lib. ob. nō est de ꝓcessu. s. si añ citationē li. offe. dicit Bar. in rubrica. C. de in ius voc. Bar. loquitur de ea que fit iudici non parti. ¶ Emendat̄ li. tripliciter. s. circa materiam. vt si petebā. x. volo petere nisi. v. volo petere. x. circa qualitatem que alterat vt accusaui. t. vt forensem volo emendare q̄ tanq̄z ciuem vel ecōtra. circa formā. vt q̄ li. nō erat bene conceptus volo ipsum emēdare. vt. l. accusaturus ꝺ adul. in ciuili cā ad hoc vt possim emendare requirunt̄. duo scz q̄ lis nō sit ꝓte. Itē q̄ ius aduersarij ꝑ istā emē. nō fiat deteri⁹. i. saluo int̄esse aduersarij ⁊ refect. ei expeñ. Itē exigit̄ q̄ iudex nō respuerit istam emen. que iudicis arbi. supponit̄ vt. l. edita in fi. et argu. de cōpen. l. q̄ in diem. §. si rōnem. in qualita. ꝙo potest emendari etiam lite cont. vt. l. in delictis. §. detracta in forma potest mutari etiam lit. conte. quia lit. contesta. non tenet ꝑm quos dicitur sic sumus quasi a princi. sed glo. in distincte dicit q̄ lit. ꝓte. non hz locū emen. per. d. l. de qua re de iudi. Item est necesse q̄ tempora largiantur q̄n additur in materia vel in forma. vt. l. accusaturus. naz retrofactū trahitur ad tempus ꝑsens ⁊ ideo non debz superesse agendi facultas. ar. de mi. testa. l. tribunus. §. fi. ¶ Mutatur libellus tripliciter. s. circa actionem circa causam. circa rem. Circa actionem puta intentabā pro lega. certi ꝓdi. generalem muto ⁊ intento act. ex testamento que mihi vtilior est quia in ea veniunt fructꝰ ex mora. Circa causam petebam decez ex causa mutui muto et peto ex causa depositi. quia causam mutui forte non haberem probationes. Circa rem petebaz bouē et nūc peto asinam. vel petebam centum libī. imperiales nūc peto centum libī. pisa. corrigendo in hoc libel. quia forte non possem probare de imperialibus. vt no. de regu. iur. l. semper in stipulatōib⁹. Sz nonne est adhuc quarta species mutationis. s. circa qualitatem. Rñdeo non nam aut ab ista qualitate dependet species actionis tūc mutatur actio. ⁊ sic sumus in prima specie mutationis. actiōis nec est noua spēs. Aut est circa eandē act. ⁊ tūc nō est mutatio sed emendatio. ꝓprie loquēdo. Itē nōne est mutatio alia. s. forme. Rñdeo sic quatenus dependet forma a materia. sed si libellus est ineptus non dicitur ꝓprie mutari sed emēdari. et potest fieri sine nouis sportulis ꝑm Bar. ⁊ sine noua satisdatiōe. ⁊ sine noua inscriptione. Differentia loci temporis rei cause actionis ⁊ qualitatis variantis substantiam dat cognoscere mutationē. ⁊ sic ꝑ sex differentias cognoscit̄ mutatio. ¶ Emendatio est circa idem adiectio loci temporis rei cause. actionis. ⁊ qualitatis augētis condemnationem ⁊ causantis maiorē obligatiōez einsdē speciei. de adul. l. accusaturus. C. de anna. excep. l. fi. Item emendat̄ detrahendo circa idem. ¶ Declaratio ꝓprie est nō omis si suppletio expressa ⁊ ambigui subsequens explanatio ⁊ declaratio retrofingit. vt. l. heredes palā. §. sed si notam de testa. de verbo. obli. l. quicquid et sine nouis dilationib⁹ ad deliberandum factum non mutat̄ vt nota in. l. edita. ¶ Et no. q̄ si accusaui. T. q̄ percussit me in facie ⁊ volo mutare q̄ in capite quod non possum propter inscriptionem quā feci ad penam talionis ꝑm. B. in. l. edita. C. de eden. emendare aūt bñ possum libellū ineptū. de adulte. accusaturus. quia ibi potest accusator desistere impune ergo et emēdare. ff. ad turpill. l. j. §. ac. ff. ꝺ accu. l. libelloz. §. libelli. ¶ Cumulatio est plurium actionum simul vel successiue ꝓpositio. ⁊ est regulariter permissa. Tamen de ea dantur sex regule. phibitiue. Prima de actionib⁹ contrarijs. vt. l. contra maiores. ⁊. l. j. si seruus exterio. Secūda de ꝑiudicialibus. ꝺ iudi. l. ꝑ minorem. de excep. l. fundum. Tercia de his q̄ elect. tolluntur. §. eligere. Quarta de his que solutōne tolluntur. l. j. in fi. si qua. pau. fe. di. Fallit in personali ⁊ hypothecaria. de fideiusso. §. sed neq̄z. et argu. C. de anna. excep. l. fi. Quinta de maiori ⁊ minori causa. C. q̄ accu. non pos. l. j. Sexta de causis inter quas est ordo. de rei vendi. l. ordinari ꝑm Bar. in. l. edita. al's cumulatio ē ꝓmissa etiā lit. ꝓte. declaratio etiā libel'. lit. cōte. est ꝓmissa de rei vēn. l. idē pōponi⁹. §. fi. ⁊ no. i. l. fi. C. de anna. exce. Nota q̄ in cā appellatiōis non potest fieri mutatio. vt no. C. de tempo. appell'. l. ꝑ hanc in glo. Sunt autem regule communes in materia emendationis nec corrigit̄ ꝑ auc̄. qui semel. quia illa loquitur in differēte non in ꝓcedente ꝑm Odoffr. ⁊ modernos. Est ⁊ quedam mutatio iudicis. vt. l. pe. iudic. sol. de asser. tol. l. j. in fi. Z.

De summa trinitate ⁊ fide catholica. Rubrica.

A. Summiste q̄ super rubricis decretaliū scripserunt sunt noti. Has ergo rubricas in materijs sūmarū ꝓsequi non expedit. Propter remissiōes aūt vel questiōes materijs congruentes vel practicis causam dantibus in illis interdū instabo. Patet aūt rubricā esse membrem. Et que iura faciunt extra rubricā ad partē vtrā q̄z dixi sup rubricis eo. ti. in fi. Patet etiā q̄ cōpositores triū cōpilationū quas habemus ꝓstitutiones fidei aienas vel propias ꝑmiserūt. vnde Greg. ix. premisit

duas Innocen.tres.Bonifa.vnaz.Gregoꝛij.x.cõsilij luduñ.Cle.v.vnã ꝓpriã ꝓcil'.Vienen̄.Et si aduertes oẽs ꝓut mãm dcuit ī generalib⁹ ꝓcilijs emanarũt.q̃ mos est ꝑmittere qd̃ in fide imminet dclarãdũ.qd̃ qa sibi nõ occurrit.Inno.iij.omisit.in suo ꝓcilio lug.vbi multas ꝓstitutiões valde necessarias edidit.vt ī.vj.pz dc rescri.c.ij.dc elec.c.j.dc iudi.c.j.dc resti.spo.c.j.d̃ dc. ꝙtu.c.j.dc eo q̃ mit.in pos.c.j.dc excep.c.j.dc re iud.c. j.ꝛ.ij.dc ap.c.j.§.ij.d̃ hom.c.j.dc sen.excõ.c.j.ij.iij.ꝛ.iij. Si bas ꝓsiderabis cognoscesillaz editões sũme neces sarias fuisse.exẽplũ dc ꝑma q̃d erat p clau.Quidã alij ꝙuenire.xl.Ex ꝓcil'.aũt multas ipi⁹ ꝓstit'.bẽmus ibi dcz nec displiceat institisse in excusatõz ꝛ emẽdationẽ ipi⁹ ꝓpter id qd̃ dicã.j.ne sede vacãte.sup rubrica.Z.

Altis vtiliter super li bellozꝛ generalis doctrina euagati sum⁹ vñ ꝙñs est vt ad eozꝛ formationẽ celerit' ꝓpere mus.Cũ igit' trinitas sit vnũ vniuersozꝛ ꝑncipiũ.vt ex eo.c.j.ī ꝑn.ꝛ.c.ij.merito est ab ea incipiẽdũ.xxvj.q.vl. nõ obseruet'.C.dc offi.pre.aphri.in noĩe.Nã vbi chri stus nõ est fundamẽtũ nullũ boni opis supest edificiũ. vt.j.q.j.cuz paulus.Et vbi fides nõ est iustitia dc qua tractam⁹ locũ hẽ nõ põt.vt.xxiij.q.j.vbi sane.nã ꝑma salus ẽ recte fidei regulã custodire.vt.xxv.q.j.c. ꝑma. dcꝛ cũ dc fide nõ sit publice dcl in foro publico dispu tandũ.vt.C.e.ti.l.nemo.in ꝑn.ꝛ.xxiij.q.iij.cũ q̃b⁹ in fi. Ne videat sanctũ dari canib⁹ ꝛ ne margarite videant' ꝓjci añ porcos.vt.xliij.di.in mãdatis.ꝛ.xj.q.iij. nolite iõ in eo libello nõ formo.Quia dc trinitate nõ ẽ huma no sed diuino ozc loquendũ.dc ꝙse.di.ij.in xp̃o.vbi.n. dc fide dubitat' sedes aplica ꝓsulit' nõ aũt iudex adit'. vt.xij.di.ꝑceptis.xxiij.q.j.quotiens.extra dc here.cuz xp̃s.ꝛ si sit articulus indubitat⁹ exquo in dubiũ dcrtit' C.e.l.fi.Si dcro q̃s tanq̃ ī fide oberrãs accusat' ꝓcipi tur libell⁹.vt.j.d̃ her̃.¶Et no.q ex orbitãs a fide puni ri dz.vt.C.dc sum.tri.l.ij.§.q̃ dcro hisdẽ.¶Quid si ß fac̃ p imperitiã.vi q tũc nõ puniet'.Ar.a ꝓrio sẽsu.C. dc iurisdi.om.iu.ī criminali.ꝛ.ff.mã.si ꝑcu.§.si ignorã tes.Dic tñ ꝑ gar.C.dc in ius vo.dcnia.nõ em̄ dz ignora re qd̃ oẽs sciũt.C.dc here.l.ij.ꝛ ignorãtia iuris natura lis neminẽ excusat.immo ignorans illud ignorabit'.vt. xxxvij.di.§.fi.etiã si sit pagan⁹ vel hõ siluestris semp ī mõtanis nutrit⁹ ita q nunq̃ ꝑdicatio ad eũ puenerit. nã ī oẽm terrã exiuit son⁹ aplorꝛ vt.xix.di.ita dñs.H. dc elec.fundamẽta in ꝑn.li.vj.ꝛ hĩ psal.xviij.vt ibi no. Z.Nõ.n.põt ignorãtiã ꝑtẽdere q̃ aperitis porat eru diri.vt.ff.dc iurisd.ꝛ fac.igno.l.regula.ꝛ.xxxvij.di.§.fi. ꝛ.ff.q̃s ordo ī bono possess.serue.l.vtile.§.fi.¶Et no. q spũssanctus eternalit' ex ꝑre ꝛ filio non tanq̃ ex duo bꝫ ꝑncipijs ß tanq̃ ex vno principio non duabꝫ spirati onib⁹ sed vnica spiratione ꝓcedit.vt in consti.Gze.x. eo.ti.fideli.vbi dc ß dicemus.

De ꝓstitutionibus. Rubrica.

H.Septem questiones per me posite super regulis conueniunt huic rubrice.s. an valeat constitutio non scripta.vide super regula.nemo potest.ꝛ dc hoc.s.de lega.§.finit'.x.sed pone legatus.Super regula cui li cet.est questio an incidat in suum statutum epi dcl ei⁹ metropolitanus dcl ipsoꝛũ in actu prohibito soci⁹.sup regula ea que fiunt.dc muliere que contra statutuz epi portat certa ornamenta.sup regula nõ est obligatoꝛiũ dc statuto iurato sup certa ꝓuisione monachoꝛ.super regula.p possessoꝛe.an statuta recipiant interꝑtationẽ dcl extensionẽ sup regula q̃ tacet.dc statuto epi cõtra alienantes liget vẽdẽtes epo.sup regula q oẽs.dc sta tuto pñtiũ q abñtes nil ꝓcipiãt que ꝓcipere ꝓsueuerũt Attinet questio q̃ est sup regula.mora.dc qua sup ru brica dc elec.dicet'.Et ibi ponã questionẽ an statutum epi ꝛ capli electionẽ dc iure annulãdã possit facẽ nullã. De statuto qd̃ excludit filiã dotatã dcl dotandã ne succedat cũ fratre an valeat.dicã.j.d̃ succes.ab inte.super rubrica in fi.Z.

Constitutiones que dam sunt municipales seu speciales.que si violentur ab aliquo contra eũ sic libel lus concipietur.Forma Coram vob̄ do mino tali iudice ꝓpono ego talis contra ℣e.q cum commune talis ciuitatis dcl tale capitulum vno cũ epo pulsata cãpana ꝓut moris est fieri cõiter nullo ꝓdicẽte statuissent vt nullus iret per ciuitatem d̃ nocte post pulsationem campane talis.dcl vt nullus diebus festiuis absit ab ecclesia sua.dcl aliud hmõi et hoc sub pe na centũ sol'.dictus ℣e.post prefatam constitutionez publice ꝛ eo sciente editam in tali nocte post pulsatiõz prefate campane dc nocte per ciuitatẽ iuit dcl ab eccle sia tali die festo abfuit.vnde peto ipsum in centuz sol. condemnari et hmõi libel.forma ꝓbatur.xlj.di.in his rebus extra eo.cũ accessissent.verũtamen cudodes ciui tatis ad hoc dputati possent talia sine libello denunci are.vt.s.ti.ij.§.dicendũ.x.xl.H.pleni⁹.s.dc accu.§. j.in fi.Z.¶Actoꝛ ꝙo porit positões suas sic formare

Positio actoris. ℣ono q̃ commu ne talis ciuitatis dcl tale capl'm die tali fuit ꝙocatũ ad talẽ locũ ciuitat'.j. q.vij.ꝙuenientib⁹.Item q fuit ad hoc pulsata cãpana extra dc elec.in causis.Item q talis ad hoc deputatus dictam vniuersitatem vocauit.Itez q fuit ibi statutũ vt nullus iret dc nocte post pulsationẽ talis campane. xviij.q.ij.pernicioſam.extra dc offi.dclega.consuluit d̃ homici.si perfodiens.Item q nullus abesset ab eccle sia sua die festo.dc conse.di.j.si quis.Item q fuit appo sita pena centum sol'.in contrauenientes.Itẽ q hoc fu it publice statutũ.xvj.di.quod dicitis.extra dc postul. c.j.Itẽ q oĩbus ꝓcordantib⁹.iij.di.erit.Item q duo menses ꝛ vltra fluxerunt a tempoze publicationis ipi⁹ statuti.in auc̃.vt facte no.ꝓsti.responso primo.coll'.v. Item q fuit moribus vtentium approbata.iij.distī.in istis.ꝛ.§.se.extra dc consue.cum dilectus.Item q ipse pñs fuit ꝛ ita hoc sciuit.extra dc consti.c.ij.Item q ip se tali nocte iuit post pulsationẽ talis campane dcl tali festo abfuit ab ecclesia sua.H.Modica vtilitas habe tur ex his q̃ hodie producit' constitutio scripta ꝛ auc̃. Dici tamen potest q auctor hic accedit opini.q valet constitutio non scripta.dc quo hic super rubrica remi si.Z.Re⁹ vero

Positio rei. ℣ono q to ecotra sic ponit ta illa die q̃ dicis factum fuisse dictũ statutũ cõmune illius terre fu it in obsidione talis castri.dcl capitulum erat Rome. C.dc contraben.stipula.l.optimam.extra dc testi.ex te nore.Item q tunc campana fracta erat.vl' ille qui cõ suenit cõuocare capl'm mortuus erat.Itẽ q ego iui d̃ nocte dcl absens fui ab eccl'ia ex tali cã legitima.puta quia pater meus moriebatur vt.ff.dc in ius vo.l.ij.ꝛ.iij. dcl vocatus eram a dño papa dcl a rege ꝛ huiusmodi. extra dc offi.dclega.pastoral'.ꝛ dc app.cũ parati.xviij. di.si epus.Item q absens eram nec potuit ad meã no ticiam peruenire.extra eo.c.ij.Item q tales ꝛ tales illi statuto contradixerunt.extra dc probati.tercio.Item q post illud tempus indifferenter oẽs homĩes impune iuerant dc nocte ꝛ clerici ab ecclesijs aberãt nec statutũ huiusmodi fuit moribus vtentium approbatum vt.iij. di.§.leges.Item q statutum illud fuit reuocatũ.xij.q. j.certe.Itez q illa die interfui diuinis in ipsa ecclesia. Item q illi sunt tales qui non possunt statuta condere Et similes positiones fiant.¶Alie vero cõstitutiones sunt generales que ab oĩb⁹ sũt sciende,vt.j.di.ꝓstituti

ones.extra.e.c.j.7.c.fi.C.de sum.tri.cũctos.7 ꝑ istaꝝ violatores ꝑm factoꝝ varietates diũsimode libelli 7 positiões formãtur.vt.xxv.q.j.violatores.put.j. ꝙ diuersos titulos apparebit.7 dicã.j.ti.pri.¶Et no.ꝙ cõstitutio ligat solũ subiectos constituentis. vnde et imperator subiectos imperio tantum vult suis legibus astrĩgi.vt.C.de sum.trini.l.j.ĩ ꝓn.H.ibi per Ly.remittam in fine.Z.7.C.de nouo.C.ꝙfir.§.fi.7 li.xj.de colo.palestinis.l.vnica.in prĩ.7.C. de iudi. rẽ nã nouã.respõso ꝓmo.viij.di.quo iure.7.ff.ad treb.oĩb.Et sũt hec ĩar. ꝙ rectores 7 scholares peregrini et aduene nõ ligãtur statutis ciuitatis in qua sunt nec doctor iudicabit inter scholares ꝑm illa sed ꝑm ius.vel si biterẽ. litigat narbone cũ narboñ.nõ nocebit illi statutũ sed ꝙsuetudo narboñ.7 hoc tenent Jaco.Jo.theu.7 Alber.pap.sed eni denter est ꝓ.viij.di.que contra mores.H.ibi de hoc ꝙ glo.7 ꝙ archi.in prin.Z.Ibi nulla ciuis aut libidine pegrini violent Uñ dicũt alij ꝙ lz ꝙstitutio nõ liget directe nõ subditos ligat tñ indirecte.nã si biterẽs. cõueniat narboñ.sequet statuta 7 ꝙsuetudi.narboñ.nã actor forũ rei 7 iura fori seq̃ dz.vt eẍ de fo.cõpe.cũ sit generale.cũ suis ꝙcor.etiaz si recõueniat.iij.q.viij.cuiꝰ in agendo.ff.de euic.si fundus.7 si biterẽs.alleget ignorãtiam ob quã decretum non ligat vt extra de ꝙstitu.c.ij. H.Et apertius eo.ti.ꝺ ꝙstitutionib.c.ij.ꝓmo rñso li.vj.Z.7.ff.de decre.ab or.fa.l.fi.7 que ꝑsumũtur nisi ꝙbet.ff.de pba.l.verius.C.de epi.audi.si legibus.Respondebitur ei ꝙ nõ dz esse ignarus conditionis eiꝰ cũ quo contrabit.ff.ꝺ reg.iur.q̃ cũ alio.Sed certe iste poterit replicare p.l.ff.de exerci.act.l.j.in prin. Item pro hac pte facit.C.de emãci.l.j.ß ibi loq̃tur de voluntaria iurisditione in qua alia iura statuunt qß in ꝓtẽtiosa.vt ff.de offi.presi.l.ij.Unde quod prius dicitur verius ẽ de iuris rigore.vt extra de senten.excom.a nobis.i.prelates enim nil statuere potest in non subditos.vt.ff.de iurisdi.om.iudi.l.fi.et soli perpetuo habitãtes obligãtur ciuitati.ar.ff.de pig.debitor.ff.de pecul.id vestimentuz ff.de here.institu.ex facto.§.testes.H. hec questio de bis qui sunt de diuersi fori domicilio repeti potest ĩ bis qui sunt diuersi fori possessione.vt qz clericus agit contra laicum in foro ciuili.An lex municipalis in ea causa locũ habeat.7 dixi.s. glo.decreta.quod clericis. de fo. competen.quod aduocati illam glo.ad affirmatiuã allegãt nunc inferam ipsorum motiua.inducũt quod.s. dictum est de reconuentione.iij.q.viij.cuius in agẽdo. Secundo qz consuetudo vel statutum loci vl fori quo agitur spectanda sunt.vt in pre.c.que contra morez.7 xij.di.que illa extra de eo qui mit.in pos.cũ venissent.de testa.rainucius.C.de emancipa.l.j.Tercio quia clericus agens videtur pro se approbasse iudicem 7 suas leges ergo 7 recipiat contra seq.xix.di.c.j.extra de censi. cum olim.7 quod ibi no.Quarto propter equalitatez in iudicijs seruãdam.et ne vnum iudicium diuerso iure censeatur extra de excepti.cum inter.xij.q.ij. cognouimus.extra de priuileg. quia circa. Quinto ne actor sit fauorabilior qß reus cõtra regulaz vtriusqß iuris.ff. de regu.iur.non debet.7 eodem ti.nõ licet li.vj. Sexto ratio connexorum extra eodẽ ti.translato . cuz concor. Septimo consequentia accessorij.de regu.iur.accessorium.li.vj.et ibi concor.Octauo constat statutum non esse factum exp̃resse contra clericum sed generaliter super contractibus vel litibus ordinandis vel decidẽdis. 7 licet in genere quod non licet in specie.de iurepatro. ex litteris.ff.de contraben.empti.in modicis.Nono canon quod ciuitas statuit dicit eẽ ius ciuile.j. distin.ius ciuile.Decimo quia etiam ꝑm canones actor sequitur forum rei.et in eius rei foro est statutum illud ergo sequatur.xj.q.j.experientie.de fo.comp.cuz sit.Z.Dono ergo statutum fit in ciuitate ne quis inde extrabat bladum vel aliud alioquin extrabens perdat bladuz 7 animal.ecce forensis aliquis extrahit nunquid perdet rem 7 animal.videtur ꝙ non.vt in primis concor. Itez si ignorans fecit non incidit in edictum.ff.de accusa.ex meleficijs.ff.ad.l.corne.de sicca.l.j.extra eo.cognoscentes. Item licet deliquerit non ideo debet ei res auferri. que non deliquit.in aucten.de man.princi.§.oportet. H.Bui.de suza.super.l.omnes populi.ff.de iusti.7 iure.tenet ꝙ statuta non ligant forenses.alleg.l.fi.ff.ꝺ iurisdi.omni.iudi.que parum facẽ 7.ff.de tuto.7 cura.da. ab his.l.ius dandi.7.C. qui dari.tu.l. necz. Et dicit in hoc casu ꝙ quia ciues possunt modum imponere rebꝰ suis si forensis inde extrauit bladum bene perdet illud. nec per hoc statutum ligat personam sed ligat rem qꝺ potest.C.de edifi.priuato.an in totum.et que sit long. consue.l.j. Formabat tamen questionem de statuto ꝓhibente districtuales ꝛc.non tamen puto ꝙ id põderauerit per id quod premiserat vt dixi 7 bene dictum est de rebus suis.quia de iure bladum extra districtum statuentium portatum bene posset per illum districtũ ad tercium locum ferri per.l. si quis post.C. de edi.priua. vide etiam quod scripsi de emp.7 ven.§. fi.in princi.in parte secunda.Z.Jaco.bal.cõtra per iura.s. inducta nam in predictis non potest ignorantia pretendi.ff. ad l.cornel.de siccari.l.lex cor.Crassa enim est talis ignorãtia cum esset ꝙ ciuitatem publice promulgatũ.ff. de iuris 7 fac.ignoran.regula.7.l.nec supina.xxj.di.quod dicitis.extra de postula.prela.c.j.ff.de publi.7 vec.l.fi.§. ij.Dicit tamen ꝙ debet pena mitigari.vt si pena sit duplj simplum amittat.si simplum tunc medietatem.H. Sed incidit hic alia questio satis trita de deferẽte que includebat statutum reperto in via an locus sit pene. Bui.de suz.super.l.fugitiui.C.de ser.fugi.dicit per illã legem eum teneri.7 si confiteatur id est certuz.si negat dicens se portare ad domum suam vel ad molendinum si verum esset eũ habitare vltra locum quo repertus fuit vel molendinũ habile ad suũ vsum esse vltra illos terminos excusetur alias nõ.si in loco erat quo negare nõ poterat ꝙ commisit.C.de penis.qui sententiam in fine Judex ergo debet esse circumspectus 7 ponderare predicta 7 similia vt ibi 7.ff.e.ti.respiciendũ. Sed ipe idẽ refert Uber.de bo.per eandem legem dixisse istum deferentem comprehensum cum animalibus oneratis leuius puniendum qß si effectiue maleficium pfecisset.et bene probat hoc lex illa.nam certũ est ꝙ si is de quo loquitur.l.si fugitiui maleficium perfecisset igne vel furca mortem pateretur.ff.de penis si quis aliquem.ij.§.j. tamen exquo non perficit non patit penã perficientiũ vt ibi.7 putat qꝺ si statutũ pficientem punit in blado. 7 animalib vel in blado 7 pena pecuniaria iste punietꝰ in altero tãtũ qꝺ minorem sapiat lesionem.ff. ꝺ penis. interpretatione.7 regula.in penis li.vj.Subdit Bui. ꝙ si iste inuentꝰ confitet ꝙ animo deferendi iter inchoauit sed postea penituit nihilominus punit.alle.ff.ad. l.pompo.de pari.l.j.in fi.C.ad.l.cor.de sicca.is qui cuz telo.7.ff.de extra.cri.l.j.in prin.pro ipso alle.ff.de fal.q̃ fal.C.eo.si fal.ff.de bo.li.q̃ cum maior.§.accusasse.hic tria mihi veniunt consideranda que sunt diuersa.aut enim iste inuentus fuit continuando iter suum vt exiret districtum et allegatio penitentie patet falsa. Aut reuertebat sponte 7 tunc iuuari deberet per penitentiam per secunda iura.Aut repertus est quiescere in bospitio vel tugurio pro quiete sui 7 animaliũ.et hic procedat etiam dictum Bui.exquo de penitentia quã asserit nulla sunt indicia. Uerba etiã statuti in hoc veniũt ponderãda.extra de feri.c.ij.cũ prima gl.Z.¶Quid si extraneus in ciuitate deliquit. nũquid punietur ꝑm statuta ciuitatis ipsius.7 videtur ex premissis ꝙ sic cuz sequat forꝝ illius loci rõne delicti.ar.ff.de bo.pos.ex remili.l.j.Dz quidã contra vt ꝑm ius romanũ puniat ar. ff.de pecul.licz.§.idem.ff.de iureiur.eum qui.Et si iu-

der aliter puniat ipse puniendus est. cui non licet aliuz puniendi modum inuenire. vt. ff. de penis capitalium. ¶Quid si extraneus ibi portat cultellum contra formam banni. dicunt quidam. H. qđ placet Host. p id quod dixi extra de sen. excom. a nobis. j. super glo. ij. vltra mediũ. Z. ꝙ aut ibi morã traxit ita ꝙ verisimile est eum posse bannum scire quo casu in bannum incidit z punitur. vt in pre. c. que contra. aut non traxit morã vt scire possit z tunc non tenetur. ff. de decre. ab or. fa. l. fi. Super hac materia vide quod no. ꝑm papam de cõsue. super rubrica. H. đ consuetudine tractauit ibi nõ de statuto. z ibi scripsi ℣. querebat autez. vide etiã qđ no. de instru. edi. §. cõpendiose. ℣. quid si de cõsuetudine. z ipe Guil. remittit ad Goff. s. đ sen. pla. §. ij. ad fi. ℣. quid si preconizatum. z de hoc p legistas z per Ly. C. de sum. tri. l. j. vbi vide opiniones diuersorum facit quod scripsi de fo. compe. quod clericis. Ego puto p. l. fi. pri. alle. z per decre. ij. e. ti. li. vj. in casibus hic positis non dico a pena iuris sed a pena statuti excusari probabiliter ignorantem non solum in casibus qui non cadunt in delictum sed etiam in casibus qui cadunt in illud. vt scripsi in pre. decre. ij. in nouell. super verbo furtum. Justifico sic hoc dictũ. due ville sunt vicine. Altera ī dioc. bonoñ. altera in nutineñ. Licius vnus ex illis villis vadit cum asino suo ad aliam et emit corbem frumenti et portat quid đliquit iste qui nunqz audiuit prohibitionem z hoc maxime in locis montanis vel alpestribz facile eueniret. Qualis etiã rigor est dicere ꝙ etiã cinis Imolen. vel Mutinen. que loca non distant a Bononia vltra dietam legalem. et in illis licite portatur cultellus. intrans Bonoñ. vbi ꝓhibita est delatio illũ portat ꝙ ꝓ hoc puniat. z eo fortius in plus distãte. ¶Sed e cõuerso fateor ꝙ apud italicos multos ita est notissima ꝓhibitio victualium deferendorum z armorz. s. offensibiliũ ꝙ satis in illis ꝓcedũt solutiones p dicte. secus in casibz in quibz deficeret ignorãtia probabilis ꝓpter qđ sic seruari videmus. Sed exquo auctor versatus est in questiõibz statutorz memoror ꝙ ī regula. qđ q̃s li. vj. z in questiõe quã ibi posui dubiũ indecisum dimisi. an valeãt statuta ciuitatũ q̃ ꝓmittũt. bãnitos vel rebelles vel alteri? ꝓditiõis hoies occidi mutilari depredari vel aliquid tale sufficiat ꝓmũ. ꝓseq̃ quasi fortius. ꝓmo pz ad negatiuã ꝙ oĩs lex diuina naturalis z positiua cedes hoim q̃ homicidia vocamus ꝓhibet diuinã. intelligo veteris z noui testi. primo exo. xx. deutro. v. circa medium. Non occides de nouo. M. v. c. Qui occiderit reus erit iudicio Item si tollitur naturale pro diuino quod in lege z in euãgelio continetur. vt in prin. decre. z insti de obli. que ex delic. na. in prin. z ff. de fur. l. j. in fi. suis pro iure gentiũ quod naturali instinctu nephas rẽputat hominem homini insidiari. ff. de iusti. z iure. vt vim. in fi. per ius ciuile vel municipale id tolli non potest. viij. di. §. ij. z. c. se. insti. de iur. nat. gen. z ci. §. pe. de iure positiuo canonico z ciuili patet. extra de homici. et decreta. vide super rubrica. ff. et. C. ad. l. corne. đ sicca. Absurdũ ergo videtur ꝙ statuto licere possit quod per omne ius constat illicitum fac̃ clemen. de elec. nec romani. in prin. Ad contrarium induc̃ Jaco. de are. ꝙ hoc fit in penam ꝓtumacium precipua autẽ est omnis legis intentio magistratibz et iudicibus obediri. ff. đ iusti. z iure. l. fi. ī fi. z. l. ij. xj. q. iij. qui resistit rõni igit̃ ꝙgruit tale statutũ in penam ꝓtumacie et ad terrorẽ delinquẽtiũ. in auc̃. vt oẽs obe. p totũ. iij. di. facte sunt. Hac de cã excusat̃ faciens iussu iudicis id qđ sine iussu eẽt illicitũ z penale. ff. de iurisdi. om. iu. si quis §. voli. đ infa. l. furti. §. q̃ iussu. z in pre. regula. qđ q̃s. li. vj. z ꝓtemptus obesse dz ꝓtumacibus. extra đ postu. c. j. ff. de penis. l. legati. Quod autem pena sit iuri cõmuni consona ꝓbat̃ ꝑm vnũ intellectum. l. contumacia. ff. de re iudi. ff. ex qui. ca. ma. l. necnõ. z. l. sed si. Item committens in lege non debet lege iuuari. ff. de mino. l. auriliũ. C. đ epi. audi. l. iij. extra de vsur. quia frustra. Itẽ quelibet ciuitas legem statuere potest inter suos z dicitur ius ciuile. j. di. ius ciuile. viij. di. que contra. ff. đ iusti. z iur. l. omnes populi. et cum hoc habeant q̃ principe ipsius principis lex esse videtur. C. vbi z apud quos l. fi. C. de vete. iur. enu. l. ij. circa medium. Et si ꝓt̃ contumaciã id̃ lz fortius licere dz vbi de delicto ꝓstat. Juxta istud. Maleficos nõ patiar̃ viuere. exo. xxij. z. xxiij q. v. §. ij. ad q̃stionẽ videri põt. Tho. sc̃a sc̃e. q. lxiij. arti. ij. z. iij. q̃ soluit cũ Gratiano. in. §. pri. alle. vt dicamus ꝙ occisio banniti vel malefactoris licite fit inq̃tũ ordinat̃ ad salutẽ cõitatis. Ille igit̃ cui salus ꝓmunitatis est commissa bñs merũ impium licite occidit. Cõcludamus igit̃ z p aliũ id possit qđ p se põt z valet ad bonũ cõe. facit. C. qñ li. se. vin. l. ij. in fi. ibi. p quiete cõi. qa sepe p ꝓuatos pena talibz ifert̃ ꝓmittẽte statuto q̃ p iudices negligeret̃. vt de facto videm⁹. Cõstat etiã ꝙ iura certis casib⁹ ꝓmittũt hoĩem occidi. de quibz dixi vbi de bannitis alias bãnis sub lra. c. p solutiõe facit. xxij. q. v. nõ est crudelis. cũ tribz. c. se. que oĩa fuerunt Hieronymi. Nõ ob. c. q. que minister. Peccat. n. q̃ nõ agit zelo iusticie. z idẽ esset ī iudice. z hoc vult illa dictõ spõte. Ad idez. lxxxvj. di. odio. z. xj. q. iij. §. si q̃. Extat alia questio de statuto qđ ꝓmittit impune bãnitũ offendi. an impune possit occidi. Fert̃ Mar. de pba. hãc qõnez disputasse z dupl̃ soluisse ꝑm equitatem vt si bannit⁹ est ex delicto ꝙ inferat penaz mortis occidi possit alias nõ. allegat. ff. de bo. dam. l. j. z. ij. z. lv. di. c. j. z. ij. de rigore autem quia communis interpretatio habet contrarium z generaliter sic seruat̃ z a tali ꝓsuetudine z interpõtatione non sit recedendum. extra de cõsang. z affi. qđ dilectio. de ꝓsue. cũ dilectus. ff. de legi. si de interpretatione. z. l. minime. z de fun. instru. cum delanionis. §. asi nam. dicit sine distinctione tenendum ꝙ ꝓbũ offensionis etiã occisionem includat. z sic ꝓpter ꝓtumaciaz nõ capitale fit capitale. z veniet plus in executione q̃s in sẽtentia ꝓncipali. ff. đ penis capitaliũ. §. in exulibus. facit extra de ꝓcess. prela. ex litteris in fi. Z. ¶Utrum autez ordinarij z administratores possint licite leges trãsgredi. no. ꝑm papam extra eo. canonum. H. vbi scripsi super vlti. glo. Z. Constitutio autẽ sedis apostolice omnes fideles ligat. vt extra de consti. c. fi. ix. q. iij. cuncta. xxv. q. j. nulli.

¶De rescriptis rubrica.

H. vide quod dixi. s̃. de pte sc̃a de rescrip. ꝓsentati. sup rubrica. Rubrice conuenit questio quã posui sup regula. is q̃ in ius. An rescriptũ extendat̃ ad heredẽ vl̃ successorẽ. Et quã scripsi sup regula vtile. An rescꝑtũ de ꝓsecutiuis litis impetratũ a ꝑtibz valeat vna ꝑtium excommunicata. Z.

¶Liendum ꝙ rescriptuz. aliud est priuilegiũ. vt extra eo. cum ordinem. xxv. q. ij. si qua. et. l. si ecclesie. de quo. j. de priuile. z de preben. deo dãte dicemus. Aliud est ius commune sicut sunt commissiones z delegationes causarum q̃ communiter fiunt tota die a sede apostolica que procedunt ꝑm formam iuris communis. Stilus em̃ cancellarie domini pape super iure fundatur. extra de offi. delc. P. z. B. cũ multis silibus. Und̃ hic nõ esset necesse libellos formari. cum ꝑm iurium multiplicitatem negociorumqz varietatẽ necesse sit eos variari. vt dixi. s̃. in ti. prori. ℣. alie ℣o. Sed q̃a q̃nqz dolosi impetratores maliciose aliquos fatigant. Jdeo contra eos sic concipitur li-**Libellus**. Coraz vobis dño tali iudice cõqueror ego. T. de. P. filio talis vel canonico vel monacho talis ecclesie qui

per rescriptum surrepticiũ vel falsum me coram tali iudice maliciose ⁊ indebite tanto tpe fatigauit ꝓpter qđ multos sumptos coactus sum facere grauiaq; damna proferre. Unde ago contra eum ⁊ peto ipm mihi per vos in expensis ꝯdemnari ꝓpter hoc factꝫ quas extimo centũ ⁊ ptestor de faciendis in lite. Peto etiam dãna ⁊ interesse que extimo quinquaginta libr. Hec forma pbat ex de rescrip.c.fi.⁊.c.ceteruꝫ.⁊ de ap. vt debitus.

¶ Actor ꝯ **Positio ac.** Pono q me coram sic ponet. tali iudice traxisti. Item q auctoritate rescripti qđ apostolicuꝫ esse dicebas.extra de offi.dele.c.coꝛã.extra.e.ti.si qñ. Itẽ q rescriptũ illud erat talis forme Clemẽs ⁊c.ponat totũ.ex de dila.c.ij. Itez q tãto tpe me coꝛã tali iudice litigare coegisti auctoritate illi⁹ rescripti. Itẽ q expẽdi centuꝫ illa occasione. Itẽ q dãnificatus fui ⁊ interest mea nõ litigasse in quinquaginta qꝛ euocatus fui a meis negociis.vel pdidi talẽ equũ litẽ ꝓsequendo ⁊ hmõi. Item q dolo vel fraude exꝑssisti vel suppressisti tale quid qđ rescriptũ viciat vel erat rasum in loco suspecto vel aliter abutebat.que exemplifica multis modis.vt extra đ rescrip.nonnulli.⁊.c.fi.⁊.c.sup lr̃is.vbi đ hoc.⁊.c.ex tenoꝛe.⁊ diximus.s̃.de rescrip.presen. Reus vero ponat in contrariũ ad sui defensionem sicut viderit expedire. Item iudice quoq; literis apostolicis abutente potest sub forma pscripta formari libellus. H. Si dicas coram eius ordinario.facit ad id quod scripsi eo.ti.c.vlti. sup vlti.glo. Z.

De cõsuetudine. Rubꝛica.

H. Hãc mãm q modũ summe plene tradidi sup de cre.vlti.e.ti.⁊ ad practicã pncipaliter ptinet qđ ibi scripsi.iij.⁊.v.mẽbꝛo. Ad materiã aũt ptinet questio quã posuit sup regula.nemo potest.plusq; tractat an valeat ꝯsuetudo que pmittit canonicũ testari de fructibus vnius anni post mortẽ.⁊ quitũ mẽbꝛ qõnis sup regla sine culpa.s.an consuetudo pferens pmogenitũ pindicet clerico. Attinet etiã qđ dixi.s̃. de consti. de regula. quod omnes. Z.

In consuetudine sic concipit̃ **Libellus.** Coram ⁊c. libellus. ꝓpono ego talis monachus monasterij carrofen.seu sindicus ⁊ procuratoꝛ conuentus eiusdẽ monasterij contra. L. andreñ.mõachũ q̃ se gerit ꝓ electo andreñ.monasterij q̃ cũ electio abbatis andreñ.monasterij đ gremio eccl̃e carrofeñ.đ antiq̃ ⁊ approbata ꝯsuetudine. đ cuius ꝯrio memoria nõ existit ipeđ iure eligi nõ potuit nec debuit ꝯ pfatã ꝯsuetudinẽ antiq̃tus obseruatã.vñ peto pfatã electionẽ de facto attentatam si electio dici possit cassari ⁊ cassam ⁊ nullã ⁊ irritã nũciari necnõ electionẽ ipam de gremio carrofeñ.monasterij faciendaꝫ esse p vestrã sententiã declarari. Hec forma pbat extra eo.cum dilectus.⁊ de ꝛ.sig.abbate. H. qꝛ proprie ꝑm iura ex consuetudine iudicatur etiã inter eos inter quos non assueuit magis trahit̃ libellus ⁊ decretalis ad pscriptionem.vt dixi eo.ti.c.vlti.sup vlti.glo. An aũt agẽs necesse habeat in libello ꝯsuetudinẽ exprimẽ opiniões vide in quarto membꝛo summe. de qua.s̃.in fine Scire debes q Joan. de bla. pseqũs ti. de actione. ⁊ libellos sup illis post prin. vbi assumit tex. ibi actio nihil aliud est q̃ ius. dicit ipe scriptũ subdens q etiã ex non scripto potest esse actio.s. pditio descẽdẽs ex ꝯsuetudine.⁊ sic sumpta occasiõe tractat optimã practicã de cõsuetudine.⁊ tenet in libello ꝯsuetudinem exprimendã ⁊ facit quod no.in pꝛe.decre.abbate.in primo glo. Dicit tñ in prin.vlti.colũ.q nõ est necesse dicere ꝯsuetudinẽ approbatã ⁊ ltime pscriptã. Sufficit.n. dicere ꝯsuetudinem in qua vt sit necesse est illa intꝛuenire. de q̃to in positionibꝫ vel articulis postea fiet declaratio. Multum aũt practicat ꝯsuetudinẽ de lapidicinis. de qua in l. venditoꝛ.§.si cõstat.ff.communi.predi.⁊ de articulis qui sup ꝯsuetudine fundãtur ⁊ ipsoꝛum impugnatiõe ⁊ defensiõe. vide qđ scripsi.s̃. de teste.§.nunc videndũ in prin. Z. Et sic in aliꝭ ꝯsuetudinibꝫ peti põt vt aliquis cogatur ad eaꝫ obseruatiõem vel ad cassandũ qđ contra eas fit.vt extra eo.c.fi.⁊.c.ij. Super iuribus autem ratione consuetudinis petendis concipe libellum. vt infra đ offi. archi. **Positio actoris** Actoꝛ ergo sic ponet. Pono q tu es monachus andreñ.monasterij.extra đ elec.constitutis. Item q vacante monasterio de facto fuisti electus in abbatem ipsius monasterij. Item q đ antiqua consuetudine vacãte monasterio andreñ.monachi andreñ.ꝯsueuerũt sibi abbatem eligere de monasterio carrofeñ.vt in predi.decre.⁊.c.abbate Item q tãto tempoꝛe obseruatum est q de eius contrario memoria non existit.ff. de aqua plu.arc.l.j.in fi.ff. de aqua coti.⁊ esti.l.hoc iure.§.ductus aque. Item q tales ⁊ tales sic fuerunt electi. Item q hec cõsuetudo est prescripta.extra.e.c.fi. Item q fuit obtenta cõtradictorio iudicio.extra de verbo.signifi.abbate.extra de re iudica. cũ causa que inter.ff. de legi.cũ de consuetudine. Reus vero ponet econtra.⁊ alias faciat ꝑm ea que nota. viij. di.frustra.⁊ extra eo.c.fi. Super seruicijs autem ꝯsuetis pstandis concipit̃ libellus.vt.j. de censi. ¶ Si sit diuersa consuetudo rei iudicis actoris ⁊ loci contractus. que illarum seruabitur.no.s̃. de feri.§.j.versi.sed pone ꝑm papam. Innocen.extra de consuetu.super rubꝛica ibi etiã no. Utrum extraneus tenetur si facit cõtra cõsuetudinem loci ad quem declinat.⁊ de hoc.s̃.ti.proxi. ¶ Quãto tempoꝛe consuetudo prescribatur Et an talis prescriptio interrumpatur. Et q̃ sit differẽtia inter ꝯsuetudinẽ ⁊ pscriptionẽ.j. de pscrip.ꝛ. de consuetudine.⁊ sequen. Bal. Nota q dictũ seruat̃.⁊ si nihil ẽ dictum seruatur consuetudo vl̃ statutũ.ff. si serui. vẽ.l.⁊ si forte.§.modũ.vbi de boc quod facit ad multa. Pro materia vide doct.in.l.đ quibus.ff.de lega.ij.in rubꝛo ⁊ nigro. ¶. que sit long.consuetu. per summistas et doctoꝛes. Z.

De postulatione. Rubꝛica.

H. Roffre. de hac tractat in li.iuris cano.in fi. ꝑme divisionis que fuit de elec.⁊ postula. ⁊ vide quod dicam super rubꝛica seq. Gui.mandego.tractat đ hac parte j.causa.iij. et duabus sequen.et in tribus rubꝛicis illas sequentibꝫ mixtim tractat de his que electis ⁊ postulatis incidũt. Z.

Postulatio est gratie petitõ.nã ad eã admittẽdã supioꝛ ex gra mouet̃ cuꝫ ex ea nulli ius tribuat̃ ex.e.bone.ij. Cũ g̃ actio sit ius ꝓsequendi in iudicio qđ nobis debet̃.vt insti. de act.in prin. Ad eam quidem petendã nulla cõpetit actio.in prin.ff. de admi.lẽ legatã.ff.đ evict.ad res donatas quare libellus nõ ẽ necessarius in ea. Petitio tñ supioꝛi põt poꝛrigi ī hac forma. Forma. Coraꝫ vobis sanctissimo pie dno Clemen.⁊c. ꝓpono ego sindic⁹ seu procuratoꝛ capli talis ecclesie q ipa eccl̃ia pastoꝛi solatio destituta canonici ipsius ecclesie de electiõe tractãtes futuri põtificis vocatis oĩbꝫ q̃ voluerũt potuerũt ⁊ debuerũt cõmode interesse. Demũ post varios ⁊ diuersos tractatus in tres se ipõs videlicet ī tales ptãtẽ ꝓvidẽdi de pastoꝛe ipi⁹ ecclesie vnanimiter trãstulerũt q̃ talẽ hoiem vtiq; honeste ꝙersationis sufficiẽtes litterature ⁊c. in epm ⁊ pastoꝛẽ ipi⁹ eccl̃e postular̃t quã postulatõꝫ alr̃ coꝛ suo ⁊

aliorũ nomĩe in cõmuni publicauit.q̃re supplico nomine dicti capituli postulatiõem ipam de benignitate et gr̃a sedis apostolice admitti et approbari dictũq; postulatũ eidẽ eccl'ie p vos cõcedi in epm̃ 7 pastorẽ vt ex eo.c.ij.iij.7.iiij. H.banc formã posuit Roff.in libell'. iur.cano.vbi ponit libellũ in postulatiõe .Mihi non placet ille libellus in q̃ nulla causa postulatiõis exprimitur si fuissz eps ille postulat⁹ illud sufficeret.vt prohant illa iura.puto tn̄ auctorẽ excusari quia sil' cũ hac petitiõe porrigebat postulatio in q̃ exp̃ssa erat postulationis causa.puta defect⁹ nataliũ etatis vel ordinis d elec.innotuit.7.c.cũ nobis.7.c.dudũ.j. Z. ¶ Et nota q; postulatio publicãda ẽ capl'o 7 nõ populo.vt patur et no.ꝑm papã extra d elec.in causis.x.postmodũ. H.ibi scripsi sup.x.publicarũt.ꝑm eũ q; ꝓsuetudo seruat cõtrariũ. Z. Cetez si fiat p scrutiniũ tũc retentis oĩbus alijs vsq; ad verbũ interesse iunge ꝓcedentes p viã scrutinij electi fuerunt tres de collegio fi de digni.s.tales q̃ secreto et singillatiz vota cũctorum examinauerũt.et in scriptis redacta mox in cõi publicauerũt.Et eadẽ collatiõe habita diligenti reptũ est oẽs vel duas ptes in magistrũ.G.postulãdũ in scrutinio cõsensisse.quã postulatiõem ꝑ.archidiaconus eiusdẽ ecclesie de mãdato oĩm celebrauit ac etiã solenniter publicauit.q̃re supplico ẽ.vt extra eo.bone.ij.7 de elec.scriptũ. Hãc aũt formã latius et melio⁹ ꝓsequere ex his que j.ti.pri.continẽtur. ¶ Positiões autez formabuntur sup processu hinc 7 inde si q̃ se huic postulatiõi oponãt.Si vo dubitãt electores an aliqs sit eligendus vel postulandus dicãt postulãdo eligimus et eligendo postulam⁹.Vel sic eligim⁹ et postulamus,put melius valere poterit 7 de iure. H. Jsta vltima per verbũ singulare prolata ẽ hodie ꝓpter dubiũ approbata precedẽs vero reprobata.qđ dic vt eo.ti.c.vno.li.vj.qđ in dubio iuris,ꝓpter opi.ibi dixi.sup glo.in hoc. Z.

De electione Rubrica.

H.Est sciendũ.q; Guil.mãde.postea archiep's ebredunen̄.7 demũ cardinalis cõposuit libellũ de electionib; faciẽdis.quẽ p modũ textus et glosarũ ordinauit et transmisit dño Berengario etiã postea cardinali. sed primo epo bitteren̄.qui dn̄s Berengarius versa uice opus qđ p alphabetũ sup sũma Hosti.cõposuit 7 vocauit oculũ copiose dicto dño Guil'.direxit. Jpe autẽ dn̄s Guil'.in libello p̃dicto plano stilo loquẽdo ignarus faciẽdaz electionũ in iure et facto plenissime informauit.quẽ libellũ p certos legũ doctores obtinere rogatus inquãtũ iura noua illũ secuta scilicet sexti.cuius predicti ambo cõpositores fuerũt et clemẽtinaruz exigunt breuissime reformari.et q; ad practicaz illam hodie cõmuniter recurs⁹ habetur hic breui⁹ ptrã sibo cum etiã ibi glo.de theorica 7 materia satis tradãt ¶ Est secũdo sciẽdũ q; Bernag.cõpo.antiquitus fecit sũmã de materia electionũ satis breuẽ et vtilẽ.quã p rubricas diuisit.in qua fecit ꝓemiũ incipiẽs. Quia ꝙplurimiq;. Fecit etiã cõclusionẽ ꝓvers⁹ tales. Hoc bernardus op⁹ fecit nõ absq; labore. Sz labor est facilis qm̃ supaꝑ amore. ¶ Tercio sciẽdũ ẽ q; Roff.finito ope libellorũ in iure ciuili formare voluit libellos in iure canoni.et in ipsi⁹ opis principio ipm̃ op⁹ diuidit in.xij.ptes q̃rũ prima ps fuit de electiõib; et postulatiõib;.et hec habet circa q̃nq; chartas. Scda fuit d iuriby episcopalib; metropoliticis et archidiaconalib; Reliquas p te videas. Sz scias q; q̃nq; vltimas non habem⁹. Finiꝑ.n.op⁹ in septẽ.si morte vl' aliter id euenerit hoc ignoro. Hoc etiã scias q; Roffr.ĩ tractatu electiõis vltra libellos in fine posuit formas de req̃renda licẽtia impatoris vel regis sup electione fienda et de petendo cõsẽsu electionis iã facte. Hec auctor et Gui.nõ curarũt de his eo.ti.cũ terra.in fi.7.c.qđ sicut et vide qđ ibi scripsi in prin. Libellos etiam formauit Bonagui.sui opis pte scda in prĩ. ¶ Quarto q̃nes regulaz ad materiã faciẽtes hec sũt .Sup regula factũ legitime de electore excõicato post votũ depositũ vel publicatũ vel ecõuerso.Sup regula in toto de duob; eligẽtib;.quoz vnus eligit altez.Sup regula mora de canonicis p̃natis per statutũ epi q̃ pacifice possidentes eligũt platũ .Sup regula odia restringi de eligente in epm̃ bigamũ mutilatũ vel excõicatũ an incurrat penas cõcilij.Sup regula q; alicui suo de nõ habente vocẽ in electiõe ex defectu ordinis vel als an illã habere possit nomine alieno.Sup regula ratũ q̃r tũ eius membrũ de electiõe vni⁹ ex duob; cõpromissa rijs ratificata p sociũ.Attinet questio regule,ñ firmat' de q̃.j.de renũciat.sup.rubrica . Ad materiã additur questio que vt de facto.7 respicit que hic ĩ prĩ.sequũtur.Eps 7 capl'm fecerũt statutũ tale q; super omnib; arduis que imminerẽt faciẽda citarẽtur vel vocarent' absentes.etiã de extra ꝓnciã dũmõ non distarent vltra sex dietas legales a finibus ciuitatis et citarent' vel vocarẽtur per litteras exprimẽtes citacionis causas et per certũ nunciũ portarẽtur als citatio vel vocatio nõ valeret vel teneret.et qđ fieret nõ valeret declarãtes cãs certas arduas electiões epoz vel babẽtium dignitates vel ꝓnatus in ecclesia collatiões canonicatuũ ipsius ecclesie alienatiões iurisditionũ vel bonoz spectantiũ ad ecclesiã mutua que contraherẽtur vltra certã sũmaz.et quedã alia post temp⁹ vacauit ecclesia q̃dã ex canonicis nõ fuerũt sic citati.q̃daz se opponunt electioni facte p p̃sentes.et dicũt ꝓpter id electionẽ nullã. Querit' quid iuris cũ elect⁹ dicat illã valere et ratificari posse p cõtẽptũ vel nõ sic vocatũ.pro electo facit q; eps cũ capl'o substãtialia forme electionis quã tradit cõcilĩ q; ꝓpter de elec.vel quia circa p̃sonã statuit concliũ.eo.t.cũ in cũctis. alterare non possetminuẽdo vel addẽdo.puta. de secũdo q; ñ eligeretur in epm̃ minor.xl.annoz. vel q; eligi posset maior.xxviij.De primo q; vota publice dicerẽtur.vl' q; sine scrutatoribz quilibet scriberet votũ suũ ad hoc vltra iura vetera.xxj.di.inferior.de maio.et obe.cum inferior.et silia sufficiat decre.ne romani. clemen.de elec.que dicit cõstitutiões cõcilioz saltẽ p inferiores a papa non posse modificari corrigi vel mutari vel aliquid eis detrahi addi vel dispensari in aliqua illaruz pte vel eis renũciari.Septẽ ꝟba posuit vt oẽm casũ quo corrigi vel tangi posset includeret.vt ibi no. Vocatio aũt absentiũ non ẽ de substantialib; forme quoz trãsgressio facit electionẽ nullã.de elec.ecclesia.ij.7.c. quod sicut.facit eo.ti.venerabilẽ. Statutũ igitur epi et capl'i annullanduz vel ratificãdũ non potuit facere nullum sicut nec econuerso nullum non posset facere annullandũ vel ratificandũ.et bocteneas. Z.

QVoniam hec materia vtilis ẽ et cotidiana et mltũ ĩ ea circa ea q̃ facti sũt errari ꝓsuenit. Jccirco sup hoc aliq̃ subꝺ̃ciam⁹. Et prĩo de via scrutinij tãq; ordinaria. Scdo de via compromissi. Tercio de via quasi inspirationis despicie nte.

HDe electõnẽ celebrandã hac via ꝓcedit'. Ecclesia.n.pastoris regimine destituta capl'm siue canonici p̃sentes statuent certũ terminũ ad electionẽ celebrãdã de qua fiet publicũ instrumẽtũ. H. Formã huius 7 eoz que sequũtur in hoc.§.ponit plenius Guil.manda.in suo libello ꝑte secũda in primis formis vsq; ad formã cõpromissi et materiã ꝓsequitur per infra.c.xxij.vsq;

ad.xxxv.ꝺ agẽdis añcꝫ veniaꝝ ad formas tractat.xxj. pria colũ. Z.i q̃ narrabit q̃liter cedẽte vel trãslato vl̃ defuncto tali ꝑlato talis eccleſie eiuſcꝫ corpore eccleſiaſtice tradito ſepulture capl'z ſeu tales q̃ tũc in eccleſia ꝑſentes erant cõueniẽtes in vnũ talẽ terminũ cum cõtinuatiõe ſeq̃ntiũ diex ad electionẽ celebrãdã vnanimiter ſtatuerũt.vt extra eo.eccleſia.ij.in prin.7.c.cumana.in prin.7.c.cũ in veteri.in prin.7.c.bone.ij. H. Iſta iura factũ narrãt.non.n.ẽ hoc de ſubſtantia vt ſcripſi eo.t.q̃ propter in fi.forme ſcrutiniꝫ vbi numero ſbalia. Sꝫ fuit de facto queſtio .die ſic cõcorditer ad ſtatuta cõueniẽtes electores pari nũero diſcordarũt aliq̃bus volentibꝫ eligere et alijs volẽtibꝫ terminũ ꝓrogare et ꝓrogarũt cõtradicẽtibꝫ reliq̃s nũero pari qui ad electionẽ ꝓceſſerũt reliq̃ termino ꝑ ipos ꝓrogata citatis primis aliũ elegerũt. Queritꝝ electio valeat.et certũ ẽ q̃ ps nõ maior terminũ concorditer ſtatutũ ꝓrogare nõ potuit.ſup q̃ oĩno vide qꝺ ſcripſi eo.ti.eccleſia.ij.in glo.plus dixit Jnno.ad fi.glo.et ſic electionẽ in termino fiendã impedire nõ potuit ſufficiat regula.nõ ꝑſtat cũ ſuis exemplis.li.vj.q̃ nõ tenuerit ꝓrogatio patet qꝛ quod requirit in termini prefixione etiã requirit in ꝓrogatione.de iudeis .cõſulnit ff.loca.q̃ ad certũ.de iure ꝺo.ſtipulatiõꝫ.et ꝺ iudi.l.ij. §.fi.7.l.iudex.qui bene facit extra de offi.dele. de cauſis.et no.eo.ti. ℘.7.ℬ.in prin.vlt.glo. Sic g̃ in prima prefixione termini requirit ſaltẽ maior ps capituli.qꝺ ẽ regulare in corporib.ff.q̃ cuiuſcꝫ vniuer.l.nulli.C. de decuri.nominationũ.ergo 7 ꝓrogatiõe .et fortius qꝛ in illa tollitur ordinatiũ a capl'o qꝺ ꝑ partẽ nõ maiorem fieri nõ poteſt.extra de his que fi.a ꝓla.c.j .vnde ꝑfixio primi termi facta ꝑ capl'z ẽ loco cuiuſdã decretiꝺcurionũ qꝺ reſcidi ñ põt niſi ob publicã vtilitatẽ que tamẽ hic aduerſat cum illa requirat vacãtes eccleſias expediri et variationuꝫ damna vitari iura ſunt nota. Jtẽ in pari cauſa potior ẽ cõditio .phibẽtis. ſufficiat regula in pari.cũ cõcor.li.vj. phibẽtiũ g̃ diffinita mutari melior debuit eẽ ꝯditio.et ſic valuit ipſoꝝ electio Secũda etiã ſtare nõ põt.qꝛ etiam ſi prima fuiſſet caſſanda debuit cõtra illã expectari ſnia.et ob hoc ſoluꝫ non valuiſſꝫ ſecũda.eo.t.cõſideram⁹.et.c.bone.ij. Z. qui terminus erit cõpetẽs.ſ.talis q̃ infra illũ abſentes qui vocãdi ſũt citati cõmode venire poſſũt cõſideratꝫ locoꝝ diſtantijs et pſonaꝝ et tẽporis qualitate.ar.ex de dilat.c.j.nõ tamẽ nimis lõgus qꝛ in electiõib⁹ ẽ mora piculoſa.vt in ℘.decre.cũ inter vniuerſas.et.eo.tine ꝓdefectu.lꝫ aũt aliq̃s ex canõicis in termini aſſignatione noluerit intereſſe nihilominus erit ad electiõem vocãd⁹ niſi ſe abſentauerit fraudulẽter .H.ſ.in fraudẽ citatiõis.ſecus ſi ob aliã fraudẽ ꝑm Jnno.7 Hoſ. ſup quo vide quod ſatis ſcripſi eo.ti.eccleſia.ij.ſuper glo.ij. Z. Qui vo interfuerũt nõ ſũt ad electõem vocãdi qꝛ qui certus ẽ nõ debet amplius certiorari.ff.de ac.emp.et ven.l.j.licet ſecus ſit in eo qui ſcit eccleſiam vacare. qui nihilomin⁹ ẽ vocãdus .vt iã.j.dicã.deinde ſup ipſius termini aſſignatõe certificãdi ſũt et vocãdi oẽs q̃ de iure et cõſuedine debẽt volũt et poſſũt cõmode intereſſe.et q̃ ſũt in poſſeſſiõe vel quaſi eligẽdi.extra de can.poſſeſ.et ꝓprie.cuꝫ eccleſia.et de elect. querelã.7.c.cumana.vt ſtatuto ad hoc termio ad electionẽ cõueniãt celebrãdam.vt extra eo.qꝛ ꝓpter. Et no.q̃ ſi ſcit vbi aliq̃s ẽ et ẽ in loco vnde vocari debet citandus ẽ pſonaliter. Sed ſi neſcit tũc citari debet in loco vbi morari cõſueuit ꝑ publicũ edictũ.vt extra de eo q̃ mit.in poſſ.cau.rei ſer.c.fi. extra de cleri. non reſi.ex tue.et.c.ex parte.et de fo.comp.ex pte.et vide.ſ. de cita.§.ſequitur.x.illud etiã.et ſeq.q̃ ſi tẽpore citationis erat in loco vñ citãd⁹ erat ſꝫ tẽpore electõis nõ.ñ obeſt capl'o ſi non citauerit qꝛ non intereſt citati ar.ff.ſi q̃s in ius voc.nõ ier.l.ij.§.fi.extra de elec. cum inter. R. Sed et ſi in tempore electiõis fuit in loco vñ citare debuit.ſꝫ tẽpore quo alij citabunt nõ erat non obeſt electioni ſine ipo facte. Nõ enim poteſt cõqueri ſe contemptũ eẽ erquo tẽpore citationis nõ fuit in loco vnde citari debuit. H. Vide no.in ℘.decr. eccl'ia in glo.iſte dixit et qꝺ ibi ſcripſi prope finẽ et eo.ti.q̃ ꝓpter.§.illud in glo.ij.in cuius fine inuẽies qꝺ ſequit Z. Vagabũdus aũt qui q̃ncꝫ ẽ intra fines electoribꝫ deputatos aliq̃n extra.ſi non citetur non obeſt capl'o lꝫ aliqua die.j.temp⁹ q̃ citatiões fiũt fuerit intra fines ar.ff.de iſti.ſꝫ 7 ſi.§.cõditio. Luci⁹ tamẽ eẽ eũ citari ad domũ. An pueri vocãdi ſũt ad electiõꝫ no.ℑm.Jnno. papã extra de eta.7 qua.c.ij. H. et ẽ terminatũ q̃ nõ ſi ſũt minores.xiiij.eo.ti.ex eo q̃.li.vj. Z. Jtẽ quis debꝫ vocare ſup.ℙ eũ no.ex de maio.7 obe.c.j. Qui aũt vocãdi ſint ad electõm.no.ℑm papã ex de elec. Et p q̃s 7 q̃liter.req̃re i reptorio eo.ti.x.q̃n et q̃liter.7.x.an ad nocatus.et.x.q̃s debꝫ vocari. H. In bis facit remiſſiones tũ ad formas remiſi in prin.huius.§. Z. Fiet autẽ citatio in hac forma. Forma. R. ꝓpoſit⁹ 7 capl'z Marſilien.eccl'ie. Tali canõico Marſilen. Aniom cõmorãti.ſalutẽ in dño Jeſu xp̃o.diſcretiõi vre ſignificamus q̃ bone memorie quõdã. R. eps nr̃ die tali viã fuit vniuerſe carnis ingreſſ⁹ et corp⁹ ei⁹ reuerẽtia debita eccleſiaſtice traditũ ſepulture. Ne igitur eccleſia noſtra ꝓpter diuturnã vacatiõem grauẽ patiat in temporalib⁹ 7 ſpualib⁹ leſionẽ diẽ. H. cautũ ẽ q̃ exprimatur hora ſcilicet de mãe hora miſſe et capituli celebrãdi.vt etiam ponit Guill'. in ſuo libello .c.iiij.et parte ſecunda in prin..tamẽ exquo intimat diem illaꝫ ſtatutam intelligendũ ẽ de hora ſolita diei ad celebrãdam electionẽ.vt ſatis ſcripſi eo.ti.cũ nobis olim.ſup glo. nũquid.x.ſed nũq̃d die.vbi oĩno videas. Z. talez cũ cõtinuatione ſequẽtiũ dierum ad tractandũ de futuri electiõe pontificis ad electiõꝫ celebrãdã duximus ſtatuendã.quocirca vos requirim⁹ et ciramus quatenus die ipa nobiſcũ ad tractãdũ et coeligẽdũ vna nobiſcũ conuenire curetis. alioq̃n nos extunc ad eã procedere curabimus veſtra abſentia nõ obſtante. H. ſolet addi et,vobis vlterius non vocatis etiã ſi ad aliũm terminũ fuerit electõ ꝓrogata. Et no.quia per clauſulã ſequẽtẽ apparet vocari debere etiã illos quos conſtat commode vel ſine periculo non poſſe venire dum modo cõmode vocari poſſint quia poterũt cõmittere An aũt cõmittere teneant'.dic vt no.e.t.bone.j.in gl. ſi citari. Z. q̃ ſi forte iuſto impedimẽto detẽti venire nequiueritis et velitis alicui de canonicis veſtris committere vices veſtras ad nos ſufficiẽter veſtrũ ſpecialẽ et idoneum nũciũ trãſmittatis qui iuxta ſtatutũ generalis cõcilij ſup ipo impedimẽto faciat plenã fidem Hec forma probatur ex eo.cũ inter vniuerſas.et.c.qꝛ ꝓpter.et.c.bone.ij. De pſentatiõe aũt hax litteraruꝫ que aperte debent eſſe fiat publicũ inſtrumentũ. H. precipue ſi nuncius nõ fuit iurat⁹.et tamẽ licꝫ ſit iuratus quia nõ videtur eſſe publicat⁹.et de publico etiã ẽ dubiũ.vt plene ſcripſi.ſ.de citat.§.ſequit'.x.ſꝫ nũquid credetur. Cõſulo q̃ fiat inſtrumẽtũ maxime ſi eſſet ſuſpitio citatũ non ventuꝫ. Z. ne poſſit malicioſe negari ꝓut q̃ncꝫ fieri vidimus. Jteꝫ ſi aliq̃s latitat ne citatio ad eũ ꝓueniat vt ſic poſſit dicere ſe contemptum prout ſcimus quoſdã malicioſe feciſſe fiat publice citatio in domo et loco vbi habitat.vt.ſ.et ſic nõ poterit impedire electõꝫ. Jtem licet abſens ſciat prelati obituꝫ et diem ſtatutũ nihilominus cõſulo q̃ citetur.ar.in prie.decre .cũ int'.qꝛ cõſtitutio dicit vocatis q̃ volũt ꝛc.lꝫ vbi ſcit' terminũ venire teneat'.ar.ff.de act.emp.et vẽ.l.j.in fi. Debẽt aũt in eccleſia vel capitulo cõuenire ſi poſſunt.vt extra eo.quod ſicut.vl̃ in alio loco idoneo ſi ibi cõuenire cõmode nõ poſſũt.vt xx.di.in nomine. Vbi autẽ ex cauſa ſolitus locus mu

tat ꝛ locus et causa in citatiõe inserãt .ar.ex eo .bone. j.ꝛ de dilat.c.j.et de rescrip.c.fi. ¶ Oibus aũt in loco statuto sit cõueniẽtib⁹ diligẽter deliberẽt an ꝓ viam ordinariã.ſ.scrutinij .an ℞o ꝓ viã cõpromissi ꝓcedere voluerint.si g̃ ꝓ viã eligãt ordinariã de elec. hmõi fiat publicũ instrm in q̃ cõtineat q̃liter diligenti ꝛelibe ratõe p̃habita placuit oĩb⁹ ꝛ ſingulis et oẽs ꝓcordit cõ ſeſerũt pviã ſcrutinij ꝓcedere q̃ fctõ ſic ꝓcedãt.eligãt em.ex ipo collegio et non aliunde niſi forte aliq̃ extra collegiũ vocẽ habeãt in electiõe de ꝓſuetudine vt prẽ dixi. ¶ Tres fidedigni vel etiã pẽs vel pauciores. ar.ff. de offi.p̃.l.ij.extra de teſta.relatũ.ij.reſpõ.ꝑmo.ex de elec.in cauſis.et.c.cũ dilectus.et.c.cũ in iure .lꝫ bonuꝫ ſit q̃ tres tm̃ ſi cõmode fieri põt vt ſatiſſiat verbis ge neralis cõcilij. H. vbi de hoc in glo.dic vt.j.et vide qd̃ ſup ea dixi. Z. Unde dicit Uin .nõ ſufficere da re vnũ.de qua etiã electiõe fiat publicũ inſtrumẽtum q̃bus detur poteſtas ꝓ idẽ publicũ inſtrumẽtuꝫ vel ꝓ ſcripturã a duob⁹ pſonis factã. vt ex de ꝓbat.quomã cõtra.ſecreto ac ſigillatiꝫ vota cunctor̃ nullo miſſo ꝛ ſua examinãdi vel ſui prio ſcrutẽtur alij a capło electi H. Hic oĩno vide qd̃ dicã.j. ſup forma olim bone in fi. Et deficit.j. Guil.qꝛ ſtati hic in. ℞.hoc facto de ſcrutatione votor̃ illor̃ triũ et eius forma nullã men tionẽ facit. Z. ꝛ i ſcriptis ea redigẽdi et redacta mox in cõmuni publicãdi.et hoc vt ſciat q̃ in quez ꝓſenſe runt et meriti ad meritũ ʒeli ad ʒelũ numeri ad nũeruꝫ collationẽ faciendã et collatiõe ꝑ eos habita diligẽti eũ eligẽt in quẽ inuenerint oẽs et maiorẽ et ſaniorem partẽ capituli ꝓſenſiſſe.vt ex eo.quia ꝓpter.ita q̃ vn⁹ ipſor̃ de conſenſu et voluntate aliorũ duor̃ ſcruta tor̃ vice ſua et collegar̃ et aliorũ oĩm q̃ in his conſen ſerint electionẽ ꝓnunciẽt in ſcriptis et ſolenniter cele brẽt et alia faciat ꝓut cõpromittẽtibus placuerit.ff.ꝺ arb.nõ diſtinguem⁹ .ℊ.officio .q̃ tamẽ electio fiat in ſcriptis nõ ẽ iure cautũ ſꝫ cõſuetudine obtẽtũ g̃ obſer uãdũ.extra de ꝓſuetu.cũ dilect⁹.ff.de legi. minime.xj. di.eccleſiaſticar̃. Uer tñ ita ampla poteſtas nõ dar̃ a cõcilio ſcrutatorib⁹ et ſuppleꝛ ꝑ aliã decr.eo.t.cũ di lectus fili⁹.et ꝑ alias.ꝛ vtile ẽ ſic ſeruari vt multis ma liciis et appellationib⁹ occurrat. Et huic inſtrumẽto ſup poteſtate tradita ꝓfecto oẽs ſubſcribãt dicẽtes. Et ego talis p̃dictis interfui et conſenſi.et p̃dictã po teſtatẽ eis cõtuli. Quo facto ſigilla oĩm etiã capituli apponãtur. H. Hoc nõ ſeruat ſꝫ ſufficit inſtrumẽtũ et in magno collegio nimis eſſet longa mora. Z. Si ℞o capłm cõcordaret in talẽ et tãtã poteſtatẽ dandã ſequãtur formã cõcilij generalis ꝑm quã ſcrutatores nõ habent poteſtatẽ niſi ſcrutãdi vota alior̃ ac ſcri bendi et in cõmuni publicandi. Collatio aũt et ellectõ et ſollẽnizatio fiẽt ꝑ alios. vt iaꝫ dicam.et vide .ſuper ℔ ꝑm papam.extra eo.in geneſi et ꝑm dominum me um in ſumma eo.t.ℊ.qualit̃.℞.eligãt.et.ſe. Quidam tamẽ dicunt q̃ abſq̃ alio mãdato poteſt electio fieri ꝑ illũ q̃ primã vocẽ habet ĩcapło.quod tamẽ iure cau tum non eſt expreſſe. Eſt tamen ar .ad hoc extra eo. oſius.in.fi.ꝛ de obli.ad ratioci.c. vnico.ℊ.fi. H. vide infra.℞. publicatione. Z. ¶ Hoc confecto iſti tres trabent ſe ad angulum vel partem capituli vel eccle ſie.extra eo.quod ſicut.in prin.et de app.qua fronte.et ſeriatim ac ſingulariter vocabũt quẽlibet de capło ſo lum ꝑ ſe.¶.de teſti.nullũ.danielis exẽplo.c.xiij.et pri mo illũ q̃ primã habet in electiõe vocẽ de cõſuetudie vt extra eo.auditis.ff.de albo.ſcri.l.j.ꝛ dicẽt ei ſecrete frater ſicut boni opis cõparat ſibi fructũ q̃ rectũ tenet in eligendo pontifice indiciũ ita graui ſemetip̃m affi cit dãno q̃ ad ſue dignitatis collegiũ ſublimat ĩdignũ vt.lxj.di.miramur.ꝛ iõ deũ habẽs pre oculis cui⁹ nũc cauſa tractat nõ facias tibi deũ et apłos eius aduerſa rios q̃bus vicariuꝫ eligere debes.vt.xxxv.di.ab exor dio.extra de ſa.vnc.c.vnico.ℊ.ꝑfrontis. Nõ te abdu cunt odiũ.amor̃.vel fauor̃.q̃ humanos puertere ſolẽt ſenſus.iij.q.v.accuſatores.vel teſtes.xj.q.iij.quatuor Non timor̃.nõ pecunia.vt in p̃.cõcor̃.ꝛ.lxxix.di.ſi q̃s pecuniã.extra de re iudi.cũ eterni.li.vj.extra.de teſti. quotiẽs. Nõ lucro tuo ꝓſpicias ſꝫ vtilitati cõmuni. Non.n.libero iudicio p̃ferẽdam ſibi examinat ꝓſonã mens quã cupiditas ligat.viij.q.ij .dilectiſſimi.vij.q. j.ſcias.extra de poſtulat.bone.j. Preferes tue matris eccleſie ſalutẽ.tue terrene volũtati. Ideo adiuramus te ꝑ deuꝫ viuũ et in virtute ſpũſſancti.et ſub periculo anĩme tue q̃ conſentias in eũ. et eũ nomines in quẽ ex voto cõſentis et q̃ in tẽporalib⁹ et ſpiritualib⁹ tibi vi deri debet melior̃ et vtilior̃ eccleſie et ſanctior̃.ꝛ per quẽ melius poſſint iura eccleſie defenſari .viij.q.j.licꝫ ergo extra de offi.cuſto.c.ij.de appell.conſtitutis. Et tunc ille dicat. Ego credo De.meliorẽ et vtiliorem et in eũ cõſentio et eũ nomino et eligo in ep̃m ꝛ paſto rẽ. Uel ſi visvbi dixi et eligo dicat eligẽdũ. Et tã in terrogatio q̃ reſpõſio et adiuratio redigãtur in pub licã formã.vt extra eo.cũ inter canonicos.ꝛ hoc p ta bellionẽ ſi neſciũt ſcribere.quod dicvt.ſ.de edi.inſtru. ℊ.reſtat.℞.q̃d ergo. H. ibi remiſſiões dedi. Z. Uel ſi ñ poſſit haberi tabellio duo ex his hoc ſcribãt. H. inepta locutio reſpectu ꝓximi dicti ibi ſi neſciãt ſcri bere. Z. vt.ſ.et ſic oẽs alios ſcrutẽtur. ¶ Cõpleto au tem ſcrutinio ipi ſcrutatores ſeu vnus de volũtate et mãdato alior̃ mox id ẽ nullo cõtrario actu interme dio. H. vide qd̃ dixi eo.ti.qꝛ ꝓpter.ſup gl.ideſt. Z. Hoc mõ vota ſingulor̃ in cõmuni publicẽt.hec enim facere poſſũt vt dixi. Dicẽt enim p̃ſente capło. Nos vota ſingulor̃ examinauim⁹ et vra ſingulatim placet vobis q̃ ea publicemus. Et illi dicẽt.placet.et ſic pub licẽt.i.publice legãt.vt qd̃ ſecrete actũ ẽ ab oĩbus ſcia tur ex de hereti.cũ ex iniũcto. Quidã tñ fatui q̃ñ q̃ ap pellãt ne vota publicent.ꝺ talis appellatio nulla ẽ.vñ dicitur in concilio .nullo pror̃ appellatiõis obſta culo interiecto. Actus. n.iſte dilationẽ non capit. vñ appellatio ñ admittit.et ẽ ſimile extra de ap. qua frõ te.ff.de appel.reci.ſi res. ¶ Publicatiõe aũt facta col latio numeri ad numer̃.meriti ad meritũ. ʒeli ad ʒelũ fiet ꝑ capitulũ electio.extra eo.quia ꝓpter.et .c.in ge neſi.niſi actũ ſit q̃ eam faciãt ſcrutatores ꝑm dominũ meũ.lꝫ quidã dicãt hic et publicationẽ et ꝓnũciatio nem expediri debere ꝑ eũ q̃ primã habet in capło vo cẽ.de quo vide in repertorio eo.t.℞.de publicatiõe. Si aũt collatio et electio fiant ꝑ alios q̃bus cõmiſſuꝫ nõ eſt a capło alȝs de capło tacẽtib⁹ et nõ cõtradicẽtib⁹ taciturnitas habebit̃ pro cõſenſu. H. In hac re me ritoria et cõcupiſcibili ſcilicet q̃ expediatur eccleſie ꝓ uiſio. vt ſcripſi poſt Inno.eo.ti.in geneſi. in glo.nota ꝑm.ante fi. Z. ꝛ tenebit quod factũ erit.ꝛ ſic obtinuit H. Et in curia percepi papaꝫ Joannẽ.diffinuiſſe in cã mõaſterij ſãcti dyoniſij ꝓpe pariſi⁹ valere collatõꝫ ꝛ cõem electõeꝫ factã tacente capło per extraneũ. Z. quia ratihabitio mãdato comparatur.et qui tacet cõ ſentire intelligitur.ff.manda .qui fidei. ar .in his que no.extra de p̃ſum.nonne. Al̃ dic q̃ ſcrutatores fa ciunt collationẽ ne et in alȝs eligendis diſcordia fiat ar.ff.de vaca.mu.l.prętor.ℊ.fi.ff.de arbi.itez ſi vnus. ℊ.ſi in duos.quia totũ capłm non bene poſſet in col latione faciẽda cõcordare.ff.de ori .iur.l.ij.ℊ. Deinde. quia quot capita tot ſententie.de conſe. di.iij.ſicut ĩ ſacramentis.et extra de cõceſ.preben.quia diuerſita tẽ Fiet aũt collatio ſic. Si.n.vota diuiſa ſint in pẽs ſcrutatores ſeu alij quib⁹ boc on⁹ incũbet erũt in me dio capłi et publicatis votis incipiẽt a capite ſcriptu re.ff.de edẽ.argẽtarius.et legẽt ſic.A.ꝛ.B.et.C.ꝛ.E. conſenſerunt in.P. Itez ex altera parte legẽt.C.D. E.Z.conſenſerunt.in.D.ꝛ ſic cõputabunt dicentes

domini nos inuenimus maiorē numer conſenſiſſe in ℙ.nā cū ſint in vniuerſo.xl.canonici.xxv.cōſenſerūt in ipm et.xv.in.M. Itē inuenim⁹ q tot pſone seu pſonatus ſiue dignitates habētes cōſenſerūt in .ℙ.et plꝰ q in.M. Itē inuenim⁹ meliorē zelū ex pte eligentiū.ℙ.q ex pte elegentiū.M.nā illi eccleſie elegerunt bonū et vtilē virū.iſtos aūt caro et ſanguis reuelauit ſuū pſanguineū eligēdo. Hinc ē q ꝛ ioſeph q cognominatus ē iuſtus cōſanguine⁹ eēt ſex apl̄is non tñ fuit electus ab illis.qr erat vir q̄etus.ſic.n.interp̄tatur ioſeph.īmo elegerūt matbiam q̄ vir ſolicitudinis interp̄tatur.et ſic bono zelo ducti fuerūt.xxj.di.cleros. in pnn.xxvj.q.j.c.j.z.ij.nā p̄latus nō in quiete ſꝫ in ſolicitudine debz eē vt in p̄.c.cleros.z.xxviij.di.cōueniorē. xvj.q.j.in canonib⁹. Itē inuenim⁹.ℙ.eē maioris meriti qr litteratior.prudentior.honeſtior.ſanctior.et melior.q̄.M.et potentior ad iura eccl̄ie cōſeruāda.viij. q.j.ꝫ.extra de offi.cuſto.c.ij.extra de app.cōſtitutis.z in p̄.c.in canonib⁹.ꝑpe ſi.z pterea vbi maior ē numer⁹ melior p̄ſumit eē zelus.vt extra eo.dudū ꝫ.j.z.c.eccleſia.ij. Quod aūt de collatiōe faciēda dictū ē ꝓbatur etiā iure ciuili in alijs collatiōib⁹. Nā ſi debet collatō bonor fieri hincinde ex vna pte queritur q̄d et q̄tuz alter habuerit et ſic illa bōa cōferent et ſuccedēt.C.ō coſ.z.ff.ō col.bo.et.ff.ō coll.do.et ī auc.e.ti.p totū.et fac̄.C.de cōdi.et demō.cū ſeru⁹. Vbi aūt vn⁹ ſol⁹ nominatus ē concorditer in ſcrutinio non habet locum collatio numeri ad numer meriti ad meritū zeli ad zelū. Fiet tñ tūc collatio talis p eū qui maior ē vtr ſcilicz nominatus ſit de legitimo matrimonio nominat⁹ ſufficientis etatis et ſciētie z in ſacris ordinib⁹.q ſi hec cō currerint ꝓcedat ad electōez.extra eo.cū in cūctis.ar. cōtra q etiā quādo vnus ſolus cōcorditer nominat⁹ eſt collatio faciēda ſit.vt in p̄al.c.quia ꝓp̄t.z.c.cū poſt H.z hoc teneas vt dixi in.c.quia ꝓp̄t.ſup.x.oēs.z in c.eccleſia.ij.in gl.no.ꝑm Inno.ſ.q nō fiet collatio numeri ad numer ℭ.ſꝫ fiet collatio de nūero zelo et merito. Z. Itē ē de ſubſtātia q ſinguli faciant collatiōz ſꝫ ſufficit tacit⁹ cōſenſus. Itē ſi collatio fit aliq̄ abſente pōt illā ratificare.que dic ꝑm papā Inno.vt extra eo.in geneſi. His igit pactis duo tribuāt poteſtatez tercio electionē ꝓnūciādi et publicādi nomine ſuo et oīm cōſentiētiū.vt patet in bis que no.s.de ſen.§.ſeqūtur.x.§ et ſi.qr vnus debet eligere nomie oīm vl̄ maiorꝭ ptis.extra eo.in geneſi.ff.de arbi.ſi in tres.vel ēt inxta p̄miſſa capl̄m hoc alij cōmittat de q̄ fiet publicū inſtrumētū vel ſcriptura a duob⁹ in q̄ certa pſona eligenda exprimat ne fraus poſſit vel malicia adhiberi p eū q̄ electionē ꝓnūciabit eligēdo eū forte de quo actuz nō fuerit ſicut in electiōe Lugdunen.ꝓponit eē factū et in cōtinēti electio et ꝓnūciatio fiāt.vt extra de elec. cū poſt.et.c.cumana.z.c.eccleſia.j.que electio et ꝓnūciatio primo in capitulo fiet.vt extra de elec. in cauſis ꝑpe prin.z.c.cū inter canonicos Et fiet in hac forma.

Forma Pronūciationis. In nomine p̄ris et filij et ſpūſſancti amē. Anno mēſe die talib⁹. Ego talis vnus de trib⁹ ſcrutatorib⁹ a tali nr̄o capl̄o nominatis et electis ad faciēdū ſcrutiniū et electionē futuri pontificis ꝑm formā ſupius p̄taxatā.ipa diligenter ſeruata in oīb⁹ de volūtate et cōſenſu z mādato collegar meor vice mea et ſua et aliorum oīm in bis cōſentiētiū et ex poteſtate mihi z ipſis tradita īuocata ſpūſſancti gratia.vt ex de elec.cū terra.ad honorez dei et glorioſe ꝟginis matris eius z talis ſancti nr̄i patroni cuius negociū agitur et oīm ſanctor talē ſpecifica.vt.j.§.pri.x.electis.in quē collatiōe facta repim⁹ oēs vel maiorē vel ſaniorē partem capituli nr̄i ſeu collegij ī ſcrutinio cōſenſiſſe in noſtr et nr̄e eccl̄e ep̄m eligo et paſtorē.eandēq̄ electiōem in bis ſcriptis pronūcio.extra de elec.cū inter canonicos. Poſt hec cam pane pulſentur.et ē vtile vt canonici ſubſcribant ſe inſtrumēto electiōis.vt in p̄.c.cū inter canonicos. Qui dā aūt in hac pnūciatiōe recitāt q̄liter p̄ſentib⁹ oīb⁹ placuit eis p formā ꝓcedere ſcrutinij.et q̄liter fuerūt citati ad oīa p̄miſſa quod nō ē improbādū .ſi āt aliq̄s abſens ſit cū electio publicat bene poterit poſtmodū ratificare quod dic ꝑm papā ex eo.in geneſi. Si autē nō ſit tāta poteſtas ſcrutatorib⁹ a capl̄o data capl̄m vel alicui poteſtatē pnūciādi et publicādi. Qui dicz ſic forma. Tali eccl̄ia paſtoris ſolatio deſtituta vocatis oīb⁹ q̄ debuerūt voluerūt et potuerūt cōmode intereſſe. Aſſumpti fuerūt tres de capl̄o fidedigni.ſ.tal z talis q̄ ſecreto z ſigillatim vota cūctor exq̄rent z in ſcriptis dirigerent.et redacta mox in cōmuni publicarent.qō q̄dā in cōmiſſo ſibi ꝓcedentes negotio ſecrete et ſigillatim vota cūctor diligēter examinare curarūt et in ſcriptis fideliter redigerūt et redacta mox in cōi publicauerūt. Habita igitur in capl̄o collatione diligēti numeri ad numer meriti ad meritū zeli ad zelū inuentū extitit q oēs vel maior ps vl̄ ſanior in.ℙ. cōſenſerūt.vñ mihi poteſtatē eligendi et electionē p nunciādi et publicandi vnanimiter ꝓtulerūt. Iccirco ego xp̄i nomie inuocato vl̄ ſpūſſancti gr̄a inuocata z ex poteſtate mihi ab oīb⁹ ſpecialit cōceſſa nomine omniū et meo pnūcio electiōem de ipſo faciēdā et eum eligo in ep̄m et paſtorē eccl̄ie memorate.p̄miſſa ꝓbātur extra eo.qr propter.z.c.in geneſi. H. Hic incipit additio ex dictis Vin.in decre.in geneſi.et durat vſqꝫ ibi.cōſequēter.finis tñ ibi porro ñ fuit Vin. Z. ℭ Et no.q ſi aliq̄s habet poteſtatē electōem ꝓnunciādi ex officio vel a capl̄o.vel a parte ſua ſibi datā tūc poteſt in ſingulari vel in plurali numero dicere eligo talem vel eligimus. H.nullo caſu ſiue p ſcrutiniū ſiue p cō promiſſū fiat electio ꝫ vt plurali.eo.ti. ſicut cū.li.vj. Z.talē nec ē neceſſe q dicat nomie capl̄i vel aliorum q̄ in eū cōſenſerūt.qr tūc ſemp cōmunis intelligit electio.et hunc eligit q̄ eligendus erat.licet ſit ſecur⁹ q dicat nomine capl̄i vel etiā illor q̄ in illū cōſenſerunt Si aūt eligēs nō habeat officiū vel mādatū eligendi ſic dicat eligo talem nomine capl̄i vel illor q̄ in eū cōſenſerūt tūc enim ꝓpter cōſenſū vel ratibabitionem ſequentē que mādato cōparat videtur cōis electio.vt s.x.publicatiōe.ꝑpe prin.al̄s ſi ſimpliciter diceret eligo intelligeretur electio ſingularis.vt extra eo.in geneſi. Nec ſequēs capl̄i ratibabitio excuſaret cū nomine capl̄i electio facta non ſit.de ratibabitōe capl̄i iō dixi qr ſi cōſentiētes vel maior ps nollet ꝓnunciationem eius ratā habere non valeret cū de mādato vel officō non haberet. Vin.aūt no.in p̄.c.in geneſi.q capl̄z vl̄ maior ps pōt vni mādare vt pronūciēt et ille dicet eligo talem pro me et pro iſtis.et ipſi dicāt placet nobis nā tocius ſynodi eſt vnū anathema.xvj.q.vj.cōſuetudo.ad idē.xxiij.di. illud.in fi. viij.q.j.oſius.ex de obliga.ad ratioci.c.vnico. Nā z ſi plures ſunt argentarij vel oēs edant vel vnus ſubſcribat.ff.de eden.ſi q̄s ex argentarijs.§.j. Itē poſt vnius ſubſcriptiōem plures ſubſcribunt.xviij.di.§.hinc etiā.in fi. Vel poteſt dicere iſti mādant mihi vt ego pnūciem pro eis et p me vnde ego et ipi eligimus talē.ff.de ꝟbo.ob.procuratoꝛ.non aūt dicet ego eligo p me talē z pro alijs eūdem.quia ſic eēt ſingularis electoꝛ qđ ꝓhibetur in p̄.c.in geneſi. Cōiunctiz.n.cauſant duo rei ſtipulādi vl̄ ꝓmittendi.inſti.de duo.re.ꝓmit.in princ. Si autem dicit nos eligimus talē tunc valeret quia communis ē electio. H. dic vt p̄dixi. Z. ℭ Quid ſi ille eligit eum in quē oēs vl̄ maior pars cōſenſerunt. canonici vero dicunt non ſic mandauimus. Reſpōdeo ꝑm Vincē. ſufficit probare q ei mandauerint eligere.nec poſtea canonici audientur.eo.t.quia ꝓpter.z.c.cum dilecti. Itē non eſt vie ꝑm Vincen.ſi is cui mandatur ſit ex

gremiū qꝛ etiã totã electiõem posset cõmittere tali.ex eo.ti.causã. ¶ Quid si maiꝛ ps capituli puta duodecim qui debẽt eligere cõsentiunt in .P. ꝛ ꝗtuoꝛ ex illis mihi mãdant vt pꝛonũciem de .P. ꝛ octo mãdãt ꝙ ñ eligã nisi .A. nũqd si eligo .P. valet electio. videt ꝙ sic. alius enim nõ ẽ eligendus nisi is in quẽ oẽs cõsenserũt. vt in p̃. c. qꝛ ꝓpter. exquo illi octo nõ eligũt alijs accrescit. ff. ad. l. aquil. si dñs. §. si cõiunctim. et post collatiõem statim seq̃ debet electio. vt eo. ti. cũ post. Ainc. dixit ꝙ nõ debeo pnũciare qꝛ nõ habeo mãdatum a duodecim vel a maiꝛi pte ipsoꝝ. secus aũt eẽt si illi cõpulsi p supiorẽ vel ammoniti nollent eligere et ꝗtuoꝛ mãdarẽt vni vt pnũciaret. vt eo. ti. publicatio. ¶ Sz quid si oẽs cõpulsi nolũt pnũciare et vn⁹ eoꝝ sol⁹ pnunciat nũqd talis electio ẽ singularis. et videt ꝙ nõ qꝛ iussus fecit. ff. ad. l. aquil. liber hõ. et qꝛ eligere tenebatur. ff. de bo. li. qui cũ maiꝛ. §. fi. et qꝛ oĩm vicem ꝛ defectũ supplet. xxij. q. ij. nõ liceat. dixit Ain. ꝙ nõ valet talis electio. ipse tn exq̃ p eum non stat nõ ẽ dign⁹ pena. ¶ Quid si canonici nõ cõcoꝛdãt in pnũciatiõe Respõdeo ꝓualet maior ps. pꝛo si is q̃ cõmunẽ electionẽ pnũciat excõicatus ẽ alijs hoc ignoꝛãtibꝫ nõ viciatur ꝓpter hoc electio velut canonica que nõ a pꝛoferentẽ ipam sz a votis singularibꝫ sortit suũ effectuz ꝛ qꝛ nõ ẽ hoc publicũ officiũ lz sec⁹ sit in voce cuiuslibet iure suo eligẽtis et in dicto testis et in sentẽtia iudicis excõicati qꝛ hec ab ipis ꝓferẽtibꝫ suũ effectũ sortiũtur. ¶ Cõsequẽter aũt cõueniẽte populo ad pulsatiõem cãpane. H. de q̃. s. inter duas vltimas formas et tm̃ interuallũ induxit additio. Z. vt. j. di. ius militare. extra de homici. Joãnes. p alterꝝ ex electoꝛibꝫ ad hꝰ deputatũ publicet electio in cõi. i. coꝛã clero et populo. vt in p̃. c. cũ inter canonicos. ꝛ. c. in causis. viij. q. j. lz et cantet Te deũ laudam⁹ ꝛ solẽniter deportet electus ante altare et intronizetur. H. s. i sede episcopali. vt dixi in decre. q̃liter. eo. ti. sup. ℵ. immiscuit. oẽs cõcoꝛdãt. sz electus hꝰ ꝓmittẽs ñ incurrit penã ꝓpter generalẽ cõsuetudinẽ q̃ hoc habet. Scripsi etiã in decr. auaricie. eo. ti. li. vj. sup. ℵ. immiscere. ꝙ si põpizat vel splendidus viuit nõ ẽ locꝰ pene. habui in curia fuisse obiectũ electo ꝙ sic intronizatus cũ crucis signo itera to a dextris ꝛ a sinistris vt ẽ moꝛis populo p cãpanaz ꝙuocato. vt hic dixit. benedixerat tm̃ simplicit. ꝛ finis cause habuit ꝙ pꝛonũciatũ fuit electũ p id nõ incidisse in penã administrãtis. et merito sic debuit fieri. In quo sciẽdũ ꝙ ẽ quedã benedictio q̃ ẽ ꝓpria epoꝝ ꝛ fit cũ solẽnitate p̃mittẽdo sit nomẽ dñi benedictuz. et de hac intelligitur. c. ministrare. xxvj. q. vj. vt ibi no. ꝛ de cõse. di. j. cũ ad celebrãdas. ꝛ. di. v. cõuenit. in fi. ꝛ de ꝓ nil. abbates. li. vj. vbi plene patet ꝙ talis benedictio ñ ꝓtinet ad abbates nisi ex priuilegio papali et tũc etiaz cũ limitatiõe illius capli id possũt ꝛ nõ aliter. Est alia benedictio nõ solẽnis quã faciũt cũ crucis signo ꝛ sine etiã a sacerdote. ꝛ d̃ hac d̃ ipse. di. j. missas. ꝛ. c. se. xxv. di. ecce. Hãc etiam faciũt in lectionibꝫ que in matutinis legũtur. vt in p̃. c. cõuenire. ꝛ. xxj. di. denicz. benedicũt et pꝛima cõiugia. de secũdis nup. c. j. ij. ꝛ. iij. xxxij. di. seriatim. Cõcludit ꝑ ꝙ benedictio nõ solẽnis cõis ẽ epo et sacerdoti. In materia ꝑ penali in q̃ fieri debz interꝓtatio benigna sufficiat regula in penis. li. vj. cuz cõcoꝛ. Interꝓtabimur vt a sacerdote nõ vt ab epo vl electo factũ foꝛe ꝙ penalis sit olim infligẽda hodie inflicta ipo iure. patet eo. t. nosti. ꝛ. c. q̃liter. ꝛ. c. auaricie li. vj. Justificatur etiã ex alio capite. punitur enim administrãs. sed iste actus nõ ẽ ꝓprie administrativus q̃ cõstare videtur in aliq̃ gestione. vnde. l. j. ff. de admitu. dicit. incipit gerere atcz administrare. ꝛ decr. auaricie. dicit administratiõi se ingerere. ꝛ subdit gerere recipere vel se immiscere hoc denotãt actũ nõ signuz tm̃. et facit etiã auc. vt hi q̃ obli. §. pe. coll. vij. bene fa cit. ff. de fur. si qs vxoꝛi. §. neqz verbo. Z. vt extra de elec. ecclesia vestra. Publicatiõis aute forma hec erit

Forma publicatiõis. Recitabit enim processus totus put iã in forma pnũciatõnis dictũ ẽ. et finaliter sic adijciet quã electiõez vobis denũcio ꝛ in pꝛsentia oĩm duco solenniter publicãdaz vt in p̃. cõcoꝛ. ¶ Et no. ꝙ nõ ẽ vis p quẽ fiat hec solẽnis publicatio cũ nõ sit de forma vl substãtia electionis vnde põt fieri vel p scrutatoꝛes p capl'm deputatos. vt in. c. qꝛ ꝓpter. vel p ipm̃ capitulũ. nec etiã cassatur electio si solẽnis publicatõ omittatur dũmõ electõ nõ sit clamdestina. ¶ Celebꝛata igit ꝛ publicata electõe decretũ electõis i hac forma ꝑm dñz meũ ꝓficiet

Forma decreti. Almo ꝛ beatissimo patri. vel sic. Sanctissimo pri et dño suo dño Clementi diuina puidẽtia sacrosãcte romane ac vniuersalis ecclesie summo pontifici. P. decanus vl põpositus vel pꝛior ꝛ capitulũ talis ecclesie cathedꝛalis seu collegiate vel regularis eius hũiles ac deuoti filij pedũ oscula beatoꝝ. et hꝰ qñ oẽs sunt cõcoꝛdes. Alioqn dicat decanus talis et talis canonici eiusdẽ eccl'ie. ¶ Si vo scribat metropolitano sufficit dicere. Reuerẽdo i xp̃o patri ac dño dei gratia tali archiepo vl primati tales eius deuoti filij reuerẽtiã tam debitã qꝫ deuotã. Sacris canonibꝫ nouimus esse cautum vt vltra tres menses pontifice ꝓpꝛio nõ vacet ecclesia cathedꝛalis ne pꝛo defectu pastoꝛis dominicũ gregẽ lupus rapax inuadat. aut viduata ecclesia in suis facultatibus graue dispẽdiũ patiat. ea ꝓpter bone memoꝛie R. epo nostro tali anno et die sicut deo placuit viam vniuerse carnis ingresso coꝛpoꝛeqz ipius ꝓut moꝛis ẽ ecclesiastice tradito sepulture vel translato vl cedẽte vl depositio. nos tales cõueniẽtes in vnũ ad electõem futuri pontificis nr̃i canonice celebrãdã talem terminum duximus statuendũ. Citatis igit interim et tunc pꝛsentibus oĩbus. qui electioni celebrãde debuerũt voluerunt et potuerunt cõmode interesse in capl'o vel ecclesia vel in tali loco ad hoc apto et honesto seu ꝓsueto nos incepimus de electiõe futuri põtificis tractare sane post diuersos tractatus inter nos habitos. ꝛ nominatiões diuersaꝝ pꝛsonaꝝ simplices ac discussiones et inq̃sitiões mltiplices. Tandẽ placuit nobis vniuersis ꝛ singulis p viã scrutinij pꝛocedere et nostre vidue te ecclesie puidere. Jdeoqz eligimus tres scilicz tales de nostro collegio fidedignos dantes eisdẽ vnanimiter plenariã potestatẽ vt secreto et sigillatim vota cũctoꝝ. i. sua et nostra diligenter inquirerẽt ꝛ ea in scriptis redigerẽt. et in scriptis redacta moꝝ in communi publicarẽt. et tã numeri ad numez q̃ zeli ad zelum ꝛ meriti ad meritũ collatiõe p eos habita diligenti illuz eligerẽt in quẽ inuenirent oẽs vel maiozem ꝛ saniorẽ partẽ nostri capl'i siue collegij ꝓsensisse ita ꝙ vnus ipsoꝝ de cõsensu ꝛ volũtate alioꝝ duoꝝ scrutatoꝝ vice sua ꝛ collegaꝝ ꝛ alioꝝ omniũ electionẽ eandẽ pnũciaret in scriptis et solenniter publicaret. q̃ tres secedentes in partẽ pmo vota sua ita ꝙ duo scrutabant' tertiũ. Secũdo tres sil' vota omniũ alioꝝ sicut nobis postea retulerũt secreto ꝛ sigillatim diligẽter inquisierũt et in scriptis redacta moꝝ in cõmuni publicauerũt ꝛ in nostra pꝛesentia per eosdẽ ꝑm formaz eis datam tam numeri ad numez q̃ zeli ad zeluz ac meriti ad merituz collatiõe diligenti habita talis vn⁹ ex ipsis scrutatoꝛibus de volũtate ꝛ cõsensu et mandato alioꝝ inquẽ reptum fuit oẽs vel maiozẽ ꝛ saniozẽ partem nostri collegij seu capl'i quoꝝ subscriptiões inferius ꝓtinẽtur in ipso scrutinio cõsensisse vice sua ꝛ collegaꝝ ꝛ omniũ alioꝝ in his ꝓsentientium inuocata spũssancti gratia in nostrũ et eccl'ie nr̃e elegit epm̃ et pastozẽ vizt vticz plene et mature etatis. vtpote qꝛ iam tricesimuz annum etatis sue exegit. virũcz sufficiẽtem ꝛ idoneuz

de matrimõio legitimo suscepti ⁊ in sacris ordinibus constitutũ moꝛ vita et litteraꝝ sciẽtia merito cõmendandũ.extra de elec.cũ in cũctis.in pꝛin.ac in tẽpoꝛalibꝫ et spiritualibꝫ circũspectũ.extra de renũ .nisi cũ pdẽ.§.ne p defectu.xxxviij.di.p tot.lxxxvj.di.⁊ fratrẽ.⁊ potẽtẽ iura ecclesie defensare vt extra de appe.constitutis.ij. ¶ Et etiã potes eũ aliter cõmendare ꝑm canones illos.xxiij.di.qui epꝰ.lj.di.c.fi.viij.q.j .oportet.⁊.c .seq. sic scilicet natura pꝛudẽtẽ.docibilẽ.moribus tempatũ vita castũ.sobꝛiũ.suis negotijs semp vacãtem.humilẽ affabilẽ.misericoꝛdẽ.litteratũ.in lege dñi instructũ.et in scripturaꝝ sensibꝫ acutũ.in dogmatibꝫ ecclesiasticis exercitatũ.doctũ.panidũ.inrepbensibilẽ.⁊ matuꝝ ¶ Uel sic ꝓut in libꝛo pontificali repitur. et.xxv.di. §.nũc aũt.virum vtiqꝫ pꝛudentẽ. hospitalẽ. moꝛibus oꝛnatum.castum.sobꝛiũ.mansuetũ.deo et hominibus p omnia placentẽ. Tamẽ cõtra cõscientiã non loq̃us. xxj.q.ij.primũ extra d pꝛescrip.c.fi.et de simo.p tuas. ij. vnde sufficit pꝛima cõmendatio postea iunge.et electionẽ pꝛonũciauit in scriptis. et etiam publicauit ℔ modo. In nomine patris ꝛc. vt.s.ỽ. bis igit .vsqꝫ ibi post hoc campane ꝛc.hoc saluo q ibi post illud ỽbũ nostri capli seu collegij debet sic addi. quoꝝ subscriptiões inferius cõtinẽtur. Dictã vero electionẽ sic canonice ⁊ solenniter celebꝛatã ⁊ publicatam in cõi oẽs vnanimiter recipimus ⁊ approbamus. Te deũ laudamus moꝛe solito oĩi coꝛdis iubilo decãtãdo.s.ỽ.consequẽter. ¶ Idem vero electus electiõe hmõi sibi die tali psentata lꝫ ex humilitate se insufficiẽtẽ ⁊ indignũ asserẽs multipl'r excusaret nobis tũ vehemẽter instantibus timẽs diuinis dispositiõibꝫ contraire iugo diuine vocationis ceruicẽ coꝛdis humiliãs.inuocato diuine pietatis auxilio die tali humiliter votis fratrũ assẽtiendũ duxit nõ tam timide qꝫ deuote electionẽ ipsam officiũ onusqꝫ impositũ vt pdesse valeat suscipiens ⁊ acceptãs.ij.q.vij.sicut is.C.de epi.⁊ cler.si quẽqꝫ.viij. q.j.in scripturis.xj.q.iij.q̃ resistit.extra de renũci .nisi cũ pudẽ.ꝓpe pin. ¶ Ideo aũt posui de die psentationis ⁊ acceptatiõis.nã hodie electoꝛes qꝫcito cõmode possũt debent electionem pꝛesentare electo ac petere eius assensũ quẽ electus.j. mẽsem pstare tenetur a tẽpoꝛe psentatiõis.alioq̃n pꝛiuatus sit ipo facto iure sibi ex electione hmõi acquisitio nisi talis sit psona que nõ posset absqꝫ supioꝛis licẽtia cõsentire.quo casu debet supioꝛ requiri.qui si infra cõgruũ temp⁹ cõcedere licẽtiã noluerit poterũt extũc electoꝛes ad alĩã electionem pcedere.vt in decre.Grego.x.eo.ti. qꝫ sit.vbi de hoc dicemus. ℍ. Et electus ẽ oĩ iure sibi ex electiõe quesito pꝛiuat⁹.vt in extraua.si religios⁹. ℤ. Postea subiũge beatitudini igitur vre et hoc cũ pape scribit'. sunt hec ỽba in decreto libri pontificalis. Si ỽo archiepo vel patriarche dices. Reuerẽde igit' paternitati vre duximus vnanimit' supplicandũ vt electiõez supꝛadictã dignemini cõfirmare ⁊ electo nꝛo pdicto munus cõsecratiõis p sacrã manuũ vestraꝝ impositõnem imperturi q̃tenus auctoꝛitate a deo vobis velut pastoꝛ idoneus ⁊ toti epatui.vel si est archiepus vl' pmas toti pꝛouncie in bis que ad epum vel archiepm spectant pesse valeat ⁊ pdesse. Noscꝫ et alij sibi commissi sup ei⁹ sacro regimine possimus coꝛã deo salubꝛiter militare.⁊ põt poni clausula illa q̃ ẽ.j .§. pꝛi.ỽ .itẽ no. Ut aũt oĩm nꝛoꝝ vota ĩ pdictis et singulis oibus ꝓcoꝛdasse.et in hac electiõe ⁊ petitõe ꝓuenire noscatl maiestati apostolat⁹ vestri. Uel si scribit' metropolitano vl' patriarche dõ benignitati reuerẽde paternitati vre hoc canonicũ decretũ mittim⁹ roboꝛatũ ꝓꝛijs manibꝫ ⁊ subscriptũ.vt ex de elec .innotuit.ex de postula.bone.ij.ỽ.nec nocebat.lxiij.di.qꝫto ⁊ ad maioꝛẽ cautelã sigillo capli nꝛi et etiã ꝓꝛijs sigillis sigillatuz Postea is q̃ pꝛimã vocẽ habet rõne dignitatis vl' oꝛdinis vt extra de maio.et obe.c.j.et.c.per tuas.⁊.c.statuimus.et.xvij.di.§.hinc.⁊.§.se.vel qui maioꝛ est inter omnes manu pꝛopꝛia subscribat in hunc modum ¶ Ego talis supꝛadictis omnibus et singulis consensi et consentio ac manu pꝛopꝛia signo ⁊ subscribo.nec potest dicere interfui quia non interfuit omnibus. Et pꝛopter hanc etiam rationem ponuntur supꝛa verba illa sicut nobis postea retulerunt in ver.dantes. quia illa quibus non interfuerunt scire non possunt nisi p relatum.vt.xxj.q.v.hoc videtur. ¶ Item ideo repetitur hoc verbum consentio vt satisfiat eis qui dicũt q instrumentum testificari debet non de pꝛeterito sꝫ de pꝛesenti.ar.extra de iurepa.quod autem.in fi.et eodem modo ceteri pꝛout per oꝛdinem veniunt manibꝫ pꝛopꝛijs subscribant.extra de elec.cum inter canonicos.⁊ aliquod signum apponant puta crucem vel aliud quod voluerunt ante et retro. De bis subscriptionibus nota.quidam extra de re iudi. cum inter nos.et si aliquis sit inter eos qui scribere nesciat ponat signũ et dicatur.⁊ quia nesciebam scribere.per manum talis subscribo.vel subscribens dicat.et ego talis vice talis scribere nescientis vel non valentis et de mandato suo ꝛc.vt in pꝛe.c.cum inter nos. Tabellio aũt subiungat sic. Acta sunt bec tali anno mense die ꝛc.⁊ sit tam ex hoc et ex die pꝛonunciationis supꝛaposita q̃ ex die vacationis supꝛa in pꝛinc.posita colligi potest infra qđ tẽpus electio fuerit celebꝛata. ¶ In quibusdã aũt pꝛouincijs decretuz in modum publici conficit' instrumenti dicẽtes tali epo tali anno ꝛc.vt.s. ỽ.eapꝛopter. ⁊ semper loquitur tabellio q̃ oĩmb⁹ interfuit. ¶ ℍãc decreti formã do.me. ℍost.fons iuris tradidit paucis mutatis. ¶ Sed certe potius est hec forma littere sup cõfirmatiõe electiõis petenda directe qꝫ decreti. et in cõsistoꝛio dñi pape vtrũqꝫ requirit'.lecta etenim huiusmodi littera semper decretũ petit' exhiberi.xlvij. di.de petro.extra eo.innotuit.⁊.xliij.di.quanto.ij.q.j. legum ¶ Decretum ℭ Forma decreti. Anno dñi mẽse et die talibus bone memoꝛie. R.epo nostro viã vniuerse carnis ingresso coꝛpoꝛeqꝫ ꝛc. vt in pꝛe.decre. ỽ.sacris totum continue vsqꝫ ibi.solẽniter publicãdaz ꝛc. quod ỽbũ ẽ in fine pnũciatiõis.s.ỽ.bis igit' que forma debet inseri in p̃missa forma.vt.s.ỽ.postea is qui.ỽsus finẽ. Decreto vero sic formato littere cõficiant' iuxta pꝛemissam formã a dño meo traditã. ¶ ℙossꝫ quoqꝫ ⁊ tercio alia forma fieri que multum est cõsentanea iuribꝫ de decreto loquentibus.vt.lxj.di.§.sꝫ aliud.⁊.c. se.vt videlicet redactis votis in scripturã ⁊ facta collatione ac pꝛonũciata electione in scriptis sicut dictuz ẽ supra in pꝛe.ỽ.bis igit'.vsqꝫ solẽniter publicãdã.qđ ẽ in fine ipsius pꝛonũciationis immediate subscribãt oẽs illi scripture vt premissuz ẽ.et etiã is qui pꝛonunciauit. Factis autez hmõi subscriptionibus is qui de mandato capituli elegit se iteruz sic subscribat. Ego talis pꝛedictis oĩbꝫ ⁊ singulis interfui ⁊ ꝓsensi ⁊ de mãdato oĩmiuz eũ elegi ⁊ itez ad cautelã eum eligo ĩ epꝫ ⁊ pastoꝛẽ. ¶ Postea iũgatur sic. Et vt huic nostro decreto fides plenioꝛ adhibeat' ipsũ sigilli nostri capituli munimine fecimus roboꝛari.is etiã qui eligit suum sigillũ apponat.et bec forma bꝛeuis et vtilis ẽ. ¶ Poꝛro ad maioꝛẽ cautelaz electoꝛes faciant aliquod decretum suũ in quo dicant q̃liter fuit eis potestas eligẽdi a toto capitulo data.⁊ qualiter ipsi ꝓcesserũt et elegerunt ꝓut cõtinetur supꝛa in primo decreto.ỽ.dantes eisdẽ vsqꝫ ĩ scriptis etiã publicauit ꝛc .ỽbis decenter mutatis.et sigillet' eoꝝ sigill'. ¶ Liquet igit' ex p̃missis q quinqꝫ fient decreta. Primũ de potestate scrutãdi et eligẽdi data.vt.s.in pꝛin.ỽ.si ℌ.ibi ⁊ huic instrumento ꝛc. Secũduz de potestate pronũciandi et publicãdi electõez quã scrutatoꝛes seu electoꝛes vl' etiã

capitulum dant vni. de quo. s. ℞. si. his igit. Terciũ qđ fit a toto capło. de quo. s. ℞. banc decreti. Quartũ qđ fit ad cautelã ab electoribꝫ. de quo iaz dixi in ℞. poztro Quintuz qđ mittit dño pape vel metropolitano seu primati. de quo. s. ℞. celebzata. Hec etiã quinqꝫ faciẽ da sunt cum p viam ꝓcedit coꝛomissi verbis decẽter mutatis. Instrumenta q̃z publica sunt sup singulis ar ticulis facienda. qđ necesse z vtile est. nam ꝑm vsum cu rie romane decretũ nõ ꝓbat electionẽ canonicã esse ni si aliter de ea legitime cõstiterit. put no. ꝑm papã extra de elec. innotuit. z. c. nihil. ¶ Sane licet p̃dicta solenni tas sit de iure z in epatibus z maioꝛis dignitatibꝫ obser uet. tñ in nonnullis ꝓuincijs z abbatijs z alijs inferio rum electionibꝫ his omissis solo instro electionis sunt contenti qđ conficiũt sub hac foꝛma. Foꝛma. Olim bo ne memozie Guirando abbate sancti pauli narboñ. vi am vniuerse carnis ingresso ipsiusqꝫ coꝛpe ecclesiastice tradito sepulture canonici eiusdẽ ecclesie hi videlicet ad quos abbatis spectat electio ad tractandum de futuri electione pastoꝛis in capło cõuenerunt. z vnanimi cõsensu tres ex se videlicet. B. L. D. ꝓ inquirẽdis diligẽter scrutinio votis fratrũ reliqui oẽs ibidẽ contiꝛnuo elegerunt. qui tres scrutatoꝛes secedentes in ptez ex cõmisso sibi officio z ex p̃missa auctẽ concessa primo ad se vocauerũt. L. ipsum p deum viuũ adiurantes vt illum noꝛet in quẽ ex voto consentit z quẽ credit ꝓ bono statu eiusdẽ ecclesie sancti pauli in tꝑalibus z spñalibus meliozẽ. ipso tñ. L. statim noiato. H. et in eũ cõsentiente eiusdẽqꝫ cõsensu z noiatione redactis in scriptis subseqnter ad se vocauerunt. V. q̃ modo siti adiurato idem. V. noiauit. J. et in eum cõsensit quibꝫ cõ sensu z noiatione in scriptis redactis. Deinde vocaue runt. M. ipsum modo siti adiurantes qui noians. P. in eum consensit quibus consensit ꝛc. et sic de singulis. ¶ Postqꝫ aũt ipsi tres ceteroꝛũ fuerunt vota scrutati exaiaueꝛt eadẽ adiuratõe p̃missa b mõ ad inuicẽ semet ipos duo ei ex eis terciũ adinuicẽ sũt scrutati. z sic diligẽti inq̃sitõe vt dictũ ẽ de seipsis facta dict⁹. B. talem noiauit z in eũ ꝓsẽsit. z. L. noiauit talẽ z in eũ ꝓsensit. z dict⁹. D. noiauit talẽz in eũ ꝓsensit. igr singuloꝛũ fratrũ votis sigillatim z secreto scrutatis z diligẽtius inq̃ sitis eisqꝫ in scriptis redactis dicti tres sua z aliozũ pre dictoꝛũ oim vota fratrũ moꝛ in p̃ntia totius capli publicauerunt ipsa legi p oꝛdinẽ facientes. z cum facta fuisset diligens collatio zeli ad zelum numeri ad numerũ meriti ad meritum. qz rõne zeli z numeri z meriti vota fratrũ noiantiũ. H. et in eum cõsentientiũ plura z potioꝛa repta sunt. ¶ Surgens statim vnus ex ecclesie seꝛnioꝛibꝫ videlicet. P. de voluntate oim de capło vice et noie ipsoruz z totius capli inuocata sancti spũs gratia ad honoꝛẽ dei z beate Marie virginis z sãcti pauli confessoꝛis eoꝛũ patroni z oim sanctoꝛũ p̃dictum. H. elegit in abbatem z pastoꝛẽ p̃dicte ecclesie sancti pauli electionẽ ipsam coꝛã omnibꝫ fratribꝫ z a toto capło publicans. Subsequenter vero dicta electõe dicto. H. die tali p̃tata idez electus licet ex humilitate ꝛc. vt. s. in prima foꝛma decreti. ℞. idem vero electus vsqꝫ suscipient z acceptans postea iunge. itaqꝫ fratribꝫ exultatõne magna gaudentibꝫ z psallentibꝫ et cantantibꝫ altis vocibus. Te deum laudamus. cãpanis pulsatis ipsum H. sumentes z ducentes in ecclesiã supꝛadictaz inuocato noie patris z filij z spũssancti eum in sedem pastoꝛem z abbatẽ cum coꝛdis iubilo posuerunt mandãtes mihi notario infrascripto publicũ inde cõficere instrm Hec foꝛma ꝓbat ex his q̃ p̃missa sunt. Consiliũ tñ est vt tres predicti scrutatoꝛes scrutent prius vota sua qꝫ aliozũ. vt. s. ℞. si ergo. H. ne sit in eoꝛũ ptãte alteram electionẽ facere meliozẽ. vt dixi eo. ti. qz ꝓpter. sup. ℞. exquirent. p que z ea q̃ no. s. ij. colũ. ℞. si ergo. z supꝛa in foꝛma q̃ incipit almo. ℞. qui secedentes. pz tres opi. de hoc. Una q̃ ad scrutãdũ scrutatoꝛes dent alij scrutatoꝛes. Scda q̃ quartus addet tribus ita q̃ sint tres numero scrutatoꝛes scrutatoꝛũ. Item q̃ duo scrutent terciũ z hoc seruat. z fit hoc prius ꝓpter rõnem p̃dictã Z. ¶ Qualiter aũt decretũ seu instrm foꝛmabit super electione patroni in rectoꝛẽ alicuius ecclesie celebzatã vide. j. d̃ iurepa. ℞. verũ. z. j. ℞. si aũt electus. ¶ Ceterũ si de electiõe in iudicio contendat sic concipi. libellus.

Libellus. Coram vobis reuerẽdo patre dño H. dei gratia Hostie. et Vercell. epo partib⁹ a dño papa auditoꝛe cõcesso. ꝓpono ego. P. procuratoꝛ seu sindicus talis electi. vel si capl'm ꝓsequat qđ magis idoneũ est ne electus de ambitione notetur. vt. C. de epi. z cle. si quenqꝫ. j. q. vj. sicut is. Dicat procuratoꝛ talis capli seu maioꝛis z sanioꝛis partis eius q̃ tali ecclesia pastoꝛis solatio destituta canonici eiusdem ecclesie volentes de pastoꝛe ecclesie viduate puidere vocatis omnibꝫ qui voluerunt debuerunt z potuerunt cõmode interesse z eis cõueniẽtibꝫ in ecclesia cathedrali assumpti fuerunt tres de collegio fidedigni. videlicet talis z talis qui secreto z sigillatim examinauerũt vota canonicoꝛũ habita z in scriptis fideliter redegerunt. z redacta moꝛ in cõi publicauerunt. demum collatione habita diligenti inuentũ est maioꝛẽ ptem z sanioꝛẽ totus capli in mgrm. L. cõsensisse quẽ talis de mandato oim seu maioꝛis z sanioꝛis ptis z vice ipsoruz in epm elegit ipsius ecclesie z pastoꝛẽ z in cõi electionẽ hmõi publicauit. cui electioni. M. licet indebite se opponit. quare peto noie p̃fati capli dictã electionez per vos reuerende pater canonicã pnunciari z cõfirmari z aduersario ꝑpetuz silentiũ imponi. H. Columna q̃ sequit sumpta fuit ad lram de verbis Inno. z Hosti. in decre. cum bertholdus. j. sepius alle. Z. ¶ Si vero due electiones fuerint in discoꝛdia celebzate tunc concipitur sic. **Libellus.** Coram ꝛc. vt supra vsqꝫ libellus. ad pastoꝛẽ. z iunge. verũ minoꝛ ps ipsius capli quendã. R. vtiqꝫ virum insufficientem z indignũ post appell'. ad sedem aplicam ab alijs interpositã dr elegisse. quare peto electionẽ factaz de L. p vos reuerende pater auctẽ aplica vel metropolitica si es coram epo cõfirmari z electionẽ de p̃fato. R. factam minus canonice si electio dici potest. vtpote a longa minoꝛi parte capli z post appella. z de psona minus idonea temeritate nimia accepta vel attentata cassari seu irritam nunciari seu infirmari. z cassam seu irritam nunciari.. vel nõ ponas causam si vis qz in ꝓcessu ꝓbabis quã volueris. vt. s. de libell'. cõcep. §. fi. in fi. et. c. cuz inter canonicos. Hec foꝛme ꝓbantur extra eo. postqꝫ. z. c. dudum. j. in fi. z. c. cum inter canonicos. z. c. cum nobis olim. z. c. coram. z. c. cumana. z. c. congregato. z. c. cõsideraꝛimus. z. c. cum in cunctis. Sed non videtur q̃ bñ petant isti qui petant electionẽ suã confirmari z electionẽ aduersaꝛ cassari. nam si sup hac petitione lis contestet exquo principaliter petit cassari licz actoꝛ nihil ꝓbet de sue electiõis iusticia. tñ cassãda erit electio aduersario ꝓbato aliquo ꝓpter quod debeat cassari licet foꝛte nõ fuisset actoꝛ alias admissus ad hãc petionem nisi ratione iuris sui. quia multi iniqui repelluntur ꝓout no. ꝑm papam extra de accusa. super bis quidam tamen dicunt q̃ est admittenda. arg. extra de re iudi. cum Bertholdus. Sed tunc iudex non pnunciabit super cassatione electionis aduersarij nisi actoꝛ ꝓbet de iure suo. Inn. iiij. no. in pre. c. cum Bertholdus. q̃ quicquid ipse dixerit ibi vel extra de iurapat'. cum dilectus. qñ talis libellus poꝛrigat'. statim contradictoꝛ potest dicere exprime quo iure petis electionez tuam cõfirmari. z si dicit qz canonica est. Rñdeat' frater multis modis põt esse electio canõica. s. p scrutiniũ vel cõpromissum. extra eo. qz ꝓpter. qñqꝫ etiã quis eligit iure suo. z qñqꝫ iure devoluto. extra eo. tit. bone. j.

et.c.ne ꝓ defectu ⁊.c.cum vintonien̄.certifica ergo me vt possim deliberare.ff.de eden.l.j.et extra de libell̓.ob. c.ij.tm̄ in hoc modica vis est.s.vtrū exprimat modū canonice electionis. Sufficit em̄ q̄ simpliciter petat electio tanq̄ canonica cōfirmari.sed in scda pte libelli est vis.s.vbi petit altera electio infirmari.tunc em̄ valde vtile est q̄ petat cā infirmationis. si em̄ exprimat talē que vergat in p̄iudicium actoris.puta q⁊ facta est de illiterato vel irregulari vel criminoso.⁊ q̄ ideo eius electio nō tenet.nec ꝓ conseq̄ns electionē q̄ secuta est potuit impedire audiēdus est. Si vero dicat cām de qua sua nihil interest.vt si dicit eum ineligibilē vel iam electum cassandū ꝓpter irregularitatez vel crimen aliqd̄. sed nō subiicit in quo sibi ꝓsit vel obsit cassatio nō recipiet hec ps libelli.⁊ si recipiat restringenda erit sn̄ia tm̄ ad p̄iudicium vel vtilitatez actoris.vt p̄dictū est si tm̄ illud fieri pōt. alioquin si ad illa retorqueri nō pōt et inueniat electio iam confirmata cassanda cassabit.⁊ imputet sibi reus.qui talem libellū recepit.⁊ auctorem an̄ lit.ꝓte.nō repulit qđ facere potuit. C.de ān̄a.excep. l.fi.insti.e.§.fi.do.me.tm̄ dixit.q̄ quilibet canonicus pt petere cassari electionē in ecclesia sua minus canonice factā.vel q̄ remoueat ꝑlatus minus canonice institutus.licet petens nō sit electus vel sua non interfit q̄ ad p̄uatā vtilitatē.ar. in his q̄ no.extra de elec.statuimus. immo etiā patronus.⁊ etiā parochian⁹ cuiuslibz ecclesie admitteret. saltem ꝓpter piculum animarū.ar.xvj. q.vij.filijs.⁊ si nō agendo saltem denunciando supiori ar.ff.de offi.pfec.vr.l.j.§.q̄ aūt ⁊ insti. de his qui sunt sui vel alieni iuris.§.fi. Verūtamen dicunt quidam q̄ tales libelli nō sunt admittendi. s. peto ꝓfirmari electōnem meā vel ꝓcessum nō obstante electōe alterius vel ꝓcessu. vel peto electionē meā confirmari.⁊ electionez aduersarij cassari. Et ponunt exemplum in similibus. Quia nec talis libellus esset admittendus.peto talem fundū nō obstante aliqua venditione.⁊ traditione facta aduersario.vel peto.c.ex cā mutui nō obstante pacto de non petendo.vel nō obstante sn̄ia sup̄ hoc contra me lata.sed certe isti minus bene dicunt. Nam oēs isti libelli recipiēdi sūt vt.s. de acti.seu peti.§.supsunt ꝑs.sed queri.⁊ ꝓbat.ff.de p̄iui.cre.impatores.ff.qđ me.cā.metum.§.volenti.⁊.l.si mulier.§.fi.⁊.l.se. Nam et veteres actiones extincte vtiliter competunt.ff.si ex noxa.cā.a.l.ij.§.fi.ff.ꝺ capi.di.tutelas.§.libertates. C. si aduersus transac.l.ij. C. de accep.l.fi.⁊ hoc idē dicendum est in resti.in integ.vt no.ꝑm Inno.papā extra de resti.in inte.ex lr̄is. In omnib⁹ tm̄ libellis p̄missis videt cā subiicienda vz q⁊ nulla fit electio vel ꝓcessus.vel vē ditio vel pactum vel sn̄ia cum q̄tum ad hoc imploretur iudicis officium.qđ ipse in p̄missis impendere non debet.nisi iusta cā exp̄essa. De qua cognoscēdū est.vt ꝓbatur.ff.de mino.l.j.§.p̄tor edixit.⁊.l.in cause.j.et.ij. Dicunt tm̄ aliqui q̄ in talibus libellis primo cognoscē dum est de vltima parte libelli q̄ de prima. Inn.dicit q̄ simul de vtraq̄ cognoscet.sicut ⁊ in resti.no.in p̄e. c.ex lr̄is.ar. C.loca.si conductōis ⁊.l.ne cui.⁊.l.cum conductores. Item p̄dicta locum habent vbi aliquid accrescit actori ex p̄dicta adiectione.⁊ hoc etiam debz in libello exp̄imere alʒ non reciperet libellus cum adiectōne que aduersario obsit.nisi dicat q̄ ei accrescit.ar. ff.de rei ven.in fundo.⁊ hoc idem dicendum est de positionibus ꝓbationibus sup̄ eisdem faciendis.et si de his nihil in libello contineat ꝑm papam. Illud autē tibi consulo vt petas tuam electionē confirmari.⁊ alteram cassari.vt extra eo.dudum.j.in fi.⁊.c.congregato. et decā pos.⁊ ꝓp̄i.cum ecclesia in fi.quia ꝑm formā petitōis sn̄ia debz dictari. vt extra de simo.lz bely. Si ei petas tm̄ tuam electionem confirmari.⁊ cofirmet q̄ cōsequēs bene altera infirmet.ff.de p̄oc.pompo.ff.de except.rei iudi.si inter me.quia si ꝓnunciat me esse. Supple solum. Z. patronum q̄ consequens ꝓnunciat te nō esse.ff.de iureiuran.si duo patroni. Sed si ꝓnuncietur tuam nō valere.vel nō esse confirmandā.alia in suo statu remanebit si nil de ea actū fuerit.⁊ ideo expedit petere vnam confirmari et alteram cassari.que aūt hic desunt circa libellos.vide.j. de cā poss.et ꝓpie.§.in confessoria. Si vero aliquis sit electus vel p̄esentatus ad regimen alicuius ecclesie in discordia concipe libellum eodē modo verbis cōpetenter mutatis.hoc salvo q̄ petas etiā te instituī ⁊ installari et institutū defendi. xvj.q.vlt.decernimus.⁊.j.ꝺ.si aūt electus. Si aūt metropolitanus nolit electionē sibi p̄sentatā confirmare tunc recurret electus ad papā.⁊ corā eo seu eius auditore ꝓcipiet.

Libellus. Corā ꝛc.ꝓpono q̄ cū sic libellus. tali ecclesia vacāte talis canonice ꝓ viam cōpromissi vel scrutinij electus extiterit ad eandē electio ipsa fuit tali metropolitano p̄sentata rite ac solenniter.⁊ munus cōfirmationis ab eo petitum.ipse vero electionez ipsam renuit vel distulit confirmare.quare peto ꝓ vos sanctissime pater ipsam confirmari.⁊ hoc si es coram papa.vel ꝓ vos si es corā auditore.viij.q.iij.artaldus.extra de appel.significarunt. Ad hec si electio facta est aliquib⁹ exclusis seu contēptis qui sunt in quasi possessione coeligendi. sic in possessorio li-

Libellus. Coram ꝛc.ꝓpono bellus concipit. ego sindicus clericorum cōuentualiū ecclesiarū ciuitatis sutrine noīe eorum contra capl̓m seu sindicū vel economū maioris ecclesie. q̄ cum ipsi eorūq̄ p̄decessores.sed nō est vis de hoc.cōsueuerunt interesse electionib⁹ eōrum sutrinorum canonici ipsius ecclesie eis renitentib⁹ exclusis vel contēptis ad electionē eōi p̄cedere p̄sumpserunt talē in eōm eligēdo.q̄re peto electionē ipsam q̄tenus de facto ꝓcessit de facto infirmari ⁊ irritari.⁊ dnos meos in q̄si possessione eligendi in qua aī motā cōtrouersiam fuisse noscunt ꝓ vos reduci ⁊ eos ad coeligēdum vna cum canonicis ipsius ecclesie admitti ⁊ admittēdos fore decerni.extra de cā poss.⁊ ꝓpriet.cum ecclesia. Ideo petit electionē infirmari q⁊ aliter non posset in q̄si possessione reduci. Hunc etiā libellū vide.j. de can.pos.et ꝓpie.§.in cōfessoria.in prin. dic vt ibi. Ceterum si q̄s ex canonicis ipsi⁹ eccie sit cōtēptus sic ꝓcipe libellū.

Libellus. Corā ꝛc.ꝓpono cōtra tales q̄ licz sim canonicus ordinarius ⁊ p̄bendarius talis ecclesie vocēq̄ habeā vt canonicus eligēdi ⁊ in possessione vel q̄si iuris canonicatus existā.nup vacante ipsa ecclesia p̄efati canonici ipsius ecclesie me qui in tali loco absens eram vī vocari debuerā ⁊ interesse poteraz ⁊ debebā nō citato sed contēpto vel citato q̄ nō vt decuit expectato ad electionē talis de facto in contēptum meū ⁊ mei iuris p̄iudiciū ꝓcedere p̄sumpserunt.q̄re peto p̄fatam electionē in contēptum meū meiq̄ iuris p̄iudicium attentatā ꝓ vestrā sn̄iam cassari ⁊ irritari.cum in talib⁹ plus contēptus vnius obesse debeat q̄ multorū cōtradictio in p̄ti. Peto etiā mihi ius eligendi ⁊ hac vice nostre ecclesie ꝓuidendi ꝓ vos mihi ius cōcedi ⁊ sn̄aliter adiudicari.vt extra eo.bone ij. H. sup̄ antiqua opi.quā posuit ibi prima glo.fundat hec ps libelli q̄ nō ꝓcedit.vt ptz in additione quā ibi ponit finis glo.vt sup̄ ea dixi. Et quō ad hanc decre.rn̄det ibi no. Jura q̄ sequunt nō ꝓbant hoc dictū Z.tue.⁊.c.venerabilē.⁊.c.cū int̄ vniuersas.⁊.c.corā.⁊ .c.in genesi.⁊.c.j.ex de cau.pos.et ꝓpie cū ecclesia.xvj. q.vlt.congregatio. Quid si quis agit contra canonicos super iniuria iuris eligendi sic concipe libellum.

Libellus. Corā ꝛc.ꝓpono cōtra tales canonicos qui mihi iniuriant sup̄ iure vel q̄si coeligēdi cū eis in eccia sua ꝑlatū mihi ex tali cā cōpetēti.q̄re peto eos ꝓhiberi ⁊ cōpelli cessare ab iniuria ⁊ molestia hmōi. Itē peto q̄ me patiant in posterū

libere illo iure cum eisdem.7 ad hoc vestrum officium imploro.extra eo.cum ecclesia vulterana.7.c.cumana.

¶Contra intrusum aūt sic concipitur libellus. **Libellus.** Coram ꝛc. tra.P.q ipse laicali fultus potentia possessionez corporalem talis ecclesie est ingressus.7 in ea quotidie debacat.7 eam in meum ꝓiudicium 7 grauamen 7 aīe sue periculum detinet occupatam in scandalū plurimorū.q̄re peto eum a possessione talis ecclesie remoueri 7 eum penitus repelli 7 sibi sup ea ꝓpetuum silentium impo ni.xvj.q.vj.si quis deinceps.7.c.se.¶Quod si cōsen sit electioni de se facte p abusum secularis ptātis.sic li bellus ꝯcipit. **Libellus.** Coram ꝛc.ꝓpono cō contra eum. tra.P.q ipse p abu sum vel impressionē secularis ptātis electus tali electio ni de se facte consensit contra cōstitutionē concilij ge neralis.7 bis nō contentus in ea se se institui seu intru di ꝓcurauit de preda sollicitus plus q̄z de cura.quare peto electionē ipsam nullam p vos ꝓnunciari et eum ineligibilē forte sententialiter declarari et a possessione dicte ecclesie amoueri 7 amouendū forte decerni.extra eo.quisquis.7.c.bone.j.¶Qualiter concipit libellus contra eum qui ꝓpter pluralitatē bñficiorum dicit ineligibilis:vide.j.de concess.pben.nisi.¶Si aūt electus in rectorē alicuius ecclesie collegiate petat electionem cōfirmari. **Libellus** sic dicit. Coram vobis venerabili patre tali ep̄o constitutus ego talis ꝓpono q vacante tali ecclesia clerici eiusdem ecclesie ad electionē ꝓcedentes me in suum rectorē dicte ecclesie vnanimiter elegerūt. quare peto electionē de me canonice factā p vos confirmari 7 me in eadē ecclesia p vos instituī.7 institutum defendi.extra eo.congregatio.ℵsi.reliquis.7.c.innotuit.ℵsi.cuius.extra de cau.pos.7 ꝓprie.cum causa.in prin.7 vide decretū bui⁹ electionis.j.de iurepa.ℵ.verum.7 se.

Ꝑterius de via scrutinij ꝓlibauimus.nunc de via compromissi.

H.Guil.man.de hac parte secda tractat.j.c.xxxix.vsq̄z ad li.inclusiue.de formis parte.ij.c.vij.et.xj.Z.aliqua disputemus. Si igit canonici vacantis ecclesie p viam eligant ꝓcedere compromissi de quo fiat publicum instrm sic ꝓcedent. Vocato em̄ capitulo put.s.in prin.ꝓmissum est cōmittant vices suas transferant 7 dent ius 7 ptātem liberā eligēdi aliquib⁹ viris idoneis puta vni duobus tribus vel pluribꝫ.nō em̄ est in hoc vis.vt ꝓbatur extra eo.in causis.7.cum dilect⁹ et.c.cum in iure.7.c.causam.7.c.quia ꝓpter.7 de renuncia.post translationē.Possunt etiam esse extra collegium.vt in pre.c.cām que.7 potest esse vnus solus.vt ibi dem.ita vt ipsi vel maior pars eorum noīe 7 vice sua et totius capli p electionē canonicā vel noiationem solennem seu postulationem concordem quibus modis ꝓuidet ecclesijs viduatis.vt extra eo.statuimus.li.vj.et de postul.bone me.j.in fi.viduate ecclesie ꝓut inter se conueniunt deum ac bonū statum ecclesie habentes p oculis vt de psona idonea ꝓuideant de pastore ita q vnus eorum de consensu aliorū compromissariorū vel maioris partis eorū vice sua7 collegarū 7 capli illuz in quē conueniunt eligat vel postulet 7 electionē seu postulationē in omni pntia publicet.vtile em̄ est ista cōcedi vt malicijs occurrat.s.§.pr.in prin.extra eo.qui propter.7.c.cām que.7.c.cum dilectus. ꝓmittentes se illū habere in pastorē quē ipsi vel maior ps ipsorum durexerint eligendū.aut etiā postulandū.extra eo. cum dilectus.7 in.c.cum in causis.in princ.7.c.cū in iure.de qua ptātis translatione iurta ꝓmissa fiat publicum instrm. H.formā vide in libell.Guil.mā.pte secda forma.viij et.ix.Z.7 bñ dixi vel maior pars eorum.nam compromittentes possunt apponere modum 7 formā quam volunt.ff.de arbi.nō distinguemus.§.de officio. dum tñ licitam et honestam vt in pre.c.in causis.in princ.extra de sorti.c.fi.extra de elect.p inquisitionē. Et nisi aliud dictum sit semp stabit maiori parti.ff.de arbi.item si vnus.§.principaliter.extra eo.c.j.7.c.cuz in iure.7.c.coram. Item illud qd̄ vnus eorum de consensu aliorum eligat ponit ad omne dubiū excludendum.nam vt dicunt quidā vnus poterit p se 7 alijs ꝓnunciare lz hoc nō fuit expsse actū.7 hoc curia seruat. H.et sic est hodie approbatū.de elec.sicut cum.li.vj.Ad contraria respōdet vt ibi no.in.j.glo.sed nonne.7 glo.penl.Z.ſm dñm meū.Alij contra quib⁹ iura fauent. vt in pre.l.nō distinguem⁹.§.cū in plures.7.l.sicuti.Et nota q trāslatio huius ptātis in cōpromissarios caute fieri potest hoc modo.puta aliquis cui hoc forte competit ex officio vel ex mandato capli. vel etiā qui hoc sibi assumit nō contradicente capło querat a singulis si placet eis p viam ꝓcedere cōpromissi. singulorū aūt consensu requisito 7 habito tractabit de psona cui cōmittant.deinde singulorū consensib⁹ sup hoc requisitis 7 in vnaz psonam cui cōmittat cōuenientib⁹ vnus cui hoc ex officio vel ex mandato capli cōpetat dicet.Ego vice capituli 7 mandato si ad hoc habet mādatū cōmitto seu do ptātem tali ꝓuidendi nostre ecclesie de pastore.nec etiā forte malū est si dicat nos capl'm damus ptātez tali. Item si etiā de forma 7 de psona sibi cōmissa fiat nō est malū singulariter requiri cōsensus.¶Sed nūquid sufficit ad translationē ptātis vt singuli requisiti dicāt do talem ptātem vel transfero in talem nulla alia translatiōe secuta:Rñdeo obtinuit q sic qz licet electio sit vniuersalis translatio tñ ptātis non est solum vniuersitatis sed etiā singulorū.qz iura q̄ſsinguli habēt transferunt licet Vin.contradicat;dicens q nō debēt esse singulares translationes ptātis sicut nec singulares electiones.vt no.extra eo.in genesi. Item nūquid sufficit si vnus vel plures dicant demus vel damus tali ptātem ꝓuidendi.vel si dicant placet nobis q cōpromittam⁹ in talem:7 videt q sic si alij nō contradicant. 7 multo fortius si aliqui rndeant placet.xvj.q.j.cōsuetudo. qz in his que me inuito fieri nō possunt sicut est compromissum taciturnitas pro consensu habet.ff.de pig.act. caius.ff.de re iud.sepe. Quidā tñ contradicētes dicūt q ꝓpter magnitudinē negocij singuli sigillatim debēt requiri 7 expsse cōsentire in trauslatōne ptātis.vel dissentire ne si liceret cuilibet sic ꝓcūpere ad noīatōz aliqui noīarent etiā malum vt sibi noīatim fauorē acquirerēt. 7 sic locus deliberationi auferret.tales em̄ noiationes q̄ sine tractatu debito fiunt nō valent.C.de appell.noiationes que est.ij.q.vj.H.de his que cōtinet hec additio a ℵ.7 nota.hucusq̄z vide qd̄ breuiter scripsi eo.ti.in causis.post prin.Z. Compromissarij ergo recepta hmōi ptāte trahant se in ptē vt in pre.c.in causis.7 adinuicem deliberent 7 conferant de bona psona. et si cōcordauerint redeant ad capl'm.7 p̄missis p ordinem obseruatis vnus eorū electionē ꝓnunciet 7 publicet.nō em̄ debent oēs sil' ꝓnūciare 7 cum ꝓcedit p viā cōpromissi.vt extra eo.in genesi.immo electio cuiusdā amici mei ꝓpter hoc fuit cassata. qz oēs cōpromissarij eum elegerunt.cū em̄ canonici ius sibi cōpetēs in eligē do in ipsos transtulerunt nō possunt in eos plus cōtendere q̄z eos cōstet habere.j.q.vij.dalbertū.extra de dote post diuor.resti.nup.ac ipsi ijdem nō possent oēs eligere sil'.sed nec vnus de pluribꝫ cōpromissarijs qui vice sua 7 sociorū ꝓinde formet verba in plurali dicens nos vice nostra et capli ꝓuidem⁹ de tali vel eligimus talem.qz ꝓpter hoc fuit quedā electio cassata.nō tñ videtur ꝓpter hoc debuisse cassari d̄ iure.ar.ff.de duo.re. l.duo.H. In duob⁹ reis ꝓmittēdi no refert an interrogatio 7 rñsio fiat p verba singularis nūeri vel pluralis.Sed solue p no.eo.ti.sicut cum.lib.vj.in glo.Sed

nonne expeditū est etiam de re iudi.c.pe.li.vj.q̄ p verbum singulare faciēda est ꝓnūciatio. Et quid si vnus solus cōpromissarius rōne dignitatis loquit' in plurali. ⁊ an hic rigor in ꝓuisionib' locum habeat ibi no.in vlt.glo. Z. Fiet ergo electio in capl'o et publicatio in hac forma. Forma ꝓnunciationis. In noīe patris ⁊ filij ⁊ spūssancti amen. Anno mēse ⁊ die talib'. ego talis de voluntate ⁊ consensu talium collegarū meorū in q̄s vnanimiter cōpromissum fuit a capl'o nostro ⁊ in quos ptātem ꝓuidendi ecclesie de pastore transtulerunt sicut est supius p̄libatum vice mea ⁊ ipsorum oīm alior̄ in electione ius habentiū ⁊ hic p̄ntium. ⁊ de ptāte ⁊ auctoritate p̄dicta mihi ⁊ collegis meis cōcessa. inuocata spūssancti gratia talem in quē sil'nos tales cōuenimus in nostrū ⁊ nostre ecclesie eligo ep̄m ⁊ ꝓuideo in pastorem. ⁊ de ipso ꝓuideo dicte ecclesie in pastorem ⁊ ipsā electionem in scriptis ⁊ solenniter publico in cōi. extra eo.ti.quia ꝓpter. Licet em̄ dicat lex in pluribꝫ arbitris q̄ oēs aut nullus sniam dicāt. vt.ff.de arbi.item.§.itē si plures. oēs dicere vident' si vnus p̄sentibus socijs et mandantib' dicat. vt no.eo.ti.l.sicuti. ⁊ hoc q̄n cōpromissarij sunt de collegio ꝓut dicit concilium. Si vero essent extranei quod pōt fieri. vt eo.ti. cām q̄.nō oportet q̄ dicat vice sua vel vice nostra ꝫ sufficit dicere vice totius capl'i. ⁊ hoc cum totum capl'm concordat. naꝫ vno contradicente non pōt p viam cōpromissi ꝓcedi. vt.ff.de arbi.l.ij.§.tam ⁊ si. Postmodū vero electionem coram clerico ⁊ pl'o publicent. vt.s.§.pri.v.bis igitur in fi. Et nota q̄ cōpromissarius magis ꝓprie dicit ꝓuideo q̄ꝫ eligo. vt.c.quia ꝓpter. ibi. prouideat ꝛc. Sed tn̄ dicit eligo non obest. Electione vero celebrata decretuꝫ taliter formet'. Forma decreti. Almo ac beatissimo ꝛc. vt.s.§.pr. in alio decreto vsq̄ tandem placuit singulis ac vniuersis p viam ꝛc. iunge cōpromissi nostre viduate ecclesie ꝓuidere considerantes difficulter multidinē in vnum conuenire ⁊ sepe in paucos potius spūm concilij sanioris venire dedimus plenam ⁊ liberam vnanimiter ptātem tali vel talibus viris fidelissimis. vt idem vel maior pars ipsorum vice sua ⁊ nostra p electionē canonicā vel noīationem solennem vel stipulationem cōcordem ecclesie nostre supradicte vacāti ꝓut cōuenirent inter se deum bonumq̄ statum ipsius ecclesie habentes pre oculis de ꝑsona idonea ꝓuiderent cōem ptātem nostram ⁊ vicem sup̄ hoc cōmittentes ita q̄ vnus ipsorum de consensu aliorū cōpromissariorum vel maioris ptis eorum vice sua ⁊ collegarum et nostra illum in quē oēs ipsi vel maior pars consentirent vel conuenirent eligerent ⁊ electionē in nostra p̄sentia solenniter publicarent. qui secedentes in partez et spūm sanctum inuocātes deuote ꝓut nobis postmodum retulerunt requisierunt sup̄ hoc canonicorū concilia singulorū. hoc tn̄ non est necessitatis nisi actum esset in compromisso. honestum tn̄ est. H. vbi circūstantie nō resistant. vt scripsi in decre. quia ꝓpter. sup̄ verbo de pastore. in fi. Z. extra eo. ne pro defectu. ⁊ de cōces. preben. nulla. ⁊ de his que fiunt a prela. sine consen. ca. nouit. Quib' auditis ac deliberatōe inter se habita diligēti tandē in talē. ⁊ specifica eius nomen ⁊ dignitatem ⁊ ordinem ⁊ vtrum sit de gremio ipsius ecclesie vel non. argu. extra eo. cum inter canonicos. ⁊. c. dudum. j. et. c. scriptum. lxj. dist. nullus. ⁊. c. ꝓedi. idem seu maior ꝑs ipsorum vnanimiter cōuenerunt in vnum vtiq̄ plene ꝛc. vt supra. §. proxi. in primo decreto. versi. virum vsq̄ vnde. sufficit prima commēdatio. post iunge quē talis ꝫm formam in cōpromisso appositam in hunc modum elegit. In nomine patris ꝛc. vt supra. §. proxi. v. bis igitur. vsq̄ ibi. publico in communi ꝛc. Hoc saluo q̄ post illud verbum ⁊ hic presentium debet sic addi. quorum subscriptiones inferius continent'. postea iunge dictam vero electionem sic canonice ꝛc. vt supra in primo decreto. vsq̄ in fi. scilicet vsq̄ ad versi. tabellio Vel forma aliter. vt supra. §. j. versi. hanc decret. verbis competenter mutatis. Posset autem ex hoc publicum instrumentum confici. vt in versi. tabellio. et seq. Hoc autem certum est ꝫm formas diuersas ⁊ casus varios et alia que quotidie occurrunt oportet decreti formas mutari. extra de consang. ⁊ affi. non debet. ⁊. s. in proemio ver. huic ergo. Item nota q̄ solum decretum ad confirmationem petendam non sufficit. immo qui decretum mittunt sufficientes procuratores mittere debent. quam formam vide. s. de procura. §. vt autē ver. ceterum monachi. Quidam tamen in decreto seu lr̄a que mittitur pape. vt dixi. s. §. proxi. ver. hanc decreti. ante illum ver. vt autem omnium ꝛc. ponūt clausulam. H. quod placet Roff. in tractatu electionis ante fi. Z. Et huiusmodi etiam confirmationem nomine nostro a vestra sanctitate petēdam talē ⁊ talem nostros procuratores ordinamus ⁊ constituimus. ⁊ propter hoc eos ad pedes vestre sanctitatis duximus destinandos. extra de postu. prela. c. pe. dantes eis plenam potestatem ⁊ liberam petendi confirmationem. ⁊ si necesse fuerit prouisionem ⁊ iurandi in animas nostras si visum fuerit expedire promittentes ratum gratum et firmum perpetuo habituros quicquid per eos in predictis seu aliquo premissorum extiterit procuratum. ⁊ tunc non est aliud mandatum necessarium. Si autem duo essent electi iungant' alia in mandato scilicet q̄ constituitur ad petendam confirmationē electionis a maiori parte facte. ⁊ ad agendum ⁊ defendēdum ⁊ ad omnia faciendum que in psonis proprijs facere possent. ⁊ huiusmodi alia consueta. vt in pre. ver. ceterum. Licet autem procurator sit sufficieus ad confirmationez petendam si tamen in aliquo dispensatio fuerit necessaria vacuus remittet'. in qua petēda speciale mandatum requirit'. arg. extra eo. innotuit. ⁊ no. extra de in integ. resti. coram. Est etiam necesse preter hoc mitti aliquos prudentes de ipso collegio per quos superior tam de forma electionis q̄ꝫ de zelo ⁊ studijs eligentium et meritis electi possit instrui. vt in concor. que sunt. s. de inquisitio. §. nunc tractemus. ver. in summa. in prin. alioquin nō obtinebit' confirmatio nec est alia citatio necessaria. vt no. ꝫm papaz extra eo. innotuit. ⁊. c. nihil H. In cathedralibus ⁊ regularibus ecclesijs quarnz confirmati oēs ex immediata subiectione vel appellatione spectant ad papam seruanda est decre. cupientes eo. ti. li. vj. Z. Licet autem forma p̄missa in episcopatibus ⁊ superioribus dignitatibus frequēt'. in quibusdam tamen prouintijs his omissis solo instrumēto publico sunt contenti. quod conficiunt sub hac forma Forma. Olim bone memorie ꝛc. vt. s. in. §. prox. ver. sane licet. vsq̄ conuenerunt. iunge considerantibus igit' eis q̄ potius in paucos sanioris cōcilij spiritus sepe venit tres ex seipsis scilicet. B. L. ⁊ D. viros vtiq̄ fidelissimos pro futuri facienda electione pastoris reliqui omnes ibidem continue vnanimiter elegerunt sup̄ hoc ipsam eis electionem ⁊ omnez ipsorum vicem totaliter committentes ⁊ plenam eis auctoritatem potestatem et licentiam dantes illum in abbatem ⁊ pastorem ipsius ecclesie sancti Pauli eligendi quez pro bono statu ipsius ecclesie in tēporalibus ⁊ spiritualibus viderent et decernerent meliorem. idem vero. B. L. et. D. secedentes in partem spūssancti gratiam inuocantes post solicitam ⁊ longam examinationem considerata honestate ⁊ probitate. H. Prudentia quoq̄ eius et moribus ex auctoritate ⁊ potestate sibi tradita in ipsū. H. vnanimiter consenserunt. ⁊ inuocato nomine patris ⁊ filij ⁊ spūssancti vice ⁊ nomine omnium fratrum ⁊ totius capituli p̄dictorum ipsum nominauerunt eligendo et elegerunt. nominando in pastorem ⁊ abbatem ecclesie antedicte electionem ipsam mox coram dicto capi-

tulo publicantes.7 de his omnibus mihi notario infra scripto publicum mandantes conficere instrumentum hec forma ex superioribus iuribꝫ cõprobat'. ¶ Leterũ si in forma iudicij cõfirmatio petat' sic cõcipit' libellus.

Libellus. Coram ꝛc.vt.s.§.pri.in primo li.bel'. Talis 7 talis iunge quibus ab omnibus 7 singulis de capitulo fuit collata potestas vt vice omnium deberent de pastore viduate ecclesie prouidere.qui tãdem de magistro.N.viro vtiq; prouido discreto literato 7 honesto atq; de matrimonio legitimo nato vice omniũ ipsi ecclesie ꝓuiderunt 7 eum elegerunt 7 vnus eorum vice sua 7 aliorum collegarum 7 totius capituli vel maioris 7 sanioris partis ꝓut in mãdatis habebat eum elegit in epm ecclesie memorate et in cõmuni electione huiusmodi publicauit.quare peto ꝛc.vt.s.§.j.in primo libelllo.Si autem duo fuerint ꝑ compromissarios electi vel si electionem ꝑ compromissum factam metropolitanus confirmare recusat concipe.vt.s.§.j.ver.si vero due.verbis competẽter mutatis.7 in hmõi libello si volueris pfa poteris enarrare sicut.s.in decretis est plenius plibatum. Item in hac forma quicq; possunt decreta formari sicut diximus in forma scrutinij.s.§.pri.ver.liquet verbis cõpetenter mutatis ꝓm q ꝓme positum est.

Nunc nobis dicẽdum restat de forma inspirationis. H. De hac Guil.man.pte ꝓma.c.lij.7 pte scda.c.x. Z. In electõe aũt ꝑ qsi inspirationẽ factã sic no.q si dum canonici primo intrant capm nullo spãli tractatu ꝓcedente qsi diuina reuelatione oẽs in aliquẽ ꝓsenserũt repentine 7 sil'eũ noĩent 7 eligant dicẽtes vna voce eligo.N.eligo.N.et talis electio dicit' ꝑ inspirationem facta 7 valet 7 tenet licet ex vocibus singularib' facta q; que spiritu dei agunt' non sunt sub lege.extra de renũcia.nisi cum pridem.§.verum.xix.dist.due.quinimo si de hac diuina inspiratõne constaret nõ esset necessaria confirmatio quia nõ est sub lege talis electio. vt ꝓdixi quia maior est vis bñdictionis cq̃ nature.de conse.dis.ij.reuera.ꝓpe fi.prime colum.x.dis.suscipitis.7 maiori tribunali reseruat'.xxiij.di.quorundã.ff.de re iudi.contra pupillum.§.is qui.Sed quia hoc nostre fragilitati implcrutabile est.Nam virtus apparẽs qñq; apud deũ virtus non est.de peni.dist.ij.ticius.et vicia se sepe virtutes esse mentiunt'.vt.xlj.di sepe.7 extra de beret. excõicamus.§.q; vero. Ideo dico q dz cõfirmari 7 examinari an h̃ missio sit spũalis.vt extra de beret.cũ exiuncto.Si eñ martyres aliqua mandant que in lege scripta nõ sunt añ est vt sciamus illos a deo impetrasse que postulant 7 tunc facere q̃ mandant.l.di.si quis ꝓposterа. nam sepe fiunt miracula ꝑ malos.j.q.j.teneamus.extra de reli.7 ve.sanctorũ.c.vnico.7 habentes indulgentiã examinant'.extra de transla.licet.7 exquo simul oẽs canonici vno spiritu 7 vna voce eligunt non est vis si dicant eligo siue eligimus.nec erũt plures electiones 7 singulares.immo debet vna 7 cõis censeri ꝓpter vnanimes voluntates 7 voces.vñ non est necesse q postea det' ptãs alicui qui vice oĩm eligat.H. Hosti.cõtra.7 vide qđ scripsi eo.ti.q; ꝓpter.x.nisi forsan Z.ipsum sic ergo tunc decretum cõficiet'.Forma.Almo ac beatissimo ꝛc.vt.s.§.j.in primo decreto.vsq;.põtifices tractaturi ꝛc.iunge nobis igit' omnib' in vnum locum 7 ꝓpositum congregatis vnusquisq; diuina inspiratione repente nulla nomiatione nulloq; tractatu alio ꝓcedente in.N.virum vtiq; plene ꝛc.vt.s.§.j.in ꝓmo decreto.vsq;.vnde sufficit prima commẽdatio ꝛc. postea iunge consensit.7 eum vna voce simul ac vnanimiter omnes 7 singuli in epm elegerunt. Beatitudini igitur vestre duximus vnanimiter supplicãdum vt electionem ipsam tam miraculose 7 tam vnanimiter celebratam dignemini confirmare ꝛc.vt.s.§.j.in primo decreto.vsq; ver.si autem.7 in pre.c.quia ꝓpter. Vel dic vt.s.§.j.ver.hanc decreti. Et nota q vno contradicente 7 causam assignante. H.boc verbum nõ posuerunt aliqui antiqui vel moderni.vt patet ꝑ ea que scripsi in.c.quia ꝓpter.ver.nisi. Puto ergo vnius contradictiones etiam sine expressione cause impedire inspirationem sicut impedit cõpromissum. patet vtrũq; in.c.quia ꝓpter.ver.illis saltem.7 ver.se.in fi. Z.nõ dicitur electio inspirata. vnde non est hic necessarius libellus. 7 quia hic non est forma sed exceptio a formis. Quidam tñ dicũt q hec est tercia forma.vñ si aliquis extra collegiuz se opponat sic poterit libellus formari.

Libellus. Coram ꝛc.vt.s.§.j.in primo libe.lo. vsq; commode interesse iunge omnibus in ecclesia congregatis omnes 7 singuli quasi spiritu sancto ducti repente nullo tractatu precedente in.N.virum vtiq; prouidum honestum literatum 7 de legitimo matrimonio natum vnanimiter consenserunt 7 cõfestim vna voce simul eum in epm talis ecclesie elegerunt.quare peto ꝛc.vt.s.in primo libello.hoc saluo q vbi dicit canonice factam ponas diuino spiramine celebratam.extra eo.quia ꝓpter. ¶ Si autem nõ simul consentiunt 7 nominant sed separatim aliquibus tractatibus seu nominationib' ꝓcedentibus tunc non ꝑ inspirationem sed ꝑ quasi inspirationem dicit' electio fieri.vnde necesse est tunc in aliquos compromitti qui vice omnium illum eligant alꝫ talis singularis electio non valeret.vt extra eo.in genesi.7 tunc decretum concipiet' ꝓut.s.diximus in forma compromissi. ¶ Ex premissis ergo colligi potest q licet altera pars vna voce aliquem eligat non dicit' talis electio inspirata cuius altera pars que primo forte alium elegerat sit ipso iure eligendi potestate priuata. ¶ Si vero eligeris ad officium ad quod inhabilis es. H.sup.et vis subleuari. Z.cõcipe libellum.vt.j.de censi.§.ij.x. si vero. ¶ Item nota q solum in casu negligẽtie devoluitur potestas prouidendi ad proximum superiorem. vt in constitut'.alex.iiij.eo.ti.dilecti.in fi.7 no.eo.ti.bone.el.j.in fi. H.hanc hodie nõ habemus sed ex ea sumpta fuit decre.cq̃.eo.ti.li.vj.vt ibi no.in fi.prime glo. ꝑ quam patet hoc dictum procedere solum in catbedralibus. Z. ¶ Ultimo nota q in electionibus canonicorum ad ꝓbendas non est necessaria forma sed sufficit solus consensus.extra de concess.ꝓben.ex parte.ꝓpe fi.ver.quia vero. ¶ Huius autem tractatus materias nostrum aureum repertorium eo.ti.te reperire docebit.

¶ De translatione. Rubrica.

H. Duas questiones ad materiam vide e sup regula q ob gratiam 7 est prima cum vacat ecclesia cum papa transfert eius epm. Secunda si epꝰ a metropol'.postulatus transfert' per papam ignorans q possidens valeat electio facta ꝑ capitulum ad epatum. 7 vide quod dicam in fine. Z.

In hac materia sic libellus cõcipietur. **Libellus.** Coram ꝛc. ꝓpono q talis episcopus vel abbas exemptus talis ecclesie vel monasterij auctoritate ꝓpria non petita licentia nec obtẽta. H.que dari poterat illi abbati exempto ꝑ legatum de latere.de ele.si abbatem.li.vj. Z. ad talem vestram ecclesiam se transtulit ipsamq; recepit ibi tam in spũalibus q̃ in tpalibus administrans.q̃re peto eum ab administratione dicte ecclesie remoueri et in penam tãte temeritatis ipsum etiam prima priuari.extra de elec.bone.j.vij.q.j.si quis episcopus.7.c.

se. extra de transla. quanto. 7 de cleri. exc. mi. illud. H. An contra epm translatū p papā ad aliam ecclesiā qui nō vult cōsentire possit prima ecclesia agere vt illā dimittat. Collige ex qōne quam posui sup regulā q ob gratiā. de re. iur. li. vj. Notauit etiā Jnno. in decre. audita. de re. spo. vt ibi scripsi ad fi. scde glo. q clerici ecclesie possunt impetrare 7 agere contra plātum qui recipit aliam ecclesiā vt dimittat primā. Si vero nō recipitur in scda vide qd no. xcij. di. si qui.

¶ De auctoritate 7 vsu palij Rubrica.

H. vide quod sup rubrica eo. ti. dixi in no. An autem vnus archiepus pscribere possit portationē crucis vel vsum palij in dioceſi suffraganei alterius archiepi ipso archiepo ignorante. scripsi post Jnno. de offi. or. conquerente. in glo. p hoc in fi. Z.

Jc libellus cōcipit Libellus.

Lorā ꝛc. ꝓpono ego P. procurator venerabilis patris archiepi Narboñ. q nup reuerendo in xpo patre dño. H. dei gratia archiepo Terraconeñ. p Narboñ. puinciā transitū faciente. ip se terminos a patribus constitutos transgrediēs infra limites eiusdem Narboñ. puincie de facto ꝓpria temeritate crucem añ se ferri fecit palio nihilominus in missarum vtēdo solennijs in dicti dñi archiepi Narboñ. et ecclesie Narboñ. iniuriā pindicium 7 grauamen. q̄re cum sibi nō sit ius talia faciendi peto ipsum p tanta trāgressione puniri et ei ꝓpetuum silentiū imponi sup his. 7 ne d cetero talia attētare psumat p vos sniāliter inbiberi. ex de vsu pal'. ex tuarū. c. di. j. mozē ex vt li. pē. c. j. ¶ Et scias q archiepus 7 puicia Terracoñ. de iure subest eccie 7 archiepo Narboñ. Et idē dico de archiepo Aqueñ. sicut lras plas aplicas 7 regias 7 alia plura 7 sufficiētissima documēta vidim⁹ sup B in archiuis ecclesie Narboñ. Jdē 7 etiā de archiepo 7 eccl'ia Arelateñ. vt pz. viij. q. iij. Artaldus. H. Jllud. c. non dicit Arelateñ. archiepm sed epm. Et licet credendum sit auctoꝝ miroꝝ tñ q de his tribus q sic subsint in puinciali ecclesie romane nihil inuenio. Jtem fateoꝝ q in ipso libro puinciali Terraconeñ. statim sequit Narboneñ. Sed Aqueñ. 7 Arelateñ. longe pcedūt Narboñ. q̄tum est in ordine scripture qz sunt ibi nouem puincie archiepales iter medie. Quia ergo. c. Artaldus dicit illum epm possibile est q postea sedes illa facta fuit metropolitica. sicut nouissime p dñm nostrū Clementē vj. ecclesia Pragen. epalis suffraganea Magūtineñ. facta est archiepalis regente illam olim fratre et socio nunc patre 7 dño Arnesto de Bohemia iam diu licenciato in iure cañ. Z.

¶ De renunciatione Rubrica.

H. Ad hanc ptinet qō sup regula nō firmat' de infirmo qui renūciauit in manū pbyteri recipientis noīe epi 7 canonici statim elegerunt. Bal. Potest quis renunciare etiam aduersario absente. C. de pac. l. posteā. Jtem an valeat renūciatio si quis renunciat liti q̄ non est mota. no. C. de pac. l. posteā. vide. j. de pac. ꝛ. fi. 7. s. de libell. concep. ꝛ. actoꝝ. Z.

Quando 7 quibus iuribus instrīs publicis debeat et possit renunciari

no. s. de renū. 7 cōclu. H. Jncipit in ꝛ. 7 qz hic. 7 durat vsq in fi. ibi añt in princ. remiss. dedi ad septē qōnes. Z. Pozro q̄q quis asserit aliū suo bñficio renūciasse q̄re illud bñficiū impetrat. vnde sic libellus corā executore concipitur.

Libellus

Lorām ꝛc. ꝓpono q cum nup talis suo bñficio in manibus sui epi resignasset sanctissimus pater dñs Clemēs papa. iij. vobis dedit suis lr̄is in mandatis. vt si ita esset de ipso mihi deberetis bñficio ꝓuidere. Cum igit' constet dictū bñficium vacare de iure peto mandatū ipsum aplicuz executioni debite demandari 7 pfatum bñficium iuxta ipsius mandati aplici tenoꝛē mihi conferri 7 me in possessionē corpalem mitti amoto inde q̄libet illicito detē toꝛe. extra de rescript'. ex pte. ij. extra eo. cum inter. Jn hac materia plures libellos nō formo cū renūciatio in modum exceptōis vt plurimū opponat'. vt extra eo. ti. p totum. 7 extra qd metus cā p totum.

¶ De supplenda negligentia plātorum Rubrica.

H. Huic adaptat' questio regule contra eum an eligens iure deuoluto artet' ad id qd artabat eligentes. 7 ad rubricā se. de temp. or. ptinet questio regule imputari de dyacono qui se artauit ad vltima quatuoꝛ tpa anni. 7 tunc nō potuit ordinari. Z.

Jc libellus cōcipit Libellus.

Lorā ꝛc. ꝓpono ego epus vel archiepus talis ecclesie q olim vacāte tali ecclesia vel pbēda capl'm ecclesie talis ad quos primo loco spectabat eius collatio ecclesiā ipsam conferre infra sex mensium spacium nō curarunt. Cum igit' ꝺm statuta Lateraneñ. concilij ad me sit cōferendi deuoluta ptās peto p vos eidem capl'o sententialiter iniungi vt me patiant' libere vti ptāte dictam ecclesiā cōferēdi vel ne collationē p me factam impugnēt. vel institutū p me molestare psumāt. extra de cōces. pbē. nulla. extra de sup. neg. pre. p totum. ¶ Que añt hic desunt vide. j. de preben. 7 de concess. pben. ¶ Jn tribus añt titulis sequentibus nō sunt necessarij libelli.

¶ De etate 7 qualitate 7 ordine pficiēdorū Rubrica

H. Quō ista rubrica est tripartita. 7 quō penes aliqs corrupta scripsi in nota. sup eadem rubrica. Duas autem questiones Jo. de deo. 7 terciaz Bar. brixi. scripsi eo. ti. c. fi. de quibus etiam fiet mentio. j. sup rubrica de preben. Z.

Qd est sic 7 cipi libel. Libellus.

Lorā ꝛc. ꝓpono contra. P. cui collata ē talis ecclesia vel dignitas vel electus est q ipse nō potest ascendere ad ordinem quem illius beneficij cura requirit. vel est infans qui seipsū nescit gubernare. vel nō erat in sacris. vel fuit medicus. vel chirurgicus. ꝓpter cuius incuriam multi obierūt. vel erat tpe receptōis excōicatus. vel nō erat in sacris cum fuit electus. vel nō nouit donatū. vñ peto ipsuz ab ecclesia seu dignitate seu plātura remoueri. extra de eta. 7 q̄li. c. j. 7. ij. 7. iij. 7. c. pterea. 7. c. ad aures. 7 duo. c. se. 7. c. pe. et vlt. lxxxvj. di. cum multa. extra de homi. tua. vel si sit bñficium cum cura collatū ei qui nō est in sacris. Concludit sic quare peto p vos declarari sententialiter dictā ecclesiā de iure vacare. ipsumq. P. nullū ius ex dicta collatione in ea habere. vt in decre. Greg. x. licet canon H. lib. vj. que tñ non probat ad quod inducit'. illa em licet artet ꝓmotum ad parochialem ecclesiaz q infra annum fiet sacerdos. non tñ requirit ꝓmouendus esse in sacris. de quo vide hic eo. ti. preterea. Z. ¶ Quero vtrum possit indeus hodie ordinari a indeo. H. sup. vel xpiano. vt. j. remittam. Z. Et dicunt quidā q sic. ar. xlv. di. qui sincera. Ego dico q non qz non habent

ianuam sacramētorum scz baptismū.xxxij.di.§.xx.et §.porro.extra de pbyte.non bap.veniens.nec fundamentū.j.q.j.cum paulus.xxiij.q.j.vbi sane ablatuz est. Est em trāslatū ab eis sacerdotium leuiticū.vt extra d ofti.trāslato.H.vide quod ibi scripsi in glo.ij.z in remissione ibi data.Z.z.ij.q.vij.§.qd de his ppe fi.xr. hinc ē qd Hiero.Sed qui cōtrariū tenēt exponūt ibi sacerdotio.i.principatu quia non habēt regem.Sz tu tene vt pmisi. Unde Moyses z aaron qui fuerūt marimi sacerdotes.vt.xxij.di.sacro.in fi.non possent hodie offerre ordinem in prima forma.quia verba illa iam nō habent vim vel efficaciam cum sacerdotiū sit ab eis ablatum vt dixi. z oportet ordinem conferri ab his q̄ sūt rite ordinati ꝑm claues ecclie a christo beato petro cōcessas.vt extra de sum.tri.c.j.§.vna. ¶In duob autē titulis se.non sunt libelli necessarij.H.Ex hoc ppendere potes q̄ Rica sequēs fuit additio quā auctor ponere nō intēdebat.Sz ppter decre.alex.quā alle.posuit ipsā rubricā qua posita debuit hūc .x.cācellare ppter id qd ponit in fi.Z.¶Quib possit abbas offerre tōsuram.vide.j.de priui.x.nō ē etiā.H.z babet eo.tit.de priui.abbate.sup.ij.Rica.li.vj.Z.

De sacra vnctione Rica.

H.Ad sūmistas recurre.z potissime Hostien.Z.

Liendum q̄ omnibus electis ad ecclesias cathedrales statutus est terminus sex mensium. H.hoc tpus oueniebat bñ iuri antiquo.c.distin. quoniam.z de transla.c.ij.x̄s.ß necz illud.Sed totum quod sequit discrepabat ab illo.Et q̄ multa incōuenientia vident que sequūtur scire debes q̄ ppter scisma qd fuit tpe.alex.iij.ꝑ eum z post eū vsqz ad tpa Inno. q dem tdposuit Fredericum vt de re iudi.ad apli ce.li.vj.Multi iuuenes ppter eoz potentiaz fuerūt promoti ad episcopatus sicut de vno scripsi.de elec.cuz in cunctis.sup x̄.quibusdam.Item ꝓdicto Inno.successit Alex.iij.natione Campanus cui displicuit q̄ illi iuuenes sic promoti vel procuratores vel administratores dati non pmouebant etiam ad sacros tm.vnd per suam constitutōnem ꝓuidit vt sequit maxime qa vnus ex illis dicebatur laicasse videns cām huius rigoris.qa x̄o per dei donum cessante scismate cessauerūt tales promotiones.Bonifacio z compositoribus.vj.nō fuit visum congruere illas constitutōnes poni in.vj.z sic fuerunt reuocate.vt.j.dicam.z tamen nuprime ppter scisma Bauari videmus dñm nostrum Clemen.vj.pmouisse dñm.B.de Nassau.filium Do.comitis de nassau ad ecclesiam Magūtinam satis iuuenem etate vere tñ prudentia z moribz matur valde z in hoc studio gratiosum.quem propter id summe dilexi.z q̄a ipe domin⁹ comes pater eius meus fuit scholaris z compater. Z. ad ꝓsecratōis mun⁹ obtinēduz infra quē nisi illd suscepерint iusto impedimento cessante suspensi sūt ab administratione tpaliū z spūaliū z si sic steterint p alios sex menses capta ad que spectat electio alios eligē pñt nulla indulgētia illis ꝓcessa obstāte. Illi aūt qui intra ānū vicesimū existētes ꝓstituti sunt ꝓcuratores ecclesiarum suaz postqz vicesimum annū compleuerint se faciant ad oēs sacros ordines ꝓmoueri.alioqn ab administratōe tpaliū z spūaliū sunt suspēsi.z sic ꝓpleto vicesimoqnto anno nō fuerint ꝓsecrati priuati sunt illis ecclesijs ipo iure.Hec leguntᵉ in consti.Alex.iiij.d sacra vnctione.cū ad romanā.z.c.qz olim.H.qs hodie nō bēmus.z sic sunt reuocate p.pemiū.vj.li.in fi.Z.In B ti.z.se.non ē libellus necessarius.

De filijs presbyterorum Rubrica.

H.Precor ignosci si ad verba iuris misceo que sunt facti mihi cōstat multos sacerdotes de suis filijs i sacerdotio genitis habere spem vbertatis diuine gratie z boz huius spei cōclusionē ex mea ꝑsona sumētes diuinam potētiā fateor z taliū meritis detrabere nō intēdo nec ignoro que leguntᵉ.lvj.di.p totū.nec oblitus sū me vidisse aliquos sic genitos notabiliter virtuosos respectu tñ mrimonij valde raros.coitum tñ talē detestor.z solū ad argumēti destructōnem ex tali spe parentuz intendo.ꝓstet hec legētib me vidisse pez meū puz laicū etiā prima tōsura carentē ferentē antique forme mātellum pelle foderatū agnina modicū eius foris habens ꝑ limbo vt illius tpis mos habebat.vnum aūt in colore z forma illi similē nouiter mihi fieri feci deo duce in elemosynaz ꝓuertendū.magister fuit in grāmatica ß non doctor scholas tenēs recte ex opposito ecclie sancti benedicti de porta noua.cui⁹ hodie sum pluribz alijs cō patronus.ibiqz ꝑ eo didici primas lras z grammatice rudimēta dū essem octennis vt puto ꝓcepit eē clericus Et breuiter cū ecclesia sancte marie rotūde gallucioz vacaret receptis certis ordinib ad illā obtinuit pūtari filios em q̄plurū illoz nobiliū docuerat ppter quod z q̄ prudens erat amicabat eidē.eccl'ia etiā corruerat. q̄ turris carbonensiū ex opposita ibi sita ptialitate destructa corruit sup illā quā ex pecunia prius ꝓgregata repari fecit in forma rotūda vt prius fuerat.extabāt ei nobilia fundamēta.interpono q̄ eccl'ia erat pua nimis ad qd pter puitatē territoriꝫ rotūditas ꝓferebat. inter eccl'iam em z turrim erat hitatio rectoris in q̄ studui et ꝓfeci.z adhuc ibi erat vacuū bñ vt estimo q̄nqz pedum qd totū bodie i forma quadra tenet eccl'ia.quā edificari fecit nobilis de domo ipa dñs Bonifacius legum doctor z miles z ego aliqd cōtribui. z vt retineret rotūditatis nomē formam ibi foris rotūdam in qua virginis ē imago fieri z pingi feci.z demū parietē mediuz ecclie p quem sexus diuidit z nup ecclie pauimētū. Redeo ad prius dicta postqz sub viro multe reuerētie magistro Bonacio de pergamo qui etiam postea fuit sacerdos z canonicus Pergamen. Studiū ꝓfeci grāmatice a q̄ ꝓnosticū habui me futuz fore doctorē cui⁹ narratō qz lōga nō scribit ß petat a scientib pscire volētes suspicor q̄ hec pñt esse vltima mea scripta.ppter qd z quia pluribus sunt cōmunia hec ab olim ꝓcepta nolui plus tradere.Z.

In hoc sic potest cōcipi libell⁹.

Libellus. Coram tt.ꝓpono cōtra.P.qui se gerit p rectore vl canonico vl vicario talis eccl'ie q̄ ipe est filius talis sacerdotis z in sacerdotio genitus vel q̄ pater eius ante eū immediate in eadē eccl'ia ministrauit vel in ea ꝑsonatū habuit.vñ peto ipm p vos ab eadē eccl'ia vel pbenda vel vicaria sentētialiter amoueri.extra eo.c.iij.z.iiij.z.c.ad extirpādas.et duo.c.se.z.c. ad abolēdum.extra de rescrip.inter ceteras.H.diuersos casus dubios in dispēsatōnib factis etiā p papam cum illegitimis scripsi eo.ti.li.vj.c.j.z.ij.ad que tollenda vidi z habui sub bulla dispēsatōem quādā factā ad mei petitōnem p papaz Jo.cū genito tamen ex soluto z soluta huius forme.¶Tecum vt predicto nō obstāte defectu etiam in ecclesijs cathedralibus quibuscūqz ad beneficia quecūqz ecclesiastica. etiam si dignitates vel personat⁹ existāt z curam habeāt aiaz vnū seu vnā z plures simul et pluries.et quecunqz vcibus successiue ita videlicet q̄ pluralitatem huiusmodi beneficiorum perinde consequi valeas ac si de legitimo matrimonio natus esses libere ac lucide eligi z promoueri possis auctoritate apostolica d speciali gratia dispēsamus. nul-

li ergo ꝛc.7 icipiẽdo ab vltimis illud eligi 7 ꝓmoueri. ꝑ mum tollit dubiũ quod scripsi in ꝛecre.j. sup ℣. restrigi. ſm q̃ dixi in ꝛecre.ij. sup ℣. verisimile. illud vnũ seu vnam ꝛc. vsq; ibi successiue tollit dubiũ de quo in ꝛecre.j. scripsi in ꝛecre. pe. 7 sup vlti. glo. 7 in ꝛecre. nõ potest. de ꝓben. e. li. sup ℣. primis. 7 curam habeãt aliaruꝫ. tollit dubiuꝫ de quo ibi scripsi sup glo. hoc intelligo. et qđ ꝓbatur ꝑ clemen. de ꝓbeñ. c.j. 7 si dignitas vel ꝓsonatus existãt tollit dubiũ qđ scripsi in ꝛecre.ij. in secunda glo. 7 quod no. Buil. s. ti. ij. §. fi. ℣. quid si dispẽsatum. in ecclesijs cathedralib9 quibuscũq; tollit dubiuꝫ duplex de quo scripsi e. ti. c.j. sup glo. intelligo. clausula illa ita videlicet. latius fuit petita q̃ꝫ concessa quia restricta fuit ad pluralitatẽ. vt patet. Fuit etiã de episcopalib9 exp̃sse petitum ß non concessum. ¶ His p̃missis adiuuando quod scripsi in pre. ꝛecre.ij. sup ℣. verisimile. q̃ aliqui fateri nolunt q̃ illegitimus dispensatus ad beneficium possit hoc tacito bñficium impetrare dicẽtes q̃ in dispensato remanet quedã nebula cuius taciturnitas facit impetratõem surrepticiã ꝓ ipam ꝛecret. cui respondet vt ibi dixi q̃ ibi addit' dispensatio dispẽsationi. Unde mutatis verbis aliud est cũ tractam9 de exercitio actus circa quẽ dispensatio emanauit an alterius dispẽsatõnem ꝓpriam req̃rentis. 7 hoc secũdo casu loquit' illud. c. scz de pluralitate que ẽ noua dispẽsatio. Impetratio ℣o bñficij ẽ executio prime vt ibi dixi 7 ex ꝓtrario sequeret' q̃ necessaria eẽt duplex dispẽsatio. vna exp̃ssa. reliqua tacita. s. dicendo nõ obstãte defectu nataliũ quem pateris sup quo tecũ al's extitit dispensatum. Si ℣o diceres non obstante q̃ sup defectu natalium tecũ extitit dispẽsatũ. hec esset inepta locutio ponere ꝓ obstanti id qđ nõ obstat ß ꝓficit. Cũ igit' q̃ primam dispensatiõem iam ius quasi regeneratõis habuerit. ff. de nata. resti. l. ij. in fi. 7 l. ij. 7 l. fi. 7 ff. de in ius vo. ß si hac. §. ꝓnonũ. ibi aliđ si natalib9 ꝛc. 7 C. đ nupt. impialis. ibi nam oĩm macula ꝛc. facit. ij. q. iij. nisi de symo. ex diligenti. in fi. Jam vt legitim9 poterit impetrare intellige ad bñficiũ qđ sua dispẽsatio comp̃hendat Sed nũquid in ecclesia cathedrali. s. remisi ad scripta in ꝛecre.j. super glo. intelligo. ¶ Illud etiã declarando sciendũ est q̃ dispensatio natalium q̃nq; est arta 7 arida. vt cum dispẽsat' in ordinib9 7 q̃ habere possit bñficium ecclesiasticum. 7 hic teneri posset dictum Jo. mo. q̃ ꝓ id in cathedrali non posset institui. Sed est alia dispẽsatio ampla q̃ possit ꝓmoueri ad ordines 7 bñficia etiaꝫ si curam habeãt animaꝝ annexã. Cũ igitur illaꝝ regimen sit ars supma. de eta. 7 qua. c. pe. absurdum essꝫ dicere q̃ canoniaꝫ cathedralis ecclesie nõ possẽt habẽ 7 hic ꝓcedat dictum archi. de quo. s. 7 ibi vide. 7 quod scripsi post Hosti. de rescrip. postulasti. in his nõ ꝓcedere argumtũ a pari vel minori ꝓcedat ĩ diuersis speciebus 7 in cõnexis. 7 vide quod dixi. s. de le. §. fi. sup. iiij. ℣. Et nota q̃ in prima quã dixi artam posui bñficiũ in singulari. In secũda quam dixi amplam posui beneficia in plurali. ãplior aũt esset si dignitates 7 ꝓsonat9 exprimeret. amplissima ℣o ẽ quã sup̃ posui. 7 adhuc amplior si cõcessa fuisset vt fuit petita. Antiqui aũt 7 summiste vtebant' his verbis. minima. magna. maior. maxima. qđ plene ꝑ Host. in summa huius ti. §. vlti. p9 ꝓn. Hic scias q̃ opinio q̃ excludit eccl'iam cathedralẽ fundat' hodie su ꝑ ꝛecre. q̃nis. j. §. j. de ꝓben. li. vj. cuius tñ finem ad hanc ꝓtem audiui sic reuolui. si scribit' de bñficio ꝓuideri in ꝓuincia cathedralis et metropolitana includunt' vt ibi. ß dispẽsatio ad bñficia ꝑ totũ orbẽ vagatur. 7 sic pluſq̃ ꝑ prouinciã. fortius ergo cathedralem includet. Z.

¶ De seruis non ordinandis 7 eorum manumissiõe. Rubrica.

H. Non mirũ si ordinari non possunt quia nec testes nec publici nuncij eẽ ꝓnt. vide supra de teste. §. j. b. ℣si. Jtem q̃ est seruus de manumissione seruoꝝ eccl'ie vid̃ ꝑ Host. eo. ti. §. pe. ¶ Est sciendu q̃ Pileus sua questione. cxxij. ponit questionẽ de minore. xx. annis q̃ non seruata solẽnitate. l. eliescẽtie seruos recepto magno ꝓcio manumisit 7 iurauit cõtra manumissionẽ nõ ꝛire. 7 soluit q̃ cõtrauenire nõ potest ꝑ auc. sacramẽta. C. si aduer. vendi. que vult valere alienatõnes reꝝ suaꝝ inter quas ẽ manumissio seruoꝝ vallata iuramẽto. Unũ scias q̃ multi simpl'r dicũt minorẽ ex quo testari potest posse seruos manumittere 7 sic dixit Host. vbi. s. cautius locutus ẽ Boff. in summa huius ti. pte secũda. ver. manumittere. 7 Vinc. vt scripsi eo. ti. c. ij. in glo. q̃ cum Azo. 7 accur. dicũt illud ꝛeꝝ in vltima voluntate. Int̃ viuos aũt req̃rit' q̃ non sit minor. xx. 7 q̃re dicã non sit minor. xx. vide accur. C. de vindi. libe. ℣. põt q̃s. vbi exprimit hoc dictũ ꝓpter eũ q̃ ingressus ẽ diẽ vltimũ. xx. annoꝝ q̃ non ẽ maior. xx. 7 tñ manumittit. Dixisset ergo cauti9 Host. q̃ petuissꝫ libertates relinquere. dcm Azo. vide in sum. đ testa. manu. ℣. q̃s aũt possit. accur. sup auc. sed hodie. C. qui manu. non po. 7 insti. e. ti. ad finem. in glo. ß hodie. 7 in corpore vt spon. lar. §. j. vbi ẽ expressum. Z.

Dic i hac materia cõcipitur libellus. Conqueror ꝛe. P. seruo meo qui a mea fugiẽs potestate me ignorante aut cõtradicẽte se fecit in acolitum seu electorẽ vel sbdyaconũ seu dyaconũ ordinari vnd̃ peto ipm mihi restitui 7 in seruitutẽ meã redigi. Si ℣o eẽt ꝓsbyter factus petes eũ in peculio ꝏdẽnari. Jtẽ dyaconus põt ꝑ se vicariũ dare. Jtẽ in sbdyacono. extra eo. c. ij. 7 c. nullus. liij. di. si seru9 abnte. 7 c. se. 7 c. ex antiquis. 7 c. se. Et ſm hmõi materie varietatem variare potes libellos. quod dic vt no. extra eo. c. iij. ¶ Jtẽ sup libertatibus 7 eaꝝ reuocationibus 7 manumissionibus concipe diuersos libebellos 7 instrumẽta. H. sup. emãcipationũ. Z. vt. j. de natis ex liber. ꝛen. ß et serui dño ꝑ corrumpentẽ ipius serui aĩm faciẽdo forte eũ de bono malũ vel de malo deteriorẽ dat' actio serui corrupti ff. de ser. cor. l. j. in prin. 7 §. fi. Sic ergo libellus cõcipit'

Libellus. Coram ꝛc. Conqueror ꝛe. P. quia seruũ meum corrupit suadẽdo sibi dolo 7 fraude vt me contẽneret vel mihi res meas sbtraheret. puta tales ꝓpter quod deterioratus est seru9 ĩ x. ideo illa. x. 7 etiam res quas mihi subtraxit peto. 7 ad hoc ꝓpono ac. serui corrupti. hec ꝓbantur. ff. eod. l. j. 7 l. quis seruum. §. finali. ¶ Et hec vera sunt in seruis. Si ℣o filius vel filia corrumpantur locum habet vtilis actio serui corrupti. ff. eodem intãtum. §. de filio. 7 concipit' libellus vt dictũ est. Actor ergo sic ponet.

Positio actoris. Pono q̃ seruus ille meus est. vel in eo habeo vsufructum. vel eum bona fide possideo vel sũ creditor. ff. e. si quis seruũ. §. in seruo. 7 l. j. ĩ prin. ff. đ vsufr. l. quid sit. Jtem q̃ ꝓsuasisti illi seruo q̃ me contẽneret vel fugeret vel furtũ faceret vel mezetricator vel lusor fieret et huiusmodi. vt. ff. eo. l. j. et. l. vel luxuriosuꝫ. Jtẽ q̃ per talem suasionem factus est malus cum fuisset bonus. vel si fuit malus factus est deterior. Jtem q̃ tot et tales res asportauit seruus ille. Reus ℣o sic ponet.

Positio rei. Pono q̃ seruus ille est Ticij quo ad dñium 7 quo ad possessi. pleno iure. ergo q̃ ꝓsequẽs nõ est actoris. ff. đ pecu. pompo. §. j. extra de ꝓsum. nõne. Jtem q̃ illã suasionem feci iocose. ff. eo. dolo malo. lꝫ sit ar. contra extra de ꝓsumptio. c.j. Jtem q̃ bona fide suasi predicta hoc concesso dolus cessat. vt in pre. l. dolo. Est autẽ in duplum hec actio. C. de fur. l. siquis seruo. ff. eo. l. j. et quia ĩ hoc

ti.ꝺ manumissio.fit mẽtio in ꝑsti. diuoꝝ fratꝝ Seueri ⁊ Antbonini ad Urbiũ maximũ missa sic ꝑcipit libell⁹

Libellus Coram ẽ. Conqueroꝛ ꝺ.P.ꝺño meo q̃ me emit ab.H.quondã ꝺomino meo p.x.que ego sibi ſꝫministrauj.⁊ sic fuit imaginarius emptoꝛ nec me manumittere curat.quare peto eũ ꝑ vos cogi ⁊ cogendũ eẽ ꝺecerni vt me manumittat.⁊ ad hoc ꝓpono ꝑsti.diuoꝝ fratrũ Seueri ⁊ anthonini missam ad Urbiũ maximũ.ff.ꝺe manu. is q̃ ꝺ suis. ⁊.l.se.⁊.l.siq̃s ab alio.⁊.ff.ꝺ iudi.vix certis. ¶Instrm̃ãt manumissionis eius q̃ ad eccl̃iam tradit' oꝛdinandus ſꝫ modo ꝑficiet'.

¶Instrumẽtum manumissionis alicuius oꝛdinandi.

In ꝺei nomine feliciter amen. Qui sibi competens relaxat seruitium sibi querit p̃miũ apud ꝺeũ.vel sic bone rei ꝺare consiliuꝫ ⁊ p̃ntis habet' vite subsidiũ ⁊ eterne remunerationis expectare cernit' p̃miuꝫ.vt.xij.q.ij. bone rei.quaꝛpropter ego.P.p remedio anime mee et eterna retributõe in p̃ntia reuerẽdi patris.P. dei gr̃a epi ac canonicoꝝ ⁊ sacerdotũ ⁊ clericoꝝ Bittereñ.ecclesie ac etiã laicoꝝ absoluo.H.seruũ meũ p bãc chartam absolutõnis ⁊ ingenuitatis ab oñi vinculo seruitutis ita vt ab hac ꝺie ⁊ ꝺeinceps liber ⁊ ingenuus sit ⁊ p̃maneat.⁊ quo voluerit pgat tãq̃ si foꝛet ab ingenuis parentiꝫ ꝓcreatus. ⁊ sicut alij ingenui ingenuã vitam ꝺucat.nulli aũt heredũ meoꝝ ꝓheredũue nec cuiq̃ alij ꝑsone quicq̃ ꝺebeat seruitutis vel obsequij nisi soli ꝺo cui oĩa subsunt ad cuius ip̃m ꝺe uote offero famulatũ. peculiũ ꝺo eius si qꝺ dñs sibi ꝺedit vel ꝺeinceps acquirere poterit sibi in ꝑpetuũ ꝓcedo iuxta ip̃i⁹ bñplacituꝫ ꝺispensandum. Si ꝺo qꝺ futurũ non extimo egoipse aut quis ex heredibus meis vel quelibet apposita ꝑsona cõtra hãc ingenuitatis paginam quam in ꝑpetuũ valẽ volo ꝺenire tẽtauerit.aut eam quolibet modo infrigẽ voluerit maledictionẽ ꝺei oipotẽtis incurrat. Acta sũt hec in ecclesia maioꝛi Bittereñ.ante altare beati Nazarij in p̃sentia mei infrascripti notarij ⁊ testũ subscriptoꝝ.anno mense ꝺie ⁊ indictõne talib⁹ sedente tali papa vel impante tali impatoꝛe vel regnãte tali rege. Et ego talis notarius ẽ. Hec forma ꝓbatur extra eo.c.j. ij.ij.⁊.iij.extra ꝺe re.p.l.iij.⁊.iij.⁊.xij.q.ij.cũ redẽptoꝝ. vbi breuioꝛ forma ponit'.⁊.C.cõia.ꝺe ma.l.j.in fi.⁊.l.ij. ꝺe ope.lib.l.j.Si ꝺo p̃latus ecclesie aliquẽ ꝺe seruis ecclesie manumittit sic in fine instrumẽti subiũgat. Hãc aũt manumissionis paginam tali notario scribendã ꝺictaui ⁊ manu ꝓpria cũ trib⁹ p̃sbyteris p̃rioꝛib⁹ ⁊ tribus ꝺyaconis p̃plenissima firmitate subscripsi. vt in.c.cuꝫ redemptoꝝ.⁊ ea.q.ecclesiastici.s. Huius aũtẽ libertatẽ charta sup ambonẽ publice legatur. ⁊ si nullus cõtraꝺixerit tal' postmoꝺũ oꝛdinet'.vt.liij.ꝺis.c.j.ij.iij.⁊.iij. ¶Et nota q̃ qñq̃ aliqui sub certo tenoꝛe manumittũtur vt fiant monachi in aliquo monasterio.vt extra ꝺe ꝑdi.ap.c.ij. vel vt clericos alicuius eccl̃ie oꝛdinent' ibiq̃ missaꝫ celebrent solennia vt extra ꝺ ser.nõ oꝛ.e.libẽtius.⁊ hoc ꝺebet ipsum instrumentum continere vt ibi. ¶Generaliꝛ aũt sup manumissionib⁹ sic potest confici instrumentum.

¶Generale instrumentũ manumissionis.

Cum redemptoꝛ noster totius conditoꝛ creature ad ſꝫ ꝓpiciatus humanam voluit carnẽ assumere vt ꝺignitatis ⁊ ꝺiuinitatis sue gratia ꝺiruto q̃ tenebamur captiui vinculo seruitutis pristine nos restitueret libertati.salubriter agit' si homies quos ab initio natura liberos ꝓtulit et insgentium seruitutis iugo subiecit i quanati fuerant manumittẽtis beneficio libertati reddant' atq̃ ideo ego.P.huius rei consideratõne pꝛomot⁹ pietatis intuitu ꝺo.A.ab hĩc fuit Rolan. parte.vij.iij. ⁊.v.c.Z.⁊ trado Licio.⁊.A.⁊.B.⁊ filijs eius ⁊ eoꝝ omnibus liberis ⁊ filijs masculis ⁊ feminis presẽtib⁹ et futuris libertatẽ purã ꝺm vsum ⁊ ꝑsuetuꝺinẽ ciuitatis romane eos ex hac hoꝛa liberos ciuesq̃ romanos effi ciens liberans ⁊ etiã eximens penitus ꝺimittẽs nũc ⁊ in ꝑpetuũ eos oñes ⁊ quẽlibet iꝑoꝝ a mea ꝑtãte manu ꝺominio ⁊ ab oĩ conꝺitõne ⁊ grauamine ac etiã opis ⁊ opaꝝ impositiõe tam obseq̃aliũ que consistũt in faciẽꝺo vt in assurgendo ⁊ salutãꝺo et huiusmoꝺi q̃ earum que consistunt in non faciendo vtputa ꝺe non vocanꝺo in ius manumissoꝛẽ venia non petita ⁊ aliaꝝ oĩm tã artificialium q̃ fabriliũ ⁊ a reuocatõne in seruitutẽ ob quãcũq̃ ingratitudinẽ.⁊ breuiter ab oĩ iure patronatus illꝺ quoꝺcũq̃ sit sibi libere remittẽs. ita q̃ oĩ pena sublata liceat his manumissis famosam actionẽ ⁊ quãlibet criminalem accusatõem si cõpetierit in futuꝝ cõtra me meosq̃ liberos intẽtare. Restituo etiam eos natalibus antiq̃s ⁊ primeuo iuri ingenuitatis ꝺm q̃ oẽs liberi nascebant'.nec erat tunc manumissio introducta cuꝫ seruitus eẽt incognita. Trado insup hoc ⁊ ꝺo eis ⁊ cuilibet eoꝝ specialiter tales ⁊ tales possessiones ⁊ res ⁊ generaliter oñe eis ꝺuitut' peculiuꝫ relaxo a rõnib⁹ ꝺñj separatũ ita q̃ non teneant' rõnem reddere ꝺe his que in seruitute gesserũt.⁊ si illa sint cõnera his que gerũt i libertate ꝺans etiam ⁊ tribuens ip̃is manumissis ⁊ cuilibet ip̃oꝝ eoꝛũq̃ liberis puram ⁊ meram libertatẽ ⁊ generalem reꝝ eoꝝ administratõem ita q̃ sine aliq̃ obstaculo seruitutis mei meoꝛũq̃ succesſoꝝ ⁊ cuilibet alteri ꝰ ꝓtradictione ⁊ req̃sitione p̃nt emere.ꝛen ꝺere.ꝺonare.cõtrabere.trãssigere.⁊ pacifici in iudicio stare testm̃ ⁊ oĩa ⁊ singula facere ac liberaliꝛ exercere que q̃libet ingenuus ciuis romanus ⁊ liber hõ p̃familias et sui iure facere põt ac si ab ingenuis parentiꝫ nati essent p̃mittens firmiter.p me meisq̃ heredib⁹ ⁊ successoꝛib⁹ ꝺict' ticio.⁊.A.⁊.B.p se ⁊ eoꝝ hẽdib⁹ ⁊ filijs ⁊ oĩb⁹ ex eis ꝺescendentiꝫ stipulãtib⁹ ⁊ recipientiꝫ p̃ ꝺictã manumissionẽ ⁊ absolutõem ⁊ oĩa ⁊ singula sup̃scripta als infra ꝺicta ꝑpetuo firma ⁊ rata bñe ⁊ tenere obseruare ⁊ adimplere ⁊ non ꝓtrafacere vel ꝛenire p me vel p aliũ aliq̃ cã vel ingenio ꝺe iure vel ꝺe facto ſꝫ pena centum libr̃. Bono.p solennẽ stipulatõem in singulis capitul' hui⁹ tractatus insolidũ stipulata ⁊ p̃missa que soluta vl' nõ p̃ꝺicta oĩa ⁊ singula firma perꝺurẽt reficere etiã et restituere eis oĩa ⁊ singula ꝺãna ⁊ expẽsas ac interesse in lite ⁊ extra.p quibus oĩbus ⁊ singulis firmiter obꝺuãꝺis obligauit eis oĩa bona sua p̃ntia ⁊ futura q̃ si forte manumissoꝛ ꝑ manumissione p̃ciũ recepit tũc supra p⁹ illud verbum parentiꝫ nati eẽnt ẽ.iũgo ꝑ p̃cio cẽtuꝫ libr̃.thure.qꝺ p̃cium ꝓfiteoꝛ ⁊ ꝓfessus sum me a te Licio ꝺante ⁊ solueẽte ꝑ te ⁊ vice ⁊ noĩe ꝺictoꝝ filioꝝ tuorum habuisse et recepisse exceptõi non ꝺati ⁊ nõ soluti mihi p̃cij oĩno ꝑ eis renũcians absolute.⁊ tũc p̃missa p̃fatio non ꝓgruit instr̃o.acta ẽ.vt.s.in prima forma Vel ipe tabellio in instr̃o loquatur verbis prime persone in terciam ꝺecenter mutatis. Premissa forma ꝓbat' xij.q.ij.cum redemptoꝛ.in anc. collatio.vj.qui. mo.naeffi.le.§.liceat igit'.⁊.j.ꝺi.iusgẽtum.liij.ꝺist.c.j.ij.iij.⁊ iij.⁊.C.ꝺe bo.li.l.fin̄a.C.ꝺ in ius vo.l.ij.ff.ꝺe ꝑdi.inde. si non foꝛtem.§.libertus.instit.qui ⁊ ex qui.cs. ma.non poss.C.ꝺe ope.lib.l.ij.⁊.iij.⁊ per totum.ff.eo.fabriles.ff. ꝺe manu.is qui suis. ¶Vel sic breuiter. Forma. Ego A.pure libere et absolute libero ⁊ absoluo atq̃ manumitto.L.⁊.P. seruũ meum vt abinde sicut liber ciuis romanus nulli mee potestati suppositus licentiaꝫ habeat testandi contrahendi in iudicio sistendi ⁊ oñia faciendi que liber homo facere potest.que omnia ẽ. vt in pie.concoꝛ.⁊ insti.ꝺe libertinis.§.multis.⁊ bene est si in hoc contractu adsint quinq̃ testes. ⁊ si fiat coꝛã iudice C.ꝺe lati.libe.tol.l.j.§.sancimus. valet tamen sine hac

solēnitate. ꝛ facit in auc. col. vj. vt liber de cetero in ꝑn. Penalis aūt ꝓmissio ꝑm Mar. de pha. hic parū videt esse vtilis immo dixit non eē necessariā. Si ꝛo manumissus ingratus efficit concipit libellus contra eum. vt j. de nat. ex libe. ꝛen. ¶ Porro si quis velit hominē liberum liberare sic instrumētum ꝓficiet. Forma. Ego. A. pure ꝛ libere ꝛ absolute franco libero ꝛ absolue te. P. ꝛ tuos filios seu liberos ꝑntes ꝛ futuros in ꝑpetuū ab oī iugo manētie colonarie censite ꝛ ascripticie ꝛ cuiuslibet alterius conditionis ꝛ ab oī seruitioū vsuum vel abusuū angariaꝝ ꝛ pangariaꝝ ꝑstatiōe ꝛ ab oī ꝑsonalium munerꝝ vel dationū datōne. ꝛ deinceps tu ꝛ tui liberi sitis liberi ꝛ absoluti cū oīb bonis vestris ꝑntib ꝛ futuris habētes licētiam standi eundi testādi cōtrahēdi in iudicio sistēdi alienandi ꝛ oīa faciēdi que aliqs liber homo nulli obligationi vel conditioni suppositꝰ facere potest. qđ ideo feci qꝛ tātū de bonis tuis mihi dedisti. vnde renūcio exceptioni non date rei ꝛ exceptōi doli ꝛ exceptōni que competit vltra dimidiam vel minꝰ dimidia re ipsa vel dolo deceptis ꝓmittēs dolum malum abesse abfuturūqꝫ eē. que oīa supꝛascripta ꝓmitto attendere ꝛc. ff. ꝛ C. de pac. ꝓ totum. ff. de transact. l. fi. C. de manu. ꝓ totum. Item lꝫ supius dicatur cū omnibꝰ bonis vestris ꝛc. Idē etiam eēt si non diceret. ar. C. de pecul. eius qui liber. ꝓcla. l. j. H. inducit hanc legem in ar. q̄ sic ꝓcedit. vt ꝓxi. dixi. s. seruo interviuos manumisso concessum intelligit peculiū si nō admittit. fortius ergo hic in ascripticio. vt aūt dicit lex illa secus est in manumisso in testamēto cui intelligit concessum peculiū nisi exꝑsse dicat vt ibi. diuersitatis ratio ibi no. in vl. gl. Est sciendū q̄ Roffr. bñ circa hāc materiaꝝ duas questiones posuit in suo opere questionū. quaꝝ prima. xlvj. in ordine fuit talis. Si habēs ascripticios manentes vel habēs colonos in charta finis ꝛ liberatiōis apposuit q̄ eis liceret qñcūqꝫ vellent exire de fūdo. nec eis noceret aliqua ꝑscriptio que a dño vel eius here de posset opponi post quod ipi rustici in possessione domī manserūt annis. xl. nūc volunt exire dñs vel heres contradicit querebat an exire possint. ꝛ quia in voluminibus habet non inſto. Tenet autē q̄ possunt quia absolutio ꝓ pactum ꝛ instrumētum facta reuocari nō possunt. C. de act. ꝛ obl. l. sicut. ꝛ quia cum facta remissiōe a dño facti sunt liberi amplius ꝑscribi non possūt. ff. de vsuca. l. vsucapionē. Item qꝛ ꝑscriptio nō potuit currere cum non possent possideri. ff. de acqui. poss. cuꝫ heredes. ff. de vsucap. sine possessione. Itez ꝑscriptio currit actioni ꝛ vbi actio non competit nō currit. C. de anna. excep. l. j. in fi. At hic actio non fuit nata nisi cū recedere voluerūt. lex eīm sine ꝓscriptōe tpis dat ius agēdi qñcūqꝫ ex tali pacto. C. de pac. inter em. ꝛ ven. si fundum. sic in heredibꝰ volentibꝰ a cōmunione discedē. ff. fami. her. l. j. sic ꝛ in societate. ff. ꝓ soci. tādiu. vbi de B. si ergo locus essꝫ ꝑscriptioni nunc inciperet. ꝑ non ē locus vt ꝑdixi quia ꝓ instrumētum ꝑdictū si qua ibi erat nebula seruitutis ꝑblata fuit. insti. de libe. in ꝓin. induxit etiam. C. de ꝑscrip. q̄. ꝓ liber. op. l. vlt. ſcđa. q. l. in ordine fuit de illo q̄ vnū ex filijs ascripticij constitutū tamen in patris ptāte liberauit ab oī conditōne ascripticia ꝛ ei donauit que pater ab eo tenebat q̄rebat an liberatio tenuerit ꝛ an bona illius ascripticij sint libera qꝫtū ad dñm viuēte pāe ascripticio vel post mortē soluit primū non dubiū. qꝛ certū ē libertatē tenere. nā cū dñs intē viuos ꝛ in testamēto possit manumittē seruū. insti. de liber. in fi. ꝛ ti. se. in ꝓin. fortius ergo colonū vl ascripticiū facit qđ. j. subdam. nec ob. pactū nō valere inter dñm ꝛ ꝓuū. qꝛ ascripticio liber ē. Circa hoc vide quod no. s. de instru. edic. §. cōpendiose. in ꝓin. ꝛ de teste. §. j. b. ℣. q̄d de ascripticijs. ꝛ qđ ibi dixi. Et si diceres euꝫ seruū satis ē q̄ semel ꝑstita ē libertas q̄ cā semel approbata nō reuocat. insti. q̄ manumi. poss. vel nō. §. semel. Ad secūdū dicit sibi videri bona illa liberata eē exquo dñs voluit. nil. n. tam debet hoībus qꝫ volūtate dñi volētꝭ rē suā in aliū trāsferri. isti. d̄ re. di. §. ꝑ traditōꝫ. Z.

¶ De obligatis ad ratiocinia ꝑstanda. Rica.

H. Libellū quē ponit hic auctor non bñ capio qꝛ nō apparet ex eo cora quo iudice porrigat. ꝑ si dicas corā seculari exquo iam ibi litem mouerat quare dat nouū libellū q̄d hꝫ nisi ꝓtinuare cām suā. ꝛ si ille compareat ꝑ se vel aliū allegans se clericū ipe replicabit de ꝑēti one. de fo. compe. c. pe. cum ꝓcor. ꝛ obtinebit in illa. vt no. eo. ti. c. v. no. in gl. iij. añ fi. ꝛ ibi scripsi plene. Si dicis coram ecclīastico ad quid petit eum in ꝓriorē cōditionē redigi. que verba sumpta sunt ex legib hic allegatis. hoc dico submittēdo verba sequentia qꝛ si staret in his terminis peto eū in pristinam cōditōnem redigi et ꝑ vos cogi vbi eū cōueneram respōdere cōtētaret. hec forma vt sua iurisditione cū ecclīasticus cogeret ad id facit de fo. cōpet. ex trāsmissa. ibi iubeas t̄minari vel illa ꝑte remota ꝓcederet qđ seq̄tur. s. peto eū ad reddēdā rōnem ꝛc. Z.

Libellus. Quot est hic sic libellꝰ Conqueror ꝛc. concipi. Coram ꝛc. queror d̄. p. qui cum mihi obligatus eēt ad ratiocinia reddenda rōne cure vel ꝓcuratōis vel administratōis quaꝫ dolose administrauit sibiqꝫ sup hoc litē mouissem ipse vt ratiocinia euitaret meqꝫ ꝓsequēs decipet se fēc ad sacros ordines ꝓmoueri. quare peto eū ad pristinā cōditionē redigi ꝛ ad reddēda mihi ratiocinia coartari ꝛ ad hoc eū sñialiter condēnari. extra eo. c. vnico. lj. di. preterea. C. de epi. ꝛ cleri. officiales. ꝛ auc. ꝑ neqꝫ. ꝛ l. siquis curialis. extra ne cle. vel mo. c. ij. ¶ Verū sepe tutores ꝛ negocioꝝ gestores ꝛ mādatarij ꝛ alij obligant ad ratiocinia. de quib vide. j. in ti. de iudi. §. generalia. et. §. spālia. ¶ Instrm reddite administratōis vide. s. d̄ instru. edi. §. dicto. ℣. porro.

¶ De corpe viciatis. Rica.

H. Querit an iste libellus ꝓcederet coram archiepo solo inqꝫtū de epo loquit. Et ꝑm lram que hꝫ ab alteri officio. Ad materiā facit eius quod scripsi de offi. ord. vt litigātes li. vj. in. j. glo. ꝛ de ꝑben. graue. post Inno. in magna glo. q̄ non ꝓcedit facit de excess. plat. ex literis. in fine.

Libellus. In hac materia sic potest libellus concipi. Coram ꝛc. Proponor ꝑ. p. q̄ lꝫ ipe sine iusta cā se castrauerit vl digitū manū vl palmā vel oculū in duello ꝑdiderit ex q̄ magꝫ difformitas apparet vl impotēs sit ad frāgēdā hostiam nec sine scādalo posset ecclīastica sacra ministrare se tū fecit in abbatē vel epm vel ꝑsbyterum ordinari q̄re peto ꝓ vos eidē ne in susceptis ministret ordinibus sentētialr interdici vel ab altaris vel abbatis offō amoueri. extra eo. c. j. ij. ꝛ. iij. ꝛ. c. pe. lv. dis. ꝑtem. ꝛ. c. si quis a medicis. ꝛ. c. si euāgelica. extra de cler. egro. vel debili. c. ij. ꝛ de cle. pug. in duel. c. j.

¶ De bigamis Rica.

H. Casus libelli recepit auctor de glo. ij. decret. ij. e. ti. Et addēdum ē libello de copula vel ꝓsūmatōe mrimonij. qꝛ ꝓtractus nō sufficit. eo. ti. debitū. Itē circa id qđ dicit de eo q̄ scienter cognouit vxorē adulterā. vid qđ scripsi sup glo. ꝑdicta. Z.

Contra promotuz bigamū sic cōcipit libellus. Coram ꝛc. propono cōtra. P. q cum ipe notā bigamie incurrerit ꝙtrahēdo cū vidua vel corrupta siue cū duabus virginib⁹ siue diuersis tpibus siue eodē tpe. vl scienter vxorē adulterā cognoscēdo se fecit de facto ad sacros ordines ꝓmoueri tonsurā nihilominus deferēs et habitū clericalē. Cū igit contra apl'm non sit in talibus dispēsandum nec possit talis priuilegio clericali gaudere peto ipm ab huiusmodi ordinibus remoueri ꝛ ne deinceps habitum vel tonsuram clericalē ferat per excōmunicatōnis snīam ꝓhiberi. extra eo. c. j. ij. ꝛ. iij. ꝛ in decre. Bre. r. eo. ti. altercationis. lj. dist. ꝛ de cleri. cōiuga. Joannes. xxxij. di. mari. ꝛ. xxxij. dist. si cuius. ꝛ. c. si laici.

De clericis peregrinis Rubrica.

H. Scias q ꝙtra secūdum libellū vel ipius materiaz multū hodie mualuit ꝙsuetudo qua videmus sic libere peregrinos sicut indigenas in eccl'is instituī ꝙ collatores minores epis. vt dixi post Host. de renū. admonet. s. gl. ij. in secūda supple in fi. Z.

Ic libell⁹ cōcipitur. Libell⁹ Coram ꝛc. propono contra talem qui cum sit homo barbare ꝛ ignote nationis et psona incognita se presbyterum asserens pīsumit publice diuina officia celebrare cum tamē de ordinatōne sua legitima ꝛ sufficientia non exhibeat documenta. quare peto ipsum a celebratōne huiusmodi prohiberi. ꝛ ne decetero talia attētare pīsumat sibi sētētialiter inhiberi. extra eo. c. j. ij. ꝛ. iij. xcix. di. aphros. ꝛ. c. trāsmarinos. ꝛ per totum. C. de epi. ꝛ cleri. si qua ꝙ calumniam. lxxj. dist. primatus. Si autem talis institutus eēt in aliqua ecclesia per archidyaconum vel alium sic concipitur libellus.

Libellus. Coram vobis venerabili patre sepiscopo tali ꝓponо cōtra. p. q cum sit aliene dioc̄esis se fecit ꝙ talē archidyaconū in tali ecclesia vīe dyoc̄esis absq; vīa licētia instituī cōtra canonica instituta. quare peto ipm ꝙvos in de amoueri ꝛ amouendū fore decerni. extra eo. c. vlti. lxij. di. literas. i auc de sanctissimis epis. §. nulli. ix. coll'. vij. q. j. non oportz.

C Presbyter igitur ad alienam dyoce se trāsferēs literam sui epi secū habeat continētie talis. Forma. Talis epūs talis dyoc̄s pīsbytero salutē in dño sempiternam Cum tibi a nobis vel tali pdecessore nostro in pīsbyterum ordinato sufficientia sicut asseris non habeas stipendia. H. Nō fuit hic auctor bonus rethoricus. dic sufficiētia sicut asseris stipēdia desint ad victū ꝛ ad aliam dyoce. desideres ꝛc. Z. ꝛ ad aliā desideres dyoce. te trāsferre leuius tibi reputans inter extraneos paupem vitam ducere ꝙ inter notos cū opprobrio mēdicari pauptati tue ac rubori compatientes tibi duximus indulgendum. vt cum pīntium testimonio literaruz ab hinc vsq; ad bienniū ad aliam trāsire possis dyoc̄esim ꝛ tuū ibi exercere officiū ac curam etiam recipe aiaruz de illius licētia tamē epi ad cuius epatū te duxeris transferendum. In cuius rei testimoniū pīntem paginaz ꝛc. hoc ꝓbatur in pre. concor. ꝛ talis litera dicit commendaticia siue pacifica qua testificatur pīlatus de illius ordinib⁹ vt possit pacifice suo officio vti. ꝛ qñq; de vita ꝛ moribus. vt. lxviij. di. §. inter epos. lxxj. di. c. pe. ꝛ vltio ꝛ extra eo. tue. ꝛ. c. j. et. ij. Dimissorie ꝙo sūt p quas q; dimittit a iurisditōne sui pīlati. vt. lxxij. dist. §. j. ꝛ. c. j. lxxij. di. sanctissimo palea ē. Et iste litere olim formate dicebant quia cum magna solennitate literaz grecaz ꝛ latinaz fiebant. vt in pre. concor. ꝛ se. ꝛ in pre. §. inter epos. verūtamen iura bis vocabulis indifferenter vtūt vt in eo. c. ꝛ. c. di. in nomine. ꝛ. §. qualiter ꝙo. Quis ꝙo huiusmodi literas concedere possit no. ꝑm Inn. iiij. ex de cleri. pere. sup Rubrica. H. al's super. c. j. ꝛ ibi eam posui. ꝛ incipit. tractauit hic Inno. Z. Qualiter autē formant' lre ꝓmēdaticie seu dimissorie habeā. lxxij. di. ꝙ totum. Sz illa hodie non sunt in vsu. vñ sufficit forma pcedens. C Formam ꝙo illaz qua ꝓcedit alicui q possit a quo voluerit ordinari q; frequētatur supponam? Forma. Probitatis tue meritoz plenam habētes noticiam tibi ꝓmoueri ad talē ordinem cupienti vt illuz a quo malueris epo catholico dūtaxat ꝛ ab vnitate ecclesie non pciso licite recipe valeas liberaz auctoritate pīntium tribuimus facultatē q ꝙ nos ꝓpt' talē cāz facē non valemus. In cuius rei ꝛc. lxj. di. c. j. ij. ij. ꝛ. iiij. Vel dic melius esse q epūs sub pscripta forma scribat alicui plato vel etiam vniuersis epis ꝛ archiepis vt per ꝑ eis videat' dedisse licentiam suū clericum ordinandi. vl' etiam roget illos vel illum vel saltem det eis ꝙ easdem literas licētiam ordinandi eūdem lz em clerico concedat licentiam a quo voluerit recipiēdi non obstante hoc forte concedet alij epo licētiam illum ordinandi q; potius epūs alienus est q ad hoc interdict⁹ q; ipe clericus. vt in pre. concor. sicut al's diximus in exemptis. H. vel ñ exēptis. d temp. or. cū nullus. §. j. li. vj. Z. habētib⁹ priuilegium q possint a quo maluerint epo ordines recipe lz em ad locum illū aliq; epūs accesserit non tamē ibi poterit absq; dyoc̄s. epi licētia ordies celebrare q; si d duabus seruitutib⁹ vna remittatur altera remanet vt ex' de vsu pal. ex tuaz. ꝛ. ff. de serui. vīb. predi. si dom⁹ tua. extra d priui. pastoralis. Si tamē taliter priuilegiative nirent ad aliā dyoce. dici potest q dyoc̄esan⁹ illius dyoc̄esis eos ibi posit ordinare vt sic priuilegiū eis aliq; d afferat in hoc casu. Vel dic q ex quo mihi dat' licentia recipiēdi ordinē a quo maluerim ꝙ ꝓsequēs videt' esse data licētia me ordinādi illi quē elegerim. arg. extra de priuil'. in bis. ꝛ de concess. ꝑben. quia cūctis. §. ex pte. li. vj. ꝛ extra de temp. or. in consti. Bre. r. eos qui. vbi dicam de hoc. C Illud autē scias q non ē necesse exhibi literas de quolibet ordine suscepto. qd dic ꝑm papā Inno. vt no. extra de cle. peregri. c. j. H. vbi scripsi ad fi. Z. Utrū autē is qui diu bene ministrauit in aliq; ordine pīsumatur rite illum ordinez habuisse. no. plene ꝑm papam extra d eo qui fur. or. rece. c. fi. H. vbi scꝑpsi p eum ꝛ Host. in gl. ij. Z. C Itē an exempti possint clericos alterius dyoc̄esis recipe sine commēdaticijs literis. ꝛ an epi possint clericos dispensare vt aliquis sine huiusmodi literis admittatur. no. ꝑm papam extra de cleri. pere. c. fi. H. vbi scripsi in glo. pe. et sup gl. ij. Z. C Illud autē ptermittēdum non ē q nullus epūs italie ordinare pōt aliquē clericū vltramōtanū sine licentia spāli dñi pape vel illius epi de cui⁹ dyoce. ille ordinandus oriūdus ē vel in qua bñficiū hz ꝓcessa ꝙ literas patentes continētes cām ratōnabilem quare ipe illuz nolit aut nequeat ordinare. alioquin ordinat⁹ sit absq; oī spe dispensatiōis a sede apostolica obtinēde suspēsus nec penitētiarij dñi pape sup hoc dispēsare pīnt sine e⁹ licētia speciali. Ordinatores etiam puniri iubentur vt in consti. Clemen. pape. iiij. eo. ti. sepe. Hodie ꝙo generaliter epūs ordinās clericos alterius parochie suspēsus est ꝙ annū a collatiōe ordinū. vt in consti. Bre. r. d tēp. or. eos. li. vj.

De officio archidyaconi. Rubrica.

H. vt no. i decre. qm abbas. de offi. dele. in. iij. gl. Sūt ecc'lie q; bnt plures archidyaconos. ꝛ vt ibi scripsi post host. nō tenet nisi vnus nomē ecc'lie alij bnt singularia noia. ꝛ talis ē is de quo format' primus ꝛ scds libell⁹. et

vide qđ no.vij.q.j.in apibꝫ.in vlti.glo.Z.

Archidyaconoꝝ ũ ra ꝑm varias diuersoꝝ locoꝝ ꝓsuetudines in diuersis cõsistũt ergo in consuetudine radicant.extra de offi.archi.cuꝫ satis.7.c.vlti.Sic ergo sup eis concipit libellus.H.ꝑm Roffre.in libell.iuris canonici parte secũda ad fi.Z.

Libellus. Coꝝã ꝛc.ꝓpono ego.P.archidyaconus Carbonen.in eccl'ia narbonen.contra.B.rectorem de Seiano.q cum eccl'ia ipa sita sit intra fines dicti archidyaconatus dictus rector mihi rñdere ac obedire recusat in his que ad ius archidyaconatus de ꝓsuetudine ꝑscripta spectare noscunt videlicet visitatõne.correctõne.ꝑcuratõne.Rõne visitatõnis debito synodatico interdicto.inq̃sitõe.suspẽsione.excõicatõne.absolutõne.Et vt citatus coraꝫ archidyacono ꝓpareat 7 corã eo de se querulãtib' rñdeat 7 eꝫ honesta mandata suscipiat 7 obseruet.q̃re peto noie dicti archidyaconatus vt ꝑfatus rector in oĩbꝫ 7 singulis mibi rñdeat 7 ad hoc peto eũ ꝑ vim officiuꝫ cõpelli 7 compellendũ fore sentẽtialiter ꝓdẽnariv' declarari.extra eo.c.vlti.extra de elec.dudũ.ij.xxv.dis.ꝑlectis.Multa tñ de ꝑdictis non pertinẽt ad dictum archidyaconũ Coꝛbañ.ꝫ exẽpli gr̃a posita sunt.Sixo ñ vult agere petitorio ꝫ possessorio sic concipitur libell'

Libellus. Coꝝã ꝛc.vt.ꝫ.vsq̃ ibi de Seiano.iũge q cuꝫ sum in possessiõe vel q̃si iuriũ archidyaconaliũ scꝫ dictũ rectorẽ seu eiꝰ eccl'iam visitãdi.corrigẽdi.ꝑcuratõem rõne visitatõis recipiẽdi.interdicẽdi.suspẽdendi.excõicandi.absoluẽdi.citãdi.đ ipo ꝓquerẽtib' iusticiã faciẽdi.mãdata mea honesta suscipiẽdi 7 ꝫuandi.Nũc ipe in talib' mihi obedire recusat me possessiõe vel q̃i dictoꝝ iuriũ indebite spoliãdo.q̃re peto me ad dictã possessiõeꝫ vel q̃i iuriuꝫ dictoꝝ ꝑ vos reduci 7 reducẽdũ fore sentẽtialr declarari extra de elec.querelaꝫ.7 de excess.ꝑla.ad hoc quoniam.

¶Si aũt epꝰ vult ꝓ archidyaconũ agere sic cõci.libel.

Libellus. Coꝝã ꝛc.cõqroꝝ de.p.qui se asserit archidyaconũ talis eccl'ie.ipe nãq̃ contẽdit sibi ius eẽ rõne dicti archidyaconatus visitãdi in ipo archidyaconatu tã ecclesias q̃ collegia 7 ꝑlatos et rectores regulares 7 seculares et inq̃rendi cõtra eos.reformãdi quoq̃ corrigẽdi puniẽdi instituẽdi 7 rectores ĩ eccl'esijs 7 eos destituẽdi.casus matrimoniales audiẽdi 7 similia.7 in predictis se ius habere cõtendit i anime sue periculum 7 mei ꝓiudicium 7 grauamen q̃ꝫnis nullum ius sibi sit talia faciendi.quare ꝓ vos sibi inhiberi peto 7 ad hoc ipm sñialit ꝓdẽnari ne deinceps talia ꝑ se vel ꝑ aliũ facere ꝑsumat 7 sibi sup bis ꝑpetuũ silentium imponi.peto etiam dãna expẽsas 7 interesse ꝛc.extra eo.c.fi.7 extra de excess.ꝑla.accedentib'.7 đ ꝑben.referẽte.

¶De officio archipresbyteri. Rubrica.

H.Nigrũ đ duplici archipresbytero loquit'.libelluꝫ ponit solũ de ciuitateñ.in cuius fine allegat.ad id totũ titulũ allegare debebat.c.j.ij.7.iij.vt honestioꝝ fiat correctio adde ibi quasi ꝑ totũ.7 vbi sequit' eodẽ mõ ꝓcipe libellum supple in archipsbytero rurali 7 in titul' ꝛc. Ponit aũt auctoꝝ de tali plebano vnũ libellũ.j.ti.i ẋs. porro.Z.

Contra archypresbyterꝫ in offõ suo remissum sic ꝓci.libell'.

Libellus. Coꝝã ꝛc.ꝓpono ego archidyacon' talis ecclesie ꝯ.p.archipsbyterꝫ eiusdẽ ecclie q ipe mihi obedire recusat.nec collectã dare vult.vel fontes bñdicẽ.vel curã sacerdotũ habere.neq̃ inchoare officiũ i diuinis.vel bñdictões in eccl'ia.vel penitẽtias eis q̃ de dyoce.venĩt iniũgere ꝓtenit.quare peto ꝑ vos ipsuꝫ ad ꝑdicta oĩa 7 singula seruãda 7 exercẽda ꝓpelli.extra đ offi.archipꝑ.ꝑ totũ. ¶Eodẽ etiã mõ libellus ꝓcipitur.H.sup.in archipsby.rurali.Z.in se.ti.ẋbis ꝓpetent mutatis.7 eis q̃ ad eoꝝ spectãt officia in eiusdẽ insert'

¶De officio vicarij Rubrica.

H.Totũ nigrũ excepta decre.pe.loquit' de vicario diuinis.7 de illo formal auctor libellũ.pe.decre.loquit' de vicario iurisditõali. Ad hãc adaptat' questio quã vide sup regula priuilegiũ.de reg.iur.in.vj.post prin. de qua.ꝫ.de instru.edi.§.nũc autẽ.ẋ.q̃d si papa.duas etiã questiones ad materiã scꝫ an vicarius plebani cuꝫ plena potestate possit contra priuilegiũ ecclesie numerum augere.7 de vicario qui per.xl.annos soluit alteri ecclesie censum scripsi eo.ti.c.ij.in glo.ij.li.vj.Est sciẽdum in multis ptibus vicarios epoꝝ iurisditõales officiales vocari.7 repbendũt illi nos italicos q̃ illos vocamus vicarios.ꝫ cesset repbensio ꝙ tres decre.vj.lib. sub hoc ti.collocatas que de officialib' loquũtur.vltia tñ decre.ibi exprimit vtrãq̃.Dimittamus igit' vocabula diuersitatib' locoꝝ.7 ꝓmo colligamus iura q̃ de officialib' loquũtur.7 sunt tria.ꝫ.dicta eo.ti.de offi.dele.g. insinuãte de ap.dilecti.ij.de instit.ex frequentib'.de cognat.spi.c.fi.de no.ope.nunci.significantib'.de consue. c.ij.li.vj.7 eo.li.de tempo.or.c.cum nullus.§.j.de offic. dele.si contra.de offi.or.c.j.de iudi.c.vlti.ij.rñso.de ap. romana.primo rñso.de vicario habet' eo.ti.c.pe.que loquũtur de vicario pape in vrbe de quo satis ibi scripsi i glo.de officio.de generali in predi.decret.cum null'.§. ij.7 de ꝑben.statutuꝫ.de vicario simplr.de hereti.vt officiũ.ad fi.7.c.seq.7.c.fi.Dubitari vidi si epus officiali suo ꝓcedit ptãtem inq̃rendi.corrigẽdi.7 puniẽdi.đi toꝝ excessus qualis sit ipius iurisditio.Circa ista an sit ordinaria an delegata.7 ꝑ hoc sciet' ad quẽ ab eis sit appellandũ si grauãt in his.7 an illoꝝ iurisditio possit ad silia ꝓgari.de q̃ vide qđ scripsi.ꝫ.de cõpe.iudi.adit §.j.sup ẋ.nunq̃d in iudicẽ.7 vt questio sit dubia ponitur non fuisse verbũ delegatõnis exꝑssum in ista cõcessione.7 videt' aliquib' ꝑ decre.hi qui.de ꝑben.lib.vj.secundo respõso.q sit delegata.7 facit quod ibi no.i vl. glo.dantes ꝑ regula q in oĩ eo qđ legatus vel officiat' potest vltra officiũ legatõnis vel officialatus ex cõmissione pape vel epi exquo excedit naturam officij in illo censebit' delegatus.multũ ẽ ꝓiudiciale hoc dictũ iurisditioni metropolitice.de quo vide.ꝫ.de app.§.nũc tractemus.ẋ.ꝫ ꝑm premissa cũ sua remiss.7 cõis obseruantia habet contrariũ.tamẽ attẽtari posset q quãdo simt 7 vnica ꝓmissione ꝓstituit' vicarius vel officialis cũ adiunctione predicta tũc tota iurisditio sit ordinaria.Si ẋo diuisim cõmittatur tunc pars de qua querit' sit delegata.bene facit decre.vnica.de ꝓse.ec.vl'alta.li.vj.eli.de sen.ex.si ciuitas.in fi.facit et decre.trãslatoꝝ.de cõsti.ibi.qr simul ab eodẽ 7 sb eadẽ spõsione ꝛc.facit mã ꝓneroꝝ.7 qr magis dignũ ꝛc.de cõse.ec.vel alta.qđ in dubijs.7 qr vniformis dz esse vnius auctoritatis intellectus.de conse.di.iij.§.finis.ẋ.vt ergo.de bap.maiores.ẋ.similit.Possz etiã in secũdo mẽbro supioꝝ sbdistingui an non fuerit vel fuerit exꝑssa in illa cõmissione officialatus vel vicariatus.primo casu indistincte sit iurisditio illius partis delegata.secũdo casu siue fiat in salutatione.puta tali officiali vel vicario nostro siue i.pgressu dicẽdo tibi officiali nr̃o cõmittim' qđ possis ꝛc. siue dicat potestatẽ tibi al's ꝙ nos ꝓmissam extẽdimus ꝓgamus.ampliamus.sp erit ordinaria impugnata. Non enim occurrit ratio quare per nõ subditos pos-

sit eius iurisditio prorogari. de quo satis de offic. dele-
ga.p.7.g.in vlti.glo. 7 sup illa.7 p committētem qui eū
fecit iudicem non possit cum tamen potestatem habeat
minuendi iam datam 7 totam etiam reuocandi. vt scri
pſi eo.ti.c.penul.in.iij.glo.7 in glo.potest ergo.quā po-
testatē pdicti prorogantes non habent. Concedat er-
go sibi p possit in eadē specie illam ampliare. vt sic cō-
trariorum sit eadē pmissio.ff.de regu.iuris.eius ē nolle.
tercius ē in titulo.7 ad idez.ff.de re iudica.l.iij.extra de
maio.7 obe.c.penul. vbi de hoc in princi. Item certum
ē illa d quibus queritur non transire in officialē ex vo-
luntate committentis presumpta. quia non exp̄sit illa.
eo.ti.c.fi.li.vj. Non ergo procedit id ex aliqua inhabili
tate committētis vel recipiētis. Sublata igitur illa p̄sū
ptione p exp̄ssionē satis patet p eodē iure exercet sin-
gula. Itē videmus p certos actus officiales exercēt in
absentia episcopi quos non exercēt in eius p̄ntia. de be
reti.c.fi.ad fi. vbi vide concor.li.vj. si illas cōmittat epi
scopus etiam in sua p̄sentia faciendos erit ne iurisditō
delegata quam añ commissionez poterant exercere illo
absente.7 loquor de his que committere possent. quod
dico ꝓpter decre.j.de offi.ordi.in fi.7 decre.iij.de pben.
lib.vj. vbi nota.in glo.antepenul. Restat respōderi ad
decre.bi qui. Et dico p nō poterat ibi dici progatō iu
risditionis p concessionē actus qui iurisditionalis nō ē.
Bñficiorum eñ collatio ptinere pōt ad simplicē pben
dariū. patet de pbē.c.vlti.in fi.li.vj.7 qđ in illa decre.bi
qui.7 materia nō ponderet. legatio patet dum dicit te
xtus legati vl alterius. Constat etiaz de facto p legati
dñi pape habēt lras legationis. demū tot lras hñt quot
sunt articuli quib⁹ sunt ꝓuilegiati quor multi sūt nō iu
risditionales. puta p possint celebrare 7 sibi facere cele
brari ī locis interdictis. Itē multas lras sup diuersis ca
sib⁹ dispēsationū de clericis suis p fructus ī absentia p
cipiāt 7 multa silia. Itē illud dubium ob quod forma-
batur questio. s. vt sciretur ad quē posset appellare nō
conuenit huic questioni. qz siue legatus siue delegatus
dicat idē iudex ad quē. s. papa. Z.

IN hac materia sic concipit libellus. Libellus.

Coraz ꝛc. p
D. qui se asserit vicariū ecclesie talis quā
canonice assecutus suz p absq; auctoritate episcopi di
oce. de facto fuit in dicta ecclesia a p̄decessore meo vi-
carius institutus. vel habet alibi bñficium cum cura vel
aliam vicariam. Cum igitur tales institutiones canoni
ca phibeant instituta peto p vos dictam institutionez
cassari 7 irritari 7 cassam 7 nullam pronunciari 7 ipsuz
a dicta eccla remoueri 7 remouēduz fore decerni. extra
eo.c.j.ij.iij.7.iiij. H. Est sciēduz p hodie p cle.eo.ti.c.
vno. omnis libellus qui cōtra rectorē parochialis eccl'ie
formari pōt poterit etiam dari contra ipsius eccl'ie p-
petuū vicariū vt de etate vel de scdo curato vl d sacer
dotio infra annum non recepto an ꝓ cū ipo dispēsari
possit in septēnio de quo i decre.cū ex eo.de elec.lib.vj.
vbi nō. in glo.nihil. An añt corā vicario pcedat libell⁹
petēs declarari possessorē bñficij in illo ius nō bze. vide
eo.ti.c.ij.li.vj.in glo.hec lra. Z.

De officio iudicis delegati. Rica.

H. Formas recusationum quas ponit hic auctor po-
suerat Roffre. sui operis. vj. Rubrica. Hostiē. in sum-
ma eo.ti.§.penul. Bonagui. parte.iij.in.iij.colū. Qui
autē materiam hanc tractauerint vide supra sup rubri
ca de recusat. Et quia non faciunt ad nigrum § solum
ad rubrum. questiones non exprimo positas lib.vj. sup
regula eū qui certus. 7 regula mutare. 7 regula rationē.
de quibus etiā in ti.ꝓmo huius operis facta fuit men-
tio sparsim tamē. Z.

REcusatio iudicis est in scriptis ꝓponenda. vt extra de probat. quoniam contra. C. de iudi. apertissimi. 7 l. cum speciali. ergo scriptura sic conficie
etur. Forma. Quoniam res est piculosa. 7 tristissimos
sortiri solet euētus sub iudice litigare suspecto ideo do
mine iudex cum vos habeam suspectum p eo p est inimi
cus meus. vel consanguineus aduersarij mei 7 huius
modi audientiā viaz ī tali causa q̄ vertitur vel ꝓpti spe
ratur inter me 7 .T. ex p̄missis causis recuso. Has autē
causas sub alternatione ꝛc. vt supra d excep. §. viso. ꝓ.
porro. ceteris iuribus et exceptionibus meis in oīmbus
7 p omnia nihilominus mihi saluis. p̄missa pbantur. iij.
q.v. quia suspecti. 7 extra de excep'. cum inter. extra de
re iudica. cum eterni. Et si plures sint cause omnes spe
cifica. Si ꝓpo tenes p causa recusationis nō sit inferen-
da remoue illa verba. cum vos habeaz. H. Verba fu
erunt Roff. vbi supra. Z. ff. § hoc nō ē veruz vt dixi
supra de recusat'. §. qualiter. Vel sic. Forma. Quoni-
am naturale ē velle suspectoꝝ iudicū insidias declinare
7 inimicoꝝ iudiciū refugere. ideo dñe iudex cū sitis mi
bi tali rōne suspectus. pone aliquā de causis q̄ nō. supra
de iudi. del'. §. recusari. vos tanq̄z mihi suspectuz ex bac
cā recuso 7 p̄fatam cām coram arbitris me offero. pba-
turꝝ ad quos statim cōiter eligēdos me paratū offero. 7
si cōuenire nō possemus talē p parte mea eligo. vt in p.
c. quia suspecti. 7 extra de offi. dele. suspitionis. 7 de ap-
pel. legitima. 7. c. ij. requiris. in fi. Si ꝓpo recusatō nō fit
coram eo qui recusat' § coram alio. quod fit q̄nq̄z. vt su
pra d recusat'. §. recusari. in fi. H. Tres tales casus ha
bes eo.ti. si contra vnū. li.vj. Et videat recusans ne in-
stet electioni arbitroꝝ bis vel silibus casibus. nec ꝓpter
id appellet. sup quo vide Hosti. in summa eo.tit. §. qd
sit eius officiū. ꝓ. § corā quo. Z. Tunc verbis cōpetē-
ter mutatis dices illius audiētiam recuso. C Infra ī se-
ti. nō ē necessarius libellus.

De officio ordinarij 7 de maioritate 7 obediētia. Rubrica.

H. Scias dece'ter ꝓiūxerat auctor has duas. Pabu-
lū añt huic rubrice dedit p̄ncipalit' Roff. ī vtriq; libell'
vt. j. dicā. 7 vide quod dixi sup Rica de elect'. 7 quo ad
scdam partē rubrice vide quod sup ea scripsi extra eo.
sepe. Quer' an ordinarius ecclesiasticus p crimine ec
clesiastico possit puꝝ laicū capere. carcerare vl punire vl
tra cēsurā vel spuales penas. Ad negatiuā iducit' iuris
ditionū distinctio. x. di. qm̄. xvj. di. cuz ad ver. de iudi.
nouit. in prin. Habet ḡ etiam in his eps vti ecclīastica
cēsura. vt patet de fo.compe. cum laicus. li.vj. que tamē
de piurio loquit' quod ē ecclesiasticū crimē. quod intel
lige vt ibi scribitur in fi. bñ facit decre. cum episcop⁹. e.
ti. 7 eo.li. vbi dicto de libero iurisditionis exercitio ī q̄-
libet pte dioce. cum descēdit ad captiones psonaꝝ re-
stringit se ad psonas ecclīasticas. Ad idē decre. q̄uis. d
pe. eo.lib. concor. de sent'. excom. vt fame. de verbo. sig.
nouimus. Legiste p. §. si nō canonicū in aut'. de māda.
prin. colla. iij. vbi innuitur cum p̄side debere cognosci. 7
C. de sacrosanc. eccle. l. placet. vbi sacrilegiū quod ē eti
am ecclīasticum 7 p ecclesiasticū 7 p secularē iudicē pu
nit'. In contra. quia qualitas delicti fecit illum de foro
ecclesie. C. de epi. 7 cler. aut'. itē nulla. 7 ibi nō. Ad idem
quod nō. in decre. cum sit. de fo.compe. 7 eo.ti. ex teno-
re. Itē decre. j. eo.ti. nō distinguit inter subditos clicos
vel laicos. 7 si vult secularе brachiū pōt inuocare eps
contra illos 7 p̄cipue in his ecclesiasticis. vt ibi nō. Ad
idē aut'. causa que fit cū monacho. C. de epi. 7 cleri. facit
ad hanc partem de penis felicis. in fi. lib.vj. vbi iudici-

bus secularibus in illo tamgraui sacrilegio reseruat pe narum ciuilium impositio non tractо illi superiori et supreme potestati quam papa habet supra impium. de qua nō. in p̄. decre. nouit. in princi. ⁊ in predi. decre. cau sam. ij. qui fi. sint legi. cōmuniter tenetur inferiores pre latos potestatē de qua queritur non habere in laicos p̄ ter crimē heresis de quo non dubitatur. vt patet de he reti. vt commissi. ⁊. c. vt inquisitionis. ⁊ apertius i decre. j. eo. ti. in clemē. An autē iudex secularis teneatur dare brachium suum ep̄o contra clericum qui primo ex pro babilib⁹ causis appellauerat ad papā scripsi plene eo. ti. c. j. sup glo. pe. Z.

IN his materijs a su perioribus incipiamus. sic libel. concipit. **Libellus.** Coram ꝛc. peto ego .archiep̄us bituricen. totius aquitanie primas prestari mihi a Burdegalen. archiepiscopo obediētiam ⁊ reuerētiam cū siz ei⁹ p̄mas H. Dicit Roffre. in libell' iuris canonici parte secūda in princi. q̄ suo tēpore fuit de hoc questio coram papa Grego. ix. ⁊ ipe fuit aduocatus Bituricen. et dicit hāc libelli formā approbatā fuisse p papā ⁊ fratres. Auctor in isto libello ⁊ se. addit quod sequit' ⁊ bñ. Z. ⁊ eum ad hoc sniāliter condēnari. extra de maiori. ⁊ obe. c. vlti. ⁊ c. inter quatuor. extra de dila. c. vlti. ix. q. iij. cōquest⁹. ex tra de offi. or. duo. extra de in inte. resti. coram. vel vbi po sui obediētiam ⁊ reuerētiam pone iura. H. nec ē necesse ꝑm Roffre. dicere omnia iura cum indiffinita equi pollet vniuersali. Z. primatie q̄ sacri canones primati concedūt cū sim eius p̄mas. nec tenet' specificare illa iu ra cū sint a iure specificata. sic ⁊ als cuz petunt' iura epi scopalia nō tamē quis ea specificare tenet' cum sint a iu re specificata. ⁊ in p̄bationib⁹ quod voluerit specifica bit. extra de offi. or. cōquerēte. ⁊ de re iudi. cū inter nos. ⁊ de p̄scrip. veniēs. verūtamē quedā sunt que nō comp bēdunt' nisi specificent'. vt nō. in p̄. c. conq̄rēte. ꝑm pa pā. H. vbi vide sup prima glo. ⁊ de relig. do. constitu tus. in glo. pe. ad fi. Z. vñ melius ē q̄ ⁊ primas ⁊ ep̄s il la specificēt ne reus remaneat incertus. ⁊ vt oīa clare p cedāt. H. p̄cedant dicit Roff. vt fiat clar̄ clari⁹. Z. in ant'. de testa. imp. colla. vj. ff. de iure fis'. ita fidei. extra de libel. ob. c. ij. ⁊ in p̄. c. conquerēte. Si autē peteret iu ra primatie ex cōsuetudine debita. vt in p̄. decre. duo. et c. cōquestus. tunc debet specificare. ¶ Archiep̄s cōtra suffraganeos sic. **Libellus.** Coram vobis pater libell'. concipit. .sancte. ꝓpono ego M. archiep̄us narbon̄. eccl'ie nomine ip̄ius eccl'ie q̄ li cet talis ep̄us Tholosanus mihi sit metropolitano iu re subiectus. mihi tamē de facto obedire recusat. quare peto nomine quo supra eū p̄ vos compelli ad obediēti am ⁊ reuerētiam mihi tanq̄z suo metropolitano p̄standā ⁊ cogēdum fore sniāliter condēnari. vt in p̄. iuribus ⁊. vij. q. ij. c. j. ij. ⁊. iij. ⁊ se. ⁊ bonū ē iura ep̄alia specifica ri vt p̄dixi. ¶ Ep̄us autē sup iuribus episcopalib⁹ sic li bellū cō. **Libellus.** Coram ꝛc. ꝓpono ego. T. ficiet. .venerabilis dñi. P. dei gra tia episcopi Bittercn̄. nomine eiusdē dñi epi ⁊ eccl'esie Bittercn̄. contra. P. rectorē eccl'ie sancti Martini de podiomissiōe eiusdē diocesis. a quo peto nomine quo supra iura ep̄alia in eccl'ia p̄libata. vnde peto euz ad ea mihi p̄standa sniāliter condemnari. xvij. q. vij. omnes basilice. ⁊. q. v. c. j. ⁊. ij. extra de p̄scrip. cuz olim. extra de religio. do. constitutus. ⁊. c. se. ⁊ sub hoc verbo iura epi scopalia venient ea que sunt in iure specificata vt supra dixi. Si ꝓ vult ipsam eccl'esiam cum suis dotibus. de cimis ⁊ possessiōib⁹ ab alio vēdicare. sic cōcipit' libell⁹. **Libellus.** Coram ꝛc. vt in prox̄. libello vsq̄z .eccl'esie Bittercn̄. ⁊ iūge cōtra. B. abbatē monasterij Vicellen̄. eiusdez diocesis a quo pe to eccl'esiam sancte Susanne de podiomissione prefate dioce. quam dico ad dictum dñm meum epm̄. l. dioce. tam in tēporalibus q̄z in spiritualibus p̄tinere. vnde pe to nomine quo supra ipsum mihi condēnari ad restitu tionē p̄fate eccl'ie cum omnibus dotibus. decimis ⁊ pos sessionibus ⁊ iuribus suis. j. q. j. decretū. ⁊. c. seq. extra de p̄scrip. auditis. ⁊. c. cum olim. ⁊. c. veniens. ⁊ de resti. spo. cum ad se. **Libellus.** Coram ꝛc. peto talē eccl'esi .am in dioceſ. mea sitā vt dē. vl' sic. eam ordinare valeam sicut exigit officiū pastorale. x. q. j. p totum. eodem etiam modo potest episcopus pete re monasteria in sua dioce. sita nisi priuilegio vel pre scriptione p̄bent' exempta. extra de religio. do. p totum ¶ Si autē abbas velit contra episcopū agere p subie ctione eccl'esie si c. **Libellus.** Coram ꝛc. ꝓpono concipi. libellus. .ego. h. abbas mo nasterij Vicellen̄. ad roma. eccl'iam nullo medio perti nētis contra venerabilē patrē epm̄ Bittercn̄. seu eius p̄curatorē legitimū q̄ eccl'ia sancte Susanne de podi omissione Bittercn̄. dioce. ē mihi pleno iure subiecta videlicet institutione. destitutione. inuestitura rectoris in ea. ⁊ eius fidelitate ꝛc. q̄. p̄se quaris vt extra de re iud. cum inter nos. vñ peto dictā eccl'iam cum omnibus p̄. iuribus mihi adiudicari ⁊ p̄ vestrā sniam mihi in predi ctis de iure debere subesse declarari. vt in p̄. decre. de p̄ script'. veniēs. ⁊ concipe libellū. vt. j. de capel. mona. ij. Vel sic. ¶ Porro si aliquis plebanus agit contra ca pellas p subiectio. **Libellus.** Coram ꝛc. ꝓpo ne sic cōcipe libel. .no ego. h. pleba nus vl' rector talis eccl'e q̄ cū tales capelle sint infra me am parochiā construcle. vel cum sint mihi ⁊ plebi mee subiecte capellani ea⁹ mihi seu plebano dicte plebis q̄ ē p tēpore tenētur manualē obediētiam facere reuerē tiam ⁊ obediētiaz exhibere ⁊ ad eam p̄ scrutinio baptis mo ⁊ capl'o celebrandis conuenire correctionē etiā pleba ni suscipe. sniās excōicationis ⁊ interdicti ab eo latas in uiolabiliť obseruare. ipsi ꝓ mihi et eccl'ie mee p̄dicta facere ⁊ seruare indebite cōtradicūt. vñ peto dictos ca pellanos ad p̄dicta omnia compelli ⁊ eos ad id debere teneri p̄ vestrā sniam declarari. extra d̄ maio. ⁊ obe. his que. ⁊ de cap. mo. c. ij. ⁊ dic vt. j. de cap. mo. Si ꝓ aliqs in aliqua capella gerit se p̄rectore in preiudicium di cti plebani conci. libell'. vt extra de elec. querelam. ⁊ po ne hic vt nō. supra de teste. §. nunc dicēdum. ij. in pri mo. ¶ Ultimo nota. H. ꝑm Roff. cuius sunt hec ver ba in libello iuris ciuilis. rubrica de p̄iudiciali. in rē act. q̄ datur contra filiū. Z. q̄ quatuor sunt actiones p̄iu diciales ⁊ in rē. quarum due sunt p̄torie. de prima dicā infra de natis ex li. vē. ij. poro. de scda infra. qui fi. sint legi. ij. poro. Sunt ⁊ alie due ciuiles. p̄ma p quam ser uus se p libero gerēs ⁊ obedire dño nolēs vēdicatur in ptātē vl' dominium. de qua infra de na. ex li. vē. scda per quam q̄ritur an aliquis filius sit in potestate nostra vel non. ff. de rei vēdi. l. j. in qua sic p̄cipit' libellus. H. ꝑm Roff. qui. xvj. j. ponit vtrūq̄z libellū. dicit etiā i his se ptē nccia q̄ colligas ex positōib⁹ q̄ b infra ponunt'. Z. **Libellus.** Coram ꝛc. conqueror de. P. q cū sit filius meus ⁊ i potestate mea mi bi denegat exhibē reuerētiam filialē. vnde ipsum in po testatē meam vēdico p̄ acti. in rē p̄iudicialē. ⁊ sibi sniā liter peto p̄cipi vt me tanq̄z filius patrem reuereatur ⁊ tractet. ff. de rei vē. **Libellus.** Coram ꝛc. conq dica. l. j. Vel sic. ror de. P. qui cū sit filius meus ⁊ in potestate mea mihi obedire recusat. vñ ipsum in potestatē meam vēdico adiecta causa d̄ iu re quiritum. vt ea. l. §. si quis ita petit. H. contra istas duas formas libellorum vide opiniones ⁊ responsiones Roff. quas ponit post libellos immediate. que obiecti ones ⁊ rn̄siones consistunt in hoc q̄ iste dicuntur p̄iu diciales aptitudine ñ q̄ actio sit ex aduerso ꝓposita cui

Iudicent.sicut imperator dicitur augustꝰ z matrimonium indiuiduum. vel dicunt preiudiciales.id ē fauorabiles.de quo remittit in ti.de ptu agno.xxxviij. in ordine. Itē dicitur in rem.quia ius vēdicat ꝓm patrie potestatis in filio.quod ius res appellatur.insti.de re.icorporā.de hoc satis vide p Accur.insti.de act.§.preiudiciales.in prima glo.vltra mediū. Item licet causa ī corporalibus nō sit exprimēda.potest tamē exprimi z prodest.quia ſsuccumbēs agere potest ex alia cā.sed in secūdo libello exprimit causa.quia hic realis est,p re incorporali ꝓm eum ad tres sequētes libellos etiam opponit q illi tres nō sunt in potestate agētium qui oīs posset ee in prima potestate. Distinguit tres potestates. domicam.patriā z iudicialē.z vide qđ no.ff.de testi.l.idonei Ad intellectū autē quarti z vltimi libelli ponit distinctionē Azo.in summa đ rei vēdica.ℵ.vt autē.z que nō.ff. eo.ti.l.j.§.j.z que tangunt extra de conuer.infi.c.ij.ī prima glo.z quam ipe etiam,psecutus ē in ti. de libel.exhibi. Z. Per hanc etiā actionē queritꝰ an quis sit subditus vel non. vnde potestas vendicans ciuem sic libellū concipit.

Libellus. Coram ℣.conqueror đ. P. qui cum sit ciuis talis terre curius sum potestas vel consul denegat mihi z suo potestati vel consuli obedire.vñ ipsum in potestatē meā vendico vtili ꝑiudiciali in rē adiecta cā omniū incolarū vt de iure ciuitatis.ff.ad munici.de iure. ¶ Eodē etiaz modo abbas vel prior cōtra monachū vel canonicū sic ꝯcipit libellū.

Libellus. Coram ℣.conqueror đ. P. qui cum sit monachus talis ecclesie vel canonicus talis monasterij cuius suz abbas vt prior mihi suo ꝑlato obedire recusat.vnde ipsum ī meam potestatem vendico vtili ꝑiudiciali in rem adiecta causa de iure canonico.vt in pre.l. et extra de maiori.et obe.cuz in ecclesijs.vel concipe libel.vt.j.de regla.ℵ.professionē. ¶ Eodē modo dñs contra vasallū conci.libellū.

Libellus. Coram ℣.conqueror de.P. q cū sit homo vel vasallus meus mihi tā q̄ domino obedire recusat z respondere in bis in quibus vasallus dño suo tenetur respōdere scz vt subueniat mihi in exercitu,p emenda terra prio coreto dñi imperatoris,p libertate psone mee z liberatione,p militia z,p maritanda filia mea.vnde ago contra eum vt mihi in p̄dictis intendat z obediat tanq̄ dño. peto etiā ipm z vendico in meum vasallum petens ipsum ad hoc mihi ſnialiter condemnari.z ad hoc ꝓpono vtilē in rē ꝑiudicialē adiecta causa de iure vasallorꝫ seu feudorꝫ.vt.j. đ feu.§.quoniā.ℵ.z nō q.z.§.fi.ℵ.ceterꝫ.et se. nō solum aūt hec ꝑindicialis locum habet cum ipse filius facit cōtrouersiā sui vt dictū est.verumetiā locum habet si qs filium tuum inuitum vel nolentē detineret.z tūc sic cōcipitur libellus. Forma. Coram ℣.conqueror đ.P. qui filium meū in potestate mea existentē detinet. vñ ipsum filium meū ab ipso vendico.z ad hoc ꝓpono ꝑindiciale in rem rei ven.adiecta causa đ iure quiritū.ff.đ rei vendi.l.j. Vel dic vt.j.de conuer.infide.ℵ.porro.z se. Actor ergo sic in primis libel.ponet. H. ꝑm Rof.vt p̄ dixi.

Z. **Positio ac.** Pono q̄ contraxi matrimoniū cuz tali. Itē q̄ tali tpe illud contraxi. Itē q̄ cū illa tanq̄ cuz vxore postea cohabitaui cōtinue p multa tēpora eā tanq̄ vxorē tractādo. Itē q̄ infra illa tpa fuisti natus ex ea.ff.de bis q̄ sui vel ali.iur.sunt.l.itē.z.l.filiū. H. omnia hec Roffre. ponit,p primis duob. Z. Itē q̄ sum sanus et iuuenis z possum cognoscere mulieres.vt in p̄.l.z extra đ frigi. quod sedē.xxvij.q.j.nuptiaꝝ.in princi. Itē q̄ precedo te plena pubertate.insti.de adop.§.maiorē. Item q̄ te semp vt filiū tractaui.extra qui fi.sint legi.c.iij. Itez q̄ sum romanus vel de impio. H. Addit hic Rof.ne intelligat de romanis tm.nā z lombardi habēt primā potestatem.vt in lombar.de succeſſ.l.si habuit quis filios.

Itē Gallici. Hispani. Anglici. prouinciales et Siculi subsunt imperio. C. de offic.prefe.preto.aphri.l.j.et.ij. ff.de verbo.signi.notionē.§.j.facit.l.iudei.C.de iudeis. ff.ad.l.rodi.de iac.de precatio.xj.q.j.§.hec si quis antiquata. Z. institu.de pa.po. Item q̄ fuisti in potestate mea. H. dicit Roffre.semp. Z. Reus vero sic ponet.

Do.rei. pono q̄ talis dña ē vxor.L.ergo non actoris.ff.đ his qui no.infa.l.j.insti.de nup.extra de biga.nup. Itē q̄ ex alia fui natus. Itez q̄ imposuisti necessitatē peccādi vt fame me affligebas vt verberabas. C. de manumiſſ.l.fi.ff.si q̄s a pa.fue.ma.l.j. Itē q̄ legatū recepisti vt me emācipares z me emācipasti.ff.de cōdi.z demō.sicut. Itē q̄ tot annos habeo q̄t z tu. ¶ Si aūt vxor inuita detinet.dic vt.j.de cōuer.cōiu. De formis diuersorꝫ iuramētorꝫ q̄ pstant inferiores superioribꝫ vel impator vel rex vel miles z alij.vide.j.de iureiur.ad fi.in pluribꝫ ℵ.

¶ De officio iudicis. Rica.

H. Auctor.j.remittit ad Ricā supra pte prima đ offi. om.iudi.z vide qđ ibi dixi sup Rica. Z.

Officium iudicis latissime patet.ff.de iur.om.iud.l.j. dat eīm vbicūq̄ alia actio nō dat.ff.de mio.i cāe. in princi.sic ergo in eo cōcipitur libellus.

Libellus. Coram ℣.ꝓpono q̄ in cā tali q̄ corā vobis inter me z.L. ℵtit ꝓpter pus alterius fauorē vel ꝓpter pauptatē nō possum habere aduocatū. vñ imploro vestr officiū q̄ dignemini sup hoc,puidere.extra de offi.iudi.c.j.ff.đ off.,pcō.nec quicq̄.§.aduocatos. vel imploro officiū vestr vt faciatis talē compositionē seruari.extra de pac.cū pridē.vt q̄ mihi,puideatis de tali pbēda in qua suz deceptus.extra de rer pmu.cū diuersor.et sic de alijs casibꝫ ī quibꝫ officiū iudicis imploratꝫ.quod dic copiose vt.§.de offi. om.iudi.ß certe in primo exēplo nō videt necessarius libellus.nec etiā vbicunq̄ iudicis officiū deseruit actiōi. quod dic vt.§.de libel.cōcep.§.nūc dicendū.cū suis remissio. Competit aūt in pluribus alijs casibus sicut ī diuersis titulis huiꝰ opusculi poteris inuenire libellos cōceptos. Et repete hic quod nōt.§.de libel.concep.§.fi. ℵ. Sis etiam cautus de seq.ti.scz de maio.z obe.dictuz est.§.ti.,pri.

¶ De treuga z pace. Rica.

H. De treuga auctor nihil dixit. Circa quam quero cum Vinc.eo.ti.c.j.in fi.an ille cui frangit treuga teneatur illam seruare frangēti.argu.q̄ sic p.c.xj.q.iij.inter verba.in fi.vbi de hoc. Ad contrarium alle.C.de iudeis die sabbati.extra de iureiuran.penit.ij.vide quod ibi post euz dixi sup.iij.glo. Tenet eīm primū z dicit sic seruari in hispania.z vide quod đ pace fracta.j.dicā post Guil. Eius etiam dictum posuit archidia. ad literam. xxiij.q.iij.illi qui. Quod.c.multū etiā facit ad questionē dñi Jaco.de butri.que incipit.orta guerra. qua querit si duabus ciuitatibus guerrā habētibus altera cōuenit cū quodā nobili dare sibi stipēdia p cētum equitibus ad faciēdam guerrā vsq̄quo ipa guerra duraret. facta ē treuga inter ciuitates illas ad annū z amplius donec fuerit reuocata querebat an stipēdiū interim illi nobili debeat:textus eīm canonis illius sic dicit.pax illaz quam treugā dei dicimus sic obseruet ꝛc. optime facit de iudi.nouit.ℵ.postremo.vbi dicit q̄ federa pacl nō fuerūt seruata vsq̄ ad pfixum terminū.ergo patz q̄ đ treuga loquit.z sic p hos textus,pbat treugam esse pacem p quod posset attentari q̄ etiaz si conuentū fuisset de stipendijs dandis vsq̄ ad pacē nō deberētur treuga

facta.cum illa sit pax ad tempns nisi dictum fuisset vsq; ad pacē ppetuam vel solidam. vt sequit' in p̄. de re. nouit. ℣. ne igitur. Concludit' ex his q̄ minus dubij habet questio p̄dicta ī qua subtiliter disputata tenuit dispēdia nō deberi. inter motiua ē q̄ ponderatis verbis treuge ipsa pōt eē ppetua. ⁊ hoc sufficit. ff. de condi. inde. l. sufficit. ⁊. l. qui ꝓmisit. Inducit etiā. l. pe. ff. de cur. fur. vt sicut cessante furore etiaz ad tempus cessat administratio curatoris. sic cessante guerra etiaz ad tempus cessent stipēdia que dabantur ad guerram faciendam. vt ponit. Ad quod inducit gnāle q̄ causa cessante cessat effectus cause ℟. Inducit etiam hic nullum int'esse ad quod hoc casu veniret agendum. ff. de p̄scrip. verb. l. naturalis. in princi. §. j. quia si cessat stipēdiuz cessat labor ⁊ piculum. ⁊ hec compēsantur. ff. loca. l. iiij. ⁊. l. si q̄s dñm. Induxit quasi p̄ casu. ff. loca. si insulam. §. quidā ¶ Quo ad secundam partē rubrice d̄ pace vide questiones sup̄ regula frustra. li. vj. Itē fuit questio Bui. ī q̄stione statutorum mihi. c. de ciuitatibus faciēdis pacem vallatam pena p̄ se ⁊ suis subditis an hec pax extendat' ad villā que illarum alteri postea se submisit. ⁊ dixit iudicatum fuisse q̄ sic p̄. l. si seruitus. ff. de serui. vrba. p̄di. ⁊ de testa. tu. si quis filiabus. ad materiā facit extra de p̄ul'. quia circa. ⁊. c. cum capella. ⁊ quod in illis nō. q̄ etiā ibi tenet sub lr̄a. T. ⁊ in. l. cuz ꝓponas. infra all'. ⁊ in. l. fi. §. ß ⁊ si. ff. de eo p̄ quem fac. est. ⁊ q̄ si. A. ⁊. B. fecerūt pacez sub certa pena. ⁊. A. vulnerauit. B. ⁊. B. postea vulnera. A. q̄. B. non tenetur ad penam. quia exquo pax fuerat rupta p̄. A. nō potest amplius rumpi p̄. B. C. de pac. cum ꝓponas. ⁊ de transac. si quis maior. ⁊. l. si ue apud acta. ff. de inoff. testa. si instituta. in prin. nec pena amplius cōmitti. ar. ff. de arbi. si duo. §. j. nisi dictuz fuisset q̄ pena totiēs ℟. fatet' tñ q̄ de vulnere bñ tenet' qz nō debuit sibi vindictā assumere. C. de iudeis. l. null⁹ ff. quod me. can. l. extat. Z.

De treuga et pace et

concordia sic potest publicum instrumentuz formari. H. ꝑm Rolan. par. vj. char. iij. ꝑm ordinez rubrice premitti debuisset instrumentum treuge. Sed si Rolan. formasset auctor posuisset. igitur supplemus omissum. Et cōmuniter auctores ponunt duplicē speciē treugarū. scz canonicas d̄ quibus eo. ti. c. j. ⁊ hec nō requirit instrumēti formā ⁊ conuentionalē. Sed posset addi tercia spēs scz indicte vel iudiciales. ⁊ hec requirunt formas. ℍec tercia spēs ꝓbatur. xxiij. q. ij. illi qui. vbi videtur q̄ ꝓuinciale cōcilium episcopoz habeat indicere treugas. cui cōuenit ff. de off. pred̄. l. congruit. que etiam de p̄sidepuincie loquit'. facit. l. equissimū. ff. de vsufruc. in prin. cum suis cō cor. ff. ad. l. cor. de sicca. l. penul. Z. Forma. Cum inter P. ex vna parte ⁊. ℍ. ex altera accusationes essent coram tali iudice sup̄ quibusdam vulneribus sibi inuicez vt dicebant illatis intētate. tandē volētes ad pacē ⁊ cōcordiam puenire fecerūt pacis osculo vicissim ⁊ mutuo interueniēte firmaz ⁊ ppetuam pacē. finē ⁊ refutationē. remissionē atq; concordiā specialit' de dictis vulneribꝫ ⁊ gnāliter de omnibus iniurijs. maleficijs ac defensionibus seu ꝓtumelijs verbo vl' facto qualitercūq; ad inuicē illatis. ꝓmittētes adinuicē solēni stipulatione p̄ se eorūq; heredes scz vnus alteri ⁊ alter alteri q̄ sup̄ accusationibus p̄missoz vulnez occasione factis p̄ se vl' p̄ alios vlterius coram quocūq; iudice non ꝓcedēt. nec eos de nouo instituēt nec institui consentiēt. nec etiam aliquis eorum operā dabit q̄ aduersus altez p̄ inquisitiōz aut alio modo p̄ aliquē iudicē vl' curiam ꝓcedatur ß in totum a ꝓsecutione qualibet desistēt. ⁊ dictam pacē. finē. remissionē atq; concordiam ⁊ omnia ⁊ singula sup̄scripta ppetuo grata. firma ⁊ rata habebūt ⁊ tenebunt. nec contrauenietē p̄ se vl' p̄ alios aliquā rōne vel causa. de iure vel de facto sub pena cētum libz. thure. stipul'. adinuicē inter eos ⁊ singulis capitulis huius contractus insolidum ꝓmissa ⁊ refectione damnoz ⁊ expēsarum litis ⁊ extra ⁊ oblatione bonoz vtriusq; partis ⁊ pena soluta vel nō. p̄dicta omnia ⁊ singula firma pdurēt. hec forma ꝓbat'. ꝛc. di. p̄ totum. extra de sen. excō. ꝓtingit. j. C. de transac. trāsigere. ar. ij. q. j. §. notandū. ℣. in omnib⁹. H. dic vt ibi nota. extra de collu. c. j. Z. ¶ Et nota q̄ actionē iniuriaz. i. satisfactionē nemo cogitur remittere. vt. xxij. q. iij. si illic. immo bñ facit quis agēdo act'. iniuriaz ne crimina remaneant impunita. vt extra d̄ sen. excom. vt fame. ⁊. xlv. dist. ⁊ qui emēdat. xxij. q. v. de occidēdis. Rancorē ℣o dimittere tenetur. vt. xj. dis. si q̄s contristatus. ⁊. §. se. H. vide quod plene scripsi de bomici. c. ij. li. vj. sup̄. ij. glo. Z. ¶ Itē nota. H. ꝑm Rolā. vbi supra ponit hoc dictum ⁊ duo se. Z. q̄ si non fiat pax ß sola concordia tunc non fiet mētio in instrumēto de osculo vl' de pace. Itē si ex altera parte tñ iniuria sit illata tunc non fiet mutua pax. promissio seu cōcordia. sed solum fiet remissio inferēti a passo. Hoc quoq; nota q̄ si hoc fiat p̄ procuratores debēt ad hoc speciale mādatum habere. de quo etiā in pacis instrumēto fiat mētio specialis. ff. de ꝓcura. mandato. extra de arbi. p̄ tuas ⁊ de transac. cōtingit. ff. de pac. nam ⁊ nocere. Bal. procurator nō potest facere concordiam sine speciali māda to. omittere potest remittere nō potest. C. de pac. l. pactum curatoris. ff. de verb. obl'. l. qui rome. §. flauius. d̄ publica. l. fi. §. si quis p̄fessus. Z. ⁊ vide quod nō. super pace. j. de homici. ℣. illud. ⁊ se. ¶ Sed pone. A. ⁊. B. fecerūt pacē adinuicē. post hoc. A. accusat. B. de aliquo crimine publico. puta homicidie petēs eum in carcē custodiri. ß. B. fideiussit pro. P. ⁊ sic nō incarceratur. vt ff. de custo. ⁊ exbi. re. diuus. Nūc querit' vtz. B. videatur pacē fregisse fideiubēdo. ⁊ videt' q̄ sic. C. de inoffi. testa. libe. in fi. ff. de offi. p̄. vr. l. j. in fi. §. cum patronus C. de iudeis. l. celicolarum. ibi. qui nō est mecum ℟. ff. d̄ regu. iur̄. qui non facit. ff. de fideicom. enm qui. §. pen̄t. ff. ad trebell'. si cui pure. §. j. extra de accu. memimus. videt' em̄ cum eo amicitiā copulasse. ⁊ p̄ consequēs pacez fregisse cum sit graue fideiussorē inuenire. in aut'. de depositio. circa fi. ⁊ videtur p̄ illo cōtra me fideiubere. argu. extra de accusat'. repellant'. Quidā contradicunt. licet em̄ pacē cum illo fecerit. ideo nō tenet' facere guerrā cum suis inimicis. vel eos si eius sunt amici non iuuare. alioquin pax potius eēt ei mala q̄ bona. p̄terea hec fideiussio. p̄dest ipi. P. nec nocet. A. quia nihilomin⁹ accusare pōt. vñ interdicēda nō ē. arg. ff. de aqua plu. ar. l. j. §. ß ⁊ si fossa. ⁊. §. idē ait aquā. ⁊. l. in summa. §. itē varijs. in fi. p̄terea libertas ē naturalis facultas eius quod vnicuiq; facere licet. insti. de iure p̄. in princ. Non ergo p̄hibiberi debet facultas fideiubēdi. vt extra de secūdis nu. ꝓ. §. pe. ⁊ fi. xxviij. dist. de his. ⁊ si quilibet eorum fecit papā p̄ro tota parte sua. postmodū. A. int'fecit quēdam consanguineum ipius. B. qui ipsi. B. guerrā seruiuit. nūquid. B. poterit accusare. A. d̄ pace rupta: videt' q̄ sic. ille em̄ cum eo fuit in guerra. vnde de ei⁹ parte eē videt'. ar. C. de inoffic. testa. lib. ff. de offi. p̄. vr. l. j. §. cum patronus. ff. de iure fis. si accepto vsu toge. C. d̄ iudeis. l. celicolarum. Itez affectionis ratio habēda est. ff. māda. cum seruus. ex tota. ff. de lega. j. si domus. §. q̄ confitetur. ff. de ser. ex. si seruus. xiij. q. ij. nō extimemus. Itē facit. ff. de ininī. l. cornelia. ff. de testi. l. iij. §. iulianus. ff. d̄ accusa. l. ij. ff. vnde cogna. l. octaui. Ar. contra. quia pactum ⁊ stipulatio nō ptinent nisi ad psonas in eis contētas. ff. de vsufruc. l. ij. §. si operas. Itē dictum generalit' fuit p̄ parte sua. vnde de isto videt' esse neglectū. argu. ff. de iniur̄. Item apud. §. hoc edicto. ff. de publi. l. j. responso primo. Iste em̄ videtur esse extraneus. vt. C. de re. vx. ac. l. vnica. §. extraneum. ⁊. C. de iure do. l. fi. §. similiq; modo. ⁊ p̄ extraneo nō potuit stipulari. vt. ff. de

verbo.ob.l.ſtipulatio.§.alteri.Bal.Nota hic q̃s dica tur cẽ de parte eccl̃ie. ⁊ quis de parte dñi Bernabouis vicecomitis de Mediolano.vide.C. de pac.l.j. in autẽ. vt iudi.ſine quoquo ſuffra.§.oportet.⁊ in auc̃. de refe rẽda.in fi.Z.Sol.dicũt quidã pacẽ eſſe ruptã p̃ſertiz q; cum illo arma portauerat.H. conuertit̃ caſus po nẽs.A.habẽs pacẽ cum.B.aggredit̃ ⁊ vulnerat ipſuz B.in hoc habẽs duos ſocios.pone.L.⁊.D.querit̃ an ſocij accuſare poſſint de pace rupta. Jnueni extra volu mina Uber.de bo.ſup.l.vna.C.de bis q̃ parẽ.vel.li.oc ci.⁊ Alber.gal.allegare ad partẽ q; teneant̃.l.vtz.ff.ad l.pompo.de parici.que bñ facit.nam ibi opẽ vel conſili um dans paricidio tenet̃ eadẽ pena qua agẽs.ad ꝓtra riũ alt̃. Uber.ff.de fur.is qui opẽ. Alber.gal.ff.de con dict̃.fur.l.pinde.p̃ma.l.vult aliter puniri qui vedit opẽ furto q̃ furẽ.ſecunda vult dantẽ opẽ furto non teneri conditione furtiua licet teneat̃ furti nõ habeo q̃d eli gant tenẽs ſcdam rñdet ad p̃imã.l.illud ꝓpter īmani tatẽ crimis ſpeciale. Sz certe inter enormia bñ compu tat̃ pacis fractio.de iudi.nouit.ℵ.licet aũt.facit.l.frede rici hac edictali.de pa.iura.fir.ℵc. Jnuenio Hugo. de fonte diſputaſſe hãc qõem.et incipit. Plures aggreſſi ſũt.⁊ inducit p.l.vtz.⁊ tenet illos ſocios nõ ſolũ ſciẽtes pacẽ frangi ß etiã ignorãtes teneri de pace fracta. Mo uet eũ quia fuerũt ī culpa ⁊ voluerũt relinq̃re.alt̃.ff. de fur.in furti actõe.§.ope.vbi ſi plures ſocij vadũt ad in iuriã inferẽdã et alter furtũ facit.alij etiã tenẽt̃. Jtẽ qui ſolũ animũ habuit corrumpẽdi ſeruũ tenet̃ etiã de reb p eũ ablatis.eo.ti.de fur.qui ſeruo.§.idẽ pompo.et.ff. de ſer.cor.ſi quis ſeruũ.in fi.cum.l.ſe.in p̃in.cetera pq̃ rat qui indiget de iſtis qui dant operam rei illicite quõ eis imputat̃ euẽtus.vide extra de homici.ſicut dignũ.ī glo.pe.ℵ.ſi ℵo.Z.

De pactis ⁊ trãſactõibus. Rica.

H.Congrue miſcuit auctor has duas Rubricas ⁊ ad quamlibet ipſarum facit queſtio ſcripta ſup regula cõ tractus.li.vj. Queſtionẽ Pylei.lxiij.de pacto deſtruẽ de domus ruinoſe pro certo precio que caſu corruit. vi de de pacto molẽdini.furni vel nemoris.poſtea creſcẽ te familia paciſcẽtis.ſcripſi extra de cẽſi.quanto.in glo. argu.p̃m Pe.⁊ fuit dominicalis.l. de facto ciue eo pa cto q; nõ teneatur ad collectas ⁊ munera.ſcripſi de im mu.ecc.c.ij.in fi. An p̃ pactum gnãle veniant caſus for tuiti.plene ſcripſi de commo.c.vno.ſup.ij.glo. Eſt ſci endum q; Fran.Accur.diſputauit qõnem que incipit. Ticius vẽdidit. querẽs de illo qui vẽdidit adulto non habẽti curatorẽ fundum p̃o cẽtum.⁊ tradidit hoc pa cto q; teſtitutis ſibi cẽtum infra triennium teneret̃ em ptor reſtituere vẽditori fundum ⁊ vẽditio haberet̃ p̃o non facta.tenuit q; hec vẽditio fuit pura ⁊ ſub conditi one reſolui poterat.facit extra d̃ pigno.illos vos.dicẽs q; ſi contractus fuiſſet factus cum maiore valuiſſz ⁊ lo cus eſſet.l.iij.C.de pac.inter empt̃.⁊ vẽ.quia ℵo iſte mi nor erat dicit pactum nõ valuiſſe.p.l.ſi ad reſoluẽdaz. C.de p̃.mi.non ali. Circa materiã tranſactionis diſpu tauit dñs meus ⁊ queſtio incipit. Controuerſia.ſi inter heredẽ ſcriptum ⁊ legitimũ lis orta ẽ ⁊ tranſactio finita a quo debitores hereditarij debeãt conueniri. Et hanc qõem facit.ff.de trãſac.l.cõtrouerſia. dicit ipe ſi legiti mus dicebat teſtamentũ rumpẽdum et trãſegit exq̃ res non ẽ reducta ad cãm inteſtati indubitatũ ẽ q; ſcriptus heres ⁊ queniet̃ a creditoribꝫ ⁊ aget ꝓtra debitores. vt nõ.in p̃.l. Jdẽ econtra ſi legitimus remanet heres vni uerſalis ⁊ ſcript⁹ habuit aliquã rẽ ſingularẽ.ipe em cõ nenit ⁊ conuenier̃ vt.ſ.cõmoda em ⁊ incõmoda p̃ſona liũ actionũ ſemp ſequũt̃ vniuerſalẽ ſucceſſorẽ ⁊ nõ cer te rei poſſeſſorẽ.ff.ad trebell.l.j.§.ſi heres.C.d̃ ſen. paſ. l.ſi debitor,inſti.de fidei.here.§.ſi quis vnã. Sz vbi q̃ſ q; ſcz inſcriptus ⁊ legitimus habuit certam quotam ex tranſactionis cã.hoc caſu de creditoribus ſcriptum ẽ in p̃.l.controuerſia q; vnumquẽq; p rata conueniant.ſed circa debitores hereditarios a quo conueniat̃ dicit fu iſſe de facto dubitatũ. Dicit autẽ de equitate videri q; hoc caſu cum dubitat̃ an locum habeat cã teſtati vl̃ in teſtati debitor hereditarius conueniat̃ ab vtroq; p rata.argumẽto illius legis q̃ licet alio caſu loquat̃ ſcilicet ī creditore.ratio tñ legis gnãlior eſt q̃ lex ſcz incertum ſucceſſionis.de rigore tñ dicit q; debitor nulli in tali du bio rñdere tenet̃.ff.de vſufruc.l.ß ⁊ ſi quis ſtipulet̃.ī fi. ff.de arbi.nõ diſtinguemus.§.ſumma. Nõ em reſpõde bit reus actori nõ plene ſuam intẽtionẽ fundãti.C.de p bat̃.actor.ſi opponat̃ nõ poſſe quẽ decedere p̃ pte teſta tũ ⁊ p̃ pte ĩteſtatũ fatet̃ id.ß dicit bñ poſſe dubitari an teſtatus an inteſtatus deceſſerit.⁊ potuit eẽ queſtio int̃ ſcriptũ ⁊ legitimũ ⁊ trãſactõe ſopita. ⁊ adhuc poſſz du biũ remanere. ⁊ ſic de equitate quilibet p̃ pte admittat̃ bñficio huius legis.H.

Liendum eſt q; aliud ẽ trãſactio.aliud pactũ.aliud amicabilis ꝓpoſitio.aliud finis refutatõ ſeu remiſſio.⁊ aliud renũciatio. Bal. Nãt̃ obligatio informis ẽ obligatio ad antidora. formis ẽ ex pacto nudo.pactũ int̃dũ veſtit̃ morte.C.de trãſac.l. cũ mota. qõ nõ.Z. Trãſactio ẽ de re dubia ⁊ lite incerta nõ gratuita pactio aliquo dato vel retẽto vel de.H.ſup.dã do vel retinẽdo.Z.retinẽdo p̃miſſo.extra.e.ſup eo.C. eo.trãſactõ. Ex q̃ p̃z q; nõ põt fieri titulo donatõnis. ⁊ hoc in ſpũalib; nõ int̃uenit.argu.extra.e.cõſtitut⁹.⁊.c. ſup eo.nec ī eis annexis.vt eo.ti.p̃terea.ij. ⁊ ſi q̃q̃z ineneris ꝓtriũ expone ibi trãſactõ.i. amicabil̃ ꝓpoſitio. vt eo.ti.ex lr̃is.cũ ſuis concor.⁊ de offi.del̃.ſi q̃n. Pactũ ẽ duor vel pluriũ in idẽ dandũ vel faciẽdũ ſeu non faciẽdũ p̃ſenſus.ff.de pac.l.j..xxij.q.j.oñe qd̃.⁊ dicit̃ pactũ quaſi ex pace factũ.extra de ℵ.ſig.pactũ.⁊ hoc i ſpi ritualib; ab initio nõ interuenit.vt ex̃ de pac.pactiões. j.q.ij.q̃p̃pio.ex poſtfacto ſic.viij.q.iij.artaldus. ſi ſit ta lis conditio ad quam al's teneret̃.extra de elect̃.ſignifi caſti.ff.de condi.⁊ demon.cõditões.xxiij.di.q̃q̃z. extra de p̃ben.ſignificatum.⁊ de p̃ſump.c.fi.ſecus ſi al's nõ te neret̃.vt extra de ſymo.p tuas.iij. Pactum autẽ de nõ petẽdo vlterius fit ſup re certa.⁊ fieri poteſt gratuito. Amicabilis compoſitio põt in ſpũalibus iudicis officio interuenire.vt extra de pac. cum p̃idem. extra de pre ben.niſi eſſent.⁊ in pre.c.ſi quando.nulla tamẽ pactiõe p̃cedẽte.vt in p̃.concor. Finis autem remiſſio ⁊ refuta tio ⁊ huiuſmodi quodammodo referunt̃ ad idem licet adeo nõ equipolleãt quin diuerſum habeãt ſignifican di modũ.vt extra d̃ p̃cura.petitio.⁊ hec nõ valẽt niſi iu ſtã cãm vel titulũ cõtineãt ſicut nec ceſſiões.extra de fi. inſtru.ſi cautio. Renũciatio ℵo ẽ rei p̃prie vel iurꝫ ſpõ tanea refutatio.p̃imo igit̃ hoc titulo inſtrumenta for memus.⁊ ſcdo libellos.

Nſtrumentum ergo finis refutationis.trãſactiõis ⁊ pacti de vlte rius non petendo hoc mõ conficiet̃.H.p̃m Rolan.parte.iiij.c.viij.Z.Forma.H. quondam filia p.et ſoror Ticij fecit p ſe ſuoſq; heredes dicto.L. eius fratri filioꝫ heredi dicti quondã.B.p ſe ſuiſq; heredi bus recipiẽti ⁊ finẽ.refutationẽ ⁊ trãſactionẽ ⁊ pactũ d̃ vlterius nõ petẽdo de omni iure ⁊ actione ⁊ de omni eo quod ad eã ſpectabat aut ſpectare vel p̃tinere poterat ī bonis quondã.B.patris ſui noie ⁊ occaſione inſtitu tionis ſeu ſucceſſionis aut hereditatis vl̃ teſtamenti q̃n dam p̃is ſui ſiue falcidie ad ſe ſpectãtis in bonis p̃nis iure nature ſeu alia quacũq; rõne vel cã.⁊ hoc p̃o cen tum libr̃.tbure.quas p̃feſſa ⁊ p̃tẽta fuit ſe ab ipo.L.ha-

buisse ⁊ recepisse exceptione sibi non date ⁊ non solute dicte quãtitatis pecunie oĩmino renunciãs. vel sic. ⁊ hoc ꝑ centũ libr̃. thure. in quibus pater eius eaꝫ in suo testa mẽto heredẽ instituit. quas confessa ⁊ contẽta fuit iꝑm T. eius fratrẽ ꝑ ea ⁊ ipsius mandato ac volũtate solui se seu soluere conuenisse in dotẽ ⁊ dotis sue nomie. P. eius viro vel socero absoluẽs eum ⁊ liberans eiusꝙ heredes ac bona ab omnib⁹ ⁊ singulis que ꝑdictoꝝ occasione aut alia quacũꝙ petere possꝫ necnõ ꝓmittẽs solẽni stipulatione eidẽ. T. litẽ vel controuersiã seu questionẽ aliquaꝫ ei vel eius heredib⁹ ꝑdictoꝝ occasione vel alia quacũꝙ ꝑ se vel ꝑ aliũ de iure vel de facto vllo tẽpore nõ inferat nec inferẽti ꝓsentiat. Sꝫ ꝑdicta oĩa ⁊ singl'a ꝑpetuo firma ⁊ rata ⁊ grata habere ⁊ tenere nec ꝓtrafacere vel venire aliqua rõne vel cã de iure vel de facto sub pena. l. thure. stipulatione ĩ singulis capitulis huius contractus ꝓmissa ꝛc. Insuꝑ ꝙ minor. xxv. annis erat. maior tñ. xiij. ꝛc. Jurauit ꝛc. Sed contra. C. ỏ codicil. l. iij. C. de pac. pactum dotale. Dic vt ibi. C. de inoffi. testa. si quãdo. §. illud. Quod aũt dixi de iuramento ꝓbar' extra ỏ resti. spo. ex parte. C. aduersus vẽ. aur'. sacra. ⁊. xxij. q. v. ꝙuli. ⁊. c. se. Et nota ꝙ nõ tenet renũciatio mulieris vel pactũ de nõ petẽdo vlterius aliquid de bonis pr̃is vel matris. H. Que si mortua tunc esset vide quod dicã. j. de testa. §. j. sup ℟. pone filius. ⁊ facit quod sequit'. Z. Que fiunt cũ dar' dos parẽtib⁹ viuis de quoꝝ hereditate querit'. quod dic vt in p̃. l. pactũ. ⁊ eo. ti. q̃uis. H. tenet tamẽ si fuit ꝑ illam iuratũ. eo. tit. q̃uis. li. vj. Sꝫ nõ ob. filio tunc inopi iuramentũ de nõ petẽdis alimẽtis. vt nõ. j. qui fi. sint legi. §. j. ℟. sed pone. Z. potest tamen si fiat hoc mõ valere. H. hoc consilium attribuit sibi P. de bel. vt ponit Ly. C. de colla. l. pactum. Z. Forma. Ego. N. cõfiteor me habere ĩ dotẽ de bonis dñi. B. patris mei ꝑ parte ⁊ falcidia bonoꝝ suoꝝ cẽtũ libr̃. traditas vel ꝓmissas. B. viro meo. vñ ex causa donationis ꝓmitto tibi. P. fratri meo recipienti ⁊ stipulanti nomine tuo ⁊ taliuꝫ fratꝝ tuoꝝ ꝙ si q̃d ad me de bonis paternis vel maternis aliquo tẽpore puenerit id totũ restituã atqꝫ dabo tibi nomine tuo ⁊ fratrũ tuoꝝ recipiẽti ⁊ tradaꝫ excepto eo quod mihi dederunt in dotẽ vel donauerunt vel in futuꝝ donabũt ⁊ specialiter que in testõ vel codicillis vel donatione cõcesserunt. que omnia ꝓmitto ⁊ ꝓsentientib⁹ patre ⁊ matre meis sub pena. C. libr̃. ⁊ quia minor sum iuro omnia p̃dicta corꝑali sacramento seruare. hec forma ꝓbat'. C. de pac. l. fi. ff. de act'. emp. ⁊ ven. si quis seruũ. ⁊ valet hic contractus nisi pater mutauerit voluntatẽ. debet etiaꝫ tabellio scribere ꝙ hec oĩa facta sunt pñte. consentiẽte ⁊ mandante patre eoꝝ. ergo ẽ necessarius cõsensus parentũ vt dixi. ⁊ iuramentũ etiam sufficit ꝑm canões. vt s. ⁊ vide. j. de emp. ⁊ vẽ. §. iij. ℟. sororie. H. Ad ampliationẽ huius materie est sciendum ꝙ Accur. in. l. fi. C. de pac. in glo. ß ipse in fine tenet ꝙ etiam ꝑ stipulationem posset hereditas deberi q̃. s. tibi bona mea ꝓmitto post mortem meã. C. vt ab heredi. ⁊ ꝯ here. l. j. ⁊ dicit ꝙ erit donatio cã mortis vl' int' viuos. Jdẽ si ꝓmittis dare ꝑ mortẽ tuam bona que fuerũt patris tui. ⁊ hoc dixit ꝑm Azo. ꝑ his facit insti. de inuti. stipu. §. post mortẽ. aliq̃bus vider' ꝙ hec eẽt bona via ꝙ oĩa bona darent' vsufructu retẽto. all'. l. quisq̃s. in fi. C. de rescin. ven. al's de dona. vt ist⁹ materie canoniste noticiã habeãt ẽ sciẽdũ ꝙ alber. gal. extra opus sup. l. vl. C. de pac. distinxit pactũ successionis esse duplex. s. de succedẽdo vl' de nõ succedẽdo. de secũdo se expedit ꝙ nõ valet. C. de inoffi. testa. si qñ. §. j. ⁊ de acq̃. here. q̃ supstitis. ỏ suis ⁊ le. l. fi. C. de coll'. l. pactũ. Rñsionẽ ad. l. j. ff. si quis a patre. §. si vl' parens. vide ibi. ⁊ eo. ti. de pac. §. ij. li. vj. in. v. glo. j. casu cũ est de succedendo si fit cũ illo ỏ cuius hereditate agitur nõ valet. C. de pac. pactũ quod dotali. ⁊ de pac. conuen. l. hereditas. ⁊ de inuti. stipu. l. ex eo. ff. de ℟. obli. stipulatio hoc mõ. fallit inter mulieres ĩ casu. l. licet. C. eti. qỏ dic vt ibi si sit inter alios ⁊ de hereditate hominis incerti valet. ff. ꝑ socio. l. iij. §. de illo. si ỏ hereditate certi hominis ⁊ fiat eo ꝓsentiente valet si ꝓseuerat vsqꝫ ad mortẽ. vt ĩ pre. l. fi. C. e. ti. si fiat eo ignorãte nõ valet nisi fiat ex necessitate p̃cedẽtis contractus. ⁊ sic loquit'. ff. de act. emp. si quis seruũ. facit. ff. so. ma. si cõstante. §. si vir. non ob. ff. de heredi. vel ac. ven. l. ij. §. illud. quia licet hereditas viuẽtis nõ possit ꝓncipaliter venire ĩ cõtractu. potest tamẽ accessorie venire vt ibi. facit. C. per quas ꝓso. no. acqui. l. ij. Z. Si autem frater postulet a sorore que nupsit securitatẽ de bonis mortue matr' ita dicet'. Forma. Ego. b. soluo ⁊ quieto tibi. p. fratri meo consentiente patre meo omnia bona quondã. b. matris mee cedens ⁊ cõcedens tibi partẽ que me cõtingere posset cũ actionibus vtilibus ⁊ directis realibus ⁊ ꝓsonalibus ⁊ omni iure mihi cõpetenti te in rem tuam constituens ꝓcuratorem ad habendũ. tenendũ. possidendu ⁊ quicquid tibi placuerit faciendũ confitẽs de predictis bonis tantam quantitatẽ in dotem a nobis habere data. d. viro meo. vnde renũcio exceptioni nõ date pecunie ⁊ actõi seu exceptõi que cõpeteret circũuẽtis re ipa vltra dimidiã vl' minus dimidia que oĩa scripta ꝛc. C. de transac. fratris. ⁊. l. cũ mota. ⁊. l. si maiores. et. l. q̃uis. C Gnãle ℟o instrumentũ finis trãsactõis ⁊ refutatõis sic cõcipit'. H. ꝑm Rolan. vbi. s. c. ix. Z. Forma. L. fecit ꝑ se suosꝙ heredes. P. ꝑ se suisꝙ heredib⁹ stipulanti finẽ. refutationẽ. transactõem ⁊ pactũ de nõ petenda specialiter de. C. lib. ture. quas ipe. p. dicto. t. dare ⁊ soluere tenebat'. vt patet in instrumẽto manu talis notar. cõfecto. ⁊ generaliter ⁊ de oĩ iure ⁊ actõe ac ỏ omnibus ⁊ singulis ad que ipe. p. dicto. t. hactenus tenebatur seu teneri poterat nomine ac actõe cuiuscunꝙ quãtitatis pecunie aut debiti siue rei vel ꝓmissionis vl' obligationis sibi ab ipo. p. hactenus facte debite vl' ꝓmisse. aut etiam cuiuscunꝙ instrumẽti vel etiam scripture sine alia quacunꝙ rõne vel cã. ⁊ hoc ideo. quia confessus ⁊ contentus fuit se ab ipo. p. habuisse ⁊ recepisse dictas C. lib. tur̃. ⁊ sibi integre solutũ ⁊ satisfactum esse de omni debito ⁊ re omnibusqꝫ ⁊ singulis ad que idẽ. p. hactenus ex quacũꝙ scriptura vel instrumẽto siue rõne vel cã tenebat' eidẽ exceptõi sibi nõ date nõ solute ⁊ nõ habite ꝑdicte quãtitatis. C. lib. tur̃. ⁊ sibi nõ soluti et dati totius eius ad quod ipe. p. sibi hactenus tenebat' vt dicti ẽ omino renũcians. volens insuꝑ ⁊ mandãs ꝓdicti instrumẽtũ manu dicti talis notarij scriptũ. ac illud instrumentũ ⁊ scripturã in quib⁹ apparet ipm. p. fuisse hactenus dicto. t. occasionealiqua obligatũ. extunc vana et cassa esse ⁊ inefficacia ac etiã cãcellata necnõ absoluẽs et liberãs eum eiusꝙ heredes et bona ꝙ acceptilationẽ et aquilianã stipulatõem legitime interiectã. et ꝓmittẽs ꝙ se suosꝙ heredes dicto. p. suisꝙ heredibus stipulanti litẽ vel controuersiam ꝛc. vt. s. in ꝓma forma vsqꝫ insuꝑqꝫ ꝛc. ff. de pac. l. j. extra. e. c. j. et institu. q̃mo. tol. ob. vl' sic. Forma. Ego. T. transactionis cã finio quieto atqꝫ ꝙ pactum remitto tibi. P. quicq̃d aduersus te dicere possum occasione snie inter te ⁊ me late ꝙ talẽ iudicẽ. quia trãsactiõis nomine mihi tale quid feciſti vel dediſti. vñ renuncio illi auxilio quod cõpetit re ipa deceptis et omni legũ adiutorio que oĩa ꝛc. C. de trãsac. ꝙ totum. et si. no. ꝙ si snia firma eẽt adeo ꝙ nulla eẽt dubitatio trãsactio nõ teneret. ff. de trãsact. l. j. et. l. possunt. ff. de cõdi. indebi. elegãter. §. j. H. Et. C. de transac. cum ea q̃ et sup hoc fundat'. lxv. dist. q. pil. qñ appellatum erat a snia. sed cõstabat appellationẽ nõ tenuisse. quia princeps eã ꝓhibuerat tñ fuit transactũ. postea ꝑnceps appellationẽ ratificauit an valeat trãsactõ et tenet ꝙ nõ si princeps ignorauit transactum. al's secus. all'. C. qui admit. ad bo. poss. l. bonoꝝ. ff. de offi. ꝑto. barbarius. Z. Si autẽ sup testamento vl' codicillo sit

facta transac.expẽsse debet fieri mẽtio q verba testamẽ tiv' codicilli sint visa 7 cognita.ff.quẽadmo.testa.ape. l.ij.ff.ꝺ transac.de bis.ex pacto añt trãsactõis non oriẽ actio.C.de pac.cuꝫ ꝓponas.C.de transac.siue.Sꝫ exq̃ stipulatio intercessit si ꝓtra fiet pena petet' hocmodo.

Libellus Coram ꝛc.conqueror de.p.a'quo peto.x.noie pene quia venit cõtra talẽ transac.quam sub dicta pena seruare ꝓmisit.7 ad hoc ꝓpono certi condic.C.de transac.promissuꝫ.remis sio autẽ que fit in bonis paternis sic scribetur. Forma. Ego.A.ꝑ pactũ remitto tibi.p.fratri meo illud ius qꝺ mihi competit vel existente conditõne'competere pos set in parte bonoꝝ que tibi obuenerũt de bonis patris mei ex testamẽto eiusdem remittẽs incertũ cõditõnale fideicommissi in quo te pater noster grauauit vt illud fideicõmissum nullas vires habeat in futurũ q̃ oĩa 7 su prascripta ꝛc.et si cõtra fieret ꝙagat' ad penam vt ꝓdixi tale pactũ bene valet.vt.C.de pac.l.j.ß si esset simplex repudiatio non valeret.ff.de leg.iij.si ita sit rescriptuꝫ. §.j.C Postremo nota q nouissima pacta sunt seruan da.C.de pac.pacta.7 ar.extra de cele.missa.cuꝫ martbe §.ceterum.fallit tñ hoc q si pact' sum cũ aliquo ne me recipiat in fideiussorẽ si postea me recipit non obligor ei nisi dicatur expresse q tenear non obstãte tali prio ri pacto vt no.j.de fideicõ.§.j.ℵ.qd si fideiussor.C Sꝫ ecce obligasti mihi oĩa bona tua ꝓ.x.que tibi mutuaui deide obligasti ea.t.ꝓ alio debito postea feci tibi pactũ de non petẽdo deinde factum ẽ pactũ de petẽdo quero quis ẽ potior in pignore an ego q̃ fui prior vel.t.q̃ fuit scꝺs creditor 7 videt' q.t.H.Pro quo facit decreta. ꝙuis.de rescrip.li.vj.que q̃ ad terminos directi' face ret quãdo post pactum de non petẽdo añ pactum con trariũ fuisset facta obligatio secũꝺo creditor 7 vide qꝺ ibi dicam sup glo.idẽ.Z. Quia ius quod habebã ĩ pi gnore remisi tibi ꝓ pactum exquo quesitum ẽ ticio be neficium quod ei auferendum nõ ẽ nisi consentiat.ff.de pac.l.fi.ff.loca.7 conduc.si cũ hermes.xxviij.di.de his. ar.contra.ff.qui po.in pig.hab.si prior.et.l.creditor.in prin.H. In illis.l.tẽpe quo primo creditor nouauit ñ erat extinctũ ius suũ ß hic ꝓ primũ pactũ extinctum erat ius crediti tpe secũꝺi pacti cõtrarij ibi ergo vt dicũt.ll. ille creditor succedit ĩ locũ suũ nouãdo 7 tñ lz in prio ribus pignoribꝫ ꝓferat' secũꝺo q̃ tamẽ nouatõnem ꝓces serat non tñ in supadditis tpe nouationis.Z. CSed pone debes mihi.x.cum vsuris facio tibi pactum de nõ petẽdo deinde post biennĩ facis mihi pactũ q possim petere queritur an ꝓ vsuris dicti biennij agere potero H.Hec qõ non ꝓcedit ꝑm nos.Z.Et videtur q sic quia ꝓ vltimũ pactũ videor ad oĩa restitutus.ij.q.iij.§. notandum in fi.ff.de re.diui.intãtũ.in prin.C.de epi.et cleri.l.seruũ.7 aut'.si seruus qꝺ ẽ.liij.di.arg.contra q̃a vsure non currũt nisi ex mora.cum ergo hic non fuerit in mora non currũt sibi vsure.7 facit.ff.de iure ꝺo.stipu latio.ff.de libe.le.non solum.§.j.Bal.de hoc.an pactũ de petẽdo includat accessiones mediĩ tpis.C.e.l.petẽs. in.j.lect.j.de solu.ℵ.qꝺ debet.Z.CSed quid feci pa ctum debitori meo de non petendo.x.post.xxx.ℵo an nos ipe facit mihi pactũ de petẽdo 7 videt' q ñ valet se cundũ pactũ cũ eĩ primũ pactũ extinctũ fuit resuscita ri non põt.ff.de solu.q̃ res.§.aream.de conse.di.iiij.q̃ ris.oĩs eĩm actio tollit' spatio.xxx.an.C.de ꝓscript.xxx. vel.xl.an.cum notissimi.§.illud.7.l.sicut.arg.contra.q scꝺm pactum debeat aliquid opari 7 qꝺ petere possim ar.ff.de le.j.si quando.ff.ad muni.l.j.in si.ff.siquis cau. l.pe.xix.di.si romanoꝝ.7 pre.l.pactum. Item nõ vide tur posse agere qui excepit'.repellit'.ff.si cer.pe.lecta.in fi.ff.de verbo.obli.si pupillus.ff.de iudi.l.ij.§.in oĩbus. nec ob.ꝓscrip.xxx.annoꝝ cum ꝓscriptio ei demum cur rit cum agi potest.C.de anna.excep.l.j.in fi.7 ꝓ hac so lutione facit.ff.de dona.cã mortis.l.q debitori.Bal.de hoc an post.xxx.annos valeat pactum de petendo.vid Cy.in.l.contra maiores.§.vltimo.C.de inoffi.testam. Bart.ĩ.l.potest.ꝺ leg.j.Z. Quid si filiusfa. fac pactũ de non petendo debitori patris cui patri defuncto filiꝰ ipse succedit nunquid ipi filio volenti debitum petere obstabit exceptio dicti pacti 7 videtur q non.ar.ff.de pactis.l.post venditõnem.H.non facit ad casum.Z. Preterea ipe non petit tãq̃ filius ß tanq̃ heres ex ꝓ sona defuncti cum quo eadeꝫ ꝓsona censet'.in auc'.ius iuran.qꝺ a mo.pres.in prin.extra qui fi.sint legi.per ve nerabilem.§.verum.xxiij.q.iiij.si eccl'ia.in fi.ar.contra ff.de cõdi.inde.si non sortes.§.filius.cũ suis cõcor.H. Filius ꝓtra macedꝺ.mutuatus si soluit postea heres pa tris non repetit.ad hanc questionẽ attinet remissio.iij. quã dedi super rubrica in qua etiam allegat' eadeꝫ lex. Z. Itẽ nemo põt contra factũ suũ venire.ff.ꝺ adopt. post mortẽ.extra de cleri.prin.diuersis.ipe eĩm remisit 7 partus pars matris est de pe.di.ij.charitas.est al's in.c. in charitate.Bal.de hoc an filius q̃ fecit liberatõeꝫ de bitori patris patre viuẽte teneat' ß hĩe ratuꝫ eo patre mortuo.C.de pact.l.fi.in.j.glo.no.bar.ff.ꝺ vsuca.l.cũ vir.7 de solu.l.filius.Z.

Hanc videndum re stat qualiter in hoc titu. sit libellus concipi. et quidem sic potes cõcipe. **Libell'** Coram ꝛc.cõ •queror de.p. quia cum inter me 7 eum olim sup quadam vinea foret orta questio tandem questio ipa fuit ꝑ transac.sopita. nunc autem questionem eandem nitit' refricare quare peto ꝑ vos sibi sup hoc ꝓpetuũ silentiũ imponi.extra eo.c.j.7.ij.

De aduocatis. Rubrica.

H. Supra in prima parte habuimus Rubricam de aduocato et tituli materiam satis plene et eius tracta tores scripsi super Rubri.Sunt añt questiones ad ꝓ positum sup regula cõtractus 7 sup regula in argumẽ tum li.vj.Z.

Hic concipitur libel. **Libellus** Coram ꝛc.ꝓpono cõ •tra.p.qui cum sit ĩ ec clesia Narboñ.vel ab ea beneficiatus cõ tra eam in tali causa quam dicta ecclesia aduersus Ti tium habeat aduocare ꝓsumpsit quare peto eũ tanq̃ ingratũ bñficio huiusmodi sentẽtialiter priuari.ex.eo. c.vlti.j.q.vij.c.j.xlij.di.si impator.extra de donat.c.vl. sup salario ℵo sic cõcipit' libellus.vt.j.de magistris.ℵ. ceteꝝ 7 se.in prin.

De ꝓcuratoribus Rubrica.

H. Recte quod dixi sup Rubrica ꝺ ꝓcur. Pile'.vij. q.7 Roff.xvj.tractant de ꝓcura.qui per nuncium phi bitum misit domino pecuniam que perdita est an tene atur actione mandati 7 tenet q sic nisi liquido constet illam fuisse perituram etiam si alius detulisset.alleg.ff. ad.l.ro.de iac.l.si vehenda.Roff.alleg.ff.de edil.edict. ediles.§.pedius.Questionem Pile.xxx.de reuerso ꝺ ꝓgrinatiõe q̃ ñ reuocauit nec reuocauit al's ñ nouauit ꝓcura.7 vbi de illa tractat accur.vide ĩ no.eo.ti.si quẽ li.vj.Aliã ipsius questionẽ de falso procurato.qui fu it heres dñi.vide.s.de sen.platio.§.fi.7 sup ℵ.qd si ꝓ cura.Nõnem etiã ipius Roff.de ꝓcur.venditoris cũ fugit cũ pignore emptoris ipe soluẽdo.vj.distinctiões ponit sibi placet vltima q̃ fuit bur.vt nõ teneat' vendi tor si ille fuit mediator si añt ipi vẽdẽtis ꝓcur.tũc te neat' ꝑ.l.apꝺ labeonem in fi.ff.de prescrip.ℵ.ibi etiam

remittit ad suam cõem. xxviij. que de mediatore loqt Questionem dñi mei in legibus de procurato. reuocato z certificato qui postea cõtrahit an obliget dñm vide de rescriptis ex parte. q. sup glo. sic. j. Questionez ō sñia lata pñtibus dño z procuratoris mentione. vide. s. de senten. prolatio. §. qualit. super ℣. porro. Z.

In hoc titulo sic libell⁹ cõcipitur.

Libellus. Coram ꝛc. ppono cõtra. p. cũ ipe vt assezit mihi questionem nouisset quidam. T. vt dicit se mee obtulit defensioni absq; aliq̃ mãdato vl cũ mandato qđ tñ eo sciente antea extiterat reuocatũ sicq; cũ illo fuit vt dicit contra me diffinitiua sñia pmulgata quare peto dictã sñiam cassari immo nullã z irritam sñialiter pnũciari extra de pcur. i nostra. z. c. auditis. z. c. mãdato extra de rescrip. ex pte decani. ¶ Si aũt pcura. in officio sibi ꝓmisso negligẽter se habuit ppt qđ dãnificatus est dominus contra eũ sic conci. libell.

Libellus. Coram ꝛc. cõqueror de. p. q̃ cũ i tali cã pcur. meũ ꝓstituissem ad agendum defendendũ appellandũ appellatõem psequẽduz ꝛc. ipe mandatũ illud volẽs suscepit z eo vti cepit. vez idem. p. in hoc dolose negligenter perperam se habuit quia nec egit nec defendit nec appellauit nec appellatõnem psequi curauit nec officiũ susceptum circa p̃missa exercuit vt debebat exquo damnificat⁹ sum et mea interest in. c. marchis quare peto euz in illis mihi p vos ꝓdẽnari peto etiã expẽsas ꝛc. C. de pcu. si pcuratorez. z. l. inuitus. ex eo. nõ iniuste. potest etiã sic ꝓcipi libell⁹.

Libellus. Coram ꝛc. conqueror de. p. q̃ mandato meo tale meũ negociuz gessit exquo ad eũ. x. peruenerũt que mihi restitui peto. ff. mãda. ex mandato. z. l. si mandauero tibi aut ticio vel sic.

Libellus. Coram ꝛc. cõqueror ō. p. q̃ cũ pcurator meus eẽt in tali cã eius culpa sum dãnatus seu dãnificatus in. x. quare peto eũ mihi i dicta quãtitate ꝓdẽnari ꝓposita actõe mãdati. ff. mã. si pcur. §. pe. z. C. e. a pcu. ille ãt q̃ fuit pcu. sic libel. ꝓci.

Libellus. Coram ꝛc. cõqueror de. p. cui⁹ mãdato suus extiti pcur. in tali cã vel negocio in quo de ppio expẽdi. x. quare peto illa mihi restitui ad qđ ppo. contrariã actio. mãdati. H. Inducere debuit decre. cũ p cã eo. ti. Z. Quib aũt ℣bis vtetur pcur. in ꝓcipiẽdo libellũ cõtra aliquẽ vel aliq̃s contra eũ dixi. s. de libel. ꝓcep. §. iã nunc videndũ. ℣. cõtra pcura. z sequẽ. ¶ Item sup stipulatõibus rem ratã haberi z iudicatum solui format libellus de pigno. §. seq̃tur. ℣. ß z si quis z se. ¶ Qualiter formãtur instrumta pcurationũ. vid. s. de pcur. §. vt ãt. Item sup acti. mãdati. j. de iudi. §. specialia. H. Ubi ponit libellos z positiones Roff. Z.

¶ De bis que vi metusue cã fiunt.

H. Huius Rubrice pabulum habuit auctor a Rof. Rica interpretorias de vti. rei xen. que datur metum passo z rubri. de act. qđ metus cã. Jo. de bla. posuit hãc rubricam de act. qđ me. cã. quam pulchre prosequitur distinguendo quatuor capitula ipius actõnis sup quo libet formando z exponẽdo libellum. addit demũ quintum capitulum sine libello. z ẽ primũ caplm hui⁹ actionis ꝑm eum q̃ competit contra quẽcũq; ad quẽ res puenit z quia facultatem habet restituende rei cum hec actio sit in rem scripta. Scõm competit cõtra metum inferentem z tunc designatur certa psona que metum intulit nec distinguitur habeat vel nõ habeat facultatem restituẽde rei. Terciũ cõpetit cõtra illũ q̃ ñ intulit metũ nec b3 facultatẽ restituẽde rei. lucrũ tamen sentit ex revt qz res quã cõpulsus fuit dare puenit ad. R. ex cã lucratiua quã vendidit z pciũ habuit z res postea perijt. nam in sbsidiũ re empta agã contra. R. p hanc actõnem qđ me. cã vt mihi det lucrũ qđ ex re mea sensit hoc pz. ff. eo. ti. si ipsa res. formabit aut ẽ ipe libellus pone de equo fuit pdicta narratio quomõ p metuz qui ꝛc. dedit. B. equũ quomodo equus ex cã lucratiua puenit ad talem qñ ille equũ ticio vẽdiderat p. L. que recepit in pecunia numerata quomodo equ⁹ mox mortuus ẽ quare petit illũ condẽnari ad dãda sibi illata. L. q̃ si dictam pecuniã infra quatuor menses non soluat petit illũ in quadruplũ cõdemnari cui⁹ triplũ sit penale Et no. q̃ de q̃drimestri tpe post sñiam sic dicit qz re⁹ debitor erat pecunie. in ill autem libellis quib ẽ scripta actio in rẽ dicit actor q̃ si infra trienniũ p vos assignãdum nõ restituerit peto illũ in quadruplũ ꝛc. vt supra. Quartũ cõpetit ad rescindẽdũ cõtractũ vt. s. res retrotrahat. z iste erit talis. dico q̃. B. p metũ q̃ ꝛc. me compulit vt sibi venderem z traderẽ talẽ equũ p. x. que mihi numerauit quare cõparatus sum illi soluere z restituere illa. x. ago cõtra eum vt illum equũ mihi reddat vobisq; oñe iudex supplico vt eũ ad ß p diffinitiuã sentẽtiam ꝓdemnetis q̃ si dictũ equũ ꝛc. probatur hoc. C. eo. ti. si vi vel metu. quod additũ fuit de traditõe etiam metu facta dictum est ꝓpter. l. cum. t. eo. ti. Dicit posse addi quintũ. s. si quis me p metum compulit vt sibi p̃mitterẽ vel vt eum liberarem possum cõtra eũ agere vt me liberet vel vt se reponat in pristinã obligatõnem et veniet q̃druplãdũ quicq̃d venit simplanduz. ff. qđ me. cã cũ me. §. ß q̃ ptor. z. l. si cum exceptiõe. §. ß z siquis p vim. z. §. fi. q̃ libelli congruãt de infrascriptis. j. dicã duas questiones Pilei. s. lxxxij. et. lxxxiij. quibus querit de creditore qui cum non haberet copiam magistrat⁹ abstulit boues debitori an actionem perdat z si perdit an in totum vel in partem. vide an autem vim fecisse dicatur is qui diu abfuit z rediens fundum quẽ prius possidebat ingredit expulso occupatore. dixi. s. de peti. et poss. §. j. Z.

Ic potes concipere libel. H. respectu persone rei primi tres libelli ꝓueniunt secundo. c. quo sup. Z.

Libellus. Coram ꝛc. cõqueror de. P. qui me vi ecclesia mea vel possessione spoliauit vel metu qui ca dere poterat in constantem virum me recusare coegit vl eã abstulit vel vendere vel donare vel tradere vel pmutare coegit. vnde q̃ que vi metusue causa fiunt debent in irritum reuocari peto dictam rem cum fructib⁹ perceptis z qui percipi poterunt mihi integraliter restitui z eum ad id per vestram sentẽtiam condẽnari extra. e. c. ij. z. c. ad audientiam. z. c. grauis de resti. spolia. ff. eod metum. §. volenti. z. l. hec actio. §. ex hoc edicto. et. l. si cum exceptione. §. si quis non restitu. z instituz. de acti. §. se. iunge ꝑm legistas. H. Hoc plenius Roff. in rubrica alle. ij. Z. Peto q̃ mihi de dolo repromittat ne res illa facta sit deterior z si restituere contradicat ipm in quadruplum condẽnari z ad hoc propono acti. qđ me. cau. que pretoria est hec probantur vt in pre. ꝓcor. sicut etiam dicitur in acti. ad exhibenduz peto mihi rẽ exhiberi z exhibitam vendicari. vt. j. de iudi. §. vltimo. z hoc dixit. p. cã litium dirimendaruz. ff. si cer. pe. q̃dã. extra de resti. spoli. frequens. li. vj. Jo. dixit q̃ sit vtraq; sententia diffinitiua. H. Quasi prima opinio habet alteram interlocutoriam z dicit Roff. q̃ opinionẽ hãc Jo. tenet Azo. z verz ẽ vt pz in summa. eo. ti. circa medium ℣. illud inter hec queritur. vbi q̃rit an prima sñia sit diffinitiua an interlocutoria an admonitio sic in auc. de heredi. z fal. §. siq̃s aũt nõ implẽs. colla. prima. ipse autem Roff. cũ Azo. tenet primã diffinitiuã. Di-

cit aūt scdam esse executiuam prime quo ad penam. vt scz illud simpluz eo computato quadruplet nec putat libellū dandū sed iudex ex officio cōdemnat nō patētē ad illud quadruplum etiā in illo libello porrecto sicut in iuramento in litem quod prestatur loco pene in cōtumaciam nō restituentis quod tamen nec fuit ī primo libel. petitum. nec dat sup hoc nouus libellus. ff. de rei ven. qui restituere. 7 de pigno. si fundus. §. in vendicationē ꝑm eum qui satis in hoc instat. et vide ibi. Z. Et ꝑm eum duo libelli concipiuntur sub hac forma.

Libell⁹ Coram ꝛc. conqroꝛ de. p. qui talem rez mihi per metum abstulit vnde rem illam peto mihi restitui 7 ad hoc propo. act. quod met. cā facta scilicet condemnatōe ꝙ restituat. Si ꝙo postea restituere contradicat formabit sic secūdus libellus

Libellus. Coram ꝛc. conqueroꝛ de. p. q talez rem mihi ꝑ metum abstulit 7 ad eā tūc restituēdam ꝑdēnatus restituere ꝓtradicit vñ peto ipm in q̄druplū ꝓdemnari. 7 ad hoc p̄dictā ꝓpono act. qō me. cā. ¶ Sz p̄dictz libellis sic opponit. H. ꝑm rof. Rubrica. ij. ad fi. Z. Hec actio in psona ē. vt. ff. e. metum. §. volēti. qūo ergo psequtur rem. Rñdeo imitatur naturā realium sicut 7 actio ad exhibēdū 7 caluisiana 7 pauliana que lz psonales sint tamē psequūtur possessores et naturā realiū imitant 7 hec vera sunt si vis rem aduocare que per metum tradita fuit. Si ꝙo velis oblatōnem per metum factā reuocare sic conci. libel. H. respiciens. v. c. de quo supra quo ad vnū membrū. Z.

Libellus. Coram ꝛc. conqueroꝛ de. p. qui per metum me cōpulit vt sibi venderez vel pmitterē. H. Ista pmitterē plus ꝙuenit ꝙclusiōi et sic posuit roff. 7 odoff. q etiā plꝰ posuit. s. vel ꝙ eū a tali obligatiōe liberarē et ibi libere subdit vel vt se in pristinam obligatōem reponat et dixi sup Rica. Z. Rez talē vñ peto ꝙ me a tali obligatōe liberet. et ad hoc ꝓpo. act. qō me. cā. hz cūm hec actio locū siue pfectū siue impfectū sit negociū et etiā in obligatōibꝫ rescindēdis ff. e. metū. §. ß ꝙ ꝓtor. et. §. ex ß edicto. ¶ Porro. H. hic assumit ꝛba Roff. de rubrica priꝰ alleg. et hoc vsqꝫ ad fi. Z. Metu coacto rem aliquā vēdere vel tradere ꝓtor succurrit et vtilem rei ven. ꝓtoriam ad rem repetendā sibi contulit licet iure ciuili dominiū sit trāslatu z libel. g̃ sic ꝙcipi. H. respiciēs pmū capm de q. s. Z.

Libell⁹ Coram ꝛc. cōqueroꝛ de. p. qui talē rez in tali loco positaz cuius confines 7 c̄ iniuste detinet vel rem mobilem talem cuius signa sunt talia quam tradidi. t. propter metū mortis vel quā per metum a me extorsit ex cā emptionis vel alia vel rē quā p. p metum vendidi et tradidi vnde rem illā peto mihi restitui peto etiaz ꝙ mihi dolo reprom ittat ne forte res deterioꝛ facta sit ꝓposita vtili rei ven. H. Dixit Rof. vbi. s. in fi. ꝙ cum agit contra vim inferentē secure ꝓponit hāc actō. qz qō dominꝫ sibi referri non potest p illū ß si agit contra possessorē qui vim nō intulit forte habebit ꝓbare quicquid probatur in rei ven. et priꝰ metum propter quod dicebat ponderandum quod seq̄t. Z. Et ad hoc ipm sententialiter condemnari. hec forma ꝓbatur insti. d act. §. volēti. et. §. hoc edicto. ¶ Si autem agit contra alium qui metum non intulit. H. certe et de tali loquitur proximus libellus. Z. dicit sic.

Libell⁹ Coram ꝛc. vt supra in pri. libel. vsqꝫ talia postea inuge a me metu extortaz. vñ peto eam mihi restitui et hoc si erat dominus vel quasi metu tradens si ꝙo solam ptātem habebat dicit sic.

Libellus Coram ꝛc. vt. s. in proxi. libello. vñ peto possessionem illius rei restitui. vel dic si placet esse petendum non ꝑ hanc actōez. H. Scilicet per vtilem rei vendicatōnē que datur metuz passo. Z. Que tm respectu dominꝫ solet competere. sed per hanc actōnem quod metus causa de qua videt loq. ff. qō me. cā mlier. §. q possessiōez. actoꝛ g̃ sic pōet.

Positio actoris. Pone ꝙ mihi intulisti metū 7 talez qui cadit in constantissimū hominē. ff. quod me. cā. metū āt extra de spon. veniēs. ij. 7. c. cōsultatōni in fi. 7. c. cū locū qz habebas cultellū ad gulā meā. vel qz me posuisti in carcere. vt. ff. qō me. cau. q in carcere. vel qz me legatū tenebas vel me theritonice verberabas 7 male me cruciabaris. C. de transac. inꝛ positas. Jtē ꝙ in ipo metu 7 propter eū rem illam tradidi. Jtē ꝙ res illa ad te pueīt vel ad alium p te. Jtē ꝙ tu in ciuitate bonoñ. es potentioꝛ me. Jtē ꝙ ibi intulisti mihi metū. has positiōes facē si agit cōtra illum qui metū intulit. Si ꝙo cōtra euz q̄ rem meticulosi possidet easdem faciet sed in tercia ꝑsona sic. ¶ Pone ꝙ metus fuit mihi illatus ꝛc. nec habz designare psonam quia metus habet in se ignoratiaz ff. quod me. causa si cum excepti. Reus autez sic ponet

Positio rei. Pono ꝙ ad istā horā sp fui amicus tuꝰ 7 feci q̄ tibi placuerunt. Jtē ꝙ eo tpe quo dicis tibi fuisse metū illatū ego fui abns vel etiā tu. C. de contrahē. 7 cōmit. stipu. l. optimam. extra de testib. ex tenoꝛe. Jtē ꝙ non minatus fui male facere tibi nec aliū metū intuli. ff. si pluscz̄. p. l. fal. hoc autē satis in prin. ff. de re. iur. vani. Jtem ꝙ licet tibi mortis metum intulerim sponte tamen tradidisti qō met. cā. l. ij. extra de sponsa. de illis. ij. extra qui cleri. vel vouētes insinuante de baptismo maiores. §. sz opponitur. Jtē ꝙ tu es potētioꝛ me in ꝑsona in amicis in edificijs 7 parētibus. ff. qō me. cā. non ē verisimile. Jtē ꝙ tu tibi hunc metum intulisti. ff. quod me. cā si mulier. Jtē ꝙ rem illā mihi non tradidisti. Jtē ꝙ q̄ñ dixisti tibi metum fuisse illatuz eras in curia pape vel parisius. ff. qō me. cau. l. non est verisimile. H. Hec. l. ostēdit qō non vult ista pditio notare abūtiā a loco de quo p̄dixerat: sz illud. Jtē ꝙ q̄ñ ꝛc. videat id sonare ß non fuit. roff. illud. ℞. Solū ergo intēdit ex qualitate loci p̄sūptiue metum excludere. Z.

¶ De in integrū restōne Rica.

H. Primo ꝓtem nigri recepit auctoꝛ a Roff. vbi tractat de ꝓtoriꝫ rubri. ij. s. de actōne in rē rescisoria et eiꝰ fuit totū ꝓter ℞. hoc etiā scias. Scdam partē vbi tractat de offi. iudi. 7 ē rubri. iij. de offi. iudi. quo restitutio dat minoꝛi. Est etiā sciēdum ꝙ materiā prime ptis scz rescisoriē. Jo. de bla. plene ē ctat ℞. d rescisoria. dy. tractat insti. de act. §. rursus. 7 Ly. plene q. xiij. qōnes in. l. fi. C. ex qui. cau. ma. Scdo videt auctoꝛ reprehendēdus q̄. s. pte. ij. eo. ti. §. fi. ℞. q̄d de rescisoria. pmiserat hic tractare an rescisoria ppetuet p ꝓtestatōnem obiectio eēt vera si litera ibi diceret de hoc sed vera litera ibi ē de hac. Est aūt sciendū ꝓut dixit roff. vbi. s. vltra medium ℞. itē querit quāto tpe Jo. 7 Azo. tenuerūt rescisoriam durare quadriennio 7 non vltra dato ꝙ vlterioris tpis fuerit lesio. Si ꝙo fuerit minus quadriēnio illo solo minoꝛi tpe restituit. ß in hoc mēbro nō insto. sz distinguēdū ē tps. j. qō tps 7 ad qō restōnes dant qō vt in cle. eo. ti. ab eccl'ia. dicūt aūt ꝙ litis ꝓtes. sup rescisoria ppetuat illā sicut alias tpales. ff. de fideiusso. tu. l. vlti. C. de pscrip. xxx. an. l. fi. ad. l. vlti. C. de tem. in inte. resti. dicūt veram cē illam cām debere infra q̄driennū incipi 7 finiri p quā querit an in inte. resti. sit danda vl nō si concedatur postea rescisoria finit. j. id temp⁹ qō restat de quadriēnio 7 si lis cōtestet sup illa veteri actione perpetuatur vt predixi quia restitutio operat qō prodesse vel obesse non debet quod euenit. ff. ex q. cau. ma. l. j. in prin. 7 facit quod dicam. j sup ℞. illud autem in fi. scias ꝙ Mar. de pba. qui super. l. ij. C. ex hui. cau. ma. posuit de rescisoria vnū tractatum per modū summe in fine illius dicit illos non male dicere q̄ post resti-

tutionẽ ꝓstitam ꝛ nõ ꝓius voluerũt rescisoriã tm̃ com petere .j. annũ nisi fuerit interrupta ne reus stet .xxx. an nis in suspẽso ita ꝙ rem alienare nõ poterit nec de eui ctione conqueri ꝛ satis hoc videt exp̃ssum .ff. de act. et obli. in honorarijs. §. pe. ꝛ bñ dixi nõ ꝓius qz ei tps nõ debet currere nisi exquo potuit intẽtari .ff. de edil. edic. cũ ser. ff. de calũ. l. annũ. C. de an. excep. li. j. in fi. nec pu tat ãnũ illũ in q̃driẽniũ extẽdi. nec. l. vlti. C. de temp. in inte. resti. de hoc tpe loquit ꝛ hoc est certũ lz Azo. alit loquat in summa huius ti. in fi. ꝛ ad id qõ dictum fuit rescisoriã finiri post restõnem infra tps qõ restat de q̃ driennio dicebat Mar. ꝙ si vltima die quadriẽnij dett restõ. absurdum ꝯ illud videt eq̃tatem hñt hec verba Mar. de pba. Z.

Wper in integrũ re/ stitutõne hoc ordine disputabimus. pri mo eĩ sup restitutionib⁹ maior libellos formabimus. secũdo de minorib⁹ ꝛ eccl̃ia tractaturi. ¶ Sciendũ est igit ꝙ q̃dam actio ẽ ꝓtoria q̃ dicit rescisoria que tũc demũ ꝓpetit cũ res abñtl rei/ publice cã vel studior vel necessitate vel captiuitate vl filij ab aliquo possidẽte vsucapit q̃ ꝓ hãc actõez pote rit recupari ac si vsucapta non eẽt. insti. de act. §. rur sus. secus si volũtaria. ff. ex qui. cau. ma. in inte. resti. l. j. ꝛ. l. nec non. in prin. ꝙ eam etiã pñti succurrit cum e⁹ res ꝙ abñtem vsucapta est vt in eo. l. j. ꝛ in eo. ti. l. itẽ ait ꝓ/ tor. Et scias ꝙ cũ petit rescisoria. i. vt iudex ad restitu tionẽ sub hac petitõne libel. non dat fm q̃sdam. nam ĩ his q̃ ex offõ expediunt non dat libellus vt. s. de libel. ꝓcep. §. nũc dicẽdũ. ℣. viij. ß tũc solũ cũ aliquẽ dico mi bi iure actõnis obnoxiũ. ac cũ petit restõ vel rescisoria iudi. offi. nulla ꝓdita ẽ actio. vt. ff. de mino. ꝙ si minor §. fi. alij cõtra etiã si imploret officiũ. qz offm̃ lz non sit actio. vt. s̃. de offi. iudi. §. fi. Idem tamẽ operatur quia actio exquo per eũ quis sibi petit contra alium ꝓuide ri vñ debet dari vt reus possit deliberare. vt. iij. q. iij. of feraf. extra de offi. iudi. c. fi. nã ꝛ econuerso video ꝙ si restitutio petit facit inder partes interuenire. C. si vt se ab here. absti. l. inter oñs. ꝛ no. in pre. decre. de offic. iu. ff. de mino. verum. §. ex officio. Tu distingue vt in pre. ℣. viij. vel dic vt supra de offi. iudi. §. incidenter. ℣. sed queritur. ꝛ vide supra de libel. conce. §. iã nunc. ℣. quid si minor. In impetranda ergo restõne qua impetrata postea ꝓpetit rescisoria sic ꝓci. li. H. fm rof. vid. j. col. pen. Z.

Libellus. Coram ꝛc. ꝓpono ego. L. ꝙ cum cã reipublice vel studior vel mercãtie abñs extiterim ex tali abñtia lesus fui vel cõditio mea lesa qz talis rem meã vsucepit vel ꝓ vsuca pionẽ ab actõne ꝑ eum nihilominus ꝓpetẽte liberatus ẽ quare supplicãdo peto me restitui ꝛ medium tps mee abñtie ſbtrahi ꝛ ad hoc vestrũ offm̃ ꝓpo. nulla eĩ actõ ꝓpria tunc dari potest. ff. de mino. ꝙ si minor. §. fi. pre dicta autem locum habẽt cũ lesio contingit in abstẽtia. quia tunc vsucapio completa fuit. ¶ Si ℣o postq̃ re diit infra modicũ tps completa fuerit tũc concip. libel.

Libellus. Coram ꝛc. conqueror de. p. q̃ fũdũ talem ꝛc. ꝑscripsit computato tpe quinquennij quo possedit dum abesset causa reipubli ce. Vñ peto ꝓdictũ tps quinquẽnij ꝓ bñficium restitu tionis subduci de predic. prescriptione ꝛ amoneri vt sic res habeatur quasi nõ esset prescripta vel vsucapta sup hoc vestr officiũ implorãdo. cõcessa autẽ tali restõne ex officio competit rescisoria. s. actio prima que resti tuta ẽ rescisa de medio vsucapiõe. In hac autẽ rescisoria sic fm. P. formaf libel. H. ℣ba roff. ꝓtinuata vbi sup̃. Z.

Libellus. Coram ꝛc. ꝓpono ꝙ talis talẽ rem meã sitã in tali loco cuius confines ꝛc. iniuste possidet ꝛ iniq̃ quam siquidez rem nec vsucepit nec alio mõ acq̃siuit vnd rem ipam peto restitui ꝓ rei ven. rescisoria ꝛ. hoc si dñs fui alioq̃n per actio. publicianã rescisoriã ꝛ hoc obtinet in realib⁹ act. q̃ ꝓpetũt iure dñij vel q̃si. Si ℣o eẽt obnoxia rõne pi gnoris tũc dices sic vñ peto ipaz rẽ m̃ restitui ꝓ act. hy pothecariã. ¶ Si autez esset citatio personal sic dices.

Libellus. Peto. r. a Ticio que sibi mutuaui certi ꝙditõe rescisoria qz dico eum huic actõi non ꝑscripsisse talẽ libellũ admittebat. p. di cens licitũ eẽ mẽtiri qđ nõ ẽ verũ vt dixi. j. d cã pos. ꝛ p. §. nũc dicẽdũ restat. ℣sus pn. vñ libel. ꝛci. ſb hac fora.

Libellus. Cora ꝛc. vt. s̃. vnde m̃ rem ipaz pe to restitui rei ven. rescissoria. et hoc si sum dñs qz dico rem ipam ad me iure dominij perti nere vel peto eã mihi restitui ꝓ publicianã rescissoriam qz dico me a non dño emisse vel dicas sic qz talẽ rem in mea abñtia vsucepit cum ꝓtor rescindat huiusmõi vsu ca. ideo ꝓ rei ven. vel ꝓ public. rescissoriam peto ipsam mihi restitui vtili rei ven. vel public. vel si rem quõdam meam possides vnde quia pretor me restitnit ideo rem ipam peto mihi restitui vtili rei ven. rescissoria vel pu bli. vel si rem meaz possides hanc peto mihi restitui rei vẽ. rescissoria vl publi. rescissoria pinde ac si ñ vsucepis ses. Hi modi formãdi ꝓbãt insti. d act. §. rursus. vl sic

Libellus. Coram ꝛc. conqueror de. p. q̃ talem fundũ meũ possidet quem ei vendi deram ꝛ sup quo sum in inte. restitutus vnde cũ dictus funduz meũ mihi restituere contradicat peto euz mihi restitui cum fructibus ꝓceptis ꝛc. ꝓponẽs rescissoriam scz vtilẽ in rem. ꝙ autẽ in ea fructus veniãt probaf. ff. de mino. ꝙ si minor. §. restitutio. ꝛ. l. patri. §. j. ꝛ. ij. ¶ Sz non videtur isti libelli bñ ꝓpositi nec videtur ꝙ rescis soria possit habere locũ: cũ possessor factus ẽ dñs rei ꝑ vsuca. de iure ciuili ergo primus dñs desinit esse domi nus. vt. xxxiij. q. ij. cum ꝑ basilicam. qz duo insolidum eiusdẽ rei dñi eẽ non pñt. ff. ꝓmo. sivt certo. §. si duo bꝰ ff. de acqui. pos. possideri. §. ex plurimis. extra de ꝓbat. lz. qño ergo põt intẽtare ꝓmitinam actionẽ aut ei inten tat primam aut aliam. Si primã hoc non põt q̃a ſbla ta ẽ vt dixi vnde non põt resuscitari. ff. de solut. qui res §. aream. de ꝓse. di. iij. queris. ℣sus prin. ℣. non autem si aliam in illa non sum obligatus nec ex ꝓtractu vl q̃si nec ex maleficio vel q̃si ꝛ sic non teneor insti. de actio. in prin. Si dicis ꝙ sit datiua ex equitate ꝓtoris vel ꝙ re stituat ex eadem eq̃tate hoc mix ẽ ꝙ minor. s. ius ꝓto rium tollat maius vel etiam equale. s. ius ciuile cuz par in parem non habeat imperiũ. vt. ff. ad trebell. ille a q̃. §. tempestiuũ. extra de elect. innotuit. multo maius mi nor in maiorem. ff. de mino. l. mi. magistratus. xxj. di. in feriorum. extra de maio. ꝛ obedien. infe. Sed respõdeo primitiua actio competit restituta de iure ꝓtorio ꝛ ea dem ẽ cum prima ꝛ eodẽ iure lz ista sit vtilis que primo fuit directa. ar. ij. iij. q. §. notanduz in fi. ꝛ in decre. alex. iij. de rescriptis dilectus. H. quam non habem⁹ ꝛ pu to ꝙ loquat de illa de qua in decre. ꝙnis de elec. lib. vj. quam Guil. intitulabat de rescriptis vt ibi ĩ gl. ij. Z. ꝓ tor. n. põt tollẽ ius ciuile. ff. de insti. ꝛ iur. l. H. cor. l. ius aũt ciuile. Z. Jus ꝓtorij. Vñ p̃dicti libelli recte ꝓpo siti de iure ꝓtorio non aũt de iure ciuili qz lz de iure ciui li res sit amissa tm̃ de iure ꝓtorio fuit ꝛ remãsit in bonis meis. ff. quod me. cau. metuz. §. lz. ff. de cap. ꝛ post. re. in bello. §. siquis seruuz. C. Sz nũquid in eodẽ libel. põt peti restitutio ꝛ rescissoria non videt qz sepata debent esse ista iudicia. ff. de ꝑcur. qui ꝓprio. maxime cum pri muz per offi. scdm iure actõnis intentetur vt. s̃. Jo. di cit ꝙ sic causa dirimendarũ litiũ. ar. ff. fami. herci. here des. §. de pluribus. H. Non ob. l. quemadmodum. ff. de iudi. quia verum ẽ iudicium non eẽ de futuro pñtia liter ꝛ pure sed sic ſb conditõe in iudicio purificãda de hoc vide. s̃. de libel. concep. §. iam nũc videndũ. ℣. sed nunq̃d tal. Et fuit hec vltima qõ Ly. vbi. s̃. ꝛ vid etiã

j. de iureiuran. ℞. vt autem plenius. ℣. ff. pro soc. societatem non posse. §. de pluribus. Itē ꝑm eum actio ad exhibendum ⁊ rei vē. in eodem libello possunt proponi dicendo peto rem exhiberi ⁊ exhibitam vendico rei vē. infra de iudi. §. vlti. Unde ꝑm eum sic libel. conci.

Libellus. Coram ℣. vt. s. in primo libello hꝰ·ti. vsq; suscepit pº iūge. Ido supplicādo per vos in inte. restitui peto vt vsucapio de medio remoueaꝯ ⁊ ad hoc offm vīm imploro ⁊ vsuca rescissa ꝓpono ꝯ. M. q talē rē meā. H. Aliqbus nō placet istud meā volūt q dicaꝯ rem q mea fuerat ⁊ pe complete vsucapiōis. vide Cy. vbi. s. q. xiij. ℣. possidet rei vē. rescisso, vel publiciana ⁊ p illā peto rem illam mihi restitui. H. Hic omittit auctor obiectōez ꝯ pdictū libellū ⁊ responsionem ipius Jo. quē ponit Roffre'. vbi supra in fine curiosus ibi videat. ℣. Uel sic ꝑm eum.

Libellus. Coram vobis ℣. ꝙqueror de tali q·cū minor essez mecū ꝓtraxit vēdendo mihi fundū suū talē℣℣. p maiori pcio q̄z valeret. s. p L. vnde cū lesus sim peto i inte. restitui ⁊ pciū mihi reddi vestrū sup hoc officū implorando ⁊ ꝓpono rescissoriam. s. vtilem in rē si extat alioquin conditōnem incerti ⁊ sine cā insti. de act. §. rursus. hoc autez scias contra sniam arbitri pot restitutio impetrari lz nomē sentētie non mereaꝯ habere q; p hanc restōnē in integrū cōtra sniam arbitri intelligiꝯ q̄s restitutus cōtra obligationem etiā ꝓtractā ex snīa ad penam j. si snie nō pareatur. arg. ff. de ꝓdi. insti. si sb conditōne. §. si q̄s. ff. de acq. here. si pupillus. tñ melius ꝓcipieñ libelli si dicaꝯ peto in integrū restitui contra obligatōem pene cōtractam ex snīa. ff. e. si minor. §. minores ꝑm papam vt no. extra de in inte. restitu. causa. H. Ubi scripsi in glo. siue cuz pena. ℣. Illud aūt sciēdum est q q̄z quis ē abns ex cā ꝓbabili ⁊ necessaria q̄z ex necessaria tm q̄z ex ꝓbabili tm q̄ dic vt. s. de in inte. resti. §. j. ℞. diximº et se. Qualiter autē in vtraq; via debēt positōnes formari vidēdum ē ⁊ primo qualr ponit actor q̄ abns fuit ex cā ꝓbabili ⁊ necessaria ad hoc vt in rescissoria obtineat. ⁊ q̄dē ponet sic. H. ꝑm ros. vbi. s. qui dicit ibi vltra mediū ℞. fiūt aūt positōnes hic descriptas ꝓcedere q̄z impetraꝯ rescissoria p abntem q̄ petit certū tps tolli ꝺ medio ex iusta cā postq̄z aūt restitutio talis data p iudicē ⁊ ꝑmitina actio resuscitata ē positōes iste ñ fiūt ꝑ fiūt positōnes q̄ illi actōni ꝓueniūt q̄cūq; sit illa. ℣.

Positio actoris. Pono q in mea absentia rē meā posse·disti. xvj. q. iij. §. pōt scdo. itez q possedisti anno biennio triennio. insti. de vsuca. Itē q rem ipam vsucepisti postea ꝙputato tpe abntie ab vsucapione. Itez q fui abns cā reipublice hmōi talis ciuitatis. itē q inuitº fui missus. itē q ꝓpter talē abntiam suz dampnificatus i cētum vel in hoc. itē q tali die fuit imuncta mihi ambasiata ⁊ eodem die iui vel sequē. itē q fuit pessimum tempus. itē q fuit pons fractus. item q fuit guerra postq̄z ini ambasiator ⁊ sic cito redire non potui. ff. ex qui. cau. ma. si cui. itē postq̄z redij nequiui habē aduocatuz nec potui cōducere hospitiū nec sarcinulas meas cōponē. vt. ff. eo. ab hosti. §. ꝑ qd̄ ptor. itē q ius in terra nō reddebaꝯ. ff. eo. ꝑ ⁊ si p pretorem econtra ponat reus sic.

Po. rei. Pone q tu dedisti opam ⁊ affectasti q fieres ambasiator ꝓ republica. item q cā tue vtilitatis iuisti. item q fuisti absens vt aliū lederes. Itē q causa vitande litis quam talis tibi inferebat. Item q maturius fuisti absens q̄z debueras. Item q tantum tēpus finitum ē de mēse q potuisti redire et non es reuersus. Itē q tali die iter arripuisti. Item q postq̄z redijsti tantum tēpus cucurrit quāto tēpe fuisti absens. ⁊ sic non dabiꝯ rescissoria. ff. ex qui. cau. ma. ab hostibus. §. sed qd̄ simpliciter. ⁊ probātur predicte positiones. ff. eo dem. Item hi. ⁊ l. qui data. ⁊ l. qui repub. ⁊ l. abesse. ⁊ l. miles comeatu. ⁊ l. in. j. ij. ⁊ iij. ⁊ iiij. sequatur actoris cōfessio denegatur ei rescissoria. in aliis ℞o denegatur ꝓ illo tempe quo maturius iuit vel a quo redire potuit vel debuit. nam illa tempora non restituentur. Hec sunt positōnes generales verum si vellet petere rescissoriam ratione indicij: sic ponet actor.

Po. ac. Pono q non fuit legitime defensus ꝑ hec ē iuris ⁊ negativa. Itē q nullo mō fui defensus. hoc em nō ꝓfessato vel p reū nō ꝓbato restituer ad totā cāz. C. de ꝓcu. qz te abnte. ff. ex q̄. cau. l. si ab hostibus. et. C. eodem. l. j. Reus ℞o ponet sic.

Po. rei. Pono q fuisti legitime defensus hoc em ꝓfessato nō restituer ad appellādū. ff. de in inte. restit. l. fi. Sequitur videre de positōnibus qñ quis dicit se abfuisse causa necessaria tm. puta captiuitatis vel relegationis tunc enim ponet sic actor

Po. ac. Pono q ego captus fui a talibus latroniby vel hostiby. Item q fui relegatus. Itez q i illo tempore rem meaz possedisti ⁊ vsucepisti. Item q illud tps tu computabas in lesionē meā. reº ℞o sic po

Po. rei. Pone q fuisti captus a latrūculis ⁊ non ab hostibus hoc cōfessato non dabiꝯ capto a latrūculis rescissoria. ff. q̄ testa. fa. po. qui a latrunculis. Itē q aufugisti ad hostes. Itē q potuisti relinquere ꝓcur. ⁊ non reliquisti. extra de do. ⁊ ꝓtu. cām q̄. Itē q vbi fuisti relegatus potuisti adire ptorē p tuū ꝓcur. vel p pte ipsuz vbi eras. hoc em confessato non dabiꝯ rescissoria. ff. ex q̄. cau. ma. Itē ei. ⁊ l. ab hostibus. ff. de mino. xxv. reūso. Itē po tuisti redijsse a captiuitate illa vel relegatōe iam ē mēsis nec redijsti vnde illius tpis denegaꝯ rescissoria. ff. ex qui. cau. ma. l. itē hi. Item q eo animo redijsti vt ad hostes vel ad latrunculos redires ⁊ si hoc confitebitur non dabitur rescissoria. ff. de cap. ⁊ postli. reū. nihil. ff. de edil. edic. quis sit fugitiuus. Si ℞o actor sit absens ex causa probabili studiorum pones sic.

Po. ac. Pono q fui bononie causa studij. itez q non potui relinquē ꝓcur. ꝑ hec ē negativa. Itē q reliqui ꝓcu. s. ticium extra de ꝓcur. c. dilectus extra de eo q̄ mit. in poss. cā rei ser. c. fi. de offi. delega. ꝙsultatōiby. Itē q ille ticius mortuus ē. Itē q rē meā possedisti. Itē q vsucepisti. Itē q illud tps ꝙputas ad prescriptōnem vel vsuc. Reus ℞o ponat sic.

Po. rei. pono q in scholis tota die eras cū gaudeis ludebas ad taxillos libros semp pignori habuisti penes creditores. hoc em ꝓfessato nō pōt petē restitutionē quasi ex causa probabili lz em ex causa ꝓbabilis occasione fuisset absens non tamē causa fuit probabilis vñ ea cessante cessabit restitutō. arg. C. de epi. ⁊ cleri. decernimus. ⁊ l. generaliꝛ. ⁊ l. quecūq;. extra de voto magne extra de iureiuran. ⁊ si xps. propesi. ⁊ de app. cū cessante. Itē pono q qñ iuisti bononiam potuisti ꝓcura. dimittē nec reliqsti. vt in ꝓ. de cre. dilectus. ℞. n. ꝓfessato ñ hēbit rescissoriā. ff. ex q̄. cau. ma. nec nō. i ꝑn. ex de dolo ⁊ ꝓtu. cām q̄. Si ℞o actor velit agē ꝓfessoria q; forte fuit indefensus cōdēnatus ponet sic.

Po. ac. pono q nullo modo fui defensus ꝑ hec est negativa. Item q fui minus legitime defensus. hoc enim confessato restituitur ad appellandum non restitutionis beneficio sed suo iure. vt. C. qlio ⁊ quādo iudex ab eo. ff. de in inte. resti. l. vlti. ex eo. c. finali. tamen hec positio est iuris. reus ℞o sic ponat.

Po. rei. pono q fuisti legitime defensus ꝑ confessato non habebit actor rescissoriam ff. qñ ap. sit. l. j. §. fi. hec autē iuris est. hoc autē sciendū est q absenti causa voluntaria non daꝯ rescissoria nisi venerit iudice pro tribunali sedente siue sit vere cōtumax siue presumptiue. ar. ff. de in inte. resti. diuus. et. ij. q. vj. biduū. Sed quid de mercatore dic q si principaliter cā mercature abest videtur esse causa ꝓbabilis

vt ē cā studioꝝ.ff.ex qui.cau.ma.nec non in prin.extra de ꝓcurato.dilectus. Idez credo in his qui peregrinā tur multo fortius extra de offi.delega.super consultationibus.7 de cleri.peregri.c.vnico.xxiiij.q.iij.si ꝙs romipetas.7.c.seq. cū enim aīa ꝑciosior sit corpore. C.de sacrosan.eccle.l.sancimus.xxviij. dist.sedulo. Idem etiam in alijs ex probabili causa absentibus. ¶ Actor ergo absens cā mercature vel peregrinatōis ita ponet.

Po.ac. pone ꝙ tali mercatura vtor qr vado in franciam pannos emo 7 reuēdo vel alia mercatione. Itē ꝙ anno vel mense tali iui pro tali mercato vel occasiōe vel oratione in festo sanctorum iusti 7 pastoris narbone vel bononie in foro veni. Itē ꝙ ini 7 mercatū feci. Itē ꝙ tot mēsibꝫ fui abns. Item ꝙ illos menses ꝓputas in vsuca.talis rei mei. Itē ꝙ tu vsucepisti. Itē ꝙ res quā vsucepisti est mea. Itē ꝙ fui cā orationis seu peregrinatōnis vltra mare ꝑ annū vel ad sanctum Jacobū.xxiij.q.iij.si ꝙs romipetas.7.c.illi q. Itē ꝙ annū illū cōputas ad ꝑscriptōnem rei mee. Item ꝙ tu vsucepisti rē ipam. ¶ Reus autē econtra ponet sic.

Po.rei. pone te aleatorē esse vt ꝑ hoc excludatur prima positio actoris. Itē ꝙ non iuisti narbone ad eccliam vel ad foꝝ vel non iuisti pro mercato.ß in foro eras cum ganeis 7 luxuriosis viuendo luxuriose 7 totam pecuniā amisisti. Item ꝙ verecūdia motus retardasti venire. Item ꝙ tot menses sunt ꝙ tu potuisti redire. Itē ꝙ tu nō iuisti vltra mare ß ad quēdam amicū tuū visitādum. Itē ꝙ lz fuerit fama illo tpe ꝙ esses vlē mare inclusus fuisti cū tua domicella quam latenter cognoscere intendebas.7 sic tāqꝫ deū et mundū decipiens indignus es rescissoria. Itē ꝙ talia sūt signa in sepulchro domini. Item ꝙ sic formata ē eccliā illa si eā ignorat hmōi signa manifestē apparet ꝙ ibi nō fuit. Dicto de positionibꝫ absentiuꝫ contra quos vsucaptum est subsequenter dicendum est de positōnibus absentium qui cōtra alios vsuceperint ponēt ergo sic.

Po.ac. pono ꝙ ꝓcuratoreꝫ reliqui scz talē quē cōuenire potuisti sed cū non feceris nō habes rescissoriam.ff.ex qui.cau.ma. is ꝙ reipublice.ex de ꝓcur.dilectus. Item ꝙ habui defensorē. Itē ꝙ habui multos amicos 7 ꝓsanguineos qui me defendissent ꝙs qr non requisisti nō cōpetit tibi rescissoria.ff.e.l. item ait ptor.7.l se.itē ꝙ potuisti dare libellū iudici cōpetēti 7 interrūpere tempus qd cōtra te currebat qd ē ius ordinariū. vt.C.de an.excep.vt ꝓfectius vt extra d offi.iudi.ordi.pastoralis.in fi.ergo nō hz locum rescissoria qr vbi competit ordinariū auxiliū nonē recurrēdū ad extraordinariū.ff.de mino.in cāe.ff.de eden. argētarius.§.ij.7 sic ti.ille.ff.ex qui.cau.ma.corrigit ꝑ dictam l.vt perfectius in eo quod dicit de restitutione presentium contra absentes ꝑm quosdam.alij contra vt not. aliqui in palle.l.ait ptor. H. dicit Roffr.qd ibi notauit Azo. vide ꝑ accur.in.l.is q.e.ti.scilicet.ex qui. cau. ma.ff. Z.

Ojcto de officio iudi.

Quo datur maiori restitutio nunc dicamus de eo q̄ loco principal actōis minor vel eccl'ia restituit'.ff.de mino.ꝙ si minor.sic ergo ꝓcipi.libellus.

Libellus. Coram vobis ꝛc.ꝓpono ego tal' sindicus seu ꝓcur.talis monasterij vl' eccl'ie vel minoris.xxv.an.habēs ad hoc spāle mādatū qd in tali causa in qua coram tali iudice succubuit ꝑfatū monasteriū eccl'ia vel minor omissa fuit exceptio ꝑscriptionis vel transactio.vel huiusmodi vel talis probatō necessaria.vel in hoc lesum fuisse quia non extitit a dicta sentētia appellatum vel in tali contractu puta i tali venditione vel huiusmodi. quare peto nomine dicti monasterij me siue ipm ex officio vestro ad ꝑfatā exceptionem siue ꝓbatōnem omissam ꝓponendaz siue appellandum 7 appellatōem ꝓsequēdum vel cōtra ꝑfatū cōtractū venditionis in integrū restitui 7 restituendum fore sub ali' declarari.extra eodem suscitata.c.auditis. c.constitutus.7.c.fi.vel sic. H. Egy.fuit.xxij.c. Z.

Libellus. Coram ꝛc. vt.s. vsqꝫ mādatū iūge ꝙ cū in causa que vertit' 7 ꝑti spera tur inter.p.ex vna parte 7 me noie talis ecclesie vel minoris ex altera receperim a vobis t'minū ad ꝓponēdum oēs dilatorias exceptōes 7 ipas ltimas 7 rōnabiles mihi ꝓpetētes omiserim ꝓponere in t'mino ipo 7 ex hoc lesus vel lesa ē enormit' qd me offero ꝓbaturꝫ quare cum sit minor vel cū eccl'ia iure minoris fungat' peto me ad ꝓbandū lesionē hmōi 7 ea ꝓbata ꝑ bnficiū restōnis in integrū ad huiusmodi exceptōnes omissas ꝓbandas admitti que tales sunt vt supra de in inte.resti.§.ij.v. illd quoqꝫ.nec fiet in hoc libel.litis contest.extra de offi.in.di.c.vnico.specialiter in minore in contractu vēditōis sic libel.ꝓci. H. ꝑm Rof.cui ē totū qd seq' vbi.s. Z.

Libellus. Coram ꝛc.ꝓqueror de.p.cui cū sim minor.xxv.an. vel eēm tpe ꝓtract' vendidi equū ꝑ.xv. q̄ valebat.xx. vnde qr mea facilitate fui deceptus in pcio peto precium mihi restitui ex officio vestro.ff.de mino.tutor.7.l.pen.C.si aduer.ven.l. j.7.iij. H. Oppo.huic libello ꝑm Roffre.de.l.ꝙ si minor.§.restitutio.ff.de mino.vbi patet ꝙ restitutio ē prioris status reintegratio. debet ergo ꝑm id minor petere rem sibi restitui et offerri pciū habiti restōnem .C. de repu.que fi.ꝛc.l.vna. Rñ det libellū bñ ꝓceptū cū minori sueniat' in eo ꝙ est lesus.si ergo non ē lesus in eo q̄a vēdidit forsan sic expediebat illi ß est lesus quia minus iusto pcio vendidit restituitur in minoritate precij. 7 ß supplet̄io bene dicitur restitutio cum precium sit substātia contractus venditionis.ff.de contraben.emp.l.pacta conuēta. Z. eodem mō ꝓcipit' vbicunqꝫ minor ledit' in contractu vel quasi.eum tamen specificādo .C. eo.l.ait ptor.§.ß in iudicis.7.§.non solum.7.l.si sine.§. restitutus.7.§.itē si non.7 hoc cum est deceptus in precio.si ꝙ qr vēdidit quod nō expediebat sic libel. ꝓci.

Libellus. Coram ꝛc.cōqueror de.p.cui cū eēm minor.xxv.an. vēdidi.C.meuz pro x.vnde peto. H. cōiter sic hz in Roff.iste libell'.sed in vno correcto vidi.C.meū quē non expediebat mihi vē dere cū habuerim illū in schol'.vñ cū in ß lesus peto ꝛc. 7 ego dicerē quē expediebat mihi non vēdere vñ cum ꝛc.vēdere eēm qd vēdere non expedit possz eē sine lesione ad id qd ꝑdixi de studio libri facit.supra de fructi. 7 interesse.§.viso.in prin. Z. contractū illū rescindi.et C.illū ex officio vestro mihi restitui 7 ad hoc imploro officiū vestrū.ff.d mino.in cāe.7.l.se. Actor ꝙ sic ponet

Positio actoris. pono ꝙ sum minor xxv.an.ff.eo.l.j.7.l. veniꝫ.§.minoreꝫ. Item ꝙ tecum contraxi. Itē ꝙ i eo ꝓtractu lesus sum in ß.ff.eo.non dia.reus ꝛo sic pōet.

Po.rei. pono ꝙ tēpe ꝓtractus eras maior.xxv. an. Itē ꝙ iurasti te maiorē eē 7 hoc licz esses minor.vt.C.si minor se ma.dixerit.l.iij.in fi. Item ꝙ iurasti non contrauenire.C.si aduer.ven.aut'.sacramenta. Bald. Minor cū auctoritate curatoris pōt renunciare liti. sed iure speciali restituitur.C. de pact.l. postqꝫ liti.in glo.vide supra de electio.ver.item an valeat. Z.

¶ De alienatione mutandi iudicij causa facta. Rica.

H. Totū nigruz incipiendo in prin.ibi porro vsqꝫ ad ꝛ.vel ꝑm alios ad literam totum fuit Roff.eo.ti.7 est in ope Rica inter edicta.xij.auctor hic in prin. quo ad instra remittit ad ti.de cessio.ac.ad fi.7 tu d materia recurre ibi ad primū.§. Z.

Si velis scire qualiter instrumenta super cessionibus conficiantur. vide sup̄ d̄ cessio. act'. ad fi. ¶ Porro si contra te volebam instituere rei vendi. vel aliam actionem realem vel p̄sonalem in rem scriptam vt est actio qd̄ metus causa. vt. ff. qd̄ me. cā. l. metum. §. cum aut̄. 7 omnia interdicta. ff. de interdi. l. j. §. interdicta. 7 tu possessor causa istius futuri iudicij mutandi alienas in alium. cum tamē rem velis habere licet litē transferas vt molestum aduersarium pro te subijcias habeo contra te act. in. f. a pretore descendentē ex edicto de ali. iudi. mu. causa fac. p quam meum consequar reseruata mihi rei vend̄. vel alia reali. ff. de ali. iudi. mu. causa fac. l. j. §. j. 7. l. ij. 7. l. inter. in fi. C. e. l. vnica. Sic ergo libel. conci. H. Qui bene continet illa tria de quibus supra de cessi. act. §. j. ℟. illd̄ quoq; Z. **Libellus** Coram ꝛc. cōqueror de. p. qui causa a se mutandi iudicij rem talez cuius nomine volebam agere contra ipsum alienauit et dedit ticio cū illa sit ad eum reuersura. quia ipse. T. est potentior q̄z ipse. ℙ. vel alterius est prouincie vel homo malicios⁹ vnde quia ꝓpter talem alienationez interest mea in. ꝛr. ideo illud meum interesse peto 7 ad hoc ꝓpo. act'. i fac. descendentez ex edicto pretoris de alie. iu. mu. cau. fac. vt in p̄. l. p̄dicta vera sunt quādo interest mea ratione p̄sone in quam alienatio facta est vel loci. Si ℟o ratione cause tunc sic. **Libellus** Coram ꝛc. cōqueror de. p. q̄ seruum quē possidebam cuius nomine contra eum agere volebam rei vendi. vel alia reali actione ipe manuuisit. vel locum in quo edificauerat vi vel clam vel quo nunciaueram nouum opus vel competebat mihi actio aq̄ pluui. ar. alienauit que res sunt ad eum reuersure. vñ quia propter talē alienationem interest mea in. ꝛr. illud interesse peto. 7 ad hoc ꝓpo. ac. in fac. ex edicto de ali. iudi. mu. causa fac. ff. e. l. quia. §. j. ij. 7. iij. et. l. item. §. fi. Actor ergo sic. **Positio actoris** pono q̄ volebam cōtra te intētare rei ven. vel aliam realē actionē. Itē q̄ causa futuri iudicij euitandi rē quam possidebas alienasti. vt ff. eo. l. j. 7. l. ex hoc. §. ait. 7. l. nō solū. §. j. 7. §. ad iura. Itē q̄ alienasti ꝓpter hoc vt ipsum. T. mihi supponeres aduersarium cum res sit ad te reuersura. vt. ff. eo. Itez in fi. Itez q̄ alienasti nec adhuc reuocasti. ff. eo. ex hoc §. si quis alie. Item q̄ mea interest in. ꝛr. te non alienasse. ff. eo. non solum. §. hec actio. Reus vero sic ponet. **Posi. rei.** Pono q̄ tu nomine talis rei cōtra quē vis. tm̄ voles instituere iudicium sed hic implicat negatiuam. extra de cau. possess. 7 ꝓpri. cum ecclesia. Item q̄ rez cuius nomine volebas instituere nunc̄ possedi nec dolo feci quo minus possidere. §. hec ē negatiua. extra de cōfess. statuimus. Itē q̄ alienaui vere rē illam vel quasi cōcessi ex toto vel q̄si vendidi. Item q̄ alienaui de necessitate redibendo vel soluendo cui tenebar. Item si alienaui illam rem recuperaui. Item sum paratus suscipere iudicium acsi possiderem. ff. e. quia. §. fi. vel p̄m eos vel alios. H. Libellarios cognitos 7 parum cognitos ꝓquisiui vt viderez si quis error excusare posset quod sequit'. s. debitorē debitum vendidisse vel cessisse. Z. potest sic libellus cōcipi. **Libellus.** Coram ꝛc. conq̄ror de. p. cui cum litē sup̄ tali vinea vl' sup̄. ꝛ. que mihi debet mouere deliberasse ipe sic p̄cognoscens dolo 7 fraude de ticij potētioris patrocinio aduocās sibi rē vel debitū ipsum vēdidit siue cessit 7 eius patrocinio ꝓduxit. quare peto ipsum ꝓ vestrā sniam iactura cāe cōdemnari. extra. e. ex pte. C. ne lice. potē. l. j. 7. ij. ideo dixi mouere deliberassem. q; si eēt iā mota locū habet ti. de litig. C. de litig. l. vlt. 7 aut'. litigiosa. Itē ideo dixi dolo 7 fraude. q; aliter nō haberet locū qñ quis alienauit hec pena. ff. de alie. iudi. mu. cā fac. l. nō solum. sed prima positio melior. nam dicta pena nō habet locū qñ quis alienat causa mu. iudi. quod dic vt. §. de cessio. act'. ꝛpe fi. Qñ ḡs autē agit ex iure cesso qualit' cōci. libel. dixi. §. de ꝓcura. §. sequit'. ℟. sed sequit'.

De arbitris. Rica.

H. Qui tractauerunt ex practicis materiā rubrice. vi de supra titu. de arbi. sup Rica. 7 de materia hic in fi. auctor illuc remittit qō sup regula d̄ dolo libro. vj. tractat an valeat compromissum factum in arbitratorē publice excōicatum an arbiter possit exigere salarium scripsi §. de sala. §. j. in fi. Z.

In hoc titulo sic poteris libellare. Coram ꝛc. ꝓpono cōtra. p. q̄ cum nup̄ inter me 7 eum sup̄ fundo vl' sup̄ quadā sūma pecunie vel sup̄ tali eccl'ia questio suborta fuisset demū in tales sub certa pena extitit compromissum vtriq; qui de ipo negocio cognoscētes talit' dic qualiter arbitrati fuerint. quod siquidē arbitriū ps altera obseruare contēnit. quare p̄dictū. ℙ. peto ad dicti arbitrij seu snie obseruationē compelli p penā in cō promisso appositā 7a ptibus stipulatā. vel dicat. vñ peto penā ipaz mihi dari 7 solui. peto etiā expēsas hac occasione factas quas extimo. c. 7 ad hoc vestr̄ officiū imploro. vel hoc peto ex vigore cōpromissi. Uel sic. H. Scōm Bonagui. pte. ij. in formis libellor̄. 7 Egy. c. cxxj. Z. ꝛcludat. vñ peto ab eo. C. libī. quas mihi debet ex cā arbitrij seu laudi inter nos p talem arbitrum promulgati. 7 quia non soluit p̄dictam pecunie quantitatē in termino in dicto laudo comp̄henso peto ipsum cō demnari ad penā. C. li. 7 p damnis 7 interesse et expēsis in. x. lib. extra. e. dilecti. 7. c. ij. in fi. 7. c. exposita. ff. e. diez. §. stari. agit' ergo in stipulatione ad penam non ex arbitrio. C. e. l. ij. ff. e. l. ij. extra. e. p tuas. Si autez arbitrator vel amicabilis cōpositor vl' etiam arbiter vtputo. H. Quare ℟ dixit intelliges p nō. s. pte. j. e. n. §. j. pt⁹ pnc. ℟. arbitrator ad fi. vj. 7 que ibi addidi. Z. iniquaz tulit snīam aūcte sup̄iorīs poterit ab eo discedi 7 sic ꝓci. lib.

Libellus. Coram ꝛc. ꝓpono q̄ nuper inter. p. 7 me sup̄ hoc questio suborta fuisz demū in tales tanq̄ī arbitros vel arbitratores seu amicabiles cōpositores sub certa pena extitit cōpromissum q̄ in dicto negocio ꝓcedētes iniquā ꝓtulerūt snīaz seu arbitriū siue laudū in meū p̄iudiciū 7 grauamen. quare sup̄ hoc vestr̄ imploro officiū 7 peto p vestrā snīam declarari ad hmōi observationē me ñ teneri 7 pene stipulationē nō valere pnūciari. ex tua. e. c. ij. 7. c. exposita. ff. ꝓ soc. si societatē. ij. §. arbitror. que hic desunt. vide. §. de arbitro. Bal. arbitramēto pōt renūciari 7 denuo cō promitti. C. de trās. ac. l. si diuersa. ¶ Cōcordia tollit votū captāde mortis. C. de trās. ac. l. si fideicō. nō. ¶ Prelatus nō pōt cōpromittere sup̄ liq̄do. C. de trās. ac. l. presens. in glo. no. 7 vide. §. de arbitro. Z.

De iudicijs Rubrica.

H Practici auctoris vel alij non curarunt hanc Rubricam saluo q̄ Roff. in p̄n. sui operis posuit rubricaz quid sit iudicium. cum em practici de ordine iudiciario tractēt ꝓ integra ipsor̄ opera specialē hanc rubricā ponere nō curarunt de qōne veneri. lxv. an. consentiēs i iudicē añ lit'. cōtes. peniteat. vide multas qōes. §. de ꝓpe. iudi. adito. §. j. sub ℟. x. 7 d̄ hoc no. e. ti. c. j. de iudicio habito cū filiofamil'. vide diffuse supra de actore. b. super ℟. itē q̄ ē filius. Z.

Hec rubrica generalis ē multas ī se ꝙplectēs ſpēs. iudicioꝝ nā q̄ alia ſunt vniuſalia. alia gnālia. alia ſpālia. H. Roff. poſt p̄n. ſui op⁹ Rica. xxj. 7 duab⁹ ſe. de actōnib⁹ vniuerſali. gnāli 7 ſpāli tractauit. Z. alia cōia. vt no. s. de act. ſeu peti. §. ſequit. ī p̄n. 7 ℣. 7 no. q̄ iudiciū. 7 licet hic ti. in li. decreti ſe ad hoc ñ extēdant. vtile tñ vt hic ſeriatim de ſingulis ꝓſeq̄mur. Ultimo de acti. ad exhibēdum dicemus. de actōib⁹ realib⁹ 7 ꝓſonalibus vide. j. de cā poſſeſſ. 7 ꝓpri. §. notandum igitur.

Iuerſalia ſunt vt petitio hereditatis. Bal. Itē vniuerſale iudiciū ē ſi peto eccl'iam cū ptinētijs. ℣. fi. Quid ſi peto domū cū tribus cameris ibidē exiſtentibus. s. de libel. concept. ℣. peto domū. 7 vniuerſitatis rey nomīa iur̄. habēt. ff. de impēſ. in re. do. l. quod dicitur. Z. ff. de rei vē. l. j. ff. de peti. here. ß 7 ſi. §. fi. ff. ſi pars here. pe. l. j. in fi. que datur a iure ciuili ei qui ſuccedit tanq̄ proximior ex teſtamēto vel ab inteſtato 7 ciuilis ē. H. 7 dicitur directa. 7 de hac plene Roff. vbi de ciuilib⁹ rubrica de directa heredi. peti. 7 ē ibi. viij. in ordine ponit etiam ibi. xiij. que requiruntur in iſta. que ex poſitionibus collige. vbi de pretorijs tractat infra dicaz. Z. ff. e. Itē veniunt. §. pridie. ff. de rei vē. l. j. in qua ſic lib. concipit.

Libellus. Lora ꝛc. conq̄ror de. p. qui poſſidet ſeu detinet hereditatē. t. cui ex teſtamēto vl' ab inteſtato tanq̄ primior ſucceſſi. vñ ago cōtra eum q̄ ipſam hereditatē ſeu bona. t. mihi reſtituat. H bic poſuit Roff. quod auctor trāſtulit ſup̄ de libel. cōcep. §. fi. ℣. hic autē notandū. Z. Et eum peto ad id ſnialiter condēnari. peto etiam fructus ꝓceptos 7 q̄ p̄cipi potuerunt. 7 ad hoc ꝓpono peti. her̄. ff. e. l. j. ij. iij. in eodē cū libello. H. Aptiꝰ dixiſſet. tñ dixit Roff. q̄ breuitatis cā comp̄hēderat vtrūq̄. et tunc bñ ſequit. illud em̄. Z. non poteſt petē ex teſtamēto 7 ab inteſtato. C. de codicil. l. fi. Si ℣o vna res petitur ſic concipi. libellꝰ.

Libellus. Loram ꝛc. conq̄. de. p. qui poſſidet bona que fuerunt quondā. t. cui ab inteſtato ſucceſſi vel ex teſtamēto. vnde ago cōtra eum q̄ mihi talē rē cum fructibus reſtituat. 7 ad hoc ꝓpono peti heredi. Cum em̄ gnāliter petam in rebus a te poſtea poſſeſſis debes condēnari. ff. e. ſi hereditatē petam. 7 l. ſi quo. Sed cum agam de vna re tñ non videtur q̄ poſſum dicere ago contra talē qui poſſidet talē hereditatē vel res q̄ fuerunt. T. naz reus poſſet negare ſe poſſidere. vñ quidā.

Libellus. Lorā ꝛc. conq̄ror ſic libel. concipi. de. p. q̄ poſſidz ſeu tenet talē rē que ē ī hereditate. t. cui ab inteſtato ſucceſſi vel ex teſtō. vñ ago cōtra eū q̄ eā reſtituat. 7 ad h̄ ꝓpo. peti. here. Si ℣o dicas te heredē ꝓ parte dicas ſic.

Libellus. Loram ꝛc. peto bona q̄ olim patris mei fuerunt ꝓ dimidia. quia dico illa ad me ptinere pro dimidia ex teſtamēto vel ab inteſtato. 7 hoc q̄ñ ſum certus de certa pte. Si ℣o inceriꝰ tunc incerte partis dat' petitio. quod intelligas rōe exitus quia pōt ps petita minui vl' augeri. ff. de rei vē. ſi pater. ff. ſi pars heredi peta. antiqui. 7 nō rōe petitōnis. q̄a certam partē debet petere puta quartā vel quintā. ff. e. l. j. Itē concip. libel. vt. j. de ſucceſ. ab inteſtato. actor ergo ſic.

Do. acto. Dono q̄. T. mortuus ē. ff. ō pōet.

Vul. 7 pu. ſubſti. l. ij. hoc enim debes ſcire. C. de cap. 7 poſtli. reuer. necnon. C. qui admitti. ad bono. poſſeſſ. q̄diu. Itē q̄ fecit teſtamentum. Itē q̄ in eo me heredē inſtituit vl' q̄ deceſſit ab inteſtato. debeo autē eligere an petam ex teſtamēto vel ab inteſtato. ff. e. l. j. ij. 7 iij. 7 C. de codicil. l. fi. Itē q̄ ſum ſibi gradu primior. inſti. de here. que ab inteſta. defe. 7 ō legit. ag. ſuc. 7 C. de iuris 7 fac. igno. l. j. Si hoc neget pone ſpāliter de parētela. extra de teſti. licet ex quadā. 7 de conſang. 7 affin. tua. Itē q̄ illud teſtamētum fuit legitimū. Itē q̄ ſum talis qui poſſum inſtitui. C. de here. inſtitu. l. j. ff. qui teſta. fa. poſſ. ſi ab inteſt. Itē q̄. t. potuit cōdere teſtm̄. C. qui teſta. fa. poſ. ſi frat̄. 7 l. furioſum. ij. q. vj. §. diffinitiua. Item q̄ illam hereditatē adiui. ff. de here. ac. adit. Itē q̄ poſſides illā hereditatē vl' totā ptē vel aliquam rē vel ius 7 te heredez contēdis. ff. e. regul. 7 l. licet. ff. ſi pars here. peta. l. j. §. j. Reus ℣o ſic ponet

Poſi. rei. pono q̄ ille. t. viuit. Itē ſi mortuus ē dicat. pono q̄ fecit teſtm̄ 7 conſtituit me heredē. Itē q̄. t. fuit minor xiij. an. tpe mortis. vt in p̄. §. diffinitiua. Itē q̄ interfuerūt tm̄ q̄nq̄ teſtes. in codicil. em̄ hereditas neq̄ dari neq̄ adimi pōt. C. de codicil. hereditatē. inſtitu. eo. §. fi. Itē q̄ fuit homo inteſtabilis. s. de edi. inſtru. §. compēdioſe. ſed hoc ē iuris Itē q̄ tu inſtitutus non es capax. ff. qui teſta. fa. poſſ. is cui. §. cū lege. Itē q̄. g. fuit. t. primior q̄ tu. extra de penis. c. ij. Itē q̄ ille. g. adiuit hereditatē. Itē q̄ nihil de illis bonis poſſideo. 7 hec eſt negatiua. Item q̄ id quod poſſideo emi. H. hic nimis ſuccincte tranſiuit auctor in quo tñ ſatis inſtat Roff. querēs quare petitio hereditatis non detur contra titulo poſſidentē contra quē tamē dat' rei vē. 7 de hoc no. C. de peti. here. l. hereditatē. 7 C. in qui. cau. ceſ. lon. tem. preſ. l. hereditatez. plenius p Ly. C. de peti. here. l. cogi. in. iij. q. Z. Itē q̄ alio tit. potes petere. ff. e. etiam. §. ſed 7 ſi quis. 7. §. idē erit. Itē q̄ tenuiſti 7 poſſediſti funduz quē a me petis. 7 ſi actor hanc confiteatur ſe a proſecutione petitionis hereditatis excludat. argu. ff. de peti. here. l. ſi quis libertatez. 7. l. non tm̄. §. quod pro emptore. 7. l. ſi a domino. §. q̄ poſſeſſor. circa fi. ¶ Et ē alia petitio hereditatē poſſeſſoria. H. De hac 7 ſe. Roff. plene vbi tractat de p̄to. rubrica. de peti. here. poſſeſſoria. 7 Rica ſe. vbi de fideicōmiſſaria. 7 Jo. de bla. de his tribus ſui op⁹ charta penulti. Z. Que ē p̄toria 7 locum habet cum quis de iure p̄torio ad ſucceſſionē vocatur vt emancipatus quē ius ciuile nō cognouit. vt inſti. ō here. que ab inteſta. de ſe. §. emācipatus. 7 de exhereda. lib. §. emācipatos. qui ſi admiſſus fuerit. quia ſibi data ē bonorum poſſeſſio poterit petere bona que fuerunt defuncti nō p directaz hereditatis petitionē ſed p p̄toriam. ſ. p poſſeſſoriā hereditatis petitionē que tantundē optatur. ff. de bo. po. here. pe. l. j. 7 ij. ſic ergo.

Libellus. Lo. ꝛc. conq̄. ō ī eo concip. libellus.

Libellus. p. q̄ iniuſte detinet hereditatē quondā. t. cuius hereditatis poſſeſſio vñ liberi mihi data ē a p̄tore cum ſim eius filius licet emācipatus. vl' vñ cognati 7 hoc q̄ñ ab inteſtato. Si ℣o ex teſtō dicas cuius bonor̄ poſſeſſio contra tabulas vel q̄ relā iofficioſi teſtamēti data ē mihi quā hereditatē mihi peto reſtitui. 7 ad hoc ꝓpono poſſeſſoriā hereditatis petitionē 7 ſup̄ hoc peto mihi iuſticiā exhiberi. Sz ſi ī teſtamento quis ē inſtitutus vocatur de iure ciuili ſicut quis extraneus. Unde ꝑm quoſdam debet in libello dici in teſtō mihi delatā. vñ hodie nō eſt neceſſe q̄ q̄s petat bonor̄ poſſeſſio. niſi in caſibus qui no. j. de teſta. §. ſequit. ℣. in ſuma. H. Ultimꝰ ℣. ē. Z. Sz q̄ tm̄ agnoſcat. q̄a hodie equaliter ſuccedūt emācipati 7 ſui. H. Dicunt alq̄ et placet Azo. q̄ licet ſublata ſit ineq̄litas in ſucceſſione non tamē in modo. 7 de hoc Roff. vbi ſupra in p̄n. quatuor autē que ī iſta ſunt neceſſaria exprimit Rof. colligas ex poſitōib⁹. Z. vt. C. de legi. her̄. de fūcto. 7 aut'. ceſſante. vnde ſi c libell. formabis 7 melius.

Libellus. Loram ꝛc. conqueror de. p. qui iniuſte detinet hereditatē. t. cuius bonorū poſſeſſionez vnde liberi vel vnde agnata agnoui. H. Jo. de bla. vbi ſup̄ formatlibellū in poſſeſſione vñ vir et vxor. ff. 7 C. vñ vir 7 vxor. l. vna. Z. Et hoc q̄ñ ab inteſtato. ſi aūt ex teſtamēto dic vt ſup̄. vñ illā here-

ditatem mihi peto restitui. ⁊ ad hoc ꝓpo. possessoriam hereditatis petitionem. Actor ergo sic ponet.

Po.acto. Pono ꝙ ego fui filius talis testatoris vel agnatus. Item ꝙ fui emãcipatus ab illo. insti. de bo. poss. in ꝓin. Item ꝙ ipse ĩ testamento ꝓterijt me vel exheredauit ⁊ illud testamẽtum ego ꝙ contra tabulas vel ꝙ inofficiosi querelã expugnaui. ff. de inoffi. testa. qui de inofficioso. Itẽ ꝙ bonorum possessio vnde liberi vel vnde cognati fuit mihi concessa. ff. de legit. tu. tutor. C. de legi. here. de emancipatis. infra de testa. §. se

Po.rei. Pono ꝙ nõ quitur. Reus vero sic. es filiꝰ vl agnatus. ß hec ẽ negatiua. Itẽ ꝙ fuisti iuste exheredatus ß hec ẽ iuris. Itẽ ꝙ illud testm nõdum ẽ ruptum. Itez ꝙ adhuc es in ptãte sicut fuisti. vñ nõ ꝓponet possessoriam sed directaz. ¶ Est etiam alia petitio hereditatis ꝓtoria que fideicommissoria nuncupat' que tunc locuz habet si quis ticium intestamẽto heredẽ instituit rogãs eum ꝙ fideicommissum vt tibi hereditatẽ restituat qđ ipe facit. ß hereditas illa ab aliquo possidet'. contra quẽ libet em̃ possessorẽ tibi datur hec actio ꝓtercꝫ ꝓtra heredẽ qui iam tibi restituit. ff. de fideicommiss. here. peti. l. j. ⁊ fi. ⁊ con

Libellus. Coram ꝛc. conqror de cipi. sic libel. p. qui iniuste detiet hereditatẽ talẽ que fuit sempronij que hereditas ad me ꝙ tinet ⁊ mihi restituta est auctoritate se. cõ. trebel. ab herede in testamẽto sempronij instituto. Unde illã hereditatẽ mihi peto restitui. ⁊ ad hoc ꝓpo. fideicõ. here. peti. hec forma probatur. ff. ad trebell'. ab herede. ⁊ l. j. Si autẽ vis petere fructus dices ⁊ peto fructus perceptos ⁊ percipiẽdos. ⁊ hoc cuz tota hereditas petit'. Si ꝓpo pars dices peto hereditatẽ quondaz sempronij. H. Hunc patentẽ errorẽ vide etiam in Roff. Inueni tamẽ ĩ vno correctum peto partẽ talẽ hereditatis ꝛc. ⁊ facit quartus libellus. s. eo. Quinꝙ autem que hic requirunt' ex positionibus colligas Roff. autẽ. vbi. s. in fi. contra libellũ opponit duo. primũ in eo ꝙ dicit hereditatẽ restitutam ꝙ trebellianicam cum forte restituta ⁊ adita fuerit sponte. vñ nõ fuit necesse ꝙ trebellianũ compelli adire vel restituere. insti. de fideicõ. heredi. §. si ꝓpo. Scdm in eo ꝙ dicit hereditatẽ restitutam ⁊ petit illaz ab alio possessam. ergo nõ fuit restituta cum ꝙ traditionẽ acqrantur dominia. C. de pac. traditionibus. Ad primũ respondet quatuor esse remedia trebelliani ꝙ cogat' heres adire ꝙ restituat sponte vel coactus ꝙ directe actiones sint heredis transeant vtiles in fideicommissariũ. Quartũ ꝙ sponte adiens ⁊ restituẽs detrahit quartaz patet ergo sine compulsione trebelliano locum eẽ. Ad secundũ rñdet ꝙ in adeunda hereditate sufficit voluntas nec ẽ necessaria possessio vel traditio. ff. d' acq. here. traditio. quod autẽ ẽ in instituto idẽ ⁊ i substituto vt restitutione verbali recepta statim sit dñs. ⁊ sic ꝓcedit petitio. Huic cõuenit quod dixit Jo. de bla. vbi de act. testa. qui i ꝓdicto libello ibi peto mihi restitui addebat re vel verbo. ⁊ ibi de fructibus ꝓceptis loquit' addebat a tpe more. addebat etiã ꝙ cum ipe heres talẽ rẽ hereditariam quam extimat. x. lib. ture. pire pmiserit ꝙ suã culpam latam vel doluz petebat illas. x. lib. sibi solui. ⁊ hoc ꝓsequẽdo dicebat quod dicit' de testamẽto factam nõ vis ponere cum de restitutione possit quis grauari ⁊ in codicill'. ff. ad trebel. recusare. §. memisse. additum de lata culpa, ꝓcedit etiam in negligẽdo. quo casu non tenetur de leui. de qua tamẽ teneretur in faciendo. ff. ad trebel. mulier. §. sed etem̃. ⁊. ff. de leg. j. si seruus legatus. §. cum quo. quod dixit re vel verbo intelligit re si possideat. verbo si ñ possideat. ff. ad trebel. l. restituta. id quod de fructibus dz a tpe more ꝓcedit. quia restitui debent vel in quartã computari ꝓceptos ꝓpo negligẽtia nõ petẽtis lucratur heres. vt preal. l. mulier. §. si heres. Item in eo ꝙ dicitur ĩ libello ꝙ heres detinebat sonat ꝙ aduerit. tamẽ Jo. hoc exprimebat in libello. quia si nõ adiuisset nõ ageretur contra ipsum acti. ex testamẽto sed ꝙ senatusconsultum trebel. ageretur officio iudicis cõtra eum vt adiret ⁊ restitueret. ff. ad trebel. ille a quo. §. tẽpestiuũ. aliqui dicunt actionẽ fieri iudicis officio restitutionẽ ex testamẽto. Z. Alijs seruatis q̃ in libello dicuntur. actor

Po.ac. Pono ꝙ talis in testamẽ ß sic ponet. to suo vel codicillo talẽ heredẽ instituit. Item ꝙ eum roganit ꝙ hereditatẽ suam mihi restitueret. Itẽ ꝙ in illo testamẽto. vij. testes interfuerunt. insti. de testa. si neget ꝓsequere. et dic pono ꝙ interfuit. p. ⁊ r. ⁊ seius ⁊ m. ⁊ sic facies vnam positionez ꝓ quolibet. Itẽ ꝙ talis fuit qui potuit facere testamentũ. j. de edi. instru. §. cõpẽdiose. in princi. ß hoc est iuris. Itẽ ꝙ fuit maior. xiij. annis. ij. q. vj. §. diffinitiua. Itez ꝙ sum talis ꝓsona que possum ex testamẽto cape. vt in pre. §. compẽdiose. ß hoc ẽ iuris. Itẽ ꝙ ticius heres isti tutus ⁊ rogatus mihi restituere hereditatẽ mihi eaz restituit. Re

Posi.rei. pono ꝙ is qui fecit testamentũ fuit mior. xiij. annis. C. qñ ꝓuo. nõ est necesse. l. ij. ⁊. ij. ⁊. d. §. diffinitiua. Itẽ ꝙ. iij. testes tm̃ interfuerunt. vt. C. de testamẽ. hac consultissima. Itez ꝙ. vij. testes qui interfuerunt nõ fuerunt rogati. vt. C. de testi. aut' rogati. Itez ꝙ non fuerunt vno contextu tẽporis. vt dicta. l. hac cõsultiss. Itẽ ꝙ pater tuus cõmisit crimẽ lese maiest. C. ad. l. iul'. ma. ql's quis que ẽ. vij. q. j. Itẽ ꝙ es hereticus. C. de hereti. omnes. ⁊. l. ij. ⁊ extra eo. excõmunicamus. §. credẽtes. Item ꝙ es filius sacerdotis ⁊ in sacerdotio genitus. Uñ non põt tibi relinqui. C. de natu. li. l. j. ⁊ sup hoc etiaz potes ponere de casibus quibus aliquis fit indign' qui no. in summa Azo. C. de his qui. vt indigni. vt. s. de edi. ĩstru. §. cõpẽdiose. ꝓ. ij. Itẽ ꝙ institutus nõ adijt hereditatẽ sponte vel coactus. ⁊ si adiuit non restituit tibi re vl' ꝓbis. Itẽ ꝙ vniuersale iudicium ẽ si dico peto talẽ ecclesiam vel talẽ locum cum omnibus suis iuribus ⁊ pertinentijs mihi adiudicari. ⁊ talis libellus admittit'. extra de resti. spol'. cum ad sedẽ. ⁊ de fide instru. inter. ⁊ de excep't'. cum venerabilis. in princi. ⁊ de re iudi. abbate. ⁊ vi de. j. de reli. do. ꝓ. illud. ¶ Et breuiter sunt quatuor vniuersalia iudicia. vt supra de act. seu peti. §. sequit'. ꝓ. ß ⁊ si quis act. H. b. ad fi. de quatuor vniuersalib' actionib' ibi in ꝓ. ⁊ nõ. Z.

Generalia iudicia sunt vt actio ꝓ soc. negocior gestor ⁊ tutela ĩ q̃bus singulis hic libellus formemus. Itẽ petitio subiectõis liberalis ẽ. vt supra de sen. §. q̃liter. ꝓ. itez debet eẽ. primo ß instrumentũ obligatõis seu societat' sic cõfic'. Forma. H. Rolã. qte. vj. ꝓ. iij. Z. Ticius ex pte vna. ⁊. p. ex altera. m. ⁊. s. sup mercatõib' ⁊ negociationib' quibuscũq; tã patronor q̃ aliorum quarum libet rer ⁊ de quib' negociandũ ⁊ mercandũ cõcorditer decreuerunt societatẽ hinc ad triennium adinuicẽ contraxerunt. in qua quidẽ societate dictus. t. ꝓ suo capitali posuit. C. marcas argẽti, put dictus. p. contẽtus ⁊ confessus extitit. ideo renunciãs exceptõi nõ posite nõ collate ⁊ nõ consignate ꝓmisse quãtitatis ab ipo. t. in societate pfata. dictus ꝓpo. p. ꝓ suo capitali posuit et cõtulit C. lib. ture. in eadẽ societate, put dictus. t. extitit contentus ⁊ confessus renunciãs ꝙ omnia vt de. p. supius ẽ expssum. quapropter ipsi. t. ⁊. p. ꝓmiserũt adinuicẽ pro se eorũq; heredibus. s. vnus alteri vicissim solennib' stipulationibus hincinde interuenientib' fideliter et studiose negociari atq; mercari ⁊ ꝓmouẽ societatẽ ⁊ in ea lucrũ ⁊ ꝓfectum solicite ꝓcurare res ⁊ bona ipius societat' diligenter custodire ⁊ saluare. ⁊ quicquid ex ipsa societate vl' occasione vl' quocunq; ad alterum eorum peuenit in eadẽ societate integre consignare ⁊ seruare debita ñ contrabere vel credẽtias facere absq; amboꝝ vnanimi

concordia ⁊ ꝓsensu. Itē rōnes societatis ostēdere ⁊ videre ⁊ facere q̄ncunq; vnus eorum alteruꝫ sup hoc duxerit requirēdum. Insup cōmoda ꝓfectus ⁊ lucra si su perfuerint ⁊ etiā qđ absit damna si cōtigerint cōmunicare adinuicē ⁊ participare ⁊ fideliter adinuicē diuidere in fine termini p̄statuti vel añ si cōcordes fuerint reducto ⁊ retracto ab vnoquoq; ipsoꝝ capitali suo. Itē q̄ ab eis ad vnumquēq; eorum tantū spectet ⁊ puenirat quantum ꝓ rata sui capitalis vnumquēq; continget que omnia ⁊ singula supra scripta promiserunt vicissim ⁊c. put in instrumentis mutue ⁊ vicissitudinarie obligationis habet. hec forma habet insti. de societate. ff. ⁊. C. p socio. p totum. extra de spon. c. ij. de dona. int' vi. ⁊ vx. c. pe. xxvij. q. ij. cum societas. H. Est sciēdum pyleū sua qōne. cij. disputasse ⁊ tenuisse q̄ si duo sunt socij argentarij quoꝝ vnus partē suam cōmuni debitori remisit. ℔ alter totum exegit remittēs dissoluta societate nō poterit partez illius exacti a socio exigere si sociussuo ꝓprio nomine illā petijt ⁊ exegit p. l. si vnus. §. si vnus. ff. ꝓ socio quia in volumine habet' nō plus iusto. ⁊ no. q̄ de socijs argentarie loquit'. Jn socio eñ omniū bonoꝝ nō ꝓcederet solutio. ff. ꝓ socio. l. j. ⁊. iij. Z. Jnstrumentū autē diuisionis vide supra. §. sequitur. ℣. porro. Si añt aliquis dat alicui pecuniam vt cum ea negocietꝫ ⁊ certaz partē lucri sibi det cōficias instrumentū vt. j. de fideicō. §. j. ℣. si autem. ¶ Quid si duo cōiter murum edificēt sic instrm conficietur. Forma. Nos. a. ⁊. b. adinuicē confitemur ⁊ verum ē, murū qui edificatus ē in tali loco eē cōem ⁊ in omni terreno de cōibus cemētis ⁊ de cōmuni dispēdio simul eē constructū confitēs adinuicē vnus ꝓ altero possideri atq; vicissim vnus alteri concedēs ex p te sui ad vtilitatē suam vel necessitatē suam absq; deformi ⁊ calumniosa muri destructōe edificare. q̄ oīa supra scripta ꝓmittimus ꝓ nobis nostrisq; heredibꝫ adinuicē attēdere ⁊ obseruare ⁊ nō cōtrauenire sub stipulata pena. ¶. lib. qua soluta ratus maneat cōtractus ⁊ agetur ad penā si promissa fuerit. H. Quid si certa pactio penalis, fuit inter hos socios apposita sup forma muri leuādi. ⁊ alter ipsoꝝ vēdidit murum. querit' an emptor teneat' pacta seruare: et videt' q̄ sic cuꝫ successor ad talia teneat'. ff. cōia p̄di. l. vēditor. ⁊ ne sit melioris cōditionis emptor q̄ꝫ vēditor cum res trāseat cum onere suo ff. de acqui. poss. pomp̄. §. cum quis. et no. ff. de cōtrahē. empt. l. in vēdendo. et. ¶. de distrac. pigno. l. si debitor. ad contrariū constat ex pacto natā actionē p̄scriptī ℣bis que ꝑsonalis ē. et sic nō transit ad heredez. ¶. de donat. l. eris alieni. ff. ad trebel. l. j. §. si heres. ⁊ bñ facit. ff. d contrahē. empt. l. fi. in fi. Fertur vber. de bobi. tenuisse emptorē pactum seruare debere p. l. quesitum. ff. de p̄car. §. quod a ticio. bñ facit. ff. cōmu. diui. l. in hoc iudicio. §. pe. vide quod nō. j. de empt. et ven. §. j. charta. q̄. ℣. sed pone. p. ¶ Est alia questio de illo qui vicino suo de sua terra cōcessit tres pedes in latitudine vt ī illa murū faceret cōem. querit' an videat' etiā solum cōicasse vt vtrinq; sit cōis ꝓ indiuiso. ar. q̄ sic p. l. inter eos. ff. d acqui. re. do. et dici pōt suum totum vsq; ad dimidiaz p tē ex suo latere. e. ti. l. pegri. ⁊. ff. cōi diui. l. arbor. et ad ℔ adaptatur significatio verbi. ff. de verbo. sig. littus. §. j. Jn contrariū tunc quid dicit' cōmune cū voluntas int' uenit. insti. de re. di. §. si duoꝝ. ff. de rei ven. frumentum vel rōne vicinitatis p̄diorū. vt p̄al. l. arbor. refert vber. Azo. ꝓnūciasse solū ꝓ indiuiso cōem. ¶ De duobꝫ habētibꝫ p̄dia contigua qui inuicē pactuꝫ venale fecerūt de nō plantādo arbores in cōfinibus quoꝝ alter suum p̄diuꝫ vendidit an teneat' pactū seruare qui emit. ad negatiuā inducit' illud quod in prima. q. s. dictum ē. ⁊ ī. l. via. §. si fundus. ⁊. §. se. ff. de ser. rusti. pre. Quid. de suꝫ. fertur contrarium iudicasse ꝓ pred. l. in hoc iudicio. et ff. de dam. infec. fluminū. §. adijcit'. ff. ꝓ so. idemq;. Z. Et no. q̄ socius nequit socium ꝓhibere ne faciat id ad quod murus factus ē. ff. de ser. rusti. vr. pre. quidam si. et. l. fistulam. §. fi. ¶. de edifi. pri. si vt ꝓponis. ff. de dam. infec. si edibus. ⁊. l. fi. ¶. de edifi. pri. edificādo. ff. cōmuni diui. si quis putans. §. si cōe. insti. de rerum diui. §. religiosum. Concepta igitur obligatione decens est sup ea libellos formari. vñ in act. ꝓ soc. que ciuilis est sic libel.

Libellus. Coꝝ ⁊c. cōqueroꝫ de. p. quōdā socio meo cū quo habui vl' ꝓtraxi societatē omniū bonoꝝ. de qua societate tales res ad eum puenerūt. vñ ago contra eum vt illas mihi debeat ꝓ parte cōicare. ⁊ ad hoc ꝓpo. ac. ꝓ soc. ff. cōi diui. l. j. ff. ꝓ so. ⁊ si quis societatē. Si ℣o sit contracta societas omniū bonoꝝ vel rei singularis ⁊ aliqua ꝓcepit socius vel aliq̄ expēdisti tunc nō ages vt res nō cōis cōmunicet'. sed vt debeat p̄stare partem perceptorum vel refundere partem expensarum quas solus feciſti. in quo sic cōci. libel.

Libellus. Coꝝ ⁊c. cōqueroꝫ de. p. socio meo omniū bonorum vl' rei talis ex qua societate tot fructus ꝓcepit vel tantā pecuniā vl' tot expēsas feci. vñ ago contra eum vt partem illorum vel illius pecunie mihi p̄stet. ⁊ ad hoc ⁊c. ff. cōi diui. l. j. ff. e. l. fi. ⁊. l. si actū. ⁊. l. cum duobus. §. si quis ex socijs. vel dic peto dimidiā si sint duo socij eodē mō conci. durāte societate si agit vt conferat quod nō contulit. H. Jn fi. huiꝰ partis oīa bec declarabunt'. Z. Porro si damnū societati ꝓtingeret ꝓpter socium sic concip. libell'. **Libellus.** Coꝝ ⁊c. q̄roꝫ de p. quondā socio meo cū q̄ societatē ꝓtraxi ī q̄ tale damnū p eū illatū ē vel etiā mihi. vñ ago contra eū vt dānū mihi datū emēdet ⁊ ad hoc ⁊c. ff. eo. cū duob. §. dāna. ⁊. §. si quis ex socijs. **Positio acto.** pono q̄ cōtraxi tecum societatē. xxvij. q. ij. cum societas. Itē q̄ consensisti. insti. de obli. ex contractu. ff. de ac. ⁊ obli. consensu. Itē q̄ potes obligari vt dicā in act. ex emp. j. de empt. ⁊ vē. §. prius. Itē q̄ gratia cōmodioris vsus ⁊ vberioꝝ questuꝫ ꝓtrarim'. j. ℣. hoc etiā no. Itē q̄ sup re honesta. ff. eo. nec p̄termittendū. extra de pac. c. fi. xiiij. q. vij. si res. Itē q̄ illa societas nūc est dissoluta vel renūciatione vel alꝫ d spon. c. ij. ea eñ durāte nō agit' ꝓ soc. j. ℣. itē scias. Reꝰ **Positio rei.** pono q̄ cōtrari℣o sic ponet. sti societatē cum tali ⁊ me reprobasti. Itē q̄ req̄situs nolui tecū contrahere. Itē q̄ debebas tm̄ habere lucꝝ. isti. eo. ti. ff. de leg. iij. l. fi. ¶ Circa hoc querit' an scholaris q̄ recedit ad patriā possit aliuꝫ scholarē in domo seu camera ponere loco sui. arg. q̄ nō. quia qui societatē contrahit certā ꝑsonam eligit. vt instituta. de societate. §. soluitur. ⁊ ad idē ff. de verbo. ob. si arbitratu. extra de offi. dele. c. fi. Item heres socij non succedit in societate. vt. ff. ꝓ soci. l. actione. §. morte. ⁊. ff. de bis qui no. infa. furti. accipe. §. pe. nō em̄ fit quis socius alicui inuito. vt in eadē. l. §. societas. arg. contra insti. loca. in fi. vbi in locum vnius cōductoris alter eius heres succedit. ⁊. ¶. eo. ti. nemo. vbi potest quis rem conductā alij eque idoneo locare ad eūdē vsum. ⁊ ar. ff. de vsufru. equissimū. §. fi. sed prius dictuꝫ verius ē. H. fm Roff. in Rica ꝓ soc. ℣. itē quid si plures. Z. vt alijs inuitis vl' etiā vno nō posses ponere. ff. e. qui admittat'. ⁊. l. nam. ⁊. l. quicquid. ⁊. l. cōtrario. ⁊. l. de illo. ff. cōi diui. sabinus. nisi aliud fuerit in contrahēdo actū. ar. viij. q. ij. illud. ⁊. c. se. ¶ Quid si socius tenēs bursam emit rē societati necessariā. dic q̄ contra illum ⁊ contra socios aget' ad p̄cium. ¶ Quid si expēdit vltra bursam. dic q̄ potest illud a socijs repetere. vt in pre. l. act. §. si cōmunis pe. ¶ Sed nūquid socius recedēs potest partē cōium rez repetere vel saltē alteri socioꝝ dare: Rñdeo dare pōt vel petere finito vsu ad quem empte fuerūt. vt in p. §. si cōis. prius ℣o nō pōt. Jmmo socij agere possent contra eū ad interesse ꝓ eo q̄ intēpestiue renunciat societati. vt. ff. e. ℔ ⁊ socius. in fi. ⁊. l. si con-

uenerit.i fi.j. Rn.finita ꝝo societate agere põt cõi dini dũdo.ff.cõi di.i summa. ℔ antea locũ bẽt actio ꝓ socio vtilis vel directa.vt.ff.e.nam cũ contractu ꝑm Ubert. de bobio. ¶ Hoc etiam no. H. ꝑm Roff. cuius ꝝba se quunt vsq; ad ꝝ.sequit in ti.ꝓ socio.i fi. Z. q ad hoc vt actio ꝓ socio directa cõpetat requirit vt societas cõtrahat ad vsum cõmodiorẽ 7 questũ vberiorẽ.nã in ea industria vnius socij multũ ꝙfert.qr ꝓpter eũ fit cõmodior vsus alterius 7 questus vberior.7 sepe habet ratio lucri 7 damni.hec ꝓbant.ff.e.si nõ fuerit.§.ita.7.§.fi.in fi.7.l.nũcius.vtilis etiã actio ꝓ socio qñq; locũ habz inter scholares 7 inter aliquos in eodẽ cenaculo simul inhabitãtes qui nõ contrahunt societatẽ ad cõmodiorez vsum 7 vberiorẽ questum.ẽ tamen societas inter eos.7 ideo vtilis locum habet.ff. de his qui ꝛeie. vel effu.l.ꝓceptionẽ ꝓ quam.l. Azo determinauit qõez que int scholares contingit.quãdo.s. vnus forte cõicare nõ vult q debet facere duodenã. Immo etiaz plus dixit q si vn scholaris in eadẽ domo vel camera turbat alium vt studere nõ possit.quia forte repetit alij vel sibi.7 sic altavoce ꝓut quidã faciunt q alius studere non põt compelli põt ꝓ vtilẽ actionẽ desistere. cũ eñ hec actio bonefidei sit in ea veniũt illa de quibus neq; actum neq; cogitatũ ẽ.extra de cau.poss.7 ꝓpie.cum ecclesia.ff. de iudic.solemus. Alij tñ dicunt q hoc casu locũ habet actio ex cõducto ꝓtra dñm vt ipe ex locato agat contra illũ impedientẽ q ab illo impedimẽto cesset ar.ff.loca. cũ in plures.§.messem.ff.ad.l.rodi. de iac.l.ij. ꝓmissa autẽ locum hñt in societate cõtractiua. Qñq; tamẽ ẽ societas incidẽs vt in re cõi.vt.ff.eo.vt sit.ff.fami.hercis.heredes.§. nõ tamẽ. Dicit eñ aliquãdo quasi societas inter cohabitantes 7 inter scholares vt dixi. 7 inter virum 7 vxorẽ. C. de cri.expi.here.aduersus.xxvij.q.ij. cum societas extra de spon.c.ij. inter dñm 7 colonũ.ff.loca.si merces §.vis.7 inter vicios.xxiij.q.iij.fortuito.7.c.se.7.q.iij.ita plane. ¶ Itẽ scias q actio ꝓ socio nõ competit societate durante. C.e.tãdiu.ff.e.cuz duobus.§.ꝓpter.7.§. itẽ ex facto.7.§.idẽ pomp.7 in alijs.§.7 .l.actionem.§. non nunq;. H. §.iste allegat in contrariũ. 7 rñdet q spãle ẽ in societate vectigalium ratio ibi nõ.quia tenet ꝓ sequẽti anno cõducere is qui ꝓcedẽti habuit fructus maximos.ff. de publi.7 vecti.l.quotũ.§.fi.℔ hodie nõ retinent inuiti.ff. de iure fisci.nõ intelligitur.§.pe. Rof.ergo concordat dicentibus ibi de vectigalibus poni gratia exempli.dicit ergo q socius contra sociũ qui nõ cõtulit in societate quod debet si sit pecunia factũ vl operа agit ꝓ socio vt conferat vt patet in omnibus.§. prealleg.ꝓ Guil.quod etiam ipse fatet.s.in fi.ij. libelli. als verum ẽ q ꝓ actionẽ pro socio distrahitur societas 7 ꝓ cõi diuidundo venit demũ ad bona cõia diuidẽda. vt in pall.l.actione.in prin. Z. ¶ Sequitur. H. Cõmendabiliter abbreuiauit hic auctor quod ponit Roff.pli re rubrica.lvj.cũ quatuor sequẽtibus vbi ponit.v. Ricas de acti.neg.gest.directa vtili 7 ꝓtraria post qs ponit de cõtraria actio.ꝓ tutele. Inserit etiã quõ petatur curator bonis dari.7 quõ ꝓtra mgratũ agat q non dedit tutorẽ vel curatorẽ.vel dedit nõ idoneum ꝛc.qd bñ. Roff.tractat Rica de act.in factũ cõtra magistratus q nõ dederũt ꝛc. Jo.de bla.sup.§.actionũ.insti.de acti.in tribus primis Ricis plene ꝓsequit omnẽ actionẽ negociorum gestor formans etiam libellos ꝑm varietatẽ gestorum. Z. videre de act.nego.gesto. directa que oritur si te absente aliquis tua gerat sponte negocia sine tuo mãdato q põtoia ẽ. **Libellus.** Lorã ꝛc. conq; in qua sic cõci. lib. ror de.p.qui mea gessit negocia 7 male.quia dolum vel culpam adhibuit vñ quia ꝓ eius gestionẽ negocia mea deteriorata sunt ī L.ideo illa.L. ab ipo peto in quibus eum peto sñialit condẽnari 7 ad hoc ꝓpono actio.directaz nego.gesto. sic concipies si administrauerit male. Si ꝝo bñ ℔ habet forte. L. de bonis. **Libellus.** Lorãz ꝛc. ꝓq tuis sic concipi. libel. ror de.p.q me absente vel pñte 7 ignorãte gerẽdo negocia mea percepit ex bonis meis. L. vñ ago contra eum vt illa. L. mihi restituat.7 ad hoc ꝓpono directã acti.nego.gesto. põdicta ꝓbant.ff.e.l.j.7.q.insti. de oblig.que ex quasi cõtractu na. Actor. **Positio actoris.** Pono ℔ sic ponet. q ego fui absens tali tpe. Itẽ q fui tunc rome.extra d testi. ex tenore. Itẽ q eo tpe tu negocia mea admĩstrasti. Itez q fui pñs in tali ciuitate tali tpe 7 tu me ignorante mea negocia admĩstrasti.insti.d ob.que ex quasi cõtrac.nas. Itẽ mea negocia que in mea absentia vel pñtia administrasti vt dictum ẽ spõte administrasti. Reus vero sic. **Positio rei.** pono q tali tpe quo me dicis tua negocia admĩstrasse ego fui absens. C. de contrahẽ.emp.l.optimã. extra de testi. ex tenore. Itẽ q quedam negocia que gessi ego te mandante gessi.7 te pñte 7 cõsentiente gessi hoc ꝓcesso succumbet actor.qr habet locũ mandati.ff.mãda. si remunerãdi.§.sciẽtes.7.l.si passus.7.l.qui patit.7.l.ex mãdato.§.fi.ff.si agri.mes.fal.mo.dix.l.j.ex d confir.vti. H. Intẽdit allegare de iudi.examinata q ī.iij. cõpilatione 7 prima Inno.erat vlti.in illo ti. Z. c.fi. Itẽ q ea q administraui gessi suspitõe necessitatis.qr credidi me tuũ ꝓcur.hoc cõcesso succũbit.qr tunc locũ hẽt vtil actio nego.gesto.ff.eo.ait põtor.§.hãc actionẽ. ¶ Ex põdictis ℔ libellis 7 positionibus notare potes qualiter debeas facere ī omni acti.nego.gest.siue negociũ sit tuũ re ipsa siue ipo gestu siue ratihabitione siue cura 7 solicitudine q; bus quatuor modis dicit tuũ negocium alienuz. ¶ Re ipa dicit negocium tuũ vel cũ ipo gestu tibi q̃rit puta refeci insulaz tuam.ff.e.si pupilli.7.§.qui ergo.7 qualit in hac fiant positiones.s. patet. Ipso gesto.s. qñ facio quod facere necesse habeas vt quia soluo tuo creditori vñ ex hoc mihi datur actio contra te.vt in prel.si pupilli.7.l.soluẽdo.ratihabitione puta exegisti aliq; nomine meo qd ratũ habeo. vñ mihi dat act.nego.gest.ꝓtra te vt in p.l.si pupilli.§.itẽ queritt.in q̃ sic concipit libell. **Libellus.** Lorã ꝛc. conq̃ror de.p.q a Jo.nomine meo exegit.x. quã exactionez ratã habui.ideo contra eũ vt illa.x.mihi soluat ago. et ad hoc ꝓpo.actio.nego.gest.hec forma.ꝓbat.ff.e.si pupilli.§.itẽ queritur. **Po.ac.** pono q Jo.mihi ex actor ergo sic põet. tali causa tenebat ī x. Item q tu a Jo.exegisti ila.x. Itẽ q illa nomie meo exegisti.als eñ non possum ratum habere.ff. de ꝓcurа. si seruus. H. De regu.iur.ratum.lib.vj. Z. Item q illam exactionem ratam habui.vt in prel.si pupilli.§.itẽ queritur.re **Positio ac.** pono q eo tpe quo us ꝝo sic. me exegisse dicis ego fui absens. Itez q eram in tali loco. Item q illa.x.que exegi nomine meo exegi. Itez q illa.x.que tu dicis me exegisse exegit ticius. Cura ꝝo 7 sollicitudine puta cuz aliquis ẽ tutor vel curator alicuius. 7 ego negocia que debebant ipi ex officio suo gerere gero. vnde locuz habet hec actio.ff.eo.si pupilli.in princi.sic ergo cõci. lib. **Libellus.** Lorã ꝛc. cõqueror de.p.q mei cõtẽplatõe gessit negocia pupilli vl adulti mei.vñ in illa admĩstratõe vl gestiõe ꝓcepit.xx. vel forte omisit quedã q facere debuit dolo vel culpa.ideo ecõtra eũ ago petẽs ab eo illa.xx.mihi solui.7 ad ℔ ipm sñialiter condẽnari.ad qd ꝓpono act.neg.ge.hec.ꝓbãtur in p.l.si pupilli. Idẽ etiã esset si nõ adiceret mei cõtemplatõe.ff.e.ait põtor.§.furiosi. Actor ergo sic ponet **Po.ac.** pono q talis ẽ pupillus meus vel adultus meus cuius curam gero. vt in prel.si pupilli. Itẽ q tu gessisti negocia ipsius pupilli vel minorz. vt in pal.l.si pupilli. Itẽ q ideo illa gessisti ne ego possem tutele 7 cure noie cõueniri. vt in.e.l.reus ꝝo sic.

Po.rei. pono q̄ is quē dicis pupillū hȝ.xiiij.annos.hoc cōcesso cessauit eē pupill⁹ insti. qui.mo.tute.fi.in fi.7 extra de despōsa.impub. puberes Itē q̄ iaȝ ē annus q̄ compleuit quatuordecimū annū. lxxvij. dist.in singulis.7.c.se.xxij.q.v.pueri.7 se. Itē q̄ hoc anno ego gessi ei⁹ negocia 7 idē dico i mioze. ¶ Ne rū si quis suspitione necessitatis vt q̄ credit vel suspicatur se curatoꝛē cū nō sit. vel etiā si is q̄ curatoꝛ ē minoris negocia gesserit ꝓpetit adulto ꝓtra gestoꝛē vtil' act. neg.ge.ff.e.ait pretoꝛ.§.7 furiosi.7.§.7 curatoꝛi sic ḡ li. cō ci. **Libellus.** Loꝛā ꝛc.ꝓqueroꝛ de.p.q̄ fuit curatoꝛ meus datus in testō 7 ꝓfirmatus vel legitimus vel datiuus.vel credēs se meū curatoꝛē administrauit negocia mea 7 male.vñ ago ꝓtra eum vt mihi reddat rōem administrationis sui.q̄ dolo culpa sua lata vel leui cōmissa ab eo in administratōne sum damnificatus in.x. vel q̄ ex ipa admīstratōne hēt x.ideo illa.x.peto 7 ad hoc ꝓpono act.neg.gest.vtilem. hec forma pbat'.ff.d neg.gest.curatoꝛis.etiā pōt sic agi siue sit adm inistratio finita siue duret.ff.rē pu.sal.foꝛe non quasi.secus in tutela. H. Quia tutele actō nō datur pupillo nisi illa finita per illas leges. Z.ff.de tuto. 7 ra.dist.l.j.in fine.7.l.non datur. Actoꝛ vero sic ponet. **Po.ac.** pono q̄ fuisti meus curatoꝛ. Itē q̄ hoc credidisti.C.arbi.tu.q̄cq̄d.7 in.l.predicte. Itē q̄ tu meus curatoꝛ admīstrasti vl' credēs te meum curatoꝛē gessisti. Itē q̄ gerēdo talia cōmisisti dolo lata vl' leui culpa.vt ī pall'.l.q̄cq̄d. Itē q̄ ex illa gestōe ē penes te aliq̄d valēs.xx.vt **Po.rei.** pono q̄.L. ī p̄.l.q̄quid. Reus ꝓo sic. tm̄ fuit curatoꝛ tuus hoc cōcesso sequit' q̄ non iste.ff.de iudi.cum p̄toꝛ.extra de p̄sump.nōne. Itē q̄ plures fuimus curatoꝛes 7 omnes soluēdo fuimus tpe depositi officij. hoc cōcesso nō pōt iste nisi p parte sua ꝙueniri.C.si tu.non gest.l.j.7.ij.ff.de tu.7 ra.dist.l.j.§.nūc tractem⁹.C. de admi.tu.l.ij. Itē q̄ bñ admīstraui. ¶ Porro sicut ī p̄missis casibus competit acti.neg.gest.dño negocio sic 7 gerēti cōpetit cōtraria neg.gest.ꝓpter impēsas factas.insti.de obli.q̄ ex qua.contrac.§.ex qua cā.ff.e.l.ij. sic ḡ ī ea.libel. **Libellus.** Loꝛā ꝛc.cōqueroꝛ de.p.cuius negocia eo p̄nte vel absente 7 ignoꝛante administraui 7 sponte. in qua administratōe.xx.de bonis meis erogaui.vñ peto vt illa.xx.mihi soluat.peto etiā vsuras q̄ cucurrerunt a tpe moꝛe.et ad hoc ipm mihi sn̄aliter condēnari.7 ad hoc ꝓpo.contrariaꝫ act.neg.gest.hec forma pbat'.ff.de neg.gest.l.ij. insti.de oblig.q̄ ex qua.cōtrac.ī prin. ¶ Si ꝓo nihil expēdisti ꝫ es alij obligatus p illa administratione sic concip. **Libellus.** Loꝛā ꝛc.vt.s.vsq̄ ignoꝛāte.p⁹ lib. iūge gessi.p qua gestione suꝫ.t. obligatus in.xx.vñ peto q̄ me liberet ab illa obligatione 7 ipm ad hoc teneri sn̄aliter decerni et ad hoc ꝓpo. ꝛc.hec forma pbatur.ff.māda.si mādato meo.§.quoꝫ. Actoꝛ ḡ sic pōet. **Positio actoꝛis.** pono q̄ gessi negocia tua. 7 sponte te absente vel p̄nte 7 ignoꝛante. Itez q̄ p illa gestione seu administratione expēdidi in reb illis.xx.de bonis meis. Itē q̄ sum obligatus.t.creditoꝛi in.xx. ꝓo illa administratione.vñ videt' ei abesse.ff.e. si quis mā. §.fi. Itē expēdidi illa.xx.7 a te petij illa.nec mihi solueꝛe voluisti.hec positio fit vt reus deprehendatur ī moꝛa.7 sic veniāt vsure.vt.ff.de vsuris.7 in cōtraria.l.j.ff. mā.idēq̄. Si aūt sit talis p̄sona que cā pietatis p̄sumetur fecisse dices sic.pono q̄ has impēsas redegi ī codice rationū meaꝝ vel in quaternis meis.vel ꝓtestatus fui q̄ eas faciebā animo repetēdi.ff.e.nēsenius.C.e. alimenta.7.l.j.ff.de religi.at si quis. Itē q̄ tibi maioꝛi erat vtile q̄ talē domuꝫ tibi reficerē. Si ꝓo sit minoꝛ dicas pono q̄ ꝓo necessario domum talē tibi fulsi. Item emi equū p.x.qui erat tibi vtilis 7 bēs adhuc eū. re⁹ ꝓo sic.

Positio rei. Pono q̄ gessisti mea negocia paterna affectione.C.e.si paterno. Itē q̄ cā pietatis illud negociū gessisti.xl vij. dist. sicut hi. Itē q̄ amicitia intima.ff.e.is qui. Itē q̄ domus quā mihi refecisti erat mihi onerosa ad reficiendū. hoc cōcesso patet q̄ fuit vtiliter ceptū.ff.e.§ an vltro.§.j.7 ij. Itē q̄ licet vtiliter cepis.tamē tua culpa dom⁹ illa perijt.ff.e.si negocio.7.l.cum alisitarus. H. cōiter incipit nā et seruus. Z. § fi.7.ff.sol.ma.si ab hostibus. Si ꝓo sit pupillus dicat.pono q̄ res quā emisti fuit mihi inutilis 7 mortua ē. si ꝓo fuit vtilis dicat. pono q̄ vtiliter compasti.sed perijt añ lit'.contesta.7 sic tunc nō fui locupletioꝛ quod requirit'.ff.eo.litis.fiet aūt eius compēsatio.ff.e.l.ait p̄toꝛ.§. pupillus. Itē q̄ me ꝓhibēte gessisti.C.eo.si duobus. H. cōmuniter ē.§.sub.l.si autem.7 incipit iulianus. Z.C.e.l.fi. ¶ Sequit' nunc videre de act.tutele que ciuilis ē. Qualiter autē conficiantur instrumenta tutele 7 cure vide supꝛa de tutoꝛe.7 in tit. de cura. ¶ Ceteꝝ si aliquis credens se tutoꝛē cū non sit. vel sciēs se esse ꝫ se nō esse fingit gerat alicui⁹ nego.ab eo cō ueniri pōt act.p tutele p̄toꝛia. vt.ff.de eo qui p tu.nege.l.j.§.j.7.ij.sic **Libellus.** Loꝛaꝝ ꝛc.conq̄roꝛ ḡ concipi. libel. de.p.qui tanq̄ tutoꝛ mea gessit negocia cuꝫ nō esset ex qua gestione sunt C.apud eum vel ex alia gestione me dānificauit in. L. vñ peto illa. L.et ad hoc ꝓpo.act.p tutele.ff.e.l.j. actoꝛ ḡ sic po **Po.ac.** pono q̄ tu credidisti q̄ndoq̄ tenet. meum tutoꝛē fuisse.ff.e.l.j.§.p inde.7.§.si seruus. Itē q̄ sciebas te meū tutoꝛē nō eē. ꝫ tñ te eē fingebas. Itē q̄ gessisti mea negocia. vt.ff.de eo qui p tu.neg.ges.in rubꝛica.7.l.j.§.cū eo. Itez q̄ ex illa gestione ēapud te valēs. L.lib. Itē q̄ talia potuisti gerere 7 omisisti vñ damnificatus sum in. L. Itē q̄ posq̄ sciuisti te nō esse tutoꝛē tu omisisti nec certioꝛalti necessarios meos.ff.e. **Positio rei.** pono q̄ eo l.j.§.fi.reus ꝓo sic. tempe quo gessi eras maioꝛ.xiiij.an.ff.e.l.j.§.si curatoꝛ. Itē q̄ gessi vt curatoꝛ a pretoꝛe datus hoc cōcesso non hec ꝫ vtilis actio neg.gest.locū habet.ff.e.l.j. Itē q̄ ea q̄ gessi tāq̄ amicus gessi hoc concesso locū habet actio ne.ge. vt.§. ꝓ.poꝛro.si ꝓo nō gessit ꝫ se vult defēdere dicat sic. pono q̄.t.tm̄ gessit negocia tua credēs se tutoꝛē vel quez dicis tuum esse hoc concesso sequet' q̄ reus non gessit. q̄ si quis petit rationē administrationis p actionē tutele que ciuilis ē.7 que contra tutoꝛes male administrantes p̄dita ē sic concipit' libellus. H.j.ꝓ. de stipulatōne dat' remissio de libello ꝓtra tutoꝛez qui satis dedit. Z. **Libellus.** Lo.ꝛc.ago cōtra.p.tutoꝛē oli meum testamētariuz legitimū seu datiuū petēs vt mihi reddat rōem admīstrate tutele p eū 7 reliqua q̄ sunt apud eum restituat.7 hoc peto p actiones tutele.ff.de tu.7 ra.dist.l.j.§.j.C.ar.tu.tutoꝛē.ff. de p̄di. 7 demō.cū seruus.7.l.qui sub cōditione.et hoc ꝫm roff. H.vbi de ciuilib⁹ Rica de act.tute.de q̄.j. Z. 7 vber. vel sic cōci. **Libellus.** Loꝛā ꝛc. ꝓpono cōtra ꝫm Odof. de.p.asserens q̄ ipe fuit tutoꝛ meus 7 mihi datus fuit.quare peto ab eo vt m̄ reddat rōem tutele geste 7 omisse 7 reliqua p̄stet.7 vt omnia bona sua mihi tacite obligata p administratōe tutele mihi restituat.hec forma pbat'.C.de admi.tu.p offi.et in p̄.l.tutoꝛē 7 subtiliter ī eo.t.veteris 7 i hoc libello veniet quicquid dolo lata culpa vel leui gessa vl' gerē omisit 7 bona pupilli si qua penes se retinuit 7 inuentariuz 7 instrumēta vt innuit p̄.l.veteris.tamē actoꝛ in ꝓcessu tenet' caute explanare libellū p positōes. vt.C. de iudi. licet.7 no.C.de edē.edita.dicēs tu gessisti hoc tu omisisti gerere vel acquirere.tu retinuisti hoc penes te. qō si confiteat' damnādus ē vt restituat res vl' rōem reddat quod de ipsis fecit.si ꝓo negat tunc actoꝛ tenet' ꝓbare vel p inuētarium vel alijs modis quibus potest.7 licet

aduocatus partis alterius sapiens sit vix intelligz hunc libellū. Alij leui⁹ **Libellus.** Lorā ꝛc. vt supra sic concipi.libel. ,prime vsqz omisse post iunge ⁊ vt inuentariū ꝓtra se exhibeat ⁊ instrumenta publica reddat ⁊ res que in dicto inuentario cōtinent' ⁊ ea q̄ reman serunt penes se ⁊ si qua corpa sunt restituat.hec forma ꝓbat' in prealleg.l.veteris. Leterū in primo libello posui verba illa ⁊ reliqua q̄ sunt apud eum restituat ad euitandas multas obiectiones sine illis tñ stare posset libellus ⁊ tūc iudex sic ꝓnūciabit. Forma. Quia mihi euidenter ꝓstat te tutorem male administrasse tutelam ⁊ damnificasse pupillū quondaz in.x. ideo te illi ꝯdemno in.x. Vel sic qz ꝓstat te bene administrasse tutelā ideo te a ꝓpposita acti.absoluo. Male ǧ faciunt quidā iudices q̄ ꝯcepto libello ꝟm primū moduz absqz ꝓdictis verbis ⁊ discussis cause meritis cōdemnāt tutorē quōdā ad reddendū ratōez administratiōis qđ dic vt in lib.roff.vt in ti.de acti.tute.j. H. vers.sed opponitur. Z. posset etiam sic libel.concipi.et bene.

Libellus. Loram ꝛc. Ego. H. aucte mei curatoris ago ꝓtra.p.quondam tutorem meum petens vt mihi reddat rōnem tutele ⁊ administrationis quam gessit et gerere debuit ⁊ de gestis et non gestis de dolo et culpa omni mihi satisfaciat et eum condemnari peto ad hoc proponens act.tute.insti.de attil'.tu.§.fi.C.de admi.tu.l.ij.C.arbi.tu.quicquid.C.si tu.nō gess.l.j.ff.đ tu.⁊ ra.dis.p'totū. H. In prealĺ.l.q̄quid no.accur.qōnē pylei.xxvij de qua ibi cynus plenius recitās opi. dñi mei dicens q̄ si tutor sibi ꝓcurauit reliqui per testatorē quod totū vel partem pupillo relīquere intendebat tenet' illi ad īteresse in auc. vt nulli in dic.§.hoc peruenit col.ix. ad idē q̄ no.ī auten.vt cum. C.de ap.cog.§.si quictus.col.viij.⁊ de le.ij.luc⁹.§.sempronia.alex.ibi ꝓtra per leges sequentes ⁊ p.l.videam⁹ in prin.ff.de in lit.iur.ipsi tamen Ly.non placet distinctio an blando sermone tutor illū induxerit ⁊ tūc nō teneatur.C.siquis aliq.te.p.l.fi.⁊.ff.eo.ti.l.fi .aut fraude ⁊ dolo ⁊ tūc ꝓcedat dictū dñi mei.hec posui qz gl.ibi nō soluit licet etiā de hoc tangat in.l.pupillor.C.de admi. tu.pyleus tenuit p q̄alleg.l.quicqd.⁊ p pre.§.sempronia q̄ tutor teneat' si manifeste apparet ꝓsuasione tutoris pupillo nō relictum qđ testator relinquere volebat facit ad hoc qō dñicalis.lxxxiij.de qua dicā sup̄ rubrica de dolo ⁊ ne qōnes pyl.diuidam fuit eius qō.lxxij.de pupilla quā tutor maritauit ticio recepta marcha argenti ab ipso an facta adulta marcham petere posset agens actōne tutele soluit distinguēdo an maritus illi obtulit an ille extorserit:⁊ tūc an fuerit modicum an maximum qđ extorsit primo casu nō distincta quantitate dati dicit tutorem nō teneri ⁊ eo fortius si post ꝓtractū dedisset alleg.ff.de his q̄ in frau.cred.l.qui autem ⁊.C.de peti.bo.sub.l.j.in fi.li.x. Si extorsit ⁊ est maximū tenet' q̄si videat' deliquisse administrando.i. eam mrimonio collocando qz q̄uis fecit qđ debuit nō tamen eo mō q̄ debuit vnde tenetur ar.ff.de ꝯdi.ob tur.causam.l.ij.C. de neg.gest.l.ij. Si ꝛo erit modicuz nō tenebit' act. famosa.i.tutele nec ꝓ modico iudicium indulgebit' mulieri. ff.de in integ.resti.l.iiij.⁊ de impen.in re dota.fac.l.omnes facit extra de simo.⁊ si qōnes in fi.de rescrip.statutuz.§. insup.li.vj . Est etiam eius qō.lxxxvij.de patruo nepotis tutore qui cōem turrim quā cum fratre inchoauerat altius eleuauit de bonis suis et pupilli.motus: qz vicin⁹ mundus suaz turrim illi opositam altius eleuauerat q̄rit an pupillus factus adultus vel ipsius heres illas expensas repetere possit soluit tutorez qui bona fide op⁹ inchoatū a patre pupilli perfecit nō teneri cum bonorē pupilli tueri debuerit ar.ff.de admi.tu.l. cum plures.§. ij. Z. Actor **Posi.acto.** pono q̄ tu fuisti tutor meus testamentarius vel legitimus vel datiuus.ff.de tu.et ra. dis.si tutor reipublice.§.si duob⁹.⁊.l.posthumo.C. ar. tu.l.j.et §.de tu. Item q̄ in administratione ꝓmisisti dolum vel latam culpam vel leuem.C.e.l.quicqd.ff.e.l.j.in princi. Itē q̄ tutela finita est.ff.e.si tu.re.pu.§.ij.⁊.iij.⁊ fi. Reus ve **Po.rei.** pono q̄ solus.t. fuit relictus tutor in testamento. Item q̄ bona fide administraui sine omni culpa. Item q̄ adhuc durat tutela ⁊ nota q̄ actio tutele alia directa alia vtil' vt no.§.đ ac.seu peti.§.seq̄t'.ℵ.⁊ no.q̄ iudiciū. Itē formā instrumenti reddite administrationis vide.§.de edi.instrumenti.§.dicto.ℵ.porro durante etiā tutela agit tutor ꝓtra pupil **Libellus.** Loram ꝛc.conquelum hoc modo. .de.p.in cuius tutela ⁊ administratōne multa expendidi quare peto vt de omnibus expensis quas in eum ⁊ bona ⁊ negocia sua feci mihi satisfaciat ⁊ me ꝓseruat indemnem ad quorum omniū restitutōnem ipsum postulo ꝯdemnari ad ħ ꝓponens cōtrariam actionem tutele vt.C.de ꝓtrario tu. iudi.l.fi.ff.e.l.j.ij.⁊.iij. ⁊ econtra pupillus ꝓtra tutorem q̄ñ videlicet tutor vt suspectus accusat' vt remoueat' a tutela ad quā accusatōz q̄libet admittit' et tūc sic ꝓci.li. **Libell⁹** Loram ꝛc.accuso.p.tutorem.b.fratris .mei quia dico eum in tutela dicti fratris mei male versari talia faciendo ꝓpter que vt suspectum a tutela postulo remoueri. ¶ Verum is qui putat se tutorem cum non sit si quid expendit in admīstratone bonorum pupilli potest illud per contrariā actio. pro tutele prętoriam repetere et concipi. libel.sic. **Libell⁹** Loram ꝛc.conque.de.p.cui⁹ bona ad .ministraui credens me esse eius tutorez in q̄ administratōe. L. expēdidi vñ illa. L. peto p ꝓriam actio.tutele.ff.de ꝓtrario tu.iudi.l.j. actor ǧ sic ponet. **Posi.acto** pono q̄ tanq̄ tutor administra .ui tua negocia. Item q̄ in illa administratōne expendidi. L.ff.ea.l.j.§.actio.ff.de eo qui ꝑ tu.l.fi. Item q̄ administratōez illā vtiliter cepi ⁊ cōsumaui vel saltē vtil'r cepi.ff.eo.q̄d ǧ.§.sufficit. Itez q̄ ꝓpter eam sum obligat⁹ in. L.ff.e.l.fi.re⁹ vero sic ponet. **Posi.rei** pono q̄ illo tpe quo gerebas negocia eram minor.xv.annis hoc ꝓcesso nō habet locum ꝓ tutela nec ꝓtraria vt.§.ℵ.sequit' tūc Item q̄ voluntatis cā cepisti gerere. Itē q̄ sponte gessisti hoc ꝓcesso locum habet neg.gest.vt dixi.§. in acti. neg.gest.ℵ.sequit' videre. Item q̄ q̄ñ egi ꝓtra te actō. ꝓ tutele voluisti mihi ꝓpensare sed ħ iudex reprobauit ff.e.l.j.§.ꝓterea. Hic etiam sunt ea necessaria que in q̄allega.actio.no. Item requirit' q̄ id qđ petitur nequeat ꝑ aliā actio.peti.ff.e.l.j.§.an in iudiciū. ¶ Porro tutores sepe res pupilli mobiles vel pecuniā in ꝓprios vs⁹ referūt non tamen animo furandi qz tūc tenerent' furti sed prodita est ꝓtra eos actio de rōnibus distrahendis. H. Et.vj.que requirunt' ponit roff.e.t. que collegas ex positōnib⁹ que vnacū libello ibi eius fuerūt ad litteram ibi etiā duas opositōnes et duas qōnes inuenies. Z. Que est in duplū. H. Ita q̄ solum vnū simplum sit pena ⁊ reliqnū rei pśecutio ꝓtinens rei extimationez nō interesse.ff.e.l.j.§.de rōnib⁹ ⁊ duob⁹ seq.⁊.l.ij.in fin. Z. ff.de tu.⁊ ra.dis.l.ij.§.rōnib⁹.⁊ in alīs.§.⁊.l.actōez. §.fi.⁊.ff.de ꝓtrario tu.iudi.l.ij. in qua sic concip.libel. **Libell⁹** Lorāz ꝛc.conqueror.de.p. tutore meo .qui dum tutelam meam gereret ea durante res tales meas vel de bonis meis abstulit vel pecuniam intercepit vel suppressit. vnde peto res illas i duplum mihi restitui vel ꝓ rebus illis eum in duplū condemnari ⁊ ad hoc propo.actio.de rationibus q̄strabēdis.ff.e.l.j.§.rationibus.⁊.§.ꝑsiderandū.⁊.§. in tutela ⁊.§.fina.⁊.l.ij.⁊.l.si tutor.§.fina.actor ergo sic ponet. **Posi.acto** pono q̄ fuisti tutor meus testamentarius vel legitimus vel datiuus.ff.de tu.⁊ ra.dis.l.j.§.rationibus. et in autē. vt hi

qui obli.perbi.se habere ref.mi.col. vij. Item q̄ res tales habui. Item q̄ eas habuisti. Item q̄ tutelam meam administrasti. Item q̄ ea durante abstulistivt in pre.§. rationibus.7 eodem titu.l.ij. Item q̄ finita est.ff.eo.l.j. §.fi.7.l.tutor reipu.§.fi.7.l.sed non. Item q̄ res ille fuerunt mobiles.s.tales.ff.eo.l.ij. 7.ff.de furti. qui vas.§.j. insti.vi bo.ra- **Posito rei.** pono q̄.t.sol⁹ fupto.re⁹ ꝓ̄o sic. it tutor tuus 7 dicat qualiter. Sed ℔ implicat negatiuā simplicem vt extra de cau.pos.cū ecclesia. Item q̄.t. solus administrauit. Item q̄ res illas palam accepi. Item q̄ parat⁹ sum restituere. Item q̄ eas vendidi 7 te volente p̄ciū in vtilitatem q̄uerti. Item q̄ finita tutela clamasti te quietū spāliter de illis reb⁹.ff.de libe.le.nō solū.7.l.aureli⁹.7.ff. de pac.tres fratres. Hec aūt materia 7 seq̄ns q̄petentius ponent sub ti.de oblig.ad rō. ¶ De stipu.aūt rē pupilli saluā fore a tutore p̄standa 7 qualiter ꝓtra eum vel cōtra fideiussorem ab eo prestitum tūc li.cō. dicet.j.de pig.ac.§.sequit in prin. Item bonis eius q̄ cedit bonis et qui decedit sine herede vel cum herede qui non vult adire datur curator p offi.iudicis ad instantiam creditor.¶.de cur.bo.dan.l.ij.7.ff.qui bo.ce.poss.l.fi.7.s̄.de primo 7 sc̄do decre.§.nunc dicamus.versi. q̄ si nullus. H.7 infra de curatore colt.pe.vbi ponit datōnis forma. Z. In q̄ sic **Libellus.** Coram ꝛc̄.propo- concipit libell⁹. nim⁹ nos tales creditores q̄.p.debitor noster sine herede decessit|et sic nō est qui nobis debita nr̄a p̄soluat.vñ petim⁹ p vos curatorem bonis quōdam eiusdem.p.p̄stitui 7 ad ℔ ꝓponimus offi.iudi. Si aūt̄ heres sit ℔ nō vult adire vel non adiuit sic ꝓci- **Libellus.** Coram ꝛc̄.ꝓpono.q̄ pitur libellus. .p.debitor noster decessit 7.t.est eius heres qui nondū hereditatē adijt.vnde petimus vt eū ꝓpellatis adire 7 ℔ cum est pure instit tutus. Si ꝓ̄o sub ꝓditōne|7 dicit se nō aditurū tūc inuigat vel ꝓditōni pareat,7 si nolit|petim⁹ curatorez bonis p̄stitui 7 ad hoc ꝛc̄.vt.s̄. ¶ Item pupillo nō debēti tutores testamētarios q̄ forte pater decedit intestat⁹ neq̄ legitimos sepe mgr̄at⁹ dant tutores instī.de attil'.tu. ff.de tu.7 cur.da.ab his.l.j.et.l.ius dandi. Q̄ñq̄ etiam hos dare negligūt q̄ñq̄ differūt vel min⁹ idoneos dant vel cautionē nō exigūt ꝓpter q̄d res minor̄ dāmificant de q̄ minor magistrat⁹ tenet act.infactum. H. In ℔ nomine actōnis instat Roff.rubrica de actio.infactū contra magistratū in fi.declarans quō in hoc iura variant. Z.ff.de ma.conue.l.j.§.si cura.7.§.sciendu3.7.l.q̄d ad heredē. Sic ḡ actor **Libell⁹** Coram ꝛc̄.conqu. concipit libellum. .de.p.qui cum esset mgr̄atus seu mgr̄atum gereret ciuitatis a me sepi⁹ req̄situs 7 a.t.amico meo vt mihi daret tutorē vel curatorez ipse dare neglexit 7 distulit vel dedit min⁹ idoneuz vel nō exegit satisdatōez vel exegit min⁹ idoneum ex q̄ sum in.¶.damnificat⁹ quare peto illa.¶.ab eo mihi p̄stari 7 solui 7 ad ℔ ꝓ̄o.ac.infactū ꝓpetētē 7 inductā ꝓtra magistratū.ff.e.l.j.§.si curatoris.7.§.sciendum.actor ḡ sic po- **Posi.acto.** pono q̄ sum minor vl' pupil net. lus. Item q̄ nō habeo tutorez testamentariū q̄ ille nō tenet satisdare.¶.de epi. audi. de creatōnibus ℔ hec est negatiua.extra de elec.bone.j. Item q̄ es mgr̄atus talis loci. Item q̄ es mgr̄atus qui pōt hac actione ꝓueniri specifica eam. H. vide Roff. vbi.s̄.ꝓ̄.sed q̄d est 7 seq. Z. Itez q̄ requisitus nō dedisti tutorē vel cura. Item q̄ dedisti min⁹ idoneū sed ℔ est iur̄. Item q̄ nō exegisti ab eo satisdatōez sed hec est pura negatiua. Item q̄ exegisti minus idoneam. Item q̄ ex hoc sum intantū damnificat⁹ vt in pre.ꝓcor.reus ꝓ̄o ponet econtra. ¶ Verū si quis sciens se nō esse tutorem se esse dolo malo asserat sicq̄ cum pupillo eius auctoritate ꝓtrahis 7 ꝓtractus hoc ꝓperto rescinder̄ et habes ꝓtra eū act.infa.de eo q̄ cū falso tutore auctore gestum esse dicer̄ ad totū tuū interesse in qua veniūt sumpt⁹ q̄s in iudicio restitutorio es facturus.ff.q̄ cū falso tu.l.j.§. j.7.§.nouissime sic **Libellus.** Co.ꝛc̄.cōq.d.p. ergo conci.libel. q̄ sciens se nō esse tutorem.t.pupilli falso asseruit dolo malo se ei⁹ tutorez esse.vñ cum ipso 7 cū dicto pupillo ei⁹ auctoritate contraxi quare cū ꝓtractus cū falso tutore auctore habitus nō teneat et me ꝓtraxisse cū vero tutore intersit in.xx.lō illa.xx.peto 7 etiam sumpt⁹ q̄s facturos ero in iudicō restitutōnis quā minor petet ꝓtra me q̄s extimo.¶.et ad ℔ ꝓ̄o.act.infa.de eo q̄ cuz falso tu.auc.ge. esse di.vt in pre.ꝓcor.actor **Posi.acto.** pono q̄.¶.ē pu ergo sic ponet. pillus. Item q̄ dicebas te esse tutorem 7 sic dolo ma.℔ asserebas. Itez q̄ ꝓtraxi cum eo te auctorizante. Item q̄ ꝓtractus ille fuit rescissus vel pōt rescindi. Item q̄ p illū ꝓtractū damnificatus sum vel dāmificari possum in.xx.p̄missa ꝓbantur.ff.e.l.j.§.j.7.l.ij.§.fi.7.l.nouissime.reus ꝓ̄o sic pōet. **Posi.rei.** pono q̄ alias preter meā auctem eras ꝓtracturus cū illo pupillo. Itez q̄ licet p̄stiterim auctoritatē tm̄ alius verus tutor interfuit. ff.e.l.j.§.interdum. Item q̄ sciuisti me esse falsum tutorem. Item q̄ fuit tibi denunciatū me esse falsum tutorē 7 fidē nō habuisti. Item q̄ impubes nō nunq̄ p falsuz tutorē damnificat ideo p̄tor dat ei ꝓtra illū vtilē actō. infa.ex edicto q̄ cū falso cur.ac.ge.esse dic.ff.q̄ cuz falso tu.l.fi.sic. **Libellus.** Co.ꝛc̄.cōq.de.p. qui di ḡ conci.lib. cens se meū tutorez esse cū nō esset in iudicio q̄d cū.t.habebā ꝓfessus ē talia propter q̄ damnificat⁹ sum in.¶.vñ peto illa.¶.7 ad ℔ ꝓpo.ac.infa.vtilē ad exemplū edicti q̄d cū falso tu.ac.ge. est vt in pre.l.si ꝓ̄o deceptus sit in ꝓtractu sic ꝓci.libel. **Libell⁹** Co.ꝛc̄.conq.de.p.cuius auc̄te in ꝓtra- .ctu deceptus sum in.¶. vnde peto illa.¶.7 ponet vt in p̄dicta actōne. Bal. Ex supra dict⁹ habes q̄ libellus generalis debet postea explanari p̄ positiones spāles.s̄.ꝓ̄.si q̄s petit vide.ff.de ꝓpo.l.j.§.si q̄s argentum.7.s̄.in ti.de teste.

Pālia vero, seu singularia iudicia sunt vt ī rei ven.de qua dicā:vt infra de cau.pos.7 ꝓprie.§. sequit 7 act.de positi 7 ꝓmodati 7 alie de quib⁹.j. spāl⁹ titulis disseremus:vt.ff.p̄ soc.l.p̄ soc.arbitri 7 actio mādati directa que ciuilis est in **Libell⁹** H. Roff. fuit rubrica q̄ sic libel.ꝓcipi. .de act.man.7 ibi de hoc satis ponit 7 in ti.se.tractat de ꝓtra de q̄ sequit in.vers. postro. Z. Co.ꝛc̄.conq.de.p.cui mādaui vt mea negocia gereret vel equū vel lib⁹ mihi emeret 7 ipse mandatum suscipiēs negocia nō gessit vel gessit 7 male vl' equū vel lib⁹ mihi nō emit vel emit sed malū. Q̄ñ q̄ mea interest in.x.ideo illud interesse peto 7 ad ℔ ꝓpo .act.mā. ff.man.si ꝓcu.§.mandati actio.et.l.si remunerādi.§.j. actor ḡ **Posi.acto.** pono q̄ tibi mandaui vt sic po. tale quid faceres.ff.e.l.j. H. Et ibi patet in prin.q̄ hec ꝓ̄ba mando volo rogo vel similia ad ℔ idonea inducūt actionē mādati. idonea dixi q̄ vt ibi no.admonere ꝓmendari hortari p̄suadere nō inducūt|mandatū 7 ibi etiā no.quid in dubio.7 ℔ omia tractat Rof.vbi.s̄.in prin.exprimēs nouē q̄ req̄runt vt locum habeat hec actio q̄ collige ex positōnib⁹ 7 his q̄ ibi addam. Z. Item q̄ illud suscepisti.ff.cōmo. in ꝓmodato.§.fi. Item q̄ es talis qui potes obligari insti.e.t.7 insti.de ob.q̄ ex ꝓsensu. Itez q̄ mandatum fuit honestum. H. Et a principio gratuitum.ff.e.l.j.et.l.si remunerandi in prin. Z.ff.e.si remunerandi.§.rei turpis.7.l.si mandauero.extra de pact.c.fi.xj.q.iij. si dominus.7.c.inlianus.xiiij.q.vj.si res. Item q̄ culpa tua. H. Etiam leuissima.¶.eo.a procura.est tamen de hoc opi.

vt ibi no.quod dixi tenet Roff. Z. Vel dolo res illa de teriorata ē.ff.e.a pcura.7.l.ſi pcur.§.fi. Item q̄ intā tum mea intereſt.ff.e.ſi pcura.§.mandati actio et ar.ff. de ſeruitu.quotiēs. H. ptra.ff.e.ſi remunerandi.§.ſi ti bi.ibi duplex littera dic vt ibi no.7 hec plenius ꝺm roſ. ꝺm quem etiaꝫ facere requiritur nouum.ſcilicet q̄ finitum nō ſit mandatum fateť tñ q̄ qñq̄ durat actō man dato finito.ff.e.ti.inter cauſas. Z. Reus ꝺo ſic ponet.

Do.rei pono q̄ rem gerendā mandaſti.t.impli catur ḡ q̄ nō mihi. ff.de iudi.cū pretor. extra de p̄ſump.nōne. Item q̄ qñ mihi mandaſti illud renūciaui. Item q̄ nō poſſum obligari quia minor ſuꝫ vel in alterius poteſtate 7 huiuſmodi inſti. q̄ cum eo q̄ in ali.po.eſt neg.geſt.eſt. Item q̄ mandatum diligēter ſum exequť. Item q̄ id quod mandaſti fuit turpe 7 iñ ge hic q̄ no.circa libellos.s.de pcura. ¶ Porro ſic di recta actio datur mandanti ita contraria actio datur mandatario contra eum.ff.e.ſi vero non re.§.econtra rio.verſi.ſi mihi mandaueris in quo ſic libel.concipi.

Libellus. Coram ꝛc.conque.de.p.q̄ cum mi hi mandaſſet vt domum ſibi p.xx. emerē vel p eo penes talē creditorē in.x.fideiuberē fide iuſſi 7 ſolui ipſe vero illa.xx.vel.x.mihi indebite reddere ꝓtradicit. Vnde ago contra eum vt. xx.ſeu.x. que ſol ui mihi preſtet petens eum ad hoc per vos ſententiali ter condemnari 7 ad hoc ꝓpo. act.man.contrariam vt in pre.§. ¶ Si vero fideiuſſor nondum ſoluit ſed agit in caſibus qui ſunt extra de fideiuſſo.c.fi.ſic ꝓci.libel.

Libellus. Coram ꝛc.conq.de.p.q̄ cum mihi mā daſſet vt pro eo fideiuberem penes talē creditorē in.x.fideiuſſi.vnde cum ipſi creditori ſuꝫ ꝓdemnatus in.x. H. Dicit Joh.de bla.vbi de ꝓtraria māda.q̄ huic libello debet addi 7 ꝓdemnatus appella ui quia alſ nō ageret niſi denunciaſſet illi vt appellaret ſi inſtū putaret alleg.l.ſi p ea inferius allega.iſtud fate or q̄ñ p iniuriā iudicis iniuſte ꝓdemnatus eſſet vt exp̄ſ ſe dicit.l.illa.vñ ex bona fide appellare debuit vel nun ciare ſe iuſte ꝓdemnatum q̄ ꝓſcientia appellabit. Item mirandū eſt q̄ ſoluens non ꝓdemnatus agit vt. s̄.libel. p̄ri.repetendo ſolutū 7 hic q̄ꝫ minꝰ eſt nō ꝓcedit.ſ.obli gationis liberationē. Abſit ergo q̄ iuſte ꝓdemnatus te neat appellare ſi q̄d tñ dubiū eēt ꝓſulo q̄ denunciet vel appellet. Item q̄ p id qđ hic ſequitur de illo qui diu ſte tit in obligatione dicunt quidaꝫ q̄ qui fideiuſſit de eui ction rei vendite et per multos annos ſtetit in obliga tōe poterit petere vt vēditor ip̄ꝫ liberet.ſed Ja.de are. contra ex quo res nō euincitur quocūq̄ anni labantur: q̄ hic nulla mora pōt imputari venditori quia nec ve nit dies.ff.de ꝛ.ſig.cedere diem.ſed in.l.lutius.ff.man. ceſſabat debitor et erat ī mora ſoluendi. Eſt ḡ quid ſibi imputari que rō ceſſat in hoc caſu 7 de hoc Ly.in.l.ſi p ea in fi. Z. vel cū diu ſteterim in obligatione vel cū ipe incipiat bona ſua dilapidare vel quia hoc actū eſt iter nos ideo ago contra eum vt me ab illa obligatione libe ret 7 ad hoc ꝛc.vt.s̄.ff.e.ſi manda.meo.§.quotiens. ¶. e.ſi p ea. H. Hic no.q̄ cū lex illa 7 decretū p̄.fi.de fide iuſſo.ponant ſolum quatuor cauſas inter quas non eſt ſuperueniens inimicitia videtur q̄ ꝓpter illam non poſ ſit petere liberari extra de trāſla.c.ij.ꝛ.vnde ſi.ff.ꝺ pac. iuꝫgen.§.dolo.nec beneficio dꝫ debitor decipi.de cōm. c.vno. Item ex contrario iam eſſet in poteſtate fideiuſ ſoris ſe liberare quod eſſe nō debꝫ de diuor.quāto in fi. ff.de arbi.ne in poteſtate.et.l.ſi quis rem. Jn contrariū inducitur quod de procur.tutore legato donatione et legitima iure nature debita dī per ordinē.ff.ꝺ pcu.filiꝰ ī fi.inſti.de execu.tuť.§.inimicitie.ff.de admi.lega.l.ij.in fi. ¶.ꝺ reuo.do.l.fi.in autē.vt cū de appel.co.§.cās. dñs meus dicebat odoff.diſtinxiſſe leuem inimicitiam a gra ui 7 ī graui.ſ.capitali ſꝫdiſtinxit cuꝰ culpa euenerit ſi de bitoris agere poterit alle.p̄al.l.ſi filius in fi.7.ff.manda. ſi mandāuero in fi. Si culpa fideiuſſoris non aget p ra tionem ſuperi⁹ dictā.facit.ff.locati ſi merces.et extra.e. t.propter ſterilitatem. Z. ¶ Quid ſi fideiuſſor vult ad ſtudiū pficiſci.ar. q̄ agere poſſit.ff.de pcu.aut longa. ff.de arbi.licet. H. Ad litteram fuerūt ꝛba vīcen.in de cre.fi.de fideiuſ.7 ibi ſcripſi 7 propter ꝛbſi.in hac qui ſe quitur non fuerūt ꝓgrue locata vnde dicit in hac de q̄ loquitur libellus. Z. **Poſitio actoris.** et in hac ſic ac.pon. **Poſitio actoris.** pono q̄ mihi mandaſti vt tibi emerē domū vel q̄ pte fideiuberem.ff. manda.ſi mandato. Item q̄ emi vel fi deiuſſi.ff.de iure deli.l.j.extra de fideiuſ.c.q̄. Item q̄ in bis fines mandati cuſtodiui.ff.e.l.j.§.p̄terea.7.l.ſi pcu lus.7.l. diligēter.extra de reſcrip. cū dilecta.reꝰ ſic po.

Poſi.rei. pono q̄ hoc mandaui.t. Ytē q̄ ipſe emit. Item q̄ p̄hibui ne emeres vel fideiuberes extra de procur.c.iij.de reſcrip.ex parte.iij. Item q̄ exceſſiſti in hoc fines mandati. Jteꝫ q̄ fuiſti in culpa quia omiſiſti exceptionem peremptoriam conpe tentem ex perſona mea.ff.e.ſi fideiuſſor.§.fi. ¶ Illud au tem queritur ecce mittebam quēdā nūcium propter ali qua mea negotia ille captus eſt in via a latronib⁹.queri tur vtrū ille poſſit ꝓtra me agere vt illū redimā vel ſaltē q̄ in redemptione cōtribuā et videtur q̄ nō poſſit q⁹ b poti⁹ videtur imputari caſui q̄ꝫ mādato vt.ff.manda. inter cauſas.§.non omnia. Item que fortuitis ꝛc.C.de pig.ac.que fortuitis. Item imputet ſibi q̄ per periculo ſum iter locauit operas ſuas ad eundū.ff.cōmo.ſi vt cer to.§.ſed interdū.et.l.fi.fuit eī quaſi locator operarū vñ caſus fortuitus in eius perſona cōtingens ſibi imputet imo q̄ plus ē merces data repeti poſſet vt vī ſi p eū ſte tit q̄ minus impleret quod p̄miſit.ff.lo.7 con.ſi vno.§. cum quendā. Item facit.ff.de con.cā da.ſi pecuniaꝫ ex tra de pig.ſignificante.ff.cōmo.argentū 7.ff.ꝺ admi.tu. de tu.in fi.ar.tñ ꝓtra.ff.p ſoci.cū duob⁹.§.cum quidaꝫ. et.ff.de furtis.ſi ſeruus cōis ibi.nam 7 alieni ꝛc. nec ob. pre.§.ſed interdum 7.l.fi.quia neceſſitas officij nō excu ſat eum.ff.de his q̄.vt indig.l.poſt legatū.§.aduocatū. ſup hoc dici pōt q̄ aut nūciꝰ ſe obtulit 7 cā lucri ſui p̄n cipaliter opa data fuit 7 tūc ſibi imputet q⁹ nihil ꝓſcq̄ tur.ar.ff.ex qui.cau.ma.7 qui data.7.l.rei.ff.depo.l.j.§. ſepe.extra.e.bona aut ſe non obtulit ſed req̄ſitꝰ vl'etiaꝫ inſtanter ſolicitatus iuit nō tñ voluntariꝰ allegans iti neris piculū 7 tūc nihil ē qđ ſibi ꝺbeat imputari.ff.ꝺ re. iur.ñ p̄t dolo carē 7.l.ñ vī.§.q̄uis.ſic.ff.ꝺ bis q̄ no.infa. furti.§.q̄ iuſſu.ff.de aqua plu.ar.q̄ꝫ q̄ꝫ Luꝫ aūt ꝓmodū mittentis 7 miſſi puta merces 7 etiā alioꝝ in itinere ver tebat equū eſt vt omes ꝓtribuant.ff. ad.l.rodi. de iac.l. ij.§.ſi nauis.ff.ne quid in lo.pub.p̄to.§.viaꝝ. ¶ Silis ē q̄ō de illo qui cum equo 7 armis ticij p illo ad exercituꝫ iuit 7 captus eſt 7 in captiuitate fecit ſumptus. Utrum vicꝫ ticius teneat ei reſtituere ſumptus factos. H. Ad hanc q̄onem 7 p̄cedentē facit qđ diffuſe ſcripſi pt⁹ Jn no.7 Hoſti.de iureiurand.ſicut.iij. Z. Et videť q̄ ſic nam mandato finito mandator tenet ꝓtraria mandati ad impenſas factas.ff.manda.ſi ꝛo re.§.ꝓtrario. ver.ſi mihi mandaueris et ſic imputabit mandatori intereſſe iſtius.quia in actōne mandati veniunt reputatōes vt e.t.idemq̄ꝫ.§.labeo ad idem.ff.de neg.geſt.ſi pupillus. §.videamus.ff.de peti.here.ſi poſ.ff.de admi.tu. quoť. §.cum queritť. Sufficit em̄ vtiliter negociū ceptuꝫ eſſe. ff.de neg.geſt.ſine hereditaria.7.l.ſed an vltro. Nam 7 alſ qui occaſionem damni dat tenet a. extra de iniur.c. fi.ff.ad.l.aqui.qui occidit.§.pe.ar.ꝓtra. quia hec actio locum nō habet quando quis egreditur fines mandati ff.man.diligenter.extra de reſcrip.cum dilecta. Prete rea aut iſte captus fuit culpa ſua et tūc ñ recuperat aut fortuitu caſu nec tunc ſimpliciter quia talis caſus ꝛc. C. de pig.act.l.que fortuitis.ff. de neg.geſt.negocium niſi hoc ſpecialiter promiſſum eſſet. ff.depo.l.j.§.ſepe. Di-

cunt quidam istum nō posse agere ad sumptus vt in p allega. l. inter causas. §. nō omnia. nec ob. ff. p soc. cum duob. §. cum quidam. Quia ibi loquitur in societate que habet ius fraternitatis. Alij ꝓtra de equitate. quia ille titius forte si iuisset captus fuisz z maiores sumpt⁹ fecisset ar. ff. de peti. here. sed z si. §. qđ autē. Bal. Et de s. de locato. ℞. an miles captus. z in. l. quando multa. C. ad. l. iulia. de vi per Ly. Z. formaz aūt mandati ad mutuum contrabendum vide supra de ꝓcura. §. nūc autē ver. mandatum.

Equitur videre de cō
muniby iudicijs q̄ sunt tria videlicet. finiūre gundoꝝ famil. bercis. z cōi diuidendo. H. Roff. vbi de ciuiliby eodez ordine. ffoꝝ. ponit has tres rubricas diuisim z oms libelli qui sequunt de finibus ac etiam positōnes ad lām fuerūt ipsius z ex positōnibus colligas quinq̄ q̄ in hoc iudicio requirunt. de ordine. ffoꝝ. dixi quia in li. x. hoc ordine qui seruat ꝫ z. j. §. proꝝi. habent he quatuor rubrice z ipse sole ita q̄ hic habemus totā materiam libri ipsius. dns meus in legiby dicebat ibi ꝓpositores istarū trium actionū fuisse Theutonicos qui sepeponūt. v. p. e. Nos em̄ dicerem⁹ finiūre gendoꝝ berciscende diuidende. Z. extra de ꝓba. ex litteris. z. xxvj. di. deinde. xxviij. q. j. nunqd. In quibus libellos formem⁹. ¶ Et primo in iudicio finiūre gundoꝝ Scias ergo q̄ vicina predia habentes sepe inter se faciunt qōnes. naz nulla fides regni socijs omniscz ptās impatiens ꝓsortis erit ꝑm lucanū z coꝛo discordiam parit vt. C. li. x. qñ z qui. quarta ps de. ex. bo. de. l. j. vel q̄ vn⁹ occupat fines alteri⁹ vel nō patit vicinum fines ponere vel exarat vel remouet in ptem vel in totū alteri⁹ fines. lxxxvj. di. tanta ideoqz alij succurrit p acti. fi. re ciuilem ff. fi. re. l. j. z. l. sed z loca. §. sed z siquis insti. de offi. iudi. §. fini. regū sic. **Libellus.** Coꝛam ꝛc. conqu. de g̃ libel. concip. p. qui me volentē ponere fines inter meū prediuz z suum que sunt ꝓfinia me ꝓhibuit vnde ago ꝓtra eum q̄ ꝓmodis finiby distīguatur petens eidem sententialiter interdici ne me volentē fines distinguere ꝓhibeat z ad hoc ꝓpo. acti. finium regundoꝝ vt in pre. **Libellus.** Coꝛam ꝛc. conqu. concoꝛ. vel sic. de. p. q̄ fines predij mei occupauit qđ est p̄dio suo ꝓfine vnde ago q̄ dictos fines mihi restituat z ad hoc ꝛc. ff. e. l. j. vel sic. **Libellus.** Coꝛam ꝛc. conq. de. p. q̄ fines inter meum prediū et suum ꝓfinale positos pnta arboꝛem vel lapidem remouit vel succidit vnde ago contra eum q̄ dictos confines in loco suo z statu debito z solito debeat reponere z ad hoc ꝛc. vt ī primis ꝓcoꝛ. Si ℞o predia non sunt finibus distincta vel sunt fines sed vix discernunt et pñt meli⁹ poni sic cō. li. **Libellus.** Coꝛam ꝛc. ꝓpo. ꝓtra. p. qui cum habeat prediū ꝓfine cum predio meo que predia nō sunt finiby distincta vel fuerunt fines appositi sed vix discernunt ago ꝓtra eum q̄ fines apponant vel positi in melius reformen. z ad hoc ꝛc. instit. de offi. iudi. §. fini. regū. Si aūt sit creditoꝛ vel fructuarius vel emphiteota. H. de clerico quo ad fines predio rum que habet in prebenda vide extra de ꝓba. ex litteris. In z sup. j. glo. **Libellus.** Coꝛam ꝛc. conqu. Z. Sic ꝓci. libel. **Libellus.** de. p. qui cum habeat ꝓfine predium tali predio cuius predij habeo vsufructum vel qđ est mihi obligatum vel in quo habeo in emphiteosim ꝛc. vt. s. habet etiam hec ratio expensarū z fructuū vt esset in ac. cōi diui. z vide z forma vt ibi vt patet. j. ℞. poꝛro. **Posi. acto** pono q̄ tale p actoꝛ g̃ sic ponet. dium meū ē vel ius habeo in eo quia suz vsufructuarius vel creditoꝛ vl habeo in emphiteosim. ff. eo. l. j. z. l. sed z loca. §. finiūre. Item q̄ est rusticū. H. Reus aūt. j. ponit illud esse vbanū z vrbana nō dicunt ꝓfinia sed vicinia et plerūq̄ cōiby parietiby terminant vt in. §. fi. statim allega. si tn aliqđ edificiū esset mediū inter vtrūq̄ prediuz rusticum bene daret ꝫ iudiciū. ff. e. l. hec actio in prin. saltez vtile ff. e. l. ij. vel dic q̄ aut vtrūq̄ predium est rusticum z habet hic locū z si interueniat edificiū aut vnū rusticum z aliud vrbanū z tūc si interueniat edificiū nō hz locum. Inducit roff. qđ no. azo. in summa hni⁹ ti. Item si sine edificio medio vnus hz rusticū z ali⁹ vrbanū non habet locū directū sed vtile. ff. e. l. ij. j. rñ. z. l. iiij. §. hoc indi. vel ꝑm roff. dic vtrūq̄ cessare z pre. l. ij. locū habet cū vtrūq̄ erat rusticum sed edificiū mediū inducit vt. s. azo. in summa. Z. ff. e. hec actio in prin. z. l. sed z loca. §. finiūregū. Item q̄ illud est ꝓfine p̄dio tuo. Item q̄ imediate ille adheret. ff. e. sed z loca. §. fi. in fi. z. l. qz magl. z. l. ꝫ si riuus. Item q̄ fines ei⁹ ꝓtendunt vsqz ad talē locum Item q̄ occupasti fines illos. Itez q̄ volebam ponere seu distinguere fines p̄dij mei sic ꝓtendebant ꝫ me ꝓhibuisti. ff. e. l. j. z. l. ꝫ z loca. §. sed z siqs. Item q̄ terminos puta talē arboꝛē vel lapidē remouisti. ff. de termino moto. l. j. z. xv. q. iij. inter memoꝛatos. reus ℞o sic pōet. **Positō rei.** pono q̄ p̄dium cui⁹ noīe me impetis est vrbanū. Item q̄ est pleno iure meū ꝫ hoc ē iuris. Item q̄ int illud et meum est via publica vel flumē. H. Publicū. riuus em̄ priuat⁹ nō impedit ꝫ iudiciū. ff. e. ti. ꝫ z si riuus. ꝫ queritur si volo distingui fines p̄dij mei cui coberet via publica vel publicum flumen ꝓtra quē agam dicit roff. p̄toꝛem vel p̄sidem adeunduz vt faciat fines illos distingui sicut alis fit in cā dāni infecti ibi ꝓtra nullū dat mihi actio ꝫ p̄dictos adeo vt sup eo debeant ꝓuidere. ff. de dam. infec. si finita. §. si publicus locus. z. l. fluminū. §. j. Z. Item q̄ fines mei ꝓtendunt vsqz ad talē locum. Item q̄ includat locū de q̄ ille vult agere. Item q̄ ꝓpria aucte occupasti fines q̄s tuos dicz. C. e. si ꝓstiterit. xvj. q. vj. placuit. z. q. iij. inter memoꝛatos. H. Oppositōnes roꝛ. ad p̄dictos libellos vide vbi. s. ℞. ꝫ oms vsqz ad fi. vbi cuz §. quidā. insti. de actio. dicāt hanc actio. esse mixtā. Ondit ꝓtrariū cum nō sit in psonā q̄ nō ex ꝓtractu vel q̄si nec ex maleficio vel quasi qđ vt psonalis sit est necessariū. ff. de acti. z obli. l. j. z insti. de acti. in prin. In rem nō quia nō vendicat res rone dn̄ij. Instat in verbis azo. q̄ ꝓpter ꝫ dixit actōez hanc nō natiuā sed datiuā ipse tenet illā natiuā z in hoc mixtaz q̄ oꝛit ex q̄si ꝓtractu sic z due de quiby sequit z petitio hereditatis. insti. d obl. que ex q̄si ꝓtrac. §. item. nec sibi rō petit q̄re petitō hereditatis plus sit ex q̄si ꝓtrac. c̄ ista. Item est in rez q̄ oꝛit ex dominio. ff. fini. regū. l. j. coberet em̄ hec actio qō ni ꝓprietatis sicut spēs generi. C. e. l. si q̄s dominiū. z oꝛitur ex obligatōne q̄ sequit ex ꝓtractu z ꝑm ꝫ opponit ꝓtra libellū primū q̄ cū rei vēn. nō detur ꝓtra ꝓhibentem ꝫ ꝓtra tenentē z possidentē. ff. de rei vēn. officiū. C. de ali. mu. indi. cā fa. l. vna g̃ ꝛc. Fatet tn̄ q̄ ꝓtra occupantē vel asserentē bn̄ datur vt in scdo z tercio libello. Rñdet aūt q̄ licet actio sit in rem vt. s. de iure intentatur ꝓtra ꝓhibentē sicut z pfessoꝛia de ꝫ extra de ℞. sig. abbate. in glo. ij. Item ꝓtra terciū libellū opponit q̄ potius agendū esset ꝓtra auellantez terminos. l. agaria. ff. de termi. moto. l. ij. z. iij. In quib exprimit pena id agētis dicit roff. fere de omi crimine ciuiliter z criminaliter agi posse et vtraq̄ pena eo casu posset imponi p. palle. l. iij. sed neutra ꝓtingeret agentem q̄ criminalis imponitur rone publice disciplīne. ff. de publi. licita. §. qđ illi citi. alia ciuilis pena. l. aureoꝝ dat fisco. de hoc vide qđ no. in pre. l. iij. z sic in his nulla vtilitas actōnis. p actionem aūt fini. regun. ꝓuidetur agenti simile in vi publica legis iulie per quam pena criminalis imponitur vbi per interdictū spoliato ꝓuidet. Z. De diuisiōe autem z limitatōne parochiaꝝ z possessionū z quid inris sit si messoꝛ falso remetierit fines vel quantitatē vel qđ

si actor pendente lite de finibus eos vsurpat dicef. j. de parochijs. H. Scda ps. §. 7 sunt verba Roff. vsq; ibi quid si duo. Jbi ponit. 7. in hac actio. necessaria que ex positõnib colligas. Z. Jtem heredes ex testamẽto vl ab intestato volunt sepe hereditatẽ diuidere vel oñes vel vnus solus quia nemo cogit esse in coïone vt. ff. cõi diui. l. fi. Vñ quia eẽt absurdũ non posse diuidi qđ peti põt vt. ff. de peti. here. ß 7 si. §. pe. Jdeo ad ℔ dat actõ fami. her. q̃ ciuilis est. ff. fami. herci. l. j. sic etiã in ea libel. cõci. pit. **Libellus.** Lo. ꝛc. ago ꝓtra p. coheredẽ meũ vt hereditatẽ. t. que inter nos est cõis diuidam? cui. t. ex testamẽto vel ab intestato successimus 7 ad hoc ꝓpo. ac. fami. hercis. ff. e. l. j. ꝺ of fi. iudi. §. cum famili. herciscũ. actor ergo sic ponet.

Posi. acto. pono q talis decessit. Jtem q si testato vel ex. l. xij. ta. puta quia sum agnatus vel su? vel alijs modis vt. C. de legi. heredi. 7. C. de suis 7 legi. here. p totũ. ff. de peti. he. l. j. 7. ij. insti. ꝺ ltima ag. suc. 7 ꝺ suc. liber. §. postea. Jtem q sum tnus coheres. aliud eñ eẽt si negaret eũ heredẽ. ff. e. l. j. Jtem q dimidiam hereditatis. t. pro indiuiso possideo. ff. e. l. j. Jtem q in ea sunt res mobiles vel se mouẽtes 7 immobiles. Jtem q oñes res hereditarias vt heredes possidemus vt per hoc excludat omnẽ alium titulum. ff. e. l. heredes. §. cum p emptor. Jtem q nunc primo intento hoc iudicium. ff. eo. si filia. §. fami. herc. H. Sequitur q hoc iudicio ampli us q̃ semel agi non põt nisi causa cognita 7 subdit q si qua res indiuisa pmansit cogetur cõiduidundo q dixit cã cognita intelligũt quidam bñficio etatis p. l. fi. e. ti. vide qđ vtrobiq; no. Dubitatur si extra iudiciũ diuisa est hereditas inter fratres vel ꝓmunio int' socios 7 alter/deceptus est vltra dimidiam iusti pcij an p dictas actõnes fami. herc. vl' cõidiui. possit agere vt rediuidatur ne decipiat'. Jo. de bla. sup. §. quedam actões tenet q sic 7 dat formam libel. talẽ. Loraz ꝛc. Dico ego Jo. q hereditas talis ex testamẽto vel ab intestato ad me. 7 R. p equalibus portõnib deuoluta est: 7 illam hereditatem adiuimus 7 extra iudicium diuisimus. Vnꝺ cuz in dicta diuisione vltra dimidiaz iuste extimatõnis deceptus sum quia ps ad me ptinens p indiuiso valebat xvj. 7 pars qnã ex diuisione ꝓsecutus sum nõ valet nisi. vij. vel. viij. peto vt. ix. vel q̃ mihi desunt vt iustam extimationẽ habeam mee partis mihi reddat. Qꝺ si facere noluerit supplico vt dictam hereditatẽ inter me 7 ipm p sniam diuidentes vtriq; nostrũ dimidiã partem assignetis hereditatis ipsius 7 eodẽ modo formabit' in cõi diui. Probatur autẽ iste libellus. C. coïa vtriusq; indi. l. maioribꝫ. Dictũ ẽ ãt in libello extra iudiciũ qr si ĩ iudicio actum fuisset postea agi non põt vt dixi. Obstaret autez exceptio rei iudicate. ff. fami. herci. cum putarem. Alter natiua ꝓpo libelli ꝓcedit quia rei debet eẽ electõ. ff. si quid infra. pa. l. j. §. si quis in fraudem. C. ꝺ rescind. vendi. l. ij. extra de emp. 7 ven. c. pe. facit ad hoc qđ not. infra de emp. 7 ven. §. nunc dicendũ. ij. ver. sed nũquid predicta. 7 ℞. seq. Dubitatur etiam de datione insolutum in qua deceptus est quis vltra dimidiam an petere posset dationẽ rescindi vel iustum precium suppleri Et videtur q sic cum talis datio insolutũ vel vim vẽdicatõnis habeat vt dicit. l. C. de euic. si predium in fi. facit eo. ti. si ob causam. 7. ff. e. ti. de euic. l. antepe. §. 7 si iust su. ff. fami. herc. l. q̃ erat. 7 de distra. pig. l. rescrip. §. j. habet g̃ locũ beneficiũ. l. ij. C. de rescin. ven. Z. Jtẽ q tanq̃ heres feci vel fecimus vel fecisti talia. ff. e. si alij. §. fi. Jtem q tota hereditas remanet indiuisa. ff. e. si filia. §. si pater. Jtem q iam. H. roff. posuit sine iam. Z. Est ann? q testator mortuus est vt excludat' pscriptio. C. de anna. excep. l. j. H. ibi in. §. ad hoc no. de hoc in glo. in his. 7 ibi in. l. fi. C. cõidiui. Accur. tenet opi. Bur. Jo. 7 Azo. scz q si duo fratres in ꝓmunione manserit p. xxx. an. vnus alterum inuitum ad diuisionem ꝓuocare nõ põt 7 clare in. §. ad hoc sonat hic textus habeo p odof. qui tenet idem multũ plene hoc tractatũ in prealle. l. fi. C. cõidiui. 7 tenet idem Roff. satis de hoc tractãs fami. herc. ℞. nouũ. Ly. posuit quandã glo. rogerij in pre. §. ad hec. Varti. gosianus tenet ꝓtrariũ 7 dicit Odof. q laicis videtur eius opinio iusta. Dicit enim q si. L. ãnis fratres vel socij stetissent in coïone ꝓuocare possunt ad diuisionẽ. 7 prima ipsius ratio residet in hoc q actõ fami. herc. vel cõidiuidũ do nascitur die quo volũt fratres vel socij a coïone discedere nõ a die in quo incidit ꝓmunio. Jnducit. l. j. ff. fami. hercis. Cũ ergo pscriptio non currat actõni nasciture sed nate. C. de iure dotis. l. penul. in. fi. de pscrip. xxx. an. cum notissimi. §. illud. 7 p dicta. l. j. §. fi. restat q prouocanti non põt opponi pscriptio que nunc inchoat. Secundo inducit equitatẽ lege fulcitã q nullus inuitus debet in coïone teneri vt in prealleg. l. fi. C. cõi diui. Tercio qr stantes in coïone cõmuniter possident. ꝓtra possidentẽ autẽ non pscribitur ergo alter ꝓtra alterũ non pscribit. C. de pscrip. xxx. an. l. male. 7. l. cũ notissimi in fi. primi pro se inducunt textũ pre. §. ad hec. 7 rationẽ qua inducte sunt vsucapiones 7 prescriptõnes. s. vt sit finis litiũ 7 dñia sint certa. ff. de vsuca. l. j. ff. p soc. l. fi. primã rationẽ dicunt falsaz. nam statim cum incidit coïo nascitur iudiciũ diuersoꝝ ex q̃si ꝓtractu non ex voluntate ꝓtra. l. pomp. scribit. ff. de neg. gest. nam quasi ꝓtrahere videtur insti. de obli. que ex quasi ꝓtra. §. item sunt. certũ autẽ est q he actões diuisorie statim cũ incidit coïo poterunt intentari. statim ergo currit pscriptio non ob. l. j. ff. fami. herc. verũ ẽ eñ q ꝓpetit cum nolunt diuidere quo ad exercituz non q̃ ad natiuitatẽ ne ex voluntate pendeat vt dixi non ob. l. fi. C. cõidiui. quia fatemur illaz esse regulã. Sed fallit in casibus scz cũ pactum interuenit ad tempus quia petuũ non valet patet vtrunq;. ff. cõidiui. l. in hoc iudicio. §. si conueniat. 7 cum pscriptum est vt. s. Tercia ratio nõ ob. quia hic non pscribit' possidenti res vel rei dominiũ: ß pscribitur actõni diuisorie 7 sic non pscribitur actõni reali vel petitorio ß solũ psonali 7 hic fatꝫ instat Odoff. qui demũ dat consiliuz vt tali iuri non pscribatur: quia coïonem habentes simul paciscantur de nõ p uocando ad diuisionem vsq; ad. x. vl'. xx. annos vl' plures ꝑm eũ 7 interim cũ ad id prouocare nõ possint non curret illis pscriptio in diuisorio. C. de bo. ma. l. fi. 7 ĩ p. l. j. de anna. excep. in fi. Jstud consilium est illoruz fratꝝ vel sociorũ qui incipiunt in coïone manere: sed nolũt sibi pcludi viam quin possit alter inuito altero diuisiõez petere post tempus conuentum. 7 ꝑm hoc nõ placet qđ dixi de tempore maiori. Jmmo ego consulerem de solo quinquennio renouando. Vidi dubitari si pater ĩ morte duos filios iurare fecit de hereditate non diuidenda infra decenniũ 7 ipso mortuo moritur vnus ex filijs relictis nepotibus qui prouocant ad diuisionez cũ patruo q possit sine metu periurij non est dubiũ quia iramẽtum patris non ligat filiũ etiam heredez vt scripsi de iureiuran. veritatis sup vlti. glo. in fi. 7 de sepult'. c. vlti. in vlti. glo. Jtem 7 si iramentuz prestitum in fauorem 7 ꝓmodum iurantiũ obstaret illud sibi remittere possent adinuicẽ iurantes vt dixi de spon. ꝓterea 7 vide. s. ti. ij. §. nũc oñendũ sub ℞. xxiij. ad fi. cũ sua remi. Z. Jtez q oñs res hereditarie diuidue st' vt. ff. e. fund?. 7. l. hereditas. §. an ea. ff. ad. l. fal. l. j. §. si ꝺ vsufr. re? ℞o sic po.

Po. rei. pono q talis qui decessit me solum instituit heredem. nam hec actio non datur nisi heredi. ff. e. l. j. et. l. cum putarem. Jtem q possideo oñs res hereditarias illius. Jtez q decessit ab intestato. Jtem q ego sum ꝓximior. Jtem q in hac hereditate sunt sola noĩa. ff. e. l. ij. §. fi. 7. l. plane. C. eo. ea q̃. C. si cer. pe. l. j. Jtẽ q st' sola iura q̃ sunt indiuidua. H. vide qđ. j. dicã añ finẽ hui?. §. Z. Jtez q testator diuisit in-

ter nos. Item q̄ prescripsi. Item q̄ hec omnia titl'o donatōnis possideo. Item q̄ hoc iudicium fuit al's propositum ⁊ finitum. ¶ Quid si duo fratres vel alij habent bona coīa ex aliqua hereditate manente autē ꝯmunione contractum est es alienū postmodū veniunt ad diuisionem nunquid es alienū p alterū eoꝝ contractū soluetur de bonis ꝯmunib⁹ ⁊ videtur q̄ sic ar. ff. pro soc. l. oē es alienū. sed ibi loquitur in societate ꝯuentōnali ⁊ nos querimus de incidenti. Unde dic q̄ es alienus aut fuit ab omnib⁹ contractū ⁊ tunc ab omnib⁹ solui debꝫ indubitate. aut ab vno tm̄ ⁊ tunc aut est contractū occasione bonorum cōium ⁊ in cōem vtilitatem profectus q̄ probari debet a ꝯtrahente debitū ⁊ tunc de bonis communibus est soluendū ar. in pre. l. ff. de neg. gest. pomp. ⁊ l. seq. §. j. Aut non ꝓbat hoc ⁊ tunc p eus tm̄ solui debet absq̄ grauamine alterius. ff. de reg. iu. non debꝫ alteri. Non em̄ sufficit contractum esse manente coīone. Immo est necesse ꝓbari q̄ occasione coīs vtilitatis: vt ff. p soc. iure societatis. Bal. no. q̄ si st̄ duo frēs et vn⁹ facit debitū non debet solui de cōi. C. fami. herc. l. certū. nisi occasione cōis vtilitatis sit contractū q̄ non presumitur nisi probetur tenemenți. An lucrū aduocatoruꝫ debeat cōicari vt. C. de aduocatis. l. fori. ⁊ de mu. ⁊ bo. l. ⁊ qui ori. §. fi. in glo. ordina. Z. ¶ Quid si coīone manente dos est ab altero eoruꝫ recepta: Rñ. aut pater recepit dotez p filio ⁊ tunc diuisionis tempe debebit dos de bonis omnib⁹ detrahi ꝑm formam. l. ff. fami. hercis. si filia in prin. ⁊. §. j. ⁊. §. ij. aut vnus ex fratribus eaꝝ recepit tunc aut profecta est in ꝯmunē vtilitatē quo casu diuisionis tempe de bonis coībus detrabetur. aut non et tunc non detrabetur de cōibus bonis licet contractū sit es alienum coīone manēte vt. s. facit. ff. p soc. l. actione. §. fi. ⁊ l. seq. ff. de iure do. si is qui. §. j. C. fami. herc. l. ij. ff. de decu. et qui ori. §. fi. ¶ Quid si alter ex coheredibus ꝯdemnatus est ob maleficium a se commissum dic q̄ licet ipse al's bene tractauerit hereditatem tamen de parte sua tm̄ soluendū erit ꝯdemnatio nec fiet cōpensatio eius q̄ bñ egit. ff. pro soc. cū duobus in fi. et. l. ⁊ ideo. et l. adeo. ff. cōi diui. si is cum quo. ff. de noxa. acti. si cōmunis familia. ⁊ l. se. H. ¶ Quid si pater se obligauit pro filio qui deliquerat ne puniretur et demū soluit. Alber. papē. plene tractauit hoc. ff. fami. herc. l. ⁊ puto. ⁊ q̄ filio imputetur totū inducit q̄ pater imputat filio ⁊ deducit de peculio quod pro ipso soluit. ff. de pecul. l. sed ⁊ si dānum ergo ⁊ heredibus idem ius competit. ff. de reg. iur. heredem. Item pater vtiliter gessit negociū filij qui forsitan in p̄sona punitus fuisset ergo cogituꝫ habere ratū ff. de neg. gest. pomponius. ⁊ filijs ꝯpetit actio neg. gest. vt recuperent q̄ pater pro ipsis soluit cum iudiciū fami. herc. non videatur locū habere cum gestū fuerit anteq̄ essent coheredes. ff. eo. ⁊ puto. §. sed ⁊ si dolo. Nec em̄ dici potuit negocium hereditatis viuente patre. ff. de here. vel actio ven. l. j. nec ob. si dicatur q̄ actio neg. gest. vel alia inter patrem ⁊ filiū oriri non poterint insti. de obli. que ex delic. nas. §. hi qui. Naꝫ licet de rigore nō nascatur directa ciuilis. Nascitur tamen naturalis de equitate sic. ff. de ꝺi. inde. frater a fratre. ⁊ facit q̄ pat̄ obligatur filio eo. ti. heredes. §. si filius ⁊ facit. ff. de contraben. emp. l. ij. sicut ⁊ de seruo dicitur. ff. de insti. si pupillus ad fi. nec in fratrib⁹ procedit q̄d dicitur de socijs omniū bonoꝝ vt patet. ff. de pecu. quesitū. §. ij. Fertur vbertum dixisse q̄ si pater videns filiuꝫ obligatum soluit videtur donasse eo. ti. que pater filio. que bene facit ⁊ maxime si fuit modicū q̄ soluit. ff. de dona. inter viruꝫ ⁊ vx. l. vtrum. Si ꝺo pater p filio fideiussit q̄d esse potest. ff. q̄ iussu. l. j. §. ij. filius fuit tunc naturaliter obligatus patri superueniente casu quo illa naturalis poterat eē ciuilis forte ꝑm ipsum efficacitur obligatur. facit q̄d no. C. de neg. ge. si filius. vel transmittitur naturalis ad fratres q̄d fieri pōt. ff. de con. inde. frater. ⁊ tūc illud naturaliter eis debitū veniet in ꝯpensationem. ff. de ꝯpensatio. l. etiam. Sed ipse alber. pap. tenet filium p̄dictuꝫ fratrib⁹ non teneri q⁹ exq̄ pater in obligationē suscepit potius dicit pater ipse soluisse ꝓpter suam obligatōeꝫ q̄ alterius coīter em̄ illa sequeret heredes ergo personalis fuit. ff. de act. emp. l. fi. Nam si non soluisset heredes tenerētur p hereditaria portōne nō p emolumento q̄d vn⁹ solus hꝫet. C. si cer. pe. l. j. Nam qui diceret q̄ possent heredes agere dicat quo iure ⁊ nulluꝫ inueniet cū pater nō habuerit animū sibi aliquē obligandi facit. ff. cōi diui. si quis cū extimaret. ℞. diuersa est. ⁊. l. in hoc iudicio. ꝓpio em̄ timori ꝓuidit pater. ff. q̄d me. cau. isti quidem. §. vlti. ꝑm eum vbi quantitas est notabilis ⁊ ex notabili culpa filij ꝓuenit. parentes nostri tpis ꝓuidēt reliquis filijs p̄legando ⁊ sic tollitur ista disputatio per testantes. Z. ¶ Quid si vn⁹ ex coheredibus fecit sumptus ob honorem suū puta in milicia sua vel in nuptijs suis vel dignitatē aliquam vel honorē assumendo: Respon. si cois pater id fecit hꝫ iste hoc p̄cipuuꝫ. ff. de col. bo. l. j. §. sed ⁊ an q̄ digni. Bal. dic de mu. et one. l. q̄. §. fi. in glo. ordina. Z. Si ꝺo ipse post mortez patris sui hoc fecit de sorte sua tm̄ hoc erit non de bonis ꝯmunibus. ff. fami. her. si filia. §. idez scribit. ⁊. §. nerati⁹. ⁊. l. ex parte. §. filius. ⁊. l. lucius. C. de sta. ⁊ ima. l. fi. ⁊ in pre. l. oē es. nisi specialiter inter coheredes pactum fuerit q̄ huiusmodi sumptus cōes eēnt. ff. pro soc. si societatez vniuersoꝝ in fi. ¶ Quid si vnus ex fratribus coheredibus habet filiam nunquid dotabitur de cōibus bonis: Rñ. si auus puelle pater coheredum viueret ipse hꝫet nepotem dotare vt. ff. de iure do. ꝓfecticia. §. si filius. ⁊. l. si filius. ff. ad mace. ß talis. §. si filius. ⁊. l. si filius. ff. de in rē ver so. ⁊ idem in fi. ⁊. l. se. Si autē non viuit au⁹ de bonis patris sui tm̄ dotanda est nisi coheredes int̄ se aliter spāliter pacti fuerint vt p̄dixi quia tūc pactū seruanduꝫ est. ff. pro soc. l. si socius pro filia. Bal. si vnus frater habet filiam maritandam an sit maritanda de cōi. Rñ. nō. q̄a onus liberoꝝ sequit patrē. ff. fami. herci. l. si marit⁹. Z. ¶ Ut aūt circa hoc tu simplex canonista plenius instruaris nō. H. Scōm Jacobū bal. q̄ hoc scripsit. C. d̄ boque libe. l. cū oportet. §. sinautem in fi. ⁊ ibi in princi. l. de hoc per Accur. in glo. que incipit ex substantia premitti posset hec distinctio Azo. in summa per quas perso. no. acqui. C. vbi dicit nobis acquiri per nosipsos per filios in ptāte constitutos per seruos nostros. Jteꝫ p alios quos bona fide possidemus vel in quos habem⁹ vsufructum vel vsum ⁊ singula prosequitur addens de tutore curatore ⁊ procuratore modo addi posset cuꝫ frater non sit de superius nominatis queritur an p fratreꝫ acquiratur fratri saltem ꝯmunicandum. Z. q̄ cum defuncto patre plures filij remanent in domo paterna q̄rum aliqui sunt minores aliqui maiores alij lucrant alij non ⁊ eis ad diuisionem volētibus venire minores petunt coīcari lucra maiorum. aut inter istos fratres sunt bona diuisa aut indiuisa. primo casu quilibet sibi acquirit q̄d lucratur nec pōt peti coīcatio ab alijs fratrib⁹ nisi hoc fuerit in diuisione spāliter actum. Si aūt sunt indiuisa ⁊ aliqui lucrantur aut est certuꝫ vnde acquirunt aut non aut est dubiū. Si certū est tunc statuendū est ꝑm quod acquisiuit. Si autem non est certum nec esse potest aut dubitatur in facto aut in iure. si in facto puta acquirit ex operibus suis quia forte est scriptor vl'ar tifex tunc sibi acquirit ne quid ei suis laboribus et prospera fortuna accessit hoc ad fratres ꝓueniens luctuosum ei accedat vt insti. per quas perso. no. ac. §. igitur liberi. Sed si sit male ꝓuersatōnis homo nullius artificij presumit omnia habere de bonis coībus aut de patrimonio patris sicut al's vxor omnia presumit habere de bonis mariti. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. quintus ⁊. xij. q. ij. placuit. extra de pecu. cleri. c. j. Sed si quis fratrū patre viuente aliquid lucrat⁹ est licet acq̄sierit patri ꝓut tra.

ditur.C.de bo.que libe.cū oportet.si tamen pater non apprehendit videt q filius tūc possit sibi illud retinere nec hz necesse fratrib cōicare.Si aūt post mortem patris acquisierit presumitur de ꝓmuni habere 7 ideo cōmunicandū ar.in autē.de ecc.ti.§.interdicim⁹ col.ix.In dubio em̄ presumit de cōi habere nisi contra probetur Si aūt sit bone ꝙuersatōnis q artifex est 7 bene lucrat non est presumendū habuisse de cōi nisi expresse probetur.Immo presumit ex suis operib habuisse.C.ar.tu. si defunct⁹.ff.de bere.vel act.ven.l.venditio.ff.ad.l.fal. l.ij.¶Quid si alter filioz ex paterna pecunia lucratus est.Nunqd tenet lucrū alijs cōicare videtur q nō.ar. ff.so.ma.sed 7 si.§.itez quicqd.ff.de peti.here.si possessoz.§.bone fi.ff.de transac.l.ij.§.fi.ff.de sepul.viola.q̄si tum.Sed dic contra ar.ff.de ꝓcu.qui ꝓprio.§.vt in ceteris.Nam cū occasione rei cōis acquirit aliquid illud cōicari debet illis de quoz bonis acquisiuit vel eis restituui.ar.ff.de pigno.act.si pignoze.ff.si cer.pe.si eum.ff.de act.emp.7 ven.si quis ꝓcuratoz.ff.de edil.edic.bone.§. si quis seruuz.ff.de neg.gest.si pupilli.§.item queritur ff.man.si ex mandato.7.l.idemq.§.porro.q aūt cōicandum sit qd aliquis ex fratrib lucratus est cū cōi pecuīa vel quam a patre habuit vt ex ea negociaret non tamē ea ꝓleganit expresse probat.ff.de vsu.et ha.l.si ita.§.fi. ff.de ac.re.do.per seruū.§.fi.H.Vidistis q auctoz sicut 7 Ja.de bal.de lucro loquit nō stricte de fructu qd facit ad qōnem an si filiꝰ pecuniam ad talem fenerauit fenus fratrib cōicare teneat 7 Accur.in glo.superiꝰ alleg.tenet q sic 7 alex.ibi exprimit q non poterit illd dicere suū pro eo q animā dedit dyabolo ꝓpter illud Ci. ibi tractat sub.q.ij.an lucrū vel vsura ex pecunia paterna sit profecticiū vel aduenticiū.7 si dicat q profecticium objcit cū glo.de.l.vsura.ff.de ℞bo.sig.vbi dicit q vsura pecunie non est in fructu qi non venit ex corpore sed ex obligatōne glo.non soluit sed Ly.dicit illud speciale in certis casib.sed regulariter ꝙtra.ff.de vsurl.vsure vicem fructuuz obtinent.7 facit qd ibi no.Vides q auctoz non ponderat fructū tm̄ dummodo sit lucrum.Ly.ibi recitat Pe.tenere q sit aduenticium per prealle.l.vsure.de ℞bo.sig.cum ex obligatōne extrinsecus veniat vt ibi alleg.ff.de sta.ho.l.querit.ff.a d.l.fal.l. ij.7 hoc placet Ly.qui subdit q cum vsure sint prohibite.l.diuina.7 qd ex eis querit restituendū sit nō acqretur patri etiaz quo ad vsufructuz vt de dñio di.ff.d ac.pos.quod seruus.7 de socio.ff.pro soc.l.qd aūt .bal. in hoc articulo quid de lucris.Rñ.si diuiserunt se fratres vnusquisq sibi tm̄ negociatur.Si aūt stant simul si quidem constat vnde lucrū prouenerit.C.de pigñ.l. fi.Quilibet tunc sibi acquirit si non ꝓstat presumit de cōibus bonis et debet cōicari.Et predicta sunt vera in fratrib inter quos nulla societas contracta probatur. ff.pro soc.l.cum duobus.§.si fratres.C.coia vtri.indi. l.si patruus vide.C.fami.herc.l.in familie.ij.ff.de admi. tu.l.ticium 7 menium.§.altero 7 vide ibi per Bar.Lucrum tamen ex cōi pecunia factum conferri debz.Itez 7 in dubio p̄sumitur de cōibus bonis acquisitum venit coicandum vt hic p Spe.Si aūt probat societas omnia debent coicari.cum infantib tamen 7 pupillus ista societas non pōt ꝓtrahi ſm Bar.C.qui test.fa.pos.l.j. ff.loca.l.q ad certum.Sed quid de fratrib socijs quorum vnus clam emit quasdā possessiones p se 7 suis hered⁹.Rñ.debet coicari qi clam societati renūciari non potuit sed debuit hoc facere alteio sciente.ff.p soc.l.ita q̄.C.fami.herc.l.filie.Et filius lucrat libroz qs sibi pater emit si talis filius ad statū aduocatōnis vel magisterij pueniat.ff.fami.herc.l.filius cuiꝰ ℞s.q̄d si isti filio.vt hic.℞.se.vide.ff.de coll.bo.l.j.§.nec castrense p Dy.et Bart.no.p dño iuliano.Z.¶Quid si isti filio fuerit aliquid donatū nunqd tenet illud fratrib coicare.Respon. qualitercūq acqsierit dūmodo rei mee occasiōe mihi restituendū vel mecū coicandū est 7 accedit.ff.de pecul.hic queritꝝ.§.j.ff.de iure do.si legata.ff.de donat. si mihi donatū.Nam 7 mihi legatū relictū est vel alicui ex meis sub patria ptāte exītib patri relictū esse videt Sic 7 in fratrib dici debet vt.ff.de ꝓdi.7 demō.filio fami.instit.p quas perso.no.acqui.et hoc quando isti filio occasione negotiatōis donatū ē.puta quia erat sellariꝰ 7 dabat militib sellas 7 huiusmodi.ppter qd ab illis magna dona recipiebat.Si aūt sibi donatum sit qi seruiuit alicui 7 ob suū meritum donatum est ei tūc non est coicandum ne quod ei ex prospera fortuna accessit ꝛc. instit.per quas perso.no.ac.§.ij.7.§.preterea lex.7.§.fi. Porro si de iure dubitet vtrum id qd acquisiuit sit ex profecticia vel aduenticia pecunia quesitum dic vt supra de actoze.ver.sed quid si dubitatur.Regulariter ergo omnia paterna bona sunt inter fratres ꝓmunicāda nisi sint castrensia vel quasi vel nisi ꝓbentur ei forze a patre prelegata puta quia ipse emit ei libros 7 effectus est doctoz legum 7 multa lucratur quibus casib filius non tenetur coicare vt.C.de colla.filie.7.l.fi.C.fami.hercis. filie.s̄.de actoze.℣.sed 7 filiussa.7 facit ad banc materiam eo.tit.l.j.7.l.bona.ff.eo.heredes.7.l.que pater.ff.de cap.7 postli.re.liberi.ff.de ꝓba.pcul.7.ff.de dona.censualis.H.Finita est illa gl.Jacobi baldi.Z.¶Quid si alter ex duob fratrib electus est ad aliqd officiū sed quia simplex 7 in sufficiēs inuentꝰ est alius frater ei substitutus est nunqd lucrū ex officio illo perueniens debz substitutus coicare cum fratre dic q non sed illud habebit ꝓcipuū.C.de assess.l.veluti castrense.C.de aduo. di.iudi.l.fori.nisi pactum aliud inducat.ff.pro soc.cuz duobus.§.pap.quoqz.et.§.idem papi.Nam imperitia fratris huic obesse non debet.ff.si quis alie.testa.probi. l.ij.§.fratris.ff.de ope.no.nun.de pupillo.§.si plurium nec debet alteri p alterum ꝛc.ff.de alie.iudi.mu.cā fac. l.j.q aūt ipse debeat totum habere ꝓbatur.ff.ad muni. ticio.extra de sup.neg.pre.grandi.¶Porro.H.Tercia pars.§.7 hanc ꝓsequitur Roff.rubrica d actio.cōi diui.7.xij.que ſm cum requiruntur in ipsa ex positōnibus colligas.7 ꝓpter id quod statim subdit de societate non putes hanc esse eandem actionem cum illa pro socio imo in totum differūt.Nam p socio non pertinet ad diuisiones sed ad psonales prestatōnes.ff.cōidi.l.j. 7 illud magis qd ibi habetur ponitur electiue non ꝓpatiue vt ibi not.dat roff.simile.eligo magis esse diues q̄s pauper.Intentetuz ergo p socio vt cōe cōicetur ista vt diuidat.ff.eo.p hoc iudiciū 7 p socio.l.si quis societatem.Item illa qñ p tractatū est inita societas ista etiam si incidit.ff.eo.l.j.7.ij.7 pro socio.l.vt sit p soc.7.l.setūc illa non inducit adiudicationem ista sic.ff.p soc.l.si actū.7.ff.e.ti.l.cōidiui.§.si debitoz.7.C.e.l.j.7.ij.7.iij. Z.Si habes rem cōem cum.p.ex societate ꝓtracta vel incidenti vel quia vtriqz legata est vel alio modo vult a cōione discedere alter ꝓsocius assentiens pñt res ipsas dividere de qua diuisione sic pōt fieri publicuz instrm. H.quid si sine instrumento facta diuisio inter fratres secrete sit ita q nec testes habentur quisq tñ eorū p.x. ānos possedit diuisim certā ptem vnus ex fratrib agit fami.ber.ad diuisionē alter dicit diuisionē factā alleg. p̄scriptionem decennij p possessionem cuiusq ipsoꝝ diuisū de certis reb factam.Querit an eo ꝓbato diuisio p̄sumatur facta arg.q nō per.l.diuisionis placitū ff.de pact.7.C.cōidiui.l.ij.7.iij.Nec p̄sumit ius habere cui ꝓbatio deficit.ff.de testa.tu.duo sunt ticij.Buil.de suz.sup pre.l.diuisionis tenet ex possessione longi tpis sic diuisim habita diuisionē p̄sumi p.c.ff.si serui.ven.si quis diuturno.7.ff.de vsur.cum de in rem verso.presumitur g̃ ex q̄ fratre sciente lōgo tpe sic diuisim possedit possessio sibi tradita.C.de acq.pos.l.minꝰ instructꝰ ſm eū.Item scias q ex duob fratribus habentibus bona cōia alter intestatus sine suo herede decedit superstes

vtendo cõmuniby vt ꝓuius non ꝑsumitur hereditatem adijsse nisi vsus fuerit animo vt esset heres patet hoc ꝺ acq̃.here.duo fratres ꝛ faciat.C.de repu.here.l.j.Z. Forma.H.Roland.parte.vj.charta.v.Z.L.ꝛ.P. fratres ꝛ filq quondã.H.ad diuisionem omniuꝫ infrascriptoꝝ bonoꝝ inter eos ꝓmuniꝰ ꝓuenire volentes de cõi ꝓcordia de bonis ipsis duas partes ꝓstituerunt ponentes in vna parte talem domuꝫ in tali loco infra tales confines sitam. Item talem petiam terre vineate. Item duas vegetes ꝛ res tales que quidẽ pars de vtriuscꝫ cõmuni ꝓcordia ꝛ ꝓsensu ipsi.L.ꝓuenit in ꝑtem ꝛ eã ipe. L.de ipsius.P.voluntate in suam portõnem elegit ꝛ acceptauit ꝛ de hoc asserut se ꝓtentum saluo tñ qꝺ de infrascripta additõne inferius exprimet. In altera ℞o ꝑte ꝺesignauerũt ꝛ posuerũt talem petiam terre aratorie. Item aliam petiã terre vineate. Item talem ꝛ tales res que ꝑs de vtriuscꝫ cõi ꝓcordia et ꝓsensu ipsi.P.ꝓuenit ꝛ accessit in partem ꝛ ipse.L.eam ꝺesijt possidere ꝛ ipse.P.eandem ipsius.L.voluntate in suã portõem elegit ꝛ recepit ꝛ ea asserut ꝛ voluit esse se cõtentũ.hoc tñ ſpãliter inter eos acto ꝙ qꝛ dicta ꝑs ipsius.P.melioꝛ est ꝑte.L.ꝑdicta ꝺebeat ipse.L.eidem dare ꝛ solnere ꝓ equiualentia ꝛ coequatõne sue ꝑtis.x.lib.tur̃.hinc ad talem diem ꝛ de ipsis soluendis ei solennez ꝓmissionem ꝛ obligatõnez facere ꝑ publicũ instrumentũ.Hoc etiã actum extitit inter eos exp̃sse ꝙ si quo tꝑe ꝓtigerit alicui eoꝝ litem vel qõnem moueri super aliqua dictaꝝ rerum que in ꝑtem euenerint res de qua lis mota fuerit expeñ.cõibus ꝓcuretur ꝛ ꝺefendatur in lite ꝛ si eã euinci ꝓtigerit damnũ inter eos pariter sit cõne.Quã siquidem diuisionẽ ꝛ omia ꝛ singula suprascripta ꝓmiserũt adinuicem ꝓ se suoscꝫ heredes.s.vnus alteri vicissim solennibꝫ stipulationibꝫ hincinde interuenientibus perpetuo firma grata ꝛ rata habere ꝛ tenere ꝛ non ꝓtrauenire vt in instrumento arrarum ꝓtinetur de quo habetur s.de emp.ꝛ ven.§.j.℞.sequit.H.Quod erat primum in summa Rolan.ꝛ ibi remittet.Z.Hec forma ꝓbat ff.e.ꝛ.C.fami.hercis.ꝛ cõidiui.ꝛ ꝑ totum.ꝛ extra de parochijs.c.j.Potest etiã apponi ꝙ qui habui talez ꝑtem teneat tale ꝺebitum soluere ꝛ fratrem de illo ꝺebito seruare indemnẽ.Verũtamen hoc non ꝓiudicat creditoribꝫ quin possint ꝓtra quemlibet heredez agere ꝓ hereditaria ꝑte.C.de pac.l.ꝺebitoꝛi.ꝛ.l.pacta facta autẽ diuisione possent inter se finem facere hoc modo. Forma Ego.L.confiteoꝛ in partem tui.P.ex diuisione inter nos facta de paternis bonis boc ꝛ hoc obuenisse. Quã quidem partem cum omnibus que in ea ꝓtinentur tibi firmo ꝛ assecuro ꝓcedens tibi omnia iura ꝛ acc. et exceptio que in dictis rebus coꝛporalibus ꝛ incoꝛporalibus mihi ꝓpetunt ꝓstituens ꝺonec possessionem vel q̃si illarum rerum tua auctoꝛitate ꝓprehenderis me tuo nomine possidere ꝛ promittens ꝙ ea que in diuidendo inter nos acta sunt obseruabo transferens in te vtile ꝺominium et directum ꝓmittens etiã ꝙ si aliquid de parte tua euinceretur te et tuos heredes ꝓ eo quod mihi ꝓtinget seruabo indemnem.quod ideo feci quia tu similiter mihi fecisti ꝺ ꝑte tua in oñibus ꝛ ꝑ oĩa q̃ oĩa suprascripta saluis ꝓditionibus testamenti patris nostri facio ꝛ promitto ꝓ me meisꝫ liberis ꝛ heredibꝫ attẽdere.ꝛc.Qua stipulatõne ꝓpleta ponant subscriptõnes ꝛ etiã in forma diuisionis ideo ꝺiri saluis ꝓditõnibꝫ testamenti ꝛc. ne qꝺ de hoc posset oꝺiri ꝑ l.ff.de ℞.obli.qui rome.§.fi. ff.de transacti.qui eum.Item ideo ꝺixi ꝺonec possessionem vel q̃si ꝛc.Quia pactũ diuisionis nisi stipulatiõez vel traditõez sumat effectuz nõ aliter sumit vires vt.ff. de pac.diuisionis.Item in hoc ꝓtractu si nõ seruet qꝺ actum est agetur ad penam ꝓmissam vt.s.de pac.prope fi.Forma.Instrumenti super muro coĩter edificato vide.s.§.generalia.℞.ꝙ si duo.Et scias ꝙ huiusmodi H.redijt ad ℞ba rolan.vsqꝫ ibi qualiter.Z.Diuisio nes qñcꝫ fiunt ꝑ sortes qñcꝫ ꝑ ℞promissum puta cũ sortes de ꝑtibus nequeunt ꝓcoꝛdare qñcꝫ ℞o oꝛdine iudiciario vicz libello poꝛrecto vt j.ꝺicetur.Item no.ꝙ cũ fit diuisio de bõis hereditarijs ꝺi diuisio fami.herci.de qua.ff.ꝛ.C.fami.herc.ꝛ.xxvj.di.deinde.ꝛ.xxviij.q.j.nũ qd.Si ℞o ꝺ aliꝫ reb cõiby cõi di.de q̃.C.ꝛ.ff.cõi di.de qbꝫ cõtractibus diuersa inter partes solent fieri pacta. Qualiter autẽ conficiatur instrumentum contrahẽ de societatis vide.s.e.§.generalia.℞.j.Si vero alt cõsocius seu ꝓsoꝛs non assentiat diuisioni volens a cõmunione discedere bz volens ꝓtra nolentẽ act.cõidiuidũ. q̃ ciuilis est.Sic **Libellus**.Lo.ꝛc.Ago ꝓtra ergo ꝓcipi.libel.p.cum q̃ habeo talem rem cõem quã secũ diuidere volo vnde eaz diuidi peto ꝛ ad b ꝓpo.act.cõidiui.insti.de offi.iudi.§.eo quo cꝫ moꝛe.ff.cõidiui.l.j.q̃.ꝛ.iij.Si autez vis petere vt res ꝛ fructus diuidantur sic ꝓcipi.libell⁹.H.roff.cõidiui. in vlti.col.cuius est totum qꝺ sequitur vsqꝫ in fi.Z. **Libellus**.Loꝛam ꝛc.vt.s.vsqꝫ diuidere iunge.Item peto fructꝰ ab eo percep tos mihi ab eo dari ꝓ dimidia.Qui fructus fuerũt tot modia frumẽti tot oꝛdei.Si ℞o fecisti sumptꝰ dicas sic peto expẽsas ab eo mihi dari ꝓ dimidia q̃s expẽsas feci in re cõi cum ꝓ ꝑte nõ possem eas facere ꝓmode que expeñ.fuerũt.C.sẽ.qꝺ si damnũ datũ sit mihi ab eo in reb cõibus petam ꝓ dimidia mihi sarciri.qꝺ damnuz extimo.C.ꝛ ad b ꝓpo.ꝛc.vt.s.ꝛ.ff.e.l.in cõidiui.ꝛ.l.per hoc.§.sicut.ꝛ.l.ꝛ si nõ oñs.§.venit.Si aũt ꝺolo vel lata culpa q̃ ꝺolo ꝓparat vt.ff.ꝺepositi qꝺ nerua.res ꝺesinit esse cõis habet ꝓ possessoꝛe.ff.de rei ven.l.sinautẽ. C.de noꝛa.electio.extra de excep.c.pe.vnde sic libel.cõcipi- **Libellus**.Loꝛã ꝛc.conq.de.p.cum quotur.habui res coẽs quas ꝺolo vel lata culpa ꝺesijt possidere vel cuius ꝺolo vel lata culpa perierunt.Vnde res ipsas peto ꝓ ꝺimidia ꝛ fructus ꝛ expeñ.quas feci puta tñ ꝓ ꝺimidia ꝛ ꝺamni etiã rationem peto qꝺ fuit tñ et ad hoc ꝓpo. vtilem actio. cõidiui.H.Opponit roff. ad quid iste ꝓponit vtilem cum res sit alienata vt hic ꝺicitur cõpetat ꝺirecta contra possessoꝛẽ.C.eo.ti.l.j.ij.ꝛ.iij.cum igitur sua non intsit ergo vtili non aget.ar.ff. de serui.quoꝝ.ff.manda.si ꝓcuratoꝛem.§.mandati.Respondet roff.eo.tit.in fi. ꝙ sic agere põt.Quia ꝛ sic in rei ven. ꝓtingit.ff. de noꝛa.electio.§.j.ꝛ.ij.Interesse eniz potest multũ illi⁹.Vꝺ qꝛ primus erat bonus homo ꝛ fidelis ꝛ facilis in conueniendo.Ille est malicioſus ꝛ forsan loco potioꝛ sicut ꝛ hic alꝫ ꝓsiderant.ff.de alie.iudi.mu.cã fact.l.vna. et extra eo.ti.c.ij.Z.Si vero sine ꝺolo ꝛ lata culpa sunt ꝑdite ꝛ fructus tñ ꝑcepit vel expeñ.ipsoꝝ causa fecisti vel ꝺamnũ datũ est petes tñ expeñ.fructus et ꝺãna.ff. e.si q̃s putãs in p̃n.ꝛ.l.in summa.Actoꝛ g̃ sic ponet. **Posi.acto**.Pono ꝙ talis res est mihi ꝛ tibi cõmunis.ff.eo.l.j.§.communia. Item ꝙ est mobilis seu immobilis et sic coꝛporalis.ff.e. per hoc iudicium in p̃n.j.vers.item ꝙ hoc est.Item ꝙ est singularis vt in.ea.l.Item ꝙ est mea pro parte quoad ꝺominiũ vt in ea.l.vel ius habeo in ea quia sum creditoꝛ vel curatoꝛ ꝛ ego ꝛ tu eam habuim⁹ in emphiteosim.ff.cõiꝺi.§.qui rem publicam.ꝛ.§.inter eos.ꝛ.§.si ꝺebitoꝛ.ꝛ.§.si duo.Item ꝙ ꝓfessus es rem ipsam mihi et tibi esse cõmunẽ.ff.de excep.l.fundus.ꝛ.l.fundi.ff.famiherciſ.l.j.H.hoc ꝺicit quia si negaret ꝺebet primo ꝓbare rem illam pro parte suam esse ꝛ hoc in alio iudicio ſcilz rei ven.per istas.ll.ꝛ hoc nisi possideat vt in hac.l. j.Z.Item ꝙ pro rebus communiby.H.Supple tñ vnde non possunt miſceri non cões.Z.hãc actiõez intento.ff.eo. vt fundus.Item ꝙ he res sunt diuisibiles ꝛ sic singulares.ff.de ac.re.ꝺo.l.seruus.§.incoꝛporales. insti.de re.incoꝛ.H.Non allegat.§.propter brevitatem nigri boc autẽ ꝺicitur quia incoꝛporalia vt noĩa ꝛ

iura sunt ipso iure diuisa ⁊ sic adiudicanda veniũt non diuidenda.C.fami.herc.l.eaqꝫ.preter iura libertorũ et sepulchrorꝫ q̃ ipso iure remanẽt indiuisa.ff.fami.hercis. l.quedam.C.de reli.si quis sepulchrꝫ.iura igit cũ indiuisa sint veniũt adiudicanda vel diuidenda q̃ ad vsuꝫ mẽsura vel tpibus.ff.e.l.arbor.§.si p eundẽ.⁊.§. aquaruꝫ. Z. Item q̃ tm̃ expendidi. Item q̃ pcepisti vel dãnuꝫ dedisti.ff.e.si quis putans.§.siue aũt.⁊.l.si quenerit.⁊.l. in summa.§.sinaũt. Item q̃ nõ potui negociũ p̃ pte gerere. Vel sic qꝛ hec negatiua non admitteret. Item q̃ oportuit me eas expensas facere insolidũ.ff.e. si q̃s putans.§.j.⁊.l.in hoc iudicio.§.impendia.⁊.l.si q̃s cũ exti. Itẽ q̃ be res coẽs adhuc extant.ff.e.in summa.⁊.l.si nõ oms.§.venit.⁊.l.ß ⁊ post. Vel si perierunt dic q̃ erant coẽs qñ perierũt. Itẽ q̃ hãc rem habem⁹ cõem ad vsuꝫ talem. H. Vide qd̃ no.eo.ti.si edes. Z. Item q̃ id qd̃ feci te vidente ⁊ nõ ꝓtradicente feci.ff.e.sabinus.⁊.l.si quis putans.§.si quis in cõem. Reus vero sic ponet.

Posi.rei. pono q̃ res q̃s petis diuidi mee sunt insolidũ. Item q̃ sunt iura. Item q̃ sunt vniuersitatis. Item q̃ sunt.t.⁊ ei⁹ noĩe teneo. Itẽ q̃ in eis nullum ius habes immo nego eas tibi esse communes ß hec est iuris ⁊ negatiua. Item q̃ illud negocium nõ potuisti p̃ ptꝛ expedire. Itẽ q̃ me fecisti phibẽte. H. An minor maiorẽ coheredẽ vel sociuꝫ ꝓuocare possit plene dixi.ß.rubri.de curatore. Z.

Vltimo videndum est de actõne ad exhibendũ. Si.n. H. Incipiunt xba Roff.eo.ti.cui⁹ ad lr̃am fuit totum qd̃ sequit sed nõ eodem ordine. Enumerant aũt.xv.q̃ in hac actõne requiruntur q̃ ex positõnibꝫ colligas. Et scias q̃ roff.interposuit inter p̃cedentes rubricas ⁊ istã r.rubricas de diuersis ꝓditõnibꝫ. Azo aũt tenẽs ordinẽ codic.plene ꝓsequit materiã tractãs.x. mẽbra.s. qd̃ sit exhibere p̃ quibꝫ rebꝫ ad ß agatur ⁊ quibꝫ actõnibꝫ cui detur hec actio ⁊ qñ ⁊ ꝓtra quẽ ⁊ vbi fiat exhibitio ⁊ q̃liter et inq̃tum fit ꝓdemnatio in hac actione qualis sit actio ibi videas.mihi placet qd̃ pulchre ⁊ breuiter scripsit Jo.de bla.in rubrica antepe. Z. Rem mobilẽ tuã vel in qua ius habes vel alias tua interest ius vendicare vel alio mõ p̃ eo agere potes primo agere actio. ad exhibendũ ciuili p̃ quã actionẽ exhibebit tibi reus rem vt habeas copiã rei vidende palpande tangende ⁊ ꝓgnoscende. Que exhibitio fiet coram iudice.ff.ad exhi.l.j.⁊ ij.sic ergo li-

Libellus. Lo.ẽ.conq.de.p. quibel.concipi. rem talẽ meã tenet seu possidet quã dico meã esse vel mihi p.xr. a tali obligatam vel qꝛ vsufructũ in ea habeo vñ rem illam mihi ab eo exhiberi peto ⁊ ad hoc ꝓpo.actio. ad exhibendum.ff. eo.in hac actõne.§.ij. Quidam tamen vt Jo. H. Et Azo.vt.s.post prin. Z. Admittunt hunc libellum.

Libellus peto rem quã dico meam esse mihi exhiberi ⁊ exhibitã vendico rei vẽ. ff.e.l.iij.⁊ ar.ff.cõmo.l.ij. Vel sic.

Libell⁹ Lo.ẽ. Añ peto vt rem talem mihi exhibeat cui⁹ noĩe rei ven.ꝓpo.vel exhibeat mihi rem talem quã vendico qꝛ dico illaꝫ ad me ptinere iure dominij ⁊ sic actio.ad exhibendũ ⁊ rei ven.ꝓpo.ar.ff.ꝓmo.l.ij.⁊.ff. de pecul.depositi.§.j.et hec cã dirimendaꝫ litiũ.alij dicunt q̃ primo ageꝫ ad exhibendũ. Quo iudicio finito intentabiꝫ rei ven.ff.e.l.ij.§.eſt aũt. De b.ſ. de act.seu petitõne.§.sequiꝫ.xſ.⁊ no.q̃. H. Est dare q̃ qñq̃ in hac actõ. venit psonalis p̃statio vt hereditatis extimatio in casu.ff.eo.sed si hereditas. Quando.s.seru⁹ me⁹ est institutus heres si inter certos dies adeat iussu meo hoc in petitõne narrato subdam q̃ cum. R. dictuꝫ seruum meum detineat ago contra eum vt mihi seruuꝫ illum exhibeat cum sim illum vendicaturus cum etiaꝫ ei iubere velim vt infra tempus ꝑa testatore taxatum hereditatem adeat supplicando iudici q̃ dictum. R. vt mihi ad id exhibeat dictum seruum. Itez ad extimatiõez hereditatis illius si infra tempus a testatore taratũ mihi dictum seruum nõ exhibuerit cum id cõmode facere possit per diffinitiuam sñiam cõdemnet. Ponitur autẽ in libello cum id facere possit ꝓpter regulam impossibiliũ.ff.de reg.iur. Interserit aũt ꝓmode qꝛ si seruus esset in fuga satis sibi esset cauere de seruo exhibendo si i potestatem suã redeat.ff.e.tit.iam celsus alꝫ incipit si quis merces.§.item si q̃s ẽm Jo.de bla.qui subdit p hãc actionem ꝓdemnari reum ad restitutionem ⁊ si huic sententie nõ paret ꝓtra eum in litẽ iurabitur ad instar vẽdicationis rei insti.de actio.§.ꝓterea quasdã.ff.de rei ven.q̃ restituere in fi. et de in litem iurã.l. in actionibus. Quis exhibitionẽ ꝓsequi possit remitti ad no.per azo.in summa.e.t.§.p exhibitione. Quod etiam ponit clare roff. eo.ti.in fi.vbi etiam p̃mittit opiniones de p̃dictꝫ sententijs. An sint diffinitiue. Z. Actor ergo sic ponet.

Positio actoris. pono q̃ res p̃ q̃ ago ad exhibendũ est mobilis. C.li.x.qñ ⁊ q̃ quar.ps de.ex.bo.decu.l.j.§.sed vbi H. ibi dicitur q̃ res immobiles facile latere nõ possũt ne cuiq̃ si diuulgent officiant. Z. item q̃ interest mea vel qꝛ sum dñs vel qꝛ ius habeo in re.ff.eo.l.iiij.§.j .ij.et iij. H. Tenet azo in summa hui⁹ti.§.j.al.in hac. Que sequunt roff.⁊ pe.q̃ ad actum exhibitõnis hoc interesse ꝓbari q̃ iuramentũ.s. q̃ calũniose id non petit.ff.eo. ti.l.thesaurus vbi⁹no. Z. item q̃ illud interesse est pecuniarum. H. non affectõnis vel cognitionis. Z. ff.e.lib. homo. Item q̃ mea interest ex iusta cã. H. interesꝫ eã tua tibi exhiberi librum meum sed hec non est iusta causa. Z. ff.e.l.pe. Item q̃ mea interest tpe litis contest.et tempe sñie.ff.e.tigni.§.idem scribit.⁊.§.idez.p.extra de re iudi.abbate. Item q̃ res illa talia signa habet.ff.e.in hac actio.in prin. Item q̃ eam possides seu tenes.ff.eo. l.iiij.§.fi.⁊.l.nam cum eo.⁊.l.si quis merces. Item q̃ habes facultatem eam restituendi.vt.ff.eo.t.si q̃s merces §.fi. Item q̃ eam dolo tuo desijsti possidere.ff.eo. inli. scribit in prin.ff.de noxa.electio.§.j. Item q̃ eam ĩ alia forma exhibuisti mihi.C.eo.exhibitionis.et in pre.l.iuſ. scribit.§.sed ⁊ si quis. Item q̃ in alio statu scilꝫ vsucaptam vt in.e.l.§.quantum. Item q̃ sum dñs illi⁹ instrumenti. Item q̃ dedi chartam tabellioni in qua scripsit instrm̃.ff.e.l.iiij.§.interdum.⁊.§.si q̃s.ff.quemadmodũ testa.ape.l.j.§.fi.insti.de rer. di.§.lre. Reus vero sic.

Posi.rei. Pono q̃ res quã petis est ĩmobilis Item q̃ tua desijt esse. Itẽ q̃ est diuersa a tuis signis. Item q̃. L. eam possidet seu tꝫ. Itẽ q̃ deest mihi facultas restituendi. Item q̃ eam in eadez forma exhibui. Item q̃ in eadẽ cã. Item q̃ fecisti mihi pactũ de nõ petendo.ff.e.l.iiij.§.ibidem. C De psonis aũt exhibendis dixi.s. de maio.⁊ obe.et dicã.j. de ꝓcur. infidelis. C De exhibitõne ꝙo rei se mouentis dicã.j. de causa pos.⁊ ꝓprie.§.notandum igitur.ver.item si petis plura ad p̃ntem titu.⁊ ad titulum de fo.ꝓpe. necessaria vide.j. de dolo ⁊ ꝓtu. C In sequentibꝫ ti.nõ sunt libelli necessarij. H. Tituli omissi sunt.viij.theorica primi habentur.s. de ꝓpe. iudi.adi. qd̃ sonat in forũ competẽs. Scda ⁊ tercia longum tractatum habent in prin. hui⁹ quarte ptis.iiij.v.⁊.vj.s. pte.ij.ẽ.litis ꝓtest.⁊ seq.vij.⁊ viij.ver.dilatio ⁊ seq. Z.

C De ordine cognitionũ rubrica.

H. Pyleus pte.ij. rubricam vtilem ponit de incidenti qõne qñ p̃iudicet vel non. Legiste hñt qõnes preiudiciales vt insti. de actio.§. p̃iudiciales. De quibus ibi Accursi.in.j.glo.que etiam instat in libellis formandis. Sed plenius roff.⁊ longe plenius. Jo.de bla.vbi de p̃iudicialibus in rem cum rubricis seq. Habent autẽ du-

as prętorias de quib⁹ Roff. tractat vbi de p̄tor̄ijs rubr. de p̄iudiciali in rem p libertinitate qua quer̄itur an sit q̄s libertus vel ingenuus 7 de p̄iudiciali de partu agnoscendo. Alie due sunt ciuiles quib⁹ quer̄it̄ an filius sit i ptāte. Et an quis sit liber vel seru⁹. Hoc scias q̄ ille dicunt̄ p̄iudiciales aptitudine. Non em̄ semp extant alie cōnes quib⁹ p̄iudicent. Item dicunt̄ in rem rone iuris qđ petit̄ in seruū filiū vel libertū 7 iura sunt incorporalia insti. de reb⁹ incorpa. al's viderent̄ poti⁹ in psonaz De p̄dictis aūt se auctor nō intromi sit satis vexatus le galib⁹ mater̄ijs. s. rubrica prima. Nos aūt illū seq̄mur 7 vide qđ dicam in fi. Z.

QVandoqz contigit aliquā cōnem p̄iudicialem incidenter moueri. vt verbigratia. Ecce cōne de heredi tate coram seculari iudice mota. oppo. de illegitimitate: que qđ hz coram iudice ecclesiastico ante omnia tanq̄ prei udicialis tractari. extra de or. cog. tua 7 qui fi. sint legi. lator. Et dicunt quidam q̄ in cogniti one huius p̄iudicialis. H. Sic remitte. vt. s. 7. j. Z. nō est libellus necessarius nec etiam litis pte. nec ordo iudiciarius sicut nec in crimine falsi incidenter opposito. s. de litis pte. §. nunc dicendū. ℣. xviij. 7 est rō q⁹ in modū exceptionis fuit ꝓposita coram iudice primo. Sz quia ipse nequiuit cognoscere translata est hec cognitio ad ecclesiasticū iudicē. Sicut ergo iudex secularis de exceptio. nō cognouisset lit. nō pte. H. super illa. Z. 7 sine ordine iudiciario vt. s. de excep. §. viso. Sed nunquid iudex ita ecclesiasticus qui in eius locum succedit q̄tuz ad cognitōez exceptōnis. ff. de iudi. mortuo. Alij dicūt necessarium esse libellum 7 litis pte. in hac prei udiciali 7 7 tunc sic cō-

Libellus. Lo. zc. ꝓpono ego cipi. libellus. h. ꝓtra. f. q. p. p̄ me⁹ non fuit maritus berte exq̄ genuit ipsum. f. Quare peto per vos decerni 7 declarari ipsum nō fore filiuz ipsius legitimū. Hec forma ꝓbatur extra q̄ fi. sint legi. cāz que. ij. 7. c. lator. C. ne de sta. de. l. pe. in pre. decre. tuam. Inno. papa. H. In pre. decre. lator. vt ibi scripsi i gl. p remissionē. Z. Dicit tutius esse libelluz offerri 7 lit. ꝓtes. fieri credit tamen ꝓcessum nihilomin⁹ tenere 7 si hec omittant̄ vt in pre. ℣. sed nunqđ. Alij aūt aliter dicunt q̄liter ꝓnunciabit̄ in hoc casu. vide. j. de sententia §. vt aūt. ℣. si autē agatur. H. Sūme miror q̄ auctor nō remisit ad eandem rubricam quā posuit. s. parte. ij. scz de incidentib⁹ q̄onibus 7 ordine cognitionū vbi recurzas p materia. Z.

De plus petitionibus rubrica.

H. Recurze ad summistas an plus petat q̄ petit rez et penam. Elide sup regula bona fides 7 plene p Rof. de act. ex stipulatu ad incertum. ℣. queritur si ꝓmitto cuz seq. Bal. dilatio nō solum ꝙuentionalis sed legalis duplicatur qñ agit̄ ante diem. C. Famil. ber. l. ij. p Ly. de col. l. fi. Bar. in. l. ita stipulatus in. j. q. principali. de ver. ob. Qñ pactum primū respicit̄ a secundo p modum quasi ꝓtrarietatis loquit̄. ff. de p̄to. stipu. l. pe. Qñ per modū duplicitatis loquit̄ lex vltima. ff. de nouat. Quā do per modū interpretatōnis loquit̄ glo. in. l. petēs. C. de pac. Qñ per modū sortis 7 pene loquit̄. l. si pacto q̄ penam. C. de pac. Z.

IHac materia ad euidentiam eoz que sequunt̄ p̄notandū ē q⁹ plus petitur causa. tpe. req̄. loco. Cā vt cum aliquid in genere vel sub alternatione debet̄ 7 res aliqua in specie vel vnum precise petitur. Tēpe vt cum ante diem vel ꝙditōnem existentem petit̄ qđ debet̄. Re vt si. x. tm̄ debent̄. et. xx. petūt̄. Loco. vt cum q̄s ꝙuenit̄ alibi quā vbi ꝙuenit. Qui autem plus petit cā vel re ꝙdēnat̄ reo in expēn. Qui tpe inducie reduplicant̄ nec rndebit nisi pri⁹ sibi refusis expēn. Qui ℣o loco tenet̄ ad interesse. q⁹ nō soluit vbi ꝓmisit Hec legunt̄ extra de pl⁹ petitio. c. vnico. 7. §. de actore. ℣. item excipit̄ ꝓtra actorē. 7. ℣. item q⁹ pl⁹. C Hoc q̄z sciendū est q⁹ vbi q̄s facit sup maiori q̄ntitate sciēter sibi caueri q̄z debet̄ 7 illud pl⁹ petit pseuerādo vsq̄z ad li. ꝙte. totū debitū ꝓdit vt. C. de plus petitio. l. vnica. Itez scias q⁹ pena publicatōis tēpis locū hz nō solū qñ petit̄ aūt tps pacto ꝙhensum. Verūetiā qñ petit̄ aūt tpus a lege p̄fixum vt insti. de excep. §. ß hodie vtz in vote soluenda. C. de rei vx. ac. l. vnica. §. cū aūt. 7 in ꝙstituta pecunia vt. ff. de ꝙsti. pe. ꝓmissor. §. si snia. 7 in solutōe cōdēnatōnis. ff. de iudi. si debitori. extra de offi. dele. q̄renti. 7 de re iudi. q⁹ ad ꝙsultatōez 7 in alijs multz exemplis In hac igit̄ mā si plus petit̄ tpe sic pōt libel. concipi.

Libellus. Lo. zc. conq. de. p. qui cū mihi mutuasset. L. vel ex alio cōtractu sibi deberez ꝙuenit inter nos vt dictā pecuniā in primo festo pasce sibi soluere tenerē. Ipse ℣o tps solutōnis anticipans in carnisprivio ipsa. L. a me coram tali iudice petijt corā q̄ lis extitit ꝙte. ꝓpter qđ damna passus sum plurima 7 expensas. Cum igit̄ importunitas pl⁹ petentium punienda sit peto mihi sup dicta petitōne imponi silentiū 7 mihi inducias duplicari. eumq⁹ in expensis factis nihilomin⁹ ꝙdemnari vt extra. e. c. vnico. institu. de exceptio. §. sed hodie. C Si aūt re plus petat̄ vel cā formabit̄ libellus eodem mō ℣bis ꝙpetēter mutatis et subtractis illis et mihi inducias duplicari. Si ℣o loco plus petit̄ ꝙcipit̄: vt. j. ℣. ceterū. 7 in. e. c. 7 insti. de actō. §. tripli. C Si ℣o publican⁹ petit vltra q̄z sibi debetur. dic vt. j. de censi. §. nūc dicendū. in prin. C Si aūt es legista nota q⁹ ē q̄dā certi cōditio ex stipulatu. H. Hāc ꝓsequit̄ roff. inter ciuiles vbi de actōne ex stipulatu arbitraria vbi sunt q̄tuor libelli seq̄ntes 7 ꝙgrue sermonē dirigit ad legistas q: ipsoz ē ista mā. de q̄ vide. s. de int esse. §. fi. marie i vlt. col. 7 qđ ibi scripsi p⁹ rof. Z. Que ꝙpetit cū q̄s aliq̄d datuz vel factuz ꝓmisit. in q̄ sic cōcipi.

Libellus. Lo. zc. ꝙq. de. p. q̄ mihi stichū libl'. aut pamphilū dare vel solvere ꝓmisit. Qđ tñ facere cōtradicit. quare peto vt mihi stichū aut pamphilū det 7 soluat 7 eū ad ß snialiter condemnari 7 ad hoc ꝓpono certi ꝙdi. ex stipu. ff. de ℣. ob. vbi aūt. §. qui illud. extra. e. c. vnico. et dicam. j. de fideiuss. §. fi. C In alternatiua ℣o locoz um sic conci. libel.

Libellus. Lo. zc. conq. de. p. q̄ mihi equū nar bone vel bitteri. dare ꝓmisit zc. vt in ꝓmo. Sz si res certa foret ꝓmissa tunc dic et ad ß ꝓpono certi. cōdi. ex stipu. arbitrariam. ff. e. l. iij. vel. ij. 7 l. ait vtiq⁹. C Si ℣o sit similis alternatiua locoz 7 reū sic conci.

Libellus. Lo. zc. conq. de. p. q̄ mihi libellus. dare promisit. x. narbone aut boiem bitteri. q̄ tñ neutrū facere curat q̄re peto eū per vos cogi vt mihi. x. narbone aut boiez bitte. soluat et ad ß eum snialiter ꝙdemnari. et ad hoc ꝓpono actio. ex stipu. arbitrariam: vt in pred. l. ait vtiq⁹. §. p̄uidere. Pōt etiam cōci. sub alternatōne rez tm̄ vt peto. L. vel boiem vt. j. de fideiuss. §. iuxta. 7 iūge qđ est. s. de lib. cōcep. §. nūc iam. ℣. vel talis. C Qñ aūt peti possit res vl extimatio dicam infra de obli. 7 solu. §. sequitur ad fi. C Ceteruz pro interesse potest magis specificare actor libellum.

Libellus. Lo. zc. conq. de. p. q̄ mihi dicēs sic. promisit dare 7 soluere. x. narbone aut boiem capue q̄ē boiem promisi ticio sub pena. xx. vel si hominem illū mihi soluisset vendidissem eum pro. L. vñ peto illud ueum interesse 7 ad id eū sententialiter condemnari 7 ad hoc ꝓpo. actio. ex stipu. arbitrariaz 7 pro hoc propo. offi. iudicis. ff. eo. l. ij. 7. iij. §. nūc de offi. C De istis ꝙditionibus dicam plene in pre.

60

§.sequitur.7 in.§.ibi p̄cedenti in fi. H. vt.s. dixi isti libelli oēs fuerūt roff.s.7 ad singulos ipse opponit. Et primo ad primū q̄ petitio debet esse certa.ff. de rei ven. si in rem.vt possit ferri certa sn̄ia insti.de acti.§. curare Item ob.l.si quid certū.ff.si cer.pe. Nam licz duo sint in obligatōne ex quo tū vtrunq̄ certum est dz agi certi ꝯditione ex stipulatōne. Rn̄det hec vera vbi obligatō est de re certa. Sz in alternatiuis punit 7 succumbit petens certū: vt eo.ti.c.vno. Oportet g̃ petitionē 7 sn̄iaz formari ꝑm naturā obligatōnis vt ibi et insti.de acti.§. hinc añt.qd intelligo vbi electio est ꝓmissoris nō stipulatoris vt ibi. Ad scd̄m opponit petitio si detur in certo loco absurdū videt peti qd̄ in altero locoꝝ obligationis fiat solutio. Item idem si in altero locoꝝ detur petitio.nam omni casu videt satis esse rem petere. Hic aduertas q̄ hec obiectio non sic obstat libello auctoris de curato.sicut libello roff.qui petebat solutionem fieri in altero locoꝝ expressoꝝ. Rn̄debat añt exp̄ssionē fieri vt habeat rō de interesse.ego fateor exp̄ssionē debere fieri de obligatōne q̄ talis erat.ꝑ petere in altero illoꝝ solutionem fieri p̄ ꝓsequentē interesse puto nō bn̄ dictuz et sto obiectōni.7 qd̄ dicit in.l.ij.alꝫs.iij.ff.de eo q̄ cer.loc. peti posse sine loci adiectōne.intelligo solutōnis facien de. Narratio g̃ exprimet loca alternatiua exp̄ssa in obligatione. Cōclusio añt qua petet fieri solutio erit simplex 7 sine adiectōne loci 7 sic facile de notatis ibi ī glo. qd̄ dicit expeditis 7 sic intelligo de seq̄nti libello semp habita rōne illi⁹ interesse qd̄ venit qz in altero locoꝝ alterum ꝓmissoꝝ solutū nō est. Et semp intelligo p⁹mo ram. Quart⁹ añt declarat rōnem damni extra rez 7 lucri ꝓpter q̄ venit interesse opponit ad singulos quare ꝑ actio dr̄ arbitraria spāliter cū multe sint arbitrarie isti. de act.§.p̄terea q̄sdā vide qd̄ ibi no.in prin. Z.

¶ De cā possessio.7 ꝓprietatis rubrica.

H. Ad rubricam banc 7 sequentez facit rubrica supra pte.ij. de peti.7 possessio.7 spoliatōne. de Tan.dicā super libellis et de primo possessorio datur remissio in fi. primi.§. Rof.vbi de interdi.s.tractat. De his oīb⁹ vt distinctim infra dicet. Z.

Decrubrica duas habet ptes. Primo igit de prima pte videamus vicz de causa possessionis qz ordinariuz est vt prius tractet cā possessionis q̄ꝑ ꝓprietātis: vt. C. de rei ven.ordinarij 7 ꝓmodius ē possidere q̄ꝑ petere.ff.eo.is q̄ destinauit postea de scda parte dicturi. ¶ Nota ergo q̄ interdicta p̄toria sunt. Eorum añt aliud est recuperande possessionis aliud adipiscende aliud retinende. Est etiā 7 alia diuisio vt dicet infra.§.qz xo.interdictū recuperāde possessionis ē vnde vi 7 qd̄ vi aut clam. De quib⁹.j.ti.primo dicet. In interdicto xo adipiscende possessionis sic libel.concip. H. Totus iste.§. vsq̄ ad x.sciendū fuit. Tan.pte.ij.7 rubrica. Patet 7 min⁹ caute locutus est vterq̄ in libello dicendo illos simpl'r electos debebāt addere illos cō firmatos.extra de elec.q̄liter.7.c.auaricie.li.vj. 7 si esset in casu de cre.nihil est eo.ti.in fine id exprimere deberet in libello. Item si p collatiōez vel ꝓmisionē eēnt assumpti nō iuuat qd̄ ꝓfirmati epi vocent electi. Illud em̄ ꝓcedit qz qd̄ in dignitate est dignius restat agendū. Z.

Libellus. Lo.zc.conq.de.p.q̄ cum sim electꝰ i archipsbyterū vel diaconū aut plebanū talis eccl'ie. Idez.p.iniuste detinet dictā ecclesiaz vel dignitatē vel plationē 7 ei⁹ possessiones. Quare peto eum inde p̄ vos amoueri 7 amouendū fore decerni 7 me in possessionē ei⁹ vel q̄si induci 7 inductum defendi vel sic. **Libellus.** Coram zc.propo.q̄ electus existi canonice per tales ad quos ius pertinet eligendi in canonicum talis ecclesie seu ad talem ꝓbendam vacantem. Unde peto per vos me induci in possessio.vel quasi canonicatus eiusdez ecclesie vel prebende ipsius et inductum defendi. Peto etiam per vos mihi assignari in dicta ecclesia locum in capitulo stallum in choro zc.que alij canonici eiusdez ecclesie solent percipere vel habere 7 q̄ debeam tractari et haberi vt canonicus a canonicis eiusdem ecclesie sententi aliter declarari.extra d̄ p̄ben.dilecto: vel dic vt infra d̄ p̄ben.in multis libellis ibi positis. ¶ Eodem etiā mō cōcipe in possessione hereditatis vel alteri⁹ rei tue adipiscē de 7 ad hoc ptinent oīa interdicta adipiscende vel acquirende possessionis de q̄bus no.extra eo.pastoralis.7 de testi.significauerūt 7 iam dicam. ¶ Et no.q̄ si nō ꝓbas rem ad te ptinere non habitur tibi q̄ꝑ uis aduersarius iniuste possideat. C. de rei ven.l.pe.7.ij.q.v.§.ꝓmo. Quia actore non probante reus zc.extra.e.cū ecclesia. prope fi.7 de iureiuran.c.fi.vj.q.vlti.actoz. C. de pe.hered.cogi. C. de eden.qui accusare. ¶ Sciendum autem est q̄ interdicta quoꝝ bonoꝝ 7 quoꝝ legatoꝝ de quibus dicam infra de testi.§.nunc dicendum.sunt adipiscende possessionis. Item 7 saluianū de quo infra de loca.7 ꝯduc.§.postq̄ꝑ.ver.ad hoc. H.7 in his remissionibus de illis tractabit. Z. ¶ In retinende xo seu defendende possessionis interdicto sic libel.concipi. H. Primus fuit Tan.de. **Libellus.** Loz.zc.cōq. reliquis dicam.j. Z. de.p. q̄ me inquietat vel turbat in possessione talis vinee vel equi vel ecclesie vel qui non sinit vel non permittit me q̄ete seu pacifice possidere rem talem quam iuste canonice vel q̄ete tempore tanto possedi.quare peto ipsum a dict' inquietatōne molestatōne 7 turbatōne ꝓhiberi seu cōpesci 7 ꝓpescendum fore decerni: 7 q̄ me faciatis pacifica possessione gaudere vt insti.de interdictis.§. ꝑ interdicto.7.§.retinēde.extra de resti.spo.audita. extra de decimis ducū in fi.extra de offi.archidia.dilecto. extra de ꝓbat.licet in fi.7 pōt peti in futurum caueri.arg.in his que no.j. de censi.ꝓpe prin.§.sequitur. In causa xo appellationis conci.libel.vt.j. de appel.§.fi.in prin.vel cōci.vt.j. de paroch.in prin.7 de decimis.x.quid si vnus. et scias q̄ interdictum vti possidetis est retinende possessionis qd̄ ꝓpetit cum vis turbatiua infertur in rebus immobilibus vt quia vicinus te non permittit pacifice possidere arare seminare et huiusmodi: vt.ff.de vi et vi arma.vim facit.p hoc enim interdictum possessionē habitam rei immobilis retineo. Quare dicitur retinende possessionis insti. de interdi.§.retinende in quo pōt etiam sic li:. **Libellus.** H. Iste libellus 7 oīes q̄ bel. con. in hoc.§.sequunt vsq̄ ad x.porro cū positōnib⁹ fuerūt sub interdicto vti possidetis formati p̄ Roff. Ultimuz añt querit sub interdicto vtrobi. Z. Lo.zc.cōq. de.p. qui me colonos vel inquilinos meos in possessione talis domus vel fundi cuius fines zc. inquietat 7 turbat non sinendo me domuz illam vel fundū quā vel quē possideo pacifice possidere. vnd̄ ago contra eum 7 me turbet vel inquietet 7 ad hoc ꝓpono interdictum vti possidetis vel actio.in fac.furtogatam in locū eius.ff.vti pos.l.j.in prin.insti. de interdictis.§.retinende.ex **Libellus.** Lo.zc.vt.s.vstra d̄ ꝓba.lz.vel sic. **Libellus.** q̄ vñ postea iūge ne vim turbatiuā mihi inferat nec aliq̄ mō inquietet possessionem meam eū ꝓhiberi peto et ad ꝑ ꝓpo.zc.vt s. H. ber.domna.7 odoff.vbi tn̄.j. dicit restitui ipsi dicunt p̄stari qd̄ mihi placet. Z. Multi tn̄ sic addūt premissis retentl 7 q̄ntū mea interest nō inq̄etari mihi peto restitui.ff.e.l.j.ī fi.j.rn̄. H. Verboꝝ p̄torum dixit rof.et ꝑ ex cā qz primū rn̄suz finiri vī ibi de cloac allegat.g̃ q̄ ibi dicit quanti ea res erit intra annū q̄ primū experiendi ptās fuerit agere ꝓmittam. Hec posui qz ꝓ hec xoba Roff.rn̄det obiectōni q̄ fit id soluz peti posse quod est

in obligatõne insti.de actio.in ꝓin.Sed in natura inꝯdicti venit solũ violentie vel turbatõnis ꝓhibitio ꝙ ꝛc. Rñdet ꝙ verba ꝑdicta ꝑtoris posita post illud verbum vim fieri veto.7 sic statim cũ inquietas es mihi obligat⁹ ad interesse ꝙ verba ꝑdicta sicut alꝫ statim cuꝫ ꝓtrahis obligatus es ex ꝓtractu.ff.de iudi.omnẽ. Oponiꝯ etiã ꝑdictis lib.7 seq.cuꝫ vn⁹ sit agens interdictũ ꝓpter plurale vti possidetis illi nõ ꝓpetere cũ duos saltem requirat.ff.de testi.vbi numerus de re.iur.pluralis.li.vj. Respondet ꝙ loquitur ad modũ lombardoꝝ 7 tuscoruꝫ ꝙ vni soli loquunꝯ in plurali. Rñdere poterat ꝙ.l.j.§.ꝙ. ff.ꝙ cũ fal.tu.7.l.ꝑtor ait.§.boies.ff.vi bo.rap.ꝙ quas. ll.patet in talib⁹ equinoca fore plurale 7 singulare licet qñq; multũ differãt de re iudi.cũ ab vno lib.vj. Z. Si autez coloni vel ascripticij impediaꝯ sic concipi.libel.

Libellus. Lo.ꝛc.conqu.de.p. Qui tales me.os ascripticios seu colonos vel originarios seu censitos ꝙs possideo in tali loco. H. Lui qđiu adherent inter immobilia ꝓputaꝯ separati inꝯmobilia ꝙ.l.infra allega.7.ff.ꝙ so.l.pe. Z. Luius fines ꝛc.inquietat et turbat non ꝓmittendo eos esse pacifice 7 quiete nec ꝓmittendo eos mihi pacifice 7 quiete ꝑstare seruitia ꝓsueta. Unde ago ꝓtra eum ne me in pos.dicto⁹ ascripticio⁹ inquietet 7 ad hoc ꝓpo.ꝛc.vt.§.ff.de diuersis.7.t.pre.longe.ff.ꝺ furtis.si certe.ff.de cõi diui. arbor. C Utrũ dñs põt agere ꝙ colonis vel rusticis suis. No.ꝑm Inn.papã extra de appel.dilectꝯ. H. Ubi scripsi in glo.nota.appellationem 7 vide de puuile.auctoritate.i.vj.in vltima glo. Z. C Pro rusticis autem qui hodie in multis ꝓtib⁹ habeaꝯ põt sic concipi.libel.

Libellus. Lo.ꝛc.ꝓquer.de.p. qui tales meos rusticos seu manentes seu colonos seu originarios quos possideo non ꝓmittit esse pacifice nec quiete nec sinit eos pacifice 7 quiete mihi ꝑstare seruitia consueta ab eis debita. Unde ago contra eum ne me in poss.predictoꝝ turbet seu ipsos inquietet 7 ad hoc ꝓpo.vtile interdictũ vti possi.vel acti.infac. vtilem subro.in locum eius. H. De vtili dictum est quia directum non habet locuꝫ in non adherentibus solo que non iudicantur inter mobilia vt predixi. Z. Si ro rustici te turbẽt in

Libellus. Lo.ꝛc.cõq.de.p. pos.sui ꝓci.libel. qui cũ sit meus colonus seu manens 7 ipsum possideaꝫ turbat me in poss. suipsius nõ permittendo me pacifice 7 quiete possidere ipsum 7 vti seruitꝫs meis mihi ab eo debitis. Unꝺ ago ꝓtra euꝫ ne me turbet 7 ad ꝟ ꝓpo.vtile interdi.vti.pos. vel vtrobi.vel actio.infac.subro.in locuꝫ ipsoꝝ interdictoꝝ. H. Et in bis est dare identitatez in reo 7 re petita libellos aũt colonoꝝ 7 vasalloꝝ ꝓtra dños vide.j.de censi.§.ij.ro.sepe quoqz. Z. Leterũ si ipsi rustici te turbent in qsi possessione seruitioꝝ 7 iuriũ debitoꝝ seu prestitoꝝ ꝙpetit tibi interdictũ qsi vti pos.vt. ff. de serui.q tiens.ff.si serui.vendi.sicuti.§.aristo.7 sic concip. libel.

Libellus. Lo.ꝛc.cõq.de.p.colono vel manẽte meo qui in pos.vel quasi talium redditũ 7 seruitioꝝ que mihi ab eo ꝑstantur 7 debentꝯ inquietat me seu turbat nõ soluendo illa nec prestãdo mihi pacifice. Unde ago ꝓtra eum ne me turbet ãmodo seu inquietet 7 vt soluat in futurũ 7 ad hoc ꝓpo.vtile interdictum vti pos. vel actio infac.subro.in locũ ei⁹. ff.si serui.ven.egi.sed illa clausula ꝙ in futuro soluat nõ in possessorio ꝟ in petitorio locũ habet.hec forma obtinet si seruitia 7 redditus ideo debentur quia constituta sunt. Si vero sunt prestita decez.an.a quolibet preterꝟ a rustico in quo.xxx.anni spectantur sic concip.libel.

Libellus. Lo.ꝛc.conq.de.p.ꝙ me in pos.vel qsi taliũ seruitioꝝ ab ipso.p. debitoꝝ 7 solutoꝝ ꝙ.x.an. vel per.xxx.ad quam solutionem tps allego ad ꝓbanda predicta seruitia turbat 7 inquietat nõ ꝓmittẽdo me pacifice 7 quiete possidere. Unꝺ ago ꝓtra eum ne me turbet 7 ad hoc ꝓpo.vtile interdi. vti pos. vel quasi vel actio.infac. vtilem subro.in locuꝫ eius.ff.de vsuris cum de in rem.7 vide infra ꝺ resti.spo. §.nũc dicamus.ꝟ.sed 7 si. C Sed queriꝯ an locum habet interdictũ vti pos.pro seruitutibus 7 iuribus debitꝫ aliquo tempore prestitis si turbentur. Bene enim turbantur iura seruitia 7 redditus quod dic plene vt in li. Roff.in ti.de interdic.vnde vi.Rñ.sic 7 sic ꝙpetit tunc quasi vti possi.vt in pre.ver.sed 7 si.et tunc si extraneus turbat illa iura vel seruitia vel redditus sic conci. libel.

Libellus. Lo.ꝛc.cõq.ꝺ.p.qui nõ ꝓmittit me pacifice 7 quiete possidere vel quasi seruitia talia 7 tales redditus ꝙ 7 qui prestaꝯ 7 ꝑstari debent mihi a talib⁹ rusticis.vnde ago ꝓtra ipsum ꝙ me non turbet in illa pos.vel quasi ad hoc ꝓpo.interdictum vtile vti pos.vel actio.infac.subro.in locum eius vt in ꝓcor.ꝙ sunt supra.ꝟ.ceterũ.actoꝝ ergo sic ponet.

Posicio actoris. pono ꝙ ego possideo talem domũ cui⁹ cõfines sunt tales. Item ꝙ res quã possideo est immobilis. Item ꝙ est talis ꝙ põt esse in ꝓmercio.ff.e.l.j. in ꝓin.§. hoc interdictũ.ff.coia de seruitu.cãm extra de senꝯ.7 re iudi.abbate ꝓpe ꝓin.li.vj. Item ꝙ possuꝫ illi⁹ rei habere ꝓmerciũ.ff.de verbo.obli.multũ. Item ꝙ nõ ꝓmittis me illã pacifice possidere. Ite ꝙ in ea re quã possideo turbas me nõ ꝓmittẽdo me arare vel semiare.ff.de vi et vi arma.vim facit. Itẽ ꝙ domũ illã possideo non vi sed sine vi nõ claꝫ vel ꝑcario.a te.ff.e.l.j.§.fi.x.q.ij.qꝫ ꝓgnouimus. Iteꝫ ꝙ possideo mõ ꝑdicto a tpe litis ꝓte.insti. de interdictis.§.sed hodie.C.e.l.vnica.ff.e.l.j.§.fi. Itẽ ꝙ vsufructum in tali fundo habeo.ff.e.l.fi. Item ꝙ turbas me volentem vti frui. Item ꝙ seruitus cõpetit mihi. Itẽ ꝙ me volentẽ vti illa ꝟuitute turbas.re⁹ ꝟo sic.

Posi.rei po.ꝙ domũ quã petis.t.insolidũ possidet ꝙ implicat ꝙ nõ actor de ꝓbat. licet.ꝟ.fi.ff.cõmo.si vt certo.§.si duob⁹. Item ꝙ dom⁹ illa est religiosa.extra de ꝓsti.eccl'ia. Itẽ ꝙ es hereticus. ff.de hereti.li.ij.viij.ꝺ.ꝙ iure. Item ꝙ violentiã quam dicis me tibi inferre.t.tm infert.extra de resti.spo.cũ ad sedem. Item ꝙ domũ illam a me possides vi. Quia me expulisti vel clam vel ꝑcario. Item ꝙ oĩ pleno iure ꝓtinet ad.t.7 ꝙ ad possessionẽ 7 ꝙ ad ꝓprietatez. C Porro sup iurisditõe qñ vicꝫ ꝙs est in ei⁹ possessiõe sic cõ.li.

Libellus. Lo.ꝛc.conq.de.p.sindico tal' vniuersitatis noĩe ipsi⁹ ꝙ cum ego sim in poss.vel ꝙsi ipsi⁹ castri 7 iurisditõnis ipsi⁹ ipsi me ĩ ꝟ turbãt 7 molestãt ꝙ min⁹ vtar plene 7 pacifice iurisditione ipsa. Quare peto ꝙ vos sniãliter eis intꝺicite me deinceps turbẽt ꝟ pacifice vti sinãt possessione vel quasi iurisditõnis ꝑdicte 7 me in ꝟ potiorẽ eẽ sniãliter declari ad qꝺ ꝓpo.vtile interdictũ vti pos.sicut eĩ directũ locũ bz qñ me turbas in pos.ediũ meaꝝ vel fũdi mei vt.ff.vti pos.l.j.7 si vtile ꝙpetit ꝙ serui. vt.ff. de seruiꝙti.7.ff.si serui.vẽ.sicuti.§.aristo.si ꝟo nõ es in possessione ꝟ directꝯ.

Libellus. Lo.ꝛc.conq.ꝺ.p.ꝛc. es sic cõci.li. vt.s.vsqz ꝙ cuꝫ ego iũge essem in possessione vel qi exercẽde iurisditõis ĩ dicto castro hoies eiusdẽ loci me venientẽ nõ admiserũt. Quare peto ꝙ vos me restitui 7 restituẽdũ fore decerni ad ꝓpriã possessionẽ vl' qsi ad qꝺ ꝓpo.vtile interdictum vñ vi vel actio.infa.ꝙ dat' loco ipsi⁹ interdicti insti.de interdi.in fi.sicut.n. possidẽti rem corꝑalem si nõ admittit' vel deijcit' ꝑditũ est directũ interdictum vnꝺ vi vt.ff.de vi et vi arma.l.j.§.deijcitur.ita vtile ꝓ incorꝑalib⁹ vt.ff.l.iij.§.vnde vi ꝑm Odoff. H. Huic ꝓtinuat' qꝺ hr̃.j.de causa pos.7 ꝓprie.§.j.ꝟ.ceterũ. Z. Si aũt velis agere petito.tũc conci.vt.j.§.notãdũ igit ꝟ.ceterũ.ꝙ ꝙles actus acquirat' iurisditio no.s.de iur. om.iudi.§.illud. C Sz qliter ꝓcedet' ꝓtra illuꝫ qui mihi vim turbatiuam infert 7 citatus nõ vult ꝓparere.de

hoc.j.de ꝓtu.§.sequit'.ℵ.sed pone.H.e.t. ibi sequen. §.restat.ℵ.sed pone ago.Z.¶Est 7 aliud interdictū retinēde possessionis vt si tibi possessio rei mobilis turbatur. Competit eñ tibi interdictū vtrobi.ff.vtrobi.l. vnica.insti.de interdic.§.retinendę extra de cā possℏ.et ꝓprie.pastoralis in. **Libellus.** Lo.ꝛc.cōq.de quo sic cōcip.libell'. .p.qui me talez rē mobilē cuⁱ⁹ signa sunt hec non ꝓmittit pacifice possidere illius rei mihi possessionē multipliciter ꝓturbando Unde ago cōtra eū ne me turbet 7 vt ꝓmittat me pacifice possidere petens ad hoc ipm sñialiter condēnari 7 ad hoc ꝓpo.interdictuz vtrobi.vel actio.infa.subzo.in locū eius vt in prę.concor.¶Item 7 interdictū de aqua quotidiana est retinēde possessionis vt.j.§.ij.ℵ.aliud. ¶Quia vero hic facta est mentio de q̄busdā interdictℓ ꝓñs est vt 7 hic sup alijs interdictis lib.fozem⁹.H.Est etiā sciendū ꝙ hosti.in summa diuisim ꝓsequit' has rubricas vt auctor. Hanc aūt materiā interdictoꝝ ipse ꝓsequitur illa exꝑmendo § pauca ꝓsequendo sub.ij.ꝓte rubrice. Auctor hic sub prima 7 forte aptius q̄ sunt vt plurimū possessoria insti.de interdic.in ꝑn.posuit autē ipse hosti.ibi ℵ.no.azo.ad lr̄am ī summa de interdic.et id ipse fatet' circa me.§.fi.ℵ.bis igit' ꝑmiſ.Z.¶Sciendū est igit' ꝙ interdictoꝝ quedā sunt publica q̄dā ꝓuata. Sup publicis ℵo q̄ sunt nonē ꝑmo libel.ꝓci.¶Est igit' primū publicuz interdictū de liber.ho.exhi. de quo l.de cōuenℏ.infide.¶Scōm est interdictū ne q̄d in loco fiat sacro.de quo.j.de reli.do.ℵ.pozro.¶Terciū est ne q̄d fiat in loco publi.H.Et sub illa rubrica posuit roff.totum qđ sequit' vsq; ad ℵ.iiij.7.ix.que req̄runtur in illo ex positōnib⁹ collige.Z.7 si factū sit ꝙ tollat' qđ cōpetit siue in area siue ī insula vel via publica vl' agro itinere publico aliquis edificet in quo sic libell'. conci. **Libellus.** Lo.ꝛc.cōq.de.p.q̄ vult ponere vel posuit in loco publico cuⁱ⁹ fines sūt tales tale q̄d q̄ publicus locus deterioꝛat' 7 deformatur puta faciēdo pontē. Uñ ipm ꝓhibere peto ne ponat vl' si posuerit dicas. Unde vt positū tollat ago ꝓtra ipsuz 7 ad hoc ꝓpo.ac.infa.subzo.in locū interdic.ne q̄d fiat in lo.publi.7 si factuz fuerit ꝙ tollat' vel ipsum interdictum q̄ tunc est ꝓhibitoziū ne fiat.si vero agis vt positum tollat' dices 7 ad hoc ꝓpo.act.infa.subzo. in locuz interdic.vt si q̄d fiat in loco publico qđ restituat' vel ipsum interdictū qđ est restitutoziū. Hec forma ꝓbatur ff.ne q̄d in lo.pu.l.ij.§.j.7.§.hoc interdictū.7.§.ait prętor.¶Si autez ꝓ id qđ fit in loco pub.ꝓpzia ledatur vtilitas puta q̄ eius lumina obscurantur sic libe.conci. **Libellus.** Lo.ꝛc.conq.de.p.q̄ tale quid putapontē vult ponere vel posuit in loco pub.cuⁱ⁹ cōfines ꝛc.ꝓ qđ mea lumina obscurāt'. Uñ ago ꝛ eum ꝙ nō faciat. Uel si fecit dicas ꝙ remoueat 7 ad hoc ꝓpo. interdictū vtile ne q̄d fiat in loco pub.et si factū fuerit ꝙ tollat' vel ac.infac.subzo.in locū interdictoꝝ.H.Opponit Roff.huic libel.de.l.altius.C.de seruitu.7 d.l.si binaꝝ.ff.de serui.vr.p̄.So.lumē quod habet' a loco ꝓuato q̄ seruitutē nō dz obscurari pōt in legibus p̄dictis saluo qđ habet' in.l.qui luminib⁹.ff.de serui.vrb.prę.de seruāda antiquoꝝ edificioꝝ forma.lumina vero q̄ habent' a loco pub.n ō possunt obscurari. ff.de dā.infec.fluminū.§.fi.7.l.proculus.¶De statuis autem in loco publico ponendis dic vt.ff.de acqui.re. dom.l.statuas.Z. **Po.acto.** pono ꝙ locus il actoꝛ ꝯ sic ponet. le cuⁱ⁹ fines sunt tales est publicus.ff.e.p̄toꝛ ait.§.pe.7.§.viaꝝ.7.§.vicinales. Itē ꝙ aliquid immisisti vel īmittere vis in eo tale q̄d vt in p̄.l. Itē ꝙ illud īmisisti vel vis īmittere tua auctoꝛitate sine prīncipis licētia. Itē licet ꝙ prīnceps tibi concesserit ita edificare vel mittere in loco pub.ex hoc incōmodatur vsus meus.ff.e.p̄toꝛ ait.§. merito.7.§.si quis a prīncipe.ff.de ꝓcur.licet ext' de decimis suggestū extra de maio.7 obe.cū inferioꝛ ad fi. Item ꝙ careo omni edificio posito in loco publi.vt in prę.l.prętoꝛ.§.idē ait. Item illud quod posuisti vel vis ponere nocet loco publico vel nocere potest vt in prę.l. prętoꝛ.§.deinde. Item ꝙ illud est aliud q̄ domus. Itē ꝙ domus illa quā edificasti in publico multuz nocet loco pub.vt in prę.l. prętoꝛ.§.si quis de.7.§.est quidē.7.§.merito in fi. Itez ꝙ supra locū publicum pontez posuisti. Item ꝙ opus factū in loco publico tu possides. Itē ꝙ per tuuz opus quod feciſti in loco publico lumē quod habeā a publico tu mihi abstuliſti.ff.de dā.infec.ꝓculus.reus ℵo sic. **Positio rei.** pono ꝙ via illa vel locus ille ē vicinalis vel priuatus vt in cōcoꝛ.que sunt supℏ in prima positione. Itez ꝙ illud posui vel poni feci cū principis auctoꝛitate 7 ecce priuilegiū. Item ꝙ illud quod posui vel ponere volo cum priuilegio principis est sine incōmodo alterius vel alicuius extra de offi.iudi.oꝛ.graue. Item ꝙ tu qui ꝓponis interdictum istud habes edificatū in publico. Item ꝙ illud qđ volo imponere vel imposui est sine incōmodo loci pub. Itē ꝙ illud quod edificaui est domus 7 sine incōmodo alicuius loci publi. Item ꝙ opus predictū desij possidere sine culpa vel dolo.supra de interrogatio.§.fi.ℵ.verum. Item ꝙ lumē tuū quod obscuraui per edificium a loco meo priuato habebas.¶Quartū est nā aliquis volens viam publicam reficere sepe ab aliquo impeditur ideoq; ꝓditum est interdictuz de via publica 7 de itinere publico refici. **Libellus.** Loz̄ ꝛc.cōq.endo in quo sic li.ꝓci. de.p.q̄ me volentem reficere vel purgare rem vel viam publicā ꝓhibet.vnde ago contra ipm vt cessat a tali iniuria vel violentia 7 ad hoc ꝓpo.act.in fac.subzo.in locum interdicti de via publica 7 itinere publico reficiendo vel ipsuz interdictum. Hec forma ꝓbatur.ff.de via publi.7 iti. pub.refi.l.j.Si vero actoris ℵsatur ꝓpria vtilitas addat sic 7 quia interest mea specialiter ꝓpter domicilium meum me prohibitū non esse ideo illud interesse meum peto 7 ad hoc ꝓpo.predictum interdictum vel predictam actio.infac.ff.e.l.j.§. **Po.acto.** pono ꝙ fina. actoꝛ ergo sic ponet. via illa ē locus publicus. Item ꝙ locus ille vel via indiget refectione. Item ꝙ eam volebā reficere vel purgare. Item ꝙ tu me ꝓhibuisti 7 prohibes. Item ꝙ reficiendo antiquum statū retinebam. premissa ꝓbantur.ff.e.l.j.extra de iudeis iudei. **Po.rei.** pono ꝙ locus ille est Ti Reus vero sic. cū hoc concesso patet ꝙ non publicus. Item ꝙ reficiēdo volebas 7 vis viam illā publicam facere latioꝛem longioꝛem altioꝛem 7 humilioꝛem q̄m ante fuerit.ff.e.l.j.§.ij. Item ꝙ.t.tm̄ intulit tibi violentiā hoc cōcesso patet ꝙ nullus alius intulit.ff. de iudi.cū prętoꝛ.xxv.di.qualis.Sed hoc implicat meram 7 simplicē negatiuā extra de causa poss. cū ecclesia. Item.H.Istud non est interdictuz sed actio prętoꝛia 7 inter illas ponit' per roff.7 ideo auctoꝛ nō posuit hic numeꝝ 7 sunt hec ℵba eius in ti.de actio.vie reiec.vsq; ad ℵ.ceteꝝ 7 tria que in hac req̄runtur ex positionib⁹ collige.Z.vicino tuo in tuū agrū viam publicū reijciente seu mittente poteris ꝯ eū agere actione vie reiecte ad tuū interesse.i.quāti tua interest qđ via illa facta nō fuisset vt.ff.de via pub.si in agro. sic ergo conci. libell'. **Libellus.** Lo.ꝛc.cōq.de.p.q̄ in agrū meū viā publicam reiecit seu īmisit ꝓpter qđ interest mea in.C.qđ via illa reiecta nō fuisset. Uñ illd meū interesse peto 7 ad hoc ꝓpo.actio.vie reiec.ff.de via pub.l.fi.7 hoc si tenes ꝙ sit nomē ꝓpriū actio.vt in prę. l.si agī.alioq̄n iunge vel infactū vel vtilē actio.subsidiariam.actoꝛ ergo. **Po.acto.** pono ꝙ via pub.sogo sic ponet. let ire 7 debet ꝓ tales ptes. Itē ꝙ tu vicinus viā illā reiecisti vel īmisisti ꝓ fundū meū vt in p̄.l.si in agrū. Itē ꝙ ꝓ talem īmissionem

damnū mihi datum seu illatum est in. C. vt in pred.l.si in agrum.re. **Po.rei** po. q via publica vadit et us vero sic. **Po.rei** ire dz p tales ptes. Item q infra ptes illas vel fines est fundus tuus. Itē q p tales viā publicā sic īmissam cōditio tua facta ē melior. Modo em̄ p stratā 7 viā publicam potes vendere mercimonia tua romipetis 7 alijs trāseuntib. ¶ Letex qntū est nā sepe is q̄ p viā publicā vult ire vel aliq̄d ducere vel agere impedit ido sibi pditū est interdictū vt liceat ire vel agere p viā publicā 7 nulla sibi violētia inferat. H 7 ibi ad litterā sunt hec verba roff. cōtinuata vsq; ad v. ad hec. 7 tria q̄ req̄runt ex positionib collige. Tangit etiā de b vbi de vnde vi. sb v. itē queritur. 7.c. Z. sic ergo libel. **Libellus** Co.Z.cōq.d.p.q me volentē cōci. **Libellus** ire vl agere vel ducere tale q̄d p viā publicā phibuit 7 phibet. Unde ago z eum ne me phibeat 7 ad hoc ppo. interdictū vt liceat ire agere vel ducere p viā pu. vel actio. infac. subzo. in locū ipsi⁹ interdicti. ff. ne q̄d fi. in loco pub. l.ij. H. 7 dicit roff. q de b interdicto alibi q̄ ibi nō repit. Z. §. fi. act. g̃ sic po. **Po.acto** pono q via talis est publi. ff. de via pu. l.ij. §. viam. Itē q ibā p viā illā. Itē q tu me prohibuisti 7 phibes euntē 7 volentez ire agere vel ducere p viā illam. ff. eo. l.ij. §. fi. reus vero sic. **Positiorei** po. q via illa priuata est. Item q locus ille ē me⁹. Itē q. t. tm̄ intulit violentiaz b hoc implicat negatiuā. ¶ Quid de colligētib pedagia ab his q̄ p viā pub. trāseunt. Nunquid iure phiberi pnt p hoc interdictuz ne pedagia leuent. H. roff. in. q. xxxij. formabat banc qōnē. Quādo colligens q̄ p. xl. annos collegerat a dño castri phibet. In allegationib satis instat. Quas omittā exquo ī volumine habent. Soluēdo dicit colligentē si se defendit sola rōne tēporis nō iuuari. ff. de act. 7 ob. obligationū. §. placet. Cum em̄ tēpus non sit modus inducende obligationis vt ibi ergo nec seruitutis que ex obligatione cōstituit insti. de seruitu. in fi. Dns aūt castri nō potest illā p negatoriā prohibere cū illa detur phibere volenti ne q̄s vtatur seruitute in predio ppio. ff. si serui. ven. l.ij. Vel in via pub. si sua predia pter illam damnū vel seruitutē aliquā patiant. ff. eo. ti. fistulas p que patz negatoriam cōpetere ppter interesse agentis. sz via publica qua pedagium colligit nō est in alicuius dominio. ff. ne quid in lo. pub. l.ij. §. ait pretor. nec aliqd interesse domini castri subesse videt rōne predior vel hominū ergo negatoria nō datur. ff. de ser. l. quot. debet em̄ pecunia riter interesse rōne damni non lucri tm̄. ff. ad exhibē. l. liber hō in fi. nil em̄ interest dñi pedagiū a transeuntib nō exigi ppter que dicit locū esse vtili actioni infactum subzo. in locū interdicti ne q̄d fiat in lo. pu. ff. ne quid in lo. pu. l.ij. §. j. 7.ij. De vtili dixit q directa habet locum cū aliquid in loco pu. edificando vel p opus manufactū quod transeuntib noceat 7 istud nō est tale quia tm̄ nocet licet nō illo modo dabitur vtilis. Subdit q si dicat colligere pedagiū esse de mero iure imperij locus esset. §. hoc interdictū ad ea loca in. l.ij. ff. ne q̄d in loco pu. b dicit procedere cum colligens solū tempus allegat. Si aūt allegaret promissionē factam sibi a dño castri predictor stipulationez factā probat p tempus dicit rōne tēporis illam psumi. ff. de vsuris. cum de in rem verso. 7 tunc licet ius colligendi sibi p id non cōpetat vt patz p inferiora ille tamē phibere non pōt. ar. ff. de ser. ru. pd. p fundū. Nec intentabit hāc actionē popularē tamē p stipulati extra tempus psumptā remissa sit 7 remitti potuit. ff. de iureiuran. eum qui. §. in popularib. De hac forte scripsi de censi. quenit sup glo.ij. Instrumentum aūt de locatione pedagij vide. j. de loca. in prin. Z. Respondeo sic cū impediant euntes agentes p viā publi. contra iura. extra de treu. 7 pa. c. fi. nisi habeat priuilegium a principe. C. noua vec. insti. nos po. l. j.ij. 7.iij. C. de vecti. omniū. Unde ciuitates vel nobiles nō possunt in suis territorijs pedagia noua imponere nisi ex priuilegio legis vel principis vt. C. noua vec. insti. non pos. l. vectigalia. extra de censi. innouamus. 7 quando pria tenuis est de facili hoc priuilegiū concedit vt. C. e. l. Anti. qua autem pedagia vel passagia vel salinaria lat. concilij vel regum vel principū auctoritate statuta vel ex antiqua cōsuetudine cuius nō extat memoria introducta leuari possunt vt extra de vbo. sig. super quibusdā. H Vide quod no. j. t. j. §. ij. sub v. sed si aliquis. Hic qro an concessio facta p principem de nouo pedagio in loco grauato pedagijs valeat hoc tacito p impetrantē satis videtur esse dicendū priuilegium esse surrepticium 7 non valere. Est em̄ quasi certa psumptio q princeps de tali grauamine certificatus id non concessisset 7 hoc viciat priuilegia 7 rescripta de rescriptis sup litteris. §. si vero. 7.c. postulasti. in fi. de pactis. cum prīdē in fi. ad idem. ff. de le. ij. cū ticia. §. qui in vita ibi nō est em̄ verisimile ꝛc. 7. ff. de do. preleg. l. pe. ad idem. xxv. q. ij. prescriptione. Vel tacendi fraude que est lex. C. si contra ius vel vti. pub. vbi patet equiparari dicere falsum 7 tacere verū cui concor. xj. q. iij. quisqs extra de crimi. fal. c. j. C. de petit. heredi. l. si putas. Optime faciunt iura q̄ dicunt gratiā surrepticiā. Cum papa scribit p aliquo in ecclesia per eum grauata hoc non expresso extra de rescriptis mandatū cum duob. c. se. 7. e. t. duobus in fi. li. vj. Si tamen ppio motu hoc expresso princeps id concessisset surreptio non posset impingi gratie de preben. si motu proprio li. vj. 7 in cle. eo. ti. si roman⁹. pareri igitur oportet q̄uis durum esset. xix. di. in memoriā. c. dis. contra morem vbi concor. in glo. j. adiri tamē posset ipse princeps vt reuocaret grauamē quod ignorabat facit. ff. de regu. iur. neratius in fi. ff. de vul. 7 pu. sub. l. ex facto in prin. in auten. de nup. vltra pn. coll. iiij. sic 7 papa reuocat vel restringit suū priuilegiū 7 rescriptū cum alijs nocet. patet primū extra de rescri. dilecti. 7.c. suggestum. 7.c. pe. scdm q̄ fi. sint le. causam q̄. ij. vt lit. pen. c. j. vbi de hoc in glo. ij. posset etiā adiri successor p quē id reuocari poterit sup de sequest. po. 7 fru. c. j. Z. ¶ Ad hoc si via pu. que est in ciuitate ppter edificiū alicuius facta est clausa vel altior 7 similia vt. j. in li. prori. locum habet officiū iudicis. H. Ne q̄d fiat in loco pu. 7 hoc inter officia tract. Roff. 7 quia solū ad vias pub. ptinet roff. positiones nō format. Z. Loco p rincipalis actionis. ff. ne q̄d in loco pu. fi. l. q. §. hoc interdictum in quo sic li. **Libellus** Coram ꝛc. cōqueror de. p. qui cōci. **Libellus** in via pub. ciuitatis in tali loco edificauit propter quod aliquis non potest via vti vel vehiculum duci vel qui viam clausit propter quod publicus cōmeatus est exemptus vel proiecit monticinia vel immūda propter que aliquis vix transire nō pōt vel subruit vel effodit viam pub. propter quod vix iri potest. Unde ago contra eū q predictum edificium remoueat vel q pdicta damna emendat 7 āmodo nō pjciat 7 ad hoc propo. offi. vestrum vt in pre. l. 7. ff. de iti. 7 lo. pub. l. j. ij. 7. iij. ¶ Ut autem aliquid fiat sic conci. libell. **Libellus** Coram ꝛc. cōqueror de. p. qui cū coram domo sua sit via ita plana q aq̄ non potest decurrere vel sint multa immunda propter que nō pōt fluere vel vix aliquis inde pōt trāsire. Vel est ita pcliuis q aqua defluēs nocet vicinis. Ideo ago contra eum vt sic faciat vt aq̄ discurrat vel vt immunda remoueat vt aqua fluere possit vel locum sic cōplanet vt aqua non possit sic fluere 7 ad hoc ꝛc. vt in pre. l. H. Et no. prout dictum fuit in prin. 7 in pmo libel. in vijs publicis ciuitatum habet locum hoc officium 7 non in rusticis. Et sic soluitur obiectio que habet hoc officium extraordinarium supfluum cū ordinarium cōpetat in prin. allegatum ne quid in loco pu. 7 sic contra ff. de mino. in cause. Nam iura illa locum non habent

in vȳs publi.ciuitatū ꝫ in rusticis. Illud vero officium ecōtra 7 est,rō qz in ciuitatib9 sunt magistrat9 officiales 7 ediles curules q̄ facile videre pñt q̄d sit in vȳs vtbiū emēdandū. Añ nō curarūt p̄tores int̄dicta facere circa illas 7 dicit roff.ꝫ ti.in fi.q̄ in ꝫ officio ē quod dā notabile qđ in q̄linus tenet cozā domo sibi locata viā aptare id tñ qđ expendit dño dom9 cōputabit in pēsionē. ff.de vi.pu.ediles circa fi.al̄.est hec lex in ti.precedenti. Z. ¶Sextū aūt est interdictum ne q̄d fiat in flumine publico vel in mari vt peius nauiget. H.7 ibi roff.ponit ad litterā qđ seq̄tur vsq; ad ℟.sed ꝓhibito. ponēs nouē q̄ requirunt in ꝫ interdicto q̄ ex positionib9 pcipies. Z. Añ si in flumine publico ripaq; eius q̄s aliq̄d vult imittere vel īmisit locū hñt duo int̄dicta. Primū est ne q̄d in flumīe pub.ri.de eius po.qđ est ꝓhibitoriū aliud si factū fuerit q̄ restituat qđ est restitutoriū vt ff.ne q̄d in flu.pu.l.j.in p̄n.7.§.deinde in q̄b9 sic li.cōci.

Libellus. Lo.c̄c.conq.de.p.q̄ tale q̄d ipposuit in flumīe tali ꝓpt qđ nō ē nauigabile vel ꝓpter qđ p aliud flumē nauigari non pōt. Unde ago ꝫ eū q̄ illud remoueat. Si ℟o nōdū posuit ꝫ ponere vult. Dicas sic q̄ vult ponere vñ peto ipm ꝓhiberi 7 ad ꝫ ꝓpo.interdictuz de flumine 7 ne q̄d in flu.publi. fiat ripaue eius q̄ peius nauiget vel actio.in fac.subzo. in locū ipsius int̄dicti. Hec forma ꝓbatur.ff.de flu.l.j. in prin.7.§.de-

Libellus. Lo.c̄c.conq.de.p.q̄ in de ait. vel sic. in flumine pub.tale q̄d imposuit q̄ flumē ipm aliꝫ fluit q̄ꝫ fluxerit in priori estate. vnde vt illud remoueat ago ꝫ eum vel si vult imponere. Dic.ago ꝫ eū ne ponat 7 ad ꝫ ꝓpo.interdictū ne q̄d in flumine ripaue eius fiat q̄ aliter fluat q̄ꝫ priori estate fluxerit vel act.infac.in locū illius int̄dicti subzo. Hec forma ꝓbatur.ff.ne quid in flu.pu.l.j. in prin. 7.§.deinde

Libellus. Lo.c̄c.cōq.de.p.q̄ iniuste de.vl̄ sic. tale opus facē vult vel immittere vel fecit vel imisit in flumine tali ꝓpt qđ mihi damnū infert.qz aqua molēdini mei non ita currit nec ita fluit sicut cōsuevit. Añ ago ꝫ eū ne ponat vel īmittat vel si posuit dic q̄ remoueat 7 ad hoc ꝓpo.vtile interdictū. H. Hoc dixit qz directū nō hz locū nisi cum leditur publicuz agens ergo de priuato dāno ℟ba non hz sed mentē pōt hīe facit.ff.de ꝓcur.lz.§.j.7 facit.ff.si q̄.pau.fe.di.l.pe. Z. ne q̄d fi.in flu.pub.ri.de eius quo aliꝫ fluat q̄ꝫ in priori estate fluxerit 7 si factū fuerit q̄ restituat vel actio c̄c. vt supꝫ. Hec forma ꝓbat in p̄.§.deinde. ¶Quid ergo si aliq̄s edificat in flumine publico ita q̄ nō fit deterius ad nauigādū vel non fluit aliter q̄ꝫ in ꝑori estate p illud tñ edificiū molēdinū meū ipedit. H. Melius formabat hec qō an libellū primū vt fecerat roff.7 bene. Jā em̄ p libellū qō erat soluta. Z. Dic q̄ agere petero cōtra illū. Nā si q̄s impetret a principe priuilegiū vt in loco pub.edificet videt sic ꝓcessum vt edificet sine incōmodo alicuius.ff.ne quid in lo.pu.l.ij. §.si q̄s a principe ad ꝫ.ff.de aqua plu.ar.l.j.§.de eo opere.extra de offi.or.graue.7 de ma.7 obe.c.fi.7 est qō sab batina intꝫ qōnes pyl̄. H. de.xj.loquit. Z. ac.g̃ sic po.

Po.acto. pono q̄ flumen tale cui9 nomē est tale est publicū.ff.e.l.j.in prin. Itē q̄ vis ponere vel posuisti in illo flumine vel ripa ipsius tale quid vt in p̄.l. Itē q̄ ꝓpter illud qđ imposuisti flumen nō est nauigabile vt.ff.de flu.l.j.in ꝑn. Itē q̄ ꝓpter hoc aliter fluit q̄ꝫ fluxit in priori estate.ff.ne quid in flu. pu.l.j.in prin.7 in rubrica. Itē q̄ p illud flumen naues transierūt vt.ff.de flu.l.j. Itē q̄ illud flumē est ꝑhēne.i. cōtinue currit in hyeme 7 in estate.ff.e.l.j.§.interdictū 7.§.ꝑhenne. Item q̄ id qđ posuisti in ipso flumine posuisti. Secus em̄ si in alueo vel in insula in flumine nata ff.e.l.j.§.insula. Itē q̄ locū ī flumīe factū tu possides.ff. e.l.j.§.fi.re-

Po.rei. pono q̄ id qđ dicis flumen us vero sic. est riuulus.lxxvj.di.ieiuniū ij.ad prin.tunc em̄ non hz locū directū interdictū ꝫ vtile.ff.e.l.j.§.in flumine. Itē q̄ id qđ posui extra flumen 7 eius ripā. Itē q̄ flumen illud in quo posui est sine nauigio. Itē q̄ non obstante hoc qđ posui vsus nauigij est ita bon9 sicut prius. Itē q̄ sic modo currit vt in ꝑori estate. Itē q̄ flumen hz modicā aquā. Itē q̄ id qđ positum est nō possideo nec volo dēsij possidere sed hec est negatiua 7 potius est cōfessio q̄ꝫ positio. ¶Sz 7 ꝓhibito ripā fluminis publico reficere ꝓditum est septimum interdictū ne liceat ripā pu.flu.reficere vel munire. H Et ibi ponit roff.ad litteram qđ hic seq̄tur vsq; ad ℟. viij.7.vj. Que dicit necessaria in hoc ex positionib9 elicies. Z. sic er

Libellus. Lo.c̄c.conq.de.p.qui go lib.conci. me volentē reficere vl̄ munire ripā talis fluminis sine aliquo impedimēto nauigij. Cū essem paratus satisdare vel cauere noīe dāni infecti vsq; ad.x.ānos ꝑm mandatū p̄tōris,ꝓhibuit 7 ꝓhibet. Añ ago cōtra ipm ne me ꝓhibeat 7 ad ꝫ ꝓpo. interdi.vt liceat ripam fluminis reficere vel munire vel act.infa.subzo.in locuz ipsius interdicti.ff.de ri.mu.l.j. Itē intelligas de ripa stagni et lacus. act. ergo sic.

Po.acto. pono q̄ flumē illud est publicū. Itē q̄ ripa eius eget refectione. Itē q̄ illa refectio fit sine aliquo impedimento nauigij. Item q̄ ego volo cauere vel satisdare vicinis habentib9 prędia transf flumen vsq; ad.x.ānos ꝑm q̄ mandat prętor. Item q̄ ꝓhibes me volentē dictā reficere vel munire. premissa probantur.ff.de ri.mu.l.vnica.reus sic ponit.

Po.rei. pono q̄ flumē illud est priuatū. Item q̄ ripa dicti fluminis est in cōsueto statu 7 sustentari potest sine aliq̄ refectione. Itē q̄ p illam refectionē impedit vsus nauigij. Itē q̄ illud flumē est nauigabile. Itē qñ petij cautionē vel satisdationē a te vt satis dares mihi noīe damni infecti recusasti cauere vel satisdare. Itē q̄ t.tm̄ te ꝓhibuit. H. Contra hoc interdictū opponit roff.de.l.ripaz.ff.de re.diui. vbi dicitur q̄ ripaz ꝓpietas est vicinoz9 dñoz. Si ergo illi volunt reficere planū si alij dñi ripaz ꝓhibere possunt ne in suo edificetur.ff.ad.l.aqui.quēadmodū.§.si protectū.ergo non cōpetit interdictū. Ñdet q̄ lz ꝓpietas sit illoz vsus tñ est publicus. Añ quilibet ibi pōt retia siccare naues applicare vt in.l.ripaz 7 instī.e.t.§.riparū ꝓpter quē vsum publicū ꝙpetit cuiq; reficere. Subdit q̄ lz de ripa fluminis loq̄tur interdictū tñ ꝺ ripa stagni 7 lacus publici dicendū est ex mēte cōpetere vtile interdictum.facit qđ dixi supꝫ.pri.interdicto 7 qđ sequitur. j.℟.pri. Z. ¶Octauū est vt liceat in flu.pu. navigari vel piscari vel in stagno pu.vel lacu pu.vel in fossa pu. qđ ei ꝙpetit q̄ hoc facere ꝓhibet. H. Et de hoc roff. supꝫ ipsa rubrica 7 ibi ponit q̄tuor q̄ sunt necessaria in ꝫ interdicto.q̄ patēt ex positōnib9. Hoc scias q̄ ꝓhibito in mari piscari nō cōpetit ꝫ interdictū ꝫ actio iniuriaz ff.ne q̄d in lo.pub.l.ij.§.aduersus. 7.§.se. 7 vide qđ ibi no. Z. in quo.

Libellus. Lo.c̄c. cōq.de.p. qui sic libell̄. con. me ꝓhibuit 7 ꝓhibz navigare vel piscari in flumīe tali vel stagno vel fouea vel lacu. vnde ago ꝫ ipm ne me ꝓhi.7 ad ꝫ ꝓpo. interdictū vt in flu.pu.vl̄ stagno vl̄ fossa vl̄ lacu li.nau.vel actio.infac.subzo.in locū p̄dicti intꝫdicti.ff.vt in flu.pu. li.naui.l.j. act. ergo sic ponet.

Po.acto. pono q̄ flumen vel stagnū vel fossa pu. sunt.ff.vt ī flu.pu.li.naui.l.j.in ꝑn.7.§.si ꝑuata. Itē q̄ in illis vel in illo me prohibuisti 7 ꝓhibes naui. vl̄ pis. Itē q̄ ānus est tñ q̄ icepisti ibi piscari. Reꝰ ℟o sic po.

Po.rei. po.q̄ flumē illud vel loca illa sunt mei iuris. Itē q̄ sunt mihi p iudicem concessa. Itē q̄ ibi piscat9 sum iā sunt.xxx.an.ff.de diuerꝫ. 7 tēp.p̄.l.si q̄s q̄ꝫ in fluminib9. H. Et vide quod ibi no. ꝓpt̄.l.fi.ff.de vsuca.de quo etiā ꝫ roff. Z. ¶Sup his etiā cōpetit offi.iudi. vt dixi supꝫ de offi.iudi.§.j.℟. itē

implorar' z se. ¶ Nonũ etiã ẽ vt liceat reficere cloacas publicas qđ z ꝑuatũ ẽ. z ido de eo dicã int' ꝑuata int' dicta. j. §. pxi. xo. pxro. ¶ Priuata autẽ interdicta sunt. xxviij. ¶ Primũ ẽ interdictũ de mortuo inferendo de q dicã. j. de sepul. ¶ Scõm ẽ int' dictũ q̃z bonoꝝ. ¶ Tercium ẽ interdictũ q̃z legatoꝝ. ¶ Quartũ ẽ de tabul' exhibẽdis. de q̃bꝫ. j. de testi. ¶ Quintũ ẽ vñ vi. ¶ Sextũ ẽ q vi aut clam. ¶ Septimũ saluianũ de q̃bꝫ. §. e. t. i ꝑn. z §. j. z j. t. pxi. ¶ Octauũ de liber' deducẽdis. đ q̃ de pũ. ifidel'. ¶ Nonũ de ꝑcario. de q̃. j. đ ꝑcar. ¶ Decimũ ne vis fiat ei q̃ in possessione missus ẽ. de q̃. j. de eo q̃ mit. in pos. ¶ Undecimũ de loco publico fruendo qđ locũ hꝫ cũ his q̃ ad publica vectigalia alicui⁹ ciuitatis cõducenda accedit in his cõductis inq̃etar' ꝑditũ eñ est sibi ꝫ interdictũ q̃ ꝓhibet' ne cõductores ꝓhibeant' rebꝫ conductis vti z frui. **Libellus.** Lo. ẓc. conq. de. p. in q̃ sic ꝓci. libel. q̃ nõ ꝓmittit me vti frui tali loco pub. cui⁹ confines ẓc. Quẽ locũ a tali loco publicano ꝓduxi ciuitatis romane vel alteri⁹ ꝑ ꝑcio. x. li. puenientiũ singul' ãnis soluẽdaꝝ. Uñ ago ꝛ eum ne me ꝓhibeat z ad ꝫ ꝓpo. int' dictũ de loco pub. fruendo vel actio. infac. surro. in locũ illi⁹ interdicti. Hec forma ꝓbat'. ff. de lo. pu. fru. **Po. acto.** po. q̃ loc⁹ il-le ẽ reipu. ciuitatis romane vel tal' ciuitatis. ff. si agr. vec. vel emph. pe. l. j. iij. z. iiij. ꝫ i roma locũ hꝫ directũ in alijs vtile. Itẽ q̃ locũ illũ cõduxi a repu. p. x. singul' ãnis. Itẽ q̃ tal' publican⁹ ꝑ tali ꝑcio mihi locauit. locatio eniꝫ nulla ẽ sine ꝑcio. ff. loca. l. ij. Itẽ q̃ cõduxi a republica ciuitatis romane vsq̃z ad biennũ vel triennũ z ꝫ ꝑm azo. H. Uera lr̃a est ꝑm azo. vt ponit accu. in. l. j. e. t. in glo. ij. Sed ipse accur. tz ibi ẓriũ. roff. etiã in ꝫ ti. attribuit ꝫ dictuꝝ azoni dño suo. Et ẽ eius rõ quã vterq̃z recitat qz si cõduxisset ad tꝑs nõ modicũ z a ꝑuato nõ egeret ꝫ interdicto. bẽret eñ interdictũ vti possidet'. Itẽ nẽ vis fiat ei q̃ in poss'. mit. Itẽ vtilem rei vendicationẽ ꝑ. l. statim alleg. g̃ vt sit spãle in loco pu. vt def' cõductori ꝫ interdictũ dz conduxisse ad modicũ tꝑs. Dicebat roff. q ꝫ dictũ dñi sui erat ꝓbabile ꝫ nõ necessariũ dicẽs q ꝓducens a republica ad nõ modicũ tꝑs bẽbit ꝫ interdictuꝝ de loco pu. fruẽdo. ꝫ cõducẽs ad modicũ tꝑs cũ nullam habeat possessionẽ. qz rei ꝑ nos locate possessionẽ z dominũ retinem⁹. ff. de vsucap. l. nõ solũ. §. q vulgo. sic in cõmodato z de posito. ff. cõmo. l. rei cõmodate. de positi. l. lz. §. rei de posite. Hec spãlitas ꝑm euꝝ restringetur ad ꝓductorẽ reipu. s. ciuitatis romane nõ aliaꝝ ciuitatũ q̃ ꝑuatoꝝ locoꝝ hñtur. ff. de xo. sig. l. eũ q̃ de vectigal. roff. autẽ distinguit int' dictũ directũ ab vtili vt. s. dixit auctor. Z. Qui dicit q hec locatio fit ad modicũ tꝑs. ff. si ager vec. l. j. ij. z. iij. ff. de supfi. l. j. in prin. §. q ait. alij ꝛ vñ ponunt vt seq̃tur. Itẽ q vsq̃z ad. x. ãnos cõduxi. vñ vltra nõ põt vti. ff. e. l. j. in fi. Itẽ q ꝓhibes me vti frui loco illo. re **Po. rei.** po. q̃ locus de q̃ dicis ẽ. t. g̃ us vero sic. non ẽ publicus. Itẽ q fuit locat⁹. t. g̃ nõ est public⁹. Itẽ q fuit locat⁹. t. in solidũ g̃ nõ actor. ff. de duob⁹ reis. cõdẽ. Itẽ q ꝑ illo debes solvere omni ãno frumẽtũ. ꝫ cõfessato nõ est locatio q̃ nõ est sine ꝑcio. ff. loca. l. ij. ff. de positi. l. j. §. si seruũ. H. ibi no. de ꝫ z inst. locati in ꝑn. Z. posset tñ tunc hẓe vtile interdictũ ꝑm roff. Itẽ q. t. tm̃ tibi intulit violẽtiã. hoc cõcesso pz q̃ is q̃ cõuenit' nõ intulit. ¶ Est z duodecimũ int' dictũ de supficieb⁹. H. ponit z pseq̃t' xba roff. sup illo ti. Z. Qđ locũ hꝫ cũ qs superficiem in alieno solo positã hꝫ z possidet cui⁹ superficiej possessorio superficiario turbat' vñ sibi dat' ꝫ interdictũ ꝛ turbantẽ. ff. de supfi. l. j. in ꝑn. sic. **Libellus.** Lo. ẓc. cõq. de. p. quia ergo li. conci. me supficiẽ positã in tali loco cui⁹ confines ẓc. qđ solũ ad supficiẽ imponẽdã a sempronio dño illi⁹ soli cõduxi possidere pacifice non ꝓmittit. ĩmo me in possessione illi⁹ supficiei turbat z inquietat. Uñ ago ꝛ eũ ne me turbet z ad ꝫ ꝓpo. vtile interdictũ de supfi. vel actio. infac. surro. in locũ eius. ff. e. l. j. in ꝑn. §. ꝓponit'. ff. vti pos. si duo. §. labeo. Quidam xo ponũt in libello qđ solũ ad modicũ tꝑs cõduxi ꝫ nõ credo. H. Scõm roff. vbi. s. Z. esse necesse q illud hꝫ locũ in vtili rei ven. q̃ dat' supficiario de qua dicã. j. §. pxi. xo. etiã et **Po. acto.** po. q̃ illud solũ ẽ. t. vtil'. ac. g̃ sic po. Item q illud ab eo ꝓduxi ad supficiẽ iponẽdã. Itẽ q supficiẽ iposui. Itẽ q supficiẽ illã possideo nõ vi nõ clã non ꝑcario. Itẽ q me turbãdo nõ ꝓmittis me illã pacifice possidere. ex de ꝓba. lz. ꝓpe fi. Itẽ q illud solum ꝓduxi vsq̃z ad. x. vel. v. ãnos ad minus. vt dicã in ꝑ. xo. ẽ z vtil' ꝑdicta oĩa probant'. ff. e. l. j. ĩ ꝑn. §. ij. z. §. ponet'. z. §. ait ꝑtor. z. l. fi. re⁹ xo sic. **Po. rei.** po. q̃ illud solũ ẽ. M. ꝫ cõcesso ptz q nõ hꝫ ius in supficie cũ a. T. conduxerit. Itẽ q illud a me ꝓduxisti z a me supficiẽ illã habes ꝑcario vi vel clam. ff. e. l. j. in ꝑn. Et qz si a me habes ꝑcario possum q̃cũq̃z volo revocare. ff. de ꝑca. l. ij. §. ꝫ int' dictũ z. l. cũ ꝑcario eẍ. e. c. fi. Itẽ q illã supficiẽ possidet. t. Itẽ q illã ĩposuit. m. in solo illo z ꝑ se tm̃. Itẽ q in illa tua supficie. h. tm̃ te inq̃etat. Item q illud solum vsq̃z ad ãnũ tm̃ ꝓduxisti. H. de ꝫ. s. in fi. libel. ꝫ q̃ro cũ roff. q̃re ꝫ int' dictũ de supficieb⁹ fuerit introductũ cuꝝ superficiario sufficeret int' dictũ vti possidetis qđ superficiario dat'. ff. vti possi. si duo. §. labeo maxime. cũ ea re-q̃rant' in isto q̃ in illo. ff. e. t. l. j. §. ꝓponit'. Ergo ꝫ supnacuũ. scdo vr̃ ẽ q supficiari⁹ hꝫ auxilia de q̃bꝫ. s. z sũt possessoria hꝫ z terciũ petitoriũ vtilis rei ven. ff. e. l. j. §. ꝓponit'. z. §. qđ ait ꝑtor. z int' est nr̃a ꝑles actões z plura auxilia hẓe. ff. de li. lega. l. iiij. in fi. z funiculus triplex difficile rũpit' de treu. z pa. c. j. nã z inutilia lz hẓe. ff. de serui. l. ei fundo. z ius q̃cq̃z parat auxilia supuacua insti. de bo. pos. circa ꝑn. Itẽ plus timeri solet ẓc. eẍ de here. si aduersus. facit. ff. de iniur. l. itẽ apud. §. ait ꝑtor. Z. ẽ z aliud. xiij. s. de itinere actuq̃z ꝑuato. H. de ꝫ tractat roff. ĩmediate p⁹ pxi. z sunt ipsi⁹ xba q̃ sequũt' vsq̃z ad xo. pxro. Z. z vide. j. de emp. z vẽ. §. j. xo. ꝫ z si act⁹. nã z si ꝫ ãno ꝑ fundũ alicui⁹ priuati nõ iure serui. p. xxx. dies iuisti z nũc ĩpediris ab illo vti ire vel agere illo itinere vel turberis ꝑditũ ẽ tibi ꝛ eũ hoc interdictũ qđ est retinẽde possessionis. ff. de iti. actuq̃z ꝑua. l. j. in ꝑn in q̃ sic lib. **Libellus.** Lo. ẓc. cõq. de. p. q̃ me volentez cõ. vti z utentẽ via itinere vel actu cui⁹ cõfines ẓc. ꝓhibet q̃ via itinere vel actu vsus sum ꝫ ãno. nõ vi nõ clam nõ ꝑcario. Uñ ago ꝛ eũ ne me ꝓhibeat z ad ꝫ ꝓpo. int' dic. de iti. ac. q̃ pu. vel actio infac. surro. in locũ eius. ff. e. l. j. Multi tñ addunt z in quantũ mea int' est nõ ꝓhiberi vel ĩpediri cõdẽnari eũ mihi peto. ff. e. vñ. §. ꝫ interdictũ ꝫ ꝑmũ sufficit. H. roff. aptꝰ dicit se nõ credere vtrũq̃z peti posse ĩ libello circa quod instat ibi vide **Po. ac.** po. q̃ tl'e ꝑdiũ ẽ meũ. Itẽ Z. ac. sic po. q̃ tale ꝑdiũ qđ ẽ iur̃ illđ ẽ tuũ. ff. cõia de seruitu. l. j. insti. de ꝛui. ff. eo. l. j. z. ff. eo. de ꝛui. ru. ꝑ. q̃ sella. §. fi. Itẽ q ꝑ illđ tuũ iui ꝫ ãno ad meũ fundum ad minus ꝑ. xxx. dies. ff. e. l. j. in ꝑn. z. §. hoc interdicto. Item iui sine vi non clam non precario. ff. e. l. j. in prin. z. §. ij. Item eo animo vt mihi acquirerem seruitutem. ff. e. l. j. §. fi. Item q illud tuum z meũ predium sunt rustica. ff. e. l. j. §. ꝫ int' dictũ. H. Per quã. l. dicit roff. in vrbanis ꝫ int' dictũ locũ nõ hẓe. Glo. ibi dicit q forte dabit' vtile. Z. q discernũt' ab vrbanis nõ solo ꝛ q̃titate. C. de ꝑdi. mi. **Po. rei.** po. q̃ int' ꝑdiũ si ꝑdiũ rusti. reus xo sic. meũ z tuuꝫ est aliud ꝑdiũ qđ ẽ. t. ꝫ ido qz medius fũdus ĩpedit seruitutẽ vt i ꝓcor. q̃ sunt. s. i scda positõe. Itẽ q via illa itinere vel actu vsus es a me vi clã vel ꝑcario. Itẽ q ꝫ anno semel vel bis tm̃ iuisti. Itẽ q iuisti ꝑ meũ ꝑdiũ ꝓpt' impetũ rini. Uel qz via publica ꝑ quã primo ibas fuit interrupta. Itẽ q in ꝑdio qđ dicis rusticũ ẽ dom⁹ z ꝑdiũ

qđ est ibi grã illi⁹ domus fuit. H. Opponit ℔ roff. inutilem esse etiã in ℔ casu victoriã actoris. Aget eñ victus negatoria ꝙ quã illũ ꝓhibebit. Rñdz ꝙ ꝛbũ psalmiste ps.cxxxv. in fi. Beatus q̃ tenebit. Ad qđ. ff. de ꝛbo. obli. si seruũ. §. sequit'. Itẽ multũ est cõmodũ possessionis actore nõ ꝓbante insti. de int'dic. §. cõmodũ. z difficile ꝓbat' dominiũ. C. de ꝓba. cũ res. Qđ necessariũ est in negatoria. ff. si ꝓui. vẽ. l. ij. Itẽ interim donec in negatoria ꝓbatũ fuerit ꝯ eũ uter' possessione. ff. de usufr. cuiuscuq;. §. j. facit ad ℔ qđ no. e. t. cũ sup in glo. ij. z. c. pastoral' in glo. pe. z de testi. significauerũt in vlti. glo. Z. Si via quã tibi ꝙ ꝑdiũ meũ cõcessi destructa sit vtq; debeo aliã concedere no. j. de loca. §. nunc aliqua. ℣. cxxx. C Porro hñti ius ire itineris vel act⁹ vtile ẽ ipsa reficere vt possit ire agere. vñ si impediat' vel ꝓhibeat' ꝓditũ ẽ sibi int'dictũ. decimũ quartũ d' itine' ac. q̃ ꝑ. reficiẽdo. ff. de iti. ac. q̃ ꝓua. l. vñ. §. ait ꝑtor. H. roff. etiã cõtinuat. sup̃ pri. z decẽ q̃ dicit i eo necessaria ex positionib⁹ colligę. Et no. ꝙ in ℔ differt istud int'dictũ a sup̃ pri. Quia in isto ẽ necesse sibi seruitutẽ cõpetere ℔ nõ in illo. Vñ in libello isto z in positionib⁹ de ℔ fit mẽtio de illo nõ sic etiã distinguit. §. ℔ añt. j. alleg. exprimens ꝙ in ℔ distat istud int'dictũ a superiori ꝙ qđ q̃dã inferũt ꝙ sunt int'dicta. qđ apparet etiã q; primũ solũ inest possessioni hec ꝓprietati. Alijs placet ꝙ fit vnũ tm̃ hñs duo capita sicut de. l. aqui. z simil'. dici solet. Pro his facit q; nõ solũ sub vno rubro tractant' sed etiã sub vna l. scz ꝑdicta. l. vñ etiã illud tolle qđ vis. Sz q̃rit roff. in q̃ differt ℔ interdictũ a ꝙfessoria in q̃ etiã ꝓbandũ ẽ seruitutẽ cõstitutam. de q̃. j. pri. ꝓte rubrice. §. fi. ℣. in ꝙfessoria. Itẽ q̃d ꝓdest ℔ intẽtare ꝙ qđ hz duo ꝓbare q̃z alterũ sufficeret in cõfessoria. Ad primũ dicim⁹ ꝙ int'dictũ intẽtans vult reficere in cõfessoria nõ ẽ illud velle necessariũ. Itẽ ꝙfessoria cõpetit etiã possidẽti. ff. si usufru. pe. l. fructuario. §. fi. Interdictũ nõ dat' ei q̃ in ãno usus non fuerit. Ad scdz dici põt vt no. in ꝑ. §. ℔ añt. ꝙ in int'dicto duo ꝓbanda sunt incipiẽdo a ꝓmo. sz incipiẽdo a scdo illud ꝙ se sufficiet sicut in amittẽdo possessionẽ req̃rit' corp⁹ z anim⁹ incipiẽdo a primo. sz inchoãdo a scdo illud solũ sufficit. Datz primũ. ff. de acq̃. possꝰ. quẽadmodũ. scdz eo. t. possideri. §. in amittẽda. z sic soluit'. §. ℔ añt. Vbi dicitur ꝙ si desit alterutrum deficit interdictum vt dicatur alterutrum. id est alteruz ꝑm. l. alleg. glo. l. si ex toto. §. j. ff. de lega. j. vel vt ibi no. z tz roff. agẽs ℔ interdicto hẽbit hec duo ꝓbare z idõ nõ putat expediens agere ℔ int'dicto instat etiã multũ roff. q̃re nõ sufficit in interdicto possessio itineris vl' act⁹ sicut ĩ reb⁹ corporalib⁹ C. d' rei vẽ. l. vlti. Rñdet res ꝓpria nõ seruit. ff. de serui. vr. ꝑ. si dom⁹. ff. si usufruc. pe. l. vlti. Qui g̃ ꝓuitutẽ sibi dicit deberi in alieno molit'. ꝓbet g̃ q̃lit' debeat' cũ qđlibet ꝑdiũ ꝑsumat' libex'. ꝓbet g̃ allegãs ꝓuũ z est casus q̃ possidẽs actor' vices sustinz isti. de ac. ad fi. j. col. ℣. sane. ex' d' ꝓba. ex litteris in fi. in reb⁹ corporalib⁹ cessat rõ ꝑdicta de fugiẽdis iacul' in alienis z idõ possidẽs regulariť non ꝓbat casualiť secus de q̃ satis sup̃ de ꝓba. §. j. ℣. nũc ad ꝓpositũ. **Libellus.** Lo. zc. cõq. de. p. Z. In q̃ sic li. cõ. q̃ me volentẽ reficere viã iter seu actũ. Quã vel qđ vel quẽ habeo ꝙ talẽ fundũ cui⁹ fines zc. mihi debitã z ꝓstitutã ĩpedit z ꝓhibet reficere. Vñ ago ꝯ eũ ne me ĩpediat. z ad ℔ ꝓpo. interdi. de iti. ac. q̃ pri. refi. vl' actio. infac. zc. Quidam tm̃ addũt z q̃nti mea int'est nõ ꝓhiberi vel ĩpediri eũ mihi cõdẽnari peto sz ℔ non **Po.ac.** po. ꝙ ꝙ talẽ tuũ ẽ necesse. ac. g̃ sic ponet. fũdũ iui ad meũ Itẽ ꝙ vi nõ clam nec ꝑcario. Itẽ ꝙ ẽ mihi ius eundi et agendi ꝙ eũ ad meũ. Itẽ ꝙ volui tibi cauere noie dãni ĩfecti ꝓpt' opus qđ volebã facere ĩ dicta via causa refectionis. ꝑdicta ꝓbant' in ꝑ. l. vñ ait ꝑtor. §. ℔ añt. z. §. se. Itẽ ꝙ fui usus iure ꝓuitutis. ff. e. l. fi. Itẽ ꝙ volebã reficere ꝑm modũ ꝓuitutis dicte vie seu itineris vt in ꝑ. §. hoc autẽ. Item ꝙ impedis me volentem reficere. Item impedis vel prohibes me vel meos ferentes necessaria ad refectionem illius vie vel itineris vt. ff. e. veteres. Itẽ ꝙ vtor via vel itinere sicut prius ad refectioneem illius vie vel itineris vt in ꝑ. l. veteres. §. fi. Itẽ ꝙ ea q̃ sunt necessaria ad refectionẽ vie vel itineris portabã ꝑ fundũ tuũ sicut minori damno illius fieri poterat. ff. e. apparet. Itẽ ꝙ illa via ego z añcessores mei vsi sum⁹ ꝑ fundum tuũ tpe lõgissimo cui⁹ memoria nõ existit vt in ꝑ. l. apparet. §. fi. re **Po. rei.** po. ꝙ iuisti ad fundũ tuũ per us ℣o sic. meũ tm̃ vno ãno. Hoc concesso pz ꝙ nõ tpe tãto cui⁹ memoria non existit. Itẽ ꝙ fundus meus liber est ab oi seruitute. Itẽ ꝙ petij a te vt mihi cauere deberes noie dãni ĩfecti z cauere recusasti Itẽ ꝙ fuisti vsus illa via vel actu vel itinere vi vel clam vel ꝑcario a me. Itẽ ꝙ nõ aio q̃rendi ꝓuitutẽ. Item ꝙ vis reficere vltra modũ debite seruitutis. Itẽ q̃. t. tm̃ te ĩpedit. Itẽ ꝙ ferebas q̃ necia erãt ad eã refectionẽ ꝑ eã ptẽ fundi q̃ deterior fiebat. Itẽ ꝙ ferẽdo ea vtebaris lõgiore via vel itinere vel ꝑ talẽ fundũ meũ. C Aliud. H. In roff. etiã ꝓtinuat' istud ad primũ z sunt ℔ eius ℣ba q̃ sequũt' z septẽ enumerat in ℔ int'dicto necessaria q̃ ꝑ positões patefiẽt. Z. Quoq; ẽ priuatũ interdictũ. scz xv. Nã si te hñtem ius aq̃ quotidiane ducẽde ad ꝑdia tua aliq̃s ducere ꝓhibet habes ꝯ eũ int'dictũ de aq̃ q̃tidiana z estiua. qđ est ꝓhibitorũ z retinẽde possessionis sp̃ sz qñq; restitutorũ. ff. de aq̃ q̃ti. z esti. l. j. in prin. z. §. labeo in q̃ **Libellus.** Lo. zc. cõq. de. p. q̃ me ꝓhibet aquã ducere ꝑ talẽ fundũ cui⁹ fines zc. quã aquã duxi ℔ ãno non vi nõ clã nõ ꝑcario. Vñ ago ꝯ eũ ne me ꝓhibeat vel impediat z ad ℔ ꝓpo. int'dictũ de aq̃ q̃ti. vl' actio. infa. surro. zc. vt in ꝑ. ꝓcor. Quidã tm̃ addũt z q; in. xx. int'est mea nõ eẽ ꝓhibitũ idõ eũ in illo int'esse ꝑdẽnari peto. z ad ℔ ꝓpo. ꝑdicta iura ar. ff. e. l. j. §. ꝑterea. sz ℔ nõ põt peti ꝑ ℔ int'dictũ. H. Idẽ roff. q̃ ad. §. ꝑterea rñdet ꝙ ibi ꝓpt' factũ tuũ ꝑdideras ius aq̃ ducẽde. Vñ in ℔ casu ẽ restitutorũ idõ mihi restituit' illud int'esse. Z. ac. ergo sic po. **Po.ac.** po. ꝙ aq̃ q̃ exit de tali fonte vel flumine est q̃tidiana q; q̃tidie posset fluere. ff. e. l. j. §. ℔ int'di. Itẽ ꝙ sum vsus illa ℔ ãno nõ vi nõ clam nõ ꝑcario. Itẽ ꝙ saltez vna die vel vna nocte. ff. e. l. j. in prin. z. §. ꝙ añt scriptũ z. §. q̃situ. H. Vides ꝑ ꝑdicta ꝙ hic nõ refert q̃ tpe vel q̃nto q̃s vsus sit ꝑ an sit vsus Z. Itẽ ꝙ sp̃ est pennis. i. nullo tpe desiccat' vt. e. l. §. loq̃tur. Itẽ ꝙ aq̃ illa oriť a tali flumine vel fonte. e. l. §. ℔ int'dicta. Itẽ ꝙ ab illo flumie vel fonte ẽ aqueduct⁹ vt in ꝑ. §. Itẽ ꝙ eã duco credẽs iure ꝓuitutis z meo vti. e. l. j. §. sz si iure. z. §. z aristo. Itẽ ꝙ eã duco sicut z primo eã ducebã. Itẽ ꝙ ꝑ eũdẽ locũ. e. l. j. §. sz illud. Itẽ ꝙ illã solã sine alia duco quã ducere cõsueui. e. l. §. illd labeo re⁹ ℣o **Po. rei.** po. ꝙ aq̃ illa currit tm̃ ĩ hyeme sic po. z in estate siccatur. Itẽ q̃. t. tm̃ vsus ẽ aq̃ illa. Itẽ ꝙ fuisti illa vsus vi vel clã vel ꝑcario Itẽ ꝙ aquã ducis a tali loco. Itẽ ꝙ locus ille est remotus a flumine vel a fonte vñ aq̃ illa hz initiũ. lxxvj. di. ie iuniũ. ij. in prĩ. Item ꝙ scis vel credis te iuste vel ꝯ ius ducere. Itẽ ꝙ p aliã regionẽ ducis q̃z ℔ ãno duxisti. itẽ ꝙ aliam aquã admisces. C Est. H. cõtinuat vt roff. q̃ ponit q̃tuor in ℔ int'dicto necessaria q̃ ꝑ positões apparent. Z. z aliud. xvj. int'dictũ. Nã tibi hñti ius inducẽdi aquã ad locũ tuũ q̃ est in estate tm̃ ducit' ꝑditũ ẽ int'dictũ de aq̃ estiua ꝯ ipedientẽ te ducere sic in ꝓxi estate duxisti. ff. de aq̃ q̃ti. z esti. l. j. §. deinde ait. sic g̃ cõ. li. **Libellus.** Lo. zc. cõ. de. p. q̃ me ꝓhibet vel impedit ducere aquã estinã ad fundũ meũ ad rigãdũ teneras caules vel betas vel hmõi sicut aquã illã in priori estate duxi. Vñ ago ꝯ eũ ne me ĩpediat vel ꝓhibeat ad ℔ ꝓpo. int'dictũ de aqua estiua. vel actio. infac. zc. vt in ꝑ. §. Si ℣o in priori estate nõ con-

duxisti ꝙ in hac tm̃ z impediris ꝓcipe eodē mō ꝙ excepto q vbi dixisti ꝑoni estate dicas hac estate z ī fine dicas. z ad ꝙ ꝓpo. vtile int̄ dictū. H. Quia ꝛba edicti sunt ꝙ ꝑoni estate deficit directa ꝙ ꝓpt̄ mentē vel sn̄iam datur vtil̄. Z. De aq̄ estiuali l̄ vtilē actio. ifa. surro. ī locū ei⁹ ff. e. l. j. §. hac esta- Po. ac. po. q aq̄ q̄ est ī tali fon te. ac. g̃ sic ponet. te vel flumine ē q̄tidia- na q; q̄tidie fluit vel fluere possit ea. l. §. q̄tidiana. H. Seq̄t ab estiua dīt vsu ñ de iure. Z. Itē q illa fui vs⁹ in ꝑoni estate. e. l. §. qd aūt dixim⁹. z. §. q̄ hac. Itē illam duxi saltē vna nocte l̄ die vt in p̄. §. ꝛ. z q̄ ibi dixi intel- ligas ꝙ repetita. Itē q duxi ñ vi ñ clā ñ ꝑcario. e. l. §. de inde ait. Itē q duxi ab illo loco tm̃ vbi oriť. Itē q du- xi credens me ius Po. rei. po. q hec aq̄ in estate bīe. re⁹ ꝛo sic po. siccať. Itē iā sūt duo āni q aquā illā duxisti. Itē q duxisti vi l̄ clā l̄ ꝑcario a me. C Uer. H. Egredit materiā int̄ dictoꝝ ꝓpt̄ sili- tudinē aq̄ꝝ inserēdo hūc tractatū z ponit ꝛba roff. sup hāc rubricā q̄ ponit. viij. in hac actōe necia in q̄b q po sitiones īstrueris ꝑmittebat diūsas ītitulatōes illius ru brice q̄s omitto. De q̄ etiā ibi glo. sup rubrica. Itē sci- as q actiōe aq̄ pluuie arcēde a gi⁹ etiā vt nō arceat q̄n arcēdo nocet supiori vicino vt no. in. l. j. §. offilius. ff. e. vbi dant̄ q̄dā sīlia z ꝙ p roff. Z. Si facis aliq̄d op⁹ in fūdo tuo ꝓpt̄ qd aq̄ plu. nocere pōt ī fundo vicini dat̄ ꝫ te actio aq̄ plu. ar. p quā tuis expeñ. op⁹ tenet̄ destru ere z dānū ꝓtingēs emēdare. Si ꝛo possides opus ab alio factū teneris patiētiā p̄stare. ff. de aq̄ plu. ar. l. j. z. l. ij. §. in summa. z. l. si ter Libellus. Lo. ẓc. conq. ci⁹. §. pe. z fi. sic g̃li. cō. ō. p. q tle op⁹ fecit in p̄dio suo ꝓpt̄ qd aq̄ plu. in agro meo dānū dat̄ seu nocere pōt. vñ peto op⁹ illud in p̄stinū statū reduci vel restitui. Uel peto illd̄ op⁹ amoueri z dānū qd̄ post litis cōtest. ꝓtingerit resarciri peto etiā caueri p ope de struēdo z ad ꝙ ꝓpo. act. H. Nō dicit int̄ dictū. Z. Aq̄ plu. ar. p dāno ꝛo postea ꝓtingēte ꝓpo. offic. iudi. ff. e. l. j. §. j. z. ij. z. §. ō eo ope. §. in summa. z. l. si terci⁹. §. offi. Alij ꝛo ñ ponūt id qd dixi de offi. iudi. H. Et monet̄ p. l. ñ pōt. ff. de iudi. z. l. nō quēadmodū. e. ti. sc̄do vt no. de testa. Raynaldus ī glo. ꝙ nunq̄d z sup illa. Itē bac actōe de sui natura ꝑuidet̄ futuris. s. dāno qd timet̄ ex ope iā facto. nō ob. etiā si dicas ꝙ esse sup fluū cū tl̄ia p⁹ litis ꝓtest. eueniētia nō iāt in iudi. offō etiā ī libello nō petita. ff. de edi. edi. ediles. §. Itē sciēdū. Sufficit g̃ solā actionē ꝓponi cui iudicis officiū debuit. C. depositi. l. iij. ff. q met. cā. cā metū. §. ex ꝙ edicto rof. q̄ tz q auctor bñ scz libellū ꝓcedere dicit q in oīb q̄b aliq̄d venit offi. iudi. nō iure actōis illud rite ꝓponit ī libello. dat exēplū in rei vēn. in q̄ veniūt fruct⁹ iudi. offi. nō iure actōis q; si venirēt iā esset actio mixta z bone fidei sicut beredita- tis petitio ē g̃ stricti iuris z si iudi. offi. veniūt fruct⁹ pci- piendi p possessorē male fidei z sine titulo. C. de rei vēn. l. certū. z. ff. e. q restituere. Dicebat igit̄ in rei vē. sic pe- ti posse p rei vēdicationē peto talē rē cū fructib⁹ pcipiē dis p rei vendicationē ꝓpono p fructib⁹ officiū iudicis z ꝙ placet. Absit em̄ vicīū notari exp̄mēdo subitellecta ex̄ de rescriptis cū adeo facit. ff. de re. iu. q̄ dubitatōnis. Z. z dicūt q si dānū cōtigit p⁹ litis ꝓtest. ps postea di cet iudici. Dñe tale dānū ꝓtigit p⁹ litis contest. reduco vob ꝙ ad memoriā. H. Meli⁹ ad noticiā l̄ sup. hñ daz tpe sn̄ie. Z. Ut debeatis eū in extimatōe illi⁹ dāni cō- tenare ꝙ pus ve- Po. ac. po. q manu fecisti tale rius. act. g̃ sic po. opus in p̄dio tuo. ff. e. l. j. §. ꝙ aūt actio ī fi. z. l. apud trebatiū. §. aq̄ plu. Itez q ꝓpt̄ illud opus aq̄ plu. pōt nocere fundo meo. ff. e. l. j. §. ſ. z. ij. z. l. si terci⁹. §. officiū. Itē q p̄diū cui nocere pōt ē rusticū. ff. e. l. j. in. §. itē sciendū. z. §. cassius. z. §. apud la- bionē. H. Spāliss̄ima ē hec actio in his quia ꝑ futuro dāno z ꝫ eū q̄ in suo edificauit. statutū in rusticis nō ex- tendit̄ ad vrbana. Z. Itē q illud fecisti aio nocēdi. ff. eo. de eo. tpe. Itē q me ignorāte. ff. e. labeo z. l. ꝙ he ītes z. l. in cōcedendo. Itē q p illud opus aq̄ plu. dānū mihi inferre pōt. ff. e. l. j. §. ꝙ autē actio. z. §. de eo. z. §. idē ait. z. §. denicꝫ. Po. rei. po. q illd̄ op⁹ ita se natura- reus ꝛo sic. liť bz. Itē q fecisti m pactū ita illud edificiū bīe. ff. e. l. j. §. ꝙ aūt actio. z. §. huic. z. §. fi. z. l. in sum. §. j. z in alijs. §. z. l. fi. Itē q vetustas tpis ꝙ bz vt in p̄. ꝓcor. Itē q illud feci te sciēte. C Est etiam z aliud int̄ dictū. xvij. Nā. H. Dō ꝑsequitur roff. īmedia te post. xvj. z ponit in illo q̄nꝫ necessaria q̄ patēt ex po- sitionib⁹. Z. sepe ducis aquā ad p̄diū vel domū tuā ex receptaculo qd̄ aquā plu. suscipit. qd̄ vocat̄ castellum. Uñ ꝫ. t. te in ꝙ impedientē habes int̄ dictū de aq̄ ex castel lo ducenda vt. ff. de aq̄ ex castello ducēda vt. ff. de aq̄ ex castel. du. l. j. §. ait. Libellus. Lo. ẓc. cōq. de. p. vñ sic cōci. libel̄. q me iniuste impe- dit seu ꝓhibet aquā ducere ex castello ex illo tali rece- ptaculo qd̄ cōtinet aquā plu. ex q̄ mihi ꝓpetit aquā du cere. H. Patet q ꝙ ꝑm roff. q ꝙ interdictū innitit̄ ꝓ- prietati. Uides em̄ q iste libellus de vsu vel possessione nil asserit ꝙ dicit ius sibi esse ẓc. Hec etiā no. in p̄. l. j. al. ij. §. fi. z sic in ꝙ dīt ab int̄ dictis d aq̄ quot. z esti. de q̄b sup̄. Z. Uñ ago ꝫ ipsum ne me ꝓhibeat z ad ꝙ ꝓpo. ꝫ ipm̄ interdictū de aq̄ ducenda ex castello vel actio. ifac. surro. in locum eius vt. Po. ac. po. q in tali loco ī p̄. §. ait actor g̃ sic po. est tale recepta- culum in q̄ colligit̄ aqua plu. ff. e. l. j. §. hoc interdictum de. Itē q locus ille vocat̄ castellū. Itē q imperator vel se natus concessit mihi aquā ducere ex eo loco. ff. e. l. j. §. ꝙ interdictū de. ff. de fluminib⁹. l. q̄ minus. Itē q me ꝓhi buisti ducere vt in p̄. §. ait. Itē q volui tibi cauere noie dāni infecti vt in p̄. §. ait in fi. Itē q duco z volo duce re sine dāno alicui⁹ vicini. ff. e. ꝙ iure. §. ex flumine. reus ꝛo sic. Po. rei. po. q loc⁹ ille vbi aq̄ recipit̄ ē pua- tus. Itē q ducis l̄ ducere vis aquā sine oī ꝓuilegio. Itē q req̄sit⁹ recusasti cauē. Itē q vo- lebas ducē cū meo z vicinoꝝ incōmodo. Itē q. t. tm̃ in- fert tibi violentiā. H. Cōtra istud int̄ dictū opponit̄ d l. q min⁹ superi⁹ alle. vbi patz de pu. flu. aquā duci posse nisi ꝑn ceps l̄ senator id ꝓhibeat. Sc̄do illd̄ dicit̄ vt ibi dī nisi aq̄ ipsa flumis publici sit publico vsui deputata z tal̄ pt̄ dici ista q̄ ad publicū vsuz ī receptaculo ē colle cta ac si dicā cū situl̄ vl̄ vasis alijs deferť ad vsuz. Sed riuulos facē ꝑ q̄s de castello ducat̄ ad alium vsuz q̄ꝫ ad illū q̄ collecta ē ñ lz z ꝙ m̄ placet z eq̄tatē bz z pondero ꝛbū ducēda vt sic portari liceat ꝑm vsum ad quē colli gi⁹ duci ñ facile em̄ essz tūc euacuari castellū. Roff. aūt conat⁹ ē ꝙ dictū in fi. iustificare ꝙ loq̄tē do de illo q̄ int̄ flumē via publica media bz p̄diū vl̄ domū q̄. s. viā pu. vult ducē aquā z facē castellū l̄ receptaculū iducit. ff. d aq̄ plu. ar. l. si ī publico. §. fi. Alia ipsi⁹ lectura ē de hūte duas domos via media z vult facē pontē int̄ vtrāq; do mū sup̄ viā cū castello ad recipiēdū aquā forte p cister- na. ꝙ sup̄ viā sine p̄cipis licētia id nō lz. ff. ne qd ī loco pub. l. ij. §. tractatū. z de aq̄ quot. z esti. l. j. §. pmittit̄. ex- torta sunt ista q̄ ad hāc materiā q̄ tñ auctor in pte posit ij. de cā pos. z ꝓpri. añ fi. Z. Sz z si p tuū riuū p quem aquā ducis ꝓhiberis ab aliq̄ ducere vel euz reficere vel purgare tibi ꝓditū est ꝫ eñ. xvij. int̄ dictuz. s. de riuis. ff. de riuis. l. j. in p̄n. Idē est si habes specus qd̄ ē locus co- optus p quē aqua ducit̄. ff. e. seruus in p̄n. vel scepta. s. cā derivandi vel cōpellēdi flumē vel puteū vl̄ etiā incī le. i. locus ꝓpe flumē l̄ puteū l̄ etiā cunicillos ad balneū. ff. e. l. j. in p̄n. z. §. riuus. z. §. specus. z. §. scepta. z. §. incī le. z. ff. e. l. seruus. Libellus. Lo. ẓc. cōq. de. p. q vñ sic con. libel. me ꝓhibet z ipedit ducere aquā ꝑ riuū vel ꝑ specū vel ꝑ sceptā l̄ de puteo sicut ꝓpi estate vel ꝙ āno duxi vel reficere. Uñ ago ꝫ eū ne me impediat vel ꝓhibitū z ad ꝙ ꝓpo. int̄ dictū de ri- uis vl̄ actio. infac. surro. ī locū ei⁹ vt in p̄. l. H. Scōm

rof. cui⁹ fuert oia ꝓba ß. z ponit q̄nq3 ad ß in dictū nccia q̄ patet ex positoibꝫ. Jpe etiā putat dubitatiue tñ q̄ in dictū de riuis rite ꝓponat si d specu vl scepta vel alijs supius expressis ꝓponatur cū nomen de riuis sit generale. Subdit tñ q̄ de predictis singulis posset fieri specificatio puta ꝓpono interdictuz de specu. ꝛc. ꝓsulit añt q̄ ꝓponat interdictū vtile de riuis. ff. e. tit. l. seruus. §. hoc interdictum. Z. Actor ergo sic ponet.

Po. ac. po. q̄ tal⁹ riu⁹ cui⁹ fines ꝛc. ē fos cā aq̄ ducēde. ff. e. l. j. §. aq̄. lxxvj. di. ieiuniū. ij. ad pn. Jtē q̄ p illū riuū tuū duxi aquā ß āno vl hac pozi estate. ff. e. l. j. i pn. §. ß in dictū. Jtē q̄ illā duxi ñ vi ñ clā ñ p̄cario. x. q. ij. qz coguim⁹. ff. e. l. j. §. ß interdictū Jtē q̄ phibes me volēte reficē vl vti aq̄ illa. ff. e. l. j. i pn. Jtē q̄ eodē mō z loco volo ducē q̄ ꝓsueui. ff. e. l. j. §. si qs renū. z. §. si eūdē. H. Nouū tñ canale l fistulas in riuo ponere poterit lz ñ hūerit dūmō ñ incōmodet ager illius p quē aqua ducit. ff. eo. seruus. §. si qs nouū. Z. **Po. rei.** po. q̄ riu⁹ ille ē min⁹ i dō reus ꝓpo sic. ne⁹ ad suscipiēdā aquā. itē q̄ desijsti ducē iā sunt duo ānī. Hoc ꝓcesso ptz q̄ ñ duxit ß āno vl pozi estate. Jtē q̄ duxisti vi l clā l p̄cario a me. Jtē q̄. t. tm̄ phibuit te ducē l reficē ß ß implicat negatiuā. ex d cā pos. cū eccl̄ia. Jtē q̄ alio mō z loco volebas ducē qꝫ ꝓsuet⁹ es. ß z si me. H. ex ꝓposi tū int̄dictoz ingredit ectatū d offō iudicꝫ lb̄ q̄ posuit roff. rubricā q̄ ꝓphē dit seq̄ntia vsq3 ad. x. pozro. ß lō ge pleni⁹q̄ß ß ponit mā in rmissiōe quā dat finis b⁹ x. ibi theozica h̄ pctica. Z. hñtē vsuz ꝓcipiēdi l hauriēdi l ducēdi aquā ñ dico iure ꝓuitutis q̄z tūc locū hret cōfessoria. vt. j. §. fi. xx. si añt z se. impedis. Quia non pmittꝫ me vti vl fozte amouisti illū vsuz aq̄ l aquā ita q̄ nō possim vti locuz hz offm̄ iudicis loco p̄cipalis actiōis in quo

Libellus. Lo. ꝛc. cō. de. p. qui sic lib. concip. vsum aq̄ mee diuertit l impedit q̄ vti ñ possuz l ita q̄ me i tali vsu aq̄ ipedit q̄ vti nō possum l cū tli aq̄ vtar ipe vsuz meū ipedit añtendo aquā l alio mō. Vel sic qz aquā talez cui⁹ vsum hēbā l q̄ vtebar añtit ita q̄ aq̄ illa vti ñ possum. vñ peto of. vro iudi. phiberi ne me ipediat l ne aquā illā sic añtat. z ad ß ꝓpo. of. iudi. vrm. vt. ff. d var. z ex oz. cog. q̄ d vsu aq̄. H. Dixit rof. q̄ i ß casu mirabili z valđ nōbili p iudicꝫ offm̄ vsuz aq̄ retineo i eo statu i q̄ fuit qz iu dex dz cobercē factū adūsarij z formā ꝓpetentē illi dare. Z. Scdo locū hz. H. Scilicz iudicis offm̄. Z. Si p meū p̄diū riuū

Libell⁹ Lo. ꝛc. instituit et sic libel. concipitur cō. d. p. q̄ riuū aq̄ p p̄diū meū instituit. vñ peto q̄ riuū remoueat z euz phiberi ne amotum instituat. z ad hoc ꝛc.

Tercio locū hz cōtra tenentē aquā meā que penes eū peperit z tūc

Libellus. Lo. ꝛc. cōq. de. p. sic libel. concip. q̄ sciēs aquā meaz possidet q̄ penes eū peperit. vñ ago ꝓtra eū vt aquam z fetū mihi restituat. z ad hoc ꝛc. H. Et hic de aqua dictū ē ꝓpt fetū lz ler dicat de eq̄s. Z. Qrto si i fūdū meū vl vineā imittat aialia sua q̄ mihi damnū inferāt z tūc sic

Libellus. Lo. ꝛc. cōq. de. p. qui talia libe. cō. aialia sua vl aliena in p̄diū meū imisit z mihi dānuz dedit in messe l vinea mea qđ extimo. x. añ ago ꝓtra eū offi. iudi. vt illd dānū mihi emēdet. z ad hoc ꝓpo. ꝛc. Hoc etiā casu locū hñt alie actōnes. s. aquil. et de pastu. pe. de q̄b. j. de iniur. §. sequitur. Quinto vt eq̄ distributio hoim fiat per diuersa p̄dia

Libellus. Lo. ꝛc. Peto fieri eqꝫ z tunc sic.

Libellus. distributōnez hominū taliū q̄ cū debuerint p alia p̄dia distribui z collocari i p̄dio meo fuert collocati z distributi. z ad ß ꝛc. p̄dcā phant in p̄. l. de vsu. De his. v. casibꝫ vide. sup de off. iudicis. §. j. x. itē implorat. H. Et ibi in pn. scripsi vbi tractat ß roff. Z. Pozro plerūq̄ qs hz ius hauriē di aquā de fōte l puteo l piscina l lacu. vñ si ab alio impedit ꝓditū ē sibi. Decimūnonū int̄dictū. s. de fōte si ꝓpo vult fōtē l puteū l piscinā l lacū q̄z aq̄ vtit reficere l purgare z ab alio ipedit hz. Vicesimū int̄dictū. s. de fōte reficiēdo. ff. de fonte. l. j. in pn. z. §. deinde ait. Et lz p his duob⁹ int̄dictis ponūt i arboze actionū circuli. Quia tñ eadē positōes fiūt i vno q̄ z i alio iō sit ea iūgo. H. Ad lram ꝓba rof. e. t. z ponit sex necessaria i his int̄dict⁹ q̄ p positōes patēt. dic ēt. §. tercīū. l. j. ff. e. Que dic int̄dictū ñ ꝓpetere p cisterna intelligo de directo. vtile. n. ꝓpetit p̄m eū ex mēte ñ ex ꝓbis. Jtē dicit nōbilit de āno fieri mētionē in positōibꝫ z libellis. Quia si nō eo āno licet p̄cedenti fuisset vsus sibi nō ꝓpetet int̄dictū maxime. qz int̄dicta sunt ānalia ex eo q̄ nō puenit ad violētū vl phibentē licet de eo qđ puenit sint ꝓpetuata. ff. de int̄dic. l. pe. Z. Sic ergo li.

Libellus. Lo. ꝛc. cōq. de. p. q̄ me phibet concip. bet l impedit vti aq̄ de fōte vl lacu l puteo l piscina cui⁹ fines ꝛc. Qua aqua vsus sum hoc āno nō vi nō clā nō p̄cario. Uñ ago ꝛ euz ne me impediat vl prohibeat vti aqua illa sicut ß āno vsus fui. z ad hoc ꝓpo. interdictum de fonte vl actio. infac. surro. ꝛc. ff. e. l. j. in p̄n. Pro reficiēdo añt sic cō.

Libellus. Lo. ꝛc. cōq. de. p. q̄ me phibet lib. vl impedit purgare l reficere fōtem vl piscinā vl lacū vl puteū cui⁹ cōfines ꝛc. Un de ago ꝛ eū ne me purgare impediat p̄dcā sicut mihi ius ē purgandi z vsus sum hoc āno nō vi nō clam nō p̄cario z ad hoc ꝓpo. interdictū de fonte refi. vl actio. ifa. surro. ꝛc. ff. eo. l. j. in p̄nci. z. §. deinde. Actor ergo sic.

Po. ac. po. q̄ i tali loco cui⁹ cōfines ꝛc. ē fact⁹ pons vl puteus seu lacus vel piscina. Jtē q̄ in eis ē aqua viua. ff. e. l. j. in p̄n. z. §. ß interdictū. Jtē q̄ phibes me vti aqua illa vel reficere fōtē vel appellere oues ad haustū aq̄ vt i p̄e. §. hoc interdictū Jtē q̄ hoc āno fui vsus aqua illa nō vi nō clā nō p̄cario. ff. e. l. j. in p̄n. §. deinde. Item q̄ volebā vti sicut fui vsus. vt. ff. e. l. j. §. interdictū est. Reus ꝓpo sic.

Po. rei. po. q̄ i tli loco fuit fōs ß desijt ee. Jtē q̄ ibi ē aq̄ ex imbrib⁹ collecta. Jtez q̄ t. tm̄ te phibuit vti illa. Jtē q̄ fuisti vs⁹ vi l clā l p̄cario a me. x. q. vj. qz coguim⁹. Jtē q̄ vis vti l purgare i alio statu z foza l mō q̄ß fuerꝫ vs⁹ ex d iudeis iudei. Jtē q̄ vis q̄rē venas l apire. ff. e. l. j. §. fi. z no. p̄m augu. sup eu āge. Jobis qđ legī feria sexta i. iij. ebdomada q̄dragesime oīs pute⁹ ē fōs. ß ñ oīs fōs ē pute⁹. Ubi. n. aq̄ de t̄ra manat z vsui p̄bet hauriētib⁹ fōs dī. Qz si in ꝓptu z i supficie fit fōs tm̄ dī. Si āt i arto z i pfūdo sit ita pute⁹ vōl vt fōtꝫ nom̄ ñ amittat. Pozro si volēs q̄s suā cloacā l ēt publicā l fistulas l meat⁹ reficē l purgare vel de nouo facere z ab alio phibet pditū ē sibi. Vicesimū primū interdictū. s. de cloacis qđ ē phibitoziū. Est z aliud restitutoziū. s. qđ dat ꝓtra mittentē in cloacā meā vl publicā id qđ nō debet. Vel qđ immissuz cloacā ipedit quo iubet auferre qđ immissuz ē ff. de cloacis. l. j. §. j. z. §. deinde. z. §. cloace. et. l. fi. H. Uerba hec z sequētia fuerūt Roffr. qui tria dixit necessaria q̄ per positōes elicies. Z. Sic ergo con. lib.

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓq. de. p. q̄ me phibet purgare vl reficere cloacā meā vl etiā publica q̄ est in tali loco int me z ipm. Uñ ago ꝛ ipm ne me phibeat vl impediat. z ad hoc ꝓpo. interdictuz de cloacis vl act. infa. ꝛc. Si ꝓpo aliqđ immisit ꝓpt qđ vsus cloace im

Libellus. Lo. ꝛc. cōq. de. p. pedit. sic li. cō. q̄ i cloacā q̄ ē int me z eū in tali loco tale qđ immittit ꝓpt qđ vsus me⁹ i ea impedit. Uñ ago ꝓtra eū q̄ remoueat. z ad hoc ꝓpo. ꝛc. vt. s. ff. e. l. j. in p̄inc. H. Uides q̄ in his libel. nec de ꝓprietate nec de possessiōe fit mētio sicut i superioribꝫ factū ē saltē diuisim id ē de altero. Opponit er-

go roff.libellos nō ꝓcedere z interdictū supuacuū eē. Aut eīm agēti ꝓpetit ius in cloaca aut nō.ꝑmo casu ꝓ ꝓhibentē habeo ego agēs negatoriā vl ꝙ ꝓfessoriam vēdicare possum fuitutē vt in sua mā patebit. Scdo casu ꝓhibēs ꝙ negatoriā obtinebit. Cū etiā i cōi solo inuito illo nil facē liceat.ff.cōi diui.sabin⁹. Ad ꝓmū rn̄det ꝙ lz agēs bēat cōfessoriā q̄ respicit petitoriū nihilomin⁹ hz interdictū qđ respicit regulariť possessoriū.ptz i vsufructuario cui cōpetit ꝓfessoria z nihilomin⁹ interdictū vñ vi.ff.de vi z vi ar.l.deniq;.§.vnde vi. Scdo casu lz ius nō bēat vti pōt ꝑ interdicto .qđ dať etiā vi.vl ꝑcario tenēti qđ nō ē in alijs interdictꝫ. vt in supioribꝫ patuit hī ꝑ.ff.e.l.§.ꝑ interdictū. Est ꝯ sibi vtile ꝑ interdictū in q̄ sufficit q̄lis possessio. Nec ob.ꝙ ꝑtor in ꝑ interdicto posuit ꝓbū ꝓtinet. qꝛ illud ꝓbū nō respicit dn̄ium vl q̄si ꝑ q̄ndaz coherētiā ediū vt exponit text⁹ legis.j.§.qđ ait ꝑtor.ff.e.ti. bn̄ ꝯ libelli subticēt id de q̄ prius dixi. Ꝛ. ¶Sed nūq̄d lz mihi cloacam facere inter edes meas z tuas te inuito z ꝓtradicente seu nouū opus nūciāte. Rn̄deo sic.ff.e.l.j.§.si q̄ purgāti.z.l.fi. tn̄ si i via pu. velis cloacā facere faciasillo ꝓmittēte cui viaꝫ publicaꝫ cura ꝓmittiť vt.ff. e.l.j.§.fi. Ḥ. Ad lr̄am fuit roffre.e.t.in fi. Ꝛ. act.ꝯ sic po net **Po.ac.** po.ꝙ inter me z te in tali loco ē cloaca.ff.e.l.j.§.cloaca. Item ꝙ eā volo reficere vl purgare. Itē ꝙ me ꝓhibuisti.ff.eo.l.j.in ꝑn. Itē ꝙ volebā z volo tibi cauē noīe dāni infecti.ff. e.l.j.§.j.z.§.si q̄s. Item ꝙ immittis tale q̄đ ꝑ qđ vsus cloace mee impe diť.reus ꝓbo sic. **Po.rei.** po.ꝙ in loco q̄ dicis cōstituisti mihi fuitutē vt nihil possis ibi ꝓjcere. Itē ꝙ qn̄ volebas reficere vl purgare cloacā petij vt caueres de dāno ifecto nec cauisti. Itē ꝙ.t. tm̄ te ꝓhibuit ꝑ hec est negatiua. Ḥ. Hic interposuit roff.de ꝑcario i ꝓpil.ff.hūc ti.de arbor.cedē.immediate ꝑcedit.t.de ꝑca. Ꝛ. ¶Est insup vicesimūsecūdū ꝓuatū interdictuz.qꝛ si vicini arbor supꝫ domū tuā vl agꝫ impēdēs vel supexcrescens domui vel agro vel fūdamētis dom⁹ dānū inferat habes ꝓ eū interdictū de arboribꝫ cedēdis vt arborē succidat alioq̄n si i domo impēdit ꝓpria aucte poteť succidere z ꝓpria aucte ligna tollē. Si ꝓbo in agro poteť eā deglabare seu succidē.p.xv.pedes nūeratos a terra vbi impēdet.ff.de arbor.cedē.l.j.§.j.ij.z.iij.z.§.dn̄ia.z sic ꝑ interdictū hz duo capita ꝓmū ꝓ edibꝫ. Ḥ. Hec ꝓba cū se.fuerūt roff.ponētis q̄nq;ꝫ in ꝑ interdicto necessaria.q̄ ꝑ positōes patēt. Qđ etiā ꝓmittiť de succidēte aucte ꝓpria iustificat qꝛ facit i d aucte le.xxiij. q. iij.q̄ ꝑus.¶.de adul.l.gt⁹.ff.d cubi.l.ij.dat sile.l.quē admodū.§.aliud.ff.ad.l.fal. Ꝛ. In q̄ sic libel cōcipi.

Libellus. Lo.ꝛc.cōq.de.p.q̄ arborē positā in domo sua vl area et impendētē supꝫ domū meā nō vult succidere. Rn̄ ago cōtra eū ꝙ me succidere vel incidere patiať z ad hoc ꝓpo.interdictum de arboribꝫ cedendis vel actio.infac.surro ꝛc.ff. e.l.j.in prin. Secūdū caput est qn̄ impēdet i agro. In quo sic

Libellus. Lo.ꝛc.cōq.de.p. cuius arlib. cō. borꝫ posita in predio suo impendet supra p̄diū meū quā arborē ipe a terra vsq; ad xv.pedes non vult deglabare. Rn̄ ago cōtra eum ne me volētem deglabare vsq; ad predictū legitimū modum impediat.z ad hoc ꝓpo.interdictum de arbor.cedendis ex secundo capite vel act.infac.ꝛc.vt in pre.§. deinde ait. ¶Porro si radices fundamētis dom⁹ dānū afferūt.

Libellus. Lo.ꝛc.cōq.de.p.cui⁹ arsic cō. lib. borꝫ site i area sua vel domo fundamētis dom⁹ mee dānū afferūt quā arborē z radices non remouet. Rn̄ ago ꝓ eū ꝙ patiať me radices illius arboris succidere.z ad hoc ꝓpo.vtile inť dic.de arbor.ce.vl actio.infac.surro. in locū ei⁹ vel cō dic.ex lege.ff.de interdic.l.j. Si ꝓbo sit arbor vento inclinata sup domū vel

Libellus. Lo.ꝛc.cōq. p̄diū. sic libel.cōcipiť. de.p. cui⁹ arbor posita in solo suo tali ex vēto inclinata impēdet in domū vel p̄diū meū. Rn̄ nego illi ius esse ita arborem habere z ad hoc ꝓpo.negatoriā vel cōdic.ex.l.ff.e.l.fi. ar.ff.de ꝓdi.ex lege

Po.ac. po.ꝙ dom⁹ mea vel l.j. Actor ꝯ sic po. fundus est iuxta domū.t. vel fundū.ff.e.l.j.§.non solū. Itē ꝙ in domo tua vel fūdo ē arbor z ꝙ arbor illa ipēdet ꝑ domū meā vel agꝫ.ff.e.l.j.in ꝑn.¶.de interdic.l.j. Item ꝙ mihi ex ꝑ dānuz inferť.ff.e.l.j.§.si arbor. Item ꝙ denūciauī tibi vt eā succideres.ff.de vsuris mora.z ꝑ fit coraz testibꝫ aut tabellione. Ḥ. Cōsiliū ē roff.sic copulatiue datū qꝛ facilioꝛ ē ꝓbatio ꝓ instrm. Ꝛ. Itē ꝙ ꝑ facere recusasti. Itez ꝙ volui eā succidere aut deglabare. Itē ꝙ me ꝓhibuisti.ff.e.l.j.

Po.rei. po. ꝙ dom⁹ mea §. ait.reus ꝓbo sic. vl fund⁹ ē remotus a tua domo vel fundo. Hoc cōcesso nō pōt sic arborē impēdere. Item ꝙ illa arbor recte stat sine aliqua appēditiōe. Item ꝙ lz impēdeat impēdet sine damno tuo. Item ꝙ nūc ꝓmo mihi denūcas ꝙ tibi dānū inferat iō qꝛ impēdet. Item ꝙ ꝓmisi te succidē vl deglabare ꝑ ꝑ ꝑ

quartū ē interdictū de migrādo. ¶ Uicesimū q̄ntū interdictū saluianū. de q̄b.j. de loca. §. postq̄. ℣. ceterū 7 se. ¶ Uicesimū sextū interdictū de no.ope.nū. ¶ Uicesimū septimū ē vt liceat edificare cui nūciatū ē ꝑsti ta cautione. de q̄b.j. de no.ope.nū. ¶ Uicesimū octauū interdictū fraudatoriū qd locū hz tūc q̄ 7 pauliana actio. de qua.j. de re.eccle.alie.vel nō. ℣. poſro.

Sequitur videre de ſe cūda parte rubrice. ſ. de ꝓprietate. In qua dicemus de actionib realibus et ꝑſonalibus 7 de publiciana 7 de confeſſoria 7 negatoria actōnibus 7 de ſeruitutib. ¶ Notandum igitur q̄ actiones alie ſunt perſonales. ℍ. Tan. ſui operis parte. ij. ponit rubricas de libellis i ꝑſonali et reali. ℤ. In q̄b ſic lib.: **Libellus.** Lo. ꝛc. cō. de. p. q̄ mihi tenet conci. tur. in. x. lib. talis monete q̄s ſibi mutuaui vel apud eū depoſui vñ peto illas mihi dari 7 reddi. ℍ. roffre. q̄ ad mutuū dixit ſolui 7 vī q̄ meli⁹. Certū. n. e q̄. x. q̄ mihi mutuaſti facte ſunt mee. ff. ſi cer. pe. l. ij. Item illas ꝓſumpſi vel immiſcui 7 ita videtur extincte. ff. de ſolu. ſi pecuniā. illas q̄ petens impoſſibile petit. Dixit roff. vbi de certi cōditiōe ex mutuo ante fi. q̄ veritate inſpecta non peto illas quas de re mutuaui in ſpecie ſed iuriſdictione ꝓpter oīmodā ſimilitudinē. Et q̄ in eodem genere recipiūt functionem videor illas eaſdē petere vt ꝓbat illa. l. ij. ff. ſi cer. pe. vbi etiā no. in ꝓn. mutuū eſſe dato q̄ recipiēs forte quia nō indiguit illam eādem pecuniā reſtituit mutuanti 7 hꝫ ꝓpter ꝓpoſitū vtriuſq; ibi vide. ℤ. Et cū ad id ꝓ vrām ſniam ꝓdēnari. Jūge ſi vis peto etiā expē. in lite 7 ꝓteſtor faciendas nec nō intereſſe 7 damna q̄ nō ſoluit tpe debito 7 loco ſtatuto. extra de plus petō. c. vnico. Uides ergo quō hic cā exp̄mit. qd dic vt. §. de actio. 7 petitio. §. **Libellus** Lo. ꝛc. ꝙq. de ſequit in ꝓn. vel ſic. **Libellus.** ꝓ. q̄ mihi ꝓmi ſit facere tale op⁹ puta libz ſcribere vſq; ad diē talez ſꝫ pena. C. libr. tur. ſolēnit ſtipulatā 7 ñ fecit. Cū petito ipm ꝓdēnari mihi ad intereē meū qd extimo. v. lib. Debz aūt fieri ſpecificatio i iſtis vt dixi. §. de lib. cōce. §. iuxta. ℣. itē ñ valet i actōe ꝑſonali. ¶ Si āt velles agere vt op⁹ cōpleat ꝓcipe. vt. j. de ob. 7 ſol. §. cōiter. ver. item ꝓtra. Sz ſi ſcriptor ceſſauit ſcribere ꝓp̄t defectū exēplaris. ℍ. Ex pte ꝓductoris. ℤ. ꝓcipe libel. vt. j. de loca. §. postq̄ ℣. 7 ſcias. ¶ Quid ſi ꝓmiſit ſcribere libz vſq; ad ānū ſꝫ certa pena infra qd tp̄us mortu⁹ ē libro nō ꝑfecto nūqd ꝓmittet pena heredib volētib facere ſcribi eq̄ bonū libr̄ū. ar. q̄ nō. C. de cadu. tol. §. ſi ℣ talis. 7. ff. de duob reis. nemo. C. de epi. 7 cle. ad ſimilitudinem. ar. ꝓtra. ff. de ſolut. inter artifices. ff. de ꝓdi. in debi. ſi nō ſortē. 7 vī caſus. C. de ꝓtrahē. ſtipl'o. l. veteris. ℍ. Uide qd ibi no. in. ij. 7. iij. glo. 7 plenius ibi ꝑ eū q̄ poſuit diſtinctōem pe. de be. quā ibi videas. ℤ. ¶ Quid ſi ante ꝓſumatōem mortu⁹ ē nō faciēdo q̄liū an pena ꝓmittat hoc ē exp̄ſſum. ℍ. ſ. q̄ ꝓmittitur leges tñ loquūtur cū principalis obligatio erat in dādo pena ꝓmiſſa. ℤ. ff. de ℣b. ob. ad diē. ff. de nau. fe. l. ſi. ¶ Alie ſunt reales hec diſtinctio ꝓbat. ex vt li. nō cōte. qm̄. §. in alijs. inſti de ac. in ꝓin. §. de actio. ſeu peti. §. ſequit in ꝓn. 7. ℣. ß quā. 7 in alijs verſib 7 i iſtis puta in rei ven. ſic libel cōci. ℍ. Hūc libellū 7 poſitiones q̄ circa illū ſequūtur poſuit roff. vbi de ciuilib rubrica. j. ſ. de rei ven. vltra mediū. demū obiectiones mlt̄as facit ꝛ libellū. Et ꝓmo q̄ vbi nō ē obligatio deficit actio inſti. de obli. in ꝓin. ß quentus rei ven. nō est obligatus actori inſti. de actio. poſt ꝓin. ergo nō ꝓcedit libellus. Secūdo id verū ē in ꝑſonalib in vendicā do. verū ē qd agimus ꝛ eū q̄ nullo iure nobis obligat⁹ ē. ß agim⁹ q̄ rē tenet 7 facultatem hz reſtituēdi. vt ibi. Objcit etiā q̄ declarāda ſit cā. ff. de trāſac. cuz his. §. in hac. C. de apo. l. j. li. x. ſit expeditū ꝑ ea que lib. hic ſequūtur. Objcit circa petitionē fructuū de bonefidei poſſeſſore q̄ lucratur fructus aī lit. cōte. ꝓceptos ſtat obiectioni vt. ſ. de beātur fruct⁹ ſm diſtinctionē iuris cōis de q̄ ſatis ſup̄ de fructib 7 intereē. §. j. vbi etiā hr̄ quo iure petātur de quo ipe hic. Querit etiā de iudice q̄ in ſnia nil dixit de fructib an poſtea dicere poſſit de q̄ vide ſup̄ de diſpu. 7 alle. aī fi. vbi etiā dixi an de illis nō ꝓnūciās illos refūdere teneat. Querit etiaz ſi aliud ē foz domicilij a foro litigioſi vbi ſit q̄ueniend⁹ reus. Itē in fi. an rei vē. ℨ cōmodatariū intētari poſſit Item q̄ hoc dixit de ℣bo reſtitui poſito in libello a rē vendicāte vide. ſup̄ de actio. 7 peti. §. ij. ſup. ℣. ß quaz vocas. 7 vide ſup̄ de libel ꝓcep. §. fi. ℣. hoc aūt notandū. Tractat etiā de illo ꝓtra quē agebat rei ven. dire cta ſi poſt lites cōteſt. dolo deſijt poſſidere an iudicet ſup̄ directa an ſuper vtili qd videas ad litteram ſupra de interroga. ad fi. **Libellus.** Lo. ꝛc. cōq. de. ver. qd q̄ ſi egi. ℤ. **Libellus.** ꝓ. qui deti net. ℍ. roff. vbi ſup̄. aī fi. repēdit iudicē q̄ in fi. litis reū rei vendicatione q̄uentū abſoluit ſi in libello dicat. peto talem rem a ticio niſi dicat quā tenet lz dicat actor cōfines 7 illā ad ſe ꝓtinere iure dominij vel quaſi dicit eī q̄ aut reus illā poſſidet aut nō. ſi poſſidet ergo bñ ſi nō poſſidet q̄ ſe liti obtulit cōdēnādus eſt ac ſi poſſideret. ff. de rei ven. is qui ſe liti. ℤ. Fundū meū poſitū in tali loco cuius confines ꝛc. vt. j. §. pri. in primo lib. quē dico ad me ꝓtinere iure dominij vel quaſi. vñ peto fundū ipm 7 fructus ex eo a. x. annis citra ꝓceptos quos facio vel extimo. x. modios vel breui⁹ vn de tam de fundo q̄z de fructib mihi fieri iuſticiam peto. ff. de rei ven. ſi in rem. 7. j. officiū. C. de alie. iudi. mu. cā fa. l. vnica. extra de teſta. rainutius. 7. c. rainaldus. Si ℣o es legiſta iūge 7 ad hoc ꝓpo. rei vē. ff. de rei vē. l. j. inſti. de acti. §. j. extra de iudi. examinata. 7 q̄ illa verba iure dominij vel quaſi p oni debeāt in libel. ꝓbatur extra de re iudi. abbate. li. vj. vbi de hoc 7. j. §. prox. 7 ſic etiam vſus iudicior interpretat extra de cōſue. cū dilecti. ff. legi. de quib. Sed cum difficilis ſit dominij probatio tutius eſt dicere peto talē fundū ad me ꝓtinentē. Sz nec hūc libellū quidam admittūt ꝓpter latiſſimam ſignificationē huius ℣bi ꝓtinere. ff. de ver. ſig. l. ℣bi ꝓtinere. ſed ego admitto. ℍ. 7 roffr. vbi ſup̄ 7 oēs libellarij. ℤ. vt extra de fi. inſtrum. inc dilectos 7 de excep. cū venerabilis. 7 in ꝓe. c. abbate ſane. Que autez debeāt in libel. rei ven. ſpecificari dixi ſup̄ de lib. cōce. §. iuxta. ℣. item nō valet in actio. reali. Itē ſi petis ſernū vel ancillā in libel. ages rei ven. directa vt in ꝓe. l. ſi rem. ſup̄ quo vide quod no. in ꝓe. §. iuxta. ver. itē ſi petit. petes etiā rē vendicare ſimul 7 petē exhiberi qd dic vt ſupra de acti. ſeu pet. §. ſeq̄t. ℣. 7 no. q̄ 7 de iudi. §. vlt. actor **Do. ac.** po. q̄ tal vēdidit mihi ergo ſic ponz. talem rem. Itē q̄ mihi eam tradidit. Item q̄ ꝑ ea pcium numerauī. Item q̄ venditor fuit dñs. ℍ. Has q̄tuor poſuit. ſup̄ de poſitio. §. vnico. ℣. ſup̄ ꝓmo. ℤ. Hec ꝓbāt. C. d ꝓba. cū res 7 de acq̄. re. do. nūq̄. ff. e. nō ē nouū. ff. de pigno. ſi ſupatus. 7. l. 7 que nō dñ. §. quod dicit. Item q̄ hec res eſt ſingularis. ff. de peti. here. realiter. 7. l. licet 7 nūma. Item q̄ eſt vniuerſitatis facta. ff. de rei vendi. l. j. §. per hanc. 7. l. vendicatio. Item q̄ eam tenes vl' poſſides vel dolo feciſti quo minus poſſideres. ff. eo. offm 7. l. ſinautē. ff. de nox. electio. ſup̄ de interrog. §. ij. ℣. ver. Item q̄ hāc rem emi a te 7 eā tenui ꝑ trienniū cū eſt mobilis vel ꝑ. x. annos cū eſt immobilis. reus ℣o ſic **Do. rei.** pon. q̄. t. vēdidit mihi hāc rem. Itez q̄ fuit dñs. Item q̄ adhuc debes ꝓciū dom⁹ quā dicis te emiſſe. Item q̄ res illa fuit mihi tradita. Item q̄. t. inſolidū eam poſſidet. Item q̄ res iſta vniuerſitatis eſt iure hoc conceſſo ſuccūbet actor.

nam incoꝛpalia seu iura nō vẽdicant cū nō possi dean
tur. Nā possessio subijcit aduersariū actioni in rem vt
ff. de acq̄.re. do. l. seruus. §. incoꝛpales. eꝛ de iudic. exa-
minata. C. de ali. iudi. mu. cā fa. l. vnica. ff. de rei ven. l.
j. §. p hāc. ar. tñ ꝓtra. ff. de rei ven. l. q̄ de tota. §. in certe
ff. cōidiui. 7 si nō oīes. §. j. ff. d̄ rei ven. marcellus in fi.
7. ff. si pars here. pe. l. j. in fi. H. Solue vt no. de libel.
ob. c. ij. post prin. j. glo. 7 sup ea scripsi. Z. C Sed nū-
quid petens ecclesiā vel dignitatē ecclesiasticā vel se-
cularē vel castꝝ vel villā. vel iuspa. intētabit rei vē. dic
vt j. de reli. dō. C Leteꝛ si peto argentuꝫ vel aliā spēm
in rudi forma vel etiā si eo facta sit pecunia signata vel
nō signata vl' etiā cyphus. vel si peto mācipiū vl' equū
vel vestem vel quātitatem vel rem mēsurabilē. Qua-
liter libel. cōcip. no. supra de libel. ꝓce. §. iuxta. ℣. item
q̄ non valet si aurum 7 se. C Est 7 vtilis rei vendi. pre
toria que datur superficiario. vl' si conductoꝛ aree vl'
soli in area vl' solo supficiem siue domū imposuit sicut
sepe fit q̄ hoc poterat ex. l. cōductoꝛis. dem̄ cadit ab
illius rei possessione certe talis poterit ꝓtra possessoꝛē
ad rem ipam agere 7 vtilem rei ven. pretoꝛiam inten
tare. vt. ff. de supfic. l. j. ff. si ager vec. vel emphi. pe. l. j. 7
ij. H. Hāc ꝓsequitur Roff. inter pretoꝛias 7 ē q̄nta
in oꝛdine 7 ponit quinq̄ que requiruntur in ea que p
positiones patēt. eius autem ad litterā sunt oīa hic
scripta de ipa. Z. **Libellus.** Lo. zc. cōq. de.
Et in ea li. sic con. p. qui iniuste de
tinet rem talē in tali loco sitaꝫ cui⁹ fines zc. quā rē ego
ꝓduxi vel ex cā donationis habui vel emi a ticio ad su
pficiē imponēdā 7 imposui supficiē q̄ nūc in solo ē vñ
rē illaꝫ mihi peto restitui 7 ad hᵒ ꝓpo. vtilē rei vē. peto
insup pēsiones ꝓceptas 7 ꝓcipiendas q̄ sunt. x. li. tuī. p
ceptas 7 ꝓsumptas peto p cōdi. sine cā. ꝓceptas ℣o' 7
extātas vtili rei vē. ꝓcipiēdas aūt ex vr̄o officio 7 hoc
si fuerit male fidei possessoꝛ q̄ tenet de ꝓcipiendis al's
nō vt no. eꝛ de resti. spo. grauis. vel sic peto rē talē mi-
hi restitui ꝓpt supficiē quā imposui in solo p̄dicto mi
hi a ticio ꝓcesso ex cā locatōnis facte ad nō modicum
tempus vel ex causa donationis vl' emptōis vel alteri-
us cōtractus 7 ad hoc ꝓpo. vtilem rei vendi. he forme
ꝓbantur. ff. de supfi. l. j. ij. et. iij. actoꝛ ergo sic ponet.
Po.ac. po. q̄ q̄ in li. cōtinētur iure petere pos-
sum. s. de po. §. vij. ℣. xj. ad fi. Itez q̄
t. mihi donauit vel locauit vel vēdidit solū ad hoc vt
ibi supficiē imponerē. necesse est em̄ cōtractū aliquez
de his prefere re ad hoc vt hec actio locū habeat. ff. d̄
superfic. l. j. §. j. Item cōduxi solū ad supficiem impo-
nendam vsq̄ ad decenniū. ar. ff. de long. tē. p. r. vl' xx.
an. l. fi. Si reus neget de. x. annis. ipe ponat de. ix. si ne
get de. ix. ponat de. viij. 7 sic vsq̄ ad quinquēniū quia
illud accipio nō modicū tp̄us. ff. de supfic. l. j. §. q̄ ait
7. ff. de sepa. l. j. §. q̄ dictū est. H. vide quod no. i cle.
de re, ec. nō alie. c. vno. in vlti. glo. Z. Itē q̄ supficiez
que nūc est in solo ego imposui vel imponi feci. Item
q̄. t. fuit domin⁹ vel quasi huius soli. re⁹ ℣o sic ponet.
7 p̄mo neget si po- **Po.rei.** po. q̄. t. ē mīoꝛ. xxv.
test salno satisda. ānis. extra de ꝓbat.
in p̄tia. hoc concesso nō valet eius donatio venditio
vel locatio sine p̄toꝛe. ff. de re. eoꝛ. q̄ sub tu. vl' cu. sunt
l. j. Item q̄. t. solū in quo dicis esse supficiē vendidit 7
tradidit. M. priusq̄ superficies esset ibi posita. Hoc
cōcesso. t. nihi potuit trāsferre. ff. de acquirē. re. do. tra
ditio. ff. de re. iur. l. nemo plus. extra de dona. inter vi.
7 vxo. nuper. j. q. vj. daibertum. Item q̄ vsq̄ ad ānuz
tm̄ cōduxisti domū vel solū. Item q̄. t. nō fuit dñs vel
q̄si. Item q̄ hāc rē ñ possideo nec volo de sij possidere.
Hoc concesso absoluitur quia in qualibet reali requi
ritur vt reus aduersarius possideat. C. de alie. iu. mut.
cā fac. l. vnica extra de excep. aduersario. 7 in ꝓce. ver.
ver̄ si actoꝛ ꝓbauerit q̄ possidet transfertur possessio
in actoꝛē. ff. de rei ven. l. pe. et he positōes locū habēt
tam cōtra dñm soli q̄ cōtra possessoꝛē quēlibet nam 7
hec actio datur cōtra dñm. ff. de supfic. l. j. in interdi-
cto ℣o de superficiebus forma libel. vt sup̄. §. pri. ℣.
est 7 interdictū. C Est 7 alia vtilis rei vendicatio que
dat' emphiteote vel ei qui cōduxit ad nō modicū tem
pus. H. Et roff. cōtinuat eā sup̄ ꝓri. inter pretoꝛias
7 totā quod seq̄tur fuit eius. materia ℣o hui⁹ ꝓtract⁹
copiose tractatur. j. de locato. §. vlt. Z. 7 licet in arbo
re actionū dñi Jo. nihil de ea dicat' tn̄ sic in ea lib. cō.
Libellus. Lo. zc. cōq. de. R. qui talē rem de-
tinet puta p̄diū vel domū datam
mihi a ticio in emphiteosim cuius cōfines zc. Ad̄ pe-
to rem illā mihi restitui vtili rei ven. q̄ dat' emphiteo-
te. Actoꝛ er- **Po.ac.** po. q̄ tenerꝫ mihi restitu-
go sic ponꝫ. ere ea q̄ i libel. ꝓtinēt dic
vt in p. ℣. xj. Itē q̄ ꝓcessisti mihi rē talē 7 in emphiteo
sim dedisti 7 hᵒ si agit p̄ dantē. si ℣o p̄. t. dicat. sic. Po-
no q̄. t. ē dñs talis p̄diꝫ vel hꝫ publicianā ꝓ illo p̄dio.
Itē q̄ ille. t. rē illā mihi dedit i emphiteosim. Itē q̄ ta
lis ē res q̄ p̄ot i emphiteosim dari. Itē q̄ de hᵒ ꝓtractu
scriptura facta ē p manū pu. B. nōrij. C. de iure emp.
l. j. Item q̄ singulis annis a die celebrati ꝓtract⁹ solui
quod soluere debui. extra de locat'. potuit. Item q̄ ta
lis psona ē que potuit **Po.rei.** po. q̄ res quā
alienari. reus ℣o sic. dicꝫ tibi i em-
phiteosim datā fuit minoꝛis. Hoc. n. cōcesso actoꝛ nō
hꝫ ius in re nec valet ꝑctus. ff. de re. eoꝛ. q̄ hᵒ tu. vl' cu.
sunt l. j. C. de re. ali. nō alie. l. fi. Itē q̄ testatoꝛ q̄ dedit
hāc rē. t. a q̄ tu dicis cām hᵒ ꝓhibuit alienari 7 cām ꝓ
hibitionis apposuit in testō. ff. de le. j. fili⁹. §. diui. Itez
q̄ ꝑhētes ꝓhibuerūt rē alienari. C. de re. alie. vl' ñ alie.
l. fi. Itē q̄ auctoꝛ tuus fuit furiosus vel fuit sibi de bo
nis interdictū. ff. de ℣. ob. is cui. Item q̄ iā ē triēnū q̄
pēsionē nō soluisti. C. de iur̄. emphi. l. fi. Itē q̄ res illa
data in emphi. ē mobilis qđ ee nō p̄ot i auc. de nō alie.
aut ꝓmu. re. ec. col. ij. 7 C. de iure emphit. l. j. ij. 7 fi. Si
℣o dñs a vasallo vel colono plus debito exigit dic vt
j. de censi. C Leteꝛ ꝓ iurisditione intentāt q̄dā rei vē.
Et cōc. **Libellus.** Lo. zc. cōqueroꝛ de. p. sin-
sic libe. dico talis vniuersitatis no
mine ip̄ius 7 dico in dicto castro habeo plenā iurisdi-
tionē cognoscendi de q̄buscūq̄ causis et quālibet aliā
spēm iurisditionis. q̄re peto iurisditionē ip̄am mihi re
stitui 7 ad hoc ꝓpo. rei ven. Sz libel. iste stare nō p̄ot.
Primo q̄ iurisditio ē genus vñ vendicare nō p̄ot. ff.
de rei vē. si in rē. Secūdo q̄ rei vē. datur p̄ possidētē.
Possessio. n. subijcit aliquē actioni i rē. vt. C. d̄ ali. iu.
mu. cā fa. l. vnica eꝛ de iudi. examīata. 7 p̄ cū q̄ hz facul
tatē restituēde. ff. de rei vē. offm̄. Sed iurisditio ē res
incoꝛpalis q̄ tangi vel videri nō p̄ot. vt. ff. de re. di. l.
j. ergo nō vendicat'. ff. de rei ven. l. vēdicatio. H. Alia
iura ad hoc vide. ℣. alia sunt in p̄mis positio. rei. Z.
Tercio q̄ cū sit incoꝛpalis nō possidetur. ff. de acq̄rē.
pos. possideri in p̄nc. ergo nō vendicat' vt dictū ē. Di
cendū ē ergo p̄m odoff. q̄ p iurisditio. ꝓpetit. possesso-
riū iudiciū vel q̄si 7 tūc conci. libel. vt sup̄. §. retinēde.
℣. poꝛro. Itē 7 petitoꝛū q̄ñ videlicz miles nō possidet
nec vnq̄ possedit ß p̄ ei⁹ sic 7 tūc ei ꝓpetit iudiciū offm̄
p̄m quosdā cū nō habeat locū oꝛdinariū. ff. de minoꝛ.
in cause. §. j. Pretoꝛ em̄ prohibet vetitas exactio. fieri
ar. ff. de offi. presi. illicitas. 7. l. congruit. extra de censi.
cum aplus. §. prohibemus. Alij ℣o dant condic. ex. l.
illa. ff. de eman. l. j. 7. l. fi. Tu dic q̄ aut' agitur de iurisdi
tione cōstituenda aut de iaz cōstituta. si de ꝓstituēda
vt q̄ dicit miles iurisditōem fuisse patri suo vēditā ß
nō traditā tūc agit' actio. ex cōtractu 7 conci. sic libel.
Libellus. Lo. zc. vt. s. vsq̄ noīe ipsius jūge
q̄ talem iurisditionē dicta vniuer
sitas vēdidit p̄ri meo 7 nō tradidit. quare peto ipsam

mihi quasi tradi patiẽdo me iurisdictionẽ ipsam libere exercere ad quod ꝓpo. actio. ex empto si fuit emptio. ar. ff. de vsufruc. coꝛruptõnẽ. Si de iam ꝓstituta vt qꝛ vendidit patri eius z eum illa vti passi sunt tũc locum habet vtilis cõfessoꝛia. qꝛ sicut directa ꝓ ꝛa seruitute locũ hz vt. ff. de ꝓui. q̃tiẽs z de ꝓui. rust. p. l. ij. sic z ꝓ iurisdictione q̃ ẽ spẽs seruitutis dabit vtilis. ff. ꝺ fũdo instruct. z instru. le. ꝓtoꝛis. **Libellus.** Loꝛã ꝛc. et tunc sic libel. concipi. .vt. ſ. vsq; nomine ipi⁹. Jũge q licz habeã iurisditionẽ plenã in dicto castro nõ ꝑmittũt me iurisditõnẽ ipam libere exercere. Quare peto eos ꝑ vos cogi q me ꝑmittant illam libere exercere z mihi caueri ne me impediant in futuꝛ z ad hoc ipos sentẽtialit ꝛdẽnari. ff. si serui. vẽ. act. z. l. egi. z vide infra de religi. do. ver. qꝺ si petatur. ¶ Quid iuris sit q̃ res vel extimatio petit vide. j. de so. z obli. §. sequitur ad fi. ¶ Est z alia rei ven. que data tur metũ passo de q̃. ſ. q metus cã. ꝛ. poꝛro. ¶ Quatuoꝛ quoq; sunt ꝑiudiciales actiones z in rẽ qꝺ dic vt ſ. ti. de offi. oꝛdi. ver. vlti. ¶ Poꝛro sepe in rei vendi. z petitiõe hereditat⁹ z ĩ alijs actoibꝫ petit fructꝰ a possessoꝛe offõ iudi. in q̃ sic li. ꝛci. ¶ Oẽs libellos sequẽtes posuit roff. ti. de off. iudi. q̃ fructus pe. in penl. z vl. colũ. Cõtra illos aũt sic opponit. cum in rei ven. iudex quasi mercenarius ꝓuideat circa fructus maxime q̃ percipiũtur post lit. contesta. ff. de edil. edi. ediles. §. itẽ sciendũ. z facit. l. ex diuerso. §. vbi aũt. ff. eo. ti ad quꝺ necessariũ ẽ hoc officiũ vel hec libelloꝝ forma. Rñ det q acq̃escit obiectioni suo casu cũ iudex est mercenari⁹ Sed qꝛ multi sunt casus quibus fructus peti non pñt iure actionis necessariuꝫ fuit fructus peti iudicis officio loco ꝓncipalis actionis de his aũt casibꝫ ibi plene premisit. Item contra vltimũ libellũ quo petũtur ꝛpiendi opponit iudicia solũ instituꝛ de ꝓterito vel pñti de futuro nõ. qꝛ de his rebꝫ q̃ postea ex actionẽ ventuꝛe sunt iudiciũ esse nõ põt. ff. de iudic. nõ quẽadmodũ. Quõ q̃ peti possunt fructus nõ ꝛcepti tpe mote litis. Rñdet quosdã dicere q fructus oẽs post lit. cõtesta. veniũt offi. iudi. z eo officio quo veniũt petit⁹ nõ offici. iudicis loco ꝓncipalis actionis quo officõ necesse est peti perceptos z ante litis cõtest. ꝛcipiẽdos vt in pre. §. item sciendũ. z. ff. de vsuris. l. ꝓtum. z. l. neq;. **Libellus.** Lo. ꝛc. cõq. de. p. a quo peto rẽ taliẽ quã dico ad me ꝓtinere iure dominij vel quasi quã rem peto cuꝫ fructibꝫ extantibꝫ. ſ. tot coꝛbibꝫ frumẽti vel vini ꝓ re ipa ꝓpo. rei ven. ꝓo fructibꝫ ꝛa officium iudicis et hoc contra bonefidei. pos. ꝓo extantibꝫ z nõ consumptis. C. de rei vendi. certũ. §. bonefidei pos. extra de resti. spo. grauis. Contra malefidei pos. aũt nõ. **Libellus.** Lo. ꝛc. cõq. habentẽ ti. sic lib. cõ. .ꝺ. p. a quo peto talẽ rem cũ fructibꝰ ꝛcipiẽdis si mihi possi dere licuisset. ſ. tot sextarijs frumẽti ꝓ ipa re ꝛc. vt. ff. de rei vẽ. si nauis. §. fi. cõtra possessoꝛem bonefidei in peti. here. ꝓ fructibꝫ cõsumptis de quibꝫ factus est locupletioꝛ. sic cõ. **Libellus.** Loꝛam ꝛc. cõq. de. p. q̃ possi ẽt. cui. t. ab intestato successi. Unde ago contra eum vt ipam hereditatẽ mihi cũ fructibꝫ ꝛceptis z cõsumptis restituat de quibꝫ fructibꝫ factus est locupletioꝛ in tot sextarijs frumẽti ꝓ hereditate pet. here. ꝛpo. ꝓ fructibus ꝛa offi. iudi. ff. de peti. here. illud. §. prædio. et. §. ad offi. ¶ Cõtra possessoꝛẽ ex oibꝫ fructibꝫ potest lib. sic cõ. **Libell⁹** Lo. ꝛc. cõq. de. p. a quo peto talez rem cuꝫ fructibꝫ perceptis post litis cõtest. vsq; ad temp⁹ restitutõis rei. z ad hoc ꝓpo. offi. iudi. ff. de peti. here. l. sed z si. C. de rei ven. certum Item iura sepe actionẽ suadẽt dari nõ tñ dant aliquã spãlez quo casu cõpetit actio. infac. subsidiaria sicut z in exceptio. Qua deficiente vel etiam actio. tũc vtilis actio vel exceptio dat. ff. de ꝓcu. ꝛa. quotiẽs. in q̃ sic li. ꝛci. H. Qui libelli z verba p̃cedẽtia fuerũt roff. vbi de ista tractat satis copiose. Et ante oĩa sciẽdũ vt ipe no. de act. infac. ꝓscriptis ꝛbis in p̃n. tãtũ ẽ dicẽ actio infactum. i. actio ex ipo facto vt. ſ. deficiente noĩe actionis ex facto det⁹ actio que in multis z varijs iuris articulis est admissa. C. de sacrosanc. eccle. sancim⁹. Hec aũt actio cõpetit q̃ deficit actio z iura suadent actionem dari. Hoc dico qꝛ ꝓ re tua mihi deficit actio nõ tĩ dabit⁹ ista in factuꝫ quia iura hoc nõ suadent. Dat aũt Roffre. xij. exempla huiꝰ subsidiarie in agendo et quinq; in excipiendo q̃ per te videas. Jtẽ pondera libellos inferioꝛes z videbis q nõ agit⁹ ad rem ꝓ ad extimationẽ vel ꝛciũ per quod soluũtur que opponunt⁹ de locis religiosis que non sunt in bonis nostris. ff. de rei ven. in rem. §. loca. z q seminata z plãtata sunt dominoꝛ soli. ff. de acq̃r. re. do. l. adeo. Naz libelli ad illa nõ agũt sed ad p̃ciũ. Ultra hec sciendũ q ista subsidiaria est generalissima. Habemus enim alias subsidiarias speciales sicut actio de dolo. C. de dolo. l. ij. cõditio. ex. l. ff. de ꝺditio. ex le. l. ij. Jtẽ restituti o. ff. de mino. in cãe. Jtẽ offi. iudi. ff. de mino. q si minoꝛ. §. fi. Jtẽ z q̃rela inofficiosi testamẽti q̃ tũc dat⁹ cũ alio modo ad bona defuncti quis ꝓuenire nõ potest insti. de inof. tes. §. tam naturales. Iste aũt sunt subsidiarie in suis specialibꝫ casibꝫ nec se contingũt nec concurrũt. Sed vt dicit roff. hoc ti. in fi. Quelibet baꝝ manet in suo domicilio quod ẽ dicere q nec ista dat⁹ in illis casibꝫ nec ille extra suos casus ad quos solos sunt subsidiarie. de hac ẽt no. ff. ꝺ pre. **Libellus.** Lo. ꝛc. ꝙq. ꝺ. p. ꝛb. sup rubꝛi. Z. .q̃ cementa mea posuit in sepulchꝛo suo qꝺ dissolutũ ẽ. vñ peto illa cementa mihi restitui. z ad hoc ꝓpo. actio. infac. ff. de rei ven. q̃ religiosis in p̃n. Si ꝛo sine dñi volũtate inũxit in seminatis z plantatis z satis cõpetit actio ad ꝛciũ vt in. e. l. in fi. z **Libellus** Loꝛã ꝛc. cõq. ꝺ tunc sic libel. cõci. .p. qui brachiuꝫ meũ argenteũ per ferruminationẽ adiunxit statue sue argentee vel frumẽtũ meũ seminauit. ſ. vnũ corbẽ vel plãtauit vineã. H. roff. dicit plantã meã. Z. Quam extimo. x. Unde ago ꝓtra eũ vt p̃dicta. x. mihi soluat. z ad hoc ꝛc. vt ĩ pre. l. iũge hic. H. Scilicz i materia realiũ nõ in subsidiaria. Z. Nõ no. ſ. de actio. seu peti. §. seq̃tur. ꝛ. si aũt vel ac. in rem z seq. z in princ. z ꝛ. sed z quem. ¶ Nunc dicenduꝫ restat de publiciana q̃ prætoria est. H. Et illa in oꝛdine z in arboꝛe. Z. z cõpetit ei qui rem ex cã donationis aut legati aut cuiuslibet alterius iusti ti. bonafide ab aliquo accepit credẽs illũ veꝝ dñm fuisse cũ tñ in veritate nõ esset. Si enim iste ꝓuiscꝫ vsuceperit rem ipam vel alꝰ eius dominiũ nactus fuerit cadat a possessione eius cõpetit ei publiciana actio cõtra possessoꝛem. ff. de publi. l. j. ij. iij. z. l. eũ qui. § . ꝓtoꝛ. vnde **Libellus.** Loꝛã ꝛc. contra eum sic libel. ꝛci. .ego baꝛotus de saurello cõq. de. p. qui talẽ domũ meã in castro podiomissionis positam ꝓpe poꝛtã sancti martini iniuste detinet z reddere ꝓtradicit ĩ meũ ꝓiudiciũ z gra namẽ. Quam siquidẽ domũ asseꝛo meã eẽ qꝛ eam ei re uelo nõ domino bonafide emi z eam vsucepi. Uñ peto eã restitui mihi ꝙ acti. publi. z mihi sup ꝑ iusticiam exhiberi. H. Sic etiã ponit guil. auctoꝛ vbi. j. de act. vel peti. Z. Et eũ ad id ꝙ vĩam sentẽtiã ꝛdẽnari. confines aũt pfate domus sunt hi ex pte vna ẽ domus duranti ex alia est dom⁹ coꝛneliani ex alia est via publica ex parte ꝛo posterioꝛi muro predicti castri coheret. si ꝛo ignoꝛes oẽs ꝛfrõtatõnes positis duabꝫ sic subiũge z si qui alij sunt cõfines. H. Dicit gui. de suꝛ. in l. edita. C. de edendo q si reus petit duos confines declarari in libello q actoꝛi petẽti dabit⁹ ad hoc dilatio qꝛ talia indigent q̃nq; oculoꝝ inspectõne. ff. fini. regũ.

l.si irruptione in fi.ff.de dam.infec.l.iiij.in ꝑn. Z. Et etiã ad cautelã positis omnib⁹ finib⁹ põt hec clausula poni saluo mihi iure 7 ptãte addẽdi vel minuendi vel mutãdi si mihi visum fuerit expedire. De his ꝓfronta tõnib⁹ no.j.de emp.7 ven.§.j.sup.j.forma. H. Contractus. Z. Sup ꝓbo si ita ẽ in tali.7 q̃ fines sint apponendi no.s.de lib.ꝓcep.§.iuxta.ꝛ. item nõ valet in actione reali. Hũc libellũ sic formatꝫ.p.ꝫ non vꝫ posse stare.nã dicendo se vsucepisse dicit se dñm.ff.de vsuca.l.iij.vñ nõ publicia.ꝫ rei vẽdi.hꝫ insti.de act'.§.alie. ff.de rei vẽ.in rẽ act.in ꝑn.qꝛ se nõ ꝓpatiũtur. vt.xxxij. q.j.cũ renũciãt eĩ de iudi.examĩata.ꝑterea publi.dat' ꝓ renõ vsucapta.ff.e.l.j.§.j. Jste barot⁹ est sibi ꝛius qꝛ pꝫ q̃ dicit se vsucepisse dicit se dñm vt.s.7 etiã cũ dicit rem suã esse. cũ vo ꝓponit public.ꝓditio. se a nõ dño emisse asserit se nõ dnm .vñ tanq̃ sibi ꝛius est repellẽdus. C. de codicil.l.fi.ff.de edẽ.l.j.eĩ de apel.solicitudinez.j.ꝛ.fi.qꝛ scriptura in se ꝛia desolabit'.xxv. q.ij.si ea eĩ de fi.instru.imputari.7 tanq̃ mẽdax ẽ puni end⁹.ff.de interdic.7 rele.relegatoꝝ in fi.ff.de neg.ge. siue hereditaria.eĩ vt ecc.bene.vt nr̃m.xxij.q.ij. pmũ. 7.c.seq.7.c.ne q̃s. C. de indi.vidu.l.ij.7.C.vñ vi memi-nerint. Sz.p. rñdet ad ꝓdicta q̃ lex pmittit in ꝫ casu mentiri qꝛ pmittit me dicere vsucepisse q̃d non vsucepi insti.de acti.§.alie. H. Ut tangit' ibi in glo.7 sic vꝫ illud q̃si q̃d in ꝑn.ibi ponit' intelligit' in inferioꝛib⁹ repetituꝫ vt sic recipiat' vsucapio ꝓ q̃si vsucapione. vt sicut in vera dare't directa vẽdicatio sic in isto cũ iusto titulo 7 bonafide det' vtilis. Dicit rof. q̃ dicit rog. p̃ceptoꝛ suus q̃ publicianã ꝓponẽs dicit se vsucepisse rem.i.ex ea cã cepisse q̃ ꝓcedit vsucapio cũ in publicũ sit necesse rem posse vsucapi.ff.e.eũ q̃.in fi.7.l.se.7.l.cũ spõsus.§.si res. Z. Sicut 7 als pmittit mentiri. C. de bonis mr̃.l.j. H. Nõ mentit' ibi si exponas ꝓprij iuris quo ad ministrationẽ. C. de bo.q̃ lib.l.cũ oportet. Z. Vel dicvt dr̃.j.ꝛ.fi. Alij ꝓbo vt rof.ñ admittũt hũc libellũ dicẽtes q̃ prinsꝫ libell⁹ formet' in publicia. videri dz an q̃ petit sit dñs vel hoc credat vt tũc nõ intẽtet publicia.ꝫ rei ven.q̃ solo dño ꝓpetit vt in p̃.l. in rẽ actio.an nõ sit vel nõ credat vt tũc cã intentet. Si ꝓbo dubitet vt qꝛ dubitat an is a q̃ cãz hꝫ fuerit dñs tuc⁹ H. Jdẽ accur.ff.e.ti.l.ij.7.ꝛ.dꝛna. Z. ẽ publicianã ꝓponere cꝫ rei ven.qꝛ in rei vẽ. hꝫ plura. s.iij. ꝓbare si agat' ꝓtra terciũ possessoꝛẽ si ei⁹ qd emerit i vacuam pos.inductus fuerit. H. De ꝫ est opinio vt no.ff.de fun.dotali.si fundũ.7.C. de ꝓba.cum res. Et aduerte qꝛ 7 si cõcedat' in rei vẽ.nõ ẽ necesse tradi possessionez vacuã cũ fit traditio p dñm in publiciana tñ vꝫ necessaria facit.ff.ꝓ suo.l.fi. Jtem traditio nõ dñi cũ cã habili ad dominiũ trãsferendũ parit publicianã demũ cũ cãm habuerit vsucapiẽdi quã nõ hꝫ nõ hñs vacuaz' g̃ ⁊c.id patz.ff.de publi.sine.§.hec actio 7 dixi.s.7 de ꝫ ꝓ Ly.in ꝑal.l.cũ res. Dicebat g̃ Jo. de bla.de publ.in fi.q̃ si vẽdidi tibi rem alienã 7 a dño possessam lz te in possessionẽ induxerit qꝛ tñ nõ possedisti cũ possideret' a dño.ff.de acq̃.poss.l.iij.§.ex ꝛio.tibi publiciana nõ ꝓpetit als fili⁹ colon⁹ vel extrane⁹ in re quã possidere 7 in qua publicianã hẽm posset alteri publicianã ꝓcedere 7 sic meã ꝓditionẽ facere deterioꝛẽ q̃d esse nõ dz. C. de acq̃. poss.l.ex liberis.nõ ob.q̃ illud sufficit in rei ven.vt in p̃.l. si fundũ. 7 q̃d idẽ debz eẽ in publiciana. ff.e.eum qui.§.in publiciana.quia ibi lex loq̃tur ĩ dño qui habere debet latioꝛes habenas.§. loquit' quo ad fructus dãna impensas 7 alia ibi no. sed nõ quo ad ꝫ qꝛ dominiũ sine possessiõe q̃rit' publiciana nõ. Z. q̃d ꝓciuz nũerauerit.ff.de tributo ꝓcuratoꝛio.§.si dedi. ff.de ꝓtrahẽ.emp.q̃ vendidi.7 quartũ q̃ venditoꝛ fuerit dñs at ĩ publicia minusꝫ de p̃cio nil ꝓbabit ergo cõtractũ p̃cessisse 7 rem traditã fuisse de bona fide aut nihil ꝓbabit qꝛ ꝓbat eo ipo q̃ ꝓtrariũ nõ ꝓbatur. C. li.xij.qui mili.nõ possunt sup̃ seruis.vl' dic ꝑm Uber. vt.s.de acti.seu peti.§.seq̃tur.ꝛ. item q̃ nõ si actoꝛ.et se.7.ꝛ.quid si velis. Sed.p.magis placet in dubio rei ven.de here ꝓponi in publiciana g̃ sic li.cõ.ꝑm Roffr.

Libellus Lo.⁊c.cõq.de.p.vt.s. vsq̃ quã si q̃dẽ domũ 7 postea iũge a baroto forte. H. Jstud forte nõ posuit ber.dꝛna.7 cautius ꝓiũgũt isti cꝫ odoff.q̃ dixit qꝛ forte illã emit a Jo.non dño. Rof.q̃ ponit q̃tuoꝛ formas eo.ti.7 ista fuit ei⁹ secũda quã attribuit. Jo.7 Mar.in q̃ hĩ distinctio fructuũ de q̃ hic posuit etiaz forte ꝫ ꝫ apti⁹. Z. Nõ dño bonafide emi.vnd peto ipam domũ mihi restitui 7 ad hoc vti.rei ven.s.publi. intentãs 7 mihi sup̃ hoc iusticiam exhibere. vel sic ad resti.ꝓfate domus publi.intento peto etiã fruct⁹ ꝓceptos ad q̃d ꝓpo.cõditio. sine cã 7 extantes pꝛo quib⁹ similit' publicianaz intento 7 pcipiendos quos ex officio vꝰ peto ⁊c.vt in ꝓdi. li.de fructib⁹ iõ dixi qꝛ in ea veniũt sicut in rei vẽ.vt.ff. de rei vẽ.ex diuerso.§.petitoꝛ.7.ff.eo.eũ q̃. Jtẽ q̃ post lit.cõte.accidũt valde spectãt ad offi.iudi.vt sup̃ de expeñ.§.nũc de expen.ꝛ.hoc quoq̃.q̃ autẽ iste libel.sit recte cõceptus sic ꝓbo. Publi.eĩ est in rem 7 quicũq̃ ex iusta cã habet rẽ a nõ dño 7 bonafide põt ꝓ eam in iudicio rem ꝓseq̃ vt insti.de actio.§.alie.ff.de pub. l.j.7.eũ qui.§.publiciana. Luz ergo sit in rem recte ꝓ eam petitur restitutio 7 omnia q̃ veniũt in rei vendi. veniũt in publi.nisi aliud specialiter in lege dicatur vt in ꝓe.l.eum qui. H. Scire debes q̃ Jo.de bla.subtilizans in hac materia.7 oponẽs ad singula.v.que nogui.in publi.requiri.in.§.alie.insti.de actio.7 no.7 dixi supꝛa de act.seu pet.§.seq̃tur.ꝛ.7 no.v. dicit q̃tuoꝛ esse radices publiciane quaꝝ vna hꝫ iustã cãm tenẽdi quẽ titulũ appellamus q̃ ꝓficere potest ad vsucapiẽdũ 7 ꝓscribendũ 7 in hac dicit locũ habere ꝓdicta.v.in qua sic formatꝫ libelluz. Dico dñe iudex q̃.R. iniuste possidet talẽ domũ cui⁹ fines ⁊c.quã domũ dico ad me iure q̃si dominij ꝓtinere eo q̃ mihi bonafide recipiẽti tradita fuit a ticio banafide tradẽte.quẽ ticiũ tpe ꝑct⁹ 7 traditõnis credebã esse dñm cũ nõ eẽt q̃re petitionẽ meã ꝛ ipm.r.dirigo.vobisꝫ supplico vt meũ quasi dominiũ q̃d habeo in dicta domo vel sic. vt me hr̃e iustã cãm petendi dictã domũ rõne q̃si dominij vĩa diffinitiua sententia declaretis dictũ .r.ad restitutionẽ dicte domus cõdemnãdo. Jtẽ cũ mala fide possideat ipse.r. dictã domũ nec titulũ habeat ꝓ q̃d apparet q̃ obuentiones ꝓceptas ex dicta domo sine cã cõsumpsit peto vt dictũ.r.ad obuentões dicte domus ꝓceptas ꝓsumptas 7 extãtes quas extimo.x.lib.ac ad ꝓcipiẽdas etiã cõdemnetis. vt eĩ dicit sicut in rei vendi.accumulari põt triplex auxiliũ ꝓ fructib⁹.s.cõditio sine cã ꝓ consumptis a malefidei possessoꝛe noua rei ven.ꝓ extãtibus 7 officiũ iudicis ꝓ ꝓcipiendis. Sic 7 in publi.dabitur noua vt patet.ff.e.eũ qui.§.in publiciana. Jtem improbat libel. Roffr.in eo.q̃ directe petitur in eo rei restitutio ab aduersario 7 actio ẽ realis. Sed de ꝫ vide sup̃ de libel.cõcep.§.vlt.ꝛ.hoc aũt notandũ. Subdit etiã q̃ exp̃ssit.r.iniuste possidere 7 titulũ nõ hr̃e ꝓpter id q̃d hr̃.ff.e.siue aũt.§.fi.cũ.l.se. Dicit demuz q̃ scda radix publiciane ẽ si ex cã iudicati res fuerit tradita.in qua sic libel.formatꝫ. Dico dñe iudex talẽ fundum ad me iure quasi dominij ꝓtinere eo q̃ dictũ fundũ iure dominij petij a ticio cozã tali iudice q̃ ꝓnũciauit fundũ meũ eẽ 7 ad restitutionẽ dicti fundi mihi faciendã ticiũ ꝓdemnãdũ q̃ ticius ex causa iudicati mihi tradidit dictũ fundũ. Uñ cũ.r. possideat ipm fundũ iniuste petitionẽ meam dirigo ꝛ ipm vobisꝫ supplico vt me hr̃e iustã cãm petendi dictũ funduz diffinitiua sentẽtia declaretis dictũ.r.⁊c. vt sup̃. Subdẽdo de fructib⁹ 7 in ista scda radice nõ oportz q̃ tradẽs sit dominus vel causam forte habilem ad dominiũ transferen-

dum vel q̄ tempoꝛe tradicionis se credebat factum dominū de his tamen vide quod satis no.ff.eo.l.iij.in vlt. glo. tercia radix est si ex causa iurisiurandi res fuerit tradita. In hac sic formatur libel. Dico ꝛc̄.vsq; ꝑtinere et q̄ ipsum fundum petij a ticio coꝛam tali iudice suo. Qui ticius mihi detulit iusiurandum vt per deum iurarem fundum meū esse 7 ego sic iurau vt detulit cuius iuramenti auctoꝛitate fundus fuit mihi traditus. vnde cum.r.possideat ipsum fundū ꝛc̄.vt supꝛa ꝓbat boc.ff.eo.eum qui.§.qui petenti.nec hic est necesse dicere q̄ bodie credebat se nō dominū vel q̄ recepit rem ab eo quē tunc crederet dominū ꝓpter incōuenientiā que sequeret ratione iuramenti. Satis est ergo sibi traditam rem fuisse iurisiuran. virtute. Quarta radix publiciane descēdit ex vltima volūtate cum ticius possidens rem bona fide sine titulo testamento seium heredem instituit rogans vt mihi hereditatē restitueret quā mihi verbo restituit quod fieri potest.ff.ad trebell.l.facta 7.l. restituta. Rem igit̄ illam ꝑ publicianā petere potero q̄uis possessionem non apꝛehenderim. ff.eo.cuz sponsus.§.j. Libellus autē sic formatur. Dico domine iudex ꝛc̄. vsq; ꝑtinere eo q̄ ticius possedit dictuz fundum 7 tempoꝛe moꝛtis sue repertus fuit ipe fundus in eius hereditate.qui.t.testamento.h.sibi heredem instituit rogans vt hereditatez mihi restitueret quā verbo restituit.vnde cum.r. fundum iniuste possideat petitionē ꝛc̄. ꝓbat̄ boc in ꝓedic.l. cum spōsus. §.j.7 adde de fructibus vt in p̄mo. Hic non est necesse dicere me possessionem adeptum quia restitutio verbo facta habet̄ ꝓ traditiōe vt in ꝓe.l.facta. Item cū credam rem esse de hereditate ticij 7 habeam bonam fidem habeo titulū.ꝑ herede.ff.ꝓ herede.l.pe. Ex q̄bus trib⁹ patet q̄ habeo iustā causam petendi 7 sic publicianā.ff.eo.quecūq; tamē vt dicit ꝓpter illos qui dicunt fideicōmissarium nō habere publicianam facta sibi restitutione solo verbo nisi ꝓ illis rebus ꝓ quib⁹ defunctus habebat quod satis est ꝓbabile dic in libello dicendū eo q̄ ticius qui dictū fundū titulo donationis bonafide a tali recepit q̄.t.testamēto ꝛc̄. Ꝛ. Sed opponit̄.nā iste barot⁹ dicit se emisse a nō dño ḡmala fide.7 tñ ipe dicit q̄ bonafide sic ē sibi ꝓtrari⁹. Item qui ꝫ rei ꝓsciētiā aliene malā ꝫ fidē vñ nō p̄t vsucape lōga vl̄ breui vsucapiōe. C. cōia de vsuca. de malefide et de p̄.lō.tē.l.fi.7 auten.malefi.institu. de vsuca. extra de p̄scrip. vigilāti.7.c.fi.7 res que nō pōt vsucapi nō p̄t ꝑ publi.pe.vt.ff.e.sed 7 si res.§. eū q̄ a furioso. ß ad hoc facilis est rn̄sio.nō em̄ est sibi ꝓtrari⁹ q̄ bonafides req̄rit̄ in initio ꝓtractus 7 tpe traditiōis. Tñ licet postea tpe dati libel. habeat rei sciam aliene nō impedit̄ ꝓpt̄ boc vsucapio. nec ob ß min⁹ public. dat̄. C. de vsuca. trāsfoꝛ.l. vnica circa fi.ff.ꝑ soluto.l.pe.ff.ꝑ empto.l.ij. in p̄n. H. Nō ob.ff.e.si ego.§.interdū q̄ pōderat tps quo experit̄ solue vt ibi no.7.e.ti.traditionē.et.ff.ꝓ suo.l. penul. Ꝛ. Sꝫ ad premissaz obiectionē vitandā alīq̄ viam mediā eligētes ꝑ quā 7 rei vē.7 publi.intentātur sic

Libellus. Lo.ꝛc̄.cōq.de.p.vt.s̄.in p̄mo libel. vsq; quā siq̄dem domū 7 postea iūgas ad me assero ꝑtinere iure dominij vel q̄si vnde peto eā mihi restitui rei vē. vel q̄si. Hanc formā vsus ꝓbat 7 etiā decre. abbate sane. ex̄ de re iudi. vbi de boc 7 insti. d̄ actio. §. alie. vbi dicit quasi.7 ibi de boc.7 iudices q̄nq; faciūt actoꝛē eligere actionē vtrū velit ꝓsequi rei vē. vl̄ publi. ꝑ hoc em̄ q̄d dicit iure dominij rei vē. directa videt̄ ꝓponi vt.s̄.§. pri.ꝑ boc aūt q̄ dicit quasi public. ß nō videt̄ ß posse stare de iure. Nā aut iste actiōes sunt ꝓtrarie 7 sic ꝓponi nō possunt vt.s̄.aut diuerse.7 sic debet alterā eligere vt.ff.de tributo.q̄ i heredē.§.eligere.ff.de le.ij.cū filius.§.varijs.7.s̄.de act.seu peti.§.sequit̄.ℵ.notādū 7 se. Item vnica sol̄.actio.debz edi vt reus posset istrui vt ff.de edē.l.j.ibi qua actiōe ꝛc̄.nō dicit actiōibꝫ. Item dicendo quasi non dicit magis de publi.que est vtilis rei vē.q̄z de illa que dat̄ superficiario que 7 vtilis est vt.ff. si ager vec.vel emphi.pe.l.ij.vnde ad predictas obiectiones euadēdas.pe.dixit etiā sic posse formari libellum

Libellus. Lo.ꝛc̄. vt in p̄mo li.vsq; quā siq̄dē domū.7 postea iunge ad me iure dominij vel quasi assero ꝑtinere. 7 ideo domū illā rei vē.peto mihi restitui 7 si forte dominū me ꝓbare non possem ꝓpono public. Vel sic habeat domū peto dirccta rei ven.7 public. Sed rei ven.ꝓpono.public. autē ꝓtestoꝛ. Hec forma ꝓbatur.ff. quoꝛum leg.l.j.§.ij. extra de concess. preben. post electionem.ff.ꝓ suo.l. fi.in fine.et banc etiā formam Roff.apꝛobat. H.eo. ti.in.iij.forma q̄ vltia ē. Ꝛ. Si em̄ actoꝛ incert⁹ ē que actio sibi ꝓpetat p̄t duas ꝓponere q̄d dic vt i p̄.ℵ.notandū:7 vide.s̄.d̄ i inte.re.ℵ.ß nūq̄d:actoꝛ q̄ sic ponet

Positio actoris. po.ego Barotus q̄ hāc domū emi a coꝛneliano vl̄ q̄ mihi fuit i dotē data vl̄ ex alio ti.tali hūi. ff.eo.quecūq; in p̄n. Item q̄ eam mihi tradidit.ff.eo.l.j. Item q̄ bona fide tradidit.C.de p̄scrip.x.vl̄.xx.anno. auten.male. Item q̄ bona fide accepi.ff.eo.eum.§.ait pꝛetoꝛ.et.§.publi.et.§.iul̄.scribit.ff.ꝓ soluto.l.ij. ex̄ eo.vigilanti. Item q̄ semper bonā fidem habui extra eo.c.fi. Item q̄ res est talis que potest vsucapi.ff.eo.eū qui a furioso.§.fi.et.l.siue.§.actio extra de p̄scrip.causam que. Item q̄ coꝛnelianus non fuit dominus: reus vero sic ponet ad boc vt excludat actoꝛem a public.

Positio rei. po.q̄ sciuisti rē ipam nō fuisse tradētis. Itez q̄ ß sciuisti tpe ꝓtract⁹ vl̄ traditiōis vt i pꝛe.autē.male. Item q̄ res ista ē furtiua vl̄ vi possessa vl̄ fuit minoꝛis vl̄ pupilli vl̄ fisci vl̄ eccl̄ie vl̄ in feudū vel i p̄cariū vl̄ in pign⁹ cōcessa ff.eo.cum spōsus.§.si res. Item q̄ emisti sed nō fuit tibi tradita:et si aliquid cōfiteatur actoꝛ:cadet a publicia. Item q̄ ego sum dn̄s rei:et si actoꝛ cōfiteat̄:non datur publi.cōtra reū que nūq̄ dat̄ cōtra dn̄m.ff.de publi.l. pe.nisi in sex casib⁹. H. hos no. Acc.insti. de actio.§. alie.ver.sed quia in glo.7 sic videt̄ in fi.7 per Rof.vbi de publi.ij.colū. Ꝛ. Primus est.ff.de rei ven.si a ticio. Secūdus.ff.de excep.rei iudi.ex siquis rem. Tercⁱ⁹.ff. de nox.siquis rē.7.l.generaliter. Quart⁹.ff.de excep. rei iudi.ex sextante. Quint⁹.ff.de dā.infec.dāni.§.nō solū. Sextus.ff.de rei vendi.si culpa. Qñ eccl̄ie cōpetat publi.no.j.de loca.7 cōduc.§.nūc aliqua ver.l viij. Quid. H. Iste ver.fuit Roff.ij.colū.ver.sed quid si reus. Ꝛ. Si reus facit talem positionē po. q̄ precū numeraſti:nūquid actoꝛ ꝓfitēs a publicis excluditur? Rñdeo nō:ꝫ em̄ actoꝛ nō bēat necesse ꝓbare preciū solutū vt.ff.de publi. de precio:tñ nō reus. H. Istud reus non posuit Roff. Et puto q̄ intellexit de actoꝛe: potest ergo actoꝛ cōfiteri:pōt etiā dicere positionē impertinētem. Ꝛ. Probet vel confiteat̄ non mutatur postea natura actiōis:q̄ quod precium non ꝓbet dictū est in fauoꝛē actoꝛis. Itē querit̄. H. Roff. fuit pe.colū.ver.sed illud querit̄. Ꝛ. An actoꝛ dicens se bona fide emisse teneatur ꝓbare bonamfidem vel reus malam. Rñdeo presumit̄ bona fides nisi mala ꝓbet̄.ff. de fideicōmiss.libe.sicut seruus.§.alie.j.q.vij.sancimus. et.ff.de re mili.nō omnes.§.a barbaris. vnde reus ꝓbat malā fidem.ff.de admini.tu.boc autē.ff. de ꝓbati. ei qui.7 in.l.verius.7.l.quotiēs.§.qui voluz. Sꝫ nūquid publi.et rei vendi. sunt ꝓtrarie:et videtur q̄ sic. Nam ꝓponens publi.dicit se a nō dño emisse: ꝓponēs rei vendi.dicit se a dño emisse. Si ergo sunt contrarie non possunt simul ꝓponi. C. si seruus exte. se emi.mā.l. vnica. Nec vna intēta poterit redire ad aliā vt. C. de furtis.l.j.sed dic. H. Scōm Roff.de publi.in fi.et ibi precedit q̄stio. an hec actio sit datiua.et ꝫ q̄ ēnatiua

ortū bñs ex vtili dominio sicut rei ven.a directo: vide quod no.in.§.alie.insti.de acti.in glo. sed nūquid. Z. q nō sunt cōtrarie lz sint diuerse: nō em̄ hñt cōtrarios euētus vel effectus. C. de furtis.l.j. Nec sunt contrarie originis rōne. ff. quēadmodū testa. appe.l.j. ff. de ẋ.sig. paulus. Respōdet. C. de inoffi.testa. eum qui effectus in publi.7 rei vendi.idē est: qz vtraq; dat̄ pro re vēdicanda. Diuerse tñ sunt qz diuersos hñt actores. Naz rei vēdi.ē ciuilis 7 publi.p̄toria: et vide.s.ꝑpe p̄n.hui⁹ §.a. Unā q̄stionē extra ordinata volumina submittēdo. Quero cū Alber. Odoff. 7 incipit q̄stio quidā nomine. A. Cui cōpetebat publi.qui cecidit a possessione q̄ sine titulo puenit ad. B. cōtra quem ille.a.intētauit publi.7 ꝓbauit q̄cq̄d ad victoriā expediebat: ille. B. emit demū rem illā a. C. qui nunq̄ dñs fuerat vel possessor boc titulo ꝓducto queritˀ: quis debeat obtinere p̄ reo inducit̄. ff. de publi.siue. §. si a duob⁹ cū.l.se. vbi i publi. si duo habēt cām a diuersis nō dominis: melior est cōditio possidētis. Itē fauorabilior ē cā rei q̄ actoris 7 possessoris q̄ petitoris. Sed agēs ex iure sibi questio post ꝓtestationē cōsequit̄ victoriā: quod dic vt d̄ re iudi. abbate. li. vj. Fortius ḡ reus 7 possessor qui est fauorabilior vt dictum est. Item ꝑ ipso facit. ff. de vi 7 vi ar.l.ij. §. qui vim a me. Item. ff. qui.mo.pig. vl̄ hypo. soluitur. l. paulus. §. j. Item q nō fuit dolus in reo volente sibi cōsulere. ff. de nego. ge. at qui natura. §. cū me. Item facit. l. non solum. ff. de vsuca. l. id qd̄ vulgo et. l. si is qui. §. siquis bona. Item facit. l. interdum. ff. d̄ acqui.pos. Tenuit disputans contrariū per. l. cum nemo. C. de acqui.pos. Item quia ille reus tempore quo habere cepit titulū erat malefidei possessor cum contestata esset lis in publi. Unde malāfidem habuit tēpore cōtractus a tempore traditionis si traditio dici posset cum vtroq; tempore requirat̄ bonafides vt. s. Itē cessat publi. vbi lex alienare prohibet. ff. eo. cum sponsus. §. si reus: 7 hoc quia litigiosa alienari non poterat C. de litigi. l. ij. 7 vlti. Item ad hanc partē induxit. ff. de acqui.pos. qui bona fide. §. quod scriptū est. Hāc candē q̄stionē disputauit recolēde memorie dñs philipp⁹ de formaglinis gener me⁹: 7 idē tenuit i sua cōne q̄ incipit q̄ fundū possedit. Z. In ꝓfessoria aūt sic libel. ꝓci.

Libellus. Lo.ꝛc. Cōqueritˀ cler⁹ cōuētualiū ecclesiaꝝ ciuitatis sutrine de canonicis maioris eccl'ie sutrine: qz cū dictus cler⁹ 7 eoꝝ p̄decessores cōsueuerūt interesse in electōnib⁹ sutrinoꝝ episcopoꝝ: dum canonici eis remittēt̄ib⁹ et exclusis ad electionē talis eccl'ie ꝓcedere p̄sumpserūt: vel eos prohiberēt vti vna cū eis iure coeligendi vel quasi. Unde petit dictā electionē eis exclusis factā infirmari: vel q cōfiteat̄ eos ius hꝫe vna cū eis episcopū coeligēdi: 7 q nō ꝓhibeant eos in posterū vti libere 7 pacifice iure illo: canonicis aūt ꝓtra clerū p̄t negatoria cōpetere vt. j. dicā. Hoc probat̄ vt. ff. cōmunia p̄di. l. j. extra de causa pos. 7 ꝓpie. cū ecclesia insti. de serui. §. pe. eandē formā libel. vide. s. de elec. §. j. ẋ. ad hoc si. pz ergo ex premissis q valet libellus talis peto talē electionē ꝓfirmari vel infirmari: quia ꝑm legē vel ꝓsuetudinē facta est: vt in prece. c. cū eccl'ia 7 extra de ver.sig. abbate prope p̄n. 7 de cōsue. cū dilect⁹. xviij. q.ij. c. fi. ff. cōia pre. si vēditor. C. de aqua plu.ar. l. j. §. fi. ix. q. iij. ꝙquestus. lxiij. di. quia sancta cōtra. Quia tēpus nō est modus inducende obligatiōis. ff. de actio. 7 obli. l. obligationū fere §. placet. Sed dic q aliud est ī ꝓsuetudine q̄ in tēpore in qua nō solū requirit̄ tēpus: imo necessarius ē cōsensus expressus vel tacitus eius: qui ex cōsue. tangitur vt no. papa extra de cōsue. super rubrica. H. Et scripsi boc post euz de ver.sig. abbate super fi. j. glo. in p̄n. Z. Et dñs meus in sum. extra de p̄scrip. in ti. de prescrip. rerū imo. §. que res sub. §. de quibusdā. ẋ. ß queritˀ 7 se. Alia plura etiā in cōsue. requirūtur q̄ no. viij. di. frustra 7 extra de cōsue. c. fi. ex ꝓsensu em̄ tacito vel exꝑsso nascunt̄ obligatiōes vt. ff. de pac. l. j. ij. iij. et. iiij. C. li. xj. de agri. 7 censi. litib⁹ in insti. de ob. Nō em̄ vere cōpetūt ꝑ iuribꝫ ꝓfessoria negatoria sed tm̄ ꝑ seruitutibus vel ꝑ vsu vel vsufructu: vt pz. ī. ẋ. poꝛro. Debz ergo agēs dicere qz ad me ptinet de iure vt ī prē. c. cuz eccl'ia vel de ꝓsue. vt ī prē. c. abbate vel ex cōstitutione vt ī prē. c. cū dilect⁹: vel ex ꝓuilegio vt. lxiij. di. adrian⁹ 7. c. se. extra eo. cōsideranimus. Et hec p̄ōt dici quasi cōfessoria 7 negatoria. cui aūt 7 cōtra quā 7 ꝑ quibus rebꝫ ī causis ꝓpetāt: 7 quō. pnūciabit̄ ꝑ actore in gōne seruitutis petite: 7 que sit dissimilitudo inter confes. et interdictū vti possi. 7 q̄d bz ꝓbare agēs cōfessoria vel negatoria. nota plene ꝑm papā ī p̄. c. abbate. H. Ubi scripsi sup. j. glo. Z. Hoc etiā no. est q ꝑ talē libel. cū ꝓsueuimus interesse electiōibus eꝑ oꝛ petim⁹ talē electionē nobis absentib⁹ 7 ꝓtēptis factā cassari: 7 intētatur etiā possessoriū 7 petitoriū: vel q meli⁹ dicit̄ omne ius vim possessionis 7 ꝓprietatis deducit̄ in iudiciū: vt tā iure possessiōis q̄ ꝓprietat̄ se iuuēt: qz nō solū dicit̄ q̄s ꝓsequi possessoriū qñ petit restitutionē possessiōis imo etiā qñ se iuuat possessorio vt in prē. c. cū eccl'ia. et tūc p̄ōt esse ꝓpter ẋba illa posita in libel. s. cōsueuerim interesse vbi possessio ꝓpter factū interessendi 7 ius ꝓpter ꝓsuetudinē denotat̄. Idē quoq; videt̄ dicendū si petat̄ tm̄ electio infirmari ꝓpter regulā illā cōuenire in iudiciū ꝛc. vt ī prē. c. ẋ. verū. Idē etiā si dicat̄ quia ad me ptinet: qz verbū ptinere late patz. ff. de ẋ. signi. verbū illud ptinere: secus aūt esset si diceret̄ petimus talē electionē cassari: qz ad nos ptinet d̄ iure cōi electio tūc. n. intētatur petitoriū vel potⁱ rōne iure ꝓprietat̄ nō possessiōis petit̄ cassari electio. Idē etiā videt̄ si dicat̄ peto electiōz cassari: qz d̄ ꝓsuetudīe ad me spectat eligē. nā ꝓsuetudo ē ius vt. j. di. ꝓsuetudo insti. de iur. natura. gen. 7 ci. §. ex nō scpto. 7. §. ꝓstat ꝑm papā. Sz do. me. ꝙ. vt in hoc casu videat̄ 7 petitoriū 7 possessoriū deduxisse. nā cū ꝓsuetudo sine p̄scriptiōe non ꝓcedat vt ext̄ de cōsue. in. c. fi. nec p̄scriptio sine possessiōe vt ex̄ de p̄scrip. cām q̄. 7 ꝓsuetudo sit ius vt. s. siue facit siue dat: patet q dicendo q electio ad me pertinet de cōsue. videoꝛ dicere de iure acquisito ꝑ possessionē cōtinuā vsus iure eligēdi p̄scrip. Unde 7 possessoriū 7 petitoriū videoꝛ in hoc iudicio deduxisse. Utrū autez iudex ferret sententiā nō solū sup eo quod petit̄. s. electionē ꝓfirmari: sed etiā sup causis. s. qz cōsueuerimus interesse. no. ꝑm papā ī prē. c. cū eccl'ia. H. Ut scripsi in prē. glo. qz ꝓsuetudo. Z. Ipe quoq; no. ibidē q talis libellus nō valet: peto talē electionē cassari: qz apud me est ius eligēdi: qz cā ꝓprietatis non est sufficiens ad cassandā vel ꝓfirmandā electionē. sed talis cā ē adicienda peto cassari electionē: qz apud me est possessio eligēdi vt ꝓbat̄ in eo. c. 7 ī. c. cū olim extra de iurepa. ex lris 7. c. cōsultatiōibus. H. Ut ibi scripsi in prece. glo. qz cōsuetudo in fi. nō placet hec subtilitas: cū etiā ex cōmodo possessionis sit penes aliquē ius eligēdi. Unde dico libellum recipiendū: 7 siue appareat de possessiōe siue de ꝓprietate. Nec apparet illi⁹ possessoꝛ ꝓcedet petitio ꝓfirmatiōis vl̄ cassatiōis ibi videas. Itē scias q ꝑ incipiūt ẋba roff. in ꝑ p̄n. q̄ diffuse tractauit hāc māz ꝓfessorie 7 negatorie ī duab⁹ rubricꝫ ei⁹ aūt fuerūt lib. 7 positiōes sequē. ꝓter vnū q̄ de mā electiōis loq̄t̄. Z. Poꝛro si vti seruitute debita impediris. hēs actōez in rē ꝓfessoriā ciuilē ꝑ quā ꝑfuitutez siue sit rustica siue vrbana poterit vēdicare. ff. si ser. vē. l. j. 7. ij. §. j. Est em̄ ꝓfessoria in rē insti. de act. in. j. colū. ff. si ser. vē. l. ij. §. ß aūt: sic er-

Libellus. Lozā ꝛc. cō. de. ℙ. q me go lib. ꝓci. phibet ire ꝑ talē fundū cuiꝰ fines ꝛc. ꝑ quē fundū dico mihi ius eē eūdi agēdi 7 predecessoꝛes mei iuerūt: et ego per tantū tempⁿ cuius memoria nō existit: 7 mihi seruitus est acquisita. ff.

eo.loci.§.si fundus z.§.siquis. sed ꝓmissa verba z ꝑdecessoꝛes ꝛc. vsꝯ hic non sunt necessaria. H. Nec Roff. posuit in ꝓmo lib. z post hoc illū improbat. Z. Quia tempus non est modus inducende obligatōis dixi et dicam. j. de censi. Unde ago contra eum ne me ꝓhibeat: z ad hoc ꝓpo. confesso. z hoc quādo debetur seruitus vie vel itineris. Si aūt aque duct⁹ sic ꝓci. lib.

Libellus. Coram ꝛc. con. de. p. qui me ꝓhibet aquam ducere per fundū suuz positum in tali loco cuius fines ꝛc. per quem fundum mihi est ius aquam ducere. Unde ago contra eum ne me ꝓhibeat ꝛc. z eodem modo in alijs seruitutibus. ¶ Qd si nō ꝓmittit tigna i muro imittere. Sic ꝓci. li.

Libellus. Coram ꝛc. con. de. p. qui non sinit me in muro suo tigna z trabes immittere: cum tñ dictus murus debeat seruitutē domui mee posite iuxta dictū murū ex parte aq̄lonis de q̄ insticiā ꝓstulo ꝙ ꝓfesso. actio. ff. si ser. ven. l. j. z in ꝓce. l. loci. §. ij. Qualit aūt ꝑ seruit⁹ ꝓstituat vide formā. j. de emp. z ven. §. j. vbi de hoc. ¶ Si ꝙ agis sup personali seruitute et vsu et vsufructu sic concipitur libellus.

Libellus. Coram ꝛc. Conqueroꝛ de. p. q̄ me ꝓhibet vti frui fundo tali i quo fundo ius est mihi vtendi fruendi. Unde ꝛc. sup vsufructu em̄ cōci. libel. affirmādo z negādo ꝙ ꝓfessoꝛiam actio. ff. si vsufr. pe. l. vti frui. z. l. pe. §. pe. ff. si ser. ven. l. ij. Rñ. j. sed cū vsufruct⁹ cōcessus z tradit⁹ ē a nō dño ꝓpetit ꝓ eo petēdo publi. vel dic vtilis ꝓfessoꝛia ad exemplū publi. ff. de pu. si ego. §. j. ꝑm Mar. de fano. Sz cū cōfessoꝛia sit in rem. ff. si vsufru. pe. fructuaria ergo dabitur contra possidentem. ff. de iudi. non alie. C. de alie. iu. mu. cā fa. l vnica non contra ꝓhibentem contra quē dant interdicta. Unde ꝑm quosdā sic ꝓci. lib.

Libellus. Coram ꝛc. ago contra. p. vt patiat me ire agere vel ducere aquaz per fundum talem cuius fines ꝛc. per quem fundum est mihi ius eundi agendi vel aquam ducendi: et ad hoc ꝓpo. ꝛc. sed confessoꝛia locum habet ꝓ seruitutibus que non ꝓpꝛie possidentur. ff. de acqui. re. dō. seruus. §. incoꝛporales extra vt li. pen. c. j. ff. de vsuca. sequitur §. si viam. predicta ꝛo obiectio locuz habet in his que possideri pñt. vñ ꝓmissi lib. ꝓgrui st: vl põt sic cōci. lib.

Libellus. Coram ꝛc. Cōqueroꝛ de. p. qui vē didit: vel donauit vel promisit: mihi seruitutem eundi per talem campū suum ad meum. Unde vt hoc mihi facere patiatur peto ꝙ actio. ex vendito. et hoc quādo fuit vendita vt. ff. si ser. ven. si a te: vel ꝙ ꝓditio. ex. l. iustiniani: z hoc q̄n fuit dōnata vt. C. de do. siquis argentū. vel ꝙ ac. ex stip. actoꝛ g̃ sic ponet.

Positio actoꝛis. Pono q̄ talis mihi seruitutem ꝓstituat vel inter viuos vel in testamento ꝓout contigerit. ff. cōia de ser. l. j. Item q̄ hic seruitus habet cōtinuā cām Item q̄ cōtinue vsus sum. x. annis inter pñtes vel. xx. inter absentes. Itez q̄ tale prediū meū est ad qd̄ aquā duco. Item q̄ insolidū vsus sum seruitute tali. ff. de serui. l. ꝑ parte. Item q̄ insolidum fuit mihi constituta. Item q̄ oēs dñi illius fundi mihi cōstituerūt. ff. de serui. ru. predi. per fundū. Item q̄ predium meū est vicinum tuo immediate. ff. eo. qui sella. §. fi. Item q̄ habeo ius in eo predio in quo aquam duco. ff. si serui. vendi. l. ij. §. hec actio: sed hec est generalis. Reus vero sic.

Positio rei. Po. q̄. L. quē dicis tibi concessisse seruitutem concessit illā meuio. ff. de serui. ur. predi. l. ij. et. l. per quem. ff. cōmunia de serui. qui per certum. ff. de aqua quoti. lucio. Itē q̄ infra. x. annos moui tibi questionez de hac seruitute vel generaliter interrupi: q̄ aquā alio duxi. C. de ꝓscrip. lon. tem. x. vel. xx. an. l. j. ff. de vsuca. naturaliter. Item q̄ illa seruitute fuisti vsus vi vel clam vel precario. ff. si ser. vē. siquis diuturno. Item q̄ prediū a quo aqua ducitur est. L. insolidum. Item q̄ omni iure cares in illo predio: sed hec est iur. Itē q̄ plures sunt dñi eius. ff. de pecul. here. §. pater. ff. cōmo. si vt certo. ff. si. Item q̄. L. nō consensit. ff. de aqua plu. ar. in cōcedē do: sed hec est negatiua. Item q̄ inter illud predium z tuum est fundus. L. medius qui est liber. vtilis quoꝯ cōfessoria cōpetit ꝓ iurisdi. qd̄ dic vt. s. §. notandū. ꝟ. ceteruz. Negatoria aūt cōpetit canonicis negātib⁹ clericos ius hē in electiōe. Unde in ea sic põt lib. cōci.

Libellus. Coram ꝛc. Conquerit cap'lm Sutrine ecclesie de clericis cōuentualium ecclesiaꝝ ciuitatis sutrine quibus negat cōpetere ius coeligēdi ep̄m in eccl'ia sutrina vna cum ipsis canonicis. Unde petit eos ꝓhiberi ne vtantur et fruātur in posterū iure illo z eis super eo perpetuū silentiū imponi: vt probat' in cōcoꝛ. que sunt. s. ꝟ. in cōfessoria: z vide qd̄ no. super hoc in pre. c. cum ecclesia z de iudi. c. examinata ꝑm papā de ꝟ. signi. abbate. ¶ Sed queritꝰ quāto tempoꝛe negatoria tollatur. H. Ista fuit additio vsꝯ ibi z no. z tamē de verbis Roff. sumpta in ti. de negatoria in pe. colū. vbi plenius q̄ hic. Z. Et videt q̄ per. xxx. an. C. de anna. excep. l. j. sed z si hoc dicis vt post. xxx. annos non possim te ꝓhibere vti ergo acq̄siuisti seruitutem spacio. xxx. an. quod falsuz est. sed potest queri tanto tempoꝛe cuius non extet memoria: sed si aliquis vtitur ea longo tempoꝛe presumit' cōstituta ex ea causa que pretendit' precessisse vt. ff. de aqua plu. ar. l. ij. §. fi. z. l. ij. rñderi potest vt dicat' nō esse quesita in fundo tuo. Sed si nunc velles ꝓhibere non potes quia fuisti multo tempoꝛe negligens. ar. ff. de serui. ru. pre. per fundum. vel dic q̄ elapsis. x. an. negatoria possit intentari vt ex preterita actio: si qua facta est spacio. xxx. anno. sed et sequētibus vel p̄sentibus: nec est. n. illa intentio in ista nec ista in illa vt. ff. de ꝟ. obl'. si non stipulatus: nec est vnius cōditionis cōtinuatio ad aliā vt. ff. de serui. seruitutes. aliud est in rebus coꝛporalib⁹ quarū ppsessio semper cōtinua dici potest: sed qualit' ꝓbabit de iure suo agēs negatoria cum factū negantis nulla sit ꝓbatio vt extra de elec. bone. j. z. C. de ꝓoba. actoꝛ. Rñ. ꝓbabit ꝓut dicit'. ff. de iti. ac. q̄ pꝛi. l. j. §. ij. Nā z negatoria q̄n volo altius tollere intendit' verbis affir. insti. de actio. §. ij. sed iste negans ad qd̄ se onerat ꝓbatiōe cū is qui seruitutē ad se asseruit ꝓtinere debeat ꝓbare vt. C. de eden. l. qui accusare. vj. q. vlti. actoꝛ extra ꝺ cā pos. z ꝓpꝛie. cū ecclesia. Rñdeo quia ille qui sibi asserit seruitutē est in possessione ipius: sic z al's fit qꝛ distinguit' si seru⁹ sit in possessiōe libertatis vel seruitutis ad hoc vt sciat' cui onus ꝓbandi incūbit vt. ff. de libera. cā igit'. §. p̄t. z tūc ꝙ possessoꝛe p̄sumit' vt ar. C. de ꝓba. siue possidet. s: z dicit' in predic. l. ꝺ iti. ac. q̄ pꝛi. in. l. j. §. ij. al's si agēs negatoria sit in possessione libertatis eoip̄o obtinet cū presumit' ꝙ eo q̄ res sit libera: nisi aduersari⁹ ꝓbet seruitutē ꝓstitutā vt. ff. si serui. vendi. sicuti. §. distant vbi vide qd̄ vterq̄ hz ꝓbare: z facit. C. de serui. alterius. Et no. q̄ he seruitutes dant' ꝙ seruitute tā reali q̄ ꝑsonali. ff. de serui. l. j. ff. si vsufr. pe. l. vti frui. Itē agēs negatoria dz dicere se dñm vel quasi. nā alij nō cōpetit nisi dño. ff. si serui. ven. loci coꝛpus. §. ꝓpetit z. l. ij. z in p̄dic. l. vti frui. Itē vt hec actio ꝓpetat dz dicere agens q̄ aduersari⁹ intēdit vti iure seu ꝟuitute illa i q̄ petit ꝓhiberi insti. de actio. §. j. Itē negatoria dat' dño p̄dij seu dom⁹ ꝫ eū q̄ ꝟuitute vult vti ꝙ serui. depellēda sic z ꝓfessoria ꝙ ea q̄renda: sic g̃ libel.

Libell' Co. ꝛc. Cōqueroꝛ de. p. cui cū nō cōci. sit ius eūdi ꝙ talē fundū meū peto enm ꝓhiberi: ne āmodo tali via vtat': z ad hoc ꝓpo. negatoriam. ff. si serui. vendi. l. ij. et. l. loci. §. competit. H. Contra hanc opponitur q̄ sit superflua z inutilis. Quia si quis vult seruitute vti mee rei sufficeret mihi

negare ipſam rem meam ſibi ſeruitutē debere. Si igit hec verba ſapiunt negationē quo pñt ſapere actionez Rñ.roff.charta vl.de pfeſſoria.Ad.item queritᵉ:cū ante cōuentus nego tibi eſſe ius eundi vel agendi nil peto ꝫ ſolum me defendendo.Sed cum contra te ago licz illa verba eadem ꝓba dicam que nec ſignificationē mutant:tñ libertatem vendico:quā etiā conſequor:vt p. bibearis abutendo:et q ſatis des ne illa vtaris 7 cōſequor itereſſe quātū.ſ. in eo intereſt te nō iuiſſe.ff. ſi ſerui.ven.egi.7.l.baꝫ ſi vſufru.pe.l.vſufructuario.§. vl. ff.de aqua quoti.7 eſti.l.pe. Eidemᵖ etiā q pīudiciales queſtiōes in modū exceptiōis opponūtur:7 principaliter intentantᵉ inſti.d actio.§.pīudiciales. Hoc pz in rei vendi.7 querela inofficioſi que etiā in modū exceptionis opponūtur.ff.de pu.l.penul.7 d inoffi.teſta. papi.§.ſiquis filius exheredatus. Et dicit roff.ſic preceptorem ſuum reſpōdiſſe.Sed ſubdit Azoꝰdixiſſe q etiam ſi non pncipaliter ſed in modū exceptionis oppo natᵉ nibilominus negatoria intentatᵉ.ar.ff.ſi ſerui.ven di.l.ſicuti.§.j.in fi.facit quod no.s. d peti.7 poſ.§.j.Ad. illud autem certum cum ſua remiſ.Sed Azo.addit q bic plus operatᵉ ꝓpoſita in modū actionis q ſibi caueᵉ vt eſt dictū:excipiēti aūt ſatis eſt q abſolua.ad p.opti me facit extra de or.cog.cum dilectus.Ad. nos aūt vſqꝫ ad fi.Z. Vel ſic libellus coram 7c.con.de.p.q iniuſte vult vti ſeruitute me per fundum meū. Unde ago cōtra eum ne ammodo via illa vtatur 7 ad hoc 7c.vl'ſic.

Libellus. Coram 7c.cō.de.p.q iniuſte vult vti ſerui.vie p funduz meū me inuito: quā ſeruitutem nō habet:vnde ipſum vti prohibeo et prohiberi peto:et ad hoc 7c.vt in dic.l.vti frui.vel ſic.

Libellus. Coram 7c.cō.de.p.dicēs eum ius nō bīe vtēdi fruēdi vl' eūdi p fundum meū vl' bitandi i domo mea.vnde phibeo ipm ne vtaᵉ fruaᵉ vl' eat p fundum meū vl' habitet in domo mea 7 phiberi peto 7 ad b 7c.vt in.d.l.vti frui.Rñ.j.vel ſic.

Libellus. Coram 7c.cōque.de.p. negās eū ha bere ſeruitutē vie i tali fundo meo Unde ago contra eum negatoria. Vel ſic libellᵘˢ cōci.

Libellᵘ Coram 7c.cōque.de.p. dicens ſibi nō eſſe ius immittere tigna vel immiſſa ha bere in parietem meū vel īmittere fumū in domo mea: vel nō eſt ſibi ius ſtillicidia ſua i arcba vl' in domo mea cadere:vñ peto ne dicta faciat 7 ad b 7c.ff.ſi ſer.ven. ſicuti.§.ariſto.7.l.egi.§.fiſtulas:addūt q̄dā de nō mittēdo vl' faciēdo i futuꝫ caueri peto p offi.iudi.ac.ergo ſic

Poſitio actoris. Pono q vteris tali ſerui po.

Poſitio tute puta via itineris in tali pdio meo inſti.de actio.§.ij.Ad.econtra quoqꝫ. Item q prē dium in q̄ vis vti ſeruitute eſt meū ꝓpriū.ff. ſi ſer.ven. loci.§.cōpetit.ff.ſi vſufr.pe.vti frui.§.j.itē q nūc ſolū modo vis vti ta

Poſitio rei. li ſer. Reᵖ Ad. ſic. Pono q pē diū in q̄ volo vti ſeruitute eſt. L. Item q ſeruitutē inſtituiſti pacti onibus 7 ſtipula.ff.ſi ſer.ven.loci.§.competit. Itē de cēnio ꝓtinue habui 7 meū ſtillicidiū vel lumē vel foza men. Itē q ego cū anteceſſoribz meis hac via ſumᵖ vſi tanto tpe q non extat memoria.ſed po. H. Queſtio fuit roff.de pfeſſoria in pn.car.vl.Ad.ſed illud q̄riᵉ. Z. Habuiſti areā forte p.x.an.iuxta palaciū meū. Unde vis ibi edificare: ſed ego phibeo ne altius edifices. q̄riᵉ q̄d iuris: Et videᵉ q poſſum. Primo q̄ mihi vide tur acquiſita ſeruitus altius nō tollēdi.ff.de ſer.vr.pre. l.j. Secūdo q̄ volēs edificare dz ſeruare formā 7 ſta tum antiquoꝫ edificioꝫ.ff.eo.qui luminib. Rñ. Azo exponit formā ac ſtatum.i.formale ſtatū ſi ſeruitus eſt Sed ſi p mille annos bēs aream ſic depſſam potes poſtea altius edificare:nec poſſum te phibē vt.C. de ſer. 7 aqua.l.altius.niſi acquiſierim ſeruitutē in area puta faciendo tectū ſup eā vel aliud ſile p qd manifeſte ap paret me velle acquirere ſeruitutē:7 ſic p longū 7 con tinuū tpus habuerā vt eo.ti.l.j.ff. de vſuca. ſequit.§. ſi. Itē queritᵉ habeo domū ex vna pte vie publice:et tu ex altera;pcedis mibi vt poſſim pontē facere:vl' etiā egoipe bēo domū ex vtraqꝫ pte nūquid potero domū facere: Rñ. H. Scdm roff.7 vide qd dixi.s.§.ij.ſup interdicto.xvij.bicᵗ Ad. eſt de pfeſſo.poſt pn.vl.charta Ad.ſed queritᵉ. Z. In pmo caſu nō.ff.d ſer.l.ſi.vel etiā in ſecūdo caſu ſine licētia pncipis:q illud ſolū publicū debet eſſe liberū vſqꝫ ad celuz.ar.ad hoc.ff.ne qs in lo. pu.l.ij.§.ſiqs a pncipe.7.§.tractatū ē.7.ff.de flumi.l.ſi. Sz nūqd iudex pdēnabit vel abſoluet i pfeſſoria et negatoria ſicut 7 i aliis realib 7 pſonalib. Rñ. H. Fz roſ.vbi d negatōia i vl.co.Ad.vl.q̄riᵉ Z. i pfeſ.ſic dicet

Forma. Cōdēno. P. vt pmittat. T. vti frui vel ire agere per fundum ſuuz:vel q reficiat parietem'vt poſſit onera ferre: et q caueat q eum in futurum non impediat neqꝫ per ſe,neqꝫ per be redes ſuos quo minus ipſe.t.vti poſſit et frui vel ire: et qᵘipſe.p.parietem reficiat,in futurum:et q ſibi preſtet x.pro intereſſe ſuo:quia tanti intereſt ipſius.t. illa non fuiſſe prohibitum ſeruitute. In negatoria vero ſic.

Forma. Condēno.p. vt non vtatur fruatur fundo tali vel ne vadat per fundum eius:vel ne onus in parietē ipſius imponat:7 q caueat q cum nō impediat in futurū vtēdo fruendo vel eūdo vel onus i parietē ipiᵖ imponēdo: 7 q ſibi pſtet.x.no mine intereſſe:q tantū interfuit ipſiᵘ.t.dictū.p.nō fu iſſe vſum 7 fruitū vel nō iuiſſe p fundū ſuū q aliqs cō dēnandus ſit in trib.ſ.tam in confeſſoria qꝫ negatoria habeᵗ.ff.ſi ſer.ven.barū.7.l.egi.7.l. loci corpus in.§.in cōfeſſoria 7.ff.ſi vſufruc.pe.fructuario.§.fi.7 boc i cō demnādo. Leterū ſi velit abſoluere dicet ſicut in aliis talem ad petitionē talis abſoluo.quod aūt dictū eſt de cautiōe intellige de nuda ꝓmiſſione vt.C. de Ad.ſigni. ſancimᵖ. Et dicit Azo q omnes be cautiones ſimul pſtabunᵗ.ar.ff.vſufruc. quēadmodū ca.l.j.ff. de iudi.in omnib. Quid ſi condēnatus modo pdicto nō vult aliquid facere vel vult facere primū ſed non ſecūdum. Rñ. A.ſm Roff. de negatoria in fi. Z. Si nil facere vult nec appellauit: iudex cōdemnabit eū quāti actor in lite iurauerit vt in preal.l.harum in fi. in ſecūdo Ad casu compellitur captis pignoribus ad cautionē iudi. offi.interponēda inſti.de ſatiſda.tu.§.ſciendū. Qua liter aūt concipiᵗ libellus in vniuerſalib vel generalibus vel ſpecialibus vel cōmunib,iudiciꝫ dixi ſupra in ti.de iudi.

De reſtitutione ſpoliatorū Rubrica.

H. Ad materiā vide ſummiſtas canoniſtas hic legiſtas ſuper interdicto vnde vi.tā.parte.ij.vbi de interdicto recuperande ad rubricā facit generalis.xxxix.de monacho ſpoliato capa:quaz vide.s. de actore.§.j.d. Ad.ſed q̄d ſi ſpoliatus. De ſpoliato bñficio ſuo qui reſtitutionē petit an habeat neceſſe iuſtificare poſſeſſionē p titu.vide quod ſcripſi in cle.de cā poſ.c.vno in vl. glo.7 pronunc breuiter dico q aut conſtat petentē reſtitutionē bñficij ius nō habere: 7 tūc ꝓcedat qd ſcripſi d fili.pſby.conſtitutus ſup glo.ij. Et boc intelligo qñ ꝓſtat ex vno inre vel capite ad id ſufficiēti vbi aliō non appareat declaro conſtat illum confeſſione vel aliter illegitimū:ſed poſſet diſpēſationē bīe probet illaz: aᵗs non reſtitueretᵉ.ad idem decre.ad decimas eo.ti.li. vj.vbi per confeſſionē petentis reſtitutionem decimarum conſtabit decimas illas eſſe in parochia reoruz: et ſic ius cōmune ꝫ agētes ē nō reſtituerentᵉ niſi probent ius priuatū preſcriptionē priuilegiū remᵗ iudicatā vel bis ſimilia 7 omnino vide quod ibi ſcripſi in fi. ſic ī de cre.ſignificaſti d diuoꝛ.notoria fornicatio,vxoris ꝓuat

eam beneficio restitutiõis: ꝛ tamẽ ex compensatiõe delicti ipius mariti obtinebit quod petit. ꝛ licet predicta fortius ꝓcedant qñ apparet prima facie petentem ius non habere ꝛ reum in re ius habere vt in prece. decre. ad decimas. tamen ꝛ satis est ius facere cõtra agentem licet non iustificet ius possidentꝫ vt in pre. decre. cõstitutus. bene ergo dixit. l. j. ff. de interdic. §. quedaꝫ. q ꝙdam sunt interdicta que proprietatis cãm cõtinent vt in sacris ꝛ religiosis. verificat igitur hoc in matrimonio carnali ꝛ spirituali. vbi autẽ non sic apparet iniusticia petentis restitutionez beneficij non dico q̃ habeat probare ꝓprietatem vel titulũ. sed dico q̃ habet iustificare possessionẽ. In hoc autẽ versat dubium in quo cõsistat ista iustificatio. Optima. n. esset iustificatio ꝓbatio tituli ꝑmo aspectu legitimi nec in possessorio veniat oẽ qđ req̃rit petitoriũ. Unde in carnali matrimonio satis est q̃ petens restitutionẽ ꝓbet mr̃imoniũ legitimũ ex ꝓsẽsu eo. ti. ex pte qđ dic vt eo. ti. lr̃as. alijs videt q̃ mihi placet q̃ satis sit ei ꝓbare se auctoritate ordinarij i possessionẽ inductũ. vt tali possessiõe ꝓuat ꝓuilegio restitutorio potiat. Et hoc dicit Inno. necessarium ita q̃ aliter non restituet. quod vide in. c. in litteris in magna glo. fi. in prin. cum suis remiss. plus dico vt scripsi post ipm Inno. eo. ti. ex parte in glo. quasi dicat in vlti. colũ. ℣. secus aũt. ꝛ ℣. vel dic ꝛ forte melius ꝛc. ibi vide. In primo eñ ℣. dixit q̃ satis erat isti agenti restitutorio ꝓbare ad iustificãdaꝫ possessionẽ ꝛ restitutionẽ habendã: q̃ fuit in possessione canonicatus ꝛ bñficij exercẽdo. s. illos actus qui solũ canonicis ꝛ talibꝫ beneficiatis cõpetũt. de canonicalibꝫ exemplificat sic̃ est eligere cõibꝫ tractatibꝫ interesse ꝓbendã recipere stallũ i choro hẽ ꝛc. ꝛ silia que ibi videas: ꝛ maxime ꝑm eum talia sufficient: qz male fecit reus spoliando etiã si iudex esset eo. ti. cõquerente. ꝛ quid de actibꝫ ꝓmiscuis vide quod ibi dixi. in secũdo aũt. ℣. subdit q̃ etiã sine ꝓbatione p̃dictorũ actuũ q̃tum ad possessionem canonicatus satis erit sibi ꝓbare q̃ aliquid fecit vt canonicus intendens sibi querere canonicatus possessionem: et dicit sibi hoc plus placere q̃ quod notauit in decre. in litteris. quod. s. expressi. ℣. alijs. videtur media opinio vt predixi: mihi placet inquãtũ affirmatiuã ponit quo ad omne bñficiuꝫ quo ad canonicatus ꝛ actus collegiales satis videt iustificare possessionem pacifica cõcanonicoꝝ admittentiũ istũ ad tales actus ꝛ sic quale suffragiũ qđ habeat possessio sibi sufficiat i odiũ violenti: ꝛ sic procedat vltimũ dictum Inno. An aũt suffragetur possessiom ꝓbare illũ sic habitũ ꝛ reputatum scripsi. s. de testi. §. nũc videndũ. In materia articulorũ quam ibi scripsi in ℣. multũ etiã bñti qđ facit ad ꝓpositũ cum iuribus ibi alle. quod als tacui nũc ꝓpalo: qz dum scriberẽ in decre. in litteris eo. ti. glo. illam prolixã ꝛ dissolutã. Inno. ꝛ Hosti. cõcepi. ꝓiungere articulos quicquid ibidẽ circa vnũ articulũ dicit in prin. medio ꝛ fine vniendo: et sic de secũdo de tercio ꝛ vlterioribus: sed cum inchoassem mutaui propositũ propter tria: primo qz longa glo. mihi fiebat longior clarificando. Secũdo qz verba ipsorum ꝛ Inno. precipue nõ poterã retinere mutãdo. Tercio qz timui causidicos offendere qui multũ practicãt illã glo. feci autẽ nũc illius diuisionẽ per litteras ꝑm capitula bibliothece. s. i ptes. vij. ꝑ litteras totidẽ: ꝛ sic allegabo deinceps vt. s. feci. Secũda ãt ps ibi electio aũt a violẽto: ibi lr̃a B. i ℣. ꝛ eodẽ modo lr̃a. C. ibi ß ꝛ secũdũ lr̃a. D. et ibi generaliter ꝛ etiã ꝑm Inno. lr̃a. E. vbi aũt est. ℣. si tñ talis lr̃a. F. ꝛ in. ℣. nec ob. ff. de vsufru. lr̃a. G. vtilis erit hec diuisio ꝛ satis eque sunt partes. Bal. Qualit violentia puniatur in. l. siquis in tantã. C. vnde vi. Qualiter procedat in. l. meminerint. Qualiter probetur in l. si qñ eo. ti. per Bar. vide per me. j. eo. §. ago cõtra te ꝛ ꝑ materia. s. in ti. de petitore in multis. §. an ꝑ vi turbatiua ꝓpetat accusatio publica. l. iuli. glo. sentit q̃ nõ C. vnde vi. l. momẽtanee. de ac. ꝛ obli. l. seruus ꝑ Jacobũ. Qualiter agat spoliat⁹ per se. Qualiter ꝑ colonũ Qualiter formet lib. in. l. siquis in tantã. Qualiter in l. cum querebat. C. vnde vi. Qualiter conditione ex canone reintegrãda. Qualiter ex decre. de iudi. qz. v. Qualiter in. l. extat. ff. qđ me. cã. qualiter in ꝓstitutõe inuasorum. qualiter interdicto quod vi aut clam. qualiter in offi. iudi. ex. l. aquilius ibi collige. qualiter cõditio ex. l. meminerint nota. in. l. siquis in tantã. Maz aut quis inuadit priuata auctoritate aut auctoritate iudicis non rite apposita aut rite. Z.

Dota q̃ spoliat quis quãdoqz rebus corporalibus quandoqz incorporalibus ꝛ qñqz simul vtroqz. De quorum singulis per ordinez ꝓsequemur spoliatur rebus corporalibus. Sic concipit libellus. H. Qui plenior est q̃s posuerit

Libellus. Lo. ꝛc. con. đ. p. qui me possessione talis ecclesie vel vinee in tali loco site cuius fines ꝛc. Quã tenebam et possidebam violenter ꝛ temere spoliauit: vel me de possessione eius deiecit vel me spoliare mandauit: vel spoliationem seu deiectionẽ suo nomine factam ratam habuit seu eiusdem possessio ad eũ temere ꝛ iniuste deuenit quam ecclesiam vel vineam dictus. p. occupatam detinet in meũ preiudiciũ ꝛ grauamen. ꝓpter que grauia damna ꝓtuli ꝛ expeñ. vsqz ad. c. lj. feci quare peto dicte ecclesie ꝛ vinee ꝛ iuriũ ꝛ pertinentiaꝝ ipsius vel quasi fructus quoꝝ ꝛ prouentus ꝛ obuẽtiones a tali tẽpore perceptos: et qui percipi potuerũt q̃s extimo. l. ꝛ percipiendos vel eorũ extimationẽ mihi restitui ꝛ in eam reduci ꝛ eũ ad predicta omnia ꝛ ad quãtitatem prefatam nomine damnoꝝ et expensarũ mihi sententialiter cõdemnari: ꝛ insuper legaliter seu canonice ipsum ꝓ iniuria puniri: peto etiã expeñ. factas. et protestor de faciendis quas tempore debito declarabo saluo nihilominus iure addendi ꝛc. extra eo. querẽti. ꝛ c. grauis. ꝛ. c. cum ad sedem. ꝛ. c. sepe. Si aũt agat contra prelatuꝫ dicet in li. libellus ago contra. p. prelatum meũ qui sine iudicio me tali ecclesia spoliauit ꝛc. extra eo. cõquerente. ij. q. j. notũ. mulier ℣o petens virũ sibi restitui ꝛ ecõtra libel. conci. j. de spõ. §. porro. ¶ Porro. H. Hic incipit tractatũ roff. in interdicto vnđ vi i quo ponit. viij. necessaria que patebũt ex positiõibꝫ ꝛ eius fuit q̃si ad lr̃am totũ qđ ß sequit vsqz ad. ℣. p̃dicti libelli. Z. Si te possidentẽ domũ vel fundũ vel aliã rem imobilẽ aliqs đ possessiõe expellit ad eã recuperãdã dat tibi interdictũ vnde vi: ꝑ qđ fit restitutio possessiõis ꝛ omis damni. ff. de vi ꝛ vi ar. l. j. in prin. et. §. j. extra de resti. spo. cũ ad sedẽ. ꝛ de ꝓba. lz. Sic g̃ li. con.

Libellus. Lo. ꝛc. Conque. de. p. qui me expulit de possessiõe fundi talis cui⁹ cõfines ꝛc. Quẽ fundũ possidebã. vnđ ago ꝙ cũ vt mihi restituat possessionẽ fundi p̃dicti ꝛ omnẽ cãm dãni dati ꝛ ad ß ꝓpo. interdi. vñ vi. vel ac. infa. subio. in locum ei⁹. ff. e. l. j. §. ß interdictũ. ꝛ. §. sine aũt corpore ex eo. itẽ cũ quis. Si ℣o veniens nõ admittit. sic conci. libellus.

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. q̃ possessione talis fundi quẽ ego possidebã intrauit: ꝛ ad dictũ fundũ me venientẽ nõ admisit: vñ ago ꝓtra eũ ꝛc. vt ī pre. l. ff. de acq̃. pos. clã possidẽ. §. q̃ ad nũdinas. Si ℣o suspicat se posse repelli. Sic cõci. libellus.

Libell⁹ Lo. ꝛc. con. de. p. qui possissionez talis fundi quẽ possidebã intrauit: ego ℣o ꝓpter eius potentiã suspicat⁹ sũ vel fui ab eo me posse repelli: vñ ago ꝙ cũ vt mihi restituat ꝛc. vt. s. in pre. l. clã possidere ī fine. ꝛ. l. se. ꝛ. l. si. id qđ. §. fi. ꝛ. l. colon⁹ ꝛ. l. cũ fundus. Si aũt tu non fuisti iectus sed emptor vel cõductor qz colon⁹ nõ admittit eũ cui vendideras vel

locaueras. Sic **Libellus.** Lo. ꝛc. cõ. de. p. colono meo qui. c. cui cõcipi. libellus. **Libellus.** fundũ meũ talẽ vendiderã vel locauerã vel inſſerã ipm emptoꝛẽ ſeu locatoꝛẽ apꝛehẽdẽ poſſeſſionẽ fundi illi⁹ ipm. t. volentẽ intrare nõ ꝓmiſit. Vnde q; mea poſſeſſione ꝓuauit ago ꝫ eũ vt mihi reſtituat ꝛc. vt. ff. e. colon⁹ ⁊ l. cũ fund⁹. ꝙ ſi ñ fuiſti expuls⁹ colon⁹ tu⁹. ſic cõ. li. **Libellus.** Lo. ⁊c. cõ. de. p. q̃ colonos meos tales q̃ erãt ĩ poſſeſſiõe talis fũdi mei expulit violẽter de fundo illo. vñ ago ꝫ eũ vt mihi reſtituat ⁊c. vt. ſ. in. j. li. ⁊. ff. eo. l. j. §. j. ⁊. §. quotiens. et. §. ſine etiã. ⁊. §. rectiſſime. ⁊ §. pe. ⁊ l. cũ fund⁹. ⁊ l. colon⁹. Si ꝫo tu me nõ expuliſti ꝫ tua familia vel aliquis tuo nomĩe vel te ra. **Libell⁹** Lo. ⁊c. cõ. de. p. cui⁹ fatũ bñte. cõ. lib. **Libell⁹** milia vel. T. ſuo nomĩe expulit me de poſſeſſiõe talis fundi quã poſſidebã: quã expulſionẽ ratã habui: vel fund⁹ ille ad eũ ꝓuenit. vnd̃ peto ꝙ mihi reſtituat ⁊c. vt eẽ de re. ſpo. cũ ad ſedẽ. Si ꝫo ſic vſufructuarius vel ſuperficiari⁹, vel ſil'es puta feudatari⁹ vel emphiteota vel huiuſmodi. Sic ꝙci. li. **Libell⁹** Lo. ⁊c. cõ. de. p. qui me de poſſeſſiõe talis fundi expulit: quẽ fundũ vt vſufructuari⁹ ſeu ſupficiari⁹ vel emphiteota ſeu vaſall⁹ poſſidebã: vnde peto ꝙ mihi reſtituat ⁊c. ff. e. idẽq;. §. vnde vi. ꝓ iuriſditiõe ꝫo recuperãda ꝙpetit vtile interdic. vñ vi in q̃ cõ. li. vt. ſ. ti. pri. §. ĩ retinẽde. ꝫ. poſſo. ¶ Et nota ꝙ quidã iudices errãt in ſuis ſentẽtijs dicẽtes ſic. **Forma.** Ego talis iudex cognitoꝛ litis ⁊ controuerſie q̃ eſt inᷣ. t. talẽ ipm. t. ad reſtitutionẽ fundi cõdemno. Male. n. dicũt ⁊ ſtulti ſunt: ſicut ille iudex de q̃ habetᷣ. ¶. de fideicõ. li. l. fi. Verũtñ talis ſnĩa ſuſtineri poſſet: ſi in lib. dictuꝫ fuerit ago ad reſtitutionẽ poſſeſſiõis fundi: ⁊ iudex dixit reſtituas fũdum: videᷣ. n. ꝙdẽnaſſe ꝑm petitionẽ vt. ¶. de ſen. que ſine cer. quan. ꝓo. l. pe. ⁊ fi. extra de ſymo. ꝛ bely. Bal. facit quod no. in. l. ⁊ puto. §. j. ff. fami. her. ĩ glo. oꝛ. Z. Sic ꝯ dicat ſi tm̃ ad reſtitutionẽ talis fundi agaᷣ condemno te ad reſtitutionẽ poſſeſſiõis talis fundi cuius cõfines ⁊c. aliud eſt. n. ꝓciũ rei ⁊ aliud poſſeſſiõis. ff. vti poſ. ſi duo. §. fi. Si aũt voluerit ꝙdemnare ad penã ita dicet: ego cõdemno. T. ad reſtitutionẽ talis fundi ⁊ ꝙ ſoluat extimationẽ ipi⁹ fundi puta. xx. vel dominiũ qđ ibi habet: vel ius amittat ꝑm roff. H. Hoc ti. v. colũ. ꝫ. vnũ tñ vbi etiã ꝙtinuatᷣ qđ hic ſequitᷣ ⁊ ꝙſiliũ etiã ꝺ quo hic fit remiſſio. Z. Jtẽ quidã dicũt ſic in libel. peto reſtitutionẽ poſſeſſiõis talis fundi ⁊ ꝓpo. ꝙſti. ſiquis in tantã. nũquid ꝯ reus erit ĩ pena ꝙſtitutiõis ꝙdemnãdus. Rñ. nõ cũ pene ſint potius moliẽde. ff. de penis. l. pe. ⁊ de pe. di. j. pene. ff. de libe. ⁊ poſthu. cum quidam. H. Vide. j. ꝫ. v. Z. Jtẽ circa inᷣ dictũ ⁊ ipaꝫ ꝙſtitutioꝫ viꝺ ꝙſiliũ ſapiẽtũ. ſ. ꝺ pe. ⁊ poſ. §. j. ĩ fi. ac. ꝯ ſic po. **Poſitio** actoꝛis. Po. ꝙ talem terrã vel domũ poſſidebã. ff. e. l. j. §. boc interdictũ et §. ſiq̃s de naue inſti. de interdic. Jtẽ ꝙ me de illa poſſeſſione expuliſti extra eo. Jtẽ q̃ cũ q̃s: qđ ſi negauerit ꝓcede vlteri⁹ ſic. Jtẽ ꝙ die tali poſſidebã. Jtẽ ꝙ illa die mihi violentiã intuliſti ⁊ me poſſeſſiõe ꝑuaſti vt pre. §. boc interdictũ ⁊ in pre. de cre. Jtẽ cũ quis. Jtẽ ꝙ ꝺ illa domo colonũ meũ vel inquilinũ eiecciſti. ff. e. l. j. §. diciᷣ Jtẽ ꝙ. t. tuo nomĩe me ſpoliauit. Jtẽ ꝙ hũiſti ratã illã ſpoliationẽ. ff. e. l. j. §. q̃t extra eo. cũ ad ſedẽ. Jtẽ ꝙ talis ⁊ talis ꝺ tua familia me ſpoliauerũt vl' de poſſeſſiõe expuleᷣt. Jtẽ ꝙ res illa ad te ꝓuenit. Jtẽ ꝙ illã detines ff. e. l. j. §. ait ꝓtoꝛ. ⁊ ĩ pre. de cre. cũ ad ſedẽ. Reꝫ ꝫo ſic. **Poſitio** rei. Pono ꝙ fundũ vel domũ qua discite ſpoliatũ poſſidebat. b. inſolidũ hoc cõfeſſato reus abſolnitᷣ: q; duo non poſſunt ſimul eandẽ rem inſolidũ poſſidere. ff. de acq̃. poſ. poſſideri. §. ecõtrario extra de ꝓba. licꝫ. ꝫ. ex ꝓmiſſis. Jtẽ ꝙ iaꝫ eſt annus ꝙ illũ tali tradidiſti: ſi hoc cõfiteatᷣ reus abſolnitur q; ãmodo nõ poſſidet. Jtẽ ꝙ adhuc in iſto fũdo ſunt tui coloni ⁊ ꝓ te. Jtẽ ꝙ. p. tibi violentiã intulit ergo non ego: ſed hec ẽ implicita negatiua extra de cõſ. cũ eccleſia. Jtez ꝙ tu ꝓmo de poſſeſſiõe illi⁹ fundi me expuleras. Jtẽ ꝙ incõtinenti ab illa poſſeſſiõe te deieci: hoc cõceſſo nõ tenetᷣ reus: q; nõ intelligitᷣ violentiã inferre ꝯ poſſeſſionẽ ſuã recuperare. iij. q. j. §. patet q; vim vi repellere licet. ff. e. l. j. §. vnde vi extra de ſen. excõ. dilecto ⁊ de homicidio ſignificaſti. Secꝰ aũt eẽt ſi ex interuallo repulerit expulſoꝛẽ: nã tunc expulſo cõpetit intᷣ dictũ. ff. e. l. j. §. q̃ a me vi poſſidebat. H. Hoc verbũ exponitᷣ in fi. huius. §. Z. Jtẽ ꝙ die qua tibi dicis latã fuiſſe violentiã. h. erat in poſſeſſiõe ipius fundi ⁊ fuit ꝑ totã diem: hoc cõceſſo reus abſolueᷣ q; ad hoc vt cõpetat hoc interdictũ ꝺz actoꝛ ꝓbare ſe poſſediſſe tpe deiectiõis extra. e. l. cuꝫ quis. ff. e. l. j. §. hoc interdictum. p̃dicti libel. locũ hñt cũ agitᷣ interdicto vnde vi. ¶ Sed vt in hac materia clarã tradam⁹ doctrinã nota ꝙ octo ſunt remedia ſpoliatis a iure ꝓceſſa: ꝓmũ ẽ interdictũ vnde vi. De q̃ ꝓmiſſum ẽ in cui⁹ locũ ſuccedit actio infac. inſti. de interdi. §. fi. ⁊ tũc ſic cõci. libell⁹ **Libellus.** Lo. ⁊c. con. de. p. qui me ſpoliauit ſeu deiecit vel deſtituit tali re vel mandauit ſeu ratũ habuit ⁊c. vt. ſ. Jn his. n. caſib⁹ locum habet p̃dictum interdictũ extra de reſti. ſpo. cum ad ſedem. Secũdũ eſt offi. iudi. in quo libel. ſic conci. **Libellus.** Loꝛã ⁊c. cõ. de. p. cui legata eſt talis res violenta quã teſtatoꝛ ꝙ violentiã poſſedit ⁊ vicioſe habuit: quare peto ꝙ vos dñe iudex rẽ ipam mihi reſtitui: ⁊ ad hoc ꝓpo. oſti. veſtrum extra de iudi. q̃. ij. de appel. bone me. Terciũ eſt ꝙditio ex decre. extra de reſti. ſpo. ſepe in quo ſic conci. libell⁹. **Libellus.** Lo. ⁊c. cõ. de. p. qui talẽ rez detinet quã ſcienter a tali violento recepit et me ipſius rei poſſeſſione deſtituit: quare peto ⁊c. vt ĩ pre. decre. H. Vide qđ no. in. §. vlt. ĩ fi. Z. Quartuꝫ ẽ ꝙditio ex canone illo. iij. q. j. reintegrãda in q̃ li. ſic cõ. **Libell⁹** Lo. ⁊c. con. de. p. q̃ me tali tpe tali bñficio ipe talis ꝯ iuſticiã detinet q̃re peto bñficiũ ipm mihi reſtitui ⁊c. ⁊ ꝫ oꝛ me ꝓbare poſſeſſionẽ ⁊ deiectionẽ. ex de offi. dele. ꝙſultatiõib⁹. ⁊ no. ꝙ p̃dict⁹ canon ẽ generalis ⁊ datᷣ ꝯ oẽs poſſeſſoꝛes vt ibi dĩ ⁊ no. vt ĩ pre. c. cuꝫ ad ſedẽ ⁊. c. ſepe. Quintũ ẽ auxiliũ cõſtitutiõis. ¶. vñ vi ſi q̃s in tantã. xvj. vj. placꝫ qđ locũ bz cũ q̃s violẽter poſſeſſionem rei mobilis vel imobilis occupat vl' inuadit. Jn q̃ ſic libel. ꝙci. **Libell⁹** Lo. ⁊c. con. de. p. q̃ me de poſſeſſiõe talis fundi vl' rei violẽter expulit cui⁹ fines ⁊c. vñ ago ꝯ euꝫ ꝙ reſtituat mihi poſſeſſionẽ fundi p̃dicti vl' rei cũ oĩ cã dãni dati: et ad ꝯ ꝓpo. ꝙſtitutio. ſiq̃s ĩ tantã. H. Hoc repbendit pro. dicẽs ꝙ quidã impit⁹ aduocatᷣ ſic ꝓponebat. Z. Vꝺ ꝙſtitutio. ex. l. ſiq̃s ĩ tantã. ſi aũt velis agere vt puniat iũge poſt ꝫ. bñ dãni dati et eũ pena dicte ꝙſti. puniri. aliꝫ ꝫo magis exꝑmũt ⁊ bñ. ſ. ſic. vnd̃ ago ꝯ eũ vt mihi reſtituat poſſeſſionẽ talis fundi ⁊ extimatiõꝫ ipi⁹ p̃dicti fũdi vl' rẽ mihi ſoluat: ⁊ ꝯ ſi ẽ dñs vl' ſi nõ bz ius ĩ re ꝯ ſi vere ẽ dñs vel bz ius ĩ re dicat. vñ ago ꝯ euꝫ ꝙ cadat a dñio vl' iure qđ bz: ⁊ ad ꝯ peto eũ ſnialiᷣ ꝙdẽnari. H. Rof. vbi de hac. l. dicit nõ male: adde ⁊ illud memoriale mihi ꝙ vos dñe iudex adiudicari peto. Z. j. q. iij. §. fi. in fi. xvj. q. vj. placuit vt inſti. vi bo. rap. et pone ꝯ vt. j. §. pri. Sz ꝑm. p. fructꝰ peti nõ pñt ꝙ hãc cõſtitutõnẽ ꝯ ꝙ interdictũ ſic. Jtẽ ꝑm eũ nõ ꝙpetit ꝙ poſſeſſio. rei imobilis recuperãda: et ꝑm hoc ꝙcedẽs libel. ſtare nõ põt: ꝯ dic ꝯ eũ: cũ. n. ꝙſtitutio ꝙtineat reſtitutionẽ totũ damnũ et fructꝰ et tpa: poſſeſſio ſꝙ ſꝯ ꝫo reſtitutiõis ꝙphendunᷣ et ꝙ eũ peti pñt. ff. de vſu. videam⁹. §. ij. et. ff. de ꝫ. ſig. reſtituere et. l. fi. Jtẽ etiã ꝙpetit ꝙ reſtitutõne rei mobilis et imobilis. H. Idem ibi

Acc. in. ij. glo. 7 in. j. q. ij. ptis fatet tñ illaz maxime ꝑ̃ immobilia inuētā fuisse. insti. vi bo. rap. §. pe. Und roff. dicit. l. illā inductā in supletionē interdicti vnd̄ vi: qd̄ nō dat̄ ꝑ mobiliby. ff. de vi 7 vi ar. l. j. §. siquis de naui. ¶ Est sciendū q̄ Accur. sup hac. l. formatꝝ. xviij. qōnes ꝓcipales ex quiby 7 alie decidunt̄. vidi aūt multitudinē scriptoꝝ circa illas. Alex. Sy. Uin. 7 alioꝝ. qñ autē egeres qōne ibi tercio formata de pupillo 7 adulto an incidāt: 7 an casu quo incidāt restituant̄: plene tractat roff. fere ad duas colū. 7 ibi etiā Ly. 7 demū Roff. tractat de qōne ibi ꝓma an femina incidat: 7 tenet cū glo. q̄ sic: 7 satis instat ꝑ lire etiā ꝑsequit̄. vj. qōnem de furioso super eo qd̄ de seruitutiby tractat. ij. qōne partis ꝓme. vide cy. plene de pe. qōne que ibi tractat de eo qui occupat eū quē dicit seruū suū qui ē in possessiōe libertatis. Sui. de suz. tenet locuz esse legi 7 eius pene dicēs illū occupatū sic formare suā petitionē ago cōtra talē qui me spoliauit possessiōe libertatis vt i dicta possessione restituar. 7 si i mei dñio aliqd̄ ius hz illud amittat. Item circa terciā qōnem. ij. ptis roff. fat̄ instat querēs de colono inquilino vel scholari qui cōduxit hospitiū cōmodatario depositario detenente ꝓcario de seq̄stro de misso in possessionē cā rei ser. cū isti nō possideāt an illius. l. bñficiū bēant ꝓbant ordinate q̄ nō possident. ff. de vsuca. nō solū. §. q̄ vulgo. ff. loca cuz in plures. §. messem. ff. cōmodati. l. rei 7 de posi. licz. §. rei de ꝓca. tenēte 7 sequestro idē nisi id sit actū. ff. de ꝓca. et hz. §. eum qui. 7 de acqui. pos. l. interesse et eo. ti. possideri. §. fi. patz idē de misso. ꝑ qd̄ ꝑz eis nō ꝑpetere interdictū: queri igit̄ quo eis ꝓuidebit̄. de vl. rñdet q̄ ex edicto ne vis fi. ei qui. in po. alīs ꝛo ꝑ offi. iudi. C. in quiby ca. co. cen. l. j. li. xj. vel ꝑ actio. infa. ff. de ꝑscrip. ꝛ. l. quotiēs Colonos aūt 7 inquilinos dicit hāc remediū agendi cōtra dñm actio. ex cōducto: et dñs ꝑ id aget ꝫ violētos 7 recuperata possessiōe ipius postea detinebūt vt ꝓpus vt prē. §. messem. ff. ad. l. ro. de iac. l. ij. §. j. hoc remediuz nō valet cōmodatario 7 depositario quib⁹ dñs nō teneret̄ reddere rem nisi ad certū vsum factū fuisset commodatū vel depositū grā depositarij. extra de cōmodato. c. vno. hec aūt ꝓcedunt cū violētia facta ē ab extraneo: licet quidā dicāt illos hāc vtilē. C. de agri. 7 censi. l. si coloni li. xj. Si aūt locator vim intulit agūt ex conducto ꝑ qd̄ vel inferre cōsequūtur vel rem recuperant ff. locati ex cōducto. Z. Sextū. H. quicqd̄ est in isto ꝛ. ad lr̄am fuit roffre. vbi de hᵒ edicto tractat. Z. Est edictū diui marci q̄ ꝓcepit vt creditor in iudicio debitorem sibi condēnari faciat: alioqn si pecuniā vel rem obligatā ꝓpria auctoritate ceperit acceptam restituat actionē amittat. ff. qd̄ me. cā. extat. ff. ad. l. iu. de vi. pri. si creditores. H. Hui⁹ edicti rō. ll. ill̄ exprimit̄ et. C. de iude. nullus. et equitas suasit illum puniri in quo peccauit scōm Roffre. Z. in quo sic libellus concipitur.

Libellus. Lo. ꝛc. cō. de. p. creditore meo q̄ cū mutuasset mihi. xx. ꝓpria auctoritate rē meā talē iuasit seu etiā occupauit: vñ peto eū per edictū diui marci ī amissiōe crediti puniri. H. Libellus iste in q̄ omnes cōcordant oñdit q̄ finis. l. extat qui dicit ius crediti nō habebit nō ꝓponit penā ipo iure ꝫ statuit imponēdā. Z. Et rem ꝑdictā quaz occupauit siue iuasit mihi ab eo restitui vt in prē. l. Ac. g̃ sic ponit

Positio actoris. Pono q̄ es creditor meus. Itē q̄ mihi mutuasti. xx. Itē q̄ ꝓpria auctoritate rē talē occupasti seu iuasisti: secus si pacto vel iudicis auctoritate. C. de pig. l. iu. C. ad. l. iu. de vi. publi. l. ij. 7 in prē.

Positio rei. Pono q̄ ñ tibi mutuaui ꝓmisisti mihi vsq̄ ad mēsem reddere. Itez q̄ cōuenim⁹ vt si non redderes liceret mihi ꝓpria auctoritate rem tuā accipere seu eius possessionem ingredi. C. de pig. l. ij. Item q̄ auctoritate iudicis eam apprehendi. 7 vide. ꝫ. de emp. et ven. versi. item venditor. H. Lu dic. §. j. sb ꝛ. hoc etiam scias: 7 sic alle. auctor. j. de pig. §. j. ꝛ. illd etiaz no. 7 ibi plenius de hoc edicto no. Z. Super verbo quē accipiendi. ¶ Qualiter aūt libel. cōci. cum colonus domino petenti possessionē nō restituit si ipse vl ꝓcurator vel inquilinus possessionem perdit: dicā. j. de loca. §. postq̄z. ꝛ. ceterū 7 se. itē septimū est cōstitutio. inuasor. que locum habet contra occupatorem rei immobilis vacantis vt insti. de vi bo. rap. et. ff. de vi et vi ar. l. j. §. siq̄s de na. **Libellus.** Lorā 7c̄. conue. in qua sic cōci. lib. de. p. qui possessionē talis fundi vacantem: quaz fundū dico ad me iure dominij ꝓtinere ꝓpria auctoritate vsurpauit: vñ possessionē illius fundi mihi peto restitui: et ad hoc ꝓpo. cōditio. ex. l. inuasor que est. C. vnde vi. H. Dicit roff. cuius fuit iste lib. in fi. operis vbi tractat de hac. l. et sequē. q̄ hic fit restitutio possessioms: non q̄ agens possederit: sed fit ex ꝑte possidentis. dat simile d̄ interdic. quoꝝ bonorū 7 q̄rū legatoꝝ vt statim dicā sup. ꝛ. ceterū. Z. Octauū est cōsti. C. vnde vi. cum querebat̄ que punit 7 cogit detentorē qui possessionē vacantem alicuius accepit sine auctoritate iudicis et sine violentia rem restituere. **Libellus.** Lo. 7c̄. con. de. p. in q̄ sic libel. cōci. qui possessionem meā vacuam sua auctoritate inuasit vel occupauit seu intrauit 7 detinet occupatam: vnde peto possessionem illam mihi restitui cum pena: vt si domin⁹ est vel habet ius in re q̄ amittat: vel si nō est dñs q̄ mihi soluat extimationē ipsius rei quā facio. x. et ad hoc ꝓpo. condi. ex. l. cum querebat̄. H. Aduerte q̄ in hoc lib. vtit̄ ꝛ. bo vacuā in narratiōe ꝓma 7 in prece. libel. dicit vacantē 7 omnia hec fuerūt verba roff. per qd̄ videt̄ ipe 7 auctor accedere opinioni Accur. in. l. cum querebat̄ in fi. j. glo. tenētis q̄ inter hec duo non sit differentia. nam q̄. l. illa dicit vacuaz insti. de vsuca. §. q̄ aūt dicit vacans. Ipe tñ roff. ꝛ. sed videt̄ innuit vacuaz que a nullo corpore vel animo detinet̄: vacans aūt sit possessio hereditatis vacātis. Z. Et no. q̄ hoc casu sufficit ꝓbare me possedisse licz nullā ꝓbem deiectionez. nam quilibet ꝓsumit̄ occupare nisi ꝓbet iustū initū sue possessiōis: q̄ qd̄ meū non est scire debeo ad aliū pertinere vt in. l. cum querebat̄ extra de fi. instru. inter ꝓpe fi. Si aūt ꝓbauerit se instā causam possidendi hāc non ꝓsumit̄ occupasse vt in prē. l. ij. 7 extra de elec. querelā. ¶ Quid si is cui ꝓmissa cōpetūt auxilia aliqd̄ intētauit 7 succubuit: Rñ. dicūt quidā q̄ nihilomin⁹ poterit ad alia recursum hāc. alij aliter dicūt. ¶ Ceterū si ꝓtra vel post tuā denūciationē vel te celāte quā suspicatur sibi cōtrouersiaz moturus aliquis te inquietādo aliquid in tuo fecerit cōpetit tibi cōtra eū interdictum qd̄ vi aut clā. H. An sint duo interdicta vel vnuz tm̄ no. ff. e. ti. sup rubrica glo. ibi Jo. Azo. Rodo. 7 Roff. tenent q̄ vnū ꝑ eis expsse facit. ff. d̄ mor. infe. si ꝓrius Itē ꝑ eis facit q̄ ꝓtor 7 impator cōiunxerūt hec verba 7 disiūctiua ponit̄ ꝑ cōiuncta. C. de ver. sig. cum quidam. pla. contra per. l. j. ff. de offi. prē. vrb. §. ex interdictis. q̄ bñ faceret ꝓpter plurale si nō admiscuisset aliud interdictū. Induxit etiā q̄ diuersi sunt actus ꝑ qd̄ videtur dari debere diuersa interdicta: sed q̄ ibi siue vi fiat siue clā dat̄ hoc integrū interdictū. ff. e. l. j. §. ij. ꝓt̄ idēptitatē interdicti ex altero fato vtrunq̄ ꝓponitur. Inducit roffre. prē. l. si ꝓrius vbi ꝑ edificio facto clā dicit textus dari actio qd̄ vi aut clā. Z. Que ē similit̄ recuperāde possessiōis. H. Und̄. l. j. ff. e. in ꝑn. dicit hᵒ interdictū restitutoriū: 7 ideo satis ꝛgrue auctor illud simul tractat cū interdicto vñ vi. roff. tñ hz cōtinet hec duo: illa tñ ꝑ duas Ru. diuisim tractat sicut 7 rubrice legistaruz. ponit aūt. xj. que in hoc interdicto requirūtur: que ꝓpositiones patēt: quicquid etiā in hoc. §. sequit̄ q̄si ad lr̄az fuit ei⁹ qd̄ dixi hoc interdictū restitu-

torũ. dic cum roff. respectu cõdẽnati qui in pristinum statũ restituit: quod vi aut clam factũ erat nõ respectu actoris cũ detur possidenti. nam agens hoc interdicto habet probare q̃ possidet ꝛ q̃ inquietatur sicut in vnde vi probat q̃ possedit ꝛ q̃ expulsus fuit. dat aũt simile de interdicto quorum bonorũ ꝛ legatorum que sunt restitutoria respecti cõdemnati: respectu agentis sunt adipiscende. ff. quorũ bo. l. j. ꝛ quorũ lega. l. j. fatetur tñ q̃ propter suum interesse dat' etiã non possidenti puta cõductori vel colono propter fructus. ff. eo. quãq̃ ꝛ. l. competit. ꝛ subdit q̃ hoc interdictũ respicit cãm ꝓprietatis ad qõ dat mlta silia int'dicta. Z. in q̃ sic lib. cõci.

Libellus. Lo. ꝛc. Cõ. de. p. qui vi vel clã me inuito vel ignorãte ꝛ celante vl' suspicante me sibi cõtrouersiã moturũ in tali loco meo cui⁹ fines ꝛc. quem locũ ad me pertinere ratione dominij vl' quasi ratione vsufruc. vel alterius interesse opus post meã denũciationẽ ꝛ prohibitionem facit vel fieri fecit: vnde ago contra ipm vt illud opus mihi i pristinũ statum expeñ. suis restitui patiatur. ꝛ ad hoc propo. interdictũ qõ vi aut clam vel ac. infa. subro. in locuz eius. ff. quod vi aut clã. l. j. in prin. ꝛ. §. hoc interdictũ. ꝛ. l. semper. §. hoc interdicto. ꝛ. l. competit. §. fi. et hoc si feci vi aut clam vel ac. infa. Si ro vi tm. s. post tuã ꝓhibitionem ꝛ denũciationẽ: q̃ bñ põt partim clam ꝛ partim vi ff. eo. q̃ puteũ. §. hoc interdictũ: tunc sic concipit' libel.

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. qui me inuito ꝛ cõtra meã prohibitionẽ ꝛ denũciationem in tali loco cuius cõfines ꝛc. quẽ locuz dico ad me pertinere iure dominij vel quasi rõne vsufru. vel alterius interesse opus facit vel fieri fecit post meã denũciationẽ vel prohibitionẽ: vnde ago cõtra eũ vt illud op⁹ remoueat ꝛ in pristinũ statũ patiat' suis expen. restitui. ꝛ ad hoc propo. ꝛc. vt. s. pri. sic ergo pones q̃ suis expen. et q̃ patiatur qñ ipse possidet ꝛ fecit seu fieri fecit opus. si ro fecit ꝛ nõ possidet hoc solũ mutabit: vnde ago contra euz vt expen. quib⁹ predictũ opus destruitur ꝛ in pristinũ statum reducat': prestet: ꝛ ad hoc propo. ꝛc. Si ro. ipe possidet: ꝑ alius fecit opus. sic li. pci.

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. qui opus factuz a T. in tali loco cui⁹ fines ꝛc. quẽ locum dico ad me iure dominij vel quasi pertinere vl' ratione vsufru. vel alterius iuris post meã ꝓhibitionem ꝛ denũciationẽ possidet: vnde ago cõtra eũ vt p̃dictũ opus patiatur destrui ꝛ in pristinũ statuz restitui: ꝛ ad hoc propo. ꝛc. in pre. concor. ff. e. cõpetit. §. fi. Si autẽ me ignorãte ꝛ celante ꝛ te suspicante seu suspicare debente me sibi controuersiaz moturus opus fecit in tali loco cui⁹ fines ꝛc. quem locuz dico ad me ptinere iure dominij vel quasi vel rõne vsufr. vel alterius iuris: vñ ago cõtra ipm q̃ predictũ opus patiatur destrui: vl' si non possidet dicas vt p̃dixi. ad hoc propo. ꝛc. vt. s. ff. eo. l. j. in prin. ꝛ. l. phibere. §. clam. ꝛ. l. seruus. alij ro sic ꝛcludũt: vñ peto illud opus in pristinuz statũ reduci ꝛ q̃tum interest mea id opus factũ non esse resarciri ꝛ p̃stari peto ꝛ ad hoc propo. ꝛc. vt. ff. e. semp. §. in hoc interdicto sed ꝓme forme prevalent. H. Honestius loquitur q̃ roff. qui dicit formam istã stare non posse cũ id solum peti possit quod est in obligatõne. insti. de ac. in p̃n. interesse aũt non est in obligatione sed in condẽnatione pretor. n. dicit. ff. e. l. j. in prin. quod vi aut claz factũ est restitue. i. destrue et in pristinũ statũ reducas vt exponit ibi glo. venit ergo id solum restituendũ qõ factũ erat non ergo interesse. Item. l. cõpetit. ff. e. §. vl. dicit put etiaz patet ex proximis libel. ad quid aliquis teneatur ex hoc interdicto. nam aliquãdo ad patiẽtiã ꝛ impeñ. aliquãdo ad patientiã tm̃: aliquãdo ad impẽsas tm̃: ex quo concludit q̃ male petitur interesse: veniet tñ in cõdemnatõne si iudici parere voluerit. ff. de interdic. l. fi. sic vt alꝫ in actõne de dolo. ff. de dolo. l. arbitrio ꝛ in rei ven. ff. de rei. ven. qui restituere. vbi patz in fi. hoc generale ad oĩa int'dicta. Z. ac. g̃ sic ponet.

Positio actoris. Pono q̃ feci sti tale op⁹ i tali solo vel edificio. ff. e. l. j. §. hoc int'dictũ ꝛ. l. si ali⁹. §. fi. ꝛ. l. nã ozigo. Itẽ q̃ tibi nũciaui ne faceres. ff. e. l. j. § q̃d si vi. Itẽ q̃ talis mercẽnarius meus vel filius vel amicus tibi denũciauit. ff. e. ꝓhibere. Itẽ q̃ illa ꝓhibitio semper durauit sine remissiõe vel cõcessione. ff. e. prohibere. §. sed ꝛ si promiserit. ꝛ. l. vim facit. §. tãdiu. Itẽ q̃ cũ tibi dixit q̃ te defenderes ꝓtẽpsisti. ff. e. ꝓhibere. §. siq̃s paratus. Itẽ q̃ illo solũ ẽ meũ. ff. e. q̃ i puteũ. §. fi. ꝛ. l. deniq̃ §. si ex socijs. Itẽ q̃ mea interest id op⁹ indicto solo nõ fuisse factũ vt in ꝓri. pre. concor. Itẽ q̃ edificiũ in quo post meã ꝓhibitionẽ edificasti: ego edificaui sine omni violẽtia. Itẽ q̃ propter opus qõ fecisti in agro ager ille factus est deterior. ff. e. si alius. §. siquis acerbũ. Item q̃ iam sunt sex mẽses q̃ illud fecisti: secus si annus vtilis. ff. e. semp. §. hoc interdictũ. ꝛ. §. siquis rei. vel pone affirmatiue sic. Itẽ q̃ a sex mẽsib⁹ citra illud fecisti. itẽ q̃ ignoraui illo factũ esse. ff. e. si alius. §. bellissime. Itẽ q̃ me celante ꝛ te suspicãte tibi controuersiã moturus edificasti vt i se. cõcor. Itẽ q̃ suspicari debuisti me tibi ꝛtrouersiã motuꝝ vt. ff. e. ꝓhibẽ i fi. ꝛ. l. ꝓ⁹. re⁹ ro sic

Positio rei. Pono q̃ op⁹ illud in naue vl' circa aliã rẽ mobilẽ ꝑ cõcesso succũbit actor qz interdũ locũ nõ hz ꝑ eo qõ fit in re mobili. ff. e. vim facit. §. qõ i naui. itẽ q̃ denũciauit tibi q̃ volebã opus facere in loco tali ꝛ die tali ꝛ null⁹ mihi interdixit. Itẽ q̃ ꝑ tibi vl' tuis aut domui tue denũciaui. ff. e. aut qui alit'. §. siq̃s. ff. de dã. infec. dies. §. abesse. itẽ q̃ postq̃ mihi nũciasti ne ꝑ opus facerẽ id pmisisti vl' ꝓcuratoz vl' tutoz vel curatoz tuus. ff. e. ꝓhibere. §. ꝑ et si pmisit. ꝛ. l. vim. §. tãdiu. Itẽ q̃ ꝓpter id opus fundus tuus fit melioz. item q̃ iã ann⁹ trãsiuit ex q̃ feci. itẽ q̃ sciebas opus factũ esse. itez q̃ feci illud cã incẽdij arcẽdi. ff. e. si alius. §. est aũt. itez q̃ solũ illo vel edificiũ in q̃ opus feci ẽ. L. tm̃. H. Ad hoc interdictũ duplicit' oppo. ꝓmo q̃ nõ ꝓcedat. Secũdo q̃ ẽ supfluũ. ad primũ aũt ego dñs possideo locũ in quo fit opus: ꝛ tũc etiã operis sum dñs: qz opus cedit solo. ff. de acq̃. re. do. l. adeo. aut ille vel terci⁹ possidet: ꝛ tũc debeo ꝓpus vẽdicare: ꝛ tunc obstabit mihi doli exceptio nisi prius impẽsas restituã. ff. o rei vendi. in fundo de cõdi. inde. si in aliena so. si possideo locus est interdicto. volo. n. q̃ opus illud qõ fundo nocet tollat suis expeñ. vt. s. dictũ ẽ. Si ipe vel ali⁹ possidet ad huc dat' int'dictũ: nec opponet exceptioz doli: qz qõ de illa dictũ ẽ ꝓcedit in bonefidei possessoze: at iste qui ꝑ denũciationẽ edificauit dicitur malefidei possessor: qz denũciatio facit quẽ malefidei possessorẽ. C. de rei vẽ. si fundũ. ff. de peti. heredi. itẽ veniũt. §. petitã. ꝛ. §. a q̃ secũdũ. s. q̃ sit supfluũ in quantũ dicit q̃ vi: sic probat certũ est q̃ edificans post denũciationẽ no. ope. ꝛ si ius esset illi edificandi destruere cogitur. ff. o no. ope. nũci. l. pretor ait. eẍ. e. ti. c. j. et. ij. ꝑ si videas in quo differunt non erit superfluum. Nam interdictũ de no. ope. nunci. est perpetuũ vt pre. l. pretor ait. §. hoc interdictuz. ꝑ qõ vi aut clam est annale. ff. e. l. semp. §. hoc interdictũ Item interdi. de no. ope. nunci. datur si opus fiat. ff. de no. ope. nunci. l. ait pretor in prin. Istud autẽ sine fiat siue destruat. ff. e. ti. l. j. in fi. itẽ illud non hz locum in re cõi. ff. de no. ope. nũci. l. j. §. vsufructuarius. istud autẽ sic. ff. e. deniq̃. §. si ex socijs. Item fructuarius nõ habz suo nomine illud interdictũ vt illo ti. l. j. §. vsufructuarius. istud aũt sic vt patuit in superioribus libel. itez illud non dat' habẽti rusticam seruitutez vt illo ti. l. qui viã. istud sic vt in pre. l. deniq̃. §. si ex socijs ꝛ. l. semp. §. hoc interdicto. Z. Et nõ q̃ sic intelligunt' verba illa possideo a te vi. i. violẽter tibi abstuli: ꝛ sic de alijs silij.

Dunc dicamus qñ q̄s spoliatur in corporalibus puta iuribus redditibus z seruitꝫs quibus potest quis spoliari z per cōsequēs restitui. ij. q. ij. nullus. iij. q. j. si epūs extra de elec. querelā z de cā pos. z pro. cū ecclesia extra vt li. pen. a. memoria extra de ca. mo. cuz dilectus. ff. de iniu. sane. ff. de serui. quotiens. ff. si serui. ven. sicuti. §. arist̄o. Et tūc **Libellus.** Loram. ꝛc. Propo. contra. p. rectorem talis ecclesie q̄ cum nomine talis ecclesie mee essem ī possessione vel quasi p̄cipiendi annuā pensionem. xvj. denarios papa a prefata ecclesia ipse pensionē ipsam mihi subtraxit iniuste z eam soluere indebite contradicit in meum z dicte ecclesie mee p̄iudiciū et grauamen: quare peto per vos me reduci in statum illū seu possessionem vel quasi p̄cipiendi ab eo pensionē prefatam et subtractā a tali tempore mihi restitui: z ad hoc ipsum sentētialit̄ p̄dēnari. iūge si vis: z ad hoc ꝓpo. p̄di. ex canone extra de elec. querelā. ij. q. j. nullus. iij. q. j. si epūs. extra de cēsi. oli. ff. de vi z vi ar. l. j. §. siq̄s de naui. vl̄ sic **Libellus.** Loraz ꝛc. ꝓpo. ego econom⁹ eccl̄ie sancte cecilie cōtra economū sancti laurentij nomine eiusdē ecclesie q̄ cū dicta ecclesia sancte cecilie esset in possessione vel quasi hui⁹ iuris seu ſ̄b iectionis videlicet q̄ clerici sancti laurentij vocati ꝛeniant z singulis annis ad capl̄m sancte cecilie z instituendi vel destituēdi clericos ipos baptizādi z huiusmodi p̄fati clerici vocati ad capl̄m ire recusant ac in p̄missis rn̄dere quare peto nomine dicte ecclesie sancte cecilie me seu dictā ecclesiā ad prefatū statum seu possessionē vel quasi reduci z reducendā fore sententialit̄ declarari extra de ca. mo. c. ij. vel con. vt. j. de censi. in p̄n. Jn cā aūt electionis cōci. lib. vt. s. de elec. §. j. prope. fi. ℞. ad hoc si electio z. s. de cā pos. §. fi. in p̄in. Jtem in cā iurispatronatus cōci. lib. vt. j. de iurepatro. in p̄mo libello. Jtem in iuribus archidiaconalib⁹ vt. s. de offi. archi. ℞. si ꝓpo. Jtem in sponsalibꝫ seu matrimonio vt j. de spon. §. porro. itē in multis materijs p̄ōt cōci. p decre. extra vt li. pen. c. j. H. Que sequūtur vsq̄ ad vltimū. ℞. exceptis certis de Jnno. intromissis fuerūt ℞ba Roff. vbi de vnde vi. ℞. itē querit circa interdictum vsq̄ ad fi. Z. Sed z si aliq̄s certis redditibꝫ vel seruitijs vel iuribus puta colligendi pedagiū vl̄ iurispatro. vel huiusmodi spoliat̄ hodie cōiter tenent aduocativt ꝓponat̄ vtile interdictū vnde vi vl̄ vtilis ac subro. ī locum eius vel vtilis cōsti. siquis in tantā: ideo aūt vtilit̄ ista ꝓponunt nā interdictū z ꝓstitutio locū hāt cū q̄s a possessiōe rei expellitur. Jtem ista cū sunt iura vere nō possidentꝫ sed quasi vt. ff. de acqui. pos. seruus. §. incorporales z iō dicunt illa vtilit̄ locū hīe: q; sn̄ia locū hz ſ̄b verba deficiāt. ar. ff. si q̄. pau. fe. di. l. pe. extra de ℞. sig. intelligentia z. c. propterea. Unde sic. cōcipi. libellus. H. Ad īram rof. **Libellus** Lo. ꝛc. con. de. p. vbi. s. in p̄in. Z. a quo peto restitutionē possessionis vel quasi restitutionē taliū iuriuz scz q̄ de singulis annis prestet mihi vnū caponē z reditus soluat videlicz vnā spallā porcinā vel alia seruitia. Jtē restitutionē possessiōis vl̄ quasi restitutionem iurispatro. vel etiā colligendi pedagiū quib⁹ iuribꝫ vel redditibꝫ patrē meū vl̄ me indebite spoliauit vel quasi vnde restitutionē vel quasi omniū predictoz z singulorū peto: z ad hoc p̄op. interdictum. vnde vi vtile vl̄ directū vel ac. in fa. vtilē vel directaz subro. in locū ei⁹ vel cōstitutio. siquis in tantā vtilē vel directā. hec forma ꝓbat̄ extra de cēsi. cū venerabilis de elec. querelam de cā pos. z ꝓprie. cū eccl̄ia. ff. ō mor. infe. Jtē si. ff. vnō vi. l. ij. §. vnō vi int̄. §. ptiet z. §. q̄ vl̄⁹. nā int̄ dictū q̄si vti pos. ꝓpetit ꝓ iuribꝫ turbat̄ vt. ff. de ser. q̄tiēs. z. ff. si ser. vē. sicuti. §. aristo. pari ḡ rōne z interdictū q̄si vnō vi cōpetit ꝓ iuribꝫ expoliatis seu ablatis inq̄ntū ad aduersariū puenit. ff. de vi z vi ar. l. j. §. si filiꝰ. Jtē bñ petit̄ quasi restitutio possessiōis: q; iura nō vere possidētur nec vere pōt q̄s ab illa possessione detrudi vt. ff. de vsuca. sequit̄. §. si viam. Sed nō videt̄ talis libel. stare posse. Si em̄ petit̄ restitutio illius iuris q̄d ē ꝓstituz z ꝓteritū hoc esse nō pōt cū illud habuerim. itē futuri iuris restitutio peti non pōt q̄d nūq̄ habui q̄n restitutio nō respicit futurū tp̄us ſ̄b ꝓteritū q; ē ꝓuis status reintegratio: vt. ff. de mino. q̄ si minor. §. restitutio. ij. q. iij. §. notādū in fi. ſ̄b z si petit̄ q̄si restitutio illi⁹ q̄si iuris: sic q̄d ē detentū certe ſ̄b esse non pōt: cū illud nūq̄ habuerim vl̄ q̄si possederim vt iā dixi z his rōnibꝫ motꝰ. Azo dic̄ interdictū restituēde vel etiā retinēde possessiōis nūq̄ ꝓpetere p̄ his iuribꝫ expoliatis seu turbatis: z semel cōsultus ī alia qōne de eo q̄ spoliatꝰ erat iure colligēdi pedagiū. H. facit ad hoc. s. ti. p̄ri. §. ij. ℞. sed q̄d de colligentib⁹. Z. Dixit interdictū vñ vi vtile vel directū locū nō hīe nec etiā interdictū q̄si vti pos. dixit tñ locū hīe vel ac. in fa. vel offi. iudi. exquo alia iura deficiūt: q; tūc illa locū hñt. ff. de mino. in cause. ff. ō p̄scrip. ver. in l. quotiēs. sed si mihi ꝓpetat ius ī veritate vt q; ius mihi ꝓstitutū ē inter viuos vel ī testamēto alicui⁹: vl̄ acq̄situ est mihi tpe q; seruit⁹ illa hz ꝓtinuā cāz vt. ff. si serv. ven. siq̄s diuturno. tūc p̄ his iuribꝫ p̄m eū bñ mihi cōpetit interdictū quasi vti pos. si turbet̄ vel quasi interdictū vnō vi quasi expolier q; est ius q̄d turbat̄ z a cuius quasi possess. expellor: z sic loquūtur p̄dicta iura dicentia p̄ iure. i. p̄ seruitute turbata cōpetere q̄si interdictū vti pos. q; de iure mihi seruitus illa cōpetebat: et hoc casu bñ format̄ p̄dictus lib. Jtem etiā certū est q̄ si aliqua seruitus mihi de iure cōpetit: q; forte mihi cōstituta ē z mihi illius turbet̄ quasi possessio vl̄ expellor habeo illa interdicta vtiliter z est rō: q; seruitutes p se haberi vel possideri nō p̄nt: q; nō sunt in bonis nec ex̄ bona vt. ff. de vsufru. l. j. intellige extra bona. s. corporalia vel aliter non sunt in bonis vt p se possideri possint sunt tñ in bonis q; illi dicunt̄ seruitutes possidere qui edes possident. ff. de ser. vr. p̄e. si edes in fi. z ideo alibi dicit̄ nemo pōt seruitutē ꝓstituere nisi hēat p̄rediū vt ff. de ser. l. j. z insti. de ser. circa p̄n. Si ergo is qui edes possidet seruitutē hz aliquod q̄d turbet̄ z aliq̄d a quo expellat̄: vnde si ī iure sibi ꝓpetenti circa seruitia: vt q; sunt ꝓstituta vel p̄missa vel circa annuos redditus q̄s turbet̄ vel quasi expellat̄ hz p̄m Azo. interdictū quasi vnde vi vel quasi vti pos. Sed qūo in his iuribꝫ dicit̄ quasi possessio alicui⁹ quasi turbari vel ea q̄si spoliari: cuz sint incorporalia. nec valeāt possideri vt dixi. Rñ. hec mā plene traditur p̄m papā in p̄re. de cre. querelā. H. Ubi scripsi super ver. subtractā. z q̄ subdit iungamus dixit post roff. ad litterā vbi. s. ℞. sed illud q̄ritur. Z. Dic tamē aliqua illis iūgam⁹ z quidē sic: ecce colon⁹ dz mihi dare singulis annis caponē vel libram cere vel piperis vel spallam vel denarios nomine pensionis vel ab imperatore hēo vel a rege ius leuādi pedagiū vt. C. de vec. z cōmiss. l. fi. z. C. noua vec. insti. nō po. l. j. z ij. extra de censi. innouam⁹. z de ℞. sig. sup quibusdā tu non p̄mittis illum apprehendere caponez vl̄ emere piper vel ceram vel spallam vt mihi det vel cum hoc vult mihi dare nō sinis eum intrare vel venire ad ad me ad domū meā: vel q̄n vult mihi denarios mittere p̄ro pensione vel pedagio tu non permittis euz numerare vel auertis muliones transire volētes p̄ locum vbi pedagium leuo. item in iurepatronatus sic turbat̄ Quia cum ego patronus eligere volo tu non sinis me cōsiliari vl̄ eligere: z ita vis turbatiua fit in iuribꝫ sicut z in rebus corporalibꝫ fit q̄n non sinis me arare vel seminare fundum vel vineam putare vl̄ in libro studere ff. de vi z vi ar. l. vim facit. z sic turbatur possessio iuriū ab extraneo qui non dicit se ius habere in illis: si vero

dicit se ius hꝫe ꝛ se mihi aduersariū opponat: ꝛ se illa q̄si possidere dicat tūc dicit quasi turbare qñ ꝓtradicit colono vel inquilino vel homini meo ne mihi soluat vl̄ p̄stet annua seruitia: porro expellit q̄s seu spoliat illis vt si peto illa a rustico qui ea mihi debꝫ ipe ꝙo reddere ꝛ soluere cōtradicit: certe video ꝛ quasi spoliatus incōtinēti ꝛ est sile. Nā si habeo ciuilē possessionē quā animo retineo: ꝛ veniēs nō admittor statim p cōtradictionē coloni amitto illā possessionē ciuilē rei corporalis. ff. e. l. j. §. siue aūt. ff. de acqui. pos. l. clam possidere. §. fi. ꝛ l. se. ꝛ l. si id qđ in. §. fi. ꝛ l. colon⁹. et l. cū fundus. Tercius etiā siue extraneus me expellit si seruitia que ego recipiebā a colonis aufert mihi ꝛ solui sibi faciat. Rusticus tñ per talem solutionez non liberat. ff. de cōdi. ꝛ de. si vbana ꝛ extra de iureiuran. ea te. ꝛ hec vera sunt qñ seruitia sunt ꝓstituta ꝛ in veritate mihi debentur vt. s. Si aūt non sunt mihi cōstituta nec certa ꝓmissa sed sunt certis annis forte soluta puta. x. vel. xx. tunc nullū ius mihi acquirit vt. C. đ pac. si certis extra de censi. puenit. Quia tempus nō est modus inducēde obligatiōis. ff. de actio. ꝛ obli. obligationū. §. placet nisi velis dicere q̄ per longuz tempus soluta p̄sumantur ꝓmissa. ff. de vsuris cum de in rem verso: quod verum est in personis aliorum q̄ rusticoꝝ. nam in illis nō p̄sumant debita nisi soluantur p. xxx. annos vt. C. đ agri. ꝛ censi. litibus. ꝛ hoc casu ſm Azo. si turbet possessio vel quasi expulsus ab illa quasi possessione nullo iuuaris interdic. vel ac. infa. vel offi. iudi. vt dictum est H. Immo cōtrarium dictū est. s. de ac. infa. ꝛ de offi. iudi. in. ꝙ. ꝛ his rōnibus. si dicis q̄ ibi loquit de constituto: vel q̄ debebat aduersatiua ibi sequēs innuit contrariū. Z. Et sic allegabāt in cā quā canonici bonoñ. mouebāt super quibusdā annuis ꝓcurationib cōtra abbatē sancti stephani corā Hug. peritissimo decreto rū doctore vt extra de diuor. quāto te nouimus i canonico iurisperitū ꝛ de cele. mis. in quadam. vtraq; n. decre. scribit epo ferrari. qui iudex erat in cā: ipse ꝙo pnūciauit canonicos spoliatos esse restituēdos ad illas annuas ꝓcuratiōes lz nō ꝓbarent debite vel ꝓstitute ꝛ sic suā sentētiā defendebat dicēs. Nōne differt petitorium a possessorio. certe sic: sed in petitorio oportet ꝓbare que dicit ac. vnđ in possessorio sufficit si probo me possedisse ꝛ mihi vim illatā esse vt dixi: vnde exquo ꝓbata est quasi possessorio illius iurisditiōis: lz nō probem mihi cōstitutā nihilomin⁹ tñ est restitutio facienda: ꝛ multi sapiētes sequūt in hoc Hug. Sed azo rñdebat verū esse circa possessionē que facti est vt. ff. ex q̄bus causis ma. in inte. denicꝫ extra de cōcess. prebē. cum nostris sufficit ꝓbare me possedisse: sed in huiusmodi redditibus ꝛ iuribus cum nullū ius mihi cōpetat quia nullū ius est mihi acquisitum vel ꝓstitutū nullius iuris peto quasi restitutionē. Itē restitutionē allius possessionis nō peto nisi illa possessio sit grā alterius rei. ast ꝫ non possum dicere peto restitutionē quasi possessiōis talis iuris: cū illud ius mihi nō cōpetat nec vnq̄ꝫ cōpetijt ꝓterea ꝓ ipa possessiōe nō possum petere quasi restitutionē: q̄ nec pro ꝓterita ꝛ non ꝓstita nec ꝓ futura vt dictuz est. Verū si huiusmodi seruitia. x. annorū prestita a rusticis ꝙo p. xxx. potest sic formari: vt detur quasi vnde vi **Libellus** corā ꝛc. con. de. p. q̄ et q̄si vti poss. me a talibus seruitijs puta capone vel libra piperis mihi et ꝓdecess. meis debitis ab ipso ꝛ antecess. suis solutis p annos. xxx. quā solutionē allego ad ꝓbandū ꝓdicta seruitia debita me q̄si expoliauit ea reddere seu soluere mihi indebite cōtradicēdo. Unde ago ꝫ eū vt quasi restituat mihi q̄si possessionē illoꝝ seruitioꝝ ꝛ ad hoc ꝙpo. vtile interdictū vnde vi vel acti. infa. vtilē subro. in locuz interdicti vel vtilē cōdi. ex. l. siquis in tantā. ꝛ vide hūc libel. s. de cā pos. ꝛ ꝙprie. §. in retinende. ꝙ. hec forma: ꝛ extra de censi. in ꝓn. et sic formal' lib. ſm Azo. bñ pñt petere q̄ est mihi ius debitū saltē ꝓsump. tpis cui⁹ iuris peti pōt quasi restitutio. H. Quo hec cōis opinio q̄ distinguit in ꝙbo displicet hosti. vide qđ scripsi de cēsi. puenit sup glo. ij. Ubi etiā plene dixi rōnes legistaꝝ dicentiū q̄ diutina solutio annue p̄statiōis nō inducat obligationē ꝛ q̄ i p̄sonalib p̄statiōib nō est repire iudicium possessoriū: ꝛ ibi oīno videas. Z. Nec obstat q̄ tēpus nō inducit obligationē: q̄ verū ē q̄ nō solū tp̄us tñ obligatio inducta p̄sumit rōne tpis vt dixi. Cōsiliū ĝ est q̄ p bis redditib agat possessorio ꝛ non petitorio q̄si difficilis ē ꝓbatio i petitorio nisi p̄sumptiōe tpis et in huiusmodi seruitijs vel affictis vl̄ redditib si forte cōstituta sunt. C. an. dicit roff. q̄ i petitorio recipient testes de fama publica exquo sup cōtractu testes nō sup. sunt vt. ff. de ꝓba. si arbiter. nā ꝛ talis fama ꝓbat vt. s. de noto. cri. §. fama. Sz adhuc ꝓtra ꝓdictos libel. opponit. Nā interdictū vnde vi locū nō hz nisi p̄ re immobili vt. ff. e. l. j. §. siquis đ naue. ff. vnde vi. l. j. §. illud vtiq;. et §. se. at huiusmodi seruitia redditus vl̄ quasi iura nō sunt īmobilia q̄ ꝓparāt nomib q̄ nec mobilia nec īmobilia sunt. ff. de re iudi. a diuo. Rñ. īmo ista seruitia ꝛ redditus inter īmobilia ꝓputant. C. de sacrosā. eccle. iubem⁹. H. j. rñ. facit de re. eccle. nō alie. c. ij. li. vj. vbi de hoc in glo no. iura. ad idē ī auten. de nō alie. §. vult eīm coll. ij. vide qđ scripsi. s. de fruc. et inter. §. j. sup ꝙbo sed q̄d si debeo. Z. Vl̄ si times hāc obiectionem ꝓpone cōsti. siqs in tantaz que cōpetit p mobilib H. Et īmobilib. Et hic est finis verboꝝ Roff. eo. ti. ꝛ de boc vl. s. §. pri. ꝙ. quintū. Z. Sicut et ac. vi bo. rap. insti. de vi bo. rap. posset quoq; dici ſm Inno. iij. H. Ut post eū scripsi in decre. querelā post ꝓn. super ꝙ. restitui. Z. q̄ p huiusmodi iuribus subtractis competit cōditio ex decre. pre. querelā ꝛ cū eccl'ia. Sed ſm hoc q̄d erit de alijs iuribus denegatis de quib nō loquitur ipe decre. ꝛ si nō cōpetit in illis ꝓditio ex ipis decre. nūquid vtilis conditio ex ipsis decre. extendet ad illa. dici pōt q̄ sic ſm Inno. iij. ff. de le. nō pñt extra de capel. mo. c. ij. Vel potest dici etiā competere iudi. offi. Bal. Ex premissis collige spoliatur quis quasi possessione iurium vel prestationū si ei denegant: quia inter immobilia computant: et habet locū vtile interdictū vnde vi. l. sicuti. §. aristo. ff. si ser. ven. pone ergo rusticus per. x. annos: quolibet anno soluit cuidā nobili vel cuidam ecclesie corbem frumenti: nō vult amplius soluere: vtrū poterit conueniri quasi possessorio recuperande: dixit q̄ non per. l. fi. ff. quorū bonorum. Hug. iudicauit contra ꝛ probat extra de elec. querelā. ꝛ hec vera Guil. ꝛ hec vera si talis prestatio sit realis vl̄ fiat ratiōe rei puta feudi vel emphiteosis vel ratione p̄sonalis quasi seruitutis vt q̄ est vasallus originarius. arno. de vsufr. l. sicut in ꝓn. l. fi. ff. vti. pos. sed si fiat informiter vel pretextu p̄sonalis tunc nullū datur possessorium ꝛ maxime pro re mobili. ff. đ acqui. possess. l. Rem que nobis in glo. Z. Sed pone rusticus quidā preter debitam pensionē quedā seruitia p. xxx. an. domino p̄stitit: nunc aūt inspiciens instrumentū suum ꝛ videns se ad huiusmodi seruitia nō teneri offert debitā pensionem: sed seruitia illa prestare cessat: dñs ꝙo illa petit ꝓponens actio. prescrip. verbis vel ex cōducto queri vtrū agere possit. H. Hec questio ꝛ so. fuit Pilei. et est. xxj. Z. Et videtur q̄ sic propter diurnā prestationem. arg. ff. de iti. ac. q̄ pri. l. j. §. iij. ff. si ser. ven. si quis diuturno. C. de ser. si manifeste. C. de fun. patri. l. fi. arg. contra. nam ꝓpter priuilegium rusticitatis licet qđ aliter nō licet ꝛc. et ꝓpterea excusatur a pena. ff. đ iurisdi. omniū iudi. l. siquis. §. dolo. ff. si quis in ius vo. non ie. l. ij. Item tempore non constituitur debitum. C. de pac. si certis. ff. de ope. liber. libertus extra de cēsi. peruenit. Item nō presumit debitū nisi probet. C. de actio. obl.

negantes.C.de eden.qui accusare.ff.cõmuni prędi.int' solo.aut agit possessorio vt illa qual' q̃lis sibi possessio restituat': qđ sine personar' distinctiõe fieri debz.ff.de iti.ac.q̃ pri.l.j.§.ij. aut agit personaliter ad seruicia:7 tunc aut allegat simpliciter temporis diuturnitatem quo casu rusticum absoluo:qr trãscursu tẽporis nõ cõ stituitur debitum quod nõ est' vt.s. aut allegat temporis diuturnitatẽ 7 etiã seruitiorũ ꝓmissionẽ sibi vl' suis antecessoribꝫ factã:quo casu rusticus est cõdemnand' qr ꝓsumitur ex tempore debitum fuisse: vt.ff.de vsuris cũ de in rẽ verso. Bal. An rusticus qui per.xxx.annos soluit indebitum cogat' vlterius soluere per.H.b. An patientia inducat ꝓsumptionẽ obligationis sicut prestatio:7 dic q̃ non vt no.Ly. in.l.si certis annis.C.de pac.licet ꝓtra no.in.l.cũ de i rẽ verso.ff. de vsuris 7.C. de rei ven.l.solẽnibꝫ 7 cõi dini.l.pe.C.sed bene inducit patientia ꝓsumptionẽ cõsensus rite prestiti.C.de peti. here.l.si filius et.l. qui in aliena in.§.j.ff. de acq̃.he. Z.

Verum cõiter pro incorporalibꝫ et pro iuribꝫ potest sic libellus concipi. **Libellus.** co.7c̃.cõ. de.p. qui me ecclesia tali vl' vinea mea in tali loco posita cuius fi. 7c̃.spoliauit me de possessione vel quasi taliũ rerum vl' iuriũ vi deiecit vel deieci mandauit vel spoliationẽ seu deiectionẽ ratam habuit. Quare possessionem rerum amissarũ vel quasi cum fructibus in medio tempore perceptis 7 qui percipi potuerunt quos facio.c.mihi restitui peto: 7 eum ad restitutionez cogendũ sentẽtialiter cõdemnari. Uel sic.quare tam de possessione vel quasi q̃ de fructibus a tali tempore inde perceptis 7 qui percipi potuerunt mihi iusticiam fieri peto etiã eum pena legali 7 canonica puniri.peto etiã expeñ. damna facta 7 facienda 7 interesse meũ que extimo.xx.C. vnde vi si quis in tantã.ff.de vi 7 vi ar.cum a te.7 no.extra de or. cog.c.ij.in prin.extra de resti.spo.grauis 7.c.cum ad sedem. Ideo aũt dixi vel quasi ꝓpter iura alia incorporalia que nõ ꝓprie sed quasi possident'.ff. de ser.vr.pre. si edes.§.libertas.extra de cã pos.7 ꝓprie.cuz ecclesia.ꝛ. nos igitur extra vt lite pen.a memoria de re iudi.abbate sane li.vj.extra de iudi..c.vlti. Sed si simul 7 petitorio 7 possessorio agere velis.sic concipi.libel. **Libellus.** co.7c̃. Pono cõtra. p.qui me dolo 7 violenter possessionis talis domus que ad me pertinet iure dominij vel quasi: 7 q̃diu pacifice possedi temere spoliauit. Quare peto eum p vos cogi 7 cogendũ fore decerni mihi restituere dictã domũ 7c̃. vt.s.§. spoliatus in prima forma:postea iunge. Peto etiã per vos sentẽtialiter declarari dictã domum ad me pertinere de iure 7 dicto.P.super ea silentiũ ꝓpetuz imponi: cũ nullũ ius habeat in eadem. extra de restitu. spo.cum ad sedem. Ultimo nota q̃ in quẽcũq̃ spoliatore transferat tenetur possessor rem restituere ꝓditio. ex decreta.extra eo.sepe.H. Libellos vid.s.§.j.ꝛ.ter ciũ 7.ꝛ.quartũ. Z. Quod verũ est si scienter rẽ recepit vt ibi dicit': secus si ignoranter.ff.de vi 7 vi ar.cuz a te.nec obstat.iij.q.j.reintegranda. Quia loquitur qñ possessor rei ex qua agit' dolum vl' violentiã fecit. Uel potest dici ꝑm papam q̃ si detur libellus ꝑ quo potest compẽdi actio q̃ metus causa ꝓ quaz res aduocat': etiam ab eo qui metum non intulit vt.ff.qđ metus causa si cũ ex.§.ij. Puta peto restitutionẽ possessionis talis rei bñ poterit fieri ſnia cõtra possidentem: q̃uis ipe non spoliauerit nec rem sciẽter a spoliatore receperit. 7 sic põt intelligi prędi.c.argumẽtis.C. de anna.excep. l.finali.C.vnde vi.l.inuasor.

De dolo 7 contumacia Rubrica

H.De prima parte vide summistas 7 precipue Azonem qui plenissime tradit materiã. De roff.statim dicã Jo.de bla. Quere i sui operis rubrica penultima. Itẽ de hoc omnes libellarij de secũda parte rubrice. Uide qđ dixi plene supra huius operis cartha secũda super rubrica de cõtumacia. Z.

Hec rubrica duas habet particulas. Primo igit' videndũ ẽ de prima.s.de dolo. Iz alio modo sumat' hic. H. Id est in ꝓsecutione huius part' rubrice. Quicquid aũt hic sequit' vsq̃ ad.ꝛ. est 7 actio. Ad litterã fuit rof. hoc ti. de dolo vbi ponit sex que in hac actione requirũtur que ex positõnibꝫ colligas. Z. dolus q̃ in libro decretaliũ. Si igitur te aliquis ex ꝓposito vel incidenti dolo decipiat in contractibꝫ bone fidei vel stricti iuris hẽs actionẽ de dolo ꝓtra ipm. Sic ergo cõ. **Libellus.** co.7c̃.con. de.p.qui me deci.libel. lo induxit ad h̃ vt sibi venderem.C.meũ vel hereditatem. Unde qr sibi vendidi peto cõtractũ ipo iure rescindi.7 ad hoc ꝓpo. actio.de dolo. Sed oppo. Nam cõtractus bonefidei cui dolus causam prestat ipso iure nullus est.ff. de dolo elegãter in prin.ergo quod semel nullus vel ruptum est ampli' non potest rumpi.ff. de iniust.rup. testamẽ. Nam et si sub conditione. Rñ.fateor q̃ libellus male conceptus est. H. In eo q̃ petitur rescindi quod nullũ est vt p̃misit. Unde non obstat hoc ei quod post Hosti.scripsi de emp.7 ven.cum dilecti super glo.vlt.in prin. scz an deceptus velit dicere cõtractum nullũ an contra decipientẽ agere de dolo esse in ipius arbitrio per.l.elegãter.ff.co.in prin. Hoc aũt scias q̃ contra cõmunẽ doctrinã glo.vtriusq̃ iu.Pe.de bel.dicit cõtractũ etiam bonefidei cui dolus alterius contrahentiũ dedit causã tenere:7 eius rõnes scripsi sup glosas ꝑallegatas quas omnino videas. Z. Unde dic q̃ dolo cãm cõtractui bonefidei dãte aut statim ẽ in suis finibꝫ aut vltra processum ẽ.s.ad traditõez. In ꝑ casu libell' nõ ẽ necessari' qr ipo iure actor nullã hz actionẽ. Si ꝛo iã sit res tradita recuperat' ꝓ actionez de dolo. Et cõci. sic libellus. **Libellus.** Co.7c̃. cõ.de.p. qui me dolo induxit vt venderẽ sibi codicẽ meuz al's nõ venditurus 7 illũ codicẽ sibi tradidi. Unde ago cõtra eum.7 peto q̃ codicẽ illuz mihi restituat: 7 ad hoc ꝓpo.actio.de dolo. H. dicunt libellarij 7 maxime Jo. de bla.vbi supra ad hos libel.addi.posse. Uobisq̃ domine iudex supplico q̃ ipm.p.ad p̃dicta vestra sententia ꝓdemnet': q̃ si dicte rei restitutionẽ facere dolo noluerit ad primã sententiã vobis dñe iudex supplico vt dictũ.p.quãtũ in litẽ iurauero ꝓ secũdã sentẽtiã cõdẽnetis. Dicit' aũt h̃ de dolo qr ex eo nõ ex culpa iuratur in litem.ff. de in litem iuran.l.in actionibus.§.j. Uidet' ergo aliquibus q̃ sicut in abitrarijs due ferũtur sentẽtie reo non parẽte sic fit duplicanda petitio in libello. Sed Jo.ipse dicit illam clausulam omitti posse. Tũc enim cum reus non parebit actor sine libello id petet a iudice. Nam cũ sentẽtia secũda sit executoria prime et per actionẽ in factũ que descendit ex re iudicata nõ offert' libellus. De hoc vltimo vide.s. de sentẽtia excõi. §.pe.in p̃n. Subdit ipe Jo. q̃ si deceptus vult hẽre rez quã vendidit oportz q̃ p̃ciũ qđ a doloso recepit restituat. C. quod metus cã si per vim. Uide quod no.in.l. ibi p̃cedenti si vi. Z. Hec forma probat' ff.e.l.eleganter in prin. H. Huic opponit Roff. q̃ hoc casu non actiõe de dolo sed ex vendito agi dz.ff. de actio.emp.l. iul'.§. per cõtrariũ.7 sic nõ hz locũ de dolo vt.j.in positionibus rei. Et vide qđ ibi dicã. Rñdet q̃.l.ꝓxia habet locũ qñ dolus incidit in ꝓtractũ: vt procedat ex empto 7 cesset de dolo. Sed qñ dedit cãm cõtractui tunc cõtractus qui ẽ nullus nullã actionẽ parit si opponas ex contractu nullo dari actionẽ vt.§.is qui vna in.l.ex empto.ff. de actio.empti. Respõdet roff. q̃ ibi cõtra-

ctus a prin. fuit aliquis lr postea rescissos: vnde non videtur nullus qui vtitur primordio veritatis. ff. ō lega. ij. cū filiꝰ. §. heres. Itē opponit actio de dolo ē psonalis quō dar ad rem psequēdā: Rndet p instātiā q idem inuenit i mltis vt i actiōe ꝓmodati 7 depositi q rem psequūr: lz sint psonales. ad formā rnsionis facit. j. q. j. sic vigeri. Z. Hūc etiā libellū vide. j. ō empti. 7 vēdi. §. nūc dicēdū. ℣. si aūt volꝰ. ¶ Si ꝓci. libellꝰ cum dolus dat cām contractui: si ℣o i eo incidat. sic concip. libel.

Libellus. Lo. ẓc. cō. de. p. qui cū ꝓponerē vēdere codicē meū p. xx. ipe dolo suo incidente in contractu me decepit in duobus denarijs. Vnde ago contra illum vt illos denarios mihi det et soluat: 7 ad hoc propono actionē ex vendito. Nam 7 pro minimo datur. ff. de actio. empti. iulianus. §. p contrarium. Si ℣o incidat in contractu stricti iuris: tunc si quātitas est vltra duos aureos vt. ff. eo. si oleum in fi. sic cōci-

Libellꝰ Lo. ẓc. Lon. de. p. qui me i •promissione quam sibi feci decepit in tribus aureis: vnde ago contra eum actione de dolo q mihi predictam quātitatem restituat. Hec forma probatur. C. de inutili stipulatio. dolo. Si vero det causam cōtractui stricti iuris tunc tenet contractꝰ sed obstat exceptio: et si processum sit ad traditionem locum habet hec actio vt in pre. l. elegāter. C. de inutili stipula. dolo. 7 ꝓcipit libellus vt. s. Ac. ergo sic ponet.

Positio actoris. Pono q multū suasisti mihi q tibi vendere codicem meū vel hereditatem. Dicendo q codex erat inutilis vel hereditas minima. Item q per tales suasiōes tibi vēdidi alꝫ non vēdidissem. extra de emp. 7 ven. cū dilecti: 7 hoc cū dolus dat cām contractui. Si ℣o incidat dicat sic: pono q cū ego ꝓponerē vendere codicē meū seu hereditatē tu mihi intātū suasisti q valeret modicū q ō vēdidi tibi p decem. Item q codex ille seu hereditas valet. xl. 7 ego vendidi pro. xxx. tuis suasiōnb. Item q credebā vera esse que mihi dicebas: 7 de hereditate q esset modica 7 etiā de precio. itē q ego sum honeste vite 7 nobilis extra de purga. ca. c. j. Item q iam est annus q hec venditio fuit facta.

Positio rei. Pono q tu eras venditurus Reus ℣o sic ponet. codicē seu hereditatē alꝫ. Itez q res quā mihi vendidisti venderet cōiter pro. xx. apud omnē hominē. ff. ad l. falci. precia. ff. de dona. cā mortis. l. mortis cā. Item q sciebas ea q tibi suadebā qr scienti 7 volenti dolus nō infert. C. de transac. cū donatiōis. ff. ō aq plu. ar. in diē. Item q actio. ex vendito habes ad recuperandū tuuz interesse. Hec. n. nō datur si alia superest. ff. eo. l. ij. et C. e. de dolo. H. Et vide q ō ibi no. et plenius per Ly. ad solutionē contrariorū: quibus datur actio de dolo vbi alia cōpetit. Dicebat ergo Jo. de bla. vbi. s. post prin. q in casu de quo. s. qñ dolus dedit cām cōtractui 7 res demū fuit tradita videt competere cōditio indebiti. Nam ex ꝓtractu ipō iure nulla traditio fuit facta indebita: ergo vt. s. ff. de cōdi. inde. l. ex his omīb: 7 tñ vt dicit licz cōpetat cōditio indebiti nihilominus 7 de dolo qr bñ cōcurrit hec actio cū sua generali vt est cōditio indebiti vel incerti cōditio. ff. de condi. ob cām. l. ij. §. si sciens. Itez cū sua speciali vt ē q ō metus causa. ff. q ō metus cā. l. si cū exceptiōe. §. cum qui. nam q ō dicitur eam cū alia nō cōcurrē intelligendū ē de illa q sibi sit equalis: metꝰ aūt nō est talis qr generalior: nō est. n. metꝰ sine dolo sed hoc nō ꝓuertit: qr dolus pōt eē sine metu vt hic. Scias ſm pe. 7 cy. vbi. s. de licz volꝰ apertus nō cōpatiat aliam actionē relatus tñ sic sicut intdictum q ō vi aut clā. ff. q ō metus cā. l. metum. §. j. Z. Sed hoc est iuris. itē q tota decepto non excedit. xx. solidos. itē q ego sum nobilis 7 legalis hō. Itē q tu es meretricator 7 aleator. ff. e. nō dz 7 l. sequēti. Itē q iaz ē triēniū elapsuz q hec venditio facta fuit. hoc ꝓcesso cessat hec actio: qr tpa sunt elapsa. C. e. l. fi. Itez debet designari certa psona que dolū ꝓmisit lz in actione q ō metus ca sit cōtra. H. Quia metꝰ iustā hz ignorātie cām. ff. q ō metꝰ cā si cū exceptiōe. §. sufficit. Z. ff. eo. ſ et si dolo. §. fi. 7 cū hec actio de dolo vltra biennū non ꝓpetat. H. Etiā prius inchoata ac etiā si dolū passus fuerit absens vt ibi. Z. C. eo. l. fi. post bienniuz contra dolosum in locum eius inducta est actio in fac. in eo in quo locupletior factus est que actio ꝓpetuo competit ff. eo. itaq. H. Propter ibi nota. in vltima glo. ſ scias q Jo. de bla. tenet vbi supra circa mediū impetuū teneri in eo quod peruenit actione de dolo. cessat. n. ſ periculū infamie cum querit de calculo vt ibi notatur 7 de alieno dolo non de ꝓprio cuius contrariū est in doloso. Z. ¶ Est 7 actio. H. subintrat materiam edicti decimatercia i ordine Roff. eius nominis quod hic in prin. exprimit: 7 tria in illo necessaria collige ex positionib. Z. Infa. subrogata in locū actionis de dolo q ō datur liberis et libertis deceptis a patre 7 a patrono ꝓ eos. dar etiā ꝓ eū qui dignitate precellit plebeio. ꝓtra cōsularē luxurioso prodigo 7 alꝫ vilis contra hominē vite emēdationis. ff. de dolo non debz. sic ergo cōci. lib.

Libellus Lo. ẓc. Lon. de. p. pīe meo cuz sim emācipatꝰ vl de. p. pōno meo qui suis suasiōib tota die mihi suadēdo induxit me vt vēderē sibi codicē meū alꝫ non venditurꝰ vel dū ꝓposuissem vendere dicto suo vendidi sibi p decē minꝰ q ꝫ valeat. Vnde ago cōtra eum vt codicē meū restituat. Vel illa decē mihi soluat: 7 ad hoc ꝓpono actionē in fac. que contra tales personas verbis tēperatur. ff. eo. non debet in fi. ideo aūt dicit verbis temperat. Quia hec actio cuz temperamēto verborꝫ ꝓponitur vt bone fidei mētio habeat vt in preal. l. nō debet in fi. H. Et vt ibi no. in vltima glo. id fieri dicit cū malafides subticet. hoc dico qr in libello de bonafide nil dicit. Illud dictū glo. fuit azonis in summa huiꝰ ti. ante fi. allegantis quod ibi allegat glo. et Roff. vbi supra. Z. ¶ Actor ergo

Positio actoris. Pono q sum filius sic ponet tuus. itē q sum emancipatꝰ. itē q tecū contraxi. Itez q tuis suasionibus contraxi: alꝫ non cōtracturus. ff. eo. non debet. ff. de doli excep. apud. §. aduersus. Item q in illo contractu quem alꝫ eram facturus me decepisti in decem: et hoc cum dolus fuit incidens. Re-

Positio rei. Pono q rēisti volebas vēdere. itē q volebas dare ꝓ decem. item q decē tibi solui. Hoc cōcesso succūbit actor: qr tantū valet res quātū vendi potest. vt. ff. ad. l. fal. l. precia rerum 7. ff. ad. l. aqui. si seruus. H. Vidimꝰ q auctor hucusq locutꝰ est de dolo cōmisso ab altero cōtrahentiū. Est sciendu q Azo in summa huiꝰ ti. in fi. quod recitat Hostiē. hoc ti. §. qualis in fi. querit si per dolū tercij vendidisti mihi alꝫ nō vēditurus an teneat ꝓtractus: 7 dicit vterq quosdam tenere q nō tenet cōtractus per. l. elegāter. §. j. ff. eo. Sed Azo retorquet legē cōtra illos. Quod ponit etiā hosti. vt sicut ex incidēti dolo serui non tenet emptor: sic nec ex illo qui dat causam cōtractui. Actio. n. de dolo personalis est ex parte vtriusq. s. cōuenientis 7 cōuenti: 7 idē no. in decre. cum dilecti de empti. 7 vēdi. ad finē vltime glo. Z.

Restat videre De secūda parte rubrice. s. de cō tumacia. Qualiter autē 7 quid petetur cōtra cōtumacē dicā. j. ti. pri. in pn. H. Auctor nō vidēs quo meliꝰ. vij. edictoꝫ materiā tractare posset qꝫ sb rubrica de ꝓtumacia: pncipalē materiā ſm ius vtrūqꝫ tractauerat. s. de ꝓtumacia quā q ad practicā trāstulit ad rubricā. j. pri. et hic de septē edictis tractat eo ordine q roff. in tractu edictoꝫ in septē primis rubricis post rubricam generalem: et totum q ponit

in isto titulo fuit ei⁹ vt.j.distinguã. Nã ei⁹ fuit id qđ in hoc pncipio ponit vsqz ad.x.sane vbi de edictis titu.de albo corrupto q̃ inferius allegat. Quinqz ẽt ibi ponit q̃ sunt necessaria vt huic edicto sit locus que positiões ostẽdent. Z. Ante oia igitur nota q̃ antiq̃ tus moris fuit vt p̃tores hẽrent in curijs locũ quẽdam dealbatũ puta tabulã vl̃ parietẽ vel aliud in quo scribebãt citationes ⁊ statuta sic scilicz p̃tor citat talez vt veniat tali die. Jtẽ p̃tor p̃cipit ne tale q̃d fiat vt.s.de citatio.§.seq̃t.x.⁊ nota. H. Vide qđ de triplici albo ibi dixi ⁊ de isto i clemẽ.vnicũ de iudi. Z. Siqs ergo hũc albũ p̃toris cuius loco sunt hodie quaterni vl̃ delebat vel interliniabat corrũpebat vl̃ radebat punieba tur in.l.aureis.p edictũ de albo corrupto. H. Et hec actio ciuilis ẽ. possz tñ criminaliter accusari de falso. ff.a.l.corneli.de falsis.l.hodie. Z. i quo libell⁹ sic ꝓci.

Libellus co.zc.con.de.p.qui quat nos curie siue libellos siue confessiones. Vel dicta testiũ posita i quaternis corrũpit aliquid abradendo vel mutãdo vel interlineãdo. Vñ peto eũ puniri in q̃nquaginta aureis.⁊ ad hoc ꝓpo.vtilẽ actionẽ subrogo.in locũ edicti de albo scri.vl̃ ipz edi. de al. scri.vtile.ff.de iurisd. õ.iu.si q̃s id qđ.instit. de acti.§. penales.extra de rescrip.oliz de offi.dele.cũ oliz sc̃do Ideo añt dixi vtile.qz licet ꝑba edicti. H. de albo loquẽtis. Z. deficiãt tñ sñia locũ hz.ar.ff. si q̃dru.pau. fe.di.l.fi. Directũ añt locũ nõ habet hodie.cuz hodie nõ sint p̃tores vel tales q̃ iura cõdere possint vl̃ hmõi scripta in albo facere nisi forte imperator hoc faceret q̃ solus põt cõdere iura.ff.de legi.humanuz.⁊.l.fi.vel etiã posset vt dicũt q̃dã hodie locũ habere si q̃s corrũpat aliqđ edictũ p̃toris positũ in aliq̃ ti.ffoz .q̃d iuris sit de corrũpentibz acta iudicij. Dic in libel.rof.in ti. de edic.de albo corrupto. H. Jbi etiã tractatur plene cui applicet hec pena q̃nquaginta aureoz.de q̃.s. Et qz dicit hãc qõnem cõpetere cuiqz edicto publico ⁊ penali illã nõ omittã sz abbreuiabo. Dicit.n.iura videri varia.primo q̃ pena sit danda cõi vel fisco.C. de sepul.vio.q̃ sepulchrũ.ad idẽ.ff.de ter.mo.l. agraria. Secũ dõ q̃ accusatori facit.ff.đ.x.sig.si cui. Tercio q̃ pena sit diuidẽda inter fiscũ ⁊ accusatorẽ.C.de asse.l.nemo.ff.ad silleianũ.l.lege.§.j.⁊ simile qđ de thesauro inuento dr̃.ff.de iure fisci non intelligit.§.vlt.⁊ hoc vltimũ tenuit Azo. Refert otto.tenuisse secũdaz q̃.l.allegatã ⁊ ad.l.de sepul.viola.rñdet speciale ꝓpter magnitudinẽ sceleris eius q̃ mortuos in pace dormire nõ sinit.C.de episc.audiẽtia.l.nemo.ad.l.de termino. mo.rñdet q̃ ibi dat in publico.i. cuilibet de populo agenti dans p̃to regula q̃ vbicũq̃z pena dat p̃to aliq̃ edicto accusatori cedet ⁊ nõ fisco.nisi lex illã dimidiari p̃ciperet.⁊ sic rñdet ad terciũ. Subdit etiã ibi roff. q̃ licet dolũ allegãs illũ probare debet.ff.de ꝓbati.q̃ties.§.q̃ dolũ. Si tñ aduocat⁹ corrupisset acta ⁊ hoc ꝓstaret p̃sumetur dolus ⁊ releuabit lesus ab onere ꝓbandi facit.ff.de administra.tuto.tutor.q̃ repertoriũ in primo.n.rusticitas vl̃ simplicitas nõ excusat. Si tñ abraderet emendando excusaret.cõsulit tñ io sine iudicis auctoritate non fieri. De his ibi vide in fi. Z. Actor g̃.s.q̃libz đ popl̃o vt i p̃.l.si q̃s id qđ sic ponet

Positio actoris. Pono q̃.t.est senator vel ꝓtor vel potestas talis loci. C. de offi.p̃toris normã. Jtez q̃ ipse fecit scribi in tali loco vl̃ in talibz quaternis cõis seu curie sic scilicz aliqđ statutũ vel hmõi. Jtẽ q̃ iuisti et corrupisti hoc albũ vel illos quaternos vt in palle.l.siqs id corrũpere dr̃ qui interleuit. Vel facit vt legi nõ possint.ff.ad.l.aqui.q̃ tabulis Vel qui radit vel incidit vel mutat.ff.de falsis quid sit. Re. **Positio** rei. Pono q̃ p̃tor vl̃ us vero sic po. **Positio** senator vel potestas scripsit sine cõsilio ciuitatis. vel sol⁹ senator sine alijs senatoribus.ff.ad muni.q̃ maior.ff.q̃ cuiusq̃ vniuer. no. Jtẽ eoz.xvj.distinctio.c.j. Jtẽ q̃ adhuc illi quaterni curie sunt in pria figura.C. de edic.diui.adria. tollẽ.l.fi. Jtẽ q̃.L.tñ corrũpit illos quaternos.§ hec est negatiua.extra de cau.poss.cũ ecclesia.C Sane. H. ꝓsequitur scdz edictuz ordine q̃ supra in q̃ quatuor dicit necessaria.q̃ p positiões patebũt. Z. Nolentez obtẽperare in pncipio vel in medio vel in fine. H. Hoc dixit ꝓpter verbum.l.j.alle.q̃ dicit illũ nõ obtẽperasse q̃ nõ fecit quod extremũ est in iurisditiõe in q̃ instat roff.eodẽ ti.x.quartũ. Z. Judex põt mlctare ex illo edicto siqs ius di.non obtẽ.que mulcta tñ continet quãti ea res ẽ.vt.ff.siquis ius di.non obtẽ.l.vnica. De mulcta vero et in q̃bus iudi.locũ habz hoc edictũ.vide.s.de snia.§.ij. H. x.ẽ.⁊ q̃rta. Z. Sic ergo libel.

Libellus con zc.con.de.p.quivocat⁹ ꝓcipi a tali iudice talis loci q̃ coram eo veniret ad petitionez meã vt mihi rñderet. venire cõtẽpsit. Unde qz non venit interest mea in decẽ.q̃re peto illud ĩteresse.et ad hoc ꝓpono edictũ siquis ius di.nõ obtẽ.vel actionẽ in fac.zc.ff.e.l.vnica. Si vo petit intereẽ qz mandatũ iudicis non seruauit dices sic.

Libellus co.zc.con.de.p.qui mandatũ de re mihi exhibenda vl̃ restituenda vl̃ pecuniã soluẽdo nõ seruauit vl̃ impleuit. Unde quia tanti mea interest. zc. Si añt velit q̃ iudex eũ mulctet id ſest puniat pecu. **Libellus** Co.zc.cõ.d.p.q̃ niariter sic dicet. mãdatum a vob sibi factũ non adimpleuit et sic vobis nõ obtẽperauit Unde ago cõtra eũ vt ipm puniatis ⁊ ad hoc ꝓpono acti.infactũ ex edicto siquis ius di.non obtẽ. Hec probatur extra de matrimo.cõtra inter.ec.cõtrac.c.j. H. Vides q̃ ex isto edicto duplex via agendi cõceditur. scilicet ad interesse partis lese.qz reus non paruit.qđ ẽ intelligendũ de vero interesse.qđ passus ẽ in sũptibus litis et damno qđ ps sustinuit.qz ille non paruit.non in vera estimatione litis.qz vt dicit ibi glo.in.§.vlti. vbi dicit quãti ea res ẽ.absurdũ esset id fieri pro vna leui inobediẽtia. et idẽ hic roffre.secũda via patet in vltimo libel.quo agit ad penã que applicatur fisco.et sic merã penã cõtinet vt dicit ibi tex.⁊ ne casus ille cõtinuetur pri.qđ difficultatẽ ingerit expone cum pro quãdo et cessabit ꝓpritas sic exponitur. de cõmo.c. vno in prin. Cõcluditur añt q̃ cũ duplex sit offensa.s. ptis et iudicis merito duplex libellus cõpetit.et verũz ẽ q̃ primus quo petitur interesse non est pena mera. quia licet sit pena soluenti q̃ sibi non affuit non tamẽ recipienti.sed vltimus libellus purã penã continet.qz recipit fiscus qđ sibi nõ affuit et soluit inobediens qđ non recepit.facit qđ de expensis dicitur et scripsi de rescriptis.c.vltimo in fi.tertus cũ suis remissionib⁹.quo modo añt diuerse fuerũt lecture dicti. §.fi.in.l. vnica ff.e.ibi vide per Accur.⁊ ꝓ roff.hoc.e.ti.vbi in fi.inuenies in quo inuicem differunt istud edictũ et sequẽtia

Z. Actor **Positio** actoris. Pono q̃ hic est g̃ sic po. **Positio** potestas bononien. Jtez q̃ talis ẽ iudex cõis bononien.ff.de iurisdi. om.iudi. l.fi.ff.de bo.ac iudicis po.communis.§.is qui. Jtem q̃ ipse tibi p̃cepit q̃ tali die coram eo⁹ cõpareres. Vel q̃ rẽ exhiberes vel restitueres vl̃ aliqđ tale extra đ.x. sig.ex pte. Jtẽ q̃ cõtẽpsisti tale p̃ceptũ.ff.siqs ius di. nõ obtẽ.l.vnica. Jtẽ q̃ es de ciuitate bono.vl̃ districtu ei⁹ in cõcor.prime positionis. Jtẽ q̃ mea interest ĩ dicẽ q̃ illd p̃ceptũ seruasses.⁊ ꝑ cũ agit ad interesse.si vo ageret ad penã ñ ẽ necessaria. Re⁹ vo sic ponet.

Positis rei. Pono q̃. B. fuit potestas a kalẽ dis ianuarij vsqz ad annũ. Jtẽ q̃ ipse mihi p̃cepit eo tempore qñ successor venit vel post kalendas ianuarij.ff.de iurisdi.om.iu.eum q̃.ff.de off. procõsul.meminisse .extra de off.lega.c.fi. Jtẽ q̃ illd

impleui. Itē q ego sū Pisanus.ff.de iurisdi.om.iudi. l.fi.ij.q.vj.peregrina.7.c.se.itē q mādauit illud.t. tm̄ Itē q lz post diem q̄ fieri mādauit fecit tm̄ 7 acceptauit.ff.si qs cau.l.j.§.ij.ff.de eo q̄ certo loco.l.fi. ¶ Sz et vocās. H. Hic auctor psequitur terciū edictū cōtinuatū primo p Roffr.q̄ ponit quatuor in eo necessaria. Que patent ex positiōibus.7 cui applicet hui⁹ edicti pena.dixi.s.sup edicto primo. Z. temere in ius per edictū quē vocare nō licet sine venia vt patronū vel parentē punit in q̄nquaginta aureis. C. de in ius vocan.l.ij.ff.e.l.penult.7 fi. Sic ergo cōcipit libellus.

Libellus. Coram ꝛc. Cōqueror de.p. qui me patrē suū vl̄ patronū vocauit i ius sū vēia sibi a ptore vl̄ ptāte ꝓcessa i q̄ vocatōe litē ē cōtestat⁹. Añ peto eū pūiri siue cōdēnari i q̄nq̄gīta aureis 7 ad ß ꝓpono actōz ifac.ex edic.d̄ i ius vocā. vt i pāl.ꝓcor.instit.de actio.§.penales. Actor g̃ sic ponet

Positio actoris. Pono q sū pr̄tu⁹ vel patron⁹ vl̄ huiusmodi.ff.eodē q̄cūq;.7.l.adoptiuū.7.s. de reo.itē q es filius me⁹ vel libertus.itē q te emancipaui al's non posset etiā cū venia.C.eo.q̄ in ptāte.ff.de iudi.lis nulla.itē q cōquestus es iudici de me. itē q misit pro me. itē q de hoc dedisti cōtra me libellū reclamatiōis. exī de libel.oblatio.c.j.itē q hoc fecisti venia non petita ff.eodem.l.penul.7 fi.item q in predicta causa fuisti litem contestatus.ff. eodem libert⁹. Re⁹ ꝛo sic ponet

Positio rei. pono q feci te coram iudice vocari 7 petij ab eo licentiaz vt possem me de te reclamare. itē q dedit mihi hanc licentiam.itē q tm̄ dedi libelleū .itē q dedisti ante lit. cōtest.7 sic pena nō fuit cū effectu cōmissa. Sz queri⁊ an habeat hodie locū hec pena si vocētur in ius sine venia ille psone que sunt.ff.eo.l.ij. Rñ.j. Rñdeo q ñ. H. ꝑm Roff.7 accur.idē nota.ff.de i ius vo.l.penul. Z. Quia tūc demuz hz locū qñ ille psone vocant q̄ iure ptorio vocari ꝓhibent.nō q̄ iure ciuili vt in prē dic.l.continētur.itē si hodie petat a ptāte venia queritur an icidet in penā si postea patrē vocauerit vl̄ patronū 7 videt q nō. H. ita habetur cōiter.ß debz dicere q sic.vt patet p seqntia. Textus añt quem statim all'.ē.ff.eo.l.iij.7.l.ß si.§.pen. Z. Quia a ptore venia ē petēda.nā dicit sine pmissu meo ꝛc.cōtra credo.n.q nomē ptoris ē ibi generale ꝑ quolibet iudice sicut et al's nomen pūlidis.ff.de offi.pūl.l.j. Et nota q qui non habet vñ q̄nquaginta aureos soluat debet in corpus torqueri.ff.eo.l.vl. H. ē canon.xij.q.ij. Z. Dō etiaz in filio tenendū ē. H. institut. d̄ pe.te.lit.§.fi.in fi. Z. Quia generale ē q qui nō pōt soluere. H. Debēs ex maleficio. Z. luat in corpe. ff.de penis.l.j.xxxv.di.añ xxiij.q.v.c.j.ad finē.x.q.x.illi qui. Et iunge hic q no. s.de actore.ꝛo.itē q ē filiusfa.et sequen. H. Et vide quod ibi post dñm meū scripsi sup.ꝛo.ß nūq̄d edictū 7 seruat o ordine de quo.s.sequitur q̄tū edictū 7 sex q̄ in eo requirūtur positiōes docēt. Z. ¶ Vex si vocatus a iudice ñ vadit pōt ab eo puniri ꝑm suā iurisditiōez ex edicto si qs ī ius vo.ñ ierit.ff.si q̄s in ius vo.ñ ie.l.j.7.ij.in q̄ sic.

Libellus. coram ꝛc. Queror libell⁹ cōcipitur. de.p. Qui vocatus a tali iudice nō init coram eo cū eēt sue iurisditiōis. Añ peto eū cōdemnari ꝑm vestrā volūtatē. Et ad ß propono actionē infactū ex edicto si q̄s in ius vo.nō ie.vt in p̄dic.l.et que dixi.s.ꝛo.sane. Volentē hic intelige repetita.p̄dicta locū hñt in eo q̄ vocat'.is añt q̄ te vocat coram non tuo iudice condēnat' tibi in oībus expēsis quas feci sti.extra d̄ rescrip.ceterū. Et sic libel.cō.

Libellus. co.ꝛc.con.de.p.q̄ me temere vocauit ad iudicē nō meum propterq̄d feci expensas puta decem. Unde peto illas mihi resti tui seu solui,et ad hoc propono conditiōem ex.l.ff.de iudi.eum quē.C.de fru.et li.ex peñ.non ignorat. H. q rite proponatur cōditio exquo exp̄ssum ē q agere pōt.nec dictū ē q̄ actiōe probatur.ff.d̄ condi.ex lege.l. vna ꝑm roffr.q̄ querit hic in fi.quare in libello positū fuit temere cū ad iudicē non suū vocari non debuerit nō cōdemnatus. Rñdet vt no.ī p.l.eñ quē in glo. De alijs hic p eū nota.vide.s.de cita.§.primo.ꝛo.itē generaliter 7 super illo. Z. Actor ergo sic ponet. H. Nō super proximo libello sed super prece.quoniam conuenit edicto et hoc euenit.quia etiā roff.super priori. qui etiam eius fuit non scz formauit positiones. Z.

Positio actoris. Pono q iui ad talem iudicem 7 conquestus sum sibi de te pro tali pecia. Item q ipse.t.ad instantiam meam fecit te citari. Item q de eius mandato fuisti citatus. Itez q es de bonoñ.seu ei⁹ districtu. Itez q vocat⁹ ñ venisti Itez q es nobilis.s.de reo ꝛsi. Item nobilis. Itez q es callid⁹ et astut⁹. Itē mea intererat q coram iudice venires.oīa ħ pbāt'.ff.eo.l.j.7.ij. Re⁹ vero sic ponet

Positio rei. Pono q tu coram tali de.t. tm̄ reclamasti. Item a reclamatiōe desistitisti. Itē q iudex noluit mittere nūciū p me. Itē q nūcius sine mādato iudicis me citauit. Itē q pecuniā tibi solui p q̄ reclamasti. ¶ Notādū q̄z ē. H. Continuatur q̄ntū edictuz vt.s.qd̄ breuius expedit roff. q̄ reliq̄. Z. q is qui nō possidet immobilia in ius vocatus dz cauere iudicio sisti.ff.q̄ satisda.co.sciēdū. Si g̃ super hoc det fideiussorē sed actor eum non admittit et alium petit cōpetit reo edictum in ius voc.vt veniāt aut satisdēt.per qd̄ actor in q̄nquaginta aureis punietur.ff.in ius voc.vt eant.l.ij. Sic ergo con.libel.

Libellus. co.ꝛc.con.de.p.qui me parato dare fideiussorez in iudicio sistēdi cā locupletē 7 fidedignū 7 habilē ad ꝓueniēdū sine cā illū recipe recusauit.q̄ de iure nō debuit recusari. vnde ipsum cōdēnari peto in q̄nquaginta aureis. H. De hac pena cui applicetur remittit roffr. ad dicta supra super edicto primo. Z. Et ad hoc ꝓpono actōz infra. ex edi.ī ius vo.vt eāt.aut satis.ff.e.l.ij.ac.g̃ sic ponet.

Positio actoris. Pono q de me conquestus es coram tali iudice super. C. que dicebas me tibi debere. Item q ab eo vocatus veni. Item q petisti cautionē a me in iudicio sisti. Item q representaui talē fideiussorē. Itē q ille hz centuz in bonis. Itē q eū sine cā legitima recipe recusasti. Item q est habilis ad cōueniēduz. Item q est homo fidelis. H. Addunt quidaz itē q hz facti noticiā.facit. C. vt omtam ci.q̄z mili.l.vna circa fi.ibi procuratore instructo sed id roff.non plz.quia lex loquitur de procuratore dato ad causam vel litē prosequendam.cui cōcor.de elec.ī.c.j.7.c.cupiētes.§.j.ꝛo.insuper lib.vj. Iste autē fideiussor non prosequitur cām sibiq̄ puideat pōderādo pro quo promittat. Hoc etiā scias q qualiscūq; fideiussor recipi dz qñ parēs p̄onus vel similis cōuenitur.ff.eo.t.l.ij.§.ij.7.iij.7.no.s.de satisda.§.ij.ꝛo.illō autem. Z. Premissa probantur.ff.e.l.j.7.ij.re⁹ ꝛo sic

Positio rei. Pono q de te me reclamaui. Itē q voluisti mihi dare.t.in fideiussorē vt staret in iudicio. Itē q ille.t.hz q̄nquaginta tm̄ in bonis. Itē q petebā cētū. Itē q ille.t.est infidelis et omnia negaret non obstāte iuramento. Item q vix posset cōueniri. Item q cōsueuit dierare.extra de pigno.illo.in fi. ¶ Porro cōtra. H. Hic quo ad edicta cōtinuatur sex.j.ꝛo. Itē sepe.interponit autez hic de cautione iudicio sisti que ē.xj.inter cautiones quas prosequitur roff.suo loco quaz auctor hic ummisceuit vt affinem tractatui precedēti.et octo que requirunt in ista prosequitur que patent ex positionibus. Cōsulit etiā in prin.q promittēs pro se vel alio promittat iudicio sisti non promittat facere fieri rōnez. Prima

eniz ſtipulatio finiť lata ſnīa.ff.iudi.ſol.l.ij.ſi qs cautio.l.ij.§.ſtipulatio. Scđa nō ſz oz ſnie ſatiffieri.ff.đe ℣.ſig.l.verbū facere ſeq̄tur omnē omnino faciēdi cāz cōplectiť ſoluēdi numerādi vindicādi ambulādi ℨ. Promittēt̄ ſe vel aliquē iudicio ſiſti agiť actio.ex ſti pula.ff.q̄ ſatiſd.co.ꝛ.ff.ſi q̄s cau.p totū.i q̄ ſic lib.ꝓci.

Libellus. co.ℨc.cō.đe.p.q̄ cū mihi ꝓmiſiſſet iudicio ſiſti tali die ñ ſtetit. Uñ ſq̄ int̄eſt mea in decē.iō peto illa đecē ꝛ ad hoc ꝓpo.certi cōdi.ex ſtipulatō.ff.ſi q̄s cautio.l.q̄ añt.§.fi. Si añt promiſit alium iudicio ſiſti. Sic concipitur libellus.

Libellus. co. ℨc.cō.đ.p.q̄ ꝓmiſit mihi ſtipulāti.t.ſtare in iudicio tali die.vñ q̄ ea die nō ſtetit ago ꝓtra cū.et peto ab eo vt p̄ſtet mihi decē.q̄ tm̄ int̄eſt mea. ℍ. De hoc int̄eſſe đe q̄ etiā dictū ē.s.libello ꝓxi.ſi hoc int̄eſſe fit.q̄ ius actoꝛis ſit facti đeterius dicit roffre.q̄ iura variare vident̄. Nam l.q̄ añt.ff.ſi q̄s cautio.dicit q̄ nō videť in eadē causa ſiſtere q̄ nono p̄uilegio vtiť .et huic vī accedere .ff. iudi.ſol.ſi reꝰ in ꝓmo dicto.ß.l.ſiq̄s.ff.đe iudi.ꝛ.l.cū quedā.ff.đe iuriſdi.omni.iudi.dicūt q̄ p̄uentꝰ ius reuocādi foꝛ nō hz.et p̄all.l.ſi reus.huic ſcđo dicto vī accedere in ꝑte ſcđa cui tm̄ reſiſtere vī.l. vir bonus.ff. iudi.ſol.dicit añt adſoluēda talia ꝛia Azo diſtinguere an ſupueniēs p̄uilegiū foꝛi ſit ꝓceſſū alicui ad ſui petitiōem ꝛ tūc.n.nō iuuat.ſecus ſi ad nō ſui petitōez ſit ratio.q̄ improbꝰ ſepe extoꝛquet negata. C. đe petiti.bono.ſub.l.j.li.x. Sz q̄ huic ſolutioni obſtat.C. đe fruc.ꝛ litis expē.l.ſi.ſoluit aliť vt ſi ꝓpter publicaz vtilitatē indultū ſit p̄uilegiū ꝓſit al's non.et idem in milite ſi ex neceſſitate factus ē al's ſecꝰ. Uel aliter q̄ no no p̄uilegio vtiť nō videť in eadē cā ſiſtere ſupple interim.ſ.cū p̄uilegiū ꝓdeſt ad tēpꝰ ſicut in legato cui ꝓdeſt cū in legatiōe ē ß nō illa finita.ff.đe arbi.nō diſtinguemus.§.itē ſiq̄s rome . Uel aliter vt diſtingua tur an p̄uilegiū incepta reſpiciat an futura. Et i dubio p̄ſumitur p̄uilegiū ſoluz ad futura ꝓdeſſe. C. đe legibꝫ.l.leges. Ad ſolutionē añt illaz̄ legū.ff. đe iudi. ſol.ſi reus et.l. vir bon. Uide qđ in eis no . ℨ. Et ad hoc ꝓpo.certi cōditiōez q̄ oriť ex ſtipula.ff.ſi q̄s cautō. ſi q̄s. Si añt vis petere q̄ ſe vel aliuz ſiſtat in iudicio. nec iā trāſiuit trienniū vt.C. đe iudi.ꝓperandū .vl'an nus ꝛ dimidi.C.quō ꝛ qñ iud.i auť.q̄ ſemel.ſic lib.cō.

Libellus. Co.ℨc. Ago contra.p.q̄ ꝓmiſit ſe vl'.t.iudicio ſiſti. Uñ peto vt ſiſtat ꝛ ad ß ꝓpo.actio.ex ſtipula.ff.ſi q̄s cau.l.ij.§.ſiquis iudicio.ff.đe ℣.ob.vbi añt.§.qui id qđ añt. Ac.g̃ ſic po.

Poſitio ac. toꝛis. Pono q̄ ti feci coꝛā tapetitionem inſtitui. Itē q̄ promoſiſti iudicio ſiſti.ff.ſi quis cau.l.ij.§.ſi q̄s in iudicio. Itē q̄ cōtēpſiſti in iudicio ſtare.itē q̄ mutuaſti foꝛ extra đe fo.cōpe.c. pereꝰ ℣o

Poſitio. rei. Pono q̄ illud iudiciuz ſic po. fuit finitū.ff.iudi.ſol.l.ij.ꝛ.l. apud ſēproniū. Itē q̄ fui legitime impeditꝰ.ff.ſiquis cau.l.ij.itē q̄ in ea cōditōe ſū q̄ fui qñ ꝓmiſi. C Sz po ne ꝓmiſi aliquē iudicio ſiſti nō apoſita die nec etiam pena ꝛ ſic venit intereſſe.ff.q̄ ſatiſđa.co.l.ſi.§.fi.vbi đe hoc.ff.ſi q̄s in ius vo.nō ie.l.j.reus inťpellatꝰ nō ſtetit nūquid ſtatiz ꝓtra me ē cōmiſſa ſtipulatio ꝛ ex ea ſtati cōueniri poſſū.ꝛ videť q̄ ſic.ff.đe ꝓcu.l.añpe.nā ego fideiuſſoꝛ ſū vt.C.đe fideiuſ.ſancimꝰ ꝛ.l.ſe.ꝛ cōmiſſa ſtipulatiōe cōtra reū fideiuſſoꝛ cōueniri pōt ꝑm diſtictionē.l.C.eo.añt.p̄ſente et ad hoc.ff.ſi q̄s cau.ſi eum in fi.ibi ꝑm q̄ et ſi fideiuſſoꝛes, ℨc.a cōtrario ſēſu gr.ℨ q̄ nō poſſum cōueniri niſi p̄ius mihi đenuncietur vt eū ſiſtam. Juſte.n.potui ignoꝛare eū nō ſiſtere cum ſit alienū factū.et ad hoc facit.ff.q̄ ſatiſđa.co.ſi đeceſſerit et in p̄dic.l.ſi eū in p̄in. Itē nō videť q̄ ſim fideiuſſoꝛ vt eo.t.l.ij.§.j.ꝛ.ff.đe operis libe.cū patronus. Sed ſuper hoc an dicatur vere fideiuſſoꝛ diſtingui poteſt an p̄incipalis ꝓmiſit ſe exhibiturū ꝛ me fideiuſſoꝛem dedit.et tūc vere ſim fideiuſſoꝛ. an nō. ꝓ illo cōuento p̄incipaliter p̄omiſi iudicio ſiſti et tunc nō vt in p̄e dic.l.ſancimus in p̄in.ꝛ ꝑz hoc pōt ad p̄dicta rñderi. Uel dic q̄ aut ſciui reū interpellatū vt ſiſteret ꝛ tunc ſtatim poſſim cōueniri.q̄ debui curare vt ſiſteret nō expectata alia denūciatōe ſeu requiſitōe.ar.ff.đe actō emp.l.j.in fi.aut neſciui ꝛ tūc ſit neceſſaria req̄ſitio vt ſiſti faciā. Lutius ē tm̄ ſemper q̄ requirať. Et vide.s. đe ſnīe executione.§.ſequiť.℣. quid ſi ſnīa. ℍ. Ibi đe illo qui cauerat iudicatū ſolui. Baldus. Replico dubiū. Queriť an ille q̄ ꝓmittit aliquē đe iudicio ſiſti teneatur ad penā vel intereſſe ſi nō eſt factū ſibi p̄ceptū đe repſentando reū.ſed ipſi reo.rñdeo ſi fuit fideiuſſoꝛ p̄ceptū factū reo porrigitur in iudicijs ad fideiuſſoꝛem.ſecꝰ ſi ſit expꝛomiſſoꝛ.i.qui ꝓmiſit ſolus đe dolo.l.ꝛ elegāter.§.ſeruus pactionis.ꝛ tūc p̄ceptū debet fieri ſibi. Jn cōtrariū q̄ nō teneať niſi ſibi fiat p̄ceptū.facit q̄ nō eſt ꝓprie fideiuſſoꝛ.ille qui ꝓmittit ſe facturū,ꝛ curaturū vt no.ff.đe ℣.obl.l.cū filiꝰ.§.j.ß rñdeo q̄ imo ē fideiuſſoꝛ ꝓprie vt.ff.đe fideiuſ.l. ſicut reus.tm̄ videtur habere bñficiū auť.đe fideiuſ.q̄ nō p ceditur cōtra eū oꝛdinarie ß officio iudicis executiue ꝛ đe plano đe iure vo.l.eū ꝓ quo.et hoc ē vex̄ marime tenēđ q̄ nō ſit ꝓprie fideiuſſoꝛ vt no.ff.in ius vo. vt eant in rubꝛica.ff.q̄ ſatiſđa.co.l.ij.§.j. ℨ. Jdeo añt dixi.s.vt apoſita die.q̄ tunc certū eſt q̄ adueniente die ſi non ē exhibitio facta et reus nō ſteterit agi non poteſt ad intereſſe vel ad penā ſi promiſſa ſit,vt in p̄e al.l.ſi đeceſſerit et in p̄e.l.ſi eū.§.j.nec ē alia requiſitō neceſſaria cū đies pꝛo homine interpellet. vt.C.đe cō traben.ſtipu.magnā extra đe loca .c.pe. vel pōt đici p̄e.l.ſancimꝰ locū habere đe pena vt iō dixi q̄ ea apoſita ſine die agitur đemū ad penā cū certū eſt reum ſiſti non poſſe.ff.đe ℣.obli.ita ſtipulatus.ff.q̄ ſatiſđa. co.đe die ꝛ.l.ij.§.fi. C Sed cū p̄incipaliter ꝓmiſi aliquē in iudicio ſiſti vel aliter coꝛā aliquo vel in aliquo loco p̄ſentari. ℍ. Dixit,hic roff.q̄ qñ talia promittūtur nō expꝛeſſa die ponderanda eſt loci diſtantia datis viginti miliaribꝫ p̄ die.ff.đ.℣.ſigni.l.ij.ꝛ ſi q̄s cau. l.j. Jn cōtractibus dicit ꝓſideradū qđ habeť.ff.đe.℣. ob.cōtinuus.§.ij.vbi hēt̄ cōſideratio tēpoꝛis ſexus et etatis et quo illiꝰ cōditionis hōies p̄uenire poſſint. Dicit etiā in iudicijs duos dies đeduci.ſ.quo cautuz ē et q̄ ſiſtere debet vt in p̄.l.j. tm̄ in caſu quē ponit auctoꝛ cū p̄miſſio fit p̄ me.de alio dicit tenēdū qđ habeť in.l.ſancimus.C.đe fideiuſ. ℨ. Nūquid tenz talis ꝓmiſſio ſine cā dic q̄ ſic.q̄ p̄e.ll.ff.q̄ ſatiſd.co.l.ij.§.j.ꝛ ff.ſi q̄s cau.l.j.in p̄in.đe cautione ñ faciūt mentiōez et ar.C.đe fideiuſ.ſi barſatoꝛē. C. đe agri.ꝛ cen.lit.§.ſin añt li.x. Bal.in fideiuſſoꝛe vel quaſi fideiuſſoꝛe iudicij vel contrarius nō requiritur cauſa q̄re fideiubeat vt ꝓ ſpeculatoꝛez hic.et ꝓbatur.ff.đe peculio. l.ij. §.ſi filius.nā ſi ibi ē ſpāle g̃ in cōtrariū ē ius cōe. ℨ. Quidā tm̄ cōtra. Nā hoc generale in obligatione vt extra đe fide inſtru.ſi cautio.et poteſt eſſe cauſa ꝑm eos.q̄ forte ꝓpter hoc mercedem recepi. Uł quia videbā euz bānum.vel aliam penam incurrere vel in carcere vel cuſtodia đetentum. Et propter hoc pꝛo eo pꝛomiſi et vide.s.đe acti.§.fi.℣.ſi đedit et ſequen. Item quere vt.j.đe fideiuſ.§.j.℣.ß pone Egi. ℍ. Quomō iuſtificetur hec ſtipulatio iudicio ſiſti q̄ ꝓmittitur factū alienū. Uide.s.đe ſatiffac.§.viſo ſuper forma ibi poſita.℣.ſi igitur dubiū. Tractat añt hic roff.đe.l.ſz et ſi quis.§.illō.ff.ſi quis cautio.que videtur velle eū qui non ſtetit vt cauerat.q̄ erat accuſatus đe crimine capitali nō habere exceptionē cui contradicit.ff.đe cuſto.reo.l.ij.§.vlt.quā etiā glo.ibi ſignat pꝛo cōtrario. Tractat etiā hic in fi.đe illo qui in cauſa criminali

ꝑ alio fideiussit. ⁊ tenet q̄ cōuenit fideiussor nō vt pniat criminalit sz pecunialit. et hēbit inducias. l. sancimus. C. de fideiuss. vt. e. t. l. si barsatorē. ⁊. l. si q̄s reū. ff. de custo. reo. Z. et sequē. Itē sepe. H. Seruato ordine de q̄. s. ad lr̄am cū roff. aggredit sextū edictū i q̄ ꝑm eū vt locū hēat quinq̄ sūt necessaria que patent ꝑ positiones. Z. Jn ius vocat⁹ vi ab illo eximitur ne in iudicium veniat. ideo contra eximentē datur edictum ne q̄s eum qui in ius vocat⁹ fue. vi exi. ꝑ qđ eximenti pena imponitur quanti actor in litem iurauerit. ff. ne q̄s eū q̄ i ius vo. l. j. ⁊. l. si per aliū respon. j. sic g̃ q̄ci. lib.

Libellus. Co. z̄z. cō. de. p. qui. t. a me vocatū ad iudiciū vi vl̄ dolo malo eremit Uñ quāti in litē iurauero intātū eū cōdēnari peto vl̄ sic. Uñ meū singulare intereē peto qđ extimo cētū. et ad hoc ꝓpono actionē infactū ex illo edicto. ne q̄s eū q̄ in ius vo. est vi exi. ff. e. l. ij. ⁊. iij. actor ergo sic po.

Positio actoris. Pono q̄ cōquest⁹ fui de tali cora tali iudice. ff. eo. l. iij. §. fi. itez q̄ talis vocatus veniebat ad iudicium. ff. eo. l. iij. §. fi. itē q̄ talis ē talis persona q̄ pōt in ius vocari. ff. eo. l. j. §. j. et. §. fi. et. l. ij. in ꝓin. et. §. fi. Jtem q̄ tu illum vocatum vi eremisti ne veniret. vel aliter prohibuisti. ff. e. l. iij. §. fi. Jtem q̄ propterea actio mea est amissa. itez q̄ iudex qui eum vocauit est ordinarius et qui potest ex officio citare. ff. e. q̄ si q̄s. §. si quis. Reus vero sic.

Positio rei. Pono q̄. M. tm̄ de. t. fuit conq̄stus. item q̄. t. vocatus venit. itē q̄ fuit tm̄ a scio detentus. Sed hec et prima implicāt negatiuam ar. extra de causa poss. cuz ecclesia. itē q̄ erat tuus parens vel patronus. item q̄ iudex qui te vocauit est pedaneus. C Jtē plerūq̄. H. Hic septimum edictū prosequitur. sed roff. plenius. Quatuor aūt in eo necessaria positiones docent. Z. vocatus ad iudicium impeditur nō vi sz dolo. ideo proditū est edictū de eo ꝑ quē fa. ē quominus q̄s in iudicio sistat. per qđ tam vocato exempto q̄z etiā vocāti consulitur contra eximentem. et

Libellus. Lo. z̄. con. de. p. q̄ sic cōcipi. lib. dolo malo ipediuit L. q̄ min⁹ in iudiciū vēiret vt mihi i iure meo rn̄deret Uñ q̄ mea interest i. xx. H. Dic̄ roff. q̄ bonū ē sic declarare. tm̄ posset i pcessu declarari pcessuz i libel. Z. Jd factū nō eē iō ipz in p̄. xx. mihi cōdēnari peto. ⁊ ad hoc ꝓpono acti. infac. ex edicto de eo ꝑ quē fa. ē. ff. e. t. l. j. ac. ergo

Positio actoris. Pono q̄ cōquestus fui. t. iudici de tali. itē q̄ ille vocat⁹ veniebat ad curiam. Jtē q̄ dolo tuo fuit impeditus ne veniret. p̄missa probanť. ff. e. l. j. extra de in inte. resti. ex lr̄is. Jtē q̄ denūciasti aliquid triste propter qđ nō venit. ff. e. l. j. §. j. ⁊. §. ij. Jtē q̄ pcurasti eū ꝑ legē vel aliū vocari extra de offi. or. pastoralis. §. fi. re⁹ ve-

Positio rei. Po. q̄ vocasti. M. tm̄ ro sic po. Jtez q̄ is quē vocasti veni re r̄cusauit. H. Dic̄ roff. omniō ac si dicat suo ꝓprio facto et motu. Ell̄ Pileus exprimas q̄ illud omnino C Est sciendū q̄ roff. opponit hoc edictū inutile. nam aut saluū ē ius actori cōtra reū aut nō. primo casu q̄d interest actoris reuz vna die nō venisse nil vl̄ modicū si non erat saluū. vt q̄ actio ꝓempta frustra vocabat ⁊ sic nullū interesse. Si igit vocat⁹ vēire nō tenebať g̃ nec tenebit q̄ illū eremit vt. s. pr. edi. dictū ē. rn̄det sz ius actoris sit saluū pōt eē ei⁹ intereē. q̄ operas perdit illius diei quo ad iudicē venit. ⁊ forte aduocatū diurnū cōduxit et in his duobus expendit. xx. nec ob. non dari extraordinariū dum competit ordinarium quia illud contra eādē psonā. ff. de mino. in cause. cōtra diuersas secus. C. si tu. vel cu. l. etiā. Jtem nō obstat si dicas ꝓter modicū iudicem cōtra eximētem nō debere actorē adire. ff. de in inte. resti. l. scio. quia etiā minute cause sunt audiende in aut. de man. prin. §. sit tibi col. iij. extra de appel. c. de appellatiōibus. Sed restitutio non datur propter modicum ne sic rescidatur. quod est maius. ff. de indi. l. ꝙ minorē. Jn secundo membro poterat esse saluum ius actoris tempore emptionis et postea perijsse prescriptione completa et sic multum interest actoris contra eximentem. nec valet si dicas illam interruptam per citationem de reo factaz per executorem. C. de pscrip. xx. an. sicut in rem ⁊. l. fi. nam tēpore istorum edictorum non fiebat interruptio ꝑ executores. Hodie etiam restringitur ad pretorias penales ⁊ annales. C. quando lib. prin. da. l. ij. Vel q̄uis fieret interruptio ageretur nihilominus contra eximentem ne maneret maleficium impunitum. ff. ad. l. aquil. ita vulneratus. C Querit demum roff. quomodo prouidebitur vocato et exempto si mulctatus fuit vel condemnatus ad penam sub qua promiserat sistere certa die aget contra eximentem. facit. ff. eo. ti. l. ex hoc edicto. §. ⁊ si stipulor. C Est etiam notandum ꝑm eum q̄ de summa equitate si actor perdidit actionem suā propter emptionem rei et eximens non est soluēdo restituetur actori actio cōtra reum ex ea causa liberatū ff. de le. j. l. plane ad quod. l. ertraneam allegat. cū sit textus in. l. fi. ff. eo. ti. ij. rn̄so. Baldus. Nota q̄. l. ij. C. de rescin. vē. hz locū in cōtractu locatiōis ꝑ. l. ff. locā. itē si p̄cio. §. fi. C Sūmaria cognitio itelligit duplr. scz i ordine ⁊ pbatione. l. j. §. fi. de p̄to. stipu. ꝙ Bar. De facto intelligit pluribus modis vt no. Ly. C. de actio. emp. l. fi. ⁊ tāgit qñ ci. ac. C. l. j. ⁊ q̄ eligit viā facti sibi p̄iudicat. ff. de furtis. l. interdum. §. q̄ furē. Z.

C De eo qui mittitur in possessionem causa rei seruande Rubrica.

H. Scias q̄ missio in possessionē propter cōtumaciā non habet locum in bn̄ficia lib⁹ eo. ti. eū qui li. vj. que re sūmistas ⁊ vide quo ad tractatores qđ dixi. s. de. j. et. ij. decreto super rubrica et q̄nem quā ibi scripsi. c. t. §. restat. ij. colū. super ver. q̄d si nō reperiatur. et vide quod scripsi post archi. ⁊ Jo. de deo super rubrica eo. ti. l. vj. Est etiaz questio an p̄s qui non vult se defendere altero illum defendere volēte patiať missionem. de simpliciter inuito vide qđ no. s. de defensore. ℣. sed nunquid. ⁊ super hoc sunt opiniones quas quidam habent in. l. seruum quoq̄z. §. publice. ff. de pcu. in cā liberali. ⁊ pro defensione doli cōstat quē admitti non solum pro p̄te sz etiā pro inuito. ff. de lib. cā. l. j. ij. ⁊. iij. et. ff. de appel. non tm̄ et no. de procu. c. j. in. j. glo. ex hoc allegatur q̄ si in illis casibus est spāle contrariū est regulare. facit regla que a iure li. vj. cū concor. et facit ille. §. publice a cōtrario vt si publice ē vtile absentes defēdi. g̃ secus in p̄tib⁹. Aliqui distinguūt personalē a reali. primo casu non admittetur alius et patietur iste missionē cōgruā in personali vt lite non cōte. qm̄ in fi. et facit. ff. de pecu. l. sūma cū rone. §. fi. et isto casu actore volēte procedit quod dr̄ in p̄. ℣. sz nūquid. s. de defensore. in reali idem nisi forsan tercius veniens dicat se rē possidere. et sit parat⁹ dicte rei defensionē recipere admittetur. et isto casu nō defendit reū nisi per p̄ñam q̄ admittitur. vnde nō satisdat cū sit principalis reus. et sic euitatur missio tedialis. ferť martinū de fano tenuisse presentem et cōtumacē posse defendi. constat. n. q̄ omnis latitās hētur p absente ff. de ℣. sig. l. absentē. ⁊ latitare quis pōt etiā i ciuitate existēs. ff. d̄ primi. credi. eū qui circa. Jtē. l. exigē di in fi. C. de pcu. etiā in defensiōe cōtūacis loq̄tur. Jtē. l. fatis. ff. de in ius vo. q̄ etiā loq̄tur de latitāte inducit ad p̄ncipale dictū. e. t. l. neq̄z impuberes. §. j. ⁊ de iure iuran. l. fi. §. pe. bn̄ facit. ff. de solu. l. solutionē. seq̄tur vl̄ iudiciū ꝑ nobis accipiēdo inuiti ⁊ ignorantes liberari possum⁹ ⁊. ff. iudi. sol. l. iij. §. pe. vltra hec textuz hēm⁹

boc.e.t.c.fi. vbi etiā post citatiōm se absētās si defendatur euitat missionē vbi vide in vlt.gl. De iuramēto aūt calūnie tūc pstando dic vt. C. de iur.calum.l.ij. §. si autem absfuerit. ℣. similiꝫ mō. ℣.

IN hac materia. Actor aduersus reū ꝓtuma. **Libellus.** co. ℣℣. cē. pt sic.li. ꝓci. con. d̄ p. q̄ rē meā talē iniuste detinet. Quē cuꝫ ad vestrā fecissē psentiā euocare ipe cōparere ꝓtuma citer recusauit. Cū igit ꝓtūacibꝰ vos eē seueros deceat ne de sua valeāt cōtūacia gloriari peto ꝓtra eū ꝓcedi et me i rei petite possessiōeꝫ ob ipi⁹ cōtūaciā mitti. Si aūt eēt actō psōalis dices ꝫ me i possessiōꝫ bonoꝝ suorū ꝑ mō debiti i libello petiti cā custodie ob ipi⁹ cōtumaciā mitti. ij. q. v. qñ. ex vt lite. nō cōte. qm̄. §. in alīs in fi. ꝫ. C. de bo. aucto. iudi. poss. auc. ꝫ q̄ iurat. C. vbi in rē actio. l. ij. ex de eo q̄ mitti. in pos. per totū. Alī sic.

Libellus. Lo. ℣℣. Propono cōtra. p. q̄ lꝫ rit vt coꝝ vobis p se aut p rn̄salem idoneū cōpareret mihi respōsurus de iure sicut cōstat p testes vel p publicū istrumētū. ipe tn̄ nec p se nec p aliū cōparere curauit ꝓpter qd̄ eū eē cōtumacē pvestrā interlocutoriā declarastis. q̄re ne de sua possit malicia gloriari peto ipm̄ p vos in expen. occasiōe huius cōtumacie factis cōdēnari ꝫ decerni me immittendū eē in possessionē talis vinee quā ab eo petere intēdo. ℋ. meli⁹ dixi in p ximo libello. s. iā datū libelluꝫ. ℣. Cā rei ser. Deinde iudex interloquetur ꝓut habes. §. de primo ꝫ scdo decreto. §. ij. ℣. hui⁹ q̄dē. Quidā tn̄ dicūt libel. hūc non esse necessariū. ℋ. Et sic seruatur. ℣. q̄ si is cui decreta ē possessio nō admittit implorabit officiuꝫ iudicis. Nā ꝫ ipo iure efficitur verus possessor ex de dolo. et cōtu. cōtingit. ꝫ. c. j. Habet. n. is multa remedia vt no. §. de primo decreto in. §. iā de effectu. ℣. sūt ꝫ alia. que hic nō sūt necessaria vt iā dicā ꝫ dic vt. §. de lit. cōcep. §. nūc dicēdū. ℣. xxiij. Ceterū si is q̄ pass⁹ ē missionē. j. annū nō venerit ꝫ n̄ satisfecerit poterit miss⁹ sic petē.

Libellus. Lo. ℣℣. Propono q̄ cū olim. p. ad vestrā fecissē ꝫ pntiam euocari ipe cōparere coram vobis cōtumaciter recusauit ꝓpter qd̄ me mittendū fore in bonoꝝ suoꝝ possessionē ꝑ me debiti declarati sentētialit decreuistis. Quā missionē ipo animo sustinēs indurato. j. annū nec cōparere nec satisfacere de iuri parēdo curauit. Quare peto p vos me rerū ipaꝝ verū cōstitui possessorē ꝫ hoc p vestraꝫ sniam declarari vt in p. cōcor. vel concipitur vt. §. de primo et scdo decreto. §. nūc dicamus. ℣. actor. In talib⁹ aūt nō ē necessariū ꝑm decretū q̄ solus trāscursus tēporis eū facit verū possessorē. Posset tn̄ peti ad cautelā declarari eū vez eē possessorē sicut i eo casu cū ꝑ pter aduersariū potentiā nō pōt possessionē sibi decretā nanciscī ſꝫ hoc ꝓsequere vt. §. de primo et secundo decreto. §. videndū. ℣. boc ꝯ ꝫ se. ℋ. Añꝯ ad ius ciuile transeamus de iure nouo de q̄ dixi sup rubrica formari sic poterit libellus.

Libellus. Cūvos do vel sine libello postea. minc iudex pnūciauerit dicēdo me ꝓtūacē ꝓpt ipaꝝ ꝓtūaciā actoꝛē petitoꝛē bn̄ficiū mei tal mittēdū iterdū fore i possessiōꝝ ipi⁹ peto pnūciatōꝝ ipsā reuocari ꝫ ipi⁹ pnuncia tōis executionē nō fieri. Alī si facta ē dicat peto executionē ꝫ missionē ꝑ vos factā nō valere decerni ꝫ missum a detentiōe bn̄ficij remoueri cū cōtra cōstitutionē talem Inno. iij. pnūciatio et missio ipa manauerit ℣. Porro. ℋ. Hic incipiūt verba roff. vbi de inf. dictis sub rubrica que sequitur et q̄nꝯ in hoc interdicto necessaria ex positionibus collige. ℣. missus in possessionēꝫ cā rei ser. impedit qñꝯ eē in possessione. vnde q̄ nō habebat interdictū vnde vi nec cōditio ex l. si q̄s in tantā. C. vñ vi. q̄ non possidebat. ff. d̄ acqui. poss. possideri. §. fi. ff. quoꝝ legatoꝝ. l. j. §. quesituꝫ. ff. vti poss. si duo. §. creditores extra de do. et cōtu. contingit iō in subsidiū ꝓditū ē sibi interdictū. ff. ne vis fi. ei qui in poss. missus est. l. j. ergo sic libel. concipitur.

Libellus. co. ℣℣. conque. de. p. q̄ me ꝓhibuit ire in possessionē rerū Dei. in quarū rerū possessione iudex me mittendū decreuerat. vñ ago cōtra eū ne me ꝓhibeat ꝫ ad hoc ꝓpono iterdictū ne vis fi. ei q̄ in poss. mis. ē vel actionē infactū subꝛo. in locū illius interdicti. Vel si vis petere tuū interesse ad. de sic. Vnde q̄ interest mea in centum non fuisse ꝓhibitū iō illud interesse peto. Et ad hoc ꝓpono actionem in fac. descendentem ex eo edicto ne vis fiat ℣℣. ff. e. l. j. in prin. ꝫ. §. ij. ꝫ. iij. ꝫ. §. hec verba. Si ℣ non vis prędictas actiones proponere. sic concipitur. lib.

Libell⁹. Lo ℣℣. vt. §. vsq̄ decernant et adde. vnde q̄ in possessionem rerum illarum mittar mānu militari officium iudicis propono et vīm officium dñe iudex imploꝛo. ff. e. si quis missū. §. j. credo tn̄ q̄ ex officijs ꝫ sine libello hoc procederet ꝫ de plano vt in. e. l. Si vero aliquis missus in possessionēꝫ expellitur sic. **Libellus.** Lo. ℣℣. cōqueror de. p. ꝓcipitur lib. qui me prohibuit esse vel expulit de possessione talium rerum ticij in quam me iudex miserat. ℋ. Dicit roffre. q̄ multi aduocati miserūt hic cām missionis q̄ ipse non improbat. dicit tn̄ sine illa libellū procedere. Quod aūt subdit de iudicibus male formātibus snīas missionū vide ad lr̄am §. de primo ꝫ secūdo decreto. §. ij. super secūda forma ℣. Vnde ago contra eum vt illam possessionē mihi restituat. ℋ. Nota ꝓ bis que no. ꝫ scripsi. §. de primo decreto. §. iā de effectu. ℣. ē et aliꝫ. ℣. Et ad hoc propono interdictum ne vis fi. ei qui in poss. mis. vel actionē infactuꝫ subꝛo. in locū eius. Si aūt vis petere tuū interesse seruatis omnibus vsq̄ vnde iūge. Vnde q̄ mea interest nō eē prohibitū vel expulsū in centum libꝛis ideo illō interesse peto et ad hoc ꝓpono actionem infactum descendētē ex illo edicto ne vis fiat ℣℣. ff. e. l. j. §. j. ij. et. iij. ꝫ. §. hec actio. ℋ. Opponit roff. ℔ ti. in fi. q̄ hec actio infactum est penalis. ergo non cōpetit ꝓ recuperanda vel habenda tenuta. Rnde q̄ interesse lꝫ sit pena soluēti non recipiēti vt dixi supra ti. ꝓcori. §. ij. super. iij. li. **Libellus.** Lo. ℣℣. cōbel. ℣. vl dic vt. §. sic. f. queroꝛ de p. qui me prohibuit vel non permisit possidere vel expulit de possessione ℣℣. vt supra. vnde q̄ in illā possess. me reducat manu militari officium iudicis propono ꝫ super hoc officiū vestruꝫ imploꝛo. ff. e. si quis missū. §. j. ℋ. Et ibi in. j. rn̄so vulpianus dat hoc cōsilium q̄ imploꝛetur officium ꝫ imputat roff. id dictū ꝓpter cōmissionē libelli ꝫ facilioꝛē exitū cāe et obiectiōi que sibi fieri posset. Quare formauit libellū. Rnde q̄ propter iudices qui in nullo casu sine libello volunt aliquē audire. ℣. Sz nos dicemus q̄ missus in possessionēꝫ ex primo decreto in reali vere possidet. Vnde pōt agere interdicto vnde vi. Alī contra qd̄ dic vt in p. §. iā de effectu. ℣. sed si quid. Actoꝛ ergo ꝑm hostien. sic pon.

Positio actoris. Pono q̄ talis iudex precepit q̄ ego mitterer in possessionē taliū rerū. ff. e. l. j. in prin. Item q̄ iō precepit q̄ citat⁹ legitime nolnisti comparere vl cauere nomīe ventris vl satisfacere nomine legatoꝝ vel alia cā. ff. e. l. j. §. est autem generale. ꝫ. §. hec verba. Item q̄ prohibuisti me ire in possessionē. itē q̄ postq̄ habui tenutā seu possessionē me eiecisti de illa. Itē q̄ hoc dolo fecisti. ff. e. l. j. in prin. secus si non dolo fecerit credens sibi forte licere vel suam esse vel sibi esse obligatā vel q̄ non fuit debitoris tūc. n. non tenetur hoc interdicto vt. e. l. §. si quis ideo. Itē q̄ illā possessionē

iuste mihi index dedit ꝟ hec ē iuris. Itē q̃ es sane mentis. item q̃ es maior. xiij. annor. ff. e. l. j. §. hoc edicto 7. §. si deū. re⁹ **Positio rei.** Pono q̃ solvo sic ponet. Pono q̃ debitū ꝓpt q̃d petysti missionē in bonis meis vl legatū q̃d p̃me⁹ in testamēto tibi reliq̃t ipe in alio testamento ademit vel satisdedit tibi nomie dāni infecti. hoc cōcesso missionē ē iusta. ff. e. l. j. §. hec verba. **R.** Jbi textus iniustā cām vocat nullā. **Z.** Itē q̃. **T.** tm̃ te ꝓhibuit. itez q̃ hic es tu potētior me. ff. qd me. cā nō ē. Itē q̃ dixi tibi malū vel oculos tm̃ torsi q̃re tu aufugisti. ff. de re iudi. si q̃s ab alio. Itē q̃ tpe quo dicis me tibi violentiam intulisse eram furiosus. iij. q. ix. iudicas. Item q̃ erā minor. xiij. annor. nec doli eram capax. ff. de regu. iuris pupillus extra de delic. pu. c. ij. itē q̃ dñs vl pater meus mihi p̃cepit q̃ illā violētiā tibi inferrē. ff. e. l. j. §. si dñm. **R.** Iste. §. dicit q̃ in dñm vel patrē dabitur actio. **Z.** itē q̃ credebā hoc mihi licere. itē q̃ credebā illā rem eē meam vel mihi obligatā. **C** Leterū. **R.** hic incipit tractatus roff. de actione īfactū ꝓ edictū de bonis acto. iudi. possidē. ꝓ quā missionē pass⁹ agit ad fructus et dāna illata ꝓ creditorē in q̃ vt competat q̃nq̃ sunt necessaria q̃ ꝓ positiões patent. **Z.** Sepe qs in possessionē bonorū alicui⁹ mittitur varijs ex cāis. q̃d dic vt. s. de primo 7 scdo decreto. §. restat in prin. Et q̃ q̃nq̃ miss⁹ dānū dat et fruct⁹ ꝓcipit pretor dat missionē passo actio. in fac. per quā fructus ꝓceptos creditor tenet sibi restituere 7 dānū emēdare. ff. d bo. auct. iudi. possi. ꝓtor ait rñ. j. 7 in p̃. §. restat. **R.** hoc aūt sic ergo libel- **Libellus.** Lo. ꝛc. cōqueror de. lus concipit. p. q̃ cum missus eēt in possessionē talis p̃dij mei vl dom⁹ vel rex mear ipse fructus tot ex illis reb ꝓcepit vel res deteriores fecit vñ ago cōtra eū vt fruct⁹ illos restituat vl damnū datū resartiat. 7 ad hoc propono actiōez infactū ex edicto ꝓtoris de bo. au. iudi. poss. ff. de bo. au. iudi. poss. l. ꝓtor ait rñso. j. extra de seq. po. c. pen. **R.** Qd oppo. roff. cōtra hūc libellū et illū de q̃. j. **R.** pri. ibi dicā sup fi. positionū. **Z.** **Positio ac.** Pono q̃ petac. ergo sic pon. tebas a me de cē. itē q̃ vocat⁹ a iudice nō veni ꝟ h̄ē negatiua. Itē q̃ misit te index in possessionē tal⁹ predij mei. Itez q̃ hoc potuit facere ex sua iurisditiōe. Hec probantur. ff. ne vis fi. ei q̃ in poss. mis. ē. l. j. §. hec ꝛba. ff. de iurisdi. om. iu. l. inbere. ff. ad munic. ea. 7 l. magistratus extra. e. ca. j. 7. ij. Itē q̃ ex illo fūdo tot fructus ꝓcepisti vl dānuz tale in eo dedisti vt in p̃cedēti. l. ꝓtor. reus ꝛo sic po. **Positio rei.** Pono q̃ hoc anno fuit cōis sterilitas extra de loca. propt Itē q̃ in fundo in quo fui missus ī possessionē fuit sterilitas. Nā venerūt locuste 7 bruc⁹. xvj. q. j. reuertimī ꝛ. verbū. ff. loca. ex cōducto. §. si q̃s vi. C. e. l. lz si autē **R.** Cōtinuat vt roff. hūc tractatuz primo 7 sub eadē actiōe sunt necessaria in ista que in illa. ē. n. ista promissio 7 illa pmissionē passo. **Z.** miss⁹ fecit expēsas in reb illis sine dolo eas ꝓ eādē actiōem recuperat vt in p̃. l. ꝓtor. j. respōso de q̃ in arbore actōnū circulus pro ramis ponit specia. **Libellus.** Lo. ꝛc. cōquelis. Sic ꝑ libel. ꝓci- ror de. p. q̃ cuz miss⁹ fuisset ī possessionē bonor ei⁹ vel rei tal⁹ propter cōtūaciā ei⁹ vel ex alia cā expēdidi cētū in reb illis q̃s expēsas peto mihi restitui 7 ad hoc ꝓpono actionē infactū ꝛc. vt. s. ī p̃. l. ꝓtor respō. j. 7. §. q̃ ait. ac. ꝑ sic po. **Positi oactoris.** Pono q̃ cōquest⁹ fui de te coram tali in dice. Itē q̃ citatus noluisti cōparere. itē q̃ iudex misit me in possessionē taliū rerū tuar. Itē q̃ res ille sunt de districtu illi⁹ ciuitatis vbi ē iudex. item q̃ in rebus illis feci tales expē- **Positio rei.** Pono q̃ sas. Reus vero sic. cōquestus fuisti de me. Itē q̃ citatus veni rñdere paratus. itē q̃ index ille sine citatiōe iussit te mitti in possessionez itez q̃ res ille in quas iussit te mitti in possessionem sunt de iurisditiōe alterius iudicis vt extra de of. cōpe. romana. §. cōtrahētes li. vj. itē q̃ expense quas feciste fuerunt voluntarie. ff. de rei vēdi. in fundo 7. l. vbi. **R.** Est sciendum q̃ expense de quibus loquimur debent esse facte sine dolo vt hic in prin. 7 has res petit etiā si vtiles non fuerūt. ff. de bo. auc. iu. pos. l. ꝓtor. §. q̃ ait q̃d intelligit roff. exeuentu et ex postfacto. naz vt dic debuerunt a principio saltem eē vtiles. ff. de nego. gestis sed an vltro. nam cū datur cōtra creditorem ome id venit q̃d in actio. nego. ge. ff. de bo. auc. iudi. possi. creditore. §. fi. ergo cū cōtrariorum sit eadē ratio. idez erit cum datur creditori. item in manifesto dolo esset creditor qui faceret expensas a principio non vtiles. Item opponit has expensas peti non posse cuz creditor missus habeat pignus pretorium. ff. de pig. actio. nō est. C. vt in poss. lega. si postq̃. et qui potio in pigba. l. ij. 7. iij. sed talis cū teneatur solum de dolo et lata culpa lz cōuentionalis teneatur eē de leui vt in pre. l. pretor. §. est preterea. Si vero tenetur et sciēs impendit, donasse videtur insti. de re. diui. §. ex diuerso. ff. d acqui. re. do. adeo. Rñdet hoc nō procedere. nō teneor facere expēsas ergo factas non repeto. p̃z. n. cōtrarium in negociorū gestore vt in pre. l. sed an vltro. 7. C. de neg. ge. tutori in berede īpedēte in rē cuius vsufructus alteri est legatus vt. ff. de vsufructu sed cū vsufructus. §. j. 7. l. sed si absente. Itē opponitur huic. ꝛ. 7 p̃cedenti actiões de quibus loquūtur sūt subsidiare. C. de sacrosan. ec. sancimus. ff. de prescrip. ꝛ. quotiēs. nō habent ergo locum vbi alie cōpetūt sed in versi. prori. pro fructibus competit furti. ff. de furtis inficiando. §. fi. equiparando missuz colono potest tempus locationis. Vel verius cōditio furtiua q̃ nō datur ad penam sed ad rem et pro dāno dato. l. aquilia saltem vtilis vel infactum iuxta distinctionem. §. vltimo. insti. l. aquil. in hoc etiā casu competit contraria pignoratia. ff. de pig. acti. si seruos. Rñdet ad primū 7 ꝫm ꝫdictio furtiua 7 actio l. aquil. sunt iuris ciuilis illa de iure pretorio. actio ergo infactum ciuili cuz alia ciuili non cōcurrit. sed pretoria bene cum ciuili concurrit. Ad cas̄ huius. ꝛ. respondetur q̃ hic pignorantia deficit q̃ oritur ex quasi cōtractu insti. qui. mo. re contra ob. §. creditor et de obli. que ex quasi ꝓtractu. §. itē si inter aliquos datur ergo creditori cōuentiōali 7 de iure ciuili. illa igitur non pōt competere habenti pign⁹ ꝓtoriuz nisi quis diceret dari vtilē. deficiēte igit illa ciuili merito pretor hāc dedit. **Z.** Itē creditor. **R.** Jstuz ꝛ. prolixe ꝓsequitur roff. vbi d off. iu. rubrica de bo. auc. iudi. pos. ꝛ. nemini ꝛc. et ibi cōtinuat de separatione bonor de qua statim sequitur. Prosequitur autē materiā de p̃mo 7 scdo decreto de qua actor supra ꝓte scda fecit spālē rubricam ibi locās hic dicta ꝓ eum. Jpse aut roff. hic in prin. multum instat quis dicatur creditor q̃d scripsi sup rubrica de ces. actio. supra. **Z.** Petit sepe possessionē bonorum debitoris nō soluētis. q̃d petere dz offi. iudi. in quo sic libellus ꝓcipitur. **Libellus.** Coram ꝛc. Peto ex officio vro me mitti in possessionē bonor. p̃. debitoris mei pro decē que mihi dz qui. p. per nūcios citatus cōtumax inuent⁹ ē. 7 ad hoc ꝓpono officiuz vestrum. ff. ex qui. cau. ma. Itez ait 7. l. ergo. ff. ex q̃. ca. in pos. ea. hoc aūt. C. de bo. auc. iudi. pos. si bona extra vt lite nō cōte. qm̃. §. in alijs. Quidā tm̃ dicunt et bene q̃ hic non ē necessarius libellus. quia sufficit q̃ fit oblat⁹ in principali. **R.** Propter id etiā dixit roff. positiōes nō fiēdas. quia ista fiunt absēte parte. q̃d hic sequit vt predixi. cōiunxit roff. proxime materie. sub vna rubrica al. ē rubrica ꝓ se. Et nota q̃ hic de vna separatio-

nis causa tractat vide alias. vij. no. ff. eo. ti. de separat. l. j. in prin. In hac aũt decẽ sunt necessaria ꝑm Roff. q̃ ꝓ positiones patent. ponit tñ casum ꝓ dubio. s. hoc requiri q̃ nõ habeant vñ sibi possint aliunde ꝓsulere ar. l. j. ff. eo. §. si filij in fi. ℣. ℂ Porro bona etiã qñq̃ pertunt ꝓ creditorem separari offi. iudi. in quo sic li. cõci.

Libellus. Coram ꝛc. Peto ego talis separari ex officio vestro bona. p. heredis T. a bonis ipsius. T. qui erat debitor meus in decem. et ad hoc ꝓpono offici. vestrũ vt. ff. e. l. j. Alij sic cõci. lib.

Libellus. Coram ꝛc. Propono ego talis q̃ cũ. t. qui decessit fuerit debitor me⁹ in decẽ et. p. ei successerit qui soluendo nõ est ne cõiunctis bonis cũ creditoribꝫ ipsius cõcurrã. ideo bona. T. debitoris mei ꝓ offici. vrm separi peto. Actor g̃ sic po.

Positio actoris. Pono q̃ sum credi debitor meus in decẽ. ff. de separa. creditoribꝫ. ff. qui. ex cau. in pos. ea. l. j. §. j. Item q̃ ille. t. decessit. ff. eo. l. j. §. j. et. §. ea. Item q̃ successisti ei ex testõ vel ab intesta. ff. de sepa. l. j. §. j. Itẽ bona. t. nõ sũt soluẽdo. Re⁹ndeo sic.

Po. rei. Pono q̃. t. illa decem que tibi debuit soluit. Item q̃ adiui bona sua et q̃ sunt ita admixta q̃ separari non possunt. ff. eo. l. j. §. preterea. Item q̃ quinquẽnium transactum est postq̃ hereditatem adiui vt. ff. e. l. j. §. quod dictum est. Item q̃ vendidi bona illa. ff. eo. l. ab herede. Item q̃ est secutus fidem heredis. ff. eo. l. §. illud sciendũ et. §. si quis pignus. ℍ. Exẽpla huius sunt si nonationẽ voluntariam recepit creditor ab herede. quod intelliges p. l. fi. ff. eo. vel vsuras ab eo recepit vel satisdationem vel fideiussorem et iã minus idoneum vel pignora vel aliquid simile. Querit aũt roff. que sit vtilitas huius edicti et que inuentionis causa. Respondet ad scõm vt creditoribus consuleret vt. j. diceret. Ad primum dicit q̃ potest esse vtilitas. s. qũ testatoris bona sunt soluenda et non heredis. Damnum em̃ esset in casu conuerso. ff. eo. l. j. §. quesitũ et. l. si creditores. Item vtilitas quia quicquid de bonis illis habebit heres totum dabit creditoribꝫ illis vt ibi. Item impetrata separatione potior erit creditor etiã chirographarius ille cui ipse heres rem pignorauit. ff. e. l. j. Notandum est q̃ obtenta separatiõe creditor penitere nõ potest nisi ex iustissima causa et tunc ad id solum. vt qđ supereſt a creditoribꝫ heredis ad illud admittat̃ nõ vt quod factum est reuocet̃ hoc dic vt. ff. eo. l. j. §. pe. in fi. et. l. creditor. §. j. Item nota q̃ separatio de qua loquimur ius respicit et nõ factum. Nam liquida et talia arida vt frumentum et similia exquo mixta sunt de facto separari nõ possunt. Predia vero animalia et similia separata sunt et in eis nõ est necessaria separatio facti sed fit quo ad ius vt creditor testatoris nõ concurrat cum creditoribus heredis qui forte non est soluendo vt dicit Roff. propter hoc amplectendus videt̃ secundus libellus. Item scias q̃ licet eadem censeat̃ psona testatoris et heredis iuris fictione in auc. iusiuran. quod prestatur ab his colla. v. et statim adita hereditate bona vi deantur vnita per dñium heredi quesitum. ff. de aqui. pos. cum heredes. beneficium tñ illud per hoc non admittitur nec cõtrarium est predictis. Sequit̃ ver. porro ad lr̃am ponẽs verba Roff. vbi de edic. rubrica hic expressa in quo edicto dicit ser necessaria que patẽt ex positõnibus. ℣. ℂ Porro sepe aliquo defuncto eius vxor dicit se ex eo pregnantem cum non sit vel est sed ex alio. Et sic per calũ. petit se nomine ventris mitti in possessionem bonorum quondam mariti vt rebus alienis pinguis fiat. Pretor ergo succurrit heredi p actionem infactum ex illo edicto si mulier nomine ventris q̃ datur cõtra illam ad interesse. ff. si vẽ. no. mulier in pos. miss. ca. causa esse di. l. j. Sic ergo libellus concipitur.

Libellus. Coram ꝛc. conqueror de berta que se fingens grauidam cum nõ esset. vel erat sed nõ ex viro suo ꝓ calum. petijt missionem in bonis. t. quondã viri sui et missa fuit de quibꝫ ꝓcepit tm̃ q̃ valet centũ libras et multa de bonis diminuta sunt q̃ valẽt vigintiquinq̃. ℣nde cum sim heres. T. ex testõ vel ab intestato ago contra dictam. B. dñam. Et p̃dicta peto et ad hoc ꝓpono actionẽ infactũ ex illo edicto si mulier ven. no. in pos. mis. calum. cã esse di. ff. eo. l. j. §. j. et. §. competit et. §. fi. ℍ. Opponit Roff. libellũ nõ ꝓcedere. q. si hoc fuit obiectum tpe quo mulier petijt et iudex nõ admisit obstat res iudicata. si nõ fuit obiectũ imputet sibi qui nunc opponit cum sit peremptoria'. ℂ. sen. re. nõ po. l. pemptorias. Dic q̃ ꝓcedit obiectio in his que fiunt causa cognita. Item potuit tunc videri iusta cã petendi. et nunc apparet p̃terita calumnia per quã decepti fuerunt et p̃tor et actor. facit. ff. de infa. l. debuit. et nota ꝑm Roff. casum in quo missus in possessionem qui nõ possidet. ff. de aqui. poss. possideri in fi. fructus ꝓcipit ad idem. ff. vt in pos. lega. l. qui legatorum. Quod alibi nõ est p̃terq̃ in possessione hereditatis. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcini⁹. §. fi. ℣. Actor g̃ sic po.

Positio actoris. pono q̃ fuisti vxor T. qui multa reliq̃t tpe mortis. Item q̃ post mortẽ habebas mẽstrua. quare ꝑ fiat vide infra qui fi. sint le. ℞. ĩ illa. et alia etiã vide ibi. item q̃ ex tali cõcepisti. item q̃ dicebas te pregnantem cum esses sine omni conceptu. Item q̃ annus vtilis adhuc durat. Item q̃ tm̃ percepisti ex illis bonis. Itẽ q̃ petijsti missionẽ in illis bonis. itẽ q̃ fuit tibi ꝓcessa. premissa. pbant̃. ff. eo. l. j. §. j. et. ij. et. iij. Reus vero sic.

Po. rei. Pono q̃ credidi me pregnantẽ et iuste. item q̃ castam vitã duxi et cum nullo concubui preterq̃ cum viro meo. sed et concubitus cum vxore castitas est vt. xxxj. di. in cena. item q̃ obstetrices dicebant me pregnantem extra de probati. proposuisti ar. contra. xxvij. q. j. nec alique. ℍ. Dic vt ibi in prima et scda glo. ℣. Item q̃ ille erant perite in arte illa. ff. de ven. inspi. l. j. extra de frigi. et male. fraternitatis in prin. item q̃ fui in vtero pregnãs. item q̃ feci abortum. extra de homi. sicut ex lr̃arum et. ij. q. v. consuluisti in fi. vel natus est filius vel filia. ℂ Verũ. ℍ. Continuat auctor vt Roff. hoc edictũ ad primũ et que ad istud sint necessarie positiones oñdent. ℣. Si mulier missa in possessionem noĩe ventris possessionẽ in aliuꝫ transfert heres habet actionẽ in factũ descẽdentẽ ex illo edicto. si mulier vẽ. no. in pos. mit. et eadẽ pos. ad alia. no. ma. di. eẽ trãſ. ꝫ eã ad interesse su. Sic ergo cõ. lib.

Libellus. Coram ꝛc. cõqueror de Berta que missa in possessionẽ bonorũ quõdã T. cuius heres sum ex testõ vel ab intestato illaꝫ possessionẽ dolo malo in aliũ transtulit. vñ interest mea in cẽtum qđ interesse ab eo peto. et ad hoc ꝓpo. actionẽ in factũ ex edicto si mulier ven. no. in pos. mit. et eadẽ pos. no. ma. ad aliũ transf. esse di. ff. si mulier ven. no. in poss. mit. ꝛc. l. j. rñ. j. ℍ. Vides libellũ ꝫ mulierẽ formatuꝫ ad interesse. Sed hic surgũt duo dubia. s. an heres cõtra possessorẽ habeat actionẽ et quã. item an mulieri cõpetat alia actio. de his vide quod no. in prece. l. j. in gl. pro eodem et se. et hic per Roff. ℣. Ac. ergo sic ponet.

Positio ac. Pono q̃ sum heres. T. ex testamẽto vel ab intestato. itẽ q̃ fuisti missa in possessionẽ bonorũ ipsius. T. no. ven. et p calũ. item fecisti abortũ. ff. e. l. j. et. ij. item q̃ illam possessionẽ ad aliũ transtu**Positio rei.** Pono listi. Reus vero sic. q. m. tm̃ est heres. T. ergo nõ tu ꝓ cõsequens. ff. de iudi. cum p̃tor. extra de p̃sump. nonne. sed hoc implicat negatiuã ex̃ de cã pos. cum ecclesia. item q̃ ego missa in possessionem no. ven. peperi filium et filius ille viuit.

¶ Vt lite pendente nihil innouet Rubrica.

H. Hec rubrica habz quatuor iura noua duo in .vj. et totidem in cle.7 pultimū declarat qñ lis pendere dicitur.7.j.dicam. Vide summistas 7 pcipue Hostiē.et q. Tho. de deo quā scripsi sup decre.eam qui.de pben. li.vj.in vl.gl.s.de clerico partiario qui cōtra voluntatē rectoris lite pendente occupauit oblatōes eccle. Z.

In hoc titulo sic pot concipi Libellus. Coram ꝛc.con libellus Libellus.queror de.p. qui cum inter me 7 illum sup vinea vel ecclesia coram tali ordinario iudice qō verteret. H. Dici etiā posset in suis terminis q cum p talem cōpetentē iudicem eum sup tali vinea vel ecclesia citari fecisset expſso in citatione p qđ plene instrui potuit sup q̄ cōuenie batur.7 citatio peruenisset ad eum vel nō peruenisset p ip sius dolū ipse ꝛc.hoc ptz in pre.cle.fi.e.ti. Z.coram alio me traxit iudice ibiq; me inuitū litigare coegit vel possessione dicte vinee me lite pendente spolianit. vel cuz cā matrimonialis inter nos tractaret debitum denegauit vel me deiecit vel lite pendente indulgentiā de hoc mentione nō habita impetrauit. vel post inhibitionez sibi a iudice factā vel post appell. tale quid fecit. quare peto p̄missa vtpote lite pendente vel post inhibitionē iudicis vel post appel. attentata p vos reuocari.7 cassa et nulla p vestram sniam declarari. extra eo.p totū.xj. q.j.qr reo extra de cōstitutio.cum.m.extra de iureiurā. venientes.ff.nil no.ap.pen.p totum.ij.q.vj.appellatōe Qualiter formabit petitio sup reuocatione attentatorum pen.appel.no.s.de ap.§.nouissime vers.7 no.q et qđ hic dest vide in eo.§.ppe prin.7.¶ si. verum 7 in alijs. H. Si contra formā noui iuris de quo dixi sup rubrica vno ex electis mortuo in eius locū alius eligat. consilium supstitis est q psequat cām suam 7 si ille veniat 7 se opponat vel confirmari petat replicet excipiat de electionis nullitate. Si vero ptes fuissent coram legato vel delegato 7 ille adire vellet ordinariū si nō dubitat in sua absentia aliquid fieri pmittat illum inchoare vt sic ipse defendentis potius q̄ agentis psonā gerat si dubitat aliquid clam fieri puocet sic lib. dicens.

Libellus. Coraz vobis dñe. T. dico ego Jo. q vacante tali bñficio ecclesia vel p̄latura ad illud vel ad illam duo discorditer fuerūt electi. s. talis 7 ego sup quib electionib ipse 7 ego coram tali legato vel delegato cepimus litigare qua lite pendente ipse coelectus mortuus est vel renūciauit vel fuit exclusus. in cuius locum hi qui eum elegerant ticiuz elegerunt. quare cum electio illa ipso iure sit nulla per constitutionē bonifacij pape. viij. peto illam nullam p nunciari 7 decerni iuxta constitutōis ipsius verba nullas vires habere. Idem cōsiliū erit circa decret. ij. illius ti. quo ad suos terminos vt si possessori mouebat questio coram confirmatore vel alio 7 possessor moriat lite pen. 7 bñficium alteri confertur. petitor videat si sustinere potest psonam rei contra illum als agat dicens.

Libellus. Coram vobis dñe tali dico ego Jo. q a. T. possessore talis bñficij ipsū bñficium coram vobis vel coram tali iudice vēdicabā qui li.pen. decessit vel cessit in cuius locum talis p talē vel tales electus fuit vel p̄sentatus vel p̄uisus q̄re ꝛc. vt supra. Z.

¶ De sequestratiōe possessionū 7 fructuū rubrica.

H. Quid sit sequester habet. ff. de ver. sig. sequester. Alber. gall. posuit hanc rubricā. 7 eius fuerunt tres prime qōnes. Formal etiā quartā que nō facit ad titulum sed recurre ad summistas. rubrica legum in. C. intitulatur de p̄hibi. seque. pecu. ibi Azo sed nostri plenius. Breuiter ergo diceremus sequestrationez phibitam q̄ etiam si papa suo arbitrio facit successor eius habet molestā 7 reuocat. eo.ti.c.j.7 vt dicit Hosti. in summa eo.tit.§.pe. in fi. epos nostri tpis deberet ꝑ terrere qui cum cōtra possessorez bñficij qō mouet 7 maxime p se vel suos statim fructus sequestrant. ibi vide. sunt enim certi casus quib sequestratio pmittit qui no. eo.ti.c.j. vbi ponit vndecim gl. addi q̄tuor. habem⁹ 7 ibi sup hodie alium casum p cle.e.ti. ad cōpescendas. qui multum habet equitatē 7 est penalis 7 cōcedamus auctori libellos nō formādos suo tpe sed p cōstitutionē p̄dictā expedit formari libellū. qr ex facto curie petit ab ordinario sequestratio etiā bñficij ꝓpter quod sic dicet Ac.

Forma. Coram vobis dño. B. bononiē. epo. ppono ego Jo. q egi in curia romana cōtra. A. sup tali bñficio vendicādo vel petendo illud bñficium ad me spectans vel sup illo possessorium intentādo 7 p. T. auditorē cum ptāte diffiniēdi p sedē aplicam deputatū sup possessorio vel petitorio p̄dicto diffinitiua p me snīa lata fuit. Quare cū p̄dictus. A. bñficiū illd̄, an lite p me motā vel dic pacifice triennio nō possederit ꝑ solū inchoauerit possidere citra annū vel biennū vt occurrit peto illud p vos apud psonaz idoneā sequestrari ꝑm formā cle. p̄ce. ꝛc. possz addi peto etiā oēm impedientē vel fructus eius interim occupantē excōicatū p̄nūciari. 7 ipsū possidentē 7 litigantē si sequestrationē impediat vel fructus occupet denunciari p̄iuatū omni iure qđ in bñficio vel ad bñficium illud haberet. Jn hoc vide qđ ibi no. in glo. añpe. 7 vide etiā. j. de iureiur. ¶. vt aūt cū se. Et no. q lz regulariter seq̄stratio nō ꝓcedat in eo qui possidet sufficiēter satisdare volēte. ff. de offi. p̄si. senatus in fi. qui satisda. cog. si fideiussor. 7 scripsi de iudi. examinata sup glo. ij. hic tn̄ satisdatio possidentis nō impediret seq̄stratōez hanc nō simpliciter p̄missam. Quo casu loquunt iura p̄dicta. Sed p̄ceptiua cum adiectōe penarū ex causis ne viciose incumbat possessioni bñficij de eo qui mit. in pos. eū qui li. vj. 7 ne impeditoris grauamen habētis p se snīam litē ꝓtelet sumptus litis faciēs ex fructib bñficij vt ibi dixi sup p̄ima gl. Et qr materiā seq̄stratōis plene scripsi post Jo. mō. sup regula locupletari de reiur. li. vj. hic nō instabo. Sed ꝓpter cle. p̄dictā q̄ro de duob. Primū q̄d si in curia p̄ma snīa lata fuit ꝓ possessore. Secda z eū ꝓpetitore. An loc⁹ sit seq̄stratōi de q̄ ibi dz. Videt q sic. qr illa decre. nō distīguēs, vult seq̄strū fieri cū petitor z possessore bz vnā snīaz diffinitiuam. 7 iste habet vnā ergo fieri dz. 7 licet durū videat sufficiat sic scriptū esse extra de ferijs. c.ij. 7 vide cōcor. p̄ime gl. cum suffragio de mēte puto cōtrariū. Habz em̄ vterq; p̄sumptionē vnius snie p se. 7 in hac parita te dz esse melior cōditio possidētis vt in regula in pari li. vj. cum cōcor. 7 potissime regulariter ꝓhibita vt ꝺ. itē deficit rō cum hic cōcurrāt due p̄sumptōes cōtrarie. facit qđ no. de ele. cū inter. ℞. in gl. hic cōcurrūt. itē si sic staret lre sequeret absurduz q dato q possessor habuit duas snīas 7 petitor terciā fieret seq̄stratio qđ sonaret in valde iniquū. 7 ꝑm ꝺ text⁹ ibi loq̄ns de vna intelligeret de p̄ima. ad suffragiū in cōtrariū inductū facilis est rn̄sio qr etiā p seruos qui nō fuerāt in vrozis ministerio possz haberi informatio aliqualis vel plena. Secdo q̄ro an ordinarius possit vnū bñficiū seq̄strare duob. sit vel successiue. Ad p̄imā facilis est rn̄sio ter. cle. ad cōpescendas eo. titu. dicit in singulari bñficium apud aliquā psonā idoneā p ordinariū seq̄strari apud vnū. ergo fieri dz nō apud plures. cum em̄ de regimine vnius queramus nō extat cā q̄re plures ponant in locum vnius stet ergo singularitati cum si papa de pluribus voluisset id exp̄ssisz sicut fecit de duob coadiutoribus epi in decre. vnica de cle. egro. lib. vj. Subest em̄

ratio grauaminis expensarum. in quib minus grauat vnus ꝯ duo. facit de cõcess. ꝓben. c. vlt. li. vj. Ad ꝫm q̃ querit an id posset successiue. Rñdeo q̃ id ꝑt ex cã puta mortuo' primo vel male se regente vel administrare nolente sine cã nõ videt posse cum a principio fuerit ꝑstitutionẽ ipsam artatus ad psonã idoneã assumẽdã cui cõmittendo videt illã vt idoneã approbasse. 7 ꝫ eo amplius pcederet si diceret ordinarius id fecisse aũcte aplica qđ aliquib videri posset q̃ id qđ ibi no. in gl. nõ distinguit sed contrariũ credo q̃ istud non exprimit si cut in multis casib fit iure veteri 7 in ipsis cle. Que iura vide in cle. j. super ℞. aplica de supplen. negli. prela. Est igit ordinaria progata nõ dico simpliciter excita vt in decre. lz de off. ord. 7 fateri oportet q̃ aliqualem habeat titulũ ex quo administrationẽ habet spũalium. Et facit qđ no. de elec. nemo decreto li. vj. in glo. magna ℞. sed quero. 7 vide qđ sup eo dixi. Ad p̃dicta facit qđ no. de elec. cum ex eo. li. vj. sup ℞. septimũ vbi allegat regula mutare li. vj. 7 de fi. ꝓpby. ex tua. faciunt leges. ff. de lega. ij. statuliberũ. §. fi. de lega. iij. fideicõmissa. §. sic fidei. ff. de aqua plu. ar. l. in diem. ff. quoꝝũ legator. l. j. §. ꝑdest. Bal. No. q̃ noĩe interesse continent fructus. ff. si seruj. ven. l. loci corpus. §. j. Z.

In hoc titulo. Nõ est libellus necessarius. H. Libellũ contra sequestrũ ponã. j. depositio. sup. §. ij. Z. Sed ad euidentiã eius querit. Peto a te fundũ in q̃ sunt fructus postulo a iudice vt tibi p̃cipiat q̃ eos salvos facias. Querit an id facere dz. Rñdeo sic. ff. de peti. heredi. diuus. ff. de doli ex. l. pe. §. ex q̃drante. ff. de rei ven. nõ solum. ff. de appell. imperatores. §. fi. Bal. Fit p̃ceptum possessori ne dilapidet. d. §. ex quadrante. 7 fit descriptio fructuũ de iure fi. l. facultas C. ꝑandre. de Barrulo. Z. ¶ Quid si sit inter duos cõtrouersia de possessione fundi 7 vterq̃ vult colligere fructus. nũquid debent sequestrari. 7 videt q̃ nõ cũ oĩs sequestratio sit odiosa regulariter ꝓhibita a iure. C. de ꝓhibi. sequestra. p totũ nisi in casib spãlib. Sed dic offi. iudicis id posse fieri vt. ff. de vsufructu equissimũ in ꝓn. ff. cõi diui. l. cõi. §. cũ de vsufru. ff. de bo. auc. iudi. pos. in vendicatõe. §. j. 7 vide. s. de peti. 7 pos. §. j. ℞. in sũma. H. Penul. ℞. est. 7 omnino vide qđ dixi supra de lib. concep. §. nunc dicendũ sup ℞. vicesimo secundo. Z. ¶ Illud aũt notandũ est q̃ si is qui appellauit a sntia cõtra se lata dissipat fructus pnt ab eo lite pendente fructus sequestrari vt extra eo. c. pe. 7 fi. Sz pone. T. debet mihi decez nec possidet immobilia 7 est suspecta psona peto res eius sequestrari. Quero an possim. Dicunt quidã illud cõmittendũ iuratorie cautioni. insti. de satisda. §. hodie. C. de asser. tol. l. j. Jo. dixit q̃ si condẽnatus est in carcere detrudat. C. qui bonis ce. po. l. j. alioquin res eius sequestrent ar. ff. qui satisd. cog. si fideiussor. §. fi. 7 melius. C. de debi. ci. l. ij. ad finẽ li. x. ¶ Que aũt faciant psonã suspectã no. in pre. l. si fideiussor. §. fi. H. Hucusq̃ Alber. gal. 7 sunt hec quia nõ possidet immobilia vel pauca mali mores vel quia prius administrauit. Z. Sed nũquid vbi agit interdicto vti poss. poterit iudex sequestrare vsum possessionis 7 illum partib interdicere. Et videt q̃ sic. C. de suspec. tuto. eum. C. vt li. pen. p totum. ff. de ritu nupti. ad optimus. nec ex hoc videt aliquis ledi. ar. ff. de excu. tutor. §. j. nec mirũ si hoc fit lit. pen. q̃ 7 hoc fit alibi. ff. de ꝓmi. credi. si magistratus in fi. 7. C. de agri. 7 censi. libus. cum eĩ lite conte. causa ad iudicẽ ꝑtineat poterit omnib suo officio ꝓuidere. ff. de ꝓcur. si reus. ff. de edil. edi. ediles. §. sciendũ et. l. q̃ si nolit. §. culpam in fi. nam 7 ei quem certum est possidere precipit cauere ne hereditatem peioret. ff. qui satisda. cog. Inter. iusta eĩ fuerit causa sedandi tumultus partium 7 multa ꝓpter id fiunt. ff. de li. causa ordinata 7. C. e. litis. 7 ne partes peruenient ad ripas 7 arma. ff. de vsufructu equissimũ rñ. j. 7 facit. ff. cõi. di. arbor in fi. 7 l. cõi. di. §. cum de vsufr. et. C. qui. ad litem ꝓcla. nõ licet. l. fi. ar. contra. C. de seque. pos. nõ est eĩ impediendus vsus vel possessio alicuius li. pen. ar. ꝓ 7 contra. ff. de aqua quoti. 7 estiua. l. pe. ff. de vsufru. cuiusq̃. §. j. ff. de col. do. l. pe. in fi. 7 arg. ff. de seruis expor. moueor. Sed dic q̃ iudex hoc facere potest. si expedire viderit vt in primis cõcor.. 7. ff. de libe. exhi. l. iij. §. si vero 7. §. pe. ff. vbi pu. edu. de. l. pe. ex de sequest. c. j. Consulo aũt q̃ vbi res tua sequestrat ꝓ testeris vt saluum tibi sit ius tuũ tam in possessione ꝙ in ꝓprietate. licet res apud sequestrum ponat. ff. de acquir. pos. interesse. H. An sequester possideat scripsi d iudi. examinata sup glo. ij. Z. ¶ Sed pone lata est sententia sup ꝓprietate 7 male. H. Supp. cũ p illa reuocata fuit sequestratõ prius facta hoc sonãt sequẽtia. Z. Et ideo in causa appellationis retractat 7 ꝓnunciatur vt partes redeant ad statum pristinum nulla facta mẽtione de sequestratione facta. queritur an reintegrãda sit sequestratio an vero redibunt partes ad statum in quo erant ante sequestrationem factam videtur q̃ ad statum sequestrationis redibunt donec questio proprietatis iuste fuerit terminata. Quia post illum statum erratum est. ergo videt q̃ ad illum redeundũ 7 iterum de ꝓprie. cognoscendũ est. Item status ante sequestrationem fuit sublatus. Vñ a sequestratione incipiet ꝓcessus. ff. de iniusto ru. testamen. si miles. ad idem. ff. de rerum diui. intantũ. extra de statu mona. recolẽtes ar. contra. Nam status sequestrationis nõ est status ergo ad statum anteriorem est redeundum. Sup hoc dicit Vin. eo. ti. c. j. sequestrationẽ reintegrandã tanq̃ male dissolutã p sniam sup ꝓprietate latam 7 eius executionem. Item pone abbas quidam agit cora iudice del. contra rectorem cuiusdam capelle quaz dicit ad se pleno iure ptinere lite pendente. quia ꝓsbyter fructus dilapidat 7 consumit. petit abbas eos sequestrari vel saltem p ꝓsbyterum caueri sibi si contingat eum vincere cum ꝓsbyter non sit soluẽdo. Querit an iudex cum sit delega. possit prouidere ne fructus dilapident. Respõdeo sic si de dilapidatione constet vt extra eo. c. pe. et. v. di. baptizari. si vero non cõstet sed presbyter est suspectus tunc saltem proprio caueat iuramento ꝫm Jo. de deo qui hoc no. in questionibus suis. H. Lib. j. q. xxxiij. allegabat ad hoc dis. vltimum tricesimaoctaua de syracusane in fi. x. q. iij. illud 7 quod no. de accusa. q̃liter. ij. in. iij. gl. Z. ¶ Et nota q̃ qñcq̃ mulier de cuius matrimonio agit quasi sequestrat vt extra de ꝓba. causam. H. De sponsa. cum locum. Z. Item si venditor non vult rem venditam tradere nisi prius habito p̃cio nec emptor vult p̃cium tradere nisi re prius habita. q̃ nõ confidunt de se. res sequestranda est donec p̃cium numeret. arg. ff. de solu. si soluturus. immo prius debet p̃cium numerari vt. ff. de actio. emp. qui pendentem. H. Et melius. l. iulianus. §. offerri 7 no. de sy mo. intantũ in. iij. glo.

¶ De confessis. Rubrica.

H. Vide qđ dixi supra parte secda sup rubrica de cõfessione 7 ibi nigrum plene ꝓsequit hanc materiã 7 qđ ibi no. 7 vbi de vtili certi conditione fuit residuum ad dicta Roff. hic ponat. Z.

Quamuis in confessum nulle sint ptes iudicis cũ haberi debeat ꝓ iudicato. ff. de cõfes. l. j. 7. l. certuz. 7. C. e. l. vnica. extra. e. c. vl. tñ q̃ ex ꝫ quedam actões oriunt de eis hic subijciamus 7 primo formam ꝓfessionis ponamus. H. Rolan. ꝑte q̃rta in ꝓn.

ibi tñ in tercia ꝑsona ⁊ ꝓmissio de stando ipsius verbo sup damnis expensis ⁊ interesse. ⁊ scias etiã q̃ hec forma hic fuit additio ⁊ totũ qd̃ post eam habet fuit rof. Dr̃iam añt cõfessionis de qua extat instrm̃ ad illam de qua testes deponunt q̃ ad p̃sumptionem interrogatõnis no. Accur. insti. de inuti. stipula. §. si scriptum. Z.

Forma. Ego. A. confiteor ⁊ verum est me accepisse ⁊ apud me habere ex cã mutui a te. B. centũ libras quas mihi numerasti et tradidisti. Añ renuncio exceptioni nõ numerata pecunie ⁊ nõ tradite rei exceptioni doli ⁊ infactũ. ⁊ ꝓmitto dictã pecuniam hinc ad diem talem tibi reddere sine aliqua diminutiõe in tali loco vt. ff. ⁊. C. si cer. pe. ⁊. C. de nõ numer. pecu. p totũ. Que oĩa supra dicta singulariter singula ⁊ vniuersaliter vniuersa facio ⁊ ꝓmitto p me ⁊ heredes meos tibi tuisq̃ herediby attendere ⁊ obseruare in nullo contranenire sub pena stipulata dicte pecu. duple. qua soluta vel nõ oĩa p̃dicta firma ꝓmaneant et ꝓ pena et sorte tibi obligo oĩa bona mea. Quod hic dr̃ ꝓbatur infra de solu. §. j. sup expositioniby prime forme. Nunc igit̃ libellos formemus. Si igit̃ cum ticius a te peteret certi conditiõe centum que tibi numerauerat cõfessus es in iudicio te debere talis actio datur cõtra te. s. vtilis certi conditio pretoria. ff. ad. l. aqui. proinde. §. primo ⁊ secundo. in quo sic libellus concipitur.

Libellus. H. Hunc suis positioniby posuit Roffre. parte. j. vel. ij. vbi de certi conditio. Z. Coram ꝛc. conqueror de. P. qui fuit cõfessus corã tali iudice se mihi debere centũ cuꝫ ea centũ ab eo peterẽ ex cã mutui. Añ ago cõtra ipsũ vt illa centum mihi soluat ⁊ ꝓpono vtilem certi cõditionẽ ex mutuo. Hec forma ꝓbat̃ ĩ pal. l. pinde. Actor g̃ sic ponet

Positio actoris. Pono q. t. fuit hoc anno index in ciuitate Viterbij. item q̃ coram eo fui cõquestus de te ⁊ petij centum a te certi conditione ex mutuo. Item q̃ sup illa petitione fuit lis contest. vt in pre. l. pinde. C. de cõfes. l. vnica. ff. e. l. j. ⁊. l. iulianus ⁊. l. ceterum. Item q̃ illa confessio fuit facta in palatio cõmunis coraꝫ predicto iudice. vbi ipse ꝓ tribunali sedebat. C. de confes. l. vnica. ff. quis or. in bo. pos. serue. l. ij. §. dies. C. de dila. a ꝓcedente. Item q̃ ille erat iudex noster ⁊ habebat iurisditionẽ in p̃dicta cã ex de iudi. at si. xj. q. j. clericorũ. iij. q. vij. nõ liceat. Itẽ q̃ in ꝓcessu cãe tu fuisti cõfessus te mihi debere illa cẽtũ. vt. ij. q. j. nos in quẽq̃. Re⁹ ꝛo sic

Positio rei. Pono q. L. fuit electus a cõmuni Viterbij. ad hoc vt cognosceret de terris ⁊ terminis. Hoc cõfessato restat q̃ nõ fuit iudex in illa cã ⁊ si fuisset nõ posset cognoscere. Et si cognouisset non valeret. C. ne de sta. defuncto. si pater. nec consensus. immo verius error litigantiũ dedit ei iurisditionẽ. vt. ff. de iurisdi. om. iudi. si ꝓtor. ⁊. ff. de iudi. l. ij. Item q̃ tu conquestus fuisti de me ꝓ illis centum coram. A. item q̃ sup illis centum tm̃ libellus H. melius dixisꝫ libellus tm̃. Z. fuit datus. Hoc cõfessato sequit̃ q̃ lis nõ fuit conte. ergo nec confessio facta fuit in auten. de litigi. §. omnem coll. viij. C. de litis contest. l. j. item q̃ illa centũ fui confessus qñ iudex ibat p viã ⁊ al̃. facta p̃m ea que no. supra de confessis. H. j. §. ij. ⁊. iij. quo ad casus quib non p̃iudicat. Z. Et ꝓꝫ in se. ꝛ si. sed non videt̃ q̃ p solam cõfessionẽ detur vtilis immo videt̃ actio infactũ dari debere. ff. de p̃scrip. ꝛ. quoties. Rñdeo. immo de iure dat̃ vtilis. Si em̃ p̃bassem contra illum daret̃ directa. Añ non mirum si ꝓpter confessionem dat̃ vtilis. Sed ⁊ si cõfiteris te debere decem. ex hac confessione informiter. i. cã non adiecta facta oritur actio infactuꝫ ciuilis. extra de fide instrumentorum si cautio. Si vero formiter. i. causa adiecta puta ex mutuo tunc dabitur. L. vtilis certi conditio sicut daretur directa ex vero contractu. qui em̃ cõfitetur obligat̃ sicut ex contractu. ff. de interrog. actio. de eta. §. qui interrogatus. Sic ergo libellus concipit̃.

Libellus. Coram ꝛc. cõqueror de. P. a q̃ peto decem mihi dari ⁊ solui. Que decem fuit confessus in iure. H. Roff. dixit vel et hunc cum suis positioniby posuit vbi de actione infactũ vtili ex cõfessione. Z. Et extra ius coram quinq̃ testiby rogatis me p̃nte se mihi debere. et ad hoc ꝓpono actionem infactum ex confessione. in reali vero concipitur obtentis premissis verbis vsq̃ mihi debere. post iunge ex contractu venditõis vel ex mutuo ⁊ ad hoc ꝓpono vtilem actionem ex vendito. Actor ergo sic ponet.

Positio acto. Pono q̃ fuisti confessus te mihi debere decem. ff. de interro. acti. de etate rñso. j. Item q̃ fuisti confessus in iure. C. de confes. l. vna. Item q̃ es maior. xxv. an. ff. de mino. nõ omnia. ff. de confes. certum. §. in pupillo. Itẽ q̃ illa causa erat ciuilis. Item q̃ quantitas fuit certa. Item q̃ seruus meus occisus est quem fuisti confessus te occidisse. ff. ad. l. aqui. inde neracius. §. fi. Item q̃ fuisti confessus ex certa scientia non errore extra de confessi. in. c. fi. ff. eo. non fatetur. item q̃ me presente. ff. de interro. act. l. fi. item q̃ ex tali causa. item q̃ spõte. xv. q. vj. c. j. ff. de questionibus. l. j. §. diuus. Reus vero sic.

Po. rei. Pono q̃ extra ius sui cõfessus. extra de excess. prela. q̃s sit. item q̃ coram duobus. item q̃ sum minor. itẽ q̃ seruus viuit. item q̃ erraui in facto extra de confes. c. fi. item q̃ te absente. Hec oĩa ꝓbant̃. s. in ti. de ꝓfessis. Bal. ꝓ materia vide Ly. ⁊ Bar. in. l. generaliter. C. de nõ nume. pe. ⁊ in. l. vnica C. de cõfes. ⁊ p canonistas in. c. si cautio. de fi. instru.

De probationibus. Rubrica.

H. Hanc cum duabus sequentiby nõ p̃sequit̃. De prima em̃ plene tractat supra parte. ij. vbi de pba. De scda supra parte prima vbi de teste. De tercia eo. ti. de teste. §. pe. Z.

Duius tituli doctrĩa et sequentium vsq̃ ad titulum de fide instru. in iure consistit quare in eis non curo formare libellos q̃ sup facto formãt̃.

De fide instrumentorum. Rubrica.

H. Ad sũmistas recurre de materia ⁊ vide qd̃ de practicis supra parte. ij. dixi sup rubrica de instru. edi. ⁊ ꝑncipium huius nigri ad lr̃am fuit Roff. rubrica. j. ibi et hoc in p̃n. all̃. Z.

Si quis habet tua instrumẽta ꝓpria vel cõia vel rõnes cões et petis tibi exhiberi vel edi potes B petẽ p officiũ iudi. ff. de eden. l. vbi. rñso. j. vel p acti. infa. ff. de p̃scrip. ꝛ. quoti. eo vero nõ edente succedit actio infa. ex edicto de edendo q̃ cõpetit ad interesse. sic ergo **Libellus.** H. c. vij. p̃sequit̃ rof. lib. concip. q̃ sũt necessaria de quibus in positõiby. Z. Coram ꝛc. conqror de. p. qui rõnes mihi vel instra mea ꝓpria vel cõia cum ab eo petij non exhibuit vel elidit vel maliciose elidit qr minus plene. vñ qr ꝓpter rõnes illas vel instra nõ edita vel maliciose edita sum in. xx. dãnificatus iõ peto illa. xx. vel si nõ vis facere certũ dicas vñ peto meũ interesse. H. Hoc estimat̃ quãtũ int̃erat tpe q̃ iudex edi decreuit ñ habita rõe diminutõis vl̃ augmẽti secuti vt statĩ all̃. l. dicit vbi satis in B instat gl. ⁊ azo in sũ. ipsius ti. §. ẽ añt facie da. ⁊ roff. hic ĩ vltia colũ. Z. Et ad B ꝓpono ac. ĩ fac. ex edicto d̃ edẽ. ff. e. l. ij. §. fi. l. argẽtarij. §. fi. ac. g̃ sic po.

Positio actoris. Pono q̄ eras vel es argentarius vel nūmularius vel exercebas p̄ te argentariā vel p̄cu. vel filium vel seruū tuū. vel es successor vniuersalis illius argentarij vel nūmularij. ff. eo. argentarij in p̄in. ⁊ l. quedam. §. nihil. ⁊ l. p̄tor. §. sed ⁊ filius ⁊ l. si quis ex argentarijs. §. hic idē ⁊ §. p̄cura. Item q̄ p̄pter data ⁊ recepta inter nos adhuc cē rōnes cōfeci. ff. e. si quis ex argentarijs. §. rōnes. Itē q̄ tm̄ data ⁊ accepta inter nos facta sunt sine alio contractu. ff. e. quedā. §. alij. Itē q̄ tu tm̄ habes has rōnes. ff. eo. si quis ex ar. §. fi. item q̄ a te petij vt exhiberes mihi rōnes ⁊ h̄ noluisti. item q̄ exhibuisti sed malicioſe. ff. e. l. j. §. edere ⁊ l. argētarius. §. edi. Itē q̄ si habuissem instr̄a ⁊ rōes obtinuissem in tali cā vñ in. c. interest. **Po. rei.** Pono q̄ ego sim tm̄ iuris p̄fessor ꝯ mea. reus vero sic. nō argentarius. sed h̄ implicat negatiuā. Itē q̄ dep̄posui apud me pecuniā sic em̄ nō petet sibi edi. Itē q̄ q̄n̄ petijsti a me rōes tibi edi habebas liberos. ℋ. rof. dixit habebas si les. ℨ. Itē q̄ sum mulier vel mulieris successi. ff. e. femine. Item q̄ q̄n̄ petijsti edere fui paratus edere. item q̄ calūnioſe petis editionē. ff. eo. si quis ex argētarijs. §. exigit ⁊ l. vbi. §. fi. l. argentarius. §. fi. ℋ. Opponit Roff. petitionē. nō p̄cedere cum rōnes petunt edi contra tercium. nam tunc quō pōt interesse actoris argentariū nō edidisse rōes cum res inter alios acta. ℂ. res inter alios. ac. p̄ totum extra de re iudi. c. pe. ⁊ verba rōnum nō adiuuant recitantē. ℂ. de p̄ba. ad p̄bationē. p̄ quō p̄z etiā instr̄m publicū nō iuuare edictū de rōnibus inter petentē ⁊ argentariū. Iz fatear q̄ alia publica instr̄a int̄ ceteros p̄fecta bñ p̄nt suffragari agēti. vt si a ticio vēdico rem quā emi a seio Iz etiā argētario p̄pter cuius carentiaz succūbere possem. ff. de pig. ac. l. fi. ⁊ idē si defendere a vendicāte. ſo. restringi optet hoc ad casum q̄ intersit. exemplū debebaz ticio. x. p̄ instr̄m quas sibi solui feci p̄ argentariū id in libro scribentē cū rōnes argentarij p̄beat sicut publicū instr̄m. ff. de edē. argētarius in p̄in. si rōnes edant absoluar. si nō edant succumbā. ⁊ sic intererit q̄ dixi q̄ rōnum scriptura p̄bat. querit Roff. an in nūmularijs cāpsoribꝫ vel argentarijs nostri tp̄is locū habeat q̄ ipsorum libris credat. rñdet q̄ nō qō vt dixit Azo in sum. ipsius. t. §. nunc de editiōe illius olim habebant publicū officiū eligebant et erant iurati alle. l. quedā. §. vlt. ⁊ l. argētarius. §. j. ff. eo. sed dicit Roff. q̄ hodie cāpsores et nūmularij sunt modice fidei nec eliguntur nec iurant immo habēs pecuniam volens exercere fenus fit cāpsor. fidem ergo p̄tra alios nō faciant ipsorū scripture. ℂ. de p̄ba. instr̄a et. l. rōnes ⁊ l. exemplo. Item sciendū q̄ hec actio est annalis ⁊ p̄toria ⁊ datur heredibꝫ. sed non in heredes nisi in quantū ad eos p̄uenit. ff. eo. l. vlti. ⁊ p̄ hoc videt esse ex maleficio als esset p̄petua. ff. de act. ⁊ obl. ex cōtractibꝫ in contrariū q̄ dat de peculio et sic ē ex cōtractu. ff. e. l. p̄tor. §. si seruus. Azo in p̄ie. §. est aūt. ⁊ Accur. in p̄ie. l. fi. ⁊ Roff. hoc ti. in fi. dicunt eam anormolā vel ex cōtractu habentē aliqua spālia q̄ q̄nq̄z habēt ⁊ alie quas alle. ibi glo. ℨ. res vero petita qualiter petat exhiberi dixi supra de iu. §. vl. ℂ Porro si tua interest tibi exhiberi testm̄ ab aliq̄ conditū qō ab eo tenet pōt id petere p̄ interdictū de tabu. exhi. ℋ. De hoc Roff. vbi de interdictis eo. ti. ⁊ in eo. vij. sūt necessaria q̄ ibi ponit que colligas ex positionibꝫ actoris. ⁊ scias hoc interdictū p̄cedere valeant tabule vel nō sint rupte vel nō sint falſe vel fere sint p̄ime vel vltime. ff. de tabu. exhi. l. j. §. h̄ interdictū. ⁊ in his satis instat roff. cōuenit aūt huic. ff. de no. ope. nun. l. p̄tor. §. interdictū in fi. ⁊ extra. eo. tit. c. j. ⁊ ff. ne quis eum qui in ius vo. est. l. ij. §. j. ⁊ l. se. §. ij. ℨ. sic ergo. **Libellus.** Coram ꝛc. conqueror lib. concip. de. p. qui testm̄ vel codicillos. t. in quo vel quibꝫ mihi legatū fuit relictū non exhibet. vñ ago contra eum q̄ exhibeat ⁊ ad hoc p̄ropono interdictuz de tabu. exhi. vel acti. infac. subro. in locum eius. ff. de tabu. exhi. l. j. ⁊ l. locū. §. solent. vl̄ sic.

Libellus. Coram ꝛc. conqueror de. p. qui testm̄ vl̄ codicillos in quibꝫ sunt mihi. x. legata cum possit exhibere nō exhibet. vñ q̄ mea interest in. x. ideo p̄dictum meū interesse peto ⁊ ad hoc p̄ropono ꝛc. vt. s. ⁊. ff. e. l. j. ⁊ l. locū. §. p̄dēnatio. ℋ. Huic scdo libello obstāt duo q̄ certa quātitas exp̄rimit̄ añ editionē ⁊ q̄ a p̄incipio petit̄ interesse cum de natura interdicti sit hoc solū q̄ fiat exhibitio. ⁊ vltra petita nō sit iudicandū insti. de acti. §. curare. ad p̄mū facilis est responsio q̄ p̄ testes qui interfuerunt certificari potuit de quantitate. Ad scdm dicit Rof. sustineri posse q̄ petat̄ interesse cum generaliter in isto interdicto ⁊ alijs interesse includat̄. ⁊ ideo nō videt̄ reprehensibile si petatur p̄ius cum iudex condēnabit vt exhibeat si nō exhibet condēnabit ad interesse ⁊ sic intelligit. §. condēnatio. l. ij. ff. e. ti. p. l. ff. de rei ven. qui restituere. ⁊ vide qd̄ dixi supra de dolo post p̄incipiū. ℨ. ac. ergo sic ponet.

Positio actoris. Pono q̄. T. fecit testm̄ vel codicillos ff. eo. l. j. §. hoc interdictū. item q̄ ibi mihi reliquit. x. ff. eo. locum. §. solent. item q̄. t. mortuus est. ff. eo. l. j. §. fi. ff. quēadmo. testa. ape. l. ij. Item q̄ tabulas illas tenes habes seu possides. itē q̄ dolo malo desijsti habere seu possidere. ff. eo. l. j. in p̄inci. Item q̄ q̄n̄ fuisti a iudice interrogatus vel ante li. p̄te. negasti. te possidere vel restituere posse. ff. eo. l. j. §. si quis forte. Itē q̄ illud testm̄ vel codicilli sunt in scriptis redacti. ff. eo. l. j. §. hoc interdictum. ff. quēadmo. test. ape. l. j. item q̄ tabule ille sunt septem testibus signate. hec positio fit p̄m Azo. qui dicit hoc interdictū locū habere in signatis. ff. eo. l. ij. §. h̄ interdictū. ℂ Alij contra. ff. eo. l. j. in p̄in. ℋ. Hoc tenet Rof. eo. ti. §. quintū p̄ hanc. l. nam ⁊ ibi. §. ij. apparet q̄ ēt in codicillis locū habet ⁊ opinio cōtraria vult q̄ solum in solēni testō locum habeat. ille igit̄. §. inter dictum hoc intendit q̄ si signate sunt signatores vocētur ad recognoscenda sigilla p̄ hoc nulla necessitas imponitur in signādo. **Positio rei.** Pono ℨ. Reus vero sic. q̄. t. decessit sine testō. item q̄ licet fecerit testamentum vel codicillos fecit sine scriptis. i. tm̄ coram testibus. item q̄ testm̄ vel codicillos quos dicis. t. in scriptis feciſſe non possideo nec dolo desij possidere. item in illis nihil fuit relictū sibi quia talibus tm̄ fuit relictum. sed hec est negatiua. item q̄ q̄n̄ iudex me interrogauit an haberem tabulas illas habere me dixi ⁊ velle ostendere. ℂ Ad h̄ est senatusconsultum limbonianum qd̄ locū habet cuz quis pecuniā recepit siue de ea paciscit̄ p̄ aduocatiōe vel testimonio instruendis vel si societatē fecerit p̄ innocentū obligatōne. ff. ad. l. cor̄ne. de fal. ⁊ de senatusco sul. limbo. l. j. ℋ. et. ff. ad. l. iul. de vi. p̄ri. l. ex senatus. et de concussi. l. ij. et forte de hoc loquit̄. ff. de contraben. emp. q̄ sepe. §. si quis amico. ℨ. de hoc supra d̄ aduo. §. vtriusq̄. ℋ. vltimus est. ℨ. ℵ si. sed nunquid clientulum. item locū habz si aliquis ex testamēto. ℋ. sup. etiā. ℨ. militis sibi legatū ascribit vt. ff. eo. l. j. §. ad testamenta. licet aliud sit in dictante. ℋ. nō scribēte vel scribente in testō nuncupatiuo ⁊ hoc vult sequens remissio. tñ aliqui contra vt infra remittā. ℨ. vt. ℂ. de testa. dictantibꝫ. d̄ hoc. s. de edi. instru. §. instr̄m. ℵ. item excipit̄ q̄ in negocio ⁊ se. ℋ. vide qd̄ ibi dixi. ⁊ Guil. ibi remittit ad Goffre. de sen. excom. olim. vbi plene de bis ⁊ ibi ponit̄ libellus qui sequit̄ postq̄ querit̄ an hec actio sit publica vel p̄uata. ⁊ si sit p̄riuata quare fit inscriptio. itē quare ponit̄ tractatus ille inter publica iudicia. ⁊ breuiter de p̄imo tenet cū Azo. q̄ actio. l. cor. de fal. sol. in duobus casibus est publica. s. in falsa moneta. ℂ. de fal. mone. l. j. ⁊ cum testamentum accusatur

de falso vt insti. de publi. iudi. Ad scdm rñdet q̄ inscriptio vel subscriptio fit etiã in p̄iuatis cum criminaliter agit. ff. de p̄iua. delic. l. fi. publicũ em̄ nõ est subscriptionis cã. ff. de fur. l. fi. Ad terciũ rñdet id sepe inuenire 7 ecõuerso ptz in actõe de sepul. viola. q̄ publica est. ff. de sepul. vio. l. sepulchrũ. 7 ponit in tractatu p̄uatarum sub rubrica de p̄iua. delic. Item sub tit. de vi 7 vi arma. ponit. l. vim facit. q̄ loquit de vi turbatiua 7. C. si p vim vel alio mõ ad posses. ponit. l. j. q̄ loquit de vi expulsiua. Restat in fi. quidã ascriptionẽ sibi factaz in testõ trahunt ad publicã accusationẽ quidã solum ad cãm testamẽti. Z. **Libellus.** Coram ꝛc. Ego in q̄ sic. lib. conci. talis ꝑ anno mẽse tali in ciuitate bitereñ. regnante dño lodonico rege francorũ accuso. p. qui sibi legatũ tale in testõ. t. ascripsit qd testm̄ scripsit ipse. vñ peto ipsum puniri. l. coz. de fal. 7 p̄ senatusconsul. limbo. quẽ libellũ. p̄fiteor ego r. me dedisse et subscribo q̄ si in p̄batione defecero me pena calũnie obligo subiturũ. ff. de accusa. l. libellorum que est. ij. q. viij.

De iureiurando. Rubrica.

A. Ad summittas recurre. nam practici auctores preter Roff. qui duas fecit de quib̄ etiã infra dicã nõ fecerunt rubricas de hoc vt dixi supra de iuramenti dela. Sup rubrica vero. ista collegi decre. ptinentes ad. t. p hec q̄tuor mẽbra credit vel nõ cogit vel nõ obstat vel nõ punit vel nõ ibi vide. Ad rubricam facit prima qõ quã scripsi sup regula frustra li. vj. de duob̄ qui sibi inuicem iurauerũt de dando si alter dabit 7 in regula in malis li. vj. de scholari qui iurauerat nõ exire sine licentia creditoris 7 exiuit patris vel epi mandato. et in regula inspicimus de recepto iurante seruare cõsuetudines 7 statuta an renũciet p id gre cõtrarie. 7 in regula qd̄ semel de testõ iurato an mutari possit cui conuenit qõ pit. criij. de burgensi. qui filiã maritans nobili iurauit illam instituere in dimidia in qua tene qd̄ in prima scripsi etiã quinq̄ qõnes dñicales. s. xxxj. cum q̄tuor sequentib̄ faciunt. quarũ primam statim assumã. Scda de illo qui iurauit stare mandato epi qui p̄cepit q̄ renunciet bñficio nec apellet que tangit eo. tit. veniens sup gl. ij. Tercia de carcerato qui iurauit redire ad carcerem qd̄ nõ facit manẽs in ecclesia infra dicã. Quarto de iuramento parentũ an liget filios de qua dixi eo. ti. veritatis sup fi. vltime gl. Quinta de illo qui vouit nõ iurare 7 p̄ id nõ vult se purgare de qua dixi de offi. oz. q; plericq̄ in fi. li. vj. de minoze qui iurauit nõ venire cõtra cõtractũ de iure vel de facto vide qd̄ dixi post Dy. de emp. 7 ven. c. pe. sup fi. vl. glo. ¶ Questio multorum de iurante seruare statuta q̄ nõ teneat ad illicita expedita est. e. ti. c. j. li. vj. Item quid eo casu si inter statuta sunt duo contraria ibi scripsi circa fi. de illo autem qui successiue iurauit duo cõtraria de quo Odof. in auten. qd̄ eis. C. de nup. dic vt eo. ti. veniens in fi. et. c. intellecto. An statuentes tollere possint statutũ simpliciter vel p̄cise iuratũ dicã. j. circa fi. prima ex dñicalibus quã superius reseruaui est de illo qui iurauit nõ fieri ubere de qua scripsi de foro cõpe. cum. C. laic⁹ li. vj et est qõ de illo sic iurante qui redemit pignora illius p quo prius fideiusserat et ibi addit p̄dicta qõ. s. an tale iuramentũ de nõ fideiubendo sit licitum. Et vltra ea q̄ bi scripsi scie ndã q̄ quidã distinguunt clericum a laico dicentes in clerico licitum p. c. te quidã. xj. q. j. 7 p̄ de cre. j. de fideius. In laico illicitum dicunt cum nulla necessitas ad id cogat vt ibi dixi 7 facit. xj. q. j. sicut. sed q̄ nec in laico sit illicitum videt eo q̄ nõ intendit ad dispendium salutis spũalis vel tpalis quoz alterũ requirit vt dicat illicitũ. xxij. q. iij. §. vlt. 7 satis est q̄ põt aliter subueniri vt ibi in fi. p qd̄ fateamur illud illicitum cum hoc tpamẽto q̄ si talis necessitas subest q̄ ipso nõ fideiubente periclitet salus altera de p̄dictis fideiubere potent 7 tenet etiã si cleric⁹ fit facit. lxxxvj. dis. nõ satis 7 hoc p̄cedit siue nõ intellexit includere talez necessitatẽ in iuramẽto siue intellexit id q; tunc iuramentũ quo ad illam ptem illicitũ bñ facit ad hoc eo. ti. quãto Item quero de dñicali. xxxvij. de qua. s. fozmat de illo qui die solenni p custodẽ fuit dimissus audire missã cum sacro de redeũdo qui postmodũ de ecclesia exire nolebat. Ad affirmatiuã inducunt iura de fide seruanda etiã Hosti. 7 de piurio vitando 7 via illi nõ apperienda cum nõ vergat in dispendiũ eterne salutis. de p̄mo. xxij. q. j. noli. de scdo 7 tercio hoc eo. ti. verum 7. c. si vero. item si iste sua culpa detinet seruet iuramentũ et carcerem ex sua culpa causatũ patienter ferat de re. iur. damnũ li. vj. Si sine culpa seruet iuramẽtũ 7 agat ad liberationem eo. tit. debitores de spon. cõmissum et fugiens carcerem punit. ff. de cu. re. in eos et de re mili. milites. ij. ante fi. facit qd̄ no. ibi de iur. mili. in glo. ij. itẽ custodi restituenda est sua possessio que etiã p̄doni restitui debet de rosti. spo. in lris. In contrariũ iustissim⁹ est timoz vinculoz̄ 7 carceris. ff. qd̄ me. cã nec timoz̄ et. l. j. qui in carcerem. Item facit. xv. q. vj. c. j. 7. ij. extra qd̄ me. cã. c. j. 7. c. pe. C. de transac. l. interpositas. itẽ cũ iste nõ sit de exclusis ab immunitate ecclesie ergo illam debet habere de immuni. cc. inter ali. cum cõcoz. j. glo. 7 ꝛ cuicq̄ sanguinẽ suũ redimere. ff. de bo. eo. qui si moz. constit. l. j. 7 de p̄iua. l. vl. Soluẽdo distinguit cũ Lan. vt referat. An iuste detinet 7 a ptãtem habente 7 tũc redire tenet. Si vero iniuste 7 a ptãtem non habente tunc secus. 7 facit qd̄ no. in cle. pastoralis de re iudi. Nunquid etiã in glo. p hanc tñ putat Bar. q̄ casu quo redire tenet ecclesia nõ debet illum reddere nec debet violenter trahi nisi in p̄mo securatus de vita 7 de mẽbris p̄ceden. decre. inter alia cum cõcoz. Item quero de illo qui iurauit sup vsuris soluendis vel solutis nõ repetendis petit absolui a iuramento p epm. an necessario sit vocandus creditoz qui vsurarius dz̄ sine dubio sicut diuersa est forma iuramenti de qua queri⁹ sic cadit diuersa rñsio. In p̄in. em̄. s. de soluendis põt artare terminus solutõnis faciende q̄ artatio nõ cadit in scdo. i. de nõ repetendis p tanto scripsi post Lanc. et Ain. in decre. debitores eo. ti. sup fi. ij. gl. que ibi dicit in fi. q̄ nisi petat absolutionẽ a iuramento tenet solue re. p̄dicti dant instantiam qñ instat terminus solutionis 7 creditoz abest. 7 sic concludunt cum de necessitate vocandũ. est ergo de iure iste ordo seruandus vt vocetur creditoz a quo petat q̄ iuramentuz remittat vt eo. ti. c. j. si cõtumaciter resistit relaxabit illud iudex vt satis scripsi in decre. debitores eo. ti. sup gl. ij. vide etiã qd̄ scripsi eo. ti. ad nostrã el. ij. in tex. 7 sup pe. glo. 7 facit de testi. constitutus. j. Sed ibi denunciant iurantes nõ teneri p̄pter temeritatẽ iuramenti. concoz. hic eo. ti. cum quidã. remanet ergo dubium cum creditoz nõ est cõtumax. quo casu dicunt quidã idem p quib̄ bñ facit. ff. de fideicõ. li. si cum seruũ. §. si quis seruum 7. l. nõ tm̄. §. senatus. ff. de iurepa. adigere. 7 qd̄ ibi no. sicut ei lex mortua factũ 7 pñtiam homis repñtat. iura igit fingunt illum pñtem quo pñte fiendũ erat qd̄ agit vel fauoze libertatis vt in iuribus predictis 7. C. si man. na. an. sunt ma. l. fi. vel testõrum in auten. de here. et fal. §. bis igit in fi. col. j. 7 vel criminis odio vt in casu nostro p̄pter qd̄ ex officio inquirit ecclesiasticus iudex vt in p̄ce. c. ad nostrã. facit. C. de p̄iui. fisci. l. fi. Concludit ergo q̄ siue ad dissoluendã obligationẽ cõtractus qui vsurarius dz̄ siue ad relaxandũ iuramentũ de soluendo infra diẽ siue ad obtinendã relaxationẽ iuramẽti de non petendo vsuras solutas semp vocãdus est creditoz. ex pedient aũt cã sũmarie et de plano ꝛc. vt in decre. cle. de iu. dispẽdiosã. vbi aũt iurasset etiã nõ renũciare vl illũ

in ius nõ vocare ꝛ vult in ius vocare vel denũciare satis videt ꝙ relaxatio iuramẽti illo nõ vocato fieri possit alꝫ ab ipo pncipio ipm vocare añ relaxatõez esset ꝯ iuramẽtũ.ꝛ ꝓcedit ꝫ maxime qꝫ iuri ptis nil detrahit.dat exemplũ de liberto q̃ petit a põre licentiã vocãdi patronũ in ius vel parentẽ.ff.de in ius vocan.quinqꝫ.§.j.Z.

IN hac materia sic põt libellꝰ ꝓcipi **Libellus.** Lorã ẓc.cõqueror de.p.qui cũ corpali pstito iuramẽto ꝓmisisset in tali cã que int̃ me ꝛ eũ vertit nõ appellare vel tale quid facere vel cũ tali cõtrahẽ vel ꝓtra id nõ venire.ipe iurisiurãdi religione neglecta appellauit vel id qd̃ ꝓmisit nõ fecit.vel ꝓtra id fecit vel venit.vnde peto ipm ꝙ vos cõpelli ad obseruatõnem pstiti iuramẽti.vel ꝓ violatõe sacramẽti peto ipm canonica pena puniri extra eo.c.verũ ꝛ.c.quãto.C.d tẽ.appel.l.fi.§.fi.ꝙ ꝓiurus debeat puniri.ꝓbatur extra despon.ad audientiã in fi.ar.cõtra.C.de re.credi.l.iij.H. ibi soluit.Z.C Porro.H.Incipiũt verba roffre.in ꝓma rubrica ptoria.s.de vtili actione ex ea cã ex qua iuratur.ꝛ quatuor que in ea requirunt patẽt ex positionibꝫ. ꝛ vide qd̃ dicã in fi.huiꝰ partis.Z.si rem a te possessam dico ad me ptinere ex aliqua cã quã adiꝯtio ꝛ te deferente iuro meã esse datur mihi vtilis actio ex illa causa de q̃ iurauit que ptoria est.vt si dico me a te rem emisse vel te mihi donasse vel legataꝫ mihi esse a testatore tuo vel ab alio vel te mihi.H.clarius diceret me tibi sed ꝓpter id qd̃ sequit dicamus reo fuisse delatũ ꝛ facit ad infra dicẽda.Z.xx.mutuasse.si.n.te deferẽte iuro ꝙ mihi vẽdidisti cõpetit mihi vtilis exceptio.ff.eo.si duo.§.si q̃s vẽdidisse.Si vero dico ꝙ fuit mihi legata ꝓpetit vtilis ex testamẽto.Si vero dico ꝙ mutuasti cõpetit vtilis certi cõditio ex mutuo ptoria.idem est si alia causa ꝓponat.puta depositi vel alia.dabit.n.mihi vtilis ex illo contractu ex quo agebã.ff.de iureiurã.sed ꝛ si possessori.§.si eũ H.Sciendũ est ꝙ in hoc casu qñ expressa causa iurat non solũ iuranti sed etiã aduersario dabit actio vt si iurauit me a te stichuꝫ emisse pro decẽ ago eñ ex empto ad stichum ꝛ tu agis ex vendito ad.x.Item si iurauit me tibi illuꝫ pignorasse pro.x.a te mutuatis ago pignoraticia pro sticho ꝛ teneor certi cõditione ad.x.Item prosequi possum fundũ quem iurauit mihi datum in dotẽ ꝛ matrimonio dissoluto teneor ex stipulatu.ff.eo.ti.si duo.§.is qui iurauit ꝛ duobus.§.sequen.ibi exprimũtur hec exempla et interponitur aliud de illo qui iurauit se sociuꝫ quia tenetur pro socio.Z.Sic ergo libellus cõcipitur.

Libellus. Lorã ẓc.conqueror de.p.a quo peto.x.vtili acti.ex empto.qꝛ cum illa x.ab illo peterẽ acti.ex empto ipe mihi detulit sacramentum ꝙ iurarem me sibi vendidisse equũ pro illis.x.vnde quia eo deferẽte iurauit mihi debita esse.ideo illa.x.ab eo peto ꝛ ad hoc ꝓpo.vtilis actio ex empto.hec forma ꝓbatur.ff.e.si duo.§.si quis vẽdidisse.Actor ergo sic ponet.

Positio actoris. Po.ꝙ petebã a te decem ex causa venditionis vnius equi.ff.e.sed ꝛ si possess.Item ꝙ volũtarie mihi detulisti iuramentũ ꝙ iurarẽ me tibi vendidisse equũ pro.x. predictis vt supra de iuramẽti delatione extra de iureiur.c.fi.Item ꝙ ego te deferenti iurauit.ff.e.ait pretor in fi.ꝛ hoc eũ hac causa.s.quia tibi vendidi equũ tuum.ff.e.qui iurasse.item ꝙ es homo sane mentis.ff.soluto matrimonio.l.ij.ff.de iure codi.l.ij.ff.de opt.lega.si tibi.§.furiosus ꝛ maior.xxv.an.ff.eo.qui iurasse.xxij.q.v. paruuli ꝛ.c.sequẽ.ꝛ hoc ideo ne possit petere restitutionem reus vero sic. **Positio rei.** Po.ꝙ illa.x.que tebas a.c.ergo nõ a reo.ff.de iudi.cum pretor.ff.de condi.ꝛ demon.cum ita.C.de procura. maritus extra de presump.nõ ne.item ꝙ tu iurasti ꝙ tu vendideras mihi tua volũtate me ꝓtradicente vel inuito.ff.eo.ait pretor in fi. item ꝙ tibi detuli iusiurandũ vt iurares per euangeliuꝫ ꝛ tu iurasti per animã.t.vel per sanctum qñquidẽ.H. alias deniqꝫ.Z.sic.n.debet iurari vt deferẽs.ff.e.ait pretor in fi.cuꝫ.l.sequẽ.xxij.q.v.quecũqꝫ.item eo tempore quo detuli eram minor.xxv.an.hoc cõcesso petat restitutõez si neget dicas po.ꝙ eo tempore detuli iuramentũ quo sedes apostolica vacabat ꝓ mortez clemẽtis pape.iij.Itẽ ꝙ ab illo tempore sunt tot anni elapsi ita vt in numero annoꝝ inuenias te minorẽ.item ꝙ mihi fuit interdictuꝫ bonis vti tempore illo qñ tibi detuli iuramentũ.ff.de ℞. obliga.is cui.H.hucusqꝫ fuerunt verba roff.in pre.rubri.que dicit in fi.ꝙ iusta ratio suadet hoc casu vtilem actionẽ dari quia licet verba deficiãt sententia cõcordat. ꝛ sic vtilis locũ habet.ff.e.ti.si quis id.ff.si qua.pa.fe.di. l.pe. exquo cã venditionis fuit adiecta ꝛ iuratũ perinde est ac si fuisset probatũ cum habeat pro ꝓbatione.ff.e. ti.sed ꝛ si possessori.§.pe.hoc dixit rñdens ad id qd̃ dicitur actionẽ ex iuramẽto non dari nisi cũ opere promittitur a liberto.ff.de libe.cã.l.fi.de ope.liber.vt iurisiurãdi sequitur.℞.ad hoc ꝛ nunc incipit ꝓsequi secundã rubricam de actione in factum ex iureiurãdo ꝛ dicit ꝙ in hac vt competat tot sunt necessaria quot in superiori.differunt tamẽ quia ibi in sacramẽto delato exprimit cã hic iuratur informit.Z.C Ad hoc qñqꝫ petit quis rem informiter.i.sine cause adiectione quã dicit suã. possessor vero dicit eam ad se ptinere ꝛ sic inter eos est contentio vel est ꝓtentio de vsufructu vel de here.vel de rebꝫ alijs ꝛ sic qñqꝫ possessor defert iuramentũ actori ꝙ res sit eiꝰ vel ecõtra.vnde pretor inducit act.infa. que quit informiter ex hoc iureiuran.delato per quã consulitur iurãti ꝙ possit rem aduo-**Libellus.** Lorã ẓc.cõquecare.sic ergo li.cõci.ror de.p.quia cũ ab eo talem rem peterẽ quã meã esse dicebã eo deferẽte iurauit rem illã meam esse quã rem mihi tradere recusat. vnde ago contra eum vt illam mihi tradat ꝛ assignet.et ad hoc ꝓpo.acti.in fa.ex iureiurãdo informiter delato descendentẽ.ff.de iureiur. nam postea.§.fi.ꝛ.l.sequẽ. ꝛ.l.sed et si possessori.C Si vero possessor a possessione ceciderit ꝛ res deuenerit ad petitorem qui detulit.sic cõcipitur **Libellus.** Lo.ẓc.coque.de.p.qui cum libellus.a me rem talem peteret.quã dicebat suaꝫ esse eo deferente iurauit meam esse.vnde cũ a possessione illius rei ceciderim ꝛ ad eum puenerit rẽ illam mihi prestari peto.ꝛ ad hoc ꝓpo.act.infa.ex iureiur.informiter delato vt in prece.l.sed et si possessori in prin.pones añt hic vt supra in pre.act.H.vidisti libellũ pro actore ꝛ reo.sed hoc scias ꝙ delato sacramẽto actori ꝛ propter id re sibi tradita ipe actor habet publicianã contra omnes preter dñm ꝑm Azo.in sum.de re.credi.ꝛ iurisiu.§.effectus.sicut si emisset a non dño vel pro ipo iudicatũ fuisset.ff.de publi.l.j.ij.iij.ꝛ.iiij.nec ob.l.eũ qui. §.si petenti.e.ti.nam vt dicit ibi glo.ꝛ Azo vbi supra et roffre.hic illud aduersus deferentẽ dũtaxat habetur etiam in.l.nam postea.§.fi.ff.de iureiu. excludit proprietatis dñm non ceteros possessores ꝛ ibi no, quedã similia, hoc verum de publiciana. actio.n.infactum de qua hic loquimur nõ datur nisi contra deferentẽ vt no.in.l. sed ꝛ si possessori in prin.ff.de iureiur.plus vt dicit Azo vbi supra.quidã dixerunt actionẽ in factum non dari ex iuramento delato.quia statim illã habiturus est ex sententia.sed vt dicit azo nil impedit eiusdẽ rei plures cõpetere actiones.ff.de ac.em.nõ est nouũ.cõuenit qd̃ de ꝓfessione dictũ est supra de ꝓfessi.Si querat ratio quare reus qui delato sibi iuramẽto ab actore iurauit rem suam esse non habet actionẽ nisi ꝓtra deferentẽ ꝛ actor cui sic delatũ est hꝫ publicianã ꝓtra oẽs nisi contra dñm vt supra.Rñdent pdicti ꝙ actor id nõ habet ex sola iuramẽti delatõe sed ex illa traditõe secuta.ff.de publi.traditio, que rõ deficit in reo cui nulla fit traditio sed remanet q̃

si ex quadã trãsactione apud eũ qđ prius habebat bene facit ad hoc.C.de trãsac.si ꝓ fundo.qđ supra dixi reum qui iurauit rem suã esse habere actionẽ ꝯtra deferentes non ꝓcedit in eo qui iurauit actoris nõ esse qr tunc licet ꝯtra deferentes detur sibi exceptio si cadat a possessione nõ datur actio vt pre.l.sed & si possessori in prin.Sequitur.ℵ.vt aũt qui fuit additio vsqꝫ ad.ℵ.illud aũt quez habeo post mar.de fano.Et qr sup rubrica de iuramẽto in litem ℵo solũ tractauerat hec mẽbra.quid sit iurare in litẽ.vnde dicat.quis deferat.& qualiter.& cui.& propter que.& in quibꝫ actionibꝫ.& qr effectus sic pñt ibi addi huc remittendo hec duo mẽbra.s.de forma libelli & de forma sentẽtie & sic ergo feci.Et est sciẽdũ ꝙ Nico.mate.disputauit questionẽ de illo qui per stipulationez ad id tenebat condẽnato per potestatẽ ad equũ restituendum titio infra.xxx.dies sub pena.x.librarũ soluendaꝝ ꝯmuni termino trãsacto potestas ꝓ ꝯmuni vult penam actor petit illũ condẽnari quãtuz in litẽ iurauerit.querit an ꝓcedant ꝑdicta duo an neutrũ an alterũ solũ & quid & incipit questio.quidã ꝓ potestatẽ padue primi articuli plixa respõsio est cui⁹ ꝯclusio est ꝙ qr mandatũ potestatis fuit ꝯtemptũ si nulla excusatio allegat debet illuz ꝯdẽnare in id qđ est ꝯminatus.& post ꝯdẽnationẽ et nõ prius potest exigere dictã mulctaz qđ sic oñdit.mulcte impositio potest fieri ciuili actõe qr fisco vel cõi.quid hodie tenẽt iura fiscalia nõ datur actio ꝓ mulcta nisi condẽnatione facta.qđ patet qr cum mulcta debeat fisco.C.de mo.mul.l.mulctarũ.et per priuatũ inobedientẽ.ff.si quis ius di.nõ ob.l.j.in prin.& si quis in ius vo.non ie.l.ij.§.j.& inter fiscũ & priuatũ sit iudex procur.cesaris.C.vbi cause fi.l.ad fiscũ & ff.de offi.ꝓconsu.nec quicqꝫ.§.j.& ille nõ potest mulctare.C.de mo.mulc.l.ij.& iij.sequitur ex his fisco pro mulcta ciuilẽ nõ dari actionẽ anteqꝫ per cõpetentez iudicẽ fuerit super illa condẽnatio facta & sic intelligat glo.j.§.fi.si quis ius di.non obte.s.ꝙ det actio in factũ fisco ad penam inobediẽtie.s. post condẽnationem alle.C.vbi causa fi.l.j.vltra prius dicta inducens.C.de mo.mulc.l.eos de testi.l.nullus de calũ.l.j.Ad scđm dicit videri ꝙ cum ista nõ sit actio arbitraria sed ꝑsonalis ex stipulatu nõ sit locus iuramẽto in litẽ.scđm no.in.l.qui restituere.ff.de iudi.sed remedijs ꝓmunibus de quibꝫ ibi fiat restitutio sibi tamẽ videtur ꝙ cum appareat dolus condẽnati nõ restituẽtis.ff.mãda.si procuratorem.§.dolo & l.dolus.& sic patet ꝓtemptus iudicis locus sit iuramento in litem & sit hoc in omnibꝫ interdictis & actionibꝫ in rem vel in ꝑsonaz quibꝫ arbitratu iudicis quid venit restituendũ & in omni actione post sniam cũ non restituit qđ restitui potest.vel si tũc dolose quid fit ne restitui possit inducit.ff. de his que in frau.credi.l.tenetur.§.j.& ff.rerũ amo.l.si cuz dos.§.fi.& de fur.l.ei qui in fi.& fini.regu.l.iiij.§.si quis.sed vbi dolus quo restitui nõ potest interueniat ante sententiã tũc nõ est tantus cõtemptus iudicis ꝓpter qđ distinguũtur arbitrarie a nõ arbitrarijs.In actionibꝫ aũt bone fidei ex dolo cõmisso ante sentẽtiaz iurat in litẽ.ff.de in li.iurã.l.in actionibus qđ cessaret vbi actio nõ essz realis nec arbitraria nec bone fidei.id qđ queritꝫ an neutrũ locũ habeat fundat super termino quatuor mensiũ diminuto a.xxx.diebꝫ circa qđ ipse improbata opinione odoff.distinguẽtis ꝑsonalem actionẽ que datur ad rem restituendã ab illa que datur ad acquirẽdaz vt tũc sit locus spacio quatuor mẽsium in ꝑma ratio ꝯtra quã allegat.ff.qđ me.cã.l.metũ.§.volenti & §.licet & ff.de furtis a titio putat distinguẽdam solutionẽ fiendã in pecunia vt tũc fit locus spacio quatuor mẽsiũ & vsure cẽtesime si.s. id nõ fiat solutio q̃ pena in alijs rebꝫ nõ conuenit.ff.đ ℵ.sig.vsura pecunie & C.de vsu.rei iu.l.ij.& iij.& in alio casu dicit tempus lege nõ exprimi sed dicit tempus qđ condẽnatis prestat vel tempus iudicationis.ff.de vsuris si fideicõmissi.& ff.qđ me.cã si cũ exceptõe.§.quatenus.primũ dicit nõ nos se diminui sed sic ex cã augeri.ff.de re iudi.l.ij.& l.iiij.§.si quis.In alijs realibꝫ vel ꝑsonalibꝫ scriptis in rem tẽpus datum a iudice est pars sentẽtie & ideo in preiudiciũ vni us partis nõ cõsentientis a iudice minui vel augeri non potest sicuti nec aliqua pars sentẽtie.C.sentẽ.rescin.nõ pos.l.j.& ff.de re iudi.l.intra & l.qđ iussit in fi.Si autẽ in sententia nõ fuit appositũ in executione ponet ꝓout in dici videbit.ff.de re iudi.l.debitoribꝫ cum sua glo.Concludit ꝙ cum condẽnatio nõ fuerit in pecunia valuit or dinatio temporis post qđ ꝓpter cõtumaciã condẽnari potuit a iudice mulctari alleg.etiã.ff.de arbi.l.quid tñ §.solutioni de eden.l.j.§.diem.Circa quartũ quo queritur de cõcursu dicit ꝙ si successiue petant nihil obstat C.qñ ciuilis act.preiudi.cri.l.j.& qđ ibi no.sed simul dicit ꝙ glo.tenet vnã viam alteri ꝑiudicare.ita ꝙ interim quiescat altera vna via electa.ff.de publi.iudi.l.interdũ ff.vi bo.rap.l.ij.§.j.Sed ipe tenet illud verũ in publicis iudicijs de quibꝫ leges ille loquunt in priuatis vt ẽ istud s.stellionatus putat illas cõcurrere & simul intẽtari posse cum nõ inueniat prohibitũ & pre.l.j.C. qñ ciui.generaliter loquitur.& permittit cõcursum ad qđ facit.ff. de cõcus.l.j.de fur.l.fi.C.de cõ.ob.tur.causam.l.ꝙ euitandi et si aduersus lib.l.pe.& boc qñ pro vno facto duo sunt punitoria vnum ciuile aliud criminale priuatũ vt dixi. Si aũt ambo essent criminalia & punitoria tũc secus.ff. de publi.iudi.l.senatus.& si ambo ciuilia & punitoria pre iudicat vnũ alteri nisi quãtuz plus est in altero.ff.vi bo. rap.l.j.vbi aũt sunt due vie cõpulsorie tũc ab vna incipitur que si nõ sufficit ad aliam ꝓceditur extra vt lite non conte.qñ frequẽter in fi.excusetur prolixitas cũ adhuc decurtationẽ timeã repbendi.Z.¶ Et aũt plenius informetis qualiter in iuramento sit sniã formãda & libellus concipiẽdus no.qđ dicũt quidã.H.Jo.cremonẽ. refert mar.đ fan.sed vide.j.Z.libellũ talit eẽ formãdũ.

Libellus. Lo.ꝛc.conqueror de.p. cõtra quem ago rei vn.et si nolit rem restituere mihi peto eum mihi condẽnari quanti in litem iurauero dicentes ꝙ statim probata intẽtione actoris iudex debet eum admonere vt rem restituat qđ si nõ fecerit condemnet eũ quãti actor in litem iurauerit.C.de rei vn.a possidentibꝫ.& est simile hoc qđ de monitione dixi.C.de fideius.autẽ.hoc amplius.Sed ꝯtra nam talis libellus cõditionalis est & ideo nõ valet.ff.de iudi.nõ quẽadmodũ. H.Quo ad hãc.l.& quo ad hanc materiã vide qđ dixi supra eadẽ parte de resti.in inte.§.j.ℵ.sed nũquid in eodem.Z.& de qua re iudex cognoscit ꝛc.ff.de iudi.đ qua re extra de cã pos.& ꝑpie.cum sup.alij dicũt ꝑmissa forma libel.retenta.ꝙ iudex super vtroqꝫ pronũciabit primo de re restituenda que est interlocutoria.scđo quanti fuerit in litem iuratũ que est diffinitiua.sed hoc nõ placet.nam ridiculũ est dicere sententiã sup principali latam interlocutoriã esse. **Libellus.** Lo.ꝛc.cõque.đ vnde põt sic lib.cõ.p.& ago contra eum rei vn.pro tali re quã possidet quã assero meã esse. & iudex qui de cã cognoscet condẽnabit reũ si fuerit condemnãdus.lata aũt sentẽtia si reus voluerit rem restituere postulabit actor a iudice vt in litem iuret & vt reus cõdemnetur quanti ipse in litem iurauerit.ff. de rei vendi. qui restituere.Sed nunquid tunc erit aliud iudiciuz.dicunt quidam ꝙ sic & nouo libello opus est qđ non placet.nam actor nõ intentat ad hoc actionẽ sed debz adire iudicem qui pronũciauit & petere vt reus dãnet quãti in litem iuratũ fuerit.Sed opponitur quia iudex iam officio suo functus est.vnde nihil amplius facere potest ff.de re iudi.iudex.preterea si nouus nõ debet super hoc formari libellus.qũo iudex qui iam functus ẽ officio suo poterit pronũciare.sed nõ dicit functus quia nõ finaliter illud cõsumauit.vnde que desunt supplere potest.ff. de re iudi.paulus.& ꝙ in istis acti.presertim in quibꝫ iuratur in litem officiũ iudicis consistat patet.nam preto-

rie dicũtur actiones arbitrarie. quia iudicis arbitrio fit in eis restitutio vt insti. de offi. in. §. preterea quasdã. C. cõmo. l. iij. §. fi. 7 ita non erit p se sentẽtia sed supplementum prioris sentẽtie seu executio. Bal. vide. s. de sen. ℞. sed an captura debitoris dicat executio. Z. sed ſm Jo. quãtitas quãti in litem iurauerit venit ex natura actionis. ff. de iudi. solemnis extra de causa poss. 7 proprie. cum ecclesia. nam ex natura actionis qñq; crescit in duplum ff. ad l. aqui. contra negantẽ. ff. loca. l. conductores. 7 cuz agitur ad rem actione ex empto fit condẽnatio etiaz ad interesse ſm quosdã vt no. ff. de act. empt. l. j. 7 quãdoq; ad rem agitur 7 ad cautionem solũmodo fit condẽnatõ vt. ff. de rei vn. in bonefidei. ff. de le. j. seruo legato in fi. 7. l. cũ seruus. item quãdo petitione hereditatis agit eti am ad ea que postea possessa sunt condẽnatio fit vt. C. de peti. here. l. iij. ad idem extra de re iudica. abbate li. vj Jtem qr hic dolus post litem ꝓte. admissus est valde spectat ad officiũ iudi. vt. ff. de edi. edic. ediles. §. item scien dum. sic ergo dicit iudex qr video reum dolosuz in restituendo equũ depositũ condẽno eum vt det tali. c. qr tiñ iurauit. H. Dixit mar. in litem 7 finiũt eius verba in al le. se. Z. vt. ff. de ap. l. j. §. iussus. ar. contra p̃missa qr cuz res petitur nõ debet fieri condẽnatio ad quãtitatez nisi illa fuerit petita. C. de fideicõ. li. l. fi. 7. ff. cõi di. vt fund⁹ H Jllud regulare fallit ex natura actionis vel fit noua petitio vt est dictũ. Z. Jllud añt omittendũ non est q; diuerse iuramentoz forme in iuris corpore continẽtur quas brevitatis causa ad pñs omittimus. Sed te ad locum vbi inuenire potes remittimus iuramẽtuz cã actoris vel testis in cã mrimoniali vel testiũ synodaliũ vel eti am alioꝝ. hẽs. xxxv. q. vj. §. ecce. 7. c. se. extra de testi. fraternitatis 7 supra de teste. §. sequit. de sacramentis. calũ nie supra de iuramen. calũ. §. nũc dicamus 7. §. restat. ℞. sed pone de sacramẽto qđ prestat qui vxorẽ reconciliat j. de sponsa. §. fi. de iuramẽto separatõnis vi. et vxo. j. de diuoꝝ. ℞. in sum. de sacramẽto redeũtis ab hereſi vel a q̃libet horrẽdo crimine. j. q. vij. quot. extra de pur. ca. c. fi. extra de pigno. cũ inter de conse. di. ij. ego. xj. q. iij. cũ aliquis. xij. q. ij. de viro. C De iuramẽto qđ prestat impator dño pape. lxij. di. tibi. Et nota q; cũ a primo eligitur in regẽ prestat illud iuramẽtuz legato aplice sedis. postmodũ vero quãdo coronat iterũ illud prestat dño pape H. De bis vide in clemẽ. romani de iureur. Z. C De iuramẽto qđ vasallus prestat dño. xxij. q. vlti. de forma 7. j. de feu. de iuramẽto cõpurgatoꝝ 7 eoꝝ qui se purgãt extra de pur. c. quoti. 7. c. constitutus. ij. q. v. auditũ 7. c. omnib; 7 supra de aboli. 7 purga. §. fi. C De iuramento quod patriarche archiepi 7 epi prestãt dño pape extra de iureiu. ego. c. di. in ea extra de priui. antiqua. C Qualiter 7 que iurat epus archiepo extra de iureiu. nullus 7 c. intellecto 7 de re. eccle. non alie. si quis. xxij. di. q̃q̃. extra de maio. 7 obe. dilecti. C Qualiter abbas iurat epo extra de simo. ne dei. C Qualiter 7 que rex iurat in coronatione eo. ti. veritatis 7. c. intellecto. H. Qualiter iuret rector vel curatus ecclesie scripsi post Hostien. extra e. tua nos. de iuramẽto regentiũ hospitalia in clemen. vi de quia contingit de reli. domi. ℞. illi etiã 7 de iuramẽto tu. 7 cu. ibi no. qualiter iurent custodes carcerũ hereticaliũ 7 ipsoꝝ ministri habeãt in clemẽ. j. §. porro de hereti. 7 vide qđ ibi no. in glo. ij. qualiter doctorãdi iurẽt habetur de magi. c. ij. in clemẽ. Z. C Forma iuramenti qđ prestat qui iuramẽtũ refici petit. s. de edi. instru. §. postq̃. ℞. vbi autem. C Qualiter 7 que iurent aduocati hodie primq̃ admittant ad postulanduz in consti. grego. x. de postulã. properandũ. H. hanc hodie nõ habemus Z. vbi de hoc dicemus. C Qualiter clericus iurat epo vel capitulo extra dñ. sig. cũ clerici. xxij. di. q̃q̃. C Que 7 qualiter iuret electus. xxij. di. q̃q̃. 7. viij. q. ij. artald⁹. C De sacramento qđ prestant milites. ij. q. j. prohibentur 7 melius. s. de procu. §. j. ℞. item q; est miles. 7 de accusa. ℞. item q; est miles. C Forma iuramẽti minoris in vendi. sue rei pstite. j. de emp. 7 ven. §. nunc dicenduz in prima forma 7. ℞. illud. C Forma iuramenti qđ prestat vxor existens in minori etate vt nõ veniat contra alienationem rei total. e. ti. §. iij. ℞. q; si vxor 7 ℞. 7 no. generale. C Forma iuramẽti qđ prestat frater vel cõsors super habendo ratũ qđ per fratrẽ vel consortẽ factum est. c. §. ℞. si porro. C Forma iuramẽti qđ prestat abbas vel por positionib; rñdens extra de testi. ad hec. als incipit pñtium prope prin. li. vj. C Forma sacramenti extimantis in iuriam. j. de iniurijs. ℞. 7 no. Jtem q; iuret iudex extra d iureiur. venientes. C Forma iuramenti eius qui ab excõmunicatione absoluitur. s. de senten. §. vt añt. ℞. porro. H. ℔plura similia colligas ex concor. quas posui eo. ti. super rubrica 7 maxime in primo 7 secundo membro per quas videbis multos casus per auctorem omissos. Z. C Et nota q; triplex forma iurandi ſm tria tempora inuenitur. s. Jn. l. veteri iurabatur sic viuit dñs. viuit anima mea. hoc vel hoc addat mihi deus. xxij. q. j. 7 iurabãt extra. e. 7 si christus. Jn primitiua vero ecclesia sic. testis est mihi deus. testis est mihi cõscientia. 7 hoc dico coram deo. e. q. si peccatũ. hodie sic p deum patrẽ 7 filium 7 spiritũ sanctũ. sic me adiuuet deus. per istas sanctas reliquias. per istam sanctã crucem. 7 similia. xxxv. q. vij. de parẽtela. lxiij. di. tibi. C Quid si quid aliquis tenetur mihi facere per iuramentũ obtinet a me dilationẽ vel absolutionem nũquid est ex toto a iuramẽto absolutus. videt q; nõ quia deo est reddendũ iuramentũ vt extra. e. debitores 7. c. 7 si christ⁹. ℞. si. fi. ibi redd. deo ꝛc. xiij. q. j. si peccatum in prin. dic q; si iuramentũ est factũ in fauorez dei intẽdens per illud se deo obligare nõ potest ab homine absolui nisi per commutationẽ in melius extra de voto. magne. Si vero in fauorem hominis 7 ille sponte absoluit tunc postea ille non tenet 7 idem est in dilatione ſm q; facta fuerit extra de spon. preterea. j. H. ibi scripsi super vltima glo. Z. extra de vsu. cõsuluit 7 vide. s. de le. §. nũc ostendendũ. ℞. hoc quoq;. H. De statuto corpoꝝ collegioꝝ vel vniuersitatũ iurato precise ita q; absolutio fieri non possit. vide qđ dixi extra de bis que fi. a ma. par. ca. c. j. ad fi. in glo. per banc. vltra ibi scripta scienduz q; aliqui ibi distinxerũt vt. s. an statutũ habeat respectum ad deũ an ad iurãtis cõmodũ. est. n. sciendus q; mar. de fan. ad questionez an valeat clausula que ponit in statutis iuratis p ciues vel officiales sic q; absolutio a cõsilio vel a regno baberi nõ possit ad negatiuã allega. ff. de pac. l. pe. ff. si ser. ven. sicut. §. apud pomponiũ d le. iij. si quis in prin. depõi. l. j. §. pe. cõdi. diui. in hoc iudicium. §. si queniat de offi. presi. l. pen. de aqui. here. l. is potest de reg. iu. nemo potest gladij 7. l. eius est 7. l. nihil tã 7 de pac. l. ius publicũ. pro socijs si cõuenerit de dona. inter vi. 7 vxo. l. qđ añt. §. vxori. nec potest quis sibi pi obligari. ff. de pac. si plures insti. de interdic. §. retinẽde. ff. de fideiuſ. l. heres. §. seruo 7 est expressum. ff. de euic. l. si. ei. magis specifice ad partem contrariam allegando certũ est cui q; licere ius sibi competens respuere. C. de temp. app. l. fi. in fi. ff. qui ap. non li. l. j. §. ij. ff. de pac. l. pactũ. C. de pac. si quis in cõscribendo. Jtem qui sibi per iuramẽtum necessitatẽ imposuit illud seruet. ff. qui satisdare co. l. si fideiusſor. §. j. de distrac. pig. si creditor. §. fi. item si licet paciſci 7 iurare via non debet periurijs aperiri. ff. ad l. ink. repe. l. fi. C. de indic. vidui. l. ij. et als inualidum valet ratione iuramenti. C. si aduer. ven. auten. sacra. ff. de lega. ij. cum pater. §. filius matrem. Jtem cum absolutõni fuerit renunciatũ absurdum est ad illam redire. C. de condi. inser. l. fi. C. de iureiu. l. si quis. Jtem id quod elegit ad qđ nõ tenebatur necesse habet seruare. C. de acti. 7 obli. sicut. ff. cõmo. l. in cõmodato. Jtem nõ est sibi obligatus sed mero iure pontificis seruare coegit quod honestũ est. ff. de peti. here. l. hereditas in fi. Jtem ex causa gerit quis q̃q̃ vicem duarum p̃sonarũ. ff. de offi. presi.

l.ij.de adop.l.si consul. Item obligatio nõ debet tolli arbitrio debitoris.ff.de eo qđ cer.lo.l.ij.§.j. Item licet iura publica cuiqꝫ in suũ preiudiciũ refutare.ff.de pac.l.paciſci. Item vinculũ indissolubile cõstitui licet qđ ꝑpetuo obseruet.C.si man.ita fu.ma.l.pe.z.C.de re.ali.l.vlti.nõ soluit vide vbi in ꝓn.remisi. Z.C In sum.no.q nil interest siue iuretur super euangelia siue super reliquias sine dicatur promitto in fide mea quia nõ solum per in creata sed etiã per quelibet creata iurat.ar.extra qđ me. causa ad aures z de arbi.cũ tempore de fideicõ.c.ij.xxij. q.vl.iuramenti.vel si dicatur sub periculo anime mee extra de frig.z male.fraternitatis ꝓm papã vt no.in pre.c. z si christus. H. Ut ibi scripsi in glo. Dicit hic Inno.z adde qđ no.in cle.j.§.porro.in gl.vt no. de here. Z. Licet autem inter simplicem fidem z iuramentũ non faciat deus differentiam vt in prece.c.iuramenti z in prec. decre.si fideiussor.maior tamẽ pena interponit pro periurio qꝫ pro fide violata vt probat extra de iureiu.querelam z.c.debitores z.c.clericus sicut alꝫ dicit q votũ solẽne impedit z dirimit matrimonium vt extra de cle.vel vo.meminimus.simplex vero nõ dirimit vt.e.ti.consuluit z.c.rursus. H. sup.z tamẽ ibi dicit q apud deũ simplex votũ sic obligat vt solẽne.sed vt scripsi in decre.vt debitores z.e.ti.c.pe.super.ij.gl.cõparatio in vtroqꝫ istorum casuũ fit in genere nõ in determinata quãtitate reatus. Z.C Quid si subditus iurat aliqua maiori suo et post modum conuenit inter eos vt illud iuramentuz ad alia extendatur nũquid poterit extendi videtur q non extra de iureiuran.clericus.ar.contra.ff.de pre.ver.naturalis.§.sed si facio. H. Ibi dicitur q mandatum ex pacto potest suaz naturã excedere.sed illud est regulare in contractiꝫ qui infirmant per pacta etiam post secuta de regu.iu.contractus li.vj.secus in iuramento.hinc est q licet per pactum obligem successorẽ per iuramentum nõ vt scripsi eo.ti.veritatis super glo.fi. Z. Que autez hic desunt vide.s.de iuramẽto dela. H. Quia exceptiones nõ requirunt libellos obmittit hic rubrica tamẽ requirunt formas z de bis.s.de excep.§.dicto in fine z sequente. Bal.pro materia iuramenti vide bar.in.l.cum lex cum.l.sequen.ff.de fideiuss. Z.

De prescriptionib⁹ Rubrica.

H. Recurretur ad summistas quia practici auctores ꝺ hac rubrica non tractauerunt ſaluo q de rescissoria dicit Roff.de qua tractauit auctor.s.e.par.ꝺ resti.in inte. pabulũ aũt recepit auctor ab Alber.gal.ſui opis rubrica vlti.de hoc etiã nepos de mõ.al.tractauit ſua rubrica vl.ſcias q hoſtien.in ſum.huius ti.vbi de ꝓſcrip.rerum immo.§.ij.colligit diuerſa tempora ꝓſcriptionũ ſed copioſius poſuerat Azo in brocar. vbi de ꝓſcrip. Nepos de mõ.al.enumerauit aliquas vbi.s. Et Bui.ꝺ ſuz.post auten.z cõſequenter.C.de ſen.z interlocu.om.iudi.z vides q vnam nũmatã dedit nobis auctor de practica qđ fuit quia nõ habuit conductores ſuos practicos vt dixi in prin. Cum aũt materia ſit valde canonica qđ patz e. ti.per to.z libellos ep̃or vendicãtiuz iura ep̃alia in eccleſijs dioceſ ſue ſiue petãt ab illis ſiue ab ipſor poſſeſſoribus collige.e.ti.auditis.z.c.ſe.z.c.cum olim.de archiepo quo ad ius metropoliticũ.e.ti.cum ex officij.de cenſi.ſopite in.c.cum nõ liceat eo.ti.archiep̃s agebat vt ep̃s vt ibi patet.contra iſtos aũt ſolet allegari preſcriptio vt in ipſis iuribꝫ apparet per quã dicũt ipi ſubditi ſe exẽptos z liberos a poteſtate illor z qũo veniat ꝓbanda ipa exemptio vel libertas coram ipo patet bodie in.c.cuz ꝓſone de pui.li.vj. Si vero iudex datus eſſet ad cãm ad petitionẽ ep̃i vel ſubditi ſui in dioceſi ip̃e ſubditus reus vel actor habet ꝓbare.formet igitur articulũ ſuper preſcriptionẽ exemptõis z libertatis a iuriſditõe illius. ſed ep̃i ſolent articulũ improbare dicentes libertatẽ nõ poſſe ꝓſcribi nec obedientiã nec quẽ poſſe poſſidere ſeip̃m z ſic nec ꝓſcribere per ca.cum non liceat. Item addunt illud poſſe ꝓſcribi contra ep̃m quod per eum poſſet remitti. ſed ep̃s non poſſet remittere de dona.aplice.C.de ho.li. l.fi.preſcriptioqꝫ eſt per taciturnitatẽ remiſſio.ſed clerici rñdent z fatentur q ſuo proprio nomine libertatẽ ꝓſcribere non pñt vt no.in.c.auditis.e.ti.in.iij.glo.ſed ꝓſcribuntur a papa vel ab alio cuius nomine illaz allegãt z ſi opponatur de ignorantia pape vide qđ dixi.s.de teſte.§.nunc videndũ in prin.ℵ.adhuc opponũt negãt etiam qđ dicit libertatẽ ꝓſcribi non poſſe inducentes.ff.de acqui.poſ.poſſideri.§.ſi ſeruus z de li.cã.l.liberis.§.fi.et l.igitur.§.j.z apertius.C.de lon.temp.preſcrip.que pro liber.in rubro z nigro.ad id quod de obedientia dicitur rñdet verum eſſe contra obedientiã nõ preſcribi vt per illam quis nemini ſit ſubiectus z ſit acepbalus contra id xciij.di.nulla de cenſi.omnis etiã locuſta li.prouj.xxx.regem locuſte nõ habent.ſed cõtra obedientiã certe ꝓſone vel certe dignitatis bene ꝓſcribitur ſufficit de ꝑſone qđ dicit neminẽ ſe poſſidere z ſic nec ꝓſcribere. Rñdetur q preſcriptio qñqꝫ inducit ad querendũ rem vel ius in re z verũ eſt neminem ius acquirere in ſeip̃o qr ſe non poſſidet bene tamẽ poteſt quis acquirere ſibi defenſionẽ contra ius alterius z exactionẽ illius iuris z exemptionẽ inquantuz habet effectũ negatiuũ preſcribit. obedientiã autẽ inquãtuz duas perſonas reſpicit precipientem z parentẽ nullus in ſe preſcribit.nullus.n.ſibipi imperare poteſt.ff.de arbi.l.pe. z correlatiua nõ cadunt in vnum de conſti.c.vl.cũ concor.facit ad predicta.ff.de ſtipu.ſeruo.l.ij.negant etiã clerici ꝓpoſitionẽ ſuperiorem dicẽtes ꝓſcribi poſſe qđ pacto remitti nõ poteſt.nã rei cõi paciſcẽdo quis ſeruitutẽ non querit quã tñ querit ꝓſcribendo.primũ patet.ff. de ſerui.ru.pre.l.ſi vnus. Secunduz de ſer.vr.pre.l.ſi inter te z me.z ibi no.z cõia predi.l.proprũ z.l.ſe.z eſt ratio quia cõſenſus qui ꝓſcriptioni ineſt habet ꝓſeuerãtiã temporis que ſuperaddit ad ſimplicem cõſenſuz facit.C.ad vell. ſi mulier.ij.ſicut z addit ad priuilegiũ vt in pre.c.cum ꝓſone z.C. de fun. pa.l.fi.li.xj.quidã etiam nõ fatent ſcdm.ſ.q epiſcop⁹ nõ poſſit remittere eccleſie ius ep̃ale.de hoc vide quod plene ſcripſi de cen.cum venerabilis ſuper glo.ij. Ad rubricam aũt ꝓtinent ſex queſtiones quas ſcripſi ſup regula poſſeſſor de reg.iur.li.vj. Et queſtio quã ſcripſi ſup regula plus ſemp de qua infra dicam z quã ſcripſi ſup regula qui ad agendũ.ſ.q eccleſia ꝓtra laycũ ꝓſcribit decẽnio. Itẽ queſtio an parochiani ꝓſcribãt ꝓſentationez rectoris de qua plene ſup regula qđ alicui gratioſe.ptinet etiã queſtio goff.xviij.an decẽnalis ꝓſcriptio currat layco in iure indiuiduo qđ habet cũ eccl̃ia quã ſcripſi de iurepa.ca.vno in fi.li.vj. Itẽ queſtio dñicalis.xxij.quaz ſcripſi.e.c.in vl.glo.de ꝓſcriptõe ꝓtra laycum inchoata cui ſuccedit eccl̃ia z ibi etiã.lxij.queſtio pilei. Itẽ venerialis.lix. An ꝓſcribat emptor ecclẽ eccleſie ſibi venditã ſine ſolẽnitate de qua ſcripſi de re. eccle.nõ ali.ca.ij.ſup glo. vj.item queſtionẽ.xxj.pyle.vide ſupra de resti.ſpo.§.ij. in fi.itẽ queſtionẽ goff.de ꝓuilegiatis de eligẽdo ep̃m cũ capitulo q eis non currat ꝓſcriptio ſi per.xl.annos eccleſia nõ vacauit.ſcripſi de cõſue.c.vl. in prin.li.vj. Itẽ de queſtione meri imperij an preſcribatur ſcripſi de fo. compe.cum contingat in glo.non dixit roff.in ſua queſtione.ix.tractat an cõſtituta ſeruitute eo pacto q tẽpore non tollatur impediat preſcriptio.x.vel.xx.annorum per tale pactũ. z qr queſtio in volumine habet ſufficiat nunc ſolutio que habet q illi qui ꝑ ſeruitute intẽtat cõfeſſoriã nõ obſtabit illa ꝓſcriptio in qua deficit bona fides.ff.quẽadmo.ſer.amit.l.ſeruitutez z.ff.de ſer.vr.pre. l.hec aũt iura.erroz.n.eſſet in facto proprio.ff.ad vell.l. q̃q̃z. Item ſi non agatur contra paciſcentez ſed contra habentẽ cãm ab illo.ff.cõi.predi.venditor in prin.qđ.n. obſtat vẽditori obſtabit emptori.ff.ſi fami.fur.fe.di.l.q

tiens.C.de euic.l.emptori.secus dicit si possidet non habens cãm a paciscente cum pactũ psonale nõ rem sed psonam afficiat.ff.de cõtraben.emp.l.fi.7 de reli.7 sump. fu.l.neratius.Subdit añt q licet Azo dicat pfessoriam intentandaz melius sibi videt hoc casu agi ex stipulatu vel prescriptis verbis que datur 7 competit post pactũ apposituũ licz seruitus sit sublata.ff.q.mo.vsufr.a.l.sicut in ãnos.habet etiã questio Uber.de bo.extra volumen ipius qui querit an.xxx.annoz pscriptio currat ptra p digum cui bonis est interdictũ. Ad affirmatiuã allegat C.de pscrip.xxx.ãno. sicut rem.vbi enumerat pupillus 7 certe psone cõtra quas nõ currit 7 prodigus de illis nõ est non ergo sibi currit facit.C.de cadu. tol.l.vna.§. sin autẽ in fi.ad hoc facit.C.de in inte.resti.l.si curatorẽ.vbi talis equiparatur adulto cui talis prescriptio currit.7 vide qd ibi nota.propter qd de questione ista decido.Solu it q sicut pupillo non currit sic nec tali prodigo.lex.n. prohibens alienare pupillo porrigitur ad prodiguz.ff. de re.eorum qui sub tu.vel cu.l.qui neqz.C.de cu.fu.l.q̃. 7 plus similis est prodigus pupillo qz adulto.supra de remiss.et vide.ff.ex qui.cau.in poss.ea.l. fulcinius.§.adeo. als labeo ad fi.vbi dicitur q bonum statuz ab his ñ multum abhorret nõ ob.ff. de tute.qui habet.quia verũ est q concurrentibus etate 7 dementia naturalis cause habebitur consideratio in dando curatore vt ibi. sed non propter id innuit eque vtriqz succurri. subdit Uber.q ad omne dubium tollendum concedatur q currit ꝑ detur restitutio sed in prodigalitate finita est prescriptõ sicut in minori dicitur.C.in qui.ca.in integ.re.non est ne. l.fi.fuit alia questio Uber.super.l.si qs alia in fi.ff.quẽ admo.ser.amit.an vasallus libertatẽ 7 directũ dominiũ feudi pscribat.xxx.an. non seruiendo premitto q Jac. veron.posuit de hoc rubricã de acqui.feu.per pscrip.mi bi charta.xj. Uber.ipe dixit q affirmatiuã probari vi detur per.l.omnes.C.de pscrip.xxx.vel.xl.an. ipe tamẽ dicit q lra illius.l.si quis facit ad contrariũ nisi interpellasset ius dñi dicendo cum non suũ dñm.Subdit autez posse distingui an deberet vasallus dare certas pstationes dño puta tenere equũ pro feudo 7 tunc sit imputandum dño q illas non exegit.Si añt erat feudũ honorifi cum non est quid imputari possit qui nil potuit exigere statim hic reassumã 7 hoc satis sibi placet vel distinguit scõm eum.an infra illud tempus.xxx.anno.dñs habuerit negocia ad que vasalli essent vocandi.7 verisimile est q dñs vocasse si vasallus fuisset vt in militis vxore duncenda vel similib.ad talia.n.si alijs euntib iste non iuit interpellasse videtur ius dñi.7 sic posset libertatem prescripsisse libertas añt serui si mala fides nõ obstet longo tempore pscribitur.C.de prescrip.lon. tem.que ꝑ liber. oppo.l.j.7.ij.7 no.in pre.l.omnes in vlti.glo.De ascripti tio etiam tene qd ibi no.7 in.l. cum satis.C.de agri.7 cẽ. li.xj.que.l.in prin.videtur velle q nullo tempore pscribat.sed dic q.xl.annis prescribit vt.l.omnes in fi.ad cõtrarium rñde vt vtrobiqz no.Querebat Jaco.veronẽ. vbi supra in fi.an qui.xxx.annis prescripsit feudum si cadat a possessione illud recuperare possit:distinguit an a principio habuerit bonam fidem vel nõ.primo casu habet exceptionẽ contra omnẽ agentem 7 actionẽ contra omnem possessorẽ extraneũ sed nõ contra dñm.Secundo casu habet exceptionez sed non actionẽ contra dñm vel extraneũ nisi contra illũ qui vi deiecit vel contra missum in possessione quia nõ venerat ad iudiciũ alk.l.si qs emptionis in prin.§.j.7.§.sed hoc 7.§.sed si quis.vidisti dictũ Uber.q a vasallo qui habet feudũ honorificum nil potest dñs exigere.dictũ tamen istud nõ ꝑbauit aliquo iure.bis diebz habui examinare quãdam feudalem causam in qua dicebat vasallũ illum investitũ de feudo gentili 7 franco.alibi de feudo nobili libero 7 franco. et hec satis sonãt in honorificũ. Est añt dubiũ quid sonẽt hec verba Ja.de bel.qui in princi.vsuum feudoz ponit x.distinctiones feudoz in quo numero alios excedit vt dicam infra de feu.in prin. Pro.vj.mẽbro ponit feudũ nobile minus nobile 7 ignobile.7 hec omnia sunt ex persona concedentis vt cõcessum ab imperatore regi duci marchioni ꝛc. dicatur nobile minus nobile concessum a predictis aliqualiter nobile concessum a vasallis proximorum. Ignobile concessum a minimis valuassorib⁹ a quibus nullam nobilitatem vel dignitatem consequi posse dicuntur. Inducit rubricã primã in vsib feudoz 7 rubricã de feu.mar.ꝛc.cum duabz rubricis vel.§.se.sed hoc nil ad propositũ. Ista.n sapiunt nobilitatẽ ex parte concedentis et nos querimus nobilitatem libertatem et franchisiã ex vi verboz que verba pñt non esse etiam in infeudatione quã faceret imperator 7 possunt esse in infeudatione quã faceret quis minor.aliqui dicunt tũc demum feudũ esse tale quando ꝓpter heresim vel culpam dñi vasalli sunt absoluti ab omni ei⁹ fidelitate.xv.q.vj. nos sanctoz cum duobz.c.prox.de here.c.fi.sicut de patria potestate dicitur.e.ti.c.ij.in fi.li.vj. sed hoc nõ placet quia ꝑ hoc nõ satisfit questioni quid hec verba in cõcessione feudi operent. Item tales absolutiones quandoqz nõ sunt ꝓpetue vt in pre.decre.vl.scripsi super prima glo. Alijs videtur q vulgaris 7 ꝯmunis dictoz verborum interptatio sit tenenda vt sic sit francũ liberuz 7 sit nobile vt apud vulgũ verba sonant extra de spon.extris.j.ff.de ver.sig.anniculus.j.7 vide alia iura circa hoc que scripsi supra de fructib.7 interesse.§.j.ℵ.sed quid si debeo in fi.7 sic hec indefinita locutio faciet illum omni libertate liberum 7 ab omni seruitio absolutũ facit extra de testi.significauit.ff.cõi.predi. si quis duas in prin.7.l. in tradendis.7 qd ibi no.hoc dicere sonat in absurdum propter manifestã contrarietatẽ 7 repugnantiã propter quod dici posset talem infeudationez nõ valere de app. solicitudinẽ cum concor.vl.glo.ff.de re.iu.vbi repugnãtia.ff.de here.instit.si Titius.esset ergo quedã libera donatio sicut.n.nequit quis esse liber 7 seruus ita nec in totum liber.vel nõ obnoxius 7 vasallus propter qd dicendum est q si qua seruitia fuerunt expressa in cõcessione ad illa tenet facit.ff.de ope.li.l.vt iurisiurãdi 7 de li.cã.l. fi.7 ad illa non extendent verba ꝓdicta liberũ 7 francuz si nil fuerit expressum.Sed iuramentũ fidelitatis prestitit ad illa capitula iuramẽti nõ extendet libertas.Si vero nõ iurauit qd esse potest per pactũ in prima feudi datione apositũ vt in li.feu.per quos fi.investi.c.ij.7 de capi.cogra.in prin.tunc puto q remissio iuramenti nõ eximat a fidelitate quo ad capitula que cõtinent in fidelitatis forma in vsu feu.ti.de for.fide.7 ti.se.7.xxij.q.v.de forma.hoc patet aperte extra de iureiurã.veritatis.7 tũc intelligã Uber.fuisse locutũ exactionẽ fieri nõ posse.s. vltra illa que cõtinet fidelitatis forma.hec añt intelligãtur dicta salua interptatione si qua alia certa esset illoz verborũ in illa patria per ea que dixi 7 ad que remisi in ℵ.alijs videt ꝛc. Z. sic libel.cõ.

Libellus Lozã ꝛc.conqueror de .p.a quo peto talez rem puta fundum vel censum quem dico me legitime prescripsisse.xvj.q.iij.c.j.ij.7.iij.per totum extra eo. sanctorum 7.c.seq. 7 nota q libellus iste procedit ꝑm bul.7.m.et eos qui dicunt ꝑ prescriptionem directum dominiuz acquiri pro quibus facit.C.de bo.mater.autẽ.nisi 7.xvj.q.iij.inter memoratos ibi sit eternum dominiuz 7.c.clerici in fi.ibi in ius siue proprietatis posse transcribere res.n. prescriptione temporis mutant dominiuz.ff.de vsuca.eum.§.vniuersitas. Joan.vero 7 alij dicunt per eam acquiri tm̃ excep.7 nõ dominium nisi vtile vt.e.q.quicunqz. ibi scõm ius legis eius non videatur esse dioces. admittenda tamen contra eum non est actio res poscendi.e.q.§. potest.n.prope prin.ibi vtiliter rem vendicari poterit. H.de hoc ibi 7 in.c.preall. quicunqz 7.e.q.in summa. Z. vt extra de

prescrip.cum olim ꝛ.c.se.in quibus in modum exceptionis opponitur de hoc ꝑm papam extra eo.si diligẽti. H non fateor materiam ibi tractatam per Inno.ꝛ vide qđ scripsi de reg.iuris possessori li.vj.in ꝑn.q. Z. ¶ Quid si mihi debebas.x.ꝛ licet tutus esses prescrip.xxx.an. tamen mihi soluisti nũquid poteris repetere ar.q sic.ff.rẽ ra.ba.l.fi. H.ꝛ sic ibi no.in vl.glo. Z.ff.qđ me.causa.l. quasdã.qui.n. tutus est ꝓscrip.similis est soluenti.ff.de admi.tu.pupillus.quidã tamẽ cõtra qꝫ eras naturaliter obligatus vnde solu.nõ repetes.ff. de condi.inde.qui excep.ad idem.ff.de le.j.ꝛ si creditori.ꝛ hoc probat premissa opinio. Job. ¶ Qñ. H. Incipiũt verba Alber.gall. Z.aliquis dicatur pñs vel absens no.C. de ꝓscrip.lon. tem.l.fi.q si possessor nullũ habet domiciliũ pro absente habet. Si vero habet in pluribꝫ locis qđ esse põt vt extra de fo.compe.ex parte ꝛ.ff.ad munici.assumptio.§.fi. ꝛ.l.eius qui.quo ad omnes pro pñte habet. vt ibidẽ no. ¶ Quid si is cũ quo habeo fundũ ꝯmunẽ illũ insolidus vendit nũquid ꝓscribit longo tpe ꝛ videtur q nõ qꝫ cuꝫ auctore habeo acti.cõi diuidũdo vt.C.cõi diui.l.ij.ꝛ.iij. ff.e.cõi di.l.fi.ff.de act.emp.iul.§.idem celsus.ar.contra C.de cõi.re.ali.l.j. Sed dic q nõ agam cuꝫ non probem me dñm exceptõe obstãte vt.ff. famil.her.l.j.de hoc.C. in quib causis ces.lon. tem.pre.l.vnus. ¶ Sed nũquid in prescrip.lon.tem.que opponitur contra creditorẽ dẽ deratur titulus dic q sic prout nota.C. de prescrip.xxx. an.cũ notissimi in ꝑn.vtrũ aũt tunc sufficiat allegare titulũ probata lon.tem.ꝓscrip.de hoc extra de censi.quenit.ff.de vsu.cuꝫ de in rem verso vt.s.de resti.spo.§.nũc dicemus. ¶ Sed an possessor rei mobilis eam prescribit respon.sic non.n.debet nocere q breuiori tpe dñs factꝰ est vt no.ff.de cap.ꝛ post.reuer.in bello.§.sciaum ꝛ.C.si aduersus credi.l.j.§.fi. ¶ Quid si possedi per.x.an.bona fide ꝛ iusto titulo.ꝛ demum res reuersa est ad debitorem nunquid est prescripta.xxx.an.ꝛ videtur q sic.ff.de diuer.et tem.pre.an in vicium.§.fi. sed dic contra vt.ff. qui.mo.pig.vel hypo.sol.sicut.§. supuacuũ est. Itẽ nota q licet ꝓtra ecclesiã vacantẽ non currat ꝓscrip.vt extra.e.de quarta ꝛ.c.j.iacentẽ tamẽ hereditatẽ bene currit vt.ff.de in diem adiec.si predio.ff.de vsuris.l.fi.ff.de diuer.ꝛ tem.prescrip.si seruus.ff.ꝺ verb.ob.ad diem.itẽ licet laycus qui nequit decimã possidere cuꝫ sit res sacra nequeat ipam prescribere.ff.de acq̃.poss.qui vniuersas §.j.ꝛ.C.de sacrosan.eccle.l.sancimꝰ extra ꝺ prescrip.ea. que tamen eccl'ia bene prescribit contra eccl'iam si habeat titulũ ꝛ bonaꝫ fidem vt extra eo.de quarta ꝛ.c.ad aures. Item prescriptionẽ lon.tem.opponens debet ꝓbare bonã fidem qđ facit eo ipoq contrariũ non probet.ff. de ver.sig.bone fi.ff. de ꝓba. verius.C.li.xij. qui mili.nõ pos.super seruis.sed an ei qui non potest agere currat ꝓscriptio videtur q non vt in.l.cum notissimi.§. illud et C.de an.excep.l.j.§.fi.ar.contra q currat sed restituitur ff.de serui.ru.pre.atillicinus.ß dic vt ibi nota. ¶ Quid si impetro priuilegium q adempto canone vel decima possideam dic q prescribam vt.C.de fundis pa.l.fi.li.xj. de hoc.C.de prescrip.xxx.an.l.competit. ¶ Quid si colonus stetit.xxx.an. nũquid dominus amittit possessionem. quidam distinguũt aut soluit pensionem aut non ꝛ sic intelligunt.C.de ꝓscrip.xxx.an.male agitur azo.cõtra. H.s.q soluerit vel nõ soluerit nõ prescribit.ꝛ idem ibi accur. Z.vt no.C.de fide instru.plures ꝛ in pre.l.male ꝛ facit extra de excess.prela.illud. ¶ Quid ergo si colonus vel emphiteota cessauit in ꝑsolutione pensionis per xxx.an. nunquid postea petetur pensio.rñ.non illius anni. H.primi.s.post quem est finita prescriptio vt patet ex remissione. Z.sed sequentiũ sic vt tot sint ꝓscriptiones quot ꝛ petitiones. Alij cõtra de hoc.j.de loca.§.nũc aliqua.ꝟ.xlj. Pone colonus vel emphiteota dño ignorante vendidit ꝛ tradidit fundũ conductũ tamen dño a quo ꝺduxit pensionẽ soluit emptor iste.xxx.an.possedit nunc ipe colonus in prestatione cessauit debite pẽsionis dñs vero agit rei ven.contra emptorẽ, queritur an possit.ꝛ videt q non qꝫ colonus tradẽdo fundũ dñm possessione priuauit.ff.ꝺ acqui.pos. possideri.§.q si seruus ꝛ.l.peregre.§.quib. ꝛ sic emptor ciuilem ꝛ naturalẽ habuit possessionẽ ꝛ merito ꝓscribit. nam prescriptio.xxx. an.tuetur quẽlibet possessorem.C.de prescrip.xxx.an.sicut.ar.cõtra q prescriptio nõ currat.quia dñs non fuit negligens ꝛ contra desides ꝛc.vt.C.ꝺ an.excep.l.j.in fi. xvj.q.iij.§.potest ꝛ ar.extra de ꝓscrip.vigilanti.q autez dñs nõ amiserit possessionẽ videtur.ff.de acqui. possess. qꝫis.§.j.sed dic q amiserit ꝑm pyle. H. Ad fi.questio num suarũ.q. que incipit queritur si colonus. Z.vt.ff. qui.mo.vsufruc.amit.pomp. Bald.ibi est casus qđ no. Z.de equitate tamen cõtra prescriptionẽ restituitur ex generali clausula si q̃ ꝛc.ff.ex q̃.ca.maio.l.j.ĩ fi. ¶ Quid si colonus fundum vendidit ꝛ tradidit ꝛ emptor.xxx.annis possedit dominus cõtra emptorem agere ceperit.emptor vero pensionem pñtis temporis obtulit. dñs eã accipere recusauit nisi ꝛ eam ꝓteriti temporis pensionem offerret.emptor aũt id facere recusauit. nunc queri' an dñs agere possit ꝛ videt q sic quia emptor offerẽdo iuri suo renũciasse videt vt.ff.de le.cõmis.l. de lege.§.fi.et l.post diem.C.de pac. inter emp.ꝛ ven.cõmissorie.licitũ em̃ est renũciari iuri suo vt.ff.de pac.pactuꝫ.C.de pac.ꝛ C.de epi.ꝛ cle.si quis in ꝓscribẽdo extra de regu.ad aplicam.ar.contra qꝫ prescriptio legitima tuetur possessorẽ C.ꝺ prescrip.xxx.an.omnes.ꝛ emptor iuri qđ ignorauit sibi competere nõ videtur renũciasse vt.ff.de inoffi.test. mat.ff.de petitio.here.legitima.dicit pyle. H. Ad fi.q. stionum suarũ questione que incipit emphiteota fundũ Z.q aut sciuit ꝛ tunc videtur renũciasse.aut ignorauit ꝛ tũc nõ vt.ff.de noua.ꝛ dele.si quis delegauit.ff.de opelib.l.cerdonẽ ꝛ.l.sed cum patronũ. ¶ Quid si quis post completam prescriptionẽ se soluturũ promittit nũquid tenetur ꝛ rñ.sic si sciens promisit secus si ignorãs.ff. si qs cau.sed ꝛ si.§.fi.ꝛ.ff.ad mace.l.fi.ff.ꝺ ope.lib.sicut ꝛ.l.cerdonem ꝛ extra de re iudi. q ad consultationẽ. H. Alia iura ad idem scripsi infra de no.ope. nun.§.j.in fin. Z. ¶ Quid si cũ deberem annuatim soluere.x. nomine pẽsionis solui tm̃.v.per.xxx.an. nunquid prescribo in reliquis.v.ar.q sic.ff.qui.mo.vsufru.amit. placet ꝛ.ff.si seruui.ven.si eo.§.j.ff.quẽadmo.ser.amit.l.ij.ar.cõtra.C.de vsufruc.aduersus.ff.e. cum quidam.C. de non nu.pe.cũ fidem.de hoc in pre.l.cum notissimi.§.pe.ꝛ infra ꝺ loca. ꝛ con.nunc aliqua.ꝟ.xlij. H. vide hanc questionem super regula plus semper de reg.iu.li.vj. Z. ¶ Illud etiã queritur vtrum papa possit contra alias eccl'ias prescribere ꝛ videtur q non.nam omnes eccl'ie sue sunt qꝫ habet plenitudinẽ potestatis in qualibet earuꝫ.ij.q.vj.qui se scit.ix.q.iij.cuncta vero extra de concess.preben.qꝫ.C. de quadri.prescrip.bene.xxiij.q.viij.conuenio.ergo per prescrip.nihil acquireret qđ verum est licet alter negligendo ius suum perdat sicut etiam ecõuerso contra papam nõ prescribitur cum ipe nihil perdat licet alter sibi acquirat.vnde aliqua eccl'ia bene ꝓscribet res eccl'ie pape subiecte.xvj.q.iij. nolumus. H. vbi de hoc. Z. extra.e.cum nobis.qꝫ per hoc nil deperit romane eccl'ie cõtra quã non prescribitur cuius ius semper est saluum extra de re iudi.cum super ꝛ.c.suborta extra de cap.mo.dilectus ꝑm Vinc. H. qui hoc no.in pre.decre. cum nobis.ꝛ vide quod scripsi de postu.bone.ij.super.iij.gl.ꝟ. contra pape vero. Bal.ibi ponit Inno.plene. Z. de cõsuetudine aũt queritur quanto tempore prescribat.rñ. xl.an.in reb eccl'iasticis.xvj.q.iij.quas acti.extra de ꝓscrip.de quarta.de hoc ꝑm papã extra de consue.cũ dilectus ꝛ.c.fi. ¶ Quid si post completã prescrip. consuetudinis semel vel bis fit in cõtrariũ an interrupta sit ꝓscriptio.rñ.non.ar.ff.de pac.si vnus.§. sed si pactum.ff. de iti.ac.q̃ prima.l.j.§.fi.ꝛ.l.ij. H. qui concordant huic di-

etõ scripsi de ꝓsuet. c. fi. sup̃ pe. glo. post prin. Z. ¶ Sz que est differẽtia inter ꝓsuetudinẽ ⁊ pscriptõez: respõdeo cõsuetudo est eiusdẽ actus repetitio. vt. C. de epis. audi. l. iij. xxv. q. ij. ita vos. pscriptio autẽ est ꝓtinuatio possessiõis tpis lege diffiniti. ff. de vsuca. l. iij. vñ si bñ attendas pscriptio se bz ad ꝓsue. sicut disponens ad dispositũ. actũ em̃ repetitũ quẽ ꝓsuetudinẽ dicim⁹ ꝓtinuatõem tpis lege diffiniti quam pscriptõem vocam⁹ disponit. H. vide qõ no. extra de ꝓsuet. c. vlt. in vlt. glo. ℞. ß quã differentiaz. ⁊ qõ ibi plene scripsi. Z. ¶ Sed pone: miles quidã habebat castr̃ ⁊ habebat iurisditõez dicti castri. ß in certis capitulis tm̃ vsus est dicta iurisditione: in quibusdaz ℞o non ꝓ xl. an. ⁊ ampli⁹: queritur an obstet ei pscriptio in illis capitulis ī quib⁹ nõ est vsus: Bal. vide. s. de iurisdi. om iu. ⁊ in. d. c. bone. de postul. pla. Z. ⁊ vide q̃ non. qz iurisditio est res incorpalis. ea em̃ que in iure ꝓsistũt incorpalia sunt. ff. de re. di. l. j. ß. fi. ⁊ res incorpales diuisionẽ non capiũt: vt. ff. de acqui. re. do. l. seru⁹. ß. incorpales. lz sit ar. ꝓtra. xxiij. di. quorũdam. H. Solẽnitas sacramẽtoꝝ bñ est diuisibilis: sed sacramẽta non. de hoc. vij. q. j. nihil. Z. Qz aũt retineat iurisditõem in alijs capitulis quib⁹ nõ est vsus: facit. ff. si ser. vin. si eo. ß. fi. ff. quẽad. ser. amit. si stillicidiũ. ß. fi. ⁊ l. se. ⁊ ar. C. de duo. re. l. fi. ar. cõtra. q̃ pscribat. ff. de serui. leg. vt pomũ. ß. j. ff. qui. mo. vsufru. a. is qui. ⁊ l. placz Alber. galk. dicit. H. ti. fi. añ fi. Z. q̃ obstat pscriptio ar. ad hoc extra de pscrip. auditis. papa videtur dicere ꝓtra. H. in decre. ij. de capel. mo. ibi scripsi in glo. intelligas. Z. vt no. s. de iurisdi. om. iu. ad fi. ℞. illud etiam. Et nota q̃ p exceptõem non interrũpitur pscriptio q̃ introducta est in odiũ non petentiũ: vt extra. e. vigilanti. xvj. q. ij. ß. potest ⁊ al. at qui excipit non petit nec exceptõi debet aliquid adiudicari: vt extra de or. cog. c. ij. ¶ Utrũ p litis ꝓte. corã non suo iudice vel corã arbitro habitã fiat interruptio. no. s. de litis ꝓtes. ß. fi. H. ⁊ ibi cõor. Z. ¶ Item vtrũ clericus possit pscribere ius excõmunicãdi. no. ſm papã extra de restit. spol. olim. iiij. H. ibi scripsi in magna glo. ⁊ vide qõ etiã scripsi de reli. domi. cũ dilectus: in glo. hic satis. Z. ¶ Hoc etiã nota q̃ allegans pscrip. in rebus eccl'iasticis debz allegare titulũ ⁊ pbare: vt in decre. Grego. ix. extrauag. e. ti. venerabiliũ. H. quã hodie non habem⁹: ß fuit ex ea sumpta decre. j. e. ti. li. vj. vt ibi no. in. j. glo. Z. ß et ibi poti⁹ ex timore q̃ ex debito psumit' aliquid fieri vel pstari nõ sufficit, pbari tempus nisi ⁊ titul⁹ pbet. ar. j. q. j. null⁹. x. q. iij. qz ea. Idez est si credat' causa hospitalitatis seu curialitatis pstitũ. ar. ff. de acqui. pos. qui iuris. que dic ſm papam vt extra. e. si diligẽti. ⁊. s. de edi. instru. ß. nũc autem. ℞. quid ergo. H. ibi q̃stio Pyle. Uin. ⁊ dñi Ly. xiiij. ⁊ distingue vt in pce. decre. j. e. ti. li. vj. s. an ius cõmune vel pscriptio sit contra pscribentem: ⁊ an alleget pscriptiõem cui⁹ initij non sit memoria. Z. ¶ Sz nũquid possessor pignoris sciens rem obligataz pscribit: Respon. non. babet em̃ malefidei possessor q̃ ad creditorez: vt no. ff. de acqui. pos. siquis fundũ. ß. fi. ¶ Quid si debitor sciens fundũ obligatũ illuz alienauit: nũquid eius mala fides nocet bonefidei emptori: videt' q̃ non. nam aut'. illud malefidei loquitur in possessore alienante ⁊ non ī debitore si dñs ignorauit alienã. H. Transportatio impedit intellectũ. deberet em̃ dicere: loquit' non in debitore: sed in possessore alienãte si dñs ꝛc. ⁊ ß intendit. Si aũt loquit' in alienatõe facta dño ignorãte. ergo non ꝓcedit in alienatiõe facta p dñm. s. p debitorẽ qui etiã quo ad ꝓprietatẽ non põt dici male fidei: vt in. l. siquis fundũ. alleg. s. ℞. pri. ⁊ facit. j. duob⁹. ver. pri. ⁊ hoc etiam placet Ja. de are. vt sic. l. j. ⁊. ij. C. si aduer. credi. alleg. j. ℞. pri. de pscriptõe contra hypothecariam non corrigant' per aut'. inducit ad idem. l. sequitur. ß. si rem. ff. de vsuca. vbi si debitor subtrahit creditori rem mobilem ⁊ vendit res vsucapit'. quia res nõ est furtiua licz ipe teneat' furti. de hoc etiã p Ly. in pre. auten. malefidei. patet idem. ff. de furt'. cum es. ß. j. et. ß. si rem. Unde ad intellectũ huius ⁊ eoꝝ que sequũtur sciendum est q̃ duplex dicit' mala fides. Una vera ⁊ propria ſm quã quis bene scit rem esse alienam. Alia est ficta. s. cuz ex alterius persona auctoris. s. sui quis male fidei censetur. ⁊ hic etiam distinguit' inter heredem ⁊ singularem successorez. fingitur em̃ heres vna persona cũ defuncto: in aut'. iusiuran. quod a mor. prestit. in prin. cũ cõcor. colla. v. non sit singularis successor. ff. de diuer. ⁊ temp. prescript'. l. an in vicium: in prin. ⁊ l. cum heres. et quod ibi no. in vlti. glo. De prima. s. vera ⁊ propria loquitur. s. ℞. pri. ⁊ l. siquis fundum: ibi allegat'. ⁊. ℞. vlt. j. eo. Secundo ℞o ficta scilicz ex persona auctoris non impedit prescript'. contra hypothecariaz etiam empto re vel donatario ignorante. et sic saluus maneat titulus ꝓallega. si aduer. credit'. Nec de eo casu loquitur aut'. male fidei: quod patz dum dicit si verus domin⁹ ignorat ꝛc. ⁊ idez ℞. in aut'. vt spon. lar. ß. rursus colla. viij. vnde sumpta fuit aut'. ibi si autem ignorat verus dominus ꝛc. de prescriptõe igitur domini loquitur. declarandum igitur offertur quod ponit Ly. vbi sup̃ post Jac. de are. vbi supra. constat q̃ ī iure antiquo per alienationem rei mobilis cõmittebatur furtũ ⁊ fiebat res inusucaptibilis. instituit'. de vsuca. ß. furtiue. Justinianus in re imobili in qua non cõmittitur furtum ex rei qualitate. quia cõtractari vel baiulari non potest. insti. de vsucap. ß. q̃ autem sustulit pscriptionem lon. temp. p preallega. aut'. sed vt supra dixi debitore rem mobilez surripiente creditori. quia res furtiua non est: ꝓcedit vsucap. emptoris licz vendens fur fuerit. ⁊ sic scientia venditoris non nocet emptori si in re mobili scientia vendẽtis vel donantis scientis rem obligatã non nocebit emptori vel donatario contra hypothecariã prescribenti. ⁊ sic remanet titulus ille si aduer. credit'. ⁊ non nocet mala fides ficta ex persona auctoris isto casu: sicut nõ ⁊ vera locutõne iste dicitur bone fidei. ff. de ver. signi. bone fidei. Item non noceret domino acquirendo licz sciret rem alij obligatam vel vsufructuz alteri deberi. ff. de cõtraben. empt'. quia quolibet. ⁊ ibi no. est em̃ tale ius extrinsecum ⁊ extraneuz a domino et possessione. ar. ff. de lega. ij. l. meuius. ß. pe. vbi vide in vlti. glo. Z. ¶ Sed de hypothecaria queritur quanto tempore tollatur. H. questio fuit Alber. galk. de pigno. post prin. sed hic plenius. Quomõ autẽ als tollatus: plene no. ff. de pact'. si tibi. x. ß. de pig. Z. Respon. quandoq̃ quadriẽnio vt quãdo fiscus vendidit rem alterius hypothecatã vt suam. C. de quadri. prescript'. l. ij. et. l. fi. quãdoq̃ sopitur spacio. x. vel. xx. an. vt quãdo quis vendidit rem pignoratam bonefidei emptori. nam tũc emptor inter presentes decẽnio: inter absentes vicẽnio se tuetur. vt. C. quibus non ob. lon. tempo. prescript'. l. fi. quãdoq̃. xxx. an. tm̃ tollitur: vt cum quis extraneus rem pignoratam possidet bona fide: sed sine titulo: vel cum tiulo et mala fide: vt. C. de prescript'. xxx. ãn. sicut. ⁊. l. omnes. C. de anna. excep. l. j. quãdoq̃ sopitur spacio. xl. an. tm̃: vt quãdo contra debitorem vel eius heredem intendit': vt. C. quibus non ob. lon. tempo. pre. l. fi. ⁊ in pre. l. cum notissimi. interdum spacio sex mensi. vt. C. de agri. ⁊ censi. l. fi. li. xj. de hoc no. C. si aduer. credito. l. j. ⁊. ij. Sed nunquid hodie he prescriptones. x. vel. xx. an. locum habent ⁊ videtur q̃ non. nam malefidei possessore alienãte cessat lon. tempo. prescriptio. vt in pre. aut'. male fidei. nam semper hic venditor idemq̃ debitor qui vendidit q̃z tũ ad hoc malã fidez bz qñ vendit rez obligatã. ⁊ q̃ in pre. l. ꝓtinet' verꝝ est cũ dñs vẽdidit: ß in pñti materia aliud est. ⁊ vide qõ no. ex̃ de re iudi. abbate sane. li. vj. in prin. ¶ Quid si bñ scit ẽptor rẽ alienaz eẽ: ig̃rat tm̃ obligatã fore nũq̃d pscribit hypothecarie actõi: Rñ. ñ cũ ñ possit pscribẽ rei vẽ. ¶ Sz q̃d si nesciuit emptor rẽ esse ali-

enam:sciuit tñ rem obligatam fore. Respõ.pscribit rei vẽn.ꝑ non hypothecarie. H. hoc no.de pscrip.xix.vel xl.an,sicut in rem:in glo.male fidei. Z. Qualiter cõci. libe.in publiciana:dixi.s.de cau.pos.7 ppri.§.nũc dicẽ dum. H. vide qđ dixi.s.pte.ij.sup rubrica de sentẽtia. 7 in rubrica se.principali9 aũt nigrũ hoc fuit Roffre.ru brica de acti.in fac.ex re iudicata. Z.

INhoc ti.sic potest ꝯcipi libel. **Libell9.** Lo.ẽ.ppono ꝯ.p.q̃ cũ int̃ me 7 eũ sup fun do lis fuisset coꝝ vobis exorta:demum ĩ cau sa ipã,p me diffinitiuaz sniam ptulistis.vnde nũc peto sniam ipãm p vos executõi debite demãdari 7 ad ꝟ ve strum officiũ implozo. Cũ eñ executio in facto ꝯsistat: officiũ implozari debet.ff.de rei ven.qui restituẽ:in ꝑn. 7.ff.de re iudi.a diuo.p totã.l.7 tũc summarie cognosce tur.nec est libel.necessari9. Si aũt petat̃ executio ꝑ acti onem in fac.vt.j.ꝟ.pozo.tũc fiet litis ꝯtest.et solẽnitas seruabit̃:qđ plene dic vt.s.de sen.excõ.§.breuiter. H. 7 vide q̃ ibi scripsi post Roffre. Z. Qualiter autez in causis appellationuz petet̃ snia ꝯfirmari vel infirmari: dicã.j.ti.pri.§.nũc dicendũ.7.§.se. Itẽ si mulier inten dit,pbare eccliam in snia sup causa mrimoniali lata fu isse deceptã cõci.li.vt.j.de diuoꝛ.ꝟ. q̃ si. Item q̃lit̃ for matur libel. ꝯ iudicẽ qui recipit pecuniã ob iudicandũ vl̃ non iudicandũ:no.j. de accu.§.nec forme.ꝟ.ꝟ sup. ¶Pozro. H. Incipiũt verba Roffre.vbi.s.qui dicit in petitõe que sequit̃.x.requiri q̃ ꝑ positões patẽt. Z. Est 7 quedã actio in fac. q̃ oriť ex re iudi.7 ciuilis est de qua habes. C. de reb credi.actoꝛi. que qñqz dicit̃ actio iudicati:ꝟ exponit̃ tũc.i.q̃ oriť ex re iudi. ff. de re iudi.si se nõ:ĩ ꝑn.7.l.miles.§.x.7.§.fi. C.e.l.j.ĩ q̃ sic lib.ꝯcipit̃.

Libellus. Lo.ẽ.ꝯque.de.p.a quo peto mihi x.solui et dari in quib fuit mihi per sentẽtiam.t. iudicis ꝯdemnatus.7 ad hoc ꝓpono acti.ĩ fac.q̃ oritur ex re iudi.vt in pre. cõcoꝛ.7 in pre.§.breui ter. H. dicit Roffre.q ideo dixit dari.quia sic debent solui q fiant accipientis.vt.d.l.si se.§.pe.7.ff.de lega.j. l.non quocunqz modo:in prin. Z. ac.er.sic ponitur.

Positio actoris. Pono q conueni te coram tali iudice su per.x.que tibi mutuaui. Itẽ q sup hac peti.fuit lis cõ testa.7 iuratũ de calũ.C. de iudi.aut̃.iubem9.extra vt li. nõ ꝓte.c.j. Item q de intentõe mea,pbaui p teste s vl̃ ĩ strumẽta. Itẽ q allegatõib 7 pba.cõclusim9 7 renũcia uimus:vt.s.de cõclu.7 renũ. Itẽ q iudex ꝯdẽnauit te ĩ illis.x.teneri.ff.de re iudi.in summa. C. d̃ sen.7 interloc. preses. Itẽ q ille.t.fuit iudex noster.ff.ad tercu.l.j.§.fi. C.si ante ꝓpe.iudi.l.fi.extra de iudi. at si. Itez q in illa sentẽtia fuit seruat9 solitus ordo iudicior 7 omnis solẽ nitas. C. de sen.ex peri.reci.l.j.7.ij.7 fi.7 d̃ sen.7 interlo. platã.ff.de arbi.si feriatis.ij.q.vj.§. si diffinitiua. Item q ab ea nõ fuit appellatũ.ff.nil no.ap. pendẽ. C. de app. l.iij.ff.ad turpil̃.l.j.§.fi.ij.q.vj.appellatõez. Re9 ꝟo sic.

Do.rei. Do.q illa.x. petijsti a.t. extra de pre sump.nõne. Itẽ q si a me petijsti renũ ciasti.7 sic non fuit lis cõte.vij.q.j.q̃ periculosuz. Itẽ q non fuit iuratũ de calũ. H. hodie hoc nõ viciaret snia nisi alꝭ vbi fuisset expresse remissum de iura. calũ. c.ij.ij. rũso.li.vj. Z. s. de iura.calũ. Itẽ q in ꝑbatõe defecisti. vj.q.vlt.actoꝛ. Itẽ q ille iudex erat narboñ.7 nos era mus bitereñ.iij.q.vj.pegrina. Itẽ q ab illa snia fuit ap pellatũ.extra de iureiu.venientes.ij.q.vj.appellatõe int̃ posita. Item q post latã sniam nouatio interfuit. C. de excep.rei iudi.si cãz. Itẽ q in sentẽtia fuit omissus so lit9 ordo iudicior. Itẽ q ꝯ iura fuit lata sentẽtia 7 spe cifica in quo q̃ dic vt.s.de sentẽtia.§.iuxta.ꝟ.itẽ ẽ nul la. Item q omissa fuit iuris solẽnitas.q̃ sine scriptis la ta fuit vl̃ in die feriato:que dic vt in pre.§.ꝟ.item non valet si iudex. Itẽ q iudex corrupt9 p pecuniã tulit sen tentiam.extra de re iudi.cũ eterni.li.vj.ij.q.vj.§. ꝯfiniti tiua. ¶Qual̃ aũt petetur reuocari executio snie facta p9 appl̃.vide.j.ti.,pri.§.nũc dicendũ.ꝟ. si ꝟo.ĩ.ij.for ma.7.s. vt li.pendẽ.ꝟ.an ꝯdẽnat9.pot̃ sic libell9 cõcipi.

Forma. Peto snĩam ꝯ me de facto latã nullã sentẽtiari.7 an talis libellus admittat̃ peto snĩam nullam pnunciari.7 si aliqua esset peto eam cassari vel cõtra eam restitui.vide in pal.§. iuxta.ꝟ.nũ quid ergo.7 sequẽ.

¶De appellatõibus. Rica.

H. Vide qđ scripsi sup rubrica de ap.s.pte.ij.7 q̃stio nes regularũ de quib ibi sparsim dixi.vide sup regula cũ sunt:sup regula in alternatiuis:et sup regula plura lis.de reg.iu.li.vj. ¶Plures aũt formas hic positas ha buit auctoꝛ ab Hosti. hoc eo.ti.ĩ sum. vt.j.distinctim dicetur.7 vide qđ dicaz.j.§.sequitur:in prin.Memoꝛ sum dum fui in curia mihi talẽ casum fuisse narratũ.ap pellatũ fuit ad papã a grauamĩe kal̃. Julij. demũ pcura toꝛ appellantis in fi. septembꝛis impetrauit rescriptum nullo tũc comparẽte,p appellato:sup queniens pcu.ap pellati in fi.octobꝛis reprobari obtinuit illud rescriptũ iam bullatum 7 facta fuit cõuentio p ꝓcura.partiuz de alijs iudicib in audientia ꝓtradictaz:7 boc in fi.nouẽ bꝛis.,pcuratoꝛs tñ appellantis ad bullatõem vel,pse cutionem cõuentus nil egit vsqz quo finit9 est cõtinu9 an nus 7 lapsi aliqui dies vltra:,pcura.appellantis reuerti tur ad audientiã 7 impetrare vult nouũ rescriptũ:pro cura.appellati resistit finaliter ꝓcedit rescriptũ de quo fuerat cõuentuz:querebat̃ an appellans per p̃dicta sit tutus cõtra exceptõem de lapsu primi anni:ita q̃ negli gentia quã habuit post cõuentõem iudicum 7 loci non absoꝛbeat diligentiam quam prius habuerat dicebam q̃ questio nauigabat alto mari 7 turbido.i.nõ clare dif finito.7 quia audiuerã q̃ ꝓpositoꝛes clem̃.qui circa hu ius materie dubia cõmendabiliter terminarũt:hoc ag gressi non occurit eis diffinitio que non essz partim in grata 7 vere.de me dico idez specificatio huius plurita tem haberet propter quod omitto. Respondebãt au tem querenti vbi loci vicinitatis non resisteret hic ap pellanti negligentiam attribui non posse qui tempesti ue miserat 7 impetrauerat tãcito q̃ ex illo rescripto po terat infra annuz causa diffiniri.ex facto aũt aduersarij tempus illud diligentie est factum inutile.nec dici po terat nimiuz ꝓuenisse qui in fi.tercij mensis impetraue rat.ꝑ que satis videbatur ꝟm no.ꝑ Inno.in decre.ex ra tione.eo.ti.ei competere secũdũ annũ dico integrũ et fi nito primo.habebam autẽ mecum nouellam nondũ ta men publicatam 7 coꝛrectam:quã tamen exhibui que renti videndam super p̃dicto.c. ratione.7 maxime in se cunda colum.ꝟ.sufficit.7 in pe.7 vlti.colũ.que cum stu dueris inuenies te perplexũ. vides autez q retentis ter minis supradictis neglexit ꝓcura.appellantis vltra sex menses post cõuentionem iudicum 7 loci suspicoꝛ q̃ ti bi videretur tanta negligentia absoꝛbuisse primaz dili gentiam. ¶Sed quid diceres si septem mensiuz negli gentia ꝓuenisset 7 in vltimis quinqz fuisset diligentia: forte contrarium iudicares:7 maxime cum potuisset il lis quinqz mensib termiari. de bis vide vbi.s. ¶Quid certum 7 determinatuz tenetur in bis 7 similibus curia haurire 7 intelligere non potui. Si diceretur in questi one q̃ statim q̃ illud tempus diligentie fuit factum in utile competere cepisset non dico secundus annus:ꝟ be neficium secundi anni habendi finito primo non tolle ret sequẽs negligentia q̃ tamẽ competere ceperat.facit ff. de suc.edic.l.j.§.sed videndum.de restit̃.in integ.c.ij. li.vj.de appel. cõcertationi.ij.rũso.eo.li.7 clem̃. de elec. cõstitutõez.ꝟ.non tñ. Nec obstat q̃ modicũ fuit illud temp9 factuz inutile.facit de elec.si electio.li.vj.ff.de ꝟ.

signi.l.iij.ad turpil'.in senatus:in fi.z in hoc te extendas ꝙ ea que dixi vbi.s.in penul.colũ.x.ad ꝓriũ. ¶Ex prẽ dictis queritꝫ an sit appellãti necessaria declaratio indicis ĩ his tẽporibꝫ quibꝫ ipo iure seruat' illesus forsan opponens ꝙ q̃stio seipam soluit ꝙ verbũ ipo iure:ꝫ ꝫ nego.verba em ponunt' vt habeat' distinctio ad tẽpꝰ quo quis eget restitutõe:in quo nec necessaria est tpis illius cõcessio non simplr declaratio.ꝫ vbi seruat' ipo iure illesus non est necessaria tpis cõcessio. ¶Sz hic queritur an sit necessaria declaratio.z nulli dubiuz ꝙ declaratio esse posset vtilis quo ad quid.ꝫ ꝙsultũ est ꝙ non implicet se in illo iudicio.facit extra de magi.c.fi.z qđ ibi no. in glo.pe.z bñ facit.l.ibi alle.ff. de ꝙdi.instl.que ꝫ ꝙdi. §.fi.vbi ꝙ remittẽdo iuramẽto ñ hz beres necesse ptorẽ adire cum iam sit iuramentũ a ptore remissum.aggredi atur ergo ꝓsecutõem appellatõis sue.Et si obꝯiat' cur sus fataliũ rñdebit' de causa ipm cõcursum impediente ꝙ decre.ex rõne.e.ti.z ibi no.in glo.et extra glo.bñ facit ff.de bo.pos.ꝙtra ta.si ꝓteritus:cũ ꝙcor.quas vide ibi ĩ vlt.glo.non ob.de here.cũ ꝫm.li.vj.in fi.qz hic litez inchoatã saltem ꝙ appellatõnem ꝓsequit' ibi in noua aggredienda requirit' declaratio.z facit qđ scripsi de homici.ꝙ hũani:in fi.ꝙ eundẽ modũ rñdet' ad.l.j.ĩ fi.C.ꝙ ꝗbus cauꝫ ser. p̃.lib.ac.z ad decre. romana.§.postꝫ.de censi.li.vj.Z.

QVm varijs ex causis appellatões emitti cõtingat:quia vbicunꝫ ꝗs se grauari cognoscit locus appellationi est.vt extra.eo.vt debitus.q̃ appellationum forme libelli nuncupant'. vt.ij.q.vj. siquis libellos ingesserit.ideo ad rudium instructionem in hoc tractatu libellorum varias formas appellandi supponemus. ¶Prenotandum est autem ꝙ ad hoc vt appellatio in iudicio ante sententiam facta valeat requiruntur in ea decẽ. Primũ est causa grauamis illati vel ꝓminati.extra.e.cũ cessante. Secũdũ ꝙ sit legitima. Tertium ꝙ sit vera. Quartũ ꝙ fuerit exꝑssa.e.ti.cũ cãm.§.fi. Quintũ ꝙ nõ fuerit admissa exceptio seu petitio.eo.ti. dilecto.z.c.interposita. Sexto ꝙ ideo fuit appellatuz qz non admittebat'.e.ti.dilecto.H.ibi.xiij.scripsi post Host.ĩ gl.enumerat.Z.§.fi. Septimo ꝙ fiat ĩ scrip. Octauo ꝙ petant' apli. Nono ꝙ si appellatꝰ hoc petierit appellãs veniat instructꝰ.e. ti.cordi.li.vj. Decimo ꝙ fiat infra.x.dies:q̃ dic vt.s.de ap.§.restat.z.§.qualiter. ¶Itez nota ꝙ ĩ libello appellatiõis debz ꝓtineri nomen appellatoris z iudicis a quo appellat':z eiꝰ ad quẽ appellat':z eius ꝺ quẽ appellat':vt.s.de ap.§. q̃liter.x. hoc etiã.z.§.ꝺ offi.quoꝫ.x.ꝫ pone.z quere vt ibi no. z diem late sentẽtie z interposite appellatõis.z causam q̃re appellat' z apl'oz petitõez:z an ꝓprio an alieno nomine appellat:vt infra in formis patebit. Hũc aũt morem in hoc ti.seruabimꝰ. Nam prius dicemꝰ de appellatõibꝫ que in iudicio interponunt'.Secũdo de extraiudicialibꝫ. Tercio sup ipis appellationũ formis apl'oz formas supponemꝰ. Quarto etiã sup ipis appellationum formis libellos ꝙcipiemꝰ. ¶Primo sup appellatõibꝫ iudicialibꝫ.Sõco sup extraiudicialibꝫ.

HAnte omnia dicẽdum est de appellatõibꝫ iudicialibꝫ. Nota ergo ꝙ qñ appellat' ĩ iudicio: aut appellat' ante sententiã:aut post.Si ante sñiam aut a grauamine aut ab interlocutoria.si a grauamie appellat':puta a cõminatione iudicis:sic formabit' appellatio.H.ꝼm Host.hãc formam ponit in summa ſB.§. qualiter.x.ego Jo.Z.

Forma appellatõis. Constitutꝰ in vestra presentia dñe cãx magister Guilme duranti dñi pape capellane ac eiusdẽ palacij generalis auditor ego talis,ꝓpono z dico ꝙ cũ vos die tali mihi fueritis cõminatus ꝙ nisi darẽ z soluerẽ.x.titio vsqꝫ ad talem diem:que cum iure sibi dare non teneo:vel nisi responderez tali positiõi: cui tamẽ cum inptinens vel duplex vel implicita vl' obscura sit rñdere non teneor ante declaratõem.qz in ea capi possem:vl' nisi satisfacerẽ sup tali excessu quem nego me cõmisisse.nec notoziũ est:nec inde sum ꝙuictus.vl' nisi cõtra me instrumentũ ꝓducerem me excõicaretis:vl'.x.libras a me extorqueretis:vel qz diristis ꝙ libẽter mihi noceretis si possetis.vt extra de offi.dele.cum sup abbatia.in parte decisa.quam cõminatõem si executiõi mandaretis manifeste grauarer. ideo p̃sentiens grauamen ꝙ vos mihi inferendũ nisi ꝓinde illud vitem. qz melius est ante tempꝰ occurrere qꝫ post cãm vulneratã remediũ querere.vt. C. in qui.cau. in integ.resti.non est ne.sancimꝰ.a tali cõminatõe ad sedem aplicam ad dñm nostrũ papam in his scriptis appello.z apl'os instãter peto ac itez ꝓeto:vel instãter instantius z instãtissime peto.extra.e.cordi.z.c.cuz cessante.extra de p̃bẽ.c.j. Possunt aũt hic dari apli refutatorij si causa falsa est.dimissorij ꝺo non sine ruboze.z itel lige ꝙ a ꝓminatõe potest appellari si iniuriose sine causa vel cũ causa iniusta vl' falsa fiat.C. eo.siquis alit' nõ. C.cõmi.vel epl'as z ꝓag.l.j.z.iij.cũ ex officio iudex cõminari habeat.vt.ff.de iudi.in ꝓemptorio.ff.de off.presi.observandũ.extra de in integ. restit'.cum ex lris:in fi. ¶Et nõ.dicit' in pre. forma in his scriptis.naz alit' non valet.C.e.litigatoribꝫ.z.ff.e.a sentẽtia.extra.e.cordi.li. vj.ar.tñ ꝙtra.ff.de testam̃.cuz antiquitas.H.ex causa bñ lz antiquitati addere vel detrahere:vt ibi in ꝓn.Z. exquo aũt tabellio testificat' illũ in his scriptis appellasse sufficit.ꝫ si diceret' in scriptis appellauit z nõ adiiceretur in his non sufficeret:forte nisi appareret illa scripta.extra de fi.instru.c.j.C. ꝺ edẽ.aut'.siquis in aliquo. Bal.nec sentẽtia ꝓsumitur in scriptis lata.l.fideicõmissa.§.j.de le.iij.ꝙ Jaco.C.de sen.ex peri. reci.l.ij.Z.Sz cõtra.nam instrumẽto publico statur donec cõtra probetur.C.de probat'. cum precibus.extra de prescrip.ad audientiam. at ĩ instrumento dicitur appellauit in scriptis.ꝫ boc verum est ꝙ creditur instrumento in his supquibus cõficitur principaliter. secus autem esset si fecit mentionez de alia scriptura:vt dixi. Si ꝺo non dixit in his scriptis ꝓcuret ꝙ saltem in fi.instrumẽti dicat notarius.lecta et porrecta fuit in scriptis appellatio p̃dicta forma die tali presentibus talibus ꝛc.z hoc sufficit.z vide.s.de sen.§.iuxta.x.non valet.etiam de boc in summa Azo.in ti.de ap.§.j.H.vide qđ no.in p̃ce.c.cordi. in glo.istud.z quod super ea dixi.Z. ¶Si autem appelletur ab eo qui cognoscit appellatiõe remota sic formatur.H.in summa

Forma. Cõstitutꝰ corazꝫ incipit.Ego.p.Z. vobis tali delega.a sede aplica in causa quã talis mouet contra me,ꝓpono z dico ꝙ libello non oblato.vel si sit oblatus dicat ꝙ in libello oblato sup.x. libras quas a me petit nõ exprimitur causa debiti.vel si petatur res dicat ꝙ in libello oblato super fundo quem a me petit nõ ponit aliquas coherentias:quare non teneor respõdere.vos autem id non admittitis:ꝫ his spretis vel nõ obstãtibꝫ mihi die tali p̃cepistis ꝙ responderẽ libello vl' in causa,procederetis:qđ etiaz perinde est ac si interloquerer'.extra de appel.dilecto.z.c.ex pte.z.c.suborta.vnde ex boc mesentiens per vos contra iusticiam aggrauari in his scriptis ad se.apo.appello z apostolos ꝛc.extra ꝺ li.obla.c. ij.z.iij.s.de li.concep.§.iuxta.vel quia locum non tutũ mihi assignastis volentes alium assignare a me humiliter requisistis.extra de li.ob.c.pe.z fi. de ap.ex parte.vt lit'.non conte.accedens. z sic de alijs grauaminibus ĩ ire expressis.de quibus habes multa.s.de iudi.dele.§.fi. z possunt hic apostoli reuerendi dari.dimissorij vel refutatorij non possunt sine ruboze dari.vnde melius facit si reus dat grauamen.Si ꝺo quis appellat pro eo ꝙ

offerens se paratũ pbare excep. legitimã nõ fuit admissus sic forma. H. q̃ incipit i summa. Ego martin⁹. Z.

Forma. Constitut⁹ ꝛc. vt. s̃. vsq; et dico iũge q̃ cũ p. agenti ꝓ me ad. x. opposuerim excep. pacti de non petẽdo coꝝ vobis 7 meipam obtulerim pbaturũ vos dictã excep. 7 me ad ipius pbatõem admittere ꝓ iusticiã noluistis. vnde ex hoc sentiẽs idebite me q̃uari ꝛc. vt. s̃. extra. e. interposita. H. puto q̃ non sufficiat verbalis oblatio: sup quo vide qđ ibi plene scripsi sup ℞. offerẽs. ſm q̃ hz dicere 7 pbatiões tales obtuleriz q̃s recipe noluistis. Z. extra. e. ex pte. H. extra de lit̃. pte. exceptõis. de hoc vide. s̃. de appl̃. §. nouissime. ver. illõ etiã. Si ℞o appellet ab interlocutoria sic formabit. H. hic incipit in summa nos. g. et. p. Z.

Forma. Constitut⁹ ꝛc. vsq; 7 dico iũge q̃ cũ p. coram vobis me traxisset in causaz: dicens q̃ me iniuste opponebã electõi de eo facte in tali eccl̃ia ad eum repellendũ duxi excõicatõis sn̄iaz ꝓponendam: verũ eo in modũ replicatõis me excõicatũ fore in ꝓtrariũ asserente tres testes primo sup sua replicatõe q̃s sup mea exceptõe recipiendos fore p̃ vestrã sententiã temere decreuistis die tali exquo me sentiẽs contra iusticiã aggrauari ad sedẽ aplicam vel talẽ ꝛc. vt. s̃. extra de excep. dilecti. 7. c. significauerũt. vel. sic. H. vide quod plene dixi. eo. ti. a nobis. in. vj. membro. Z.

Forma. Constitut⁹ ꝛc. vt. s̃. vsq; et dico iũge q̃ cum coꝝ vobis excipiẽdo ꝓposuerim q̃. c. qui coꝝ vobis a me petebat. c. ex causa mutui vel sup tali vinea vl̃ ecclesia me ꝓueniebat non hz psonam standi in iudicio. qz iniecit in. m. clericũ manus temere violẽtas: vel qz excõicat⁹ fuit a tali iudice ppt̃ ꝓtumaciã in causa que inter ipm̃ 7 talem sup tali re coꝝ tali iudice vertebatur. vel ideo qz rei iudicate parere nolebat: vos p̃ viãm interlocutoriã dictam excep. ꝓ iusticiã repulistis vl̃ ñ admittẽdã eẽ pnũciastis tali die vt ea nõ obstãte eidẽ ti. rñdẽ deberẽ. vñ ex ℔ sentiens idebite me q̃uari a dicta via interlocutoria ad sedẽ ap. appello ꝛc. vt sup. q̃. q. vj. §. forma. 7. §. si ℞o p⁹datã. extra de excep̃t. pia. et. c. excep-

Forma. Constitut⁹ ꝛc. vt. s̃. vstionem. vel. sic. q; 7 dico iunge q̃ cum talis coꝝ vobis sup hoc me in causam traxisset: excipiẽdo ꝓposui q̃ non tenebar coram vestro examĩe rñdere recusans vos vt suspectũ ex eo q̃ estis inimicus me⁹ capitalis. seu qz estis aduersarij mei vl̃ tal̃ inimici mei specialis am̃cus. 7 sup hoc eligere obtuli me paratũ: et adhuc offero qui de causa recusatiõis cognoscere deberẽt vl̃ petij q̃ iurisditõis vestre mihi copiaz faceretis vt super ea possem deliberare: vl̃ inducias p querẽdo aduocatos ꝓcederetis: vel terminũ ad excep. dilatorias ꝓponendas 7 hmõi. vos ℞o dictam recusatõem admittere recusantes vl̃ iurisditõis copiam facere vl̃ dilatõem cõcedere denegantes vultis me inuitum cogere coram vestro examĩe litigare: exquo reputãs indebite me grauari ad sc. ap. ꝛc. extra. e. legitima. de offi. dele. suspitionis. 7. c. insinuãte. iij. q. v. qz suspectus. extra de accu. repellãtur. extra de õffi. dele. cũ in iure. de rescrip. dilect⁹ filius. 7. c. rodulphus. et. c. significãte. C. de man. pũn. l. vnica. extra vt lit̃. non cõte. c. j. C. de postu. l. j. extra de excep̃t. pastoralis. Et forma hic aplos vt. j̃. §. sequit̃. ℞. alij dimissorij. 7 seq. Formã ℞o recusatõis vide. s̃. đ offi. iudi. dele. vel sic. Constitut⁹ ꝛc. vt. s̃. in. v. forma vsq; parere volebat. iunge 7 bãc excep. me pbatuꝝ obtulerim coram vobis 7 ad hoc sum. pbare paratus vos die tali per vestrã interlocutoriã pbatõem recipe recusastis ꝛc. vt ibi sequit̃. Si añt a sentẽtia apud acta appellat̃ non est necesse formam dari. qz sufficit dicere ℞o sine scriptis appello ab iniqua sentẽtia. ij. q. vj. in fi. ℞. litigatoribus. ff. de ap. l. ij. extra. e. coꝛdi. li. vj. 7 intelligit̃ tũc appellare a sentẽtia que imediate lata est: p̃ quam satis potest cõstare quis contra quem: a qua sententia a quo 7 ad quẽ appellatur licz in appellatõe non dicat. Si ℞o appelle tur a sententia diffinitiua nõ apud acta: sed ex interuallo infra decẽdiũ: tũc est in scriptis appellãdũ: vt in p̃. cõ. coꝛ. 7. s̃. de ap. §. q̃lit̃. 7 tũc sic formabit̃ appellatio. H. ſm Host. vbi. s̃. 7 icipit. ego robert⁹ ꝛc. 7 ẽ vltima. Z.

Forma. Constitut⁹ ꝛc. vt. s̃. vsq; 7 dico iunge cũ vos ãno mẽse die talib⁹ sententiaz iniquã si sentẽtia potest dici contra me tuleritis: vt dicitur in causa que vertitur inter me 7 p. super re vl̃ causa talis specifica si vis scilz vt. x. que a me petierat vl̃ vt rem petitã sibi restitueret: vl̃ vt cum bertha contraberem vl̃ cohabitarem. ideo ex hac sententia sentiẽs me 7 causam meaz contra iusticiam aggrauari ad sedem ꝛc. ij. q. vj. forma. ij. 7 ibi habetur q̃ dies late sentẽtie est in appellatõe inferenda vt ex inspec. appellatiõis appareat vtrum infra decendium fuerit appellatum: vl̃ sic cõtra sentẽtiam vestram in me iniuste latam ad sedem ꝛc. ij. q. vj. §. si ℞o post. ff. de lib. di. l. vnica. ff. eo. l. j. §. fi. necenim est necesse ꝑsonam aduersarij in hac appellatione ꝓbendere: vt ibi. H. Sic dixit Hosti. in vltima forma. 7 si addas notatur verum dicit. nam tex. dicere videtur contrariũ: sed ibi hoc habetur in. l. iij. in prin. Ad cuius solutionẽ glo. in fi. j. dicit q̃ exprimendum est: nõ tamen nocet si non exprimatur. hoc etiam dixit auctor s̃. de appellat̃. §. qualiter. ℞. hoc etiaz. Z. 7 vbi plures habeo aduersarios non nocet si vnum exprimo 7 alium reticeo vl̃ vnam causaz exprimi 7 aliam reticeri vl̃ vnã exprimi. ff. eo. l. iij. ¶ Hoc autem scias q̃ quidã ponũt in appelat̃. diem qua causaz interponũt: vt iam dixi. ar. ij. q. viij. libellorum. § non curo de hoc. quia illi scripture non creditur quo ad hoc. sufficit ergo scriptura tabellionis qui de appellatõe conficit instrumentũ. Item quidam apponunt in appellatiõibus que interponũtur in scriptis sic. vnde viua voce 7 ĩ scriptis appello 7 hoc fit ad cautelam. sed is qui de appellatione conficit instrumentum hec declarare debet. et vide supra ver. 7 nota.

¶ Qz si vnus vel duo ꝓ pluribus appellant sic dicent.

Forma. Constitut⁹ ego. p. sindicus taliuz ꝛc. vt. s̃. vsq; 7 dico iunge nomĩe dictorum dñoꝝ meoꝝ q̃ cum vos ꝛc. vt supra in pri. forma. 7 in fine subiũgas nomen dictorum dñoꝝ meoꝝ ad sedem ꝛc. vt in pre. §. si ℞o post. Idem quoq; est in quolibet ꝓ alio appellante vt eius nomine debeat appellare

Quidam autem vtunt̃ his verbis talem sn̄iam contra me latam dico nullam 7 si aliqua essz ab ea ad sedez ꝛc. qđ fieri potest. ar. C. de excep. siquidez. ff. eo. nemo. ff. đ vadam. infec. qui vias. 7. l. ꝓtor. §. si controuersia. 7. l. prospectas. §. plaucius. 7 subalternatiue. vt. ff. quoꝛũ le. l. j. §. qđ autẽ. 7 hoc ideo dicũt. qz duas hz quis vias ad impugnandum sn̄iam vnam. s. nullitatis ꝓ quaz petet sententiam nullam pnunciari. quia qđ nullum est amplius ãnullari vl̃ rumpi non potest. ff. de iniu. rup. 7 irri. tes. nam 7 si. nisi soluz de facto. sic intelligitur extra đ re. ec. ali. vl̃ non. siqs ꝑsbyteroꝝ. ibi q̃uis ab initio ꝛc. 7. xviij. di. consilia: cuz suis concoꝛ. xvq. q. ij. §. ex his omnibus. Aliam iniquitatis ꝓ quam petet sententiam velut iniquam aliquam tamẽ infirmari. extra vt lit̃. non contes. accedens. j. ꝑpe fi. sed ego non curo hoc apponere licz cautela sit. nam licz non apponatur vl̃ etiam licz a nulla sententia non apponetur: poterit tamẽ semp dicere sententiam nullam: vt extra de re iudi. c. j. 7. c. cum inter: in fi. ff. que sen. sine ap. reci. l. j. §. j. ij. q. vj. §. diffinitiua. ℞. item si sentẽtia contra. ar. tamen contra q̃ non admittatur talis appellans. quia sibi videtur cõtrarius. extra de ap. sollicitudine: in fi. nam eligere debet quis ꝛc. ff. de tributo. q̃ in beredem. §. eligere. nec iudicium fieri potest sub conditõe. ff. de iudi. nõ quẽadmodũ. H. Probabilia sunt hec: contraria tamen in. ℞. j̃. allegat. dicit q̃ curia tenet primuz: 7 q̃ sic plures pronũciauit de mandato pape. Z. Item dicunt quidaz q̃ siquis appellat

a sententia quẽ nulla est non videt q̃ possit postea eaz idem dicere nullã cũ p appellatõem aliq̃ facta fuerit: ß hoc non est vez. qz sententia nulla p appel. non efficitur aliq̃. q̃ z vtz viam nullitatis z iniquitatis possit quis ĩ vno libello simul. pequi. z an coz̃ã iudice appellationis possit dicere sñiam nullã: no. s. in ti. de sñia. §. iuxta. ℣. vez. z. ℣. ß nũquid. ℍ. z ibi etiã remittit ad no. p Jn no. in decre. dilecto. e. ti. ℤ. ¶ Qz si plures vna sñia cõdemnent z vnus solus appellat z obtineat. pdest alijs si res siue causa sit cõmunis z cõmuni iure iuuent. z idem negociũ eadẽq̃ causa defensiõis. extra. e. vna. ff. e. scio. §. j. C. si vn⁹ ex pluribz ap. l. j. z. l. ij. ¶ Letex sciendũ est q̃ appellatio fieri dz coz̃ã notario vt de ipo possit fieri fides si forte neget appellatũ esse: vt extra. e. romana. §. si ℣o. li. vj. z notari⁹ sic in de ꝓficiet publicũ instrumẽtũ.

Forma. Jn noĩe dñi Amẽ. Anno mẽse die et auditoꝛe ꝓstitut⁹ in pñtia mei infrascripti nõ. z testium subscriptoꝛ quãdam appellatõem legitimã: z in scptis ab ipo interposuit in hec verba. Constitut⁹ in pñtia vestra ꝛc. põat tot⁹ tenoꝛ appellatõis. z pequẽter sic adiy ciat. facta z interposita fuit dicta appellatio p talẽ a dicto dño tali z ĩ loco tali anno mẽse die z indictõe quiby supza pñtiby talibus ad hoc testiby vocatis et rogatis ß scripsi. z ego talis tali auctẽ notari⁹ vocatus interfui. et rogat⁹ hoc scripsi et in publicã formã redegi: z meo signo signaui. ¶ Illud quoq̃ ꝑtereundũ non est q̃ si in dicis vl̃ ptis grauãtis vl̃ interloquẽtis haberi copia nõ possit potest coz̃ã aliys publicis z autẽticis psonis appellari: vt. j. §. sequit. ℣. hoc etiã. ℍ. Qz si plures fuerunt iudices: qz eoꝛ forte copia simul haberi nõ possit ꝓmode ab eis vel ipoꝛ maioꝛi pte: tunc singulariter poterit appellari. qđ dic vt in cle. e. ti. c. j. ℤ. quod fieri poterit sub hac **Forma.** Constitut⁹ ꝛc. vt. s. in prima forma: vsq̃ z dico iunge postea q̃ talis iudex seu auditoꝛ vel aduersari⁹ meus mihi ex aio ꝓminatus est: vl̃ in hoc z in hoc me grauauit. vnde qz eius copiã hẽe nequeo vt coz̃ã eo appellẽ. qz latitat vl̃ absens vel infirm⁹ est. idcirco coz̃am vobis ex his grauaminiby in his scriptis ad se. ap. appello. z apostolos ꝛc. vt. s. de dila. §. nũc videam⁹: ad fi. Possunt aũt hic dari apli testimõiales: vt in prc. ℣. hoc etiã. hoc pbatur in ꝓcoꝛ. in. e. ℣. in prin. positis. Appellatoꝛ aũt debz q̃citius poterit iudici z aduersario denũciare seu notificare aliter appellauit: z se intẽdere pequi appellationem. caute tñ denũciet: vt. s. de cita. §. sequit. ℣. sunt ß in ar. Et sup hac appellatõe fiet etiã publicũ instrumẽtum sub forma pscripta. Qz si velis vt is coz̃ã quo appellas suũ sigillũ apponat in testimõio rei geste sicut in romana curia frequẽtatur ante verba illa: et ego talis ꝛc. sic dicat. in cui⁹ rei testimoniũ z memoziam ꝛc. vt. s. de ap. §. de officio quoq̃. ℣. pozo. hic vide banc formam. ¶ Pozo si ꝓpter iustũ metũ non audes a iudice appellare debes infra tẽpus infra qđ appellari põt coz̃am eo aut coz̃ã bonis viris si eius copia haberi non põt ꝓtestari: z cãm appellatõis exprimere: z pinde erit ac si appellasset. vt extra. e. c. fi. dz eñ coz̃ã eo vl̃ coz̃ã illis sic dicẽ.

Forma. Dñe iudex vos me grauatis ĩ hoc et in hoc: vel talis iudex me grauat in ß et in hoc: exprimẽdo grauamĩa sufficiẽtia. ꝓpter quod ego libenter appellarẽ. z hoc coz̃ã vobis ptestoꝛ. sed in isto metu vestro vel suo ꝑterritus appellare formido. in isto eñ casu expressio grauaminũ haberẽ ꝓ appel. lz vr bum appellatõis nõ duxerit exprimendũ: vt in prc. c. fi. z. C. e. l. ij. Et lz postmodũ coz̃ã eo litiget nõ ideo videtur renũciare tali appellatõi durãte met. ar. extra de his q̃ vi metusue cau. fi. c. j. C. e. l. ij. Et intellige q̃ met⁹ debet esse iustus z nõ van⁹. ff. de reg. iu. vam. nec est prima facie credendũ ei q̃ dicit se timuisse appellare ab aliquo ẽpo vl̃ iudice nisi ius interuenerit. C. e. l. j. z. ij. C. de his qui ꝓpter me. iudi. non appel. ꝑ totum. ¶ Hoc quoq̃ notandũ q̃ si quis certus ex causis appellauit: vl̃ alius ꝑ eo z ꝓcessu temporis vult ap. suam innouare facta narratione de sua appellatione olim facta sic dicat. Appellationem ipsam cõfirmo: approbo. nec innouo et ex eisdem causis in his scriptis. iterum ad talez appello z me in ea pseuerare z ipam velle prosequi pfiteoꝛ. nisi enim ponat verba illa: z iterum ex eisdem causis appello: ß solum dicit talẽ appel. innouo: cõfirmo: z approbo. z ex tali siquidem innouatiõe se iuuare non poterit si ꝓstiterit primã ex aliq̃ causa iuriby caruisse. qz innouatio nihil iuris tribuit. extra de priuile. ex pte: cũ suis cõcoꝛ. extra de re iudi. cũ inter vos. z sic obtinuit.

Restat videre de appellationibus extra iudicialiby. Et nota q̃ quãdoq̃ appellatur: quãdoq̃ puocatur. Appellatur aũt diuersimode. Si eñ appellat q̃s ne fiat qđ de iure fieri ñ dz sic formabit. ℍ. z fuit ß ꝓma forma Hosti. ĩ sũma ß. §. q̃liter. sic z icipit. Ego Berthold⁹. ℤ.

Forma. Ego. h. canonicus tholosanus attendens z cõsiderans q̃. p. quẽ intenditis eligere in episcopũ tholosanuz est piuriy vel falsi testimoniy vl̃ adulteriy crimine irretitus. qđq̃ idem est publice de tali crimine infamatus vl̃ excõmunicatus q̃ vobis denũcio: appello ad se. ap. ne vos aliqui cõcanonici mei ad electõem illius ꝓcedere attentetis. z apl̃os instãter instantius z imstãtissime peto. extra de appel. constitutus. j. de elect̃. statuimus. z. c. cum in cunctis. z hoc casu quia extra iudiciuz appellatur: dantur apostoli cõuentionales siue testimõiales: vt. j. §. sequitur. in prin. ℍ. Non valeret hodie talis appellatio. quia appellãs contra certam psonam ne eligatur habet necesse seruare formam decret̃. vt circa. que statim allega. vt patz de elect̃. qui contra cer **Forma.** Appello ne ad tam. li. vj. ℤ. vel sic. electionẽ nisi canonicam procedatis. extra de elect̃. cum nobis olim. vel ne sine consensu totius vl̃ maioꝛis z sanioꝛis partis capituli eligatis. extra eo. auditis. vel contra priuilegia ecclesie nostre. eo. ti. considerauim⁹. vl̃ contra diu obtentam z approbatam consuetudinez. extra de consue. cuz dilectus. de ℣. signi. abbate. Potest etiam appellari ab electione iam facta de indigno: puta illegitime nato criminoso illiterato seruo: de homine insufficientis etatis vel ordinis excõmunicato suspenso interdicti violatore: infami laboꝛãte epilentico morbo habente plura beneficia sine dispensatõe. sicut hec probantur per ordinem eo. ti. cum in cunctis. z. c. innotuit. xxij. dis. qui episcopus. xxv. di. §. criminis. extra eo. cuz in cunctis. de renuncia. nisi. in. §. pro defectu. de eta. z qualita. c. pe. z fi. de seruis non ordi. c. j. extra eo. cum dilecti. de eta. z qualita. a multis. de cleri. ex. mi. c. fi. de consuet̃. cum dilect⁹. ver. quare ℣o. z de postu. c. j. ad fi. z. c. ij. xxxiij. dis. laici. de excess. prelat̃. inter dilectos. extra eo. cum inter canonicos. z. c. duduz. ij. de preben. de multa. vel si sit contra conciliuz lateranẽ. eo. ti. cum in cunctis. vel contra illas formas que sunt eo. ti. quia propter. ¶ Hoc tamen scias siquis electioni vel postulationi vel prouisioni opponit z propter hoc appellet debet quodcũq̃ intendit contra personas vel contra formaz obijcere coraz personis autenticis vel personã in instrumento publico exprimere: prestito iuramento quod credit que sic exprimit vera esse. et se posse illa probare. nec admitteretur ad opponenduz alia q̃z que fuerunt sic expressa: nisi forsan aliquid nouiter emerserit: aut pbandi facultas superueniet: vel de nouo ad opponendũ in noticiam peruenerit: super qua facultate z noticia fidem faciat iuramento. vt in decret̃. Gregoꝛ. x. de electiõe: vt circa. vbi de hoc plene dicem⁹. Sed et appellans et omnes quorum interest debent venire ad curiam ꝛm formam quã

babes.e.ti.statuimus.qđ mandatũ requirat ad oppo nendũ crimia vel defectus:vide.s.de pcura.§.j.ℵ.ß nũ quid media. H. De pcura.qui eo casu appellare vult dic vt de elec.pcura.li.vj. Z. ¶ Si ℵo supior electõez vel pſentatõem factã renuit admittere 7 confirmare sic forma. H. fuit Egy đ.c.crij.sed hic plenus. Z.

Forma. Constitut⁹ ego talis corã vobis domino tali epo vel archiepo ꝓpono 7 dico qꝫ lz decretũ electõis de me p tales ad quos de iure spectat electio vel pñtatio in plebanũ aut archipſbyterum vel epm talis eccl'ie canonice celebratũ vobis solẽniter pñtassez:a vobis petens hũilit' 7 deuote qꝫ electionem ipſam dignaremini admittere approbare 7 confirmare.offerẽs insup me paratũ fore decere electõez vel pñtatõem ipſam canonice celebrataz fuisse.vos tñ sepius requisiti absqꝫ causa legitima,p solo volũtatis arbitrio ꝓfirmatõis mun⁹ tribuere denegastis .vnde ex hoc sentiens me p vos ꝯ iusticiã pgrauari ad sedẽ ap.in bis scriptis appello. 7 apl'os ꝛc.extra de iure pat'.pastoral'. §.j.7 de elec.cũ inter. R.7.c.querelã.ij.q.vj.non solent. xvj.q.vlti.decernim⁹.eẋ de iure pat'.ꝓsultatõib⁹.7 eẋ de excep.significauerũt. q̃lit' aũt ī ß articulo ꝓci.li.dixi.s. de elec.§.j.ℵ.si aũt. ¶ Si aũt timẽs qꝫ aliquis sibi dicat ius vl' qꝫ tibi sup re vl' possessiõe aliq̃ iniurietur sic formabis. H. incipit. Ego abbas sancti augustini. Z.

Forma. Ego.p. prior sancte marie đ cassiano ordinis sancti augustini diocesis biterẽn.ꝓsiderãs qꝫ grangiã de cabrilis canõice q̃ete ac pacifice possideo.qđqꝫ null⁹ pacifice possidẽs ejiciẽdus siue expellẽdus est de sua possessi.vel q̃si ordine iudiciario ptermisso timẽs me ex talib⁹ ꝓbabilib⁹ et verisimilibus causis q̃ ad aures meas nouiter puenerũt mihi violẽtiam inferri 7 me iniuste ejici:vel possessiõe dicte grangie mihi turbari p vos reuerẽde pater dñe. p. epe biterẽn. offero me paratũ stare iuri corã dño papa:7 ibi respondere vob⁹ 7 cuilibet sup dicta grãgia ꝓquerẽti ad se.ap. appellãs ne vos vel alius pſumatis p vos vel interposi tam personam super possessione vel iuribus dicte grangie me molestare vel in meum preiudicium aliquid innouare.et apostolos ꝛc.extra.eo. bone.et.c.dilectus.et c.significãte.7.c.cũ teneamur.vel sic. **Forma.** Ego tal' clericus retineamur.vel sic. **Forma.** ctor 7 possessor talis eccl'ie vl' dñs 7 possessor talis rei timens sup ipsa indebite 7 ꝯ iusticiã 7 iuris ordine postposito extra iudicium pgrauari siue de facto vexari:pcipue a vobis tali si ille pñs sit offero me esse paratũ sup dicta possessiõe stare 7 parere iuri 7 cognitõi cuiuscũqꝫ iudicis q̃ đ hoc cognoscere possit ponẽs me 7 predictã eccl'iam vel possessionẽ 7 oĩa bona mea 7 iura sub ptectõe romani pontificis.ad cui⁹ audientiã viua voce ac in bis scriptis appello:ne vos talis vel q̃uis ali⁹ pſumatis me sup dicta possessione indebite molestare.7 apl'os ꝛc. vt.s. in pre.cor. Si autem iudex velit cognoscere de hoc de quo cognoscere non potest forte propter priuilegium licz al's de iure communi ad eum pertineat cognitio sic forma. H. In summa incipit. Ego frater Ubertus. Z.

Forma. Ego.b. abbas electeñ. ꝓpono corã vobis venerabili patre dño archiepiscopo Narboñ.qꝫ pcuratõem rõne visitatõis quaz ad me nomie vl' ratõe dicti monasterij petitis vobis 7 dicitis debitã soluere vl' dare nõ teneor.nec debeo nec vestrum iudiciũ sup hoc subire ꝯ priuilegia exemptionis monasterio electeñ.a se.ap.expresse indulta.nec etiã dicta nobis priuilegia exhibere.vñ offero me paratũ sup hoc stare indicio summi pontificis vl' dele.sui:cũ nec alius de hoc cognoscere possit.verũ cum timeã p vos quẽ in hac pte merito suspectũ habeo me 7 dictũ mõasterium indebite pgrauari sup bis ad se.ap. appello vt tali die quã ad repñtandũ 7 ad hãc appellatõem,psequendam vobis seu appellatõi etiã prefigo sitis corã eo paratus p vos vel aliũ sup pmissis facere 7 recipe quicqđ poposcerit ordo iuris.et apl'os ꝛc. ¶ ne qs in sua causa iudi.l.vnica.extra de pscrip.cũ olim.7.c.accedẽtes.đ iudi.cũ venissent.ij.q.v.suspecti.extra.e.psonas.§.fi.7.c. sepe.7.c.oblate.de renũci.veniẽs. Et pñt hic dari apostoli dimissorij 7 etiã refutatorij.de q̃b dicam.j.§.pri. ¶ Hoc tñ scias qꝫ nisi abbas onderet priuilegiũ exemptõis corã archiepo in loco cõgruo 7 securo:vl' corã aliq̃b viris ab ipo archiepo deputatis potest archiepus suam iurisditõem in eũ exercere:vt in ꝓsti.Alex.iiij.de priuileg.qz psone. H. quã nõ habem⁹.ß vide đ priuileg. cũ psone.li.vj. Z. Sup forma ℵo predicta vide quod no. ꝑm papam extra de censi.venerabili. 7 de ℵ.signi.expte. ¶ A monitõe ℵo 7 cõminatione extra ius facta sic potest appellari. H. in summa incipit. Ego falco. Z.

Forma. Quia vos dñe epe agatheñ.me monuistis vt talez vineã vel campũ quẽ dicitis esse vestr̃ vobis reddã sine cause cognitõe.cũ tamen nõ credã eum ad vos:ß ad me ptinere 7 paratus sim 7 vobis obtulerim:7 adhuc offero me paratũ subire iudiciũ corã arbitris p vos 7 me cõmuniter electis sic ius ꝓcipit in hoc casu. vos ℵo hec nullaten⁹ admittitis:sed potius cõminatões multiplices ingeritis. 7 hoc si ꝓmitur alioqn dicat:ß rñsionẽ dissimulatis.et ex hoc a vobis timens merito me grauari:nec hac oblatõe spreta ī aliquo ꝯ me ꝓcedatis ad venerabilẽ dñm. M. narboneñ.archiepm appello.7 ptectõi sue me 7 bona mea sup pono.7 apl'os ꝛc.xj.q.j. si clericus aduersus.extra de rest.spo.cõquerente.extra vt lit'.non cõtest.accedẽs.j.extra de ap.cũ dilectus.§.j. Et hic pñt dari apl'i reuerẽdi dimissorij ℵo nõ sine rubore.vñ bñ facẽt si reuocet gũa men. ¶ Si aũt velit ꝯ ꝓcedẽ rõne excessus quẽ notorĩ dic̃ sic forma. H. q̃ incipit ī sũma. Ego Guillelm⁹. Z.

Forma. Quia vos dñe epe me monuistis qꝫ sup tali excessu quẽ dicitis me ꝓmisisse.7 quẽ notorĩ fore asseretis satisfacerẽ quez tñ nunqꝫ perpetraui:ĩmo parat⁹ sum vĩm vel illius quem sine spitõe iudicem dare volueritis iudicium subire ꝑm formam iuris. vos autẽ id renuistis ꝓut reputantes vobis placz notorĩ qđ nõ est: vel me infamez cum nõ sim: vel petij copiam articulorz quam facere recusastis.ex hoc a vobis sentiens me grauari ad talez in bis scriptis appello.7 apostolos ꝛc. 7 dabũt' refutatorij vl' dimissorij vel reuerendi ꝑm.d.m.extra.c.consuluit.7.c.cuz speciali.et de act'.qualiter.ij.in prin.7.§.debet.7 de rescript'.cũ cõtingat.§.pe. ¶ Prouocatõis autẽ forma que fit extra iudicium non est multũ necessaria que quãdoqꝫ fit ipso facto. H. hoc vide in summa.ℵ.qualiter autez. Z. sic forma.nam.t.7.g. de aliqua re cõtendentib⁹.dicit.t.frater tu iniuriaris mihi sup tali re.vnde nisi eam mihi reddas eam occupabo vel te pignorabo. B. ℵo sic respondet.ego tibi non iniurior vel nihil tibi debeo.ß si de me cõqueris sum paratus subire iudiciũ sedis ap.et statim iter arripio vel mitto sequere me. nec est hec necessaria facienda in scriptis:tñ vtile est de ipsa instrumentũ publicum cõfici p quod de ea constare possit. premissa ꝓbantur extra eo.cum sit romana. põt etiã fieri ī scriptis vt.s.e.§.in forma illa.Ego.p.ꝓr ꝛc.et sigillabit quod erit hic loco apostolorz ꝛc.vt.j.§.pri.ℵ.7 se. ¶ Leterũ si inq̃sitor nolit facere copiã articulorz sic appelletur.

Forma. Quia vos dñe talis sepe a me tali requisitus vt mihi copiam articulorum super quibus cõtra me vultis inquirere dare seu in scriptis facere recusastis 7 tempus etiam ad deliberandum super ipsis cõcedere denegastis auferendo mihi defendendi per consequens facultatem vel me infamem dicitis cum non sim: vel vultis prius inquirere de crimine q̃ de fama: vel etiam mihi copiam articulorum sup quib⁹ inquirere intenditis vel nominũ testium facere denegatis vel meum interrogatorium non vultis recipere con-

tra testes. et hoc me sentiens a vobis indebite ꝓgrauari in his scriptis ad talē appello & apl'os ꝛc. item si inquisitor dicit illum infamatū et sic vult inquirere. ille vero negat petēs ꝓius sup infamia inquiri. sed ille his omissis inḡrat sic poterit appellare. Et qꝛ nulla infamia sup his que mihi imponitis meā famaz in aliquo denigrat. vos ℞o ꝓiuscp vobis de infamia ꝓstet vultis de crimine ꝓponere ꝓtra iusticiā inquirere ꝛc. hec ꝓbant. s. de inquisi. §. nunc tractandū. ℞. si aūt inquirat. et ℞. hac via. et ℞. hec aūt et se. et ℞. fi. ¶ Ex ꝓcedentibꝫ ḡ colligę qꝛ appellatio extra iudicium ꝓprie fit a futuro vel instanti grauamine & nō a ꝓterito vt extra de ap. ꝓsuluit et. c. ꝓstitutus et. c. bone me. In iudicijs ℞o nō nisi a ꝓterito seu illato appellat vt. e. ti. vt debitus et. c. dilecto & c. inter cetera vel cōminato vt s. §. j. in prima forma.

Equit videre de apostolis seu libellis dimissorijs q̄ post appel. dari debent extra. c. cordi. ij. q. vj. post appel. ff. de libel. dimissorijs ꝓ totū et j. dicam apl'or. H. banc dimis. et certas formas appellationū de quib. s. et de q̄bus sequit ꝓiunctim posuit Hosti. in summa. e. ti. §. q̄liter fit appellatio. Ioy. etiā posuit vnā formā appellationis et vnā apl'or & inepte qꝛ ꝓposuit iudicem a quo qui scribit iudici ad quem cui causam remittit vide qd infra dicā. Tan. etiā vnā formā appellationis ponit. e. ti. ℞. forma libelli et vnicā formā apl'or in. ℞. ad officiū iudicis a quo idē. Gui. de suza. ꝑma in. ℞. sed quid. secunda in. ℞. forma aūt vbi de appellationibus tractat. Egy. ꝓ opus suū ꝑm diuersitates casuū multas appellationes formauit. de appellatione autē tractat in gene. re. c. lxxxj. et. lxxxij. et ponit tres iporum formas. Idem bonagui. qui ante finē sue secunde ꝑtis ponit generalē rubꝛi. tam de apl'is et ibi sequit rubꝛica de ipor formis vbi tres ponit. & Egy. in tercia deficit vt pyleus ꝑ excusari posset vtercp bononie et in his locis vbi de appellationib cognoscunt subditi ꝑmor iudicū. Z. igit alij sunt ꝙuentionales qñ. s. ꝑs admittit appellationem siue i iudicio iudice refutāte vel tacente siue ex iudicio extra eo. sepe et. c. oblate vt. s. §. ꝑri. ℞. ꝙuocationis et. j. ℞. hoc etiā scias quib debet appellatus suū apponere sigillum ꝑm. d. m. vt ꝓ hoc appareat vtr appellationem admerſarij admiserit vel nō & ex qua causa non admiserit licet hoc non sit iure exp̄ssum. ꝓbat tū ꝑm eum extra d elec. statuimus et de testib ad hoc et excep. pia et d appel. cordi. li. vj. ꝑ de hoc nō est multū curādū. Alij sunt testimoniales qꝛ testificant de appellatione facta coraꝫ iudice vel corā publicis vel honestis ꝑsonis vt. j. ℞. hoc etiā scias. et q̄si idē sunt cū ꝙuentionalib. Alij dimissorij vt. ij. q. vj. ab eo et. j. post appellationē ꝓ qd apparet qꝺ iudex ap. detulit et sic ꝓtem a sua manu. i. potestate et iurisditione dimittit & eā ei ad quē appellatum est mittat. ff. d lib. dimis. l. vnica. ij. q. vj. post appel. extra. e. cordi. sicut & al's dicunt lr̄e dimissorie vt. s. de cler. peg. ℞. ꝑsbyter. ¶ Hoꝛ aūt forma hec est. nouerint vniuersi & cetera qꝺ talis in nr̄a ꝓstitutus p̄sentia in hūc modū appellauit. ego abbas electen. ꝛc. vt. s. §. ꝑri. ℞. si autē iudex. et posito toto appellatiōis tenore de ℞bo ad verbū in fi. iūge ego ℞o attendēs qꝺ in dubio sit via tutior et equior eligenda dictū talē qui ad hanc questionē ꝓtinet ab obseruatione mei iudicij his apl'is dimitto: et tale examē his bonis dirigo. ij. q. vj. §. forma apostolorum: vel breuius pōt se expedire dicēs qꝛ a me appellasti te ab obseruatiōe mei iudicij his ap. dimitto vt in p. §. forma. multi tamen scribunt ei ad quem appellat sub p̄missa forma extra de appel. dilectis filijs. §. preterea et in fi. iungunt et eum

Forma Sanctissimo in christo patri & dño suo dño clementi diuina ꝓuidētia sacrosancte ac vniuersalis ecclesie summo pōtifici talis eius devotus fidelis ac obediēs humilis archiepus Narboñ. pedū oscula beatoꝛ. Nouerit sanctitas vr̄a qꝺ cū. p. rector talis eccl̄ie ꝓdemnatus esset ꝓ me. t. capellano in. c. lib. tur. quas ab eo ex cā mutui petierat idem. p. a mea fñia ad se. apo. appellauit. idcirco dictū. p. a meo iudicio dimitto et ad vestꝝ examen cū his l̄r̄is dirigo vt. ff. de lib. dimis. l. vnica. vel ab obseruatione mei iudicij. ij. q. vj. §. forma apl'or. quo ad hanc causam ꝓtinet extra e. romana. §. cum vero li. vj. et. c. ꝓposuit. et eum ad vestre sanctitatis examen dirigo in quoꝛum testimonium hos sibi apl'os siue l̄r̄as tradi iussi. ij. q. vj. post appellatōnem et hanc formam ego obseruo. Eodem modo etiā cū appellatur ad metropolitanū ab eꝺo vel ad legatuz verbis competenter mutatis extra de appel. romana extra de offi. le. c. j. sic quādo a delegato pape appellatur.

Forma Sanctissimo ꝛc. a sanctitate vr̄a recepi l̄r̄as in hac forma clemens epus ꝛc. huius igit auctoꝛitate mādati in causa ipa ꝓcedens lite coram me legitime ꝓte. tandem iuris ordine per omnia obseruato cōtra dictum. t. diffinitiuā sententiā ꝓmulgaui a qua ipe ad vestrā appellās audiētiā instant petijt apl'os sibi dari ꝓpter qd eū a meo iudicio dimittens ad vestre sanctitatis pedes remitto cum p̄sentiuz litteraꝫ testimonio in cuius rei testimoniuz ꝛc. ff. d lib. dimis. l. vnica et ℔ cū appellauit a diffinitiua. Si ℞o a grauamine vl' ab iterlocutoria & appellatō approbat sic.

Forma Reuerēdo i christo patri ꝛc. vt. j. ℞. si vero vsqꝫ cui appellatiōi iunge obvestrā reuerentiā detuli reuerēter his l̄r̄is sigillo meo sigillatis ꝓtes ad vos remitto statuēs eis t̄minū ꝓempto nū talē diē qua coraā vobis cū actis et munimentis suis ꝓ se aut ꝓ ꝓcuratoꝛes idoneos compareāt sic parati ꝺ expedito appellatiōis articulo vel de ꝑtium voluntate omisso suo marte ꝓcedi valeat i negocio ꝓncipali ex d app. cordi. sed hoc qd dixi vel d partiū volūtate omisso locum habz coraā papa t̄m non coram alijs in causa clericoꝛum vt extra de fo. compe. romana in princi. vel sic.

Forma Reuerendo in christo ꝛc. vt infra i forma Reuerendo ꝛc. vsqꝫ huic appellationi post iūge ideoqꝫ cū ob reuerentiā sedis apostolice p̄fate appellatiōi detulerim reuerēter ipm a meo iudicio dimittens ꝛc. vt. s. in ꝑri. forma. ff. ad. l. aquil. ita vulneratus. et no. ꝑm Tan. H. in suo ordine iudiciario. e. ti. ℞. ad officiū in fi. Z. ꝺ cum añ fñiam appellat is a q̄ appellatū est de positiōes testiū & instrumēta & alias ꝓbatiōes vtriusqꝫ ꝑtis sub sigillo suo clausas mittere dz iudici ad quē ꝓ ap. est cā delata vt ex de fideius. ꝓstitut. qd vex puto cū appellatio est approbata a ꝑte vel recepta a iudice ꝑm ea q̄ no. s. de ap. §. q̄lit. ℞. iij. et se. vbi āt appellat rōne excessus q̄ dī notoꝛ sic forma.

Forma Nouerit ꝛc. ꝺ talis sic in vr̄a p̄sentia appellauit qꝛ vos dñe epe memo. ꝛc. vt. s. ꝑri. §. ℞. si aūt velit vsqꝫ in fi. post iūge ego vero attendens ꝺ in dubio sit via tutior et equior eligenda q̄uis ꝓdictus excessus mihi et pluribꝫ alijs notoꝛijs videret eum t̄i quo ad hoc pertinet ꝛc. vt. s. Alij dicunt refutatoꝛij ꝓ qd apparet ꝺ iudex nō defert appellationi sicut al's scriptura dicit refutatoria. C. de rel. l. j. C. d ap. qꝛ nōnulli et. l. se. et fi. §. in refutatoꝛijs. iudex etiam q̄ appellationē refutat dz dicere cām refutatiōis. ff. de ap. nō reci. l. pe. et vl' extra. e. cordi. horū forma hec est.

Forma Nouerit vniūsi ꝛc. ꝺ tal' i nr̄a p̄ntia ꝓstitut. a nob appellauit ℔ hac fora.

Forma Ego abbas electen. ꝛc. vt. s. §. ꝑroxi. ℞. si aūt iudex vsqꝫ in fi. postea subiunge ego ℞o attēdēs ꝺ ego et p̄decessoꝛes nr̄i vel p̄decessoꝛes mei fuerūt vel sumus i plena & pacifica quasi possessiōe huiusmodi ꝓcuratiōes ꝓcipiendi. quodqꝫ dictus abbas de nouo ꝓpria temeritate eam mihi subtraxit volēs in ℔ iuri mee ecclesie p̄iudicare supradictā

appellationem tanq̄ iniustã iure illo nolẽs hoc ꝓtextu spoliari refutaui et refutoꝛ et ei nõ tetuli nec tefero q̄n unmo ꝓfatũ abbatẽ tanq̄ temeratiũ subtractoꝛem excõmunicationis vinculo innodaui et bos apl̃os refutatoꝛios sibi tradi feci. q̄ frustra legis umploꝛat auxilium ꝛc. de elec. querelã et. c. bone. j. extra de vsuris quia. Si añt appellat rõne excessus qui dicit notoꝛius sic forma.

Forma. Nouerit ꝛc. q. t. sic in nr̃a ꝓstitutus pñtia appellauit q̄ vos dñe eꝑe me ꝛc. vt. s̃. §. pri. ℣. si añt velit vsq̄ in fine. postea iunge ego vero attedẽs q̄ ipe hoc malicioſe et frustratoꝛie ꝓponit ad coꝛrectionẽ eccleſiasticã euitandã cũ excessus eius sit manifestus ꝑ ꝓfessionẽ in iudicio sponte factaꝫ vel euidentiã rei que nulla põt tergiuersatiõe celari, supra dictã ap. tanq̄ frustratoꝛiã siue nullã refuto nec et tefero et talẽ sententiã in cũ fero extra eo. cum speciali et. c. ꝓsuluit extra de reſcrip. cũ ꝓtingat. Si ℣o appelle tur a grauamine iudiciali vel interlocutoꝛia sic forma.

Forma. Reuerẽdo in ꝛpo tali epo talis reuerentiã tã tebitã q̄ teuotã. Nouerit vestra reuerẽda paternitas q̄ cũ ex vr̃a tele. de cã mr̃imoniali q̃ vertit inr̃ bertam ex pte vna et. m. ex alia cognoscerẽ: ipse. m. ĩ ius vocat⁹ ſb hac forma a me appellauit ꝓstitut⁹ ꝛc. vt. s̃. §. j. in. vj. forma vsq̄ ĩ fi. postea iunge cui appellatiõi nõ tetuli ꝑ eo q̄ in ea ꝓtinet q̄ eius exceptionẽ ad ꝓbandã nõ volui admittere vel iurisditionis sibi copiã facere tenegaui: qõ q̄dẽ falsum ẽ cum excep. ad ꝓbãdũ admiserim vel iurisditiõis mee sibi copiã facere obtulerĩ et terminũ ad teliberãdũ ei ꝓcedere voluerim. hãc igit̃ lr̃az sibi duxi ꝓcedẽdã vel vobis testinandã sigillo meo sigillatã. q̃re vob notifico cãm sue ap. et mee refutatiõis extra de dila. ꝓterea. ff. de eden. si quis ex argentarijs. §. fi. et. l. sequen. vel dic et breuius.

Forma. Reuerẽdo vel sanctissimo pr̃i ꝛc. reuerentiã tã tebitã q̄ teuotam vel pedum oscula beatoꝝ a paternitate vel sanctitate vestra olim recepi lr̃as sub hac forma. p. dei gr̃a epus talis loci vel clemẽs epus seruus seruoꝝ ꝛc. Cũ igit̃ ad executionem vr̃i mãdati ꝓcedẽs humiliter ꝓtes ad meã ꝓsentiam legitimã euocassem. Jdẽ talis ĩ cause iꝑius ꝓcessu a me ad vestrã appellauit audiẽtiã sub hac forma. Coꝛã vobis ꝛc. posito toto appellatiõis tenoꝛe subiungat vꝫ Reuerẽdo et cetera. vel sic. idẽ talis talẽ exceptiõꝫ ꝓposuit. ego ℣o de ꝓsilio peritoꝝ interloquẽdo ꝓnunciaui nõ esse exceptionẽ huiusmodi admittendã. Jdem ℣o talis ex ſb asserẽs se grauari ad vestrã duxit audientiã appellãdũ. Elect reuerẽde vel sanctissime pr̃ perito rũ coꝛicato ꝓsilio huic appellatiõi nõ duxi ex tali cã aliquatenus teferẽdũ. nec eũ ab examĩe mei iudicij dimisi ob vr̃am tñ reuerẽtiã eidẽ ꝓcepi vt a receptiõe ꝓsentiũ vsq̄ ad mẽsem cũ bis lr̃is vr̃o se cõspectui repñtet. Jn cui⁹ rei testimoniũ et cetera ex de ap. ꝓsonas. ĩ dubio tñ tutius ẽ appel. teferre saluo iure suo circa posſ. extra de ap. dilectis. §. fi. quidã autẽ iudices ꝓcipiũt ei sub pena excoĩcationis vt ꝓdictas lr̃as supioꝛi cui dirigũt̃ repꝛesentet fideliter in termino supꝛadicto excoĩcando eum extunc nisi fecerit tñ tutius ẽ vt de traditione hax litteraz et die fiat publicũ instrm̃. ¶ Alij sc̃ reuerendi. H. hos ãt vocam⁹ reuerẽtiales. Z. vt. C. d ap. eos. §. sup his qñ. s. ꝓpter superioꝛis reuerentiam appellationi tefertur vt iam dixi extra. e. coꝛdi. quoꝛum forma hec est.

Forma. Nouerint ꝛc. q. p. in vestra pñtia cõstitutus sub hac forma appellauit q̄ vos dñe eꝑe et cetera vt. s̃. §. pri. ℣. a monitiõe posito toto tenoꝛe appel. de verbo ad verbũ in fi. subiũge. Ego vero licet de iure meo certus sim et veriſiliter ꝓsumã q̄ ad differẽduꝫ ius meũ hãc appellationẽ emiserit maxie cũ nec cãs ibidẽ ꝓtẽtar ꝓfitear veras esse. tñ ob reuerentiã talis mei supioꝛis ad quẽ noscit̃ appellasse ꝓdictum p. quo ad hãc qõnem ꝓtinet ab obseruatiõe mei iudicij bis apostolis dimitto. vel dic vt. s̃. ℣. alij dimissoꝛij. ibi si vero a grauamine et se. ¶ Sũt quoq̄ nõnulli q̄ se tebis apl̃is facile expediũt. Nã statim appellatiõe interposita coꝛã eis rñdent dicẽtes ꝛego ob reuerẽtiã superioꝛis huic appellatiõi tefero ꝛ talẽ tibi terminũ ꝓfigo. vel dicũt sic. cũ in hoc et in hoc falsum in ap. narret. vl cũ cause ex q̄bꝫ interponit̃ friuole seu frustratoꝛie sint appellatiõi nõ tefero et hoc faciũt scribi loco apl̃oꝝ ꝓ not̃. qui scripsit ap. in fi. iꝑius ap. et sub eisdem testib. H. et addi faciũt q̄ acta cause sibi dari ꝓcipiunt loco apl̃oꝝ. Z. vt sic instrumẽtũ huius ap. ꝓtineat etiã apostolos ipsos et nos hac forma ĩ ro. curia vtimur vbi parũ curat̃ de his apl̃is ꝓcedendis q̄ tã is a quo appellat̃ q̄ is ad quẽ appellat̃ pñtes sunt ĩ eodẽ loco. ¶ Notandũ igit̃ q̄ appellatio siue libellus appellatoꝛi⁹. Bal. an oblatio libelli appellatiõis sit de ꝓcessu cause appellationis. dicit Bar. q̄ nõ in rubꝛica. C. de in ius vo. et ideo die feriata offerri põt nec etiã admissio iudicis admittentis libellum operat̃ vide. C. de temp. ap. l. fi. §. illud bar. Z. siue littera dimissoꝛia ꝓtinere d3 regulariter ꝙs a quo ꝓtra quẽ et ad quẽ et sup quo et quare appellat. et an is a quo appellat̃ teferat vel nõ. vel an appellatõnem dimittat vel nõ. hec ꝓbant̃. ff. d li. dimiſ. l. vnica q̄ est. ij. q. vj. post appellationem extra. eo. coꝛdi. et. ff. de appel. l. reci. vel non sciendum et. ff. de appel. j. §. fi. ff. d ℣bo. signifi. dimissoꝛie et vide supra. ℣. alij dimissoꝛij in illo libello sanctissimo in christo et cetera. Dicit̃ añt apostolus ab epi q̄ d est supra et stolon missio. est enim littera ad supioꝛẽ missa vt hic ꝓz. H. vel qua quis dimittit̃ a potestate iudicis et hoc respectu magis ꝓprie dimissoꝛie dicũt̃ appellatiões vt dixit hosti. vbi supra añ fi. Z. ¶ hoc etiã scias q̄ si appellat̃ coꝛã ꝓsonis honestis vel etiã publicis: q̄ iudicis ꝓsona haberi nõ põt vt. ij. q. vj. biduũ extra d offi. oꝛ. pastoꝛalis ad fi. ꝛ d ap. c. vl. peti possunt etiã ab eis apostoli testimoniales de q̄bus ꝓdictuꝫ est vt. s̃. §. j. ℣. illud quoq̄. et sic obseruãt in romana curia appellãtes. q̃uis em̃ dicant quidaz q̄ cum extra iudicium appellat̃ nõ est necesse peti apostolos: cautela tñ est q̄ ab aduersario petantur ꝓpter tec. coꝛdi. que dicit indistincte tebere peti siue in iudicio siue extra appellat̃. vt supra ĩ prin. huius. §. ꝛ. ℣. j. credo etiã q̄ si extra iudicium appellat̃ ab aduersario tanq̄ a iudice puta a prelato nec quid faciat iuris oꝛ. non seruato vt supra. §. pri. in forma ego. p. ꝛc. q̄ tunc tebent ab eo apostoli peti. ¶ In summa no. q̄ appellatoꝛ debet instanter et sepius et reuerenter et non arroganter apostolos petere vel si eos habere non põt coram eo a quo appellat̃ publice ꝓtestari vel si eius copiam habere nõ possit in eo loco vbi ꝓ tribunali solitus est sedere et post sibi nõ obierit licet hec ꝓtestatio non sit in vsu vt in p̃. c. coꝛdi. et. ij. q. vj. post appellationẽ et. §. biduũ ℣. si forte. ff. de lib. dimiſ. l. vnica et nisi petat et instanter petat sibi imputet quia nõ tenet appellatio quia de forma appellatiõis est vt petant̃ in pꝛe. c. coꝛdi. ij. q. vj. biduũ. et. l. post appellationẽ. licz iudex malefecerit qui eos nõ ꝓcessit cum etiã eos non petenti auferre tebeat vbi recipit appellationẽ al̃s nõ tebet offerre sed petenti dare vt. C. de appel. eos. §. fi. ꝛ. l. iudicib⁹ que est. ij. q. vj. ad fi. q. et ĩ ꝓsti. Alex. iij. de ap. vt ꝓbatio rñ. j. H. quã non habemus sed patz in tecre. vt super. e. ti. li. vj. Z. tebent añt peti et dari intra. xx. dies vt. ij. q. vj. §. fi. ℣. iudicib⁹ et. C. de ap. p̃ses. alioquin negligens intra hoc tp̃us petere videtur appellationi renũciasse. H. etiã si vadat vel mittat ad appellationẽ ꝓsequendam vt eo. ti. ab eo. li. vj. Z. vt. ij. q. vj. ab eo. s̃. de ap. qm̃. j. iudex añt qui ex p̃cepto habet dare apostolos vt in p̃. c. coꝛdi. punit̃ nisi det ar. in p̃. l. post ap. in fi. et. xiij. q. ij. qõ pꝛecipit̃ extra de ℣bo. sig. in his ad arbitriũ superioꝛis cum nõ sit pena teterminata. H. nisi q̄ non valet ꝓcessus postea ꝑ eum factus vt in pꝛece. tecre. vt sup

ꝛ.j.sequit. Z.extra de offi.dele.de causis.ff.d iur.deli. l.j.de q̄ requisitione et de die ac instantia petitiōis apo stoloꝝ ꝙsulo q̄ fiat publicū instrumētū vt extra de sen. excō.cū medicinalis li.vj.ꝛ debēt peti p legitima inter ualla intra p̄dictū tp̄us ꝑm quosdā ar.contra in decre. grego.x.d sen.excō.ꝙstitutionē.§.fi.li.vj.si eī dicit pe to et instanter ac instantissime peto vt.§.pxi.in p̄in.p vna vice reputaī.ff.de iudi.nōnūq̄ nec sufficit ar.xxxj. q.j.lotharius.debet ergo petere p̄nte notario p legitia interualla saltē vnius diei.ff.de publi.iudi.l.inī.aliī nō valet appellatio vt in p̄.c.ab eo et in p̄e.l.qm̄ ꝑm.p.de samp.sed certe hoc nō videī opponi: nec hoc multum ap̄obo.satis eī satisfacit iuri qui instāter petit die q̄ appellat in ipo actu appellādi.Bal.no.qd dicit sepius petere apostolos qui dicit peto sepe ꝛ sepius.ar.d pig. ac.l.iij.in glo.ordi. H. hodie tene qd habes in clemen. q̄uis.e.ti.ꝛ notabiliter de hoc eo.ti.ab eo.li.vj. Z. Sꝫ nūquid in libello appellatiōis est necesse aplos petere ꝛ videī q̄ sic vt in p̄.c.ordi.et in p̄e.l.de lib.dimis.§.fi. dic ꝙtra q̄ sufficiat id fieri vsq̄ ad.xxx.dies vt.s.d hoc no.ff.de ap.l.j.in fi. ¶Item no.q̄ si iudex qui non vult aplos ꝓcedere post appellationē in cā ꝓcedat nullus ē ꝓcessus nisi appellationi fuerit renunciatum vt in p̄e. decre.vbi.pbatio. H.vt.s. Z.item sicut appellatio fit in scriptis sic ꝛ apli debent in scriptis dari ꝑm d.meum ar.C.de ap.si quis ꝛ.l.litigatoꝛib q̄ est.ij.q.x.ad fi.ꝛ.ij. q.j.ī p̄mis.nō dico peti ꝫ cautela sit vt de petitōne fiat publicum instrumentū et cautela non nocet.C.d testa. testamentū et de elec.licet.

QVnc dicendū restat de lib.in causa appellationū formādis. H. de his bona.et egy.sparsim tractauerunt qd omitto q̄ dic plenius. Z. Et quidem formabimus li bellos super formis appellationum supra in.§.j.posit. ¶Scias ergo q̄ sicut in eo.§.in principio declaratum est quandoq̄ appellatur in iudicō quandoq̄ extra. Si in iudicio aut ante snīam aut post. si ante sic conci. lib.

Libell' Co.cc.ꝓpono ego talis q̄ cum olim q̄ •stio sup hoc inter me et talē coram tali iudice verteret idem iudex mihi indebite et irrationa biliter minas intulit q̄ nisi soluerem aduersario.x.que dare de iure nō tenebar.vel nisi rnderem positioni que impertinēs erat me excoīcaret.vel.x.lib.a me extoꝛq̄ret et huiusmodi vel excoīs excep.ꝙtra aduersarium ꝓpo sitam vel pacti de nō petendo vel suspitionis vel foꝛi et huius ꝓsequere causas supra in p̄missis appellationum formis positas admittere denegauit vel nō esse admit tendā interloquendo perperā et inique decreuit.vñ ex his sentiens me indebite ꝓgrauari ad sedē duxi ap.ap pellandū cuius quidē appel.cām.Sanctissimus paī do minus clemens papa.iiij.vobis cōmisit audiendā et fi ne debito terminandā:quare peto p vos ꝓnunciari di ctum iudicē male et inique ꝓcessisse vel perperā et iniq̄ īterlocutū fuisse ꝛ me ab eo legitime appellasse dictasq̄ excep.admittēdas esse.Peto etiā cassari et irritari int locutoꝛiā ipam et ꝓcessum:et quicquid post prefatam appellationē in meū p̄iudicium noscit esse attentatū vi delicet hoc et hoc. H.videī velle auctoꝛ q̄ petēs revo cari attentata illa exprimere debeat in libello.ꝙtrarium sc̄pī in decre.ꝙsuluit.statim alle.in fi.vt sc̄pī p̄ Inno. de resti.spo.cum ad sedē in p̄n.in glo.no.libellū.accesso ria bene admittunt in libel.sine specificatōe.secus si nō essent accessoꝛia ꝑm eum vt dixi de oꝛ.cog.c.ij.post p̄n. in glo.dicebaī qd etiā vide.s.de libel.ꝓcep.§.nunc vi dendū.x.itē talis.et vide qd no.de lib.obla.c.ij.ī.j.glo. x.in vniuersalib.ꝓcedat ergo hoc dictū cum p̄ncipa liter petit attentatoꝛū revocatio: de his statim rem:ttā et ad materiā faciūt que sc̄pī de sepul. certificari.iij.q. vj.et se. Z.et q̄ postea ī p̄ncipali negocio ꝓcedatis ex de rescrip.dilectus filius.extra eo.dilecto et.c.vt debi tus et.c.cū speciali ꝛ.c.cū causa in fi.C.de reb credi.ge neraliter.§.si aūt papa no.extra eo.ꝙsuluit. H.ij.et vi de qd post eū et bosti. ibi sc̄pī sup fi.p̄me glo. et eo.ti. dilecti.vl.in p̄n.magne glo.et in eius fi. Z.q̄ appellās nūq̄ debet petere reuocari qd post appellationē factū est.sed quicquid ꝙtra appellationē factū et ei admixta vt extra eo.solicitudinē et de ꝓcura.auditis.et de b̄ supra d ap.§.nouissime.x.et no.q̄ et sequen.hoc aūt qd in fi.dixi et postea in p̄ncipali ꝛc. in curia romana non seruaī qꝛ eoipso q̄ p̄nūciaī bene appellatū p ꝙsequēs patꝫ q̄ ipe habet de p̄ncipali q̄stione cognoscere vt pꝫ in p̄missis ꝓcoꝛ.et.ij.q.vj.ad fi.q.et no.in p̄.c.vt debi tus. Itē de expensis nō pono in libello. qꝛ appellatus q̄ habet iustā cām defendēdi snīam p se latā non debet in eis condemnari in curia vero vidi indistincte peti tam ex parte appellantis q̄ appellati.sed de hoc dic vt supra de expensis.§.nunc autem videndum.x. quid de appel lato. ¶Si autem appellatus p̄sequatur appellationē quia appellans non vult p̄sequi.sic concipiī libellus.

Libell' Co.cc.vt supra vsq̄ verteret iūge qꝛ •idē iudex eidē p̄cepit sicut debuit q̄ ta li positiōi que p̄tinens erat rnderet.vel qꝛ sibi cōmina tus fuit sicut decet iudicem facere.vel qꝛ talē excep.fri uolā quam ꝓposui denegauit admittere frustratoꝛie ī vocem appellatiōis,prupit cuius quidē ꝛc.vt.s.in.pxi. libel.vsq̄ ad iudicem adde et bene et iuste,pcessisse ꝛ di ctum talē male ꝛ frustratoꝛie appellasse.peto etiā ipsuꝫ mihi in expensis legitimis condemnari quas ī p̄cessu temporis et iudicij declarabo.ff.de offi.p̄esi.obser.exī de appel.pastoralis et.c.cum cessante et.c.repꝛehensibi lis.C.quomodo ꝛ quando iudex aūc.qui semel extra d rescp̄.ex p̄te.ij.q.vj.omnimodo et.l.appellatoꝛie.vel sic.

Libellus. Co.cc.ꝓpo.ꝙtra.p. q̄ cum idē.p.p •talē auctoꝛitatē vt dicit aplica me cōtra iura fecisset vocari ad talē locū vbi nequit bn̄ iu ris copia peritoꝛ excipiēdo ꝓposui coꝛā eo q̄ ibi respō dere non tenebar petēs mihi locū idoneū assignari quā excep.coꝛā illo me obtuli pbatuꝝ:ipse vero excep.bu iusmodi nedū admisit sed ī eodē loco ꝙtra iura ꝓcessit ꝛ dictū.p.in rei petite possessionē induxit:ꝓpter qd sen tiens indebite me grauari ad vos vel ad sedē aplicā du xi appellandū.q̄re peto p vos ꝓnunciari me bene appel lasse et perperā ꝓnūciasse.cassari etiā et irritari cassum nullū et irritū nūciari ꝓcessum post dictā ap.p dele. ip sum habitū.peto etiā expēsas factas et ꝓtestoꝛ de faci endis extra de resc̄p.p̄nti. H.quā hodie nō habem⁹ ꝫ dic vt.e.ti.statutū li.vj. Z.extra de eo q̄ mit.ī pos.cau. rei ser.cū venissent d re iudi.cū sup. H.ꝫ tales libellos loquētes de exceptiōe nō admissa. Egy. clxxviij. docet sic litē ꝙtestari.ego aī litis ꝙtes.rndeo q̄ exceptio de q̄ habeī mētio ī libello et cuius occasiōe fuisse dī appella tum non fuit ꝓposita coꝛā iudice:ꝛ si fuit ꝓposita appel lans nō obtulit se ꝓbaturꝝ:et si obtulit iudex non recu sauit admittere.qd si fecit non fuit ob illam causam ap pellatū:et si ob id fuit appellatū nō tn̄ infra.x.dies. et si appellauit infra dictū tp̄us non fuit infra tempus legi timum p̄osecutus.quare dico narrata p̄out narran tur non esse vera et petita fieri nō debere. ꝛ dicit talem rn̄sionem scribendā in actis. Z. vtꝫ debet dari libell⁹ super appellatiōibus in iudicio a grauaminibus inter positis no.supra de libel.concep.§.nunc dicendum ad fi.x.sed nunquid. ¶Si x̄o'a snīa appellatur sic ꝙci.li.

Libellus. Coram ꝛc.ꝓpono q̄ talis iudex in •tali cā specifica vt.s.§.j.x. si autē que coꝛā eo inter dictū.p.et me vertitur ꝓcedens con tra me p̄o eo et de facto diffinitiuā sententiā si senten tia dici valeat me non citato nec conuicto iuris oꝛdine postposito ꝓmulgauit. ego vero ex hoc me et causam meā sentiens indebite p̄grauari ab ea tāq̄ iniqua viua

voce vel in scriptis ad sedē ap.appellani cuius appellationis pſecutiōi talē duxi terminū ſtatuendū:quare peto p vos pnunciari me bene et legitime appellasse dictā ſniam ſi ſnia dici pōt nullā cassam et irritā pnūciari et nullius fore momēti declarari.vel ſi aliq̄ esset peto eam tanq̄ iniquā remedio appellationis cassari ac iniustam pnunciari.hec forma,pbat extra de in integ.resti.ex litteris in fi.extra de fide instru. cū Joannes lex tamē. C. de ap.eos in fi.dicit q̄ qui de appel. cognoscit debet tm̄ pnūciare appellationē esse iustā vel iniustā et.ij.q.vj.in fi.quare dicūt quidā qd ex eo q̄ appellationē legitimā pnunciat priorē ſniam infirmat et econuerso vt no.C. de ſen.et interlocu.p̄ſi.infra.§.pri.ℵ.in summa.tamen de facto petit quotidie vtrūq̄ ſ. pnūciari appel.esse legitimā et ſniaz infirmari: z ecōtra q̄ cautela abundās nō nocet.C.d testa.testm̄.ff.d re.iu.nō solēt.sup ß vid qd no.plene ſm papā ex.e.dilcī filij por. H.vbi scp̄ſi in glo.dicit Inno. Z.et.s. de ſen.§.vt aūt.ℵ.in iudice aūt. Itē vtrūq̄ premissoz simul pōt.ſ.cassam nūciari z cassari qd dic vt supra de ſen.§.iusta.ℵ.ß nūq̄d vel sic.

Libell⁹ Coram ꝛc.vt supra pri.vsq̄ pcedens iunge partim seu sup quibusdā articul⁹ p me et partim seu sup quibusdā ꝓtra diffinitiuā sententiā pmulgauit,put in ipa sentētia plenius noscitur ꝓtineri.vel specifica si vis in quo ꝓtra te plene lata est. ego vero a dicta ſnia quatenus ꝓtra me lata extitit duxi ad ſe.ap.appellandū.vel dic a qua vtraq̄ ps appellare curauit.quare peto p vos pnunciari me bene appellasse z dictū iudicē pperā pcessisse dictāq̄ ſniaz si ſnia ꝛc.vt.s.§.pri.in fi.et si vis iūgere et quatenus p me lata,ē eā peto executiōi mādari z dicto.p.sup sua ap.frustratoria ppetuū silētiū iponi.ex de testa. Rainucius z c.rainaldus et no.in prece.c.dilectus ſm papam vel sic.

Libellus. Co.ꝛc.ppono ꝓtra.p.q̄ cuz idem.p.coram tali iudice me sup re vl̄ causa tali traxisset in causam iudex ipe perperā z inique in causa ipa iuris ordine postposito vel nō seruato procedens sup re ipa vel cā et sup dānis et sumptib⁹ ꝓtra me ſniam diffinitiuā pmulgauit a qua ſnia me sentiēs gravari ad vos vel ad sedē ap.appellaui: vez appellatōne pendēte et facta iam p vos citatione in causa appellationis. Idē iudex superaddens grauamen grauamini ſniam ipam duxit executiōi mandandā.quare peto dictam executionē et quicquid post p̄fatam appellationem actū est ante oīa reuocari et in ſtatū debitū reduci quo facto peto p vos appellationē meam iustā pnunciari ꝛc.vt supra extra de iureiu.venientes extra de ap. dilectus et.c.romana li.vj.de ꝓsti.cum.m.ferrarien. in fi.s. de ap.§.nouissime.ℵ.et no.et se.ibi etiā no.q̄lit̄ formabit̄ petitio sup reuocatiōe attētatoz p⁹ ap. vel sic.

Libellus. Co.ꝛc.ppo.contra.p.q̄ cum inter eum et me sup hoc coram .R. iudice q̄stio verteret̄.idēq̄ iudex rite pcedens p me cōtra.p. ſniam diffinitiuā ptulisset p̄fatus. p.vt dicit̄ appellās cuidā.b.causam ap.obtinuit delegari qui.b.i causa properā et inique pcedens vel iuris ordine nō seruato vel lite non ꝓtes.vel me non citato de facto pnunciauit dictum.p.bene appellasse et dictum .R. male pnunciasse a qua pnunciatione duxi ad se.ap.appellandum.quare peto p vos pnunciari p me bene ꝛc.vt supra. C Si aūt post appel.a grauamie vel interlocutoria interposita ferat̄ ſententia diffinitiua a q̄ etiā appellat̄ sic ꝛci.

Libellus. Co.ꝛc.ppono ꝓtra.p.qui cū inter me ex pte vna et eum ex pte altera sup tali re vel causa coram .R. iudice qō verteret̄ talē coram eo exceptionē vel ſuſpitōnis cām ꝛ eū ppoſui quā admittere p ſuā interlocutoriā vel pcedendo in cā admittere denegauit: vel in hoc me grauauit.q̄re ex p̄missa causa duxi ad sedē ap.appellāduz vez idē .R. iudex post ap.huiusmodi et eius cognitiōe pendente grauamen grauamini sup ea supaddens ea ſpreta de facto in me ſniam excoīs tulisse dicit̄ diffinitiuāq̄ ꝓtra me ſententiā pmulgasse a qua etiā ad cautelaz ad se.ap.duxi appellād ū.quare peto me bñ appellasse et dictū iudicē perperā pcessisse p vram ſniam declarari:dictumq̄ processum et ſniam et quicq̄d post dictas appel.secutū est p vos cassum et nullū et irritū nūciari.vel si aliq̄d esset peto illud cassari et irritari et iniustū pnūciari z me ad psecutionē et pbationē coram vobis admitti i eo ſtatu in q̄ cām fuisse dignoscit coram dicto .R. tempe dicte p me appellationis ab eo emisse. Item peto damna z expensas ꝛc.vez aduocati talē libellum coram me in palatio sepe impugnāt dicentes q̄ si ꝓstat primā appellationē legitimā esse nec ſnia nec appellatio secuta valēt. Item appellando post a sententia diffinitiua videtur recessisse a prima appel.sed tu dic vt extra de re iudi.c. j.z supra d sentētia.§.iusta.ℵ.quid ergo si appellatio.

Qperest videre quid iuris sit:cum extra iudiciū appellat̄ puta ne possessio cuiq̄ turbet̄ vt.s.§.ij.i forma ego. p.prior et tūc **Libellus.** Co. ꝛc. ppono cōtra p.a quo cuz timerē ex verisimilib⁹ causis turbari seu inq̄etari in possessiōe talis rei quā quiete z pacifice possidebā z possideo seu q̄ me ipa ordine iudiciario postposito spoliaret duxi ad se.ap.appellandū ne me in possessione ipa inq̄etare presumeret seu etiā molestaret cū nō sit sibi ius talia faciēdi.q̄re peto appel.meā iustaz et me legitime appellasse pnūciari et sibi imponi ppetuū silentium sup inquietatione seu turbatiōe dicte mee possessiōis extra.e.cū teneamur.vel forma vt.s. de cā pos.et ppie.§.in retinendē. C In appel.aūt beneficialib⁹ put varie occurrunt articuli varij possunt libelli formari de quibus licet dictum sit supra de acti.seu peti.§. super actionibus. tamen hic aliquos exempli gratia formemus.z primo sic.

Libellus. Co.ꝛc.ppono ꝓtra.p.q̄ cum felicis recordationis dñs papa Alex. iij. p me sub ea forma qua p pauperib⁹ clericis scribere consuevit decano et capitulo talis ecclesie primo monitoriasset sic in virtute obedientie suas litteras direxisset.deinde mihi ad talē archidiaconū litterā ꝓcessit executoriam qui dictos decanū z capitulū monuit vt mihi de beneficio ecclesiastico cū cura vel sine cura ad eorū collationē spectante si tunc vacaret vel q̄cito ad id se facultas offerret iuxta mandatū apl̄icū ,puiderent i ꝓtradictoz es et rebelles ex coīs sententiā pferendo.ip̄i vero spiritu in obedientie seu rebelliōis ducti monitionē et excoīcationē p̄fatas in libello vilipendentes q̄ q̄ id facere potuissent tm̄ facere neglexerunt ad se.ap.frivole ac frustratorie vt dicit̄ appellantes.quare peto p vos dñe adiutor mihi,puideri in dicta ecclesia cum offerat se facultas iuxta mandatū apl̄icū supradictū. peto etiā eos in expēsis legitimis quas tm̄ facio pro eo q̄ appellauerunt frustratorie ꝓdēnari.extra de p̄ben.cuz ſm et de eta.et q̄li.cū ꝓtingat ex de resc̄p. ꝓstitut⁹ vl̄ sic.

Libellus. Co.ꝛc. ppono cōtra.p.q̄ olim talis tali suis dedit litteris in mandatis vt cū tale beneficiū tanto tpe in tali eccia vacauisset q̄ eius collatio erat ad sedez ap. devoluta ipsum mihi conferre deberet amoto ab eo quolibz illicito detento re.vez cū dictū beneficiū per eū iuxta tenorē mandati apostolici mihi conferri peterē ac etiā assignari:p̄dictus p.se temere opponens ad sedē ap.duxit appellandum. quare peto per vos pronunciari eum frivole appellasse et in expensis legitimis condēnari.peto etiā p vestrā sententiā declarari dñe auditor beneficiū illud mihi debere conferri et ipsum mihi peto per vos de facto cōferri. H. vt in clemen. auditor de rescrip.et vide quod ibi no.in prima glo.an sit ß necē vt i libello petat̄ cōferri.

Z.et ptestor de expēsis faciēdis extra de ꝓcēs. pbē.cū nris et.c.lras et in p.§.sup acti.ℵ.sed si ad ipam vel sic.

Libellus. Lo.ꝛc.ꝓpono ꝓtra.p.q cuz oli me lis ecclesie talis pbenda mihi p obitum talis vacauisset ipsaq; tāq; debita mihi collata fuisset et in ipsius poss. vel quasi inductus forē:eamq; tenuissem et possedissez pacifice et quiete. demū ipe.p.falso asserens eam vacare tacito de iure meo de eo sibi prouideri et se inuestiri procurauit in meum preiudicium et grauamen ⁊ super ea mihi indebite opponit:qđ q̄cito ad meam peruenit noticiā ad sedē duxi ap.appellandum.quare peto ap pella.meā per vos pronunciari legitimam et tam litteras per dictum.p.obtentas q̄ processus omnes per eas quocunq; modo habitos cassari et irritari cassos seu irritos nunciari:et super predicta prebenda sibi perpetuū silentiū imponi cū nullū ius habeat in eadem ⁊ eam ad me de iure pertinere per vestrā sententiā declarari ⁊ decerni.peto etiā expēsas factas quas tm extimo ⁊ đ faciendi ptestor extra de preben.relatū ⁊.c.dilect⁹ vel sic.

Libellus. Lo.ꝛc.ꝓpono ego ꝓcu. talis episcopi contra.p.qui cū litteras apostolicas super receptionē ac prouisionē suā in tali ecclesia ad talē archidiaconū impetrassem. Jdēq; archidiaconus ad execution̄ eoz̄ procedere vellet ex parte dicti episcopi quedā fuerūt proposita quare archidia. procedere non debebat:sed eo hoc non admittente fuit ex parte dicti epi ad se.ap.appellatū et licet ad dictū ep̄m receptio canonicoz in dicta ecclesie nō pertineat ptextu tm receptionis et alter post appella.contra ipsuz procedere presumpserūt.quare peto ꝓ parte epi bene foze appellatū et per ipsum archidia. male foze processum p sententiā vestrā declarari ⁊ appellationem ipsaz iustā decerni cassari et irritari et cassum et irritū nunciari quicquid per prefatū archidi.cōtra dictū ep̄m fuerit attentatū ⁊ omia reduci ad eū statū in q̄ tpe appellationis emisse fuisse noscūt.peto etiā expēsas ꝛc.vel sic:

Libell⁹ Lo.ꝛc.ꝓpono contra episcopum et.c. Agathen.ecclesie q cū ad.R.lras apostolicas impetrasset vt in pfata ecclesia me recipi faceret in canonicū et in fratrē mihiq; de pbenda si q̄ tunc vacabat vel q̄ primū ad id facultas se offerret prouidere curarei. Jdē.R.volens mandatū apostolicū exequi vt debebat prefatis epo et capitulo dedit in mandatis vt me in canonicū reciperēt et in fratrē:prouidētes mihi ꝛc.iuxta ipaz dñi pape continētiā lraz alioquin certa die ipis prefixa coram eo ꝓponeret.quare id facere nō deberent.vez licet ex pte ipoz multa forent coram eo dē obiecta:nihil tn rōnabile oñsum extitit aut pbatū qđ pdicti mandati execution̄ impedire deberet vel etiā retardare ꝓpter quod idē executor eosdem peremptorie monuit vt me reciperent ꝛc.vt supra alioquin eos nominatim excoicauit i scriptis excep.tali et tali qui ipm ecclesiā officiarent:a qua monitione et excoicatione ex parte ipoz fuit ad sedē ap.appellatū.quare peto dictā ap.cassari cassam et friuolā nunciari et nullius foze momenti decerni.dictūq; similiter processum per ipm.R. habitū legitimū et iustū fuisse,pnunciari et confirmari. decerni etiā sentētialiter me recipiendū foze in dicta ecclesia in canonicū et in fratrē,puidendūq; mihi foze de pbenda ꝛc.iuxta apostolicaz cōtinentia litteraz eosq; debere ad id p cen.eccialti.artari dictā etiā excois sententiā vsq; ad satisfactionē condignā facere obseruari ⁊ etiā p eos vos mō canonico aggrauari. Qualiter ãt in causa ap.extra iudiciū emisse fozmabitur petitio super reuocatione attentatoz vide supra de appel.§.notabilissime.ℵ.et no.q et se. ¶ In summa no.q q̄q; petit in libello sententiā post appel. latā pnunciari nullā.vt extra de appel.dilecti.ij. H.corrige põderauit auctor q̄ pma decre.t.incipit dilecti.vnde etiā allegat pro se cunda hic et infra alle.secundā p pma. Z.q̄q; infirmari extra de testamentis rainaldus.q̄q; reuocari execution̄ sñie a qua extitit appellatū vt extra de iureiu. veniētes.q̄q; simpliciter sniam non tenere vt extra de ap.dilecti.j. H.correxi.e.l.ij. Z. q̄q; pcessum p⁹ ap. habitū esse nullū.e.ti. dilecto. q̄q; quicquid fit p⁹ ap. pnunciari irritū et inane vt.e.ti.cū causam et.c.j.q̄q; quicquid fit contra ap.extra de elec.cū nobis.q̄q; debere reduci in statū pristinū de ap.bone.q̄q; in statuz debitū vt de lib.ob.c.pe.q̄q; reuocari in statum pristinū quicquid post ap.attentatū est vt extra de rescp. ex parte.j.q̄q; reuocari in irritū.e.ti.significante.⁊ sic diuersimode petitur ꝓut apparet ex premissis et alijs multis iuribꝫ. super hoc em̄ pnunciatur quare intelligēdū est tales fuisse petitiones. H. Inno.fuit hoc verbuz et consiliū qđ statim sequitur vt scripsi in p̄ce.decre.dilecti vl.in prin.magne glo.vbi etiā vide quid ad consiliū addit hosti.in forma libelli et est hoc et quicquid post ap.et contra ipam in mei p̄iudiciū attentatū est in irritū reuocari. Z.qz iuxta petitionē sñia ē dictāda vt ex de accusa.qualiter.ij.ppe fi.quicq̄d tn̄ sit vtilius est petere pnunciari ap.iustā siue bene appellatuz esse. qđ si sic] pnūciet accessoziū huius sñie erit nō solū que facta sunt post appellationē reuocare vez etiā ipam sentētiā nisi fuerit a sententia appellatū vt.C.de ap.eos in prin. et.§.j.et supra primo.ℵ.si vero a sententia et extra de testamen.rainucius.

¶ De peregrinationibus Rubrica.

H. Ad summistas recurre maxime ad hosti. qui declarat de qua peregrinatiõe intelligat rubrica. hoc idē auctor qui super illa solū libellū formal generalius de peregrinis supra de treu.et pace.c.ij.cū concor. qūo autē eis puideatur si furta vel dāna sustinēt in hospitio nauli vel caupona plene psequit auctor infra de furtis.§.j. a ver.alia quoq; vsq; ad.ℵ.porro cū. Z.

Hoc ti.sic cōci.lib.

Libellus. Lo.ꝛc.ꝓqueror de.p. qui cū causa pegrinationis vel psequende appellationis essem in romano itinere ꝓstitutus post arreptū iter. H. vide qđ de forma huius clausule scp̄si de re. ec.non alie. episcopi in glo.sumit hoc ad fi. Z. idē.p.me seu procuratores meos reb⁹ ꝓpꝛijs vel ecclesie mee spoliare p̄sumpsit. quare peto p̄dicta bona et possessionē eoz̄ integralit mihi restitui ⁊ eū ad id p vos cogi extra.e.c.vnico. H. ⁊ vide qđ ibi post hosti.scripsi in fi. Z.xxiij.q.iij.si q̄s rompetas et.c.paternaz.hoc etiā põt seruus absentis petere.C.si per vim vel alio modo poss.tur.fue.l.j.et ℔ põt facere ordinarius q̄uis a dele.fuerit appellatuz:qđ dic vt extra de ap.cū teneamur. H. vide qđ ibi dixi in glo.mag.super.j.glo. Z.

¶ De confirmatione vtili vel inutili Rubrica.

H. Recurre ad summistas et vltra remissiõem quam hic auctor dat in fi.vbi remittam ad questiones videas de formis confirmationū et casus quibꝫ p̄m stilum curie non dantur supra de rescrip.presenta.§.ratione forme.ℵ.sequitur videre. Z.

Liendum est q⁹ ali qua res dicitur ad aliquē pertinere nō ex vi confirmationis sed ex vi donatiõis vel alterius.t.p̄cedentis. aliud em̄ est donare et aliud confirmare extra de fide instru. inter dilectos. H.et ibi in glo.no. Jnno.dixi de confirmatiõe simplici ⁊ de illa que habet clausulā ad instar. Z.vnde super

ea non est libellus concipiendus tanq3 ex ea aliquid pe tatur que ex alio titulo precedenti originem suam du xit vt extra de re iudi. cum inter vos. hoc non pcederet in pfirmatione pape. H. si pfirmaret inualidū: facit de transac. c. j. in fi. tunc em libellus esset sup pfirmatione formand⁹. Z. hanc materiā psequere vt supra d edi. instru. §. nunc aūt. H. et ibi post principiū inuenies q stionē venerialē. xlix. cui etiā conuenit. liij. itē vide. lvj. supra de sen. §. vt autem. ℣. quid si papa.

¶ Incipit liber tercius de vita ⁊ honestate clericoꝝ Rubrica.

H. Ad summistas recurre habemus aūt iura noua penalia que nō vidit auctor ptra clericos histriones. e. ti. c. vno li. vj. et nouissima p clericos carnifices vel tabernarios vel vtētes habitu clericis inhonesto in clem. eo. ti. c. j. ⁊. ij. qstionē aūt q3 ppter decre. cum ab omni puenit huic. t. an ordinarius possit in causa mrimoniali cogere partes vt sallarium p assessore deponant ibi vide. Z.

Clericoꝝ honestatē prelatoꝝ cure relinquimus non iudiciali strepitui reseruamus vt extra eo. vt clericorum. §. j. et. §. pe. extra de offi. or. licet. H. miror q non remisit ad repertorium suum. e. ti. vbi collegit iura p que probat honestatē clericis indictaꝝ p singula mēbra a ℣tice capitis vsq3 ad plātā pedis. Z.

¶ De cohabitatione clericoꝝ et mulieꝝ.

H. Ad summistas recurre. coīcare volo quandam defensionē clerici concubinarij quam in curia euenisse dicit. In causa beneficiali illuc deuoluta facte fuerūt positiones per vnū electorum contra reliquum: quia rosetam tenuerat in concubinam: ille hanc negauit voluit ponens p decre. vl. de iureiu. li. vj. eum quincere de manifesto periurio formās capitula q publice illam ī concubinam tenuerat ille formauit capitula ptraria q illa roseta tenuerat eum in sua ppria domo alimenta pstando de facto acceptata fuit hec defensio ptra periurium qđ opponebatur et habuit curia de ꝟ solatiū. Z.

In hoc titulo sic pci. libel lus. Libellus. Lo. ꝛc. ppono p. p. sacerdotem vel diaconum q ipse sepe monitus et prohibitus a familiaritate vel confabulatione vel cohabitatione talis suspecte mulieris sibi cohabitare vel in locis et horis suspectis pfabulari nō cessat. vel tenet suā ppt fornicationē cōmittendā exquo magnū scandalū ī populo oriť atq3 horror. Quare peto ipm ex officio vro puniri pm canonicas sanctiones extra. e. c. ij. et se. et capitula tua. xxiij. di. fraternitatis ex de psump. lras ⁊. c. se.

¶ De clericis coniugatis Rubrica.

H. Vide summistas. habemus aūt ius nouū qđ nō vidit auctor. e. ti. c. vno li. vj. de quo infra dicetur. quatuor questiones dominicales habuimus d materia. s. ix. x. xxv. ⁊. xxx. de tribus primus vide eo. ti. c. vno li. vj. ī glo. huic ergo et super ipsa de. xxx. vide de tempo. or. cuz super. quasdam alias questiones scripsi sup decre. Joan. eo. ti. Bal. Clericus coniugatus tenetur solvere datia collectas et gabellas pro bonis proprijs. Alij dicunt q non tenetur si portat habitum et tonsuram. si aūt possessiones sunt tributarie bene debetur tributum ordinarium. si aūt nō sunt tributarie sed inestimo cōis alibrate tunc dicūt quidā q p eis debeť collecta. Alij dicunt p facit qđ no. ff. ad munici. l. incola iā. Sin aūt clericus est tabernarius vel cerdo nō habet īmunitatē sed rōne artis tenetur ꝑm legem ciuitatis. C. de iurisdi. om. iudi. l. fi. et. C. de epi. et cleri. l. ij. Quid de clerico habēte bona coīa cum fratribꝫ. item quid si frater laic⁹ donat fratri clerico in fraudē collectax. B. hodie dic q clericus non coniugatus gaudet priuilegio personali et rerum: cleric⁹ coniugatus gaudet pulegio pone et nō rex. Z.

Hic cōcipiť libellus. Libellus. Lo. ꝛc. ppono cōtra p. qui cum olim tonsuratus essz matrimoniū cum tali ptraxit extra. e. c. j. vex idem. p. nunc tonsurā resumit abiectam ne statutis patrie subiaceat et vt debitis obsequijs et iusticijs me defraudet. Quare cū reddēda sunt que sunt cesaris cesari peto eū cogi ad facienda mihi pfueta ⁊ legitima seruitia et debita reddēda ex. eo. c. ex pte d vi. et hone. cle. c. vl. de pui. ex pte ⁊. xxiij. q. viij. tributū. vl' sic.

Libellus. Lo. ꝛc. ppo. ego sindic⁹ tal' vniuersitatis noie ipius ptra. p. clericū de tali loco q licet ipe potius negatiōibꝫ et questibꝫ secularibꝫ q3 diuinis vacet officijs: non vult tamen statutis eiusdē loci et cōsuetudinibꝫ in talijs et alijs subiacere. Quare peto ipsum p vos cogi et cogendū fore decerni in talijs alijs cōibus eiusdē vniuersitatis negotijs cōtribuere sicut et alij eiusdē vniuersitatis hoīes quotiēs expedit contribuūt extra de vi. et hone. cleri. c. fi. ¶ Et intellige q ratione possessionū suax clerici tenēť cōtribuere vt ibi dicitur. ¶ Sed contra. xij. q. ij. ecclesiarū. xvj. q. j. similiter vbi dicit' q eodē pulegio gaudēt res clericoꝝ quo et res ecclesiax vt extra de imuni. eccle. et non minus ibi sacerdotes et bona eorum ꝛc. et ibi d bonis ecclesiax et clericoꝝ ꝛc. xvj. q. vl. §. q3uis ⁊. l. vniuersos. at ecclesiarum possessiones a talibus sunt immunes vt. xvj. q. j. §. nouarū et in prece. c. ⁊ non minus ⁊ est expressum. C. de epi. ⁊ cle. auc. item nulla vbi eximūtur ecclesie ⁊ pia loca ⁊ psone ecclesiastice a collectis et ab angarijs ⁊ perangarijs ⁊. eo. ti. l. ij. ⁊ bene in consti. alex. de imm. eccl'sia. quia nōnulli. ¶ Sed illud vex est de clericis clericaliter viuentibꝫ qui licet coniugati sint tamē vt clerici tonsurā et habitum ptendunt ecclesiā saltem ī festiuis officiāt a negociatiōibꝫ secularibꝫ pfertim inhonestis abstinēt. hi em gaudēt pulegio in se ⁊ rebꝫ suis. H. hoc est reprobatum per decre. vnicā. e. ti. li. vj. q solum in duobus reseruat eis priuilegium. Z. vt phat pre. decre. in fine a contrario sensu. ibi dum se implicāt ꝛc. sed huius vilibus se immisceant: ⁊ nihil de clerico ptendāt nisi forte solum habitū et tonsurā: tūc pulegiū suū perdunt vt ibi ⁊ extra de priui. ex pte. ij. ⁊ de sentē. excō. in audiētia et de elec. transmissam. pus tñ q3 tales talia exercendo priuilegiū pdant solēniter tercio sē monendi vt ibi dicit'. H. salua pace illa decre. non loquit' de coniugatis in quibus non est necesse monitio immo hocipso q non deferūt habitū et tonsurā pdunt priuilegium vt in dicto. c. vnico. e. ti. li. vj. vt ibi scripsi in vl. glo. an vero illud recuperent resumendo habituz satis scripsi in decre. Joan. in. ij. q. Z. xiij. q. ij. indigne. ⁊ sť sua quasi possessione clericatus siue priuilegij clericalis tuendi. ar. pre. decre. ex parte. non sunt ergo ferendi rustici clericis oppido semper infesti vt. ij. q. vij. laicos. qui cum singulis annis tenētur dño certam facere talliam vel certam ex aliqua causa soluere pecunie quantitatē illam super omnes et singulas possessiones castri vl' ville imponunt vt sic clerici sed excusare non valeāt ꝟ rōne possessionū soluere teneātur q3 non soluz pulegiati sunt in psonalibꝫ vt in concor. supra pro contrarijs inductis īmo etiā et in possessionibꝫ dum clericaliť viuūt vt dixi non tñ ego nego quin pensiones et tributa ad q ipoz pdia sunt obnoxia soluere teneantur vt. e. q. H. nō proxi. sed superius alle. xxiij. q. vij. Z. hinc datur

et.c.tributū et.c.q̄uenior et.j.x̄.ad hoc generaliter cle
rici exempti sunt ab oñib⁹ oneribꝫ vrbium et castrorū
nisi vrgens necessitas imineat et etiā mancipia eoꝝ vt i
p̄ce.c.eccleſiaꝝ et.xvj.q.j.nouaꝝ et in p̄ce.c.nō minus.
C.de epi.et cle.l.ij.7 vbi necessitas talis iminet sunt per
p̄latos suos et non p̄ alios ad hoc cogendi vt extra de
imuni.ec.q̄uenit.quia de ipīus foro sunt vt extra de fo.
compe.si diligenti.excoīcentur ergo rustici qui indire
cte eos ad hoc cogere volunt statuētes ne quis eis loq̄
tur nec eos iuuet in aliquo nec in igne nec in aqua nec
eis aliquod seruitiū faciat nec damnificās eos in rebus
vel possessiōib⁹ puniat nec aliquid eis vendat nec bla
dum moliat et similia vt extra de priui.quāto.imo ipo
iure excoīcati sunt vt extra de sen.excō.grauē et.c.no
uerit. H. Exp̄ssius de imuni.ec.eos qui in fi.li.vj. Z.
et no.q̄ non solū clerici priuilegiati sunt imo etiā et eo
rum vxores. H.nō p̄cedit hoc hodie.in his em̄ quib⁹
clerici nō gaudēt ergo nec ipse.duoꝝ aūt p̄uilegioꝝ q̄
bus clerici tales gaudēt nō videnť vxores esse pticipes
sup hoc vide qđ scripsi.eo.ti.c.vno li.vj.in vl.glo. Z.
7 filij 7 homines vt.C.de epi.7 cler.l.ij. Jn quibus autē
clerici 7 eccie priuilegiati sunt no.p̄m papam in p̄.c.nō
minus. H.vbi sc̄pſi in gl.vt dicit Jnno.ibi vide. Z.i
q̄busdam aūt locis p̄suetudo interp̄tat p̄dicta iura vt
solū bona clericoꝝ in aliq̄b⁹ eccleſijs vel locis eccl̄iasti
cis intitulatoꝝ gaudeāt p̄uilegio in p̄missis. Sz quā
dices honestā vel inhonestā negociationē: rn̄deo inho
nestuꝫ et interdictum eis est tabernas publicas tenere.
H.contra hos 7 macellarios de quib⁹ infra dicitur p
uisum est per clemen.de vi.7 hone.cleri.c.j. Z.vt.xliij.
di.nulli.licet sit contra.C.de epi.7 cle.l.ij. Sz istud po
test intelligi concedi p̄opter necessariam et honestam
negociationē put no.lxxxviij.di.negociationē.ex qua
etiā cā p̄nt p̄esse ergasteriꝭ seu stationib⁹ operaꝝ vt in
eisdem iuribus. Jtem est eis interdictum vsuras exer
cere vt.xlvj.di.seditionarios 7.c.se.extra de vsuris p̄e
terea. Jtem inhonestum reputo si sit delanio vel carni
fex vel publicus faber vel si pelles vel cozia parat 7 hu
iusmodi vilia 7 immūda exercet.clerici em̄ sordida tra
ctare non debent que decent esse in prophanis vt extra
de custodia eucha.c.ij.in fi.vel si publice locat opas su
as ad arādum vel fodiendum 7 similia sordida vt in p̄.
§.nouarum.que autē sordida munera dicantur habes
multa.ff.de mune.7 hone.l.munerꝭ vsq̄ ad.l.patrimo
nium.verūtamē nō p̄hibeo ipos vineas p̄p̄rias putare
vel fodere vel domos suas reficere.7 breuiter quodlibꝫ
iustum negocium decēs tamē exercere p̄opter eoꝝ di
uersas necessitates.nam legimus apostolos negociatos
fuisse 7 mānibus p̄opr̄ijs victui necessaria quesiuisse vt
extra d̄ cle.vl' mo.c.j.ad fi.xj.q.iij.cauendum.7.xcj.di.
§.j.7 de consecra.dis.v.nunq̄.possunt etiam canistros
facere seminare plātare rigare arbores inserere: apum
alueq̄ fabricare retia texere.libros scribere 7 similia vt i
p̄e.c.nunq̄ liez ibi monachi non clerici instruantur vt
ibi patz in fi.possunt etiam honestam mercaturam ex
ercere vt.C.de epi.7 cleri.l.ij.j.rn̄so 7 emere honeste et
vēdere dum tamē eccias omnino nō negligant.xcj.di.
clericus.ij.7 ex artificio honesto victum q̄rere vt.e.dis.
c.ij.7.iij. Jnhonestum ergo negociū 7 turpe lucrum eis
inhibetur vt.lxxxviij.di.c.ij.7.xcj.di.§.j.7.xxiij.dis. his
igitur.honestum x̄o conceditur vt patet ex p̄emissis.
¶ Ad huius autē articuli euidētiam clariorem queriť
si ad clericum ex patris vel alterius laici successione vel
aliter peruenit aliqua res ex qua pater vel alius laic⁹ da
bat collectā: an clericus modo dabit eandem collectaz
p̄o illa possessione: 7 videť q̄ non.ar.C.de impo.luc.
descrip.l.vnica li.x.a cōtrario sensu vbi dicitur q̄ si p̄
sone conditio non mutatur nec rei statum cōuenit mu
tari ergo a contrario ꝛc. Jtem omnis inique exactiōis
acerbitas a clericis repellatur.C.d̄ epi.7 cle.l.ij.in p̄in.
7 q̄uē.item nulla 7 in.§.nouarum p̄realť.7.§.q̄uis 7 ar.
ad hoc in consti.Alex. de qua fit mentio.j. de immuni.
ec.x̄.scias. H.cuius p̄s habeť de cēsi.q̄q̄ et reliqua d̄
imu.ec.c.j.li.vj.7 vide qđ ibi sc̄pſi in.j.glo. Z.ar.p̄.ff.d̄
senatoribꝫ femīe.§.j.C.de exac.tributorū.l.fi.li.x.ff. de
x̄bo.ob.l.ij.§.ij.ibi em̄ nō ex p̄sona heredū p̄ditio obli
gationis imutať.ff.de reg.iu.non debz 7.l. heredē 7.l.q̄
in ius.ff.de ver.ob.l.ij.7.l.eadē.§.cato.ff.ad sill'.polla.ff.
de iure fis.l.fiscus 7.l.nō intelligiť.§. si posteriori.ff. de
vsuris si debitores.C.de nō nu.pe.si intra 7 vide expedi
tum.C.de epi.7 cle.l.iij.7.C.sine sensu vel reli.oms. Jtē
cū p̄uilegiatus succedit priuato vtiť iure p̄nati.ff.de
insti.ac.sed 7 si 7.l.si q̄s mancipium.§.si impubes.ff. de
iudi.l.heres 7.l.si is 7 videť expeditū.C.de epi.7 cleri.l.
iij.7 p̄edi.l.oms.C.sine cen.vel reli.dicūt quidaz. H.
Alber.gal. in.t.de mu.et ho.x̄.pe. Z.q̄ si quid restat
qđ p̄teritis annis siue impositiōib⁹ soluendū erat illud
soluēt qz res ad ipsos transiť cum illo onere.p futuris
x̄o nihil sed vtenť suo p̄uilegio.ff. de iure fi.filius. ff.
de vsuris cū quidā.§.debitores.alij dicūt q̄ si possessio
illa erat ascripta dare p̄ solido et libra ad collectas qz
q̄ñq̄ patrimonialia munera possessiōib⁹ inducūť vt.ff.
de imu.7 bono.rescripto.§.fi.7.l.munerꝭ.§.p̄imonioꝝ
tunc res ipsa onerata ē 7 cū onere suo transit. vñ cleri
cus ad quē venit p̄o ea soluē teneť. H.fac de here.ac
cusatus.§.si vero 7 in fi.li.vj. Z.ff.de ac.em.7 ven.ali
enatio.ff.de acqui.re.do. traditio extra de dec. cum nō
sit.7 probatur hoc in p̄e.§.hinc datť 7.c.tributum et.c.
q̄uenior 7 no.in p̄.l.munerꝭ.§.ad huius.aliter nō tene
tur clericus qz mutata p̄sona mutať 7 status rei vt col
ligiť ex p̄e.l.de impo.luc.descrip. de nouo tñ non p̄ot
ad hoc ascribi: vt supra dixi. Sed certe cum descriptio
seu extimatio que fit p̄ solido vel libra nō sit p̄petua 7
certa imo imutať 7 variať p̄ varietate iminentiū nego
ciorꝫ nō videtur huiusmod onus durare postq̄ res p̄
uenit ad p̄uilegiatā personā. H.facit.x.q.j. nouerint
7 de im.pa.c.vno li.vj.cum concor.7 archi.in decre.j. de
immuni.eccle.li.vj.vbi ad litteram posuit.x̄.alij dicūt
vsq̄ huc.dixit hoc tenēdū maxime cuz talia p̄m ius im
poni debeāt.C.quēad.ciui.mune.indi.l.vl.li.x. Z.si au
tem possessio illa certum 7 p̄petuū censum vl' tributuz
debz illud cū possessiōe trāsit 7 solui dz vt.s. ¶ Quid
si clericus habēs bona cōmunia cum fratrib⁹ vl' nepoti
bus indiuisa vult omnia illa defendere a collectꝰ 7 alijs
muneribus p̄textu p̄uilegij clericalis nūquid potest:
7 videtur q̄ sic.ar.extra de consecra.ec.vl' alta. q̄ in du
bijs in fi.qđ ē cōe suū esse videť.ar.ff.de x̄.fig. pupill².
§.fi.ff.de au.7 ar.le.q̄nt²7.ff.de ritu nup.illud i p̄n.nec
videť ad diuisionē cogēdus cū sit coheredib⁹ petētib⁹
faciēda.ff.fami.her.l.j.in p̄n. Jtē duab⁹ actiōib⁹ simul
vnitis actio vnita retinet qđ melius fuerit in vtraq̄.sic
7 hic oñia bona iūcta 7 indiuisa p̄uilegio immunitatis
gaudebūt.C.de rei vxo.ac.l.vnica rn̄so.j.§. sed si igno
ramus. Jdē etiā ē in legatis 7 fideicommissis vnitis. C.
coīa de le.l.ij.p̄pe fi. sed dic p̄tra licet indiuisa sint.ar.ff.
de mu.et ho.l.ij.§.fi.et iudex ex officio suo diuidet seu
illos diuidere coget vt.C.q̄n 7 qui.quarta pars decre.
ex bonis decu.l.j.et.ij.li.xij.et imponit collectam seu ali
ud munus cuilibet ex fratribus seu nepotibus iuxta ra
tam de bonis ipsis eos contingentem vt.C.de mu.pa.l.
j.li.x.quia obtentu p̄uilegij clericalis non debz publi
ca vtilitas vacillare ar.C. de priui.schola.l.ij. in fine li.
xij.p̄ parte aūt clerici que p̄uilegiata ē nō graubun
tur vt.C. quēadmo.ciui.mune.indi.l.fi.li.x. Sed quid
si fratres vel nepotes dant ipī clerico partē suā vel bo
na vt ab illo defendantur: 7 videť q̄ ea defendere po
terit: nisi p̄obetur id in fraudem factū esse.ff. de p̄ba.
quotiens.§.que dolo.C.de dolo.l.dolū qđ non de facili
p̄sumitur vt.ff.man.p̄curatorē.§.de dolo et.C. de do
lo si fideiussor.j.q.vij.sancimus.p̄sertim i clerico ex de

no.ope.nun.c.ij.§.super eo.super hoc dici potest q ad hoc vt fraus p̄sumatur vel non causa ꝑpter quā fit donatio et etiā p̄sonaꝝ donantiū et donatarij cōditio considerande sunt extra de emp.et ven.ad nostrā extra de pig.illo.in fi.xlvj.di.sunt nōnulli in fi.et si eis inspectis fraus p̄sumetur donatores iudicis officio ꝑ bonis munera iniūcta subire cogent'.ar.C. plus valere q agitur p totū extra qui fi.sint le.p tuas.nā q̄ in fraudē sunt gesta rata haberi nō debent.ff.q̄ in frau.cre.l.j.in prin.ad idē.C.de debi.t.l.j.extra de rescp̄.ex tenore.ipi em̄ possidere intelligūt:qm̄ dolus ꝑ possessione habet'.ff.d̄ re.iu.qui dolo.p̄sumit' aūt fraus si totā ptem suā seu omnia bona sua donauerit.ar.de his que in frau.cred.omnes.§.j.nā nō est verisimile q se spoliēt omnib suis vt ff.de pba.cū de indebito.quidā aūt dicūt q iudex propter huiusmodi p̄sumptionē coget illos iurare de veritate dicēda.et si in fraudē ꝓfessi fuerunt ꝓtribuere cogent' alioq̄n nō deficiēte ꝓbatiōe.ff.de testa.tu.duo s̄t ar.tū q clericus ꝑ suis et ꝑ illis bonis ꝓtribuere cogetur.C.de epi.et cle.de his.C.de sacrosan.ec.l.sacrosancte ad fi.et.l.se.H.vide qd̄ scripsi de īmuni.ec.nō minus sup̄ gl.pe.Z.¶Bigami aūt om̄i privilegio,sunt exuti nec tuendi sunt in aliquo sed sunt de foro seculari nulla ꝓtraria ꝓsuetudine obsistente vt in cōsti.grego.x.de bigamis altricatiōis li.vj.¶Ultimo no.q clerici beneficiati in'minoribꝫ ꝓstituti ordinibꝫ matrimonium ꝓtrahentes cogendi sunt beneficia dimittere et vxoribus adherere extra.e.ti.c.j.¶Sed quid si sponse eorū de p̄senti ante carnis copulā ingrediant' monasterium nūquid clerici ipi a bñficio expellēt'.Dicit Vinc.H. in decre.j.e.ti.vbi hoc scripsi.Z.q sic.quia contrahendo renunciauerunt.ar.extra de renūci.ex transmissa.ar. contra de conuer.coniu.ex publico extra de biga.c.fi.

¶De clericis non residentibus in ecclesia vel p̄benda ¶Rubrica.

H.Elide summistas et ius nouū equissimū qd̄ non vidit auctor emanauit circa hoc.e.ti.c.vno li.vj.Est sciendū q ¶Rof.in libellis iuris canonici ꝓiungit has quatuor rubricas de p̄ben.de cleri.nō resi.de concess.p̄ben. cc.vacan.et de institutionib dicēs q hec ad ius ciuile nō ptinent sup.et ideo de his in libellis iuris ciuilis non tractauit.z qz ipsaꝝ materia connexa est ideo simul de illis tractare intendit.prosequit' tamen hoc diuisim ordine de quo supra nō seruato.qz in tractatu p̄bendaꝝ rubricā inserit de concess.p̄ben. et ec.ꝛc. als est rubrica q̄ p̄benda sit conferenda als est sine rubrica ad p̄n. se cunde colum.ibi ꝓsideranda ē aūt ꝛc.Scdo interserit de ista sub rubrica cui sit ꝓferenda p̄benda dicēs inter cetera eā ꝓferendā residere parato et sic,p̄sequit' materiam ti.Circa quā quero q̄ incipiat currere quinquenniū titio p papā grōse ꝓcessum de recipiēdis p̄bēde fructib in absentia.Item quero de secūdo quinquennio impetrato p eundem pendente primo ⁊ tacito d̄ primo qd̄ incipit a tpe date facit de rescrip.eam te de preben. dilectus.ij.vide qd̄ ibi scripsi super.ij.glo.d̄ dec.c.ij.li. vj.et.e.li.de rescrip.si ꝑpter.nam si tp̄us p̄sentationis attendetur iam posset vltra decenniū inchoari effect' gratie qd̄ esset absurdū:⁊ sic vitandū de excep.cū inter de p̄ben.dudum li.vj.Item exp̄ssio quinquennij debz intelligi de primo de p̄ben.non pōt li.vj.cum cōcor.ibi no.in glo.antepe.et hoc p̄cipue si determinatio quinquennij ponit' per vsq̄ vt in pre.decre. si ꝑpter et.e. ti. si gratiose.quia perfid'ptz q statim incipit quasi sit sensus et mens ab hac hora vel die vsq̄ ad quinquennium fortius ergo esset onbium si diceret' per quinquenniū. facit de magi.super specu.i fi.vbi dicit per annos q̄nq̄ non sic in decre.cū ex eo de elec.li.vj.quia ibi dicit vsq̄ ad septenniū.In secunda questiōe ponendo q impetratio valeat videtur ꝑm quinquenniū incipere finito ꝑmo vt privilegiū aliquid ꝓferat non prius collatū.de priui.in bis.x.cum aūt.ff.ad turpil.l.in senatus in fi.et ad munici.l.j.in fi.et latissime interpretemur p̄ncipis beneficiū vt extra de.x.sig.c.olim et ibi concor.In ꝓtrariū q ponderetur tp̄us date repetita sunt all'.supra.q. pri.et sic idē tp̄us vtriq̄ gr̄e satisfaciet sicut vna solutio.q̄q̄ duab obligationib satisfacit.nec em̄ ē nouū ex pluribꝫ causis idē deberi eidez p̄sone.ff.de acti.emp. non est nouū et de reg.iu.non vt ex pluribꝫ.et cum plures cause lucratiue ꝓcurrunt in eadem persona vna solutio om̄ib satisfacit.ff.de acti.et obli.l.om̄es.et sic hic q vtraq̄ cā lucratiua sit et vnū tp̄us satisfacit duplici pene de elect.prouida.li.vj.in glo.pe.et d̄ hoc satis scripsi extra de elec.cum in cunctis ad fi.magne glo.super x.triennio.facit etiā qd̄ no.de consue.c.vl.li.vj.in gl. pe.Ad hoc qd̄ dicit' beneficiū latissime interp̄tandū respondeo per ea que scripsi i prece.decre.olim aduerte q supra dixi hec verba p̄cedere supposito q indulgentia valeat sed in terminis p̄positis quib dicit' tacita dicitur fuisse prima gratia quinquennij etiam pendentis dico gratiā surrepticiā et non valuisse p decre. ij.de fi.presby.li.vj.et que ibi scripsi in vltima gl.et que scripsi post Inno.de p̄scrip.veniens.x.non obstāte ⁊ per decre.ij.de dec.i.§.j.li.vj.et aliquid supra dixi de fil. presby.in fi.si igitur tacet primā pendentē vel finitā dico dispensationem non valere si illam exprimit ⁊ finitā valebit si conceditur.si exprimit verisimile est q declarabitur q̄n incipiet secunda.vbi declaratio non fiat tacita vel expressa procedit solutio supradicta.ad hec verba remittā me.j.de testa.in prima q̄stione.Sed fuit de facto tercia q̄stio talis.canonicus longo tpe fuit abñs ab eccia:et qz nesciebat' vbi esset fuit semel publice citatus et demū expectat' ꝑm formā decre.ex tue.e.ti.et de facto.multo plus finaliter facta itez publica pclamatione in eccia de ipo vel alio qui vellet ipm excusare nullo comparēte epus priuauit eū:et collata fuit canonia cū prebenda vlteri.post tp̄us venit ille priuatus et litigat cū possessore prebende dicens duplici de causa priuationē de se factā non valuisse prima qz epus sine capitulo saltē requisito illū priuauit.secūda qz p illā vnicam citationē in principio factā licet' pemptoriā illum priuare non potuit.querit' quid iuris et vt q̄stio sit dubia supponit' q nō erat locus decre.iij.de consue.li.vj. Inducit priuatus ꝑ se quo ad primū iura alle.in vl.gl. pre.decre.iij.possessor allegat ad officiū epi solius hoc de iure cōi spectare p decre.conquerēte.e.ti.et.c. inter quatuor et.c.fi.et de ap.puenit.ij.item.l.di.ꝓtumaces. xcj.di.c.j.vij.q.j.si quis.Loadunauit pre.decre.vlt'.de rescrip.li.vj.de elec.licet canon in fi.d̄ capel.mo.c.vno eo.li.et cle.de eta.et qua.c.j.de offi.or.c.j.de vi.⁊ hone. cleri.c.j.de statu regu.ne in agro ante fi.x.nec prioratus.Inducit.l.officium in prin.ff.de re mili.vbi qui preest exercitui habet dare comeatum et debet id ꝓcissime facere.et iura ad contrariū inducta non obstāt que loquūtur in processu qui fit in forma iudicij in quo iudiciario ordine ꝓcedendū est sed in casu isto non sic procedit:requiritur em̄ vel vocatur absens si scitur vbi est si nō venit videtur etiā q sine sn̄ia possit alius eligi. e.ti.ex parte.j.quasi in facto qd̄ nō pōt esse nō notoriū liceat sic,procedi.bene facit de fi.pres.q̄m.⁊ vide quod scripsi in prece.c.ex parte super.x.vocatus et decre.ex tue.eo.ti.dicit illos spoliari quasi innuat nō esse necessariā sententiā.et vide qd̄ ibi scripsi super ipo verboꝝ super verbo citatio et in glo.ibi se.cū ergo solennis opinio per textus adducta habeat q sine p̄uatōne sufficeret ep̄m dicere electoribꝫ q aliū eligerēt fortius licebit ei soli talē sn̄iam ferre.Circa secūdum ꝑuatus inducit tex.decre.ex tue ibi trine citatiōis edictū.hic,vo fuerat vnica licz ꝓemptoria.nec ponderatur illa secunda que

facta fuit si ꝑsens fuisset ipse vel alius qui vellet illū excusare.citationē em̄ que artat eo casu dz sequi spaciuz sex mensiū vt ibi rñdebat possessor numeꝝ citationū ꝺ iure nō ponderādū. vna em̄ pemptoria tenet vicē triū inducit.c.de illicita.xxiij.q.iij.q̄ trib citationib equiparat vnā pemptoriā ad idē.l.nōnunq̄.ff.de iudi.maxime q̄ istud vnicū seq̄bat idem spaciū qꝺ sequi debebat tria.s.sex mensiū vt ī decre.ex tue.et sic satisfactum erat illū decre.et in facto dicebāt longe plus expectato vt dixi in ꝑn.mihi nō satisfacit hec rn̄sio. Jn termis em̄ numerus ꝑstat q̄ ꝑ tres citatiōes successiue publice factas facilius q̄ꝫ ꝑ vnā solā licz pemptoriā poterit id ad citati noticiā puenire et ad hūc finē id fieri videt ex de ꝺo.7 ꝑtu.c.fi.possz ergo ꝑtingere q̄ amicus qui intimabit audiet terciā qui primā et secundā nō audiuit.item vt dicit.l.ij.in fi.C.de custo.reo.imponēda ē freni temperies iudicib qui seruire volūt ad hunc finem puto ꝺ hac trina citatione statutum ne seruire volēs eps possz edictū paucis intimare voluit fieri trinā et publicā.optime facit clemen.de fo.compe.c.j.§.si vero.vbi vt verisimilius citatio perueniat requiritur pluralitas dieꝝ et locoꝝ ad idē ibi de elec.causam.§.j.7.ij.et decre.j.de iudi.alle.in ꝓtrariū procedat cum nō subest talis causa quia citatio fit personaliter vel ad domū.de prima constat q̄ puenit ad eū.ꝺ secūda ē verisimile q̄ ꝓueiet. Z.

I Nhoc titulo sic poteris libel.ꝓci. H.quia libellus loquit de beneficijs q̄ residentiā exigunt ꝑsonalē:q̄ sint talia vide ꝑ hosti.eo.ti.§.j.in summa sed q̄ hec remissio vel doctrina aliqb nō videt suffice re sciendū est huic q̄stioni annexā esse q̄stionē q̄ bñficia simul possint de iure retineri.de hac no.de rescp. gr̄a li. vj.in glo.sed q̄ st.et sup illa dixi vbi remitto ad roffre. in li.iuris cano.rubrica an possint plures p̄bende vl̄ beneficia vni ꝓferri vbi posuit etiā quādā glo. Tan. Sz quid dicemus de forma paupeꝝ q̄ haberet clausulā solitam olim:ita tn̄ q̄ idē clericus put requiret onus illius bñficij de quo sibi,puisum fuerit se faciet statutis tēporib ad ordines ꝓmoueri et ꝑsonaliter resideat ī eodem sequebat alioquin ipsa gr̄a et eius effectus nulli penitus sint momēti.pone q̄ habēs virtute huius gratie parochialē eccīam recipit simplex bñficium requirens tn̄ residentiā de priuilegio ꝓsuetudine vel statuto q̄ritur an habita istius possessiōe pacifica vacet primū ipso iure:qꝺ videt saltē ꝑ tacitā renunciationē primi qꝺ non se cōpatit cū secūdo.facit clem̄.de rescrip.gratie facit.l.vl.ff.de diuor.ꝺ ope.liber.sicut patronus. ff. de acqui.here.si quis extraneus in ꝑn. cōmissum em̄ voluntatē declarat vt ibi.et facit qꝺ post Jnno.scrip.e.ti. ex tue sup.ℵ.puenire.sed ꝓtrariū videt veri7 Jnno. eo.ti.c.vl.no.ꝓtrariū dicēs q̄ eo casu necessaria est monitio 7 bomis priuatio ibi dixi in ꝑn.intellige igit pmā eius glo.ꝺ curatis dignitatib 7 ꝑsonatib in quibus id est speciale de p̄ben.de multa.stabit ergo iuri antiquo per quod dabat optio de p̄ben. ad hec et.c. ꝓterea.nō ob.illa clausula alioquin ꝛc.q̄ solū habz vim admonitionis 7 cōminationis no.simile de p̄ben.non pōt li.vj. in glo.quero cum sua remiss.quod dixi supra solutā oli dixi q̄ de forma illa que attribuebat clemen.iij.et quā habeo in meo stilo cū illa clausula hodie remota ē ꝑsilla alioq̄n ꝛc.non apponit in forma paupeꝝ ꝓpt difficultates quas ingerebant impetrātib.quod ergo quo ad ordies et residētiā statutū ē ī alijs seruet ī istis. Z.

Libellus. Co.ꝛc. ꝓpono contra.p. canonicū vel rectorē talis eccie q̄ licz talis ec clesia vel p̄benda residentiā exigat ꝑsonalē ipse tamen absq̄ cā rōnabili sine licētia se absentat vel in alia diocesi morā trahit:ꝓpt qꝺ eccīa ipsa debito obsequio defraudat:quare peto cum ꝑ vos ꝑ penam cogi canonicam ad ꝑsonalem in dicta eccīa residentiā faciendā extra.e.c.vl.et pe.de ap.puenit.ij.vel sic.Forma. Cū talis ꝑ sex menses suā deseruerit eccīam nec monitus redire velit peto ipm eccīa vel beneficio spoliari extra.e. ex tue et.c.qualiter et.c.ex ꝑte.vj.q.j.p̄sentiū.et no.q̄ q̄ in seruitio dn̄i papē sunt et p̄cipue q̄ in ꝑsilijs sibi assistunt excusant a residētia ī p̄ben.ar.ff.de excu.tu.iurisperitos.extra ꝺ cleri.non resi.cū dilect. H.et ibi scꝑsi sup vl.glo. quid de residēte cū legato vel cardinali vel cū archiepo. ꝑ aūt ꝑ id qꝺ p̄misit auctor de assistētib in ꝑsilijs indubitatū esse. Cardinales q̄ assistūt pape in suis bñficijs haberi ꝑ residētib intelligo de titulis suis vel alijs beneficijs que habēt.et in decre.ij.eo.ti.ille cardinalis de quo ibi nō assistebat pape nec residebat in titulo.et vide qꝺ ibi dixi super.j.glo. Cū aūt assistentes pape qui omniū ecclesiaꝝ gerit solicitudinem vt in ꝓemio.vj.et de censi.cum instantia.singulis ecclesijs seruire intelligunt de postu.prela.bone.j.patz ꝓpatā illarum vtilitatē in hoc includi.vnde et lex voluit philosophantes rome ꝓuilegijs gaudere ī patria ac si in ꝓprijs ciuitatib docerēt.ff.de excu.tu.sed et reꝓbari.§.i roma et.ff.de vac.mu.l.eos ad hoc pre.decre. cum dilect cum decre.se. constat etiam ipsos cardinales vocatos esse in partē sollicitudinis de quoꝝ ꝑsilio summus pontifex agenda ordinat et disponit de elec.fundamēta li. vj.§.docet.et sunt sibi collaterales de offi.lega.c.penul. et.c.officij li.vj.et pars corꝑoris eius esse videnť. C.ad l.inl.ma.l.si quis cano.vj.q.j.sub.§.verum et de penis felicis li.vj.ad quod etiam facit.l.iurisperitos.quā alle. auctor merito concluditur eos censeri vel fingi in suis titulis vel bñficijs residentes.et hec inter p̄uilegia cardinalium posui supra de legato.§. sequitur in fi. Z.

C De prebendis et dignitatibus Rubrica.

H. Vide qꝺ dixi in rubrica supra ꝓri.et scias q̄ verba q̄ hic in.§.j.ponunt et libelli hic in eo formati ad litterā fuerūt Roffre.in libel.iu.cano.in tractatu ꝺ p̄bē. in charta pe.multos aūt casus tpe auctoris dubios determināt iura noua. Auctor aūt ad supiorē theoricam huius practice remissionē hic dat in ꝑn.et in fi.q̄stionē de impetrāte an teneat facere mentionē de expectatōe sua vide supra regla ignorātia qō aūt Tan.xxj.7 dn̄icalis.lxij.expedita ē.e.ti.si pl̄ib li.vj.itē in.c.si paup.e. ti.in.j. glo.expedit qō.xxiij. Jo.de deo li.j. et ꝑ decre.si tibi ꝓcesso.e.ti.expedita ē ipius qō.vj.li.iij.li.vj. itē ipsius qōnes.iij.et.v.li.iij.scꝑsi ꝺ dec.ca.ij.in ꝑn.li.vj.duas alias qōnes ipius scripsi de eta.et quali.c.fi.ibi etiaz in fi.pe.glo.scripsi q̄stionē dn̄icalem.xx. de epo q̄ dedit p̄bendā imperito redeunti de studio quem credebat peritum.et est sciendū q̄ Roff.bñ sua.q.ij.tractat hāc q̄stionē addens q̄ eadē q̄stio formari posset de vasallo cui dn̄s dedit feudū credens illum virꝝ ꝑbum q̄ repertus est vilis et inutilis. Jn huius allegationibus exquo ī volumīe est q̄stio nō insisto. soluit aūt epm clerico vel dn̄m a vasallo p̄bendā vel feudum reuocare nō posse exquo causa q̄ mouit vel fuit mente ꝓcepta nō fuit expressa in collatione p̄bende vel feudi alle.C.de condi. ob causam si repetēdi et.C.ꝺ transac.l.si maiore. Jnducit etiā q̄ nō lz alicui venire ꝓtra factū suū dato q̄ non teneat.ff.de adop.post mortē vbi de ß et extra de cleri. coniu.diuersis.ff.ꝺ ser.ru.pre.l.per fundū.item a principio id examinare debuit. extra de elec. nihil est de cri. fal.ad falsariorꝝ in prin.dicit tn̄ Roff. q̄ extraordinario iudicio.s.restitutiōis in inte.eccīa iuuari posset que vtiť iure rei publice.C. de sacrosanc.ec.l.vl.et respublica vtitur iure minoris.C.ex qui causis ma.l.respublica. et extra de resti.in inte.c.j. ꝓponitur questio facti talis. Papa episcopali mense propter ipsius tenuitatē vniuit tres parochiales ecclias spectantes ad collationem

epiſcopi quas eligeret epūs itaq; dum vacarent earuz fructus cederēt mēſe p̄dicte apposita clauſula de ſeruitio eccie et aniaz cura nō negligēdis. epūs aūt noīauit et p̄legit eccīas titius impetrauit a ſucceſſore ad collationē illius epī cū clauſula q; anteferret oīmb; etiā auctoritate p̄deceſſoris expectātib; vacauit vna de eccleſijs p epm electis quam ipe epūs apprehendit z titius p ſuum executorem ſibi illam conferri fecit: queritur cui debeatur. dubium queſtiōis facit clauſula anteferri potiſſime quia vnio videtur collata in tempus vacatiōis oīme aūt qđ p̄ferť in tp̄us mortis alterius q̄ illius q cōſecuturus eſt cōmodū videť p̄ditionale. ff. de condi. et demon. l. a teſtatore et ibi no. ante p̄ditionis aūt exiſtentiam epūs ius nō habebat ſaltē in re. dici ergo poterit epūs expectās. cū igit̄ p̄ditione pendēte ſupuenerit habens clauſulā anteferri p quā fuit fortior illo. facit qui po. in pig. ba. licz. debet g̃ illi anteferri vt verbū ſonat. facit de reſcrip. ſi p te li. vj. et qđ ibi no. in. iiij. glo. et h̄ e. ti. c. pe. de p̄ceſ. p̄ben. auctoritate et clemen. eo. titu. de p̄ceſ. p̄ben. c. vno. ſed p̄trariū ē vr̄ his rōnib; g̃a facta epō nec p̄ſonalis fuit nec bñficialis quar quelibz morte epī finiret hec aūt ē ꝑpetua data non p̄ſone ſ dignitati et menſe que nō moriť. de reſcrip. ſi g̃roſe li. vj. nec deſinit niſi p caſum aduerſe fortune: cuius rō habenda nō eſt. ff. qui. et a qui. ma. nō li. l. iulianus. clauſula autē anteferri beneficiales g̃as afficit et ſibi ſimiles facit. ff. de vi. tri. et o. le. l. vl. §. fi. ſed p̄ceſſa mēſe in multis ē diſſimilis et maior p q̄ facit extra de reſcrip. ſedes de p̄cu. qui ad agendū li. vj. et clemē. e. ti. nō p̄t. maioritas autem z diſſimilitudo p3 in his q illa ꝑpetua eſt iſta tp̄alis illa fauorabilis p̄uidens indigentie hec ambitioſa z odioſa. Jtē illa p modū p̄uetatis applicat eccīas: iſta p modū beneficij. facit ad h̄ vltimū de eo q̄ mit. in poſ. eū qui li. vj. abſit g̃ q; hunc caſum reſpiciat clauſula anteferri: et negať q; primo dicebať vnionē fuiſſe p̄ditionalem q qđ ibi de vacatōne eccīar dicit nō ſuſpendit vnionē p papā factā quo ad ſuū eſſe ſed ſolū quo ad effectum p̄ceptionis fructuū ꝓpter quē fiebat quo ad q̄s etiā nō fuit p̄ditio ſed dies. vel fuit p̄ditio bñs ſe ſolum ad eſſe que ꝓprie naturā p̄ditionis nō habet. ff. de cōdi. et demon. l. nā et ſi cū moriar et. ff. de noua. ſi pupill⁹. §. lex. fuit igit̄ demōſtratio tp̄is quo ad effectū q̄tum ad fructus erat habitura d̄ facto ſic. ff. d̄ colla. bo. l. p̄tor in p̄in. ius nouū non p̄ferens ſed iam collatū exprimēs facit. ff. de do. ple. cum quis vxori. §. vl. z de do. inter vi. et vx. cum hic ſtat⁹. §. ſin aūt et ſi omnino vel is q ſit cōditio erat tñ talis que neceſſario et tacite inerat. et hec exp̄ſſa non reddunt actū p̄ditionalē. ff. d̄ p̄di. z demon. l. p̄ditionem extrinſecus et de le. j. l. iij. ſaltem cm̄ morte oportebat illas vacare et fiebāt ſine p̄iudicio tūc rectorum extra de dona. p̄ſultationib; p qđ terminatum eſt rectores neceſſario ad illas nō vocādos i clem̄. de re. ec. non ali. ſi vna. Ex his p̄cludiť q; neceſſario z tacite inerant vt p̄dixi. itē oportet fateri q; vacante illa eccleſia vnica ſi vis dare p̄curſum menſe impetrāti ſunt tamen diuerſi q; quo ad mēſem operať vacatio tranſlationū ꝓprietatis in ipam q̄ ad titū operari poſſet illud ſibi debitū p̄inſq; p̄ferať de p̄ce. p̄ben. c. fi. li. vj. cum aūt concurrunt ſuū et debitum ſuū p̄fertur. ff. de pecul. l. depoſiti. j. z. ij. rñſio et. l. ex facto. §. plane et ibi no. in. j. glo. vltra hoc impetrauit Titius ad collatiōem epī. iſta eccleſia p vnionem factā p papā qui vniuit non mandauit vniri ceſſauit eſſe in collatione epī ac etiā in diſpoſitōe cum papa iam diſpoſuerit. et ſi de mēte ſucceſſoris qui gratiā fecit Titio diſquiramus nullus ſane mentis diceret q; fuerit ipius intentio clauſulā anteferri ad ſic p p̄deceſſorem vnitū referre facit de reſcrip. ſi ꝓpter li. vj. et. c. q̃uis. ex his p̄cluditur p mense epī p̄tra impetrantem et eſt ad p̄ius dicta rñſum. p p̄dicta ſit expeditus qđ queriť de p̄mutatione quam feciſſet rector viuens qđ etiā ſonabant verba illa que ſcripſeram co. ti. de rep̄mu. c. vno li. vj. ſup glo. q; ſi loquēdo de dignitate extincta poſt p̄imā vacationē qđ itelligo etiā ſi ab ignotātib; fieret q; talis veritas tacita q̄ exp̄ſſa ꝛc. d̄ reſcrip. ſup lr̄is et de p̄ini. dudū. fortius ſi a ſciētib; altero vel vtroq; ex p̄trario ſeq̄reť abſurdum q; vnio p ſucceſſiuas p̄mutatiōes. ff. de mino. ſed vbi ꝑpetuo poſſet eſſe inutilis facit. ff. de vſufruc. l. ſi vſufruc. legato. et fieret vnio ludibrio de elec. cōmiſſa. §. porro li. vj. facit bñ lex q̄ vult rē ſubiectā reſtōni diſtrahi non poſſe. C. cōmuna de le. l. vl. §. ſed q; nr̄a. de ſcda p̄te rubrice. ſ. d̄ dignitatib; ē videndū. fuit de facto dubitatū an cuſtos vel ſacriſta eccīe collegiate bñs ex officō dare vel dari facere diſtributiōes his q̄ interſunt horis et ſubtrahere his q̄ nō interſunt bñs cū tali dignitate eccīam parochialez tenēs hic duo p̄t dici. Joan. execrabilis incidenti i illā facit dubiū q; decreta. illa in ſui fine declarat illa officia curata q̄b; cōpetit ſuſpēdere: ſed iſtud eſt tale q; ſuſpendit a p̄ceptiōe p̄bēde vel portōnis q̄ debebať ergo inciderat. cauillosa ē hec aſſertio nec ē inſtandū in iſta. abſit em̄ q; tale nō ſoluere cadat in noīe ſuſpenſiōis. de officio nō dubitať ſed nec cadit in ſuſpenſionē a beneficio. Jtē nec a fructib; bñficij. taliter em̄ ſuſpēſi inhabilitatē hñt ad illos nec facerent illos ſuos ſi illos caperent: ſed iſte nō ē ſuſpēſus nec inhabilis: ſed ſibi nō dať illud modicū qđ p die vel hora recipet. ſic aliud ē arma alienare q̃ vnū ex armis. ff. de re mili. q̄ comeatus. §. j. talis ergo ſubtractio in nomē ſuſpenſiōis cadere nō p̄t q; alſ cadē die eſſe poſſet pluries ſuſpēſus et nō ſuſpēſus vt ſi fuiſſet i matutino nō i p̄ima vel miſſa ſ in hora tercie et ſexte nō none i vſpis nō in cōpletorijs. Jtē ſuſpēſus egeret abſolutiōe q̄ iſte nō indiget. plus dico qđ dato q; p ſniam epī vel ſtatuti iſte non ſoluceret reditus vre ſic ſuſpēſo a bñficio vel eius fructib; iſtd nō ſoluere nō caderet i ſuſpenſionē ſed eſſet miniſterū vel executō ſuſpēſiōis illi⁹ ad p̄dicta ſa. ff. ſi q̄s omiſ. cauſa te. l. q̃uis. et ideo ꝓprie ſequiť ps hereditatis in vna re intelligiť. Jtē nec ꝓprie ſinguli lapides domus ſunt p̄s domus. ff. de vſuca. eū q̄ edes in p̄in. et ibi reddiť rō. videmus q; camerarij p̄latorum et p̄incipū ſubtrahūt familiarib; p̄andiū ferculū vel vinū: hoc tñ nō attribuitur cure vel ſuſpenſioni: ſed eſt quedam ſubtractio ſuper maioritate dignitatū in eccīa Taurinen. de di cōſilium p̄poſituraz eſſe poſt epm maiorem archidiaconatu non obſtante q; archidiaconus ſede vacāte gerit vices epiſcopi. hoc ſcripſi ſuper de cre. pe. d̄ offi. le. lib. vj. ſuper glo. aduerte fm etiā p̄ſilium ibi ſcripſi qđ de di p̄poſitura Terraconen. q; non intelligeretur curata quo ad p̄e. decreta. execrabilis p̄o eo q; ſede vacante gerat vices archiepiſcopi ibi vide. et quia ibi ſcripſi me vltra ratiōes ibi ſcriptas etiam alia habuiſſe motiua illa nūc exprimā. vnū id qđ ſcripſi poſt Jnno. z hoſti. e. ti. cū non ignores in glo. vnus ergo circa fi. et in decre. de multa. co. ti. in glo. ſciendū ad fi. vbi poſt eos dixi q; ad eſſe dignitatis vel cure requiritur q; ſit perpetua vt ſit locus ipſi decre. de multa. et idem dixi vbi ſupra de decre. licet canon. per clemē. vnicā de offi. vica. Jdē dico in caſu decre. is cui de elec. et de ſup. neg. p̄ela. eccleſie li. vj. ad principale dictum bene facit finis p̄eal. conſtitutionis execrabilis dicens p̄ſtitutionē locum habere in eccleſijs curatis quarū cura non exercetur per vicarios perpetuos: qđ ſatis oſtēdit q; tempale exercitiū cure non abdicat curam ab eo cuius vice exercetur nec illam attribuit illi qui ad tp̄us illam exercet et hoc generale in quolibet alterius vices gerente. ff. de offi. ei⁹ cui man. eſt iuriſdi. l. j. §. qui mandatā et. l. ſi p̄tor. et vide qđ no. de offi. dele. ſup queſtionū. §. porro in p̄in. Cōcluditur q; in corporalia et iura ſunt apud vnū et illoz exercitū apud alium. ff. p̄o ſocio. l. iij. vbi de hoc in prima glo. bene facit de p̄eben. mandatuz. j. rñſo li. vj. ſic

est videre q̄ vnus q̄libz habet ius vtēdi z fruendi alter hz facultatē ꝓcipiēdoꝝ fructuū ptz hoc.ff. de iure do.si vsufructus et so.ma.l.vsufructu. differt em̄ vsufruct⁹ a fructu.ff. de euic.l.vacce. sile ꝙtingit in filiofami. here de instituto ab extraneo q̄adeūdo ē heres et cōmodus imediate trāsit ad patrē.patz p̄mū.ff. ꝺ le.j. cū filio et.l. a filio.secundū pz.ff. de acqui.here.l.placet multū facit ad p̄dicta qꝺ habet in declarationib⁹ sup illa decre.factis p ipm papā Joan. vbi iter cetera q̄rebat de archiꝑbyteris diocesis bituricen. qui visitāt vice archiepi z mortuo archiepo extinctū ē eoꝝ officiū et capitulū cōmittit quib⁹ placet et creato archiepo cessat officiū deputatoꝝ p capitulū et cōmittit nouus archiepus. z declaratū ē q̄ ipsa ꝙstitutio q̄ de visitādi iure loquit hos nō tāgit. declarationes illas habui tempe pape ioan. nō tn̄ illas vidi sub bulla tn̄ in iudice sunt. iij. super eadem glo. questionē tractaui de duab⁹ dignitatib⁹ ecclesie cathedralis in solidum vel ꝙiunctim sic maioꝝib⁹ post epi scopum q̄ neutra apparet maioꝝ altera. an vtraq̄ vel neutra cadat in potestate legati et tenui q̄ neutra. Z.

Hec materia freq̄ns est z multos varioſq̄ continet articulos ideoq̄ aliq̄s formas ad rudiū instructionē in eo introducam⁹ aliq̄s autē posuim⁹ supra de appel.§.vl.et supra de actio.et peti.sup actionib⁹ vbi de hꝭ supra de cā posses.et ꝓprie.§.j. hūc igitur morē hic seruabimus.nā p̄mo ponemus libellos qui cora executoꝝib⁹ lr̄aꝝ p̄nt cōcipi.scꝺo eos q̄ postq̄ dicti executores officio suo fūcti sr̄ coram supioꝝib⁹ offerunt.

Jq̄s igr̄ obtinuit monitoꝝias p̄ceptoꝝias et vltimo executoꝝias: q̄ ipsas executoꝝias nō hz actionē q̄ actio ē ius ꝓsequendi in iudicio qꝺ nobis debet insti. de acti. i p̄in. ac p eas ius nō acquirit in bn̄ficio. H. ꝺ hoc i.§. preal. supra de acti.et peti. qui est penul. in p̄n. vbi dixi iura noua ad hoc. Z. sed solū ad officiū executoris implorandum vt.ff. de reli.et sump.fu. si quis sepulchrum in p̄in. vnde implorādo executoris officiū sic cōci. lib.

Libell⁹ Lo. vobis dn̄e. h. executore mihi a domino papa deputato ꝓpo. ego. L. pauper clericus ꝓtra. p. ꝓcuratoꝝem talis ep̄i nomine eius q̄ cū talis papa sibi scripsisset vt de beneficio cōpetenti in aliq̄ eccl̄iaꝝ sue diocesis mihi ꝓuideret: eo id facere nō curāte ad talē abbatē lr̄as obtinui vt euz sup his monere deberet: vez eo monita huiusmodi obaudiēte ad vos lr̄as obtinui executoꝝias vt mandatū apostolicum exequi deberet. q̄re peto eū p vos cogi mihi iuxta formā mādati aplici ꝓuidere extra de rescrip. ex insinuatione et.c. ꝙstitutis et de ꝓbeben. cum teneamur. C q̄ si agit super canonicatu et ꝓbenda. sic libellus conci.

Libellus. Lo. z̄c. vt supra vsq̄ talis epiſcopi iunge et capituli nomine ipsoꝝ q̄ cum talis papa ei suis dederit lr̄is in mādatis vt me reciperent in canonicū et in fratrē et p̄bendā si qua tunc vacabat vel q̄p̄rio vacare ꝓtingeret mihi ꝓferrēt z assignarēt: eis hoc facere nō curantib⁹ alis monitoꝝias ad eos duxi sup hoc impetrādas. vez eis huiusmodi litteris minime parentib⁹ ad vos duxi executoꝝias obtinendas. quare peto ꝺm tenoꝝē mādati aplici ad vos directi dictos ep̄m et capl̄m p vos cōpelli vt me recipiāt in canonicū et in fratrē et p̄bendā si qua vacat alioquin q̄p̄rimū vacare ꝓtigerit mihi ꝓferant z assignent. hoc ꝓbatur in p̄re.§. super actiōib⁹. ℵ. sed qualiter dicvt ibi. vel nō postulat capitulū ad hoc ꝓdemnari sed se recipiendum et sibi ꝓuidendū esse ꝓnunciari. Jdē tamē est effectus qꝺ dic vt in p̄ce. ℵ. sed qualiter. Jn his aūt sufficeret lr̄a apostolica p libello vt diceret: peto mihi ꝓuideri ꝺm tenoꝝē apostolici mādati. qꝺ dic vt supra de lib.concep.§.nunc dicendum. ℵ. vj. vtile tamen est libellum offerri. C q̄ si beneficium de quo mandatum erat tibi ꝓuideri alij sit collatum. sic concipit libell⁹.

Libellus. Coram z̄c. vt supra ꝓri. vsq̄ assignarent iunge decernens irritum z inane quicquid de ꝓbenda vacante seu vacatura quā sue collationi reseruabat ducerent faciendū. ipi talem p̄bendam post huiusmodi mandatum receptum alij ꝺ facto in elusionem mandati apostolici ꝓtulerūt. q̄re peto eos per vos cogi q̄ me recipiant in canonicum z in fratrē et dictam p̄bendā cum iuribꝫ et ptinēt̄jꝭ suis et fructib⁹ inde perceptis mihi ꝓferri et assignari extra de ꝓbeben. dilectus filius z ꝺ iurepatro. c. cum dilect⁹.

Restat videre de libellis qui coram supioꝝe formant puta coram auditoꝝibus palatij domini pape vel coram iudicibus delegatis post̄q̄ cause per appel. vel alio modo ad superioꝝem deuolute sunt q̄uis z de hoc dictuz sit supra de appel.§.fi. sic ergo potest libellus concipi.

Libell⁹ H. qui transmutauit nō ex scriptis libellarioꝝ sed a practica curie. s. coram se vel alijs exhibitos recepit auctoꝝ q̄ nō p̄misit vt cōmuniter ꝓsueuit sup q̄ libelli formēt̄ i singulis iō supplebo et ē p̄mus ꝺ eum q̄ in q̄etat receptuz auctoritate aplica cui p suū executoꝝē collata fuerat p̄bēda vacās et sit duplex ꝙclusio. p̄ma p actoꝝe. scꝺa ꝺ reū: et hec ē duplex p̄ma i vti pos. scꝺa i fructib⁹ dānis z expensis. Z. Lo. z̄c. dico et ꝓpono ꝓtra. p. q̄ cū a ꝺoꝝe et capl̄o talis eccl̄ie auctoritate aplica recept⁹ fuerim in canoni cum et in fratrē et post receptionē huiusmodi talis p̄benda p mortē vel resignationē talis ibi vacauerit eadem mihi extitit p talē meuz executoꝝē collata z in eius iuriumq̄ suoꝝ fui corporalē possessiōem inductus. verum idem.p. collatiōi mihi facte indebite et ꝓtra insticiam se opponēs sup p̄bende et ptinentiaꝝ eius possessione me de facto cum de iure nō possit molestat: nec p mittit me illius pacifica possessione gaudere vel vti q̄repeto per vos declarari et decerni dictam p̄bendā ad me pertinere de iure et dictum. p. compesci a mea turbatione et inquietatione sibi super dictis p̄bēda et molestatione ꝑpetuū silentiuz imponendo cum nullū ius habeat in eadē: cumq̄ mihi ꝺdemnari ad restitutiōem fructuū de ipsa p̄benda perceptoꝝ et q̄ p̄cipi poterūt peto etiā damna et expensas z̄c. extra de ꝙsti. cū. m. exē de resti. spol. grauis. extra de iurepa. cum dilectus de p̄ben. relatū. vel sic. H. contra eum qui impedit in appꝛehendendo possessionem canonicatus et ꝓbeben. ꝓuise p ordīariū ad quē spectat z ē q̄druplex ꝙclusio. secūda ibi peto etiam. tercia ibi ipsaq̄. quarta ibi ptz. Z.

Libell⁹ Lo. z̄c. ꝓpo. contra. p. q̄ cū talis ad quē de antiq̄ et approbata ꝙsuetudine spectat collatio p̄bendaꝝ i tali eccl̄ia mihi nuper p mortem talis vacantē mihi pietatis intuitu liberalit̄ ꝓtulisset et etiā assignasset ideq̄ mihi vellet stallū in choꝛo et locū in capl̄o ac alia ad canonicatū spectātia assignare et inuestituraꝝ ꝓferre dictus. p. p̄fatos stallū in choꝛo z locū in capl̄o de facto solū occupās z inuadens et mihi indebite se opponens me non permisit coꝛporalem premissoꝝ possessionem nancisci vel ea obtinere. quare peto eum a p̄dictis loco et p̄benda ac alijs in ꝓiudiciū mei occupantis sentēt̄ialiter amoueri et amouendū fore decerni super p̄dictis p̄bēda et loco oppositione z alijs et eoꝝ quolibet sibi perpetuum silentium imponi z sibi inhiberi ne se mihi opponat meq̄ non impediat quo minus valeā p̄dicte p̄bēde z pertinentiaꝝ eius possessionē nancisci et tenere pacifice et quiete cuz nullū ius habeat in eisdē. peto etiā in possessionē dicte p̄bende z alioꝝ ad canonicū ptinentiū me induci z inductum defendi ipsamq̄ p̄bendaz et que circa eam ꝓ me

legitime acta sunt p vos auctoritate apostolica confir
mari et eam de iure ad me ptinere sententialiter decer-
ni et declarari peto etiã fructus ꝛc. vel sic. H. ptra eum
qui p litteras surrepticias dicẽs sibi canonicatum et p-
bendam deberi inquietat ecclesiã conclusio plana. Z.

Libell? Lo. ꝛc. ꝓponit capitulũ talis eccie ꝯ.p.
•qui dicit se ad vos lras aplicas impe-
trasse sup sua receptione in canonicũ vestre eccie ⁊ i fra
trem. q cũ de fide ipaꝝ litteraꝝ ꝓpter stili et forme qua
litatẽ verisimiliter dubitet ac tpe date ipsaꝝ sup rece-
ptione pluriũ vltra numeꝝ p̃bendas ibidẽ expectantiũ
nra ecclesia foret grauata de quib in dictis lris mentio
nõ fiebat ideo nec facto nec ꝛbo receptus extitit. Jdẽ
tñ ambitionẽ rationẽ et iusticie pferens p canonico di-
cte se gerit eccie in canonicatu ipo indebite se ius habẽ
ptendens in anie sue piculũ et scandalũ plurimoꝝ et in
nre eccie piudiciũ et grauamẽ. qre petimus eundem p
vos cõpesci et cõpescendũ fore decerni ne deinceps p
canonico dicte eccie se gerat sup iure canonicatus di-
cte eccie sibi ppetuũ silentiũ imponendo cũ nullum sibi
ius cõpetat in eadẽ. peto etiã expẽsas ꝛc. vel sic. H. cõ-
tra platũ ⁊ capitulũ eccie non habẽtis numeꝝ qui non
recipiunt eũ p quo papa scripsit. nec timent vel seruãt
pcessus executoꝝ. et fit triplex ꝯclusio et qlibet bimem-
bris. Z. vbi nõ in ecclesia certus numerus canonicoꝝ.

Libell? Lo. ꝛc. ꝓpono ptra talẽ epm et capitu-
•lũ talis eccie ptra singulos ꝺ capitulo
qui se opponũt vel sua crediderint interesse vel ꝯ legiti-
mam psonã p eis iterueniente q talis papa mihi cano
nicatũ talis eccie ptulit et de eo me p suũ anulũ inuesti-
uit mandans me recipi in canonicũ et in fratrẽ ac de cõ-
munib puentib ipius eccie portionẽ mihi sicut vni ex
alijs canonicis dicte eccie et stallũ in choro et locũ in ca
pitulo assignari certis sup hoc executorib deputat. ve
rum dictis executoribꝰ stallũ et locũ mihi assignantib
et monentib dictũ epm et capitulum et tales et canoni-
cos vt me in canonicũ recipiant et in fratrẽ portionẽq
ꝓgruã mihi sicut vni ex alijs canonicis de cõmunib p-
uentib assignarẽt ipsi id indebite facere recusarũt: qre
dicti executores eos nomiatim excois vinculo innoda-
runt: quã sniam dãnabiliter ptemnẽtes sic ligati diuia
celebrare vel verius ꝓbanare ausu sacrilego psumpse-
runt: et adhuc psumũt in animaꝝ suaꝝ piculũ et scãda-
lum ppli ac mei piudiciũ et grauamen. quare peto pro-
cessum dictoꝝ executoꝝ p vestrã sniam ꝓfirmari ⁊ pdi
ctos pena canonica puniri. peto etiã dictũ canonicatũ
cũ plenitudine iuris canonici ad me spectare p vestram
sententiã declarari et portionẽ que de cõmunib puen
tib mihi debet sicut vni ex alijs canonicis adiudicari
eisq sentẽtialiter iniũgi vt me recipiãt in canonicũ et i
fratrẽ: et sicut vnum ex alijs canonicis fraterna et spiri
tuali caritate ptractẽt. peto etiã expẽsas ꝛc. extra. e. di-
lectus filius. ⁊ de his q fi. a ma. par. ca. ex ore. vel sic. H.
ptra eũ qui p̃bendã mihi debitã ptra executoꝝ meoꝝ
inhibitionẽ et refuationẽ ⁊ decretũ occupat fit triplex
ꝯclusio. ꝓma i petitorio p me ⁊ ꝯ eũ. secũdo in posses-
sorio ptra eum et p me. tercia in fructibus et expẽsis. Z.

Libell? Lo. ꝛc. ꝓpono ptra. p. q cũ sanctissim?
•papa talis. R. suis dedisset lris in man-
datis vt me in tali eccia p se vel p aliũ in canonicũ reci-
pi faceret et in fratrẽ mibiq de p̃benda si q̃ tũc ibi va-
cabat vel qꝫprimo ibi vacare ptingeret ꝓuideret. idez
R. eos monuit vt me reciperẽt in canonicũ ⁊ in fratrẽ.
Jnsup inhibẽs eisdẽ ne p̃bendã si qua tũc i dicta eccia
vacabat vel qꝫprimo ibi vacare ptingeret: quã collatio
ni sue auctoritate aplica reseruabat alicui ꝓferrent cũ
de ipa mihi iuxta mandatũ aplicũ intẽderet ꝓuidere et
decernens irritũ ꝛc. vꝫ me in canonicũ et in fratrẽ pdi
cta auctoritate recepto talis p̃benda in ipa vacauit ta
liter eccia q̃ mihi de iure debet: sed idem. p. sup ea mibi
indebite se opponit et me ptra iusticiã impedit ⁊ mole-
stat quo minus dictã p̃bendã eiusq possessionẽ pacifi-
cam assequi valeã libere et hẽ: qũis nullũ ius habeat i
eadẽ ipam illicite occupãdo et occupatã in anie sue pe
riculũ et meũ piudiciũ detinẽdo. quare peto dictã pre-
bendã cũ iuribꝰ et ptinentijs suis et oi causa mihi adiu-
dicari et eã ad me de iure p vestrã sententiã declarari ⁊
decerni dictũq. p. a dicta oppositõe impediméto ⁊ mo
lestatione cõpesci ⁊ ei sup p̃benda ⁊ iuribꝰ suis ppetuũ
silentiũ imponi cũ nullũ ius habeat i eadẽ. peto etiã eũ
a possessiõe dicte p̃bende p vos sententialiter amoueri
et me i eius possessionẽ induci et inductũ defendi. Jtez
peto fructus et expẽsas ꝛc. vel sic. H. ꝯ platũ ⁊ capitu
lũ q ad mandatũ executoꝝ pape vel legati nõ recipiũt
in canonicũ impetrantẽ: et fit ꝓma ꝯclusio sup canoni-
catu. scda sup p̃bẽda. tercia sup ꝓcessu. vltima pz. Z.

Libell? Lo. ꝛc. ꝓpono ptra epm et capitulũ ta-
•lis eccie q cũ talis papa vel delegat? ta
lis dedisset suis lris in mãdatis vt me in canonicũ ⁊ i fra
trem dicte eccie recipi facerẽt et de p̃bẽda q̃cito ad id
se facultas offerret mihi ꝓuidere. idẽ executor iuxta for
mam mãdati sibi traditã monuit vt me ꝛc. vt s. proxi.
vsq irritũ ꝛc. vꝫ eis ptumaciter ei? monitis parere re
cusantib tãq filijs inobediẽtie et in ꝟ rebellib et ꝯdi-
ctorib existẽtib. idẽ in eoꝝ singulos ex cois ac i capitu-
lũ interdicti sentẽtias exigẽte iusticia ꝓmulgauerit. q̃
re peto p vos eisdẽ snialiter pcipi ⁊ iniũgi vt me recipi
ant in canonicũ et in fratrẽ. H. hoc nõ videt bene di-
ctum. nam p narrata supius videt q executor isti? fue
rit datus ad cõpellẽdũ quo ad canonicatũ sed hic quo
ad p̃bendã fuerit ꝓuisor. hoc posito nõ pcederet libel
lus petens receptionẽ q̃ ꝓprie est collatio fieri p excom
municatos sup quo vide qꝺ scripsi. eo. ti. pro illoꝝ sup
fi. pe. glo. hoc ergo casu executor solũ dꝛet aggrauare
pcessus donec illi absoluerent pstita cautiõe prius de
parẽdo et postea ꝓferrent. talis etiã fuit forma i decre.
tibi qui. in ꝓn. de rescrip. li. vj. vt ibi scripsi in ꝓn. Si at
mandatũ ad executionẽ intelligeret de receptõne facti
q papa ptulerat tũc pcedit libellus vt dixi sup glo. p-
dicta vbi oĩno videas. Z. et p vram sniam declarari ⁊
decerni mihi ꝓuidere debere de p̃benda si q̃ vacat: vel
qꝫprimũ ad id obtulerit se facultas et eos ad id sniali
ꝓdẽnari peto etiã decerni pfatas excois et iterdicti sen
tẽtias vsq ad satisfactionẽ ꝓdignã debere inuiolabiliter
obseruari et sup ꝯdic. sua ppetuũ silentiũ imponi. pe-
to etiã expẽsas ꝛc. vel sic. H. ptra eũ qui ptra statutum
legati epalis in ipsius dioces i: et vnica est cõclusio. Z.

Libellus. Lo. ꝛc. ago ptra. p. et. d. q olim ta
•lis legatus publice statuit q nullus
in tali dioces simul duo bñficia obtineret: qꝺ si facerẽ
excois vinculo sit astrict?. vꝫ idẽ. p. post dictũ statutũ
illud nõ ignorans exñs canonic? et ꝓposit? eccie sancti
petri eiusdẽ dioces canonicatũ ⁊ p̃bẽdã ac archi. talis
eccie sibi ꝓferre ꝓcurauit et vna cũ ꝓuib bñficijs ꝺ fa
cto retinere psumpsit. qre peto eũ a canonicatu et pre-
bẽda et archi. sniali amoueri et eidẽ sup ipis ppetuũ
silẽtiũ imponi cũ nullũ ius habeat in eisdẽ ex de concef.
p̃ben. lras et. c. nulla ex de eta. et qua. cum bone extra ꝺ
cleri. excõ. postulasti. Sz videt esse i eius optiõe qꝺ ma
lit retinere extra de p̃ben. referente. si tamen vtrũq re-
tinere ꝓtendit ex li. ꝓte. vtroq carebit. e. t. ꝺ multa. Jte
nota q impator habet priuilegiũ qꝺ ego vidi bullatũ
q in qualibet eccia almanie possit facere vnũ recipi: vn
in hoc articulo coram me sic libellus conceptus fuit. H.
per sic receptũ qui petit p̃bendam vacantem ꝓcludens
pro se in petitorio et possessorio adipiscẽde. Et aduer
te q istud priuilegiũ de quo etiaz scripsi in decre. is cui.
eo. ti. li. vj. Jmperator non dat collationẽ sed potesta-
tem faciendi recipi: vnde solẽt tales dici recepti ad pri
marias pces imperatorias super his vide s. de legato.

§.nūc tractemus. ℟. ß nūquid legat⁹.et quod ibi dixit. vbi etiam de regibus francie ⁊ anglie qui vendicāt sibi quibusdā eccl̄esijs vacātibus collatōem bn̄ficioꝝ ad illas spectantiū.⁊ illo tpe etiā tpalia illaꝝ eccl̄iaꝝ recipiunt ad manus suas.⁊ circa hoc,puidit Grego.x.in concilio generali contra hec de nouo vsurpātes.⁊ ꝓtra abutentes quib⁹ hoc cōpetit ab antiquo:de elec.generali. li.vj.de hoc aūt iure ꝓferēdi nil ibi,puidit. Q̄ aūt ipi reges i hoc antiq̄to iure sint defendēdi satis scripsi post Jo.mo. vltra scripta per eum hoc.eo.ti.c.ij.li.vj.super glo.nil dixit.vbi tractatur an ipsa decret.ij.locum habeat in talibus beneficijs si vacant in curia. Z.

Libellus Lo.ẑc.ꝓpono cōtra.p. ꝓmarias p̄cū serenissimi p̄incipis dn̄i. R.regis romanoꝝ receptus fuerim in canonicū et in fratrem in tali eccl̄ia:post hāc meā receptōem in eadem eccl̄ia talis p̄benda taliter vacauit que mihi de iure debetur.ꝛc dictus.p. mihi sup ea de facto q̄stionez mouet falso asserens eam ad se spectare.vnde peto per vos dn̄e auditoꝝ dictā p̄bendā mihi assignari ⁊ eam ad me de iure spectare sentētialiter declarari ⁊ me in possessionē ipius mitti ⁊ mittendū foꝛe decerni ac missum defendi.⁊ sup ea eidem.p. perpetuū silentiū imponi:cum nullū ius habeat in eadē. extra de testi. dilecto.extra de p̄ben. dilectus fili⁹.ij. de cōcess.p̄ben.c.fi.vl̄ sic. H. contra oꝛdinantem ad sacros sine ti. decre.quas hic finis allegꝫ.p̄bant q̄ libellus facit ad titulum istum. An autem iste libellus,pcedat contra,ꝓprium ep̄m qui oꝛdinationem cōmisit distingue:vt.eo.ti.si episcopus.li.vj.et an hoc petere possit oꝛdinat⁹ qui renūciauit huic iuri fuit q̄stio venerialis.lxxij.quā ibi vide in vltima glo. Z.

Libellus Lo.ẑc. ꝓpono ꝯ talē ep̄m q̄ sine ti. ad sacros oꝛdines me,pmouit quod ipe sepe a me req̄sit⁹ mihi,puidere recusat i ꝓpetēti bn̄ficio de quo ꝓgrue valeā sustētari ne cogar in vitu piū eccl̄iastici ministerij mēdicare. H. putat auctoꝛ ꝙ hoc includi q̄d dicit finis decre.ep̄s.j.alle.ß ego id exp̄imerem in libello. Z. q̄re peto eū ad hoc ꝙ vos cogi ⁊ cogē dum foꝛe ꝙ viam sn̄iam declarari.extra de eta.⁊ q̄li.cuz ꝓtingat.extra de p̄ben.ep̄s.⁊.c.cū scōm.⁊.c.tuis. Ali os etiā libellos in hac materia formare poteris ,put iura sub hoc ti. posita docebūt te . Junge hic q̄d no.s.de elec.§.j.℟.si aūt elect⁹. Circa p̄ntem materiaz vide q̄d no.s.de ac.vel pe.§. sup actōib⁹.

De clerico egrotāte vel debilitato. Rica.

H. Vide summistas et vides q̄ rubꝛica hz duas ptes de cleri.egro.⁊ debi. vnicus libellus hic positus respicit p̄imā ptez.de secūda posuit aliū libellū.s.de coꝛ.vici.vt j.dicet. Jn quo aūt hec rubꝛica differt ab illa ibi scripsi in decre.j.sup vlt.glo. Cōquerunt aūt clerici q̄ hi duo libelli sunt ꝯ eos ⁊ nullus,ꝓ eis:quib⁹ vt satisfiat predictis p̄me ⁊ vlti. decre.libellos formem⁹. Et est p̄im⁹ libellus. Lo. vobis.b.ẑc. ꝓponit.a.,pcu.b. canonici talis plebis q̄ ip̄e.b.kl̄is Maij ⁊ abinde citra fuit tali infirmitate grauat⁹ ,ꝓpter quā seruire non potuit:nec adhuc potest in diuinis officijs ⁊ hoꝛis canonicis sue eccl̄ie p̄libate.qua de causa.c.pleban⁹ vel p̄latus ipius subtraxit eidem ,puentus ⁊ redditus quos de p̄benda vl̄ poꝛtōne sibi debita ac de victualib⁹ vl̄ quotidianis distributōibus debeat recipe ⁊ solebat.nec hucusq̄ soluere voluit requisit⁹.quare peto ꝙ vos,pnūciari ⁊ declarari debere singula p̄dicta eidem.b.debere tam ꝓ tpe ꝓterito q̄ꝫ futuro infirmitate durāte:ip̄mq̄.c.ꝓpelli ad retenta et subtracta soluēda. ⁊ a q̄ in futuꝝ obuenerint casu durāte sibi integraliꝛ ꝓsoluēda.licz aūt in ꝓsonā,pcurat. libellū formauerim:si tn̄ infirmitas q̄ seruitiū ecclie impedit nō impediret ip̄m iudici p̄tari in sui possz ꝓsonam formari. Hec oīa patēt in pre.decre.j.de decre.fi.facilis est libellus.is em̄ cuius interest dicet sic. Lo.ẑc.ꝓpo.b. archi.bonon̄.moꝛbū paralyticū incurrisse ⁊ ꝓdidisse loquelā.q̄re cū in p̄ceptis dispositōib⁹ coꝛrectōib⁹ sententijs ⁊ similib⁹ illi officio necessaria sit loq̄la:peto sibi per vos coadiutoꝛē dari ꝙ quem q̄d in ipso deficit supplꝫatur. Summaz aūt de coadiutoꝛib⁹ ⁊ ipsoꝝ officio ibi vide. ¶ Hic quero,ꝓpter ius nouū tractās d̄ coadiutore ep̄i impedito perpetuo:an q̄n ep̄us coadiutoꝛē assumit de ꝓsilio ⁊ assensu capl̄i de necessitate debeāt ee episcopus ⁊ capl̄m simul. ⁊ de hoc tractatū habere audiui casuz de facto dubitatū fuisse cū ep̄o cecato deberet coadiutoꝛ sibi ꝙ ip̄m assumi de p̄dicto cōsilio ac etiā assensu.⁊ cū tex.requirit hec duo videl̄ necessario req̄ri ipoꝛuz simul p̄ntia:alꝫ mutua ⁊ cōgrua deliberatio nō occurrit inter absentes:vt ptz extra de arbi.cū olim.⁊.ff.e. ti.de arbi.si in tres in fi.honestū esset q̄ in tali casu capitulū adesset ep̄o.ß si sit ep̄i specialis ꝓcura.ad id cuz capitulo videret sufficere plus.q̄ ⁊ si neuter adesset satis esset q̄ appareret de ꝓsilio ⁊ ꝓsensu capl̄i.vtile etiā essz instrumentū dictari.s.q̄ ꝓsulūt ⁊ assentiūt talē vel tales assumi.facit cle.de cōces.p̄ben.c.vno.§. pe.⁊ q̄d ibi no. in glo.summe vtilis.⁊.ff.de fideicō.nomia. et here.tu.l. ij.vbi postulare ⁊ nomīare tutoꝛē dicit⁹ qui ꝙ aliū nominat.⁊.ff.q̄n ap.sit.l.j.§. solent:ibi magis em̄ ꝓsiliuz p̄ns dedisse videt ẑc.⁊ facit.l.diuus.ff.de cu.⁊ tu.da.ab his. Jtē in secūdo casu q̄n ep̄s est demēs nō exp̄imit⁹ q̄ aliquē tractatū teneat facere capl̄m ad q̄d solum spectat datio:multomin⁹ cū advtrūq̄ suo modo.tractat⁹ ergo cū necessari⁹ nō sit in electōe ep̄i dūmodo seruant⁹ foꝛme ꝓsilij.q̄,ꝓpter multo min⁹ requiretur in coadiutoꝛe dando cui⁹ etiā officiū est tpale. honestū tn̄ esset in his ⁊ similib⁹ solennē tractatū p̄mittere.necessari⁹ tn̄ nō est nisi i casib⁹ exp̄ssis. de re.ec.nō ali.duū.li.vj.⁊.eo.li.de offi.oꝛdi.cūctis. Sz q̄d si p̄imo casu capl̄m nō vult cōsentire ep̄o:nūquid ep̄us coadiutoꝛē post debitā requisitōem sibi assumere poterit:dic q̄ nō. datio em̄ ista est de maioꝛib⁹ reseruatis pape:vt ibi in p̄in.quā papa p̄mittit ep̄o ⁊ capl̄o certo modo.q̄ si seruari nō p̄t req̄ratur a papa sic vt in casu ꝓposito q̄n ep̄us ꝓdicit capitulo. Quid ergo tūc fiet ep̄us senex cecus vel similis ꝙ se ⁊ vicariū suū reget eccl̄iaz:sic etiā regit q̄n est demēs donec papa,puideat.vtilitas ergo ꝓstitutōis fuit grandis valde maxime quo ad eccl̄ias remotas vt i tex.q̄ ea seruata possz sine pape req̄sitōe cū ip̄i⁹ aucte haberi coadiutoꝛ si se ⁊ eccl̄iam impediūt male agūt. Z.

Jc forma libellum.

Libellus Lo.ẑc.ꝓpo.cōtra.p. rectoꝛē talis eccl̄ie q̄d ipse diuino indicio est lepꝛe moꝛbo respersus.vn̄ tant⁹ erroꝛ in p̄l̄o ipsius eccl̄ie oꝛit̄ q̄d non potest vlteri⁹ sine graui scādalo tolerari. q̄re peto eum ab administratōnis officio remoueri.extra.e.tua nos. H. vide q̄d ibi no.in glo.ij.⁊ q̄d sup ea dixi. Z.et.c.se.alꝫ forma vt.s.de coꝛpo.vici. p̄latus aūt nō remouet̄ ꝓpter lepꝛā:ß ei coadiutoꝛ dat̄. ⁊ sic itelligūt q̄dā.e.ti.de rectoꝛib⁹.⁊ q̄d facit.vij.q.j.pontifices.⁊.c.j.

De institutōib⁹. Rica.

H. Ad summistas recurre. Roff.loco de quo sup̄ dixi supꝛa rubꝛica.iij.ibi i p̄in.aliquid de hoc tractat.habemus duo noua iura i.vj. que non vidit auctoꝛ nouiter dubium est si inductio in possessionē bn̄ficij vacātis facta per oꝛdinarium vel delegatum ad quem spectat ei⁹ collatio habeat vim institutōis vel collationis.et facit ad q̄stionē quam scripsi.s.de accu.seu peti.§.sup petitōibus ⁊ actōib⁹ super.℟.pe.ad affirmatiuā facit q̄ facto appellatur.de appel.dilecti.ij.⁊ veniunt ibi nō.⁊ facto renūciatur collationi.d̄ his q̄ fi.a ma. par.ca.exoꝛe.

sic ꝛ facto fieri potuit vt sic in faciendo ꝛ dissoluẽdo sit paritas. extra de reg. iu. c. j. Itẽ ponderãda est in bisvlũtas dantis ꝛ recipiẽtis. de ℣. sig. in ius. ℣. cõsiderãtes. Itẽ possessiõis apꝛehensio est finis ad quẽ fit collatio: cũ sine illa nõ ꝓpetat ius administrãdi: ꝑm Inn. vt scripsi de ꝓcef. ꝓbeñ. ꝓposuit: in prin. Itẽ bñ facit clem. de ꝓcef. ꝓbeñ. c. vno. ℣. q etiã. Ad negatiuã collatõi fiendẽ nõ possessionẽ tradẽde ꝑfixũ est tẽpus a iure: de concef. ꝓbeñ. c. ij. Itẽ fortiter obstat. c. eccl'ia. j. de elec. Itez decre. ab eo. dõ ap. li. vj. Itẽ hec vt diuersa ad diuersos spectare pñt: vt nota. e. ti. aucte. ex quo inferꝛ q vnum non est reliquũ. Itẽ ꝓpost. in decre. trãsmissaz. de elect. vbi scripsi in glo. postq̃. ℣. notat ex p̃dictis. cõpost. dicit q vno mõ sumit' iuestitura qñ n'lla electõe ꝓfirmatione vel collatõe p̃cedente fit iuestitura q̃ hz vim collationis dũmodo iuestiẽs ꝓferendi habeat potestatez: ꝛ sic ꝑm euz nostra q̃stio est soluta: nil tñ legat. iuuari tamen põt hoc dictũ. qꝛ ista sunt eiusdẽ generis ꝛ sic facile functõem recipiũt. i. facile fungit' vnuz ꝓ reliquo. ff. si cer. pe. l. ij. in prin. ibi ꝑ idez genus. nam si aliud gen⁹ ꝛc. bñ facit de offi. le. c. j. in. fi. li. vj. Ad materiã facit quod nota. de elect. cum nobis olim: in gl. penulti. ꝛ quod super ea dixi. Z.

Ita potest hic li. ꝓci. **Libellus.** Lo. ꝛc. ꝓpo. ego. p. archi. fenolleti i ecclesia narboñ. noĩe dicti archidiaconat⁹ ℣ venerabilem p̃sbyterꝛ dñm. R. dei gr̃a archiep̃m narboñ. q cũ institutio ꝓsonaꝛ in ecclesijs dicti archi. vacãtibꝫ de antiqua ꝓsuetudine de cui⁹ ℣rio memoria nõ extitit ratione dicti archidiaconat⁹ ꝓtineat dict⁹ dñs archiepus sup illo iure instituẽdi ꝓtroversiã facit lz indebite asserens ad se talia ꝓtinere q̃uis nullũ ius habeat in eisdez. vnde peto ius instituẽdi ad me spectare ꝑ vestrã sñiam decerni ꝛ declarari ꝛ mibi illud adiudicari: et sibi super hoc perpetuuz silentium imponi: extra. eo. c. p. extra de offi. archi. vt nostrum. extra de ꝑben. referente. lxiij. dis. si in plebibus. H. ꝺ hoc. c. vide quod ibi nota. ꝛ quod dixi in pre. decre. penulti. super vltima glo. Z. vel sic.

Libellus. Lo. vobis tali delegato ꝓpo. ego. p. sindicus ꝛ ꝓcura. cleri. ciuitatis ꝛ diocesis biterẽ. noĩe ipsoꝝ ℣ venerabilez p̃iem dñm. T. ep̃m biterẽ. q lz tam in ciuitate q̃ diocesi biterẽ. sint q̃plures viri ꝓbi lr̃ati honesti ꝛ in sacris ordinibꝫ ꝓstituti: ipe tñ illis spretis in ecclesijs p̃fate ciuitatis ꝛ diocesis ꝛ aliaꝝ dioce. clericos ignotos pueros siquidẽ ꝛ scientie lr̃alis inexptes: quibꝫ nec moꝝ honestas suffragat' q̃nimo dissoluta infamia refragat' instituere nõ formidat q̃u is plures sup his extiterit requisit⁹: non attendens q hze dz quisq̃ fructũ sue militie in eccl'ia in q̃ suam trãsegit etatez: vt. lxj. di. null⁹. sicq̃ fit vt nõnulli ex eis cogant' se negociatõibꝫ imiscere: ac in cleri oꝓbrium mendicare: ꝛ vere possint psallere hereditas nostra versa est ad alienos. H. bier. vult alle. tren. in ꝓn. Z. q̃re peto nomie p̃dictoꝝ ꝓvos dictũ ep̃m sup bis canonice castigari. peto etiã ip̃m cogi ꝛ cogendũ fore decerni vt deinceps clericos p̃fate diocesis in eisdez ecclesijs cũ eas vacare ꝓtigerit instituere nõ postponat: cuz digni ꝛ idonei repti fuerint in eadẽ ꝛ eũ ad id sñialiter cõdemnari. lxx. di. hortamur. xciij. di. diaconi. ℣. mẽdicat. extra de cle. pegri. c. vlti. C. de epi. ꝛ cle. in ecclesijs. extra de cle. ꝓiug. Joãnes. ꝛ. c. pe. de vi. ꝛ bone. cle. c. fi. C Vltimo potest agi coꝛã ꝓuinciali ꝓcilio: ꝛ tũc ꝓcludet' sic. Quare peto eũ iuxta statutũ laterañ. cõcilij a collatiõe bñficioꝝ suspendi: ꝛ ꝑ vos eidem ꝑsonã idoneã q̃ ipsi⁹ defectũ in collatõibus bñficioꝝ supplere valeat subrogari. extra de ꝑeben. graue. ꝓtra intrusuz aũt conci. vt s. de elec. ℣. ꝓtra intrusum.

De concessiõe ꝑebende. Rica.

H. Vide qd̃ dixi sup rubꝛica de cle. nõ resi. ꝛ iura. vj. ꝛ clemẽ. bui⁹. t. summe expediẽtia fuerũt ad multoꝝ dubioꝝ decisionẽ. Est sciendũ q libellus. iij. ꝛ se. nõ videtur ꝙuenire rubꝛice: ꝑ locãdi erãt sub ti. de ꝑben. defendo tñ auctorẽ ꝓpter decre. ij. ij. rñso. e. ti. Itẽ ꝑma quẽstio in regula is qui tacet in. vj. ꝙuenit huic titulo. Itez ꝙuenit q̃stio Jo. de deo. xxiij. li. j. de cl'a amoto inde quo libet illicito detentoꝛe: al's possessoꝛe: quã vide ℣. eo. ti. cũ nostris: sup glo. pe. Est sciendũ q olim romani pontifices raro faciebãt gratias bñficiales. vñ in volumine decretoꝝ non fatigamur in bis. Inceperũt demuz illas dare: tñ curialiter primo rogãdo: demũ p̃cipiẽdo ꝛ exercutoꝛes dando. nec facile grauabat vn⁹ papa eccl'iam: nisi de vno. vñ ponebat clausulã si ꝑ alio non scripserimus vl' equipollentẽ. patent ista de rescrip. ꝙstitut⁹. ꝛ. c. capitulũ. ꝛ. c. ex insinuatõe: cum triby se. ꝓcedente tempoꝛe a principio facte sunt gratie datis executoribꝫ: patet de ꝑben. ꝑ illoꝝ. ꝛ. c. dilect⁹. ij. ꝛ. iij. ꝛ hoc. e. ti. ꝓposuit. Demũ tpe Inno. iiij. dabat' impetrãti bñficiũ acceptãdi. e. ti. q cũctis. li. vj. ad qd̃ fortificanduz addita postea clausula mensis cũ inhibitõe ꝛ decreto: vt ibi no. in j. glo. ꝛ terminatũ est in clem. e. ti. c. vno. de ipsi⁹ clausule effectu ꝛ qñ incipiat mensis illi currere. ꝛ ibi eꝛ glo. qñq̃ recitaui succincte q̃stionẽ de pluribꝫ expectãtibus in eccl'ia cum bñficio acceptãdi infra mensez: an omnes simul: an diuisim quisq̃ habeãt illũ mensez quem nunc. qꝛ huic titulo ipsi⁹ clausule iuenioꝝ optime ꝙgruit plenius ꝓsequẽdo. ad partẽ q omnes habeãt vnũ solũ mẽsem inducit' dãnosa ꝛ ꝓculosa diutina bñficioꝝ vacatio. extra. e. ti. c. ij. §. j. de ap. oblate: ad fi. ꝛ cõcurrũt multa similia. Secũdo videt' casus decre. vlti. in fi. de ꝙsue. li. vj. cum ibi no. in glo. pe. vbi quãtumcũq̃ sint canonici optare valentes gradatim oẽs habẽt solos. xx. dies quos haberet etiã vnus solus si solus acceptare posset. Tercio etiaz videt' casus p̃di. clem. vnice. e. ti. in fi. cum eẽ ibi dicat' mensem currere a tẽpoꝛe quo vacatio publice est nota. tu qui dicis q quilibet bz mensez erit dare q secundo in gradu currit mẽsis: nec a tempoꝛe noticie vacatõis: ꝑ primo mense finito vel prius scito de repudiatione primi: sic ꝛ tercio impetrãti currere incipit post duos menses velut supra: ꝛ sic de reliquis. ꝛ hoc esset manifeste ℣ mentẽ ꝛ verba clem. p̃di. Quarto inducitur. ff. de adult'. l. ij. §. fi. cum. l. iij. e. ti. in prin. nam licz maritus in accusatõe adulterij p̃ferat' patri. qꝛ ꝓpensio iure ꝛ maioꝛi doloꝛe executur⁹ creditur cum tẽpus simul currit sibi ꝛ patri. ad idez inducit'. C. de leg. here. l. sciant. qui vbi omnib⁹ qui vocant' ad successionẽ pupilli simul currere videtur ann⁹ quo ꝑdunt ius successionis pupilli. si moꝛtuo patre infra illũ non petierint sibi dari tutoꝛem ꝛ ille in pupillari etate moꝛiat'. In cõtrariũ inducunt' verba literarũ papaliũ quibꝫ scribit p bñficio alteri non debito. secũdo aũt impetrãti non est debitũ nisi labat' mensis datus primo: vel al's appareat primũ repudiasse qd̃ sufficit licz tempus non sit lapsuz C. qui admit. ad bo. pos. l. fi. insti'. de po. pos. §. pe. extra de loca. ꝛ ꝑduc. potuit. de ap. ab eo. li. vj. vl' illuz moꝛtuum esse. ff. de suc. edic. l. j. §. si intra. quo iure ergo punitur ex lapsu mensis qui nõ fecit qd̃ facere non põt ꝓtra regulã imputari. de reg. iu. li. vj. cum concoꝛ. huic cõuenit qd̃ dicit' de clausula q si non oẽs: q duo ꝓcedere non possunt nisi prius appareat de impotentia college: de offi. dele. prudentiã: in prin. non currat ergo tempus ꝑ actu nõ facto ei q̃ facere non põt. ff. de iudi. l. ij. §. i oibus. C. de anna. excep. l. j. §. vlt. bñ facit. ff. de bo. li. cũ filius. §. cũ fili⁹. Itẽ videm⁹ q equitas iudicialis dat terminos successiue: ptz in decre. lz. de ꝓba. ℣. qꝛ tñ. ꝛ ℣. i. dulto extũc altero mense ꝛc. vbi vnus mensis dat⁹ alteri fuit vni parti: et alius mensis alteri cui etiam cõuenit

de testi. pñtiuꝫ. li. vj. ℞. testes. ⁊ ℞. se. Jn eligentiby ⁊ cõferentiby bñficia vidim⁹ idem ꝙ termin⁹ secũdi gradus non ꝓfundit in pꝛimo. e. ti. c. ij. de elec. ne ꝑ defectu. Jtẽ in ꝑeligentiby qui ⁊ acceptãtes dici pñt: ꝓ hoc ī decre. si pluriby. de ꝑben. li. vj. et in extrauag. Jo. suscepti. circa medium. Ex predictis põt formari hec regula ꝙ quotiens aliqui nõ einsdem ordinis ⁊ gradus vocant ad alio qđ cum tꝑis limitatõe intelligunt successiue vocati: ita ꝙ tꝑa non currũt: ꝫ quiscꝫ gradus suũ habꝫ terminuꝫ: ⁊ hoc siue a lege siue ab homie ꝑfixus sit termin⁹. Pꝛimum ptꝫ ex supioꝛiby. ⁊. ff. de bo. pos. si plures gradus. ⁊ C. qui admit. ad pos. l. cꝫ diu. ⁊ insti. de bo. pos. §. fi. Secundũ ptꝫ. ff. de iuꝛ. delí. l. pe. meli⁹. ff. de acqui. here. cꝫ diu īstitut⁹. facit ad ꝓdicta. e. ti. qꝛ diuersitatem. nec iuuat si dicas ꝙ poterit ius suũ saluare secundus acceptãdo pꝛimo mense. qꝛ aut acceptabit pure: aut sub ꝓditione. Pꝛimo casu nõ valet vt est dictũ. qꝛ nõ est sibi debitum nec libeꝝ: de ꝑben. si tibi absenti. li. vj. inspiciendus est in his pꝛim⁹ gradus: bñ facit. ff. de ven. inspi. l. j. §. pe. ⁊ facit dele. ij. siquis seruũ. §. certã. ⁊. C. de edic. diui adri. l. j. Secũdo etiã casu non valet acceptatio que non recipit ꝓditõem q̃ id suspendat sicut nec optio: sed certus legitim⁹ actus. de quiby. ff. de reg. iu. actus. ⁊ regula actus. li. vj. ⁊. e. li. de elec. c. ij. ⁊ facit qđ post Jnno. scripsi de rescrip. in nostra: post pꝛin. Nec valet dicere ꝙ in casu quo pꝛim⁹ pꝛimo mense non acceptat cõuale sset acceptatio facta in mẽse pꝛimo: qđ est falsum cũ acceptatio ꝓpter ineptitudinẽ sue forme nulla ⁊ in totum viciata sit: vt dicit pꝛe. l. actus. cõualescere nõ possꝫ: vt in regula non firmat. li. vj. Jtẽ dato ꝙ id veꝝ esset non ꝓcludit hoc ꝙ mensis pꝛim⁹ ꝓpterea currat secũdo ad faciendũ acceptatõem que ex alieno penderet arbitrio. bñ facit. ff. quis oꝛ. in bo. pos. ser. l. fi. Concludit ꝫ mensem secũdi impetrãtis non currere cũ mense pꝛimi ne se quat absurdũ ꝙ pꝛius sit sibi ꝑscriptũ cꝫ debitũ. bñ facit. ff. de vsuc. l. iusto erroꝛe. §. si cũ apud hostes. ⁊ apte ptꝫ. C. de ꝑscrip. xxx. vl xl. an. cũ notissimi. §. illud. et. §. in his etiã. Jtẽ ꝓstat ꝙ ꝫ debitũ in diem vl sub ꝓditõe non ꝑscribit anteꝫ ꝑ aduentũ diei vl ꝓditõis peti posit. vñ non ꝑscribit ꝓiuge durante matrimõio nisi interim euenerit casus quo peti posset vt viri inopia vt ibi. ⁊. C. de iure dot. in reb. §. fi. Jtez lꝫ ann⁹ qui dat filio ꝑ vnde liberi lapsus sit bꝫ secundũ ꝑ vnde agnati qui sibi non currit nisi exquo agnatis fuerit delata possessio. ff. de suc. edic. l. j. §. ꝫ videndũ. ⁊ dicit lex absurduꝫ foꝛe diem p̃currere anteꝫ existat is q̃ debet accipe. ff. de condi. ⁊ demõ. si in diem. ad idez. ff. qui. mo. vsuf. a. l. j. §. j. ff. quẽ ser. a. l. si partẽ. de stip. ser. l. si seru⁹ hereditari⁹. recta vbi. s. ꝙ dñs stephan⁹ dicens, pnunciatuꝫ in curia ꝑ coadiutoꝛes suos, ꝑ ⁊ cõtra. relinquebat hoc disputationi si secũda pars que min⁹ bꝫ dubitatõis siue iniquitatis ꝑeligat cꝫ ⁊ ego lꝫ vt dubiaꝫ ꝑeligo addito qđ. j. dicam. Mihi restat rñdere ad ꝛia. ⁊ ad pꝛimũ respondeo ꝙ cũ inchoauit lꝫ clausula non erat piculũ diutine vacatõis. qꝛ abstinebãt romani pontifices a grauandis eccleſijs: vt dixi in pꝛin. ⁊ dato ꝙ hodie scribãt ꝑ pluribus: non tñ verisiliꝛ ꝑ tot ꝙ plus trãseat de tpe cꝫ sit tẽpus quo tardare pñt collatoꝛes oꝛdinarij. eo. ti. c. ij. qđ ergo licet oꝛdinario liceat ⁊ pape. Jtẽ ⁊ si excederet patratũ est remediũ ꝙ bñficio seruiat de ipius fructibus: đ ap. puenit. ij. de elec. nemo. li. vj. ad decre. vlt. de cõsuet. rñdet ꝙ ibi vnic⁹ termin⁹ statuit vni. f. capitulo vl collegio. ⁊ lꝫ plures sint in illo vnicũ est coꝛpus. sicut est etiam in pluriby berediby vni⁹ ⁊ pluriby socijs vel municipibus. ff. de fideius. l. moꝛtuo. hic aũt pone oĩno diuise ⁊ impetratões diuerse ⁊ ipsaꝝ tempa oĩno diuersa. nõ mirũ igitur si ius in his diuersum: iuxta no. de ꝓsti. cuꝫ omnes ad cle. e. ti. rñdet ꝙ bñ determiat quãdo mensis incipiat cursum suũ vni impetrãti. de vlterioꝛiby nõ eximit. vnde si bñ ponderas ℞. secus aũt. in pꝛe. decret. totus loquit in singulari ⁊ sic de vnico impetrãte: quare non cõcludit qđ allegat. facit de diuoꝛ. gaudem⁹. ibi nec dixit vꝛoꝛiby: ꝫ vꝛoꝛi: ⁊ extrauag. bonifacij vnã sanctam. Ad. l. ij. ⁊. iiij. de adult. respondet ꝙ pater ⁊ maritus non veniũt ad accusatiõem ꝑ gradus sed simul. ⁊ iõ simul currit tempus lꝫ fateamur ꝙ amboby cõcurrentibus ꝑfertur maritus ex ꝑsumptõe ibi dicta. ⁊ sic licꝫ sit ibi oꝛdo ꝓlatõis: non tñ vocatõis. vnde statim pater accusare potest ⁊ ꝓsequi non expectato marito vt ibi per eundez modũ respondet ad. l. sciant. vlti. alle. sup q̃ vide etiam qđ no. ff. ad tercu. l. ij. in vl. glo. si tñ assistere romano pontifici suaderẽ cõstitutiõem fieri ex pluriby sic expectãtiby pꝛimũ solum habere integꝝ mensem vlterioꝛibus quotcũcꝫ essent darem singulis successiue sex diꝛum numerũ quem cõstat esse ꝑfectuꝫ. poterit enim secundus infra mensez deliberasse ⁊ eo amplius posteriores. ⁊ si pꝛimus repudiaret infra pꝛimũ mensem darẽ secundo completõem mensis ⁊ sex dies. ⁊ si secũdus repudiaret pꝛima die ⁊ post mensem statim incipent sex dies tercij: ⁊ sic de singulis. vel aliter ꝙ oĩes acceptare deberent infra mensem ⁊ id possent non obstãte aliq̃ iuris subtilitate sub ꝓditõe vl ꝓtestatõe: si p̃cedens vnus vl plures non acceptarẽt. ⁊ hec esset expediẽtioꝛ via. Sed quid si sunt duo pꝛimi habentes eandez datam: nec apparet quis pꝛioꝛ inter eos: tunc declarãdus etiam esset iste casus. ante declaratõem tñ videret seruãda distinctio decre. si pluribus. de ꝑbẽ. li. vj. an alteri tñ papa, ꝓpꝛio motu, puiderit: an vtriꝫ vel neutri. ⁊ pꝛimo casu sufficeret acceptare illum qui bꝫ ꝓpꝛiũ motũ pape. Jn secũdo ⁊ tercio casu cõsulerem ꝙ vterꝫ acceptet infra mensez sub ꝓtestatõe. ⁊ demꝫ casum dubium diffiniat electio collatoꝛis grauati. ar. decre. duobus. ī fi. đ rescrip. li. vj. ⁊ sic sunt plures ⁊ pariter discoꝛdãt vel negligunt: dic vt ibi no. ¶ Sepe occurrit alia talis questio. Jn forma pauꝑ ad collatõez abbatis habꝫ titi⁹ clausulam iuxta moꝛem dũmodo nisi ꝑ tot pone triby alijs in ꝓsimili forma scripserim⁹: vacauit bñficiũ: abbas cõtulit amico: pauper illud acceptauit ⁊ ꝑ executoꝛem fibi conferri fecit. opponit abbas vel, puisus ꝙ euꝫ literas paupis nõ valere. qꝛ papa pꝛius. s. ante dataꝫ lr̃aꝝ pauperis scripserat, ꝑ quatuoꝛ ad collatõem illius: respondet pauper ꝙ vnus solus ex illis grauauit abbatez: alij tres cõsecuti fuerant alia bñficia ꝑ collatõem aliozũ: nõ tamẽ exꝓmit id fuisse ante datam literarũ suarũ. qđ si faceret minoꝛ essꝫ dubitatio: queꝛit quid iuris: ꝑ parte paupis allegatur ꝙ effectus illius clausule dũmodo ꝛc fuit non onerare abbatez: ꝫ ipe de vno solo ꝑm thema fuit onerat⁹. ergo ꝛc. Cessante eĩm onere cessare habet dispositio ratõe oneris inducta. ff. đ adim. leg. l. alũne. §. ab heredibus: alꝫ icipit seia liberta. ⁊ de ali. ⁊ ci. le. l. caio: in pꝛin. hoc patꝫ in falcidia que dat heredi grauato que cessat quãdocũcꝫ cessat grauamẽ heredis etiam post additõem. ff. ad. l. fal. non est dubiuꝫ. cum duabus. l. se. ⁊. l. id aũt ꝙ: in fi. inducit etiam decre. mandatum. de rescrip. a cõtrario. nam si excusat grauatũ alterius ꝓsecutio etiam qui iam adept⁹ est. ergo si destitit alius non excusat grauatus. ⁊ hoc ibi post Jnnoc. scripsi super ℞. si ꝑ alio. nec est hoc supfluuꝫ. quia in rescripto thematis nõ erat illa clausula dũmodo ꝛc. qui huj⁹ gratias ꝓsequãtur. nec hodie ponitur in forma pauperum ꝓpter lites ex eo obuenientes: licꝫ etiaꝫ Jnno. ibi dixerit idem si nõ sit vt sic ℞ba cũ effectu intelligant iura sunt notata in decre. relatũ. de cle. non resi. in. iij. glo. nec est cõtra qđ ibi post eum scripsi qđ ꝑ te videas. Jtez videmus ꝙ onus vltra triuꝫ tutelaꝝ quis in roma suscipere non cogitur: finita tamẽ tutela ⁊ qđ plus est illa q̃ est, ꝓpter finem non excusat cuꝫ cessauerit vel fit in cessando illarũ onus. ff. de execu. tu. l. non tm̃. Jtem non excusat oneraria tutela. quia non subest illi onus administratiois ti. de excu. tuto. l. spadonez. §. si ciuitatis in fi. Con-

cluditur ergo cessante onere cui ꝓuidebat clausula cessare debet clausula. ꝛ ꝑ ꝑdicta sit solutũ illud verbũ prete
riti tp̃is scripserim⁹. qz de effectiua ꝛ onerosa scriptura est intelligendũ: vt. s. ꝛ eius significatio recipiꝯ ꝑ tẽpore futuro quo bñficiũ cõsequi possit. facit. ff. de testa.
tu. l. pe. de ma. te. l. mevia. ff. arbo. fur. ce. l. cedẽ. §. j. sic ꝛ
ꝑsens trahiꝯ ad ꝓteritũ in ꝑce. decre. mandatũ. vt ibi di
xi sup. j. glo. ꝛ de bis tractõib⁹ pñtis ad ꝓteritũ ꝛ futurũ
ꝛ de singulis ecõuerso videꝯ. xxxij. q. v. si paulus: in glo.
verba sunt. ꝛ de cõse. di. ij. in christo patri: in prin. ꝛ dis.
iij. ꝓuenit: cum ꝓcor. ꝛ. ff. de ꝓ. sig. verbum erit. Exquo de forma paupeꝝ tractam⁹ aliquid ꝓsequar ad intellectuꝫ clem̃. e. ti. ꝛ eoꝝ que ibi no. in glo. si em̃ ꝛ ꝑmitto ꝙ
qui illam clem̃. alle. ꝑ ꝓsilio vien̄. non bñ dicũt. Est igitur sciendum ꝙ illi quib⁹ placet opinio ꝙ habens formam gratie post datam formã paupeꝝ cum ante purificatam conditõem illi pauperi ꝓferaꝯ in ꝑbenda vel beneficio post purificatiõem vacante de quo ibi fatenꝯ ꝙ
pluries ꝓtrariũ est ꝓnunciatũ in papali audiẽtia. Sed venit in dubiũ si executor pauperis fecit inhibitõeꝫ collatori granato etiam cũ decreꝯ. ne aliquã collatõem ꝛc. an ꝑ id ante purificatiõem ligate sint manus collatoris intãtuꝫ ꝙ collatio ꝑ eum facta non teneat: ponderatis verbis clem̃. ꝛ forma pauperũ nõ puto ꝙ inhibitio executoris que ꝑcessit purificatõem impediat collatoreꝫ. ꝛ in ß vide qđ scripsi in decre. si paup. đ ꝑben. li. vj. in gl. pe. absurdũ em̃ esset ꝙ inhibitio ꝛ decretũ executoris in illa forma plus oparetur ꝙꝫ decretũ pape qđ non impediat ante purificationem. vt in pre. clem̃. ad qđ facit de spon. c. vno: in fi. li. vj. ꝛ leges quas inducam. j. sub ꝓ. in secunda ꝛ tercia: ibi. Item ꝓditiõem bꝫ multuꝫ facit. qz ꝑ ꝓuisionẽ quam facit ordinarius cõditõe pendente. i. non purificata gratia paupis nõ extinguiꝯ: ß solum ab illa bñficiuꝫ certum eximitur illa gratia durãte. facit. ff. de duo. re. l. fi. ꝛ de adim. leg. qui hominẽ. ꝛ ideo male fecit executor sic ꝓueniẽdo. hoc dico: ꝙa si extingueretur gratia executorẽ excõmunicarẽ sicut ꝓpter spem in debitum rei etiam ꝓditionalis creditor admitteretꝯ conditione pendẽte ne crediꝫ pereat. boc non dico vt gratia statim sortiretꝯ effectum. ff. qui. ex cau. in pos. ea. fulcinius. §. ß si in diem. ꝛ l. pe. §. fi. vbi de hoc. ß vt nihil fieret ad ꝑemptõem gratie: vt. eo. ti. l. in possessiõe. ꝛ ibi etiam de hoc in. j. glo. ad idem. ff. de sepa. bo. l. creditoribꝫ. eo fortius valeret collatio ordinarij qñ impetrãs negligens fuisset in purificãda conditõe. facit de ꝑscrip. si autem. ꝛ. c. tibi qui: in fi. li. vj. ꝛ. e. li. đ ꝑben. si clericus. ff. de adulꝯ. si maritus. ille vir sanctus Clemens. iiij. dictauit suo tpe formã paupeꝝ: ꝛ vocabaꝯ forma clementis cui demũ aliqua sunt subtracta: vt. s. dixi de cleri. non resi. in prin. ꝛ aliqua addita. ꝛ forsan adhuc addentꝯ ponderatis hic scriptis ꝛ remissis. maxime ad pre. decre. si pauper. nescio em̃ aliter saluare finez forme paupeꝝ: ibi nostre tñ intentõis ꝛc. nisi vt ibi dixi. ꝛ vt intelligaꝯ adhuc declaro ꝙ forma paupeꝝ non bꝫ certã summã ꝑcise taxatam. ß sic scribiꝯ ꝙ non excedat talem summã. s. xxx. floꝝ. in non curato. ꝛ quinqꝫginta in curato. ꝛ hoc in italia cõmuniter exprimiꝯ: certũ est ꝙ de maiori illi ꝓuideri nõ potest: de minori põt. ꝛ male esset paupi si nõ posset sibi ꝓuideri de minori. qz forsan de sua etate non occurret bñficiuꝫ punctatim illius summe. Forma ꝓ illa primo vult clerico paupi ꝓuideri de bñficio ꝑm sue ꝓbitatis merita ꝛ si hoc venit in arbitratu executoꝝ quibus cõgruit illa clausula. Ceteꝝ distinctꝰ inhibemꝰ ne ꝑfato clerico ꝓuideaꝯ ꝛc. ꝛ sic ꝓbibet executoribꝫ q̃ ꝓuisores sunt. Finis aũt ꝑdictus videꝯ id ponere in arbitrio pauperis vt bñficiũ non curatũ etiam. xxix. floꝝ. vl curatũ etiam. xlix. que sunt minoris valoris cum ꝓuideri sibi possꝫ in maiori sibi ꝓferri debeat si illud infra mẽsem post noticiã vacatõis voluerit acceptare: ꝛ iacẽt sic verba. Nostre tñ intentõis existit ꝙ đ hmõi bñficio etiam si minoris q̃ꝫ ꝓdicit valoris extiterit: possit tamẽ illi ꝓuideri ꝛc. istud minoris q̃ꝫ ꝓdicit optime ponere-
tur quãdo de ꝑbenda certi valoris mandatũ fuisset ꝓ-
uideri: vt in decre. cui de non. §. fi. de preben. li. vj. quia tunc sine hac clausula non potuisset ꝓuideri de minori: vt ibi. Sꝫ cum hec forma apte ꝑmittit minorẽ ꝛ ꝓhibeat maiorẽ: quid vult istud verbũ minoris q̃ꝫ ꝓdicitur nescio saluare nisi ꝑ modum quẽ ibi scripsi. cancellaria deliberet si circa id esset aliquid alterandũ. Tractetur alia questio facti de qua nup ꝑ sului curiales. scribit papa ꝑ titio de beneficio ad collatõem alicui⁹ spectãte qđ non excedat ãnuatim summã centum floꝝ. ad taxationeꝫ decime. hic queriꝯ quid si in loco non est taxatio decimarũ. secũdo q̃d si eo loco q̃ non est taxatio decime in suo valore stante floꝝ. diminuti vl auctꝰ sunt reddit⁹ tempe vacatõis. vel quid si stãtibus redditib⁹ diminutus vl auctus est floꝝ. valoꝝ. Itẽ an distributões ꝛ mortuaria veniant in hac estimatõe cum non est decime taxatio. Item cui⁹ loci ꝛ tempis erit cõsideratio: ꝛ cui⁹ bonitatis extrĩsece vl intrinsece. In prima questiõe arguitur ꝙ bñficiũ non debeaꝯ: exquo q̃litas in gratia rata nõ bꝫ in loco. facit de ꝑben. q̃ꝫ is. j. in ꝑn. ꝛ. c. cuꝫ in illis. ꝛ. c. cui de non. §. j. ꝛ. ij. li. vj. que iura ꝓbant ꝙ si certa qualitas bñficij exprimiꝯ in gratia illa deficiente nõ est locus gratie: exquo cõditio vel qualitas est de prete-
rito. ff. de here. instl. l. ij. debebat ergo impetrãs i tali loco laborare vt haberet alternatiuã ꝓut in forma pauperum poniꝯ in qua fit ꝓhibitio ne ꝑ illam ꝓuideatur i ecĉia cathedrali nec de bñficio sine cura qđ excedat valorem annuũ. xxx. floꝝ. vel curato qđ excedat summã. l. ꝛ subditur. valoreꝫ aũt annuũ habere volumus estimatum: ꝓut de illis ꝑm taxatõem: vel alꝯ est amplius ꝑ decima ꝓsolutum. Et aduerte qz in forma pauperũ quedam habet hanc clausulam quã non habuit olim forma dicta Clemẽtis questio hec ꝑte non est dubia. Remanet ergo dubium in forma gratie in qua etiam interpretatio curie non habꝫ per boc gratiaꝫ impedire. facit. ff. de vsufru. leg. l. legatũ. ꝛ de infa. l. liberoꝝ. §. j. videꝯ autem aliquib⁹ ꝙ vere estimatõnis habebiꝯ ratio. facit. ff. de edilꝯ. edic. l. si plura: in fi. ff. de cõdi. ꝛ demon. l. intestatoꝝ mento. qz cuꝫ nõ extat monumentũ cui⁹ simile testatoꝝ sibi fieri ꝑcepit fiet ꝑm substantiã ꝛ dignitatẽ defuncti. facit de vi. ꝛ bone. cle. quoniã. de censi. cũ apl⁹. alijs videretur per extrauagã. Jo. suscepti ꝛ boc in ecclesijs q̃ equiparat taxatõem decime ꝛ dimidiã fructuũ ꝙ habeatur ratio dimidie: qđ multis placꝫ. Tercij sequunturꝰ qđ de forma pauperũ premisi vt habeatur ratio ei⁹ qđ plus est solutum ꝑ decima. sed istud esset equare gratias ire iusticie vl quasi equare: que iusticia suasit pauperibus ꝓuideri: sed vt pauperibus. Unde aduertenduꝫ ꝙ forma pauperũ non habet nec vnq̃ habuit bullã cũ filis sericis: vt notꝯ ꝙ plus iusticie bꝫ q̃ꝫ gratie. de preben. cum ꝑm apostolũ. de rescripꝯ. postulasti. Sed queritur: videꝯ ꝙ vbi ad summã taxatam paupibus daneꝫ tur litere gratiose in illa summa iam diffinituꝫ non immutetur. si ꝓ de maiori summa taxetꝯ gratia inspiciaꝯ ve-
ra estimatio vt pri⁹ dixi. Est notandũ ꝙ de decima papali loquimur: non de illa que debeꝯ deo quã clerici clericis non soluũt. de dec. c. ij. vnde clem̃. vocat istã beneficiorũ decimaꝫ: in clem̃. de dec. si bñficiorũ decima. et de hac fiunt multe deductões que non fiunt in cõmunibus: vt ibi no. in. j. glo. ꝛ glo. in talibus. ꝛ plene habetur in declaratõib⁹. Super hac deductõe fundari possꝫ eq̃tas decreꝯ. suscepti: ꝛ opinio secunda de qua sup̃ dixi: ꝫ fatear per ipam decreꝯ. probari magnã inequalitatẽ el se posse inter decimã ꝛ residuũ: quod ostẽdit optio que ibi datur. nec videtur reprehensibile sequi in non taxatis illam diuisionẽ dimidie ꝑelectam suo casu quasi eq̃-
orem. de rigore autem puto illam quãtitatẽ venire exi-
mendaꝫ vbi non est taxatio que factus detractiõibus de

quibus ſuꝑ dixi veniret in decima ſoluẽda. z ſm id debitur bñficiũ vel non: ita q̃ ꝓma opinio placet cũ hoc adiũcto: ita q̃ factis illis detractiõibꝫ ſi valet vltra centum non deat. Jn ſecũda et tercia q̃ſtiõe q̃ tempꝰ ſit ſpectandũ date vacatõis vel ꝑtationis abũdant iura: que vide de ꝓben. dilectus. ij. ſuꝑ glo. ij. poſt ꝓin. z i fi. z. s. de reſcrip. ꝓſenta. in fi. vbi etiã remiſſionẽ dedi. Jtẽ vide Brocar. de initio z fine ſpectãdo. de elec. dudum. j. in. vj. glo. ß potiſſime ꝑ tpe date hoc caſu ꝓſiderando facit clem. ꝺ reſcrip. lras. vt ſicut inſpicim⁹ an ſit bñficiũ tpe date: ſic inſpiciam⁹ q̃le fuerit eo tpe in facultatibus exquo in illis facta fuerat taxatio: ſic inſpiciem⁹ tempus date i q̃litate impetrãtis. e. ti. ſi eo tpe. li. vj. ad ꝓtrariuꝫ facit. e. ti. ei cui. ibi ſoluit. z clem. ſi de bñficio. ꝺ ꝓbeñ. vbi ſz tpe date nõ ꝑtinuerit collatio ad grauatuꝫ ſatis eſt q̃ aliq̃ vacatõis tpe ꝑtineat z impetrãti debeat. Jtẽ bñ facit. ff. de re iudi. ſi kalẽdis. de ℣. obli. quotiẽs in diẽ. Jtem ꝓditõem hꝫ hec gratia. ff. qui z a qui. ma. li. nõ fi. l. ij. ff. de opt. le. cũ ita. de leg. ij. vnũ ex familia: circa ꝑn. in ꝓditionalibꝫ aũt tẽpus ꝓditõis debꝫ attendi. ff. de cõdiꝫ demõ. eũ qui aptũ. de le. ꝑſtan. ꝓtra ta. bo. po. petit. l. interuenit. de leg. iij. ſi deportati: in ꝓin. de leg. ij. non oportet. Jtẽ ſi dicas q̃ excedẽs tempe date: ß cũ vacat exinanitũ non cadat in gratia. q̃ põderata ſit data. eadem rõne dices q̃ incluſuꝫ z tenue poſtea valde ditatũ tpe vacatõis debebit: ꝺ ꝓtra verba et mentẽ ſcribẽtis eſſe vi. ppt q̃ ꝺ videret tenẽdũ i forma pauper q̃ ℔ ditatum excedens ſummã illa forma taxatã ſz tpe date fuiſſet tenue nullo modo debet. Ratio. q̃ taxatio nõ adiungit bñficio: ß mandat ꝓuideri de bñficio ſm ſue ꝓbitatis merita cõpetenti ſi inuẽtus fuerit vite laudabilis z cõuerſatõis honeſte: vt in cle. e. ti. c. vno. z de offic. deleg. c. j. poſtea ꝑ longũ interuallũ ponit ꝓhibitio: de qua dixi. s. que apte reſpicit tẽpus ꝓuiſionis: ibi ne ꝓuideat ꝛc. vt. s. Sic dico ecõuerſo q̃ bñficiũ locuples valde exinanitũ eſt z intra ſummã taxatã reductũ licite ſibi de illo ꝓuidebit eadeꝫ rõne. ſ. q̃ inhibitio z taxatio tempe ꝓuiſõis faciende adiũgãt: vt ꝓdixi. ß verba iſta ſz bñ ſonẽt vbi poneret ſumma ſine taxatiõe: tñ in forma pauperũ non ꝓcedũt. q̃ forma pauper reſpicit duplicem taxatõem. ſ. ordinariã ſi extat al. quãtuꝫ plus ſuit ſolutũ. Sicut ergo ſtatur taxatõi valeat plus vel minus in ꝓma ꝑte: ſic z in ſecũda ſtabit illi maiori ſolutioni: que deficiẽte ordinaria taxatõe eſt ſecũda taxatio. z ſi dicas hoc poſſet eſſe iniquuꝫ: fateor. ſed idem fateri oportet in ꝓma. ſufficit em ſic ſcriptũ eſſe. extra de fer. c. ij. cum cõcor. j. glo. Remanet ergo dubiũ in lris gratie in quibꝫ qui impetrat bñficiũ ꝓmo vacans ſpectãs ad collatõem talis cui⁹ anni redditus non excedũt certam ſummã floꝛ. vel ſimplr vel ſm taxatõem decime. et ibi non eſt talis taxatio: quibꝫ caſibus ſi ꝑ iuriſtã dicere tur vl ꝑ papã declararet q̃ oĩs taxatio ſumme in literis bñficialibꝫ non determinata reſpiceret tempꝰ vacationis videret bñ actuꝫ. z tunc extimatio valoris fieret: vt ꝓdixi in ꝓma q̃ſtione. Jn ea ℣o ꝑte qua de augmẽto vel de diminutõe valoris floꝛ. querit: ſciendũ eſt q̃d ſeruet curia ad q̃ laboꝛo cum audio q̃ curia non ponderat aſcenſuꝫ vl deſcenſum floꝛ. z ſi dicas q̃ curia habet ꝓ taxata floꝛ. xij. turoñ. cuꝫ dimidio. Sz remanet q̃ſtio quid in aſcenſu z deſcenſu turoñ. q̃ ſepe noſtris tẽporibus vidim⁹. Demũ querebat de diſtributõibꝫ z moꝛtuarijs an veniãt in extimatõe. z q̃ ſunt diuerſa hec diuerſimode tractabunt. De primis formatur caſus de eccleſia qui hꝫ canonicos ꝑbendatos: et vltra id menſam cõmunẽ ex qua ſingulis ꝑbendatis in ſingulis horis certum quid datur: z ꝑbendati ibi ſoluũt decimã de ꝓbeñda z capitulũ de menſa. ſi tñ hec ꝓiũgant q̃ ꝓcipit excedit ſummaꝫ: ſi dimidant vt ſoluit non excedit. z ꝓmo ꝑ hac negatiua inducit q̃ papa ꝓuideri voluit de beneficio cui⁹ redditus ℵ. Sz conſtat q̃ diſtributões nõ augent ꝑbendã: ß ꝓpter opaz ꝓſone ꝑſtant: nec aliter dentur. de cle. nõ reſi. c. vno. li. vj. z ſic non eſt eius cũ re cõmunio faciẽda. ad hoc. ff. ſi meſ. fal. mo. dix. l. j. ij. rñſo z. ff. ꝓ ſoc. cuꝫ duob. §. ij. ibi ꝑciũ ei ope eſt ꝛc. z de ſer. ru. ꝓe. l. pecoꝛis. z q̃ ibi no. Jtem aptitudo acquiſitionis non auget ꝑciũ rex. ff. ad. l. fal. l. ꝑcia reruꝫ. multis em̃ ex cauſis accidẽ ꝑt q̃ aptitudinẽ nõ ſequet act⁹: vt ibi. z. ff. de acqui. re. do. naturalẽ. ſicut et de ꝑſequẽte feram quã iã vulnerauit dicit. ff. de acq̃. re. do. l. naturaliter. §. j. Cum ergo actuꝫ z coꝛpus hominis requirat diſtributio q̃ ꝺ non requirit ꝑbenda: merito non eſt inter hec dicenda cõmunio cuꝫ pendeãt diſtributões ex euẽtu fortune z dentur q̃ dies z horas. ergo vt ſupra. facit C. de dona. ſancimus. §. pe. Jtem iſta ſunt diuerſi generis z diuerſe nature et vt diuerſa ponunt in iure. dictũ ergo de vno alterũ non includit. de cle. non reſi. decetero. de prebẽ. licz. Jtem bñ facit. ff. de rei vẽ. in rem actio §. item quecũq̃. ꝑ quam patet q̃ ad hoc vt de diuerſis ꝓſtituat vnũ coꝛp⁹: neceſſe eſt id fieri cadẽ materia mediante. ß in fructibꝫ ꝑbende z diſtributõibꝫ eſt diſtinctio materialis. q̃ altera ſola requirit opam: vt ſuꝑ. ergo non eſt cõiunctio. Q̃ ergo recipit vniuerſitas non eſt ſingulorꝫ: ſicut q̃ ipa debꝫ non debẽt ſinguli: ne q̃ ſibi debet ſingulis debetur. ff. q̃ cuiuſq̃ vniuer. ſicut. §. j. Litera aũt mandat dare bñficiũ cui⁹ redditus z ꝓuentus ꝛc. ß iſti non ſunt ſimpliciter redditus z ꝓuent⁹ bñficij: ß ope vt ſupra. ergo ad cõcluſionem nil operat hec allegãdo dicta ad defenſionẽ impetranti: fortius in moꝛtuarijs habent locuꝫ que adhuc fortius ſunt incerta z fortune ſubmiſſa. ſed hoc maxime ſi dicam⁹ moꝛtuaria que cum moꝛtuis offeruntur. Si aũt recipim⁹ moꝛtuaria ãniuerſaria: videtur diſtinguendũ an ſunt voluntaria: z tunc vt ſupra. ff. de offi. ꝓcon. l. ſolet: in fi. de ãnu. le. l. ſeio. §. j. aut ab inuitis exigi poſſunt. q̃ ſunt teſtamẽto relicta vel ꝑ viuentes oꝛdinata: z hoc plus dubij habet. ad hoc. ff. de acqui. re. do. l. ſtatuas. z. l. rem in bonis z tamen licz ſint in bonis eccl̃ie: cum tamẽ ꝓſonarũ op⁹ z certum vſum requirãt. nec ad alium trãſferri poſſunt non dicunt eſſe in bonis ſingulorũ vt. s. dixi. relictuꝫ ciuitati ad certum eius vſum ciuitatis eſt. ff. de leg. j. ſi heres. §. j. z. l. ciuitatis. tamen ſi ad vſum illuꝫ ſeruari ꝓnt ad alium tranſferri nõ debꝫ. ff. de vſufru. leg. l. legatum. z. l. quedam ꝑdia. facit extra de teſta. nos quidẽ. Quia ℣o ꝓo ãniuerſario recipitur plus vl minus ꝓo numero ꝓñtiuꝫ non videtur computandũ in taxatiõe impetrantis. ſic etiã cum cõmenſurant facultates eccl̃ie, ppt numeruꝫ ſtatuendũ: vt extra de vi. z bone. cleri. qm̃: cũ concoꝛ. non deberet haberi cõſideratio ad aliquod ĩcertum de futuro: ſicut z falcidia de talibꝫ non detrahitur. tamen aliter ꝓuidet. ſ. ꝑ cautionem. ff. ad. l. fal. l. in lege fal. non habet. z. l. cum titio: vbi de hoc. Jtem in bonis noſtris non eſt id q̃ ꝺ acquiri poſſet. ff. ꝺ bis que in frau. cre. l. qui autẽ: in ꝓin. z aliud ius in re q̃ ius ad rem. hoc eo. ti. c. vlti. li. vj. Ad aliaꝫ queſtionẽ multis videtur põderãdã extimatiõeꝫ romane curie vbi manauit taxatio Nec eſt veriſile q̃ de alio loco papa ĩtellexerit: z ſic dupliciter ſatiſſit. l. minim⁹. ff. de leg. iij. que vult conſuetudinem patriſſamil. et regionis attendi. equius z cõmunius attenditur locus bñficij hac ratõe. quia act⁹ expediendus certo loco fictione iuris ibi videtur fuiſſe celebratus. ff. de re. auc. iudi. poſ. l. iij. ff. ꝺ iudi. heres abſens. §. fi. z. ff. de ac. z. ob. l. cõtrariſſe. Non obſtat q̃ ꝺ dictum eſt ꝓmo q̃ ipe ꝓinceps ſic intellexiſſe preſumit exprimendo locum. ff. de re. credi. l. vinũ. de triti. l. fi. ff. de fide iuſ. ſi vt ꝓponitur. De tempe reſpõdet idem. ſ. ponderandus tempus vacatõis ꝑ iura alle. ſuꝑ. ij. z. iij. q̃ſtiõe. ℣. ad contrariũ. De bonitate monete videt ponderandum valoꝛem intrinſecũ. C. de vete. nũmiſma. poteſ. l. j. li. xij. facit. ff. ſi cer. pe. cum quid. verius eſt attendi ꝓmunem vſualem z extrinſecũ z concurrentẽ valoꝛeꝫ monc-

te expresse in taxatõne qui est in loco bñficij vel circũui-
cinie que loca in his veniũt attendenda. de consue. cum
olim. de censi. sup eo. ff. de ali. et ciba. le. l. pe. ff. de legi. l.
de quibus. Ad primũ inducit. ff. ad. l. fal. l. pcia. ꝛ. l. in le-
ge fal. ff. de eo qđ cer. lo. l. iij. cõmunis em̃ vsus ꝛ cursus
hz res que p pecuniã estimant non ecõuerso. ff. de fide-
ius. l. si ita fideiussorẽ. considerari ad extrinsecum ꝛ vsu-
alem valorẽ monete loco currẽtis. bñ facit. ff. de cõtra-
ben. emp. l. j. circa prin. ibi non tam ex substãtia ꝛc. ꝛ q
vsus in hoc pponat omni pstitutõi ptz. ff. de leg. iij. l. li-
broꝝ. §. quid ergo. ꝛ qđ ibi no. ꝛ extra đ spon. ex literis.
ꝛ. ff. de reg. iu. l. semp in stipulatõibꝫ. Si ꝟo moneta ī li-
teris expressa: puta flo. turonen̄. vel similibus nõ hz ibi:
vl' in vicinis locis cursum dixi in prin. haꝫ q̃stionũ gra-
tiam non extingui in simili casu: qñ. s. taxatio decime nõ
ẽ ī ptibꝫ ꝛ illa iura h̃ sufficiãt. ad taxatõz ãt veniri pote
rit h̃ mõ q sciat q̃cũqz diligẽtia sciri pot'it quõ mone
ta h̃ currẽs possit cocqri mõete taxate: qđ facile sciri de
risimiliter potuit ponderata bonitate intrinseca: ꝛ pon
dere vtriusqz equato finge libre pondus de vtraqz que
in massa valet. x. ꝛ facta demũ collatõe ad ascensuz for-
me vl' bonitatis extrinsece ppie monete: puta q pon-
dus libre monetaꝫ valet. xv. facile iudicabitur excessus
ad illã ponendo idez pciuz metalli. s. auri vl' argenti in
vtraqz ꝛ p vnũ vl' duos floꝛ. vel turon̄. habet' ratio om
nis magni ponderis. Addit' questio de perpetuo vica-
rio in eccl'ia mõn. in cui⁹ vicarie creatõe fuit ordinatum
q vicarius omnes redditus ꝛ obuentões haberet ꝛ da-
ret ãnis singulis monaste. lr. lib. pter ãnos quib' solue-
retur decima papalis tũc solueret sola. l. ꝛ taxatio de-
me in vicaria soluit. p. cx. lib. querit' an babẽs lrãm apo-
stolicã de centũ ad taxatõem decime possit illã accepta-
re. q: si illas. x. imputarem⁹ mõast. caderet in gr̃a. h̃ cum
supius dictũ sit q vicarius omnes puentus recipit: ita
q in fructibꝫ nullũ ius hz abbas: ꝛ pecuniã taxatã reci-
pit de manu vicarij: patz ergo mõ. vel abbatez non esse
vsufructuariũ. ff. de vsufr. le. l. patrimõij. ꝛ. l. fundi. et. ff.
de vsufr. l. defuncta. §. j. nõ ob. l. siquis ita. e. ti. vt ibi no.
Beneficiũ ergo plene est penes vicariũ cum onere sol-
nendi nũc. lx. nũc. l. que. x. non mutant obligatõem pas-
siuam siue respectu vicarij qui semp tantũ soluit ꝛ vnũ
minus tpe decime et sic in diuersam causam. facit. ff. de
vsufruc. leg. l. quidam predia. nec dicit' mona. illa. x. sol
nere: sed potius non cape: que multũ differũt. ff. de his
que in frau. credi. l. qui aũt. ꝛ scripsi de his que fr. a prę-
lat' sine consen. capi. cum apostolica. super glo. ideo to-
tum. igitur imputatur vicarie et suum dicitur. ff. ad. l.
fal. l. non est nouũ. cuz duabꝫ. ll. sequẽ. ꝛ. C. de cadu. tol.
l. vna: ad fi. §. si ꝟo omnes. Z.

IN hac materia sic po
teris libellũ Libellus. Coram ꝛc. concipere. ppono cõ-
tra. p. q cum talis eccl'ia vel pbenda spectãs de iure ad
collatõem capituli talis eccl'ie tãto tempe vacauisset q
ipius collatio esset ad collatiõem venerabilis patris ta-
lis episcopi devoluta: ipe epus dictam eccl'iam seu pre-
bendam mihi cõtulit ꝛ me de ea p suum anuluz inuesti-
uit. verum ad capitulũ prefatum post semestre tempus
dictum. p. de facto ad eam elegisse dicũtur in meũ pre-
iudicium ꝛ grauamen. q̃re peto eandem eccl'iam ad me
ptinere p vos sentẽtialiter declarari: et eidem. p. sup ea
perpetuuz silentium imponi cum nullum ius habeat in
eadem. peto etiaz fructus ꝛc. extra eo. nulla. ꝛ. c. quia di
uersitatem. de elect'. cum in cunctis: in fine. Vel sic.

Libellus. Lo. ꝛc. ppo. Ego. t. pcura. abba-
tis et cõuentus talis loci cõtra. p. q
lz dictuz monasteriũ talem prioratũ p suos monachos
teneret ꝛ possideret ac tenuisset et possedisset: vel quasi
incusse p tantũ tempus cui⁹ memoria non extitit. tamen
archidia. talis loci falsum asserens priorat⁹ eundez fo
re parochialẽ eccl'iam: ꝛ ad ipsius collationem spectare:
ipsuz eidẽ. p. non monitis. nec citatis dictis abbate ꝛ cõ-
uentu de facto cõtulisse dicit' in iniuriã ꝛ graue preiu di-
cium mona. memorati. ꝛ pfatus. p. ptextu collatiõis hu
iusmodi memoratos abbatem ꝛ cõuentum turbat inde
bite ac molestat quomin⁹ priorat⁹ ipm possideat vel
quasi pacifice ꝛ quiete. quare peto prefatã collationez
ꝛ quicqđ ex ea vl' ob eam secutum est irritari cassari seu
cassam ꝛ irritam nũciari. ꝛ dictũ. p. pvos compesci: vt a
dictis turbatõe ꝛ molestatõe desistat: sibiqz inhiberi q
decetero similia non attentet: cum nullũ ius sit talia fa-
ciendi. ꝛ ei sup priorat⁹ ipso ꝛ iuribus ꝛ ptinentijs eius
perpetuũ silentiuz imponi. extra de re. eccl'. ali. vel non.
possessiones. de sup. neg. plat'. c. j. extra de capel. mo. c. j.
¶ Qz si cõcessio pbende facta alicui impugnet' ratione
psone sic concipi. lib. Libellus. Lo. ꝛc. ppono ꝛtra. p. q
da a tali fuit sibi de facto collata non erat capax bñficij
eccl'iastici: vtpote qz erat maiori excõmunicatõe ligat⁹.
Item infamatus de furto apud bonos ꝛ graues: ꝛ sacri
legus infamis virginuz deflorator: cõcubinarius mani-
festus ꝛ vsurarius. quare peto dictam collatõem ãnul-
lari ꝛ irritari ꝛ nullam seu irritã nũciari. ꝛ sibi super di-
cta pbenda perpetuũ silentiuz imponi: cum nullum ius
habeat vel habere valeat in eadem. ptestoꝛ tamẽ q nõ
astringo me ad omnia ꝛ singula pbãda ꝛc. extra de cle.
ex. mini. postulasti. c. vlti. ꝛ de eta. ꝛ quali. cũ bone. de ex-
ces. pla. inter dilectos. C. de infa. l. vnica. li. x. xxxiij. diff.
maritum. extra de vsur. preterea. xlvij. di. quoniaz. ali-
as formas. s. in ti. de preben. inuenies expeditas. ¶ Qz si
plura habet beneficia contra eum sic concipi. libel.

Libellus. Lo. ꝛc. ppono contra. p. q ipe talẽ
eccl'iam vel dignitatẽ habens post-
moduz ea retenta talẽ recepit ꝛ vtrãqz de facto retinere
ꝓtendit. q̃re peto ipm prima sentẽtialiter p vos puari.
extra. e. de multa. de elect'. dudum. ij. xxj. q. ij. siquis iam.
¶ Si ꝟo velis dicere cum ineligibilem dices sic.

Libellus. Lo. ꝛc. ppono contra. p. q ipe plu-
res eccl'ias vel dignitates vel pben-
das habet ꝛ tenet sine dispẽsatiõe sedis ap'lice speciali.
quare peto electõem de eo factam cassari ꝛ irritari ꝛ cas-
sam ꝛ irritã nũciari. vt in pre. ꝓcor. Quid iuris sit de di
spensatõe sup pluralitate bñficiorz: vide. s. de legato. §.
videndũ. H. pe. §. est. Z.

¶ Ne sede vacãte aliquid innouet'. Rica.

H. Roff. in lib. iuris canonici posuit hãc rubricã: ꝛ est
vltima prime ptis. ꝛ ibi describit temp⁹ mortis Grego-
rij. ix. ꝛ successoris sui Celestini. qui. xv. dieby vixit post
vacationem fere biennalez electus fuit Jnno. iij. et cõ-
puto q de mense Junij qui cũ. xlvj. incipit hodie est di-
es. v. erunt centũ. iij. anni. prius autem vocabat' simbal-
dus ꝛ fuerat pbyter cardinalis sancti laurentij in luci-
na. ꝛ fuit Benuen̄. de nobilibus de flisco ꝛ comitibus la-
uanie. ꝛ dcuit sic instare circa ipsum qui solus duplici-
ter nos ditauit. scilicz apparatu solẽni vt magister. ꝛ cõ
stitutiõibus quas vt pontifex edidit in generali cõcilio
lugdun̄. ꝛ post quas nũc in. vj. habemus insertas. Pri-
mas expressi. s. de sum. tri. super rubrica ad rubricam. et
facit ratio Pyl'. cvj. de re. mona. vac'. vel abbate in re-
motis agente alienata ex iusta causa p puentũ ꝛ de psen
su episcopi an valeat: an ꝟo abbas substitut⁹ vel reuer
sus illam reuocet. Soluit q si abbas esset in loco quo re
quiri posset requirẽdus essz. al'. alienatio nõ valeret. alf.
xvj. q. vlti. decernim⁹. si nescibat' vbi esset vel erat val-
de remotus si necessitas vel vtilitas mona. suberat: pu-
tat alienationem per cõuentũ auctoritate episcopi ꝛ al'.
iuridice factã valere. nil dicit de vacante. ꝛ vide qđ no.

hoc ti.c.j.in glo.vacãte.tu dic in casu necessitatis ad eni tandum graue dãnũ ecclesie dtur p episcopũ defensor mõn.vacanti cũ quo supplente vicẽ prelati ꝟuata forma iuris fiat cõtractus. facit dcre.vl.e.ti. que de defensore loquitur. ⁊ si dicas vt ibi exponitur dic q ibi erat questio cum episcopo. Item dilatio cause nõ est sic periculosa vt ptermissio cõtractus esse possit. item q de defensore dixi patet de re.ec.nõ alie. dudũ li.vj.⁊ facit cle.e.ti. si vna. quib⁹ aũt fiant solones debite ecclie vacante scripsi eo.t.c.fi.sup.x. legitimo. Z.

IN hoc titulo multis modis pñt concipi libe. sed paucis sum cõtentus. **Libellus** Lo.ꝛc. propono. ego sindicus vel p cu. vel rector talis ecclie cõtra. p. q ipe vacante dicta ecclesia emit vel in emphiteosim accepit predium tale cui⁹ confines ꝛc. vel q eius electio vacãte maiori ecclia nõ a capitulo eiusdẽ ecclie sed ab alijs extitit ꝟfirmata. vel q sñia p ea lata fuit ꝟtra talẽ ecclesiã vacantẽ. vnde peto prefatum prediũ dicte ecclie restitui. H. dicit roff. cui⁹ fuit totus iste libellus vbi supra cum fructib⁹ inde perceptis ⁊ percipiendis. ⁊ demũ contra hoc opponebat istũ a fructib⁹ excusandũ cum ti. habuerit. C. de rei vẽn. l. certum insti. de re. diui. si quis a non dño. ff. fi. regun. l. ij. §. post litem insti. de offi. iudi. §. ij. rñdet titulum talẽ habere pro nõ titulo ⁊ sic malefidei possessor dicit mercando cõtra interdicta legũ vel canonũ. C. de agri. ⁊ censi. quẽadmodũ. li. xj. dans regulaz q vbicũq; titulus habetur pro nõ titulo non excusat a fructib⁹. ff. qd metus cã sed ⁊ ptus ⁊ de peti. here. l. etiaz. Z. ⁊ alienationẽ ipsam vel confirmationẽ vel sententiã vel processum nullã pronũciari ⁊ quatenus de facto processerunt irritari extra eo. c. vlti. extra de maio. ⁊ obe. cum olim. xij. q. ij. si qua de rebus et extra de re. eccle. non alienan. duduum. Vel sic. **Libellus** Lo.ꝛc. propono ego eps talis ecclie contra capl'm eiusdem ecclesie q nuper ipa eccl'ia pastoris regimine destituta idez capl'm epalem iurisditionẽ temere vsurpauit manus extendentes ad ea que ad eos de iure nõ poterãt ptinere ꝟferendo videlicet bñficia ⁊ pbendas que tpe vacationis dicte ecclie in eadẽ dioceſi vacauerũt. H. esset addendũ quorum collatio ad solũ epm irrequisito capl'o noscit' pertinere. vel licet irrequisito capitulo noscitur ptinere. hoc dico propter terminata hodie. e. ti. c. vno li. vj. Z. cũ tñ nullo iure caneat' q capl'm vacante sede fungatur vice episcopi in collationib⁹ pbendarum. quare peto dictas collationes nullas pronũciari ne decetero talia attentare psumant inhiberi ⁊ super his ppetuũ silentiũ imponi peto insup institutos ab eis in dictis ecclesijs amoueri ⁊ amouẽdos fore sentẽtialit' decerni ⁊ declarari cũ nullum ius habeat in eisdẽ eccle- **Libellus** Lo.ꝛc. p sijs extra eo. ca. ij. Vel sic. **Libellus**. po. ego. b abbas talis monasterij ꝟtra. p. qui p rectore talis ecclesie ad meã pñtationẽ spectãtis se gerit q nuper vacãte memorato monasterio ipe ad eã vacantẽ per tales pcuratores eiusdẽ monasterij de facto tali epo extitit pñtatus qui siquidẽ eps huiusmodi pñtatione admissa eũ de facto instituit in eadẽ. quare peto quicqd de ipo tam circa pñtationẽ q circa institutionẽ q etiã circa alia attentatũ est cassari ⁊ irritari cassum ⁊ irritũ nunciari. ⁊ eidem p. super dicta eccl'ia ⁊ eius iurib⁹ ppetuũ silentiũ imponi cũ nullũ ius habeat in eadẽ. ⁊ eũ inde sentẽtialit' amoueri. peto insup expẽsas ⁊ fructus ꝛc. sicut. n. nõ possum cõferre beneficia vt dictũ est sic nec ad ea pſentare quia per pñtationẽ ius acquirit' pñtato sicut p electionẽ vel collationẽ extra de iure pa. cũ dilectus. nec aliquid prodest admissio ⁊ institutio epi dioceſis. ex q pñtatio nulla est vt extra ti. e. c. ij. ⁊ de re iudi. cum inter nos prope finem. Que aũt possit capitulũ sede vacãte dic fm papã vt no. extra de here. ad abolendã in prin. H. vbi scripsi super x. sede vacãte. Z. Et nota generaliter q epali sede vacãte non tenet quicqd fit de bonis vel causis epat⁹ quia eccl'ia fungitur vice minoris vt extra de in integ. resti. c. j. xij. q. ij. si qua de reb⁹. extra de iureiu. sicut nostris. sicut nec tenet sñia contra minorẽ minus legitime defensum lata. ff. de re iudi. acta extra ne se. vacã. c. fi. reuocari ergo debet quicqd per cõe cinitatis florentie epali sede vacãte factuz est. nam fere in. xxv. castris ⁊ villis epatus vacãtis posuerũt de facto potestates ⁊ rectores in preiudiciũ epatus sup quo inter eos ⁊ pcuratores epat⁹ pendet questio coꝛã nobis vbi aũt vtilitas vel necessitas exposcit põt constitui visitator vel pcurator qui causas ⁊ negocia epatus pmoueat vt. lxj. di. obitũ. ⁊. c. se. ⁊. vij. q. j. constitutũ. ⁊ de generali ꝟsuetudine hodie capl'a vacãtibus ecclesijs ꝟstituũt pcuratores ad gubernãdũ ⁊ administrãdũ bona epatus extra de ma. ⁊ obe. his que. possunt etiã ꝟstituere sindicũ vel actorẽ eccl'ia vacãte vt. ff. q cuinsq; vni. no. l. j. alij ꝟtra qd prosequere fm papaz prout no. extra ne se. va. c. j. sed archieps in reb⁹ epalib⁹ ⁊ eps in reb⁹ capellarũ suarũ est visitator de iure ꝟmuni. ar. predictoꝝ. c. ⁊ ar. in his que no. extra de offi. or. cum vos. qñq; tamẽ epali sede vacãte aliqui pncipes dicunt se de ꝟsuetudine habere guardiã seu custodiã ⁊ administrationẽ bonoꝝ epatus ⁊ agunt ⁊ ꝟueniũt nomine episcopatus sicut videmus in dicta ciuitate florentie p qsdam nobiles obseruari. Item etiã reges aliqui dicũt se habere regalia in quibusdã ecclesijs volentes percipere omnes fructus vacãtis ecclie vt in consti. grego. x. de rec. nõ alie. hoc cõsultissimo. H. allegare debuit decre. generali de elec. li. vj. Z. vbi de hoc dicemus in aliquibus etiam ꝟferendo pbendas sicut illustris rex francie in ecclesia carotensi in qua nos decanatũ habemus. ¶ Quer itur an vacãte eccl'ia capl'm possit absoluere quẽ eps viuens excoicauit. dixit Vinc. q sic propter periculũ animaruz. ar. extra de ma. ⁊ obe. cum olim extra de here. ad abolendã responso. j. alij ꝟtra quia nõ transeũt ad capitulũ nisi que spãliter sunt cõcessa ar. extra eo. illa. de offi. or. irrefragabili. H. inducebant isti ca. si eps. xj. q. iij. ad qd responde vt no. de ma. ⁊ obe. c. vno li. vj. in glo. hoc tenebant p qd. c. terminatũ est q põt sine sit sñia hominis siue iuris. ibi aũt in prima glo. scripsi tres spes casuũ in hac materia. s. quib⁹ certũ est capl'm succedere ⁊ quibus certũ est ꝟtrariũ ⁊ quib⁹ dubitat'. Z.

¶ De his que fiũt a platis sine ꝟsensu capli.

H. Hanc rubricam cum duabus sequentibus posuit roff. in libel. iuris canonici ad finẽ prime partis ante rubricam supra proximã. ⁊ primi duo libelli fuerunt eiꝰ ordine tamen cõuerso ⁊ dicit q formã hic primã aliqui recusant ne videãtur aliquid pro reo fateri. dicit tamẽ q vtraq; ipsarũ est bona forma ⁊ vide qd dicam super rubrica. iij. infra ⁊ ad rubricã facit questio inscripta sup regula is qui tacet de epo alienãte pſente ⁊ tacẽte capitulo ⁊ fuit dominicalis. lxxviij. Z.

Q Oncipitur sic libel. **Libellus** Lo.ꝛc. ppo. ego. t. sindicus talis ecclie ꝟtra p. q venerabilis pater eps eiusdẽ ecclie domum talẽ cui⁹ fines ꝛc. sine ꝟsensu totius capl'i seu maioris ⁊ sanioris partis ipius vẽdidit eidẽ ⁊ sic ipo iure venditio ipa nulla est ⁊ pinde habẽda ac si facta nõ esset. q re peto noie dicte ecclie domũ ipam mihi restitui cũ pensionib⁹ ⁊ fructib⁹ inde perceptis ⁊ percipiendis extra de re. ec. non alie. c. j. ij. ⁊. iij. ⁊. c. cum apl'ica. extra de his que fi. a ma. par. c. j. xij. q. ij. siue excep. extra de ma. et obe. dilecti. Sed cum talis alienatio sit ipso iure nulla vt patet in premissis iuribus et extra de re. ec. non alie, si quis

presbyterum.per eam alle.dominiū non transfert maxime cum prelatus nō sit dñs sed procurator.xij.q.j.c.vl. extra de dona.c.ij.7 ideo talis fm quosdam poterit dire ctam rei vendi.proponere.ff.quod metus causa metum §.nolent.Et tunc **Libellus.** Lo.ꝛc. propono sic ꝙcipitur libell⁹. contra.p. qui talem domū detinet cuius fines tales sunt que ad talem ecclesiam iure dominij vel quasi ptinet.vnde dictā domus nomine ipius ecclesie mihi pero restitui cum pensionib⁹ ꝛc.vt supra.7 dic vt supra de cā possess.7 ppie.§.sequitur vbi formauit libellos in rei vendi. ¶ Sed pone epus sine cōsensu capituli contraxit ex quo contractu agitur Sed ante sententiā opponitur huiusmodi contractum non valere nec ex eo agi posse postmodū eps obtinet cō sensum capituli.nunc queritᵉ an tali ratihabitōne q̄ acta sunt cōfirmentᵉ rñdeo dicūt quidaz q nō.ar.ff.de pac. si tibi.§.si pactus.requiritᵉ.n.q ab initio pstetur cōsensus vt.x.q.v. hoc ius porrectū.vnde postea nō valet.ff. de auc.tu.obligari.§. tutor.7 facit.C. de testa.hac cōsul. 7.l.si vnus.nam qd̄ vno cōtextu desideratᵉ fieri nō valet diuersis temporib⁹ factuz extra de elec. auditis.xxiij.di. quorūdam.alij contra.C.de rei vin.mē.7 ar.C.ad mace. si filius.ff.de iud.licet.ff.de ꝟb.ob.l.j.§.si ꝟo.ff.de vsufr. sed 7 quid.§. interdū 7 hoc tz.b.vt no. extra de his q̄ fi. a pla.sine cō.ca.cū nos 7 de re.ec.ali.vel nō dudū li.vj.et ipse etiā dicit q si plat⁹ fuit sine ꝙsensu capituli in iudicio postmodū pōt accedere ꝙsensus vt nota.extra de rescrip.edoceri. H.ante fi.j.glo.ibi dū dicit vel ecōuerso. Z.ex quo viaᵉ q ex li.pte.habita ante ratificationem capituli epⁱs obtinebit.ad qd̄ facit q tpⁱs rei iudicate spectādū est.ff.ꝓmodati sed mihi.§.in hac.itē sufficit actorē ante sniam ius habere.ff. de pig.si rē.§.fi.ff.mā.si mādauero.ff.de inoffi.testa. si nō mortis.ff.de cōi.seruo manu.l.doli.§.fi.ff.d furtis inter omnes.ff.si quis cautō. qui aūt.§.fi.ff.de peti.here.si quo tpe.ff.de rei vē.sin autem.§.j.ff. de pecul.quesitū.ff.de posi.l.j.§. nō tm̄ extra de re iudi.abbate sane li.vj.ad idē.ff.de neg.ge.litis.ff.d iudi.non pōt.ar.tamē ptra quia tpe litis pte.ius non habuit vnde succūbere debet q illud tempus attendit.ff. de neg.ge.litis.ff.de mino. deniqz et in pte.decre.abbate sane.item sup nullo videtur facta litis cōte.vnde super nullo videᵉ sniā ferenda ar.ff.cōi di.vt fundus.ff.de iudi.de qua re.q ibi fundamētuz nō est superedificari non potest extra de p̄sbytero nō bap.veniens.hoc etiā no.q si solus eps sine capitulo dat aliqua ad suā mensaz ptinentia nō valet nisi vbi dat loco religioso quinquagesi maz portionē extra de his que fi.a ma.par.ca.pastoralis. 7 nisi vbi teneᵉ alicui ad beneficiuz quē sine titulo ordinauit extra de prebē.cum fm aplm. Si vero eps dat cū ꝙsensu capituli valet donatio vt extra de his que fi.a p̄la.sine cōsen.ca.c.cuz vos.ar.ptra de dona.pastoralis.ß illud intellige fm iura vt.s.interueniat ꝙsensus capli.et hoc obtinet vbi epⁱs dat beneficium alicui alij.sed si det capitulo aliq̄d de mēsa sua talis donatio nō preiudicat successori q auctoritatē quā aplm alij poterat impēdere nō potest impēdere sibiꝑi. H. vt pz bodie de re.eccl. non ali.si vna.q.rñso in cle. licet fatear q q̄plures opiniones corrigit illa decre.vt ibi no.in diuersis glo.negotamē vt ibi no.ad fi.glo.cū capella qd̄ renocet decre.exposuisti de pben.item in decre. cū nostris de ꝙcess.prebē. tractatur de ꝙcessione in beneficiū nō de extinctione dignitatis.in decre.cū accessissent de ꝙsti.interuenit auctoritas pape 7 sine dubio erat necessaria.q epⁱs non ꝙsenserat.sed dico q in epo cōsentiente necessaria fuisset.q fructus cōuertebat in suos vsus alⁱs si ex cā suppumereᵉ dignitas nō vtilis ecclie 7 nō ordinata per papam 7 de fructib⁹ augereᵉ due canonie vel māsonarie per epm 7 capitulū id fieri posset q lege non lederetᵉ hec decre.illud aūt quod dicit in fi.glo.que incipit vt dicebat i cle. pre.determinate dicas fm banc formā licere vel nō licere.sed illud qd̄ dicit vt eccle.bñfi.c.vno in fi.7 quod ibi no.in vl.glo. puto hodie nō licere vt tetigi de rescrip.si propter li.vj.super glo.an legatus in fi.tamē adhuc hodie videtur aliquib⁹ q vniones ante illā decre.ex vra 7 iusta cā facte valeāt.hodie licet vlterius fieri nō debeāt pro 7 ptra.facit qd̄ ibi no.in pe.glo.probant q epⁱs erat principalis faciēs 7 capl'm erat nō faciēs sed ꝙsentiēs.facit.ff.de regu.iu.l.aliud 7 facit extra ne se.va.c.vno li.vj. talis igitur nō auctorizat in facto qd̄ nō impedit vel cuius ꝙsentit sicut 7 filia ꝙsentit patri repetenti dotē licet id cedat ad eius cōmodū quia nō potest illā sibi minuere nisi ex supueniēti clade in antē.de equa.do.§.q vero iam col.vij.primū patet.ff.so.ma.l.j.§.voluntates.facit ad hoc decre.cū in iure de elec.cum ꝙcor.ij.glo.ꝑ qd̄ dicunt aliqui q hodie epⁱs de mēsa sua bene pōt donare capitulo egenti.q si id pōt religioso loco de dona.ꝙsultationib⁹ 7.c.pastoralis.sed hoc nō probant.dicūt ipi fortius capl'o suo cui plus alligat⁹ est de testa.requisiti.propter qd̄ non videᵉ ad alienationē tendere.C.de fideiuss. l.volūtas 7.ff.de le.ij.l.pater.§.q̄ndecim.facit qd̄ de tutore dicit.ff.de admi.tu.quotiēs.§.non tm̄ 7.l.nō existimo 7.l.tutor rerū.j.7.ff.de ptra.emp.fistulas.§.j.nec obstat qd̄ hic dicit auctor.sed facit prout dicunt q nō dicit cō cessionē nullā sed renocabilē per successorē. Z.sicut nec economus.x.q.ij.hoc ius porrectū in fi.sicut etiā nec tutor pupillo.ff.de auctoritate pre.pupillus.Si aūt capitulū dat aliqd̄ beneficiū de mēsa sua 7 habet liberā administrationē valet donatio 7 ppetua est dūmodo non sit in dānū eccl'ie.q capl'm semp idem est.vij.q.j.deniqz xvj.di.habeo.ff.de iudi.ꝓponebatᵉ. H.ac si dicat epⁱs habet successorē vt supra capl'm non.sed ista rō ꝙcluderet q etiā dānosam renocare nō possent.sed auctor intellexit q dānosaz ipi idem possent. Z.

¶ De his que fiūt a maiori parte capli Rubrica.

H. Uide qd̄ dixi super rubrica proxima 7 libellus bic formatus non est in vsu nec illum per alium formatū inueni. capl'm.n. cuius maior et sanior pars in aliqd̄ vtile agendum cōcordat illud ordinat 7 statuit 7 valet q decre.j.e.ti.si quis aūt illud impugnare velit assumat vicem actoris 7 questionē damasci.an sit prescriptibile nō valere ordinationē capli in qua non sit omniū ꝙcordia ibi scripsi sup.ꝟ.ꝙsuetud̄. Ad rubricā facit qō olim dispputata 7 demū repetita de minori pte capli pone boñ. inquātuz ex culpa maioris ptis per.c.cū in cunctis de elec. residebat potestas eligendi epm quā potestatē ꝓmunicauerunt trib⁹ abbatib⁹ ciuitatis boñ.sanctorūz ꝓculi Stephani 7 felicis.7 euenit hoc sine interpellatione bis vel amplius 7 lapsi sunt.xx.anni.imminet nunc electio ꝑ totum capitulū facienda.abbates illi petunt admitti.q̄ritur an capitulū teneaᵉ ad id:ꝓ abbatib⁹ facit cōsensus capituli.materia p̄scriptibilis 7 negligentia primatorum.primā patet q admissi fuerūt per capl'm.i.eos qui tenebant quo ad actū electionis vices totius capli. sed si per totū capl'm fuissent admissi qō non esset dubia qr non solū per actus duplicatos sed etiā per vnicū ꝙcurrēte spacio.xl.annoꝝ p̄scripsissent illud ius de prebē.cū de beneficio lib.vj.7 no.de cā pos.7 ꝓpric.cum ecclesia in glo.ex hoc 7 glo.antepe.non est aūt iure statutus numerus personarū debentiū tenere capl'm.hinc est q tres vel duo faciunt capitulum 7 vt capitulū eligunt de elec.c.j. Item ius capituli residere posset in vno no. materia de postu.gratū cum suis remiss.ergo quotcūqz nunc tenēt capitulū per illos debet admitti.sc̄dm de materia p̄scriptibili non est dubiū vt pz in dicta decre.cū eccl'ia de postu.bone.ij. de elec.q sicut 7.c. cumana. 7 facit de cōsuet. cum dilectus de resti.in integ.c.ij.per que iura si ipsi abbates prescribere poterāt q soli eligerent fortⁱ q eligere possent cū aliqua parte capli que fungatur eius vice.

Tercū si negligentia prinatoꝝ facit pro tanto qꝛ poterant illi plures protestari ꝙ nullum ius acquireretur illis in posterū. ⁊ intererat ipsoꝝ propter futuras electiones per eos fiendas ⁊ etiā ecclesie ne seruitus talis ꝙ paucos imponeret eidem vt in prece. decre. cumana de elec. cum ibi no. in. iij. glo. His non obstantib⁹ fuit cōtrariū terminatū ⁊ bene cū ad illos paucos esset deuoluta potestas pro ea vice tm̄. pro sequentib⁹ ergo vicibus nec ꝯcijs preiudicare nec eccl'ie seruitutē imponere potuerūt de elec. cum in cūctis ⁊. c. cū vintoñ. ⁊ maioꝛ pars priuata hoc sciens nō habuit necesse aliq̄d ꝓtestari qꝛ sciebat absq; ea ius eccl'ie saluū ⁊ sic si ꝓtestata fuisset erat protestatio volūtaria de qua scripsi sup regula in generali li. vj. in prin. hui⁹ materie abbates scientes etiā se vocatos a paucis hoc idem scire debebāt ⁊ si volebāt sibi in posterum ius acquirere malā fidem habebāt ⁊ sic deficiebat p̄ scriptio quo ad ipos vt extra de p̄scrip. c. fi. nec est verū ꝙ illi pauci essent capitulum. licet in eos esset pro ea vice ius capituli deuolutū propter sociorū delictū quo ad illam vicem tm̄ sicut ⁊ in casu negligentie ius capituli deuoluer⁹ in archiepiscopū de elec. ne pro defectu. qui tamen nō esset nec dici posset capitulū nec vt capitulū prejudicare posset eccl'ie volens tenere ꝯtrarium. s. ꝙ abbates p̄scripserint cuꝝ tamen p̄scriptio sit restringibilis intātū ꝙ per illam separant' de se cōnexa vt patet de deci. ex parte. iij. ⁊. c. cum ꝓtingat vbi prescriptio decimarum non cōprehendit noualia alias vnita. diuidit etiā ꝓcuratione a visitatione cui alias est vnita de p̄scrip. cuꝝ ex officij vt no. in regula odia li. vj. ⁊ facit regula que a iure eo. ti. Item ius ꝓuidendi ⁊ eligendi bene restringit' ad certam speciē per rescriptū de rescrip. susceptū li. vj. ⁊ p̄ prescriptionē vt no. eo. li. de preben. cum in eccl'ia. ad idē quod scripsi de cōcess. prebē. proposuit post p̄n. ⁊ illa nō excedunt suos casus vt ibi. fateant' igitur soluꝝ abbates in suis terminis p̄scripsisse. s. cum minoꝛ pars eligit ex iure sic deuoluto. ⁊ sit iusta cā illos admittendi quia plus egent cōsilio pauci q̄ plures. xx. di. de quib⁹ de offi. dele. prudentiā. mutatis aūt terminis quib⁹ abbates nō possederunt ⁊ sic nec p̄scripserūt nec possessionis nec ꝓprietatis cōmodo debent admitti. his cōuenit qđ scripsi de ꝓba. in p̄sentia sup fi. vl. glo. p̄ma plz. Z.

Breuiter sic potest in hoc titulo libellus concipi. Libellus. Coraꝝ ⁊c. propono ego sindicus seu procuratoꝛ maioris ⁊ sanioris partis capituli talis eccl'ie videlicet talis ⁊ talis. vel dicas procuratorē talis capituli exquo est pro ea. longe maioris partis vt extra de elec. cuꝝ inter can̄. in prin. ꝙ cū ipi deum habentes pre oculis vellent tale q̄d in vtilitatē ipsius eccl'ie facere vel statuere vel ordinare vel disponere talis ⁊ talis ipius eccl'ie canonici irreuerenter ꝓtradixerunt nullā causam sue cōtradictionis rationabilē proponētes ⁊ adhuc in sua obstinata cōtradictione p̄sistūt. quare peto ipos a talib⁹ coberceri. ⁊ super hac ꝓtradictione eis ꝑpetuū silentiū imponi. dictū q; capitulum seu maioꝛem partem eccl'ie p̄m dictaꝝ ordinationem ⁊c. debere procedere eorum cōtradictione nequaq; obstante per vestram sententiam decerni ⁊ declarari extra eo. c. j. ⁊ vl. extra de elec. licet. lxv. di. c. j. ⁊. ij. ⁊. c. si forte. ff. de re iudi. duo. ff. de decre. ab ordi. fa. l. iij.

¶ Ut eccl'iastica beneficia sine diminutione ꝓferant' Rubrica.

A. Vide qđ dixi supra rubrica. ij. ⁊ libellus hic descriptus fuit roff. boc ti. in fi. ⁊ quia formauerat libellū in eccl'ia beneuentana postea correxit quia eccl'ia ipa non habebat prebēdas distinctas in quibus distinctis dixit proprie libellū procedere. Z.

Hic concipitur libel. Libellus.

Propono ego. t. canonicus belnacē. ꝯ venerabilē patrē dñm. R. epm belnacen. ꝙ cū ipe de mādato felicis recordatōis dñi Clemētis pape iij. vel suo ꝓprio motu mihi talē p̄bendā vel beneficiuꝝ qđ fuit talis ꝓcessisset nō integre iura ipius p̄bende ꝓtulit imo terciā vel quartā fructuū eiusdē partē diminuit vel tales possessiones seu redditus ex ea subtraxit vel diminuit vel partē p̄bende tm̄ mihi cōcessit. vnde qꝛ beneficia eccl'iastica sunt sine diminutione cōferenda peto res illas mihi restitui vel peto beneficiū seu p̄bendā mihi reintegrari extra. e. c. vnico extra de p̄ben. maioꝛib⁹. ⁊ c. tue ⁊. c. vacāte. j. q. iij. si quis p̄bendas.

¶ De reb⁹ eccl'ie nō alienādis Rubrica.

H. in. vj. ⁊ in cle. resumit' hec rubrica. roff. ꝓsequit' hāc materiā imediate ante q̄tuoꝛ supra ꝓri. ⁊ plene illā tractat p modū summe. fuit etiā libell⁹ hic descriptus quem ibi vide in fi. pe. colū. vbi vt hic ꝓsequit' etiā posuit aliū libellū breuioꝛē. hūc aūt p̄ponit vt res euidētius aperiatur. saltat demū auctoꝛ ꝓtinuādo roff. ad aliū ipius op⁹ vt statim patebit. Ad rubricaꝝ facit qō venerialis. lix. de qua sup rubrica de p̄scrip. ⁊ dñicalis de qua sup rubrica ij. ⁊ questio. xviij. Jo. de deo li. iij. de eo qui iurauit non alienare vel pignorare. an ex cā possit fructus locare vel vendere ad tempus de qua dic vt in cle. e. ti. c. j. in fi. id. n. talibus ꝑmittitur ibi ad modicū tempus. sed quātū tempus hec verba cōprehēdant dubitat' vt ibi nota. in vlti. glo. Consanguinei vel potētes qui promouerunt prelatos exquirūt cōtractus gratuitos ab eis ad ipsoꝝ vitam vel cōtractus locationū vel venditionū fructuū ad longissimū tempus ꝓfessato precio. sciui epm a quo ꝓmotores sui extoꝛserūt gratuitū cōtractū ad vitā ipsoꝝ de tāto ꝙ transcēdebat duas partes redditū epaliū exp̄ssa causa seruitioꝝ que impēderāt eccl'ie ⁊ ꝑmittebāt impē dere ejdiu viuerēt. ⁊ in hoc fuit instr̄m multū solēniter formatū ⁊ de cōsensu capituli demū extoꝛto illud idem ⁊ male succesſit dictatoꝛi. fuit. n. per illos quib⁹ sic seruierat spoliatus in totū ⁊ expulsus a lare proprio ⁊ merito sic accidere debet his qui scientiaꝝ dei ⁊ donum trahunt ad talia supueniente legato de latere ⁊ his delatis ad eū per episcopuꝝ successoꝛē illius ⁊ illis nobilib⁹ super hoc citatis exhibitis instrumentis predictis ipsoꝝ aduocati defendere conabant' contractum dicētes ꝙ pro vtilitate eccl'ie in bene meritos fact⁹ fuerat ⁊ sic ligabat successoꝛem inducebāt. xvj. q. vj. illud. ꝓpter verbū munificētias qđ est ibi. xij. q. v. qꝛ ioānes extra de solu. c. j. de deposito. c. j. Item dicebāt donationē factā ob cām propter merita seruitioꝝ prestita ⁊ prestāda ⁊ sic reuocationi vl' penitētie nō erat locus. C. de dona. que sub mo. l. pe. ⁊ de reuo. do. l. ij. ⁊. iij. ⁊. l. generaliter in p̄n. nec debet auferri donatū. xxij. q. ij. non. n. in fi. imo si non possiderent donatarij totuꝝ supplendū esset de dons. per tuas. maxime qꝛ illa non erat ꝑpetua donatio que facta fuerat ad vitam sed tpalis qꝛ nil certius morte extra de peni. ⁊ remiſ. cum ex eo. ff. de ꝓdi. ⁊ de. l. j. ⁊ in illis non requiritur illa solēnitas que in ꝑpetuis. facit hoc. e. ti. dudum li. vj. extra de his que fi. a prela. cōtinebatur. ⁊ qđ ibi nota. in. j. glo. et eo. ti. tua nup cum ꝓcoꝛ. vl. glo. ⁊ facit. xvj. q. j. possessiones ⁊ qđ ibi no. Sed ꝓtra ipsos fuit iudicatum ꝙ hodie coadiuuat cle. p̄dicta licet. n. prelati bene meritis munificentias facere possint in vita ⁊ in morte ille tm̄ debēt esse moderate ⁊ iuxta seruitij meritū vt p̄z de testa. ad hec. ⁊ c. relatū. ij. §. licet. sicut ⁊ de alijs administrationib⁹ alienare prohibitis dicūt leges. ff. de admi. tu. cum plures. §. pe. ff. de tute. ⁊ ratio dis. l. j. §. j. aliter p̄latus dare nō licz procuratoꝛes. n. sunt nō dñi extra de dona. c. ij. vbi vide

concor. in. j. glo. 7 licet habeant administrationẽ administrandi de elec. cum nobis olim in fi. regulariter tamen nõ donat habẽs liberã de offi. vica. c. fi. li. vj. 7 cum ex cã id pmittit' nõ est occasio pro cã sumenda extra de ma. et obe. solite. ff. ad. l. iul'. ma. l. famosi. §. j. sed verã 7 sufficiẽtem ad id cãm p̃cedere oz bene facit. C. de sacrosan. ec. l. iubemus. ij. vltra p̃n. ibi. Scientes nulla sibi occasione vel tempore ad vicissitudinez beneficij colorari ꝛc. absit em̃ q̃ in prohibitis certo casu permissis stetur verbo dicentis casum pmissum subesse. ff. de proba. qui testim̃ de le. iij. cum quis decedens. §. titia 7 vide qõ no. supra de p̃ sum. l'ras in glo. immo in vlti. ponderãda igitur est veritas 7 non fictio. ff. de castrẽ. pecul'. l. si forte. viij. di. verita te de hoc extra de biga. nuper. item dato q̃ fuisset cã donationis fiende p̃mensurãde tamẽ fuissent cause in quãtitate 7 tempore vt in pre. §. licet. propter id dicit lex q̃ propter modicũ es alienũ pupilli magna possessio distra hi nõ debet. ff. de re. eoꝝ qui sub tute. magis puto. §. ne passim al'. Item p̃tor tempus etiã seruitꝫ 7 quãtuz duranit eius cã ponderãduz est facit de rescrip. statutũ ad fi. li. vj. eo. li. de elec. cũ nõ deceat. ff. de excu. tu. geometri de ope. li. l. plane. Item ponderãdũ est q̃ tex. p̃di. decre. ad hec. 7 pre. §. licet dicũt aliqua posse dari qõ verbum ꝑm hosti. vt scripsi in pre. §. notat moderationẽ 7 reprehendit prodigalitatẽ qui etiã remittit ad no. per se ỹ dona. ceterum. bene facit pro illo dicto. ff. de cõtraben. em. l. hanc legem cum duab'. l. sequẽ. 7 de bo. dã. l. diuus. facit etiã illud aliquo qõ habet' de statu mo. cũ ad mona. ℣. cꝫ cꝫ. sic 7 aliquãdo caritatem designat de sen. excõ. si aliquãdo de iureiurã. si vero ℣. verum. videtur etiã aliquib' 7 satis eque q̃ licet tpalis sit donatio si tamẽ de re magna necessaria sit solẽnitas 7 superiozis auctozitas bene facit. C. de dona. sancimus in fi. ff. de impen. in re. do. fac. l. iij. §. j. 7 forsan sic intellexit Inno. 7 post eũ hosti. id qõ post eos scripsi in decre. iij. de his que fi. a prela. si. cõ. ca. sup. j. glo. Z.

Licet hic. t. de rerum ecclesiarum tractet alienationẽ tamẽ 7 de priuatarum rerum alienatione aliqua ciui liter subnectemus. Et primo de materia ipsius tituli. differamus in qua sic concipitur libellus.

Libellus. Co. ꝛc. propono cõtra. p. qui talẽ domum vel vineã ad talem eccl'iam pertinentẽ cuius fines ꝛc. tenet 7 possidet asserens dictã rem sibi a tali plato venditã quẽ ꝓtractũ venditõnis quã sibi factã fore asserit dico celebratũ fuisse cõtra formã iuris 7 in casu a iure vetito nõ pmisso. vnde nomine prefate eccl'ie peto cassari 7 irritari 7 cassam 7 irritã nunciari. venditionẽ ipam 7 rem ipam mihi restitui cũ fructib' p̃ceptis 7 p̃cipiendis extra de re. ec. non alie. si quis p̃sbyt' 7 c. dudũ li. vj. xij. q. ij. sine excep. 7 c. non liceat. x. q. ij. Ius porrectum. vel si vis potes rem vendicare 7 breuius absq̃ narratione concipere vt dixi supra de his que fi. a prela. sine cõsen. ca. Porro. H. assumit verba Roffre. vbi de pauliana qui dicit in illa quatuor necessaria que patet ex positionib'. Z. debitore alienãte bona sua corporalia 7 incorporalia in fraudez creditoris. creditor. n. omnia alienata per ac. paulianã pretoriam tam ab alienatore. H. dixit roff. contra alienãtem tunc agi qñ ita dispersa sunt bona q̃ sciri nõ potest vbi sint. ff. de his q̃ in frau. credi. l. vltima. §. fina. 7 Jo. de bla. formal libellum de hoc in parte infra proxima ante finem sic dicens

Libellus. Dico q̃. R. debitor meus in centũ ita latenter dissipauit in alios bona sua in fraudẽ meã q̃ iussus a tali iudice mitti in possessionem bonoꝝ eius cã debiti qõ mihi debebat ꝓseruãdi nil inuenio in eius bonis quo p̃seruari possim. nec bona per eũ alienata inuenire possum. vnde ago ꝓtra ipm. r. vt in carcerẽ detrudat' quousq̃ reuelauerit eos in quos bona ipa alienauit. vobisq̃ dñe iudex supplico vt ipsuz ad hoc p̃ diffinitiuã sniaz condẽnetis. Extollit aũt se Jo. de bla. in his actionib' dicẽs illas se plenius tractasse roffr. 7 aliqua in ipius libello merito repbensa. Z. cꝫ. ab eo in quẽ alienatio facta fuit poterit reuocare. H. supple nul lo precio p̃ eum restituto. si tñ apud alienantẽ essent nũmi ad iudicis officiũ ptineret vt faceret illos reddi. ff. de bis que in frau. cre. l. si debitor 7 l. seq. Z. que dicta ẽ sic a paulo pretore eius inuentore. ff. de vsuris videamus. ff. de bis que in frau. credi. hac in fac. et sic conci. libel.

Libellus. Co. ꝛc. conqueror ỹ. p. qui possidet predium vel domum talem cui⁹ confines 7 cetera. qõ predium meum vel domũ alienauit. r. debitor meus in fraudẽ vel fraudis consilio vt me fraudaret debito meo 7 fraudatus sum quia eius bona q̃ iã discussi non sufficiunt ad meum debitũ exoluendũ ipso p. H. emptore ꝑm Jo. de bla. quare dico infra videbis Z. possessore sciente 7 fraudẽ participãte. 7 ideo predictam rem reuoco vel restitui mihi peto cũ fructib'. H. hic oppone 7 solue vt dixi supra ne se. va. super primo libello. Z. 7 omni cã quasi nulla alienatione vel traditione secuta. 7 ad hoc propono paulianã ac. vnde peto mihi iusticiam exhiberi 7 hoc si dicis paulianam esse nomẽ actionis. Si vero dicas q̃ non sed q̃ sit adiectio vt no. Azo in summa. C. de his que in frau. cre. dices. 7 ad hoc propono acti. in factũ paulianã vt. ff. de his que in frau. cre. hac in factum. predicta forma probatur. ff. e. l. j. §. j. 7 l. qui aũt. §. hoc edictũ 7 l. ait pretor. §. per hanc. Qỹ at dixi locũ habet circa corpalia alienata in frau. C. Si vero aliquod incorporale sit alienatũ puta quia suũ debitorem liberauit per acceptilationem distingue an ille fuerit debitor pure an in diem vel sub ꝓditione. Si pure formatur sic. H. nõ fuerunt isti libelli roff. sed Jo. de bla. vbi de pauliana qui etiã libellũ qui p̃cedat ponit et exponit dicens etiã pauliane tres esse radices quarũ prima est in titulo nõ gratuito 7 de hac supra scỹm eũ. Secunda cũ gratis fit alienatio inter viuos vt si debitor donat in fraudẽ creditoris 7 procedit libellus vt supra. hoc saluo q̃ nõ habet actor necesse dicere q̃ donatarius ptiципauerit fraudi sed satis est hoc casu q̃ debitor alienauit in fraudẽ. ff. de bis que in frau. credi. l. qz ter. §. simili. cꝫ modo. Tercia radix qñ fit alienatio in vltima voluntate 7 tũc nõ oz in libello mẽtionẽ fieri de alicui⁹ illorum fraude. solus. n. euentus hic inspicit'. s. creditorẽ fraudatum. ff. eo. ti. omnes debitores. §. j. Ad scỹm aũt suum libellum qui sequit' ipe opponit illum nõ procedere cum agatur precise ad factũ qõ fieri nõ debet. ff. de iureiur. l. si quis alio in fi. rñdet duplex esse factũ vnuz qõ de leui nõ fit sed cũ corporis labore vt facere domũ vel pmittere stipulationẽ super certa re nullũ dãnum passurũ. 7 in bis que de leui nõ fiunt p̃cedit quẽ precise ad factũ non condẽnandũ. aliud est qõ de leui fieri põt vt istud. s. reponere se in pristinã obligationẽ 7 ad tale factũ põt cõdẽnari p̃cise. ff. qõ metus cã. l. si cũ exceptões. §. sed etsi quis q̃ vim in fi. Opponit scỹo q̃ petitio est impossibilis s. de reponẽdo se in obligatoz pristinã iam extinctã que amplius reuiuiscere non põt. ff. de sol'. qui res. §. aream. 7 maxime procedit obiectio in obligato ex cã legati. respõdet q̃ lz actio extincta nõ reuiuiscat eadẽ specie vel numero. reuiuiscit tñ eodẽ genere de voluntate partiũ 7 de hac p̃cedit libell⁹. Sz ob. qõ dixi de legato vbi nõ ẽ eodem genẽ. sed qõ debebat' testamẽto nunc debet' stipulatione. rñdet duplicẽ esse cãm. s. remotã 7 primã. primã ex legato scỹaz ex stipulatõe. nam cũ obligat⁹ ex legato nõ esset obligatus verbis nõ potuit verbis liberari nisi illa obligatio deducta esset in aquilianã stipulatõez 7 sic prima erat verbalis insti. qui. mo. omnis tol. ob. §. ẽ aũt reponet ergo se in pristinã. i. equipollentẽ ꝑm eũ nec refert quid ex equipollentibus fiat. ff. de insti. sub cõdi. facit. l. iij. 7 dicit q̃ optime facit. ff. de le. ij. cum filius. §. he-

res. Item scias hanc actionẽ locum habere cum fraudatur creditor iam exñs. vnde nõ habet locũ in alienatõnibus quas faciunt volentes maleficia committere de quo hic per Roff. et Jo. vide infra de dona. ℞. item pone aliquis vbi auctor in hu-

Libellus. Lo. ꝛc. cõq. ius. t. fine remittit. ℣. de. p. debitore meo qui in frau. meã liberauit. t. debitorẽ suũ per acceptil'. vnde cum bona dicti debitoris mei excusserim et nil consequi potuerim peto id ipm mihi prestari. qđ prestare dictus. t. ei debebat. s. c. quasi nulla acceptil'. secuta. Sive in diem vel sub cõditione dicet sic. peto ꝑdictã obligationẽ in pristinũ statum reduci quasi nulla acceptilatio intercesserit. ff. de his que in fraudem credi. ait pretor. §. si conditionalis. ff. de iure dot. licet. §. quotiens. Actor ergo sic po.

Positõ actoris. Pono ꝙ ea que petij i libello de iure petere possum sed huic positioni cum sit iuris non tenetur respõdere. Item ꝙ. t. fuit debitor meus in. xxx. ex cã mutui vel ex alia causa. Item ꝙ illud debitum fuit efficax ꝛ sine omni exceptõne. item ꝙ. t. debitor meus fuit cõsiliatus ꝙ taliter alienãdo me fraudaret. ff. que in frau. credi. ait pretor. §. ita demũ. Item ꝙ tu scivisti fraudis cõsilium. item ꝙ re tali alienata nõ inuenit tm̃ in bonis iã discussis ꝙ mihi posset satiffieri. C. de his que in frau. credi. alienata sunt. l. j. ℋ. vide qđ ibi no. super. ℞. excussus. ℣. insti. de act. §. si quis in fraudem. Item ꝙ rem alienatam habes ꝛ tenes et possides eontra. re

Positio rei. Pono ꝙ. t. tuo debitori us sic. feciſti pactũ de nõ peten do. itẽ ꝙ ille soluit tibi. itez oppono excepti. non nu. pe. si est infra biẽniũ. C. de nõ nu. pe. l. pe. Item ꝙ. t. alienauit propter necessitatẽ rei familiaris vt per hoc excludatur fraudis cõsiliũ. C ceterũ. ℋ. tenet auctor ordinẽ roff. ꝛ Jo. ꝛ quẽ libellarij omnes tenẽt sed longe plenius Jo. dbla. de hac loquit' qꝫ alij in suo libello quẽ inchoauit. dico dñe iudex ꝙ. r. nup defunct' me patrono suo ꝑterito ꝛ extraneo heredi instituto habens in bonis amplius qꝫ C. aureos talẽ fundũ cui' fines ꝛc. Nota ꝙ roff. vel auctor de liberto mortuo nil dixerũt ꝛ ꝓtrariũ innuere videbant' vterꝫ in scda positione actoris dicẽdo. Jtez ꝙ solus sum patronus. vt aũt dicit Joan. summe inconueniens esset ꝙ patronus alienata ꝑ libertũ viuentẽ reuocare posset cũ posset casus euenire ꝙ nil sibi deberet' puta si filios haberet instit. de suc. libero. §. sed nr̃a ꝛ. §. seq. ꝛ hic inserit questionez quid si viuẽte liberto is in quem fuit res ꝑ ipm alienata illaz per. xxx. ãnos possederit. demũ libertus moriꝫ querit an possit reuocatio fieri: dubium facit qꝛ. xxx. annis est possessa ꝑ qđ omne ius sublatũ videt' sed vt ipe dicit illud verũ ꝓtra illũ qui agere posset ꝛ negligeret. sed iste qui agere nõ potest nõ potest dici negligens. ergo sibi ꝑscriptio nõ currit. C. de anna. excep. l. j. in fi. restringo hoc ad impedimẽtuz exꝑssuz quo non cõpetebat actio de alio nõ impedito. vide ꝙ no. extra de prescrip. auditis in vl. glo. ꝛ sic prosequitur cetera verba libelli sui. format etiam libellũ quãdo libertus aliqua alienauit cui liberto decedẽti ab intestato succedit patron' nõ inuenit debitã portionẽ vt si ex sexcẽtis que habebat alienauit quingẽta põt in quinqꝫ homines patronus habere. debẽs ducenta habet centũ agẽs ad alia centum ꝛ sic a quolibet illoꝝ quinqꝫ petet. xx. dicens sic scdm̃ eũ dico ꝙ. r. habebat valentiã sexcẽtarũ librarũ et in fraudẽ mei sui patroni alienauit valentiã quingẽtaꝝ inter que in titiũ donatõis titulo alienauit talẽ fundũ cuius fines ꝛc. qui fund' valet centũ. vnde cũ ipe titius fũdũ illũ possideat ago ꝓtra ipm vt ipius fundi q̃ntã partem mihi restituat ꝛ sic reuocat id qđ sibi deest ad legitimã. ℣. liberto alienãte bona ĩ fraudẽ patroni succurrit patrono ꝙ acti. fauianã ꝓtoriã ꝙ quã alienata reposcere põt. sic concipitur libellus.

Libellus. Lo. ꝛc. conque. de. p. qui possidet domũ talem cuius fines ꝛc. quã rem. t. libertus meus alienauit in fraudem meã ad hoc vt me suũ patronũ fraudaret tercia parte quã de iure habeo in bonis suis. vnde rem illã ꝓ tercia parte ꝑ indiuiso peto mihi restitui ꝛ assignari cum fructib' ꝛ omni causa. ꝛ ad hoc propono fauianã act. vnde super his peto mihi iusticiaz exhiberi. ꝛ hoc si dicis ꝙ sit nomen actionis. si dicas ꝙ non vt alij dicunt dic act. infactum fauianã propo. predic. forma probat'. ff. si qs in fraudẽ patroni. l. j. §. hec actio. Ac. g̃ sic ponet.

Positio actoris. Pono ꝙ petita in libello ꝺ iure petẽ possum sed hec positio iuris est. item ꝙ solus sum patronus illius. t. ff. de suis ꝛ legitimis in testõ. si hoc neget prosequitur illas causas quib' quis sit patronus vt in. l. in testõ. item ꝙ libertus ipse qui alienauit erat maior centenario. i. habebat vltra centum lib. in bonis insti. de succ. lib. §. sed nostra. Jtem ꝙ rem alienatam habes tenes ꝛ possides. item ꝙ dolo ꝛ fraude alienauit vt minueret meam partem. s. terciaz mihi de iure debitam. tunc. n. competit fauiana. ff. si quis in frau. pa. l. j. in prin. Sed si faceret in fraudem. l. vt minor esset centenario tunc ipso iure non tenet. ff. de iurepa. si li

Positio rei. Pono bertus. Reus vero sic. ꝙ. t. qui mihi donauit vel vẽdidit natus fuit ex libera matre. hoc concesso ingenuus natus est. ꝛ sic actor succũbet insti. de ingenuis. §. si vero. Si ℞o neget dicat sic. po. ꝙ. t. fact' fuit miles te sciente. C. qui mili. non pos. super seruis lib. xij. item ꝙ. t. alienauit propter necessitatẽ rei familiaris. hoc cõcesso sequitur ꝙ nõ dolo fecerit id. item ꝙ. t. erat centenarius. C ceterũ. ℋ. Seruat ordinẽ roffre. ꝛ aliorum verba aũt ad lr̃am fuerũt roffre. qui etiã querit an filio naturali ꝛ legitimo cõpetant be actões de quib' sequitur si pater in eius fraudẽ alienauit. Rñ. ꝙ nõ quia nec filio nec patri in hoc casu ꝓuidet'. ff. si quis a pa. fu. ma. l. j. ꝛ ij. dat aliud ꝙ plus habet arrogatorias qꝫ legitimus. quia ꝓponẽdo querelã ꝓtra testm̃ patris arrogatoris nõ perdit quartã de qua hic fili' aũt naturalis ꝛ legitimus perdit ꝑ id bonoꝝ subsidiũ. ff. de inoffi. testa. cõtra veterẽ. §. meminisse ꝛ. §. si impubes. ℣. si qs arrogat sibi aliquẽ in filiũ ꝛ postea alienat aliqđ de bonis suis in fraudem arrogati vt diminuat quartã que deb' arrogato in bonis ipius arrogatoris ex ꝓsti. diui. pij. vt. ff. de adop. si arrogator. §. sed an impuberi. poterit arrogat' illa reuocare per vtilem acti. caluisianaz vel fauianã vel vtilem in factum pretoriam de qua in arbore. Joan. nõ tractatur. ff. si quis in frau. pa. l. fi. vnde si concipitur lib.

Libellus. Lo. ꝛc. conque. ꝺ. p. qui possidet res tales quas. g. pater meus arrogator in fraudem meaz alienauit vt quarta mihi debita ex cõstitutione diui pij diminueretur. vnde res ipsas mihi peto assignari cum fructib' ꝛ omni causa. ꝛ ad hoc propo. vtilem acti. in factum caluisianam et super his peto mihi iusticiam exhiberi.

Positio actoris Actor ergo sic ponet. Pono ꝙ. t. me arrogauit. item ꝙ arrogatio fuit legitime facta. sed hec est iuris. vnde si neget dic ea que in arrogatione desiderantur vt sit legitima que habes. ff. de adopt. si pater. §. in arrogato et. l. seq. et sunt septem vel octo. item ꝙ rem alienatã tu habes et tenes et possides. Reus econ

Positio rei. Pono ꝙ tua arrotra sic po. gatio fuit illegitima sed hec iuris est. vnde ponas causas quare sit illegitima que continẽtur insti. et. ff. de adop. tamen negatiua qualitatis bene probatur vt. ff. de proba. ab ea. C ad hec si libertus vel debitor alienauit in fraudem patroni vel creditoris possunt alienata per acti. in factum reuocatoriam caluisianam pretoriaz reuocari vt. C. si quis in frau. pa. l. fi. ꝛ hic forma libel. vt supra dixi in pauliana. Est ꝛ quarta actio reuocatoria. s. in factum pauliana pretoria que tunc locum habet cum predicta alienatio fit a pre-

dictis pſonis in fraudē p̄dictoꝝ que poterit p̄ hanc acti. reuocari. dīa aūt ꝓſueuit aſſignari inter p̄dictas ⁊ actiones in factū q; predicte ꝓpetūt ad reuocāda corporalia ſed ac. in fac. ad incorporalia iura vt actões. ff. que in frau. pa. l. hac in factū. H. ⁊ no. e. ti. l. j. in prin. Z. qualit' autem cōcipiat' in hac lib. ⁊ fiant poſitōnes p̄ ſuperiora liquet. Eſt ⁊ interdictū fraudatoriū quod cōpetit creditori in cui⁹ fraudem debitor alienat vt. ff. de ſolu. pupilli debitor. §. j. quod paruꝫ differt a p̄cedentib⁹ trib⁹ actio. vnde concipit' lib. vt in illis ⁊ que ibi dicta ſunt hic pro magna parte intellige repetita. quidaꝫ tamen dicunt q; non eſt ꝓpriū nomē interdicti. quid iuris ſi intēdens cōmittere aliquod maleficium alienat in fraudē bona ſua no. infra de dona. ℵ. item pone quid iuris ſit de ſubmittentib⁹ bona eccleſiarū regib⁹ vel baronib⁹ ⁊ de recognoſcentib⁹ ſe ab illis illa tenere habet' in cōſtitu. grego. x. e. ti. hoc ꝓſultiſſimo. e. ti. li. vj.

De precarijs. Rubrica.

H. primam partem vnde receperit auctor ſtatim dicaꝫ ſcdam habuit a Roff. vbi de interdi. rubrica de precario gloſas aūt decre. vl. extra. e. ti. per modum ſumme vide collectas in epilogio prime glo. Z.

In hoc titulo potes

inſtrumentum formare vt infra de obl. et ſolu. §. j. ℵ. porro. ſed ⁊ in precaria ſic forma libellum.

Libellus. Lo. ꝛc. propo. ego. b. rector ſeu prelatus talis eccleſie q; talis predeceſſor meus domū talem recepit. a. t. cuius penſio erat. x. cū ibi erat ſtudiū vel curia. idem vero predeceſſor promiſit ei dare ānuatim plus in triplo. ſ. xxx. q̄diu viueret. H. ſupple ille. t. ⁊ ſic fiebat cōtractus ſcdm formam. c. precarie quod infra allegatur. Z. ita q; eo mortuo ꝓprietas ad eccleſiā rediret. verum quia ſtudiuꝫ vel curia receſſit nunc penſio eiuſdē domus. v. nō excedit per qd patet eccleſiā in tali cōtractu deceptā fuiſſe. quare peto dictuꝫ contractū caſſari ⁊ ānullari ⁊ dictā eccleſiā ⁊ me ad eius obſeruantiā nequaq̄ teneri per veſtrā ſententiā declarari. peto mihi etiā reddi penſionē. xxx. ſolido. tot annis perceptam ab ipſa eccleſia facta deductione eius quod de fructib⁹ eius domus conſtat dictam eccleſiam percepiſſe. hec forma probatur extra. e. c. ij. q; ſm hoc recte intelligitur. H. ⁊ ſic illud legebant pe. et ab. vt ibi ſcripſi qd ſatis videtur durū ⁊ adhuc durius qd addit auctor in fi. ad illoꝝ dictum ibi peto etiā. Item cōcluſio que p̄cedit ibi quare peto nō videtur cōgrua cum deberet exceptione peti reſtitutio de reſti. in inte. c. j. poſſunt ſuſtineri hec verba predictoꝝ quādo nō fuiſſet factus cōtractus ſolēniter per ſcripturā. ſed amicabiliter ⁊ ex confidentia ſic proceſſiſſent prelatus ⁊ laicus. vel quādo nō fuiſſet principaliter actum de re ſed de precio ⁊ ſingulis annis inuicē dando licet forte poſt talem cōuentionem precij res ex quib⁹ quātitas habebatur fuerint aſſignate alias dici oportet q; ſi precaria fuit facta rationabiliter ⁊ ſcdm formam. c. precarie dando propietatē rei vſufructu retento. ⁊ habendo ex re data per eccleſiā duplū illius vſufructus vel dando propietatē ⁊ vſufructū habendo de re. ec. in triplum facta. de hoc ſcriptura prout vult. l. iubemus. ij. in fi. C. de ſacroſan. ec. licet diminuat' penſio domus vel predij dati per laycū nihilomin⁹ perdurabit cōtractus quia prin. tenuit alias eccleſia vteretur fraude ꝓpria decre. per tuas de dona. ⁊ ad hoc bene facit queſtio dñicalis. iij. in fine. eccleſia que recepit predium vt daret alimēta q; caſmate perijt de qua dixi de condi. ap. veruꝫ ſuper glo. ij. Item dñicalis. xlix. de vinea data eccleſie ad tp̄us loco decimarū que vinea caſmate perijt de qua dixi de re. pmu. c. fi. ſup vl. glo. ⁊ ſatis facit vt ibi dicit' q; loquimur de cōtractu non ꝓpetuo in laycū ſed ſic in eccleſiā. Item abſurdū q; domus cui⁹ proprietatem habet eccl'ia deteriorer' ei qui nō eſt dñs. hoc dico q; ſi ue habeat vſufructū laycus ſiue nō adminus ꝓprietas eſt eccl'ie ſm veritatē ſed ſaltem eo caſu quo etiā vſufructus datur quē caſum practicat auctor. item ſi cōuerteretur caſus q; redditus layci creſcerent vel ſaltē durarēt ⁊ redditus dati p̄ eccleſiā minuerent' eccleſia nō quereret diſſolutionē ꝓtractus qd ergo de ſuo nolet non querat in alieno de homici. cum iuramēto. ſatis ſufficit ad caſum regula legitime factū de re. iuris li. vj. cum ſuis exēplis et concor. ⁊ facit qd no. Ly. C. de iure emphi. l. ij. in fi. non ob. l. ij. de precarijs. que aperte loquitur de factis irrationabiliter. Z. ⁊. x. q. ij. precarie ⁊. C. de ſacroſanc. ec. iubemus. ij. §. ſi qñ. nec ob. extra. e. ti. c. vl. in fi. quia illud intelligitur abſq; rationabili cā. C Item qui rem ſuam precario ꝓcedit niſi ſibi reſtituat' habet interdictum de precario. ff. de preca. l. j. ⁊. ij. in quo ſic concipitur lib. H. roffre. ad lr̄am eſt totū qd ſequitur vbi ſupra. dicebat aūt in hoc ti. v. neceſſaria que ex poſitōnib⁹ colligas ⁊ quia vterq; actor ⁊ reus ponūt rem ſuam eſſe. primus vt valeat precariū. ſecūdus vt nō valeat ſcito q; eſt caſus quo bene valet p̄cariū de re rogantis datū a credito re qd videas co. ti. c. vl. in prima gloſa circa mediū. Z.

Libellus. Lo. ꝛc. cōqu. de p. cui precario rem meā conceſſi quā mihi reſtituere cōtradicit. vnde ago ꝓtra eū vt eā mihi reſtituat. ⁊ ad hoc propono interdictū de p̄cario vel actionē in factuꝫ ſubrogatā in locū ipſius. ff. e. l. j. ⁊. ij. extra. e. c. ij. multi tū ad dunt ⁊ ipm mihi ad intereſſe p̄dēnari peto. ar. ff. e. queſitū. §. ex hoc interdicto ſed nō eſt neceſſariū. H. vt dicit roff. illa ratōe q; in interdictis dant' due ſnie ſcda. ſ. ſi nō paret' prime ⁊ ſic venit in p̄dēnatōne qd non venit in petitōe q; nō erat in obligatōe. inducit. l. qui reſtituere. ff. de reiven. Querit demū ad quid intēret' interdictū de p̄cario an reſpectu poſſeſſiōis an ꝓprietatis. rñdet q; reſpectu poſſeſſionis que ē penes rogantē. vnde interdictū dr̄ reſtitutoriū. ff. e. l. ij. §. hoc interdictū. reſtituet. n. ſibi illa naturalis poſſeſſio que ē penes rogantē. ff. e. ⁊ habet. §. pe. ⁊ ſi ſolā detētationē haberet illa etiā veniret reſtituenda ſm eū. de hoc reſtitutorio ⁊ a quo tpe veniant fructus ⁊ qūo ⁊ qñq; p̄ſcriptis verbis qñq; p̄cario quādoq; ex ſtipulatu ad hoc agit' ſcripſi eo. ti. c. fi. ſup. j. glo ſa ad fi. Z. vt in prece. l. queſitum. actor ergo ſic ponet.

Poſitio actoris. Pono q; me rogaſti vt talē rem tibi precario concederē. Item ſi ſeruus vel filius vel amicus vel procurator tuus ex parte tua rogauit qd ratum habuiſti. ff. eo. l. j. ⁊. ij. in prin. ⁊ l. in rebus. §. meminiſſe et. l. Titio. §. ſi procurator ⁊ l. ſi ſeruus. item q; eam tibi vel illis precario conceſſi. ff. e. l. ij. in prin. item q; illa res quam tibi cōceſſi precario eſt mea vt in pre. §. meminiſſe. item q; eam volo reuocare. ff. e. l. j. in prin. ⁊ l. ij. §. hoc interdictum ⁊ l. cum precario. extra. e. c. fi. item q; id qd conceſſi tibi p̄cario conceſſi ſine omni cautione de ea reſtituēda. ff. eo. et habet. §. cū

Poſitio rei. Do. q; rogatus mihi precario cōcedere recuſaſti. item q; eam rem. t. inſolidū p̄cario conceſſiſti. nam duo inſolidū eandeꝫ rem precario nequeūt poſſidere. ff. e. duo extra de proba. licet. item q; res quaꝫ mihi precario ꝓceſſiſti mea eſt ⁊ eam meo noie poſſidebas extra de preca. c. ij. Item q; qñ precario mihi ꝓceſſiſti promiſi de ea reſtituēda.

De cōmodato. Rubrica.

H. Roff. ⁊ Joan. de bla. proſequūtur hunc. t. in actōe directa ⁊ contraria. Bonagui. in ſcda parte charta. ij. poſuit vnū libellū in directa ⁊ duos in cōtraria ſatis breues. Cōmentaui decre. vnicam. e. ti. ⁊ materiaꝫ ibi vide.

Questionẽ.lxxxviij.pyl'.de cõmodãte equũ de pascuis vide infra de locato.§.postqꝫ super ver.quid si locaui. Aliã ipsius.xcv.de equo p te mihi cõmodato ad villam ad quã vadens inueni amicos cũ alijs rixantes ĩmiscui me amicos iuuando tu casu supuenẽs iuuisti aduersarios 7 sub me equũ tuũ occidisti.an tenear cõmodati.et tenet per.l.si ex plagis.§.j.me teneri. quia culpa penes me residet quia prius deliqui hoc verũ nisi tu data opa equũ occidisses vt ibi.Z.

IN hoc titulo prius instrumenta obligationum.secundo libellos formemus.instrumentũ ergo sic conficietur. Formc.H. ꝑm Rol'.p. in vltima charta.Z.A.confessus 7 contentus fuit se ex causa cõmodati habuisse ac recepisse.a.b.vnum decretũ in chartis edinis scriptũ in textu de littera antiqua 7 glosatum de apparatu ioan.ad vsum legendi promittens solenniter sine aliqua exceptione iuris vel facti se obligãdo dicto.b.p se 7 suis heredibus stipul'.predictũ librum omni dolo 7 culpa remotis sollicite diligenter prudenter 7 fideliter custodire 7 in eo seruando 7 custodiendo summam ac exactissimã diligentiaz adhibere eumqꝫ eiusdẽ bonitatis cuius nunc est restituere 7 consignare sibi autem soluere 7 dare nomine extimationis 7 p extimatione eiusdẽ libri concorditer ibidem eis factã.xx.libras turonen̄.hinc ad vnũ annũ proximũ suscipiens in se 7 sup se omnẽ casum fortuitũ 7 euentum incendij naufragij ruine rapine furti violentie supuenientis periculi 7 quomodocunqꝫ alio tã diuino vel humano iudicio qꝫ ex quolibet genere culpe vel als pueniente.promittens etiã solenni stipul'.eidẽ.b.nullã contrariã exceptionẽ vel defensionem iuris vel facti spãlem vel generalẽ occasione vel ꝓtextu premissoꝝ fortuitoꝝ casuum euentuũ aut alicuius eoꝝ siue etiã quoꝝcunqꝫ alioꝝ vel alia qcunqꝫ causa in aliquo facere vel opponere quo minus ad ipsius libri restitutionẽ aut predicte extimationis solutionez vt dictũ est faciendã efficaciter teneat'.sed omnia 7 singula in hoc contractu contenta grata 7 firma 7 rata habere 7 tenere nec cõtrafacere vel venire p se vel alium aliq̃ rõne vel causa de iure vel de facto qꝫ si prestito termino libꝝ ipsum non restituerit aut dictã extimationẽ vt ꝓdictum est non soluerit omnia quecunqꝫ 7 singula supꝫ 7 infra scripta nõ obseruauerit aut in aliquo contrauenerit promisit eidẽ.b.dare 7 soluere duplũ ipsius extimationis nomine pene stipulatõe in singulis huiꝰ contractus capitulis insolidũ promisse qua soluta vel non omnia 7 singula supꝫ 7 infra scripta rata 7 firma perdurent 7 nihilominꝰ ante dictũ libũ reddere siue ꝓmissam extimatõnẽ soluere 7 sibi supꝫ hoc respõdere sine vlla exceptione vbicunqꝫ 7 quocũqꝫ loco 7 foro dictus.b. petierit ab eodez reficere 7 restituere sibi omnia 7 singula damna 7 expensas ac int'esse lit.ꝛc.7 de his credere suo simplici ꝟbo sine iuramento vel alia qcunqꝫ ꝓbatione pro qbus omnib 7 singulis firmit' obseruãdis obligauit eidẽ omnia bona sua renũcians fori priuilegio exceptioni nõ habiti 7 nõ recepti 7 cõmodati libri ꝓdicti exceptioniqꝫ doli cõditioni sine causa infactum actioni 7 omni alij auxilio iuris 7 facti.hec forma ꝓbatur qꝫtum ad penam al'.pacta.s.qꝫtum ad expressionẽ casuum.ff.si quis cauti.sed 7 si quis.§.quesitũ cũ suis concor.H.qbus adde de procura.qui ad agendum li.vj.Z.7.ff.de transa.cum aquil'.7.l.aquil'.ff.pro socio actione.§.renũciare.ff.de admi.tu.si duo.C.commo.l.j.extra.eo.c.vnico.C.de neg.ge.gerentes.quantũ ad hoc quod dixi de culpa 7 dolo 7 alijs probatur.extra.e.c.vnico.ff.eo.si vt certo.§. interdum 7.l.in rebus.ff.de dolo.l.j.insti.qui.mo.re.contrahi ob.§.item bis.H.hic adde quod no. infra de loca.7 con.§.iam dicendũ.ꝟ. ad euidentiam 7 ꝟ.se.Z.

QVnc dicenduz restat qliter libel.format' 7 quidẽ sic potes libel.pci. H. ꝑm rof.suo loco int' ciuiles actiones vbi dicit.vij.in hac actione necessaria q̃ patent ex positionibus.7 p id qꝺ dixi int' ciuiles pz qꝺ ipe accedit Joan. 7 Azo.q̃ dicunt eã ciuilẽ vt ptz.ff.e.in cõmodato.§.sicut.nõ ob.qꝺ ꝓtor de illa tractat.ff.e.l.j.qꝛ illud p approbationẽ.7 vide qꝺ ibi no.in ꝑn.de q̃ hic p rof.ĩ fine.Z.

Libellus. Lo.ꝛc.cõq.de.p.cui equũ meũ.H Jo.de bla.nõ ponit hic meũ.cũ commodati etiã alienũ cõpetat actio cõmodati.ff.eo.cõmodare 7.l.se.item addit in libello qꝺ commodatarius vsu cõpleto locauit equũ ad merces portãdas vel certũ hominẽ pro.x.vnde petit etiaz illa.x.alle.ff.e.si vt certo.§. vsqꝫ adeo.Z.cõmodaui vt iret ad villã vel foꝝ vel librum ad vsum legendi vel tale quid ad talẽ vsum. quez equũ vel rẽ mihi restituere siue reddere cõtradicit. vnde cũ de villa vel de foro redierit vel vsum ipm ad quẽ cõmodaui expleuerit peto equũ ipm vel rem ipsam mihi reddi seu restitui 7 eũ ad id p vestrã sniam condẽnari 7 cogendũ fore decerni.peto etiã expensas factas 7 p testor de faciendis ex de cõmo.c.vnico.ff.e.in cõmo.§. sicut in fi.7.l.j.7.iij.7.l.sed nihil insti.qui.mo. recontrahi.ob.§.is cui.iunge si es legista.7 ad hoc propono ac. commo.ff.e.l.j.7.l.commo.7.l.ita.actoꝛ ergo sic ponet.

Po.acto. Pono qꝺ talem rem tibi p tali vsu cõmodaui.itẽ qꝺ ille vsus finitus ẽ. ff.e.l.j.7.l.in cõmodato.C.eo.eum qui extra eo.c.vnico Itẽ qꝺ tui gratia tm̃ cõmodaui vt ibi 7 in concor.q̃ sunt infra 7 in positione illa. Itẽ qꝺ culpa ꝛc. Item qꝺ gratis ff.e.si vt certo.§.nunc videndum extra.e.c.vnico insti. manda.§.pe. Itẽ qꝺ illius rei ꝓprietatẽ 7 possessionẽ retineo.ff.e.rei. Item qꝺ illã rẽ mihi nõ reddidisti vel reddidisti deteriorẽ.ff.e.l.iij.§.ij. Itẽ qꝺ culpa tua saltem lenissima interuenit.ff.eo.si vt certo.§.cõmodatũ.7.§.qꝺ vero 7.§.custodiã 7 ĩ alio.§.ex.e.c.vnico.reꝰ ꝟo sic po.

Po.rei. Pono qꝺ talem rẽ.t.cõmodasti insolidũ.ff.e.si vt certo.§.si duob. Itẽ cõmodasti mihi ad certũ vsum q̃ adhuc durat.ff.e.in cõmodato.§.sicut aũt extra eo.c.vnico. Itẽ qꝺ tibi dedi.t vt rem illã mihi cõmodares. Itẽ qꝺ illius rei dominiũ et possessionẽ in me trãstulisti. Itẽ qꝺ gratia tui tm̃ cõmodasti. Itẽ qꝺ res illa perijt sine dolo meo 7 culpa lata leui 7 leuissima extra.e.c.vnico.H.qꝛ plus habet cõmodi ideo plus hz periculi vt scripli de ꝑcarijs.c.vlti. supꝫ glo.pe.7 quia facta est mentio de re deteriorata Jo.de bla.libellũ formar in illa hoc modo abbreuiato tamen.

Libellus. Dico qꝺ talẽ equũ ad talẽ vsum cõmodaui.t.tunc vtroqꝫ oculo videntem quẽ mihi restituit vno oculo excecatũ p culpã suã. vnde cũ mea intersit in.x.eũ sic excecatũ nõ fuisse ago ꝯ ipsum.t.vt.x.mihi soluat 7 adde qꝺ supplico eũ ad id cõdemnari ex sntia diffinitiua.Opponit aũt libellũ obscurum ex illo ꝟbo ꝓpter culpã.cũ triplex sit culpa de qbꝫ ex eo.c.vno al'.ff.de iure fis.ita fidei in fi.j.rñso stat obiectioni dicẽs declarationẽ faciendã ꝑm distinctionẽ ꝑ. decre.vnice 7 eoꝝ q̃ ibi no.ponderato.s.cuius gratia sit factũ cõmodatũ.vnde auctoꝛ in positionib rei q̃ sequũtur bene ponit in hũc casum ꝓemptionis vel deteriorationis id fuisse sine culpa eius etiã leuissima qñ gra sui tm̃ recepit cõmodatũ.fatue ergo diceret id solũ qꝺ sine dolo eius id euenerit.s.peremptio vel deterioratio.putat tm̃ qꝺ si agens vl' defendẽs in genere exprimat culpã dũmodo in ꝓbationib id declaret vel prius si petatur satis erit 7 idẽ puto in depposito 7 locato in qbus omnibus satis est determinatũ de qua culpa ꝑdicti teneãtur. Sed remanet dubiũ cui his casibus incũbat probatio 7 inter opiniones videtur tenenduz qꝺ cõmodatario 7 depositario vel ꝓductoꝛi conuẽto ꝓsonali incũbit pro-

bare rē pemptā quo ꝓbato agens hz ꝓbare q eius dolo vel culpa tali de q̄ tenebat' resilla sit' empta.ff.de le. ij.cū ita.§.spēs 7 est casus.ff.locati si q̄s domū al'.si quis fundū.§. imperator. inquātū capraz custodi loquitur 7 ibi satis de hoc 7 in.l.si creditor.C.de pig.ac.7 aperti⁹ tenet id Accur.insti.q̄.mo.re con.ob.§.fi. vbi de creditore loquamur.placet Ly.post pe.in pre.l.si creditor q hz ꝓbare admissionē 7 modū ei⁹ qđ videtur cū hoc veniat pro cā scientie in teste de q̄ tenet' deponere de testi. cū causam.C.e.solā cā.iij.q.ij.sola nō ob.glo.in.l.si argentarius in fi.ff.de eden.nā ibi ponderato textu petit argentarius sibi edi rōnē ꝓpter casum quem allegat ad actionē consequēdā.hic vero allegatur casus a se defendente.nō ob.etiā ad predicta.l.vl.ff.de rei ven.q illud vez cū res vendicat' vbi satis est reo q negat se possidere vbi sufficit actori ꝓbare contrariū dato q de suo iure nil probet.hic loq̄mur in conuēto psonali in qua cuz obligata sit psona desinere possidere nō iuuat.Sed distinguitur q in obligatōne aut est quātitas aut species aut quātitas pro spē.in primo casu non liberatur debitor vt.l.incendiū.C.si cer.pe.7 est rō quia gen⁹ non perit nec perire pōt.ff.ad.l.fal.in rōne.§.incerte in secūdo casu liberatur debitor si nō fuit in mora nec in culpa.ff. de le.j.l.cuz res.§.vl.ff.de ꝟb.ob.si ex legati cā.in tercio casu idē vt.s.liberetur a quātitate empta spē cuius respectu quantitas debebatur.ff.de nova.l.pe.§.j.7 si cui plus q̄z p.l.fal.l.j.§.fi.cum.l.seq.Ponunt casum in quēto noxali ꝓ seruo qui ignorabat' mortuus 7 in herede qui promisit legatorio quāti res legata erat 7 res perijt sine culpa sua.Z.CQuid si res simplicit' non ad certum vsum cōmodatur.nunq̄d statim poterit reuocari ar.q non in pre.§.sicut aūt ibi atq̄ intēpestiue.7 ibi voluntatis em̄ est ꝛc.7.C.de accu.sicut.ff.de consti.pe.pro missor.§.j.non em̄ debet statim cū sacco venire paratus ff.de solu.q dicimus.7 hoc tenet.p.dicēs esse cōmodatum si dico simplr cōmodo.al'. sed Azo 7.h.H.Azo. in summa huius.t.post princi.7 acc.in p̄.§.sicut.7 roff. hoc.t.in prin.Z.dicunt nō esse cōmodatum nisi detur ad certū vsum.vade statim pōt reuocari.ff.de preca.l. j.7.l.cum precario.7 extra.e.ti.c.fi.arg.ff.de ꝟb.ob. eum qui in fi.sed de cōmodatario cōtra cōmodantem datur contraria cōmodati in q̄ sic conci.lib.H.7 sic etiā cōtinuat Roff.vbi sup̄.7 scias q in hoc libello Jo.de bla. exprimit infirmitatē quā etiā dicit euenisse sine suo dolo vel culpa.7 subdit q supplicat eū diffinitiue condemnari ad illa.xxx.tractat hic opiniones de casu fortuito ad quas remisi sup̄.**Libellus.** Lo.ꝛc. conq.de pte p̄ma ī fine.Z.**Libellus.**p.a quo peto mihi solui.xx.nomīe expensaz quas feci in seruo vel in alia re quā mihi cōmodauit 7 ad hoc ꝓpono act. contrariā mādati.ff.e.in rebus.§.p̄t 7.l.in cōmodato.§.ꝓtraria. H.ad hunc libellū Roff.opponit q scient' impendens in rem alienā donare videt'.ff.de acqui.re.do.adeo 7 insti.ǒ re.diui.l.ex diuerso.ergo non repetit.ff.de re.iuris cuius per errorem.Respondet q cōmodatarius teneatur etiā de leuissima 7 in hac imputet' q a sapiente poterat p̄uideri.ff.e.si vt certo.restat q de pemptione teneri potuisset si non impendisset puta incuriā serui vel casum similē.merito ergo repetit cū nec ibi sit liberalitas. sed cū depositarius non teneat' nisi de dolo 7 culpa lata ꝑm id nō repetit 7 contrariū no.j.ti.prox. dixit ibi rof. contraria loqui q̄n nulla cā vel titulus inest ad illas faciendas. vel q̄n nō habeo rē de dñi voluntate vl' q̄n de nouo sciens in alieno impendo secus si in rē iam factaz impēdo sciens vt no.C.de rei ven.domū in fi.facit.ff.de neg.ge.si pupillus.§. sed 7 si q̄s vbi repetit qui accessit animo depredandi.Jtē facit.ff.de vsufruc.l.pe.Z.pro alijs etiā cau**Libellus.** Lo.ꝛc. conq.de. p.qui sis sic conci.sciens mihi cōmodauit vasa viciosa vel seruū furem vnde vinum fuit effusum qđ valebat.x.quare illa.x.peto. vt' seruus mihi res tales subtraxit quare res illas peto 7 ad hoc ꝛc. vt supra in pre.§.item q̄ sciens 7.l.pe.7 de pe.di.iij.int' hec bircū j.act.ergo **Positio acto.** Pono q mihi sic ponet.rem talem commodasti.Jtē q erat viciosa hoc em̄ venit in acti.cōtrariam mandati.ff.e.in cōmo.7.l.in rebus.§.fi.Jtē q hoc sciuisti.ff.e.l.pe.in fi.in locatore secus qui etiā ignorans tenetur.ff.locati sed ades.H.§.j.est huius rō quia locatio fit gratia vtriusq̄. sed cōmodatū regulariter gratia recipientis tm̄ ꝑm Roff.in deponēte 7 vendente idē qđ in locante vt no.in pre.§.fi.Z.Jtem q in ea feci expensas p̄ter cibaria.nā expensas in cibarijs factas nō restituet commodator.ff.e.si vt certo.§.sumptus 7 in pre. .§.possunt 7.§.cōtraria.7 facit.ff.de dona.inter virum 7 vxo.si id.§.si quas operas.Jtem q cōmodatuz mihi ignoranti surripuisti.Jtem q pro eo precium tibi dedi quo casu re compta cōmodatarius hz contrariam act. mādati ad interesse contra ipsum cōmodantē qui subripuit.ff.eo.rem cōmodatā.act.autē furti nō habet nisi sua intersit ꝓpter expensas ꝓpter quas poterat rem illā retinere.ff.de furtis is cui cōmo.Jtem q talis subripuit mihi rē commodatā.Jtē q postea rem habuisti vt in p̄dic.l.in cōmo.§.fi.H.7 hoc casu si propter illā preciū dederā tenetur restituere rem vel preciū vt ibi 7 qđ tradat est in arbitrio recipientis estimationē vt ibi no.Accur.7 de hoc Azo in fine summe hui⁹.t.Z.Jtem q ad certum vsum mihi cōmodasti.Jtem q vsus nō est finitus.venit em̄ contraria cōmodati ne intempestiue reuocetur vt in p̄dicta.l.incōmodato.§.j.7 extra.e.c.vnico. reus ve **Positio rei.** Pono q talem rē tm̄ ro sic.Ticio cōmodasti hoc concesso patet q nō reo.ff.de iudi.cum p̄tor extra de p̄sump.nonne.sed hec est implicita negatiua vt supra de posi.§.vij.ꝟ.vij.Item q expense quas feciste in seruo tm̄ cibaria fuerūt.Jtem q commodatū fuit tm̄ gratia tui cōmodantis.Jtem q seruū fidelem tibi cōmodaui extra de pig.significante.

CDe depositio. Rubrica.

H.Roff.de hac actione inquātū est ciuilis tractat ponens duas rubricas.s.de ipsa contraria 7 directa. de q̄ scda auctor infra.ꝟ.porro.inq̄tum vero est p̄toria ipse Roff.de ipsa tractat inter p̄torias 7 auctor de illa infra ꝟ.si aūt.Jo.de bla.continuat hunc tractatuz ad supra proximū.7 inter directā 7 contrariā actionē proseqūtur p̄toriam 7 diuersos libellos ponit vt infra dicam.Bonagui.etiā continuat ad p̄ri.ponēs tres breues libellos quis probet cū res depositā dicit' deteriorata vel empta dixi sup̄ ti.p̄ri.§.ij.sup positionibus actoris.CDe antiqua qōne pyl'.lv.7 dñicali.lij.de seruo deposito qui fugerat 7 postea captus fuit scripsi de iniurijs 7 dam. da.c.fi. sup glo.si ergo.CQuestionē de libello formato sup confessione depositi vide sup̄ de teste.§.j.sup ꝟ. item pone egy.Fuit etiā q̄stio bertolucij de pretis an intelligatur depositū cū in libello nūmularij descriptū est debeo ticio.C.nec exprimit' causa 7 tenuit q non ita q fideiussor depositor non tenebit' ad illud.ff.de proba. cum de indebito.§.fi.ff.de dona.l. nuda. hoc vez nisi ex p̄cedentibus p̄sumi posset cā depositi.ff.de eden.si quis ex argentarijs.§.si initiuz insti.ad.l.aquil'.§. certū 7.ff. de ꝟ.ob.ticia.§.idem.CDe scholari qui presente alio amico scholari posuit libruz suum in ipsius camera nil dicens disputauit lamber.de rāponibus in qōne.q̄daz scholaris eum depositi agere nō posse precipue per.l.si ego.§.fi.ff.de iure do.p quaz patet q aliud est ponere. aliud custodiā cōmittere.primo casu agitur depositi secundo nō.CJtē consuluerūt Alber.odoffre.7 Dy.suo consilio.xxij.q si ego creditor.a.ex cā depositi in centū.

ꝛ debitoꝛ.b.in ducentis insscio.b.iubeo illū.a.illa centuꝫ soluere illi.b.ꝛ.a.acceptauit ꝛ in libꝛo suo scripsit se illa centuꝫ debere illi.b.q.b.postea certificatus scripsit illi. a.ꝙ gratū habebat nō potero mutare ꝓpositū ꝛ illa. iij.ab illo.a.petere ꝑ.l.si ego.ff.de neg.ge. facit.ff.de le. L.q̄ concubinā.§.ij.eq̄parāt em̄ hāc obligationē illius a.ad.b.ratificantē solutioni.q̄ si facta fuisset constat ꝙ mea reuocatio resuscitare ñ posset obligatōnē extinctā ꝑ solutōnē.ff.de solu.ꝙ seruꝰ.ꝛ.l.si seruꝰ.ꝛ.l.si q̄ ꝓuo ꝛ.l. cū quis.§.si debitoꝛē. ergo nec obligationeꝫ ꝑdictā extinguere poterit.ad equationeꝫ ꝑdictā inducunt.ff.de dona.hoc iure.§.si q̄s dederit cōiuncti primo ꝛ vltimo casu.§.ꝛ.l.si patronꝰ.§.de illo. Z.

Icut ꝛ in prece.titu.

fecimus ꝓs in b̄ ti. instrumenta obligationum cōcipiamꝰ.scdo vero libellos foꝛmemus. ¶ Ante omnia igit̄ notanduꝫ est ꝙ qñq̄ fit instrumentū simpliciter ꝛ breuiter sup̄ deposito nulla de eo restituendo ꝓmissione adiecta ꝛ hoc qñ fit gratia deponentis tm̄ ꝛ fiet hoc modo. Forma. H. Rolan.parte.iij.charta vl.ꝛ huic forme ibi cōtinuātur due sequētes. Z.a.ciuis ꝛ mercatoꝛ bitereñ.p̄cibus et gratia.b.recepit in depositū causa seruādi ꝛ custodie nomi ab ipso.b.ibidem ꝛ in p̄sen. L.lib.turo.ꝓout ipse.a. confessus fuit tantā esse quātitatē restituendā eidem.b. vel eius heredibus siue certo nuncio facienti sibi fidem inter eos ordinatā vel signū qñcunq̄ ipse.b.vel eius heres aut dictus eius nūcius certus petierit ab eodē ꝛ hoc fieri potest cum depositum fit solum gratia deponētis. ¶ Quādoq̄ ꝫo fit cū solenni ꝓmissione de deposito restituendo ꝛ hoc fieri potest qñ fit gratia deponētis vel etiam depositarij hoc modo. Forma. A.cōtentus ꝛ confessus fuit se in depositū habuisse ꝛ recepisse.a.b.xx.lib. turo.in vsum ꝛ vtilitatē suam de ipsius.b.licentia ꝙuertendas.recipiens etiā pecuniā ipsam ab eo ibidē ꝛ in p̄senti quā confessus fuit tantā esse quātitatē ꝛ ꝓmittens solenniter sine aliqua exceptione iuris vel facti se obligando dicto.b.ꝓ se suisq̄ heredib̄ stipul. restituere ꝛ consignare eidē aut eius heredib̄ vel ipsius certo nūcio sibi hoc instrumentū afferenti vel signū seu fidē int̄ eos conuentā facienti ipsam pecunie quātitatē quandocunq̄ ibidē.b.vel ipsius heredes aut dictus eius certus nuncius petierit ab eodē. necnō suscipiens in se ꝛ suꝑ se ꝛc.vt sup̄ ti.proxi.in instrumento cōmodati vsq̄ opponere quo minus ꝛc.post iunge ad ipsum depositū restituendū vt dictū est efficaciter ꝛc.vt ibi vsq̄ de facto ꝙ si postea iunge nō restituerit ꝛ nō assignauerit vt ꝑlibatū est promisit eidē dare ꝛ soluere duplum ipsius quātitatis pecunie noīe etiā pene ꝛc.vt in eodē instrumento vsq̄ p̄uilegio excep. hoc saluo ꝙ vbi dicit̄ ibi nihilominꝰ antedictū restituere sine p̄missa extimatōne soluere dicat̄.dictas.xx.lib.turo.restituere. post iunge nō habite nō recepte qꝫ ex causa depositi quātitatis p̄dicte excep.doli sine cā ꝛ omni alij auxilio hec ꝓbantur extra eo.bona fides.ff.eo.l.j.§.sepe.ꝛ.§.ꝛ tunc si depositam.insti.qui.mo.re cōtrahi.ob.§.p̄terea.ff.de ꝛ.sig. late culpe.ff.si mes.fal.mo.dix.l.j. ¶ Si vero fiat mētio de vtilitate depositarij.nec ipse depositarius in se recipiat casus fortuitos poterit breuius instrumentuꝫ formari hoc modo. Forma. A.contētus ꝛ confessus fuit se habuisse ꝛ recepisse seruādi ac custodiendi cā in depositum.a.b.xx.lib.turo.recipiens pecuniā ipam in quodā sacculo ibidem ꝛ in p̄senti etiā ꝛc.vt in p̄cedenti forma vsq̄ petierit ab eodem.postea iunge sub pena dupli ratione quantitatis pecunie ꝛc.vt in eadem forma vsq̄ in finem.

Hanc libel.in hoc titu.

formemus. Si igitur rem depositam repetis ages actione directa depositi ciuili.ff.depos.l.j.§.j.insti.qui.mo.re cōtrahi.obli.§.a ticio in qua sic lib.cōci. H. ꝑm Roff.vbi sup̄ qui dicit in ea.ix.requiri.que per positiones. **Libellus.** Lo.ꝛc.conq.de.p.penes patēt. Z. quez rem talem depositi cuius signa talia sunt.vnde ago contra eū vt illaz mihi restituat.ꝛ ad hoc ꝓpono act.depositi.ff.e.l.j.§.j.ꝛ.§.si rem.ꝛ.§. si quis aurū.actoꝛ ergo sic po. **Positio actoris.** Pono ꝙ talem rez depositi penes te vt in p̄.l. Item ꝙ eam recepisti in custodia tua.ff.e.l.j.§.j.extra eo. bona fides. Itē ꝙ eā recepisti gratis.ff.e.l.j.§. si quis seruū et l.lutius ꝛ in p̄al.c.bona fides. Itē ꝙ illius rei ꝓprietatē ꝛ possessionē retineo.ff.e.licet.§.rei.ꝛ.l.lutius. Itē ꝙ eā nō mihi vis reddere. Itē ꝙ eā mihi reddidisti deteriorē ff.e.l.j.§.si res depositā ꝛ.§.si rē. Itē ꝙ erat mobilis.ff. e.l.j.in p̄in.ꝛ.l.diem.ff.cōmo.l.j. Itē ꝙ est mea.ff.eo.q̄ rem.ff.de regu.iu.neq̄ pignus. Itē ꝙ illius rei talia sūt signa vt in prece.§.si quis aux ꝛ.§.sequē. Reus ꝫo sic. **Positio rei.** Pono ꝙ eā depositi penes te. Itē ꝙ eam recipere recusaui. Itē ꝙ in me eius dominiū trāstulisti. Item ꝙ pro custodia mihi precium dedisti. Itē ꝙ est mea. Itē ꝙ talia sunt eius signa a primis diuersa. H. Est sciendum ꝙ in hac actione veniūt vsure ex mora.ꝛ tunc sic forma libellum ꝑm Jo. **Libellus.** Dico ꝙ depositi apud.a.cē de bla. tū floze.in vno sacculo quē a die tali interpellaui vt mihi depositum redderet quod nondū fecit. ago cōtra ipsum vt dictum depositū mihi reddat.ꝛ supplico dñe iudex vt dictū.a.ad restituendā dictā pecuniā mihi ꝛ vsuras a tpe interpellationis predicte mihi dandas ꝑsone mee ꝛ consuetudini regionis cōuenientes ꝑ diffinitiuā sniam condēnetis. ꝓbantur hec. C. depositi.l.ij.immo etiā fructus ꝛ accessiones veniunt.ff.e.l.j.§.hanc actionē. Interpellato aūt feci morā.ff.de vsuris mora.j.rñso.ꝛ.§.in bone ad fi.libelli.inducitur. C.de vsuris eos.§.j. Item cū vna positio actoris dicat ꝙ reddidit deteriorē ponit libellū illius forme quā scripsi in cōmodato sup̄ ti.pri.declarando culpaz ꝑ modū de quo ibi dixi. ¶ Itē sciendū ꝙ contra sequestrum agitur actione depositi sequestraria qđ verbum est cognomē actionis.ff.eo.si in asia.§. cum sequestro ꝛ ꝓtra sequestrꝫ q̄ recepit rē. vt vincēti tradat. sic formatur victoꝛ. **Libellus.** Dico ꝙ cuz super tali codice libellū inter Ticium illum petentē ꝛ me possidentē esset controuersia cōmuni cōsensu illum depositum apud.a.ea lege vt illū vincēti ꝑ competētis iudicis sniaz restitueret vnde cū sim a competēti iudice absolutus a petitione. L.ꝛ sic vicia go contra dictū.a. vt mihi codicē ipsum restituat.ꝛ supplico vobis dñe iudex ꝛc.probat̄ hoc.ff.e.licet ꝛ.l.ei apud quem.§.j.ff.de ꝛ.sig.sequester.ff.de dolo si oleum. de competēti ꝫo iudice fuit dictū quia alis victoꝛ nō esset. C.si a non cōpe. iudice ꝑ totum. ¶ Mulctandū esset si vinceret actoꝛ id quod facto congrueret. Itē si victoria nō esset iudicialis puta sequester habet duos floze.vnum ꝓ parte sic ꝙ vterq̄ detur plus saltanti vel currenti coaptent̄ verba libel. ¶ Itez opponit Roff.ad illas positiones q̄bus actoꝛ dicit rē suam ꝛ ꝙ ꝓprietatē habet ꝛ possessionē.si igitur est sua ergo nō est sibi debita.ff.de act.ꝛ obli.l.obligationum in p̄n. Itē hec actio datur p̄doni qui depositum.ff.e.l.j.§.si precio.ergo non est necesse ꝙ sit sua. Ad p̄mū rñdet ꝙ nō petet agēs depositi ꝙ reus rem faciat suam vel ꝙ sibi possessionē tradat quia illā hz sed petit detētationē quā ille habet qđ si facere nolit non condēnabitur in interesse illius detētationis tm̄ sed quāti tota res extimabit̄ ꝛ iurabit̄ in litem.ff.e.l.j.§.in depositi. Ad scām rñdet ꝙ verum est predonē nō esse dñm.tamē nolunt iura ꝙ is apud quē depositum fuit referat sibi qōnem dominij quia sonat in ꝓfidiā.ꝛ quo ad hāc actionē ha-

bet eũ ꝑ dño intm̃ q̃ depositario non restituẽte contra eũ in litẽ iurabit ipse fur vel p̃do. qđ miranduz est 7 fiet extimatio totius rei. 7 reddit lex rõnẽ in p̃. §. si p̃redo qz ipsi tenẽtur dño restituere. hec aũt nõ consequũtur ex delicto ꝫ ex cõtractu depositi q̃ hz hec spãlia. qz non recipit cõpensationẽ extra. e. c. ij. in fi. item q̃ nullus ꝓter dñm põt eius restitutionẽ interdicere. C. depositi autẽ. sed iã tm̃. Z. CPozro actio cõtraria depositi competit depositario cõtra deponentẽ. in qua sic libell⁹ cõcip.

Libellus. Lo. ẽ. conq. de. p. q̃ cũ depositsset penes me talez rem puta equum vel seruũ in illo equo vl̃ seruo. H. etiã pascendo qz hz hec nõ veniant in cõmodato vt dictuz est supra ti. pxi. venit tm̃ in deposito vt in. l. actione statim alꝫ rõ pz quia hoc fit grã dantis non recipiẽtis illud ecõtra regularit̃. Z. expendi. x. vn de ago cõtra eũ vt illa. x. mihi restituat vl̃ pstet. 7 ad hoc ꝑpono ac. contrariã depositi. ff. e. ei apd quẽ. 7 l. act. ff. de neg. ge. sed an vltro. 7 l. atqui. qđ natura. §. fi. ff. man. si ꝓ. §. vsuras. CSi aũt deposuisti penes Ticium tutiorẽ locũ hñtem res tuas cansa timoris incendij vl̃ ruine alicui⁹ domus vl̃ naufragij cum quis esset nauigaturus vel ꝓpter subitã inundationẽ aquaz H. includit hunc sub primo ꝓpter qđ infra non repetit. vnde cõiter dicit̃ soluz quatuor esse hos casus. Z. seu cã tumult⁹ popularis. nec ipse vult tibi restituẽ habes cõtra eũ depositi acti. q̃ ptoria est. H. 7 in ea quatuor req̃runt̃ que patẽt ex positionib. Z. in his casib. in q̃ sic libel.

Libellus. Lo. ẽ. conq. de. p. apd concipitur. quẽ. ff. meũ vel calicem argenteũ cum talib intersignijs vel. C. lib. talis monete vel talẽ rem talis coloris vl̃ ponderis depositi tpe incendij vl̃ ruine vl̃ naufragij vl̃ tumultus popularis quas res negat a me habuisse ex cã depositi 7 indebite reddere cõtradicit. quare res illas peto in duplũ mihi restitui 7 ad hoc ipm cogi 7 sniãliter condẽnari. peto etiã expẽsas factas 7 ptestor de faciẽdis. 7 ad p̃dicta ꝓpono acti. depositi. ff. depos. i. j. §. j. 7. §. est autẽ. 7. §. pe. 7. §. si rẽ. 7 l. q̃ tumultus insti. de act. §. sequẽs extra. e. c. j. 7. ij. §. sane. CSi ꝓ nõ negauerit a principio ꝫ times q̃ neget in ꝓcessu. sic cõ

Libellus. Lo. ẽ. conq. de. p. cipitur libellus. apud quez res tales depositi ꝓpter incendiũ ruinã naufragiũ vl̃ tumultum. vnde res illas mihi peto restitui p act. depositi 7 si ipse fuerit res illas inficiatus. H. dolose alꝫ nõ daretur in duplũ. ff. e. si quis inficiatus. Z. peto res ipsas in duplũ restitui mihi 7 ad ꝫ ꝓpono act. depositi. actor g̃ sic po.

Positio actoris. Pono q̃ tali die vl̃ nocte fuit incendiuz in domo mea vl̃ passus sum naufragiũ vel mihi imminebat vel domus mea minabat̃ ruinã vel talis popul⁹ mouit seditionẽ contra me. xxiij. q. iij. ipa pietas. ꝓ. si duo Itẽ q̃ tali die nauis in qua erã fuit naufra. passa. Itez q̃ illa die depositi apud te tales res. ff. depositi q̃ tumultus 7 l. j. §. j. insti. de act. §. secus. Itẽ q̃ res illas mihi restituere negasti q̃n a te petij. 7 ex hoc cõpetit in dupluz alꝫ cõpeteret in simplũ vt in p̃. l. item q̃ iustus fuit metus illius ruine vel tumult⁹ vel naufra. vel incẽdij. ff. de iudi. si quis ab alio. §. idq; ff. de dam. infec. in hac. §. idẽ ff. loca. l. j. nã talis dom⁹ vicini cõburebat̃. ff. ad. l. aquil. si quis fumo de pe. di. j. sed 7 cõtinuo. nã tua res agitur paries dũ primus

Positio rei. Pono q̃ in ardet. reus ꝓ sic. cendiũ illud vel ruina vel naufragiũ vel tumultus fuit tali die. s. ante diẽ de qua ponit actor. C. d cõtraben. 7 ꝓmit. stipul. optimã. extra de testi. ex tenore. Itẽ q̃ die 7 hora incendij res quas a me petis depositi penes. m. hoc cõcesso seq̃tur q̃ nõ penes istũ. C. de procu. maritus. ff. de iudi. cum p̃tor extra de p̃sump. nõne. Itẽ q̃ illud incendiuz nõ appropinq̃bat domui tue per quatuor domos. ff. qđ vi aut clam si alius. rñso. iij. Itẽ q̃ semp volui tibi restituere res quas penes me depositi 7 sic non agetur ad penã. Itẽ q̃ eas tibi restitui. CVez si tẽpore ruine incendij vel naufragij quis furetur vel alꝫ dãnuz det. dic vt infra de rapto. ℞. certum.

De emptione 7 venditione. Rubrica.

H. De hac rubrica bimẽbri in quolibet sui mẽbro diuisim. s. primo de actione ex empto. Scdo de acti. ex vẽdito. tractarũt Roff. bene 7 Joan. de bla. a q̃bus auxit auctor q̃d est in nigro post. §. in auctoritatib. vt ibi dicam. p̃mittit aũt formas cõtractuũ 7 instrumẽtor vsq; ad illuz. §. 7 has auxit. a Rolan. vt sup eis dicet. Mar. autẽ de phano coniunxit hec duo. primo ponẽdo instrumenta cõtractuũ post quoz quodlibet iungebat libellum 7 hoc breuissime vt dixi in ꝓmio Bonagui. pte. ij. vnicũ libellũ formauit 7 nõ de directa sed de recep. vltra dimidiũ. Circa quã est qõ venerialis. lxij. qua q̃ritur an re empta venditor deceptus vltra dimidiaz addat vel agat ad supplementũ de qua scripsi eo ti. cum dilecti in p̃n. Est 7 scda. xcj. an vendito castro trãseat ecclesia ibi sita. scripsi de iurepa. ex litteris in glo. mag. ante medium. an ex inutili cõtractu venditionis maxime re tradita habita fide de p̃cio trãsferatur dominiũ 7 de modo agendi. 7 q̃d si emptor alienauit vide p Jac. de bel. sup l. si ipsa. ff. qđ metus causa. An aũt si in venditione fuit pactũ de re infra certã diẽ reuendẽda 7 p̃cio restituẽdo teneatur p̃mus vendẽs petens sibi reuendi prius deponere p̃cium? tenet ipe q̃ nõ in auten. vt exac. dot. instã. ante fi. §. in anteriorib. col. vij. vt in p̃in. dixi. in libellis institerunt Roffre. 7 Joan. 7 Roff. ad litteram posuit tres libellos in p̃n. hic descriptos dicẽs in vtraq; actione. x. necessaria que ex positionib. colligunt̃. dicit tamẽ q̃ actio ex empto requirit 7 alia. s. q̃ res nõ sit tradita q̃ emptor sit in possessione potior. 7 si est q̃ vacua sit tradita sic q̃ nullus sit in ea missus legator vel alia cã. 7 q̃ emptor solidũ p̃cium offerat venditori. hec patẽt. ff. de ac. emp. l. j. 7. l. ex empto. 7. l. iulianus. §. offerri. 7 hz est in fi. positionũ actoris. lxij. Jo. de bla. latius p̃sequendo. primo dixit actionis ex empto. x. eẽ capla 7 p̃m cuius; naturã formauit libellos. primũ dicit trimẽbrẽ. primo qñ ago ex empto vt tradat̃ res vendita. 7 si non tradat̃ ad singulare interesse 7 istud exprimã qz p̃mũ tm̃ abbreuiatũ vobis ẽ. dico q̃. R. mihi vendidit talẽ seruũ pro vj. lib. talis monete. vnde cũ dictũ preciuz paratus sum sibi soluere. vel sic vnde cum dictũ preciũ sibi soluerim ago contra eũ vt dictuz seruũ mihi tradat 7 me in possessione faciat potiorẽ. qđ si facere noluerit supplico vt ipsum ad meũ singulare interesse quod estimo. x. lib. tal̃ monete p diffinitiuã sniam condẽnetis hunc. p̃bat. ff. de ac. emp. l. j. C. e. ti. si traditio. dicit etiam huic libello addi posse de his q̃ accedũt vt fruct⁹ post p̃fectã actionem. Itez putealia 7 imagines p quas aque saliunt vel trahunt̃ exprimenda essent in libello quo domus petit̃ de q̃bus etiã libellũ formatur allegans. ff. de ac. emp. iulianus. §. fi. cũ tribus. ll. sequẽ. 7. C. eo. ti. l. fructus. 7. l. pe. accedent etiã que obuenissent emptori iudicio cõmuni diuidundo vel q̃ acq̃siuisset seruus ex prospera fortuna. vel q̃ sibi contẽplatione emptoris donata fuissent vt dicta. l. iulianus. §. celsus. 7. §. si q̃d seruo. Instat autẽ an p̃ istis obuẽtionibus que accidunt agi possit ad singulare interesse an ad cõe tm̃. 7 plus accedit opinioni q̃ etiã singulare debeatur. p. l. emptorem al̃s incipit ex empto. §. si quis rẽ. Scdo agitur ad interesse qđ est extra rem quãdo res traditur sed maliciose. 7 d hoc. ff. de ac. emp. iulianus in p̃in. 7. §. j. 7. ij. 7 remittit ad ibi notata. Tercio agitur ad interesse exempto licet contractus non teneat. de quo. ff. de act. emp. si sterilis. §. quotiens. C Secundum principale capitulum actionis ex empto quia

datur ad cauendū de vicio z morbo z de euictione patz ff. de ac. emp. ex empto. §. etiā. z. §. sequētib. z qñqz petitur cautio duple. ff. de edil. edic. qđ si nolit. §. qz assidua. z. l. quero. §. itē quero. ponit aūt in fi. malicia illi⁹ q̄ emit equū morbosum scient. z quia nō potest agere redibitoria agit hac actione ex empto vt caueat z siue caueat siue nō hēbit intentū. primū patet. ff. de euictione si q̄sita. nec obstabit sibi sciētia. ff. de do. excep. apud celsum. §. itē labeo. Scdo casu qñ non cauet petet illū condēnari ad interesse vt in pre. l. ex emp. §. etiā. z. §. se. Sz prouisio est q̄ venditor nō cauebit de morbo q̄ sciebat emptor de omni alio morbo cauebit. ff. đ edil. edic. l. j. §. si intelligat. al's lex illa esset ꝓposita verbis non rebus cōtra iura z consequeret vna via vel fraude quod alia nō posset cōtra regulā cū quid vna li. vj. Tercium cū agitur ex empto ad exhibenda instrumēta venditionis p que declarētur confinia fundi venditi. ff. de actio. emp. si heres. Quarto dat actio ex empto ad damnuz resartiendū z ad auxiliū cessionis. puta si equo empto adhuc penes venditorē manēte ex facto eius vel alteri⁹ pdidit oculū dolo vel culpa z leui. datur eñ cōtra eū vt emendet vel actio aquil. contra aliū cedat. ff. de ac. emp. si ea res. z. l. venditor dom⁹. ff. de peri. z cōmo. rei ven. l. custodiā. Quinto datur ad reuocandū vt si dedit emptor arram venditori. postea a cōi consensu recessum ē a contractu z pz. ff. de acti. emp. ex empto. §. is qui vina Sexto ad redibendū. de hoc satis infra. §. nūc dicendū j. in prin. Septimo datur ad p̄ciū diminuendū vel p̄cij partē petendā p ac. ex empto ciuilem quāto minoris z de hac in. e. §. ℣. dicto. Octauo datur ad decipiendū duobꝰ modis. cū dolus incidit vel cū decipitur alter vltra dimidiā iusti precij z de his ibi. ℣. est z alia. z. ℣. vbi autem. Nono est de euictione. z de hoc. j. §. fi. Decimo capl'm actionis ex empto est vt adimpleat quentū p pactum in continēti conuētū z ex pte venditoris. z de hac cōuersa infra. §. pe. vbi dicā de hac ꝓpie. Dicit demū actionis ex vendito. v. fore capl'a. primū cū ad precium z de hac infra. ℣. verū fuit. Scdm cū datur ad id quod conuētum est pacto incontinēti apposito vt dicā infra. §. pe. Terciū datur ad ea que emptor iniuste occupauit puta fructus iacentes z secti a solo z rupta z cesa. C. de ac. emp. l. ij. in fi. z. ff. e. si fundi. §. si rupta. Quartū actionis ex vendito vt faciat emptor qđ facere debet vt si tibi vendidi mille lapides excisos in fundo meo quos nō exportas vt debes. hoc pz. ff. de ac. emp. si is qui lapides Quintū ad contractū resoluendū vt quia fuit actū illō resolui si certa die precium mihi solutū nō esset z mihi refundi quātominus illud alteri venderem z illud ꝓcedit vi pacti al's actio ex vendito de facili nō datur ad rescindendū. C. de acti. emp. l. venditi actio. Subdit p⁹ p̄ scripta ioan. q̄ licet hec sint diuersa capl'a z sup singul' formari libelli possunt tamē ex eis plura in vno poni libello dūmodo non sint cōtraria vt si peteret emptor rem tradi z contractū rescindi. C. đ fur. l. j. bene ergo agens ex empto petet rē venditā tradi vel singulare interesse. z vt caueatur de euictione. Z.

Bene est vt in hoc ti. qui quotidianis est vtilem doctrinā p̄mo sup obligationū instrumentis. Secundo sup libel. tradamus. in prima ergo hui⁹ti. parte hoc ordine ꝓcedemus. ¶ Nā primo sup venditionibus a ma. factis instrumēta formabimus. ¶ Scdo ℣o super securitatib⁹ que super ipsis venditionib⁹ interponuntur dicemus. ¶ Tercio de consensibus diuersarum psonarum interuenientib⁹ in huiusmodi cōtractibus z de promi. pro absen. z earum ratificationibus z renūciationib⁹. ¶ Quarto de vendi. a minori z ab ecclesia celebratis. Bal. venditor tenet emptori cedere iura z qui nō h̄z actionē nō potest eā cedere de cōtraben

da emp. l. qđ sepe. §. fi. Z.

Clenduz est igitur q⁹ quandoqz promittit quis petiā vnam terre vendere cū interpositione arrarū. ¶ Quandoqz res ipsa vēditur. ¶ quandoqz etiā venditur equus vel aliud animal. ¶ quandoqz liber. ¶ qñqz fenū seu alius fructus futurus. ¶ quandoqz vero fructꝰ ipse certo termino dari ꝓmittitur. ¶ quandoqz vsufructus ad plures annos venditur. ¶ quandoqz etiā actus z iter venduntur. ¶ quandoqz vero conditio seu ius tignoz immittendoz in pariete vel in muro. ¶ quandoqz solus dominiū z proprietas. ¶ quandoqz ps alicuius rei pro indiuiso. ¶ quandoqz pro diuiso. ¶ item quandoqz plures res diuerso iure a pluribus venduntur z emuntur ¶ qñqz etiā quis emit rē suo noīe z fratrū suoz de qua decime debent. ¶ itē qñqz vendit res cū ꝓtinentijs suis ¶ qñqz etiā vendit res cui debet conditio vel seruitꝰ vl ius ad ipsum spectās ceditur. ¶ Itē qñqz a ꝓcura. venditur res cuiꝰ ps est ꝓpria z pars cōditicia. ¶ qñqz vero res a cōmissarijs detestatoris licentia venditur. ¶ qñqz etiā vendit quis domū noīe suo z alioz absentū procuratori alicuiꝰ. ¶ Itē qñqz res partim ꝓmutatur z ꝓtim venditur. quod dic vt infra de re. permu. §. j. ℣. si vero ¶ Itē qñqz venditor se obligat ad rei vendite defensionem z etiā ceditur ius contra actorē. ¶ qñqz fit pactum de re vendita reuendēda. ¶ qñqz res vendita reuendit' ¶ qñqz etiā plus vel minus inuenit' in solo venditoꝰ mensuratione. sup quibus omnib⁹ p ordinē instrumenta formemus. ¶ Primo ergo videam⁹ qualiter arre ꝓmittantur. Si igitur q̄s promittit alicui petiā aliquam terre vendere z soluerit arras sic instrumētū confice. Forma. H. prima in summa Rolan. z breuiter omnes instrumentoz forme que ponunt' in hoc titu. z durant vsqz ad. §. in anterioribꝰ fuerunt Rolan. in primo libro vltima pte sue summe ordinatius tamē ponunt' hic qꝫ ibi p. xxij. mēbra que sup̄ distinxit. vtriusqz aūt numeꝝ hic signabo. Z. A. filius quondā. b. ꝓmisit p se suosqz beredes sine aliqua except. iuris vel facti se obligando c. filio quondam. b. pro se suisqz heredib⁹ stipul'. dare z vendere z tradere sibi iure proprio in ꝑpetuū z chartā venditionis z traditionis vsqz ad. xv. dies proximos ciusdē facere cuz boni z idonei fi'eiussoris p̄statione q̄ ad sapientis sui beneplacitū vel cognitionē se principaliter z insolidū obligabit ꝓmittit z rem ꝑciabit quandaz petiā terre arratorie sitam i tali territorio quā asserunt z conuenit esse. x. iugera seu versarias seu tornaturas. H. alia quatuor nomina vide de ec. edic. ad audientiā in z super glosa pe. Z. z eius cōfines seu confrontationes tales esse. nā ab vno latere est vinea ab alio ℣o fundus. f. a. k'cio z q̄rto sūt vie publice z h̄ ꝑ p̄cio. x. li. turonen. ꝑ q̄libz torn. q̄ pz ita faciet z curabit q̄ infra mensem a tpe dicte venditionis. d. g. z eius uxor. z. h. pater ipsius uxoris sue z quelibet alia ps̄ona habens vel se habere dicens ius in dictare vendita cōsentient dicte vēditioni z renūciabunt omni iuri suo qđ haberēt in dicta re vendita z remissionē z promis. z obli. z in omnib⁹ ei chartam faciēt rationabilē iuxta ipsius beneplacituz infra. §. iij. ℣. sed si promittit. dictus vero. b. p̄sentialit' coraz me not'. z testibus infrascriptis dedit z soluit ipsi a. nomine arrarū pro ipsa venditione z pro parte solutionis precij eiusdē rei. H. hoc casu alter eoz etiaz per pditionem arrarum non poterit discedere a contractu vt no. insti. e. ti. vltra prin. in glo. sed qua actione in fine z. C. quando li. ab emp. re. l. ij. Z. xx. lib. turonen. prout ipse. A. contētus z confessus tantā esse quantitatē. promisit etiam z conuenit dicto. a. pro se suisqz heredibus stipul'. soluere eidem pro ipsa vēditione facta vt est dictum residuum dicti precij prout in summa ascēdet ad rationem. x. lib. pro qualibet torna. que omnia z singu.

la. Bal. ista ꝑba ad singulas ptes z singula capla refe/runtur. Z. supscripta ꝓmiserũ vicissim. s. vnus alteri adinuicẽ solenniby stipul'. hincinde interuenientiby firma grata ꝛc. vt in se. Forma. vsq; sub pena. Bal. quid est dicere sub pena dicũt no. de pac. l. rescriptũ. §. si pacto in fi. magne glo. de le. iij. l. vxorẽ. §. agri plagam per Ja. tãtũ est dicere sub pena q̃tũ sub stipulatõne pene. vnde due stipulationes eẽ videtur qđ nota. Z. postea iunge. C. lib. turo. adinuicẽ int' eos solenni stipul'. premissa qua soluta vel nõ ꝛc. vt ibidẽ vsq; ad interesse. pꝰ iunge qđ vel q̃s vnus occasione alterius sine culpa contra ꝓmissa faciẽtis fecerit vel sustinuerit in iudicio siue extra ꝓ quiby omniby z cetera vt ibi vsq; in fi. ꝓmo aũt no. hoc. H. sumpsit auctor infrascripta super hac forma z sup seq. ex glo. Rolã. q̃ dicunt' aurea. vbi ꝓmittit q; in cõtractu quo fit mutua vtriusq; ptis obligatio tabellio illud đz diuidere in tres ptes. ꝓmo ponẽdo puentiones z pacta vnius ptis ordinate. scđo alterius cauendo ne imiscеat. tercio ponit cõia sicut de ratibabitione z mutua penali obligatõe z similia. dat exemplũ in hoc instrumẽto cuius ptes infra diuidit auctor. Z. qđ dicit. a. filius. f. nã in instrumentis noĩa ꝓnomina z agnomina contrahentiũ z testiũ. z vnde sint debent determinari. ff. si cer. pe. certũ extra đ rescrip. c. fi. ꝓ se suosq; bere/des. ad cautelã ponitur hoc in instrumẽtis quia plus solent timeri. xxiij. di. q̃q̃. ff. mã. qui mutuã in prin. nã regulariť obligatõnes trãseunt in heredes lz expressim de eis nihil dicatur. ff. de pac. iur. gentiũ. §. preciũ. presumitur eñ quis velle suis heredibus ꝓuidere sicut z sibi nisi in contrariũ actum sit. H. idẽ vide z ꝓ alias cõcor. infra de obli. §. j. ℞. ad primũ. Z. ff. de ꝓba. si pactũ ar. tñ contra extra de proba. c. fi. H. speciale in cõpromisso q; nõ ligat heredes nisi cõpromittentes expresserint. sic z societas non extẽditur ad heredes. z tñ hec differunt vt ibi scripsi sup glo. Z. sine aliqua excep. iuris vl' facti. i. defensionez aliquã non opponet. §. de excep. l. ij. in prin. ꝓprie tñ aliud est defensio q̃ exceptio vt supꝰ de excep. §. j. H. seq̃tur. c. filio quondã. b. si dicat vendi/tor vendo tibi aut illi. vide qđ nota. C. de ℞. sig. cũ q̃dã in vlti. glo. audiui dominũ meum ibi dicentẽ sed in eius scriptis nõ habeo q; in venditione vel in ꝓmissione sic facta alternatiua proꝑ. ponitur z in vtriusq; psona valet venditio vl' promissione z in electione venditoris vl' ꝓmissoris est cui tradere vl' soluere velit. ff. de cõsti. pe. sed z si filio. §. j. C. de con. inde. l. si quis seruũ. ff. de ver. ob. eum qui. §. qui sibi qđ verum dicebat si vterq; pñs erat cui venditur vl' promittitur. si aũt vnus tm̃ sibi soli obligatio acq̃ritur lz z alteri solutio fieri posset vt dicto. §. qui sibi. Z. stipulãti. i. interrogando ꝓmissionez recipiẽti nã stipulatio pro interrogatõne sumit' insti. q. mo. tollitur ob. §. adeo. est eñ stipulatio verboꝝ conceptio q̃bus bis qui interrogat' daturuz facturumue qđ interrogatus est se spondet. ff. de ℞. ob. l. v. §. stipulatõ. dare in instrumẽtis q̃nq; ꝓprie z improꝑe sumitur. ꝓprie cũ res data fit accipientis vt hic z in alijs instrumẽtis in quiby agitur de rerũ alienatione. i. dominij trãslatione si tradens dñs erat al's nõ. ff. de acqui. re. do. traditio. improprie ℞o ponitur in illis instrumẽtis in quibꝰ conceditur solus vsus vel sola possessio rei vt in instrumentis emphiteoß feudi z locationis. ibi eñ qui concedit vel locat non trãsfert dominiũ vt dicã in se. for. sup verbo iure emphiteotico vendere. nota q; in contractu venditionis ex pte venditoris debet interuenire rei venditе datio. ex parte ℞o emptoris precij solutio. ff. de ac. emp. z ven. l. ex empto. circa ꝑn. duo ergo necessario debent interuenire. s. res z ꝑcium. ff. de contraben. emp. l. nec emptio. z. l. ij. insti. e. ti. §. ꝑcium aũt. ℞bũ aũt rei cõplectitur corporalia z incorporalia z pficitur venditio solo consensu precij z rei insti. de ob. ex consensu in ꝑn. Itẽ quedã fit in scriptis z quedã sine scriptis, institutа de emp. z ven. in principio. z. §. j. tradere hoc ℞bũ ꝓprie z improprie in instrumẽtis ponit' vt z al's. H. i. in alijs verbis z de re. bene in ꝑn. ꝑm opi. hosti. nõ facit allegare debebat de testa. Raynaldus post ꝑn. in ℞. legauit z quod ibi no. Z. extra de postu. pla. bene. j. z. ff. de offi. procon. l. ij. ꝓprie ponitur tradere. i. rem suã in alterum trãsferre. corporal' eñ res traditur z a dño tradita alienatur vt insti. de re. diui. §. ꝑ traditionez. H. vide qđ ibi nota. z contra ß est textus leg. ff. de ℞. ob. si rẽ tradi. stipulamur nõ intelligit' proprietatẽ eius dari stipulatori sed tm̃ tradi. obstat. e. ti. in connẽtionibus solue vt ibi in fi. Itẽ ꝑdi. l. concor. ff. de acqui. re. do. l. nunq̃. nuda traditio transfert dominiũ ß ita si venditio aut aliq̃ iusta cã ꝑcesserit ꝓpter quã traditio sequeret'. tenet tamen ibi glo. q; etiã cã putatiua sufficeret al'. ti. de condi. inde. repugnaret. Z. extra de fide instru. cũ Joan. ꝓpe ꝑn. vt in ꝑsenti instrumẽto z similiby. alio modo tradere improprie ponit' ꝑ inductione in possessione siue ꝑ ipsa corporali ꝑstatione rei vt cũ dicit' possessionẽ tradidit vel ipm̃ equũ ꝑ frenũ aut libũ ei in manib tradidit vt pz infra. ℞. si ℞o. z ℞. si porro. Itẽ in seruitutiby non bz locũ traditio vera ß quasi. sufficit eñ sola patiẽtia q; nec possident' vere sed q̃si. ff. de vsuca. seq̃tur. §. si viam. ff. de acq̃. re. do. seruus. §. incorporales. ff. de ser. vr. ꝑ. si edes. §. libertas. de hoc extra de cã pos. z ꝓpe. cũ ecclesia. z ideo đz dici tũc in instrumẽto dans ei licẽtiam ꝛc. vt infra. ℞. ad ß si cõditio iure ꝓprio. nam iure ꝓprio res vendi dicit' cuiꝰ ꝓprietas in accipientẽ trãsfertur qđ potest fieri solũ a vero dño. z hoc dicit' ad differentiam rei emphiteotice q̃ ab ipso emphiteota tradi/tur seu ꝓprio iure vendi nõ potest. q; ad eum ꝓprietas non ptinet vt pz infra de loca. z con. §. ij. ℞. porro. z ifra. ℞. q; si res z vendẽs rẽ alienã iure ꝓprio de euictione tenetur si ꝑcium recepit vel si eo nomine satisfactũ est. vt in ꝑ. l. exemp. in ꝑn. fideiussoris ꝑstatione. nota q; ß ita demum in instrumento ponendũ est si id exꝑsse inter ptes agatur. aliter eñ venditor de eo ꝑstando nõ tenetur de euictione. ff. de euic. l. emptori duplã in prin. z. l. illud q̃ritur. verũtamẽ si in limine cõtractus. i. re iam tradita ß ꝑcio nondũ recepto mouetur q̃stio sup re ipsa. H. facile ergo erit cuiq; emptori hoc casu fideiussorẽ habere submittendo tercium qui moueat sibi litem vt de facto vidi. ob hãc causam bonũ est consiliũ venditoris rẽ nõ tradere nisi precio toto soluto cum nec ad id teneat' vel si tradere vult faciat pactuz contra leges infrascriptas de soluẽdo precio etiã si lis moueatur vel tradat pacto ꝑcij. s. q; precario rem teneat a venditore donec ꝑcium integraliter sit solutũ. vel si dies precij soluẽdi erat statuta vsq; ad illã diem vel simpl'r. poterit eñ tunc si fraudem cõmitti videat reuocare ꝑcarium etiã ante diẽ. ff. de preca. l. cum ꝑcario extra eo. ti. c. fi. bñ facit. ff. de ꝑi. z cõmo. rei ven. serui emptor. si ꝑ hos modos vel alios vẽditor sibi nõ prouidit z fideiussores dare est sibi graue recurrat ad iudicem qui petitorẽ z emptorem examinabit z sua subtilitate conditione personaꝝ z qualitate cause que proponitur estimabit an petitor sit submissus nec ne. z ꝑm id iudicialiter prouidebit. z tenet Alber. Bal. q; iuste petet vẽditor. vt emptor iuret dolose se nõ procurasse q̃stionẽ moueri ad fideiussores habendos per. l. pe. in fi. C. de posiri. Scias etiaz q; vbi non est submissio satis est cõtrouersiã motã esse lz lis nõ sit cõtestata qđ probat textus illius. l. si post perfectam in fi. Sed an posset sibi ꝓuidere hoc pacto de dominio retinendo donec totum ꝑcium sit solutũ. prima videtur emptionem nõ valere per. l. pe. in fi. ff. de contraben. emp. z. ff. de vsu z habi. per seruum. §. fi. z. l. se. Ad contrarium q; valeat venditio sed vicietur pactio. ff. si ser. vẽ. l. iiij. §. j. bomobono placuit vtrunq; valere cum non sit prohibitũ. ar. ff. de pac. l. iurisgentium. §. pretor ait z de posiri. l. j. §. si conueniat. z de reg. iur. cõtractus. z. C.

de pactis si quis in cõscribendo. l. pe. non ob. q̃ loquit cũ id agitur ne vnq̃ dominiũ trãseat ad emptorẽ. Z. emptor nõ tenet soluere p̃ciũ nisi venditor ei fideiussores ydoneos euictionis nomine offerat. ff. de peri. et con. rei ven. l. pe. §. fi. H. q⁊ iste. §. dicit q̃ venditor tenet eius noie euictionis ydoneos fideiussores offerre. q̃dã dicũt q̃ satisdãre q̃ fideiussor obliget de euictione illius litis mote. inducũt etiaz. l. ij. C. de pac. pigno. ⁊. l. cõmiss. Alber. gal. tenet ꝓuũ ⁊ Ly. in. l. si post pfectam. inducunt. l. fi. ff. de rescin. ven. ⁊ q̃dam hñt de his glo. in p̃. §. fi. ⁊ p̃. ℣. eius exponit gal. s. rei nõ eius. s. qõnis. l. ij. preal. narrat factũ. Item scies q̃ gui. de suza. in p̃. §. fi. tenet q̃ si emptor a quo res euincit beneficio retentionis vti non põt q⁊ iam totũ soluit agere poterit ad fideiussores sibi dandos. quare id videat actum ⁊ ad id se obligasse all'. ff. de ac. em. l. ex empto. iuuari poterit hoc dictũ vt nõ min⁹ lite mota teneat hñs totuz p̃ciũ q̃ hñs ptem tm̃ vel nihil. dixit etiã gui. l. bic alle. de p̃cio nõ soluẽdo locũ hẽ etiã si nõ de dominio agatur ꝑ de pignore cũ etiã actionẽ ex empto hẽat vt liberet. C. de euic. l. ex p̃dĩs. ad ꝑ dictũ inducit. l. q̃nis. ff. de pig. ac. vt etiã si nõ agat ℨ emptorẽ possit p̃ciũ retinere donec liberet'. facit. ff. de suspec. tu. l. suspectus. facit. l. iij. ff. de cõpen. C. q̃ lice. vni. l. j. cũ corcor. ⁊ p̃cedit ꝑ etiã si p̃ pte tm̃ sit obligata. ff. de rei ven. q̃ de tota videret' tñ eo casu solũ in pte p̃ciũ retinendũ. ff. de le. ij. q̃ solidũ. §. j. Z. ⁊. C. de euic. l. si post pfectam. H. Tercius casus cũ id hz ꝓsuetudo loci in quo ꝯbitur. ff. de euic. si fundus. Z. Sed si vẽditor pact⁹ eẽt dare fideiussorẽ dare tenet ⁊ ydoneũ. ff. de cõsti. pe. p missor. §. fi. ⁊ si certaz psonã dare ꝓmiseris ⁊ ille nolit fideiubere teneris. si ℣o decesserit ꝓmuscz̃ sit in mora nõ teneris ꝑ postea teneris vl' ad interesse vl' aliã persona eq̃ ydoneã pstes. ff. eo. q̃ aũt. Bal. ℣ba illa p̃ se ⁊ suos heredes tacite intelligũtur in instris. hec ℣ba interdũ ꝓferũtur in dispositiõe interdũ in ꝯditiõe interdum in ꝓmissiõe. C. de pac. inter emp. l. ij. ff. de cõdi. ⁊ demon. l. cui fundus. interdũ a testatore vt. ff. de pign. ac. l. si necessarias. §. de vendendo. C. qui. mo. pig. vel hypo. sol. l. sicut. §. antepe. ff. de ℣. ob. l. q̃ rome. §. augerius. C. de ꝓtra. ⁊ constitu. l. veteris p̃ ℙe. ⁊ Ly. de iur. do. l. si ego. §. j. ¶ Item ℣ba sine aliqua exceptiõe oẽm exceptionẽ ⁊ defensionẽ excludũt. ff. d̃ fideicõ. lib. l. tais. §. stichus seru⁹. ¶ Item ℣bũ dare in instris q̃ꝑ ꝓprie q̃ꝛ improprie ponit. l. fi. ff. de cõdi. ob cãm. ff. de vsuris. l. si stipul'. Verbũ tradere in instris ꝓprie ⁊ improprie ponit ⁊ facit qd̃ no. ff. de dam. infec. l. dãni p̃ Ja. Z. ¶ Sed quid si in instrumẽto aliquo dicitur. facies me secuz ad volũtatem sapiẽtis mei nũq̃d dabit' fideiussor si hoc sapiens dixerit vr̃ q̃ sic. ar. C. de cõtraben. emp. l. fi. Si. n. nihil vltra ius cõe p̃staretur hec ℣ba nihil operarẽtur qd̃ esse nõ debet. ff. de le. j. si q̃. lxxvj. di. huius. item ille securus ẽ q̃ nihil timet. ff. de ac. em. l. j. in fi. ar. cõtra q̃ ꝓmisisse intelligat' ꝑm ius cõe. vt si hoc pactũ nõ valeat quo ad hoc quasi de incerta persona. ff. loca. si merces in ꝓin. extra de arb. innotuit in fi. Item ⁊ si valet debet sapiens dicere ꝑm ius cõe. H. f. vt nõ detur nisi in casibz de q̃bz. s. vnde dixit Odoff. hic sapientẽ sumi p̃ iudice sicut ⁊ bonus vir. ff. de ℣. ob. cõtinuus. §. cũ ita. hoc dixit in. l. j. C. de ꝓcu. Z. ff. man. qui mutuaz respõso. ij. ex̃ de rescrip. causam q̃ ⁊ de ap. scdo. Si. n. aliter ipe diceret reduci deberet dictũ eius ad arbitriũ boni viri. ff. ꝓ socio si societatẽ extra de iure iu. quintanallis. ff. de ꝓtraben. em. hec venditio. solus. n. sensus sapientis ẽ vt legitime liget ⁊ caute secũdũ ipius naturaz cõtractus. vt. j. sup verbo ⁊ curabit. nõ aũt vt cũ fideiussore vt in pre. l. qui mutuã. xxvij. q. j. de viduis. xxiij. q. v. ad fidem. ⁊ ij. di. respõsa prudẽtum. Bal. sapiens habet cõsulere circa iuris cautelã nõ de facto adde q̃d si in vltima vo

luntate hoc dicatur quid iuris. ff. de bere. instit. l. illa institutio. ⁊ ibi plene p̃ bar. Item nota q̃ licz hoc nõ dicatur tñ tacite intelligit' vt fiat sapientis ita q̃ de iure bene valeat vt no. in. j. hmõi in prin. de le. j. quis faciat sumptus an emptor an vẽditor. C. de euic. l. j. itẽ adde quod no. Inno. in. c. si ꝓ debilitate de offi. dele. item adde quod no. de ver. ob. l. ex ea parte per Accur. Z. ¶ Quid si actũ est vt plene caueat' dic tũc etiam fideiussorẽ debere dari. ar. ff. de ac. emp. si quis alienã. ⁊. ff. de arbi. si cũ dies. §. plenũ ⁊. l. ita demũ ⁊. l. litigatores. ff. de fideicõ. liber. ergo. §. adijci. secũdum ac. H. qui hoc no. ff. man. si mandato ticij. §. fi. ad materiaz facit quod nota. supra de edit. instru. §. postremo. ver. q̃d si contrahẽtib⁹ ⁊ quod ibi dixi omnino videas. Z. idẽ est si dicatur idonee. ff. man. paulus respõdit in fi. extra de pig. c. fi. H. vel si promisit satisdare. C. de verb. sig. sancimus. Z. Sed si dictũ sit q̃ venditor debeat facere emptori chartã ad sensum sapientis nũquid talis cõtractus debet fieri in scriptis. respõdeo sic si hoc dictũ fuerit in limine ꝯtractus siue in ipo cõtractu. secus si dicat' in emptione iam pfecta. puta duz emptor vadit ad domũ ⁊ defert arras vt satis ꝓbatur in his q̃ nota. C. de fide instru. contractus in glo. s. vt alter ꝛc. sitam in tali territorio. naz res inmobiles alienate seu vendite determinari debent in instrumẽto p̃ quantitates per qualitates loca ⁊ latera. ar. ff. de censi. forma. ff. de ac. emp. ticius. §. fi. vt hic patet. ⁊ eaz fines designari. de rei ven. si in rem. Si autẽ fit venditio exp̃ssa rei quantitate vl' qualitate dic vt infra in fi. huius. §. locus quoq̃ duplicitez apponitur hoc modo posita in castro de podio missione vel eius pertinẽtijs in loco q̃ dicit' barsiatan. latera etiã siue fines ponendi sunt in vrbanis tamẽ prediis non dicunt' proprie fines apponi illa. n. non sunt ibi cõfinia sed magis vicina dicunt' ff. fi. regun. l. iiij. §. hoc iudiciũ. cõfinia. n. dicũtur que adeo proxima sibi sunt vt nullus medius paries interponatur. vrbana ℣o parietib⁹ distingui solent. ff. cõmunia prę. si quis duas. §. plane. Sed rustica sola patrissa. destinatione. ff. de le. j. l. q̃. in rez natura. §. si q̃s põt. verũtamen tabelliones indistincte predio rustico attribuũt ⁊ vrbano. ¶ Item nota q̃ quidam confines denominãtur a quatuor plagis. H. i. regionib⁹ datur versus. vulnera sunt plage. regio plaga. sunt plaga rete. Z. mundi. s. a plaga orientali occidentali meridionali ⁊ septẽtrionali. a prima sic ab oriente siue ab ortu solis vel mane possidet talis. a secũda sic ab occidente siue a solis occasu siue sero possidet talis. a tercia sic a meridie talis. a quarta sic a septẽtrione talis. vel ẽ via vel fuit riuus. alibi aũt denominãt a ventis dicẽtes cõfrontat a b aquilone tali possessiõe talis. a cõtrario tali possessioni talis ⁊ sic de alijs. sed cũ non omniũ possessionũ latera directe respiciãt quatuor mũdi partes H. in p̃dio quadrato si angulus directe respicit vnã ptem non est dare dextram plus esse a b illa pte q̃z sinistram. Z. vel ventos ideo alij dicũt sic ab vno latere possidet talis ab alio talio. a tercio ⁊ quarto talis. ꝓmitt̃ modi plurioꝛe faciũt memoriam. accedit etiã ad rei determinationẽ vt dicat'. Sit p̃diũ rusticũ vl' vrbanũ aratoriũ vel vineatũ vel pratiuũ domus vel turris vt hic. Item q̃ exp̃mat' quãtitas vel mensura p̃ p̃cio. hic nõ ponit' quãtitas vel mẽsura p̃ p̃cio. vt iam sit p̃ciũ. ꝑ q⁊ futuz ẽ preciũ rei nonduz vendite sed vendende ar. extra de eccle. edifi. c. pe. in fi. ff. de iur. credi. q̃dam. §. j. extra de re iudi. abbate sane. §. j. li. vj. faciet ⁊ curabit per hec verba obligat' facere q̃ alius hñs in re ius consentiat. ff. si cer. pe. l. fi. in fi. instit. de inuti. stipu. §. si quis alteri. secus si factum promitteret alienũ directe videlicet q̃ alter cõsentiat. ff. de ver. ob. stipulatio ista in prin. ⁊. l. inter stipulãtez. qualibet alia psona q̃d hic dicit' de renũci. vxoris soceri ⁊ alioz in re ius habẽti-

um. Jdeo apponit q̄ ille futurus vēditor ad ea vel similia nō teneret nisi ex hoc pacto. in ac. n. ex empto venit solū ea q̄ sunt de natura ipius ꝓtractus vt ē q̄ tradat rei possessionē vacuā. ff. de ac. em. l. ij. §. vacua. z de euict. sine fideiussore caueat nisi res in alia vendita sit q̄ tūc cauere nō tenet. ff. q̄ꝝ rey act. nō dat. l. ij. §. si in alea. fideiussorē aūt dare nō tenet vt. s. Dictus ℞o. b. hic incipit secūda pars instr̄i q̄ oīa singula. tercia ps instr̄i ꝓtinens mutuā cōtrahentiū obligationē sup ratihabitione. q̄ obligatio firmatur inter eos cōi et eq̄li vinculo vt hic ptz. nō. n. debz cōtractus claudicare. ff. de arbi. litigatores ex de excep. cū inter. ff. d ac. em. iul. §. si quis colludentē sb pena. hoc vī sup fluere cū satis sit q̄ ꝓtraueniens pdat arras. H. de emptore loq̄tur qui illas dedit vt sup vēditor aūt q̄ illas recepit debet illas restituere duplicatas. C. de fi. instru. l. cōtractus in fi. insti. e. ti. de emp. z ven. vltra ꝑn. z vtrobiq̄ nota. an vltra pditionē arrayꝝ debeat intereē. Mar. z Azo. tenēt q̄ nō. bur. z Jo. ꝓtra z vi de Ly. in ꝑal. l. ꝓtract⁹. in. vij. q. q̄ qꝝ in volumine habet omitto. Scire debes q̄ Mar. de phano q̄rit ex volumina de illo q̄ nō vult recipe arras ꝑ agit ex empto ad rem vl ad intereē. per l. j. ff. e. an hoc possit alle. q̄ sic qꝝ lex ꝑ. generaliter loq̄tur ḡ generaliter intelligenda. ff. de pub. de p̄cio et ibi cōcor. z. xix. di. c. j. fortificat id p. l. si traditio. C. de ac. emp. z ven. z p p̄. l. cōtractas. Jtē q̄ in fauorē emptor ꝓcedit vt sibi arre duplicate debeātur iu eius lesionē ꝓuerti nō debet. C. de leg. q̄d fauore. ff. e. t. l. nulla z de reg. iu. q̄ ob gr̄am. li. vj. Jtē bñficiū nō debz inuito cōferri. ff. de reg. iu. inuitus de le. cōmis. l. ij. z. iij. item cuz emptor emit z arras dedit duplici vinculo sibi vendītorē astrinxit. ergo fortius ad alterꝝ duorꝝ agere poterit in auc. de cōsan. z vteri fra. circa fi. col. vj. Jtē sicut inutilis cōtractus inutile robur ꝓbet longe fortiꝰ vtilis vtili. ar. C. de rei vxo. act. l. vna in p̄n. z si seruus ex. se. mā. em. l. vna. Jtem dādo arras nō recedit a bñficō q̄d prius habebat. C. de pig. l. ij. item a ꝓtractu emptionis nō recedit ꝑ ꝓtractū arrayꝝ ꝑ illi addit. ff. de re iudi. l. iij. §. si ex cōuentiōe. Jtem si prius pactus stipulatur penā nō ꝑ id pdit exceptionē sibi q̄sitā ꝑ pactū. ff. de pac. rescriptū in fi. sicut nec ꝑ arras a primo beneficio. ff. de publi. l. j. §. vñ queri. z. C. de re. cre. l. pe. in fi. Jtem arre nō sunt de substātia ꝓtractus emptionis ff. de ꝓtrahē. emp.' q̄ sepe in prin. item ꝓtranū inducit q̄ leges quas in prin. allegaui dicūt arram duplicandam nec vltra pcedūt ergo aliud peti non poterit. ff. so. ma. si ℞o. §. de viro. z lex hanc penā statuendo videtur aliā remisisse. ff. de iudi. cū pretor cū simi. Jtē vltimus ꝓcractus fuit de arris id ḡ prosequendo. C. de pac. l. pacta nouissima. Jtem eligendo illud bñficiuz a cōi recedit quasi vires ꝓtractus z penā penitētis voluerit in arris cōsistere. C. de iure do. l. ij. z vnū de duobus eligendo renūciat alteri. C. de codi. l. fi. sic in compromisso pena vallato q̄ casu detur sola pene petitio. als ex sententia daret actio z exceptio. C. de arbi. l. j. z pe. ff. e. in cōpromisso. item cū possit arras petere alia via nō debet agere. ff. de dā. infec. si arbitrator. de no. ope. nūci. in prouinciali de suspec. tu. tutor quoq̄. §. queri dicit demū q̄ ad hoc optime facit. l. fi. C. de pac. q̄uē. aliter nō soluit in hac. l. vltimo alle. in glo. q̄n. s. multa iura inducūtur q̄by ei qui sibi cauit lex nō cauit. ꝑ prima pte facit opinio bur. z ioan. de qua sup q̄si potest vtrūq̄ petere fortius alterū tm̄. nec ob. opinio Mar. z Azo. q̄ loq̄tur in illo qui exegit arras z mō videtur vtilitatez. z quare hic insteti. item q̄d hic seq̄tur vī facere sed illud ex spāli pmissione. Z. ¶ Sed dic vtrūq̄ exigi posse arrā ꝓpter naturā cōtractuū arrayꝝ vt ex de spon. gemma. penā ℞o ꝓpter ℞tutem quentiōis stipulatiōe vallate quātacūq̄ sit illa. p̄terea predicta pena refert ad singula pacta inter ꝓtrahētes in hoc cōtractu apposita z hoc ex vi illoꝝ verboꝝ q̄ omnia z singula. de damnis ℞o z expensis ac interesse vide sup de expen. z de fructib z interesse. ¶ Super forma huius instrumēti conci. lib. vt infra de solu. §. fi. in fi. ¶ Nūc aūt forma instrumēti venditionis in genere q̄dā pacta valde vtilia cōtinentis que sepe inter ptes agi solent in mediuz ꝓponamus q̄ ē talis. Forma. H. Rolā. iij. chart. Z. Jn nomine domini amē. Anno a natiuitate domini. M. ccc. lxxij. H. nota ad id q̄d habet sup de instru. edi. §. ij. ver. ceteꝝ additū vnū annū. Z. indic. xv. die. ix. intrāte nouēbris. a. dedit vēdidit et tradidit H. querit o doff. sup. l. seruū. C. de rei ven. an per hec verba ꝓbetur facta traditio als q̄ sic insti. de fideius. §. fi. z de inuti. stipu. §. si scriptū z. ff. de ℞. obl. sciendū. Jtem distinguit an fuerit res in p̄sentia z tūc dicatur tradita als nō. ff. de acqui. poss. q̄ meo. §. si venditorē z. e. ti. l. j. §. f. i z ar. ff. de cōtraben. emp. claniby. et q̄ nō dicatur p illa verba tradita specialiter inducit. l. prędia. ff. de contrahē. emp. Sed quid si re nō tradita docebat venditor sine herede z sic nō est cōtra quē agat vt fiet traditio vel cessio actionuz q̄ iure agat emptor Jaco. Bal. rñdet q̄ vtili rei vendicatione ꝑ. l. j. C. de ac. z ob. prime q̄stioni similis est q̄stio de inuestitura. s. cū in instrumēto dicit q̄ talis talē collatiōis vl donationis titulo inuestiuit nō expresso vt fieri solet modo inuestiture an puisus vel dōnatarius intelligātur fuisse p̄sentes. ad negatiuā inducit q̄ ꝓbatio p̄sentie debet esse liquida quotiens p̄sentia ē de substantia rei. ff. de publi. quecūq̄. §. fi. bene facit. l. ij. C. de statu. z imagi. z nota. C. de fide instru. z iu. aste fis. l. j. li. x. contrariū videt qꝝ inuestitura designat actū a p̄sente in presentem factuz quod fieri solet baculo bireto anulo vl bis similib de quo in vsib feudoꝝ ti. quid sit inuestitura in prin. z vt scripsi post Dy. sup prima glo. p̄me regule li. vj. ipe dicebat inuestiturā esse cōfirmationē vel declaratōnē p̄cedentis collationis ergo aliq̄d addit ad collationē z sic p̄sentiā q̄cquid sit omnes ꝓcordant q̄ ꝑ illaz non fit aliquis possessor. de hoc. xvj. q. vij. si quis deinceps. de consue. c. ij. de ꝑben. pro illoꝝ de instrumēto. anctoritate de his q̄ fi. a ma. part. ca. ex ore de dona. per tuas. z vide q̄d scripsi de cōcess. prebē. ꝓposuit in prin. z fi. mag. glo. tñ istud medium q̄d ē int collationem et possessionē potiꝰ trahi vī ad secūdū vt aliquid addat primo de quo nō est dubiū q̄ potest fieri in absentem ne igit illud sit supuacuū dicet factum in p̄sentem. facit. ff. de le. j. l. si quando de vsuris si stipulatus vt sic res in dubio valeat ex de ver. sig. abbate. ℞. hic aūt sensus. ff. de ℞. ob. quotiens de re. du. quotiēs. Jtem in hoc p̄eligendū q̄ sic fieri consuenit de re. iu. inspicimus li. vj. sic z stipulatio supponit p̄sentiam stipulantis z pmittentis. ff. de ver. ob. l. j. z hoc p̄sumitur C. de cōtraben. z commit. stip. l. optimam z no. e. ti. l. j. Bal. vide infra. ver. quid si in instrumēto. Z. iure proprio in perpetuū. b. pro se suisq̄ heredib recipienti et ementi domū talez sitā in tali loco cuius fines tales eē dicūtur ꝛc. Jtem aliā petiā terre arratorie sitam in tali loco. Jtem petiā vnam terre vineate positam in tali loco infra tales confines ꝛc. iure emphiteotice cōditionis pensionis z renouatiōis debēde vl de bñficijs ecclesie sancti iusti. narboñ. in qua eē dixit z quenit. r. iugera. ad hñdū tenendū z possidēduz. Bal. q̄ est ℞tus hoꝝ ℞boꝝ dic ad hñdū. s. de iure. ff. de ℞. ob. l. stipulatio ista tenenduz. s. naturaliter possidendū. s. ciuiliter. facit quod no. in. l. stipulatio. §. hi quoq̄. ff. de ℞. obl. Z. z quicquid ei et suis heredibus deinceps placuerit ꝑpetuo faciēdum cum omnib z singulis que infra predictos continentur cōfines vel alios qui se fozent accessib quoq̄ z egressib suis vsq̄ in viam publicam z cū omnib z singulis que habent supra z infra se. seu intra se in integrū omnicꝰ iure act. vsū seu re qualibet

sibi ex eis vel pro eis reb⁹ seu ipsis reb⁹ aut ex qualibet eaꝝ aliquo mõ ptinere ꝑ pcio. x. libra. turon̄. ꝑ quolibet iugere qđ in summa capit. c. libras turon̄. qđ pciũ dictus. a. ꝓfessus ⁊ cõtentus est se ab ipo. b. habuisse ⁊ recepisse ⁊ sibi integre datum solutũ ⁊ numeratũ eẽ exceptioni sibi nõ dati nõ soluti nõ numerati pcij et oñi alij auxilio omnino renũciãs etiaꝫ auxilio cõpetẽti circũuentis vltra dimidiam iusti precij tonãs ei ex certa sciẽtia irreuocabiliter inter viuos. q⁹ res nũc valet pl⁹ precio aut in futuꝝ valebit. ℍ. huic ob. ℂ. man. l. vl. vbi ex tali mixta forma ꝓtractus ꝑsumitur simulatus Sol̄. illud in cessionib⁹ istud in cõtractib⁹ reꝝ corpaliũ. ℤ. ⁊ pmittẽs dictã rem venditã hr̃e licere volum malũ abeẽ abfuturꝝ q̃ esse. quas siquidẽ res idẽ. a. se dicti. b. emptoris nomine cõstituit possidere donec ipsaꝝ rer̃ possessionẽ accepit corpalem quas accipiendi sua auctoritate ⁊ deinceps retinendi licentiã omnimodaꝫ dedit pmittẽs ꝑ se suosq⁹ heredes dicto. b. ꝑ se suisq⁹ heredib⁹ stip. ⁊ recipienti litẽ vel ꝓtroversiã ei vel ei⁹ heredib⁹ de dictis reb⁹ vel aliqua eaꝝ vel alicui⁹ earũ pte nullo tpe inferre nec inferenti ꝓsentire. ß ipsas res ⁊ qualibet eaꝝ ei suisq⁹ heredib⁹ tam in ꝓprietate q̃ in possessiõe ab oñi ꝑsona ⁊ vniuersitate legitime defendere auctorizare ⁊ expedire vacuamq⁹ possessiõem sibi tradere ⁊ ipm. b. in possessiõe facere potiorem. q⁹ si quo tpe lis vel q̃stio aut cõtroversia ꝑ libelli oblationem vel alio quocũq⁹ mõ eidem emptori aut eius heredib⁹ de dictis reb⁹ aut aliqua eaꝝ pte seu ipaꝝ occasione mouere⁊. ipam litem cõtroversiã q̃stionẽ vel libellum. ⁊ oẽm cãm q̃cũq⁹ ⁊ quotienscũq⁹ ei denũciatũ fuerit in se recipere ⁊ in eadẽ causa ipius rei et dicti emptoris vel suorũ heredũ legitime defensionis se offerre. ⁊ in causa vel causis tam pncipalib⁹ q̃ appellationũ sistere vsq⁹ in finẽ omnib⁹ suis expeñ. qđ si nõ fecerit ꝓmisit eidem ꝑsoluere atq⁹ dare duplũ dicti pcij pene noĩe ⁊ ea soluta ꝑdicta seruare et nihilomin⁹ si ꝓpter ea aut ꝑ ipa re vel pro reb⁹ defendẽdis. idẽ. b. vel eius heredes damnũ aliq̃d patiãtur vel expensas aliquas fecerint in iudicio siue ex̄ ꝓmisit ipm damnũ ⁊ expensas in integrũ eis reficere siue res fuerit evicta siue nõ. q⁹ sic actum inter eos extitit ⁊ cõuentũ remissa exnũc ꝑ pactum dicto. b. appellãdi necessitate si super evictione ꝓnũciari cõtigerit contra eũ actum etiã in⁊ eos exp̃sse vt nõ possit dicẽ dict⁹. a. q⁹ eidẽ. b. facta fuerit iniuria vel iniusticia si res ipe aut aliqua eaꝝ evinceretur ab eo. aut q⁹ eius culpa vl̃ negligẽtia sit evicta aut q⁹ eidem nũciatũ nõ fuit q⁹ defenderet infra legitimũ tempus q⁹ si ꝓtra eum sup evictione fuerit lata sententia infra terciũ diez postq̃ eidẽ. a. denũciatũ fuerit p̃dictum precium cũ pena dupli ⁊ oñe interesse ipi. b. in integꝝ restituet ⁊ ꝑsoluet. ⁊ preterea si aliquo tempe apparuerit ex ipa re cõditicia. i. q̃ habe⁊ sub cõditõne pensiõis ⁊ renouatiõis cõtractus. vt. j. ō loca. §. j. ver. ceteꝝ. ꝑ ipm venditorẽ vel eius actores debitã pensionem ⁊ renouationẽ datam ⁊ factam debitis tempib⁹ nõ fuisse. ⁊ si ꝓpterea cõtingeret ipm. b. vel eius heredes damnũ aliq̃d sustinere eũ penitus seruabit indemnem. quã siquidẽ venditionem ⁊ omnia singula supra scripta ꝓmisit dict⁹. a. ipi. b. ꝑ se suisq⁹ heredib⁹ stip. ꝑpetuo firma grata ⁊ rata hr̃e ⁊ tenere ⁊ obseruare et adimplere nec cõtra facere vel venire ꝑ se vel aliũ aliq̃ ratione vel causa vel ingenio de iure vel de facto sub pena dupli extimationis dicte rei vel reꝝ habita rõne melioris q̃ pro tempe fuerit stipulatione q̃ in singulis ⁊ ꝑ singulis capl̃is huius cõtractus insolidũ ꝓmissa que totiens cõmittatur ⁊ exigi possit in singulis capitulis quotiẽs cõtra factum fuerit. qua etiã soluta vel nõ rata maneãt omnia singula supra dicta. Item reficere⁊ restituere sibi omnia singula damna ⁊ interesse ⁊ expe. lit. ⁊ extra. ꝑ quib⁹ omnib⁹ ⁊ singulis firmit⁊ obseruãdis obligauit eidẽ oĩa bona sua tam pñtia q̃ futura actũ narboñ. in domo p̃dicti. a. pñtib⁹. h. ⁊ ℜ. testib⁹ ad ß vocatis ⁊ rogatis. Et ego talis tali auctoritate not⁊. ꝓmissis interfui ⁊ rogat⁹ ß scripsi ⁊ in publicã formã redegi ⁊ signo meo signaui. ℂ Ad euidẽtiã huius forme aliq̃ sup ꝓprima forma tacta sunt q̃ hic nõ repetim⁹ ß alia ad intellectũ hui⁹ etiã formarũ seq̃ntiũ hic tãgamus ꝓfines. de ß dixi. s. in ꝓprima forma sup ℞bo sitam in tali iure emphiteotice cõditionis. nota q⁹ res emphiteotica seu emphiteotice ꝑditiõis subiecta ẽ illa qua quiuis dñs ⁊ dñio ꝓprietate retẽta ꝓcedit emphiteote q̃tum ad solã possessionẽ ⁊ vtile dñium. vt. ff. si ager vec. vel emphi. pe. l. j. vñ si ß sit emphiteota ĩ aliã ꝑsonã velit trãsponere nõ põt trãsferre dñiuꝫ qđ nõ hꝫ vt. s. dixi ꝑ. instr̃o sup verbo dare q⁊ nõ hꝫ nec põt plus dare q̃ hꝫ de cõse. di. iiij. quõ in ꝓin. ex̄ de dona. inter vi. ⁊ vxo. nup ad hñdũ supple de iure q⁊ is nõ hꝫ cui de iure hr̃e nõ l⁊. et a quo res de iure aduocari põt. ff. de acq̃. pos⁊. l. nõ vr̃ ex̄ de ℞. sig. ius dictũ est. xiij. q. j. qđ debetur. viij. di. quo iure. vñ hoc dr̃ in ꝓiudiciũ vẽditoris q⁊ postq̃ dedit actori vt habeat sic dare debuit q⁹ ei hr̃e liceat. tenendũ ⁊ possidendũ. dic tenendũ. s. naturaliṫ de facto. possidendũ ℞o. s. ciuiliter ⁊ de iure. q⁊ ciuilis possessio cã est dominij acquirẽdi licet q̃q⁹ possessio sit tm̃ naturalis ⁊ nõ ciuilis vt illa quã habet emphiteota fructuarius vl̃ vasallus vt. ff. de acq̃. possessiõe naturaliṫ. ꝑpetuo faciendũ. hoc vī locuꝫ hr̃e in reb⁹ immobilib⁹ quaꝝ dominiũ trãsit in accipientẽ vt ꝑpetuo ⁊ sine p̃fixiõe tpis emptori ⁊ eius successoribus sicut vero dño liceat facere de re empta quicq̃d velit insti. de noff. te. ⁊ de exhe. liber. vt sup̄ prima forma super ℞bo iure ꝓprio q̃ infra p̃dictos ꝓfines. hoc intelli ge de his q̃ rei vendite accedũt. multa. n. infra cõfines cõtinentur q̃ nõ trãseũt in emptorẽ. j. q. vij. dayb⁊tuꝫ ex̄ de deci. vel dudũ. vl̃ alios hoc ideo dr̃ ne forte in cõfinib⁹ sit erratũ. põt. n. esse q⁹ heri in confinio possidebat vn⁹ hodie alter. accessib⁹ ⁊ egressib⁹ suis. hoc ideo dicit q⁊ si res hꝫ spāles ⁊ ꝑuatos accessus ⁊ egressus siue ꝑ p̃diũ vicini siue ꝑ priuatũ callẽ seu semitam illi cedent emptioni. ß p̃diales seruitutes vt puta iter ⁊ act⁹ ⁊ via sequũtur ipo iure predia q̃ illas debẽt et quibus debẽtur. res. n. transit cum onere suo. ff. de contraben. emp. alienatio ⁊ de deci. cũ nõ sit. Item si nõ diceret⁊ de accessib⁹ siue egressib⁹ nõ teneret⁊ vẽditor dare viã emptori vt. ff. de leg. j. si fundũ. §. qui fundũ. Sup̄ vl̃ infra se seu intra se integra nõ plantata sata et edificata solo cedũt ⁊ ptinent ad emptorem. ff. de acqui. re. do. adeo. §. cũ in suo. ⁊. §. ex diuerso. et. §. si alienã insti. de re. di. §. si ticius ⁊. §. adeo et. §. qua rõne. distingue tm̃ domũ a rustico p̃dio. nã edib⁹ vẽditis ea q̃si pars ediũ sunt. ⁊ cũ ip̄is transeũt q̃ intra edificiũ vel extra habẽtur ꝑpetui ⁊ non tempalis vsus causa vt puteus ⁊ putealia ⁊ similia. secus añt in his que aliũde deducta parata sunt ⁊ secus in piscib⁹ qui sunt in piscina ⁊ in pullis ⁊ huiusmodi que dic vt. ff. de ac. emp. iul̃. §. iulian⁹ ⁊. l. idem ⁊. l. limes ⁊. l. nõ magis ⁊. l. fundi ⁊. l. granaria ⁊. l. si venditor. rustico aũt predio vendito nihil est ei⁹ nisi qđ intra se cõtinet q̃ dicit supra. e. fundi. §. fundo vendito et. §. si ruta et. §. fi. in fi. omniq⁹ iuri et actioni clausulaꝫ generalem apponit vt nõ tm̃ ipa res cum his q̃ dicta sunt sed etiã cũ omni iure ad ipam siue ipsum emptorẽ pro ipa re spectãte perueniat in emptorẽ potest etiã esse q⁹ per hec verba actiones que ipius nomine rei ceperãt ante vẽditionem cõpetere ⁊ leg. aquil̃. ⁊ dãni infecti ⁊ aque pluuie arcende ⁊ simules acq̃rũtur emptori. q⁊ has omnes tenet⁊ actor cedere ⁊ dare emptori. ff. de ac. emp. iul̃. §. sed ⁊ si quez. ℂ Sed pone. p. cauit vicino suo sub certa pena non habere vel facere ꝑ se vel ꝑ alium feneſtrã in muro domus sue post hoc vendidit. p. domũ illam nunc queritur vtr̃ emptor ibi

poterit facere vel hře feneſtrã. H. vide qđ dixi. s. de iudi. §. generalia ſup. ℞. ß ſi duo cõiter. Z. & vi q nõ qr res ad eũ trãſiit cũ onere ſuo vt ex de dec. cũ nõ ſit. ſed alber. pap. non. ſe in ꝓtrariũ obtinuiſſe. nam illud nõ fuit ſeruitus ſed obligatio ꝓſonalis quare emptor nõ tenet ß agat cõtra. p. qui pactũ fecit qui remanet obligatus. aliud. n. eſt ſeruitus & aliud ꝓſonalis obligatio. ſeruitus ẽ q̃ rei annexa ſic affixa ẽ q ab ea nõ ſeparatur etiã ſi ꝑ plures manus ambulauerit. ſed ꝓſonalis actio ſiue obligatio ꝓſonam nõ excedit vt. C. de ſerui. & aqua. l. & in ꝓuinciali. q aũt nõ ſit ſeruitus ſed ꝓſonalis obligatio apparet ex forma obligatõnis in q̃ nõ cõtinetur cã quare. p. cauerit. Si aũt cã aliq̃ exprimeretur puta ne aliquis vſus domus vicini impediretur & hmõi tũc ſeruitus ꝓſumeretur. Bal. an pactum q nõ poſſim facere feneſtrã ī meo pariete liget emptorem. rñ det guil. vel. p. q nõ niſi appareat pactũ apoſitum ꝓtemplatiõe tui đij vel tue domus vt hic et per Dy. in. l. fi. ff. de no. ope. nũ. & facit. ff. de alie. iudi. mu. cã fac. l. iij. §. opus & ff. de ſer. ruſt. đi. l. antepe. et. l. pe. & facit. ff. ad vel. l. ſi mulier. §. j. in fi. & iſta qõ fuit de facto fabriani & diutius ibi vẽtilata ẽ. Z. C Item nota q q̃ res aliqua vendit cũ aliquo ſpãli iure ipi rei ꝓpetenti debet illud ius exprimi in inſtro vt patet. j. ℞. no tandũ quoq; ẽ ibi cũ omni iure & ſeruitute actionis ꝛc. & debet ceſſio illius iuris fieri vt ibi patet. venditor. n. pſtare debet omia q̃ in venditiõe dixit adeſſe. vñ ſi illud ius nõ debet rei vendite tenetur vẽditor emptori ad intereſſe ſi ſcienter decepit. ſi ℞o ignoranter tenet ei quãto minoris emptur⁹ eſſet. ff. de acti. em. l. j. §. j. & l. iul. in prin. & §. j. & l. quicqđ. C. e. ſi minor. ff. de cõtrahen. emp. q̃ fundũ. §. iij. & ff. de edil. edic. l. j. §. cãm. & l. ſciendũ. §. ea. & l. ſi quid. & l. quotiens. & hoc ſi emptor ignorabat. ff. de ac. em. l. j. in fi. C Hoc etiã ſcias ad intelligentiaz multaꝝ formaꝝ q quinq; modis ius ſiue cõditio rei vendite ponit in inſtro. primo cũ venditorem ſuã aſſerit eſſe tũc dr iure ꝓprio in ꝓpetuũ. vt hic in prin. & ſi res ſit alacri ſeruituti ſubiecta exprimatur vt dixi. Sedo q̃ pro certo ſcit & aſſerit rẽ eſſe emphiteoticam vel alteri cõditioni ſubiectã. & tũc dr iure cõditionis emphiteotice debende tali eccleſie vt hic ꝓpe prin. nec eſſet malũ illã exprimere cõditionez. Tercio cuz dubitat an res ſit ꝓpria aut alterius dominio ſiue alicui cõditioni ſubiecta. & tũc ſe liberat ſic alternatiue dicendo. ſi ꝓpriũ imꝑpetuũ ſi conditiciũ vñ ptinuerit id ẽ ſi res ꝓpria ẽ habes vt ꝓpriũ imꝑpetuũ. ſi ꝓditiciã habeas cũ illa cõditione ad quã ptinet vt. j. ℞. ß & ſi. & ℞. hoc quoq; nota. ß q ℞bũ illud ſi cõditiciũ vñ pertinuerit valde latũ ẽ referens ſe ad oẽm ꝓditionem quidã tabelliones illud reſtringũt ad ſolã ꝓditionem penſionis & renouationis. Quarto q̃ certus ẽ que et quãta pars rei vendite ſit ꝓpria & q̃ & quãta cõditicia. & tũc dr q ꝓpriũ imꝑpetuũ qđ cõditiciũ vñ ptinuerit vt j. ℞. q ſi res cuius in fi. Quinto q̃ certũ ẽ q̃ & quãta ſit pars ꝓpria & quãta ꝓditicia. & hoc volũt cõtrahẽtes exprimi in ꝓtractu vt in p. ℞. q ſi res. C Item nota q iuxta quãlibet rez ius illud debet poni qđ dic vt in p. ℞. ß & ſi plures. Itẽ quare dicat iure ꝓprio nota ſup in ꝑma forma ſup ℞bo iure ꝓprio ꝓ pcio. x. lib. ß ideo dicit q nulla emptio ſine pcio eſſe põt. vñ ibi numerata pecunia eſſe debet inſti. de cõtrahen. em. §. ij. & nota q pciũ q̃q; ſoluit in pñti q̃q; nõ. q̃ ſoluit in pñti aut numerat pecunia cor̃ã tabellione & teſtib⁹ et tũc dicet in inſtro ꝓ pcio. C. lib. qđ dictus emptor coram me not. & teſtib⁹ infraſcriptis dedit ſoluit & numerauit ibidẽ & in pñti vẽditori pfato. nec eſt hic opus renũci. excep. nõ nu. pe. aut dat ſibi ī ſacculo ſiue ī acerno non numerata & tũc dicet ꝓ pcio. C. lib. qđ dictus emptor dedit & ſoluit eidẽ vẽditori cor̃ã me not. et teſtibus infraſcriptis ꝓut ipe venditor ꝓtẽtus & ꝓfeſſus fuit tantã eſſe quãtitatẽ exceptionis ſibi nõ date noĩ ſolute & nõ nu. pe. ſiue pcij oĩno renũcians. ſi ℞o pciũ nõ ſoluit nec aliq̃ pecunia apparet nec oñdit. vẽditor tñ ꝓfitet ſe pcium recepiſſe ſiue ꝓfeſſio fiat q iam recepit ſiue fiat ſb ſpe future nũeratiõis ſp ſeq̃ dz nõ nũerate pecunie renũciatio. vt patet in hoc inſtro. de ß. j. de ſolu. & ob. §. j. in prima forma ſup ℞bo & nũeranda. C Et nota q expreſſe exprimit vẽditiõis ſpẽm & q̃ prius recepit pciuz q̃z rẽ offerat pcioſam vt ex de ſimo. in tantũ ꝓ q̃libet iugere. nota q q̃ vrbana pdia vẽdũt tũc pciũ in ſumma ponit in inſtro vt ꝓ precio. C. lib. idẽq; eſt in ruſticis q̃z menſura ꝑticularit nõ exprimitur. Jn bis ℞o q̃ ꝑm nũez iugez vel tornaturaz vendũtur vt vẽdo tibi vnũ pdiũ qđ ẽ cõuenio. x. iugera. tũc pciũ ſolet deſcribi ꝓ iugere et poſtea collige ß mõ ꝓ precio. x. libra. ꝓ q̃libet iugere. qđ capit ī ſum. c. lib. dimidiã iuſti pcij. qđ ſi renunciatũ eſſet poſſet vẽditio reſcindi ex de em. et. ven. cũ dilectus. C. de reſcin. vẽ. l. ij. & l. ſi volũtate hře licere. optima ẽ hec ꝓmiſſio. ff. de ℞. obl. ſtipulatio iſta. ff. de euic. hře licere. volũ malum etiã ſine ꝓmiſſione ſb facere tenet. ff. de cõtrahẽ. em. in vendẽdo. ff. de ac. emp. exempto. §. fi. qđ iuris ſit ſi volens ꝓmittere aliqđ maleficiũ ſimulate vẽdit bona ſua vt no. j. de dona. ℞. item pone. ꝓſtituit poſſidere. Nota q ſi res vẽdita nõ eſt in pñtia tũc ponũtur in inſtro ℞ba hic poſita. ꝓ illa. n. emptor acq̃rit poſſeſſionez q̃z ille poſſidet cui⁹ noĩe poſſidet. ff. de acq. poſ. qđ meo. ff. de rei ven. q̃dam mulier. ex de reſti. ſpo. cũ veniſſent H. hic dubitat ſi iſte vẽdat ſecũdo & tradat q̃s ſit potior. gui. de ſuza. format q̃ſtionem ſup. l. quoties. ff. de rei ven. arguit q primꝰ ſit potior. p. l. q meo. ff. de acq. poſſ. in ꝓriũ q̃z veritas plus debet opari q̃z fictio. ff. de li. & po. l. fi. faciet ex de biga. nup. Itẽ q vẽditor potuit primo emptori poſſeſſionem interuertere. ff. de vi & vi ar. cũ fundus. tenuit priorẽ emptorẽ eſſe potiorez ꝓ ꝓ. l. q meo. q̃z prius fuit acq̃ſitũ ei vtile dominiũ & ſic vtilis rei vẽdicatio pferẽda ẽ directe. poſito q dicerem⁹ in ſecũdũ emptorẽ directũ dominiũ fuiſſe trãſlatuz. ff. de procu. l. in cãe in fi. ꝑm eum. plus dicũt quidam q prius poterit petere illius rei reſtitutionem ꝓ conditionem. l. ex libris. C. de acqui. poſſ. per quaz. l. q. vendendo primo preiudicare non potuit cũ per talem traditionẽ dominiũ trãſferat nõ ſolũ cũ eſt vera. C. de pact. traditionib⁹ & pre. l. quotiens & l. ſi ager. ff. de rei vend. ſed etiã cũ eſt interpretatiua. ff. pro ſocio. l. ij. ff. de contraben. em. claruib⁹. in quib⁹ patet per talem traditionem poſſeſſionẽ & dominiũ trãſferri. et q ℞ba illa conſtituo me ꝛc. ſint ad id apta inducitur. l. q̃daz mulier. ff. de rei ven. ad idem. C. de proba. cum res. procedunt tñ pdicta cũ primus pcium ſoluerat vel de illo fidem fecerat al's etiã ex vera traditiõe nõ trãſiret dominiũ in emptorẽ inſti. de re. diui. §. vendite. Z. ſed ſi ipe vẽditor nihilomin⁹ ex abundanti velit corpalem apprehẽſionẽ hře & de hoc publicũ fieri inſtrumẽtum ſic in eo dicetur. H. iij. & fuit Rolã. no. in ſum. ß in aurora ſup ſecũda ſua forma. Forma. Cũ. a. vendiderit. b. petiam vnam terre poſitam in tali loco infra tales confines. & ipam rem conſtituerit ſe eius nomine poſſidere donec ipius rei corpalem acceperit poſſeſſionẽ dans ei licentiam vt extunc ſua auctoritate eaz capere poſſet vt pz in inſtrumẽto ſcripto manu mea vel talis not. idem. b. tam auctoritate ꝓpria q̃z ex licẽtia & poteſtate ſibi a vẽditore tradita. & ſi venditor fuerit pñs addes & ex volũtate venditoris ibidem pñtis ingreſſus eſt corpalez eiuſdẽ rei poſſeſſionẽ in ipam terram corpaliter intrãdo & de terra & frondib⁹ accipiendo & aſſerendo & proteſtando ſe non tm̃ corpe ſed etiam animo poſſidere. ff. de contraben. emp. l. claruib⁹. Si ℞o res vendita eſt in pſentia tunc in inſtrumẽto venditionis ſic dicet. cuius rei poſſeſſionẽ idem venditor corã me nota. & teſti

bus infra scriptis tradidit ipi emptori ibidez ⁊ in pñti
bꝰtiũ ipius domꝰ in manib⁹ eius ponẽdo ⁊ ipm in di-
ctam domũ corpaliter introducẽdo q̃ emptor corpali
ter ipam possessiõem apprehendẽs asseruit et ꝓtestatꝰ
fuit se exnũc nõ tm̃ corpe ꝫ etiã animo possidere. ff. de
ꝓtrahẽ. em. clauib⁹. cꝫ accipiẽdi. q̃d ergo si in instrõ cõ
tinet vẽdo ⁊ do tibi licẽtiam intrãdi tua auctẽ qñ tibi
placuerit in poss. nũq̃d poterit emptor intrare vendi-
tore ignorãte. vꝝ q̃ nõ. ff. si ser. ven. si a te. vñ intrando
amitteret ius suũ. ff. q̃d metus cã extat ar. cõtra. C. de
pigno. creditores nisi expresse appareat ꝓtraria volũ-
tas venditoris. ff. de pos. q̃ seruus. ⁊ vide. j. de pignori
bus. §. j. ℣. illud ⁊. s̃. de resti. spo. §. j. ℣. cetez. ¶ Sed
quid si in instrõ cõtinet vendo ⁊ trado tibi nũq̃d pre
sumet traditio facta esse. vꝝ q̃ sic qz standũ ẽ instrõ ni
si cõtra probet. C. de pba. cũ pcib⁹. ff. de vsufr. si quis
vuas. ar. ꝓtra. ff. de acqui. pos. pdia cũ seruus quidam.
H. Jac. bal. in. l. seruũ. C. de rei ven. nõ tamẽ exponit
pntiam et absentiã sicut auctor. Z. distinguũt an res
q̃ venditur sit in pñtia id est in eadẽ ciuitate vel terri-
torio. vel in absentia id est in alia ciuitate vt primo ca
su videat possessio data tradita et acq̃sita in alio non
vt in pre. l. q̃d meo. §. pe. ff. de cõ. fur. parui. ff. de solu.
qui decem. §. tj. vel dic q̃ aut res q̃ venditur est mobi-
lis ⁊ tũc tradita psumat. aut immobilis. ⁊ tũc non nisi
appareat de vẽditoris volũtate vt in p̃. l. predia. fatue
igitur in instrumẽto dicit vendidit ⁊ tradidit. ꝫ salua
ri põt si res sit in pñtia qui ẽ modus q̃rendi possessio-
nem. vel etiã si postea seq̃tur in instrumento q̃ vendi-
tor cõstituit se possidere nomine emptoris vt. s̃. dixi.
cõsulendũ ẽ ergo emptori vt venditor dicat cõstituo
me tuo nomine possidere. vel q̃ ipe venditor roget p̃
cario ab emptore. vel etiã retineat vsufructũ qz tũc vꝝ
trãslatũ dominiũ in emptorẽ ⁊ possessio. vt. C. de don.
quisquis. ff. de acq̃r. pos. q̃d meo. ff. de act. emp. ⁊ ven.
iul. §. si vẽditor. Bal. ꝫ ℣ba vendidit ẽdidit nõ ꝓbãt
traditionẽ naturalem q̃ tempe instrumẽti nõ poterat
interuenire. nec ciuilẽ qz nõ ꝺeclarat qualiter cũ plu-
res sint ciuiles modi tradẽdi sed habẽtur ista ℣ba lo-
co inuestiture ℣balis ⁊ p quã acquirit licentia intrã-
di ⁊ possidendi. ff. de acq. pos. l. predia. p Ja. ⁊ bar. nã
hec verba vendo ⁊ trado nõ probãt verã traditionez
sed licentiã possidẽdi vt hic p spe. verba. n. operãtur
id quod pñt nõ id q̃d nõ pñt opari de iure ⁊ de facto.
⁊ idem tenet Ly. C de pig. ac. l. ij. ⁊ Ja. de acq̃. pos. l. p-
dia. ff. ⁊ ibi p bar. post Ja. Z. item acquirit possessio
per traditionem instrumẽtoꝝ emptionis ipius rei vt
C. de dona. l. j. vel clauiũ. vt. ff. de cõtrahẽ. em. clauib⁹.
¶ Promittens per se suosq̃ heredes. Ecce primũ pa
ctum. ⁊ nota q̃ in quolibet instrumẽto vere emptiona
li tres promissiones cõtinentur. prima de lite sup reve
dita vlterius nõ mouenda. secũda de legitima defen-
sione seu euictione rei vendite. tercia de ratihabitione
sed secũda magnã emptori securitatẽ inducit sed nõ
videtur hic venditor exp̃resse de euictõne ꝓmittere ꝫ
solum rem legitime defendere auctorizare ⁊ disbriga
re seu expedire. dic q̃ hec ℣ba sonãt q̃ si de re ipa lis
mota fuerit emptori tenetur venditor rem in ipsa lite
legitime. i. ꝑm leges ⁊ iura defendere ⁊ auctorizare si-
ue auctorizari. i. actor litis fieri. qui videlicet p se litez
aget. H. ⁊ sic fit in dubia q̃stio de venditore q̃ empto
rem absentem defendere vult suscipiẽdo in se litez sed
de pñte an illo inuito iudiciũ in se recipe possit. ẽ opi.
Accur. placet q̃ nõ Odoff. Ja. Bal. dꝝ placuisse cõ-
trariũ glo. Accur. vide. C. vbi in rem ac. l. j. in princ. et
vide distinctionez quã ibi no. Ly. p secũda opinione
facit. ff. de ali. iudi. mut. cã fac. l. ij. §. fi. ⁊. ff. ex qui. cau.
in pos. ea. l. hec añt. §. fi. Z. ⁊ disbrigare. i. ab omni li-
te expeditam reddere. ⁊ sic sonãt vt de euictione tene-
ꝛ negantur q̃ si lite mota ⁊ denũciatione venditori facta
vt defendat ⁊ auctorizet id facere nolit habz emptor
in iudicio stare ⁊ defendere alioq̃n de euictiõe ñ aget.
C. de peri. ⁊ cõmo. rei vẽ. l. j. in fi. C. ꝺ euic. l. j. exquo. n.
nõ defendit vꝝ magis ꝓpter absentiã cꝫ ꝓpter malam
cãm cõdemnari. ff. de euic. si iam exẽ de em. ⁊ ven. c. fi. et
si obtinet in nullo ei venditor tenetur qz nõ tenet euz
defendere nisi p̃ mouentẽ sibi litẽ iuste ⁊ verisimiliter vt
iam dico. Si ℣o defendit ⁊ succũbit ita q̃ res sit ab eo
euicta tũc venditor de euictione tenet vt in p̃. decre. ⁊
de hoc. j. §. vl. ¶ Litẽ vel cõtrouersiam. Nota q̃ pro-
mittẽs ſb pena de certa re nõ facere ꝓtrouersiã si facit
etiã p̃ ius penã incurrit. ff. de peti. here. diuus in pn. et
ar. exẽ de simo. c. pe. Bal. ꝓtrouersia dꝝ fieri etiã exẽ iu-
diciũ. ff. ad treb. l. lucius. §. tres heredes. Z. si ℣o fe-
cit pactũ ne peteret hoc ad iudiciũ refertur. ff. rem ra.
ba. hoc amplius in se recipere nisi hoc pactũ apponere
tur emptor teneret litem suscipere ⁊ suis expensis pse-
qui vt iam dixi. q̃d si nõ fecerit seq̃tur ſecũdũ pactum
q̃d cõtrahit cãm ex p̃cedenti. ⁊ pdest ſb pactũ empto-
ri qz nisi fieret non teneret venditor de iure ei reficere
expensas litis nisi succubuerit. ff. de lib. lega. petitoriũ.
C. de euic. si status in fi. qz emptor suã rem vꝝ egisse ex
quo obtinuit. ff. ad treb. ꝺeducta. §. qui post tpus. ⁊ ẽ
ratio qz cuz lis iniusta fuerit q̃d patet ex eo q̃ emptor
obtinuit nõ tenet ei venditiõe ad aliq̃d p iniusta lite
quãtũcunq̃ ꝓmiserit ei cũ defendere ab omni pson̄a
⁊ vniuersitate. qz intelligit cõtra mouentẽ sibi litẽ le-
gitime ⁊ iuste ac postꝫ pactus ẽ expensas reficere te-
nebitur ex pacto q̃cquid ex lite cõtingat. ff. de ℣. obl.
venditores. H. Circa has expensas ẽ sciendũ ex stipu
latione de euictiõe non deberi expensas quas faceret
emptor in lite qua venditor vel eius heres contra ipm
ageret ad p̃ciũ. lz succũberet agẽs qz pbata fuit solu-
tio. ista. n. lis nõ fuit sup euictiõe ꝫ sup precio ꝫ de iure
cõi quo victus victori cõdemnat possent deberi. Jtẽ
si debitor cõfessus p̃ciũ ꝓmisisset etiã sup illo q̃stionez
non mouere ex illo capite possent sumptus ex stipula-
tione deberi. ꝫ exquo de dñio rei vel ipius obligatiõe
nõ agit cessat euictio. Z. vñ vtile ẽ penã adiẽcere p-
ut seq̃t in hac foꝛa remissa exnũc terciũ pactũ ex p̃mo
dependẽs vbi venditor promiserat cãm tam principa
lẽ cꝫ ꝓuocatoriã suis sumptib⁹ agere. hic ℣o paciscit
qz si hoc nõ fecerit emptor teneat appellare postꝫ p-
mã causam egerit qd̃ quidem emptor habebat facere
vt. ff. de euic. herẽnius. §. caia. ff. manda. si ꝓcurarato
rem. §. si ignorãtes extra de ꝓcu. nõ iniuste ⁊ etiã cãm
appellatiõis exercere vt. s̃. de appel. in. prin. ℣. ꝫ nũq̃d
nisi pacto remissa fuisset necessitas appellandi q̃d fieri
potest. C. de tem. app. l. fi. in fi. remittentib⁹. n. ius suum
nõ est regressus ad illud. ff. de edil. edic. q̃ritur. §. si vẽ-
ditor. vij. q. j. cꝫ periculosum. actor etiaz inter eos hic
quarto paciscit ne vẽditor possit ei opponere sentẽtiã
emptoris culpa vel negligẽtia vel iudicis aut ptis al-
terius iniuria vel potentia latam foꝛe. aut q̃ sibi denũ
ciatũ nõ fuit q̃ defenderet infra tp̃s iuris q̃d alꝫ oppo
ni posset. ff. de euic. si ꝑ imprudẽtiã in pn. exẽ. de emp. ⁊
ven. c. fi. q̃ si ꝓtra eũ q̃ntũ pactũ ⁊ p̃terea si aliquo se-
xtum pactũ. q̃d locũ habet qñ vendit res emphiteoti-
ce cõditioni subiecta quã siq̃dem vẽditiõe hic ſbiꝯ
tur clausula generalis qz nõ ẽ nouũ ꝛc. ff. ad. l. aquil. si
seruus seuũ. §. inq̃t lex. ⁊ singula hoc ℣bũ singula ope
ratur vt pena ad vnũq̃dq̃ ipoꝝ pactoꝝ ⁊ capituloꝝ
quo cõtrauentũ fuerit insolidũ ꝓmittat lz postea ni-
hilomin⁹ in stipl'oem deducat insolidũ in q̃libet capl'o
cũ dꝝ in singulis ⁊ ꝑ singulis capl'is ꝛc. ſb pena dupli.
¶ Nota q̃ hec pena nõ ꝓmittit nec dãnoꝝ ⁊ expẽsa-
rum refectio locuz hz nisi euictio subsequat. nam nec
bonoꝝ obligatio vl' hypothecaria actio hz effectũ ni
si dies ⁊ conditio eius debiti ꝓ quo facta est venerit
vel cesserit. vt. ff. de pig. grege. §. si sub cõditione ⁊ ex-

tra de plus peti.c. vnico. Satis ergo congrue hec tria in vlt. pte instrumēti ordinātur. nota igit' ꝙ si ī instrō dī simpliciter sub pena dupli. nō adiecto cuius dupli refertur de iure illud duplū ad pciū conuentū nō ad rei bonitatē q̄ pluris ē q̄ꝫ preciū vt. ff. de euic. si fundo tradito ⁊. l. cū fundus. Sed q̄ hic dicit sub pena dupli exti. dicte rei vel rerū ba. r. me. q̄ pro tem. fu. ꝛc. refertur ex virtute ꝙuentionis ad id qđ actū est. i. ad bonitatem rei. vt si res fuit euicta et pena cōmissa soluat venditor ⁊ restituat emptori pciuꝫ qđ dedit ⁊ nomine pene duplū extimationis rei quāti plus tempe litis valuit a tempe venditionis citra. i. tantū quantū ē ipa extimatio vel bonitas rei. nā duplū tantū valet quātum tantūdem. vt. C. de spō. l. mulier. Bal. q̄ pena vī appositā loco rei. Item q̄ in penis debem⁹ ee mitiores. hec rō no. ff. ad. l. iuliā pecula. l. is q̄ predā in glo. ordi. Itē nota ꝙ nomine expensarū nō cōtinet' pciū. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. quib⁹ dieb⁹. §. j. p Dy. et adde qđ no. ff. de ℞. ob. l. vēditores. Z. lꝫ. n. hec duplex stipulatio sit p. toria tū lex hic addit ⁊ detrahi pmittit vtraq̄ parte volente. vñ ⁊ de volūtate ptiū posset dici sub pena tripli vel quadrupli. ff. de euic. si dictum ⁊. l. si plus. xviij. di. qm̄ quidē in fi. illud. n. moderame ē cōpetens qđ inter ptes cōuenit. ⁊ in quacūq̄ re vel vbicūq̄ cōtractus tenere potest ⁊ stipulatio pene interposita valebit. insti. de diui. stipu. §. cōuentionales nō aūt vltra pōt ꝓcedi ꝓ hec nomina dicēdo sub pena q̄ntupli vel sextupli. lꝫ em̄ pena conuentionalis peti possit quātacunq̄ sit vt insti. de inuti stipula. §. alteri. ff. de. ℞bo. ob. stipulatio ista. §. alteri. tū hoc vex ē si pena apponit' in certa summa. secus tū ꝓ nomina respectiua vt duplū triplū. ꝛc. quia tūc quadruplū nō excedat insti. de acti. §. omnes. ⁊ sic loq̄tur p. l. si dictum ar. tū ꝓtra. xvij. q. iij. q̄ domū als in. c. si quis inuentus in fi. so. H. vt ibi in glo. qđ est ergo. Z. ¶ Sed qđ ecce tu pmisisti mihi dare. x. sub pena dupli certa die aduenīte die nō soluis ⁊ sic pena pmittit'. nūq̄d ille simplū ꝓputabit' in duplo. vī ꝙ sic vt. ff. de publ. vec. ß edicto rī. j. ff. de iure fisci. facultas ⁊ in p. l. mulier. ar. ꝓtra. ff. de cōdi. fur. si ꝓ fure. §. j. potes distinguere vtꝫ pena succedat loco rei vel nō vt. ff. de arbi. si q̄s rem. ff. p socio si quis a socio totiens cōmittitur ꝙ exigi possit. quasi diceret nō tm̄ in quolibet. c. pena cōmittat' ß etiā ꝓ qualibet vice qua etiā in vno ⁊ eodē. c. cōtrafieret in solidū cōmittat' sed etiā ꝓ qualibet vice. ff. de arbi. si duo in fi. pena. n. cōuentionalis quātacūq̄ sit exigi pōt vt pdixi. ar. cōtra extra de penis suā. H. solue vt ibi ⁊ de arbi. dilecti in vlt. glo. Z. omnia bona sua dic super hoc vt infra de obli. ⁊ solu. §. j. ℞. j. sup verbo oīa eoꝝ bona. ibi etiā vide alia ad intellectū huius forme. Si ℞o vendatur equus vel similis res sic instrm̄ ꝓficietur. Forma. H. iij. Rolā. xlix. Z. A. dedit ⁊ vendidit. b. vnum equū baiū balsanū in fronte ⁊ in crure anteriori sinistro ⁊ in posteriori dextro ipm̄ ibidē ꝓ frenum tradēs nomina tim cum bis vicijs ⁊ magangis specificatis ⁊ dictis ab eo ipi. b. ibidem in psenti. videlicet cū vno supposso in tali crure. Item q̄ est lunaticus. item ꝙ in plenilunio amittit visum. item ꝙ ē retrogradus. H. vbi emptor talem emisset nō certificatus a venditore ⁊ libellū cuꝫ illo intrās q̄ fugere nō potuit captus se redimit. tenet pil'. q. lij. ꝙ venditor id sciēs tenet' p. l. iul'. §. j. ff. de ac. em. in pn. Z. Item ꝙ mordet nec ferrari pmittit ⁊ generaliter ꝓ tali qualis ē cum omnib⁹ vicijs ⁊ magāgis latentib⁹ ⁊ apparentib⁹ ⁊ q̄ habꝫ intrinsecus siue extra asserens ⁊ ptestans pdicta viciata specificata in ipso equo esse ipoꝝ vicioꝝ vel morboꝝ siue quoꝝcūq̄ alioꝝ latentiū vel apparentiuꝫ rōne vel occasione ipsi b. in aliquo decetero nolle teneri. ⁊ hoc ꝓ pcio. xv. lib. turon. qđ pciū dict⁹. a. ptētus ⁊ cōfessus fuit se ab ipo b. habuisse et recepisse. exceptioni sibi non dati et non soluti pcij omnino renūcians ⁊ pmittens ipi. b. ꝓ se et suis heredib⁹ stip. dictū equū sibi ab omni hoīe ⁊ vniuersitate legitime defendere auctorizare ⁊ expedire sb pena dupli dicti pcij stip. pmissa ⁊ refectiōe dānoꝝ ⁊ expensaꝝ litis ⁊ ex ⁊ obligatiōe oīm bonoꝝ q̄ pena soluta vel nō pdicta oīa ⁊ singula firma pdurēt. q. b. dictū equū recepit ibidē cū dict' specificatis vicijs ⁊ magangis q̄ in dicto eq̄ se bñ cognoscere et ea sibi expssa ⁊ oīa eē dixit ⁊ ꝓfessus est. H. lꝫ Rolā. posuerit hic patens mendaciū decebat auctorem id omittere. Z. ⁊ generaliter ꝓ tali qualis est vt. s. in eodē instrō vsq̄ꝫ ptestans. iunge nolle ipm̄. b. vēditorem teneri occasione dictoꝝ vicioꝝ vel morboꝝ ipi⁹ eq̄ expssoꝝ aut quoꝝcūq̄ alioꝝ apparentiū ⁊ latentiū ⁊ q̄ habꝫ intus ⁊ ex ⁊ faciens idē finē ⁊ refutationē et pactū de vlteri⁹ nō petendo de oīni iure ⁊ actione qđ vel quā habebat vel in futuꝝ hīe poterat ⁊ sperabat hīe ꝑ ipm̄ occasione dictoꝝ vicioꝝ vel morboꝝ aut q̄ūcunq̄ alioꝝ ipi⁹ equi necnō ꝓmittēs ipsi. a. solenni stip. interueniēte. l. redibitoriā volens rem reddere ⁊ pciuꝫ sibi reddi. nec quā nō dedisset si sciuisset rē eē viciosam. nec infactuꝫ acti. q̄b⁹ legib⁹ ⁊ alij auxiliū oīno renūciauit et nullam aliā cōtrariā exceptionē vel defensionē iuris vel facti specialem vel generalez in aliquo facere vel opponere ⁊ litez vel cōtrouersiā ei occasione pdictoꝝ nullo tpe de iure vel de facto nō mouere. ß pdicta oīa ⁊ singula firma grata ⁊ rata hīe et tenere nec cōtrafacere vel venire de iure vl' de facto sb pena. xxx. lib. turo. ꝛc. stip. in singulis capitulis ꝛc. vt supra in prima forma vsq̄ in finē. hec forma ꝓbatur in his q̄ no. infra. §. nūc dicendū per totum. ¶ Et nota ꝙ in venditionib⁹ boum asinoꝝ ⁊ similiū nō est tanta solennitas in instrumēto necessaria cū nō sint ita viciosa vt equi sunt. ß tūc breuiter sic dices. Forma. H. v. Rolā. sub pcedēti. Z. A. dedit ⁊ vendidit. b. vnū bouē talis pili ⁊ cū tali cornatura ipm̄ sibi tradens ibidem cū oīnib⁹ vicijs ⁊ magangis occultis vl' apparentib⁹ in eo ꝓ tanto precio. ⁊ promittit legitimā defensionē bonis vt. s. in instrumēto equi. Idem etiā de ouib⁹ dicas exprimens eaꝝ numerum sed non vniuscuiusq̄ signa ꝓpter euitandā confusionem nisi q̄ generaliter pones quot ex eis sint albe quot nigre ⁊ quot varie. H. de illo q̄ simpliciter vendidit bouē qui infra triduū decessit et repertus est habere iecur marcidū. Sall'. extra volumē tenet ꝙ locus sit redibitorie p. l. ꝙ si nolit. §. si mācipiū. ff. de edil. edi. ⁊. l. si hominē vbi cōpetit redibitoria post mortez mancipij venditi. et ex breuitate termini satis apparet eū sic habuisse tempe cōtractus facit. l. di. si qua femina facit. ff. ad municipa. l. vlt. de aqua quoti. ⁊ esti. l. j. Z. ¶ Porro si liber emit' sic instrumentū cōficietur. Forma. H. vj. Rolā. Z. A. dedit ⁊ vendidit. b. vnū ff. nouū scriptū in chartis bedinis cōtentū ī tot quinternis cuius secūdus sexternus incipit quia viciū. tercius incipit idez hoc per totum. de glo. dñi Accur. ad apparatū pro pcio. xx. lib. turo. ipm̄ libꝝ ibidem in manib⁹ sibi tradens quod precium. a. ꝛc. vt supꝝ. ver. si ℞o vsq̄ꝫ stipu. post iunge de vicio ⁊ de euic. ipius libri ꝑm iuris ordinē ⁊ cōsuetudinez ciuitatis par. ⁊ predictam venditionem ⁊ oīa ⁊ singula suprascripta firma grata ꝛc. vt. s. ℞. nūc formā vsq̄ꝫ q̄ futuram. hoc saluo ꝙ vbi dicitur ibi extimationis dicte rei habita ratōe melioratōnis que pro tempe fuerit dicas dicti precij alijs omissis. ⁊ iunge ⁊ insuper. c. ipsius. a. precib⁹ se constituens principalem promisit principaliter ⁊ insolidū se obligando dicto. b. proꝝ suisq̄ heredibus stipul. dictum libꝝ ei ab omni homine et vniuersitate legitime defendere auctorizare ac expedire ⁊ factuꝝ ⁊ curaturū ꝙ ꝑdictus. a. dictā venditionē ⁊ oīa ⁊ singula suprascripta firma grata ⁊ rata hēbit ⁊ tenebit nec contrafaciet vel veniet aliqua rōe vel cā de iure vel de fa-

cto ſ̄ pena .xx. lib. thuro. ſtipu. ꝓmiſſa ꝛc. vt. ſ̄. i p̄. ℣. nunc forma 7 iam p̄miſſum eſt. renūcians bñficio noue ꝓſti. de fideiuſſoribꝫ 7 oī alīj auxilio. ¶ Et nota ꝙ ſi liber adeo mendoſus ē vt eum potius non habere q̄ habere expediat agi p̄t redibitoria actione vtili. ar. ff. de ediſ. edic. ob quod. §. idē pompo. recte. 7. l. j. §. ſ̄ sciēdū ¶ Ceterū ſi fenū vel alius fructus in futurū ꝓcipiendꝰ vendit inſtrumētum hoc modo cōficiet. Forma. ℍ. vij. Rolan. lj. ℤ. A vedit 7 vendidit. b. totam herbam ſeu futuruz fenū quātumcūq 7 qualecūq fuerit 7 qđ erit 7 percipi et haberi poterit in anno p̄ſenti de prato ſuo ſito in tali loco 7 cuius confines ſunt hi ꝛc. ꝓcipiendum 7 colligendū 7 habendū auctoritate ſua omnibꝰ ipſius. b. ſumptibꝫ 7 expenſis 7 ad oēm ſuā exnūc cuſtodiam 7 oē periculū atq casum rapine incēdij inundationis aquaz 7 cuiuſcūq alterius fortune 7 euētꝰ ſemel videlicet tātūmodo ſecādi 7 colligēdi tēpore cōpetēti illo. ſ. q̄ p̄ta ſecant p̄cio .x. lib. thuro. quod p̄ciū dictus vēditor ꝓfeſſus 7 contētus fuit ſe ab ipō emptore habuiſſe 7 recepiſſe exceptōni ſibi non dati 7 non ſoluti p̄cij voli 7 infactum actiōi 7 omni alīj auxilio oīmino renūciās 7 ꝓmittēs ipſi. b. p̄ ſe ſuiſq heredibus ſtipu. predictum fenū ſibi ab omni perſona 7 vniuerſitate legitime defendere 7 expedire 7 predictam vēditōem 7 omnia 7 ſingula ꝛc. vt in pre. forma vſq ſtipu. ꝓmiſſa. 7 ad hoc faciunt iura infra. p̄ri. ℣. inducta. ¶ Si fructus futuri vendunt 7 certo termino dare ꝓmittātur ſic inſtrumētum conficiet. Forma. ℍ. viij. Rolan. lij. ℤ. A. vedit 7 vendidit. b. oīa vellera futura ſeu futuram lanam quātacūq 7 qualiſcūq fuerit 7 quam tonsi percipi 7 haberi contigerit in anno preſenti ex trecētis ouibus quas habet in cozbaria apud procellum. et ipam lanā infra. xv. dies dictis ouibꝰ tonſis eidem. B. dare 7 aſſignare narbone in domo tali oībus ſuis expēſis ſolenni ſtipu. ꝓmittens p̄ precio. ij. ſolido. thuro. p quolibet vellere ſiue tot lib. p quolibet cētenario pōderis dicte lane de quo precio dictus. a. contētus 7 confeſſus fuit ſe ab ipō. b. habuiſſe 7 recepiſſe. x. lib. thuro. exceptioni ſibi non date 7 non ſolute dicte quātitatis oīno renuncians. reſiduū ℣o dicti p̄cij ꝓut in ſumma fuerit 7 aſcēdet. item. b. ip̄i. a. dare 7 ſoluere ſolenni ſtipula. ꝓmiſit poſtq dicta lana pōderata 7 conſignata erit eidē que oīa 7 ſingula ꝛc. vt. ſ̄. ℣. ſeq̄tur. verūtamē ſi alie obligatōnes 7 ꝓmiſſiōes interuenerint vtputa dationibꝫ 7 ſolutōibus p̄dictis faciendis vbiq locoꝝ 7 fori 7 de ꝓceptis 7 recipiendis vide. j. ℣. pri. facit ad hoc. ff. de contraben. emp. nec emptio. ff. de peri. 7 cōmo. rei ven. q̄ ſi pendente. ff. de ac. emp. ſi ſterilis. inſtit. de vſu. 7 ha. §. ſ̄ ſi pecoris. Bal. habes hic ex diuerſita te verſi. q̄ inſtrm vendit̄onis feni vel fructus futuri ē diuerſum ab inſtrumēto vendit̄onis vſufructus cū vēditur vſufructus vendit res p̄ñs. q. vſufructus formalis ſine vlla fructuū ꝓceptōne iuris intellectū hz ſ̄ cū vēdūtur fructus futuri ſpes emit. 7 an ob ſterilitatē fiat tūc remiſſio ſicut in locatiōe dicit no. in. l. cotē ferro. §. qui maximos. ff. de publica. p bar. ℤ. ¶ Si aut ē vſufructꝰ ad plures annos vendit ſic inſtrm cōficietur. Forma. ℍ. ix. Rolan. liij. ℤ. A. vedit 7 vendidit. b. vſufructꝰ redditus 7 obuentōnes talis vinee ſite in tali loco cuꝰ ꝓfines ſunt hi ꝛc. hinc ad. v. ānos proximos dans 7 cōcedens eidem vſq tunc dictam vineā 7 arboꝛes et oīa q̄ in ea ſunt 7 infra p̄dictos continentur confines habē da vtenda 7 fruenda libere p ſe 7 alium quez voluerit p̄ p̄cio. xx. lib. thuroñ. qđ p̄cium contētus et confeſſus fuit ſe a. b. habuiſſe 7 recepiſſe exceptōni ſibi nō dati 7 non ſoluti oīno renuncians 7 ꝓmittēs eidē p ſe ſuiſq heredibꝫ ſtipula. vineam ip̄am 7 omnia que in ea ſūt libere vtenda fruenda vt dictum ē ei 7 ſuis heredibꝫ ab oī ꝑſona 7 vniuerſitate legitime defendere hinc ad terminū ſupradictum. 7 dictos vſufructus quos in dictis v. annis ꝓceperit tam infra terminū q̄ poſtea ltime defendere auctoꝛizare 7 expedire ac p̄dictam vendit̄oez 7 omnia 7 ſingula ſupradicta ꝛc. vt. ſ̄. ℣. nūc forma. vſq actum narboñ. hoc ſalvo q vbi dicit ibi dupli eſtimatōnis 7c. dic. xl. lib. thuro. econtra dictus quoq .b. ꝓmiſit ip̄i. a. p ſe ſuiſq heredibꝫ ſtipulatio. p̄dictā vineam 7 omnia que i ea ſunt ſine fraude vti 7 frui 7 oīa foſſata 7 ſepes eius manutenere 7 conſeruare 7 eā quo libet anno debitis tp̄ibus bene putare 7 releuare 7 ligonizare binare 7 remenare 7 in oīmibus bene 7 ſine fraude colere arboꝛes ſiccas vel virides non inſcindere ſine dñi mandato 7 finito termino ip̄am p̄dictam vineam i ita bono ſtatu vt nunc eſt ip̄i. a. libere relaxare 7 conſignare ſ̄ pena. xl. lib. thuro. ꝛc. vt ſupra i eod̄ inſtrūmento. ¶ Sed ſi vſufructus condonetur ita dicet. Forma. Ego. a. do 7 dono irreuocabiliter inter vivos tibi. ℍ. vſufructum talis vinee mee poſite in tali loco ad habēdum tenēdum 7 fruendum arbitrio boni viri dās tibi licentiam tua auctoritate dicti vſufructus quaſi poſſeſſori ingredi ſine oī actiōe iuris 7 violentie 7 interim in ea quaſi poſſeſſione me tuo noīe eſſe confiteoꝛ ꝓmittens dolum malū abeſſe abfuturūq eſſe 7 dictū vſufructum habere licere que oīa ſupraſcripta ꝓmitto attendere 7 obſeruare p me meiſq heredibꝫ 7c. C. ff. 7 inſti. de vſufruc. p totum. de vſufructu vide. j. de pig. §. ſeq̄tur. ℣. porro. ¶ Sed ſi actus 7 iter vendat inſtrm ſic cōficiet. Forma. ℍ. xj. Rolan. liiij. ℤ. A. vedit 7 vēdidit. b. iter 7 actum impetuū in campo 7 p campū ſuuz ſitum in tali loco a mane cuius poſſidet talis 7c. ſ. a latere dicti campi p viam latitudinis. vij. pedum tenꝰ foſſatum dicti campi quantum protenditur ipſe campꝰ ad vineā vel ad fundum ipſius. b. ſitum iuxta predictū cāpum ita q ipſe 7 heredes eius 7 quiſq alter eius nomine deinceps impetuū poſſit p campum p̄dictuz libere dicta via quādocūq 7 quotienſcūq ad viaz p̄dictam ire tranſire cum p̄ſonis plauſtris aſtis et equis dans cedens 7 concedēs ei plenum ius dicti itineris actus 7 vie 7 huic conditioni 7 ſeruituti ꝑpetuo ſubijciens rē eandem 7 hoc p p̄cio. v. lib. thuro. qđ p̄cium dictus. a. cōtentus 7 confeſſus fuit ſe ab ipſo. b. habuiſſe 7 recepiſſe exceptioni ſibi non dati 7 non ſoluti p̄cij omnino renūcians 7 dans ei licentiam 7 liberam poteſtatē ip̄ius itineris actus vie iuris conditōnis 7 ſeruitutis quaſi poſſeſſionem, exnunc ſua auctoritate intrandi 7 decet̄ o retinendi 7 conſtituens ſe interim quaſi poſſidē ſuo noīe necnon promittēs dicto. b. p ſe ſuiſq heredibꝫ ſtipu. litem vel controuerſiam ei vel eius heredibꝫ de predict̄ vel p̄dictoꝝ occaſione nunq inferre nec inferenti conſentire ſ̄ ei ip̄m iter actum viam ius condi. 7 ſeruitutē perpetuo ab oīni perſona 7 vniuerſitate 7c. vt ſup ℣. ſ. ceterum. hec forma ꝓbatur in concoꝛ. que ſunt ſupra de cā poſſ. 7 ꝓprie. §. priuata. ℣. eſt 7 aliud. ¶ Ad hoc ſi conditio ſeu ius tignoꝝ in parietē immittendoꝝ vendit̄ur ſic inſtrumentuz conficiet. Forma. ℍ. xij. Ro. xv. 7 vlti. ℤ. A vedit 7 vendidit 7 conceſſit b. ius trabium et quoꝝumcūq lignoꝝ immittēdoꝝ in parietē ſiue muro talis dom̄ ip̄i. a. cōtiguo domui ipſius. b. vt quādocūq et quotienſcūq opus habuerit et voluerit poſſit ſua auctoꝛitate immittere ſeu impingere trabes et quecūq alia ligna vſq ad medium ſiue vſq ad interioꝛem tunicam dicti muri dūmodo murus ipſe ruine vel p̄recipicij ſiue grauis deterioꝛatiōis periculū nō incurrat mux ip̄m huic ꝑpetuo ſubijciens ſeruituti et hoc p̄o p̄cio. x. lib. thuro. qđ p̄ciuz dictus. a. contētus et confeſſus fuit ſe ab ipſo. b. habuiſſe et recepiſſe exceptioni ſibi non dati et non ſoluti p̄recij et voli omnino renuncians et p̄o mittens dictam ſeruitutē ſtabere licere dolū malum abeſſe abfuturūq eſſe. et dans ei licētiam et liberam poteſtatē ip̄ius iuris et ſeruitutis quaſi ex poſſeſſiōe exnūc ſua auctoꝛitate intrādi et decet̄o

retinẽdi constituens se interim quasi possidere nomine suo necnõ ꝓmittẽs dicto.b. ꝛc̃.vt ꝓri.p̃ce.vsq; cõsentire.p⁹ iunge ꝫ dictũ ius ꝛ seruitutẽ ꝑpetuo ab oi ꝑsona ꝛc̃.vt ibidẽ.ad hoc faciũt iura inducta infra.de ecc. edi. ¶ Et no.hic q; in hmõi seruitutib; locũ non habz vera traditio ꝫ quasi vt no.sup̃ ꝓma forma sup̃ ℞bo tradere.ꝛ ideo dicit hic ꝛ dans ei licentiaz ꝛc̃. ¶ Si ℞o sola rei ꝓprietas seu dñiuz vendat' sic instr̃m ꝑficietur. Forma. ℍ.xiij. Rolan.xvij. ℤ. A.dedit ꝛ vendidit ꝛ tradidit.b.ꝓo se suisq; heredib; recipienti domũ ꝛ ꝓprietatẽ talis domus sitam in tali loco inter tales cõfines ꝛc̃.quã domũ dictus.b.hẽbat a dicto.a.in feudum ad habendum tenẽdũ ꝛ possidendũ ꝛc̃.p oĩa vt.s. xr. nũc forma.mutato solũmõ ca pl'o de possessiõe in quo ita dices cuius rei possessionẽ quã idez.b.habebat ipse a.ei cõfirmaui tvt deinceps suo noĩe possideat sicut verus ꝓprietarius dñs ꝛ possessor. ℍ. Si conuertat' casus q; vendat' vtile ei quẽ vẽditor credebat habere directũ cũ ipe venditor haberet vtrũq;. extra consilium. Dy.in ordine.xxv.ꝛ iste error facile possz euenire ĩ terminis huius instr̃i qñ ꝓri meo habẽti vtile vẽditũ fuisset directũ qđ ego ignorabã.ꝛ tenuit ipe Dy.venditõnem non valere.nã substantia venditõnis cõsistit in cõsensu quo deficiente non tenet venditio.ff.de cõtrahẽ. emp.l.j.in fi.ꝛ de rescin.vendi.l.emptio deficit autẽ cõsensus vbi est error.ff.de iudi.l.ij.ff.de iurisd. om.iu.si q; errorem.C.de iuris ꝛ fac.igno.l.cũ testamentũ. ꝛ.l.seq. ergo ꝛc̃. Jtẽ si errans vendo rẽ ꝓpriam vt alienã nõ tenet venditio.ff.de ꝓtrah.emp.ꝛ si consensu.§.fi.ꝛ đ acqui.re.do.si ꝓcurator.ꝫ hic estimabã ꝓriũ alienũ ꝛ intentio contrahentiũ erat solũ circa vtile dñium.nil ergo operat' circa directũ.ꝛ eor ꝓpositũ ñ erat circa directũ.q̃ circa illũ nil opatur plus.q; nec circa vtile vt locum habeat.qđ potuit noluit qđ voluit nõ potuit.ff. de re.du.in ambiguo de sup̃.le.l.labeo.C. siquis alteri vel sibi.l.multũ.constat etiã species rer̃ eẽ diuersas.vñ aliud vtile aliud directũ.ff.si age.vec.l.j.ff.de superficie l.ij.ꝛ vlt.sicut aliud corpalis aliud incorpalis Jtẽ alid̃ bos q̃ capra.ff.de re.diui.l.j.insti.de re cor.vel incor.ĩ ꝑn. Sz si ꝓtrahentes erãt in corpe vel specie rei đ qua ꝓtrahit' non tz ipo iure ꝓtractus.ff.de contraben. emp. l.in venditionib;.ff.de le.j.siquis in fundo ꝛ de sup.le.l. labeo.§.verũ.q̃ si erant in specie dñij dicendũ ẽ ipo iure non valere ꝓtractũ. ℤ. ¶ Or si ꝑs alicuius rei ꝓ indiuiso vendatur sic instr̃m conficiet'. Forma. ℍ.xiij. Rolan.xviij.ista ꝛ sequẽs ibi charta.ij. ℤ. A.dedit vẽdidit ꝛ ẽdidit iure ꝓprio in ꝑpetuũ.b.pro se suisq; heredib; recipienti ꝛ emẽti medietatẽ ꝓ indiuiso talis petie terre pratiue site in tali loco cuius integre petie tales sunt ꝓfines ꝛc̃.quã petiam possidebat ꝓ indiuiso cũ C.ad habendũ tenẽdũ ꝛc̃.vt.s.℞.nũc formã.vsq; ꝛ viam publicam.iunge q̃tum ad ipam medietatẽ ꝓ indiuiso spectat ꝛ cũ oĩb; ꝛ singulis q̃ ꝓ ipa medietate ꝓ indiuiso bz sup̃ seu infra vel int' se in integr̃ oĩmi iure et actõne vsu seu requisi.sibi ex ea vel ꝓ ea vẽdita mõ aliq̃ ptinẽte ꝓ p̃cio.xx.lib.thuro.qđ p̃ciũ dictus.a.ꝛc̃.vt ibi dem vsq; in fi.hoc saluo q; vbi dicit' ibi quã quidẽ rem iunge hic ꝓ dicta pte sibi vẽdita. Jtẽ vbi sequit' ibi donec ipius rei iunge ꝓ ea dem pte. Jtẽ vbi dicit' ibi de dictis reb; vel aliqua ear̃ pte.dic de dicta re vẽdita ꝛ sic de alĩs verbis cõpetent' mutatis. Hec forma ꝓbat'.C.đ cõmu.rer̃ alie.l.falso.ꝛ de iure do.l.añ diuisionẽ. ¶ Sz si ꝑs alicuius rei ꝓ indiuiso vẽdit' sic instr̃m ꝑficietur. Forma. ℍ.xv. Rolan.xix. ℤ. A.dedit ꝛc̃.vt in p̃dic. forma vsq; ꝑfines.hoc saluo q; vbi dicit' ibi medietatem ꝓ indiuiso dic terciã ptem iunge a mane possidet. c.a meridie.d.a sero.e.a septẽtrione ẽ via publica.s.dictam terciã ptem ipius domus a latere mane iuxta p̃dictum.c.put termini in anteriori ꝛ posteriori muro positi diffiniũt ꝛ designãt que tercia ẽ in anteriori facie latitudinis.v.pedum ꝛ in posteriori totidẽ siue trium pedum.ꝛ iij.vnciaruz ad habendũ ꝛ tenendũ ꝛc̃.vt sup̃ ℞.nunc formam.hoc soluo q; post verbũ ꝓtinent' ꝑfines.iunge ꝛ t'minos dicte partis vẽdite. Jtẽ post verbũ ꝛ singulis iunge q̃ ipsa ꝑs vẽdita hz ad hoc.facit.ff.đ le. j.q; i rer̃.§.siqs.ff.đ ℞.sig.rõne.§.fi.ff.cõia p̃dioz siqs duas. ¶ Sed ꝛ si plures res diuerso iure pluribꝫ ꝛ a pluribꝫ vẽdunt' sic instr̃m ꝑficiet'. Forma. ℍ.xvj. que est iij.in su. Rolan.ꝛ que seq̃tur ẽ.iij. ℤ. A.ꝛ.b.fratres filij quondã.c.dederũt vendiderũt ꝛ tradiderunt.d.ꝛ.c. fratrib; filĩs quõdam.f.ꝓ se eorũq; heredib; recipiẽtibus ꝛ emẽtib; domum talẽ positã in tali loco iure proprio ꝛ in ꝑpetuũ cuius domus tales dixerunt eẽ ꝑfines ꝛc̃. Jtem etiam vnã petiam terre talis positã in tali loco si ꝓriũ in ꝑpetuũ si cõditicĩ.i.sub ꝑditõe hĩ vñ ꝙtinuerit saluo iure dñij in pensionẽ ꝛ renouatõem ꝓtractus vt infra de loca.ꝛ con.§.j.℞si.ceterum.ꝛ hec verba expone vt.s.in scda forma sup̃ verbo oĩq; iure. quam etiam eẽ dixerũt ꝛ conuenerunt.xx.iugera ꝛ ein sdez tales esse confines ꝛc̃. Jtem dederũt ꝛ vendiderũt predictis emptorib; recipientib; vt dictũ ẽ aliam petiã terre vineate positã in loco tali iure emphiteotice ꝑditõnis pensionis ꝛ renouatõnis debẽdam suis ꝓpib; ecclie tali quã peciam eẽ dixerũt ꝛ ꝓuenerũt.iij.iugera ꝛ eius dẽ tales eẽ ꝑfines ꝛc̃.ad habendũ tenẽdum ꝛ possidenduz ꝛ quicq̃d eis eorũq; heredib; deinceps placuerit faciendum.cũ oĩbus ꝛ singulis que infra p̃dictos ꝛ cuilibet p̃dictaꝫ rer̃ venditaꝫ confines continẽtur vel alios si qui forent assessib; quoq; ꝛ egressib; cuilibet eaꝫ vsq; in viam publicã ꝛ cum omnib; ꝛ singulis quantũ q̃libet ipaꝫ supra vel infra seu intra se in integr̃ oĩq; iure ꝛ actione vsu seu requisitione eis nomine dictaꝫ rerum aut dictis reb; modo aliquo ptinẽte ꝓ p̃cio.c.lib. thuro.ipam domũ ꝛ ꝓ p̃cio quinq; lib.thuro.ꝓ quolibet iugere p̃dicte pecie terre ꝓ p̃cio.xx.li.thuro.ꝓ q̃libet iugere dicte pecie terre vineate que pecie sũt i sũma.cclxxx.libra.thuro.quã pecunie summã dicti vẽditores ꝑfessi ꝛ contẽti fuerũt se ab ipis emptorib; habuisse ꝛ recepisse ac sibi integre datã solutã ꝛ numeratam eẽ exceptõni sibi non date nõ solute ꝛ non nũerate pecunie sive p̃cij oĩno in summa renunciantes quas p̃dictas res vẽditas dicti vẽditores se ipsor̃ vẽditorũ nomine possidẽ constituerũt vsq; quo ipi emptores dictarum rer̃ possessionẽ accepint corporalẽ quam siq̃dem accipiẽdi sua auctoritate ꝛ retinẽdi deinceps eis licẽtiã omnimodã concesserũt ꝓmittẽtes ꝓ stipula. vnusq;q; eorum principalit' ꝛ insolidum ꝛ sine aliqua exceptiõe iuris vel facti se obligando dictis emptoribꝫ ꝓ se ꝛ eorum hẽdibus stipu.litẽ vel controuersiam eis vel eorũ hẽdibus de dictis rebus aut aliqua parte ipsaꝫ vllo tẽpore non inferre nec inferẽti cõsentire. ꝫ ipas res ꝛ q̃libet earum tam in ꝓprietate q̃ in possessione eis et eorum heredibus ab omni ꝑsona ꝛ vniuersitate legitime defendere auctorizare ꝛ expedire ꝛ p̃dictam vẽditõnem ꝛ oĩa ꝛ singula supr̃ascripta ꝑpetuo firma grata ꝛ rata habẽ ꝛ tenere nec contra facẽ vel venire ꝑ se vel ꝑ alium aliqua causa vel ingenio de iure vel de facto sub pena dupli dicte estimatõnis dictarum rerũ q̃ ꝓ tẽpore plus valuerint stipu.ꝓmissa qua soluta vl' nõ rata maneant omnia ꝛ singula supr̃a ꝛ infrascripta.itẽ reficere ꝛ restituere eis omnia ꝛ singula damna ꝛ expẽsas ac int'esse litis ꝛ extra.ꝓ quibus oĩmib; ꝛ singulis firmiter obseruandis obligauerũt eis omnia bona sua renunciatõnes nouaꝫ constitutionum ꝛ epistole diui adriani beneficio exceptõni doli conditioni sine causa in factũ actioni ꝛ omni alij auxilio. ¶ Hoc tñ nõ. ℍ. ꝑm Rolã.ꝓtiguũ in instrumẽto. ℤ. q; in certa re vẽdita iure emphiteotice conditõis omitti debet istud ℞bũ trado.q; cum tradere sit ꝓprietatem rei in alterũ trãsferre huius rei ꝓprietas in aliũ trãsferri nõ potest nisi

a vero dño vt dixi supra in secūda forma super verbo
d are. H. 7 sup verbo tradere. ß vide qđ ibi dixi. Z.
¶ Itē nota q̄ hec forma non facit p̄dictos duos vēdi-
tores insolidū vēdere. nā dñs rei p̄ vēditōem 7 tradi
tōnem trāsfert dñium vt. ff. de acqui. re. dd. l. traditio. 7
certū est dñium apud duos insolidū esse non posse. vt
ff. de pecul. hereditate. §. patet. 7. ff. cōmo. l. si vt certo.
§. fi. vñ insolidum duo vendere non p̄t. hec autez di-
ctio insolidum p̄prie ponit in p̄missionib⁹ stipu. valla-
tis que stipulatio concipit p̄ verba de futuro. put p̄mi
serūt insolidū se daturos vel facturos sic supra i ea dez
forma. x. fi. Bal. qñ plures vendūt insolidū istud inso-
lidum refert ad p̄missiones nō ad datōnem que nō p̄t
fieri p̄ plures insolidū. C. si cer. pe. l. si cū te. Z. Itē no.
q̄ cū diuerse res diuersis iuris vendunt. s. vna iure p̄
prio altera iure cōditicio alia sub iure incerto. cōueni-
ens ē vt iuxta quālibet rem illud ius ponat vt sup̄ ptz.
vbi aūt vno iure res vendunt pōt hoc poni in princi-
pio instr̄i dicendo. a. dedit et vēdidit iure p̄prio 2c. ß si
nullū ius quo vēdat apponit intelligit res iure p̄prio
vendita. Item pluribus rebus 7 vno iure exp̄ssis omnes
illo iure vendite intelligunt. itē verbum illud si conditi
cium intellige. put no. supra secunda forma sup verbo
omnibus iure. nonnūq̄ etiā vendit quis alicui suo 7 alio
rum noie ementi rem ex cuius fructib⁹ decime debētur
sup̄ quo instr̄m sic cōficiet. H. Si p̄curator meus ad
hoc meo noie emit dimidiū p̄dij 7 suo noie aliā dimidi
am 7 p. xxx. annos possidet totū. Roffre. sua qōe. xxxv.
tractat an p̄scriptōne se contra me agentē mādati de-
fendere possit. Itē cū p̄curator si p̄scriptio sibi nō p̄-
sit petat p̄ciū qđ soluit. an p̄cedat defensio mea q̄ di-
co sibi satisfactū p̄ceptōne fructuū p̄ illos annos. xxx. te
nuit soluēdo q̄ actōni mādati p̄scriptū sit: cū sit actio
p̄sonalis 7 sic tollit lōgissimi tp̄is spacio. C. de cōsti. pe-
cu. l. ij. erat. n. nata. ff. man. l. j. 7 illa agere poterā quia ñ
impediebat patria ptās vel aliud simile. C. de an. exce.
l. j. in fi. 7. C. de p̄scrip. xxx. annorū. cū notissimi. §. illud.
7. l. sicut. Si ego intentarem rei vendicationem vel pu-
blicianā dicit me obtinere debere. fuit. n. mihi res illa q̄-
sita p̄ emptōem p̄curatoris p̄cipue malignantis. ff. de
dona. q̄ mihi donatum. in fi. fui ergo dñs 7 mihi nō cur
rebat p̄scriptio. q̄ p̄ p̄curatorē possidebā cū dñium et
possessio mihi p̄ ipm q̄sita fuissent. C. de acq̄. poss. l. j. et
l. p̄ p̄curatorē. 7 tam cōfestim q̄ nec vnico momēto pe
nes p̄curatorē p̄dicta manserūt. ff. de acq̄. here. l. placz
Item p̄stat q̄ mihi p̄ficit detētatio quā ipe hz etiaz q̄
ad p̄scriptōem. C. de p̄scrip. xxx. anno. l. male agit. et. l.
cum notissimi. p̄ quod pz p̄curatorem dicere nō pos-
se se p̄scripsisse. itē nec potuit cām possessionis sibi mu-
tare. C. de acqui. poss. cum nemo. ff. de vsuca. l. nō soluz
ff. si pars here. petatur. l. fi. licite igit vendito medieta-
tem illius fundi. Ad sc̄m dicit p̄cium non rescindi cū
p̄curator in illud fructus debeat imputare instar cre-
ditoris. erat em̄ quo ad p̄cium creditor. C. de pig. ac. l.
j. 7. ij. 7 pz. ff. de ver. sig. creditores. 7. l. se. venit ergo fiē-
da p̄pensatio fructuū. C. de compensa. si p̄pter fructus
Item 7 mihi alia defensio cōpetit. s. p̄scriptio p̄ suā p̄-
sonalem actōnem. s. p̄trariam mādati sicut. §. dictum ē
de directa. C. de p̄scrip. xxx. an. sicut 7 q̄ p̄rescripsit si lis
ē soluēti. ff. de admi. tu. si pupill⁹. Z. Forma. H. xvij.
Rolan. iiij. Z. A. dedit vendidit 7 tradidit iure p̄prio
b. ementi 7 recipienti p̄ se suisq̄ heredib⁹ 7 vice ac no-
mine. c. 7. d. fratrum eius eoz heredib⁹ talē petiaz terre
aratorie 7 vineate positā in tali loco quā esse dixit 7 cō
uenit esse. x. iugera 7 dimidiā. 7. xx. tabulas eiusdez que
tales esse confines 2c. ad habendū tenendū 2c. vt. §. x.
nūc formam vsq̄ ptinente. post iunge salua tñ conditi
one cui⁹ subiecta ē dicta res. s. q̄ ex fructib⁹ ei⁹ singu-
lis annis debent decime ecclie tali p̄ p̄cio tali qđ p̄ciuz
capit tātū in summa. qđ preciū dictus. a. contētus 7 cō-
fessus fuit se ab ipo. b. dante 7 soluente p̄ se 7 vice 7 no
mine dictoz fratrū eius habuisse 7 recepisse 2c. vt ibidē
hoc saluo q̄ vbi dicit ibi. b. emptoris iūge 7 dictoz fra
trum eius. itē post verbum stipulanti iunge vice 7 noīe
dictoz fratrū eius 7 suoz heredū. Itē vbi dicit quāli-
bet eaz dic dicto emptori 7 dictis fratrib⁹ eius eorūq̄
heredib⁹ verbis in alijs decenter mutatis. hec forma p̄-
batur. ff. de p̄cura. lz. §. ea. de nego. gest. l. ij. Itē hec for
ma p̄cedit p̄m consuetudinē locorūz in quibus decime
non soluūtur cōiter vt extra de dec. i. in aliq̄bus 7 d̄ pa-
rochijs. c. fi. nam in alijs de iure cōi non ē necessaria cla
illa salua tñ 2c. qz ipo iure intelligit. nam res tūc tēpo-
ris transit cū onere suo vt extra de dec. cum non sit. ff. d̄
contraben. emp. alienatio. ¶ Ceterum si res aliqua vel
alique vendūtur cū suis p̄tinentijs sic instr̄m cōficiet.
Forma. H. xvij. Rolan. vj. Z. A. dedit vendidit et
tradidit iure p̄prio. b. ementi 7 recipiēti domū talē po-
sitam in tali loco cuius tales confines dicunt eē ab vno
latere possidet. c. ab alio. d. ab alijs duobus lateribus sūt
vie publice cuz medietate androne siue muri posite vl̄
positi inter ip̄am domū venditaz 7 domū dicti. c. 7 ip̄az
medietatē androne siue muri. Itē vnam aliā domū po
sitam in tali loco cū orto curia 7 viridario 7 quadā do-
mūcula quoz omniū tales esse dixerunt confines 2c. po
nendo p̄fines q̄ circumstant non solum ipsi domui. sed
etiam oībus que postea posita sūt. q̄bus confinib⁹ po-
sitis sb̄sequēter dices ad habendū tenēdum 2c. vt i for
mis premissis apparet. ¶ Hoc quoq̄ notandum est q̄
qñq̄ vendit res cui conditio vel seruitus debet et ius
ad eā spectans cedit sup quo sic instrūmtum p̄ficietur
Forma. H. xix. Rolan. vij. Z. A. dedit vendidit 7 tra
didit 2c. si p̄prium in p̄petuū si conditiciū siue conditi
onale vñ ptinuerit saluo iure dñij in pensione et in re-
nouatione. b. p̄ se suisq̄ heredib⁹ recipiēti 7 emēti dō-
mum talē positā in tali loco cuius tales sunt p̄fines ab
vno latere possidet. c. ab alio. d. a tercio 7 quarto ē via
publica cū omni iure 7 acti. seruitutis 7 p̄ditōnis 7 cuz
omni cōditōne seruitute que ipsi domui debentur ī do
mo 7 aduersus domū dicti. c. posita iuxta hāc domū vē
ditam quā seruitutē 7 ius tale dixit 7 conuenit esse vi-
delicet q̄ ipsa domus dicti. c. extolli vel eleuari non p̄t
vt ne dicte domui vendite luminibus officiat ad habē
dum tenēdum 2c. vt. §. x. nūc formā vsq̄ mō aliq̄ pti-
nente. post iunge insup̄ idem. a. dedit vendit cessit 7 cō
cessit eidem. b. dictam seruitutē 7 ius omneq̄ aliud illud
ius 7 actōnem realem 7 p̄sonalē vtilem 7 directā qđ et
quam habebat vel habere poterat in dicta 7 aduersus
dictam domū ip̄ius. c. siue ipsum. c. 7 quamlibet posses-
sorem eiusdem domus ac aduersus quamlibet aliā p̄so
nam nomine 7 occasione dicte seruitutis 7 conditōnis
constituēs eum tāq̄ p̄curatorem in rem suam 7 ponēs
ipsum in locum suū ita q̄ ammodo suo nomine actiōi
bus vtilibus 7 directis possit predictoz occasione ad-
uersus quoscunq̄ agere experiri excipe replicare cōse-
qui 7 se tueri 7 oīa 7 singula facere quēadmodū ipse
facere poterat 7 hoc p̄ precio. l. li. thuro. qđ preciū di-
ctus. b. p̄sentialiter dedit et soluit ipsi. a. put idem. a.
p̄fessus fuit tantam esse quantitatem exceptōni sibi nō
dati 2c. vt supra. x. nunc formam vsq̄ expedire. ß sal-
uo q̄ vbi dicit ibi sed ipsas res 7 quamlibet ipsaz dic
sed ipsam rem seruitutem 7 ius nec etiam ponas verba
illa taz in p̄prietate q̄z in possessione. post iunge p̄e-
dictam venditionē 7 cessionē 7 oīa 7 singula suprascri
pta p̄petuo firma grata 7 rata habere 7 tenē 2c. vt ibi-
dem verbis decēter mutatis. 7 vide infra. §. nūc dicēdū
in p̄ima forma. Itē nota q̄ sicut in trāslatōne dñij rei
corpalis necessaria ē traditio. vt. C. de pac. traditōib⁹.
7. C. de rei ven. seruum. sic quādoq̄ in corporalib⁹ ne-
cessaria ē cessio loco traditōis. vt supra de cessione act.
boc tñ ex abundanti cautela fit q̄ seruitutes prediales

ipo iure ꝛ tacite transeũt cũ ipsa re. ff. de serui. l. j. extra de ꝛeci. cũ non sit in fi. Item ꝛba illa si ꝓditicĩ. vnde ptinuerit intellige ꝓut no. supra sup secũda forma super ꝛbo omniq; iure ꝙ si res cuius pars ẽ ꝓpria et pars conditicia ꝙ partes volunt exprimi in cõtractib; a ꝓcuratore vendatur sic instrumẽtum conficiet. H. quid si dñs mortuus erat tpe contractus ꝓcuratore ℞ ignorante. Inuenio Uber. de bo. allegasse sed non diffiniſſe in procuratore generaliter dato ꝓ peregrinantẽ cum tali potestate ꝙ vendere poterat ꝙ venditio tenet allegat. ff. de solu. siquis seruo. ꝛ. l. qui boiem. §. si ticiũ. ff. de le. ij. cũ pater. ff. nemo. Ad contrarium. ff. ꝺ vona. l. ij. §. sed siquis. ff. de ma. vin. l. si pater. ꝛ. ff. si certuꝫ pe. l. pe. distinguũt aliq; inter emptorẽ tũc ignorantẽ et eo casu ꝓcedit dubiũ ꝛ scientem. ꝓponit tñ ꝙ ꝑsumit ignorãs nisi ꝓbet sciens de re. iu. ignorãtia. li. vj. ĩ quo sciente videt de rigore valere contractũ in preiudiciũ heredis ita ꝙ illo agente emptor habebit exceptionẽ rei vendite ꝛ tradite tñ heres exceptõem repellet ꝓ replicatõnem doli ne ex suo dolo lucret ꝛ heres re hereditaria fraudaret. fortiꝰ autẽ sibi agenti ex empto vt res traderet obstaret ꝑdicta exceptio cum fauorabiliores sint rei ꝙꝫ actores. Si ꝛbo emptor ignorauit eo fortius valet emptio cum non sit quid imputet emptori. ff. de solu. vero ꝓcu. §. ij. vide quod no. C. de ac. ꝛ obli. siquidem. ꝛ in clemen. ꝺ renunci. c. vno. in glo. Uin. qꝺ scripsi de rescriptis ex parte. iij. sup glo. sic infra pleniꝰ. Jaco. de bel. sup. l. eius qui. ff. de re. cre. in solutõe ꝓtrariorum vbi mlta membra distinguit. Z. Forma. H. xx. Rolan. x. Z. A ꝓcurator. b. ꝓstitutus ab ipo specialr ad infrascripte rei venditionẽ ꝛ ad oĩa ꝛ singula infrascripta facienda vt pz in instro scripto manu talis notarij ꝓcuratorio noĩe ipius. b. dedit vendidit et tradidit L. p se suisq; heredib; recipienti ꝛ stipulanti talẽ petiam terre vineate positam in tali loco quam eẽ dixit ꝛ cõuenit. x. iugera salua rõne pluris minorisue ꝛ eiusdẽ tales eẽ confines a mane possidet. ꝺ. a meridie. c. a sero ꝛ a septentrione ẽ vna via publica. s. tria iugera ꝛ dicta vinea versus mane iuxta dictũ. ꝺ. iure emphiteotice conductionis pensionis ꝛ renouatõnis debẽde tali eccl'ie. residuũ ꝛbo dicte vinee iure ꝓprio in ꝑpetuũ ad habẽdum tenendũ ꝛc. vt supra ꝛ. nũc formã. vsq; quo ꝑciũ iunge confessus ꝛ ꝓtẽtus fuit dictus ꝓcurator ꝓcuratorio noĩe dicti. b. ab ipo. c. habuisse ꝛ recepisse exceptioni sibi non dati non soluti ꝑcij oĩno renũcians. quã siqui'dem rem idem. a. ꝓcuratorio nomine dicti. b. se pro ipso. c. ꝛ eius noĩe constituit possidere donec ipe. c. ipiꝰ rei possessionẽ accepit ꝛc. vt ibi vsq; ꝑmittẽs. post iunge ꝓcuratorio nomine dicti. b. dicto. c. ꝓ se suisq; heredib; stipu. litẽ vel ꝓtroversiam ꝛc. vt ibidẽ vsq; firmit obseruãdis verbis decẽter mutatis ꝛ ſbtractis post iunge idem ꝓcurator ꝓcuratorio noĩe ipiꝰ. b. obligauit dicto. c. oĩa bona ipius. b. ꝛ nota ꝙ si partes non dixerint exp̃sse in cõtractu que pars sit ꝓpria ꝛ que conditicia. tũc cã breuitatis dices dedit vendidit et tradidit quod ꝓprium in ꝑpetuũ ꝛ qꝺ ꝓditiciũ. vnde ptinuerit salvo iure dñij in pensione ꝛ renouatõne vt supra. ¶ Nota ergo ꝓcuratorem vendere posse quod verum ẽ de generali ꝛ libera administratõne bñte insti. de re. di. §. nihil autẽ. secus si non haberet liberã. ff. de ꝓcura. l. procurator cui. ꝛ. l. procurator tutor. ꝛ ex ꝓtractu domiꝰ vtili ac. tenet. ff. de insti. l. j. ꝛ ij. ff. de ac. empt. ꝛ ven. iul. §. si ꝓcuratori. ꝛ ipe ꝓcurator de euic. tenet. ff. de ꝓcurat. ꝓcurator. C. de euic. non dubitatur. itẽ ꝓcurator emere põt. vt infra ꝛ. pri. item ꝛba illa qꝺ conditiciũ vñ ptinuerit expone vt supra in forma secũda super ꝛbo omniq; iure. ¶ Interdum etiam res a cõmissarijs venditur de licentia testatoris sup quo sic instrumẽtũ conficiet. Forma. H. xxj. Rolan. xiij. Z. A. in suo testamento. c. lib. tburo. ꝓ anima sua reliquit distribuẽdas prout diſposuit ꝛ legauit ꝙ. b. ꝛ. c. quos ad hoc exequẽdũ ꝛ suos ꝓstituit ꝓmissarios ꝛ reliquit dans eis plenã ꝛ liberam licentiam ꝛ potestatẽ ꝛ auctoritatẽ vendẽdi obligandi ꝛ alienandi de bonis ipius testatoris ꝛ de quib; voluerint sine contradictione heredis alterius ꝙue ꝓsone ꝓ ipis legatis soluẽdis vt hec patẽt ꝓ i'dem ei⁹ testamentum manu talis nota. ꝓfectũ. i'dem ꝛbo. b. ꝛ. c. cõmissarij eius'dem ꝙ testatoris volũtatem fideliter adimplẽ ipiusq; aiam ꝛ seipsos de hmõi fideicommisso cito exonerare volẽtes cũ ꝓ alia ꝓmodiorem vel expeditiorem viã de bonis ipsius testõris pecuniã ꝓ ipis legatis solvendis ꝓcipere nequeant vel habere ex ptãte licentia ꝛ auctoritate eis ab eodẽ. a. tradita vt supius continetur ꝓmissario nomine ꝛ vt cõmissarij olim dicti. a. vendiderunt ꝛ tradiderũt. c. domũ vnam ex bonis seu hereditate dicti. a. positam in tali loco infra tales cõfines ꝛc. vt supra. ꝛbo. nunc formam vsq; modo aliquo ptinẽte. iunge ꝓ pcio. c. li. tburo. qꝺ pcium dicti cõmissarij contẽti ꝛ ꝓfessi fuerũt se ab ipo ẽptore bũisse ꝛ recepisse. Baldꝰ. qñ cõmissarij vendunt ponit Spec. formam ꝙ confitentur pcium habuisse. sed tu dic ꝙ non sufficit ꝓfessio C. de noua. l. non abstulit. ff. de iure fis. l. si ꝓcurator. et ff. de re iudi. l. a diuo. §. pe. Z. dandum ꝛ soluẽdũ in satisfactõnem ꝛ solutõem legatoꝝ a predicti ꝛc. vt ĩ ꝑce. forma solo nomine ꝓcuratoris in nomẽ cõmissarij mutato. hec forma ꝓbatur in his que notan. supra ꝺ instru. edic. §. nunc ꝛbo. ꝛbo. ꝛ nota ꝙ ꝛ se. ¶ Plerũq; etiã aliquis suo ꝛ alioꝝ absentiũ nomine vendidit domum vel etiam edificium ꝓcuratori alicuius illius noĩe emẽti. ꝛ tũc sic instrumẽtum ꝓficiet. Forma. H. xxij. Rof. xj. Z. A. ꝓ se vice et nomine. b. ꝛ. c. fratrũ eius dedit vendidit ꝛ tradidit. c. ꝓcuratori. ꝺ. ad hanc emptõnem et ꝑcij solutõnem ꝛ oĩa ꝛ singula infrascripta facienda recipienda spãliter constituto vt patet in instrumento scripto manu talis nota. ꝓcuratorio noĩe ꝓ ipo emẽti ꝛ recipienti edificiũ vnius domus positũ sup solo talis eccl'ie in tali loco cuius soli sup quo positũ est i'dem edificiũ tales dicunt esse ꝓfines ꝛc. ad habẽdum tenẽdum possidẽdum. ꝛ quicquid ꝺicto. b. suisq; heredibus deinceps placuerit faciendum cum omnib; ꝛ singulis ad ipm edificium spectantibus ꝛc. omni iure ꝛ acti. sibi ꝓ ipo edificio aut ipsi edificio pertinẽte. saluo tamẽ iure dicte eccl'esie in dicto edificio ꝛ solo ꝛ pensione ex ipso solo debẽda que est ꝛ esse debet singulis ãnis. v. tburo. ꝓ precio. ꝛ. li. tburo. qꝺ pcium dictus. a. ꝓtẽtus ꝛ ꝓfessus fuit se ab ipo. c. ꝓcuratorio noĩe ipiꝰ. ꝺ. solutẽ habuisse ꝛ recepisse except. sibi non dati ꝛ non soluti pcij omino renuncians. qꝺ edificium i'dem. a. se noĩe ipsius. c. procura. dicti. ꝺ. constituit se possidẽ vel quasi possidere donec ipius rei i'dem. c. ꝓ ipso. ꝺ. aut i'dem. ꝺ. possessionem accepit corꝑalẽ quam accipiẽdi sua auctoritate ꝛ retinẽdi deinceps ei licentiam omimodam dedit. ꝑmittẽs ꝓ se suosq; heredes dicto. c. procuratorio nomine ipsius. ꝺ. stipu. litem aut controversiam dicto. ꝺ. aut eius heredib; de dicta re nullo tẽpore non inferre nec inferenti consentire. sed ipsam rem dicto. ꝺ. et suis heredibus ab omni homine ꝛ vniuersitate legitime defendere auctorizare ꝛ expedire ꝛ ꝺdictam venditionem ꝛ omnia ꝛ singula suprascripta ꝛc. vt supra ꝛ. nũc forma. H. hec remissio non suffragatur ad duo que dicere hic videntur. s. ꝙ iste non ꝑmisit se facturuꝫ ꝙ fratres habebunt ratum. Item non fit mentio de requisitione ꝛ expectatione dñi ꝑm decre. potuit de locato ꝺ. ma est vera forte vẽdens se nolut ad id obligare ꝛ erat bñ soluẽdo ꝓpter que contẽtus fuit emptor cui tñ tutum esset ꝙ fieret ratificatio cuius formã vide vltimã in. §. tercio loco. Ad sedm dic ꝙ honestum fuisset exprimere tñ satis ẽ ꝙ de ill' possit ꝓstare. nullo. n. iure imponit' necessitas id exprimẽdi in vẽditõe. Circa ꝑmus Roffre. q. xlviij. format vnũ casũ. s. de illo q̃ ꝓ se ꝛ fra

tre vendidit dōmū. ꝓmittēs emptori sub pena.c.libra. frēm ratificaturꝝ. fecit tñ emptor pactū vēditori de cō cedēda sibi ⁊ fratri domo contra omnē hoiem. Redijt frater.petijt sibi domū ꝓcedi vt ꝓmiserat fratri qđ ille facere noluit ꝓpter qđ frater vēdicat dimidiā domus emptor a vēditore petit penā.c.libra.satis intricata est qō ⁊ obscura quo ad ꝓcessiōis cāz ꝓpt qđ i illa ñ in sto ꝗa videri pōt.soluit fratrē vēditorem absolnendus qr ratificauit frater petendo ꝑm pacta vendi tōnis si bi ꝓcedi vel cōmodari domū.ff.de euic.q̄dam ex parte ⁊ de reb⁹ eo.qui sub tu. vel cu.l.illicite.⁊ debuit in ea p te absolui a petitōne fratris q̄ se ratificauerat.ꝓ taci ta ratificatiōe.allegat.ff.de inoffi.test.l.fi.⁊.l.papinia nus.§.si cōditōni parere.in his nō insto quere concor. de re iudi.ad ꝓsultatōnem.in.ij̄.glo.⁊ de his que fiūt a ma.par.ca.ex ore in glo.pe. Z. ¶Nota ergo q̄ ꝗs pt vēdere rem alienā non tñ alienare.ff.de ver.sig.aliena tum.ff.de contraben.em.rē alienā.extra de testa.filius. res ℞o cōis ꝓ pte alienari pōt.sup quo vide.ff. ꝓ so cio nemo.ff.si cer.pe.si socius.C.de cōi.rer. alie.l. ij̄. C. cōi di.l.ij̄. de hoc.j. de pig.§.j.℞.cetex. ¶Itē no.q̄ do miniū rei vēdite ⁊ tradite ꝓcuratori meo mihi querit si tradens dñs erat.ff.de dona.q̄ mihi.C.de acq̄.posse. ꝓcuratoꝛ ⁊ etiā possessio.ff.de acq̄.pos.l.j.§. p ꝓcura. ⁊.§.fi.C.eo.l.j.qđ dic vt supra de ꝓcu.§.vbi aūt. item ꝓcuratoꝛ vendere pōt vt supra.℞.pri.item no. q̄ ille emptoꝛ vocat superficiarius sup quo dic vt supra de cā poss.⁊ ꝓprie.§.priuata.℞.ē ⁊ interdictū. ¶Aliqñ etiam venditoꝛ se obligat in casib⁹ ad defensionē rei vendite ⁊ in casib⁹ non.itē qñqz cedit ius contra actorē ⁊ tūc in strumentū sic conficiet. Forma. A. dedit vendidit ⁊ tra didit iure ꝓprio in ꝓpetuū.b.ꝓ se suisqz heredib⁹ reci pienti vnā domū sitam in tali loco cuius bi dicunt ꝓfi nes ⁊c.quam dictus.a.emit a.c. vt ptz in instro scripto manu talis notarij ad habendū tenēdum ⁊c.ꝓ offio vt supra ℞.formam vsqz ꝓsona ⁊ vniuersitate.postea iū ge cui vel quib⁹ ipa res obligata foret ex alio cōtractu vel obligatōne inita ⁊ facta ab ipō.a.aut aliquo alio eō noie sive cui vel quib⁹ eēt vel dicet esse ius aliqđ acq̄si tum in ea ex ꝓsona ipsius.a. vel eius occasione.⁊ quia actum est inter ipsos.a.et.b.ne teneatur ipse.a.de euict. ipius nec etiā ad ipsius rei restōnem in alijs casib⁹ qz in ꝑdictis.iō dictus.a.dedit cessit ⁊ ꝓcessit trāstulit ⁊ man dauit vt ipsi.b.ꝓ se suisqz heredib⁹ recipienti oīa iura ⁊ actōnes reales ⁊ ꝓsonales vtiles ⁊ directas q̄ vl quas bz vel hre poterat ꝑ dictū.c.actorē suū eiusqz heredes ⁊ eius nomine ⁊ occasione vendītōnis ⁊ ꝓmissionis de legitima defensione ipsius rei ⁊ oīm singular ꝓmissio num ⁊ obligationū sibi ab ipō.c.factar ī ꝑdicto instru mento scripta manu predicti notarij.itē aduersus oēm aliam ꝓsonam que ei aliquam ꝓmissionē vel obligatio nem fecisset in dicto instrumēto constituēs eum ꝓcura torem tanqz in rem suam.⁊ ponans in locum suū.ita q̄ ūmodo suo noie actionib⁹ vtilib⁹ ⁊ directis possit adū sus dictum.c.eiusqz heredes ⁊ in ipsius bonis ⁊ contra quālibet aliam ꝓsonam ꝑdictor occasione agē experi ri excipe ⁊ replicare conseq̄ ⁊ se tueri ⁊ oīa ⁊ singula fa cere quēadmodum ipe poterat.⁊ ꝓmittēs ipi.b.ꝓ se ⁊ suis heredib⁹ stipu.ꝑdictam vēditionē cessionē ⁊ oīa ⁊ singula supascripta ꝑpetuo firma grata rata ⁊c. vt supra.℞.nunc formam.vsqz in fi. Si ℞o fiat solummo do ꝓmissio de defensione rei in casib⁹ ꝑdictis. ⁊ non sit necessarium cessionē ꝑdictam fieri sicut est quādo ven ditoꝛ renēdit ex pacto emptori rem quam ab eo eme rat tūc cessionē ꝑdictam non faciet.§ oīa alia scribes si cut supra vsqz ⁊ ꝗa actū ē ⁊c.in quo loco sic dices § ex pressum inꝛ eos acto ⁊ ipi.a.ab eodē.b.ꝓ pactū remis so.q̄ idē.a. vel eius heredes nō teneant de euictōne sibi ipsius rei vel ad ꝓcij restōnem in alijs casib⁹ qz ꝑdictis. quā vendītionem ⁊ oīa ⁊ singula supascripta promi sit ⁊c. C. de pac.inter emp.⁊ ven.l.ij̄.ff.ad vell.tutoꝛ.in prin. ¶Sepe quoqz contingit vt emptoꝛ facit pactum venditori de re vendēda illi reempta.ff. de contra.em. ⁊ ven.q̄ fundū.ff.de ac.emp.⁊ vendi.si sterilis.§. § et si ita.extra de emp.⁊ ven.ad nostrā. in quo sic instrumtū ꝓficiet. Forma. H.xxiij̄. Rolan.xxij̄.⁊ sup.quādo fi unt duo instra.§ qñqz pactum apponit in instrumento venditionis ⁊ disputauit alber. gal. cōnem de vendi toꝛe fundi qui ꝓmisit emptori de euic.dupli.⁊ erat pa ctum de recupando rē restituto ꝓcio infra annū.j.quez fundus emptoꝛi euictus est ⁊ restitut⁹ petitoꝛi facta ꝑ us denunciatōne venditoꝛi.agit emptor ex stipulatōe ad penā dupli. venditoꝛ offert ꝓcium. vt euitet dupli penam.querit an possit ⁊ tenet q̄ sic soluēdo ꝓcium vt ꝓuenit cū extet casus quo ad pactū potuit vires habe re immo ⁊ si soluisset repetere potuisset p.l.quotiēs. ff. de iure do.⁊.l.cum autē.ff. de edi.edic.§.pe. Z. Luz.a. vendidit.b.talē domū sitam in tali loco cuius bi sūt con fines ⁊c.ꝓ ꝓcio.c.li.thuro. vt ptz in instrumto scripto manu talis notarij inde confecto.hoc tñ inter eos extī tit actum ⁊ conuētū q̄ videlicet.b.predictus pacto ꝓ misit ⁊ ꝓuenit.a.ꝓ se suisqz heredib⁹ stipu.q̄ si dict⁹.a. hinc ad vnū mensem dicto.b.ꝓcium restituerit supra dictū eandem domū idem.b.siue ꝓ ipso precio restitu et atqz vendet ⁊ chartam venditōnis faciet de re ipsa. ac in ipius rei possessionem corꝑalem ei restituet ⁊ rꝑo net.ita tamē q̄ in dicta venditōne tunc tēporis facien da ꝓmittet ipse.b.de legitima ipsius defensione rei so lummodo ab illis ꝓsonis quib⁹ ex contractib⁹ vel obli gationib⁹ ab eodē.b.initis esset res eadem obligata.vel quib⁹ ex ꝓsona eius dem.b.foret in ea ius aliquod acq̄ situm q̄ si hinc ad vnū mensem idem.a.dicto.b.ꝓcium non restituerit antedictū.extunc dictus.b.ad eandē rē restituēdam et vendēdam eidem.a.nullatenus teneat. § antedicta vēditio ab ipo.a.dicto.b. facta firma ⁊ in cōmutabilis ꝓseueret conditōne ꝑdicta ⁊ pacto nulla tenus non obstante q̄ extūc inefficax sit ⁊ idem.b.ab eo penitus absolutus.qz sic actū extitit inter eos que oīa ⁊ singula supascripta promiserunt vicissim.s. vnus alte ri ⁊c.vt supra in ꝓtimo instrumēto huius ti. ¶Si ℞o res vendita reuēdat sic instrumentū ꝓficietur. Forma Cum.a.vēdidit.b.talē domum sitam in tali loco infra tales ꝓfines ⁊c.ꝓ tali ꝓcio vt ptz in instrumēto scripto manu talis notarij ac postmodū ex pacto inter eos fa cto.b.ꝓmiserit ⁊ conuenerit ipsi.a.dictam domū resti tuere ⁊ vendere si deinde ad vnū mēsem proxi. ipse.a. precium restituerit antedictū.vt hoc ꝓz in instro scꝑto manu eiusdē notarij ⁊ dict⁹.a.oblato dicto ꝓcio denū ciauerit ipi infra dictū terminū q̄ ei ex forma dicti pa cti dictam domū restituat atqz vēdat. volēs ipse.b. ꝓ missionē a se factā fideliter adimplē dedit vēdidit ⁊ tradi dit iure ꝓprio in ꝓpetuū dicto.a. ꝓ se suisqz heredib⁹ recipienti dictam domū ad habendum ⁊ tenendum ⁊c. vt supra.℞.nūc formā.mutato solo capto de ltima de fensione.qđ capitulū ita pones sicut dixi supra.℞.pr. ¶Plerunqz contingit plus vel minus inueniatur in terra vendita qz conuentum vel expressum fuerit inter contrahentes.si plus sic instrumētum conficiet. Foꝛa Cum a vēdidit.b.quandam petiam terre aratorie po sita in tali loco cuius tales sunt confines ⁊c.pro precio x.lib.thuro.pro quolibet iugere ⁊ eadem esse conuene rit ⁊ dixerit.xx.iugera salua ratōne pluris minoꝛisue vl sic ⁊ eadem eē dixerit ⁊ conuenerit.xx. iugera.ita tamē q̄ si plus fuerit cedit in ipsam venditionem emptoꝛe p cium addente pro rata. Si ℞o minus ꝓcium aduenetur pro rata vt hec patent in instrumento scripto manu ta lis notarij inde confecto ⁊ ipsa re de cōmuni concoꝛdia mensurata repertum sit vnum iuger plus quantitate conuēta et expressa in instrumēto venditionis eiusdem prout vtraqz pars asserit.⁊ confessus est idez.b, coram

me notario ⁊ testibus infrascriptis vedit ⁊ soluit ipi.a. r.li.thuro. put ipse.a. ꝓfessus fuit tantã esse quãtitatez ꝓ põcio dicti iugeri repti vltra quãtitatem ꝓuentam in instrõ vẽditõnis vt dictũ ẽ.quã solonem ⁊ oia ⁊ singula suprascripta ꝓmisit ipe.a.dicto.b.ꝓ se suisq; heredib⁹ stipul. ꝓpetuo firma grata ⁊ rata hꝫe ⁊ tenẽ.nec ꝓfacere vel venire ꝓ se vel ꝓ aliũ aliq̃ cã vel ingenio ɔ iure vel de facto sb̃ pena.xxv.li.thuro. ¶ Si ꝯo min⁹ rep tum fuerit quãtitate connẽta debebit vẽditor restituere põciũ emptori ꝓ rata ⁊ de ipa restõne fiet instrm hoc modo.incipies.n.vt in pdicto instrumẽto .⁊ ꝓtinuabis totũ vsq; infrascriptis vedit hoc saluo q; vbi dicit ibi plus dic minus.⁊ vbi idem.b.dic idem.a.post iunge et restituet ipi.b.ꝛ.lib.thuro.ꝟm q; capiebat ⁊ erat ꝓ rata dicti iugeri repti minus quãtitate connẽta in instrõ vẽditõie vt dictũ ẽ quã restõem ⁊ solutionẽz oia ⁊ singula suprascripta ꝓmisit dictus.b.ipi.a.ꝛc. vt supra .hec forma ꝓbatur extra de dona.ꝓ tuas.ff.de contra.emp. si fundus.infra de parochijs.ꝟsi.⁊ qa. Sup quo nota. H. ꝟm Rolan.in aurora sup primo instrumto. Z. q; si venditio fit ad mensuram .puta exꝑssa quantitate et mensura rei vendite ɔminuit pretium ꝓ numero iugerum que desunt.ff.de act.emp.⁊ ven.seruũ.§.j.qɔ verũ ẽ vbi põcium ꝓ singulis iugeribꝫ est statutũ vt.s.ꝟ.igit Si ꝯo tota possessio vendita fit generalr ꝓ eodẽ põcio puto vendo tibi hũc fundum qr est.x.iugerũ ꝓ.c.li.thuro.tunc si non inueniant tot iugera habeat rõ bonitatꝭ Idem est si minus in qualitate inueniat.vt si dixi vẽdo tibi banc petiam terre.x.iugez inter que sunt quatuor iugera vineata habeat ratio bonitatis.ff.eo.si in q̃litate.⁊.l.si fundo vendito.⁊.l.si duoꝝ.⁊.ff.de euic.si fũdo tradito.⁊ sic minuit põcium vt supra dictum ẽ ⁊ econtra si plura inueniant q̃ sit dictum addet põcium ꝓ rata.quia eadem ɔz esse ratio ꝓtrariorꝝ.ar. ff.de le.iij.l.fi. ĩ fi.⁊ ar. ad hoc ex ɔ dona.ꝓ tuas.cautela tñ est q; hoc in instrõ exprimat vt supra pz in forma.lz ita sit ɔ iure cõi. H. Hic querit si vẽditor donator vel testator sic dixit vendo dono lego tale põdium infra tales confines qɔ est.l.iugerum ⁊ reperiunt.lv.querit quid de illis q̃nq̃.⁊ ad uerte q; facilius in donatione ⁊ legato procedit qõ q̃ in emptione.qa in illis non exprimit põcium. ĩ emptione sic.⁊ si taxat vel non taxat ꝓ iugera expeditum ẽ supra. In bis.n.habet rõ precij.occurrit ergo pl⁹ duum in alijs casib⁹ vbi non est põcium ⁊ videt q; sola iugera numerata veniant in emptorez donatariũ vel legatarium ꝓ.l.pe.§.pe.ff.de ac.emp.⁊ ven.⁊ de ꝓtraben. emp.l.compẽbensum. Audiui ɔñm meum tenere cõtrarium ꝓ.l.ff.de le.j.si fundum sb̃ conditione.§. si libert⁹ in fi.⁊ de le.ij.cum pater.§.pater q̃ filio. dicebat g̃ multum differre an põdicti ꝓceptum suũ exprimentes incipiant a numero vel mensura .⁊ tũc nil plus veniet.facit ff.de le.j.sicꝫ testamento.in prin.an explicet ꝓ noia designantia certam speciẽ vel corp⁹ determinatũ licet ɔ postea mẽsuret.tũc.n.mẽsura est loco demonstrationis que falsa ẽ.nec viciat nec minuit ɔ cui adijcit .ff.de le. j.si seruus legatus.§.q̃ q̃nq̃.de le.iij.bis verbis.§.pat de con.⁊ demon.l.demonstratio.C.de fal.cau.adiec.le. l.j.⁊ ꝓ totum.ad põdicta bñ facit.l.si venditor.ff.de act. emp.⁊ ven.⁊ qɔ no.eo.ti.l.pe.§.fi. Z. hoc tñ nota q; si fundo vendito cohererent litora .vt vie publice aut nemus publicũ non cedunt in mensuram lz ad cõmodum ptineat emptoris.ff.de ꝓtraben.emp.litora nisi sb̃ specialiter actũ sit.ff.de peri.⁊ com. rei ven.ɔ quod.§. j. ¶ De põcio añt venditaꝝ rerum dic vt infra de obli. ꝟ.si ꝯo debitũ ⁊ se. ¶ Ultimo nota q; si emi a te.x.corbes tritici ⁊ non sit patcũ vbi illas pstare debeas nõ videtur q; teneris portare ad domũ meã nec prestare nisi vbi tua interest.ff.depos.si in asia.§.j.ad idem.ff.ɔ rei ven.si res mobil'.C.de eo q; cer.lo.l.ij.§.nõ itaq̃.C.vbi in rem acti.l.fi.ij.q.j.si peccauerit in fi. Bald. Nota q; ille q̃ vendidit vinũ vel frumẽtũ nõ tenet ipm portare ad domũ emptoris nisi b̃ ꝓmiserit.ff.de ꝓsti.pe.l.itẽ illa ꝑ glo.⁊ Guil.de cuneo. Z. ar.ꝓtra.xvj.q.j.reuertimini. H.⁊.q.vij.c.j.de decima loquuntur quã debitor portare ɔz ad horreũ sacerdotis ⁊ vtrobiq; de hoc vide.j.de decimis in fi. Z.

¶ Remisimus quibus modis ⁊ titulis res trãsferat.nũc videndum restat de securitatib⁹ q̃ pret formas ꝓmissas ipsis traditionib⁹ ⁊ venditionib⁹ apponunt. Sciasigitur q; qñq; venditor fideiussores ꝑstat.qñq; etiã dubitat an res que vendit sit alteri data vel obligata.qñq; res que vendit est legi falcidie obligata. ¶ Si igit venditor maior.xxv.annis fideiussorem põstet scribet in fi. instrumẽti hoc quod.j.habes ɔ fideiusso.§.j.ꝟ.q; sive ditor.vbi ꝯo dubitat an res que vendit sit alteri data vel obligata tunc ante clausulam illã quam venditionem omnia ⁊ singula ꝛc.sic in instrumẽto dicet. Forma. H. Rolan.in.vj.char.⁊ est.xxvij.⁊ continuãt forme posite in.§.se. Z. Insup dictus.a.ꝓmisit dicto.b. ꝓ se suisq; heredib⁹ stipu.q; de re ipsa vel ꝑte ipi⁹ aut aliquo eius iure alijs hactenus datõnem ⁊ obligatõez vel ꝓtractũ aliquẽ in fraudem alienatõnis ꝓ se vel per aliũ non fecit cuius ꝓtextu vel occasione ipi.b. vel põdicte traditioni ei facte ꝓiudicium aliqɔ generet vel generari possit q; si eũ contra hoc feciss̃e apparuerit ꝓfera-
buit ipsum.b.⁊ ei⁹ heredes indẽnes ⁊ nihilomin⁹ davabit ⁊ psoluet eidem.xxv.lib.thuro.pene noie stipul.ꝓmisse qua pena soluta vel non põdicta oia ⁊ singula firma ꝑdurent.sup hoc vide supra ɔ re.ec.non alienã.ꝟ. pozzo.⁊ infra de pigno.§.j.ꝟ.ꝑ quare. Si ꝯo aliq̃ res alicuius hereditatis in qua falcidia spectat ad vẽditorem vendit.quam rem venditor ꝓ falcidia elegit sic in instrumẽto ante clausulã illam quã venditõnem et oia ꝛc. dicet. Forma. H. Rolã.xxviij. Z. preterea dict⁹ vẽditor cũ domũ põdictã direrit esse de bonis hereditatis patris sui in quib⁹ falcidia ⁊ debitũ bonoꝝ sb̃sidiuꝫ sibi iure nature debet eandẽ rem ꝓ ꝑte ex falcidia sibi i bonis paternis debita elegit ⁊ accepit nihilominus sibi in reliqs bonis residuo falcidie siɔ ad eũ vltra ptinet reseruato q; residuũ si qɔ ẽ ꝓ põdictis oib⁹ ⁊ singulis a se in hoc instrumẽto ꝓmissis firmiter obseruandis ipi emptori specialr iure pignoris obligauit dans ⁊ cedẽs eidẽ ex cã venditõnis põdꝫ supradicti oia jura ⁊ actões que vel quas habebat vel habere poterat in bonis paternis ex causa falcidie supradicte vsq; in summam estimationis ⁊ precij dicte rei quãti ptis ꝑ quã pl⁹ valuerit necnon ꝓstituens eum ꝓcuratorẽ in rem suã ⁊ ponens eum in locum suuz ita q; nulla alia vis restitutõnis seu grauaminis vel alterius rõnis condict .obstante possit suo nomine actionib⁹ vtilib⁹ ⁊ directis iure falcidie supdicte tenere possidẽ ac defendere rem eandem ⁊ superipo residuo falcidie sibi iure pignoris obligato se de põdictis omnibus ⁊ singulis indẽnem ac integrum cõservare renuncians legibus.C.cõia de leg.si duob⁹.§.emptor ⁊ de euic.si fundus.⁊ omni alij auxilio. ad hoc.C. de transac.de fideicommisso.⁊ de pac.l.j. et quod not. extra de testa. Rainucius. ¶ Et nota q; ideo hic pena non apponit quia hec securitas inserẽda ꝟm instrumẽtum venditõnis añ illam generalẽ clam quã vẽditoꝛez ⁊ omniazz.

¶ Ercio loco est notandum q; personarum que bis venditionibus et traditionibus consentire babẽt. ¶ Quedam sunt que habent ius in re ex obligatiõe vel bypotheca vt puta vxores ⁊ creditores ⁊ hujusmodi. ¶ quedam que habent ex speciali cã spãle ⁊ ꝑtim ius sicut legatarij ⁊ fideicõmissarij. ¶ quedã que habẽt

ius dñij ⁊ ꝓprietat⁹ siue idē ius qđ hñt vēditores sicut fratres ⁊ consortes. ¶ Itē qñq; vēditor ꝓmittit ꝓo alio quo absente qui habz consentire. qñq; etiā ꝑ eo q̄ habet ratificare. ¶ Itē qñq; qui absens fuit cōsētit ⁊ renūciat. qñq; etiā renūciat. qñq; etiā ratificat ⁊ approbat. Itē ꝓmisse ꝓsone aliqñ sunt pñtes contractui traditionis. aliquādo absentes. ⁊ iō de omnibus ꝑ ordinē videamus. ¶ Primo igitur dicamus de pñtibus tpe contractus traditionis rei. Si ḡ vxor vēditioni pñs consentiat sic in fine instrumēti scribat⁹. Forma. H. Rol. xxix. ⁊ continuantur. xiij. sequēte eo ordine quo hic sūt. Z. ad hec dña. m. vxor dicti. a. vēditoris. ⁊ filia quondā dicti. b. p̄dictis omnibus pñs dicte vēditioni consentit ⁊ certificata ꝑ me notarium infrascriptū dictā rē vēditā ꝑ suis forē dotibus obligatā renunciauerit omni suo iuri hypothecarum ⁊ cuilibz alij quod hēbat vl̄ habere poterat in dicta re vēdita occasione dotium suaꝝ vl̄ alia quacunq; idē ius totū ipi emptori pacto remittens ⁊ promittēs eidē ꝑ se suisq; heredibus stipu. p̄dicta omnia ⁊ singula ꝑpetuo firma. grata habē. tenē. nec cōtra facere vl̄ venire ꝑ se vel ꝑ alium aliqua ratione. cā vel ingenio de iure vl̄ de facto sub pena. c. libra. thuro. stipulatione promissa ⁊ refectione damnoꝝ ⁊ expēsaruz litis ⁊ extra ⁊ obliga. omniū bonorum suorum. qua pena soluta vl̄ nō p̄dicta omnia ⁊ singula firma pdurent. extra de emp. ⁊ vēdi. puenit. C. ad velley. aut⁹. siue a me ⁊ in concor. q̄ sunt infra. ℞. ß ⁊ si. ¶ Sz nunquid consensus vxoris nocet patri eius. dic q̄ nō. infra de dona. inter vi. ⁊ vxo. §. formatis. ℞. quid si filia. Si igit⁹ vxor vēditoris patrē hēat qui dotē filie stipulat⁹ fuerit ⁊ ambo pñtes sint ⁊ consentiant. ita scribes. Forma. Ad hec dñs. b. socer dicti. a. vēditoris ⁊ eius consensu atq; licētia domina. m. eius filia ⁊ ipsius. a. vxor p̄dictis omnibꝰ pñtes dicte vēditioni consenserunt ⁊ certificati per me talē notarium infrascriptum dictam rē ab ipso. a. vēditam sibi ꝓ dotibus eiusdē domine. m. obligatā forē renunciauerunt omni eoꝝ iuri hypothecarum ⁊ cuilibz alij quod habebant vl̄ habere poterāt in dicta re occasione dictarum dotiū suarum vel alia quacunq; idē ius ipsi emptori pacto remittētes ⁊ promittētes eidē ꝓ se suisq; heredi. stipu. p̄dicta omnia ⁊ singula ꝑpetuo ⁊c. vt supra ꝓximo. Sz si alia ꝓsona q̄s pater puta frater. vl̄ aliquis alius mulieri dotē fuerit stipulatus sic vnacū ipsa consentiat. Forma. At domina. m. ipsius vēditor⁹ vxor ⁊. c. eius frater qui ꝑ ipsa domina. m. dotē dedit ⁊ eandē in omnē euētum restituēdo dotis extitit stipulat⁹ vt patz in instrumēto ipius dotis scripto manu talis notarij p̄dictis omnibus pñtes dicte vēditioni consenserunt ⁊ certificati ⁊c. vt in ꝓx. p̄. forma. ¶ Quid si vxor vēditionis tēpore sit minor sic iurabit. Forma. Insup dicta domina. m. q̄ mior erat. xxv. an. maior tñ. xiij. iurauit corꝑaliter ad sancta dei euāgelia p̄dicta omnia ⁊ singula firma. grata ⁊ rata hz̄e ac tenere ⁊ nō contrafacere vl̄ venire nec restitutionē aliquā impetrare cōtra p̄dicta vel aliq̄d de p̄dictis ꝓtextu minoris etatis vl̄ occasione alterius cuiuscunq;. extra de iureiur. cū contingat. C. si aduersus vēdi. aut⁹. sacra. xxij. q. v. paruuli. ⁊. c. se. ¶ Sz ⁊ si vēditoris vxor pñs vēditioni rei ꝓsentiat. ⁊ obligationi bonoꝝ. renunciatq; iuri quod hz in re vēdita ⁊ ipsis bonis obligatis ⁊ cedit emptori hypothece ius sic dices. H. hō cremon. sup. l. sempronius al's paul⁹ rūdit ⁊ al's. §. sub lucius. ff. qui. mo. pig. vl̄ hypo. sol. refert sup prima forma huius. §. se vidisse data cōtraria cōsilia iuristaꝝ aliquibus dicētibus illaz extēdi etiā ad obligationē pignoris quā fecit vēditor ꝑ euictione quasi id fuerit de mēte q̄ ꝓponit. C. q̄ res pig. ob. pos. l. fi. ad fi. ⁊ sic consensus ⁊ renūciatio totum contractum respicit. ⁊ ad accessoria extēdatur. ar. ff. de pac. dota. inter socez §. cum inter. ⁊ de le. iij. l. nomē quasi sequela prioris. ff. ō instito. q̄cunq;. §. itē si tristicior. et. §. seq. Alij dixerant contrariū. §. id ad solā rē vēditam ptinere ⁊ nō ad obligationē euictionis ꝑ l. iubemus. C. ad' vell'. Consulebat ergo breuiter sic dici in instrumēto q̄ vxor vēditiōi et pignoris vl̄ hypothece obligationi consensit ⁊ suo iuri renūciauit. ß ampliꝰ hic ponit⁹ forma. ß ℞. ⁊ insup ponēdus non ē nisi sic rei ℞itas se hz̄et nec ē i vsu. Z. Forma. Preterea dña. m. vxor dicti. a. vēditor⁹ p̄dict⁹ omnibus pñs dicte vēditioni ipsius domus de qua hēs supra. §. j. ℞. nūc formā. ⁊ obligationi bonoꝝ a dicto viro suo ipsi. b. factis consensit ⁊ certificata ꝑ me talē notarium infrascriptum dictam rē vēditam ⁊ ipa bona obligata sibi ꝓ dotib⁹ suis ⁊ hypothecata forē renūciauit omni suo iuri forē hypothecaꝝ et cuilibz alij qđ hēbat vl̄ hz̄e poterat in dicta re vēdita ⁊ predictis bonis obligatis occasione dotiū suarum vl̄ alia quacunq; ⁊ insup ꝑ p̄cio ⁊ nomine p̄cij. xxv. lib. thuro. quas confessa fuit se ab ipo. b. habuisse ⁊ recepisse dedit ⁊ cōcessit eidē omnia iura sua ⁊ actiones q̄ vl̄ quas hēbat vl̄ hz̄e poterat in dicta re vēdita ⁊ dictis bonis obligatis nomine ⁊ occasione hypothece ad se spectātis in eis ex iure dotium suaꝝ constituens eum procuratorē in rē suā ⁊ ponēs ipm in locū suū ita q̄ ammodo suo nomine actionib⁹ vtilib⁹ ⁊ directis loco ipi⁹ dñe. m. ⁊ sic ipa poterat ex cā hypothece facere i dicta re vēdita ⁊ ipi⁹ bonis obligat⁹ oib⁹. a. creditorib⁹ pferat⁹ ⁊ possit sicut ipa pot⁹at rē ipsā defendere ⁊ i ipis bonis obligatis agere ⁊ quoscūq; alios creditores excludere. ⁊ note ipius hypothece ꝓtra quācūq; psonā agere. expiri. excipe ⁊ replicare. cōsequi ⁊ tueri ⁊ omnia singula facere quēadmodū ipa potuerat. ipi tñ dñe. m. post dictū. b. i dictis bonis obligatis iure suo hypothecaꝝ in integꝝ reseruato. veruntñ nō obstante q̄ ipa sit prior tpe vl̄ potior iure. Idē. b. ⁊ p̄dicta obligatio sibi facta ipi dñe. m. ⁊ hypothece sue p̄ omnia p̄ferat⁹. que omnia ⁊ singula supascripta ꝓmisit ipa domina. m. dicto. b. ꝓ se suisq; heredibus stipu. ꝑpetuo firma. grata ⁊c. vt supra ℞. primo igitur vsq; in fi. iunge renūcians exceptioni sibi nō dati ⁊ nō soluti dicti p̄ cij doli conditioni sine cā in factum actioni et oī alij auxilio iuris vl̄ facti. hec ꝓbantur. C. ad vell'. etiā constante. ⁊. l. iubemus. ff. ō his que in frau. credi. si pignus. ff. ō trāsac. cū aquil'. ff. qui po. in pig. ha. l. ij. in fi. et. l. si fūdū. C. e. cum tibi. C. de his qui in lo. ꝓmo. cre. suc. l. j. extra de empti. et vē. puenit. C. ad vell'. aut⁹. siue a me. et infra ō obli. et solut⁹. §. j. in prima forma. ℞. fi. ¶ Utz aūt vxor possit vnacum viro vl̄ ꝑ eo obligari. nō. infra de obl'. ⁊ solu. in ꝓma forma sup ℞bo renūciantis. vez si res dotalis vel etiā donatio ꝓpter nupt. constante matrimonio alienet⁹ ⁊ vxor cōsentiat. talis cōsensus ꝑm leges eā nō obligat. nec etiam iuramētum ab ea sup hoc p̄stitus quin possit contrauenire. vt. ff. de fūdo do. l. lex iul'. C. ō legi. nō dubium. x. dist. vides secutus ꝑm canōes. vt extra de iureiur. cum contingat. et iudices seculares cogē di sunt p cē. eccle. in hoc ius canonicū obseruare. vt i cō stitu. Alex. iiij. e. titu. quia nonnulli. H. quaz hodie nō habemus. ß ex illa formata fuit decre. licet. de iureiurā. lib. vj. ⁊ quod hic sequit⁹ fuit additio vsq; ad ℞. hoc autē scias. Z. ¶ Sed pone vxor viro consentiēte alienauit p̄diuz totale. et se de euic. obligauit. et vir sub pena ꝓmisit nō contrauenire. nunc vir ipe vēdicat illud. primo queri⁹ an hoc facere possit nō obstante ꝓsēsu. Secundo an in pēnā incidat vēdicando. Tercio si euincatur an possit mulier ipa de euict⁹ cōueniri. In ꝓma qōne videt⁹ q̄ nō possit. ar. C. de iure do. si p̄dium a cōtrario sensu ß dic contra q̄ nō obstat ei⁹ consensus. nā etiā si ipe idē alienasset posset cōtrauenire. C. de re. vxo. ac. l. vnica. §. ⁊ cū. l. infra ℞. itē pone. Itē in secūda qōne videt⁹ q̄ nō incidit in pēnā vēdicando. nam cū sit alienatio phibita nec facta teneat. vt in p̄dicto. §. ⁊ cū lex. ergo nec pena nec quicquid ex eo vel ob id sequat⁹. C. de legi. nō dubium. x. dist. vide. nec ob. C. de p̄di. mi. et si is

put ibi nō. ⁊ idē iuris ē si vxor vēditrix pmiserit penā. ⁊ vide in p̄. §. ⁊ cū lex. ⁊. ff. de fideiuss. cū lex. vel distigue an emptor sciuit fundū dotalē ee vt tūc vir agēs nō incidat in penā. an ignorauit vt tūc incidat. ar in p̄dic. l. si p̄dium. ff. de contrahē. emp. si in emptio. §. ij. ⁊. iij. ⁊ hoc etiā modo rñde tercie qōni distinguēdo inter sciētiaz ⁊ ignorantiā infra ℣. ß in casu. ℭ Sz nunquid pōt confirmari alienatio talis rei. rñdeo sic. vt. C. de dona. cōstante. ⁊. ff. de vsucap. cū vir. et iuramentū confirmat hmōi alienatōes vt. s. ℭ Itē pone vir alienauit p̄dium dotale p quo vedit aliud in cambiuz vxori. nūc vir penitens vult p̄dium vēdicare. queritur an possit. ⁊ videt q̄ sic. argu. insti. quibus alie. licet. in p̄n. C. de fun. do. l. j. ⁊. ij. ff. e. l. iij. ⁊ q̄ etiā dñium nō trāseat. C. de le. nō dubiū. x. dis. vide. C. de suffr. l. vnica. ⁊ sic vir vēdicare pōt. ff. ō iure do. q̄uis. ff. ad municipa. luci⁹. §. idē. ff. ō colla. do. l. fi. ar. contra. quia nō pōt contra factū suū venire. ff. ō ad op. post mortē. extra de cle. cōiu. diuersis. in fi. ⁊ facit. ff. de serui. rusti. p̄di. p fundū. ff. cōmu. p̄di. receptū. ff. ō pigno. actio. rē alienaz. C. de liberali cā si ab eo. ipe em̄ de euic. tenet ⁊ quō de euic. tenet actio ⁊c. ff. de euic. vendi cantē. ⁊ fundus dotal' bñ alienat' in hoc casu. vt. ff. de fū. do. l. j. ⁊ cū sit pmutatus videt pmissa alienatio. ff. de iure do. si ei nuptura. ⁊. l. itaq̄z. ⁊. l. fi. ff. de pac. do. si mlier. do. ⁊. l. cū maritus. solutio si pmutatō tenuit. puta quia conditio dotis melior facta ē emptor absoluendus. Si aūt nō tenuit vel si nulla facta fuit condēnādus ē possessor ad rei restitutionē. ff. de le. ij. meuius. §. fundo vel. in fi. H. als meuio fundo. Z. ff. de iurepa. adigere. §. q̄uis. ff. de p̄cario certe. §. fi. C. de cōtrahē. emp. cum res. in fi. ff. de pac. do. cū maritus R n. j. ⁊ hoc vltio casu potest vir contra factū suū venire. C. de agrico. ⁊ cē. lib. xj. quēadmodū. C. de libe. cā. l. j. xij. q. j. certe. nec obstat q⁹ vir videt dñs vtriusq̄z. ⁊ q̄ sic pmutare nō potuit sicut ē in vēditione. vt. ff. de cōtrahē. emp. sue rei. H. de pmutatōe etiā pz. ff. de re. pmu. l. j. in p̄n. ⁊ fi. Z. q̄ noluit rōne iuris qō mulier habebat in fundo. ff. eo. q̄ tabernas. ff. de leg. j. si domus. §. si fundus. ipa em̄ dicit' naturaliter possidere. ff. qui satisda. co. sciēdum. ⁊ eius ē patrimoniū. ff. de mino. teniq̄z. H. dixit mar. de fano ō q̄ dicā in ℣. hic alī. in fi. q̄ licet maritus dominū ⁊ possessionē habeat rei dotalis. C. de rei vēdi. dote. ⁊ sol'. ma. l. dotis. tñ vxor spe saltē ē domina mobiliū ⁊ immobilium ar. C. de iure do. l. in rebus. ⁊ rōne spei p̄ficit' contract⁹ etiā emptionis. ff. ō here. vel acti. vē. l. nomina. nec ē mirandū si maritus suum p̄prium i pmutatione recipiat q⁹ quod hēbat ex cā dotis nūc vt p̄prium possidet extrinseca pmutatōis cā accdēte quasi vir vxori dotē reddiderit. ⁊ postea illā ab ea recepit inducit similia. ff. si certe. l. singularia. ⁊ de dona. inter vir ⁊ vxorē. l. iij. §. fi. ⁊. l. seq. ⁊. l. ea q̄. in fi. ⁊ de dona. l. nūc nihil est p̄m q̄ scripsi ō vsu. i ciuitate. in fi. Z. Et fundus pmutatus succedat in locū dotalis. ff. de leg. ij. impator. §. fi. ⁊. l. se. ⁊ sic efficitur dotalis. ff. de iure do. q̄ si fuerit. bñ pōt em̄ vir ⁊ vxor adinuicē pmutare. vt nō. infra de dona. inter vir et vxo. §. formatis. ℣. ß ⁊. A. cū viro. Sz in casu pmisso pmutatio nō tenet ⁊ condemnat' possessor ad rei restitutionē nunquid vir de euictione tenetur. ⁊ videt q̄ non cum emptor contra legum interdicta mercatus sit. ⁊ sic ē p̄cio afficiēdus. C. de agri. ⁊ cē. quēadmodū. li. x. C. ō p̄scrip. xxx. anno. l. j. C. de fūdo patri. l. nemo. C. ō litig. cēsemus. si em̄ principale nō tenet nec accessorium. ff. de reg. iu. cum principale. C. de legi. non dubium. C. de inuti. stipu. l. ij. ⁊. l. ex eo. arg. contra. Nā licet vēditio nō teneat in p̄iudicium dotis debet tamē tenere in p̄iudicium viri se obligātis. C. de p̄di. mi. ⁊ si is. ff. de pig. act. tuto. §. contrariā. ff. de contraben. empti. liberi. ⁊ ß tenet Azo ⁊ Jaco. i aut'. de non alie. §. si quis igitur vides. vl' dic q̄ aut emptor scinit fundum esse dotalez aut ignorauit si sciuit. aut fuit stipulatus de euic. aut non. si fuit stipulatus aget ad p̄cium nō ad interesse vel ad meliorē tatē vel ad duplā. C. communi. de leg. l. fi. §. emptor. alioquin ad nihilum aget. ⁊ sic intelliguntur p̄dicta infra dicentia emptorē p̄cio mulctandū. si autē ignorauit tunc aget emptor ad duplam si pmissa fuerit vel ad interesse. si promissa non sit quia emptor in nullo teliquit. C. ad. l. fal. l. fi. §. bone fidei. ℭ Quid ergo si vir de consensu vxoris fundū dotalē dedit in dotē p̄ro filia nunquid vxor viro ad inopiam vergēte poterit petere fundum p̄m ea que nō. infra de dona. inter vir ⁊ vxorē. §. formatis. ℣. ß cū mulier. vel etiā ipe vir dicēdo q̄ contra iura factū ē vt supra. ⁊ videt q̄ sic. q⁹ vir dñs ē rei dotal'. vt C. de rei vē. doce ⁊ aget nō vt ipe sed vt alter. C. de sacrosanc. eccle. inbemus. §. sane. vxor etiā hoc poterit viro ad inopiā vergēte de ipsius volūtate. ff. de rei ven. se pe. §. j. cum em̄ p̄hibita sit alienatio p̄ consequēs ⁊ dotem datio. C. de rebus alie. l. fi. quia sic vir ⁊ vxor indotati remanerēt quod esse nō dz. ar. ff. de condi. cā da. si donaturus. §. fi. ar. cōtra q⁹ cōi volūtate ad piā cāz datus ē. C. de neg. gest. l. j. ff. de condi. inde. cū bis. §. mulier. ⁊ facit. ff. si i frau. pa. l. j. §. libert⁹. Itē cā dotis ē ppetua. ff. so. ma. l. j. ⁊ p̄dicto. §. mulier. ⁊ p̄dic. §. libert⁹. ad idē. ff. de iure do. l. pfecticia. §. si quis. ff. de admini. tu. lex. potest dici q̄ fundus poterit vendicari. certi em̄ sūt casus in quibus fūdus dotalis alienari pōt puta si permutaret' ⁊ nō als. vt supra ℣. itē pone. ff. de his qui sui vel alie. iuris sunt. patre. vir tñ ⁊ vxor de euictio. tenentur si pmiserunt alioquin de dolo si dolo versati sunt vel actione infactū. C. de iure do. l. j. ff. ō adop. p⁹ mortē. cōsuevit aūt no. insti. q̄bus ali. licz i p̄n. q̄ vir vendicat constante matrimonio. Uxor ℣o eo soluto. q̄ autē hic desunt vide. j. de dona. inter vir ⁊ vxorē. §. formatis. ⁊ nota. H. hoc ē sumptū ex nō. p hosti. de iureiu. cōtingat. ⁊ i sūma eo. ti. §. quō cēseat'. ℣. cōsilium gnāle qđ nō. e. ti. licet in vlti. glo. li. vj. sup qua remisi ad hūc ℣. Z. generale consiliū mulier ⁊ parentū suoz vt q̄n do mulier tradet' nuptijs pater faciet eā iurare q⁹ nūq̄ cōsentiat in alienatione rei dotalis nisi coram iudice cū cognita ⁊ pbata. s. necessitas instātis nō ficte ß vere. sic em̄ si aliter cōsentiat ⁊ iuret nō valebit cū tale iuramentū sit p̄trariū p̄oni licito ⁊ honesto. vt ex̄ de iureiu. ea te ⁊ iūgat q⁹ si vnq̄ q̄uenerit nō valeat. vt ex̄ de p̄. dilecto §. j. ℣. q̄q̄ H. ibi decreuit supior nō ipse iurās. vnde paz valet hoc iungere de testa. raynaldus. ℣. non obstante. ff. de pac. l. pe. Itē scias q⁹ Hosti. i summa. ℣. superius all'. posito ad lr̄am hoc. ℣. sic subdebat. sub p̄tentu tamen talis iuramēti videt q⁹ quilibet possit petere rē alienatā quia Hosti. p hoc intellexerit dubitat'. Z. ℭ Hoc aūt scias q⁹ si ex aliēa pecunia emo aliquid nomine meo res empta regulariter efficit' mea nō eius cuius fuit pecunia. C. de rei ven. si ex ea. C. cōia vtriusq̄ iudicij si patronus. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ si ō tua. hoc tñ fallit in eccl'ia ex cuius pecunia res noīe alieno empta ē. xij. q. iij. c. j. extra de pecul'. cleri. c. ij. ⁊ fi. H. de bis casibus. e. ti. inquirendū in glo. ij. ⁊ sup ea. vbi videbis hūc casum nō iure p̄bari. Unde Jaco. bal. nō recipiebat hunc casum quē dicebat lege nō cautum. Z. ⁊ in milite. C. de rei ven. si vt p̄ponis ⁊ in pupillo. C. artu. l. iij. ⁊ in re empta de pecunia data liberto facto postea ingrato. C. de reuoc. dona. l. j. ⁊ in re ex fenebri pecunia empta. extra de vsuris cum tu. §. fi. H. non probat vt scripsi. Z. ⁊ in re empta a viro de pecunia dotali sibi ab vxore data. licet em̄ donatio nō tenuerit. ⁊ dominiū pecunie penes eā p̄manserit tñ ipi vxori cōpetit vtilis actio p re empta viro nō existēte soluendo. ff. de dona. inter virū ⁊ vxo. l. vxori ⁊ marito. sed si ex pecunia dotali vir p̄prio nomine emit nō vxori sed sibi acq̄rit dñium. C. de iure do. ex pecunia ⁊ ecōuerso. vt. C. si quis alteri vl' sibi. l. j. si aūt a viro et vxore vel ab eccl'ia et p̄lato de cōi vtriusq̄ pecunia cōiter res emit spectat

ad eos. extra de in integ. resti. constitutus. extra d' dona. inter vi. ꝛ vxo. c. ij. et ꝑ rata ꝓcij ē int' eos diuidēda. xij. q. iiij. c. j. ß si non constat vñ res ꝓcessit ꝓsumitur esse ec clie. xij. q. ij. si vt manifeste. ꝛ. j. q. iij. c. j. extra d' pecul'. cle rico. c. j. ꝛ. ij. ℍ. vide quod scripsi. e. ti. c. iij. et post Jn no. de testa. cum in officijs. ℤ. vel viri. C. de dona. inter vir ꝛ vxorē etiam si vxoris. ff. e. quintus. ℍ. An mari to mortuo vxor ab herede vēdicare posit fundum em ptum ꝑ maritū de pecunia vxoris qui dixit ꝛ eius vxo ris nomine. ad negatiuam inducit' ꝙ confessio facta fu it extra iudicium sc̄do absente coniuge. Tercio in frau dem legis phibētis donationez inter coniuges. Ad pri mū ꝛ sc̄m sufficiāt. l. fi. ff. de in't'ro. ac. Ad terciū phibi tio ē nō. ff. ꝛ. C. de dona. inter vir ꝛ vxorē ꝑ totū. cōtra quam ꝓsumitur facta hec machiatio q̄ facile int' eos cō fingitur. in aut'. de equa. do. circa ꝓnci. coll'. vij. ℣. ꝙ em quo casu veritas ꝓferēda ē fictoꝛi. ff. de li. ꝛ posthu. l. fi lio. de le. ij. si ita q̄ms. §. fi. ꝑ vxorē facit. l. fi. C. fam. her. Jtē dato ꝙ fuisset exꝓssa donatio exquo reuocata non fuit confirmata ē ꝑ mortē. extra de dona. inter vir ꝛ vx oꝛē. c. vltimo. ꝛ eo. tit. donationes. videt' quibusdaz ꝙ si viuēte marito vxor vsa est fundo ꝓdicto ꝛ maxime si sibi traditū fuerat a vēditoꝛe tuta ē vxor ꝛ fundū vēdi cat. C. si quis alteri vl' sibi. l. multū. de ꝓba. l. siue. ꝛ d' in offi. donat'. l. ij. tutissima aūt hoc casu eēt vxor si appare ret sibi hēditate legato vel al's obuenisse quod impēsuz fuit in fundo ꝑ quod illa donationis ꝛ fraudis suspitio tolleretur. ff. de dona. int' vi. ꝛ vxo. q̄ntus. ℤ. C Quid si clericus de pecunia eccl'ie edificat in patrimoniali so loꝛ videtur ꝙ edificium solo cedit. vt. ff. de re. diui. in tantū. ß dic econtra fauoꝛe eccl'ie edificio solum cedere arg. xij. q. ij. apostolicos. ℍ. hoc ibi nota. Jo. tamē hoc dictum nō bñ ꝓbat' hic vel ibi. ꝛ potius videt' ꝙ ꝑ rata eēt res cōis. vt. §. ꝓmo ē dictū ne locuplet' eccl'ia cum alterius iactura. de reg. iur. locupletari. cū concoꝛ. et ne fauoꝛ eccl'ie iniusticiā pariat. de dona. inter vir ꝛ vxorē in fi. facit. liij. disti. gnālis. xij. q. ij. fraternitatis. suffici at ergo eccl'ie ꝙ ob eius fauoꝛē edificium solo nō cedit ꝛ sic vitat damnū quod ꝓuatus incurrēt. vt supra. p cedant hec maxime. quia nec apte ius ꝓbat res acquisi tas vl' factas de pecunia eccl'ie suas eē vt scripsi de pe cul'. clerico. inquirēdum. sup. ij. glo. licet stemus interp tationi vt ibi dixi. ℤ. ꝛ in p. decre. de pecu. cleric. C Si ꝺo filius ꝛ heres quondam vxoris vēditoris cōsenserit ꝛ renunciauerit iuri hypothecaꝛ sic dicz. Forma. ꝑte rea. ℙ. filius dicti. a. ꝛ filius ꝛ heres quondaz dñe. M. vxoris ipius. a. ꝓdictis omnibus pñs dicte vēditiōi cō senſit ꝛ renūciauit omni suo iuri hypothecaꝛ qđ habe bat vl' hīe poterat in dicta re vēdita occasione dotium hēditatis quondaz dicte matris sue vel alia q̄cunq; idē ius ꝛc. vt supra. ℣. primo igit' ad hoc accedit. C. q̄ po. ī pig. ba. l. fi. §. exemptis. ꝛ in aut'. coll'. vij. vt exact. instā te dotis. in ꝓma coll'. C. de bo. q̄. lib. l. añpenul. §. nō aūt hypotheca. ꝛ. §. si cum tacitas. C Si aūt mr̄ venditorꝭ ex dote vel legato vel vsufructu ius in re habēs consen tiat sic dicat. Forma. Ad hec domina. c. ipius vēditoris mr̄ ꝛ vxor quondā dñi. f. patris eiusdē venditoris ꝓdi ctis omnib' pñs dicte vēditioni cōsensit ꝛ certificata ꝑ me talē notariū infrascriptum ipsam rē vēditam sibi ꝑ dotibus suis ꝛ ꝑ legato ꝛ vsufruc. ei a dicto. f. viro suo ī eius testamēto relictis obligatā eē renunciauit oñi suo iuri hypothecaꝛ ꝛ cuilibet alij quod hēbat vel hīe po terat in eadē re vēdita ex iure dotiū suaꝝ legati vl' vsu fructus ꝓdictoꝝ vel ipius testamēti sine alia quacun q; rōe vel causa idē ius ꝛc. vt in ꝓ. ℣. primo igitur. et fa cit ad hoc. C. cōia de le. l. j. C Patre autē consentiente vēditōi facte a filio de re aduēticia sic scribes. Forma Ad hec dñs. f. pater ipius. a. vēditoris ꝓdictꝭ omnibus pñs dicte vēditioni consensit et renunciauit omni suo iuri quod hēbat vel hīe poterat seu in futuꝝ hīe spera bat in dicta re vēdita occasione vsufructus sibi debiti vel debēdi in re ipa rōne patrie potestatis vl' alia qua cunq; rōne vel cā idē ius ꝛc. in ꝓdicto ℣. ꝓmo igit' hoc ꝓbat'. vt insti. ꝑ quas ꝑsonas no. acquiritur. §. igitur. ꝛ C. de bonis q̄ lib. cū oportet. C. de emācipa. l. fi. C. de bo nis maternis. l. si vna. C Soꝛoꝛe autem vēditoris ius ex hēditate vl' ex testamēto patris in re hñte ꝛ cōsentiente sic dices. Forma. Ad hoc domina. c. soꝛoꝛ ipius vēdito ris ꝛ filia dicti dñi. f. ꝑ tū viuū verbotenus adiurans ꝛ asserēs se maioꝛē esse ꝓdictis omnibus pñs dicte vēditi oni consensit ꝛ certificata ꝑ me talē notariū subscriptū dictam rē vēditam sibi ex hereditate paterna seu insti tutione de se facta ab eodē patre suo in eius testamēto obligatā esse renunciauit omni iuri suo quod habebat vel hīe poterat in ipa re vēdita occasione dicte heredi tatis ꝛ institutōis seu ipius testamēti aut alicui⁹ relicti ī ea contēti vel alia quacūq; rōne vel cā idē ius ꝛc. vt' in ꝓ. ℣. ꝓmo igitur. hec forma ꝓbatur de here. insti. quoti ens. C. de inoffi. testa. q̄m. ꝛ vide. s. de pac. §. instrumen tum. C Si autē hñs ius in re ex substitutione vel fidei commisso cōsentit sic dices. Forma. Jnsup. h. frater di cti vēditoris ꝓdictis omnibus pñs dicte vēditioni con senſit omniq; suo iuri quod hēbat vel hīe poterat seu ī futuꝝ hīe sperabat in dicta re vēdita rōne vel occasio ne dicte substitutionis vel fideicōmissi seu in certe ꝙdi tionis contētoꝝ in testō quōdā. f. patris sui scripto ma nu talis notarꝛ omnino renūciauit illud ꝑ se suosq; he redes dicti vēditoꝛi ꝛ emptoꝛi ac cuilibet eoꝝ ꝛ ipoꝛuz heredib' pacto remittēs necnō ꝓmittēs eidē solēni stip. interueniēte nihil in re ipa de cetero petere ꝛ de ipsa eis vel eoꝝ heredib' litē vel controuersiā vlteri⁹ nō inferre seu inferēti cōsentire rōne fideicōmissi substitutiōis. cō ditōis ac testamēti ꝓdictoꝝ siue alijs q̄buscunq; occa sionib' seu excep. de iure vel de facto. ß ꝓdicta omnia ꝛ singula ꝓpetuo firma. rata ꝛc. vt in ꝓ. ℣. ꝓmo igitur. ex tra de testa. rainucius vbi de hoc. C. de pac. l. j. ꝛ. l. cuz ꝑ ponas. C. cōia de le. si duobus. §. ß q; nostra. ꝛ. §. sin aūt sub cōdi. ꝛ in aut'. ibi posita. ℍ. Si substitutus ꝑ fidei cōmissum ꝓpter conditionis dubium emeret a rogata. Consulo ex ꝓdictis id exꝓmi in contractu ꝑ quos extā te conditione agere non posset ad ꝓcium ponitur exem plū in rogato si decederet sine liberis. hoc dixi. q̄a multi tenēt ꝑ. l. imꝑatoꝛ. ff. de le. ij. in fi. cum duabus. l. sequē. ꝓcium in conditionis euētum deberi sicut debet' si ven ditum fuisset extraneo vt ibi. Sed contra eum inducit ur ꝙ hereditatē petere nō potest. quia illā habet ꝓciū nō quia de illo nō fuit heres rogatus. ꝑ hoc facit. C. de fideicōmiss. l. quotiēs. ꝛ. ff. de le. ij. codicillis. §. j. Jtē tem poꝛe contractus incertū erat an exister et cōditio. istud ꝙ incertum vēdidisse videt'. ꝛ sic tenet vēditio. C. de cō trahē. emp. cum res. ff. de le. j. si domus. §. fi. ff. de contra hen. emp. qui tabernas. Sed rn̄detur ad primū ꝙ here ditatē habz ex cā onerosa. ꝛ sic illā hīe nō videt'. ff. d' ℣. signi. labeo. insti. de leg. §. si res aliena. ff. de ie. j. l. plane. §. ꝙ si rē emisset. poterit ergo illam petere ex cā lucrati ua. licz due lucratiue non concurrant vt in ꝓdictis legi bus. ꝛ. ff. de actio. ꝛ obli. l. omnes. et duabus. l. ꝓxori. nec ob. ꝓm eum sicut de ꝓcio non rogatum. quia ꝓciuz suc cedit loco rei. ff. de peti. here. si rē ꝛ ꝓcium. ff. quod me. cā si ipa de tribu. l. ꝓcuratoꝛis. ff. de pac. l. pe. ꝛ vl. Sz ꝑ mi defendūt se contra. l. de le. ij. ꝛ contra. §. si res. quod loquit' quādo quis emit rē sibi legatā ab extraneo. sec⁹ si ab herede. quo casu distinguit' scīa ab ignoꝛātia. vt si ignoꝛabat agat ad ꝓcium ex t estō. ff. d' le. j. l. huiusmo di. §. qui seruū. arg. ff. de contrahē. emp. siue rei. et de cō di. inde. l. seruum. nec videt' errans donasse. ff. de re. iur̄. cuius ꝑ erroꝛē ex his pateat vtile foꝛe consiliū qđ ꝓ⁹ dedi. ℤ. C Dicto de ꝑsonis pñtibus tempoꝛe contra ctus vēditionis qui cōsentiūt ꝛ renūciant iuri suo. Re stat videre de bis que tūc absunt. Et nota ꝙ qñ aliqua

persona absens ē quam velit emptor cōsentire 7 renunciare siue ratificare 7 approbare dz procurare q̄ pmittat vēditor de faciēdo 7 curando q̄ dicta psona ad certuz tps hoc faciat que vēditoris pmissio ita scribet vt i sequētib apparebit. ¶ Si vēditor pmittat p aliquo absente q̄ bz cōsentire 7 renunciare in fine instrumenti sic scribes. Forma. Insuper pmisit dictus vēditor ipi emptori p se suisq̄ heredibus stipu. se facturum 7 curaturum omni exceptione remota q̄. b. eius frater 7 domina. eius vxor 7 filia eiusdē. b. hinc ad. xxv. dies dicte vēditioni consentiēt 7 renūciabūt omi eoz iuri hypothecarū 7 cuilibet alij quod habēt vel hīe pnt i dicta re vēdita occasione totiū ipsius dne. m. vel alia quacūq̄ cā. 7 de his solēnē promissionē 7 obligationē ei faciēt, ad sēsum seu cognitionē sui sapiētis sub pena. xl. libz. thuro. 7 refectione damnoz ꝛc. vt supra. §. j. ℣. j. igit. ¶ Sed si promittit vēditor p absente qui habet ratificare 7 approbare venditionē puta p fratre vel consorte sic scribes. Forma. Insup pmisit dictus vēditor ipsi emptori p se suisq̄ heredi. stipu. se facturum 7 curaturum omni exceptione remota q̄. b. eius frater cū fuerit legitime etatis infra. xxx. dies postq̄ denunciatuz sibi fuit dicte vēditioni consentiet ac eandē venditionē pcij solutionē possessionis traditionē et omnia singula suprascpta ratificabit 7 approbabit 7 q̄ ad legitimā ipius rei defensionē in omnibus 7 p omnia vt fecit idē vēditor se obligabit. 7 de his omnibus solēnē pmissionē obligationē 7 contractū cum pene adiectione 7 corpali iuramēto p̄stando more minoz ei faciet ad sensum sapiētis eiusdē emptoris sub pena. xl. lib. thur. ꝛc. vt. s. §. j. ℣. ꝑmo igitur. ¶ Si ℣o absens postea consentiat 7 renunciet ita scribes. Forma. Dña. m. vxor. a. lecto sibi 7 in eiꝰ pntia dicto instrumēto vēditionis facte. b. ab ipo. a. eius viro eidē vēditōi cōsensit. 7 certificata p me talē notariū infrascriptū dictam rē vēditam p dotibus suis obligatā eē renūciauit ꝛc. vt supra ℣. j. igit. 7 no. idē eē seruādū in omnibus predictis psonis que pntes consenserunt. si tēpore contractus absentes postea consenserint. Item nota q̄ psone consentienti iam facte alienationi legi vl saltē narrari dz tenor instrumēti alienationis 7 de hoc plene certificari. ff. de trāsac. cum acquil. H. facit cle. de elec. cām. i pn. Z. ¶ Porro si frater vl psoz vēditionē a fratre vel psorte factā ratificauerit 7 approbauerit ita dices. Forma. m. quondā filius. f. 7 frater. a. lecto sibi 7 in eius pntia seriatim instrumēto vēditiōis facte. b. filio q̄ndā. c. a. ab ipso. a. eiꝰ frē de q̄dā domo sita i tali loco infra tles confines ꝛc. p pcio. £. lib. thuro. qđ instrumentū est scriptū manu mei nota. subscripti ipsi vēditioni cōsensit 7 eandē venditionē pcij solutionez possessiōis traditionē 7 oia 7 singula in ipso instrumento contēta ratificauit 7 approbauit ipm. b. in data 7 habita possessiōe confirmās. cōfitens etiā 7 asseuerās pdictū pciū totū cū dicto frē suo pticipasse 7 illud in cōem ipsoz vtilitatē 7 cōmodū versū esse renūcians exceptioni nō habiti 7 nō pticipati cū frē suo pcij supradicti. 7 in cōem eoz vtilitatē nō cōuersi exceptioni dolī cōditioni sine cā infactū actioni 7 omni alij auxilio necnō pmittēs dicto b. p se suisq̄ here. stipul. litē vl controuersiam nō moturum ꝛc. vt. s. §. j. ℣. nūc formā. vsq̄ quaz siquidē venditionē iunge ab ipso fratre suo factā 7 oia 7 singula in pdicto instrumēto ipsius venditōis cōtenta. necnō omnia et singula suprascripta ppetuo firma. grata 7 rata hīe 7 tenere 7 nō contrafacere vl venire p se vel p alium aliqua cā vel ingenio de iure vel de facto sub pena. c. lib. thuro. stipu. in singulis capīs huius cōtractus insolidū pmissa 7 refectione damnoz 7 expēsarum litis 7 extra et obligatione omniū bonoz suoruz q̄ pena soluta vel nō rata maneāt omnia. singula 7 supra scpta omnia. Insup dictus. m. q̄a minor erat. xxv. ann. maior tñ. xiij. iurauit corpaliter ad sancta dei euāgelia pdicta oia 7 singula ppetuo firma grata 7 rata habere 7 tenē nec ꝓtra facere vl venire occasione minoris etatis vel minoris pcij siue pcij nō pticipati aut i vtilitatez suā nō ꝓuersi vel nō durātis sine alia q̄cūq̄ rōe vel cā. vt i p. l. sacra. et facit. ff. de neg. ge. pōpo. C. si ma. fa. ha. ra. l. fi. i pn. §. ē aūt. C. de i inte resti. mi. si curatorē. C. ad mace. l. fi. et de dona. int vi. 7 vx. donatōes. i fi. q̄b autē iuribz sit in instris renunciandū dixi. s. de renūci. et conclu. ℣. et qm. et sequē.

Hinc dicendū restat

de venditionibus rerum et iuramēto minoz 7 ecclesiasticoz. Si igit minor vendidit rez seruitutē debentē 7 fideiussorē pstet et iuret instrumentum sic conficiet. Forma. A. dedit et vendidit iure pprio in ppetuū. b. p se suisq̄ here. recipiēti et emēti domū talē positā in tali contrata cuius tales cōfines ꝛc. Itē petiā vnā terre aratorie positaz in tali loco quam esse dixit et conuenit. v. iugera eiusdēq̄ tales eē confines ꝛc. ad habendū tenendū ꝛc. vt. s. §. j. ℣. ß et si plures vsq̄ mō aliquo ptinente. postea iunge. saluis tñ cōditiōibus et seruitutib quib subiecte sunt dicte res que tales sunt videlicz q̄ dicta domus altiꝰq̄ mō sit ex tolli nō posset ne domus talis iuxta quā posita ē lumini bus officiat. vt supᵃ. §. j. ℣. hoc quoq̄. cuius pdicte domus vēdite altitudo ē et pōt eē. xx. pedum et nō vltra. dicte ℣o petie terre pditio et seruitus ē q̄ p ipsā petiā terre dz eē liber aditus iter reditus cū psonis. plaustris astis et equis ad talē terrā iuxta quā hec petia terre posita est p pcio. c. lib. thuro. in summa. quod pciuz dict ꝛc. vt supra. §. j. ℣. nūc formā vsq̄ et expedire. iunge et nullam restitutionē impetrare contra pdicta vl aliqđ pdictoz vel infrascriptoz occasione minoris etatis vl minoꝝ pcij aut pcij nō soluti sibi vel in vtilitatez suam nō conuersi vel nō durātis aut alia quacūq̄ ratōne vl cā pdictā venditionē et omnia et singula suprascripta perpetuo grata ꝛc. vt ibi. Insup dictus. A. quia minor xxv. ann. maior tñ. xiij. iurauit corpaliter ad sancta dei euāgelia predicta oia et singula ppetuo firma rata habere et tenere et nō ꝓtra facere vl venire aliq̄ rōne vl cā. p̄ea h. dicti. a. precib et mādato se pncipalē constituēs pncipalit et insolidū sine aliqua exceptione iuris vel facti se obligādo pmisit dicto. b. p se suisq̄ heredi. stip. predictas res ab ipso. A. vēditas ipsi. b. suisq̄ heredib ab omni psona et vniuersitate legitime defendere auctorizare et expedire ac se factuz et curatuz oīm exceptōne remota q̄ dictus. a. pdictā venditionē precij solutōz et oia et singula supscpta ppetuo firma. grata et rata habebit et tenebit obseruabit et adimplebit nec ꝓtraueniet aliq̄ rōne vel cā de iure vl de facto. Itē q̄ ipse. b. non dicet vl opponet q̄ p minori fuerit obligatus. certificatus. et sciēs ipm. a. minorē esse 7 q̄ nullā ꝓtrariā exceptionē vl defensionē seu negationē iuris vl facti spālē vel gnālem contra pdicta vel aliquod pdictoz in aliqđ faciet vel opponet sub pena. c. libza. thuro. stipu. pmissa 7 refectione damnoz et expēsaruz lit. et extra. et obligatione omniū bonoz suoz qua pena soluta vl nō pdicta omnia et singula firma pdurēt renūcia. bñficio noue cōstitutu. de fideiuss. excepc. dolī et cōditione sine cā in factum actioni et omni alij iuris auxilio atq̄ facti. ¶ Illud aūt nō. q̄ in sacramēto corpali a minori sup vēditōe prestito ℣ba talia solēt poni. H. Rolan. no. in sum. sina i aureola vel aurora p. ℣. Z. Forma. tu iuras corporaliter ad sancta dei euāgelia nullā restitutionē impetrare cōtra pdicta vel aliquod predictoz occasione minoris etatis aut minoꝝ pcij vl pcij tibi nō soluti vel i tuā vtilitatē nō conuersi vel nō duranti sine alia quacūq̄. ß licet ß verba in sacris soleant apponi. tñ in textu instri in stipula. deducunt et ponūtur añ penam vt supra ptz. vt non tñ p virtutē sacramēti ß etiaz conuētionis 7 stipu-

lationis seruētur. 7 ad ea etiam pena sicut ad cetera re-
feratur 7 committat'. puberē ḡ. s. maiorē. xiij. an. sic iu-
rantē sacramētum repñtat maiorē. xxv. an. vñ nō resti-
tuit'. C. si aduer. ven. l. j. 7 l. sacramenta. 7 C. si mi. se ma.
dix. si alterius. ¶ Hoc etiam scias ꝙ si adultus contra
hit mecum sine curatore 7 iurat nō venire contra ratō-
nē minoris etatis 7 ignorabam ipm curatorē habā. ipse
ℵo sciebat ß me nō certificauit. vel fuit inꝛrogat⁹ vtrū
hꝫet curatorē 7 cum hꝫet dixit se non habere nō subue
nitur ei ꝓpter dolum commissum. ar. ff. de mino. si ex cā
§. in commissum. 7 C. si mi. se ma. dix. l. j. 7 p totum. ideo
cautū ē sic adiici in cōtractu. Forma. Talis minor. xxv.
an. asserēs se nullum curatorē habere. Bal. no. ꝙ quan
do minor contrahit bonū consiliuꝫ ē emptoris ab eo ꝙ
ipe asserat se non hꝫe curatorē. ratione ℵo solius igno-
rantie quis non excusat'. ff. de fur. l. falsus. §. si iactum p
Bar. Z. ꝓmisit tali. x. vel vendidit tale p̄dium 7 iura
uit nō contrauenire ratiōe minoris etatis vl̄ quacunqꝫ
alia rōne. 7 ē al's simile. quia si filiusfa. asserit se sui iuris
eē. postea nō pōt dū conuenit' vti bñficio ma. ff. ad ma
ce. l. iij. Sꝫ si sciui eum curatorē habere nō valet cōtra-
ctus. licet ipe iuret nō contrauenire 7 mihi debet impu
tari ꝙ cum tali contraxi. ff. de reg. iur. ꝙ quis. 7 vide su
pra de actore. ℵ. ß nunquid inder. ¶ Hoc quoqꝫ circa
vēditōꝫ rei pupillaris notādū ē ꝙ vēdi dꝫ de licētia tu
toꝛ vl̄ curatoris. Itē ꝙ ob es alienū aut ob euidētē vti
litatē pupilli iā cognitā ꝙ ita sit 7 ꝙ nō sint res mobiles
in hereditate commode vendēde. 7 ꝙ subastē legitime
res. i. publice p̄conizētur in loco publico aut in cōtrata
vbi sita ē res siue vbi habitat pupillus vt plus offerenti
det'. 7 ꝙ pñs sit creditor qui recepturus ē pecuniā p̄cij
vbi vēdit' ob es alienum. aut ꝙ causa quare vēdit' assi-
gnetur. 7 ꝙ ipa vēditio fiat coram p̄tore uel iudice de-
cretum 7 auctoritatē interponēte. hec pbant'. C. de au-
cto. p̄. l. j. ij. iij. 7. iiij. C. de p̄dijs vl̄ alijs rebus minoꝛuꝫ. l.
ob es. 7. l. j. 7. ij. 7 de admi. tu. lex que tutores. ¶ Et bre-
uiter scias ꝙ vbi decretum iudicis interpositum inueni
tur p̄sumūtur omnes solēnitates fuisse adhibite. Bal.
ē glo. ordi. in. l. j. C. de fi. instru. 7 iure ast. fis. lib. x. quam
nō. Z. in tantū ꝙ stat' vēditioni nisi pupillus ostendat
iudicē falsis allegationibus circumuētum fuisse vt. C. d̄
p̄dijs vel al's re. mi. l. 7 si p̄ses. H. 7 vt ibi dicit' si ß oste
derit dabitur minori actio in rē vel ī psonam contra tu
tores. hec patēt. ff. de re. eorum qui sub tu. vel cura. sūt.
l. magis. §. penul. hoc scias ꝙ si ī psonam egit contra tu
torē vel curatorē 7 consecutus ē interesse cōtra empto-
rē agere non poterit. ff. de re. eo. qui. l. 7 illicite. Z. et. l.
siquidē. §. j. ne decreta p̄torum illusoria sint. ff. de iudi.
si p̄tor. debet em̄ decretum aliquid opari. ff. ad munici-
pa. l. j. ff. de le. j. si qñ. ff. de vsuris si ita stipu. xix. di. si ro-
manorum. lxx vj. di. huius. vnde p̄sumitur ex iusta cau
sa interposita 7 omnia solēniter acta fore. insti. de fide-
iuss. in fi. ff. de ℵ. ob. sciendū. extra d renūci. in pñtia. mul
tum ḡ opatur in talibus iudicijs decretū. ff. de mi. ait p̄-
tor. 7 facit. ff. d re. eo. l. j. in fi. j. Bn. 7 l. magis. §. maneat
ar. tñ contra. C. e. ob es. Sꝫ dic ꝙ satis pbat emptor in
stā cām subfuisse eoipo ꝙ decretum ostēdit'. Itē contra
ꝙ eo. ti. vtere. 7 l. si p̄dium sed in illis non fuit interposi
tum decretum. ¶ Sed quid si iudex interposuit decre-
tum sine cause cognitione. de hoc. s. de procura. §. j. ℵ.
ß quid si solum. si igitur tutor vendit rem pupilli super
hoc instrumētum sic conficietur. H. xij. 7 in charta ter
cia. Z. Forma. Cum. A. pupillus filius 7 heres quon-
dam. b. tenetur hereditario debito. c. lib. tburoñ. dñe. c.
matri sue pro dotibus suis ex instrumento scripto ma
nu talis nota. itē in. x. li. tburo. ipi matri sue a dicto ei⁹
patre iure legati ī eius testamēto relictis scripto manu
talis nota. 7 vigēte ipa creditrice creditū sibi solui opor
teret p ipō d̄bito soluēdo aliquā ex dicti pupilli posses
sionibus vēdi in eo ꝙ in ipius hereditate aliq̄ res mobi
les commode vēdendo ad ipius debiti satisfactionē nō
essent 7 infra scriptam rē vendere potius qꝫ alteram ex
possessionibus dicti pupilli tam rōne p̄cij qꝫ rōne vsu-
fructus vtilius sit eidē atqꝫ infrascripta re legitime sub
astata non apparuit quisqꝫ alius p̄ter infrascriptum em
ptorē qui plus infrascripto p̄cio offerret vel dare vel-
let. put de ipa subastatione patet p publica instrumen
ta scripta manu talis notarij. de his omnibus 7 singulis
ea ita vera esse tali iudici taꝫ p̄ innētarij ostēsionē qꝫ al'.
pleissime fide facta. Iccirco. d. tutor dicti pupilli vt pa
tet eum tutorē esse tam ex dicto testamēto qꝫ ex instru
mēto sup decreto eiusdē tutele scripto manu talis nota
rij añ ipius iudicis pñtiam constitutus tutorio nomine
ipi⁹ pupilli dedit. vēdidit 7 tradidit iure ꝓprio in ppe-
tuum. e. p se suisqꝫ heredibus recipiēti 7 emēti talē pe-
tiam terre vineate positam in tali loco quam idē tutor
dixit 7 conuenit. x. iugera ita tñ ꝙ si plus fuerit cedat in
banc venditionē emptore p̄cium addente p rata. si ℵo
minus p rata p̄cium adunat' vel restituat' si fuerit ei so
lutum 7 eiusdē tales eē confines ℵc. ad habēdum. tenen
dum ℵc. 7 supra. §. j. ℵ. nunc formā vsqꝫ requisitis. post
iunge ipi pupillo ex ea vel p ea re aut ipi rei mō aliquo
ptinente p p̄cio. x. lib. tburo. p quolibet iugere qđ i sū-
ma capit. c. lib. tburo. de quo p̄cio dictus emptor māda
to p̄dicti tutoris ibidē in pñti dedit 7 soluit dicte dñe
C. x. lib. tburo. in satisfactione eius quod ex dote legato
p̄dict' a dicto pupillo habere debebat. put ipa dña. C.
confessa 7 cōtēta fuit tantū esse quantū dicto instrumē
to totū ab ea dicto tutori cōstituto ididē qđ exnūc eē
voluit inefficax 7 cancellatū. residuū ℵo dicti p̄cij idem
emptor dicto tutori p̄soluit in vtilitatem dicti pupilli
spāliter conuertendū. put idē tutor cōfessus fuit tantaꝫ
esse quantitatē. quam rē idē tutor tutorio nomine ipius
pupilli se p ipō emptore 7 eius noīe cōstituit possidere
donec ipius rei ℵc. vt ibidē vsqꝫ p̄mittēs. iunge tutorio
nomine ipius pupilli dicto emptori p se suisqꝫ heredi.
Stipula. ℵc. vt ibidē vsqꝫ 7 singulis firmiter obseruādis.
Junge idē tutor obligauit dicto emptori omnia bona
dicti pupilli cetex ad robur oīm p̄dictor dictus iudex
p̄dicte venditioni. solutioni 7 oīb 7 singulis suprascri
ptis suā 7 talis curie auctē interposuit 7 decretū ad hāc
formā accedit. C. de admi. tu. l. lex q̄. 7. l. fi. ff. de fur. inter
dū. §. qui tutelā. C. de p̄dijs mi. si quidē. 7. l. ob es. 7. l. pre
dia. ff. de admi. tu. l. tutor qui reptorium. §. si tutor. C.
si ꝓpter. pu. pen. l. fi. §. si autē minoris. ff. de auctoritate
p̄s. 7 nō. H. ℞m Rolan. continue ad p̄dictam formaꝫ.
Z. ꝙ si contingat curatorē surdi. muti. furiosi vl̄ men
te capti rē hmōi psonax vendere cū talis cura. habeat
facere innētarium 7 rōem admīstratiōis sue reddere ad
boni p̄toris solertiā 7 cautelā spectabit ꝙ eedē solenni
tates in ipa vēditione seruētur vt in p̄cedēti vēditiōe
rei pupillaris diximus. 7 hoc etiā habet emptor pro ma
iori sui securitate fieri p̄curare. ß quia hmōi venditōes
raro contingunt huius instrumēti p ordinē series omit
titur. quia si contigerit poteris illud elicere mutatis p
sonis satis leuiter ex p̄misso. ¶ Ceterum si res eccl'ie ad
ꝓprium vēditur sic instrumētum conficiet'. H. Rolā.
xlvij. charta penul. parte prima. Forma. Quoniam ta
lis eccl'ia tales domos habebat iuxta se positas que rui
nam 7 p̄cipitium minabant'. quas domos ꝓpter hoc et
quia eis melius cōstructis 7 edificatis ꝓticipant' vberi
ores ex ipis redditus pensionū et fiet locupletior eccl'ia
supradicta oportebat ex necessitate 7 magna vtilitate
ꝑstrui 7 aptari. Qm̄ nō exñtib in ipa eccl'ia aliqb reb
mobilib ad hāc ꝓ ipa cā pecuniā commode distra
hēdis alienatio et vēditio infrascꝑte rei minus erat ipi
eccl'ie damnosa immo magis vtilis 7 necessaria qꝫ alte
rius possessionis eiusdē 7 hec oīa vera esse. A. capella
nus 7 rector eccl'ie ipsius in verbo veritatis 7 fidei affir
mauit et patronoꝫ ipius eccl'ie et vicinoꝫ ei⁹ ibidē pre-

sentium testimonio etiã hoc hĩ. Jccirco licẽtia 7 auctoritate obtenta a venerabili patre epõ tali de infrascpta alienatõe 7 vẽditione faciẽda.p.emptori vt pz in publica scptura inde facta manu talis nota.atqz infrascriptz psonis patronis ipius ecclie.s.b.7.c. 7 etiã infrascriptis vicinis videlicet.d.7.e.7.f.ppter hoc cõgregatis ibidez spãliter. H.honestũ est hoc 7 satis expedit emptori nõ tñ ẽ necessariũ.7 nota q̃ hic loquit de capella vel ecclia collegiata als debet fieri solẽnis tractatus p collegium cuius formã vide.j.ti.pri.§.ij.x.7 scias. Z.B.capellanus 7 rector ipius ecclie p seipo suisqz successoribꝫ vice 7 nomine eiusdẽ ecclie pñtibus 7 psentiẽtibus patronis 7 vicinis pdictis dedit.vẽdidit 7 tradidit iure proprio in ppetuũ.B.p se suisqz heredibus recipiẽti vnaz petiam terre vineate positã in tali loco quam esse dixit 7 conuenit.x.iugera 7 eius tales eẽ confines ꝛc.ad habẽdum.tenẽdum ꝛc.vt ĩ pte.forma vsqz.C.lib.tburo. postea iunge quam petie quantitatẽ dictus emptor dõmãdato dicti.d.capellani 7 pdictorũ patronoz 7 vicinorum dedit 7 soluit ibidẽ pñti tali magistro cui dict9 capellanus dictũ opus dictarum domoz reficiẽdarum 7 edificandaz locauit ad summã.p.c.lib.turo. soluendis eidẽ ab ecclia supradicta vt patz in instrumẽto scripto manu talis notarij quam rẽ vẽditam idez capellanus se dicti emptoris vice 7 nomine cõstituit possidere donec ipsius rei possessionẽ accepit corporalẽ quam accipiẽdi sua auctoritate 7 retinẽdi deinceps ei licẽtiã oĩmodã dedit.pmittẽs p se suisqz successoribꝫ 7 nomine dicte ecclie ipsi emptori p se suisqz heredi.stipu.litẽ vel conuersiam ei vel eius heredi ꝛc.vt in eo.instrumẽto hẽ excepto q̃ facias ipm capellanũ obligare oĩa bona ipsius ecclie bñ dixi de psensu dicti epi.aliter.n.nõ valet vẽditio facta p rectorẽ ecclie vel etiã p abbatẽ.vt.xij.q.ij. placuit.7.c.abbatibus.7.xvij.q.iij.in vẽditionibꝫ.7 accedit ad hanc formã.C.de sacrosan.ec.iubemus nulli.7 x.q.ij.hoc ius porrectũ 7 iura inducta infra de loca.7 cõdu.§.sequit.x.porro. ¶Pone epus vẽdidit fundum ticio ille meliorauit fundum.querit an ecclesia possit restitui contra illum cum epũs habeat bona patrimonia dicit Vinc.H.de re.eccle.non ali.c.ij. Z.q̃ nõ nisi velit ecclia emptori omnes impẽsas reficere.habz eñ auxiliatorẽ contra epum vel tutorẽ qui soluẽdo ẽ.ff.de mino.intra.vtile.§.vendẽtibus.

INanteriorĩbus ĩstrumentorum formas tradidimus consequens est igitur vt in hac materia libellos concipiamus. ¶Primo igit formabimus libellos sup actionibꝫ ex empt.7 vẽdi. ¶Scõdo sup recisionibꝫ emptionũ 7 vẽditionũ. ¶Tercio de acti. pscriptis verbis subijciemus ¶Quarto de enictionibus dicemus.

ORius igitur videndũ occurrit de actione ex empto que ciuilis ẽ et competit emptori contra venditorem vt rẽ emptam tradat vel interesse prestet.ff.de acti.empti.et ven.l.j. H.vbi plene de hoc nota.hec etiã forma libelli etq̃le interesse veniat in hoc casu. Z.7.l.ex empto.in pn.in qua sic li. **Libellus.** Lo.ꝛc.conq̃.de.p.a bellus cõcipit. **Libellus.** quo peto vt mihi dat.ff.vel talẽ rẽ quã ab eo emi.p.x.faciatqz me ĩ possessionẽ potiorẽ.7 ad hoc ppono acti.ex empto.7 hoc ꝑm.7 illos qui dicũt emptorẽ teneri ad rei traditionẽ.ff. de cura.furiosi.l.consilio.insti. de dona.§.vẽdite. extra de fi.instru.cum Jo.ppe prin. H.7 vide quod ibi scripsi sup glo.ij.7 pyleus sua.q.cir. concor. mar. de stipu. ibi dixi.itẽ Jaco.de ra.7 pe.vt nõ. Cy.in.l.si traditõ.C. de ac.emp.vbi plene p Odoff.in v't.qõne. Z.ff.de rei vẽdi.qui restituere.alij vt Azo. H bur. Jo.7 Hugo. Ja.bal. Bui.de suza.qd etiã tz Accur.vbi supra.§ isti. de contraben.emp.in glo.caute dicit.accedit opi.marqñ facultatẽ hz tradẽde rei.7 sicipe mar.intellexit si nõ hz ex dolo vel culpa in fraudẽ emptoris pcedat opinio cõtraria bis cessantibꝫ nec ad interesse tenet.vt eo.ti.§. cũ aũt. Z.dicũt ad interesse tm agi ꝑm quos sic cõci. lib.

Libellus. Lon.de.p.a quo emi.ff.vt talẽ rem p.x.vñ ago contra eũ vt rẽ illã mihi tradat quã si mihi tradere nolit peto interesse meũ ab eo qd extimo.xx.7 ad hoc ꝛc.ff.e.l.j. H.sup.C.e.t. Z. 7.l.si traditio alij q̃ ad vtrũqz 7 ꝑm eos sic concip.libel.

Libellus. Lorã ꝛc.conq̃.de.p.qui talẽ rẽ mihi vendidit p.x.vñ ago contra euz q̃ rẽ illã mihi tradat 7 potiorẽ me in possessionẽ faciat. 7 interesse meũ qd ẽ.xx.pstet 7 ad hoc ꝛc.actor & sic põet.

Positio actoris. ¶Do.q̃ talẽ rẽ mihi vẽdidisti. Itẽ q̃ pro certo pcio puta p.x.hec pbant.ff.de re.pmu.l.ij.ff.d cõtrahẽ.emp.l.j.7.l.pacta.§.pe.7.C.e.ti.empti.itẽ q̃ hoc pcium vt pcium seu vt quantitas interuenit.ff.de cõdi. cã da.l.fi.de le.j.si certos.itez q̃ res vẽdita fuit certa.ff. e.H.sup.C.e.ti. Z.nec emp.7.l.si debitor.§.fi. itez q̃ ex ea põt haberi cõmertium.ff.de contraben.emp.7 vẽ. sed celsus.§.j.7.l.si emptorẽ.§.omniũ rez.7.§.liberorũ. itẽ q̃ fuit tua.ff.de contraben.empt.sue.7.l.fina.ĩ emp. §.rei sue.itẽ q̃ est talis. H.sup.ipse venditor vl de emptore intelligit. vñ non debuisset mutare verba Roff. qui dixit.itẽ q̃ psone contrahẽtes sunt tales ꝛc. & forte id fecit ppter quartã positionẽ rei. Z.q̃ põt contrahere.ff.de contrahẽ.emp.l.ij.in pn.7.l.nõ licet.7.l. qui offi cij.itẽ q̃ vẽdidisti pure.extra de fi.instru.cũ Jo.itẽ q̃ sine scrip.instit.de empti.7 vendit. in princi. item q̃ sine ꝓditõe.ff.d fi.instru.ptract9.ff.d peri.7 ꝓmo.rei vẽ. q̃ si pendẽte. Itẽ q̃ sepe req̃situs rẽ vẽditã tradere recusasti.itẽ q̃.t.fuit missus ĩ possessionẽ rei quã mihi vendidisti cã legatoz.ff.de ac.emp.l.ij.7.l.ex empto.§.j. ff. de re.pmu.l.ij. Itẽ q̃ pciũ tibi soluit vl soluere sũ paratus ff.e.iul.§.offerri.7 ar.in p.l.qui pẽdente. Reus ꝛo sic.

Positio rei. ¶Pono q̃ rem illam vẽdidi.m. 7 tradidi.ergo videtur q̃ non actori.extra de ꝑsump.nonne.ff.de iudi.cum ptor.C.d procu.maritus. Itẽ q̃ tu 7 ego in hac venditione diss̃ẽ simus.ego eñ sentiebam de.C.tu.de.ff.insti.de obli.que ex cõ.nas.ff.si cer.pe.si ego.xxix.q.j.§.j. item q̃ speciem mihi debebas p re illa dare.7 sic nõ erat emptõ .ff.de po si.l.j.§.si quis seruum.in princi.itẽ q̃ illius rei tibi denegatur commertiũ. H.dat Roff. exemplũ dere.vl. de iude.in prin. Z.itẽ q̃ sum pupillus.item q̃ vẽdidi sub cõditione que nõdum extitit.itẽ q̃ contract9 fuit in scriptis celebratus 7 scriptura nõ ẽ facta. Itẽ q̃ sepe requisiui pcium & soluere denegasti. ¶Dex. H. Aggredit secundã vtriusqz rubricã de actione ex vẽdito 7 Roff. fuerũt omnes libelli. Z.sicut emptori p precedentẽ ac. ex empto succurrit.sic etiã vẽditori p ac.ex vẽdito ciuilẽ.ff.de ac.emp.l.iul.§.ex vẽdito.in qua sic libel.concip.

Libellus. Lorã ꝛc.con.de.p.cui vẽdidi equũ vel domũ vel libꝛ pro.x. vnde ago contra eum vt soluat mihi illa.x.et ad hoc ppono acti. ex vẽdito.vt in prece.§. H.si emptor iste condẽnatus post rẽ indicatam opponat ad impediendã executionez rẽ nõ traditã.vide.s.de sen.excõ.in vlti.colum.x. item pone. Z.si ꝛo tenet etiam ad vsuras sic conci. libell9.

Libellus. Lo.ꝛc.cõ.de.p.cui vẽdidi seruz ticium pro.x. vnde ago contra eũ vt illa.x.mihi soluat et vsuras.s.tres lib. que cucurrerunt ex mora post diẽ venditionis. Itẽ quatuor libras quas expẽdi p refectione domus vel infirmitate serui.et ad hꝰ ꝛc.vt in pre.§.et.e.l.§.possessionẽ.et.§.pterea.ff.d vsu. liberalitatis.sed cuz vsure hodie sint indebite. vt extra de vsu.c.j.ij.et.iij.ideo quidã petunt loco earum interesse.vt extra de foro compet.dilecti. de hoc.s. de fru-

ctu ⁊ interesse. ℌ. sequitur. si ꝓ venditori fuerit fund⁹ adiudicatus. **Libellus.** Coram ꝛc. cõqueror sic cõci. libell. de p. cui vẽdidi partez fundi p. x. libz. quem cũ. T. cõem habebã ꝑ indiuiso ⁊ ille me ꝓnũciauit ad iudiciũ cõi di. in quo ps illius fundi mihi fuit adiudicata p. x. lib. vñ ago contra eum vt mihi soluat. xx. videlicet. x. ꝓ parte mea quã vendidi et alias. x. libras ꝑ pte mihi adiudicata. et ad hoc ꝛc. vt in p. l. iul. ℌ. fundi. als in. ℌ. celsus. ℍ. et. ff. cõi di. l. cõi di. ℌ. si debitor. dicit Roff. ẽ mirabile ꝙ hoc casu p actio. ex vẽdito cõpellatis totam emere ⁊ cõtra regulã. C. d̃ in re deli. nec emere. ⁊ de cõtraben. emp. l. inuitã. ß dic hoc in multis casibus ex cã contingere qui no. in pre. ℌ. celsus. in prima glo. huius aũt rõ est qz vendẽs gessit negocium emptoris qui habuisset id facere necesse si res tradita fuisset ad cõi diuidũdo ad iudiciuz ꝓuocato. Z. hoc aũt pones vt in pre. act. dixi.

Dunc dicenduz restat de rescindendis venditionib. Sciendũ igit̃ est ꝙ emptor qui vicioſi vel retrogradi vel qui est in causa redibitõis potest agere redibitoria actione pretoria. ℍ. in qua ꝑm Roffre. sex sunt necessaria que colligas ex positõnibus. Z. ⁊ sic concipit̃ libel. **Libellus.** Coram ꝛc. conque. de. p. qui mihi vẽdidit equũ talis coloris puta nigri vel albi qui q̃dem equus est retrogradus vel alio morbo morbosus vel seruũ morbosum. vn de quia p̃dictus equus vel seruus est in cã redibitionis ido ago ad ip̃m redibendum ꝙ oĩa retro agant̃ cum accessionib suis. vel ꝙ. x. que nom̃ pretij sibi dedi mihi cum oĩ exceptiõe ⁊ cã ⁊ damno ⁊ interesse restituant̃. ⁊ ad hoc ꝓpo. act̃. redibitoriã. ⁊ sup his peto mihi iusticiã exhiberi. ß forma ꝓbat̃. ff. de edi. edic. l. redibite. ⁊. l. cũ ãt. ℌ. iul. ⁊. l. bonem ⁊ in alijs legib illius titu. Actor ergo sic ponet. **Po. ac.** Pono ꝙ posita ĩ libello iure petẽ possim. sed hec positio iuris est. Itẽ ꝙ vendidisti mihi equum talem vel permutasti. ff. eo. l. j. ĩ pn. ⁊. l. sciendum. ℌ. de in de. Item ꝙ equus ille ẽ retrogradus vel habet superossa vel gallas vel alium morbum ff. eo. qd̃ ℌ. idem pomp. Item ꝙ morbus ille erat latens nec apparebat tempe venditionis. ff. eo. l. j. ℌ. sed si intelligitur. ff. de contrab. emp. ea que co. Itẽ ꝙ morbus ille fuerat añ venditõem. ff. eo. quer. ℌ. fi. reus ꝓpo sic. **Po. rei.** Pono ꝙ hunc equum nõ vendidi tibi ß dedi. ff. e. ad res donatas. Itẽ ꝙ ß vicium patens erat tẽpore venditõnis. itẽ ꝙ cognoscebas si habebat aliquod viciũ vel magagnã. ff. e. l. j. ℌ. cã si hec confiteatur actor vel quia cognouit vel quia dicẽ se esse magistrum in cognitõne tali non aget redibitoria. item ꝙ transiuit iam annus vtilis a tempe venditionis ⁊ cogniti morbi. ff. eo. sciendum. ⁊. l. cum sex. ℍ. lex ista ⁊ palle. in fi. non dant nisi sex menses vtiles redibitorie ß q̃nto minoris dant annũ. Roffr. tamẽ posuit vt dicit auctor. ¶ Est sciendũ ꝙ meo tpe fran. Accur. disputauit qõnem an ꝑpetuetur redibitoria si contra venditorem agentem ex vendito ad preciũ emptor excepit de vicio rei propter quod per rebibitoriaz reuocaretur p̃cium si soluisset. ⁊ quia breuissime dedit illaz hic eam quasi ad lr̃am inseraz. ad affirmatiuã. n. alle. l. j. C. de anna. excep. ⁊. l. j. ff. d̃ excep. ⁊ ꝓbatur. l. in exceptionib vbi agit q̃ excipit. Itẽ reus facit ꝓtrouersiam. ff. de ꝓcur. non solũ. ℌ. si status. ⁊. C. de testi. l. j. Itẽ excipiendo videt̃ ꝓtestari. C. de excep. siquid. ⁊. ff. si pars here. pe. l. permittendum. ⁊ no. C. de li. contes. l. vna. item vbi ponis excipientem ponis actorez qui reo contradicente ꝓbat ergo est lis contestata in auten. d̃ his qui ingre. ℌ. fi. colla. v. in contrarium iste non ẽ mod⁹ enumeratus ad ꝑpetuandum. vt. l. sicut. ⁊. l. cum notissimi. C. de ꝓscript. xxx. vel. xl. an. item aliud ẽ actio ⁊ aliud exceptio. ff. de ver. sig. verbũ oportebit. ℌ. actionis verbo. item diuersi tituli diuersis psonis cõueniũt insti. de excep. ⁊. ff. eo. l. ij. ergo sunt diuerse nature. ar. C. de codicil. si idem. ꝑterea frustra termini actõnis fuissent statuti ad agendum si ꝑ viam exceptionis possz iuuari. et sic lex statuta esset verbis ⁊ non rebz cõtra. l. C. cõia de le. l. ij. itẽ actus iudicialis req̃rit̃ in ꝑpetuãdo vt not. in pre. l. sicut. ⁊. l. cũ notissimi. q̃ in nr̃o casu non ẽ. Soluit ꝑ tres leges eam ꝑpetuatã ꝑ regulã omẽs actõnes. ff. d̃ re. iu. ⁊ de ꝓpensa. ꝙ in diẽ. ℌ. j. dũ dicit salua manet petitio ergo ꝑpetuata ⁊ de nego. gest. si aũt. ℌ. si quocũq; mõ. Z. Itẽ ꝙ morbus ille accidit post vẽditõnez. ¶ Et nota. ℍ. ꝑm Roff. ad lr̃am. e. ti. ꝓ illud. Z. ꝙ si vẽditor non restituit p̃cium emptori ⁊ oĩa que not. in sũma Azo. C. de edi. edic. certe. ac tenet̃ ad duplũ. ff. e. redibitoria. ¶ Sz nunquid in hoc dabitur alius libell⁹ ⁊ alia snĩa. rñ. sic. ⁊ iterum iurabitur ⁊ libellus sic concipitur. **Libellus.** Coram ꝛc. con. de. p. q̃ equũ mihi vẽdidit vicioſum seu retrogradũ vel alio mõ vicioſum ꝓpter quod mihi fuit ꝺdẽnatus redibitoria vt mihi restitueret p̃cũ ⁊ accessiões ⁊ restituere noluit iõ duplum p̃cij ⁊ duplũ accessionũ peto ⁊ ad hoc ꝓpo. redibito. ⁊ hoc si tenes ꝙ sit proprium nomẽ actionis alioquin dic ꝓpono in factũ redibitoriã infra ꝙ. cũ ⁊ actio. ⁊ hec diuersitas no. in sum. Azo. C. d̃ edi. act. in prin. ℍ. ⁊ plⁿ accedit ꝙ non sit ꝓprium nomẽ actionis. Z. hec forma ꝑbat̃ in pre. l. redibitoria. Alij. dicunt non hoc eẽ necessariũ libel. ß nec ĩ alijs vbi due dãtur snĩe. ß sufficit primus ꝓcessus ꝑ vtraq; snĩa. vt no. q̃dam. ff. de rei ven. q̃ restituere. ℍ. Roff. vbi de redibitoria in fi. dicit se ibi notasse pⁿ azo. Z. ẽ ⁊ alia actio ⁊ ẽptoria. ℍ. als emptoria in qua req̃runt̃ que in p xi. ꝑm Roff. cuius sunt tres libel. sequẽ. Z. s. quãto minoris ẽ res que tũc locũ hz cum q̃s emit animal vl̃ ꝓpriũ morbosum vel vicioſum ꝓpter quẽ morbũ vel vicium res minus valet. puta si nõ esset morbosa vl̃ vicioſa valeret. xx. nũc ꝙ nõ nisi. xv. ⁊ aliqñ istud minⁿ põt eẽ totum nisi forte ꝓpter morbũ vel viciũ res oĩno sit inutil̃ ff. de edi. edic. bouẽ. ℌ. aliqñ. Est etiã ⁊ alia q̃nto minoris. s. emptur⁹ eẽt q̃ ciuilis ẽ vt infra dicã. ff. de edi. edic. ꝙ si nolit. ℌ. siquis egit. ff. de ac. empt. ⁊ vẽ. iul. ℌ. j. ℍ. dicit Rof. vbi de acc. q̃nto minoris in fi. ꝙ hec ꝙba q̃nto minoris ẽ notẽt pretoriam ⁊ quãto minoris emptur̃us est notẽt ciuilem sunt verba doctorũ ⁊ non legum ac si dicat ꝙ harũ distinctio ẽ de animali empturo vel non empturo. ß ipe vbi tractat de q̃nto minoris ciuili ĩ prin. dat dũiam ꝙ vna pretoria alia ciuilis. secunda vt supra distinguit interest in se ⁊ empturus ẽ. Itẽ pretoria ẽ annalis ciuil̃ ꝑpetua sicut alie ciuiles insti. de ꝑpe. ⁊ temp. ac. in prin. Z. sup p̃toria igit̃ sic conci. libell⁹. **Libellus.** Coram ꝛc. con. de. p. q̃ mihi seruũ vẽdidit vicioſum. s. q̃ ẽ erro vel fugitiuus vel seruũ morboſum puta ydropicum vel equuz morboſum puta quia habet gallas vel superossa vel est retrogradus vel librum qui est corruptus in textu vel ecodicillatus vel fundum qui ducit herbam pestiferaz vel carnem que non fuit sincera. ℍ. dicit Roffr. hoc ti. post prin. ꝙ in his rebz in quas proprie non cadit vicium vel morbus quibus verbis vsu fuerũt ediles non datur directa redibitoria sed vtilis tm̃. ⁊ dicit azo. hoc notasse. ff. e. l. j. in prin. Z. vnde quia ꝓpter predictum morbum vel vicium res predicta decez minus valet q̃z valeret als si illo vicio vel morbo careret. ideo illa decez peto quia illa res tãto minoris ẽ ⁊ ad pre. propono ac. quãto minoris res est. ⁊ hoc si dicis ꝙ sit nomen ꝓprium actionis. als dic propono act. in factuz quanto minoris res ẽ. ⁊ sup his peto mihi insticiam exhiberi. ß forma probatur in pre. ℌ. si quis egerit. et. xxix. q. j. ℌ. ij. ad finem. ꝙ morbus debeat exprimi. dicunt leges. ff. e. tit. ob que vicia. ℌ. eum. ⁊. l. item offidius. ¶ Hoc autẽ

scias q̄ de vicio animi nunq̄ tenet venditor nisi in tribus casib. primus q̄n nominatim ꝓmisit 7 tūc agit ex stipulatu. ff. eo. ob que vicia. §. animi. 7 tūc sic cōci. lib.

Libellus. Coram ꝛc. q̄ que. de p. qui mihi vēdidit seruum 7 promisit q̄ non haberet animi vicium. vñ cum habeat tale vicium. s. ꝓpter quod est deterior in. x. q̄ valeret si hoc vicium non haberet. ideo illa. x. peto cer. condi. ex stipulatu. noli dicē actē. ex stipulatu. q̄ lz istud interesse fuerit incertū modo ē certū factū. ff. si cert. pe. certi cōditio. §. ij. Secūdꝰ casus in quo vēditor tenet de vicio animi. s. quādo sciebat seruū habere viciū 7 emptorē nō āmonuit 7 tunc tenet ex empto vel q̄ redibeat. vel q̄ ad interesse teneatur. vt. ff. eo. l. j. §. ex. et tunc sic concipitur libellus.

Libellus. Coram ꝛc. con. de. p. q̄ mihi sciens seruū vēdidit viciosum. vñ q̄ non me certiorauit peto ꝓuñ redibi actōe ex empto redibitoria vel ago ac. ex empto ad meū int'esse. redibitio ei cōtinet empti iudicio. ar. ff. de ac. emp. ex empto. §. j. Tercius ē si viciū animi sit admixtū corpis vicio. ff. e. ob q̄ §. in summa. ¶ Dicto d̄ actione quāto minoris ꝓtoria dicēdum restat de ciuili. ℍ. In qua multū instat roff. ad finem ciuilū 7 eius est libellus qui sequitur. ℤ. Si igit' librum vel equū vel aliam rem emas viciosam vel morbosam propter q̄d res minus valet agitur quanto minoris emptur⁹ esses vt dictum est supra ꝛ. ē 7 alia. que ciuilis est de qua in arbore actōnū nihil dicitur sed de pretoria sic de q̄. s. dixim⁹. i hac ḡ ciuili sic ꝯci. libel.

Libellus. Coram ꝛc. conqueror de. p. qui mihi vēdidit equū tal' coloris quē equū inueni retrogradū ꝓpter q̄d viciū si ego sciuissez dedissem duo minus vnde ago contra eū vt illa duo mihi prestet. 7 ad hoc ꝓpono act. quanto minoris emptus essem. ff. de act. emp. iul. §. j. ℍ. Opponit' libellus ñ ꝓcedere quia lz res sit minoris pcij non tñ ꝓpter id sb̄ueniretur ementi nisi id excedat dimidiaz. ¶. de rescin. ven. l. ij. dicit Roff. sup vtraq̄ ꝓtoria 7 ciuili q̄ predicte legis auxilium habet locum cum quis re ipsa decipit' in precio sed si deceptio causatur a vicio vel morbo q̄ edictum ediliū subuenit' in lesione minori non distincto sciat vel ignoret' venditor. ff. eo. l. j. §. causa. sic etiam rñdetur ad. l. in cause. §. pōt. ff. de mino. vbi dicitur q̄ naturaliter licet contrahentibꝰ se circūuenire in pcio. ℤ. ¶ Quid si vēditor eq̄ dicat emptori sicut mihi contingit de facto. vendo tibi equū cum vicio oīm et magāgis. nec de aliquo vicio vel morbo tibi teneri volo. ē em retrogradus calcitrosus 7 sic nominat vicia infinita. vt patet supra. §. j. ℵ. si ℵo vendat'. nunquid valet hoc pactum vt emptor videatur his actōnibꝰ renūciasse? dicunt q̄dam q̄ sic. ar. ff. de edi. edic. querit'. §. si venditor. xvij. q. j. q̄ periculosum. palam. n. ꝓnūciauit vt. e. tit. l. j. §. j. 7 l. q̄ro. ℍ. p hanc. l. 7 p. l. querit'. 7 l. hoc autem. ff. de here. vel ac. ven. tenet alber. gal. extra volumen q̄ in generali clausula simpliciter vel post certos casus apposita non veniat morbꝰ quem sciebat venditor hoc etiam scripsi post Dy. in regula eū qui cert⁹ de re. iur. li. vj. sup gl. ℤ. 7 videt' in se casus ipos fuisse. ar. ff. man. 7 aristom. et de nego. gest. negociū. ff. si quis caut'. ß 7 siquis. §. quesitum. 7 si dicat' quādo habebit ergo locum edictū de edil'. edic. in locis vbi semp venditores ita ꝓnunciant? Rñdet q̄ tūc quādo pactū ita non fuit. Alij dicunt q̄ aut venditor dixit predicta ante ꝓtractam venditionem 7 tunc valet pactum 7 ꝓdest ei. 7 sic intelligunt prin. illius. §. si venditor. aut i cōtractu venditionis. sed tamen antea multum cōmēdauerat 7 sanum asseuerat 7 tunc si potest emptor ꝓbare illum sciuisse morbum aliquem vel vicium in equo nō proderit ei pacti exceptio aduersus emptorem cōtra illum redibitoria vel quanto minoris agentem quia replicabit de dolo. 7 sic loquit' finis pre. §. ꝑm odoff. et est rō quia cum añ venditōnem dixit non est verisimile q̄ ille emisset nisi crederet q̄ curari posset vel q̄ apparebat q̄ illa vicia in equo non erant. cum ℵo postea sine in ipo contractu dixit non videt' dicere id q̄ cū illa vicia in equo sint quem prius sanū asseuerat. sed forte tm̄ore litigij cum sciret emptorē potentē 7 cum quo litigare nollet. ¶ Si ℵo conductor equi recipit in se periculum dic vt. j. de loca. 7 conduc. §. iam dicendum. ℵ. ad euidentiā. ¶ Quid si vēdo tibi vel promitto equū meū. ℍ. si dicis latenter melius ꝓcedit qō. ℤ. cecus d̄ vno oculo 7 tu mihi tuū q̄ exquo se ponit ad iacendum nūq̄ surgit ego ℵo sciebā viciū tui 7 tu mei. ℍ. vt solutio ōueniat melius diceret' ego mei 7 tu tui. hoc dico ꝓpter regulam scienti. de re. iu. li. vj. ℤ. dicūt q̄dam q̄ non potero agere contra te nec tu contra me cōpensat' em̄ dolus cum dolo. ff. de dolo si duo. ff. d̄ tute. 7 ra. dis. l. j. §. nunc tractemus. ¶ Quid si vendis equum in spatula patiente non tamen viciū apparebat nisi p̄ fatigatōnem interrogatus ab emptore an eēt viciosus vel morbosus. Respondet equus iste habet lumina effossa ē lunaticus 7 recalcitrosꝰ. 7 sic inter multa exp̄ssit viciū spatule. emptor ℵo credens q̄ sicut d̄ luminibus effossis 7 alijs que vera non erant sic esset de vicio spatule sicut de omnib⁹ alijs emit equū post hec compto agit redibit. cōtra venditorem. vēditor ℵo dicit se nō teneri cū omnia exp̄ssit dic q̄ tenet' q̄ talia insidiose exp̄ssit. vt. ff. de contraben. em. ea que. §. fi. ¶ Ubi autem quis in venditione vltra dimidiam iusti pcij decipit' sic concipit' libel. ℍ. libellus iste cū duob⁹ se. fuerūt Roffre. vbi de actione quanto minoris ciuili vbi in ℵf. q̄d si sine dolo 7 tribus colum. se. ꝓsequitur materiā. l. ij. C. d̄ rescin. ven. vbi circa. xvij. questiones ponit de materia inter quas ponit libellos p̄dictos. Ly. etiaz sup. l. p̄dictam format. xvij. qōnes non q̄ omnia eadem 7 an talis petitio cause competat bannito sic eo tempe decepto postq̄ de banno exemptus est fuit hic disputatuz per lam. d̄ rāpo. q̄ in qōnis themate tria ponebat cauri statuto. Primū q̄ petitōnes bannitoꝝ ꝓ debito nō audiant'. Secundū q̄ damna vel iniurie in reb⁹ eis illata non emendent'. Tercium q̄ bāniti ꝓ debito vel' maleficio ad ipoꝝ vtilitatem contrahere non possint 7 incipit qō continet' in statuto. dicit autē ex primo capite ipm non impediri quo iubentur petitōnes bannitoruz non audiri quia isto tpe quo petit bannitus non ē. Itē non obstat secūdum de dānis 7 iniurijs nō emendādis. lz em̄ ap. damni intelligat' oīs diminutio ꝓmonij. ff. d̄ dam. infec. l. ij. tamen appellatione damni dati vel illati cōtinet' damnum 7 interueniēte culpa 7 facto hominis delinquētis in hoc patet hoc in damno. l. aqui. q̄ tñ competit in damno p̄cedente ex contracto damnū em̄ in reb⁹ datum est cum rūpitur ius alterius vel' fit deterius vt ti. pre. l. si seruus seruum. §. inquit. 7. §. rupisse. Tercium ℵo capitulum ab ipso prin. non ob. ḡa ad damnū hic contraxit non ad vtilitatem. ibi vide. ℤ.

Libellus. Coram ꝛc. con. de. p. cui vendidi. ff. meū pro quatuor quod valebat. x. tempore venditionis. vnde quia in illa venditione fui deceptus vltra dimidiam iusti pcij peto contractū rescin. 7. ff. illud mihi restitui. 7 ad hoc ꝓpono act. ex vendito. C. de consti. pe. l. ij. C. qui. non ob. lon. tem. p. nec⁹ vel ꝑm alios propo. of. iudi. C. ex qui. cau. ma. in cōtractibus. Vel ꝑm alios condic. ex illa. l. rem maioris. C. d̄ rescin. ven. alij sic cōcipiūt libellum. **Libellus.** Coram ꝛc. cō. de. p. cui vendidi. ff. meum pro. iij. quod valebat. x. vnde ago contra eū vt contractus rescindatur. 7. ff. mihi restituat vel mihi iustum precium scilicet. vj. mihi suppleat. 7 ad hoc ꝛc. de emp. et vendi. cum dilecti. 7. c. cū causa. C. de rescin. ven. l. ij. 7 hoc ꝑm eos q̄ dicunt vtrūq̄ eē in obligatōne ꝑm eos ℵo qui dicunt precij supplementum esse in ob-

ligatõne. H. de his opinionib⁹ vide quod scripsi eo. ti.cum dilecti.in glo.iudex iste. Z. sic concipit libell⁹.

Libellus. Coram R. vt in pre. vsq; valet.x. iũge vide ago ꝓ eũ vt iustũ ꝑcium quod est sex mihi suppleat 7 ad hoc ꝛc. ¶Eodẽ etiam modo si quis emit rem pluris q̃s valet succurrit empto ri ꝑacti.ex empto quanto pluris.ff.de acti.empti.7 vẽ di.iuli.§.si ven.et.§.pet contrarium. de qua in arbore non tractatur.in qua sic libel.conci. H. Roffr.fuit iste libellus,7 se. vbi de actio.ex empto quanti pluris. Z.

Libellus. Coram ꝛc.cõ.de.p.q̃ domũ talẽ mihi vẽdidit ꝑ.xxj.cum dom⁹ illa valeat x.7 ideo peto mihi preciũ restitui cũ rem illã parat⁹ sim restituere.7 ad hoc propono. H. Iste libellus 7 seq. voluit sequi opinionẽ reprobatam.e.ti.c.pe.in fi. ꝑme glo.7 vide quod super ea dixi.se.ꝛ.fuit Roffre.vbi su pra ponebat tamẽ in venditore 7 melius vt pz in ꝛ.se. Z.actõ.ex empto quãto pluris.ff.siqs in fraudẽ pa.l. i.§.siqs in fraudẽ. 7 ꝟ ꝑm eos q̃ dicũt q̃ solũ ꝑciũ ẽ in obligatõe.ꝑm eos ꝛo q̃ dicũt vtrũq; cẽ in obligatõne sic concipi tur libell⁹. **Libellus.** Coram ꝛc.vsq; valeat .x. iũge peto vt i ꝑciũ sup fluũ.s.x.mihi restituat vel rem accipiat vel totã pecu niã hoc ẽ.xxj.restituat.7 ad hoc ꝛc. ¶Quid si aliqs sci enter emit rem aliquã vltra dimidiã iusti ꝑcij nũquid ei succurrit ꝑ predictã.l.C.de rescin.ven.l.ij.7 ꝑ predi. decre.cũ dilecti.7.c.cũ causa.videt q̃ nõ.non em videtur decipi q̃ sciuit nec dolus ei infert.C.de transac. cuz donatõnis. Itẽ emptor non põt cõqueri de eo qđ tẽpe contractus sciuit.C.đ rescin.ven.venditor.ad idez.ff. de contrahen.emp.ea que.nec videt celatus qui sciuit vt ibi.7 hoc puto.ar.ff.siquis a pa.ma.fue.non vsq;.ff. loca.itẽ si ꝑcio.§.quẽad.Bal.no.q.l.ij.C.de resci.vẽ. nõ patrocinat sciẽti.adde qđ no.ff.de ver. ob.l.si qs cũ aliter.ff.ad trebel.l.lucius.§.fi.ꝛ.qđ de transactione. 7 vide supra de do.7 contu.in fi. Z. lz q̃dam dixerũt cõ tra ꝑmissa iura q̃ non distinguũt sciuerit vel ignorauerit. ¶Sed nõne semp ꝑsumit scire valorez rei sue vt C.de rescin.vẽ.quisqs.7 sic videt q̃ nullo tpe aget ni si oñdat iustaz ignorãtie cãm.§ certe lz scire presumat non ideo agẽdi facultas tollit vt ibi. H. nõ vident hec verba sufficere ad solutõnem.vñ Roff.pleni⁹ loquens dicit q̃.l.illa non dicit quẽ debere scire extimatõem rei sue in qua quis sepe errat.insti.q̃ ma.nõ po.§.ꝑualuis se.§ q̃ debet scire vires merita 7 emolumẽta vires prediꝯ sui puta si possunt ibi seminari linũ canapa an frumentũ an spelta solũ vel similia merita etiã 7 emolumẽta in quantitate 7 qualitate fructuum ꝓsistũt.7 an sint pestifer maxime.C.de edic.act.si ꝑdiũ. Itẽ lz reprehensibile dicat eũ hoc ignorare nõ ob id dãnari dz in bñfi cio illius legis hoc intẽdit auctor.facit.ff.so.ma.l.etiaz §.lz.7 q̃ hic dicit de ignorãtia pone exemplũ in eo qui nouiter fuerat heres extranei 7 incũbat ei necessitas sol uendi legata es alienũ vel silia vide etiã de hoc Ly.i ꝑ. l.quisqs. Z. ¶Sz nũq̃d ꝑdicta.l.C.de rescin.ven.l.ij. locũ hz in ꝓtractu locationis. Rñ.sic.ff.si qs in fraudẽ pa.at.sic.l.j.§.siquis. ¶Et nunq̃d in ꝓtractu permut. Rñ.sic.ff.de redibitoria .sciendum.§.pe.7 generaliter lo cum hz in omnib⁹ que sunt in loco emptoꝛ.ff.ex quib⁹ cau.in poss.ea.l.fi. H. hec duo scripsi post Vin.eo.ti. cũ dilecti.7 idẽ Roff.7 vide qđ de diuisiõe heredũ vel sociorũ dixi supra de iudi.§. sequitur videre. sup ver. itẽ heres.vbi etiã dixi de actõne insolutũ. Z. ¶Quid de transac.rñ.in ea locum non hz quia in ea receptũ est vt ꝑ modico magnũ amittamus.ff.de trãsacti.cũ hi.in prin. H. hoc intellige vt no.eo.ti.c.pen.in glo.ij.dicit Symon sup.l.ij.in fi.q̃ si arbiter talẽ iniq̃tatez dixerit emẽdabit ꝑ arbitriũ boni viri.ff.ꝑ soc.si societatẽ. q̃si dicat nõ ꝑ illã.l.ij. Z. ¶Sz nunq̃d locũ hz in feu.con ces.dicit Uber.de bo.q̃ nõ. ¶Quid de cõcessiõe i em-

phiteosim.rñ.nec ibi locũ habere q̃ ꝓtract⁹ iste nec vẽditio nec locatio dicẽdus ẽ vt.j.de loca.§.nũc aliq̃.ꝛ. ij.7.iij. H. contrariũ dixit ibi ꝛ.xx. Z. ¶Quid si vẽditor iurauit nõ venire contra venditõem nũquid adhuc poterit vti bñficio.pre.l.dixit.p.q̃ sic. Azo.contra licet aliud sit in minore iurante prout ibi no. H. Idẽ Pile.q.xx.omnino.vide quod scripsi eo.ti.c.finali.supra glo.ij.ad fi. Z. Item q̃ si emptor iam rem alij vendiderat dicit azo.adhuc pre.l.locum hãe. H. Idez ac. in.l.ij.in.iij.q.7 roff.qui plene đ hoc tractat vbi.§.i.xij. q.quo ad legem. Z. secus tamen si res penes eum casu perierit prout ibi nota. H. de hoc in fi.de edi remiss.sup Rubrica. Z. Si autem dolus intercessit sic ꝓci.libel.

Libellus. Coram ꝛc.con.de.p.q̃ me dolo indu xit ad emendũ rem vel hereditatez ꝑ.x.que res valet.viij.vel.ix.q̃ de artificio fuit mentitus vel multa sbtraxit que ꝓpter fidẽ adhibitã non credebam sbtracta.7 sic emi rem pluris q̃s ꝑ.x.vñ illa duo superflua peto 7 ad hoc ꝓpono act.ex empto . vt in pre. §.si venditor.7.§.ꝑ contrariũ.vel dic vt supra in ti.de do.7 contu.in princi. ¶Positõnes aũt hic fiãt vt supẽ i act.redibitoria quãto minoris. ¶Est 7 actio in factuz. H. aggreditur ꝛba Roff. Rica de edi.act.int ꝓtoꝛi as 7 q̃si ad lr̃am posuit eius verba vsq; ad ver.si autez locus de ꝓto.ꝛ.ß pone.positõnes aũt roffre.nõ posuit dicẽs illas non necessarias.7 idẽ dicit auctor in fi. hui⁹ ptis.7 puto q̃ hoc dixit ꝓpter id qđ no.supra.eo.§.p⁹ prin.ꝛ.ß nunq̃d in hoc.in fi.7 ꝓpter id qđ statim seq̃tur. Z. edilicia pretoria que competit in multis casib⁹ 7 diuersis.7 primo si res vendita sit redibita ꝓpter vicium siue morbum nec a venditore restituit preciũ emptori cum actionib⁹ 7 alijs que ediles iubent vel si venditori non restituitur ab emptore que sunt quesita per seruum 7 alia que iubent ediles.nec hic queritur an vtraq; res sit in causa redibitionis vel non vel an fuerit infra legitima tpa redibita vel non ß solũ redibitio facta sit.ff.e.q̃ si nolit.§.in factũ.7 ꝟ casu ẽ ꝑpetua cũ sit re psecutoria.ff.de act.7 ob.i honorarijs.sic g̃ cõci.libell⁹.

Libellus. Coram ꝛc.con.de.p.qui mihi vendidit equũ morbosũ vl ꝑnũ cui⁹ eq̃ cum facta sit redibitio 7 precium mihi non sit restitutũ nec accessiones.puta.x.ideo precium ipsum peto.et ad hoc propo.act.in factum ediliciam.s.ꝛ.ß nunquid.et sic format in ꝑsona emptoris in ꝑsona ꝛo vẽditorꝭ sic

Libellus. Coram ꝛc.con. de petro cui vendi equum vel seruum morbosũ noi mine cuius equi vel serui egit contra me redibitoria et redibitio facta est. sed quia mihi non restituit quesita per seruum 7 accessiones puta talia ido contra eũ ago vt predicta mihi restituat 7 ad hoc propo.act.in factũ ediliciam redibitoriam predicte forme probantur ĩ ꝑ. §.in factum.Secundo competit quando venditio sic fit vt si res vẽdita non placet vel sibi displicet q̃ redda tur et tunc est tpalis vsq; ad.lx.non perpetua.vt.ff.de edi.edic.q̃ si nolit.§.ß quid.in fi.7 tũc libellus concipi.

Libellus. Coram ꝛc.con.de.p.q̃ vendidit mihi talem rem talit vt mihi nisi placeret redderetur.7 quia mihi non placet peto fieri redibitõnem.7 ad hoc ꝓpo.act.in factum ediliciam. hec forma probat in pre.l. H. non ob.C.de contrab.emp. l.in vendentis.quia hic substantia contractus non ponitur in alterius arbitrio qui perfectus est.sed resolui potest.ff.de contraben.em.l.ij.sic extra de pignor.illo vos.de hoc hic roff.7 no.insti.e.ti.§.pe.7 plenius in ꝑ. l.in vendẽdis. Z. ¶Sed pone statutum est in aliquo loco vt siquis domum extraneo a parentela vendiderit liceat eius agnatis infra certum tempus eodem precio vel equali eam recuperare quid ergo si non fuit vendita ß in solutũ data:7 videtur q̃ idem.quia datio insolutum similis est emptioni.ff.pro empti.l.litis.ff.quib⁹

ex cau.in posse.ea.l.fi. Item is cui datur insolutum fit vtiliter dñs.vt.ff.de pigno.eleganter.in prin. 7 vtil' p-ferr' directe.ff.si ag.vec.vel emphi.pe.l.j.ff.de pcu.i cae ff.de iure dot.l.j. Item ita fit contra mentē statuti per hoc sicut 7 p venditionē.C.de legi.7 consti.nō dubiuz. extra de ver.sig.preterea. H.pro hac parte bene facit ff.de le.j.l.senatus cōiuncta cū.l.senatus.ff.de contrab. emp.Z.fuit tamē in contrariū iudicatū ꝓpter vocabu lor diuersitatem.C.d codicil.si idem.extra de veci.ad audiētiam. Itez preciū debet interuenire vt sit emptō H.in hoc ob.alber.Odoff.in.q.de qua.j.dicam.nam l.statu liberi.ff.de sta.li.in fi.dicit emptōnis ꝟbo omnē alienatōnem comphendi 7 sic ibi sumit' largissime qd ꝟ esse non pōt.qr forma statuti vel consuetudinis loquēs de pcio docet verbū emptionis hic recipi stricte.Z.ar gumē.ff.de condi.ob cām.l.fi.ff.de pscrip.ꝟ.naturalis. Item res in emphiteosim data donari potest ꝙ nō ven-di.C.de fun.pa.l.j.li.x. Itē necessitate dictus videtur i solutū dedisse.ff.de admi.le.l.rem legatam.7 vide.C.d ag.7 cen.quēadmo.li.xj.H.circa mediū magne glo.in cuius prin.de pmutatione 7 de emphiteosi tractatur. 7 vide.j.ti.proxi.§.vlti.ꝟ.cxxj.7 se. Est sciēdum q̄ qō-nem quam formauit hic de statuto disputauit Alber. Odoff.de consuetudine.7 incipit in aliqua puincia.te-nuit qd supra p.l.in quorum.ff.de pigno.hac etiaz ra-tione quia tendit ad rescindēdum contractum.7 hec ē res odiosa que sine voluntate contrahētium etiā ex im periali rescripto non pmittit'.C.de transac.si diuersa. odia ꝟo sunt restringenda de reg.iu.odia.cum cōcor. li.vj.7 lz contrahere sit voluntatis perjistere ē necessi-tatis.C.de act.7 ob.sicut. Item cum lex dicat pmutati onem similē emptioni.ff.de re.permu.l.ij. ergo nō ē em ptio quia nihil est sui simile.ff.de act.7 ob.l.actōnis.ꝟ-bo.dicebat etiam quod p̄misi.7 de hoc scripsi de resti. in integ.constitutus eisdem ratiōib dixit Guil.de suz. in.q.statutorum sub litera.c. q̄ statutum de soluendo solido ꝓ libra rerum venditarum non habebat locum in pmuta.p.l.preallegatas.7.C.de predi.cura.l.vlti.li. x.C.de litig.l.fi.C.de fidei.l.voluntas.C.man.p diuer-sas.hoc autem intelligit cessante fraude.Coniūgam d statuto aliam questionē Roff.xliij.7 lamb.de ramp.in v.q.quam sic propono ꝙ statutum habēs predium|tri-um thuro.vel minus non tributarium vel censuale vē-dere tenet' habenti p̄dium contiguum.xxx.thuro.que-ritur an habēs contiguum p̄dium triū thuro.et quo-rum vno census solui' vl' tributum teneatur vēdere? Lam.formauit de habente duas li.7 emit terciam con tiguam tributariam ex quibus vnum fecit p̄dium. Itē ipe Roff.in solutōne videtur idem intellexisse. in the-mate tamen non expssit. Item querebat etiam de statu to quod retētis terminis artabat habētem.xxx.ad emē dum tenuerunt ambo q̄ exquo a principio erant duo fundi reus vel possessor teneatur illum fundum vende-re exquo non prestabatur pensio lz censualem adiūxit. alleg.vt' ꝙ.ff.fami.her.fundus.in fi. Item facta cōmi-xtione fundorum cum sua causa 7 onere facta' censetur ff.de acqui.re.do.traditio.ff. de acqui.poss.pōponius. §.fi. Itē lz fiat vnio bonor testōris 7 hēdis.fit tamē cū sua causa.C.de bo.auc.iudi.po.l.j. Itē p̄iudicare vici-no non potuit p̄dium tributarium adiungendo.C.de sta.7 imag.l.fi.ff.d transac.l.iij.pars ergo tributaria cū sit diuisibilis ex vi statuti fit empta reliqua pars inclu-sa sit in dam.infec.ff.de dam.infec.si finita.§.ex ꝟ edi-cto.bene facit.ff.de serui.ad certam.7.C.de serui.l.non modus. Sed quid dicemus est questio de pcio ille cui ex statuto vendi debet vult dare.x.alius vnus vel duo volunt dare.xv.mar.de phano.super.l.contrarius vi-detur Accur.qui no.C.de rescin.ven.l.ij.ad fi.magne glo.oblationē illorum duorum non curandam.ibi vi-de.nam dicit q̄.l.illa nominat iustum quod in fi.deter-minat dat simile.C.de iure do.impe.l.vlti.§.pen.CSi ꝓpter pu.pen.l.ij.7.iij.vbi iustum pciū ex subastatione colligit'.ad idem.C.de sa.san.ec.autē.hoc ius potiectū Ad idē.C.cō.diui.ad officiū.vbi ad iustā extimationē habēdam admittit' licitatio.ad idem.ff.de rei ven.i fū-do. vbi iustum pcium dicitur id quod habiturus erat possessor.7.ff.de bo.auc.iudi.po.ptor.§.in eum.7.ff.d in diem adiec.l.vbi.§.vl.7.l.ß lz.7.l.se.ff.qd me.cā.lz et partus.j.rū.ff.loca.l.nos videamus.de condi.fur.si ser nus futurus.de fur.si vēdidero.§.j. 7 l.siquis vxori.§. fi.ff.d dona.causa mortis.l.mortis causa capimus.in fi. 7 ad.l.fal.l.j.§.si heres.Z.CTercio competit pro or namentis ab emptore restituendis vel etiam ꝓ manci-pijs redibendis propter ornamenta et hoc si tempore venditionis ornata erant non al's.CQuid si vendi-tor non vult tradere seruū vel mancipiū ornatum put oñderat fiat redibitio et' ornamētor .7 sic fiet redibitio principalis ꝓpter accessoria.7 his casib ꝓpetit vsq; ad lx.dies.ff.e.edil'.aiunt in prin.7 tunc sic libell'.concipit'.

Libellus. Coram ꝛc.con.de.p.qui mihi vendi-dit.H.debet dicere cui vēdidi qd patet supra.ꝟ.pri.in prin.Z.seruū vel equū ornatuz talib ornamentis 7 facta redibitione serui vel eq̄ orna-menta mihi reddere vel restituere recusat vnde ipa mi hi peto restitui ꝙ acti. infactum edili. hec ꝓbantur in pre.l.ediles.in princi.Si ꝟo emptor ꝓpter ornamenta vult agere ad equum redibendum sic concipi.libellus

Libellus. Coram ꝛc.con.de.p.q̄ mihi vendi-dit equū ornatum tpe venditōis cū freno 7 sella deauratis que ornamēta quia mihi nō pre stat ideo equum sibi restituere nolo 7 peto vt mihi re-stituat preciū.7 ad hoc ꝓpo.ac. infactū.hec ꝓbant' i p̄. l.CQuarto competit hec actio quādo eo loco q̄ iter vulgo fit habet quis canem verrem 7 aprum vsū pan therā leonem vel aliud animal quod possit nocere siue ligatū sit siue solutū.ff.eo.bi.n.7.l.se.7 tūc conci. sic lib.

Libellus. Coram ꝛc.con.de.p.qui in loco p-hibito eo.s.quo est iter publicū ha bet canem verrem aliudue animal qd nocere pōt 7 no cuit iam q̄a homo talis occisus est.7 q̄a contra vtilita-tem totius reipublice vel totius populi ē peto eū in.cc. sol'.condēnari.7 ad hoc ꝓpo.ac. infactum.7 sic agit nō tā q̄ priuatus ß tā q̄ quilibet de populo.est em ß actio popularis.positōnes aūt hic necesse non sunt.CSi āt locus sacer vel religiosus pro puro venditus sit dicit infra de reli.do.ꝟ.item sepe.CCeter si tibi ancillā ven dam vel tradam eo pacto ne ꝓstituas dic vt infra de adul.ꝟ.porro 7 se.CItem si aliquis emit seruū d pe-culio ipsius serui nec eum manumittit dic vt supra de seruis non ord.ꝟ.sic.quia. CSi autem petitur rescin-di venditio ideo quia contractus venditionis simula-tus est ꝓpter vsuras dic vt infra de vsu.ꝟ.si autē.vtrū in libello possim petere venditionē pronunciari nullā vel retractari ꝙ beneficium restōnis in integ.not.ꝙ pa-pam de in inte.resti.constitutus.CQuid si quis ꝓpter metum rem suam vendidit? dic vt.s.de his q̄ vi metus ue cā fi.ꝟ.ß predictis 7 se.CItem si messor falso renū-ciauit fines rei vendite vel plus vel minus q̄ sit ibi esse vel actor fines occupat conci.li.vt infra de parochi.ꝟ. 7 quia 7 sequē.CVltimo nota q̄ si tibi denunciaui ne talem fundum a tali emeres quia suus non est probāte me q̄ meus sit eum cum fructibus recuperabo vt.C.d rei vendi.si fundum.ad idem.ff.de eden.quedam.§.ni hil.Quid autem operentur he preditiones vide.ff.q̄ satisda.cog.si fideiussor.ff.ex qui.cau.ma.l.antepenul. ff.de rei vend.auten. 7 vide.ff.si certum petat'.nam et si fur.respon.iij.CSed nunquid idem erit si denuncia ui alicui ne vendat rem aliquam puta equū vel boues vt postea vendens dicatur dolo desijsse possidere.di-cunt quidam q̄ non.alij contra.vt.ff.de peti.here. Item

veniunt.§.petitam. et in pre.l.quedam.§.j. nam et als punitur denunci.spernens.ff.de adult.nuptam.7.l.qui vroꝛi.eo enim ipso q̄ sibi nunciaui videt ius suuꝫ vacillare vt.C.d̄ ac.pos.l.nemo.7 p̄ ꝓñs dolo malo desijt se possidē. ¶Qualr ḡ sibi ꝓsulet. Rñ.iudex statuet in tps.j.qd̄ rēdicē.j.qd̄ veniēs audiar.postea ñ.ar.ff.d̄ adop.mācipiorꝫ.7.l.si emptio.§.fi.ẓc.al'.simile extra d̄ resti.spo.frequēs.§.solet.C.de remis.pig.si eo tēpe.ff. ex q̄.cau.ma.l.§ 7 si p̄ ptoꝛez.§.§ si dñ. H.facit qd̄ ibi no.in.j.glo. Z.C.de inge.ma.diffamari pōt 7 alit cōsuli ei.nā si post denūciatōem vendiderit 7 statim dicit mihi paratus sum defendere cām vt cognoscat si sit res mea vel tua denūciatio nō impedit vnditiōez si nolim agere cām.ar.ff.vt in pos.le.l.iij. Rñ.j. Jtē si ꝓpter meam denūciatōnem damnificatus ē. qꝛ nullus vult emē de dolo teneoꝛ ei vel saltē aget cōtra me acti. infacuꝫ.si vel ꝓpter rem vel etiā psonam meaꝫ nō possit ꝓ me agi de dolo.ff.de dolo.l.rem quā venalem. ¶Sꝫ nunqd iu dex pōt alicui inbibere ne rē suā vēdat.7 videt q̄ sic.C. de inde.nemo.C.de pac.l.fi.qdam cōtra vbi p hoc nō fit deteriꝰ ius 7 ꝯditio dñi circa pos.vel ꝓpietatez.ff. de pollicitatōne.l.pollicitatōe als bñ se hz intromittē i tenute datōne.C.de priuile.fi.l.j.7 vide.ff.de ap.impatoꝛes.§.fi.7.ff.de rei ven.non solū. ¶Sed nūquid ei cū quo lis ē contest.pōt inbiberi ne alienet.rñ. sic siue ius aduersarij sit futuꝫ deterius siue non cū sit res litigiosa.C.de litig.l.fi.7 facit.ff.de offi.presi.illicitas.§. neq̄. ¶Quid si me ꝓhibēte vineā meā emisti quā vēditorꝫ ē credebas 7 in eā ingredieris nūquid poꝛo te accusare de vi vel de possessione inuasa. videt q̄ sic qꝛ rē alienam inuasisti.C.vnde vi.non ab re.7 potius ē veritas attēdenda q̄ꝫ tua simplex opinio.vt eo.tit.sicꝰ in tātā. ff.de manu.vin.l.iij.§.quotiens.extra de biga.nup de buisti enim credē denūciatoꝛ.ff.de eo p quē facta ē.l.j. C.de rei ven.l.si fundū.7 videris ignoꝛantiaꝫ affectasse dñ credere noluisti.C.de incest.nup.q̄ contra.7 in dubio debuisti potius abstinē.ff.de ritu nup.adoptiu⁹.§. j.extra de ap.dilectis in fi.nec debuisti ingredi possessiōnē nisi rē 7 possessionē scires fuisse vēditoꝛis. C.d̄ agri. 7 cen.seruos.li.xij.C.de bo.ma.l.j.argu.ꝫ q̄ nō sis culpabilis q̄a nō credidisti alienā q̄a plus ē opinio q̄ꝫ veritas.ff.de fur.int' oēs.§.recte.nec tenebaris credē denūciatōni mee.vt.ff.de admi.tu.q̄daꝫ in fi.7.§.de citatōibus.§.seq̄tur.prope prin.nā sic cuilibet ne emeret vetaret.C.venditoꝛē vendit'.pig.impe.non posse.l.ij.nec p̄t dici p̄do q̄ p̄cium numeranit.ff.de re.iur.nemo.nec tibi imputat' si plus vēditori credidisti q̄ꝫ mihi.nā alteri credē debuisti.ff.loca.in naue. Super hoc dixit.M. d̄ pba.te absoluēdum si aliqua indicia nō appareāt contra malā fidē tuā.si em̄ ita eras vicin⁹ meus q̄ nō sit verisile te facta mea ignoꝛasse ꝓdēnand⁹es.arg.ff.vñ cognā.l.octaui.C.de in inte.resti.de tutela.ff.de li.cā si filiū.extra de p̄sump.q̄sdā.7.c.q̄nto.Bal.emptoꝛ possessionis excusat' a pena possessiōis turbate vel inuase 7 h̄ p titulū suū ꝑm Spec.etiā si fecerit ꝯ ptestatōez accusatoꝛis nisi ꝓbet' sciētia q̄ sciuit ptestantē possidē ꝑm mar.de pban.facit de lib.ca.l.igit' rē fac de rei vē.l.i rē §.tignū.vide p Bar.in.l.qui falsus.§.qui iactum.7 in l.siquis in tātam.in.viij.q.7 fuit defacto i martino Ricoy.vide in regula iuris exceptōe in mercurialib. Jnno.in.c.cū in officijs de testa.bar.in.l.j.sicꝰ test.li.cē iust. fu.posui in.l.plagij.C.de plagia.7 in.l.non ab re.C.vn de vi. Z.

Ercio videndum est

H.Auctoꝛ hic breuiter trāsglutiuit duos longos tractatus quos copiose ponit Rof. inter ciuiles vbi de act.infactum.prescrip.verbis quam etiam diuidit p Bricas § hic ꝓsequit' solum primā Rubricam 7 secūdam estimatoriā 7 de qualibet paꝛ.libelli aūt 7 positōes ei⁹ fuerūt. p̄mittit etiā q̄ ē vtile scire d̄ bis noibus actic infactum. Jtē p̄scriptis ꝟbis 7 dicit' actio infactū.i.ex tali facto cū em̄ plura sint negocia q̄ꝫ vocabula vbi deficiūt vulgares actōnes 7 nomē ꝓpriū inueniri nō possumus recurrim⁹ ad actio.infactū.ff.e. ti.de p̄scrip. verbis p totum 7 ē nomē actōnis sumptū ex facto. Alij dicūt infactū.i. infectum quasi indefectū qd̄ sibi nō placet.de scdo.s.p̄scrip.verbis notat q̄ omnis actio p̄script'.verb.ē infactū ꝑ non cōuertit'. Jdeꝫ hz locuꝫ hec actio quādo verba non p̄cesserūt.s.in aliq̄ ꝯctu.ē em̄ hoc necessariū in hac actōne.s.q̄ p̄cesserit cōtractus noīatus vel innominatus.lz hec differāt quod satis ꝓsequit'. Est autem necessarium q̄ in ipso cōtractu vel parū ante vel parum post fiat pactum.patꝫ exemplum in libello hic posito 7 q̄ in cōtractibꝰ i nominatis non interueniat stipulatio 7 q̄ ex parte actoꝛ cōtractus sit vestitus interuētu rei.hec patēt ex positōnibus. Ad libelluꝫ aūt opponit de.l. neq̄ pignus neq̄ deposituꝫ neq̄ precariū nec emptio nec locatio rei sue cōsistere pōt ḡ ex pacto q̄ rem meā mihi ꝓmodes agē nō possum.§ cessat obiectio si aī traditōnē id fiat 7 dato q̄ sit tunc tradita non tamē fit pactum de re mea mihi ꝓmodata § de re que desinit esse mea ad quod tempus referri posset etiam stipulatio.7 sic intelligit'.ff. de ver. ob.l.nemo. Z.de acti.p̄scrip.ꝟbis que tunc locum habet cum in contractu talia verba precesserunt q̄ ex illis bene oꝛietur actio inter me 7 te si speciale nomē actionis haberemus.vnd̄ quia non habeo propo. actio.infactum prescript.ꝟb. in qua sic libellus concipitur.

Libellus. H.in qua quatuoꝛ req̄runt' que p positiōes colligas. Z. Lo.ẓc.con. de.p.cui cū vendidissem codicē meum p.x.in ipo cōtractu in ontinēti cōuenit mihi q̄ ꝓmodaret ipm̄ p exēplo q̄ē codicē sibi tradidi.vnde peto vt illū.C.mihi p exēplu tradē debeat.7 ad hoc ppo.ac.infactum p̄scripti.vo bis.ff.de prescripti.verbis.l.naturalis.§.j.C.de re.permu.rebus.7.l.ex placito .actor ergo sic ponat.

Po.ac. Pono q̄ vēdidi tibi.C.meū p.x. Jtez q̄ incōtinēti p̄misisti mihi pacto nudo q̄ illū ih ꝓmodares p exēplo.C.de rer p̄mu.ex placito 7.l.reb. Jtē q̄ illū.C.tibi tradidi. Jtē in ꝓtractibꝰ stricti iuris vtetur eisdem positionibus. Reus ꝟo sic.

Po.rei. Po.q̄ vēdidisti mihi.C.pure sine alio pacto.extra de fi. instru. cum Jo. Jtē q̄ pactū appositum fuit ex interuallo.extra d̄ elec. cum post. Jtem q̄ mihi vendidisti tali die. Jtē q̄ post tres dies fecimus pactum. Jtem.C.quē mihi vēdidisti est adhuc peneste. ¶Sed 7 si titio. H.h̄ aggredi secundam rubricaꝫ d̄ ac.p̄scrip.verbis estimatoria.7.iiij. que in hac requiruntur de positionibus collige. Cōtra libellum opponēdo querit Roff.quid sit in obligatiōe in hac actione an res an p̄cium an vtrūq̄ꝫ si dicis alterum tm̄.ergo male petis rem vel p̄cium si dicis q̄ vtrūq̄ꝫ restat si estimatio fuit vera accipiens fuit dñs.C. de de iure dotium.l.quotiens.ff.pro emptoꝛe.l.litis fuit facta vt sciretur si tātū posset haberi 7 tūc non trāsit.C. de iure dot'.si inter.7.ff.eodem ti.plerūq̄ꝫ.§.penultimo 7 ꝓmo.si vt certo.§.cōmodatum.7 sic primo casu solū precium.secundo res ipsa peti potest. Respondet non esse simplr vtrunq̄ꝫ in obligatione sed successiue.naꝫ si res non est vendita ipsa res est in obligatōne. si est vendita tunc precium.procedit autez libellus quando incertus est petens an res sit vendita quod procedit reo ipsum certificare volente 7 est simile quando reus non respōdet an pro berede an p possessore possideat.ff. quo.lega.l.j.§.q̄ autem. Judex autem quiꝰbicūq̄ꝫ mouet equitas interrogare potest.ff.de interro.act.vbicūq̄ꝫ petet a reo an rem vendiderit 7 ꝑm ipsius responsionem actor libellum formabit vel restringet.ad obiectionem autem qua distinguitur aut gratis re⁹ id age-

bat 7 sic mandati.aut p̄cio 7 sic de conducto agi debe/ret.rñdet ter.l.vnice.quam allegat hic auctor. Jtē qñ res sit estimata tradit vendēda c̄ sit periculuz 7 quale tractat hic Roffre.de quo no.in pre.l.vnica.de estima. acti.ī vl.gl. Z. Dās rē p.x.vendendā si neq; res neq; p̄cium tibi redditur dat tibi actio infactū p̄scrip. verb. estimatoria vt res aut.x.reddant.ff.estima.ō acti.l.vni ca in qua sic li.con. **Libellus.** Coram ꝛc.conq̄.de.p.cui dedi.C.meū p.x.vēdendū vnde ago contra illū vt illa.x.prestet vel ip̄m.C.incor/ruptum.7 adhuc ꝓpo.acti.infactum.p̄scrip.verb esti. vti pre.l. Actor **Po.ac.** Pono q; tibi talem rē ergo sic ponet. dedi vendendam. Jtez q; p.x.eam extimaui vt mihi.x.vel eam mihi dares. itē q; hoc recusas facere. vt **Po.rei.** Po.q; rez il/ in pre.l. Reus ℞o sic. lam dedisti vē dendam.t. Jtem q; eam habes. Jtez q; precium tibi de di. C De pet.estimat. dic vt.j. de obliga.7 solut.§.se q̄/tur ad finem.

Ultimo dicendum re/stat de euict. H. de qua roff. vbi de.xiij. can tionib tractat cautōne.xij.f. de cautōe ex sti pulatu de euictōne 7 libelli hic positi fuerunt ipsi? 7 lo quitur de obligato de euictōne. C Sed quero an vale at pactum q; venditor de euictione non teneatur ad p̄/cium interesse vel expensas vel aliquid aliud quod exi/gatur vel euenire posset ꝛc. ita q; si res postea euincat conueniri non possit glo.in.l.non dubitatur.C.ō euic. videtur velle q; pactum vel remissio non teneat dicen do q; petitur preciū licet dictum fuerit ne agatur. alle. ff. de ac.emp.emptorem. §. qui autez. Ly.post.p.placet id quod de p̄cio dicit ꝓcedere cū emptor remisit euic/tionem vt sit remissum interesse sed non preciū vt su/pra. Si ℞o conuētum est q; nulla actione agatur tunc nullo modo aget.ff. de edil.edict. venditor. §. queritur. Guil. de suz.in ea.l.ad partem q; pactuz non valeat al legat iniquitatē pacti per quod quis locupletatur cuz alterius iactura contra regulam iuris nature.ff. de reg. iur.7 eo.ti.locupletari.li.vj.tenet tamē p̄riū dicēs in.l. non prohibitum.7 ꝗa remittētib ꝛc.ff. de edil.edic.cū queritur. §. si venditor. Ja. de are. fatebatur in t̄minis de quibus queritur venditorem de euictōne non tene/ri nisi sciens vendidisset rem alienam vel alteri obliga/tam q; tunc nihilominus teneretur quia tunc fuit i do/lo.ff. de acti.empti.l.j. bene facit.e.ti.tenetur. §. fi.7.l.iu lianus. §. idem iulianus.7.l.quero.7.l.idēq; §. in omni/bus. facit ad materiaz.j. de dona. ℞. quid si actū. C Vi/so de vi pacti videamus ō vi statuti vel consuetudinis circa quod disputarunt Mar. de phan.q.xvj.7 incip pit conuenit aretinus 7 lam.ramp.mihi.iiij.7 incipit lex municipalis pendet in hoc questio si statutum vel con/suetudo mutiñ. habet q; rem mobilem vel immobilem euictam non tenetur restituere possessor bonefidei nisi sibi restituatur p̄cium per eum in re solutum habeat lo cum in boñ. agente vel defendente mutine ꝓtra mutiñ. C Questio an statuta ligent forēses satis est trita. 7 re/miß. vide.s. de consti. ℞. 7 no.q;. Et super ipo secūdus p̄dictorum doctorum secutus fuit verba primi ampli/ans tamen in hoc. s. cum boñ. ē reus 7 in re imobili quā habet in dyoce. mutiñ. quam mutine ab eo euicit ℞a solutōnis vtriusq; ad lrām sūt hec q; statutū alienis ci/uib non potuit legem imponere cū sit ius ꝓprium illi? tātūmodo ciuitatis. ff. de iusti.7 iure. l. oms populi. nec sit ad alios porrigendum. C. de legi. l.ij. equalitas enim litigantibus nō adesset si vnus suo iure proprio scz sta tuti vel consuetudinis alium lederet quod lex abhor/ret. C. de fruc.7 liti.expen.l.fi.7 q; rōne loci in quo iu/dicium agitur iusticia variatur nō videt honestum. C. de temp.7 repa.ap.l.fi. Jtem ad hāc materiā vide qōnez notatam.j.ti.pe.℞. vlti.in fi.7 qō ibi dicā. C Si igitur emptor libri vel equi vel p̄dij vel alterius rei lis moue tur vel moueri speret debet hoc vēditori denūciare. vt extra.e.c.fi.7.C. de euic. emptor fundi.7.l. actore. ff. eo. si fundus. §. si cum. sup qua denūciatōne sic instrm con ficiet. Forma.t. denūciauit 7 dixit. p.q; p̄dium q̄dam situ in tali loco. j. tales ꝓfines qō dictus. p. ei vendidit debeat sibi defendere auctorizare 7 expedire 7 special/r ab.h.q̄ sibi litē mouet vel mouere intēdit seu q̄stionem de ipo coram tali iudice 7 generaliter ab omni p̄sona 7 vniuersitate 7 q; omnia 7 singula sibi faciat 7 adimple at 7 obseruet ꝓut de iure debet 7 sicut tenet 7 promisit ac conuenit in instrumento venditōnis ipsius rei. Hec forma probatur in pre. concor. forma ergo denunciati onis ē. naz emptor dicit vēditori quomodo qō sibi mo uetur. vt. C. de euic. si cum questio 7 requiret eū vt ip̄m defendat emptor. vt. e. ti. si parentes. ff. eo. si rem. §. fi. 7 vt ad sit cāe. vt. C. e. ēpti. acti. 7.l. cū successores. 7. C. ō peri. 7 cōmo. rei ven. l.j. 7 vt causam instruat. vt in pre. l. empti. puta dāo sibi instrumētū vel testes vl alia ad cām facientia 7 vtilia si qua habet. C Et no. q; qñq; fit p̄sentatio 7 oblatio pecunie vel alterius rei similis cuz denunciatione 7 p̄tans denunciat ei vt pecuniā reci/piat q; si non recipiat sigillat ipsa pecunia in sacculo. 7 sigillata deponit cora eisdem testib apud sacristam vel presbyter alicuius ecclesie pro eo qui recipe debet vt. C. de vsuris acceptam. 7 generalr tabellio in his in/strumētis debet vti verbis denūciantis siue denuncia/tis. 7 debet scribere actum 7 ꝓcessum negocij 7 ℞a p/lata. C. Si ℞o venditor promittit de vicio 7 euictōne ꝓtra eū aget actione ex stipulatu. ff. de euic. si fundum. 7.l. euicta. §. duple. 7.l. si seruus. 7.l. si ℞uum. 7.l. si rem. §. si duple. in qua sic libel. concipit. **Libellus.** Coram ꝛc. con. de.p.q̄ cuz mihi vendidisset talem equum 7 promisisset mihi de vicio 7 morbo 7 euict. equus ille tale habuit vicium vel mor/bum quia calcitrosus vel gibbosus vel quia ē mihi vel a me euictus. vnde ago contra eum ad meum interesse quod extimo. xx. 7 ad hoc propo. certi condic. ex stipu latu. vt. ff. de edil. edic. ediles aiunt. 7.l. bouem. Si autē seruus vel liber vel fundus fuit venditus sic conci. lib. **Libellus.** Coram ꝛc. con. de.p.q̄ vēdidit mi/hi sticbū vel digestū vel talē vineā 7 promisit mihi de vicio 7 morbo et euictōne qui seruus fugitiuis ē vel erroneus vel digestū ē mendax p maio/ri ꝑte vel fund? ille ducit herbas pestiferas vel illa sūt euicta. vñ cū mea interfit in. xx. ideo peto illa. xx. 7 ad p/po. certi condic. ex stipulatu. xxix. q. j. ad fi. ac. ℔ sic po. **Positio actoris.** Pono q; vendidisti mihi equum vel buū vel librum. Item promisisti mihi de vicio 7 de morbo et de euict. Jtem q; res vēdita inuēta ē viciosa vel morbo sa vel euicta 7 als is faciat vt diximus in redibitoria su/pra. §. nunc dicendum in prin. reus ℞o contra ponat. C Et nota q; emptor debet vēditori denūciare vt eum defendat vt dixi quod intellige nisi p̄ venditorē stete/rit quo minus ei denunciet vel ignoretur. ff. de euict. si ideo. §. presen. 7.l. si dictū. §. presentem. ff. quod vi aut clam. l.j. §. ℔ aristo. 7.l. vim facit. C Sed nūqd. H. iste ℞. fuit Roff. vbi supra. Z. venditori in iudicio p̄senti denunciandū ē si scit qōnē moueri. videt q; nō. ff. ō ac. em. l.j. H. al. leges ad idē vide p̄ Accur. C. de euic. em/ptor fundi in prima glo. q̄ ad partem cōtrariā allegat ff. de adulte. l. denunciasse. per quam legem dicit tutius etiam scienti denunciare. tu dic cuz auctoritate nō sim pliciter hoc tutius immo necessarium hoc esse. C Circa quod videndum est quid tenetur emptor denūciare ō plano. n. stari posset opinioni contrarie si ad nil aliō te neretur emptor nisi ad notificanduz q; qō sibi moueť. exq̄ ei ꝛc. vt i regula eū qui certus. li. vj. 7 procedūt ibi

not.q̄ Dy.in mēbro.ij.z assumpta q̄ Ly.z in pre.l. emptor fundi. Sed miror hucusq; in casu ꝓposito q̄ scribētes non ponderatum q vocalis notificatio non sufficit emptori. immo debet requirere vēditorē q rem sibi vēditā defendat. iste ē tex.in.l.si parētes.in fi.C.de euic. ibi nec vobis vt defendatis negocium denunciatum.p̄betur. hoc dicit etiam decre.vl.e.ti.que clare dicit nunciationē fieri debē ō re defendēda. hoc etiā no. Azo i sūma ipius ti.ad fi. Idē Accur.in.l.actionē.C. e.ti.in prima glo. Et Roffr.cuius fuit iste ℣.vbi.s. cum igit hic sit necesse requirere absit q scia venditoris,p requisitione ad quam tenetur emptor possit haberi.bñ facit de iureiuran.breui.de sen.ex.c.j.li.vj.℣.exemplū. eo.li. de ap.vt sup.z.c.ab eo.ff.quo.lega.l.ij.§.j.de opi.liber.cuz patrono.j. Rēn.de dam.infec.l.iiij.§.hoc autez facit.qō no.C.que res pig.ob.po.l.nomē.in fi.vlti.glo.z bñ facit quod scripsi de concess.p̄ben.c.ij.sup.iiij.glo.z supra de ꝓcura.in fi.z quod no.extra de ꝓcur.nō iniuste.ī vlti.glo. Ex his concludit q sumus in primo membro distinctionis Dyni.s.q denunciatio est de substantia. fateor etiam Ja.de bel.in hac materia bñ distinxisse in .l. pre.emptor fundi.sed nego illum bñ concluisse. distinxit em.v.casus in quorum tribus primis dixit non sufficere sciētiam.z q in duobus vltimis sufficit. primus autē eius casus ē qñ denunciatio requirit vt denuncianti acquirat efficaciter ius agēdi.z hic nō sufficit scientia. iste ē casus noster salua pace eius.quod ergo ꝓ quarto casu ponit q quando denunciatio exigit z commodus eius cui fit sufficit sciētia.et p hoc concludit in terminis nostris scientiam sufficere cum denūciatio fiat in fauorē venditionis vt possit defensiones parare.hoc nego z recedit p hoc a primo suo dicto.si em omissio denunciatiōis hoc casu releuat venditorē z nocet emptori z ecōuerso denunciatio relevat emptorē z grauat venditorē.quō dicere potuit q fieret in fauorē vendētis. stare igit debuit suo primo dicto vt cum hoc casu requirat denūciatio vt emptor efficacit de euictione agere possit nō sufficit scia.fateret tamen q in questione quādo.i.quo tēpore faciēda sit denunciatō vel requisitio.de qua nō. vt dixi in p̄.decre.vl.de emp.z vē.q cito fiat non respicit commodū vēditoris.hic tamē p̄ prius dicta de requisitione necessaria vident eē supflua.p̄ dicta sunt ad conclusionē illā tollēdā. Z.ptra credo licet em sciat tñ emptor denūciare sibi dz.z ē sile.q seruus iussus reddere rōnes licet aliqs reddat.nō tñ liberat nisi rōnes reddat heredi.vt.ff.de libe.leg.nō solum.§. is qui reddere rationes. C Et iūge hic quod no.supra.e.§.j.℣. nūc forma sup verbo promittens.z se.z supra de iura.calum.§. fi. ℣.q̄d si emptor.

C De locato. Rica.

H.Et practicis auctoris soli Roff.z Jo. de bla.prosecuti sunt hunc tractatum.instrumēta ℣o que infra ponunt cōiter sunt Rolan.W.pba.in mēbro.xiij. tria de hac materia instrumēta posuit duosq; libellos. C Variarūt añt in hoc Roff.z Jo.quia Roff.prius tractauit de conducto.secundo de locato. Jo.econtra qui in hoc plus adhesit textui dicēs q actionis locati quatuor sūt capitula.de quor quolibet ponit libellos. C Primus datꝰ p̄ mercede petēda. C Secundū ad extimationē deteriorationis vl damni z his casibus quis,pbet dixi supra de cōmoda.§.ij.sup fine positionū actoris. C Tertiū ad aliq̄d implēdū qđ lex vel natura conditōnis desiderat. C Quartū ad rē restituēdam quod ex multis casis potest accidere.ad primā all.ff.loca.dñs.§.fi.z.l. si ī l.§.si domus.ad secundū allegat.ff.in qui.ca.pi.ta. contra.l.non solum.ad tercium.ff.loca.si merces.§. conductor.ad quartū.ff.e. videamus.§.qui vinū. C Actio ℣o ex conducto habet.x.capitula. Primū datꝰ inq̄lino vt re cōducta liceat sibi frui. Secundū datꝰ ad exonerationē mercedis.tercū ad refectionē. quartū vt dett vsus instrumentorꝫ.quintū ad resartiendū damnū qđ dedit res conducta.z ē duplex rei amisse z nō.sextū ē ad exhibendū.septimū ē horreorꝫ.octauū ad recuperandas expēsas quas fecit cōductor in re conducta.nonū vt liceat tollere adiecta vt ostiuz z similia. decimū vt locator agat vel actionem cedat z sup omnibus his ipe forma uit libellos. Ad primū inducit.ff.e.si in.l.§.itē vtiliter.z l.si fundus.§.fi.cū duabus.ll.se. Ad secundū p̄.l.si fundus.cū duab.ll.se. z.l.ex cōducto.§.si vis tempestatis vsq; ad fi.z.l.se.vsq; ad.§.itē cum quidā.et in.§.vbicū q;.ad t'cū p̄.l.ex conducto.ad q̄rtū.ff.e.si edes.§.illud. ad quintū.ff.e.si tibi domū.§.fi.z.l.cum ī plures.§.si seruum.z.l.§ addes.§.si quis dolia.ad sextū.C.e.l. ex diui. z.ff.e.l.dñs.z que vtrobiq; no.ad septimū.ff.e. q si mercēd.ad octauū.ff.e.l.dñs horreorꝫ.§.vlti.z.l.pe.ad nonū.ff.e.§ addes.§.si inq̄linus.ad decimū.ff.e.cū ī plures §.messem. C Fit questio de milite qui tēpore guerre comitis recipit ab eo castꝝ vnū custodiendū p̄ certa mercede postea illud ab hostib; captū ē an miles teneat si ī dolo fuisset nō eēt dubiū de lata culpa vl magna negligētia etiam teneat.de qua vide extra de depo.c.ij.in glo. ij.z quod sup ea dixi.z in.l.magna.ff.de ℣.sig. Itez q̄a mercedē recepit tenet ō leui.ff.e.si quis seruū.z in pre. decre.ij. Itē de leuissima si circa custodiaz interuenit.ff. loca.q̄ mercedē.mitius tamē videt puniendus.ff.de custo.re.l.milites.z.l.fi.de violētia ℣o que ꝓposituz respicit videt nō teneri.quia illa inter casus fortuitos ponitur.ff.commo.in rebus.in princi.z nulla cura potest ꝓuideri ne damnū.violentia vl iniuria det.ff.loca.sed de damno z cōmodo.l.ad eos.hoc verum si culpa nō precessit violētiaz.nam si p̄cessit tenetur.vt quia custodes in numero conuēto nō bēbat in castro.vl non bēbat arma vl victualia necessaria.facit.e.ti.si merces.§. culpe ff.primo.si vt certo.§.j.et maxime si culpa fuit p̄oidēta ad casū.ar.ff.ad.l.ro.de iac.l.fi.p̄sumet tñ culpa nisi cōducēs,pbat contrarū.ff.de custo.reo.l.fi.vbi no.ista ratio.q; eius officū erat custodire.z plenius.ff.de eden.si quis ex argentarijs.§.fi.multū autē facit contra euz q tēpore guerre recepat custodiā quasi videat actum q tāta eēt diligētia q violētia pdi nō posset.z tacite actū habetur p̄ expresso.ff.si cer.peta.l.cum quid. bene facit ff.nau.can.l.nauta.in fi.p̄ quod quibusdam videtur etiam cum culpa deficiente teneri quid sit verius p̄m facti terminos iudicari oporteret eodē modo distinguēduz ē an tempore guerre commisit comes custodiam illi militi quam ipe miles commisit alteri sub cuius cura pditum ē.si tamen opinio illius subrogati ad illud officiuz erat commēdabilis licet ex illius culpa mutatis moribꝰ pditum ē castrum videt miles excōmunicatus sicut de magistratibus qui dant tutores tunc idoneos dicitur ff.de magi.cō.l.j.§.si magistratus.z de debitore idoneo casu fortuito facto non soluendo quo ad procuratorez rei.p.qui illum dedit.ff.de admi.re.ad ciui.perti.l.ij.§. si eo tempore.z quo ad negocij gestorem.ff.de neg.ge. l.litis.§.j.in eo qui p̄ nuncium estimatū funduz remisit argentū.ff.cōmo.l. argentū.de quo scripsi de pig. significante.sup glo.antepe. C Nouissime audiui q ī curia est terminatum q si fuisset nobilis cui miles cōmisit custodiam miles esset liberatus si ignobilis tenet sicut custos carceris de culpa eius quē submittit.C.de custo. re. l.pe.z.ff.e.l.fi.in prin. Z.

In hoc titulo sic procedemus. Nam primo instrumenta super diuersis contractibus. Secundo vero libellos concipiemus. Tercio vero aliqua de iure emphiteotico supponemus. C Primo igitur instrumenta super locatione rez immobiliū formabim?.

scdo sup concessione ad affictum vel in emphiteosim. tercio sup locatione rerum se mouētium. quarto sup locatione oparum. ¶ Si igit' domus pro certa pensione locatur sic inde instrumentuz conficietur. Forma. H. Rolan. in pte. v. Z. a. concessit z locauit. b. ad pensionē domū talem sitam in tali contrata cuius confines sūt hi ZZ. vsqz ad. v. annos proximos, pmittens solennit' sine aliqua exceptione iuris vel facti se obligando. b. pro se suisqz heredibus stipu. predictam locationē gratam. firmam z ratam habere ac tenere nec contra facere vel venire. sed pfatam domū ipsi. b. suisqz heredibus vsqz ad terminū ipsum ab omni psona z vniuersitate legitime defendere. auctorizare z expedire ac ex ea vel ea occasione aliqua non facere dationem vel obligationem vel contractū. cuius pretextu huic locationi vel ipi conductori iudicium vel damnū aliquod valeat generari vel quo minus ipse conductor eam hinc ad dictū terminū p se vel p alium quem voluerit vti valeat et tenere. dictus .x. b. promisit solenniter stipu. ipi. a. soluere ac dare nomine pensionis eiusdem domus. pro quolibz anno. x. libz. thuro. s. dimidium in princ. anni. reliquam .x. dimidiam in termino tali. que omnia z singula pro miserunt vicissim. s. vnus alteri adinuicem solēnibus stipu. hincinde interuenientibus firma. grata. rata habere. tenere. nec contra facere vl' venire p se vel p aliuz quacunqz ratione vel causa de iure vl' de facto sub pena. xx. libz. thuro. adinuicē inter eos interposita stipulatiōe solēni in singulis capitulis huius contractus, pmissa pena qua soluta vel nō rata maneant omnia z singula supscripta. Itē reficere ac restituere vnus alteri adinuicez omnia z singula damna z expēsas ac interesse quos vel quas vnus occasione alterius sine culpa contra pmissa venientis fecerit vel sustinuerit in iudicio siue extra. pro quibus omnibus z singulis firmiter obseruādis obligauit vna pars alteri adinuicē omia bona sua. hec forma pbat' extra de loca. ppter. C. e. edē. z. l. certi. z. l. si qs cōductionis. ¶ Porro si quis locat pedagiū sic instrumētum conficiet'. Forma. A. cōcessit z locauit. b. p se suisqz heredibus recipiēti tale pedagiū suū cū omnib suis uribz. puētibus z vsibus suis, put talis z talis in tali loco leuare z pcipere consueuit vsqz ad annum integruz z completum die tali inchoando dans eidem. b. plenaz licētiam z liberam potestatē colligēdi. leuandi z recipiendi p se vel p alium dictū pedagiū in locis z in territorijs supradictis. pmisit etiam eidem. a. p se suisqz zz. dictū pedagiū z eius, puentus pfato. b. defendere z auctorizare contra quamlibet psonam z vniuersitatē z facere ac curare q dictus. b. z eius nuncij illud leuare. colligere z pcipe libere z expedire poterint vsqz ad terminū supradictum z ei non recolligere nec aliquid supimponere nec etiam imbrigare. Idē .x. o. b. promisit ipi. a. dictum pedagium fideliter put solutuz ē colligere z ab insolitis z indebitis exactionib abstinere. z p ipso pedagio z eius, puentibus z vsibus locat'. dare z soluere sibi tantū. q omnia z singula inter se p se suisqz here. pmiserunt adinuicē solēni stipu. attendere z obseruare z nō contra facere vel venire sub pena dupli quantitatis pdicte hincinde solēniter stipulata. insup reficere z restituere zz. vt in p. for. de hac materia vide. j. de cen. §. ij. et supra de cā poss. §. ij. .x. quid de colligētibus. Bal. Alij faciunt in forma venditionis q vēdant' fructus. redditus z puentus pedagij. alij addunt verbum vsufruct⁹. sed tamē exponi debet. i. commoditas z vtilitas. q vsu fructus non cadit in rebus incorporalibus ß est ius incorp. zz. l. j. ff. de vsufru. ß ius colligēdi pessagium ē ius incorporale. ¶ Et quid de lacu perusino si instrumētū dicit q venditus fuit vsufruct⁹ aque lacus. nam lacus in patrimonio nostre ciuitatis ē. z similiter clusiū perusinum. vnde vendi posset nedum vsufructus sed proprietas vt legit' z no. ff. de contrahē. empt'. l. sed z celsus

Itē isti emptores fructus p seipsos pcipiunt nō de manu vēditoris. ergo sunt fructuarij. ff. de vsufru. l. si quis ita. Itē a natura verboz z ppria significatione attributa verbis z ab intellectu nō debet recedi. ff. de vsufr. le. l. si alij. z. ff. de contrahē. empt'. l. qui fundū. §. fundi. .x. ceterum. nam quecunqz fuerit velata intētio. tamē verbis standum ē. nec sunt verba cauillanda. ff. ad tercul'. l. ij. §. fi. ¶ Et hec sunt in argu. q omne piculū guerre impediēs ne possint pcipi dicti fructus ptineat ad emptores. quia piculum ē emptoris maxime post traditōz rei ff. de p. z com. rei ven. l. necessario. in contra. facit nā .x. bo hoc locatio significari videt' cum sit verbum generale. ff. de statu. libe. l. statuliber. a ceteris. §. vlt'. z lex vocat redemptores conductores. ff. loca. l. in. l. locationis. de publica. l. licitatio. §. conductores. z sic ppter temperates terraz deberet fieri remissio mercedis. ff. loca. l. si vno. C. loca. l. excepto. sed p prima parte facit. ff. de contraben. emp. l. fistulas. §. frumenta vbi dicitur q si quis emit frumētum in herba piculum contingens est suum. z si vēditor suscepit in se piculum vis z tempestatis videtur in se suscepisse piculum casus insoliti' z nimis immoderate vl' insolite. quia illud respicit emptorē. cessante ergo pacto omne piculum omnis casus emergēs circa herbam illam ptinet ad emptorē. nec ppterea fit remissio pcij. quasi cm spes emit' vbi nulla fit remissio pcij. ff. de act. empt. l. si iactū retis. nec vlla lege hoc cauet' q vlla remissio fieri debeat nisi dicas q remissio q fit i vna specie contractus debet fieri in eius simili. ar. ff. d p scrip. .x. l. naturalis. §. pe. ß ista vēditio similis ē locationi. nam vt paria copulant'. C. de bo. auc. iudi. pos. l. i vēditione. §. j. ad hoc facit quod no. Ja. de are. C. de iure emphit'. l. j. similē parificationē habes. ff. de fur. l. si seruus. §. locaui. So. vt nō. Bar. ff. de publica. l. cōtra ferro. §. qui maximos. z vide quod no. extra de loca. c. si, ppter sterilitatē. z. ff. de pre. .x. l. naturalis. §. at cum do. et de contrahē. emp. l. cum manu fata. §. nemo. vbi dicitur q si vēditio fit annuo precio cēsetur locatio z fit remissio ppter guerras. sed si fit vno pcio non fit remissio. q actio z ius z spes non res emi videt' fm Bart. in. d. §. locaui. ß certe z emptio quādoqz ē annua. facit de prescrip. .x. l. apud labeonē. §. penul. et de acti. empt. l. si eres. in prin. z. ff. loca. l. itē queritur. §. exercitu. ¶ In vrbanis agris conductis quomō sit remissio ppter sterilitatē. que em sterilitas cadere potest i domo. naz leges q de sterilitate loquunt' loqui videtur in agris. Respondeo ē sterilitas si ex domo fructus et vtilitas pcipi non potest ppter guerram vl' malum statum ciuitatis. vt in pnti ē cortone. et qui hoc dicit pbare debz quantitatē damni intolerabilē. s. et enormē. que includit et enormē lesionē. nam casum sine interesse probare nil releuaret. et sic oportēt probare quantum primo pcipiebatur. et quantum minus postea. Z. ¶ Si .x. o quis locat terrā ad supficiē in ea faciendam sic instrumentum conficietur. Forma. H. Rolan. q. p .x. Z. a. concessit et locauit ad pensionē. b. pro se suisqz heredibus recipiēti quādam accasamētum positum in parochia tali quod esse dixit et conuenit. x. cannas et eius tales cē confines zz. hinc ad. xx. annos proximos pro domo et supficie edificanda et construēdo sup ipso loco promittēs solennez stipula. dicto. b. locum ipsum ei suisqz hēdi. hinc ad terminū ipsuz zz. vt in p. for. vsqz valeat et teneat. hoc saluo q vbi est ibi ex ea dic ex eo et vbi ē eam dic dictum accasamētum. post iunge occasione pdicta. quapropt predictus. b. promisit dicto. a. pro se suisqz here. stipul. domū seu supficiē edificare ibi ac dare et soluere eidez nomine pēsionis loci pdicti quolibz anno. x. ß. thuro. in tali die hoc expsse inter eos acta. q si locator dictū terrenum seu solum et conductor supficiē suam infra pfatū tēpus vēdere voluerit teneat' vnusqsqz eoz vēdere rem suam volens alteri denūciare et eidē voleti emere

p.v.ꝑ.minus cꝫ alteri ꝓsone vendere atq; dare. q si is cui denunciatum fuerit infra.viij.dies post ipsam denũciationẽ ad emptionẽ recipiẽdam ⁊ ꝑcium soluendum se non obtulerit extunc liceat volẽti vẽdere cuicũq; voluerit dare conditione hac nullatenus nõ obstante dũmodo nullus fiat cõtractus cuius ptextu dicta locatio binc ad dictuꝫ terminũ infringat'.que omnia ⁊ singula ℨc.vt in ꝑ.forma.vsq; in fi.hec ꝓbantur.ff. de supficiebus.l.j.supficiaria em domus dicitur que in solo cõducto posita ẽ cuius ꝓprietas ⁊ ciuili ⁊ naturali iure est cuius ⁊ solum.vt.e.ti.l.fi.⁊.l.j.§.j. ¶ Ceterum si ꝑdium vl' vinea concedat' ad laborandum sic instrumẽtum confi cietur. Forma. ℍ. Ro.viij.p.iij. ℤ.a. dedit ⁊ concessit ad laborandum.b.pro se suisq; heredi.recipiẽti talẽ petiam terre aratorie ⁊ talẽ vineate in tali sitam loco cuius confines ℨc.binc ad.v.annos proximos promittens ipi.b.hanc concessionẽ vsq; tunc firmam.gratam. ⁊ ratam habere ⁊ tenere ⁊ obseruare. Econuerso quocꝫ dictus.b.promisit ⁊ conuenit stipulatione solẽni dicto.a.dictam terram videlicet q̃ aratoria ẽ diligẽter ⁊ congruis tẽporibus colere ⁊ bñ arrumpe ⁊ tenere. sulcisq; conuenientibus arare ⁊ quarta aratione suis seminibus ꝓprijs ⁊ sumptibus seminare siue cum dimidia suorum seminũ reliqua dimidia sibi a domino concedenda. eam ℣o q̃ vineata est quolibet anno suis temporibus bene putare.releuare.ligonizare.binare. purgare. ⁊ cum ipius.b.palis ꝓticis atq; iuncis ac ꝓprijs sumptibus sepes ⁊ fossata loci ꝑdicti manu tenere.ipsamq; vineam bñ ꝓpaginare vbicunq; fuerit oportunum. arbores quoq; nõ incidere contra dñi voluntatẽ. ⁊ quolibꝫ anno. ℒ. saumatas sui ꝓprij letaminis ibi inferre ac iactare.segetes metere.triturari. vuas vindemiare. ceteroscꝫ fructus colligere. dimidiam quoq; fructuum omniũ ꝓcipiẽdorum ex possessione ꝑdicta.s.bladi.vuaruꝫ. ceterorumq; tam arborum cꝫ aliorum dare ⁊ cõsignare ⁊ deferri facere suisq; tẽporibus eidẽ narboñ. ad domũ suaꝫ bona fide. ⁊ hec omnia facere omnibus suis laboribus ⁊ expẽsis q̃ omnia ⁊ singula suprascripta promiserunt vicissim ℨc.vt supra in prima forma vsq; i fi.xvj. q.j.reuertimini. ppe ꝑn.⁊.q.vij. decimas. extra de decimis tua. ¶ Sꝫ pone locaui tibi fundũ ad mediũ vt dictum ẽ.seminasti fundum.postea vẽdidi fundũ.p. sciẽti fundũ sicẽ locatum.qui.p.vult te de fundo expellere ⁊ omnes fructus colligere.tu ℣o vis retinere donec medietatẽ collegeris.querit' quid iuris:⁊ videtur q.p. habebit omnes.ar.ff. de ac.emp.et vẽ.iul.§.si fructibus.ff. de vsufructu arbores.§.j.ff.loca.⁊ con.si merces.§.j. et.l. qui fundum.⁊ melius.C.e.emptorẽ.⁊.ff. de his q̃ i frau. cre.l.fi.§.pe.ar.contra pro colono.ff. de act'.emp.l.j.i fi. cum eẽm.p.sciret fundũ eẽ locatum non debuit certiorari vt ibi. Itẽ pro eo facit.ff. de edil'.edic.l.j.§.causa.C.de euic.si fundũ.⁊ melius.ff. de acqui.poss.si quis rem.ff. de do.ꝑ.l.j.§.fi.ff. de iure fis'.l.fi.§.fi. ꝓterea q̃ possit retinere semina vl' expẽsas probatur.ff. famil'. ber.l. fundum. Itẽ contra colonum ẽ quia ipe nullam habet possessionẽ.vt.ff. de vsuca.non solum.§.j.in fi.ff. de condi. indeb. si in area.ꝫ pro eo facit.ff. de le.iij. ꝑdium.§.j.ff. de fundo instru.l.si fundo. Sꝫ responderi potest q fruct' nõ sunt coloni priusq; recipiantur a fundo.ꝫ domini sunt vt.ff.loca.⁊ conduc.cum in plures.§.merces.vel dic q fructus efficiuntur.p.ꝓpter iustum initiũ ⁊ tacitã locationẽ in contractu vẽditionis.vt.ff. de le.ij. filius.§. dominus.ff. de ꝑcario quesitum.§.q̃ a ticio. Si ℣o te expulit.p.⁊ ꝙ se fructus ꝓcepit nulla ẽ dubitatio. ℍ.s.q; fructus sunt ipius ꝫ colonus agit contra venditorem. hoc dicit. l.all'.⁊ auctor hoc ⁊ quod sequitur declarare debuisset. ℤ. vt.ff. ꝺ le.j.l.nihil.in fi. Sꝫ in colono fisci spãle ẽ priuilegio fisci. ℍ. q̃ ne fiscus teneatur colono colonus habeat fructus.ꝫ pẽsio soluatur emptori. vt i ꝑ.l.fi.ff. de iure fis.fuit hoc in disputatione terminatum

ꝙ bone memorie.d.p. de seruitis q̃ vigore statuti inbẽtis bona bãniti penitus destrui si colonus coluit ⁊ seminauit ꝑdium.⁊ sunt fructus pendẽtes tẽpore banni destruẽtur non obstante iure coloni cum adhuc sint banniti domini fundi ⁊ fructus sint pars fundi.ff. de rei vẽ. l.fructus.ff.loca.cum in plures.§.messe.⁊ alle.quod nota.ff. de leg.ij.l.meuius.§.penul.in vlti.glo.ꝫ tenebit' dominus colono cuius culpa damnũ illud sustinet.ff.lo.si fundus.in princi.secus si tẽpore banni erant separati a solo.quia tunc erant facti coloni siue pensionarij.ff. de fur.l.si apes.in fi.siue ꝓtionarij cum statim sint communes.⁊ sic fiet diuisio.⁊ sic sola pars domini destructur. facit.ff. de adult'.si postulauerit.§.iubet lex.vbi ℣o dominus remaneret non soluẽdo vel publicarentur bona deduci deberet pars coloni vt es alienum vl' fiscus sibi tenetur.ff.so.ma.si marito. C.ad.l.iul'. de vi pu.l.ij. Bãdinus sub rubrica de bonis maleficiorum. aliter soluit post Uber. de bo.vbi vide ad lr̃am verba ipius Uber. circa mediũ vbi tenet q̃ si consuetudo aliud non habeat pars coloni nõ vastabitur. de qõne ℣o simili an propter statutum illud domus vel possessio obligata debeat destrui vide Ja. de are.⁊ Ly.C. de pigno.acti.l.pign⁹ de domo ℣o vẽdita ꝫ nõ tradita Bandinus rubrica vl. ℣.insup pone. ℤ. Bal.si colonus seminauit agruꝫ an emptor possit eum expellere non refartiẽdo ei fructus vl' sumptus. Sui.hic tenet q̃ possit expelli.ꝫ contrariũ videtur p.l.colonus.in fi. de vi et vi ar. vide.ff.loca. l.si fundus. de contrahẽ.empt.l.si fundum.§.qui fundum ℤ. ¶ Illud autẽ queritur si dominus locauit fundum ad medium nulla facta de arboribus mẽtione vtrũ ipe bẽbit arbores.⁊ videtur q̃ omnes habebit. quia fruct⁹ naturales sunt de quibus nullam debet colonus partẽ hẽre.ff. de vsufructu.binc ẽ q̃ si colonus destruat arbores tenet'.ff.loca.si merces.§.culpe.ff. de iureiurã.si duobus.§.colonus.ff.ar.fur.ce.si colonus.ff. de iure fis'.l.in fraudẽ.§.si conductor.quia nec maritus debet arbores habere i fructu nisi cedue sint.vt.ff.so.ma.diuortio.§. si fundus.licet dicatur dominus rei totalis.vt in sti.quibus all'.nõ licet.nec etiam fructuarius nisi put traditur ff. de vsufru.ex silua.⁊.l.se.⁊.l.arbores.qui plus iurẽ habet in re quia naturaliter possidet.vt.ff. de acq̃rẽ. poss. naturaliter.cꝫ colonus qui nullo modo possidet.ff.ꝺ ꝑcario certe.§.ij.ar.contra q̃ colonus habebit medietatẽ de arboribus quas dominus ei locauit cuꝫ habeat medietatẽ reddituum fructuum siue frugum.at appellatione frugum arbores cedue continẽtur.ff. de ℣.sig.frugẽ. Item generalior ẽ appellatio redditus cꝫ fruct⁹. vt extra de elec.in consti. Brego.x.generali.§.fi.lib.vj.qa in fructu non continetur partus ancille.vt.ff. de vsuf'.l. in pecudũ.ff. de vsufru.vetus.ꝫ i redditu sic.ff. de vsu. paulus.§.heres. Itẽ q̃ debeat partẽ habere de fructibꝰ videtur.quia quasi societas ad omnia que sunt in fundo contracta videtur.vt in ꝑ.l.si merces.§.si vis maior Itẽ colono datur actio furti pro fructibus.ff. de furt'. si apes.§.fi.⁊.l.fullo.§.frugibus. Itẽ vmbra arboꝝ nocet frugibus terre.vt.C. de seruit'.⁊ aqua.l.fi.§.fi.vnde in hoc releuari debet vt partẽ fructuuꝫ habeat.ff. de reiuris ꝫm naturam. Itẽ actio ⁊ contractus locati ⁊ consti.bone fidei sunt.inst. de acti.§.actionũ.⁊ in his plura veniunt de quibus actum nõ ẽ.ff. de dolo.l.⁊ eleganter §.non solum.ad idẽ etiaꝫ.ff. de lega.iij.predijs.ff. de fiñ. instruc.sepe.sup hoc dicunt quidam ꝙ prima ꝙte ꝙ domino iudicandũ eẽ ꝑ ꝑ.l.fructus. Bal.no.hic q̃ emphiteota vel colonus nõ potest incidere nisi arbores cedue as que sunt in fructu. de hoc.ff.so.ma.l.diuortio.§. si fiñdum.ꝙ Dy.⁊ Bar.⁊ facit.ff. de dolo.l.⁊ eleganter .§. j.vbi deuastare arbores ⁊ deuastare domos iudicantur a pari.vide quod no.ff. de seruitu.rusti.ꝑdi.l.certo generi.in prin.⁊.ff. de dam.infec.l.damni.§.sabini.cum si. ℤ. ¶ Quid si colonus plãtauit arbores. de hoc nota.

ff. de seruit. rusti. pdi. l. certo. in prin. H. ibi nota. q̄ pl'. lxxix. de rustico plantāte vineā pacto q̄ quartā partez fructus daret dño. plātauit etiā arbores de quibus nō vult domio dare partē glo. vide ipse pl'. tenuit dño q̄r tam deberi. alle. insti. vi bo. rap. §. sed nedum. 7 quia de alijs fructibus nō extimabat. ff. de pac. tale. §. fi. ff. de ☞. obli. eum qui. Est 7 alia questio pl'. ix. in ordine qua q̄rit de colono qui debet quartam partē omniū redditu, um lapidicinis exceptis an teneatur ad quartam calcis facte ex lapidibus. p locante facit quia calx est fructus pdij nec ē lapis cum nulla materia sit suum materiatuz 7 de omni fructu debetur quarta ergo 7 de calce. arg. ff. de pig. acti. si contrauenerit. 7 si calces ante locationez non fiebāt de lapide sed alius erat lapide vsus. exceptō lapidum nō debet extēdi ad id quod nō fuit cogitatum ff. de ope li. l. eius. de transacti. cū aquiliana. Soluit cō, trarium. quia de ppio lapide calcē fecit. Jtē illa potius ex sua industria 7 labore habere debet q̄z ex pdio. Jtē lapide excepto omne quod fit ex lapide videt exceptū ꝓbantur. C. de vsuf. eos. 7 de tutel. l. iiij. §. vl. ff. de fide, iuss. si quis p eo. §. si nūmos. ff. ad. l. fal. l. ij. 7 quod plus ē si lapides eēnt dñi calx tamē bona fide specificata nō eēt eius ꝙ deberet estimationē lapidum. ff. ō lega. iij. l. la na. ꝓbat hoc ad sensum. pone q̄ recepat vuas vel oli, uas nū quid tenebitur dare vinum vel oleum. hoc pa, tet absurdum. Concludit ergo q̄ quicquid agit de la, pidicinis domino nil debetur siue vendat vel donet vel parietē faciat sine calcē. Z.

Sequitur videre de cō, cessione ad affictum vel ad firmā. Si igitur res aliqua. H. credo q̄ ꝙ deficiat ab aliqno vel eccl'ia hoc dico. quia de locatione facta de eccl'ia nō sequitur forma. Z. vel ecclesia concedatur ad affictuz sic instrumētum conficietur. H. Rolan. vij. iij. p. Z. Forma. a. concessit. b. pro se suisq̄ heredi. recipienti ad vtēdum 7 fruēdum pro certo affictu 7 redditu talē pe, tiam terre vineate sitaz in tali loco cuius cofines ꝛc. hic ad quinq̄ annos proximos promittens solē. stipul'. ipsi B. pdictam concessionem gratam. firmam 7 ratam ha bere 7 tenere nec contra facere vel venire. sed ipsam rē sibi habere ad dictum terminū ab omni homine ac vni uersitate legitime defēdere. auctoizare 7 expedire nul, lamq̄ dationem obligationem vel contractum in ea re vel eius occasione facere vel fecisse cuius pretextu di, cta concessio infringatur vel quo minus ipe. b. dicta re vti 7 frui valeat hinc ad terminum prestitutum. Jdem ☞o. B. promisit et conuenit stipul'. solenni ipsi. A. p se suisq̄ heredi. stipu. dictam vineam bñ colere 7 cōserua re. iuraq̄ sua manutenere et ea vti 7 frui fideliter ar, bitrio boni viri ac nomine affictus 7 redditus quolibet anno dare 7 deferre sibi narbo. ad domuz eius. H. hoc intelligebatur p. l. q̄ nisi. ff. de operi. li. secus in vendito re. vt nota. supra ti. j. §. j. in fi. si autem iste mutat domi, cilium non tenebitur ibi soluere. C. de sol'. l. vsuras. nisi locus equaliter distaret ita q̄ non interesset debitoris. vt ibi no. Z. suis expēsis quinq̄ modia vini puri vide, licet q̄ ex dicta vinea ꝓcipietur vel etiam eque boni. in fine quoq̄ termini bñ ipsam cultam ac in eodē statu vt nunc est dimittere 7 sibi resignare. que omnia 7 singula suprascripta 7 cetera. vt supra ī. j. forma. vsq̄ ī fi. ¶ Ea dem forma seruetur in concessione molēdini vel alteri, us rei ponēdo pacta 7 conuētiones habitas inter par, tes vtendo etiam verbis ad contractus naturaliť aptť. hec probantur extra. e. c. ij. 7 de symo. querela. 7 ne pre, la. vices suas vel eccle. sub an. cen. concess. c. fi. et de reli. do. cum venerabilis. de resti. spo. pisanis. ¶ Porro si ec clesia vel monasterium aliquam rē concedit in emphi, teosim sic instrumentū conficieť. Forma. H. Ro. xliij. qte. j. Z. Nouerint vniuersi pñtes pariter 7 futuri q̄ cum eccl'ia beati affrodosij biterē. b. aurioli ciui bitere, in. L. marcaz debito contractu teneat specialiter p sol, nēdis collectis sibi a tali legato impositis pro refectio, ne talis molēdini q̄ ꝓpter aquarum inundationē colla psum fuerat vt de dicto debito ex causa eius patz p in, strumētum publicum manu talis nota. confectum eadē q̄z eccl'ia vigēte creditore prefato debitum ipsuz solue re necessario teneatur. nec sint alia de quibus debitum ipsum solui valeat nisi infrascripta fiat concessio quaz expedientē esse 7 minus damnosam q̄z alicuius alterius rei vel possessionis eiusdē eccl'esie ē compertum. Jccir, co venerabilis pater dominus. p. dei gratia abbas eiuf dem eccl'ie licentia 7 auctoritate a venerabili patre do, mino. p. dei gratia bitereñ. episcopo sup hoc obtēta vt patet p instrumētum publicū manu talis nota. inde cō, fectum vel p patentē literā ipsius sigillo sigillatam de consensu 7 voluntate expressa fratrum 7 canonicorum suoz 7 eccl'esie sue pfate. 7 ad hoc specialiter vt mo, ris ē vocatorum 7 pñtiū. s. talis 7 talis ꝛc. H. quod se quitur vsq̄ ibi pro se 7 cetera. addidit auctor forme de quo tamē in aurora suppleuit Rolā. vt infra dicā. Z. habito pluries solenni tractatu sup ipsa concessione vt alienatione p. c. antedictum 7 ab eis plena deliberatio, ne prouiso dictam alienationē vel concessionem eidez monasterio vel ecclesie expedire vt de ipo tractatu 7 p uisione constat pluribus instrumētis scriptis manu ta, lis notarij pro se suisq̄ successoribus vice ac nomie ipi, us eccl'esie dedit atq̄ concessit. b. pro se suisq̄ hered. re cipiēti in emphiteosim vsq̄ ad ipius terciam psonā to mum talem in burgo ipius eccl'ie in via tali sitam. cuius confines 7 cetera. ad habēdum. tenēdum ꝛc. vt. j. ti. pro xi. ☞. ceterum. vsq̄ modo aliquo ptinēte iunge pro. L. marchis sterlingoz. quam quidē pecunie quantita, tē idē emphiteoticarius coram me nota. 7 testibus in, frascriptis de mandato dicti domini abbatis ipoz. q̄z factum dedit 7 soluit ipi. B. aurioli in solutionem 7 sa tisfactionē debiti suprascripti. quā quidē rē idē domi, abbas se ipius. b. emphiteotecarij nomine ꝓstituit possi dere ꝛc. vt infra de dona. inter vi. 7 vxo. §. nunc de vote in illa forma. A. dedit vsq̄ in fi. hoc saluo q̄ vbi dicitur ibi suosq̄ heredes pone eiusq̄ successoz. vice 7 nomi, ne ipius monasterij. Jtē nō ponas ☞ba illa tā in pri, tate q̄z in possessiōe. Jtē vbi dicit ibi traditionē dic da, tionē 7 concessionē. Jtē vbi dicit ibi. L. marcarū pone dupli dicte quātitatis. 7 vbi suoz bonoz. dic bono, rum ipius monasterij seu eccl'e. post iunge. hāc antē cō cessionē 7 omnia 7 singula suprascripta fecit dict' domi nus abbas exp̄sse acto inter eum 7 dictum. b. q̄ ab ipo b. 7 quocunq̄ alio ad quē res deuenerit memorata vs, q̄z in ipius terciaz psonā annis singulis in festo tali vn' denarius turo. nomine pēsionis eiusdē rei ipi eccl'ie per soluetur. postq̄z autē ad quartā psonam quentum fue rit noua emphiteotica concessio fiat hoc ordine obser, uato renouationis tamē in. l. marchis argēti tunc eidē eccl'e psoluēdis. hoc quoq̄ exp̄ssim inter eos acto vt ex hoc cōtractu duo vnius eiusdē tenoris instrumēta fiāt vnum p ipo. b. aliud p eccl'ia memorata. 7 nota q̄ cuz emphiteosis genus sit alienationis. vt extra de re. ec. nō ali. nullum. necessarius ē episcopi consensus. vt dixi. ij. q. ij. abbatibus. 7. c. placuit. xvij. q. iiij. in venditionibus 7 ꝓbantur p̄missa. x. q. ij. hocius porrectuz. 7 auť. si eccle nomus. 7 auten. hic versus 7 exempla. extra de relig. do. constitutus. Jtē quod supra dicitur de consensu capi, tuli vl' maioris partis. ꝓbatur extra de his q̄ fi. a ma. p. ca. c. j. 7. c. ea noscitur. 7 extra ō dona. pastoralis. ī fi. Jtē quod dixi de contractu qui semp debet interuenire in tali alienatione. probatur. xij. q. ij. sancti. extra de his q̄ fi. a prela. sine consen. ca. cum apostolica. 7. c. tua. 7 ō re, eccle. alienan. vel non duplum. libro. vj. et ibi no. vtrū tractatus hmōi sit de substantia contractus. H. 7 cer,

tum ē q̄ sic. Itē scias q̄ si non seruatis his que substan
tialia sunt fieret p̄ plat̄um dat̄io in emphiteosim. puta
sine consensu ꝛ tractatu capituli recipiēs non tenet̄ ad
pensionē dat̄o q̄ plat̄us se offerat q̄ faciet capitulū cō
sentire. licet de consilio vnius iuriste fuerit semel cōtra
riū iudicatum si supaddebatur canonicoꝝ consensus.
p̄. l. ff. de acti. emp. iul̄. §. si quis colludēte. ℞ illud in con
tractu qui tenuit ꝛ poterat ratificari. sed hic secus quia
contractus ille a princ. nullus ratificari non poterat cū
esset de ꝑpetua alienatione licet de temporali. secus q̄n
dic vt de his q̄ fi. a p̄. sine ca. c. ij. ꝛ iij. ꝛ in p̄. decre. dudū
bic igit̄ de nouo oporteret inchoare contractum habe
ri superioris licētia fieri tractatū ꝛ approbari causaꝫ ꝛ de
mū fieri contractum vt supra. q̄ dixi pensionem non de
beri cessaret si diceret̄ hodie locum habere. quod not.
infra. §. fi. ante ℣. viij. queritur. ℨ. Item quod dicit d̄
tercia persona. ꝓbatur in aut̄. de nō aliena. §. empbi.
colla. ij. ¶ Item scias q̄ de ipso contractu sic cōfici po
terit publicū instrumentum. ℍ. Rolan. no. in summa
sed in aurora sup̄ p̄missa forma. ℨ. Forma. domin⁹. p.
abbas sancti affrodosij cōgregatis infrascriptis eiusdē
ecclie canonicis ad capitulum more solito. s. tali et tali
ꝓposuit coram eis q̄ cum occasione talis debiti seu ne
cessitatis. vtilitatis vl̄ cause monasterij seu eccl̄e expedi
at vt habeat̄ pecunia vsq̄ ad quantitatē. c. marcarū. p.
uideant ipsi ꝛ deliberēt vn̄ dicte pecunie quantitas pos
sit haberi. igit̄ fratribus seu canonicis ip̄is sup̄ hec solē
niter tractātibus ꝛ deliberantib⁹ diligēter tandē cōmu
ni consensu ꝓfirmauerunt q̄ talis possessio ipsius eccl̄ie
concedat̄ in emphiteosim vel alienetur et pecunia seu
p̄cium dicte rei in dictam causam vel negocium ꝙuer
tatur credētes hoc p̄ dicta causa ipsi monasterio vtili
us expedire. ꝛ no. q̄ iste tractatus debet pluries fieri sal
tē ter vt dicunt quidā. ꝛ de qualibet vice debet fieri pu
blicum instrumentum quod durum videtur. ℍ. vide
quod no. de rebus eccle. non alie. dudum. in glo. p̄m q̄
ꝛ quod sup̄ ea dixi vbi p̄ singulare ꝓbatur vnicum tra
ctatum sufficere dummodo sit solēnis ꝛ diligēs. in mo
nachis nigris seruētur constitutiones b̄n̄dicti que vo
lunt tractatum duorum dierum interpellatorum ꝛ cer
to casu pape licētiam. rubrica vbi de mutuis ꝛ vēditio
nibus ꝛ vbi de forma iuramēti. ℨ. ¶ Cetez̄ si emphi
teoticarij concessio remouet̄ put in p̄. for. tactum est sic
confi. instrumētum. Forma. ℍ. Rolan. xlv. cui cōtinu
atur sequēs. ℨ. Quoniaꝫ domus talis in burgo sancti
affrodosij biteren. in tali via infra tales cōfines ꝛc. sita
olim data ꝛ concessa. b. a venerabili patre domīo. p. dei
gratia abbate sancti affrodosij in emphiteosim sub cō
di. annue pēsionis ꝛ renouationis post terciam ꝑsonaꝫ
faciēte que nunc ꝑuenit ad. d. filium quondā. c. ꝛ ab eo
possidetur. ꝛ iam vt dicitur casus ꝛ tempus renouatio
nis aduenit. Iccirco ipso. d. id instanter petente idē d̄o
minus abbas pro se suisq̄ successoribus vocatis specia
liter p̄ntibus ꝛ consentiētibus eidem ecclesie canonicis.
sc̄z tali ꝛ tali de licētia talis epi̇scopi biteren. dedit ꝛ cō
cessit vice ꝛ nomine p̄fate eccl̄ie iure ꝛ causa renouati
onis ipsius concessionis emphiteotice dicto. d. p̄ se su
isq̄ here. recipiēti vsq̄ in sui terciam ꝑsonam domū p̄
fatam ad habendum. tenēdum ꝛc. vt. s. ℣. porro ponit
tur id vsq̄ mō aliquo ꝑtinēte. iunge p̄. l. marcis q̄s ipse
dominus abbas ab ipso. d. recepit ibidē ꝛ in p̄nti in spe
cialē ipsius ecclesie vtilitatem conuertēdas pro soluti
one pensionis eiusdem domus quas dict⁹. d. habz eidē
d. ꝛ eū in ipsa plenissima au̇cte confirmās necnō ꝓmit
tens p̄ se suosq̄ successores vice ꝛ nomine ipsius mona
sterij dicto. d. p̄ se suisq̄ here. stip. ꝛc. vt in p̄. ℣. porro.
vsq̄ in fi. hoc saluo q̄ vbi dicit̄ ibi dationē ꝛ cōcessiōz
dic renouatōis ꝓcessionē. Itēvbi dī ibi dupli dicte q̄n
titatis. dic. l. marcaꝝ. Itē vbi dī hāc aūt cōcessionē po
ne renouatōis cōcessionē. hec forma ꝓbat̄ in p̄. concor.
ꝛ extra de p̄ca. c. ij. ꝛ extra de re. ec. alie. vl̄ nō. ad nostrā.
insti. loca. §. adeo. in aut̄. coll̄. ij. de nō alie. a. p̄. §. aliena
tionis. ex hoc dicunt quidā nō eē necessariū ꝓsensuz epi
exq̄ i p̄ncipali ꝓcessione int̄uenit. ℍ. ꝛ ita seruat̄. ℨ.
¶ Instrumentū aūt p̄mutatōis facte d̄ re eccl̄astica em
phiteotica p̄ alia re emphiteotica. vide. j. ti. p̄i. §. j. ℣.
cetez̄. ¶ Si autē pēsio rei emphiteotice p̄ pluribus an
nis soluat̄ sic instrumentū confi. Forma. Cū. d. vnū de
narū turon̄. eccl̄ie seu abbati sancti affrodosij bitereñ.
nomine pēsionis domus talis emphiteotice site in bur
go eiusdē eccl̄ie in via tali infra tales cōfines annis sin
gulis soluere teneat̄ actūq̄ sit inter eum ꝛ d̄nm abba
tē de consensu infrascriptoꝝ canonicoꝝ eiusdem eccl̄ie
ad hoc spāliter vocatoꝝ ꝛ ibidē p̄ntium vt pēsio infra
scriptis annis debēda licet debeat̄ ad tp̄s nūc simul ꝛ se
mel ipi eccl̄ie p̄soluat̄. Iccirco dictus. d. cora me no. et
testib⁹ infrascr̄ipt⁹ dedit ac soluit ipsi domino abbati. iiij.
sol̄. ꝛ duos denā. thuro. in solutionē ꝛ satisfactionē pēsi
onis p̄. l. annis ex dicta domo debēde. Idē ℣o d̄ns ab
bas confitēs ꝛ asserens sibi de pensione dicte domus fo
re p̄ dicto tpe plene ac integre satisfactū. p̄misit p̄ se su
isq̄ successoribus vice ꝛ nomine eidē. d. p̄ se suisq̄ he
re. stipu. suprascriptā solutionē ꝛ oīa ꝛ singula ꝛc. vt. s.
℣. porro. vsq̄ firma p̄durēt hoc saluo q̄ vbi dicit̄ ibi
dupli dicte q̄ntitatis pone. xij. ℔. thuro. postea iūge ca
nonici aūt dicte eccl̄ie his oīb⁹ p̄ntes et ꝓsentiētes sunt
hi ꝛc. talis ꝛc. extra de loca. potuit cū suis ꝓcor. ℍ. cō
tractus iste bñ expediēs ē emphiteosim tenētib⁹ ℞ nō ex
pedit eccl̄ijs dantib⁹. q̄ sic facile ꝓire posset rei noticia.
xij. q. ij. longinquitate. ꝛ c. sepe. vide. j. §. nūc aliqua. ℣.
xxxij. ꝛ ℣. se. ℨ.

Iam dicendum restat

de locatione rerum se mouentium. si q̄s igi
tur locat alicui equū ad equitādū sic instru
mentū confi. Forma. ℍ. Rolā. ꝛ ē. iij. quarte ptis. ℨ.
a. ciusbitereñ. locauit ꝛ cōcessit. b. vsq̄ ad. x. dies vnū
equū flauū. ℍ. Rof. posuit ferrantē puto q̄ dixit fla
uū quod sonat in albū vel rubeū vl̄ verius in bis mixtū
qd̄ dicit̄ blundū. ℨ. cū talib⁹ sella ꝛ freno extimatuz et
ap̄ciatū cōi concordia et consensu vtriusq̄. x. lib. thu
ro. ducēdū et equitādū vsq̄ tholosaꝫ cōfitēs ꝛ asserens
sibi ab ipo cōductore de mercede locationis fore in pe
cunia numerata integre satisfactū oīmino renunciās ex
ceptōi sibi nō date nō solute mercedis. dictus ℣o. b. p̄
misit soleniter absq̄ vlla exceptione iuris vl̄ facti se ob
ligādo dicto. a. p̄ se suisq̄ here. stipu. dictū equū bñ et
sollicite ac diligēter custodire. saluare. pascere ac tene
re et in ipo custodiēdo ac saluādo summā ꝛ exactissimā
diligētissimā curam atq̄ sollicitudinē exhibere necnon
eundē equū cū dictis freno sella in nullo magagnatū vi
ciatū seu deteriorātū ℞ eiusdē bonitat̄. solidităt̄ ꝛ sani
tatis vt tpe locationis erat ei hinc ad dictū terminū re
stituere et sue domui ꝓsignare siue soluē. et dare ei hīc
ad terminū ip̄m p̄dictā extimationē videlicet. x. li. thu
ro. Suscipiēs insup̄ abinde in antea in se et sup̄ se om
nē casum fortuitū et euentū incēdij. naufragij. ruine. ra
pine. furti. violētie. hostilis aggressus. repsalie. vulneꝝ
suppositure. inclauature. infūditure doloris mortis na
tural̄. ℍ. licet idē posuerit Rof. docebat auctorē omit
tere. ℨ. accidēta l̄ et cuiuscūq̄ morbi et oēm aliū tā di
uino q̄ humano iudicio q̄ ꝛ ex quolibet genē culpe vl̄
more vel als qualitercūq̄ ꝑuenientē. vel q̄ circa ipsū
equū possit aliq̄ten⁹ euenire. q̄ si eū cū dict̄ frena et sel
la eque sanū et solidū vt dictū ē eidē nō restituerit et ob
signauerit aut dictā extiatōz nō soluerit t̄mio sup̄ di
cto. vel si oīa et singula ī hoc ꝓtractu ꝓtēta nō obser
uauerit aut ī aliquo de iure vl̄ de facto cōtrauenerit p̄
misit eidē dare ac soluere duplū ipsi⁹ extimatiōis noīe
pene stipu. ī singul̄ caplis hui⁹ tractatus insolidū ꝓmis-

se qua soluta vel nō remaneāt rata oīa ⁊ singula supra scripta ⁊ infrascripta. q̄ si forte vltra dictū t̄minū equū ip̄m ita sanū ⁊ insolidū vt p̄missum ē restituere aut eius extimationē soluere distulit pacto p̄misit ⁊ cōuenit eidem dare ⁊ soluere p̄ quolibet die quo vltra terminuꝫ ip̄m dictas restitutionē vel solutionē differret. xij. de na. turo. noīe compēsatōnis damnoꝝ ⁊ interesse sub eadem pena qua etiā soluta vl̄ nō p̄dicta oīa ⁊ singula firma p̄durēt, ⁊ nihilomin⁹ etiā se solutuꝫ extimatōꝫ ⁊ recōpēsatōꝫ p̄dictā vbicūq; locoꝝ ⁊ fori creditoꝝ petierit ab eodem. Itē reficere ⁊ restituere sibi oīa ⁊ singula damna ⁊ expēsas ac interesse litis. ⁊ extra. p̄ quib⁹ oīm̄ibus ⁊ singulis firmiter obseruādis obligauit eidē oīa bona sua renūcians fori p̄uil. doli mali exceptōi cōditioni sine cā infactum acti. excep. sibi nō locati nō habiti eq̄ ⁊ omni alij auxi. sibi cōpetēti. ¶ Ad euidētiam autē hui⁹ forme querit. H. hec qō ⁊ se. fuerūt Jac. bal. q̄ de hoc fecerūt notulā que incipit vt plena noticia quātuꝫ duret infra dicā. Z. ecce postq̄. b. p̄ductor recepit equū ip̄m sine eius culpa vel dolo ex aliquo vicio vl̄ morbo ī p̄misso pacto seu locatōe spāliter nō exp̄sso puta ex vidolis vel alio hmōi morit vl̄ deterior⁹ queritꝫ q̄d iurꝫ ⁊ quidē videt. b. p̄ductor eē in cā p̄dēnationis in oī casu. nā agit ad. x. p̄missa sup quib⁹ pactū int̄uenit quod seruandū ē. vt. C. de pac. pactū. ff. e. l. j. ⁊. l. iurisgētiū. §. ait p̄tor. ⁊. §. itē si q̄s pactus. extra. e. c. j. xxij. q. j. oīm̄e qō C. de trās. nō minor⁹ē. graue em̄ ē fidē fallere. ff. de cōsti. pe. l. j. xxij. q. v. iuuamēti. Itē cōtractus ex conuētōe legē accipiūt. ff. de positi. l. j. §. itē si cōuenerit neq; optet. H. Jac. dixit neq; pōt dici q̄ sit opus ⁊c. Z. equum reddi talē qualis datus ē. nā impossibilitas stipulatiōis nō viciat ipsā nec etiā difficultas. ff. de ✠. ob. cōtinuus actus. §. illud inspiciendū. ⁊. l. stipulationū. §. j. extra de con. ap. ī despon. c. fi. ⁊ de pactis. c. fi. ff. de re. iur. impossibiliū. nec debet q̄s se ad impossibile obligare. ff. q̄ sent. sine ap. rescin. l. fi. C. de temp. ap. l. fi. quodcunq; em̄ pactū in rei traditōe apponit illud seruandū ē. ff. de pac. ī traditōibus. q̄ etiā cōductor ad extimationē tenebat: p̄bat. ff. loca. quero. §. pe. ⁊. l. cum fundū. C. solu. ma. si circūscripte. in fi. ⁊. ff. de extimatoria actio. l. j. extimatio em̄ verā facit venditionē cū vterq; cōsentit. vt. C. d̄ iure do. quot. ff. eo. plerūq; nec ob. l. C. eo. inter vnū. q̄ illud locum habet q̄n res fuit simpl̄r extimata nullo pacto apposito in contractu p̄ re tali restituēda qualis fuit data. al̄s secus. vt in dictis legib⁹. nec ē necesse p̄bari de culpa. quia illud locū habet q̄n locatio stat in finib⁹ locatōis. Si ✠o transit in aliū contractū suscipiēdo nouā formā. q̄a ex pacto aliud ē. quia tūc nō requirit culpa. oīa em̄ tenet conductor facere p̄m l. conuentionis. vt. ff. loca. ⁊ p̄duc. si merces. §. p̄ductor. Bal. no. ex his q̄ si p̄ductor rōceni suscipit in se piculū mortis tenetur etiā si decedat ex nāli morbo puta ex vidolis. nā illa distinctio an res eēt eodē mō pitura vel nō habet locū vbi debet extimatio rōne more nō vbi ratōne p̄missionis. ⁊ adde q̄d no. in. l. iij. ff. loca. Z. ¶ Sed q̄d ecce. b. cōductor vult equū restituere. a. locatori. ipe ✠o. a. non vult recipe dicēs forte eum magagnatū vel deteriorat̄. q̄d ergo erit. Bal. no. ff. de dolo. l. ⁊ elegāter. in glo. j. in. §. j. vide supra ✠. pri. ⁊ de fur. l. q̄dā. p̄ Dy. Z. nā videt pi culosum equū retinere. Si em̄ ad speciē teneor tibi ⁊ tibi offero liberor a casu. vt. ff. de solu. qui decē. vñ dicas q̄ si. a. nolit equū recipe debet. p. testibus p̄ntib⁹ equuꝫ sibi repūtare vt eum recipiat inuitare. q̄ si nolit recipe debet ei dimittere. nec deinceps ad ipsum. b. piculum p tinebit. ar. ff. de pi. ⁊ cōmo. rei ven. l. j. §. licet autē sicut ⁊ al̄s venditor potest effundere vinū. vt. C. de pi. ⁊ commo. rei vē. l. ij. ff. de contraben. emp. q̄ sepe. §. in his argu. tamē p. a. q̄ nō reddit commodatū qui nō eodē modo quo debet reddit puta deterioratuꝫ. ff. commo. l. iij. §. j. Idē in eo qui exbibet. vt. ff. ad exhibendū. si q̄s bominē. §. ij. Idē in eo qui obscuro rñdet. ff. de interroga. acti. de etate. §. nihil interest. ⁊ argu. ad hoc. ff. de actio. emp. iul̄. Sed rñdeo res commodata deterior reddita nō videt reddita. vez ē quo minus cōmodator petere possit id in quo res cōmodata deterior ē facta. aliud autē est in re conducta p̄ pecunia q̄s circa vinū quod licet effundere. ß ad hoc vt liceat debeo deponere ⁊ assignare in ede sacra vl̄ publice p̄sone. vt. C. de vsu. acceptā. ⁊ de solut. obsignatōe. nā iura varie ex p̄sonis cōstituunt. vt. ff. de rei ven. in fundo. in p̄in. ⁊. xix. di. c. j. vij. q. j. petisti. ⁊ diuersitas p̄sonaꝝ diuersā accepit medicinā xiij. q. vj. si res. in fi. Itē p. H. conductore sic habeo in Ja. cui cōueniunt verba sequētia saluo q̄ mutauit auctor habens hanc l̄ram corruptā ⁊ statim dicā. Z. locatore. facit. ff. cōmo. si vt certo. §. iij. ⁊. iiij. ⁊. ff. loca. q̄ aduersionē. qō em̄ piculosum esset cuꝫ de casu fortuito nō teneret. H. vera l̄ra. qui em̄ omne piculuꝫ suscepit de casu fortuito nō tenet. ⁊ huic l̄re nō conueniunt sequētia. ⁊. l. alle. Z. ff. de neg. gest. lites. §. iij. nam licet aliquis p̄miserit se indemnē aliquē seruaturum vel rez recepit extimatā non probat tamē fortuitū casum. ff. p̄o socio cum duobus. §. damni. nō em̄ ob hoc fuit extimatio facta vt cōductor equū haberet emptū ß vt magis scirectur vtruꝫ dolo vel culpa eius equus p̄iisset vel deterior factus eēt. ar. ff. vsufru. quēadmo. ea. l. j. §. recte. H. finit̄ no. Ja. quo ad materiā subdebat aut q̄ q̄a d casu fortuito an recipiat gnāliter erat qō sabbatina q̄ incipit vtꝫ ex pacto ⁊ p̄ multos ⁊ in multis locis erat d hoc notatū. ideo illā p̄sequi nō curabat. Z. ⁊. C. vnde vi. l. si q̄n. Azo aut dixit. H. quod placet Roffre. Rica de acti. oneris aduersi vbi dicit etiā hoc placuisse Rodoy. suo p̄ceptori. Z. q̄ ad hoc vt casus fortuiti imputent necessariū ē omnes in pacto exprimi sic. s. teneor de more ⁊ ruina ⁊c. vt supra in p̄. forma. ita q̄ singlī singulatim nomi nent aliocīn de nō exp̄ssis nō tenet q̄uisi generali cā excipiatur. arg. C. cōmo. l. j. ⁊ de nego. gest. l. negotio gerētes. ff. de pcu. nō solum. in fi. ⁊. l. pompo. i p̄inc. ff. de minor. illud. §. talis. C. ad velley. iubemus. ff. de qui. her. si quis mihi bona. §. iussum. ff. si quis cautꝫ. sed ⁊ si quis. §. quesitū. alij dicunt impossibile esse omnes enumerari posse ad quod nemo obligatur vt supra. vñ fm eos sufficit dicere in genere teneor de omni casu. quia quod facit speciale quo ad speciē id facit gnāle quo ad genꝰ. ff. p̄ soc. actione. §. renūciare. ff. de admi. tu. si duo tu dic q̄ aut constat p̄ conductorem quo minus omnes casus specificent. quia dum. a. locaret equū suum dicebat. b. p̄ductori. frater si vis equū meuꝫ ducere volo vt mihi tenearis de tali ⁊ tali casu. ⁊ cū vellet omnes casus enumerare. b. dixit frater longum esset omnes enumerare. ß ego tibi volo de oīm̄ib⁹ teneri. ⁊ tūc de omnib⁹ teneat. p̄sumit̄ em̄ plus dictū ⁊ minus scriptū. ff. d here. instit. l. j. §. j. ⁊ quia quod tacite inter contrahentes agitur p̄ exp̄sso habet. ff. si cer. pe. cū quid. Si ✠o. a. dixit. volo q̄ tenearis de tali ⁊ tali enumerās quosdā nō oīm̄es. ⁊ subiunxit ⁊ de omnibus tenearis tunc. b. de omnibus enumeratis t̄m tenebit̄. illa em̄ clausula generalis trahitur t̄m ad specificata. ff. de transac. cum aquil. ⁊. l. q̄ cum tutoribus. in p̄in. ⁊ in fi. ⁊. ff. de admi. tu. quidā decedēs sic intelligit̄ opinio scōa aut stat p̄ locatorē vt quia dixit. b. cōductori frater longū esset omnes casus enumerare. ß de omnib⁹ mihi tenearis ⁊ tūc cōductor de nullo tenet̄. ⁊ sic intelligit̄ opinio prima. H. de hoc satis scripsi de cōmo. c. vno sup̄ glo. ij. nolo q̄ ignoret̄ dictuꝫ nō. co. mat̄. q̄ in qōne p̄ eū padue disputata q̄ incipit q̄daꝫ scholaris. ⁊ fuit qō de scholari qui duxit equū de p̄tib⁹ quē mercatori illuc ituro dedit ad sui cōmodū p̄ntādū in domo scholaris omni piculo mercatoris. et equ⁹ sine mercatoris culpa, vel mora mortuus est tenuit ex vi pacti mercatorē ad extimationem teneri dās p̄ regula q̄ vbicūq; tale pactū vel simile apponit̄. in contractu sup̄

indēnitate eius rei quā alius ex natura ptractus custo
dire z reddere vel tradere tenet locū habeat condēna
tio extimationis ex vi talis pacti inducit principaliť.l.
que fortuitť.in fi.C. de pigno.act.q finis ꝑm eū dirimit
casum istū z huic ꝓueniūt decre.vnica d cōmo. z secun
da d depositō q loq̄tur in cōtractib ex q̄bus debebať
custodia z restitutio saluo q si respectu certi casus ta
lia verba ponerent in pacto restringent ad illū casū vt
C.cōmo.l.j.ad velley.l.iubem⁹ d transac.l.si de certa.z
ꝑm eū principali dicto nō ob.generalitas q̄ tale pactū
dicēdū est spāle vel specialiter factū exq̄ verba exꝑmūt
peremptionē rei vltra naturā ꝯctus.hoc tū fallit qñ ta
le pactū faceret contractū feneraticiū vt si loco equum
vel bouē ꝑ certo ꝑcio faciens pactū qd ꝓeat cōducto
ri.nā tūc exprimant vel nō exprimant casus pemptiōis
pactū habebiť ꝑ nō facto z ꝓtractus tenebit.C.d pac.
pig.l.j.ff.de vsur.l.pecunie.z.l.placuit.z de acti. empt.
l.iulianus.§.idē pap.est.n.de natura fenoris q lucrum
sit creditoris z ꝓiculū debitoris.C.si cer.pe.l.incendiū.
z.j. d vsur.ꝑ totū. Si vero tale pactū interpositū ē ꝑ-
pter aliud nō ad indēnitatē ei⁹ cui ꝑdicte res debētur.
vt.§.dictū est putat opinionē illā verā q de necessitate
sint specificāda pericula z casus ad q̄s teneri d3 ꝓmit-
tens.vt.ff.si q̄s cau.ß z si q̄s.§.quesitū.vbi de hoc.et in
pre.l.opus.si nō specificent teneať solū d leui et leuissi
ma z nō de casu fortuito rōne supradicta quā attribu-
it odof.q cū tale pactū nō fundet sup indēnitate con-
seruanda sup re de qua ꝓtrahiť restringendū est ꝟbū
periculi ne sub inuolucro verboꝝ decipiať cōtrahens
obligādo se ad id quod nō faceret si specificatū eēt. ff.
de pig.obligatione.C.que res pig.ob.pos.l.j.diuersita
tis.rō reddiť q absurdū esset q quis indēnitati reruꝫ
suaꝝ ꝓuidere nō posset ꝑ pactuꝫ circa res suas vel sibi
debitas z maxime cū ꝓtractū al.facturus nō esset i alio
casu quo tāta rō nō suadet inuēta est equitas.§.quesi-
tū.facit.C.de codicil.l.fi.§.penul.z q̄ po.in pig.ba.l.fi.
in fi. Adhuc scire debes q alb.odof. disputauit qōneꝫ
q̄ incipit ticius locauit q̄ queriť si locator fundi ꝑ cer-
to ꝑcio ad quinquēniū in ꝓtractū expressit certos casꝰ
fortuitos ad quos noluit teneri. puta vim fluminis in
cursu hostiū vel predonū de alijs nil factū dictū q̄s te-
neať d nō expressis z tenuit locatorē d illis nō teneri ꝑ
l.si vt certo.ff.cōmo.§.si me rogaueris.z.§. de me ꝑ q̄s
§.ꝓꝫ vt dicit q si argētū meū alicui ꝓmodo z in cōmo-
dādo mihi spāl'r ꝓuideo apponēda custodē argēto pe
riculū pemptionis argenti ptinet ad me cōmodantem
al'.si nō ꝓuidi ptinet ad cōmodatariū.ß diri ꝑm ibi no
ta.in all'.induxit.l.ij.C.de pig. vbi creditor hñs genera
lē obligationē si recepit specialē sibi in alijs ꝑiudicat ni
si in subsidiū. Ad idē i vroze que sup pafranalib recei-
pit spāle hypothecā.C.de pac.ꝓuen.tā sup dote.l.fi.ad
idē.ff.si cer.pe.l.certi ꝓditio.§. qm̄.z.§. si nummos.ff.
de ver.ob.si ita.§.stipulatoꝝ.z de noua.l.cū em̄.z.l. seq.
Z. Sed ecce locaui tibi equum meuꝫ et ꝓmisisti mi
hi quolibet mense dare.xx.ß. ꝑ vectura z quocūq̄ mō
morerer.xx.lib. ꝑ illius extimatione.demū moriť equꝰ.
z q̄ infra annū nō restituisti mihi equū peto.xx.ß. pro
quolibet mēse.z vī q nō tenereris exquo mortuus fuit
ff.loca.habitatores.§.j.z si fuit pactū factuꝫ q etiā eq̄
ꝓdito nihilominus teneretis ad pēsionē illi⁹ tn illud tā
q̄ iniquū d3 rescindi.ar.ff.de ꝟ.ob.si q̄s cū aliter. con-
tractus.n.iste bone fidei est sicut ꝯctus emptionis in q̄
decepti vltra dimidiā iusti precij restituiť.C.d resci.
vē.rē.extra de empti.z ven.c.pe.vñ multo fortius resti
tui debes in tanto deceptus. Si aūt vēdis mihi equum
dicēs nolo tibi de aliquo vicio teneri.dic vt.§.d empt.
z vē.§.nūc dicēdū.ꝟ.q̄d si venditor. Si aūt aliquis
boues suos locat ad laborādū sic ꝓfic.instrm. H. Ro-
lan.nona pte.v.z post istā se. Z. Forma. A. cōfessꝰ fu-
it z ꝓtentus se habuisse z recepisse ad laborandum ad
quartam ptē lucri.a.b. duos boues vnū.s. albū cuꝫ cor
nuby demissis z aliū rubeū cū cornuby leuatis ꝑcij z ex-
timatiōis.v.lib.turo.hīc ad vnū annū ꝓximū ꝓmittēs
solē.stipu.b.dictos boues fideliter z diligent custodi-
re saluare pascere z tenere omnib suis expensis ipōsq̄
nō vendere vel alienare sine expressa domini licentia et
mandato in se dictoꝝ boum semper ei dominiū ꝛser
uans ita q a quocūq̄ altero possidente ipsos pleno iu
re valeat vendicare z ꝑ summa dicte quarte ptis labo
rerij dare z deferre eidē narbo.ad domū suā.x.sextaria
frumenti boni pulchri z mundi in festo sanctoꝝ iusti z
pastoris.in fi.vero termini dictos boues aut predictam
extimationem cum quarta parte lucri siue tantum mi-
nus ipa extimatiōe q̄ntū fuerit totū damnū ipsi domio
dare z cōsignare. verūtn si dicti boues aut alter eoruꝫ
ipsius laboratoris aut eius nuncij seu familiaris culpa
dolo fraude vel mala custodia perierit aut destructus
vel pditus fuerit ad ipsum laboratorem spectet singu-
lariter totū damnum z si diuino iudicio vl' casu fortui
to pierit totū dānū ad dominū ptineat antedictum. et
si contigerit eū ipos boues ꝑ octo dies vltra predictū
terminū retinere quin eos vel dictam extimationē con
signet vt dictum est extunc vsq̄ ad vnuꝫ annum et sic
de singulis annis ipsos a dicto domino retinere eisdeꝫ
pactis z pditiōib teneať si d ipsius domini processerit
voluntate quod sic actū extitit inter eos que omnia et
singula suprascripta promisit idē.a.ipsi.b.ꝓ se suisq̄
here.stip.solenni grata firma rata habere tenere nec ꝯ
facere vel venire per se vel ꝑ aliū aliqua ratione vl' cau
sa de iure vel de facto sub pena dupli extimationis pre
cij antedicti stip.singulis capitulis huius tractatus in-
solidum promissa qua soluta vel nō rata maneant om-
nia et singula suprascripta et infrascripta et nihilomi-
nus vnumquoq̄ predictorum prout promisit z conue
nit se restituere z soluturū z datuꝫ vbicūq̄ locoꝝ z
fori ipsi.b.petierit ab eodē ipse reficere z restituere sibi
omnia z singula damna z expē.ac interesse litis z extra
de bis credere suo simplici verbo sine sacramento vel
alia q̄libet ꝓbatione.insuper promisit preceptū ta-
lis iudicis recipere d predictis omnib et singulis adim
plendis binc ad.v.dies sub pena.x.libr.turo.stipu.pro
missa qua soluta vel nō predicta omnia z singula firma
perdurent de quibus omnibus z singulis firmiter ob-
seruandis obligauit eidem omnia bona sua renunci-
ans fori priuilegio exceptioni sibi non traditoꝝ z nō
habitoꝝ boū ex dicta cā z omni alij auxilio. Illud q̄ꝫ
nō est ignorandum q si tibi committo oues meas ita q
tu certam partē fructus debeas habere quē contractū
italici vocant socidā.i. societatē pecudū sic instru.cō-
fi. Forma.a.confessus fuit z contentus se habuisse z re-
cepisse in socidā seu societatem.a.b.c.oues precij.xxv.
libī.turo.binc ad tres annos proximos ꝓmittens solē-
ni stipu.dicto.b.eas oēs quas ipsarum futuros fructꝰ
z fetus omnibus suis expensis fideliter z diligenter cu
stodire saluare pascere ac tenere ipsasq̄ aut earuꝫ fru
ctus vel fetus aliquos non vendere vel alienare ꝛc. vt
in pre.fori.vsq̄ vendicare.postea iunge. fructus vero
z fetꝰ earum.s.agnoꝝ lane casei z stercoꝝ dimidia bo-
na fide dicto.b.ad ipius voluntatē consignare z dare
z in fi.dicti termini ipsas oues prefate socide vel illas q̄
ex illis tūc temporis extabūt ipi.b.restituere et cōsigna
re. Si vero ipse vel aliqua earum seu ipsarum aliquis
fetus vel fructus ipsius.a. vel eius nuncij siue familiarť
culpa aut dolo aut mala custodia perierint aut destru
cte seu perdite fuerint totum damnum spectet ad eum
Si autem diuino iudicio vel casu fortuito id euenerit
ad dictum.p.spectet dummodo ipse.a.per representa
tionem corij ouis mortue vel aliter faciat plenam fidē
que omnia z singula suprascripta ꝛc. vt in pre.forma.
Bal.de his instrumentis socidarum no.ff.pro socio.l.

si id quod.7 de pig.l. grege.in prin. Et no. q capitale saluū eē dz 7 pmo detrahēdū 7 reliquū diuidēdū.ff. p soci.l.cū duob.§.i coherēda 7.§.se.7 no.C. p so.l.j.p doc.itē vide.ff.de i rē.p.l.qdā boues.7 qđ no.i.l.si ventri.§.i bonis.ff.de priuile.credi.p Dy.vide.j.e.p.extimatio bouis. Z.q si pfata socida fiat ad saluū capitale sic instru.pfi. Forma. A.pfessus fuit 7 ptentus se habuisse ac recepisse.a.b.in socidā ad saluū capitale vnam vaccā talē pcij 7 extimatiōis.l.f.turo.,pmittēs solenni stip.dicto.b.vaccā ipaz oēmqz futurū ei⁹ fetū 7 fructū ꝛc.vt in pdi.forma vsqz dēdicare verbis decent' mutatis.p⁹ iunge ex fructib⁹ vero 7 fetib⁹ vacce pdicte pout videlz q ex ipa sumūt' tātū ipi.b.psignare 7 dare quousqz sibi de dicto capitali 7 pcio integre satisfiat q capitali assignato 7 dato toti⁹ ei⁹ qđ inde.s.erit dimidiam sibi dare.si tñ vacca ipa aut aliqs fet⁹ ei⁹ 7 cetera. vt in pre.forma vsqz pdita post iūge dicto.b.integruz restituere pciū pdictū cū oi dāno 7 interē suo. Si aūt diuinū iudiciū vl' casus fortuit⁹ ptigerit tūc spectet ad dcm dñz totū dānū. H.añ capitale dtractū,pcedit pactū.sed post cū totū qđ supest sit cōe ģ 7 diuinū iudiciū est cōe. Z.q oia 7 singula supscripta ,pmisit idē a.ꝛc.vt.s.p.si aūt aliqs vsqz pena dupli.iūge dicti precij stip.,pmissa 7 refectiōe dānoz 7 expēsaz litis 7 extra etiā obligati.oim bonoz suoz qua pena soluta vel nō pdicta oia 7 singula firma pdurent renūcians except. sibi nō tradite 7 nō habite vacce ex cā et pacto pdicto 7 omni alij auxilio.

REstat super operarū locationib⁹ aliq̄ instrumenta formare.si igitur quis locat operas suas ad scribenduz sic instrumentum confici. H.Rolan.iij.i.v.pte cui due sequentes ptinuant'. Z.Forma. A.pro.7 p̄ solennit' sine aliqua exceptione iuris vel facti se obligando ad id. b.p se suisqz bere.stip.scribere sibi vnū decretū itextū 7 de tali lra 7 forma vel eque bona vt fecit et scripsit in j.folio pmi quaterni eiusdē decreti.quā si qdē oīdit et ad eius similitudinē 7 formā obtulit 7 puenit se illd decretū scripturū integre 7 etiā de meliori si poterit et sciuerit bona fide 7 ptinuare diligent' 7 fidelit' dictū op⁹ sine sui vel alterius opis seu scripture alicui⁹ interpositione donec totū decretū scriptū fuerit 7 cōpletū et hoc pro.xv.lib.turo.de qbus idē.a.pfessus 7 ptentus fuit se a dicto.b.iā habuisse 7 recepisse.v.lib.turo.excepti.sibi nō date ac nō solute ipsius oīno renūcians quant'.resi duū aūt dicte sūme dictus.b.solēni stipu.,pmisit ipi.a. dare ac soluere eidē b mō.s.v.li.duab⁹ ptib⁹ ipius operis perfectis reliquas vero quinqz libr. finito ope et cōpleto que omnia 7 singula suprascripta pmiserunt vicissim.s.vnus alteri ad inuicē solēni stipul'. bincinde interuenientib⁹ firma grata rata habere et tenere obseruare 7 adimplere nec cōtra facere ꝛc.vt.s.in prima forma hui⁹.t.vsqz in fi.hoc saluo q vbi dicitur ibi.xx. lib. pone dupli dicte q̄titatis 7 conci.hic libel.vt.j.§.pri. p.7 scias. C Si vero locatio et cōuentio sit de alio opere faciendo puta de mutando vel edificando et huiusmodi attende quid bincinde promittatur et promissionem vnius partis continue primo pone et postmodum alterius deinde pones illam clausulam que omnia ꝛc.vt.s.in prima forma. C Si vero quis promittit alteri seruire sic instrumentum confici. Forma. A.locauit 7 pacto puenit.b. de opis 7 seruitio suo sibi bac familie sue prestando hinc ad vnum annum proximū ,pmittens solenniter sine aliqua exceptio.iur̄ vel facti se obligādo dicto.b.p se suisqz bere.stip.fideliter 7 solicite facere quecūqz sibi 7 familie sue atqz negocijs vtilia crediderit 7 etiā quecunqz sibi ab eo vel familia sua bona fide pcepta fuerint 7 res ei⁹ 7 familie sue 7 cuiuscūqz alteri⁹ q̄ penes eū fuerit fideliter oi dolo 7 fraude remota custodire 7 saluare 7 de ipis furtū nō facē nec volenti facere psentire imo ,p posse se opponere 7 quēlibz facientē vel facere volentē aliqđ furtū dānum vel iniuriam ipsi domino q̄cito scinerit vel senserit eidē manifestare.secretaqz sibi ab ipso commissa fideliter retinere.dictus vero.b.,pmisit 7 conuenit stip.solen.dicto.a sibi dare decenter 7 debite victū 7 vestitū 7 calciamēta hinc ad terminū supradictum 7 pro suo merito.xl.f.turo.videlicet dimidiā in tali termino 7 reliquā dimidiā in fine anni que omnia 7 singula ꝛc. vt in predic.forma vsqz in fi.hoc saluo qđ vbi dicit' ibi duple dicte q̄titatis dicas.C.f.turo.postea iunge isup idem.a. corporaliter ad sancta dei euangelia iurauit predicta omnia 7 singula a se promissa grata firma 7 rata habere tenere obseruare et adimplere nec p̄ facere vel venire de iure vel de facto p se vel p aliū vllo mō.preterea dicti.a.precib⁹ 7 mandato.b.se principalem constituens promisit principaliter 7 insolidū sine aliqua exceptione iuris vl' facti se obligādo dicto.b.pro se suisqz heredib⁹ stipu. facturū et curaturum omni exceptione remota q̄ dictus.a.predicta omnia 7 singula ad se ,pmissa grata firma 7 rata habebit tenebit obseruabit 7 adimplebit nec p̄ faciet vel veniet aliqua ratione vel causa de iure vel de facto qđ si nō fecerit 7 curauerit vt dictū est 7 propterea dictus.b.damnū aliqđ sustinuerit vt q̄ dictus a.furtū vel damnum ei faceret super quo simplici ꝛbo eiusdē.b.credat' absqz alia ,pbatiōe ꝛseruabit ipe.b.dictū.b.indemnem sub pena.C.f.turo.stipu.promissa et refectione damnoz 7 expensaz litis 7 extra 7 sub obligatione omniū bonoz suoruz qua pena soluta vel nō predicta omnia 7 singula firma perdurēt renuncians bñficio nouarum constitutionum de fideiussoribus. 7 omni alij auxil'.

C Quid si fiat cōuentio de aliq̄ in aliqua arte instruendo sic instrm̄ ꝛficiet'. Forma. A.posuit et pacto dedit. b.filiū suum magistro.c.sartori ad discendū 7 operādi artem suendi hinc ad quinqz annos proximos promittens solenniter sine aliqua exceptione iuris vel facti se obligando dicto.c.,p se suisqz heredib⁹ stipulan.factum 7 curaturū q̄ dictus.b.hinc ad terminū ipsum ꝑseverabit 7 ꝑtinue morabit' cum dicto magistro.c.7 fideliter ac custadiose faciet 7 operabit' quecūqz dictus magister circa doctrinā 7 exercitiū ipsi⁹ artis ꝑceperit res qz eius et cuiuscūqz alterius que penes eum erunt bona fide custodiet 7 saluabit furtūqz nō faciet nec volenti facere consentiet sed et neqz fugiet nec discedet ab eo hinc ad terminū supradictum q̄ si aliquod eorū fecerit satisfaciet d̄ hoc ipse.a.dicto.c.eumqz seruabit indemnem 7 specialiter faciet et curabit q̄ ipe.b.tot diebus ante dictuz terminum preter ipsius.c. voluntatē discedet vel se subtrahet a continuo exercitio dicte artis tot eñ reficiet 7 restaurabit in dicto opere vl' exercitio ad suā voluntatem post terminū supradictū 7 q̄ dabit 7 deferet eidē magistro ad domū suā vnuz caponem 7 duas fogacias quolibet anno i festo epyphanie dict⁹ vero magister.C.,pmisit ipi.a.,p se suisqz heredib⁹ 7 vice 7 noie dicte.b.stipul.q̄ docebit 7 instruet dictū.b.bona fide fideliter in arte p̄dicta dabitqz eidem quolibet anno duos sotulares.que omnia 7 singula vt s.in p̄ma forma hui⁹ ti.in fi.

POstquā taz plene instrumentoruz formas posuimus restat vt i b.t.libellos ꝛcipiam⁹. Si igit' ēphiteota vl' libellari⁹ ñ vult dño solue pēsiōz sic ꝑ eū libell⁹ conci.

Libellus. H.pōdera q̄ in nullo istoz libelloruū auctor vtit' verbo locatiōis et hoc ,ppter obiectionē dicentium contra libellum dicē tē locauit i emphiteosim q̄ libell⁹ ille cōtinet aduersa cū locatio 7 emphiteosis multuz differāt vt dicet'.j.§. fi.7 sup.iij.q.volunt ergo q̄ dicatur ꝓcessit in emphi-

teosim ꝛc.tu canonista ꝙ has obiectiones defensionem
hēs q; materia emphiteosis ponit sub ti. de locato. Z
Lo.ꝛc.cō.de.p.q ad libellū vel emphiteosim tz funduz
talē cui⁹ fines ꝛc.ab eccl'ia mea rōne cui⁹ eidē eccl'ie seu
rectori ei⁹ vel mihi singulis annis ser denar. talis mone
te dare ⁊ soluere tenet annuatim. Jn q̄z dena. vel cui⁹
canonis solutiōe iā ꝑ biēniū ⁊ ampli⁹ cessauit quare pe
to dctm fundū q̄ cecidit in cōmissum mihi restitui ⁊ as-
signari ⁊ ad hꝫ ipm. b. sentētialit ꝓdēnari. extra. e. c. pe.
⁊ vlti. ⁊ xij. q. ij. qui rē que est. C. de sacrosanc. eccle. ex-
tra de dila. littere. extra de relig. do. constitutus vel sic.

Libellus. Ego. a. sindicus talis ⁊ noīe einsdē
eccl'esie ago contra. p. petens ab eo
talē possessionē quā ipse vel quā sui p̄decessores in em
phiteosim a dicta eccl'esia habuit vel habuerūt ⁊ ius em
phiteoticū amiserūt ⁊ amisit ⁊ dicte eccl'esie restituere
cōtradicit vñ iusticiā postulo ꝓposita ꝓditiōe ex. l. ze-
nonis q̄ est. C. d̄ iure emphi. l. j. que. l. loquit etiā in em
phiteosi eccl'esie nō solū laici. Si aūt ꝑpter canonē nō
solutū biennio eccl'esia repeteret vt. s. in prē. libel. tunc
ꝑponat codi. ex. l. iustm que ē. C. de sa. san. ec. aut. q̄ rē
Si aūt eccl'ia ꝓfidit ꝑbare dominiū vel quilibet q̄ cō-
fidit de dominio vel quasi probare sic concipitur libel.

Libellus. Lo.ꝛc.con. ego talis sindicus talis
eccl'esie de. p. a quo peto talem peti
tā terre quā possidet ī tali loco quā assero ad me ptine
re iure dñij vel quasi ⁊ hic libel. p̄m quosdā poti⁹ de cō
suetudine admittitur q̄ de iure. H. hoc dixit propter
no. s. de causa posses. ⁊ proprie. ꝙ. pe. in. ij. co. Z. C Si
autem velit petere tm̄ pensionē subtractā sic cō. libell.

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. vt. s. vsq; quare
peto iūge dictā pēsionē subtractā
mihi noīe p̄fate eccl'esie dari ⁊ restitui eūq; cōpelli vt ī
futurū eādē integre mihi soluat ⁊ eū ad hꝫ sn̄ialit ꝓdem
nari vt in p. ꝓcor. emphiteota aūt ꝙ eccl'iam sic ꝓci. lib.

Libellus. Lozā ꝛc. ⁊ con. de. p. sindico talis ec
cl'esie ⁊ peto vt mihi tradat corpo-
ralē possessionē talis vinee quā mihi talis ꝑposit⁹ cū cō
sensu clericorū eiusdē eccl'ie ī emphiteosim ꝓcessit nec
tradidit ꝓposita ꝓdi. ex. l. zenonis. C. de iure emphi. l. j.
siāt ēphiteota cui tradita fuit res ēphiteocaria velit ꝙ
aliū possessorē.

Libellus. H. bunc forat Rof
fre. in emphiteota lai
ci hoc exꝑsso ī libello vbi de ptorijs rubrica de vti. act.
i rē quā vide. s. de cā pos. ꝙ. seq̄t. ℞. ē ⁊ alia. Z. Lo. ꝛc.
cō. de. p. a quo peto talē vineā quā possidet proposita
vti. acti. in rē q̄ dat ꝑ re emphiteocaria. ff. si ag. vectig.
vel emphi. p. l. j. ⁊. ij. Si vero nō fuit ei tradita non ꝑōt
agere nisi actiōe sibi ab eccl'esia ꝓcessa ⁊ tūc sic cōci. lib.

Libellus. Lo. ꝛc. peto a. p. talē vineā iure do-
minij vel quasi cā mihi ꝓcessa a tali
ꝑposito ⁊ capitulo nā ⁊ ius dominij .i. rei vendicatio ⁊
ois fere actio cedit. C. de here. vel acti. ven. l. fi. H. in-
gredit verba Rof. ī acti. ex ꝓducto in qua dicit. vij. ne-
cessaria q̄ ex positōib⁹ colligas. Z. C Verū si locator
domum vel fundū ꝓductū nō vult inquilino vl colono
tradere vl tradit si cetera nō prestat ad que tenetur cō
ductori prodita est actio ex conducto que ciuilis est in
stitu. loca. ff. e. ex cōdu

Libellus. Lo. ꝛc. con.
cto in qua sic li. cōcipi. de. p. a. quo
ꝓduxi talē domū vsq; ad annū ꝑ. xx. quā domū ad iha
bitādū mihi assignare ꝙdicit vñ ago ꝙ eū vt ipam do-
mū ad inhabitandū vsq; ad annū mihi assignet, ⁊ ad hꝫ
ꝑpo. acti. ex ꝓducto vt ī prē. l. ex ꝓducto. alij vero q̄ di
cūt q̄ nō tenet iste ad traditionē sicut nec venditor cū
hec actio sit similis actiōi ex vendito vt. ff. e. l. j. sic cō. li.

Libellus. Lo. ꝛc. cō. de. p. a quo ꝓduxi talem
fundū vel domū ꝑ. x. quē seu quam
mihi prestare seu assignare ꝙdicit ad inhabitandū seu
colendū vñ ago contra eum ⁊ meum interesse peto qd̄
extimo. xx. et ad hoc ꝛc. ff. eo. si fundus. tercij dicunt q̄
cū interesse non sit in obligatione non pōt peti hz veni
at in condem. ff. de re iud. si q̄s ab alio. ℌ. fi. vñ sic li. cō.

Libellus. Lozā ꝛc. ago ꝙ. p. vt domū talē quā
ab eo ꝓduxi ꝑ. x. mihi tradat seu as
signet ad inhabitādū q̄ si tradere nō vult peto meū in
teresse qd̄ extimo. xx. ⁊ ad hꝫ ꝛc. ff. de acti. emp. ⁊ ven. l. j.
C Quid si rez tibi locatā ad certū tp̄s locator aufert. j.
illud cō. li. vt extra ne pla. vi. suas vel iu. ec. cō. c. fi. ⁊ de
locato potuit. ꝑ hāc etiā actionē recuperabo qd̄ ꝑ dā
na dato ꝑ seruiētē meū solui. vt. j. de iniu. ℌ. ij. in fi. Jtē
sup̄ rei vendicatione vtili que datur emphiteote vel ei
qui cōduxit ad nō modicū tempus vel supficiario ꝓci.
li. vt. s. de cā pos. ⁊ ꝓpri. ℌ. notandū igit. ℞. est et alia
vtilis ⁊ se. H. libellus super interdicto de superficieb⁹
vide. eo. t. ℌ. ij. in. xij. interdicto. Z. act. ergo sic ponat.

Positio actoris. Po. q̄ mihi locasti
talē domū vel fūdū.
Jtem q̄ ꝓsensisti in tali locatione. ff. loca. l. j. ⁊. ij. Jtem
q̄ locasti mihi ꝑ. x. ff. e. l. ij. ff. de posit. l. j. ℌ. si q̄s seruus.
ff. cōi diui. si ꝙuenerit. sec⁹ si in vno minimo. ff. eo. si q̄s
ꝓduxerit. ℌ. fi. Jtē q̄ es talis q̄ potes obligari. ff. loca. q̄
ad certū. ff. de opti. lega. si tibi. Jtē q̄ res illa fuit tua. ff.
d̄ re. iur. neq; pignus. C. locati ad ꝓbationē. Jtē q̄ est
talis q̄ pōt locari. ff. e. locare. ⁊. ff. d̄ ℞. obli. multū extra
ne pla. vi. suas vel iu. ꝛc. in rubro et nigro. Jtē q̄ rē illā
mihi nō tradidisti sed hec est negatiua. Jtē q̄ ꝓhibes
me illa vti. Jtē q̄ sum ꝓhibit⁹ ꝑ talē re illa vti. Jtez q̄
illū ꝓhibere potes. Jtem q̄ hoc anno fuit sterilitas ex
eo. ꝑpter. Jtem q̄ tu cōtradicis mihi volenti rem exer
cere. Jtem q̄ ante tempus locatiōis mihi rē abstulisti.
extra ne prela. vi. suas vel iu. ec. con. c. fin. reus vero sic.

Positio rei. Po. q̄ illū fundū vel domum
locaui. t. ⁊ ille nunc inhabitat.
ergo non tibi. ff. de iudi. cum prētor. extra de presump.
nōne. Jtem q̄ de precio domus ꝑ pensione dissensim⁹.
ff. loca. si. x. Jtem q̄ mihi volebas dare ꝑ pensione spe
ciem vel libzū vel aliquid annuū debet. n. ꝓcium cōduc-
tionis consistere in aliqua quātitate q̄ si in vno mini-
mo nulla est conductio vt. s. Jtē q̄ hoc anno mihi fuit
bonis interdictum. Jtem q̄ permisi te inhabitare toto
tpe ꝓductionis tue. Jtem q̄ qui te ꝓhibet inhabitare
est maior magistratus quē ꝓhibere nō possum. Jtē q̄
sequenti anno fuit vbertas. Jtem q̄ colonus meus par
tiarius est. Jtem q̄ expleto tpe ꝓductionis p̄misiste tu-
as res omnino extrahere. Jtem q̄ locasti mihi fundum
⁊ ego intelligebā de molendino. ff. loca. si. x. C Porro
sicut ex ꝓducto dat cōductori ita actio ex locato loca
tori in qua sic libel. conci. H. ꝑm Roffr. in acti. d̄ loca.
qui dicit illa in ista necessaria que in superiori sed vidi
dubitari de hoc casu ticius cuius domus perijt incēdio
vel ruina domū consanguinei vel amici sui intrauit. tūc
vacuaz multa pensione conuenta quam aliq̄bus annis
inhabitauit donec sua dom⁹ fuit refecta petit cōsangui
neus dñs domus pensionē alb. gal. extra volumen di-
stīguit an vterq; predictoz vl alt ꝓsueuerit locare vl
conducere domos an non. primo casu tenet inquilin⁹
ad pensionē in prē. l. si tibi poli. vesti. ff. de prescri. ℞. se-
cundo casu q̄n neuter locare vel conducere solebat nō
teneatur inquilinus. ff. de do. inter vi. et vxo. l. vtrū. ff.
de proba. l. procula. C. de vsu. l. creditor. per quaz ꝑba
tur q̄ mutuans qui nō conuenit in mutuo de vsuris si-
bi soluēdis illas nō petit. C. d̄ reuo. donati. l. fi. ī fi. C. ne
de sta. defunc. l. ij. ⁊. l. si pater. C. fami. herci. l. filie. ff. eo.
que pater. C. de nego. gest. l. ij. ff. eo. nensenius. ff. de le-
ga. iij. vxori. ℌ. fi. ff. de condi. inedebi. cum bis. ℌ. penul.
ff. manda. si vero non remunerandi. ℌ. contrario. Z.

Libellus. Lo ꝛc. con. de. p. cui locaui domum
meā ꝑ. x. vñ ago ꝙ eū vt illa. x. mihi
soluat. ⁊ ad hꝫ ꝑpo acti. ex loca. ff. e. si in. l. ℌ. si dom⁹. ⁊.

l.dñs.§.fi. ¶Si ꝯo finito tpe locatiõis nõ vult rem restituere sic **Libellus.** Lo.ẽ.cõ.de.p.cui cũ do conci. lib. mũ pro.x. locauerim vsq; ad annũ ⁊ finitũ sit tps ꝓductiõis eã restituere ꝓtra dicit vñ ago ꝓ eũ vt illã domũ mihi restituat ⁊ peto eũ ad hoc sententialiter condemnari et ad hoc proponitur actio ex locato.ff.eo. videamus.§.q̃ vinum.C.eo.si q̃s ꝓductiõis vel in ꝑ casu põt ꝓponere ꝓditionẽ ex illa l.ꝓductores.⁊ tũc ceteris retentis p̃ verbũ mihi restituat iũgat ⁊ mihi extimationẽ pstet.s.x. ⁊ ad ꝑ ꝓpo. ꝓdi. ex illa.l.ꝓductores.C.loca.l.ex illa.l.C.vnde vi non abre.⁊ sup qua ꝓsti.ꝓci.libel.vt.j.ꝯ.ceterũ. ¶Si autẽ sit necessaria vsibꝫ dñi. ℍ. vide qd̃ dixi.e.ti.ꝓpter super ꝯ.necessitas. vbi dictũ est de necessitate q̃ potuit ꝓuideri. sed quid si ex culpa locatoris imminet ꝑ necessitas vt q; ꝓpter eius maleficiũ diruta ẽ domus quã habitabat ꝓ eũ. facit.ff.qd̃ met⁹ cã.l.si mulier in prin.p eo fac q; nõ ɔliqui. in liquidũ.ar.ff.so.ma.etiã.§.j.ff.re.amo. l.ij.si.n.ꝓ eũ illud delictũ fecisset vt eũ expellere posset planũ eẽt eũ ñ audiri.ff.ex q̃.ca.ma.l.et q̃ data. ℤber. de bo.placet ꝙ exquo ꝓpter suũ delictũ prime domus habitationez ꝓdidit inq̃linũ expellere non possit ne ex sua ĩprobitate hẽat actiõem ꝓ illũ q̃ nil deliq̃t.ff.d̃ fur. itaq; fullo.⁊ q; dãnũ qd̃ q̃s sua culpa sentit sibi dz ĩputare.d̃ re.iu.ꝙ q̃s.⁊.e.ti.dãnũ.li.vj.⁊ facit.C.de re.credi.l.vltima in fi. ℤ. vel q; inquilinus male versatur ibi vel indiget refectiõe vel pẽsionem nõ soluit sic cõ. lib.

Libellus. Lo.ẽ.cõ.de.p.cui cũ locassem talẽ domũ.p.x.vsq; ad triennium dom⁹ est mihi necessaria q; aliã nõ habeo quã inhabitez vel q; male ꝙersatus ẽ in ea vel eget refectione vel iaz lapsum est biẽnũ ꝙ pẽsionẽ nõ soluit vñ peto domũ illã mihi restitui.⁊ ad ꝑ ẽ. C.e.ti.edẽ.ff.e.quero.ex.e.ꝓt. sic ꝯ in casibꝫ his expellit inquilin⁹ an̄ tps ꝓductionis. ¶Sz nũquid remittit tũc pẽsio ꝓ rata tpis dicũt quidam ꝙ sic qñ eget refectione ⁊ qñ est necessaria vsibus dñi secus tñ qñ male versat⁹ est ⁊ qñ pẽsionẽ nõ soluit quũ ob delictũ suũ expellat. vt.C.de sa.san.ec.aut. quires q̃ ẽ.x.q.ij. ⁊ ꝑ vī expressum in pre.decr. ꝓpter. ℍ. ibi de ꝑ in gl.isto casu ⁊ vide qd̃ sup ea dixi. ℤ. Jo.tñ dicit in oibus fieri remissionẽ ꝓ rata tpis. satis.n.est ꝙ in ꝑ puniatur ꝙ an̄ tempus expellit q; nec iure cautuz est ꝙ amittat. ℍ. Sed nonne interest locatoris q̃ forsan ꝓ residuo locare non poterit ⁊ iõ non incõgrue distingueret an locauerit vel non ꝓ tpe residuo ꝓ leges allegatas.j.ꝯ.⁊ scias. ℤ. ¶Sed queritꝫ vtr cõductor domus teneat domũ reficere si corruit vel ad sartatecta ⁊ hmõi expẽsas ad q̃s fructuari⁹ tenet vt.ff.d̃ vsufruc. leg.vsufr.§.qm̃ igit ⁊ ẽ ibi ar.ꝙ sic.ar.ꝯ. ℍ. huic stat ꝓ.l.statim allegatas ⁊ in eis no.§.qm̃.nõ ob.ꝑ facit pro. ibi.n.dī ꝙ edes reficit is ad quẽ ipar̃ fructus ptinent sed ꝓstat ꝙ nõ ad ꝓductorẽ sed ad locatorẽ sit ꝓprietarius vel vsufructuarius pertinet fructus vel pensio ergo ẽ. ℤ. ff.e. sed cũ vsufructuari⁹.§.j.ff. de vsu ⁊ habi. si domus.ff.loca.ex ꝓduc.in prin.ff.de via pub.et itine. pu. ℍ. dz dici de loco publico struendo al's fruendo. ℤ. l.fi.ibi quicũq; aũt mercede habitat ẽ. ℍ. sequit si non construant domini ipi ꝓstruentes computet p̃ ciũ in mercede ꝓ quã litterã patet ꝙ nõ tenetur inquilinus ad expensas q̃ fiant in via vel puteo reperãdis vel purgandis.⁊ si exigatur vel soluat computat in pensione vt no.j.de cẽsi.§.ij.ꝯ.item pone.facit etiã.ff.de heř. vel acti.vendi.l.ij.§.sicut.⁊.C.de pig.l.in fũma.fructuarius vero ⁊ empbiteota ad tales expensas tenẽtur q̃a commodum ad eos pertinet.ff.de vsufructu hactenus ⁊.l.si pendentes.sic tenentur ad tributa que fisc⁹ a possessoribꝫ exigit.C.sine censu vel reli.l.fi.⁊ ti.ibi p̃cedẽte p̃ totũ.redeũdo ad p̃ncipalẽ questionẽ est sciendum ꝙ Py.in sua.q.iij.querit de illo colono q̃ ꝓduxit aream ad edificãdum domum ꝓ recipiẽdo dño colon⁹ edificauit ⁊ ꝑm pactũ sepe damnum in ea recepit nũc terremotu vel incendio diruta ẽ dom⁹ ꝙuenit vt reedificet ⁊ ꝓpõit actio ex locato vel p̃scriptis ꝯbis. Rof.q.xiij. reassũpsit hãc qõnẽ quã disputauit pleni⁹ pyle⁹.ꝑ pro solutiõe ad pyl.remittit q̃ dicit ꝙ burgaro videbatur cui ipe ꝓsentit ꝙ colon⁹ teneat ad reedificãdũ cũ tacite videat actũ ꝙ donec duret locatio sit ibi domus ad dñm recipiendũ.ff.d̃ serui.vrba.pre.l.eum debere que dñs facit.nõ ob.ꝙ res in infinitũ posset abire q; iura adaptant ad ea que cõmuniter accidũt.ff.de legi.naz adea Rof.ad pre.l.eũ adiungit.ff.si ser.ven.et si forte.§. etiã ⁊.l.sicut.§.distat.inducit ꝑ in obligationibꝫ proce ꝓsti.pe.l.qui autez.§.si quis.inducit generale non dici factũ qd̃ nõ durat.ff.qd̃ cuiusq; vniuer. Jtẽ eoruz.§. ꝙ si.extra d̃ ꝯ. sig.nã ⁊ ego.inducit etiã.l.sicut i ãnos. ff.qui.mo.vsufru.a.subdẽs ꝙ etiã si ius deficeret equitas hoc suadet.ff.de aqua plu.arcẽ. in summa.§. item varijs al'.q̃q̃ ꝓpter quoddã verbũ bertho.qd̃ dixit i in sua.q.lxxj.in fi.qõnis illã hic ꝓiungã et est talis. Ecclesia ꝓcessit ticio ꝙ in flumine suo edificaret molendinum ꝑ certa annua pensione vel censu ipsi ecclesie soluendis molendinũ quoq; destructum est cõductor molendini nõ reficit nec vult soluere pensionẽ vel censum q̃rebat an ad illa cogi posset allegat ad affirmatiuã.l.sicut.C.de acti.⁊ obliga.⁊.C.de transac.q̃uis.allegat ꝙ hodie dicũt regula ꝙ semel⁊ regula mutare.l.vj.potius ẽ cũ sibi põt attribui culpa vt q; spõte destruxit.x. q.ij.q̃ rẽ ⁊ ecclesia nullã culpã commisit vt in regula sine culpa.e.li.de consti.c.ij. Jn contrariũ inducit ꝙ cessauit causa solutionis.ergo ẽ. Jtẽ id quod dicit regula quod ob gratiam cum sibi ⁊ ob sui gratiaz concessa fuerit factio molendini. Jtem nõ sentit commodũ q̃ nõ sentiat onus vt in regula q̃ sentit.de reg.iur.in.vj. Jtẽ ꝓstat illũ non teneri si terremotu vel casmate perysset. ff.loca.ex ꝓducto ⁊.l.si fundus. Soluit illũ ad pensiõz teneri cum iste ꝓtractus fuerit factus gratia vtriusq;. Jnducit pi.in sua.q.simile tenuisse al'.prin. questionis s.q̃dã parisien.mihi est cẽtesima ĩ ordine vbi tenet ꝙ q̃ impetrauit vt in domo sua facere posset furnũ dãdo regi censũ annũ licet non fecerit vel habere desierit debet censum q; datio etiã regis fauorẽ respexit. all.l.vl. ff.manda. Subdit bertho.ꝙ plus est bug.sibi respondisse ꝙ si interest ecclesie ibi esse molendinũ etiaz vltra pensionẽ tenebit ad illud reficiẽdũ poterat allegare.s. ꝓmã qõnẽ exẽplificare posses interesse si teneba vltra mercedẽ certas mensuras molere gratis ecclesie vterat interesse vicinitatis. ℤ. ¶Quid si locaui tibi boues meos custodiendos certa mercede tibi data tu dimisisti eos in pascuis in quibꝫ animalia communit dimitti solebant fur vel lupus eos abstulit vel occidit nũ q̃d teneris. ℍ. hec questio fuit Mar.d̃ pbano quã et plenius ꝓsequit sed nil elegit sup.l. pignus.C. de pigacti.j.alleg. ℤ. videtur ꝙ sic.nã pastor de custodia tenet vt.s.de acti.seu peti.§.j.ꝯ.item no.ꝙ si.cum enim mercedem habueris d̃ periculo teneris.ff.locati q̃ mercedem. Jtem non debuisti eos sine custode dimittere. ff.de ven.in pos.mit.l.j.§.ad custodiendũ.ff. commo.si vt certo.§. si de me.⁊ hoc ipso in culpa es quia in tutio rem locũ transferre potuisti.ff.de dam.infec.vtiq;. vnde teneris.extra de iniur.c.fi.in prin.nec ob.ꝙ homies ibi ꝓsueuerũt dimittere boues sine custode quia quod alij in suis faciũt culpandũ est quod tu in alienis negligisti puniendũ est.ar.ff.so.ma.si cõstante.§.si maritus. ar.contra ꝙ excusat si dimisit vbi ⁊ sicut alij dimittere solent.vt.C.de pig.pignus.ff.de edil'.edi.si quis sic. §.apud.ff.communia prędi.venditor.§.fi. ad idem.ff. de contraben.emp.ꝙ sepe.§.si res.ff. ad macedo. si q̃s patrẽ.C.de sen.⁊ interlocu.omni.iudi. si arbiter. Bal. De hoc no.ff.de nego.gest.l.si quis negocia in glo.or.

C.de epi.au.l.nemo.7 ibi p Ly.Z.7 facit.C.d epi.au. aut.nemo.in pn.vbi de b.H.habuit forsan.B.illam glo.ibi quã viderat Ja.de ra.vt ibi ponit Ly.7 est tal' ar.est.l.ista ad qõnẽ de illo q̃ equũ dimisit in pascuis.et pe.de bel.simpliciter putat pmodatarũ teneri cum sui gẽa id recipiẽs teneat' de leuissima q̃ est nõ facẽ qd dili gẽtiores facerẽt insti.q̃.mo.reꝯ.ob.§.at is q̃.nõ excusa tur g̃ faciendo qd faciebãt alij vel ipe dñs imprudent' p.§.si maritus facit ad b qd scripsi d cõmo.c.vno i pn. 7 pd tex.Z.maxime si tuos bones ibi dimittere sic con sueuisti.ar.ff.d pig.ac.l.vniuersor.ff.ad mace.itẽ si.§. q dr̃ exi de posi.bona fides.7 b q̃dam tenẽt.H.Pi.in sua.q.lxxviij.q̃ erat de eq̃ pmodato d pascuis 7 ibi po stea p cõmodatarũ remisso dicebat q si dñs bẽbat ibi aliq̃s equos 7 cõmodatarius ibi illos inuenit excusat'. Si vero ibi illos nos inuenit quos forsan dñs reuoca uerat tũc fuit i culpa 7 tenet'.all'.ff.de le.p.l.j.in pn.C. de dona.l.data.¶Quid si tibi locaui fundũ vt terciaz ptẽ fructuũ mihi pstes nec habuisti multos fruct' nun quid poteris detrahere de istis sũptus qs i eis colligen dis feci sti.ar.q sic.C.d peti.here.cũ hereditas ppe pn. p.q si nõ.7.ff.so.ma.fruct'.sed vber.Ꝯ ar.ff.de ar.cel-so.H.puto q inducat vt.ll.all'.locũ hẽant in fructib q̃.l.debent' b cũ debẽt' ex pacto vt alit' cũ lege alit' cum boie ꝛc.vt ibi in pn.tu dic q cũ in his termis cõductor p laboze 7 sũptib recipiat duas ptes merito illor sũ-ptuũ rõ hñda nõ est.Z.7 vide extra de dec.pastoral'. H.aptius facit eo.ti.tua.scdo p.cũ.n.Z.Sz queri' qñ pẽsio sit soluẽda.7 vr̃ q in pn.alio qñ poterit repelli C.e.l.ij.imo vr̃ q i medio.C.de aduo.diuer.iu.p banc §.ceteꝝ sed vr̃ i fi.sicut 7 cũ aliquid debet'.j.die.ff.d p. obli.q̃ anno.ff.de magi.l.§.si pẽsio.dic seruandũ quod actũ est q si id nõ appareat mos regiõis fuer' q si nec id appareat qr varius est ad id qd minimum ẽ erit cau sa reducẽda.s.vt exigat' in fi.anni tm̃.ff.de reg.iur.sem-per in stip.§ lz dñs nõ possit añ exigere inqlin' tm̃ si nõ offerat 7 satisfaciat põt expelli.vt no.Az i sum.b' ti.in pn.7 bm papã in prec.ppter.H.ibi scripsi in gl.i nul lo.p.scire añt.7 no.Ac.in.l.edẽ.C.loca.7 pdu.7 odof. ibidẽ.Z.¶Sz nũquid finito tpe locatõis vl etiã i p. quatuor casib poterit locator pductorẽ ppria auctori tate cõpellere.Az.dicit q sic qr nõ possidet vt no.i sũ. b' ti.H.in.iij.coll'.p.itẽ locator.Z.odo.dicit tutius esse si fiat pretoris auctoritate.ar.C.de pig. creditores. H.vide qd post Jnn.scripsi.in glo.in nullo in pn.Z. Itẽ scias q si scriptor locat opas suas 7 p' stat forte p mensem q nõ scribat nec p eũ stat b qr nõ dat' ei ad scri bẽdũ nec alij opas locat põt petere interesse suũ rõe illi' mẽsis.ff.e.q̃ opas.7.l.b addes.§.fi.ff.d annu.leg.l. me uia.dũmõ tũc alij nõ locauerit opas suas qr tũc nõ pe tet vt i p.l.b addes.7.ff.d of.assess.diẽ fũcto sic g̃ cõ.lib.

Libellus. Lo.ꝛc.cõ.de.p.cui locaui opas me-as p.x.ad scribẽdũ codicẽ nec p me stat quo minus scribã vñ peto.x.mihi solui ab eo qr iaz est mensis q a scribẽdo vacaui cũ p eũ staret quo min' scribere 7 p b mea interfit in.v.peto illa.v.7 ad b ꝛc.vt in pdicta.l.si añt p eũ scriptorez staret conci.li.vt.s.de causa pos.7 propze.§.nõdum in princi.ac. ergo sic po.

Positio actoris. Po. q talẽ domuz vel fũdũ tibi locaui vsq̃ ad vnũ vel duos annos p.x.itẽ q illa.x.mihi non soluisti.C.e.l.j.ff.e.l.q̃to.7.l.cũ dñi b hec ẽ pura nega-tiua.Itẽ q illi anni finiti sũt.Itẽ q res locata est mihi necessaria.Item nõ indiget refectiõe.Itẽ q in ea ma-le versatus est.Itẽ q iã biennio nõ soluisti pensionem hec ꝓbant'.C.e.l.edẽ.extra eo.ppter.7.c.se.Itẽ q rem locatã reddere recusas.ff.e.videamus.Item q dolum vel latã vel leuem culpã in re conducta commisisti.C. e.in iudicio.ff.e.si merces.§.conductor.et.§.culpe.l.ex conducto.ff.commoda.l.si vt certo.§.j.reus vero sic.

Positio rei. Po. q rẽ illã solo ticio locasti gnõ alij.C.de procu.maritus xxv.di.qua'.Itẽ q si mihi p.x.locasti illa.x.tibi solui. vel alij p te vel tuo creditori mãdato tuo.ff.de pigno. ac.so.§.solut'.Itẽ q adhuc durat tempus conductio-nis.Itẽ q qñ vmũ locasti ita erat tibi necessaria vt nẽ Item q honeste 7 commode in ea habito.Item q eaz pduxi vsq̃ ad decem annos.¶Quid si locauit q̃s ope ras suas duob.Rñdeo satisfaciat ei cui pmo locauit. ff.e.in operas.¶Qr si quis locauit operas suas in perpe tuum vr̃ q non valet talis locatio quia esset in preiudi cium libertatis qr non haberet liberã facultatẽ faciẽdi qd velit.insti.de iure pso.nec multũ distaret a seruo ex quo nõ daret' sibi libera facultas recedendi quo vellet ff.de pdi.7 de.ticio.§.ij.ff.quarũ re.ac.nõ da.l.j.7 ar.ad b.ff.de vsufru.l.iij.§.ne vniuersum.7.ff.cõmuni divi. in hoc iudicio.§.si conueniant.7.C.loca.7 cõduc.si hi Ac.dicit.H.in.l.si hi proxi.all'.que in hoc pro contra rio all'.quia approbat locationem operarum certi tem poris 7 concor.Az in sum.huius ti.p.consuevit queri vtrãq rationem reddẽs.Idem Roff.Acc.non ponit primam rationem que sequitur sed illam quia festiuis diebus voluntatem suam facient 7 sic differenta huis in opib fabrilib bene pcedit hoc dictuz in operis ser uientium nõ de more.Z.dicit q valet locatio imper-petuum etiam de opere liberi hois qr põt se liberare p-stando interesse.ff.de re iudi.si q̃s ab alio.§.fi.vel serui endo p substitutũ.C.de epi.7 cle.quisquis.7.l.ad simili tudinem.H.Impugnat' hec rõ qr hoc est speciale in clericis ergo ꝛc.sed coadiuuat' vtraq rõ qr certis fauo rabilibus causis Ꝯ regulam.l.ij.§.j.ff.si cer.pe.lex pmit-tit aliud pro alio solui.ff.de leg.j.si domus.§.quid cõfi-tetur.ergo et b fauore quasi libertatis.Z.in aut'.coll'. ix.de sanc.epi.§.hois.n.liberi opere 7 legati 7 in stipu. deduci pnt.ff.de vsufru.l.iij.7 ar.C.li.xj.d mendi.vali. l.vnica.¶Quid si faber vel fossor vel bubulc' mihi lo-cat operas suas vel pluuia vel alio casu fortuito impe-ditus est queritur an petet totam mercedem vel saltez p rata parte diei qua laborauerit.dic d b vt i li.Rof. eo.ti.H.s.d locato in vlti.colum.vbi ponit distinctio nem q locat quis rẽ vel operam vel rem simul 7 opam quam vide p Accur.ff.e.si vno.§.item cũ quidem.Z. Quid si mercenarius infirmatur nunquid habebit sa larium p tpe quo infirmatus est videtur q sic cum ser uire intelligatur.ff.de vsufru.arboribz.§.de illis.7.ff.d sta.li.cum heres.§.stichus.nam per eũ non stat quomi-nus seruiat.ff.de loca.qui operas.Et hec sunt in ar. q miles captus debeat hz̃e stipendia pro tempore quo ca ptus est.¶Si autem is cui vineam locaui non bene co luit eam propter quod deteriorata est sic Ꝯ eum cõc.li.

Libellus. Lo.7ꝛ.con.de.p.q̃ cõduxit a me vi-neã quã bñ laborare 7 colere pmi-sit ad arbitriũ duor colonor qd tñ nõ fecit ppter qd ipa vinea deteriorata est i.x.lib.quare peto ab eo.x.lib. actione locati.vel sic.7 quare peto ab eo decem.lib.no mine interesse qr tantũ mea interest.ff.loc.si merces.§. conductor.7.l.fi.7.l.videamus.Item prospicere insti. loca.7 cõdu.§.conducator.¶Si autem velit agere ad penam 7 stipu.quod plenius est sic concipitur libellus

Libellus. Lo.7ꝛ.conqueror de.p.a quo peto x.lib.nomine pene quam mihi pmi sit si talem vineam meam quam sibi locaui nõ bene cole ret quod nõ fecit ad quod propo.certi condi.Et eadẽ forma seruabitur si conductor agit contra locatorez 7 interesse quia tunc proponet act.ex conducto.si vero agit Ꝯ eũ ad penã ꝓponet certi condi.ff.loca.l.j.i pnc. ¶Cõductor quoq̃ in se sepe suscipit rei cõducte peri culum speciali pacto alias enim non tenetur nisi de do-lo 7 lata culpa vt dixi.s.§.iam dicendum.p.j.7.ij.vnd inuenta est contra eũ actio oneris aduersi sic dicta. q̃a

onus aduersitatis.l.casus seu piculi i se suscepit.ff.lo. ca.on⁹ qō 7.l.i naue q̄ bodie locū nō bz. H.fm Acc. quē sequit Rof.cui⁹ fuit tot⁹ iste ℞.vsq; ibi porro.7 ß in rubu.de ac.oneris aduersi fatet q Rodo.tz p̄ciū.7 idē fatet Ac.etiā p̄dic.l.in naue.§.q si in glo.hac rōne Et aduerte q nō intēdit opi.azo.7 sequaciū q nō ꝙ leat pactū de aduersitate casus 7 piculi suscipiēdi p cō ductorē ß ß vult q supuacua est ac.oneris aduersi age tur.n.ex locato tali pacto informato. absurdū.n. vī q pacta ꝓtractibꝫ adiecta nouā actionē vel actiōis nomē inducāt vbi sufficit actio ex illo ꝯctu. ß ꝓpter puras ca nonistas expressi. Z.sed q̄ ē i arboꝛe Jo. sic i ea li.cō.

Libellus. Lo.ℨc.con.d.p.q̄ cū a me tale op⁹ puta domū vel turrim edificando ꝓduxēit suo piculo.7 gnāl'r oēs cāus7 picula fuerīt spe cificata puta ruine casmatis terremot⁹ incendij ꝛc. Et nūc illud opus casmate terre motu vl' ruina pierit ago ꝯ eū 7 peto int'eē meū qd extimo.xx.q̄ tātū mea interē id op⁹ nō eē pemptū.7 ad ß ꝓpo.actionē oneris aduer si vt in ꝓallegata.l.i naue. Et eodē ti.l.op⁹ ac. ḡ sic po.

Libellus. Po.q ꝓduristi a me tale opus tuo piculo.ff.e.opus. Jtēq specificasti oēs casus fortuitos7 picula oīa.ff.si q̄s cau.l.sed 7 si q̄s §.quesitū.C.de neg.ges.negociū gerētes. Jtē q illa pi cula ꝓtigerūt 7 sic opus illud pēptū est. vt i'pre.l.in na ue.7.l.opus.7 i pre.§.iā dicēdū.℞.ij.reus vero ponet ꝯ C Porro ē 7 quedā actio p̄toria q̄ ꝓuiana vocat. H. no.canonista q seruiana ē actio 7 p̄toria.7 p Roff.iij. i numero ß saluiana ē interdictū añpe.interdictoꝝ nu mero ꝙ Rof.dīaz ipoꝛ ex hic7 ibi scriptis collige. In hac aūt actiōe dicit rof.x.necessaria q̄ ꝙ positiōes pate būt. Z.q̄ tūc demū ꝓpetit sic colon⁹ vel inq̄linus tuus a te fundū vel domū tuā ꝓduxerit oīa.n.inuecta 7 illata i pēsiōe dom⁹ 7 ꝓ dādo dato sunt tibi obligata.C. lo. certi.C.i quibꝫcausis pig.tacite ꝯbi.si nō cōducta.ff.e. l.j.ij.7.iij.vñ si aliquo casu ad aliū possessoꝛē illa ꝙuene rint ꝙ actionē seruādā p̄toriā ab eo poteris vēdicare. insti.de ac.§.itē seruāda q̄ ērei p̄secutoria.insti.de acti. §.sequenti.C.de pignoꝛi.l.pignoris. vnde sic lib.con.

Libellus. Lo.ℨc.con.de.p.q̄ iniuste rē talem ℨc.detinet que mihi ē restituēda vl restituu dz cū mihi sit obligata ꝙ pēsiōe fundi vel dom⁹ mee mihi debite a colono vel inq̄lino meo tali q̄ q̄dem pensio est.x. vel.xx.ℏ.vel ꝙ dāno dato in domo locata qd dānū est.x.ℏ.ad quā rē recupandā et mihi restituē dā seruianā act'.intēto. Sz p̄ q̄ hec actio nudā posses sionē aduocat.ff.de euic.si cū vēditoꝛ.vñ nō vī q pos sit peti illi⁹ rei restitutio īmo rei possessio debeꝛet peti. Bal.de acq̄.pos.l.iij.§.fi.ꝙ dy. Z.cū aliud sit p̄ecinz rei aliud p̄eciū possessiōis.ff.vti.pos.si duo.§.fi. p̄ete ria ꝙ pre.li.videtur agi petitoꝛio cum dicit peto rē cuz tamē ß actio sit p̄toria vt p̄diri.sed expone illud nu dam possessionem aduocat.i.rem rōne possessionis ta men quidā timētes p̄dictā obiectionē li.ꝓci.in hac for.

Libellus. Lo.ℨc.con.de.p.qui talē rem possi det que mihi pro pensione fūdi vel domus vel ꝙ dāno domus est obligata a tali colono.i. inquilino q̄ pēsio vel dānū ē.x.vel.xx.vñ peto possessio nē rei mihi restitui vel melius vū peto rē rōne possessio nis mihi restitui 7 ß ꝙ ac.seruianā. Si.n.apponēs illaz clausulā peto possessionē tei p̄m excludēs a possessione vtraq; tn̄ forma bona ē 7 ß si possidet extrane⁹. Si ve ro ipe colonus vel inq̄linus tūc sic ꝑm Jo.conci.libel.

Libellus. Lo.ℨc.cō.d.p.q̄ equū quēdā talez vel libzū vel culcitrā vel ꝑuū vel q̄d sile īduxit i domū meā quā ei certa mercede locaui cau sa vsus sui q̄diu ibi ībabitaret vñ cū illa sint mihi ꝙ p̄ dicta mercede obligata pignoꝛi peto mihi ea p̄stari si ne restitui ꝓposita actio. ꝓuiana. iō āt dixit i libello cā sui vsus q̄diu ibi ībabitaret q nō vī q alit' cedēt pig-

ri.ff.d pi.ac. debitoꝛ.ff.d rec.7 sūp.fu. si q̄s ea.ac. sic po.

Positio actoris. Po.q petita i libel lo res mihi restituere dz ß hec positio iuris est. Jtē q talē domū vel fūdū lo caui ticio necesse est.n.ꝯctū locationis p̄cedere ad ß vt hec actio cōpetat.ff.in q̄.cau.pig.ta.p̄.si hoꝛreuz.ff.de pac.itē queritꝰ. Jtē q locaui ꝙ.ꝛ.lib.q̄ locatio sine pre cio nō ꝓcedit vt.j.℞.pri.itē q res quā peto fuit indu cta vl'illata a tali colono meo vel inq̄lino vl'i domū vl fūdū meū.ß.n.est necesse vt actio habeat locū vt ꝓcoꝛ. Jtem q de mea scīa 7 ß bz locū in rusticis. in ur banis aūt nō est necessaria scīa vel ignorātia.C.lo.cer ti.ff.in qui.cau.pig.ta.p̄.eo ipo iure. H.que sit hui⁹ di uersitatis rō no.in.§.itē seruiana insti.de acti. Z. Jtē q fuit īducta vel illata i domū vel fundū ad ß vt eēt ibi donec.t.colonus vel inq̄lin⁹ eēt in fundo vel i domo.ff. de pig.debitoꝛ. Jtem q res talis est q̄ obli.pos.l.j.§.eā rem. Jtem q fuit.t.q̄.t.fuit dñs ei⁹ vl' hēbat ius i ipa. H.ß forte debuit locari qd bī .j.℞.pri. vt ibi dicam. Z. Jtē q rē ipaz possides nā cū sit in rē hec actio vt iā diri necesse est q reus possideat.C.de ali.iudi.mu.cau. fac.l.j. Jtē q dictus.t.hāc reꝛ esset spāl'r obligatur⁹.ff. de pig.obli.generali.ar.ff.de pecu.q̄ liberā. Jtē q.t.fu it maioꝛ.xxv.an.tpe locatiōis.ff.de admi.tu.p officio. H.ß dcm̄ q̄ cū bona mioꝛ exp̄sse obligari nō possint ff.de re.eoꝛ q̄ sub tu.l.j.in fi.C. de admi.tu.lex q. ḡ nec tacite ne pl⁹ possit tacita q̄s exp̄ssa.ff. de ℞.ob.l.qcq̄d. ff.de arbi.l.celsus. C Quid de scholaribꝫ huius studij. q̄ vt plurimū sunt minoꝛes q sint obligata vī q̄ mace donianū cessat si i scholis filiosa.pecuniā mutuet.ff.ad macc.ß 7 iulian⁹.§.si filio. Rof.ꝯ vt potioꝛ sit rō etat' q̄s macedonianū.ff.d mino. verū.§.vl.bona igit' ꝑm eū obligata nō erūt ß ipe tenebit' ex ꝓducto nec restituet q̄ socrates 7 plato idē fecissent pz ꝙ ß Rof.intellexis se qñ discrete agit.et sic ꝓcoꝛdare vī.ß ꝓtradicit ei qd no.Ly.e.t.l.certi.in.iiij.q. vbi dicit q si fatue egit con ducendo domū carā vltra cōuenientiam sui status qd plato nō fecisset tūc nō sint bona obligata.C.d leg.tu. l.fi.si vero vsus est iure cōmuni 7 fecit qd plato fecisset tunc inuecta sunt obligata bene facit.l.ij.ff. de re.eo. q̄ sub tu.vel cu.loquens de minoꝛe qui contrahit cum fi sco Rof.omni casu negabat obligationem bonorum. restitutionem autem certo casu cōcedebat 7 certo ne gabat de facto seruat' bona effectiue obligata nisi resti tutionis beneficium sibi competat. Z. reus vero sic.

Positio rei. Po.q fundum locasti vel do mū meuio ß anno pz ḡ q̄ non ticio.duo.n.nō p̄nt simul possidere extra de ꝓba.licet. ff.commo.si vt certo.§.si duobus. Jtem q debes reci pere frumentum ꝙ ista domo q̄ eam sibi tradidisti fru endam hoc cōcesso nō erit locatio que sine p̄cio non ꝓcedit.vt.ff.loca.l.ij.et.ff.depos.l.j.§.si quis seruum. Jtem q res iste toto anno eo q a te habuit.t.domū cō ductam fuerunt apud semproniuꝫ ß cōcesso nō p̄t di cere q fuerūt illata vel inducta.C.de con. 7 cōmit.stip. optimā.extra de test.ex tenoꝛe. Jtem q sciuisti tales res tantuz foꝛe inductas.hoc em̄ cōcesso ꝙ aliꝫ nō illatis. nō datur seruiana. Jtem q res illata erat merces quaz ti.volebat vendere 7 quotidie ex illa merce vendebat. Jtem q.t.rem ipsam huic ex causa cōmodati vel depo siti hoc cōcesso quia ins nō habuit nō potuit obligare. C.que res pig.ob.q̄ filios in fi.ff.de pignoꝛi.si ab eo.et l.7 que nōdum.C.de acquir.re.do.l.rem in bonis. Jtez q rem ipsam nō possideo. Jtem q talis est que nō p̄t obligari. Jtem q .t.fuit minoꝛ.xxv.an. Jtem q.t.rem istā nulli viuenti obligasset. C Jtē d quasi seruiana.vi de.j.d pi.§.j.℞.cetez. H.hic assumit ℞ba rof.i int'dic to de migrādo q̄ dicit.v.in ß necessaria q̄ ꝙ positiōes patebūt.7 scias q.l.j.ff.e.dic q ß int'dictū infreqns est qd duplicit' exponit'.i, val d freqns vl'.i.min⁹ freqns vt

vt ibi no.§.j. Z. Ceterꝝ in qlino volēte a dño ꝑdu
ca recedē et res suas remouere sepe a locatore ꝓhibe
tur vnde inquilino ꝓditum est interdictū de migran
do.ff. de migrādo.l. **Libellus.** Lo.rē.con.de.
j.in quo sic libel.cō. p.qui domū ta-
lem mihi locauit cuius cōfines rē.ꝓ.x. vel etiam gra
tuito concessit. H.respectu huius partis debet cōclu
cludi de vtili interdicto.vt.l.j.ff.e.ℵ.si tamen gratuitā
Z.in quā domuꝫ tales res intuli tali quas me extrahe-
re ⁊ me libere exire cū rebus meis nō permittit vñ ago
contra eū ne me impediat.⁊ ad hoc ꝓpo.interdictuꝫ
de migrādo vel acti.infactum furro.in locū eius.ff.eo.
l.j.§.j.⁊.§.hoc interdictum.⁊.§.si pēsio.ac.ergo sic po.
Positio actoris. Po.q̄ a te talem do
mū cōduxi.ff. d̄ pac.
ītē q̄ in ꝑdio aūt hꝫ locū vtile int̄dictū.ff. de migrādo
l.j.§.j.⁊.ij. Jtē q̄ ꝑ.x.q̄ locatio nō ꝓcedit sine ꝓtio.
C.loca.l.ij.ff.depositi.l.j.§.seruū custo. Jtem q̄ pēsio-
nem solui vel soluere suꝫ paratus.ff.e.l.j.§.j. Jtē q̄ i ip
sam domuꝫ tales res induxi ⁊ hoc siue sint sue.siue sint
aliene.ff.e.l.j.in fi.⁊.l.fi.dum tamen earum nomīe. H.
Jstud dum tamen vsq̄ ad ℵ.item q̄ nolebam impro-
uide fuit hic insertū ⁊ suspicor q̄ fuit additū in margi-
ne significādū sup ℵ.s.ꝓi.vbi dixi. huic excusationi
resistit quarta positio rei que sequitur quare vī fuisse
errorꝫ per verbum seruiana bis addituꝫ emēdatus quo
ad sui veritatem ⁊ nō quo ad impertinentiam. Z.inq̄
linus habeat publicianā alioquin ꝑ alienis nō cōpete
ret seruiana.nā ea quis obligare pōt que de bonis suis
facit obnoxia.vt.C.que res pig.obli.pos.l.filios in fi.⁊
C.de pig.si ab eo.requiritur ⁊ q̄ res fuerit in bonis cō-
ductoris.ff.de pig.l. ⁊ q̄ nondū.i.q̄ illius nomine habu
it actionem vel retentionem.ff.de acquiren.re.do. rem
in bonis. Jtem q̄ volebam migrare vel exire de illa do
mo et res alibi portare. Jtem q̄ tu intulisti ⁊ infers mi-
hi violentiam quia non permittis res illas extrahi.ff.e.
lege.j.in principio.et. §. hoc interdicto. reus vero sic.
Positio rei. ꝓduxit. Jteꝫ q̄ locaui tibi do
mū facta inductōe aliquarū rerū. Jtē q̄ nō fuerūt īdu
cte eo animo vt ibi essent ꝑpetuo.i.donec colonus vel i
quilinus ibi morarer.ff.de pig.si debitor. Jtē q̄ erāt ꝑta
les que nō poterant obligari quo cōcesso nō hꝫ locum
seruiana.ff.que res pig.ob.pos.l.j.§.eam rem. vel q̄ nō
erāt ante specialiter obligande.ff.d̄ pig.ob.generali.⁊
ar.ff.de peculio qui liberā. Jtem requiritur q̄ inquili-
nus poterit obligari.C.de lon.tempo.prescrip.l.j.C.d̄
admi.tu.l.lex que tu. Jtē q̄ ꝓ illa conductione mihi
dare debes frumentum hoc concesso non habet locuꝫ
directum sed vtile interdictū q̄ non est locatio sed aliꝰ
contractus innominatus.ff.depositi.l.j.§.si quis seruū
Jtem q̄ vis ante tempus recedere sine tociꝰ mercedis
solutione. Jteꝫ q̄ fecisti mihi pactū non recedere ante
tempus.ff.e.l.j. Jtē q̄.t. tātū infert tibi violētiā ne res
extrahere possis. C Et no.q̄ vtilis rei vēditio prētō-
ria datur emphiteote vel ei qui conduxit solum ad su
perficiem imponendā si cadit a possessione vel ei q̄ cō-
duxit ad nō modicum tempus de quibus supra de can
sa possessio.⁊ ꝓprie.§.notandum igitur.ℵ.est et vtilis
⁊ ℵ.est ⁊ alia. H. sic etiā Rof.d̄ interdictū cōtinuauit
supra proxi.dicens.⁊ in isto eadē forte necessaria que in
seruiana ⁊ facit quod de positionibus hic sequitur. Z.
C Ad hoc si colonus tuus qui conduxit funduꝫ sub pē
sione annua intulit res in fundo vel inquilinus in do-
mo que ab eis vel alijs possident potes possessionē illa
rū rer̄ ꝑ pōcio obligataꝝ p interdictū saluianū aduoca
re.ff.⁊.C.de saluiano interdicto.l.j.sic ergo libel. conc.
Libellus. Lo.rē.con.de. p.qui res tales mihi
obligatas a tali colono pro pensio-
ne talis fundi quem sibi locaui pro.x.tenet seu possidet
vñ ago contra eum q̄ mihi tradat possessionē ꝓdicta-
rū rerū.⁊ ad hoc ꝓpono interdictū saluianum vtile vel
acti.in factū rē.vt in pre.l.si vero vis agere contra ipm
colonū vel eius he. **Libellus.** Lo.rē.con.de.p.
redē sic conci.libe. cui locaui tale p̄-
dium pro.x.nomine pensionis mihi soluendis pro qua
pensione tales res fuerūt mihi obligate.vnde ago con
tra eum vt illas res mihi tradat.et ad hoc propono in-
terdictum saluianum directum vel acti.infactum rē.⁊
sunt hic ponenda que diximus in seruiana. H.s.ver.
porro est ⁊ forte de positiōibus intellexit vel ponēda.i.
repetēda hoc dico ꝓpter obiectionē quā soluit ibi quā
hic repetit roff. Z. Ceteruꝫ si colonus rē dño petenti
nō restituit locum habet cōstitutio nō ab re.C.vnd vi
H.hanc.l.rof.textualiter ꝓsequit ante fi. sui operis.
demum ponit omnes libellos qui hic sequunt. Z. In
qua diuersimode pōt li.cō.si.n.velit dñs cōtra eū age-
re ex locato vel ex interdicto d̄ ꝓcario sic concipi.libel.
Libellus. Lo.r̄.cō.de.p.colono meo seu in-
quilino quondam cui cum locauerim fundum meum seu domum seu ꝓcario cōcesserim.
vsq̄ ad annum ⁊ tempus finitū sit peto vt mihi fundū
p̄dictū seu domū restituat.⁊ ad hoc ꝓpo.acti.ex locato
seu interdictum de ꝓcario.ff.locati videamus.§.q̄ vnū
C.de ꝓcario.l.ij.vel intentabit cōdi.ex.l.C.locati si qs
cōductiōis.⁊ facta cōdemnatione ꝑ executione potes
intentare conductionem ex.l.illa nō ab re.⁊ sic cō.libel.
Libellus. Lo.r̄.cō.de.p.quōdam inquilino
vel colono meo cui cum locassem
domum seu precario concessissem et ab eo repetissem
cum nollet restituere fuit mihi per sententiam talis iu-
dicis ad ipsam rem restituendam condemnatus.vñ q̄
nōdum restituit peto ipsam rē mihi ab eo restitui ⁊ eī
extimationē.s.xx.mihi p̄stari.⁊ ad hoc ꝓpo.cōdi.ex il-
la.l.nō ab re.C.vnde vi.vt in.l.res.C.loca.⁊ cōducti.h
etiam dixi supra ℵ.porro. H. hic ⁊ ibi statim.j. vides
cōiunctas has duas.ll.opponit Roff.vbi post.l.nō ab
re.de.l.j.⁊.C.de ve.iu.enu.ad fi.j.colī. vbi dicitur simi-
lia resecanda marime cū diuus zeno fuerit auctor vtri
usq̄. Respon.q̄.l.conductores loquitur in tribus casi
bus tm̄.sc̄z inquilino colono et tenente precario.l.non
ab re generalius loq̄tur vel silitudinē excusset diuersi-
tas rubricarū.⁊ vide qd̄ scripsi extra de libel. obla.c.ij.
in prin.in quo autē differat.l. non ab re.a.l.e.t. si quis
in tantam.ibi no.in vlti.glo. Z. vel sic potes conci.lib.
Libellus. Lo.rē.vt supra in.e.ℵ. in primo li.
vsq̄ domū restituat.iūge peto etiā
extimationē ipius rei mihi ab eo prestari quam rem ex-
timo.x.⁊ ad hoc ꝓpo.cōdi.ex illa.l.nō ab re.C.vnd vi
et.l.conductores.C.locati.sed nō videtur q̄ possit pe-
ti pena extimatiōis cum vsq̄ ad sententiam possit mo-
ram purgare.sed dic q̄ pena cōmissa est exquo nō vult
restituere sed tm̄ pōt purgari restituendo ante senten-
tiam quidā tm̄ dicūt q̄ nō pōt peti sed nisi restituat iu-
dex ex officio suo ꝓdemnabit ad extimationē ꝫ durū ē
q̄ ꝓnunciet super eo qd̄ nō petitur.extra de simo.licet
ff.de iudic.de qua re.vnde bonoñ.sic concipi.libellus.
Libellus. Lo.rē.peto talē rē quā tali locaui.
vel precario ꝓcessi mihi ab eo resti
tui ⁊ si passus fuerit cōtra se litem cōtestari ⁊ sententiā
ferri peto rei extimationē quam rē.xx.extimo. ⁊ ad hoc
rē.vt.s.proxi. C Sane per constitutionem ex liberis.
H. post cōstitutionē ꝓximam aliquibus intermedijs
ꝓsequitur istā rof.textualiter in fi.ponens bos duos li
bellos ⁊ plus sibi placet secundus subdit q̄ verbum re
stitutiōis sepe respicit restituentem tm̄.ff.quorum bo.
l.j.⁊ vt ibi no.ponitur restituere pro dare.⁊ vide supra
ℵ.porro.ij. Z. prouidetur domino cuius colonus vel
inquilinus vel ꝓcui.et huiusmodi negligenter posses-
sionē ꝑdūt ⁊ alius possessionē ingredit i q̄ sic lib. cōti.

Libellus. Lo.ꝛc̄.con.de.p.qui possessionē talis fundi quā p ꝓcuratorem vel colonum vel inquilinum habebam seu possidebā nūc detinet vnde ago contra eum vt mihi restituat.et ad hoc ꝓpo.cōdi.er.l.illa ex liberis. C.de acqui.possess. vel sic.

Libellus. Lo.ꝛc̄.ago ꝑ.p.vt m̄ restituat possessionē talis fundi quam p colonū ꝓcuratorē seu inquilinum habebam ꝛ ipse dolo seu desidia ipsorū accepit.ꝛ ad hoc ꝛc̄. ¶ Item super constit. ob es alienū concipi.libel.vt infra de pigno.§.j.ℵ.itez cum ob es.

Vncaliqua. A. hic ꝓsequit de iure emphiteotico ꝛ in b̄ sequit cursum nostrū q̄ b⁹ ꝛctus materiā habemus sub ti.de locato.ꝛ auctor ipse nīas rubricas sequit.compilatores aūt codicis has rubricas diuiserūt.vt patet in fi.li.iij.ꝛ ibi ꝺ hoc patet p Azo.in summa.ꝛ facit hoc ad id quod dixi.s.§.pri. in prin.practici autem auctoris de hoc non tractauerūt preter Rof.vbi de pretoris rubrica.v.de vtili.rei vend. que dat emphiteote ꝛ Jo. de bla.e.rubrica saluo q̄ bonag.p.iij.vbi libellos formar duos posuit vnū sup̄ adnocatione rei ꝓpter censum nō solutū. Aliū ꝓpter petitionem pēsiōis.ꝓptime aūt fecit auctor oēs qōnes q̄s vbicūq; in glos vel alibi scriptas inuenit b̄ vniēdo potissime aūt fuit adiutus p Mar.ꝺ pha.q̄ de b̄ cōposuit tractatū quē ꝓsequit.p.xxix.qōnes p̄ncipales quarū alique sūt valde ꝓlixe ꝛ q̄dā als sub se ꝓtinent.vt.j.patebit ꝛ oēs qōnes q̄ p̄cedūt ℵ.vt aūt fuerūt eius. ibidē excepta quarta vt ibi dicam. Adiutus etiā multū fuit p distinctē es pe.ꝺ samp̄.quē alle.j.añ.ℵ.viij.ꝛ abba.q̄ post distinctiōes que ponit sub.vij.q.xlij.qōnes posuerūt de mā quarū alique p⁹ od of.q̄ multa notauit super regib.e.t.C.ꝺ acti.dico idē ber. formauit.ix.ī dec.potuit. Querētib aliquā de qōnib infrascriptis nō remī scentib de ipius numero,puidere ꝓcepi p tabulā infrascriptā.quo iure ītroductus ꝛctus emphiteosis. vñ dicatur cui⁹ sit nature in q̄ differt a locatiōe. Qualit fiat. Qualis sit forma.an fiat in ꝓpetuū.ꝛ b̄ materiā institutiōis.De pacto renouā.si cadit ꝓpter censum nō solutū. Quis soluit vēditor vel emptor an cadens qui tenet teneat ad fruct⁹. Et an ad pēsionē subtractaz ꝛ q̄d si alteri est ꝓcessa. Quid si ecclesia nō vult auferre. Quid si cessauit minor vel eccl'ia. Quid si eccl'ia vult bienniū ꝛ infra q̄ ꝺ tp̄s restituat.q̄d ꝺ ciuitate. q̄d ꝺ bene rede qui ignorat. Si nō est q̄ recipiat de rōne quare b̄ restituit ꝛ nō ibi.an sufficiat deponere. Jtē de eccl'ia tenēte rē ꝓuati.si recipiatur pensio posteriorist pis si recipiēs ignorat rē cōmissā de dño ꝓtestāte. Quid si ecclesia recipit posteriorist pis. Quid si anteriorib fuerat cessatū. Qui cessauit.vj.annis soluit p trib si solā ptē q̄s soluit. Qui dz.vj.soluit.v.dico soluisse.dns negat volo soluere p.xxx.annis. Ecclesia nō vult recipe volo p ꝓterito dns recipe nō vult an dns stipulat⁹ penā possit expellere q̄d de cl'a rato manente pacto.q̄d si dns elidit penā. An iterū pena peti possit. An ꝑm⁹ annus pene exacte cōputet in triennio q̄ztā magnā penā liceat stipulari de cessante p.xl.annos.de cessante in solutōe dimidie dñi.xxij.ꝺ emptore bonefidei cui⁹ vēditor soluit de nō soluente.xl.annos a q̄ res petit. Quid iuris trāsit in emphiteotā.qualit vterq; possidet an ipso iure cadat.an ꝓpria auctoritate dns expellat.quomodo petat illū expelli an emphiteota ĩcidat in.l.si q̄s in tātā.C.vñ vi. Quis agit ꝛ possidētē eccl'ia vel emphiteota eccl'ia agit ī rē ꝛ ēphiteotā an p̄scriptio possidentis prosit eccl'ie. Quā rei vēdicatiōz intētat eccl'ia. De epō q̄ petit ius ep̄ale an veniat census. Quomō ecclesia ab extraneo petat rē suā. Quis de antiq̄s chartulis dicētib eccl'iam ꝓcessisse.b. rē quā teneo vel dicentib⁹ q̄ talis comes donauit ꝛc̄. Quid si eccl'ia dat mihi ī emphiteosim oīa que teneo in tali loco de bonis ei⁹ domini.lxvj.an emphiteota teneat oīdere rē. Et q̄d si nolit nec dicere vult ꝓ q̄ re. Quid ecōuerso cū b̄ petit ēphiteota a dño.an solutio.xxx.annoz sit sufficies ꝓbatō. Quid si negat ēphiteota ꝛ postea oīdit. Quid si tercius obīcit ꝛ possessorē q̄ canonē nō soluit an filis nālis succedat ī emphiteosi. Quid de adoptione facta duob fratrib ꝓ se filīs ꝛ nepotib. Et ad q̄ ꝺ post ad eccl'iam redeat ꝛ vn⁹ moriť sine ꝓle. De cōcesso duob inuicē substitutis quorū altero mortuo heres eius tenet quo iure petet supstes. Quid si vnus heredū soluit alter nō.an heredes diuidāt emphiteosim. an vno nō soluente pena ꝓmissa insolidū debeat. De vendente saluo iure ep̄atus. De dupli ꝓcessiōe emphiteosis cū cl'a ꝛ ꝓprietatis sine illa ꝓcedit mihi omia que pater eius habuit in tali loco. De committente crimen lese maiestatis vel heresis. De emphiteota qui inequauit filios. De cessante soluere qui vult compēsare De illo qui debet quartam fructuum ecclesie ꝛ non soluit. De illo qui vult soluere castaldioni. Quid si alius ad quem peruenit possessio soluit.an ex non soluendo sit recissa emphiteosis si post tempus dns petit censum et iste denegat.an in feudo conditionali locuz habeat pena non soluētis an generaliter incidat non soluēs. De pacto q̄ quolibet mense soluatur. Quo tēpore soluendus sit census. Quid si actū sit q̄ nō possit expelli. De decepto vltra dimidiam iusti precij an semp̄ sit ius demini saluandū p vendentem. Quid si nuncians dic̄ fal suz p̄ciū.an dns teneat requirere emphiteotā. An pactū q̄ possit vendere nō teneatur dominū requirere Quid si vendit sed non tradit vel recuperauit tradita De pacto vendendi solum minori vel equali.si p⁹ consensum dñi p annuz vendit.an minor emphiteosim det sine decreto. De respōsione dñi requisiti. Quid si dicit nolo retinere sed non dat licentiam. De ꝓmittente facere renouari ꝛ prelatus mortuus est. Jo.ꝺ de. Quid de dato eccl'ie iusto precio in ēphiteosim. De dato vt reddat quartam an volens vendere requirere teneatur si vni dz den.alteri partem fructuū quis reqret si soluit pensionem p certis que debet pro omnib an emphiteota donare possit. Quō a donatario petet censns.an det in dotem vel dona.propter nup.an tunc habebit dominus laudimium. Quid si vir cessat in solutione an legare possit extraneo an extraneū heredem instituere an a predict⁹ habeat laudimiū an p̄ce.questiones ꝓcedāt ī emphiteota eccl'ie.q̄d si donat vel legat eccl'ie. Quid si de facto fiant eccl'ie p̄dicta. Quid si legātur eccl'ie.xij.den̄.sup̄ certo predio. De emphiteota q̄ soluz diuidit a supficie. De emphiteota q̄ religionē ingredit. An emphiteota ꝓmutare possit an pignorare an locare. Quid si ad non modicuz tempus locauit emphiteota an stabit dns ad quem reuersa est res locationi. An emphiteota dat in emphiteosim ꝛ si dat et secundus vult vendere quis requirat contra quez agat dominus ꝛ qua actione. Quid si emphiteota vult dimittere domin⁹ nō vult recipe an emphiteota ī feudū dare possit. De via destructa qua vtebat emphiteota cuius est augmentum vel thesaurus si quis recipit censum dño debitum qua actione repetat ab eo cum tota res perijt an ipo iure sit liberatus. Quid si petijt vltra dimidiam. Quid si augetur an augeatur pensio.an ꝓpter sterilitatem minuatur pensio. Quid de pacto contra nām ꝛctus vt q̄ totū pereat emphiteote. an p̄dito instrumēto teneatur contractus an petatur renouari. Quid si dns petat sibi instrumentū edi. Quid si p rem quā a me venditas ꝓbo emphiteotam longo tempore mihi canonē persoluisse quid de concessa duob sic q̄ liberorum defectum alteri accrescat ꝛ alter decedēs sine liberis pignorauerat. Quid si pater nō soluit an filīs expressis noceat. Quid si pro se filīs et nepotibus

vsq; ad .xl. an. ꝛ mouit sine ꝓle. Quid si ꝑ masculꝫ ꝛ ne pos ex filia supest. De hereditꝫ q̄ diuiserūt ꝛ vn⁹ illoꝝ tum alteri soli ptē suā reliqt. Si vir ꝑ se vxore et filijs ꝑpoꝛ recepit. queritꝫ q̄ sit ps vxoris. ꝛ q̄d si filiū hꝫ ex viro ꝓmo quid si ꝑ se. ꝛ vxore ad volūtatē suā interponitur qō. c. si gratiose. De ꝓcessione facta diuisim et sequitꝫ clausula de supstite. Quid si tibi et filijs fratris q̄ sit ps illoꝝ. De ingresso mona. q̄ ꝑ se ꝛ filijs recepit an i totū sit filioꝝ. si succedit ecclia in pte quāto tpe dns carebit illa. De hñte in terciā generatōnē cui supereſt quarta cū tercia an abstinens ab hereditate bēat ēphiteosim ꝑ filijs acq̄sita an filio grauato restituere veniat emphiteosis ꝛ q̄d si iuste fuerit exheredatus. Quid si dns edificauit in solo qđ in emphiteosim dederat. q̄d ecōuerso si emphiteota edificauit turrim an dño agēs ꝺ extraneū veniāt fructꝰ an emphiteota liberare possit suos ꝙuenitꝫ emphiteota ad pēsionē vult req̄rere rē ecclesie ꝛ q̄d i ꝓato. Quid si emphiteota vagatꝫ q̄d trā sit emphiteota alienāte si ꝓcedit i emphiteosim cui solueꝫ canon an sine traditiōe emphiteota bēat vtileꝫ an dns vēdicās ab emphiteota habeat ꝓbare se dnm cuꝫ ꝓcedit mihi ꝑ me ꝛ alijs an illis acq̄ratꝫ sine possessiōe ꝺ ꝓcesso ꝑ filijs ꝛ nepotibꝫ ꝛ veniat i testō si decesserit sine his. Quo iure petitꝫ merces an filiꝰ naturalis facta substitutiōe fratrū excludat fratrem q̄d si dns rēquaꝫ mihi in emphiteosim dederat tibi vēdit. De denūciatō ne defendēdo qō intricata. ℨ. ꝺ iure emphiteotico ad simpliciū canonistarū instructionē supponam⁹ sup eo ꝑ modū qōnū duxim⁹ ꝓponēdū. ¶ Primo igitꝫ querendū ē q̄ iure ℨctus iste introduct⁹ ē ꝛ dic iure ciuili et ex nā sua introduct⁹ ē ex. l. zenonis. ℍ. vide qđ dicaꝫ ī. ℣. clxxj. ℨ. vt insti. loca. ꝛ ꝓducti. §. adeo aut. ꝛ. C. de iure emphi. l. j. lex. n. zenonis ius ciuile ē sicut ꝛ cetere leges impiales q̄ sūt in coꝛpe iuris incluse. ff. de insti. ꝛ iure. ius aūt ciuile. ꝛ. C. de veteri. iur. enucle. l. j. §. iubem⁹ ꝛ hoc est illud ius ciuile de q̄ sepe fit mentio. ff. de var. ꝛ extraoꝛ. co. l. j. ff. de condi. ꝛ demō. ius ciuile. ff. ad. l. aq̄. ita vulnerat⁹. ar. tñ ℨ q̄ sit introduct⁹ a iure gētiū. nam dicit lex q̄ ex iure gētiū introducti sūt oēs pene ℨct⁹ vt ff. de iusti. ꝛ iure. l. ex ℔ iure. ꝛ insti. de iure naturali. §. ius aūt gentiū. ß dic q̄ iō dixi pene ꝓp hūc ℨctū emphiteoseos ꝛ quosdā alios. ℍ. q̄ no. in vlti. glo. l. ꝛ ī pe. §. ℨ. ¶ Scdo queritꝫ vñ dicat⁹ iste ℨctus emphiteosis. Rñ. emphiteosis deriuat⁹ ab emponemate. emponema enim grece melioratio latine. vt. C. de iure emphi. l. ij. inꝺ dī ℨctus emphiteosis. i. meliorationis. vt ex de loca. ꝛ conduc. potuit. est aūt melioratio tā ex pte dātis i emphiteosim q̄ ꝓcepit annuā pēsionē ꝛ q̄ q̄cq̄d in re sua plātat⁹ seritꝫ vl edificat⁹ finito ℨctu emphiteotico ptinebit ad eū cui⁹ ē solū. vt. C. de iure emphi. l. ij. ꝛ ī. ℣. cxxxj. et ff. si ag. vec. vel emphi. l. j. ꝛ. ij. C. de rei vē. si quis qua. et ex pte etiā accipiētis quia ipe vtitꝫ ꝛ fruitur ꝛ suas meliorationes possidet ꝛ pl⁹ ꝓcipit de fructibꝫ q̄s soluat nomine pensionis vt. ff. de loco. p. fruen. l. j. §. j. ꝛ fi. ꝛ. C. ꝺ iure emphi. l. fi. ꝛ de sacro san. eccle. aut. ꝓpetua. ꝛ aut. si quas ruinas quas hēs. x. q. ij. Itē meliorationes vendere pōt vt ī ꝑ. c. potuit. ℍ. qđ ꝓcedit habuit a mar. qđ sequitꝫ a distinctōe de qua. s. Bal. no. ī ℨctu emphiteotico parua ꝑstatur pensio puta vn⁹ denarius āno quolibet q̄ ecōtra dño hec accidit vtilitas q̄ omnia emponemata edificia plantationes ꝛ cōmoda sūt sua emphiteosi finita ꝛ hoc in annexis seu affixis. nā alia exportari possunt. ff. loca. l. sed et addes. §. si inquilinus. ℨ. vel dic q̄ emphiteosis dī ab em. qđ est in. ꝛ fitos quod ē fideles q̄ in fide suscipientis rē traditur res ipsa vt eā deteriozē fieri nō ꝑmittat. vt. C. de sa. san. ec. auten. ℔ ius porrectū. ꝛ in auten. quī rem huius quas habes. x. q. ij. alias cadit a iure suo vt ibi. ꝛ in auten. coll. ij. ꝺ nō alie. aut perinu. re. ec. §. quia vero leonis. ij. ℣. si vero etiam perpetuam sed eam meliorem faciat. vt in auten. eo. ti. §. si vero quedā. ꝛ in prē. ꝓcoꝛ. ꝛ. C. de iure emphite. l. fi.

¶ Tercio queritur cuius nature sit iste ꝓtractus. Rñ. stricti iuris est cum a stricto iure fuerit introductus qđ etiam patet nam cum in. l. que est insti. de act. §. actionū numerantur ꝛ specificantur contractus bone fidei iste nō ponitur inter illos quare videtur q̄ iste sicut ꝛ ceteri qui ibi non specificantur stricti iuris sit simile. insti. de tutel. §. i. ꝛ insti. de his qui sui vel alie. iuris sūt. §. videamus. ℍ. ex hoc sequitur q̄ ex ℔ contractu veniunt vsure ex mora q̄ veniūt in locatione. C. loca. l. ij. ¶ Est sciendum q̄ questionē sequētem Mar. nō posuit i tractatu de quo. s. sed plenius q̄z ℔ posuit illā super. l. fi. C. e. t. vt. j. patebit. ℨ. ¶ Quarto quero ī quo differt ꝓtractus iste a contractu locationis. Rñ. emphi. nō est locatio vt insti. loca. §. adeo. differt ergo rōne dominij q̄ emphiteota habet vtile dñiū. j. ℣. xlv. Sz cōductoꝛ non acquirit vtile dominium vel directum. vt. C. loca. ꝛ ꝓduc. si quis conductionis. ꝛ. l. ad ꝓbationem. ꝛ. ff. e. nō soluz. ꝛ extra de fide instru. inter dilectos ꝓpe fi. ibi cum ad ꝓbationem rei ꝓprie ꝛc. Item differt ratione possessionis quia ꝓductoꝛ nō dicitur possidere vt in prē. decr. inter. ꝓpe fi. ibi nec ad plenū possessio ꝛc. ar. extra de ꝑscrip. si diligenti. C. de vsuc. l. j. ff. ꝺ acquipos. si aliquē. ꝛ no. C. cōmunia ꝺ vsuca. l. j. Sed emphiteota possidet naturaliter. vt. ff. de acqui. pos. naturaliter. Itē differt rōne potestatis in alterum transferendi quia conductoꝛ pōt ius suum in alteruz transferre alij rē locando. vt. C. de loca. nemo. emphiteota vero nō nisi dño volente. vt extra eo. potuit. ꝛ. C. de iure emphit. l. fi. Itē differt ꝑscriptiōis rōne. nam emphiteota q̄ tenet a priuato nō cadit a iure suo nisi triennio cesset. vt. C. de iure emphi. l. ij. ꝛ. ff. loca. quero licet quādo tenet ab ecclia sufficiet bienniū. vt in prē. c. potuit ꝛ in ꝑ. aut. ℔ ius. ꝛ auten. q̄ rem. ꝛ ꝑm ℔ intellige diuersas questiones infra positas. nam qñq; loquimur in illis ꝺ biennio qñq; vero de triennio. iure aūt fisci statim cadit emphiteota vt. ff. de publi. ꝛ vecti. vectigalia. §. non solutꝫ nisi forte sit in ꝑpetuum locata. tunc enim non reuocabitur sine principis auctoꝛitate. vt in. e. ti. l. coten. §. igitꝫ. alij tñ dicunt idez iuris in fisco quod in ecclesia eē. Itē differt q̄ locatio fieri pōt tam de rebus immobilibus q̄z de mobilibus ꝛ se mouentibus emphiteosis vero de immolibus tantum querite quos agitat laboꝛ ꝛ plures numerate. ℍ. numerauerat auctoꝛ. v. sicut fecerat supra dicta distinctio. ß in. §. adeo insti. loca. ac. numerat. vij. sed illas iam exꝓresserat auctoꝛ in precedentibꝫ. ℣. s. diuersitatem originis. Item qualitates actionum. s. altera bone fidei altera stricti iuris supra ℣. proximo. ꝛ ad de quo d ibi dixi. Item ℔ conditio ex. l. ibi actio ex conducto Mar. de ꝓba. super. l. fi. C. e. ti. vltra id quod statim subdam de precio ꝛ pensione dat⁹ is diuersitates. scz q̄ iste ꝓficiatur in scriptis. C. e. l. j. ij. ꝛ. iij. quod non est in locatione. C. loca. l. ℨctus. in contractu aūt ꝺ quo in prin. dixi accedit in questiōe. iiij. illi dicto q̄ valeat sine scriptis ꝓrationes que sunt infra proxi. q. Item ī locatione ꝑpter sterilitatem remittitur pēsio. C. loca. l. excepto. extra. e. t. ꝑpter. In emphiteosim nō. C. eo. ti. l. j. Item in hoc modica pensio soluitur vt habet etiā cōsuetudo q̄ in locatiōe induceret rescissoriā. de quo. s. ti. j. §. nunc dicendum. ij. circa medium ℣. sed nūquid ꝑdicta. Ex ℔ infertur Rof. vbi supra q̄ lz locatio vno nummo facta non teneat. tenet tñ emphiteosis. primū patet. ff. loca. si quis conduxerit scdz ꝓbat consuetu ꝺ ꝛ patuit. s. §. sequitur in secunda forma. Itē ꝑm eā alia differentia est quia locatio non fit sine precio. ff. loca. l. j. ꝛ. ij. ista vero fit cum specie puta cera vel pipere. Itē rē locatā dns aduocat ꝓpter sui necessitatē quod i emphiteosi nō reperitꝫ statutū de ℔. Itē rē ꝓductaz ꝑ me loco non requisito domino. C. locati. l. nemo. In emphiteosi danda. secus extra de locat. potuit. Item

emphiteota rẽ pignorat qđ cõductor nõ facit. C. si res ali. pi. da. fu. l. fi. Jtẽ iste domũ reficit. C. de sa. san. eccl'. aut'. si quas aliud ī ꝓductore. ff. loca. ex ꝓduc. in ꝑn. itẽ ꝓductor suas meliorationes accipit. ff. loca. sed addes §. inquilinus. secus ī emphiteota. C. e. l. ij. ꝑm Mar. de pha. sup. l. fi. C. e. t. q̃ addit ea q̃ dicũt' ī emphiteosi. Jn locatione ad nõ modicũ tps locũ nõ hẽ nisi inq̃ntũ iure inuenit' exꝑssũ alt. ff. so. ma. si ꝙo. §. đ viro. Z. magl aũt vr̃ ꝯctus iste accedere ad naturã locationis q̃s venditionis ꝓut no. extra. e. potuit. 7 iõ cõpetent' sub ℔ tibãc mãm disputam⁹. differt tn̄ a ꝯctu vẽditiõis q̃ illa nõ fit nisi pecunia numerata interueniẽte vt. C. de contraben. emp. fides. iste aũt ꝯtractus bn̄ fit sine pecunia vt in aut'. de alie. 7 emp. H. circa ꝓin. col. ix. gl. j. tz ꝯrium in ver. potuit. 7 ℔ ꝑcise tz Mar đ ꝑha. dicẽs ℔ duo necessaria. s. ꝑcũ 7 pẽsionẽ ad ꝑmũ inducit. l. fi. §. ß ne anaritia. C. e. ti. nec videt q̃ cũ emptiõe familiaritatem habeat nisi dicat' ꝑcũ a ꝓncipio interuenire 7 dic̃ id expressũ. C. de sa. san. ec. aut'. q̃ res. ibi nec vendit repetit. et l. inbem⁹ nulli. §. pe. ibi qđ accepit econom⁹ de pẽsione dicit parere. C. e. l. ij. de sa. san. eccl'. aut'. ꝓterea. ff. si ag. vec. l. j. 7. ij. 7 facit. j. ℣. pri. ℣. itẽ fit. Z. ¶ Porro a natura feudi differt q̃ feudũ gratis 7 libere ob remuneratiõnẽ ꝓcedit'. vt. j. ℣. cxxix. ℔ vero ab initio q̃nq̃ de facto interuenit ꝑcũ. 7 certa pẽsio assignat'. vt ex đ reli. do. ꝓstitut⁹. insti. loca. §. adeo. 7. ff. e. si q̃s nũmos. iõ diri q̃nq̃ q̃ sepe pecunia nõ interuenit q̃ si altera species det' erit ꝯctus innoiatus. Bal. 7 iõ vbi pẽsio nõ est ī pecunia ß in frumẽto ibi res inuecte 7 illate nõ sũt tacite obligate q̃ nõ ẽ locatio ß ꝯctus innoiat⁹. j. §. postq̃. ℣. porro. ibi reus aũt. Z. lz alij ꝯdicãt. Bal. emphiteota est. j. emptorẽ 7 supꝑ simplicẽ ꝓductorẽ. ff. đ ꝯbẽ. emp. l. cũ manu sata. §. nemo. 7 põt ꝑscribi emphiteosis sed nõ simplex ꝓductio. vide. C. đ ꝑscrip. xxx. an. l. male agit'. 7. l. compit. ꝑ Ly. ¶ Et no. q̃ emptor dat ꝑ ciũ ꝓ re ꝓductor ꝓ vsu rei emphiteota ꝓ vtroq̃ sil' q̃ bz vtile dn̄iũ. nã sicut ẽ duplex vsufruct⁹. s. formalis 7 casualis ita duplex dn̄iũ. s. formale penes emphiteotaz 7 casuale penes dn̄m. i. ꝓprietariũ. 7 adde qđ no. ff. cõmo. l. si vt certo. §. si duob⁹ vehiculũ. Jtẽ lex emphiteosim seruitutẽ vocat ꝓpterea ẽ ius formale. ff. de leg. j. l. si tibi hõ. §. fi. ¶ Estimatio bonis dati in socidã nõ facẽ emptionẽ q̃ tuus vẽditor nõ dz hẽre ptẽ de fructib⁹. ex de pig. ex lr̃is. sed fit vt sufficiat ꝓbari culpã nec oporteat ꝓbari interesse nisi quãtũ. l. iij. ff. loca. ff. ꝓ so. l. cũ duob⁹. §. q̃dã. vide. j. ℣. instr̃m locatõis 7 ℣. instr̃m soc cide. ¶ Feudũ dat' gratis nõ ꝓ censu tn̄ ex nã feudi dẽtur seruitiũ sed ī emphiteosi debet' pensio 7 aliq̃s census q̃ põt esse tã ī pecunia q̃ ī reb⁹ alijs 7 sic ẽ silis ꝓtractui innoiato. ff. de ꝑscrip. ℣. l. naturalis. §. at cũ đ. 7 ex census qualitate 7 quantitate iudicabim⁹ qui cõtract⁹ sit. vt no. in l. j. §. j. ff. de supficie. in glo. or. Z. ¶ Quinto queritur qualiter cõtractus iste fiat 7 dicit lex q̃ cõtractus iste celebrari dz in scriptis alioquin non tenebit. H. 7 hoc tenet pil'. sua. q. Ciij. dicit tn̄ q̃ si conuenerat vt sic fieret agi põt vt fit ꝑ. l. cõtract⁹ statum all'. qui tenet hoc habent ꝓ se rationem q̃ iste contractus est habilis ad ꝑpetuitatem iuris continuandi inter diuersos pacto interpellatos iuste igit' lex voluit interuenire scripturã ꝓpter labilem hom̃ memoriam. xxij. di. ꝓterea. ff. de ꝓba. si arbiter. C. q̃ testa. fa. po. hac cõsultissima. §. at cum humana. 7 hoc placet non recipiendo ꝓ illa solennitate de qua sequitur. sed ꝓ publico instrumento de tali instrumento recipiens tres leges. C. eo. t. faciunt casus no. s̃. de instru. edi. §. restat. ī. iij. col. 7 de cen. romana. li. vj. in glo. no. casum et vtrobiq̃ iste casus nominatur et saltẽ non minor ratio in isto q̃ plurib⁹ ex illis. Z. vt. C. de iure emphiteo. l. j. 7 ar. ff. de testi. ex eo. ff. de iudi. cũ pretor. ff. de condi. 7 demon. cum ita legatum in fi. Sed opponit' q̃ si in scriptis fieri debet certũ est q̃ dn̄t partes subscribere 7 alie solennitates seruari dn̄t que no. C. de fi. instru. contractus. 7. C. de dona. l. donationib⁹. extra de electi. innotuit. x. q. ij. ℔ ius porrectũ. ac sub scriptiões 7 solennitates huiusmodi bodie interponi videmus. vnde videt' q̃ teneãt mo derni cõtractus si desunt que in illis ad esse debent. vt. ff. de transac. cũ bi. §. si pretor. ff. de publi. quecunq̃. §. fi. ff. q̃ satisda. co. quor'. 7 de his quib⁹ vt indig. l. pe. C. si ꝓpter pub. pẽ. l. ij. xij. q. ij. sine exceptione extra đ elec. quia ꝓpter. 7. q. j. statutis. 7 facit. C. de sentẽ. 7 interlo. om. iudi. l. prolatã. ff. de testa. tu. iure nostro. Rñ. j. ff. đ re iudi. l. iiij. §. antepe. ff. de au. tu. l. j. ff. de pig. cũ vicinse. sed potest dici non esse vsq̃quaq̃ verum q̃ debeat in scriptis omnino fieri nec lex vetat fieri sine scriptis. H. tercia lectura q̃ contractuz non est necesse fieri in scriptis sed pacta sunt scribenda. et has tres breuissime ponit accur. in l. j. in gl. vij. Z. vnđ nec nos vetare debemus. argu. ff. ex qui. cau. ma. necnon. C. de religio. statuas. ff. de procura. mutus. §. j. ij. q. v. consului. extra de transac. inter corporalia circa mediũ. 7 hoc interpretatur consuetudo generalis que est optima legum interpres. vt extra de consue. cum dilecti. ff. đ leg. 7 sena. consul. minime. 7. l. si de interpretatione vnđ cõsuetudo seruanda est. vt. C. que sit lon. consue. l. j. ff. de legi. de quibus. H. vtriscq̃. Mar. de pha. in sua. iiij. q. 7 idem Jo. de bla. vbi. s̃. in ꝓin. 7 Rof. vbi. s̃. in fi. Z. et j. ℣. ꝓxori. 7 vide. j. ℣. cxxxix. 7 se. H. ibi due questiões đ instrumento perdito. Z. Jtez fit contractus iste cõmuni ꝓsensu domini et emphiteote sic vt domin⁹ stati aliquid accipiat 7 certam pẽsionẽ singulis annis recipiat. Jtem contrahit' q̃nq̃ ad tempus. quandoq̃ vero i ꝑpetuũ. vt. j. ℣. vij. Jtẽ etiam contrahitur vsq̃ ad certam generationẽ puta tercią vel quartã. 7 sic vtunt' in diuersis ptib⁹ patrimonij scti petri 7 in alijs ptib⁹ Jtalie. Jtem fit sic vt renouatio fiat. vt instí. loca. §. adeo. 7 j. ℣. vij. 7. ℣. viij. ¶ Sexto queritur qualis forma seruabitur q̃n ecclesia dat in emphiteosim. Bal. facit qđ no. Az. C. de sa. sanc. ec. in summa illius ti. Z. et certe fieri debet ꝑ tẽpe ep̃o sub cuius iurisditione constituta est ecclesia ꝓcedens 7 res que cõcedi debet. Jtem debz fieri concedentibus rem ipsam iurantibus nil fieri in ecclesie lesionẽ. s̃. §. seq̃t'. H. in. ij. iij. 7. iiij. formis nil tn̄ in illis dicit' de iuramento nec de facto seruatur 7 adde qđ ibi dixi. Z. Jtez solet fieri ꝓ certa pensione quanti solent esse redditus min⁹ sexta parte nisi ruinose dom⁹ fiat concessio q̃ tũc plus minuitur pensio. vt. j. ℣. pri. plenius distinguemus. hec probantur. x. q. ij. autẽ. perpetua. 7 aut'. si quas vero ruinas. sed cum hec omia hodie non seruentur non vident' valere moderni contractus. vt. s̃. ℣. ꝓxi. ẓc. Jtem dixit Marti. de pha. H. sua. v. q. Z. q̃ de iuris rigore non tenent. vt. j. ℣. pri. ad fi. de consuetudine tamen tenere debent. nam si cõtractus ex pacto ꝓpriam immutat naturam. vt. ff. de ꝓscrip. ℣. natural'. §. fi. multo fortius consuetudo immutare põt que pluriz ꝓsensu firmata est. est em̃ consuetudo tenaciter obseruanda. vt. ff. communia prędi. vẽditor. §. fi. ff. đ admi. tu. siue. §. luti⁹. ꝓterea vtile ẽ ecclesie minorem solẽnitatẽ seruari vt facili⁹ ꝯbere possit. vñ põt a tali solennitate recedi. vt. C. de dona. sanci. 7. l. pe. C. de testa. mili. q̃q̃. 7. l. milites. 7. C. de dona. filius. Jtem ecclesia romana talem consuetudinem dissimulat 7 patit'. 7 hoc videtur sufficere ad hoc vt teneat cõtractus. ar. ff. mandati qui patitur. 7. ff. de offi. ꝓcto. barbarius. 7. ij. q. vij. §. tria prope ꝓin. q̃uis ad hoc responderi possit q̃ multa ꝑ patientiã tolerãt' ẓc. vt extra de preben. cũ iã dudũ in fi. 7 facit. xxxj. q. j. hac rõne in fine. ¶ Septimo queritur vtrum ꝯct⁹ iste possit imperpetuũ fieri ꝑ eccliam nam in ꝓuato indubitatũ est q̃ põt imꝑpetuũ ꝓcedere 7 quãlibet penam apponere. vt. C. de iure emphi. l. j. Jtem etiã ciuitas hoc bẽ-

ne põt.vt.ff.si ager vecti.vel emphi.pe.l.j. 7 certe vi q ecclia ß possit.ar.xij.q.ij.aplicos vbi ß phibet exp̃sse. Jtẽ dicit lex q ecclia̅stica res dari nõ põt ī emphiteosim nisi ad vitã suscipientis 7 duox suox beredũ.s.filij vel filie 7 nepotis seu neptis ī viro 7 vxore ẽt fieri põt 7 sic ius certas psonas statuit vt ī aut.col.ij.de nõ alie. aut p reb ec.§.emphiteoseos ãt.7.§.dudũ.ß dic. H. ſm mar.phan.q.vj. Z. q ecclia ī ppetuũ pcedi põt.7 pal.aut.corrigit p illud qd ẽ ī aut.col.ix.de ali.7 ẽphi. §.i alijs.7.§.licẽtia.7.x.q.ij.ß ius porrectũ 7 aut.perpetua.ex de loca.potuit.7 si dicas ergo fiet res ecclia̅stica inutilis. Rñ.nõ ẽ verũ q pcipiet annuã pẽsionẽ. Jtem q ppt canonẽ nõ solutũ poterit res ad ipam redire inspiciẽdũ ẽ.n.q accidere põt.ar.ff. de aq̃ plu.ar. ī diẽ infi. Bal.ecclia pt dare ī emphiteosim simplr puto ticio 7 tũc itelligit d se filijs 7 nepotib vt no.i.l.ẽt.ff.so.ma. Jtẽ ī ppetuũ tũc trãsit ad oẽm beredẽ ẽt si nõ sit de descendẽtib. vide omnino.j. d testõ.x. relictũ factũ post mortẽ. Jtẽ ī ẽcia psonã tũc intelligit d filijs 7 nepotib s.§.seq̃.x. porro.7 no.q locatio ad.xxix. ãnos nõ dr ppetua.ß ad.xxx.sic vt no.in.l.fi.C.de pac.pig. Jtez in ẽcia generationẽ tũc dicũt q̃dã q pma psona pputat 7 vadit vsq3 in filiũ 7 nepotẽ ī aut.de nõ alie.§. emphiteosis.coll.ij. alij dicũt q etiã pnepos ptinet. q ego ñ sũ generatio mea q nullus generat seipm vt dic beat⁹ doctor ecclesie augustinus ſm bar.sinaũt nõ appeat d originali forma psumã ī tres psonas q ita fieri cõsuenit. vñ a cõiter accidẽtib ita psumere debem⁹. s. fcm fuisse qd fieri solet. C. de fideiuſ.l.pe. nisi spãlis pscto locali alit se hẽt nã ī dubio ihereo psuetudini fiẽdi vtẽ di 7 int pretãdi.ar.ff. de fũ.instru.l.cũ delaniõis.§. asiuã. de leg.ij.l.libroz.§.qd tũ cassius.7 qd ibi no. vide. j.x.clv. Z. vt aũt circa pñtem mãm clariozẽ tradamus doctrinã notãdũ est. H. ß ingredit distictiõz pe.7 ab. d qua dixi ī pn.§. Z. q cũ ecclesiastica res ī emphiteosim dat aut est ruinosa aut nõ. si ẽ ruinosa ppetuo dari põt in emphiteosim. vt.xij.q.ij. si quas vero ruinas et in aut. d ali.7 emphi.§. si vero q̃dã.col.ij. si vero non ẽ ruinosa ab ecclesia pstantinopol. aut ab alijs ecclijs et monasterijs pstãtinopol. nõ põt dari nisi vsq3 ad vitã suscipiẽtis 7 duox successorũ vt.s. nec etiã valet pactũ de renouatione pctus factũ 7 sic loq̃t pre.§.dudũ.7.§. in ẽphiteosis. alie vero eccl̃ie ppetuo dare pñt 7 pactũ de renouatiõe pctus facere. vt ī pre.aut. ppetua. 7 ī p. §.licẽtiã.7 hec vera sũt cũ ecclesie expedit rẽ in ẽphiteosim dari. secus si nõ expedit. tc̃.n. locũ hz pre.c. apostolicos.7 ex rei qualitate colligit vtrũ expediat vel nõ vt si res p diligẽtiã alicui⁹ redacta sit ī culturã. extra d rec.nõ alie. ad aures. vel q res deterior facta ẽ ppt clade. vt ī pre.aut. ppetua. vel q ruinosa ẽ. vt in pre.aut. si quas ruinas. vel q adeo ẽ inutilis q nullos prorsus redditus reddit. vt ī aut. de ali. emphi. circa pn. x. si vero nõ hñt.col.ij. vel q lz pcioſa sit nullos tñ vl paucos reddit⁹ reddit ī aut. d nõ ali. aut per. reb ecclesie. §. q̃ xo leonis. x. si vero alicui⁹ ecclia̅stici. col.iij. aut q̃ pciosa sit 7 magnos redditus reddat tñ pẽsio p ea pstitui tur ſm determinationẽ pre.§. q̃ vero leonis. 7 ī p. aut. ppetua. quã determinatõnẽ inferi⁹ declarabo. Jtẽ etiã vtrũ nõ expediat eccl̃ie rẽ ī ẽphiteosim pcessisse ex qualitate ppẽdit pẽsiõis. nã si res ī emphiteosim data bõa 7 pcioſa sit 7 magnos reddit⁹ reddit annuatim. Jtez si eiusdẽ bonitatis existit cui⁹ erãt q̃n pri⁹ ecclesia eã acq̃uit nõ dz dari in emphiteosim nisi tanta summa pstituatur ecclesie p annua pensione quãtã faciũt redditus q̃s pcipiebat ecclesia tpe pctus emphiteotici facta tñ diminutione ipsoz reddituum solummõ ī. vj. pte. i. q si redditus valebant annuatim.xij.lib.cõstituant.x. lib.ad minus p annua pensiõe. vt in pre.aut. perpetua 7 in pre.§. q vero leonis. et eadẽ pensio dz constitui si res sit facta melior postq3 ipsa ecclesia acq̃siuit ne sua diligentia sit damnosa ei. C. de alluuio. l.fi. Jdẽ etiaz ẽ si parũ deteriorata sit nã ppter modicũ damnum a iure mõ recedit. ff. de in inte. resti. scio. 7 extra eo. t. c. j. extra de re. eccle. ali. vel nõ. c. pe. ¶ Quid ergo si non cõstat cuius bonitatis esset cum res ad ecclesiaz peruenit. rñ. q attenditur q res bona sit 7 q bonos reddit⁹ reddit tempore quo ī emphiteosim datur vt nõ expediat eaz dari cum minori diminutione redditum sexte partis Sz quare fit diminutio sexte ptis. Rñ. ppter compẽsationem futuri piculi si res forsan deterioraret qr pp deteriorationẽ nõ diminuetur decetero pensio constituta vt in pre.§. dudũ. 7.§. qr vero leonis. i. q d verũ est nisi res peat ī totũ. C. de iure emphi. l.j. 7. j. x. cxxv. itẽ si res diminuta vel deteriorata sit ppter cladẽ vsqz ad dimidiũ redditũ vel circa nõ expedit ecclesie ī emphiteosim eam dare nisi pro ea tanta annua pensio assignatur quãtã faciũt redditus eo tpe quo pctus emphiteoticus celebrat sic possunt intelligi preal.§. qr xo leonis. 7 pre. aut. perpetua. ſm ac. Sz az. intelligit facta diminutione redditũ vsqz in terciã ptẽ ſm q d fit q̃n dat res in emphiteosim ruinosa put. j. dicet. Ja. b. intelligit simpliciter sine diminutione aliqua reddituum motus forsan vt in re ruinosa fiat diminutio pp sũptus q necessario fiũt ad refectionẽ q in re facta deteriore, p pter cladem non sunt necessarij intellexit enim cladem cum domus est pestilens vt. s. boues in ea sani morari vl diu viuere nõ pñt 7 iõ eã inhabitare nolunt. alij dicũt esse cladem si res pro parte casmate perierit vt inundatione seu alio consimili casu. vt. ff. de mino. verum. §. penul. quare ergo hoc casu non fit diminutio ſm opi. Ja. cũ fiat in casu pcedenti in quo minus videt cũ non sit deterior facta. Rñ. in pre. casu fit ppter rõnẽ ibi assignatã. in hoc aũt casu nõ fit qr satis grauata est ecclia. ppter deteriorationem cladis ne afflicto addatur afflictio. ff. de offi. presi. diuus. extra de cleri. egro. ex parte. C. de epi. au. aut tã de mentis. vij. q. j. cũ percussio. Jtẽ si res ppter ruinam deterior facta sit non expedit ecclesie illam in emphiteosim dare nisi facta diminutiõe vsqz in terciã ptẽ solũmõ reddituũ quos ex ea anteq3 res esset ruinosa ecclesia percipere consueuit. x. q. ij. si quas ruinas quod intellexit. Ro. vsqz in terciam partez prestandã. i. vt si primo pcipiebant. xij. lib. assignent. iij. p annua pensione. ac. vero intelligit vt fiat diminutio vsqz in terciã nõ prestãdã. vt sit sensus q si primo pstabãtur. xij. nũc presten. viij. 7 sic minuetur pars tercia scz quatuor. quod equius vi 7 iõ preferendum. C. de iudi. placuit. extra de transſ. c. fi. 7 de offi. dele. consuluit. 7 hz hoc locum. s. q fiat diminutio vsqz in certam partem q̃n statim primoq3 rẽ reficiat vult soluere annuam pensionẽ. si vero nõ vult soluere nisi tunc demum cũ res refecta fuerit nõ fiet aliqua diminutio immo medietatez ei⁹ pensionis que adijciet post refectionẽ dz emphiteota ecclesie prestare. verbi gratia quando res fuit data in emphiteosim dabant. xij. lib. nunc propter reedificationẽ aucta ẽ pẽsio ī. vj. lib. 7 ita pñt hẽre. xviij. lib. q prestabunt ergo. xij. ecclesie que prestabãtur primo et medietas sex lib. in quib augeat. s. tres li. 7 sic facta cõputatione cum primis. xij. habebit ecclesia. xv. pro pensione vt in pre. auten. si quas vero ruinas et in pre. §. si vero quedam. sed oppones si debet emphiteota prestare pensionẽ tm̃ post reedificationez studiose stabit per xx. annos añq3 edificiũ ꝓpleat. Rñ. elapso tpe infra qd potuerit pstituere pstabit pẽsionẽ. ff. d x. ob. ptinuus §. cũ ita. vel dicas q puidere dz ecclesia vt certũ tẽp⁹ sibi statuat infra qd possit 7 debeat opus compleri. extra de resti. spo. frequẽs. §. solet li. vj. Si autem res ecclesie q dabatur in emphiteosim vilis et nullos reddit redditus tũc dabit in emphiteosim q̃litercũq3 põt. vt in aut. de ali. 7 emphi. ī prima coll. x. si vero nõ habẽt. 7 hoc casu potest intelligi extra de re. ec. ali. vel non. ad

aures. Si vero res eccl'iastica p̄cioſa ſit nullos tñ aut modicos redditus reddit vtputa turris ꝛ dat' i emphiteoſim. tunc dz res ſubtilit' extimari ꝛ p̄ ea iuſta pēſio aſſignari. vt in pre. aut' ꝓpetua. dī aūt iuſta pēſio q̄ lapſo ſpacio. xx. an. facit v̄rā rei extimationē vt in pre. §. qz vero leonis. ℣. ſi vero alicuius eccl'iaſtici. ꝛ ꝫ vex ē in alijs a ꝓſtātinopo. eccl'ia. nā i ea ſpectat' l. an. ſpaciū vt in aut'. d' ali. ꝛ emphi. §. ſanctiſſimas. col. ix. caueat ꝯ q̄cunqz recipit rē ab eccl'ia i emphiteoſim vt eā recipiat iuxta p̄ſcriptā formā nā al's rem reſtituere cogetur ꝛ pēſionē p̄ ea ſoluere ꝓſtitutā ac ſi iure ꝓriſſet vt. x. q. ij. hoc ius. in aut'. q̄ vero res iā dictas. et in aut'. de nō ali. aut p̄mu. re. ec. §. qz vero leonis. ij. ℣. Si vero etiā perpetua. ꝛ in auten. de ali. emphi. in vl. col. ℣. ſi vero ēphiteoſis. ꝛ ꝫ etiam caſu intelligit' p̄dic. c. apoſtolicos. ꝑm pe. de ſamp. vel dic vt. ſ. ℣. vj. ℍ. Eſt ſciēdū q̄ diſtinctione finita pe. ꝛ ab. ꝓſequēdo l'ram decre. potuit formarūt. xlij. queſtiones de q̄b. j. dicet'. ℤ. ¶ Octauo q̄rit' ecce eccleſia cōceſſit alicui in emphiteoſim aliquam rem hoc pacto q̄ quotiens emphiteota ꝓpter canonē. nō ſolutū a re ceciderit teneat' ipſa eccleſia p̄ certa pēſione renouare inſtrumentū ꝓceſſionis ſibi ꝛ filijs ꝛ nepotibus ſuis vel etiā pro ſe ꝛ duab' p̄ſonis poſt eū qui tū ipē ꝓcedere voluerit. put fit in quibuſdam locis vt. ſ. §. ſequit'. ℣. porro. ꝛ. ℣. ceterū mō querit' an pactum cū tali emphiteota factum adeo p̄ſit p̄mo vel ſc'do emptori ſi ꝓtingat illū rē vēdere vt ex tali pacto valeat ꝫ eccl'iam ſe tueri. Bal. fac' d' acti. empti. l. i vēditis. ℤ. ꝛ dic' mar. d' pba. ℍ. ſub ſua. vj. q. fuit iſta ꝛ ſeq̄ns. ℤ. q̄ ſic. vt. ff. d' pac. ſi tibi. x. §. pactū. ff. cōi diui. in ꝫ inter dicto. §. j. ꝛ ff. de ꝫ. emp. l. volia. §. j. ꝛ j. ℣. clxix. ¶ Nono q̄rit' q̄s iſtoꝝ cogat' ſoluē pēſionē an videlz ēphiteota q̄ vēdidit an vero emptor. ꝛ vī q̄ ēptor. ar. C. ſiñ cēſu vl' reli. l. pe. ꝛ fi. Sz certe illud ſp̄ale ē i fiſco at eccl'a ſi velit petere pēſionē ab emphiteota cū q̄ ꝫrit ꝛ abeī heredib' petere dz ꝛ nō ab emptoribus. ꝑm. m. d' pba. qz p̄ſonalis actio nō ſeq̄t' poſſeſſorē ꝧ ꝫbētē. vt. ff. d' ꝫbē. emp. l. fi. §. fi. C. ſi adū. cre. l. ij. ff. ad tre. l. j. §. ſi heres. C. de here. vl' acti. vē. l. ij. Si vero eccl'ia nō petat penſiōz q̄cūqz ipoꝝ ſoluerit ſiue emptor ſiue emphiteota ſatisē. vt. ff. de neg. geſ. ſoluēdo. ſi aūt nullus ſoluerit res ꝯcidit i ꝓmiſſū ꝛ ad eccl'iaz redit bienio finito. vt. x. q. ij. q̄ rē h'. ꝛ i p̄. c. potuit. nec potuit ēptor allegare ſe ſoluere nō debuiſſe. nō. n. plus durabit res apud eū q̄ dura-tura eēt apud emphiteotā vēditorē ſiue morte, ſiue ceſſatiōe in ſolutōe canonis ſiue deteriorationē. ar. C. d' pi. ꝛ cōmo. rei vē. neceſſario. §. fi. C. ſi pig. da. fue. l. j. ꝛ ij. C. ſi man. ita fu. ali. ne. p̄ſti. l. p̄fect'. i fi. ℍ. ꝑm. mar. q̄ ſignat ꝫriū. de. l. ſi vſufruct'. ff. d' nouā. ſolue vt ibi no. ℤ. ¶ Ex. q̄rit' pone ēphiteota ceſſauit biēnio i re eccl'aſtica vl' triēnio in re p̄uati ꝛ tāto pl' q̄ neq̄t morā purgare ꝛ ſic res incidit i ꝓmiſſū. tñ ipe ſp̄ poſſidet nūq̄d teneat' reſtituere fruct' ꝓceptos ab eo tpe q̄ res inciderit i ꝓmiſſū. rñ. q̄ ſic ſic ꝛ vſufructuari' tenet' reſtituē fruct' ꝓceptos a tpe vſufruct'. ℣. finiti. vt. C. d' vſu. ſi pactus. Bal. fac'. ff. ſol. ma. l. ſi mora. i p̄n. ꝛ q̄d ibi p Ja. et. ff. de rei vē. l. ſi emptor i p̄n. ℤ. ¶ Ex j. querit' ſi res auferat' emphiteote q̄ i ſolutōe ceſſauit an tenebit' etiā ad reſtitutionē pēſiōis ſubtracte. rñ. dic q̄ ſic i ēphiteota eccl'ie vt in p. aut'. ꝫ ius porrectū. ꝛ aut'. q̄ rē hmōi. ꝛ in aut'. de ali. ꝛ emphi. §. ſi vero q̄s locator. col. ix. nec ipe poterit etiā repetere ſūpt' ꝓ remeliorādā factos vt ibi dī. in p̄uata aūt p̄ſona nō vī q̄ ipa poſſit repetere rē ꝛ cēſū ſiue penā ꝓpter canonē n̄ ſolutū niſi exp̄ſſe fuerit dictū vt. ff. de do. excep. apud. §. labeo. ff. de trā ſac. q̄ fidē. ff. de pe. ſuā. ſic de vſufructuario dī. ff. de vſufru. cū fructuari'. ff. de tributo. illud. ff. de peculio. in ſūma. §. fi. Bal. eo ipſo q̄ p̄uat' recipet pēſionē recōciliaret' ſi bi emphiteoſ. ar. i. l. ij. C. d' iure do. ipe. ꝛ no. j. ℣. xxiij. ℤ. Alij tñ dicūt q̄ lz emphiteota parat' ſit rē dimitte re nō tñ poterit ſe a pēſiōis ſolutōe liberare ꝛ q̄ dñs re habita nihilomin' aget ad pēſionē p̄teriti tp̄is ꝛ ad dā nū i re datū poſtq̄ fuit illi ꝓceſſa. vt. ff. d' aqua plu. ar. q̄q̄. §. j. ℍ. ſ placet Jo. de bla. ſua. v. q. i q̄ dicit duo ſ eē quoꝝ q̄libet bz onus ſuū. vnū q̄ emphiteota p̄cepit fructus vel p eū ſtetit quo min' recipet ꝓpter quod ad penſionē tenet'. aliud fuit i mora ꝛ in deuotiōe penſionis ſoluēde p triennū. ꝛ ob ſ meret' expulſionē ſi dō mino placet. res ꝯ ꝛ pena ꝓpter diuerſas cauſas exigū tur nec pena ſuccedit hic loco rei. vt. ff. de arbi. ſi q̄s rez vtrūq; igit' exigitur. ꝛ cū pena expulſionis ſit pena legalis exigi potuit res ꝛ pena ſicut euenit in re furtiua. ꝛ pena furti. ff. de p̄di. fur. ſi p fure. ij. rñ. Jn pena conuentionali nō ſic. ff. de ac. empti. l. predia. Item nō ob. C. de iure d. impe. l. ij. quia ibi eſſet apta contrarietas. ſz poſt receptas vſuras quia ſonat debituz ſubſiſtere velle vti impetratione dominij que contrarietas dēficit in hoc caſu. ꝛ ſic dictū glo. in. l. ij. C. eo. nō placuit. Ly. etiam hoc ponit in preal. l. ij. ꝛ in. iij. q. ſubdens dictuz Ja. de are. q̄ dicit q̄ ſi primo deiecit p̄t poſtea penſionem petere. ff. loca. l. ſi colonus. et in aut'. de non alie. §. ſcire. col. ij. Si vero prius penſionē receperit ſi tp̄is poſteriorius non eſt dubiū. de quo. j. xxij. q. 7. xxvj. ſi prete riti aut ſimpliciter ꝛ nō expellet quaſi purgata ſit mora. ff. ſi quis caut. l. ij. facit. ff. de publi. vectigalia. §. fi. et de eo quod certo lo. l. fi. aut cum p̄teſtatione ſui iuris ꝛ tūc deijcere p̄t. ff. qui. mo. pig. l. ſi debitor. Colorem bz hec opinio ſed cuz nulla ſit hec contrarietas neſcio qua neceſſitate fiēda ſit p̄teſtatio niſi dicas q̄ in ver bis poſſz eſſe conſideratio an recipiat ab illo emphiteota ꝛ vt tali an recipiat a ticio q̄d debeat ex p̄terito tempore quaſi velit Ja. q̄ cum ex volūtate dñi deſcendat an ſolutione nō facta res inciderit in cōmiſſum recipiē do ante expulſionē vt a tali etiā ꝓ tpe p̄terito videatur volūtatē declaraſſe. ℤ. ꝛ vide. j. ℣. xlj. ꝛ ℣. cxxviij. Bal. Sed an emphiteota qui vult renūciare rei tenetur ſoluere cenſum. dic q̄ ſic quia ad id tenet' ex ꝓtractu. ff. cōmo. l. in cōmodato. §. ſicut. ſecus in illo qui tenet' ꝓpter rē ex diſpoſitione legali q̄ talis cedendo relibat'. ꝛ fac. ff. ſi ꝫui. vēn. l. ꝛ ſi forte. §. labeo. ꝛ ff. d' vſufruc. l. cum vſufructuarius. ꝛ de dam. infec. l. p̄etor. §. hoc edictū. ꝛ ff. ſo. ma. l. cum mulier. la. ij. ꝛ ibi ꝓ Ja. ꝛ d' le. ij. l. imperatores. in. §. ſi centum. ꝛ ibi ꝓ dy. ꝛ facit i ratione ſui. ff. loca. l. in naue ſauſelli. in fi. ꝛ Bar. in. l. iscutius. ff. de aqua pluu. arcen. ℤ. ¶ Exij. querit' quid ſi ceſſatum eſt in ſolutione penſionis vel tributi et res alteri eſt conceſſa. nūquid p̄imus an vero ſecūdus poſſeſſor ſoluet id q̄d de p̄tio debet'. Rñ. dic q̄ p̄tio eo tempore quo ceſſatum fuit per p̄imum ſoluet tñ p̄imus ꝛ nō ſcds. vt. ff. de le. j. apud iul. §. fi. ff. de contrahē. emp. l. fi. ff. de publi. ꝛ vecti. imperatores. Rñ. j. ¶ Exiij. queritur quid ſi eccleſia nolit ei qui in ſolutione ceſſauit rem auferre nec eū expellere ſed vult ſolum exigere penſionem. Rñ. electio eccl'ie eſt in hoc caſu vtrum velit emphiteotam expellere an vero penſionē recipere. vt i p̄. §. fi vero quis locator. ꝛ in auten. de non alie. aut p̄mu. reb ec. §. ſi vero. col. ix. p̄t ergo ipſuz retinere ſi velit licet res inciderit in commiſſum regulare cū eſt q̄ q̄p̄t expellere p̄t etiā retinere. vt. ff. de reg. iur. qui p̄t. ꝛ in euāgelio Jo. ℍ. xix. ℤ. nonne habeo poteſtatē crucifigere ꝛ dimittere te. Jtez bis in cuius fauorē aliq̄d dī nō valere p̄t facere vt valeat. vt. ff. de iniuſto rup. ꝛ irri. te. l. filio. ꝛ ar. ff. de iure do. ſi res. Bal. et eſt gl. or. l. ij. ff. ſi ager vec. vel emphi. pe. ꝛ facit. C. de iniuſto rup. te. l. filio in p̄inci. ꝛ quod no. C. de ꝫ ta. l. poſthumo. C. de te. l. non dubiuz. ꝛ. j. eo. verſi. recipiendo. ℤ. C. d' trāſac. finita. ꝛ iunge infra. ℣. clxij. ℍ. ꝛ vide quod ibi dicaz in p̄uato. ℤ. ¶ Decimoquarto queritur ſi eccleſia vel minor ceſſauerit in ſolutione penſionis nūquid currit ei hoc tempus vt res incidat in cōmiſſum. Dicit

Uber q̄ sic.ar.p eo.C.ꝺ admi.tu.si tutores. Bal.l.fi. §.dānū. H.ad hāc.q.7 se.vide qꝺ scripsi ꝺe reli.do. cōstitut⁹ sup gl.ß iō. Z.dicit tñ q̄ restituētur p̄sertiz vbi administrator seu tutor nō sūt soluēdo.vt.ff.ꝺ mi no.si ex causa.§.pe.eẋ ꝺ in inte g.resti.p̄stitut⁹.C. ꝺ ad mi.tu.l.tutores.et ß verū est si sine dolo cessauerit.naz si dolo vl̄ fraude restitutio cessat. vt ī.e.l.pbat.mar. ꝺe pba. H.in sua.viij.q.pte p̄ma.et Jo.ꝺe bla.ī fi.ter cij mēbu. Z.dixit q̄ tale tempus nō currit mīori.7 sic nō pdet rē.ppt canonē nō solutū. vt.C.ꝺe fūdis p̄ri.l. ij.li.xj.et.C.i q̄.cau.ī inte.rest.nō ē ne.l.fi.nec ob.ꝑz eū l.si dānū.C.de admi.tu.q: illꝺ loq̄tur ſm antiq̄ iura vl̄vbi minor nō dānificabat in re emphiteotica pden da ß tm̄ in pensione soluēda vel ibi loq̄tur ꝺ fiscali ca none quā.j.tricesimū diem offerēdo pupillus moram purgat.vt.ff.ꝺ publi.et vecti.iperatores.in fi.et adde qꝺ sequitur.j.ℵ.pri.et se. ¶ Decimoq̄nto q̄ritur q̄d si eccl̄ia tenens rē p̄inati. H.Lor.eccl̄ie et sic posuit mar.par.ij.q.viij.patebit etiā et inferioꝛibꝰ. Z.in em phiteosiz cessat in canonis solutiōe vltra bienniū nūq̄d ei p̄iudicabitur 7 vī q̄ sic nā minores p̄scriptiōes cur runt cōtra eccl̄esiā.vt.C.ꝺe sa.san.ec. Bal.l.plz.7. Z. aūt q̄s actiōes que posita ē.xv.q.iij.§.pōt.ꝑe fi. Siz cōtra q: eccl̄esia volēs rē emphiteoticā alienare nō po test.vt.C.ꝺe sa.sanc.ec.iubem⁹ nulli.7 aut.qui rē.que ē.x.q.ij.multominus.7 in vita hoc poterit qꝺ.n.q̄s vo lens nō potest nec innitus facere astringi. vt.C. qui mili.nō pos.l.iij.li.xij.C.ꝺe aduo.diuer.iudi.ne q̄s iā eniz eccl̄esia q̄ vellet rē emphiteoticā alienare cessaret in solutiōe.7 sic a iure suo caderet quod p̄mittēꝺū nō ē.ar.ff.ꝺe his q̄ in frau.credi.l.ij.iij.7.iiij.ff.ꝺe transac. cū hi.§.si cū lis. Siz certe q̄nq̄z q̄ alienare nō pōt amit tere pōt.vt.ff.ꝺe mino.etiaz ei.ff.ꝺe fūdo ꝺo.si fūdus. H.ꝺicebat mar.q̄ ꝺici pōt q̄ nō sit alienatio sz rein tegratio iuris in eccl̄esiaz cōcedētez qꝺ p̄mittendū est ar.ff.ꝺe pac.si vn⁹.§.pactus ne. Z.dixit mar.ꝺe pba. H.7 Jo.ꝺe ꝺeo.ij.q.viij. Z.q̄ eccl̄esia nō solues ipo iure cadit a re poterit tñ implorare restitutionē vt sol uat et sibi rē retineat qꝺ sic ꝓbat nā parificāt eccl̄ia 7 minor vt extra ꝺe in inte.resti.c.j.C.ꝺe sa.sanc. ec.int diuinū vñ pari iure censeri ꝺebent vt.ff.ad.l.aq̄l.illꝺ 7.C.ꝺe cōsti.p̄in.l.fi. Jtē etiā que sacra sūt publicoꝝ appellatiōe cōtinent vt.j.ꝺi.ius publicū.ff.ꝺe iusti.et iur.l.j.§.publica.7.C.ꝺe vsuris acceptā. Siz ciuitas 7 respublica restituit cum est lesa vt.C.ꝺe iure rei fisca lis.l. rempubilcam .l.x.et. C. ꝺe offi. eius qui vicem alterius iudi.op.l.j.7.C.j.quiꝰ.ca.maio.xxv.an.resti. l.respublica.et vide.s .ℵ.pri. ¶ Decimosexto q̄rit ſz ſm hoc.j.qꝺ tempus poterit eccl̄ia petere restitutō nem.ꝺicūt q̄ꝺā q̄ ꝓpetuo sicut et minor vt eẋ ꝺe in in teg.resti.c.j.ꝺic q̄ infra q̄tuor annos a tēpe lapsi bien nij poterit restitui lz.n.eccl̄ia minor censeat vt.s.resti tuitur tñ iudicis officio qꝺ vltra q̄ꝺuenniū nō dura bit.vt.C.ꝺe tēpo.in integ.resti.l.fi.bētur.n.p minore iā facto maiore. H.patet hoc ꝺe re.in integ.c.j.li.vj. Z. ¶ xvij.q̄ritur q̄d ꝺe ciuitate q̄ aliq̄ꝺ tenet in em phiteosiz ꝺic in oīb 7 p oīa put in eccl̄ia iā supꝺictū est.et facit ad oīa p̄missa.ff.ꝺe mino.l.si ex causa.§.si ī cōmissu. H.ſm mar.ꝺe pba.cuius fuerūt.s.pri.qua tuor.q.sub prima. viij.ꝺe scꝺa ꝺicetur. j.qō aūt hic se quēs fuit ei⁹.vij.et tenet primū ꝺictū. Z. ¶ Decimo octauo q̄ritur q̄d si mortuus sit emphiteota 7 ꝺeres ignorās rē emphiteoticā forte inuēiēs inter alias suas chartas instrumētū emphiteosis nō soluit canonē in fra tēpus ꝺeterminatū a iure nūq̄d pꝺidit ius suū 7 ex pelli poterit. Rñ.ꝺicūt q̄ꝺā q̄ nō q: iustā babet igno rantie cām.vt.ff.ꝺe re.iur.non videt improbus.7.l.q̄ cū alio. H.et.l.q̄ in alterius.et.e.t.cū q̄s li.vj. Z.ff.si ingenuus manu.eē.ꝺi.l.ij.sciētiā.n.nō ignorātiā volu mus obligari vt.C.q̄ mili.nō pos.sup ꝓuis li.xij.e.li.ꝺe tabulis.l.generali li.x.ff.ꝺe euic.si ꝺictū.§.j.ff.ꝺe vsu ris peccunie.§.j.ff.qꝺ vi aut clā semp.§.hoc interdi cto.ff.ꝺeposīti.l.j.§.fi.tu ꝺic cōtra ꝺe stricto iure vt.ff. ꝺe.ℵ.ob.ad ꝺiem Bal.ibi p ℵy.7 aꝺꝺe qꝺ no.C.ꝺe resti.mili.l.si cū militaribus.7 p ℵy.in regula is q̄ in ius ꝺe reg.iur.in vj.et.ff.ꝺe mino.l.etiā ei. Jtē no.q̄ here ditas sustinet vicē ꝺefuncti in his q̄ iuris sūt nō in fac tis.ff.si q̄s testa.li.es.iusꝺ.fue.l.j .§. sceuola.7. C. ꝺe bo. auc.iu.pos.l.si bōa.cū si. Z.7.l.cuz filiꝰ.§.in hac.ff.ꝺe nau.fe.l.fi.cū.n.heres eaꝺē p̄sona cēseatur cū ꝺefūcto in cuiꝰ locuz succedit vt in aut.iusiur.qꝺ a mo.prest. coll.v.7. C.ꝺe impu.et ali.sub.l.fi. p̄sumit.n.q̄ heres sciret qꝺ ꝺefunctꝰ sciebat vt.ff.ꝺe ꝺiuer.et tēp.p̄scrip. cū heres.et.ff.ꝺe publi.eū q̄.§.nihil.7.l.si ego.§.si he res.nec eius ignorātia ꝺño ꝺz eē nociua sz quia iustā babet ignorantie cām vt ꝺixi restituet ex clausula ge nerali si qua mihi iusta cā ℞c. H.hoc tenet ac.sup.l. ij.in vlt.glo.ꝺoꝺof.vbi.s.7 ē queſtio pe.tenēs hanc eq̄ tatē rigoꝛi p̄ferri.C.ꝺe iudi.placuit. Jtē ꝺy.sup regu la cū q̄s.li.vj.vt ibi scripsi sup ter.quā etiā Ly.recitat in l.ij.C.e.t.in.xij.q.subꝺens ibi ꝺictū Ja.ꝺe ra.distin guentis an possit ꝺefūcto iputari culpa vel nō.crēplū ꝺe primo vt si morose et ꝺe liberate mortuus nec ꝺi xit heredi suo q̄ tali ꝺebetur talis pēsio vl̄ tale ꝺebitū penale 7 tūc pena cōmittit cū effectu .vt.ff.ꝺe nau.fe. l.j.et ꝺe.ℵ.ob.l.ob ꝺiē. Secūꝺo casu si culpa possz im putari heredi puta aditiōez tarꝺāꝺo et tūc iꝺē. Si ve roneutri pōt iputari culpa tūc pen a nō cōmittitur cū effectu ꝺata restitutione ꝺe eq̄tate vt.s. Z.vt.ff.qꝺ vi aut clā.semp.§.hoc interꝺictū.maxime vbi ignora bat cui soluere ꝺeberet.vt.ff. ꝺepositi si quis inficia tus.ff.ꝺe pe.here.si ꝺebitor.ar.tū cōtra q̄ ipso iure ñ currit ei tempus.ff.ꝺe edi.edic.cū ser.ff.ꝺe calūnijs.an nus.C.quō et qñ iuꝺex ab eo.sz hec iura loquūtur ꝺe anno vtili qui non currit ignoranti.et vide.j .ℵ. pri. ¶ Decimonono queritur sz q̄d si nō sit qui recipiat pensionē puta quia forte hereditas iacet toto tēpor biēnij vel trēnij. Rñ.ꝺicūt q̄ꝺam. H.ꝺicit Hosti.in sūma huius.ti.§.pe.ℵ.q̄d si hereꝺitate. Z.q̄ tutus est nec expelli pōt exquo nō fuit cui solueret.ar.ff.ꝺe.l.cō mis.statiz.§.fi.ff.ꝺe vsu.pecunie.§.fi.tu ꝺic q̄ res inci ꝺit in cōmissuz.nā et si pecunia sit ad ꝺiē sub pena p̄ missa ante ꝺiē mortuo p̄missore cōmittit pena lz non sit hereditas eius adita.vt.ff.ꝺe ver.ob.ad ꝺiē.ꝺabit tñ ei restitutio ex clausula generali.ff. ex qui.cau. ma. l.j.7.l.sed et si p ptorem. Alij tñ ꝺicunt q̄ nō ꝺabitur restitutio p pꝺi.l.ad ꝺiē qꝺnon placet.j.ℵ.pr. Bal. ꝺe hoc.ff.ꝺe ne.ge.l.ꝺebitor.ꝺe in ꝺiē aꝺiec.l.si p̄ꝺio Z. ¶ Uicesimo queritꝰ quare ſm istos nō ꝺatur re stitutio vbi iacet hereditas que omnino nihil nouit vt s.ℵ.pri.in alio vero casu posito sup̄.ℵ.xviij. ꝺatꝰ re stitutio heredi ppter ignorātiā. Rño.vbi adita ē here ꝺitas vt in casu illo tūc é cui negligētia seu ignorātia possit ob eē.7 iō iustū ē ei subuenire.in primo aūt pre cedenti casu q: vbi nō ē hereditas adita nō est p̄sona aliq̄ que ignorasse ꝺicatꝰ.7 iō p̄sone q̄ non ē subueniri nō potest.vt extra ꝺe re iuꝺi.abbate.§.j.ℵ.p̄sertiz.eẋ ꝺe ec.eꝺi.ad audiētiā.ij.ff.ꝺe iure cōcil.q̄ꝺā referūt.vl̄ ꝺic q̄ iō hereditas ē ꝺuriorꝰ ꝓditōis q̄z sit heres q: he reditas ñ adita gerit vicē ꝺefūcti vt.ff.ꝺ acq̄.re.ꝺo.he reditas.n.7.ff.si q̄s test.liber eē iusꝺ.fue.l.j.sic ḡ ꝺefūctꝰ ñ posset ignorātiā allegare ī facto suo.vt.ff.ad vel. q̄z q̄z ff.p suo.l.fi.sic nec hereditas que ipsius vicē gerit.ar. eẋ ꝺe solu.c.j. ¶ Uicesimoprimo queritꝰ q̄ꝺ ergo si nō apparet ꝺominus cui solui possit nūq̄d sufficiet ꝺepo sitio et consignatio sup hoc ꝺic p oīa vt.j.ℵ.xxxij.im mo etiam ꝺicūt q̄ꝺā q̄ nō pōt expelli hoc casu lz non ꝺeposuerit et consignauerit erq̄ nescit cui soluere te neatur .ar.ff. ꝺe vsur. pecunie .ff.ꝺ arbi.celsus .extra ꝺe vsur.c.cum tu. ¶ Uicesimosecūꝺo queritur q̄ꝺ si

ecclesia tenet rē ꝑuate ꝓsōe in ēphiteosiz 7 cessauit in solutiōe canonis nūqd ī hac cessatiōe cōsiderabit bie nīū an triēniū. Rñ. dic ꝙ biēniū spectari vt in hoc iure cuiuslibz ꝓuati censeat. H. male soluit et male allegat ꝓuat⁹. n. haberet triennū sz forte ꝙ intellexit ꝙ cēsetur iure ꝓuati tenētis rē ab eccl'a q̄ nō bz nisi biēniū vt sic fit ecōuerso idē. sz cōtra hē ꝙ alle. de no. in decre. illō in gl. ij. et forti⁹ qō sup ea scripsi ad ℣. xv. ibi respōdi. Z. ar. eꝛ de sta. mo. 7 canonicis regu. recolētes in bis q̄ no. eꝛ de ꝓscrip. illud 7 vide. supra. ℣. xv. ¶ Vicesimotercio. q̄ritur pone res ēphiteotica cecidit in cōmissū puta ꝓpt' canonē nō solutū ita ꝙ nō potest āmō mora purgari vel forte ꝓpt' rē deteriorata ꝑ hoc non obstāte dns postea recepit pēsionē posterioris tēpis nūqd ꝓpt' anteriorē cessationē poterit expelli ēphiteota 7 vr ꝙ sic q̄ ius semel amissū nō vr posse reintegrari de cōse. di. iij. q̄ris. ℣. nō pōt autē. vj. q. j. q̄ꝑiculosū. ff. ad tre. deducta. rñ. j. ff. ō leg. ij. meuius. §. j. C. de remiss. pig. cū ex causa nec. n. solutiōe pensionis postea facta acq̄ritur ius deperditū nec ꝓindicat ī futurū. C. de pac. si certis annis. tu dic. H. ꝑm odoff. ī l. j. 7 b. in decre. potuit in gl. pe. et mar. de pba. cui⁹ fulta ista qō et se. sub sua. q. vij. scda et idē Jo. de bla. sub sua. v. q. Z. cōtra ꝙ recipiēs solutiōem p⁹ cessatiōem sibi ꝓiudicat nec āmō illo ꝓtextu poterit ēphiteota expelli. §. fi. ar. C. diure dñij ipe. l. ij. ff. ō iof. te. l. fi. §. fi. ff. ō ꝓmio. l. emeli⁹. 7. l. si fili⁹. ff. de positi. si boiez. C. ō pac. cōue. l. cōmissorie. ff. de pac. cū ī futurū. ff. si qs cauť. l. ij. §. ij. ff. de ℣. excep. l. ij. §. labeo. et videť exꝑssū. extra de re. do. cōstitut⁹ ꝓpe fi. Bal. et sic dominus canonē recipiēdo vr legi commissorie renūciare nec dicit ō nouo cōcedi nec debeť aliqd nomīe renouatiōis de pecu. l. si peculiū. §. si here. Z. cū. n. nō vtať iure suo ei renūciare vr marie cū ius ilt ō odiosū sit. ff. de iniust. ru. 7 irri. te. l. filio. ff. de lega. ꝑstan. peti. bo. pos. ꝫ tab. nō nūqꝫ. ff. de castrā. pecu. hereditatē. §. fili⁹. īmo recipiēdo pensionē iuri suo q̄ ad hoc renūciare intelligit. vt ff. de leg. cōmis. l. p⁹ diez. 7. l. pce. §. fi. extra de his q̄fi. a ma. p. ca. exore. et hoc vbi dominus recepit scienter. ¶ Xxiij. q̄rit. H. ē hꝫ qō venerialis. xvij. Z. q̄d si dominus recipiēs solutionē in casu ꝓcedenti ignorabat rē forte cōmissā. Rñ. dico ꝙ talꝭ receptio solutiōis non ꝓiudicat. vt. ff. de inoffi. testa. mater. 7. C. e. ti. si qñ. §. fi. C. de furtis. l. fi. ff. de pe. he. legitima. iij. q. ix. iudicas et. s. ℣. xviij. ¶ XXv. queritur q̄d si dns pēsionis solutionē sub ꝓtestatiōe recepit videlicet saluo iure suo ꝙ nō fiat sibi ꝓiudiciū ꝑ hoc q̄ minus expellere possit Rñ. dicūt q̄dā. H. b. in decre. potuit in gl. pe. Z. ꝓtestationē sibi ꝓdesse ar. ix. q. iij. saluo extra de elec. cumana. ff. de eo qō cert. lo. l. fi. ff. si qs cau. l. ij. Rñ. j. nā et si eū expellere vellet nihilomin⁹ posset petere pēsionē vt. s. ℣. xj. ¶ XXvj. queritur sed q̄d dices de eccl'a nūqd sibi ꝓiudicat recipiēdo solutiōem pēsiōis ꝓut iā dictū ē in ꝓuato. s. ℣. xxiij. Rñ. dicit ber. H. in decre. potuit. in glo. pe. Z. ꝙ sic si de capitali cōsensu recepit pensiōez liberū. n. erat eccl'ie vel expellere vel pēsionē recipe vñ vnū eligēdo alteri renūciasse vr vt. s. ℣. xxiij. qō intellige si sciēter factū ē secus si ignoranter vel sub ꝓtestatiōe vt supꝛ. ℣. xxiij. et se. Si aūt solus recepit ñ ꝓiudicat eccl'ie q̄n adhuc expellere possit nisi postmodū cōsens⁹ capituli accesserit vt extra de his q̄ fi. a ꝑla. sine cō. ca. c. pastoralis. si aūt sol⁹ rector alicuius eccl'ie vbi nō ē capitulū id faciat dicit. b. ꝙ āmodo nō poterit expellere emphiteotā. sz mar. de pba. H. sub sua. viij. q. sub q̄ ē sequēs. q. Z. indistincte dicit ꝙ ꝑlat⁹ solutōz hmōi recipiēdo ꝓiudicat q̄ ad hoc eccl'ie. nā et hoc ꝓindiciū facit ciuitati defensore ipi⁹ vt. C. de vsu. aduers⁹. q̄re idez videtur in defensore eccl'esie. vt. C. de sa. san. eccle. iubemus nullā. Bal. si ꝑlat⁹ sindicus vel iconom⁹ sciēter recipit ꝓindicat eccl'esie. Itez si recipiat partē 7 nō in totū an sibi ꝓiudicet sic ī pena cōmissa de penis. c. suā. ī pena cōmittēda. j. ℣. xxix. Z. ¶ XXvij. q̄rit q̄d si istis annis eccl'ia pēsionē recepit sed ꝑlatus dicit in anterioribz annis fuisse in solutiōe cessatū. 7 iō vel canonē repetit vel ipam rē tāq̄ cōmissā dic ꝙ si ēphiteota ꝓbat se ꝑ tribus annis. H. supp. vltimis et ꝓximis. 7 idē Jo. de bla. in fi. 7 scias p. l. istā q̄cūq̄. 7 p. l. ij. de iure emphi. vbi p totū triēniū. ꝓbať triēniū vel biēniū qō dať ad canonē soluēduz itellige cōtinuū ñ interpellatū. facit de ele. cupiētes. §. ceteruz li. vj. scias ꝙ Host. in sūma de locato paulōāte fi. dic ꝙ hoc qō dicit ꝫ lex de trib⁹ annis locū hz in scholaribus al's secularib⁹. In eccl'esiasticis sufficiēt duo nouū ius inuenit in hoc Host. 7 detrahit eccl'esijs plusq̄ forte perpenderit concludit enim hoc dic tū ꝙ facilior ꝓbatio requiritur cōtra eccl'esiam q̄ contra ꝓuatū. pō derauit forsan Hosti. ꝙ sufficiat solusse illo tempore quo ñ solues cadit a iure suo sed illo casu breuiatio tēporis respicit fauorē eccl'esie ista ecōtra sed forsā intellexit Host. eccl'esiastica que debēt solui ꝙ eccl'esiaz nō q̄ soluenda sint eccl'esie et tūc cessaret obiectio. Sz neutrum placet scias etiā ꝙ l. quicūq̄. que pe. ē nō loquitur exꝑsse de censu emphiteotico. sed de tribut. ibi ꝓbatio tributarie exactionis exposcit tamē trahit ad hūc casū vt dicit hic auctor et ac. in. l. ij. C. e. in. iij. mēbro mag. glo. 7 fere omnes scribentes. Andreas de barulo sup ipsa. l. exaltat vocē suam dicēs ꝙ ꝑ illam. l. optinuit in censu emphiteotico sufficere ꝓbatōnē solutionis triū vltimorū annor. gl. etiā. iij. in decre. cum eccl'esia de causa pos. generaliter inducit illā ꝙ vltima tēpora sint spectanda. Z. soluisse ꝓsumitur semꝑ soluisse nisi cōtrariū ostendať nec pōt res eis auferri. vt C. de apoch. publi. quicūq̄. li. x. 7 ar. ff. de ꝓbo. l. pcula. nam ex ꝑsentibus ꝓterita metimur ar. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. sicut. §. supuacuū. C. de natu. li. cum quis. C. de nup. si quis alūnam. extra de ꝑsum. mandata. sed et si probauerit se ꝓ ꝓterito anno soluisse ꝓ derit ei quo ad hoc vt res ei auferri non possit. naz minus siue eccl'ia pensionem recipiendo videtur quo ad hoc iuri suo renūciasse. vt. s. ℣si. pri. et ℣si. xxiij. 7 sic non. oportet eum de solutione singulis annis facere fieri instrumentū ꝓpter hoc tamē non ꝑsumitur ꝓ alijs annis soluisse. ¶ XXviij. queritꝭ pone cessauit in solutione pensionis ꝑ. vj. annos et ampli⁹ 7 postmodū soluit ꝓ tribus queritur ꝓ quibus trib⁹ solui videat'. Rñ. ꝑ ꝓximos. ff. de solu. cū ex pluribus Bal. C. de apochis publicis. l. q̄cūq̄. Z. sz certe parū interesse videtur siue ꝓ ꝓximis siue ꝓ vltimis solui videat' quia cum restat solutio facienda ꝓ tribus semꝑ ē commissa res saltē ecclesiastica. vt. j. ꝓr. ℣. 7 se. vel dic ꝙ imo interest ꝫm ea que notātur. s. ℣. ꝓxori. ¶ XXix. queritur quid si partē pēsiōis solvit 7 in ꝑte per biēniū vel triēnium et vltra cessauit. et videť ꝙ totū amittit 7 ꝙ partis solutio nō ꝓdest ad vitādum penā. vt. ff. fami. her. heredibus. §. nulla. 7. ff. ō ℣. ob. in executorib⁹. §. pe. H. 7. l. stipulationū. alie. §. fi. ff. ō cōtrahē. emp. fistulas. §. pe. C. de distrac. pig. q̄diu. ff. de le. j. etiā si partis ad sill'. si quis in graui. §. si quis tabulas. Z. quia nil videtur esse actum dum aliquid supereꝛt ad agendū. nec videtur edere q̄ in totuz nouit nec defendere q̄ in totū nō defendit. vij. q. j. nihil C. de his qui. vt indig. l. pe. in fi. ff. ō edē. l. pe. ff. de int. acti. si defensor. Rñ. j. ar. cōtra ꝙ tm̄ partē ꝑ qua cessauit amittat. naz pena nō debet extēdi vltra q̄m ꝓpať delictum. vt. C. de penis. sancimus. extra de his q̄ fi. a maio. par. c. quesiuit. 7 ar. ff. si qs cau. si seruus. §. si plurium. H. ibi in decr. suam infra alle. q̄re mater. naz Z. ff. de his qui. vt indig. rescriptū. 7. l. heres qui. H. Ad idē. ff. ad. l. fal. paulus renunciet. et ad tre. paulus Respō. al's incipit si certa. de aqua q̄ti. 7 esti. l. j. §. tre

batꝰ. Z. qꝛ pene demoliẽde sũt. vt de peni. di. j. pene ff. de penis intꝛ ꝓtatiõe. imo etiã vꝭ ꝙ dñs ptẽ recipiẽdo renunciat ꝙ tota res nõ ꝓmittat. ar. C. de pac. intꝛ emp. et ven. l. cõmissorie. vbi ꝗs petẽdo vsuras vꝭ legi cõmissorie renũciare. et ar. eo. de penis suã. vbi recipiẽs ptẽ debiti penã exigere. phibetur. vt. s. ℣. xxvij. dic ꝙ si cũ totũ soluere possit ꝓpꝛ cõtumaciã ptẽ tm̃ soluit tũc nõ ꝑdest solutio ptis imo res sibi auferri põt. si ℣o ꝓpter paupertatẽ tũc excusat ꝓ pte quã soluit. ar. ff. ꝺ collꝛ. bo. l. j. §. si cũ duobus. et eo. de resti. spo. oliz. iij. eo. de solu. c. pe. vel dic ꝙ ꝓpꝛ pauptatẽ excusat in totũ si soluere itegre sit paratꝰ. j. ℣. pri. ¶ Xxx. queritur ꝗd igit si ꝓ toto patrimõio annuatiz soluere debeo ser dena. solui biẽnio vl triẽnio. v. tm̃ vl debebã. rij. den. et vnã gallinã et solui alterum tm̃ et vꝭ. H. ẽm Hosti. cuius fuit iste. ℣. in vasallo. j. t. ij. §. quib⁹ modis. ℣. qd si ꝗs. Z. ꝙ ꝓ rata incitat patrimoniũ in cõmissũ. ar. eo. de re. ꝺ. cõstitutꝰ in fi. H. dic ꝙ supꝛi oꝛi ℣. decr. ista nõ obstat q̃ loqtur in cõtractu cẽsuali q̃ tranſferꝛ dñiũ nõ in emphiteotico. vt ibi no. in glo. pe. decr. etiã se. nõ ob. qꝛ nõ in emphiteosiz ß in locatõ ne loqtur in qua bene fit remissio pẽsiõis nisi fiat com mẽsuratio ꝓmoꝛ annoꝛ. ad. §. ceterũ. Rñ. vt ibi no. in glo. hec ẽ rõ meliꝰ ad illã ptẽ facẽ. ff. ad. l. fal. l. paulꝰ. rñdit ad tre. paulꝰ rñdit. z. l. rescriptũ supꝛ allꝛ. z. l. j. §. trebatius. ff. de aq̃ q̃ti. et esti. sz in his oĩbꝰ erãt coꝛpa distincta et sepata. facit. ff. q̃. le. l. j. §. si due. z de pbẽ. qꝛ sepe. li. vj. sz instabis ꝙ ĩ scꝺo exẽplo istiꝰ ℣. fiebat solutio de diuersis. s. numis. z gallina ß lz res sint diuerse vnica ẽ pẽsio z iõ vt ꝺ vnica videaꝛ. ff. qñ di. le. ce. l. nec rfert. Z. eo. ꝺ loca. ꝓpꝛ. eo. ꝺ testa. rainaldꝰ. §. ceterũ. et vide. s. de pscrip. ℣. qd g̃ si cũ et se. H. allegare intendit ℣. sz pone qꝛ intermediuz fuit additio añ ß ille ℣. illi erat cõtinuꝰ. Z. ¶ Triceſimoꝓmo qꝛitur pone ẽphiteota dicet se soluisse pẽsionẽ dñs ℣o negat qꝛitꝛ cui incũbet ꝓbatõ dico. H. ẽm ac. in. iij. mẽboꝛ mag. gl. in. l. ij. C. e. t. z idẽ ibi odof. et Ly. ibi. q. v. in q̃ me cõsulto tractat q̃ scripsi de accu. sup his in gl. mag. añ mediũ ℣. qd si obꝛiciaꝛ ꝓiuriũ. Z. ꝙ ẽphiteote. vt. C. de ꝓba. l. j. z. l. actoꝛ. q̃ ẽ vi. q. vj. eo. de causa pos. et ꝓpꝛi. cũ eccl̃ia sutrina ꝓpe fi. eo. de iureiur. c. fi. Bal. et sic no. ꝙ negatio creditoris nõ releuat debitoꝛẽ ab onere ꝓbãdi. ff. de ꝓba. l. q̃q̃gita. Z. ꝓbabit aũt ꝓ scripturaz ꝺ solutõe factã. vt. C. de fi. instr. plꝭes qd ãt sufficiat ei ꝓbare z an ꝺ q̃libz solutõe sit necẽ fieri scripturã dixi. s. ℣. xxvij. ¶ Xxxij. q̃ritꝛ pone ẽphiteota volẽs sibi ꝓspicere ne ob canonẽ nõ solutuz res cadat in cõmissuz vult soluere pensiõez ꝓ xxx. ãnis futuris vt. s. §. seqꝛ. ℣. si aũt nũq̃d põt rñ. sic qꝛ qꝺ certa die ꝓmissũ ẽ statim: dari põt. vt. ff. de solu. qꝺ in diez. ꝺ boc. C. ꝺ col. fũ. ꝑn. l. placuit. z. j. ℣. pri. ¶ Xxxij. qꝛitur ꝗd si eccl̃a nolit ꝓ tot annis futuris recipe pẽsionẽ nũq̃d debet emphiteota ꝓ tot annis futuris offerre deponere et consignare vt securus existat et vꝭ ꝙ ñ qꝛ cõgruo tẽpe fieri ꝺz oblatio. vt. ff. de solu. si solutus cũ. n. nõ possit euz cogere añ tẽpꝰ soluere vt. C. de cõdi. ind lz. quare eccl̃esia cogeꝛ ante tẽpꝰ recipe. z facit. ff. de ℣. ob. q̃ rome. Rñ. j. extra de plus peti. c. vnico. ar. ℈ quia plus soluit q̃ añ tẽpꝰ soluit vt in ꝑdi. decre. et insti. de acti. §. plꝰ. vñ q̃ facit plusq̃ debet bene facit qꝺ debet. vt. ff. de in lit. iur. cũ furti et laudandꝰ ẽ q̃ nõ minꝰ ß plus facit q̃ ꝺz ar. ff. de aq̃ plu. ar. is cũ q̃. ff. de seruit. vr. ꝑdi. si arboꝛẽ. z audiẽdus ẽ q̃ vult facere qꝺ sibi ꝓficuñ ẽ. nec nocebit ei q̃ ꝓcepit. vt. ff. de aq̃ plu. ar. atẽ varijs. z. ff. de euic. in creditore. ß dic. H. ẽm mar. vt. s. Jtẽ Jo. de bla. vbi. s. in. viij. q. Z. ꝙ eccl̃esia nõ cogiꝛ añ tẽpus recipe pẽsionẽ. al. ff. de consti. pe. intꝛ illa ℣ba rñ. j. Bal. C. de fi. instru. l. plꝭes apocꝛ. Z. nã ei inuite etiã qꝺ meliꝰ ẽ ꝑstari nõ põt. vt. ff. de vsufru. nõ posse. z. l. seq. et. lxxiij. di. gesta. habet. n. suspectũ futurũ ꝓiudiciũ. H. de q̃ dixi. s. §. seqtur in fi. Z. ar. ff. de pac. l. q̃ in futuruz. ff. so. ma. l. ij. Rñ. j. ff. de leg. j. l. filiꝰ. §. diui. Jtẽ facit ꝓ z cõtra. ff. de an. le. l. euz q̃. H. ibi Dy. tenz p. §. stichꝰ. hicĩ fi. alle. ꝙ sic soluẽs bene liberatur ß tm̃ nõ dicit ꝙ dñs vel eccl̃a illã solutionẽ recipe compellaꝛ hoc dico ꝓpter id qꝺ scribit Ly. i. l. ij. C. e. i. ſvl. q. Z. C. de mã. testa. si ita fuerit §. labeo. ff. ꝺ sta. lib. l. iij. §. stichꝰ. et vid. j. ℣. pri. ¶ Xxxiij. q̃ritur q̃d si velit emphiteota soluere pẽsionẽ anni ꝓteriti quã soluere tenetꝛ. dñs ℣o nõ vult recipe. dic ꝙ debet ei pensionẽ coꝛã testibꝫ offerre et si recipe nolurit tũc demũ debet consignare et in ede sacra puta in ecclesia deponere. vt. C. de iure emphiteotico. l. ij. §. j. C. de pig. creditoꝛ. C. de pac. intꝛ emp. et vẽ. si a te. et ß vꝭ sufficere ne deinceps possit expelli q̃uis biẽniuz et amplius sit elapsũ. ff. ꝺ euic. si iõ. §. fi. z. l. si dictũ. §. pe. z fi. ff. de arbi. celsus. §. j. C. de vsũ. si cõstat. q̃dam tm̃ cõsulũt vt ad cautelã ꝑsidez adeat cuiꝰ auctoꝛitate id fiat. vt. C. de vsuz. si creditrici. C. de epi. au. si ꝑses. et. l. fi. extra de of. oꝛ. pasto. xvj. q. iij. §. põt. in. ℣. bis autez ff. de nauti. fe. l. ij. C. ꝺ anna. excep. vt pfectiꝰ. alij dicũt H. vt no. ĩ sũ. l. ij. ĩ vlt. gl. et dicas illa sufficere ad euitandã penã expulsiõis ß si ab obligatiõe vult liberari necessaria ẽ consignatio z hunc effectũ liberatiõis põ deraui. l. ij. C. e. z sic cõcoꝛda opiniões. Z. etiã solam oblatiõem sufficere sine consignatione et depositione ad hoc vt expelli nõ possit vt in ꝑ. l. celsꝰ. in fi. ¶ Xxxv. queritꝛ ecce dñs stipulatꝰ ẽ penã si emphiteota nõ soluerit annuã pensionẽ cessauit in solutiõe nũquid potꝛit expelli. H. mar. de ꝓba. cõiũgens hãc qõnem seqnti in sua. x. q. dicit ꝙ in his nõ vult cõtendere disputãdo qꝛ dñs suus aꝛo in apparatu et in sũma. et in. q. eaz tangit incipit qõ. eps cõcessit et in apparatu nõ soluit Jn sũma ℣. cõsuenit q̃ri dicit emphiteotã posse repelli. in. q. p. vacillat plus tendẽs ad cõtrariũ tenet aũt ipse ad litterã qꝺ scriptũ ẽ. j. pri. ℣. cõiũxi autem qꝛ si ß in illa foꝛti ĩ ista fuit etiã illa venerialis octuagesima quarta. fuit etiã hec questio Pil. lxxiij. q̃ soluẽdo dixit inq̃rendum q̃d inter eos actũ sit et illud seruetur si nõ apareat distinguit cuius gra cõtractꝰ interceſſit nã si gratia vtriuſqz vl nõ soluẽtis stabit emphiteose os soluta pena. si ℣o gra domini q̃ foꝛtã ꝓpꝛ loci sterilitatẽ tũc voluit penã adiungi erit ipsius dñi optio. odof. z ac. dictũ. j. seqtur. Ly. etiã in. e. l. in. q. vj. hãc ꝓ sequitur ꝓpter eã assumendo bꝛocar. an bñficio legis renũciet q̃ specialiter sibi ꝓuidet ponẽs solutionẽ sui. p. dicens ꝙ aut legis ꝓuisio tũc nõ cõpetebat sz erat competitura nisi quis sibi ꝓuidisset. aut tũc legis ꝓuisio competebat. primo casu subdistinguit aut id sup q̃ legis ꝓuisio debet oꝛiri interuenit ad prouisionem hominis implendam aut nõ. de primo exemplũ numero tibi centũ oꝛitur certi cõditio nisi stipuler mihi reddi. si aũt stipuloꝛ tunc qꝛ ad prouisionem hominis implendam intercedebat ꝓuisio legis exquo fiebat numeratio gratie implẽde stipulationis non oꝛitur certi cõditio. ff. de noua. si ita. §. fi. z. l. se. scꝺo casu cũ id super quo legis prouisio debet oꝛiri non intercedit ad implendã prouisionem hominis tũc idem vt statim dicetur sup scꝺo principali mẽbro. s. qñ legis prouisio iam cõpetebat cum sibi ꝗs prouidet. et hic refert an hominis prouisio apponatur animo nouandi prouisionem legis et tũc illi legali renũciatũ dicitur. ff. de re iudi. l. iij. §. sed si ex conuentione. z. C. de excep. re iudi. l. pe. aut nõ apponiꝛ eo animo z tũc aut prouisio legis erat de iure ꝓmuni aut de iure speciali. primo casu non renunciatur prouisioni legis per prouisionem hominis sibi factam. vt in. ꝺ. §. sed si ex cõuentõe. scꝺo casu homo sibi prouidẽdo prouisioni illius specialis iuris renũciasse videꝛ et eo casu loqtur. l. fi. C. de pac. cõuen. vt. j. sequitur. Z. dicũt q̃dã ꝙ nõ. sufficiat eniz habe

re penã cõuentam ꝑ quã legali renũciasse vr̃.ar.C.de pac.dota.l.fi.Ja.cõtra z bene ar.ff.de test.mili.l.ij.ff. de sepati.l.j.§.illud.nec ob.p̃.l.qz loq̃tur in q̃dã spãli bñficio qđ cõpetit mulieri.hic aũt loq̃tur de cõi priuileg. vñ illud facili⁹ tollit. q̃ istud vt in aut. de nõ alie. aut ꝑ.reb⁹ ec.§.optet.z in aut. de resti.et ea q̃ parit.§. ea.n.extra de elec.eccl'ia nr̃a.ij.ad fi.põt ergo ꝑm Ja. dñs vtrũq; facere.s.penã petere z illuz expellere alioq̃n pena apposita illusoria eẽt quod eẽ ñ debz.vt.ff.de penis.l.j.ff.de fideiuss.si a reo.§.id qđ. cũ.n.pactũ non fuerit cõtra leges vel bonos mores ꝓuandũ ẽ.vt extra de pac.c.j.z fiñ.C.e.pacta.Tercij dicũt.H.odof.sup l.ij.z ac.ibi i.v.mẽbro magne glo.Z. q̃ altero debet dñs eẽ cõtẽtus.s.vt expellat vl' penã habeat qđ ẽ in ipsius optiõe.ar.ff.ỏ excep.do.apud celsũ.§.labeo.z.ff. de con.inde.l.elegant'.§.pe.in fi.ff.de pac.rescrip.§.si pacto.extra de iudi.at si clerici i fi.Quarti dicũt q̃ expelli põt ꝑ pena peti nõ poterit lz ꝓmissa fuerit q̃si nõ liceat penã legalẽ augere ꝑ debeat ea cõtent⁹ eẽ.vt.ff. de ℞.ob.stipulatio.ẽ aũt pena legalis vt cessans in canonis solutione expelli possit q̃ cũ certa sit nõ ẽ extendenda.vt.C.de penis sancim⁹.extra de bis q̃ fiũt a maio.p.ca.q̃ fuit.ỏ pe.di.j.pena.hoc nõ placet.z vide.j. ℞.pri.C.Exrvj.q̃ritur ꝑ qđ si actũ ẽ q̃ nisi soluerit annuã pẽsionẽ soluat certã penã rato nihilomin⁹ manente pacto siue cõtractu.demũ cessat i solutiõe nunc vult penã soluere et rẽ retinere.Rñ.H.Jdẽ ber.i de cre.potuit.in.℞.glo.z hosti.in sũma.§.pe.℞.qđ si emphiteota.et attribuit hoc az.quã vide hic in sum.e.ti. ℞.consuenit q̃ri vbi etiã ẽ qđ seq̃tur.j.℞.ij.Z.dic q̃ expelli põt et dñs siue eccl'ia agere poterit ad rẽ ipam ẽ.n.in ipsius arbitrio velit agere ex cõtractu ipo ad rẽ vel ex stipulatiõe ad penã.ar.ff.ꝓ soc.l.si q̃s a socio.z l.se.ff.de actio.emp.p̃dia.et in p̃.l.rescriptũ.§.si pact⁹ ꝑm mar.de pha.vel etiam ꝑm alios ad vtrũq;.vt.ff.de transacti.q̃ fidẽ.z.l.pacto.ff.de pac.cuz ꝓponas.ff.de re.iur.cũ pactũ vt.s.℞.pri.nec ob.qđ dictuz est rato nihilomin⁹ manẽte pacto q̃ illđ dictũ fuit in fauorez dñi siue eccl'ie cui fiebat ꝓmissio vnde nõ debet in ei⁹ lesionẽ retoq̃ri.vt.ff.de le.z se.cõ.l.j.et.ij.z.l.nulla.C. de fi.istru.plẽs apochis.§ nec poterit ẽphiteota petere sibi pactũ seruari cuz ipse cõtrauenerit. vt.ff.de inoffi.testa.si istitu.rñ.j.C.de pac.cũ ꝓponas.C.de trãsac.siue ex̃ de iureiurã.quenit.j.ex̃ de cõsti.cũ oẽs.ex̃ ỏ p̃ben.ꝓ illoq;.C Exrvij.q̃ritur q̃d g̃ si apposita fuerit clausula illa rata nihilomin⁹ ẓc.vt.s.℞.pq;.z cũ ille cessasset dñs elegit ad penã agere et illã exegit et nõ eiecit illũ.et nũc ℞o ille itez cessat in solutiõe ꝓ legitimũ tẽpus nũq̃d mõ poterit eũ expellere.rñ.sic q; cõtract⁹ in sua ꝓmanet firmitate ac si pena nõ fuisset ab initio adiecta.ar.C.de transac.si q̃s maioz.patet g̃ q̃ ꝓ eadẽ cessatione pena pena peti põt et etiã expelli illa.ẽ.n.natura cõtractus q̃ ꝓpter cessationẽ expelli possit qui ñ mutat' ꝓpter exactionẽ pene vbi apponit' illa rato manẽte pacto.C Exrviij.q̃ritur sz nũq̃d eodez themate retento pena itez peti poterit ꝓpter scdaz cessationẽ vt ex eodem pacto pena sepius cõmitti possit.rñ.dic. H.ẽm odof.vbi.s.Jdez ac.vj.mẽbro.Z. q̃ p̃dicta ℞ba rato nihilomin⁹ manẽte pacto siue cõtractu nõ extẽdũtur ad penã itez soluẽdã.ar.ff.ỏ ℞.sig.l.labeo nisi dictũ fuerit q̃ totiẽs cõmittat' q̃tiẽs ẓc.ff.de arbi. si duo in fi.nec sufficit dicere rato manẽte cõtractu vl' pacto nisi pacto dicat' exp̃sse q̃ rat⁹ mãeat q̃ ad penaz z quo ad obligationẽ.ar.ff.de le.j.l.seru⁹ hostib⁹.ff.ỏ leg.ij.in repetẽdis.ff.de le.ij.l.latin⁹ largus.alij tamẽ dicũt cõtra q̃ pena itez peti poterit.ar.ff.de transac. q̃ fidẽ.sz hoc ibi nõ dicit'.ff.de ar.si duo.§. semel ꝑ ibi fuit exp̃ssũ dictũ q̃ semp pena posset quotiẽs ꝓtra fieret peti.ff.si cui plusq̃z.p̃.l.fal.l.ij.§.fi.et.ff.rẽ ra.ha.si ꝓcu.ff.vsufru.quẽad.ca.l.j.§.pe.z.ff.ad.l.aq̃. quẽad-

modũ.§.fi.sz bec iura loquũtur in legalib⁹ penis z nõ in cõuẽtionalib⁹ de hoc i sũma dñi mei in ti.de loca.§. qđ sit ℞.qđ si ẽphiteota.Bal. no.ergo q̃ pena legat' sepius cõmittit'.pena cõuentionalis nõ nisi semel si sit clausula rato manẽte pacto et cet'a.nisi sit exp̃sse dictũ q̃ pluries cõmittatur.et tũc ex vno facto non põt cõmitti nisi semel sz ex diuersis pluries vide Jnno.de testa.i.c.rainald⁹.Z.C Exrix. q̃ritur põe ẽphiteota ꝓmisit penã si cessaret in aliq̃ solutiõne pensiõis rato nihilomin⁹ ẓc.vt.s.cessauit ꝑ annũ.z sic ꝑm pactũ pena cõmissa ẽ exacta nõ tamẽ potest repelli ꝑ vnico anno nisi toto triẽnio iure priuati cesset. vt.§.de voli excep.apud.§.labeo.deinde cessat ꝑ alios duos annos q̃ritur an primus ann⁹ ꝑ quo pena exacta ẽ possit cõputari in triẽnio vt sic sit locus cõmissiõi.rñ.nõ q; iam punit⁹ ẽ ꝑ illo anno ꝑm Uber.s.℞.xxxv.Bal.a simili dicit statutũ q̃ ꝑ ꝓmo homicidio q̃s soluat centũ ꝑ si cõmiserit duo homicidia decapitet' ticius ꝓ primo soluit si cõmisit scdoz nõ decapitabit' q; primũ nõ computat' in nũero.Jdẽ si esset absolut⁹ a ꝓmo nõ cõputabit' in nũero de excep.rei iudi.l.si q̃s cũ totũ.§.plane. sz dic cõtra q; tãt ũ ẽ dicere si duo cõmiserit quãtũ ꝓ scdo decapitet'.nõ.n.fit cõdẽnatio ꝓ primo in scdo ꝑ q̃litas p̃sone coberẽs auget penam sic dicit'.C.ỏ epi. audi.l.ij.z pe.l.capitaliũ.§.crassatores.z.l.si diutino. Nõ ob.dictũ Uber.nã hic pena succedit loco debiti vñ ꝓ primo anno satisfactum est.Jdem dico si accusatõ ꝓ primo homicidio nõ possit fieri q; sit p̃scriptuz tñ in nũero cõputatur q; p̃scriptio nõ tolet factũ nec qualitas maculã astringit sed iusticiã fieri impedit.ff. de iureiu.l.sed si vnius.§.si ante.Z.C El.querit' vtr liceat dño stipulari penã quãtũcũq; magnã vel modicã.dicũt q̃dã q̃ sic.ar.C.de spõ.l.fi.ar.cõtra vt.C.de sen.q̃.ꝓ eo qđ interest profe.l.vnica.C El.querit' q̃d si emphiteota rei ecclesie cessauit in solutiõe canonis ꝓ xl.annos et semp rẽ ipam possidet.nũq̃d ecclesia poterit agere ad pẽsiões p̃teriti tẽporis subtractas.H. questio fuit.xj.mar.de pha.et eius ad litterã sunt hec verba et qđ in fi.dicit' de mar.intellige de gosiano q̃ allegato ipe mar.de pha.dixit se nolle sua sentẽtia ecclesiã impugnare ꝓpter quod solutionẽ relinq̃bat sapiẽtis arbitrio.et no.q̃ extra eodẽ themate quo formatur hic qõ de pẽsione formabit'.j.℞.xliij.de acti.in rẽ.℞.vel p̃sonali.Z.vr̃ q̃ sic q; tot videnť stipulatõnes quot sũt anni ꝑ q̃bus pẽsio ꝓmissa est.ar.ff.de ℞. ob.pluribus.§.j.ff.de annuis le.l.cũ in annos.C.de donа.sãcim⁹.§.si q̃s aũt.Si igit' plures sunt stipulatões plures sunt actiões.ar.ff.de acti.emp.nõ ẽ nouũ.z.ff.ỏ euic.cũ plures.et si plures actiones sequit' q̃ cuilibet annue pensiõis p̃scriptiões currũt ab eo anno quo pẽsio debet' antea.n.nõ cõpetũt sz etsi vna actio non tñ intentari põt nisi post annuz ꝑ q̃ pẽsio debet'.vt.ff.si cer.pe.lecta ẽ.vt.ff.de vsufru.seia.nec actori ob. p̃scriptio nisi a tẽpe a quo moueri põt actio vt. C. de annal'.excep.l.j.in fi.C.de p̃scrip.xxx.vel.xl.an.cũ notissimi.sequit' g̃ q̃ annis.xl.cõpletis pensio peti nõ possit p̃scriptiõe obstante tñ petet' pensio anni tricesimi noni et descẽdentiũ annoz vsq; ad primũ hoc euidenť ꝓbat' extra de reli.do.cõstitutus ꝑpe fi.et in p̃.l.cũ notissimi.et hec ẽ ratio qua vsufru.alteri⁹ anni nõ vtendo nõ petit q; q̃libet annus suũ incipit vsufru.vt.ff. q̃.mo.vsufru.amit.l.alteri⁹.et fac ad hoc.C.de p̃scrip. xxx.vel.xl.an.competit econtra videtur q̃ licet multi sint anni p̃o quibus pensiones debentur tamen vna est stipulatio.vt.ff.de dona.causa mor.l.senatus in fi. ff.de ℞.ob.si stichum.§.j.sed et si plures essent quod falsũ est vna tamẽ actio cõpetit p̃o omnibus et singulis pensionibus.ar.ff. de acti.et obli.plura.j.rñ.ff.pro soc.cuz duobus.§.si plures.ff.fami.her. hered es.§.si de pluribus maxie aũt cũ vnica sit obligatio vna sola

naſcitur actio vt.ff.de eo qđ cer.lo.l .cētū.ꝛ.ff.de edi. edic.l.ediles aiunt.§.ſi iumēta.ꝛ.C.de duo.reis.l.fi.in fi.at illa actio a primo anno extitit in rerū natura atq̄ cōpetit vñ ab eo tēpe currit p̄ſcriptio vt.C.de an.exce.l.j.§.ad hoc.ꝛ.ff.de fur.ei q̄.ꝛ ar. C.de cur.fur.cum alijs.§ ſemel eliſa actio nec pro alijs frontē eleuare audeat.vt.ff.de ſolu.q̄ res.§.areā.đ cō.di.iij.q̄ris verſ⁹ prin.ℵ.nō pōt. Sz certe idē dici poſſet in q̄libet actō ne puta in rei vendicatōne q̄ lz rē meā. xxx.an.ſpacio p̄ſcripſeris tñ fructus naturales.xxx.repetere potero et ſic de ſeq̄ntibus q̄ nō fiūt bone fidei poſſeſſoris .vt ff.de vſuris et fructib⁹.qđ abſurdū eēt vñ dici poſſet ꝑm az.et bul.eccleſiā nullā poſſe petere penſionē exq̄ a tēpore ceſſationis tātū temp⁹ cucurrit .C.de p̄ſcrip. xxx.an.l.pe.in fi.et.C.de vſur.eos q̄.in prin. Sz mar.ꝯ no.in p̄.l.cum notiſſimi.§.pe.et.e.t. ſi q̄s epmtionis. §. fi.ℋ.et vide Ly.e.t.l.competit.in.iij.q. vide qđ dixi poſt go f.de p̄ſcrip.auditis.s̄.ℵ.ſolutionem. Bal. An vna p̄ſcriptione tollat oīs annua penſio tenet az⁹ q̄ ſic.qꝛ iſta ē diuiſio p̄ſtatiōis nō cauſe vel debiti.nā p̄ſcriptio elidit cāz primā in radice vnđ quicq̄d ex ea ſequitur eliſū ē nec repeti actō nec reiterari dī.C.de an.excep.l.fi.§.j. vide qđ habes.C.de vſur.l.eos.in prin.qꝛ p̄ſcriptio in p̄ncipali tollit acceſſoriū qđ bz cām ex tēpore.vt.d.l.eos.ſecus ſi ex pacto ñ ex tēpore de luitōne pig.intelligit.et.l.no.ſz illud ē rōne acceſſorij cui derogatur ſi p̄ncipale p̄ſcibit. Jtē vide qđ no.C.de p̄ſcrip.xxx.an.l.male agitur.et.l.cōpit.ar.contra de ſti. ſeruo.l.ſi ſeruus cōis meuij.§.fi.ℨ.C Elij. queritur pone aliq̄đ monaſteriū dz annuatim alteri ſoluere.x. ceſſauit p̄ ꝛ.xl.annos i ſolutiōe mediatis q̄rit an poſſit totū ex integro repetere.dic q̄ ſi illa decē ex eadem cā debeāt ſoluendo ptē videt totū debitū agnoſcere.vt in p̄.l.cū notiſſimi.§.pe.ß ſi.v.q̄ ſoluta ſūt debētur ex vna cauſa.et.v.ex alia nō ſoluta et alia videtur in illis v.p̄ſcriptīs eē.s̄.ℵ.xxix.et ſe.hec qō ē dominical.ℋ. xxij.quā vide ſup reg.plus ſemp.de re.iur.li.vj.ℨ.p ſequere eā pleni⁹ put ibi no.ꝛ.§.de p̄ſcrip.ℵ.qđ ſi cū debere.et vide.s̄.ℵ.pri.Bal. dic referre an ſoluerit q̄nq̄ꝫ.vt ptē.x.et nō p̄ſcribit aut ſoluerit ſimplr ꝛ p̄ſcribit.ff.q̄.mo.vſufru.amit.l.is qui. ℨ.C Elij.q̄rit laic⁹ qđā tenēs fūdū ab eccl'ia illū cuidā bone fidei emptori alienat nibilomin⁹ tñ ipe laic⁹ ſoluit p.xl.annos penſionē q̄ritur vtrū ꝑpt lapſū tēporis emptor ſit tutus cōtra eccleſiā fūdū petētē.t.dicit q̄ ſic.Pi.ℵo cōtra.vel dic q̄ eccleſia primo aget cōtra vēditorē et demū in ſubſidiū cōtra emptorē vel dici pōt hoc eē in ei⁹ optione ꝛ hec ē qō dominicalis.ℋ.xxiij.ibi đ tan.dī cōtrariū.ſ.q̄ cōcor.cū. Pi.hec qō nō eſt inter qōnes tan.ꝛ iō q̄ ſit verius nō diſcerno credo igit bert.qō aūt Pi.incipit querit ſi colon⁹ cir.fi.ſuarū qōnū. ℨ. dic vt ibi.s̄.de p̄ſcrip.ℵ.pone colonus.ꝛ ſe. C Elij. queritur.ℋ.xij.mar.de pba.quā cōtinuabat ſue .xj. de q̄.ℵ.xlj. ℨ.ecce emphiteota per.xl.annos nō p̄ſtitit peſionē q̄re eccleſia repetit rē iure dñij vl etiā actionali ipe ℵo ſe p̄ſcriptione tuetur ꝓbās ſe p.xl.annos cōtinue poſſediſſe.vt.C.de ſa.ſanc.ec.ꝛ aut.quas actiones.que ē.xvj.q.iij.§.pōt.querit an poſſit et vī q̄ ſic quia lapſu tāti temp⁹ ſublatū ē oīe ius.C.de p̄ſcrip.xxx.an.l.an oēs.ꝛ.l.ſicut et de hoc.e.t.cōpetit. et ar.bonū.C.de fide inſtru.plures apochis.vbi dicitur q̄ longiſſimo excuſſo tēpore ſi neget canonē nō ſoluē dū ius agētis certū ē vacillare. et hoc iō ē qꝛ res p negationē efficit dubia.vt.C.qui.ad lib.ꝓcla.nō licet.l. iij. Si.n.certū fuerit canonē nō fuiſſe ſolutū nō vacillabit actor imo cert⁹ erit ſe ſuccūbere . Jtē certū eſt q̄ canone nō ſoluto eccl'ia habuit actionē ad rez repetēdam ꝛ cōmiſſa ē pena legitima in ceſſatione q̄ vltra q̄ꝫ ſemel non videtur cōmitti poſſe.ar.ff.iudi.ſol.cū querebatur.ꝛ.l.fi.ꝛ.ff.de arb.ſi duo.§.ſemel. Si ergo extunc habuit act.repellitur qꝛ ſiue illa fuerit ꝓſonalis ſiue in rē in priuato vltra.xxx.annos durare nō poſſet vt.C.de an.excep.l.j.vnde nec eccleſie cōpetet vltra. xl.annos p̄ dictā aut.et extra de p̄ſcrip.ad aures.nā et colon⁹ dño poſſidet.vt.C.cōmunia de vſuca.l.ij.ff. de vſuca.nō ſolum.§.q̄ vulgo.et tenetur dño actione locati.vt.C.de loca.ſi quis cōductionis. Jtē ſi emphiteota p vim poſſeſſionē tenuerit pōt ſe lōgiſſima tēporis exceptiōe tueri.vt.C.vnde vi. cōquerebatur.in fi. multo ergo fortius ſi ſine vi detinuerit ne ſit melioris cōditionis p̄do q̄ꝫ aliquis iuſtus poſſeſſor.ar.ff.đ nox. acti.non ſolū.ff.qđ vi aut claꝫ ſeruus.ad boc ętiā facit C.de agri.et cēſi.litibus.lib.x.ibi queſtiōez pati quando longiſſima et inueterata ⁊c. vbi colligitur a cōtrario ſenſu q̄ pati poterat qōnez ſi lōgiſſimo tēpore fuerit in ſolutiōe ceſſatū nec poteſt dici eccleſia ciuiliter poſſediſſe quia ex diuturnitate tēporis poſſeſſionem amiſit.ff.de vſur.furtis. licet ar.ſit contra extra de exceſ.p̄la illud. In contrariū p̄obat q̄ cōtra eccleſiā nō currat p̄ſcriptio nā ipſam rē in emphiteoſiz cōceſſam poſſidet ciuiliter vt dicetur.j.ℵ.xlvj.vnde cō tra eaz non p̄ſcribitur.nam ſi ex vni⁹ diei poſſeſſiōe p̄ſcriptio interrūpitur.vt.C.de p̄ſcrip.xxx.an.cū notiſſimi.§.immo multo fortius ex cōtinua. Jtē eccl'ia q̄ poſſidet bz in bonis quia poſſidet et ꝓuenta exceptionē habet.vt ff.de acq̄.re.do.l.rē in bōis. Si igitur rē habet in bōis ſequit q̄ cōtra eam nō fuerit p̄ſcriptū quia nemo pōt dicere depditū qđ reteīt i bonis vt.ff.qui.ex cau.ma. nec vtilem extra de iudi.examinata.nec ob.q̄ eccleſia tanto tēpore non habuit poſſeſſionem qꝛ licet ex p̄ma ceſſatione emphiteotā repellere noluerit ꝑnūc ex ſecunda vel tercia vel viceſima expellere poterit vt ſic hec pena pluries committi potuerit.ar.ff.đ ℵ.ob.ſi ſic.ff. ſi cui pluſq̄ꝫ.p.l.fal.etiā.§.pe.nec.n.minuit pena illius qꝛ pluries ceſſauit immo plus delinq̄t qui nec in vltimis annis ſoluere voluerit.ar.C.vt intra cer. tempus termini.qō.l.j.ꝛ.ar.ex de eo q̄ dux.i ma.quā pol.p ad ult'.cū haberet ad fi.ex đ ꝓſue.c.fi..qđ pla.vī caſus.l. C.de p̄ſcrip.xxx.an.male.ℋ.et no.mar.de pba.q̄ illa l.ſolū ponderat debere eū pitare pēſionē vt impediatur p̄ſcriptio.et idem ibi ac.ꝛ dat ſimile mar.de aut.ſi liceat vbi ſolū ponderat quod ſuccedere potuit dato q̄ non ſucceſſerit.tene ergo qđ ſtatim ſequit et eius fuerunt verba. ℨ.extra de exceſſi.p̄ela.illud.et hoc ego puto verū.ar.in p̄.l.cum notiſſimi.§.fi.qꝛ eccleſie fauendū ē.xij.q.ij.religioſam.C.de ſa.ſan.ec.nulli in fi. primi.rñ.et hec ſolutio colligitur et ꝑm papā tangit extra de reli.do.cōſtitutus.et hoc verū eſt ſi in emphiteoſim teuuit .ſecus aūt ſi pro ſuo tm̄ tempore poſſedi ſſet. Jtem dixit roff.ℋ.vbi.s̄.in pri .§.et ibi ē poſt prin. ℨ.q̄ ſi emphiteota p mille annos poſſideret.nō interuerteret poſſeſſionē.i.q̄ dominū venientem nō admitteret.vt.ff.de vi et vi ar. cum fūdus et colonus nūq̄ꝫ p̄ſcriberet.vt in p̄.l.male.lz.n. penſiōez ñ ſoluat et fingat in animo ſuo q̄ rē illā vt ꝑpriaz poſſideat nō prodeſt quia nemo ſibi cauſaz poſſeſſionis mutare poteſt.vt.C.de acqui.poſ.nemo.non ē ergo vis ſine concedat res in emphiteoteſiz ad.xxx.vel.xl.an.ſiue ad.c. et vltra. Bal.emphiteota p mille annos nō ſoluēdo ñ p̄ſcribit rē ſicut emphiteota tenet quod p̄ſumit qꝛ nō dz nec pōt mutare ſibi cāz.i.titulū ſue poſſeſſiōis vl q̄litatem ſin aūt poſſeſſionē interuertit tūc alia rōne de iure canonico non p̄ſcribit qꝛ male fidei poſſeſſor ⁊c. ſed de iure ciuili prescribit vt.l.male agit in glo. ordi. C.đ p.xx.an. ℨ.C Elv.queritur.ℋ.hec ē.xiij.mar. đ pba.q̄ſi ad lraz. ℨ.qđ iuris trāſeat in ēphiteotā ex ceſſiōe ēphiteoſis et certe vtile dñz vñ dicit lex q̄ licet emphiteota non efficiatur dominus habet tamen in rē act.vt.ff.ſi ag.vec.l.j.§.fi.ſed hic duo cōtraria videtur quia in rē actio ſoli domino competit. vt.ff.de

rei vẽ.in rẽ actio.dic ḡ non efficit dñs ſupple directo vtilit tñ efficiet et ẽ ſimile in ſupficiario q̃ lz nõ ſit directo dñs in ſupficie q̃ de iure ſolo cedit dat tñ ei vtilis in rẽ reſpectu iuris in ſupficie.vt.ff.de rei vẽ.idem. ⁊.l.p̃to⁊.⁊.ff.ꝺ ſupfi.l.j.§.ꝑ ait.⁊ idez ẽ in feudatario p ſimilitudinẽ.ar.ff.de leg.⁊ ſe.cõ.nõ poſſũt.et.xix.di. in canõicis in fi.ſz dices ſi eccleſia hz directũ dñium ḡ nõ hz vtile q⁊ idẽ nõ põt eẽ ſimul dñs directo ⁊ vtilit vt.ff.ꝺ acq̃.poſ.poſſideri.§.ex plurimis. Jtẽ dicendo ſe habere directũ dicit ſe dñm dicẽdo ſe habere vtile dicit ſe q̃ſi dñm.et hec diuerſa ſũt vt iſti.ꝺ acti.§.alie na. Si ḡ ſolũ directũ dñium hz et vtile nũq̃ quomõ cõcedit vtile dñium emphiteoticario qꝺ nõ habz.nõ enĩ vr̃ fieri poſſe.vt.ff.de acq̃.re.do.traditio.ff. de re. iur.nemo plus.j.q.vij.daybertũ.extra de dona. inter virũ et vxo.nup.ſz hec oppoſitio puerilis ẽ.nã is q̃ directũ hz dñium vtile nõ cõcedit.ſz ius ẽphiteoticũ tri buit quo cõceſſo lex emphiteotã ꝓ dño habz tribuẽs ei q̃ſi dño acti.in rẽ.et iõ dicit p̃di.l.ff.ſi ag.vec.placu it.ſ.pitis vel etiã legi in rẽ cõpetere actionẽ vel aliter q̃ nõ hz vtile dñiuz tñ illꝺ in emphiteoſiz cõcedendo miniſtrat.ſicut ⁊ iſta oppoſitio puerilis ẽ nemo ĩ rẽ ſuã põt vſufructũ vl̃ ſeruitutẽ habere ⁊ tñ iſta alij ꝓcedit vt.ff.ꝺ vſufr.q nr̃z.ff.ſi vſufru.peta.vti frui.ff.ꝺ ꝓui. vr.p̃.in re cõi. Jtẽ nemo hz rẽ ſuaz pignori q⁊ cã pig. ab intẽtõe dñij ſepaꝛ.vt.ff.de vſu.iuſta.§.nõ mutat.⁊ l.nõ ſolũ.§.ſi in rẽ tuã.ff.de pig.l.j.§.ij.et tñ pignus in re ſua cõcedit.vt.ff.ꝺ pigno.l.j.C.q̃ res pig.ob.poſ.q̃ filios.et.l.fi.⁊ plã exempla r̃periũtur ſicut ⁊ hic hõ cõ trahit et tradit.ius añt ciuile vt bonꝰ artifex ſuo arti ficio vniuerſa recte cõponit vt in p̃.caſu.vt.ff.de acq̃. re.do.nõ ẽ nouũ.⁊ in alijs pluribꝫ locis iuris. Jtẽ ſepe tranſfert q̃s in alterꝫ q̃ ipe nõ hz vt extra de ſup.neg. p̃la.c.j.⁊vide.j.ꝺ.clj.⁊.clxv.⁊.clxvij. Bal.ẽphiteota acq̃rit vtile dñiuz directo ſubalternatũ vt ſic dixeriz et eſt ſimile in feudatario. Jtẽ habz naturalẽ poſſeſſio nem ſz dñs hz irrectum dñiuz ⁊ ciuilẽ poſſeſſionez .et hec ciuilis poſſeſſio ẽphiteoſi finita aſſociat ſibi natu ralẽ id eſt dat facultatẽ intrãdi ꝓpria auctoritate dño ff.de acq̃.poſ.l.naturaliter.§.nihil cõe.ſ.ſi emphiteo ta nõ neget ſe emphiteotã.ſecus ſi neget vel alq vendi derit.de vi⁊ vi ar.l.cũ fũdũ.ff.ſo.ma.l.dotis.vide hic omnino ſpe.⁊.C.de pig.l.iij.p bar. Z.C Xlvj.queri tur. H.hec qõ ẽ.xiij.mar.de pba.ad litteraz vſq̃ in fi. Z.qualiter eccleſia poſſideat et q̃liter emphiteota et certe emphiteota poſſidet naturaliter eccleſia vero ciuiliter quod naturali rõne patet quia eccleſia cũ nu dum habeat dñium poſſeſſiõi ꝓpter fructus et cultu ram que ad eam nõ ptinent nõ inſiſtit animo tñ poſſi det q⁊ nõ deſijt rẽ habere ꝑpetuo caritarã.hoc etiã iu re ꝓbatur nã emphiteota poſſidet et eccleſia que ſolã ꝓprietatẽ obtiet.poſſidet vt.ff.q̃ ſatiſda.co.ſciẽdũ.⁊ ẽ ꝫ tale quale inter dñm et ſuperficiariũ et inter dñm et feudatariũ q⁊ domini ciuilit ⁊ p̃dicti naturaliter poſ ſidẽt.vt.ff.de acq̃.poſ.naturaliter .rñ.j.et. ff.de vi et vi ar.idẽ.§.vſufru.ff.vti poſ.ſi duo.§.ceterũ.⁊.l.j.rñ. j.⁊.l.poſſideri.§.nerua.l.q̃ bõa.§.j.ciuilis ergo poſſeſ ſio que ſolo animo retinetur habet in ſe plurimũ iuris cum ſuperioꝛ plurimũ facti habeat.vt patet in p̃.l.et ff.c.l.j.§.ſi vir.⁊.l.poſſeſſoꝛ.§.j.⁊.l.ſi id quod.§.fi.et.l. ſi is qui animo.et.l.poſſeſſione.et.C.e.nemo ambig.ff. de ac.re.do.pupillus.et extra de cõceſ.prẽ.cũ noſtris. nec credas emphiteotã ciuiliter poſſidere q̃n ob hoc eum debet preſtare ſolitã penſionem vt.C.de p̃ſcrip. xxx.anno.male agitur.nec etiam eccleſia naturalẽ ha bet cum emphiteota illã habeat vt dixi et duos in ſoli dũ poſſidere abſurdũ eſſet vt.ff.ꝺ acq̃.po.poſſideri.§. ex cõtrario.⁊ extra de ꝓba.lz.et q̃ naturalis et ciui lis inueniatur eẽ poſſeſſio.patet ꝑ predicta iura.et. ff. ꝓ berede.l.ij.§.j.poꝛro hoc certuz ẽ q̃ emphiteota nõ poſſidet ꝓ eccl̃ia imo ille naturalẽ poſſeſſionẽ quã hz ꝓ ſe et reſpectu ſui iuris hz qꝺ patet q⁊ in ea natu rale dominiuz vincit qꝺ patet q⁊ hoc nõ eẽt ſi ꝓ dño poſſideret.⁊ idẽ in vſufructuario.et ſic deponit caſ⁹ i l.j.C.vti poſ.et ꝓbat.ff.e.l.j.in fi.⁊.l.ſi duo in his.ꝺ.ff p̃to⁊ ſupficiariũ tuebit etiã.ff.ꝺ p̃cario.⁊ hz.§.eũ qui. ff.ꝺ ſupfi.l.vulgariter.tñ quo ad hoc ꝓ eccl̃ia poſſidz q⁊ cãm hz ab ea ſic ponit.ff.ꝓ ſuo.l.ij. C Bal.ſi ẽphi teota cecidit ab ẽphiteoſi anagendo cõtra tercũ ille tercius poſſit ſibi opponere hoc.et videt q̃ ſic q⁊ ipſuz ius cecidit emphiteoſis.et pro hoc facit qꝺ no.ff.ꝺ cõ. inde.l.indebita.§.ſed ſi numi.in cõtrariuz quia niſi ꝺ minus opponat nemo poteſt opponere .ff.de iniuſto. teſta.l.filio.et ẽ gl.oꝛdi.in.l.ij.ff.ſi ager vec.et facit qꝺ no.in ſimili.ff.fami.ber.l.is cõſequẽter.§.j.ſed ibi in p̃ uatione que deſiderat ſententiam dominis non in an nullatiõe legali.ff.ad ſill.l.neceſſario.§.neceſſitate. alꝭ dicunt quidã q̃ ẽphiteota põt agere quia non cadit a iure ſuo niſi p ſentẽtiã que nõ poteſt ferri niſi dño pe tẽte ſed verius ẽ q̃ ipſo iure cadit quia ius emphite oticum nõ ẽ ius ꝑpetuũ ſed caducũ p̃ſertim finita ꝑſo na ſeu generatione nam in iſtis iuribus inſeparabilibus a ꝑſona vera tranſmiſſio fieri no⁊ poteſt.ff.de noua.l. ſi vſufruct⁹.Jtẽ iterdũ lex apponit verbũ qꝺ ẽ nota p̃ uationis ſub tempe preterito iterdũ ſub preſenti int̃ dũ ſub futuro.primo caſu et ſcꝺo priuatio fit ipſo iu re.eſt.n.canon late ſentẽtie. tercio caſu fit p ſententiã vt no.in.l.ſi q̃s in tãtã.C.vnde vi.ſed hec lex loquitur per verba p̃ſẽtis tẽporis.ſic no.ff.de capi.dimi.l.amiſ ſione.§.j.licet tñ cadat ab emphiteoſi ipſo iure nõ tñ a poſſeſſione naturali emphiteoſis vt no .ff.ꝓ ſocio. l.cuz duobus.§.idem reſpondit.dico añt tamen q̃ ca dit a iure ſuo reſpectu domini non reſpectu tercij.et iõ tercius non habet ius opponendi de non ſoluto ca none ſed de generatione finita puto q̃ quilibz poſſit opponere quia quod naturaliter fit omnib⁹ ꝓdeſt.ar. ff.de vſuca.l.naturaliter.ar.cõtra.ff.de ſerui.l.ij.in p̃n. ſed rñdeo p.l.foꝛamẽ.§.fi.de ſerui.ruſt.p̃dio.q̃q̃ eti am qꝺ ciuiliter fit omnibus ꝓdeſt.ff.de inof.teſt.l.po ſthumus.§.ſi quis ex his. Z.C Xlvij.queritur vtruz ꝓpter canonẽ nõ ſolutũ vl̃ ꝓpter ꝑſonas finitas em phiteota cadat ab emphiteoſi ipſo iure an dicemuz p̃ſe tentiã et videt q̃ p̃ ſentẽtiã et nõ ipſo iure.vt.C.de in. emphi.l.ij.vbi dicit emphiteotã ita demũ repellẽdũ ſi dominus hoc voluerit et ſic videtur q̃ petitio domi ni vel eccleſie ſit offerenda.ad idẽ.e.t.l.fi.in fi.vbi dici tur cadit a iure ſuo.q.ꝺ.nõ ipſo iure ſed ſi aduerſario petenti placuerit.⁊ ad hoc.ff.ad ſill.l.neceſſarios.§.ñ alias.C.de ap.l.j.et in aut.ꝺ here.et ma.quicũq̃ colt. vj.et in aut.de non alie.aut permu.re.ec.§.ſcire.colt. viij.vbi dicit fiet extrancus a ſuo.et in aut.ꝺ ali.ẽphi. §.ſi vero quis autem locator.colt.ij.et hoc tenet Ja. et Uber. H.⁊ Roff.vbi.s.ꝺ.itẽ ſunt.Si.vin.in p̃.l. ij.all.l.que hic ſequitur.⁊.ff.de iure fiſ.l.eius qui.et in aut.vt liti.iu.§.j.colt.ix. Z.et ar.ꝓ eis.ff.de pig.lex vectigalia.⁊.l.vendicare.alij vt mar.de pba. H.ſua. q.xxj. Z.dicũt q̃ cadit ipſo iure.ar.ff.de his q̃ in frau. credi.ait p̃to⁊.§.ſi creditoꝛem.⁊.C.de pig.l.ij.ſicut et miles conductionem exercẽs ipſo facto a locatione ca dit vt.C.loca.et cõduc.l.fi.ad idẽ.C.de acti.et obliga. aut.immo.et.C.de inceſt.nup.aut.inceſtas.C.ad.l.iu. maieſ.l.pen.et fi.veruntamen licet hoc ius faciat indi get tamen hoc volenti miniſterio vel volentis eccleſie ſiue dominij.ſepe enim in eo quod ipſo iure fit facto hominis eſt neceſſe.vt ecce dicit lex q̃ ipſo iure fit cõ penſatio.vt.C.ꝺ ꝓpẽſa.l..fi.⁊ tamẽ obiectio hominis ẽ neceſſaria vt inſti.de acti.prope.fi.t.eſt etiaz neceſſa ria p̃obatio indicantis vt.ff.de cõpẽ.q̃ in diẽ.§.j.ff. ꝺ neg.geſ.l.ſi añt.§.fi.ff.de cõtractu iudi.l.j.§.p̃terea. Jtẽ ex cauſa p̃teritionis fit teſtamentũ in irritũ ipſo

iure ꝛ tñ obiectio ē necessaria vt.C.de li.ꝓteri.maximū
§.sancimus.ff.de iniuſ.rup.testa.filio. Jtē miles ipso iu
re a.ꝓcur.repellit ꝛ tñ hois obiectionē interuenire ne
cesse est.ff.de ꝓcur.filius.§.milites.ꝛ facit etiā ad hanc
solutionē.ff.de pub.ꝛ vecti.l.vectigalia.circa fi.ꝛ pro
dest hoc scire.pone eñ ꝙ nō soluens cecidit a possessio
ne ꝛ modo vult a possessore vendicare vtili rei vēdica
tione qđ pōt vt.§.ℵ.xlv.opponit ei ꝙ non pōt ideo qꝛ
ipso iure suā pdidit actionē certe si hoc verū est bñ re
pellit sed verius videt ꝙ nō pdit nisi p sniam vnde ly
cessauerit in solutione nihilominus ante sniam rem po
terit vendicare. Jtē ꝙ pdest scire ad alium vt.j.ℵ.pr.
¶Xlviij.querit. H.xv.mar.de pha.quā etiā ipse apti
us ꝛ plenius ꝓsequit. Z.vtrum ꝓpter canonē non so
lutum vel ꝓpter psonas finitas dñs vel ecclesia possit
emphiteotā qui naturaliter possidet vt.§.ℵ.xlvj.pro
pria auctē expellere ꝛ rem occupare et videt ꝙ sic.vt.
C.de iure emphi.l.ij.§.sin aūt.ꝛ in aut.de alie.ꝛ emphi.
§.si vero quis aūt locatoꝛ.colla.ij.ꝛ extra eo.potuit.in
quib⁹ dicit ꝙ ecclesia pōt expellere.nam arbitrium ꝓ
prie vltionis est sibi cōcessum.ar.C.do metatis.l.duo
tum.lib.xij.nec facit iniuriā qui vtit iure suo. extra de
elec.cum vulterana.ꝛ ar.ff.de re.iur.factū.nam ꝛ inqui
linum pōt quis iusta de cā expellere vt extra de loca.ꝓ
pter.ꝛ.ff.eo.quero.§.pe.ꝛ.C.ꝙ cum eo.qui in alie.pos.
est si ꝑ uus.ad idē facit.ff.ad.l.aql.quēadmodū.§.j.in
fi.ꝛ.l.siquis fumo.§.fi.ꝛ.ff.qđ vi aut clam.l.si inter.§.
si ad ianuā ꝛ.ff.de ꝑscrip.ℵ.si.qui seruandā.j.rñ.et.C.
vt nemo priua.ti.tu.l.ij.ꝛ.C.vt ne.lice sine iudi.se vin
di.l.j.in quib⁹ iuribus ꝓbat ꝙ quis auctē ꝓpria pōt de
stituere vel amouere qđ contra se factum est.ar.tñ cō
tra.C.de iude.nemo. H.ij.ꝛ aptius.l.nullus. Z.ꝛ stul
te facit qui qđ petere pōt inuadere non pauescit vt.C.
de suffra.l.vnica.nam ꝛ fructuarius qui plus. H.mar.
sic posuit ꝙ non plus iuris habet qꝫ emphiteota immo
minus qꝛ in dñio nihil habet. Z.iuris habet qꝫ emphi
teota non pōt a qsi possessione expelli amisso vel finito
vsufru.immo potius cōtra eum intentat negatoria vl
agit contra eum ex cautione p eum ꝓstita de re restitu
enda vt.ff.si vsufru.petat vti frūi.rñ.j.ff.vsufruc.quē
admo.ca.l.j.§.habet aūt.si eñ ꝓprietarius possit ꝓpria
auctē expellere supuacua esset cautio nec a iure induce
retur.vt.ff.de ꝓcura.nō cogendū.§.fi.ꝛ facit extra de
pig.c.fi.ad idem.C.so.ma.dot.ff.qđ me.cā restat.ꝛ in
congruum esset ꝙ aliquis in sua cā ius faciat sibi ipsi vt
C.ne quis in cā sua.l.j.ff.de iudi.iulianus.sup hoc dixe
runt Bul.ꝛ Azo. H.in summa.ℵ. item ꝛ id ꝛ ac.C.e.
Lij.in prin.magne glo.vbi etiā dixit mar.gof.hoc tenu
isse. Idem Jo.de bla.sua.vj.q.Ly.sup eo.l.ij.q.ij.dicit
suū pe.plus accedere ad opinionē contrariaꝫ cum hec
expulsio sonet in vindictā ꝓpter possessionē quā habet
expulsus. Jtem monet timoꝛ rixarū que possent oriri.
facit.ff.de re.iur.nō est singulis.ꝛ de vsufr.equissimum
Z.ꝙ ꝓpria auctoritate pōt rem occupare ꝛ illū expelle
re p prie.iura. ¶Sed opponit ꝙ si dicis ꝙ si cadit a iu
re suo p sniam ꝛ nō ipso iure vt.§.ℵ.pri.quō poterit
ꝓpria auctē expelli qꝛ ꝑm hoc apud euꝫ possessio remā
sit.vt.ff.de acqui.pos.l.j.§.si in rem.ff.de vi ꝛ vi ar.cum
fundus.sed ad hoc rñdi pōt ꝑm Uber.ꝙ si emphiteo
ta agit contra dominū dñs poterit excipe tu es defen
dendus ꝑm legem locationis.ꝛ.j.ℵ.pr.sed nō seruasti
eam.vnde a iure tuo cecidisti et sup ꝑ peto sniam ꝛ sic
pnunciabit eum cecidisse a iure suo ꝛ sic cadet p sniam
sed ꝛ si dicis ꝙ cadat ipso iure dñs nō incidet expellen
do.in cōsti.si quis in tantā.C.vnde vi nec in penā illius
canonis.xvj.q.vj.placuit.quia iura loquunt qñ is qui
alium deiecit nullo modo possidet nec edictū diui.mar
ci.qđ est.ff.qđ me.cā extat alij vt papa. H.Inno.qui
dicit hoc in decre.potuit.sed in decre.ꝓter q̄ illam p̄
cedit tēdit ad negatiuā vt ibi scripsi in.g.in nullo. Z.
et sequaces dicunt tutius esse ꝙ auctē iudicis expellat
vt extra de priuil.pastoralis.vt.C.de iure emphi.l.ij.ex
tra de dila.lre.ff.de publi.ꝛ vec.cotē.§.igitur.b.dixit.
H.in decre.potuit in princ.pe.glo. Z.ꝙ ꝓpter cano
nem nō solutū pōt ꝓpria auctē expellere sed vbi aliena
uit sine dñi requisitione nō pōt sine iudicis auctē. H.
tu dic ꝑm mar.de pha.ꝙ certū est emphiteotā suū ius
amisisse ꝛ dño possessionē interuenisse bñ poterit ꝓpria
auctē expellere.ꝛ sic pōt intelligi opinio Bul.et Azo.
Si vero emphiteota negat rem emphiteoticam esse ꝛ
H.ꝑ vel ꝛ sup.dicit. Z.in canone cessatū nō esse vel
aliqđ ius in re sibi cōpetere et de ꝑ paratū se offerat ec
clesie de iusticia rñdere tunc qꝛ p negationeꝫ res efficit
dubia ecclesia siue dñs sibi dicere nō potuit expellen
do pīertim si copiā habeat iudicis.ar.ff.de exhi.l.ij.§.
idē.ꝛ.C.vñ vi nō ab re.ibi sine cā legib⁹ ℣.C.de cura.
generali.li.xij. Jllud aūt certū est ꝙ si emphiteota alij
rei tradiderit possessionē vel etiā ipse ab alio sit inde ex
pulsus tunc dñs auctē ꝓpria nō deiecit talem possesso
rem.ar.ff.de vi ꝛ vi ar.si colonus. ¶Xlix.querit q̄ iure
postulat dñs vel ecclesia ꝙ emphiteota iuxta premissa
ejiciat. Rñ.consiliuꝫ est ꝙ officio iudicis simplr oñdet
ei instrm contractus emphiteotici factū iam sunt duo
anni ꝛ amplius in re ecclesiastica vel tres ꝛ amplius in
re priuati ꝛ emphiteota nō vult fidē facere de solutiōe
pensionis ꝙ si nequeat impetrare officiū iudicis pote
rit ꝑ petere condi.ex.l.illa.C.de iure emphiteotico.l.ij.
vel de decre.extra de loca.potuit.pōt etiam dici ꝙ pōt
agere interdicto vti possidetis q̄si nō habeat vlterius
ius in re.ar.ff.ne vis fi.ei qui in pos.miss.est.l.ij.in prin.
licet eñ naturaliter possideat iniuste tñ possidet q̄ ad
cōcedentē postq̄ a iure suo cecidit vñ si ille replicet de
cōtractu dñs replicabit tu nō seruasti legem cōductio
nis ꝛ ꝑm legē locatōis deferendus es ꝛ non aliter.vt.ff.
vti poss.si duo.§.labeo.in fi.ar.ff.de loco.pu.fru.l.j.in
fi.ꝛ.§.ℵ.si.pri.vel dic ꝙ tutius est ꝙ intentet rei ven.
H.hoc placet Bul.de suꝫ.in.l.j.C.e.qꝛ omne ius em
phiteote in dñm est translatū p cessationeꝫ solutionis.
Jnducit.l.cōmissorie.C.de pac.inter emp.ꝛ ven.ꝛ ꝑ ex
quo dñs eum nō patit.ꝛ vide.j.ℵ.lxxxij. Z.vel etiam
condit.sine cā vel ex iusta cā ꝛ quere ꝛ iūge hic vt.j.ℵ.
clxviij. Bal.si dñs nō vult ꝓpria auctē colonū vel em
phiteotā expellere sed p iudicē an index de plano da
bit licentiaꝫ viso instro an erit necessarius libellus: dic
ꝙ de plano si constat p instrm alꝫ p libellum ꝑm Buil.
hic.sed videt ꝙ p libellum tm.C.de inter.l.j.ꝛ ibi Ly.ꝛ
qđ no.in.l.j.§.interdū vti pos.C.vñ vi.l.meminerit.in
sti.de libertinis.§.vlt.primū videt defendi iure posses
sionis ciuilis officio iudicis implorato.ar.ff.de off.pro.
cesa.l.j.ꝛ de offi.pſi.l.illicitas.§.ne potentiores.ꝛ.ff.ne
vis fiat ei.l.si quis missum. Z.¶L.querit quid si em
phiteota ꝓpria auctē aliquē expellit de fundo quē ipse
tenet in emphiteosim dic ꝙ incidit in consti.si quis in
tantā.ꝛ fundus applicabit expulso.vt.C.vñ vi.si quis
in tantā.ꝛ expulsus tuebit p pſidē in re emphiteotica
ria.ff.de dam.infec.si finita.§.ꝛ vectigalib⁹.ff.de leg.j.
peto.§.j.xvj.q.vj.placuit.ꝛ sic dñs inuit⁹ habebit no
uum emphiteotā.vt.ff.de exerci.ac.l.j.¶Lj.querit ec
ce emphiteota cecidit a possessiōe rei emphiteotice pri
usq̄ emphiteosis sit finita nunc ecclesia vult tanq̄ di
recta dña cōtra possidentē agere.emphiteota vero tā
q̄ vtiliter dñs vult facere illud idē querit quis sit ꝓfe
rendus ꝛ videt ꝙ ecclesia tanq̄ habens directū dñiū.
C.de noua.l.iij.C.manda.si pater.mar.de pha. H.et
Jo.de bla.vbi supra in.iij.mēbro. Z.tenet contra.vt
ff.de pac.si cū emptore.ff.de ꝓcu.procuratoꝛ.ꝛ.l.si ꝓcu.
ff.si ager vecti.vel emphi.pe.l.j.§.fi.ꝛ ar.ff.de supfi.l.j.
sed ꝑ est brocardi. H. cuius titulus est directa ꝓfert
vtili in charta.xiij. Z.et q̄si soluit ibi qō talis.vel pos
set hic distingui ꝑm ea que no.per papā et alios.extra

de pscrip.cum ex officij. H.forte allegat qđ ibi scripsi in glo.dicebat' sed nil ad ppositū. Z.iunge.j.xxsi.clxj. Bal.quis pferat in vendicando an eccl'ia vel emphiteota.ff.de vsuf.l.cuiuscūqz.§.j.isti agūt diuerso iure ad diuersa.iō vnicuiqz ius suū reddi dz 7 hec vtilis 7 directa se cōpatiunt' in origine 7 executōne sed cum nō cōpatiunt' se dic vt.C.de noua.l.ij.cum si.sed in psonali et in reali dic vt in l.si quis emptōis in gl. Ja.dixit aut vtilis oriť ex eadē cā cum directa aut ex diuersa aut ex cōtraria.C.de pscri.xxx.an.l.si quis emptōnis ibi vide Jac.bu. Z.Clij.qrit' ecce. H.mar.de pba.xvij. Z. pensione seu canone nō soluto eccl'ia agit ꝓtra emphiteotā ꝓponēs ius dñij ille vero defendens se dicit ecclesiam in re ipsa dñium nō habere nec ꝓbari dñium per instrm emphiteosis đ q etiā dic vt.j.xxliij.7 se.qrit' qđ iuris.q aūt nō possit qōnem de dominio referre.ꝓbat' C.de pscrip.xxx.an.si quis emptōis.§.pe.extra de reli. do.cōstitutus videť em cōsensisse ecclesiā dñam esse ex q recepit ab ea illā cōcessionē quā quis a dño recipe solet.arg.ff.de diuor.l.fi.C.de lati.liber.tol.l.j.§.sed et si quis.extra de his q fi.a.ma.par.ca.ex ore.extra de elec. dudū.ij. Item exq in instro cōtinet' q ipse recepit ab ecclesia tanqz a dña standū est illi ita vt cōtra illud dicere nō possit.ar.C.de cōtraben.stipu.optimā.C.de iure deli.cum quis.extra de re.do.cōstitutus.7.c.cū venerabilis.ff.de pig.cōtrahit'.xxvij.q.vij.oēs femine. Jtē nō videť q possit referre a dominio qōnem ei a q sue possessionis cām accepit.ar.C.de pig.ac.nec creditores.C. de nō nu.pe.l.j.7 no.fm papā.extra de fi.instr.inter dilectos ꝓpe fi. H.et ber.in gl.antepe.vide de B. Z.ꝓterea nōne eccl'ia posset agere psonali acti.cōtra emphiteotā 7 rem ab eo reuocare etiā si foret aliena.ar.q sic. ff.so.ma.si alienā.ff.cōmo.ita si finitū.ff.deposīti.l.j.§. si ꝓtor.ff.de pig.act.si rem alienā.qre ergo nō dz idem posse p in rem acti.cū eadē sit equitas.extra de cōstitu. cognoscētes ꝓterea aut dicit rem fuisse suā tpe cōcessionis aut alterius.si suā B ipso q voluit ab ecclesia recipere breui manu videť dedisse ecclesie 7 ab eadē in emphiteosim racepisse.ar.ff.de iure dot'.lz.§.j.ff.de dona. inter vi.7 vx.l.iij.§.B si debitorē.ff.si cer.pe.singularia. pīsertim in ecclesia in qua nō est necessaria traditio.vt. C.de sa.san.ec.l.fi.7 maxime in annuū canonē reducendo p qđ videť donatio pīsumēda vt.C.de dona.censualis.7.l.se.si vero dicat eam alienā fuisse tūc cū sit pīsumptio ꝓtra eū 7 p ecclesia vt ar.ff.de iureiur.si duo.rñ.j. C.si seruus expor.ven.l.moueor in fi.tenet' suā excepti onem in q actor efficit' cōprobare vt.C.de loca.7 conduc.ad ꝓbationē dñij.7 ar.C.de liberali cā.ad ꝓbationem.alioquin succūbet tanqz actor in ꝓbatiōe deficiēs vt.ff.de pba.in except.j.rñ.7.ff.de except.l.j.vj.q.vlti. actor.extra de iureiur.c.fi.ar.cōtra q se possit tueri.nā dñium queri solet recipiendo cōcessionē 7 nō alijs concedēdo quō ergo cōcessio facta ab ecclesia ꝓbabit dominiū esse ecclesie B quidē nō videť posse esse.arg.ff.de acti.7 ob.ex maleficijs.§.his q3.in fi.7.C.de pba.ad ꝓba. seruitutis.posset em esse q eccl'ia cōcessisset alienuz. vt.ff.in ti.p donato.7 in ti.p soluto.7 in ti.p emptore et in ti.p legato p totū.7.ff.de cōtraben.emp.rē alienā Jtem certi sunt modi ꝓbandi dñium vt.j.xxlvj.nō est ergo nouus modus fingēdus.ff.so.ma.si vero.§.de viro.ij.q.v.cōsuluisti.extra de trāsac.inter corpalia. Jtē absurdū est q eccl'ia se ꝓbet dñam nullo ꝓcedente titulo q dñium solet queri vt.C.de inge.ma.sciens. Jtē 7 si scienter rem suā ab ecclesia recepisset non ob hoc fecit rem ecclesie nisi dādo.ar.ff.de le.j.si heres iussus.extra de offi.dele.cū sup abbatia in fi.C.de impu.7 alijs sub. heres.in hac qōe. H.bu.post mar.de pba.qui cū dñis suis tenet qđ sequit'. Z.p ecclesia iudicauit.alij omēs dicunt cōtra.iunge.j.xxs.pr.Clij.circa B queri pōt. H.fm Odof.7 mar.sub prē.l.q. Z.si iste emphiteota rem ab ecclesia longo tpe recognouit 7 pensionē ei soluit an ecclesie ꝓderit pscriptio possidentis possidet em emphiteota titulo vñ etiā si res esset aliena vtile dñiū pscripsit 7 in rem actionem habuit ex tpe iam elapso sicut 7 al's.C.de pscrip.xxx.an.si quis emptōis. Bal.si teneo rem alienā 7 p eo soluo censum ecclesie an pscribā ita q nō soluto canone ecclesia possit vēdicare 7 videť q sic qr respectu ecclesia possedi.ff.de cōdi.inde.l.indebiti.§.fi.ff.de dona.cā mor.l.si alienā.7.l.q alienā. Sui. nō tn p emphiteotā possidz dñs sicut nec p fructuariū ff.de vsufr.quēadmo.ca.l.j.in fi.vbi de B licet ꝓtra no. in.l.si quis in tantā.C.vñ vi.vide.j.xxs.xlvij. Z.si igit' ꝓdit ius qđ quesierat ad ecclesiā illud ius redisse videť ar.C.de dona.cā mor.si alienā.7.l.qui alienā.ff.de iure do.,pculus.extra de penis.c.ij.sed ꝓdicta iura in psonali actione loquunt' nec ibi apparet q dñium pscriptuz vel vsucaptū redeat ad illum a q pscribēs cām habuit immo etiā videť q si pscriptio non esset cōpleta apud emphiteotā 7 sic res ad ecclesiam rediret tn ꝓdesset ecclesie illa minus plena vt p eam cōpleri posset vt.ff.de vsu.si hoiem.ff.de diuer.et tēp.prē.si duobꝰ.§.fi.ff.de acqui.pos.pōpo.§.ꝓterea.7.l.in totē.multo ergo magis si cōpleta sit ꝓderit ei vt rem vendicare possit.7 facit ad hoc.ff.de condi.inde.indebiti.§.si numi alieni.B si.xxx.annis ex illa re fuit ecclesie soluta pensio vel res ecclesiastico iure ab emphiteota detenta qr tanto tpe. xxx.an.q res fuit apud emphiteotā eccia ciuiliter possedit in his inqz duobꝰ casibꝰ scz cum longo vel longissimo tpe emphiteota possedit ecclesia cōtra eum agere poterit rei vendi.7 iunge.j.xx.pr. H. Hoc etiā mar. de pba.sub prē.xvij. Bal.an quis soluēdo censū rei sue intelligat' rem ecclesie tradere 7 donare ita vt si ecclia non habeat instrm qualiter in emphiteosim dederit tn sufficiat ecclesie longo tpe censum ꝓcepisse.7 dixit bu. q ꝓsumit' donatio.C.de dona.l.censualis. Jtem ꝓsumitur traditio.C.de dona.l.quisquis.licet ecclesia acquirat dñium sine traditōne.C.de sacrosan.ec.l.fi.sed illa lex loquit' in titulo vero nō in titulo ꝓsumpto de B in xxsi.lij. Bar.tenet p ecclesia.C.de iur.7 fac.ig.l.cū falsa p Bar.ego dico q aut liquet de ꝓprietate soluentis tunc nō nocet sibi soluisse cēsum qr ꝓsumit' errasse. aut nō liquet tunc ꝓsumitur p ecclesia de vsur.l.cum de in rem versovbi de hoc. Z.Cliij.querit' quā rei vendicationem intentabit ecclesia 7 videť q nō directā qr ꝓscriptione longi vel longissimi tpis directū dñium nō querit' sed vtile tantū.vt no.s.de pscript.sed nec vtile dñium intentat qr illud nō habuit nec concessit vt.s. xxsi.xlv.vñ vltraqz concesserit repetere nō poterit.vt ff.so.ma.l.pe.§.mulier.ff.de his q in frau.credi.ait prētor.§.si cōditionalis.ff.de iure do.licet.§.fi.extra de rici.dudum.j.ij.q.vij.daybertum.sapiens igit' aduocat' cum ecclesia vult cōtra emphiteotam vel eius heredes agere agat ꝓsonaliter cōdic.ex.l.zenonis.q nouā obligationē inducit.vt.ff.de ꝓdi.ex le.l.j.C.de iure emphi. l.j.insti.loca.§.adeo.7 tunc dñij qō nō refertur vt probatum est.s.xxsi.lij.nec etiam ꝓderit emphiteote si non possideat quia forte in alium transtulit possessionem nibilominus tamen actione tenebitur personali q non ratione possessionis datur sed ratione contractus quo obligatus existit vt.C.deposīti.l.de sideriuz.7.l.se. et.C.si cer.pe.non aduersus.C.de acti.7 obli. eum cui hoc saluo quia si emphiteota sine dolo 7 culpa 7 facto suo a possessione cecidisse non teneretur.C.de pig.act. si creditor fm.M.de pba.Clv.querit' vtrum epūs pendendo in genere ius epale intelligat' cēsum qui loco iuris epalis successit petere. Rñ.sic.vt ꝓbat' 7 no.fm papa extra de reli.do.cōstitutus. H.de cuius dicto fecit ibi ber.additionē in vlti.glo.7 vide qđ sup ea dixi. Z. Clvj.qrit'. H.fm mar.de pba.q.sua.xviij. Z.pone extraneus possidet rem ecclesie querit' qualiter eccl'ia

aget cõtra illũ cum ille possessor nõ sit emphiteota nec eius heres 7 certe tunc necessario ꝓponenda est in rem act'.7 dñium ẽ ꝓbandũ cui⁹tñ ꝓbatio difficilis ẽ.certi ẽm sunt modi dñium ꝓbandi de quib⁹ habes.s.de act'. seu peti.§.sequit'.ℵ.si aũt velis.ꝑmus est si eccl'ia ꝓbat se habuisse a dño rem istaz vt.C.de ꝓba.cum res.ff.de pig.7q nodũ.§.qd dz.ff.de ac.emp.ex empto.j.rñ.scdo est si ꝓbet se rem istã iusto titulo accepisse 7 longo tpe ꝑscripsisse.vt.ff.de rei ven.in rem.§.fi.7.ff.de acqui.re. do.l.acquirit'.§.nõ solũ.ff.de vsuca.eum qui.Tercius modus est si ꝓbet rem sibi traditã ex iusta cã fuisse licz ẽm nõ ꝑscripserit habet tñ publica.vt.ff.de publi.l.j.7 se.Quart⁹ ẽ si ꝓbz se vl' aliũ ꝓ se.xxx.an.cũ titulo vl' si ne titl'o possedisse.vt.C.de l'pscri.xxx.an si qs emptõis. Quintus modus est licet sit multũ disputabilis si ꝓbet se cõcessionib⁹ factis ab eccl'ia ipsam rem de qua est lis ab emphiteoticario ꝓ eccl'ia longo tpe vel longissimo fuisse possessã vt tetigi in.ℵ.liij.alij modi nõ inueni unt' in iure 7 iõ nõ sunt cõfingendi.vt.s.ℵ.lij.licz sepe quidã alios de facto studeãt inuenire.j.ℵ.pri.7.j.ℵsi. clxviij.CLvij.querit'.H.Mar.de ꝓba.s.pri.q.Z. quid si antiqua charta dicit ꝙ ecclesia cõcessit.p.in emphiteosim rem quã nunc tenet.t.nũquid est sufficiens hec ꝓbatio cõtra.t.certe nõ vt tactũ est.s.ℵs.lij.7 se.7 ꝓbatur extra de fide instru.inter.ꝓpe fi.ibi cum ad ꝓbationẽ rei ꝓpue zc.et qr res inter alios acta zc.vt extra de re iudi.qꝫuis 7.C.de pac.si vnus.§.in sũma. ĩmo etiã pl'es tales chartule nõ ꝓbarẽt nisi aliqs de pdictis modis ꝓbet 7 iunge.j.ℵsi.clxij.7.j.ℵsi.pri.H.Mar. de ꝓba.est vt dz in fi.7 est.ps.xvij.Z.CLvij.querit' quid si ecclesia habet chartã in qua cõtinet' ꝙ talis comes donauit rem talem ecclesie certe nec hoc sufficit ni si ecclesia se possedisse ꝓbet vt.C.de publi.eũ qui.§.fi. et.l.se.sed si ecclesia habet titulũ 7 in possessione fuit satis ꝑsumo ꝙ ex titl'o pcedẽte facta sibi fuit traditõ.ar. C.de acqui.pos.minus.nec credo ecclesiam hic habere publicianã ex solo titulo sine traditõe,a nõ dño facta. Bal.vide de dam.infec.l.si finita.§.si de vectigalib⁹ ꝑ Dy.qd est verũ volendo inchoare originẽ publiciane in se sed in publiciana auctoris succedit ex solo titulo sine traditõe vt innuit' in glo.ff.de publi.l.siue aũt.§.si duobus.sil'e in legato rei aliene.ff.de publi.l.sũt 7 alie. et.l.cum sponsus.§.is cui.7 in hypotecaria.ff.de pig.si ab eo.Z.sicut habet sup rei vendicatõe ex sola cõcessione a dño facta qr illud qd ecclesie in dñio querẽdo concedit' in.l.C.de sa.san.ec.l.fi.7 priuilegiũ contra regulam iuris inductũ ideo qr nõ est ad cõsequentiã trahendũ vt sit idem in qsi dñio vt.ff.de le.7 se.con.ꝙ nõ xvj.q.ij.nõ exẽplo.iam ẽm facile esset eccl'ie sup omnib⁹ rebus mũdi habere publicianam si forte faciat sibi fieri donationẽ a.p.de eo ꝙ possidet.7.b.zc.7 sic de omnib⁹ qd absurdũ esset 7 malignãdi occasionẽ abduceret.ar. ff.de car.edic.l.j.§.sed 7 siquis.sed ille a q̃ habet eccl'ia titulũ tpe quo ecclesie cõcessit in pos.fuisset.licet ipsi ecclesie nõ tradidisset forte equũ erit dari ecclesie publici.si al's rei vendicatio dat'.ar.in p̃.l.eũ q̃.§.publiciana saluis casib⁹ in quib⁹ sine traditõne publiciana cõpetit de quib⁹ dubitatio nõ est de publi.iudi.vide.s.de iudi. §.nunc dicendũ.sed adhuc forte ecclesia oñdit chartã in qua continet' qualiter,sibi cõcessa fuerunt iam sunt. C.anni oĩa q̃ habuit talis comes in tali castro certe hec charta inutilis erit nec ecclesie ex tali cõcessione aliqd accrescit nisi ꝓbent' q̃ dicta sunt videlicet ꝙ ille habuit.arg.C.de fal.cã adiecta le.l.iij.7.l.fi.ff.de le.j.si sic.ff. de ẽ trahen.emphi.hanc ꝑm mar.de ꝓba.H.xix.mar. qsi ad l'ram.Z.CLix.querit'.H.ꝓbat b̃ de restit.in integ.andi.7 de ꝑscrip.audit.7 vide qd ibi dixi sup gl. celestinus.Z.ecclesia cõcessit rem aliquã alicui in emphiteosim in hunc modũ.Ego.b.abbas talis monaste rij cõcedo tibi.p.atq confirmo oĩa q̃ habes 7 tenes de iure p̃dicti monasterij in castro vel in villa tali demum multis annis elapsis qõ oritur inter emphiteotam vel eius heredes 7 ecclesiam cum em̃ in dicto castro multa possideat negat tñ se aliquid ab ecclesia recepisse dic ẽs ecclesie,ꝓba qd de iure monasterij in dicto castro habui.ecclesia vero dicit ꝙ oĩa que ibi habuisti 7 antecessores tui monasterij sunt dicens hoc qd in dicto instr̃o dz nõ causatiue sed determinatiue dictũ esse 7 econtra emphiteota resistit dicit se de om̃ib⁹ debere absolui nisi qtũs fuerit ab ecclesia ꝓbatũ ita dicens cõcessio mihi facta est de his omnib⁹ q̃ de iure dicti monasterij in tali castro tenebã sed ego nil tenebã de suis vñ nihil mihi est cõcessum.ar.ff.de he.insti.Itẽ ꝙ sabinus.§.sed 7 asse.ff.de here.vel act.ven.ꝙ si sit hereditas.naz 7 cũ sup re incerta fit ꝓmissio tam ex pte spõdentis qꝫ ex pte stipulantis nulla contrahit' obligatio vt.ff.de ℵ.obli.triticũ.ff.de vsur.ꝙ in stipulatõe.extra de re iudi.abba.sane.li.vj.hoc etiã idẽ est in cõtractu locationis qui mercedem incerte cõtinet quãtitatis.vt.ff.loca.7 cõduc.si merces.7 idem in snĩa q̃ rõne incertitudinis nulla censetur vt.j.de snĩa.§.qualiter ℵ.itẽ debet esse idẽ in arbitrio vt.ff.de arbit.ꝙ tñ.§.pe.7 in legato vt.ff.de iure dot'.cum põpo.§.gener.7 in pluribus alqs exẽplis vbi in certudo viciat vt.ff.de testa.tu.l.duo sunt.ff.de testa. man.cum ex pluribus.ff.de in diẽ adiec.cũ duo.ff.de lib. et po.l.ij.ff.de here.insti.ad tps.§.j.ff.de rei ven.idem põp.§.fi.7.j.ℵ.lxij.H.ad idẽ de elec.c.ij.li.vj.vbi etiã de hoc Bal.Nota ꝙ in certa chartula ecclesie q̃ nõ ex ꝓmit possessiones 7 loca nil ꝓbat ꝑsumit' tñ ex cõparatione census magis vel minus ar.de vi.oleo tri.qꝫ le. l.fi.§.cui dulcia.de rebus du.l.j.vide in.l.si sic dele.j.ꝑ Dy.CEmphiteota tñ tenet' declarare rem ꝓ qua solvit vt.j.ℵs.lx.ar.C.de transac.l.age.cũ geminiano.Itẽ si habet chartulã cõcessionis vel renouationis seu refirmationis tenet' eam ꝓducere.ar.de act'.emp.l.ticius.7 ad.l.fal.l.si pdiorum.nam talis chartula cõis videt' exquo cõe cõmodum 7 cõem vtilitatem cõtinet.vt no.ff. de eden.l.ptor.§.j. Et iudex non debet pati ꝙ veritas occultet'.ff.de fal'.l.j.§.j.7 si dicat' istud nõ est verũ qr editio instrorum rei nõ debet fieri actori ad intentionẽ fundãdã vt.C.de eden.l.j.7.l.qui accusare.7.l.fi.rñdeo illud est verum ad fundandã originẽ petitõnis sed hic origo petitionis est directũ dñium qd̃ non põt negari C.de agri.7 censi.l.litibus li.x.ille ergo qui rem alie.possidet debet docere quo iure possidet al's põt expelli saltem ꝓ iudicem.C.de ꝓba.l.siue possidetis.7 si dicat' ꝙ dñs accipiendo censum videt' cõfiteri eum esse emphiteotam.ff.de vsur.l.cum de in rem ver. Rñdeo verum est ꝙ tpe ꝓterito sed si dicat dñs replicando ꝙ emphiteosis sit finita ad istam replicationẽ debet fieri editio facit.ff.de ꝓba.l.census.ff.ad.l.fal.l.maritus.§.fi.multum ergo ꝑdest ꝓ habere fundamentũ 7 hac rõne reo fit editio.C.de dicusso.l.ne casu immo fit instr̃m de nouo C.de liberali cã.sicut datã.nam intentio rei est fundata sola negatione a principio.C.de excep.l.si quidẽ de ꝓba.l.quinquaginta.Z.si igit' in ꝑmissis casib⁹ incertitudo viciat qd gestũ est multo fortius hic vbi de obligando agit'.ff.de act.7 obli.arrianus.extra de ꝓba.ex lr̃is.ꝓterea talis cõcessio est obscura vñ credendũ est ꝙ de modicis 7 minimis facta fuerit.ar.ff.de ver.ob.si ita stipulatus fuero.x.ff.de re iudi.inter pares.in fi.ff.d̃ le. j.cũ seruus legatus.§.scio.7.§.si ita sit scriptũ in fi.ff.d̃ le.ij.si ita relictũ.7.l.sempronius.ff.de le.iij.numis et q̃ cõcubinas.ff.de aur.7 arg.l.qui lancẽ.ff.de re.iur.semp in obscuris.7.l.qui cõcubinas.qr circa maiora cautius agi cõsuevit vt.vij.q.ij.nup'ꝓpe fi.7 extra de elec.licet Item ecclesia debuit in cõcessione singula spãliter declarare 7 iõ qr nõ fecit succũbere dz.ar.ff.si quis caut'. ß 7 siquis.§.quesitum.7.ff.de cõdi.7 de.ß 7 hic.ff.ad.l. cor.divus claudius.in pri.ff.de acqui.here.si quis.§.

ſuſſum.ff.de cõtrahẽ.emp.labeo.ꝛ.l.cum in.l.ff.de pac. veteriby.iuj.di.erit aũt. Jtem eccleſia q̃ cõceſſit dꝫ mõ ſtrare fines eorũ ꝛ quid iuris cõceſſerit emphiteote.ar. ff.de act.emp.ticius heres dicas ꝙ vterqꝫ tam eccleſia qꝫ emphiteota deliquerũt nõ faciẽdo qd̃ facere tenebã tur.ſ.nõ ſpecificãdo res ſed ne eccleſia iure ſuo priuet et emphiteota de aliena iactura lucret.vt extra de penis ſuã.iudex videat cõſuetudinẽ eccl'ie cõcedentis et morẽ regionis illius ꝛ quãtitatẽ dati p̃cij ꝛ pẽſionis annuatim ſoluẽde vt ꝑm ꝟ moderet quãta fuerit poſſeſſio mõaſterij nõ peior nõ melior ſ mediocris bonitat' ar.ff.de teſta.heredes.ff.de annuis lega.ſicut.ff.de reb dub.cũ in teſtõ.ff.de le.j.ſi ſeruus pluriũ.in fi.C.de dona.ſi quis argentuꝫ.rñ.j.ff.de opis ſeruo.l.fi.ff.de edi. edic.ſi q̃s vẽditor.ꝛ vide.j.℣.lxij.C.lx.q̃rit' an emphiteota qui diu ſoluit penſionẽ alicui teneat' illi ignorãti ꝙ qua re ſibi ſoluerit oñdere rem ꝙ qua ſoluit ꝛ quam ab eo tenet in emphiteoſim ꝛ dic ꝙ ſic vt ſic dñs fiat certus a q̃ re ipm expellet ſi ſibi pẽſio nõ ſoluat' vt in aut'. coll'.iij.de mãda.prin.§.coges.ꝛ.ff.de cẽſi. forma.ff.ad exhi.l.iij.C.de fide inſtru.plures.ff.ad.l.aquil'.ſi ſeru⁹. §.ſi plures.ff.de ac.emp.ꝛ vẽ.ticius heres extra de cẽſi. puenit.arg.tñ cõtra.C.de peti.here.cogi.ij.q.v.§.j.dꝫ em̃ actor res deſignare qꝫ ꝟ onus eſt ꝙ petitoris.ff.de rei ven.ſi in rẽ ꝛ.l.in ſpãli.ꝛ iõ dicũt alij ꝙ ſi dñs petit ſimpliciter rem deſignari nõ audit'. Si vero dicit certum fundũ emphiteoticariũ eſſe tunc emphiteota coget' id fateri aut aliũ deſignari ſicvt dñium nõ dimittat incertum vt in cõcor.poſitis.ſ.℣.pr.ꝛ.j.℣.lxxij.ꝛ ꝟ verum eſt ſi ipſe ſciat ꝛ hec qõ eſt dñicalis. H.Pil.fuit ꝛ eſt. cxij.inter dñicales eſt.lxvj.neuter tñ loquit' de emphiteota exp̃ſſe ſed de cẽſuali. Z.et ſũt hec ar.vt feudataryus poſſit cogi dicere ꝙ qua re ſit vaſallus ꝛ dño ſeruicia p̃ſtet.ꝛ iunge.j.℣.cvj.H.p̃ſupponit' ergo ꝙ prestet ſicut dixerat de emphiteota alꝫ negãdo ſe vaſallũ nullũ ſibi incumberet onus ꝙ teneat' ad ꝟ confitẽs vel poſſeſſus facit in aut'.de manda.pn.§. coges.coll'.iij.ff. de pig.acti.q̃nis.ꝛ no.in.l.impialẽ.§.illud.ꝛ de ꝟ ſatis ꝙ Ja.de belui.ſi de feu.fue.cõtro.vaſal.ſ quid dices ſi alter iſtorũ ꝙ errorẽ ſuũ ꝓpriũ p̃diũ vel alodiũ deſignauit ꝙ feudo vl' emphiteoticario an reuocare poſſit dicit Bu.ſuꝙ.l.cũ falla.C.de iuris ꝛ fac.ig.ꝙ poſſit facta fide de facti errore.e.t.error.ff.ad municipa.l.libertus. §.error.de iure fiſc.l.edicto.in fi.ꝛ.l.ij.§.fi.ff.de cenſi.l. forma in fi.extra de cõfeſ.c.vl. Z.C.lxj.q̃rit' quid ſi ille nolit dicere vl' oñdere.rñ.cõſiderñdũ eſſe q̃s agit qꝛ ſi dñs agit tũc dꝫ ipſe ꝓbare quã rẽ dederit ꝙ alio q̃n dꝫ emphiteota abſolui ꝛ idẽ ẽ ſi ẽphiteota p̃ dñꝫ aget qd̃ facẽ p̃t vt.ff.ſi ager vect.vl' ẽphi.pe.l.j.ꝛ.ij.niſi eẽt ꝓbauerit q̃re ſoluit dñs abſoluet' dici tñ p̃t ꝙ ẽphiteota captis pignoribꝫ dicere compellat'.vt.ff.de mune.ꝛ ho.ſi quis magiſtratus.C.lxij.querit' pone emphiteota non vult dicere ꝙ qua re ſoluerit dñs vero dicit ego volo petere a te ꝙ toto patrimonio penſionẽ ille vero dicit dñe nihil teneo a vobis in emphiteoſim immo qd̃ ſolui q̃ſi indebitũ ſolui quid iuris ꝛ videtur ꝙ de nulla re poſſit petere penſionẽ cũ nõ cõſtet ꝙ qua ſoluerit.naꝫ ſi habẽs plures ſeruos vni eorũ legauerit libertatẽ nec aliquẽ noĩat nulli eorũ libertas debet' vt.ff.de manu.teſta.cũ ex pluribꝫ. Jtẽ rõe incertitudinis ex neutro fundo debet'.ff.de re.du.ſi fuerit.ff.de fun.inſtru.l.queſitũ §.ſi quis.ff.de here.inſti.in tpe. Jtẽ ſi petẽs rem nõ p̃t ꝓbare quã ſequit' abſolutio.ff.de rei ven.l.idez põpo. §.ſi frumentũ econtra videt' ꝙ niſi dicat ꝙ qua re ſoluit penſionez ꝙ toto patrimonio ſuo ſoluiſſe videat'. ar.ff.de acceptila.l.vj.ff.de iure fiſ.l.v.in prin.ꝛ ꝟ rõne incertitudinis.ff.ad trebell'.ticius.ff.vt leg.ſeu fideiuſ. miſ.no.ca.ſi dño.ff.de peti.here.ſed ꝛ ſi.§.adeo.ff.ꝺ le. ij.ſi pluribꝫ.in pn.ff.ad.l.aqui. Jtẽ mela.§.ij.ꝛ.l.ita vulneratus.ꝛ.ſ.℣.lix.ꝛ qꝛ nõ eſt veriſile ꝙ quis pecuniaꝫ ſuam iactet.ff.de ꝓba.cum de indebito. Jtem confitet' de quibuſdã deberi ergo de ceteris debet cõfiteri.nam nõ intereſt an nullo mõ an incerte confiteat' vt.ff.de interroga.acti.de etate.§.nihil.ff.de eden.niſi.de iure ſtricto nõ videt' ꝙ toto patrimonio.ſed ꝙ re q̃ tanti ſit penſio p̃ſtari.ff.de annu.le.ſi tibi.ſed cum hodie nõ p̃ſtetur penſio ꝑm iura videt' penſionẽ ꝙ toto patrimonio ſoluiſſe.ꝛ iõ conſuluit quidã ꝙ eligat deteriorẽ rez quã habet ꝛ dicat ſe ꝙ illa penſionẽ ſoluiſſe ꝛ ſi ille negauerit incõbet ei ꝓbatio.alij dicunt ꝙ ſi pẽſio ſit modice quãtitatis ꝛ poſſeſſiones q̃s emphiteota poſſidet magne ꝛ ample nõ p̃ſumunt' ſoluiſſe ꝙ omnibꝫ ſecus ſi nõ ſunt digne maiori penſione huius ergo rei cõiectura ſumit' ex mõ penſionis.ar.ff.de dona.inter vi.ꝛ vxo. vtrũ.ff.de tranſac.cũ hi.§.modus.ꝛ vide.ſ.℣.lix.Bal. et ſic ex quãtitate ſolutionis p̃ſumit' quãtitas rei qd̃ verũ de quantitate ex q̃ ꝟ colligi poſſit vt no.ff.de ſuperficieb.l.j.§.j.puta ex pcio vel ex quinquageſima q̃ dat' noĩe renouatõis nõ aũt ex vno numo qui dat' annuati ff.de acqui.poſ.l.ſi quis. Z.C.lxiij.querit' quid ſi emphiteota nõ vult cenſũ ſoluere niſi dñs priꝰ ei oñdat q̃re ſibi ſoluere teneat' dic. H.ꝑm Pe.ꝛ Ab.ꝛ ẽ.xxix. Z.ꝙ dñs eſt in q̃ſi ſua poſſeſſione tuendus. vt extra de electo. querelã.ſi tñ penſione ſoluta ꝓprietatis referat cõnem negando videlicet ſe in emphiteoſim rem tenere abſoluendus erit niſi dñs de iure ſuo doceat.qꝛ cenſus ignorantie ꝛc.extra de cenſi.puenit.niſi forte longo tpe ſoluerit penſionẽ q̃ caſu cõtradicere nõ poterit p̃ſcriptõ ne longi tpis obſiſtente vt.C.de agri.ꝛ cenſi.litibꝫ li.x. et vide.ſ.℣.pri.ꝛ.ſ.de reſti.ſpo.§.nunc dicamus ℣.ꝟ et ſi certis.C.lxiij.querit' quid ſi ruſticus ꝙ xxx.an.ſoluit alicui penſionẽ credens ſe aliquid habere ab illo in emphiteoſim nõ tñ apparet ꝙ aliquã rem teneat ab illo nũquid ex ꝟ p̃ſumit' vel etiã eſt ſufficiens ꝓbatio ꝙ aliquã rẽ ab ipſo teneat vel ſit in emphiteoſim cõceſſa ita ꝙ expelli nõ poſſit ꝛ dicũt Roff.ꝛ alij ꝙ ſic.ar.C.de fun.patri.l.fi.li.xj.ff.de vſur.cũ de in rẽ ℣ſo.ff.de agnaplu.ar.l.j.in fi.ff.de ritu nup.in liber.ꝛ iunge.j.℣.cvj.ꝛ ℣.crlij.C.lxv.q̃rit'.H.ꝙ mar.de ꝓba.ꝛ ẽ qõ.xviij. Z. quid ſi emphiteota negat rẽ eccl'ie foꝛ.poſtea vero apparet ꝛ ipſe oñdit ſe illã iure emphiteotico habuiſſe et videt' ꝙ poſtea ius qd̃ neguit allegare nõ p̃t abſurdũ eſt em̃ cõtra id venire vt.C.de re.cre.ſi quis.extra de ꝓbat.ꝙ tuas.ſ.de poſiti.§.octauo.℣.ſed ſcdm.nam negãdo rem eccl'iaſticã eſſe negauit ꝙ dñs ſe ius ab eccl'ia recepiſſe ꝛ iõ nũc dicẽdo ſe ab eccl'ia illud recepiſſe in emphiteoſim tanꝫ ſibi cõtrarius eſt repellẽdus.ar.ff. de cõdi.ꝛ de.ticie ſi nupſerit.C.de furtis.ꝛ ſer.corrupt.l.j. ff.qñ ap.ſit.l.ij.§.ſed ſi alius.extra de ap. ſollicitudinẽ in fi.de linquit em̃ volẽdo priuare eccleſiã dño vñ merito ipſe priuãdus eſt iure ſuo vt.xiij.q.j.§.quib℈.℣.vt aũt.C.fi.regũ.ſi cõſtiterit.ꝛ ar.C.de le.ſi legatarius.vñ qꝛ in re ipſa negãdo deliqt inſtũ ẽ vt in eadẽ re puniat' ar.C.de repud.cõſenſu.§.ꝟ vbi.ff.de vul.ꝛ pupi.ſub.ex facto.§.iul'.C.de epi.ꝛ cle.quicũqꝫ.j.q.j.ſi q̃ epi. extra de immu.ec.c.fi. Jtẽ male verſatus eſt iure negãdo ipſam emphiteoticã foꝛe vñ ob ꝟ ſolũ dꝫ expelli a poſſeſſione.ar.C.loca.ꝛ cõduc.edẽ.extra eo.ti.ꝓpter ar.ꝛ licet em̃ rem eccleſiaſticã eſſe negauerit nõ tñ cõceſſionem emphiteoſim cõtradixit potuit em̃ vtrunqꝫ verũ eſſe.ſ.cõceſſionẽ ab eccl'ia factã eſſe ꝛ rem exiſtere alienã vt.ff.de cõtraben.emp.rẽ alienã.C.ſi res alie.pi.da.ſit ꝙ totũ.C.de euic.ſi fundũ.ff.de cõdi.ob cãm.l.fi.nec ꝓpter ꝟ ꝙ negauit rẽ eccleſiaſticã eſſe dꝫ poſſeſſione vl' ꝓprietate carere.ar.ff.de re.iur.nemo ex bis.qꝛ lingue lubrici.nõ eſt facile ad penã trahẽdũ vt.ff.ad.l.iul'.maieſtatis.potuit eĩ de ꝑteritis obliniſci etiã ſi ipſamet ab eccl'ia recepiſſet.ar.ff.de ꝓba.quinquagĩta.nam in ſuo patrimonio qñqꝫ quis errat vt.C.de here.vel acti.vẽ. l.iiij.in aut'.de here.ꝛ fal.§.ſi vero abſit.colꝰ.j.ꝛ i dubio

ꝑsumi debet in meliozē ꝓtem.s.nō fuisse in fraudē negatum vt extra de reg.iur.c.ij.z ar.ff.de in integ.rest.l.pe. C.de bis qui sibi in testō asscri.l.pe.dixit mar.d pha.ℬ casu negantē qui iustā cām nō habuerit ignozādi sola deberet negatōe. ℋ. Ego habeo in mar.possessionez puto q melius pōderatis legib quas all'.recipiendo.l. in rem p.l.fi.z illud.§.fi.nō fuit. ℳ.nec video q̄re auctoz ille addiderit cū ille.§.in alia.l.in rem nil ad ꝓpositum.aut'.vero.z.l.fi.sunt cōmodus. ℤ.puniri si ℬ postulet'.ar.C.qui po.in pig.ha.aut'.item si possessoz.z.ff. de rei ven.in rem.§.fi.extra de excess.pla.vide Bal.no. ergo hic q si emphiteota negauit rem esse eccl'ie z conuictus se tueri velit ꝓtextu emphiteosis non pōt qz negando interuertit possessionēz tanq̄ malevtens re dz expelli vt p Guil.hic. Idē in feudo qz feudum bñficio dñi cōcedit' z bñficiū inficianti nō dat'.ff.de inter.acti. l.nō alienū.nisi re integra peniteat negationis facte vt no.instī.de ac.§.itē mixta cū actio de ea in glo.ozdi.z facit qd no.in aut'.de trien.z se.§.pe.colī.ij.C.de fide instru.l.iij.extra de fide instru.c.g.ꝓpetuus p Inno. ℤ. Clxvj.q̄rit'. ℋ.per.ℳ.pha.q.xx. ℤ.aliqs possidet fundū quē ego z antecessozes mei ab eccl'ia emphiteoti co iure possedimus ago cōtra illū possessozē. ipse vero excipit me canonē nō soluisse eccl'esie z sic a iure emphiteotico cecidisse querit' an excipe possit: et vidēt' q sic cum'em ego cōtractū emphiteoticū nō seruauerim frustra ex illo dico mihi cōpetere auxiliū actionis.ar.ff.de ritu nup.filio.§.j.ff.de mino.auxiliū in fi.extra de vsur. qz frustra idē in testō vt cōtra eum veniēs fructu careat testamēti.vt.C.de fideicō.l.fi.z idem in instrō vt extra de censi.cum olim.ad idez.C.de epa.audi.nemo.ff. de re.iur.cum par.§.illi.z extra de immu.ec.c.fi. nō em debeo inspicere q ille titulū vel ius sibi cōpetens nō allegat sed cōsiderare debeo q me ius habere dicere nō possum.ar.C.de pig.si supatus in fi.z.C.de rei ven.res alienas.z eo ipso q ille possidet plus iuris in retinendo cōsequit' q̄ ego qui indignus sum actōe in agēdo.arg. ff.si vsuf.pe.vti frui.z.ff.vti pos.iuxta. Itē frustra peto q dño restitutus sum qz res cecidit in cōmissū.ff.de bo.q̄ li.q̄diu.ff.de acq̄.here.q̄diu.ar.ꝓtra qz verū est me ius vtilis dñi habuisse vñ z hodie ꝑsumoz habere. ar.C.de pha.siue. Itē ille nō pōt de alieno facto vel iure excipe cum sit ab eccl'ia alienus.ar.ff.de excep.rei iu. z an eadē.§.j.nam si.p.rem meā.xxx.an.spacio ꝑscripserit tu possessoz qui ei nō succesisti me excludere nō valebis.ꝓterea quō pōt ex iure eccl'ie retinere q si in quātitate consisteret cōpensare nō posset.vt.C.de cōpen. eins.z ar.ad idez.ff.de peti.here.regulariter.z.l.nec vllam.rñ.j. Itē quō pōt de illo excipe cū ille cuius nō interest hoc nō dicat.ff.de inius.rup.tes.filio. Itē quō excipiet de facto alterius qui vinci posset.ar.ff.qui po.in pig.ha.creditoz.rñ.j.in fi. ℋ.et.l.se.§.si simp'r. z vide alia iura ad idem.s.de teste.§.nunc videndū in ℵ.item agēs z sup illo. ℤ.Jo.z mar.de pha. ℋ.et Jo.de bla. vbi.s.in ꝓin.multū plene. ℤ.ꝑ actoze indicāt rōnib antedictis z ad hoc ꝑdest illud scrire vtrū ius emphiteoticū ipso iure ꝑdatur ꝓpter canonē non solutū de q̄ dic vt.s.ℵ.xlvij. ℋ.qō ē.xxij.Mar.pha. ℤ.Clxvj querit'.p.recepit fundū in emphiteosim ꝑ se z filijs et nepotib suis de muz decessit supstitib filijs naturalib tm̄ nunquid ecclesia pōt eos expellere z videt' q sic.ar. extra de testa.rainaldus in ꝓin.z.ff.de assigna.libe.l.j. ff.de bo.lib.patronus.nam filiū esse diffinimus qui ex viro z vxore nascit' qd nō ꝓtingit in naturali.ar.de bis qui sunt sui vel ali.iur.filiū.debuit ergo intelligi de legitimis sicut z cum cōcedit' testa.factio intelligit' de legitima z solenni.vt.C.de inoffi.testa.si qñ. Item cum dz aliquem numero liberoz̄ a tutela excusari intelligit' de solis legitimis.ff.de excu.tut.l.iij.§.remittit. Itē videt' sine liberis decedere qui sine iusta sobole decessit vt.C. de instī.z substi.generaliter in fi.ar.cōtra.nam pater ꝑ se z filijs indistincte acquisiuit vñ tam de naturalib q̄ alijs pactus esse videat'.ar.ff.de offi.p̄si.l.iij.qz indefinita locutio equipollet vniuersali.ar.ff.de le.ij.si plures. ff.de vsufr.le.vxoi mee.ff.de test.tu.si quis ita.§.j.xix. di.si romanoz̄.ff.so.ma.si quis sic.noīe em̄ filioz intelligi debent etiā naturales.ff.de in ius vo.quicūq̄.§.fi. z.l.pentes.rñ.j. Itē pater posset cuilibet etiā extraneo possessionē z dñium vtile querere.vt.ff.de acqui.pos.l. j.q̄re ergo nō idē poterit naturalib filijs qui extranei iudicant' cum nō sint in ptāte ipsius.vt.C.de iure dot'. l.fi.ꝓterea si legaui tibi vineā vt si decederes sine liberis restitueres eam.t.certe sufficit ad cōditiōis defectū q relinquis filios naturales immo qd̄ plus est in ꝓpinquitate cōceptos vt.ff.de le.ij.cū pater.§.volo. Itē si quis rogatus est sine conditōe filijs restituere fundū etiā de naturalib esse dictū credit' vt.ff.de le.ij.ticius testō.§. fi.dicunt quidā. ℋ.nescio q̄re substituit mar.de pha. cuius fuit ista solutio. ℤ.ex arbitrio colligi posse vt inspecta cā cōcessionis re cōcessa z dignitate eius cui cōcedit' p̄sumatur aliqñ ꝑ filijs naturalib aliqñ contra eos.argu.ff.ad treb.ex facto.§.si quis rogatus.z.§.fi. ff.de dona.inter vi.z vx.vtrū.extra de rescript.sedes.si aūt mulier recepit ꝑ se z liberis nō vident' in matre discrepare filij naturales etiā vulgo cōcepti a legitimis vt ff.de sta.ho.lex est.C.qñ mulier tu.of.fun.pt.l.fi.instī. ad ozph.§.pe.z iunge.j.ℵ.clxxij.z.cxliij.Bald.no.emphiteosis ecclesie nō transit ad filios naturales vt hic etiā si legitiment' vt in.x.col.si de feu.fue.cōtro.c.naturales.vide.ff.ad treb.l.ex facto.§.si quis ꝑ Bar.z.l.j.z ff.ad munic. ℤ.Clxviij.querit'. ℋ.ꝑ mar.de pha.q̄ sine rubrica breuiter eaz ponit vt hic.z est.xxij. ℤ.qd de adoptinis. Rñ.dico emphiteoticū cōtractū simp'r in filijs z nepotib factū nō extēdi ad filios adoptiuos ar.ff.de cōdi.z fideicō.z.xxx.q.ij.ita diligere. Clxix. querit' pone eccl'ia cōcessit fundū in emphiteosim duobus fratrib ita vt post mortē eozū z filiozū z nepotuz suozū fund' ad ecclesiā reuertat'. ℋ.fuit qō pi.lxxxix. qui ꝑ.l.fi.z si mulieri.ff.de vsuf.accre.quā.j.al'. tenuit q accresceit fratri. ℣erū est q qō pi.ponebat mortuum vnū de duob filijs emphiteote sine liberis d mar.pha. dicā in fi. ℤ.decedit alter eozū liberis nō relictis q̄rit' an defuncti portio supstiti fratri accrescat an vero ad ecclesiā reuertat' z videt' ꝓmo q fratri accrescat. nam dictū fuit q post mortē ipsozū res ad ecclesiaz redeat ac ipsi mortui nō sunt lz alter mortuus sit ergo ꝓditio nō exist̄it.ar.ff.in ius vo.vt eant.l.fi.cū ei dz in ꝓtractu post mortē eozū indistincte de omnib intelligendū est z maxime de duob qz pluralis locutio minozi numero nō quiescit vt.ff.de ma.testa.libertas.§.fi.ff.de ℵb.sig. inter illā.ff.de testi.vbi.iij.q.ij.ℵ.itē vbi numer⁹. Itē libertus assignatus eo cui assignatus est sine liberis deficiente in familiā redit vt.ff.de assigna.libe.l.j.rñ.j.q si duob fuerit assignatus z alter deficiat ꝑs illius in familiam nō redit sed cōsorti accrescit vt eo.tit.l.idē erit.§. fi.z.l.vtrū portio.z ad hoc faciūt iura de iure accrescē di loquētia.vt.ff.de vsuf.accres.l.j.z.l.idē.§.nō solū.z l.si mulieri.C.de ca.tol.l.j.C.qñ po.pa.pe.ac.l.j.C.de iure dot'.quidā.C.de ipu.z ali.substi.testō.ff.de bo.pos. ei qui.z.C.si socius impialis liber dece.l.vni.li.x. Item nō vident' hi mortui fratres qñ supest vnus ex illis.ar. C.de his qui.vt indig.l.pe.p̄sertim in emphiteotico p̄ dio quō em̄ medietatē canonis solum.ar.ff.cōi diui.l. cōi di.rñ.j. Item melioz fit ex hoc cōditio ecclesie.nam qd̄ a duobus debeat' exigere nunc ab vno solo exiget. ar.ff.famil.her.plane.ff.iudi.sol.nō tñ.§.fi.ff.de exerci. acti.ne in plures.ar.contra q ad ecclesiam ps defuncti redeat.ar.ff.de vsufr.dñs fructuario.ff.de ānuis lega. scio.rñ.j.ff.quēad.serui.amit.aquā.z argu.C.de secundis nup.anten.sed z siquis ex his.nec obstat q de iure

accrescendi dictū est qz in ptractibꝫ nō vendicat sibi locum vt.ff.de ✠.ob.si in ticio.rñ.j.ff.de acqui.re.do.per seruū.§.q vnus.nec etiā in testamētis vt.ff.de lega.j.si duob.§.j.ff.de le.ij.l.vij. Itē quō totū petet cui vltra partē nō repit esse cōcessum.ar.ff.de duob reis reos. §.tabulas.ff.de re iudi.paulus.rñ.ij.C.si ples vna sñia condē.fue.l.j.z.ij. Itē si testatoz duos filios instituat z dicat sivterqꝫ sine filijs decesserit hereditatē ticio debere restitui ꝓmo cū liberis mortuo scdo si sine liberis decesserit partē restituere dz lz verba testamēti nō sic innuere videant.ar.ff.ad treb.heredes mei.§.j.z bñ facit eo.ti.lucius.§.caio. dic q qꝫdiu oēs nō decesserint sine liberis non pōt ꝑ pte res emphiteotica reuocari.et sic rñdit Azo.a.M.de pha.cōsultus.H.hoc ipse refert sua.q.xxiij.in fi.Z.et iunge.j.✠.pr.z✠.cxlvij.z✠si. clv.Bal.ꝓ hoc est ar.ff.de here.instī.l.lucꝰ.z istud ius accrescendi trahit secū suū effectū sine noua possessiōe ff.de here.instī.l.liber hō.§.ticius in✠.pr.ꝑ Guil.Z. H.et.j.de feu.§.ij.✠.xxxvj.z se.q.fuit.M.pha.xxvij. ad īram saluo qđ infra dicā.Z.lxx.querit ecclesia cōcessit duob in emphiteosim sic q ps ꝓmorientis in alterū deueniret ꝓmortuus est vnus eoꝝ altero herede relicto qui heres possidet rem ipsam ꝑ pte defuncti.su pstes vero vult ab eo ptem illā petere querit q̄ iure petet et videt q nullo nam psonalē actionē nō habet qz nō cōtraxit cū consorte ꝫ solū cū ecclesia adeo q nec socij sunt vt.ff.ꝑ socio vt sit. Itē iudi.cōi di.agere nō pt cū res deserit esse cōis z soluz ꝑ psonalibꝫ pstationibꝫ dat vtile cōi di.iudiciū.vt.ff.cōi di.si quis putās.rñ.j. et sic nō habet psonalē actionē ex eo pacto. Itē in rem actio locū non habet quō eñ hic emphiteota acti.habebit.ꝑ ea pte q̄ sibi tradita nō fuit sicut eñ ad totaz rem nō ageret si tradita sibi nō esset sic nec etiā ad partem vt idē iuris sit de pte qđ de toto ꝫ dic.H.ꝓm Ja. bal.quē refet.M.sic sibi rndisse p.l.q̄tiens.Z. q in rē actio locū habere pōt.ar.ff.de dona.q̄ sub mō quot.et ar.C.de dona.cā moz.l.j.nec dicat aliquis illiꝰ ptis traditionē interuenire debuisse cum eñ res fuerit ꝑ indiuiso tradita duob nullus eoꝝ in pte accrescēte noua traditōe indiguit.arg.ff.de here.instī.liber hō.§.ticius ex semisse.ff.de acquir.here.si ex pte.rñ.j.ff.de bo.po.si eū.rñ.j. Itē etiā videt agi posse p̄scrip.verbis qz cū certa pactōe rem recepit videt qđ pactū qđ a cōcedente ꝓferebat fieret inter eos.ar.ff.fa.herc.si filia.§.si pr̄.z iunge.j.✠.lxxv.z✠.cxliij.C.lxxj.querit quid si emphiteota decessit duob heredibꝫ relictis z vnus soluit z alter nō z videt q neuter dz expelli.ar.ff.de libe.cā liberis. Ja.tñ dixit.H.et Hosti.breuissime in sūma huiꝰ L.§.pe.✠.quid si ex pluribꝫ.Z. vtrūqꝫ posse expelli. Bal.no.si duob ꝑ indiuiso res cōcedit vno nō solue te tota reuertit ad ecclesiā vt hic z.j.✠.lxxij.ff.de contraben.emp.l.fistulas.§.qui fundū.Z.ff.famil.her.cū idē.nec ꝓderit ei qui soluit so.sua.ne tributoz̄ pstatō cōfundat.ff.cōi diui.l.cōi di.iudiciū.rñ.j.H.vbi no. hec.qō.Z.et ar.de pe.di.j.sed z cōtinuo de cōse.dis.j. iustā.nam z si defunctus dum viueret ptem tm̄ solueret expelli possz.ar.ff.de ✠.ob.in executōibꝫ.z.l.v.in fi. et ar.C.de distrac.pig.qꝫdiu.nec dz ius immutari ex psona successoris.ff.de ✠.ob.l.ij.§.fi.ff.de cōdi.z de.cum fundus.ff.ꝺ ptoria stipu.l.ij.C.de bis qui.vt indi.l.pol la.Sed ꝓtra nam si tota res cōmittit ꝓpter ptē nō solu entis sic vnus ꝓpter pactū alteriꝰ punit z pena vlteriꝰ extendet qꝫ repiat in excedēte delictū qđ esse nō dz.ex de his q̄ fi.a ma.par.ca.q̄siuit.C.nevxoz ꝑ marito.l.pe. qz rem q̄ culpa caret ꝛc.extra de cōsti.c.ij.nec dz alteri ꝑ alterū iniqua cōditio inferri vt.ff.de re.iur.nō debz. Itē cōtra.ff.pu.z vec.fraudati.§.si vnꝰ.ꝫ dic q qꝫuis soluens deficiat nō tñ dānificat ꝓpter aliū nō soluētez nam aget ꝫ eū z ab eo interesse suū ꝓsequat ꝓpter iudiciū fami.her.vt.ff.fami.her.l.heredes.§.in illa.z.§.se.z l.fa.her.z.l.is ꝓseqnter in fi.ff.de his q̄ dele.vel effu.l. ij.Alij dicunt q vnus ꝓpter cessationē alterius expelli nō pōt ꝑ pre.§.si vnus.H.hoc placet Bar.bux.q. dñicalis.xlv.in qua dicit Ca.z Hug.sic tenuisse Gui. de suz.dicit hanc equitatē sequēdā all'.ff.si quis ali.te. ꝑ.l.ij.vbi dī factū fratris suo frater nō nocere.Gui.ꝺ co.in.l.nō necessarias.§.si vnus.ff.de pig.act. qui dicit idē q.l.qꝫdiu supius alle.ad istaz ptem all'.ff.de eo qđ cer.lo.l.centū.in fi.nā ista solutio videt recipe diuisio nē vt ibi refert quosdā distinguere q̄ sit cā nō soluēdi si pauptas sola ps eius cōmittet si cōtumacia etiaz ps soluentiū incidet in cōmissum facit qđ no.s.✠f.xxix.in fi.z bñ facit.ff.de col.bo.l.j.§.si cū duob. Itē ipse notat in culpa dñm q̄ recipit ptem sup q̄ fide qđ no.in ꝑ. l.cōi diui.ad fi.mag.gl.subdit añt q si collectū ꝑ alios solutū facit integrā pensionē vnius anni puta tres erāt fratres z est pēsio.xij.den.z duo triēnio nō soluerūt tercius q̄libet anno soluit.iij.den.z sic dñs habet integrā vnius anni pēsionē res adhuc nō incidit in cōmissuz qz nō est cessatū ꝑ triēniū vt sic illa solutio recipiat in duriorē z grauē cām.ff.de so.l.in his.in ꝑn.z.l.cū ex pluribus.z.C.e.ti.l.j.Si añt illud sit collectū nō facit vnius anni integrā pēsionē vt si erant.e.q̄tuoz heredes z vnꝰ solus soluit singulis ānis tres den.qui resultāt in.ix.tm̄ tunc putat etiā ptem soluētis incidere in cōmissū cū sit dūa pene apposite in modū faciēdi z tunc cadit distinctio diuidui ad indiuiduū q̄ locū nō habet cū ē ꝓcepta in dādo de q̄ satis.s.de arbi.§.fi.z✠.seqntibꝫ.tibi alie remissiones habent.hec subtilitas mihi primo aspectu placuit sed plenius meditando displicuit qz ꝓm eam ē dare q in duob heredibꝫ vno bñ soluente nunqꝫ res incidit in ꝓmissum fortius in tribꝫ cū duo soluūt in terminis de quibꝫ supra cū cēsus est.xij.den.vnꝰ duoz̄ heredū si bñ soluit in fi.triennij erunt.x viij.den.z sic pluꝝ qꝫ census vnius anni si sunt tres duob bñ soluētibꝫ in fi.cuiuslꝫ termini ꝓceptus erit integer census duoz̄ annoz̄ z sic nunqꝫ erit dare in cōtinuo triennio q̄ census solutus nō excedat ānuū z sic nugatorie eēnt cōes de vnico qui soluit partē de q̄.s.✠.xxix.z✠.se.z✠.xlij. et.j.cvj.z de pluribꝫ quoz̄ alter nō soluit de quibꝫ hic et in seqntibꝫ teneas igit vtrūqꝫ ius ꝫ voluisse q̄ si labit integrū z continuū triennū in q̄ nullo integer ipsius triēnij cēsus solutꝰ sit locus ē pene.Z.C.lxxij. q̄rit an heredes rē emphiteoticā inter se diuidere pōt.Rñ. dicunt quidā q nō.nā fundus vectigalis nō dz regionibus diuidi ne cōfundat pstatio vectigalis vt in p.l. cōi diui.alij dicūt q illō spāle ꝓuilegiū fisci.H.habeo ꝑ Gui.de suz.sup.l.voluntas.C.de fideicō.q heredes emphiteote hñtes rē diuisā vel indiuisam pōt inuicez alienare ptes suas irrequisito dñio arg.ꝺm eū ipsius.l. Canonista vide qđ no.de his q̄ fi.a pla.cū aplica in gl. iō.z vide.j.cxlvij.q.ad materiā.facit.j.de feu.§.ij.✠ii. xxxj.z seq.Hic incidit qō facti ticius tenebat rē in emphiteoꝫ ab.a.b.c.ineq̄libꝫ ptibꝫ qz ab.a.ꝑ duabꝫ ptibꝫ a.b.z.c.ꝑ.vj.tm̄ indiuisis ticius mihi vēdidit ꝓsentientibꝫ.a.z.b.ius suū.c.vult retinere petēs extimari ptez q̄ ab ipso tenet ego dico ipsū.c.ius plātōis vel retentōis nō hīe ꝫ stare debere facto maioris ptis tā nūero psonarū q̄ iure qđ hēbat in re z laudare ꝫctū recipiēdo a me pciū ꝺm ratā portōis sue z ꝑ hac ꝑte inducit.C.de dona.sancim.§.ne añt.z de metatis.l.q̄.li.xij.ff.de pact. maiorē.sed hec cessant cū hic fit cōio vt singuloz̄ in q̄ regulariter potior est conditio ꝓhibentis.de re.iur.in re cōi.li.vj.ad idem regulā q oēs eo.ti.z vide qđ vtrobiqꝫ no.z in de cre.cum oēs.de consti. Et aduertenduz q hic nō loquimur de re indiuisibili in qua tamē q̄nqꝫ vnus impedit alios licet illis teneat.ff.fami.herc.heredes.§.si in certo.q̄nz nō impedit sed cogitur sequi voluntatem consortium.C.cōi seruo.ma.l.j.z.ij. Regulariter contra quia ius suum integrum cuiqꝫ est seruā.

dum.C.coia.de mann.l.j.habens g̃ ptem indiuisaz illaz
vendicare posset.ff.de rei ven.q̃ de tota prin.§. incerte.
fortiº vti poteritiure plationis z retentionis qđ dat sibi
l.fi.C.de iure emphi. et ad diuisionem puocare.ff.cõi-
diui.l.cõidi.in prin.z.§.j. nec modicitas ptis sue faciet
a iure cõi recedi.extra de ap.c.de appellatõnib. vt.ff.de
dam.infec.si pprietarius.ℵ.eadem.ad p̃dicta bñ facit.
ff.de in diẽ adiec l.q aũt in fi.cũ duab.l. se. Sz vlteriº
queritʼ si nouam estimatõez sue ptis q̃rere põt an stare
beat estimatõni psortiũ ꝑm estimatõez q̃ p rata ptige-
rit ptem suã respectu ptium venditarũ.ad ꝟ rñdetʼ q si
sine fraude psortis verũ põcium.s.quantuz bẽ poterat
fuit quentũ ille.c.illi estimatõni stare tenetʼ p prc.l.fina.
C.de iure emphi.ibi z tantã pstare quãtitatẽ quãtã ipe
reuera ab alio recipe posset ꝛc. qđ aũt ibi dicitʼ in tota
re,pcedit etiã in pte.ff.p derelic.an ps.xx.q.ij.cognoui
mus in fi.Si aũt pstare posset q psortes dolose in odiũ
c.maius põciũ expssissent q̃z puenerit vt ipe.c. plus reti-
nẽdo dare cogeretʼ ꝟ illi nõ noceret p superiorẽ litterã
ibi reuera z scripsi.extra de loc.potuit.alʼs dabit.c. tan-
tam ptem põcij q̃nta est portio ipsius z no.q qz hic erat
munio ꝑ indiuiso nõ est locus.l.j.ad fi.ff.de euic.ibi fit
distinctio ptis fertilis a sterili q̃a hic ppter.indiuisionẽ
fertile z sterile ad singulos ptinebat ꝑ rata sue partis.
Z.CLxxiij.queritʼ q̃d si vnº ex filijs emphiteote cano
nem ꝑ pte sua nõ soluit vtrũ pena coĩter pmissa insoli
dum psortiatʼ dixit Jo.q nõ alʼs sic. H. W.pba.in fi.
sue qõnis.xxiij.refert azo.hoc disputasse z dicit eũ cuz
Jo.hoc tenuisse. Z.CLxxiij.queritʼ.p.vẽdidit tibi vi
neam ꝟ modo vendo tibi talẽ vineã saluo iure epatus
cuiº est pprietas a q̃ te debeas renouare nũc epus vult re
nouare vel rem repetere tu ℵo dicis ex tali dicto nulla
tenus te teneri queritʼ q̃d iuris. H. fuit qõ mar.d pba.
xxvij.de quo hic in fi. Z. z videtʼ q tenearis. nã.p.vẽ-
ditoz in ipso psortractu pactº fuit q te ab ecclia debeas re
nouare vt.C.de pac.bone fidei.ff.si cer.pe.lecta.extra d̃
elec.officij.vñ tale pactũ seruandum ẽ.ff.de pac.l.in tra
ditionib. Sciebat.n.dictus.p.forte rẽ ecclie eẽ vñ vo-
lens anime sue psulere bñ potuit ecclie paciscI.instit.de
inuti.stip.§.alteri certe.z si alʼs non interesset vẽditoris
in hoc tñ interest qz cũ voluerit emptorẽ banc rẽ ab ec-
lesia retinere quasi a seipso noluit retineri cũ eius vo-
lũtate ꝑ ecclia retineretʼ.ff.de statu libe. si mortuo.§.fi.
ad idem.ff.de positi publia.ar.ptra qz alteri stipulari vl
pacisci nemo põt vt.ff.si cer.pe.l.certi.§.qm̃.ff.de verb.
ob.stipulatio ista.§.alteri.nec em̃ interest.p.rõne pecu-
niarij interesse ar.ff.ad exhi.si liber homo:ß z si paciscẽ
tis intersit nõ tñ acquiritʼ ei cui q̃s paciscatʼ actio ß po-
tius ei q̃ pactº est actio datʼ vt.C.de inuti.sti.ne intʼ.C.d̃
bere.vel ac.ven.l.ij. Jtem cum.p.dixit pprietatez vinee
esse ecclie q̃ non erat nõ ꝑfuit ecclie tale pactũ z si forte
tibi emptori psit si ß animo pepigisset vt.ff.de euic.mi-
nor.§.fi.ff.de ac.emp.z ven. fundũ dicẽs. n. errando rẽ
ecclie esse q̃ non erat nõ intelligitʼ psensisse vt.ff.de acq.
re.do.si pcu.ff.de condi.c.da.l.dedi.§.subtilº.xxij.q.ij.
in his in hac.q.ius nullũ credo esse acquisituz ecclie nisi
ꝑbaretʼ q gerendo negociũ ecclie ea que dicta sunt ex
certa scientia noie eius pepigisse quo casu tñ ecclia rez
ratam habenti suo noie gestam acti.ex vendito crede-
re ꝑpetere ptra te emptorẽ p acti.ne.ge.ar.C.si q̃s alte-
ri vel sibi q̃ cuz p eos.C.p quas pso.nobis acqui. l.fi.ff.
de pig.acti.si cum venderet ꝑm mar.de pba. vide.j.ver.
cij.Bal.si quidã mihi vendidit rem dicens q pprietas
erat ecclie z q ab ea renouarem p hec verba nullũ que-
ritur ius ecclie si antea nullũ habebat ar.ff.de arbi.l.ar-
biter.intra kalʼ. Z.CLxxv.q̃ritur.t.ꝑcessit fundũ duo
bus in emphiteosim ita q vniº deficientʒ sine liberʒ por-
tio psortiaccrescit pº ß eisdem ipsiº rei pprietatem d̃ no
uo pacto ꝑcessit non dico q deficientʒ portio deueniat
in psortem demũ alter eoz decessit absq liberis nũc su-
perstes exigit ptem suam queritur vtrũ vltima conces-
sio obstet. H. z est qõ vltima mar.pba. Z. et videtʼ q
non nam prima ꝑcessio fuit iure emphiteotici. sed ipsi
us pprietatis cum g̃ de alia re facta sit nõ debet piudica
ri iuri primeuo.ar.ff.de pac.si vnus.§.pacta. que turpẽ
causam. Jtem ius accrescendi nõ peritʼ licet ius pprieta
tis aduenerit.ff.de vsuf.acc.l.iij. in fi.hoc etiã video in
herede qui fuerat creditoz testatoris qz solũmodo ꝑ pte
sua in qua successit videtʼ facta ꝑfusio primi iurʒ.ar.
C.de her.vel actõne ven.si adulta. Jtez iste supstes pa
ctum pprietatis de sola sua pte recepit vt.ff.de dã.infe.
plures.vnde nõ videtʼ sibi potuisse piudicare in alia p-
te.ff.qui.mo.pig.vel hypo.sol.sicut.§.si plures.pactum
aũt pprietatis qđ fuit de altera pte tm̃ hic ꝑsocio obes-
se non debet quia nec pactũ dominij directi debet inuti-
li nocere.ar.ff.de sen.et interlo.post sententiã.C.si a nõ
ꝑpe.iudi.l.iij.z ppterea ius huic quesitum ei inuito au-
ferri nõ posset.ar.ff.de pac.l.fi.inuitus autẽ intelligitʼ q̃
nõ ꝑsensisse ꝓbatur vt.ff.de ser.vr.prędi.inuitum.ff.de
ritu nup.in eo.§.deinde. Jtem lex in prima ꝑcessiõe ap-
posita in secunda videtʼ esse repetita.ar.ff.de fideiuss.si-
ne pacti.ff.de pac.do.inter.§.cum inter.C.de iure doti.
etiã in fi.H.hic ptinuat Mar.de pba.l.quã dixit in ß
aurea.ff.de condi.insti.cum seruus.z ibi vide concor.in
vlti.glo.alle.etiã.C.ad treb.l.iij. Z.ff.d̃ le.iij.paulo.§.
j.ff.de pupil.substi.si plures.C.c.l.j.z vide.s.ℵ.lxx.zℵ.
lxix.Bal.si ergo emphiteota efficiatʼ pprietarius sue p-
tis non perit ius accrescendi in pte socij licet sit mutata
qualitas dominij qđ est norandũ ar.ff.de here.insti.l.iij.
§.qui fideicommissariam. Z.CLxxvj.queritʼ ecclesia
ꝑcessit tibi in emphiteosim omia que pater tuus habu-
it z possedit in tali loco tu aũt longissimo tpe iam decur
so dicis q omnia que habes non fuerũt paterna z iõ nec
ab ecclia ꝑcessa fuerũt.ecclia ℵo omnia esse sua ꝓbare
cupiẽs sic dicit ꝑstat q talia tenes ex successione pater-
na sed pater tuus a me obtinuit prout in instrumẽto ꝑ
batur vñ ea a me quesiuisse psumeris nisi aliunde acq̃-
siuisse ostẽdas ar.C.de proba.sive ibi vnde domini facti
sunt ꝛc.z.C.de bo.ma.l.j.sicut z vxoz omnia q̃ habz ex
bonis viri psumitʼ habuisse.C.de dona.inter vi.z vxo.
etiam sicut clericus de bonis ecclie vt extra de peculʼ.cle
ri.c.j.z.xij.q.iij.c.j.z.C.de epi.z cle.aurʼ.non licet. Jtem
si possessoz hereditatis quenitur ab heredez duz ab eo
de aliqua re queritʼ quo iure bẽat non ostẽdit psumituz
tanq̃ predo q petitʼ possidere vel q actori vtilis est p̃-
sumitur vt.ff.de inter.act.de etate.§.j.ff.de peti. hered.
qui interrogatus.z.l.se. Jtem qui donauit aliquos red-
ditus nec dixit de quib possessionibus de his que habz
psumitʼ donasse ergo z qui possessiones accepit emphi-
teotico iure nec quas accepit declarauit illas quas habz
accepisse videtur vt ar.C.de dona.si quis argentũ. Jtẽ
z qui domũ indistincte legauit si vnam rem legasset et
nõ dixisset quã vnam de his quas habz legasse videtur
vt.ff.de leg.ij.cum in suo z.l.si plures a simili tu possessi-
ones recepisti ab ecclia vñ illas quas habes recepisse vi-
deris ar.C.qui ad liber.procla.non licet.l. fi. z hoc q̃dã
tenẽt Bal.ecclia concessit filijs omnia q̃ patribz in em-
phiteosim dederat nec apparet q patri concessum fue-
rat. Rñ.omnia psumunt emphiteotica p Buiʼ.C.cõia
p̃di.l.in tradẽdis.in prin.ß ego credo q ecclia debeat ꝑ
bare quia eadẽ incertitudo est in termino referẽte q̃ est
in termino ad quẽ fit relatio.ff.de condi.z demon.l.i te-
stamento.la.ij. Jtem probatio ecclie debet esse certa et
clara de proba.c.in psentia.cuz si. Sed quid de eo qui
recognouit animo donandi omnia bona sua in emphi-
teosim ab ecclia an ista recognitio noceat filijs z succes
soribus pprijs in eorum bonis aliunde quesitis z dic q
non qz bona heredis non includunt in gnãli recogniti
one defuncti.ff.de pig.l.paulº.de vul.substi.l. coheredi.
§.cũ filie ℵ.nec fideicõmisso.de se para.l.j.§.sciendũ de

mino.l.ait prętor.§.j.7 ideo in emphiteosi comitum de collemedio nõ ꝛnũt que acquisiuerũt posteri donatrioꝛ. Ż.CLxvij.queritꝰ qđ si tenẽs rem in emphiteosim ꝓmittit crimẽ lese maiestatis vel heresis cui res ipsa applicabit. de hoc.j. de feudis.§.qm.ℵ.xl. H.principalis qõ est ibi de feu.ß in fi.dicit ibi auctoꝛ idez in emphiteosi.7 ibi de ß dicam. Ż.CLxviij.queritꝰ ecclia cõcessit vineã in emphiteosiz ticio 7 filijs et nepotibꝫ ticiꝰ quẽdam ex filijs insolidũ quosdã ℵo in falcidia tm̃ sibi heredes instituit nũc isti in sola falcidia instituti petũt de vinea viriliter non iure hereditario ß ex pacto ẽphiteotico tanꝗ filij q̃ritur an possint 7 videt ꝙ sic.nam ß pactum ꝓcepit pr̃ ꝓo filijs vñ cum non fuerit facta adiectio partis ꝓpetit cuilibz eoꝝ viriliter.ar.ff. de duobus reis reos.§.cum tabulis.ff. de fideiuss. int eos. rñ.ij. C.si plures vna snia.l.j.7.ij.ff. de sti.seruoꝝ. seruus communis. Item pater acquirit pactuz ꝓ se 7 filijs ad exceptionẽ soli filio ꝓderit 7 si alij sunt heredes: g̃ idem erit ad actionẽ 7 dominium vtile vt sic appareat hoc debere ptinere ad filios iure pacti potius q̃ hereditatis delate ff. de pact. auus.ff. de leg.j.si post mortẽ.7 hoc video ex ꝓssum in actione querẽda.arg.ff. de pac.dota.pr̃. Item cum hoc pactum ꝓcoꝛditer inter emphiteotam 7 ecclesiam factum fuerit solius emphiteote voluntate nõ mutabitur forma eiꝰ ar. C. de acti.7 obli.sicut extra de re.iuris.c.j.ff.e.l.nihil.ff. de aqua plu.arcẽ.in diẽ.7.l.seq.admitti igit debẽt filij vniuersi non vt heredes ß vt filij. ar.ff. de leg.ij.cum pr̃.§.a te.nisi hoc exꝑsse fuissz dictuz vt.ff. ad trebellianum heredes mei.§.fi.ar.cõtra.cũ em pater acquisierit ꝓ se 7 filijs bñ poterit vnuz ex bis boc lucro honoꝛare 7 ꝼm hoc non poterit viriliter.ar.C. de scdis nup.femine. Item pater viuẽs poterat nõ soluendo canonẽ vel rẽ deterioꝛando ius emphiteoticum ꝓdere 7 sic ꝙ pr̃ amisisset ad filios vel ad aliquẽ eoꝝ non ptinent. H. vt.j. de hoc ℵ si.cliij. Ż. vt.C. de qõnibus eminẽtissimoꝝ.si g̃ hoc potuit amittẽdo quod ẽ odiosum multo fortius ꝓlegando vel heredem instituẽdo quod est fauoꝛabile vt.ff. de lib.7 posthu.cum quidam. ff. de seruis expoꝛ.seruis in fi.quare g̃ pater ꝺ lucro suo non poterit gratificare vni ex filijs cum 7 hoc posset extraneis alium nec interest vtrum in pacto fuerit dictuz tu concedis mihi 7 filijs meis:aut mihi 7 familie. arg.C. de ver.sig.l.fi.7 bñ facit.ff. de leg.j.filius.§.fi.tunc enim forte admitteꝛẽtur oms̃ filij gratis quãdo nulli ex filijs: ß extraneo res illa relicta eẽt.ff. ad.l.fal.pater filiam.naz 7 hoc video in filijs patroni ad quos ius in liberis cõpetijsse dignoscitur:nõ quia heredes ß quia liberi vt. ff. ꝺ iure pa.iura.ff. ad.l.iuli.ma.l.eoꝝ.7 tamẽ si pater vni ex filijs assignauerit eius erit vt.ff. de li.assi.l.j.rñ.j. 7 eadem qõ fieri ꝓsuenit in feudo 7 no. ꝼm quosdam. ff. de peti.bere. Item videndũ in fi. H. 7 huic similis qõ cũ testatoꝛ plures heredes filios vel extraneos instituit volens q̃ ad vnum ex eis solum nullum exprimendo fundus quẽ in emphiteosim hẽbat puenire deberz 7 ipe solus affictum vel pensionẽ solueret dubitat an ad vnuz 7 ad quẽ an ad oms̃ an ad nullũ fundus debeat ptinere 7 ꝙ.l.plane.ff. fami.ber. videt ꝙ iudex vnũ ad id idoneum eligere debeat cui illuz cum suo onere assignabit ne in plures dominus fatiget.ff. de exerci.l.ij.7 de pe.l.7 an cillarum.§.si quis cuz seruo.qđ etiã testatoꝛ ponderasse videt facit ad hoc.ff. cõidi.l.cõidini.in prin.7 constat hoc ius ad heredes transire posse.C.loca.viã.veritatis. insti.e.§.adeo.ff. de ℵ.sig.in ꝙentionibꝫ.ad partez secundam ꝙ oms̃ hẽ debeant.facit.ff. de leg.ij. cũ quidã. §.vlti.7.l.se.7.l.vnum ex familia.§.ad terciam. ꝙ nullꝰ inducitur incertitudo.ff. ꝺ testa.tu.duo sunt. de re.du. l.si fuerit.7 ad treb.eum qui.in prin.so.ꝼm pe. 7 ab.dñs emphiteosis eliget quẽ volet ex heredibꝫ.ff. de leg.j.legato generaliter.7.l.si quis a filio.ad fi.si non eligit ptineat ad oms̃ 7 locum habẽt iura ptis scdo. Bal. In fi-

lius heres institutus in re certa succedat in emphiteosi ecclie pariter cum heredebꝫ vniuersalibꝫ 7 videt ꝙ non qz feudũ 7 emphiteosis petitur petitiõe hereditatis no.ff. de pe.here.l.item videndũ in fi.que petitio hereditatis non datur heredi instituto in re certa sed in quota.ff.si pars here.pe.l.j.in prin. Item pr̃ qui certã rez filio assignauit totum aliud videt alteri contulisse siue commisisse. de leg.j.l.qđ in rerum.§.si quis.ß põt pater gratificari vni filio de suo lucro.ar.ff. ꝺ assig.lib.l.j. de leg.ij.l. vnum ex familia. Item in dubio pater videt ꝓuidere filio vt heredi.ff. de pac.l.si tibi.§.si pactus de hoc videtur.j.ver.clviij.quidam distinguũt aut pater recipit ß nomine appellatiuo filioꝝ 7 tunc virilis fiat distributio an sub nomine appellatiuo heredũ tũc heres vlis pferatur de hoc in isto ℵ.lxxviij.7 vide.j.ℵ.cxij.7.C. de contraben.7 ꝙmi.sti.l.ij.7.iij.vide omnino.j. de testa.ℵ.relictum factũ. Ż.CLxxix.queritꝰ qđ si emphiteota cessauit in solutõne pensionis vltra bienniuz ꝓpter qđ ecclesia vult eum expellere ipse ℵo dicit ꝙ ecclia sibi tenetur ex aliqua iusta causa,in tanta vel maioꝝ quantitate q̃ sit pensio subtracta 7 ei ꝓpensatõez opponit. Respon.dicũt quidam. H.pe.7 ab.sua.q.xxv. Ż. q ex ß ꝓpon.dicũt quidam. H.pe.7 ab.sua.q.xxv. Ż. q ex ß se tueri põt si dicam ꝙpensatõez fieri ipso iure ex boc se tueri põt quia nec res incidit in ꝙmissum.ff. de ꝙpensat. si ambo.§.cuz aũt alteri. H. ꝼm pe.7 ab.sua.q.xxv. Ż. 7 idem puto si dicamus non ipso iure compensari si ante lapsum bienniũ ꝙpensatio sit obiecta vt.C. de cõpen.si constat.ar.ꝓtra.extra de positi bona fides.alij cõtra. CLxxx.queritur. H. ꝼm pe.7 ab.7 est ipsoꝝ.xvij. Ż. aliqua terra est tibi concessa vt inde reddas ecclie fructuum quartaz ptem cessas in solutione quarte partis vltra bienium nunqđ res cadit in ꝙmissum. Rn.sic. nam aut ẽ colonꝰ ptiarius quo casu vt 7 locatoꝛ nõ soluendo lapso biennio expelleris vt extra de loca.potuit. ff.e.ti.quero. aut ẽ emphiteota 7 tũc similit lapso bienio expelleris vt in pre.c.potuit. CLxxxj. queritꝰ quid si emphiteota vult soluere pensionẽ castaldioni seu nũcio domini illo tm̃ consentiẽte retinet 7 nõ soluit nũquid cadit a iure suo quidã dicũt ꝙ nõ ar.ff. de publ.l. fi.§.si quis.7 extra de pig.significante.ar.tm̃ ꝓtra.ff. de insti.si cum.7.C. de pac.pactum curatoꝛis.7.l.pses. H. supple de transl.satis puta ꝙ si castaldio vel nũcius ille erat dotus ad illos census exigẽdos emphiteota euadat penas ꝙ prioꝛa iura.7 ꝙ.l.si cum villico que allegat in contrarium cuius casum vide in suffra. decre. plericꝫ de pac.l. pactum.7.l.pses.nõ obstant cum non querat an illi potuerint censum remittere sed an ille emphiteota euadat penam. Ż.Lxxxij.q̃ritur. H. ꝼm pe.7 ab.q.xxxiij. Ż. quid si emphiteota a rei possessione ceciderit ꝓpter qđ canonẽ nõ ꝓsoluit.is ℵo ad quẽ possessio vel pondꝰ ꝙuenit solvit nunqđ res incidit in commissum vt postq̃ ille possessionẽ recuꝑauerit inde possit expelli. Ja. dicit ꝙ non vt.ff. de cen.forma.§.si cũ ego.vbi ꝺ̃ si cum ego possidere fundũ,ꝓfessus sum petitoꝛ aũt eiꝰ nõ fuerit ꝓfessus acti.illi manere placz secus aũt si is ad quẽ possessio rei puenerat nõ solvisset vt ibi.7.ff. de pig.l. ler vectis.alij tamẽ ꝓtra qz certũ est illũ nõ soluisse. H. ß segalis ẽ ꝙ certum ẽ solutũ eẽ. Ż.CLxxxiij. q̃ritur an ex boc ꝙ emphiteota nõ solvit infra tps̃ a iure statutũ rescisa sic emphiteosis. Rñ.non q̃diu ꝺñs patit illũ rẽtenẽ arg.extra de ꝑcario.c.ij. hinc ẽ ꝙ si postmodũ accepit pensionẽ tacite refirmat ꝓtractꝰ vt.s.ℵ.xxij. CLxxxiij. q̃ritur qđ g̃ si post tps̃ ꝺñs petijt pensionẽ 7 ẽphiteota denegat an vlteriꝰ poterit sibi celeriꝰ puidẽ pronꝺicit põdi.decre.potuit. H. Guil. de suz. q̃rit an ex sola petitõe ꝺñs sibi ꝑiudicet ꝺato ꝙ nõ fuerit soluta ꝺicit ꝙ sic.C. de re.iu.ad ꝓsultatõez cũ si.ibi ꝺit ꝙ in ꝺnũ facit ff. ne ꝺs eũ q̃ in ius vo.l.pe.§.pe. Ż. rñ. non ar. extra de ꝑbẽ. de multa.nã cũ antiq̃ 7 cõi iure nõ licẽt vltra ꝑfitũ tps̃ solvẽ imo res ẽphiteotica sibi auferebat z bodie ali

qua additio sit facta iuri cõi.s.q̃ sibi possit celeri satisfactõne ꝓuidere vt in ꝓe.c.potuit restringendum est. nam si exactus debitũ nõ soluit nõ põt sibi celeriter ꝓuidere. Qualiter aũt emphiteota intelligatur sibi celerit ꝓuidere satis plene no.in ꝓe.c.potuit. H.in glo. 7 ita et vide qd̃ sup ea dixi. Z.7 potest dici sibi celerit ꝓuidere qui in iudicio vel extra iudiciũ exactus stati sine termino vel dilatione persoluit et maxime si anteq̃ in iudicio vel extra fuerit exactus ab eo ar.ꝓe.decre.de multa. Clxxxv.queritur quid de feudo condicionali ꝓ quo annuatim debet aliquid solui vel fieri puta capones vel piper et similia nũquid si feudatarius cessat vltra triennĩ amittit ius feudi:dicunt quidam q̃ non q̃ de quibus causis scriptis legib⁹ non vtimur ẑc .ff. de legi.de quib. Clxxxvj.queritꝫ vtrũ sit generaliter verũ q̃ ꝓpter cessationẽ solutionis pensionis res incidat ĩ ꝓmissum. Rñ. H.ad litterã iste ℣.fuit Hosti.in sũma de loca.in fi. Z.aut debet eccleſie pensio rõne dominĩ et de hoc ꝓstat 7 tunc indubitanter res incidit in ꝓmissum.x. q.ij.hoc ius.extra de loc.c.pe.7 fi.in fi.aut habet ecclesia rõne elemosyne vt.C.d̃ epi.7 cle.nulli.§.pe.7 tunc si cã alimentoꝝ relictũ est res affecta eẽ videt vt.ff.de ali.et ci.le.l.ij.sed si testor dixit reliquo tãtũ tali eccleſie super tali fundo 7 adiecit vsq̃ ad certum tempus res non videtur obligata.ar.ff.de le.j.quidẽ testõ.7.l.nihil.rñ.j.ff. de annuis le.cains seius.ff.de ali.7.ci.le.lutius titi⁹. Si vero dixit q̃ imperpetuuꝫ ꝓestare teneat tunc quilibet possessor tenebit.ff.de vsufruc.hactenus.7 sic videt cõ sensus ecclesie requirẽd⁹ cũ sua interſit.ar.extra.d̃ offi. archidi.ad hec.§.fi.extra de his que fi.a ꝓela.sine con. ca.c.fi.ff.de aqua plu.ar. in concedendo .j.℣.cxviij.Si aũt non dixit ad tempus vel imperpetuũ reliquisset.ff. de annu.le.annua.in fi. Item si non cõstat vtrũ relictũ sit 7 ecclesia habet maius dñium ciuitatis ꝓesumendũ est dñij ratione debeñ.vt extra de censi.omnes.nisi exemptio ꝓbetur vt extra de cã pos.7 ꝓprie.c.fi.q̃ si ecclesia maius dominiũ nõ habet ꝓesumitur intuitu elemosyne forte relictũ cũ cõmissio odiosa sit 7 tamen sũma ẽ ratio que ꝓ religione facit vt.ff.de reli.7 sum.fu.sunt persone.extra de priui.cum et plãtare in prin. Clxxxvij. queritur quid si quis dederit in emphiteosim sub pacto q̃ sibi fiat quolibet mense solutio pẽsionis ꝓout cõ sueuerunt conducere meretrices et vsurarij timẽtes forte q̃ a vicinia nõ patiantur: nũquid in tali cõductione spectantur tres menses:dicunt quidã hoc casu tempus duplicari debere vt in locatione requirantur.iiij.meses in emphiteosi vero.vj.vt arg.ff. quemad.serui.amit.si sic. H.allegant etiam.l.fi.C.de serui. Si.i.l.ij.C.eo.ti. semper requiri trienniũ nec obstant ꝓtraria q̃ de pscriptione loquũtur hic de pena ꝓueniente ex cessatiõe solutõnis. Z. Clxxxviij.queritur quo tempe sit faciẽda solutio pensionis in re emphiteotica Rñ.ꝓout cõuenerit inter partes alꝫ aũt inter tres vices poterit solui ſm ac.dũmodo ante kl̃s Januarij vt.C.de col.fundo.prin. l.placuit.et vide ĩ locatione .s.§.ꝓor. ℣.sed queritur. H.ibi dixi qui ꝓcordẽt. Z. Clxxix.queritꝫ cũ emphiteota vendens rem domino irrequisito vel in solutione cessans vel rem deteriorem faciens possit a domino expelli vt extra.e.c.pe.7 fi.et in ꝓe.auten.hoc ius.q̃d erit si actum fuerit ĩ contractu ne vnq̃ possit expelli 7 si nõ soluerit pensionẽ dicunt quidam tale pactũ nõ valere. ar.extra de precari.c.fi.7.ff.e.cum precario.quasi per illud emphiteota inuitetur ad delinquendum.s.ad non soluendũ vel ad dominũ non requirendum vel ad rem deteriorandũ.ff.de pac.si vnus.§.illud.7.§.pacta.7.ff. de pac.dota.cõuenire.sed si fuit ne ad tempus dereiciat bene valet sicut nec valet pactum ne res cõmunis vnq̃ diuidatur sed ne ad temp⁹ diuidat bene valet vt.ff.cõi diui.in hoc iudicio.§.si conueniat.ar.ff.ꝓ socio.si cõuenerit.7 hoc tenet Elber. H.7 alb.pap.et Si.vin.in. l.ij.e.ti. Z. et consuetudo in quibusdã locis obseruat. odoff. vero dicit. H. super.l.ij.j.all. vbi etiã recitat superiorem opinionez.7 idem tenet ibi ac.in glo.ma.mẽbro.ij.7 de hoc ibi satis per Cy.in. iij .q. qui dicit pe.et iac.de are.idez tenere.7 idẽ hosti.in summa huius ti.℣. quid si pact⁹.et ẽ questio pe.et ab. xxvj. Z. valere siue fiat ad tempus siue ne vnq̃ dereiciatur non licitũ ẽ dño iuri suo renũciare. C. d̃ pac.si q̃s in ꝓscribẽdo ex̃ de rꝫa. ad aplicã.ad ß facit.ff.de distr.pig.si creditor.§.fi.C.d̃ pig.act.si ꝓuenerit.C.d̃ iure emphi.l.ij. dñ dic̃ pactũ factũ super reiciendo valere. nam multo fortius valere debet si super nõ reiciendo fiat.ar.ff.de acti.7 ob.arrianus extra de pro. ex litteris.ex̃ de transac.c.fi.ff.de edi. edic.queritur ꝓtractus exconuentione legẽ accipiũt.ff. de re.in.ꝓtractus.ff.de posiri.l.j.§.si conueniat.extra.e. bona fides extra d̃ ꝓmo.c.vnico.nec ob.qd̃ dr̃ q̃ ꝑ tale pactũ inuitat ad delinquendũ nã dominus põt aliter sibi consulere.s.petendo ac.pensionẽ. H.odof.dixit petendo penã si esset apposita. Z.ꝓposita conditi.ex.l.zenonis.et vide.j.℣.cxxviij. Cxc.queritꝫ quid si dominus deceptus fuit in cõtractu emphiteotico vltra dimidiã iusti precij an poterit petere q̃ cõtractus rescindat.7 videt q̃ sic. H. ẽm ab.7 pe.xxxix. Z. iudicis officio.ar.C. de rescin.ven.l.ij.extra de emp.7 ven.cũ dilect⁹. H. cõtrariũ dixit.s.de emp.7ven.§.nũc dicendũ.℣.qd̃ de cõcessione. Z. Cxcj.queritur sed cum emphiteota volens rem vendere teneat dominũ requirere et sibi denũciare q̃ntũ sibi ab alijs offerat vt ipse ceteris exclusis rẽ ꝑ eodem precio valeat retiere vt in ꝑ.c.potuit.7.C. de iure emphiteo.l.fi.nũqd semper debet vẽdere iure dominij saluo. H. fuit questio ac.in.l.fi. Z.7 videtur q̃ sic vt. C.de fundis patri.l.j.7.ix.q.ij.saluo. Cxcij.queritꝫ. H. hanc questionẽ et quatuor sequentes eodẽ ordine posuerunt pe.7 abba.vbi supra et sũt ꝑme. Z.quid si falso denunciat quia cum inueniat.x. tm̃ denunciat de.xv. vel.xx.dic q̃ licet nõ cogat sũmã premissam exprimere. H.hoc aperte est contra tex.decre.potuit.e.ti.in prin. et.l.fi.que statim allegatur. Z.tamẽ cũ nõ debeat mẽtiri vt.C.de iure emphi.l.fi.ibi ipsa veritate ẑc.et.xxij.q. iiij.inter ceteras. perinde est ac si nõ denũciauerit vt.ff. de in diem adiec.euz q̃.alꝫ incipit vbi.§. cũ igit̃.ff.quimo.pig. vel hyp.sol.sic vt re corporali.§.non videtur. Cxciij.q̃rit̃ ß q̃d ecõuerso si dñs velit ius suũ.s.ꝑpetatem vendẽ nũq̃d teneat ẽphiteotã requrere 7 nũq̃d pari iur̃ ẽphiteota ẽ ceterꝫ ẽptoribꝰ ꝓferẽd⁹ 7 vr̃ q̃ sic ar.xxij. q.vl.de forma in fi.7.j.de feu.§.quoniã.℣.xix.quia non debet claudicare cõtractus.extra de exce.cum inn̄.immo equalitas est seruanda:vt extra de iudi.nouit.§.pe.C. de loca.d̃dio.ciuitatũ ꝓgruit.ff.de in diẽ adiec.l.necessario.iste ẽm cõtractus fuit ĩ fauorẽ vtriusq̃ celebratus. C.de acti.et ob. sic̃ in initio. extra de re.in.c.j.sed dic ꝓ q̃ vnusquisq̃ suo arbitrio põt querere vel ꝑbare emptorem nisi lex specialiter quasdã ꝑsonas hoc facẽ ꝓhibuerit.C.de ꝓtrahẽ.emp.du dũ. vnde cũ dñs nõ sit specialit̃ ꝓhibit⁹ poterit vendere cui placz q̃re etiã sibi denũciaret cũ nihil ab eo teneat de cõsuetudine tm̃ quorũdam locorũ ponit̃ in instrumẽtis vt si dñs voluerit ius suũ vẽdere q̃ emphiteota possit ꝑ minori ꝑcio.x.vl̃.xx. ß.p̃ ceteris habẽ ß ẽ eq̃tatꝫ nõ necessitatꝫ.poterit g̃ dom⁹ ius suũ cui voluerit vẽdẽ absq̃ emphiteote requisitiõe vt.C.de vendi.p̃di.cũ p̃dia ibi.sane.li.xj.videt aũt dñs vẽdẽ solũmõ pẽsiõz. H.no.ꝓpter id qd̃ in fi.dicã. Z.nã res auferri nõ põt ẽphiteote vt ĩsti loca.§.adeo .C.de iure do.res quaruz .et in p̃.l.p̃dia.ibi.videt ẑc.et idẽ ẽ ĩ alijs cõtractib⁹ 7 legatꝫ sicut ecõuerso.ẽphiteota vẽdẽdo ñ dñiuz ß tm̃ ius suũ trãsfert.ff.de le.j.si dom⁹ ff.d̃ dã ifec.si finita.§.si d̃ vectigali.7 fac̃.ff.de ꝓhẽ.ẽp. q̃ tabulas. H.ꝓt̃ id qd̃ dictũ ẽ.s.q̃ dñs vr̃ vẽdẽ pensiõez. Est sciendũ q̃ pil.q.lxxiij.querit de illo cui ius ꝓcipiendaꝫ pẽsionũ cõcessum est an hẽ debeat qd̃ per-

cipit ex renouatõibꝫ añ oĩa põderat q̃ qõ nõ q̃rit d̃ dño vendẽte ꝓpetatẽ de q̃ sic volẽte vẽdẽ q̃siuit iste ℣. de q̃ postq̃ vẽdidiſſz qõ ñ eẽt dubia ꝫ solũ de illo q̃ q̃cunq̃ titl'o puta feudo vt ĩ inferioribꝫ declarat ꝓsecut⁹ ẽ ius pcipiendi pensiones dño ꝓpter id in suo iure manẽte ꝓpt̃ qd̃ qõ est inter ipsum z dñm nõ inter ipm et ẽphiteotã renouandũ suppositio q̃ solui debeat ꝓ eo qd̃ q̃rit alle. ꝓcessum videri q̃ nõ fuit exceptũ. ſ. qz nec sibi reſeruatum nec alteri assignatũ. ff. de offi. pſi. l. iij. C. de dona. l. data. facit insti. de here. insti. §. hereditas. vbi min⁹ dictũ plus ꝓphendit. ff. de le. ij. l. vnũ ex familia. §. vl. pensionũ. g̃ ꝓcessio quicq̃d ad ẽphiteotecarijs pcipi poterant ꝓphendat. facit. ff. de fideiuſ. ſi quis ꝓ eo addit q̃ forsan alꝫ nõ fuisset feudũ receptur⁹. ff. de edi. edic. cum einsdẽ. z qz feudũ bñficiũ est g̃ large interp̃tandũ z facienda interp̃tatio vt res valeat potiꝫ q̃ pereat. z q̃ ead̃ res nõ dz diuerso iure censeri de ꝓ vide de ver. sig. oliz. de. ij. eo. ti. abbate. z de tercio de decl. cũ in tua. ad ctrarium all'. q̃ de renouatõne cogitatũ nõ fuit nec fuit verbis exp̃ssum z sic exceptio. C. de transac. ſi de certa. Jtẽ distincta z sepata sunt ius pensionis z reuocatõis concesso igit' vno nõ venit reliquũ. C. de pba. ad pba. imo reliquũ censet' ademptũ. ff. de ꝓdi. z demon. cũ ita. de cõpensa. l. labeo. Jtem nõ est audiend⁹ allegãs ctraria. q̃ pensionẽ. n. iudicat' ctractũ durare z valere ꝓ renouationẽ innuit' euanuisse ꝓ vni⁹ g̃ ꝓcessionẽ nõ venit alter. C. de fur. l. j. ff. de op. liber. ſi ita. Jtem ex q̃ntitate solutionis in reuocatõne ℔ ꝓiecturari põt. ff. de donat. inter vi. z vx. l. vtrũ. solut indagandũ. z seruandũ q̃d int' eos est actũ ſi nõ apparet ex qualitate ꝓsonar̃ z quantitate rei de qua agit' erit ꝓ dño vel ctra dñm iudicandũ. all'. ff. de iudi. sed z ſi. de vſu et habi. l. plenum. de impen. re. d. l. oratio. habeo pleni⁹ tractatã hãc qõnem de vſufructuario. ſ. cui dñs legauit vſufructũ omniũ bonor̃ suorum vel bonor̃ sitor̃ vltra flumẽ z ibi ẽ emphiteoſis: q̃ritur an fructuari⁹ habere debeat pcium reuocatõnuz. dicendũ est q̃ sic p. l. ff. de vſufructu. l. vſufr. legato. §. j. z. ij. z. l. itẽ ſi fundi. in prin. ꝓstat etiã bas ctineri appellatione bonor̃. ff. de ver. ſig. bonor̃. Jtem fruct⁹ est vtilitas ex re ꝓpter rem ꝓueniens. ff. d̃ re. iur. fructus ibi no. z licet tpe legati actualiter ille nõ debeant' spe tñ debẽtur. C. de dona. l. spem. ff. de ac. vel here. vendi. l. multuz interest. Jtem vſufructuario debet' oñis vtilitas ꝛc. ex incorꝑalibꝫ ꝓueniens etiã ſi de quinquẽnio in quinq̃nnium ꝓueniret. facit. ff. ſo. ma. l. diuortio. §. q̃ in anno. ſicut g̃ omne ꝓueniẽs ex ꝓuentõnali obligatõne debet' ſic z qd̃ debet' ex legali. ſ. ex. l. fi. C. de iure emphi. q̃ nõ ẽ minoris efficacie. ff. de ac. z ob. l. obligam̃. Jtem q̃ ex renouatõne debet' videt' nouũ incrementũ implicituz in legato q̃ detectũ cedit legatario. arg. ff. ſi ex noxa. causa aga. l. fi. de vſufru. l. item ſi fundi. §. ſed ſi inſula. in fi. adhuc querit' ſi res talis incidat in ꝓmiſſum puta ẽphiteota nõ soluente vel alienãte cui accreſcat fructuario: vel ꝓprietario. ꝓ ꝓprietario facit q̃ ĩmobilia nõ sunt in fructu q̃ ꝓuenit ex re ĩmobili vel mobili vel se mouente ff. de vſufru. le. l. j. z. l. iij. z. l. item ſi fundi in p̃n. z. l. in pecudũ. ꝓmiſſum aũt obuenit extra rem vel rei fructuz tñ occaſione rei op̃atur g̃ hoc incrementum ſicut illud alimonis alꝫ aluuionis vel inſule q̃ q̃ ad ꝓprietatẽ ꝓpetit ꝓpetario vt. d. l. itẽ ſi fũdi. §. j. z. ij. z ſic ipo iur̃ icidit ſic eo iur̃ applicat' dño. ff. de pub. le. l. ꝓmiſſa. z de iur̃ fiſci. l. j. §. an bõa cũ nll'a ꝓuiſione vel diligẽtia vſufructuarij z p hec duo ſit rñſum ad. l. vſufructu legato. §. j. z ad. c. in vſib⁹ feu. hic finit' lex ſi vaſallus. nam p̃ caſu interuenit factũ hominis. ſ. iudicis interponẽtis ꝑm decretum ꝓpter ꝓtumaciã nõ cauent'q̃ cautio vſufructuario ꝓeſtari debebat. ff. de dã. infec. ſi finita. §. iulian⁹. ℔ hic ipo iure incidit in ꝓmiſſum z hec ſunt diuerſa. Jtem ibi nõ erat acceſſio ſed res diuiſa z ſepata hic ipſa z eadez res cui⁹ alle erat ꝓprietari⁹. §. ſi vaſallus. apte loquit' de incremento facto ſolicitudine z ſumptibꝫ vaſalli bene faciunt leges. ff. de iure d̃. cũ in fundo. §. j. z ſol'. ma. ſi ℣ negociũ. in p̃n. z. §. fi. ſatis placet dictũ pil'. in ꝓma. q. vt ꝓsideret' quid z q̃liter sit actũ z an vſufructus debeatur ex ctractu an ex teſtamẽto vel legato q̃ differunt vt no. C. de ꝓdi. inſer. ſi vxorẽ. Jtem an vſufructus nomiatim fuerit de pensionibꝫ emphiteotarũ an fuerat generalis vt in. pri. q. formã ꝓstat eñ q̃ ſi debeat habere vſufructũ omniũ bonor̃ vltra rhenũ: iſtud qd̃ in ꝓmiſſum venit in vſufructũ ei⁹ nõ in ipſius ꝓprietate q̃ cedit dño p iura prius alle. bñ facit qd̃ no. ff. de pig. ſi fund⁹. in prin. p solutõne ctrarietatis ipſi⁹. l. ad. l. ſi inter. §. pe. eo. tit. z facit. ff. de fur. inter oñes. §. ſi seruus. ℣. Crciij. queritur ℔ cũ emphiteota vendẽs rem ẽphiteoticã dño incõſulto cadat a iure ſuo vt ꝓbat' in pre. c. potuit. z. C. de iure emphi. l. fi. pone q̃ in ctractu actũ fuit q̃ posset vendere z ꝓcedere cuicunq̃ voluerit ꝓut in modernis ponit' inſtrument' nunq̃d vendere poterit absq̃ ꝓſenſu dñi z videt' q̃ ſic qz ctractus ex ꝓuentõne legẽ recipiunt ꝛc. vt. §. ver. lxix. z dicit lex q̃ ſi inſtrumentũ ẽphiteoticũ ctineat aliq̃s pactones de rei alienatõne eas ob ſeruari oportet. C. de iure emphi. l. fi. circa prin. z verba debent aliq̃d operari vt. ff. de vſuris. ſi q̃s ſtipulat⁹. lxvj. di. bui⁹ ia. z. b. H. z Ube. de bo. idem dicit ſic ſoluens q̃nem de illo q̃ dedit in emphiteoſim ticio z heredibus z cui ipſi dederint. ℣. dicũt q̃ cum ℔ non sit de natura ctractus nõ videt' dñs dediſſe hmõi licentiã niſi ꝑm formam legis supra vt eo req̃sito valeat alienare. ar. C. de inoffi. teſta. ſi q̃n. C. de teſ. ſi nõ spãli. extra de elec. eccliа noſtra. ij. ꝓpe fi. j. ℣. cxxviij. Bal. pactũ g̃ q̃ emphiteota poſſit vendere intelligit' p̃miſſa requiſitõne ꝑm gul. q̃ pactũ intelligit' ꝑm ius cõe qd̃ est notabile: ℔ glo. i. l. ℔ z ſi quis. §. queſitũ in fi. mag. glo. ff. ſi q̃s caut'. dicit q̃ pactũ semp dz aliq̃d operari vide. ff. de dam. infect. l. da. p Ja. ℣. Crcv. querit' q̃d ſi vendidit dño inconſulto ℔ nõ tradidit dic q̃ ꝓpter hoc nõ cadit ipſo iure in cõmiſſum q̃z verbũ vendere cũ effectu est accipiendũ. ff. q̃ quiſq̃z iuris. l. j. extra de cle. nõ reſi. relatũ. z de pe. diſ. j. ℔ aũt verba. nõ eñ dicit' pfecta venditio ante traditionẽ inſti. de re. di. §. vendite. extra de fi. inſtru. cũ Jo. prope prin. Crcvj. querit' ℔ quid ſi vendidit z tradidit ſed poſtea intellexit a peritis q̃ res ꝓmiſſa eẽt illã recuperare. dic q̃ euitat penã. arg. extra de re. ec. alie. vel nõ. ſi q̃s p̃sbyteroꝝ. extra de p̃ben. de multa. ff. de ali. iudi. mu. cauſa fac. de ℔ edicto. §. ſi q̃s alienauerit. ff. de vſuca. ſeq̃tur §. labeo. de pe. di. j. diuortiũ. lxxxix. di. c. j. z ſic obtinuit. H. boñ. dicũt pe. z ab. vbi. s. ℣. nec ob. ſi dicis q̃ p̃dicta decre. ſi q̃s loq̃tur de equitate z q̃ aliud ẽ de iuris rigore ſeruandũ. nam cũ ℔ equitas ſcripta ſit rigori iuris est merito p̃ferenda. C. de iudi. placuit. extra de offi. de leg. ꝓſuluit. extra de tranſac. c. fi. z facit. H. in argumẽtum q̃ nõ reſpicit niſi primã clauſulã de canone nõ soluto vt ibi diri ſup ℣. niſi. ſi eñ p̃cedentẽ reſpiceret eſſet exp̃ſſum. ℣. in pre. c. potuit. ibi niſi cle. ſatiſſacit ꝛc. alij tñ ꝓtradicũt de iuris rigore. H. z est exp̃ſſum i feudo rubrica q̃d iuris ſi poſt alie. feu. vaſal. illud recu. l. j. in prin. ℣. q̃ ſufficit ſemel volũ fuiſſe ꝓmiſſum. ff. de poſiti. l. j. §. ſi rem. ff. de p̃ſcri. ℣. rogaſti. de pe. di. j. ſi q̃s nõ dicã. extra de homi. p humani. li. vj. z q̃ tali pnia nõ de/ſinit eſſe nocẽs. ff. de fur. q̃ ea mente. ff. de edi. edic. quid ſi fugitiuus circa prin. z vide. ff. ad. l. cor. de falꝫ. qui falſa. ff. de fur. inficiendo. §. cum seruus. Crcvij. querit' q̃d ſi emphiteota rẽ tali pacto receperit q̃ non liceat ei vẽdere niſi minori vel ſaltem equali perſone boc ſeruato vendit minori vel equali perſone an ſi emptor velit vendere vtrum teneatur idem pactum ſeruare. Rñ. nõ ar. ff. de le. iij. l. patri. §. xv. liberti. z. ff. de offi. eius cui mandat iuriſ. l. j. ar. tamen contra. j. q. vij. daybertum. extra de decl. dudum. H. verſ. nos igitur z allegari debuiſſet decre. inter has duas media. ſ. in aliquibus que facit ad

iustificationez pacti. solutio aũt hoz ꝓtrariaz est quia pactũ illud fuit ꝓsonale nec afficit rem dr q̃.s.q.ix. Sit ꝙ uisus dñs vt ꝑ pactũ exꝑssum fiendũ cũ ẽphiteota imponat ℔ onus rei ꝑ quotcunqz grad⁹ in maiozes ipo emphiteota puenire nõ possit q̃ si fiat incidat in cõmissum 7 ad dñm redeat vel ipsius beredes. ℨ. 7. c. cũ non sit ad fi. ¶ xcviij. querit q̃d si actũ est vt nõ liceat ẽphiteote rem sine dñi licẽtia vendere. dñs aũt ꝓsentit ei vẽdere volenti 7 p⁹ annũ ꝙ elapsuz ille vendit nunq̃d cadit a iure suo. ar. q̃ sic. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. l. sic. §. si voluntas. ar. ꝓtra q̃ sufficit vna denũciatio cum dñs semel voluerit. ff. de aqua plu. ar. in diem. ff. quorũ le. l. j. §. q̃ ait ꝓtor. ff. de ꝓcu. qui ꝓcu. quidã distinguũt. q̃ aut dñs sciuit q̃n venditio fiebat vt tũc possit aut ignorauit vt tũc nõ possit. ℍ. Jstud possit 7 ꝓcedens non ꝙueniũt qõni q̃ fuit an cadat vendens a iure suo. Rñde ri debebat cadit vel non cadit puto q̃ intendit q̃ possit vel nõ possit dñs aduocare rem cui ꝙuenit. §. qui sequitur. tñ hec solutio nõ placet nec qõnis ꝓpositio q̃ clari⁹ fieri debebat. aut eñ dedit dñs licentiã vendẽdi nõ terminato tpe vel emptore 7 tũc nõ video dubium qõnis. aut terminauit tps puta infra mensem vel ꝓsonaz puticio vel simul vtrũqz tũc si p⁹ temp⁹ vel alteri vẽderet ꝓcedere posset solutio. ℨ. ff. loca. l. itẽ querit. §. q̃ impleto. ¶ xcix. querit vtrũ fundus emphiteoticus vendi possit a minore sine decreto. Rñ. nõ. vt. C. de ꝓdijs. minor etiã ꝑm Ja. bal. ¶ C. querit quid si emphiteota volens suũ ius 7 meliozatões vẽdere nũciauit dño: dominus ꝙo rñdet se nolle emere. rñ. ille põt statim. ℍ. hoc statim tempat. j. ℵ. pri. 7 vterqz fuit Uber. in. l. fi. ℨ. vendere vt in pre. c. potuit. idem etiã erit si responderit dicens vende in noie dñi quia volo quinquagesimam habere. Jn certis. n. nõ est locus ꝓiecturꝫ. ff. de ℵ. ob. cõtinuus. §. cũ ita. Si aũt dixerit volo deliberare tunc expectand⁹ est ꝙ duos menses vt in. c. potuit loca. ar. C. dõ iure emphi. l. fi. Bal. ad tercu. l. filij mater. §. j. ℵ. ei. ℨ. patet ergo q̃ nõ sufficit sola requisitio nisi ꝑm ꝑscptuz modũ expectet ꝓsensus. extra de electõne cuz in veteri. extra de arbi. cum olim. C. de nup. vidue. ff. de admi. tut. pater tutelã. C. de in ius vo. l. ij. C. de abo. l. ij. ¶ Cj. querit quid si dñs dicit ego nolo retinere nõ tñ concedit vẽdendi licentiã dicit Ja. ℍ. 7 Uber. sup. l. j. mihi nõ placet hoc dictũ ꝙ ꝑdic. decre. potuit in ꝑn. ℨ. q̃ 7 tũc expectand⁹ est ꝙ duos mẽses. ℍ. dixit Si. in. l. fi. C. e. q̃ si lapsis duob⁹ mensib⁹ reintegrãda dñs velit emere ꝑferendus est qd̃ dicit patere ex mente ipsius. l. al. ff. de opti. le. l. mancipioꝛ. 7 de in diẽ adiect. l. necesse. facit de ꝑben. si tibi absenti. li. vj. ℨ. ar. C. de iure delib. l. fi. §. sili modo. nam ℵbum volo extensiuũ est vt. ff. ad terc. filij. §. j. als publico. ¶ Cij. querit pone facta denũciatione ꝑlato ecclie. rñdet ille se nolle emere 7 ideo tu emphiteota mihi vẽdidisti 7 ꝓmisisti sub pena q̃ me faceres renouari a ꝑlato eiusdem ecclesie q̃ forte tuus erat amicus post hoc obtulisti te mihi semel patum esse qd̃ ꝓmiseras adimplere demũ mortuus est ꝑlatus ille tunc ago ꝓtra te vt me facias renouari tu dicis nõ possum: q̃ ꝑlatus nõ est ita amicus meus sicut erat defunctus queritur an tenearis ad penã 7 videt q̃ nõ ar. ff. de so. q̃ decem. in pri. 7 ff. de le. j. huius. §. j. 7 l. cum post. §. fi. 7 ff. de peri. cõmo. rei ven. illud. Jtem si petijssem dũ ille ꝑlatus viuebat bene fecisses. ℨz modo tpe istius inconguo tpe peto vñ es excusatus vt. ff. de vsur. mora. 7 ff. de consti. pe. q̃ aũt. §. p. 7 in hac sñia fuit. h. licz ꝑm Ja. bal. adhuc teneris me facere renouari vel ꝑstare penam licet eñ deuentũ sit ad difficultatẽ nõ tñ ad impossibilitatem vñ nõ est obligatio viciata. vt. ff. dõ ℵ. ob. l. ij. circa mediũ. 7 l. ꝓtinuus. §. illud. nec ob. q̃ ego primo fui ĩ mora nõ accipiẽdi q̃ semp vltima mora nocet. ff. de ac. emp. si ꝙ emptorẽ. 7 de peri. 7 cõmo. rei ven. l. illud. circa fi. 7 ff. de ℵbo. obli. seruum. §. sequitur. 7 vide supra ver si. lxxiij. ¶ Ciij. queritur pone ꝓior cuiusdam ecclesie cum ꝓsensu sui capituli vendidit quãdam rem alteri ecclesie iusto ꝑcio nomine emphiteosis retẽto sibi vnico denario noie annue pensionis querit cum res vendita sit iusto ꝑcio vtrũ incidat in ꝓmissum si cesset vltra biennũ in illi⁹ den. solutõne. Jo. de deo no. in qõnib⁹ suis. ℍ. li. ij. q. xvj. 7 sequẽ. ℨ. q̃ non imo ꝑ⁹ biennũ infra annũ vnũ re integra poterit soluere qd̃ nõ placet. ℍ. Est sciendũ q̃ ipse Jo. primo ponebat dubiũ an talis ꝓtract⁹ esset emphiteosis 7 sibi videbat q̃ nõ q̃ nõ erat ꝑm naturã emphiteosis q̃ fit ad meliorandũ 7 non dat iustũ precium in illa 7 sic nec cadebat nõ soluendo nisi fuisset pacto id exꝑssum. auctor nõ curauit hãc ptem qõnis quasi exq̃ est exꝑssum q̃ in emphiteosim data ẽ magnitudo precij nõ impediat nomẽ cõtractus facit qd̃ in se. ver. no. Ego puto q̃ si de vero ꝑcio ꝓstat ꝓtra talez ꝓtractũ ꝓpeteret eccl'ie restitutio cuz eo posito lesio patens sit. s. dando ꝑ vtili dominio 7 sub piculo pditõnis quantũ valebat emere directuz simul 7 vtile 7 sine tali periculo. Secund⁹ articul⁹ qõnis dato q̃ incideret infra qd̃ tps soluẽdo penã euaderet 7 mot⁹ ꝑ ea que no. xxxv. q. viij. c. j. 7 de elec. generali. li. vj. in. v. gl. dicebat infra annũ purgari moraã addebat qd̃ omisit auctor nisi pri⁹ quentus fuisset 7 forsan intellexit ꝙuentũ etiã extra iudiciũ requisitũ 7 circa hoc tenenduz qd̃ habet. s. ℵ. lxxxiij. Tercius ei⁹ articul⁹ erit de restitutõne. s. an restituat' eccl'ia in hoc lesa q̃ nõ soluit 7 tenet qd̃ no. s. ℵ si. xv. ℨ. ¶ Ciij. pone eccl'ia tibi ꝓcedit ꝑdiũ sic vt reddas inde eccl'ie fructũ quartã ptem vt. s. ℵ. lxx. vẽdis ius tuũ nunq̃d teneris requirere dñi ꝓsensum 7 an dominus debet habere laudimiũ ꝑ subscriptõne seu ꝓfirmatõne ꝓtractus 7 dicũt rustici q̃ nõ: q̃ tasta seu quarta pars dominiũ nõ importat nec ꝑ ea laudimiũ debet' sed dic ꝓtra si res in emphiteosim sit ꝓcessa. ¶ Cv. queritur q̃d igit' si emphiteota mihi ꝑstat. xij. dena. censuales 7 tibi fructũ certã ptem 7 velit ius suũ alteri vẽdere q̃s nostrũ habebit laudimiũ seu cui⁹ ꝓsensus requiretur. Respondeo inspiciendũ esse q̃s sit maior dñs. i. a q̃ primo fuerit in emphiteosim ꝓcessum vtrũ a me an ℵo a te põt eñ esse q̃ ego dedi alicui in emphiteosim ꝑ certa pensione 7 ille de ꝓsensu meo cõcesserit alteri retenta sibi reddituum certa pte quo casu ego requiri debeo 7 laudimiũ habere vt. j. ver. cxxvj. Jtem etiã possibile est q̃ tu dedisti mihi rem in emphi. retinendo tibi loco census reddituũ. quartã ptem 7 ego postea de tua volũtate ꝓcessi alteri pensionẽ annuam mihi retinendo q̃ casu requiri debes 7 habere laudimiũ q̃ semp maior siue prior dñs requirendus est vt dixi. C. de iure emphi. l. fina. ¶ Cvj. querit pone quidã recepit plura predia in ẽphiteosim sub diuersis pensionib⁹ 7 ꝑ quibusdã soluit pẽsionem domino credente ꝑ omnib⁹ sibi solui et quorũdam possessionem interuertendo p. xxx. annis possedit nunq̃d poterit se. xx. an. ꝑscriptione tueri. Rñ. domin⁹ recipiendo ꝑ quibusdã pensionẽ dum putat ꝑ omnib⁹ sibi solui eoꝛ possessionẽ recuperat ꝑ quib⁹ soluta nõ est ar. C. de excep. l. fi. 7 ff. de bo. auc. iudi. po. cum vnus. et ff. de acqui. pos. q̃nis. 7. C. de agri. 7 cen. cum scim⁹. li. x. extra de prescrip. cum ex officij in fi. 7 vide. s. ℵ. xliij. ¶ Cvij. querit bal. vtrũ emphiteota possit donare ĩ dotem dare legare vel testari in extraneũ 7 an debeat' laudimiũ vide ℔. 7 q̃nq̃. ℵ. se. 7 ℵ. cxv. 7. C. ne rei domi. vel tempoꝛ. l. vniuersas. 7 ibi ꝑ bar. tñ bar. male intellexit illam. l. quia ibi loquit' quando emphiteota vellet donare iure propio nõ iure emphiteotico 7 hoc sentit ibi gl. que loquitur de prescriptione. xxx. annorum. nam ℔ nõ probat contra creditorem si enim alienasset iure emphiteotico emptor non prescriberet etiam per mille annos vt. l. male agitur. C. de prescrip. xxx. an. possit ipsum eleuare. C. de rei ven. l. domum in fi. ℨ. vtrum emphiteota rem emphiteotitam donare possit sine domini requi-

stitione ꝛ ꝓsensu dic ꝙ sic. H. placet vt scripsi in decre. potuit.e.t.sup.iij.glo.ꝛ placet ac.in.l.fi.e.ti.q̃ tñ ibi refert ꝙ Elin.tenuit ꝓtrarium ꝛ Si.ibi dicit idez de collu.ꝛ ego vbi supra de vin.ꝛ co.vt dicebat Si. dabat remediū donare volenti ꝙ si dñs nō ꝓsentiebat venderet sibi vel alteri ꝛ precium daret amico sed affectus amici posset esse ad rem qui de precio nō curaret ne forte reciperet. Z. vt.C.li.xj.de fun.patri.la.insti. loca.§. adeo. C.de pdys cur.l.fi. Alij dicūt ꝙ nō pōt extraneo donare qꝛ hic est alienatio vt.ff.de ✠.ob.si quis ita.§.ea lege. extra de re.ec.alie.vel ñ ali.nulli.ff.de le.ij.pena.§.fratre extra de consti.que in eccl'ia ꝛ.filio ✠o pōt quia ille eaꝺ ꝓsona cū patre censet vt.C.de impu.ꝛ ali. sub.l.fi.xxv q.iij.§.hac auctoꝛitate.in hoc tamen loci ꝓsuetudo seruanda est Ja.dixit. H.ꝛ Uber.de bo.in.l.fi.ꝛ alij ꝺ q̃bus ꝑdixi. Z. in donatōne domini ꝓsensum requirēdū esse ꝙ verbum illud extimatōnis rei emphite. ꝛc.positū. C.de iure emphi.l. fi.ꝛ si ipse velit rei extimationē dare ipsam hēbit vel etiam hēbit quinquagesimā extimationis si eam velit habere sed hoc non placet qꝛ in donatō ne nō interuenit preciū ꝛ vide.j. ver.cxxix. ꝛ j.de feu.§. ꝛ quoniā.✠.xix. Clviij.querit qualiter petet dñs pēsione a secūdo emphiteota vbi primus emphiteota rez donauit. Rñ.ꝓponet rei vendi.nisi soluat.ff.vsuf.quē admo.ca.si fru.nomine. H. vide.j.cxxvij. Z. Clix.q̃ ritur vtrū emphiteota possit rem emphiteoticariā filie sue in dotē vel etiā ꝓ filio suo in donationē ꝓpter nup. dare.rñ.sic. H. vide.j.✠.pxi.ꝛ hi duo fuerūt pe.ꝛ ab. Z. vt in autē.de nō ali.aut pmu.re.ec.§. emphiteosim col.ij.ita tñ ꝙ eodem iure sit apud eā quo erat apꝺ patrem.extra de dona.inter vi.ꝛ vx.nup.ꝛ in li.feuꝺ.et in ꝓsti.Frederici impialē.§.habito. H. vt ibi not.in fi.ij. glo.secus est in vasallo qui nec in dotem dare pōt ꝛ est exp̄ssum rubrica qualiter olim fe.alie.po. §.donare. et vide qꝺ no.in pre.decre.nup.in.vj.glo.ꝛ q̃ sup ea dixi. Z.j.ver.clxv.nam ꝛ als donatio interdicit ꝛ punitur ꝛ tñ datio in dotem pmittit vt.C.coīa dele.aut.res q̃ ꝛ C.de litigi.l.fi.in fi. H. Querit roff.vbi.s.✠.item que ritur de viro qui recipiens dotem facit chartaz vxori ꝙ eo pmoriente ipsa hēat vltra dotez quartā ptem bono rum ipsius p̄sentium ꝛ futuroꝝ ꝑm ius longobardoꝝ rubrica de his q̃ a viro dantur vxori.l.j.ꝛ est quarta rubrica secūdi li.an emphiteotica sint obligata ꝓ dote et an in his vxor supueniens habeat quartā:ad primū respondet ꝙ sic: nam omnia bona mariti tacite obligata sunt vxori ꝓ dote.C.in qui.ca.pig.ta.ꝓtra.l. fatꝰ ergo. ꝛ ista que in bonis mariti est ꝛ quia habet actionē et exceptionē eius nomine.ff.de acqui.re.do.l.rem in bonis. Ad scꝺm dicit ꝙ habebit etiam quartam in re ista nisi forsan ex speciali pacto res essz ad dñm reuersura puta illo emphiteota sine liberis decedēte:si aūt reūsura non est distinguit an maritus hēat heredez tūc ille succedet ꝛ mulier habebit suā ptem aut nō hēbit heredem et tūc vxor succedit in totū.est em̄ vltima heres.C.vnde vir ꝛ vxor.l.vna. Z. Clx.querit sed an tūc dñs hēbit laudimiū. Rñ.aut ipsa res datur in dotez inextimata:ꝛ tūc nō hēbit nec eius ꝓsensus requirit vt in pre.§.emphiteosim.ꝛ ar.C.so.ma.dos.C.de bonis mat.l.ij.de impu.ꝛ ali.sub.li.fi.nam iure naturali remanet in dominio muli eris vt.C.de iure do.in reb.aut datur extimata ꝛ tunc hēbit nec eius ꝓsensus requirit.ar.de iure do. quotiēs. qꝛ vendita esse intelligit vt.ff.de iure do.plerūq;.§. sin aūt matrimoniū in fi.ꝛ extimatio loco veri debiti habetur vt.ff.de in rem verso.si res in ꝓrin.ia. ✠o dixit. H. Idem vber.de bo.in.l.fi. Z. ꝙ ibi datꝰ inextimata eaꝺ est dubitatio q̃ in donatōne vt.s.✠.cvij. vñ ꝓsuluit ꝙ tūc nō faciat sine domini ꝓsensu.d.m.dixit. H. in summa hui⁹ti.§.pe.ante fi. Z. ꝙ si detur ab extraneo i dotem tūc non est ꝓsensus domini requirendus quia simplex donatio est respectu mulieris.arg.C.de do.l.fi.ff. de leg.j.si dōmus.§.fi.et donatio in dotem est donatio insti.de loca.§.adeo.ibi ad doꝰ. ꝛc. Si vero detur a patre ꝓ filio quem habet in ptāte aut fuit extimata aut nō vt iam supra dictū est.si aūt nō esset in ei⁹ ptāte tunc idem esset qꝺ in extraneo vt.C.de pact.ꝓuen.ex morte. §.fi.Clxj.querit si vir cui data est in dotē cessat in solutione pensionis vltra tp̄s a iure statutū nunqꝺ res incidit in ꝓmissum. H. Hosti.fuit iste ✠si.in summa.§. pe.✠.quid si emphiteota.ꝛ ibi subdit q̃d si fiat vir non soluendo ꝛ dicit ꝙ forte in subsidiū habebit recursum ꝓtra dñm. Z. dic ꝙ sic si ad eum spectat solutio q̃uis vxor in contrariū pacta fuerit vt.ff.de pac.ex ꝓuentione.C.sine censu.vel reli.l.j.ij.ꝛ iij.ff.de impens. in rebus do.factis neqꝫ.Si ergo non soluerit ꝓmittit.arg.ff.de pig.lex vectigalis.ꝛ sic vides ꝙ alienat fundus dotalis necessaria alienatōne ꝓpter culpam vel dolū mariti sic ꝛ als contingit qꝛ si nō caueat de damno infecto imponitur vicinus in possessione fundi dotalis ex secūdo decreto ꝛ fit dñs eius vt.ff.de fun.do.l.j.ipse tamen maritus suus de dolo siue culpa obligatus remanet mulieri vt.ff.so.ma.si ꝓstante.§.si maritus.ꝛ.l.j.§.si maritum. Clxij.querit. H. ista cū ✠.se.q̃si eodē ordine fuerunt pe.ꝛ ab. Z. vtrū emphiteota possit legare alicui extraneo dño irrequisito. Rñ.ꝙ sic.vt.C.de ✠.sig.i ꝙentionibus in fi.cum legatū nihil aliud sit q̃ donatio a testatoꝛe relicta vt insti.de lega.circa ꝓin.ff.de le.ij. legatus ꝛ facit.ff.e.ti. H. corrige.ff.de le.j. Z. si domus.§.fi.et l.si tibi.§.fi.ꝛ vide.j.de feuꝺ.§.ꝛ quoniā.✠.xix. Clxiij. querit si heredē extraneum in eodē testō relinquit ꝛ videt ꝙ non valet sine dñi ꝓsensu qꝛ alienatio est:vt.ff.de ver.ob.si ita quis.§.ea lege.ff.de le.iij.peto.§.fratre.q̃ q̃ tñ est alienatio ꝛ q̃q̃ nō.vt.C. de sedis nup.l.pe.in fi.tu dic. H. ꝑm Roff.vbi.s.✠.sed ꝫ querit. Z. ꝙ valet quia heredē instituendo vel legando nō dicit aliēare ꝓpter est exp̄ssum q̃tum ad edictū de ali.mu.iu.ca.fa. ex hoc edicto.§.alienare.nam ꝛ als quedam cū vniuersitate transeunt q̃ ꝙ se nō transirent extra de in rem patr.ex litteris.ꝛ.c.cum ꝑm.ff.de acqui.re.do.quedam vbi aūt res ꝓcessa est sibi ꝛ heredibꝫ suis. H. Uber. de bo.in.l. fi.ponderat istud suis vt tūc veniant descendētes si diceret tibi ꝛ heredibꝫ etiam extranei.§.fi.de legi.ex facto quā alle.hic nō ꝓbat. Z. tūc possunt extranei succedere indubitate quia legari eis posset boc casu vt.s.versi. ꝓri.ergo ꝛ heredes instituꝰ possent qꝛ legarius est quodammodo heres.ff.de vsuc.id temp⁹.et hoc verū est in emphiteota priuati vel rei publice alicui⁹ ciuitatis q̃ vicem priuate ꝓsone quo ad hoc sustinet vt.ff.de ✠s.sigeum qui vectiga.tūc em̄ extrane⁹ heres succedit qꝛ succederet etiā legatari⁹ vt dixi nec ob.ff.ad trebꝶ.ex facto quia ibi loquit in vltimis voluntatibꝫ. H. sup.interꝓtandis boc dico qꝛ hic de institutōne heredis ꝛ sic de vltima voluntate agit.§.fi.dicit appellatōne heredis filios intelligi in filio rogato restituere si sine herede decesserit. Z.ꝛ ad boc etiā facit.ff.de ✠.sig.l. heredis appellatōne.ꝛ.l.heredis appellatio.C.loca.viā veritatis.secꝺ aūt vbi eccl'ia ꝓcessit alicui ꝛ heredibꝫ suis qꝛ tūc ꝺ suis tm̄ intelligit vt in autē.de nō alie.aut pmu.re.ec.§.emphiteosim.col.v.nec extrane⁹ heres succedit vt ibi.ꝛ ar. in pre.l.ex facto. H.ꝛ vide qꝺ ibi no.in.§.vlti.non obs. §.licentiā.in autē.de al'.ꝛ emphi.col.ix. qꝛ licet corrigat §.emphiteosim q̃ ad numerū ꝛ tp̄s successoꝝ nō tamen quo ad qualitatē illoꝝ vt etiā scripsi de ꝓba.in p̄sentia sup prima glo. Z. Clxiij.querit vtrū cum donat vel legat vel heredē instituit extraneum possit dominꝰ a donatario vel legatario vel herede laudimiū vt sibi rē emphiteoticam confirmet exigere ꝛ dixit.b. ꝙ sic.vt.C.de iure emphiteo.l.fi.circa fi.ver.ꝛ ne auaritia. vbi dicitur ꝙ dominus ꝓ subscriptione non debet accipere nisi quinquagesimā partem precij.scilicet cuz res venditur vel extimatōnis rei emphiteotice.scilz cum donatur vel

transfertur alio gratuito titulo. Ac tamen ꝛ alij ꝓtra vt supra dictū est. ¶ Cxv. queritꝫ an ecclesiarum ꝯnes. s. vtrum donare legare ꝛ heredē extraneū instituere possint locū habere in emphiteota ecclie ꝛ videtꝫ q̄ nō vt in autē. de nō alie. aut pmu. reb ec. §. emphiteosim. ß illud locum hz in emphiteota ecclie ꝓstanti. q̄ nō pōt dare in ēphiteosi nisi vsq; ad vitā suscipiētis ꝛ duoꝝ successoꝝ: vt s. ℣. vij. secus in emphiteota alteri⁹ ecclie q̄ pōt vendē cuilibet nō ꝓhibito vt dicit ꝑdicta. ꝛcre. potuit. quare ꝛ donare ꝛ legare ꝛ heredē instituere poterit vt ē dictum ar. ff. de le. j. filiusfa. §. si quis alicui ꝛ ꝓ hoc q̄ ī extraneū transferre pōt colligitꝫ q̄ ecclia in emphiteosim perpetuo dare pōt vt. s. in pre. ℣. vij. ¶ Cxvj. queritur quid si emphiteota donet vel leget alicui ecclie vel etiā heredē instituat nunq̄d ecclia ipsa sibi potent retinere dic q̄ nō q; ecclie intelliguntꝫ ꝓhibite ꝛ capitanei ꝛ serui ꝛ milites ꝛ oīs ꝑsone q̄ non sunt idonee facilitate cōueniēdi. ar. ff. qui sātisda. cog. l. ij. ℍ. vide qđ not. in. c. potuit. in glo. sed q̄. ꝛ sup ea. loca. ℤ. vnde hodie pūciales in instrumētis modernis apponūt vt emphiteota possit transferre in alijs exceptis ecclijs siue clericꝫ ꝛ militibus q̄ pactio seruanda est. vt. C. de iure emphi. l. j. ij. ꝛ. iij. sic em̄ res ꝙueniret ad manū mortuā ꝓut loquuntur gallici ꝛ dōs frauderet iure suo quia cū ecclia non possit alienare nec ꝯditionē suā deteriorē facē nō possit āmodo hr̄e laudimiū nec res ita defacili incideret in ꝓmissum: ß ꝝ ꝓsti. alex. ecclia cogi non dz extra manū suam ponere bona acquisita vel acquirēda: vt extra de immu. ec. q; nōnulli. ℍ. li. vj. ꝛ iste ℣. ꝙgruētius locat⁹ fuisset in fi. ℣. seq. Bal. tenet. Guil. q̄ emphiteosis non possit transferri in ecclīam facit qđ no. ff. de ℣b. obl. l. si ita quis. §. ea lege. si tñ emphiteota ingredit monasteriū tunc transit cū vniuersitate. j. ℣. cxx. ℤ. ¶ Cxvij. q̄ritur nunquid ḡ valet legatū vel donatio vl̄ institutio si donet vel leget ecclie vel eam heredē instituat cū ecclesia vt iam dictū est sibi nequeat retinere dic q̄ valet q̄tum ad hoc q̄ ecclia rei extimationē recipiat. ff. đ le. j. filiusfa. §. si quid alicui. de cōsuetudine que est optima legum interpres vt extra de ꝓsue. cum dilect⁹. ff. de leg. ꝛ se. con. si de interp̄tatione seruat q̄ tenetur ecclia vēdere. j. annū ꝛ est ar. ad ß. xij. q. iij. longinquitate. et in li. feu. de ꝓhibi. feu. alie. in consti. impialem. §. si quis ifeudatus. de hoc infra ℣. cliij. ¶ Cxviij. queritꝫ pone q̄ aliquis legat ecclie. xij. ꝛena. singulis annis soluēdos et ß sup aliquo pōdio nunq̄d heres eius poterit alienare vel vendere sine ꝓsensu ꝛ requisitōne ecclie dicūt quidam ℍ. Uber. de bo. sup. l. fi. C. e. ti. ꝛ eius īmediate fuit ℣. sequēs qui dicebat casum illum fuisse parme. ℤ. q̄ sic quia non hz ab ecclia dum tñ alienatio saluo iure ecclesie fiat vt. ff. de le. j. nihil. rñ. j. ff. de annuis le. libertā. rñ. j. ꝛ infra ℣. clxxxvj. ¶ Cxix. queritꝫ sed quid ecce ecclia dedit tibi accasamēta in emphiteosim edificasti ibi nūc vis fraudulēt solū ꝙ se vēdē modico pōcio ꝛ superficiē silr ꝙ se adjcies pōcio superficiei id qđ solū plꝰ valet ꝛ ꝓtēdēs superficiē posse vēdi sin̄ req̄sitōe ꝛ ꝓsensu ꝛ laudimio eccie q̄si nō teneat ab ea: ß certe hoc verum nō est. nā etiaz in venditōne meliorationuz debet seruari forma legis. C. de iure emphi. l. fi. ꝓut ibi exp̄sse habet ꝛ sic obtinuit. ¶ Cxx. queritur. ℍ. ad litterā fuit mar. pba. xxv. đ feudo. vide qđ dicam infra de sta. mo. sup ver. xlv. ℤ. põe T. tenet fundū ab epō in emphiteosim ingreditur aliqđ monasteriū q̄rit vtrum res emphiteotica transeat ī monasterium simul cum alijs bonis suis: et videtꝫ q̄ sic quia in ipso ingressu omnia bona dedicant vt. C. de sa. san. ec. ingressi. ꝛ xix. q. vl. si qua. pdicta. n. iura loquunt generaliter vnde tā de re emphiteotica q̄ de alijs generaliter intelligenda sunt vt. ff. de his que in frau. cre. l. j. §. ait ergo. xix. di. si romanoꝝ. extra de ꝓuiui. quia circa. nec est mirum si res vniꝰ ecclesie in aliā transeat quia etiam hoc ꝓmittitur ex titulo venditōis vt. x. q. ij. aut, sed et ꝓmutare nec aliquod damnum erit ecclesie cuius res est res emphiteotica quia monasterium quod ingredit soluet annuā pensionem sicut ꝓuatus soluisset et iure ꝓuati vtetur. ff. de iudi. heres absens vt extra de statu mo. recolentes. sed dic hoc esse in arbitrio ecclesie cuius res fuit vtrū velit monasterio dimittere vel auferre vt ī auten. de ali. ꝛ emphi. §. j. in fi. col. ix. ℍ. per quē. §. dixit ℣y. q̄ hec nō erat qō quia ibi casus ꝛ scias esse summe equum ponderatis pactōnibus que cōmuniter ponunt in his ꝓtractibus de non alienando in milites ecclesias vel potentes ꝛc. ℤ. ꝛ vide supra ver. cxij. ꝛ se. ℤ. cxxj. queritur an emphiteota possit sine domini licētia ꝓmutare. ℍ. ꝛ vide infra de feu. §. ij. ver. xxxij. ꝛ qđ ibi dicam. ℤ. dic q̄ nō quia ꝓmutatio vicina est emptioni. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. fi. ff. de re. ꝓmu. l. ij. immo ē species venditōnis. ff. de redibi. ac. sciendum. §. deinde. alij tamen dicunt q̄ si talem rem recipiat in ꝓmutatiōe quā nullo mō a domino posset habere tūc non exigitur domini ꝓsensus. ℍ. quasi dicat hec opi. requisitōnem fieri vt dominus potius habeat rem q̄ extraneꝰ si tantūdem dare vult. cessat ergo ratio quando dominꝰ dare nō posset id qđ petit emphiteota ꝓmutando. ℤ. alioquin necessarius est. ¶ Cxxij. queritꝫ vtrū rem emphiteoticariam possit sine domini requisitōne ꝛ ꝓsensu pignori obligare dic q̄ sic ꝝ veteres leges vt. ff. de pig. acti. tutoꝝ. §. fi. ff. qui. po. in pig. ha. quas leges dicūt q̄dam non immutari ꝓ. l. C. de iure emphi. l. fi. ibi transferre ꝛc. ℍ. ꝛ ibi ad litteram posuit Uber. de bo. hūc ℣s. demptis allegationibus canonicis. ℤ. ar. C. de inoffic. testa. si quando. extra de elec. ecclesia nostra. ij. in fi. ꝓterea iste nihil transfert quia pignus in bonis debitoris manet vt. C. de pigno. acti. pignus. potest tamen si vult ad cautelam domino denunciare qui si velit sibi tantā pecunie summā mutuare quātam ab illo inuenit ꝓferat illum. ar. extra de pig. c. j. ꝛ de vsur. c. j. ¶ Cxxij. queritꝫ an simplr alteri locare possit. Rñ. sic quia tunc nec dominiū nec possessionē transfert. ¶ Cxxiij. queritꝫ sed pone q̄ emphiteota locauit aliquando ad non modicum tps durante aūt locatōne res ad dominium redit forte ipsi⁹ emphiteote morte nunquid necesse haberet domin⁹ stare locatōni. Rñ. nō. ar. C. loca. et condu. emptorē. ff. e. si merces. §. j. ꝛ extra de ꝓeca. c. fi. ar. tñ ꝓtra. ff. ꝓ socio. idemq; in fi. ff. cōi di. in hoc iudicio. §. pe. ff. de ꝓtraben. emp. aliena. alij. ℍ. huius dicti vel distinctōnis non video ratōnem quo ad iuris diffinitionez q̄ ad onus ꝓbatōnis fateor distinctōez ꝓcedere. ℤ. dicunt referre quis agit vtrū dōs agat ꝓtra heredē ēphiteote defuncti an ℣o petat a domio vt sinat morari colonū. ar. ff. de bo. auc. iu. pos. in ven. §. j. ¶ Cxxv. queritꝫ an emphiteota possit alteri in emphiteosiz dare sine cōsensu domini. Rñ. q̄ nō. ℍ. ꝝ pe. ꝛ ab quoꝝ fuit iste ℣. ꝛ se. sua. xv. q. ꝛ se. ℤ. qr ꝓhibit⁹ est alienare sine ipsius consensu vt. C. de iure emphi. l. fi. in ꝓin. et in pre. c. potuit. ꝛ extra de consti. que in ecclesiarum. ꝛ appellatione alienatōnis etiā emphiteosis ꝓtinetur vt extra de reb ec. alie. vel non ali. nulli. ꝛ in auten. de nō alie. aut ꝓmutan. re. ec. §. nos igitur. ver. alienatōnis aūt. col. ij. C. de re. eccle. non alie. l. fi. ꝛ sic de consuetudine obseruatꝫ alij tamen dicunt q̄ potest instar superficiarij sed ꝓmū verius de ꝓsuetudine quoꝝdam tamen locoꝝ nō requiritur dominus azo dicit in summa. ℍ. ℣. item ꝛ id est. ℤ. quasi speciale esse in venditōne domini ꝓsensus requiratur nec dixit q̄ in aliq̄ alio cōtractu requiratur et iunge infra. ℣. clxvj. ¶ Cxxvj. queritur quid si domini ꝓsensu alij dederit in emphiteosim et secundus emphiteota velit ius suuz vendere alij queritꝫ quis habebit pecuniā que ꝓ subscriptione seu confirmatione ꝓstatꝫ ꝛ dic q̄ ꝓimus dōs cuius ꝓsensus est requirendꝰ: quia ipse nouū emphiteotam debet inducere in possessionez C. de iure emphi. l. fi. §. sinaūt duoꝝ. s. ver. si. cv. de hoc

ꝑm dñm.m.in ſumma.e.t.§.q̃d ſit.℣ſ.quid ſi dedi.H. ſcripſi etiã de ℔ ꝑm eum in ꝓe.c.potuit.ſup.iij glo.7 vi de ibi leges q̃s alle.vber.Z.7 iunge infra ℣ſi.clxvj.

¶ Clxxvij.queritᵉ.H.iſte ℣.in ſumma hoſti.§.fi.in ꝑn. Z.ſi dederit alteri in emphiteoſim ꝓtra quẽ 7 q̃ actõne aget dñs 7 dicũt quidã ꝑm emphiteotã ꝓueniendũ cõ diti.ex.l.C.de iure emphi.l.ij.7 ad exemplũ tributoꝝ vt C.ſine cenſu vel reliqui.l.omẽs ꝑ his.ꝑ ℔ videt abſur dum q̃ factuꝫ priuati reipubli.adequetᵉ vñ dic ꝑm Jo. q̃ dñs rem vendicabit a ſecundo emphiteota niſi ſolue rit penſionẽ:vt.ff.vſuf.quẽadmo.ca.ſi vſufru. nomine H.7 ibi idem no.in fi.j.rñ.7 in.l.fi.C.e.vber. dicit hoc aperte ꝑbari ꝑ.l.e.ti.omẽs añt caſus.§.fi.in fi. q̃ etiam alle.in fi.iſtius.§.Z.et ſi ille defendit ꝓpter ꝓceſſionem primi dñs replicabit nõ eſt equũ fideꝫ ſeruari quã ego ꝑmiſi actoꝝi tuo q; nec tu mihi ſeruas ea q̃ tu actoꝝ mi hi ꝓueniſti.ar.C.de pac.cum ꝓponas.extra de iureiurã. ꝓuenit.doꝫ emꝫ vti actõne cum ſua cã ſuiſq; vicijs vl̃ bo noꝝib vt.ff.de acqui.poſ.pompo.§.cum q̃s.extra de de ci.paſtoꝝalis.7.c.cũ nõ ſit. põt etiã dño dari ꝓditio vbi ipſe induxit ſcdm emphiteotã in poſſeſſionẽ quaſi cum eo videat̃ eſſe ꝓtractũ vide.j.℣.clxvj.¶ Clxxviij.queri tur quid ſi emphiteota vult dño dimittere rem quã tꝫ ab ipſo dño dñs℣o nõ vult recipeꝛ:dic q̃ nõ potuit di mittere.extra de immu.ec.iudicatũ.ff.de dã.infec.ꝑtoꝝ. q; ſicut cõi ꝓſenſu ꝓtractus celebraᵗ̃ eſt ita non põt ſi ne ꝓſenſu diſſolui.C.de act.7 ob.ſicut in initio.extra d̃ re.iuris.c.j.ff.e.ti.nihil tam naturale 7 videt expreſſum C.de fun.patri.l.quicũq;.li.xj.H.ꝑ hanc.l.7 q; iſtuᵈ onᵗ̃ eſt ꝑſonale.ff.de ꝓtrahẽ.emp.l.fi.Guil.de ſuꝫ. dicit ℔ tenendũ.l.j.C.e.In tributis ſecus quoꝝ onᵗ̃ reale.ff. de publi.imꝑatoꝝes.7 idem homobo.Z.in autẽ.de ali. 7 emphi.§.ſi ℣o q̃s aut locatoꝝ.col.ix.ar.cõtra q̃ poſſit abipa re decedẽ.ff.de vſufr.l.ſi abſente.7.l.cuꝫ fructua rio.H.ſi addas 7.l.cui vſufructuariᵗ̃.bñ ſtat remiſſio: nec credas q̃nem ibi tractari.tex.n.dicit vſufructuari um vendere inuito herede glo.dicit ſecus in emphiteo ta.C.ꝛc.Z.vbi de ℔.ff.ſi ſer.vin.ſi forte.§.7 de ſeruitu te.7.C.de loca.7 ꝓduc.ꝓiunctos.vbi de ℔ extra de ꝓſti. que in eccl̃iaꝫ.odof.quia diſtinguit q; aut in ꝓceſſione feudi vel emphiteoſis ꝓuenit inter eos vt poſſit contra ctui renũciare q̃ caſu bene põt.ar.ff.depoſiti.l.j.§.ſi cõ uenit.C.de inre ẽphi.l.j.7.ij.7.iij.aut ñ ꝓuenit 7 tũc lo ci ꝓſuetudo ſi aliq̃ ſit ibi ſeruanda eſt.nam ꝓſuetudo le geꝫ imitat̃ vt.C.coĩa ꝑdi.vendituꝝ fundi.§.ꝓſtat.ſi ℣o nulla ſit ſuꝑ ℔ ꝓſuetudo aut ſubeſt aliq̃ iuſta cã et tunc põt renũciari.C.de excu.tu.humanitatis.7.ff. de ꝑcur. filiuſſa.in fi.7.l.ſe.puta q; res periit.aut nõ ſubeſt 7 tũc renũciari nõ põt vt in primis ꝓcoꝝ.vinc.dixit.H.in ꝑ. c.que in eccl̃iaꝫ vbi ſcripſi ſup fi.pe.glo.Z.q̃ põt q̃s dño inuito renũciare feudo nõ tñ intempeſtiue.ar.ff.ꝑ ſocio.ſi ꝓuenerit.7.l.ſi ſocius.§.fi.lex tñ indiſtincte dic poſſe ei renũciare q̃cunq; etiã ſine dñi volũtate vt in li.feu.de vaſallo q̃ ꝓtra conſti.loth.feu.alie.c.j.H.ap te ℔ ibi innuit̃ q̃ ſine voluntate dñi vaſallus feudũ re futare põt ß.B.de capitaneo q̃ curiam vendi.in fi.vbi tex.dicit feudũ ad certũ ſeruitiuꝫ dari poſſe diſtinguit inter feudũ ſimpl̃r ꝓceſſum nõ determinato ſeruitio et tũc ꝓcedat q̃d ibi dicit̃ ſed ſi certũ ſeruitiũ determina tum eſt ſecus q; cũ ꝑſonaliter ad ſeruitiũ illud ſit aſtri ctus ab ipſo ꝑſonali vinculo refutando ſe liberare non põt ibi plene de ℔ Dy.etiã ſuo.xliij.ꝑſilio tenet idẽ vl tra ibi al.inducit.C.de fun.patri.l.quicũq;.ff.de le.ij.im peratoꝝ.§.ſi centum legatis in fi.7 ſi ſeruꝰ.ven.7 ſi foꝛ te.§.etiã Al.odoff.nõ vſus diſtinctõne paterna in ſua. q.que incipit.Titius ſeio ſimpl̃r tenuit eum renũciare nõ poſſe ꝑ rõnem regule nihil tam naturale.ff.de re.iu ris.7 extra.e.ti.c.j.7 per.l.q̃ fauoꝛe de vſibꝰ feu.nil alle gauit in illa tranſire poterat.Solutio ſi reſtricta fuiſſet ad thema quod fuit de domino iuſtam guerꝛã habente ad quam vocauerat vaſallũ quãtũc renũciabat feudo. Z.7 ar.ff.de op.li.interdũ.de ℔.§.℣.xj.7.j.d̃ feudo.§. 7 qm̃.℣.xxviij.¶ Clxxix.queritᵉ.H.ꝑm vber.de bo.Z. vtrũ emphiteota volens rem emphiteoticã dare in feu dum alicui ſeruitoꝝi vel amico ſuo teneat̃ requirere do mini ꝓſenſuꝫ.7 eſt ar.q̃ nõ.C.de prediis cur.ſiue decre to nõ al̃s.l.fi.q̃ ſi dicit volo dare in feudũ dñs rñdebit 7 ego volo habere in feuduꝫ.7 ſi emphiteota dicit ego volo habere ꝑcium rñdebit dñs nõ dabo q; non debe bas recipere ab amico vel ſeruitoꝝe ſed dicit emphiteo ta ego volebam illi dare gratis q; mihi ſeruiuit ſed vos mihi nõ ſeruiuiſtis.ꝑterea ſequeretᵉ abſurditas vt vos qui eſtis domiꝰ directe haberetis a me in feudũ qui ha beo tm̃ vtile dominiũ 7 ſic quo ad feudũ remanerẽ ma ioꝝ 7 domiꝰ veſter.Item res ſua nemini ſeruit vt.§.℣. xlv.7 vide infra de feu.§.qm̃.℣.xviij.¶ Clxxx.queritur ecce conceſſi tibi fundũ in emphiteoſim 7 tibi aſſignaui viam vel iter ꝑ alias meas poſſeſſiones ꝓ ea parte qua inter nos ꝓuenit.tandem ꝓtingit viaꝫ illã ſeu iter vi flu minis deſtrui queritᵉ an ꝑ aliam ꝓtem tenear gratiꝭ 7 ſi ne ꝑcio viam ꝑſtare 7 videt̃ q̃ ſic.ar.ff.de vſufr.le.l.dã nas eſto.circa fi.ff.de vſufr.l.iij.§.fi.ff.de ſerui.ruſti.ꝓe dio.l.j.§.fi.7.C.ſi aduerſus fiſ.l.j.vt eadẽ forma q̃ poſ ſidebam ego 7 tu poſſideas facit.ff.de ſerui.vr.ꝓe.eum qui colũnam videtur emꝫ acquiſita ſeruitus vel quaſi li cet vera ſeruitus nõ dicat̃ in emphiteota vel fructuario ff.ſi ſerui.vin.l.ij.§.fi.C.de inoffi.teſta.l.fi.ff.iudica.ſol. iam tamen.§.ſi plures.nec emꝫ videt̃ via tradita q̃ tradi ta nõ durauit.ff.de le.j.nõ quocũq; mõ.ff.de le.iij.l.q̃ cõ cubinã.§.ſi heres.nec videt̃ verſus q̃ nõ durat ℣ſus.ff. de in rem ℣.ſi ꝑ ꝑte.§.verſum.ff.quẽad.ſer.amitt.loca. §.fi.extra de ℣.ſig.nam 7 ego.et nedũ hec obtineret in via publica verũetiaꝫ in priuata:vt.ff.de iti.actu.ꝑ.l.j. §.ſi vicinus.ar.tñ ꝓtra.nam ſufficit ſemel viã tradidiſ ſe.ar.C.de inſti.7 ſubſti.l.pe.nec tenetᵉ quis de emergen ti caſu.C.de condi.inde.l.indebitũ.C.de ꝓpen.l.qm̃ libe rum.¶ Clxxxj.queritᵉ cuius erit augmentũ ſiue acceſſio nes ſiue melioꝛatõnes rei emphiteoticarie.dic q̃ ẽphi teote vt extra.e.potuit.C.de iure emphi.l.fi. quidã ta men dicũt q̃ latens incrementũ vt alluuionis ẽ emphi teote.patens ℣o vt inſule eſt ꝑprietarij vt.ff. de vſufr. iter.§.huic.7 vide.j.℣.cxxxvj.Bal.emphiteota gaudꝫ beneficio caſus ꝓſperi vt alluuionis vel fertilitatis. ſed nunq̃d ꝑ iſto augmento aliq̃d põ ſtare teneatᵉ dixit azo. q̃ ſic ꝑ inſolito incremẽto 7 inexcogitato fortune nõ ꝑ ſolito opere vel incremẽto alio de quo debuit cogitari. Idem tenet Ly.q; ratione ſoliti nõ fit remiſſio nec au gmentũ ſed rõne inſoliti.de ℔ eſt glo.ff.loca.in.l.ſi mer ces.§.vis maioꝝ q̃ ponit hanc doctrinã in glo.mag.i fi. ¶ Jnimicitia priuati ꝓductoꝝis locatoꝝi nocere non de bet.ff.loca.ſi merces.§.vis maioꝝ.Z.¶ Clxxxij.queritᵉ quid ſi in ea inueniat̃ theſaurᵗ̃ dic q̃ emphiteote cuius eſt vtile dominiũ dabitur dimidia vt.ff.ſi ager vect.vel emphi.peta.l.j.ad fi.ꝑ.tñ.H.apti℔ facit q̃d alle.Abe. ff.ſo.ma.l.diuoꝛtio.§.ſi fundum vbi patet q̃ theſaurᵗ̃ nõ eſt in fructu.hanc añt dimidiã ſi dicas dari vt inuẽ toꝝi.inſti.de re.di.§.theſauros.ceſſabit ratio pla.Z.di xit domino dari deberi.Bal.de rei vẽ.l.a tutoꝛe.Z. ¶ Clxxxiij.queritᵉ q̃d ſi.ꝑ.tenet a me feudũ in feudũ vel in emphiteoſim ſub annua penſione.xij.dena.ſed tu ꝓ cepiſti illos.xij.dena.aliquibus annis queritᵉ an poſſit il los a te repetere 7 qua actione.Rñ.ſic ꝓdi.ex lege.l.liti bus que eſt.C.lib.x.de agri.7 cenſi.¶ Clxxxiiij.queritur ſed ecce ſi pereat tota res non debet emphiteota:ſed ſi ꝓ parte nulla ſe liberat arte.vt.C.d̃ iure emphi.l.j.in fi.Unde queritur vtrũ in primo caſu cũ tota res periit liberetᵉ ipſo iure an vero ope exceptõnis.dic q̃ nõ ipo iure;certi.n.ſunt modi tollendi obligatõnes de quibus iſte nõ eſt vt.ff.de acti.7 obli.l.oblagationum fere in fi. ¶ Clxxxv.queritᵉ ß quid erit ſi fundus emphiteoticariᵗ̃

vltra medietatem clade vel casmate perijt vel plus vel min⁹ nunqd dz pensio minui dicunt quidam. H. mar. gof. Z. q si vltra medietatē pierit emphiteota nō tenet solvere integrā pensionē vt. C. de iure emphi. l. j. ibi si ℞o pticulariter damnuz ẑc. q nomine ptis dimidia intelligit. ff. de ℞. sig. nomen filiaz. §. j. alij dicūt z melius. H. bur. z accur. in. l. j. glo. pe. z ber. in ꝺcre. potuit. z in prē. glo. cui⁹ quasi ad litterā fuit iste ℞. Z. q si totam pensionē solvere dz vt in. e. l. j. exq̄ nō ipsa rei substantia penitus ledit vt insti. loca. §. adꝺo. in fi. ar. tamē ꝓtra. C. de alluui. l. ij. sed istud speciale ē in tributo z vide supra ℞. vij. ibi ß quare fit. ¶ Lxxxvj. querit q̄d ecō tra si res augeat nunqd z pensio augebit. Rñ. pōt distingui an sit latens vel apparens incrementū instar vsu fructuarij. ff. de vsufruc. Item si fundi. §. ß z si insulam ꝑm ac. H. in. l. j. in vlti. glo. Eber. distinguit an sit res limitata p iugera z p singulis tm̄ dari ꝺebet z tunc illis auctis augebit census. ff. de ac. re. ꝺo. l. in agris. ß lex ista mihi innuit potiꝰ illud tūc nō accrescere emphiteote sic nec patens incrementuz vt in prē. §. ß si insula. quibusdam videt q si augmentū fit in duplo ꝓfit ꝺño in duplicando pensionē vt sic totū simplum sibi perit sic duplum sibi accrescat. Si aūt ē minꝰ duplo cū totū illꝺ minus ꝑeat ēphiteote si intantū auctū sibi accrescit: fac. l. ꝑm naturā. ff. de re. iur. e. t. q̄ sentit li. vj. coīter tenet q oīe augmentū si tale ē q ad eum ptineat sibi cedit sine onere pensionis augēde q̄ non auget etiā ꝓductoꝛi. C. locati. l. legē. z de ß etiā p Ly. in prē. l. j. in. vj. q. Z. s. ℞. cxxj. ¶ Lxxxvij. querit an post sterilitatē rei emphiteoticarie dz diminui pensio. rñ. dicit. b. H. in ꝺcre. potuit. ad fi. pe. glo. Z. q nō licet secus sit in locatōne vt extra. e. ꝓpter. H. quid si sterilitas causat a guerra ꝓpter quā emphiteota colere non potuit habeo hūc casum plene disputatū p. B. de suz. sup. l. damnū. C. loca. sed pmittā breue dictum Jac. de are. sup. l. in eos ꝑmaz in ti. ff. furt. aduer. nau. illud aliquantulum ampliando. dicit em̄ illū ad censum non teneri qꝺ sic ꝓbat. lex equparat rem occupatā a flumine z impeditā latronū potentia. ff. de re. auc. iudi. pos. l. cum vn⁹ in fi. z alia lex dicit q occupatū a flumine est in ꝺperdito. ff. ꝺ acq̄. pos. interdū. §. j. sed si ꝺperditū est non tenet emphiteota. C. de iure emphi. l. j. z. l. ipsa. in eo dicit rem perire eoipso q ipsius facultas haberi non pōt ad idē. C. de condi. inser. l. fi. g̃ vt supra facit. ff. de ver. sig. l. labeo. in fi. z idē Ly. C. e. ti. l. j. in. q. pe. Guil. aūt ad banc ptem alle. ff. de cen. l. forma. de paludi. z allu. l. ij. Item census p̄stat ratione rei vel territorij. ff. de pub. impatores. z de iure fi. l. predijs. cessat g̃ causa si de p̄dio vti nō pōt. ergo cesset census. C. de epi. z cle. generaliter. extra de ap. cū cessante. Item guerra z ꝓcursus hostiū numerant inter casus fortuitos insti. qui. mo. ꝓtra. ob. §. ij. z q̄ casibus fortuitis eueniūt nullo bone fidei iudicio imputant. C. ꝺ pig. acti. q̄ fortuitis z nullo ꝓsilio pōt illis resisti. ff. de admire. ad ciui. perti. l. ij. §. si eo tempe. nec ꝓtra vim valz custodia. ff. cōmo. l. ad eos. ad banc ptez facit. ff. loca. l. bitores. z. l. ex ꝓducto. §. si vis tempestatis. z. l. si fundus ad fi. cum. l. se. ad ꝓtrarium inducit q; qꝺ in genere pmittitur nō perit. ff. ad. l. fal. in ratōne. §. certe. z talis est iste census. s. in genere pmissus ergo ẑc. Item nil tā cōgruum humane fidei q̄z pmissa seruari. ff. de pac. l. j. et graue est fidem frangere. ff. de ꝓsti. pe. l. j. in prin. z. l. illꝺ j. rñ. in fi. Item incendiū inter casus fortuitos numerat ff. p soc. cum ꝺuob. §. damna fatalia. z insti. qui. mo. re ꝓtra ob. §. ij. z tñ non liberat ꝺebitorē. C. si cer. pe. l. incēdium z difficultas p̄stationis non impedit stipulationē ff. de ver. ob. l. ij. §. j. z. l. ꝓtinuus. §. illud. Item licet ꝑpter rem pmiserit censum est tñ psonaliter obligat⁹. ff. de ꝓtraben. emp. l. vl. in fi. sed psonalis obligatio ñ imitatur rem ß psonā. ff. ad tre. l. j. §. si beres. z. l. cogi. §. inde querit. Item res nō est tota pempta ergo nō liberatur. C. de iure emphi. l. j. Item legitime facta pmissio ꝺ censu ex aliquo euentu exsuflari nō dz. ff. de iti. ac. q̄ p. nec em̄ nec excusat supueniens casus. ff. ad turpi. in senatus. §. si ꝓpter. z. j. de condi. inser. l. pe. soluendo distinguit: aut suscepit in se periculū casus fortuiti aut non. primo casu teneat. scꝺo non de bis casib⁹ vide. s. eo. ti. §. iam dicendū. ℞. ad euidentiam. in scholis post eū prius habebat eum nō teneri si census ꝺebebat ex fructib⁹ alꝰ sic ad primū allegabat. ff. de ꝓtraben. emp. si ꝺebitor §. j. ad scꝺm prē. l. incendiū. Z. ¶ Lxxxvij. querit q̄ꝺ si fiat pactum ꝓtra naturaz ꝓtractus puta q si tota res perierit totū ꝺamnū ptineat ad emphiteotā: z videt q nō valet. iniquū em̄ esset q careat re z insup teneat ꝺomino reficere ꝺānū. ff. de acti. emp. z vē. l. ex empto. i fi. ß ibi nō fuit pactū de hoc factū. ar. ff. de iuregen. §. ꝺolo pac. malo. ff. de ꝓtraben. empt. ꝺemū: ß ꝺic valere ar. C. de iure emphi. l. j. ibi in alijs obseruari ẑc. arg. C. de iure emphi. q̄ officij. §. fi. ff. de peri. z cōmo. rei ven. si in venditōne. C. loca. l. licet. ff. si q̄s cant. l. ß z si q̄s. §. quesituz z no. ꝑm quosdā. C. cōmo. l. j. nec pōt emphiteota ꝓquerj exq̄ sibi semel placuit. ff. de aqua plu. arc. in ꝺie. xxxij. q. j. ꝺocend⁹. z vide. s. ℞. lxxxix. illud aūt certū est q pactum in vno capitulo spāliter factum nō dz ad alia extendi. ff. de pac. si vn⁹. §. aī oīa. ff. de transac. q̄ cuz tutoribus. C. e. si de certa. z. C. de iure emphit. l. j. ß z si pactum appositū sit de aliq̄ faciendo vel nō bene valet. ff. de pac. in traditōnib⁹. C. e. ti. petens. z. l. in bone fide.

¶ Lxxxix. querit quid si amissum sit instrumentuz emphiteotici ꝓtractus nunqd tenet ꝓtractus. Rñ. licz ꝑm quosdam non possit fieri cōtractus iste sine scriptis: vt C. de iure emphi. l. j. z. s. ℞. v. tñ nihilominꝰ valet z tenet ꝓtractus. sufficit em̄ semel instrumentū extitisse. H. et sufficit hoc ꝓbare z pditionē ipsiꝰ z tenoreꝫ ꝑm Acc. in. l. fi. C. e. alle. C. de fi. instru. l. emancipatione. vide qꝺ scripsi de priui. cum olim. j. super fi. vlti. glo. Z. licz postea ꝺesierit extare. ar. ff. de bo. pos. ꝑm tabu. l. j. ¶ Lxl. querit vtrū pdito instrumēto emphiteota poterit petere a ꝺño instrumēti nouatōez. Rñ. sic ꝑm Jo. ar. ff. ꝺ admi. tu. chyrographis. rñ. j. z extra de ꝙuer. coniug. ꝺudum. z in his que no. s. de edic. instru. §. postq̄. ¶ Lxlj. queritur quid si ꝺominus petat sibi instrumentū edi ab emphiteota nunqd coget edere z videt q nō cum ipe ß sibi fieri seu ꝓfici fecerit suis sumptibus. ar. extra ꝺ pba. c. j. sed hoc nō est verū nam cum ꝺñi cā ꝓsecutus sit instrumentum dicit quodammodo ꝺomini esse lz corpus sit alienū. ar. ff. de edendo. ait prētor. §. j. pōt tamē emphiteota petere q ꝺñs iuret de malicia ne videlz petat sibi edi instrumentū qꝺ forte habet. C. de edendo. si quis. §. ij. z fiet editio cum ꝺie z ꝓsule. ¶ Lxlij. queritur quid si prō re quā a me vendicas ꝓbo emphiteotā longo tempe soluisse canonem nō tñ apparet instrumentū emphiteosis qꝺ in boc contractu requirit vt ꝺixi. Rñ. videt emphiteosis ꝓcessa. vt. C. de fun. pater. inbemus. ff. de ritu nup. l. in libere. longa em̄ p̄scriptio inducit coniecturā vt omnia solēniter acta eē vident vt. ff. de vsur. cū ꝺ in rē ℞so. insti. de fideicō. §. fi. z vide supra. ver. lvij z. ℞. lxiiij. ¶ Lxliij. querit pone res ꝺata est ꝺuobus in emphit. hoc pacto si vnus absq̄ liberis ꝺecesserit ei⁹ ps superstiti accrescat ꝺemum is qui erat sine liberis porꝛtionem suam pignoꝛi obligauit vt supra ver. cxxij. z pꝰ hec ꝺecedit filijs non relictis: superstes ℞o cum obstāte loci consuetudine nō possit aduersus creditoreꝫ agere vult aduersus ꝺefuncti heredes agere querit an possit Rñ. sic vt res pignoꝛis nexu liberentur vel saltem ꝺepdite rei p̄cium ꝓponāt. ar. ff. ad treb. quidaz. §. j. ff. que in frau. cre. l. fi. ff. de re iudi. factum cuiusq̄. et l. non ꝺebet alteri. ff. de so. si rem meā. ff. de le. j. si quis inquilios. §. j. z iunge supra. ℞. lxx. ¶ Lxliij. querit ecce pater accepit rem in emphiteosim p se z filijs ac nepotib⁹. ꝺemū ipse cessat in solutōe pensionis vel culpa sua alꝰ possess-

sionē pdit queriť an ex hoc filius innocens pdat ius suum. dicunt quidā. H. Odof. sua. r. q. mihi. ij. Z. q nō ar. ff. de senatoribꝫ emancipatuz. §. si quis. 7. ff. de in ius vo. ad optimū in fi. et. ff. de iure patr. duo fratres. ff. qō vi aut clam. semp. ¶ Clv. queriť q alicui est aliq̄ res in emphi. cōcessa p se suisq̄ filijs in annos. lx. emphiteota aūt. j. hoc sine filijs 7 nepotibꝫ decedit nunq̄d huiꝰ possessio ad dñm reuertet an xxo expectabit donec tempꝰ illud sit elapsum dic q expectari dz ar. ff. de vsufru. le. vxori. H. iij. ibi em̄ sunt. iiij. leges. sic incipiētes hec solutio nō placet. nam ex ea nō sequit q medio tpe res in bonis nullius esset q tps. l. annos posset excedere. sunt ergo duo necessaria ne redeat q extēt descendētes 7 q fuit intra tps limitatū: sed in. l. vxori. extabat heres ad quē finito vsufructu infra quinquēniū ptinebit fundꝰ dandus p euz libertis finito quinquēnio. 7 hoc est pro pxium legatoꝝ factoꝝ post certā diem. ß q̄d iustius vbi nō apparet alius ius habens q̄z vtile dominiū applicari direc to 7 vsufructum ꝓprietati. Z. ¶ Clvj. queritur quid si aliqs rem habz in emphiteosim p se suisq̄ filijs masculis nunc supest nepos ex filia queriť an ad illum res hmōi ptineat. H. ad qōnem facit qō dicam. j. de testa. sup rubrica. Z. 7 videť q sic ꝑm verboꝝ significationem. nam hic nepos masculus est. g̃ ad eum ptinere debet nō em̄ est a verboꝝ significatōne aliter ꝛc. ff. ō le. iij. nō aliter: ß certe hoc potius est ꝓtra eū. nam verbi significatō est vt filius 7 nepos sit suus 7 in eiꝰ ptāte ꝓstitutus sed filiꝰ filie nō est in ptāte cōstitutus aui g̃ nō est suus vnde ad eū nō habeť respectus vt insti. de pa. po. in fi. 7 insti. de here. quali. 7 dif. §. sui. 7 q filius de femina vel reliqui ex eius linea nō admittanť. est ar. ff. de iure immu. l. j. 7. C. de ꝓdi. inser. l j. ꝑm Job. Bal. nepos ex filia bñ ptinetur appellatōe liberoꝝ. C. de ꝓdi. inser. l. j. sed nō appellatōne masculoꝝ dixi in auten. si quas ruinas. C. de sa. san. ec. glo. de furt. l. interduz. §. qui furem. Si quis recepit emphiteosim p se 7 nepotibꝫ suis vtrū ptineatur fratris filius dic vt no. ff. de inoffi. testa. l. si instituta. §. de inoffi. p Ly. Z. ¶ Clvij. queriť pone emphiteota decessit pluribꝫ heredibꝫ relictis qui cū ceteris rebꝫ hereditarijs res emphiteoticas diuiserunt demum vnus illoꝝ p̄moriens alteri tm̄ suam portionē emphiteoticarie rei relinquit modo queriť vtrū reliqui filij admittanť. 7 videť q sic. nam pater rem accepit p se suisq̄ filijs 7 nepotibꝫ. vñ isti cum sint filij videntur debere pariter admitti ß dic satis esse q vnus habeat. ar. ff. de leg. iij. is qui cum plures libertos. si autez pactum sit in instrumēto apposituz 7 vno decedente res deueniat ad supstites secus esset. nam tūc pater poterit ptes dispares dare talibꝫ vt. ff. de le. j. filiussa. §. pe. alij xxo dicūt ß nō esse verum vt. ff. de le. ij. lucius ticius. 7 vide. s. xx. lxix H. 7 vide qō dixi sup xx. lxxij. Z. ¶ Clviij. queriť q̄d si maritus accepit p se 7 vxore sua eoꝝq̄z liberis et nepotibꝫ in emphiteosim mortuus est maritꝰ nunq̄d mulier cum defuncti filijs admittet. 7 si admittat queritur in quanta portōne admittet 7 videtur distinguendus esse vt. C. si quis alteri vel sibi multū interest. Itē obstat mulieri regula illa alteri stipulari vel paciscī nemo potest. Rñ. si mulier ratum habuerit qō factum fuit per maritū admittet q̄z ratihabitio retrotrahiť 7 mandato ꝓparat vt. ff. ad mace. l. fi. C. de dona. inter vi. 7 vxo. dicta. 7 ar. ff. qō vi aut clam. ꝓhibere hēbit aūt mulier dimidiā cū duo fuerint acceptatores. ¶ Clix. queriť q̄d in casu. s. pri. posito si mulier hz filiū ex alio marito nū quid ad istā ptinebit dicūt quidā q nō q̄z eoꝝ filius eē nō pōt nisi ex eis nascat. vel forte illa pluralis locutō accipereť sepatim vt ille p suis 7 illa p suis habeat. ar. ff. de condi. 7 demō. l. j. 7 de ꝓdi. insti. l. ij. in fi. ar. tñ contra est eo. ti. H. nō primo ß de condi. 7 demō. ibi vir legās vxori si liberos habuerit de suis intellexisse videť 7 huic vī standuz exq̄ a viro fuerāt xxa ꝓlata vel stipulata. Z. cum vir vxori. ¶ Cl. queriť. p accepit in emphiteosim p se 7 vxore sua ad voluntatē domū suam mortuus est sup hoc voluntate sua nō expressa queriť an ptineat ad vxorez. Rñ. vtiq̄z ar. ff. de leg. iij. fideicōmissa. §. si sic. 7. §. si rem. 7. ff. de probat. eum qui 7. l. iij. 7 facit. ff. de ver. ob. si quis stipulatus. ar. tñ ꝓtra. ff. e. censemus. 7. ff. de condi. 7 demon. si ita expressim. ß certe sufficit quia sic mel voluit maritus. ar. ff. de aqua plu. ar. in die. ff. locati. Item queriť. §. fi. Item taciturnitas vsq̄z ad mortez nō videť reuocare ꝓcedentē voluntatē imo ꝓfirmat et qō alꝫ non valet facit valere. ar. C. de pac. l. fi. 7 facit ir reuocabile qō poterat reuocari vt in dona. inter virum 7 vxo. 7 inter patrē 7 filiū vt. ff. 7. C. de dona. inter vi. et vx. p totum 7 sunt hec in ar. ad qōnem talē. ¶ Quid si dñs papa ꝓcessit alicui beneficiū tenenduz vsq̄z ad sue beneplacitū voluntatis. Rñ. durabit donec reuocet ex tra de diuoꝛ. is qui. ¶ Sed quid si mortuus est papa nūquid ordinarius poterit illud ꝓferre. 7 est ar. in pre. concor. q vacat: 7 q finita sit ꝓcessio 7 q poterit p ordinarium ꝓferri. 7 est ar. ad hoc. C. loca. 7 ꝓduc. locatio. ij. et ff. e. l. iiij. vbi dicit q si locasti q̄diu velles morte finitur locatio. 7 extra de pcu. c. ij. nam beneplacitū 7 voluntas pape desinit 7 expirat eo moriente in ꝓstit. alex. iiij. H. hec fuit vban. 7 sequens quam attribuit Innocent. iij. fuit cle. iiij. vt no. de rescript. si gratiose. in. j. gl. li. vj. per quam decre. expeditur hec questio distinguendo inter beneplacitum pape 7 beneplacitum sedis apostolice ibi vide 7 supra de ac. 7 pe. §. super. circa fi. versiculo. item si papa. vbi duas remissiones dedi. Z. de rescrip. significasti. nec vlterius pōt aliq̄d velle vt. C. de sa. san. ecc. l. j. nam moꝛs omnia soluit vt in autē. de nupt. coll. iij. §. deinde. Sed vin. no. ꝓtra extra de elec. dudū in fi. 7 pro eo facit consti. Inno. iiij. de rescrip. vt petitōni 7 q̄a beneficia principis latissime sunt interꝑtanda ꝛc. extra de dona. cuz dilectus. ¶ Clj. queritur pone aliquis ꝓcessit hoc modo. b. 7. c. ꝓcedo p medietate rem talem in ēphiteosiz 7 vobis. f. 7. g. 7. h. p alia medietate deinde ita dixit 7 hanc ꝓcedo vobis 7 filijs 7 nepotibꝫ vīs 7 cuilibet de filijs vīs 7 nepotibꝫ. H. inepte vī dictū de his sine liberis cū ad ipsoꝝ filios nō transiret ꝓcessio. Z. sine liberis decesserit portio eiꝰ ad supstitē deueniat nūc q̄rit an ß substitutio referat eq̄liter ad oēs vel solū ad eos ꝓsortes q̄ re 7 xxo sunt ꝓiūcti. rñ. vtiq̄z. H. inepta rōnsio forme qōnis ß ad ꝓximū se refert. s. q solū ad ꝓiunctos re 7 xxo substitutio referat. qō ꝓbat. §. quē allat. Z. ꝑm quosdā. ar. ff. de vul. sub. coheredi. §. q discretas. Bal. ius accrescēdi in emphiteosi vadit ad magis ꝓiunctos q̄ sunt de vna pte nō de alia. arg. de vul. sub. l. coheredi. §. q discretas. 7 adde qō no. Ly. By. 7 bart. ff. de xx. ob. l. si mihi 7 ticio. dicit bar. q ideo ibi hz locuz ius accrescendi q̄z intererat dantis et accipientiz q hꝫ locum ius accrescendi. bar. 7 no. q ius accrescēdi hz locum in ꝓtractu emphiteotico ex impedita acq̄sitione ꝑn. ff. de ꝓtrahē. emp. l. fundꝰ ille 7 ex re soluta acquisitione ex post facto. nam in contractibus in quibus habz locum natura caduci 7 quasi caduci habet locuz ius accrescendi. ff. de vsufruc. accre. l. j. §. pe. hac ratōne habz locum in donatōne cā mortis 7 in mortiz cā capione de fideicōmiss. lib. l. thais. §. stichus seruus. Bar. C. de caduc. tol. l. j. §. fi. 7 attende quia hoc verum est vbi emphiteosis sumpsit originē in vna pson̄a inter posteros: postea hz locuz ius accrescendi q̄z cā mortis capio est vt no. in d. l. si mihi 7 ticio. per bar. 7. j. de feudis. §. quoniaz. ver. xxvj. p. B. 7 quia illa verba vsq̄z in terciā generatōem videnť repetere emphiteosim in pson̄a supstitiz. l. si cuz in annos. ff. qui. mo. vsufr. amit. p bar. ¶ Sed q̄d si vnus fratri in diuisione venit allodium alteri feudum vel emphiteosis vtrū post talē diuisionē hēat locuz ius accrescēdi 7 glo. innuit q ad ꝓprietatem reuertat. C. fa. her. l. si familie in fi. glo. nam nil tenenti de ēphiteosi nil ac-

crescere pōt quia ius accrescēdi fit rei. de vulg. substi. l. ex facto. §. fi. ar. ꝓtra. de vsufru. l. si ticio. §. si vsufr. ℨ. ¶ Cliij. q̄ritur ß quid si ita ꝓcessit ꝓcedo talē rē in ēphiteosim tibi. p. 7 filijs fratris tui: q̄ritur quam portionez bēbunt filij fratris vtrum virilē vel semissez. 7 dixit Jo. q̄ semissem 7 non plus. ar. ff. de here. instī. vtrum ß adiectio. C. de impu. 7 all'. sub. l. fi. ¶ Cliij. q̄ritur quidā accepit feudū ꝓ se 7 filijs 7 nepotibꝫ suis: demū ingressus est monasteriū q̄ritur an ß res tota remaneat filijs quasi ex pacto contractus q̄ videtur. ar. ff. de ver. ob. q̄ cuncß. econtra videtur q̄ ecclia loco heredis vel filij habeat vt in autē. de san. epi. §. ß hoc p̄senti. col. ix. extra de probatio. in p̄sentia. vnd̄ videt' q̄ hec res cedat ecclesie sicut 7 alie res ipsius ꝑm formam. lxxx. q. vlti. si qua. 7. C. de sa. san. ecc. autē. ingressi. vbi dicitur se 7 sua. intelligū tur enim sua ea quoꝝ vēdicationē habz. ff. de au. 7 arg. le. quintus. §. ij. nam 7 ꝓdico alienuz vt. ff. de reli. 7 sup. fu. l. ij. in prin. 7 hoc quidam tenēt. 7 iunge supra. ℵ. cxx. 7. j. ℵ. ꝑ. Bal. in hoc credo q̄ nomine filioꝝ non contineatur monasteriū vel ecclia quia in cōtractibus stricta interp̄tatio 7 p̄propria non improp̄ria 7 ficta fieri debet. ℨ. ¶ Cliij. q̄ritur ß si ecclia ē loco filij vt. s. ℵ. p̄. q̄diu dns a quo res tenetur carebit re sua 7 videtur q̄ ꝑpetuo sicut et ecclia ꝑpetuo duret quia nunq̄ moritꝫ vt. xij. q. ij. liberti. ij. dicunt. n. quidam q̄ durat q̄diu vivit ingressus. ar. ff. de le. ij. peto. §. j. xij. q. ij. illi q̄. vl' etiaz ecclia ꝓputabit' loco filij 7 ea rōe tenebit p alios. c. ānos Item ꝓputabit' loco nepotis 7 eadē rōne tenebit p alios. c. annos arg ff. de vsufru. an vsufru. 7 hoc si tenebit alaico. si aūt ab alia ecclia 7 tūc dat' ecclie dom̄ine adoptio vtrum velit accipere pensionē vel reaccipe rē solūto contractu infra duos annos vt in autē. de alie. 7 emphi. §. j. col. ij. tu dic vt. s. ℵ. cxvj. ¶ Clv. q̄ritur cōcessit tibi rem aliquam in emphiteosim vsq̄ in terciā generationē ꝑpletam ita q̄ postea ad me reuertat'. demum decedit relicta filia: 7 postmodū filia decedit relictis duobus filijs: vnus aūt ex illis decedit filio relicto: nunc q̄ritur quid iuris. 7 primo videt' q̄ iste filius fratris mortui istud ius ꝓsequat' ex p̄sona patrui sui licz ex p̄sona sua nihil possit habere q̄ est ex quarta generatōne. ar. ff. de tempo. in integ. resti. l. petende. 7 ar. ff. q̄ res pig. ob. poaristo. 7. ff. de decu. l. ij. ar. tamen ꝓtra vt non habeat ex p̄sona patrui eo viuente. ff. de admi. rerū ad ciui. perti. l. ij. Item videt' q̄ ad me debet reuerti quū nonduz sit tercia generatio finita. Item videtur q̄ heres defuncti nihil debz habere cū ipse sit de quarta generatōne. Dicunt quidā q̄ frater defuncti viuens totū hēbit et apd̄ eū remanebit q̄si iure accrescēdi. nam 7 in cōtractibꝫ int' vivos locum habet ius accrescēdi vt. ff. de vsufr. accres. l. j. idem etiā. 7. ff. de vsufru. si toti⁹. 7. l. imperij. 7. C. li. x. si socius liber impialis dece. l. vnica. etiā sine noua inductione in eam ptem vt. C. de dona. que sub mō. l. iij. 7 vide. s. ℵ. lxix. ℍ. hic erratū fuit in numero: sic 7 forti⁹ supra dele. §. nunc de eoꝝ ℵ. xl. qd̄ totum corrigendum nō est circa allegatōnes sequentiū ℵ. in diuersis locis sepius iteratas ß supleamus has duas qōnes q̄ numero deficiūt p duos ℵ. se. vt statim in illis dicaz. 7 hic corrigamus vt dicat. clvj. Bal. nomine tercie generationis non includit' pronepos q̄d ergo si supest ex filio nepos ex nepote alteri⁹ filij pronepos dic vt hic p Guil'. so. ps defecta nepoti accrescit. sed bar. ꝓsulnit ꝓ nepote ī cludi q̄ est tercia generatio 7 nō ꝓputat stipitē ab eo quia ipse nō est generatio ß generans p̄sertim si ℵba dicunt vsq̄ ad terciā suā generatōez ꝓputat' ergo stipes q̄ ad acquisitionē ß nō quo ad dinumeratiōez generationis ꝑm bar. ß spec. ꝓ eodē habz dicere in terciā generationem 7 in terciū gradū. nam dinumeratio graduū a stipite fieri debet' 7 ꝓ hoc in autē. de nō alie. §. emphiteosim. col. ij. ꝓ bar. facit q̄ si charta diceret vsq̄ in primā generationē ꝓtinet' primus heres ergo stipes non ꝓputatur si tu dicis non ꝓtineri primū heredē verboruz significationē obtundis. ℨ. ¶ Clviij. querit' vtrū filius qui ab hereditate patris abstinet possit habere que pater iure emphiteotico acquisiuit seu accepit ꝓ se ac filijs 7 nepotibꝫ suis. ℍ. vides q̄ qō formal' de emphiteosi 7 feudo nō auitis: ß paternis tm̄ sup quibꝫ vide qd̄ scripsi extra de feu. cij. sup vlti. glo. 7 in regula nō debz aliquis de reg. iu. li. vj. ꝑm que tenet. ℬ. de suz. sup. l. qui se patris. C. vnde liberi. Ad feudū auitū filiū admittendum licet paternā hereditatē repudiet. vide infra tit. ij. ℵ. xxxvij. 7 facit hoc ad duas qōnes sequētes. 7 ad huius qōnis intellectū scias q̄ Mar. pha. extra tractatuz qōnum de quo dixi in prin. quesiuit d̄ filio q̄ patre mortuo se renouari facit p ecclesiam a qua pater patrimonium tenebat in emphiteosim 7 p hūc modum creditores excludit. dixi aūt q̄ questio ista plus in facto q̄z ī iure ꝓsistit. nam si adiuit vel se immiscuit certū est q̄ tenetur si repudiauit vel abstinuit. ꝓstat eum creditoribꝫ nō teneri. Jn'dubio distinguit aut pater in illis rebus ius ad filiū transmittere non poterat puta q̄z ꝓtractus sine pacto reuocatōnis finiebat' in eius p̄sona dicit tūc filiū non dici fraudulentū 7 creditoribꝫ non teneri: al's sec⁹. alle. ff. de leg. ij. l. peto. §. j. 7 ad. l. fal. penales. j. rū. allegabat p̄nus ꝓtra eum q̄ ex quo post mortē patris 7 añ renouationē aliquo tpe possederat p̄sumebat' iure hereditario possedisse 7 adiuisse. C. de re pu. here. l. j. debuerat enim statim ꝓtrariū protestari. ff. de acqui. here. ꝓ here. §. j. nec videt' querendū an bona fuerūt patris satis. n. est q̄ pater primo 7 ipse postea illa possederint. facit. ff. de acqui. here. l. gerit ꝓ herede. Item patris contemplatōne facta fuit renouatio 7 sic' q̄si de suo eē videtur. ff. de vsufru. ß 7 si quid. 7 talia hereditaria dicuntur 7 in petitōne hereditatis veniūt. ff. de pe. here. sed nō tm̄. videtur ergo fraudulenter hereditariū ab ecclesia petitum. ff. de acqui. here. si is qui bonis. 7 de distra. pign. 7 qui sub imagine. facit. ff. ad treb. lucius. §. ticia. pro ipō inducit. ff. de acqui. here. ꝓ herede. §. si q̄d. 7. §. fi. et. l. si pupillus in fi. C. de repu. here. l. ij. C. vñ le. l. nō hoc inducit. ff. cōidiu. qui coheredes. ff. si o. cā te. l. fi. ad muni. libertus. §. sola. ff. de op. li. l. iij. ff. de pign. lex vectigalis. ff. de in diē adiec. l. vbi autē. §. sed marcellus. ℨ. 7 videtur q̄ sic licet non sit heres patris vt. ff. de ℵb. obli. quicunq̄z. §. primo. ff. ad trebellianum. debitoz. §. fina. ff. de lega. j. l. filius. 7 duabus. l. sequentibus. ff. de reli. 7 sumpti. fu. familiaria. ff. de sepul. vi. quesitum. ff. de acquirē. here. si quis non ar. cōtra quia cum pater paciscit' filijs tanq̄z heredibus si non existāt heredes non debēt ea habere vt. ff. de ver. ob. eum qui. §. j. ff. de pac. anus. arg. q̄ semper p̄sumitur cum ex voto omnia liberis paremus ff. de bo. lib. l. fi. sed ad hoc forte responderi posset q̄ talis mentio filioꝝ nō videt' hoc casu facta vt heredum: ß potius vt filioꝝ vt sit pactū p̄sonale ꝓ se 7 filijs ac nepotibus tm̄. in auten. de non alie. aut permu. re. ec. §. emphiteosim. 7 potius videtur hic fieri mentio filiozuz vt alios heredes ab hoc iure excludat quia qui in vno permittit in alio prohibet vt. C. de procura. maritus. extra de transac. inter corporalia. Item alia rōne si fili⁹ repudiat bona ergo 7 emphiteosim. ℍ. hoc placet Accurs. in bro. ru. xxv. in ru. qui repudiat. vide qd̄ dicā. j. ti. ij. ℵ. xxxvij. ℨ. que bonoꝝ appellatione ꝓtinetur vt. ff. d̄ acqui. re. do. l. rem in bonis. ff. de ver. ob. stipulatio ista. ff. de ver. sig. bonoꝝ. 7 videt' hec qō expediri per autē. vnde si parētes positū. C. de inoffi. testa. ℍ. puto q̄ ß intendit si vnus ex filijs cui pater fecit donatōez immēsam abstinens ab hereditate donationez illā retinet salno fratribꝫ iure falcidie sic 7 iste abstinens tenebit ēphiteosim qō nō esset dubia in' herede ad quē emphiteotica ꝓtinere nō poterāt nisi eo q̄ heres quia nō erat fili⁹ vel nepos expressus in ꝓcessione. de illo eñ est dubiū ad quod facit qd̄ dixi in proxi. qōne 7 remissio quaz ibi de-

di certum est q̄ ista emphiteotica ꝛniunt in iudicio fami. herc. ⁊ in petitōne hereditatis patet. ff. fami. hercis. Item p̄ dia. ff. de peti. here. Item videndū in fi. vbi de boc. ⁊ l. se. si ꝛniūt in diuisione ⁊ petitōne hereditatis: ergo ⁊ in restitutōne. facit. C. de iure delib. l. quidam eulogio. satis videtur q̄ si substitut⁹ eque capax est vt institutus ⁊ ipse institutus simul indiuisa ⁊ sine p̄testatione adiuit q̄ sibi p̄iudicauerit. ad sequentē aūt q̄stionem videt distinguendū vt. s. inter auitū ⁊ patronum ⁊ scdo casu videt ponderandū an pater p̄ se ⁊ filijs an p̄ se ⁊ filijs ex heredibus ⁊ p̄m hoc duobꝫ casibꝫ scz primo ⁊ tercio illud p̄deret. Bal. licet q̄s renunciet bonis patris non tñ renunciat emphiteosi stipulate a patre liberis. C. d̄ inoffi. testa. in autē. vñ si parens. nec heredes exteri ꝛel extranei vllum habent in hac emphiteosi cōmerciū vt no. ff. so. ma. l. etiam in p̄in. C. de ope. lib. l. liberti. p Cy. ff. de ope. lib. l. vt iureiurandi. §. si liberi. per Bar. ⁊ facit q̄d no. in. l. ex facto. §. fi. ff. ad trebe. p Dy. ⁊ de verb. ob. l. in q̄uentionalibꝫ p Dy. ⁊ de sep. vio. l. sepulchri. ⁊ vide. ff. de fideicom. lib. l. thais. §. stichus seruus meus. Z. Sed quid si grauatus sit fideicommissarius restituere an talia emphiteotica ꝛenient in restitutione. Item quid si iuste fuerit exheredatus an p̄iuabitur emphiteosi sicut ⁊ alijs bonis. ¶ Clix. querit quid si dñs edificauit in solo q̄d p̄cesserat in emphiteosim nūq̄d ipse emphiteota inuito illud opus demoliri poterit. Rñ. non poterit impune si fuerit p̄hibitus ab emphiteota demoliri opus sed ante p̄hibitionē posset vt. ff. d̄ vsufr. ⁊ vsu. leg. heredes. ¶ Clx. querit sed q̄d econuerso si emphiteota in solo q̄d habet in emphiteosim construit turrim ꝛel aliud demū ipso decedēte solū redit ad dñm nunq̄d q̄d edificatū est solo cedet. dicūt quidā q̄ sic. ff. de acqui. re. do. adeo. §. ex diuerso. ar. tñ p̄tra. ff. de leg. j. si domus. s. ꝛ. ij. ⁊. ꝛ. cxxxj. ¶ Clxj. querit q̄d si dominus aget p̄tra extraneū possessorem fundi emphiteoticarij nunq̄d possessor p̄demnabit̄ ei ad fructus. Rñ. ñ vt. ff. de p̄di. inde. l. indebiti. §. si. ff. de rei ven. fructus. et iunge. s. ꝛ. lj. ⁊. ꝛ. lvj. ¶ Clxij. querit q̄d si serui sunt in iure ꝛel possessione emphi. p̄stituti nunq̄d emphiteota poterit eis libertatē p̄stare. Rñ. sic arg. C. de fun. pat. l. possessiones. ⁊ extra de re. p. c. iij. ⁊. iiij. Idez videt etiaz in assericticijs posse dici ꝑ posset rñderi ad illaz. l. q̄ illō ideo ibi p̄tingit q⁹ p̄ductores p̄dioꝝ patrimonialiū domini efficiunt sicut in pleriſqz legibꝫ eiusdez ti. habetur sed isti nō sic. p̄t tñ dici q̄ si emphiteota p̄stat ei libertatem vt eaten⁹ non p̄pellant domino seruire q̄ten⁹ emphiteota in emphiteosim durare debet nisi eo aio fecerit vt us quod hz ꝛellet ad p̄prietariū p̄tinere ꝛel distīgue an assericticij ꝛel coloni fuerint in possessione seu ī re emphiteotica ante p̄tractū emphiteosim. an ꝛo postea acq̄siti sint vt si post possint ad libertatē p̄duci al's non ar. ff. de censi. forma in fi. C. cōia de le. l. fi. circa medium. l. ¶ Clxiij. querit pone emphiteota nō soluente canonē statuto tpe dñs p̄uenit ad canonis p̄stationē. emphiteota ꝛo vult rem relinquere ⁊ in canonis solutōne cessare querit quid iuris. Rñ. si p̄tractus fuerit p̄m legē celebratus in optōne dñi est ꝛel eū expellere ꝛel solummodo canonē etiā p̄ futuro tpe exigere vt. s. ꝛ. xij. sed hoc in eccl'ia. sed q̄d in priuata p̄sona dic q̄ si emphiteota vult deserere nihilomin⁹ tenet pensionē soluere. alij cōtra vt. s ꝛ. xj. ¶ Clxiij. querit ecce emphiteota sepe vagat p̄ orbē sicq̄ ignorat vbi sit ⁊ an viuat nullis sibi exñtibꝫ filijs ꝛel nepotibꝫ dñs vult rem hīe quasi redire ad eius dominiū p̄curator tñ illi⁹ asserui eū viuere querit q̄d iuris. Bal. ff. loca. l. cū domus. Z. dicunt quidam q̄ si p̄ triennū abfuerit licet pensio semp̄ soluta fuerit dñs vtet iure suo ⁊ rem poterit ꝛendicare. ar. ff. de ritu nup. si ita pater. ⁊ l. si fili⁹. arg tñ p̄tra. C. de re iudi. aute. hodie. alij dicūt q̄ expectabit̄ q̄nquēnio. ar. in aute. de nup. §. ꝑ etiā. col. iij. ꝑ B nō placet. de diuersis aūt expectatōnibꝫ no. extra vt lite nō p̄te. q̄m frequenter. §. si ꝛo. ¶ Clxv. querit sed q̄d si in casibꝫ q̄bus conceditur emphiteote alienare ꝛel domino irrequisito ꝛel alias lege p̄mittente. de q̄bus no. s. ꝛ. cvij. ⁊ seq. q̄d iurt transit in illum cui alienat. Rñ. vt eodē iure ammō sit penes eum quo futura erat penes emphiteotā alienantem vt. ff. de p̄trahē. emp. q̄ tabernas. ff. de dam. infect. si finita. §. fi. ⁊ supra ꝛ. cir. ⁊ forte poterit dñs postulare q̄ se renouet eodem tenore q̄ accepit sicut ecōtra cū ius dominij mutat in aliū renouatio postulanda videt arg. ff. vsuf. quēad. ca. oīs in fi. ⁊ vide. s. ꝛ. xlv. ¶ Clxvj. q̄ritur si emphiteota cōcedit alteri in emphiteosim vt. s. ꝛ. cxxv. cui iste scds emphiteota soluet canonē. ⁊ videtur q̄ illi q̄ sibi p̄cessit ⁊ ille dñs p̄ cessationē tñ p̄mi emphiteote poterit expelli scds. ar. ff. de pig. lex vectigalis. ⁊ sic in plerisq̄ locis seruat. alij tamen dicūt p̄m emphiteotam dño teneri p̄ditione ex. l. alij dicūt q̄ tenet̄ domino soluere pensionē nō condi. ex. l. ꝑ remedio rei vendicatōnis vt. s. ꝛ. si. cxxvij. cum aūt primus emphiteota alienat ius suuz non dando alienat in emphiteosim alij ꝑ vendendo ꝛel donando ꝛel alijs modis similibꝫ tūc videtur q̄ res transeat ad nouū possessorē cū onere pensionis ab eo p̄stande. ar. C. de iure emphiteo. l. j. ibi. idoneus absoluendū ⁊c. C. cōia p̄edi. cum fundus. ¶ Clxvij. querit vtrū vtilis vendicatio q̄ dat emphiteo. vt. s. ꝛ. xlv. p̄petat ei sine traditōne. ⁊ videt dicere. l. ij. C. de iure emphi. q̄ sit necessaria traditio. s. ꝛ. xcv. instar vere cte venditōnis. vt. C. de iure ven. l. pe. ar. p̄tra quia hec vendicatio nō ex dominio ꝑ ex p̄tractu ⁊ iure emphit. nascit. ar. ff. si ager vecti. ꝛel emphi. pe. l. j. vñ ex sola conuentōne a contractu dat instar hypotecarie q̄ est in rē ⁊ dat ex sola q̄uentōne vt. C. de pig. ac. l. j. ⁊ q̄d ibi dicitur intellige necessariū q̄ntum ad p̄moditatē vsus ⁊ culture ⁊ non q̄ntum ad actionē ar. C. de iure emphi. l. j. q̄dam dicūt pri⁹ dictum esse ꝛeri⁹ vt. ff. de pub. cū spōsus. §. in vectigali. sed illud mitigat dictio ibi posita forte. Bal. emphiteota non habet vtilē in rem ex solo titulo sine traditōne q⁹ est cessionarius rei actōnis. ff. de rei vendi. l. si culpa. Z. ¶ Clxviij. querit. H. hic mihi occurrunt duo primū q̄ ꝛ. allegatus quē in pluribꝫ libris sic vidi parū ad p̄positum p̄uenire p̄t secund⁹ precedens. s. clxvj. ꝑm q̄ hoc q̄d in materia hac erit p̄incipalissime tractandū auctor sic tarde ⁊ sic succincte transiuit maxime cū Jo. de bla. quē vidit de hoc plene tractasse: vbi. s. sua. q. vij. dicens q̄ si p̄tractus ⁊ ei⁹ forma p̄bari p̄t per testes ꝛel p̄ publicum instrumentum p̄ quem patere p̄t stipulationē interuenisse sup̄ pensione soluēda ⁊ pensio fuit certa aget ad illam certi p̄ditōne ex stipulatu al's p̄di. ex. l. zenonis. C. e. l. j. ⁊ instī. loca. §. adeo cum iste p̄tractus sit inductus ab illa. l. nec est cautuz q̄ genere actionis ⁊c. C. de condi. ex. l. l. j. Si aūt de cōtractu testes ⁊ instrumēta deficiūt p̄pter p̄tractus antiq̄tatem ꝛel alias videat agēs an p̄bare possit reū sibi pēsionē soluisse p̄ illo fundo. x. ꝛel. xx. annis alleget cōtractum ꝛel stipulationē ex vno illoꝝ agat. ff. de vsur. cum de in rem ꝛerso. dicit ergo q̄ anteceſſores sui et ipse deberūt talez fundū in emphiteosim p̄ tali pensione ⁊ ad dere p̄t quā pensionē p̄ stipulationem soluere p̄misit q̄d paratus sum p̄bare q⁹ ipsius fundi pensionem mihi soluit p. x. ꝛel. xx. annos. ex cursu. n. tpis inducet̄ p̄sumptio tituli q⁹ non est verisimile q̄ quis pecunias suas ignorabat. ff. de p̄ba. cum de indebito. si aūt cā ꝛel titulus non allegaretur ex solo cursu tpis agere nō posset. C. d̄ pac. si certis annis. nō eñ inducit solū tp̄s obligatiōez vt ibi sicut nec tollit. ff. de act. ⁊ ob. obligationē fere. §. placet. hic vide q̄d no. extra de censi. p̄uenit in glo. ij. et q̄d supra scripsi. Est aūt sciendum q̄. s. dixi de. l. zenonis. ⁊ dicit auctor in p̄inci. huius. §. ⁊ ꝛr. liij. improbari per pe. de bel. vt refert Cy. in ip̄a. l. q. v. dicit eñ p̄tractū ex antiqua. l. vt patet. ff. si ager vecti. l. j. et non. l. zenonis.

licet ꝓ illas sit repositus in nouã formã. certe.§. adeo. insti. loca. aperte dicit ꝙ cõtractus emphiteosis naturã recipit a zenone nõ. n. dicit formã sed naturã. nec inuenitur sub illo titulo si ager ꝛc. ꝙ emphiteos nominet i tex. de rubrica fateor ꝙ post zenonẽ formata fuit ꝓ cõpilatores. Itẽ mirandũ imo sũme de hoc mirandũ cum leges ille nõ loquant nisi de cõductoribꝫ agrorum ciuitatũ quo dicãt ꝓ illas ꝓuisum in cõtractibꝫ nõdum inuẽtis ecclesiarꝫ ꝛ priuatorꝫ ꝓ viã emphiteoticã. Miror etiã de amicissimo meo cy. qui ꝓ opinione ꝙ agat ꝯditione ex. l. zenonis inducit vt principalẽ Ja. de are. cũ tamẽ az. id dixerit in summa ipius ti. in ꝑn. ꝛ aptius ante finẽ ℵ. ex hoc. Ac. idẽ in ipa. l. sup ℵ si. custodiri et breuiter sup oẽs quos post ipos studiũ subtilitates illorũ qui summo studio sine vlla vtilitate antiquos improbare conant nunqꝫ placuerũt ꝺ vtilitate dixi quia quicqd interest plus agere ꝑscriptis ℵ bis qꝫ ex. l. zenonis. ꝛ tamẽ ac. vbi. s̃. de derat vtrũqꝫ. ℨ. si dñs volens emphiteotã deijcere intentat rei vendicationẽ contra ipm vt. s̃. ℵ. xlix. nũquid habebit probare se dominũ et videt ꝙ non quasi non liceat isti qui habet cãm ab illo sibi referre dominij cõnem ar. C. de pig. acti. nec creditores. sed dic ꝓtra ar. eius quod dicit rei vendicationẽ dari tanqꝫ cõtra quẽlibet vt. ff. ad exhi. de eo. §. fi. ff. si quadru. pau. fe. di. l. j. §. fi. ꝛ C. de ꝑscrip. xxx. annoꝝ si qs emptiõis. §. fi. si ergo videt sibi dura dominij ꝓbatio vt. s̃. ℵ. xlix. ꝛ. s̃. ℵ. lvj. ꝛ. s̃. ℵ. cxxvij. ℭz adhuc opponit nõne emphiteote ẽ dominiũ ꝛ possessio vt. s̃. supe dictũ est. quid ergo condicet ab eo dñs vt. ff. vsufr. quẽadmodũ ca. l. fi. Rñ. de tẽtationẽ ꝛ naturalẽ possessionẽ ipius emphiteote qꝺ est bene notandũ. ar. C. de cõdi. inde. l. inde. §. si nũmi. ¶ clxix. querit ecce aliquis accepit i emphiteosim ꝓ se ꝛ qbusdã alijs puta fratribus ab vxore vel alijs an ex hoc cõtractu querat alteri si ipe nõ inducat a dño in possessionẽ videt ꝙ nõ ꝓpter regulã que ẽ insti. de inuti. sti. §. alteri. qñ aũt alteri ꝓ alterũ querat dic vt. C. si quis alteri vel sibi multus videt tamẽ ꝙ aliud sit specialit in hoc contractu qꝫ in alijs tã ex ꝓsuetudine qꝫ ex lege. C. ꝺ iur. emphiteo. l. j. ibi. in quo q̃d inter ℨc. sicut et ꝓtra ꝑdictã regulã sunt alia plura specialia vt no. insti. de inuti. sti. §. siqs alteri ad hoc facit in auten. col. ij. de nõ ali. aut ꝓmu re. ec. §. emphiteoꝝ. in fi. ibi hoc exꝑsse nominet ℨc. vbi innuit ꝙ ex sola nomiatiõe. i. pacto vxor q̃rat viro ꝛ vir vxori qꝺ nõ est i alijs ꝓtractibꝫ vt i prie. l. multũ. et ad ℞. C. li. x. si socius liber impialis dece. l. vnica. qz qꝺ ibi facit auctoritas hic debet hoc facere pactũ ꝛ cõcedẽtis i emphiteo. ꝛ donãtis volũtas. ꝛ ℞ tenet Ja. ꝙ habeat vtilem vendicationẽ all'. C. de dona. que sub mõ. l. ij. licet Jo. illã. l. intelligat in actione ꝑsonali ꝛ vide. s̃. ℵ si. iij. ¶ clxx. querit si in cõtractibꝫ qui sic fieri cõsueuerũt tu ꝓcedis mihi ꝓ me ꝛ filijs meis ꝛ nepotibꝫ vt si decessero sine filijs vel nepotibꝫ deueniat in talez: nũquid ex tali pacto tercius hẽbit ius. ¶ clxxj. querit quo iure repetatur merces ꝛ dicunt quidã ꝙ cõdi. ex. l. vt. s̃. ℵ. clxvij. ¶ clxxij. querit siqs cõcessit in emphiteosim. p. ꝛ fratri suo ita ꝙ si alter sine masculis liberis decesserit res ad supstitem reuertat nũquid filiꝰ naturalis excludet fratrẽ defuncti ꝛ videt ꝙ sic qz in substitutiõe excludit vt C. de insti. ꝛ substi. l. generalit. Ja. dicit ꝙ si defunctus sit talis ꝑsona de qua sit verisimile ꝙ si voluerit istum heredẽ succedere tũc admittit' alꝫ nõ. ar. ff. ad tre. ex facto. §. siquis. s̃. ℵ. lxvij. ¶ clxxij. querit quid si dñs tibi vendidit rem quã mihi dederat i emphiteosim nũquid teneris pati me rem illã habere videt ꝙ sic vt. C. loca. ꝛ cõduc. emptorẽ. sed. l. illa. loquit in colono qui nõ habet ius in re qz dat ei vtilis vendicatio ꝛ nõ põt ab emptore expelli qz res transit ad emptorẽ cũ onere suo vt ff. de acqui. re. do. traditio. ℋ. Sed querit an dño vẽdere volenteꝫ prietatẽ domꝰ emphiteotice teneat' emphiteota illam ostendere emere volentiby videt ꝙ nõ p. l. ij. §. j. que facit etiã ꝓ cuz de immobilibꝫ hic loquamur ꝛ hoc tenendũ per. l. qꝫuis. ff. de pigno. actio. et ad exhi. l. thesaurus. ꝛ de cloacis. l. j. §. j. ꝛ. ij. Itẽ licet dñis in talibꝫ ponere custodes. ff. de vsu ꝛ habita. l. si ita. §. j. ꝛ de ven. in pos. mit. l. j. §. pe. ℨ. ¶ clxxiij. querit ponea. dedit rem suã. b. in emphi. annua pensiõe sibi retenta post ℞ vẽdidit. a. p. ꝓprietatẽ ꝛ pensionẽ quã retinuerat. ℋ. quod potuit in acquisito emphiteota. de hoc s̃. ℵ. cxij. tamẽ vber. a. quo auctor habuit hanc qõnez posuit hoc factũ emphiteota sciẽte ꝛ ꝙ ipe postea soluat pensionẽ emptori. ꝛ hoc vel hoꝝ alterũ ꝓpter secũdas allegatiões auctor nõ debuit omittere. ℨ. demuz quidã. h. egit cõtra. b. vendicãdo ipaz rem ab eo hypothecariã dicẽs eam sibi fore obligatã: ꝛ ipe. b. ante sentẽtiã denũciauit. a. vt adesset cause ꝛ eũ defenderet ℔m ea que no. s̃. de ꝑmo ꝛ secũdo decreto. §. restat. ℵ. hoc etiã no. sed nõ denũciauit emptori: nũc. p. agit cõtra. b. a quo res euicta ẽ vt nihilominus sibi pensionẽ soluat querit' an possit: ꝛ videt ꝙ nõ ꝛ sibi ꝓficiat ꝛ ꝓsit denũciasse. a. cũ quo cõtraxit. at cũ. p. nõ contraxit quare sibi denunciare debuit. arg. ff. de euic. minorum. §. denunciare. ℋ. ibi dicitur ꝙ etiam si seruus ẽ qui vendidit ei nũciandũ est. Itẽ emphiteota negabat principiũ dicẽs nullo iure caueri ꝙ emphiteota teneat' denũciare licet teneat' de euictõne ꝛ sic se tutũ dicit etiã si nulli denũciasse ꝓ. l. illam. C. de colla. ad idem de elec. qꝫ. de sen. ex. is qui li. vj. ℨ. Itẽ si notoriũ erat. b. obligatũ q̃ euicit. b. non habuit necesse litigare. ar. C. de acti. emp. l. empto. §. idem ait. ar. contra nam. b. succedit in locuz a. ꝛ loco eius erat vnde ius acquisierat. ff. ad vellei. l. fi. Rñ. j. sibi ℊ fieri nõ debeat denũciatio: vt. C. de euict. actoꝝ. quare periculũ rei euicte spectat ad. b. non ad se C. de peri. ꝛ cõmo. rei ven. post pfectã. ℋ. addebat ꝙ ꝛ si venditori denũciari debuisset ꝛ nihilominus ꝛ sibi: cum eĩ plures ledi possunt omiby consulendũ est. ff. ꝺ mino. ait ꝓtor. §. j. ꝛ. ff. de fun. do. l. fi. facit regula ꝙ oẽs de regu. iur. li. vj. ℨ. Itẽ. b. est i lata culpa quia nõ denũciauit. p. quẽ viderat perdere ius suuz. ꝛ talis culpa ꝓpe dolũ ẽ. ff. manda. fideiussori. sup hoc dici põt ꝙ. a. bñ vẽdere potuit ꝓprietatẽ sed. p. nõ põt vẽdere. b. pẽsionẽ põt tamẽ ab eo rem vẽdicare. ꝛ si. b. noluerit sibi soluere pensionẽ. ℋ. de hoc. s̃. cxxviij. ℭz qꝺ querit de vendicatiõe ꝛ ꝑditiõe rei nõ videt ꝓcedere quõ. n. vendicabit ab illo q̃ nõ possidet ꝛ ꝓ sentẽtiã euicto. et quõ nunc perdet qui iam prius perdidit. veritas tamẽ nõ habet ꝙ q̃stio nõ ponit clarum thema quia nõ declarat quod vel quale dominiũ vendicaret nam si vtile vendicabat denũciauit cui debuit ei. s̃. a quo causaz habuerat. Si directũ vendicabat tũc debebat emptorem ipius directi dominij in iudicio nomiare non dico denũciare de quo hic tractatũ est sed nomiare ꝓ modũ quẽ ponũt. l. ij. C. vbi i rem actio. ꝛ decret. qm̃. extra vt lite nõ ꝓtest. §. ꝙ si sup. Quo ergo ad suũ vtile dominiũ euictũ ꝓtra vẽditorẽ cui denũciauit agere debebat ad preciũ si quod dederat ꝛ ad interesse ꝛ expẽsas de q̃ s̃. ti. pri. §. fi. ℨ. bene quidẽ alioquin rem ꝑdet ꝛ est si. ff. vsufru. quẽad. ca. omnes in fi. Si aũt. b. iam ipm. p. dominũ recognouerat soluẽdo ei pensionẽ vl' alio mõ non excusat denũciando. a. imo periculũ eius est. ff. de ꝑcario quesitũ. Bal. an ille qui egit iure ꝓprio ꝛ succubuit possit postea agere iure feudi vel emphiteosis. C. de inge. manu. l. penult. ℨ.

¶ De rerum ꝓmutatione Rubrica.

ℋ. Ex practicis auctoris soli Roff. ꝛ Jo. de bla. tractauerũt hanc materiã vterqꝫ sub rubrica de ac. ꝑscrip. ℵ. ex permutato. primus inter ciuiles secũdus sui operis charta pe. Mar. de pha. in membro. xxj. posuit vnũ instrumẽtum et duos libellos de quibus infra sub hac

rubrica in cõpila. Bre.nouẽ dcre. habemus quarum tres.l.v.vij.z.viij. de pmutatiõe beneficiorũ loquũtur. Jura vo sexti z cle.solũ de tali pmutatiõe tractarunt de hac autẽ parũ curauit auctor.in pmo eñ.§.vbi ponit instrumẽtoz formas de illa nullã dat formã. Jn secũdo.§.vbi ponit libellos vnicũ libellũ ponit.z in prin. vbi psequit de hoc mẽbro. Jtẽ cũ illa materia duob⁹ abundet de illis nullũ tangeret.primũ aũt z tercũ psequẽdo.de primo videndũ est qđ scripsi.e.ti.quesitum. sup v.symonie. nam cautũ est q ab epo transferre volente psonas incipiat tractatus. Sed vt ibi etiã dixi et no.in clem.e.ti.sup v. volentib etiã ab ipsis incipe potest tractatus qđ approbat psuetudo cui etiã iura noua fauẽt. Jtẽ forma illa q ab epo incipiat nõ bñ practicat in beneficijs diuersarũ dioc. in quib tamẽ pcedit pmutatio vt no.e.ti.c.vno li.vj.ĩ glo.quid si. vbi ergo vnus ẽ epus siue q in dioce.sua sunt bñficia siue in diuersis.§alter sibi cõmisit diuersimode poterũt instrumẽta formari vt.s. in pprio dicat q cũ ipe epus alis requisierit.a.rectorẽ vel canonicũ sancti Jo. et.b.rectorem vel canonicũ sancti bartholomei vt trãslationi vl pmutationi quã de ipis inuicẽ ppter talẽ cãm intendebant facere psentire deberẽt declarãdo.s.q.a.ad ecclesiam sancti bartho.et.b.ad ecclesiã sancti Jo.transferri deberẽt z pdicti.a.et.b.huic trãslationi fiende cõsenserint z de nouo psentiant.z ob hanc cãm corã ipo domino epo cõuenerunt tales.s. collectores electores seu psentatores qui requisiti responderũt sibi translatiõz z pmutationẽ talẽ placere. Jpeqz.a.in manib ipi⁹ domini epi renũciauerit pmutationẽ predicte cã rectorie vel canonie sancti Jo.z dictus.b.eadẽ causa renũciauit rectorie vel canonie sancti bartho.ipe dñs epus renũciationes ipas acceptans christi nomie inuocato de consensu talis ibidem presentis contulit predictã eccle siã sancti bartholomei dicto.a. z ipm de dicta rectoria vel canonicatu p anulũ inuestiuit statimqz de consensu talis canonicatũ sancti Jo.contulit ꝛc.vt supra isto modo trãsit pmutatio cũ vnico instrumẽto z eo forti⁹ quando ad epm spectaret collatio vtriusqz sed cõiter fiunt plura instrumẽta.s.quia quisqz habet suũ instrumentũ de consensu suoz presentantiũ vel eligentiũ.et qñqz sunt plura vel multa instrumenta de hoc qñ plures sunt tales vt singuli z simul haberi nõ possunt vel sunt vt collegium z maior pars collegialiter consentit alij ratificant. Jtem si vnus epus cõmittit alteri vl ambo alicui tercio.de his oportet haberi instrumẽta. Jtẽ seruãt multi episcopi morẽ curie facientes duo instrumenta eiusdem tenoris vsqz ad actũ collationis in quorũ vno ponit soluz collatio facta vni in reliquo collatio facta alteri sicut eñ facit curia que dat etiã diuersos executores si diuersos petũt pmutati. z licet daret eosdem nihilominus duplicat litteraz vt predixi.posset etiam vt.s.dixi inchoari instrumẽtũ a partib petẽtibus ab episcopo pmutari expressis causis respicientibus vtilitatem ecclesiarũ vel psonarum vel vtrãqz z p pdicta sit de instrumẽtis pmutationũ beneficialiũ que auctor omiserat expeditũ.patet etiaz ex predictis posse simul pmutari beneficia diuersorũ episcopatuũ. Jtẽ per episcopos permutari posse psonas etiam in beneficijs que conferre non habent.z de his in pre.glo. quid si. vbi no.q interuenire debet cõsensus illorũ ad quos spectat prouisio. Jbi etiam sup glo. dixi an requirat cõsensus omniũ an sufficiat cõsentire partẽ maiorẽ super eadem etiã glo.scripsi z no.in cle.e.ti.c. vno in glo. pe.inferiores ab episcopis pmutationibus auctorizare non posse. Jtem an in numero canonicorũ restricto ex iusta causa z iurato pmutari possit fieri de excessu. Jtẽ de dignitate vel psonatu extinctis post primã vacationem z teneo q nõ z p id intẽdo includere ecclesias vnitas adhuc viuẽtibus rectoribus de quo dixi.s. sup ru. j. de pben. ad fi.q. que incipit pponitur questio. Jtem an actus pmutationis recipiat interuallũ an habeat fieri in instanti ibi cõsulo q in instanti. Jtem quid si sine vtriusqz culpa non tenet pmutatio. Jtem quid si ex alterius culpa tm̃. Jtem ibi super glo.pone tractatur an solus excessus beneficiorũ quia alterũ pingue alterum tenue probet fraudẽ expectantis dico q ex circũstantijs videat. Jtem ibi in tex.tractaui q non est pmutatio cũ beneficiũ meũ ſmitto tibi vt tuũ des nepoti meo vel amico.non ob.dcre.cum vniuersorũ.e.ti. quia tractatus pmutationis erat de pprijs vt ibi dicit tex. Jtẽ q non habens ius in beneficio quod dimittit nec habebit in pmutato. Jtẽ q duo expectantes vel alter tm̃ nõ pmutant.itẽ q possunt duo beneficia pmutari pro vno.itẽ ibi scripsi de prestimonijs an cũ beneficio pmutent.itẽ de hospitalib no.in cle.eo.ti.c.vno. in.iij.glo. itẽ an capitulũ cathedralis ecclesie vacãtis possit pmutare no.in glo.pe.occurrit z noua qstio ꝺ illo q habẽs parochialẽ.xj.menses in fi.anni forte nõ pmotus etiaz in subdiaconũ pmutauit alis licite cũ alia parochiali ꝺ q secũda idẽ fecit etiã ante finẽ anni secũdi pmutando illã p tercia et vt fortificet qstio.hãc terciã pmutauit infra terciũ annũ.p quarta querit an pmutatones ille valuerint ꝺ quã est patẽs fraus p quã toto tpe vite sue posset sibi teneri vnã parochialẽ ecclesiã sine sacerdotio z eius dispensatione z certũ est q in foro cõscientie tenet si hoc fecit fraudulẽter de symo.matheus.z.c.ex tue.z de elec.pmissa li.vj.§.pe.z vl.z hoc maxime cum certũ erat ipm tpe pmutatõnis pme necessario vel qsi futurũ esse puatũ vt qz eo tpe nõ superant tpa quib posset infra annũ ordinari lz fatear q p hanc certitudinẽ puatus nõ est ante finẽ anni vt ibi no.ĩ pre.dcre. pmissa in.v.glo. circa qđ tñ oino vid qđ scripsi ĩ dcre. cũ ex eo.sup glo. suã.s. non posse epm dispensare cum subdiacono si infra annũ a cõmisso regimine nõ occurrit dies ordinationis z hac rõne qz nõdũ vacat potuit in pmutationẽ venire sicut z is quẽ pstat p sententiam hominis priuandũ potest cedere z p cessionẽ tunc vacabit de symo. p tuas.j.in fi.facit de elec. vndũ.secũdo in fi.probat idẽ.ff. de rei ven.nõ ideo.de noxali. siquis seruũ.fami.her.l. z post.§.j. item fateri oportz q talis vacationũ pluralitas nõ concludit necessario vicio vel fraudez quia omni vicio cessante potuit quid nouũ in singulis apparere quia fecit secũdã z vlteriores gratas in abundantia reddituũ vicinia patrimonij vel cõsanguinee or amenitas loci salubertas aeris z similia.facit. xxiij.di.cõis.lxxiij.di.quorũdã.xvj.q.j. z tẽporis. hoc e.ti.ad questiões.ff. de le.j.z si equo pcio z de le.ij.si cui fund⁹.z ibi cõcor. his cessantib cõstat q volũtates hominũ sunt diuerse.de cõcess.pben.quia diuersitatẽ vbi cõcor.in.j.glo. z facile nos penitet eius qđ fecimus de iurepa.cum laici vbi cõcor.in.j.glo. z hoc etiã ĩ arduis de pcu.c.fi.in fi.li.vj.z nõ debz fraus presumi in eo qđ iure pmittente fiebat nec debet volus attribui ei quod fit iurẽ auctoritate.xiij.q.v.dixit.xxiij.q.iij.qui peccat ff. de reg.iuris nemo dam nũ.adhuc querit an sit licita pmutatio duarũ ecclesiarũ cũ prelatus vnius deducit in pactũ q alter debita ecclesie quaz recipit soluere teneat si dicat qd interest istius forte creditores sint ei⁹ cõsanguinei vel amici z non vult eis resisti. z videt q sic qz exquo ponitur esse debita ecclesie cum sine pacto ad id teneret.z sic nil sibi deperit vbi ecclesia sit solnẽdo z subintellecta possunt deduci in pactũ iuxta no.de elec.significasti cũ suis remiss. nec põt cupiditas asseribi recipiẽti ꝓmissum q̃ nil pcipit. so.recitat bartho. in veneriali.xxxvj. Lan.tenuisse hanc cõditionẽ ee illicitã do tibi ecclesiã si debita eius soluas.z hoc puto verum precise si prius obligatio reciperet ab ipso de solnẽdo. Jdẽ quãdo hoc in pcessione ageret q definiret esse rector nõ solnẽdo. Jdẽ si cũ forte de redditib the-

saurizatis nõ possent solui intra triẽniũ paciscit q̃ soluat infra tres mẽses. est em̃ hic quedã mercatio in spiritualibꝫ nõ licita ꝛ paciscenti onerosa cõtra decre. vl. de pac. cum cõcor. j. glo. sic dixi in permutando vt dixi in cõferẽdo. fateor tamẽ q̃ bene fieri põt permutatio exp̃sso q̃ quisq̃ permutantiũ habeat cõmoda honores et iura ecclesie quã recipit ꝛ onera sustineat et si fuerũt notificata debita bene quidẽ si nõ imputet sibi qui nõ inquisiuit nec sic facile reuocat beneficiorũ permutatio cuius fundat virtus ex auctoritate superioris sicut permutatio aliarũ rerũ tota pendẽs a cõsensu ꝛ verbis cõtrahẽtiũ fuerũt etiã hic he qõnes disputate de hac materia. ꝛ sic prima de qua scripsi de p̃sue. c. fi. li. vj. in prin. s. disputata p̃ dñm Gui. p̃cordien. ꝛ demũ p̃ dñm Azo. q̃ fuit. an cõsuetudo de optandis p̃bendis vacantibꝫ locũ habeat in permutatis ꝛ tenuerũt q̃ sic de rigore qr verũ est illas vacauisse ꝛ hẽbit permutans p̃bendã que remanebit nõ optata sicut puisus. fatent equitatẽ eẽ cõtrariã. aliqui cõtra p cle. vnicã. eo. ti. ad quã quõ respõderi possit scripsi vbi. s. sed p̃dicti tenẽtes cõtrariũ dicunt q̃ hic mandat papa cũ decreto p̃ferri certaz non autẽ alteri non debitã vt in pre. decre. vlti. Sed ista respõsio non valet in papa qr p renũciationẽ factã in curia cessat optio papa cõferẽte vt ibi. §. j. p̃edit g̃ dubiũ in permutatiõe facta p ordinariũ q̃ tamẽ cõsuetudini dato q̃ vellet p̃iudicare nõ posset ergo vt. s. Item illis ob. decre. q̃uis. de rescrip. li. vj. ꝛ hoc trip. ibi non ẽ cla alteri nõ debitã. itẽ restitutio fiebat ad certã gr̃am itẽ si cadat ibi restitutio ꝛ ꝺ permutatio sine p̃iudicio iurisalieni p̃cedere debet imo fortius istaz q̃ illam p ibi no. in p̃n. p̃me glo. itẽ dicũt secũdi q̃ mẽs cle. est nõ solum q̃ nõ conferant aljs sed q̃ cõferant illis q̃ sonat tex. qui nõ vult illis illudi ꝛ si dicat nõ illudit habenti p̃bendã nõ optatã. Respondent q̃ nõ renũciauit: vt haberet illã ꝛ sic illudit. item posset non optata habere on⁹ cui ille esset inhabilis sed parũ valẽt hec verba: qr voluntarie permutabat ꝛ id p̃uidere debuit ꝛ id euenire posse debuit cogitare de homi. is qui in fi. li. vj. cum cõcor. ff. loca. si quis domum. §. j. ꝛ l. item queritur. §. si fullo ex qui. ca. ma. sed ꝛ si p p̃torẽ. §. si ferie. habuit ergo remediũ abstinẽdi. itẽ eundi ad papã. itẽ habendi consensum canonicor de non optando itẽ p̃testandi q̃ si admiteret optio q̃ nõ p̃cederet permutatio sed reintegraret status vtriusq̃ ꝛ hoc p̃cipue p̃cederet vbi capitulũ haberet cõferre. ꝛ sic permutationi consentire vt no. e. ti. c. vno. li. vj. itẽ quid dicent tenẽtes contrariũ si p̃bendã quã permutans probabilit putabat pinguez reperit tenuis. item quid dicent in casu ꝺ quo scripsi i pre. decre. vlti. de p̃sue. sup glo. non vacantes si permutatio fieret in fine marcij. ꝛ kłas aprilis ante possessionem apprehensam vł post finit illud decendiũ quo p̃bende reduci debent in cõmune si fateant illam cõsuetudinẽ nõ impediri quare istã impediri cõstat etiã mihi in ecclesia bonoñ. vbi est cõsuetudo talis ꝛ i certis aljs multa p tempora permutationes omissas p̃pter beneficium optionis. Expeditis beneficialibꝫ de qõne an vxor permutare possit fundum totalẽ ꝛ maxime cũ viro. vide. j. de dona. inter vi. ꝛ vxo. §. vlti. ℣. sed queritur vtrũ. ꝛ ℣. se. cum sua remissi. an quod primiori liceat in vẽditione licz in permutatione. vide. s. de emp. ꝛ ven. §. nunc dicendũ. ℣. sed pone statutũ. an soluendum p re vẽdita debeat p re permutata ibi scripsi. Est etiaz sciendum q̃ Old. padue. ꝛ Ja. bu. bonoñ. disputauerũt eandẽ questionẽ que fuit de statuto ciuitatis p̃hibente omnẽ alienationẽ rei immobilis inter viuos de ciue in forensem querebat Ja. an hec permutatio dicat statuto p̃hibita Old. addebat testamẽtũ nõ eẽ solẽne ꝛ heredẽ paruisse permutando querebat an duplici positione statuti condemnãtis alienã rem ꝛ cõfiscante rem locus esset. p̃ma incipit statuto caueat q̃ nulla. secũda statutũ ẽ padue q̃ nullus. ꝛ prima prolixius attingit nostrã materiã q̃z secũda. Est aũt q̃stionis dubiũ quia p heredẽ viuentẽ ꝛ testõri parentẽ facta fuit permutatio ꝛ sic fuit p̃tract⁹ inter viuos. si em̃ rem simpliciter legasset nõ esset q̃stio Ja. aũt ponderauit q̃ dispositio vltime voluntatis de permutãdo includit rem permutari ꝛ tradi ꝛ omnia sequẽtia ad contractũ permutatiõis. ff. de acti. emp. si heres. secũdo ponderauit q̃ legatũ per se et permutatio per se sunt habiles ad dominiũ transferendũ. de prima patet. ff. de le. j. l. seruũ filij. §. j. de secũda patet. ff. de re. permu. l. j. ꝛ sic ex primo recte agi posse ex testamẽto vt ex ea causa tradat vt. l. pre. si heres. ex secũdo habet q̃ cũ causa sit habilis ad dominiũ transferendũ traditiõe secuta ex ea causa sequat alienatio ꝛ dominiũ trãsferatur. C. de pac. traditiõibꝫ. ꝛ sic p̃hibitioni nõ est locus. Old. etiam in suis terminis. s. testamẽti nõ solẽnis idez tenuit p̃mittens certũ esse relictũ testamẽto nõ includi statuto quod prohibet alienationẽ inter viuos ꝗ probato q̃ rei in nõ solẽni testamẽto recti traditio ꝛ possessio ex testamẽto proficiscit habet intentũ. id aũt sic probat rei pro legato possessio proficiscit ex testamẽto. ff. pro lega. l. nemo põt. sed res in nõ solẽni testamẽto relicta ꝛ ex eo tradita dicit pro legato possideri vel vsucapi. e. ti. l. fi. ergo ex testamẽto proficiscit ꝛ sic non cadit in statutum induxit ad idem duas. ll. ff. de re. coꝛ q̃ sub tu. vel cu. l. fi. ꝛ de fideicõ. l. in testamẽto vbi queritur an ex causa fideicõmissi manumissa sit q̃ manumitti est iussa in testamẽto imperfecto ꝛ respondet eaz recte manumissam ꝛ sic dicendo respondet ad q̃stionẽ. s. eaz manumissam ex cã fideicõmissi. Indeterminata em̃ responsio intelligenda est talis qualis p̃cessit interrogatio. ff. de inter. ac. si sine. §. qui interrogat⁹. insti. ꝺ iuti. sti. §. p̃terea. C. de diuer. rescri. l. j. Extat etiaz questio Ricar. q̃ incipit. Licius multoꝝ. q̃ in hoc residet tici⁹ habens filium ꝛ nepotẽ ex filio defuncto hẽbat multa feudalia ꝛ allodia ex quadã ordinatione quã supponamus validã illi post mortẽ patris habere debẽt i feudis vterq̃ dimidiã i allodijs patruus duas partes nepos terciã ꝗ per patrẽ fuit postea permutatũ aliq̃d de feudalibꝫ cum allodijs quoꝝ quia loco sunt feudaliuz mortuo licio nepos vult habere dimidiã tenuit q̃ habebit solũ terciã inducens quatuor leges q̃ p̃bant ius qꝺ habet in certa re nõ seruari in re q̃ habet per illam p̃mã. ff. de pecu. l. eo tpe. ad fi. secũda. ff. p socio. l. sociũ q̃ tercia ꝺ condi. ꝛ eman. li. l. j. §. nũc videam⁹. ℣. nec q̃ nepotibus. quarta de riuis. l. ij. fatetur quibusdã videri contrariũ per. l. cum pater. §. hereditatem. ij. ff. de le. ij. Bal. hic habes q̃n permutatur res p̃pria cũ emphiteotica. Item quãdo res partim vendit ꝛ partim permutat Itẽ q̃n ecclesia permutat rem emphiteoticã cum alia re emphiteotica qualiter instrumentũ cõcipiat ergo ista talia omnia fieri possunt nam nihil impossibiliũ aliquã formã vnq̃z a iure accipit. ꝛ nulla est em̃ impossibilium forma qr omnis forma dat esse rei. Z.

In hoc titu. p̃mus instrumenta formabimus. secũdo ℣o libellos cõcipiemus. Si igitur res propria cum conducticia permutat sic instrumentũ conficiet. Forma. Hxiij. Rolan. p. i. Z. a. dedit tradidit ꝛ permutauit iure proprio imp̃petuũ. b. pro se suisq̃ herediꝫ recipienti domũ talem in tali loco sitam cuius confines tales sunt ℟c. ad habendũ tenendũ ℟c. vt infra de dona. inter vi. ꝛ vxo. §. nũc de vote. In forma. a. dedit vsq̃ mõ aliquo pertinente. postea iũge et hoc nominatim pro tali pecia terre vineate site i tali loco. j̃ tales p̃fines ℟c. quã dict⁹. b. dedit ꝛ permutauit iure emphiteotico cõditiõis pẽsionis ꝛ renouatiõis debẽde tali eccl̃ie ip̃i. a. ad habẽdũ in cambiũ tenendũ ℟c. vt. s. vsq̃ mõ aliq̃ p̃tinẽte. iũge q̃ p̃dicti. a. ꝛ. b. videlicz q̃libet coꝝ vicissim alterius

nomine rem eam a se ꝓmutatā ⁊ datā ꝓstituit possidere vsq; modo vnusquisq; eoꝝ rei sibi ꝓmutate ⁊ date possessionē acceperit corporalē quā siquidē accipiēdi sua ꝓpria auctoritate sibi omnimodā deinde dedit licētiā ⁊ deinceps etiā retinēdi ꝓmittētes adinuicez vnus alteri solēnibus stipulationib⁹ hincinde interueniētib⁹ litē vel ꝓtrouersiā de re a se ꝓmutata alteri vel eius heredibus nullo tēpore inferre: nec inferēti cōsentire sed vnusq̄sq; rem a se permutatā alteri ⁊ eius heredib⁹ ad inuicē ab omni homine ac vniuersitate legitime defendere auctorizare et expedire ⁊ p̄dictā ꝓmutationem ⁊ dationē ⁊ omnia ⁊ singula suprascripta ꝑpetuo grata rata ⁊ firma habere ⁊ tenere nec cōtra facere vel venire p se vel p aliū aliq̄ rōne vel causa de iure vel de facto sb pena. c. lib. turon. vt in p̄. forma vsq; in fine. hec forma probat. ff. de re. pmu. l. j. ⁊ ij. ¶ Si vo res partim vendat ⁊ partim ꝓmutat sic instrumentū ꝓficiet. Forma H. xiiij. Rolā. p. j. Z. a. dedit tradidit et ꝓmutauit et vendidit ꝑ pte vz ꝓmutās et ꝑ pte vndēs iure ꝓprio imꝑpetuū. b. ꝑ se suisq; heredib⁹ recipiēti talē petiam terre pratiue sitā in tali loco quā dixi ⁊ cōuenit. x. iugera esse eiusq; esse tales cōfines ⁊c. ad habendū tenendū ⁊c. vt ī pre. forma vsq; ⁊ hoc nomiatim et iūge pro tali domo i tali burgo sita infra tales cōfines ⁊c. et pro. xx. libr. turu. nomie additiōis siue meliorationes quas. xx. li. dictus. a. cōtentus ⁊ ꝓfessus fuit ab ipo. b. habuisse ⁊ accepisse excep. sibi nō date ac nō solute oīno renūciās quātitati quā si quidē domū dict⁹. b. dedit ⁊ tradidit ⁊ ꝓmutauit iure ꝓprio imꝑpetuū codē modo in cambiū dicto. a. ꝑ se suisq; heredib⁹ recipiēti ad habendū ⁊c. vt ī pre. forma ꝑ oīa. vsq; in fi. hec probat in cōcor. p. ⁊. C. e. per totū. ¶ Et no. H. ꝑm Rolā. Z. ꝙ i hmōi instrumētis res q̄ permutat ⁊ vendit debet ꝓmitti que ipo solū ꝓmutat subsequi eo ꝙ res debet p̄cedere p̄ciū ⁊ q̄ ornatius ꝓcedit series instrumēti. ¶ Ceterū si ecclesia rez emphiteotā ꝓmutat cū aliqua emphiteotica re sic instrumētū ꝓficiet. Forma. H. Rolā. xlviij. p. j. Z. venerabilis pat dñs. p. Abbas dei grā magne ville ordinis sancti benedicti dioc. biteren. solicite ꝓsiderās ꝓmutationē infrascriptā in dicto monasterio multipliciter fore fructuosam. Jccirco petita ⁊ habita sup hoc auctoritate et licētia speciali a venerabili. p. dei gratia epo biteren. vt patet p litterā exinde confectā eius sigillo sigillatā vl̄ p instrumentū publicū manu talis notarij scriptū necnō etiā accedente ꝓsensu et voluntate sui cōuētus ipius monasterij fratrib⁹. s. tali ⁊ tali prout moris est ꝓpter hoc in capitulo cōgregatis ꝑ se ipō suisq; successoribus vice ⁊ nomine ipius monasterij ꝓsentibus fratrib⁹ supradictis ꝓmutauit durādo de podiomissione ꝑ se suisq; hered. recipiēti dando ⁊ cōcedendo eidem in emphiteosim vsq; in suā terciā ꝑsonā domū talem in tali loco infra tales ꝓfines sitā ad habendū tenēduz possidendū ⁊ quicq̄d sibi suisq; heredib⁹ saluo iure dominij ⁊ ꝓprietatis saluisq; ꝓditionib⁹ infrascriptis deinceps placuerit ꝑpetuo faciendū cū omib⁹ ⁊ singulis ⁊c. vt supra in prima forma vsq; infra tales cōfines sitam ⁊c. iunge quā dictus durādus ꝓmutauit ipsi domino abbati eiusq; successoribus vice ⁊ nomie dicti monasterij recipiēti codē modo in cambiū dando ⁊ cōcedendo eidē in emphiteosim vsq; in terciā ꝑsonam ad habendū tenendū ⁊ possidendū ⁊ quicq̄d dicto monasterio saluo iure dominij ⁊c. vt supra vsq; mō aliquo ptinēte. iunge ꝙ dictus abbas vice ⁊ nomie ipius mona. ⁊ dict⁹ durādus. s. vnusquisq; eoꝝ vicissim alteri⁹ nomine ⁊c. vt. s. in p̄ma forma vsq; obseruādis se obligauit hoc saluo ꝙ vbi dicit ibi datā pone cōcessam et vbi date pone cōcesse. Jtē ꝙ vbi dicit vel eius heredibus ⁊ illud ⁊ eius heredi. ⁊ illud ⁊ dationē subtaceas ꝺ post iūge idē abbas eidē durādo obligauit omnia bona ꝑfati monasterij ⁊ ipe durādus ipi abbati oīa bona sua. p̄dictas aūt cōcessiones ꝓmutatiōes ⁊ omnia ⁊ singula suprascripta fecit vnaquaq; ptiū p̄dictarū ꝺ his cōditiōibus ⁊ pactis expressim actis ⁊ initis inter ipos videlicz ꝙ ab vnaquaq; ꝑte nomie pensiōis rei sibi ꝓmutate ⁊ cōcesse et a quocūq; alio ad quē res ipa vsq; ad terciā ꝑsonā deuenerit vnus den. turo. singulis annis ī festo natiuitatis domini alteri ꝑsolnat⁹ postq; aūt res ipa ad quartā ꝑsonaz deuenerit fiat de ea nouā emphiteotica ꝓcessio hoc ordine obseruato renouationū tamē causa. x. den. turo. ipi qui renouationē fecerit tūc tēporꝛ ꝑsoluēdis ceterū voluerūt ⁊ mādauerūt ex hoc cōtractu duo vnus eiusdēq; tenoris cōfici instrumēta vnū. s. ꝑ vnaquaq; partiū p̄dictarū. Jtē in hac forma debet fieri mētio ꝙ tractatus ꝓcesserit solēnis ꝓut dictū est. s. de loca. §. sequit. x. porro. quia ꝓmutatio est alienatio vt extra d̄ re. ec. nō alie. nullus accedit. ad hoc extra de re. pmu. c. j. ij. ⁊ iij. nec ꝓmutare pōt nisi q̄ dominus vel loco domini est vt extra de excep. cum venerabilis. hinc est ꝙ dans rē alienā nō permutat vt. ff. de re. permu. l. j. in fi. et no. ꝙ si ꝓmutauerit ecclīastica ꝑsona cū priuata ꝑsona ita ꝙ vnaqueq; ptiū det ⁊ rē dat alteri ꝓprio ponas nihilominus omnia ꝛba que in huiusmodi instrumēti proemio cōtinent ⁊ ꝓcedes colligendo ex prime dicto instrumēto ⁊ alio instrumēto ꝓmutationis facte inter priuatas ꝑsonas ⁊ taceas tam de pensione ⁊ reuocatōne q̄s de alijs omnib⁹ que ad cōditionē rei emphiteotice spectant. H. hucusq; verba Rolan. Z. ꝙ aūt dixi de episcopi ꝓtensu ꝓba. xij. q. ij. abbatib⁹. ⁊. xvij. q. vlti. in venditiōibus. nā ꝓmutatio ⁊ emphiteosis genera sunt alienatōnis vt extra de re. ec. nō alie. nulli licet ⁊ ꝓmutatio vicina ē emptiōi vt. ff. e. l. fi. ⁊. C. e. ꝓmutatione ⁊ ei succedit. ff. e. l. fi. ⁊ quecunq; possunt vēdi possunt ⁊ ꝓmutari. quedā tamē ꝓmutantur que nequeūt vendi vt ecclesie. extra. e. ad cōnes de symo. querelā. xvj. q. vlt. nemini. j. q. j. qui studet. ꝓtrahit q̄nq; ꝓmutatio ꝼm quosdā. H. s. vincē. vt scripsi eo. ti. c. fi. sup gl. ergo spiritualia. Scire debes ꝙ azo. i summa huius ti. post prin. dixit. l. non exꝑssisse aperte quod hic sequit sed sic placuit sapientib⁹ ⁊ roff. vbi. s. post ꝓncipium dixit ꝙ doctores sic tradiderunt ⁊ dicit vterq; eos motos fuisse quia vbicūq; lex de ꝓmutatione mentionē facit loquit de certa re. ff. e. l. j. C. e. l. q̄m. ad idem extra. e. per totū ⁊ quomō iste ꝓtractus venit ante q̄s pecunia cuderet habet. ff. de cōtraben. emp. l. j. Z. quādo inter aliquos cōuenit vt certa spēs detur ꝓ certa re vt. ff. e. l. quoniā asseris. Si vo conueniat vt detur certa ꝓ incerta vel incerta ꝓ certa non est contractus ꝑmutatiōnis sed aliud innominatus. s. do vt des contrahit ergo de sui natura rerum interuentu non solo pacto. H. disputant legiste quādo sit origo istius actiōis inter cetera facit dubiū quia lex dicit actionē que ab initio nō est orta postea oriri nō posse. ff. de furtis. l. serui ⁊ filij. j. Rñ. ⁊ ibi cōcordat azo. in summa bui⁹ ti. ⁊ ac. e. ti. l. ex placito in. j. glo. ⁊ ibi Ly. in. j. gōne tenēt ꝙ re secuta nō ex ipa re sed ex ipo pacto orta sit actio ⁊ dant multa silia i actiōe ꝓ socio ⁊ tutele q̄ competunt societate ⁊ tutela finitis ⁊ in silib⁹ ibi no. ⁊. l. j. ff. e. que sic dicit ꝓmutatio ex re tradita initiū obligatiōi ꝑbet ꝼm eos trahit ad hūc sensum. Rof. vbi supra. eo. ti. dicit ꝙ calūniari possent exēpla que inducūt p̄dicti. ipe igit tenet ꝙ nec ex solo pacto nec ex solo interuentu rei oriat actio q̄ vtrūq; in se impfectū ē ad oriendā actiōez di. se. ꝼz. eū ista duo impfecta ꝓstituūt vnū perfectū. s. originē actiōis sicut alis sepe faciūt duo q̄d nō pōt vnū q̄ que nō ꝓsunt singula collecta iuuāt all. C. de trās. sicqs maior ⁊. C. de testa. l. sancim⁹. ⁊ fuit ꝛbū ouidij. li. ij. de remedio amoris. ⁊ no. extra de ꝓba. cum cām. in fi. ⁊ de testi. ꝓterea in fi. Z. sicut emptio in qua ⁊ res ꝓ pciū esse debēt vt. ff. de ꝛben. emp. l. ij. §. sine ⁊. l. nec emptio. H. et sic nō eēt ꝓmutatio q̄ fit de reb⁹ vel

ſpeciebus adinuicē. Si ꝓo ex vna ꝑte ꝺetur res ex alia res ⁊ ꝑciū ꝺecre. ad queſtiōes. e. ti. videt ꝙ velle ſit permutatio ⁊ vide qꝺ ibi ſcripſi in glo. hic ſoluit. Z.

Libellus. DIcendū reſtat qualiter libelli ꝯcipient. ſic igit in ff. ti. libel. cōci. Lo. ẓẓ. ꝓpo. contra. p. ꝙ cum ipe ⁊ ego ꝺe beneficijs noſtris adinuicē ꝑmutationē facere cōcoꝛdarem? quia hoc vtilitati tam noſtre q̄ eccleſiarū ip̄arū expedire euidentiſſime noſcebamus ꝺemuꝝ me p̄bende mee reſignāte p̄benda ipſa fuit cuidam nepoti eiuſdem. p. reſignata eodemq̄ ꝑ. p. p̄bendā ſuam et poſtmodū reſignare volente ſicq̄ i ea ſpe remanſi eius ꝺolo fraudatus vnde peto eū ꝺe tali fraude puniri ⁊ dictū nepotē ſuū ab ip̄o beneficio remoueri meq̄ ad dictū b̄ficium miſericoꝛditer reſtitui extra. e. cum vniuerſoꝝ. vel ſic

Libellus. Lo. ẓẓ. ꝓpo. contra. p. qui titulo ꝑmutationis talē fundū tanq̄ ſuum mihi tradidit cum ſuū non eſſet. Ideoq̄. h. a me fundū illum euicit quare intereſſe meuꝝ peto quod extimo. x. ad quod ꝓpo. ac. p̄ſcrip. ver. C. ꝺe euic. ſi permutationis. al's ſic. Lo. ẓẓ. Lon. ꝺe. p. cui ex cauſa ꝑmutationis tradidi talem ꝺomū vt ip̄e mihi eodem iure ꝺaret talē vineam quod cuꝝ non faciat peto vt mihi reſtituat id quod ꝺedi ad quod ꝓpo. condi. ob cauſam ꝑm Mar. ꝺe pba. A. cuius fuit iſte libellus ⁊ p̄cedens id quod ſequit fuit roſ. qui ponit quatuoꝛ in hac actione neceſſaria que p poſitiones patebūt. Z. ff. ꝺe cōdi. ob cauſam. l. ſi. Doꝛro ſi conueni tecu ꝺe permutando Lodice meo cum tuo. ff. ⁊ me tradente tibi. C. nō vis mihi tradere. ff. cōpetit mihi actio p̄ſcrip. verbis ex ꝑmutatione ciuilis. ff. e. l. ij. C. e. ex placito. ſic ergo libel. conci.

Libellus. Lo. ẓẓ. con. ꝺe. p. qui cum mecū cōuenisſet ꝺe ꝑmutando. ff. ſuum cū codice meo tali ⁊ ego ſibi ꝺederim. C. ipſe mihi. ff. dare recuſat: vnde ago contra eum vt illud. ff. ꝺet mihi. A. addit Jo. ꝺe bla. ꝺe euictōne que p̄omittat quod ſi facere noluerit vobis ꝺomine iudex ſupplico vt eū ad meum ſingulare intereſſe vt ſequitur. vides ergo, ꝙ ꝺe duabus foꝛmis facit vnam ꝺe euictione autē addit q̄ ſimilis eſt hec actio actioni ex empto et in iſta veniunt que i illa. ff. ꝺe p̄ſcrip. verbis. l. naturalis. §. fi. ibi quē admodum in ſuperioꝛibus caſibus ẓẓ. plus quia ſi res ex ꝑmutatione trabenda alias cautiones exigeret ⁊ ille petentur vt ſi eſſet ſeruus tradēdus petetur cautio eū furti et noxe eſſe ſolutum vt expreſſe dicit. l. ij. eo. ti. refert etiam quibuſdam videre ꝙ addere ꝺebet in libello ibi cum ei ꝺederim libꝛum meū ⁊ ꝺe euictione cauerim. ⁊ hoc quādo reus ꝺubitat an liber traditus fuit meus quia tunc non videoꝛ plene neſciuiſſe contractum ꝺonec ꝺe euictione cauero. ff. ꝺe condi. ob cauſam. l. fi. ꝺemum ꝺicit quibuſdam videri illam clauſulā non addēdam quia ſatis tradendo ſciui contractum et imputet ſibi qui ſine euictionis cautione recepit cum adhuc cōtractus finem non habeat nec ꝑmutatio ſit ꝑfecta ⁊ ſi addere mentiendo non ꝺebeam in libello ꝙ cauerim ſi nō cauī vel ꝙ ſim cauere paratus. ſi tamen peto vt ip̄e caueat inſte petet vt ego caueam ſibi vt ſeruet equalitas in cauendo vel non cauendo vt mihi agenti non liceat quod reo non licet. ff. ꝺe re. iur. non ꝺebet. e. ti. non licet. li. vj. Z. et ad hoc ꝓpo. ac. in factum p̄ſcrip. verbis ex ꝑmutatione. ⁊ hoc ſi velis habere. ff. ſi ꝓo vel lis intereſſe tuuꝝ habere ſic ꝺices ceteris retentis vnde quia. ff. mihi ꝺare recuſat ago ad intereſſe meuꝝ quod extimo. x. ⁊ ad hoc ⁊c. poſſes etiam repetere. ff. per ꝯditionē ob cauſam. hec omnia ꝑbant. C. e. cū p̄cib. l. quoniā. ⁊. l. reb. ⁊. l. pe. ⁊. l. fi. et. ff. e. l. ij. Ac. ergo ſic po.

Poſitio actoꝛis. Pono ꝙ cōuenim? inter nos ꝺe permutando. ff. tuum cuꝝ. C. meo. C. e. ex placito. ff. ꝺe conſti. pecu. l. j. Item codex meus erat certus ⁊. ff. tuum certū ff. e. qm̄ aſſeris. Item ꝙ codex meus fuit. ⁊. ff. fuit tuum ff. e. l. ij. Alij ꝺicunt ꝙ non eſt hoc neceſſariū. C. e. l. j. ff. ꝺe ꝙtrahen. emp. ſi res aliena. Item ꝙ ꝺedi tibi. C. nec vis mihi ꝺare. ff. C. e. ex placito. et extra eo. ti. c. pe.

Poſitio rei. H. Miroꝛ ꝙ iuꝝ moꝛē nō poſuit poſitōes rei q̄s poſuerat Roſfre. ⁊ ꝺico ꝙ. A. ꝙuentiōe ſunt he. facta ꝺe pmutando diſceſſimus. Item ꝙ multotiens a te petij. C. ⁊ ꝺare recuſaſti. Item ꝙ. C. ille alienus erat. Item ꝙ fuit incertum ꝺe quo. C. actum eſſet inter nos quare hoc vltimū ꝺicat vide ſupꝛa in. §. ꝓximo in fi. Z.

De feudis Rubꝛica.

H. Scias ꝙ. v. vel. vj. ſpecies feudoꝝ diſtinguit Hoſti. in ſumma. eo. ti. §. qualiter feu. diſtinguat Ja. veꝛo. ſui opis Rub. iij. diſtinguit quotuoꝛ tm̄ ſed Ja. ꝺe bel. diſtinguit. x. in vſibus feudoꝝ poſt ꝓin. auctoꝛ hanc Rubꝛ. diuidit in tres partes in ꝓma ponit inſtrumentoꝝ foꝛmas ⁊ has habuit a rolan. In ſecūda ꝓncipalius ꝓſequitur ꝺe hominijs quam partem habuit. a Mar. ꝺe pha. tractante ꝺe illis. viij. queſtiones ⁊. a. Jo. ꝺe bla. qui tractauit eaſdem ⁊ plures et ſubdit certas fidelitatis foꝛmas. In tercia ponit libellos quoꝝ quoſdam habuit a Roſ. ⁊ Jo. p̄dicto vt in eis ꝺicetur ꝺe materia feudoꝝ habeo ꝺiuerſos tractatus quoꝝ auctoꝛes ignoꝛo qui per modū ſummarū non textualiter materiam ꝓſequūtur. Item Jaco. veronen. copioſe ſcripſit ⁊ incipit ſua ſumma ſit mihi ꝓncipium. ꝺ. meus in legibus etiam fecit ſummā contētari poſſumus ꝺe ſumma hoſti. que includit etiam gof. liber vſus feudoꝝ ſatis eſt plene gloſatus nouiſſime etiaꝝ Ja. ꝺe bel. vtiliter ꝓſecutus eſt tex. Eſt ſciendū ꝙ ſi auctoꝛ ſic fuiſſet hic curioſus, i numero queſtionū ſicut fuit in tractatu emphiteoſis ſupꝛa ti. ij. §. fi. eque multas poterat colligere ⁊ p̄cipue a Ja. veronē. ꝺe q̄ ſupꝛa ſuper vſibus feudoꝝ qui in ꝓmo ſuo libꝛo vel parte ſuper quatuoꝛ queſtionibus. ſ. quib⁹ modis feudum accquiratꝫ. item quib⁹ modis amittatꝫ. item ꝺe ſuccceſſione feudi. item ꝺe contentione feudi foꝛmat circa cxxviij. queſtiones per Rub. In ſecūda parte tractat ꝺe iuramēto vaſalli et ꝺe legibus frederici pileus. vj. q̄ſtiones poſuit ad materiam ⁊ repeto ſepius ꝺictum ꝙ queſtiones voluminū facilius tranſeo ⁊ fuit ꝓma mihi. xvj. in oꝛdine an ꝺato caſtro in feudum tranſeat iuriſditio ꝺe qua vide ſupꝛa ꝺe iur. omni. iudi. ſuper ver. que autē. xviij. eius eſt ꝺe filiofamij. qui recepto feudo iurauit ꝺomino fidelitatem contra omnē hominē ꝺemum moꝛtuo patre ſucceſſit illi in alio feudo quod requirebat talem fidelitatis foꝛmam an perdat feudum illā p̄ſtare nolens putat ꝙ non ſed admitti ꝺebet cuꝝ fidelitate quā facere poteſt. ſ. excepto ꝓmo ꝺomino hec vera niſi in fraudē ꝓmi ꝺomini id feciſſet tunc em̄ illū cōdemnat. Allegat conſtitutionē frederici. imperialem. §. illud multis videt ꝙ exquo paternū feudum erat ſuū habitu puta perpetuū vel datū ꝓ filijs ⁊ nepotibus ꝙ niſi iuret vt ꝺebet non admitteret ad illud ⁊ ſibi imputet qui ſibi laqueū perplexitatē vel neceſſitatem impoſuit facit ꝺe reſti. ſpo. litteras ver. poꝛro. ꝺe ſymo. p tuas. ij. videat ergo ꝙ ſibi plus expediat ꝑmū ꝺimittere vel omittere ꝑm quod habitū fuit ꝓmū tamen ꝓ pil. ſatis facit. ꝺe ꝓbi. feu. alie. p lotha. c. ij. vbi videt exp̄ſſum. Item Ja. vero. reſumpſit queſtionem pil. vbi ꝺe ſucceſ. feu. rn̄. que hoc querit ⁊ tenet feuduꝝ paternū cēſeri ꝓmū ⁊ filiū iurare ꝺebere contra omnē hominē q̄ i iuramēto p filiū ꝓius p̄ſtito maioꝛ ꝺominus intelligit exceptus ⁊ maioꝛē intelligit quē habet iure paterno. xxviij. pil. fuit ꝺe vaſallo contra quem. xxx.

annozũ ſpacio eſt pꝛeſcriptũ poſtea euigilatus contra
peſſeſſozem ꝛ pꝛopter pꝛeſcriptionẽ ſuccubuit domin⁹
cui vaſallus ꝓtinue ſeruierat ꝛ caſuꝫ ignozauerat egit
ꝛ obtinuit ꝛ merito quia ciuiliꝫ poſſederat facit quod
no. C. de ſer. fugi. l. j. in fi. vlti. glo. vaſallus petit fundũ
a domino in iudicio tenet ꝙ dominus reſtituere nõ te-
netur pꝛimo pꝛopter illius ingratitudinẽ qui alienauit
permittendo ꝓſcribi qꝛ etiam de vſucapione dicit lex
ff. de ver. ſig. alienationis. item ille negligẽs iſte vigilãs
facit. C. depoſiti. l. vltima in fi. item videꝫ vt iure illi⁹
qui vicit qui vaſallũ vicerat. C. de euic. l. emptoꝛi. facit
de acqui. po. pomponius. §. qui iuſſu. cauſaꝫ quare do-
minus debeat obtinere expꝛeſſi ſupꝛa aliquib⁹ tamẽ vi-
detur ꝙ ſufficiebat quod legitur de captis contra. c. j. §.
pꝛeterea ſed ibi ſatis no. de qua pꝛeſcriptiõe illud intel
ligaꝫ ꝛ cõmuniter tenetur ꝙ ſolũ minoꝛ trigenaria ibi
intelligitur amota quod etiaꝫ placet Dy. ſuo conſilio
xliij. ij. mãbꝛo. lxxvj. An filius ex duob⁹ fratribus vn⁹
inutilis ſuccedat in feudo de boc dicã ſuper ver. xxxv.
xcij. an ſatis ſit vaſallo ſeruire domino per ſubſtitutuꝫ
tenet ꝙ nõ niſi valitudine etate vel alia iuſta cauſa ex-
cuſetur. ff. de cura. nullus. ff. de ſolu. inter. Si tamẽ ſer-
uitiũ conſiſteret in pꝛeſtatiõe pecunie quolibet ſolue-
te liberatus eſſet. ff. de ſta. liber. l. ſtichũ. §. vlti. cũ de va
ſallo. cui feudũ datum fuerat eo tenoꝛe ne in feudũ da
ret quod ſi faceret ꝓderet qui infeudauit. ſed ante litẽ
conteſtatã recuperauit tamẽ poſt citationẽ tenuit illũ
incidiſſe. videꝫ enim quaſi ſub cõditiõe adeptus ſi pa-
cta ſeruaret. ff. loca. quero. §. item. nec pꝛodeſt recupe-
ratio quia ꝑ actum infeudationis feudum perdidit et
ſic recuperari non potuit. ff. de ſolu. qui res. §. arcã ma
xime poſt conuentionẽ. ff. e. ſi cum cornelius. In patra-
to enim delicto non eſt locus penitentie. ff. de furtis q̃
ea mente vidi ꝙ de emphiteoſi dicit pꝛo ꝛ cõtra ſupꝛa
ti. ij. §. vlti. ver. xcv. ꝛ ſe. ꝛ ſi teneas ibi partez contrariã
huic ſolutioni pondera hic loqui de pena hominis cõ-
uentionali ibi de pena iuris et mitius agit cum lege q̃z
cõtra hominẽ facit ſupꝛa ti. ij. §. fi. ver. xxxvij. in fi. rof.
queſtione. liij. querit de habente duo caſtra in feuduꝫ
qui alienat vnũ an perdat vtrũq̃z argumẽta eius fun-
dant ſuper bꝛocar. quod in parte ꝛ in toto cũ ſuis mẽ-
bꝛis ipſe fatetur quod in conſtitutionib⁹ feudoꝝ alie-
nans partẽ ſolũ in parte punitur ꝛ verũ, dicit vt patet
in vaſallo qui cõtra conſtitutionẽ lota. c. j. Sibi tamẽ
videtur ꝙ de iuris rigoꝛe totum perdat quia cum ius
domini in vaſallum ſit indiuiduũ contra faciendo to-
tum offendiſſe videꝫ ꝛ ſic reuocata parte alienata ꝓ-
pter indiuiduitatẽ reuocabit ꝛ reliqua allegat. ff. de re
bus du. ſi is qui. §. vtrũ boc indiuiduo fuit azo. in ſolu
tione bꝛocar. ꝺ quo ſupꝛa in membꝛo pꝛimo non plus
inſto vide Hoſti. in ſumma. §. quib⁹ modis ver. itẽ va-
ſallus feudũ. ¶ Pꝛopter boc ꝙ de indiuiduo dixi ſci-
endũ ꝙ hugo. ꝺ fontana in queſtione que incipit duo
fuerunt fratres querebat de duob⁹ fratribus de nouo
feudo indiuiduo inueſtitis quoꝝ alter moꝛit ſine filijs
ad quem ꝓtineat pars moꝛtui an ad dominũ an ad fra-
trem ſuperſtitẽ dicebat ſe de indiuiduo poſuiſſe quia
als non erat queſtio ꝛ verum dicit ſuꝑ quo vidi hoſt.
in ſumma. §. quis poſſit conſtituere ver. verũ Cõrad⁹
dicebat etiam ipſi hugo. ſed ſcire queſtionẽ banc tra-
ctatam in vſibus feudoꝝ Rub. de fratrib⁹ de nouo
bene. j. inueſti. in. c. j. in glo. quid ergo ſit poꝛtio ꝛ ibi ſu
peꝛioꝛ ratio Roffr. etiam reſoluit vt ꝓpter indiuiduũ
vtraq̃z remaneat penes fratrẽ. Sed dicit hugo ſe iſtã
aliter ꝓſecuturũ ꝛ terminaturũ declarat. igit ꝑmo que
dicant indiuiſibilia ſm vtrũq̃z ius ꝛ hic addo ꝙ vtile
eſt boc ſcire cum diuiſibiliũ ꝛ indiuiſibiliũ non fit ea-
dem ratio nec in bis de vno ad alterum fit cõgrua ar-
gumentatio. ff. de reg. iur. cuꝫ amplius ꝛ ſi quid ī frau.
pa. l. j. §. q̃uis ꝛ dicũtur indiuidua que cõmodam di-
uiſionem non recipiunt inſtituta de offi. iudi. §. quod
ſi cõmode ſicut homo. ſtatuta. ff. de vſu ca. rerũ mixtu-
ra ꝛ ſeruitus. ꝛ iura incoꝛpoꝛalia excepto vſufru. ff. ad
l. falcidiã. l. j. §. ſi vſufru. ff. de ſerui. le. le. ſi fundũ ꝛ le. fi-
nalis. ꝛ de ſeruitu. vꝛba. pꝛe. le. binas facit de offi. ꝓcõ.
le. vna nõ ob. ꝙ nomĩa que ſunt iura veniũt in iudicio
fa. ber. quia illud verũ ꝙ veniũt ſed adiudicanda non
diuidenda. ff. fami. ber. l. ij. in fi. et. l. iij. ꝛ. l. heredes. §. j.
de iure canonũ dicit ſpiritualia indiuidua. vij. q. j. ni-
bil. xxiij. q. j. loquit. Item iuſpatronatus iuxta no. de
iurepa. c. j. in. j. glo. boc pꝛemiſſo argumẽta copioſe ꝓ-
ſequitur poſt bec ſic ſoluit dicit enim conſiderandum
quale ſit feudum vtrũ tale ꝙ ſingulis inſolidum com-
petierit vt in pluribus patronis magiſtratib⁹ ꝛ iuriſdi
tione voluntaria eſt videre. ff. de offi. cõſu. l. vna. tunc
cum duplex eſſet ſoliditas duoꝝ vna perit altera per
ſeuerat ꝛ tũc impꝛopꝛie ſumitur nomẽ partis Super-
ſtes ergo ſua ſoliditate iure feudi vtit illo. ff. qui mo.
ſerui. amit. l. aqua in fi. Si autem feudi vſus non pꝛo-
cedit niſi omnes cõmuniter vtant vel ius omniũ redũ
daret in vnum ſicut in contẽtioſa iuriſditione q̃ apud
plures conſiſtit eſt videre. ff. ad muni. l. magiſtratꝰ vbi
no. ſicut etiã eſſet in ſeruitute pluribus conceſſa ad eũ
dem effectũ dicit tunc ſuperſtitez habere debere data
extimatione partis que deficit quia pꝛo parte non va-
leret ademptio dicit boc ſubtiliter pꝛobari. ff. de admi.
le. l. legata inutiliter. ff. de condi. et de. cui fundus. ꝛ de
le. ij. cum filius. in pꝛin. C. de condi. inſer. l. pe. ff. de le. j.
non amplius in fi. ꝛ de fideicom. liber. ſi legatario. §. j.
vidiſti ꝓ ſuperioꝛa ꝙ indiuiduũ trabit ad vtrãq̃z par-
tem Rof. placet ꝑmo pꝛo domino hug. placet ſecũdo
pꝛo vaſallo ꝛ boc mibi placet per. l. quotiẽs nibil. et. l.
quotiens idem ſermo. ff. de reg. iuris extra de ver. ſig.
abbate. ver. bic autẽ ſenſus. Conſtat autẽ ꝙ ex primo
intellectu duplex inſurgit iniquitas. prima quia inno-
cens punitur. ſecũda quia venit dominus cõtra factuꝫ
ſuũ quoꝝ quodlibet deficit in ſecũdo inueni etiam
boc in pꝛe. c. placere Ja. de bel. ꝛ cõcoꝛdat ei quod di-
ctum eſt de extimatione per vaſallũ ſoluendo allegans
etiaꝫ. l. ſi is qui quadringenta in fi. ff. ad. l. fal. tenet etiã
ibi ꝙ pars pꝛo qua dabatur extimatio remanet penes
vaſallũ ex titulo emptionis. ff. pꝛo empto. l. ij. ꝛ in vſib⁹
feu. l. commiſ. c. j. ff. de iure do. cum in fundo. §. fi. fund⁹
Exquo de Ja. mentionẽ feci no. ſit eius queſtio de co
mite tenente caſtrũ a rege in feudũ ꝓpter perditionem
bannito vel cõdemnato per regẽ qui rex poſtea caſtrũ
dedit militi in feudum demũ reſtituit comitẽ ad gratiã
ꝛ ad bona querit an caſtrũ a milite aduocare poſſit et
quo inꝛeꝛ de hac ꝛ vbi ſit locata feci mentionẽ ī no. de
cre. q̃uis. de reſcrip. li. vj. que ſatis determinat hũc ca-
ſum redeũdo ad indiuiduũ de quo pꝛediximus ẽ que-
ſtio de regno ducatu marchionatu vel comitatu que
indiuidua ſunt per conſtitutionẽ frederi. de ꝓhi. feu.
ali. imperialẽ. §. ꝓterea. ducatus alicui in feu. ꝛ primo-
genito vel eſt lex regni vel conſuetudo primogenituꝫ
ſuccedere debere moꝛitur primogenit⁹ relicto filio mo
ritur vaſallus dignitatẽ habens relicto filio inter hos
patruũ ꝛ nepotem eſt queſtio: quia vterq̃z dicit ſibi di
gnitatẽ iure ꝑmogeniture deberi querit q̃d iuris. cuꝫ
fui in curia audiui ꝙ iſte caſus euenerat in quodã co-
mitatu qui tenebaꝫ a rege roberto ꝛ examĩatus fui co-
rã ipo rege tũc exiſtẽte in auinione. Et ante oĩa ſciẽdũ
ꝙ Cy. in. l. ſi auia. C. de bo. maꝛ. dicit ꝙ ꝑ textũ ibi di-
centẽ in medio legis. ꝙ filij eſſe deteꝛioꝛes nepotibus
non ſinantur. Sicar. malũ tenuit patruũ pꝛeferenduꝫ
et dicit ibi cy. ſic ſui fuiſſe ſe ī rege roberto ſeruatũ nec
plus ꝓſequit allegare poterat ad ideꝫ. C. de ver. ſig. l.
fi. ibi nllo eñ modo filijs viuẽtib⁹ ꝛc. ꝛ. C. qñ di. le. ce. l.
ij. ibi quicũq̃z fuerit is q̃ ſuꝑuixerit. ꝛ. ff. ꝺ le. ij. cũ ita. §.
fi. ꝛ ad tre. beredes. §. vlti. ad banc ꝓtẽ etiã facit ꝙ ius

ꝓmogeniture eſt ꝓuilegiuꝫ ꝓſonale ⁊ ſic ad heredem
tranſmitti non poteſt.ff.de re.iur.in omnib⁹ cauſis.ij.⁊
ſufficit regula ꝓuilegiū.li.vj. Itē ex alio capite tranſ-
mitti nō poteſt quia nō cōpetebat ꝓmogenito tpe ſue
mortis illa ſucceſſio ergo nec tranſmittit illā ad filium
quia ius nō cōpetens nō tranſmittit ad heredes etiam
liberos.C.d̄ ca.tol.l.vna.§.ꝓ ſecūdo. fortificat hoc ex
parte cauſe ceſſat em̄ primogenitura in nepote vbi pa-
truus fuit ꝓmo natus ceſſet ergo ⁊ ſucceſſio.ff.de iure-
patro.adigere.§.q̄uis.de renūci.poſt tranſlationē ꝑ.
ceterū. Itez habet patronus intentū probato q̄ filius
nō repſentet ꝓſonā p̄ris id añ ꝓbat.l.ff. de iniuſ.rup.
⁊ irri.teſ.ſiquis filio.in prin.ad idez inducit.ff. de vul.
et pu.ſub.l.lex cornelia vt ibi ſic vt ius filij mortui vi-
uente patre nō tranſit ad ſubſtitutos ſic primogenito
mortuo viuente patre nō dicatur tranſire ad filiuꝫ ad
idē.ff.de bo.lib. ſi libert⁹.§.l. vbi ſi moriꝫ patron⁹ filio
et nepote ipſi⁹ viuētib⁹ fili⁹ nepotē excludit ad idē.ff.
de legiti.tu.l.tutela.§.j.ver.proinde. Itez caſus nō ex
preſſus a cōtrahentib⁹ vel a lege vel a teſtatore habet
ꝓ omiſſo. In hoc te dilatare potes p ea que ſcripſi de
reſcrip.ſuſceptū li.vj. ſup.v.glo.⁊ p remiſ. quā ibi de-
di in fi. Ceſſabit ergo lex ꝓuilegiū vel cōſuetudo vel
feudi conceſſio ī filio primogeniti qui nō fuit exꝑſſus
⁊ verificat in patruo qui inter deſcēdentes vaſallos ē
ꝓmogenitus patris ⁊ orbi. Item ꝓſtat q̄ iure veteri co
dicis nedum frater ſed ⁊ ſoror que erat ſecūdi gradi p̄-
ferebat fratris filio qui erat in tercio gradu cōputan-
do ſm̄ leges patet hoc.C.de legi.here.l.cōſanguinita-
tis. hoc tamē iure autenticorū correctū eſt ⁊ ſimul ſuc-
cedunt fratres per capita nepotes per ſtirpes vt ibi pz
in auten.ceſſante.⁊ auten.poſt fratres.⁊.C.de ſuis ⁊ le-
gi.l.ij.⁊ auten.in ſucceſſione.licet autē illud ius codicis
ſit correctū ratio ipi⁹ durat.ff.de capi.di.l.iij. nec eas
extra de iudi.nouit ver.nec illud vbi de hoc. Cum igit̄
pactio illa primiorꝫ gradus in materia in qua correc-
ta non eſt duret.⁊ hic querat de feudo. Itē de indiui-
ſibili ꝓcludendū eſt q̄ exquo locus plurib⁹ patere non
poteſt ſm̄ predictū ius vetus preferat primus gradus
ſecūdo ⁊ ſic patruus nepoti. Itē hec duo equiparant
in iure non eſſe ⁊ inhabilē eſſe extra de transla.c.ij. ver.
ſicut iuxta.ff.qd̄ cuiuſq̄ vni.l.j.§.pe. ſed cōſtat q̄ ſi p̄-
mogenitus eſſet inhabilis filius nō ſuccederet.C. de q̄-
ſtio.l.diuo marco.obſtat em̄ filio qd̄ obſtat patri.ff.de
regu.iur.nō debeo.⁊.l.aliud.§.fi.ego idem q̄n̄ nō extat
Ad contrariū ꝓmo inducit illud geneſis.xxv.in fi.vbi
Eſau ius ꝓmogeniture ſuo vendidit ⁊ ceſſit fratri ſuo
Jacob ⁊ tenuit ceſſio nec illud repetere potuit vt dicit
canon.vij.q.j. q̄periculoſum.⁊ ibi de hoc iure no.ſcri-
pſi poſt boſti.extra de voto.licz in glo.p̄cedit hoc ⁊ ſe.
Hic interpone qd̄ hyſtoria illa ſoluit ſi duo naſcant
eodem fetu vel vtero q̄ ꝓmo egrediens habet ius pri-
mogeniture habet em̄ hiſtoria q̄ Eſau primo egreſſo
cōtinue ſecutus eſt iacob manutenens plantā pedis ⁊
tamē eſau ibi in.c.xxvij.⁊ ad hebreos.xij.ꝓmogeniture
ius dicit̄ habuiſſe. Incidit autē queſtio quā ſi dubites
vide.ff.de re.du.l.ſi fuerit.in fi. Audiui in illis locis ſer-
uari q̄ ſimul ſuccedūt in totū ī bonis hereditarijs. Hz
hoc ſuppoſito adhuc remanet dubiū quid in re indiui-
ſibili videret̄ indicio ſortis dirimendū cui debeat ſup
quo vide qd̄ ſcripſi de ſortil.c.vno in fi. Ego autē hoc
caſu quo feudū eſſet indiuiſibile ad dominū recurren-
dū puto vt alteri prudētiori ⁊ honeſtiori illud aſſignet
ſi pares eſſent gratificare poſſet.ad primū.xcvij.diſt.c.
fi.de ꝑben.de multa.in fi.ff.de teſti.l.fi. Ad idē de pro-
cura.ſi duo.li.vj.§.fi.et ibi cōcor.in ⁊ ſup glo.pen. Ad
ſecūdum q̄ de gratificatione dixi facit.ff.de le.ij.ſiquis
ſeruū.§.ſi inter.vbi cōcor.de iurepa.cū laici vbi cōcor.
in glo.ij.⁊ bñ facit de reſcrip.c.pe.li.vj.ver.q̄d ſi forſan.
ad predicta faciūt que no.extra de teſti.in noſtra. ante
finem.glo.⁊.C.de incolis.l.ciues.ad fi.ij.glo.li.x. Itē in
hereditate diuiſibili ſi alter illorū nō apprehenſa here-
ditate vel illa repudiata decedat an alter ſolus ſucce-
dat an cū fratrib⁹ ⁊ ꝓ quota plene diſputauit raſ.forli.
in.q.que incipit ꝓſuetudo eſt in regno anglie ⁊ redeū-
do ad ꝓpoſitū dico p prius dicta reſponſum ad illud
ꝓtrariū quo in principio dicebat̄ iſtud ius eſſe ꝓſonale
nec tranſmitti ad heredē cuꝫ iure dominico patꝫ illud
tranſmitti in ſingularē ſucceſſorē fortius ergo in here-
dem ⁊ maxime filiū facit.ff. de acqui.re.do.l. quedā.cū
ꝓſona patris dicat̄ p filiū p̄ſentari vt ibi etiā eſſe dica
tur.C.de agri.⁊ cen.l.cū ſcimus in fi.li.xj.⁊ filij vox di-
citur vox patris.inſti.de inuti.ſti.§.ei ꝓo q̄. et dicunt̄
eadem fore ꝓſona.C.de impu.⁊ ali.ſub.l.fi.⁊ vna caro.
xxxv.q.iij.§.hac auctoritate ī patre. ⁊ naturales dicūt
rationē quare pater plus diligit filiū q̄ filius patrē eē
quia pars eius remanet in filio non econtra. ſi pars re-
manet dicit̄ nō totus mortuus facit.ff.de vſufru.ſi cui
vſufructus inſule.⁊ de ꝓtraben.emptio.domū.§.ſi ꝓo
quāta cū q̄.debet ergo dici filius primogeniti ꝓmoge-
nitus facit.ff.de ver.ſig.l. liberorū. vbi nomē liberorū
cōmune eſt tam filijs q̄ nepotibus. Itē q̄ repſent̄ per-
ſona patris per filium patet.ff.de colla.bo.l.j.§.fi.⁊.l.ſi
nepotes.⁊.ff.de cōiu.cū eman.li.l.j.§. ſi filius ad finez.
p quas patꝫ q̄ emācipatus emācipato de iure cōi non
cōfert cōfert tm̄ nepoti emācipato nato ex fratre cōſti-
tuto ī poteſtate tēpore mortis qd̄ ideo ē q̄ ꝓſonā illi⁹
repſentat ad idē predi.l.ſi nepotes cū prece.dedit dotē
auus.⁊.ff.de here.inſti.l. ſed ⁊ ſi in cōditione.§.j.ex qui
bus patet q̄ ex ꝓſona filij auus debz dotē nepti ſicut et
filie cū ꝓſonam filij repſentet vt in pre.l.ſi nepotes. di-
citur q̄ nepotib⁹ cōfertur vt fratri quaſi ipi vnus eēnt
exquo ergo fingunt̄ vnus plures nepotes ſuccedentes
p ſtirpes vt in pre.l.⁊.l.ij.C.de ſuis ⁊ le. cōcludit quod
ꝓſentant ꝓſonā patris. Itē ꝓſuppoſito q̄ cōſanguinei
ſimul ⁊ vterini in ſuccedēdo p̄ferūtur bis qui ſunt cō-
ſanguinei tm̄ vel vterini tm̄.C.cōia de ſuc.autē. itaq̄.
⁊ de legit.here.autē.poſt fratres.⁊ ī auten. de cōſang.⁊
vte.fra.in prin. Sed ponamus titiū decediſſe inteſtatū
qui habebat fratres cōſanguineos tm̄ vel vterinos tm̄
⁊ nepotē ex fratre defuncto qui erat cōſanguineus et
vterinus dicit lex q̄ nepos nō ex ſua ſed patris ꝓſona
excludet illos fratres conſanguineos tm̄ vel vterinos
tm̄.in auten.de here.que ab inte.defe.§.ſi igitur defun
cti.colł.ix.ad idez inducitur.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.
ſi donate res.§.j. vbi ſponſus ſponſe donauit anulum
alienū poſtea vxori loco illius donet ꝓpriū licet hec
donatio inter cōiuges facta tenere non deberet. tenet
tamen quia repreſentat primā factam in ſponſam ſic q̄
de nepote dicatur repreſentare patrē primogenitū fa-
cit illud generale is qui in ius de regu.iur.lib.vj. Item
ſicut paciſcēs in dubio videt̄ etiaꝫ heredi ꝓuidiſſe.ff.
de ꝓba.ſi pactū.ſic ⁊ lex primogeniture dato q̄ du-
bia dicatur etiam filio ꝓuidiſſe quod em̄ cōtrahētes
poſſunt poteſt ⁊ lex.ff.de pac. non impoſſibile.ſed ⁊ in
cōtrahentibus eſt dare q̄ ſpem obligationis tranſmit
tunt ad heredes inſtitu.de ver.obli.§.ex conditionali.
ergo ⁊ in ꝓpoſito ius primogeniture ex lege debitū
tranſmittet̄ in filium ⁊ ſic ⁊ iudiciuꝫ operarū liberti in
choatū per patronū tranſit in filiū etiam non heredez
licet nō in extraneū heredē.ff.de ope.liber.ſi operarū.
ad idē.eo.ti.l.iij.vbi ſi manumiſſus a duob⁹ vtriq̄ det
opas altero mortuo licet alter ſupſit filio mortui illas
debet nō ob.quod in prin.dicebatur ius qd̄ nō compe
tebat primogenito tempore mortis trāſmitti nō poſſe
licet ius patri non cōpeteret actu cōpetebat in habitu
cui cōgruit quod de querela dicitur.C. de inoffi.te.ſi
quis filiū ad quod facit.ff.de aſſig.liber.l.iij.ī fi.cū dua
bus.ll.ſequē. Itē q̄ ius beneficio legis cōpetens tranſ-
mittat̄ anteq̄ ſit delatum patet in arrogato qui legis

beneficio in bonis arrogãtis habet quartã.ff. de opti. l.si arrogator querit.l.j.ff.de coll. bo.§.si impuberi. an si talis petat bonorũ possessionẽ naturalis patris an teneatur illã quartã cõferre et ꝓinsq; illi questiõi respõ deat dicit lex arrogatũ ius illius quarte trãsmittere ad heredẽ z si dicas etiã patre arrogãte superstite qđ videtur velle vlti.glo.in ꝓin.bene facit ad ꝓpositũ vt sic etiã filius viuẽte patre decedens ius ꝑmogeniture trãsmittit ad filiũ.verũ eñ est ꝙ non transmittit vbi ex testatoris volũtate pendet debitũ vbi ꝙo debet ex beneficio legis cõis vel specialis z taliter ꝙ tolli nõ potest ꝑ illũ a quo debet sicut ius ꝑmogeniture in isto casu vt scripsi in glo.decre.licet supius alle.bene transmittitur quasi es suũ non alienũ vt dicit etiã ac.in prc.vlti.glo. ad hoc glo.ff.de inoffi.te.papinian⁹.§.siquis impubes facit.C.de li.z.e.li.l.j. Itẽ nõ sic est in eo quod debetur vt heredi facit.ff.de sena.emancipatũ.§.fi.a contrario ibi sed si pater ante exceptionẽ ꝛc.z ꝑ hoc facit qđ ibi no.z de in ius vo.adoptiuñ.§.fi.z.ff.đ inter.z rele.l.iij. que optime facit hoc autẽ feudũ debet filio etiã nõ beredi facit.C.de lati.li.tol.l.vna.§.sed z si.z đ ꝓri.sacro scri.l.siquis in sacris.li.xj.quod vltimo parificat non esse z inhabilẽ esse nõ est simpliciter verũ. sed verũ ẽ ei⁹ opositũ vt patet in iuribꝫ ꝓri.allegat.vnde decre.allegata dicit illuz esse quẽdã modũ loquẽdi vt ibi scripsi licet dici possit id locũ habere vbi patri inhabili ꝑ filiũ aliqđ quereret cui⁹ cõtrariũ ẽ cũ patri nil queritꝰ.ff.de iurepa.l.diui frẽs. z ibi plene no.ad idẽ.ff. de bo.li.l.q̃ritur. Itẽ cõclusio illa ꝓcederet in nati.post inhabilitatem vt no.in.l. diuo marco.ibi allegat. Audiui tunc et postea vidi in quibusdam scriptis ꝓuatis ꝙ Rex Robertus iudicauit tunc ꝓ nepote nec tamen putes eum contra suum casum ꝓnũciasse. nã in facto illo inducebant quedã ordinatiões facte ꝑ ipm sup comitatu ꝓdicto et prius per karolũ secũdũ ipius patrẽ ex quibus potuit sic causa diffiniri nõ omittã ad intellectũ predictorũ z eorũ que no.j.§.ij. ver.xxxiij.ꝙ cõiter in italia z certis partibus alamanie z certarũ ꝓuinciarũ ꝙ dignitates ꝑter regales diuidunt .s. ducatus marchionatus comitatus z his similes ꝓtra prc.l.frederici nec seruatur ius ꝑmogeniture in illis sed equalibus portionibus diuidũt illa feuda sicut allodia z defendit hec cõsuetudo que imperatorib⁹ scientib⁹ dicitur introducta que necessaria videt ad introducendã ꝓsuetudinẽ ipoꝛ legi contrariã.ff.de legi.de quibꝫ.ꝑ qua ꝓsuetudine que fecit feuda diuisibilia inducunt leges.ff.đ cõtraben.emp.si in emptione.§.omniũ.de mu.z bo.l.munerũ.§.mixta.ver.sed ea que.ff.cõia ꝑdi.l.venditor.§. si constat.de aqua plu.ar.l.j.in fi.z.l.in summa.de aqua quoti.z esti.l.hoc iure.§.ducꝭ aque. plusq; ex tali cõsuetudine que permittit diuisionẽ videtur ꝙ etiã moriens ꝑlegata certis z descendẽtibus facere possit quasi illa sit quedã diuisio facta ꝑ testatorem.C. de inoffi. testa.l.parẽtibus.z fami.ber.l.si cogitatiõe.z.ff.eo.ti.s. fami.ber.si filia.§.si pater z sic ꝓpter rõnis idemptitatem vtriusq; diuisionis verbo comꝓhendat de elec.si postq̃.§.vlti.li.vj.cũ etiã consuetudo a iure cõi exorbitans inducta in vno in alio simili obseruet patet.ff. de no.ope.nũci.de pupillo.§.siquis rinos.z de fonte.l. vna.ff.vt in pos.le.l.is cui.§.constitutio.z no.C.de sacrosanc.eccle.l.illud in vlti.glo. z facit qđ no.ff.đ legi. de quibus in prima glo. In contrariũ inducitur regula ꝙ contra rõnem.ff.de re.iur.c.ti.que a iure li.vj.e.li. de reg.constitutionẽ in ꝓin.ne cle. vel mo.c.j.C.de testamẽtis sancim⁹.z de ap. ꝓcipimus. Stet ergo lex ꝓpter illam speciẽ qua sibi est derogatũ maxime cuz negetur idẽptitas in vtroq;.imo est diuersitas qz in vera diuisione est concordia heredũ q̃ non est in ꝑlegato z ideo prima dicitur permutatio.ff.dele.ij.cum pater.§. hereditatẽ.ij.inde est etiã ꝙ ꝑ euictione legatorũ regulari ter non agit.C.cõia vtri.iudi.si fratres.z fami. her.l.si familie.z ibi plene de hoc videtur ergo illud ꝓuilegiũ non valere vt factũ de re nõ deducibili in legatũ impediente lege solũ in vno casu per cõsue.viola.ff.de le.j.l. apud iul.§.vlti.z.l.cetera post ꝓin.facit đ elec. quãq; in ꝓin.li.vj. Extant quelibet domini mei in legibus. Quarũ vna incipit quidã nobilis z est đ filio legitimo naturalis legitimati an succedat in feudo fundat sup. c.naturales.si de feudo defuncti cõtrouersia fuerit circa quã vide quod scripsi qui fi.sint legi.latoꝛ sup ꝓma glo. Alia incipit ego donaui z est de illo qui donauit rẽ suã ticio ea lege vt sibi illã cõcederet in feudũ iuxta infrascripta pacta quã dedit bis pactis ꝙ ꝓpter iramẽtum fidelitatis nõ ꝓstitũ vel seruitia vasallitica vel ꝓpter aliquod aliud ꝓpter quod iure vel cõsuetudine feudũ solet vel debet perdi illud non perdat ẽ incidat in penã.xxv.lib.demũ ticius alienauit feudũ querebat an dominus posset illud vendicare tenet ꝙ nõ quia cõtractus ex cõuentiõe legem accipiũt.ff.de posiiti.l.j.§.si cõueniat.z in feu.pacta contra ipoꝛũ naturaꝫ possunt apponi puta ꝙ iuramentũ fidelitatis nõ prestet vt iti. per quos fit.inuesti.in fi.z ti.prece.in fi.z de feudo non habente naturã feudi. Cum igit pena perditionis feudi translata sit in pecuniariã licet als ꝓmitteret hic nõ cõmittitur nõ vendicat ergo dominus obstante pacto nec vasallus obstãte exceptione rei vendite z tradite. z qz quẽ de euictione tenet actio ꝛc.ff.de euict. vendicantẽ addebat de feudo alienato.quia domin⁹ revocare nõ potest quin alienans remaneat vasallus et videt ꝙ sic qz succedit preciũ loco rei.ff.de peti.here.si rem z preciũ de vsufr. qz qui precio. Ad idẽ.C. de operi.li.l. vlti. Subdit ꝙ si pena perditiõis feudi nõ esset trãslata in pecuniariã sed simpliciter cõuenisset ꝙ ꝓpter culpas nõ perderet feudũ valeret pactũ i specificatis. In alijs nõ.ff.siquis caut.sed z siquis.§.questitũ. et ne vol⁹ futurus per pactũ videat remitti contra.l.ff. de pac.si vnus.§.illud.z ne vasallus inuitet ad delinquẽdũ.C.đ indic.viduita.l.ij.ff.de transac.cũ hi. ¶ De vasallo an teneatur assignare feuduz ꝓ quo seruit no. supza ti. ij.§.fi.ver.lx.in fine.vbi etiam scripsi quid si errans assignauit ꝓpium z an vasallus non seruiendo.xxx.annis prescribat libertatem z feudi directuz dominiũ scripsi supza de ꝑscrip.super rub.ad fi.ver.fuit alia z ibi scripsi quid operent verba cum datur res in feudum nobile liberũ z francum. Z.

In hoc titu.hoc ordine procedemus. ¶ Nam primo super feudi concessione instrumẽta formabimus. ¶ Secũdo super homagio aliqua disputabimus. ¶ Tercio ꝙo libellos cõcipiem⁹. H. quia infra sepe allegabit liber vsus feudorũ an liber ille preter cõstitutiões imperiales cõtineat ius cõe.plene scripsi.e.ti.c.vlti.sup vlti. glo. Z. ¶ Sic igit conficiet instrumentũ sup feudi cõcessione. H. Rolan.xxj.parte prima.z sequens continuat hunc. Z. Forma. A. vicecomes narbonẽ.ob remunerationẽ plurimorũ obsequiorũ ac fide et amoris circa eum z domũ suã per.p.hactenus prestitoꝛ z i vinculum z signũ dilectõnis inter eos exnũc perpetuo inuiolabiliter obseruãde dedit tradidit z ꝓcessit i feudũ z iure feudi ipi.p.recipiẽti ꝑ se suisq; filijs et nepotib⁹ ac ꝓnepotib⁹ omib⁹ ex eo z ex eis imꝑpetuũ descẽdentibus masculis videlicz legitimis dumõ in nullã aliã ꝑsonã extraneã trãsferat talez rem i tali loco infra tales cõfines sitã ad habendũ tenendũ possidendũ z quicqd sibi saluo eo quod dictũ est z saluo etiã iure fidelitatis debite deinceps placuerit perpetuo faciendũ cũ omibus z singulis que infra ꝓmissos continent cõfines vl alijs si qui forent accessibus quoq; z egressibus vsq; in viã publicã z cũ omibus z singulis que habet supra se

vel intra se in integrū omni iure ⁊ actiōe vsu seu requisitione sibi ex ea ꝑ ea re aut ipius rei mō aliquo pertinēte quā rem se eius nomīe constituit possidere donec ipius rei possessionē nactus fuerit corporalē quā siquidem accipiēdi sua auctoritate ac deinceps retinēdi sibi licentiā omnimodā dedit ꝓmittēs ꝑ se suosq; heredes dicto.p.ꝑ se ⁊ ꝑ ꝑdictis ex eo descendētiby liberis legitimis stip.⁊ recipiēdi litem ⁊ cōtroversiā eis de dicta re vel eius occasione nullo tempore nō inferre nec inferē ti quomōlibet cōsentire sed ipam rem eis ab omni ꝑsona ⁊ vniuersitate legitime defendere auctorizare ⁊ expedire ac dictā ⁊ omnia ⁊ singula suprascripta perpetuo firma grata ⁊ rata habere ⁊ tenere nec ꝓtra facere vel venire ꝑ se vel ꝑ aliū aliqua causa vel ingenio ꝺ iure vel de facto sub pena.c.marcharū argēti stipulatiōe solēni ꝓmissa qua pena soluta vel nō ꝑdicta oīa firma pdurent. Item reficere ⁊ restituere sibi omnia singula damna ⁊ expensas ac interesse litis: ⁊ extra quiby omnibus et singulis firmiter obseruādis obligauit eidem recipiēti vt dictū est oīa bona sua dictus ℞o.p.ibidē et ī psenti sibi ꝓmisit et corporaliter iurauit ad sancta dei euāgelia exnūc imppetuū sibi suisq; herediby se fidelē esse vasallū ipmq; et heredes suos iura ⁊ honores ipōrū psentes et futuros ꝑ posse fideliter obseruare ⁊ recuperare ⁊ nullaten⁹ aliquid quod in quolibet detrimentū periculū siue damnū vel impedimētū vel cōtumeliā psone vel personaꝝ rerū vel iuriū et honorū sui suorūq; heredū verti posset per se vl' ꝑ aliū cōtractare aliquo modo machinari īmo si quē hoc vl' aliquid eorum tractare vel ꝓcurare quocunq; modo senserit q̄ citius poterit domino indicare ⁊ quicqd sibi sub fide ⁊ secretū fuerit ab eo interpositū fideliter retinere ⁊ sine sui licētia non pandere nec per quod pandat' facē nec nō psonā res iura et honores suos aduersus quoscūq; excepto imperio romano vel rege ⁊ exceptis his quiby prius fidelitatis debiti erat astrictus requisitus tueri ⁊ totis viribus adiuuare ⁊ consiliū vtile ꝑ posse ⁊ auxiliū ꝓo posse prebere ⁊ generaliter pnā ⁊ merā fidelitatē sibi ⁊ suis heredib⁹ obseruare. ceterū ceteris omibus sic peractis idem .A. in robur ⁊ confirmationē cōcessionis prefate ipm.p.cū baculo vel cirotheca de dicto feudo legitime inuestiuit ⁊ in signum mutue ⁊ perpetue dilectionis ⁊ fidei pacis osculo interiecto. hec ꝑ banc'.xxij.q.vl. de forma et ī libro feudorū qualiter vasallus iurare debet fidelitatē. c. vnico et de forma fideli. c. vnico. et de noua fideli forma. c. j. et quēadmo. feu. ad filium perti. c. vnico. et de succes. feu. c. vnico. §. filia extra de iureiuran. ego. lxiij. dis. tibi domino. et no. ꝙ q̄ fidelitate tenetur vasallus domino eadem tenetur dominus et vasallo vt ī pre. c. de forma fidelitat'. ¶ Dōro si feudum a ꝑdecessoribus cōcessum successor cōfirmet hoc modo cōfice instrumentū. H. sic cōfecto instrumento vt sequit' cessat q̄ querit' in forma tali sicut venerāde memorie genitor noster tibi vl' genitori tuo tale feudum concessit sic et nos concedimus ꝛc. an vasallus necesse habeat primā concessionē ostendere ⁊ dicitur ꝙ non per. l. ff. de dona. ex hac scriptura ⁊. C. e. ti. si donatio ⁊ ibi soluitur contrariū de auten. siquis ī aliquo. C. de eden. ⁊ de fal. causa. ad leg. l. j. de epi. et cle. l. j. et extra de verbo. signi. abbate. mouet etiā quia si illa causa vera non esset nō viciaretur cōcessio. ff. de cōdi. et de. l. demonstratio. §. q̄ autem iure ⁊ insti. de lega. §. huic prima nisi talis esset causa qua non existente non fuisset dans ꝓcessurus quod haberet probare qui hoc dicit. ff. de condi. et demō. cum tale. §. falsam. ⁊ hoc maxime vbi psona'met dantis et recipiētis conditio ꝑsum ptionē ample liberalitatis inducit. facit extra de dona. c. j. de symo. ⁊ si questiones. ff. de dona. filiusfa. de iudi. sed et si susceperit. §. j. ⁊ qd ibi no. de vsu. ⁊ habi. l. plenū. §. equitij. de au. et ar. le. l. antepe. §. fi. ⁊ de ali le. l. pe- nulti. j. responso. C. de ac. et obli. l. vlti. in fi. Z. Forma L. vicecomes narbonen. filius quōdam talis studens ꝑ viribus in bonis predecesso. suorum vestigia imitari ⁊ acquisitū atq; relictū sibi per ipos thesaurū incomparabilem amicos videlicz ⁊ fideles omni qua potest cura et sollicitudine cōseruare lecto sibi seriatim et aperto instrumēto cōcessionis in feudū facte olim.p.patri h.ab.a.quondā genitori ipsius.c. de tali re in tali loco infra tales cōfines sita vt patet in eodem ipius cōcessionis instrumēto manu talis notarij cōfecto eandē concessionē et feudū ipsiusq; possessionē ⁊ omnia et singula circa hoc ab ipo.a.gesta. et in prefato instrumēto cōtenta vtpote ꝓuide et rite et benefacta ipsi.h. psentis renouate cōcessionis auctoritate plenissima cōfirmauit et in cōfirmatiōis et renouatiōis signū ipm.h. de dicto feudo cū virga vel pilleo legitime inuestiuit ꝓmittens per se suosq; heredes dicto.h.ꝑ se suisq; filijs et omniby ex eo descendētiby legitimis masculis stipulāti et recipienti prefatā concessionē et renouationē et oīa et singula suprascripta ꝑpetuo firma grata et rata habere et tenere nec contra facere vel venire ꝑ se vel per aliū aliqua rōne vel causa de iure vel de facto sb pena. c. marcharū argēti stipula. ꝓmissa et refectione damnorum et expensarū litis et extra et obligatōne omniū bonorū suorū qua pena soluta vel nō predicta omnia et singula firma perdurēt. Jdē ℞o.h. statim ibidē de fide ac fidelitate seruāda dicto. L. in omniby et per oīa prout quōdam.p.pater eius fecit et in pre. instrumēto continet' solennē promissionē fecit et corporale prestitit iuramentū post hec incōtinenti in signum mutue et perpetue dilectionis seruāde et fidei pacis. H. Inter eos est in forma. Z. osculū interuenit. hec probant' in pre. cōcor. et extra de feudis. c. ij. et de iureiurā. veritatē extra de dona. per tuas. et ad hoc facit in lib. feu. qualiter domin⁹ proprie priue. et in ti. si de feu. fue. ꝓtroversia. c. domino. et in ti. ꝑ quos fi. inuesti. Jnstrumentum autem recognitionis feudi et ꝓmisse fidelitatis potes colligere ex sequētibus et premissis.

QUoniā super homagijs et fidelitatib⁹ frequēter questiōes oriūtur ideo vtile fore ꝑpendimus aliqua super hoc ad canonistarū instructionē sub breuiloquio disputare et in primis sciendū est ꝙ homagiū proprie est de his que ad temporalia pertinēt vt. xxij. q. vlti. de forma et ideo indignū est ꝙ ꝓo spiritualibus quis homagiū facere compellat' vt extra de regu. iur. c. fi. et extra de symo. ex diligēti. plati aūt bene ꝓstant fidelitatez vt extra de priui. antiqua. Jtē qñq; faciūt homagiū principibus ratione temporaliū que ab his tenent ꝓut infra dicet'. Si igit' aliquis vult effici homo alterius sic inde poterit confici instrumentū. Forma. H. non fuit Rolan. nec ꝑ aliū reperi. Z. Ego. p. ex causa homicie siue homagij ꝓmitto tibi. h. esse ꝑpetuꝰ. tuus hō ⁊ stare cū meis heredib⁹ ad tuā maioriā ⁊ seneroriā ⁊ ꝑstare tibi annuatim tale ⁊ tale seruitiū ꝓstituēs atq; ꝓfitens me tuū esse hominē ⁊ deinceps me ī tui possessiōe tāq; dñi esse et stare ī tali loco tuo vel alibi vbicūq; me ponere volueris et iūge si vis qđ est infra ī ver. iij. in fi. q̄ oīa ⁊ singula suprascripta ꝓmitto attēdere ꝛc. ꝓtract⁹ iste de generali ꝓsuetudine capit vires potius q̄ de iure licet aliqui trahāt ad hanc materiā. C. de agri. et cēsi. cum scimus li. x. qualiter aūt fiat instrumentū affrancationis siue liberationis ab obsatione homagij vide supra de seruis non ordi. ver. porro. H. sup quo versi. scripsi duas questiones Roff. circa id. Z. ¶ Et no. ꝙ est homagiū ligium quod videlicet fit Jmperatori vel regi nulli⁹ alteri⁹ fidelitate salua. illud ℞o quod fit alijs non dicitur ligiū q; fit seu iuratur salua imperatoris vel regis auctoritate vt in lib. feu. de ꝑbi. feu. alie.

imperialē in fi. Bal. Itē boc vocabulū ligiū ꝓ boc ſignificato vſus loquentiū adinuenit ſicut ⁊ homagiuz iure ciuili nō inuenit ꝫ iure cōſuetudinario vt in ver. ſecūdo queritur. et ē homagiū ſeruit⁹ quedā minoz ñ maioz inſti. de iure ꝑſo. vbi no. et. ff. de vſuf. l. ſiē ſi cuius in ꝓi. ¶ Et pōt q̄s pacto facere ſibi hoiem dūmō cā ſubſit vt q⁊ ꝓmitto eū defendere ⁊ tueri facere ſiē hoiem meū de ſup. negl. ꝑla. c. grādi. ⁊ in ℵ. ꝓio aut. ℨ. multi tñ putāt ligiū homagiū ee q̄ vaſallus mittit man⁹ ſuas intra man⁹ dñi et ſibi homagiū facit ⁊ fidelitatē ꝓmittit ⁊ ab eo ad oſculuz recipit q̄ tñ vere ñ ē vt dixi. ℍ. ℵba roff. vbi. s. ℨ. alij dicūt. ℍ. Jo. de pla. vbi. s. ℵ. viſo igit. ℨ. ꝙ ē duplex homagium vnum dicit ligiū in q̄ null⁹ excipit quātū ad ℵba q̄ntū tñ ad mentē illi qui ſūmam et generalē habēt iuriſditionē. puta īperatoz vel rex intelligūtur excepti vt extra de iureiur. venientes ꝓtra q̄s nō tenet q̄s dñm ſuum iuuare vt. j. ℵ. xv. et tale homagiū in quo null⁹ p̄terq̄ ſūmus dñs intelligitur except⁹ nō pōt fieri duobus vt. j. ℵ. x. Aliud vero nō ligiū q̄ videlicet aliquis excipitur puta facio tibi homagiuz excepta fidelitate q̄ tali dño meo ligio teneoz vel ſaluo ꝙ poſſiz quē voluerіz dñm ligiū mihi cōſtituere vt. j. ℵ. xij. vt ſaluo ꝙ te nolo cōtra talē iuuare ſz ꝓius dictū verius eſt licet boc vltimū cōis vſus loq̄ndi approbet et ꝑm hunc vltimū modū loquitur fere ꝑ totū ꝑſentem. §. dicit autem homo ligius quaſi ligatus dño ſuo vel ligius quaſi legalitatē cōtinens q̄ autem in talia ⁊ alibi vocatur vaſallagiū in frātia homagiū vocat nos vero ꝓuicia les nobiles feudatarios vaſallos plebeios ℵo noſtros homines vulgariter appellamus. ꝙ autez q̄s poſſit eſſe homo duoz ꝓba. extra de ſup. neg. ꝑla. grandi. vnicuiq; ibi vel alij ꝓſone. ꝛc. ¶ Primo autē circa boc q̄rendū eſt vtrū quis alteri⁹ homo fiat. ℍ. Prima q̄ſtio Mar. ℨ. Reſpon. liber homo poteſt pacto mihi ꝓmittere ꝑ ſe ſuoſq; heredes ꝙ ſit homo me⁹ ⁊ certum ſeruicium mihi faciat et tale pactuz ſeruādum eſt vt extra de pac. c. j. et. ij. ff. e. l. j. §. j. ⁊. l. iuriſgentiū. §. p̄toz ait. nam per ſtipulationem poteſt quis grauare cōditionem ſuā hinc eſt ꝙ per pactionē ſcriptura interueniente poteſt quis cōſtituere ſe aſcripticiū vt. C. de agri. ⁊ cen. cū ſcimus religioſuz. lib. x. vt. xxij. q. ij. oēs femine. ⁊ tñ religio ſeruitus ē vt. liij. di. multos. et no. inſti. de iure perſonaꝝ. nam et lata ſententia contra te ꝙ ſis homo meus ſufficit ad hoc quia in iudicio quaſi contrabitur. ff. de peculio. licet. §. ſi filius. multo ergo foztius ſufficiet pactū per quod in veritate contrabit ff. de re iudi. res iudicata. ff. de lib. agnoſ. l. j. §. fi. et. l. ij. et. ij. ff. de vſufru. pompo. §. ſi ex cā. ff. dele. j. ſi ſeruus plurium ar. tamen contra ꝙ pacto non fiat quis alteri us homo. nā hec homagia aliquā ſpeciem habent ſeruitutis ar. extra de ſerui. non oz. c. fi. immo nihil aliud ē dicere facio me hominē tuū q̄ facio me ſeruū tuū q⁊ leges ſeruos noſtros hoies noſtros appellant. ff. ſi cer. pe. ſi fūdū. §. ſeruū tuū. i. hominē tuū. ff. d̄ ſolu. q̄ duos C. de epi. et de. l. j. ⁊. ij. vnde pactū nō ꝓderit ad hāc cōditionē inducēdā ſicut nec ad ſeruitutē ſufficit īducēdā vt. C. de libera. cā. nec ſi volēs. nec etiā cōfeſſio in iure facta ſufficit ad boc vt. e. t. interrogatā. hinc ē ꝙ ſi alicui legetur ſub tali cōditiōe ne a certo loco recedat non valet q⁊ ſic fieret quaſi ſeruitus vt. ff. de libe. bo. ex bi. nihil. ff. de cōdi. ⁊ de. ticio. Itē talis obligatio nō tenet cū infinitū obliget q̄d euitatur a iure. ff. de le. iij. fideicōmiſſa. §. ſi quis. x. extra de reſcrip. cū in multis li. vj. ¶ Preterea non poteſt quis operas ſuas imperpetuū locare ne fiat preiudiciū libertati vt ſupra d̄ loca. §. poſtq̄ ver. q̄d ſi q̄s. ſed dic ꝙ pacto poteſt q̄s ſe hominem alterius conſtituere vt extra de ſup. neg. ꝑla. grandi. ibi fidelitate homagio iuramēto ſeu pacto ſi aliquibus. ꝛc. nam et delatione et preſtatiōe iuriſiurandi creditur libertus meus homo conſtitui. C. li. x. de decu. cum decurionatus. ⁊. l. quotiēs ſpontaneo. ff. de in iuſ. vo. adoptiuū. §. j. C. de tranſ. l. fi. C. de tab. exhi. l. fi. et licet quis ſe hominē alterius conſtituat ꝓpter boc tamen nō minuitur ſua libertas. immo dominus eum tenetur contra alios in perſona ⁊ in rebus tueri vt. xxij. q. fi. de forma in fi. In pleriſq; autē locis ſtipulatio huiuſmodi concipit. naz is qui facit homagiū ſtans flexis genibus tenet manus ſuas inter manus domini ⁊ homagium ſibi facit ⁊ per ſtipu. fidelitatem ꝓmittit ⁊ dominus in ſignum mutue fidelitatis illū oſculatur vt ſupra ver. ꝓxi. ℍ. In bis inſtat Jo. de bla. vbi ſupra in ꝓin. dicens per bec ſolui cōtraria que dicūtur infringi per homagium libertatem quia ponderato ꝙ dominus ei tenetur potius ſeruari poteſt libertas q̄ infringi que etiam de facto aliter ſeruari nō poſſet forte. ℨ. ¶ Secūdo queritur vtrum homagiū introductū ſit de iure ciuili ſiue d̄ iure ſcripto. ℍ. ℵec narrauit. M. nec poſuit ꝓo queſtione et idem Jo. de bla. ſuper ꝓima. q. ℨ. ¶ Reſpondeo non ſed moziḃ⁹ et diuturno vſu qui legem imitatur vt inſtitu. de iure na. gen. et ci. §. ex non ſcripto et. xij. q. ij. cum redēptoz et. j. diſt. iuſgentiū. Juuatur tamen legibus. naz pactiones licite cuſtodiende ſunt vt ſupra ver. ꝓi. ¶ Tercio queritur vtrū temporis longinquitate quis homo alterius efficitur puta recipiēdo ab illo per. xxx. annos ſeruitia per homies ligios preſtari ſolita. ℍ. ij. q. M. quā Jo. de bla. ſub ꝓima tractauit ⁊ ex dictis vtriuſq; formatus eſt articulus iſte. ℨ. ⁊ videtur ꝙ ſic. C. li. xij. de fun. pa. eum qui. et. C. de agri. et cen. cum ſatis. §. cū autem. lib. x. vbi dicitur ꝙ ſtans per. xxx. annos in fundo efficitur colonus vt. C. de eman. l. j. nam ſi id pacto fieri poteſt vt ſupra ergo ⁊ ꝓſcriptione temporis fieri poterit que plus facit q̄ pactum. Nam pacto ſocioꝝ fundo ſeruitus acquiri non poteſt ſed ꝓſcriptione ſic. vt. ff. de ſerui. qui ꝓ parte. ff. de ſerui. vr. prę. ſed et ſi. Rñ. j. Itē aſcripticius ſiue gleba pacto acquiri nō poteſt ꝓſcribi tamen poteſt vt. C. de agri. et cenſi. l. ij. et. l. quēadmodū. ff. de diuer. ⁊ tempo. prę. de acceſſionibus. ff. de re iudi. non debet. ꝓterea ex tp̄e liber fundus efficit ſeru⁹ vt. ff. ſi ſer. vin. ſi quis diuturno. ff. de aqua quoti. ⁊ eſtu. l. j. §. ductus. et ex tempore preſumit filius q̄ non eſt. ff. d̄ ritu nup. qui in ꝓuincia. ar. contra quia nulla temporis longinq̄tas ꝓiudicat libertati vt. C. de long. tem. ꝓſcripti. que ꝓ lib. ⁊ non contra lib. in rubro ⁊ in nigro. tempus. n. non eſt modus inducēde obligationis. ff. de ac. et obli. l. obligationū fere. §. placet. C. de pac. ſi certꝫ. ff. de opi. lib. operis. Itē plus poteſt pactū de quo predictuz eſt q̄ ꝓſcriptio. ff. quēadmodum ſerui. admit. ſatis. §. j. ibi nec forte ꝛc. ⁊ ibi poſſumus eniz ꝛc. Item ſeruitus que continuā cauſam nō habet non preſcribit vt. ff. de ſerui. l. ſeruitutes. reſpon. j. vnde cū homo ꝓtinue nō poſſit ſeruitia preſtare non poterit homagiū preſcribi. itē liberi hominis nullū eſt cōmerciū. ff. de contrahē. emp. ſi in emptione. §. j. ⁊. ij. ⁊ inſti. de inuti. ſti. circa ꝓin. vñ vendi vel donari nō poteſt vt. ff. de contrahē. emp. celſus. ſi non poteſt alienari ergo nec ꝓſcribi ar. ff. de fundo. in fundo. ff. de vr. ſig. alienationis. ſuper boc dixit M. de pba. ꝙ ſi queſtio fuit de homagio vtrū aliquis ſit liber homo vel nō ⁊ dominus eſt in poſ. homagij ꝓ domino iudicandū eſt niſi homo ſe liberū probet. ff. de ꝓba. circa extra de elec. querelā. Si aūt homo ē in poſſ. libertatis ſine dolo malo dominus neceſſe habet de homagio docere vt ibi. C. d̄ libe. cauſa ea que. ꝙ ſi ī vtroq; caſu ad ꝓbandū homagiū ſoli tēporis longinq̄tas inducitur. aut inducitur tēpus. xxx. vel. xl. annoꝝ quo

casu credo illū hominē meū esse quē tanto tempore p̄scripsissem vt in pre.l.cū satis.C.de fun.reip.euz qui.et ar.ff.de aqua plu.ar.l.fi.§.fi.z.l.se.dum tamē tanq̄ ab homie meo z non tanq̄ ab amico seruitia receperim.ff. quēad.serui.admit.l.fi.z facit i lib.feudoz si de feu.cō trouer.fuerit.c.siq̄s p.xxx.annos.verūtamē ad p̄bandum homagiū non sufficit probare tanto tempore fuisse p̄stita seruitia nisi probet̄ p homagio p̄stita fuisse ar.ff.quēad.serui.amit.l.fi.ff.de aqua quoti.z esti.l.j.§. si in rem.z.§.aristo. nec obstat ad hoc pre.l.seruitutes. respon.j.quia licz homo vl̄ vasallus nō seruiat p̄tinue seruit tamē quasi p̄tinue exquo em̄ homo ligius semel p̄stitit debita seruitia in causa esse videt̄ vt vbicūq̄ requirat̄ debeat seruire z sic quasi p̄tinuā causam habet vnde p̄scribi potest vt.ff.de serui.vr.pre.forame.si aūt inducit̄ tempus.x.vel.xx.an.ad probationez homagij hoc nō sufficit.ff. de vsur. cum de in rem verso. qz talis p̄scriptio sine ti.non p̄cedit vt.C.de p̄scrip.lon.tem. x.vel.xx.an.l.diuturna.ac de homie libero nō potest titulus interuenire quia eius nullū est cōmertiū vt p̄dixi.alij tamē in hoc p̄tradicūt ad hoc.C. de fun.reipub. l.vis.z.l.iubem⁹. si tamē aliquis per.x. vel.xx.annos p̄stitit mihi seruitia tanq̄ ligius homo possum allegare causam interuenisse dicendo tu es homo meus.z p stipulationē mihi p̄misisti seruitia facere que homies ligij dominis suis facere debēt.z q̄ ita fuerit probo ex tē pore quia nō est verisimile q̄ tanto tpe prestitisses nisi cā homagij interuenisset z ita ex cursu tēporis inducet̄ causa p̄sumptio vt in pre.l.cum de in rem verso.z vide supra de resti.spo.§.nunc dicamus ver.§ z si.¶Quarto querit̄.H.iij.q.M.quā etiā Jo.p̄sequit̄ in fi.prime sue questionis.Z.quid siquis simpliciter nulla causa adiecta p̄mittit mihi esse homo meus nūquid tenet talis p̄missio cum effectu z videt̄ q̄ sic.quia nō inquiritur qualis p̄missio facta est. § an facta sit vt insti. de lib.§.fi.vbi nec manumissiōis modo ꝛc.ff. qō vi aut clā si rem.§.j.ff.de aqua quoti.z esti.ea.§.plane. Item rusticus nō p̄sumitur a iure ciuili sine iusta causa soluere ar.ff.de p̄ba. cū de indebito. vnde nec sine iusta causa promissio facta esse credit̄ ar.C.ad.l.fal.l.fi. Item p̄sumptio est contra eum nisi probet errorē quod vtiq̄ facere tenet̄ vt.C.ad.l.cor.de fal.minorez.ff.de accu.si cui.ff.ad muni. libertos.ff. ad turpil.l.j.ar.contra quia talis p̄missio caret effectu obstat enim exceptio doli ei qui sine causa stipulatus est.ō excep.doli.§.circa extra de fide instru.si cautio. Itē si fideiuss.eius qui sine causa p̄misit se potest hac exceptione defendere ergo multo magis ip̄e reus se defendē poterit vt.ff.de fideiuss.si stipulat⁹ esses.respon.j.ad idē.ff.ō ver.obli.stipulationū alie.z.l.si seru⁹ stipulat⁹.in fi. Itē si nulla causa subest stipulationi nulla obligatio constituit̄ cū effectu.ff. de pac.iurisgentiū.§.sed cū nulla.ad idem.ff. de publi.l.j. respō.j.C.de edic.di.adri.tol.l.fi.ff.de suspec.tu. h̄ em respon.j.z i pre.c.si cautio.sup hoc dicas.H.p̄m.M. z Jo.qui respōdent ad.c.si cautio.z.l.cū de indebito z similia illa loqui cū ad p̄bandā veterem obligationem interponit̄ cautio sine exp̄ssione cause que exprimi debebat sicut al̄.ff.siquis cau.sed z si.§.quesitū in eo aūt qui simplicit̄ spondet non dicēs se ex p̄cedente causa debere sed de nouo constituit̄ obligatio.s. sine specificatione cause dicit tamē Mar. se a trib⁹ legū doctoribus.s. Ja.Bal.Azo.et bonifa. mali consilij tres diuersas sentētias audiuisse cōfortat tamē eum qō no.ac.p⁹ bur.et hug.ff.de consti.pe.l.iij.§.j.s. q̄ si cōstituit q̄s se debere quod scit se nō debere donare videt̄ z idē vidit no.in.l.ij.§.circa.ff.de doli excep.z hic cōiunxit quod.j. sequit̄ de nobilib⁹ hic oīno vide quod dixi.s. de p̄fess. §.nūc videndū super ver.sed que est ratio.Z. q̄ siq̄s p̄misit meus esse homo z seruitia mihi facere tenet ob ligatio talis,nam causa p̄missionis seruitiorū intelligitur esse homagium nisi altera probetur causa dico finalis non impulsiua.C.de condi.ob causam militem. C.de transact. si minores.et.l. cū donationis.C.de iure do.si mulier.non est ergo necesse causam in p̄missione huiusmodi interuenire vel eam ex causa fieri. alij dicunt q̄ vbi in promissione causa non apponitur vel nō interuenit obstat exceptio doli.per pre.§.circa.et idem est si causa propter quaz promissio facta est nulla fuit. puta promisi tibi.x.dare quia putabam te equum mihi vendidisse.H.Mar. dicit p̄curatori meo.Z. vel te patri vel antecessori meo mutuasse cum tamē verūz non est.idem etiam est si persona p̄mittens sit miles vl̄ minor vel femina vel rusticus qui sicut p̄sumptione iuris in solutione iuuantur sic z in promissione iuuari debent z tanto facilius quāto quis facilius promittit q̄s soluat vt in pre.l.cum de indebito.homagia autem cōsueuerunt simpliciter recipi a nobilibus qui iura ignorant.M.de p̄ba.consuluit.H.Jo.de bla.hoc non cōsulnit sed bene exemplificat infrascriptas causas fore iustas.Z. vt omnis oppositio cesset q̄ in instrumento homagij sic post promissionē dicatur.Forma.hoc aūt ideo promitto quia talem rem mihi et heredibus meis concessisti donec sub tuo dominio steterimus z insuper me ac mea defendere contra omnē hominez promisisti vl̄ in emendā talis iniurie quā tibi dicor intulisse. quia dicor patrē interfecisse: ideo p̄pter pacem facio me hominē tuū vel alia causa iusta exprimat̄.Bal.Nota.q̄ promissio sine causa q̄ aliquis sit homo meus nō tenet recognitio sic si aliquis recognoscit se hominē meum. nam in p̄sonali requirit̄ causa nō in reali.C.de iuris et fac.igno.l.cum falsa.Z.¶Quinto querit̄.H.iiij.q̄stio.M.et.ij.Jo.de bla.Z.vtrū filius hominis mei nō tamen ex femina mea natus sit homo meus: z videt̄ q̄ sic ar.C.de agri.et censi.cum scimus.§.illud.lib.xj.vbi innuit̄ q̄ coloni mei filius est colonus meus. Item filius murilegule est murilegulus.C. lib.xj. de murileg.l. fi. Idem videt̄ in filio liberti vt.C.de libe.z eorūz liberis.l.ij.et.iij. Item filius curialis videt̄ esse curialis.C. de na.li.hominū.§.illa videlicz. Item pater z filius eadem p̄sona reputant̄ z filius est pars paterni corporis vnde qualis pater talis filius erit. vt.xxxv.q.iij.§. hac auctoritate.C.de impu.z alijs sub.l.fi.z in pre.l.cū scimus.§.fi.z insti.de inuti.sti.de con.di.v.c.fi.in fi. Item sicut q̄s p̄ arrogationē efficit̄ meus cū suis filijs z forsan cū oīb⁹ bonis.H.M.sic posuit sicut Rolan. Jo. nil dixit.Z.sic z homo meus qui similitudinē habz cū illo in hoc q̄z eo modo trāsit in potestatē meā meus eē debet cū oīb⁹ filijs.C.in quib⁹ causis colo.censi.l.ij.ff. de adop.si pater.§.fi.respon.j.et.l. arrogato. insti.de adop.§.pe.quis em̄ dz ferre a patre filiuz separari.C. cōia vtriuss.iudi.possessionuz. Item si pater sit senator vl̄ alteri⁹ dignitatis nō dedignabit̄ fili⁹ paternā sequi dignitatē vt.ff.de sena.emācipatōnes. z.l.filios.C.de cu.nati.z.l.per exempla.C.li.x.de tab.l.fi.vñ nec illius indignitatem assumere dedignet̄ vt in pre. concor.de agri.z cen.diffinimus.z arg. extra de renunci. nisi cum pridem.§.persone ꝛo et extra de fi.p̄sby.litteras.lvj. di.nasci. Itē homo meus cū nō sit seruus bñ cōtrahit matrimoniū vnde fili⁹ ex legitimis nuptijs nat⁹ patris c̄ditionē sequet̄.ff.ō sta.ho.cū legitime ar. p̄tra q̄ iste sequat̄ matris c̄ditionē vt.xxxij.q.iij.liberi.C. ō libera.causa.l.fi.z idē est in seruo vt.C.de rei ven. partus. z in ascripticio z cēsito.C.de agri. z cen.mulier.li.x. et l.ne diutius.z.l.fi. ad idē.C.lib.xj.de agri.z māci.l.iij. C.de incest.nup.lege humilē.z.C.de nuptijs imperialis. naz partus est pars viscerū igitur qualis est mulier talis erit partus.ff.de ven.inspi.l.j.§.ex hoc.de conse. dist.iij.c.quicquid.et.c.si ad matris.z.c.se.vnde si pater sit homo alterius mater ꝛo libera sit sequetur partus matris conditionem vt extra de seruis non ordi.c.

fi. Jn hac questione dixit Marti. de pha. q filius hominis mei natus z conceptus anteq̃ pater eius fuerit homo meus nõ est meus homo. C. de libe. et eorũ libe. l. ij. xij. q. ij. cũ redemptor. si ꝟo natus est ex homine iam facto meo ꝑm ꝯmunẽ vsum homo meus est z paternã fortunã agnoscit. ꝑm ius tamẽ distinguẽdum videtur Nam si ex matre libera nascit liber erit vt. C. de agri. z cen. l. fi. z in pre. decre. de seruis nõ ordi. c. fi. Si ꝟo sit mater tua femina pater ꝟo sit homo meus plus fauẽt mihi iura q̃ sum dñs q̃ tibi. vnde filius erit homo me⁹ arg. pre. l. diutius. H. dixit. M. verũ ille. l. aliter intellecte scribũtur et sic est quia probant contrarium pro ipo tamen faciunt casus ibi ĩ glo. notati. Z. vel potest dici. H. ꝑm Jo. de bla. vt. s. cuius ad litterã sunt verba sequentia. Z. Considerandũ esse ex qua causa fit homagiũ. si enim fit in emendã illate iniurie vt. s. ver. pri. tunc nõ videtur q filius talis hominis sit meus homo z sic in plerisq̃ locis seruat quia nõ debet filius patris iniquitatez portare. C. ne filius ꝓ patre ꝑ totũ. j. q. iij. moti. et. c. se. ĩmo pena suos teneat auctores vt. C. de penis sancimus. extra de his que fi. a ma. par. ca. quesiuit. quia propter delictũ patris filius nõ perdit bona multo minus debet perdere statum z honorẽ ꝑsone arg. in auten. vt nulli iudi. §. fi. q si nõ solũ in emẽdã fecit homagiũ verũetiã subicit mihi bona sua accipiendo illa a me in feudũ tũc quia videtur ea mihi tradidisse z in me dominiũ trãstulisse z a me iterum recepisse vt. C. de dona. quisq̃s. si filius velit abstinere a bonis paternis non possum eum hominẽ vẽdicare quia tamẽ bona sua cũ onere suo transeũt si velit habere illa z agnoscat ea faciet mihi homagiũ ar. C. sine censu. vel reli. l. ij. z sic indirecte cogetur homagium facere. ego em̃ vendicabo bona sua tanq̃ directe dominus z si ille excipiat q pater eius vtiliter erat dominus replicabo q nõ debet habere nisi agnoscat onus quod pater substinebat. si aũt aliquis se constituat hominẽ meũ ligium. quia dedi sibi aliquã rem in feudum z quia vult sibipsi ꝓuidere vt eam debeam defendere tunc principaliter personã suã astringit z res gr̃a cuiusdã remunerationis interuenit vt. ff. manda. si remunerãdi. z infra ver. xvij. vnde quia presumit ita velle filio prouidisse sicut sibipsi vt. ff. de proba. si pactũ persona filij astricta est iure homagij lz ille velit abstinere a re quã pater dedit in feudum. quia nõ fecit principaliter homagiũ propter illam. nã sicut potest quis filio prouidere paciscendo z stipulãdo ita etiã cõstituendo se hominẽ alicuius potentis vt ab eo ipse z ei⁹ liberi defendãt. ff. de pac. si heredi. §. nos aũt. §. iul'. z. l. auus. magnũ em̃ est ius patrie potestatis. nã etiã ꝓpter famẽ pater vendere potest filiũ. C. de pr̃i. q fi. distra. l. j. ff. de le. j. filiusfa. §. ꝑm vulgarẽ. z eũ impuberem sub potestate tutoris cõstituere. H. fatetur ipe Jo. q istud est debile argumẽtũ. Z. cõstituere igitur. z per consequẽs sub domini potestate. ff. de tutelis. l. j. idem autẽ esset si nullo sibi a me dato se constituat hominẽ meũ ligium. Bal. No. si rem meã recognosco in feudũ valet quia breui manu videor nouasse. ff. si cer. pe. l. singularia. z. l. si tibi. Z. Porro in dubio cum nõ exprimet causa vel non liquet quare fecerit homagiũ quare presumit ideo feciisse vt eum defendam vt sic ei⁹ filij sint astricti z res magis valeat q̃ pereat vt. ff. de re. du. quotiens. H. ꝑm Jo. qui subdit p̃ dicta liquere regulariter filiũ hominis mei meũ esse fallit in casu de quo. s. z extra de fide instru. inter. ꝓpe fi. ver. ceterum. Bal. Nõ ex premissis q si quis se facit hominẽ meum etiam filius eius postea ꝯceptus erit homo meus si aũt hoc faciat ratione feudi tunc si filius nõ vult esse heres patris tunc non nocet sibi patris ꝓmissio vel ꝓmissio vt hic per Guil. hac ratione si pater fecit se fieri ciuem z filius postea natus erit ciuis z ligabitur lege illius ciuitatis. Alij dicũt cõtra nisi filius ꝯsentiat hec questio est ꝺ facto aretij. Z. C Sexto queritur quid si ex homine meo plures supsint filij dic q omnes sunt homines mei vt patet ex premis. C Septimo queritur sed q̃d si homo meus exheredat vnũ ex filijs suis nũquid taliter exhere datus remanet homo meus dicũt quidã. H. s. Jo. de bla. qui incidenter posuit hãc. q. z se. sub sua. ij. vsq̃ ad ver. alij. Z. de equitate q nõ si cũ effectu excludit a paterna substãtia ne afflicto dat afflictio vt extra de clerico. c. pe. vij. q. j. cũ percussio. talis em̃ ꝓ mortuo habetur vnde cõditio eius nulli astricta erit sicut nec hominis mortui conditio. ff. de coniugẽ. cũ emanci. liber. l. j. §. si pater. xxiij. di. quorũdã. item sicut pater nõ pot filiũ exheredatũ legendo onerare ita videt q nõ possit conditionẽ persone ipsius grauare vt. C. de fideius. quidã filiuz. nec ob. q potest filio exheredato tutorem dare vt. ff. de testa. tu. pater. q illud inductũ est ad prouisionẽ filij ñ ad onus hoc no. s. homagiũ facere q̃uis possit esse inductũ ad prouisionẽ filij vt. s. no. tñ onus est nec est equũ filium exheredatũ onerari per patrem Sed adhuc opponitur. nam ex pena nõ debet quis cõsequi ĩmunitatẽ vt infra ver. xxvij. ad fi. exheredatio autẽ in penã inducta est ob culpã ingratitudinis vt in auten. vt cum de appel. cog. §. causas coll'. viij. C. de inoffi. testa. omnimodo extra de dona. c. fi. vnde nõ videtur q filius ꝓpter exheredationẽ ab homagio sit ĩmunis: sed dic q licz regulariter pena ꝑncipaliter non tribuat ĩmunitatẽ fallit hoc tamẽ q̃nq̃ vt absurditas vel impossibilitas euitetur vt pz ꝑ exemplũ. ff. de admi. tu. sed admittẽs. §. ignominia. absurdũ autẽ esset exheredatũ astrictũ remanere ex facto paterno. Alij tñ cõtra nam hec obligatio personã afficit sicut lepra. ꝑ hãc. n. viã posset quilibet ab homagio liberari. Bal. an filius hominis mei ab eo exheredatus sit homo meus dico q sic iure geniture. ff. de interdic. z rele. l. iij. Z. C Octauo queritur quid erit si filius nõ fuerit exheredat⁹ abstinuit se tñ ab hereditate paterna dicũt q licz de rigore iuris cõditio eius astricta sit tamen de equitate postq̃ lucrũ paterne hereditatis ad eũ nõ ptinet nõ erit ex facto paterno astrictus vt sit hõ meus z seruire teneatur ff. de cõtrahẽ. emp. l. fi. ĩmo respuẽdo lucrũ poterit etiã respuere onus. ff. de re. iur. ꝑm naturã z sic ĩ plerisq̃ locis narbo. ꝓincie obseruatur vbi rem deserendo z se alibi transferendo domini iugũ euadit vt. j. ꝟ. xix. in fi. H. q̃nta. q. Mar. et. iij. principalis Jo. Bal. Ego credo q possit vendicari si iam fuit homo meus. ff. ad municipa. l. de iure vide. j. ver. ß nũq̃d feudũ z ver. xxviij. C Nono queritur ecce ex hoie meo tres filij supsunt qui iuxta p̃missa homines mei sunt isti diuisim habitãt nũc queritur an quilibet eorũ insolidũ teneatur mihi prestare operas quas pater eor̃ mihi debuit z etiã solitus est prestare. an ꝟo ꝑ virili vel ꝑ hereditaria portiõe. Bal. facit ad questionẽ an plures fratres seorsum vel nõ simul habitantes teneant facere factiones cõmunis ꝑ vno fumante vel ꝑ pluriby. nã viuo patre ꝑ vno fumante debẽt cõputari vt no. in. l. ij. C. q̃ etate. li. x. ĩ glo. or. quod est bene notandũ. Z. Et videtur q quilibet eor̃ insolidũ teneat. opera em̃ nõ põt separatim p̃stari: vñ insolidũ p̃standa est ar. ff. de ope. li. l. iij. z. l. libertas. ff. de ver. obli. stipulatio. xxij. di. quorũdã. nõ enim p̃stant operas ideo quia sunt heredes: sed q̃ sunt homines mei sicut ergo pater p̃stabat insolidũ q̃ homo meus sic z quilibet filior̃ quia sunt homines mei insolidũ prestabunt vt. ff. de rei ven. si possessor. ff. cõmo. l. iij. §. si heres. cuz eadem ratio sit hincinde. ff. de ꝟ. obl. l. a ticio. extra de consti. nã cõcupiscentiã. ff. ad. l. aquilium. Jtem si fundus debet mihi seruitutẽ vie vnicam viam debet. vt. ff. de serui. sui cui. Si aũt de hoc fundo due fiãt certe due vie iam debent. nam vterq̃ fundus insolidũ debet mihi viã. ff. quẽad. serui. amit. nõ sati. §. pe. z fi. sic z hic licz plures vni successerint. tamen vide

tur ꝙ quilibet mihi teneat' ſeruitia inſolidū exhibere idē etiam eſt videre in pluribꝫ heredibꝫ vt in re indiuiſibili q̄ libet inſolidū teneat' vt.ff.de ſerui.vie.ff.fami.her.here tes.§.in ea. Item ⁊ in maleficijs ⁊ in pluribꝫ cōpromittentibus quia quilibet inſolidū tenetur.ff.ad.l.aqui. itē mela.§.ſed ſi plures.ff.de iuriſ.om.iud.ſi ſeruos.§.fi.⁊.l. ſequen. Idem eſt in actione noxali.ff.de noxa.ſi fuus cōmunis.idem eſt in exercitoria.vt.ff. de exercito.actione. l.j.in fi.cum ſe.arg.contra ꝙ quilibet teneatur pro virili ⁊ ꝙ omnes teneant' ad vnum ſeruitiuꝫ preſtandū tale quale pater eorū preſtabat.nam ex perſona heredū non debet ius obligationis mutari.vt.ff. de ver.obli.l.ij. Item non plus debet tranſferri in filios q̄ fuerit in defuncto. ff.finium regū.ſed ⁊ loci.§.ſi ꝓmunis.cum ergo ille preſtaret vnicam tantū operā ſimiliter ⁊ ipi tres filij vnicaꝫ tantū preſtabūt ⁊ non plus ne ſint deteriorꝭ conditōnis q̄ defunctus ar.ff.de fun.do.l.totale.§.totale.ff. de regu.iur.heredem.⁊.l.inuitus.§.cum quis.⁊.l.ſed hic.§.j. C.li.x.qui muni.le.l. nepotes in prin.inſti. de excu.tu.§. nepotes.vnius enim perſone vicem gerunt.vnde vnaꝫ operam exhibere cogūtur ar.ff.de pact.ſi plures.reſpō. j. Item filij libertorū operas exhibent pro virili vnde ⁊ filij hominis pro virili preſtabūt ar.ff. de operibꝫ lib.vires.§.ad idem.ff.de le.j.ſi ſe heres.⁊.ff.de ſti.ſeruo.ſi ſervus ꝓmunis.in prin.⁊ fi.Sed videtur ꝙ illa ſeruitia debent pro hereditaria portōne preſtari nec hec onera ad filios tranſeunt ⁊ heredes vt.C.de here.ac.l.ij.⁊ ſunt de lutes alienū.vnde qui heredes ſunt ꝓ hereditaria parte ſoluere cogentur vt.C.quādo ⁊ quibꝫ quarta pars de be.l.ij.⁊.C.li.x.de periculo ſucc.l.j.nec dicat quis nō poſſe diuiſe preſtari ſicut ipa opera nec diuidi poſſet vt ſupra in principio. quia eor extimatio diuidi poteſt ar.ff. de condi.inde.ſi non ſortē.§.libertus.ff.de ope.li.l.j.abſonum aūt eſſet dicere aliquid plus cogi ſoluere q̄ forte pars hereditatis aſcendat.C.ſi vnus ex pluribꝫ heredibus.l.ij.C.de bo.auc.indi.po.vt.⁊.C.de here.ac.ß adulta.C.de exerci.ac.l.j.ſuper hoc dixit.M.de pha. ꝙ aut ſeruitiū debetur ratione alicuius manſi vel feudi aut ratione perſone tantū ſi quidē ſit ratione manſi vel feudi illi qui poſſident illa ad ſeruitiū inſoliduꝫ tenent'.C.li.x. de an.⁊ tribu.l.ij.⁊.iij.⁊ hoc ſi ſint heredes etiā pro parte vt.C.de here.ac.l.pro hereditarijs.H. In prima glo. que excipit.vij.caſus. Z. vbi de hoc. Si vero non ſunt heredes nō poſſunt ad ſeruitiū cōueniri.vt ſupra ver.p xi.ſi autē hoc ſeruitiū debetur ratione perſone obligate ad homagiū ſi res que in ſeruitio cōtinet' eſt indiuidua debet cōueniri quilibet pro virili cum nō iure hereditario teneant' ar.ff.ad tre.quot.⁊.l. nō nunq̄.ff.de le.ij.cū pater.§.hereditatē.⁊.l.lutius.§.lutius.ff.de inſti.l.ij. Si vero indiuidua eſt tūc poteſt vnus inſolidū ꝓueniri ſed illo exacto ceteri liberant' is tamen qui ſoluit conueniet fratres ꝙ ſi cōuentus inſolidū velit preſtare domino intereſſe pro ſua parte nō vltra tenebitur vt.ff.fami.herc. heredes.§.contra ſi promiſſor.ff. de aqua plu.ar.l.ſupra §.j.et.ij.ff. depoſiti.ſi duo.§.ſi is qui in fi.H. bucuſq̄. M.allegans etiā.l.ij.in fi.ff.de ver.obli. fatebatur tamē ꝙ difficilis erat iſta ſolutio ⁊ pro ſimili alle.ff. de manu. te.ſi ita fuerit.j.⁊.ij.reſpon.que ſequūtur fuerunt verba Jo.de bla. Z. Alij dicūt ꝙ in hac queſtione refert vtrū a defuncto homine incepit cauſa ⁊ occaſio homagij.an vero cepit a domino.ſi a defuncto puta q̄ cum eſſet miles pauper dixit alicui magno baroni domine ſi velletis me in iuribꝫ meis defendere vellē fieri hō veſter. ⁊ ſic fecit ei homagiū.⁊ forte omnia bona ſubiecit ei in feuduꝫ tamen ſubdiſtingue quia quedā ſunt ſeruitia que cōſiſtunt in nō faciendo vt in nō vocando in ius ſine venia. Item in nō mouēdo turpē act. Item vt vaſallus nō ſit aduocatus contra dominū que iura videt dominus habere in homine ſuo vt infra verſi.xvij.⁊ talia iura q̄ ſine difficultate preſtantur bene tranſeūt inſolidū ad quēlibet heredē.⁊ quilibet filioꝝ ad iſta inſoliduꝫ tenebitur. quedā vero cōſiſtunt in faciendo venire cū armis ad iuuandū dominū ⁊ ſimilia que homines dominis ſuis facere tenent' ⁊ in his ſeruitus tranſit indiuidua quilibet eſt inſolidū obligatus.vt.ff.de ſeruitu.die.vno tamen preſtante ceteri liberant' vt dixi debent igitur vnuꝫ ex ipis eligere qui vadat ad iuuandū dominū cū armis nec dns poterit eos in plus grauare.⁊ ſic nō erit eorum conditio deterior q̄ patris.ſi autez nolunt cōcordare quis eorum ſeruitū facere teneat' aget contra quēlibet eor inſolidū ⁊ quilibet cōdemnabitur ad intereſſe ꝓ ea parte ꝓ qua eſt heres vt.ff.depoſiti.ſi duo in fi.vel forte per iudicem cogentur cōcordare vt.ff.de le.j.huiuſmodi.§.fi. Item quedā conſiſtunt in dando ⁊ tunc quilibet tenetur pro ea parte tantū ꝓ qua eſt heres vt.C.li.x.de anno.⁊ trib. l.j.C.de predijs naui.l.j.⁊.ij.⁊ facit.ff.de ali.⁊ ci.le.ſolent reſpon.ij.⁊ ex his declarat' cōſuetudo quorundā locorū quia ſi aliquis homo eſt meus ⁊ a me omnia bona ſua tenet in feudū primogenitus eius mihi faciet fidelitatem ⁊ me iuuare tenet' contra meos inimicos. Nam vt dixi i iuribus que in faciendo conſiſtunt licitū eſt vnū eligere ac cōſuetudo eligit primogenitū ⁊ tātū faciet electio cōſuetudinis quātum alias faceret electio hominis.q̄ licet primogenitus tantū qui electus eſt a cōſuetudine p̄ſtet ſacramentū fidelitatis tātū nihilominus omnes ſunt homines mei quantū ad iura que conſiſtunt in non faciendo.⁊ ſicut cōſuetudo primogenitū granat in vno ita etiam releuat in alio vt.ff.de iureiur.cum qui. quia minores tenent' ei facere homagiū ⁊ ſacramentū ꝓ fidelitate preſtare ⁊ ſic in quibuſdā locis ſeruatur. H. Fundatur hoc dictū ſuper hoc quia de toto ipe facit homagiū domino ⁊ tamē illud totū non occupat ſed equis partibus dimittit fratribꝫ hanc igitur equitatē ponderat conſuetudo. Z. Porro ſi cauſa ⁊ occaſio homagij cepit a domino vt quia baro dixit alieno militi ꝙ aliquā rē immobilē ſibi daret ſi ei faceret homagiū ⁊ dedit tūc ſi pat' vel filiuſſa.haberet vel cōs fratrū ꝓſenſus alicui ex filijs illam aſſignauerit ille ſolus homagiū iure ſeruire tenet'. vt.ff.de ali.⁊ ci.leg.l.iij.ff.cōmo.l.ij.§.ſi heres.q̄ res cuꝫ onere ſuo tranſit vt.C.de predi.naui.li.x.l.ij.extra d̄ ſta. mo.recolentes de deci.cum nō ſit.⁊ ad quem pertinēt cōmoda ad eum incōmoda ꝛc. vt.ff. de reg.iur.ſcdm naturam.⁊ tale vocatur feudū ligium ⁊ pro ea baro debet habere homagiū ligium premiſſa bene probantur in li.feu. ſi de feu.controuer.fue.c.omnes filij. Decimo queritur vtrū quis poſſit eſſe homo ligius duoꝝ.⁊ dicūt quidam ꝙ non quia duo nō poſſunt eſſe domini eiuſdē loci inſolidū.ff.cōmo.ſi vt certo.§.ſi duobꝫ vbiculū. H. Scdm boſti.contra.ſ.ꝙ poteſt quis eſſe homo ligius ſecundi ſaluo iure primi ⁊ tercij ſaluo iure primi ⁊ ſecundi vt ſcripſi de ſta.mo.recolētes.ſuper verſi.homagia ⁊ vide quod ſcripſi de ſimo.ex diligenti.in prin. Z. extra d̄ fide inſtru.inter ver.vt tamen.nec poteſt aliquis duobꝫ dominis ſeruire vt.j.ver.xij.ſed bene poteſt eſſe quis homo non ligius duorū vt infra verſi.xij. H. Eſt ſciendū ꝙ Jo.de bla.ſcdm banc opinionē ſuppoſito quod dicitur infra ver.xxj.ſ.ꝙ mulier de conſuetudine ſuccedat in feudo ligio formauit queſtionē intricatā quā auctor ꝓpterea nō curauit ⁊ erat de homine ligio comitis qui recepit in vxorem filiam hominis legij ducis que ſucceſſit in homagio quod dedit viro in dotem ⁊ ſic videt' habere duplex homagiū ligiū ſequar auctorē ⁊ quando illaꝫ appetis ibi queris in.ij.colū. Undecimo queritur ſed nunquid homo ligius poſſit ſe conſtituere dominē ligium alterius me inuito vel me irrequiſito ⁊ videt' ꝙ non quia exquo in eo habeo talē ſeruitutē videlicet homagij nō videt' ꝙ ſeruitutē homagij poſſit alteri ꝓſtituere in ꝓſona ſua me irreq̄ſito vel ꝓdicente vt de aq̄ plu.ar l.in ꝓcedēdo.⁊ duabꝫ ll.ſe.liij.di.ſi ſeruus abſente.⁊.l.ſi ſeruus ſciēte.ar.ꝓtra ꝙ in homagio nō ligio excipit' fideli-

tas que mihi debetur vt supra ver.7 no.q vnde in nullo mihi preiudicat quare si id fieri prohibeo video facere vt officiã non vt mihi consulã 7 ideo nõ sum audiẽdus ar.ff.de rei ven.in fundo. nam 7 seruitus aque ducende per eundẽ riuũ potest pluribus constitui ita tamen q per diuersas horas ducatur vt.ff.d seruitu.rus.predi.l.q.§. fi.dicas q si subest causa phibitionis puta quia vult facere homagiũ inimico meo tunc nõ potest imo eum prohibere possum ar.extra d accus.repellant. si aũt nõ subest tũc potest se hominẽ non ligiũ alterius cõstituere me irrequisito 7 cõtradicẽte ar.C.de inof.te.liberi.in fi.ff.de le.j.filiuſſa.§.diuus. H. Scdm Jo.de bla. cuius est etiam sequens questio huic cõtinua per eundẽ. 7 quasi ad literam. Z. ¶ Duodecimo queritur quid si aliquis est homo nõ ligius duorũ hoc enim bene potest esse pro diuersis feudis q̃ a diuersis dominis tenet vt extra de sup. negle.prela.grandi.ibi vel cuicũq; alie persone cõtingit q isti duo domini adinuicẽ sibi mouent guerras vterq; requirit eum q iuuet ipm contra alterum dominũ nunquid tenetur alterũ iuuare videtur q nõ. vident eũ domini pcurrentes se mutuo impedire.ff.de vsuf.quotiẽs. Jtem nemo potest duobus dominis contrarijs seruire vt de pe.di.j.§.hoc idem ver.item vt xp̃c ait.xxj.q.j.c.j.sed videtur q vtriq; debet seruire alioquin amittet feudus quia difficultas prestationis ex parte ꝓmissoris proueniens nõ viciat obligationẽ vnde licet nõ possit vtriq; seruire tamen obligatio eius cui nõ seruit nõ videtur peremptа.imo ille poterit feudũ reuocare.ff.de ver.ob.continuus.§.illud. Jtẽ bene potest quis duobus dominis seruire vt.ff.de oper.libe.duorũ.super hoc dicunt quidam locum esse gratificationi.7 excudatur q̃tum ad illum cui non seruit instar serui duorũ qui si viderit vtrũq; dominum interfici potest gratificari ei quẽ eorũ maluerit adiuuãdo.ff.ad sen.cõsu.sil.si quis in graui.§.si cum esses. Sed verius videtur de rigore iuris q eum cui primo fecit homagiũ iuuare tenetur 7 nõ scdo vt in lib.feudo de probi.feu.alie.imperiale.§.illud.7.ff.loca.in operis.C. qui po.in pig.ba.l.ij. quia priorẽ fidelitatẽ semp indubitate seruare tenet.ar.l. di.quia tua prope fi. ibi prima opera facit 7 extra qui cle.vel mo.veniens. 7 in illa excepta intelligitur in secũda equũ tamen 7 tutũ mihi videtur illum cui primo fecit homagiũ personaliter iuuet. illum vero cui secũdo fecit iuuet per substitutus iuxta vires ipius feudi.nam tales opere bene possunt per substitutum prestari vt.C. de ca.tol.l. vnica.§.sin autem.nec obstat q promisit priorẽ 7 nullus alium iuuare excepto domino ligio quia nõ videtur p̃stare auxiliũ contra eus licet scdm iuuet per substitutũ. hoc eñ non facit animo nocendi priori domino sed causa sibi cõsulendi ne feudũ a secũdo domino sibi datum amittat vt.ff. de aqua plu. arc.l.j.§.veniq;.ff. de neg.ge.at qui.§. cum me absente. H. Scdm Jo.cuius etiam ad literã est sequens questio huic cõtinua. Z. Et vide supra de aduo.§.j.versi.quid si aduocatus. ¶ Tredecimo queritur sed quid in dubio si nescit cui primo in iure homagij teneat quia forte feudum incepit ab antecessoribus iam est magnus tempus et videtur q hoc casu de rigore iuris neutrum iuuare tenetur.nam cum de rigore nõ teneatur iuuare nisi primũ et nõ apparet quis sit primus in iure homagij neutrũ iuuare tenetur.ff.de re.du.si fuerit.ff.de testa.tu.duo sunt tij.ar.contra q vtrunq; debet in dubio iuuare.xiij.q.ij. nõ extimemus. de equitate tamen dicendũ est q poterit gratificare cui maluerit psonaliter illum iuuando vt.ff. de reli.7 sump.fu.l fi.alterum vero per substitutũ vt supra ver. propri. ¶ Quartodecimo queritur vtrũ homo hominis mei sit homo meus. H. Jsta questio cum duabus se.eodẽ ordine fuerũt Jo.de bla. 7 incipiunt ibi.iij. col.sed queritur vtrũ homo. allegationes aũt iuris canonici addit auctor. Z. Respõ.non.ff.de ver.sig.modestinus sicut nec libertus liberti mei est meus libertus vt.ff. de libe.agno.si quis a libe.ff.de ali.7 ci. le.l.ali.§.j. 7 facit lxxx.di.legitur.ex quo patet q licz magni barones.s.comites palatini duces 7 alij similes sint imediate vasalli siue homines ligij regis in cuius regno sunt. imperatoris si sunt in imperio tamen homines ipsor baronũ non sunt homines ipsius regis vel imperatoris.ix.q.iij. nullus primas.7 extra de of.or.pastoralis.7.c.romana.bene tamen omnes homines qui sunt in regno frãcie sunt sub potestate 7 principatu regis francie 7 in eis habet imperiũ generalis iurisditionis 7 potestatis.nam verbũ potestatis pluribus modis accipitur.vt.ff.de ver.sig.potestatis.7 sicut omnia sunt imperatoris q̃tum ad iurisditionẽ cuius sit mundi dominus vt.C.de quadri.prescrip.bone aze nione.ff.ad.l.rode.de iac.de precatio.7.xxiij.q.viij.cõuenior.ver.allegatur.7.c.seq.in fi.7.xij.q.ij.futuram. sic et omnia que sunt in regno regis sunt q̃tum ad iurisditionem generalẽ.viij.di.quo iure. ¶ Decimoquinto queritur quid si aliquis baro regis francie facit guerras ipi regi baro ipe pcipit ex debito sacramẽto fidelitatis hominibus suis q ipm iuuent nũquid tenent eum cõtra regem iuuare.7 videtur q sic.nam graue est fidẽ fallere vt extra qui cleri.vel vo.veniens.7.c.se.ff.de pact.l.j.xxij.q.ij. is gutẽ.7.c.seq.tenent enim illum iuuare cõtra omnẽ hominẽ per sacramẽtum nisi a sacramẽto per ecclesiam absoluantur vt extra de here.c.fi.xv.q.vj.c.ij.iij.7.iiij. Jtem si generaliter iurauerũt illum cõtra omnẽ hominẽ iuuare ergo videtur etiã contra regem qui nõ fuit exceptus verbum eñ generaliter prolatum generaliter est intelligendũ ar.ff.de lega.p̃stan.bo.pos.cõtra ta.pe.l.j.§.generaliter.ff.de serui.vr.predi.si seruitus.xix.di.si romanorum.extra de priui.quia circa.7 preceptũ domini eos excusare videtur sicut alias preceptũ patris excusat filium ff.de his qui no.infa. furti.§.qui iussu. dicendũ tamẽ est contra. Nam baro insurgẽs contra dominũ videtur incidere in.l.iul.maiest.quia directe videtur contra principem fecisse vt.ff.ad.l.iul.maiest.l.j.vj.q.j.§.verũ ver.quis quis cum militibus.lxxix.di.c.ij. Nam rex frãcie princeps est in regno suo vtpote quia in illo in temporalibus supiorem nõ recognoscit.vt extra qui fil.sint legi.per venerabilem.7 ideo homines sui illi nõ tenent in tanto crimine obedire non eñ opem fert qui ad peccandũ adiuuat vt xiij.q.vj.si res.nec preceptũ illius illos excusaret.ff.d ac. 7 obli.seruus xij.q.iij.nõ semper.7.c. si dominus.7.c.qui resistit.7.c.sequen.nec etiam sacramentũ eos ad hoc obligat quia nõ est institutũ vt sit vinculum iniquitatis vt xij.q.iij.inter ceteras.7 rei turpis nulla est obligatio vt ff.de ver.obli.l. generaliter extra de pac.c.fina. extra de cõdi.ap.c.fi.7 in iuramẽto superioris auctoritas intelligitur excepta vt supra versi.et no. de iureiur. venientes. ¶ Decimosexto queritur pone aliquis baro regni frãcie habet guerrã cum alio barone rex vero habet guerram cum alio puta rege alamanie qui vult sibi subiugare regnum frãcie baro pcepit hominibus suis q iuuent eũ contra aliũ baronẽ. Rex vero pcepit eisdem q iuuent eũ contra regem alamanie cui magis obedire tenent 7 videtur q baroni cui dupliciter sunt obligati.s.ratõne homagij 7 ratõe iurisditionis quã in eis habet tanq; in hominibus suis vt in autẽ.coll.vj.de questo.§.si vero forsan.7 sunt regi obligati tantũ ratõe generalis iurisditionis vñ due rationes vincere debẽt vnã in auten.d psag.7 veteri.fra. §.j.extra de re iud.cũ eterni. in fi.xiij.di.c.j. Jtez speciale derogat generali extra de rescriptis.c.j.ar. ptra q pos? debent obedire regi.naz vocati sunt ad maius tribunal ff.de re iud.ptra pupillũ.§.fi.xviij.di.si eps.7 hoc verũ est.nam rex qui habet administrationẽ regni vocat eos pro cõmuni bono.s.p defensione patrie 7 corone vnde sibi iure gentiũ obedire tenent.ff.de iusti.7 iure.vluti.j. di.iusgentiuz.xviij.q.iij.fortitudo.7.q.viij.omni.7.c.si nulla.nam pro defensione patrie licitum est patrẽ interficere.ff.de reli.7 sump.fu.minime.7 publica vtilitas in-

cludens in se priuatã preferenda est priuate. vt. ff. p soc. l. act. §. labeo. extra de postu. bone. j. si tamen rex vocaret eos pro aliquo negocio nõ tangẽte vtilitatẽ publicã potius tenetur obedire baroni domino suo. ¶ Decimo septimo. queritur quid iuris habeo in homine meo eiusq; bonis. H. Iterum quinta. M. sunt. n. due descripte sub quinto numero sic in emphiteosi duas posuit sb numero. viij. vt dixi supra. t. ij. §. fi. x. xvij. Est aũt hec vltima Jo. de bla. ex principalib; 7 rubricatis 7 illam prosequitur auctor quia Marti. paz dicit. Z. super quo dicq; scdm diuersas ꝓsuetudines diuersa iura habet dominus in homine suo. Jn primis siquidẽ ratione homagij sui vẽdicat sibi in eo iurisditionẽ nõ dico merũ vel mixtũ imperiũ eo enim ipo q aliquis est homo meus ligi⁹ hoc ipo est iurisditioni mee subiectus 7 sum eius iudex vt in pre. §. si vero forsan. 7. C. de epi. 7 cle. quisquis. et omnia bona eius que nõ habet ab alio in feudũ non ligiuz sunt mihi subiecta ratione iurisditionis licet illa nõ teneãtur a me in feudũ. eo enim ipo q personã suam mihi principaliter subijcit videtur per cõsequens omnia bona sua mihi subiecisse arg. ff. de adop. si pater. scdm ea que no. extra de cle. coniu. q a te. si aũt sit homo nõ ligius nõ habet dominus eius iurisditionẽ in eum nisi inquãtuz feudum se extendat ratõ diuersitatis est. quia ligius homo principaliter se astringit gra persone sue licet aliqua res que vocatur feudũ ligium gra remunerationis interueniat vt supra ver. nono in fine vnde obligando psonam principaliter per cõsequens subiecit omnia bona sua nõ ratõne feudi cuius hoc facere posset principaliter sed ratione iurisditionis. homo aũt meus nõ ligius se nõ obligat vel astringit psonã suã nisi ratõne feudi vt supra x. vj. 7 si ratione tãtũ feudi sit mihi subiectus inquãtum se feudũ extendit. Jtez vasallus nõ debet act. famosaz movere ꝓtra dominũ nec eum vocare in ius sine venia. nec contra eũ esse aduocat⁹ instar patroni qui hec iura obtinet in liberto. ff. de dolo nõ debet. ff. de i. iuſ. vo. sedi bac §. pretor. C. e. ti. venia. extra de seruis non ordi. de famil. extra de postu. c. fi. Jtem nõ potest dominũ accusare vt infra versi. proxi. Jtem debet dominũ iuuare ꝓtra inimicos eius. ff. ad sena. cõsul. silꝰ. si quis in graui. §. si cũ esset excep. quibusdã personis cõiunctis contra quas eũ non iuuabit vt. iij. q. iij. §. in criminali. quas habes. ff. de stato. l. lege. C. de testi. parentes. nec dominus potest ei precipere q ipm adiuuet contra illas. hoc enim esset contra bonos mores quia nemo vnq; carnem suã odio habuit vt. xiij. q. ij. nõ extimemus. nec etiam contra seipm illum iuuabit nec contra ecclesiaz suam que dic put no. extra de iureiuran. petitio. Jtem nõ debet vitam suam preferre vite domini. hinc est q si dominus debet facere duellũ dicunt quidã. H. Jo. de bla. vbi supra. Z. q dominus nõ potest precipere ei vt pro ipo ineat duellũ. ff. ad silꝰ. l. j. §. iuxta hoc. xliij. di. si rector. prope prin. ibi nõ ascendisti ꝛc. xxv. q. j. sunt quidã. Jtem homo debet domino indigenti prestare alimenta. ff. de libe. agnos. necare. itẽ si pro feudo debet dare par caponuz vel aliud. H. Ut tenere stappã cum ascendit equũ dicit. Jo. Z. illud soluendum est. C. de re. permut. in reb. ¶ Decimooctauo queritur quid si homo meus tenens feudum a me 7 non vult mihi seruitia prestare nũquid possum feudum propria auctoritate inuadere et mihi facere ius de illo. H. Hanc prosequitur. M. sub quinta 7 Jo. sub pe. ver. itẽ si certũ est. Z. 7 videtur q nõ. ff. de iurisdi. om. iu. qui ius dicenti. ff. de iudi. l. iij. C. ne. quis in causa sua iudi. l. j. ff. qõ metus causa. extat. C. vnde vi. si quis in tantã. C. debere. insti. cum proponas. in fi. ar. cõtra q possum instar locatoris. H. Sup. qui inuecta 7 illata includit propa auctoritate hoc volunt leges allegate. Z. ff. de dam. infec. vtiq; ff. in qui. causis pig. ta. cõtrahi. est domina nõ homo meus siue colonus videt assimilari seruo. ar. C. de his qui ad eccli. cõfu. presenti. §. sane. C. de agri. 7 cen. ne diutius lib. xj. at in seruo potestatẽ habeo quã volo exercere. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. fi. ff. de pecul. ß si donanti. §. preterea. 7. l. peculij. ff. de emen. ser. l. j. nam 7 pater filio inuito adimit peculiũ pro arbitrio voluntatis. ff. de excep. doli. apud. §. fi. so. ma. filie. Jtem filiꝰ corrigitur a parente. C. de pa. pote. si filius. C. de emenda. p pin. l. vnica. Jtem dominus cogit colonũ talibus obsequijs fungi. C. de epis. et cleri. quisquis super hoc dixit. M. de pha. q colonus nõ potest persistere in iudicio cũ domino accusando eum in publicis criminibus nisi suaz vel suorum iniuriã prosequatur arg. C. lib. xj. in quibus causis colonus censi domin⁹. s. ac. pos. l. ij. 7. C. qui ac. nõ pos. l. pe. excusare tamẽ se poterit accusatus vt. C. si ser. expor. l. pe. in ciuili autẽ dominus sua auctoritate potest suum debitũ exigere si scit certũ illum esse hominẽ suum. Si vero dubiũ est 7 ipe se gerit quasi nõ sit homo eius. vel vult vltra exigere q; debeatur nõ debet hoc auctoritate sua agere vt. ff. de iur. o. iudi. qui iurisditioni. immo recurrendũ est ad ordinariũ. ff. de liber. causa ordinata. quod si fecerit poterit. H. sup. etiam tamẽ. Mar. dixit ab homine suo. Z. a seruo in iudicium vocari vt. C. de agri. 7 cen. litibus. C. qui. ad li. procla. nõ licet. l. fi. ¶ Decimonono queritur vtrũ homo meus de bonis suis possit testari donare 7 vendere. H. hec est. vj. M. Jo. non facit de hoc questionẽ sed assertiue sic se expedit vbi supra ante fi. homo me⁹ qui liber est testari potest 7 me inuito de bonis suis facere quod vult. alꝰ. l. testandi. que sequitur. Bald. de hoc plene no. ff. que in fra. pa. l. fi. ff. si quis a pa. fue. ma. l. nõ vsq;. Z. 7 videtur q sic. quia instum est vnicuiq; sua cõmittere vt. C. de iudeis 7 celi. nemo extra ius 7 liberũ est cuilibet de suis contrahere. C. de contrahen. emp. duduz. vt. C. de te. l. testandi. cum ergo isti hoc facere nõ vtentur concessa esse eis videntur. C. de reli. 7 sump. fu. statuas. extra de transla. inter corpora lia. Jtem pactũ speciale factum ab aliquo ne liceat ei sua vendere nõ valet vt. C. de pac. nemo. multo ergo minus generali pacto homagij intelligitur esse prohibitus vendere. ar. ff. si quis cautio. sed 7 si quis. §. quesitũ. ff. de pig. obliga. absurdũ enim esset q homo meus nõ possit in peculio suo contrahere cum seruus hoc possit vt. ff. de pecul. si quis seruum. 7 etiam curialis cui agnati succedunt vt. C. de decur. in successione li. xj. 7 q vasallus non possit alienare probatur in li. feu. de alie. feu. c. j. 7. l. imperialis 7 infra ver. xxxix. nec permutare vt. j. ver. xxxij. ar. contra q homo meus non possit alienare sua vt. C. lib. xj. ñ licere habere in ti. l. j. que lex loquitur in nũmularijs idez etiam videtur in curialibus vt. C. li. x. de predi. cur. l. j. ij. 7. iij. nam 7 filiusfa. qui habet proprietatem in aduenticijs non potest illa alienando transferre vt. C. de bo. que libe. l. fi. Jtem si homo meus est ergo iura mea sunt vnde absq; meo consensu non possunt a me discedere. ff. de reg. iuris. l. id q nostrum. ff. de iur. dotis. si ego. Jtem homo meus nil habere videtur quia seipsum non possidet sed ab alio possidetur vt. ff. de acqui. pos. cum heres. §. j. si nihil habet ergo nihil alienare potest vt. C. de le. l. fi. ff. de acqui. re. dom. traditio. j. q. vij. daibertum. ff. de reg. iuris nemo. extra de deci. dudum. Sed dic q homo meus cum sit liber libere testari potest inter suos 7 directe 7 p fideicom. vt in pre. l. testandi. sicut 7 libertus vt. ff. de bo. lib. si non. §. fi. potest etiam alienare propter suas necessitates. ff. fami. her. alienationem. C. de pa. qui filios distra. l. j. 7. ij. 7 alienabit ea que minus vtilia sunt. ff. de fũ. do. le. inuitus. §. j. 7. l. fi. 7. l. ita. ff. de le. ij. imperator in fi. si autem sponte alienat dicit. M. de pba. q non alienat cum effectu immo repeti poterunt alienata per eum nisi forte domino sciente alienare consueuerit arg. C. q cum eo qui in ali. po. l. fi. salua tamen semper ꝓsuetudine vni uscuiusq; regionis que pro lege seruãda est vt infra ver si. xxvij. Jtem dicit q nõ potest extraneis donare vt patet ex premissis. C. de bis qui in frau. cre. l. pen. bene tamẽ

poteſt in dotem ꝛ in dona. ꝓpter nup. donare. vt ſupra de loca. §. nūc aliqua ver. cix. ¶ Quid ſi homo vel liber-tus meus ingrediat religionē nūquid ego ſuccedam illi ꝛ an ſtari poteſt de hoc nota. ſupra de edic. inſtru. §. cō-pendioſe. ver. quid de aſcripticio. ¶ Sed nunquid feu-duꝫ poteſt donari vel legari eccleſie. de hoc plene no. in ſumma domini mei in ti. de immuni. ec. §. inquantum. in ver. ſed nec illa. ¶ Sed nūquid homo meus poterit acq̄ rere reſpon. ſic arg. C. cōmunia de leg autē. res que in au ten. coll'. iij. de teſti. reſpon. j. in pleriſq; autē locis prouī cie ꝛ dioc. narbo. homo de manſata quicquid acquirit poſt aliquā manſataꝫ ipi manſate aquirit ꝛ quod acqui rit eiuſdem nature eſt cuius ꝛ ipa manſata ꝛ de ipa man-ſata efficitur. C. de rei. vx. ac. l. vnica. eſt autē natura ſeu conditio manſate vt alienari non poſſit. ꝛ ꝙ homine ſe tranſferente alibi manſataꝫ amittit ipe tamen liberabit vt ſupra ver. viij. ꝛ ꝙ manſata redeat ad dominū homi-ne ſuo ſine liberis decedente ꝛ multe alie ſunt conditio-nes ſc̄dm diuerſas locorū conſuetudines ꝛ contrabētiū pactiones. eſt autē manſata quādo dominus dat alicui manſum cum diuerſis poſſeſſionib ꝛ ꝓpter hoc ille ſe facit hominē domini ꝛ ad certum ſeruitiū tenetur ꝛ talis dicitur homo de manſata quia eſt homo ratione poſſeſ ſionum perſona tamen libera erit ſc̄dm conſuetudinem regni francie ſed dimiſſa manſata alibi ſe tranſferat vt predixi italici tamen quoſdam vocant homines de man ſata quaſi de familia ꝛ illi quaſi pro ſeruis habentur ꝛ vi de ſupra de loca. §. nunc aliqua. verſi. cviij. ꝛ ſe. ¶ Vige ſimo. queritur vtrum vxor hominis mei cum illo longo tempore viuens mea femina efficiat. H. Hec. vij. D. in deſcriptione tamen in vero minor eſt. viij. ꝛ vltra. Z Et videtur ꝙ ſic. nam vxor priuilegiū dignitatem ꝛ no men recipit a viro. ff. de ſena. l. femine. C. lib. x. de ꝓfeſ. et medicis. l. medicos. ꝛ. l. fi. ꝛ. C. lib. xij. de agentib in rebus l. fi. ꝛ de priui. ſchola. l. fi. ꝛ. C. de epi. ꝛ cle. l. ij. extra de fo-ro compe. ex parte. ij. corū ſcant eīm mulieres radijs mari torum in autenti. coll'. iiij. de conſulibus. §. ſi vero. C. de nup. l. fi. Si igitur beneficiū recipit per maritum cur nō ꝛ onus ſentiet per eundem. ar. ff. de regu. iur. ex qua. ff. ſi quis omiſſi. ca. te. ſi nō dolus. §. j. vxor enim conditioneꝫ viri ſequi debet vt. C. lib. xij. de digni. mulieres. C. lib. x. de incolis. l. fi. ꝛ domicilium. ff. de iur. om. iu. cum quedā. ff. de iudi. exigere. et quandoq; vxoris minuitur digni-tas per maritum. ff. de ſeñ. femine. ꝛ. l. nuptie. ꝛ vni carni debet participare. ff. ſol'. ma. ſi cum dotem. quia vna ca-ro ſunt vt extra de biga. debitum. et vna eſt domus viri ꝛ vxoris. ff. ad ſill'. l. j. §. ſi vir. ꝛ vna ſocietas. C. de crimi. expi. beredi. aduerſus ꝛ. xvij. q. ij. cum ſocietas. extra de ſpon. c. ij. ꝛ vxor mei aſcriptitq mea eſt argu. predicta. l. aduerſus. ꝛ. C. cōia vtriuſq; iudi. poſſeſſionū. ꝛ cadē eſt lex viri ꝛ vxoris vt extra de ſecundis nup. c. pen. ꝛ fi. nec debent vir ꝛ vxor ad imparia iudicari vt. xxij. q. j. ſi quis ꝛ extra de diuor. gaudemus. §. quia vero in fi. ar. contra quia vxor pro marito nō obligatur. C. ne vxor ꝓ mari-to. l. j. ꝛ fi. Item licet vxor ſplendeat viri vulgore vt ſup non tamen debet eius affici infortunio. C. de dona. inter vi. ꝛ vx. res vxoris extra de ꝓſuetu. ex parte. extra de pig. ex literis. nec ob. ꝙ mariti ſui domino ſeruiuit quia non vt ipa ſed vt mariti obſequio hoc fecit. ꝛ ideo ſibi non p̄ iudicauit. ff. de offi. eius cui man. eſt iur. et ſi pretor. C. de admini. tu. cum quidam. ſuper hoc dic ꝙ non obeſt mu-lieri ꝙ vxor hominis mei fuerit vt. C. de agri. et cen. l. fi. lib. xj. quia ex periculo viri nihil vicij vxori accedere po teſt. ff. de dona. inter vi. ꝛ vx. ſed ꝛ ſi mor. multo ergo mi-nus nocebit viro ꝙ meam accepit feminā in vxorem vt C. de libe. ꝛ eorum liber. l. mulier. H. Hanc. l. ꝛ. l. extra ſtatim all'. inuenire nō poteram ſed ad ſcripta Marti. d' hōnijs in fi. vidi ꝙ hoc debet dicere. C. de libe. cauſa. ſi liber ꝛ poſt. l. fi. de agri. ꝛ cenſi. lib. xj. debet ſequi ꝛ. C. de agri. ꝛ manci. l. ex ingenio etiam lib. xj. Z. C. de agri. et cen. l. fi. ꝛ. l. ex ingenio. C. cōmunia de ſucceſ. ancille ſc̄dm vber. H. Neſcio ſi etiam vber. hoc ſcripſit ſed quaſi ad literam hec eſt vltima queſtio. Mar. de pha. Z. ¶ Vi-geſimoprimo. queritur ecce cōſuetudo eſt in aliquib lo cis ꝙ mulier ſuccedit in feudū ligium extra de reſcrip. ſi-gnificauit queritur qualiter ſeruiet feudo dic ꝙ ipa erit vaſalla ꝛ iurabit per ſe fidelitatē arg. ff. de iur. om. iu. l. ij. ſed ſeruiet feudo per ſubſtitutū. nam hec opera bene po teſt diuidi. H. Jo. cui⁹ fuit iſte. verſi. iij. coll'. ver. ſed tūc queritur. dixit per alium explicari ꝛ melius. Z. ar. C. de ca. tol. l. vnica. §. ſin autē ꝛ ſupra ver. nono. H. ceſſante conſuetudine ſi filia vniuerſalis heres petat mitti in poſ ſeſſionem omnium bonorū patris ꝛ agnatus reſiſtit de quibuſdam dicens illa feudalia ꝛ illa negat mittetur in poſſeſſionē omniū ſi de feu. fue. contro. c. ij. ꝛ dicam de hoc poſt gui. de ſuza infra de teſ. §. pe. ad finē. Z. ¶ Vi-geſimoſecūdo. queritur vtrū homo ligius teneatur ſeq̄ dominū ad exercituꝫ ſuis ſumptib dic. H. Sc̄dm Jo. iij. coll'. ver. ſed ponam⁹ feci. Z. ꝙ ſi habeat pinguē feu dum vel eſt dives dominus nō tenetur ſibi facere expen-ſas vt. ff. de ope. lib. ſuo victu et. l. operare. §. fi. extra de vi. ꝛ ho. cle. c. cum ab omni. ſecus ſi feudum eſt modicuꝫ et ipe pauper eſt. non eīm ꝓpter modicā rem debet ſu-ſtinere magnā exact. H. alias attritionē alias afflictio-nem et ſic eſt ibi multiplex litera. Z. vt in auten. de fide inſtru. §. vt autē. hoc tamen potius dependet ex pactis in feudi cōceſſione expreſſis. ¶ Vigeſimotercio. queriē quid ſi domin⁹ vult ire ad partes remotas puta vltra ma re ad pugnādum cum barbaris nūquid homo ſuus euꝫ ſequi tenetur dicunt quidā. H. Jo. de bla. ꝛ continuat hec queſtio ſupra ꝓxi. Z. ꝙ ſi dominus eſt talis qui poſ ſit ꝛ conſueuerit ipe aut predeceſſores ſui pugnare cum barbaris ſicut eſt rex francie. tunc homines ſui tenentur eum ſequi inſtar patroni qui operas quas conſueuerat poteſt indicere liberto. ff. de pigno. ac. l. vniuerſorū. ff. de ope. libe. opere. H. Hec lex dicit operas patrono edē-das ſumptu ꝛ vectura patroni. l. pe. addit vel temp⁹ tātū relinquendū liberto ꝙ ad queſtum alimentorū ſufficiat ad idem. eo. ti. l. ſuo victu. cum duabus. ll. ſe. Z. ꝛ. l. pen. rex tamen tenetur eis vel in toto vel in parte in expenſis prouidere arbitrio boni viri conſiderata feudorū quali-tate. ff. de admini. lega. meuia. §. fi. ſi autē ſit talis qui nō poſſit vel nō conſueuerit cōtra barbaros pugnare nō te nentur eū vltra mare ſequi nec ipe poteſt tale ſeruitiū il-lis iniūgere vt. ff. de procu. ſed be. §. ij. ff. de ope. lib. quod nō. §. fi. ꝛ facit. ff. de arbi. ſi cū dies. §. ſi arbiter. ¶ Vige-ſimoquarto. queritur ecce rex arragonie qui eſt domin⁹ mōtiſpeſulani pro maiori parte tenet ab epiſcopo et ab eccleſia magalonen. in feudū quicquid ibi habet ꝛ ſibi ex hoc facit homagiū epiſcopus vero tenet in feudum ipaꝫ villam que eſt in regno francie a rege francie ꝛ ei ex hoc homagium facit. pone igitur ꝙ rex francie acquirit ali-quo. t. illam villam. quia forte emit a rege arragonū epi-ſcopo ꝓ ſentiente nūquid rex francie teneatur epiſcopo facere homagiū. H. queſtio fuit Jo. quā dicit ſe de fa-cto vidiſſe in eccleſia maſticone ꝛ eius comitatu quā vi-de in. v. col. verſi. ſed ponamus vt vidi. Z. ꝛ videt ꝙ ſic cum ſuccedat in locū regis arragonū. qui homagiū epi-ſcopo faciebat. ff. ſi quis cau. ſi eum. §. qui iniuriarū. ff. de dona. inter vi. ꝛ vxo. ſi donante. §. ſi ſponſus. ff. de cōdi. ꝛ demon. filie. §. titia nam ꝛ fiſcus priuato ſuccedēs pre-ſtat onera que priuatus preſtabat. ff. de iure fiſ. fiſcus. ar gu. extra de ſta. mo. recolētes. Item res tranſit ad regem francie cum onere ſuo vt ſupra ver. nono in fi. ar. contra ꝙ nō teneat homagiū facere. nam res redit ad ſuā natu ram ꝛ ſtatum. Item quidā circuitus eſſet ſi eccliа tenere tur regi facere homagiū ꝛ rex eccleſie ꝛ circuitus repro-batur a iure. H. vt in cle. de reſcrip. auditor. Z. ff. de cō di. inde. dominus teſtō. Item ſi rex faceret hc magiuꝫ ec-cleſie eſtꝫ feudatarius. ꝛ ita haberet vtile dominū vt. ff.

ſl agere ꝛc. vel emphi. pe. l. j. Si autē eccleſia tenet regi francie facere homagiū rex haberet ex iure directo dominiū ꝛ ſic ex duplici cauſa haberet dominiuz rex quod eſſet incōueniens. ff. de acqui. poſſ. l. iij. §. ex pluribꝫ. extra de fide inſtru. inter. prope fi. verſi. vt tamen. Item ſi eccleſia faceret homagiū regi rex eſſet potior rege ꝛ per cō ſequens videtur a primo ad vltimū q̄ idem eſſet ſibipſi potior quod inconueniens eſſet dicere vt. ff. de diuer. et tem. preſcrip. de acceſſionibꝫ. licet ſit contra. ff. qui po. in pig ba. l. claudius felix. H. cuius caſum vide in ſuffra. de cre. pe. de conceſ. prebē. lib. vj. ꝛ ad ſolutionē facit qđ ibi dixi ſuper glo. contrariū. Z. ſuper hoc dicunt quidam. H. Jo. vt ſupra cuius fuit totū quod ſequit vſq̄ ad vltimā remiſſi. Z. q̄ rex non tenetur epiſcopo facere homagiū. immo ſibi obijciet quandā cōpenſationē dicens tu tenebaris mihi facere homagiū ꝛ rex aragonū cui ſuccedo tibi. vnde volo q̄ ſis liberatus ab homagij preſtatōne ꝛ ego ſimiliter. ff. ſi pars here. pe. l. j. §. pe. ꝛ eo ipſo q̄ compenſationē obijcit videtur onus ſubire ꝛ homagium facere. nō enim refert quid ex equipollentibus fiat. ff. ſi cer. pe. l. certū. cōpenſatio eius ꝛ ſolutio paria vi dentur. H. ff. de cōpenſa. l. iiij. ꝛ qui po. in pig. hab. l. iij Z. alij dicunt q̄ rex tenetur ei homagiū facere vt ſic ſibi bona inuicē fide deſeruiant ar. ff. ſi cer. pet. l. eius qui in prouincia in fi. ꝛ vide ſupra de loca. §. nūc aliqua. ver. cxxix. ¶ Vigeſimoquinto. queritur vtruz ſit ſimilis ſucceſſio feudi ceteris ſucceſſionibꝫ ꝛ dic q̄ nō. H. Scōm Jo. in ver. ad euidentiā. ꝛ pauloante fi. vbi eſt ſequens queſtio. Z. q̄ neq̄ mulier neq̄ monachus ſuccedit in feudum vt in conſti. feu. licet cōſuetudo in pleriſq̄ locis in cōtrariū ſe habeat vt ſupra ver. xxj. H. Pil. queſtione. lxxvj. tractat de filijs duobꝫ vaſalli defuncti quorum alter vtilis alter inutilis ad ſeruitium. an ſolus vtilis cōſentiente domino habere debeat feudū que queſtio no. ꝛ nō ſoluit de probi. feu. ali. per frede. §. preterea. ij. pil. Jaco. de are. p vtili. allegant. q̄ exquo habent onus ꝛ emolumentū debet habere. ff. de reg. iur. ſcōm naturam. Item filius inutilis habere debet ac ſi nō eſſet. C. de an. ꝛ tribu. l. j. de tranſla. c. ij. ver. ſicut iuxta. vbi vide ſimilia ꝛ ff. q̄ cuiuſq̄ vni. no. l. j. §. quibus. nec valet dicere q̄ p alium ſeruire poterit cui reſpondē per. l. vnam. C. de cadu. §. ne autem. Item ſcōm id nullus deberet impediri feudum conſequi. quia femina mutus. ſurdus et omnes prohibiti poſſent ſeruire per alium. Item ſi in tutela vel ſucceſſione vnus eſt habilis alter inhabilis defertur habili patet primū. ff. de leg. tu. l. j. §. interdum. ꝛ §. ſi apud ſecūdum. ff. de contra ta. l. j. §. pe. ꝛ vlti. ꝛ inſti. de ſuc. li. §. ſed noſtra. in contrarium quia inter liberos tales nec apud deum nec in iure ſucceſſore debet eſſe diſcretio in auten. de mo. §. hinc autem colla. j. C. fami. her. l. inter filios. Item afflicto cōpatiendū eſt qui non peccauit. C. de libe. preteri. l. maximum. C. de legit. hez. l. ſi maior. et l. penul. in prin. pil. diſtinxit an poſſit vel non poſſit ſine parte feudi ſuſtentari primo caſu totuz habeat vtilis ſecundo caſu de parte ſibi alias obuenture aſſignet vnde ſuſtentari poſſit. Ja. dicit ſcōm ob. ꝛ B. ambos debere ſuccedere quia ſi ambo eſſent inutiles ſimul ſuccederent vt quod iuris eſt in toto quo ad totum ſit in parte quo ad partem. ff. de vſur. qui ſcit. ꝛ de rei ven. que de tota. dicit ipe q̄ contra hec facit rubri. epiſcopū vel abbatē. c. j. §. j. ꝛ de eo qui ſibi ꝛ here. ſuis maſ. ꝛ feminis inueſti accepit. c. j. Refert alios dicere q̄ ſolus vtilis ſuccedat p q̄ bus Rubri. an mutus vel alſ imperfec. c. j. Satis equa ſolutio pil. poterat in his terminis tolerari pro qua facit pre. c. j. rubr. epiſcopuz vel abbatem in fi. Z. ꝛ breuiter ſcias q̄ in ſucceſſione feudi certa nō poteſt regula dari propter diuerſas locorū conſuetudines ꝛ propter diuerſa pacta. ꝛ cōuentiones que in eis apponi cōſueuerūt. nā contractus ex cōuentione legem accipiūt. ff. de poſiti. l. j. §. ſi conuenerit. ¶ Vigeſimoſexto. queritur quid ſi ita dictum eſt cōcedo tale feudū tibi ꝛ tuis heredibꝫ ſoluz. dicunt quidā. H. Jo. vbi ſupra. pri. Z. q̄ nō ſuccederet niſi heredes de ſuo corpore deſcēdentes qz donans de illis tm̄ cogitaſſe videtur. ff. ad trebel. ex facto. §. fi. ¶ Vigeſimoſeptimo queritur ecce de conſuetudine alicuius loci mulier ꝛ agnati ſi nō ſunt proximiores in feudū ſuccedunt. ꝛ etiam extraneus poteſt heres inſtitui in illo vn de ſcōm hoc pone. p. habens vnuz agnatum tm̄ deceſſit ſine liberis agnatus iſte ſuccedit illi ab inteſtato. querit vtrum iſte agnatus eoipſo q̄ hereditatem hominis mei ꝛ feudum qđ ille a me tenebat adiuit ꝛ per cōſequēs feudum agnouit videatur eſſe homo meus cum feudum ſit inter res hereditarias ꝛ nō poteſt pro parte hereditatez agnoſcere ꝛ pro parte repudiare vt. ff. de acqui. here. l. j. H. Sic formal queſtionē Jo. ſub pre. c. ver. ad euidentiam. ꝛ ver. ſe. ibi pars ipius. Z. ꝛ videt q̄ nō. nā aditio hereditatis non facit heredē poſſeſſorē. vnde multo minus faciet ipm̄ ab alio iure homagij poſſideri. ff. de acq̄. poſſ. cum heredes. Item ſi verum eſt q̄ hoc ipſo q̄ adijt hereditatē hominis mei ſit homo meus fruſtra mihi poſtea faceret homagiū cum amplius homo meus eſſe non poſſit. vt ſupra ver. proxi. arg. tamen contra q̄ eo ipſo q̄ adijt hereditatem hominis mei ſit homo meus. nam ſicut ex ſola aditione tenetur omnibꝫ creditoribꝫ hereditarijs vt. ff. ex qui. ca. in po. ea. l. iij. §. fi. C. de here. ac. l. ij. ꝛ. iij. ita videt q̄ ſit mihi aſtrictus iure homagij. item eo ipſo q̄ adit hereditatē ſolo animo eſt heres vt. C. de iure delib. ſi auia. ſed eo ipſo q̄ eſt heres defuncti fingitur eadē perſona cum defuncto. ſicut ergo defunctus erat homo meus ita videtur q̄ iſte ſimiliter erit in autē. iuſiurā. qđ preſta. ab bis qui ad mo. ſuſci. in prin. ſup hoc dicūt quidam q̄ ſicut eſt duplex bonorū poſſeſſ. ſ. edictalis ꝛ decretalis que ſunt idem in ſubſtātia licet decretalis plus tribuat i effectu vt. ff. de ſucceſ. edicto. l. j. §. decretalis. ꝛ edictalis tempore finiri poteſt vt. C. qui admit. ad bo. poſſ. emācipata. ita eſt duplex homagiū. ſ. edictale ſiue hereditarium q̄ habet aliquis eo ipſo q̄ eſt heres eo em̄ ipſo q̄ adit hereditatē hominis mei repreſentet eius perſonam ꝛ videtur onus homagij ſubijſſe. ꝛ tale homagiū poteſt finiri tempore ſi domino placebit. eſt ꝛ decretale. nā heres mei hominis ſiue ſit filius ſiue alius qui de cōſuetudine poſſit in feudū ꝛ per cōſequens in homagiū ſuccedere debet infra certū tempus me in dominū agnoſcere ꝛ fidelitatem preſtare ꝛ ego teneor eū ratione talis feudi in hominē recipere ꝛ recipiēdo videor ſibi ius feudi decernere propter quod dici poteſt decretale. ꝛ ſicut bonorū poſſeſſio non tribuit ius niſi ſub cōditione, ſ. ſi ius habet is qui eam ſibi fecit decerni ita ꝛ in homagio. vnde ſi poſtea veniat aliquis qui ſit proximior. ꝛ talis qui poſſit in feudum ſuccedere receptio quā feci de primo non preiudicat poſtea venienti quia ſub cōditione primum intelligor recepiſſe. ff. de le. pſtan. cōtra ta. bo. po peti. filiuz. §. ſi quis bonorū poſſ. ꝛ ideo in curia francie ſemper recipiuntur fidelitates ꝛ homagia alterius ſaluo iure. ix. q. iij. ſaluo. Sic igitur decretale plus iuris tribuit in hoc quia poſt illud nō poteſt vaſallus p dominū a feudo repelli ꝑ edictale hoc nō tribuit. quia poſtq̄ē heres hominis mei homo meus eſt tamē niſi infra certū tēpus renouet homagium faciendo mihi fidelitatē ſi mihi placet feudum amittit. bene dico ſi mihi placet. quia ſi nō placeret non amitteret feudū. immo agerem contra ipm̄ vt me in dominū recognoſceret. ꝛ hoc ne ex cōtumelia ſua vnde puniri debet me inuito cōſequatur immunitatē quod eſſe nō debet. ff. de inter. ꝛ rele. le. pe. §. fi. ff. ex qui. cau. ma. ſi cui. extra de reſcrip. ex tenore in fi. ſupra in ver. vij. in fi. eſt autem predictū tempus infra quod debet renouare vt videtur in aſcendentibꝫ ꝛ deſcendentibꝫ annus. ſi vero ſit de collateralibꝫ. C. dies vt. ff. de ſuc. edic. l. j. §. largius. C. qui admit. ad bo. po. poſſunt. l. ij. ſed dic q̄ eſt annus ꝛ dies vt in li. feu. in ti. que ſit prima cauſa feu. amit.

circa prin. H. Si minor. xxv. filius vasalli infra annū 7 diem nō petyt inuestituram a domino vel mortuo domīo infra idem tempus non petijt ab eius herede vt ibi. j. respon. l. iiij. interpellatus neglexit vt ibi. ij. respon. an restituatur vide per Hosti. i summa. §. quib modis. ver. sed nūquid glo. in pre. l. imperialē. §. preterea. j. tenet q sic. sub dubio forte Ja. ibi simpliciter. item vidi dubitari si mortuo vasallo eius filius non petita inuestitura. x. mense decessit relicto filio adulto. an iste nepos habeat solū residuū anni. an integrū annū. 7 videtur tempus patris sibi in suo anno nō cōputandum quia non venit ad feudum ex sua psona. sed a lege. quia filius sicut nec admittit ad paternā miliciaz iure paterno sed munificētia principis q filius in autenti. de exhi. 7 intro. reis. §. optimum. sic etiam quia nō venit ad inspatronatus iure paterno sibi nō nocet quia ipius pater accusauerit libertū aui sui. ff. de iurepa. diui. §. si pater. sic igitur hic negligētia patris sibi nō nocebit nec illius tempus sibi imputabitur facit. ff. de in ius vo. adoptiuū. §. fi. Z. super hoc tamen diuerse sunt in diuersis locis consuetudines que seruande sunt. ff. cōia predi. venditor. §. si constat. lxxvj. di. vtrūq. ex predictis ergo patet solutio ꝓpositе questionis quia eo ipo q adiuit hereditatē hominis mei homo meus est homagio edictali qd potest tempore amittere si volo vt dixi sed si volo etiā post tempus cogitur subire homagiuz decretale. ¶ Vicesimooctauo queritꝫ sed nōne satis est si dimittit feuduz vt sic possit euitare ne mihi faciat homagiū ad qd tenetur vt predixi respō. nō credo de rigore iuris quia eadem psona fingitur cuz defuncto. vnde sicut ille nō poterat se liberare ad homagio deferendo feuduz vt ar. C. de ac. 7 ob. sicut in initio. C. de cōdi. ob causam da. l. fi. C. de iure empbi. l. j. sic nec iste poterit. est em̄ cōtractus feudi 7 homagij cōtractus nominatus a cōsuetudine inuētus. vnde nō est locus penitentie vt in pre. concor. sed 7 si esset innominatus. s. ille do. s. in feudū vt faciat. s. homagiū nō tamen locus esset penitētie quia res nō est integra ex pte defuncti qui feu. recipit 7 homagiū fecit. licet em̄ homagiū non fecisset tamen cogi posset facere p act. prescrip. verbis ar. C. de re. permu. reb. de cōsuetudine tamen quorūdam locoꝝ de ferendo feudū ab homagio liberat supra ver. viij. 7 ver. xix. 7 vide supra de loca. §. nūc aliqua ver. cxxviij. H. vide quod ibi plene dixi. Z. H. Vigesimonono. queritꝫ vtrū vasallus tenetur iurare fidelitatē omnib filijs domini sui defuncti. respon. non. H. scōm hosti. cuius fuit iste. x. in summa. §. fi. ante fi. ver. sed nūquid tenebitur. sed ac. arguit contrariū. ff. de vsuf. si cuius rei. §. j. all'. tres leges. facit etiā. l. j. ff. de ven. inspi. §. q̄uis. in fi. pro guil. facit. ff. de exerci. l. ij. 7 est expressum in. §. preterea. ij. inferius alle. 7 tenet ibi glo. q vasallo debit electio cui iuret ex dominis debitor em̄ est all'. l. plerūq. §. fi. ff. de iur. do. quod ibi Ja. putat verū nisi in diuisione ad vnū ipsoruz peruenent vel aliter inter eos conuenerit q vnus haberet all'. ff. fami. herc. l. ij. §. fina. 7 plane. 7. l. puto. §. j. 7 cōi. diui. l. cōi. diuidundo. §. j. Z. quia nō cogitur pro vno feudo plures dominos habere maxime in comitatibus 7 marchionatib ac ducatib qui hodie diuidi nō debent. nec potest dominus sine voluntate vasalli ea alienare vt in consti. feu. de probi. feu. alie. per fre. imperialem. §. preterea. 7 de feu. sine culpa nō amit. §. sancimus ver. si qua. ¶ Trigesimo queritur vtrum homo vel vasallus possit vendere feudū domino irrequisito dic q non. H. scōm Jo. in vlti. col. ver. item homo non potest 7 se. Z. ar. C. de iure. empbi. l. fi. extra de loca. potuit. Si autem dominus post requisitionē emere nolit tunc poterit alteri vē dere. dum tamen vendat homini sue conditionis vel meliorationis vt si sit nobilis vendat nobili. Si enim vendat burgensi sine ignobili nō tenetur dominus illum recipere in hominē suum presertim si feuduz sit nobile immo poterit occupare feudū vel saltem poterit eligere vē ditorem adhuc esse hominē suū. nam per surrogationē burgensis nō videtur ab homagio liberari. C. de cōtraben. 7 cōmit. sti. veteres. ff. de duob reis nemo. C. li. xij. ō fun. limito. l. ij. et sic in plerisq locis seruari videmus de rigore tamen iuris videtur q̄ inuito domino emere 7 no lente nō potest feudum alienare. H. Et hanc rationez inducit azo. in questione qua querit. an possim vasallus vel hominē inuitū alij delegare vel in aliū transferre. nazvt dicit cum vasallus inuito domino nō possit vendere feudum ne vni parti liceat quod alteri nō licet facit. C. de fruc. 7 lit. expen. l. fi. nō debet licere domino eū alienare 7 videtur expressum de prohi. feu. alie. per fre. imperialem. §. preterea. ij. in fi. 7 incipit. queritur an domin' rex 7 dy. idem. ff. so. ma. l. ij. nisi casus necessitatis immineat quia sibi nō expedit vsalli seruitiū. ff. de ope. liber. patronus 7. l. medicus. 7 vide cy. C. de noua. l. j. de obligatione queritur cum vasallus feudū pignorare nō possit vt in l. imperialē. in prin. An dominus sine psensu vasalli obligare possit ꝓprietatē suam 7 tenet glo. j. in dicta. l. imperialem. q sic. idem ibi Ja. quia nō est ꝓhibitū allegāt ff. de pig. ac. tutor. in fi. 7. C. de vsuf. l. ij. vbi idē tenet gui. de suza. ita tamen q per id nō sit vasallus obligatus creditori all'. l. si quis arbitratu. ff. de verbo. obliga. Z. Si enim hoc posset per consequens posset alium in homagium surrogare quia emptor feudi in homagiuz surrogatur cum res in eum transeat cū onere suo vt. C. sine cen. vel. reli. l. ij. 7 supra ver. ix. in fi. quod esse non debet. nam tenetur prestare operas que in faciendo consistunt. s. iuuare dominū cōtra inimicos 7 similia in quib non videtur q alium valeat surrogare vt. ff. de solu. inter artifices. descendentes autē de corpore suo vt filios 7 nepotes bene potest surrogare 7 hoc de homine ligio et vide infra. x. xxviij. ¶ Trigesimoprimo queritur vtruz vasalli possint diuidi 7 videt q non ar. ff. fa. her. quedā in fi. 7 ff. de iurepa. l. fi. dicunt quidā q licet vasallor diuisio nō possit directe fieri tamen p psequētiā quia domini diuidūt inter se feudū qd eis licet cū habeant dominium directū ar. ff. de vsufr. quēad. si serui. quedam em̄ cōceduntur per consequentiā que directe nō concederentur. vt. ff. de proba. cū probatio. ¶ Trigesimosecūdo queritur vtrū vasalli possint inter se feuda permutare. Bal. de transl. l. cū hi. §. si vni. 7 no. q meū dicit quod bona fi de possideo. ff. ad vell'. is. Z. 7 videtur q non. q' vasallus alienare nō potest vt supra ver. xix. H. vide qd dixi supra ti. ij. §. fi. super ver. lxxij. Z. ergo nec pmutare qd sub alienationis verbo continetur vt extra de re. ec. non alie. nulli. ff. ad. l. fal. de plagi. l. fi. ff. de libe. ca. rectissime. 7 l. intantū. 7. l. se. C. de predi. mi. nō solū. ff. de iure do. titia cum esset in prin. argu. contra. C. de predijs cur. l. ij. H. lib. x. qui curiales nō possunt vendere immobilia vel rustica mancipia sine interpositōne decreti tamen possunt donare et permutare. dicit ibi glo. q illud est specialissimum contra regulā cui ius. ff. de reg. iur. 7 rationes specialitatis ibi vide. Z. ¶ Trigesimotercio queritur vtr possit diuidere 7 videtur q nō quia diuisio viccm emptoris obtinet vt. C. cōia vtriusq iudi. l. j. ff. cōi. di. l. ij. 7 permutationis vt. ff. fa. her. filia. §. si pater. et hec vera sunt de feudis non prouenientib hereditario iure. H. innuit q illa possunt. Z. Trigesimoquarto queritꝫ vtr feu. iurisditōnis diuidi possit. H. vide quod dixi super rubr. ad fi. ver. non omittā. Z. 7 videtur q nō ad exemplum seruitutum que diuidi nō possunt vt. ff. si quid in frau. pa. l. j. §. q̄uis. ff. fam. her. heredes eius. §. an ea. ff. de verbo. obli. l. ij. 7 l. stipulationes nō diuidūtur. ff. si ser. vendi. l. loci corpus. §. si fundum in fi. dici tamen posset q diuidi posset ad exemplum vsuf. nisi sit feudum iurisditionis marchionis vel ducatus vt in pre. l. imperialem. §. preterea. 7 facit. ff. si serui. vē. 7 si forte. §. 7 si edes et arg. ff. cōi di. l. cōi di. §. si duo. 7. §. cum de vsu. ff. ad. l. fal. l. j. §. vsuf. ff. de accepti. l. 7 per iusiurandū. §. j. ¶ Tri

gesimoquinto queritꝝ vtꝝ inter dñm ⁊ vasallũ possit cõmuni diui.iudiciũ intentari. respõ.non:cũ nulla sit cõmunio inter eos:vt.ff.de re.eo.qui sub tuto.vel cu.sunt magis.§.fi.⁊.l.fi. ¶ Trigesimosexto queritꝝ vtrũ ius accrescendi habet locũ inter plures vasallos eusdẽ feudi. respon.aut ab initio fuit vni tm̃ res data in feudũ ⁊ ille feudatarius decessit pluribus heredibꝫ in feudo relictis ⁊ tũc ꝑm Odof.locũ bꝫ inter eos ius accrescendi:si forte alter eoꝝ fellonĩa ꝓmittit ⁊ ꝓpter hoc portõe sua priuatur:vel alio modo desinit pars eius,aut ab initio fuit pluribus data in feudũ ⁊ tunc vno illoꝝ ꝑdẽte redit ad dñm portio illi⁹ nec accrescit alijs.⁊ est ratio.qꝛ cũ pluribus defertur hereditas vel bonoꝝ possessio si alter repudiat ceteris accrescit portio eius. qꝛ nunqꝫ agnouerat repudiãs.si em̃ agnouisset non repudiasset:nec loc⁹ esset iuri accrescendi.ß hoc fallit in pluribꝫ fructuarijs: vt.ff.de vsufru.accres.l.j.§.interdũ.⁊ in dona.principis vt.j.de dona.ꝛ.quid si pluribꝫ.cum aũt pluribꝫ feu.datur cuilibet sua portio quesita est:⁊ ideo alijs non accrescit. ¶ Trigesimoseptimo queritꝝ quid si vasallus decedit relicto filio. H.herede ex testamẽto vel ab intestato. Z.qui vult feudũ habere ⁊ paterna bona repudiare vel ecõtra illa habere ⁊ feudum repudiare.⁊ videtꝫ non possit:vt.C.de iure del.quidã eulogio.in fi.⁊.C.li. j.de omni agro deser.heredes.de cõsuetudine tm̃ pluri um locoꝝ hoc potest si est filius.si aũt sit agnat⁹ nõ potest:vt in li.feu.de vasal.qui feu.ali.c.j.de succ.feud.c.j. H.Directe ꝓtrariũ dicit in rub.an agna.vel fi.defun. ꝛc.c.j.⁊ idem habet de filio de capita.qui cur.vendi.c.filius. Et sic ponit Hosti.in fi.summe ꝛ.pe.⁊ capitula q̃ allegat auctoꝝ non ꝑbãt. Jd aũt qđ dictũ est ostendit ꝙ deteriꝝ est ꝓditio filij q̃ agnatoꝝ.⁊ ratio. qꝛ agnati potius principis vel legis,puidentia q̃ iudicio vel volũtate defuncti ad feudũ ꝓueniũt:q̃ rõ cessat ĩ fillo. Jtẽ foꝛtius ad debita paterna tenet fili⁹ q̃ agnati.merito igit̃ istis ꝓmittit̃ qđ istis detat̃. Scire debes ꝙ ista est materia brocardica:de qua Azo in rub.de eo qui repu.here. cui videtꝫ ꝙ de iure cõmuni repudiãs hereditatem põt feudum retinere.in aut̃.de exhi.reis.§.optimũ.de mortibus feudoꝝ secus.vnde Dy. suo.ij.ꝓsilio tenuit ꝙ pactum de diuidẽda hereditate certo modo non ꝓpredit feudalia ꝙ pre.c. an agna.inq̃ntum loquit̃ de agnato.⁊ ꝙ.l.ff.de acquir.here.,p herede.§.siquid tm̃.⁊ vide qđ no.ff.de peti.here.item videndũ. in fi. Ja.de bel.remittit ad Ja.veroneñ.rub.generali:de suc.feu.in rubri cella nũquid repu.here pos.feu.retinere.vbi allegat vltra.xxx.iura,p parte filij vt repudiata hereditate possit feudũ retinere si inuestitura sit abiectum qđ fiebat patri ⁊ liberis. Recitat etiam ibi dictum Burg.⁊ Jr.boc ꝓcedere cum feudũ est antiquum ⁊ pauitũ:vel vt dixi paternum,p se ⁊ liberis concessum.dicit tm̃ in fi.valde equũ videri ꝙ qui patris voluit esse heres:nec bñficiũ aui cõsequi possit qđ ꝓsequi debꝫ mediante patre etiam legis bñficio:allegat ĩ aut̃.de nupt̃.§.siquis em̃ ex eis.col.iij. ff.de bo.que lib.l.si ex patronis.§.iulianus.⁊.quia quis in bñficio ⁊ bonore succedaneus successoꝝ patris ⁊ non aui remittens ad ea que eadem summa dixerat ꝛ.ß nũquid nepos. vnde cum. c.an agnatus generalit̃ de filio loquatur ⁊ inq̃ntum ponit de iure agnatoꝝ loqui videatur de feudo antiquo cum nouũ non aperiat̃ agnatis. vt rubrica si vasal.feu.pri.cui debeat deferri.c.vno.videntur indistincte de quolibet feudo intelligendũ ꝙ repudiet aut vtrũq̃:aut neutrũ. dicit tm̃ illud.c.ꝙ ꝓsentientibus agnatis dñs posset illum quasi de nouo feudo inuestire:⁊ tunc hereditate repudiata feudũ poterit retinere nullo sibi onere hereditario ĩminente. nec putes ꝙ omni casu quo vasallus pdit feudum in re tradendo requirat̃ cõsensus agnatoꝝ. distinguit̃ etiam nouum a paterno.et quomõ sumatur paternũ in hoc casu habet̃ rubri.de gradi.suc.in feu.c.j.ibi ꝙ ita ꝛc.⁊ de natu.suc. feu.c.j. ibi paternũ quidem ꝛc. Et breuiter venit ꝑ modum stipitis vt ꝓpagati a prima feudum habere dicantur agnati:reliqui non. Jn ꝑdendo autẽ vl̃ causis perdendis non distinguimus nouũ a veteri:ß cui perditus apiatur.hic est distinctio.quia si nouum est indistincte ad dominũ vt supꝛ.si antiquũ ⁊ perditum propter offensam in dominũ indistincte aperitur domio. Et dicit̃ offensa in dominũ quando cõtemnit petere inuestituram infra annuꝫ ⁊ diem.⁊ ideo aperitur domino:vt in pre.l. imperialem.§.preterea.j. His casibus cum feud̃.aperitur domino planũ est si domin⁹ vellet facere gratiã perdendi agnati requirendi non sunt cum nil illoꝝ interfit. Jn casibus autem quibus aperitur agnatis consensus illoꝝ requiritur.⁊ sic loquitur pre.c. hec etiaꝫ patẽt rubr̃.que fuit pri.causa bñfi.ami.ĩ.§.pe.⁊ vlt.⁊ si de feu. cõtrouer.fu.c.si vasallus. Z. ¶ Xxxvij.queritꝝ an vasallus possit dare alij ĩ feud̃.quod ipe habet ĩ feud̃.⁊ dicunt quidam. H.Pyl.cuius dictũ plene exponit Hosti.in summa eo.ti.§.quid hodie.sed an possit vsqꝫ in fi. ⁊ multum plene tractat hoc.B. de capitulis coꝛ.l.j.§.j. ⁊ Pyl.Ja.veroneñ.v.charta.ti.quãdo vasallus feu.in feu.da.po. Z.ꝙ sic.ar.C.si pig.pignori datum sit.l.j.in prin.tamẽ secundus vasallus tamdiu habebit feudum q̃diu vixerit primus vasallus vel eius filij.quia vasall⁹ non potest aliter alij dare in feudum q̃ ipse habꝫ in libro feu.l.coꝛ.de bñficijs.⁊.j.q.vij.dalbertum.⁊ vide.s. ver.xxx. Et ꝙ feudatarius possit alium infeudare:probatur in lib.feud̃.in constitut̃.si clientulus.⁊ in constit̃. imperialis.alꝫ autẽ non potest dare vel alienare:vt ibi. ⁊ extra de feud̃.c.j. de constit̃.cum omnes. ⁊ in totem ꝙ filia.extra de donat̃.inter vi.et vxo.nuper. H.hic vide quod dixi.s.ti.ij.§.fi.ver.cix. Redeundo ad principale dictum:pone primus vasallus infeudat secundo:⁊ secũdus tercio:et tercius illud vendit pro allodio.queritur quis illud reuocet et vendicet:an primus vel secundus dubitatur.⁊ no.de hoc in pre.l. imperialem.§.illud pro primo inducitur.ff.de seruo.expoꝛ.l.penul.et ibi de hoc per Uber.qui inducit etiam.ff.de acqui.posses.qui vniuersas. de contraben. empti.l. siquis sibi hoc pacto.de vi ⁊ vi ar.l.vtinam.de religi.⁊ sumpt̃.fu.l.ossa.§.fi.de peti.heredi.sed si lege.§.si autem.de bono.posses.ꝼm La. l.ij.§.fi.C.de acquiren.posses.l.vlti. Pro vltimo inducitur.ff.pro soc̃. nam socius.ff. de libe.agno. siquis a libe.§. siquis a liberti liberto. ⁊ tenent hanc partem per pre.§.illud.dicẽs ꝙ ibi videtur quasi casus.sed ibi glo. plus accedit ad primum.⁊ apertius de lege coꝛ.§.si mulier.in fi.⁊ Ja. de bel.vtrobiq̃ tenet id ꝑcise hac ratione.quia primus habet directum dominiuꝫ.Secundus ꝛo dans vel quuis vlterioꝛ nullum dominium habent ⁊ sic eis vel vendicatio non competit.vtile enim datum non remanet penes dantem.quia non diuiditur.C.famil̃.herc.eaq̃.ff.si agervect̃.l.j.⁊.ij. Z. ¶ Xxxix.queritur qualiter reuertetur feudũ ad primuꝫ dominũ:dicũt quidã ꝙ ꝑ mortẽ primi vasalli sine liberis decedẽtis fit ꝑiudiciũ secundo.alij tamẽ dicũt contra:vt no.in summa in ti.de feudis.si autem primus renũciat non fit preiudiciuꝫ secundo vt dicũt. ¶ Xl.queritur:ecce.p.tenẽs ab aliquo quedam bona in feudũ cõmisit crimẽ lese maiest.contra principeꝫ illius patrie:vel aliter factus est ei⁹ ꝑditoꝛ vel rebellis:propter quod oĩa bona ipius publicantur:queritur ad qnẽ dicta bona feudalia ꝓueniant:vtrũ ad principem:an ꝛo ad ĩmediatum dominum feudi.Bal. an feudũ ex delicto publicetur per ac.in.l.si quis in tantam. C.vnde vi.⁊ de bo.liberꝫ.l.j.per Bar. Z.H.de confiscatõe que fit per statutum tractat.B. de suza.in suis questionibus statutoꝝ:ante fi.⁊.C.de bo.liber.l.j. recitat primam opinioneꝫ:sed tenet terciã ĩ questionibꝫ.cõcoꝛdat Buil̃.Z.super quo quidam cõsulti responderũt ꝙ illa publicari nõ debent nec ad principeꝫ:sed ad dominuꝫ redibũt qui alieni criminis infoꝛ-

tunio ius suū pdere non debet. vt. C. de dona. inter vi. z vxo. l. res. in aut'. col. ix. de ec. ti. §. siquis in sua. ff. de publi. z vec. pten. §. dñs. ad hoc etiam facit. C. de inoff. test. siquis in suo. C. de peñ. sancim⁹. extra de bis q̄ fi. a maio. par. ca. quesiuit. lvj. di. satis. extra de cōsti. cognoscētes. alienatio eñ in potentiorem phibita est ne dñi cōditio durior fiat: vt. C. loca. et cōduc. curialis. z. l. milites. z. ff. de alie. iudi. mu. causa fac. l. j. extra. e. c. ij. ac princeps intelligit' esse potentior: tum ratōe excellentie sue. tū quia multipliciter priuilegiat⁹ est. xvj. q. ij. vib. ℣. humanuz ē. ff. de ali. iu. mu. causa fac. l. iij. j. rñso. Jtē serui vel filij fami. militis ob eoz delictū bona publicant' peculiū serui dño vel castrē. pec'. filijfami. patri auferri non debet. vt. C. de bo. dam. l. j. in prin. z. l. si filius. ad idē. C. de epi. z cler'. siquis pbyter. liberti quoq; bonis publicatis ius patroni non intelligit' publicatuz. ff. de bo. liber. si in libertinū. ff. de bo. dam. l. fi. §. j. hoc etiā bñ ꝓbat' in aut'. cost'. ix. de ali. z emphi. §. j. in fi. §. vbi dicit' q̄ si res ecclesiastica in emphiteosim ꝓcessa aliquo modo puenerit in imperialem domū aut in aliquā curiā: ecclia que illā cōcesserit poterit eam intra bienniū recuperare. Alij ℣o responderūt q̄ bona hec publicari z ad principem venire debent. p quib⁹ facit. C. ad. l. iul'. maie. l. pe. z. fi. ff. e. l. fi. z in aut'. col. ix. vt nulli iudi. in fi. cum eñ oia a principe descendāt: vt. vij. di. quo iure. C. de quadri. pscript'. bene a zenone. Non est mirū si hec bona ppter delictū cōtra eū cōmissum reuertant' ad ipm. q̄ res defacili ad naturam suam reuertit': vt. ff. de pact'. si vnus. §. ß si pactū Nam z si mater rogata restituere post mortez suā filio hereditatē condemnat' et eius bona omnia publicātur bona ipa puenient ipa viuente ad fiscū: non ad filium. ff. de iure fis. l. stati⁹. §. fi. Tercij dixerūt q̄ princeps feudum tenebit illud donec ipe. p. naturaliť vixerit: vel saltez q̄diu debuit ille tenere: postea ℣o ad dñm redibit ar. ff. de leg. ij. peto. §. prediū. z ī li. feu. de capitulis corra. c. fi. H. vbi dicit' q̄ si platus eccl'ie habentis feudum delinquat in dñm reuertit' feudum ad dñm illo viuēte: q̄ mortuo vl' remoto redit ad eccl'iaz. Z. ī aut'. vt nulli iudi. §. q̄ ℣o. ff. de vsufr. l. uxori vsuf. ville. z medio tpe fuiet p substitutū. C. li. x. d decur'. null⁹ q̄ nexu. C. de epi. z cle. ad similitudinē. z. l. quisq;s. Ego dico q̄ ius ī re ipi p. cōpetens: videlicz vtile dñiū publicari. H. an vasallus habeat vtile dñiuz. disputat Hosti. in summa. §. q̄ quis acquirit': accedit q̄ habeat. Z. z ad principē puenire debz directo dñio apud imediatū dñm feudi sicut prius manente. ar. ff. de dam. infec. si finita. §. si de vectigalibus. ℣. ß decernendū ꝛc. Verūtamen q̄ non expedit dño feudi habere principē z dñm suū in vasallum: nec etiam debet quis effici inuitus socius cui non vult. vt. ff. p socio. l. actionē. §. societas. nec decet principem bui⁹ tributaria bona z q̄ alteri seruitiū debēt tenē: imo ꝑm legem karoli vasallus alteri⁹ non pōt fieri princeps. q̄ p ꝓsequēs oporteret eum seruitiū debiti onus subire. vt. ff. de iure fis. fiscus. nec seruire posset p substitutū. vt. C. de decur'. l. pe. q̄ tūc ipemet seruire intelligeretur: vt. ff. de vi z vi. ar. l. j. §. decisse. extra de resti. spol'. cum venissent. Feudū vendi debz z princeps partē de precio p estimatōe vtilis dñi q̄ capiat: z dñs aliam partē p estimatōe directi. p. l. qui solidū. §. j. ff. d leg. ij. ad idez. ff. de rei ven. item si verberatū. §. j. z. §. fi. ff. loca. si fund⁹. respon. j. ff. de euic. lutius. nam fiscus vendere potest rem quā cum alio cōmunē habz partem p̄cij alteri restituēdo pro rata. C. de cōi rer. gliena. l. ij. C. li. x. de ven. rerum fiscalis cū prima. cōmuni. l. vnica. vel saltē princeps det vel vendat illud vtile dñiuz tali qui velit z possit domino directū habenti seruire iuxta ꝓditiōem ipius feudi: vt in li. feu. de ca. coza. c. ex eadem lege. Sz cōtra in lib. feu. de pbi. feu. ali. c. impialez. §. illud. vbi dicitur q̄ feuda talia cōmittūtur imediato dño feudi. sed illud intelligendū ꝑm premissaz determinatiōem. vel intelligit' de offensa contra alium superiorē dominū q̄ princip̄ez cōmissa: qd ex eo patz. quia innuit' ibi q̄ vasall⁹ pōt inferiorē dñm q̄ maiorē iuuare qd d principe itelligi ñ pōt q̄ in omi fidelitate excipitur: vt ibi dicitur in fi. z extra de iureiurā. venientes. Jtem contra: quia cuz feudi aliena tio phibita sit: vt in pre. constit'. imperialē. respon. j. extra de locat'. c. fi. non videtur q̄ propter delictum possit feudum in principez alienari. Sed dic p̄missa z similia iura loqui de voluntaria alienatōe que dum prohibetur necessaria intelligit' premitti. ff. famil'. hercī. alienationis. z in pre. §. prediuz. sicut als fundi totalis alienatio phibita est: vt institu. quibus ali. licet. circa prin. C. de rei vxo. ac. l. vnica. §. z cum lex. tamen necessaria illius fundi alienatōne permissa. ff. de fun. dota. l. j. Idem quoq; iuris in crimīe incestus z hereſis z alijs qd in crimine lese maiest. dixi. vbi videlicz ius domini feudi debeat illesum seruari: vt extra de hereť. excōmunicamus. j. §. moneantur. in fi. Regulariter tamē damnatoruz bona de iure non publicant': vt in aut'. colla. ix. vt nulli iudi. §. fi. Non interest etiam quo ad p̄missa sint res confiscata sit feudalis: siue emphiteoticarie: siue libellarie conditionis: vt probat' in lib. feu. de feu. non ba. propriam natu. feu. c. vnico. nam huiusmodi contractus eiusdem sunt nature: vt no. C. de sacrosanc. eccle. auten. ingressi. z habentibus bona ex eis vtiles competant actiones: vt ℣. de locat'. ℣. xlv. ar. tamē contra q̄ aliud sit in alijs cōtractibus ꝑ in feudali. C. de fal. mone. l. j. §. domus. z in lib. feu. de alie. feu. c. j. H. §. domus. dicit q̄ domus in q̄ fabricatur falsa moneta confiscatur si dominus presens erat. z hoc propter eius negligentiam vel incuriaz: z sic ex propria culpa. nec ibi dicitur domuz fuisse feudalez. c. primum permittit partem feudi dari in libellum. Est sciendum q̄ in emphiteosi fuit hec questio multum agitata in partibus gallicanis in his terminis cleric⁹ tenēs rem in emphiteosim a domino temporali habente plenum dominiuz in loco vbi erat emphiteosis damnatus fuit per episcopum suuz pro graui crimine pro quo episcopus bona illius episcopatui applicauit domin⁹ temporalis dicebat illa ad se spectare. pro episcopo allegabatur q̄ res sequitur conditionez persone. C. de impo. luc. descript'. l. j. lib. x. in auten. de eccle. ti tu. §. ad hoc. facit de iurepatro. c. vno. lib. vj. creauit enim deus res propter homines: non econuerso. ff. de vsu. in pecuduz. z scripsi de vsu salubriter super glo. ij. Jtem minus dignum sequitur quod est dignius. de cōsecra. eccle. vel alta. qd in dubijs. Cum ergo clerici cum suis rebus sint de foro eccle. et res ipsoruz gaudeant priuilegio ecclesiaruz. xij. q. ij. eccliaruz seruos. xvj. q. j. similiter. ergo episcop⁹ iurisditionem habens in rebus clerici sicut in persona res potuit applicare accessorias damnationi persone. facit de regu. iur'. accessorium. lib. vj. cum concord'. Ad cōtrarium dicitur esse casus. C. de exac. tribut'. l. fi. li. xj. et de vecti. z cōmiss. l. ex prestatione. Jtem ad hanc partez facit. xj. q. j. cum ergo. cum. c. sequē. viij. di. quo iure. Jtez non personarum: sed rerum habetur consideratio in iurisditionibus. C. de anno. z tri. l. iij. Jtem coram domino feudi qnestio feudalis etiam inter clericos tractari debet: de fo. competen. ex transmissa. z. c. sequē. z si de crimine clerici actum et pronunciatum sit per iudicem ecclesiasticuz executio in temporalibus debet fieri per dominum temporalem. C. de episco. audiē. auten. siquis. nec est nouū q̄ vnus exequatur sententiam alterius: de fo. competen. postulasti. Jtem feudum ecclesiasticuz damnato laico per iudicem secularem reuertitur ad ecclesiam: de penis: in quibusdam. z. c. felicis. lib. vj. Sic ergo erit econtra vt damnato clerico p̄ eccliam feuduz reuertatur ad dominū temporalē a quo tenebat' vt contra se recipiat ecclesia quod recipit pro se. iij. q. ij. siquis testibus. inducebat' in facto generalis ꝓsuetudo regni francie q̄ bona mobilia clericoz damnatoruz applicabant'

epiſcopis īmobilia tempalib dñis a quib tenebant p qua ſeruāda inducebat. ff. de legi. l. minime. ff. de ſepul. vio. l. iij. §. diu⁹. ī fi. ⁊. C. de emāc. l. j. ⁊ vlt. C. de diuer. offi. l. viros. li. xij. Sic ⁊ lex frederici diſtinguit inter res mobiles et īmobiles de pace tenē. §. ſi ꝓ pac. violato⁊. ⁊ facit ad caſum. e. l. §. ſi clericus. ⁊. C. de epi. audi. l. adi tos. ⁊ qđ ibi no. ſ. clericū puniri in patrimonio p iudicez ſeculgrem. ⁊ ad illam diſtinctōez bono⁊ mobiliū ad im mobilia facit extra de teſta. ad hec. ⁊. c. relatū. ij. §. lz. C. fam. ber. ſi filius. j. rñſo. ⁊ ꝓ. predia. C. de impo. lucr. de ſcrip. l. j. li. x. ff. de ſup. le. l. ij. Item ſciendū duplicem eſſe confiſcatōem. vnam extraordinariā. ſ. in caſibus nō ex preſſis a iure que ꝓcedit illuſtribus ī ſumma poteſtate cōſtitutis. C. ne ſine iuſ. prin. lice. ꝓfeſ. l. vna. Alia eſt or dinaria. ſ. in caſib exp̄eſſis a iure vl' ꝓſuetudine que vi cem iuris habeat. ⁊ banc facit quiſq; iudex habens me rum impiū ſm leges videt q iudex ſecularis cui⁹ ꝓprie eſt territoriū habeat tales ſentētias exequi. C. de epi. au di. aut. ſiquis litigantiū. ſumpta de cor. de ſanc. epi. ſi ꝟ eſſet verū in omni ciuili: fortius in caſu ꝓpoſito cum ab ipo tempali dño res teneat in feudū vl' emphitheoſim Nec eſt iuri contrariū q vn⁹ habeat on⁹ ⁊ alter cōmo dum: vt patz. ff. de le. iij. l. bis verbis. §. fi. Concludit er go q dño de quo querit qui duplex ius habz. ſ. iuriſdi tionem territorij ⁊ directū dominiū rei emphitheotice. ⁊ ſic duo ipius iura ⁊ vincula vincat vnicū epi qđ ha bebat in ꝑſona. inſti. de adop. §. ij. C. e. ti. cū in adopti uis. extra de inrepar. ſuggeſtū. in fi. Videm⁹ etiam q ſi pupillus ſub diuerſis iudicib habz bona: alter illoz de bonis in alteri⁹ territorio ſitis non ordinat: ſ de ſuis tm. ff. de excu. tu. l. iuriſpitos. §. j. ⁊ no. eo. ti. non ſolū. §. ⁊ q̄ in teſtamēto. C. vbi pe. tu. l. j. p que iura ꝓbari videt q bona cōdemnati applicent dño ſub cui⁹ iuriſditōe ſunt bona ꝓdemnati. ad idem de cre. romana. de fo. compet. §. ꝓtrahentes. ⁊ qđ ibi ſcripſi ſup. ꝓ. de cernere. de dam nato. de hereſi ſatis ſcripſi de heret. cuz ſm. li. vj. in glo. magna. Inducit etiam q feudales et emphiteotice res ita ſunt cōditionate q in eccliam q̄ ꝑpetuo viuit: de re ſcrip. ſi gratioſe. li. vj. trāſferri non poſſunt de feudo da tur plena remiſſio. ſ. ꝓ. xix. ⁊ ꝓ. ſ nūquid feuduz. de em phitheoſi vide. ſ. d locat. §. vlti. ꝓ. cxvj. ⁊ ſe. ⁊ ꝓ. cxx. ⁊ cum res prohibet in aliū tranſferri etiam p publicatio nem bonoꝝ ad id pueniri non poterit. ff. de fideicō. lib. l. rogo. ⁊. l. cum ꝓor. in prin. Item conſtat q res emphi theotica ſine volūtate domini alienari non poteſt. C. de iure emphi. l. fi. ſ vbi ſic prohibit⁹ ex neceſſitate ſue per ſone alienat non tenet vltra tempus quo ipe erat retē turus. ff. de iure fiſ. l. ſtatius. §. fi. de leg. ij. l. vnū ex fami lia. §. q ſi talia. ⁊. l. peto. §. prediū. facit in vſib feud. de capitulis corra. l. j. §. fi. ergo ꝓprietas remanere non po tuit apud eccliam. Item ſi epiſcopo vt pronūciauit eſſe ius queſitū illud reſtituere teneret. ff. de ſtip. ſer. l. pe. de act. emp. ⁊ vēn. l. ſi ſeruus. ⁊ ſi cer. pe. l. cum fundus. §. j. ⁊. ff. de pecul. l. hinc querit. §. j. Itez conſtat q illud ius emphiteoticū clericus non habebat in re quia clericus. ⁊ hoc eſt certū. ⁊ ſi vis fingere aliquam cōnexitatez eſſe: tamē non noceret baroni in cuius territorio ſunt bona ad qđ bñ facit. ff. de fun. inſtruc. l. queſitū. §. alpbenus. ⁊ §. ſi funduz inſtructum. iuncta. l. ſcie. e. ti. §. predia. in fi. eſt ſimile ad p̄dicta. C. li. x. de muliere. ⁊ in quo loco mu. ꝛc. l. vna. cum ibi no. Item equādo p̄dictum dominiuz patri. facit. C. de bo. p̄ſcript. ſi filius. Itez equitas facit ꝓut res redeat ad euz a quo manauit. ff. quēadmo. ſer. amit. l. aquam. ad hoc etiam. ff. de cap. ⁊ poſtli. re. l. ſiqs in bello. ⁊. l. ſi captiu⁹. §. j. cum ſua glo. Z. Forma au tem iuramenti qđ vaſallum dño preſtare debet habes xxq. q. vlt. de forma. ⁊ in li. feud. qualiter vaſallus iura re debet. c. j. Hodie prelati comites ⁊ barones ⁊ mili tes impij iurant imp̄atori ī hac forma. Forma. Ego ta lis iuro domio meo fidelitatem vel vobis domio impe ratori ⁊ vaſallagiū ⁊ ſuis vel veſtris ſucceſſoribus q nō ero in facto dicto vel conſilio q perſonā aut vitam aut membrū aut honorem ſuum amittat: aut q mala captio ne detineatur. ⁊ ſi ad meam noticiam ꝓuenerit q ali quis aliquod p̄dictorum cōtra dominū meum vellet cō mittere pro poſſe meo diſturbabo. alioquin q̄cit⁹ po tero per me vel per nunciuz meum vel per literas meas ſibi nūciare curabo. imperiuz quod habet ⁊ terram pro poſſe manutenere iuuabo ⁊ defendere. ⁊ aliam terrā ac quiſtare. ⁊ conſilium quod a me petierit fidele ſibi ſm a deo mibi datam prudentiā dabo. ſecreta mibi ab eo cō miſſa nulli ſine ſui licentia manifeſtabo: ſic me de⁹ adiu uet ⁊ hec ſancta dei euangelia. Hec forma ſatis colligi tur ex pre. c. de forma. extra de iureiuran. ego. n. C Eo dem quoq; modo iurant barones comitib ⁊ milites ba ronibus: hoc excepto q omnes iſti iurant homagiū ſal ua fidelitate imperatoris. Predicti ꝓo iurant impera tori homagiuz vt. ſ. ver. et no. C Porro in regno fran cie facilius ſe expediunt. nam nobilis homo flexis geni bus coram rege imiſſis manibus iunctis inter manus re gias ſibi fidelitatem iurat ⁊ homagiuz facit. ⁊ rex illum ad oſculum recipit: vt. ſ. in prin. bui⁹. §. Si ꝓo fit igno bilis licz habeat nobile feudum ex regiōis miſſione non recipietur ad oſculum. Sed et prelati babentes ſtolam ad collum euāgeliis ante illos appoſitis, pmittunt fide litatem homagiuz vel etiam vnū quodq; faciunt: prout feudi conditio ſeu natura requirit. ⁊ ſic ex cyrographis ſeu priuilegiis eccleſiarū ſuarum facere tenentur. xxiij. diſ. iuxta. ⁊ extra de ſtat. mona. ⁊. ca. regula. recolentes. extra de ſymo. ex diligenti. C Et no. H. ſm Roff. vbi de ſacramento cuiuſcūq; vaſalli. ⁊ eſt rubī. intra tracta tus officiorum. Z. q vaſalli comitum vel baronum im perij tenentur dominis ſuis in ſex obedire ⁊ ſeruire pro pter feuda que ab eis recipiūt. Primo pro exercitu im peratoris tenetur cōferre vaſallus ſm qualitatez ⁊ quā titatem ſui feudi. Secūdo pro corredo imperiali: vt vi delicet quādo imperator tranſierit per illum locum cō tribuat in ſumptibus eius. ⁊ in his duobus caſibus ſer uit vaſallus pro curia. In quatuor ꝓo caſibus ſequen tibus ſeruit pro vtilitate domini. Tercio pro filia mari tanda. Quarto pro ſe vl' filio milite faciendo. pro filio autem vxorando non confert vaſallus. ⁊ eſt ratio. quia tunc domin⁹ recipit ⁊ fit ditior. ſed quādo maritat fili am tunc dat de ſuo et tunc fit pauperior. ideoq; vaſal lus tunc de iure conferre tenetur. Quinto ſi domin⁹ ca ptus eſt tenetur conferre pro eius redemptione. Sexto pro emenda aliqua terra. In primis autem duobus ca ſibus regem vel imperatorez tangentib non poteſt do minus liberare vaſallum. in quatuor ꝓo ſequētibus ſic quia eum principaliter tangunt. Sed et ſi dominus in aliis q̄ in predictis fex: vel etiam in illis ſex vltra quan titatem vel qualitatem feudi ſui velit grauare vaſallu⁹ ſicut cenſitus directo intentat iudicis officium vt rele uetur ab illo onere. ita ⁊ vaſallus iudicis officium vtili ter intentabit. Ideo dico vtiliter. quia vaſallus non eſt cenſitus. ⁊ ſic cum verba deficiant: quia ſententia locuz habet. ideo datur officiū iudicis vtiliter: vt ar. ff. ſi qua dru. paupe. fe. di. l. penult. ff. de iuriſdict. om. iudi. ſiquis id quod. H. Hucuſq; Roff. vbi ſupra. cui quidam re ſiſtunt dicentes hoc legibus vel conſuetudinibns feu dorum non probari. ⁊ potiſſime reſiſtunt. iij. iiij. ⁊. vj. di cto. Fatetur tamen q imperatore eunte romaz pro co ronatione vaſalli dominorum euntium dare debent in eis quod habetur in. l. ad decus. §. fi. ⁊. l. imperialez. §. fir miter. ⁊ de capitulis corra. §. ſimiliter. Item contra ho ſtes debent dominum iuuare: vt in lombard. de his qui ad patriam de defen. l. j. et. ij. et hoc ſi inſtam facit guer ram. rubī. hic fi. lex cor. c. j. ⁊ dic vt ibi. Item cum domi nus tranſit loca vaſalli debet habere boſpiciū et etiam alia victui neceſſaria iuſto precio ⁊ forum conſuetum ⁊

cõuiuiuz ſuum in lombar.li.ij.vt epiſcopi 7 cõmunitas ſcrutinio.§.j. Jn tercio caſu de filia maritanda dicũt ſe non videre.quare dixerit:nam mater non tenet filiã dotare:nec filius matrẽ:nec frater ſororẽ:nec tutor pupilli talib9 munera nuptialia ꝓferre.qđ dic vt.ff. de admi. tu.l.cũ plures.§.cũ tutor.7.l.ſe.7 de tu.7 ra.diſtra.l.j.§. ꝓterea. De q̃rto etiã caſu dicũt ſe non videre q̃re. Ad quintũ dicũt poſſe in argumentũ deduci.in aut.vt cum de ap.cog.§.cauſas.℟.ſi quẽlibet.7.§. ſi vnuz.col.vij. De ſexto dicũt ſe non videre vnde dixerit.nam etiam filio cauſa ciuiliũ munez vel cauſa ſui debiti a patre cõueniri non poteſt.℄.ne filius ꝓ pa.l. patris.nam lz patrem alere teneat:non tñ tenet eius debita ſoluere.ff.d alen.li.l.ſiq̃s a liberis.§. ſi vel parẽs.bñ facit in vſu feu. ſi de feu.cõtro.fu.c.lz.in fi.vbi etiaz ꝓ euitando periurio dñi q̃ iurauerat certa die ſoluere vaſallus habẽs etiam pecuniã paratã illã ſoluere:vl ſibi credere non tenetur ℤ.7 ꝓci.libel.vt.j.de cenſi.§.nũc dicendũ.℟.ſepe.7 ſe. q̃ ſi vaſallus in his obedire recuſat dñs ꝓci.libel.cõtra eũ vt.s.de maio.7 obe.℟.eodem modo dñs.7.§.j.ꝑi. ℄ Hoc etiã no.q̃ lz iurãs ꝓlato 7 eius ſucceſſori fidelitatem 7 homagiũ faciẽs non cogit iurare vl facere ſucceſſori.qđ dic vt extra d iureiur.veritatis. heres tamen feudatarij vl filius mortuo patre dz iurare fidelitatem dño:ꝓbat in li.feu.in ꝓſti.frederici.§.ꝓterea. Petẽs q̃ iuramtũ a fidelib9 eccl'ie caute faciat ſic iurari. Forma. Ego talis iuro q̃ tali eccl'ie 7 tibi dño meo.p.eꝓ 7 tuis ſucceſſorib9 fidelis ero.vt extra d ℟.ſig.cũ clerici.licz eſſi ibi non dicat ſucceſſorib9:intelligit tñ iurare ſucceſſori dũmodo dicat eccl'ie.vij.q.j.ſcire.de conſuetudine tñ cuilibet ſucceſſori iurat ſpecialiter.extra de elec.qualit ſup hoc no. Clin.extra de ma.et obe.bis que.q̃ ꝓdicta decre.veritatis.intelligit de indulgentia.q̃ quis põt ſe alicui 7 ſuis ſucceſſorib9 obligare. ff.ſi ſerui.ven.baruz. de iure tñ eſt q̃ cuilibet ſucceſſori fiat homagiũ.ff.quẽ ad.vſuf.caueat.ſi vſuf.§.ſi plures.xxiij.diſ.q̃q̃. ℄ Et no.q̃ non poteſt induci nouitas in homagij ſeu fidelitatis exac.vt extra de ma.7 obe.dilecti.extra de ꝓſue.cũ cõſuetudinis.alioq̃n negari poteſt.ar.extra de exceſ.ꝓla.ſane. Qualit aũt epus iuret dño pape habes extra de iureiu.ego. Jtem q̃liter impator pape 7 de alijs iuramentis vide.s.de iureiur. Nos ℟o dñi patrimoniũ beati petri reximus:7 ciuitatib9 7 maioribus locis ſacramẽta fidelitatis a ſingulis ꝑſonis recepim9 in hac forma. H. Roff.etiã ponit formã iuramẽti quã ꝓ frederico impatore recepat a principib9 et ꝓlatis ti.de ſacra.vaſalli.℟. hodie. ℤ. Forma. Vobis dño. B. durãti dñi pape capellano patrimonij beati petri in tuſcia ciuitate quoq̃ ac dioce.reatine in tempalib9 7 ſpũalib9 rectore 7 capitaneo generali recipiẽti vice 7 nomĩe ro.ec.et ſanctiſſimi patris dñi Nicolai pape.iij.7 ſucceſſor eius canonice intrantiũ ego.b.ꝓmitto ꝓ me meiſq̃ here.imperpetuũ 7 iuro q̃ ab hac hora inantea ero fidelis ro.ec.7 dicto dño.N.pape dño meo 7 eius ſucceſ.canõice intrãtibus contra omnẽ hoiem 7 vniuerſitatẽ. 7 nunq̃ ero i facto vl conſilio q̃ ipe vel ipi vel vos vitã vel mẽbr perdant vel pdatis:vl in ꝑſonis vl in ꝑſona recipiãt vl recipiatis aliquã leſionẽ vel iniuriã vl ꝓtumeliã vel q̃ mala captõe capiant vl capiamini:vl q̃ aliquẽ honorẽ vel regalia quẽ vl que nũc hz ipa ro.ec. hic vl alibi vl inantea habebit amittat.7 ſi ſciuero vl audiuero aliquẽ vel aliquos ꝓtra ipos vl vos quicquid velle facere:ꝓ poſſe meo impediã.7 ſi impedire neſciuero ſibi ſeu vobis q̃cito potero nũciabo.7 ſi qđ ſecretuz mihi manifeſtauerit ſeu manifeſtaueritis:illud ſine ipor ſeu veſtra licentia nulli pandã vl ꝓ qđ pandat faciam. ſed et ſi conſiliũ meũ ſeu auxilium poſtulauerint ſeu poſtulaueritis illud bona fide impendã.nec vnq̃ in ꝑſona mea aliq̃d ſcienter faciã qđ ad eius ſeu eor vl veſtrã ꝓtineat iniuriã vl iacturã.in minoribus aũt locis que ſunt de dñio ec.ro.homagiũ 7 fidelitatez recepim9 a ſingulis hominib9:vt.s. ℟.poſſo. Sed etiam quãdo primo ciuitas bononi.7 ꝓuincia romaniole ad ro.ec.ꝓuenerũt. H. Jn.§. ſtatim allega.dicit q̃ redierũt. ℤ. put no.s.de ꝓſentatione rescrip.§.ratõe cauſe.℟. item q̃ eſt obtentum.ſacramenta fidelitatis a baronibus 7 a ſingulis omniũ vniuerſitatũ in generalibus parlamẽtis: necnõ a ſingularib9 ꝓſonis recepim9 ſub hac forma. Forma. Juro q̃ ab hac hora inantea fidelis et obediens ero beato pe. principi apoſtolorum 7 vobis ſanctiſſime pater dñe Nicolae pape.iij.veſtriſq̃ ſucceſſorib9 canonice intrãtibus ſancte q̃ ro.ec.non ero in cõſilio aut conſenſu vl facto q̃ vitã perdatis vel membrũ:aut capiamini mala captione cõſilium qđ mihi tradituri eſtis ꝓ vos aut per nuncios veſtros ſiue per literas ad veſtrum damnũ me ſciente nemini pandã.7 ſi videro fieri vel ꝓcurari ſeu tractari aliquid qđ ſit in veſtrum vel eccleſie ꝓdicte damnum illud ꝓ poſſe impediã.7 ſi impedire non potero illud vobis 7 ipi eccleſie ſignificare curabo papam romanũ 7 regalia ſancti petri iura iuriſditiones veſtras 7 ſucceſſorum veſtror ſingulorum ac ro.ec.tam in hac ciuitate eiuſq̃ territorio 7 diſtrictu q̃ alibi vbicũq̃ exiſtẽtia adiutor ero vobis 7 ipſis ſucceſſoribus ac eccl'ie ad reſtinendũ 7 defendendũ 7 recuperandũ 7 recuperata manutenendum contra omnes hominẽ. Hec forma ſumit .lxiij.di.ego. 7.c.tibi.extra de iureiur.ego. H. Scias q̃ in vſib9 feudorũ habetur noua fidelitatis forma rubri.de no. fidei fur.c. Eſt 7 alia quaz ponit 7 exponit Hoſti.in ſumma buius ti.§.quid ſit fidelitas.℟.eſt 7 alia. ℤ. Jn ſumma no.q̃ regibus ducib9 marchionib9 baronibus 7 aliis iuriſditiõem habentibus datur coadiutor ſi neſciunt terram ſuam defendere vl in ea pacem 7 iuſticiaz ſeruare: ꝑſertim perſonis 7 rebus eccl'iaſticis vl deperdita recuperare:vt extra de ſup.neg.prelat.grandi.li.vj.7.xcvj. di.boni.7 hoc debet fieri ad petitiõem ſubditorum illius per proximum ſuperiorem eius vel per papam ſi ille alium non habet ſuperiorez:vt in pre.decre.grandi.7 extra qui fi.ſint leg.per venerabilem.ff.de tu.at cu.da.ab bis.l.bis.§.diu.xv.q.vj.alius. Jtez 7 cauſa cognita.C. de decur.l.fi.§.cũ antiqtas. 7 talis curator ſatis dare debet 7 inuentariũ facere:vt in pre.l.

Libellus.

Quando dicamus qualiter libelli ꝓcipiant.7 quidem ſic ꝓcipit libel. Lo.zc:.ppo.ego.b.prelat9 talis eccleſie contra.p.vaſallum eiuſdez eccleſie q̃ ipe talem felloniaz in me cõmiſit:puta quia me verberauit vel vite mee inſidiatus fuit vel predeceſſorẽ meum vel talem canonicum ipſius eccleſie interemit.et propter hoc tali fundo quem a dicta eccleſia vel a me tenet debet de iure priuari. quare peto per vos ipſum dicto feudo priuari:7 priuandum fore ſentẽtialiter declarari.peto etiam ſatiſfactõem iniurie que facio tm 7 dãna 7 intereſſe.vt extra de penis:in quibuſdam. de dona. c.vlti.7 in lib.feud.in quibus cau.feu.amit.c.prima autez eccleſia.§.preterea.7.§.ſequẽ.xcvj.di.ſi imperator. xxij.q.vlti.de forma extra de exceſſ.prelat.graue. ℄ Sz queritur vtrum fellonia. H. de duplici fellonia:ſcilicz que dominuz reſpicit: 7 que non reſpicit Hoſti.in ſumma.§.quibus modis.℟.propter culpam.et ſequẽ. ℤ. a patre meo cõmiſſa mihi noceat vt non poſſim in feudo ſuccedere:7 videtur q̃ ſic. H. debet dicere q̃ non.7 ſic ponit Jo.de bla.cuius fuit in pe.col.7 ſcias q̃ Ja.de ra. 7 pe.ſe expediũt de queſtiõe:dicendo q̃ pmdicat quãdo feudum non poteſt venire in filium niſi per ſucceſſionem patris.allegat aut.iuſiurã.quod a mor.pre.§.j.ſecus ſi alꝫ venire poteſt:vt quia conceſſuz fuit patri 7 filijs.alꝫ.ff.de ℟.obli.ſtipulatio iſta.§. ſiquis ita ſimile.qđ no.in.l.diui.inferius alle.predicta vide per Ly.C.de li. 7 eorum li.l.ij.in fi. ℤ.ar.ff.de ſta.mo.7 ſeruorum.§.in-

genui.ibi q̄ non debet ꝛc.ff.de senatoribꝫ:emācipatuꝫ. §.fi.ff.de in ius vo.adoptiuū.§.fi.non em̄ debet filiꝰ ini quitatē patris portare:vt ibi.ꝛ.j.q.iij.§.j.ꝛ.c.crimen.ꝛ c.tam itaq; ar.ꝓtra.e.q.§.ꝓtradicim⁹.ꝛ.§.pacto.de pe. di.iij.quid est qđ dicit. Ego em̄ videoꝛ cōmisisse cum vna ꝑsona sentioꝛ cū ipo:vt.C.de impu.ꝛ al'.sub.l.fi.et xxv.q.iij.hac'aucte. Nam ꝛ iusiurandu ꝓtra legē eli escentiā exactū ꝑ patrē nocet filijs.ff.de iurepa.l.qui cō tra.ꝛ.l.ad idez.ff.de penis:in quibusdā.j.q.j.cito turpē. vj.q.j.qui crimē.extra đ here.vergētis.dicūt quidaz q̄ si feudū cepit a pīe meo:puta qꝛ fuerat ei ꝓcessuz de no uo tunc ego succedere non possum.ar.C.de fruc.ꝛ li.ex pen.l.ij.ꝛ facit.C.de bo.li.l.ij.extra de renūci.nisi.§.ꝑso ne.Si ℞o cepit ab auo aut ego non fui cōcept⁹ auo vi uente:quo casu mihi non nocet factū patris.qꝛ ex ꝑsona aui nihil petere possum cum inter eū ꝛ me nulla con sanguinitas fuerit.ff.de iniuſ.rup.et irri.tes.l.siquis ex heredato.℞.cetex.ff.vnde cog.l.j.§.siq̄s primioꝛ. Aut ꝓceptus fui auo viuēte:ꝛ tūc aut pater cōmisit felloniā auo viuēte:quo casu mihi non nocet.qꝛ nō ex persona patris:ꝫ aui volo ad feudū admitti.ar.ff.de iurepat'.di ui fratres.ꝛ.l.iura.ad idem.C.de bo.lib.l.j. Aut cōmisit auo iam defuncto ꝛ tūc mihi obest.qꝛ ex ꝑsona aui non possum admitti.naz ex tpe mortis eius pater meus erat illi primioꝛ ꝛ erat capax feudi. ad hoc facit insti.de he re qua.ꝛ dif.§.sine.ꝛ hoc vex est si pater me⁹ adiuit he reditatē aui mei.nam si repudiasset tūc bene possez auo succedere ꝛ ex eius ꝑsona feudū habere.ff.đ bo.pos.vñ li.l.fi. H. Reuoluit' hec q̄stio:an.ſ.ingratitudo vel fel lonia filij noceat patri.B.de suz.in.l.fi.C. de li.ꝛ.e.libe. Ad negatiuā alle.C.de peñ.sancimus.de decu.l.ij.facit decre.q̄siuit.de his q̄ fi.a ma.par.ca. Jn ꝯriū insti.de in uti.stip.§.ei q̄.C.de impub.ꝛ al'.sub.l.fi.tenet q̄ antefer ri pōt nisi pater legitimā satisfactōem ꝑ filiū fieri faciat al'.feudales ꝓsti.non exprimit:ꝫ hoc habes in.l.imp̄ialē §.insup.de ꝓhi.feu.ali.ꝑ frede.ꝑ quē.§.soluit.ij.q̄stio nem ad quā arguit Cy.in.l.fi.C.de lib.ꝛ eoꝛ.lib.ꝑ ipaz l.sez q̄ mortuo patre ipse filius supuenēs p̄uet feudo qđ dic vt ibi ꝑ aliā revolutiōem. Venit tercia q̄stio de vasallo qui felloniā cōmisit ꝓtra dn̄m ꝑ quaz debebat ꝓdere feudū.ꝫ dn̄s non abstulit nec ꝓtroversiā movit. tenuit Odof.in.l.j.C.de revo.dona.q̄ filiꝰ mortuo pa tre auferre nō poterit ꝑ finez illius.l.ꝛ sit ratio.q̄a tales revocatōes sunt ꝓdite ad vindictā. vnde non dant' he rediby nec cōtra heredes. ff.de iureiurā.iniuriaꝝ.§.j.et de in ius vo.l.pe.ꝛ idez no.in pre.§.insup.in glo.pe.ꝛ q̄ fuit prima causa benefi.a.§.porro.hec tn̄ intelligas esse vera si dn̄s fuit sciens ꝛ sufficiēs tempꝰ habuit ad revo candū:al's secus.ff.de cōfir.tu.l.in ꝓfirmādo.ꝛ.l.vtilita tem. Casus cōversus q̄n vasallo nō fuit mota q̄stio.q̄a nec filio movebat'.no.de dona.c.fi.in fi.vlt.glo.melius tn̄ ibi ter.facit ad casum p̄missum:vt ibi scripsi. Z. po test etiā sic li **Libellus.** Lo.ꝛc.cō.de.p.filio.h. bellus ꝓcipi. a quo peto vt restituat mihi talē vineā quā pater suus habuit a me iure feudi: a quo iure dico eū cecidisse.qꝛ fidelitatē nec fecit nec iu rauit.ad qđ ꝓpo.cōdi.ex mouby:vel ꝓdi.ex.l.fre.impia lem. Cetex si hō meus gerit se ꝑ nō homīe meo:ꝛ ita est in q̄si possessiōe libertatis homagij intētabo contra ipm̄ p̄iudicialē vtilē:in qua sic.libel.ꝓci. H. ℔m Jo.de bla.vbi.s̄.ante fi. Rof.formauit tres ꝛ omes ꝓtra dn̄m in quib⁹ censit⁹ vel vasallus petit vltra debitū ꝛ solitum exacta restitui ꝛ ī futuꝝ ꝓhiberi ꝓ̄ hos libellos ipe op ponit primo ꝓtra primū q̄ exactū non veniat restituen duz. Aut em̄ scies se nō debere solvit:aut ignoras. Pri mo casu non petit.qꝛ donasse videt'.ff.de ꝓdi.inde.l.j.ꝛ ij.de reg.in.cui⁹ ꝑ errorez. Secūdo casu in facto ꝓprio non debet admitti ignorātia.extra de rescript'. ab excō municato.vel circa qualitatē rei suaꝝ.C.đ rescin.ven. l.quisq̄s.ff.ad vell'.q̄ q̄ ,ꝑ suo.l.fi.rn̄dit q̄ sciens solvit: ꝫ inuitus exactus.ff.de neg.ge.sin aūt. de leg.iij.fideicō missa.§.si rem. Ad secundā partez opponit de le.j.ff.de vsuſ.de.l.nō quēadmo.ff.de iudi.solue vt ibi. de homi. ꝑlatis.li.vj.cum suis remissiōibus. Jtem quomō saltem censiti agant cum sint quasi serui eoꝝ:ꝛ ipoꝝ vasallo rum dn̄i sint quasi ipsoꝝ iudices:in aut'. de questore.§. si ℞o coll'.vj. So.ꝑ talib⁹ exactōibus agunt.nec ob.q̄ sunt iudices. quia illud cū agit' cōtra eos non cū ipsi cō tra dominos.qꝛ tunc essent in causa sua iudices:qđ esse non potest.C.ne quis **Libellus.** Lo.ꝛc.ꝓpo. ī sua causa.l.vna. Z. ꝓtra.p.q̄ ipe est homo me⁹ ligius.vnde cum nō gerat se vt homo me us:nec mihi tanq̄ suo dn̄o obediat vt tenetur:peto ꝑ vos sentētialiter declarari ipm̄ hominē meum esse ꝛ mi hi p̄stare debere seruitia ad que homo ligius non domi no suo tenet' ꝛ ad hoc ipm̄ sentētialiter cōdemnari. Si autem sit homo me⁹ ligius cōcipe eodez modo:hoc sal uo q̄ vbi dicit' ligius dicas non ligius.et iūgas ratione talis feudi.ꝛ hoc ideo:quia homagiū non ligiuz princi paliter fit gratia rei:vt.s̄.§.pri.℞.xvij. Potest etiam sic conci.libel.contra hominem menm fugientem.

Libellus. Lo.ꝛc.cō.de.pe.quem vt hominez meum possedi recipiens ab eo tale ꝛ tale seruitiū ꝓ homagio sive homicia. ipse ℞o taz ho magij sui q̄ꝫ seruitioꝝ predictoꝝ me possessione vel q̄si priuauit.quare in dicta possessiōe vel quasi homagij et seruitioꝝ me restitui postulo:ad quod postulo iudicis offi.ꝛ.ꝓtestoꝛ condit'.ex lege.C.li.x.de agri.ꝛ censi.si co loni.per quam.l.probat' iste libellus.et per.l.omnis.co. ti.et in auten.de man.prin.§.pe.Si autem velles agere ad ꝓprietatem quod minus securum est:sic ꝓcipi.libel.

Libellus. Lo.ꝛc.cō.de.p.petēs ab eo vt stet ad meā maioriaz senoriā ꝛ mihi ta lia seruitia p̄stet que oīi anno prestare ꝑmisit:vel que ipse ꝛ sui anteceſſoꝛes mihi ꝛ meis ꝓdecessoꝛibus presta re consueuerūt.allego enim pacta et promissiōes inter cessisse.ꝛ hic non ꝓponitur actio:sed conditio de moꝛi bus ꝛ hoc per primā partem libelli:scilicz vt stet ad ma ioriam ꝛc.quia cum hec cōsuetudo de homag.sit in ple risq̄ regionibus ex ea sicut ex lege oritur actio.ar.ff.de condit'.ꝛ demonstra.l.vnica. insti.de iure naturali.§.ex non scripto.ꝛ protestet' act'.ex stipul'.ꝛ hoc propter ser uitia si sunt incerta.Si ℞o sint certa tunc certi condi tione protestet' que competit ex ꝑmissione vera vl' pre sumpta:vt iaz dicā. Jtez bn̄ dicit q̄ oī anno p̄stare ꝛc. nam ꝛ si non ꝑmisisset presumeret' ex temporis diutur nitate promissio processisse.argu.ff.de vsuris:cum de in rem verso.ff.si serui.ven.siquis diuturno.vel conci.lib. vt.j.de natis ex libero ventre:vbi etiā no.quid iuris sit siquis se vendit ad precium participandū. Si autem domin⁹ est in quasi possessione homagij:homo contra eum sic libel.conci. H. ℔m Jo.de bla.ꝛ est vbi s̄.sic vl tim⁹ sic **Libellus.** Lo.ꝛc.ꝓpo.contra talem hic. Z. baronē q̄ ipse indebite exi git seruitia talia a me tanq̄ ab homine suo ligio.vñ cū non sim homo ligius ago contra eum ꝛ peto ꝑ vestraz sententiam declarari me non esse hominem ipsius ꝛ su per petitione dictoꝝ seruitioꝝ proximo eidem perpe tuum silentiuz imponi.ꝛ facit supra.§.j.ver.ij. Ultimo ad evidentiam huius materie no.q̄ agricolarū alij sunt scriptitij:alij censiti:alij perpetui:alij coloni cō di tionales:alij inquilini:alij originarij:alij simplices colo ni:alij ascriptitij.q̄ dic in summa domini mei in ti.de na tis ex libero ventre.§.fi. Jtez qualiter quis petet aliquē in vasallū vel ab eo subsidiū vel seruitiū:no.s̄.de maio. ꝛ obedi.℞.codez modo. Si ℞o neget quis se esse vasal lum alicuius vel se debere prestare seruitia petita cōci. li.vt.j.de cēsi.§.ij.℞.vasallus.ꝛ.j.de natis ex libero ven tre.℞.porro.ꝛ.℞.cetex.

De pignoribus.

De pignoribus ⁊ alijs cautionib⁹.

H. De prima parte rubrice tractauerũt hi practici auctoris Roff. inter ciuiles vbi de pignoraticia directa et ꝓtraria. sic etiã diuisim Jo. de bla. mihi charta antepe. ⁊ bonagui. in pte. ij. vbi ponit libellos primũ ⁊ tercium hic descriptos. Secũdus fuit. M. ō pha. sub. v. mẽbro. ⁊ Roff. vbi de directa rubr̃. de pignore ꝓsequit. Alber. gal. ⁊ est sui opis pen. Materiã aũt plene tradit Host. in summa de debitore q̃ mutauit domicilium: vide s. de ꝓcur. iudi. adi. §. j. vlt. coll. ℣. quid si debitor. Secundã partẽ rubrice recepit auctor a Rof. qui primus hui⁹ rei faber post ciuiles actões cõiunxit. xij. cautões quas ꝓsequit hic auctor: quẽ de breui ⁊ vtili ipaz cõicatõe cõmendo. q: poptime ꝙueniebãt huic parti. furtũ tñ excusare nescio saltẽ cũ semel nomiasse debuerat a quo totũ ipe recepat. solins aũt vni⁹ cautiõis ordo mutat: vt infra patebit. Reassumẽdo ptẽ primã est sciendu3 ꝙ Jo. de bla. in hac materia pl⁹ placet q̃s Roff. vel auctor. na3 vbi tractat de directa pignoraticia dicit ipius tria fore capitula: quoz duo prima subvno pñt libello ꝓrehẽdi. Primũ est ꝙ pignus reddat soluto debito. Secundum ꝙ creditor pstet extimatõem deterioratõis q̃ contingit in pignore dolo eius vl lata culpa vl leui. Tercium est cõtra creditorem qui pignus vendidit vt restitutat ꝙ pl⁹ sibi debito recepit. In p̃mis duob⁹ sic formatur.

Libellus. Dico ꝙ p. x. lib. tur. q̃s debeã. R. ex causa mutui sibi obligaui et tradidi equũ talẽ qui p ipius dolũ latam culpã vel leuem oculũ pdidit p qõ deterioratus est in. x. libris. vnde cũ dictas tur. x. lib̃. dicto. R. soluerim ago ꝓtra eũ vt mihi dictũ equũ restituat cũ obuentõib⁹ inde ꝓceptis quas estimo xl. sol. tur. Jtem ꝙ te ꝓmittat suũ dolũ abesse ⁊ extimatõem deterioratõis pdicte restituat. vobisq3 dñe iudex supplico vt dictũ. R. ad dicta oĩa petita p diffinitiuam sniam ꝓdemnetis. ꝓbat hoc insti. qui. mo. re. ꝓtra ob. §. fi. ff. de pig. ac. l. si cũ venderet: in fi. ⁊ l. se. ⁊ l. vlti. Prosequẽdo singula verba libelli inserit aliũ libellũ q̃n. s. cõuenit de pignore ⁊ traditũ fuit: ꝑ creditor postea nõ numeranit: dicet sic libell⁹. Dico ꝙ obligaui ⁊ tradidi talem libz meũ tali p. x. lib̃. tur. quas mihi mutuare debebat. vnde cũ ipe mihi dictã pecuniã nõ tradiderit: ago cõtra eum vt mihi dictũ libz restituat: vobisq3 dñe iudex ꝛc. ꝓbat hãc formã. ff. de pig. ac. solutã. §. ij. Jte3 p id qd̃ dixit obligaui ⁊ tradidi soluit qõne3 de q̃ dicã. j. ℣. j. format demũ aliũ libellũ pecũia nõ soluta creditori.

Libellus. Dico ꝛc. vt. s. vsq3 ibi equũ tale3. vñ cũ dictas. x. lib̃. pat⁹ siz ei solue ⁊ eas ĩ iudicio coram vob dñe iudex dicto. r. offero. vel sic.

Libellus. Cum dictas. x. lib̃. dicto. R. ꝓgruo loco ⁊ tpe obtulerim ⁊ eo nolẽte recipe dictã pecuniã apud edem sacrã deposuerim ⁊ cõsignauerim. **Libellus.** Unde cũ dicte. x. lib̃. beant⁹ p solutis cõpensatõe facta debiti cũ extimatõe dãni. Na3 dictus. R. tale damnu3 dedit in quo dolo lata culpa vl leui qd̃ extimo x. lib̃. tur. ago ꝑ dictũ. R. vt mihi equũ ipsum restituat ꝛc. Ad id qd̃ de obligatiõe dr̃ inducit. l. nec creditores. C. de pigno. **Libellus.** Cũ dicte. x. lib̃. ba. p acti. vel sic. **Libellus.** solutis facta cõpensatione debiti cũ estimatõe obuentionũ vel fructuũ ex pignore ꝓceptor ago ꝛc. ꝓbat hoc C. de pig. ac. l. j. ⁊ vlti. Jtem si ancilla mea esset p illis. x. lib̃. obligata quaz ipse pstituisset: ⁊ solutũ esset ius pignoris: ⁊ agerẽ pignoraticia sic dicendo. vnde cũ ius pignoris sit solutum in dicta ancilla eo ꝙ dictus creditor illã pstituit ago ꝛc. ptz hoc. ff. de pig. act⁹. l. elegãter. §. vlti. fatet⁹ etiam ipe Jo. quo ad primũ libellũ extimatõem damni posse p se peti: dicendo vsq3 ibi obligaui ⁊ tradidi talem libz ĩ quo tale dãnũ dedit dolo lata culpa vel leui qd̃ dãnũ estimo ꝛc. vnde cuz p̃dictas. x. lib̃. soluerim ago vt estimatõez ipius damni. s. x. lib̃. ꝛc. ⁊ ꝓbat⁹ in pre. l. elegãter. §. fi. ibi ⁊ si res pignori detur. Et scias ꝙ eque competit contraria quando vendidit minus: de qua. j. ver. in alijs. Super tercio ℣o capitulo de quo sup̃ libell⁹ sic formatur.

Libellus. Ut. s. obligaui ⁊ tradidi talez libz vnde cũ dictus. R. ipm libz vendiderit ex quo. vj. lib̃. tur. vltra quã sibi deberet habuerit peto ꝙ illas reddat cum vsuris legitimis a tempe more currentib⁹. vobisq3 dñe inder supplico ꝛc. ꝓbatur libellus. ff. de pig. acti. l. creditor. ⁊ l. q̃uis. §. fi. ⁊ l. se. Addit etiam Jo. quartũ capitulum pignoraticie: quãdo creditor vendit pignus ea lege ꝙ si debitor sibi pciũ restituere ret emptor sibi pignus retraderet poterit debitor agere pignoraticia contra creditorem vt sibi cedat actões suas. ff. de pig. ac. si cum venderet. Et cõtraria pignoraticia dicit ex sex causis illã dari. Primo si obligauit rẽ alienã vel rem alteri obligatã que ad vtrũq3 creditũ nõ sufficit: vl obligatus es ꝓ auro: ⁊ competit hoc casu ꝓpter deceptõem. ⁊ sic formatꝫ libellus in tercio. q: in primis duobus habes. ĩ ℣. econtra. vide quod ibi dicam.

Libellus. Dico ꝙ. R. p. x. lib̃. tur. quas mihi debebat: mihi pignori obligauit talem cyphũ eneũ quem dixit aureũ ⁊ sic credidi. vnde cũ in p̃dicta obligatõe pignoris sim deceptꝰ: ⁊ mea interfit in ser lib̃. tur. sic non fuisse deceptũ: ago contra ipm R. vt mihi. vj. lib̃. tradat. vobisq3 dñe iudex ꝛc. ff. e. l. j. ⁊ bis casib⁹ satis est creditorem re ipa fore deceptum vt competat cõtraria. ff. e. ti. tutor. §. cõtrariam. Secũda ꝓpter expensas factas in pignore: de qua. j. ℣. in alijs. ⁊ ibi dicam. Tercia est vt debitor caueat creditorem qui pignus vendidit indemnez futurũ super euictõe quam ꝓmisit. ⁊ tũc sic formatur libellus. quia narrata obligatione ⁊ traditioue li**bri** ⁊ causa sic dicet. **Libellus.** Unde cum dicto. R. non solueute dictũ libz legitime venderim tali: ⁊ de dupla fm consuetudinẽ regiõis, p euictiõe ꝓmiserim. vl quia per id melius vendidi dictum libz: ago contra dictũ. R. vt mihi caueat me indemnez seruaturũ super hoc qd̃ euictionis noĩe ꝓmisi. quod si facere noluerit supplico domine iudex ꝙ dictum. R. ad. xx. lib̃. tur. quas euictionis nomĩe ꝓmisi p diffinitiuã sententiam cõdemnetis. probatur hoc. ff. de pig. ac. si necessarias. §. j. Dic scias ꝙ licet fiat cõdemnatio de qua in fi. libelli exactio tamẽ differtur donec res euincatur: sicut ⁊ alꝫ fit. ff. ad. l. aquil. l. in lege. Quarta est cum liber iam euictus est: ⁊ tunc dic vt. s. vsq3 ibi. **Libellus.** Unde cũ dictus liber vendidi libz. **Libellus.** sit euictus a titio emptore: ⁊ sic ei sim ratione euictiõis cõdemnatus ad duplu3 ago contra ipsum. R. vt dupluz scilicz. xx. lib̃. tur. mihi reddat. supplicoq3 vobis dñe ꝛc. ꝓbatur hoc. ff. de pigno. acti. si pignore. §. fi. cum. l. se. Et no. quia si consuetudo loci non esset de ꝓmittenda dupla: et illa ꝓmissio nil adiceret meliori vendicatõe pignoris non posset creditor agere nisi ad simplaz: vt de legibus. Intelligit autem Jo. de cõsuetudine regionis in qua contractus pignoris fuit celebratus: per. l. si fundus. nisi illa lex diceret contrariuz cum sua glo. vbi alio loco fieret vendicatio ex causa: puta liber fuerat pignoratus in anglia ⁊ venditur bonoñ. Quinta causa est vt restituatur pignus creditori quod p̃cario concesserat debitor. ⁊ tũc narratis obligatione ⁊ traditõe libri ⁊ causa subdit.

Libellus. Cuius libri possessionem dicto. R. precario. vnde cuz dicto. R. nolente mihi soluere vendiderim legitime dictum libz titio pro x. lib̃. tur. ago contra ipsum. R. vt possessionẽ ipsius libri mihi restituat: vt eam dicto emptori tradere valeam. vobisq3 dñe iudex ꝛc. probatur hoc. ff. de pigno. acti. si pignore. §. si post distractum. Et quia in aliquib⁹ libellis de legitima venditiõe dictũ est remittit

ad summã azo. de distra. pig. sexta causa ẽ si debitor sciens obligauerit seruũ furem 7 de hac auctor non formauit libellum sed in quadaz positione post. ℟. in alijs fecit de illa mẽtionẽ libellus autem brevis sic formatur.

Libellus. Dico q. R. scienter talẽ seruũ furẽ pignori mihi obligauit 7 tradidit p̃ x. lib. tur. quas mihi ex tali causa debebat. vnde cum dictus seruus furtiue surripiendo res tales me damnificauerit in sex libra. tur. ago contra ipsum. R. vt mihi illas reddat vobisq; domine ꝛc. pbatur hoc. ff. de pigno. ac. l. si seru⁹ pignori. poterat Jo. addere. vij. de qua auctor infra. ℟. in alijs vt ibi dicam. Ad secundã partem rubr. scz de cautionibus constat 7 abundant glo. quod nomine cautionis intelligitur nuda. 7 nomine cautionis idonee intelliguntur pignora vel fideiussores. ff. manda. l. si mandato ticij. §. fi. 7 ibi no. in vlti. glo. de quo no. supꝛ de emp. 7 vendi. §. j. ℟. quid si actum. 7 ℟. prece. sed de eo q; etiam ibi succincte no. ac. queritur an ad idoneam cautionẽ sufficiat hypotheca. 7 videtur q; sic vt ibi no. 7 vide quod scripsi de vsuris. q̃q̃ supꝛ glo. pauptas facit. C. de omni agr. deser. l. quicunq; li. x. vbi videt tex. licet quidã dicant illud speciale vel legunt vt sit sensus q; obligatis fundis idonee caueat 7 sic non est sensus litere q; obligatio fundi sit idonea cautio inducunt etiã leges. C. e. li. de fun. patri. l. quicunq; ij. 7 de loca. p̃. ciui. l. j. Ad cõtrarium inducitur tex. §. prẽ. qui dicit pignora si pignus transit ad creditorem hypotheca nõ. ff. de pig. ac. si rem. §. proprie pignus. 7 nota. extra de reb. ec. non ali. nulli in 7 super. iij. glo. 7 constat q; melius ẽ possidere q̃ a possessore petere. ff. d̃ rei ven. is qui destinauit 7 minus est dare fideiussorẽ q̃ pignora quia licet stipulationes pretorie psonas desiderent. ff. de pretoria. sti. l. pretorie. tamen satis fit dando pignori q̃si illud sit plus insti. de ob. que ex delic. na. §. furti. facit. xxij. q. vlti. vt p̃dem 7 quod ibi nota. fideiussor est psonaliter obligatus. ff. de ℟. obli. stipulationũ alie. 7. C. de fideius. l. blanditus est tibi. tamen videtur melius esse dare fideiussorem q̃ hypothecam cũ priuilegium clericorum sit transire cum hypotheca sine fideiussoribus. C. de epi. 7 cle. l. omnes. §. in hac. 7 in autenti. de sanc. epi. §. si quis autẽ pro pecuniaria. Item satis videtur expressum in. l. filio. ff. vt lega. no. ca. regula plus cautionis est in rem q̃ in personam. ff. e. in contrariũ. dic vt ibi vel intelligatur de pignore 7 planũ est. nos etiã habemus de sufficiẽti cautione de idonea 7 de competenti de fideiussoria. de debita. de iuratoria. de indeterminata de cautione sine adiuncto. de prima de resti. spo. ex trãsmissa. 7. c. litteras in fi. de sequest. pos. c. j. in fi. de iureiuran. ad nostrã. i. de cõuer. coniu. ex publico. de ℟. sig. ex parte prima. de sen. excom. per tuas. ℟. alioquin. 7 ℟. si vero. de do. 7 contu. actor. li. vj. de secunda de resti. in integ. suscitata. extra hoc. e. ti. c. fi. de fideius. constitutus. de vsuris. q̃q̃. lib. vj. de tercia de senten. excom. solet ibi vel cõpetens cautio ꝛc. 7 in prẽ. decre. ex parte in fi. de quarta de sent. ex. si clericos. ij. respon. j. lib. vj. de quinta de do. 7 contu. c. j. de sexta de senten. ex. cuz desideres. 7. c. nuper. añ fi. de septia de fide instru. si cautio. de octaua loq̃t. l. sancim⁹ C. de verbo. sig. de pmissione manuali. de senten. ex. sup eo. Bal. agens hypothecaria debet pbare de dominio debitoris. infra. ℟. sed q̃ritur an. dic p̃ dy. insti. de actio. §. item seruiana. Z.

Hec rubrica duas habet partes. prima est specialis. secunda est generalis. de prima igitur scz de pignoribus primitus videam⁹ in q̃ sic libell⁹ cõci.

Libellus. Coraꝛ ꝛc. con. de. p. cui tali ãno 7 die tali fundus cuius fines ꝛc. titulo pignoris obligauit p̃. x. lib. talis monete quas ex causa mutui ab eo recepi. vnde cũ ex fructib⁹ de ipso fundo perceptis qui debẽt computari in sortẽ debitum ipsum sit extenuatũ 7 annullatũ 7 solutum peto fundũ ipsum ab eo mihi restitui 7 eum ad id per sententiã vestram condemnari extra. e. tamẽ contra. 7. c. significauit. de iureiuran. ad nostrã. ¶ Porro debitore creditori soluente vel altero satisfaciente competit debitori pignoraticia ciuilis ad pignus repetendũ. H. q; creditor a debitore vel pro ipso recepit. si em̃ illud pignus verbo creditori obligatũ ex alia prorsus causa pueniſſet ad eũ facta solutione nõ aget debitor pignoraticia contra eum ratio quia pignoraticia procedit ex oblatione que recontrabitur insti. qui. mo. re contra. ob. §. creditor. hic autẽ cõtracta fuit obligatio solo consensu quod esse potest. ff. de pig. ac. l. j. ꝑm Jo. de bla. vbi de pig. ac. post prin. Z. ff. de pig. act. si rem. §. ꝓprie. 7. §. omnes. insti. qui. mo. re contra. ob. §. fi.

Libellus. Coraꝛ ꝛc. conq. de in qua sic lib. con. p. cui. ff. meũ. p. x. li. talis monete obligaui quas mihi mutuauit. vnde cũ illas. x. lib. sibi soluerim peto vt illum. ff. mihi restituat. 7 ad hoc propono. p̃. g. ac. vt in prẽ. concor. act. ergo sic po.

Positio actoris. Pono q; mihi mutuasti. x. Jteꝛ q; pro illis. ff. meũ tibi obligaui vt in prẽ. concor. Jtẽ q; illa. x. tibi solui vt in p̃. §. omnes. 7. ff. si cer. pe. si quis. §. si res pignori. 7. l. grege. §. fi. Jtẽ q; de illis. x. tibi satisfeci vt in prẽ. concor. Item q; illa. x. fuerunt p̃ba. 7 bona. ff. e. elegant. §. ij. re

Positio rei. Pono q; petij stius vero sic. a me. x. mutuo et ego dare recusaui. Jtẽ q. x. que tibi p̃misi dare dedi tali ergo ñ tibi. Jtẽ q. x. q̃ tibi numeraui mihi soluere recusasti. Jtẽ q. x. que soluisti fuerũt reproba. ¶ In prẽ. l. eleganter. §. ij. no. quid si pecunia fuit approbata per campsorẽ electum que postea apparuit reproba. Item quid si illã pecuniam expendit vt bonã. 7 Azo etiam de bis in sum. e. t. post princi. de prima tenet azo. soluentẽ non liberatũ. ac. dicit illuz potiorẽ qui tractat de dãno vitando. In secũda etiã ꝑm eos non est liberatus ibi vide prima questionẽ disputauit pyl. 7 est quinta vbi distinguit an debitor crederet pecuniã probam. an sciret reprobã. primo casu cũ creditor fuit in culpa eligendo imperitũ campsorẽ 7 soluens fuerit sine dolo dicit eum liberatũ. secundo casu ꝓpter eius doluz non liberat nisi creditor eandẽ habens scientiam vel eius electo⁹ illã approbauerit. ff. de act. emp. l. j. 7 l. tenet. §. vlti. Roff. in sua questione. xv. ꝛmittit ad hãc questionẽ pyl. 7 ad no. in p̃. l. elegant. Z. pot etiã in pignoraticia sic libel. ꝓci.

Libellus. Coraꝛ ꝛc. conq. ego talis p̃sby. talis ecclesie noie ipsius ecclesie de. p. a q; peto talem fundũ que dico ad dictã ecclesiam ptinere iure pignoris vel hypothece p. x. lib. quas sibi dicta ecclesia mutuauit 7 ipe dictũ fundũ sibi iure pignoris obligauit extra de feu. c. j. 7 hec actio est realis. C. d̃ pigno. l. pignoris. 7. l. fi. econtra quoq; creditori competit contraria pignoraticia in qua sic li. conci. H. ꝑm roff. vbi de contraria cui⁹ totũ ad litterã vsq; ibi ceterũ 7 ibi vide in fi. quomodo ad vtrũq; libellũ opponit 7 soluit. Z.

Libellus. Coraꝛ ꝛc. conq. de. p. q; cum mihi obligasset. ff. pro. x. quod est alienũ vel alij obligatum nec vterq; sufficiat pro debito ideo ago contra eũ vt mihi det pignus eque idoneũ 7 ad hoc p̃po. contrariã pigno. ff. de consti. pe. qui autẽ. §. pe. quidam. H. Hoc plus placet azo. in summa. ℟. contraria. Z. autẽ dicunt q; petet in libello interesse vnde ceteris retentis sic concludet. vnde quia mea interest forte in xx. peto illa. 7 ad hoc ꝛc. vt supꝛ interest em̃ mea agere hac actione 7 si debitor locuples sit. ff. e. cum debitore. quia periculum est ne desinat facere posse. ff. de neg. ge. diuortio 7 quia forte pecuniã chirographariã possem retinere. C. etiam ob chiro. pec. re. pos. l. vnica. als ꝑma. H. 7 quia tutius est pignori incumbere ꝛc. insti. de ob.

que ex delic.§.furti. Itē valeret in casu.C.de vsur.p retentionē quo.s.sibi possit creditor retentione consulere in debito naturali. Itē interesse potest creditoris nō fuisse deceptū in obligatione pignoris in expensis q̄s fecit agendo actione psonali contra debitorē quas si nō fuisset deceptus forsan nō fecisset. Z.¶ In alijs etiam casibus sic. **Libellus.** Coram ꝛc. conq.de.p.qui cū pci.libel. mihi obligasset.ff..p.x. feci in eo expensas puta.ꝟ. H. In hoc instat Jo.de bla.et ante omnia scias q̄ de casu vl̄ libello statim sequēti ipse non posuit in contraria ꝛ sic vt dixi in fi.sup rubr.potest addi.vij. In hac autē qua de expensis loq̄mur ipse satis instat formans diuersos libellos p̄mus sup expensis serui pignorati in eius infirmitate curanda in q̄ narrata obligatione ꝛ causa subdit q̄ seruū arripuit talis infirmitas in cuius cura impendit tria ꝛ agit contra dominum vt illa restituat.ff.de pign.ac.si necessarias.ꝛ vt dicit iste expense licet modice recuperant a domino serui p̄ creditorē non sic in ꝓmodatario qui nō repetit modicas.ff.cōmo.in rebus.§.possunt est ratio.quia cōmodatarius vtitur re cōmodata creditor non si autem expense facte sunt in instruēdo seruū in aliqua arte he dicuntur nō necessarie sed vtiles he si facte sunt de voluntate debitoris saltē tacita vt quia inceperat eū illa arte imbui facere expensas recuperat dicens in libello obligationem ꝛ traditionez serui ꝛ quomodo de voluntate debitoris expressa vel tacita vt sup̄ quia debitor inchoauerat eum in tali arte instrui fecit in quo tm̄ expendit vnde cōtra debitorē agit vt sibi restituat qđ impendit vbi autē ipsius debitoris voluntas expssa vel tacita nō apparet tūc petūt tales expēse submisse arbitrio iudicātis sic. **Libellus.** Dico q̄.R.mihi obligauit ꝛ tradidit talem seruuz.p tanta summa quē tali artificio humani generi necessario imbui feci in quo expendi.vj.lib.tur.vnde ago cōtra dictū.R. vt mihi ex dictis expensis tantū restituat quantū vestro arbitrio iustū visum fuerit vobisq̄ domine iudex ꝛc.probantur hi libelli in.l.si seruos.ff.de pig.ac.ꝛ in hoc vltimo iudex arbitratur attētis quātitate sumptuū ꝛ facultate debitoris si eū debitor paup esset in instū esset magnas expensas recuperari ꝛ sic debitorez pauperē cogi suo seruo carere vt ibi vt autē p̄edixi libellus qui seq̄tur cōmunis est directe cōtrarie directe vt restituat creditor qđ vendendo pignus recepit vltra sibi debitū vt dixi sup̄ rubrica in directa sic ꝛ contraria vt soluat debitor qđ creditori deficit vendito pignore vt hic sequitur.positio autē que seq̄tur de seruo fure nō adaptabatur libello formato p auctorē ꝛ ideo illū supleui super rubrica in fi.Z. vel vendidi p.v.vnde cuz illa.v.desint mihi peto illa ꝛ ad b ꝛc.vt.ff.e.pignore.§.pe.ꝛ.l. si seruos.act.ergo sic ponet. **Positio actoris.** pono q̄ in seruo quē mihi obligasti feci tales expensas.ff.e.si seruos.C. de pig.in summa. Itē q̄ mihi obligasti rem alienā.sup̄ de emp.ꝛ ven.§.j.ꝟ.plerūq̄. Itē q̄ tantū minus habui ex p̄cio venditi pignoris ꝛ b potui vendere ex pacto vl̄ lege. Itē q̄ p̄carie tibi concessi pignus sup̄ de p̄ca. Itez sciens seruū tuū furē mihi obigasti qui tantuz mihi abstulit re. **Positio rei.** Pono q̄ res quā tibi obligaui fuit ꝛ est mea ꝓpria.C.que res pig.ob.pos.l.qui liberos in fi. Itē q̄ expense quas feciſti fuerūt voluntarie. Itē q̄ fuit pignus obligatū p̄o.x.tm̄ ꝛ tu vendidisti p.x. Item q̄ seruū fidelem tibi obligaui. ¶ Ceterū est ꝛ quedā actio p̄toria. H. ꝛ Roff. ponit eā quartā in ordine ꝛ ibi vide libellos ꝛ positiones sequentes. Z. que hypothecaria seu quasi seruiana vocatur de qua sup̄ de act.seu peti.§.q̄.ꝟ.ceterū.ꝛ infra de obliga.§.j.p quā rem mobilem vel immobilē tibi pignori obligatam quam aliquis possidet sine sit debitor sine alius poteris ab eo euocare siue petere vt insti.de ac.§.itē obseruiana.ꝛ.§. sequenti formabis autez. **Libellus.** Coram ꝛc. conq.de.p.q̄ iniuste. H. q̄tū in ea sic libellū. ad me dato q̄ als iuste puta quia titulū habet ꝑm roff. ꝑm quem sine hoc verbo transit libellus. Z. detinet talem rem mihi obligataz a.t.debitore meo p̄o.v.lib.turquas sibi mutuaui.vnde peto eā mihi restitui ꝛ ad hoc p̄opo.hypothecariam acti.vel quasi seruianā hoc probatur in p̄e.§.si serui.ꝛ hoc cum alius possidet si vero is qui obligauit possi. **Libellus.** Coram ꝛc. condeat sic forma.libell. de.p.qui talez fundum suum mihi pignori obligauit p̄o.v.lib.turquas mutuo sibi tradidi ideoq̄ peto p̄edictum fundū mihi p̄estari p̄oposita hypothecaria ac.ad hoc facit. C.de pig.l.pignus.ꝛ.l.fi.vel dic vt in p̄e.ver. ceterum. agitur quoq̄ hypothecaria contra possessores bonorū testatoris quo casu **Libellus.** Coram ꝛc.agosic concipit libell. contra.p.a quo peto vt mihi restituat talem fundum quē possidet quē dico fuisse.b.ꝛ mihi obligatum esse p̄o.x. que dictus.b.in suo testamento mihi reliquit ad quod ꝓpo.hypothecariam ac.C.cōmunia de le.l.fi.¶ Sed pone. H. b quēstio fuit Alber.Bal.vbi supra.ver.pone quēstionē de facto debitor dictum autē Uber.huic simile quātogit hypothecaria p̄o rebus obligatis debitori debitoris.vide infra de oblig.super rubr.versi.sed nunquid. Z.t.debitor meus habens alium debitorem obligauit mihi omnia bona sua vt infra de oblig.§.j.ver.sed ecce ꝛ sic nomen debitoris sui erat mihi obligatum vt.C.q̄ res pigno.ob.pos.nomen.conueni postea debitorē debitoris dicens peto a te.x. que debes.t.debitori meo ad quod p̄opo.hypothecariam act.queritur an iste libellus sit recte compositus.respon.dic q̄ non quia hypothecaria actio est in rem ꝛ competit contra eum q̄ possidet vel dolo desijt possidere.at iste non possidet nec dolo desijt possidere vt.ff.de pig.si funduz.§.ij.ꝛ.l.pignoris.ꝛ.C.e.persecutio.nam res que petitur per ac.hypothecariam debet esse in bonis debitoris.vt.ff.e.si supatus.ꝛ.C.que res pig.ob. po.qui filios. in fi.debeo ergo in libello narrare formā obligationis ꝛ postea ꝓponere vtilem ac.que directo competebat debitori vt.ff.de bere.vel ac.ven.post q̄.ꝛ in p̄e.l. nomen.ꝛ.ff.de pig.ac.si conuenit.vel possum dicere peto.x.ꝛ dico bona talis debitoris ad me pertinere iure pignoris.vt.ff.de ver.sig. bonorum.ff.de tre.l.si legatuz.§.j.ꝛ vide.C.quando fiscus vel p̄riua.l.fi.Bal. No.creditor non agit contra nomen obligatum vtili hypothecaria quia non tenetur debitor reali actione. Item nec possidet sed conuenitur vtili quasi cessa et non est necessaria excussio nisi in p̄etorio pignore nominis vt.l.a diuo pio.ff.de re iudi.nam inconuentionali non est iure cautum in auten. de fideius.§.sed neq̄.coll.j. Z. acto. ergo sic po.

Positio actoris. Pono q̄ ea que in libello petūt de iure petere possum.sed hec positio iuris est. Item q̄ tibi mutuaui.xx.lib.vl̄ vendidisti mihi librum vel talem rem ita q̄ p̄o illis.xx.lib.obligasti mihi specialiter ꝛ vniuersaliter vniuersa bona tua.ff.de pig.act.l.j. Item q̄ ꝓ eui-ctione illius rei obligasti mihi rem talem.vt.ff.qui.po.in pig.ha.creditor.§.post diuisionem. Item q̄ constituisti te debitorem p̄o ticio ꝛ obligasti mihi talem rem ff.de consti.pec.qui autem.ff.de pig.l.j.§.pacto. Itē q̄ quando mutuaui obligasti mihi omnia bona tua ꝛ pertuum consensum obligata fuerunt vel mihi tradita insti.qui.mo.re contra ob.§.creditor. Itē q̄ tu es dominus eius rei vel ius habes in ea si autē esset aliena dices pono q̄ talis q̄ fuit dominus rei consensit vt obligares vel ratū habuit vl̄ ei successisti.ff.de pig.act.si rem alienam.ꝛ.ff.cōmo.si vt certo.§.nunc videndū. Itez q̄ res illa erat in bonis tuis cum fuit specialiter obligata non

eum generaliter vt.ff.de pig.7 que nonduz.§.qđ dicit res. Itez q tunc eras maior.xxv.an.vt supra de loca.§. postq̃.ꝟ.porro in positionib⁹. Si autē erat minor tpe obligationis dices sic pono q tu impleuisti.xxv.an.itē q.p.debitor meus q̃ mihi rē istā obligauit nomine ipsius rei habebat act.vel excep. tpe quo mihi obligauit. itē q res illa talis est que potest obligari.C.que res pig. ob.po.p totum.itē q mihi debes cū effectu vl' ciuiliter 7 naturaliter mihi es obligatus p quo debito mihi obligasti bona tua § hec est iuris.itez q tu es homo q̃ recte cognoscis 7 bene administras negocia tua vt p hoc excludatur q nō sit furiosus vel nō sit interdictus bonis. vt.ff.de ꝟ.obli.is cui.ff. cōmo.nec in furiosum.xv.q.j. illud.ff.ad ma.sed in his.itē q es talis psona que de iure obligari potest § hec est iuris.reus vero sic po. 7 primo neget. **Positio rei.** Pono q tu credidisti potest. tor pecuniā quā mihi mutuare pmisisti mutuasti scio. 7 sic non mihi extra de p̃sump.nōne.C.de pcu.maritus. Itē q pmisisti mihi mutuare die tali sed post numerasti mihi post mensem.7 tpe numerationis res illa nō erat in meis bonis § confessato nō habebit actor hypothecariam pro illa re. ff.que res pig.ob.po.ticius. Itē q rē illam tibi vendidi tm.vel me constitui debitorē tuū hoc confessato nō hz actionem hypothecariā. Itē q mutuasti m̃ denarios tm̃ § pfessato actor erit solū chirographari⁹ debitor ñ hypothecarⁿ⁹.j.q.iiij.§.fi. Itē q res illa ē aliena nec aliqđ ius habeo in ea. Itē q est talis que obligari nō potest extra đ pig. c.j.7.ij. Itē q sum talis q̃ de iure obligari nō possum. § hec iuris 7 generalis est.vnde pone de facto vt quia filiussa.vel impubes sum sine curatore 7 huiusmodi. Itē q fecisti mihi pactū de non petendo.ff.de pac.si tibi.§.de pignore. Itē q sum tpe liberatus. Itē q tu sciebas rez illam fore alienā quādo obligabā hoc confessato nō habet hypothecariā.ff.de pig.ac.tutor.§.sciens creditor.

¶Sed queritꝫ an agens hypothecaria p pignore sibi specialiter obligato tenebitꝫ probare rez fuisse in bonis 7 in dominio debitoris tpe obligationis.respon.sic vt. ff.de pig.7 que nondū.§.q dicit.7.l.si ab eo.7.l.si supra tus.in prin.C.que res pig.ob.po.qui filios.ff.de pig.ac. rem alienam.respon.j.nec ob.C.si res ali.pig.ob.pos.l. q̃ predium.nec etiā quod no.ff.de pig.l.j.nec.l.e.ti.si ticio.que innuit q quādo non dominus obligatur vtilis hypothecaria nascatur creditori bona fide accipienti quia illa loquūtur quādo obligans vero domino succedit vel contra sic debet intelligi predicta glo.cum in illa l.caueatur q quando habens simplicē rei possessionem eā obligat nascatur hypothecaria quia 7 hoc in publiciana conceditur in pre.l.si ab eo.7 vide sup̃ de emp.et ven.§.p̃misimus.ꝟ.si vero.7 adde quod no.j.de ob.§. j.ꝟ.sed quādo 7 se.H.sup.dicitur esse 7 potes hic habere plurale scz sequētibus.nam intendit allegare illos duos ꝟsiculos 7 sequētes quos habuit ab Alb.Bal.vt ibi dicam. Scias q in materia huius ꝟ.fuerunt opiniones diuerse 7 hic posita placuit ac.in speciali obligatione de qua iste ver.loquitur.nā in generali satis ē p̃m eum 7 alios q fuerit in bonis tunc Uber. postea banc 7 alias vide.C.de iure fisci.l.j.sed specialius banc.secunda opinio habet satis esse creditori probare debitorem quādocunqꝫ ante obligationē fuisse dominū quia q̃ semel fuit dominus p̃sumitur talis ipse vel eius heres.C. de proba.sine possit etis.ff.de reg.iur.id quod nostrum C.de testi.auten.si testis.C.de seruitu.l. altius 7 no.ff.fini.regū.l.in finalib⁹. Tercia dicit o đ ff.distinguētis in pre.l.j.C.de iure fis.an rem fuisse aliquādo in bonis 7 dominio debitoris confiteatur 7 asserat creditor tantū an possessor tantū. an vterqꝫ. primo casu probet creditor qđ asserit distincta specialia generali obligatione vt supra.ff.de pig.si superatus.7.l.7 que nondū.§.quod dicitur. In secundo casu cum cōfitetur possessor p̃sumet' fuisse etiā tēpore contracte obligationis.ff.de reg.iu.id quod nostrum. In tercio casu eo fortius p̃sumetur fuisse tempore contracte obligationis nisi contra. probet' p.l.prime alle. Est quarta opinio Ja.de are.qui distinguit vbi constat rem aliquo tēpore fuisse in bonis 7 dominio debitoris. aut non constat eam aliquo tempore exiuisse aut constat vtrūqꝫ.s. eam fuisse 7 exiuisse 7 hoc casu aut exiuisse constat per creditorem aut p possessorem. p̃mo casu quādo constat fuisse nec apparet exiuisse creditor obtinet quia quod fuit p̃sumitur continuatuz in psonam ipsius vel heredis per iura all'.in opi.secūda. secundo casu quādo constat fuisse sed constat etiā exiuisse si per creditorem hoc constat.in terminis creditor fecit positionem q res fuerat in bonis 7 dominio debitoris reus negauit fecit secundā q possessor reus illam emerat ab ipso debitore quam etiam negauit hic creditor habet probare rem prius fuisse obligataz q̃z exiuisse de bonis debito. C.de rei.ven.ante nup.l.de rebus. repeti to quod prius dixi vt in speciali obligatione constet q tunc fuerit in bonis 7 dominio eius in generali q tunc vel postea p pre.l.ff.de pign.si superatus.7.l. 7 q̃ nondū §.q dicitur.vbi vero rem exiuisse constat p possessorez puta quia positionē fecit q rem emerat a tercio quā creditor negauit hic exquo constat rem aliquo tēpore fuisse in bonis 7 dominio debitoris p̃bare habet possessor q exiuerat ante obligationē factā creditori per pre.l.j. C.de iure fis.Alb.Bal.§ ti.de pignore.ꝟ.pone q ago contra ticium posuit suam opinionē quā vide ad litterā infra de obli.§.j.charta.iij.ꝟ.quid si ago contra.p.Z. ¶Que aūt differentia sit inter hypothecariā 7 pignoraticiam ac.no.azo.in sum.de pig.ac.in prin.H.plenius per Roff.e.ti.in prin.7 dubium facit lex dicens q nō est diuersa nisi in sono vocis.ff.de pig.ac.res hypothece.§.inter.dic vt ibi 7 institu.de act.§.inter.Z. Item quanto tempore tollatur hypothecaria 7 quid iuris sit de huiusmodi p̃scriptione vide supra de prescrip.7 no. q si creditor sine suo vicio argentū pignori sibi datum p̃diderit id restituere non cogitur.sed si culpe reus deprehendtur vel non probat manifestis p̃bationibus se perdidisse condēnari debet quanti debitoris interest vt C.de pig.ac si creditor.H.ibi satis de hoc 7 trib⁹ q̃stionibus que sequūtur in vlti.glo.7 insti.qui.mo.contra. obli.in fi.pyl'.etiam hoc tractauit in sua questione .xlj. Z. Sed qualiter probabit ipse se p̃didisse.respon.dicunt rustici q si probat se aliquid de suo perdidisse presumptio est q pignus perdiderit 7 ideo non tenetur qr adhibuit diligentiam quā in rebus proprijs.ar.ff.ad.l. aquil'.l.iiij.§.j.ff.de positi.quod nerua.7 extra.c.bonafides.7.ff.de admi.tu.tutor.sed dignitatē.§.tutor. Item pro eo est presumptio 7 etiā probatio si horrea vel domus hostia sunt fracta sicut contingit re locata.C.locati.l.j.7.ij.ff.eo.dominus.est etiā coniectura si ipse clamauit venite 7 videte quomodo mihi omnia ablata sūt que obligauerat talis mihi si in nocte clamauit succurrite 7 capiatis latrones protestatōnes enim 7 acclamationes operātur vt q̃s liberetur ab interitu rei ar.ff.de adul.capite quinto.sed contra q tales acclamationes non sufficiunt.C.quod metus causa.l.metum.alioquin multe fraudes possunt cōfingi de hoc infra de rap.H cor.de furtis.Z.ꝟ.pe.7 fi.¶ Sed nunquid sufficit si iurat se perdidisse dicunt quidam q sic ar.C.de fide instru.sed alij contradicentes clarā 7 apertam probationem hic necessariā esse vt in pre.l.si creditor.est ergo necesse q probet amissum 7 q sine sua culpa sit amissum vt in.e.l.¶.sed q̃s probabit q sine culpa? dicunt q̃daz q creditor ar.ff.loca.si fundus.§.imperator.tu dic q si debitor dicit q creditor culpa sua vl' dolo amiserit hoc probare tenetur ar.in auten.de deposito.in princi.quia qui dolum allegat hoc probare tenetur.ff.de pba.quotiens.§.qui dolo.7 bona fides semp p̃sumitur nisi con-

trarium ꝓbetur. C. de peti. here. l. ij. extra de scru. in or-
di. fa. c. vni co. nec ob. p. §. impator. quia qđ ibi dicit si
citra tuã fidẽ ꝛc. dicas eo ipso q̃ contrariũ non probat
C. li. xij. q̃ mili. nõ pos. sup seruis. ¶ Pone mutuasti mi
bi. x. 7 accepisti pignus qđ valet. xx. processu tẽporis mu
tuasti mihi alia. x. 7 accepisti aliud pignus qđ valet. iiij.
queritꝰ vtrum possis retinere primũ pignus ꝓ secunda
quãtitate? dic q̃ nõ. nã exquo cauisti lex tibi non cauet
vt legitur 7 no. C. de pac. cõuentis. l. fi. ℣. 7 si quidẽ. ad
hoc etiã facit qđ no. insti. de contraben. emp. §. in his. 7
C. etiã ob cbiro. pe. pig. re. pos. l. j. ar. contra. ff. de solu.
l. j. ℍ. Si debitor ex pluribꝫ causis soluit nec expressit
in quã causam erit optio creditoris in quaꝫ causam sit
solutũ sed ibi subdit dũmodo id constituat q̃ ipse con-
stitueret si debitor esset 7 ponit exemplũ. tamen ꝑm Ja.
de are. huic contrario statur p̃ p̃dictã. l. vnicã. C. etiam
ob. cbi. vbi vide Ly. in. xiij. q. ℤ. ¶ Illud etiam no. q̃
creditor qui ꝑm legem conuentionis possessionem debi
toris nõ soluẽtis ingredit vim facere non videt tamẽ
de vrbanitate auctoritate iudicis ingredi debet vt. C.
de pig. ac. l. pe. in fi. C. de iudi. cum debitoris. sed si citra
conuentionẽ faceret bene teneret de vi. vt. C. ad. l. iul.
de vi pub. l. in possessione. C. vi bo. rap. l. iij. 7 vide sup̃
de emp. 7 vendi. §. j. ℣. boc etiã scias. sup̃ ter. illo quam
accipiendi. Itẽ quid si debitor talis creditori resistit di-
cit gaꝫ in fi. fieri vim. ℍ. p̃ creditorẽ tenet Roff. cum
Jo. ℤ. Sed Jo. contra cũ semel placuerit debitori in-
sti. q̃bus ali. licet. §. j. ff. de aqua plu. ar. in diem. xxxij. q.
v. horrendus. Itẽ quid si debitor alienauit vel alio mo-
do possessio est penes aliũ respon. creditorẽ posse ingre-
di ꝑm accur. ℍ. in. l. creditores. C. de pig. vbi habetur
iste ℣. 7 precedens sed Roff. vbi tractat de edicto diui
marci. ver. sed queritꝰ. 7 Bui. de suza. in. l. creditores te-
nent contrariũ 7 negent rationẽ accur. dicẽtes tale pa-
ctum non afficere rem sed ꝑsonam. C. de condi. ob. cau
sam. l. ea lege. ff. de contraben. emp. l. vlti. §. vlti. C. loca.
emptori. ff. loca. si merces. §. qui fundũ. Item ex tali pa-
cto datur ꝑscrip. ℣. que ꝑsonalis est que nõ sequit fun
dum. ff. ad tre. l. j. §. si heres. C. de bona. l. eris alieni. ibi
etiam ꝓsequitur Roff. in ℣. ibi p̃cedenti id de quo sup̃
℣. proxi. Itẽ eo loco tractat an creditore adeunte iudi-
cem ꝑm consiliũ suprascriptum 7 debitore comparente
7 resistente. quia dicit se soluisse impediatur creditor et
dicit q̃ nõ nisi ille incontinenti probationẽ offerat. all'.
ff. ad exhi. l. iij. §. idemqꝫ. C. de compẽsa. l. fi. facit extra
de resti. spo. litteras. ℣. preterea. obijcit etiaꝫ ibi. ℣. sed
opponitur conuentionẽ de qua loquimur nõ tenere so-
nat eñ conuentio quod liceat iniuriari vel vim facere 7
similia. ff. de pact. si vnus. §. pacta. respondet quod ex-
quo debitor consensit nõ potest dici violentia vel iniu-
ria. ff. de reg. iu. nemo videtur. 7. e. ti. scienti. lib. vj. Itez
ex hoc pacto nullum damnũ consequit. quid eñ int' est
eius possessionez esse apprehensam auctoritate propria
vel iudicis. Tractat demũ de creditore occupante vnã
rem debitoris. an cadat a toto debito recitãs quod no.
in. l. extat. ff. quod me. causa. in glo. sed nunq̃d. libellos
aũt quos super illo edicto formauit vide supra de resti.
spo. §. j. ℣. sextũ qui. ℣. vt ibi dixi totus fuit roff. ℤ. ar.
ff. de seruis expor. si ticius. sz. M. cõtra ar. C. de ac. 7 ob.
eum. 7 vide. C. de distrac. pig. qui prediũ. ¶ Quid si in-
ter creditori qui ex lege ꝙuentionis poterat sua aucto-
ritate ingredi in possessionẽ dedit nunciũ vt eum indu-
ceret in possessionẽ vel dedit ei licentiã intrandi nunq̃d
dicetur talis possessio conuentionalis vel iudicialis di-
cunt quidã. ℍ. roff. vbi sup̃ proxi. ℤ. quod conuen-
tionalis quia ex conuentione procedit. Si eñ iudiciale
diceres non ualeret tanqꝫ facte sine cause cognitione 7
altera parte inrequisita. C. vnde vi. meminerit. extra de
causa pos. 7 proprie. c. j. qualiter formatur libel. quãdo
conuenio debitorẽ debitoris mei vide. j. de solu. §. j. ℣.
sed qualiter. sed cuꝫ pignus pignori dari possit vt. C. si
pig. pign. da. sit. l. j. nunq̃d hoc in infinitum alꝫ iterum
fieri poterit dicunt quidaꝫ q̃ non vltra tres vices. ar. ff.
de le. iij. fideicõ. §. si quis. x. extra de rescrip. cũ in multis
¶ Quid si tibi obligani. ff. 7 tu petro. 7 petrus illũ ven-
didit 7 forte nec emptor nec res apparet. quia tunc ven
dicare possem 7 ille precio sibi reddito reddere teneret
vt. ff. de rei vendi. emptor. 7. C. si antiquior creditor. l. ij.
queritur qualiter mihi consulet 7 dicunt ac. 7 vincẽ. q̃
non possum agere contra. p. cum nec ex contractu vel
quasi ex delicto vel quasi mihi teneat sed tu teneris mi-
hi ac. cedere contra illum 7 hoc si tu non sis soluendo 7
vide. ff. de pac. q̃ debetur. 7 hoc intellige quãdo non ha
buit ius vendendi. si autẽ esses soluendo agerem contra
te pignoraticia tibi offerendo debitum 7 tu teneris mi-
hi reddere. ff. cum non sit iuste alienatũ. sed 7 tunc for-
te act. cedendo liberabis cum de iure obligasti. 7 ita fine
culpa habere desijsti 7 vide. ff. de op. leg. si tibi in fi. ar. ta
men contra q̃ non liberetur ac. cedendo cuꝫ ex contra-
ctu teneatur vt in pre. l. q̃ debetur. ℍ. vide quod ibi
no. in vlti. glo. similem huic questionẽ disputauit roff.
7 est. xlix. de creditore qui equũ sibi pignoratum pro. xx.
pignorauit alteri etiam ꝓ. xx. pacto q̃ secundus credi-
tor posset illo vti ad suum cõmodũ forte quia aliter pe-
cuniam suam habere nõ poterat equus deteriorat⁹ vel
precij minoris est ex illo vsu querebat an debitor contra
primũ vel contra secundũ agere possit 7 quo iure ad se-
cundum allegabat multas actiones posse competere de
bitori si erat dominus equi. nã aquilia competit pro pi-
gnore deteriorato vt patet. ff. ad. l. aqui. quẽadmoduꝫ.
§. magistratus. Item pignoraticia vt dixi super rub. in
primo libello. Item rei vendicatio 7 publiciana in qui-
busdã etiã habetur ratio damni. ff. de rei ven. non solũ
cum. l. se. 7. ff. de publi. eum qui. §. in publiciana. 7 vt di-
cit pignoraticia competit contra primum tm̃. insti. qui.
mo. re. con. ob. §. creditor. Reliqui contra vtrunq̃ cum
certa distinctione allegat demũ in contrariuꝫ q̃ neuter
teneatur ꝑmus non nec aquilia quia non dedit damnũ
nec culpam cõmisit insti. ad. l. aquil. §. j. ex eadem causa
nec pignoraticia. C. de pig. act. si nulla culpa. Item rei
vendi. vel publiciana non cõpetit contra eum quia non
possidet nec dolo desijt possidere. ff. de rei ven. sin autez
7 debitor fuit in culpa non redimendo equũ secundꝰ fe-
cit prout conuenerat. Itẽ erat debitor speciei 7 sic libe-
ratur ipsius interitu. ff. de ℣. ob. si ex legati causa. solue
distingui posse. an ꝑmus creditor sine tali pacto pecu-
niam habere potuerit necne. vt primo casu sit in culpa.
secundo nõ. ff. de pig. ac. si pignore surrepto. §. vlti. ve-
rius dicit primũ teneri cum fuerit in culpa saltem leui.
debet eñ creditor negocium debitoris gerere velut ꝓ-
prium suum. ff. de solu. l. j. dicit ergo ipsum teneri 7 aqi.
7 pignoraticia de damno deteriorationis 7 mortis pro
uenientis ex vsu. In casu deteriorationis etiã furti nisi
putasset primus creditor dominum id ꝑmissurum. ff. de
fur. Item omnes in p̃n. 7 fi. ℤ. ¶ Quid si obligasti mi-
hi creditori domũ tuam 7 eam inhabito. queritꝰ an com
putabis mihi pensionem quã ab alio potuisses conseq
an vero quã ego daturus essem. 7 est ar. q̃ illã quã ego
daturus essem si locauisses mihi. ff. de condi. inde. i sum
ma. §. instrumento. Item eñ ob es alienum nemo serui-
re cogatur de quo no. sup̃ de conclu. 7 renun. ℣. sunt p̃-
terea sup̃ hoc sic libel. conci. ℍ. rof. sui operis mihi ru
bri. antepe. super autenti. hic allegat in fi. 7 post hunc li
bellum qui est ante fi. rub. sequitur obiectio quomodo
vno libello ciuiliter 7 criminaliter agi possit 7 respon de
tur q̃ ꝓpter immanitatẽ criminis dicit tm̃ roff. q̃ nõ re-
probat si diuisim dentur isti duo libelli. 7 tũc queritꝰ an
simul in illis ꝓcedet an expectet finis libelli ciuilis. ℤ.

Libellus, Lozã ꝛc. conq. de. p. creditore meo
qui ꝓ debito. xx. lib. quas sibi debe-

bam me inuitum retinuit. vnde peto cum puniri ex offi
cio vestro in amissione illius debiti q ab illo cadat 7 p-
nuncietis me domine iudex sibi de cetero nō teneri 7 pe
to mihi solui ab eo. xx. pro pena. Itē quia inuitū me de-
tinuit pro dicto debito anno domini millesimo ducen-
tesimo septuagesimo mense marcij apud montē pessul'.
in domo aybrandi tēpore domini Jacobi illustris regis
domini aragonie montispessul'. p. existēte baiulo eiusdē
loci eum ex hoc accuso 7 ob dictū factum relegari peto
vt in pre. §. quia vero extra. e. ti. c. j. C. de ac. 7 ob. auten.
ob es. que est in corpore vt nulli li. ba. lo. con. §. quia ve
ro coll'. viij. ar. tamē contra. lxxxvj. dis. non satis prope
prin. 7. xxiij. q. v. cum homo. H. vtrobiq; soluitur. Z.
que autez sit differentia. H. quicquid hic sequit' vsq;
ad vltimum ℣. fuit Alber. Bal. e. ti. de pigno. in princi.
Z. inter pignus cōuentionale iudiciale 7 pretoriū no.
ff. e. ti. l. j. C Sed nunquid vsufructus potest pignori
obligari. dic q sic. vt. ff. e. ti. si is qui. §. j. seruitutes autē
vbane nō possunt pignore obligari. rustice sic. vt in p.
l. is qui. §. fi. 7 l. se. Itē 7 vectigalia pignori obligari pos-
sunt. ff. de pig. ac. tutor. §. fi. ff. e. grece. §. 7 in superficia-
riis. sed qd de re aliena de ℔ no. ff. e. l. j. in prin. C Quid
de decima dicunt quidā q non possunt pignori obliga
ri cum sit res spiritualis nec posset per laycum possideri
ex de pscrip. causam ō deci. phibemus. ff. de acqui. pos.
q vniūsas. §. j. qd vez est de iure decime. fructꝰ aūt deci-
me obligari 7 locari 7 vēdi pñt ex de loca. vestra. ar. ff.
de iure do. si vsufr. C Sed nunquid feudū cadit in ge-
nerali obligatione dic q non. quia nec specialit' potest
vt in consti. frede. imperialem. §. j. creditor tamē potest
mitti in pos. feudi vt supra de primo decreto. §. restat. ℣.
idem. H. vult remissio quod dixit hic. alber. hoc verum
possidente vasallo secus si possideret extraneus. 7 ibi vi
de. Z. C Calix autē vel patena vel vestimentū sacerdo-
tale vel liber ecclesiasticus non possunt pignori obliga-
ri extra. e. ti. c. j. H. vnde nec collectores decimarū per
papam concessarum illa possunt causa pignoris occu-
pare vt in cle. de deci. c. ij. Z.

Equitur videre de se-
cunda parte rubr. que generalis est. s. de cau-
tionib; quarum formas aliquas vide supra de
satisda. §. fi. 7 quoniā cautiones p stipulationes vallan
tur ideo de actionibus ex huiusmodi stipulationib; de-
scendētibus dicamus de quib; nil in arbore dicit' actio-
num 7 primo de act. ex stipulatu rem pupilli saluam fo
re in qua sic **Libellus.** Coram ꝛc. conq. de. p.
libel. conci. quondā tutore meo qui
promisit mihi vel seruo meo rem meā saluā fore. vnde q
non fecit saluam in hoc. s. quia talia bona mea consum-
psit vel me intātū damnificauit forte in. c. Jdeo peto
illa. c. 7 ad hoc propo. H. directaz 7 sic posuit rof. vbi
de. xiij. cautionib; vel fideiussionibus. rubr. j. Z. vtilem
ac. ex sti. Si vero seruo publico essz satisdatū dicz 7 ad
hoc ꝓpo. vtilē. ac. ex stip. contra fideiussorem aūt tutorē
datum sic **Libellus.** Coram ꝛc. conq. de. p. fide-
libel. cōci. iussore qui promisit mihi
rem meā a tali quondam tutore meo administrandam
saluam fore. vel qui fideiussit pro tali rem meam sal-
uam fore vnde quia 7 ipse tutor damnificauit me in. c.
Jdeo peto ab ipso fideiussore illa. c. 7 ad hoc ꝓpo. actio
nem ex stipul'. directā vel vtilē ꝑm diuersitatē opinio-
num. ff. rem pu. sal. fo. non quasi. §. pe. H. Est sciendū
q roff. vbi supra opponit satisdationē ex qua libelli pre
dicti formati sunt esse supuacuā cum iste sit stricti iuris
7 actio tutele sit bone fidei 7 que in ista veniunt 7 in illa
ff. e. cum pupillus in fi. ergo ista nō expedit. 7 sic nec exi-
genda nec interponenda. ff. vt le. vel fideicō. non ca. l.
hec stipulatio. respondet interesse pupilli cum in hac fi-
deiussor detur in illa non. C. de verbo. signi. sancimus.

Item plus cauet sibi tutor ne scz pupillum 7 fideiussorē
habeat hostem q̄z si primum tm. Item plus timeri sō-
let ꝛc. extra de here. si aduersus facit. ff. de iniuri. Item
apd labeonē. an aūt actio ista sit p̄toria vl' ciuil' disputa
re nō curo ℔ curiosus de ℔ videat. vt ibi. Z. ac. ℔ sic po.

Positio actoris. H. nō formauit ro-
fre. positōes has. vbi supra sed ibi scripsit quatuor esse necessaria ex q̄bus au
ctor has formauit 7 idem dico de sequentib;. Z. pono
q fuisti tutor meus. Item q satisdedisti rem meam sal-
uam fore. ff. e. l. j. ij. 7 iij. 7 per totum. Item q res mea cō
sumpta est. ff. e. non quasi. §. si quis curator. 7 l. cum pu
pillus. Item q illa tutela finita fuit. ff. e. l. j. reus vero po
net econtra. C Sed 7 qui alterius nomine agit de cui⁹
mandato dubitatur prestat cautionē rem ratam habe-
ri. ff. 7 C. de procur. l. j. 7 etiam coniuncta psona. ff. e. sed
be. ff. de iudi. l. iij. ff. de compen. filio. 7 dixi supra de satis-
da. §. viso. sic er. **Libellus.** Coram ꝛc. conq. de
go concip. libel. p. qui promisit mihi
r. ratum habere iudicium quod nomine. t. instituebat.
vnde quia. t. non habet ratū veniendo contra 7 peten-
do a me debitum illud a cui⁹ petitione fui absolut⁹ ago
contra eum 7 peto meū interesse quod extimo. v. 7 ad ℔
propo. ac. ex stip. 7 hoc si sit illud interesse incertum. Si
vero certum dicat certi condi. ex stipul'. ff. e. l. j. ac. ergo
sic **Positio actoris.** H. vt dixi in supra
po. proxi. positiones
non fuerunt Roff. sed formate sunt ex his que dixit ne-
cessaria nec mireris si sextum non ponitur quod speci-
liter ponit cum agit pro minore quia cauebit q restitu-
tionem non petet. ff. rem ra. ha. l. iij. multum autē instat
roff. in hac satisdatione de quib; aliqua posuit auctor
supra de satisdatione. Z. po. q tu conueniisti me nomi
ne. t. Item q exhibuisti mandatum eius sed de eo dubi
tabatur. Item q cauisti per stipulationem ipsum. t. rez
ratam habiturū. Item q illa cautio ante litis conte. fuit
interposita. ff. de procura. pomp. §. rati. Item q. t. non
habet ratum quod actū est. sed hec est negatiua. vnde
pone affirmatiue sic. Item q venit contra id quod te-
cum actum est. s. taliter. ff. eo. procura. reus vero ponet
econtra. Item procu. rei licet constet de mandato caue-
at iudicatum solui. H. obiectionem 7 solutionē quam
facit Roff. contra istam scripsi supra de satisda. §. expe
dito super ℣. hec autē cautio. Z. institu. de satisda. §.
sed hodie. C. de satisda. l. vnica pro qua sic libel. conci.

Libellus. Coram ꝛc. conqu. de. p. qui cum ti-
cium in iudicio defenderet satis de-
dit mihi pro eo iudicatum solui quem tamen non defen
dit vel in defensione dolū commisit vel fuit mihi condē
natus cum sine mandato defendisset. vnde quia mea in-
terest in. x. q illum defendisset vel q dolum non commi
sisset 7 ideo peto illa. x. 7 ad hoc propo. certi. condi. ex
stip Si vero agas ex vltima clausula dicas sic. vnde q
fuisti condēnatus in. x. ideo peto illa. x. 7 ad hoc propo.
certi. condi. ex stipul'. ff. iudi. sol. iam tamen. §. ij. 7 l. cum
querebatur. 7 l. iudi. solui. stipul'. act. ergo sic pone.

Positio actoris. H. has positiones
actoris et rei posuit
roff. Z. pono q talem sponte defendisti. C. de procur.
mutus. Item q pro eo satisdedisti iudicatuz solui. ff. e.
iam tamen. §. videamus. Item q ante litis conte. C. de
satisda. l. vnica. ff. de procu. pomp. §. rati. Itē q es maio-
r. xxv. an. ff. de pcur. minor. Item q coram tali iudice
quo adhuc durat. ff. iudi. sol. si quis apud aliquē. 7 l. cū
apud sempronīū. Itē q amisisti deferentē. ff. e. l. iij. §. si
reus. 7 l. iudi. sol. Itē q volum in defendendo cōmisisti.
Itē q fuisti condēnat⁹ nec appellasti extra de pcu. nec
iniuste. in fi. Itē q defendisti sine mādato. Itē q lis illa
adhuc durat. C. de iudi. pperandū. C. quō 7 quando iu
dex. autē. q̄ semel. Itē q citati fuerūt omnes qui debent

defendere ꝛ oēs defue-runt. reus vero sic po. **Positio rei.** po. q̄ de fendi. t. Item q̄ non petijsti satisdari. sed hec est negatiua. Itē q̄ sum minor. Itē q̄ ille iudex mutat⁹ est. Itē q̄ lis illa perijt. C. de iudi. ꝓperandū. Itē q̄ defendi fideliter vsq; ad sniam. Itē q̄ fui absolutus. Itē q̄ ab illa snia appellaui. ¶ Ceterū in stipulatione dāni infecti sic libel. cōci. **Libellus.** Coram ꝛc. conq. de. p. qui cuz domus sua ruinosa minaret ruinam domui mee ꝓmisit mihi nomine damni infecti. vnde quia domus illa cecidit ꝛ domā meā vel parietē destruxit quod damnū extimo. xx. vel in domo vel in pariete reficiendo expendi. xx. ideo peto illa. xx. ꝛ ad hoc ꝓpo. certi condi. ex stipu. Si autē non vis damnū extimare dicas. vnde illud damnū mihi resartiri peto ꝛ ad hoc ꝓpo. condi. ex stip. ff. de dam. infec. damni. §. sabini. ꝛ l. fluminū. §. hec stipulatio. ꝛ §. idē seruus. ꝛ §. q̄q̄. ꝛ hoc intelligas q̄n vitio operis damnū datum est secus si extrinsecus vt in pre. con cor. hec aūt pone vt dicā in act. ꝓtoria infra de op. no. nun. §. nūc dicam⁹. H. roff. etiaz breuiter hanc posuit remittēs ad ea que prius dixerat in stipulatione damni infecti ꝛ ꝙ pre. §. sabini. ꝛ ꝙ. l. pretor. eo. ti. §. hoc edictum. soluitur q̄ hec cautio sup incerto interponit ꝛ super futuro. nam vt dicunt leges ille statim cuz cepit esse ruinosum incipit damnuz. Z. ¶ Quid si timeo de aliquo q̄ mihi insidiet nunq̄d possum agere vt mihi caueat ne me offendat. H. Gui. de suza. querit de offendente qui hoc petit ab offenso ꝙ se all'. ff. de iudi. in omnibus. de offi. presi. illicitas. ꝛ l. congruit. in prin. de vsufru. equissimū. Ad contrariū inducit id lege non cauere. ergo superuacua cautio illi imponēda non est. ff. de procu. sed he. §. non solum. nec omnib⁹ est facile satisdare. ff. de iudi. l. ij. §. si dubitetur. insti. de satisda. §. fz hodie. Itē iste intulit iniuriā ex delicto non debet sibi parari actio concor. quere. de collu. c. ij. in vlti. glo. soluit q̄ non satisdabit per fideiussores sed aliter iudex pronidebit precipiendo ne offendat sub pena sup. que timeri debebat supra vt lite non conte. quoniā ad fi. vel ꝓhibebit eum ire ꝙ certos confines. ff. de offi. prefec. vr. l. j. §. fi. vel vt dicit cogit eum satisdare si talis sit qui possit C. de his qui ad ec. confug. l. denūciamus. vbi de hoc ꝙ Gui. ff. de vari. ꝛ extraor. cog. l. de vsu. vbi offensa illa esset iudicialiter punita facilis debet esse iudex ad satisdationem precipiendā. als facit preceptuz sed onus satisdationis non imponit. Z. arg. q̄ sic. ff. de dam. infec. dies in princi. ibi ex causa ꝛc. ꝛ ff. de sta. ho. l. j. Itē quia anime hominuz ꝛc. vt. C. de sacrosan. ec. sancimus. Si vero in alijs satisdatur vt supra ergo multo fortius neme offendat quia circa maiora maius periculum vertit vt. xlv. di. quiescamus. ꝛ ideo circa ea cautius. i. cū maiori cautela ꝛ cautione est agendū vt. vij. q. ij. c. ij. liberū enim corpus non recipit extimationez. ff. de bis qui deie. vel effu. l. fi. ꝛ vide supra de offi. dele. §. sequitur ver. quid ergo. Item sepe is cui nouū opus nunciatur caueat de opere demoliendo si constiterit eum iniuste edificasse extra de no. op. nunci. c. pe. ꝛ fi. cuius cautōnis forma habetur supra de satisda. §. fi. super qua stipul'. sic concipi. **Libellus.** Coram ꝛc. conqu. de. p. cui libellus. quū nouum opus nunciassem propter opus quod in tali loco faciebat ipe mihi satis dedit illud opus tollere si aparebit eum iniuste edificasse. vnde quia apparet eum iniuste edificasse. vel quia cum vellemus contra euz contendere q̄ iniuste edificauit se non defendit. H. Hic instat roffredus ꝛ in eo quod in fi. huius membri dicitur defendere noluisti. mirandū eñ est opus debere destrui hoc solo q̄ non defendit. sed secūda positio que sequitur iustificaret hoc dictum si sic esset statim prosequar. Z. Ideo ago contra eum vt predictuz opus tollat ꝛ ad hoc propo. ac. ex stipulatu. vel si vis potes dicere. vnde ago contra eū vt prestet mihi meū interesse ꝛ pone. H. i. positiones fac. Z. vt infra de no. op. **Positio actoris.** nunci. pone etiam sic. Item pono q̄ satisdedisti de opere destruendo si iniuste edificares. ff. de no. op. nunci. ꝓtor. §. hoc autem inter. ꝛ §. perinde. ꝛ l. stipulatio extra. e. c. fi. Itē q̄ iudicatū est te iniuste edificasse extra. e. c. pe. Item q̄ licet satisdederis non tamen defendere voluisti. ff. e. stipulatio. §. siue autē. H. Roff. hunc. §. intelligit quando edificans facta nūciatione satisdedit de opere demoliendo si nō defendatur ac si dicat si non ꝓbauerit se iuste edificare si ergo nō defendit ex forma cautionis venit opus demoliendum vbi igitur cauisset demoliendo si apparuerit eū non iuste edificasse planū est q̄ eo solo q̄ non defendit non demolietur opes nisi denuncians probet ius suum. posset tamē locus esse missioni in possessionē ꝓpter contumaciam maxime cū denuncians eget in aliq̄ positione responsione aduersarij tamē nuncians infra tres mēses satisdationē recipere nō tenebaf ꝛ interim debebat q̄esci ab opere extra de no. op. nunci. c. fi. Itē quādoq; nō fit nunciatio sed agitur cōfessoria vel negatoria ad opus tollendū. ꝛ tunc etiam si non defenditur locus est missioni in possessione nō destrucioni noui operis. ff. de dam. infec. a quo fundus in. l. priusq; . ff. de no. ope. nunci. non agitur de demolitione quia nil erat edificatuz vt dicit princi. iubebitur ergo cauere vt dicit tex. ꝛ si non cauet fiet missio vt ibi dicit glo. Z. ¶ Pozro vsufruc. de duobus cauere tenetur. s. q̄ re non male vtatur ꝛ q̄ vsufructu finito restituat q̄ ex re ipsa extabit. ff. de vsufruc. quēad. ca. l. j. extra de pig. c. fina. H. ibi finito tex. collegi glo. ꝙ modū summe querendo de nouē que ꝙ glo. expediuntur ꝛ quod ibi breuiter scripsi sup. ij. glo. pri. sequitur ꝛ tenet hic roff. s. satisdationez de qua loq̄mur non esse de substātia vsufructus. Z. que cautio sic seribetur cū vsufructus constitutus est in re aliqua cui substantia vsus non perit vt in vineis. campis. siluis. animalibus. seruis. domibus. anulis gemmis ꝛ similibus. Forma. H. M. de pha. membro. xlviij. ꝛ se. ista ꝛ sequens. Z. Ego. A. ꝓmitto tibi. b. vsufructuz quē mihi in tali vinea concessisti ex causa donationis vti ꝛ frui arbitrio boni viri re saluando substantiā ꝛ q̄ quādocunq; vsufruc. finietur vineā predictam vel qđ inde supererit pleno iure restituam ꝛ dolū malū abesse faciam que omnia supascripta ꝓmitto attendere ꝛc. ff. de vsufru. quēad. ca. si vsufr. ff. de vsufr. l. j. extra de pig. c. fi. Si aūt vsufructus constitutus est in rebus que vsu consumunt vt in pannis pecunia. auro argento ponderato vino frumento oleo ꝛ bis similib⁹. ita dicetur. Forma. Ego. A. ꝓfiteor me ad vsufructū habē a te. b. v. vncias auri q̄s mihi traditas confiteor ꝛ renūcio excep. rei non date. ꝛ ꝓmitto quandocunq; dictus vsufructus finitus fuerit morte vel capitis diminutione tantā quātitatē in eodē genere vel extimationē reddere sine aliqua diminutione que omnia ꝛc. ff. de vsufr. eaꝝ rerum que vsu consu. extra de pig. c. fi. hoc tamē no. q̄ vestes ꝛ similia que nō consistunt in quātitate debent extimari ꝛ de extimatione reddenda ꝓmittitur. ff. vsuf. quēad. ca. sed vsufru. §. ij. ff. de vsuf. eaꝝ rerum que vsu cōsu. l. j. ij. ꝛ. iij. ꝛ. iiij. l. si tibi ꝛ l. si vim ꝛ l. si postul'. ꝛ quasi per totuz qualiter autem scribetur venditio vel donatio vsuf. no. supra de emp. ꝛ ven. §. j. ver. si autem vsufr. Si igitur iste. A. male fruitur contra eum sic libel. concip. H. ꝺm Roff. cuius fuit iste libellus ꝛ sequens ꝛ isti vltra medium tercius ibi i fi.. **Libellus.** Coram ꝛc. conq. de. p. cui titul'. Z. cum vsufructū talis vinee vel domus cōstituissem ꝛ ipse satisdedisset mihi se vsuz fruiturum arbitrio boni viri re illa male vsus est. vnde ago contra eū vt illud in quo male vsus est mihi soluat ꝛ ad hoc propo. ac. ex stip. ꝛ hoc cum damnum datum est. Si vero velis rem tibi restitui sic concipitur libell'.

Libellus. Lo.ꝛc.con.de.p. cui cuꝫ vſuf.con
ſtituiſſet vel fuiſſem ſibi conſtitu
tus vel relictus a patre meo in re tali et vſufructus ſit
finitus qꝛ mortuus eſt. vel quia nõ fuit vſus. x. an. in
ter preſentes ideo rem ipam mihi reſtitui peto 7 ad ꝟ
ꝓpo. ac. ex ſtip. ff. vſuf. quẽad. ca. l. j. ff. de vſufr. ſi vſu
fruc. legatur. Si añt vſufructuarius qui rem poſſidet
nõ vult ſatiſdare ꝓut ſupꝛa dictũ eſt ꝓprietari⁹ ſi non
vult rem vendicare poterit cautionẽ petere 7 ſic libel.
con. **Libellus.** Lo.ꝛc.con.de.p. cui cum reli
ctus eſſet vſufructus in vinea
vel domo tali ego vineã illã vel domũ ſibi tradidi non
preſtita mihi ab eo ſatiſdatione de vtendo fruendo ar
bitrio boni viri. vnde ago contra euꝫ vt mihi ſatiſdet
predicto modo. 7 ad hoc ꝓpo. condi. rei incerte vel
acti. infa. vel cõdi. ex lege. ff. de vſuf. eaꝝ rerꝫ. que vſu.
conſu. hec ſenatus. §. ſi pecunia. 7 ex. l. ff. vſufr. quem
admo. ca. ſi vſufru. nomine. 7 l. ſi vſuf. §. illud. et facit
extra de pigno. c. fi. ff. de vſufr. ea re. que vſu. conſu. l. er
ga. §. ſi pecunie. qualiter añt libel. conci. ſuper vſufru.
no. ſupꝛa de cauſa poſſ. 7 ꝓprie. §. in cõfeſſoꝛia. ver.
ſi ꝟo agis. 7 ver. **Ꝓpono.** ꝙ vſufruc. talis
et no. ac. g̃ ſic po. **Ꝓpo. ac.** tibi relict⁹ ẽ. ff. vſufr.
quẽad. ca. ſi vſuꝫ q̃. Itẽ ꝙ noie illi⁹ ſatiſdediſti te vſu
rũ 7 arbitrio boni viri. ff. e. l. j. §. j. eꝝ. de pig. c. j. item ꝙ
male fuiſti vſus. ſ. hoc modo. Itẽ ꝙ vſufructus finit⁹
eſt. re⁹ **Ꝓpo. rei.** po. ꝙ re illa ſum bene vſus itẽ
ꝟo ſic. ꝙ ẽ in eo ſtatu in quo erat cuꝫ
fuit vſufructus relictus. itẽ ꝙ vſufructus adhuc du
rat. ℍ. Si vſufructus debebat ad annoꝝ. v. numeꝝ
puta. x. 7 duob⁹ annis ꝓpter hoſtilitatẽ vſufructuari⁹
frui nõ potuit. Jo. de deo. li. iij. q. xv. dixit ſi ſine culpa
vſufructuarij id euenit facta pace illos duos ãnos de
bere ſuppleri all'. decre. ij. de cõdi. appo. aptius facit. ff.
de vi 7 viar. l. ſi de fundo. 7. ff. qui. mo. vſufru. amit. ſi
ager. j. 7. ij. ℂ Quid ſi vſufruct⁹ relinquat omniũ bo
noꝝ vxoꝛi altero inſtituto hered̃e de vſufructu finito ꝑ
mo tractatũ ẽ. ℂ. ſi ſecũdo nupſerit. autẽ ꝟ locũ. de ver
bis cõibus q̃b⁹ maritus relinquit vxoꝛẽ dominã 7 vſu
fructuariã 7 quõ ꝙ hec ꝟba cõſuetudo interp̃tata eſt
ꝙ habeat alimẽta ꝓpter repugnãtiã q̃ eſt in ꝓcurrẽtia
dominij 7 vſufructus et vide qd̃ ibi no. facit infra qui
fil. ſint leg. §. j. ver. ſi quis ita. vbi videas ꝟ in terminis
predictis etiã eſt repugnantia. ꝓſtat eñ relicta in teſta
mento nõ deberi priuſq̃ ex illo adeat hereditas. ℂ. de
fideiuſ. l. eã quã. ff. de reg. iur. ſi nemo. ꝓſtat etiam ꝙ ex
inſtitutione cõcepta in diẽ incertũ vel ſub cõditiõe he
reditas adiri non põt anteq̃ eueniat dies vel cõditio.
ℂ. de cadu. tol. vna. §. in nouiſſimo. ff. de heredi. inſti.
l. in tẽplis. in p̃n. 7 l. ſi q̃s inſtituat. 7 l. q̃ filio. ℂ Ut hu
ius veritas habeat intermittit q̃ſtio cũ filius inſtituit
heres inſolidũ 7 vxoꝛi relinq̃tur vſufructus inſoliduꝫ
an filius agat de inofficioſo 7 videt ꝙ nõ p. l. vxoꝛi. ff.
de vſuf. le. ſed ꝑm hoc filius nõ hñs vñ ſuſtentet fame
necabit ꝓpter qd̃ dicũt q̃dã ꝙ hẽ debet terciã vſufr.
ℂ. de inoffi. teſ. ſancimus. §. j. 7 autẽ nouiſſima. e. ti. po
ſita ſup. l. cũ q̃ritur. ꝟ caſum iſtũ ad litterã ponit. §. p
bibem⁹ in autẽ. de triẽte 7 ſemiſ. vñ ſumpta fuit illa au
ten. 7 Uber de bo. placꝫ illa opinio ex ibi notatis ꝙ. l.
vxoꝛi ſit coꝛrecta. pl⁹ dixit ꝙ etiã ꝟ caſu hẽat locũ in
terp̃tatio conſuetudinis no. i autẽ. ꝟ locũ de q̃ dixi i p̃n.
7 bñ vides in q̃ differt qꝛ ibi reliq̃t dñam 7 vſufructu
ariã hic vſufructuariã ꝟ totius ex p̃dictis patet q̃ſtio
ſoluta ſi diceremus illũ inſtitutũ heredẽ fuiſſe de deſcẽ
dentib⁹ cui non poteſt tardari legitima etiã in fructu
remanet dubiũ in extraneo. ℤ. alia quoq̃ actio ex ſti
pulatu datur contra vſufructuariũ ꝓ rebꝫ que vſu
cõſumũtur in qua **Libellus.** ℍ. Roff. 7 ſe
ſic libel. concipit. quẽs vbi de hac
in fi. ℤ. Lo.ꝛc.con.de.p. cui relictus vel conſtitutus
fuit a me vel a. t. patre vel fratre meo quaſi vſufru. xx.
lib. turo. vel ſaumataruꝫ frumenti vel vini vel tot mẽ
ſuraꝝ olei 7 ipe ſatiſdedit de tot lib. reſtituendis vel vi
no vel frumento. vnde cũ ſit vſuf. finiturus. quia paſ
ſus eſt capitis diminutionem. ℍ. maximã vel mediã
7 vide in pre. decre. vlt. in fine pe. glo. 7 quod ſuper ea
dixi. ℤ. peto. xx. lib. vel frumentum vel vinũ vel oleũ
mihi ſolui 7 ad hoc ꝓpo. act. ex ſtipu. vel melius certi
conditionem ex ſtipul'. ſic cum quid in ſtip. deductũ
ſit. ff. eo. ſi vim ff. ſi cer. pe. ſed quid certũ. ꝓ veſtibus
autẽ vel bob⁹ vel tali⁹ ceteris retentis dicas ſic. For
ma. vnde cum finitus ſit quaſi vſufr. 7 propter vſum
res ille in. x. deterioꝛate ſint. ideo illa. x. peto. et ad hoc
ꝓpo. certi condi. ex ſtip. ff. eo. ſi vim. 7 pone hic vt in
pre. lib. priori. ℂ Sed heres cuiuſcunq̃ ſtatus vel fa
cultatis. ℍ. utitur verbo legis quã ſtatim alle. tamen
plures caſus excipiũtur qui ibi no. in. l. j. in princi. ſunt
caſus quibus ſufficit nuda promiſſio vt eo. ti. ſi quã do
7. l. ſeq. que incipit filio. 7 ſunt caſus in legato reipubli
ce vel facto filio vel ſeruo ſub conditione et debetur a
patre vel domino inſtituto qui emãcipatur vel manu
mittitur ante conditionem ſatis eñ tunc eſt patrem vl
dominũ cauere ſub hypotheca rerꝫ ſuaꝝ. ℤ. ſic caue
at legatario etiam datis fideiuſſoꝛib⁹ de legato p̃ſtan
do. ℍ. ſi ſit tale quod preſtare poſſit nam legatum li
berationis non preſtatur nec eſt penes heredem qui ſi
ageret obſtaret ſibi exceptio doli. ff. vt in po. le. l. j. §. ſi
debitoꝛi. ℤ. ff. vt legati ſeu fideicom. ſeruã. cauſa. l. j.
ſup qua ſtip. ſic libel. conci. ℍ. ꝑm Roff. iſte 7 ſe. ℤ.
Libellus. Lo.ꝛc.con.de.p. herede. t. qui mi
hi ſtip. ꝓmiſit ſoluere. x. vel domũ.
t. in teſtamento vel codicillis. t. per fideicom. mihi le
gatam tradere. vnde ago contra eum vt mihi ſoluat
vel tradat et ad hoc ꝓpon. certi conditio. ex ſtipu. et
hoc cũ legatum eſt puꝝ. ℍ. licet ad tale legatum ſta
tim agi poſſet tamẽ nõ ſemp promptа ẽ exactio. ff. vt
lega. vel fideicom. etiam in prin. habet enim moꝛas ex
ceptio iudicij vt ibi 7 ideo vtile eſt legatario pri⁹ egiſſe
ad ſatiſdationem habẽdam. facit quod dixi ſuper pri
ma cautione al's videretur fatuuꝫ duo ſubire iudicia
vbi ſufficeret vnũ. Item extra iudiciũ dari potuit fi
deiuſſoꝛ ſpõte ꝑ heredẽ. ℤ. ſi ꝟo eſt conditionale vel
in diem ſic **Libellus.** Lo.ꝛc.con.de.p. 7 ce
tera vt ſupꝛa in proxi
li. vſq̃ tradere iunge ſub conditione ſi navis ex aſia ve
nerit vel in diem puta kl's. marcij vel ſi dies eſt incerta
puta cũ filia nupſerit vel cum talis cõſul factus fuerit.
vnde cũ conditio extiterit cũ dies aduenerit vel cuꝫ fi
lia nupſerit vel talis conſul factus ſit predictã rem mi
hi legataꝫ mihi peto reſtitui 7 ad hoc ꝛc. ff. vt leg. no.
ca. cũ legatoꝝ. 7 l. non tamen. 7 l. ſi ait. 7 hec ſtipulatõ
7 l. etiam. ff. quando dies leg. cedit. l. ſi poſt diem. et. l.
ſi cũ dies. §. j. poteſt etiam petere fructus et penſiones
ac. ergo **Poſitio ac.** ℍ. formate ex nouꝫ
ſic po. q̃ dixit Roff. interue
nire debere tũ auctoꝛ de duob⁹ nõ curauit. ſ. ꝙ pduca
tur ſcriptura legati 7 ꝙ legatariũ dolũ malũ abeſſe ꝓ
miſit heres. ℤ. pono ꝙ. t. in teſtamento vel codicillis
legauit mihi. r. vel talem domuꝫ. ℂ. de codicillis. l. fi. ff.
vt lega. vel fideicõ. no. ca. l. j. in p̃ncipio. item ꝙ tu he
res mihi ſatiſdediſti noie talis legati cõditionalis. ff. e.
ti. hec ſtipulatio reſpon. j. l. etiaꝫ. item ꝙ hereditatem
adiuiſti. ff. vt in po. leg. l. j. §. fi. Item ꝙ conditio extat
qꝛ dies venit. ff. de reg. iu. que legata. ff. q̃ di. lega. ce.
ſi poſt diem. Item ꝙ ſum talis qui poſſum ex teſtamẽ
to capere. ff. de leg. ij. qui ticio. x. ff. de his que pro non
ſcrip. ba. l. iiij. §. pe. ſup̃ de edic. inſtru. §. compendioſe
ver. ij. item ꝙ talis potuit cõdere teſtamẽtum vel codi
cillũ. ff. de dona. inter vir. 7 vxo. cũ hic ſtatus. §. ſi ma
ritus. 7 in pre. §. ver. primo ergo ſed be due iuris ſunt.

item q paratus sum iurare me nõ calũnioſe petere. ff. vt in poſ.lega. ſi is **Po.rei** po.q.t. ab inteſta- a quo reus ꝓpo ſic. **Po.rei** to ceſſit. itẽ q teſtamentũ qđ fecit fuit illegitimũ. ſed hoc verius eſt. itẽ q licet tibi legatũ fuerit tibi tñ ſatisdare recuſauit. itẽ q nõdum cõditio extat vel dies aduenit et alꝫs. fac. vt dicetur in act. ex teſtamẽto infra de teſta. §. j. ver. 7 no. ecõtra quoq;. H. Hic turbat ordinẽ Roff. ſm quez hec eſt vltima. 7 xiij. ß iuſtũ motũ habuit auctor cõtinuando eam .prime 7 ſic eſt nona 7 eius eſt totũ qđ ſequitur. Z. quotiẽs legatari⁹ petit ab herede legatũ 7 dubiũ ẽ an falc. locũ habeat ſatiſdat legatarius vt q ampli⁹ noĩe legati receperit q̃ rõ le. falc. patiť illud heredi reſtituet. ff. ſi cui pluſq̃ p le. fal. le. eſſe. di. l. j. 7 l. ni ſi. §. hec cautio. In hac actiõe ex ſtip. ſic libel. concipi.

Libellus. Lo. ẕc. cõ. de. p. q̃ cũ relicta eſſent mihi. xx. a. t. q̃ me heredez inſtituit 7 dubiũ eſſet de. l. falci. q̃ mihi heredi debeť dũ legatũ a me peteret mihi ſtipulãti .pmiſit 7 ſatiſdedit vt ſi legi. falci. locus eſſet .p rata mihi redderet legatũ. vñ q; legi. falci. locus ẽ vel q; es alienũ apparuit peto illa. xx. mihi reddi 7 ſolui. 7 ß q̃ totũ legatũ dꝫ repeti ſi ꝓpo .p pte dꝫ reuocari adiũcias pro parte 7 ad hoc ꝓpo. certi condi. ex ſtipu. ff. eo. l. j. in prin. 7. §. hec verba. ac. ergo ſic po. **Poſitio ac.** po. q talis reliquit tibi tale legatum. item q dubiũ erat an eẽt legi. fal. loc⁹. ff. e. l. j. §. j. 7. l. ij. §. ſi plures. itẽ q nullo teſtamento .t. me herẽdem inſtituit. item q tu petebas a me legatũ. item q ſatiſdediſti mihi de legato reſtituendo .p rata ſi legi falci. locus erit. item q certum eſt q legi falci. locus eſt. ff. e. l. j. §. in quibuſdã. C. ad. l. fal. in teſtamento 7 in auten. ſed cum teſtator. extra de teſta. raynuti⁹. itẽ q relictũ fuit res magne quãtitatis. ff. e. l. ij. §. q̃uis. item q teſtator fuit paganus. H. quaſi non miles in cuius teſtamento ceſſat falc. vt prẽ. l. in teſtamento. 7 quod de diuite ſequitur dicitur quia pauper ſatiſdare nõ teneť vt ibi. Z. Item q tu es diues. ff. e. nõ fa. **Poſitio rei.** po. q talis cile. reus ꝓpo ſic. reliq̃t mihi legatum. item q ſatiſdediſti. item q nõ eſt locus. l. fal. item q teſtator fuit miles. vt in concor. que ſunt ſupra in poſitione illa. item q certum. C Nec heredes quando; legata ſoluere volunt. H. tranſgreditur materiam Roffr. 7 ſatis cõgrue ipe eĩ hoc tractat in finali rubrica edictoꝝ. ſ. de ſatiſdando pro legato preſtãdo ante rubricã de primo 7 ſecũdo decreto. et ad litteram ſunt ibi que ſub iſto ver. ponit. Z. vnde legatarij contra eos agũt .put de eis pſtãdis caueãt q ſi nolũt mittũtur in poſſeſſionem reꝝ etiam hereditariaꝝ. vt. ff. vt le. ſen fideicom. no. ca. iuľ. 7 l. verum. 7 l. ſi ꝓpo. ſic ergo libel.

Libellus. Lo. ẕc. con. de. p. qui cũ ſit heres inſtitutus in tali teſtamẽto et mihi res talis ſit a teſtatore legata ipſe hereditatem adiuit 7 mihi ſatiſdare noluit. vnde peto vt mihi ſatiſdet de illo legato preſtãdo et ad hoc propono. officium veſtrum domine iuder per quod hoc peto. vt ff. eodem lege prima. et. le. etiam. actor ergo ſic pono.

Poſitio actoris. po. q talis in ſuo teſtamẽto vel codicillis mihi talẽ rem legauit. ff. e. poſtq̃. §. ſi dies. 7 l. etiaꝫ §. fi. item q ipe inſtituit te heredẽ. item q adiuiſti hereditatẽ illius. ff. vt in poſ. le. l. j. §. fi. 7 l. ij. item q mõ in primis a te ſatis dari mihi peto. ſecus ſi eſſet lis cõte. ff. e. l. j. §. nõ ſolũ. item q paratus ſum iurare animo calũniãdi nõ petere. ff. eo. poſtq̃. §. ſi dies. ff. vt in poſ. le. ſi is a quo. §. j. item q teſtator ſine aliqua .phibitiõe pce pit mihi legata pſtari. ff. eo. licet. 7 l. finali. reus ꝓpo ſic.

Po.rei po. q talis fuit minor. xiij. an. hoc cõceſſo patet q non potuit teſtari. ij. q. vj. §. diffinitiua. inſti. de teſtamẽtis. C. qñ .puo. nõ eſt ne. l. j. item q talis tm̃ te heredem inſtituit. ergo non iuſte p ꝓſeq̃ns. C. de pcur. maritus. xxv. di. qualis. ſed hec eſt implicita negatiua extra de cã poſ. 7 ꝓpie. cuz ecclesia. item q deceſſit ſine teſtamẽto 7 codicillis. itez q hereditas fuit omiſſa vel repudiata ex teſtamẽto et fuit adita ab inteſtõ. C. de fideicõ. eã quã. item q cepiſti a me petere legatum. item cũ petij recuſaſti de calũnia iurare. C. de iura. calũ. l. ij. eẋ. e. ti. c. fi. itẽ q nõ petiſti tibi caueri. ff. vt in poſ. le. l. j. §. non exigit. H. x. ꝓ. ix. 7 q̃q̃d ſub iſto ꝓ. ꝓ. ponit totũ ẽ Roff. C Arrogator quoq; ſtipulatur ſeruo publico q reſtitueret arrogato q̃ ab eo hũit vel eis ad q̃s puentura ſunt et q ibi dabit q̃rtã de bonis ſuis ſi eũ ſine cã emãcipauerit vel exheredauerit. ff. de adop. nec ei. 7 l. ſe. 7 l. ſi arrogator. §. j. inſti. e. §. ß 7 ſi decedens. ſic ergo libell. cõci.

Libellus. Lo. ẕc. con. de. p. qui cum me arrogauerit 7 ſatiſdederit mihi de omnibus bonis meis. ſ. talibus reſtituendis. 7 nunc arrogatio ſit diſſoluta quia me emancipauit ideo bona illa peto mihi reddi 7 ad hoc ꝓpo. act. ex ſtip. 7 hoc cum mai or. xiij. an. arrogatur ſi ꝓpo minor ſic conci. libel⁹.

Libellus. Lo. ẕc. con. de. p. qui cum me arrogauerit promiſit ſeruo publico q omĩa bona reſtitueret illis ad quos puẽtura eẽnt ſi arrogatio facta non eſſet. vñ q; diſſoluta eſt arrogatio. q; me emãcipauit omĩa illa bona mea mihi reddi peto 7 ad hoc ꝓpo. vtilẽ act. ex ſtip. 7 q; me ſine cauſa emãcipauit peto quartam ptem omniũ bonoꝝ ſuoꝝ mihi ab eo pſtari que debẽtur mihi ex cõſtitutione diui pij. ad quã ptem petendam ꝓpo. cõdi. ex lege vl cõſtitu. diui pij. ff. de coll. bo. l. j. §. ſi impubere arrogato. 7. ff. de noff. te. pomp. §. ſi qs impubem. H. q̃ſtio. an arrogatus inſtitutus 7 rogatus de reſtituẽdo detrahat duas quartas. ſ. trebellianicã iure inſtitutionis 7 quartã ex cõſti. diui pij. nõ videť Roff. dubia cũ ſecũdã non habeat niſi in duob⁹ caſib⁹ his libellis expreſſis vbi ergo inſtituiť ſecũda nõ debeť ergo nõ detrahiť de hoc vide per eũ. ꝓ. añpe. Z. Si ꝓpo arrogator defunctus eũ exheredauerit vl preterierit ſine cauſa ſic q̃ci. libel.

Libellus. Lo. ẕc. ago contra. p. heredem patris mei arrogatorĩ vt reſtituat mihi omnia bona mea que ad ipſum arrogatorem pueneriṅt. ſ. talia cum arrogatio ipſa ſit ipſius morte diſſoluta 7 ad hoc ꝓpo. vtilem act. ex ſtipu. 7 preterea peto quartam partem bonoꝝ ipius mihi debitam ex cõſti. diui pij. quia me ſine cauſa preteriit vel exheredauit 7 ad hoc ꝓpo. condi. ex cõſti. diui pij. vt ſup̃. porro heres arrogati impuberis mortui contra arrogatorẽ vel eius heredis **Libellus.** Lo. ẕc. ego heres ſic conci. libel⁹. **Libellus.** t. cui ab inteſtato ſucceſſi ago ꝓtra. p. vt reddat vel reſtituat mihi omĩa bona q̃ fuerũt quondã. t. ipe. p. arrogauit cauẽdo ſeruo publico vt bona reſtitueret his ad q̃s peruentura eẽnt ſi arrogatio facta nõ fuiſſz. vñ q; illa bona ad me tanq̃ ad primiorẽ ptinent. iõ illa bona. ſ. talia peto 7 ad ß ꝓpo. vtilẽ act. ex ſtip. ꝓterea peto q̃rtã ptẽ bonorũ ipi⁹. p. mihi pſtari delatã ipi. t. arrogato et mihi ſuo heredi ex cõſti. diui pij. ff. e. ſi arrogator. C Si aũt legatari⁹ cui relictũ fuit in teſtamẽto pupillari. i. in ſubſti. velit agere. **Libellus.** Lo. ẕc. con. de. p. qui ſic conci. libť. **Libellus.** cum arrogaſſet. t. pupillum cui fuit pupillariter ſubſtitutus. 7 promiſit ſeruo publico. ſ. b. q reſtitueret omĩa bona illis ad quos puẽtura eſſent ſi arrogatio facta nõ fuiſſet. t. ille mortuus fuerit infra pubertatẽ 7 ſic bona ad me ſbſtitutũ deuenerunt peto bona illa mihi reſtitui 7 ad hoc peto vtilẽ ac. ex ſtip. 7 ſpecificat bona ſi velit ac. ergo ſic po.

Poſitio ac. pono q ego fui pfa. ſiue mei iuris. ff. de adop. l. j. in fi. itẽ q me interrogaſti an vellẽ eſſe tuus filius et cõceſſi. item

q̄ arrogasti me coꝝ̄ principe vel eius rescripto. ff.e.l. ij.C.e.arrogationes.ff.de aucto.tuto.l.iij. item q̄ mei curatoris auctoritas interuenit. C.e.l.arrogatões. itē q̄ fuit minor.xiiij.an.vt **Po.rei** po. fuisti i po in pre.l.reus ℞o sic. testate. itē q̄ dū re vellē arrogare cōtradixisti.itē arrogatio fuit facta coram mg̃ratu. itē q̄ absente tuo ꝓcuratore. q̄liter aūt formaꝫ instr̄m sine arrogatione.no.j.de cogna.le gali. H. Roff. vbi supra de.ix.cautione.℣.pe.7 vlti. ad libellos fundãdos sup stipulatione facta p̄ seruuꝫ publicū opponit de.§.alteri insti.de inuti.stipu.itez de l.j.C.per quas pso. vbi dicit excepta causa possessiõis nil nobis acquiri posse per psonam liberam nostro dominio nõ subiectã. Rñdit vtrūq̄ generale fallit in casibus quib⁹ alteri stipulatur 7 acq̄ritur p̄ seruū publicum 7 ratione publici officij actiones vtiles cõpetūt si cut 7 alꝫ.ff.de consti.pe.eū qui.§.iulianus. Z. Rogatus. H.x.li.xj.7 totū ad lr̄am Roff. Z. quoq̄ restituere si sine liberis decesserit quicquid post mortē de hereditate extabit cogit cauere illi cui restitutio fieri debet q̄ seruabit ei quartam p̄tē in autē.col.viij.de resti. §.si quis ei quod est positū.C.ad trebel.autē.contra. 7 sic libel. **Libellus** Lo.ẑc.ago contra. p.he concipi. redem.t. vt det mihi q̄rtam partem omnium bonorum que fuerunt quondã. M.q̄.M.t.heredem instituit 7 rogauit illū vt mihi restitueret quicquid de bonis suis post mortem sempro nij extaret qui etiam.t. de quarta mihi restituenda p̄misit 7 ad hoc ꝓpon.act.ex stipu.7 hoc quãdo.t.diminuit bona vsq̄ ad quartã alioquin cū possit quartam tūc retinere vt in pre.auten.conci.pro tribꝰ partibus.

Libellus. Lo.ẑc.ago cōtra.p. heredez.t.vt det mihi 7 assignet tres partes omnium bonorum que fuerūt quōdam. M.qui.M.heredem.t.instituit 7 rogaui eum vt mihi restitueret q̄c quid de bonis suis post mortez ipius.t. superesset qui t.promisit mihi de bonis illis restituendis. 7 ad minus quartam 7 ad hoc propo.7 cetera vt inpredicta autentica. Actor.er **Po.ac** po.q̄.M.fecit testamen go sic ponet. tū. item q̄ in eo rogauit p̄iem tuū vt quicquid supesset. ẑc. vt supra in ꝓri.li. item q̄ pater tuus mihi promisit se restitutuꝝ.item q̄ pater tuus mortuus ē.vt in p̄dicta autēti.reus ℞o sic.

Po.rei. po.q̄.M.ab intestato decessit. itez q̄ bona eius habēt venientes ab intestato vel fiscus.item dato q̄ sic dimisisset tamē paꝫ meus paup fuit.item q̄ ex illis bonis diminuit causa vescendi.item diminuit illā quartam causa dotis vel dona.p pter nup.in auten.col.viij.de resti.§.si ℞o.7 ipam alꝫ fac prout no.in act.ex testamento.de qua habes infra de testamentis.§.j.C Item. H.x.7.xij. Z.q̄ datur cōtra eū qui p̄misit de act. ex stip.aliquez in iudicio sistere dixi supꝝ de dolo 7 cōtuma.§.restat.℣.porro. Item de illa q̄ interponit̄ ꝓ morbo vel enictiõe cum aliqua res vendit̄ dixi supꝝ de emp.7 ven.§.fi.

De fideiussoribꝰ. Rubrica

H. Ex practicis auctoris nullus nominatim proseqūtur hanc rubricā.dixi tamē sup rubrica de satisdationibꝰ qui de illis tractent. Roff.etiā et Jo.de bla.aliq̄d inseruerūt sub cōtraria mandati vt remittendo dicaz infra.§.fi.Alber. gal.fecit de hoc rubricam 7 q̄cq̄d dixit ponit hic auctor.M.de.pba. vnā formā posuit de qua infra dicam vltra id de materia recurrendū ē ad summistas ꝺ illo qui iurauit nō fideiubere vide super rubrica.de iureiur.supra.7 quia vt dixi auctor hic posuit quicq̄d Alber.gal. posuit in opere q̄stōnem hic p̄mittam quā ipe scripsit extra op⁹ de debitore q̄ creditori sibi mutuāti obliganit omnia bona sua 7 duos fideiussores dedit egit creditor cōtra vnū fideiussorem qui soluit dimidiā debiti.7 habuit iura cessa p̄ creditorem egit cōtra debitorē 7 eius bona q̄ nō fuerūt defensa 7 sic data fuit omniū illoꝝ tenuta.et demū insolutū nec suffecerūt ad quantitatem quā soluerat egit contra secundū fideiussorē creditor 7 ille soluit aliā dimidiam 7 habuit iura cessa agit iste fideiussor contra primū petens dimidiā bonoꝝ sibi datoꝝ insolutū ille dicit se nō teneri. quia nō habz plus pro re sua querebat quid iuris.q̄ teneat̄ allegabat constare de trib⁹ q̄ rēq̄rit hypothecaria.debitū obligationem et rem fuisse in bonis tempe obligationis in speciali vel etiā post ī generali de quo supra ti.pri. Item cū primus dimidiam debiti soluerit.7 secūdus dimidiā equū est per dimidiam eis cōpetere bona debitoris vt emolumentū cū dāno conueniat hodie sufficit regula q̄ sentit. lib.vj.vbi concor.item facit.C. de fideicom.nō recte.insti.e.§.si plures.ff.pro soc.vtrū.§.si 7 tres. Ad cōtrariū alle.q̄ primus habuit cessa iura cōpetentia creditori.7 creditor q̄diu sibi integre solutū essz possz pignus retinere C.d̄ dis.pig.q̄diu.7.C.si vnus ex plu.heredi.l.ij.7.ff. de pig.ac.si necessarias.§.si vnus.itez pro eo q̄ res nō valet vltra ptem suam.C.depositi.l.fi.ff.pro soci.l.si ticius. Item diligentia debet p̄ficere.ff.de separ̄.debitor.C.de alluui.l.fi.soluit distinguēdo an simul vl̄ diuisim facta fuerit cessio primo casu sunt equalit̄ diuidenda.ff.de pig.si debitor.7.l.si fundus.§.si duo.7 de salui.inter.l.j.§.j.secūdo casu prodest primo vigilasse. ff.de bo.auc.iudi.po.si expedierit.§.j.7.ff.que in frau. cre.l.pupillus.nam etiam ip̄i cedenti preferetur cessionarius si contestatus est vel denūciauit vel partem debiti recepit.C.de noua.si delegatio.eque vel fortius p̄ ferri debet secundo cessionario.nam emptori obstant que obstarent venditori.ff.cōi diui.l.in hoc iudicio.§. si queniat.facit ad hoc.C.de rei ven.quotiēs.de here. vel ac.ven.qui fratrib⁹.querit demū quid si p̄mo cessit vni 7 demū alteri puiusq̄ alter ageret q̄s preferet̄ putat dicendum vt in predi.l.si delegatio.C.de noua.hic Alber.gal.plus institit quia extra volumē. Item scien dū q̄ Uber.de bo.7 Alber.pap.sup.l.j.C.de fideius. tenēt q̄ si cōmittens maleficiū dedit fideiussores cōi 7 ꝓpter illud bona sua sunt publicata vel confiscata cōi 7 cōdemnatus est etiā in centū q̄ fideiussores nō tenebūtur ad illa centū licet plures aduocati teneāt contrariū p̄ ipam.l.7 p̄.l.in fraudez.§.si principalis.ff.de iure fisci.7 per.l.iij.in fi.C.de sentē.pas.sed vt dicūt illa.l.j. loquitur de his qui fideiusserūt alijs ꝓ quib⁹ ius ꝓtractib⁹ nō fisco succedenti ꝓ pte 7 sic etiā respondet̄ ad l.iij.C.de sen.pas.Ad.§.si principalis. dic q̄ loquitur cum expressim intercessit p̄ eo q̄ ab illo non posset exigi.7 vide quod ibi no.q̄ diuersimode legit̄.dicūt ergo q̄ cū ꝓmune successerit illi quasi mortuo.ff.p. soc. actione.§.publicatõne.sunt ergo absoluti cū creditor successerit debitori 7 confusa est obligatio ipoꝝ.ff.de soluti.stichū.§.aditio.7.C.de pac.debitori.facit ad p̄ dicta.ff.e.ti.de fideiusso.l.si de debitori.§.creditor.7.l.flauius in princ.§.j.ff.de le.j.l.si id quod mihi.§.j.C. ad l.iul̄.de vi.pu.l.tutoris. Ego puto bene dictum per p̄dictos vbi ex maleficio fit propie cōfiscatio.sed si poneres maleficium fuisse in fraudandis rationibus cōmunis 7 repertus fuisset debitor in mille 7 noningenta habebat in bonis que non sunt propie confiscata sed in solutū recepta cōdemnatio ad centū bene exigeret a fideiussoribꝰ. Idem quādo pro maleficio nō debebatur confiscatio.sed pena mille lib. 7 ad eam fuit cōdēnatus 7 recepta fuissent bona que valent noningenta in centū fieret a fideiussoribꝰ exactio per primas leges 7 tūc ꝓcederet aduocatoꝝ opinio cōfiscatio em̄ recepisset totū quantūcūq̄ multū sed in predictis casibus non sic.vt continuē lombardos scias q̄ predicti super

l.si fideiussor.C.e.ti.7 gui.de fuza.sup.l.nulla.C.ō sol'. tenent q̄ dato q̄ fideiussor nō inquietetur a creditore poterit ei offerri debitum 7 cogi debebit creditor sibi cedere actiones ꝓtra debitorē p.l.fideiussoribꝫ succurri.ff.e.nec ob.prē.l.nulla q̄ loq̄tur in eo qui non habebat ius vel cām offerendi. Uber.de bob.dicit hoc placuisse placen.nō insto. qr Ly.hoc satis tractat in .l.ij. in fi.C.e.ti.vbi dicit Dy. tenere primā. Item pone q̄ debitor duos fideiussores dedit creditori 7 omes sunt insolidū trāsegit creditor cū vno querit an possit aliū cōuenire dicit Uber.etiā aliū liberatū esse ꝓ illa quātitate quā recepit creditor a trāsigente illud.n.extenuat debitū.ff.de trāsa.l.7 post de cōdi.inde.elegāter.§. j.7 dicit casum exp̄ssum.ff.de tute.et ratio.distra.si ex duobꝫ in fi.7.ff.e.ti.si stipulat⁹.§.j.Ḃ etiā scias q̄ fideiussor p̄ fideiussorem nō agit nisi habeat iura cessa. ff. e.ti.vt fideiussores.7 q̄re aliud in tutoribꝫ q̄ sine cessione hñt vtilem cōtra tutores ibi no.7 in.l.j.C. de trāsa. vbi etiā vide plenius p Ly.in.iiij.q. Item pone bono. 7 in locis alijs est statutū q̄ si creditor silet p quinquēniū q̄ nō agit ex instrumēto sit p̄scriptum sue actioni habet ille debitorē 7 fideiussorem q̄ritur an sibi sufficiat egisse cōtra alter vt etiā alteri noceat et vī q̄ nō qr res inter alios acta.ꝛc.C.res inter alios ac.in rubro.et per totum.extra de re iudi.c.pe. Uber.in.l.cōtractus. C.de fide instru.tenet ꝓtrariū q̄ interruptio facta cōtra vnū cōtra reliquū ꝓdest creditori cū vnū sit debitum ex eodem fonte 7 eadē scriptura 7 sic vnus cōtractus quē p id apparet creditorē non neglexisse 7 sic statuto pmiēti negligentiā satisfactū est. Item si vocato fideiussore solo liberatus eēt debitor iam nō posset credere illi iura de duobꝫ reis stipulādi.dicit tenēdum q̄ habeē in.l.fi.C.de duobꝫ reis. Bal. qualiter fiat excussio personalis dic vt no.ff.de duo.re.l.in duobus in fi.per Bar. Z.

Hoc ti. p̄mus instrūmta super fideiussoribꝫ. secūdo super conseruationibus indemnitatis formabimus.tercio ꝙ libellos cōcipiemus. ¶Si igitur in cōtractu debiti ex causa cambij cōtracti de quo habetur infra ti.proxi.§.j.ver.porro.fideiussor vel debitor substituat' vl' detur sic instrumentū confi. Forma. Cū A.parisiē.7.b.narbo.scholares bono. obligati ad debitum 7 in debito.c.lib.bono.c.7.d.ciuibꝫ 7 mercatoribus bono.p̄misissent 7 iurassent ipsis mercatoribꝫ nō exire suis pedibꝫ vl' alienis. H.hoc addit auctor. Z. districtum bono.cōtra ipor voluntatē quousq̄ fuerit eis integre satisfactū vt hoc patet in instrumento ipius debiti scripto manu talis notarij quia ipi creditores dicto.A.roganti 7 instanti q̄ d districtu bono. egredi possit 7 ad suā patriā p̄ficisci licentiā cōcesserūt.idem.A.E.scholarem biteren.pro principali debitore eisdem creditoribꝫ assignauit quapropter dictus E.precibꝫ 7 mādatis dicti.A.lecto sibi 7 in eius p̄sentia p̄dicto instrumento debiti se ad id debitum principalem cōstituens ꝓmisit principaliter 7 insolidum sine aliqua excep.iur.vl' facti se obligādo dictis.c.7.d.stip. 7 recipientibꝫ insolidū ꝑ seipsis 7 talibꝫ eor socijs.ita q̄ quilibet ipor posset hoc debitū petere exigere 7 recipere cū effectu vni tñ eor facta solutione ab alijs liberetur soluere ac dare eis aut alteri eor vel sociorum ipor seu certo ipor nūcio dictas.c.lib.bono.termino 7 loco quibꝫ ipi.a.7.b.dictis creditoribꝫ in eodē instrumento tenent' omni tamen ipsor creditor in omnibꝫ 7 p̄ omnia iure saluo.7 eisdem.a.7.b.ad istud debitum 7 ad omnia 7 singula in ipo instrumento cōtenta integre nihilomin⁹ remanētibꝫ obliga. quod si dictis loco 7 termino idē.e.nō soluerit nec obseruauerit vt dictū est,p̄misit eisdē creditoribꝫ stipulantibꝫ vt dictū est eis soluere ac dare duplum ipius quātitatis pecunie pene nomine 7 cetera vt infra ti.p̄xi.ꝛ.item instrumētū. 7 facies eū obligari q̄ breuius poteris ad ea q̄ tibi vidēbūtur ex forma dicti instrumenti positi in p.ꝛ. porro.in fi. renūciet beneficio noue cōstitutionis de fideiussoribꝫ. H. de ep'la diui adriani bostiē.multū plene in summa hui⁹.ti.sub.§.pe.cui⁹ verba vide sup̄ de renūc.7 con.§.j.sub.ꝛ.7 q̄m. Z.fori priuilegio excepti. voli cōditioni sine causa infactū actioni noue 7 veteri cōstitutioni de duabꝫ dietis 7 omni alij auxil'.ꝑm Rolan. H.parte.iij.forma.vij. Z.de his renunci. dic vt supra de conclu.7 renūci.ver.7 quoniā.7 seq̄nēti. H. Hec verba cum duabꝫ formis seq.sunt Rolan.in aurora sup̄ proxima forma no.in summa 7 ista p̄ma verba plus cōueniētia fuerūt Rolā.q̄s auctori. Z. ¶Sz licet hec forma vix alibi q̄s bono.locuz habeat eius tñ thema ad q̄dam alia potest extendi.nam sepe fideiussor nō in ipso contractu principalis debiti sed dupluz post adhibetur. Item etiam sepe non tm̄ pro eo principali ꝙ etiā pro fideiussore fideiussor accipit'.vt.ff.de fideiuss.si plures.§.fi.7 ideo aliqua subij̄ciamus exempla. Cōtingit ergo q̄nq̄s q̄ reus principalis sol' se obligans in eodem instrumēto de fideiussore dando pacisc̄itur de quo dixi supra de emp.7 ven.in prima forma super verbo fideiussoris p̄statione.quando oq̄s 7 de fideiussore nil dicit' sed dudū post ex aliqua causa euz prebet vt quia creditor vnū fideiussorez absoluit vel prorogat reo terminū 7 similia. In his ergo 7 similibꝫ casibus fiat decens proemiū veram vel verisimilē causam ꝓtinens ꝓpter quā adiūgitur fideiussor vt in hoc exemplo. Forma.quoniā. A.ad debituz 7 indebito.c. lib.tur.ex causa mutui obligat⁹.b.in instrumēto eiusdem debiti promisit .p.eidem.b.pro fideiussore eiusdē debiti cōsignare ideo ipo.b.lecto sibi 7 in eius p̄sentia instrumento dicti debiti consignare scripto manu talis notarij dicti.a.precibꝫ 7 mandato se ad dictū debitum principalē cōstituens 7 se principaliter 7 insolidū obligans promisit solēni stip.dicto.b.soluere dare eidem.c.lib.hinc ad talez terminū siue a die dicti instrumenti ad sex menses quod si tunc non soluerit ꝓmisit se solitur.ꝛc.item aliud tale exemplū. Forma. Luz.a. obligatus.b.ad debitū 7 in debito.c.li.tur.ex tali causa instaret elapso die solutionis sibi adhuc terminum prorogari 7 ipse.b.eidem itez terminū alioz sex mensium duxerit statuendū eidem.a.ipi creditori.p. fideiussorem eiusdez debiti consignauit igit' idem.p.dicti a.precibꝫ 7 mandato lecto.ꝛc.vt supra. ¶Sed q̄ritur ecce duo super discordia quā habebāt adinuicē pacē fecerūt datis hincinde fideiussoribꝫ deinde alter fideiussor decedit nullis relictis heredibꝫ q̄ritur an is qui illū dedit possit cogi alios dare fideiussores.7 videt' q̄ sic quia non videtur satisdatū nisi cautum duret.ff.de no.oper.nūci.l.pretor ait.§.hoc interdictū.ver.7 si satisdatū. C.quoz le.l.j.§.q̄ ait p̄tor.7 ar.ff.de in rē.ꝛ. si pro patre.§.versum.et de pe.di.j.diuortiū. extra de ꝛbo.sig.nam 7 ego.7 hoc tenēt quidam. ¶Quid aūt si quis. H. ¶Si autem quis. Z.negociandi causa in aliqua arte pecuniam recipit 7 fideiussor intercedit sic instrumentū cōficietur. Forma. H. Rolā.xij.tercie partis. Z. A.cōfessatus 7 cōtentus fuit se habuisse et recepisse ac sibi integre datas solutas et numeratas cē ad laborandū ex cā laborādi 7 negociādi in arte 7 mercatiōe pannoz de francia exercēda tm̄ in mōte pessull'. 7 non alibi ad quartā partem lucri.a.b.quinquaginta libr.tur.exceptioni sibi non date 7 non recepte ex causa p̄dicta pecunie omnino renūcians 7 promittens solenniter sine aliqua exceptione iuris vel facti se obligādo dicto.b.p se suisq̄ heredibꝫ stip.fideliter negociari atq̄ mercari cū ipa pecunia in mercatione predicta hinc ad vnum annū proximū quas siquidē.c.lib.idem

a.7 ipius ꝑcib7 mandato.7.c.se principalem cõstitu
ens ꝓmiserũt solenniter vnusquisq3 eoꝝ principaliter
7 insolidũ sine aliqua exceptione iuris vel facti se obli-
gando dicto.b.ꝑ se suisq3 herediby stipu.integre sol-
uere in pecunia numerata cũ dicta quarta parte lucri
habiti vel eo minus quantum fuerit totum damnũ ex
operata mercatione cũ ipa pecunia subsecutũ soluere
7 dare ac restituere eidẽ aut eius certo nũcio in fine di
cti termini in monte pessul'.ita tñ ꝙ damnũ totum di
uino iudicio seu casu fortuito sine ipius.a.culpa vl'do
lo subsecutũ ad ipm ptineat creditorem veritamẽ dic-
tum iudiciũ casum vel damnũ non al's sibi cõputare
creditor teneat' nisi dictus.a.ꝑ duos vel tres legales 7
bone opinionis testes nõ em familiares vel consortes
legitime,ꝓbet illud ꝙ si dictis loco 7 termino nõ solue
rint vt dictũ est 7 oĩa 7 singula supra et infrascripta
nõ obseruauerint aut in aliquo cõtrauenerint ꝓmise
rũt vnusquisq3 eoꝝ principaliter 7 insolidũ se obligã-
do eidẽ creditori stipu.vt dictuz est sibi ꝓsoluere atq3
dare duplũ ipius quãtitatis pecunie pene noĩe stipu.
in singulis capitulis hui9 cõtractus insolidũ ꝓmisisse.
ꝛc.iuxta formã contractuũ debiti infra ti.ꝓri.posito-
rum.in fi.ꝟo renũciet' fori priuilegio cõstit.et epistole
diui adriani bñficio exceptioni doli ꝯditioni sine cau-
sa infactũ actioni 7 omni alĩ auxilio. ¶Cetez si in in-
strumẽto mutui dat' fideiussor quẽ ptes volũt princi-
paliter obligari ita dices. Forma.A.cõtentus et con-
fessus fuit se ex cã mutui habuisse 7 recepisse ac sibi in-
tegre datas solutas 7 numeratas esse.a.b.xx.libr.turo.
excep.sibi nõ date 7 nõ mutuo acccepte pecunie oĩno
renũcians quapropter dictus.a.7 ipius ꝑcib7 mãda
to.c.se principaliter cõstituens debitorem ꝓmiserunt
se suosq3 heredes vnusq̃sq3 eoꝝ principaliter 7 insoli-
dũ sine aliqua exceptione iuris vel facti se obligando
b.ꝑ se suisq3 herediby stipu.soluere dare ac restituere
eidem aut eius certo nũcio die tali dictã pecunie quã
titatem.7 si dicto termino nõ soluerit.ꝛc.cõtinuando
ꝑm formã alicuius instrumẽti mutui de q̃by dixi infra
tit.ꝓri.vel sic simpliciter scribit' ꝓmissio fideiussoris.
H.ꝑm Adar.de pha.membro.x. Z. Forma.ego.b.
pure 7 libere ac absolute ꝓmitto ex causa fideiussiõis
principaliter me obligãs tibi.a.me solutuz.x.q̃ mutu-
asti.b.hinc ad pasca renũtiãs beneficio nouaz cõsti-
tutionũ de fideiusso. 7 omni alĩ legũ auxilio q̃ omnia
ꝓmitto ꝙ me meosq3 heredes.ꝛc.insti.7.ff. de fideiuss.
7 totũ. ¶Si ꝟo minor vendẽs rem seruitutẽ debentẽ
7 det fideiussorẽ dic vt supra de emp. 7 ven.§.nũc di-
cendũ in princi. ¶Qd̃ si venditor minor.xxv.an.fide
iussionem prestet ita scribe post instrumentũ venditi-
onis. Forma ad hoc.ꝙ.dicti.a. ꝑcib7 mandato se ꝑn
cipaliter 7 insolidũ sine aliqua exceptione iuris vel fa-
cti se obligãdo ꝓmisit dicto.b.ꝑ se suisq3 herediby sti-
pul'.ꝑdictã rem ab ipo.a.venditã ipi.b.7 suis here di-
bus ab omni homine 7 vniuersitate legitime defende
re auctorizare 7 expedire ac se factuz et curatuz oĩi
exceptione remota ꝙ dictus.a.predictã venditionez
ꝑij solutionez 7 omnia 7 singula suprascripta a se ꝓ
missa 7 facta ꝓpetuo firma grata 7 rata habebit 7 te-
nebit obseruabit et adimplebit. H. Hic plus ponit
Rolan. parte prima forma. v.s. ꝙ nõ dicet vel oppo-
net se obligatũ ꝓ minore certificatus 7 sciens cũ eẽ mi
norem. Z. nec ꝯtraueniet aliqua causa vel rõne de iu
re vel de facto sub pena.l.lib.tu.solẽni stip.promissa 7
refectione dãnoz 7 expensaz litis 7 extra sub obliga.
omniũ bonoz suoz qua pena soluta vl' non predicta
oĩa 7 singula firma ꝓdurent renũci.noue cõsti.de fi-
deiuss.bñficio doli excep. cõditioni sine causa infactuz
actioni 7 oĩi alĩ auxil'.ff. de fideiuss.l.j. ¶Multas aũt
fideiussorias obligatões in diuersis cõtractiby ĩ hoc
ope posit' poter' ꝑ cert' titulis repire. ¶q̃ autẽ. H.
Hic incipit prosequi verba Alber.gal.c.ti.q̃ quasi ad
litteram durãt vsq3 ad fi.§.7 ꝓmitti poterat an suppli
cũ rei nõ venientis infligat' fideiussori de quo habet'.
xxxiij.q.v cũ homo 7 pulchre adaptat' illud valerij.li.
iiij.c.pe.qd̃ scripsi de elect.innotuit sup glo. inuitum.
Z. que aũt differentia sit inter cõstitutorem fideius-
sorem et mãdatorem.no.ff. de cõstit.pe.l.j.§.j. H. ex-
cusari posset si diceret.§.eum q̃.7.§.seq.sed remittere
debuit.ff.7.C.e.ti.de fideiuss.super.rubrica.7 aptius.
ff.man.si ꝟo nõ remunerãdi.§.si post creditã.7 p hos-
tiẽ.in sum.huius ti.in prin. Z.§.j. Item cui obliga-
tioni fideiussor accedere posset no.e.ti.l.j. ¶Sed nũ-
quid in duriorẽ causam põt se fideiussor obligare di-
cũt q̃dam ꝙ sic quando durior est causa re.alĩ contra
7 veritus de hoc no.ff.e.grece.§.illud cõe.et.l.is qui in
fi. H. vide extra de iureiurã.7 si xp̃c in 7 super.v.glo.
cum sua remissione.an ꝟo cũ restituitur minor restitu
atur eius fideiussor distingue vt dicit.l.in cause.ff. de
mino. de muliere an obligeꝫ fideiubẽdo plene per ho-
stiẽ.in sum.huius tit.§.iij.ver. mulier 7 sequẽ. Z. An
aũt teneatur fideiussor ad vsuras no.ff.loca.quero.§.
fideius. ¶Quid si fideiussor soluerit vsuras creditori
nũquid recuperabit eas a debitore videtur ꝙ non cũ
sint indebite vt extra de vsuris.c.iij.xlvij.di.quoniaz.
7 qui sciens soluit indebitũ non repetit.ff.manda.si ꝑ
cura.§.si ignorantes extra de solu.c.fi.dicũt qui dam.
H.s. Alber.gal. Z. ꝙ si iurauit se solutuz vsuras tũc
repetet a debitore qui parcit eius pudori.ff.mãda.q̃n
tus in fi.j.respõ.de hoc extra.e.ti.c.ij. H. distingue vt
plene scripsi in questione quã disputaui et lo caui sup
regula damnũ de regu.iur.lib.vj. Z. ¶Item an ipse
possit agere priusq3 soluat vel cõdemnet' dic ꝙ nõ ni-
si in casib9 vt.C.manda.si pro ea.ff.eo.lucius. H. nõ
debuit omitti dcre.vlt.eo.ti.7 de his casibus ad libel-
los remittaz infra.§.vltimo. Z. potest etiã fideiussor
opponere exceptionem cessionis etiam post sententiã
supra de excep.§.dicto.ꝟo.hoc tamẽ 7 vide supẽ de con
clu.ꝟo.postremo 7 se. ¶Quid si creditor accepit fide-
iussorez 7 pignus nũquid poterit conuenire fideiusso
rem dic ꝙ sic.ff.eo.inter eos.§.creditor. H. vide.l.ij.
C.e.ti.7 quod ibi no. Z. Dicũt tamen quidam illud
hodie correctum per auten.C.e.presente. 7 in autẽ.e.
ti.§.si ꝟo non valuerit.sed supplent ibi cõmode et ibi
de hoc 7 vide supra super hoc ti.qd̃ no.supra de emp.
7 ven. in prima forma super verbo fideiussoris pstatio
ne. ¶Sed pone ego contra te act.l.aquil'.que crescit ꝑ
inficiationẽ debi fideiussorem.queritur an ille teneat'
ad duplum ac.no.ff.qui satisdare.co.l.ij.ꝙ nõ. H. in
l.iij.que cõtinuatur est glo. 7 loquitur de eo qui fide-
iussit iudicio sisti.7 quando cremit per inficiationem.
Z. per.l.ff. de peti.here.item veniũt.§.cũ predixim9
7.ff. de fideiuss.l.fi.ff. de in litẽ iuran.l.j.7.ff. ad muni.
libertus.§.pe.sed pil'.et Cy.contra ꝑ.l.si quis pro eo.
§.si nummos.ff.eo.ti.7.ff. vt lega.vel fideicõ. no.ca.l.
j.§.pe.ff.quoz lega.l.fi.7 hoc videtur verius. H. ꝑm
Alber.gal.idem gui. de suza.in pre.l.iij.cum de sui na-
tura actio sit penalis ante 7 retro. H. ¶Sz pone. R.
vulneratus a.p.id curie de nũciauit.p.citatus hoc ne-
gauit 7 dedit fideiussorem de mũ. R.obijt 7.p. non cã-
paruit ꝓpter qd̃ iudex eũ hũit 7 ꝑ cõfesso ꝑm legẽ mu
nicipalem cõdemnauit in mille lib. pro vulnere et pro
morte hec cõdemnatio petitur a fideiussore.ille ꝟo di
cit ꝙ tm̃ pro vulnere fideiussit queritur quid iuris. et
videatur ꝙ nõ teneatur soluere.nã fideiussit pro vul-
nere.7 sic pro certa re.vude pro alia non tenetur.ff. de
eo quod certo lo.centũ capue.ff. de fideiusso.l.fideiuss-
sor.§.j.ff. qui satisda.cogi.l.ij.§.fi. nec em̃ in penalib9.
ꝛc.ff. ad muni.libert9.§.fi.7 ar.in.p̃.§.itẽ cũ p̃dixim9.
ar.cõtra ꝙ teneatur si ex illo vulnere obijt occisus em̃
videtur qui est letaliter vulneratus.ff. ad.l.aq̃l.l.huic

§.j.z.l.ita vulneratus.qz que ineõtinenti fiũt ineſſe vi
dẽtur ar.extra de elec.officij.z no.ff.ꝺ ſta.mi.l.pe.z ad
hoc facit.ff.de fideiuſ.ſi quis p eo.§.ij.z.C.quoz leg.
l.fi.z extra de cleri.percuſ.c.ij.z hoc verius ẽ ſecus tamẽ
ſi vulnus nõ fuit letale vt.ff.ad.l.aquil.q occidit.§.fi.
H.ſm Alber.gal.cuius ad litterã.e.t.fuit iſte.ver.et
ad hũc finem addit.ff.quoz lega.l.fi.ad materiã facit
ſupra de accuſa.poſt principi.℣.pone.A.Jac.de bel.di
ſput auit hanc q̃ſtionẽ de accuſato quã ponit in ſolu-
tione cõtrarioz.C.de fideiuſ.exprimit tñ fideiuſſores
ſub certa pena ꝓmiſiſſe q illũ ꝓſentarẽt et diſtinguit
an in accuſatiõe añ fideiuſſionẽ facta fuiſſet mentõ de
vulnere mortifero nec ne.et facit qꝺ dixi ſup rubrica
de inquiſitione.z an ſit qui ꝓſequatur cãm homicidij
vel non ibi vide vbi in eo caſu quo teneꝰ tractat quo-
mõ exigatur z dicam infra in fi.ti.Z.¶Quid ſi fide
iuſſor interceſſit ꝓ promiſſore de iudicio ſiſti nũ qꝺ la-
ta ſententia tenetur dic q nõ vt.ff.e.grece.§.j.H.fe-
cit eñ quod promiſit vt ibi z no.de imur.z dam.da.c.
vno.li.vj.in.iij.glo.Z.¶Qualiter añt ꝓſoleꝰ actori
dic q reus ſatiſdabit de ſoluendo iꝺ in quo cõdemna
tus erit.vt.ff.de iudi.ſi ꝺebitori.inſti.de offi.iu.¶De
fideiuſſore qui promiſit aliquẽ in iudicio ſiſti.vide.ſ.
de ſatiſda.§.ij.Item q̃re circa hoc vt ſupra de dolo z
contu.§.reſtat.℣.porro.z.℣.ſequẽ.¶Hoc etiaz no.
q exceptiones reo cõpetentes cõpetunt fideiuſſori ni
ſi in caſib quod dic vt no.ff.e.vbicũq.H.an laicus
fideiuſſor clerici poſſit coram iudice laico cõueniri vi-
de ſupra de cõpe.iudi.adit.§.j.℣.xxij.in fi.Z.¶Sed
nũquiꝺ iniuria facta fideiuſſore nocet ꝺebitori dicũt
quidam q ſic.alij cõtra z verius.z de hoc no.ff.de ex-
cep.l.j.in fi.¶Quiꝺ ſi fideiuſſor omiſit excepti.perpe
tuam z pemptoriã nũquiꝺ poteſt cõuenire ꝺebitoreꝫ
de hoc no.ff.mãda.ſi fideiuſſor.§.quendã.H.ſi omit
tit exceptionẽ contra ꝓcuratorem vide ſupra de pcu.
§.rõne añt forme.℣.itez no.q fideiuſſori z qꝺ ibi no.
Z.¶Illuꝺ autẽ q̃ritur ecce ꝺebitor promiſit ſoluere
certa ꝺie ꝺato fideiuſſore poſt hec creditor illũ termi
nũ prorogauit.q̃ritur an fideiuſſor amplius teneatur
dic q nõ niſi ipe cõſenſerit vt.ff.de arbi.labeo.ff.loca.
Jtem queritur.§.qui impleto.C.loca.z cõꝺu.ſi cũ bez
mes.z no.ſm Boff.extra e.cõſtitutus.Z.vt ibi ſcri-
pſi poſt prin.z de appel.ꝓtereq.ij.ſup.℣.ſempronio z
ꝺ z ibi ſcripta iuuãt ꝓ qõez ꝺ olim diſputatã p lamb.
de rampo.de fideiuſſoribꝫ cuſtodũ caſtri ꝺeputatoꝝ
p tribꝫ menſibꝫ ad cuſtodiã qui poſtea manẽtes in ca
ſtro illuꝺ ꝺeſeruerũt terminauit fideiuſſores nõ tene-
ri principaliter per leges hic allegatas ſi cum bermes.
C.loca.z.ff.e.item q̃ritur.§.qui impleto.alle.ff.de pac.
l.fi.inducens glo.ibi notantẽ libertatẽ ſemel cõpeten-
tem eſſe ꝓpetuam niſi liberatus velit itez obligari qꝺ
coadiuuat p autẽ.de dignita.§.illuꝺ.z p regulam iꝺ
quod noſtz.ff.de reg.iur.item inducit.ff.de iure ꝺot.l.
ſtipulatio.z ſo.ma.in inſulam.§.fi.v.inducit.l.nova-
tione.C.de fideiuſſore.que vult q ſi fiat novatio fide-
iuſſoris primi cõtractus liberãtur ſi in ſequẽti ſe non
obligauerint.Ad cõtraria reſpõꝺet primo ad.l.illuꝺ
in prin.ff.q me.ca.q ibi non potuit ꝺici liberatio vbi
prætor pollicet ſe in integz reſtitutuz.ff.de in inte.re.
l.nemo.ad.l.ſi vnus.§.pactus.ff.de pac.Rñdet q ibi
fideiuſſor cõſenſerat vltimo pacto de petendo nec ob.
ſi ꝺies exp̃ſſa in obligatione cuſtodũ nõ fuerit repeti-
ta in obligatione fideiuſſoz cũ in hoc acceſſorio inte-
ligatur repetita facit.ff.de ver.obli.ticia.§.idem rñdit
z de pac.item qr in fi.z.ff.de dam.infe.ſi finita.in prin.
ibi in quẽ aliqñ caueri etiã ſolet.item volũt iura plus
eſſe in obligatiõe fideiuſſoris qꝫ principalis inſti.de fi-
deiuſſ.§.fideiuſſores.ſed etiã in tempe eſt plus z min9
vt in ꝺicto.§.in fi.z extra ꝺ plus peti.c.vno.hoc certũ
eſt q in plus nõ obligaret z qꝺ plus ẽ ſi vera eſſet opi-
nio q obligans ſe in duriorem cauſam in nullo tenea-
tur de quo tactum eſt ſupra.ver.ſed nũquiꝺ eo fortꝫ
iuuarẽtur fideiuſſores ſi per nõ repetitionem temꝑis
ꝺicerẽtur ſe in temp9 amplius obligaſſe Gui.de ſuza.
in q̃ſtionibꝫ ſtatutoz idem tenet z per eaſdẽ leges mi-
bi ſub littera.C.de aliꝫ eius q̃ſtionibꝫ ꝺicã in fi.§.Z.
Sed videtur q ſolũ pro tempore preterito et nõ pro
futuro teneaꝰ.vt.ff.manda.qui mutuã.§.non ideo.z
no.in pre.l.ſi cũ hermes.z vide.ff.de preto.ſtip.l.penl.
Alij ꝺicunt q ſi ſolutio collata eſt in ꝺiem tũc aꝺhuc
tenetur fideiuſſor.ſecus ſi obligatio.vel ꝺic q ſi ꝺebi-
tor ex nouo cõtractu factus ẽ ꝺebitor et priſtina obli-
gatio remanſit tũc tenetur fideiuſſor de preterito.Si
℣o eandem obligationem prorogauit tũc exequatus
eſt.H.reſpectu.l.quã alle.ſonat vt exemptus Alber.
gal.ꝺixit exemptione tutus eſt.Z.ff.de preto.ſtip.l.
penl.vbi de hoc.Bal.fideiuſſor tenetur licet reo ter-
minus ſoluendi ſit prorogatus.C.de vſuris.rei iu.l.fi.
in fi.z hoc qñ ſolutio erat collata in ꝺiem ſecus quãꝺo
obligatio.ff.de preto.ſtipu.l.pe.z.C.loca.l.ſi cuz her-
mes.Jtem hoc vez niſi prorogatio facta ſit repetita
z renouata in principali promiſſione z per modũ no-
uationis.z.facit.ff.de pac.l.ſi vnus.§.j.z quod ibi no.
in glo.ordi.in.℣.illuꝺ añt queritur.z fuit de facto flo
rentie in q̃ſtione.ꝑ mathei de bononia.et ita no.in di-
cta.l.pe.per Bar.Z.¶Quiꝺ ſi tibi obtuli ꝺebituz z
cõſignaui z ꝺepoſui z ita videꝰ obligatio ſublata nũ-
quiꝺ fideiuſſor ammoꝺo poterit cõueniri ſi reaccipio
pecuniã reſpon.non.quia nõ ſum ꝺebitor prima acti-
one.C.de vſuris acceptã ſm Azo.¶Quiꝺ ſi fideiuſ-
ſor ꝺenũciauit creditori ne numeret pecuniam ꝺebito
ri.nunquiꝺ ſi poſtea numerauerit obſtabit exceptio.
reſpon.nõ ſi obligatus erat ad numerandũ alioquin
ſic.de hoc no.ff.e.ſi fideiuſſor creditori.et.ff.de conſti.
pe.vtz.H.q̃ſtio fuit pil.xxxj.ſatis prolixa in qua di-
ſtinguit an habuerit fideiuſſor iuſtã cãm nũciandi vt
qr ꝺebitor factus ẽ poſt fideiuſſionẽ nõ ſoluẽꝺo.z tũc
ſibi ſubuenit.ff.manda.ſi hominẽ.alꝰ nõ.et ad.l.pen.
ff.de pcura.multipl'r rñdet.Z.quiꝺ ſi fideiuſſor pri-
uſq̃ fideiuberet ꝺixit ſe nolle teneri ſi cõtingeret eum
fideiubẽ z creditor ꝓſenſit nũq̃ꝺ tenebit' ſi poſtmoꝺũ
fideiuſſit pil'.ꝺixit q ñ niſi ꝺixerit ñ obſtãte eo q ꝺeñ
fuit.ff.de lega.j.ſi cui.z.l.ſi mihi z tibi.§.interꝺũ.z.ff.
de lega.iij.ſi.quis in prin.H.queſtio.pil'.eſt.xxv.Z.
¶Item pone.A.fideiuſſit pro.b.in.x.ꝺemũ.b.obyt et
a.ſibi heredem inſtituit q̃ heres inuentariũ fecit nũc.
A.cõuenitur quia hereditas non eſt ſolueuꝺo.ipe ℣o
ꝺicit obligationẽ fideiuſſoriã fuiſſe ſolutã per aditio-
nem hereditatis vt.ff.eo.generaliter z obligatio ſemꝫ
extincta.ẓc.ff.de ſolut.qui res.§.areã z de cõſe.di.iij.
queris in prin.ver.nõ poteſt ar.cõtra q teneatur.nam
beneficiũ inuentarij faciendi in alioz nõ porrigit' in-
iuriã.C.ꝺ eman.nec auus.ff.ꝺ le.z cõ.q fauore.ꝺ ꝺic
q tenetur .quia nõ ꝺebet creditori obeſſe.qr ſibi ꝺili-
genter ꝓſperit.ff.de ſepara.ꝺebitor.in fi ſm Albert.
gal.¶Pone cũ ꝺeberes mihi.x.ꝺediſti mihi fideiuſſo
rem z obligaſti bona tua poſt hoc fuit mihi ꝺatꝰ fun-
dus in ſolutũ a iudice q a me ẽ euictus tu nõ es ſoluẽ-
ꝺo.nũquiꝺ habeo recurſuz ad fideiuſſorẽ.vr q nõ qr
extincta eſt obligatio principalis p ꝺationẽ inſolutũ.
ff.de pigno.ac.eleganter.z in p̃.§.aream.z in p̃.℣.nõ
poteſt.C.de ſen.z int'.omniũ iudicuz.l.liberã.z.C.de
euict.ſi p̃ꝺium.ſed videt' q reſtituat' vtilis cõtra fide
iuſſorẽ.H.non puto Jac.de bu.ſenſiſſe cõtrariũ in q̃
ſtione q̃ incipit ꝺebitor cõuentus vbi in terminis tenu
it creditorẽ agere nõ poſſe priſtina actione qr ſentẽtia
tenuit licet nõ p̃iudicauerit ꝺño allegat ad p̃ncipale.
l.ſi prediũ.prime allegatã z.e.ti.ſi ob cãm.ff.de euict.
ſi plus.§.j.item vt ꝺicit eſſe rem alienam non viciat cõ
tractum.licet ꝺomino non preiudicet.ff.de cõtrahen.

emp.rē alienā.sic ḡ de ſnia.itē ad vſucapionē eſt neceſ
ſari⁹ titulus vl̄ q̄ habeat loco tituli ſz res aliena adiu
dicata dicit lex vſucapionē ꝓcedere ḡ ſnia et adiudi-
catio tenuit lz dño p̄iudicet all̄.l.ꝓtoris.ff.de dā.ifec.
et qđ ibi no.et.ff.ſi ex nora.cauſa aga.l.ij.p bec ẋba ñ
puto q̄ deneget vtilē. Z.ff.de iure fiſ.ticius.ff.ad tre
belli.debitor.ff.de ſolutio.ſi creditor.et.l.q̄ res ī p̄in.
H.Alber.gall̄.b̄ ti.in fi.ff.de lega.j.ñ q̄cunq̄ et ꝺ ex
cep.rei iudi.l.pe.§.latinus. Z. Jtez quere hic.j.de
obli.§.j.ẋ.illud etiā q̄ritur.q. H. Extāt etiaz qōnes
Bui.de ſuza.in queſtiōe ſtatutoꝝ ſub lr̄a.ꝺ.an ſi debi
tor nō ſoluēs debitū ex forma ſtatuti cōdēnatus fuit
in duplū et fideiuſſor ſic ſimplū et duplū ſoluit an to
tū repetat et tenet q̄ ſic p.l.ſi mādato meo .§.fideiuſ-
ſor.ff.māda.itē ſub lr̄a.c.an fideiuſſor q̄ p̄miſit repre
ſentare aliquē officiales quotiēs vocaret et poteſtas
banniuit officialē q̄ vocat⁹ nō cōparuit poſſit cōdem
nari q̄ illū nō rep̄ſentat.et tenet q̄ ñ niſi p̄i⁹ ante bā-
nuz fideiuſſorē requiſierit vt illū p̄ſentaret q̄ tunc
poteſt.ff.qui ſatiſd.cogū.ſi deceſſerit.ſi q̄s cauī.ſz ꝛ ſi
quis in p̄in. Abbreuiata ē etiā ibi ſub lr̄a.f.qō dñi tho
me de piperato que incipit ſtatutū ē in ciuitate bono.
cuius narratio lōga ē de ſtatuto quod vult delatuz de
crimine cuius pena ſit pecuniaria relaxari datis fide-
iuſſoribꝫ q̄ p̄mittāt illū rep̄ſentare vel cōdēnatiōz ſol
uere et aliter ſecuritatē exigi vetat ſtatutū.datꝰ demū
arbitriū poteſtati ſup maleficijs ticius cōmiſit tale ma
leficiū de q̄ ſup̄ accuſat⁹ comparuit p̄miſit ſtare mā-
datis poteſtatis et ſe rep̄ſentare et cōdemnationē ſol-
uere et fideiuſſores dedit q̄ obligauerūt ſe in omnem
cauſā qui poſtea illū cōdēnatū p̄ſentāt.poteſtas vult
q̄ cōdemnationē ſoluant ſoluit q̄ nō tenent q̄ repre
ſentando ſatiſſecerūt ſtatuto cuius verbis ē ſtandū.ff.
de exercito.l.j.§.igit̄.ꝛ.§.ſi is qui.ꝛ arbitriū ſup male-
ficijs ñ ledit ius fideiuſſorū obligatorū ex cōtractu jn-
ſti.de ẋ.ob.§.in hac.et cū talia arbitria ſint odioſa re
ſtringenda ſunt.ff.ꝺ legi.q̄ nō.ꝛ.l.q̄ ẋo vtrobiq̄.q̄re
latius.habetur in ſimili cōſiliū ꝺy.et ē.xviij.de illo qui
fideiuſſit cōi p̄o aliquo ſub certa pena pone mille ille
cōmiſit id ꝓpter quod ꝺemnatus eſt in tribus milib⁹
fideiuſſor nō tenebit vlt̄ mille.q̄ ñ ī plus ſe obligauit
ff.qui ſatiſda.cogū.l.ij.§.fi.ff.de fideiuſ.fideiuſſor .§.
pio aurelio.ꝛ.l.fideiuſſores.et in p̄tē.et no.ff.loca.l.q̄-
ro. Jtē fideiuſſores obligāt̄ ſtipulatiōe tm̄.ff.de ẋ.
obli.l.j.§.verbis. C.de fideiuſ.blandit⁹ .et no.ff.man.
ſi vero nō remunerādi.§.ſi poſt creditā.effect⁹ aūt ſti-
pulationis nñq̄ extendit̄ vltra ẋba.ff.de dam.ifec.
damni.§.ſi is q̄.et de ẋbo.obli.l.quicq̄d. vbi autē de
condemnatiōibꝫ ſoluēdis nil fuit dictū pluſq̄ abſur-
dum ē dicere q̄ ſtipulatiōes extendantur ad illas nec
earū ẋba ſunt extendenda q̄ etiā ſi generaliſſima ſunt
reſtringūtur ad id quod eſt actū. C.de cōtrahē.emp.l.
in lege.et.ff. de pig.fideiuſſor.§.lutius. Jtez pactū li-
beratoriū fauorabilius eē debet q̄ obligatoriū p̄bant
due leges cōiuncte.ff.de pac.ſi vnus.§.pact⁹.et de ſo
lu.ſtichū.§.naturalis.vbi no.in.l.adrianus.ſed primū
nō extendit̄ ad ea de quib⁹ nō apparet actū.ff.de pac.
tres fratres de trāſac.cuz aqliana.ergo multominus
obligatoriū.itē videtur caſus.ff.ad muni.libert⁹.§.fi.
C.ꝺ pericu.eo.q̄ p magiſ.inter.l.vnica.li.xj. Z.

Equiturvidere de cō
ſeruationibꝫ indemnitatis.et q̄ cum cauſen
tur vt plurimū ex obligationib⁹.iō q̄ va-
rijs et diuerſis modis ſe q̄s p alio obligat p̄miſſio-
nes de cōſeruatiōe indēnitatis varias et diuerſas ba-
bent formas.vnde ſedulo animaduertēdū ē p̄miſſio ꝛ
obligatio a qua q̄s indēnis p̄mittitur cōſeruari et ex-
empli gratia p̄miſſionū ipſarū hic duas formas ſup-
ponamus. C Si igitur aliq̄s ſe alterius p̄cibus et mā
dato in inſtrumento obligauit ſup cōſeruatiōe indē-
nitatis ſue ſic īſtrumētū cōficietur. Forma. H. Rol.ꝛ
eſt pe.ij.p̄tis ſequēs aūt ē vlt. Z. Quoniā. A.in debi
to et ad debitū.c.lib.tur. p̄cib⁹ et mandato .b.et cum
ipō ſe ticio p̄incipaliter et inſolidū obligauit vt patz
ī inſtrumēto ſcripto manu mei notarij ſubſcripti ꝛ ea-
dē pecunie quātitate put ipē.b.cōtent⁹ ꝛ ꝓfeſſus fuit
tota ad ſe et nihil ad ipm. A.puenit.idē. A.p̄miſit ſo-
lenniter ſine aliq̄ exceptiōe iuris vel facti ſe obligādo
dicto. A. p ſe ſuiſq̄ heredibus ſtip.ſe liberaturuz eū
et eius heredes et bona et ipa fideiuſſiōe et obligatio
ne p̄miſſiōe et debito ad terminū ꝛ in termio in dicto
inſtro cōtēto.ſ.hīc ad ſex mēſes ſe facturuz ꝛ curatuz
qđ ipē. A.dicti debiti occaſiōe nullū damnū īcurreret
nullaq̄ ſibi lis vl̄ moleſtia inferet quodq̄ ipm eiuſq̄
heredes et bona cōſeruabit ab obligatōe ꝛ fideiuſſio-
ne hmōi et ab omnibus et ſingulis in dicto inſtrumen
to contentis penitus ſine dāno ſub pena duple dicte
quātitatis pecunie ſtip.in ſingulis capitulis hui⁹ ꝓtra
ctus īſolidū p̄miſſa q̄ pena ſoluta vel nō rata manent
oīa et ſingula.ſ.ꝛ īſcripta obligās ſe nihilomin⁹ di
cto. A.ſolēni ſtip.et p̄mittēs ſi p̄dicto termio eū nō li-
beraverit vt dictū ē et oīa et ſingula ſup̄ſcripta non
obſeruauerit ſe liberaturū eū ac p̄dicta oīa et ſingula
obſeruaturū et nihilomin⁹ penam p̄dictā ſoluturum
vbicūq̄ locorū et fori ipē. A.petierit ab eodez. Jtem
reficere et reſtituere ſibi oīa et ſingula dāna et expen
ſas ac int̄eſſe litis et extra ꝛ ſup hoc credere ſuo ſimpli
ci verbo ſine ſacramento vel alia q̄uis p̄batōe. Jnſup
p̄miſit p̄ceptū talis iudicis recipere et adimplere nec
ab eo appellare.et de p̄miſſis adiplēdis vl̄ obſeruādis
j.certū diē poſtq̄ eidē dnūciatū fuerit ſb̄ pēa.l.li. tur.
ſtip. p̄miſſa q̄ ſoluta vel nō p̄dicta oīa et ſingula firma
perdurent p̄o quibus omnibus ꝛ ſingulis firmiter
attēdēdis obſeruādis et adiplendis obligauit eidē oīa
bona ſua que p̄cario iure ſe ei⁹ nomine cōſtituit poſſi
dere vſq̄ ad integrā obſeruationē omniū p̄dictorū
renuncians fori p̄iuilegio excepti.ꝺoli.conditioni ſi-
ne cauſa.infactū actiōi et omni alij auxil̄.et accedit ad
hec.ff.ad vell̄.l.vir et vxor.§.fi.ff.de in rē verſo.ſi p̄o
parte.§.fi.ff.de cōdi.indebiti.l.indebiti cauſa .ff.man.
luti⁹.ff.de fideiuſ.p̄ vēditiōe.ꝛ.l.fideiuſſor qui mino-
ri extra.e.c.fi. C Si autē fit p̄miſſio de conſeruatio
ne indēnitatis ei qui non p̄cibus et mandato ſed vt
p̄incipalis ſe cū p̄incipali obligauit licet ſit in verita
te fideiuſſor ſic inſtrumentū cōficietur. Forma. A.con
feſſus et contentus fuit q̄ p̄miſſio et obligatio quā
ipſe.a.ꝛ.b.fecerūt. C.in debito ꝛ occaſiōe debiti.c.lib.
tur.p̄miſſarū ab eis ambobus ipſi.c.ex cauſa mutui
vt patz in inſtrumēto ſcripto manu mei no.ſubſcripti
p̄o ſe ſolo. A.facta fuit.et ipm debituz p ſe ſolo con
tractū quodq̄ tota ipſa pecunie quātitas ad eū ptinz
et nihil ad.b.p̄dictuz ꝛ q̄ ipē.b.ex cauſa fideiuſſiōis
p̄o ipſo. A.et eiusdez. A.p̄cibus et mādato ſe ad di
ctū debitū obligauit.licet non fuerit hoc in inſtrumē-
to p̄incipalis debiti expreſſum q̄propter dictus .A.
p̄miſit ſolenniter ſine aliqua exceptione iuris vl̄ fa
cti ſe obligādo dicto.b. p ſe ſuiſq̄ heredibus ſtip.ſe.
liberaturum eum et eius heredes et bona ꝛc .per oīa
vt ſupra in preceden.proxi.forma.

Libellus

Vrta propoſitionis
ordinē ſeq̄tur de libellor cōceptione vide
re. Jn hoc igitur ti.ſic potes libel.formare
Lo.ꝛc.con.de.p .q̄ eo olim apud
bono.diſciplinis ſcholaſticis inſi-
ſtente ꝛ neceſſarijs expēſis carente p eo apꝺ tales mer
catores fideiuſſor p̄o tāta ſūma pecunie interceſſi.ipe
vero exhibiti ſeruicij immemor et ingratus in ſolutio
ne dicti debiti ceſſauit quare coactus extiti eiſdē mer

catoribus pecuniaz ſolnere memoratã ꝛ grauia ex hꝭ
dãna ſubire. quare peto ipm cogi ad ſoluẽdã mihi p̃-
fatã pecuniã cũ dãnis oibus et expẽſis et intereſſe litis
ꝛ extra et eũ ad id p veſtrã ſniam cõdemnari extra de
fideiuſ. c.ij. et. c.iij. ff. e. exceptiõe. ff. de euicti. ſi per im-
prudentiaz. et inſti. de fideiuſſ. §. creditor vero. vl̃. ſic.

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. cuius manda-
to fideiuſſi apud. t. pro. x. et ſol-
ui vnde iuſticiã poſtulo ꝛ ad hoc propo. ac. mandati
H. ſupp. cõtrariũ. Z. vt. ff. mãda. q̃ mutuã. §. j. et. l. q̃
fidẽ. et. l. ſi mãdato. §. fideiuſſor. ꝛ. C. eo. cum ex cauſa.
et. l. ſi fideiuſſores ꝛ. l. p⁹. ¶ Cõtra fideiuſ. ſic libel. ꝛci.

Libellus. Lon. ꝛc. propo. cõtra. p. q̃ mihi p-
miſit qđ ſeius dz vel p eo fideiuſ-
ſit ſoluere ſe ſoluturũ qđ ipe mihi debet videlicet. c.
vnde peto q̃ ea mihi ſoluat et peto eũ ad hoc ſentẽtia
liter cõdemnari et ad hoc propo. ac. ex ſtipula. vt inſti.
de fideiuſ. in prin. vel cõci. libel. vt. j. de obliga. ꝛ ſolu.
§. ſeq̃tur. x. ſi vero. H. Adde ꝛ. x pozro ibi p̃cedenti ibi enim ponit libellũ de eo q̃ ſoluit. in. x. ſi vero ponit libellũ quo cõphẽdit q̃tuor caſus quib agit q̃ nõ-
dũ ſoluit. et ibi ſcripſi q̃d de q̃nto caſu ſcilicet ſupue-
nientiũ inimicitiarũ. Jtẽ q̃d de illo qui depoſuit ꝛ cõ
ſignauit dixi eo. ti. c. fi. ſup. x. fuiſti. Jtez q̃d de illo q̃
pignoratus ẽ et dãna ſuſtinuit ibi dixi ſup prima glo.
item ſup p̃. x. ſi vero dixi an fideiuſſor cõdemnat⁹ te-
neatur appellare et an liberationẽ petere poſſit fideiuſ
ſor euictionis eo q̃ diu ſtetit ſic obligatus. Z. ¶ Po
tes etiaz cõcipere ſub incerto vt ſupra nihil dicas de
q̃ntitate vel ſi dicis dicas ſb alternatiõe vt cẽtũ vl̃ ho
minez. hec. n. incertitudo admittit. ff. de fideiuſ. tutor
§. ei. ff. de re iudi. ait p̃tor. §. ſi iudex. in ſentẽtia autem
certificabit inſti. de act. §. curare. qđ dic vt. s. de plus
peti. et. j. de ſoluti. §. cõſequẽter. x. itez cõtra. ¶ Qua
liter cõcipitur libellus cõtra nolẽtẽ recipere fideiuſſo-
rem idoneũ oblatũ. dic vt. s. de dolo et cõtu. §. reſtat
x. notãdũ. ¶ Jtẽ ſi fideiuſſor velit agere vt ab obliga
tione liberetur vel vt ſibi reſtituatur qđ occaſiõe fide
iuſſionis ſoluit cõci. libel. vt ſup̃ d iudi. §. ſpecialia. x.
ſi vero. ¶ Jtẽ qualiter conci. libel. cõtra fideiuſſorẽ tu
toris promittentis rẽ pupilli ſaluã fore dixi. s. de pig.
§. ſequitur. ī pri. H. Hic quero an neceſſario offera
tur libellus fideiuſſori q̃ ſub pena promiſit in iudicio
reum ſiſtere vl̃ p̃miſit reũ p̃ſentare pro parte q̃ dan-
dus ſit libellus faciũt no. ſupra de dolo et cõtu. §. re-
ſtat. x. pozro. in ſecũdo libello. ſed ſi aduertes ibi libel
lus ad intereſſe formatur qđ eſt dubiũ nõ ad penã p̃-
miſſam que ẽ certa tamẽ q̃ſit dand⁹ inducuntur iura
cõia que volũt libellũ dari et eſſe de ſubſtantialib⁹ iu
dicij. et p illũ decerni litis ſpeciẽ. ff. de edẽ. l. j. C. eo. ti.
l. edita. et cõpetit actio ex ſtipulatu de quo vide in pre
dicto libello ꝛ bene facit. C. e. t. ſancimus. vbi dicit q̃
cõtra talẽ cõpetit actio penalis. Audini dicentes q̃ ſi
ex dolo fideiuſſoris p̃ceſſit reũ non ſiſtere vel nõ p̃ſen
tare tũc iudex ex officio poterit illũ punire in pena p̃
miſſa et plus extra ordinem ceſſante dolo dicũt eſſe lo-
cuz libello. ff. de cuſto. reo. l. ſi q̃s reum et per rationes
communes vt dixi ſupra. §. j. ſuper x. ſed pone. t. in fi.
Ja. de bel. ſolẽniter diſputauit hec. ẽ queſtio in ſolutõ
nibus cõtrariorũ ſup. C. in rubrica de fideiuſ. articu-
lo. ij. x. ſup ſecũda queſtiõe ꝛ q̃ extraordinarie ꝛ ſine
libello exigatur pena inducit notorietatem actum iu-
dicialiũ et obligationẽ hãc liquidã fore et cõſciẽtiam
rei quã habet vt iudex et q̃ ex officio punit calũniam
C. de calũ. l. j. et p̃. l. ſi quis reum. Jtẽ q̃ hec pena ſuc-
cedit in locũ mulcte que extra ordinẽ imponitur. ff. de
verbo. ſig. ſi qua pena. inducit id ſeruari in fideiuſſio-
ne iudicatũ ſolui. C. de vſur. rei iudi. l. fi. et qđ ibi no.
Et vt dicit videtur caſus p̃m quoſdã. C. vbi quis de-
curio. vl̃ coar. l. ij. §. fi. Ad cõtrarium allegat eandẽ. l.
et iura que volũt libellũ dari nec poſſe expreſſe remit-
ti. Jtẽ actionẽ edi. ꝛ q̃ caſus iſte non numeratur inter
exceptos. item q̃ in caſib fiſci ordo ſeruatur. C. d ap-
quoniã. C. de iure fiſ. fideiuſſor. et in tributis in aut. de
man. prin. §. ſi vero. ſoluit q̃ ſi fideiuſſor cõfitetur vl̃
negat ſũmarie et de plano cogetur ad ſoluẽdũ p̃ pma
iura facit. ff. de iudi. ſi debitor. et de re iudi. l. debitor.
Si negat et petit libellũ dic ordinẽ in iure debere ſer
uari et reſpõdet ad cõtraria. conſulit tñ q̃ repreſenta-
tionis tempore iudex fideiuſſoribus precipiat ſub pe-
na promiſſa illã indicendo per modũ mulcte q̃ reũ ad
certũ terminũ repreſentent quã mulctam certum ẽ in-
dicem exigere poſſe vt p̃. l. ſi quis reũ. ꝛ. C. hoc. eo. ti. l.
ſi barſatorẽ. ff. ſi quis ius di. l. j. tranſglutini. et ibi ple
ne videas. Z.

De obligationibus et ſolutionibus. Rub.

H. Auctor hꝭ fecꝭ rubricã nouã vnã. ſ. de duab ī trib
enim legum voluminibus. ſ. ffozũ. Codicis. et inſtitu-
tionũ iſte rubrice ſunt diuiſe. item in ipſo lib. iij. inſti-
tutionũ in generali ti. d obli. fit multiplex ipſarũ diui
ſio quarũ proſecuito partez occupat libri quarti nos
vero habemus rubricam de pignoz. et rubricaz de ſo
luti. de obliga. ſub hoc nomine non habemus queſtio
nem. Jo. de deo. cõtra quẽ agat creditor habens bona
ticij obligata ſi ille facto teſtamẽto et filia inſtituta fi-
at cõuerſus eccleſie ſecularis. vide de priui. p exempti-
onẽ in no. ſuper. x. conuerſ. lib. vj. antiquam queſtio-
nem pil. xlv. hꝭ p̃pono de illo qui mutuauit veriſimili
ter cõſumptuoſo puta in alea vel taxillor ludo. ſ. ille
meliori cõſilio vſus in vtilẽ cauſaz expendidit q̃rebat
an repetet. q̃ ſic facit regula locupletari in. vj. cum cõ
cor. ſoluat ergo factus locupletior. ff. de neg. geſ. ſi pu
pillus. et de tribu. l. iij. item cõtractus recõciliantur vl̃
cõualeſcũt. C. de nup. et ſi cõtra. ff. ſi cer. pe. l. roga ſti ī
fi. et. l. ſe. et de fideiuſ. ſi quis pro eo. et ſatis ẽ non eſſe
conſumptũ licet voluntas affuerit. ff. de vſuris. ſi quis
vxori. §. ſi quis de. ꝛ. §. neqz. et. ff. rerũ amo. l. penul. re-
fert q̃ bis motiuis bur. indulget creditori ipſe diſtin-
guit an expꝛſſa fuerit cauſa mutui ad ludum vt tũc nõ
agat aut nõ. et tũc agat. et ſic expꝛſſa nocẽt. ff. de pact.
ſi vnus. §. illud. ꝛ cogitatio non reportat penam. ff. de
pac. cogitatõis. Sed continuet huic quod querit alb.
gal. in. l. ſolent. §. j. ff. de aleatori. de tali q̃ mutuauit in
ludo perditionis. ſed debitor poſtea ex interuallo p̃-
miſit vel de ſoluendo preceptũ iudicis ſponte recepit
q̃ non teneatur. videtur quia p̃miſſio vel p̃ceptum fa
ta fuerũt de eo q̃ lex prohibet. C. de rel. et ſump. alea
ruz ludus. ergo ſtipulatio non tenet. ff. de verbo. obli.
l. generaliter maxime cũ ſolutũ repeti poſſit. e. ti. l. fi. cõ
trariũ ei placet quia ſublata eſt primum cauſa turpi-
tudinis igitur valet. ff. de conditio. ob turpem cauſaz.
l. pe. C. q̃ me. cauſa. l. ij. Eſt alia queſtio pil. xv. tal. A.
bona fide poſſidẽs rẽ alienã pignorauit eaz. b. ſuo cre
ditori a quo. c. verus dominus vendicauit rem et ſuc
cubuit demũ. A. cõtra. b. egit pignoratia et reſtituta ẽ
ſibi res. itez. c. agit p̃. a. qui. a. per exceptionẽ rei iudi-
cate cũ. b. ſuo creditori ſe tuet. q̃rit an poſſit. tz q̃ nõ
poſſit qz regulares int alios acta vel iudicata. ꝛc. omes
caſus cõprehendit qui nõ inueniunt excepti de quib
iſte non ẽ. all. C. d dona. l. data inducit. l. ſi a te. §. fi. ff.
de excepti. rei iudi. vbi exceptio rei iudicate non redit
ad auctorẽ. item. ff. de bo. auc. iu. po. cuz vnus. in q̃ſti-
one de illo qui ſe obligauit ſe obligaturũ ad dãdã mi
hi. x. tenet alber. gal. extra opus per. l. ob eã. ff. de pre-
ſcrip. x. q̃ ſine alia obligatione mihi ad illa tenetur vt
etiã vitetur circuitus. ff. de condi. inde. l. dominus te-
ſtamento. vbi cõcor. in fi. vlt. glo. et in clemẽ. d reſcrip.
auditor. Jtẽ cũ debitor rem mihi obligataz ſine meo

cõsensu obliganit.secundo et demũ de meo consensu obliganit cuidã tercio glo.in.l.paulus respondit que als ẽ.§.ſ8 lege luci⁹.ff.q̃.mo.pig.vl̃ hypo.sol. dic̃ ius mei pignoris solutuz quo ad terciũ ꝑ nõ quo ad scõm Audiui dominũ meũ dicentẽ sz in scriptis ei⁹ non habeo q̃ ꝑm id erimus in circulo.qz scõus aduocabit a tercio et tercius a primo.primus a scõo ꝓpter qõ videbatur melius dici in totũ 7 quo ad quẽlibet ius pignoris qõ ipe prim⁹ habebat eẽ solutũ. Jnuẽio homobo. cremo.idẽ tenuisse et probat p textũ ipius legis q̃ dic̃ q̃ secũdi vel medij creditoris causa melior est effecta si primus ab eo aduocare posſz vt prius nõ ẽ dare q̃ eẽt melior.dicit g̃ q̃ sicut solut ũ ẽ pignus cũ creditor cõsentit rẽ vendi donare vl̃ in dotẽ dari vt in dicta.l. lutius sic etiã qñ cõsentit pignorari solutũ sit q̃ ad omnẽ creditorẽ nec ob.l.iubem⁹ .C.ad vell. vbi spẽale est in muliere.vt sicut ibi intercedẽti cõsulit̃ p velleianuz sic et renũciãti cõsulit̃.sed nõ in totũ.sed in hoc vt renũciatio cõsensus et obligatio restringãtur ad eas personas res et cõtract⁹ p quibꝫ facta fũt ꝓdicta vt apte ibi dicit textus. disputauit etiã bertholutius de ꝑtis questionẽ q̃ incipit statutũ fuit.si p statutũ ciues artãtur ad describẽda bona immobilia et credita 7 absoluit statutũ debitorẽ cuius debitũ nõ fuerit a creditore descriptũ. Si a creditor.b.habebat obligatõez p quã sibi erãt etiã nomina obligata ipe ẋo.b.erat creditor c.7 creditũ nõ descripsit ꝓpter quod.c.absolut⁹ est ab ipo.queritur.an etiã quo ad illũ.a. intelligatur absolutus. Ad negatiuã inducũtur regule nõ debet alteri in.ff.de re.iur.et regula ñ debet aliqs.lib.vj.7 q̃ pene restrigũtur ad suos auctores.C.de penis ſacim⁹ facit. ff.de doli.excep.apud celſũ.§.de auctoris nec ẽ nouũ principali sublato accessoriũ remanere de q̃ in regla accessoriũ.lib.vj.nec aliqd q̃ tenere ad vnũ 7 nõ quo ad aliũ.C.cõmunia de mã.l.j.ff.de sena. emãcipatũ in fi. ad idẽ.ff.de fideiuſ.l.vranius.ad finẽ vbi factũ creditoris actionẽ alij cõpetẽtẽ nõ tollit et debitor cõtrahendo nõ facit deteriorẽ cõditionẽ creditoris .C.de pig. l.debitorẽ.ita nec delinquẽdo vl̃ omittẽdo q̃ paria fũt. ff.de iudi.omnẽ et hoc tenuit rationibꝫ ꝓdictis videãt q̃ tũc expedit de hoc querere qñ immobilia et mobilia illius.b.nõ sufficiũt ad creditũ illius.a.Sed nunqd prio rebꝫ obligatis debitori suo põt qs agere hypothecaria vber.sup.l.j.C.de remiſ.pigno.tenet q̃ ñ all̃.l.ff.d le.itj.l.seruos ante fi.j.respõ.vbi dicit̃ q̃ creditor legãdo bona sua vel seruos suos nõ videt̃ legaſe pignoratos et secus in debitore vtꝫbi nomẽ vero vl̃ ius qõ habet̃ in pignore generaliter et spãliter obligari potest.C.q̃ res pig.ob.po.l.nomẽ.monet g̃ aduocatos q̃ sibi caueãt in formãdis libellis ne dicãt res debitoris sibi p hypothecariã obligatas ꝑ agãt rspectu iuris sibi generaliter vel specialiter obligati a debitore suo exquo res illas petũt p hypothecariã cũ agunt psonali vide supꝫ de pigno.ver.sz pone. ℟. ¶ Propo ſito cõgruit questio thome de piperato innouatam p vyanisiuz de vẽditore dom⁹ decepto vltra dimidiaz iusti ꝓcij cui agenti et vincẽti emptor domũ restituit querebãt an duret obligatio quã emptor interim fecerat de illa domo et tenuit vtercꝫ q̃ durat rõ qz dom⁹ empta 7 tradita fuit in dñio emptoris si vẽditor erat dñs.C.de pac.traditionibꝫ.ff.de acq̃ren.re.do.l.traditio.vel si nõ erat dñs parabat̃ cã vsucapiẽdi 7 interiz publiciana.ff.de dam.infec.l.ꝓtoris.de publicia .l.itj. §.ait ꝓtor .valuit ergo obligatio .ff.de pigno.et quenõduz.§.q̃ dicit̃.7.l.si ab eo.item bene facit. ff.de edi. edic.bonẽ.§.pign⁹.7 qui.mo.pig.vel hypo .sol.l.si debitor.itẽ dom⁹ restitutio fuit alienatio que cũ sua causa transiuit.ff.de cõtraben.emp .l.alienatio facit.ff.de reg.iur.l.nemo. Jtẽ cũ emptor teneretur actõe psonali ad alterũ duorũ ergo alienare nõ prohibeat̃ vl̃ obligare.ff.de ver.obli.l.si seruũ.§.idẽcꝫ.poterat.n.ꝓciuz supplere.C.de rei ven.l.ij. Creditoribus ergo emptoris ꝓiudicari nõ debz ex ipsius facto q̃ nolũt ꝓciũ supplere.ff.de reg.iur.nõ debet alteri.7.l.id quod nostrũ itẽ als p hunc modũ daretur via debitorib⁹ malignãdi cõtra suos creditores qõ nõ debet cõcedi.ff.de rei ven.in fundo.7.ff.nau.cau.sta.l.j.§.j. Ad secũdã ptez rubrice scilicet de solutione ꝑmittaz remiſ.de casu an audiatur volẽs solutionẽ ꝓbare is qui negauerat numeratã et fuit cõuict. de mẽdatio vide.s̃.de exceptio. §.viſo.ẋ.sed quid si debitor. Remissionẽ de instrumẽto debiti penes debitorẽ reperto cõcellato vel nõ an p id probet̃ solutio vide.s̃.de instru.edic.§.postcꝫ.ad fi.ẋ.porro.cũ suis remiſ. Ad questiões ipas veniẽs ꝓpono questiõem.xiij.pil̃.cõiunctis duob⁹ domini mei in legib⁹ ꝑmisi et iurauí ticio.C.q̃ mihi mutuanit soluere a ꝓcuratori suo rome quo pergẽs ꝓcuratorẽ ipsius reperi grauiter infirmũ obtuli pecuniã ꝓpter ifirmitatẽ et perditionis timorẽ recipere nolebat.sed deuictus instãtia recepit parũ post mortuus ẽ 7 pecunia perdita ticius a me illã repetit.queritur quid iuris.p ipo inducũtur nõ cõgruo tẽpore facta solutio.ff.locati.item queritur.§.j.solute pecume imminẽs,perditio ff.manda.l.si vero nõ.§.si adolescẽs.mãdati 7 iuramẽti tacite intellecta cõditio.ff.e.ti.cũ q̃s.status ꝓcuratoris variatio.ff.de testa.tute.l.iij.in fi.et de admi.tu.l. iij.§.cꝫuis.et violenta ꝓsumptio doli vel culpe.ff. de rei ven.qui ꝓtorio al̃s petitorio.pro me inducũtur vero ꝓcuratori facta solutio que iurisfictione facta censetur dño.ff.e.l.vero.et.l.solutã.religionis diuine timẽda transgressio.ff.ad.l.aquil.si quis fumo.7 de offi.ꝓ. si.l.illud casuũ.ad creditorẽ ptinẽs neglecta ,puisio.ff. loca.si quis domũ.§.j.solutiõi ꝑmisse reclamãs bonefidei ratio.ff.de reg.iur.bona fides.q̃ facti est facta solutio.ff.de cura.fur.l.cõsilio corporis nõ officiẽs egritudo.C.de trãsac.l.sanũ.vbi videlicet transactio cuz infirmo corpore mente sano .soluit me absoluendum qz solui cũ debui p ꝓ.l.vero ꝓcuratori.ff.e.t. ¶ Questionẽ dñi mei de illo qui soluit vero ꝓcuratori sed reuocato et distinctionem ipsius scripsi de rescriptis exte decani sup glo.sic.j. ¶ Sz fuit eius alia questio d̃ debitore qui soluit nõ ꝓcuratori q̃ bona fide iusto errore ductus ex falsa persuasiõe ostendẽtis quoddam instrumẽtum falsũ se ꝓcuratorẽ putabat et pecuniam perdidit et incipit questio. Ego verus debitor querebat cuius piculo perierit creditoris debitoris vel ꝓcuratoris.contra debitorẽ allegat q̃ nõ sit liberatus.defecit enim mandatũ. Jtẽ ratihabitio nec iuuat eũ cas⁹ peremptionis.C.si certũ pe.l.incendiũ.ꝓ procuratore allegat q̃ tenebatur ad species.s.certũ corpus numorũ solutorũ per debitorẽ illis ergo peremptis liberatus ẽ.ff.de ẋ.ob.l.si ex legati causa.7.l.sed et si certos.item bona fide recepit pecuniã qua bona recipiẽs etiã indebitũ nõ tenetur vltra cꝫ locupletior fact⁹ sit ff.de cõdi.inde.si non sortẽ.§.libertus.respondet dici posse de rigore q̃ is cui fuit soluta pecunia a debitore habeat actionẽ de dolo vel infactũ cõtra illũ qui falso persuasit sibi q̃ erat procurator cꝫ cedẽdo debitori qui sibi soluit liberatus sit.ff.de eo p quez fac.est.l. j.ff.de pecul.q̃ debetur vel quod dicit equi⁹ iste ꝓcurator recipiẽdo pecuniã a debitore gessit negociũ creditoris 7 vtilit̃.vñ cogit̃ creditor habere ratũ 7 lex habet pro habito rato.licet pecunia fuerit postea perdita sufficit enim vtiliter inchoatũ esse.ff.de neg.ge.pomponi⁹.7.l.sed an vltro .et sic est debitor liberatus 7 ꝓcurator iste si haberet pecuniaz tenetur eam soluere creditori p actionẽ negociorũ gestorũ .sz qz perdita ẽ et ad eã non tenetur vt dictũ est cedet creditori actionẽ de dolo vel infactũ 7 ad eã cedendo liberabitur vt dictum est ꝑm eum. ¶ Est 7 alia questio eiusdẽ sic ad

litterā bone duo sūt ab aliquo stipulati insolidū credi
tores. ⁊ vni ē totū solutū. queritᵉ an alter possit petere
partē eius qđ solutū ē. arguit ꝙ sic qꝛ hoc ē in reis dbē
di quoꝝ vno soluēte totū cedit actio ī partē. ff. de ad
mi. tu. si ples. et etiā actiōe nō cessa agit in ptē ille q̄ sol
uit. C. đ. du. re. l. j. si hoc ē in reis debendi. igit et in re
is credendi ⁊ sic totū exigēs partim sunꝫ partiꝫ alteriꝰ
negociū gessisse dicatur et si teneat aut mādati quasi
tacitū mandatū interuenisse dicat de acq̄rendo vl negociū gestoꝝ quasi alteriꝰ negociū gesserit. itē vna est
sūma debita ⁊ vna obligatio vt. ff. de duo. re. l. iij. in fi.
⁊ cōis. ff. e. ti. qui hoiem. §. j. ergo quod exactū est pro
parte restituendū ē sicut totū restituit qui totuꝫ exigit
ab alieno debitore. C. de nego. ge. si pecuniā. faciūt. ad
idē. ff. de nora. si in re cōi. si cer. pe. l. si eū seruū. de bis
q̄ dele. l. j. in fi. cū. l. se. In cōtrariū in substātia obliga
tionis sunt due. ff. e. ti. si duo. ⁊ de duobus reis. l. e. in
fi. exigens ergo ꝑ se videtur exigere. ff. e. t. l. ⁊ magis. ⁊
sine mandato pro alio nō posset exigere suo nomine
exactū aliter nō pōt ratū habere patet in regula. ratuꝫ
in vj. Itē cōstat ꝙ de iure vniꝰ pōt aliū puenire. ff. de
duobus reis. l. ex duob ⁊. ff. đ cōsti. pe. l. idē ē. et aliter
scire debuit se puenire et puenirī posse. debet g̃ exigē
ti prodesse diligentia. ff. đ re iudi. l. inter eos. ⁊ de bis q̄
in frau. credi. l. pupillus. Itē vnus nouare potest ⁊ in
iudiciū deducere ⁊ accepta ferre pōt ac si omnino so
lus stipulatus fuisset. ff. de noua. si rem. §. si duo. facit
ad p̄dicta. ff. cōmod. vnde queritur vbi dicitur alterū
agendo lucrū sentire. itē. ff. de pig. l. debitor. Item pro
hac parte inducit. ff. ad. l. falci. l. in lege falcidi. et apte
non elegit aliter putāt aliq̄ ꝙ vltimū voluit tenere et
hoc placet alber. gal. vbi de duo. re. ⁊ auctori. s. de re
nunci. et conclu. §. j. ℣. q̄d si vni. ⁊ pe. de bel. nisi sint so
cij ꝙ primas ratiões dy. in. l. q̄ hominē. ff. eo. tenz ꝙ sal
tem ꝙ actionē negociorum gestorū contribuere tenea
tur et idem accur. in. l. si ticio aut seio. ff. de le. ij. et. in. l.
frater a fratre. ff. de cōdi. indebi. in. j. glo. post p̄ī. et de
hoc cy. C. de duo. re. aut. hoc ita in fine. mihi videtur
ꝙ ex varietate causarum stipulādi qua veniat vel nō
veniat interesse con rei a damno causatuꝫ concordari
possent hec dicta. et per hoc placet distinctio Jaco.
de belui. in questione sua de duobus reis. in. iiij. mem
bro ex quo vidimus de solutione facta vni ex duobus
con reis credendi videam⁹ generaliter an vnus credi
tor revocare possit quod alteri iam solutum est. circa
quod Ja. de are. super. l. pupill⁹. ff. de bis que in frau.
credi. sic distinxit. an creditor potest aliunde suū cōse
qui aut non. primo casu non revocat cuꝫ revocatoria
detur in subsidium quod patere dixit ꝙ plures leges
illius ti. ad idem. C. de peti. heredi. l. hereditate. ⁊. l. fi.
ff. de distrac. pigno. l. j. secundo casu aut creditor cui
solutum est recepit vltra suum creditum. et tunc tenet
vtili conditione indebiti. ff. de cōdi. inde. l. tutor. Aut
solū quod sibi debebatur et tūc aut receptum erat ob
ligatum priori aut non. primo casu si extat revocabit
per hypothecariā quia etiam si sit pecunia in ea consi
stit hypothecaria. ff. qui po. in pig. ha. l. idemq̄ in fi. et
de pigno. si fundus. §. in vendicatione. per quem. §. di
cit idem si dolo desyt possidere. Si vero pecunia bo
na fide cōsumpta esset agit cōditiōe ex lege vel actio
ne infactum. ff. de iure fisci deferre. §. fi. ⁊. l. sequen. et
C. de iure fisci. l. pecuniam. et de iure delib. l. fi. §. si ve
ro. Si vero recepta pecunia non erat obligata. aut il
lis debebatur ex diuersis contractibus. et tunc non re
uocatur. ff. de re iudi. l. inter eos. fallit si sequens fue
rit priuilegiatus alꝫ non. ff. quod cuꝫ eo qui in. a. l. iij.
et de pecul. ex facto. item si iam bona possessa sunt re
uocantur ad equalitatē vt. e. ti. ff. que in frau. credi. l.
qui aut. §. sciendū. item si extorserit pecuniā vel grati
ficatus fuerit ei debitor vt in ipa. l. pupillus. ⁊. ff. đ bo.
auc. iudi. possi. si vero expedierit. §. j. Si ℣o debebat
ex eodē cōtractu tūc aut sūt socij aut coheredes pro
casu oia revocantur ad cōionem. ff. pro soc. l. verū. §.
si cū tres nō ob. illo. e. ti. si ticius quia ibi solutuꝫ fuerat
alteri non socio secundo casu cum sunt coheredes. et
tunc aut vnus recepit ptē rei hereditarie ⁊ p̄dinisi so
⁊ tunc ab eo nō revocatur. ff. si pars heredi. pe. l. j. §. j.
⁊ de re. vendi. pomponius. §. si ex equis. Si pro diui
sa salua remanet actio alteri. ff. famil. her. l. item labeo
in fi. illi negligētia imputetur. C. de posiți. l. fi. si aūt reci
pit debitū ex actiōe hereditaria si suā tm̄ portionez re
cepit non revocat. ff. famil. her. l. lutius. ℔m eum hic vi
des ꝙ Jac. non cōprehendit casum questionis supra
proxi. cum vnus fuit contractus duorum nec sunt so
cij nec coheredes et iō congrua fuit ista coniunctio de
solutione fienda collegio per eum qui ad collegiuꝫ re
cipitur. vnde queritur an soluens habere debeat par
tem solutionis illius. Bui. in questionib⁹ mihi sub litte
ra. j. dicit ꝙ sic all. ff. dele. j. l. ab omnibus. §. si ticio. ⁊.
ff. de condi. ⁊ de. qui heredi. §. fi. Jncontrariuꝫ serua
tur et contrariuꝫ probat ille. §. fi. per quem probat ꝙ
si iam heres debet soluere heredibus tunc ipe solutio
nis habet partem si soluere debet vt sit heres integrā
solutionem facit alijs heredibus ⁊ sic in casu questio
nis. quia solutionem facit nō existens de collegio vt fit
de illo per primum medium etiam loquitur. §. si ticio.
cum iam heres soluebat aptius aūt non ob. ℔m lectu
ram de qua ibi in fine secunde glose. disputauit fran.
accur. questionem sic propositā statutum ē tale ꝙ om
nes condemnati ꝑ maleficio possint redire soluendo
certum quid cōi tunc temporis quidam condemnati
ꝑpter maleficium erāt incarcerati vt cōdemnationez
solueret queritur an eis prosit statutū tenuit ꝙ sic pri
cipaliter per. l. ff. de libe. le. l. nō solū. §. liberatio vbi di
citur ꝙ liberatio debitori legata valet anteq̄ debituꝫ
sit exactum per quod patet ꝙ captio vel pone dete
rio non impedit legatū liberatiōis durāte debito. i. so
lutione non facta ad idem quia liberatio est favorabi
lis ⁊ sic ampliāda vt in. l. arrianus. ff. de act. ⁊ obli. Itē
est beneficiū ⁊ sic large sumenduꝫ. ff. de consti. princi. l.
beneficium. Item in dubijs interp̄tamur contra fiscū
ff. de iur. fis. non puto. item carcer non est ad penam ſz
est ad custodiam de penis q̄uis. li. vj. non inducat er
go penam dubium questionis est licet fran. non sic
aperuerit qꝛ debenti p̄sumuntur soluere sed de banni
tis vel fugitiuis non sic speratur. et ideo ab illis recipi
tur modicum ab istis speratur totum. Item illud ver
bum. redire notare videt bannitos vel fugitiuos in
carceratis enim nō spectamus reditū. item de cōdem
nationib⁹ maleficiorum loquimur que pūiri publice vti
le est de sen. excō. vt fame. vbi cōcor. ⁊ p̄ter ista aliqui
bus videretur cōtrarium sed quia pia est doctoris so
lutio illā tenens respondebit ad vltimum. ꝙ illa ratio
condēnationis omnibus ē cōis quibus tm̄ statutū intē
dit ignoscere. Ad secundā dicem⁹ carceratis dari re
ditū ad libertatē eundi cum familijs suis viuendi ⁊ li
bertate mansionis vtendi. nam ⁊ in non carceratis se
occultantib⁹ in certis locis ciuitatis talis est reditus.
Ad primum ex multis apparere poterit longe minus
posse cōtribuere carceratos q̄ fugitiuos experior enim
multos ex carceratis solis elemosynis pasci. ¶ Conti
nuando de cōdemnatis in pecunia pro maleficio qui
ante solutionē per statutū impune possunt offendi q̄
siuit Vianysius in suis questionibus. in questione de
statuto ciuitatis de sic cōdēnato qui soluit ⁊ hoc con
stat ꝙ publicum instrumentum vel aliter condemna
tio tamē viget ī actis vl in lib. nō cācellata nec subscri
pta. an qui talem offendit vel occidit puniēdus sit ad
excusationem offendētis ꝙ satis sit illū in patenti figu
ra offendi potuisse inducitur. l. vl. C. de edic. di. adri.

ff. de publi. quecūq; §. q; pupillo. ff. de soluti. ℞o pcu
ratoꝛ. ff. man. si fideiussoꝛ. §. sed cū debitoꝛ. ff. ꝺ adul.
l. pe. ꝺ edil. edic. quid sit fugitiuus. §. apud labeonem
ff. de adul. si adulteriū. de iterro. act. de etate. §. ex cau
sa. C. de iure fis. debi. l. ij. de appo. tu. le. j. tēuit q; oꝛdi
naria pena nō puniatur que requirit dolū. ff. ad. l. coꝛ.
de sicca. l. in lege de incen. rui. nau. quo naufragiū. §. ñ
tm. punitur tn alia pena put iudici videbitur qualita
te facti ispecta. e. t. ꝺ sicca. l. j. §. ſz si claua. ꝛ. l. lege. ff. ꝺ
re mili. omne delictū. §. pe. de hoc vide qꝺ scripsi. s. de
accusa. ad fi. vbi. sunt questiones bannitoꝛum q; in iij.
membꝛo pꝛime questionis. Z.

Rubꝛica de obli. ꝛ solutioni.

DIcturus sanctoꝛ de solutiōibꝫ p quas oēs obligatiōes tol luntur vt insti. qui. mo. toll. ob. merito p̄misit de pignoꝛib ꝛ de fideiussoꝛib; que ad tractatū pertinent obligationū plenius et lega liter pꝛosequēs de multiplici obligationū genere sub nectamus. In hoc igitur titulo pꝛius instrumēta foꝛ mabimus. secundo vero libellos concipiemus. Bal. q; quis possit se obligare ad pꝛiuatū carcerem creditoꝛis habes glo. ff. de fur. interdū. §. qui furem. vide Inno. extra de iureiuran. in. c. sicut. Z.

APte omnia igitur in strumenta sup mutuo foꝛmabimus ꝛ super debitis et pmissionib; ꝛ nouatiōib; et aqui liana stip. secundo vero sup solutionib; delegatiōib; donationib; insolutū. instrumētꝫ igit' solenne mutui duoꝝ debitoꝛ et duoꝝ creditoꝛ diuersis fulcit' pa ctis hoc mō pficietur. Foꝛma. H. Habes istud istru mentū et oia sequētia vsq; ad ver. cōsequēter fere ad litterā p Rolā. in. iij. pte sume et istō ē terciū duo que pꝛoxime sequūtur fuerūt pꝛimū ꝛ secūduꝫ. Z. A. ꝛ. b. pꝛomiserunt p se et heredes eoꝝ vnusq̄sq; pꝛincipali ter et insolidu; sine aliqua exceptione iuris vel facti se obligando. c. et. ꝺ. pꝛo se eoꝝumq; heredib; stip. et cui libet eoꝝ insolidū ita q; quilibet eoꝝ possit hoc debi tū petere exigere et recipere cū effectu. verūtamē alte ri eoꝝ facta solutione ab alio liberetur soluere ꝛ dare ac restituere eis aut alteri eoꝝ vel ipsoꝝ certo nūcio c. lib. tur. hinc ad annū pꝛimum in tali loco quā pecu nie quātitatē cōfessi et cōtenti fuerūt se ab ipis. c. et. ꝺ. ex causa mutui habuisse ꝛ recepisse recipientis etiā pe cuniā dictā ab eis ibidē et in pꝛesenti put pfessi fuerūt tātā esse quantitatē volētes et paciscētes non obstare nec p̄iudicium fieri creditoꝛib; antedictis q; si ip̄i aut aliquis eoꝝ partē debiti in iudicio vl' extra exegerit vl' recepit ab altero debitoꝝ nō iō min⁹ possit ip̄m cundē debitoꝛē et etiā aliū ꝛ quē eoꝝ maluerit ad residuum ipsius debiti pꝛincipaliter et insolidū cōuenire ꝛ pmit tens et non dicere vel opponere dictā pecunie quanti tatē integre nō foꝛe acceptā datā solutam et numera tam et in ipōꝝ vtilitatē cōuersā ꝛ non pꝛobare solutio nē aut liberatiōem huius debiti foꝛe factaꝫ nisi p̄ hoc instrumētū incisū vel cancellatū aut per aliud legale ꝛ bone fame tabellionis manu cōfectū et nō petere libel lū ipsi⁹ debiti nec exēplar hui⁹ instrumēti ꝛ specialiter ipē. b. dicere vel opponere q; cū minoꝛi aut p̄ minoꝛi. s. ipō. A. fuit obligatus certificatus ꝛ sciens ip̄m minoꝛē eē ꝛ ip̄i ambo nullā aliam cōtrariā exceptio. seu nega tionē vel defensionē iuris vel facti specialē vel genera lem cōtra hunc cōtractum seu ꝓtra aliquod predicto rū vel infra scriptoꝝ in aliquo facere vel opponere q̄ minus pꝛincipaliter et insolidum ad solutionē dicti de biti in dicto termino faciendā. ꝛ ad oīa et singnla in cōtractu cōtenta plenius obseruāda efficaciter tenea tur. ß omnia ꝛ singula supꝛa et infrascripta firma gra ta ꝛ rata habere tenere seruare et adimplere nec cōtra facere vel venire aliqua ratione vl' causa de iure vl' de facto q; si dictis loco et termino nō soluerint et omnia et singula contenta non obseruauerint pꝛomiserūt se vt dictū est pꝛincipaliter et insolidū obligando eisdē creditoꝛibus stipulantib; vt dictū est persoluere atq; dare duplū ipsius quantitatis pecunie pene nomine stipulatione in singulis capitulis huius cōtractus inso lidū pꝛomisse que tociens cōmittatur et exigi possit in singulis capitulis huius contractus quotiēs contrafa ctum fuerit et pena soluta vel non rata maneant oīa ꝛ singula supꝛa ꝛ infrascripta ꝛ nihilomin⁹ penā ꝛ soꝛ tē vbicūq; locoꝝ ꝛ terraꝝ ꝛ in quocunq; foꝛo ꝛ loco creditoꝛes p̄dicti aut alter eoꝝ petierit ab eis debito ꝛibus aut alter eoꝝundem se integre soluturos in qui bus locis et foꝛis ꝛ quo ipsoꝝ voluerint ꝛ sub quocūq; iudice maluerint possint ex pacto dictos debitoꝛes ꝛ quēlibet eoꝝ insolidum ad solutionem dicti debiti ī dicto termino faciendam ꝛ ad omnia et singula in hoc cōtractu cōtenta efficaciter obseruanda realiter ꝛ pꝛsonaliter conuenire. Insuper reficere ꝛ restituere sibi omnia et singnla dāna et expensas ac interesse que vl' quas fecerit vel sustinuerit ī iudicio siue extra vl' alio quocūq; modo p ipa pecunia exigēda ꝛ de his credere suo simp lici verbo sine sacramento vel alia pꝛobatiōe aut alicuius causē cognitiōe. Insup pmiserunt insoli dū p̄ceptum recipere a tali iudice ad certū diem de di cta pecunia pꝛo dicto termino soluēda sub pena. xxv. lib. tur. stipu. solenni pꝛomissa quaꝛsoluta vel non rata maneant p̄dicta quod p̄ceptum ad dictā diem recepi ijdem creditoꝛes ibidē ꝛ inpsenti denunciauerūt debi toꝛibus antedictis p quibus omnibus et singulis fir miter obseruandis ꝛ adimplēdis obligauerūt ipi debi toꝛes dictis creditoꝛibus oīa eoꝝ bona que pꝛeca ꝛio iure se ipsoꝝ nomīe aut pꝛo eis possidere cōstitue runt vsq; ad integram solutionem dicti debiti ꝛ satis factionem oīm pꝛedictoꝝ. ita q; a termino inantea. si tūc solutio nō fuerit facta liceat ex pactis ip̄is credito ꝛibus et cuilibet inantea ipsoꝝꝫ pꝛopꝛia auctoꝛitate et sine curie pꝛoclamatiōe aut aliqua denūciatiōe vel aliquo p̄iudicio dictoꝝ bonoꝝ ꝛ quoꝝ ex eis volue rint ingredi posse ssionē ꝛ eam accipere vendere alie nare alij obligare. ꝛ apud se iusto pꝛecio retinere ꝛ se indēnes seruare tam de pena damnis ꝛ expensis q̄ de sorte sine omni occasione legum ꝛ iuris ꝛ vsus. renun ciauerunt aūt debitoꝛes p̄fati foꝛi pꝛiuilegio nouaruꝫ constitutionū ꝛ epl'e diui adriani beneficio excep. do li cōditiōi sine causa infactum actioni. et omni excep. sibi non date ꝛ nō mutuo accepte pecunie. ꝛ omni alij aurilio. Insup dict⁹. a. quia minoꝛ erat. xxv. maioꝛ tn xuij. ānis iurauit coꝛpalit' ad sācta dei euāgelia nullā restitutiōꝫ ipetrare. H. nec ipetrāda vl' ipetrata vti. Z contra predicta vl' aliqō p̄dictoꝝ p̄textu minoꝛis etatis vl' cuiuscūq; alterius ratōis vel causē. at hec do mina. C. vroꝛ ipsius. a. p̄dictis omnibus p̄sens dicte obligationi a dicto viro suo facte cōsensit ꝛ certifica ta p me not'. infrascriptū ipa bona a dicto viro suo ob ligata eisdē creditoꝛibus sibi esse hypothecata p doti b⁹ suis renūciauit oīi suo iuri hypothecarū ꝛ cuilibꝫ alij qō habebat vl' habere poterat occasiōe dotiū sua rū in dictis bonis obligat. vt hypotheca sua nō obstā te p̄dicta ipsis creditoꝛib⁹ obligatio facta plen o iure vsq; ad satisfactionē oīꝫ p̄dictoꝝ p̄ferat' dictū ius suū ip̄is creditoꝛib; pacto remittēs nec'ñ pmittēs p se suos q; heredes eisdē creditoꝛib; stipulātib; vt dictū ē ñ. p̄ ferre ius suū iuri eoꝝ ī p̄dictis bōis obligatis eo q; sit pꝛior tēpe aut potioꝛ iure siue aliqua alia quacūq; ra tione vel causa. sed pꝛedicta oīa et singula firma gra-

ta et rata habere ꝛ tenere nec cõtra facere vel vẽire ali qua ratiõe vel causa de iure vel de facto sub pena du pli dicti debiti stipulatione ꝓmissa et refectiõe dãno rũ ꝛ expẽsaꝝ litis et extra ꝛ obligatio oĩm bonoꝝ suo rũ ſ̃ pena qua pena soluta. ⁊c. no. ex hac forma duos reos debẽdi et duos stipulãdi fieri posse. ff. si q̃s caut. si duo rei. ¶ ꝛ scias. H. ſm Rolã. in aurora cuius ver ba auctor abbreuiat remittẽdo ꝛ plenius probat. Z. q̃ hec forma sicut et quelibet forma debiti sex hꝫ capi tula. Scõm incipit ibi quã pecunie quãtitatẽ. terciuꝫ ibi et si dictis. ⁊c. quartũ ibi insuꝑ reficere. quintuꝫ ibi pro quibus omnib⁹. sextũ ibi renũciauerũt aũt. ¶ Ad primũ capitulũ q̃ntũ ad duos reos debẽdi ꝛ duos ꝓ mittẽdi de obligatiõibꝫ et liberatiõib⁹ eoꝝ accedit. C. de duo. rei. in aut. ibi posito. ꝛ ff. e. reos. ꝛ insti. e. §. ex huius et in p̃. l. si duo. ff. de verbo. obliga. l. ij. §. ex his igitur. ꝛ l. in executiõe. sequit in ꝓmissa forma ꝓ se eo rũq; heredi. licet non fieret in instrumento mentio de heredibꝫ nihilomin⁹ heredes tenerent nisi ꝓbaretur alia fuisse mẽs cõtrabẽtũ. ff. de ꝓba. si pacto. ff. de pig. ac. si necessarias. §. de vendendo. ff. de pac. iuregen. §. vtrũ. C. de cõtrahẽ. stip. veteris. H. Idez no. ꝛ p alia iura. s̃. de emp. ꝛ vẽ. §. j. ℞. primo igit. Z. nõ ideo mi nus ad hoc accedit. C. de pac. si creditores. C. de fide iuſ. libeꝝ. ff. e. inter eos. §. j. ꝛ ij. ꝛ ff. de le. j. si ex toto. ni si per hoc ipsũ instrumẽtũ sup hoc dic vt. s̃. de ꝓba. §. videdũ. ℞. ſ̃ pone solutã vel numeratã. pactũ ſ̃ q̃ nõ opponat exceptio nõ numerate pecunie nõ valet quin possit opponi infra tempus iuris. qd̃ habes. s̃. de renũ. ꝛ cõclu. ℞. item exceptio. nõ nu. H. videas etiã. s̃. de excep. §. viso. ℞. sup excep. ñ nu. Z. debitor tamẽ qui se pacto astringit nõ opponere penã soluet si calũnio se opponat ſm quosdã. quẽ autẽ affectuꝫ hꝫ hmõi re nũciatio colligit. C. de nõ nu. pe. l. ij. H. opinio azo. quã etiã ibi ponit. g. fuit q̃ cũ debitor nõ obstãte con fessione habeat duo priuilegia excipiẽdi. l. ꝛ on⁹ ꝓbã di transferendi in creditorẽ renũciãdo perdit scõm ꝛ nõ primũ excipere g̃ poterit ſ̃ ꝓbet si põt vt sic adie ctio renũciationis aliq̃d operetur. ff. de leg. j. si quãdo cõtrariã opi. Ja. de ra. fundatã sup ratiõe facilitatis ĩ renunciãdo sicut in cõfitẽdo quã de velleiano dixi de fo. cõpe. si diligẽti sup. j. glo. vide p cy. in p̃. l. in secũda q. Z. ꝛ l. in cõtractib⁹ minori aut ꝓ maiori ad hoc fa cit. ff. de fideiuſ. marcellus. ꝛ l. vbicũq;. ff. de ꝓcura. mi norũ. nullã aliã cõtrariã exceptionẽ intelligit de mali cioſa. nã legitimas opponere poterit hoc pacto nõ ob stãte. ff. de pact. iuregẽ. §. si paciſcar extra de elec. cãm q̃ de rescrip. cũ adeo de offi. de le. ex parte. Bal. no. q̃ qui promittit nõ opponere exceptionẽ nõ videt ꝓmit tere nõ ire ꝓ ambages ꝛ si vadit incidit ĩ penã efficacẽ tñ exceptiõem bene põt opponere. C. de adul. l. ita pu dor. p cy. vide. s̃. de excep. in prin. Z. penã vel sortez nisi hoc vel simile poneretur nõ posset peti sors ꝛ pena ff. ꝓ soc. si quis a socio. ff. de transac. q̃ fidẽ vbicũq; lo coruꝫ. de hoc. s̃. de cõpe. indi. adi. ℞. circa hoc simplici ℞bo hoc in p̃. §. videndũ. ℞ si. q̃d si p̃ceptũ recipere ꝺ hoc. s̃. de sentẽ. §. j. ℞. ẽ quoq;. H. nõ debuiſſ omitte re causã q̃re hec clauſula vel illa de dandis pignoribꝫ adꝺicitur instrõ. scias q̃ etiã ſm leges pena adiecta ſo lutioni quãtitatis intelligit apposita in fraudẽ vſura rũ potiſſime si eũ veneratore cõtrahit. secus si adꝺicit facto vl̃ spẽi vt notat. C. de vſuris cuꝫ allegas ꝛ. ff. de ac emp. ꝛ vẽ. iulianus. al̃. incipit inter eũ. §. ibidẽ papi nianus. talis igitur pena cũ sit adiecta facto de dãdis pignoribꝫ vl̃ de p̃cepto recipiẽdo vl̃ simili ſm id iuſte peti videt. ſ̃ cũ hoc casu factũ ꝓmittat ꝓpter mutuũ cui facto pena adꝺicitur satis solutiõi pecunie adiecta vĩ. allegatur. l. j. §. j. ꝛ. §. hec actio. ff. si quis te. liber. eſ. iu. fu. ꝛ sic patent pactꝫ factũ in fraudẽ vt no. cy. in p̃. l. cũ allegas in fi. quod ꝓius tenuit dy. in. l. cũ seruus. ff. de cõdi. ꝛ de. vbi cõputatio rationũ q̃ cõsistit in facto trãsit gratia pecunie ꝓsoluẽde hoc maxime verũ pu to in feneratore facit de pig. illo vos de ep. ꝛ vẽ. ad no strã. bñ facit de materia et de modis defraudãdi legẽ in pluribꝫ exẽplis notata de priui. q̃nto cũ suis remiſ. bñ facit etiã ad casuꝫ. C. de vsur. rei iudi. l. fi. in pri. Z. stipulatione solẽni ꝓmissa semp ℞ bñ stipulata vl̃ sile ẽ apponendũ q; postmodũ nõ vertit in dubiũ an legi time sit facta ꝓmissio isti. de inuti. stip. §. scriptũ ꝓ q̃ bus oĩbus q̃ ita sit faciẽda stipulatio ẽ ar. isti. de ℞. ob li. §. fi. oĩa eoꝝ bona. de boc. s̃. de pig. §. j. ℞. ceterũ. ꝛ si ne hac cõuentiõe nõ essent creditoꝝ obligata bona de bitoris. ff. de pig. l. j. in prin. nisi eẽt creditor ꝓilegia tus vt mulier vl̃ fiſcus. extra de pig. ex lr̃is. C. de ꝓile. fiſci q̃uis. ꝛ dicẽdo tibi obligo oĩa bona mea vl̃ bona ad me ꝓtinẽtia etiã futura obligãtur. ff. eo. obli. gene rali. ꝛ l. denicꝫ. C. q̃ res pig. ob. po. l. fi. Bal. ꝛ sic ℞ bꝫ ꝓtinẽtia vl̃ ꝓsentia nõ restringũt obligationẽ q̃n extẽ dat ad futura qd̃ no. Z. ſꝫ si specialit debitor aliquã rẽ obliget et cõsequẽter oĩa bona sua q̃diu sibi põt de speciali pignore satiſſacere ad alia nõ recurret. C. de pig. q̃uis. que p̃cario iure ad hoc facit extra de p̃ca. c. fi. ff. e. l. j. ꝛ ij. renũciãtes q̃ in hoc cõtractu renũciãduꝫ sit exceptioni doli ꝛ nõ nu. pe. ꝛ actioni infactũ ꝓoba tur. C. de nõ nu. pec. si ex cautiõe. ꝛ l. cũ vltra et ꝓficit tal renunciatio vt. C. de pac. si quis in cõscribẽdo. ff. ꝺ mino. si index. ff. ad vell. l. fi. de boc. s̃. de cõclu. ꝛ renũ. ver. ꝛ quoniã ad sequẽ. iurauit corporaliter. C. si adu⁹ vẽditionez sacramẽta aũt ipi⁹. a. vxor extra de iureiu. cũ cõtingat et. s̃. de emp. ꝛ vẽ. §. iij. ver. ſꝫ si. ¶ Sꝫ q̃ ritur an vxor possit se cũ marito vl̃ ꝓ eo obligare ef ficaciter dic. H. ſm rolã. cui⁹ ad lr̃am fuit hec q̃stio. vbi. s̃. in fi. Z. q̃ vxor nõ põt cõueniri ꝓ marito vl̃ ꝓ eo intercedere nõ tenet ex debito vl̃ obligatiõe ꝓ ma rito vl̃ ei⁹ causa cõtracta. C. ne vxor ꝓ marito cõ. l. j. ff. ad vell. l. ij. ꝛ iij. nec est necesse q̃ in hoc iuuetur per vell. immo ipso iure seruatur illesa. nec tenet de eo qd̃ acceptũ siue scriptũ est siue semel siue pluries ad id de bitũ se obliget ꝓ marito et siue se siue suã substãtiaꝫ obliget. vt in aut. coll̃. ix. vt nulli iudi. §. et illud nõ ꝓ uidimus. vell. n. locum habet quando mulier ꝓ ex traneo intercedit. quo casu si ei renũciat obligatur. ſ̃ cum se pro viro obligat quãtũcũq; vell. renunciet ei non p̃iudicat nec obligatur cum marito autem se põt ꝓ alio non ꝓ ipso alteri. obligare renũciando vell. vt extra de iureiuran. ex rescripto. ¶ Ceterum si de bitum sit ꝓ ea vel ꝓ causa eius cõtractum ꝛ pecu nia in eius vtilitatem conuersa. et hoc manifestum sit tũc ipa tenet et ẽt ipe vir quẽ nihil ꝓhibet obligari ꝛ fideiubere ꝓ vxore. ideoq; in hoc instrumẽto se vxor non obligat sed renunciat vt saltẽ creditori non p̃ ferat in hypotheca. ¶ Sed pone vir ꝛ vxor ꝓfessi sũt in publico instrumẽto se accepisse. x. mutuo. a. t. ꝛ qui libet se in solidũ obligauit et facti sunt duo rei debẽdi et quilibet omnia bona sua obligauit creditori. insuꝑ vxor renunciauit vell. ꝛ legi antique ꝛ iuri hypothece et noue cõstitutiõi nũc agit. t. cõtra ipam vxorẽ ac. per sonali petẽs integre debitũ vel saltem partem ꝛ petit bona viri actiõe hypothecarũ que a muliere possiden tur cũ marit⁹ nõ sit soluẽdo nũc primo querit. an vx or teneatur in aliquo ꝓ debito principali. respõ. refert quia aut pecunia tota peruenit ad maritũ aut ꝓ par te et hoc euidenter cõstat. aut dubitatur si tota perue nit ad maritũ tũc mulier personali actione non tenet quia ꝓ eo fideiubere videtur. vt. ff. ad mace. itẽ si fi li⁹. §. j. si ꝓ parte tm̃ ad eũ puenit tũc ꝓ parte tene tur. ff. ad vell. vir vxori. §. fi. si autez dubitetur nõ te netur nisi creditor ostendat eã conuersaꝫ in vtilitatẽ mulieris vt. C. e. aut. si qua. H. vber de bo. qui in q̃ dam sua. q. banc materiã prolixe tractauit dixit quoꝺ

dam ꝓpitos etiã in hoc vltimo caſu cum dubitaꝛ ꝓ dimidia condẽnaſſe ꝛ ꝓ dimidia abſoluiſſe ꝑ l. pr. alꝫ. vir vxoꝛi in fi. ipſe tenet nobiſcũ ꝙ ſi mulier renunciauit ꝛ iurauit dũmodo fuerit certificata apte et diſtincte ſic diſtincte et clare dꝫ legi regula ordinãdis in autẽ. quõ oꝑtet epi. §. igiꝫ colꝫ. j. tenẽ ſeruare ꝓ iura q̃ ſtatim alleganeꝫ. Z. ¶ Scdo queritur ſi dicta vxoꝛ renũciauit velꝫ. ꝛ. l. antique. ꝛ noue cõſtitutiõi. ꝛ iuri hypote. H. vide qd̃ de hac renunciatõe diꝛi ſupꝛa de renun. ꝛ conclu. §. j. ſup. ℣. cui iuri. ꝛ. s̃. de emp. ꝛ ven. §. iij. loco ſup ℣. ſed ꝛ ſi. Z. an poſſit cõueniri a. t. ꝓſonali actõne rñ. nõ in pꝛe. auten. ſi qua. C. de le. ꝛ con. non dubiũ. etiã ſi iuraſſet ꝛ hoc ꝑm leges. ſecus tñ ꝑm iura vt extra de iureiur. cum contingat. s̃. de emp. ꝛ ven. §. iij. ℣. ſi. ſed ꝛ ſi. ¶ Tercio queritꝫ an teneaꝫ hypot. ꝓ bonis mariti qui renunciauit iuri hypotecarũ. Bal. de hoc an valeat renunciatio hypotecaruꝫ iuri vide. ff. ad velꝫ. l. ſeia. Z. Rñ. aut renũciauit dicto iuri hypote. ꝓ obligatiõe facta a ſe ꝓ marito ſuo tm̃ aut ꝓ ſua obligatione ꝛ etiaꝫ mariti. primo caſu cum principale nõ valet nec acceſſorium valebit extra de fi. inſtru. inter. §. cum igiꝫ. ꝛ cum cõtra legem fit quicquid ex eo vel ob id ſequitꝫ dꝫ eſſe caſſum ꝛ inutile vt in pꝛe. l. nõ dubiũ. ff. de pig. no. cum vicioſe. ff. de fideiuſ. cum lex. ff. de re. iur. cum principali. x. di. vides extra de teſti. c. ij. in fi. in ſcdo vero caſu ſi in fi. cõtractus continẽ ſimplr ꝙ renunciauit iuri hypote. videꝫ ꝙ tunc ꝓ parte ꝛ obligatõe viri teneat renũciatio vt. C. ad vel. l. iubemus. H. vide ibi Cy. in fi. vbi etiã remiſi ſupꝛa de renun. ꝛ cõclu. ℣. ſed pone emꝫ. Z. ff. q̃ in frau. cre. ſi pignus. duo emꝫ continentꝫ in inſtrumẽto. ſ. obligatio ꝛ renũciatio ꝛ ſi nõ valet obligatio neq renũciatio. ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. l. j. nã vtile ꝓ inutile nõ viciaꝫ. ff. cõia ꝓdi. ꝓpꝛiũ. ff. ſi cer. pet. l. certi cõditio. §. qm̃ extra de elec. illa nec ob. ff. de do. inter vi. ꝛ vxo. qd̃ aũt. §. ſi vxoꝛ. ꝛ. §. ſi tibi. qꝛ ibi fuit vnicus tm̃ contractus ꝛ factus in fraudẽ donatõis. nec renunciauit iuri hypot. nec ob. auten. ſi qua qꝛ loquitꝫ cũ ſe mulier ꝓ marito obligauit ꝛ nõ renunciauit. nam renunciatio nõ eſt modus inducẽde obligationis ꝑm Alber. gal. H. extra volumẽ vel opus ſuũ. Z. itẽ inſtrm mutui vnius debitoꝛis et vnius creditoꝛis ſup modica quãtitate hoc mõ conficieꝫ. Forma. A. filius quondã b. fuit confeſſus ꝛ cõtentus ſe ex cã mutui habuiſſe ꝛ recepiſſe. a. C. quondã filio. t. tres lib. tur. ꝓmittens ꝓ ſe ſuoſq̃ beredes ſine aliqua exceptõne iuris vel facti ſe obligando dicto. c. ꝓ ſe ſuiſq̃ beredi. ſtip. ſoluere dare et reſtituere eidẽ aut eius certo nũcio dictã quãtitatẽ pecunie binc ad vnũ annũ ꝓmũ in tali loco ꝙ ſi dictis loco ꝛ termino nõ ſolꝫerit ꝛ nõ obſeruauerit vt dictum eſt ꝓmiſit extunc ſoluere atq dare duplũ ipſius quãtitatis pecunie pene noĩe ſtip. in ſingulis capitulis huius cõtractus inſolidũ ꝓmiſſe q̃ totiens cõmittaꝫ ꝛ exigi poſſit in ſingulis capitulis q̃tiens cõtra factũ fuerit. ꝛ q̃ ſoluta vel nõ rata maneant oĩa ꝛ ſingula ſupꝛa et infra ſcripta ꝛ nihilominus ſortẽ ꝛ penã vbicũq locoꝝ ꝛ foꝛi creditoꝛ petierit ab eodẽ ſe integre ſoluturum. item reficere ẽt. vt in ſe. ℣. vſq pterea poſt iũge ꝓ quib⁹ omnib⁹ ꝛ ſingulis firmiter obſeruandis obligauit eidem oĩa bona ſua renunciãs foꝛi priuilegio et excep. ſibi nõ date ꝛ nõ mutuo accepte pecunie ꝛ omni alĩ auxilio. hec forma quantũ ad contractũ mutui pꝛobatur. ff. ſi cer. pe. l. j. ꝛ in. l. ij. §. appellata. ꝛ. §. mutui datio. ꝛ. l. certi cõditio. §. numeraui in fi. ff. de contraben. emp. l. j. ff. de le. j. plane. §. ij. inſti. q̃. mo. re. cõtrahi. ob.. in pꝛin. quantũ vero ad ſtipulantẽ ꝓbaꝫ. inſti. de ac. §. pecunia. ff. de pact. iuregen. §. ꝙ fere. et. §. quinimmo ff. de ver. obli. l. j. ff. de dona. ſi ita fuero. §. j. ꝛ. l. cum emꝫ ¶ Quid ſi fideiuſſoꝛ deꝫ. dic vt. s̃. ti. pri. §. j. ℣. ceterũ inſtrm q̃ꝫ mutui duoꝝ debitoꝝ ꝛ vnius creditoꝛis ſic conficieꝫ. Forma. a. ꝛ. b. fuerunt cõfeſſi ꝛ contenti ſe ex cã mutui habuiſſe ꝛ recepiſſe ac ſibi integre ꝛ nõ ſpe future numerationis ꝛ traditionis data ſolutas ꝛ numeratas eſſe a. c. filio quondã. d. xx. lib. tur. ꝓmittens ꝓ ſe eoꝝq̃ beredes vnoq̃ꝫ eoꝝ principaliter ꝛ inſolidum ſine aliqua excep. iuris vel facti ſe obligando dicto. c. ꝓ ſe ſuiſq̃ bere. ſtip. ẽt. vt in ꝑce. forma vſq nõ obſeruauerint. ꝛ poſt iunge ꝓmiſerunt ſe vt dictũ eſt principaliter ꝛ inſolidũ obligãtes eidẽ ꝓſoluere ac dare ẽt. vt ibidem vſq creditoꝛ petierit iunge ꝓmiſerũt ab eis aut aliquo eoꝝ ſe integre ſoluturos. item reficere ꝛ reſtituere ſibi oĩa ꝛ ſingula damna et expenſas ac intereſſe litis ꝛ extra que vel quas fecerit vel ſuſtinuerit in iudicio ſiue extra ꝓ ipſa pecunia exigẽda ꝛ de his credere ſuo ſimplici verbo ſine iuramento vel alia pꝛobatione aut alicuius cauſe cognitiõe. ꝑterea ꝓmiſerũt inſolidũ ꝑceptum recipe a tali iudice binc ad tercium diem de dicta pecunia ad dictum terminũ ſolnẽda ſub pena. x. libꝛ. tur. ſtip. ꝓmiſſa qua ſoluta vel non ꝑdicta firma ꝑdurent ꝓ quibus omnibus et ſingulis firmiter obſeruandis obligauerunt eidem oĩa bona ſua renunciantes foꝛi priuilegio ꝛ bñficio nouarum conſtitutionum ꝛ epiſtole diui adriani. conditioni ſine cã actioni infactũ. excep. ſibi nõ date ꝛ non mutuo accepte pecunie ꝛ omni alĩ auxiliꝫ. ¶ Nota ꝙ ſicut duo rei debendi ſic ꝛ duo ſtipulãdi fieri poſſunt vt no. s̃. in fi. prime foꝛme. ¶ Ceterũ ſi cõitas alicuius ciuitatis pecuniã mutuo ſuſcipiat ſic inſtrumentũ conficitꝫ. H. Rolan. ꝛ eſt v. tercie ꝑtis. Scias ꝙ. l. ciuitas. ff. de re. credi. dicit poſſe ciuitatẽ ad mutuũ obligari ſi apparet in ipſius vtilitatem mutuũ eſſe cõuerſum alꝫs ſoli contrahentes obligati erunt ꝛ nõ ciuitas. ꝛ ibi dixit Buil. patere caſum ꝙ creditoꝛ nõ habet multum eſſe curioſus alꝫ. ſimile. ff. de noua. l. voli mali in fi. Sed q̃q debet eſſe diligens qñ mutuat magiſtro nauis. ff. de exerci. l. fi. q̃q diligentioꝛ qñ mutuat minoꝛi quia ꝓbare habet eum factũ locupletioꝛem. C. ſi aduer. credi. l. j. ¶ Vel eccleſie. C. de ſacro ſan. ec. hoc ius in fi. ꝛ in ciuitate ſi vult pꝛeciſe illam habere obligatam vt ſupꝛa. q̃q debet eſſe diligentiſſimus q̃ mutuat ſeruo. quia neceſſe habet ꝓbare mutuum conuerſum in vtilitatem dñi. ff. de in rem. ℣. l. iij. §. ſed ſi. alꝫs dñs non teneaꝫ. Z. Forma. A. poteſtas vel rectoꝛ talis ciuitatis ꝛ. b. camerarius. ꝛ. c. ꝛ. d. ꝓcuratores ciuitatis eiuſdem de conſenſu voluntate et licentia et mandato concilij generalis dicti cõis ad ſonũ campanarũ ꝛ voce ꝑconia vt moꝛis eſt in palatio eiuſdem cõis ad hoc ſpãliter congregati nec nõ oĩm ꝛ ſingulorum in ipſo concilio exiſtentiũ mandantiũ ꝛ volentiuꝫ hoc debitum contrahi ꝛ ꝑſens inſtrm fieri vllo ſtatuto ſeu ſtatuti capitulo nõ obſtante ac etiã oẽs ꝛ ſinguli in eodem concilio exiſtentes ꝓmiſerunt ſolenniter vnuſquiſq̃ eoꝝ principaliter ꝛ inſolidũ ꝓ ſeipſis eoꝝq̃ ſucceſ. vice ꝛ noĩe ipſius cõis ſine aliqua excep. iuris vꝫ facti ſe obligando. C. ꝓ ſe ſuiſq̃ bere. ſtipu. ſoluere et dare ac reſtituere eidẽꝝ aut eius certo nuncio. M. lib. tur. binc ad vnũ annũ ꝓxi. venturum in pꝛe. loco quaꝝ pecunie quantitatẽ dicti poteſtas camerarius ꝓcuratoꝛes conciliũ. ꝛ oẽs ꝛ ſinguli in ipſo concilio exiſtentes confeſſi ꝛ ꝛ contenti fuerunt atq aſſeruerunt ſe vice ꝛ noĩe dicti loci. ꝛ ꝓ ipſo cõi ab ipſo. c. ex cã mutui habuiſſe ꝛ recepiſſe ac eis integre ꝛ in veritate nõ ſpe future numeratiõis datam ſolutã ac numeratã eſſe ꝛ in ipſius cõis neceſſariã ꝛ vtilẽ cãm ꝛ cõmodũ ſpãliꝫ cõuertẽdã ſ. in ſatiſfactionẽ ꝛ ſolutõꝝ taliũ debitoꝝ ad q̃ idẽ cõe tali creditoꝛi tenebaꝫ ſiue in expẽſis vꝫ occaſiõe expenſarũ talis opis aut in ſtipẽdijs talib⁹ militib⁹ deſtinãdis ꝓ ipſo cõi ad talẽ locũ obligãtes ꝑncipaliꝫ ꝛ inſolidũ ſe ipſos eoꝝq̃ ſucceſ. vice ꝛ noĩe dicti cõis. ꝛ ipm cõe vt tã ipi ꝑtãs q̃ alꝫ q̃ regimẽ ciuitatis eiuſdẽ ĩpoſterꝝ bĩtur⁹ ſit ꝛ tã ipſi camerari⁹ ꝓcuratoꝛes ꝛ ꝓſules q̃ alĩ q̃ in eiſdẽ officijs loco ſucceſſeꝛt coꝝdẽ ꝑncipaliꝫ ꝛ inſoli

dum ad solutionē dicti debiti in dicto termino faciendam ⁊ ad oīa ⁊ singula in hoc cōtractu cōtenta plenius obseruanda efficaciter teneant' ⁊ vt ipse creditor ex pacto possit fori priuilegio nō obstante tam p̄dictos obligatos q̄z eorū successores ⁊ quēlibet eorū insolidum ⁊ quē p̄mo voluerit vice ⁊ noīe dicti cōis ⁊ ipsū cōe vbiq̄z locorū atq̄z terrarū ⁊ in omni foro ⁊ sub q̄cunq̄z iudice tam eccl'iastico q̄z seculari ⁊ omni curia ⁊ spāliter in curia romana ⁊ p lr̄as ap'licas ⁊ rescripta ad solutionē ipsius debiti ⁊ ad oīa ⁊ singula in hoc instr̄o cōtenta realiter ⁊ psonaliter cōuenire nō ob. nec p̄iudicante creditori p̄fato vt si ipse p̄tem debiti in iudicio vel extra exegerit vel recepit ab altero debitorū nō iō minus possit ipsum eundē debitorē ⁊ etiā reliquos ⁊ quē ipsorum maluerit ad residuū ipsius debiti principaliter ⁊ insolidum cōuenire necnō p̄mittētes solēni stip. creditori p̄fato nō dicere vel opponere dictā pecuniā integre nō fore acceptā nō datā solutā ⁊ numeratā ⁊ in p̄dictā ipsius cōis cām ⁊ vtilitatē cōuersam siue q̄ indebite aut sine cā vel cōi seu alieno facto fuerint obligati ⁊ nō petere libellū dicti debiti aut eius instr̄i exemplū ⁊ nō p̄bare solutionē aut liberationē huius debiti fore factā nisi p hoc instr̄m incissum vel cancellatū aut p alind legale ⁊ bone fame tabellionis manu confectū ⁊ nō detinere pecuniā supradictaz aut p̄tem eius vel aliquid ex ea vltra dictū terminū contra voluntatē dicti creditoris aliqua rōne vel cā ⁊ nullo tpe p se vel p alium p̄tra ipsum creditorē vel eius heredes occasiōe huius debiti impetrare aut impetrari vel obtineri facere p aliq̄s ap'licas lr̄as vel rescriptū ⁊ illis vel illo aut aliquo tam impetrato q̄z impetrando nō vti nec vti facere ⁊ litem aliquā vel cōtrouersiam ei vel eius heredi inde imppetuum nō mouere nullāq̄z contrariā exceptionē vel negationē seu defensionē iuris vel facti spāle vel generalem contra aliqd̄ p̄dictorum vel infra scriptorum in aliquo facere vel opponere quo minus principaliter et insolidū ad solutionē dicti debiti in dicto termino faciendā ⁊ ad oīa ⁊ singula in hoc cōtractu cōtenta plenius obseruanda efficaciter teneant' ⁊ qd̄ voluerūt debitores p̄fati infrascripta oīa ⁊ singula nō solum ex earum solenniū p̄missionū stipulatione vel huius instrumēti vigore: verūetiā ex debito legis municipalis iuramento firmiter ⁊ solenniter obseruari idem p̄tās ⁊ ipsum cōcilium nullo cōtradicente statuerunt ⁊ ordinauerunt p̄cise p̄dictaz pecunie quantitatē integre dicto creditori termino supra dicto per ipsum cōe de ipsius cōis pecunia restitui ⁊ p̄solui ⁊ ipsum cōe ad eandē pecunie quantitatē vt dictū est soluendā ⁊ ad oīa ⁊ singula in hoc contractu cōtenta obseruanda ⁊ adimplenda p̄cise teneri decernentes hoc statutū adeo fore p̄cisum et ita tam p̄dictum p̄tātem q̄z futurū ⁊ tam p̄sens concilium q̄z succedens ad illud p̄cise teneri q̄ nulla absolutio peti p concilū aut p concessionē cōis ipsius dari possit quodq̄z ipsum immutari vel renouari aut ex eo quidq̄z diminui vel cancellari nō possit et p̄mittentes solenni stip. se vt dictū est insolidū obligando hoc statutum in lib. statutorū ipsius cōis anni p̄ntis cras p totam diem ⁊ in libris statutorū anni futuri cum ipsa statuta facient poni scribi ⁊ inseri facere diligenter vt potestas ⁊ concilū anni futuri ⁊ cōe ipsum iurent ⁊ p̄cise teneant' ad illud q̄ oīa ⁊ singula supra et infra scripta idem p̄tās ⁊ camerarius ⁊ p̄curatores concilū ⁊ oēs et singuli in dicto cōcilio existentes se vt dictū est principaliter ⁊ insolidū vice ⁊ noīe ipsius cōis obligando p̄miserunt dicto creditori stip. vt dictum est ꝑpetuo firma grata ⁊ rata habere ⁊ tenere obseruare adimplere ⁊ nō contra facere vel venire p se vel p alios aliqua rōe vel cā de iure vel de facto. q̄ si p̄dictis loco et termino vt dictum est nō soluerit ⁊ oīa ⁊ singula supra et infra scripta nō obseruauerin aut in aliquo contrauenerint p̄miserunt se vt dictū est insolidū ⁊c. vt in p̄. forma vsq̄z causē cognitione hoc saluo q̄ hic taceat illud verbū aut aliquo eorū postea iunge p quib̄ omnib̄ ⁊ singulis firmiter obseruandis ⁊ adimplendis obligauerunt vice ⁊ noīe dicti cōis ipsi creditori oīa bona dicti cōis que ipsum cōe p̄cario iure p ipso creditore ⁊ eius noīe possidere cōstituerunt vsq̄z ad integrā solutionē dicti debiti ⁊ satisfactionē oīm bonorū. ℍ. Sic habēt oēs puto q̄ debet dicere damnorū. in s̄uma habeo vsq̄z ad integrā solutionē oīm p̄dictorū. ℤ. ita q̄ a dicto termino in antea si tūc solutio dicti debiti ei facta nō fuerit possit idē creditor ex pacto sua auc̄te sine curie proclamatione ⁊c. vt supra in prima forma vsq̄z in factum actioni. postea iunge noue ac veteri cōstitutōi de duobus dictis exceptionib̄ sibi nō date ⁊ nō mutuo accepte pecunie ⁊ omni alij exceptōi omnicq̄z legum auxilio et oīi defensioni priuilegiis ⁊ decretis eis ⁊ ipsi cōi mō quolibet cōpetentib̄. Insup. b. nuntius ⁊ preco ipsius cōis sup aīas ⁊ in animab̄ p̄dictorum p̄tātis camerarij p̄curatorū ⁊ oīm ⁊ singulorū in dicto concilio existentium de ipsorū licentia et mandato iurauit corp̄aliter ad sancta dei euangelia p̄dictū debitum dicto termino soluere statutū p̄cisum ⁊ inuiolabiliter obseruare ⁊ oīa et singula in hoc cōtractatu cōtenta firma grata rata habere ⁊ tenere seruare ⁊ adimplere nec contra facere vel venire aliq̄ rōe vel cā de iure vel de facto. ℍec forma. pbat. ff. si cer. pe. ciuitas. ff. de pig. ac solutū. §. fi. ff. q̄ iussu. l. j. §. fi. ⁊ l. pe. C. q̄n ex facto tu. l. j. ⁊ de admi. tu. cū q̄dā ⁊no. ℍ. p̄m eūdē i aurora. ℤ. q̄ vbi vniūsitas vl' collegiū vel ꝛocietas magna ē sufficit q̄ rector vel p̄latus de cōsensu cōcilij vel cōi eius ipsam obliget. put tertus ipsius epl'e docet. Bald. An sindicus cōis possit obligare singl'os de vniūsitate dic vt. l. iij. §. q̄ si actor ff. de re iudi. p Bar. ℤ. Sed si pauci sunt vt facile nominari possint bonū est rectorē ⁊ ipsam vniuersitatē et singulos de ipsa obligari. ¶ Porro si scholaris aut clericus cōtrahat debitū ex cā cambij sic instr̄m conficiet. forma. ℍ. vj. seq̄ns supra p̄ri. ℤ. A. parisien. et. B. narbonēnsis scholares cōmorantes bonon. p precio ⁊ noīe p̄cij ⁊ cambij. ccc. lib. bono. quas cōfessi et cōtenti fuerunt atq̄z asseruerūt se ex cā emptionis ⁊ cā cambij habuisse ⁊ recepisse ac sibi integre datas solutas ⁊ numeratas esse noīatim p expensis ⁊ occasione expensarū cā et gr̄a studiorū a. L. ⁊. D. ciuib̄ ⁊ mercatoribus bono. p̄miserunt solenniter vnusquisq̄z eorū principal'r ⁊ insolidum sine aliqua exceptōe iuris vel facti se obligando dictis. L. ⁊. D. stipulantib̄ ⁊ recipientib̄ insolidū p se ipsis ⁊. e. f. eorū socijs ita q̄ qlibet eor̄ insolidū possit q̄ debitū petere exigere ⁊ recip̄e cum effectu vni tm̄ eorū vel sociorū ipsorū solutione facta ab alijs liberet' solue re ⁊ dare eis aut vni ipsorū vel dictorū sociorū eorū sine certo eorū nuncio. c. lib. bono. ⁊ legalis tur. in nundinis p̄uin. p̄ri. vel apud p̄uinū. viij. die postq̄z in ipsis nūdinis cridatū fuerit bara. bara. ℍ. sic etiam posuit Rolan. ℤ. Uel apud p̄uinū tpe nundinarū volētes et paciscētes nō obstare nec p̄iudiciuz fieri creditoribus vel eorū socijs vt si ipsi aut aliquis eorū p̄tem debiti in iudicio vel extra exegerit vel recepit ab altero debitorum nō ideo minus possit ipsū eundē debitorē ⁊ etiam aliū ab omni debito. ℍ. Non est in s̄uma. ℤ. Et quē eorū maluerit ad residuū ipsius debiti principal'r ⁊ insolidū cōuenire necnō p̄mittens non dicere vel opponere dictā quātitatē pecunie integre nō fore acceptam datā solutā ⁊ numeratā ⁊ in ipsorū vtilitatē cōuersam et nō exire districtū bono. cōtra voluntatē creditorum quousq̄z eis fuerit integre satisfactū ⁊ nō allegare p̄tra p̄dicta vel aliqd̄ p̄dictorū siue infra scriptorum aliqd̄ priuilegiū legem constitutionē vel decretalē siue aliqd̄ aliud. nec recusare aliquē iudicem sub q̄ citati fuerint et conuenti nullāq̄z contrariā exceptionē ⁊ defensionē

ſeu negationē iuris vel facti ſpecialem vel generalē cō
tra hunc contractū in aliquo facere vl' opponere. Sed
oīa ꝛ ſingula ibi contenta firma grata ꝛ rata habere et
tenere ⁊c. vt in pre. forma vſq; ſe vt dictū eſt iunge pri
cipaliter ꝛ inſolidū obligando eiſdem creditoribꝫ ſtip.
vt dictū eſt eiſdem ꝓſoluere atq; dare noīe ꝛ recōpen
ſatione damnoꝝ ꝛ intereſſe quolibet menſe q̄ vltra di
ctum terminū ſolutionē diſtulerint ſupradictam ꝓ ſin
gulis. x. lib. quantitatis p̄dicte. xx. li. tur. ipſa recōpenſa
tione in ſorte dicti debiti nullatenus cōputanda. Inſu
per noīe pene in ſingulis capitulis huius cōtractus ſti
pulatione inſolidū ꝓmiſſe duplū ipſius quantitatis q̄
etiā pena totiens ⁊c. vt. ſ. ℣. item inſtr̄m vſq; locoꝝ ꝛ
foꝛi iunge creditoꝛes aut alter eoꝝ vel ſocioꝝ petie
rint ab eis vl' aliquo eoꝝ ſe integre ſoluturos in quib
locis ꝛ foꝛis ꝛ quo ipſoꝝ voluerint ꝛ ſub quocunq; iu
dice maluerint poſſint ex pacto ipſos debitoꝛes ꝛ queli
bet eoꝝ inſolidū ad ſolutionē faciendā ꝛ ad oīa et ſin
gula in hoc cōtractu contenta efficaciter obſeruanda
realiter ꝛ ꝓſonaliter conuenire. Inſuꝑ reficere ac reſti
tuere eis oīa ꝛ ſingula damna ꝛ expenſas ac intereſſe q̄
vel quas fecerint vl' ſuſtinuerint in iudicio vel extra vl'
alꝫ quocunq; modo ꝓ ipſa pecunia exigenda ꝛ de his
credere ſuo ſimplici verbo ſine ſacro vel alia ꝓbatiōe
aut alicuius cauſe cognitione. ꝓ quib omnib ꝛ ſingu
lis firmiter obſeruandis ꝛ adimplendis obligauerunt
dicti debitoꝛes creditoribꝫ ſupradictis ſeipſos ꝓſonali
ter ꝛ oīa eoꝝ bona tam eccleſiaſtica q̄ꝫ mundana oēſ
q̄ꝫ eoꝝ redditus ꝛ ꝓuentus tam ꝓſentes q̄ꝫ futuros. ſ.
que ꝛ quos p̄cario iure ſe ipſoꝝ noīe ꝛ ꝓ eis poſſide
re conſtituerunt vſq; ad integrā ſolutionē dicti debiti
et ſatiſfactionē oīm p̄dictoꝝ ꝛ ſpecialiter iure pigno
ris obligauerunt eisvnū. C. in chartis edinis cum appa
ratu ac. ꝛ vnum. ff. in chartis edinis cum tali apparatu.
Item tales ꝛ tales libꝛos quos libꝛos ipi creditoꝛes di
ctis debitoribꝫ precario iure reſtituerunt ipſiq; ab eis
ibidē p̄cario ceperunt ꝓmittentes vnuſquiſq; princi
paliter ꝛ inſolidū ſe vt dictū eſt obligando eiſdē credi
toribus ſtipula. vt dictū eſt dictos libꝛos ab omni obli
gatione de ipſis hactenus facta liberatos et expeditos
eiſdem creditoribꝫ reſtituere ꝛ cōſignare q̄ncunq; tam
ante terminū q̄ꝫ poſt debito nō ſoluto ab eis petierint
dantes etiā eiſdē creditoribꝫ plenā ꝛ liberā ptātem ꝛ li
centiam vt a dicto termino in antea ſi tunc ſolutio fa
cta nō fuerit poſſint eoꝝ auctē ſine curie ꝓclamati
one ꝛ aliqua denunciatōe ꝛ aliquo p̄iudicio dictoꝝ
bonoꝝ redditū ꝛ ꝓuentū ꝛ quoꝝ ex eis voluerint
et ſpecialiter libꝛoꝝ ipſoꝝ ingredi poſſeſſionē ꝛ ea ac
cipere vendere alienare alij obligare ac apud ſe ꝓ iuſto
p̄cio retinere ꝛ ſe indemnes ſeruare tam in pena dānis
et expen. q̄ꝫ in ſorte ſine omni exceptione legū ꝛ iuris ꝛ
vſus renunciauerunt añt dicti debitoꝛes in his omnib
et ſingulis ſupradictis foꝛi priuilegio nouarū cōſtituti
onum ꝛ epiſtole diui adriani beneficio excep. doli con
ditioni ſine cā in factū actiōi noue ꝛ veteri cōſtitutioni
ꝛ duabus dietis edite in concilio generali legi ob es ali
enum que eſt. C. de ac. ꝛ obli. autē. immo bñficio in inte
grum reſti. ꝛ iuri cano. ꝛ ciuili. cōſuetudini ſtatuto pri
uilegio clericatus ꝛ decre. de fo. compe. ſi diligenti. om
niq; decretaliū ꝛ doctoꝝ ſuffragio ꝛ omni ꝓſtitutioni
et canoni ꝛ omni iuris ꝛ legū auxilio eis modo quolibꝫ
cōpetēti vel cōpetituro. item priuilegio cruceſignato
rum. H. Hoc nō fuit Rolan. et de eo ſcripſi de iude.
ad lr̄am. all'. ad noſtrā. Z. Omnib lr̄is ſup his vel ali
quo eoꝝ contra creditoꝛes a ſede apoſtolica impe
trandis. C De his renunci. vide. ff. de renun. et conclu.
℣ſ. ꝛ qm̄. Inſuꝑ dicti debitoꝛes iurauerunt coꝛpaliter
ad ſancta dei euangelia vt dictū eſt ſoluere attendere
obſeruare ꝛ adimplere nec cōtrafacere vel venire. nec
aliquid obijcere vel attemptare de iure vel de facto et
in hoꝝ oīm euidens teſtimoniū vel noticiam clario
rem. hi idem debitoꝛes voluerunt et mandauerunt pñs
inſtr̄m ſuoꝝ ſigilloꝝ appenſione muniri. C Si au
tem fideiuſſoꝛ vel debitoꝛ in hoc contractu ſubſtituat'
dic vt ſupra ti. pri. in prin. C Si vero debitum contra
batur ꝓ ſoluēdo ad tps p̄cio mercationū emptarū ſic
inſtr̄m cōficietur. Forma. H. Rolan. viij. Z. A. pro
precio ꝛ noīe p̄cij duarum petiarū panni viridis de ꝓ
uno quas cōtentus ꝛ confeſſus fuit ſe ex cā emptionis
ꝓ talibus qualibus ſūt ſine vllo reſtauro vel fracture vl'
minutarū habuiſſe ꝛ recepiſſe. ac ſibi venditas ꝛ tradi
tas eſſe a. b. ꝓmiſit ſolenniter ſine aliqua exceptione iu
ris vel facti ſe obligando dicto. b. ſtipulanti ꝛ recipien
ti inſolidū ꝓ ſe ipſo ꝛ. c. ꝛ. d. eius fratribꝫ ꝛ conſoꝛtibus
ita ꝙ quilibet eoꝝ inſolidū poſſit hoc debitum petere
exigere ꝛ recipere cum effectu verumtñ vni eoꝝ facta
ſolutione ab aliꝫs liberet' ſoluere ꝛ dare eidem aut alte
ri dictoꝝ fratrū eis vel eoꝝ certo nūcio. C. lib. tur. hinc
ad talem diem in tali loco paciſcens nō dicere vel op
ponere petias p̄dictas pannoꝝ ſibi datas menſuratas
et traditas nō eſſe ꝛ nō ꝓbare ſolutionē aut liberatio
nem huius debiti niſi ꝑ hoc inſtr̄m inciſum vel cancel
latuꝫ aut ꝑ aliud legale ꝛ bone fame tabellionis manu
confectū nullāq; aliam contrariā excepti. vel defenſio
nem ſeu negationē iuris vel facti ſpecialem vel genera
lem contra aliquod p̄dictoꝝ vel infra ſcriptoꝝ in
aliquo facere vel opponere. Sed oīa ꝛ ſingula ſupra ꝛ
infra ſcripta firma grata rata habere ꝛ tenere. ꝛ nō cō
trafacere vel venire aliqua rōe vel cā de iure vel de fa
cto. ꝛ ſi p̄dictis loco ꝛ termīo nō ſoluerit. ꝛ oīa ꝛ ſingu
la in hoc cōtractu cōtenta non obſeruauerit aut in ali
quo cōtrauenerit ꝓmiſit ei ſoluere atq; dare duplum
ipſius quantitatis pecunie pene noīe ⁊c. ꝑm alterū pre
dictoꝝ modoꝝ. In fine vero renunciabit hoc modo
renuncians foꝛi priuilegio exceptioni doli conditioni
ſine cā in factum actioni exceptioni ſi nō datarū ꝛ tra
ditarū petiarū panni p̄dicti et omni auxilio. C Et no.
H. ꝑm Rolan. in aurora. Z. ꝙ licet ſupra dixi erit in
p̄cipio ſine vllo reſtauro ⁊c. tñ ſi. b. vicium rei ſciebat
et. A. emptoꝛē ignoꝛantē nō certificauerit hoc pactuꝫ
ei non ꝓderit quin teneat' ad intereſſe. Secus ſi igno
rabat. ff. de ac. emp. l. j. item licet. b. ſtipulet' ꝓ ſe ꝛ fra
tribus non tñ fratres abſentes conſoꝛtes exigere potu
erunt niſi facta ceſſione verūtamen ſi alteri eorum ſol
uatur debitoꝛ liberatur. nam adiecti ſunt ad ſolutionē
et actum eſt vt eis fiat ſolutio. ff. de ſolu. ſi ita ſtipulat'
fuero. C Verum ſi ex reſiduo precij mercationum em
ptarum pecunia promittat' hoc modo inſtrumentum
conficiet'. Forma. H. Rolan. ix. Z. A. et. B. pro reſi
duo cōplementi precij. ℳ. quingentarum lib. lane de
anglia pulchre ꝛ munde ꝑm conſuetudinē ciuitatis lo
donien. quam confeſſi ꝛ contenti fuerūt ſe ex cauſa em
ptionis ꝓ tali qualis eſt ſine vllo reſtauro habuiſſe et
recepiſſe a. b. ꝓmiſerunt ſolenniter vnuſquiſq; eoꝝ
principaliter ꝛ inſolidū ſine aliqua exceptione iuris vl'
facti ſe obligando dicto. b. ꝓ ſe ſuiſq; here. ſtipu. ſolue
re et dare eidem aut eius certo nuncio. C. lib. tur. hinc
ad vnū menſem ꝑ. in ciuitate atrabatene. ꝙ ſi dictis
loco ꝛ termino non ſoluerint ꝛ omnia ꝛ ſingula in hoc
cōtractu cōtenta non obſeruauerint aut in aliquo con
trauenerint ꝓmiſerunt inſolidum vnoq; ſe principali
ter ꝛ inſolidum obligante eidem creditoꝛi ꝓſoluere at
q; dare duplum ipſius quantitatis pecunie pene noīe
⁊c. vt ſupra. Sed ꝛ ſi ex reſiduo p̄cij alicuius mobilis
vel immobilis rei ꝓmittat' pecunia qđ tñ ꝓcium totuꝫ
venditoꝛ in inſtr̄o venditōis ipſis cōfeſſus fuit ſe inte
gre recepiſſe ſic inſtr̄m cōficiet'. Forma. H. Continua
ꝑ. Z. A. ꝓmiſit ꝓ ſe ſuoſq; heredes. b. ꝓ ſe ſuiſq; he
dib ſtip. ſoluere ꝛ dare eidē aut eius certo nūcio. xx v.
lib. tur. hinc ad talem diem in tali loco ꝓ reſiduo ꝛ ex cā

residui cõplementi precij vnius domus site in tali loco quã dictus.b.pdicto.a.vendidit vt patet in instro scripto manu talis not. subscripti nõ obstante cõfessione solutõnis ipsius precij facta ab ipso.b.in pdicto instro venditionis.q si dictis loco 7 termino nõ soluerint ꝛc. vt.s.pri. ¶Sup residuo vero dotis confessate 7 non solute confice vt.j.de dona.inter vi.7 vx.§.nunc de dote.ℋ.si vero quis. ¶Si aũt ex cã precij soluti pmittat frumentũ vel vinum ad tps vel ad aliquid aliud sic instrumentũ confici. Forma. ℍ. Rolan.xij. ℤ. A noie precij.l.sol.tur.qs confessus7 cõtentus fuit se habuisse et recepisse ac se sibi integre datas solutas et numeras esse a.b.pmisit solenniter sine aliqua excep.iuris vel facti se obligãdo eidẽ.b.p se suisq3 here.stipu.dare 7 deferre eidem.b.narbone.ad domũ suã sex sextaria frumẽti pulchri 7 mundi in tali die donãs ei pure 7 libere simpliciter 7 irreuocabiliter inter viuos quicquid dictum frumentũ plus valeret vel valiturũ est de dicto precio certificatus 7 sciens istud esse maioris precij 7 extimationis.q si dictis loco 7 termino nõ dederit 7 nõ detulerit vt dictũ est.7 oĩa 7 singula in hoc cõtractu contẽta nõ obseruauerit pmisit eidẽ soluere atq3 dare.xx.sol. tur.pene noie stipu.in singulis capitulis huius contractus insolidũ pmisse qua soluta vel nõ rata maneant oĩa 7 singula supra 7 infra scripta7 nihilominus dictũ frumentũ vbicunq3 locorũ7 fori creditor petierit ab eodẽ integre se daturũ.itẽ reficere et restituere sibi oĩa et singula dãna 7 expensas ac interesse ꝛc.vt.s.ℋ.item instrm 7 no.idem seruandũ esse in lignis 7 in oĩ eo qd ex pcio debet ad tps. ¶Quod si pecunia mutuo recipiat mercandi seu negociandi cã cõci.instrm vt.s.de fideiuss.§.j.ℋ.si aũt quis. ¶Consequẽter. ℍ. Additio ppter scripta. Mar.pba.7 durant vsq3 ibi.si aũt additio.et eius verba in formis 7 glo.que vide suo ope.iiij. charta Hosti.aũt de hac fecit rubricã sub ti.de solu.in summa. ℤ. De nouationib9 dicamus et no. q nouatio fit qtiens illud qd debes mihi ex vna cã puta mutui vel alia pmittis mihi tu vel alius animo nouãdi qd fit hoc modo. Forma. ℍ. Mar.pba. ℤ. Ego. A.confiteor me debere tibi.p.x.p precio vnius equi quem a te emi q.x.nouationis cã tibi dare 7 soluere hinc ad annũ pmitto que oĩa pmitto attendere ꝛc.ff.7.C.de noua. p totum debet ergo exprsse dici q animo nouandi hoc fit alioquin nõ fiet nouatio.C.de noua.l.fi.ff.de re iud. l.iiij.§.si ex iusti.instit.qui mo.tol.ob.§.preterea. ¶Si aũt alius est qui debet 7 alius qui pmittit vt cum quis vult se penitus liberare 7 reum principalẽ dare sic scribetur. Forma. Ego. N.nouandi animo pmitto tibi Jo.dare et soluere.x.que tibi debebat. P. ex tali cã vt deinceps ipse liberet7 ego tibi obligatus existã que oĩa ꝛc.ff.de dona.si stichum.§.si quis ita7.§.si quis ab alio et.l.si quis absente 7 dĩ hec nouatio voluntaria p quã prior contractus soluit ad dĩam necessarie q fit p lras et illius que fit p snĩam vt pbatur.ff.de noua.aliam.et l.paulus.C.de re iud.l.j.ff.de sol.solutionẽ.C.de vsur. rei iudi.l.p cõi.de legatione dicet.j.pri.§. ℍ. litis cõtestationẽ sic posuit Mar.7 Azo.in sũma de noua.ante fi.ℋ.si.pterea 7 de iudi.in fi.7 illius que fit p snĩam vt pbatur.ff.de noua.aliam 7.l.paulus.C.de re iudi.l.j.ff. de solu.solutionem.C.de vsuris rei iudi.l.p cõi. Mar. posuit p totum nec est ibi lex sic incipiẽs 7 remiss.que sequunt de auctor.q1 mar.pba.B posuerat. ℤ. ¶Aquiliana aũt stipulatio oẽs pcedentes obligationes nouat et perimit ipsaq3 pimit p acceptilationẽ q meli9 scribit in tercia psona tali modo. Forma. A. debitor 7 reus promisit.b.dare 7 soluere quicquid eidẽ. A. dare debebat vsq3 in hodiernũ diem pure vel in diem vel sub condi tione.7 omne qd.b.aduersus. A. in rem vel in psonam a gendo petere posz.7 hec omnia stipula est.b.ꝛc.quo facto interrogauit eum.a.o.tu.b.habes ne acceptũ qd tibi debeo. Respon.b.habeo acceptũq3 tuli.ff.de transac.cuz aquil.ff.de acceptil.7 vno.§.fi.insti.qui.mo.tol. ob.§.est 7 autem pdita.ex hoc aũt contractu non oritur obligatio actio.immo tollitur vt.j.§.ceterum in prin. ℍ. Ubi psequitur verba Mar.vt ibi dicam 7 hic finitur additio. ℤ. ¶Si autem quis ponit filium vel nepotem cum aliquo p aliqua arte addiscenda forma instrumentũ vt supra de loca.§.restat.ℋ.q si fiat. ¶Itẽ que res pignori obligari possunt no.supra de pig.§.j. ¶Sed quid debet. ℍ. Assumit verba Alber.gall.de pig.j.colum.ℋ.quid debet cuius fuit quasi totũ quod sequit. ℤ. Creditor pbare in hypotecaria dic q rem fuisse generaliter vel specialiter obligatam.vt.ff.de p ba.ante omnia.item q fuit pecunia numerata.C.de pignore.nec creditores.C.de nõ nu.pec.l.j.item q res erat in bonis debitoris obligationis tpe vel postea vt.s.de pig.§.j.ℋ.sed queritur. ¶Sed qñ dicit esse in bonis.respon.dic q qñ possidet.sed contra petentes habet exceptionem 7 si non possideat rem qñ ad eam petendas hz actionez vt.ff.de acqui.re.do.l.rẽ in bonis. ¶Quid si probo eum habuisse 7 possedisse. Dicunt quidã hoc sufficere.vt.ff.de ver.sig.verbum illud ptinere.7.l.bonorum. Sed dic q si ago contra extraneũ tunc debeo pbare titulum.ar.ff.de pig.si is qui.§.j.7 ad hoc.ff.eo. l.j.7.ff.de proba.ante omnia.ff.de pig.ac rem alienam. ℍ. In Alber.ℋ.pone.q.de facto igitur 7 continuat ad priori. ℤ. ¶Sed pone. ℍ. Hic terminatum fuit p easdem leges q non sufficeret etiam decennij possessio. ℤ. L. obligauit mihi omnia bona sua postea vendidit. P. domum ago contra. P. possessorem hypotecaria ille negat rem fuisse in bonis. L. debitoris ego probo.t.possedisse p triennium 7 pbo.p.possessionem emisse ab eo non tñ pbo.t.titulum habuisse.querit an. P. sit condemnandus 7 videt q sic quia videt q fuerit in bonis debitoris vt in pre.l.bonorum.7.ff.de bo.po.l.iij. §.j.ff.vt in pos.le.is cui.§.bonorum 7 sufficit pbare rẽ fuisse in bonis debitoris.vt.ff.de pig.si superatus 7.l.7 que nondum.§.quod dicitur.7.§.j. Item si ago cõtra debitorem sufficit si probo eum possedisse vt in pred.l. rem alienam.7.ff.de pig.l.j.respõ.j.7.l.si in rem.§.j.ar. cõtra q sit absoluendus.quia non pbo debitorem dominum fuisse nec titulum habuisse quod necesse est vt no.in pre.l.rem alienam7.l.ante omnia. Item cum ago actione in rem7 contra eum qui a me habet causam potest mihi referre dominij questionem vt no.C.de pig. nec creditoris 7.C.de non nu.pec.l.j.7 expresse.ff.qui. po.in pig.ha.l.balneum.§.fi. dic q est condemnãdus quia hoc debitor allegare nõ posset vt.ff.de pig.inter colonum.§.j.merito.ergo nec ille qui habet causam ab illo vt.ff.de rei ven.si a titio.vel dic q si vtatur iure debitoris tunc idem erit quod in debitore.quia debet vti cum sua causa suisq3 vicijs.ff.de dolo.excep.apud.§.de actoris dolo alioquin possessor non tenet. ℍ. Vide quod no.supra de pig.§.j.ℋ.sed queritur an agens.et quod ibi plene scripsi. ℤ. ¶Quid si ago contra.p.hypotecaria ad domum probo eaz fuisse debitoris mei.p. vero pbat eam ab eo sibi traditam 7 venditã nec constat an obligatio pcesserit venditionem an econtra qritur quid iuris 7 primo videt q possessor teneat probare ante obligationem se emisse vt.C.de iure fisci.l.j.li.x. Nam constat q res fuit debitoris mei.vñ 7 hodie psumitur esse vt.C.de pba.sive possidetis qui eĩ ante factum dicit ante factum probare debet.C.de epi.audi. et si legibus.C.de rei ven.quotiens.extra de testi.cum tu.so.dic q ego creditor debeo pbare rem fuisse in bonis debitoris tẽpe obligationis vel postea vt in pre.l.si sup.ar.in.l.7 que nondũ.§.quod dicit nec ob.palle.l.j. C.de iure fisci.quia illud speciale est prout ibi no. ℍ. Ad lram fuit Alber.gal.vbi supra ver.pone q ago contra ticium 7 duos ℋ.qui sequunt et tã cõtinuabat Al-

ber. post quos sequit̃ ℞.ij. pone. t. Bal. Nota ꝙ si dubitat̃ de tpe p̄sumit̃ contra actorē. C. de peti. here. l. si post morā. ℨ. Item pone obligasti me ignorante. ff. meū interim obligani creditori meo oīa bona mea demum ratam habui obligationē p te factā de. ff. queritꝰ quis sit potior ꝛ videt̃ ꝙ creditor tuus. nam ratihabitio retrotrahit̃ ad id tps in q̄ obligatio facta est. ff. de pig. si fundus. §. j. C. ad mace. l. fi. C. de dona. inter vi ꝛ vxo. donatões. ar. contra ꝙ meus sit potior qꝛ tpe obligationis res erat in bonis meis vñ est obligata cum effectu. C. q̄ res pig. ob. po. qui filios. C. ad mace. si ꝓmittente. vñ ius ei acquisitū eo inuito auferri non potuit. ff. de pac. l. fi. ꝛ hoc verius videt̃. ar. ff. qui po. in pig. ha. potior. §. si colonus. nec ratihabitio retrotrahit̃ cum nō sit in eodē statu. ff. rem ra. ha. bonorū. ℍ. Bene facit de rescrip. si p te li. vj. ꝛ vide. j. ℞. illud. ℨ. ¶ Item pone. t. obligauit mihi q̄ habet ꝛ q̄ habiturus ē. Secūdo obligauit tibi que habet et q̄ habiturus est postea emit domū. Queritꝰ quis erit potior in domo et videt̃ ꝙ ego qui sum prior tpe vt. C. qui po. in pig. ha. l. j. ꝛ videtur casus. ff. e. ti. l. fi. in prin. ff. de iure fisci. si is qui extra de iure pat. ꝙ aūt. Si em̄ in fisco spāle est secus videtur esse in priuato. ar. cōtra ꝙ ambo cōcurramus. ff. qui po. in pig. ha. idemq; §. fi. ꝛ hoc tenet ℞c. vt no. in pre. l. si is qui. alij tñ contra p p̄allegatā. l. ꝛ intelligunt illam legē idemq; qñ fuit vtriq; sit obligata. ℍ. Sic etiā intellexit ipse ℞c. vt no. in. l. ij. ff. qui po. in pig. ha. in vlt. glo. ꝛ idem Ja. de are. in qōne sua q̄ incipit tici⁹ accepit in fi. ꝛ fuit qō de obligato duobus successiue et generaliter post quas cuiusdā rei possessionē quesiuit et habuit quā nunc alter possidet. querebat an primus creditor ex sua obligatōe posset aduocare rem a possidente an nō ꝛ si pōt an in totum an in ptem: vides in q̄ differt hec qō a prima ibi emerat domū hic acquisiuit possessionē ꝛ q̄ ad scām membrū qōnis qđ respicit prio positū tenent ꝙ nō cōcurrunt sed prior est potior alle. C. de secun. nupt. hac edictali. §. omnib⁹. ꝛ de iure do. l. in rebus in prin. ꝛ regula qui prior. li. vj. et. C. qui po. in pig. ha. l. ij. ꝛ vlt. In prima vero. q. subtiliter allegat p parte creditoris scz ꝙ res bona fide possessa ē in bonis possidentis. ff. de ver. sig. bonorū. §. in bonis. ꝛ talia veniunt in petitione hereditatis ꝛ in conditione ex. l. vel edicto. ff. de peti. heredi. ꝛ nō tm̄ ꝛ. C. de edic. di. adri. l. edicto. Cum ergo quilibet p̄sumat̃ bonefidei que ex ignorontia ꝓcedit. ꝛ quisq; p̄sumit̃ ignorās. ff. de ꝓba. verius. merito res a debitore possessa cadet in obligatōne ꝛ sic etiam a tercio poterit aduocari. C. de pig. l. pignoris. Item in obligatōe veniunt ptinentia ad debitorem. C. q̄ res pig. ob. po. l. fi. sed verbū ptinere cōprehendit possessa. ff. de ver. sig. verbū ptinere illud. et qđ ibi dī iure aliquo dic ciuili vel naturali a q̄ sunt possessiones. ff. de vi ꝛ vi ar. l. j. §. deijcit̃. Item rōne possessionis p̄sumit̃ quis dñs cum a possessione ꝓcesserint dominia rerum. ff. de acqui. po. l. j. ergo ℨℨ. et si a possessione cadat habet interdictū vñ vi ꝛ ne turbet̃ vti possidetis vt in pre. §. deijcit̃. ꝛ. ff. vti pos. l. j. item iura generali pacto bonorū obligant̃. C. q̄ res pig. ob. po. l. nomen sed possessio est ius qōdam insistēdi rei. ff. de acqui. po. possessio q̄z. §. j. ergo vt supra. Item possessio a ꝓprietate separata. qꝛ ius est insistendi possessioni pōt vendi. ff. de acqui. pos. si rem aliquā. ergo ꝛ pignori. ff. ō pigno. sed ꝛ. §. ꝙ emptionē. item pignoraticia q̄ ex pignore nascit̃ ꝓpetit pignoranti rem alienā quā possidebat ff. de pigno. act. si rem. §. is q̄z. Ad contrariū bona sua obligans illa obligat q̄ sunt sui directi vel vtilis dñij vl̄ publiciane. ff. de aur. ꝛ arg. le. l. quintus. §. j. ꝛ de sup pel. le. l. legata. §. fi. de rei vē. si ager. §. merū. ꝛ. §. ille in bonis. ꝛ l. verbuz illud ptinere. intelligunt̃ cum titulo vt in illis no. Item sicut in spāli ꝛ psonali obligatione requirit̃ ꝙ res fuerit debitoris. ff. de pig. et q̄ nondū. §. ꝙ dicit̃. sic ꝛ in generali quod fuerit tunc vel postea. ff. de admi. tu. si duo. Nam illa obligant̃ que quis de suis bonis facit obnoxia. C. que res pign. ob. po. l. qui filios. nec iuuat ꝙ competunt interdicta possessoria. quia tunc nō de re ꝑ de possessione quereꝰ. ꝛ spālius ad casum qōnis dicit̃ possessio illa q̄ nunc est apud tercium nō est illa q̄ fuit debitoris q̄ nunc extincta est. ff. de acq̄ ren. pos. pōponius. §. pe. ꝛ l. cum heredes. ꝛ sic extinctū est pignus si quod cōpetebat ex illa. ff. qui. mo. pig. vel hypote. sol. l. sicut in principio. Soluit si possessionem quesiuit debitor cum titulo creditor illam aduocat ꝑm l. de pig. ab eo ꝛ si inter colonum. §. j. si sine titulo. Aut agit creditor ad rem hypotecaria ꝛ male agit cum per obligationem dominꝫ res affecta non sit. C. si res alie. pigno. da. sit. l. que predium. cum concor. ꝛ ideo succūbet. aut agit ad possessionem ꝛ tunc si debitor poterat aduocare vt dicit̃. ff. de conditi. tri. l. ij. et. C. vnde vi. l. fi. vel alio simili iudicio tunc quia non videt̃ perdita possessio. ff. de acquir. pos. l. si quis in prin. sed apud alium est eadem q̄ fuit debitoris poterit agere sicut ꝛ posset contra debitorez debitoris ex obligatione generali cum debitor nunc sit creditor possidentis. ff. de ℞. sig. l. creditores. ꝛ ius talis crediti cadit in obligatione vt in pre. l. nomen. petetur aūt possessio vel illa vtili que directa competit debitori. ff. de pign. cum conuenit. C. de here. vel ac. ven. l. postq̄. vel petetur vtili hypotecaria ff. de pig. l. grece. §. ij. ꝛ sicut rei vendicatio non datur ad possessionem ꝛ tñ possessio restituit̃ agenti ad rem ff. de rei ven. officium de acqui. poss. pomponius. §. qui iussu. sic erit in hoc casu in vtili hypotecaria ꝑm euz. ff. de pig. si fundus. §. in vendicatōne. Si aūt debitor possessionem aduocare non poterat tunc creditor de possessione debitoris que extincta nō est agere nō poterit vt supra dixi ꝛ facit. ff. de diuer. ꝛ tempo. pre. l. an vicium. §. j. Addam breuiter questionem ℙil. xxij. ꝓmisisti mihi primum partum ancillarum tuarum. Scdo ꝓ misisti. A. specialiter illum qui de aretusa nasceret̃ que prius peperit. primus allegat prioritatem. veniat regula qui prior li. vj. Item dicit scdam ꝓmissionem intelligi si nō in primam ꝓmissionem inciderit. ff. loca. §. q̄ro. inter de solu. cum quis. Scdo dicit speciem p̄ferendam generi. facit regula generi. lib. vj. Ipse dicit mero iure neutrum alteri p̄ferendam sed esse locum gratificationi. ar. l. priuilegia de priuil. credi. ꝛ de condi. inde. l. plane. ꝛ de reli. ꝛ sump. fu. l. fi. ℨ. ¶ Sed quid si ꝓmo obligauit mihi generaliter omia bona sua postea emit a te domū ꝛ ꝓ precio eius obligauit tibi etiā omnia bona sua sup hoc dixit Uber. ꝙ tu debes esse potior. ar. C. qui po. in pig. ha. licet. ꝛ. ff. de priuile. credi. quisquis nauis. Sed vt nullum possit oriri dubiū cōsulit ꝙ venditor accipiat specialiter pignori rem venditā. ꝛ generaliter omnia bona. ℍ. Facit ad hoc. C. ō iure do. l. in rebus. ℨ. ¶ Sed quid ecce obligasti mihi fundū. de in de contrahis cum scdo in quo contractu confiteris te fundū illi obligasse prius q̄z mihi. rn̄. nō nocet mihi tua confessio. ff. de sena. con. velꝫ. seia. ad idē. ff. ad sill. si q̄s in graui. §. j. in auten. coll. v. de iureiuran. a mo. pref. §. §. fi. C. qui po. in pig. ha. l. scripturas. ꝛ l. assiduis. C. de cri. stel. l. fi. ꝛ facit quod no. C. de dona. ante nup. l. fi. circa princi. ¶ Quid si promisisti mihi sub certa pena aliquid facere vsq; ad certū tps. sed tantū tardasti ꝙ infra illud perficere nō posses nunquid statim agere potero ad penam vel ad interesse. ℍ. Distinguendū est inter penam ꝛ interesse. ꝛ dic vt de elec. cōmissa. lib. vj. ꝛ vt ibi no. in. v. gl. ℨ. Arg. ꝙ sic. ff. de re. cre. nō omnis q̄. respon. ff. de verbo. obli. in illa. Sed dic ꝙ pena licet statim sit commissa. vt. ff. eo. hoc iure. non tamen ante terminum eam petam. ff. si quis caut̃. si eum. §. j. et ꝑm hanc determinationem potest intelligi. ff. de verbo. ob. cum stipulatus sim. ¶ Quid si ℙ. me. ℍ. ver. iste si,

perfluit ꝓpter ver. ꝑce. Item pone obligasti. erroꝛis cā fuit qꝛ ℞. sed quid si ꝑmo vsq; ad ℞ſ. ſe. quid si ꝺebeo fuit additio ꝓpter qꝺ ꝓece. tunc erat obliuio. Z. ignorante rem meaz pignoꝛi tibi obligauit poſtea ego oīa bona mea obligaui. L. ꝺemum ratificaui, obligationē a. p. factam. Querit quis ſit potioꝛ ꝛ videt ꝙ tu. quia ratihabitio retrotrahit. ff. ꝺe pigno. ſi fundus. §. j. ꝛ. C. ad maced. ſi filius. ℞. neceſſe eſt. C. ꝺe iure ꝺo. ꝺonatio. ſed ꝺic ꝙ. t. potioꝛ eſt qꝛ tpe obligatiōis res erat in bonis meis. Unde obligata fuit cum effectu. C. que res pigno. ob. po. qui filios. C. ad maced. ſi ꝓmittentem. ff. qui po. in pig. ba. potioꝛ. §. colonus. nec ratihabitio retrotrahit cum non ſit in eodem ſtatu. ff. rem ra. ba. bonoꝛum. ꝛ ius ei acquiſitū eo inuito auferri nō pōt. ff. ꝺe pac. l. ſi. Quid ſi ꝺebeo. ꝛ. nūquid hec inter mobilia. H. Supple creditoꝛis. Z. computabit ꝺe hoc habes ꝺe fruc. ꝛ intereſſe. §. j. ℞. ſed quid. Pone. t. ꝺebitoꝛ meus obligauit mihi oīa bona ſua. p. poſſidet iniuſte quēdam eius fundū cui facio pactum ꝺe nō petēdo. Queritur an poſſim petere hypotecaria ꝺictū fundum. ꝛ videtur ꝙ ſic ꝙ iniuſto poſſeſſoꝛi nō ꝓdeſt tale pactū. ff. ꝺe rei ven. is qui ꝺolo. ſed iuſto ſic. ff. qui po. in pigno. ha. mulier. Nam ꝛ fideiuſſoꝛi qui ꝺonandi animo fideiuſſit nō ꝓdeſt pactū factū ꝺe nō petendo. ff. ꝺe pac. qꝺ ꝺictum. ſed ꝺic ꝙ nō agam ſi feci ei pactū ꝺe nō petēdo ff. qui. mo. pig. vel hypote. ſol. in prin. H. ſic poſuit Alber. qui cōtinuat ℞. ſe. Z. Quid ſi. t. mihi condēnatus erat in ac. hypothecaria. ꝛ adiuꝺicata eſt mihi ꝺomus in cā pignoꝛis nec fuit ꝺictuz ꝙ poſſet offerre ꝺebitum nunquid poſtea poterit offerre. Rñ. ꝺicit ꝙ ſic vſq; quo ſuſcipiat iudicium in actione iudicati. vt. ff. ꝺe peti. here. Item veniunt. §. idem recte. Nam qualiſcunq; poſſeſſoꝛ poteſt ꝺebitum offerre hinc ad ꝑdictū tp̄s. vt. ff. qui. mo. pignus. vel hypote. ſol. ſempꝛonius §. j. Sed ecce. t. ꝺebitoꝛ meus habens quendā alium ꝺebitoꝛē obligauit mihi oīa bona ſua cōuenio ꝺebitoꝛem ipſius. L. ſm. l. nomen. C. que res pig. ob. po. ff. ꝺe pigno. ſi cōuenerit. opponit mihi ꝙ primo cōueniā principalem nunquid pōt ꝺe hoc ſupꝛa ꝺe ꝓcura. §. ſequit ℞. quid ſi mihi ꝛ no. C. ꝺe pigno. auten. hoc ſi ꝺebitoꝛ. Qualiter formet libellus qñ conuenio ꝺebitoꝛē ꝺebitoꝛis mei. no. ſ. ꝺe pigno. §. j. ℞. ſed pone. L. Sed qñ ꝺicit ꝺebitoꝛ conuentus. videt ꝙ li. iam cōteſta. C. ſi ex ꝺelic. ꝺefunc. l. j. ff. ꝺe act. ꝛ obli. conſtitutionibus. Sed videt ꝙ tunc ꝺemū cum bona eius diſcuſſa ſunt vt. C. ꝺe magi. con. l. j. ff. ꝺe ver. obl. ꝺecem. C. ꝺe ꝺecur. l. j. C. ꝺe reuo. his que in frau. cre. alie. ſunt. l. j. ꝛ hoc verius eſt ſm Alber. gal. H. cuius eſt etiam totum qꝺ ſequit vſq; ad vlt. ℞. ꝛ hoc in titulo ꝺe pig. Z. Hoc etiam no. ꝙ ꝺebitoꝛe abſente conueniaz fideiuſſoꝛē vt in auten. ꝺe fideiuſ. §. j. coll. j. ꝛ no. in pꝛe. aut. hoc ſi ꝺebitoꝛ. Illud etiā querit ecce. t. ꝑmiſit mihi facere foueam hic vſq; ad menſem ꝙ ſi nō faceret ꝓmiſit mihi ꝺare. ꝛ. noīe pene ꝛ obligauit mihi fundū ꝓ pena ꝛ forte poſtea infra menſem obligauit eundē fundū ſeio et pure. nec fecit foueaz querit quis ſit potioꝛ ꝛ videt ꝙ ſeius cum ea ſit conditio q̄ impleri nō poteſt inuito ꝺebitore in cuius ptāte eſt facere foueam ꝛ ſic ſeius potioꝛ eſt in obligatione cum ſub conditione ſit facta. ar. ff. qui po. in pig. ba. l. j. vbi ꝺe hoc et. l. qui balneum. rñ. j. arg. contra ꝙ ego. ff. eo. potioꝛ qꝺ verum eſt vt eo. tit. lucius. H. ſm Alber. gal. ꝺe pig. ante medium facit ꝺe reſcrip. ſi ꝓ te li. vj. ꝛ qꝺ ibi no. in. iiij. glo. ꝛ vide ꝙ ſup ea ꝺiri et vide qꝺ ſcripſi ſupꝛa ꝺe teſte. §. nunc tractemus. ꝛ. ℞. ſi. al. autē. ſup fi. ſ. ꝺe bonis obligatis ꝓ pace ſeruanda alienatis ante fractionem. Z. Pone ticius mihi obligauit oīa bona ſua res que ꝺe eius ꝙuenit ad. b. ex cā lucratiua. b. eam vendidit nunc peto p̄cinz querit an poſſim ꝛ quo iure ꝛ videt ꝙ ſic hypotecaria vtili vel in factū vt. ff. eo. qui pꝛioꝛ. ff. ꝺe iure fiſ. res. §. ſ. C. ꝺe iure ꝺeli. ſancimus. §. ſin autez. ff. ꝺe bo. auc. iudi. po. ſi non expedierit. §. j. arg. contra ꝙ nō poſſim quia p̄cium non fuit in obligatiōe. C. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. q̄uis. ff. qui. po. in pig. ba. idemq;. §. j. ff. ꝺe fur. qui vas. §. fi. ꝺic ꝙ ſi res nō extat in ſubſidium petere poſſum vel ꝙ condi. vel ꝙ actionem in factum vel iudicis officio vt no. in ſolu. contrarij. ff. ꝺe diſtrac. pig. l. j. ꝛ. ff. qui po. in pig. ba. l. ſi pꝛioꝛ. rñ. j. que leges videnꝰ contrarie. ſed ſi poſſeſſoꝛ habet cauſam oneroſam non tenetur aliqua actione vt no. C. ꝺe rebus ali. nō ali. l. j. ff. ſi cer. pe. ſi ſeruum. Bald. no. hoc bene quia fuit ꝺe facto. Z. Quid ſi vendidi fundum ticio et tradidi et cōueni ꝙ eſſet mihi ſpecialiter obligatus habebat vꝛo rem cui erant bona ꝓ vote obligata. nunquid ſum ei p̄ferendus in fundoꝛ videt ꝙ ſic. C. ꝺe pig. q̄uis. C. qui po. in pig. ba. licet ꝺe priuile. credi. q̄uis arg. contra. ff. ꝺe tribu. ꝓcuratoꝛis. §. pe. ꝛ. §. in tributaria inſti. ꝺe reꝺi. §. vēdite. C. qui po. in pig. ba. autē. itē ſi quid. C. ꝺe iure vot. in rebus. ꝺic ꝙ ꝓferatur alijs creditoꝛibꝰ non vxoꝛi vt in pꝛe. l. licet in eo ex cuius pecunia res empta eſt. ff. qui po. in pign. ba. interdum. C. eo. l. fi. H. Loꝛ. ad hec omnia ꝛ in auten. ꝺe equali ꝺo. §. j. bis ꝓſequenter. et in auten. ꝺe equali. ꝺo. §. j. Item ꝺebitoꝛ meus obligauit mihi omnia bona ſua habebat tria p̄ꝺia vēꝺidit ea ꝺiuerſis cōuenio vnum. Querit an poſſit opponere mihi ꝙ omnes conueniā ꝓ rata et videt ꝙ ſic. C. ꝺe ꝺebi. ciui. l. ij. ff. ꝺe iure fiſ. mothis in prin. ſed ꝺic econtra vt. ff. ꝺe diſtrac. pig. creditoꝛis. C. eo. ti. q̄ꝺiu. et ꝺic ꝙ ſpeciale in. l. illis vel ꝺic vt in pꝛe. l. mothis in prin. H. Dixit Alber. que ꝺupliciter legit ꝛ eque bene remitti poterat ad pꝛe. l. ij. Z. Quid ſi alter eoꝝ trium contra quem hypotecaria egi mihi ꝺebitum obtulit et ego ceſſi ei iura nunquid poterit ille conuenire alium ꝺe hoc ſupꝛa ꝺe ceſſione ac. §. j. ℞ſ. § pone. Itē pone ꝙ ꝺebebas mihi. x. ꝛ bona tua omnia mihi obligaſti. tacui ꝑ. xxx. annos ante completam p̄ſcriptionem tiꝰ cius cepit poſſidere ꝑ ꝺuos annos fundum tuum conuenio illū. Querit an poſſit contra me excipere ꝙ tam ꝺiu tacui ꝛ videt ꝙ ſic. Nam p̄ſcriptione. xxx. annoꝝ tollitur omne ius ꝛ omnis actio vt. C. ꝺe p̄ſcrip. xxx. vel xl. an. ſicut. ꝛ. l. omnes ꝛ qui p̄ſcribit, ſimilis eſt ſoluenti ff. ꝺe admi. tu. ſi pupillus. ꝛ ſolutiōe tollitur hypotecaria. vt. ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. Item. §. fi. arg. contra quia ſublata perſonali p̄ſcriptione ꝺurat hypotecaria vt in pꝛe. l. omnes. C. ꝺe luitione pig. intelligere. nam cepit poſſidere ante completam p̄ſcriptionē. xxx. an. ꝑ ꝺuos annos ꝛ ſic fuit acquiſita ꝛ nata conta eum hypotecaria que habet conditionē vt certo modo tollatur. vt. ff. ꝺe pig. grege. §. ſi creditoꝛ. So. ꝺicunt quiꝺam ꝙ competit mihi hypotecaria que ab inicio cum effectu mihi nata fuit ꝛ ad hoc. ff. ꝺe conſti. pe. item et alia. §. ꝙ aꝺꝺit. vel ꝺic ꝙ ꝺurat cōtra malefidei poſ. cui iura non cedunt. ſed contra benefidei poſ. non qꝛ repelletur exceptione cedendarum actionum vt. ff. ꝺe ſolu. ſticbum. §. ſi creditoꝛ. ff. qui po. in pig. ha. mulier. quanto tempoꝛe tollat hypotecaria ꝛ qualiter contra eam p̄ſcribatur vide ſupꝛa ꝺe pꝛeſcrip. ꝛ vide quo no. ꝺe pact. §. fi. ℞ſi. poſtremo et ſe. Sed quid. t. ꝺebitoꝛ meus in. x. Bald. ſi ticius obligauit ꝺe facto rem ſey et heres ticij compleuit p̄ſcriptionem an valet hypotheca tangz in re heredis vt. l. paulus. ꝛ. ff. ꝺe peti. here. l. et non tm̄. §. quid ſi. an valeat quia oꝛiginem habet a ꝺefuncto quod eſt verius. Z. obligauit mihi omnia bona que habebat ꝛ que habiturus eſſz ꝛ ipſe poſſidebat bona fide ſed ſine titulo fundū alienum ꝛ cum ſic poſſeꝺiſſet ꝓ. xxiij. annos an p̄ſcriptionez completam obijt here ꝺe relicto qui heres continuato tpe ꝺefuncti cum tpe quo ipſe poſſedit cōplenit p̄ſcriptionem nunc quiꝺam tercius poſſidet ꝺictū fundū querit an poſſim cōtra eum agere hypotecaria ꝛ videt ꝙ poſſum cum effe

ctu. Si em̃ t. compleuisset p̃scriptionẽ quo ad vtile dominũ res eius facta fuisset. C. de p̃scrip. xxx. annoꝝ si qs 7. xvj. q. iij. in summa. quia in generali obligatione etiã postea quesita veniũt vt. ff. de pig. l. j. 7. l. que nondũ. §. qd dicit. merito ergo cum eius heres cõpleuerit p̃scriptionẽ continuãdo tp̃us idẽ iuris esse debz ac si defunctus eã cõpleuisset vt. ff. de acqui. pos. pomponius. §. cũ quis. ff. de diuer. 7 tem. pre. l. fi. ff. de vsur. id tp̃us. ff. de contrahen. emp. dolia. §. j. persona em̃ heredis 7 defuncti eadẽ censentur vt i auten. de iureiur. ꝙ a mozi pres. 7 facit. ff. fami. her. l. itẽ veniunt ar. cõtra ꝙ fundus iste non fuit in bonis debitozis tempoze obligatiõis vel postea qd esse oportet ad hoc vt ypothecaria locũ habeat vt. ff. de pig. si superatus. respon. j. 7. l. et que nondũ. §. j. et. C. que res pig. ob. po. qui filios. C. si res alie. pig. da. sit. l. q̃ prediũ. ff. d̃ proba. ante oĩa. et rẽ in bonis habere dicimur cuius nomĩe actionẽ contra possessozem habemus. ff. de acqui. re. do. l. rẽ in bonis. nec defunctus habuit rei ven. quia non fuit dñs. ff. de rei ven. in rẽ nec publica. quia titulũ non habebat. ff. de publi. l. j. nec obstat hoc ꝙ fuerit in bonis heredis licet non in bonis defuncti quia bona heredis in obligatione nõ cadunt. ff. de pig. paulus respon. j. 7. C. coĩa dele. l. j. in fi. dic ꝙ si ℑ heredẽ agatur nulla est questio. nã ipse cũ effectu tenetur cũ vtatur iure defuncti. Si em̃ defunctus obligasset rẽ alienã non posset referre dominũ questionẽ vt. ff. de rei ven. si a titio. merito ergo nec ipse qui in ea vtitur iure defuncti vt in pre. l. pomp. §. cũ quis sed si agat contra extraneũ possessozẽ. Idẽ videtur dicendũ quia consuglescit pignus quantũ ad vtilẽ ypothecariam vt. ff. de pigno. si a titio. C. coĩa dele. l. j. in fi. nec ob. ff. d̃ peti. here. 7 non tantũ. §. ꝙ si pzo emptoze. quia ibi cõpleta fuit vsucapio post apprehensam possessionẽ: et sic nõ venit in peti. here. vt. ff. eo. ꝙ si in dié. §. j. ¶ Sed po. contrari matrimoniũ cũ quadã que mihi p̃misit dare. c. in dote fui confessus me illa. c. recepisse non tñ obligaui p̃ eis bona mea postea accepi. x. mutuo 7 expresse obligaui p̃ eis bona mea demũ recepi dotem ipsam ab vxoze. Queritur quis sit potioz et videtur ꝙ sit p̃fessiõis tp̃s spectandũ. ff. qui po. in pig. ba. l. j. ar. ꝓtra ꝙ tp̃us date dot. C. e. l. fi. ibi re ipsa data est ꝛc. dic ꝙ differentia est inter obligationẽ expressam in qua spectatur tp̃us obligationis vt in pre. l. j. ff. qui po. in pig. ba. et tacitã vbi ꝑsideratur tp̃us date dotis vt in pre. l. C. e. t. 7 ad ℔. C. de dote cau. non nu. l. j. C. de secun. nup. hac edictali. §. sin aũt. C. de dona. ante nup. l. fi. §. etiã. C. de bo. q̃ li. cũ oportet. §. fi. ℍ. Hucusq; Alber. gal. Bal. no. in obligatione expressa ypothece p̃ dote inspicitur tp̃us obligationis 7 ꝓtractus in tacita tp̃us numeratiõis. ita intelligitur tex. 7 glo. in. l. assiduis. C. qui po. in pig. ba. qd̃ est notandũ et vide supza de confes. ℨ. ¶ Illud etiam queritur pone. t. mutuauit. x. p. qui. p. dedit. b. fideiussorem 7 oĩa bona sua obligauit pignoꝛi qui. b. soluit. t. et ipse. t. cessit ei iura cõtra. p. 7 eius bona et possessozes bonoꝝ nunc. b. non est soluendo. vnde. b. agit. ac. ypothe. ꝓtra possessozes pignoꝝ ex iure cesso sibi queritur an possit 7 videtur ꝙ sic cũ effectu. nã ꝓbat iste. b. tria que sunt probanda in ypothecaria primũ qd̃ conuenit ꝙ res esset pignoꝛi obligata vt. ff. de proba. ante oĩa. secundũ ꝙ pecunia fuit numerata vt. C. de pig. nec creditozes. C. de non nu. pe. l. j. Tercũ ꝙ res erat tpe obligationis in bonis debitozis vt in pre. l. si superatus et. l. et que nondũ. §. qd̃ dicitur. C. que res pig. obli. po. qui filios ar. ꝓtra quia iste. b. fuit fideiussoz. et est soluendo 7 idoneus. et primo sunt ꝙueniendi principales et fideiussozes q̃s peruenias ad pignoꝛũ possessozes vt. C. de ac. et obli. l. fi. et in aũtẽ. ibi posita et. C. de pig. auten. ℔ si debitoz. itẽ iusto possessoꝛi iura cedenda sunt vt. ff. q̃ po. in pig. ba. mulier. ff. de le. j. si res. itẽ tenebatur. t. cedere iura possessoꝛi vt dictũ est ꝙ si nõ faceret ꝙ obstaret exceptio cedendaꝝ actionũ vt. ff. de solu. stichum. §. si creditoz. ff. de fideiuss. si fideiussozes in fi. et oĩs exceptiones que obstant creditoꝛi obstant et ei qui hz causam ab eo vt. ff. de peti. here. sed si. §. fi. ff. cõi diui. in ℔ iudicio. §. si ꝙueniat. ff. p̃ soc. idemq;. itẽ etiã videtur cedere ꝓtra se. nã qd̃ quis prestat aduersus alios multo foꝛtius aduersus se p̃stare debz vt. ff. si serui. ven. altius. ff. de ꝙdi. inde. frater a fratre. Rñ. j. C. quiet aduersus q̃s l. fi. ff. de pac. cũ eo. So. dicũt quidã refert. an possessoꝛ habeat causam a debitoze an non. ꝑmo casu fideiussoꝛ agat ꝓtra pignoꝛũ possessozes cũ electio est creditoꝛis quẽ primo conueniat vtꝝ debitozẽ an possessozem et si possessoꝛ non habz causam ab eo tunc obstat predicta exceptio. 7 hoc ꝑm Mar. 7 no. in pre. auten. ac cõtra vt ibi. sed hec solutio non placz. quia nihilominus obstat exceptio cedendaꝝ actionũ. Alij dicunt ꝙ non tenetur cedere iura ꝓtra se et ad hoc. C. de fideiuss. l. ij. sed ibi loquitur cũ ante obligationẽ fideiussoꝛis accepta pignora fuerunt. secus si postea vt ibi no. et. C. etiã ob chiroga. pec. pig. re. pos. l. j. vel dic ꝙ quãdo obligatio fideiussoꝛis et obligatio rei possessoꝛis simul creditoꝛi facte fuerunt obligatio diuiditur inter fideiussozẽ et possessozem sicut cũ vnus heres soluit insolidũ p̃ parte tm̃ ceduntur actiones vt. ff. de peculio quesitũ. §. si vero filius. et idẽ in possessoꝛib; quia obligatio diuiditur in eos vt in pre. l. si fideiussozes. §. idemq;. et idẽ in tutoꝛibus. ff. de admi. tu. si plures. ff. de tute. et ra. diꝛ. cum pupillus et hoc videtur verius cũ possessoꝛ cãm habeat a debitoze quia tunc nõ obstat illa exceptio ꝙ primo cõueniant principales q̃s fideiussozes vt dictũ est q̃s ꝙueniatur ad pignoꝝ possessozes alio q̃n si non hꝛet causã ab eo non obstaret exceptio illa ꝙ primo ꝙueniant ꝑncipales et fideiussozes.

Nc aliqua de solutiõibꝫ supponamus. ¶ Primo ergo de delegatione dicamus. ℍ. Hosti. in summa ℭti. de solu. fecit de hoc rubrica. ℨ. Et dicit delegatõ q̃ debeo tibi. x. et. p. debet mihi alia. x. et volo. p. debitozes meũ tibi obligari et me liberari qd̃ fit hoc modo ꝙsentiẽte illo qui delegatur. Nam si aliquis pro aliquo suo debito creditoꝛi suũ debitozem deleget sic instrumẽtum conficietur. Forma. ℍ. Ubi sic infra dicam. ℨ. Cum A. teneretur ex causa mutui vt cõtentus et cõfessus fuit ad debitũ et in debito. c. lib. tur. b. 7 ipse. b. prout asserit confessus est debitoꝛ esse in eadẽ quantitate. c. nomine precij et pro p̃cio cuiusdam quãtitatis lane idem. b. predictũ. a. debitozem suũ ipsi. c. creditoꝛi suo in eadem quantitate pecunie delegauit quapropter dictus. a. de ipsius. b. mandato et volũtate se ipsius. c. principalẽ cõstituens debitozem promisit solẽniter sine aliq̃ exceptõne iuris vel facti se obligando dicto. c. pro se suisq; bere. stipu. soluere et dare eidem aut eius certo nũcio hĩc ad talem diem dictas. c. li. quas ipe dicto. b. et ipse. b. dicto. c. vt dictũ est soluere tenebatur ꝙ si in dicto termino non soluerit: et oĩa et singula supza et infra scꝑta non obseruauerit aut in aliquo cõtrauenerit promisit eidem persoluere latq; dare duplũ ipsius quãtitat̃ pecunie pene nomine stipulatione in singulis capitul̃ huius tractatus ꝛc. vt in p̃cedentib; instrumentis debitorum. renunciauit autẽ dictus. a. exceptioni non habite ex causa mutui dicte quãtitatis lane. ℍ. Licet hic lane cõmuniter habeatur non debet esse nec est i hac forma. Rolan. parte. iij. forma antepenul. ti. ℨ. Abipo. b et dictus. b. exceptioni nõ habite dicte quantitatis lane ex causa venditionis a dicto. t. et ibi ambo excep. do. li conditioni sine causa; infactum actioni: et omni alij auxil̃. in fine instrumẽti dicat. ℍ. Scdm Mar. pba. qui operis sui charta. iiij. posita in prima ꝑsona breuioꝛi forma submisit hec verba que non fuerunt Rolan.

in summa vel aurora ego etiam habeo in forma Mar. be ac.sunt predicto delegante al'.delegato. Ita stat textus et secunda melior vt hic ante formam 7 credo q̄ illam solam posuit.Mar.per leges allegatas de textu dixi quia fecit textum 7 glo.vt dixi in proemio. Z. Hec acta sunt presente dicto delegante 7 mandante omnia supradicta fieri.ff.de noua.l.delegare.C.e.l.j.de noua. autē.et de acquili.stip.dictum est supra.§.proxi.ꝑ.consequenter et sequen. ¶Sed et si res aliqua insolutū detur sic instrumentum confi. Forma.a.dedit et tradidit insolutum iure ꝓpio imperpetuū.b.pro se suisq̄ bere. recipiēti domū talem sitam in tali loco cuius tales sunt confines ꝛc.ad habendum ꝛc.vt supra de emp.et ven. in prima forma vsq̄ modo aliquo pertinente iunge et hoc ꝑ precio.c.lib.tur.q̄s dictus.A.predicto.b.ex causa mutui dare et soluere tenebat' vt patz in instrumento manu talis not'.scripto qđ instrumentum dictus.b. predicto.a.restituit ibidem 7 in presenti volens 7 mandans illud extunc nullius fore valoris atq̄ momenti 7 haberi inefficax.7 cancellat'.quā domū dictus.a.se nomine dicti.b.constituit possidere donec ꝛc.vt ibidē. ita tamen q̄ ipsi contrahentes ꝓpꝛijs nomin.by designēt'. ¶Super solutione autē seu simplici confessione de debito soluto instrumentum sic confi. H. Hāc formā et se.posuit Rolan.in fine quarte partis. Z. Forma.A. fuit confessus et contentus se habuisse 7 recepisse ac sibi integre datas solutas ac numeratas esse a.b.xxv.libtur.quas dictus.b.dicto.a. dare et soluere tenebat' ex tali causa vt patz in instrumēto manu talis notarij scripto q̄ instrumentuz ei restituit ibidem 7 in presenti vt exnunc sit vacuum 7 cassum 7 inefficax habitum 7 cancellatum renuntians exceptioni sibi non date 7 non solute dicte quantitatis pecunie 7 omni alij auxil'.nec ꝑmittens solenni.stip.eidem.b.predictam solutionem 7 omnia 7 singula supra scripta 7 infra scripta firma grata 7 rata habere 7 tenere nec contra facere vel venire p se vel per alium aliqua ratione vel causa de iure vel đ facto sub pena dupli dicte quantitatis pecunie stip.ī singulis capitulis huius contractus in solidum.pmissa ꝛc. ¶Si vero debitum pro parte soluatur sic instrumētuz confi.Forma.A.fuit confessus 7 contentus se habuisse ac recepisse sibiq̄ itegre datas solutas et numeratas eē a.b.x.lib.tur.de debito seu parte debiti.xxxv. lib.tur. in quibus dictus.b.ipsi.a.tenebatur vt patz in instrumento manu talis notarij confecto ꝓtestans tamen 7 asserens seipsas.x.lib.recepisse et de ipis sibi solutis confiteri saluo omni iure suo ante solutiōem 7 post tam in residuo dicti debiti q̄z in pena dānis 7 interesse totius debiti 7 omnibus 7 singulis alijs in dicto instrumento ꝑmissis 7 renuntians exceptioni sibi non date 7 non solute predicte quantitatis.x.lib. 7 omni alij auxil'.ꝛc. vt in pre.forma et no.q̄ dicit debiti.xxv.li.Si em̄.b.esset debitor. H.Si diceret creditor verum essz qđ sequitur. Sed ꝑm litteram debitor que magis cōuenit forme infra debet dicere.b.poterit illas ꝛc. Z. A.ex diuerꝑ cōtractib9 nec specificaretur ꝑ quo contractu solueret.x. li.a.poterit illas in q̄ debito maluerit imputare vt.ff.đ solu.l.j. H. Et.l.in bis et scripsi de censi.nup. Z. Si ꝟo quis simul soluit ꝑ pluribꝫ annis pensionē rei emphiteotice dic vt supra de loca.7 conduc.§.sequitur in fi. ¶Super ꝓmissione autem faciende solutiōis sic instrumentum confi.Forma.A.solenni stipulationi promisit.b.stipulanti dare 7 soluere.x.omni exceptione remota. Hinc ad instans pasca dominice resurrectionis in tali loco 7 hoc ꝓpter multa seruitia ab eo recepta vl' quia cum in tali questione iuuare ꝓmisit aduocādo.et contra talem 7 quia omnia ꝓmisit attendere ꝛc. Hec forma ꝓbatur insti.de ꝟbo.obliga.per totū.C.de contraben.stipu.7.ff.de ꝟbo.obli.per totum.et q̄ causa sit apponenda in stip.quia ꝓmittitur.nec obstat doli exceptio ꝓbatur.ff.de doli.excep.l.fi.§.j.ff.de proba.cum đ indebito.§.fi.extra de fide instru.si cautio. ¶Illud autem queritur ecce debebam tibi.x.cōmune seu curia cuius eras debitor cōpulit me tibi soluere illa.x. H. De illo qui iurauerat soluere creditori et curia precepit sibi non solui scripsi post. Hosti.đ censi.significauit.sup per.ij.glo. Z. Conuenis me oppono q̄ solui cōpulsus nūquid sum tutus hac exceptiōe.Bal. Vide cy.in.l.ij. C.qđ me.causa 7 Dy.7 Bar.in.l.creditor de solu. Z. ar.q̄ sic.ff.de le.iij.paulo.§.fi. Nam iussus iudicī excusat.ff.de iurisd.om.iudi.si quis id qđ.§.j.ff.đ his qui no. infa.furti.§.iij.ff.de mino.ait pretor. H.§.quid tamē 7 Mar.pba.dicit q̄ ibi videtur casus.7 concordantias ad hanc partem ibi vide in glo.hic no. Z.ff. de solu.si stipulatus.§.si lancem.ff. de his que in frau.credi.l. qui autem.§.apud lab.ar. contra quia qui alij soluit ꝛc. ex de iureiuran.eam te.ff.de condi.inde. si vrbana.§.fi.ff. de le.j.si seruus.§.j.7 iniuria facta ei.7 ce.ff.đ fideiusso. excep.ff.de euic.si ideo.dicunt quidā q̄ est casus.l. H. pro creditore sed ibi Dy.soluit per.l.ff.đ an.le.liberto. §.lucius debitorem non teneri 7 formal casum de creditore expulso et post reuerso.Mar.pba.in questione de qua infra dicam consentit si iusta fuit causa iubendi ꝑ bis facit qđ hic sequitur et regula qđ quis de reg.in.li. vj. Z.ff.de solu.creditor in prin. Alij distinguunt quoniam aut bona tua erant obligata cōmuni seu curie ex contractu aut non.si ex contractu ius sibi retinet commune seu curia.si non ex contractu subdit. Nā aut fuerunt publicata ꝓpter delictum quo casu liberatus sum fiscus enim nō retinet bona nisi fuerint publicata vt.ff. de sen.pas.7 resti.l.pe.7 ad boc.ff.ꝑ soc.act.§.renūtiare.aut non ꝓpter delictum sed ꝓpter publicam vtilitatem vel statum ciuitatis puta ꝑ stipendiandis militib9 vel alia causa tunc nō teneatur.ff.de rei ven. item si verberatum.§.j.ff.de euic.lucius alioquin non. H. Sup. est liberatus.ita posuit Alber.7 est questio in ti. de excep.ver.sed pone q̄ titius.7 male fecit auctor omittendo quia sonabat contrarium intellectum. Z. Vt in ꝑ. l.creditor ꝑm Alber.gal'. H. Homo cremo. disputauit plenissime questiōem de cremone.debitore parmene.qui per cōmune cremone.coactus fuit soluere dicto Alber.incipit questio cōmuni orta guerra inter cremone.7 parmene.7 tenuit q̄ debitor contra creditorem ex eo se tueri non possit aliqua exceptione per iura secundo alle.nec creditori maxime qui fue iurisditionis non erat nocebit iniuria facta debitori: vt in pre.l.ff.de le.j. si scraus plurium.§.j.7 de euic.si per imprudentiam.q̄ me.causa.l.iij.in fi.de iureiuran.l. nec magistratib9.nec iuuat guerra que erat inter ciuitates illas cum tales nō sint veri hostes.quibus nec populus romanus olim nec princeps hodie bellū indixit.ff.de verbo.sig.hostes.7.l. quos nos hostes.facit.ff.de testa.qui a latronibus. ipse autem homobo.dubitat de non veris hostibus sed q̄si hostibus cum quibus nec amicitia nec fedus habet' nec hospitium.đ quibus.ff.de capti.7 postli.r.postliminj. §.ij.que videt velle a talibus quasi hostibus capta fieri capientium.Dicit enim q̄ attento vigore videretur debitorem se posse exceptione tueri sed non diffinit qa dubitari posset vt dicit.in veris hostibus non dubitat qui tunc sine freno se tueri posset. Et vide qđ dixi supra de instru.edic.§.compēdiose super.ꝟ.xv.sed querit quid si debitor sagax animum habuit sibi acquirendi obligationē illam sup.7 đ hoc constare potest.nūqd magistratus illum compellere poterit vt sibi soluat respondet sub dubio forte q̄ non ar.eius qđ dicitur đ filia concepta 7 nata apud hostes que redit sine vtroꝝ parente que tunc occupanti conceditur sicut alia res hostis.ff.de acquire.re.do.l.naturalem.§.fi. sed si fuerit tante discretionis q̄ seipam eripiat in libertatē. Dicunt doctores q̄ erit libera vt recitari solet. C.de post-

limi.l.j. Redeo ad Mar.pba.de quo predixi qui pone bat casum cum curia non coegit sibi solum sed alteri p debitore allegat.ff.de in diem.adiec.l.pe.in fi.vel.p mis. l.fi.de peri.et com.rei ven.l.lectos 7 de pigno.l.fi.induc it regulam cui damus actonem ꝛc.sufficiat regula qui ad agendū li.vj.sed si ex alicuius culpa damnificor etiā per iudicem id repeto.ff.loca si merces.§.culpe 7 communi diui.l.is cum quo.fortius igitur excipiā hinc ē q si tibi et mihi iudex fecit iniuriam potior est ꝓditio rei. ff.de ℞bo.obli.si seruum.§.sequitur homobo.idem induxit sic si compulsus fui p alio soluere subuenit mihi iudicis officio vt compellat illum pro quo solui mihi satisfacere.ff.de iur.fis.in fraudem.§.qui p alio. si competit actio fortius exceptio vt supra. Itē allegat Mar. l.de sen.pas.si ademptꝰ vbi preses liberat a te debitores tuos bona tua publicando etiam non iuste.ff.de iudi.si pretor de re iudi.si preses.ꝓtra debitorē allegat q erat debitor generis qđ non perit.ff.ad.l.fal.in ratiōe.§.certe.C.si cer.pe.l.incendium. Item alteri soluēs qđ mihi debet non liberatur vt supra.est em obligatio vinculū iuris insti.de ob.in prin. Et certi sunt modi quibus tollitur insti.qui.mo.om.tol.ob.per totum. Et iste nō est de illis ergo ꝛc.ff.de bis qui sui vel alie.iuris.l. pē. Itē parificatur iussus iudicis et testōris.ff.qui et a qui.ma. non li.l.ille seruus.§.7 testōr non posset mihi obligatū eo vinculo alteri obligare.ff.de le.j.seruo legato.§. si testator ergo vt supra.inducit etiam regulam id qđ no strum.ff.de reg.iur. Item si creditor erat in culpa certa forma per ius cōmune data cum ordinato processu seruari debebat annotando bona 7 ꝑm ius procedēdo. ff.7.C.de requi.re.per totum quam si non seruauit nec debet obesse creditori nec aduersario ꝓdesse.C.quando ꝓuo.non est ne.l.certa vt predixi tenet q si fuit iusta causa iubendi tutus est debitor 7 satis per id cōcor. Alber.gal.7 auctori qui per distinctionem huic dicto applicare voluerunt q si non fuit iusta non sit tutus qđ etiam placuit. Bui.d suza.mihi sub littera.t. Francre. matta.etiam disputauit hunc casum 7 in idem recidit ī sua distinctione ꝓlixa. ℣C Quid si lata est contra te sententia excōmunicatiōis nisi mihi solueris.x.vsq; ad pasca vt extra de appel.preterea.ego reputo mihi satisfactum esse licz in veritate non solueris in termino. dic q non es excōmunicatus satisfacere em̄ est sicut voluerit creditor.ff.de pig.ac.l.si rem.§.omnis et ar.extra de vsur.ꝓsuluit. C Quid si sub certa pena ꝓmisi tibi soluere.x.infra mensem medio ꝛo tempore sis mihi debitor in tantundē. Rñ. penam non cōmitti non soluēdo ꝑm ea q̄ no.infra de loca.§.nunc aliq̄ verb.lxxix. C Pone in statuto ciuitatis dicitur q quicūq; tale quid commiserit soluat.x.lib.tur. vel tlis offic.habeat tot lib.tur. ꝑ suo salario ꝓtingit monetam tur.mutari 7 minorari. Iñ offic.petunt sibi solui salaria ꝑm extimationē antique monete vel etiam petitur a cōdemnato vt ꝑm illam soluat condemnatiōem. Querit quid iuris. Bal. Nota hic obligatio legalis intelligitur de moneta currente tempore conuentionis:sed obligatio conuentionalis intelligitur de currente tēpore obligatiōis 7 hoc est notandum ꝓpter condemnationes que fiunt ex forma statutor. Vide Dy.ff.de ℞bo.obli.l.que extrinsecus.7 infra de censi.circa prin. ℣. Rñ.ꝑm presentē monetam debere salaria et condemnationes solui: q̄ moneta mutata debet statutum intelligi ꝑm illa et non de veteri.C.qui admit.ad bo.po.l.pe.ī fi.ad id.C. de ꝓsti. pec.l.ij.C.de rei vx.ac.l.vnica.§.j.ibi scimus omnes dotes ꝛc.in autē.ti.d non ali.aut per.§.vt autem lex.coll. ij.et extra de consti.translato. Nam et si due essent monete et de minori intelligeretur.ff.de le.ij.nummis extra de censi.ex parte. Ad idē.ff.de reg.iur.semper et.l.quotiens. Si autē ex contractu. H. Idem si ex testamento per.l.ff.d le.iij.l.vxorem.§.testamento 7.l.nomen.§. j.et de auro et ar.le.l.fi.et ibi alie concor.ac etiam ꝓtraria 7 est materia brocardica per Azo.sub rubrica de cōtractibus sub rubricella eadem mensura vel moneta debetur que erat tempore contractus et prius sub rubricel.ij.ad finē.rubricelle tempus testamenti spectandus 7 verbis ibi Azo.vtitur. Jac.de bel.in.l.si ita.ff.de auro et ar.le. ℣. Debita esset pecunia minorata ꝑm extimationē prioris fiet solutio extra d censi.olim. H. Vide de hoc in vltima glo.et capitulo penultimo in glo.vltima. vbi etiam remisi ad ea que scripsi post Hostien. d iureiur.quanto in glo.fraudatur. ℞.querit autē pil.etiam casum formās in creditore sua questione.xxxv.ponderat etiam antiquam extimationē ipsius dicit tamen q quidam nobilis habens in tali casu laudare distinxit inter debitum vsurarium et non vsurarium et aliqualis equitas inest huic dicto et facit qđ no. infra de cēsi. in fi.7 de questione Rof.xxxvj. ibi dicam super rubrica. Sz quid dices si moneta debebat ecclesie annua.x. et fuit obligatio tempore vilis monete et diu fuit ad illam facta solutio.demum princeps loci meliorem monetam fieri fecit que cōmuniter currit non tamen damnauit primam debilem:sed pro suo intrinseco valore in q̄ erat in suo cursu remansit.statuerat tamen princeps q obligati ad soluendos annos redditus tempore debilis monete deberent solutionem facere in bona moneta et ponuntur loca pro quibus illi redditus soluebantur 7 soluentem et recipientem esse in territorio illius principis post illam ordinationem monasterium fecit per plures annos integram numero solutionem de annuis.x. in bona moneta non attenta extimatione antique nūc in termino instanti soluere,vult abbas mona.antiquaz monetam vel bonam ad extimationem antique nec reuocatur in dubium quin a principio id facere potuisz vt dictum est supra. Queritur an sic possit abbas 7 qđ sit eius consiliū. Rñ.statutum principis abbati nō obstare q non de agenda obligatiōe loquitur sed de qua moneta debetur fieri solutio et obligationis antiq̄ voluit demōstrare facit.ff.de le.j.l.quidam testō.j.respon. plus dico q si voluisset non potuisset obligatiōem augere vel tollere inter illas ecclesias.xxvj.di.bene quidē extra de consti.que in ecclesiaꝝ et.c.ecclesia sancte marie.et de re.ec.non ali.c.fi.est autem abbatis consiliū repetere solutū indebite vtroq; iure iuxta no. de iuris et fac.ig.l.cum quis.et extra de solu.c.fi. vel compēsare solutū insoluendū.ff.d neg.gest.l.iij.§.pupillus ex̄ depo. c.vl.in fi.cum sua vl.glo.7 ecclesia vel eius rector nullo interdicto poterit vti contra abbatem ex illa solutione erronea pluribus annis facta. Nā vt scripsi post Inn. de resti.spo.in litteris. ante medium mag.℞. sed et ꝑm Inno.nullus possidet actionem nisi is cui de iure competit. Item simul constaret hic de petitorio et possessorio quare ꝛc.extra de causa pos.cum dilectus.7 de diuor.significasti.et scripsi post Inno.de fil.pres. consti tutus super.ij.glo.ij.

QOnsequēter dicendū est.qualiter libelli in hoc ti.formēt sup quo tali ordine ꝓcedemus. C Nam ꝓmo dicemus de obligationibus que acquiruntur dño vel patri per seruum vel filium et de alijs generalibus obligationibus.Secundo de certi conditionibus.Tercio ℞o d solutionib et conditionib subnectemus.Super ypotheccaria vero et super pignore mutui concipitur libel. vt supra de pig.§.fi.

PRenotādū igitur est. H. Hic tractat de.vij.pretorijs actōnibus eo ordine quo Rof.saluo q de.vij. remittit vt infra patebit que aūt Rof.dicit ī illis necessaria patent ex positionibus,7 hoc habeat in singulis p repeti-

to. Z. q plerūq; habens nauem fluuialē vel marinam vel ītagninā in ea ꝓponit magistrū vt cōtrahat. Ūñ si magr ipe ꝛxit tenet ex b dñs ꝓponēs exerci.ac.ptoriā. H. De q rof.inter ptorias 7 ē.xx.vbi ad lram totū qđ de hac sequit. Z. Quecūq; sit nauis.ff. d exerci.ac.l.j. §.nauem dominus eī ipe vocatur exercitor ad quem quotidianus nauis questus ptinet.ff.e.l.j.§. exercitorē 7.§.non autem. et.§.nauem in hac ergo sic conci.libel.

Libellus. Lo.ẓc.con.d.p.qui cum.t.naui sue ꝓposuit cuz ipso.t.magistro nauis ꝙueni q me cū meis reb vltra mare portaret ī subsidium terre sancte. Ūnde quia fidē mihi fregit peto ab ipso.t.centum lib.tur.cū tātū mea interfit: 7 ad hoc ꝓpo. ac.exerci.et hoc si tenes q sit nomen ꝓpriū actiōis. H. Id est si tenes ꝓtrariū cū Azo.in summa huius ti.§.solent in fi. Z. Alioquin dic ꝓpo.ac.ex conducto exercitorū. H. ꝓcedit iste libellus contra dñm ex mandato per qđ ipse dñs obligatur.ff.de ac.emp.iulianus.§. si ꝑcur.habz tamen electionē contrahens cum magro. an eū ex locato directo conueniat an dñm vt hoc libello. Et scias q iste libellus non conuertitur.i.ex contractu magistri non agit dñs nisi magister cedat.ff. de exerci.l.j.§.sed ex contrario. 7 ratio redditur ibi 7 ī prīo. respon. Quia de conditione magistri nec tempus patitur deliberare consilium 7 dominus contra magistrū habet ex locato vel mandati habita distinctione an sit gratuitū vel non. Z. Hoc ꝓbat.ff.e.l.j.7.l.si seruus instī.de ac.§.sequens.7.§.oms.7.§.curate.ac. g sic po.

Positio ac. po.q ꝓposuisti.t. negociatōni nauali.ff.e.l.j.in prin.7.§.magistrū. Ītē q passus es cū in naui negociari vt in ꝓxall. §.magr̄m. H. Ista positio nō est necc̄aria huic libello. Sz ei q̄ credidisset ī refectionē nauis cui satisē q fuerit necessaria nec tenet curā refectōnis suscipe vt ī.l.fi. b alle. Ītē q ipe suscipe vt ī.l.fi.bicalle. Z. Ītē q tpe illo nauis īdigebat refectōe.ff.e.l.fi.re? vero sic ponet.

Positio rei. po.q ꝓposui. M. nō ergo videt q. L. ex de ꝑsump.nonne ff.de iudi.cū pretor. Item q prepositui. M. ad hoc q locaret vecturā et non ad aliud.ff.e.l.j.§.magr̄m et.§.igitur ꝓpo.7.§. si plures.ītē. H. Īn rof.ꝓtinuat ad ꝓxi. Z. Frequenter dominus vel alius seruū suū vel filium vel etiā libex hominē alicui negociatiōi vel taberne vl stationi ꝓponit. Ūñ si cum illo contrabis ages contra dñm vel ꝑ patrē institoria.ac.ptoria. et conci. sic libel.

Libellus. Lo.ẓc.con.d.p.a quo peto.xx.que mutuaui.t.in merce olearia quem.t. ipse.p.ꝓposuit ī illa negociatiōe.et ad b insti.ac. ꝓpo. 7 b si tenes esse ꝓpriū nomē actiōis alioq̄n. H. Id est si tenes ꝑriū sicut azo ī summa d exercitoria.7 instī.ī fi. Z. Dic ꝓpo.certi ꝙdi.ex mutuo instī.ac. Ac. g sic po.

Positio actoris. po.q cum sis maior. xxv.an.vel pupill? cū tutoris auctoritate. H. Vel minor cū auctoritate curatoris Rof. Z. t.merci olearie ꝓposuisti.ff.eo.verū et.l.sed et si pupillus et.l.quicūq; in fi.7.l.babebat. Ītē q in illa merce puta in oleo cōtraxi secum quia sibi tot lib.mutuaui vel emi ab eo tātū olei vt ī p.l.q̄cūq;. Ītē q eum ad hoc proposuisti vt contraheret.ff.eo.l.j.7.l. si cuz villico.ecōtra **Positio rei.** po. q suz reus vero sic ponet. mior.xxv an.item q quādo.t.fuit ꝓpositus tutore carebam cum essem pupillus.ītē q ꝓposui. M. tm̄ isti merci. Sz ista est implicita negatiua.ītē q ꝓposui.t.in tali merce.s.vt locaret operas suas ergo nō in merce olearia ꝓtrahenda.ff.e.l.j. H. Nō formant auctor vel rof.casum conuersum qn s. dñs vult agere ꝓtra ꝓtrahentē cū institore et ibi distinguitur.an fuerit liber.et tunc non aget illo existente soluēdo.an seruus et tunc an ꝓprius an alienus.et vide.ff.de instī.l.j.et.ij.7.ff.d ac.emp.l.iulian?.

§.si ꝑcur.et qđ ibi no.in sequentib; ꝓtinuat materiam auctor vt rof.vsq; ad x.pe. Z. Pozro seruo vel filio alicuius vel etiā libero homine bonafide possesso vl seruo in quo vsufru. habet cū aliq̄b; ꝓtrahēte p̄ñt isti agere ꝑ patrē vel dñm ac.tributaria ptoria. H. Cuilis eī nō cōpetit ꝓtra eū qui obligatus non est ex ꝙctu vel quasi ex maleficio vel quasi instī.d obli.sed equitas pretoris vult eū teneri ex quo merces habet facit.ff. de exerci.si eum.§.pe. Z. Ut merces peculiares ipsis creditoꝛib; tribuat.i.vt tantū tet cuilibet creditoꝛi quantum sibi retinet ꝓ rata tñ debiti vt.ff.de tribu.l.j.et.l. ꝑcuratores.§. non autē et.l. aliquando conci. sic libel.

Libellus. Lo.ẓc.con. de.p.qui merces tales puta cerā vel pannos quos apud se habet in quib; mercib; cū.t. filio vel seruo suo vl ab eo bonafide possesso vel in quo vsufructū habet eo sciente 7 non cōtradicente ꝓtraxi mihi ꝓtribuere ꝓtradicit. quare peto eū cogi vt eas mihi ꝓtribuat. vel si forte cō tribuit non tamen ad plenum dicas q merces mihi ad plenū nō ꝓtribuit. Ūñ ago ꝑ eū vt ad plenū ꝓtribuat et ad b ꝓpo.tributoriā et b si tenes q sit ꝓpriū nomen actōnis alioq̄n actionē exempto tributoriā. Hec forꝛa ꝓbat.ff.e.l.j.instī.q cū eo qui in al.po.est. Ac.g sic po.

Positio actoris. po.q.t. est filius tuꝰ vel seruus vel eū possides bonafide. vel habes in eum vsufructū.ff.eo.l.j.§. fi.ff.pro empto qui fundū.§.si tutor. Item q fuit nat? ex tua tali ancilla. C. d rei ven.partū.item q Berta fuit vxor tua vel eam maritali affectione tractabas.itē q fuit.t.natus ex ea postq; fuit vxor tua. item q semper vocasti et vocas filium tuū.ff.de dona.donatiōes.ff. de questio.l.j.extra qui fi.sint le.ex transmissa et de proba. per tuas.itē q ipse negociabatur ī tali merce puta vendit pannos.item q sciebas eum in tali merce negociari nec contradicebas.ff.e.l.j.§.scientiā. item q merces illa apud te est vel dolo feciſti quo minus sit.ff.e.ꝑcuratoris.§.p hanc et.l.illud.§.minus.item q in illis pānis et in illa cera ꝓtrari cū illo.t.qz ea sibi vendidi vel emi. ff.de ꝓtraben.emp.labeo.§. si vestimenta.item q.t.est seruus vel bonafide possessus vel ille pupillus vl adultus in eo habet vsufructū et tutor vel cu.sciuerunt illū seruū contrabere in merce tali.ff.eo.si seruus.§.j. et fi. itē q talis est tuus ꝑcur.qui sciuit.t.in merce tali peculian ꝓtrahere.ff.e.ꝑcuratoris in prin.et.l.j.§.licet et.§. scientiā.ff.de doli.excep.apud.§. quesitū ecōtra re? sic.

Positio rei. po.q.t.cum quo dicis te contraxisse est filius. M. vl seruus vel ab eo possidetur vel ipse habz in eo vsufructū. Ītē q.t. vendidit carnes vel parat tabernā tm̄. item q fui absens iā est annus vel biennū a ciuitate narbo. vel ab eo loco vbi te dicis ꝓtraxisse hoc ꝓcesso ꝑsumit ignoꝛare al's nō.ff.de admi.tu.hoc aūt.ff.de ꝓba.verius.verū si ex ꝓtractu cū suo vel filio titꝛ habito puta mutuam do sibi vel emendo ab eo vel alio modo in rem vel vtilitatem domini vel patris aliquid versum sit competit etiam alia actio cōtra dominū vel partē.s.d in rem verso pretoria et hoc quatenus versum ē et sic in ea li.con.

Libellus. Lo.ẓc.con.d.p.a quo peto.xx.que t. seruo eius vel filio mutuaui vel al's cū eo ꝓtraxi q̄ pecunia in suā vtilitatē fuit cōuersa. Ūñ pecuniā ipsam mihi peto restitui 7 ad b ꝓpo.ac.d ī rē verso et b si tenes q sit nomē ꝓpriū actiōis alioq̄n dicas certi cōdi.de in rē verso hec forma ꝓbat.ff. de in rē verso.l.j.instī.q cū eo q̄ in ali.po.est.ac. ergo sic po.

Positio actoris. po.q.t.est tuus filius vel seruus si neget p cede vt in pre.ac.no.item q ille.t. erogauit in frumentum ꝓ alenda familia tua.xx.vel ꝓ ea vestienda vel soluit illa tuo creditoꝛi vel emit togam filio tuo vel vendit in dotem ꝓ filia tua vel expendit in alijs vsib; vo-

luptarijs.vel tu mandasti vt emeret vnguenta ad luxu rie materiã et emit de illis.xx.ff.e.l.iij.§.negocia.et.§.si furtiua.7.l.si res.§.q̃ seruus.7.l.fili⁹.7.l.fi.itẽ q̃ illa.xx. ego.t.mutuaui ad ℔ vt ĩ tuã vtilitatẽ ꝓuerteret 7 ꝓuer tit.ff.e.l.iij.§.si sic mutuat.itẽ q̃ illa.xx. adhuc debent ab illo cũ nõ ipe soluerit nec alius ꝓ eo.reus vero sic.

Posítio rei. po. q̃ ille.t. est filius. M. H. Sup. vl̃ seruus. Z. Itẽ q̃ illã pecuniã quã a te mutuo accepit amisit ĩ nũdinis magalicij vel vinẽdo luxurioſe cõsumpsit et sic nõ ĩ vtilitatẽ dñi. itẽ q̃ illã pecuniã solui illi.t. seruo vel filio tuo.ff. e.si ꝓ patre.§. versum. ¶ Quid si aliquis liber bomo gerebat negocia tua 7 sibi pecuniã mutuaui quam in tuã vtilitatẽ conuertit. Nũquid contra te agere potero acti. de in rem verso respon.sic. H. Rof.cuius fuit hec q̃stio dixit.respon.põt esse q̃ vtilis ꝛc. 7 ĩ fine remittit de q̃stione ad summã Azo. si cer.pe.vbi vide in iij.colũ.sub ℣.vbi autẽ. Z. Utilis eẽ de in rem verso mihi cõperit q; lz ℣ba desint snia tñ ꝓcordat.ar.C.qõ cũ eo qui ali.po.nego.gest.est.l.si quis.C.de ꝓcur.si p̃cium.itẽ si quis videt seruũ vel filiũ ꝓtrahere vel etiam si in genere dicat quicũq; volens cum seruo meo ꝓtrahere contrabat ꝓueniri potest in solidũ a contrabentibus ac.quod iussu pretoria in qua sic libellus concipit.

Líbellus. co.ꝛc.con.d.p.qui mihi debz. xx. ex contractu mutui vel emptõnis quẽ contractum eius iussu cuz eius seruo vel filio feci.vnde peto q̃ predictam pecuniã mihi soluat vel reddat 7 ad hoc ꝓpo.ac.qd̃ iussu.et hoc si tenet q̃ sit ꝓprium nomẽ actionis alioquin dic certi condic.qd̃ iussu.ac.g̃ sic po.

Posítio actoris. po. q̃ titius est seru⁹ vel filius tuus ℔ concesso constat q̃ est in potestate eius et sic habz locũ hec actio.ff.quod iussu.l.j.et.l.si tutoris.§.si iussu.nisi ꝓbetur a patre vel domino mancipatus vel manumissus. ff.de his qui sui vel ali.iuris sunt.l.fi.insti.eo.ti. Si vero negat ponas ꝓout dixi supra in tributoria. item q̃ tu mandasti illi.t. vt acquireret pecuniam mutuo vel talem rem acquireret.ff.eo.l.j.§.iussum. et hoc ꝓ merce peculiari secus si in dominica: quia tunc locum haberet mandati.ff.eo.l.j.C.manda.si tibi.item q̃ mandasti q̃ quicũq; vellet cum eo contraberet. item q̃ ego secũ ꝓtraxi mutuando sibi.xx. vendendo sibi.ff.ꝓ.xx. item q̃ illum contractum ratum habuisti vel illi instrumento subscripsisti.ff.e.l.j.§.iussum.7.§.si ratũ.re⁹ vero sic.

Posítio rei. po.q̃ ille.t. est filius vel seru⁹ meus.item q̃ illum.t.filium vl̃ seruũ meũ emancipaui vel manumisi. Item q̃ illa res ẽ dominica vel paterna: 7 hoc vbi mãdaui q̃ accipet mutuum item q̃ ꝓtraxi filio vel seruo postq̃ sciui ipm accepisse illã pecuniã mutuo ergo non habuit ratum. ff. ad maced.si filius.item q̃ tm̃ in illo contractu fideiussi hoc ꝓcesso nõ aget actor.qd̃ iussu.ff.eo.l.j.§. is ergo. ¶ Est ergo et acti.de peculio que competit contrahẽti cum seruo vel filio de quo dicam infra in ti.de peculio. ¶ ceteꝛ si quis ꝓ alio se debitorẽ constituit cõtra eũ cõpetit actio de ꝓstituta pecũia p̃toria ĩ q̃ sic lib.ꝓci.

Líbellus. co.ꝛc.con.de.p.qui se mihi cõstituit debitorem in. x.ꝓ.t.qui.t. mihi illa.x.debebat ex causa mutui. vel quia promisit ex nudo pacto. Unde peto q̃ illa decem mihi soluat et ad ℔ ꝓpo.ac.de constituta.hec forma probatur insti.d̃ ac. §.de pecunia autem constituitur.ff. eo.l.j.§. debit.et.l. quod si maritus.§.si quis autem. act. ergo sic ponit.

Posítio actoris. po. q̃.t. fuit debitor meus in.x.ex tali causa puta q; sibi mutuaui vel ex alia. item q̃.t. est maior. xxv.an.et sane mẽtis.ff.de ℣bo.ob.is cui.C. de in integrũ.si curatorẽ habens.ff.e.l.j.§.de pupillo.itẽ q̃ constituisti te ꝓ illo.t.debitorem ĩ illis.x.item q̃ dixi tibi quod si velles q̃ cõstitueres.te ꝓ.t.debitorẽ q̃ mihi debet.x.et dixisti ego cõstituo ecce ℣ba nudi pacti nenim habet locuz hec actio si fiat per stip.insti. de act. §.d̃ cõstituta.ff.e.l.j.§.quicũq;.itẽ q̃ tu ita dixisti cõstituto me tuũ debitorẽ in illis.x.que tibi debet.t. sec⁹ si impersonaliter diceret vt bene satisfiet tibi.hec enim constitutio nulla est in auten.vt cũ de app.co.§.fi.q̃ ẽ C.e.autẽ ℔ ita

Posítio rei. pono.q̃.t.ille reus. vero sic. quem tu dicis tuũ debitorẽ tibi soluit insti. qui.mo.tol.ob. Item q̃ ei feci sti pactũ de non petẽdo priusq̃ me cõstituerez ꝓ eo solutum.ff.eo.l.j.§.debitum.7.l.q̃ si maritus. §.si quis autem. Item dico me minorem.xxv.an.item q̃ fuisti stipulatus a me illa.x. et ego tibi ꝓmisi. H. Objcit roff.cõtra libellũ q̃ nõ plus debet eẽ in accessorio q̃ in principali.ff.de fideiuss.vranius.7.l.heres. cum ergo ex prima agi nõ possit quia naturalis tm̃.ff. de pac.iurisgen.ergo nec ex ista accessoria.respondet verum esse quod opponitur si recipiatur plus re vel quantitate als certũ est fortius obligari fideiussorem qui ꝓ naturali debito interuenit q̃ principalẽ.ff.d̃ fideiuss.l.j.et in act.de cõstituta est speciale q̃ ex nudo pacto agitur insti.de ac.in.iij.colũ.℣.de pecunia. et vide quod ibi no.de ser casibz exceptis de quibus ex nudo pacto agitur dicit ergo q̃ licet non plus obligetur tamen obligatur fortius imꝓbat etiam roff.dicens q̃ hoc non est ꝓprium nomen actiõis.sed adiectio q; ꝑm id esset adiectõis adiectio quod nihil est dicere et q̃ sit ꝓprium nomen patet. C.e.l.j.et.ij. Z. ¶ Pone q̃ mercator quidam in monte pessulano residens misit quandam epistolam socijs suis bono.morantibz vel forte scripsit vniuerꝑ sub hac forma noueritis me recepisse a tali dante nomĩe.a.scholaris bono. residen.c.lib.tur.ꝑm quas promisi per me et meos socios vel societatem meam reddere bonon.prefato scholari.vel tot lib.bonon.que tantũ valeãt habita ratõne cambij.erat autem iste mercator ꝓcura.sue societatis. Nunc queritur vtrũ scholaris possit ex talibz lr̃is agere contra ipm mercatorem vel cõtra eius societatem: Bal.no.bene hunc ℣.ꝓ litteris cambij mercator 7 tenementi et vide omnino supra de cõfes.℣.confessio facta in iudicio ĩ.l.fi.ff.de insticio.dicitur q̃ cõfessio nõ obligat confitentem in.l.quidam.de consti.pecu.dicit contra sol.in.l.fi.scribebat vt alius non vt ipse. Item ibi potest fungi confessio officio probatõnis sed in.l. q̃dam non probat contra terciũ cuius scribens nõ erat procurator et ideo vt aliquid operetur obligat scribẽtem de constitu.pec.vide in auten. quomõ opor.epi.§. illud per doc.7 in auten.de fide instru.§.si quis vult. 7 §.si vero aliud tale. Z. Super quo dicũt quidam q̃ sic ac.de constituta pecunia.l.qui autẽ.in fi.et.l.sequẽ. ff.de consti.pec.ꝑm odof. Alij dicunt ei dari actõnem neg.gest.ff.de pactis.si vnus.ff.de neg.gest. si pupill⁹. §.si quis.et.ff.de insti.in eum in principio qua actione agi potest siue fiat cõstitutio inter absentes siue inter presentes vt.ff.de consti.pecu. qui aũt in fi.et.l. sequẽ. ꝑm odof.alij dicunt ei dare actio.neg.gest. per predictam.l.si pupillus. Sz 7 si dicatur dari condic.ex moribz vel ex consuetudine non est reprehẽsibile vt.C.de consti.pecu.l.secũda in fine de cõsuetudine eẽ credit litteris sigillatis presertim ꝓtra sigillantem et facit ad hoc qd̃ no.in pre.l.si pupillus.§. Item si procuratoris H. Agilis ẽ valde auctor noster saltat eẽ de ꝓtoris ad ciuiles et attẽto ordine roffr.crl.rubrice sunt medie iter istã et supra.primã libellus aũt fuit rof.vbi d̃ actõne ex stipulatu ad incertũ cuius materiã plixe ꝓsequit ibi etiã ꝓtinuat tractatus arbitrarie d̃ qua sequitur 7 ibi formal quatuor libellos.primus scz cuz ꝓmissio est alternatiua rei.secundus locoꝛ.tercius locoꝛ 7 rerũ. Quartus cũ interest actoris ratione lucri vel damni

extra rem quã posuit auctor in versiculo si autem.quẽ statim alle. Et vide qd ibi dixi. Z. ¶ Itẽ contra pmittentem tibi aliquid incertũ puta domũ facere vel libz̃ scribere in genere tibi cõpetit actio ex stipula. Secus si certum.quia tunc locũ haberet certi conditio generalis vel ex stipula.insti. de verbo.obli. in principio.ff. eo. vbi autem non apparet.§.j.et.§. proxi.in principio. et ℞.si vero.sic er

Libellus. Lozã ꝛc. cõqueror go libel.conci. de.p. qui pmisit mihi libzum scribere vel domum facere. Unde cum nõ fecerit ago contra eum vt faciat et ad hoc propo.act. ex stipula.et pone hic.vt in pre.℞.si vero. In hac etiã concipitur libellus vt supra de fideius.§.fi.℞.potes etiam. ¶ Porro est et alia actio ex stipu.seu certi ꝓdic.ex stipula. de qua in arbore actionũ nihil dicitur.s. cuz quis se datuz vel factuz aliquid sup alternatione locoz vl tpm vel certo loco,pmittit que arbitraria est 7 alterius nature qz precedens insti. de ac.§.quosdaz.ff. de eo qd cer.lo.pe.l.ij.in qua libel.ꝓci.vt supra de plus peti.℞.si autẽ.7 sequen. De aliis ac.ex stip. in plerisqz locis huiꝰ tractatus poteris repire. A. Et maxime supra proxi. secunda.rubrica in parte secunda.

Equitur videre. A. b auctor de cõditionibus que ciuiles sunt tractare volens incipit a generalissima. 7 sic illã vocat. Rof. et ponit eã.xj.inter,ciuiles et eius fuerũt ℞ba sequentia ad litterã in isto aũt.§.et se. de decẽ ꝓditionib tractat. Z. de certi ꝓditione et primo de generalibus.sepe igit aliquid certum ex obligatione petitur:quare,ꝓdita est certi ꝓditio ciuilis que cõpetit quotiens aliquid certuz petitur ex oĩi causa et oĩi obligatione 7 oĩi ꝓtractu certo vel incerto sine etiã certũ debeat ex causa legati. vel ex.l.aquil. vel etiam ex causa furtiua. vel ex se.con. 7 breuiter ex quocũqz ꝓtractu certũ petatur.ff. si cer.pe. certi ꝓditio.§.j.7.§.compe.7.§.si ex se.con.7.§.quoniam igitur.et hoc si obligatio sit pura secus si ꝓditional vel in diem.vt.e.l.§.j.in fi.sic ergo in ea conci. libellus.

Libellus. Lo.ꝛc.con.de.p.qui mihi debet.c. qz mihi pmisit ex tali cã vel qz mihi vendidit domũ cuius fines ꝛc. quã domũ nõ vult mihi tradere vel q̃ mihi nõ vult dare.c.que.t.in suo testõ mihi legauit cui.t.ipe succesit. vel q̃ mihi damnũ dedit in re tali qd.xx.extimo vel q̃ me decit 7 damnũ dedit qd x.extimo.vnde ago contra eũ et peto vt mihi det illa.c. vel vt domũ ipsam mihi det vel vt.c.mihi legata soluat seu det vel vt det mihi.xx.in quibus me dãnificauit vel vt.x.seu rem mihi det.et ad hoc propo.certi condi. generalẽ vt in prealĺ.l.certi condi.§.j.ij.et.iij.ac. g̃ sic po.

Positio actoris. A. per quas colligę.iij.que requirun tur in ista fm Rof. Z. po. q resquam a te peto est talis et certa.ff.e.l.sed si me et titiũ. Itẽ q talẽ contractũ feci tecũ.quia pmisisti mihi certam rem ex certa causa vl quasi vel fuit mihi legata vel damnũ dedisti qd.x.extimo. vel quasi deliquisti: vt in pre.l.certi.et.l. si et me. Item q res certa quam a te peto ad te peruenit. Item q res illa est mihi debita,secus enim si esset sua quia tũc vẽdicaret.ff.vsufr.quemad.ca.l.fi.ff.de dona.cau.moz. l.qui mortis.C.d dona.que sub modo.l.j.reus vero sic.

Positio rei. po. q res quam petis est incerta. Item q promisi me factuꝝ turrim vel.c.dare sub alternatione. Item q illa ẽt.item q eã desij possidere sine dolo vel culpa. A. multas obiectiones et questiones formet super ista Roff. prima sit ad quid hec generalissima fuit inuẽta exquo spẽales habemꝰ actiões ad singla,p q̃d cõpetit.rñdet 7 idẽ Jo.de bla.vbi de ꝓdi.certi generalib q vtilis posset esse qñ spẽalis actio infamaret cũ ista nõ infamet.ff. de act.7 ob.l.cessat. T. plus qz si generaliter ago cõtra titiũ vt mihi rationẽ faciat de tali re quã furtiue surripuit vl rapuit dicar intentasse actionẽ p.l.he tantũ.ff. de suspec.tu.et.ff. de penis.si pses. Itẽ interest mea hre plura suffragia vel iura.ff. de libe.leg.l.iiij.alś.iij. in fi. Subdit q̃sdã dicere casus esse q̃b ista et nulla alia cõpetit allegauit leges quaz exempla nõ approbat.q̃a vt dicit i speciali ꝓditiõe loquũt nõ in generali. dicit aũt q magis ꝓgruit exemplũ in.l.si me et titiũ.ff.si cer.pe.ß et ꝓtra.qd ibi no.i fi.vide qd statim dicam.dicit etiã q hec generalis perit eo tempore quo spẽalis puta redibitoria vel quanti minoris allegat.ff.si quis te.li. esse inf.fue.l.j.si quis cautionib si eum.§.qui iniuriaruz. 7 de dona.qui id qd.sed non crescit in litem per inficiatõnem sicut aquil.alle.ff. de peti.here.item veniũt.§.cum prediximus.7.ff. de iureiur.eum qui.§.j.non est autẽ in bonefidei.quia non numeratur in.§.actionum insti. d act.transibit aũt ad heredes hec conditio si ex ea causa ꝓponitur que sit perpetua et transitoria. alś nõ alle.p. §.qui iniuriaz.et.ff. vt lega. vel fideicõ.no.ca.l.j.§.bellissime sic ꝓcurri.quia de bis no.i.l.certi ꝓditio.ff.si cer. peta.in prin. Item ibi ad soluendã obiectionẽ d eo qd dicit ex causa legati.et glo.intelligit cum legata est res aliena scienter quia si testatoris fuisset competeret vẽdicatio nec daretur conditio. Rof.hic in fine resistit dicens intelligi posse qñ legatur res ꝓpria incerta de certi puta vnũ de seruis suis vel equis.hic eñ non competit vendicatio.accedit demũ ad fi. illius glo.q procedat i legato quantitatis. scire debes q Jo.de bla.vbi supra format libellum fm casum pre.l.si me et titiũ. et sic dico de.R.me et titiũ rogauit vt alter nostrum sibi mutuaret.x. libras talis monete quod facere volẽs pcepi. M. qui mihi.x.lib.ipius monete debebat q illas solueret illi. R. qd fecit precepi autem q illas ipse. R.recepit vt a debitore titi se mihi obligare non intendẽs. vnde cũ pecunia mihi debita ad ipsum. R.peruenerit ago ꝓtra eũ vt.x.lib.mihi reddat et supplico vobis ꝛc. Z. ¶ Si vero aliquis aliquid certum tibi promisit locũ haberet certi conditio ex stip.ciuilis insti. de ℞bo.obli.in pn. ff. si cer.pe.si quis certum. de qua etiã in arbore nõ habetur. H. 7 hanc roff. ꝓtinuat supra ꝓpri.in qua dicit.ir. requiri que colligas ex positionibus sic ergo libel.cõci.

Libellus. Lo.ꝛc.con.de.p.qui mihi interroganti promisit se daturũ.x.lib.tur. pro codice quem sibi scripsi vel pro patrocinio qd sibi in tali causa prestiti. vnde ago contra eum vt mihi det illa.x.et ad hoc propo.condic.ex stip. vt in pre.concor. Si autem incertum promisi locum haberet ac. ex stip. vt supra.§.proxi.ad finem.℞. Item contra ac.g̃ sic po.

Positio actoris. po. q fuisti stipulat? a.t. presente.x.lib.vt alia certa rẽ.ff. de ℞bo.obli.l.j.C. de inutili stip. vt interabsentes. itẽ q rñdisti q eas mihi dares.ff. de ℞bo.ob. l.j.§.ij.iij.et.iiij. Itẽ q es psona que põt obligari.ff. de in ius vo.l.j.in fi.ff. de ℞bo.obli.is cui bonis.sed hec iuris est. Itẽ q rei promisse habes cõmertium.ff. d ℞bo. obligati.multum extra de re iudi.abbate.reus vero sic.

Positio rei. po. q int nos nuda ℞ba interuenerũt.contra extra de testa. iudicante. Item q eram absens die qua dicis stipulationem fuisse interpositã. C. d contraben.stipu.optimã. extra de testi.ex tenore. Item sum talis qui nõ possum obligari puta pupillus:sed hec est iuris et negatiua. itẽ q res illa non est cõmertio nostro permissa.extra de pscrip.causam que. item q interrogationi ex intervallo respondi.ff. de ℞bo.obli.l.j. Item q sine causa tibi promisi.ff. de doli.excep.l.ij.ff. de dona.nuda.itẽ q nõ intellexi ℞ba stipulatiõis.ex̃ de spon.ex lr̃is.ff. de ℞bo.obli.l. j.§.pe.xxij.q.ij.is aũt.xliij.di.§.pariter. H. q sup hac actiõe scripsit rof.in fi. de stipulatiõe sine causa scripsi supra de ꝓfes.§.nũc videdũ sup ℞.sed que ẽ ratio. Z.

¶ Est et tercia certi cõditio specialis ciuilis que datur mutuanti pecuniã vel aliud qõ cõsistat in pondere numero vel mensura.et dicitur ꝑditio ex mutuo. H.hãc ꝓtinuat rof.supra ꝓme.et.vij.que requiruntur in ea ex positionib collige repleuit aũt roffre.hunc ti.ꝺ verbis azo.in summa si cer.pe. ꝛ scias ꝙ Jo.de bla. recitat Jo.dixisse triplex esse mutuũ ciuile tãtũ.naturale tãtũ. ꝛ ciuile cooperãte natura.vt si pecunia et stipulatõ intercessit:et si stipulatio est vtilis ex illa agitur secus ẽ si est inutilis.ff.de nouati.si ita.§.vl.ꝛ.l.se.ꝛ si cer.pe.certi conditio.§.quoniã refert autẽ.Ja.bal.dixisse vnicuz esse mutuum scz naturale nam reliqua sunt non mutui sed obligationum genera siue sit obligatio verborum siue litterarum facit insti.de obliga.§. fi.et quib. mo.re contra.ob.in prin.et hoc placet ipsi Jo.qui dicebat ꝙ si meam pecuniam meo nomĩe mutuo formatur libel.

Libellus. dico ꝙ mutuaui.x.tĩs monete. R. vnde contra ipsum ago vt mihi illi us monete det.x.supplicoꝙ ꝛc. Si alius mutuauit nomine meo ꝛ ratum habui acquiritur mihi actio vt pre. §.quoniã et tũc for

Libellus. dico ꝙ.p.mutu matur sic libellus. auit noĩe meo. R.x.lib.talis monete.vnde contra ipm. R.ago.vt mihi det.x.lib.illius monete supplicoꝙ ꝙ ꝛc. si aũt ratum non habeo tunc ille.p.sine aliqua cessione habz vtilem certi conditionẽ et sic dicet libellus dico ego.p.ꝙ ꝺ pecunia. Jo.quam habebam mutuaui. R.x.lib.vnde cuz dictus Jo.mutuũ illud per me factum ratũ non habeat.ꝛ R.dictam pecuniã consumpsit ago contra dictũ. R.vt mihi det.x.lib.dicte monete supplicoꝙ ꝛc. Z. ff.si cer.pe.l.j.ꝛ.ij.et insti.qui.mo.re contra.ob. in principio ĩ qua sic.

Libellus. Lo.ꝛc. con.de.p. cui libel.concipi. mutuaui et numerauí.c.q̃ mihi loco tali et termĩo soluere ꝓmisit qõ si non faceret.xx.noĩe pene mihi dare ꝓmisit et ad ℔ se solenniter obligãdo ꝗre peto ꝙ sicut ꝓmisit ꝓdicta.c. mihi soluat et eũ ad ℔ peto cõpelli et snialiter ꝓdẽnari. ꝛ ad ℔ ꝓpo.certi ꝓditio.ex mutuo.ff. de triticarijs.l.j.C. de epi.et cler.auten.et generaliꝫ insti.de obli.ĩ pn.iunge si vis.et qr in pfatis loco et termĩo soluere nõ curauit peto.xx.ꝙ pena peto ẽt expẽ.ꝛc. isti.ꝺ ob.§.j.ac.g̃ sic po.

Positio actoris. po. ꝙ tibi mutuaui. c.insti.q̃.mo.re ℈.ob li.ĩ pn. Jtẽ ꝙ pecunia illa erat mea.C.si cer.pe.q̃uis.ff. e.l.ij.ff.de fideius.si q̃s ꝙ eo.§.si nũmos. Jtẽ ꝙ sum talꝫ q̃ possum obligari.ff.si cer.pe.nã ꝛ si.§ ℔ ẽ iuris.vñ dic ꝙ sum maioꝛ.xxv.an.itẽ ꝙ sum emãcipatꝰ.itẽ ꝙ illa tibi numerauí vt ex ℔ appareat obligatio et excludat cã mortis donatio vel ob cãm.ff.e.nõ ois.itẽ ꝙ rẽ mihi deterioratã reddis.ff.e.cũ quid mutuũ et.l.ij.reꝰ vero sic.

Positio rei. po.ꝙ recepi exĩcã donatõnis. ff.e.si ego.itẽ facias positiões ꝓ ꝓdicta et vide qõ no.ℨ.de plus petiti. formã mãdati ad mutuũ recipiẽdũ vide ℨ.de ꝓcura.§.vt aũt.ℵ.mandatũ.¶ Jtẽ de vtili certi ꝓdi.dixi supra de cõfes.ℵ.sed et si.¶ Alia. H. Hanc etiã ꝓtinuat rof. Z.quoq̃ est generalis conditio sicut prima que triticaria nominat et est ciuilis per quã omnis res petitur siue certa siue incerta.siue corporalis siue incorporalis preter pecuniã numeratã.ff.de triticaria act.l.j.§.j.in q̃ sic libel.conci.

Libellus. Lo.ꝛc.con.ꝺ.p.a quo peto rem talem puta.equũ talem.et sic pro certa vel equum et sic in genere quem equum mihi debet ex tali causa puta quia promisit vel aliam causam adꝗciat.vnde ago contra eum ꝙ predictum equũ mihi soluat.et ad hoc propo.condi.triti.vt in pre.l.codẽ modo concipe pro te mobili et immobili.et pro iuribus ꝛ alijs et forma positiones vt supra in principio huius.§.incerti conditio.generali. H.idem Rof.assignat autẽ conuenientias et differentias inter ista dicens ꝙ vincũt et vincuntur vidisti ꝙ ista nõ datur ad pecuniã illa sic ℔ per istã petuntur res certe et incerte.ff.e.l.j.per illã solũ certe.ff.si cer.pe.l.certi cõditio.itẽ per istã res corporales et incorporales puta seruitutes que incerte sunt. ff.de verbo.obli.vbi autẽ.§.qui id qõ per illã vero species vl̃ quantitates. Jtẽ per istã petuntur incorporalia etiã si nostra non sint preterq̃ in casib. incorpalia ℵo siue sint nr̃a siue nobis debita.ff.e.l.j.§.vl.et.l.ij. Jnducit tñ azo aduersatiuã que ẽ in p̃.§.fi.ibi rem autẽ tuã. concordant aũt in multis in tantũ ꝙ etiã in positõnib conueniũt vt hic dixit auctor. Subdit aũt Rof. ꝙ iura variare videntur cuius tpis fiat extimatio Jo.breuiter de hoc tractat de quo plene tractauerat azo.ff.co.l. in hac.ꝛ ibi per ac.in vl. glo.vtitur autẽ rof. alijs ℵbis q̃ auctor.dicens ꝙ quotiens petitur interesse res vl̃ extimatio in tẽpore considerando refert ex quo cõtractu agatur bone fidei vel stricti iuris. pño casu considerat tp̃us more vsq̃ ad tp̃us sententie vt extimetur quo tẽpore plus fuerit.alle.§.si p venditorẽ.quẽ alle. auctor. ꝛ.ff.cõmo.sed ꝛ mihi.§.in hac. Jdẽ est in contractibus stricti iuris si agatur contra aliquẽ ad dolũ.ff. de triti.l. in hac.si ℵo agitur ex culpa in contractibus bonefidei dic vt supra in stricti iuris habetur ratõ a tempore more vsq̃ ad tp̃us litis contes.attẽto quo tempore res fuit maioris precij. Jn illis autẽ non habetur ratio tẽporis postlitis contes.in quibus venit id solum qõ petitũ est.si autem non queritur de re interesse vel extimatiõe sed de accessionibus in bonefidei veniunt a tẽpore more:in stricti iuris si peto qõ meũ fuit veniunt a tempore more si mihi debitum a tempore litis contes.ff.de vsur. videamus.hec autẽ in accessiõibus naturalibus vt fructibus.cuiles cũ accessiones non prestantur in contractibus stricti iuris nisi vinculo stipulationis.C.de vsuris q̃nis de condi.indebi.l.j.nec ob.l.dicẽs ꝙ vsure vicem fructuũ obtinent.ff.de vsuris vsure.quia illud verũ in contractibus bonefidei.nec ob. principiũ distõis. l.hominẽ.ff.man.fideiussor cũ agens contraria mãdati quia hominẽ solvit illã extimationẽ habere debz cuius erat homo tẽpore solutionis nõ eius que postea creuit vel decreuit.nã ꝛ in stipulatione cũ peto hominẽ quem promisisti talẽ dare debes qualis est nisi fueris ĩ mora. quo casu etiam tp̃us anterius inspicitur.vt in pre.l.hominẽ.fatetur autẽ ꝙ ratio more interuenientis ante litem contes.habetur in vtroq̃ iudicio bonefidei ꝛ stricti iuris.vide qõ dixi post Inno.ꝛ Hosti.de resti. spo. grauis in.ij.colũ.alle.glo. Z. de act.autẽ ex stipu.dixi supra.§.proxi.ℵ.pe.et fi.ꝛ supra de plus peti.¶ Ad huius aũt materie euidentiã pleniorem no.ꝙ aut petitur species aut quantitas aut caꝫ extimatio. si petitur extimatio speciei aut quantitatis ex cõtractu pure celebrato et mora non precessit litis cõtesta.tunc spectat tp̃us litis vt.ff.si cer.pe.vinũ.ℵ.si non ℈m vnam lecturam.ꝛ insup quanti plurimi fuit retro.vt.ff.de ac.emp.ꝛ ven. ratio.§.si per venditorẽ. H.vide qõ ibi no.ĩ glo.ĩmo videtur. Z.Si ℵo petitur species vel quantitas tp̃us contractus inspicitur.ff.si cer.pe.cuz quid.ff.manda.l. hominẽ ꝛ.l.si procu.sed si species vel quantitas debentur in diẽ vel sub condi.inspicitur q̃tum valet tempore aduenientis diei vel conditionis.ff.de ℵbo.obli. q̃tiens in diem.quandoq̃ tp̃us sentẽtie inspicitur si retro minus valuit.ff.ꝺ peti.here.si a domino.§.quo tempore.sed non videtur ꝙ re petita pronunciari possit sup extimatione.vt si vnũ petitur ꝙ pronũcietur sup alio vt.ff.cõi di.vt fundus.ꝛ.C.de fideicom.liber.l.fi.extra de causa pos.et ꝓme.cũ super.ff.de iudi.ꝺ qua re extra de accusa.qualiter.ij.ꝓpe.fi. Rnspondeo hoc verum ẽ cum res extat et petitoris non interest in alio cõdemnari.sed si res esse desijt tunc potest in extimatione ꝓdemnatio fieri.vt.ff.de dolo arbitrio.§.nõ tantũ.idẽ est si interfit petitoris vt in pre.l.vinum.et.ff.de tritica.l. fina.

¶ Sed quo iure petitur extimatio. Rñdeo interdū iure actiōis vt.ff.de noua.fundū coz.in fi.et in p.l.hoiem ⁊ ibi spectaꝫ tp̄us ℨctus interdū ⁊ iudicis officō qđ deseruit actiōi.et tūc spectaꝫ tp̄us moze.vt in p. l.vnuꝫ. poterit aūt **Libellus**. Coz̄ ℨc.con.đ.p. cui sic libel.ꝓci. mutuaui.x.cozbes ſeu amphoras vini rubei vel albi.et fuit in moza reddendi q̄re peto ip̄m cōdemnari ī.x.amphoras eque boni vini habita rōne bonitatis a tpe moze et quāti plurimi fuit hec ꝓbaꝫ ex p̄cedentib⁹ et iudex ꝓdēnabit eū in.x.amphoras vini dicēs. Foza cōdemno talē in.x.amphoras eq̄ boni vini habita rōne extimatiōis a tpe moze et pro vnaquaq̄ amphoza eū ꝓdemno ī.x.soliđ.⁊ sic sua mora punit.ß si simpliciter petā postea ī p̄cessu potero a iudice petere q̄ eū ꝓdemnet ī extimatiōe.nā vsure ꝛeniunt iudicis officio.ff.de vsuris.moza.§.in bone fidei. ¶ Quid si petij vinū nil de extimatiōe dicēs lata sn̄a volo petere extimationē.ſ.x.p q̄libet amphoza.nūq̄d obstat mihi exceptio rei iudicate. Jac.dic̄ q̄ si petij vinum et extimationē et iudex nō bz extimationis rōnem nō valet eius sn̄a qua p parte p̄nūciauerit et p parte nō.vt.ff.fami.ber.in hoc iudicio.C. de excep.rei iudi.l. j. H. vbi de hoc.⁊ scripsi de re iudi.cū inter in glo. sup alys. Z. si ℨo petij tantū vinū aut ꝓdemnauit tantū in vno vino.et tunc nō obstat excep.rei iudi.q̄si ab initio minus fuerit petitū nunc plus peto.insti.đ acti.§.si minus.ex de plus peti.c.vnico.et ar.ff.de neg.ges.sin aūt. §.si vero quoq̄. Sed odof. ꝺdicens q̄ postq̄ reus est ꝓdemnatus ad rem principalē extimatio amplius iure actiōis ꝛenire nō pōt.sublata em̄ actiōe sup p̄ncipali ⁊ sup accessozio ē subla.C.depositi.l.iij.breuiter aūt dic q̄ aut res petita nullo modo p̄stari pōt vt qz periit. et tūc fit ꝓdemnatio in extimatōe licet res petita sit vt in p̄.l.arbitrio.§. non tñ. ait pōt p̄stari ß non sine magna rei difficultate et tūc idē iuris est.vt.ff.de le.j.l. si dom⁹. §. qui ꝓfiteꝫ.aut p̄stari pōt sed non sine damno actoris.et tūc quia magis interest actozis habere extimationem q̄ rem fit ꝓdemnatio in extimatione. sic intelligiť per.l.vinū.aut potest p̄stari sine difficultate rei ⁊ damno actozis. ⁊ tunc facienda est ꝓdemnatio in re petita et sic intelligitur.C.de fideicō.li.l.fi. ¶ Ad vberiozē autem hui⁹ materie tractatū nota. H. ꝑm Sy.vincē. cuius ad litterā fuerunt hec verba.C. de fideicō.liber.l.cū quidam. Z. q̄ cum alicuius rei nomine in specie vel in quantitate consistentis agitur res tantū est ī libello petenda non extimatio cum ip̄m coꝛpus et non extimato sit in ip̄a obligatione.vt.ff.de ℨbo.obli.si seruum.§.fi. qđ quidam dicunt. H. Bui.de suza.et vide qđ no.ff. de consti.pec.l.promissoz.j.⁊.ij. Z. verum esse si primū coꝛpus p̄stari possit alioquin qz forte non extat tunc extimatio deberetur.et ideo extimatio peti debet vt.ff. đ ꝓdi.furti.ī re furtiua.ff.đ dolo.arbitrio.§.j.ff.đ condi.inde.si non sortem.§.libertus qđ mihi nō placet. nā lex dicit extimationem in obligatione nō esse.vt in p̄e. l.si seruum.§.fi.etiamsi sit extincta vel perempta. imo res extincta vel perempta est in obligatōne.Sed tunc quia ip̄m coꝛpus p̄stari non potest iudicis officio fit condēnatio in extimatione licz res tantū petita sit.⁊ sic intelligitur p̄e.l.in rem.⁊.ff.đ condi.inde.in summa.§. in frumento ibi repetet p̄ciū scilz iudicis officio. et in p̄e.§.libertus. ¶ Item homo repetendus est si sit ī obligatione et tamē iudicis officio extimatio p̄stabitur et ad eam fiet condemnatio si homo p̄stari nō possit et vide.ff.de re iudi.si quis ab alio.et.ff.fami.ber.si puto.§.ij. ¶ Quid si libellus sic conceptus est.peto rē vel eius extimationem.et quidem non tenet ꝑm quosdā qz ꝓpter vim subalternatōnis in potestate rei esse debz vtrum super re vel super extimatione facta sit petitio. ff.de iure do.plerūq̄.§.pe.ff.đ solu.stichum.aut pam. respon.j.ff.de contraben.emp.si emptōnem. Si igitur super extimatione queritur.nulla erit questio.cum extimatio peti nō possit vt dixi.ß certe ego. H. Sy.vinc. cuius ad litteram sunt verba vt dixi supra. Z. non puto esse in potestate rei sup quo facta sit petitio. imo petitum intelligitur id ad qđ de iure potest extendi actoris petitio.ff.de iudi.si quis intentione:nec est in iudicō rei electio.vt.ff.đ ℨbo.obli.stipulatio ista.§.j.ff.đ iudi. solemus.extra de causa pos.⁊ ꝓprie cum ecclesia. Bal. no.ad intellec.glo.in cle.auditoz.de rescrip. Z. et talis petitio potius extenditur ad rē petitā q̄ ad extimationem.nā et in contractib⁹ cū stipulatus sum duas res ſb alternatione et altera eaꝝ deberi non potest altera que deberi potest erit in obligatione vt in p̄e.l.stichū. et in p̄in.ff.de ℨbo.obli.quoticns.patet ergo rem et nō extimationē esse petendā.et in eo qđ petitum est et nō in extimatione condemnatio fiet nisi res petita nō possit p̄stari.quia tunc fiet condēnatio in extimatione.C.đ fideicō.liber.l.fi.ꝓpe fi.ff.de le.j.si domus.§.cum aliter ⁊ in p̄e.l.in rem.respon.j.et nisi contumacia rei interueniat et actoz id postulauerit.ff.đ rei ven.qui restituere. ⁊.l.q̄ si post insti.de offi.iudi.in p̄n.et nisi natura actōnis hoc permittat de act.emp.l.j.et.l.exempto. respon. j.C.e.si ita.et nisi cū reus cōmode p̄stare nō pōt.ff.de le.j.nō amplius in fi.et supra.ℨ.quid si petij.vel potest sed pietatē offendit:vt in p̄e.l.si domus.§.in pecunia. H.§.nil facit.sed.§.ibi sequens qui confitetur.ℨ.forte si faciebat.ℨ.facit et loquitur de seruo legato qui ē filius frater vel nepos heredis dicit.§. ille q̄ confitente herede et extimationē offerente equissimū est illū exaudiri.lex sequens legatū factū in testamento cuius extimatio est soluta nō vult deberi licet repetitū fuerit i codicillis solutionis tpe non apertis. Z.⁊.e.ti.si tibi homo.§.j.et nisi extimatio oīno in se idē contineat:vt.ff. de aur.⁊ arg.le.l.j.§.j.⁊.l.titie amice.qz nummi erāt auro et argento incoꝛporati et legatū continet in se ponderus hoc idē dici potest ⁊ in similib⁹.C. de dona. si q̄s argentū qđ vero dicitur.ff.si cer.pe.l.vinū.et.ff.de triti.l. si res.vbi vinū vel frumentū fuit petitum et reus in extimatione condēnatur ideo est.quia spectatur p̄ciuꝫ ꝑm certa tempoza vt supra.ℨ. ad huius. et vide.ff. de edil.edic.ediles.§.item sciendum.et.ff.de testa. tu.l. pe. Item quandoq̄ agit insolidum et condemnatio fit p parte.vt.ff.depositi. si duo heredes et quedam veniunt in petitione que non veniunt in restitutione.vt.ff.đ rei vn.l.ij. Item datur conditio furtiua ad extimatōnem rei quam dominus cōsecutus est ab alio q̄ a fure.sunt autem qui dicunt p̄e.libellum in quo petitur res vl' extimatio non esse de iure admittendū vt.ff.de iudi.quē admodū.licet de consuetudine admittaꝫ vt et alias dicitur.ff.de publi.l.j.tamen quandoq̄ petitur res vel eius extimatio.si res non p̄stetur.ff.loca.conductores. H. sup.vel si non extat q̄ post moram debitozis dico nō extare ꝑm Bui.de suza.q̄ etiā dicit rē vel extimationem peti posse etiā si res nō extet p leges.ff.de ℨb.obli. eū qui ita.§.vl.et.l.si seruū.§.fi.et.l.inter stipulantem. §.pe. Item dicit q̄ petita extimatōne res peti videtur vt.ff.de consti.pec.l.promissoz stichi.de condi.fur.l.i re furtiua.đ dolo.l.arbitrio.§.non tamen. Z. ¶ Sed qđ si cōmodatarius boues meos perdidit et vult mihi ꝓsimiles boues reddere.ego vero solū extimationē peto. Bal.vide supra de loca.ver.quid si colonus. Z.ar.p me.ff.cōmo.in cōmodato.§. fi.ff.de triti.l.pe.ff. de act. emp.l.j.respon.j.et.C.vñ vi.si quis in tantā in fi.⁊.l.nō ab re.in fi.ar.p eo.C.de ser.fugi.quicūq̄. ibi cum pari ℨc.et.l.mancipia.ff.de arbi.l.labeo.ff. loca. si q̄s domū. ff.qđ me.cau.illud.C.de patrib.qui fi. dis.l.fi. ad hanc questionē facit qđ no.C.de dona.si quis argentū. rñ.j. et.§.j.et de fideicō.liber.l.pe.circa mediū.de actione extimatoria no.supra de emp.et ven.§. tercio videndum est qui est pe.

Queterum notandum ē q̄ ex aquiliana stipulatōne de qua dictū est supra.§.j.ff.aquil. H.et ad ibi dicta cōtinuauit.Mar.d̄ pha.hec verba et hūc libellū. Z.nō oritur actio.imo tollit̄ p̄stina obligatio ipso iure si tm̄ deciperet̄ creditor q̄ forte libauit eu3 vt ali⁹ p̄missor sibi daret̄ put ī delegatiōe fit.nec ille reus cui3 liberatus sit fuet fidē et debitū erat pure mānifestū sic p̄ eū libel. p̄ci.

Libellus. Lo.ꝛc.con.de.p.quem a debito.x. lib.quas mihi debebat aquil. ſtip.p̄cedente et acceptilatione sequente ideo liberaui vt mihi alium daret exp̄omissorē.vnde cum id non fecerit dictā pecuniā repeto per conditionē ob causam. si aūt nō fuit debitū pure vel manifestū sic in fi.libel.diceret. quare cū id non fecerit peto p̄istinā obligationē ī suū statū restitui iudicis officio que obligatio talis erat:q̄ debebat mihi.x.lib.ex causa donationis hinc ad talē diem.ff.de condi.ob causam.l.si quis accepto et.l.si mulier.ff.de ꝛbo.obli.l.ob eam. Item bene dixi iudicis officio nō em̄ potest restaurari semel sblata obligatio: sed cōpellitur inuitus debitor se in vetus debitū obligare. vt in p̄e.l.ob eā.ff.de iure dot̄.licz rū.j. ¶ Porro. H. redit ad ordinē rof.qui triticarie d̄ qua supra p̄oxi.§. continuat conditionē ob causam in qua.vj.sunt necessaria que per positiones colligas ⁊ vt aliquid de ista intelligat canonista scire debet hanc conditionē p̄cedere in contractu innomīato sed non oīni.s.do vt des.vel do vt facias.vel do vt nō facias. Jn facto ꝛbo vt facias. vel facio vt des non p̄cedit. datū em̄ repeti pōt ad q̄d datur hec conditio factū nō.ff.de condi.inde.si nō sortem.§.libertus.facte em̄ cause nulla constitutiōe infacte fieri possunt.ff.de capti.et postli. reuer.in libello.§. facte. Unde vt dicit azo.in summa conditio ista nō dicitur ob causam factor sed dator. Jtē vt patz ex positionib⁹ hec conditio non habz locū in causa impulsiua sed iniquū videtur q̄ locū habeat in finali.nam ex quo nō stat per recipientē quo minus impleat haberi debet p̄ impleto.et sic nō est locus penitentie.ff.de p̄traben. emp.l.labeo scribit facit d̄ reg.iur.imputari. ⁊ regla cū stat li.vj.So.obiectio vera in contractib⁹ nomīatis loquimur autē de innominatis remiss⁹.dedi in regula q̄d semel et apertius ī decreto nosti de elec.super.ij.glo.ad no.ff.de p̄di.cau.da.et cā nō se.l.si pecuniam. Si q̄ris q̄ re penitentia sic rescindit p̄tractus nominatos dixit azo.ī summa huius ti.ante fi.forte id esse. vt sicut sunt debiles in obligatione contrahenda sic sunt debiles in retinenda facit quia decet illos esse vniformes extra de bap.maiores ꝛ.similiter. Jtem dicit Jo.de bla.q̄ ꝛ̄ penitentia p̄cedit in formatis negatiue.vt quia dedi tibi pecuniam ne ad iudicem ires verum est enim te non iuisse et causa incontinenti fuit in habitu adimplendi ⁊ sic non repetitur donec vadam.ff.eo.l.q̄ seruus.hec vera ex hac conditione:non sic ex ea de qua sequitur si negatiua esset turpis ex parte recipientis vt statim videbis. Z.si des.p.aliquid ob causaz ea non secuta potes illud ab eo repetere per conditionē ob causaz q̄ ciuilis est.ff.de p̄di.ob cau.causam.l.j.§.ob rē.sic g̃ libel.cōci.

Libellus. Coram ꝛc.con.d̄.p.cui dedi decem vt capuam iret vel vt seruum suū manumitteret vnde cum hoc non fecit peto decem que mihi debēt restitui:et ad hoc p̄po.act.ob causaz.vel sic.

Libellus. Lo.ꝛc.vt supra.vnde iunge cū me re integra penituerit et sic causa propter quam dedi secuta nō est peto mihi decem restitui. et ad hoc ꝛc.vt supra.ff.eo.l.dedi et.l.si pecunia.ff. de condi.ob tur.causam.l.j.§.ob rem.act. ergo sic ponit.

Positio actoris. Po.q̄ tibi.x.dedi vt capuā ires.¶.de p̄di. ob cām.si repetēdi. Jtē q̄ cā illa fuit possibilis et honesta. H. de ipossibili vide q̄d no.¶.e.l.dictā in.j.gl. Z. ex̄ de pac.c.fi.⁊ de p̄di.ap.c.fi. Jtē q̄ fuit finalis als em̄ nō erā datur⁹ nisi ires.ff.e.l.j.⁊.ij.¶.e dictā.ff.d̄ condi. ob cām.l.j.§.ob rē.ff.d̄ dona.l.ij.§.fi. Jtē q̄ penitet me et nolo q̄ vadas.ff.de p̄di.sine cā si pecuniā.rū.j.§.ß et si ac.⁊.l.dedi.§.j. Jtē q̄ cā p̄p̄e quā dedi nō ē secuta:vt ī p̄.§.ob rē ⁊.¶.de p̄di.ob tur.cāz.l.pe.⁊ fi.re⁹ vero sic.

Po.rei. po.q̄ cā p̄p̄e quā dedisti fuit turpis ex pte tua.xxij.q.iij.si ad peccatū. Jtē q̄ impossibilis.itē q̄ p̄ bonos mores.itē q̄ steti p̄p̄e casuz fortuitū.itē q̄ cā illa fuit impulsiua.nā als eras datur⁹ itē q̄ iā inchoaui.ff.e.q̄d seruus ex̄ de p̄di.ap.c.fi.et no. H.ꝑm rof.in p̄n. Z. q̄ cā dicit̄ p̄p̄ie de p̄terito.res ꝛo de futuro:vt.ff.de p̄di.⁊ de.si ita legatū sit in fi.⁊.ff. de p̄di.inde.damus.vñ potius deberet dici p̄ditionem ob rē q̄ ob causam.ß improprie dicit̄ cā p̄ eo q̄d futurū est.nā hec p̄ditio respicit futurū.cōditio ꝛo indebiti respicit p̄terū.¶ Si vero. H. Cōtinuat.vj.p̄ditionē vt rof.et idē in.¶.et.ff.q̄ ad p̄rimā.et ī hac duo requirunt̄ q̄ cā sit turpis ī recipiēte et q̄ cā sit futura.⁊ ponderā q̄ positiōes actoris nō formāt̄ vt faciat q̄ ille turpes essent ex p̄te dātis.et sic cessaret repetitio de regu. iuris.in pari.li.vj.sed ne faciat id q̄d faciēdo peccaret. Sz obiciť ex tali datiōe resultauit grāde bonū.s.abstinentia homicidij sacrilegij vel alteri⁹ crimis.itē sine datione mea ille forsan nō abstinuisset q̄ id nō habebat in aīo:et sic vane timui cui⁹ vani timoris nulla ē extimatio.ff.de re iudi.si q̄s ab alio. Rn̄deo p̄siderādū causaz receptiōis q̄ turpis fuit ī illo q̄ nullo dato abstinere debuerat q̄d dicit̄ de vano timore locū hz ī casib⁹ aduenticijs q̄ nō extimāt̄.ff.qui et a qui.ma.l.iulian⁹ et ī actione q̄d me.causa.l.metū.ij.ff.q̄d me.cau. Si āt hic nō fuit solutio ß p̄missio nō ē disputādū an possit.q̄ vt dicunt Azo.et Rof.ibi nulla obligatio p̄.l.si plagij.ff. de ꝛbo.obli.si pign⁹ datū esset posset p̄dici. cū fortius sit solutū repeti.sed in casu q̄ essz ex vtraq̄ pte turpitudo tenet. Rof.q̄ licet nō p̄dicat̄ hac lege vendicari tn̄ poterit:vt ab extraneo.ff.ad exhi.de eo.§.pe.et vl.et si q̄. pau.fe.di.l.j.§.vl. Secus si data esset res insolutuz.q̄ tūc dominiū translatū esset tractat et iā de eo q̄d datuz esset vt iudicet furē tunc vterq̄ de quo no.in.l.iij.ff.e. vide extra de furti.qui cum fure.et q̄d ibi dixi tractant etiam de eo q̄d datum est iudici vt iudicet iuste vel iniuste.de quo no.xj.q.ij.qui recte et.xiiij.q.v.non sane. et.ff.e.ti.l.ij.dicit etiā Azo.in summa.e.ti.in fi.q̄ licz ꝛ̄ actio non sit famosa est tamen turpis.ff.de obse.a li.et liber.l.honori et.l.licz. Z.alicui des et solues ob turpē causaz ex p̄te eius interueniente repetere potes p̄ p̄di. ob turpem causam que ciuilis est sic ergo libel. concip.

Libellus. Lo.ꝛc.con.d̄.p.cui dedi.x.ne me occideret vel ne tale maleficium committeret.vnde illa.x.peto et ad hoc p̄po.condi.ob tur. causam.ff.de condi.ob tur.causaz.l.j.ac.ergo sic ponet.

Positio actoris. po.q̄ volebas committere homicidiuz vel adulterium et huiusmodi.ff.e.l.ij.et ī p̄e.c.si ad peccatum. Jtem q̄ dedi tibi decem ne faceres.reus ꝛo sic.

Po.rei. po.q̄.t.illd̄ volebat cōmittē. g̃ nō ego ex̄ de p̄sump.nōne.ff.de iudicijs cū p̄tor.itē q̄ ei dedisti illa.x. ¶ Rursus. H. aggredit̄.vij. p̄ditionē ꝑm ordinē.rof.in q̄ tria req̄runt̄ q̄ q̄s se obliget.p̄mittēdo vel aliq̄d soluat.ij.q̄ nulla cā p̄cedat:vl̄ si p̄cedat tēdit ad iustā.itē q̄ credat se teneri cum soluit ne sit loc⁹ regle cui⁹ p̄ errorē.ff.de reg.iur.quo aūt concurrit cū alijs p̄ditiōib⁹ indebiti ob cām ⁊ ob turpē causam et cū furtiua hoc ponūt azo et rof.est casus q̄ non concurrit scilicz solutione nō facta sed obligatione tm̄ nam obligationem ista condicit.alie vero condicūt so-

luta patz id.ff.e.qui sine.ad id qđ dicit ibi incerti rñde vt ibi no. Ż.sepe quis nulla causa p̄cedēte p̄mittit.x. alicui vel credens se ad id teneri soluit ea vel forte iusta causa p̄cesserat sed facta est iniusta exemplū in fullone. H.qui recepit vestes meas lauandas quas perdidit cōuentus locati eaꝝ p̄ciū mihi soluit.7 ego postea vestes inueni p̄tra me aget ex p̄ducto vel condicet p̄ciū hac actiōe. Ż.ff.de condi.sine causa.l.ij.bis casib⁹ succurritur obligato seu soluēti per condi.sine causa que ciuilis est.ff.e.l.j.7.l.qui sine 7.l.mbil. sic ergo libel. p̄ci.

Libellus. Co.ꝛc.con.de.p.cui.x.sine cā p̄misi.vnde ipsam obligationē cōdico. vel ago p̄tra eum vt me ab illa obligatione debeat liberare 7 ad hoc ꝓpo.condic.sine cā.ff.e.l.j.ac.ergo sic po.

Positio acto. po.q tibi p̄promisi sine causa.item q causa p̄opter quam p̄promisi facta est iniusta: vt ī p̄e.l.reus vero sic.

Positio rei. po.q promisisti mihi ex cā expressa. Item q fuit iusta. itē q vestimenta ꝓpter que fuisti condemnatus mihi combusta sunt penes. ¶ Sed et indebitū. H.ordine quo supra aggreditur.viij.conditionē 7.vq.necessaria ī ea ponit rof.que per positiones haberi possunt.et scias q in hac conditione. 7 in supra p̄xi.error vel ignorantia etiā non ꝓbabilis.quia in facto ꝓpio.ff.ad vell.quāq̄ admittitur.ff.de condi.inde. sed si me p̄sentē 7.l.eleganter in p̄in.C.e.l.fi.et est ratio ne quis sit in damno qua ratione excusat quandoq̄ ignorantia iuris.ff. de iu.7 fac.igno.l.iurīs.est sciendū pyleū formasse casum. q.xcix.de eo qui facta diuisiōe cū fratrib⁹ vt possit matrimoniū contrahere cū puella iurauit se nō fuisse filiū illius cuius putabatur et cuius hereditatē diuiserat q̄ scito fratres petunt per conditionē sine causa de q̄ p̄xi me vel indebiti de qua hic quicquid per diuisionē cum illis factū habuerat.ad partē q possint inducit standū iuramento suo contra se.ff.de iure dot.si duo.§.si quis nec contra iuramentū suū venire vel allegare potest.suam em̄ turpitudinē allegaret dicendo se periurū vel decipere voluisset.C.đ transac.si quis maior. C.si aduer. vn.li.j.si mi.se maio.dixerit.l.pe.et habet iuramentuz auctoritatē rei iudi.ff.de re iudi.l.ij. Tenet contrariuz principaliter per regulā que habz rē inter alios actam alijs non ꝓdesse vel nocere.C.res inter alios ac.per totū extra de re iudi.c.pe.ff.de iureiuran.l.iij.§.pe.et.l. nā postea in fi.et.l.sed et si in fi.faciunt hec quia non iurauit in causa coherendū vel p̄o vel contra illos. facit.ff. de admi.tu.si duo.ff.de inter.ac.l.vltima dixit etiā ponderandam causam p̄opter quaz iurauit que fuit appetitus vxoris vel libido.ad ipsam facit.ff.đ furti. verum extra de accusa.cum dilecti. Ż.soluenti succurritur p condi.indebiti que ciuilis est.in qua sic libellus cōcipit.

Libellus. cor.ꝛc.con de.p.cui credens me debere.c.solui cū tñ ea non deberem. vnde repeto ab eo illa.c.sibi soluta:7 ad ꝟ ꝓpo. condi. inde.ff.de ꝓdi.inde.l.j.7.ij.7 fere p totū.exē de solu.c.fi. H.ibi et ī.§.fi.statī alle.et ī.l.cū q̄s.C.e.ti.no.distictio hui⁹ materie. Ż.j.q.iiij.§.fi.q̄dā tñ aduocati ponunt casum sic cui credēs me debere.c. ex tali cā puta mutui vel alia sed nō est ius in ꝟ. H. ꝼm rof. Ż. ac.g̃ sic pon.

Positio ac. po.q tibi solui.xx. Item q illa fuerūt īdebita extra de solu. c.fi.sed hec positio iuris est. Itē q illa ignorans ꝓbabiliter solui.ff.de admi.tu.hec autē.j.q.iij.§.fi.ff.de ꝓba. verius.C.ad.l.fal.error.item q sine causa naturali et ciuili solui de hoc.ff.eo.super rubrica 7 supra de excepti. §.dicto ꝟ.7 vt plenius sed hoc est iuris. Item q eram tutus exceptōne puta pacti de non petendo. item q exceptio velley.ff.e.si excep.C.đ pac.debitori re⁹ vero sic.

Positio rei. po.q scienter soluisti. item q illa.xx.tibi mutuaui.item q fisti tutus excep.rei iudi.cū ante fueras debitor meus. ff. eo.iuſ.C.e.l.fi.itē q fuisti tutus excep.mac.itē q ex causa trāsactiōis soluisti.C.de trāsac.l.ij. Itē q ex iureiur. insti.de act.§.si q̄s postulſ.ff.de iureiurā.nā postea.§.j. Itē q ex cā pietatis puta dotis.ff.e.cū is q̄.§. si mulier. nisi ī casu.C.đ nup.si vt ꝓponis. Itē q noie veri heredis.ff.e.l.repetitio in.§.eo quoq̄. Ż. interpoit hic inē ordinē Rof.ꝼm quē nona ē ꝓditio furtiua đ qua infra remittā.x.ꝓditio ex lege de qua infra ꝟ.fi. Ż.qui ꝓmisit ex cā certo die 7 loco soluere nō soluēte sic libel. ꝓci.

Libellus. Co.ꝛc.con.de.p.qui promisit mihi soluere.x.tali die et loco ex tali causa nec soluit ideo peto eū cogi ꝛc. ꝓposita certi ꝓdit.ex stip.ꝓbat ꝟ.insti.de ꝟbo.obli.in p̄n.ff.si cer.pe. si quis certū.si aūt p̄missio p̄tinet q̄d incertū vtpote factū sic ē domū edificari libꝫ scribi et huiusmodi:7 tūc ꝓponet actio ex stip.vt s.§.p̄notandū ꝟ.itē j. ¶ de condi.fur. dicam infra de fur.ꝟ.item q rem. ¶ Ulterius notꝫ q cum per.l. inducitur obligatio nec est cautum ea lege quo genere actionis experiatur condic.ex lege que cuilis est.agitur.ff.de condi.ex.l.vnica.de qua supra de ac. seu peti.§.j.ꝟ.si autem velis in qua sic libellus concip.

Libellus. Co.ꝛc.con.de.p.qui cum vendidisset mihi equum talem p̄o.x. et ego dederim sibi p̄o arris tria et nunc a venditione penite at arras ipsas mihi duplicatas reddi peto et ad hoc p̄po.condi.ex lege.C.đ fide instrumē.contractus vel sic.

Libellus. Co.ꝛc.con.de.p.qui talem rem mihi donauit.vnde ago contra eū vt eā mihi tradat et ad ꝟ ꝓpo.ꝛc.C.de dona. si q̄s argētū insti.de ac.§.alie. H. Est sciēdū q azo ī summa ipsius ti.de ꝓdi.ex lege posuit.v.exēpla.ꝟ rofre.co.ti.collegit. xxxij.exēpla que p te videas et oia sunt de legib⁹ codicē ꝑter vnū qđ fuit quintū azo.et ipsi⁹ rof.vltimū.ſ.ff.ad l.iuſ.de adulter.l.si postulauerit.j.respō.7.§.fi.7.l.se.q̄ sic dicit q ex his causis debet p ꝓditionē que ex lege descendit petiſ.7.C.e.ti.l.ꝟba.et vide qđ ibi no.in fi.vltſ. glo.hoc dico q̄ azo sic recipit hūc casum qđ si seruus torqtus p̄ dñm accusatū de adulterio morit in tormētis si dñs absoluat ꝓdi.ex.l.petit extimatiōis medietatem serui glo.p̄dicta distiguit tres casus p̄ p̄dicta vides cessare obiectionē rof.q̄ dicit q cū fere solū ex nouis legibus competat cōditio ex lege rubrica nō debebat poni in.ff. Rñdet id factū ne ī materia conditionū opus effz imperfectū per tex.l.supra positū. vides id congrue factum et sufficiat vna lex.ad materiā facit.ff.ad.l.corne. de fal.si quis obrepserit.ad.l.aqui.ita vulneratus in fi. ambo aūt libelli hic positi fuerunt Rof. qui dicit post illos hanc conditionem esse quandoq̄ rei persecutoriam quandoq̄ penalē quandoq̄ mixtā quandoq̄ petitoriam quandoq̄ possessoriā et quandoq̄ dari heredibus.et quandoq̄ contra heredes. et hoc operat diuersitas casuum p̄o quibus datur si vis exempla ibi vide in fi.hic addo q Rof.ibi fatetur per Jo.illa exēpla fuisse collecta.et ego illa babeo in quibusdam scriptis antiquis. Ż.

¶ De donationib⁹ Rubri.

H. P̄o materia huius rubrice. debz recurri ad summistas p̄actici enim auctoris hanc rubricam vel ipius tractatū specifice non posuerunt.nā licz leges ponant titulum p̄o donato ex quo vsucapitur.ff.p̄o donato actio tamen specialis huius nominis.vel conditio non est inuenta.nam si donasti et tradidisti hic non est actō necessaria.si p̄promisisti tradere hic agitur ex stipulatu si stipulatio interuenit que olim erat necessaria hodie sufficit pactum cum vtriusq̄ consensu patz vtrūq̄. C. de dona.si quis argentum.ante fi.vt ibi no.cessante stipulatione ageret conditōne ex illa.l.fateor tū q̄ ad re-

vocandā donationē ꝓpter ingratitudinē. Rof. formauit libellū de q̄ hic in fi. qōnem scdam dñicalem de epo donāte ecciam collegio vandā solo canonico scripsi. in no. de ꝓben. si is cui. li. vj. in vl. gl. vneriale. lxvj. determinat gl. iiij. decre. aplice. e. ti. Jo. de deo primā vide. s. de instru. edic. §. nūc aliqua in fi. qōnem dñi mei quā p secutus est petrus de ceruitis de illo qui donauit indiui duū ob causam partim inhonestam vide sup regula in pari. li. vj. an ecclesie donet sine insinuatione. an insinuationi renūciari possit. an remissio debiti vltra summā requirat insinuationē. 7 de solido qūo sumat in hoc casu scripsi sup. §. porro. in fi. de instru. edic. item in eo. §. sup ℟. quid si filia. ꝓsequor qōnem de sorore nupta q̄ donat fratri cum ambo sint ī patria potestate. de donis factis p imperatorē ꝓstātinopoli. ambasiatoribꝫ Mediola. 7 qō Rof. vi. 7 no. ff. de ꝓcu. qui ꝓprio. §. qui procurator vt in certis. 7 clarius. ff. so. ma. l. si vero. questio frede. 7 alioꝝ de bannito instituto qui donatōnis causa cessit a me scripsi de cess. act. sup ℟. illud etiā querit. an ꝓpter liberos nouiter natos donationē reuocet et non patronus scripsi. e. ti. c. vl. sup. j. glo. 7 hic addo q̄ intellecta ꝓditio in donatione per quā fit reuocatio intelligetur etiā in iuramento cuius virtute non obstaret reuocationi. facit de iureiuran. quēadmodū. cuz ibi no. in glo. ij. benefaciunt. l. indubitati et. l. si libertus. ibi alle. item. l. vl. qui satisda. co. que cōcordat cū decre. ad bec ij. de ap. questionē de instituto et rogato restituere hereditatē an donando possit diminuere partē debitā sb̄stituto. Dy. suo ꝓsilio. xxviij. tenet q̄ non. vnde si filia erat sic instituta et rogata de restituēdo si decederet sine liberis si institutio illa excedebat suā legitimā illū excessum nō potuit donare nec cedere. ff. de le. ij. l. fi. §. filie 7 ff. de pac. dota. cū maritus. §. fi. sed quatenus ꝓtingebat legitimā pat̄ nec onus fideicōmissi imponere potuit nec substitutus in p̄iudiciū filie sibi potuit stipulari. ff. de le. ij. cū pater. §. pater certā. 7. C. de inoffi. testa. q̄m in prioribꝫ. questionē dñi mei in legibꝫ q̄ incipit petrus donauit fuit hec. Si dono seruitutē altius non tollendi vicino meo 7 vni ex filijs quem elegerit. an possit eligere supuiuentē alijs 7 hanc barth. de neapoli reassumpsit dño meo nō notato. ipse dñs meus tenuit. qđ nō p. l. si cui. ff. de serui. q̄ vult illū cui relicta est seruitus vie debere illā viā eligere q̄ sit cū miori incōmodo p̄dq̄ seruientis. Jtē illa electio fit onerāde libertatis cā quaz bz dñs in edificādo. et sic nō debet ꝓcedi. ar. ff. q̄ re. act. nō da. l. j. §. que onerande. 7 vere huic solutōni satis cōueniunt mens et ℟ba donātis. de mēte pz q̄ de vno voluit grauari nō de oīnibꝫ. et hoc verbis exp̄ssit. ß electio talis necessario comp̄hēdit oīs 7 sic ē fraudulēta 7 nō sequēda. ff. de rei ven. in fundo. extra de rescriptis sedes ī fi. 7. c. se. Jtē tacite videbat actū de certo habeatur pro exp̄sso. ff. si cer. pe. cū quid. de iureiuran. quēadmodū p̄dictus reassumens tenuit ꝓtrariū p iura que dominus meus allegauerat ad illā partem. s. ff. de le. j. si seruus legatus. §. huiusmodi. vbi dicit valere legatū vsufructꝰ 7 ꝓprietatis cū testatoꝛ legat vsufructū libertis 7 ꝓprietatē illi liberto q̄ alijs supuixerit. ad idē. ff. ꝺ re. du. l. q̄tiens 7. C. q̄n dī. lega. ce. l. ij. q̄ lex etiā de legato ꝓprietatis loquit facto pluribꝫ ita q̄ ad supuiuentē pertineret fateor q̄ hec iura bene approbāt talē formam relicti ita q̄ donās bñ potuisset sic donare p iura p̄dicta. sed questio nra est de donatario. an cū magno p̄iudicio heredis donatoris potuerit sic eligere nō vnū tm̄ in effectu sed oīs vt predixi de incertitudine cuz sit incertitudo de certis sed est dubiū nō sit ergo hic dubiū de potestate eligentis. vñ tene qđ dñs meus dixit. est etiā aduertendū q̄ hic electio erat volūtaria non em̄ tenebat donatarius eligere sed potestatem habebat eligēdi. et sic hunc casum nō tāgit qđ dicā infra ti. ꝓi. super rubr. ℟. item Lambertinus. Z.

In hac materia formā instrumenta donationis causa mortis 7 int̄ vivos vt supra de instru. edic. §. porro. ℟. nunc. H. 7 vide qđ ibi scripsi. Z. quia. C Jtē formā donationis monasterio qđ quis ingredit vide infra de regula. ℟. hoc quoq;. C Et no. q̄ si laicus ꝓfert ius patronatus aliquibꝫ clericis vel collegijs debet vti in instrumēto donatōis talibꝫ ℟bis. H. Miror de Bul. qui dicit q̄ debet vti his verbis cū verba sint dubia qđ patz ex ibi no. ī glo. ij. potissime ne obstet quod non valet vt agitur nec valebit vt valere poterat. vt no. e. ti. illud in. j. glo. 7 super ea dixi per quam decre. 7 decre. vnicā ꝺ iurepa. li. vj. tene q̄ dicere debz dono patronatum quem habeo in tali ecclesia. Z. cōcedo et do ecclesiam talem: et presenti charta cōfirmo vt extra de iurepa. qđ autem. et idem in alijs donatōnibus. C Quid. H. quicquid hic interponitur vsq; ad libellos fuit additio. Z. si pluribꝫ donatum est et alter eorum repudiat donationem nūquid portio eius ceteris accrescit. et videtur q̄ sic. C. li. xj. de bis qui imperialis. dona. liber. me. l. fi. et. C. lib. x. si socius liber. imperialis sine herede. cess. l. vnica. sed dic contra. nam in contractibus inter vivos non habet locum ius accrescendi excepto vsufructu. ff. de vsufru. accres. l. j. §. q̄ et in ꝓprietate. et qđ in primis cōcor. dicitur speciale ē in donatione principis. C Jtem pone pater plura donauit filiofami. in alicuius. potestate constituto non tamē fuit donatio inofficiosa. postmodū cum pater testaretur dixit q̄ nullam faceret alicui donationem. H. sile factum qđ scripsi super rubrica. de dona. inter vi. et vxo. ℟. est sciendum. Z. nūquid videtur eam donationē revocasse. et videtur q̄ sic. 7 verbis et factis cum per verba equipollentia hoc fecerit. extra ꝺ verbo. sig. in his 7 plus ē facto oīndere q̄z verbo declarare. ff. de edil. edic. si tamen. §. ei qui. et ar. ff. de admi. le. libertus. et extra ꝺ ap. dilecti. Jtē legata 7 fideicō. nuda volūtate tolluntur igitur et donatio que in sola donantis volūtate consistit. ff. de adim. le. l. ij. in fi. et facit. ff. de fun. do. l. erit. ar. contra. C. de testa. verba. vbi hoc videtur expressi⁹. ad idem. C. de ꝓba. instrumenta 7. l. rationes. 7 autē. ibi posita. super hoc dicunt quidam q̄ si apparet qđ fuit de dona. oblitus non est revocata. si vero scienter dixit secus in dubio autē aut nouiter fecit donationem ita q̄ presumitur memor esse et tūc videtur revocasse aut fecit iam est diu: et tunc presumitur oblitus et non intelligitur revocasse. nā memoria labilis est: ideo fiūt scripture. C. de testa. iubemus. ff. de acqui. pos. pegre. 7 facit in auten. de tri. et se. §. illud quoq; instru. habere coll. iij. 7 qđ no. C. de fide instru. in exercendis. vel dic vtrum donatio fuerit inofficiosa. vt tunc videat revocasse ꝓpter invidiā inter filios tollendam: vt. C. de coll. l. pe. aut nō fuit inofficiosa vt tūc nō videat revocasse p iura p̄missa nec ob. si dicis q̄ donatō habz vim legati vt sic sola nuda volūtate intelligat tolli: vt supra q; hoc verū ē si expressim ꝓfirmet. H. s. q̄ hz vim legati ß infra reassummā. Z. alias nō: vt. ff. de dona. inter vi. 7 vxo. donationes. H. ß scias q̄ donatio cui ius resistit vt ista facta in filiū in potestate vel facta ꝓiugi facilius revocatur quā legatio que non revocat obligatione rei legate facte per legantē sed talis donatio sit. primum patz insti. de lega. §. si rē. ℟. idē rescripserunt 7. C. de lega. l. ij. secundū pz. C. de dona. inter vi. et vxo. l. si maritus tuus. ratio ibi no. q; legatū favorabile donatō talis odiosa. Jtem legatū tenuit a principio sed illa donatio non facit qđ no. ff. de le. j. l. talis scriptura ad fi. vl. glo. redeundo ad primum qđ obtuli est sciendū. q̄. l. donationes quā alle. auctor nō ꝓbat simpliciter ad qđ inducit sed probat etiā contrariuz. per silentium em̄ donatoris vel donatricis dicit ibi textus illas confirmari si infra

legitimã quantitatẽ facte fuerunt vel vltra legitimam fuerint tñ actis insinuate in eo tm̃ qđ excedent nõ confirmantur silentio et in hoc procedit dictũ eius. s. q ad illũ excessum necessaria est expressa cõfirmatio vt valeat et ꝑm actorẽ tunc certũ est q habet vim legati. sed đ donatione facta filio in potestate ꝓstituto: et infra summam vel supra summã insinuatã in questione qua queritur. an filius habeat conferre talẽ donationẽ cum fratrib⁹ sequendo dy. cuius verba ad litterã posuit Ly. in auten. ex testamento. C. de coll'. dicimus q non siue pater cõfirmet siue non. primo em̃ casu cõstat habere vim legati qđ non confertur. C. de coll'. l. a patre. 7 possz eo casu venire in fidecõmissum per patrẽ. ff. de le. ij. l. seq̃ris questio in fi. secundo idẽ. s. quando non revocat. ℔ em̃ ipso q non revocat expresse qđ revocare poterat videtur tacite in testamẽto reliquisse. ff. de dona. inter vi. et vxo. cũ hic status. §. j. facit. ff. de iu. codi. l. conficiuntur in prin. est em̃ regulare qđ approbare videtur qui non improbat qđ patz. ff. de reindi. sepe. §. cur autẽ. vñ vera acquisitio dominij rei donate sibi post mortẽ competit ex tacito relicto non ex donatione prius facta que ꝯ iura fuit et revocabilis erat. facit. ff. đ coll'. bo. l. j. §. si ab ipso. Jtẽ eo casu locus est falcidie. C. ad. l. fal. in donatõnibus. sed in filio tpe donationis emancipato est totuz contrariũ quia donationẽ cũ fratribus conferet qz vim relicti habere non potest qđ em̃ iam suũ erat pater nec tacite nec expresse approbare potuit. confirmat em̃ vel approbat is qui infirmare vel reprobare posset vt p̃. §. cum aũt et. ff. de le. ij. titia. §. lucio. extra de here. cum ex iuncto in fi. qđ pater non posset. C. de inoffi. dona. l. ij. de dona. que sub mo. l. perfectũ et qđ meũ est ex vna causa ex alia meũ fieri non potest. extra de fide instru. inter ante fi. 7 ibi concor. hoc scias q licz habeat vim legati donatio non expresse confirmata non tñ per oĩa vt patet. e. ti. de dona. inter vi. 7 vxo. C. in. l. reo vxoris. Z. ¶ Quid si pater emancipans filiũ dat ei partẽ suã nunquid est necessaria insinuatio. videtur q sic qz nõ cogitur dare: vt. C. de coll'. vt liberis in fi. et sic videtur donatio. quidã tñ contra. quia non est donatio cui solvit debitũ naturale: vt. ff. de donatio. hoc iure. §. ij. C. de cur. fur. l. fi. §. j. Jtem est datũ ob causam: vt se in de nutriat qđ onus alꝫ patri incũberet si non daret. j. di. ius naturale. Jtẽ videtur quedã divisio eũ vivente patre filius quasi dominus videatur. ff. de libe. et postu. ĩ suis institu. đ heredũ quali. 7 dif. §. sui sed contra q non sit donatio ob causam ĩ pre. l. hoc iure in fi. sed dic q vsq; ad debitũ bonoꝝ subsidiũ non est necessaria insinuatõ sed si sit vltra illud consiliũ est qđ intercedat. Bal. qz non est proprie donatio intra partẽ filio debitam supra sic. in cuius partis solutione potest pater prevenire. et eatenus non dicitur mera donatio sed prevencio solutionis debiti. ff. ad. l. fal. l. cũ quo vide supra de pecu. §. j. ℣. quid si pater emanci. et ar. C. de fideius. l. post mortem. 7 vide. C. de coll'. l. vt liberis in fi. per cy. in eo vero qđ donatur alicui in premiũ laboris et meritoꝝ non requiritur insinuatõ. ff. de dona. l. aquilius 7. l. si pater. qđ est vꝝ si illa merita de sui natura erant obligatoria. id est apta ad veniendũ in pactũ obligatoriũ vt no. in. l. si tibi. ff. si cer. pe. per. B. de cu. Bar. dicit q si meritoꝝ qualitas apparet per specificã demonstrationem ita q causa sit specialiter expressa non requiritur insinuatio alꝫ sic quia verbis generalib⁹ non datur fides. ff. de castrensi pecu. l. si forte 7 qđ no. C. de colla. l. si donatõnis ꝑm Bar. 7 adde qđ no. C. de sac. sanc. eccle. l. illud. Z. ¶ Quid si aliquis dat oĩa bona sua forte secreto. et dicitur in instrumento donationis. q si bona illa valẽt vltra quingentos sol'. H. id est aureos de quo vide supra đ instru. edic. §. porro super. ℣. fi. in fi. Z. tot intelligantur 7 sunt donationes quot sunt res. 7 aliqua earũ non valet vltra nũquid per hoc evitabitur pena illius. l. C. de dona. si quis pro redemptione. que inhibet fieri donationẽ vltra predictã summã sine insinuatõe. videtur q sic cũ actũ sit q tot sint donationes quot sunt res. ar. ff. si cer. pe. cũ quid. contractus em̃ ex quentione legẽ accipiunt. ff. de posiri. l. j. §. si convenit 7 q sint tot donationes quot res. facit. ff. de. ℣. obli. l. scire in prin. 7 facit. e. ti. qđ dicitur 7. l pluribus quidã. H. vt Ja. de are. 7 alij de quib⁹ dixi supra de instru. edic. §. porro. ℣. donatio. vbi etiã aptius ponit finis huius. ℣. de nomiatione rerũ loquens. ibi etiã dixi qualiter fiat insinuatio 7 coram quo iudice. 7 an die feriato 7 quid de regalibus. an aũt donans his legib⁹ que insinuationẽ fieri precipiũt renunciari possit dixit in fi. illius. §. Z. tñ dicunt talem cautelã non valere. qz vna est donatio cũ vnico actu fiat. C. de dona. sancimus. §. si quis aũt videtur em̃ fieri ĩ fraudẽ legis. H. que ad refrenandos donationũ impetus insinuationis necessitatẽ invenit facit. C. de inoffi. dona. l. ij. et eque cũ transeant ad heredes vtriusq; donantiz et donatorij: vt ĩ. l. sancimus. in fi. C. de donatio. absurdũ aũt esset q verba prevalerent rei 7 fictio veritati contra iura. ff. đ castren. pecu. l. si forte vbi concor. ad idẽ. ff. de libe. 7 postu. l. filio 7 de elec. cõmissa. li. vj. §. porro; cũ concor. Z. nec videtur sufficere dicere q tot sint donationes quot sunt res nisi res ipse nominentur vt in pre. l. qđ dicitur. H. plus dicit Sy. vincen. super l. sancimus. q si in fraudẽ legis fiãt diverse donatões excedentis summã q forsan non valebũt per. l. extra. ff. de legi. et sena. con. 7 đ in repatro. si libertus in fi. refert quosdã tenere contrariũ cũ sic donando iure suo vtat 7 sic dolũ non facit. ff. de reg. in. nullus. qđ tamẽ sibi nõ placet ꝑm qđ. §. si quis autem in. l. sancimus. loquar de his que nõ fiunt in fraudẽ insinuationis. querit etiam ibi quid de vna donatione facta pluribꝰ que ponderata portione singulorũ non excedit cõsiderata persona donatoris excedat puta quinq; ꝑsonis dat mille equaliter dividenda sibi placet q censetur vna donatio ar. ff. de duo. re. l. ij. §. vl. subdit q pro et extra. est optimũ ar. ꝑm diversas lecturas. ff. de iurisd. om. iudi. si idẽ. §. fi. mihi non videtur casus dubius cũ. l. sancimus 7 pe. C. e. ti. donatorib⁹ et ipsoꝝ indemnitati etiã extra donatarios voluerunt ꝓvidere. et facit extra. e. ti. apostolice. ibi eisdem vel diversis ecclesijs. Z. ¶ Quid si actũ est in donatione ne ꝓpter ingratitudinẽ vel causaz aliquã revocetur. respon. si hoc solũ dictũ fuisset q ꝓpter aliquam causam revocare non possz tamen nihilominus ex causa ingratitudinis revocaret. vt. C. de bo. que lib. l. fi. sed quia expresse đ ingratitudine actũ fuit videtur q ea intervenient nõ poterit revocari. ar. ff. si q̃s cau. sed et si quis. §. quesitum. sed dic contra ꝑm quosdam ne per tale pactum donatarius invitetur ad delinquendum. ff. de pac. si vnus. §. illud et. §. pacta. H. pro primo dicto facit decre. vl. e. ti. dñ dicit de rigore iuris vbi ad idem induxi. xlv. di. tria sunt. 7 đ adul. si vir. ad que tamen responderi posset q de preterita culpa loquuntur non de futura dici posset per decre. de iureiurand. quemadmo. in fi. tale pactum si iuratum fuisset servandum forte alꝫ non teneri donantem ad illud. ad materiam facit quod scripsi supra de emp. et ven. §. fi. in prin. Z. ¶ Quid si aliquis baro edificavit et ditavit monasteriũ abbas 7 monachi fiunt ingrati copulando forte amicitias cũ inimicis eius nũquid poterit revocare bona monasterij collata ꝓpter ingratitudinem 7 videtur q sic extra de dona. c. fi. C. de dona. l. fi. punitur em̃ qui copulando se cum inimicis domini sui. ff. de offi. pre. vi. l. j. §. cum patronus. C. đ inoffi. testamẽ. liberi extra de accu. repellatur ad idem. C. de sacro sanc. eccle. inbemus nullam. Nam vniversitas bene incidit in edictum ff. q me. cau. metum. §. animaduertendũ. et cõmittit dolum. ff. de dolo. §. municeps. H. de hoc vide no. de sy. dilectus. ij. Z. ar. extra quia delictum personaꝝ nõ de-

bet in damnū monasterij redūdare.xvj.q.vj.si episco/
pum.extra de excep.cum venerabilis.extra de consti.c.
ij.nec tenet pupillus ex facto tutoris.C.vnde vi memi
nerint.nec impubes qui conscius fuit faciendi falsā mo
netam tenet.C.de fal.mo.l.fi.quidā dicūt q bona mo
nasterij auferent 7 ad baronē redibūt 7 monasterium
destruet.nam 7 ciuitas destruit ꝓpter delictū ciuiū.ff.
q.mo.vsu.amit.l.vsufructus ciuitati.xxij.q.v.si audie
ris.7 ꝑuat episcopo.xxv.q.ij.ita nos.7 collegia dissol/
uuntur ꝓpter delicta eor qui sunt de collegio.ff.de le.
iij.pater.§.tusculanus.C.de dona.l.fi.vel dic melius esse
q nec monasteriū destruat nec bona ei auferant ꝓpter
ꝑmissas rōnes ꝓsone tamē inde ejciant 7 alie ibi ponā
tur. ¶ Item pone aliquis intēdens committere aliqd
maleficium emancipat filium 7 dat ei bona sua ne com
mittens maleficium inueniatur aliquid habere.ꝓcessu
tpis aliquis petit bona sua a filio tanqz bona eius.vel
forte ipe filius petit ea a patre vel forte filius vult ea reti/
nere.pater dicit ego tibi dedi propter talem causam et
vt res mee remanserūt.q pater non possit reuocare ꝑ/
bat.C.de reuo.do.l.cum fatearis.argu.contra q nō fu
erit donatio ꝑ fuerit q̄dam simulatio.ff.de contraben.
emp.nuda.H.7.l.pe.i fi.Z.ff.d ritu nup.simulate.ff.
de act.7 ob.contractus.H.7.l.in his rebus.Z.C.pl9
valere quod agit ꝑ totuz.extra quod me.cau.c.j.H.
quia non videt auctor istam partē questionis plus ꝑ/
sequi est sciendum q alber.papi.super.l.transactōe fi/
nita.C.de transac.ad hanc partē.alle.l.cum ea que eo.
ti.de transac.7.C.si cer.pe.si non singuli.7.l.seq.7.ff.d
dona.inter vi.7 vxo.l.q autē.§.si ꝓ.7 duas quas su/
pra addidi.ad contrariū alle.ff.de adop.post mortez
de serui.ru.pre.ꝑ fundum.C.de non nu.pe.l.generalit
cum concor.Itez ipam.l.transacti.7 pre.l.cū fatearis.
soluēdo dicit q si is q dicit se simulate vendidisse ē in
possessione audiet allegans turpitudinē suam contra
illum q est in pari turpitudine sufficiat regula in pari.
li.vj.vbi concordat dicens q multū facit.ff.qui 7 a q.l.
si priuatus.§.j.sinautē agat simulationem allegās sine
fraude nec de fraude constat audietur.C.plus valē qd
agi.l.acta.7.l.siquis alteri.l.ij.7.l.multū 7 si de fraude
ꝓstat non audiet agens contra factum suū 7 turpitudi
nem allegans.C.de seruo.pi.ma.da.l.si creditoribus.all.
extra de concess.pben.cū sup.7 de dona.inter dilectos.
7 que ibi no.Z.dixit vber.d bo.q ipse iudicaret talia
bona fisco applicanda esse.in cuius fraudē factum fuit
ne commissio maleficio publicarent.ff.de calū.ꝑcipue.
7.l.generali.§.j.7.§.fi.extra de sup.neg.pla.licet.extra
de arbi.cum tempe.ar.tamē q contractus facti añ ac/
cusationē 7 punitōnem teneant.C.de bonis ꝓscript.si
quis post hanc.ꝛ.ea etiam que.H.per.l.illā.vna opi
nio habet q q̄cunqz ante sentētiam facta valet.et sic
no.C.de dona.inter vi.7 vx.l.res vxoris.vñ dixit odof.
etiam post edictum valere donatōnem si non sequatur
sentētia.p.l.post contractum statim allegatam.vid su/
pra de accu.§.sequitur.ꝛ.quid si post.Z.7.l.si qui in
tra.ff.de dona.post contractum.ꝑ potest dici q valēt.
possunt tamen reuocari vt in pre.l.cum fatearis.Itez
videtur q qui allegat donatōnē seu alienationē in frau
dem.siue hac intētione siue in fraudē creditorum factā
esse hoc ꝓbare debet.ar.ff.qui 7 a qui.ma.liber.non fi.
sed si maritus.ff.de his que in frau.cre.omnes.§.j.C.d
dona.lata.ibi vel q maxime ꝛc.ego dico.H.ꝑz Guil.
de suz.in q̄one statutor mihi.h.alle.etiaz.C.de distra.
pig.l.7 qui sub Imagine.Z.q si talis donator vl alie/
nator diu post confectum instrumentū bona illa tenu/
it.nec apparet donatariū seu illum in quē facta dicit ali/
enatio illa petūsse vel tenuisse vel fructus inde ꝓcepis/
se ꝓsumit fraus.ar.ff.d ꝓba.ꝓcula.ff.q.mo.pig.vl by/
po.sol.sicut.§.supuacuū.ff.de acq̄r.here.ꝑ herede.§.
pap.scripsit.et.l.siquis extraneus.ff.ad silla.l.j.in fi.ff.
de acqui.pos.q̄nis.§.si ꝓductor.7 vide.ff.de ꝓba.q te
stamentū.7.C.de sum.tri.nemo.Bal.in hoc articulo si
pater emancipauit filium 7 donauit ei omnia.7 postea
cōmittit maleficium an donatio reuocet.Respō.si pa/
ter postea possedit ꝓsumitur donatio simulata et fit
confiscatio.secus si non possedit pater ꝑ filius.ar.ff.de
mino.l.ij.§.ꝑ vtrum.ante fi.§.q̄dam dicūt q ꝓsumit
fraus ex generali donatione 7 ex generali venditione.l.
omnes.§.lutius.ita spe.hic ego ꝓsumo ex vicinitate ma
leficij fraudē.C.de iure fisci.l.j.li.x.in glo.7 nō valet vē
ditio vel donatio omniū bonorum delinquentis q̄a ꝓ/
sumitur in fraudem legis facta maleficio secuto ex quo
bonorum pditio imminebat.ff.de iniusto rup.l.siqs fi/
lio queritur.§.de iurepa.l.si libertus minorē.7 plene q
Bar.in.l.post contractum.ff.de dona.alias autē bñ va/
let venditio oīm bonor vt no.in.l.fi.C.que res pig.ob.
possunt.7 donatio ꝓsentium nō futurorz 7 ꝓsentium
simul.C.de pac.l.fi.7 probatur in dicto.§.lutius.a con
trario sensu.7 facit.ff.de iure do.l.mulier bona.7 hoc ē
verum in venditione siue fiat absolute siue incidat te/
stamento vt instituo te heredē 7 si contingat me reuo/
care vendo tibi presenti 7 emēti omnia bona mea ꝑ.x.
ff.de testa.l.heredes palam.§.fi.in glo.ordi.si autez di
co si testamētuz reuocauero exnūc dono tibi omnia bo/
na irreuocabiliter 7 inter vinos dicit dy.q valet dona
tio.C.de transac.l.cum donationis.7 sic fit trāffusio te
stamenti in contractum qui contractus est irreuocabil
de dona.causa mor.l.vbi ita donatur.ff.commo.l.in cō/
modato.§.sicut.alij dicunt q non valet nisi testor alias
donator aliquid sibi reseruet deq possit testari.vt no.
docto.in.d.l.fi.C.d pac.Tercij dicūt q istud pactū nū
q̄z valet 7 lex ciuilis ipm reprobat tanqz turpe q̄a dero
gat libero arbitrio testatoris de verb.obli.l.stipulatō ꝟ
modo.7 ibi ꝑ Jaco.7 bar.arg.contra.quia potest fieri
donatio causa mortis irreuocabilis ex pacto.d.l.vbi ita
donat.ergo valet si dico si reuocauero testamētuz va/
leat iure donatōnis causa mortis irreuocabiliter.ꝑ cer
te hoc est contra.l.hec stipulatio hoc modo.sed potest
fieri incipiēdo a contractu hoc modo dono tibi omnia
bona mea post mortem meam irreuocabiliter saluo q
possim testari de eis vsqz in tantam quantitatem sicut
quotidie fieri videmus. ¶ Et nota q alienata in frau/
dem pene fiscalis reuocant in titulo lucratiuo ex frau/
de solius alienantis.in non lucratiuo debet interuenis/
se fraus accipientis.C.que in frau.credi.l.ignoti.7 hoc
verum in alienatione singulari.sed in vniuersali ꝓsumit
fraus participata.vt in.§.lutius.ꝑ glo.videtur intelli/
gere illum.§.in donatione solum.C.que in frau.credi.
l.j.in vlti.glo.Itē qd dico de fraude pticipata intelli/
ge qd ē necessarium ante maleficiū cōmissum facta ven
ditione ꝑ commisso maleficio ligata est potestas delin/
quentis 7 bona sunt obligata fisco ꝑm quosdā. Et ido
non nocet fisco alienatio indistincte.q̄a reuocabit nō
q sit nulla ipo iure.ff.de dona.l.post cōtractum.dic vt
ibi ꝑ doc.ꝑ iudicio cepto videt reuocari officio iudicis.
ff.de admi.tu.l.cyrographus in fi.ff.de in inte.resti.ab
stinēdum in fi.ꝑ Guil.de cun.Itē vide qd no.ff.d pac.
l.rescriptū.in prin.ꝑ glo.7 Bul.de cun.7 Cy.C.de bois
ꝓscrip.l.si quis posthac.in vlti.q.Itē no.q ille qui re/
peritur in possessiōe non ꝓsumit alienasse.7 sufficit fi/
sco q debitor in possessiōe repiat.vt no.in.l.j.C.de pri/
uile.fisci.7 adde qd no.in ti.de actio.seu peti.§.in ante
rioribus.ꝛ.q si forte ꝑ Cy.C.de dona.añ nup.aut.ꝑ iā
necesse.C.ad.l.iul.maie.l.fi.ꝑ Cy. ¶ Itē de emācipati/
one occulta quā facit pī in fraudez.ff.so.ma.l.si filio.ꝑ
Ja.Itez vbi ex maleficio domus debet destrui.an qui
emit post maleficium impediat destrui in.l.senatus.ff.
ad sillania.dicit q nō Ja. ¶ Quid de creditore ad sill.
l.j.ꝑ Jaco.7 dicit q nō impedit destrui.bar.q sic.idez
si ꝟz bypothecariā.Itē creditor speciei potest impedi-

re vastum in illa specie.ar.ff.de dolo.l. 7 eleganter.§.j. secus si in quantitate.nã 7 ipsi debito. ¶Quid si charta domus dicit de vxore non d̃ viro an potest vxor defendere vastum:7 dic q̃ sic.quia ad impediendum vastũ qđ fit p̃ summariã cognitõem sufficit q̃le quale instrumẽtum incontrariũ 7 possessio etiam sola not.in.l. ob maritor.¶.ne vxor pro marito ꝑm bñdictũ de iserni a.7 no.non fieri vastũ in rebus dotalib⁹ etiã extimat vt no.in.l.quinq; legib⁹.ff.de bon.dãna. Itẽ nec in legitima que debet filio arrogato.l.fi.in fi. sui apparat⁹.ff. si quid in frau.pa.7 in.c. Raynaldus de testa. ¶Ex mltis particularib⁹ alienatiõib⁹ p̃sumit fraus q̃ fit quoddam vniuersale de le.iij.l.nomẽ.§.j.baldus de perusio. Z.quidam tñ dicunt in contractu venditõnis. H.q̃i in p̃tractu gratuito maior sit p̃sumptio fraudis q̃ꝫ in non gratuito in locis quib⁹ ex p̃tractibus soluũtur gabelle non sic facile practicãtur de fraudes sicut in alijs. Z.q̃ siquis vendidit omnia bona sua non tenet vẽditio.q̃a videt facta in fraudẽ legis 7 hominis.i.heredis occisi.vt in pre.l.omnes.§.lutius. si ꝓ tñ res aliquas aut vendidit suspecte p̃sone vt filio suo emãcipato vel nepoti vel fratri.7 tunc p̃sumitur fraus vnde nõ tenet. ff.de reg.iur.fraudis.aut extraneo.7 tũc valet 7 tz arg. ff.qđ me.causa accusatiõis.7.l.in extraneis.7.l.sepe. vl̃ dic q̃ siue fiat coniũcte p̃sone siue non 7 siue donet siue vendat 7 siue pax añ siue pax post cõmissum maleficiũ non tenet qđ agit. vt.ff.de do.cã mor.si aliq̃s.ff.d̃ in ius rup.tes.siq̃s filio.§.quotiens. H.p.l.si aliq̃s p̃xime alle.tenet Dy.q̃ si facta est in fraudẽ pene.7 b̃ cõstat non tenet.si constat q̃ nõ in fraudẽ tenet.in dubio dixit q̃ si post accusationẽ vel de p̃hensionẽ in crimine facta ẽ si sequat̃ snĩa ꝯdemnatoria non valet donatio. alꝫ valet nec p̃sumet ꝓpter pene suspitionẽ facta.ff.de bo.eorum qui sibi mor.consti.l.fi.circa prin. fuit multorum questio.an dom⁹ homicide paulopr̃ius vẽdita sit diruẽda vel confiscanda ꝑm formam statuti in crimine homicidij sit inbẽtis rof.vbi de pauliana in princi.tractat materiaz 7 alber.pap.sup Rubrica de his q̃ fraud. cre.vbi dixit q̃ colomb⁹ ibi posuerat questionẽ ꝑ non solnebat allegabat aũt q̃ sic cũ cõe sit creditor q̃a creditor dicit̃ cui debet̃ ex maleficio.ff.de verbo.sig.si cui. §.j.de act.7 ob.l.iiij.in prin. rescindatur ergo cõtract⁹ 7 p̃cium numeretur.ar.C.de rescin.ven.l.ij. addit Bui. vbi supra.q; 7 si hoc esset contra iuris regulas mlta tamen contra illas inducuntur ne crimina remaneãt impunita.ff.ad.l.aquil.ita vulneratus. In contrariũ inducunt. Rof.7 alber.q̃ edictum de his que in frau.cre. hic non hz locum cum illud requirat diminutõnez patrimonij quod hic non est cum venditor habeat p̃cium saluum. Item cõmune non erat tunc creditor q̃a nondum deliquerat.et fraus creditoris allegari nõ p̃t vbi creditum non p̃cedit quod verbũ non sonat. Itez 7 si deliquisset ꝑ adhuc ꝯdemnatus non eẽ. vt in pre.l. post p̃tractum.C.de dona.inter vi.7 vx.si marit⁹ quondaz p̃terq̃ꝫ in crimine lese maiestatis.C.ad.l. iul.ma. l.quisquis.7 in casu.ff.de dona.cã mor.l.si aliquis. Itẽ stari debet instrumento nisi p̃betur contrariũ.C. de p̃ba.cum p̃cibus.7 per traditionem fuit emptor dominus.C.de pac.traditionibus.tenent Rof. 7 alber.q̃ d̃ veritate iuris non venit venditio retractanda nec dom⁹ destruenda vel confiscanda per pre.l.post contractuz tamen si de proximo ante maleficium facta fuit alienatio bene facit iudex si revocat vel destruit ad terrorem maleficior̃ 7 malefactor mendicet 7 alijs fit exemplum 7 metus multorum.extra de sen.excom.vt fame.vbi vide concor.sic ꝑm alber.gal.alꝫ distinguit̃ inter p̃rimũ tempus 7 remotũ.ff.si quis li.tes.esse iust.fuerit.l.j.§.qđ tamen.7.l.vlti.7.ff.de nego.gest.diuortio.7.de donati. inter vi.7 vxo.l.vir mulieri. Z. In donatõne aũt causa mortis sic potest libellus cõcipi si possessio sit penes donatarium vel penes habentem causam ab eõ.

Libellus. Coram ꝛc.con.de p. cui cã mortis talẽ rem donaui 7 tradidi. vñ cum dictam donatõnem revocauerim peto dictã rẽ mihi restitui ꝓposita in rem act.ff.de dona.cã mortis. si mort causa.7.l.qui mortis causa. ¶Donatari⁹ ꝓpo sic ꝯci.li.

Libellus. Co.ꝛc.Co.de p.a quo peto talem vineã quã mihi cã mortis contulit q̃ si donatio causa mortis non p̃tinet certã rem in specie ꝑ vel in quãtitatẽ pecunie vel rem quã non possidet heres.puta siquis donauit mihi.x. vel tãtũ oleũ hoc casu dz p̃tra heredẽ ꝓponi certi cõdi.generalr que ex oĩ p̃tractu ad certũ datur.vt.ff.si cer.pe.l. certi ꝯditõ ꝑm M.de pba. H.char.iij.7 inchoant eius ꝓbationi bi in donatione 7 eius etiam fuit sequens libellus. Z.7 not.q̃ is cui causa mortis donatur etiam sine traditione agit acti.in rem sicut 7 legatarius.similitudinez em habz talis donatio cum legato.ff.de pub.l.j.7.ij.ff.de furti.a ticio.ff.de donati.cau.mortis.l.si mortis causa.7.l.illud. ¶Porro in donatõe q̃ fit int̃ vnos sic libel. concipit̃

Libellus. Co.ꝛc.Con.de p.q̃ mihi talẽ vineã donauit.nec eaz t̃ didit quare peto eam mihi tradi ꝓposita conditione ex lege.C.de dona.si quis argentũ.in prin.vel sic. **Libellus.** Coraz ꝛc.ꝓpono p̃.p.q̃ talẽ possessionẽ ad meã eccl̃iam spectãtem tenet 7 possidet asserens eam sibi a tali p̃decessore meo fuisse donataz q̃ donatio si appareret sine consensu capituli vel in grauem lesionẽ ipius eccl̃ie facta fuit quare peto noĩe p̃fate eccl̃esie rem ipam mihi restitui siue reddi 7 ipm ad id per vestram snĩam ꝯdemnari.extra.e.c.ij.iij.7.iiij. ¶Si ꝓpo aliq̃s ingressus religionẽ inde exit q̃ non tenuit ingressus 7 repetat bona q̃ dederat.conci.li.vt.j.de quer.coiu.ꝓ.porro.de dona.sine causa vel ob turpem causam. 7 huiusmodi.dixi supra ti.proxi.§.fi. ¶Item siquis petit revocari donatõnem quam fecit ꝓpter ingratitudinem.sic conci.libel. H.ꝑm Roff.vbi de acti.ingrati q̃ dat̃ patri vel patrono in fi.dicebat autem libellũ p̃cedere de iure romano nõ autem de iure lombardo ꝑm q̃ donatio rei non revocatur ꝓpter ingratitudinez.q̃a cum donatarius donanti donet rem similem non ẽ causa revocandi exquo habet tantundem .vt in lombar.l. ij.de dona.que cum ꝛc.l.penultima et vltima. Z.

Libellus. Co.ꝛc.Con.de p. cui res tales vel iurias vl̃ graue dãnũ rex mea mihi intulit vl̃ vite periculũ inferre p̃sumpsit.vnd̃ 7 res collatas ab eo vt ab ingrato r̃uoco.7 eas mihi reddi peto 7 ad ꝟ ꝓpos ipm cogi 7 snĩal̃r ꝯdẽnari.7 ad ꝟ ꝓpo.vtilẽ rei ven. vel ꝯditio.ex.l.vlti.C.d̃ dona.l.vl̃ ex decre.ex̃.e.c.fi. H.vt ibi no.ĩ gl.ij.vl̃ iudicis offm̃ p.l.ij.C.de li.7 eor libe. vt supra per ea dixi. Z.xij.q.ij.liberti.j. ¶De act.autẽ ingrati. Dic vt.j.de natis ex li.ven.ꝟ.ꝑ 7 si.

De peculio clericor̃ Rica.

H.Cuz clerici sunt liberi homines.nam seruí ordinari non possunt supra de ser. non ordi.per totum.patet nomen peculij etiam liberis personis 7 que sunt sui iuris congruere.tamen leges hoc vocabulo vtuntur solum in filijsfamil̃.7 seruis de peculio filijfamil̃.Joan.d̃ deo cauil̃.parte.iij.vltra me.7 hoc post Uber.d̃ materia recurrenduz est ad summistas.specialiter autẽ quo ad peculium clericorum recurre ad Roff.in libell. iurĩ canonici sub hac rubrica.vbi post prin.ver. 7 licet dic peculium clericor̃ in tres species dividi.s. p̃fecticium. aduenticium 7 quasi castrense. Primũ de bonis eccl̃esie vel eius intuitu scdm q̃ amicis vel p̃sanguineis cõtemplatione persone obuenit. Tercium quod proue-

nit ex opera quasi publica puta patrocinando in ecclesiasticis causis 7 maxime ī romana curia ꝑm eū.posuit etiam ibi vltra mediuz duos libellos quos puto auctorem posuisse si aduertisser. Est aūt sciendū q̄ inter priuilegia militū est vnū tale q̄ miles pot̄ decedē ꝑtim testatus.7 partim intestatus.C. de testa.mili.l.j.ibi q̄situm inuenio cum clericus habeat duplex peculiū sicut 7 miles.s.patrimoniale vel paganicum 7 qđ ꝓfectū est ex bonis ecclesie queri an idem priuilegium habeat.s. q̄ in vno possit decedere testatus 7 in alio intestat⁹ qđ videt quia miles est.xj.q.j.christianis.de cleri.egro.c.j. cū concor.ꝓtrarium ibi respondet per.l.j.ff.de here.instī.7.ff.de vul.7 pu.l.coheredi.in fi.non em̄ hoc priuilegium apparet clericis fore concessuz 7 sic in quocunq̄ instituant institutus intelliget in toto eo q̄ testari p̄ot C.đ episco.7 cle.sacrosancte.7 auten. ibi posita.7 aut. p̄sbyteros. Quid de equitibus cruce signatis qui sunt vltra mare exponētes se morti ꝓ honore fidei.videtur tales non dicendos milites cum non habeant illa de q̄bus supra de procurato.§.j.ℵ.item q̄ est miles.sz ecōtra videtur q̄ plus eis debeat concedere signum crucis q̄ nota in brachio 7 reliqua de quibus ibi per quod approbandum esset testamentum ipsoz eo casu quo militum facit decisa decret.ad liberandam de iudeis.quaz ibi scripsi post Host.post prin.ℵ.sane. 7 quod sup illo no. Z.

Q Oncipe sic libellos.

Libellus. Lo.Z̄c.ꝓpo.cōtra.p. q̄.b.predecessor me⁹ ordinatus fuit ad dictā ecclesiam cum nihil haberet vxz idem.b.ex bonis 7 cum bonis ipius ecclesie talem vineā emit vel talez pecunie quantitatem congregauit quam ipse.p.habet 7 possidet. vnde nomine ipius ecclesie dictam vineam vel pecuniam mihi reddi seu restitui peto.7 cum ad id per vestram sententiam ꝯdemnari.extra.e.c.j.ij.iij.7.iiij.xij.q.iij.c.j.in fi.et de testa.c.j. Letex ꝓtrahēti cum seruo vel filio competit contra dom̄ vel p̄em actio de peculio que ē ꝓtoria. H.7 inter ꝓtorias ponēda erat supra.ti.ij.§.notādum vt ibi dixit auctor.ℵ.est etiam quā hic reseruauit in huius rubrice pabulū.7 sex que dixit Roffr.in tit.de de ac.de pecul.in hac actōne necessaria ex positōib⁹ collige que ipius fuerūt. Z.in qua sic libellus concipitur.

Libellus. Lo.Z̄c.conq̄.de.p.a quo peto.xx.q̄ticio seruo ipsius vel filio mutuaui Unde vt p̄dictam pecuniam mihi reddat ago contra eū de peculio act.7 hoc si tenes q̄ sit ꝓprium nomē actionis.alioquin dic certi condi. ex mutuo de pecul. H. Jo.de bla.lz pax instet in hac materia dicēs q̄ ipa nūq̄ facit suā bursam ydropicā accedit tñ illi q̄ nō sit nomen actōnis ß adiectio ad quod inducit.ff.eo.ti.licz.§. iulianus.vbi dicit dari actōnem mandati de pecul. libellum etiam sic format facta narratōe vt.s.de mutuo facto subdit libellus.vñ petitōnem meā contra dictuz p.dirigo.vobisq̄ dñe iudex supplico vt inquisita quātitate peculiū dicti serui dictum.p.ꝑm q̄ poterit sustinere vires peculiū dicti serui ad reddenda mihi illa.xx. p̄sentētiam diffinitiuā condēnetis.dicit em̄ hāc libellū formandū ad instar realiū que petimus ab his qui nullo iure sunt nobis obligati.vt 7.l.quesitum.in prin.ff.eo. hoc dicit ad instar realis actōnis dari de peculio. Et vt ibi dicit dat contra patrē vel dom̄ etiaz si nil sit in peculio 7 satis esset ibi fore tpe condēnatōnis.ꝓbat etiaz quia de peculio concōmitātur peculiū.7 transit de vna ꝑsona in aliam quod non eēt si ꝑsona eēt obligata ptz id.ff.e.7 ancillaz.§.si seruus.propter quod sibi nō placet forma roff.petētis directe a domino vt reddat.seruetur ergo ꝑm eum stilus realiū.sz mihi pax placet ista subtilitas.7 sufficiat mihi.l.vna.c.ti.licet.ℵ.si.pedius.7 ℵ.si igit.7.§.iulianus.7.§.sed si filius.in quibus pl⁹ q̄z septies affirmatiue 7 negatiue ponit verbum obligationis.s.patrem vel dom̄ obligatum vel nō obligatum. Ipe tamē dicit q̄ vbi lex hoc dicit improprie loquit̄ ß numis abūdaret in ꝓprietatib⁹ lex illa ratio realiū me nō mouet in quib⁹ dico me dom̄ qđ non ē in peculio .quia ℵo ab obligatōne peculij ꝓcedit obligatio domini hec quasi secundaria sequitur primaz.7 sic loquat̄ pre.§.si seruus.7 Guil.an.vbi de arte libelloz ad fi.prime chare vbi de peculio ponit eundē libellū cū verbo reddēdi directo ad dñiū.7 ber.vol.vbi de ac.đ pecu.format sic

Libellus. Conq̄.de.c.qui mihi.x.dare dz de peculio talis filij vel serui cui vēdidi vel aliter ꝓtraxi.vnde ipe.c.meus debitor factus est Z.fatebatur autē ipse Roff.vbi supra in fi.q̄ pater vl dominus iure ciuili obligati non sint sed ꝓtorio. sic ptz insti.de actōne.§.in ꝑsona.7.§.actōes. Z.ac.ḡ sic po.

Po.ac. po.q̄.t.est filius tuus vel seruus.ff.eo.l. j.in prin.Si negat procede vt dixi supra de solu.§.ꝓnotandum.ℵ.porro.infra qui fi.sint le. ℵ.porro. Item q̄ in talibus rebus ille.t.te sciente contrahebat 7 non ꝓtradicebat.ff.eo.peculium.7.l.depositi.§.fi. Item q̄ res illas habebat.t.separatas a rebz dominicis. item q̄ tu pater vel dominus illius.t.es maior xxv.an.ff.eo.licet.§.idem adiec.7.l.quam tuberonis. in prin. Item q̄.t.est adhuc in potestate tua.7 adhuc venit.Si ℵo sit mortuus vel emancipatus vel manumissus dicat sic.pono q̄.vij.menses sunt trāsacti. H. supple tm̄. Nam prout dicit primus.§.l.j.statim alleg.q̄ diu in potestate sunt hec actō est ꝓpetua.post casus q̄ sequūtur est annalis 7 annus est vtilis. Z. a tēpe mortis vel manumissionis vel emācipatiōis.ff.quādo actio. de pe.est an.l.j. Item q̄ illud peculiū est liberum ab⁹ōere alieno preterq̄ a meo. Item q̄ debitum quod tibi debuit vel bis quos tecum habuit solutum est alioquin primo illud debitum deducetur.ff.eo.sed 7 si damnū. §.peculium.7.§.hinc.7.§.preterea. Reus ℵo sic.

Po.rei. Po.q̄ ille.T.est seruus vel filius M. ergo non meus extra de presum. nonne.ff.de iudi.cum pretor. Item esto q̄ sit meus seruus vl filius dico q̄ ipse semper 7 tātū in rebus dominicis vel paternis contrahit. Item q̄ ego dominus eius vel pater sum minor.xxv.an. Itē q̄ in illius peculio sunt.xxx. tm̄. Itē q̄ mihi vel alijs filijs meis vel pupillis vl adultis quos habeo in tutela vel cura debet.xxx. Itez q̄.t. manumisi vel emancipaui. Item q̄ iam sunt tres anni H.expressit Roff.se đ tanto ponere vt excludat annū vtilem qui multum quādoq̄ protenditur. Z.q̄ mortuus est vel emancipatus vel manumissus vel alienat⁹. Itez q̄ hec sciuisti.ff.de act.empt.l.j.7 distingue genera peculij.vt supra de actore.ℵ. item cum agit. 7 seq̄n. H. Ad materiam hanc sciendum est q̄ alber.pap.tractauit questionem de creditore ticij.qui cum nil in bonis eius inueniat nisi vsufructum quem habet in peculio aduenticio filij petit illud ius quod ibi habet pater filius resistit dicens illud debitum patri non simpliciter sed in causaz alimenti.querens an p hoc creditor compellatur.pro creditore alleg.q̄ in generali obligatione omnia veniunt presentia 7 futura.C.que res pign.ob. po.l.fi.cum ergo pater vsufructum illum habeat liberum ad faciendum quod sibi placet. C. de bo.q̄ li.cum oportet.7.l.fi.§.fi.ergo filius creditorem impedire nō potest in contrariū fauor alimentorum per quem etiaz rebus alienis quādoq̄ quis vtitur.C. ad carbo.l.ij.facē ad idez.ff.de inoffi.testa.si instituta in fi.Sed alber.p̄dictus tenet creditorem non repelli cum fructus separati a solo sint sui 7 sic cadunt in obligatōe. vt predixi. dicebat autem q̄ filius poterit illos colligere cum fructus sint pars fundi.ff.de rei vendi.l.fructus. nec dicet factum in fraudem creditoris cū suo iure vtatur.argu.

ff. de nego. gest. at cū natura. §. cū me abñte. extra d̄ ele. cū eccl'ia. ꝛ sic non ob. ff. que in frau. credi. q̄ aūt. in p̄n. potissime. quia fructus vt suos p̄cipit filius ly ex ill' patrem alat. vide. ff. de re indi. cōmodis p̄mior̄. C. d̄ execu. rei indi. l. stipēdia. C. que res pig. ob. po. spem eor̄. extra de ap. pastoralis. in vlti. gl. de fideiusso. p̄uenit. in glo. penultima. Z.

De testamētis. Rubrica.

H. huius rubrice tractatores posui sup. §. compēdiose. in p̄n. sup̄ de instru. edic. quē ꝟ allegat auctor. ꝛ ibi in ℣. quid si quis iurauerit. no. de testa. iurato. ꝛ ibi remisi ad regulā qd̄ semel. li. vj. ß est questio de ep̄o q̄ impetrat a papa q̄ possit testari de redditib̄ eccl'ie ad sūmam ducētar̄ marchar̄ non facta mētione statuti illi⁹ eccl'ie p̄ quod testari poterat ad. C. marchas fuit que-stio de facto ꝛ terminatū fuit p̄uilegiū tale valere hac ratōne. q̄ vsq̄ ad. c. marchas p̄cordāt p̄uilegiū ꝛ statutum. ꝛ sic quo ad illam summā non ē dubium. i alijs autē centū in quibus excedit etiam si dicat statutū ex-p̄resse q̄ vltra testari non possit concordat iuri cōmuni. xij. q. ij. charitatē. ꝛ hoc. e. ti. c. j. sicut autē de iure eōi non ē in p̄uilegio papali mētio facienda sic nec de statuto quod continet ius cōe cum concedēs sciēdo p̄mitt̄ videat' scire secūdum. ꝛ tollēdo fortius tollit debilius. vt in regula cui licet. li. vj. ꝛ. c. accessoriū. ꝛ. c. plus semp̄ Ad p̄imū facit. ff. de sepul. vio. l. ij. §. diuus. p̄m vnam lectuam. ꝛ facit quod no. Jnno. ꝛ Hosti. extra de rescrip. c. j. vt ibi scripsi super. j. glo. ꝛ quod no. c. tit. c. j. li. vj. in glo. ratio ratōnis. vbi etiam ad hoc inducit' decre. pastoralis. de fi. instru. mihi non placet hoc dictum q̄ decre. ij. de deci. li. vj. cum em̄ tale statutū factōne vel confirmatōne oporteat esse papale. quia ep̄us in facto p̄prio auctorizare non posset etiā cum suo capitulo. vt in cle. si vna. de re. ec. non alie. papa si suū statutū sciuisset contra limitationē p̄ se factam verisimiliter p̄uilegium non dedisset. ꝛ non plus insto. ß vide quod scripsi supra de cleri. non resi. sup̄ Rica. in fi. questionis secunde. a quibus autem singula hic d̄ scripta diuisa p̄. §. auctor ipse receperit dicam super illis ꝛ quomodo hūc p̄imū. §. post p̄imos duos libellos recepit de duobus locis a roff. ꝛ d̄ duob⁹ ab alber. galli. infra declarabit' p̄ partes. Jo. de bla. sup̄ hac Rica dixit actōnis ex testamēto tria fore capitula. p̄imū contra heredem inscr̄ptū Secūdū contra legatariū honoratum qui potuit onerari. alle. ad hec duo. C. cōia de le. l. j. in fi. Terciū cōtra heredes venientes ab intestato p̄pter legata in codicill' de quo infra ℣. ex codicillis. ꝛ q̄ ex illis agatur ex testamēto cum sit testō. mētis. alle. C. de codicil. l. fi. dic̄ posse addi quartum. cum heres in fraudem legatariorum vult succedere ab intestato. de hoc statim sub ℣. Jtem plerūq̄ dicit etiam addi posse quintū casum de executorib⁹ testōrum qui possunt agere contra hēdes actiōe ex testō vt tradant illi res suas quas distribuere debe-rent. ꝛ de hoc supra de instru. edict. §. nunc ℣o aliqua. ℣. ꝛ scias. ꝛ scripsi in decre. Jo. eo. ti. in p̄ima questiōe. sup̄ secūdo ip̄e format libellum quo narrat legatū factum ticio solvēdo ab herede secūdo ip̄m ticiū rogatū vt illud mihi restitueret subdit. vnde cum ip̄e ticius legatum agnouerit ago contra ip̄m vt illud mihi restitu-at cum fructib⁹ p̄ceptis ⁊c. q̄ agnouerit fuit dictū q̄a si non agnouisset non teneretur nec compelli possit vt agnosceret. ff. ad trebel. nam quo ad ius. §. vlti. ꝛ. l. mulier. §. vlti. ꝛ dato q̄ agnouisset si non habet legatū liberat' cedendo actōnem. ff. de le. ij. l. imp̄ator. vbi etiam habetur de legatario si possit etiam plus q̄ sit relictum onerari. ꝛ vide quod ibi not. in vlti. glo. p̄propter id qd̄ de cessione dixi sciendum terminatam p̄ berth. de p̄tis. q. que incipit filiusfamil'. q̄ si testator dixit lego vxori mee dotē suam que fuit mille ꝛ est penes petrū nō fuffi-cit heredē cedere actōnem quādo vxor illū petrū delegauerat ꝛ culpa potest imputari marito q̄ non exegit. ff. de iu. do. si extraneus. de pac. dota. l. ob res. §. fi. ff. soma. meuia. §. j. si ℣o p̄ vxorē dep̄osita erat pecunia penes illum ꝛ vxor solum dotē p̄miserat tunc p̄ illud legatum videt' solum legata liberatio nec ē locus cessiōi ff. de do. p̄e. l. j. §. ß si dotem. si ℣o maritus dep̄osuerat sufficit heredē cedere. ff. de le. ij. l. antepe. §. ciuib⁹. quasi hoc legatū sit speciei. ad quod facit optime. ff. d̄ do. p̄le. l. j. ℣. nam ꝛ si quis ita. pōt em̄ legari quantitas vt spēs. ff. de leg. j. l. ß ꝛ si certos. ꝛ. l. plane. §. ij. ℣. ß hoc ita non ob. ff. de le. j. l. j. in p̄n. ꝛ de le. iij. paulo calimaco. q̄ ibi fuit legatū quantitatis facta demōstratōne vñ solvipoterat. non ob. l. cum seruus. ff. de le. j. ꝛ. C. de le. cuz alienam. q̄a ibi non fuit demonstratus aliquis ꝑ quem actio cedi posset. hic. pe. consilium Ja. de are. sup̄ pluribus punctis datum hic inserē dispositi et est tale. dixit em̄ filiam non institutam a patre. ly ei legasset posse de inofficioso agere. ꝛ sic patri qui testatus fuerat ab intestato succedē. ff. de libe. ꝛ postbu. l. inter cetera. ī auten. vt cū de ap. co. §. aliō q̄q̄. col. viij. C. d̄ libe. p̄te. auten. ex causa. subdebat tamē q̄ si fratres volebant illā suffi-cienter dotare possent illam a successione repellere ꝑm statuta ciuitatis parme vbi erat questio ꝛ ꝑm legē longobardam. ti. de successi. l. si patri. ꝛ ē Rubrica. xiij. li. ij. tamē si filia ea temq̄ sororꝫ heredum volebat stare legato ꝛ institutōes de fratrib⁹ firmas eē p̄cedebat vtrū-q̄. ff. de iniuf. rup. ꝛ ir. test. l. filio. Secūdo consuluit heredes innētarium facere posse si nondum se immiscuerant hereditati paterne cum tempus ad id currat post additionē vel immixtionē. C. de iure del. scim⁹. §. si ℣o postq̄. idem si se immiscuissent. ꝛ tempus faciendi ela-psum non esset. tercio dixit hēdes ip̄os cum bñficio inuentarij dotes nouerce debere solvē ip̄a tamē iuramento suo manifestare tenebat' bona mariti. C. de bis q̄ ad ec. ꝛfu. l. p̄senti. in residuo eos bñe debere patrē iure natura debitam ꝑm ipsorum numerum. vt quinq̄ vel vltra habeant dimidiam pauciores terciam. C. de inoffi. testa. cum queritur. ꝛ auten. nouo iure sump. de corpore. de ri. ꝛ semis. de eo qd̄ superat dixit legata soluenda iuxta vires hēditatis omnibus legatarijs p̄o rata solvendo ꝛ integralit' omnibus si hēditas sufficit. Quarto dixit eo casu quo ex numero filiorum esset detrahenda dimidia ad quam consequēdam de singulis legatis detrabi oporteret legatum habitationis nouerce relictus censebitur ad nouē annos cuz ip̄a fateretur se maiorem quinquaginta. ꝛ sic appareret etiam ex aspectu ꝛ ꝑm id legatuz minui debere ꝑm qd̄ expediret illi dimidie consequēde. p. l. hēditatum computationi. ff. ad. l. falci. Quinto dicit eē certum filium rogatum de restituendo testari posse de legitima in qua fraudari nō potest. C. ad. l. falci. irritum. tamē ante ltīmam ꝛ ante omnia legata es alienum sub quo merito includuntur ma-le quesita deduci debēt. vt eo. ti. l. imponēda. ꝛ. l. successores. ꝛ. C. de leg. l. si vniuerse. ff. ad trebel. l. j. ff. de separati. l. quotiens. ad id quod de male quesitis dixi facit quod scripsi supra de actore. §. j. b. sup̄ ℣. aduenticium vj. decidit etiam dubium illud cum testator dicit volo q̄ medietas talis p̄dij veniat in ticium ꝛ in talem dñam ꝛ in filios ipsius natos ꝛ nascituros. Dic̄ consideratis multis legibus illius dimidie dimidiam ad ticium p̄tinere ꝛ aliam dimidiam dimidie ad dominam ꝛ filios. p. l. ff. de vsufr. accres. si quis ticio. C. de impub. ꝛ al'. ſB. l. fi. ff. de here. instit. liber homo. §. ticius. vij. dicit q̄ si pater dividens inter filios decreuit q̄. b. suppleret. L. duocentas li. qui. b. decedens instituit. d. heredem confusa est actio ex diuisione. vel fideicommisso illi. d. cōpetēs quod est regulare. sive debitor succedat creditori sive econtra. ꝛ hoc si in totuz. ꝛ si p̄o parte p̄o ea parte. vt

C.de fideiuſ.cum ſcõm.C.de pac.ſi debitori.ff.de ſolu. ſtichum aut pãphilum.§.additio.ff.de fideiuſ.l.heres. C.ad.l.fal.l.licet.7 de bo.auc.iudi.poſ.l.vxor.viij.ſub dit etiam q̃ legatũ factũ puelle que non ẽ nubilis etatẽ nubẽdi cã non ſtatim debet ſ cum nupſerit.ff.de leg.iij. ſi legatarius.§.ſi.fateꝛ tamẽ q̃ ſolui poſſ3 cautiõe recepta ꝙ heredẽ de reſtituendo legato ſi non nupſerit extante tpe nubẽdi.ff.ſi cui plus q̃z p.l.fal.l.j.C.de lega.l. ſi in fraudem. Vltimo conſuluit q̃ teſtõ propter pteritionẽ filij irrito declarato donata p patrem ipſi filio ĩ vita non veniũt conferẽda.C.de dona.l.eris alieni.7 de colꝛ.l.illud.ad fi.7.ff.de dona.l.ex donatione.7.l.parẽtibus.C.de inoffi.teſta. de diuiſione loquitur ꝑm eum. huius conſilij duo dicta ad executoꝛes ptinentia ſcꝑſi ſupꝛa de inſtru.edic.§.nũc ẋo aliqua.ſup ẋ. ſed pone quedam.b.7 ſup ẋ.hoc etiam queritur.d. Jtẽ lamber. rampo.in ſua.q.que incipit .quidam meuius terminauit plura dubia.7 eſt primum.an valeat talis ſubſtitutio.p.filio heredi meo vniuerſali ſubſtituo vnũ ex filijs ticij alterius filij mei quẽ ipe heres elegerit vel noĩauerit.ſecũdo quid ſi nullũ elegit vel nominauit.an equaliter oẽs ſuccedãt.7 tunc an ex teſtamẽto vel ab inteſtato.7 an natus poſt mortẽ heredis ſuccedat cũ alijs.7 ꝓmo tenet q̃ valet ſ̃bſtitutio inducit leges loquẽtes in fi deicõmiſſ.7 in legatis de primo.ff.de le.ij.cum pater filios.§.hereditatẽ.7 ad trebel.ex facto.§.ſiquis rogatus de ſecũdo.ff.de le.ij.ſi ticio aut ſeio.7.l. cum quidam. in prin.7.l.vnũ ex familia.in prin.7.§.rogo.7.l. cum pater fidei.§.rogo.7.§.filia. Secũdo membꝛo tenet q̃ ſi ipe heres abſtineat vel adit 7 decedit nominatione vel electione non facta omnes filios extantes tempe teſtamẽti quaſi a teſtatoꝛe electos ad ſucceſſionẽ venire indu, cit.iij.§.ſupꝛa vlti.alle.filios aũt poſtea natos dicit nõ admitti cũ primus natis quia non erant in rerum natura cum ſubſtitutio ſibi vendicauit locum 7 ſic habẽtur ꝓ non ſcriptis.C.de cadu.tol.l.vna.§.7 qd̃ triplici .dicit etiam textũ de his filijs exp̃ſſum in.l.ff.de le.ij.cuz pater filios.§.hereditatẽ.in fi. Vltimo ad predicta induc.ff. de re.du.l.vtrum.§.cum q̃dam.que ſoluit quedam cõtraria diſtinguẽdo an debetur arbitrium rogato dandi vel non dandi.an ſit neceſſitas in dando vel arbitrium ſit in cui dando.7 addo quod ibi no .q̃ ſi in terminis queſtionis vnus ſolus filius ticij ſupeſſet illi debetur p.l.ſi ticio.ſuperius alle.7.ll.ibi ſequentes.7 p ſ̃ pz hunc caſum non contingere quod dixi ſupꝛa pꝛoꝛi. rubꝛicca in fi.in quo non erat neceſſitas in eligẽdo .7 erq̃ ſumus in materia ſubſtitutionũ in alia queſtione q̃ incipit quidam fecit teſtamẽtum tenuit q̃ ſi pater ſubſtituit pupillo pupillariter 7 pupillus patre viuo deceſſit ſubſtitutus ad ſucceſſionem non veniet nec ex vi pupillaris.nec ex vi tacite vulgaris intellecte ſub exp̃ſſa pupillari.ad primũ alle.q̃ talis ſubſtitutio dicitur teſtamẽtum pupillare . quia vendicat ſibi locum pupillo facto ſui iuris per mortem patris.ff.de vul.7 pu.ſub.l.j.7 l.nam hoc iure.7 inſtit.eo.ti.circa'princi.cum ergo pupillus deceſſerit adhuc filiusfamil.certum ẽ ſubſtitutionem non tenere cuz ille etiam pubes factus durãte patria poteſtate teſtari non potuiſſ3.C.qui teſt.fa.poſſ.l. iij.7 de dona.cauſa moꝛ.l.tam is.ſecundo inducit.l.ij.§. quiſquis.ibi adeo autẽ ẍ.ff.de vul.7 pu.ſub.tercio caſu.l.q̃ ſi filius.ff.de cap.7 poſtli.re.non ob.C. de cadu. tol.l.vna.§.pꝛo ſecũdo.vbi de hoc quia loquitur in expꝛeſſa vulgari.nec ob.l.ſi pater filiũ.ff.de vulga.7 pu. ſub.quia ibi eſt heres ex paterno teſtõ non ex pupillari vt etiam ibi no.in vlti.gl. Occurrit alia queſtio ſi pater inſtituit ventrẽ vxoꝛis 7 illi decedẽti in pupillari etate vel quãdocũq̃z ſine liberis ſ̃bſtituit poſtea ex eadem vxoꝛe plures filios habuit 7 moꝛtuus ẽ vtrum ruptuz ſit teſtamẽtũ 7 euaneſcat ſ̃bſtitutio ad negatiuã inducitur.ff.de li.7 poſtb.l.placet.cũ.l.ſe.7.C. de fideicom.li. l.cum inter veteres.7 in his videtur caſus.certum ẽ eiã q̃ valet inſtitutio vẽtris. 7 intelligit de poſthu.mo.ff. de iniuſ.rup.7 ir.teſ.l.poſthumi p virilem.§.pe.7 inſtõ poſthumi etiã plures comp̃hendit.facit.ff. de teſta.tu. l.ſiquis ita dixit.§.j.de le.j.qui filiabus.§.j.7 de here.inſti.l.clemens patronus.ſub hoc ti.generali tangã q̃ſtionem. Richar.de malumb.que ptinet ad ti.de fideicom. ſi illũ ti.haberemus.7 incipit ticius habẽs duos fratres ſequit ſeium 7 meuiũ heredẽ inſtituit ſeium rogans q̃ hereditatẽ ſi decederet ſine liberis rſtitueret meuio fratri vel eius heredibus maſculis moꝛtuo ticio moꝛit meuius relicto nepote filia moꝛtua vel viuẽte demũ moꝛitur ſeius heres rogatus ſine liberis querit an fideicommiſſo ſit locus.ad queſtionẽ facit quod no.ſupꝛa d̃ loca.§.vlti.ẋ.cxlvj.refert quoſdam dicẽ q̃ ſi tpe fideicõmiſſi cedẽtis tpe moꝛtis ſeij decedẽtis ſine liberis viuebat filia meuij. non ſit locus fideicõmiſſo.nam in perſona filie non q̃a femina.in pſona eius filij non q̃a ipa p̃ceditillũ.ad hoc de iniuſ.rup.7 ir.teſ.l.ſiquis exheredato.ij.7.iij.reſpon.inſti.de here.ab inteſta.§.cũ autẽ.ſed vt ipe dicit hoc haberet locum vbi tractatur de legitima ſucceſſione meuij inteſtati.§ hic tractat de diſpoſitione teſtamẽtaria ticij primi teſtatoꝛis.vtrum illo heredib maſculis comp̃hendat nepotes ex filia refert alios diſtiguere an nepos ex filia ſit heres meuij 7 admittat als non.ad hoc.ff.de pac.tale pactũ.§.fi.de here.inſti.l.fi.de vr.obli.l.cũ qui.§.j.§ ex hoc ſequeret q̃ exẽneus heres meuij veniret ad fideicõmiſſuz quod abſurdum eſt dicẽ ticiũ voluiſſe qui etiam filiã meuij excludebat p quod ptz q̃ p heredes intellexerit deſcendentes ex meuio.ff.de here.inſti.l.lutius.ſoluit ergo q̃ cuz eadem ratio que fuit in excludẽdo feminas ſit ĩ excludendo filios feminarum nepos ex filia viua vel moꝛtua non admittatur.ſed heres Seij ſibi retinebit ticianam hereditatẽ cum expirauerit fideicõmiſſum.eius ratões ſtant quia nepos non veniat niſi p filiam ſibi matrẽ excluſam. Jſta ergo q̃ ſibi non ſufficit alteri ſufficẽ cenſeri non debet.ff.de nego.geſt.qui aliena.§.q̃z q̃z.ad mace.l.filium.itẽ certum eſt q̃ filia eſt agnata. Jtẽ ſine habeatur computatio ad Ticium primũ teſtatoꝛem ſine ad meuiũ ſemp ẽ videre ius agnitionis 7 pꝛioꝛitatẽ eiꝰ in vno gradu illo ergo non admiſſo abſurdum eẽt admittere eius reſpectu non agnatum in gradum vlteꝛioꝛem alt.ff.de acqui.poſſ.qui pignoꝛis vti poſſ.l.ij. de capti.in bello.§.ſiquis ſ̃num ponderabat rationem q̃ inter agnatos voluit remanẽ inducẽs quod dixi in queſtione. Ja.de are.infra ti.pꝛoꝛi.ſup ꝛica.inducit etiaz de vſi.feu.qui feu.da.po.§.hoc notãdum.7 de ſuc.feu. §.pe.vbi patz q̃ vbi filia non ſuccedit in feudo ſic nec eius filius 7 q̃ liceat ſic de iure non ſcripto arguere ad ius ſcriptũ.alt.no.in.l.de q̃bus.ff.d̃ legi.7 in.l.ij.C. que ſit lon.pſue.omnib aut rationib ad partẽ contrariã faciẽtibus dicit verbo vnico reſponderi q̃ licet ſit pꝛobabilis teſtatoꝛis voluntas illis pꝛeponitur qui excludendo feminas deſcendẽtes ex illis excludere voluit vt eſt dictum.inducit.C.de lega.cum queſtio.circa finẽ.7 quia manifeſtiſſimus eſt ſenſus ẍ.C.de lib.prete. exhere.l.ij.inſurgit ex p̃dictis hoc inconueniẽs q̃ potiꝰ quidam extraneus heres Seij habeat bona ticiana q̃z nepos ex filia ſ forſan hẽdes ſeij ſunt agnati. Jtez ſcias q̃ ticius teſtatoꝛ puidere potuit huic caſui declarãdo q̃busagnatis vel quo p aĩa id in eũ caſum diſpẽſari volebat.7 ſic forte fecit hic nõ exp̃ſſum q̃a non tangit q̃ſtionem. Z.

Hec materia quotidiana 7 vtilis ẽ et multũ in iure diffuſa. idoq̃z plene ac plane eſt tractanda. Et primo igitur tractandum eſt qualiter petantur relicta in teſtamentis. 7 quid iuris ſi heresĩ fraudẽ

legatariorum non vult adire ex testō sed ab intestato. ¶Secūdo de interdictis quor bonor q̄ñ legator. ⁊ d̄ tab.exhi.⁊ huiusmōi. ¶Tercio de bonor possessionibus ⁊ de querela inofficiosi testamēti. ¶Quarto de senatusconsultis.⁊ de consti.ex quib⁹ succedit. ¶Qualiter autem conficiant instrumēta testamēti.donatiōis causa mortis codicilli ⁊ inuētarij.⁊ de executorib⁹ testamētarijs.⁊ de alijs ad p̄sentem materiā spectantib⁹.vide supra de instru.edic.§.compēdiose.⁊.§.vt autem. ⁊ §.nūc ℞o.⁊.§.porro.§.viso.⁊.§.dicto. Bal.testamēntū nullū ꝓpter defectum solennitatis probatorie non p̄t approbari.secus si ꝓpter defectum p̄teritōnis.lege filio p̄terito.⁊ no.ibi.ff.de i.ru.⁊ ir.te.¶.de testa.l.nō dubiū Itē testamētum quod ē nullū ꝓpter defectū cautōnis. vt in.c.q̄q̄.de vsur.lib.vj.p̄t conualescere si testator postea caueat.ff.de here.instī.l.qui soluēdo.¶.de p̄ci.impe.off.l.vniuersa ꝑm Bar.in p̄ea lle.l.filio p̄terito.⁊ hoc dixit Nico. de mata.⁊ hoc ideo est quia decretalis illa q̄q̄ bis finibus contenta est scz q̄ caueat Testamentum debitoris non potest impedire vendit5 nem creditoris.¶.debi.vēdi.pig.impe. non pos.l.j.vbi nota.Z.

In primis sic libellus cō ci. **Libellus.** H. non cōuenit iste libellus primo membro aucto.coniūgi poterat primo libelle supra tit.pri. Z.Coram ꝛc.con.de.p.qui talē domū vel pecuniā tenet ⁊ possidet. quam talis p̄decessor meus ex bonis vel occasione p̄fate ecclesie nosc̄it acquisiuisse vel eidez intuitu eiusdem ecclesie data fuer̄t vel legata asserēs idē p.deinde p̄decessorem eam sibi in suo vltimo testamento legasse cuius clericis a iure sit inhibita. H.sup.d̄ talibus. Z.testandi facultas.quare peto iure dominij vel quasi dictam pecuniam seu domū mihi restitui cuz fructibus inde p̄ceptis. eūq̄ ad id sentētialiter cōdēnari. extra de testamētis.c.j.⁊.c.cum in officijs.⁊ duobus.c. se.⁊.c.relatum.ij.¶.de sacrosan.eccle.l.fi.¶Cōtra executores desides in exequendo sic libellus concipitur.

Libellus. Co.ꝛc.ꝓpo.contra.p.q̄ lz olim.b.i extremis agēs condidisset testm̄tuz multaq̄ legata mihi ⁊ alijs locis pijs reliquisset.eodem p.ab ipso testatore executore deputato.idem tamen p legata ipa non curat solue nec testatoris voluntatē adimplere.¶Cum igit̄ testatoris voluntas ꝓ lege habenda sit.vt in auten.de nup.§.disponat.coll.iiij.⁊ implēda extra eod̄.iudicante.peto ip̄m ex officio vestro cogi ipa legata soluere ⁊ testatoris voluntatē implē.⁊ ipsuz ad id sentētialiter cōdēnari.extra de testa.Jo.⁊.c.tua. ⁊.c.nos quidē.¶.de episco.⁊ cleri.auten.licet.⁊ nulli licere.sup executorib⁹ dic plene vt supra de instr.edi. §.nunc ℞o.¶Et nota. H.ꝑm Roff.vbi de act.ex testa.in p̄in. Z.q̄ relictam sibi in testō potest quis petē p rei vendicationē ⁊ per hypothecariā.⁊ p act.ex testō que ciuilis est vt supra de act.⁊ pet.§.sequitur.℞.illud ℞o ⁊ se. H.hucusq̄ ad ℞.q̄ si velis q̄d totum facit ad materiam alios etiam libellos ⁊ positiones in hac materia vide supra de iudicijs.§.j.p totum· Z.in rei vend. quando videlicet dominiū rei legate spectabat ad testatorez sic **Libellus.** Coram ꝛc.ago contra libel.conci. p.a q̄ peto talē fūdū mihi legatum in testō.h.cuius fuit ꝓpietas ad quod p̄opo.act.in rez.¶.cōmunia de.l.fi. Si autē res nō erat testatoris sed ab eo mortis tpe possidebatur intētabit legatarius publicianam.vt.ff.de public.l.j.⁊.ij.⁊.l. cuz sponsus.§.is cui.in hypothecaria ℞o concipit̄ libellus vt supra de pig.§.j.℞.ceterum ibi agitur quoq̄ hypothecaria.¶In act.autē ex testō sic concipit̄ li. H.ꝑm Roff.vbi supra cuius ad literam sunt q̄ sequūtur. Z.

Libellus. Coram ꝛc.con.de.p.herede.c.q̄ mihi ex testō rē talē vel.c.legauit. H. non ponit formam legati ꝑ duplicitatē formar. Z.vm rem ipam mihi dari peto ⁊ ad hoc ꝓpo.act.ex testō.¶. cōia de le.l.j.ff.de le.j.cum filijs.§.varijs. ⁊ hoc cum nō fuit heres in mora.quia tunc non habet̄ ratio fructuz secus si fuit in mora.⁊ tūc ceteris retētis vsq̄ dari peto. iunge cum fructibus in de p̄ceptis ⁊ p̄cipiendis.⁊ si fuit quantitas legata dicet peto illam quantitatē cum vsuris.⁊ intelligit̄ de his qui in regione frequētantur.ff.de vsur.l.j.⁊.l.vsure. H.i legato facto eccl̄esijs vel p̄ijs locis venerabilib⁹ ex mora debet̄ duplū instī.de act.§.itē in ista.⁊.§.ꝑ illa que de his.ex quib⁹ duob⁹.§.p̄z etiaz requiri q̄ reus in iudicium sit vocatus. nec sufficit ad duplandum sola mora.inficiatō ℞o sola sufficeret.vt ibi tunc tamē penam euaderet confitēdo cum actorem relenet ab onere ꝓbandi.vt ibi no. Si autē primo confitetur ⁊ postea negatur tenet ibi glo.q̄ penam incurrit sicut vltima mora nocet. Si ℞o non inficiatur sed dicit legatum non valē cessat pena in quam incurrenda non distinguit̄ sit generale vel spāle legatum. Itez si duplum non p̄t soluē punit̄ in corpe nec pena locū hz in legato reipublice vel fisco vel in redemptionē captiuor.cum pene non extēdant̄ ad casus non exp̄ssos. hec oia que ibi no.insinuasse sufficiat. Est autē sciēdū q̄ Jo.de bla.vbi de act.ex testō in prin.formar libelluz in hoc casu.nam facta narratōne p̄ relatum vel sindicum legato subdit.vnde cum p̄dictus heres moram adhibuerit in p̄dicto legato soluēdo ⁊ tandē p̄ me nomine dicte ecclesie ad iudicium vocatus fuerit vt dictū legatum solueret ago ipsius eccl̄ie nomine contra eum vt duplum legati predicti scz tm̄ ipsi ecclesie soluat vobisq̄ domine iudex supplico vt eum ad dictam quantitatē soluēdam ipsi ecclesie vel mihi eius nomine p̄ definitiuam sn̄iam contemnetis. Itē in hoc q̄d dictum ē in libello auctoris de fructibus distingue ꝑm Jo. p̄dictum.an fuerit legata res p̄pria testatoris an aliena. ⁊ primo casu aut res legata ē fructum afferēs aut non. si res est p̄pria testatoris fructifera petetur legatū cū fructibus p̄ceptis a tempore additionis hereditatis.statim ei dn̄iū rei legate adita hēditate fuit legatarij ⁊ sic domino debētur fructus.facit.ff.de vsuris.l.berēnius. ff.de le.j.si tibi homo.§.seruus.cum autē legatur res alie na vel res in genere tunc procedit q̄d dictū ē in libello actoris de tpe more.ff.de vsuris.l.equ⁹.Z.ac.q̄ sic po.

Positio actoris. H. Jnducit terciā positōez Roff.scz de institutōne heredis q̄ntum bonū ē exp̄imē scilicet de ipo reo.nec debuit omitti. Z.t.itē q̄ fuit talis p̄sona que potuit testari.ff.qui testa.fa.po. filius.§.fi.instī.quibus non ē.p.fa.te.⁊ in p̄e.§.compēdiose.in p̄in. Itē q̄ sum talis p̄sona q̄ possum ex testamēto capere.ff.de leg.ij.si a Ticio.⁊ in p̄e.§.compēdiose.℞.ij. Itē q̄ testamētum illud fuit rite ⁊ solēnitate debita factū.ff.q̄ testa.fa.poss.l.j.§.si q̄ram⁹.¶.de testam. hac consul. Item q̄ id fuit vltimum testamētum ipius t.vt in p̄e.l.hac consul.extra de cele.miss.cū marthe.§. ceterum.xiij.q.ij.vltima.re⁹ ℞o sic ponet ecōtra.¶Ex codicillis ℞o siquis velit legatum petere habebit tres quas p̄diximus actiones.¶.cōmunia de lega.l.j.¶.de dona.causa mor.l.j.⁊ ꝑm premissa forma libelluz. Nec mireris si ex codicillis actio ex testamēto competit. q̄a hec actio etiam ab intesta.datur licet quidam sibi nomen mutēt vocantes eam in tali casu fideicō.p̄secutōz vt tamē omnis cesset questio consulo q̄ actor non ꝓponat actionē ꝑ causaz vt reus certus eē possit dicēs quā rem talis mihi in suo codicillo legauit.ar.¶.de edic.di. adri.tol.l.fi.ff.si cer.pe.certum.itez plerūq̄.H.ingredit verba Roff.de act.infactum.siquis ob causā testa. in p̄in.⁊ hoc vsq̄ ad ℞. de cautionibus.⁊.v. quē hac

re requirunt ex positionibꝫ collige.triplicẽ causam inuẽtõis illius edicti.no.accur.supꝑ ipis rubricis.ff.et.C. plenã autẽ distinctionẽ Dyni supꝑ.l.si ab instituto.ff. si quis ob.ca.tes.Ly.posuit supꝑ.l.j.C.e.ti. Z.totuz commodum quis sibi vult acquirere vel legatarios defraudare.vñ adit hereditatẽ ex intestato quã ex testamẽto poterat adire.quia forte ẽ filius vel agnatus vl cognatus.vnde ꝓtor succurrit legatarijs contra illum ꝓ acti. infactuz descẽdentẽ ex illo edicto si omissa causa.t.que ꝓtoria ẽ.ff.si quis omis.c.t.l.j.§.j.7 pe.quidã tñ dicunt vocari vtilẽ ex testõ.C.cõia dele.l.j.sic ꝯ libellus conci.

Libellus. Coram ꝛc.conque.de.p.qui cuz fuisset heres institutꝰ.a.t.qui mihi.xx in testamẽto reliquit in fraudẽ legatozum hereditatez illam ex testamẽto omisit adire 7 ab intestato possidet. vnde peto legatum mihi ab eo prestari ac si ex testamẽto adyisset.7 ad hoc ꝓpo.acti.infactũ descendentẽ ex illo edicto si omis.c.t.vel vtilẽ acti.ex testamẽto.ff.e.l.j.7 l.de libertatibus.§.heredes.7 hoc quãdo heres possidz Si ẋo ꝓ fraudẽ omisit possidere remoueas. 7 ab intestato possidet ceteris retẽtis.ff.e.l.j.§.fi.si ẋo is q̃ omittit nec possidet nec dolo ꝙ gratis omisit 7 nũc alter possidet sic con.

Libellus. Coram ꝛc.con.de.p. qui ci.libellus. possidet hereditatez omissam.a.t.instituto herede in testõ.D.qui testatoz mihi in illo testõ.xx. legauit. vnde ago contra eum vt illa xx.mihi pstet ac si esset heres.7 ad hoc propo.ꝛc. vt supra.ff.e.si quis pecuniam.§.j.actoz ergo sic ponet.

Positio ac. pono q̃ talis fecit tale test̃m.itẽ q̃ in eo fuerũt.vij.testes.H. vi de supra de instru.edic.§.compẽdiose.ẋ.itẽ ꝓ ius canonicũ 7 sequẽti.Z.7 alia que in testõ requirunt. Itez q̃ in illo testamẽto te heredẽ instituit.hec ꝓbant.ff.si omis. c.t.l.ij. Itẽ q̃ mihi legauit.xx. Itẽ q̃ illam hereditatem omisisti adire.itẽ q̃ hoc dolo7 fraude fecisti.itẽ q̃ pecuniam recepisti vt omitteres.ff.e.si quis pecuniã.7.l.licz. 7.l.fi.7. C.e.l.

Positio rei. pone q̃.t. fecit testamentũ minꝰ solẽne. Itẽ q̃ omisi hereditatẽ.quia testamẽtũ solẽnitate carebat.itẽ testatoz voluit q̃ si vellẽ possem adire ab intestato.itẽ q̃ gratis 7 bona fide illam hereditatẽ omisi. De cautionibꝫ heredibꝫ 7 ab eis ꝓstandis supꝑ legatꝭ vel hereditate restituẽdis vide supra de pigno.§. seq̃tur.ẋ.§ 7 heres.7 sequẽ.7 ỿ.rogatus. itẽ de cautionibꝫ interpositis ab arrogatore de restituendis bonis arrogati.7 qualiter arrogatus vel eius heres ageret contra illum vel eius heredẽ in.e.§.ẋ. arrogatoz.7 se. Itẽ q̃liter cauebit is qui post mortẽ suam restituturus ẽ quicquid ad eñ puenerit in.e.§.ẋ.rogatus. Inq̃rela inoffi.test.conci.vt infra.§.ij.ẋ.illud. Qui autez. H. hic incipiunt verba Alber.gal.rubrica de testamentis. Z.sint qui testamentũ facere nõ possunt nota supra d̃ instru.edic.§.compẽdiose. An testamentũ solẽne tollaf ꝓ nõ solẽne nota.C.e.hac con.§.si q̃s.7 insti.q̃.mo. test.infir.§.j. An quod factũ ẽ in testamẽto vel legatum datum vel aliud possit mutari nisi in.e.test.vl alio solẽni.no.ff.e.heres.§.j. H. Sic posuit Alber.gal.eo. ti.in prin.mihi nõ placet istud in fi.quia illud ẽ dubium quod ibi tractaf in tex.7 glo.7 de alio testamẽto nõ dubitaf.ibi vide.nam Placẽ.tenuit legatum factũ i testamẽto adimi nõ posse nisi in alio testamẽto vel codicillis cõfirmatis in testamẽto. Jo. contra ꝓ multa iura q̃ ibi allegat glo. Fuit questio de facto. coninges habẽtes vnicã filiam tradiderũt illã monasterio simulq̃ testati instituerũt illã heredẽ.7 sibi 7 mõasterio legauerũt omnia bona sua.decessit pater mater supstes quedã de bonis suis legauit alq̃s pijs locis 7 psonis.querebaf an valeat legatũ.iudicatũ fuit q̃ duo fuerãt testamẽta licet i vna mẽbrana sicut 7 vno instrumento plures obligationes pluriũ.C.si cer.pe.eo q̃ a multis.7 sic vnius mor-

te non erat aliud confirmatũ.facit.ff.de vul.7 pu.sub.l. patris 7 filij.7 quod ibi no.in vlti.glo.hoc posito certũ ẽ q̃ salua legitia filie de epi.7 cle.deo nobis.mutare potuit testamentũ.C.de sacrosanc.eccle.l.j.de cele.miss.cũ marthe.ff.de adi.7 transl.le.l.ij.§.conditio.in fi.C.de testa.sancimus.7 ad casum facit.ff.de le.ij.l.vlt.§.pe.7 ad trebel.lucius.§.Cayo.7.§.se.si simul testati simul instituissent heredẽ.tamen diuisim legata fecissent. questio eẽt minus dubia. Z. Quid si is qui facit testamentũ interrogatur si velit facere heredẽ.b.7 ipse respõdet sic nunquid valet testamentũ.dicunt quidam. H. Pill. cui in psonam vroris accidit iste casus.vt patet in ipsius questione.cx.Sed Accur.in.l.iubemus statum all.tenet contrariũ.quod videt verius.si tamen testatoz bonam memoriã 7 intellectum habebat.7 maxime cũ interrogatus fuit a tabellione.non em̃ potest dici q̃ ꝓ alium faciat testamentũ.eo casu facit insti.de inutili.stip.§. pterea.in fi.7.§.quotiẽs.7 hoc placet Sy.vincẽ.in.l.iubemus.7 Pe.de bel.7 Ly.ibidẽ.in fi. hec autẽ vt dicit ibi Alex.vera sunt in testamẽto nuncupatiuo.in solẽni sec̃ ꝓ.l.hac consultissima.7.l.cũ antiquitas.e.ti. habeo in quibusdã scriptis.Ja.bal.tenuisse hanc opinionẽ accur.7 sequaciũ ꝓ.l.pamphilo.§.j.ff.de leg.ij.ibi 7 testatoze interrogato an ea dixisset ꝛc.7.ff.de bere.insti.l.nemo.vbi heres institutꝰ sine expssione nominis cũ testatoz de psenti dicit istum instituo.inducit q̃ in dubijs interpretanduz est q̃ res valeat.ff.de le.ij.ticia.§.j. in fi.7 satis ẽ q̃ voluntas appareat.C.e.ti.quoniam.7 p̃.l.hac consultissima.7 boz opi.mihi placet limitata vt supra. inuenio Alber.pap.tenuisse contrariũ. tamẽ in his q̃ minis quando intimi testatozis informati forsan de ipsius voluntate vel forsan meditantes q̃d prudenter illi agẽ dũ esset fecerunt scribi testamentũ.quo scripto notarius legit institutionẽ heredis testatozi petẽs si sic instituere volebat.respondit q̃ sic. Idẽ fecit de legatis. dixit em̃ q̃ hic facile datur materia fabricandi falsum ad singula em̃ infirmus 7 quasi mortuus respõderet q̃ sic vt in.l.iubemus. Itẽ iste modus testandi nõ ẽ inuẽtus a iure.7 sic supstitio improba est illum inuenire. extra de transla.c.ij.ẋ.7 q̃ non ẽ.leges em̃ pall.volunt q̃ testatozis voluntas declaret scripto vl voce.itẽ captatoria videt talis testatio ex alterius volũtate dependẽs. 7 sic nõ valet.ff.de bere.insti.l.captatoria.7.C.e.ti.captatorias.dicebat tamẽ q̃ si constaret de voluntate testatoris distinctim anteq̃ tabellio scriberet p̃dicta valẽt sic scriptũ 7 postea lectũ cum tali rñso.7 sic loquit p̃.l.pamphilo.vbi fuit testatoz interrogatus an prius sic dixisz prudẽtes notarij 7 legales optias cautelas habẽt i his 7 econtra contrarij. Z. q̃ nõ.nã nõ valet institutõ i alterius volũtatis arbitriũ collata.ff.de bere.insti.illa.ar. contra.C.qui tes.fa.pos.l.hac cõsultissima.§. at cũ humana.extra de testa.cũ tibi.de hoc.C.e.iubem̃. Do. nullus adiuit hereditatẽ neq̃ ex testamẽto neq̃ ab intestato nũquid legata 7 fideicõmissa peti pñt: Rn.nõ. quia si ex testamẽto relicta sunt.7 ex testamẽto hereditas nõ adeaf nõ debent.ff.de his que in testamẽto delẽ. proxime.C.de fideicommiss.eã quam.si ẋo ab intestato nec tunc debent si a venientibꝫ ab intestato hereditas ñ adeatur quia eoz lagatoz q̃ que relicta sunt in codicillis pure cedit dies ꝛc. H. sicut relictoz in testamento. Z.ff.quãdo di.le.ce.pure.in fi.7 ad hoc.ff.vt i pos.le. l.j.7.l.ab intestato. Bal.relicta in testamẽto requirunt aditionẽ.ff.de bere.insti.l.qui filius.§.seruus. Z. speciale tamẽ est fauoze fideicommissarie libertatis.ff. de fideicõ.lib.l.ij.nam act.in rẽ nõ petit.q̃ dominiũ transla tum non ẽ.7 adita hereditate dominiũ rei legate transfert.ff.de fur.a ticio.nec actio ex testõ q̃ oritf ex q̃si contractu cum heres adeundo hereditatẽ q̃ cõtrahere videaf.ff.ex qui.ca.in pos.ea.apud.in fi.7.l.se.insti.d̃ obli. q̃ ex quasi contractu.§.j.nec hypothecaria cõpetit cuz

psonalis nata non sit.ff.de pig.si legati. quidã tamẽ cõtra p.l.j.ff.ex qui.cau.in poss.ea.ß illud locum habz ab adita hereditate. H.ad literã fuit iste ỳ.Alber.gall'.e. tit.ỳ.pone questionẽ.iiij.7 vide supra de instru.edic.§. nunc ỳo aliqua.v.quid si igit'.et ỳ.seq. vbi tractat' an cogatur adire.7 vide quod ibi dixi. Z. C Itẽ pone.A. instituit filium suum heredẽ in omnibus bonis suis.7 filiã in.c.dicẽs.q si filius decesserit sine liberis hospitale quoddã haberet bona sua 7 filia haberet.l. demũ filius post aditã hereditatẽ decessit sine liberis. filia petit q̃nquaginta.hospitale vult illos computare in.c. in quib ẽ instituta.querit' an possit.Bal.an relictum filie pure computet' in substitutione facta de ea post mortem filij vide quod no.ff.fam.herc.in.l.quotiens. Z.7 videt' q sic.quia cũ sepius legat quis quantitatẽ i eodẽ testamẽto nõ videt' multiplicare legatũ nisi hoc probet'.ff.d̃ le. j.plane. Rn.j.§.j.insti.de le.§.legata relicta.ff.de le.j.licet impator.7.l.quid ergo.§.j.ff.ad trebell'.non iustaz. argu.contra.ff.de admi.le.cum.c.quod videtur verius argu.p̃.l.licet ibi quid ꝛc. H. Albert.gal.cuius ad literam fuit iste ỳ.eo.ti.sed pone questionẽ.vj.remittebat ad questionẽ quam disputauerat padue in qua ad hãc partẽ all'.e.l.quinquaginta.ff.de proba.de le.ij. cũ quidam vroꝛi. Itẽ q duo fuerunt legata primuz purum cuius dies cessit adita hereditate.ff.de le.ij.legatuz.7.l. cũ p̃.§.surdo.scdz ꝺditiõale cui⁹ dies cedit filio sine liberis mortuo. 7 sic vnũ non computat' in reliquũ sicut distinguit' in filio rogato restituere. an pure an sub cõdition qui primo casu statim detrahit debitã.C. de in offi.test.l.sancimus.7.l.quoniã.in.ij.casu cum restituet C.ad trebell'.iubemus. principaliter ponderat q duo sunt legata relicta a diuersis.primũ a filio. secunduz a succedẽtibus filio quod etiam potuit.ff.de leg.iij.l.ij.§. sciendũ.7 de codicil.conficiunt'.7 ad trebel.licet. 7 sine scriptura.non tollit' ergo vnũ p aliud.ff.de le.ij.si pluribus.§.j.7 de le.ij.seruo alieno.§.si quis a primo.nec ob. legatũ quantitatis in eodẽ testamẽto nõ duplicari.ff.d̃ le.j.l.plane.§.j.quia illud cũ ab vno relictũ est. secus si a diuersis.vt in hoc casu.nec ob.legatum relictũ videri repetitũ a substituto.ff.de le.ij.cũ pater.§.ab instituto.vel q primũ legatũ purum translatũ sit in conditionale.vt in p̃.l.cum cẽtum.quia illa vera cum non relinquit aliam rẽ a substituto.hic autẽ aliã relinquit a filio aliam a substituto.vt in dicta.l.licet. p eandẽ rationem respondet' ad iura que volunt legata.dotes 7 donationes ꝓpter nuptias computari in quartã.quia nõ computant' in legata saltẽ a diuersis prestanda vt dixi.nec obstat q in quingẽtis sunt.c.de arbi.c.j.li.vj.cũ concoꝛ. quia licet quingẽta includant.c.in eadẽ summa nõ tamẽ in diuersa quod ẽ patẽs. Z. C Quid si quis ita dicit in testamẽto relinquo bona mea.p. nũquid p ỳbum relinquo videt' instituisse.arg.q sic. H. Alber.gall'.dixit hoc assertiue. Z.extra de testa. Raynucius.in prin. insti.de testa.mili.§.cetez.C.de nup.hac edictali.argu. contra.ff.de testa.mili.diuus.ß ibi nõ fecit eo animo vt valeret.vt Azo no.in summa de herede.insti.§.j. idem est si dixit iudico bona mea tali.videt' eũ instituisse. vt no.ff.de testa.7 qui test.fa.pos.l.j. Bal.de verbo iudico ẽ casus.C.de coll'.l.si emancipati.et vide quod nota.C. fam.ber.l.quotiẽs.ĩ glo. Z. C Pone filius fecit pactũ finẽ 7 refutationez patri de non petẽdo aliquid de toto eo quod ab eo petere posset occasione dotis matris sue vel rerum que extra dotẽ pueniunt ad patrẽ. post hoc pater in testamẽto legauit eidẽ filio quicquid possz apparere patrẽ de bonis matris habuisse 7 occasione matris nũc querit'.an p hoc legatũ relictuz tollatur instrumentum finis 7 refutationis p̃dicte.7 videt' filium petere posse quicquid pater habuit occasione matris.7 hoc ex causa legati.C.de fal.ca.adiec.le.l.j.ff.de leg.ij.lucius §.quisquis.ff.de liber.le.aurelius.in fi.nisi probet' patrẽ errasse.C.de fal.cã adiec.l.j.in fi. H. Aber.de bo. sup.l.pactum.C.de codicil.dicit hunc filiũ vel filiam si non fuisset legatũ nil petere potuisse.loquit' tamen de filia que renũciationis tẽpoze aliquid habuit a patre.nõ ob.l.ij.ff.de contrahẽ.emp.que dicit inter patrẽ 7 filiuz in potestate constitutum contrahi non posse.quia licet contractus non valeat.tamẽ ex illo oritur natural' obligatio.ff.de condi.indebi.frater a fratre.§. quesitum.sicut 7 inter dominũ 7 seruũ.de pecul'.l.nec seruus.et.l.in noxali.§.ij.7.iij.competet ergo ex illa naturali obligatione exceptio pacti.ff.de pac.l.iurisgen.§.sed cum nulla que impediẽt petitionẽ.ff.q quisq̃ iuris.l.pe.in fi.7 in pze.l.frater a fratre.non ob.etiam pze.l.pactũ.7.l.si q̃ndo.de inoffi.testa.7.l.fi.C.de pac.que omnes loquunt' pacto de hereditate viuentis. hic de hereditate defuncti in qua nulla lex prohibet pactum fieri.inducit etiaz q filius vel filia non fuit heres matris recipiendo aliquid a patre.ff.de acqui.he.l.fuit questiõis.consulit tamẽ q filius vel filia iuret vel q emancipet' 7 postea cõtrabat pater cuz illa. Itẽ q in contractu confiteatur se nunq̃ adiuisse ita q repudiationi sit locus. que cessat post aditã.ff.d̃ succes.edic.l.j.§.decretalis.7 vide quod no.supra de pac.§.ij.ỳ.7 no. Z. C Pone berta habẽs filium 7 filiam decessit relicta filia sua 7 nepote.7 nepte ex dicto filio p̃mortuo.quem nepotem in omnibus bonis 7 filiam in.x.heredes instituit quibus iussit eam contentam esse.neptẽ ỳo preterijt. que neptis testamẽtum confirmauit. filia autẽ dicit testamẽtum nullũ quo ad institutionẽ,ppter neptẽ preteritã.queritur an possit.7 videt' q sic.nam ex causa p̃teritionis ruptũ est testamẽtum.C.de libe.prete.vel exhere.aut'.ex causa. nam si neptis p̃terita decessisset berta viuẽte non ideo testamentum confirmaret'.ff.de libe.7 posthu. si filius.ff.de vul. 7 pu.sub.si quis.§.fi. Itẽ cum testamentũ fuerit nullũ quo ad institutiones fuit ius acquisitũ dicte filie quod ab ea auferri non potest.ff.de bo.pos.contra ta.si post mortẽ.§.fi.ff.de pac.l.fi.C.pe.nõ nu.pe.si cuius.nec ob. ff.de iniuf.rup.tes.filio.q illud videt' in fratribus speciale qui etiam ab intestato rẽ habituri erant.ff. de le.pre stan.si is qui.ff.de iniuf.rup.tes.posthumus.in fi.j. Rn. arg.contra q non possit agere si neptis approbauit testamentũ irritũ ipso iure si neptis approbauit testamẽtũ.ff.e.filio. H.s.de iniuf.7 melius dixisset.vt in.l.pall. Z.non em̃ videt' testamentũ irrituz ipso iure si neptis approbauit. Bal.licet ab initio sit nullũ. p̃tialiter tamen est aliquod potentialiter.vt no.C. de contra ta.l. ij.p Bar. Z.qz dicitur nullũ quo ad institutionẽ si filius noluerit sicut compensatio admittit' ipso iure postq̃ ab homine fuerit opposita.C. de compen. si constat. 7 no.ff.e.si quod.preterea si debitoꝛ hereditatẽ sibi delatam repudiauit nõ videt' fraudasse creditoꝛes.ff.d̃ his q̃ in frau.cre.que autem.in prin. Itẽ si legatarius constituit legatũ ad se nolle ptinere non videt' ei relictum. ff.de le.j.legatarius.§.j. Item pater non intentat querelã inofficiosi testamẽti si filius nolit eam intentare.ff. de inoffi.testa.pap.§.j.7 hoc verius est ꝑm Albert.gal. H.eo.ti.ỳ.pe.7 in ỳ.se.aggredit' verba Alber.gal.rubrica de quarta trebel.cuius fuit totuz quod sequit' vsq̃ ad fi.§.vnde cũ inferius allegat'.ff.vel.C.eo.ti.de trebel.intelligas nisi respiciat rubricã proxime allegatam. quod auctoꝛ non aduertit. Z. C An trebel. locũ habeat quando pater heres institutus rogatus est filio restituere hereditatẽ.no.ff.de le.j.cũ filio.ff.ad trebell'.l.j.§. j.C.e.iubem⁹. C Item vtrũ onera legatoꝛũ et fideicommissoꝛũ diuident' inter fideicõmissarios 7 heredes no. ff.ad trebell'.l.j.§.fi.7.l.ij.7.l.idem ius legatoꝛ.7.l. marcellus.in princi. Item an prelegata veniant in restituti one.no.C.de fideicommis.cũ virũ.ff.ad trebel.marcell⁹ §.cũ quidam. C Quid si fideicõ. decedit ante restitutã sibi hereditatẽ.dicunt.b.7 ac.q transmittit petitionez

fideicommissi ad suos heredes.vt nota.ff.e. apud.§.fi. 7.ff.de le.j.cum filio.Azo tamē no.contra in summa eo. tit.H.ad trebel.ij.colum.§.si autē.7 ē eius ratio. quia fideicommissarius habetur loco heredis7 hereditas nō adita transmittitur ad heredē non suum.C.de iure de le.l.quoniam.ergo idē in fideicommisso. ius autem deliberandi sup hereditate bñ transmittitur in heredē.C. de iure dele.cum antiquioribus.p quod dicit idem fore in fideicommissario.7 sub eodem forte loquitur Accur.in p̄.l.cum filio.in glo.antepenul.quam glo.que distinguit singulare fideicōmissum a generali vel vniuersali Dy.improbat dicēs etiam vniuersale fideicommissum pure relictum transire ad heredē fideicommissarij mortui añ restitutionē 7 post aditam hereditatē. alī.l. postulante.ff.ad trebell.in princi.7.l.quidam.7.l. cogi. §.idem marcianus.7 de condi.7 de.l.a testatore.7 ad.l. apud.§.fi.hic alī.dicit respondēdum.vt ibi nota. ad.l. cum filio.rñdeo q ibi non erat purum relictum. ß post mortē patris.7 sic mortuo fideicommissario viuēte patre rogato pēdēte die incerta pater nō tanq̄ successor filij ß sicut quilibet sic rogatus retinet fideicommissum inducit.ff.de condit.7 de.heres meus.ij.Rn.7 qñ di.lege.l.si cum heres.Z.7 prima verior ē.H.fm Albert. gal.Z.CSed si is qui non potest ex testamēto capere institutus heres.an cogatur adire hereditatē 7 restituere.no.C.de fideicom.eā quam.ff.e.cogi.§.is qui solidum.CSz nūquid heres heredis cogatur adire hereditatē 7 restituere.dicunt quidam q nō.vt not.ff.ad.l. fal.ille.§.si de testamēto.ff.de admi.tu.tutores.§.j.alij dicunt aliter.de hoc in p̄.l.eam.CAn fructus veniunt in restitutione.7 an computent in quartam trebel.not. ff.ad trebel.in fidei.C.e.iubemus.extra de testa.raynucius.H.in glo.exquo.7 vide qđ sup ea dixi.Z.CAn heres cui pars bonor legata ē cogat p trebel.adire 7 restituere.dic q non.7 an heres a quo legata ē pars hereditatis cogatur eam adire 7 restituere p trebelli. dic q non.quia bona intelliguntr ere alieno deducto.vt.ff.de coll.bonor.emancipari.CSz an heres possit liberare se extimationē dando.Rn.non.vt.ff.de le.j.nō amplio. 7 no.ff.ad trebel.mulier.§.fi.quādo fideicōmissario detrahit fal.7 qñ non no.ff.ad.l.falci.l.in lege fal.§.fi.7.ff. ad trebel.ex asse.in fi.7.l.factaz.§.suspectā.CSi filius institutus a patre 7 rogatus restituere hereditatē si decesserit sine liberis 7 habeat filiuz naturalē.an cogatur restituere hereditatē.no.extra de testa.Raynaldo.H. in glo.videt etiam.7 de pba.in p̄tia.in.j.glo.an ho i empbiteosi appellatio filij includat naturalē. vide sup̄ de loca.in.§.nūc aliqua.h.lxvij.Z.7.ff.ad trebel.ex facto.§.si quis rogatus.H.vide quod ibi no.7 eo.ti. heredibus.§.j.Z.C.de insti.7 substi.gnāliter.H.vbi etiam de boc.in fi.Z.CSz quid si fideicommissario emit ab herede hēditatē sibi restituēdam si decedit sine liberis.7 habz filiū naturalē.H.puto p errorē hoc positū. scz 7 habz filium naturalē.quod etiam non posuit Alber.qui istum casum plene psequit.ad partē negatiuā inducit q p̄cium petē non potest.quia de illo non fuit heres rogatus.hēditatē etiam nō petet.quia illaz habz inducit.ff.de le.ij.codicillis.§.j.videt enī emisse ius qđ heres habebat.ff.de contrahē.emp.qui tabernas.cuius iuris 7 incertitudinis ratione dicetur valere vēditō.C. de contrahē.emp.cum res.ad contrarium inducitur q p̄cium succedit loco rei.facit.ff.quod me.cā.videamus de peti.here.ß 7 rē.7 hereditatē habz ex causa onerosa. facit.ff.de acti.7 ob.l.omnes.7.l.seq.C.de solu.quotiēs dixit hugo distinguere.aut enī emit ab extraneo. 7 tūc agit.aut ab herede. 7 tūc si sciēs nō agit si ignorās agit remittit aūt vt auctor ad.l.huiusmodi.ff.de le.j.§.q testamēto.cōmuniter incipit qui seruū testamēto.allegat etiam duas.ll.que hic sequunt.Suspicor auctorē hoc omisisse ppter quasdā falsas concordantias huius h. i Alber.gal.cuius fuit 7 quas auctor omisit.7 mihi placet p̄dicta distinctio.7.§.qui seruū testamēto.exp̄sse loquitur de ignorante.nec obstant distinctioni.l.infra allega.nec.l.cui res.ff.de act.emp.quod p te studeas.Z. moriente herede sine liberis petit emptor idemq̄ fideicom.p̄cium.queritur an possit ō hoc.ff.de le.j.huiusmodi.§.qui testamēto.7 ē ar.q possit.ff.ad .l.fal.fundo. ff. de euic.si vēdideris.7.l.nō tamē.CJtē quid si duobus fratribus institutis 7 rogatis adinuicē restituere hereditatē si alter decederet sine liberis diuiserunt hereditatē.demū si alter sine herede decederet nunquid superstes partē que obuenit defuncto p diuisionē petet ex fideicommis.de hoc.ff.de h.obl.qui rome.§.fi.H.Qđ de p̄cedēti h.dixi de isto repeto scz q nimis decurtanit auctor.ponebat enī tres opiniones Albert. prima erat q superstes petere poterat.alī.ff.de le.ij.cum pater.§.hereditatē.ij.ff.de transac.qui cuz tutoribus.§.j.7 tres.ll. vltimo alī.supra h.pri.Secunda dicebat contrariuz p.l.qui rome.alī.in fine.tercia distinguebat partē quaz habuit defunctus suo iure 7 banc petet superstes.partez ho quā būit defūctꝰ suo iure diuisiōis.no.ff.de le.ij.pater.§.quindecim.tenebat primuz sed remittebat vt bic vere loquendo ista questio non est dubia vbi stetissent fratres in finibus diuisionis.non enī propter talez substitutionē poterat alter fratrum diuisionē impedire ß pacta 7 conuentiones que solent in diuisionibus obuenire faciunt eam dubiam.que pacta videtur ad ius fideicommissi remittēda.7 quia remissio vtrūq̄ cōtingit 7 pariter vtriq̄ prodest bñ solēt fratres tales diuisiones facere etiam cum exp̄ssa remissione fideicommissi maxime cum vterq̄ vl neuter habet prolez.quando ho alī solum 7 de altero nō ē spes prolis tunc nō sic.teneas ergo vt dixi questionē nō dubiam quando steterunt fratres in finibus diuisionis. Jtē nec quādo exp̄sse in diuisione remiserunt p pactū fideicōmissum.C.de pact.l.j. 7.l.cum pponas.j.7 no.de testa.raynucius.ad fi.ij.glo. Jtē nec quādo exp̄sse seruauerūt.qñ ho dubitat an h ba apposita in pacto diuisionis sint sufficiētia ad talem remissionē hic caderet dubium.solēt enī dicere q diuisioni stabunt.nec de rebus diuisis in ppetuum alter ab altero petet aliqua ratione vl iure vl causa q̄ dici vl excogitari posset de iure vl de facto.hoc tamē casu distinguēdum eēt an tēpore talium pactorum sciebant ius fideicommissi futuri an ignorabant.primo casu videatur remissum.vt in.§.fi.ad quē remittit finis. secundo casu non.quia remissio quantumcunq̄ gnālis non extenditur ad illa.q̄ remittēs sibi cōpetere nesciebat.ff.de trās. acti.cum aquiliana.7.l.que cum tutoribus.§.j. 7 vlti. 7 l.non ē ferēdus.de inoffi.testa.l.mater decedēs.§. ceterum.de peti.here.l.legitimam.facit extra de iureiuran. veniēs.7 quod ibi nota.Si autē dubitatur sciuerit vel ignorauerit p̄sumetur ignorasse.vt in regula p̄sumit. lib.vj.ff.de proba.verius facit.ff.de admi.tu.l. tutores. §.heres.propter p̄dicta patet sanum eē consilium i diuisione exprimi quod intēdunt manere vl non manere fideicommissum.CSz alia questio fuit de facto in his terminis testator istituit plures hēdes collaterales scz.a. b.c.d.e.7 rogauit eos p fideicommissum q decedēs sine herede restitueret hereditatē coheredibus.A.qui suspicabatur sine liberis al's filijs decedere obtinuit q.b.7.c. remiserunt sibi fideicommissum solēnit.ß.d.7.e.non remiserunt.accidit q ille.a.habēs filium naturalē contraxit cum quadam sibi vt dicebatur coniuncta gradu p hibito.7 dum illa p̄gnans esset decessit.7 demuz mulier postbumam peperit.hic insurgunt questiones.quia.d.7 e.dicunt sibi p fideicommissum hereditatē deberi.allegabatur primo in contrarium propter naturalē filiam Jtē scdo,propter postbumā ex matrimonio nataz,propter quoz quodlibz dicit fideicōmissuz nō deberi. Jtē 7 si deberet dicitur tercio q detrabet portio.b.7.c.q̄ remi-

serunt fideicommissum queritur de singulis quid iuris
¶ Ad primũ inducitur q substitutio facta est deceden
ti sine herede. sed quo ad hec heredis appellatio equi-
pollet appellationi filiorum.ff.ad trebell'.ex facto.§.fi.q̃
bus expressis naturalis excluderet substitutum.ff. de le.
ij.cum pater.§.volo.al's incipit dari volo.alias concor-
dantias vide de testa.raynaldus.post prin.in glo. vide
tur etiam nec ponderaretur esset vel non eẽt heres pa-
tri.ff.de le.j.filiusfam.§.cum quis erit. excludet ergo na
turalis substitutũ etiam si non sit heres. Jn contrariuz
testator dixit sine herede. sed dicit' heres qui in vniuer
sum succedit.ff.de hered.institu.quotiẽs.§.heredis.z v̄
verbo. signi.l.nihil.sed naturalis non ẽ talis.ergo non
excludet substitutũ.ponderatis verbis terminat' hoc se
cundũ plene no.ff.ad trebel.ex facto.§.si quis rogatus
vt si testator erat in dignitate constitutus natural' non
excludet substitutũ al's excludit. ¶ Secũdo videndũ de
posthuma que dicit' spuria an excludat. si ponat' talis
certũ est q non excludit.nec habet nomẽ heredis nec fi
lie que nec posset institui.in aut'. qui.mo.na.effi.sui. §.
fi.colla.viij.z sic p ipsam nõ potest non existere cõditio
relicta in casum nõ existẽtium liberor.ff.de condi.z de.
l.hec conditio.z quando di.le.ce.l.hec conditio.an au-
tẽ pro tali sit habẽda ꝓsupposito impedimẽto dic vt de
clã.despon.cum inhibitio.z qui fi.sint le.c.ij.z.c. referẽ-
te.z.c.seq.z.c.penul. ¶ Ad terciũ respondet' q remissio
facta p duos ex substitutis non nocet imo prodest alijs
substitutis.portio etenim excluſi p repudiationez alijs
secũ substitutis accrescit.ff.de bo.pos.l.ij.§.in bonorũ.
cũ tribus.ll.sequẽ.C.quando non pe.partes.l.vna.z de
ca.tol.l.vna.§.bis ita.ff.de suis z le.l.si ex pluribus.nu-
per inueni Dy.in suo.vij.consilio eadẽ in effectu tenẽ-
tem. Z.z no.q quarta trebel.inducit' contra voluntа
tẽ testatoris.vt extra de testa. Raynaldus.in fi.C.ad.l.
fal.si vt allegas.ff.eo. H.ad.l.falci. Z.ticia.insti.de fi-
deicom.hered.§.sed quia.alij contra de hoc.C.e. H.s.
ad.l.falci. Z.auten.sed cũ testator. ¶ Quid si legatuz
ẽ tale de quo non detrabitur fal.puta ad pios vsus nũ-
quid onerant' alij legatarij.dic q non.vt nota.C.ad.l.
fal.aut'.si mulier. H. Jnuenio Bui. de suza. quando-
q̃ dixisse contrariũ hac ratione.quia falcidiã de bis nõ
detrabi nõ est in odium inductũ vel penam heredis.sed
in fauorẽ pietatis z religionis.et sic merito quod de bis
detrabitur alios legatarios onerat non heredẽ.hoc di-
ctum dedit causaz meditandi.nec bñ poterit haberi ve
ritas que sit in totũ consona equitati.finge testatorẽ q̃
forte se putauit ditiorẽ q̃ esset quod nõ est nouñ. insti.
qui z ex qui.cau.ma.non po.§. in fraudem. ibi sepe eñ
ꝛc.instituisse heredẽ suum vel extraneũ z legasse.ccc.ad
pias causas.z.c.ad nõ pias causas nec repit' habere ī bo
nis ere. alieno deducto nisi quadringẽta.si nõ detraha-
tur falcidia nisi de cẽtum habebit heres sola.xxv. et sic
p tercia vel quarta habebit.xvj.male sonat hic pietas.
peius sonaret z quãdo esset totũ ad pias ꝫ eque transi-
ret ī his terminis testator legauit ducẽta ad pias.cxx.ad
non pias heres penes quẽ remanerẽt.lxxx.extraneus de
bis detrabet.xx.z habebit suã quartã.su⁹ detrabet.liij.
sol'.vj.den.viij.z habebit suam terciã.z penes legatarios
nõ pios remanebũt.lxvj.lib.sol'.xiij.d.iiij.si dicamus
legatarios nõ pios onerari.si dicamus contrariũ q nõ
onerent' nõ pia p parte contingẽte que sunt pia habita
ratione trecẽtaz.xx.lib.legataz de illis.xx.lib.continge-
rẽt ad legata non pia.vj.lib.sol'.z dena. ad pia xx lib.
xiij.sol'.dena.z bas minus habebit heres nõ suus de sua
quarta.suus aũt qui debebat pro tercia habere. cxxiij.
lib.sol'.den.ex quo pars pioz nõ onerat'.al's habebit so
lũ.cxij.lib.sol'.z den.z hoc videt' absurdũ q ꝓpter lega-
ta pia heres maxime suus priuetur sua tercia tota vl' p
te contra.l.quoniam in prioribꝫ.C.de inoffi.testa.z not.
in eadẽ aut'.si mulier.si dicas hec cessabunt cum here-
ditas erit supabundãs.hoc nihil ẽ dicere.quia tunc nõ
erit locus falcidie etiam quo ad nõ pia. Minus igit' ab
surditatis haberi videtur onerari legatarios q̃ here-
des.z id quod totuz pereat nunc q̃ de legis mente puto
fuisse.z vide quod nota.eo.ti.si pater.lib.vj. in z super
glo.ergo quia.sed oppones de opinione Jo.no.in aut'.
de trien.z se.§.prohibemus.in fi.glo.colla.iij.hoc ẽ cõ-
mune.qui dixit fraudari posse filium legitima quando
quicquid in bonis habet pater constitit in seruis z om-
nibus libertatẽ relinquit pater.faciat ergo fauor pieta
tis quod ibi facit fauor libertatis.z illud habet'.ff. de in
of.tes.pap.§.quarta. Sed in dicto.§.not. Jo.tenuisse
contrariũ.z dicimus illud ius vetus correctũ p ius an-
ten.§.p.prohibemus.boc autẽ habeas p indubitato q
si testator legat ad pia z nõ pia vltra vires patrimonij
pone centũ ista centuz deducẽtur cõmuniter de nõ pijs
z pijs.boc eñ non est deducere p falcidiam. ß est de fal-
catio legati inutiliter relicti ꝓpter excessum. patet hoc
ff.ad.l.falci.si post missionẽ.z.l.ī quantitate.§.fi. v̄ mi
li.testa.l.si xx composita.x.quid ergo.ad idẽ.ff.ad tre
bell'.l.j.§.is qui quadraginta. Z. ¶ Pone quidã insti-
tuit fratrẽ suũ heredẽ z vxoꝛ alimẽta legauit.heres fe-
cit inuentariũ.z primo anno soluit alimẽta. secundo an
no soluere nõ vult ß de eis vult falc. detrahere ꝑm.l.ff.
ad.l.falci.hereditatẽ.queritur an possit.z videt' q non
quia cum heres soluit legatum vni ex legatarijs fal.nõ
detrahit.vt.C.ad.l.falci.auten.sed cum testator.z si in-
choauerit vnum legatũ soluere cogitur adimplere. C.
de testa.non dubiũ.z q sit vnum videtur p.l.ff. de vsu
fru.z reddi.lega.l.damnas.arg.contra q detrahet fal.
ff.ad.l.fal.si ex pluribus.dic q aut legatũ relictuz ẽ vni
ꝑsone tm̃ aut pluribus.si vni tm̃.aut vnum est legatuz
aut plura.si vnũ est z in totũ solutum est non detrabat
fal.vt in aut'.sed cũ testator.si inchoauit soluere vl' vnũ
tm̃ solutũ est cũ plura erant legata detrabit fal.vt in p.
l.si ex plurib⁹.si xx pluribus ꝑsonis legata relicta sunt.
si vni soluit in totum non detrabit.vt in auten. sed cuz
testator. H.ad lr̃am fuit hic alber.gal.vltimus.in ti. d
trebel.quarta.z sequẽs ad lr̃am fuit pe. Z. ¶ Pone.a.
instituit heredes.b.z.c.filios suos.z rogauit.c.vt si sine
liberis decederet hereditatẽ restitueret.b.fratri suo vel
heredibus suis si ipse nõ viueret.demũ.b. decessit duo-
bus filijs masculis z vna femĩa relictis filios heredes in
stituit in omnibus bonis suis.filiam xx in.x.quibus eaz
iussit esse contentam.post hec mortuus est.c.modo dic
cta filia petit hereditatẽ eius p tercia parte ex causa fi-
deicom.relicta ab.a.quondã auo suo. opponit' ei a fra-
tribus q ipsa non ẽ heres quondam patris eorum.ß est
legataria.vt.C.de here.insti.l.quotiẽs.ff.de eden. que-
dam.§.j.querit' an possit petere cum effectu.z videt' q
sic.nam appellatione heredis continent' sui heredes licz
se abstineant de iure ꝓtorio.vt.ff.de fideicõ.hered. cuz
quasi.§.si quis.ff.de bo.libe.si ex modica.§.fi.nam v̄ iu
re ciuili statim patre mortuo sunt heredes licet se absti
neãt de iure ꝓtorio.vt institu.de here.quali.z dif.§.sui
heredes. Jtẽ appellatione heredis continent' legatarij.
ff.de verbo.signi.in conuẽtionalibus.ff.de diuer.z tẽp.
prescrip.de accessionibus.§.penul.z successores appellã
tur tm̃ qui in vnam rẽ succedunt.ff.de excep.rei iudi.l.
fi.ff.quorum lega.l.j.§.q ait. Jtẽ cum fit mẽtio de here
dib⁹ de filijs est intelligẽdum.ff.ad trebel.ex facto.§. fi.
in aut'.de non alie.aut per.re.ecc.§. empbiteosim. colſ.
ix.z de legitimis.vt extra.e. Raynaldus.in princi. Jtez
iniquum ẽ estimare hanc filiam ingratam quam pater
nõ estimauit.C.de inof.tes.si quis filium.§.fi.immo pro
filijs z nepotibus ẽ interpretatio faciẽda.vt.C. de insti.
z sub.generaliter.§.fi.C.de fideicom.cum quidaz.arg.
contra q nõ possit agere. potius eñ videtur legataria
q̃ heres vt supra. Jtẽ cum stipulat' quis opas suas ali-
berto suo ita demũ liberi eius eas petunt si sint heredes

operis.ff.de oper.liber.cum patronus.§.j. Itē cum aliquis dixit quisquis mihi heres erit sit heres filio meo impuberi solūmodo instituti vocant.ff.ō vul.ꝛ pu.sub fīi.qui liberis.§.fi.ꝛ.l.si plures.in prīci.ff.de verbo.signi.sciēdum.nec ob.quia filia.ergo heres.quia verum ē quo ad nomē ℔ nō quo ad commodū vel incommodū. nam qui abstinuit non excludit patronū licet sit filius. ff.de iurepatro.cū patronus.§.fi.ꝛ in p̄.l.si ex modica.ꝛ ff.ad turpill.l.ij.§.liberi defuncti.dic ꝙ filia admittenda ē fauore vltime voluntatis.quando enim pater fecit de heredibus mentionē videt sensisse de liberis. vt supra. ꝛ similiter cum ecclesia dat in emphiteosim. H. secus ī priuato.vt supra de loca.§.nūc aliqua ver.crij. Z. secus tamē in contractibus.nam si fit ibi mētio de heredibus ꝛ de extraneis sensisse videt.vt in prīci.l.in conuē tionalibus.ꝛ intelligit de filīs si heredes existunt.vt in p̄.l.cū patronus. Bal.no.hic ꝙ relictū factū post mortem filiorū fratri.ꝛ si nō viueret heredib⁹ eius intelligit de filīs ꝛ descendentib⁹ fratris ꝛ filia eius in re certa instituta venit viriliter cū filio ei⁹ herede instituto.ꝛ idē ē in emphiteosi ecclesie.secus in contractibus alīs.ꝛ sic no.nomine heredis nō omnē heredem contineri sed tm̄ eos qui sunt de.ple.ff.ad trebell.l.ex facto.§.fi.ꝛ hec interptatio quandoq; sumit ex natura rei.vt in emphiteosi ecclesie.vt not.ff.sol.ma.l.etiam.quod dic vt nota. C.de operi.liber.l.liberti libertecq; p Ly.quādoq; ex affectione loquentis vt quando cum suis loquitur ꝛ cognationē naturalē cogitat.vt in questione speculator quandoq; benigna interpretatione ꝛ restrictōne ne cōditio fiat impossibilis.vt.ff.ad trebell.l.ex facto.§.fi.regulariter autē heredis nomē non restringitur ad certā qualitatem heredis sed ad omnē heredem vniuersaleꝫ non ex re certa.vt.C.de here.instī.l.quotiens.ꝛ.ff.de p̄ba.l.si pactum. H. huic questioni accedit bimēbris q̄stio pe.de ceruitis.que incipit.quidam fecit testamētuꝫ qua quesiuit si testator instituit.a.vniuersalē heredem ꝛ.b.in certa re ꝛ vniuersalis mortuus ē viuente testatore.vel supernixit sed repudiauit an.b.cēseatur vniuersalis dubiū facit.quia institutus in re certa alio vniuersaliter instituto habet loco legatarij.C.de herede.instī. l.quotiēs. Item ius accrescēdi locū nō habet inter heredē ꝛ legatariū ℔ tamē inter coheredes vel collegatarios inuicē.C.de cadu.tol.l.vna.§.bis ita.ꝛ.§.se.ꝛ instī. de le.§.si eadē.ff.de hered.instī.si liber homo.§.pe.ꝛ vlt. ꝛ.l.heredes.ꝛ.l.si ita quis.ꝛ de le.iij.l.re coniūcti.sibi placuit ꝙ ipe.b.sit vniuersalis sic̄ ꝛ fuisset a principio nullo vniuersaliter instituto.ff.de here.instī.l.si ita quis heres.ꝛ no.de testa.si pater.li.vj.in.iiij.glo.nomē em̄ heredis nō solum habet a testatore ℔ etiam a lege.vt patet ī p̄.l.quotiēs.in fi.que.l.etiā nō dicit eū legatariū sed haberi loco legatarij.constat sepe quē haberi p eo quod non ē.sufficiat regula pro possessore.libro.vj. Itez res deuenit ad casum quo potuit habere principiū.ff.de ritu nup.si qui in senatorio.ꝛ.l.eos qui.C.de nup.ꝛ si cōtra.ꝛ deficit ratio quare p legatario habebat.s. ꝙa extabat vniuersalis ad quē commoduꝫ et incommodum spectabat ꝛ eo respectu.quia ab illa nō tenebatur dicebat legatario similis et tamē dissimilis. quia institutio in vna re p̄cludit viam querele ad quod nō sufficit legatū.in aut.vt cū de appel.cog.§.aliud.ꝛ.§.cetez si q̄.cōstat etiam summe cordi esse legibus ꝛ ipsarū auctorib⁹ principibus.s.ꝛ iurisconsultis iuuare volūtates testatoꝝ ne peant.ff.ad trebel.l.cogi.in princ.C.de posthu. here.instī.l.fi.p̄cor.xiij.q.ij.vltima volūtās recipit ergo sensus quo res valeat.vt.l.quotiēs.ff.de verbo.obli.et de re.dub.quotiēs. ¶ Occurrit etiaꝫ casus nouissimus sanus testari volens ventrē vxoris.i.filium primo nasciturum instituit vniuersalē heredem cui decedēti infra pubertatē substituit filium ex vxore secundo nasciturum. ꝛ huic si infra pubertatē vl̄ post decederet sine ple sub

stituit Caiū fratrē suū.eo mortuo natus ē posthumus qui demū infra pubertatē decessit.mater ꝛ Caius patruus de hereditate contēdunt.querit quid iuris ꝛ vbi simpliciter de successione ab intestato tractaret dubium nō ē matrē p̄ferēdam.in auten.de here.ab intesta.§.sequēs.coll.ix.hic ergo substitutio facit dubiū. sed dicendum ē substitutionē factā de filio nascituro omnino inutilē illo non nato.ff.de re.du.l.vtz.in prin.de le.j.si duobus.§.fi.ꝛ vnde agna.l.j.§.si quis p̄mior. ipsa ergo inutilis aliā vtilē facere nō potest.arg.C.de decu.l. nullus solius.lib.xj.ꝛ argu.eius quod nota.ff.de peri.ꝛ cōmo.rei vē.l.si in venditione.secundo certū est ꝙ pl⁹ nullitatis habet id quod a principio nō subsistit q̄z id qđ ex postfacto deficit.quod p̄bant due leges coniūcte.ff. de li.ꝛ posthu.si filius.de inuf.rup.ꝛ ir.tes.l.posthumus p̄teritus.℔ substitutio euanescit si is cui facta ē viuente testatore decedat.fortuus quoq; nulla ē si a principio n̄ subsistit. Itē absurdum esset substitutū substituti plus habitualiter posse capere q̄z is cui fuit substitutus.ff. de condi.ꝛ de.l.publius.§.ticia.ꝛ facit.ff.ad.l.fal.si filios.ī fi.sed primus substitutus nunq̄z habuit habitum capiē di.ergo vt supra. Item substitutio Caij fuit sub condi tione duplici si secundus posthumus nasceret ꝛ decederet in pupillari etate vel post sine prole.sed ille non natus decedere non potuit.ff.ō manu.tes.qui duos.ergo omnino excluditur substitutus.l.qui haberet.ff.de vul. ꝛ pu.ꝛ p̄ hunc moduꝫ soluta patent omnia contraria ꝛ nominatim.l.vna.C.de cadu.tol.§.p̄ secundo. Tercia questio de facto talis fuit habens fratrē ꝛ nepotem ex illo in testō ipsum nepotē heredē instituit.ꝛ si decederet sine liberis ei substituit ipsius heredis patrē si viueret. alīs substituit titiam filiam neptē.viuēte testatore mortuus ē relictis liberis nepos heres institutus. Itē mortuus ē frater testatoris pater heredis.et demū mortu⁹ ē testator filij heredis instituti ꝛ ticia de ip̄ius hereditate contēdunt.querit quid iuris.ꝛ dicendū videt totuꝫ testamētū deficere ꝛ locū esse primioribus ab intestato nam institutio nepotis quia decessit viuo testatore venit in casū caduci.C.de cadu.tol.l.vna.§.ꝛ cum triplici ꝛ.ff.de le.ij.l.pater.alīs incipit celsus.deficit etiaꝫ patris substitutio qui etiā decessit testatore viuēte.ꝛ quia filius reliquerat filios.ff.ad trebel.l.heredib⁹.§.fi.ꝛ.l.ex facto.§.si quis rogatus. Examinād ē igit substitutio ticie q̄ etiam defecisse videt iure multiplici.nā prima substitutio de patre ad filiū institutum deficit duplici ratione vt ē dictū.℔ in casu quo pater nō viueret decedente instituto facta erat substitutio ticie.ꝛ hec exp̄ssa deficit etiam ex eo capite quo viuebat pater. dato ꝙ alia causa nō subesset.reducit ergo testamētum ad causam intestati.ff.vī libe.l.si filiussa.ꝛ de vul.ꝛ pu.sub.l.q̄ habebat.subest ꝛ alia ratio supius dicta.s.defectus ꝛ priuil.substitutōis p̄ existētiam liberoꝝ supstitum instituto.p̄pter quos si excludit primo substitutus forti⁹ ꝛ secūdus.nec est verisimile testatorem plus iuris voluisse transferre in secundo substitutū q̄z dederit patruo substituto.ff.de condi.ꝛ demon.l.pupillus.§.ticia.iuncta.l. lucius.circa fi.ff.de here.instit.ꝛ facit.ff. de ali.lega .l.libertis.§.ab heredibus.nec valet dicere ꝙ predicta conditio de nō existētia liberoꝝ non fuit repetita in substitutione ticie.ff.de here.instī.l.sub condi. verisimile em̄ ē testatorē quod voluit in fratre primi gradus voluisse in nepte circa conditionē appositā in psonam instituti.ff.ō leg.j.l.licet.ꝛ de le.ij.cū pater.§.ab instituto. Itē si dicat dictam substitutionē fuisse commissariam propter conditiones que inerāt.C.de instī.et substi.l.generaliter.in prin.ꝛ.§.j.ꝛ ti.se.l.precibus.ꝛ.ff.de vul.et pu. sub.l.centurio.cum ibi no.cū ergo ex testō nō fuerit adita nec adiri poterit hereditas.q̄ substitutioni fideicommissarie nō erat loc⁹.ff.ad trebel.l.si patroni fili⁹.§. q̄ fi deicōmissum.ꝛ.e.ti.ille a quo.§.j.ꝛ.l. apud iulianū.§. et

no.C.de fideicom.l.eam quaz.in vlti.glo. nec iuuaret si clausula illa eēt apposita si nō valet iure testamenti ꝛc. quia illa habet respicere defectum solennitatis tm̄.de q̄ satis supra de instru.edi.§. compendiose.℣. Item vide si ē.qui defectus non ē hic.p predicta etiam sit respōsum ad.l.vnicam.§.pro secundo.C.de cadu.tollē. quia ibi sola vulgaris substitutio ꝛ id solum veniebat quod erat de ipsius natura.hic vero alie conditiones apposite erant.¶Est etiam sciēdum q̄ hic licet existētia liberorum excludat substitutos eis nil accrescit.quia etiam pater si vixisset non fuisset ascriptus iure institutōis vl̄ fideicommissi illud relinquere filijs nec impediretur id distrahi si non habebant ius post aditam multominus prius.ff.de le.j.si filiusfamil̄.§.cuz quis.iuncta.l. si quis ita heres instituatur.ff.de here.insti.cum ibi nota. et in l.lucius.eo.ti.p p̄dicta patet deficere institutum. Item ipsius liberos. Itē substitutum primi gradus ꝛ substitutum secundi.veniēt ergo heredes ab intestato.et ista ticia licet non veniat ex substitutione. veniet tamen vt proximior in gradu vna tamē cum fratribus ꝛ sororib⁹ si quos habz ꝛ pferētur filijs instituti quos p̄cedūt vno gradu siue fuerit ista soror ī̄stituti siue fuerit ex alio fratre testatoris.in autē.de here ab intest.§.relique. colla. ix.ꝛ.C.de legi.here.autē.post fratres fratrūq̄z filios.et autē.cessante.in his vide.¶Quarta questio sic proponitur vt de facto fuit testator habēs vxorē p̄gnantē sic dixit.si nascantur posthumi mares tm̄ vnus vl̄ plures. illos mihi vniuersales heredes instituo.ꝛ si cum vno vl̄ pluribus posthumis nascatur femina iussit illam in certa quantitate dotari.substituit etiam supueniētes posthumos vnū vl̄ plures morientibus in pupillari etate vel al̄s sine liberis.ꝛ si omnes sic decederēt substituit illis.a. ꝛ.b.sorores suas equis portiōibus.mortuo testatore natus ē posthumus in pupillari etate matre supstite.queritur an exclusa matre veniant amice ex vi substitutionis.ꝛ primo videt̄ q̄ sic.quod em̄ de pluribus posthumis dictum fuit de vnico etiam intelligēduz ē.ff. ad trebel.heredes.§.cum ita.ff.vi bo.ra.p̄tor ait.§.homines. ff.de neg.gest.l.iij.§.negocia.sic ecōuerso quod de pluribus dictū ē etiaz de vno intelligit̄.ff.de assigna.li.l.j.§. q̄uis.q̄ cum fal.tu.auc.l.j.§.Itē hoc edictum. p̄tor.ff. de li.ꝛ post.l.si ita.de here.insti.l.clemēs.ꝛ de le.j.q̄ filiabus.§.j. In contrariū inducit̄ q̄ testator substitutionē cōcepit solū in casum pluriū posthumor̄.si igit̄ vn⁹ solus nascat̄ iste casus omissus habeatur.p omisso poptime facit.l.cōmodissime.ff.de libe.ꝛ poss.q̄ etiam de institutione posthumi loquēs restringit̄ ad casum exp̄ssum facit de Rꝛptis susceptū.lib.vj.ꝛ plura exempla ibi vide.ad hoc sup.v.glo.que omnia probant omissum haberi pro omisso.licet eadē versetur equitas in omisso q̄ in exp̄sso.ꝛ hoc fortius vbi in dilatando casu versatur odium.vt in casu.proposito quo sic a luctuosa hereditate excludatur mater.ff.de vē.in po.mi.l.j.§. sed ꝛ si incertum.ꝛ sic fuit p hac pte iudicatū.s.matrē nō esse exclusam ex verbor̄ ꝓprietate.nec excludēdā ex tacita cōiectura.ad primū ponderat̄ illud vniuersale oēs ꝛ pluralitas ipius clausule q̄ vniuersalitas et pluralitas sua ꝓpria significatione in vno saluari nō possunt.qd̄ colligit̄ ex solutione duarū legum que contrarie videtur. ff.de le.ij.cum ita al̄s incipit legatorum.§. qui plures.ꝛ e.ti.l.meuius.§.eum qui.ꝛ ibi no.solutio p dictionē omnes. Ad secundū respondetur q̄ talis tacita comectura nō admittit̄ contra matrē.C.de insti.sub condi.facta l.fi.ꝛ de impu.ꝛ ali.sub.l.p̄cibus.ꝛ vtrobiq̄z no.¶Quīta questio talis ē.testator instituit tres fratres suos heredes.a.b.c.ꝛ sic substituit si aliquē meorum hereduz sine liberis vl̄ nepotibus vl̄ vlteriorib⁹ masculis ꝛ ex masculis descēdentibus mori contingat eius portio devolvatur ad coheredes supstites vl̄ ipsorum heredes moriatur.a. vnus fratrum heredū relictis filijs masculis moriuntur.et dicti filij sine prole descendētes coheredum b.c.petunt admitti ad bona illius.a.ex vi substitutionis p̄dicte.queritur an debeant admitti.ꝛ certum ē substitutionē illam ex verbis ꝛ mēte testatoris fuisse fideicommissariam. Itē illam quo ad illū.a.vl̄ ipsius portionem expirasse illo mortuo relictis filijs masculis quicqd postea de filijs illis euenerit p.l. cum vxori vsufructus.C. quando di.le.ce.de insti.vl̄ substit̄.sub condi.facta.l. si quis heredē.ꝛ.ff.ad trebel.l.heredibus.in princ.nec obz illa verba sine filijs vel nepotibus. vel vlteriorib⁹ ꝛc. habēt em̄ illa verba suum effectū.s.quia substitutōi nō erat locus a dependēte cuz nepotibus vel ꝓnepotibus ex filijs p̄mortuis.non autē sonant q̄ filijs nepotib⁹ heredum voluerit substituere.quod sonat etiam illud ℣. bum aliquē meorum heredum quod ad p̄tialiter instit tutos restringit̄.ff.de aur.ꝛ ar.le.l.si ita eēt legatuz.vbi si legaui argētum meum vl̄ seruos meos p̄sns nō futur̄ tempus ostēdo.tale igitur fideicommissum sub conditione relictū non respicit heredes heredum ex quo id nō fuit exp̄ssum.ff.de le.iij.si fuerit.§.j.ꝛ facit quod de ꝓlegatis no.C.de fidei.l.cum vix.in glo.secus ꝛ in rei veritate filij heredis nō sunt heredes primi testatoris exp̄ssa vocatōe licz exp̄ssa volūtate substitutū excludāt.ff. de le.j.filius.§.cū quis.ꝛ p p̄dicta sit solutū quod dicit heredē heredis testatoris heredē.C.de here.insti.l.vlt̄. ꝛ.ff.de re.iur.qui p successionē.sup quo vide qd̄ no.extra de fi.p̄s.ex trāsmissa.ꝛ.ff.de ver.sig.l.sciēdum. quaz ibi vide in suffragio.Z.

Vnc dicendū restat

de interdictis.H.de duobus interdictis de quibus hic tractatur plene Roff.vbi de interdictis sub suis rubricis.s.quorum bonor̄ ꝛ se.ponēs vj.que requirūtur in primo.ꝛ.x.que requiruntur in secundo.que colligas ex positionibus actoris hic ī vtroq̄z interdicto quicquid autē hic est totum fuit eius.Z. Si igit̄ vocatus ad alicui⁹ successionem ex testō vel ab intestato rerum hereditariarū possessionē vult a possessoribus recuperare.H.dicit Rof.vl̄ aduocare.Z.interdictū quorum bonor̄ sibi est ꝓditum. nam p hereditatis petitionē sine directam sine possessoriā possessio nō aduocat̄ sed rerum possessio.sic ergo concipit̄ libellus.

Libellus. Coraz ꝛc.con.d.P.qui iniuste detinet seu possidet bona que fuerūt quondam.L.cui ex testamēto vel ab intestato successi. ꝛ quor̄ bonorum petij bo.po.vnde liberi mihi fuit cōcessa.vī illorum bono.pos.mihi etiam restitui peto. et ad hoc ꝓpo.interdictum quorum bonorum vel acti. in fac.furto.in lo

Libellus. Co.ꝛc.vt.s.vsq̄z vī cū eius. vel sic.

Libellus. ꝛ iūge vī eor̄ possessionē ih dari vl̄ tradi peto.ꝛ ad h ꝓpo.ꝛc.vt.s.vel sic.

Libellus. Ago contra.P.a quo peto vt mihi det atq̄z restituat possessiōz oim bonor̄.t.cuius bonor̄ possessionē vel cuius hereditatē ad me ex testō.H.vel ab intestato dixit.M.de pba.cuius fuit iste libellus cum se.℣.ꝛ ē additio.Z.b.ptinere dico.ad quod ꝓpo.interdictū quor̄ bonor̄.ꝛ no.q̄ interdictū dat̄ vero heredi vel bonor̄ possessori ꝓtra eū qui nō vero ti.possidet.he forme.ꝓbant̄.ff.quor̄ bo.l. j.C.e.l.j.insti.de int̄dic.§.adipiscēde.actor ḡ sic ponet

Positio ac. Pono q̄ fui filius.t.C.e.l.j.i fi. ꝛ.l.ij.ꝛ.iij.si neget.dic po.q̄ me habebat ꝓ filio suo.itē q̄ me vocabat filiū suū.extra de ꝓba.p tuas.ꝛ qui fi.sint legi.trāsmisse.item q̄ berta fuit legitima vxor.t.itē q̄ ego sum natus ex illa berta.itez q̄ berta fuit libera multer.itē q̄ iā sunt.xx.anni q̄.t.habuit accessuz ad eā ꝛ eā in domo tenebat.ff.de ritu nup. in libere.ff.de adopti.quia.itez q̄.L.mortuus est.si em̄ viueret non competeret boc interdictum.ff.de vul.et pup.sub.l.ij.C.de cap.ꝛ postli.reuer.necnō. Itē q̄ pe-

tis bonoꝝ possessionē vnde liberi vel aliam. hoc em̄ est necesse cum ꝓponit ab intestato hoc interdictū. C.eo. l.j.ff.eo.l.j. Item q̄ talis iudex eam mihi concessit vt in ꝑri.ꝑcor. H.ꝑ quam acq̄siuit ea que iuris erant.ff.de bo.poss.l.j.7.iij.§.ij. ꝑ interdictum autē aduocat q̄ sūt facti 7 sunt adipiscende possessionis.ff.quo. bo.l.j.7 ti. se.l.j.in prin. Z. Item q̄ fui ab illo.t.emancipat⁹. itez q̄ ego aduoco possessionem oīm rerum que fuerunt.t. non em̄ posset res singulas aduocare.ff.eo.l.j. Item q̄ possides res mobiles 7 imobiles.t.supple corpales nō ei competit ꝓtra hereditarios debitores.ff.e.l.ij. H.contra quos ꝓpetit petitio hereditatis si se contēdāt heredes.ff.de peti.here..si debitor.7.l.q̄ si. Z. Reus ℞o sic

Po.rei. Po.q̄ fuisti filius.M.itez q̄.t.cui⁹ te dicis filiū viuit. item q̄ omisisti petere p.bonoꝝ possessionē.item q̄ petijsti 7 fuit tibi denegata. Item q̄.M.possidet oīa bona.t. ¶ Et no.q̄ succedens ab intestato de iure ꝓtorio ꝓponit interdictum directū.succedēs ℞o d̄ iure ciuili ꝓponit vtilē. ¶ Quid si res singularis que fuit patris mei a te possidetur. dic H.ſm roff.c⁹ fuit ad literā ꝑter vltimam allegatōem Z.q̄ vtile interdictuz quorum bonoꝝ a te possū euocare illius rei possessionē.nam directum ꝑ vniuersitate competit.vtile ℞o ꝑ re singulari.q̄a lz verba deficiant sentētia tamē locū habeat.7 idez est in toto quo ad totum q̄d in parte quo ad ꝑtem.ff.de rei ven.que d̄ tota.7.ff.de admi.tu.q̄ si duo. H.ſm Roff.q̄ ꝓtinuād ponit differētias huius interdicti a petitōne hereditatis dicens q̄ hoc ꝓtorium illa ℞o de iure ciuili. circa ꝟ vide qd̄ de triplici hereditatis petitione no.supꝝ de iudi.§.j. itez istud directum vēdicat vniuersitatē tm̄ vt supra petitio hereditatis vendicat rem minimā.ff. d̄ peti.here.regulariter cū.l.se. Item istud dat ad corpa vt in vltima positione actoris 7 ibi dixi.item istud possessorium illud ꝓtorium in quo actio differt ab edicto dui adri.ibi vide in fi. Z.xxij.q.vij.illicite. ¶ Ueruz q̄a frequēter. H.ingredit verba roff.in interdicto quoꝝ legatoꝝ. Z. legatarij rez in testō vel codicillis sibi legataꝝ possessionē occupant ꝓpria auctoritate ideo ꝓtor succurrit heredi 7 sibi dat interdictum quoꝝ legatoꝝ quo a legatarijs ipsis possessionē rerum ipaꝝ valeat aduocare ꝓpter quam occupatōnem ꝓdiderunt.vt C.de legi.non dubium.sic ergo libellus concipitur.

Libellus. Coram ꝛc.con.de.p.qui domū talē .cuius ꝑfines ꝛc. legatā sibi in testō c.cum ego ex testō successi sua auctoritate iacēte hēditate occupauit.vnde peto ꝓdicte domus possessionem vel ipam domū mihi dari vel tradi. 7 ad hoc ꝓpo.interdictum quoꝝ legatoꝝ vel act.infac.surrogatā in locuz eius.ff.quo.lega.l.j.in prin.multi tm̄ ponūt in libel.cuius domus possessionem. H.hic mar.de pba.hoc titu. Z. vel quam domū mihi peto restitui ꝛc.cum hoc interdictum dicatur restitutoriū.ff.e.l.j. actor ergo sic poit

Po.ac. Po.q̄.t.fuit paterfamil'.7 maior.xiij. an.ff.de dona.causa mor.l. tam is. insti. qui non ē pmis.fa.tes.in prin.ff.de do.inter vi.7 vxo.cū hic status.§.si miles. Item q̄ ſp fuit in ciuitate. Itez q̄ semp fuit liber. Itē q̄ sane mentis hec fiūt ad cautelaz. nam 7 quilibet posset testari nisi ꝓtrariū oñdat'.C.d̄ codicil.nec furentem.ff.de ꝓba.ab ea.item q̄ fecit testam̄tuz vltimū in quo ibi talē domū reliquit.item q̄ puſq̄ hereditatē adirem ꝓpria auctoritate occupasti illi⁹ rei possessionē.C.de legi.non dubiū. H. ad hoc alle. quia si post aditam ꝟ fecisset perderet legatarius dominiuz quod vt tangit ibi glo.ꝑcederet si heres possessionem apprehēdisset.al's cum dominiū rei legate adita hereditate competat legatario vt no.eo.ti. Raynaldus.verſ. temū in glo.legatum videt'.sec⁹ 7 vltra duas lecturas quas ponit ibi glo.de herede et legatario dat Roffre. aliam q̄ lex intelligat' de legatario cui legatum ē gen⁹ cuius legati cum ipse ñ sit dom⁹ merito punit' si occupet. Z. Item q̄ sine voluntate mea.ff.quoruz lega..l.j.§.j.item q̄ lz accomodauerim tibi volūtatē meaz accomodaui priusq̄ adirem hēditatem .ff.eo.l.j §. q̄ ait ꝓtor.item tātum legauit.t.testōr q̄ mihi deest fal.C.e. l.vnica.itē q̄ satisdedi ꝑ legato tibi ꝓstando vel sū paratus tibi satisdare.ff.eo.l.j.§.ꝓtor in fi.7.l.fi.§.q̄ ait.7 §.si primo in fine. Item q̄ satisdedi vel parat⁹ sū satisdare tuo ꝓcuratori.ff.eo.l.j.§.satisda.reus ℞o sic.

Posi.rei. Po.q̄ rem illā mihi legatā i testa.t.occupauit.M. Itē q̄ rē apphēdi de tua voluntate. Itē q̄ fuisti institutus a.t.itē q̄.t.legauit mihi domū illā in testō vel codicillo. Itē q̄ apphendi possessionē eius de tua volūtate post aditā hereditatem accomodata.itē q̄ tātū est in hēditate qd̄ pōr tibi ꝓsulere in fal. Item recusasti mihi satisdare. Itez satisdedisti.t.qui est ꝓcurator.b.vnde patet q̄ nō mihi.itē q̄ lz prius volueris satisdare post tamē quādo id petij recusasti.7 no. H.ſm roff.quoꝝ lega.in fi. Z.q̄ ſ̄ interdictum datur contra iuriuz quasi possessores.s.pro seruitutib⁹.ff.e.l.j.§.j.7.§.q̄ ait ꝓtor.ꝑcedens ℞o tm̄ ꝙ possessores corpalium rez. Item hoc dat' cōtra possidentē titulo illud contra possidentē pro herede vel ꝑ possessore.ff.quoruz bo.l.j.sed in quo differūt hoc interdictum ab edicto diui marci. de quo habes supra de resti.spo.§.j.respon.hic consulit tm̄ heredi 7 possessionem rei legate aduocat illud ℞o consulit debitori aduocanti sibi rem a creditore.7 apponit penam iuris qd̄ ibi creditor habebat. Item in quo differt a constituti one cū querebat' de qua habet' in pre.§.rūdeo hoc interdictum loquit' de possessione vacāte rez que fuerūt defuncti.illa ℞o loq̄tur qñ aliq̄s inuasit rem abñtis et viuētis cuius possessio vacabat. Itē q̄d differt a cōstitutione si quis in tantam.de qua in.e.§.habet'.respondeo hoc interdictum loq̄tur qñ res inuadit' c⁹ possessio erat apud aliū constituta q̄ fuit in illo testamēto ꝓteritus.quia mortuus fuit anteq̄ testamētum rem ipsā rūperetur.ff.de lib.pre.l.posthumus.si ℞o tua interest testamentuz vel codicillos exhiberi i'd petes ꝑ interdictū de tabul.exhi.quod dic vt supra de fide instru.℞.porro. H. de quo immediate post duo p̄cedētia int'dicta tractat Roff. Z.

Equitur videre de bo nor̄ possessiōib⁹ que plures sunt. H. de his copiose tractauit Rof.ti.de bono.possess.ti. generali.cum.xij. Rubricis sequen.habetur etiam quidam paruus eius tractatus de bis quem dicit se cōposuisse aretij quem puto eius opus libelloruz preçessisse quod patet.quia cum ibi enumerasset solos tres casus quibus est necessaria possessio ſm tabulas.in libell'. sua Rubrica numerat.vj.7 sūt ibi plura similia.7 sciendum q̄.l.iij.§.bonorum.ff.eodem.in tit. generali sic diffinit bonoruz possessionem qd̄ est ius prosequendi retinēdiq̄ patrimonij sive rei que cuiuscunq̄ cum moriē fuit Rof. vbi supra in princi.distinguit triplex ius scilicz ius quod prosequimur.ius quo prosequimur.ius propter quod prosequimur.exemplificat primū in iure patrie potestatis in filio. Secundum in qualibet actione qua prosequimur ꝛc. Tercium in bonoruz possessiōe que non est ius quod nec quo.sed ius propter qd̄ prosequimur ꝛc.ex bis concludit q̄ nō est ꝓprie actio. Z. de quibus ne antiquitas ignoretur aliqua perstringamus. Sciendum ē igitur q̄ bo.poss.que pretorie sūt vt insti.de bo.pos.quedam cōpetūt ex testamēto. H.q̄a cōtra tabulas non haberēt locū si testamētum factum non fuisset 7 sic ex testō causata.illud tamen non iuuat sed impugnat.et q̄diu ista competit non intentantur ſm tabulas.ff.de bono.possessi.ſm tabu.illud.§.finali. 7 hac ratione in lib.digest.premissa fuit rubrica de cō-

tra tabu. sed quia dignꝰ est tueri volũtates defunctoꝝ
qꝫ illas infringere in codice ꝑmissus fuit tractatus ꝺm
tabulas ⁊ hũc ordinem secuti sunt Rof. ⁊ auctor vt ipe
Roffr. dixit vbi. s. Item queritꝰ quare in. ff. ⁊ no. ff. eo.
ti. sup rubrica. Z. ꝺ quib ꝑmittemus vsqꝫ ad ℞. viso.
quedam etiã ab intestato. de quib dicemus a pre. ℞si.
vsqꝫ ad ℞. vlti. quedã ℞o ex vtroqꝫ vt in pre. ℞si. illud.
¶ Porro bonoꝝ possessiones alie ordinarie. de quibꝰ
primo dicemus vsqꝫ ad ℞. est ⁊ quedam alie extraordi
narie. de quib dicemus abinde vsqꝫ ad ℞. vlti. ¶ Ce-
teꝝ sunt quedam que ius tribuũt. de quib vsqꝫ ad ver.
expeditis. quedã ℞o facti sunt. de q̃bus abinde vsqꝫ ad
finem. ¶ Eaꝝ igitꝫ que ab intestato competũt ⁊ ordina
rie sũt ⁊ ius tribuũt. alia est ꝺm tabulas. H. vt dicitur
ff. eo. l. j. in prin. tabula sumitꝫ hic ꝓ omni materia q̃ scri
bi possit lignea sit vel charta vel membrana. vel coriuꝝ
animalis vel aliꝺ quodqꝫ. olim autem in tabulis ligneis
scribebatꝫ inde dicitꝫ lex. xij. tabularꝝ. an autẽ in terra vl
lapide scribi possit no. ī pre. l. ⁊ tꝫ azo. ⁊ gl. ꝺ testõ q̃ sic
Et idẽ ꝺ inscriptis si aliq̃ ingenio sigillari possent. Z.
que ꝑpetit instituto in testamento volẽti. H. est enim
voluntaria ī illo cui ꝑpetit hereditatis petitio. ⁊ in ß fu-
it largus ꝓtor concedens illam etiam non egẽti. vt di-
xit pil. ⁊ roff. satꝫ ꝺ hoc in ti. generali. ℞. itẽ queritꝰ qua-
re. Z. de iure pretorio succedere. ff. de bono. posse. ꝺm
tabu. l. j. §. j. ī qua. **Libellus.** Coram ℟. Peto
sic libellus conci. ego. c. mihi dari
bo. poss. ꝺm tabulas patrimonij seu oĩm bo. poss. q̃ fue-
runt quondã. T. tpe mortis sue qui. t. in extremis agẽs
me sibi heredem instituit in testamẽto suo vel vltima vo
luntate. ff. e. l. iij. attende tamẽ quia non coram quolibet
iudice hoc peti potest. H. Iste eĩm que ius tribuunt ⁊
ordinarie dicũtur causa cognita ⁊ ꝓ tribunali expediũ
tur ꝑ habentes merũ vel mixtum imperium. ff. de bono.
poss. l. iij. §. pe. ß alie ꝑ magistratus municipales. ff. ꝺ of
fi. eius cui man. est iurisd. l. vlti. §. pe. Z. Si ℞o aliquis
institutus est posthumo preterito qui posthumꝰ natus
defunctus est priusqꝫ testamentum apiatꝫ sic concipiet
nstitutus. oĩbꝫ eĩm premissis retentis iungat sic. Fo-
ima. non obstante q̃ natus fuit posthumus q̃ fuit ī illo
testamento ꝓteritus. qꝛ mortuus fuit anteqꝫ testamẽtũ
re ipsa rumperetꝫ. H. bene dicit q̃a de veritate ruptiꝝ
erat ꝑ natiuitatem ⁊ sic non de ciuili iure ß ꝺ pretorio
admittitꝫ. ⁊ sic isto casuꝝ se. necessaria ẽ bo. pos. ad alios
remisi in prin. Z. ff. de li. ⁊ posthu. l. posthumꝰ. ff. ꝺ bo.
poss. ꝺm tabu. l. ij. §. si sub. ¶. eo. ti. l. j. ⁊. ij. competit etiã
in hoc bo. poss. quando post factum testamentuꝝ dedit
se in adoptõnem vel arrogatõnem. vel passus est medi
am capitis diminutõnem sed postea finita est adoptio
vel factus est sui iuris ⁊ testamentum inuenit clausum.
dicens in literis vel codicillis se mori illo testamẽto. in-
sti. qui. mo. testa. infir. §. alio quoqꝫ. ff. de inius. rup. test.
posthumꝰ. ff. ꝺ bo. pos. ꝺm ta. q̃ ex liberꝫ. §. fi. ⁊ sic cõ. li.
Libellus. Coram ℟. vt supra in primo li. vs-
qꝫ in fi. postea iunge nõ obstante q̃
fuit ille. t. adoptatus vel arrogatus vel q̃ amisit ciuita-
tem vel libertatẽ qꝛ postea factus fuit sui iuris testõ si-
gnato vel volente mori illo testõ signato decessit. vt in
pre. l. Act. **Positio actoris.** Po. q̃ is
ꝫ sic põet. q̃ me insti
tuit decessit sine liberis. Itẽ q̃ ille tabule vltime sũt. ff. e.
l. j. §. ij. ⁊. iij. extra de cele. miss. cũ marthe. §. ceteꝝ. xiij. q.
ij. vltima. Itẽ q̃ potuit testari tpe quo fecit testamẽtuꝝ
⁊ tpe mortis. ff. e. l. pe. §. exigit. ⁊. l. si ita. §. fi. Item q̃ ta
bule ille auctẽtice sunt ⁊ originales. ff. eo. l. j. §. si q̃s du-
obꝰ. itẽ q̃ tabule ꝓis pupilli cui fuit ꝓstitutꝰ sit signa-
te. reus **Positio rei.** Po. q̃ ille de quo dicit
℞o sic. q̃ fecit testamentũ ba-
buit tpe mortis filium. Itez q̃ illum in suo testamento
ꝓteriuit. ff. eo. illud. §. fi. ⁊ l. equissimũ in princ. Item q̃
illud fuit testamentum primum. item q̃ tabule patris
pupilli sine signis inueniũtur. ff. eo. equissimũ. §. si cõ-
sulto. ⁊. l. j. §. si legitimũ. Itẽ q̃ tabule non extant. ff. e.
l. j. §. j. ⁊. iij. alias positõnes fac vt supra. §. ꝓi. ℞. ⁊ no. i
act. ex testõ. ¶ Est ⁊ alia bonoꝝ poss. que dicitꝫ ꝓtra ta-
que datꝫ filio vel nepoti ꝓterito ꝓtra testamẽtũ patris
vel aui. ff. de bo. possess. ꝓtra ta. l. j. §. j. ⁊. l. non tãtũ. §. j.
H. viij. que in ista sunt necessaria vide per Roffr. sub
sua Rubrica. Z. In qua sic libellus concipitur.
Libellus. Coram ℟. peto mihi concedi bo. poss.
contra tabul. contra testm̃ filij mei
q̃. M. instituit ⁊ me ꝓteriuit. ⁊ ad hoc ꝓpo. officiũ vim.
¶. qui admi. ad bono. possess. l. j. ¶. de cur. fur. l. finali. ff.
qui or. in bono. poss. ser. l. j. Actor ergo sic ponet.
Po. ac. po. q̃. t. fuit filius meꝰ ltimus ⁊ naturalꝫ
¶. de adop. l. fi. ī auten. qui. mo. na. effi.
le. col. vj. itẽ q̃ eũ emãcipaui. itẽ q̃ gratis. ff. de cõdi. in
de. si cui. ff. siquis a patre fu. ma. l. j. §. si parens. itẽ q̃ fe-
cit testamẽtuꝝ. itẽ q̃. M. instituit ⁊ me ꝓteriuit. insti. q̃.
non est per. fa. test. itẽ q̃ sunt. vj. mẽses a morte ipiꝰ. itez
q̃ filius meus homo priuatus erat. Reus ℞o sic.
Po. rei. po. q̃. t. fuit filius. h. item fuit filius tuus
naturalis vel ltimus. itẽ q̃ emãcipasti
eum ꝑ pecuniã. itẽ q̃ viuit. item q̃ fecisti secum pactuꝝ
ne sua iudicia inquietares ⁊ recepisti ab eo tantũ q̃ntũ
satis est. H. quod ꝺm Roff. intelligitꝫ de tercia que si
cut in filijs aucta est sic ⁊ in parentibus. in auten. ꝺ tri.
⁊ se. colꝫ. iij. hec seruando ad finem prime colũ. vbi hoc
tenet accur. ⁊ hic Roff. dicit libꝝ nouellarꝝ qui ibi alle-
gatur in contrariũ non esse auctenticuꝝ. Z. ff. siquis a
pa. fu. ma. l. j. §. si parens. item q̃ fuit miles. H. armate
militie de inermi ibi no. Z. ⁊ in militia decessit. ¶. de te
stamen. mili. ne quidam. ⁊. l. milites. Itẽ q̃ quatuor an
ni sunt. H. vide quod dixi supra ti. pri. ante finẽ. Z.
q̃ mortuus est. ¶ Est ⁊ alia bo. possess. contra tabu. que

170

daſ patrono ꝓterito ꝓtra testamẽtũ liberti vt. C.d bo no.posſeſ.contra tabul.liberti.ꝑ totum.ff. si quis a pa. fu.ma.l.j.ff.de bo.li.l.j.in qua sic libellus concipitur.

Libellus. Lo.ẑc.peto ego.c. mihi cõcedi bo. no.poſſ.contra tabu. contra testm̃ p.liberti mei ꝑ tercia mihi debita de iure qui cum esſet maior cẽtenario in testamẽto suo me ꝓteriuit.ꝛ.M.si bi heredem instituit.C.qui admit.ad bo.po.l.fi.ff.quis or.in poſ.ser.l.j.ꝛ.ij.isti.de suc.liber.Si aũt sit tibi aliqd relictum ꝛ petas suppleri: concipitur sic libellus.

Libellus. Lo.ẑc.ꝓpo.ego.b. ꝙ cũ.p.libertus meus quia maior erat cẽtenario fe. ciſſet testamẽtũ ꝛ talem instituiſſet sibi heredẽ mihi so. lum.xx.reliquit que ad terciam cõplendã nõ ſufficiunt Añ cũ.x.mihi ad terciam illã deficiãt peto mihi illa ab herede ſupleri.ꝛ ad hoc ꝓpo.ꝓdi.ex.l.insti.d suc.liber. ff.de bo.liber.l.etiam.§.si debita. actor ergo sic ponet.

Po.ac. Po.ꝙ.t.fuit seruus meus.itẽ ꝙ eũ ma. numiſi. Itẽ ꝙ ẽ maior cẽtenario.vt i p. l.etiã.§.siqs ꝓpo.ꝛ.l.siqs heres.itẽ ꝙ ille fecit testm̃.itez ꝙ in eo.M.sibi instituit heredẽ.itẽ ꝙ me patronũ ꝓte. rit.itẽ ꝙ decessit sine liberis.H.vel parentibꝫ ꝑm oẽs de fratre ẽ opinio.vide de boc no.insti.de gradi.cog.§. illud in fi.Roff.sub ẋ.quintum tenent idẽ de fratre.p pre.§.illud.de fratris filio Roffr.nõ audet illud asserẽ: cum non sit exp̃ssum lz aũt tribuat fratrũ filijs eadẽ iu. ra que frater.Z.hec ꝓbantur instituta.de suc.liber.ꝛ in pre.l.etiam.§.si vnus.ꝛ.§.quotiens.ꝛ in alijs.§.item ꝙ bona que habuit negociando quesiuit.H. hoc dicit quia in quesitis in castris tale ius non habet vt in §.pa tronus.leges que sequũtur dicunt idem in filio eman. cipato in milite quo ad patrẽ.Z.vt in.l.etiã.§.pꝛon⁹. ff.de mili.test.si a milite.§.fi.ꝛ.l.sequẽti.Reus ꝓpo sic.

Po.rei. Po.ꝙ.t.fuit seruus.h.itẽ ꝙ.h.eũ ma. numisit.itẽ ꝙ fuit minor cẽtenario.itẽ ꝙ fuit filius liberti.itẽ ꝙ amisisti iuspatronatus et po. nas de causis ex quibꝫ amittitur.H.quas plene ꝓsequ tur Roff.in hoc ti.ꝛ sub ẋ.decimũ.Z.ff.de iurepa.di uus.itẽ ꝙ tibi reliquit terciã ꝓtem.itẽ ꝙ tibi vel suo vl filio tuo reliqt legatũ ꝛ tu agnouisti.¶Illud quoqꝫ ñ est omittẽdum ꝙ lz hic tractemus de bo.poſſ.que oñs ꝓtorie sunt.vt insti.de bono.poſſ.tñ vtile est inserere ꝺ querela inofficioſi testamẽti.H.idem fecit Roff.po. nens etiã.xiij.que req̃runt.vt querele sit locus que ex vtriusqꝫ positionibꝫ collige.Z.licet ciuilis ipsa sit.vt insti.de inoffi.te.nã ꝛ ipa fere idẽ opat.qd ꝛ bo.poſ.cõ tra ta.nã ꝛ testm̃ rescindit.vt.ff.eo.pap.§.si ex cã.H. pill.sua.q.xlviij.dicit plac.dixisse ꝙ testamentũ patris ꝓterito filio esse nullũ ẽ verum si filius voluerit p.l.fi. lio.ff.de iniuſ.rup.ꝛ ir.teſ.cui ipe pill.assentit.anẋo va leat testm̃ filio ꝓterito quia sic petit satis no.C.de inof fi.testa.si quãdo in vlti.glo.ꝛ est etiã q̃stio pill.lxxviij. in matre,ꝛ tenet ꝙ postea agens voli exceptõe remoue tur.ff.de dona.q̃dam nisi calore iracundie recusaſſz in. stitui conuenit victum odoff.qd ponit Lyn.in pre.l.si quãdo.itẽ ipse pill.q.lxxv.tenet filiũ institutuz in certa re non haberi ꝑ ꝓterito si fratres sunt generaliter institu ti.secus si alius a fratribꝫ alle.C.de inoffi.testa.si mater Z.Itẽ sicut illa daſ ꝓteritis tã filio q̃ pri sic ꝛ ista da. tur exheredatis siue eñ filijs exheredet a pre vel a ma. tre.immo etiã si a matre vel ab aſcẽdentibꝫ ꝑ matrẽ ꝓte reat daſ ei querela.vt.ff.de inoffi.teſ.l.j.vñ no.ꝙ hec querela daſ omnibꝫ aſcendẽtibꝫ ꝛ deſcendentibꝫ exhe. redatis.siue sint maſculi siue femine.nam lz non sit ea. dem potestas matris eadem tamẽ reuerẽtia ꝛ pietas est prestanda matri que ꝛ patri iuxta illud.H.exodi.xx. Z.bonora patrẽ ꝛ matrez.xiij.q.ij.ebꝛon.xxij.q.iij.inꝫ cetera.ꝛ.ff.de cu.fur.l.furioſo.Si autẽ exheredati ex li nea trãſuersali ꝓsiſtũt non hñt querelã nisi fratres qui sunt consanguinei vel ꝓiuncti vel couterini.et tunc qñ turpis ꝑſona est instituta.ꝛ intelligas turpem.i.infamẽ siue infamia facti siue iuris.ff.de inoffi.te.l.j.C.eo.fris. Itẽ intelligas hoc de fratre conſanguineo tm̃ vel ꝓſan guineo ꝛ couterino ꝛ non de ſolo couterino vt in pre.l. H.ibi sunt due leges.ſ.fratris ꝛ fratres.ꝛ ſcdaz alle.lz ꝛ prima ad ꝓpositũ non tñ credas ꝙ verbũ exheredatõ nis qd ꝑmisit auctor ꝙ in aliquo caſu neceſſe sit fratrẽ exheredari vel ꝙ ꝓteritio in alijs caſibꝫ viciet.nec ẽ ne. ceſſe aliquid bonꝛ in testamẽto fratris exprimi.ſed si fra. ter turpem ꝑſonã instituat testamẽtum mero iure va. let frater tamẽ ꝓſanguineus illud poterit infringere ꝙ querelam qd dez.vt ibi no.nisi ipe agens ſiſi morbo la borꝛet vel nisi vnam de tribꝫ ingratitudinibꝫ commiſe rit de q̃bus in auten.de nup.§.ingratitudinẽ.colla.iij. nec credas ꝙ sit neceſſe illã in testamẽto exprimi.§ tur pi instituta frater habet querelam a qua tamẽ repellit si aliquod de ꝑdictis ꝓbetur ſcdm.Bui.qd placz.Z. ¶Sed nunqd hodie idẽ couterinus habet q̃relã: vi. det ꝙ sic cum sit ſblata differẽtia ſexus ꝛ emãcipatiõis ꝛ patrie poteſtatis.vt in auten.de here.que ab inte.de fe.col.ix.reſpon.non est ſublata q̃ntum.H.puto ꝙ sic debet dicere ad cãm testamẽti.§ q̃ntum sic etiã dixerat Rof.cuius vbi supra fuit.ſ.iste ꝓ.ꝛ ſe.ꝛ idem Accur.in pre.l.fratres in glo.ij.Z.ad ſucceſſionez ab inteſtato. ¶Sed quare couterini non habẽt q̃relam ꝓſanguinei ꝓpo hñt.Rñdeo couterinus ẽ cognatus ꝛ cognati sunt a iure ciuili incogniti.conſanguineus autez ẽ agnatus q̃ ẽ a iure ciuili cognatus.vnde si hz q̃relã q̃ ẽ ꝺ iure ci uili non ẽ mirũ.in querela ergo inofficioſi testamẽti sic conci.**Libellus.** Lo.ẑc.conq̃.ꝺ.p. patre meo libell.qui in suo testamẽto.M.he. redem instituit ꝛ me filium suũ immerẽtẽ exheredauit. vnde cum ab ipo herede sit hereditas adita peto ipm testamẽtum rescindi ꝑ querelã inofficioſi testamẽti.vl peto ipm testamẽtum inofficioſum pnũciari.ꝛ ad hoc ꝓpo.q̃relam inoffi.teſ.insti.de inoffi.teſt.in prin.ff.eo. l.j.ij.iij.iiij.ꝛ.v.ꝛ.l.pap.H.an agẽs querela agat hẽdi tatis petitione vide plene no.ff.de inoffi.te.l.qd de in. officioſo.§.j.ꝑ azo.in ſum.eiuſ.ti.ẋ.ſolet q̃ri.vide per odof.ſup.l.fi.C.de execu.rei iudi.ꝛ bi ꝓcordant ꝙ nõ. Z.ac.er go sic po.**Positio actoris.** Po.ꝙ.p. fuit pr̃i me⁹ item ꝙ ipe fecit testamẽtum in quo sibi.M.heredẽ in. stituit vt in prealle.l.Itẽ me exheredauit.vt in prealle. l.item ꝙ ipe.m.hẽditatẽ adiuit.ff.eo.pap.§.si conditõi ꝛ.l.pe.itẽ ꝙ duo anni sunt ꝙ pater meus mortuus est. C.eo.l.pe.§.fi.Itez ꝙ pater meus hanc querelam fuit cõminatus vel preparauit.ꝛ hoc cum filius.H.scilicz exheredati.Z.vult proponere.C.eo'tem.l.penl.§.fi. ff.eo.posthumus.§.fi.ꝛ.l.quẽadmodũ.Reus ꝓpo sic.

Positio rei. Pono ꝙ.p.in illo testamento reliquit tibi legatũ.ff.eo.si ps. iudicãtiũ.§.fi.ꝛ.l.nihil.ꝛ.l.pap.§.si conditõni.Itez ꝙ illud agnouisti vt in priori.p̃.concor.Itẽ ꝙ p̃stitisti pa trociniũ petẽti legatũ.ff.e.l.fi.itẽ ꝙ habes tibi ltimam debitã de iure nature.in auten.vt cum de ap.cog.§.alius quoqꝫ.colla.viij.ꝛ de trien.ꝛ semiſ.colla.iij.C.de in. offi.test.cum quer̃.extra ꝺ testa.Raynutius.Itezꝙ quinquenniũ transactum ẽ ab adita hẽditate.H.C.e. l.siquis filiũ.ꝛ ꝓpter hoc auctor ſupra posuit de bien. nio vt pateret eũ esse infra quinquẽniũ.Z.Itẽ ꝙ daſ tuus decessit sine p̃paratõne vel cõminatõe q̃rele.H. correſpõdent vltime positõni actoris ꝛ tñ neutra ẽ ne. ceſſaria loquẽdo de filio ad quẽ etiã non p̃parata trãſ. mittit.secus in extraneo.C.e.si quis filium.ꝛ.l. penult. in fi.quãdo autẽ dicatur preparata habet.ff.de inoffi. testa.posthumus.§.finali cũ.l.ſequenti.Z.ad ſupple. mentum autem falcidie sic potest libellus concipi.

Libellus. Coram ẍ. Conq̃.de.p.fratre meo a q̃ peto mihi ſuppleri quod mihi

ꝺe est ꝺe fal. bonoꝝ. b. patris mei qui me in. x. tm̃ heredē instituit cum adhuc ratione fal. ꝺe dictis bonis me contingere ꝺebeant alia. v. que mihi prestari peto ꝓposita condic. ex. l. insti. vt. C. ꝺe inoffi. testa. omni mō. extra ꝺ testa. Raynucius. C Viso ꝺe bonoꝝ possessioni. q̃ cōpetūt ex testō sequitur videre ꝺe his que cōpetunt ab intestato 7 primo ꝺe bonoꝝ poss. que dicit vnde liberi. H. lz verba videant ꝺefectiua satis ē ꝙ intelliguntur 7 qz latius est nomē liberoꝝ q̃z filioꝝ. ff. ꝺe verbo. sig. liberoꝝ. ideo non dicit vnde filij. Z. que ꝺat filio emācipato cum pater ꝺecedit ab intestato. H. 7. vij. q̃ reꝙruntˇ in ista no. Roff. in sua Rubrica 7 totidem sub suis rubricis ponit in duabus sequētibus que mixtim ex positionib colligi pñt. Z. in qua sic libellus concipitˇ.

Libellus. Coram ꝛc. peto bono. poss. vnde liberi ꝙ quam volo ab intestato. ꝓ. patri meo succedere. ff. si tabule test. nul. ex. l. j. ff. ꝺe bo. poss. l. iij. §. cā. ff. quis oꝛ. in bo. poſ. l. ij. ac. ti. g̃ sic po.

Positio actoris. po. ꝙ. p. fuit patˇ meus vel auus vel proauus. ff. si ta. te. nulle. ex. l. j. §. pꝛoꝛ. Itē ꝙ ego sum filiꝰ eius ltimus. H. i. adoptiuus adoptōne durāte p. l. sta tim allegatas. Z. vel naturalis 7 ltimus. vt in pre. §. pꝛoꝛ. C. ꝺe adop. l. fi. ff. vnde vi. l. ij. Itē ꝙ ille ꝺecessit ab intestato. ff. si ta. te. nulle. ex. l. j. §. si ita autē. ff. vnde liberi. l. j. Itē ꝙ status meus non ē in aliquo immutatus. ff. e. l. j. §. fi. re

Posi. rei. pono ꝙ status tuꝰ nō us ꝝo sic po.

Posi. rei. est talis qualˇ erat qñ cepit tibi ꝓpetere bonoꝝ poss. H. forte ꝓtrariū intendit eius qꝺ dicit tene qꝺ dicit. l. fi. ff. eo. ti. Z. Item ꝙ alius ē primioꝝ ꝺefuncto q̃z tu. ff. ꝺe suis 7 leg. here. l. j. §. pe. ff. vnde cogna. l. j. §. primus. Itē ꝙ annus est elapsus. C. q̃ admi. ad bono. poſ. l. iij. ff. ꝺe edic. suc. l. j. 7 alˇ faciat. vt in pre. bono. poss. C Est etiā 7 alia bo. possessꝝ que dicit vnde agnati vel vnde legi. H. hoc dicit ꝙa rubrice ꝺigestoꝝ vel C. non ponūt. vnde agnati. lz. l. ij. 7 pe. ff. ꝺe illis loquātur leges. C. non legitimi autē strictē sumptum sumitur ꝓ agnatis. nam cognati habent specialē Rubricam ꝺe qua sequitur sumptum autē largissime respicit omnes qui ab intestato veniūt aꝺ successionem. l. fauente. facit. ff. ꝺe verbo. signi. l. lege. et qꝺ no. infra versi. patrono. Z. que ꝺatur coniunctis per virilem sexum post liberos ab intestato. instituꝝ. ꝺe hereꝺi. que ab intesta. 7 ꝺe li. ag. suc. in qua sic concipitˇ lib.

Libellus. Coram ꝛc. peto mihi ꝓcedi bonoꝝ poss. vnde agnati ꝙ quam volo succedere. ꝓ. agnato meo qui ab intestato ꝺecessit cum illi ꝓ. sim agnatus primioꝝ 7 ipe sine liberis 7 alijs ꝺescendentibus 7 ascēꝺentibus ꝺecesserit. ff. quis oꝛꝺi. in bon. poss. ser. l. ij. C. ꝺe cur. fur. l. fi. ff. ꝺe bonoꝝ possessio. l. iij. §. causa. ff. vnde legi. l. ij. Actoꝛ ergo sic ponet.

Positio actoris. pono ꝙ. ꝓ. mortuꝰ ē. ff. ꝺe vul. 7 pu. sub. l. ij. ꝺe cap. 7 postli. re. necnon. Itē ꝙ hoc certum ē. ff. vñ legi. l. ij. §. siquis ꝺecesserit. itē ꝙ intestatus. ff. e. l. j. item ꝙ sum illi agnatus. insti. ꝺe here. que ab intesta. ꝺefe. insti. ꝺe le. ag. suc. Itē ꝙ primioꝝ. ff. ꝺe suis 7 legi. ag her. l. ij. §. exheredatos. ff. vnde agna. l. j. §. ij. Reus ꝝo sic.

Po. rei. po. ꝙ alij supsunt qui te precedūt. ff. si ta. te. nulle. ex. l. j. ff. eo. l. j. 7. l. intˇ. Item ꝙ. c. ꝺies sunt elapsi. C. q̃ admi. ad bo. poss. l. fi. instit. ꝺe bo. poss. §. fi. C Est 7 bonoꝝ pos. vnꝺ cognati que ꝺatˇ bis q̃ ꝓ feminaꝝ sexum coniūcti sunt. ff. vñ cognati. l. j. ff. ꝺe suis 7 le. here. l. post ꝓsanguineos. in q̃ sic li. conci.

Libellus. Co. ꝛc. peto mihi ꝓcedi bo. poss. vñ cognati ꝙ quam volo ꝓut possum succedere. ꝓ. cognato meo qui ab intestato ꝺecessit cuꝝ illi ꝓ. cognatꝰ fuerim primioꝝ. H. hoc intelligit. l. etiā si nullus sequatur. ff. eo. l. j. §. primus. cum concoꝝ. Aꝺ idem extra ꝺe verbo. signi. Joseph. Z. qui ꝺecessit sine ascendentibus 7 ꝺescendentibus 7 agnatis. ff. vnde cognā. l. j. ꝝm hoc etiam concipitur si mater petat bonoꝝ possessi. vnde liberi in bonis filij ab intestato ꝺefuncti. 7 pone vt supra in proxi. C Alia quoq; bono. possess. ē que ꝺicitur vnde vir 7 vxoꝛ. que locum habet predictꝫ personis non extantibus. H. ponit Roff. vj. que reꝙruntur in ista sub sua Rubrica vbi ponit fabulā ꝺ mulierē astuta q̃ cū maritus testatꝰ nil sibi vltra totē reliq̃ rat se simulauit infirmam 7 testata est maritum sibi heredem instituens. quod maritus audiens mutato primo testamēto illam instituit 7 moꝛtuus est. 7 circa hoc satis fabulatur blando tamen viri sermone vxoꝛis supremum iudicium in se pꝛouocare non est criminosuꝫ C. siquis ali. te. pꝛo. l. fi. Et scias ꝙ bec bonoꝝ possessio est necessaria quia nullo alio iure coniūx cōiungi succederet. et verum est istos non esse consanguineos nec affines. quia tunc certis gradibus coniuges ee nō possent. sunt tamen affinitatis causa 7 vna caro diuino sacramento coniuncta aꝺ genus humanū pꝛopagāduꝫ. 7 est inter eos societas diuine et humane domus. C. ꝺe cri. expitˇ. here. l. aduersus. merito ꝝm Roffr. pꝛoꝛ hanc successionem 7 bonoꝝ possessionē induxit sicꝫ quod scripsi ꝺe pꝛocurato. constitutus. super. j. glo. Z. insti. ꝺe bonoꝝ possess. in qua sic libellus concipitur.

Libellus. Coram ꝛc. peto ego. b. mihi cōcedi bo. posse. vñ vir 7 vxoꝛ ꝙ quā volo succedere. a. vxoꝛi mee ab intestato ꝺecedēti sine ascendentib 7 ꝺescendētib 7 cognatis 7 agnatis. C. ꝺe curfur. l. fi. C. q̃ admi. aꝺ bo. poſ. l. fi. ff. ꝺe bo. poſ. l. iij. actoꝛ ergo sic po.

Po. ac. Pono ꝙ a. fuit vxoꝛ mea. Item ꝙ cum ea matrimoniuꝫ contraxi Item ꝙ contraxi cū ea matrimoniū in facie ecclie. item ꝙ illud matrimoniū duranit vsq; aꝺ tpꝰ mortis eius. itē ꝙ illa moꝛtua ē ab intestato. ꝓdicta ꝓbantˇ. ff. vnde vir 7 vxoꝛ. l. vnica. itē ꝙ sine liberis agnatis 7 cognatˇ. ascendētib 7 ꝺescendētib ꝺecessit. C. e. l. j. C. quoꝝ bonoꝝ. l. fi. ff. ꝺ gꝺi. cogna. l. ñ facile. ff. affines. re. ꝝo sic.

Po. rei. Po. ꝙ fuit tunc vxoꝛ. t. ergo non. h. extra ꝺe ꝓsump. nonne. ff. ꝺe iudi. cum pꝛetoꝛ. Itez ꝙ. t. viuit. ff. ꝺe his que no. infa. l. j. extra ꝺ bigā. nuper. Item ꝙ ꝺiuoꝛtium interuenit. extra ꝺ. uoꝛ. gaudemus. Item ꝙ fecit testamētum. Item ꝙ filij agnati 7 cognati vel ascendētes supersunt. H. querit Roffre. cū ꝺeficientibus omnibus ꝺe quibus. s. succedat fiscus quare non habuimus. vnde fiscus respondit ꝙ iꝺ non fuit necessarium. quia ex potestatis plenitudine cum inuenerit bona sibi vacātia illa recipit ꝓut vult. ff. ꝺe iure fis. l. j. §. an bona. 7. C. lib. x. ꝺe bo. vapertotum. C. ꝺe peti. hered. l. j. ff. eo. ti. Item veniunt. §. pridie. 7 pꝛefixum est sibi tempus quadriēnij aꝺ petendum post quod non auditur. C. ꝺe quadri. pꝛescri. l. j. C Est 7 quedam extraoꝛdinaria bonoꝝ possess. que nomine caret 7 competit his qui ex legibus 7 ex sen. cō. 7 ex constitutōibus pꝛincipū tam ex testamto q̃z ab intestato veniunt. institu. ꝺe bono. poss. H. supp. hec. vij. 7. ff. vt ex legibus se. q̃z consul. bo. possess. ꝺetur. l. vna. 7 vide quod ibi no. Z. in qua sic libellus concipitur.

Libellus. Coram ꝛc. peto mihi cōcedi septimaꝫ bonoꝝ possessionē extraoꝛdinariā que ꝺatˇ vocatis ab intestato ex legib ꝙ quā volo succedere patri meo quē ab intestato ꝺecessisse inueni cū ab hostib redij. vñ cū fuerim emācipatus 7 sic iure ciuili incognitus 7 successio. H. supple vel fictio quaꝫ fingitˇ reuersus sp in ciuitate fuisse. huic eſſi que ciuilis est emācipatus nō pticipat. Sz ꝺices nonne ſblata ē hodie ꝺifferētia emācipatōnis ꝙ auten. ꝺe heredi. que ab intes. ꝺefe. colla. ix. Respondē ꝝm ꝙ ibi ꝺicitur in fine. j. responso. pꝛocedit in modo pꝛelationis vt qꝺ suus non pꝛeferatur emancipato non tamen in modo succedēꝺi. Si igitˇ ponderamus tpus reuersionis non

iunat illo si tpe mortis seruus erat ipe cum pat decessit.7 hoc quo ad istū ℣.quo ad sequētem pat erat seruus tēpe sue mortis 7 sic successores habere non poterat.C.cōmunia de succes.l.seruus.p hoc vides q propter emācipationē hec bonoꝝ possessio est necessaria q alʒ essʒ volūtaria.C.ex qui.cau.ma.l.vlti.C.de capti.et postli.re.l.j.ff.e.l.diuus. Z.iuris postliminij mihi non pdest illā bonoꝝ possessi.mihi peto concedi per quam habitā 7 pcessam volo bona que fuerūt pris mei vendicare 7 vendico.in.l.℣o come.sic concipitur libellus.

Libellus. Coram ꝛc.vt supra in pre.vsq; patri meo iūge ab intestato decedenti apud hostes cui bñficio 7 successione legis cornelie nō possum succedē cuʒ fuerim emācipatus 7 sic iure ciuili incognitus p quā bonoꝝ poss.habitā 7 pcessaʒ postea volo bona que fuerūt quondā patris mei vendicare et vendico insti.de bono.poss.patrono.7 ppetit hec ordinaria si vult de iure ptorio succedē.7 conci. sic libellus.

Libellus. Coraʒ ꝛc.peto mihi pcedi bo.pos. septimā extraordinariā p quā volo liberto meo succedē ab intestato decedēti 7 sine liberis ff.vñ legi.l.ij.ff.de ver.sig.si lege. H.hec ē ergo illa generalis vnde legitimi de qua supra dixi ℣s.est 7 alia.in prin. Z.sic etiā filius in bonis matris.7 mater in bonis filij petet iuxta p̄missa bono.poss.insti.de bo.poss.§.septima. H.7 Roff.etiam in his formant libellos tractās circa hoc de lege longobardoꝝ. Z.Si ℣o quis vocatur ex consti. **Libellus.** Coram ꝛc.Peto ego curator talis infantis sic li.pcipit. mihi pcedi bo.pos.septimā extraordinariā p quā idem infans vult matri ex testō succedē q testim̄ mutare non potuit p̄uēta morte cū in puerperio decesserit 7 alios filios sibi bēdes instituit vt in pre.§.septima. H.7.C.de inoffi.test.l.ij.ex cui⁹ fine pʒ q si ex̄neos instituissʒ ageret de inofficioso.hodie etiā vocat q̄s ab intestato ad successionē p̄ris adoptiui.vt.C.d adop.l.fi.vñ sic li.cō.

Libellus. Co.ꝛc.peto mihi pcedi bo.pos.septimam extraordinariā p quaʒ p̄ri meo.t.arrogatori. H.iste etiam testatus debet filio q̄r tam.ff.de adop.si arrogator. Z.seu adoptiuo ab intestato decedēti volo succedē vt in pre.§.septima.C Expeditis bono.poss.que ius tribuūt dicamus de tribꝰ q̄ ius nō tribuūt ß facti sunt.7 primo d carboniana. H. sic dicta ab inuētore.7 hanc plixe psequit Roffre.ponens de ipa circa tres chartas psequēdo.viij.que req̄runtur in illa.7 ad positōnes quas ex causa omisert auctor 7 ipse remitti non pōt illa exprimam q̄ sunt ß.prima q petēs masculus vel femina sit impubes.ff.e.l.j.§. ij.7.l.iij.§.puberi.secūda q huic impuberi agēti vel defendenti moueatur questio.status 7 bono.ff. eo.l.iij.§. quanis.tercia q sit natus de legitimo 7 indubitato matrimonio.C.e.ti.l.ij. Quarta q sic descendens ex linea virili sit masculus vel femina.ff.e.l.j.§.7 generalr. Quinta q filius non sit exheredatus nec institutus.ff.eo.l.j. §.pōponius. Sexta q annus vtilis fm eū nō sit transactus.ff.e.l.iij.§.fi. Septima q in hac carboniana pcedenda inc̄ueniat cāe cognitio.ff.e.l.j.in princi.7.l.iij.§. due.viij.q impubes iste satisdet.C.e.l.j.7.ij.7.ff.e.l.iij. §.missum.7 vt de plixe scriptis aliq̄d memoriabile habeat. C Circa primū q̄rit quare soli impuberi pcedat: rñdet q monit ptorem etas tenella inducēs silꝫ.C.de fal.mo.l.j.ff.de adop.si arrogator.C.de p̄scrip.xxx.an. l.sicut in rem.7.l.cū notissimi.insti.de tute. ℣.est autem. ff.de noua.l.j.§.vlti.in quibus omnib habetur p̄dicta psideratio. C Circa secundū fatetur vbi illa duo conuncta non essent lʒ cesset carbonianū locus est imperialibus constitutionibus quas non habemus nisi sint ille C.eo.ti. vel habētur p interp̄tationes prudentū de questione aūt status dat multa exempla.vt quia dicit non filius vel suppositus vel seruus ipe vel pater. Item dat duo exēpla 7 si non p directum tamē vtiliter q̄ habent ff.e.ß si is.§. si impubes.j.7.ij.respon. Iʒ scdm nō pbat. Itē questio ē status similitudinaria cum dico patrem pupilli fuisse in mea ptāte.7 pupillus dicit illum fuisse patrēfamil.7 se eiꝰ beredē vel dico illū pceptū añ emācipationē patris ipe dicit q post.ff.eo.ti.l.decessit quē ego. Itē de eodē statu patrie potestatis.ff.eo.l.j.§.siq̄s ℣o.positis his exēplis multū instat ī hac pte. C Circa tercium quidam addūt et sub psonis legitimis custodito partu.7 sic successione legitime comprobata. sed vt ipe dicit fm id nullū eēt bñficium caarboniani plus expediret agē petitōne hereditatis si veniret de iure ciuili vel quoꝝ bonorum si veniret de ptorio. Item que questio haberet differri si fieret sic plena pbatio.dicit ergo clarius q̄ʒ in glo.l.illaʒ scdam loqui quādo vir denunciauit cōiungi q non erat ex eo pregnās pbauit § intētans carbo.q partus fuerit custoditus sub legitimis obstitricib 7 idem cum a venientibus ab intestato id opponit 7 petit 7 mulier custodiri non pmisit.7 hoc dixit ibi glo.vel secundo intelligit l.illa cum pbat filiꝰ coniugū parentum scʒ q se p cōiugib habuerunt. et fm hoc sufficiet de hoc minus plena vel semiplena pbatio.vnde dicit ibi glo.q de his omnibus que lex exprimit summatim 7 semiplene fiet fides. C Circa quartum vt dicit regula datur in.l.j.ff.e.ti.§.7 generaliter. q vbicūq̄ negat de contra tabulas denegat 7 illa.contra tabulas ℣o negat contra testam̄ta feminaꝝ.ff.d bono.poss.con.ta.l.illud.§.ad testam̄ta.7 ibi textus rationem sbdit.quia suos heredes non bñt quod exponevt ibi no.duos aūt casus q̄bus fallit dictum illius.§.7 generaliter no.in glo.quos psequitur hic Roff. C Circa q̄ntum de exheredato fallit quando cū eulogio exhere datus essʒ puta exheredo impuberem natum ex adulterio.7 tunc locus est carboniano.vt ibi alʒ non 7 de instituto idem vt ibi.habet enim fm tabulas 7 hoc quando institutio tenuit.si autē non tenuisset quia nō solennis habebit carbonianū.ff.eo.ti.l.j.§.siquis filiū.intelligit tamē Roff.qd dictū est de exheredato quando tenet exheredatio alʒ daret carbo.objcit roff.de liber.7 posthu.l.iij.vbi tenet exheredatō cū conuicio so.vt ibi no. C Circa.vj.instat in intellectu.§.fi.l.iij.ff.eo.7.§.si impubes.in.l.ß si is.cōcludens q si impubes qui petijt carbo.vult eē sola possessione contētus vt possideat et fruat rebus forsitan alienis.7 inde pcipiat alimēta nō bʒ necesse petē aliā ordinariā.7 sic loq̄tur.§.impubes. 7.C.e.l.ij. Si autē vult actōnes ꝓponere vt res a possessoribꝰ aduocare nō sufficit carbo.immo bʒ petē ordinariam vt in pre.§.fina.in.l.iij.7 facit.§.missum ibi prece. C Circa septimū fatetur per leges alle.duplicez cause cognitionem necessariam.prima semiplena in qua et si modicum faciat pro impubere dabitur carbonia.vt.l. iij.§.cause. secunda quia iudex circumspectus rideb it an plꝰ expediat pupillo expediri q̄ʒ differri.vt clare ponit.§.due.in e.l.iij. C Circa octauū distinguit vt supra an velit sola possessione frui 7 contētus esse q ptor tantorum eum constituit possessorem.an velit etiā actiōes mouere 7 res hereditarias petere debita exigere 7 collationē totiꝰ omniū petē 7 hoc casu satisdabit.primo casu si vult vti 7 frui 7 tamē habet alias vnde se alat satisdabit alʒ de suo viuat. Si ℣o habet de suo vnde viuat sine satisdatiōe fruetur.vt in pre.l.sed 7 si is.§.an autem.7 inducit tria similia.ff.vt in po.le.l.penultima. ex qui.cau.in po.ea.l.fulcinius.de ven.in posse.mit.l.j. §.penulti.7 vlti.instat in satisdatōnis forma an sit d restituendis bonis si apparebit eum non eē filium.qd placet azo.in summa eo.ti.§.est autem.an sit de vtendo et fruēdo arbitrio boni viri quod placuit pl'.vt ibi ffert azo.mihi non videtur absurdum vtrāq̄ prestari quādo fruitur.ß eque subdit Roff.p te videas. quia suspicor ex dictis ꝺ de plixitate notari. Z.in q̄ sic libel.con-

Libellus. Coram ꝛc.peto ego.p.impubes filius quondam.t.qui me in testamento suo pterijt vel q̃ ab intestato tanq̃ ꝓximior vel rumpere testamentum p̃ contra ta. vel dicere ip̃m ipso iure nullum cum fuerim preteritus objcit mihi cõtroversia ipsor bonor ꝛ filiationis. vnde cũ sim impubes peto mihi ꝓcedi carbo. bo. pos. p̃ quam ꝛ possessor constituat ꝛ cõtroversia mota differat vsq̃ ad tpa pubertatis mee. ff. ad carbo. l. carbo. §. cꝫuis. Si ãt mouet ei qõ status ꝛ pupillus nõ possideat sic concipitur libellus.

Libellus. Coram ꝛc. con. de. p. quia cũ velim patri meo ab intestato succedẽ ipe mouet questionẽ status dicendo me non eẽ filiũ ei⁹ vel me seruũ eẽ quare peto vt talem ꝓpositam questionem contra me vsq̃ ad tp̃s pubertatis mee faciatꝫ differri vel p̃ hos aduersario contradicẽti vsq̃ ad temp⁹ pubertatis silẽtium imponi. vt in pre. §. cꝫuis. hic nõ fit positõnes necessarie. quia summaria ẽ cause cognitio. nec admittit aliqua exceptõ quin pupillo detur carbo. ¶ Sequit alia extraordinaria bo. pos. que dat mulieri noie ventris q̃ ꝛ facti ẽ. H. in hac reḡrunt sex q̃ rof. sub sua Rica psequit. Z. in qua sic libellus concipit.

Libellus. Coram ꝛc. peto ego bertha nomine ventris mitti in possessionẽ bonorũ quondã mariti mei exquo sum pregnãs. ꝛ mihi ꝛ familie mee p̃ vos ꝓstitui alimẽta ꝑm dignitatẽ meam ꝛ ꝑm qualitatem ꝛ facultatem ipsorum bonorum. Vel sic.

Libellus. Coram ꝛc. peto ego berta vxor q̃ndam. t. de quo sum pregnãs cõcedi mihi bono. poss. H. no. quia in hoc differt iste libell⁹ a primo. quia hic petit ꝓcedi bonor posse. & ibi petebat mitti in possessionẽ que missio expedit officio iudicis. & dixit Roff. cum ista ius non tribuat vt supra non est in hoc instandũ. Z. noie ventris de omnib bonis que fuerũt quõdã. t. ꝛ ꝑm dignitatẽ meã mihi ꝛ familie mee in alimẽtis ꝓuideri peto. vt in pre. §. septima. ff. de carbo. bono. poss. l. j. ij. iij. ꝛ iiij. Actor ergo sic ponet.

Positio actoris. po. q̃ ego fui vxor. t. Itẽ q̃ me vt vxorem tractauit ꝛ noianit. extra de p̃sum. illud. itẽ q̃ ipse mortuus ẽ. itẽ q̃ remãsi ex eo pregnans. ff. de ven. in po. mit. l. j. itẽ q̃ erã p̃gnans tpe mortis eius. ff. e. l. j. re⁹ ꝛ ꝙ ecõtra po. ¶ Ultimo seqtur de bo. po. ex edicto diui adri. H. hic diuertit auctor a verbis roff. aggrediẽs verba Ja. bal. ꝛ alior de quib plene dominus meus ꝛ Cy. i. l. vltima ipsius ti. ꝛ primo q̃ edictum non competat inducit rubrica de edic. diui adri. tol. ꝛ litera penitus q̃ ẽ ibi in tex. glo. ibi dicit illud eẽ sublatum quod erat inquum vt de. xx. dando fisco ꝛ similib que ibi textus dicit ambages. hoc vult ibi glo. ꝛ goff. roff. ꝛ dominus meus cum Ja. bal. Bui. de suza. pe. ꝛ Cy. tenẽt hoc edictũ ſblatum ita q̃ ex eo agi non potest. ꝛ idẽ Sy. vinc. Z. vl' p̃ ꝓditõnem ex. l. illius in qua sic libellus concipitur

Libellus. Co. ꝛc. dico ego. p. q̃ talis me heredez instituit vel tali ab intestato successi. vnde peto mitti in poss. bo. quondã ipius. a. et ad hoc ꝓpo. conditõnẽ ex. l. fi. C. de edic. diui adri. tol. H. vt no. e. ti. l. ij. in vlti. glo. cõtra hoc nõ admittit appellatio. Z. sed q̃ dixi ab intestato alij reprobant vt infra ℣. quid de succedẽte. Vel sic ꝑm alber. pap.

Libellus. peto me mitti in bono. poss. quõdã T. cui successi ex testamento quod me ostensurum offero non cãcellatum non viciatũ ꝛc. vt in eo. l. cuz eĩ cautũ no sit quo genere actionis agatur dabitur conditio ex dicta. l. C. vt. ff. de condi. ex lege. l. vnica. ß contra. nam omnis cõditio ẽ psonal' actio vt insti. de acti. §. appellat autẽ. ꝛ hec actio psonalis nõ rite intẽdit nisi contra obligatum ex contractu vel q̃si. vel ex maleficio vel quasi. quia obligatio ẽ mater actionis. vt. ff. de procu. licet. §. ea obligatio, ꝛ in presenti ea su nullum genus de p̃missis obligationib inuenit. sed dic q̃ quedam conditiones ꝓponũtur ad hoc vt aliq̃d fiat vel detur ab aduersario. ꝛ ille non intentantur nisi contra obligatum vt dictum ẽ. alie intẽtant ad solam possessionẽ ꝛ in his non reqrit obligatio nisi hoc casu. H. istud nisi impedit intellectũ. vñ dicit gl. in. l. indebiti. raro repit q̃ condicat possessio nisi in hoc casu. ꝛ. ff. ꝛc. allegat etiã. l. ij. ff. de triti. ꝛ. C. locati. siq̃s ꝓductõis. Z. eo. ti. ff. ꝺ ꝓdi. inde. l. indebiti. C. de agri. ꝛ cen. si coloni. li. ꝓj. p̃t q̃q̃ ℔ peti p̃ offm̃ iudicꝫ. ꝛ tũc sic li. concip.

Libellus. Coram ꝛc. vt supra vsq̃ successi. ũ ge vnde vestrum implor officiũ vt me inducatis in poss. bono. que fuerunt vel que possidebat talis tpe mortis sue. exquo ergo testamentũ nõ cancellatum nec abolitum ostenditur mittẽdus est heres i possessionem rerum ꝛ que testor tpe mortis possidebat ex bñficio pre. l. fi. ꝛ. l. illa loquitur in testamẽto i scriptis. ¶ Quid de nũcupativo rñ. tunc hz locũ interdictum q̃rum bonorũ. alij dicũt idem etiam in nũcupativo. sine illud sit in scriptis redactũ sive non ꝓput ibi no. H. in glo. sigillor in fi. Z. ¶ Quid de succedente ab intestato. respon. ille non habet bñficium p̃dicte. l. ꝑm Odoff. Bal. ꝛ infra ℣. sed pone p̃ Bui. facit. C. quorum legat. l. j. ꝛ. l. iij. ff. de peti. here. in glo. ordi. ꝛ facit quod no. cy. C. vn de liberi. l. qui se patris. Z. et hoc ꝓbat secũda pars illius Rubrice que dicit de scripto here de. H. itẽ cum huius. l. bñficium fundet sup̃ quadam notorietate ꝓstensionem testamẽti non cancellati resultãte que i herede ab intestato cesset patet in illo cessare bñficium Z. ß roffre. contra. ¶ Sed nunquid petens se mitti in possessionem iurabit de calumnia. respon deo sic. regulariter eĩ in omni causa iuratur. C. de iura. calum. l. ij. ff. ad exhi. thesaurus. H. hoc tenuit Mar. Sy. etiam si non appareat contradictor. Z. alij dicũt sufficere exhiberi instrumẽtum non cancellatum nec oblitũ. ar. pre. l. C. de edic. di. adri. tol. l. fi. ꝛ sine li. ff. ad exhi. l. iij. §. sciendum. ¶ Quid si missus in possessionẽ p̃ illam. l. cadit a possessione nunquid iterum p̃ eandez. l. succurretur. respon. non ꝑm Ja. bal. insti. de interdic. §. adipiscendi. ff. de peti. herebi. q̃ si in diem. H. esset enim istũ de recuperanda idem dicit Odoff. de herede qui possidet ꝛ vult tueri p̃ iudicem beneficio illius. l. quia illud non ẽ adipisci. sed dominus meus querens de herede qui bona vacantia auctoritate sua recepit ꝛ postea petit id p̃ iudicem confirmari tenet q̃ potest vicens casum. ff. de carbo. l. iij. §. ibidem. ℣. parui. sed hoc non credo beneficio. s. l. fi. de qua loquimur. ad ℣. parui. respon. vt ibi no. Bal. an semel missus si cadat a possessione sit iterato mittẽdus. quidam q̃ non. quia. l. edicto pertinet ad possessionem adipiscendam non ad recuperandam. vi de. ff. de contra. emp. l. si cum fundũ. §. fi. ꝛ. C. vn de vi. l. fi. Item quia illa lex intelligitur de prima missiõe. l. bones. §. hoc sermone. de verbo. sig. ℣. sed nunquid is. ergo contrarium credo. arg. ff. de eden. l. vbi. §. hec vor. nec eĩ solum datur pro possessione adipiscẽda immo confirmanda. C. de carbo. edic. l. j. ꝛ ibi per Odo. ꝛ Cy. pari ratõne p̃ re adipiscenda iterum arg. ff. de inreinr. l. ß si possessioni. §. j. vide Ja. C. de successo. edic. l. ij. Z. ¶ Sed nunquid is qui scriptus est potest postulare ex certa re. H. alio vniuersaliter instituto als non vt no. in. l. fi. vbi tenet glo. q̃ non esset questio quia habet loco legatarij ꝛ legatum peten dõ est ab herede. Sy. vin. tenet q̃ potest sicut qui institutus ẽ in quota cũ eande testatoris voluntatẽ videatur habere iste sicut ille alle. l. illud. ff. ad. l. aquil. Nec obstat q̃ habetur pro legatario. quia id verum vt non subeat hereditatis onera. dominus meus fatetur hoc in filio qui semper videtur institutus in quota. quia si res valet legitimam quotã hz si non valet lex supplet. Z. p̃missum bñficiũ vt in possessione illi⁹ mittat. dicũt quidã q̃ non q; pre. l. loquit

tur in vniuersali successore tm̃.argu.ff.quorum bono.l. j.Alij dicunt contra.nam p.l.C.hoc non prohibet.argu.ff.de peti.here.l.minima.nec ob.pre.l. quorum bono.quia illud verum in interdicto illo quod est vniuersale.tamẽ etiam pro vna re competit.vt in pre.§. adipiscende.z.ff.quorum bonorum.l.ij.non tamen agit tanq̃ pro re singulari.sed proponitur petitio generaliter sicut in peti.here.p p̃dictam tamen constitutionẽ.C.de edic.diui adri.tol.l.fi.agitur de vna re. et etiam petitur hereditas. vt nota.fm quosdam.ff.si pars here.pe.l.j. z.ff.de petit.here.l.iij.Bald.no. q heres scriptus in re certa habet bñficium.l.edicto.pro illa re bot cum a nemine possidetur. vel possidetur a tercia persona. sed si possidetur ab herede debet agi via ordinaria que tollit extraordinariam.ff.de an.lega.l.quintus.§.pompo. vel dic contra q habet locum hoc bñficium indistincte quia non ẽ purus legatarius.sed habet titulu z nomẽ heredis.vt not.in.l.filium.de lega.p̃stan.in glo.ordi.et multum valet titulus.z ista ẽ cõmunis opinio moderno rum.z vide glo.que ẽ in.l.liberis.ff.de excepť.do.¶ An aliquis sit citandus dic non in possessione iuris. § i possessione facti sic.l.j.C.quorum bo.l.iij.§.pe.de bo.poss. C.qui admitti.ad bo.pos.l.fi.p Ly.Z.¶Quid si vn⁹ possidet vnam rẽ z alius aliã.nũquid aduersus vnumquẽq̃ formabis vnam petitionẽ: Rñdeo sic.H.vide supra de libel.concep.§.vlť.x.§ pone.t.z duobus ver. seq.Z.¶Quid si filius scriptus ẽ in munus solẽni voluntate a patre.nun quid habet p̃dictum bñficiũ: Respon.non.quia nec scriptus nec nuncupatus est.immo succedit ab intestato.z pater testamẽtum non cõdidit in scriptis vl̃ sine scriptis.vt.C.fam̃.berc.l.fi.z.C.de testa.hac consul.§.pe.alij contra dantes ei saltẽ vtile. qz voluntas illa seruatur inter filios tanq̃ testamẽtũ.H. dicebat Jac.bal.q in casu illius.l.cum pater inter liberos minus solẽniter testatur voluntas illa seruať nõ vt testamẽtũ § vt quedã diuisio.C.fam̃.berc.l. fina. Bal. z melius dicunt isti qui dicunt contra primos.facit qđ no.C.fam̃.berc.l.filij patris.z.l.si duob.§.j.ff.de cõtra ta.vide.ff.de contra.emp.l.si cum fundũ vendẽs.§.fi.z C.vñ vi.l.fina.Z.¶Quid si primo inuenitur in testamẽto scriptus substitutus q̃ instituť⁹ prout quandoq̃ fit.vt.ff.de vul.sub.l.ij.quis primo mittetur in possessionẽ p p̃.constitutionẽ.z videtur q heres.argu.ff.ỏ bono.possť.fm ta.equissimum.§.si quis ita.z argu.C. de edic.diui adri.tol.l.j.extra de rescrip.cum causam que. H.fallit in casu.l.si pater.ff.ỏ here.insti.Z.¶Quid si quis est sub condi.institutus.nun quid ante extantem conditionẽ poterit petere se mitti in poss.ex p̃dicta constit.z videtur q sic.quia bo.po. competit.H.vide qđ nota.in.l.filijs.C.de inoffi.testa.que in fi.§.allegatur.z quod ibi nota.Ly.Z.ff.de here.insti.si quis institutus heres.ff.de bon.poss.fm ta.si sub conditione.debet tamẽ cauere venientibus ab intestato q restituat res si deficiat conditio.ff.de bo.pos.fu.z infan.con.l.j.§ mihi videtur contra.arg.ff.qui satisda.co.in omnes.H.bñ facit hec lex ad contrarium.sed fm hanc opinionez quid erit de hereditate conditione pẽdente.so.vt ibi no. dari poterit curator bonis.ff.de cur.bon.dan.l.j.z.ij.si instituto deberet hereditas ab intestato questio esset minus dubia saltẽ substitutione nõ facta. alś si p̃ditio eẽt positiua nec tempus impletionis existat.puta q fuit decertis elemosynis vl̃ pijs actib⁹ adimplẽdis i primo anniuersario mortis sue recipere conditionẽ p mõ.z p̃stita cautione de illo implẽdo illum admittere. facit.ff. de manumiś.testa.l.meuia.extra de condi.appo.vex.vtro biq̃ conditio ponit p modo.z ibi ỏ hoc in glo.ij.Bal. hec missio nõ datur instituto sub conditione cui datur fm ta.quia non venit interim iudicio testatoris § legali.puidẽtia sicut non dať successori ab intestato.conditione autẽ exñte datu r.z si tu dicis nõ apparet p instrumẽtum de existẽtia conditionis.respondeo nõ exigitur instrumẽtũ nisi de ipsa ordinatione testamẽti nõ ỏ morte testatoris nec de exñtia conditionis nec de alijs que i serie testamẽti contineri ẽ impossibile.Z.¶Sed nunquid accessiones veniẽt in p̃dicta constitutione vt fructus z similia.credo q non.quia postulat se mitti in bonorum possessio. que fuerunt tẽpore mortis defũcti vt dicit p̃dicta constitutio.C.de edic.di.adri.tol.l.fi. z vide quod no.ff.de testa.tu.nemo.¶Sed pone.p.decess sit instituto sibi herede .a.qui.a. postea decessit herede instituto i suo testamẽto.m. qui.m.vult bñficio p̃dicte constit.mitti in possessionẽ quarundã rerum p dictũ.p. possessaꝝ tẽpore mortis sue.§ tamẽ.a.eas non tenuit.q̃ritur an possit:z quidã dicunt q sic.cum istud ius conditionis puenerit ad.a.z ab eo transierit ad.m.p.l.cum heredes.z hoc si agit vt heres.a.z qui habeat ius ex successione.p.q̃ heres ei⁹ sit p mediam psonam.H.dubitatur etiam.an in corporalibus,pcedat illius.l.bñficiũ. z glo.magna.in glo.all̃.l.fi.ad fi.innuit q non. z Roff. eo.ti.id declarãs dicit id esse.quia hic de possessione q̃rẽda tractatur que facti ẽ. z ptinet ad corporalia. quia incorporalia non possidenť.ff.de vsuca.sequiť.§.si viam.Sed dicit Roff.forte ad incorporalia posset extẽdi cum in illis sit quasi possessio.vñ dicit Pe.vt Ly.recitat in p̃.l.fi.quia in iuribus seruitutũ cadit possessio licet improprie.ff.ỏ serui.l.quotiẽs.p illis impetrari posset § nõ p iuribus psonaliũ actionũ saltẽ fm leges hoc dictum ꝓpter ea que scripsi.de censi.puenit.super glo. ij.Item Bui.de suza.sup.l.illa.fi. querit an si vnica filia instituta heres a patre vasallo petat missionẽ in omnia bona inclusis feudalibus.an agnati defuncti sint legitimi contradictores quo ad feudalia.videť q sic.per regulam dolo.facit de regu.iur.lib.vj.cum concor.contra cum vniuersitate transeunt q̃ alś nõ trãsirẽt.extra de iurepa.ex lr̃is.ff.de contrahẽ.emp.in modicis.soluit q in possessionẽ mitti debet.z q agnati nõ sint legitimi contradictores etiaz si feudũ debeatur agnatis z eis restitui debeat.z dicit esse casũ in vsibus feudo. si de feu. contro.fue.c.ij.post missionẽ eñ veniet id cognoscẽdũ z diffiniẽdum.z si consuetudo vel ius aliud iuuat filiaz defendeť i illo alś signabitur agnato.Z.¶In summa no.q bono.poss.olim fuerunt et hodie sunt inutiles fm Uber.de bo.pterq̃ in.v.casibus. primus quãdo viuo testatore posthumus pteritus decessit.quasi videat testamentũ ruptũ iuris subtilitate.tamẽ nihilominus heres eius scriptus ex illo testamẽto petet bono.pos.ff. de iniuſ.rup.z ir.te.posthum⁹.Secũdus ẽ eo.ti.filio.Tercius insti.qui.mo.tes.infir.§.ij.Quartus.ff.ad trebelli. cui heres.Quintus.ff.e.ti.l.equissimũ.C.de inoffi.test. l.filius.Bal.hic nota aliqua facientia ad materiã. p̃sumiť dolus contra illũ qui occupat possessionẽ rei hereditarie.C.vñ vi.l.fi.¶Pone heres petit se mitti i possessionẽ p.l.edicto.comparet ticius z dicit se tenẽ z possidere.et ideo,ptestať q nulla fiat missio. queriť qđ iuris:respondeo ad hoc vt ptestatio valeat requiritur q sit exclusiua iuris agẽtis quod ẽ siue habeat ꝓtradictor ius supius siue equale.ius supius. vt quia habet possessionẽ vel titulũ constat in vita testatoris ius par. vt qa habet titulũ similẽ titulo heredis. hec autẽ debent allegari in ipsa,ptestatione.naz ista protestatio ẽ loco exceptionis que debet concludere.argu.ff.de fluminib.l.j. §.labeo.z si est generalis debet declarari parte petente vt no.in.l.fina.C.de annali excepť.z not.in.l.j.in.ij.colla.de no.oper.nun.p Bar.z causa inserta in protestatione non potest mutari in prosecutione protestationis ibidẽ in.viij.q.p Bar.nam protestatio debet iustificari per causam in.l.fi.C.de his qui per me.iudi. non ap.ea autẽ pendente z indiscussa nõ potest dari possessio. C. si p vim vel alio modo.l.fi.z dicit idiscussa eoipo q ps non ẽ citata.C.vnde vi.l. meminerint. preterea iudicio

enim pendente nil debet innouari. vt.ff.de noxa.l.si ad libertatem.ff.de excu.tu. diximus de lege commissaria. l.fina. ¶Sed an ex fideicommissaria substitutione datur beneficium illius.l.7 videtur q sic.quia fideicōmissarius loco heredis est quod est verum restituta hereditate verbotenus ante non.7 facit.C.de codicil.l. si quis agere.§.j.etiam si ab intestato fideicommissum sit relictum ꝑm docto.quia codicillus largo modo dicitur testamentum 7 beneficio scripture debet gaudere iste fideicommissarius.quia tanq̄ ex vero fundat se. ¶Sed quid de episcopo qui venit vt pater pauperum instituto:? Respondeo episcopus est heres pro pauperibus.7 ideo habet bñficium illius.l.C.de epis.7 cleri.l. si quis ad declinandam q̄ Ja.7 licet non sit nominatus in testamēto.tamē pro nominato debet cēseri. quia tacite inest. Et ē notandū q episcopus ē pars 7 iudex in causa pauperum.simile.ff.de adop.7 si consul.vel constitutus episcopus procuratorē nomine pauperum qui procurator aget coram episcopo eodez vel suo vicario .ff. quando ap.sit.l.j.§.solet.7 no.q pauperes substituti p fideicommissarium non indigent restitutione ex trebelliano.C.de sacrosanc.ecc.l.fina.ꝑm Bart.ibidem. Alij dicunt contrarium q exigitur restitutio.quia substitutio fideicommissaria 7 restitutio idē est. Immo non est idē.quia restitutio non ē substitutio sed executio substitutionis.7 qr de manu heredis debent cape pupes.C. quoz le.l.j.cū si. Z.

IAm nunc dicendum restat de senatusconsultis 7 constitutionib. de quibus breuiter tangamus. H. de tribus prosequitur.de duobus remittit. De bis tribus plene p Roff.de senatusconsul.tertuli.7 duobus seq. et prout in his dicit in hoc primo quatuor sunt necessaria q sit mater.7 hoc sufficit licet sit meretrix dummodo nō illustris cui castitatis obseruatio precipuum debitum ē C.ad orfici.si qua.q filius decedat pubes. 7 q moriatur intestatus.quartum q non habeat descendētes. In secundo orficiano requiruntur tria. q illa sit mater 7 ille filius. Item q mater moriatur intestata. Itē q filius tempore quo succedit sit integri status. In.iij.s. rubrica no requiritur q libertas relinquatur ab eo qui reliquere potuit. Item q testamentum non sit ruptum. Itē q debēs prestare libertatē sit absens 7 latitet. Item q seruus manumittendus sit hereditarius 7 absens. Itez q si prestans libertatem non sit ꝑsens sed absens etiam si non latitet debet vocari a pretore vel prefecto. Itē q illo citato non comparēte causa cognita pretor pronūciet libertatē deberi.7 hec omnia in p̄dictis plene ꝓsequitur. Z. In senatus ergo consul.sic concipitur libellus.

Libellus. Loz̄ ꝛc.peto ego berta mater filij mei defūcti ab.N.hereditatē q̄ fuit ipsi⁹ filij mei defuncti cui ab intestato p tertul.se.ꝓsu. successi.7 intēto peti.heredi.instit.ad tertu. ac.q̄ sic po.

Positio ac. Pono q sum mater eius q̄ dic vt.ff.e.l.j.in prin.insti.e.7.C.ad se.consul.orfici.si qua illustris. Itez q filius decessit pubes.ff.e.l.j.§.si mater.vsq; ī fi. Itē si impubes dicat.pono q petij tibi tutorē.ff.e.l.matres. Itē si pubes dicat. itē q decessit ab intestato.vt in p̄.§.si mater.7.l.si q̄s intestatus.7.C.e.l.fi. Itē q ille nō habuit aliquos descēdētes.in aut.de hered.q̄ ab intes.defe.§.cōsequēs. col. ix.reus po.ecōtra. ¶In sena.ꝓsul.orfi.sic concip. libel.

Libellus. Lo.ꝛc.con.de.p.qui possidet hereditatē que fuit berte quondaz matris mee.cui ab intestato p se.con.orfi.successi.vnde ab eo ipsam hereditatē peto.vel in p̄missis concipe prout dixi in peti.here.supra d̄ iudi.§.j.insti.ad orfi. ¶In se. consul.rubriano **Libellus.** Loraz ꝛc. propo. sic lib.concipit. q cum.a. in testamento suo mihi fideicommissariam libertatē reliquisset. 7 vos feceritis citari.t.heredē ipsius qui fideicommissariaz libertatē p̄stare debet nec comparuit.peto a vobis mihi libertatez p̄stari vel pronunciari p vos eam mihi deberi.ff.de fideicom.liber.cum ꝓo.§.subuentū. ¶De sena.consu.voluſiano dicaz infra de calū.ꝓ.ꝓo. ¶Itē sena.consu.libon. dixi supra de fide instrumen.versiculo ad hoc.

¶De successionibus ab intestato.

HQuatuor modos quibus quis dicitur intestat⁹ no. Hosti.eo.ti.in princi.7 sunt hi cum quis nullus fecit testamentum.vel fecit non de iure.vel de iure fecit sed fuit ruptum.vel non fuit ruptum.sed ex illo hereditas nō aditur.primus 7 vltimū ponit lex testatus.ff.de verbo. signi. Azo in summa de suis 7 le.circa medium dicit duos casus addi posse quibus quis ex postfacto decedit intestatus.s. expugnato testamento p querelam vel per bonorum possel.contra ta.C.de colla.l.vt liberis. Itez sciēdum q practici auctoris non posuerunt hunc tractatum.vide quod statim dicam sup ꝓ.7 quoniam questionē dominicalē.lvj.7 aliorum. de duabus mulieribus mortuis litigantib de prole.vide de p̄sump.c.q̄.in 7 super vl.glo.questionē Alber.odof.de quinq; articulis q̄bus dubitatur an pdat mater ius succedendi filio vide supra de tuto.§.nunc dicendum super ꝓ. vlti. Si frater interfecit fratrē liberos non habentē 7 intestatum. an filij interficientis succedant.dicit Gui.de suza.mihi sub litera.f.terminatum fuisse q non p.l.fi.in fi.ff.de bo. dam.§ incidit questio pil. si vulneratus p fratrē mortifere nepotē filium vulnerantis instituit 7 mortuus ē ex vulnere.an ipse filius non vindicans mortē.id ē non accusans patrē hereditatē pdat.7 quia questio in volumiñib ē.7 ē principale ppositū sum solutione contentus q̄ habet filiū p id hereditatē nō pdere. p.l.ff.de condi. insti.l.filius.banc questionē reassumpsit vianisius 7 incipit cum de iure.q.domini mei in legib de nepote qui mortuo suo auo intestato.7 demum patre omissa hereditate patris adire vult hereditatez aui nō prosequor. quia materiā plene tractat Ly.C.vñ liberi.l.qui se patris.in.q.ij.qui me turbauit in hoc q dixit q Ja. de ra. 7 dominus meus post eū dixerunt.7 an hoc dominꝰ meus post eum dixerit nescio.§ hoc scio q isto anno.xlvj. xvij. decēbris erunt anni seraginta vnus.q dñs meꝰ disputauit hanc questionē. Est sciendū q Ja.de are.in q̄stione q̄ incipit statutum ē vel consuetudo. tenuit q si alterum p̄dictorum p̄mittit fratrē repellere sororem a successione patris conueniēter illā dotando. idē erit in auo cui succedunt ab intestato nepos et neptis ex filio p̄defuncto.inducit q hi nepos 7 neptis fratres appellā tur.ff.de gradi.in riscōsultz.§.q aūt.insti.d gradi.§.iij. C.q̄ tes.fa.p̄nt.si frater.7 auus demōstrat nomine p̄is ff.de ver.sig.iusta.p que patet q verba statuti nō repugnāt 7 ipius vel cōsuetudinis mēs concordat que ē vt agnationū salua sit dignitas.ff.de lega.j.ab omnib.circa prin.ff.de ven.inspi.l.j.§.si seruus.C.de questio.l.sup statu.constat autem q p diuitias familiarū p̄seruatur honestas que perit p inopiā.in aut.de testa.§.sancimus.ff.de testi.l.iij.in princi.ff.d custo.re.l.j.in auten. de defen.ciui.circa pn.7 vt om.obe.§.j.ff.de prini.cre.si creditores.7.C.de suspec.tu.l.pietatis.imo egestate sordentib vita ē supplicij 7 moris solatiū. C.ad.l. iul. ma.l. quisquis.familia proprie consistit in agnatis.ff.de ver. signi.pronunciatio.in prin.7.§.cōmuni.et conseruatur p masculinam prolem.e.ti.l.familie. ad publicam ergo vtilitatē ptinet q masculinā prolē concomitēt paterne et auite diuitie. nam huius aui per nepotem et eius prolē erit eterna memoria.ff.de ver.signi.liberoz.in fi. insti.qui.mo.iuspa.po.sol.§.j.ff.de inter.acti.7 quia.et

sic ratione consuetudinis et statuti inspecta in talibus nepotibus erit idē quod in filijs cuz ibi ratio consuetudinis subest locum habeat consuetudo z cesset vbi cessat ratio. C. que sit lon. consuetudo. l. j. ff. de legibus. l. ō quibus. nec ē nouum ꝓpter publicam vtilitatē deroga ri naturali equitati. ff. de vsucap. l. j. ff. ad. l. aqui. ita vulneratus. banc reassumpsit Jaco. bu. patet ꝙ hec verba. an bñficium excludendi filiam dotatam quod datur filio ꝙ statutum trabatur ad nepotem. addebat tamē ꝙ alio statuto cauebatur statutorum verba recipi debere ꝑm proprium z vulgarē intellectum. z hoc nō obstāte tenuit idē quod supra. Require questionem. statuto cauetur ꝙ si quis decesserit. in qua coniunxit aliud mē brum. an si mortuo quo intestato extabat filius ex filia dotata premortua. an succedat cum nepote ex filio. z tenuit ꝙ sic. quod est contra rationes supra ꝙ Jacobum inductas. tu discute. prolixitatē em̄ verborum hic necessario frenum impono. Sz questionē Ricar. malūb. submitto que incipit. lege municipali. de puella intestata relictis matre fratre vterino z amita quis ei succedat pō deratis iure communi z statuto ciuitatis excludēte matrem existentibus collateralibus cuiuscunq; sexus ꝙ lineam masculinam vsq; ad certum gradum. z scias ꝙ ē scriptum de puella ꝙ sic fuit casus. nam idem in matre. primo disputat an statutum valeat contra matrē. ꝓsupposito ꝙ valeat concludit contra matrē ꝙ nullo modo existente amita possibile sit illam admitti. quia siue cum amita admittatur siue illi ꝓferatur directe erit contra statutum. z sic dicit matrē sedere inter vterinū z amitā ꝙ vterino inducit. qa matrē apte videmus excluſam. ē edictuz successorum vno excluso vocat sequentē ī gradu. C. de succes. edic. ꝙ totum. nam facta distinctiōe inter agnatos z cognatos. C. de leg. here. aut. post fratres ē ergo fundata intētio vterini si amita vult illum excludere ostēdat quo iure municipali non iuuat eam. quod ꝑ se patet. quia de sola matre loquitur ius scriptum nō habet ꝙ se ē contra se. vt supra. ponderat etiam statutum formatū ꝙ verba negatiua. priuat em̄ si non dat factum. ergo ad priuandū nō ē conuertēdum ad dandū. ff. de condi. z demon. l. cū tale. §. fi. negari etiā nō potest statutū odiosum. z sic restringēdum nō trabet. ḡ ad exclusionē vterini. ē sileat amita que matrē excludit z sibi nō acquirit quod non ē nouum. C. de natu. li. aut. licet. ff. de inoffi. test. si quis exheredato. ij. Rn. z de vsucapi. l. naturaliter rē ra. ba. l. ꝓcura. §. j. ponderatur etiam ꝙ non loquitur statutum generaliter de cognatis sed specialiter de matre. non egrediatur ergo ꝑsonam z maxime mutato sexu quod ꝓnicioſum esset exemplo. ff. ō le. ij. si ita sit scriptum. Jtē constat ꝙ si mater non eēt ī medio clarum z indubitatum esset ius vterini. sed hec sunt paria non esse vl̄ inutilē esse quo ad casum. ff. de bo. pos. contra ta. l. j. §. quidam filius. z hoc bñ dant intra. et de hoc extra de transla. c. ij. ℣. sicut ꝙ amita facit. quia causa statuti excludēs matrē ē vt diuitie remaneant in familijs agnatorum. vt dixi in. q. prox. etiam illa ratio eadem in vterino ꝙ quod tollitur ꝙ deberet vterinus casum omissum habere ꝙ omisso. de rescriptis susceptum lib. vj. z quod contra ius ē nō dilatandū. de reg. iur. q̄ a iure. e. li. Jtē inducitur ꝙ longe fortius admittēda esset mater z nō admittit. ergo ꝛc. Jtē eius exclusio fit contemplatione agnatorum que durat contra vterinum. itē illud gnāle si vinco vincentē te ꝛc. sine vicio adaptatur ad amitā. sed ad matrē non. nam tunc apte venire tur contra statutum. sed nullum vicium cū recipitur pro amita. hec satis ē patēs. Jtē nec adaptat ad vterinū in re ꝓmuni vl̄ statuti. quia ipe nullo iure vincit. amita autē vincit matrē iure statuti. ergo z illū quē vinceret mater. Inducit vltimo. ff. ad tertul. l. equissimū. §. j. Solvit ꝙ amita. constat em̄ ꝙ mater si nō excluderet ꝙ statutum indubitanter vinceret vterinū. ꝙ aut. defuncto. C. ad tertul. excluſa ℣o ꝙ statutum cum iure extraordinario excludatur q̄tum ad excludēdum vterinū incōmutabiliter hereditatē filij videtur habere. licet reuera non habeat. inducit. ff. de condi. z demon. l. mulieri. z ticio ibi excluſus a sua parte legati quondā iure extraordinario. illud tamē videre habetur quo ad hoc vt pars suo legatario non accrescat. sic z qui adiuit hereditatē licet bñficio restitutionis abstineat quod extraordinarium ē. ff. de mino. in cause. tamē quo ad alium excludēdum habet ꝙ herede. e. ti. etiam si sine. §. ß ꝙ papinianus. ꝙ eundē modum inducit. ff. de fideicom. li. cū quasi §. sed z si quis. sic in ꝓposito. non em̄ vi statuti mater cedens amite cedit vterino. inducit. ff. qui. mo. pig. vl̄ hypo. sol. paulus respōdit. put ibi intelligit glo. matre igitur ꝙ statutum excluſa hereditas amite data videt attenta causa ꝓpter quam excluditur. ff. ō le. j. filius. §. divus. Similē questionē de amita z nepte vide ꝙ Ly. C. de adult. l. j. z ē vltima questio supposito statuto vl̄ consuetudine ꝙ femine filij non succedant cum fratribus. ß ab eis competēter dotētur. decessit quidam relictis filio z filia. decedit demū filius etiaz relicta filia amita dicit in fauorē sexus masculini. ꝙ quē ꝓseruatur agnatio inductam consuetudinē vel statutum. de quo satis dixi supra ℣. ē sciēdū. ß hic non est masculus. dicit ergo se vna cum nepte in tota hereditate succedere vt sic ratione cessante cessat statutū vel consuetudo. nec pōt dicere neptis ꝙ teneat gradum patris quia nō sexum. ad hoc. ff. de contra. tabu. l. non tm̄. §. si emancipatus. z dicit Uber. ō bo. z Ja. de are. hoc tenuisse. inducit. l. li qs hac lege. z. l. plane. ff. ō opi. liber. z. ff. de le. ij. l. ticia seyo Recitat hugolinū de fon. qui dicit se obtinuisse cōtrarium qñ decedit filius iā mortuo patre cū ius in sui ꝑsona acquisitū transmittat in heredē etiam feminā. C. de iure deli. cū antiquioribus. de his qui añ aper. ta. l. vna. z hereditas ē successio in vniuersū ius defuncti. ff. de ℣. signi. hereditas. z repūtat vicē patris. C. de here. vl̄ act. ven. l. emptor. z sufficit semel ius fuisse quesitū. ff. quod me. cā. videamus. fatetur autē primo ꝙ dictū vez si decessisset filius viuēte patre. dictū Hugo. mihi placet. z miror ꝙ Ja. de are. tenuit contrariū sed reducit in questionē. an tale statutū vel consuetudo valeant. non insto ꝙ ea que scripsi post Dy. sup regula indultū lib. vj. ꝙ valeant inducit. ff. cōia ꝓdi. l. ij. z. l. vēditor. §. si constat. z si dicat ꝙ ius nature vocat filios ad successionē. ff. de bo. dam. cum ratio. z vnde lib. l. scripto heredi. respondetur ꝙ certam quotā filio deberi non est iure nature. qz sic non fuisset variabile. quod tamē fuit in aut. de tri. z se. §. j. coll. iij. z exꝑssuz est in lombar. ꝙ si pater vel frater maritat filiā vel sororē debet esse dote contēta z nil plus petere. vt li. ij. ti. de succes. l. si pater filiā. vltra hec patet de pac. ꝙuis. lib. vj. ꝙ hoc potest pactum. ergo z lex municipalis vl̄ consuetudo. C. ō fideicō. l. vlti. in fi. ē sciendū ꝙ questio de qua dixi post Dy. super ꝓ. regula indultū formabatur vt de casu plus dubitabili. s. de parte debita iure nature. q̄si de trebellianica minus esset dubiū. z tamē de illa vidi dupliciter dubitari. scz an statutū illam minuere possit puta ad dimidiā q̄rte. z sic octauā sicut in legitima forte statuit de dimidia legitime. z sic de sexta. z hoc concedit vt supra. Secunda dubitatio ē. an statutū loquens de debito bonorum subsidio compḡēdat etiā trebellianicā filio grauato de restituēdo. z ꝙ nō trahat ad illam facit regula q̄ a iure. lib. vj. cum concor. Jtē constat illa esse diuersa ratione z inductionis tēpore. z separator separata ē causa z ex ratione iudiciū. extra de testi. cū causam. in fi. extra de donati. inter vi. z vxo. si maritus. in fi. statutū ergo de debito bonor subsidio ad trebellianicaz nō trahetur. ß deseruietur verbis. de priuile. si papi. §. j. in fi. cum concor. ff. de exercito. l. j. §. si is qui. z vitabitur quo ad illaz iuris correctio quod fieri expedit. de elect. cum expedi-

at.in princi.lib.vj.7 hoc placet.plus videtur q̄ glo.ī de
bito bonorum subsidio iste casu statutum locuz nō ha
beat.sed loquatur cum a principio pater relinquit filio
minus legitima quod sibi statutum p̄mittit.nec questio
procedit cum id solum relinquit ad quod tenebatur q̄
grauare illum de restituendo non possit.procedit ergo
dubium cum plus relinquit puta dimidiam bonorum.
7 de restituēdo grauauit.fingamus ergo bona patris va
lere.xxiij.marchas vel vncias auri.7 dimidias legauit
7 in dimidia filium heredē instituit.7 de restituendo ti
cio filium grauauit.7 consuetudo vl' statutum loci non
est de trebelliana sed solum de legitima in casuz restitu
tionis sibi fiēda ticius a filio predicto vl' eius herede pe
tit fideicommissum grauatus vel eius heres paratus re
stituere sic computat' de.xxiij.marchis habeo terciaz p
legitima.7 sicut.viij.pars hereditatis mee fuit.xij.7 sic
vltra legitimaz habeo quartam in legitima non potui
grauari vel grauatus nō fui. Jn.iij.fui grauatus de q̄
bus detrabo vnū.tolle tria dicit ticius patet p statutuz
potuit te grauare in dimidia legitime.et sic p̄o legiti
me debent' quatuor tm̄ veniunt ergo restituenda. viij.
fateor q̄ si statutū legitime non comp̄hēdit trebellia
nam.nec de illa ē exp̄sse statutū detrahis quartā de.viij.
7 sic duo.mihi ergo debent'.vj.7 tibi.vj. remanent di
cit heres grauati.vel ip̄e grauatus fateor q̄ pater p̄ sta
tutum poterit grauasse in dimidia legitime sed nō gra
uauit sed me iure cōmuni reliquit.7 sic p̄cedit mea pri
ma conclusio.quid dicemus.vtar hic verbis pill'.7 pro
nuncio p̄ herede in casu quo statutum non taxauit legi
timā vel trebellianicaz.sed dedit patri vel testatori po
testatē sic grauādi filios vel heredes.in casu ℞o quo p̄
statutum taxate erant legitima 7 trebellianica vel alte
ra tm̄ quo ad taxatā bn̄. loquit' ticius cui debeb' fideicō
missum.fuit de facto questio attinēs p̄missis. Statutuz
proximiores p̄fert vlterioribus in gradu ticius decessit
intestatus supest filius ex sorore ipsius naturali et pat-
na. Jtē filius matertere. querit' quis preferat' obtinuit
legitimus filius matertere. proximitatis em̄ appellatio
etiā cognatos complectit'.ff.de suis 7 le.l.j.§.hereditas
7 instit'.de succes.cogna.§.penul. filius autem ex sorore
naturali nō ē proxim⁹ ad defunctū.quia talis mater nō
ē de numero agnatorum.ff.vnde cogna.l.si spurius. et
l.hac parte.7 vide infra ℞.quid de natis.7 sequē.7 vide
quod ibi dicam. cognatio em̄ non contingit nisi iustis
interuenientibus nuptijs ciuili dumtaxat excepta.ff.de
gradi.non facile.§.cognationis.cum ergo ipsa illegiti
ma non fuerit agnata.nec etiā cognata de facto.q̄ non
iuncta p̄ feminā.7 sic nec prima dici possit p̄ ipsius p̄so
nam ipsius filius cēseri nō potest de numero proximor
facit.l.fi.C.de natura.li. et de horum materia ibi satis p̄
Azo.in summa.ff.de coll.bo.l.dedit dotē anus. Bal.eti
am pupillus dicit' decedere intestatus.C.de testa.mili.l.
in testō.§ improprie.l.j.de suis 7 legi.ff.7 ibi bart.C.qñ
imp̄a.inter.pu.l.j.p̄ Buil. Z.

Dicpotes libelluz con
re. **Libellus.** Loraz ꝛc.propo.cō
tra.p.q̄ cum.h.pre
decessor meus ab intestato decesserit oues.boues et pe
cuniam que idem in vita sua habuisse dinoscitur ab.e.
p.tenētur 7 possidentur que mihi nomine dicte ecclesie
reddere indebite contradicit nō attēdens q̄ nullus he
res sibi proximior ē quam ecclesia que ipsuz domino so
ciauit.vt extra de penis.c.ij.quare peto ipsum p̄ vos co
gi ad restitutionē p̄dictarum rerum.7 eum ad hoc sen
tētialiter condēnari.extra eo.c.j.quod intellige put ibi
nota. ¶Jtem quando quis dicit testamentum esse nul
lum.C.de repu.bere.l.suus.ff.de iniuf.rup.l.filio prete
rito.secus si inofficiosum.vt nota.ff.de inoffi.tes.l.quo
niam.7.l.qui de inofficioso.in falso testamēto dic vt no
ta.ff.de acquiren.heredi.l.falsum.7.l.pantonius.§. rei-
ff.de bo.pos.l.cum quidam.tu vide quod nota.ff. de cō
di.insti.l.que sub conditione.§.fi.p̄ Bart.7 vide quod
no.C.de bo.poss.fm ta.l.j. 7 no. q̄ si iudex pronunciat
q̄ testamētum falsum sit verum debet haberi pro vero
Jnno.de rescrip.sup lris.7 qui filij sint legi. causā que
p̄ Jnno.siue agendo siue excipiēdo pronunciauerit.C.
de fi.instru.l.fi.in fi.nam 7 p̄ excep. potest testamentuz
confirmari et rescindi fm q̄ pronunciatur.ff. de inoffi.
tes.l.papinianus.§.si filius.sentētia tamē lata super ex
ceptione nō valet in criminali iudicio. vt no. de adul.l.
ij.§.si publico. Z. sic contra heredē scriptū li. concipit'

Libellus. Loram ꝛc.ago contra.p. a quo pe
to hereditatem patris mei cui ab in
testato successi cum fructibus.obuentionibus 7 accessi-
onibus mihi restitui proposita hereditatis peti.institu.
de here.que ab intes.in princi.ff.7.C.de peti.here. p̄ to
tum.supra de iudi.§.vniuersalia.7 similiter instituit⁹ pe
tit hereditatē a quolibet sine vero titulo possidente ex
cepto.quia non dicit se ab intestato successisse.ff.de pe
ti.here.regulariter.7.l.qui interrogatus.7.l. nec vllum
cetera que huic desunt dic vt pri.dixi.vl' concipi. libel.
vt supra de peculio clericor. in princi. ¶ Et quoniam.
H. de his.v.mēbris que hic ponit auctor Alber. galli.
fecit.v.rubricas incipiēs a rubrica de successionibus de-
scendentium continuans.iiij.sequē.7 eius verba fuerūt
omnia que sequuntur vsq̄ ad ℞.sed cum dicatur q̄ fu
it additio. Jtē prima tria principaliter prosequit' ℞o
sti.in summa huius ti.§.fi. vbi etiam glosat aut'. in suc-
cessione.C.de suis 7 le.7 aut'.defuncto.C.de tertul.7 au
ten.cessante.7 auten.post fratres.C.de legi. 7 heredi.re
liqua duo ibi prosequitur incidēter. 7 in summa qui fi.
sint legi.§.an vtrūq̄ genus.scias etiam q̄ Dy. de ma-
teria formauit vtilē distinctionē quam Ly.quasi ad li-
terā posuit' sup̄ auten.itaq̄.C.cōmunia de succes.ē ha-
betur alia illius forme.tamē multum plenior.que etiaz
attribuitur Dy.ē Ly.vbi supra negat illam fuisse Dy.
quod satis videtur cum illa allegat 7 apte ius nostrum
cuius Dy.fuit inscius.vt scripsi de reg.iur.būficium.in
per princi.prime glo.habeo etiam aliā. Mar.ti.ō pha.
7 adhuc alsincertor doctor. Z. in hoc ti.de successiōe
mētio habet' aliqua de successionib⁹ tangamus.et p̄mo
de successione descendentiū. secundo de successiōe asce
dentiuz.tercio de successione collateraliū. quarto ō suc
cessione naturaliū.quinto de successione natoz ex dam
nato coitu 7 aliorum illegitimor. ¶Qualiter autē de-
scēdētes succedant no.in summa Azo.de leg.here. 7 he
red.quali.7 dif. Jtē an suus heres p̄sumat' se immiscu-
isse nisi abstinuisse probetur.no.ff.de acqui.here.euz q̄.
7.C.si vt se ab heredi.ab.l.j.an possessio transeat ad su
os si nō fuerit corporaliter apprehēsa no.ff.de acq̄rē.he
red.cū heredes. ¶Pone quidā abstinuit se ab heredi
tate paterna 7 re integra.postea accepit ō reb⁹ hēdita
rijs nūc dicit se abstinuisse ab hereditate.querit' an pos
sit:7 videt q̄ sic.7 hoc dicunt quidā q̄ filius re integra
qui abstinuit pōt se immiscere.vt.C.de repud.here.l.j.
7 fi.C. de naturali.li.l.iij. vnde nihil interest verbis an
factis quis voluntatē suā declarat.ff.de legi.l.ō quibus
§.fi.7 ad hoc.ff.de coll.bo.nōnunq̄.alij contra. vt.ff.ō
acqui.re.domi.si seruū.§.fi.7.l.si pupillus.§.fi.tercij di-
cunt referre an faciat id quod citra ius 7 nomē illi⁹ he-
redis facere nequit an nō.primo casu p̄ herede ē habē-
dus.in secundo nō.ff.de acqui.here.p̄ here.§.fi. nisi ex
p̄ssim dicat se heredē.vt.ff.de interro.in iure fac.si fili-
us.in emancipato ℞o non nisi petat bo.poss. 7 sic intel-
ligunt.l.fi.ff.de interro.in iur.fac.7 p̄.l.nonnunq̄ intel
liguntur fm iura vetera. fm nova autem sublata ē dif
ferentia emancipationis 7 patrie potestatis. vt in aut'.
collat'.viij.de here.ab intest.venie. ¶Quid si suus he-
res decessit priusq̄ immisceret se hereditati nūq̄d trās-

mittit hereditatez ad quoslibet heredes.dic q sic.H. Jac.de bel.plene disputauit hanc questionē quam posuit in coz.de tri.z semis.coll.iij.Z.vt.C.de cura.fur.l. j.§.j.C.de suis z le.here.apud hostes.C. de castren.pe. hereditatē.§.j.ff.de acqui.here.necessarijs.ff.de re.du. qui duos.§.fi.in fi.insti.de here.quali.z dif.§.j. emanci patus autem decedens priusq3 adeat vtrum transmittat.not.C.de his qui ante aper.ta.l.vnica.z.ff.de acqui. here.vencor.¶Sed pone filius cuiusdaz defuncte mulieris decessit ante aditam hereditatem matris sine liberis relictis tamē ascendentibus.queritur an hanc hereditatē transmittat ad superiores.puta ad patrem.auum. nam ad descendentes bn̄ transmittit non ad collaterales.vt.C.de his qui ante aper.ta.l.vnica. dicunt Azo z ac.q nō.vt no.C. ad orfi.l.ij. sed ac.videtur contra no. C.de iur.deli. si infanti.s. q si decedat in infantia hereditatē non aditam transmittit.z sic videt sibi contrarius.H.cessat cōtrarietas.quia ibi de infante de quo nō dubitatur quin ad patrē transmittat. z vide plene ī tercio membro questionis ad quam remisi.Z.¶Quid si filius habēs filios z peculium aduēticium decedit ab intestato.dic q filij succedunt.vt no.in aut'.colla.ix.de here.que ab intest.ve.§.j.¶Sequitur videre de succes sione ascendentium qui qualiter succedāt no.C.ad ter tull'.auten.defuncto.Si xpo decedit quis relicto auo vl' proauo z fratre.an frater excludet auum vel proauum no.C.e.ti.l.fi. Item an pater succedat filio in castrensi vel quasi ca.vel in aduenticio vel profecticio peculio. no.in auten.de here.ab intestato colla.ix.¶Quid si filius repudiauit hereditatē sibi ex materna linea delatā nūquid potest eam pater habere.dic q sic.vt.C. de bonis q̄.li.l.cū nō soluz.in prin.¶Sz quid si quis decedit sine liberis relictis patre z vxore in ope z matrimoniuz erat sine dote nūquid vxor excludet patrē.dic q nō.C. vnde vir z vx.auten.ꝓterea.in fi.§ nec vxor excludit collaterales vt ibi no.argu.ff.quo.bo.l.fi.¶Nunc de collateralibus dicamus qui qualiter succedant no.ī summa Azo.de legi.here.¶Sz an filij fratris cum nullus ex fratribus defuncti supest succedant in stirpē an in capita:Rn̄.dicit Azo q ī capita vocant'.H. secus si cū patruo vocarent' p̄m eum.z idē Accur.insti. de leg.agnat.§.hoc etiam.tamē ipe Acc.etiam sine patruo tenet contrarium in.§.statim all.z ī auten.cessante.¶Est igitur sciēdum q quādo filij fratrum concurrunt cuz patruo nullum dubiū q veniunt p stirpes.nec est hic opinio contraria.Nā quādo fratres p se concurrūt ad successionē fratris vel quando concurrunt filij fratz cum patruis apte diffinitū est p tex.aut'.hic alī.sed quia textus ibi apte non diffinit quando filij fratz p se cōcurrunt hic habemus opiniones.nam Hosti.in sūma huius ti.vlt.colum.circa me.sequit' Azonē in x.q̄d si fratrum filij.idē Alber.pā.dicēs idē placuisse Ubert.de bo.in aut'.cessante.hoc dicit sup.l.ij.C. de suis.z le.s. vt supra q veniat p capita.ex quo sequitur p̄m euz q si ex vno fratre supersunt duo filij z ex secūdo quinq3.z tercius moritur intestatus isti veniēt ad successionē p capita.adducit quia isti sunt ī equali gradu.equaliter ergo succedere debēt.alle.de leg.here.l.lege.xij.ta.z p̄.§.hoc etiam.z quod ibi no.accur.vt supra dixi qui p̄m eum in hac opinione declinat ibidē respondere conatur ad allegata in contrariū que sunt hec.licet apte vt ē dictum textus autem non diffiniat hūc casum p eius verba duplicia diffinitur.primo in.§.si auten.als allegatur.§.reliquum dicitur q si filij fratris mortui succedunt cū patruis recipiunt partē quam pater superstes habuisset.illud idem repetit cum de filijs fratrum infra loquit' dicēs q in suorum parētuz iure succedant ergo in stirpes vt dicit ibi glo.demū.i.§. illud al'. Sixo dicit q si nec fratres nec filij fratrum supersunt fratri vel patruo defuncto tunc inter illos qui sunt equalis gradus p̄m personarum numerum hereditas diuidetur. ergo pater filijs fratrum non extantibus illam diuidi p stirpes.§ ad §.reliquum respondet illud speciale contra ius cōmune in prudicium patrui q proximior gradu sine fratrū filijs deberet fratri succedere.cessante ergo cōcursu veniēs in capita.sed ista solutio includit inculcationem in textu cum ad illum casuz sufficeret primū dictū.¶Jtē ad.§. illud non respondet cui plus innititur Accur. in auten.cessante.ad pre.l.ij.C.de suis z legitimis.z similes vt dicit respondet q loquuntur in successione descendentium.nec querebatur responsio.quia verum ē q ex presse loquitur in successione aui vt statim dicam. Alber.gal.tenet contra Azo.hoc idem Alex.super auten. cessante.idē Dynus vt recitat Cynus in pre.auten.allegat q semp fratrum filij succedunt in ius sui patris.insti.de here.que ab intest.defe.§.cum filius.z.C.vnde li. l.j.z ideo cum in ea inspiciatur illius psona a qua descēdunt sicut pater haberet vnam partem.sic z filij sui loco illius fratris pariterq3 patris habebunt quantū ipe sed Azo ad pre.z.§.fi.eo.ti.z ad.l.j.vnde liberi si viueret.respondēt q non in collateralibus sed in descēdentibus loquuntur. Jtē contra Azo.hanc partē animose tenet Ja.de bel.sup vtroq3 p̄dictorum.§.in aut'.de here.ab intesta.collat'.ix.improbans istud dictuz Accur. sup.§.hoc etiam.de quo in princ.dixi.habeo in.C.meo reportatū post Bui.de suz.qui tenet hanc partē.in scriptis tamē eius q̄ duplicata habeo non inueni. sed fuit alia questio de facto talis.a.b.c.erant fratres.a. decessit relicta filia.decessit z.b.relictis duobus filijs.moritur filia illius.a.intestata z sine prole.terminatum fuit filios b.cum.c.patruo illi non succedere p.l.ij.C.de succ.edic. vides q p̄m leges patruus est in tercio gradu. predicti nepotes in quarto. nec ē iste casus priuilegiatus in priuilegio.de quo in p̄.se.z quia de gradibus tractamus ē sciēdum q.d. Jaco.butriga.pater meus.q. que incipit statuto ciuitatis senarū tenuit q statutū ciuitatis ī materia successionū tractans d gradibus intelligit' q computet' p̄m ius ciuile vt sic constitutō supplēs.corrigans. interp̄tans vl' declarans eo modo sumat' quo ius suppletum correctū ꝛc.vt in aut'.colla'.iij.de fil.añ do.instru. natis.añ finē.ad id.ff.quis testa.li.esse iust.fue.l.j.§. hec actō.cadē ratione fuit terminatū q si statutum ciuitatis penam imponit contrahētib matrimoniū in quarto gradu vl' citeriori ratione subiecti. intelligitur id de computatione canonica. Si autē in materia communi fiat statutū vniforme p episcopū z commune quodlibz horum in suo foro suam computationē recipiat.puta ne accusans testes producat testes sibi attinētes gradu tercio vel citeriori vel huic simile.facit quod not.x.dis. constitutiones.de testa.cū omnes.z supra de dispu.z alle.§.porro.ad fi.z dixi de no.oper.nunci.c.j.sup.ij. glo. Z.¶Alij dicūt q ī stirpē.H. Quod ē verius alber. Z.vt no.in aut'.de here.ab intesta.ve.§. sin autem defuncto.C.de legi.here.quien.cessante.Bal. an fratruz filij succedant patruo in capita vel ī stirpes.s.nati ex diuersis fratribus.z dic q in stirpes p̄m Accur.quia loco patrū suorum fingunt'.si non soli. sed cum alio patruo succedant.sed si soli Acc.vel azo dicit q in capita. alij q ī stirpes.hec verior.quia imaginē patrū habēt. secus in remotioribz qui succedunt in capita.i.in numerū personarū.z no.simile de imagine.C.de p̄scrip.xxx.anno.l. cum notissimi.§.ij.C.de iure aureo.anu.l.ij.ff.de libe.et posthu.l.filio quez pater.Z.¶Quid si alicis decedit relicto fratre z filijs fratrz.H.Si diceret filijs filij alterius fratris intelligerem sequētia que videntur incongrua.tamē alber.habeo duplicatū z sic stat ibi sicut hic tamen q suppletio sit necessaria probat questōnis forma vt statim dicam.Jtē q sequit' q textus.§.sin autez priuilegiatus filios apte loquitur de filijs fratz vl' sororum quod pluries iterant.vnde si de filio fratrz q̄rit in-

epte loquitur.nec dicas in hoc pīuilegiū q̄ succedat in capita q̄ vni partium posset esse damnosum.sed est pīuilegium q̄ tercius gradus succedat cum secundo contra.l.iij.C.de legi.here.concludo igitur q̄ de questione sine suppletione p̄dicta cōqueror que nō habz dubium.querit em̄.an vocētur filij fratrum.7 hoc nullum dubium q̄ vocantur.vt patet in auc̄.cessante.7 auten. post fratres.C.de legi.here.7 in corpore pīe.vnde sunt sumpte. Itē si querat an dinidat p capita vel per stirpes hic etiam nullum dubium exquo ponit questio cō currētiam cuz patruo.quo casu etiam nulla opinio cō traria.vt dixi supra ℣.pīi.cōcludo igitur q̄ corruptio vel defectus fuit in questione alberti.putauit corrumpens q̄ illud filij sequens verbum filijs esset superfluum. auctor ergo nō premeditans incongruitatē questionis corruptaz ꝓpinauit vt habuit.terreor q̄ quandoq̄ mihi illud idē eueniet. Z.nunquid isti nepotes vocantur videtur q̄ sic.quia appellatione filiorum nepotes continentur.ff.de verbo.signi.liberorum.7.l.iuxta.7.l.filij.7 ad hoc.ff.de le.iij.vxorē.§.concubine.insti.de here.ab intestato veni.§.cum filius. Sed dic contra.quia hoc pīuilegium datum ē filijs.vnde ad alios nō transit.vt ff.q̄ cum eo.qui in al.po.ē.sed 7 si.7 no.in pīe.§.sin autem. ¶ Qualiter autē fratres vterini 7 coniuncti 7 cōsanguinei succedant no.in auten.collac̄.vj.de consang. 7 vteri.fra.7.C.cōia.de succes.autē.i successiōe. ¶ Nūc de naturaliū 7 illegitimorum successione dicamus.7 no. q̄ filiorum alij sunt naturales 7 legitimi.alij legitimi tm̄ alij naturales tm̄.alij spurij. Alij sunt ex damnato coitu.id est incestuoso et nepbario coitu nati.que sit inter eos differētia not.extra de renuncia.nisi cum pridem.7 i sūma Azo.de natural.li. Qualiter autē adoptiui succedant no.in summa Azo.in ti.de adopti. Itē qualiter naturales no.in sum.de naturali.li. et no.tria necessaria esse vt sit naturalis. Bal.Jac.dicit q̄ sufficit vnuz solum.s.q̄ sit solutus 7 soluta.nam etiaz ex furtiuo coitu nascitur filius naturalis.facit de elec.c.innotuit.nisi eēt interdictū 7 penale hoc opus vt cū vidua.ff.de questionibus.l.si quis viduā.naz vidua imaginē viri retinet.7 cum virgine.l.j.de rap.virgi.punit em̄ concubitus furtiuus in istis.§ nō publicus 7 concubinarius.quia concubinarius p legē nomen accepit.7 ideo extra penam ē ff.de concubi.l.in concubinatu. Item nō vidua nec virgo naturalē parit de concubi.si pater sit certus.si passim cum pluribus commisceat hic spurius ē 7 vulgo conceptus.ff.de sta.bo.vulgo. Spuriorum due sunt species. nam aut nascūtur ex accusabili coitu.et isti nō succedūt patri nec matri.aut ex tolerabili coitu.id ē qui p ciuiles leges non punitur vt vulgo conceptus. Itē conceptus ex matrimonio putatiuo.et iste succedit patri 7 matri. Itē naturales 7 spurij ex eadē matre nati ex complexu qui non punitur lege ciuili sibi inuicē succedunt. secus si p legē punitur.patre ℣o eodem nati 7 diuersa matre nō succedunt.ff.vnde cog.l.si spurius.7.l.bac parte in ℣.an nati.℣.quid de natis.7 ℣.nunc dicamus. Z. primū q̄ sit natus ex tali muliere cum qua matrimoniū 'eē possit.vt in auc̄.collatione.ij.de inceps.7 auc̄.nuptie.§. ad hoc.secundū q̄ sit vnica.terciū q̄ sit in domo retenta in scemate concubine.vt in auc̄.qui.mo.nat.effi.sui. §.si quis autē.7.§.palam.xxxij.q.ij.solet.xxxiij.dis.is q̄ nō habz vxorē.7.c.sequē. ¶ An nati ex tali muliere sint legitimi.7 an sit vxor videt q̄ sic.ff.de ritu nup. in libe.nisi ipe fuerit ptestatus.ff.de concubinis.l.in concubinatu.argu.tamē contra in p̄.c.de boc.et in pīe.§. sin autez.tales autē succedunt matri vnacum legitimis.vt C.de senato.consul.orfi.si qua.§.fi. Itē dicūt quidam q̄ naturalis matri succedit in totū.vt.ff.vnde cognati bac parte.ff.ō in ius.vo.parētes.alij dicunt euz vocari tm̄ in duabus vncijs.vt in auteu. qui.mo.na.effi.sui.§. discretis.de boc infra ℣.sed an nati. ¶ Quid de natis ex vno patre 7 duabus concubinis. H.nō simul ꝧ successiue in domo retētis p id quod dictum est supra. Z. nunquid inter se succedunt.argu.q̄ sic.insti.de seruil. condi.Rn.j.sed quia non sunt legitimi non succedunt cognatis patris.in auc̄.qui.mo.nati effi.sui.§.filium.ō boc not.ff.vnde cognati.si spurio.in fi.H.aptius in.l. hac parte.eo.ti.Z.7 in summa azo.in ti.ō legi.here.§. fi.H. In illa secunda distinctione Dyno attributa de qua supra dixi soluit q̄ alter alteri nō succedet.cū non sint agnati nec cognati.patet primū insti.de legi.agnatu.§.j.scōm insti.ō nup.§.si aduersus.C.de na.li.l.vlt.i pīn.7 fi.iducit auten.qui.mo.na.ef.sui.§.finali.et facit §.filium.allegatus in.ij.℣.sequē.vt ibi declarabo 7 qui. mo.na.effi.legi.§.fi.coll.vj.7 boc placet licet aliqui contradicāt. Z. ¶ Sed q̄d si duo sunt fratres nati ex vna matre 7 diuersis patribus.nūquid vnus alteri succedet dic q̄ sic.vt in p̄.l.hac parte.7 eo.ti.si spurius. ¶ Quid de legitimatis p principem.dic q̄ illi succedunt propinquis.in auten.qui.mo.na.efficiunt sui.C.de adop.in fi. extra qui fi.sint legitimi.p venerabilem.infra ℣.si ex facto. Idem etiam ē ō illegitimatis p matrimoniuz subsecutum.C.de na.li.cum quis.extra qui fi.sint legitimi. tanta.secus est in legitimatis p curiam.C.e.ti.l.ij.7 i auten.qui.mo.na.effi.sui.§.filium.H.collatione sexta.et vt ibi patet in hoc secus.quia tales non censentur legitimi nisi quo ad patrem sed quo ad agnatos vl̄ cognatos nō.7 tene quod ibi.7 in.§.se.dicitur vsq̄ ad.§. tribus. Bal.legitimati nō sunt legitime nati.nec equiparant legitime natis 7 naturalibus quo ad veram significationē ꝧ adoptiuis.vt no.in.l.j.ff.ad municip.7 no.i c.innotuit.de elect.tamen inuicem succedunt si p rescriptū imperatoris vel p matrimoniū sint legitimati.secus si p oblationē curie.in concilio autē populi nō potest q̄s legitimari.ar.C.de adop.l.ij.quomodo p Ly.ff.de iust. 7 iure.l.omnes populi. Itē no.p matrimoniū nō legitimari incestuosos licet papa dispēset sup matrimonio. ff.de sta.ho.l.eum.p Buil.7 Ly. Sed exigit dispēsatio exp̄ssa sup ipsa ple.banc legitimationē sup incestuosis pōt facere imperator.ff.de ritu nup.l.qua i puincia.§.dicuus.p glo.7 Ly.in addi.7 vide Ly.C.de nup.l.si cōtra. 7 Archi.lvj.dist.osius.7 Ja.ff.de solu.l.cum.x.7 glo.ff. de legi.l.benignius.7 in.c.non est sine culpa.in mercurialibus Joh.an.7 not.q̄ legitimatio non fingit retro.vt no.in.c.si p te.de rescrip.li.vj.in nouella. vide que dixi in.l.eam quam.C.de fideicō. Z. ¶ Sed nūquid spurij succedunt matri cum legitimis.dic q̄ sic nisi sit illustris vt in p̄.l.si qua.quod intellige verum esse cum nequit ō incestu vel adulterio accusari. H.intellige ex illo coitu ex quo natus est spurius.7 clarius vide boc dictū p hosti.in pīe.§.fi.eo.tit.℣.quid si agat̄.7 plenius in p̄di.§. an vtrunq̄.in fi. Z.quia tūc non succedunt matri.ad boc.ff.de inoffi.testa.si suspecta.§.diē.7 in pīe.l.hac p te.7.l.spurius.7 no.insti.ad orfici.7 infra ℣.sed an nati. ¶ Sed pone.t.contraxit matrimoniū cum berta ignorans eā cū alio contraxisse vterq̄ decessit.queritur an filij succedūt patri impedimentū ignoranti 7 matri scienti.dic q̄ vtriq̄ succedent.7 in totuz sunt p legitimis habendi.nō em̄ potest quis pro parte esse seruus 7 p parte liber.ff.de li.cā. cum duobus. de boc extra qui fi. sint legi.c.pe.H.7 de clādes.despon.c.vlti. et boc intellige si positum fuit edictū vt ibi. vide tamen quod ibi dixi. sup ℣.impedimentū. Z. ¶ Nūc dicamus de nat̄ ex dānato coitu de quorum alimentis 7 legitimatione dicetur infra qui fi.sint legi. ¶ Quid ergo si habes filiū legitimū 7 ille habet filium spuriū instituis spurium heredem. nunquid tenet institutio.dic q̄ non. Nam tales ab omni paterno bñficio excludūtur.vt dicit auc̄.licz in fi.7 appellatione parētis ℟c.ff.de in ius vo. quicunq̄ §.j.ff.de verbo.sig.appellatione. Quidā aūt distinguūt an contēplatōe filij eū instituis tanq̄ nepotem. an ℣o

tanq̄ extraneū. vt.ff. de adop.si pater. §.j.ff. de castren pecu. ⁊ si forte.ff. de vul.⁊ pu.substi. ß ⁊ si pubes.⁊ in arrogatore est q̄stio ꝑm Roff. H. Irasco: auctori. q: nō posuit sicut Alber.gal. a quo habuit: q̄ de ista q̄stiōe et sequē. exp̄sse dixit q̄ erāt q̄stiōes Roff. bñ hoc dico. q: volens videre in his verba Roff. oīes titulos quibus in libello adoptari poterāt p̄quesiui: nec inueni finalit̄ p̄ illud ℞. gali. q̄stiones eius inquirēs repi inter q̄stiōes suas bas esse. xij. xl. xiij. illas tñ formar i donatōe. tenuit aūt soluēdo q̄ si nepos spurius ex legitimo vel legitimus ex spurio facit tale seruitiū auo: q̄d si fecisset extraneus idez fuisset illi donatari⁹ q̄ tenet donatio q̄si facta in extraneū: alʒ nō tenet. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. donatōes. nepos em̄ legitimus odibilis est ꝓpter patrem ⁊ nepos spurius ꝓpter seipm. alī. C. de na. li. l. j. et vlti. ad distinct̄. facit. ff. de castrē. pe. si forte. de vul. ⁊ pu. sub. l. ß si puberes. §. in arrogato. Questionem aūt. xj. ipsius Roff. de donatōe facta amico vt restituet spurio plene ampliant Ja. de bel. querēs etiā de vendicatōe alʒ vendit̄oe ob id facta. Idem de institutōe ipius vl̄ donatione facta int̄ viuos ad quā. j. remittā. Z. C Quid si bñs filiū spuriū ⁊ ex illo nepotē ipm nepote heredē istituit. H. Ac. in. l. vlt. C. de na. li. hāc q̄nez formar ⁊ insolutam dimittit. So. sequēs Roff. equitatē hz. Odof. cuz dicebat talē ex testamēto vl̄ ab intestato nō posse succedere cū lege non caueat̄. Itē cū nepos non possit esse sine stipite ⁊ iste stipitē non hz cū pat̄ ex dānato coitu natus sit. ⁊ sic ꝓpter defectū nepotis vel aui nomē hz: vt in pre. l. in prin. ⁊ in fi. Hec ratio ꝯcludit q̄ nō capit ab intestato: ß p eam cōcludi videt̄ q̄ capiat ex testato vt extraneus nō vt nepos. Sy. Uin. in. l. fi. C. de na. li. dicebat in casib⁹ hui⁹ ℞. ⁊ p̄dictā institutōem valere p ipaz legē q̄ tñ in naturalib⁹ loquit̄. Z. Rñdeo si erāt in potestate patris sui. H. illius spurij viuētis. ⁊ huius dicti ratio sumit̄ ex. l. cū non solū. C. de bo. q̄ li. q: filio legitimo existente in potestate sui patris spurij vsufruct⁹ acquirit̄ patri: ß ille ab omni paterno bñficio excludend⁹ est. C. de na. li. l. ij. ⁊ aut̄. ibi posita. Nō poterit ergo per aliū acquirere q̄d p seipm non potest. C. de bere. instit. l. neq̄ p se. Z. q: nō erat p eū emācipat⁹ nō valet īstitutio. vt. ff. de bo. libe. quero alʒ querit̄: ꝑm Roff. Sz nū quid donatōem vniuersitatis tali nepoti facere potest: dicūt q̄ non. q: hoc p̄sumit̄ facere ꝓpter affectōez quā habet ad filiuz. ff. de col. do. dotē. ff. de collat. bo. dedit. ff. d castrē. pe. miles. ⁊ l. si forte. ⁊ l. dotē. vnde p̄sumit̄ fraus ff. de ꝓba. qui testamentū. ff. de le. ij. cū quis decedēs. §. titia ⁊ facit. ff. de usufruc. ß ⁊ siq̄s donet̄. nisi donator iurauit ita esse. H. q̄ ꝓtemplatōe nepotis tm̄ illam facit. Z. C. de ꝓbat̄. aut̄. q̄ obtinet. nec ob. C. de na. li. l. fi. q: ibi loquit̄ in filiis naturalib⁹ ex ꝯcubina natis. ß hic loquit̄ de spuriis. C Sz an natis ex dānato coitu potest ab extraneo relinqui: Rñdeo sic: cum nō repiat̄ ꝓhibitum. ⁊ ad hoc. ff. ex qui. cau. ma. necnō. §. j. de hoc in auten. qui. mo. na. effi. sui. §. fi. C Quid si pat̄ eū substituat: dic q̄ nō p̄t vulgariter: ß pupillariter: sic vt bōa ꝓpa pupilli captat ñ p̄na. vt. ff. de vul. sub. si is. ⁊ isti. d pub. ß. ⁊ no. i aut̄. q̄. mo. na. effi. sui. §. fi. Bal. ff. de vul. sbsti. l. lutius. Z. C Quid si pater eis vēdidit: no. ff. de ꝓba. q̄ testamentū. q̄ p̄sumit̄ fraus sicut ⁊ q̄ñ in vltima voluntate dixit se ei debere. secus si inter viuos. ff. e. si patronus. alī cōtra: vt. C. de na. li. l. j. ⁊ C. d dona. inter vi. ⁊ vxo. si filij. ff. de le. ij. vxori. ⁊ hoc verius videtur. H. ꝑm Alber. gal. q̄ etiā remittit ad no. in pre. l. q̄ testamentum. vide. J. ℞. quid si inter. Ad intellectū tm̄ hui⁹ ⁊ eoz que p̄cedūt ⁊ que sequūtur vide questionē trimēbrem Ja. de bel. quā posuit in solutiōe ꝯtrarioz sup. l. j. C. de na. li. Bal. ⁊ no. q̄ trāsactio facta inter spurium ⁊ legitimuz vt hereditas remaneat spurio valet. C. de transac. l. fratris. non quo ad fiscū: q̄d no. Z. C Sed quid si pater instituit extraneū ⁊ ille filium: dic q̄ tūc habebit bona paterna si non fecit in fraudem. vt. ff. de edil. edic. cū autē. §. fi. ℞. ponamus. ⁊ ad ß. ff. quib⁹ vt indig. qui titium. si ℞o in fraudē non valet. C. de na. li. l. j. ⁊ fi. de hoc ff. de vul. ⁊ pu. sub. si is qui. C Sed ex facto querit̄: quidam supplicauit principi q̄ filium suū ex damnato coitu natum in defectuz legitimoz legitimaret imperator ꝑ suū rescriptum illū legitimauit: post hoc pater habuit ex vxore filios: queritur an legitimatus veniet ad successionem cum legitimis? dicunt quidam. H. Guil. de suza. in. l. j. alle. p. l. ex facto. alle. ij. j. rñso. ⁊. p. l. cū acutissimi. C. de fideicō. dicens p̄ has. l. clare ꝓbari tacitā conditionem esse in responso. s. si ℞o legitimos non habuerit p̄ quam tacitam dicit rescriptū euanescere: lz in illo dictum non fuerit illud peti vl̄ concedi in defectum legitimoz. Z. C Quod non p. l. si nunq̄. C. de reuo. do. ff. de vul. sub. ex facto. xxij. q. vlti. quicūq̄. ff. de pact̄. talem. §. fi. alij contra. nam legitimati succedunt cum legitimis ⁊ naturalibus. in aut̄. qui. mo. na. effici. le. §. si igitur: in fi. H. ꝑm Alber. gal. Z. ⁊. §. generaliter. ⁊ §. illū ℞o p hmōi. ⁊. §. ⁊ quoniam. et hoc tenet Goff. H. vbi hoc dixerit nondum reperij: hoc scias q̄ stilus romane curie vt in illo videri potest sub ti. de fi. p̄sbyt̄. q̄ etiam in aliquibus literis vidi que in terris eccl̄ie sup hoc a sede apostolica manauerūt ponit talem clausulam: ita tamen q̄ si dictum patrem tuū p̄olem legitimaz ex vxore habere cōtingat non coequeris eidem: sed congruaz de bonis ipius possis ab illo recipe portiōem. Et no. q̄ p talem formaz non p̄uidetur filio in casuz intestati existentibus legitimis: ꝓpter quod diligens habet esse talis q̄ pater viuens de ipo ordinet vl̄ i sanitate testetur sic q̄ nō possit decedere intestatus. esset etiam equuz q̄ stilo p̄dicto clausula adderetur. p̄uidens huic casui hac forma vel alia: q̄ si decederet pater super hoc ordinatione non facta dimidiam eius partem que ad legitimuz filium vel vnū ex legitimis ptineret tibi deberi censem⁹ ⁊ adhuc possz declarari quid si legitimoz partes essent inequales. Item scias q̄ per Uber. de bo. tractatuz inuenio hunc casum. spuri⁹ impetrauit a principe q̄ esset legitimus patri suo: ⁊ q̄ vt legitimus agnatis ⁊ cognatis succedere possit nō obstāte aliqua lege. Primo querebat cum pater tūc iam mortu⁹ esset ⁊ id tacuit: an partem a legitimis petere possit? ⁊ dic q̄ non. q: celauit patrem habere legitimos: q̄ si exp̄ressisset non est verisimile q̄ rescriptū habuisset cum in defectū legitime, plis talia fieri soleāt. facit q̄d dictū est. ß. ⁊ verisimile etiam est q̄ si princeps sciuisz illos citassz ꝑm. l. nā ita. ff. d adop. Secundo quia bona illa iam erāt filijs acquisita p successionem. vnde ius iam quesitum p̄ rescriptum absorberi non debuit. C. de p̄reci. impe. offe. l. quotiens. C. de emanci. l. nec anus. De secūda parte q̄ agnatis ⁊ cognatis succedent dicit q̄ quia eius rei successio nō valet cuius est petitio denegāda. C. li. x. de pe. bo. sub. l. j. ⁊ si nuptie ex rescrip. pe. l. ij. ergo ex cōtrario si petitio est admittenda valet cōcessio cum tales petitiones porrigere non sit spurijs interdictū. facit. C. li. xij. de diuer. offi. l. ij. vbi non digni sublimant̄ ⁊ digni fiant per principis rescriptum. Item istud non est beneficiū q̄ cogat agnatos vel cognatos relinquere: ß p̄mittit ab intestato succedere. Princeps ergo qui per suas constitutōes generales dat ⁊ aufert certis personis tales successiones fortius in vna persona id potuit. ad primuz. ff. d constitu. prin. l. j. ff. de peti. here. l. j. ij. ⁊. iij. Itez nōne princeps statuere posset tales sic patribus succedere sicut ⁊ matribus vel q̄ simpliciter succederent potissime cuz natura ⁊ generatione sint filij ⁊ cōsanguinei: lz ad cōprimendū illicitos coitus illos excluserit sua lege. in aut̄. quibus mo. na. effici. sui. §. oportet. collat̄. vij. Si igitur ad primordium nature reducitur cessat causa querelādi. C. de impo. lucra. descript̄. l. j. ad fi. li. x. ⁊. xxxv. dis. ab exordio. ⁊ q̄d ibi no. ad hoc facit quod hereditates non delate nō

sunt in bonis nostris.ff.de acqui.re.do.l.substitutio.per que concludit q etiam sine clausula non obstante gratia:vl saltem dicat sufficere generalez:de qua hic bñ facit.C.de qua.pscrip.l.ij.de pscrip.xxx.an.l.iij.in pn.cõ sulit tñ q dicat nõ obstãte tali lege generalitate ꝛmissa iuxta formã.l.ff.siquis cau.ß 7 siquis.§.quesitũ.7 decre.qui ad agendũ.de pcura.li.vj. Hosti.tenet q impera.cõstitutõem illam generalẽ facere non posset q̃ esset causa multoꝝ moztaliũ.vide in summa qui fi.sint legit. colũ.pe.ℵ.quid si impera. Per primã questionem et id qd̃ primo dixi ante fi.videtur solutũ qd̃ tractauit Dy. 7 insolutũ dimisit suo cõsilio.xxij.an legitimatus naturalis per principem petit hereditatez iam alijs delatã.et ad hãc negatiuã iduxit.ff.de mño.etiaz si sine.§.ß q papinian⁹.ff.de bere.insti.ei qui soluendo.de bo.pos.contra ta.l.j.§.fi.facit solutio quam dedi in regula sine culpa de legitimato p matrimoniũ qd̃ fauorabilius est siue sit collatio siue cõfirmatio siue restitutio.ibi vide.7 facit decre.q̃uis.de rescrip.li.vj.cũ pcor.7 circa hoc vide Hosti.in summa vbi.s.ℵ.q̃uis ergo impator.7 ℵ.sequẽtibus. Item scire debes q Jac. de are.in questione sua an impator nondũ coronatus legitimare possit.de qua dixi.s.de rescripti psenta.§.fi.sup.ℵ.item qd̃ obtẽtum est facta solutõe qd̃ potest.cõtinuãdo querit an talis legitimatus excludat fideicõ.substitutõem factam.s. patri si sine liberis decesserit ad negatiuã:alle.l.generaliter in fi.C.de insti.7 substi.7.ff.de in ius vo.qui semp.et ff.de bis qui sunt sui vel ali.iur̃.l.filium diffinim⁹ qui ex viro 7 vxore nascitur. Item iste p actũ ciuilem filius similis est adoptiuo qui non excludit substitutũ in vsibꝰ feu.si de feu.fue.cõtro.c.naturales.ff.de condi.7 demõ. fideicõmissum.nec sufficit aliquid fieri ciuiliter tm̃.C.d̃ bis qui ve.eta.l.fi.7 de nup.l.sancim⁹.7 de boc scripsi de cõuersa.cõiug.cum sis.soluit in cõtrariuz natura 7 lege hunc coadiuuãtibus:vt als dicitur in aut̃.de cõsang.7 vte.fra.§.j.facit.ff.de lib.7 post.l.filio.macula enim illegitimatis p impiale bñficiũ exulat vt sic legitimat⁹ a legitimis differre non videatur.in aut̃.qui.mo.na.effici. sui.§.illud.colt̃.vij.7 quibꝰ mo.na.effi.leg.§.siquis autem.insti.de bere.ab intestato.§.j.ad hanc partez facit ff.ad treb.ex facto. §.siquis rogatus.7.l.heredibus.§. fi.a de le.ij.l.lutius.in fi.et de iure deli.l.fi.C.de adopt̃.l. pe.d̃ nupt̃.l.impialis.nec ob.qd̃ de adoptiuis dictũ est. hic enim cessat suspitio fraudis.ar.ff.q cuz fal.tu.l.pe.q̃ in adoptõe facile cõfingi posset.quia facile fit 7 definit. vt ī p.l.pe.de adop.facit.ff.d̃ bo.da.l.fi.§.ij. Z. C Sz an nati ex dãnato coitu succedũt matri:rñdeo non:cũ de adulterio vel incestu accusari possunt:vt.s.ℵ.ß nũquid. H. vide qd̃ ibi dixi 7 ibi q̃rebat:an succedat cuz legitimis Z. quia tales excludunt a tali bñficio paterno:vt in aut̃.quibus mo.na.effi.sui.§.fi.ac parẽtis appellatione 7 mater cõtinetur.vt.ff.de ℵ.signi.appellatione.7.ff.de incest.7 inuti.nup. siquis incesti.in fi.7 auten. ex cõplexu.C.de seruis q̃ se ppijs offi.imi.l.j.de boc insti.ad orfi. H. in prin.7 hic finiũt verba Alber.gal. Z. Sed cum dicat illicitũ patrẽ non posse filios exheredare:queritꝰ vtrum possit eis donare:rñdeo non.nam natus ex nepbario coitu seu incestuoso nõ est filius nominandus nec alendus.in aut̃.quibꝰ mo.natu.effic̃.sui.§. fi.nec ecõtra filius patri. C Quid si inter se vendere velint:dicunt quidam fraudez p̃sumi.7 qd̃ factuz est non tenet.C.de legi.non dubiũ.x.di.vide.7 facit.ff.de testamen.qui testamẽto.ff.de acqui.here.qui bonis.qd̃ verũ est si ponas boc fieri ex ꝓhibitu affectu.ß si tanq̃ inter prius extraneos forte tenebit venditio.ar.ff.de donat̃. inter vi.7 vxo.si sponsus.§.certa.ff.de cõtraben.empt̃. siquis donatõis. C Quid si talis pater ministrat pecuniam filio 7 ille emit ab aliquo extraneo 7 res empta sibi nomĩe suo tradita est nũquid ab ipo filio poterit res empta reuocari p eas psonas que admittũtur ad reuocatiõem paterne rei nomiatas.C.de incest.nup.siqs incesti.dic q res est facta eius cui tradita est.vt. ff.de furqui vas.§.fi.C.de rei vendi.si ex pecunia.7 si filius soluendo sit p̃dicte psone possunt ab eo dictaz pecuniam reuocare.Si autẽ soluendo non sit forte habebit vtilẽ in rem ad rem ipam vendicandã.ff.de dona.inter vi.et vxo.marito.Bal.de boc si pater facit dicere instrumẽta de filio spurio:vide Ly.C.fam.hercl.l.filie.C.de dona.inter vi.si filij.7 de vsufru.leg.l.filius titij.p Ja.7 de dona.l.ad eum.§.fi.p Ja. et.ff. de manumis.l.iij.§.si ab ignoto.p Ja. C An filius bastardus ꝓteritus dicat testamentũ nullum extraneo instituto:dic q nõ:etiã turpi psona instituta per glo.que est in.l.j.§.j. de cõtra ta. C Sed an bastardus institutus 7 de restituẽdo grauatus a patre possit legitimam detrahere:dic q nõ.q̃ pastardis non debet legitima.secus in successione materna.ff.de inoffi.tes.l.si instituta.§.si de inofficioso:cuz similibus.Sed an legitimato debet legitima in bonis alodijꝫ:credo q sic. Item credo q ꝓteritus dicat nullu3. q̃ redactus est ad pristinũ statum quo omnes legitimi nascebãtur:adeo vt legitimatio sit potius detentio q̃ datio.simile no.in.l.manumissiões.ff.de iusti.7 iure.ꝑm Ja.Ego dico q legitimatio innitit fictiõi 7 non est detentio:ß datio p eandem.l.fructꝰ dicitur deducto operacio. C.de colla.illud Bar. Z. Qualiter conficiet instrumentũ quãdo quis abstinet ab hereditate vl eaz repudiat.no.s.de edic.instru.§.dicto.ℵ.ad boc aũt.

De sepulturis. Rica.

H. Omnino vide qd̃ pulchre scripsi in no.sup hac rubrica.practici auctoris ꝓter Roff.omiserũt hanc practicam saluo qd̃ bonagu. parte.ij.vbi multos libellos formal d̃ ista posuit duos libellos. 7 ab bis incepit auctor Roff.i libello iuris ciuilis materias huic affines tractat quas hic auctor assumpsit.s.de mortuo infe. Item de sepul.edifi.7 boc quo ad interdicta. Jtez inter edicta ponit tria.s. de eo qui intulit mortuũ in locum alienũ. Jte de actione funeraria.7 in fi.de sepult̃.vio.de bis.j.videbis.in ℵ.porro.7 sequẽ. Sed ipse Roff.in libello iuris cano.hunc tractatũ psequitur p.viij.mẽbra distinctuz ponens in fi.v.libellos de quibus. j.dicetur. Extra hoc recurrenduz est ad summistas:de hac materia vtiles cõstitutiões habemus in.vj.ß in clem̃.rigorosas:questionem dñi mei de bis qui non sepeliendos simulant sepelire:scripsi de vsur̃.quanq̃.li.vj.super ver. sepulturam. De questione Jo.de deo:an ecclesia parochialis quartam petere possit ab herede:vide eo.ti.de bis:in fi.magne glo. De questione Jo.de mon. mur.scripsi eo ti.de pact̃.c.j.super ver.libera:decem questiões ad materiaz. scripsi in decre.certificari.eo.ti.de quarum aliquibus.j. dicetur.vbi sepeliri debeat intestatus cuius pater quus 7 pauus in diuersis locis sunt sepulti:scripsi eo.ti.li.vj. is qui.super fi.ij.glo.Sed bic addo:pone pater 7 auus sepulti sunt apud religiosos:pauus et anteriores sunt apud parochialẽ vl aliã ecclesiaz:q̃rit de filio qui nõ elegit quo debeat sepeliri:q cum pauo 7 superioribus.facit eo.ti.cum quis:in prin.7.c.is qui.7.c.seq.li.vj.in quibus ponderatur sepulchrũ maiorum.ß maiores stricte 7 ꝓprie sunt vteriores ad tritauũ.ff. de gradi.iur̃.consult. §.parentes.7 no.ff.de in ius.vo.l.quinq̃.§.parentes.ergo paui superiorũ ponderetur sepulchrũ attentis verbis de priuileg.si papa.§.j.in fi.quibus deseruiri debet i dubio.ff.de exercit̃.l.j.§.si is qui nauem:in fi.7 fortius si illa paui est parochialis:vt sicut locus originis ꝓfertur domicilio acquisito.ff.ad municip.libertus.7 no.C. de incol.l.ciues.ī glo.ij.vltra medi.li.x.sic 7 parochialis. quare originalis etiam p baptismuz 7 sacraz regenerãs preferri debet quasi iure duplici.s. originis et sepulchri

vincat illum que vnicum habet ius. facit extra de treu. ⁊ pa.c.j. vbi vide suffra.pe.gl.⁊ in auc. de cõsang.⁊ vter. fra.§.pe.col.vj. Jn contrariuz facit qđ scripsi sup pre. glo.ij. decre.is qui.qđ omnino videas. Jtem constat q̃ plus influit ꝓximuz imediatũ cꝫ mediatũ.extra de cau. pos.cum ecclesia.⁊ qđ no.ibi in.iij.glo. ff. de excep.rei iu di.cum de hoc.qđ ibi no.⁊.ff.re.amo.l.si mulier.in.j.gl. ⁊ in.l.pe.ff. de condi.ob tur. causaz.bñ facit pre.decret. is qui.in fi.vbi vxor cum viro vltimo tumulat.ad idez C.ne de sta.defunc.l.si mater.vbi cõcor.in vlti.glo.⁊ in ter primos ponderat ꝓximior.ff. de ac.re.do.l.adeo.§. insula.⁊ verisimile est q̃ filius ꝓximior sepulturam ele gisset.facit.ff. de leg.ij. peto.§. fratre.vbi paratur locus ꝓximiori ⁊ ibi multe cõcor. Qđ igitur ille verisimiliter elegisset ⁊ eligere poterat p̃eligenduz est.facit.C. de in offi.testa.l.ij. Verisimilitudiné adiuuat.quia forte p auum ⁊ supiores non vidit. ⁊ quia non natus non fue rat illius agnatus.non igit illos ꝫ patrem p̃sumitur ele gisse.facit.ff. de suis ⁊ le.here.l.titius:cum duabus.ll.se. ⁊.ff. vnde cog.l.j.§. siquis ꝓximior. Mihi videtur bãc verisimilitudinẽ ex varietate personaꝝ sumi debere: vt ponderetur pfessio ⁊ qualitas pauꝝ ⁊ supiorum. Jtem aui ⁊ patris. Jtem ipius filij ex quibus cõiecturari pote rit quid elegisset si testatus fuisset in terminis leguz do ctor.pnepos. Ja.bal.cũ auus ⁊ pater illius ministerij nõ fuissent p̃sumeret pauũ elegisse: sic ecõuerso in ei⁹ filio vl nepote cuz pauus ⁊ reliqui fuissent status infimi.ad boc etiam faceret monumentoꝝ qualitas.volentes ta men tenere secundã partem:ad primũ dictũ prime par tis rñdere possent p.l.iij. in fi.ff. de inter.⁊ rel.ꝟ. patres. et aui etiam dicũtur maiores.ad idem.C. de coartalibꝰ pincipi.⁊ cetera.l.si coartalis.ibi maiorꝝ suorꝝ ꝛc. Et q̃ pater et auus appellent in hac materia maiores tex.est decre.j.eo.ti.cõiuncto.c.ebrõ.xij.q.ij. decre.illa in prin. dicit vnũquemqꝫ sepeliri debere in sepulchris maiorũ: vt exitus maiorꝝ docet.vt autem patz in dicto.c.ebron: Jsaac sepultus fuit in sepulchro Abrahe patris et Ja cob in eodem sepulchro patris et aui. Concludit ergo patrem ⁊ auũ dici maiores. ⁊ ꝑm hoc p̃alleg.l.iurisconsultus:loquitur de stricta significatõe vocabuli maiorꝝ vt tunc dicebatur. Ad secundũ rñdet p decre.innotuit.de elec.vbi vna fortis ratio vincit multas. Z.

Multis modis potest in hac materia formari libell⁹. aliquos tamen exempli grã supponamus. **Libellus.** Co. ꝛc. cõ. ego rector talis ecclie noie ipi⁹ de. p. rectore talis ecclesie qui corpus berte parochiane mee post appellationem a me legitime interpositã: videlicz ne corpus parochiani mei in sua ecclia sepeliret per violentiaz rapere ⁊ in suo cimiterio nõ metuit sepelire: quare peto corpus ipm seu ossa eius ⁊ quecunqꝫ occasione eius seu sepulture illius obuenerũt. s. xx. mibi restitui atqꝫ reddi. ⁊ ne deinceps talia p̃sumat sibi per vos sententialiter inbiberi ⁊ ad boc ipm sencialiter cõdemnari. extra eo. ex parte. et. c. cum liberum. et. c. in nostra. Vel sic.

Libellus. Co. ꝛc. peto a. p. rectore talis ecclie ne decẽo recipiat ad sepulturã corpora mortuoꝝ vel pueros infra annos discretõis constitutos talis domus vl ville vel vici vl contrate: cuz domus ipa vel villa ꝛc. sit de mea parochia ⁊ mihi sit decimalis. ⁊ illis viuentibus cõsueuerim sacramẽta ecclesiastica ministrare. ⁊ tam viri qꝫ mulieres illius apud meam ecclam ab antiquo cõsueuerint sepeliri. extra eo. in nostra. §. talem. ⁊. c. de vxore. ⁊. c. j. ⁊. iij. xiiij. q. ij. vbicunqꝫ. ⁊. c. placuit. et. §. item Joseph. sed videtur ex predicta decre. in nostra: in prin. talis libel. esse sufficiens.

Libellus. Cõqueror de hospitalarijs qui parochianos meos recipiunt ad sepulturam. Etiam si nihil aliud petat. nam ibi rector ille nihil aliud petijt. ꝫ contra. qz actio est ius p̃sequendi ꝛc. insti. de act. in prin. ꝫ dic. H. ꝑm Innocẽ. ⁊ Hostiẽ. vt scripsi ibi in prin. Z. q̃ ibi in libello cõtinebatur petitio: sed ex est decret. decisa: quod apparet ibi in. §. talez. vbi iuxta formam petitiõis sententia dictatur: vt extra de accu. qualiter. ij. ad fi. Vel sic potest libellus cõcipi.

Libellus. Coram ꝛc. ppo. contra. p. qui mihi iniuriat non sinendo me pacifice et quiete recipere corpora defunctoruz talis domus ad ecclesiasticam sepulturaz ꝛc. vt infra ti. pri. in prin. ¶ Si ꝙo elegit quis alibi sepulturaz: ⁊ illi ecclesie aliquid reliquit: parochialis ec

Libellus. Co. ꝛc. ppo. clesia sic libel. ꝓcip. ego. b. rector ecclesancti Martini de podiomissi diocesis bitereñ. cõtra. p. rectorem ecclesie sancti Benesij q̃ cũ. a. parochianus meus elegerit sepulturã in ipa ecclesia sancti Benesij ⁊ reliquerit ipi ecclesie. xx. ipe quartam mihi de iure debitaz dare cõtendit alꝰ ꝓtradicit. quare peto quartam partem de illis. xx. mibi dari ⁊ ad boc ipm sententialiter cõdemnari. extra eo. cuz super. ⁊. c. seqn. ¶ Quid si ecclesia sancti Benesij non esset magis sed minus religiosa: totũ pe

Libellus. H. tercius Roff. dtet. ⁊ sic li. ꝓci. quo. s. Z. Coram ꝛc. ppo. contra. p. rectorem ecclie sancti Benesij q̃ laurẽtius parochianus meus in dicta ecclesia sancti Benesij sepulturam sibi elegit ⁊. xx. ipsi ecclie leganit: cꝫ nis dicta ecclesia sancti Benesij de nouo cõstructa sit: nec sit magis religiosa cꝫ mea: sed minus. qz in mea diuina frequẽtius celebrãtur: vel cum mea sit cõuentualis: vl fort ordinis sancti Benedicti: illa ꝙo sit secularis. quare peto nomine ecclesie mee illa. xx. mibi ab eo dari ⁊ restitui. peto insup corp⁹ dicti laurẽtij mihi reddi: ⁊ ipm ad id sentẽtionaliter cõdemnari. eo. ti. c. iij. Hãc opi. pequor: licz Lauꝝ. Uin. et Jo. cõtradicant. H. quorum opi. hodie approbata est eo. ti. cum quis. §. vlti. li. vj. vn de talis libellus hodie non pcedit. Z. ¶ Porro si canonici monasterij sancte Marie de cassiano ordinis sancti Augustini dictuz laureñ. dolo induxissent vt ipe apud eos eligeret sepulturaz ⁊ in vita vel in morte eis sua donaret cõci.

Libellus. H. iij. Roff. vbi. s. Z. sic libell⁹. Coram ꝛc. ppono conꝰ priorem ⁊ cõuentum monasterij beate Marie de cassiano ordinis sancti Augustini dioceꝫ bitereñ. q̃ ipi laurentio parochiano meo in lecto egritudinis iacenti suggesserunt: ⁊ eum potius amore pecunie cꝫ anime induxerunt vt in suo monasterio eligeret sepulturam: ibiqꝫ sua bona in morte vel in infirmitate cõferret. sicqꝫ idem laurentius illectus eis. xx. pro anima sua reliquit. quare peto nomie ecclie mee. x. ex illis. xx. mibi dari. et ipos ad id sentẽtionaliter cõdemnari. extra eo. relatuz. vel si vis petat. v. extra eo. certificari. Si autem non fuerit illectus in eligendo sepulturam. H. in quo casu dic vt statim ꝏdam. Z. Sed in legando sic concipi. libellus.

Libellus. Coram ꝛc. propo. contra tales templarios vel hospitalarios q̃ cum laurentius parochianus meus apud eos elegisset sepulturam. eisqꝫ. c. legare voluisset ipsi vt ecclia parochialis portione canonica fraudaretur eum induxerunt vt illa. c. pro equis ⁊ armis legaret in subsidium terre sancte vel pro ornamentis ecclesie. quare peto nomine mee ecclesie ex illis. c. portionem canonicam mibi dari et eos ad id sententionaliter cõdemnari. extra de testamẽ. officij. c. vlti. extra eo. in nostra. ¶ Eodẽ quoqꝫ modo potest episcopus conci. pro sibi debita canonica portione vt in pre. c. officij. et eo. ti. requisisti. xij. q. iij. pontifices. ¶ Et no. q̃ si aliquis eligit sepulturaz ⁊ iurauit non cõtrauenire: licz forte de iuris rigore possit iterum eligere ⁊ mutare: non tamen debet ꝑm deum ⁊ canonicaz equitatem. quod dic vt. s. de edic. instrn. §. compẽdiose. ꝟ.

quid siquis iurauerit.nisi forte de nouo ingrederet aliquaz religionē vel alia necessitas imineret.z consulo q talia iuramenta non exigant ppter pericula que ptingunt. H.dic hodie vt eo.ti.c.j.li.vj.z in clem. de pen. cupientes:in fi. Quomō autem qui simpliciter hortatur vt eligat non ligatur illis constitutiōibus:scripsi in pre.decret.j.super.x.inducant. Z.vtruz is qui nomine alicuius parochialis ecclie petyt quartam seu aliquā portionem de relictis alteri ecclie occasione sepulture: tenetur exprimere in li.an petat canonicam portionem in canonibus statutam:an xo consuetudinariaz vt reus melius possit deliberare.z an hec petitio sit generalis vel specialis.s.dico mihi ius esse hic canonicā portionem in relictis a parochianis meis vl habere decimas vl iurisditōem in tali territorio siue castro no.fm papā de sepult certificari.H.z ibi clarius scripsi in.vj.vij.et viij.q.z ibi in.ix.q.post euz scripsi an exprimēda sint in libel.nomia parochianoz sepultoz.Z.¶ Item cōtra quos aget eccl'ia parochialis pro parte sibi debita.z an aget tantū p parte sua vl etiaz pro parte episcopū tangente:vel episcopus aget de sua et contra quem no.fm papam eo.ti.de bis.H. Quis autem ex illis primo detrabit z ad quam summā ille detractōes ascendāt:vide i pre.decre.certificari i.x.q.Z.¶ Quid si cadauer excōmunicari vel pagani vel eius qui seipm suspendit et huiusmodi sit in cimiterio sepultum sic concip.libel.

Libellus. H.fuit Rof. vltimus:sed plenius hic ponitur. Z.Coram ꝛc. ppo.cōtra.p.rectorē ecclie de podiomissi.q olim lauren.de podiomiss.dum viueret fuit ad meam instantiam propter eius cōtumaciam per talez iudicem excōmunicationis vinculo innodatus.de qua cōtumacia morte p̄uentus nec satisfecit:nec absolutōnis beneficiuz obtinuit.sicqz funus ipius excōmunicati vl pagani vel eius qui se suspendit fuit imprudēter in cimiterio eiusdem loci p prefatum sacerdotem sepultum. quare peto ipsum corpus per dictum presbyterū exhumari:z eum exhumanduz fore decerni.z dictum presbyteruz ad id sententionaliter cōdemnari.peto etiam p vos ipsuz pro tanto excessu canonice puniri.extra.e.sacris.xxiij.q.v.placuit.et de cōse.di.j.eccl'iam.ij.¶ Porro.H.incipiūt verba Rof. z durant de hoc interdicto vsqz ad x.est z actio.Z.si quis funus velit inferre in sepulchruz in quo sibi est ius inferēdi vl de nouo velit facē sepulchz i locū suū puruz z phibetur ab aliquo:poterit agere interdicto de mortuo inferendo qd phibitoriū est z pretoriū vel actōe in factum subrogatam in locum illius interdicti.instit.de interdic.§.phibitoria.ff.de mor.infec.l.j.sic g lib.pcipi.

Libellus. Lo.ꝛc.cōque.de.p.qui me phibuit inferre mortuū in talem locum in quo mihi erat ius mortuū inferendi.vnde propter illaz phibitionem intuli in aliuz locum purum:vel conduxi pro tanto precio.s.x.qd interesse dicti loci extimo.xx.q̄ peto per interdictum de mortuo infec.vel per ac.infac. subrogatam in locum eius. Hec forma phbatur.ff.de religi.si quis liberum.¶ Sed opponitur.nam hoc interdictum phibitorium est.ff.de mor.infec.l.j.et in pre.l.liberum.vbi dicitur q si sum prohibitus ago vt cesset illa prohibitio.verum si volo als inferre possuz:sed ago postea in fac.vnde quidaz sic pci.libel.

Libellus. Coram ꝛc.ago contra talez ne phibeat me inferre.z ad hoc ppo.act'.infac. subrog.in locum eius interdicti de mor.infe.z si eis opponit quid fiet interdictum de cadauere defuncti.iam enim sic stabit inhumatuz ipsi respōdent q eadem die vel incōtinenti finietur hoc iudiciū cum celeritatem desideret sicut z causa damni infecti.ff.de dam.infec.l.j.sed Roff. primuz libellum approbat.¶ Si xo mortuū alio intulisti potest agere p̄dicto interdicto.z sic concipi.libel.

Libellus. Lo.ꝛc.cō.de.p. qui me phibuit inferre mortuū in locum talē in quo mihi erat ius inferendi.vnde ppter illam phibitionem in aliū locū purū intuli vl ꝛduxi p tali p̄cio.s.x.qd interesse dicti loci extimo.xx.que peto per.acti.infac. ff.de religio.siquis libez.ff.de mor.infe.l.j.ac. ergo sic ponit.

Positio actoris. po.q talis ꝛsanguineus me[i] tali die decessit.Itē q eū in tali loco volebā sepelire. Itē q me volentem inferre phibuisti.ff.de mor.infe.l.j.xiij.q.ij.in ecclesiastico. Item q locus ille in quo volebā sepelire me us est:vel mihi ius in eo competit mortuū inferendi.ff. de mor.infe.l.j.§.hoc autem interdicto.z.§.item si mihi.quia ius illud mihi fuit legatū:vel quia sum de familia vl heres illius qui mortuos poterat iferre.ff. d mor. infe.l.j.C.de religi.sepulchrū.z.l.ius fami.z.l.ius sepulchri. Item q licz locus ille sit alienus:tamen ego infere baz dñi volūtate.C.de relig.z sump.fu.l.ij.reus xo sic.

Positio rei. pon.q ille qui decessit fuit tibi extraneus z ignotus. Itez q libenter inuolueris et veteris imundanis:nec pontes facis nec hospitalia:nec es sepelire mortuos cōsuetus. Item q is qui decessit fuit tuus inimicus. Item q es impius z sine omni pietate vl aliqua opa pietatis.hoc cōcesso succūbet actor.nam qui sepelit magna pietate monetur.ff. de relig.at siquis. Item q locus vbi volebas inferre meus est. Item q. t. tantū te phibuit. H.saltat actor de interdicto ad edicta:z istud est decimūnonū. z qd de funeraria sequit cōtinuatur ad istud. Z. est et actio infactum ex edicto de mortuo infe. a pretore inuenta que competit ei in cui[s] fundum mortuus sepelitur contra sepelientez eo q videtur ei loci vsus auferri per quam vel dabitur illi loci preciū:vel auferetur inde sepulchrum.ff.de relig. z sump.fu.is q̄.sic g̃ libel.conci.

Libellus. Lo.ꝛc.con.de.p.qui in locum meum talem purum me inuito intulit mortuum.s.talem.vnde ago cōtra eum vt ipm remoueat:aut loci illius mihi preciuz qd extimo.x.prestet.z ad hoc ppo.acti. infac.ex edicto illo qui intulit mortuum in locum alienū.ff.eo.is qui. H. ibi no.in.j.glo.cui[s] sit electio inferentis.vel domini Azo.placet q sit inferentis:z est speciali fauore religionis q domin[us] cogit vendere.tamen vt dicit Roff. si teneres contrariū alterum solum exprimas in libel.z fm primaz vtrūqz est in obligatione:sed alterum tm in solutione.ff. de ver.obli.l.si duo.i fi.Z.ac. ergo sic ponit.

Positio actoris. pono q talis locus est meus vl ius in eo habeo.ff.eodez.l.ij.§.j.et §.si vsufruc.z.l.ossa.§.in hac actione. Itez locus ille purus fuit vsqz ad talez locum.ff.e.l.ij.§.purus. Itē q me inuito intulisti in eo mortuū.ff.eo.l.ij.§.si vsufruc.z.§. locus. Itez q causa sepulture.ff.e.l.ij.§.de ea. Itē q valebat.x.e.l.§.cel

Positio rei. po. q loc[us] de quo dicis est suus.reus xo sic. t.tm̃. Item q per horam inutili mortuuz z alibi postea sepeliui. H.addit Roff. Item q te cōsentiente sepelisti. Z. Si xo quis ab aliquo locum meum religiosum pro puro emat z ibi edificat:nec me mortuos inferre sinat:dic vt j. de relig.to.x.item sepe. ¶ Porro qui funus sepelit sepe expensas ob hoc facit.quare ptor ad recuperandum illas dat funeranti act'.funerariaz. H.in qua octo requirūtur que ex positōibus collige. Int illa est q alia actio non competat:vt in pre.l.at siquis.§. labeo. Et si opponas de acti.negociorū gestorū:vel fam̃l.herc[is].solue vt ibi no.vel dic vt Roff. ſ dubio forte q hec actio ꝓcedit in impensa facta ante aditam hereditatem negociorum gestoz post aditam:hoc scias q hec actio datur etiam contra phibentem.non sic in ac. nego.gest. ptz vtrunqz in.e.l.§.itez labeo. Z. Alij dicunt q non est proprium nomen actōis:sed est adiectio z vocat' actio in factū funeraria.sic ergo libel.concipi.

Libellus. Coram ꝛc.con.de.p.a q̃ peto.x.mihi soli ius est heres.7 ad hoc ꝓpo.ac.funerariam: vel ac.infac. fune.ff.de relig.7 sumpt'.fu.siquis sepulchrũ.§.prętor ait.7.l.at siqs.§.hec actio.ac.g̃ sic pon.

Positio actoris. pono q̃ L.est mortuus. Item q̃ in funus eius tantũ expendi. Item q̃ ipm sepeliri vel custodiri vl' pegre referre feci. Item q̃ sumptus feci eo animo vt repeterem.ff. de relig.7 sumpt'.fu.siquis sepulchrũ.§ prętor. Item q̃ eos feci ꝑm facultatem 7 dignitatez defuncti. H.excessiue sunt damnose 7 nimie contumeliose. 7 hoc respicit vltima positio rei. Z.ff.e.siquis.§.equuz.7.l.at siquis. §.si interdum.in fi. Item q̃ fui ꝓtestatus q̃ repetendi animo faciebam.vt.e.l.§.sed interdictuz. Item q̃ ī byeme feci sumptus. habetur enim ratio temporis.quia in byeme plus expenditur.vt in prę.§.equũ. reus ꝯo sic.

Positio rei. po.q̃.L.viuit. Itẽ q̃ si mortuus est dicat.po.q̃.m. tantũ fecit sumptus. Item q̃ causa misericordie tm̃ feci eos. Item q̃ eos feci gerendo negocium heredis. Itez q̃ habes acti.famil'.hercis.contra heredem.t. cum eẽ alia actio competit hec nõ datur.ff.e.at siquis.§.siqs dum. Item q̃.t.mortuus fuit dives 7 nobilis: parvoq̃ sumptus in funere eius fecisti. H. Hoc scias q̃ impẽsa funeris semp ex hereditate dꝫducitur: 7 precedit omne es alienum.ff.e.l.vlti.7 nunc transit auctor ad vltimuz interdictum: in quo.v.sunt necessaria que ex positõibꝫ mixtis patent. Z. Item contra sepulchri violatorem vel spoliatorem: vel inde aliquid amouentẽ: siue sit affixuz siue non.prętor dat contra illum acti.infac.ex edic.de sepul.vio.per quam heres vel cognatus prosequit' totuz suum interesse quantumcũq̃ sit illud.ff.de sepulc'.viol. prętor.§.qui de sepulchro.sic ergo concip.libel.

Libellus. Coram ꝛc. con.de.pe.qui violauit sepulchruz tale puta spoliãdo mortuum ibi sepultum: vel lapides seu statuas inde removendo. vnde cum ex illa violatione iniuria sit mihi illata 7 defuncto.7 damnũ tantũ dedit 7 tantũ asportauerit que omnia facta nõ esse interest mea in.cc.aureis peto illud interesse meum.7 ad hoc ꝓpo.acti.infac.ex edicto.de sepulc'.vio.ff.e.prętor.in prin.7.§.qui de sepulchro.extra de iudeis: sicut iudei. vel retentis alijs dicat vnde meuz interesse peto quod extimo tantũ.7 hoc qñ agit is cuius interest.si ꝯo extraneus sic concip.libel.

Libellus. Coram ꝛc.con.de.p.qui dolo malo violauit tale sepulchrũ. vnde ipsuz peto in centum aureis cõdemnari.7 ad hoc ꝓpo.acti. infac.ex edicto.de sepulc'.viola.actor ergo sic poñ.

Positio actoris. pono q̃ talis mortuus est. Item q̃ in tali sepulchro fuit sepultus 7 cum capite.p̃dicta probantur.ff.e.mulier.7.l.ij.7.l.prętor.ff.de religi.et sumpt'.fu. cum diuersis. Item q̃ violasti illud: vt in prę.l. prętor. Item q̃ ego sum agnatus vel cognatus illius vel vnus de populo.

Positio rei. po.q̃.L.decessit. reꝰ ꝯo ics. Itẽ q̃ fuit hostis romanus.ff.eo.sepulchra. C. e.qui sepulchrum.ff.de relig.cum loca. Itez q̃ tu qui agis fuisti extraneus illi defuncto. H. hoc fuit vt cesset petitio de interesse: vt patuit per libellos. Hic sunt tria notanda. Primum q̃ si plures agere volunt non ad interesse: sed ad penaz vt in secundo libello: is admittetur cuius iustior est causa. ff.eo. prętor.§.j. Si autem pꝛequũtur interesse plures admittũtur: quod dic vt.c.l.§.si ad plures. Secunduz q̃ si etiam extraneus primo egit 7 sententia lata est alius etiam cui presenti primo data fuisset actio: vt.ſ. volens agere non audiet' etiaz si reipublice causa fuit absens siue sentẽtia fuerit absolutoria siue condẽnatoria.ff. e.l.sepulchri violati.7 de iureiurã.cum qui.§.in popularibus. Roff.autem satis hic instat circa id quod dixi de absente reipublice causa. Tercio nota q̃ siquis dixit se hac actione agere nolle: agere potest primusq̃ lis ab alio contestetur.vt in prę.l.prętor.§.si is cuiꝰ.hic instare potes,put hic no. Z. Verum si te sepulchrum edificare volentez ad quod edificandũ tibi ius competit aliquis ꝓhibeat competit tibi interdictuz. H. No.q̃ expeditis tribus interdictis reuertitur ad interdictũ. Roff.autem cõtinuauit ℔ primo.7 est hoc inter ĩterdicta secundum 7 quatuor que in eo requirũtur ex positiõibꝫ colligе. Z. de sepul.vio. edificando quod est prętoriũ.ff.de mor.infe.l.j.§.prętor.ait.sic ergo libellus concipitur.

Libellus. Coram ꝛc.con.de. p.qui me volentem edificare sepulchrum in tali loco cuius cõfines ꝛc.prohibet.in quo quidem loco mihi est ius edificandi sepulchrum 7 mortuuz inferendi.vnde ago contra eum ne me impediat in futurum. H. ꝓpter presentem violentiam petitur ꝓuisio de futuro ne habeat necesse singulis annis litẽ ꝓtestari.ff.ad.l.aquil'. l.in lege.7.ff.si.serui.ven.l.egi. 7 sic non ob.ff.de iudi.nõ quemadmoduz. Z. 7 ad hoc ꝓpo.act'.infac.subroga. in locum interdicti de sepulchro edificẽ.vel ipm interdictum.ff.de mor.infe.l.j.§.p̃tor.cuz.l.se.vnde ac.sic po.

Positio actoris. po.q̃ volebam sepulchrũ in tali loco edificare. Itez q̃ ī illo loco habebam ius edifi.ff.de religi.et sumpt'.fu.q̃ si locus. Item q̃ aggregabam ibi lapides 7 arenam 7 calcem 7 oparios.ff.de mor.infe.l.j.§.prętor ait.7.§.edificante. Item vt ibi edificarem vel locũ purgarem.ff.de no.ope.nunciat'.stipulatio.§.opus nouũ. ff.de pollicit'.l.j.§.cepissem. Item q̃ tunc me volentem edificare prohibuisti.

Positio rei. po.q̃ volebas ibi domuz edificare hoc concesso non habz locum hoc interdictum: quod tamẽ competit propter sepulchrum. Item q̃ materiã quam cõgregabas ibi cõgregabas ad vtilitatem titꝫ. Item q̃ locus in quo volebas edificare est meus.ergo potui ꝓhibere.ff.ad.l.aquil'.quemadmodum.§.si porrectũ. Item q̃.t. tantũ te prohibuit.ergo contra illum agatur.C. de penis: sancimus.extra de bis que fi.a maio.par.capi.quesiuit.§ hec est negatiua.vnde forma affirmatiue.

H. Quod de prima dixi de ista repeto. Roff.in libello iuris canonici posuit hanc rubricam: 7 p̃cedit proximaz.7 in fi.posuit q̃tuor libellos distinctos. Bonagui. post libellos de quibus dixi rubrica prima ponit tres libellorꝫ formas sub vno ꝑn. Inserit demũ hic auctor auctor materiã de agrimessore q̃ falsuz modũ dixerit quã Roff.in libello iuris canonici,pꝛsequit': vt.j.dicam.vide qđ scripsi.e.ti.sup rubri. ad rubricã facit qđ no.ſ.de sepul.cũ quis.li.vj.in.v.glo.de eo q̃ hz 7 habitat vnã domuz vel duas ꝓiũctas in finib' duaꝝ parochiaꝝ sup q̃ remissiões dedi.7 recitaui q̃stiones Alb. Odo.7 vnũ verbum Rof.recepi nup q̃stionẽ hanc disputatã p recolẽde memorie dñm Andreã ghini de flo.olim scholarem meũ.7 nup Cardinalẽ 7 nũc defunctũ. Formabat autẽ q̃stionẽ q̃ aula erat in vna parochia 7 camera in alia.ſ querebat cuiꝰ parochie censeret'. quare dicã in fine videbis. Et cũ multũ instetisset qs locus domꝰ ꝓponderãdus esset 7 allegasset q̃ ille quẽ plus frequẽtabat: vt camera in studente: aula in viro sociali. vl' bis ad quẽ habebat animũ: vl' quo laborat vel quo orat: vel quo opatur vl' quo dormit vl' quo ingredit'. Et cum iura multa diuisim ꝓ his allegassz ſbmisit se de bis nõ curare.qz paterfam̃.faciẽdo hic studiũ hic camerã: hic aulã hic ĩtroitum p̃iudicare nõ potuit ecclie q̃ iaz ius parochiale habebat vsq̃ ad certos limites.ff.d reg.iu.nõ debz alteri.

ff.ne quid in flu.pu.ripaue.l.j.§. sunt qui putant. in fi. C. de ꝓhi.si manifeste.z.l.se. facit ꝺ elec.ab eo.in fi.li.vj. dicit ergo ꝙ cū appellatōe alimentoꝝ non solū cibus z vestis:ꝫ etiam habitatio ꝓtineat. ff. de ali.leg.l.legatis.il lud genus non est restringendū ad certā quotā ipius:et ꝓstat ꝙ etiā domitio est necessaria. de accu. si ꝓstiterit. Sed dem̄ instat in multis mēbris.s. ꝙ neutri debeat. ff. de here.instī.q̄ soluēdo.j.in fi.cū.l.se. de elec.c.pe.℣. si aūt.li.vj.ꝙ ꝓoccupāti debeat. ff. de le.j. si pluribꝫ.in fi. de pcu.l.pluribꝫ.e.ti.si duo.li.vj. et ibi vide in glo.quia tūc ꝙ cui eps assignauerit. C. ꝺ iudi.l.fi.§. executore. ff. de admi.tu.l.iij.ad fi.cū ꝓcor.z extra de deci.qm̄.z face re deberet hoc illi in qua melius deo seruiet. C. de epis.et cle.l.generaliter:canōizata.xvj.q.j. facit extra de sepul. c.iij.z si paritas essꝫ gratificari possꝫ. ff. ad sill.l.iij.§.cū omnes. de iurepa.cū aūt. vbi de hoc.quo ad statū eccle siaꝝ allegabat ꝑ.v.modos.s.ꝙ paupioꝝ. vide no. de te sta.iudicāte.z facit. C. de epi.z cle.siquis ad declinandū. §.sin aūt ꝓditioꝝ.ff.fami.her.si q̄ sunt. ff. ꝺ testa.l.iij.z vide qꝺ no. de ap.cōstitutis.ij. ꝓo intitulata dignioꝝ sancto. C. de ap. ꝓcipuꝰ.§.fi. C. vt dignioꝝ.ordo ꝓfe. l.j.z.ij.ꝑ antiqoꝝ.ff.finiū regun.l.in finalibꝫ.cꝫ de paro chi.c.j.z de sepul.is qui.li.vj.ꝑ prius descripta in ordi ne parochialiū facit. ff. de le.ij.cū pater.§.pe. de p̄bē.mā dato.z de elect.c.pe.℣.vel si.subdebat ꝙ posset hec res forte diffiniri. ff. de iudi.ꝫ cū ambo. de qua vide extra de sorti.c.vlti.sup vlti.glo.ipe tenuit ꝙ glo.pre.decre.cuꝫ quis.notat tñ me ꝙ nō induxi aliqua iura:z tñ id indu xi ꝑ qꝺ ipe principaliꝰ questionē solvit.s.ipius decre.ca sum. Itē inducit qꝺ no. Inno.in decre.nouum: de deci. vbi scripsi in magna glo. ℣.item nō credit. Inno. Itez qꝺ de Greg.no.in decre.apostolice.e.ti. ad idem de te sta.relatū.ij.in fi.z qꝺ no. Hosti.in summa. de paroch. §.siquis intelligit:in prin.z qꝺ no.in.l.nulli. C. de epis. z cle.in glo.id est ortus.z leges que ibi allegant. Itē vt dicit qñ in vnare cōcurrūt due cause que reddūt eā mi xte ꝓditōis locus est sepatōi vel diuisioni si sit sepabile ff. de interdic.z rele.relegatoꝝ.§.fi.z.l.se. C. de rei vend. si in aera. ff. de ser.vr.predi.l.binas edes. ff. de le.iij.l.ser uis vrbanis.in fi.z.ff. de leg.j.titie textores. Si viueret p̄dictus dñs meus qui post cardinalatū familiarissime mihi scripsit notatus ab eo vt supra notabilius ad eum scribere ꝙ q̄stionē suā insolutā dimisit. ipe cñ q̄siuit ꝺ tali habitatore cuiꝰ parochie censeret. Ego ℣o tracta bam de quarta cui eccl̄ie deberet z hanc solvit. vñ si de quarta p̄dicta vl̄ ꝓsonali decima vel similibꝫ queri facile hoc solui vt fiat diuisio. Sꝫ si cū eo queramꝰ cuiꝰ parochie censeat venit examinandū vbi audiet diuina cui cōfitebit a quo recipiet sacramēta vbi sepelieri intestatus non habens ibi sepulchra maioꝝ z bis similia: de quibꝫ Hosti.in summa huiꝰ ti.§.ij.in prin.z quo ad ci nile foꝝ cuiꝰ onera ꝓsonalia vel realia subiet:et horum neutrum est solutum licꝫ z bis allegatiōes in parte con ueniant. Audiui dicentes ꝙ si tota domꝰ locet cessabit dubiū. qꝛ pensiōis decima diuidet vt.s.§ huic dicto et eius rationi resisto. durat cñ dubiū in inquilino cōduc tore. nec ratio semꝑ vera. cū cñ ista sit decima p̄dialis dico de ipa non dubitari:siue tota domus siue ps ei⁹ lo cetur. qꝛ si baptismalis eccl̄ia compbendit vtrāqꝫ paro chiam:sicut bononie integra decima illi solueret: vt ple ne dicā.j.ti.j.sup.iiij.libello. Si aūt vterqꝫ illarum paro chialiū est baptismalis vl̄ de cō suetudine illiꝰ debentur p̄diales tūc si tota locet ꝑ rata fiet diuisio si ps puta in ferioꝝ stationario liboꝝ vel petiaꝝ vel barbitonsoꝝ illi eccl̄ie solvet in qua est ps illa si est in vtraqꝫ fiet diuisio vt.s. Cōcludit ergo ꝙ si ius parochiale ꝓsisteret solum in quarta mortuarioꝝ z decima p̄diali z ꝓsonali facilis esset q̄stio.§ qꝛ non fit vt supra questio est difficilis ī cu ius diffinitōe multū cadit arbitraꝰ:finge limitē esse in ter Andreā a dextra z Jo.a sinisistra. qui Jo.bꝫ latam domū:puta.xl.pedū Andreas emit ex illis.x.quos vni uit prime domui vel vtraqꝫ destructa fabricauit domuꝫ nouā. Jo.℣o cū sua familia.in.xxx.remāsit. Jste casus plus est trāsibilis qꝫ si tota.xl. vendidisset Jo.z se ad ali am parochiā vel ad partē parochie ipius pri⁹ habite ꝑ aliū trāstulisset. Jtem min⁹ trāsibilis qñ aliqs ab ambo bus emisset z forte domibꝰ destructis nouū palaciū feci set:ita ꝙ q̄libet eccl̄ia ꝓdidisset suū. Jteꝫ finge Andreā a dextra pte habere totā ꝓgeniē suoꝝ agnatoꝝ nō faci le adiudicādus esset eccl̄ie sinistre. Jteꝫ finge vtrāqꝫ do muꝫ dextrā z sinistrā: vel sinistrā tm̄ esse vilissimā z femi nas pauperculas illas priꝰ habitare ꝓprias vl̄ ꝓductas. Jtem finge ꝙ est alia domꝰ eccl̄ie dextre q̄ in ꝓpensatio nem cōgrue potest assignari sinistre:hec optime vidi.si essem epus cōmunionē non recipem inter illas ecclesias q̄ est mater discordie. ff. de le.ij.cū pater.§. dulcissimis. extra de sen.ex.ex tenore.in fi.ꝫ adiudicata domo paro chie dextre vl̄ sinistre,put videbit si ꝓpensatio de q̄ di xi fieri nō pōt eccl̄am vl̄ parochianū damnarē adce rtū honorē vl̄ ꝓmodū:puta dādū alteri eccl̄ie cereū plāctā vl̄ aliquid tale in tali festo. vl̄ ꝙ de funeralibꝰ tm̄ habe ret ꝓtez aliquātulū maiorē q̄ ipam q̄ ꝓ rata ꝓtingeret. z de ceteris nihil habenda tñ esset ꝓsideratio decimarū ꝓsonaliū si ibi soluerent. Z.

Hec materia diuersos habet articulos:quare in ea vario modo possunt cōcipi libelli. aliquos tamen exem pli gratia formemus. vñ in possessorio cō tra rectorem alterius ecclesie sic libellus concipitur.

Libellus. H. Primus Roffr. vbi.s. in quo incorporat libellos Bonagui. Z. Coram ꝛc. ꝓpono ego rector eccl̄ie sancti Martini de podiomissione dioce.bitereñ.contra.p.rectorem eccl̄ie sancti Benesij ꝙ cum sim in possessione vel quasi iuri um parochialiuꝫ seu recipiendo iura parochialia a lau rentio parochiano meo ipe.p.me in possess.vel quasi re cipiendi iura parochialia turbat z molestat recipiendo videlicꝫ ipm laureñ.ad diuina in ecclesia sua.recipien do etiam oblatōes ab eo z alia iura parochialia.excom municando etiam euꝫ vel interdicēdo vel confessionem eius audiendo vel eum ad sepulturā admittendo.mis sam etiam nuptialē ei quādo matrimoniū contrahit ce lebrando vel baptisando ꝛc. sacramenta prebendo vel non sinendo me recipe ipm ad diuina vel sepulturam: vel non sinēdo eum diebus paschalibus z alijs maioꝝ bus festiuitatibus ad eccl̄iam meā accedere non ꝓmit tendo mulieres dicti loci pueros ad meam eccl̄iā por tare vel cereos offerre z hmōi z alias laudabiles cōsue tudines obseruare. quare peto ꝓ vos sententialiter pre cipi z eum cōpelli vt ab huiusmodi turbatōne z mole stationē cesset z desistat. z super his perpetuū silentium sibi imponi. extra de resti.spoli.audita. de deci.duduꝫ de symo.c.ad apostolicam.instituꝫ. de interdict.§.reti nende. ff. de serui.quotiens. ff. si serui.vend. sicuti.§.ari sto. extra eo.vt dominicis.z.c.nullus.et.c.vlti. de consc. dis.j.omnes extra de pe.z remiss.omnes. de peni.dis.vi. placuit. extra de sepul.c.iij.z.c.j.z de cōsecra.di.iij.nul li. C.li.xij. si curialis relicta cū ius here. malu.l.vnica. de cōsecra.di.j.siquis etiam extra. vel sic. **Libellus.** H. Roffr. vbi s. cum duobus sequētibus. Z. Coram ꝛc. vt supra. vsqꝫ genesij iunge qui mihi iniuriat recipiendo laurentiū parochianū me um ad diuina z oblatōes ab eo recipiendo:z alia vt su pra. vnde peto eum cogi a tali iniuria cessare z sibi inhi beri ne talem iniuriā mihi decetero inferre p̄sumat. ff. ꝺ iureiurā. iniuriarū. §.fi.z.l.sane. ¶ Jn petitorio autem sic con **Libellus.** Co.ꝛc. vt.s. vsqꝫ genesij in ci.libl̄. ge ꝙ in eccl̄ia sua.p.paro chianum meū ad diuina. z eius oblationes recepit:licꝫ

sibi non sit ius talia faciendi quare peto ipsuz per vos in futurum a talibus prohiberi 7 ꝙ.p.in suam ecclesiã euz cetero non admittat immo venientez repellet sibi sententialiter inhiberi 7 precipi et super his perpetuum silentium sibi imponi vt in pre.c. vt dominicis.7.c.si quis. 7 extra eo.c.nulli. contra lauren.xo. sic libellus concipi. **Libellus.** Lozã ꝛc.con.de lau.qui mihi in iuribus parochialiby respondere contẽnit. quare peto ipsum per vos cogi mihi in iuribus parochialibus respondere videlicet in diebus dominicis 7 festiuis pascha ascensione domini ꝛc.vt de conse.dis.iij. c.j.7 extra de fer.c.vlti.et.C.e.l.omnes.ad dictam ecclesiam meam cuius parochianus est veniat 7 ibi diuina officia audiat oblationes portet penitentiam 7 eucharistiam 7 alia sacramẽta ecclesiastica recipiat decimas et alia iura soluat ꝛc.vt supza in primo libel.7 ad id peto ipsuz sententialiter condemnari. vt in pre.concor. ¶ Si vero agatur de finibus. **Libellus.** Lo.ꝛc.propo.ego sic libel. concipi. **Libellus.** sindicus talis monasterij ptra.p.ꝙ tale castrum vel talis ecclesia cũ omnibus iuriby territoziis 7 pertinẽtiis suis ad dictũ monasterium pertinet pleno iure cuius territoria 7 pertinẽtie ꝓ tenduntꝫ vsqz ad tales fines.7 limitantꝫ in eis. et vsqz ad eos abbas 7 cõuentus dicti monasterij pertinẽtias 7 territoria ipa ab antiquo possederunt 7 nũc tenent 7 possident. Sed prefatus.p.homines dicti castri vel ecclesie 7 abbatem 7 cõuentum 7 eoz nomine laborantes impedire 7 molestare super possess.7 agricultura 7 aliis ausu temerario presumit.asserens sibi ius ꝓpetere in territoziis 7 ptinẽtiis supradictis in anime sue periculũ 7 dicti monasterij preiudiciũ 7 grauamẽ.quare peto procuratozio nomine predictis abbate 7 cõuentu dictũ.p.ab impedimento 7 molestatõe hoc cõpesci 7 eidẽ monasterio vsqz ad predictos fines 7 terminos ꝙ vestrã sententiã adindicari 7 eos debere esse limites eozundẽ sentẽtialiter declarari.7 super predictis territoziis 7 pertinẽtiis in eisdem dicto.p.perpetuũ silentiũ imponi.fines autẽ sunt hi ꝛc. extra.e.super.e.xj.q.j.peruenit in fi.xvj.q.iij. licet in regulis. ¶ Quid si sit contentio inter duos episcopos sic libel. **Libellus.** Lo.ꝛc.propo.ego.R.rotbomagen.archiepiscopꝰ ptra episcopum lexonẽ.quia licet ecclesia sancti candidi.rotbomagen.supza secanã 7 parochia eiusdem ecclesie 7 ecclesia de villa 7 tota parochia seu parochia eiusdez ville 7 ecclesie seu ꝓsonatus sancti nicolai in foresta de lundra. 7 decimas eius foreste 7 ipa foresta necnõ 7 decima ecclesie de beluaco.7 villa ac parochia loci eiusdem infra cõfines sue dioc.sint sita 7 in eius dispositione ac potestate de iure cõsistant dictus tamen episcopus dictas decimas 7 alia iura episcopalia in dictis locis de facto cuz de iure nequeat vsurpat.quare peto in p̃dictis omnẽ dispositionẽ 7 ordinationẽ institutionẽ 7 destitutionẽ mihi 7 meis successoriby adiudicari 7 eas mihi lege dioc.subiectas esse sentẽtialiter declarari 7 dicto episcopo 7 eiꝰ successoriby perpetuũ silentiũ imponi cum sibi nullũ ius cõpetat in premissis.peto etiam fructus nomine vel occasione iurium episcopaliũ in dictis locis ab eo perceptos quos extimo quingentas marchas argenti. Hec forma probatur in cõsti.Greg.ix.extrauagãti de ꝓscrip.venerabilis. H. de qua facit mentionẽ glo.vl.decre.si diligẽti de prescrip.in fi.de qua formata fuit decre.prima de ꝓscrip.li.vj.vt ibi no.in.j.glo. Z. xvj.q.j.omnes.extra de reli.do.cõstitutus.7.c. cum venerabilis. ¶ Et quia. H. hic ingreditur auctoꝛverba roff.de edicto si mes.fal.mo. dix.quod est.xviij.in ordine edictoꝝ.7.vij.que in hoc requirũtur ꝑm rof.ex positionib patent. 7 est iste contractus innominatus do vt facias nec est locatio licet interueniat merces datur eñ remunerationis gratia.ff.e.l.j. Z. Hic de limitiby vel finibus tangitur scias ꝙ quãdoq; aliqs vult emere.x.sextariatas vel tornaturas de possessionibus alicuius vel questio est de finibus et sic agrimessoꝛ vadit ad locum iudicis iussu vel partium cõmuni assensu.xvj.q.iij.inter memoratos ibi inspectoꝛes mittendos.extra de prescrip.quia iudicante.ff.fini.regun.si in ruptione.si igitur iste agrimessoꝛ qui metitur renunciat falsum modũ videlicet plus vel minus esse ita ꝙ nocet emptoꝛi vel venditoꝛi vel mihi vel tibi in iudicio finium regũdoꝛũ in quo vtriusqz partis testes recipiũtur.vt extra de proba.ex literis.vel renũciat falsam mensuram edificij vel frumenti vel vini vel quocũqz alio modo nos fefellit induxit pretoꝛ acti. infactuz que datur si messoꝛ fal.mo.dixerit per quã ab illo nostrũ interesse cõsequimur.ff.si agrimessoꝛ fal.mo.dix.l.j.7.l.si messoꝛ.§.hoc iudicium.7.l.sine.7.l.ne cuius.extra de emp.7 ven.vt mensure.sic ergo **Libellus.** Lo.ꝛc.con.de.p.qui do libel. conci. **Libellus.** lo vel lata culpa renunciauit mihi vt ipsum mitterem ad mensurandum iugera vel fines renũciauit.x.esse iugera 7 paucioza inueni vel renunciauit fines vsqz ad talem locum tantuz protendi qui vlterius protendũtur.vnde interesse meuz ab eo peto quod extimo.xx.7 ad hoc propo.act.infac.ex illo edicto.si mes.fal.mo.di.ff.eo.l.iij.§.j.extra de prescrip.quia iudicante. extra de donatio. per tuas.ac.ergo sic poni. **Positio ac.** pono ꝙ volebaz a te emere.x.iugera predij.vel inter te 7 me erat questio de finiby. Item ꝙ volebam scire an essent ibi.x. iugera vel an fines mei vsqz ad talẽ locũ ꝓtendantꝫ. Itẽ ꝙ te agrimessoꝛẽ elegi.item ꝙ messus fuisti 7 male. Itez ꝙ renũciasti mihi prediũ esse.x.iugerũ vel fines meos in multũ protẽdi 7 inueni paucioza esse iugera vel plus esse in finiby.item ꝙ vẽditoꝛ cui preciũ solui factus est ñ soluendo. H. quare hoc dicat declarat rof. sub ꝛ.sextũ.7 ponit aliũ casum quãdo contra illũ egit 7 obtinuit reus hoc probant leges.j.alle. Z. Item ꝙ esperitus in mensurandis agris. Item ꝙ dolo tuo vel lata culpa male mẽsuraſti 7 male renunciasti p̃dicta probantꝫ.ff.e.l.j.§.ij.7 iij.et fi.7.l.si duo.§.competit.7.§.pompo.reus vero sic. **Positio rei.** pono ꝙ.m.agit cõtra.L. de finibus vel voluit ab eo emere.x. iugera.item ꝙ nõ sum peritus in agris mensurãdis.item ꝙ in illo predio non sunt nisi tm̃.x.iugera.item ꝙ confines tui vsqz ad talem locũ protẽdunt.item ꝙ ego renũciaui illa decẽ esse iugera 7 fines tãtũ protendi. ¶ Leterum questione de finiby mota si actoꝛ eos vsurpat p̃dit quod petebat 7 insuper tãtũ agri modũ quãtũ adimere tentabat. 7 hoc per.l.si cõstitit.C.finiũ regun. in qua li. sic con **Libellus.** Lo.ꝛc.con.de.p. qui cũ concipitur. **Libellus.** tra me coꝛã tali questionẽ de finiby predij mei mouisset.vel de tali loco vsqz ad talem ipe ante sententiã latã a dicto iudice auctoritate ꝓpria ipos fines vel ipm locũ vsurpauit.quare peto ipm.p.in amissione questionis puniri quã aduersus me mouebat 7 intantũ agri modũ quãtũ vsurpauit mihi de suis predijs ad iudicandũ condẽnari.7 ad hoc propo.cõdi.ex.l. C.fi.regũ.l.si cõsti.xvj.q.iij.placuit. ¶ De finiby autez agroꝝ diuidẽdis 7 de diuisione aliarũ reruz.7 de act.fami.herc.7 cõi di.dixi supza de iudi.§.sequit.

¶ De decimis. Rubrica.

H. De bis satis Inno.7 Hostiẽ.sup rubri.vbi pꝰ eos scripsi.7 in fine dixi qũo de quota nõ est querẽda ratio. quidã habẽt hic rubricã ꝓpletã.s.de decimis primitijs et oblationiby.sed cũ auctoꝛ solũ de primo tractare disponeret solũ primũ hic posuit ꝓ rubro.de ꝑmitijs ꝙ dic vt e.ti.c.j.vide qđ ibi scripsi sup ꝛ.offerre.7 ꝛ.amplius.et quod ibi no.in vlti.glo.7 quod super ea dixi.de oblationibus scripsi sup rubrica de paroch.7 hoc.e.ti. q̃uis ad fi.per Hostien.plene in summa de parochijs. Ex practicis auctoꝛis materiã tractauit solꝰ roff.in libel.iuris ca-

nonici quã plene prosequere per.ix.membra distincta 7 in pe.mẽbro quod est qua actõe petant ponit quatuor libellos. Bonagui.in parte.ij.char.j.formatt tres libellos Duos contra debentẽ decimas terciũ contra rectorẽ alterius ecclesie qui impedit Egij de sub.ca.cxv.ponit duos libellos contra parochianũ vnũ 7 contra rectorẽ alterius ecclesie vt supra.de actione vero que super his cõpetat scdm quam variant infra libelli no.in primo casu quem alle.auctor.7 in decre.tua nobis.e.ti.in 7 super prima glo.item scias prout dixit rof.vbi supra in prin.d decima de qua loquimur ius ciuile nõ tractat.sed sic d decima pollicitationis.de qua.ff.de pollic.l.ij.in fi. et nota.e.ti.tua nobis.ad fi.prime glo.item de decima litis vel quãtitatis libello cõprehense.C. de epi.7 cle.in auten.generaliter.de qua supra de satisda.in prin. Questio domini calis.xxv. nõ est dubia per decre. cum cõtingat.e.ti.vbi patet p prescriptionẽ antiquar nõ esse prescripta noualia de.xlix.scilicet cum res data in cõpensationez decime perijt casmate vide de re.pmu.c.fi.super vlti.glo. Questionem de decimis papalib9 quis illas soluat translatus an successor vide super regula nõ est in mora. Questionem porrorũ vide super regula qui prior.e.li. De saracenis an teneãtur ad decimas prediales 7 quomodo cogantur dicam infra de iudeis 7 sara.sup rubrica. Queritur an ecclesia heres vel legataria tituj in fundo sibi decimali sito in parochia si per onus hereditatis vel legati illum vendit.an transeat decima. 7 dic q nõ quia spiritualis. 7 quia alio iure debebatur per.l.si ei.ff. cõmunia predi.C. de vsu. 7 habita.l.inter antiqua de contraben. emp.l.litera.de act.emp. si mercedem.§.j.7.ff. de serui.l. papinianus. Si aũt esset decima cõuentionalis quã dominus primo recipiat a colono partionario post quã solutam reliquũ diuiditur ista bene trãsiret domino vendente. Idem si esset cõuentionalis in predio alieno cui9 postea dominiũ acquisiuit.ff.cõmunia predi.l.quicqd.7 de serui.vr.pre.si quis edes.facit.ff.de fun.instruc.l.scie. §.tyranne. Item ad intellectũ prime clausule notate in clemẽ.ij.de decci.in.j.glo. que vult q de redditibus 7 prouentibus hospitaliũ ꝛc. qui in vsus infirmorũ 7 pauperum quertunt papalis decima nõ soluatur queritur an sit soluenda de bis que cõuertunt in vsus illor qui presunt hospitalibus 7 pauperib9 deseruiũt. Ad negatiuã inducitur q istud est beneficiũ principis.7 sic largissime interpretãdum.extra de verbo.sig.olim.7 si dicatur priuilegium iuxta ea que ibi scripsi super vlti.glo.est motu proprio principis cõcessum non ad petitionẽ eius cui p̃ficit.ergo vt supra.ostendi tamen potest q sit beneficiũ quia de eo qd concedenti debebatur cõcessum est cuz de decima papali loquamur sibi vel alteri soluenda 7 si vis q habeat nomen priuilegij etiã in illo fit cõtra concedẽtem larga interp̃tatio vt ibi dixi ergo cõuersum in vsuz illorum hospitaliorũ qui pauperib9 seruiunt 7 sine quibus esse nõ possent in vsus pauperũ 7 infirmorũ dicetur esse cõuersum.facit.C. de vx.mil.l.j.7.ij.ff. de fun.instru. quesitum.§.si instinctuz.7.ff. de bo.pos.ex testa.mili.l.j. sicut 7 de medi.milituz dicitur.ff.ex qui.cau.ma.l. inter eos.§.fi.7 de ipsorũ comitib9.ff. de excu.tu.l.administrãtes.§.j.sic 7 cõuersum dicitur in nauem armandã quersum in alimenta nautarũ sine quibus nauis duci vel regi non posset.ff. de exer.l.j.§.non autem ibi vel nautas exhibendos ꝛc.sic 7 vxoris causa parata dicuntur que parata sunt ad vsum sue seruientis.ff. de aur.7 ar.le.l.vxori.ij.in fi.bene faciunt ad casuz.ff. de iti.actuq priuati.l. veteres de precar.l.pe. de verbo.obli.l.si stipulatus fuero.7 de priuile.licet.ij.respon.li.vj.cum suis cõcor.dicamus igitur cum.l. ab omnib9.ff. de le.j.in fin.j. respon.q hec interpretatio verbis cõuenit 7 menti non repugnat. 7 cum preiudiciũ alteri nõ inferat est tenenda iura ad ꝟ vide supra de instru.edic.§.nũc autẽ.ad fi.ℵ.v. Est autem ponderandũ q questio formata est de bis que conuertunt in vsus illor qui presunt in hospitalib9 7 pauperib9 deseruiũt 7 sic cõiunctim. Si autẽ hospitale datur in beneficiũ iuxta ea que habent in cle. de reli.do. q contingit.§.vt autem.vel ipsorũ rectores hospitalitati non deseruiũt licet alimenta ministror suor qui deseruiunt possint de decima soluenda deduci.ea tamen que in studio vel alibi percipiunt veniunt decimãda propter illud relatiuũ qui in vsus ꝛc. relatio ergo vel determinatio illa suũ casum nõ excedat. extra de dona.cum dilecti de perpetuo vicario in capella monasterij in cuius vicarie cõstitutione fuit ordinatũ q vicarius omnes reddit9 7 obuẽtiones haberet 7 solueret monasterio singulis annis.lx.saluo q annis quib9 penderet papalis decima solum solueret quinquaginta q ipe tenetur ad decimã. vide supra sup rubrica de cõcef.preben. Z.

Cire debes quod scm quosdã rei vendicatio cõpetit pro decimis petendis.xvj.q.j. moderamine in fine ibi domũ. H. hic deficit auctor.quia istud domũ non est in textu.7 si corrigis decimam nõ procedit quia illud nõ est etiã in textu sed est ibi disiunctim tamẽ decimarũ portionẽ. Item istud ꝛc. nõ fuit cõgrue positum tamẽ post verbũ vendicẽt nil sequat. Item in allegatione sequẽti nõ inuenies in textu suã partẽ sed fateor ibi textũ verbũ dei fraudastis me parte mea. Item ibi vocat decimas possessiones suas.7 sup illo textu glo.arguit vt hic. Z. domũ vẽdicet ꝛc.7.c.reuertimini ibi suã partẽ ꝛc.nam si sua ergo vendicat.ff. de rei ven.soluz.7 tunc sic cõcipit in personalib9 decimis. H. omnes infra scripti libelli excepto.v.q multa specificat sumpta fuerunt de libellis alle. **Libellus.** Co.ꝛc. propo.cõ super rubrica. Z. tra.p.q cũ ipe sit parochianus meus 7 in mea ecclia audiat diuina p anni circulũ 7 ecclesiastica pcipiat sacramẽta ad soluẽdas inde decimas psonales de iure teneat qd tamẽ facere ꝓtra dicit.quare peto decimas ipas psonales mihi noie dicte ecclesie ab eo dari 7 solui 7 ad hoc ꝓpono rei ven.vt in pre.cõcor.7 extra de verbo.sig.causa.vbi dicit q decime primitie 7 oblatões in bonis ecclesiar numerant. C Si vero petas predia. **Libellus.** Co.ꝛc. propo.cõles sic conci.libel. tra.p.qui habet p dia sua in parochia mea.7 ex eis fructus percipit de quibus mihi decima persoluere renuit vt tenetur.quare peto ab eo decimã mihi solui 7 ad hoc ipm per vos sententialiter condẽnari. 7 ad hoc propo.rei ven.xvj.q.j. si qs laycus.extra.e.ad apostolice.7 de parochia.c.vlt.vel potest dicere in libello q ad eum spectant iure dominij vel quasi qd dic sicut dixit supra de causa pos.7 propre.§. sequitur.ℵ.alie sunt.7.§.nunc dicenduz. Alij dicunt q pro decimis competit act.confessoria de qua dixi in.e.ti. §.fi.ff.si serui.ven.l.j.et.ij.7.l.loci. et tunc sic conci.libel. **Libellus.** coram ꝛc.propo. contra.p.cum mihi sit ius nomie mee ecclesie percipere decimas tam prediales de predijs que habent in parochia mee ecclesie q̃ personales tanq̃ a meo parochiano. ideo decimas illas ab eo mihi prestari 7 solui peto et eum ad id per vos cogi 7 sententialiter condẽnari. 7 ad hoc propo.act.in rem confessoriam. C Tercij dicunt et melius q petuntur condic.ex canone. et sic conci.libel. **Libellus.** coram ꝛc.propo.contra.p.qui licet sit parochianus meus 7 predia habet infra limites parochie mee decimas tamẽ soluere negat.ad quas soluendas de iure tenet.quare peto cũ per vos cogi ad solutionẽ decimarũ tam predialiũ q̃ personalium 7 ipm ad id per vestrã sententiã condẽnari.7 ad hoc propo.conditionẽ ex canone illo.xvj.q.j. decime.et c.reuertimini.ff. de condi.ex le.l.j. H. Si ista ecclesia est baptismalis de iure procedit libellus 7 hoc casu lopuat canon.xvj.q.j.questi.7.c.in sacris.sed si ista ecclesia cum

suis limitib⁹ est intra limites antique baptismalis eccle-
sie hic est dubiū an submota consuetudine procedat li-
bellus quo ad prediales: ⁊ aperti sunt textus q̄ nō pro-
cedat. xvj. q. j. ecclesie. ⁊. c. quicūq; ⁊ apertius in. c. de de-
cimis. ⁊. c. statuimus. ⁊. xiij. q. j. decimas. alias est. ℣. sub se
cundo. §. hinc est q̄ decre. nunctios. eo. ti. in parte decisa
dicebat decimas ecclesiis matricib⁹ deberi. cōstat aūt illā
esse matricē que baptizando regenerat de hoc in cle. de
sentē. excō. c. j. per eundē modū facit de p̄scrip. ex trās-
missa. vbi videtur casus et facit quod no. xiij. q. j. in fine
summe ⁊ in p̄e. c. quicūq; ⁊. c. statuimus. hoc dictuz q̄o
mihi placet tenuit ber. in decre. cū contingat. Idem In
noc. in decret. ad apostolice. vt ibi scripsi. ⁊ tan. in decre.
nuncios. eo. ti. nisi esset contraria consuetudo scōm eos.
⁊ idem Ray. eo. ti. parte. iij. ℣. Item aliquis de his dicēs
q̄ si de cōsuetudine dubitat dabunt ecclesie baptisma-
li p̄o hac opinione quā approbat cōsuetudo facit vita-
tio enormis p̄eiudicij. cum eī antiqua plebs vel baptis
malis eccl̄ia haberet prediales ⁊ psonales ī toto suo ple-
banatu. licet propter hominū excrescētiaz sit in diuersis
locis plebanatus habitatorib⁹ ꝓuisum de capellanis eti
am habētib⁹ sub plebe parochias limitatas. ⁊ sic de obla
tionibus ⁊ personalib⁹ decimis quas tamen ab antiquo
ante hominū augmentū plebs nō habebat noluerūt ta-
men iura illis de predialib⁹ prouideri quas plebs habue
rat ab antiquo. quod aperte sonāt verba canonū indu-
ctorum. remanet ergo plebs eor̄ parochia quo ad que-
dam iura ⁊ ipsor̄ matrix bene facit de eccl. edi. ad audiē-
tiam. j. ⁊ qō ibi no. in glo. ⁊ ita in fine. Sic ⁊ dioc. dicitur
parochia. xij. q. ij. bone. de dona. apostolice. in p̄in. ⁊ per
hoc cōcordari possunt glo. diuersor̄ dicentiū q̄ predia-
les debent ecclie parochiali. si intelligatur hoc de anti-
qua parochia ⁊ plebania bene facit ne cle. vel mo. c. j. lib.
vj. vbi etiā plebanie habentes sub se capellas cum ppe-
tuis rectoribus dicūtur parochiales ecclesie. nec ob. decre.
ad decimas. de resti. spo. lib. vj. per quā dicit. archi. xiij.
q. j. super summa hoc dubiuz terminari. nam ibi eccl̄esia
sancti nicolai non erat matrix vel baptismalis parochia
norum illius eccl̄esie sed omni parochiali iure carebat q̄
ad illos ⁊ hoc fateri videbatur in libello. Item solā pos-
sessionem ⁊ modici temporis allegabat vt ibi in nouella
scripsi sup. ℣. aliquādiu. ⁊ super. iiij. glo. Alia opinio est
roff. e. ti. §. ij. habens q̄ debeant prediali etiam si baptis-
malis nō sit. nego tamen sic expressisse goff. in. ℣. dande
sunt. e. ti. quē allegat archi. de Ray. etiam quē allegat ad
idem dico q̄ cōtrariū intellexit. nam licet in p̄in. ti. dixe-
rit prediales deberi eccl̄ie parochiali intellexit tamen pa
rochialē baptismalē vt p̄ius dixi. opinio q̄ in predicali-
bus stetur cōsuetudini tacta est in p̄in. quartā opinionē
ponit rof. vbi supra q̄ prediales debeant parochiali p̄-
dior̄um personales diuidant inter baptismalē ⁊ illaz in
qua audiuit diuina. p̄o hoc facit qō scripsi de sepul. de
bis super glo. ij. Hosti. aliquātuluz accedit huic vltime
in summa. e. ti. §. cui danda in p̄in. dicens psonales dā-
das eccl̄ie parochiali seu baptismali. ⁊ vbi audiuit diui-
na. ⁊ percipit sacramenta. per. c. questi. xvj. q. j. prediales
vero parochie predior̄uz. e. ti. quoniam de parochi. c. fi.
nisi aliud habeat cōsuetudo. e. ti. cum sint. ⁊ aduerte. q̄
iste due opiniones que recognoscūt baptismalē esse pa-
rochialē etiaz quo ad psonales. licet hoc nō seruet mul-
tum fortificant primaz opi. ber. ⁊ sequaciū que placet. si
eī illa parochialis nō esset quomodo posset iure suo ba
ptizare nō parochianos. Item cuz illud sacramentū sit
principale ⁊ fundamentū omniuz sacramentor̄ de pres.
nō bap. c. fi. nōne sonat in absurdū dicere ius parochia-
le per illud nō preseruari. fateor autē q̄ trib⁹ casib⁹ opio
rof. ⁊ sequacium posset procedere primuz dixi. s. cum id
habet consue. Secūdum est quādo in limitatōne nouel
le capelle cum al's animab⁹ prouideri non posset episco-
pus de sui capituli cōsensu assignauerit ipi noue capelle
decimas prediales sue limitationis facit p̄e. c. statuimus
xvj. q. j. ⁊ quod scripsi post hosti. de eccl. edi. ad audienti-
am. j. super. ℣. puentus. ⁊ sup glo. ij. et quod no. de reli.
do. cōstitutus al's nisi expresse assignasset licet limitasset
nō venirent prediales p̄ prima iura. tercius est quādo in
aliquo magno territorio erant q̄plures eccl̄esie et neu-
tra baptismalis ⁊ de nouo vna illaruz in plebaniā aliarū
⁊ baptismalem erigit vel de nouo plebs vna super illas
constituitur cum baptismo. tunc eī non solū antiquor̄
canonum ratio superior̄ cessat quo ad plebem. sed etiaz
reuoluitur p̄ capellis ⁊ hoc casu p̄cedere posset quarta
opinio circa personales. banc materiā cōuenientē decre.
cum ꝓtingat. ei ideo hic sic plene tractaui quia remis-
siones quas ibi dedi in p̄in. scde glo. sufficientes nō esse
perpēdi. Z. attende igitur q̄ vbi agis rei ven. nō dicas
decimā tibi esse debitā sicut quidā fatui dicunt. H. ver
bum fuit rof. vbi supra post vltimū libellū. Z. quia si sit
tibi debita nō est tua. ⁊ sic nō potes eam vendicare. vt ex
tra de iudi. exanimata. H. facit de p̄ben. si tibi absenti.
⁊ de concess. preben. c. vlti. lib. vj. ⁊ qō no. in cle. de rescri-
ptis auditor̄. super. ℣. debitū. Z. ⁊ sic si esset tua nō essz
tibi debita. ff. de act. ⁊ obli. l. obligationū substātia. verū-
tamē. t. dicit q̄ est debita. vnde nō videtur q̄ possit ven
dicari extra. e. parochianos ⁊ qō iam dixi potest locū ha
bere cū certū quid de certa specie petitur. cū aūt in gene-
re petitur aliquē cogi ad solutionē decimar̄ locū habet
qō p̄ius dixi. ¶ In specie vero sic conci. libel. H. Spe
ciem dicit quia multas species ponit de quib⁹ singulari-
ter possent formari libelli. Sufficientē aūt specificatio-
nem nō ponit quā in libello fieri oporteret. Itē scias q̄
de cōsensu actoris ⁊ rei procedit iste libellus. non eī te-
netur rector eccl̄ie ab vniuersitate petere decimas quas
debent singulares etiā si omnes in nō soluēdo delinquāt
illas igit̄ solas ab vniuersitate petet que debent ex fru-
ctibus vniuersitatis ⁊ ecōuerso vniuersitas de illis ⁊ nō
de fructib⁹ singulariū tenebitur respondere. xij. q. ij. qui
manumittitur. Sed ponderauit auctor q̄ de facto con-
tingit si contra vnū vel plures singulares de vniuersita-
te petatur decima statim vniuersitas assumit litē timens
vno vel plurib⁹ euictis reliquos etiam euinci ⁊ rector p̄-
elegit vnam litem habere quā multas. in fructib⁹ autem
rei que cōmunis esset plurib⁹ vt singulis. In potestate ē
rectoris vel agere contra omnes p̄o tota decima vel cō-
tra quēlibet ex socijs p̄o parte sua vide quod no. xij. q.
j. §. vlti. ⁊ quia statim subdit de pecoribus ⁊ pastor̄ib⁹ ac
pascuis scias de decimis animaliuz an sint personales an
prediales no. xiij. q. j. §. ij. ℣. quis pascit. ⁊ extra eo. ti. apo
stolice in glo. ij. sed dubitatur quo tempore petantur vl̄
libellus p̄o illis porrigitur siue porrigi possit. Est scien
dum q̄ oīs obligatio de re nōdum orta vel nata quātū-
cūq; sit pura diem ⁊ conditionē habet si nascet ⁊ cū na-
ta fuerit hec patent. ff. de verbo. sig. inter stipulantez. §.
sacrā. ℣. p̄o quo ⁊ illud. ⁊. l. interdū. ⁊ iste est vnus fru-
ctus pecor̄. s. agni vel eduli. Alius consistit in lacte ex q̄
etiam fit caseus. tercius in lana. patet insti. de re. di. §. in
pecudū. ⁊ de his dat̄ versus in pecudū fructu. ℨ. vt no.
eo. ti. pernenit cōmuniter tenet de psonalib⁹ cum Ray.
⁊ gof. q̄ in fine anni soluēde sunt. quia particularis solu
tio ⁊ creditori ⁊ debitori videt incōmoda. ff. fam. herc. l.
plane. ⁊ dicit canon ecce annus elapsus est ⁊ nihil posui-
stis in thezauros meos qō verbum ad personales etiam
pertinet. xvj. q. j. reuertimini. ⁊ vide quod ibi no. in glo.
non tamen. ⁊ si diceres q̄ quolibet mense instātia dabi-
tur de septimana ⁊ die vt ibi no. tamen vt dixit Hosti.
si infra annū velit soluere refutari non poterit quia iure
nō est expressum. hoc no. in summa. e. ti. §. ⁊ qualiter. ℣.
sunt aūt. vbi subdit ad ꝓpositum de decimis animaliū q̄
ad fetus quod ꝑm legem leuit. vlti. c. videtur deberi dec
mum in ordine nascēdi qualecūq; optimū vel minimuz
quod intellige si ab alijs ꝓgnoscat al's cessabit ille rigor

facit de sepul.sacris.7 quod ibi no.ff.de vsufruc.l.vsufructuariũ venari.§.si vinarijs.ff. de condi.indebi.l. si pene causa.§.ij.7 de re.cre.naz 7 si fur.§.j.7 videtur q statim dari possit ne cogatur agricola esse procurator sacerdotis.facit.C.de ero.mil.anno.l.nulli militũ.li.xij.ff.ad trebel.l.postulante.§.vlti.7 de le.iij. fideicõmissa.§.si rem. dicendum tamen est q prestare debet mediocre et iura de mediocritate sequenda sunt quere de fili.pres.literas in vlti.glo.de censi.quãto.in glo.iij.7 super regula in obscuris lib.vj.alle.Hostien.vbi supra non dandum deo quod dedignat homo.xlix.di.c.vlti.dabitur ergo agno vel hedus lactat⁹ 7 congruus ad vsum.vt scripsi.e[illegible] homines.bene facit.ff.de solu.si seruus.x[illegible]e.et facit ff.de verbo.obli.stipulatio ista.§.[illegible]ra certam.7 quod ibi no.in.j.glo.scdm literam primitia agnorũ. sed communiter litera habet agnoz cui conuenit quod ibi sequitur in glo.7 certum est primitias cõpetere etiam fructibꝫ agrozum.vt extra.e.ti.c.j.de lana videtur q statim 7 solui 7 exigi possit cum nulla sit causa differendi 7 solet fieri in anno.de lacte videtur etiam idem si tamen fiant de illo casei sacerdote cõsentiente posset differri.7 de bis in pre.c.reuertimini.in fine.per glo.satis puto in bis cõsuetudinem attendendam facit.e.ti.cum sint homines.7.c. ad apostolice.7.c.in aliquibꝫ.7 quod ibi dixi post Jo.super vlti.glo.in predialibꝫ vide quod no.infra.x.vl.Z.

Libellus. Co.zc.propo.contra.p.sindicuz seu procuratorẽ vniuersitatis hominuz eiusdem loci q ipi decimas de vino vl grano vel fructibꝫ arboz.vel ortis vel pecoribꝫ vel negociatõne vel militia vel venatõe.vt.e.ti.nõ est in potestate vel molẽdino aduentũ vt eo.ti.ex trãsmissa.vel in aqua vel in clibano vel mercimonio vt.e.ti.pastoralis.vel domibꝫ vel pascuis vt eo.ti.cõmissum.vel piscarijs vel feno vel lana.vt.e.ti.peruenit.H.7 ibi.super.ij.glo.notaui multas tales species gof.Z.de apibꝫ.vt eo.ti.nuncios.vel de omni licite quesito.vt in pre.c.nõ est.7.c.nuncios.7.c. ex transmissa.vel etiam primitias.e.ti.c.j.mihi persoluere cõtradicunt cõsuetudinem prescriptam in sue nequicie presidiũ allegãtes in animarũ suarum periculũ 7 mee ecclesie preiudicium 7 graue mẽ quare peto ipos cogi ad prestationẽ decimarũ.7 eos ad id sentẽtionaliter condẽnari.extra.e.p bibemus in pre.cõcor.C An cõsuetudo in talibꝫ valeat vel pscriptio currat no.e.ti.in aliquibꝫ.extra de paroch. c.vlti.de prescrip.causam que.C Pro subtractis 7 soluendis in futu

Libellus. Coram zc.con.de.p. ruz sic cõ.libel.qui per duos annos tales fundos infra mee decimationis seu parochie fines coluit.7 de fructibꝫ inde perceptis mihi decimas psolue re recusauit quare peto ab eo nomine dicte ecclesie decẽ corbes frumenti pro decimis indebite retentis atq subtractis.peto etiam cõpelli eum ad solutionem decimarũ pro illis terris mibi seu ecclesie mee imposterum faciẽdã 7 ad id eum sentẽtionaliter condẽnari. extra de paroch. c.vlti.xvj.q.j.si quis laycus extra.e.quoniã 7.c.cum cõtingat.ff.de censi.forma.§.sivero.si enim.H.banc obiectionem 7 solutionẽ ponunt predicti tres.Z.quod dixi imposterum est contra.quia tractus futuri temporis nõ spectat ad iudicem.ff.de vsur.l.j.ff.de iudi. non quẽadmodum.H.vbi satis de hoc in vltima glo.Z.extra de offi.ordi.romana.§.si mulier.sed aliud est de seruitutibꝫ 7 annuis prestationibꝫ.ff.si serui.vin.barum.7.l.egi.extra.de sepul.in nostra.x.talem.vbi de hoc infra de censi. in prin.H.patet hoc.e.ti.duduz.in fine per quã decre. alb.gall.ti.de libel.ob. in fi.dicebat procedere hũc libel.

Libellus. peto a titio decimas vel affictum tale talis fundi pro tempore preterito et ipsum mibi condẽnari vt sine inquisitione id mibi pstet in futurum.Z.q si vnus rector aliũ molestat in recipiendis decimis.sic libel.cõtra eum cõcipit.

Libellus. H.Bona gui. et egi. Z.coram zc.propo.ego.t.rector talis ecclie contra.p.rectoz ecclie sancti petri q ipe me turbat indebite 7 molestat sup possessione vel quasi pcipiendi decimas ab.h. de talibus terris infra metas parochie mee sitas. quare peto eum phiberi 7 cõpelli cessare ab ipa iniuria 7 molestatione seu pturbatione quã mihi seu ecclie mee infert. 7 q in futurũ pacifice 7 quiete eas decimas me recipere 7 possidere pmittat. extra.e.ti.duduz.extra de resti.spo. audita.insti.de decimis dictis.§.retinẽde.7 vide supra ti.pri. in prin. 7 supra de causa pos.7 propie.§.in retinende. C In summa no.q si cõceditur alicui vt noualium decimas pro ea portione recipere valeat qua vetera iura cõtingunt nõ extenditur hoc priuilegium ad illas decimas quas alij tempore indulti priuilegij possidebant.nec etiam ad alias veteres nisi in bis locis etiaz vbi impetrator tempore impetrationis habebat.7 pro ea etiã portione tãtũ quã eo tempore pcipiebat antiquas. Item nõ extẽditur nisi solũ ad medietatẽ decimarũ noualiũ presentiũ vel futurozũ licet impetrator tempore impetrationis totaliter veteres pciperet nisi in cartusiensibꝫ.7 cistercien. si tamen tunc parochialis ec.intantũ grauet ex hoc q rector eius nequeat cõgrue sustentari sup hoc prouideat ei de decimis ipsis. sed 7 si religiosi exempti vel alij decimas a laycis detentas eis de facto infeudant et vt sic laici recognoscant se ab ipis eas tenere nõ tamen religiosi illas ab eis post talẽ recognitionẽ poterunt sine diocesano psensu acquirere.illas aũt de manibꝫ laycoz poterunt acqrere que ante tempus lateran.cõcilij illis fuerũt in feudũ ppetuo cõcesse. Item religiosi tam exempti q alij de possessionibꝫ hacten⁹ acquisitis 7 imposterũ acqrendis soluant decimas.nisi super hoc speciali priuilegio sint muniti.7 episcopis de ecclesijs cõquerentibꝫ iusticiam reddant nisi de rebꝫ exemptis agatur. Sed 7 licet in aliqua parochia omnes maiores decimas vel earuz partes de manibꝫ laycoz acquirant nõ tamẽ possunt p eandem vel simili portione pcipere decimas noualiũ que ibi fiunt.vt hec omnia cõtinent in consti.alex.iij.e.ti. quia persone.H.quã hodie videas.eo.ti.c.ij.lib.vj.7 incipit statuto.Z.7 vide quid iuris sit de noualibꝫ supra de pbati.§.probare.x.certa et sequen.C Vltimo queritur vtrũ.p.cui decima debetur possit petere interdici domino fundi ne fructus colligat vel exportet nisi eo vel eius nuncio presente timens forte in decima defraudari 7 videtur q nõ quia fundus alienus est licet debeat.p. decimam nec in bonis eius est.ff.de pollit.si quis rem.§.si decimam.vnde potest ipe vel nuncius esse in fundo inuito domino.C.de pac.l.fi.C.de iudeis nemo.Si enim timet fraudem vel machinationẽ hoc probet.ff.so.ma.l.etiam §.j.ff.de coll.bo.l.j.§.qui confitetur.ff. de proba.quotiens.§.qui dolo.sed dic eum audiendũ.arg.C.lib.x.quãdo 7 qui.quarta pars debe.ex bo.decur.l.ij.nisi sub aspectu curialium.ff.de rei ven.non solum.H.vt scripsi eo. ti.ex parte.ij.super fi.glose vlti.debeat allegare.l.prece. que incipit.si vero.ibi etiam scripsi q ala.7 B.na.sic cõsuluerunt. inuenio etiam Jo.de deo.7 alber.pap. sic iudicasse.Z.quia si habet partem in fructibꝫ ratione decime ergo 7 in fundo.q fructus sunt pars fundi.vt.ff.de rei ven.l.fructus.7 in re cõmuni potior est causa phibẽtis.ff.cõmuni di.l.sabinus.7 q debeat ipe.p.vel ei⁹ nuncius interesse probatur.ff. de procura.l.paulus.ff. de inoffi.testa.si suspectus.§.j.H.per modũ istarũ duarum legum facit de pcura.c.ij.li.vj.Z.ff.de adopti.nam ita diuus.ff.de ap.l.si plusquio.ff.de euic.si parentes.ff.de iudi.de vnoquoqz.ff.de aucto.tu.l.fi.C.de vsu et ha.l.si ita legatus.C.de his qui ad eccl.confu.l.presenti.§.sane. C. de seruis fugi.l.ij. et hoc idem faciunt hodie iudices quãdo agitur de fructibꝫ alicuius predij.item facit quia palea est in fructu.Bald.facit.ff. de contraben.emp.l. cũ manusata.vide q no.ff.de serui.ru.predi.l. certo genere.Z.ff.qui.mo.vsufruc.amitti.si vsufructuari⁹ q lex

prestat.ar.q; decima soluēda sit priusq; granum a palea seperetur.7 ar.ff.de acqui.re.do.l.adeo.§.cum quis ex.7 ij.q.j.multi. ibi velut in messe vel palea ꝛc.xxxij.q.iiij.recurrat. Item premissa vera sunt nisi consuetudo approbata a principe sit in cōtrarium.vt.ff. de publi.7 vec.l.si publicanus in fine.sed si consuetudo ipa prestaret occasionem surripiendi seruāda nō esset.vt in auten.vt nulli iudi.§.quia vero.7 est similis solutio ad questionez qua queritur si mihi soluisti decimaz in domo mea 7 volo q prestes in area scōm vber. ¶ Vbi autem fraus nō timetur 7 etiam vbi timetur postq; decimatum est in agro videtur q; rusticus tenetur decimā partē bladi 7 vini portare ad horreuz eius cui soluitur vt probatur 7 no.xvj.q.j.reuertimini.prope prin.7.q.vij.c.j. Bald.vxor mea mutat originē suā 7 sequitur originē meā.C.de munici. 7 ori.l.originē.nō q; naturalis veritas 7 substātia tollat. sed quo ad effectum ciuiliū munerū.l.imperatores.ff.ad municipales p Bar.arg.ō oper.lib.l.filio.de capi.dimi. l.tutelas. Z.

¶ De regularib Rubrica.

H.Ex practicis auctoris solus ros.in libell'iuris canonici posuit hanc rubricā.7 in diuersis post illaz p̄sequit' hanc recurrendū est igit' ad summistas.7 qz auctor questiones ad materiā collegit sub ti.de sta.mona.quas non posuit ibi reseruare ꝓcepi.casus tamen quib religiosus eadem specie peccati plus peccat q; alter scripsi p̄ Hostien.de hereti.accusatus.li.vj.in vltima glosa. Z.

PRofessio ligat alī quem vt in religione assumpta manere cogatur.extra.e.ad apostolicam.7.c.sicut.et c.porrectum. ¶ Fiet autem sic professio in manib abbatis vel priozis vel alterius vt in.c.porrectū. Forma.ego.t.promitto deo 7 sanctis eius 7 vobis domino abbati 7 priori corā vobis 7 cōuentu vestro me perpetuam seruaturū cōtinentiā in hac domo vel monasterio quātum dominus fragilitati mee permiserit 7 renūcio p̄ p̄ijs 7 vobis debitā scōm regulā talis ordinis obedientiam 7 reuerentiā 7 stabilitatē 7 cōuersionē morū meoruz promitto 7 post recipiat habitū 7 talis p̄fessio facit monachū hoc probat'.ix.q.j.vidua.7 in pre.c.porrectū.7.c. ex parte de renūci.ex transmissa.de sta.mo.ad monasteriū.in fi.7 fieri debet in scriptis vt hec scriptura contrariam eius vincat volūtatē. vt in pre.c.vidua.7.xxvij.q.j.omnes femīe. ¶ Cōuersionis aūt 7 professionis instrumentū hoc modo cōficietur. Forma. H. Rolandi.7 est vij.partis.in forma. Z.titius cupiēs pro xp̄i amore animeq; sue salute sanctā talis ordinis religionē subire. ac iugo obedientie se subijcere 7 ligare 7 residuum vite sue regulari discipline impartiri vt quietius valeat domino famulari salua suoruū dispositione bonoruū 7 testamento pridie a se facto manu talis notarij confecto obtulit p̄sonam suā deo 7 beato Benedicto clausis manibus suis inter manus talis abbatis 7 priozis 7 cōuentus talis loci ordinis sancti benedicti recipiētis vice 7 nomine talis ecclesie 7 pro se suisq; successoribz dans ponens 7 promittens ac profitens stabilitatē cōuersionem morū obedientiam cōtinentiā p̄p̄ijq; carentiā iuxta regulā prefati ordinis 7 canonicas sanctiones.hoc modo ipe nāq;.t.flexis corā tali altari genib quandā in manu tenens cedulā eam legit vel. H. hoc addit auctor 7 bene. Z. ab alio lectam 7 intellectam audiuit 7 approbauit continentie talis.ego.t.promitto ꝛc, vt supra demū vteriq; ipoz videlicet abbas 7 fratres vice 7 nomine dicte ecclesie 7 conuentus 7 ipe.t.pro se soleniter renūciauerunt tempori probationis iure 7 regule supradicte quibus omnib sic peractis dictus abbas 7 tales fratres eiusdem cōuentus dictum.t.ad pacis osculum receperunt iunge si vis. Veni creator spiritus soleniter decantātes. hec probantur in pre. concor. Item q; dixi de renunci. probatur extra de regula.ad apostolicam. cum suis concor. Quod autem de renunci.dixi ponēdum est.vbi autem tempus probationis 7 infra annū fit professio.7 scias q; hodie constitutus in tempore probationis nō potest aliam religionem intrare. H. hoc nō dicit illa cōstitutio nec est verū. Z. nec illo durante valet professio facta.imo eum recipiētes grauiter puniūtur vt legitur in quadam extrauagāti in p̄stitutionib. Inno.iiij. de regula.7 transeuntib ad religionē.non solū. H. que habetur.e.ti.li.vj.loquit' tamen in predicatoruib 7 minoribus tm̄.prorogata tamen est ad alios mendicātes.vt.e.ti. constitutionē. Z. Item non tenet professio ante.xiij.annuz facta.vt in constit. Grego.ix. H. immo fuit Inno.iiij.sicut 7 priori.7 necessario seruātur vt reducte in.vj. Z.e.ti.is qui.sed hec iura non fuerunt moribz vtentiū approbata.iij.di.in istis. 7.§. sequen. ¶ Hoc autem notandum est q; huiusmodi profitentes quādoq; non testamentum sed donationem faciunt monasterio de omnib bonis suis extra de p̄uil.vt priuilegia.in qua dona.sic dicet'. Forma. H. etiam Rolā.sub prece. Z. frater.t.nōdum tamen professus omnipotentis dei 7 beate virginis intuitu ac p̄ suoruum parentū eius remedio peccatoruum dedit 7 donauit pure ac libere 7 irreuocabilit' inter vivos tali abbati ꝛc. prout habetur supra de instru.edi.§.porro in instrumēto donationis. H. id est in illa forma qua ponit' instrumentum donationis. Z. cōuersio autem simpliciter minus est q; monachatio scōm.M.de pha. H. cuius fuit iste.x.cōuersio cum forma sequē. mihi charta.v. Z. qz monachus nō fit nisi profiteatur regulā 7 abrenūciet seculo 7 pompis eius vt in autē.de monach.§.si aūt nihil. coll'.j.extra de sta.mo.cum ad monasteriū. Simplex igitur ꝙuersio sic scribetur. Forma.ego.h.offero me 7 mea tali ecclesie 7 promitto tibi domino abbati 7 successoribz tuis obedientiā 7 reuerentiā vt ꝙuersus.vt si minor fuerit iurabit more minoruū.ar.extra de proba.in presentia. verūtamen quādo aliqui layci transeunt ad aliquam ecclesiam quādoq; offerunt simul se 7 sua bona.vt in pre. c.in presentia.quādoq; simpliciter se super quo quid iuris sit no.extra de cle.cōiu.q; a te.C. de sacro sanc.eccle. auten.ingressi.7.xxvij.q.ij.vt lex.7.xcij.di.si quis epūs vacans.7 in auten. de monach.§.si quis aūt. 7 infra de sta. mo.ix.xliij.7 sequen.7 cōci.libel.vt infra de cōuer.cōiu. Professionē autem q̄libq; quis in lecto egritudinis emittit.sed recuperata sanitate seruare contēnit contra quē sic lib.

Libellus. H. Ros.fuit iste libellus 7 seconci. quens vbi supra parte prima ad fi. Z. Lo.ꝛc. propo.ego abbas 7 sindicus talis monasterij cōtra.p.q; cum ipe sit monasterij ipsius monachus professionēq; fecerit 7 habitū susceperit.nūc habitu postposito ad monasteriū venire recusat.7 cum alijs fratribz viuere iuxta beati benedicti regulā. quare ipm in monachū predicti monasterij vendico adiecta causa de iure canonico quo cauet' q; p̄fessi debeant manere in monasterio 7 regulā p̄fiteri.7 ad hoc ip̄m peto p officium vestrū ꝓpelli.extra eo.sicut nobis.7.c.porrectum in fi.extra de renūcia.ex trāsmissa.vel si es legista dic vt supra de offi.ordi.ix.codē. Eodē etiā modo pōt ꝓci.cōtra eum qui dū sanus esset vouit 7 habitū suscepit 7 ingredi nō curat verbis cōpetēter mutatis.q; si monachus de monasterio discesse

Libellus. Lo.ꝛc. propo. rit sic cōcip.libellus. contra.p.monachum ip̄ius monasterij q; ipe sine licentia dimisso monasterio ad illud redire recusat.7 p mūdū vagando discurrit in anime sue periculū 7 ordinis infamiaz 7 iacturam. vnde peto ip̄m per vos per cen.ecc.cogi q; ad ipsuz monasterium resumpto male dimisso habitu reuertat' ibiq; viuat ac domino seruiat secundum ordinem regularem vt in pre.c.sicut nobis.c.ti. ex parte.7.c.fi.xviij.q.ij.

abbates.adde si vis 7 ipm in monachū meum vendico 7 adiecta causa quia monachus est.arg.ff.de rei.ven.l.j.et ff.ad municipa. de iure omniū. ¶ Eodem etiā modo po test potestas concipere contra ciuem.vt in pre.l.7 pater contra filium.extra de quersi.infide.c.fi.quod dic vt supra d̄ ma.7 obe.ca.vltimo. H.s.qui incipit vlti.no. Scias etiam q̄ hec rubrica non est in suo ordine sed est subti.de offi.ordi. Z.7 sequenti. ¶ Pro reb⁹ quas monachus 7 fugitiuus acquisiuit abbas libel.con. vt infra de sta.mo.econtra potest ille contra abbatez libel.conci.vt illum recipiat verbis competenter mutatis.vt in pre.cō cor.canonicis.7 extra de offi.ordi.quanto. H.quod dic vt in constitutione benedicti que incipit pastor bonus. 7 vides quod hic loquitur de professo.Sed quid de novicio qui per annum portauit habitum poterit ne agere vt recipiatur ipius professio.vel vt tractetur vt professus. Hostiē.in decre.cū causam.de elec.tenet q̄ cogitur mona.professionē recipere nisi instam causam ostendat plusibi dixit q̄ si in aliquo monasterio aliquis recipit 7 ibi per annuz manet vt frater habitu nō mutato 7 anno lapso paratus est profiteri 7 seruare regulam cogit mona.ipsum recipere.nam ad hoc intrauit vt animam salnaret.7 monasteria ad hoc sunt instituta.s. ad saluēdas animas volentiū etiam eis profiteri.puto q̄ Hosti.pō derauit receptionez de qua loquitur 7 intelligo de receptione simpliciter 7 pure facta non ad probationē tātū. quia tunc quantocūq̄ tempore ibi staret extra habituz nulla esset inuicem obligatio.Si autem manet in habitu indistincto vel distincto nō tamen distinctione patēti elapso anno professus est 7 binc inde cōtracta est inuicem obligatio.quod dic vt.e.ti.c.j.lib.vj.7 in clemen.e. ti.is qui. et puto q̄ agere posset vt reciperetur expressa professio.quia hoc eius interest licet professus sit tacite qd̄ patet de elec.nullus.7.c.indēnitatibus in prin.li.vj. 7 in cle.de sta.mo.ne in agro.§.sane. Z.quod si nōdum susceperit habitum sed Libellus. Lo.Ꝛ.propovouit intrare.sic dicet. po.cōtra.p. q̄ ipe votum emisit q̄ fieret monachus seu frater mior innctisq̄ manib⁹ abbati nostro vel priori se reddidit in monachū 7 in fratrē.ipse vero nō attendens q̄ meli⁹ est nō vouere q̄ votum nō adimplere in anime sue periculum habitū recusat suscipere 7 ad monasteriū se trāsferre.quare peto ipm per vos cogi votum ipm adimplere 7 habitū recipere 7 q̄ monachus vel frater fiat 7 ipm ad hoc sentētialiter condēnari. extra.e.porrectū. 7.c.sicut. ¶ Et nota q̄ monachatio excōmunicati tenet vt p̄batur extra de sen.excom.cum illoz̄.ibi exhibere volentes cor prelatis 7 melius tamē faciunt illū scientes excōmunicatū.si cū non recipiūt nec abbas talē tempore p̄bationis absoluere potest. H.fuerūt hec verba 7 tot⁹ iste ℣. Inno.in pre.ca.cum illoz̄.7 omnino.vide qd̄ ibi scripsi super.℣.talib⁹.7 qd̄ scripsi.e.ti.de sen.excom.ex religioso.li.vj. super.℣.non possit. Z. que autē hic desunt vide infra in ti.de sta.monach.

¶ De cōuersione ꝓiugator̄ Rub.

H.Solus Roff.ex practicis auctoris posuit 7 prosequ tur hanc rubricam in libellis iuris canonici quā etiā per summistas videre poteris.Repetitio quod dixi in rubrica prima ad aceruū questionuz aliquas reseruabo huic ti.cōgruentes. Z.

Ic libellus ꝓcipitur.

Libellus. Lo.Ꝛ.propo. contra Bertam vxorem meā q̄ licet cū ea matrimoniū ꝓtraxerim 7 int me 7 eam carnalis copula fuerit subsecuta ipa tamē me cōtradicente 7 inuito vel ignorāte talem vt dicitur religionē professa est sumēdo in monasterio habitū religionis de facto cū de iure nō posset.Cum igitur scd̄m apostolum mulier nō habet potestat em sui corporis sed vir ideo peto ipam mihi restitui 7 reddi.7 per vos eā cōpelli q̄ redeat ad me 7 me tanq̄ suū virū maritali affectione ptractet 7 ad id ipam sentētialiter cōdēnari.vt extra eo.preterea.7 in ca.quidā in prin.7.c.ad apostolicā.7.c. verū.xxvij.q.ij.sunt qui dicunt.7.c.agathosa. ¶ Et cō tra eodem modo vxor conci.libel. contra virum. H.et illam formabit.Mar.pba. mihi charta.v. Z. Ite de iure ciuili vir habet interdictuz de vxore exhibenda cum ipsa eo inuito detinetur.7 ea exhibita habet interdictuz de vxore deducenda. ¶. de li. exhi.l.fi.ff.e.l.j.in fi.7.l.immo.extra de sponsa.nō est.7 conci. libel.vt infra de spō. §.fi.in fi.sed si filius detinetur vt infra.t.priori.is autem qui ab heresi reuer titur sic conci.libel. Lo.Ꝛ.propo.cōtra.p.vxorem meam q̄ cū olim matrimoniū inter ipsam 7 me legitime cōtractum fuisset carnali copula cōsumatū demū instigante dyabolo 7 mentez meam nube erroris obducente vel ad heresim seu infidelitatē transiui ibiq̄ anime mee piculum per decēnium moram feci.nunc aūt ad cor reuersus patre luminis cecitatē meā illumināte 7 mentē obfuscatam illustrāte ad fidem xp̄i male dimissam sum reuersus.ipa vero que iam cū alio cōtraxerat de facto ad me redire recusat.quare peto ipaz per vos cogi ad me redire 7 me tanq̄ virum maritali affectione tractare 7 ad id ipsam sentētialiter ꝓdemnari extra.e.c.fi. H. Vide qd̄ ibi no.per quod.c.licite auctor hic posuit hunc libelluz cum alia tota rubrica loquat de cōuersione ad religionem nō ad fidem facit rubricā proximā. Z.extra de diuor.de illa.7.c.quāto.j.q.vij.quotiens cordis. ¶ Porro si postq̄ alter ꝓiugū est reuocatus a monas.bona collata etiā repetant sic libel.cōci. H.scd̄m rof.vbi supra vltio mē Libellus. Z. ¶ Coram ℣. propo.cōtra.p.sindicum seu procu.talis monas.q̄ cum olim ingressus fuissem mona.ipsuz inuita vel ignorante berta vxore mea vel ea cōtinentiā nō vouente sicq̄ ingressus ipe nō tenuerit.monasteriū tamen ipm bona que tunc mecū detuli ad huc detinet 7 mihi reddere ꝓtradicit.quare peto bona ipa cum fructib⁹ inde perceptis mihi reddi 7 restitui 7 ipsum nomine dicti monasterij ad id sentētialiter ꝓdēnari.extra de renūcia.ex transmissa.extra de cle.cōiu.q̄ a te.xvij.q.iiij.c.fi. 7.§.fi.xvj.q.vj.de lapsis.7 si es legista dicas 7 ad hoc ꝓpo.cōdi.sine causa.vel si causa fuit expressa dic 7 ad hoc propo.condi. ob causam. ¶. de transf. cuius donatio.7.l. si maior. ¶. d̄ condi.ob causam.si repetendi. hic tamē distingue vt supra de regula.7 transe.ad religio.℣.q̄ si minor.7 infra de sta.mo.℣.xliij. ¶ Si cōiugatus religionē ingreditur vel ordinem sacrū susc̄pit vide supra de rescripti.p̄sent.§. ratōe forme.℣. item si mulier. ¶ Quid si quis iurat cum aliqua contrahere 7 postea iurat ingredi religionem.vin.no.extra.e.ex publico q̄ prevalet secundū iuramentuz. H.7 dicebat hunc specialissimum casum quem dicit alibi non inueniri.quia ex duobus debilibus plus obligat secūdum q̄ primum ad quod inducit decre.ex publico.per quam patet q̄ etiam primo vinculo de p̄senti prevalet secūduz de futuro.nam si ꝓtraxi per verba de p̄senti cum.b.postea iuro religionē intrare hoc secūdum valet.quia licitum est intrare vt ibi.Si ergo vincit vinculū de presenti fortius vincere debet vinculum de futuro. Z.

¶ De cōuersione infideliū. Rubr.

H.practici auctoris nō curarunt hanc materiam 7 auctor posito vno libello illam ingreditur 7 transit ad aliam materiam sicut 7 glo.e.ti.c.ij. Recurre igit ad summistas et precipue ad Hostiē.qui in summa huius titu. §.preterea multū appetit q̄ haberet expressa cōstitutio

q̄ matrimoniū fideliū non confirmatū p copulam sicut dissoluitur p ingressum religionis sic solueret' p lapsuz in infidelitatē lata sup eo sn̄ia. huic tn̄ obstat ratio de re. quāto de diuor. ad fi. Z.

IN hac materia con. lib. **Libellus.** Lo. ẑc. ppo. ꝑ ber sic. **Libellus.** tam q̄ cū olim existens in iudaismo cum ea mr̄imoniū contrassem ac ex ea Licium filiū meū suscepissem demū ea in infidelitate relicta iudaice cecitatis errore depulso ad xp̄m ver. lumē p sacri baptismi regenerationem pueni. ver. ipsa dictū licium filiū meū in suā intendit retinere protestatē. nec eū vult mihi assignare lz apud me manē debeat ad fidē p me catholicā pducēdus. q̄re peto dictuz filiū ex officio vestro mihi reddi z assignari z ipsam ad hoc deberi cogi p vestraz sn̄iam condēnari. extra. e. c. ij. ¶ Porro. H. aggredit' verba roff. in libell' iuris ciuil vbi de interdictis tractat. rubr. xv. z. xvj. z in vtroq; dicit q̄tuor necessaria q̄ patent ex positionib. z ꝟ vsq; ad x. item sepe. Z. si filius tuus ab aliq̄ detinet' vt videre eū non possis tibi dat' ꝯ detentorē interdictū de libe. exhi. vnde sic **Libellus.** Lo. ẑc. cōq̄. de. p. q̄. t. ficonci. libel. liū meū in mea ptāte cōstitutū inuitū detinet. vñ peto euz mihi exhiberi. z ad ꝟ ppo. interdictū de lib. exhi. vel ac. in fac. sub ro. in locum eius. ff. de libe. exhi. l. j. in p̄n. z. §. ꝟ interdicto. vel dic vt sup̄ de ma. z obe. x. si **Positio actoris.** vero q̄s. act. g̃ sic po. Po. q. t. est filius meus. ff. e. l. j. in p̄n. ß si ꝟ neget dicat po. q. berta est vxor mea. Itē q. ex ea nat⁹ fuit ille filius. Si neget dic po. q. semp habui eū vt filiū. z eū vt filiuz noīaui. eī de pba. p tuas z q̄ fi. sint le. transmisse. Itē q. est in ptāte mea. vt. ff. e. l. j. in p̄n. z. §. ꝟ int'dictū. z. §. patrimonio. z hoc ad cautelā. naz p̄sumit' esse in ptāte. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. iuris. l. fi. Itē q. illū filiū meum detines. Itē q. ꝯ eius voluntatē. ff. e. l. j. Itē q. semp eū benigne tractaui. ff. e. l. j. §. si x. mat'. z l. deinde. §. etiā si. Itē licz sis mater eius tu q̄ detines tn̄ es a me separata. Itē q. semp induxisti filio meo victricum. C. de pa. po. nec minorem. C. vbi pu. **Positio rei.** po. q. t. quē edu. de. l. ij. reus x. sic. **Positio rei.** dicis filiū tuū est fili⁹ meus. Itē q. eū emācipasti. Itē q. olim fuit cōtrouersia int' me z te. z fuit iudicatū eum nō esse filiū tuū. Itē q. suz mater hui⁹. t. ff. e. l. j. §. si x. mater. Itē q. sum marit' istius tue filie. ff. eo. l. j. in fi. z. l. immo. Itē q. ille filius tuus vel filia tua sponte ē apud me. ¶ Exhibito vero filio a detentore pōt pater agere int' dicto de liberis deducēdis vt deducat'. parū em̄ pdesset eū exhiberi nisi exhibit⁹ deduceret'. sic ergo libel. conci. **Libellus.** Lo. ẑc. cō. de. p. q̄ me volentē filium meū deducere phibet z impedit ducere. vnde ago ꝯ euz ne me phibeat. z ad ꝟ ppo. acti. in fac. sub ro. in locū interdicti de liberis deducēdis vel ipsum int'dictū de libero deducendo. ff. de libe. exhi. l. j. z. l. deinde. §. j. z. §. ꝟ autē interdictū. z facias ꝟ positiones q̄s in primo fecim⁹ interdicto. q̄ est hui⁹ pparatoriuz z ex eisdē causis ppetit q̄bus z illud. vt in p. l. deinde. §. j. H. differūt tamē. q. in isto requirit' spāle mādatum si p procuratorē agat'. ff. de pcu. pōpo. in p̄n. z no. eī de procura. q̄ ad agendū in glo. pe. post p̄n. lib. vj. videtur etiā req̄ri ꝑm q̄ pater impedit⁹ sit. vt in pre. l. sed glo. ibi cōtra. vltra p̄dicta scire debes q̄ pater interdū agit ꝯ filium q̄ hereditatē adiuit z illā patri nō assignat. z Ja. d̄ are. super. l. pe. ff. de libe. **Libellus.** Lo. ẑc. ago ho exhi. sic formatur libelū **Libellus.** z dico talē filiū meū fuisse heredē institutū a tali z iussu meo hereditatē adiuisse. z ideo peto p̄nūciari p eū me esse factū heredē. z ipsum cōpelli mihi restituere res hereditarias. Z. Itē. H. aggreditur x̄ba roff. vbi de offi. iudi. rubrica. vj. Z. sepe q̄s filiū alicuius ī ptāte existentē detinet volentē vel filius a nemine detinet' sed p se morat' z in vtroq; casu facit patri controuersiā sui nec sibi vult als obedire vel negat se filiū esse. Idcoq; patri proditū est iudicis officiū q̄d appellat' notio p̄toria. ff. de rei ven. di. l. j. §. banc. in q̄ **Libellus.** Lo. ẑc. con. de. p. sic libellus conci. **Libellus.** qui cum sit filius me⁹ z in mea ptāte mihi obedire recusat. vnde peto eū cogi p vos q̄ mihi obediat z ad ꝟ ppo. officiū vestrum dīne iudex. vt in p̄. l. ff. de libe. exhi. deinde. §. ꝟ aūt. z po. H. idest positiones facias sic etiā remisit roffre. Z. ꝟ vt in q̄. iudi. act. in rē. p quā querit'. an quis sit filius vel nō de qua habes infra q̄ fi. sint le. ¶ Porro. H. pseq̄tur. xvij. interdictuz z continuat' ad duo q̄ p̄cedunt ad x. primū. z. viij. req̄runt' in eo que ex positionib. elicias. Z. liber hō sepe detinet' inuitus. nec sibi dat' libera facultas recedēdi quo velit z sic nō multum distat a seruo. q̄re p̄ditū est cuilibet de populo interdictū d̄ libero homine exhi. ꝯ hmōi detentorē. ff. de libe. ho. exhi. l. j. et ij. z. l. q̄ ait. §. hoc interdictum. in quo sic libel. concip. **Libellus.** Lo. ẑc. con. de. p. q̄. L. liber hominē inuitū detinet sibiq; libertatē recedēdi quo velit no n ꝟbet. vñ peto q̄ illum. t. exhibeat. vt in pre. l. **Positio actoris.** po. q. t. ē ac. g̃ sic po. liber hō. ff. e. l. iij. §. ꝟ x̄ba. z. §. plane. Itē q. eū detines sine causa. ff. e. l. iij. §. is. tn̄. z. §. si q̄s eū. z. §. si eā q̄s. Item q. scis eū ee apud te. ff. e. l. iij. §. is tamē z. §. qui nescit. Item q. inuitū detines. ff. e. l. iij. §. si q̄s volentē. Itē q. exhibuisti eū in secreto. ff. eo. l. iij. §. exhibere. Itē q. certiorē te feci illū esse penes te. Itē q. dolo z suasionib. eū induxisti vt sponte sit penes te. vt in p̄. §. si q̄s volentē. Item q. est mens cognat⁹ vel agnat⁹. ff. e. l. iij. §. hoc interdictuz. C. q̄ leg. p. l. j. Itē q. sum dignior omnib. his q̄ veniunt ad accusandū. ff. e. l. iij. §. si cū plures. Itē q. in ꝟ interdicto nunc tātū incipio agere vt ea. l. §. si tn̄ postea. Item q. M. q̄ egit hoc interdicto fuit prevaricatus. vt in. e. §. z. ff. de p̄uar. l. p̄uari. **Positio rei.** pono. q. t. cationis. reus x. sic **Positio rei.** quez petis exhiberi est seruus. Itē de statu eius dubitat' q; mota ē sup̄ hoc sibi lis. vt in p̄. §. hec verba. z. §. plane. Item q. ille. t. est filius me⁹. Itē q. est in mea ptāte ß hoc ad cautelam vt dixi sup̄ in interdicto de libe. ho exhi. Item q. ignoro an sit apud me. Itez q. sua sponte est apud me. Itē q. M. est dignior te q̄ similiter accusat. Itē q. R. egit contra me hoc interdicto z sum absolut⁹. H. Est sciendum q. ro ff. dicit. l. iij. ff. e. l. de libe. ho. exhi §. pen. cōtinere duo miranda. s. q̄d ibi iuretur in litem. z fiet litis extimatio cū sit questio de libero homine q̄ in bonis nullius est. ff. de inter. l. j. in p̄in. z maxime cuz lex dicat q̄d cum haberet' ratio de interesse pecuniarū inspicitur ff. ad exhi. si liber homo. preterea libertas est res inextimabilis. ff. de his qui dele. l. penul. z ff. si qua. pau. fe. di. l. j. quomodo ergo fiet hec extimatio. Scd̄o posito q̄ id p̄cedat ex quo consecutus est actor litis estimationē quomodo poterit iterū agere cum obstet sibi exceptio iure dicente q̄ litis extimatio rei succedit. ff. de euict. l. litis. z de rei ven. quod possessor. dicit ipse his obiectionibus respondeat q̄ potest. subdit autez dici posse hoc p̄cedere p̄pter odium non exhibentis z priuilegium libertatis glo. ibi nō format has obiectiones. dicit tamē circa primū quod estimatio posset esse q̄nquaginta aureorum vel ad arbitrium boni viri vel quantū in litem iurabit'. z subdit q̄ exigi posset iuramentū de calumnia. de secundo glo. fatetur illud spāle z contra naturā popularū actionū aliter nō exprimit quare. Z. ¶ De his autē rebus exhibendis dixi supra de iudi. §. fi. Item petit q̄libz potestas ciuem. z abbas monachū. domin⁹ vasallum pater filium que dic vt sup̄ de maio. z obe. z sup̄ de regula. z transeuntib. ad religionē.

De voto ⁊ voti redẽptione.

De voto ⁊ voti redẽptione. Rubrica.

H. non dat auctor pastũ huic rubrice nisi de vno libello roff. ipse tñ roff. plixe tractauit materiã illam distinguens. p. v. mẽbra q̃ prosequtur hac rubrica ⁊. iiij. sequẽtibus. illuc g̃ ⁊ ad summistas ꝑ illa recurre. aliqs tamen qõnes notas faciã q̃ spectant ad titulũ. ⁊ sit ꝓma venerialis. xxxvij. an filius possit heres institui sub ꝯditione si votũ testantis impleat quã scripsi. e. ti. lz sup ℟. cõmisit. an votũ cõsistat in deliberatione animi sine ꝓmissione. satis scripsi. e. ti. litteraturaz. de voto ꝑgrinationis emisso ꝑ virũ etiã ante cõtractũ tz barth. in dñica. xl. q̃ nõ implebit vir inuita vxore. ⁊ idẽ ibi dicit de monacho quo ad abbatẽ. ⁊ ℔ scripsi. e. ti. scripture in glo. magna ante fi. ℟. vxor aũt. Jtẽ dñicalis. xxix. q̃ votũ de nõ iurando nõ excusat debentẽ se purga. scripsi de offi. or. q̃ pleriq̃ in fi. li. vj. Jtẽ dñicalis. xlj. de ꝓsbytero q̃ ꝓsente epõ ꝑgrinationẽ vouit vide sup regula is q̃ tacet. lib. vj. questione secunda. Z.

Jcz hec materia ad forũ aĩe potius spectet q̃ ꝓtẽtiosum verũtũ i ea sic: **Libellus.** H. ꝼm roff. libe. cõci. ℔ tit. sub secundo membro ante fi. Z. Lo. ⁊. ꝓpo. ego. t. ꝓximus agnatus. h. testatoris ꝛ. H. filiũ sic posuit roff. vbi supr̃ si copula etiã hic nõ esset putarẽ auctorẽ ℔ omisisse ꝓpt̃ no. in decre. licet in vlti. glo. ⁊ in casu. c. siluester infra alle. in fi. Z. p. ⁊ eius heredẽ q̃ cũ ipse testator votũ fecerit ire ad sanctũ Jacobũ vel vltra mare. ⁊ ꝑcepit dicto p. vt ꝑ ipso dictũ votũ deberet adimplere id ipse efficere non curauit. q̃re peto bona q̃ fuerũt testatoris ab eo vt ab indigno ꝙ vos auferri ⁊ mihi applicari pato votũ testatoris adimplere. eẍ de voto ⁊ voti redẽptione. lz. xj. q. j. siluester. H. vide quod in his no. ⁊ in decre. si heredes de testa. dicebat roff. vbi supr̃ q̃ addi poterit in isto libello q̃ denunciaret̃ publice excõicatus. cũ decre. licet ℔ cõtinuat. sed ℔ est falsum ꝓmo. quia cõstitutio illa nõ excõicat. sed denunciari mãdat ꝙ qđ patet q̃ excõmunicatio ꝑcesserat vltra ℔ ille de q̃ decre. loq̃tur ꝓmiserat patri ⁊ signũ crucis receperat. vnde puto q̃ ibi loq̃tur de excõicatione lata cõtra cruce signatos nõ exequẽtes votũ. bene igit̃ fecit auctor illa ℟ba nõ ponẽs. maxime cũ etiã de voto ꝑgrinationis formaret̃ libellus ꝙ eum vt hic patet. Sed opponit ipse roff. ad id qđ petit̃ applicari agnato qđ auferet̃ vt ab indigno cũ illud applicari debeat fisco. C. de incest. nup. q̃ contra. ⁊ de ℔. C. de dona. inter vi. ⁊ vx. ⁊ si necesse in vlti. glo. fatetur illud regulare. sed fallit in multis casibus quor iste est vnus facit. C. de secũ. nup. l. j. nõ em̃ in his q̃ ad mor correctionẽ inducunt̃ habenda est rõ fisci. vt ibi sic etiaz fallit in autẽ. si captiui. C. de epis. ⁊ cle. Querit demũ retẽtis terminis filius nõ adimplet nõ extat agnatus vel cognat⁹ ad ℔ agens. dicit q̃ forte applicabit̃ fisco q̃ caducorum vltimus est successor. ff. de iure fis. l. j. C. de peti. here. l. j. ⁊. ff. e. t. l. Jtẽ veniũt. §. cũ anteq̃. vel eps loci vbi defunctus mortuus ẽ dispẽsabit illa ꝑ anima defuncti sup. vt faciet votũ ꝑ aliũ impleri. C. de epis. ⁊ cle. l. nulli. ⁊. l. si qs vnde si extrane⁹ volens adimplere votũ testãtis veniret videret̃ admittẽdus. vt in p̃. auten. si captiui ⁊ auten. liberi furiosi. instit. de eo cui liberta. ca. bona adiudicunt̃ in ꝓn. ⁊. C. de fidei. libe. l. fi. Jtẽ est sciendũ q̃ Bui. de suza. in. l. vna. C. de cadu. tol. tenet q̃ si p̃ filiũ heredẽ instituens iussit eũ ire vltra mare q̃ si nõ faceret voluit bona sua ad tẽplarios devenire filius nõ paruit ℔ in morte suo filio nepoti testantis quẽ heredẽ instituit ꝓcepit vt impleret id qđ sibi p̃ mãdauerat ℔ nõ obstante tẽplarij vendicabũt bona inducit. ℟. si ℟o talis sub eodez. §. ibi testatoris voluntas in ipsius solius ꝑsona intelligit̃ concluſisse cui suã munificentiaz relinquebat. ⁊ ꝑ id re-

sponsum dicit ad iura dicentia filiũ eandẽ ꝑsonam cum ꝓ patre esse. xxxv. q. iij. §. hac auctoritate. C. de ꝓpu. ⁊ alias sub. l. fi. in fi. instit. de inuti. stip. §. ei qui. ⁊ in auten. iusiurandũ quod ꝓsta. a mo. §. j. Z.

De statu monachor. Rubrica.

H. Roff. vbi supr̃. s. in libellis iuris nostri cõuertit hãc rubricã sic ꝺ monach. ⁊ cano. regula. ⁊ ipsorum statu. ⁊ scias q̃ ipse totũ textũ ℔ rubrica de mona. in autẽ. col. j. hic summat illũ diuidens in. ix. ꝓtes. Ja. de bel. in. vij. et vterq̃ bene diuerso respectu cõstat aũt q̃ auctor qões ad materiã regulariũ colligit ⁊ tñ aliquas etiã dominicales ⁊ veneriales omisit quas hic supplebo sup̃ rubrica al's q̃ plures addã super nigro. C Sed ante omnia q̃ro an ingressus religionis fieri debeat cũ diuturna deliberatione ⁊ cũ multor consilio in hoc vide qđ scripsi eẍ de cõuers. cõiu. dudũ super. iij. glo. Jtẽ de nouitio qui ꝑ annũ portauit habitũ an agere possit vt recipiat̃ ex ꝓfessio vel q̃ tractet̃ vt ꝓfessus dixi supr̃ de regula. sup̃ ℟. pe. Virandũ videt̃ q̃ auctor ꝓmã dominicalẽ omisit q̃ fuit de vxorato ducto ad patibulũ ꝓpter crimẽ cui iudex pepcit si religionẽ intraret quã si exiret decapitaretur. post tps vxor eũ repetit q̃rit̃ an sit reddẽdus ⁊ an redditus sit decapitãdus. Solutio fuit q̃ reddẽdus. c. xxvij. q. ij. agathosa. nec decapitãdus est cũ non sponte exierit. vij. q. j. scias. ⁊. c. mutationes. si tñ penã de facto timet exceptionẽ hz contra cõingẽ. extra de resti. spoliatus litteras ad fi. ⁊. c. ex trãsmissa. Omissa est etiã. lxxx. questio de sponso oꝑtẽte sponsam ne ꝓfiteri possit quã vide plene sup regula q̃ cõtra ius. li. vj. Jtẽ venerialis. lxix. an nouitius habeat fructꝰ beneficij quã vide de regu. beneficiũ. li. vj. in ⁊ sup̃ glo. vlti. Omisse sunt etiam qõnes Jo. de deo. ⁊ quedaz merito q̃s sic intricat q̃ vix reducunt̃ ad punctũ vt. xxvij. ⁊. xxviij. ꝓmi libri q̃s ꝑ te videas. ponit aliã etiã prolixã. ℔ clariorẽ. li. ij. q. v. quã scripsi de regu. ꝓstitutionẽ in fi. li. vj. est ⁊ alia. eo. li. xiij. quã vide infra. e. sup̃ ℟. lix. Jtẽ alia ad titulũ ꝓtinẽs cũ ecclesia vendicat ticiũ in cõuersum ⁊ vxor illũ in virum ⁊ est. vj. li. ij. dic q̃ si vterq̃ agit eodem iure possessorio vel petitorio. q̃ melius ꝓbauerit obtinebit. si alter petitorio ⁊ alter possessorio ꝓfertur agens possessorio cui⁹ diffinitõne facta agẽs petitorio audiet̃ ℔ vera nisi ptes aliter cõsenserint. patẽt hec de resti. spo. c. j. ⁊. c. in lr̃is. ⁊. c. ex trãsmissa. de ꝓba. ex litteris. ⁊. c. licz causam. exquo tñ isti nõ agunt int̃ se ℔ ambo ꝑ virũ indistincte videt̃ petitio vtriusq̃ ꝓcedere. ⁊ facit qđ no. in p̃. decre. licet in glo. bene tñ ⁊ de testi. in nostra. ante fi. j. glo. Est ⁊ alia ipsius. eo. li. x. de ℟ginibꝫ q̃ intrauerũt monaste. institutum solũ ad recipiẽdas meretrices quã scripsi ℔. e. ti. piculoso. li. vj. sup̃ gl. spãlit̃. An simplex religiosus possit esse arbiter vel arbitrator. vide supra de arbi. §. fi. b. ℟. Sed q̃d de simplici. An possit dari delegatus. vide sup̃ ti. j. §. fi. ℟. nunq̃d ergo monacho. an coadiutor viri de cler. egro. c. fi. ℟. iij. An executor testamẽtor est expedi tum de testa. c. ij. lib. vj. ⁊. e. ti. c. vno in cle. An matrimonium cõtrahere possit de dispẽsatione papali. vide sup̃ regula semel de. li. vj. an remaneat monachus renuncians abbatie. scripsi boc. e. ti. cum ad monasteriũ in fi. sup̃ ℟. regulã. an minor religionẽ profess⁹ restitutionem petere possit. vide supra de resti. in inte. §. qualiter ℟. sed nunq̃d minor. ⁊ qđ scripsi de rgula. cũ viruz. sup̃ fi. ij. glo. Specialter ad titulũ in quo sumus facit q̃stio fratris. vber. sup̃ licentia ingrediendi monasteriũ monialium quã vide sup̃ regula generi. li. vj. Jtẽ alia ipsi⁹ questio de statuto abbatis ⁊ conuentus iurato sup̃ soluendo cuiq̃ monacho annuatim certã summã ꝑ testimentis. quã vide sup̃ regula non est obligatorium. lib. vj. an annus ꝓbationis reseruet̃ monasterio cum legatus qui hoc potest auctoritate apostolica mandat aliquem

ibi recipi in monachū.hāc vide sup regula indultū.lib. vj.an plato exempto non eō trāsire volenti ad religionem vel pfiteri strictiorē sufficiat petiuisse licentiā licz nō obtineat vide sup regula cū stat ꝑ eum.li.vj.pill'.q. lix.tractat de monacho putatiuo an acquirat monasterio.ꝛ vocat putatiuū vere monachū alteri⁹ monasterij q̄ recept⁹ fuit ignoraēter in alio.distinguit.an fuerit minister vel admīstrator in scdo vel nō.ꝛ si nō. distinguit vnde acq̄siuerit.an ex re secundi mona.an ex operis.an ex vtroq̄.in ꝑmo casu totum erit secūdi monaste.alle. autē.de eccle.ti.colla.ix.§.interdicim⁹.ff.de annu.le.an nua.ꝛ idez putat si ex re ꝛ operis acq̄siuit inducit.C.de rei vēn.l.j.ꝛ.l.si vt proponis.C.de arbi.tu.l.iij.secus si ex operis tm̄ alle.ff.de vsu.ꝛ habita.l.ꝑ seruū.dñs meus in legib⁹ disputauit qōnē que incipit quidaz pater.de illo q̄ istituit pauperes heredes q̄s fideicōmissarij nominarent.postea ingressus ē monaste.cū obtulit se ꝛ sua querit cui⁹ sint bona si moriꝛ.Soluit q̄ si pfessio iure aliq̄ non tenuisset ꝛ sic nec bonoꝝ oblatio simul facta valet testamentū ꝛ veniunt pauꝑes tm̄ in hoc declarat q̄ si bonoꝝ oblatio facta fuisset ex interuallo ante pfessionem tunc dato q̄ pfessio nō tenuisset nō deberent bona pauperib⁹. quoꝝ oblatio tenuisset facta monasterio vt no. in auten.ingressi.C.de sacrosanc.eccle.ꝛ sic apud pauperes remaneret vanuz nomē heredis.Si vero pfessio tenuit soluit ꝑm vtrāq̄ opi.de nota.in auten.si q̄.ꝛ infra.ℵ.q̄ngesimo.vt si dicam⁹ testamētū ruptū planū est q̄ bona sint monaste.nec pauperes sunt heredes nomine vel effectu.nec ob.§.sed ℔ pſenti.vbi videt q̄ monasteriū non habet loco filij ad excludēdos illos q̄ precapiunt.quia nō loq̄tur in casu nostro cū loq̄mur de testamento ingressi.sed ibi de testameto illius q̄ substituerat in casum nō existentiū liberoꝝ vnde substitutus nō pōt ingredi ēdo rūpere alterius testamētū nō ob.in aut. de monach.§.illud colla.j.q̄ permittit ingredientē testari quō vult.sup.nō tm̄ inofficiose.C.de inoffi.test.si quādo nec ob.etiā huic opinioni si dicas testamētū cōfirmari ꝑ ingressum quasi ꝑ mortē.quia ingrediēs nō ꝑ omnia habet ꝑ mortuo vt no.in autē.si q̄.nec sufficit moꝛs citulis sup quo videē qđ scripsi de cōuersi.coniu.cum sis. transit ad opinionē contrariā q̄ nō rumpat testamētū ꝑ ingressum quā dicit tutiorē.ꝑ pre.§. illud dicit q̄ testamentū ꝛ institutio valuit.nec sunt rupta ꝑ ingressuz ita q̄ pauperes sunt heredes. q̄ tm̄ bona in mona. sunt trāslata videt apud pauꝑes remanere vanū nomē heredis.C.de inofficio.de.l.pcibus.ꝛ q̄ sponte in mona.alienando penitere videt eius qđ pauperib⁹ reliquerat.ff. de admi.le.l.rem legatā.ꝛ videt pauperes elegisse ꝛ mādatū fideicōmissarioꝝ reuocasse.dicit tm̄ q̄ forte apud pauperes heredes resi debūt ea iura defuncti quoꝝ dies cessit post mortē.C.vt act.ab here de ꝛ cōtra here.inci.l.vna.de alia ipsius qōne dicā sup ℵ.xv.Disputata fuit hec questio ꝑ dominū thomā formagliui.q̄ incipit paterfami.centū q̄ tenuit q̄ si pater reliquit filie centū si nuberet ꝛ q̄ngēta si religionem intraret ipsa ingrediens religionē habere debeat centū.ꝑbat q̄ cōstat filiam optionē habere de centū vel q̄ngēta habēdis tm̄ cōdicionatā in casum nubendi vel pfitendi non potest ergo negari quin habeat optionē.alle.ff.de ber.insti.l. si q̄s sempronij.ff.de cōdi.ꝛ demon.l.nonnunq̄.Subdit q̄ dato q̄ remittat cōditio ꝑ id qđ tollit condicionatū.ff.de condi.insti.l.que sub cōditione.§.quoti.ꝛ de condi.ꝛ demon.l.hec scriptura.ꝛ maxime cū cōditionū remissio fiat fauore filie dicit etiā.l.expressam.ff.de le.j. l.plane.§.fi.Jtē vt dicit ꝑditio si nō nupserit hodie est remissa.C.de indic.vid.aūt.cui relictū.sic etiā ē remissa cōditio si nupserit volenti intrare mona.ꝛ debet relictū ꝛ sic est intelligēdus.§.sed hoc pſenti in auten.de sanc. epis.colla.ix.Jtē si mulieri relicta sunt centū si nupserit ꝛ ducenta si nō nupserit.etiā nubēdo conseq̄tur dotem ex vi ꝑmi relicti conditione vt turpi ꝛ reipublice contraria remissa non tm̄ habebit vtrūq̄.ff.de condi.ꝛ demon.licie si nō nupserit.sic ꝛ ista de q̄ queritꝛ remissa cōditione diuine religioni cōtraria ꝑ predi.§.sed ℔ ꝑsenti.religionē intrando ex vi ꝑmi relicti habebit centū alia q̄ngēta nō vt in pre.l.licie.ad quod etiā inducit ff.de condi.ꝛ demon.l.iulianus.ꝛ tu dic ꝑdicta eo fortius ꝑcedere q̄n centū non excedūt legitimā ꝑfitentis. Scire debes q̄ Ricar.malūbre in qōne sua q̄ incipit habet cōsuetudo tenuerat ꝑus idē querēdo si pater filijs institutis heredib⁹ filiam infantē instituit in sexcentis si nupserit ꝛ si religionē intrauerit solū in tricentis tutor datus a patre puelle adita hereditate ꝓ filijs petit ab eis q̄d debetur puelle. heredes dicūt se nō teneri donec alterū predictoꝝ euenerit querebat q̄d iuris ꝛ q̄ quātitas ex ꝑdictis peti possit.ponebat tm̄ fere in tota Jtalia ꝑ consuetudines vel statuta filias nō succedere cū fratribus tamen tenetur illas dotare si nubere velint si nolint debent illis ꝑuidere dignitate ꝛ facultatib⁹ pon deratis.Ad partē q̄ heredes non teneant⁹ inducit conditionem relicti in vtroq̄ mēbro.ꝛ sic illud peti nō potest nisi cum extiterit conditio.ff.de condi.ꝛ demon.l.demōstratio.§.ac si conditionalit̄.ꝛ.l.q̄ heredis.§.j.ꝛ plene nō.sup rubrica.ꝛ in decre.verū.de condi.appo.ꝛ cum cōpiose ad hanc partē ꝛ demū ad contrariā allegasset soluit ꝓ tutore in terminis questionis q̄bus de filia loquimur que de iure portionē habet in bonis patris ad partem trien.vel semiſ.ꝑm numeꝝ filioꝝ.C.de inoffi.testa.autenti.nouissima.ꝛ in huiusmodi nomine instat.quia q̄nq̄z vocaretur legitima.C.de inoffi.testa.omnimodo. q̄nq̄z debita pars.e.ti.l.scimus.q̄nq̄z simplicit debitum in auten.de trien.ꝛ semiſ.§.j.colla.iij.quādoq̄z debitum bonoꝝ subsidiū.C.de inoffi.do.l.si totas.q̄nq̄z debituꝫ iure nature.in auten.de trien.ꝛ semiſ.§.hoc nos.ibi naz in ꝑmo ꝛc.vt sicut alimētatio filij a patre viuente dependet sic ab ipso mortuo alatur ꝛ ꝓpter id iure illo nature certa portio debeatur.in auten.de trien.ꝛ semiſ.in §.ꝑdicto ad fi.ꝛ.§.phibemus autē.ibi si vult filioꝝ ꝛc. huic autē portioni nullū grauamen dilatio modus vel mora potest apponere.C.de inoffi.testa.quoniā in ꝑoribus.ꝛ.l.sancimus.ꝛ ius cū istud sit naturale q̄ in totū tolli nō potest lege cōsuetudine vel statuto sic nec prescriptione insti.de iure natu.gen.ꝛ ci.§.fi.ff.de pac.ius agnationis.de regu.iuris.l.iura sanguinis.ꝛ de li.agnat.si q̄s a liberis.§.j.ꝑ predicta tm̄ potest minui ꝛ distingui vt in ꝓposito quo ad feminas.ꝛ de hoc satis dixi ꝛ remisi supra de suc.ab intes.sup rubrica ante fi.ℵ.sed reducit in questionē.dos ergo vel pensio que filie debetur statuto vel consuetudine est sua legitima.ꝛ sicut fratres ꝑ se recipiunt vt ꝑs talis sit legitima sororis vt plus petere nō possit sic admittant q̄ habeant ius legitime quo ad omne grauamē vel moram tollendā facit.ff.de iureiur.si duo.§.si q̄s.C.si ob causa.te.l.q̄.ꝑ que cōcludit soluendo ꝓ tutore q̄ statim petere possit partē infantis. Si aūt non fuisset filia vel talis cui cōpeteret legitima tenet contrariū q̄ in euentū cōditionū expressaꝝ peteret ꝛ nō ꝑus.ꝛ sic breuit soluit ꝛ ꝓcordat in ꝛriū allegata.In secunda vero qōe de qua sup̄ ꝓx.tenet q̄ tutor dz habere maiorē summā.ſ.sexcenta allegās iura ꝑ dñm Thomam inducta expresse tenēs q̄ conditio si non nupserit turpis est saltē hodie in ℵgine.C.de indi.vidu.auten. cui relictū.remittit ergo ꝛ si nubit debet relictū sic conditio si nupserit remittat volenti ꝑfiteri ꝛ debetur relictum ꝑ.§.ß hoc pſenti.in autenti.de sancti.epis.colla. ix.ꝛ ℵgine intelligas que virum nō habuit.vt no.ff.de ꝑdi.ꝛ demō.l.cū tale.§.menie.ad fi.j.glo.ꝛ dixit vterq̄ q̄ in ß sibi vel filijs blandiunt pentes.quia talia legata vel relicta faciūt filiabus plus videlicet nubentib⁹ q̄s pfitentib⁹.subdebat tm̄ ipse Ricar.q̄ tutor poterat contentus esse trecentis ꝑ.l.si fundus.als si ticio fundus.ff.

de vsufruc.le. Jn tutore nō placet hoc dictū. ꝛ. l. illa loquitur in legatorio nisi diceres ꝙ fratres alleuiare velit ꝛ possit vsq; quo puella alterū elegerit. q̄re in ꝟ dubio ꝓnūc debeat minimū ꝓ regulā in obscuris. lib. vj. ꝛ ibi cōcor. ꝓcedit vltra Ricar. ꝛ querit de q̄ interim alimētabitur puella: qđ est q̄rere. an vltra illa sexcenta habeat alimēta a fratrib. ꝛ rn̄det ꝙ nō. ß alimētabit de suo. ff. vbi pu. edu. de. l. ius alimētor. §. fi. qđ verꝫ si qđ hꝫ sibi ad alimēta sufficiat. ff. de inoffi. testa. si instituta. §. pe. als alimētabit ab eo ad quē de iure ptinet. s. ab ascendentib; primo. ff. de li. ag. l. si q̄s a liberis. §. j. his deficiētibus vel nō sufficientib; etiam a fratrib. vt in dicta. l. no. ꝛ in. l. ꝙ filiuꝫ. ff. vbi pu. edu. de. ꝛ. C. de alen. libe. l. j. Resumēdo qđ est sup̄ de cōditione si nō nupserit est sciendū quosdā distinguere. An contract⁹ matrimonij ex cōditione p testatorē apposita sic legatū extinguat ac si relictū nō esset. ꝛ tunc habeat pro nō apposita tanq̄ repugnans bono reipublice ꝛ debeatur legatū matrimonio cōtracto. ff. de cōdic. ꝛ demō. sed si hoc specialit. §. fi. ꝛ duab. l. sequētibus. ꝛ. l. cū tale. §. meuie. ꝛ. l. mulieri ꝛ ticio. an vero nō extinguat legatū sed mēsuret donationem ipsius vt in legato annuo donec nubat. q; tunc matrimonio contracto ꝓ futuro tēpore finita erit illi⁹ ptestatio. ff. de annu. le. l. legatū est ita. impugnat hoc duplicit primo p. l. Ticio vsufructus. §. fi. vbi dicit ex priuilegio libertatis habende finiri legatum. ſcđo quia distinctio p̄dicta solū est inter legatū vnicū ꝛ annuum sub tali conditione relictum ꝛ hoc reprobat in. l. fi. C. de indic. vidui. ꝛ vide quod dicā infra qui fi. sint legi. §. j. super. ℣. quid si dixit. Z.

Qualiter conci. libel.

¶ Abbas vendicās monachū fugitiuū dixi supra de regula. Si autez petit bona que ille acquisiuit, sic concipitur libellus.

Libellus. H. ꝺm Roff. vbi de offi. abbatis. Z. Lo. ꝛc. con. de. p. q̄ possidet tales res cui⁹ confines ꝛc. ꝛ hoc si sunt īmobiles. Si vero sunt mobiles desinet pondus materiā vel colorē vt dixi sup̄ de libel. concep. §. iuxta. q̄s dicit ad se ptinere iure dominij vel q̄si. vnde peto ꝛc. petet em̄ ea sicut res monas. ex de offi. or. quāto. x viij. q. vlti. c. vnico. ꝛ. q. ij. luminoso in fi. ꝛ. c. nullā. ꝛ. c. abbates ꝓ humilitate. ¶ Porro si monachus delinquit vtꝫ possit accusari. dic vt. s. de reo. ℣. ß an monachus. ꝛ sequē. Si autē cōtraxit aut ante ingressuꝫ vel post. si ante tūc locū habet. C. de epis. ꝛ cle. auten. causam q̄ sic vt ipsum monasteriuꝫ vel ipse monachus vel sindicus ipsius monas. cōueniat coram eꝺo vel sub quo monasterū est situ. ꝛ tunc ꝺm quosdā sic libel.:

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. monacho concipi. monasterij trasenen. a quo peto. x. que mihi dꝫ ex cōtractu venditōis ꝛ ad ß ꝓpo. act. ex vendito. hoc ꝓbat in p̄. auten. causam in fi. Sꝫ oppono nā monachus pro mortuo reputat. C. de epis. ꝛ cle. deo nobis. circa prin. ij. q. vij. placuit. Jteꝫ similis est seruo. vt. liij. di. multos. cum nec bona habeat. C. de sacro sanc. ecc. auten. ingressi. xix. q. vl. si q̄. ꝛ in autē. coll. j. de monachis. §. illud. si ergo est seru⁹ nō potest esse in iudicio. vt sup̄ de reo. ℣. Jtē seruus. sed ipsi respondēt ꝙ ipse non veniret ad iudiciū sed abbas vel sindicus. vt in prē auten. causam. ibi siue p abbatē siue p alios ꝛc. vt in autē. coll. ix. de sanc. epis. §. monachis autē liceat siue p se siue p ꝓcuratorē monas. causas agere ꝛc. vl̄ pōt sic libell'.:

Libellus. Lorā ꝛc. con. de. b. sindico vel conci. economo talis monasterij a q̄ peto. x. ex cōtractu venditōnis celebrate int' me ꝛ. p. monachū dicti monasterij. ꝛ ß ꝓbat in auten. colla. vj. apd quos oportet monachos causas dicere. §. ꝓterea. ibi siue p rn̄sales siue per alios. ar. C. de epis. ꝛ cle. omnes qui vbiq;. §. hoc nihilominus. alij vero sic libel. concipi.

Libellus. Lo. ꝛc. con. de tali monasterio. ꝛ p̄sona talis monachi cui anteq̄ intraret ipsum monasteriū vendidi talem librū ꝛ tradidi pro precio. x. librarum tur. q̄s nondū mihi soluit. C. de epis. ꝛ cleri. auten. sed hodie. ibi actiones cōtra ecclesias ꝓposi tas. ꝛc. ar. ff. de admi. tu. l. j. §. sufficit. sꝫ quōcūq; formes semp̄ veniet abbas seu sindicus ipsum monachū defensurus. ¶ Sed primo querit quis condēnabitur. rn̄deo mona. siue sindicus ꝛ nō monachus ar. C. de sen. ꝛ interlo. om. iudi. l. j. vnde melior est ſcđa forma. ¶ Secundo querit contra quē mandabit sententia executioni. dicunt quidā ꝙ cōtra monachū exēplo minoris. ar. C. q̄n ex facto tutoris vel curatoris. l. j. ꝛ p totū. ff. de rei vendi. si se nō obtulit. §. j. ꝛ de ꝓcura. l. plautius. ꝛ de admin. tu. l. ij. tu dic cōtra. cum nihil habeat sed cōtra monasterium vel vt soluat condēnationē aut dimittat bona q̄ fuerūt ipsius monachi. ar. insti. de acquisi. p arroga. §. fi. Bal. ff. de pecu. le. l. si peculiū p dynū. Z. ¶ Leteꝫ si contraxit post ingressum monachus existēs tunc imputet sibi qui cū eo contraxit cū nil habeat. ff. de dolo. nam is extra de resti. spo. olim. ij. ecclesia em̄ in nullo tenetur nisi sit facta locupletior. put alias dicit in minore ex facto tutoris. C. de seruis fugiti. quicunq;. ibi in minorem p̄sonā ꝛc. vt. C. vnde vi meminerit ꝛ. C. de falsa mo. l. j. circa fi. Sed si facta est locupletior tenet. ff. de pecul. l. j. §. si autē cū impubere. de hoc. liij. di. ꝓterea. ad quem ptinet exercitiū actionū monacho cōpetentiū no. supra de actore. ℣. Jtē excipitur cōtra ac. ꝛ ꝺm Jnno. papam extra de ꝓba. in presentia. H. vbi scripsi sup̄ ℣. restitui vbi patet non placere. Jnno. q̄ mona. sit heres. sed dicunt bona ingressi in mona. translata. conueniet ergo ꝛ cōuenietur reali sicut dn̄s vel singularis possessor. plus quia etiā in noīe successoris variant glo. naꝫ in corpore de monachis. §. si q̄s autē glo. ij. ad fi. dicit mona. nō cōueniri tanq̄ successorez sed rōne possessionis cōueniet rei vendicatione vel hypothecaria vel alia q̄ rōne possessionis daret. ꝛ ibi subdit p̄sonalib; actionib; monachum cōueniri. Sed in auten. si q̄. C. de sa. sanc. eccle. in fi. ij. glo. se. dicit monaste. iure successionis illius q̄si remortui cōueniri. Jtē alibi glo. distinguit. an omnia sua bona dederit mona. an res singulares sic arguit. ff. de pecul. le. l. si peculio. j. respon. in vlti. glo. dicit tn̄ Ja. de bel. ꝙ dy. reprobat illud dictū in. l. stich⁹. ß. e. t. Ego habeo sup̄ l. peculiū. co. ti. sup̄ fi. p̄me glo. dicit em̄ ibi ꝙ mona. habet loco heredū ꝛ vniuersal' successoris cū nō appareat alius vniuersalis faci. C. de here. insti. l. quotiens. ff. e. l. i. §. si ex fundo. put dicunt doctores ꝛ Jac. si fateamur monachū esse obligatū ꝛ viuentē ergo nec successorē habet nec heredē. de hoc p eum satis in p̄. autē. de monachis. in. iij. ꝛ. iiij. q. secū de ptis. Ly. aliquid de ß in auten. si qua. in pe. questione. Z. ¶ Tercio queritur quid si quis ingreditur ordinē minor vel p̄dicator vel alior qui non possunt habere possessiones. H. de hac questione ꝛ sequen. vide qđ no. de reli. do. c. vno. lib. vj. in glo. veterē. ꝛ quod scripsi in prē. decre. in p̄sentia. super. ℣. minor annis. ℣. quid si quis. ꝛ de hoc p Ly. C. de epis. ꝛ cle. deo nobis. in fine. de fratribus minoribus dic vt in constitu. Nicolai. de. ℣. sig. exijt. §. ad hoc quia li. vj. ꝛ in clemen. exiui. de. ℣. sig. §. cupientes. Z. ꝛ videt ꝙ bona in eos non trāseant velut in non capaces. ff. de verbo. obli. multuꝫ. ff. de le. j. apud iulianum in fi. ꝛ. l. se. C. de here. insti. l. j. ff. de act. emp. l. tenet. §. si tibi. ꝛ ꝙ venient ad filios vl̄ nepotes vel parentes. ar. institu. de here. quali. ꝛ dif. §. sui. ff. pro here. l. ij. §. fina. vel eius non extantibus aduenientes ab intestato vt collaterales. cum ingressus pro mortuo reputetur. vt infra ver. lvj. sed dic contra. vt. xxx. quest. vltima. si qua. quia et si ordo illa tenere non possit vendere tamen poterit pro suis necessitatibus. ff. de iure do. cum in fundo. §. ipsius. nam

ri.cruus nō potest habere ꝓpriū.ff.de acq.rerū do.l.acq
rūr.7 tñ tenet sibi relictū.ff.de le.ij.debitor.§.fi.7 vide
infra.ℵ.liij.Bal.nota ḡ si qs ingredit ordinē p̄dicato-
rum oīa eius bona fiunt illius cōuētus vbi ingredit qz
ille cōuētus hz ꝓpriā bursam tñ īmobilia debz vendere
nā fratres viuere volūt vt h.7.ℵ.sequē.§ regula frat̄z
dicit q̄ ingredientes nō p̄nt inducere possessiones.7 ido
multi cōsuluerūt cōtra 7 ego in mobilib. Et si dicat q̄
viuere volūt.rñdeo 7 minores viuere volūt 7 tñ nō ca-
piunt qz sunt mēdicantes. Z. ¶Quarto queritꝰ nūqd
ergo p̄dicti ordines p̄nt petere bona sui ꝓfessi 7 videt̄
q̄ nō cū eis nō liceat ea possidere. vt in p̄.concor.ex̄ de
excess.pla.numis.ex̄ de p̄scrip.causam q̄.sed dic ꝛ.hz enim
nō possint singuli ꝓpria retinere tñ viuere volunt.extra
de offi.ordi.inter cetera in princi.lxxvj.di.pasce.nā et
serui petere p̄nt vnde viuāt.ar.ff.de bis q̄ sui.vel alieni
iuris sunt.l.q.7 pauperes.vt.xlviij.di.sicut.ibi bi esuriē
tium panis est sup̄ de edic.instru.§.nūc aliq̄.ℵ.Item cū
panis.monachi quoq; ꝓpriū habere nō p̄nt.vt ex̄ de sta
tu.mo.c.ij.7.c.cū ad mona.tñ monasteriū bona accipit
vt.xxx.q.vlti.si q̄.C.de epi.7 cle.l.fi. indigent enim libris
vestib⁹ ornamētis ecclesiasticis 7 similib⁹.7 ido ad suas
necessitates accipere p̄nt vt dixi.7 facit.x.q.ij.eps.xij.q.
j.clericus in synodo.ex̄ de testa.c.fi.oīa em̄ eis concessa
intelligunt sine q̄bus esse nō p̄nt.ff.de iurisd.om.iudi.cui
ex̄ de offi.delega.p̄terea.ff.de iudic.si longius. ¶Quin
to queritꝰ si filius in ptāte existēs intrat religionē nūqd
aduēticia trāsibūt ad monasteriū. H. de his queritꝰ qz
de castrensib⁹ vel ꝓfectic⁹ nō erat dubiū ꝓma em̄ ad-
ministrat vt paterfami.ff.ad mace.l.j.§.fi.sc̄da remanz
penes patrē inst.p qs p̄so.no.acq.l.j.7 de his vide sup̄
de actore.§.j.ℵ.Itē cū agit. Z.7 videt̄ q̄ nō nisi a patre
volente.C.de bo.dam.l.si filius.ff.de pollicita. si qs rē.
§.autē.7 ar.xx.q.vlti.c.ij.xxj.q.ij.p totū. nō em̄ potest
ea alienare sine patris volūtate.C.de bo.q̄.li.l.fi.C.de
castren.pecu.l.ij.ff.ad maced.l.§ si p̄.§.j.sup̄ h̄ dicunt
Mar.de pba.7 alij q̄ ꝓprietas trāsit in monasteriū sal-
ua tñ falcidia patri 7 saluo tñ vsufruct.ar.ff.de acq.re.
do.quedā.ff.de fundo do.l.j.ff.de leg.heredib⁹ de eman
cipati.ff.de adopti.cū in adoptiuū.respon.j.ibi tale ꝛc.
¶Sexto.q̄rit̄ q̄d si trāsit de vno monasterio ad aliud
H.quō hoc faciendū nō est sine magna necessitat̄ vel
vtilitatis cā pulchre scripsi de regula.licet sup̄.ℵ.voca-
tus. Z. dic q̄ primo q̄sita remanēt priori postea vero
q̄sita vel quereda remanēt secūdo.vt in autē.colla.ij.de
monachis.§.si ℵo.C.de adopti.cū in adoptiuis.§.si ve
ro.ff.de vsufruct. accrescendo. qz 7.xviij.q.j.c.j.§.j.ℵ.
infra ꝓxi.7 ℵ.xxiij.q̄ si nō habet vnde viuat in scdō ne
sit ei onerosus habebit secūdū vsufructū bonoꝝ quoꝝ
primū monasterium habuit ꝓprietate illi remanēte.vt.
xvj.q.vj.de lapsis. ¶Septio queritꝰ. q̄d si lata est sn̄ia
q̄ ingressus alicui⁹ nō tenet nulla de bonis habita men-
tione a qua nō est appellatū nunqd sn̄ia sup̄ persona la-
ta sufficiet ad reuocāda bona dicunt quidā q̄ sic.ar.C.
si pen.appel.l.j.C.si reus vel accu.mortu.fue.l.fi.ff.de li-
be.agno.l.j.§.fi.7 l.sequ.ff.de sta.bo.ingenuū.ff.de pe-
nis de porta tor.ff.de le.j.si seruus pluriū sup̄ h̄ dic vt
no.extra de cle.cōiug.q̄ a te infra.ℵ.xliij. ¶Octauo q̄-
ritur q̄d si hereditas de nouo cōfertur monacho quam
nō vult adire dic q̄ nō acquirit monasterio nisi saltem
coactus adeat.ar.C.de here.instit.cui ꝓponas.ar.C.de
iure de.li.l.penul.C.de epi.7 cle.l.fi.§.si vero. Bal. imo
monasteriū hz ius adeundi recta via ex p̄sona monachi
quia monachus nō habet velle nec nolle ꝑm quosdam
vt infra ℵ.sequen.7 facit quod no.C.de bo.q̄.li.l.fi.in
prin.p prima pte facit.qz ius adeundi non dicit esse in
bonis.ff.ad.l.falc.l.precia rer̄ circa medi. Z. qđ etiaz
facit in contrariū. H. Inquantū ibi dicit q̄ iura 7 res
monachi ad mona.ptinent dato q̄ de illō recedat vide
quod dixi vel scripsi in pte.decre.in p̄sentia in fi.magne
glose.vbi inuenies de casu cōuerso cū monachus vult
adire 7 monasteriū vult repudiare. 7 nunqd hereditas
monacho delata ꝑ ante ipsius mortē non adita spectet
ad monasteriū. Z. ¶Nono queritꝰ. nunqd ergo licet
monacho paternā hereditatē in p̄iudicium monasterij
repudiare dicit ala.q̄ nō.ar.C.de bo.q̄.lib.l.fi. ¶De-
cimo queritꝰ.sed an mortuo filio monacho monasteriū
succedet patri ab intestato. dicunt quidā q̄ sic.qz mo-
nasterium quasi legitim⁹ heres filij censetur vt infra.ℵ.
xv.alij contra. ¶Undecimo queritꝰ q̄d igitur si filius
regis comitis vel marchionis sit monachus 7 pater mo
riatur sine alio herede nunqd regnū vel ducat⁹ mona.
acquiritur dixit ala.q̄ sic si iure hereditario deferunt̄.
hoc tñ de facto nō seruat̄.vt dicit. ¶Duodecimo que-
ritur.an ingressu patris vel filij pdatur patria potestas
dicit Mar.de pba.q̄ sic.Bal.7 bene quia mortuus pa
tri 7 mūdo. Z.arg.insti.q̄.mo.iu. pa.po. sol.§.cū aūt.7
C.de epis.7 cle.autē.vez 7 autē.§ dignitas.nā ingressus
p̄ mortuo habet̄. Itē cū ipe sit in alterius.s.abbatis po
testate vt infra.ℵ.liij.aliū in sua potestate habere non
debet.ff.de adul.sic eueniet.sed insti.de execu.tu.§.mi
nores.extra de eta.7 quali.indecor. Itez monachatus
liberat a curia.C.eo.ti.sed neq;.de hoc.ff.de mino.si ex
causa.§.si minor. Alij tamē dicunt q̄ ingressus retinet
filios in potestate.nā transire in monasteriū nō est sub-
ire potestatē de qua loq̄tur in p̄e.l. sic eueniet.sed po-
testas illa est talis qualis est illa quā habet ciuitas in ci
uem.sicut em̄ ciuis bonō. dicitur sub potestate rectoris
bonō.sic 7 monachus dicit sub potestate abbatis.nam
verbo potestatis plura continentur.vt.ff.de verbo.sig.
ℵbo potestatis.tu dic ꝑut nota ꝑm Inno.papā.7 alios in p̄e.c.indecor. H.ibi vide in 7 super ꝓma glo.
Z.7 vide infra.ℵ.xxxv.7 sup̄ de actore.ℵ.sed cū clerico-
rum.7 melius de tuto.§.si autē.ℵ.sed queritꝰ. H. de
hoc Jac.de bel.in auten.de monach.colla.j.xliij.q. Z.
¶Tredecimo queritꝰ sed quid si ingressus exit de licen-
tia forte domini pape nunqd resumit ius patrie potesta
tis posito q̄ finita sit.7 videtur q̄ non.arg.in auten.de
dignitatib⁹.§.generalit̄.7.xij.q. vlti.q̄cunq; vult.7 ad
hoc etiā facit disputatio q̄stionis illius vtrū resusci-
tatus recuperet bona 7 iura q̄ no.xxxij.q.vij.licite. H.
de qua plene scripsi de frigi.7 male.fraternitatis. super
ℵ.miraculū. H. Item actio semel extincta ꝛc.de cōse-
di.iiij.queris.ℵ.nō potest.ff.de soluti.qui res.§.aream
quidaz distinguunt.an fuerit restitutus indistincte seu
ad omnia.an vero solā indulgentiā obtinuerit exeundi
vt.C.de sen.pas.res.l.fi.7.l.in insulā. 7.ij.q.iij.§. notan-
dum in fi. ¶Decimoquarto queritꝰ quid de censito vl
homine meo nō dico seruo 7 dicunt legiste simpliciter
q̄ non tenet eius monachatio.vt.C.de episc.7 cle.iubemus.sed si teneret bona tamē sua perderet.vt.e.ti. si qs
p̄sbyter.7.C.de bo.dam.l.j.ꝑm canones tamē aliter di-
cendum est ꝑut no.extra d̄ seruis nō ordi.c.ij. ¶Quin-
decimo queritur quid si is cui substitutio facta est si de-
cesserit sine liberis monasteriū ingreditur.respon.dicit
Mar.de pba.q̄ substitutio euanescit in his que ad pi-
as causas relinquit 7 nō in alijs.vt in auten.de sanc.epi.
§.ꝑ huc de p̄senti.coll.ix.7 no.q̄ ingressus monasteriuz
fingitur non solū decedere cū herede verū etiā cum libe
ris. H.hoc scripsi post Jnno.7 Dy.in decre.in p̄ncia.
ad fi.sup̄ ℵ.here de.vbi etiā scripsi q̄d si substitutio fa-
cta sit si decedat sine liberis ex ipso descendētib⁹.an mo
na.p̄talib⁹ habeatur ꝑ plenius scripsi de testa. Raynal
dus in prin.sup̄ glo.videtur autē etiā. Z.vt in p̄e.§.ꝑ
7 hoc in p̄nti.7 de ꝓbati. p̄sentia. H.vbi no.q̄ sequitur
in vltima glo. sup̄ qua tractatas inuenio has questio-
nes quid si institutus non ingredit.sed mona.heredem
instituit. Quid si substitutio sit facta sub conditione si
substitutus monasterū non ingredit. Itē quid si insti-
tutus mortuꝰ ante professionez vel ingreditur in fraude

substituti. Itē q̄d si cōditionē talem apponēs loq̄tur de seipso donādo vel legando.s.si decederet sine liberis ꝛc. quia visum fuit dño meo in q̄one q̄ incipit quedam domina q; nō sit locus autē.q̄ loq̄tur cū alius est cōditionē apponēs ab illo in cuius psonā apponit & mouet hac rōne quia loquēs de seipso ō filijs naturalib intellexisse videt & eius voluntas tenacit est seruāda. vt.ff.de admi.le.l.iij.§.cōditio. Itē q; monasteriū habeat loco filij est inductū contra rigorē & cōtra ꝓpriā significatōnē vocabuli quadā pia spāli rōne nō ergo debet excedere suū casum.ff.de legi.qō non rōne.ob hoc dicim⁹ impiorum pietates excusandas & ad cōsequētiaꝫ nō trahēdas de re.iuris.q̄ a iure.lib.vj.& no.de ꝓbo.sig. ꝓterea in fi.gl. facit bene de regula.cōstitutionē.j.respon.li.vj.cū concor.quas ibi addidi ad finē.iiij.glo.de veris ergo filijs & heredibus intelligat sermo loquēs de seipso.facit.ff.de condi.& demon.l.fideicommissum.& dele.ij.si q̄s ita.§.si is cui.ad solutionē aūt qōnis sue de fratre q̄ omnia bona sua sorori donauerat si sine herede decederet q; prō filijs sumit hoc casu.ff.de vul.& pu.l.ex facto.§.fi.cum cōcor.q̄ frater ingressus est religionem & in illa ꝓfessus dicebat q; si donatio fratris fuisset cā mortis indubitatum esset illā reuocatā & ex tacita datione bonoꝝ facta in monasterio.ar.ff.de dona.inter.vi.& vxo.si sponsus. §.si maritus.& §.quasdā.& sic nil petere poterit donataria vel eius heres. Si ꝓo donatio fuit int̄ viuos q̄d potius putabat ꝓpter terminos qōnis q̄s ꝓpter breuitatē omisi videt q; defecerit cōditio si decesserit sine herede cū monas.habeat loco filij & heredis.vt in autē.nisi ad trebel.& sic idē concludit q̄d supꝫ contra sororeꝫ posito autē q; cōditio nō esset defectiua vt dixi supꝫ vt illa auten.nō extendat suos terminos tūc dicit vino donatore nil peti posse cū expectāda sit mors naturalis centum annoꝝ.C.de dona.int̄ vir.& vxo.l.res.morte ꝓo donatoris sc̄da donataria vel ipsius heres agit cōtra mona. q̄d tū poterit retinere quartā.nā cum ingressus etiā filijs nō possit omnia donare q̄n partē retineat que monasterio cōpetit.vt in autē.si q̄ mulier. multomagis sorori vel extraneo dare nō poterit ꝑm eū. Z.extra de ꝓba.in pūtia.ß si rogat⁹ esset monasterio vel ecclesie vel alis in pias causas expendere vel si decederet sine liber. nō intelligit satis facere cōditioni mona.ingredie̅do vt in.e.§.si aūt fiat clericus alicui⁹ ecclesie secularis ñ euanescit fideicōmissum nisi sic fiat vt ꝑpetuo cleric⁹ perseueret. Insup in pias causas expendat ipsum relictum vt in prē.§. ¶ Sextodecimo querit quid si is q̄ ingreditur bz tātū filios naturales.dic q; illi tm̄ alendi sunt.qz monas.loco legitimi heredis habet.vt in p̄.cōcor.& C. de naturali libe.auten.licet. ¶.xvij.querit quid si q̄s ꝓmisit se fratrē vel monachū facere sed nō fecit. dic quod hoc nō sufficere.xvij.q.iiij.cōsaldus. nisi ꝓfessionē fecerit vt extra de regula.& transl.ad relig.sicut nobis.& c.sicut tenor.ar.cōtra.e.ca.q.j.qui bona. H.nō seq̄tur si peccat nō ꝓfitendo vt deliberauit.vt ibi ergo est professus. Z.& vide infra.ꝯ.xlvj. ¶ xvij.querit q̄d si puella minor.xij.annoꝝ recipitur a monialib dicit Mar. de pha.q; moniales cogende sunt ꝑ eꝑm vt extra monasterium illā exhibeant coram eꝑo & idē dixit de maiore si de eius voluntate dubitat & nondum ꝓfessa dicat ar. ff.de lib.exhi.l.j.q̄.& iij.ff.de libe.bo exhiben.si q̄s libex ff.de rei ven.l.j.& extra de ꝓcura.accedēs.extra de sponsa.cū locū. ¶ xix.querit q̄d si fiat ꝓfessio in manib alicuius monachi recipientis sine mādato & licentia abbatis dicunt quidā q; nō valet vt no.in summa.do.me. in titu.q̄ cle.vel vo.§.q̄s vouens.ꝯ.vel si renunciauerit.& se.nec bona talis sunt trāslata nā ille non potuit monas. obligare ꝓfitenti nec ꝓfessum ꝑ consequēs monasteriū cū sit quasi matrimoniū spūale.ar.ff.nau.cau. sta.l.j.§. nauta.ff.cōmunia prędi.l.j.ff.de iureiur.tutor.§. prodigus.ff.de re.iur. cū principale.extra de reli.& tran. ad religi.ad apostolice.& c.porrectū. vbi de hoc ꝑm Inno. papam. H. vbi scripsi in glo.ꝑ hoc gof.autem dixit id quod seq̄tur in summa de regula.post princi. Z. Gof. dixit q; professio fieri potest in manu priuate ꝑsone vt xx.q.j.vidua.extra qui cle.vel vo.veniens.& c.insinuante. Sed prius dictū intelligi potest quo ad transl.bonorum.dictū ꝓo goff.de obligatione quo ad eū.vt in p̄. c.qui bona.extra q̄ cler.vel vo.rursus. ¶ Ex.querit.sed quid si abbas illum recipit sine consensu monachoꝝ dicit Mar.de pha.valere ꝓpter fauorē religionis ar.in p̄. decre.porrectū.& xij.q.ij.religiosam.extra de priuile.cū & plantare.& c.in his.ff.de pac. Itē magistri & fit talis fratꝝ.ff.de adop.& l.q̄ in adop.cū adop.vel dic ꝙsuetudinem cuiusq; loci seruandā esse.ar.extra de his que fi. a.prela.sine con.ca.ea noscit. H. Queritur de abbate ad q̄nē vel solū cū conuentu spectabat receptio monachorum q̄ iurauit cuidā prelato in eū vel monaste.nullam iurisditionē habenti non recipere aliquē in monachum sine ipsius ꝑlati consensu.monasterium respectu ꝓuentuū habet magnū defectū monachoꝝ eps p̄cipit monachos creari querit an sine piculo periurij abbas id possit sine prelati illius cōsensu.ad negatiuā inducitur.decre.venerabilē.de elec.ꝯ.idem etiā.vbi etiā temerarium iuramentū violare nō licet sine supioris licētia. Itē omne iuramentū seruandū q̄d non vergit in dispēdium salutis eterne.de iureiur.si ꝯo. Item cum electio erat cōmunis sibi & conuētui.licet cōuentui p̄iudicare nō potuerit tenuit tū obligatio quo ad ipsum.ff.de seruitu.rusti.predi.per fundū.incontrariū inducit q; p illud iuramentū impeditur ecclesie vtilitas & augmentū cultus diuini.& talia iuramēta solent dici piuria.ff.d̄ iur.iurā. sicut nostris.facit.e.ti. quenit.de consti.ex parte de his que fi.a ma.par.ca.c.j.& sic dicit iuramentū illicitum & nō ligare & sic posse conueniri.vel si vis q; iuramentum liget dicet q; habet tacitā conditionem necessitatis vrgentis.facit de iureiur.querelā.cū concor.iij.glo. Item vis & auctoritas superioris.eo.ti.venientes. vbi cōcor. in glo.no.q; que hic interuenit ꝑ mādatū episcopi. Itē si non liget iuramētū in casu decre.quia plerigz de offi. or.lib.vj.multominus ligare debet in isto. maxime cuꝫ p̄iudicet libertati ipsius mona.facit de iureiur.c.j.li.vj. ꝑ qō respondet.si dicat potest requiri forte cōsentiet. absurdū em̄ esset tali seruituti mona.subijci.licet ad tēpus iurantis tm̄.& sic casus de censib significauit.sed resistes dicens q; facit contra quia mādat q; is cui iurauit cogatur absoluere.& facit qō scripsi post Hosti.in fine sed si expones.vt nota.e.ti.grauis.in fine pe.glo. cessat obiectio. Z. ¶ xj.querit.ß quid si monasteriū vacat dicunt quidā q; tota potestas residet penes capl'm.vnde capitulū siue conuentus potest monachos recipere. maxime de epi voluntate.ar.C. qui admit. ad bo.pos. pos.l.pe.C.de iure delib.si infanti.in fi.C.de ī inte.resti.si curatorem. extra de hereticis ad abolendam. extra de ma.& obe.bis que.& c.cum olim.& ar.extra de elect.officij.contrarium tamen seruari videmus & bene. arg. extra ne se.va.illa.extra de his q̄ fi.a prē.sine con.ca. nouit. H. vide de regula.c.fi.li.vj.q̄ hic distinguēdo determinat. Z. xij.querit quid si timore ingruētis infirmitatis q̄s facit se monachū.dicūt legiste q; tenet.vt.ff. de dona.ca.mor.seia.§.fi. Sed tu dic q; si sit freneticus & extra mentem nō obligat.vt in p̄.decre.sicut tenor.si ꝯo sit eger corpore.ß sanus est mente tunc obligat.vt in prē.decre.porrectus.& c.sicut nobis. H. vide qō ibi no.in prima glo.& qō supꝫ ea scripsi post Hosti. Z.ar. tamē contra extra de renū.ex trāsmissa. H. ibi soluit in glo.ij.& vide qō supꝫ ea scripsi.sequēs.c.ibi soluit in iij. glo. Z.& c.penul.quid si timēs interfici ingreditur. de hoc in summa do.mei.in ti.de regul.§.& qualiter.prope princip. ¶ xij.queritur quid si monachus vel frater sit episcopus.& postmodum obuenit sibi hereditas vel

alia aduenticia lucra. ⁊ vñ q̄ non acquirat suo ordini q̄ nō possidet ab illo nec in illo ē. ar. ff. de acq̄r. pos. l. j. §. q̄ seruū. xvj. q. j. c. ij. ⁊. iij. Item sibi pi nō acq̄rit cuj sit monachus ⁊ ꝓprio renūciauit. ex de sta. mo. c. ij. ⁊. c. cū ad monasteriū. Item episcopatui talia nō acquirit vt. C. de epi. ⁊ cle. aut. nō lz dicere. dixit Mar. de pba. q̄ epūs succedit in ius monasterij. ar. ff. de adoptio. arrogato. ff. de eden. q̄dam. §. inter. ⁊ de his poterit testari vt q̄libet epūs. ar. xix. q. vlti. si qua. augenda ē em̄ vtilitas ꝓ dignitatē. ff. de iudi. si longius. ff. de dona. si filiꝰ tu dic breuiter q̄ acquisita sibi dū fuit in monast. vel etiaz dū fuit gyrouagus cedāt monast. q̄ꝺo acq̄rit in epatu exīs epatui cedant. vt. xvij. q. j. c. j. ⁊. q. ij. abbates. ex de offi. ord. quāto sup̄. ꝺ. vj. ⁊ infra. ꝺ. xlj. ⁊ seq. Exiij. q̄ritur. H. Ad idē de priuile. cū olim. ij. ꝺ. pterea. hic supplenda ē. xxiij. q̄stio q̄ deficit. ⁊ vt continuet ꝓxime. Bal. monachus factus epūs acq̄rit epatui. ß ante q̄sita ordini nec pōt testari. q̄ lz sit epūs monachus tñ ē. in autē. ingressi. C. de sac. san. ec. Mar. de pba. dixit q̄ monachꝰ factꝰ epūs pōt acq̄rere quasi castrēse peculiū ⁊ de eo testari q̄ auget vtilitas ꝓ dignitatē. ff. de iudi. l. si lōgius in fi. qđ nō placet. Sed q̄d de monacho aliū titulū gerente puta prioriā. ⁊ idem q̄ro de canonico regulari. an illud quod querit acq̄rat monasterio. an ꝺo acq̄rat illi mēbro monasterij cui p̄ sidet ⁊ ē q̄ de facto sic dñs nicolaus de castilione fuit canonicus regularis ecclie perusine et fuit bñficiatus ⁊ bñit magis honorabile membꝝ illiꝰ ecclie. s. ecclesiā sancti Valētini postea acq̄siuit mlta ex successiōe patrētum ꝓpinquoꝝ ⁊ ex parsimonia ⁊ industria sua domos etiā cōparauit q̄rit an dicte res acq̄rāt ecclie perusine. an ecclesie sancti Valentini. an q̄rātur capitulo. an mēbro. ⁊ vñ q̄ eccle. perusine. et sic successor dñi Nicolai tales res hīe nō debeat ß sint in libera dispositiōe capituli. vt ex de off. ord. c. quāto. so. vt no. bar. ff. de stip. seruo. l. si cōmunis seruꝰ ita. Naz aut q̄rit ex re membri vl ex opa sua. et tūc acq̄rit mēbro cui debet opari. aut aliūde. ⁊ tūc acq̄rit capitulo. i. ecclie ⁊ ß nisi esset totalit ab obediētia maioris ecclie liberatus. q̄ tūc acq̄reret suo bñficio q̄si p se dño nō q̄si fructuario ꝑm bar. ⁊ sic q̄ ꝓposita ē bn̄ soluta. nā est bona si militud serui in quo vsufructū hēmus ⁊ aliꝰ ꝓprietatē ⁊ isti monachi. q̄ ecclia perusina hēbat ꝓprietatē. q̄ eius seruus ⁊ obedientiariꝰ ē ⁊ mēbꝝ hēat vsufructū q̄ debet opari mēbro. ⁊ tanq̄ quasi glebe ascriptꝰ deseruire illi mēbro ad cuius seruitutē deputatus ē nō tñ ꝓpterea liberat. An filius monachi possit testari. vide Dy. ff. de acqui. re. do. l. hō liber. vide accur. ff. de mino. l. si ex cā. §. penl. Z. Exv. q̄ritur si pēdēte condītione qua aliq̄d debet monacho ipe fiat epūs ⁊ post eueniat ꝓditio. an debeat mōsterio an eccle. Quid si abbas ⁊ monachi expellūt aliquez profession sine cā nec sibi ministrāt necessaria vī q̄ monasteriū indignū ē tenere bona q̄ ille sibi cōtulit. arg. C. de dona. q̄ sb mō l. j. C. ꝺ reuo. do. l. fi. ex de lāgui. expo. c. j. ff. ꝑ de relic. l. fi. ß dic q̄ debēt eū recipe. vt ex de regula. ⁊ transl. ad relig. c. fi. q̄ si nolunt eum recipe epūs ponet illū in alio monasterio ⁊ illud habebit bona illa. ar. C. de sa. sanc. ec. autē. si captiui. ex de renū. c. iij. s. ꝺ. vij. Exvj. q̄ritur q̄d si monachꝰ vel frat sit epūs ⁊ hz equos ⁊ libros quos monasteriū sibi donauit aliq̄s tñ illos iniuste detinet. Quer q̄liter illos repetet cū sit monachus vel etiā eius noīe ⁊ dixit Mar. de pba. q̄ suo noīe ꝓcurator ē ꝓstituet. nā ⁊ seruꝰ in casib audit. ff. de vent. inspi. l. j. §. pe. ff. de iudi. vir. pōt etiaz noīe epatus agere q̄si p hoc videat mona. illa. epatui cōcedere. C. vt nemo. p̄. l. j. C. de dona. p̄ses. Exvij. q̄rit q̄d si is qui ingredit monasteriū priꝰ fuit tabellio nūq̄d āmodo cōficere poterit instra. ar. q̄ nō ex ne cle. vel mo. si certe. et C. de sa. sanc. ec. l. antepe. q̄si hic sit bn̄anus actus. C. ꝺ epiſco. ⁊ cleri. placet que est. xvj. q. j. §. nouaz. H. vide de heret. vt officiū. §. ad cōscribendas et qđ ibi no. in prima glo. vbi alle. extraua. bonifa. de offi. ordi. debent ⁊ mentes legū. infra allegataz ibi vide in fuffra. Z. dici tamen potest q̄ veteres rogationes cōplebit nō nouas assumet. ar. ff. fami. herc. alienationes. ff. de postu. l. j. §. casum. ff. de neg. gest. nā ⁊ seruꝰ. §. si vna. nam ⁊ instrumēta facta ꝑ eū qui est in sacris tenēt nisi fuerit ꝓhibitus facere sup̄ de edic. instru. §. restat. xx. si cū dixeris. Exviij. q̄rit. Quid si q̄s iurauit mihi libru scribere vel aliq̄d opus honestū facere dici pōt q̄ post ingressum tenet illud pficere dū tamē nimis a diuinis nō retrahat q̄d dic put no. lj. di. ꝓterea. Exix. q̄ritur. Quid si quis iurauit mihi ad certū tempꝰ soluere vel potestas iurauit vsq̄ ad annū ciuitatē regere. vel magister p̄ annū legere. vel p̄sbyter vel clericus vel seruiens alicui ecclesie vel domino vsq̄ ad annum seruire. Rñdeo dici potest q̄ tales bene possunt religionē ingredi. quia q̄ spiritu dei agūtur nō sunt sub lege. xix. q. j. due. extra de renūci. nisi cum pridem. §. q̄z nec iuramentū violat qui illud in melius cōmutat. vt extra de iureiur. quenit. extra de cōuer. cōiug. verum. Bal. ff. de offi. presi. l. illud obseruandū. Z. Consulo tamē q̄ in talib prius q̄ ingrediat adimpleat q̄ promisit. qđ dic ꝓut no. do. meus in summa. in tit. de obli. ad rem pref. §. qui obligatus. H. ꝺ. Quid de illo ⁊ sequentib. Z. Exx. queritur. quid ergo si is qui iurauit regere ciuitatē ꝓcepto salario ante annū ingredit religionē nūquid ciuitas illum repetere pōt. ⁊ nūquid monasteriū ad interesse tenet de q̄stiones. H. ista. s. ⁊ precedens ⁊ quo ad vltimū dicit monasteriū teneri de eo quod ad ipm peruenit. Z. sunt dominicales vide ibi in q̄stione. xxj. Exxj. q̄ritur q̄d si ingressus sit minor ⁊ neget se monachū ⁊ sic est questio vtr monachatio teneat nūquid debet curatorē habere in lite. et videtur q̄ nō. H. ⁊ hoc teneas ꝓ decre. si annū. de iudi. li. vj. in prin. Z. ar. xx. q. ij. puella. quia minor in spūalibus tractandis maior censetur. vt extra de restitu. spo. ex parte. sed dic cōtra. ar. ff. de tu. ⁊ cu. eū qui. C. de libe. ca. ordinata. Bal. C. de peti. heredi. l. si putas. Z. Exxij. queritur. quid si quis narbō. se facit fratrem in tholosa. queritur qui fratres habebunt bona dicit Mar. de pba. q̄ aut dedicauit illa certo loco et tūc ille locus habebit aut nō ⁊ tūc habebit locus sui domicilij vt. C. de episco. ⁊ cle. nulli. ff. de condi. ⁊ demon. q̄ cōditio in fi. tu dic q̄ locus q̄ē ingredit illa bona habebit ⁊ bona psonā sequūtur. vt extra de cle. coniug. q̄ a te. xvj. q. vj. de lapsis. Exxiij. queritur. quid si quis sub cōditione facit professionē. ⁊ videt q̄ non valet. quia legitimi actus non recipiūt diem neq̄z conditionez. ff. de reg. iur. actus. extra de elec. in electionib. lib. vj. dic contra. dummō conditio nō sit cōtraria voto. vt ex de cōdi. appo. c. iij. et fi. ex de pac. c. fi. j. ver. xliij. Exxiiij. queritur quid si aliquis se dat alicui hospitali nulla ꝺ bonis mentione habita. dic q̄ si illi hospitalarij sine p̄ prio viuūt ex sua regula vel ex constitutionib ipe sine proprio viuet ⁊ creditur als bona sua hospitali cōtulisse. xij. q. j. illi qui si autem non viuūt in pauptate sed quasi clerici seculares tūc non videt contulisse immo ingressus in ea sibi retinere poterit pro p̄benda. extra de simo. tua. ipe em̄ recipiet formam a monasterio qđ ingreditur. sicut vinū odorem a vase. de pe. di. iij. inc. b. bircū infra ver. vase. ff. de euic. si fundus. ff. de vsuris. l. j. ff. ad. l. falci. penales. §. iul. ff. de ver. obli. stipulatio ista. §. hoc quoq̄z. ⁊. §. si quis ita. viij. di. qui cōtra mores. C. de rei vxo. act. l. vnica. Exxv. queritur q̄d si minor habens curatorē fit monachus nūquid finit cura. dic q̄ sic. ff. de adop. nec ei sup̄ ver. rij. Item q̄d ecōuersio si tutor ingreditur nūquid tutela finit. et an conuersus pōt ee tutor. de hoc supra de tuto. §. gene-

raliter. ¶ Cxxxvj. q̄ritur q̄d si aliq̄s rusticus cōstruit hospitale mutat habitū ⁊ assumit aliq̄d signū et aliquam hospitalitatem exercet hz tñ vxorē ⁊ ꝓpriū nūq̄d vere talis censet religiosus. ⁊ nūq̄d eccl̄ia velz eū defendere tanq̄z p̄sonā eccl̄esiasticā dic q̄ sic si ℔ facit de episcopi auctoritate alʒ nō. q̄d dic plene. vt in sum. dñi mei in ti. de re. ⁊ transl. ad reli. §. j. ℣. q̄d de rusticis. ℍ. ⁊ vide ex̄ de reli. do. ad hec. ⁊ q̄d ibi dixi sup̄ prima glo. ℤ. ¶ Cxxxvij. q̄ritur. pone de cōsuetudine alicuius loci illi q̄ debent p̄fiteri p̄mittūt tantū obedientiā nihil dicēdo de castitate nec de ꝓpriꝫ renūciatiōe. q̄ritur an talis consuetudo facit illos p̄fessos. ℍ. de hoc scripsi q̄ cle. vel vo. cōsuluit in glo. nec istud. vbi patz q̄ Jnno. ⁊ Hosti. ꝓcordāt auctori. ℤ. et vī q̄ sic arg. xx. q. j. vidua. ex̄ de regula. porrectuz. ex̄ de clec. cām q̄ inter in fi. ex̄ de cleri. ꝓiug. cū olim. ꝑriū tñ dixit papa Clem. in causa abbatie sancti meuꝫ cathalē. q̄ coꝛā nobis agitabat. licet em̄ q̄s p̄mittat obedientiaz nō iō p̄mittit alia. bñ em̄ p̄t eē obia sine castitate ⁊ sine carētia ꝓpriꝫ vt patet in frib⁹ ordinis sancte Marie qui ordo cepit bononie. nā milites illius ordinis sunt sub obedientia sui maioris. ⁊ tñ viuūt cum vxoribꝫ in ꝓpriis domib⁹ ⁊ etiā de nouo cōtrahūt. nec ꝓpriis carēt q̄ eis licēt iuxta regulā a sede apostolica sibi ꝓcessam quā q̄nq̄z examinauim⁹ diligēter. ℍ. Scias q̄ Urban⁹. iij. pōtificatus sui anno primo ꝓcessit hāc regulā ⁊ modū viuēdi in qua sunt primo clerici ⁊ milites p̄fessi ⁊ ꝓuentuales ⁊ oēs isti p̄mittūt regulā Augustini. sunt alij milites ꝓiugati q̄ solū p̄mittūt obedientiā ⁊ certū modū viuēdi de q̄bꝫ hic loq̄tur. ⁊ ꝓuenit q̄d no. in cle. ō sen. excō. cū ex eo in. iij gl. ℤ. ordo aūt habz votū ꝓtinētie anne xum ⁊ p̄m hoc nō ob. p̄. dcre. cū olim. ex p̄dictis ergo vī esse necesse q̄ aliq̄s renūciet expresse mūdo ⁊ bonis. ar. in autē. de monachis. §. illud. ℣. siue aūt. et §. si ℣o relinq̄ns colla. j. et ex̄ de statu mo. cū ad monasteriū. et patet in forma p̄fessionis q̄ est sup̄ in ti. de regu. q̄dam tñ dicūt q̄ eo ipo q̄ q̄s assumit habitū ⁊ obedientiā p̄mittit intelligit renūciasse bonis. ar. ff. de repu. l. fi. si illa p̄fessio sine ꝓprio viuit. Bal. An ille q̄ p̄mittit solū obedientiā videat p̄fiteri. ⁊ de frib⁹ gaudentib⁹ tenet q̄ nō vide. ff. de in re immuni. l. semp. §. q̄busdā p̄ bar. ℤ. ¶ Cxxxviij. q̄ritur quidā intrauit religionē ℔ ante finitū tp̄us ꝓbationis exiuit. ℍ. bar. dixit finito anno ego cautius locutus fui in regula eū q̄ certis. lib. vj. decendo in fine anni. q̄d em̄ hic dī potuisset esse infra mē sem. ⁊ p̄m dictū bar. potuisset ligatus esse religioni. et neutro casu esset q̄stio dubia. ℤ. vt extra de regu. ad aplicam. post ℣o longū tp̄s intrauit idē monasterium vel ad aliud eiusdē religionis q̄rit an sit ei itez dādū tp̄us ꝓba. rñdeo dic q̄ nō si cōditio monasterij vel religio nō sit mutata ⁊ nisi forte p̄sone defectus superueneriꝫ. vt ꝓpter hoc merito timeat se nō posse pati religionis asperitatē. vt. xxxiij. di. fraternitatis. ⁊ tūc modica dilatio dabit̄ ei in arbitrio superioris ad ꝓbationem. hec q̄stio venerialis. lxviij. ¶ Cxxxix. q̄ritur quidaz iuuenis vt monialē quādam licentius coꝛrūperet habitu assumpto⁹ p̄fessionem ꝓut femina fecit in manib⁹ abbatisse. illa grauidata discessit epus aūt vult eū cogere vt monachus fiat. q̄ritur an possit dic q̄ sic. arg. xxvij. di. q̄d interrogasti ex̄ de regul. c. iij. ⁊ ex̄ de sen. ex com. in audientia. ¶ Jo. dicit q̄ talē p̄cise nō cogeret ex̄ de eo q̄ dux. in ma. quaz pol. p̄ adulte. ꝓpositū ⁊ ar. ex̄ de spōsa. tua. de ℔ ex̄ de ꝓuile. tuaꝫ. hec q̄stio ē dñicalis. ¶ El. q̄ritur pone q̄dā fingētes se esse de ordine sancti Guil. seduxerūt q̄ndam iuuenē credētez illos eē de ordine illo ⁊ recepit habitū illius ordinis et p̄misit ꝓpetuo se illā regulā seruaturꝫ postea nouit illos trufatores crassatores eē. q̄ illā regulā nō seruabāt ipi et alij ad seculū redierūt nūc q̄ritur. an ad obseruantiaz illius ordinis sit cōpellendus. Jo. de deo. no. in q̄stionibus suis lib. j. q. xxv. q̄ si ille voluit absolute vitā mutare ⁊ in ordine sancti Guil. viuere siue ibi si alibi vbicūq̄z talis ordo vigeret tūc cogēdus ē. xij. q. j. dilectissimi. xxvij. q. j. nuptiaꝫ. ad fi. xx. q. iij. cōstituit. si ꝓpotendebat se deo obligare in illo loco tm̄ ⁊ cū illis ⁊ non alʒ nō tenet alibi. vt ex̄ de nō. ope. nun. cuz ex iniūcto. ℍ. hic bñ cadit q̄stio de illo q̄ p̄fessus est religionem no approbatā cui⁹ solutionem collige ex no. de voto. c. vno. lib. vj. ī glo. ğ si ⁊ sup̄ ea. ℤ. ¶ El. q̄rit pone abbas cū capl̄o licētiauit monachū vt ad artioreꝫ possit trāsire religionē iste postea vagādo p̄ mūdū plura lucratus ē. deinde ingredit aliā religionē nūq̄d primum monasteriū poterit illa petere. dic q̄ sic vt supra. xx. xxiij. ⁊. ℣. vj. ⁊ infra. ℣. pri. ⁊ ē q̄stio dñicalis. ℍ. vij. ⁊ vide q̄d scripsi de regula. c. vl. in glo. ij. ℤ. ¶ El. q̄ritur. ℔ q̄d si monachus egrotantē abbas nō vult recipere postea monachus vagādo plura lucratus ē. deinde ingredit aliud monasteriū nūquid primū poterit illa repetere. respō. sic si solus abbas fecerit. secus si de cōsensu sui capituli ⁊ ē q̄ dñicalis. ℍ. xij. ⁊ de hoc de infan. lan. ex. c. vno. in fi. penl̄. glo. ℤ. ⁊ ibidem eadez q̄ fit ⁊ secūdo de monacho in delicto. ℍ. de ℔. xvij. q. ij. abbates. ℤ. repto. ¶ El. iij. q̄rit pone aliq̄s cui cō petit de iure religionē assumptā. egredi sed necesse habet ingredi latioꝛē post egressuz prime. ℔ an ingressuz sceūde cōtrahit matrimoniū nūq̄d tenet. respō. nō ar. ex̄ de ap. q̄stioni. de hoc in summa domini mei. in ti. de regul. ⁊ tran. ad reli. §. ⁊ q̄liter. ℍ. coꝛ. ℤ. §. ⁊ vtz. xx. ℔ quid si ingressus. ℍ. ⁊ Bost. eo. tit. xx. sed q̄rit ad fi. ⁊ vide q̄d scripsi de regul. consulti. sup̄ glo. nūquid. ℤ. ¶ El. iij. q̄ritur q̄dam intrauit monasteriuz vxoꝛe ignoꝛante vel inuita. qua illū repetēte restitutus ē illi. vt. xxvij. q. ij. agathosa. Queritur vtz etiam bona que monasterio dederat restituātur respō. ℍ. p̄m accur. in autē. ingressi. ¶. de sacrosanc. eccle. ⁊ aptius in aut. de monachi. colla. j. §. si quis autē semel. dominus me⁹ in legib⁹ quādo ingressu fiebat talis datio dicebat q̄ exquo principale nō tenebat nec accessoriū siue p̄cedat me ⁊ sequat̄ mea siue econtra per. l. cū principalis ff. de regu. iur. si ℣o ex intervallo tunc tenebit oblatio bonoꝝ. vt sequitur. ℤ. aut ī ingressu obtulit se et sua deo ⁊ loco quo casu nō possunt bona revocari. aut obtulit se nulla de bonis facta mentione quo casu revocata p̄sona per cōsequens revocabūtur ⁊ bona que sunt accessoria quod dic p̄ut no. extra de cleri. cōiug. q̄ a te sup̄a ver. vij. ⁊. conci. libel. super hoc vt sup̄ de conuer. coniug. ver. porro. alʒ. vij. ℍ. vide quod ibi scripsi de hoc super vlti. glo. ⁊ fuit etiā hec q̄ dñicalis. xvij. alʒ. xxvij. fuit etiam py. xlvij. ⁊ roff. iij. in q̄stionib⁹. Jn libellis aūt nostri iuris fecit de hoc speciale membꝝ sub rubꝛica de conuer. coniug. q̄d plene p̄sequitur ⁊ plenius soluitur. q̄℔ in questione. vbi solum ponit opinionē hic descriptam distinguentē inter tacitū ⁊ exp̄ssum. Subdebat q̄ canonice sine distinctōne revocata p̄sona revocabāt res in pre. auten. membro qui penul. est in fine etiam recitat duplicem solutionē pil̄. prima distinctio. an crediderit se posse licite ingredi ⁊ tūc revocat. facit. ff. de bere. instl̄. si pat̄. An sciuerit p̄trariū ⁊ tūc nō revocat quasi donasse videat̄ ff. de reg. iur. cuius p̄ errorē. ff. de opi. li. l. papinianus. Secūda ipius distinctio fuit. an expresserit causam. ⁊ tūc recuperat p̄ conditionē sine causa vel ob causam. an nō expresserit. ⁊ tūc repetet. C. de transl. cū dona. ⁊. l. si maior. ⁊. C. de condic. ob cām. si repetendi. Ly. de ℔ plene in auten. ingressi. sup̄. ver. se. ⁊ sua. q. ij. Jaco. de bel. placet q̄d dictū sup̄a ē de sciente ⁊ ignoꝛāte tenet bona revocāda etiaz expresse collata. q̄d dicit optime probari p. l. j. C. de cōdi. ob cām. ⁊ facit. ff. e. t. l. j. §. j. inducit etiā absurditatē q̄ ex egestate euenire posset hec vide in auten. de monachis. col. iij. in. q. ij. secūde p̄tis.

Z. CXlv. Queritur vtꝝ minor ad religionē trāsiēs possit etiā dñium oīm bonorū suoꝝ trāsferre in eccle siā.bar.dixit q̄ non cū ei sit alienatio interdicta.vt.C. de admi.tu.l.lex q̄.7 facit.ff.de polli.l.j.§.voto.alij cō tra ar.C.de sa.sanc.ec.autē.ingressi.C.de mune.et cā. §.si in cōmissum.de hoc ꝑm papā ex de.pba.in pñtia. H.ibi scripsi sup ℣.minor annis.in prin.7 ibi statim seqtur.an feuda trāseant in mona.7 distinguit ibi.an sint talia seruitia q̄ monasteriū possit p se vel p aliū ex bibere 7 transeūt.an exhibere nō pñt 7 nō transeūt.do minus meus in legibus distinguebat realia seruitia.7 tunc feuda transeūt.7 psonalia 7 hic subdistinguit.an sint certa 7 talia q̄ pñt honeste pstari.7 tūc idē als se cus.vel cū sunt incerta sic transeo.quia id ponit Ly. in auten.℣.circa ꝑmissa.Oldra.sup auten.ingressi.te net q̄ si feuduz habuerat 7 fidelitatem fecerat retinet feudū nec viciat licet casus supuenerit a quo.ℨc.7 ser uiet p substitutū facit regula factū legitime.li.vj.7 ibi p̄cedit de bonis datis ingresso ne alienare posset de q̄ scripsi in glo.p.℣.§ nūquid.7 vide qd̄ no.ff.de ℣.obl. si ita.§.ea lege.in glo.fi.7 vide Ja.de bel.sup.l.si quis prioris.C.de secun.nup.Z.CXlvj.q̄rit.q̄d si quis se nouerit monachū facere sed nō fit monachus tn bona sua donauit expresse 7 valuit donatio.q̄liter petet mo nasteriū bona.7 dicūt q̄dam q̄ ecclie cōpetit rei ven dicatio ꝑ reb donatis licet nō sint ei tradite.C.de sa crosanc.ec.in ter diuinū.alij cōtra ꝑm qd̄ pōt dici q̄ si res sint p̄sentes.quia tūc illaꝝ dominiū trāsit in mona steriū aget rei ven.Si ℣o sint absentes.tūc aget mo nasteriū cōdi.ex p.l.ingressi.nā ex pacto donationis nasci tur actio vt.C.de dona.l.si q̄s argentū.7 vide sup̄ ver. xvij.CXlvij.q̄ritur.q̄d si is q̄ ingredit habet vsufru. in aliqua re.an trāsibit vsufructꝰ in monasteriū.an ℣o finitur 7 redibit ad ꝓprietatem.H.de emphiteosi dic vt sup̄ de loca.§.vlti.℣.cxx.Z.et vī q̄ quasi sit mor tuus.vt infra ℣.lxv.§ dic q̄ trāsit in monasteriū.H. qd̄ seq̄tur soluit ꝑm du bium videbatur eīm dicenduz sicut de ciuitate cui relictus ē vsufructus q̄ durat.C. annis.ff.de vsufruc.lega.an vsufruc.7 ecclesia et ciui tas equātur.C.de sacrosanc.eccl.l.fi.§ illud in legato eis directe facto hic succedit vsufructuario.placet er go qd̄ seq̄tur alle.Ly.ff.de manu.l.Caius.7 qd̄ no.ff. de assig.li.l.fi.vide istud in auten.ingressi.℣.Item q̄ ritur.cū ℣.se.Z.Et durabit tamdiu penes illud q̄s diu duasset penes illū si nō intrasset religionē.de hoc no.ꝑm Jo.in p̄.l.si qua.H.de hoc scripsi in p̄.de cre. in pñtia in glo.de qua sup̄.Z.CXlvij.q̄ritur.quid si ingressus habet creditores quē ꝓueniēt.an monaste riū.an ℣o ingressum.dic q̄ monasteriū cōueniet no mine suo 7 satisfaciet ꝓ quantitate reꝝ q̄ sibi obuene rūt.ar.insti.de acq̄siti.p arrogationem in fine.et.ff.de cap.dimi.l.tutelas.§.pen.7.§.fi.7.ff.de pecu.in arro gatorē.7.l.j.vel dic q̄ semp̄ noīe ingressi monast eriū cōueniet.7 vide qd̄ no.ff.ad municip.l.incola.de il lo q̄ post cōtractū debitū ab vniuersitate vñ erat fit co n uersus.H.vide infra de cēsi.§.ij.℣.§ quid erit.7 qui fi.sint leg.℣.q̄d si quis intrat.Z.CXlix.q̄ritur.quid si is qui ingreditur dicit volo mihi retinere illa bona. Bal.vide qd̄ no.ff.ad trebel.l.lucius.§.tres here des 7 in auten.ingressi.C.de sacrosanc.eccl.Z.7 vī q̄ mo nachatio tenet sed nō bonoꝝ retentio.ff.de le.j.cete ra.§.cum duob.qrtile p inutile nō viciat.ex de elec. illa dicit Ja.q̄ si pactū fuit appositū sup̄ hoc in primo ingressu nō valet monachatio sed receptio vel reten tio sic ar.j.q.ij.q̄pio.ex de simo.dilectus.in fi.Si ℣o ex postfacto valet monachatio sed nō receptio siue re tentio ar.ff.de vsu 7 ha.p seruuz.§.j.7 ex de simo.tua nos.7 vide qd̄ no.ff.de adop.q̄sitū.H.dicas q̄ pfes sio tenet.vt plene scripsi 7 clare ꝓbaui de cōdi.appo.c. vlti.sup̄.j.glo.banc q̄stionem penetrat.Ly.in auten. ingressi.sup̄.℣.se.7 sua.q.j.vbi finaliter residet in opini one p̄.Ja.de bel.distinguit.an ꝓsit illū in oēm casum voluisse monachari.aut ꝓstat eo q̄ aliter noluit.aut du bitat ꝑmo casu fatet q̄ valet monachatio in reliq̄s se cus alle.p̄.decre.fi.de condi.appo.dicit etiā de ℔ no.ff. ad treb.luti⁹.§.tres heredes in glo.fi.tractat aūt in.v. qōe scde ptis.in autē.de monach.col.j.℔ qd̄ dixi.Z. CL.q̄rit.q̄d si ingressus ꝓs fecerat testm nūq̄d illd rūpit p ingressum.Jo.no.xix.q.vl.si q̄.q̄ sic nisi plus aliq̄d reliq̄rit mōsterio.nā cū mōsteriū sit loco filij vī ei nat⁹ posthum⁹.7 iō cū se inueniat ꝓteritū rūpit te stamētū q̄si posthumi agnatiōe.vt.C.de posthu.here.insti.l.j.Si q̄ instituit mōsteriū añ ingressum mona sterij i vno denario postea nō rūpit testm.ff.de libe.et posthu.l.filio.7.§.fi.Alij dicūt indistincte rūpit testa mētū q̄si capite diminut⁹ sit p ingressum nec b̄eat vel le cū in alteri⁹ recidit ptātē.ar.i autē.de monach.§.nō tn in fi.liij.di.c.fi.Tercij dicūt q̄ nō rūpit siue aliq̄d reliq̄rit mōsterio siue nō.ꝑm papam.de pba.in pñtia. H.ibi scripsi i gl.magna vltra mediū.℣.si ℣o is.7 vi de Ly.i autē.si q̄.i.iij.q.7 se.7 Ja.de bel.i autē.de mo nach.i.q.vj.scde ptis.Z.infra.℣.primo.CLj.q̄rit q̄d g̃ si q̄s ꝓdiderit testm 7 i eo heredē instituit de in de ingredit q̄s b̄ebit bona.7 vī q̄ heres non b̄ebit bona cū hereditas nō sit viuētis.vt.ff.de act.vl'here.vē.l.j.7 testm̄ post mortē capit vires 7 nō añ.ar.ex de cele.mis. cū marthe.§.sane.℔ dic ℨ.nā p̄.l.si q̄.7 autē.nūc aūt.7 eo.qōe.qr ingrediētibꝰ.dāt eis ptātem disponendi de bonis suis añ ingressum.ar.xvij.q.vlt.q̄cūq̄.Alij di cūt q̄ monasteriū b̄ebit illo viuente ℔ post mortē eius restituet heredi q̄si post mortē ei⁹ b̄eat vires institu tio.s.℣.proxi.Bal.Si ℣o ingrediat ordinē minorū statim institutio sumit effectum non expectata morte naturali.idem si ordinē prędicatoꝝ quia licet eis pos sidere nec vendere cū subiaclat restitutioni.arg.ff.q̄ sa tisdare cog.l.inter omnes cū si.7 hoc tenet Bar.q̄ te stamentū ingressi ordinē minoꝝ nō desiderat mortem naturalē testatoris.Jnno.extra de ꝓba.c.in p̄sentia 7 in auten.si qua dixi in ver.iij.queritur.Z.CLij.que ritur.pone.p.habens filiū 7 nepotē ex alio filio condi dit testamentū in quo filiū heredē instituit nihil dicēs de nepote deinde filius monasteriū ingredit.H.sup ple viuēte pīe.Z.Queritur an hmōi testamentū rū patur.respondeo q̄ si tenes q̄ per monachationez fi lius exeat de patris potestate qd̄ verū est vt supra ver. xxj.bene rūpitur testamentū.nam 7 filio deportato rū pit testamentū per nepotem.quia se inuenit immedia te in potestate p̄is.quia p deportationez exit filius de potestate p̄is.ff.de lib.7 posthu.l.gallus.7 ar.ad hoc insti.de exhere.li.§.posthumoꝝ.Bal.Sentit q̄ filio ingresso monasteriū nepos ex eo agnascat auo et rū pat testamentū aui si erit ꝓteritus sentit q̄ sic.quia pa ter eius erat de medio sublatus p religionē sicut si per emancipationē vel deportationē.ff.de libe.et posthu. l.gallus.§.7 quid sit tantū.Ego non credo q̄ pater sit sublatus de medio cū iure ciuili succedit.C.de episc.7 cleri.l.de nobis.CLij.queritur.et primo nō.q̄ mo nachi 7 canonici 7 alij nō habētes arbitriū ꝓprie volū tatis testari nō possūnt.vt.C.de sacrosanc.ecc.auten. ingressi.xix.q.vl.nūc aūt.xij.q.ij.nolo.7.c.se.Quidaz tamē dicūt illud corrigi in auten.de sanc.epis.§.si qua mulier colla.ix.quod est.xix.q.vlti.vel dic q̄ illud vl tro.quod dicitur in prę.§.si qua est potius diuisio fa cta quasi in vltima volūtate q̄s testamentū.put ibi pa tet.7 ea.q.quia ingrediētibꝰ.7 no.in prę.§.si qua muli er.qui est eīm in potestate alterius nō potest sine illius volūtate testari.vt insti.qui.nō ē per.fa.testa.in p̄n.C. q̄ tes.fa.pos.l.fi.clericus tn in potestate constitutus te stari pōt.vt infra.ver.lviij.CQuid ergo si ingressus cum diuidit inter filios ꝑm prę.auten.si qua mulier.

vult vnū alteri p fideicō. astringere. H. p pupillarez substitutionē nō vt statim subdā. Z. vt si sine liberis decesserit eius portio ad alterꝝ deuoluat. rñdeo dico ꝙ facere pōt. nā si statim alteri eoꝝ plus delinqre pōt multofortius ſ̄ poterit sub ꝓditione facere et in aliud temp⁹ restitutionē differre arg. ff. de in litē. iuran. videamus. §. ß an ꝛ iudex. ꝛ. l. in actionib⁹. §. ß iudex. Sic em̄ ipa diuisio ei pmissa ē ergo ꝛ modus ꝛ cōditio velut accidentia sunt pmissa ar. ff. de ꝓcura. q̄ ꝓcuratorem. ẑc. ꝛ cui licet plus ꝛ minus licere debet. ff. de reg. iur. nō debet. eꝛ de deci. ex pte. lz autez hoc possit inter filios facere. vt dicit p. l. si qua. nō tñ pōt inter alias psonas ordinare ꝙ eis aliquid relinquat vel ꝙ ad alias nō pueniat. immo nec inter filios naturales ꝛ spurios aliquid diuidere. Bald. no. Sentit hic Guil. ꝙ. §. ex impfecto nō habeat locuz in filijs bastardis. licet alibi notet ꝓtrariū. Z. pōt nec etiaz inter nepotes filioꝝ q̄ quasi extranei sunt q̄ ad ſ̄ ar. C. fam. ber. l. fi. C. de test. ex impfecto. H. illa. l. nō facit. ß corrige. l. hac consultissima. §. ex impfecto. Z. qr dū eis in filijs successuris spāliter ꝓcedit in alijs ꝓhiberi vī. ar. ff. de iudi. cū pretor. eꝛ de p̄sump. nonne. ff. de ꝓdi. indebi. cū ita. ꝛ. ff. de le. ꝛ se. cōsul. cū lex. ꝑm Mar. de pha. H. Scire debes ꝙ inter doctores legū sunt opiniones ꝫue. an hec diuisio de qua loq̄tur autē. si qua. sit testamentū. quas vide ibi p accur. in glo. nūq̄d ē. Sed alia q̄stio plus vrget. scilicz qñ filij bñe debeāt portiones diuisas p patrem. Accur. in vlt. glo. auten. si qua ponit vtrāq; opinionē s. ꝙ debeaꝝ pueraz mortē ß interim alimenteꝝ de illis. ꝛ textus in fi. illius autē. vī huic opi. fauere ꝑm Ly. q̄ dicit ibi ꝙ pe. suus hāc opi. tenet. hāc etiā tenebat dominus me⁹ p illū fi. q̄stionē tñ formabat qñ habiturus sit legitimā. ꝛ de illa bñ loq̄tur textus. Sed q̄rebam de pte p p̄iem diuisa ꝛ tñ etiam de legitima loq̄ndo tenet ipe accur. in pre. autē. de monach. §. si ꝯo filios. ꝙ statim peti poterit ꝛ ibi Ja. de bel. dicit in. x. q. secū de partis illā glo. tenendā vt veriorē ꝛ equiorē. ad qđ inducit. e. ti. §. si aūt vxorem. vbi statim post ingressum dos vxori restituiꝝ p pactū ex morte. ad idē. l. fi. C. de epi. ꝛ cle. sit ergo idē in liberis p̄cipue cū quo ad bona habeatur pfessus p mortuo. Item ꝓstat alimēta deberi. C. de alen. lib. p totū. ꝛ hoc fatentur tenentes ꝫnū. ꝛ difficile foret exigere a monasterio. ꝛ monasterium sic soluere esset etiā graue. equū ergo est illā ptem statim peti posse. facit qđ scripsi de dona. ad apostolice. sup iij. glo. ꝛ ẑua opinio nō ponit differētiam inter nō pfessum cui sufficit alimenta liberis p̄bere ꝛ pfessuz saltem semimortuū ad quā tñ ipe leges intendūt ꝓpter q̄ ista placēt. ad fi. autē. ꝛ ad. §. qr ꝯo. vt lice. ma. et ani. colla. viij. rñdetur illa pcedere qñ filius non petiuit. Z. C Liiij. q̄ritur. Sed nūq̄d parētes succedūt ī bonis istius ingressi. ꝛ vī ꝙ in nullo succedent. nā nullus heres ei primior est quā eccl'ia q̄ ipm dño sociauit. vt eꝛ de penis. c. ij. Item monasteriū ē loco filij vt in aut. de sanc. epi. §. aūt colla. ix. in pūti filioꝝ causa potior ē in successione ab intestato. in autē. de here. ab intestato. §. j. insti. de gradi. cog. §. fi. ꝛ de here. quali. ꝛ diff. §. ß sui. ꝛ s̄. ꝯo. priori. ꝛ ver. tercio. ꝛ de hoc direrūt. Jo. ꝛ Accur. ꝛ Mar. de pha. Jo. etiā no. xix. q. vlti. si qua ꝙ ascendentes excludūtur a successione istius ingressi liberis ex eis nō extātib⁹ al's nō obstātib⁹ placet contra. H. cui cōcor. dñs me⁹. ꝛ vbi autē. dicit liberis supplet ꝛ parētib⁹ p istas leges. Z. ar. C. de epi. ꝛ cle. autē. presbyteros. ꝛ in autē. colla. viij. vt liceat ma. ꝛ anie. §. qui ꝯo multos. ꝛ in autē. col. ix. vt nulli iudi. §. adulteꝝ. ff. de inoffi. testa. nā ꝛ si parētib⁹. ꝛ C. de bo. dam. auten. bona. tercij dicūt ꝙ parētes debēt hr̄e debitū bonoꝝ subsidiū in bonis filij ingressi et sic ecōtrario. ꝛ in ſ̄ tñ interest inter filios ꝛ parētes. nā p̄ pōt diuidere bona inter filios post ingressum pōt etiaz plus donare plus legitima filijs. filio ꝯo ingressus ei nō pōt nō tñ pōt de fraudari debito bonoꝝ ſ̄bsidio. ar. C. de inoffi. do. si filius. ꝛ vide infra. ꝯ. ad p̄missoꝝ. C Lv. q̄ritur. ß nūq̄d is q̄ post ingressum diuidit inter filios. vt no. §. ꝯ. liij. poterit vnū alteri pupillariť substituere. rñ. nō cū eos nō habeat in ptāte. vt. ff. de vul. ꝛ pu. l. j. ꝛ ij. §. ꝛ ver. xj. C Lvj. q̄ritur. Sz nūq̄d poterit illis tutorē dare. rñdeo nō pari rōne. nā ingressus ē de terra ꝛ de cognatione sua ꝛ religiosus. i. q̄si relegat⁹ ꝛ ē a seculo. vt. xvj. q. j. si cupis. vñ non hz filios in ptāte cū ipe sit ſ̄ alterius ptāte. ar. insti. qui. mo. inf. pa. po. sol. ꝛ. C. de sen. paſ. l. fi. ꝛ supr̄. ꝯ. xij. ꝛ talis p mortuo quo ad mūdum hr̄. vt C. de epi. ꝛ cle. deo nobis. ꝛ in autē. de monachis. §. illud. col. iij. ij. q. vij. placuit. ꝛ c. se. iij. q. xj. si q̄s. n. ꝛ idō tutela alijs ꝓpinquis defertur. vt insti. ō legi. agna. tu. pōt tñ de eqtate dici ꝙ iudex illū tutorē filijs cōstituet quē p̄ q̄uis pfessus noīauerit. ar. insti. ō tutelis. §. fi. C. de cōfirma. tu. l. j. ꝛ l. penl'. ꝛ fi. C Lvij. q̄rit'. ß nūq̄d in hoc suo testamēto pōt testari de dote vxoris sue rñdeo nō. qr nō pōt testari neq; cōtrahere. vt dixi ar. in p̄. autē. ingressi. vt. C. de epi. ꝛ cle. auten. nūc aūt qđ ē. xix. q. vlti. in fi. ꝛ c. q. ingrediētib⁹. C Lviij. q̄rit'. qđ de secularib⁹ clericis vel cōuersis. Bal. de cōuersis est idem iudiciū qđ de monachis no. ff. de mino. l. si ex cā. §. pap. Sed an habeāt vocē vt canonici vide Inno. de insti. in ecclesia et vide in autē. hoc ius porrectū. C. de sacrosanc. ec. Z. Qui sua ꝓpria licite retinēt. ꝛ dic ꝙ testari pñt. C. de epi. ꝛ cle. auten. licentiā. ꝛ. l. si quis p̄sbyter. eꝛ de testa. qr nos. ꝛ c. relatū. ij. ꝛ. §. ceterū. nō tamen possunt testari de bis que acquirūtur de prebēda sua vel alio legitimo ꝛ iusto modo quasi de castrēsi pecu. ꝛ C. de episco. ꝛ cle. sacre. Idem auten. presbyteros. ꝛ. l. cum lege. quia p̄sumūtur de bonis suaꝝ administrationū habuisse nisi contrariuz ostendatur. ar. C. eo. auten. non licet. et in pre. auten. licentiam. extra de pecul. cleri. c. j. ꝛ fi. xij. q. iij. c. j. episcopus tamē ꝛ presbyter nō dico religiosus de fructib⁹ ecclesie sue ꝛ mobilib⁹ sibi ratione ecclesie acquisitis poterit seruitorib⁹ suis mercedes relinquere ꝛ donare ꝛ remunerare eos. vt. C. de sacrosanct. eccle. iubemus nulli. ꝛ. l. vicissitudinem. ꝛ in pre. c. relatum. xij. q. ij. hoc huius placiti. et. c. caritatem. ꝛ. e. quicūq; suffragio. ꝛ. c. se. extra de pecu. cleri. c. fi. in fi. dum tamen nil fiat in fraudem put quidam faciūt legantes cōsanguineis nepotib⁹ maximas ꝛ diuersas pecunie quātitates sub nomine remunerationis receptoꝝ ab illis seruicioꝝ ꝓtra iura. vt. lxxv. di. non satis. prope prin. ibi melius est em̄. ẑc. Bal. nō enim creditur omni voci no. ff. de castrē. pecu. l. si forte. C. de colla. l. si donatione facit quod no. C. de sacr. sanc. eccl. l. illud ꝛ de proba. l. qui testamentū. Z. H. ad materiam facit quod no. supra de fructib⁹ ꝛ interesse. §. j. ver. sed pone ꝑlatus cum ver. se. ꝛ vide qđ no. de offi. ordi. presenti. li. vj. in glo. p economū ꝛ qđ dixi super ea. Z. C Lix. queritur. Quid si ingressus post professionem factā instigāte dyabolo nouos filios generauit. respōdeo si tanq; ex cōiuge illi erūt serui monasterij. Si ꝯo tanq; ex fornicaria vel cōcubina monasteriū in psonis eoꝝ nullū ius habebit. xv. q. vl. cum multe. C. de incest. nupti. auten. ex ꝓlexu. H. vbi scripsi in glo. magna. ver. cuius aūt. de domino autē nō est questō nisi in minore de quo supra. ꝯ. xlv. ß sic de possessione. ꝛ de illa sola querit Jo. in remiſ. que sequitur ꝛ tenet idem. ꝛ cōcor. Ja. de ra. per. l. quā ibi Jo. alle. ꝛ ad. l. cuz heredes. ff. de acqui. po. respondit ꝙ ibi erat mortuus dominus hic viuens de hoc Ly. in pre. autē. si qua in fi. Z. C Lx. queritur qui⁹ si ingressus habebat res furtiuas vl' de vsuris ꝛ hmōi de quib⁹ in suo ingressu fuit oblitus. dic ꝙ testari non potest monasteriū tñ restituere tenetur q̄diu aliquid habet de bonis illius ꝛ nō vltra. vt supr̄. ꝯ. xlviij. C Lxj. queritur. sed

nūquid eoipō q̄ quis monasteriū ingredit trālfertur dominiū ⁊ possessio bonoꝝ suoꝝ in monasteriū. Inno. papa. no. eꝛ̄ de proba. in pūcti. H. Jo. de deo. li. ij. q. xij. tractat de querso eccl'e secularis q̄ de licētia plati contraxit mrimoniū. ex eo suscepit filiuꝫ ⁊ mortua uxore q̄ ex illa habuit ecclie assignauit. an illo mortuo teneat eccl'ia filiū. ere. soluit q̄ si cōsuetudo ē eccl'ie q̄ tales ptrabāt nec sunt pfessi eccl'ia illū alet sicut alios similes. xj. di. in his. xxxij. q. iij. obijcit. saltē quantū patit pēna substātia. vl̄ pter licentiā plati alatur. vt pauꝑ. xvj. q. j. c. vlt. lxxxvj. di. pasce. Si ꝛo pfessus fuit nec ptrabere potuit filiꝰ seruꝰ est mona. vt supꝛ. ⁊ vt seruus alēdus als eccl'ia pperet ius in illo. de in fan. c. vno. Z. qō sic de ℔ etiā no. xix. q. vl. si q̄. ¶ Lxij. q̄rit pone ticiꝰ ingressus ē monasteriū in q̄ carnes comedebāt. ℔ postea vsitatū ⁊ correctū nō dat carnes. et alias maiores solito austeritates obseruat. nūq̄d iste ticiꝰ ℔ obseruare tenet'. de ℔ no. ſm papā. eꝛ̄ de regul. sup eo. H. vbi satis post eū scripsi in glo. q̄uis. Z. et ſm do. meu. in summa in tit. de voto. §. vtrūq; ver. si aliquis. ¶ Lxij. q̄ritur. Quid si dubitat' qua de cā q̄s intrauerit monasteriū ⁊ vī pſumptio p religione. xvij. q. ij. q̄ bona. ff. de reli. sunt pſone. ℔ dici pōt q̄ vsq; ad ānū pſumit' p nouicio ⁊ p regula. vt. e. q. gōsaldus. nisi cōtra pbetur. vt eꝛ̄ de tes. nup. ⁊ eꝛ̄ de regu. ne religiosi. post annū ꝛo pſumit' pro habitu. H. q̄cq̄d intēdat tene qō babes de regu. c. j. li. vj. ⁊ in clemē. c. ti. eos qui Z. vt e. o. ti. ex parte. ⁊ vide. §. ꝛ. xxxij. ¶ Lxiij. q̄rit. q̄d si infra annū dicit et pteſtat' q̄ nō vult remanere in religiōe tñ post annū remanet in monasterio vl̄ habitu quē gestabat nūq̄d pīndicat sibi dicit Vincē. q̄ nō. H. in p̄. de cre. ex pte. vt ibi scripsi sup vl. glo. Z. q̄ annalis interrupta pscriptio eꝛ̄. de offi. ordi. pastoralis. eꝛ̄ de eo q̄ mit. in pos. cuꝫ venissent. ⁊ si remanere voluerit iteꝝ hēbit annū p bationis nisi ei renūciauerit. arg. contra. q̄ vī a pteſtatiōe recedere remanēdo post annū eꝛ̄ de ap. sollicitudinē supꝛ. ꝛ. pri. H. hic factuꝫ ⁊ pteſtatio se ꝑpatiūtur. Z. ¶ Ad pmissoꝝ aūt noticiā nota q̄ ad monasteriū trāsiens aut p pctō intrudit'. Aut spōte ingredit'. Si q̄dez intrudit' aut ad tp̄us aut imppetuū. Si ad tp̄s tūc oīa bona sua retinet vel saltem recupat tpe elapso. vt. ij. q. ij. in pmis. ⁊ ar. eꝛ̄ de cleri. ꝓiug. q̄ a te. Si imppetuū tūc subdistinguit'. aut em̄ hꝫ liberos. aut nō. si hꝫ liberos duas partes bonoꝝ hēbūt liberi ⁊ monasteriū terciā. Si ꝛo nō hꝫ liberos. aut hꝫ parētes aut nō. si hꝫ illi hēbūt vnaꝫ terciā bonoꝝ mona. ꝛo duas. de ℔. §. ꝛ. liij. Si autez nō hꝫ parētes monasteriū oīa bona hēbit supꝛ. ꝛ. iij. et se. hec oīa pbātur in autē. col. viij. vt liceat ma. ⁊ anie. §. qꝛ ꝛo q̄dam. ar. tñ ꝓtra. xvj. q. vj. de lapsis. vbi dicitur q̄ parētes totuꝫ hēbūt pter necessaria vite illius q̄ in monasterio ponit'. Sꝫ illud debet intelligi ⁊ exponi ſm pre. l. Alij dicūt ⁊ melius q̄ p illud derogat' legi predicte. ceteꝝ si spōte ingreditur. Aut in vita aut in morte. si in vita ingredit' puta siue sanus siue infirmus ⁊ mortis suspitiōe ⁊ ad hoc vt monachus fiat ingreditur. tūc si ante ingressum de suis bonis disponit valet eius dispositio. vt. §. ꝛ. li. xix. q. vlt. nūc aūt. Si ꝛo nō disponit ante ingressum. Aut hꝫ liberos aut nō. si non hꝫ ipō ingresso oīa bona sua ad monasteriū deuolūtur. vt. e. q. platō. ⁊. l. si qua mulier. C. de sa. sanc. eccle. autē. ingressi. excipit' tñ si vt ingrediat' a monachis fuerit illectus. quo casu res a monasterio auferūtur ⁊ legitimis heredib' applicātur. vt. xx. q. iij. cōstituit eꝛ̄ de testa. req̄sisti in fi. eꝛ̄ de puer. ꝓiug. dudū. Si aūt liberos hꝫ post ingressum bona sua inter eos diuidere potest ita. ſ. q̄ filijs legitimā tribuat ad plus nō amplius q̄ vt monasteriū habeat quātū vnū ex filijs. vt. xix. q. vlti. si qua. ⁊ si nō diuidat inter eos liberis cōcedit' a lege legitima. residuuꝫ ꝛo monasterij erit vt in p̄. l. nūc autem. poꝛro si in morte ingredit' puta q̄ ideo solum ad monasteriū accedit vt ibi mortuus sepeliat' vt extra de sepul. relatū. tūc nihil ad monasterium ptinebit nisi ei nominatim aliq̄d relinquat'. sed nec hoc totum retinebit monasteriū quoniā vel terciā vel quartā vel medietatē ſm locoꝝ varietatē restituet eccl'esie in qua moriens sacra recepit. vt extra. e. certificari. et quasi p totū. ¶ Circa inq̄sitionem religiosoꝝ. ⁊ de qua in hoc ti. in tex. libri de cre. tractat' nihil dico cū hoc habeat ꝺ plano ⁊ sine strepitu iudicioꝝ p presidentes capitulis expediri. vt extra. e. ea que. §. q̄ si abbas. de alīs ꝛo in quisitionib'. supꝛa de inquisit. diximus.

De religiosis domib'. Rubr.

H. Roff. in nostris libellis pseq̄tur hāc rubricā. Alij practici auctoꝛis non tractant materiam. recurrendū est igitur ad summistas ⁊ hostien. et tripliciter recipit locum religiosum sacrum. ſ. i. sacratum. vt eccl'esia vel cimiterium locum pium non sacratum sicut hospitale cuiuscūq; speciei. Item locum vbi sepulti sunt fideles ⁊ omnia ista tenent nomē generale religionis. Rubrica tamē hoc specialius intendit de primo ⁊ secūdo tractat etiam de vnione taliū locoꝝ ⁊ de causis vnionum quas dicit quatuoꝛ. modos autem vnionum vide no. ne se. vacan. c. vno. in ⁊ super prima glo. conueniat ergo questio posita super regula. qui contra iura. li. vj. an ex sola possessione etiā longissimi temp̄is iustificet' eccl'esiaꝝ vnio. huic etiam rubrice summe cōuenit que stio quā plene tractani de censi. cuꝫ venerabilis. super glo. q̄. An hanc subiectionem religiose domus vel eccl'esie epūs. ꝛc. de cōsensu capituli possit eximendo. vl̄ alicui dignitati cōcedendo a se totum abdicare. Z.

Jc cōcipit' libellus Libellus Lo. ꝛc. ꝓpo. ego sindicus seu ꝓcuratoꝛ ꝓrioris ⁊ conuentus monasteriꝰ sancti Jo. in monte boñ. cōtra venerabilez p̄rem epm̄ bonō. q̄ oꝛta olim inter ip̄os sup hospitali ⁊ eccl'esia talis loci materia q̄stionis tandez in tales sup hoc extitit cōpromissum qui demū pnūciauerūt dictuꝫ hospitale ⁊ eccl'esiā ad p̄fatū monasteriū ptinere. q̄ pnūciatio a partib' extitit approbata ⁊ p sedē apostolicā cōfirmata. vez epūs ipe nūc quēdaꝫ. T. in eccl'ia ipa de facto instituit seu verius intrusit ⁊ ipsam cū dicto hospitali ad se spectare cōtēdit quare peto eā ad dictū monasteriū ptinere sentētialiter declarari. ⁊ dictum. T. in de amouē dictoq; poꝛē ⁊ quētū i coꝛpalē ei⁹ possessiōem reduci. extra. e. c. iij. ⁊ **Libellus** H. Roff. tñ iij. vel sic in genere. ampliat⁹ quē vide. e. ti. in vlti. colū. Z. Lo. ꝛc. ꝓpo. ego procuratoꝛ episcopi biterrē. nomine eius cōtra episcopuꝫ agaten. q̄ eccl'ia sancti martini de podiomissiōe fita ē in dioc. biterren. ⁊ ad eū pertinet iure dominij vel quasi ip̄ius nomine biterrē. ecc. cuius pastoꝛ ac caput existit. ⁊ sibi debꝫ esse subiecta tam in institutione q̄z in alijs ad ius episcopale spectātib'. vez talis episcopus agathen. ibi episcopalia de facto exercere p̄sumit. quare peto nomine quo supꝛa dictā eccl'esiā mihi restitui ⁊ ip̄am ad me spectare de iure p viam sententiaꝫ declarari ⁊ sup ea dicto episcopo agathē. ꝑpetuū silētiū imponi. xv. q. vij. omēs basilice. extra. e. cōstitutus. ⁊. c. se. H. qō incipit cum venerabilis. quare dicam hoc infra videbis. Z. ⁊ de conse. di. j. omnes. extra de pscrip. cū olim cetera dic. vt infra ti. ꝓpoꝛi. ¶ Et nota q̄ petitio subiectionis generalis ē ⁊ debet sup ea pnūciari. put no. supꝛa de sententia. §. qualiter. ꝛ. item debet esse. ¶ Illud aūt. H. Ingredit' materiā quā scripsi post Jnno. ꝛ bosti. e. ti. cum venerabilis. in glo. ij. Z. notanduꝫ ē

q̄ si peteres eccl̄iā ⁊ nō dicis in libello q̄ illa spectat ad eū in spūalib⁹ vel tpalib⁹ vel in vtroq̄. vel dicis tibi subiectā esse in ℔. ⁊ in ℔ talis libellus bonus ē. vt ex̄ de capel.monach.c.ij. ℍ. ibi scripsi ī.ij. glo. ℤ. dicūt etiā q̄dā q̄ clerici ⁊ laici p̄nt eccl̄ias petere rōe inrispatronat⁹. vt ex̄. de iudi.examīata. ⁊ de reli.dd. cōstitut⁹. tñ si simplicit⁹ eccl̄iam vēdicet nō factis his adiectionibus in libello valebit nihilomin⁹ sententia sup̄ tali libello lata. q̄ vtilis actio in rem p̄o spūalib⁹ ⁊ cōsecratis reb⁹ locū habet q̄uis locū nō habeat directa vēdicatio. arg. in p̄. c. examinata. ex̄ de cleri. oudū. C. de sa. sanc. eccle. sancimus. ff. de rei ven. in rem. §. j. ⁊ l. q̄ religiosis. ¶ Quidā aūt dicūt q̄ ecclesia recte vēdicat ℔ solūmō res corpalis certis finib⁹ distincta petit ꝛ sacra sit res. vt in p̄. l. sancimus. Sꝫ si petit eccl̄ia cū iuribus suis puta cū iure decimādi ⁊ alijs iurib⁹ incorpalibus tūc nō recte intētatur rei vendicatio in qua nō venīūt nisi corpalia. ff. de rei vend. l. j. ⁊ l. vendicatio. prudenter tñ aget aliquis si primo intentet rei ven. p̄ ecclesia ⁊ eius ptinētijs corpalib⁹. ⁊ postq̄ in hac opinione obtinuerit agat p̄fessoria vel quasi noīe ipius ecclesie p̄ iurib⁹ incorpalib⁹ eidē ecclesie cōpetentib⁹. Alij dicūt ⁊ melius ꝑm papā q̄ cū petitur ecclesia recte vendicat⁹ ecclesia ⁊ sententia mādabit⁹ executioni tam in corpalib⁹ q̄m in nō corpalib⁹. tūc em̄ incorpalia veniūt nō quasi principale ℔ tanq̄m accessoriū. vt ⁊ al's in int⁹dicto vñ vi res soli tm̄ veniūt de sui natura accessorie tñ veniūt immobiles. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. illud. nec est simile de hereditate ⁊ peculio. q̄ ibi nō ē res aliq̄ corporalis cui alia accedat. qualiter aūt ptinentie intelligant⁹. ⁊ quid sit iuris de hoc no. ꝑm papā. ex̄ de restit. spo. cū ad sedē. ℍ. vbi scripsi in glo. no. libellū. ℤ. et vide q̄d no. sup̄ de acti. ⁊ peti. §. ij. ver. ℔ q̄ ē. ¶ Sed q̄s recte vendicare pōt eccl̄iā cū ptinētijs suis. rñdeo p̄ latus tempalis. extra de trāsac. p̄stitutus. ⁊. c. se. ⁊ etiā ppetuus si ad eū ptinet plenarie. vt q̄ in ꝓprios vsus eius et eccl̄ie sue sit ppetuo assignata. vt ex̄ de priui. c. pastoralis. Si ꝯo dicit solū eā sibi esse subiectā pōt etiā vendicare vt in p̄. c. cū venerabilis. ℍ. sup̄ nō est allegatum infra tñ allegat⁹ de excep. si de illo intendit. Si ꝯo de decre. huius ti. nō fuerat nominatim allegata ℔ p̄secutiue vt sup̄ patuit. ℤ. melius ē tñ ꝑm Vin. q̄ agat p̄fessoria petens in ea ius subiectionis. vt ibi et in p̄. c. cōstitutus. ff. si vsufruc. peta. l. j. in prin. ex̄ de rescriptis ex pte. o. ego dico ꝑm simplicitatē canonicam nō multū de p̄missis subtilitatib⁹ esse curandū. ⁊ indifferēter vsus causaꝝ talē libel. admitti peto talē ecclesiam cū iuribus ⁊ ptinentijs suis q̄ ad me ptinēt in spūalibus ⁊ tempalib⁹ ⁊ etiā iura vt patet in concor. q̄ sunt sup̄ de iudicijs. §. j. in fi. ⁊ sup̄ de sentētia. §. qualit⁹. ℵ. Item debet eē. ⁊ de act. seu peti. §. seq̄tur in prin. esset etiā sufficiens talis libel. q̄tū ad patronū clericū. vt p hec verba cū suis iuribus ⁊ ptinentijs intelligat⁹ solū petere iuspatronatus. vel etiā si ad clericū spectet iuspatronatus ex fundatione. xvj. q. ij. c. ij. ex̄ de excep. cum venerabilis in p̄n. ℍ. vbi de hoc mēbro scripsi in gl. iij. ℤ. secus ī laico iuspatronatus tm̄ petente. q̄ ipe nihil hz in possessiōib⁹. ex̄ de iurepa. q̄ aūt. et. c. decetero. x. q. j. c. iij. ⁊. iiij. Itē sec⁹ in clerico ex donat. laici iuspatronat⁹ hñte. q̄ tūc idē ē q̄d in laico. vt nō sit sufficiēs hic talis libel. tutius tñ ē q̄ patron⁹ etiā clericus petat in libello iuspatronat⁹ ⁊ rōem administratiōis sibi reddi hec em̄ petitio ptinet ad oēs nō solū q̄ hñt iuspatronatus ℔ etiā q̄ hñt admīstratiōem in tempalib⁹. vt pz in p̄. c. cū venerabilis. ¶ Porro si q̄s petit decanatū p̄positurā ep̄atum. vel aliā dignitatē etiā secularem vt comitatū vel marchiā nō recte agit rei ven. ℔ implorabit cognitionē p̄toriā vl' offm̄ iudicis. iustū em̄ ē q̄ habēs ius in aliqua dignitate possit illā petere. vñ nō cōpetat sibi aliqua actio ⁊ habebit offm̄ iudicis. vt. ff. de mino. q̄ si minor. §. fi. ff. de lib. ho. ex. l. iij. §. hoc interdictū. ij. q. ij. hoc q̄p⁹. ij. q. j. in primis et hec actio vel hoc officiū erit vniuersa⁹ sicut petitio hereditatis. et sic p̄cedetur in hoc officio vt ⁊ in illa. ⁊ alij dicūt ⁊ melius q̄ in his casib⁹ cōpetit quasi cōfessoria in rem. vt no. papa. ex̄ de excess. p̄la. inter. ℍ. corrige dilecta. ⁊ ibi scripsi sup̄. j. glo. ⁊ ad materiā rēq̄ntz. ℵ. vide finē. supiora sunt dicta. q̄ iurisditō ē q̄d incorpale. In iure em̄ cōsistentia incorpalia sunt. ff. de re. diui. l. j. Sꝫ rei vendicatio in corpalib⁹ locū nō hz. illa em̄ sola vēdicātur q̄ vere possidētur. ff. de rei ven. l. vendicatio. vbi vide. ℔ incorpalia vere nō possidētur. ff. de acq̄r. re. do. l. seruus. §. j. ergo vēdicari nō p̄nt. Item iurisditio est quod dā gen⁹ ⁊ sic vēdicari non pōt. ff. de rei ven. si in rem. in p̄n. non ob. instī. de act. §. ij. ⁊. iij. vbi dat⁹ actio p̄ iure incorpali seruitutis vl' vsufruct⁹. q̄ illud ideo. q̄ sunt actiōes in rem. nec ob. ff. de rei ven. l. j. §. j. vbi vēdico filiū seruuꝫ ⁊ p̄sonas in q̄b⁹ ins habeo. quia ibi adq̄ir⁹ cā de iure romano vl' quiritū. vl' de iure canonū. Itē ibi vēdicat⁹ p̄pter ius q̄d in illa p̄tendit⁹. vez ē tñ q̄ in iurisditione limitan⁹ ⁊ exprimi oportet p̄sonas res vel territoriū in quas vel q̄ p̄tendit⁹ iurisditio. hec cām̄ dederūt his ℵ bis p q̄ recurrit⁹ ad offm̄ iudicis vel p̄fessoriā de qua vide sup̄ de causa p̄prietatis. §. in cōfessoria. ℤ. ¶ Quid si petat⁹ ciuitas vl' castr⁹ vl' villa ℍ. de his vide q̄d scripsi de sen. excō. si ciuitas in p̄n. li. vj. ℤ. Rñdeo si est actoris tm̄ rector vendicabit cū suis ptinentijs. C. de fundis limi. l. ij. ⁊. C. de bo. va. l. ij. Si ℵ o nō solū sit actoris tūc petat subiectiōem ciuitatis vl' castri vl' ville. vt ⁊ de subiectiōe eccl̄ie. sup̄ dictū ē. q̄d si aliq̄ vniūsitas hoīm alicui⁹ ciuitat⁹ castri vl' ville. sicut alicui⁹ dominij quo ad for⁹ vel bāna. ⁊ quo ad aliā iurisditionem ⁊ ipi negāt de his dño rñdere tunc aget dñs sicut ageret cōtra singularē hominē liberū. quia vniuersitas corpalis est. ar. ff. de rei ven. l. ij. ⁊. iij. ⁊. ff. de le. iij. si chorus. tutius tñ ei ē agere cōfessoria p̄ iuribus denegatis ꝑm Inno. qui etiā no. de hac materia extra de ap. dilectis. ⁊ de maio. ⁊ obedi. inter. ℍ. vide quod ibi scripsi sup̄ glo. vñ sententia. ⁊ in p̄. c. dilect⁹. super ver. ciuitatis. de offi. ordi. cum ab ecclesiar⁹. sup̄ prima glo. ℤ. ¶ Porro. ℍ. posuit supra d̄ sepul. de primo ⁊ secūdo interdicto. hic prosequitur tertiū ꝑm verba Roff. super ipō interdicto. ⁊ duo que in eo requirūtur expositiōib⁹ patēt. ℤ. si in loco sacro q̄s edificat vl' aliq̄d immittit cōpetit interdictū ne q̄d in loco sacro fiat. vt. ff. e. ne quid ī loco sacro fiat. l. j. in p̄n. vnde sic li. bel. conci. **Libellus.** Lo. ꝛc. con. de. p. q̄ vult immittere vel iam immisit. ℍ. Roff. facit duos libellos dicens vnū p̄hibitoriū aliū restitutoriū. hoc p̄bat q̄ de restitutorio nō ponitur sub prima rubrica sed ī. §. locor⁹. d̄ quo infra. fatetur tamē q̄ est vnū interdictū sed habēs duo capita. licet Jo. in arbore posuerit illa diuisa. ℤ. aliq̄d in loco tali sacro cuius cōfines. ꝛc. p̄pter quā immissionē locus ille turpis sit ⁊ deformat⁹ apparet. vñ peto ipm̄ prohiberi ne immittat vel immitti faciat vel ago contra eum vt illud q̄d immisit remoueat. et ad hoc p̄po. act. infactū surrogatā in locū interdicti ne quid in loco sacro immittatur vel ipm̄ interdictū. hec forma p̄batur. ff. ne quid in lo. sacro fiat. l. j. ⁊. ij. §. locor⁹. ℍ. ad solutionem obiectionis q̄ res sacre in nulli⁹ bonis sunt nec seruitutē recipiunt dicūt Roff. ⁊ bern. dc. q̄ hec p̄ponūt p̄lati eccl̄iar⁹ q̄ p̄nt etiaz talia vēdicare. vt supra dicit⁹. C. de sacrosanc. eccle. l. sancimus. fortius hec interdicta p̄oponere alle. ber. xvij. q. iij. attendendū tamē etiā priuatus q̄libet potest p̄dicta p̄ponere cū omniū intersit loca sacra nō deformari vl' pollui in q̄b⁹ peccata delētur in auten. vt liceat ma. et auie. §. q̄ꝯo ita. coll'. viij. nec ob. q̄ interdicta ad p̄uatas nō publicas causas pertineāt. ff. de iniur. le. sane. q̄ illud

vel ꝺ certꝫ ñ ꝺ oĩb⁹ vt pꝫ.ff.ꝺ in⁹di.l.j. Ꝛ.ac.g̃ sic po.

Positio actoris. Pono ꝙ loc⁹ iste ẽ sacer. Si negat dicas po. ꝙ eps cõsecrauit vel dedicauit illũ in honorem sancti talis vel ꝑ cimiterio.ff.de re.di.l.sacra. Itẽ ꝙ immisisti vel immittere vis ibi res tuas. item ꝙ per ea que immisisti vel imittere vis loc⁹ turpis aparet. re⁹ño sic

Positio rei. Po.ꝙ locus ille cui⁹ fines sũt tales ẽ ꝓuat⁹. itẽ ꝙ.t. tãtũ imisit vel imittere voluit ℔ ꝓcesso nõ põt iste ex facto tãtũ ꝓueniri. Itẽ ꝙ immissum est vel immitti spectat ad ordinariũ illi⁹ loci.ff.e.l.j.§.j. item. H. qꝺ ℔ sequit cõtinuauit Roff. actioni funerarie. de qua.§. de sepul. ver. porro q̃ funus. & tria que in ℔ requirunt ex positionib⁹ collige. Ꝛ. sepe locus sacer alien⁹ ꝑ puro vẽditor emptorꝙ ibi edificiũ vel aliud imponit vel prohibet dñus loci religiosi ibi mortuos inferre. vñ loci religiosi dño. H. & vsufructuario vel seruitutẽ hñti. vt in.l.ossa. statim alle.§. nõ solũ. qꝺ intelligas de seruitute mortui inferendi vel de hñte vsufructũ ad sepeliendũ aliã fuitutẽ nõ recipit.ff.cõia.pre.l.caueri. Ꝛ. ꝓsulit ꝑ act. i fcm ꝺ eũ vt tollat posita. immo etiã vt pstet sibi quãtũ int̃est eius illa nõ fuisse imposita. vel eũ nõ fuisse ꝓhibituꝝ immo etiã & loci p̃ciũ.ff. de reli. & sũp. fu. ossa.§. si locus. & §. in ℔. & l. liberũ. & l. is qui emptor. sic ergo libel. con.

Libellus. Lo. ꝛc. cõ. de. p. q̃ locũ meũ. s. talem religiosũ ꝑ puro emẽs talia imposuit vel mortuos in eo me inferre ꝓhibet. vñ ago ꝓtra eũ vt imposita tollat vel interesse meũ mihi pstet qꝺ ex timo. xx. & ad ℔ ꝓpo. act. ifac. vt i pre. l. põt ex⁹ sic libell⁹ ꝓci. ꝺ vẽditorẽ. H. q̃ ex maleficio vĩ obnoxi⁹ duplicit̃ s. vẽdẽdo rẽ alienã ꝑ sua & sacrã ꝑ pura. fac. C. ꝺ pac. l. vl. in fi. sed emptorem excusare potest ignorantia. Ꝛ.

Libellus. Lo. ꝛc. con. ꝺ. p. q̃ meũ locũ religiosuꝫ ꝑ puro. t. vẽdidit q̃ in dicto loco edificauit. vñ mortuos iferre libere nõ possũ quare ago ꝺ eũ vt ipposita faciat remoueri. & mihi meũ interee pstet. et ad ℔ ꝓpo. ꝛc. vt. §. item vide supra de sepul. ver. porro. & sequen.

Positio actoris. actor ergo sic po. Pono ꝙ talis locus est religiosus. Itẽ ꝙ eum vendidisti pro puro. Item ꝙ ad me pertinet vel in eo habeo vsufructũ vel seruitutẽ. ℔ ꝓbantur in pre. l. re. ño sic.

Positio rei. Pono ꝙ ille loc⁹ vacat ab oĩ sepultura. Itẽ ꝙ eũ vẽdidit. t. tantũ. itẽ ꝙ. M. est dñs ei⁹ pleno iure.

De capellis Monachoꝝ Rubrica.

H. Hãc etiã post primam ꝓsecutus est Rof. ponẽs ꝑ rubricã q̃ iura competant abbatib⁹ vel prioꝝib⁹ monachoꝝ vel canonicoꝝ in ipoꝝũ capellis & ꝓsequit̃ triplicẽ modũ hñdi. q̃ no. xvj. q. ij. in summa. & extra de p̃ben. de monach. in gl. ij. & sup illa plene scripsi. Alij practici auctoris nõ tranctãt materiã. recurratur igitur ad summistas. Ꝛ.

QDncipe sic libellum

H. ẽm Rof. ℔ ti. cuius fuit iste libel. & sequens. sunt tñ ampliati per auctoreꝝ. Ꝛ.

Libellus. Loram ꝛc. ꝓpo. ego sindic⁹ seu ꝓcurator talis monasterij noie eiusdẽ ꝺ talẽ epm ꝙ cũ talis epus p̃deceſſor ei⁹ cũ ꝓsensu sui capituli donauit ipi monasterio ecclesiam talẽ cũ iuribus & ptinẽtijs suis. et sic ipsa ecclesia ad p̃fatũ monasteriũ ptineat. quã dictus epus iniuste detinet iõ ecclam sepedictã a p̃fato epo mihi noie quo supra restitui peto cũ iuribus & ptinẽtijs suis & fructib⁹ & ipm ad id sñialit̃ ꝓdẽnari. ex ꝺ dona. pastoralis. ex ꝺ reli. do. ꝓstitutus. & ℔ cũ est pleno iure ꝓcessꝙ Si vero tm̃ tpalia vel tm̃ ius p̃onatus dicat sic lib. cõ.

Libellus. Lorã ꝛc. ꝓpo. ꝺ talem epm ꝙ cũ talis patronus de consensu eius vel ꝑ decessoris sui ipi monasterio donauerit ius patronat⁹ in tali ecclesia iõ peto ipm ius patronatus mihi adiudicari & ad me ptinere sñialiter declarari & dcm epm in ℔ sñialiter condemnari. Itẽ cũ eccliam illã monasteriũ a fundatiõe habuit. & sic ꝑ ꝓsequẽtiã in tpalib⁹ sibi debeat rñdere petit tpalia in ipa ecclesia sibi adiudicari. et cetera vt in pre. c. pastoralis. xvj. q. ij. c. ij. & c. pe. & fi. ex⁹ de preben. de monachis. & c. in lateran. vel sic i alio cãu

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. ego abbas scĩ zenonis ꝺ archipresbyterũ & clericos sancti ꝓculi de verona ꝙ dicta ecclesia sancti prioculi ad nostrũ monasteriũ ptinet iure pleno. videlicet institutiõe inuestitura archip̃sbyteri & eius fidelitate ipsius & fratrũ obedientia correctione rep̃sentatiõe ad ordines tõsuratione susceptiõe crismatis. letanijs. baptisme. capitulis & alijs similib⁹ ꝑ que plena subiectio declaratur cum dicta ecclesia sit in nostri parochia monasterij sita verũ ipi indebite sup his nobis rñdere recusant. q̃re peto noie dicti monasterij eos ꝑ vos cogi mihi in p̃dictis oĩb⁹ & singulis obedire & p̃fatam eccliam q̃ ad omnia p̃dicta dicto monasterio subesse ꝑ vestrã sñiam declarari & ad ℔ peto ipos sñialiter cõdemnari extra ꝺ re iudi. cũ inter. extra de maio. & obe. is que extra de capel. mo. c. ij. extra de offi. dele. coram. vel cõci. vt. §. ꝺ offi. ordi. ℣. si autez. & no. ꝙ religiosi siue sint exempti sine nõ dñt clericis quos p̃sentant ad ecclesias cõseruare cõgruam sustentationem ita etiã ꝙ possint epalia iura ꝓsoluere alioquin dioc. nõ debet eos admittere. vt in cõsti. Clemen. pape. iij. de preben. suscepti. H. que ẽ prima in ti. de preben. lib. vj. Hodie ꝑ clemen. v. meli⁹ ꝓuisum est de iure patrona. vt cõstitutos. Ꝛ. Hoc q̃ꝫ notãdũ ẽ ꝙ prioratꝰ ꝓferri ꝺ monachis cessante oĩno p̃cio & pactio. nec ꝺ priori aut prioratui aliqꝺ imponi onus tpale aut ꝑpetuũ ꝑ abbatẽ in ipius institutione. aut post qꝺ dic vt i ꝓsti. alex. iij. c. ti. qui religiosi. H. quã hodie nõ habem⁹ ℔ vide clemen. de sup. negli. pla. qr regulares. ij. rñ. & vide qꝺ scripsi de statu manach. c. q. sup. ℣. obedientie. Ꝛ.

De iure patronatus Rubrica.

H. Hanc materiã plene ꝑsequitur. roff. ꝑ. vij. membra distincta. post que ponit quedam notãda. Bonagui. pte. ij. charta. j. egi. charta. cxiij. quisqꝫ formauit duos libellos diuersos & ꝓuenerũt in formis. Alij practici auctoris siluerũt vide quod scripsi. e. ti. sup rubrica. Ad questiones scriptas venio dominicalis. liij. facit ad materiã. an. s. epus ꝓuatus ꝑ se restituere possit inuito patrono. hãc quere de rescriptis q̃uis. li. vj. in glo. pe. dominicalis. lxxvij. cũ discordãt tutor & pupillus in p̃sentando plene scripsi de elec. ex eo ꝙ li. vj. sup gl. venerialis. xvij. Querit an ius patronatus trãseat ex vẽditõe fũdi cũ oĩb⁹ iuribus q̃ hꝫ in villa. & dic ꝙ nõ vt scripsi. e. ti. ex litteris. in mag. gl. ℣. dixit etiã Inno. qõ posita sup regula i re cõi. lib. vj. Si clericus & laic⁹ patroni p̃sentant vnũ & postea ipe laicus aliũ nõ est dubia qr ꝓmus ꝺ admitti. ibi vide an paroch. ius p̃tãdi p̃scribãt. vide sup regula ꝙ alicui gratioso. & infra repetam questiões quas nõ cogitarũt antiq̃. An trãseat ius patronatus cũ i vẽditiõe vniuersitatis illud exprimit̃. et ꝓsiliũ circa id scripsi. ex⁹. e. ti. c. j. in p̃n. li. vj. Et aliaꝫ. an ius p̃onat⁹ possit legari scripsi. e. ti. cũ scõm. sup ℣. emptorũ. Hic quero bonoñ. eps ordinauit Licium in p̃sbyterũ q̃ postea successiue p̃sentat⁹ fuit ad duas parochiales ecclias & ꝑ ipm admissus nũc p̃sentat̃ ad terciã. Querit̃. an ipe eps ex defectu scie possit illũ repellere. & vi ꝙ nõ. ꝓmo respectu ordinis ad quẽ illũ reputa-

nit dignū ad bñficiū ergo illū nō reputet indignum de etate et quali. accepimus. facit. j. q. j. sicut xps. Jtē illuz bis ꝓfirmādo in eadem specie iudicauit illū dignū. eiꝰ ꝓriū nūc nō dz asserere. viij. q. vij. dilectissimi. de electi. nulli. li. vj. facit de accu. nulli. eꝓrum ď sen. excō. in ꝓsentia. et regula quod semel. li. vj. ⁊ ibi quere cōcor. bene facit lex si quis testib. C. de testa que hr. iij. q. j. ī fi. So. si ponamus istā terciā parochialez ex qualitate et quantitate parochianoꝝ vel situ ipsius differre multū a primis. ita ꝙ eque dici possit eū dignū ad primas ad istā indignū certū est istum iuste repelli. nō. n. sequitur ꝙ dignus minori sit dignus maiori. de transla. c. vlt. sic de nauib dicitur ꝙ quedā sufficiūt ad flumina que nō sufficiūt ad mare. ff. de exerci. l. j. §. nauem. ⁊. §. sed et si. Stat ergo dubiū questionis qñ est paritas vel modicus excessus ⁊ fortius qñ esset tercia minor primis quo casu videtur eū posse repelli hac ratione quia remoueri posset ab obtento ꝓpter nimiam insufficientiaz. sup quo vide quod no. de renunci. c. fi. in prima glo. et ď offi. custo. c. j. de eta. ⁊ qua. c. fi. etiam ab ipo promouente super quo vide quod scripsi de cleri. coniu. diuersis. super glo. ar. ꝙ fortius ergo pōt etiaz per eūdē nō admitti de iureiu. quemadmodū adducitur etiā lex. ff. de mu. ⁊ ho. vt gradatim. §. reprobari. ⁊. ff. de excu. tu. l. sed et reprobari. vt medicus semel probatus reprobatur. qđ est speciale propter hominum sanitatem. cum autē anime precioſiores sint corporalib. de peni. et re. cum īfirmitas. fortius in medico animaꝝ id dz admitti quaruz medicamentū dī in artib ars suprema. de eta. ⁊ qua. c. penl. nō ob. quod de ordinatiōe dictum fuit. ꝓstat eīm ꝙ nō omnes digni sacerdotio digni sunt cura. Jn religiosis et mendicantibus abundant exempla. ⁊ decret. accepimus non artat ordinantem ad curam sed ad beneficium. Z.

QJrca hanc materiaz no. ꝙ qñcꝫ agit contra presentantē. Quādocꝫ contra epm instituentē quandocꝫ contra institutū. qñcꝫ etiā ipse presentatus agit. Quādocꝫ est questio inter patronos. Jtem quandocꝫ agit ipe patronus ꝓpter iura sibi contracta ⁊ qñcꝫ petit ꝑntatio admitti. Jgitur contra ꝑntātē sic libel. conci. in possessorio. H. ꝑm rof. vbi. s. et est quartus libe. ipsi⁹. Z.

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. ego. b. patron⁹ ecclesie sancti martini contra. p. ꝙ cum essem in possessione vl quasi iurispatronatus ⁊ presentandi rectorē ad ipsam ecclesiam. ipe. p. me indebite iure illo spoliauit vel quasi presentando videlicet de facto. L. ad regimē ecclesie prelibate. quare peto me ad predictam possessionē vel quasi restitui ⁊ dictū. d. pro tanta temeritate canonice punire. si vero agis contra epm instituentē eodē mō ꝙci. libel. hoc saluo ꝙ vbi diristi ꝑsentando ponas instituendo. alijs etiā ꝛbis dece ter mutatis ī psonā epi. hec ꝓbātur extra de re iudi. cū bertoldus. ď cā pos. cū ecclesia. vbi probatur ꝙ potest ꝗs iurib spoliari. cōtra institutū autem sic concip. lib.

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. ego. t. patronus talis ecclesie contra. p. ꝙ ꝑfata ecclesia vacāte. b. falso se asserens patronū ⁊ se fore in possessione iure patronatus seu pūtandi rectorē ad eā ipsum. p. indebite ad ipsius ecclesie regimē tali epo presentare de facto cū de iure nō possit presumsit ꝙ eps ad presentationez būc dictū. p. dī in ea instituisse quare peto ipsū. p. ab ipa eccl'ia remoueri ⁊ sup ea ꝓpetuū silentiū sibi imponi. extra eo. ꝓsultationib. extra de elec. ꝙrelā. extra de cā pos. ⁊ ꝓprie. cū olim. ꝙ si epus non admisso presentando per patronū per se instituit aliū sic li. cō.

Libellus. Lo. ꝛc. vt. s. proxime vsqꝫ circa. p. iunge ꝙ nup vacante dicta ecclesia ad eū, b, virū vtiqꝫ honestū ꝓpetētī litterature ⁊ etatis sufficientis duxi ⁊ ad regimē ipius tali epo ipsius loci dioce. pūtandū. verū ipe ꝓ sue voluntatis arbitrio eū instituere recusauit dictū. p. cōtra iusticiā ꝓpria auctoritate in ea instituens in iuris mei preiudiciuz ⁊ grauamen quare peto ꝙ vos ꝙ de ipo. p. factū est irritū nunciari. ⁊ ipm. p. a dicta ecclesia remoueri ⁊ remouendus fore sñialiter declarari. peto etiā dcm. b. quē vobis ꝑsentando in ec. p vos debere institui seu etiaz ordinari. Sz etiā si patrono ꝓtempto eū instituit. Eodē mō cōcipe subtracto eo ꝙ ibi dī de pūtatiōe patroni. xvij. q. vij. decernim⁹. ex ď of. le. dilect⁹ ex ď iure patronat⁹ pastoralis vel sic.

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. ego. s. pcurato. g. ⁊. r. cōtra. p. q̄ se gerit pro rectore vel electo talis ecclie ꝙ viuentib ipsis. g. ⁊. r. patronis ipsius ecclesie i possessiōe vel quasi ꝑsentandi vel eligendi rectorē ad istā existentib dictus. p. per quendam. L. afferentē se fore cū patron⁹ vel parochianis ipsius ecclesie se fecit de facto vt dī in rectorē dicte eccl'ie pūtari dictis. g. ⁊. r. irrequisitis ꝓtemptis pariter ⁊ exclusis ipseqꝫ. p. insufficiens est ⁊ defectū patit ī litteratura moribꝫ etate. quare ex ꝑmissis causis ⁊ ex alijs de q̄bus ꝓstare poterit in ꝓcessu peto ꝑdictā electionē seu pūtationē siue nominatōnē p dictū. t. ď ipo p. dictis patronis exclusis ⁊ ꝓtemptis factā cassari ⁊ revocari tāqꝫ nō canonice celebratā vel saltē sententialiter declarari ipo iure nō tenuisse. ⁊ eidē. p. sup dicta ecclesia ꝓpe tuū silētiū īponi cū nullū ius habeat in eadē ex de re iudi. cū bertoldus. ⁊ in pre. c. decernim⁹ ⁊ in ꝑ. decre. ꝓsultatiōib ex de cā pos. ⁊ ꝓprie cū eccl'ia vel sic ꝙci. libell. H. secundum Bonag. ⁊ Egy. vbi sup. Z.

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. ego. R. Miles contra rectorem ecclesie sancti martini talis loci. ꝙ licet tale castrū in cuius territorio dicta ecclesia sita est a vero dño ad quē ius patronat⁹ in dicta ecclesia ptinebat emerim ipe tūrectorē me ꝓ patrono ipsius ecclesie nō admittit. ⁊ tāqꝫ patrono mihi rndere ꝓtennit. quare peto ipm a ꝑdicta iniuria cōpesci et cōpelli ꝙ me tāqꝫ verū patronū suū et ipius ecclesie recipiat ⁊ admittat ⁊ mihi tāqꝫ patrono in his que debuit respōdeat vt tenet'. peto etiā ipm ad hoc ꝑ vestrā sñiam ꝓdemnari. extra. e. ex litteris extra de re iudi. cū bertoldus. ff. de contraben. emp. nec in modicis. ff. de reg. iur. quedam. C Presentatus etiam potest sic libel. concip.

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. contra. p. ꝙ cum talis q̄ est in possessione vel quasi presentandi vicariū in tali ecclesia me ad vicariā ipam diocesē epo pūtasset ⁊ idē dioce. me īstituere renuit sine rationabili cā ꝓ suo libito volūtatis dictū. p. in ea instituit minus iuste quare peto ꝑ vos in vicariaz me instituiri. et dictum. p. ab ea remoueri et remouendum fore sententialiter declarari cum nullum ius habeat in eadē. vt in pre. c. cū bertoldus. ⁊. j. e. §. intelligētē vel sic libellus

Libellus. Lo. ꝛc. vt. s. ceteris retētis vsqꝫ ibi quare peto ꝛc. hoc saluo ꝙ vbi dicē ꝝ. p. dicat' esse ꝝ talē epm. ⁊ postea iunge mihi ꝑ eūdez dictū epm de equivalenti bñficio ꝓuideri ⁊ ipm ad id peto sententialit' ꝙdemnari. ex. e. pastoralis. in fi. C Si aūt. H. verba rof. cū libel. sequē. vsqꝫ ad. ꝛ. verū et ꝟ vbi. s. in fi. Z. Est questio inter patronos de iure pronatus. ⁊ eccl'ia vacāte oēs sunt parati eligere. sed vnus alium negat esse patronū. distingue quia aut vterqꝫ ē in possessione vel quasi. ⁊ tunc sic libellus concipitur.

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. ꝝ. p. ꝙ cū sim patron⁹ talis ecclesie ⁊ in possessiōe vel quasi iurispatronat⁹ ipius. idē. p. ꝛz nullū iuspronatus eidem ī dicta eccl'ia ꝓpetat talis ꝓtēdit se ad eā vacante ī ea debere pūtare rectorē. quare peto ꝑ vos ipz ꝓhiberi ⁊ sibi sup ꝟ ꝓpetuū silētiū īponi. aut neuter possidet ⁊ tūc sic conci. libel. eodē mō. aut aliter puta actor possidet ⁊ aliū negat esse patronū. et tunc potest sic libel. cō-

Libellus. Lo.ꝛc.ꝓpo.ego.t.ꝓtra.p.q cū sim in possessione vel quasi iurispatronatus talis ecclesie nūc vacantis sūcq parat⁹ ꝙ repsentationē d rectore ipi ec. ꝓuidere ipe.p.cū ius nullū sibi cōpetit patronat⁹ nec est in possessione vel quasi me in pfata representatiōe impedit volendo ꝙ se repsentare cū sibi nullū ius fit hoc faciendi. quare petō ipm ꝙ vos phiberi ꝛ sup hoc impedimento sibi ppetuū silentium imponi. ex.e.qm.ꝛ.c.cū ꝓpter.ꝛ.c.eā te. ꝛ iūge qd no.s. de reli.dō.v.illud. ¶Porro si pīono iura debita denegātur. sic. **Libellus.** Lo.ꝛc.ꝓpo.q cū sim prōconci.li. nus talis ecclie rectori ipsius ecclesie mihi honorē q patrono debetur exhibere recusat. s.q primus vadā in ꝓcessiōe. Itē q cū ad pauperiatē deuenerim mihi in necessarijs iuxta facultates ecclesie ꝓuidere recusat. Itē mihi ꝓsueuit oblationes mittere in paschate ꝛ hmōi. nūc aūt mittere detractat. quare peto ipsum ꝙ vos ad predicta facienda ꝛ seruāda compelli. ꝛ cōpellendum fore per vestram sententiam declarari. extra.e.nobis.xv.q.vl.quicūcq. ꝛ.c.filijs. verum sup ipa psentatione instrm publicuz hoc mō ꝓficiatur. Forma. Vacante tali ecclesia parochiali .ij. rectore ꝙ obitū. p. quōdā eius rectoris parochiani seu ipsius ecclesie patroni. s. talis ꝛ talis ad sonū campane. put moris est. vel per solennem nuncium ad electionē de mādato talis ad quem spectat de iure vocare. H. an patroni nō vocati possint ꝓsequi contemptū satis scripsi. e.ti.c.ij. super. v. plurimorū. Z. conuenientes in dicta ecclesia ad tractādū de electione futuri rectoris tandem diligenti inquisitione ꝛ collatione ꝓmissis. ꝛ spūssancti gratia inuocata ad honorem dei ꝛ bte virginis marie matris eius ꝛ talis sancti eoꝝ patronum ac omniū sanctorū post varias nominationes plena ꝓcordia ꝛ vnanimi ꝓsensu in. h. virū vtiq morū honestate preditū competētis scientie ꝛ de legitimo matrimonio natū. quiq .xxv. annū etatis sue attigit deū habētes ꝓ oculis ꝓuenerūt ipm in presbyterū ꝛ rectorē prefate ecclesie eligēdo postulātes ac postulando eligētes ꝫ mō vel quocūcq alio quo ipa electio valere possit meli⁹ et teneat vt valeat pleno iure. H. hec forma in quantum electionē ꝛ postulationē miscet est hodie reprobata nisi cum ꝓbabiliter dubitatur an d̄beat postulari. quod dic vt de postu. pre.c.vno li.vj. duo circa hoc no. pmū q ꝫ patroni tales electiones de facto faciāt de mēte iuris satis est q ꝓsentent. ꝛ.v. eligit. positū in decre.e.ti. nobis. expone vt ibi dixi. Ego in ꝓsentationib⁹ que ad me spectāt nunq ꝫ elegi. illuz quē volo institui presento instituēdū illi ad quē spectat. ꝛ si habeo patronos vna cū illis hoc facio. ꝛ de facto nunq ꝫ occurrit mihi casꝰ di scordie quo si occurreret vna cū eis etiam ꝓsentarem si vellent ꝛ cognoscat postea qs ꝓficiēdus sit. e.ti.c.ij. secūdū est q nō sufficit patrono talez electionē facere infra tempus iuris nisi pūtet vt scripsi. e.ti.c.vlti. in fi. et ꝓbat. c.ti.c.vno. lib.vj. vbi etiā de hoc scripsi sup. v. ad ꝓsentandum. Z. Et no. q parochiani in italia ius presentandi cōtra ius vsurpant. quod dic vt no. extra de elec. sacro. ex de iurepa. c.ij. ꝛ.iij. et. c.cū papa. H. de hoc vide quod plene scripsi d reg.iur. quod alicui gratiose. li.vj. ꝛ iste. v. post finē ꝓbor sequētiū locari debuisset. Z. Item finis huius forme ꝓbatur extra d renūti. post trāslationē in prin. de elec. in causis. §. q vero. ꝛ no. extra d post. c.fi. ¶Supiori aūt potest offerri petitio loco decreti in hac forma. H. ꝑm Rof. cui⁹ fuit ista forma. ꝛ sequen. ī pte pe. Z. Forma. Nos talis ꝛ talis patroni talis ecclie vacātis ꝓcorditer ꝛ cōmuniter repsentamus vobis tali epo talem clericū ad curam. ꝛ in rectorē vel ad regimē ecclesie ꝓlibate vit vti q honestū litteratū ꝛ de legitimo matrimonio natū in ra ecclesie defensare ꝛ disponere scientem ꝛ valentē petentes ipm in ecclesia ipa ꝙ vos instituꝛ ꝛ sibi ꝙ vos cū ram eiusdē ecclesie ꝓcedi. extra.e.ti. ꝓterea. ꝛ.c. significasti. ꝛ.c. trāsmisse. extra de offi. leg. dilectus. de pbē. in literā. de elec. cum in cūctis. ꝛ hoc cū sunt ꝓcordes. Si vero discordāt sic dicet petitio. Forma. Nos talis et talis ꝛc. vt. s. in pre. vsq ꝫ in fi. ꝛ iunge sic in fi. nō obstāte presentatione que nobis dī fuisse de facto facta ꝛ talibus de tali cuz eis nō sit ius aliquatenus presentandi. vel si sunt patroni dic q nos sumus plures numero et zelo ꝛ auctoritate ꝓsilio saniores. vel si sūt pares dic cū presentatus a nobis sit dignior ꝛ honestior et maioris meriti ꝛ nos. H. hoc addit auctor ad verba. rof. et addit⁹ bona de latino tu iudica. Z. zelo ipis processim⁹ meliori. xxvj. q. vlti. ꝓsiderandū. ꝛ.c. si plures. extra. eo. qm. extra de elec. ecclesia. ij. ꝛ.c. in genesi. ꝛ hoc iūge qd hic no. s. de elec. §. j. v. si autem electus. ¶Ceterum de seruicijs que dūs vel patronus a seruo exigit vel liberto ꝛ qd iuris cum libertus negat se debere aliquid notē operarum dicetur infra de natis ex libero ven. ꝛ.j.ti. pri. §. nūc dicendū. ¶Et no. q patronus nō pōt presentare seipm. vt extra.e. per vestras. Sed nūquid filiū suuz ꝛ vī q nō cū sit eadē ꝓsona cū ipo. vt. xxxv. q. vj. hac auctoritate. ꝛ magis punit in filio pater q ꝫ ipse in se. ff. q metus causa. isti. sed dic contra q sufficit q non sit malus. xvj. q. vlti. decernimus. H. hec questio ꝛ se. no. eo. ti. cōsuluit ꝛ ibi plenius scripsi super. ij. glo. Z. ¶Sz nunquid fratres patroni presentare poterūt vnum ex se. rñdeo sic. sicut decuriones dant vnū executorem ex se. ff. de tu. ꝛ cu. da. ab his. l. magistratus. ꝛ quasi decuriones dicunt nō quasi fratres. ff. q cuiuscunq vniuer. no. item eoꝝ. ¶Sed nunquid possum presentare illuz q mihi dedit seu cessit iuspatronatus. ar. q nō q̄ videtur a seipo oriri nō em interest. an ipse seipm presentz an ego quē ipe elegit. vt in pre. l. Item. §. decuriones. extra d sen. excō. mulieres. Sed dic q si mihi ex toto ꝛ simpliciter ꝓtulit iuspatronatus possum secus si ꝓcessit mihi hac vice ius ꝓsentandi tantū. H. Idē Vinc. vt scripsi. e.ti. ex insinuatiōe sup. v. ꝓtulisset. ꝛ vide qd scripsi de instit. c.fi. sup. ij. glo. Z. ¶Quid si aliquis est patronus in aliquo monasterio quod q̄ desolatum est vnitur alteri monasterio. vt extra de reli. dō. c.ij. Queritur vtrū ille erit patronus in scdo Respōdeo si in primo fuit patronus ex fūdatōe vel prestatiōe loci non ipo erit in secūdo patronus. Si vero ex donatiōe. tūc videtur res cū onere suo transire. Sz dic q nunq ꝫ erit ꝓnus in scdo sed solū in primo in quo debet sacerdos celebrare. vt. xvj. q. j. ꝛ tpis. nec mirū si fit preiudiciū pīono q̄ nō est ibi ꝓpter necessitatē ꝓlatus. Idē esset si occuparetur ab inimicis ꝑm Vincen. H. ad lrāz hec notauit in pre. decre. ij. de reli. dō. Bal. nō ob. C. d sa. san. ec. aut. quibuscūq modis. q̄ illa loquit in alienando. Sz iste questiones loquunt in vtēdo. Z.

¶De censib⁹ ꝛ exacti. ꝛ procura.

H. Rof. in nostris libellis hāc materiā prosequit. et ipe solus ex practicis auctoris saluo q bonaui. inter libellus de hoc posuit duos breues noto. Rof. q ordinē rubricarū nostrarū nō tenuit. intendo q illas quas ponebat iparū ordine seruato ponere debuisset ad ꝓpositū inter rubricā d iure patrona. ꝛ istā posuit prolixos tractatus de interdicto vnde vi. Item d parochijs. itē de sepulturis. itē de pbendis. hz tñ auctor sibi regratiari quia in multis materijs sibi ꝓfuit. In quib⁹ alij practici defecerūt. questionē dñicalē. xxij. de soluente longo tpe minorē censum vide. s. de loca. §. fi. v. xlij. ꝛ sup regula plus semp lib. vj. ꝛ dicā in fi. ti. lxxj. de cēsuali pter molēdinū quo destructo nec vult illū reficere nec censum soluere. vide. s. de loca. §. postq ꝫ sup. v. questionē pmā. Jo. de deo. lib. iij. de iudeis qui nunc epo vel ecclesie negāt censū solutū tpe quo nō extat memoria

seo queritur vtrū scripsi de vsur. q̄to in fi. Si censum soluit emphiteota q̄ vēdit. vide de loca. §. vl. ff. xliij. duas questiones circa pedagia scripsi sup̄ d cā pos. §. ij. sup̄ ff. qd de colligētib. fuit etiā questio roff. xxxvj. de illo cui p certo fundo debebat census pone. x. ipe vendidit dimidiā illius fundi 7 census. 7 censualis credens totū venditū soluit emptori die statuto totū censū vēditor nūc petit a censuali dimidiā census 7 penā p censu sua die sibi nō solito agens certi cōdi. ex stipulatu q̄ competit insti. de verbo. ob. in prin. 7 ff. si cer. pe. si quis certū. In volumine videre poterit ipe tñ soluendo dicit attēdēdū qualis fuerit soluens et cui soluit. Si eñ fuit rusticus 7 simplicitate gaudens 7 soluit illi qui ius habebat p pte excusat eū a pena. ar. ff. de pba. cū d indebito. nec vī falsum qd hz aliquod veritatis primordiū. ff. de le. ij. cum filius. §. heres. liberatur ergo ppter iustā ignorantiam. ff. de solu. qui hominē. maxime si fide dignus erat emptor. facit extra de procura. in nra. et de pben. nisi essent in pn. Inducit etiam p eo. ff. si quis cau. l. ij. ff. de le. commis. l. fi. Item q̄ venditor fuit i culpa nō denuntiando censuali. facit. ff. man. si fideiussor. §. fi. Subdit etiam q̄ si locus esset pene committeret ī totū de quo no. ff. si quis cauti. si seru⁹. 7 extra de penis suam. ad dimidiā autem census licet solutam emptori dicit etiaz teneri per. l. vero procuratori. ff. de soluti. et de iureiuran. eam te. repetere tñ poterit dimidiā quam soluit emptori p ꝺditionez indebiti. p quod etiā patz q̄ predicta solutio eū nō liberauit. ff. de condi. indebi. si nō sortem. 7. l. eleganter Bal. an ecclesia teneatur ad aliquas collectas. ff. de mune. 7 oner. l. rescriptio in fi. bar. ¶ Si moneta mutat. vide dy. ff. de ff. ob. l. q̄ extrinsecus. 7. §. de obli. 7 solu. ff. obligatio legalis. ¶ Qualiter agat vasallus q̄ nimis grauat a dño et quid ecōtra qualiter agat dominus contra vasallum. vide supra d feu. in fi. Z.

Hec rubrica tres habet ptes vñ primo de prima. scd̄o de secūda. tercio de tercia videamus. super prima igitur parte. s. super censibus quo ad possessorium sic libel. concip. H. ꝺm Bonagui. cuius fuerunt hi duo libelli quos multum ampliauit auctor. Roff. etiam sub hac rubrice parte vnuz posuerat. Z.

Libellus. Lo. ff. cō. d. p. rectore talis eccle. vel d rustico tali q̄ cū rōne ecclesie mee essem ego vel predecessores mei in pos. vel quasi p cipiendi ab eo vel predecessoribz eius noīe census 7 lōgo tpe pceperim singulis annis tali festo. xij. de. vel duos capones vel librā cere. vel piperis vel hmōi sicut census fuerit impositus ratione subiectionis vel ex cā locationis. vel ex alia simili. vel p tali predio quod a me tenet 7 huiusmodi dictus. p. me 7 dictā meā eccl'iam pfatis iuribus seu eoz possessionibz spoliauit vel quasi vel mihi subtraxit 7 solvere negauit. vñ peto me 7 dictam meā eccl'iam reduci in possessionez vel quasi pcipiendi ab ecclesia ipsa seu ab eo illos. xij. dena. 7 capones ipos 7 alia peto noīe subtracte pensiōis vel seruitij detenti. 7. lib. 7 mihi idonee caueri q̄ singulis annis illd̄ prestabit integre. 7 eū ad id sñialiter ꝺdemnari 7 compelli. iuge si es legista 7 ad hoc ppo. ac. ex stip. presumptā. ff. d vsuris cū de in rē verso. 7 hz dixerim in libello rōne subiectionis vel talium rerū nō tñ hz quis necesse causam in libello inserere ꝺm quosdā. quod dic vt no. extra co. ti. quenit. qd̄ aūt dixi de cautiōe pbat. ff. de iudi. ī omnib. ff. si serui ven. barū. 7. l. egi. extra de decimis ducū in fi. ar. tñ ꝛ. q. 1 tract⁹ futuri tpis nō spectat ad iudicez ff. de vsur. l. j. so. vt. §. de deci. ff. p subtractis. 7 adde ꝺ quod no. supra de resti. spoli. §. nunc dicamus. 7 d causa pos. 7 proprieta. §. in retinende. Sed hec forma frequentat. ¶ In repetitorio vero sic libel. concipitur.

Libellus. Lo. ff. cō. d. p. rectore talis ecclesie qui noīe 7 vice ecclesie sue vnam librā piperis vel cere et huiusmodi. vt. §. mihi in tali festo singulis annis ex tali cā dare 7 soluere ꝓmisit. 7 licz longo 7 longissimo tpe soluerit ita q̄ legitime eas prescripsi nūc tñ indebite soluere recusat. vñ peto ipm cogi ad solutionē predicti census 7 ipm ad id de iure teneri sententialiter declarari. peto etiam mihi idonee caueri q̄ annis singulis id exoluat. vt. C. de pac. si certi. ꝟz quod scripsi de prescriptione non est necesse pon quia tempus nō est modus introducende obligationis. ff. d act. 7 ob. l. obligationū fere. §. placet. nec inducit actionē ꝺ parit exceptōz. vt. §. d pscri. ī pn. sufficē g̃ allegare solutōz. qd̄ dic vt ī p. §. nūc dicam⁹ ff. ꝺ 7 si aliqs vī sic

Libellus. Lo. ff. con. de. p. abbate 7 conuētu talis monasterij q̄ pro seruitio ipis a me impenso vel impendendo se mihi solenniter obligarūt tali mō loco 7 termino. xx. marchas argenti pacifice annis singulis soluturos. ipsi vero contra ꝓmissionem hmōi temere venientes sine causa rationabili i solutione pensionis hmōi per quinquenniū cessauerūt in meū preiudiciū et grauamen. quare peto q̄ vos dictuz abbatem et conuentum in. c. marchas in quorum solutione cessauerūt 7 vt in posterū annuatim. de. xx. marchis mihi satisfaciant 7 super hoc cautionē prestāt ido neam sententialiter condemnari. 7 ad satisfaciendū de subtractis compellendos foze pronunciari et per vos compelli. peto etiam damna et interesse ꝛc. be forme ꝓ bant extra eo. prohibemus. 7. c. preterea. 7. c. quanto. 7 c. peruenit. de electione querelam. de transac. de cetero C. de pac. si certi. C. de vsu. q̄uis. 7. ff. de vsu. cum de in rem verso. ¶ De seruitutib aūt q̄ dñs vel patronus a seruo vel liberto vel vasallo exigūt dicā infra de natis ex li. ven. 7. j. §. pri. H. verificat de vasallo. de aliis nil ibi dicit. Z. Idem de seruitijs a rusticis vel colonis p standis subtractis. vide in pre. §. retinende. et. §. nūc dicamus.

Hinc dicendum restat de secūda parte rubrice. s. de exactionib. sci a sergo. H. ꝺm Roffr. vbi de hoc edicto. et ei⁹ sūt verba vsq̄ ibi q̄ aūt. 7 tria q̄ req̄runt hoc casu p positiōes patent. Z. q̄ qñq̄ publicani siue exactores tributorū exigūt vltra debitum ideo pretor cōtra eos induxit actionē infactū ex edicto de publicanis p quā cogunt restituere in duplū infra annū. H. banc tamē penam euadit restituēdo subreptū ante sententiam. et hoc respectu dicit. l. j. §. ij. q̄ hoc edictū est miti⁹. naz ꝛ cū ꝓpetit vi bo. rap. 7 furti q̄ dant ī q̄druplū. 7 nō est ī illis p̄dictū bñficiū. Z. p⁹ annū ī simplū ei a q̄ ipi vī eorū familia exegerit. vt. ff. de pub. 7 nec. l. j. sic g̃ lib. conci.

Libellus. Lo. ff. con. d. p. publicano domini Imperatoris vel reipublice q̄ noīe publicani sciēs me nihil debere exegit a me. c. vñ illa. c. mihi in duplū restitui. peto. 7 ad ꝺ ꝓpo. act. ī fac. ex edicto d publicanis. ac. g̃ sic p.

Positio actoris. Po. q̄ es publican⁹. itē q̄ noīe publicani. r. a me extorsisti. Itē q̄ illud qd̄ exemisti p vim accepisti. hec probant. ff. e. l. j. §. j. 7. ij. 7. l. licitatio. §. q̄ licite. C. q̄ me. ca. l. j. re⁹ ff o sic

Positio rei. Po. q̄. r. fuit tantū publican⁹ tō illius debiti percepi. item q̄ illud qd̄ accepi debebas soluere. Itē q̄ tātū reddit ex illo p̄dio. quot a te possidetur. que autem pedagia leuari pñt 7 an collectores pedagij ꝓhiberi pñt. no. §. de cā pos. 7 proprie. §. quia vero. ff. qd̄ colligentib. qualiter formet instrumentū super loca. pedagij no. §. de loca. §. j. ff. porro. ¶ Sepe quoq̄. H. de edictis saltat ad officia. et ē hoc septimū in ordine officiorū. s. de offi. iudi. quo sub colo. 7 vasall.

ꝛ hoc vsq; ibi porro. Z. dñs a vasallo q̄ ratiõe alicui⁹ possessiõis certũ dño facere tenet seruiciũ vel a colono plus solito ꝛ plus debito exigit. vñ qꝛ eis nulla actio cõtra eũ ꝓpetebat. quia nec vi bo. rapt. nec qđ me. cã. nec ꝓstitutio si quis in tantam. H. sup. qꝛ nõ inferebat vi olentia quo ad primũ ꝛ tercium. nec metus quo ad scđm Z. Ideo subsidiũ datur eis iudicis officio ne deinde talia faciant ꝛ exacta reddant vt. C. li. x. in qui. caus. co. cen. ca. dominos ac. pos. l. j. ꝛ in auten. de questore. col. vj. in quo sic libel. cõci. H. hos libellos nõ inuenies sub ꝓnci. rubꝛice đ qua. s. nã declarauit plene ꝛ p diuersas rubꝛicas q̄ essent ascripticij. q̄ censiti q̄ coloni conditionales ꝛc. tranctans demũ de vasallis. ꝛ sub rubꝛica de sacramento vasalli inuenies hos libellos. Sꝫ libellos dominoꝛ ꝫ ipsos colonos in possessoꝛis vide. s. de cã pos. §. j. ꝟ. si vero rustici. Hosti. aũt đ predictis diuersorũ noĩm agricol' plene ꝛctat i rubꝛica đ na. ex li. vẽtre. Z.

Libellus. Lo. ꝛc. cõ. de. p. dño meo cui⁹ sum colonus censitus qui a me exegit. x. plusq; ꝓsueuerit ꝛ debuerit. qꝛ cum debeã sibi. x. nomie census ipe exegit. xx. ꝛ exegit etiã p tpe futuro. vñ peto q. x. exacta mihi restituat ex officio vestro domie iudex ꝛ q̄ phibeatur exigere in futurũ. ꝛ ad hoc ꝓpo. officium iudicis. ¶ Eodem etiã mõ cõcipiant ascripticij et alij coloni. ¶ Vasallus vero sic concipit libellum.

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. qui a me talia seruicia exegit. s. q̄ fodeam sibi ortum vel puteũ. vineã vel areã. p̄diũ vel cooperiam eius domuꝫ vel portem litteras vel similia. que sibi facere non consueui nec debeo. vnde peto q̄ prohibeatur officio vestro domine iudex a me exigere ea seruicia in futuruꝫ ꝛ q̄. x. que a me hac rõe exegit mihi restituat. ꝛ ad hoc ꝓpo. officium vestrum domine iudex. vt infra de natis ex li. ven. ver. ceterum. ꝛ se. vel sic concipitur libellus.

Libellus. Lo. ꝛc. conqueroꝛ de. p. dño meo cuius sum vasallus q̄ considerata qualitate feudi quod ab eo teneo p seruicio seu coꝛre do Imperiali vel filia maritanda. vel alijs exegit. x. pl⁹ q̄ sibi debeam et q̄ consueuerim prestare. cum semper prestiterim p corredo imperiali vel pro exercitu tm̃. x. ꝛ ipe mõ exegit. xx. vñ ago ꝫ eũ vt phibeat' i futurum a me exigere officio vestro dñe iudex. ꝛ ad ℔ ꝓpo. officium iudicis. C. li. x. i q̄. cau. co. cẽ. l. j. C. đ agri. ꝛ cẽ. l. fi. li. xj. i aut'. đ q̄stoꝛe. §. fi. col. vj. ar. ff. si quadr. pau. fe. di. l. penul. ff. de iure. delib. si quis id quod. ac. ergo sic po.

Positio actoris. Pono q̄ sum censitus vel vasall⁹ tuus. Item qđ ℔ debeo vl' ꝓueni pstare tibi noĩe census vel seruicij. itẽ q̄ a me exigis ℔ vltra illud. C. in qui. caũ. colo. cen. l. j. Re**Positio rei.** Po. q̄ id qđ exigo ꝓ po sic po. go ppt' talẽ possessionẽ quã postea tibi dedi exigo. Itẽ q̄ tua spõte recepi. Item q̄ sponte obtulisti ꝛ soluisti. item q̄ ad hoc plus ex certa scientia soluisti. ff. de reg. iur. cui⁹ p erroꝛẽ. ꝛ iunge hic quod no. s. de feudis. §. quoniã. ꝟ. ꝛ no. q̄. ¶ Porro. H. totum quod sequit' fuit Roff. vsq; ad ꝟ. que autem. ꝛ ꝓtinuat'. s. prime rubꝛice. Z. si vltra vires collecta imponit' vel vocatur ad officiũ q̄ nõ tenet' p officiũ iudicis succurrit' ei. C. li. x. quemadmodũ ꝛ mu. iudicis. l. j. ij. ꝛ. iij. ꝛ. iiij. H. l. j. ij. ꝛ vl. faciũt ad primũ dictuꝫ. iij. ꝛ. iiij. ad scđm. Z. ff. de va. ca. mu. l. sextũ decimum. §. fi. sic. **Libellus.** Lo. ꝛc. con. de. p. ergo libel. conci. collectoꝛe ciuitat' nostre vel castri vel ville. q̄ supꝛa patrimonij vires mei duas libꝛas mihi indixit cũ habita rõne ꝛ collatione patrimonij mei de collecta mihi imposita contingerꝫ me tm̃modo vna libꝛa. vñ peto a vobis q̄ tale iudiciũ tollat' ꝛ a me nihil exigatur. H. intelligo de persone indicto. Z. vt in prẽ. l. fi aũt collectoꝛ exegit. iungas. ꝛ peto q̄ libꝛas exactas mihi restituat. C. lib. xj. in qui. cau. co. cen. l. j. ¶ Si vero vocaris ad officiũ cum sis inhabilis. H. de hac dictiõe vide quod scripsi de voto ex multa in glo. antepenul. hoc dico. ꝓpter leges alle. que non sonant in defectuꝫ. **Libellus.** Lo. ꝛc. ꝓpo. q̄ cũ Z. sic cõci. libel. sim ihabilis ad officiũ ꝓsulatus vel aliud vel sim de alia ꝓuincia vel vocatus ad munus tale ꝛ ab illo appellauerim appel. pendente ad aliud munus me talis nominator nominauerit. vñ peto ꝓ vos a tali nominatiõe releuari. ꝛ ad hoc ꝓpo. officiũ vestrum vt in prẽ. l. C. quemadmodum. ꝛ mu. iudi. H. s. ij. ꝛ. iij. vt. s. dixi. Z. cum q̄ñq; dñi ab ascripticys seu colonis reddit⁹ siue sint in pecunia siue in alijs speciebꝫ exigunt. illi vero recusant soluere dubitantes an dñi sint predioꝛum ꝓ quibꝫ exigit'. vnde dominus per officiũ iudicis succurrit' in quo sic libel. cõci.

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. H. Roff. dic ꝓpo. q̄. p. ꝛc. ꝛ hac đ causa hoc dixit quod scripsi. s. de of. iudi. super rubꝛica. Z. colono vl' ascripticio meo q̄ mihi redditũ. x. lib. cere vel. x. sol. vel simile soluere debet ꝓ talibꝫ terris quas sibi locaui pro pdicto redditu. quem redditum mihi soluere recusat. dubitans an sim dominus illarum terrarum. vnde ago contra eum q̄ vel mihi det fideiussoꝛẽ de predicto redditu mihi soluendo sine procrastinatione si probauero me dominum illoꝛ predioꝛũ. vl' predictũ redditũ mihi soluat. ꝛ ad hoc ꝓpo. officium vestrum. C. de agri. ꝛ censi. libꝫ. li. xj. H. Scire debes q̄ contra ꝓsiliũ vel ꝓuisionem huius. l. rof. fortius resistit q̄ gl. vel Andreas sic dicens q̄ aut actoꝛ locauit vt dominus illas terras colonis vel ascripticys ꝓ certa pensione soluẽda i pecunia aut soluenda in alia specie. ꝛ tunc erat contractus innominatus. ff. depositi. l. j. §. si quis seruũ. propoꝛnat ergo dñs primo casu actionẽ locati. scđo prescrip. verbis vel aduocet terras vel ipsaruꝫ possessiones. ꝓ. l. si quis conductõnis. C. loca. qua ergo stulticia iste dñs agere volet de ꝓprietate probãdo se dominũ q̄ vult. l. illa cum recuperata possessione colono incumbet illud onus q̄ fiet đ possessoꝛe petitoꝛ. ff. de rei ven. is q̄ destituit. ꝛ habebit ex hoc maximum commodũ. C. de rei vẽ. l. fi. insti. de interdic. §. commodũ. Si vero ipse actoꝛ ñ locauit quo iure petet artari colonũ ad fideiubendum vel soluendum ꝛ iudex quo iure hoc faciet contra. l. ℔ stipulatio. ff. vt legato vel fidei. no. ca. ff. de ꝓcura. non cogenduꝫ. Itẽ soluere que est altera alternatiua quomodo eũ nõ coget cum de debito non constet. Respõdet prudentissimum fuisse illius. l. consiliũ datũ in subsidium. qꝛ non erat certũ dominũ locasse. obiectio enim ꝓcederet cũ certũ esset eũ locasse. Sed qꝛ colonus vel ascripticius aliquibꝫ ꝛ paucis annis soluerat censuꝫ dñmino solutio illius temporis inducit hoc remedium vt colonus fideiussoꝛem det vel soluat. nec dico q̄ illa solutio faciat censum debitum vt per illam imposterũ debeatur. C. de pac. si certis annis. ff. de act. ꝛ oblig. l. obligationũ. §. placet. Sed facit vt soluens ad duoꝛũ alterum tenetur. đ quibꝫ supꝛa simile in itinere actuꝫ prior. ex primo capite si iui. xxx. diebꝫ hoc acquiro q̄ phibẽdus nõ sum q̄diu de iure meo probeꝫ. ff. e. ti. l. ij. ꝛ simile in interdicto de aqua q̄ti. ꝛ esti. ff. e. t. l. j. §. q̄ aũt. Itẽ simile in electione cui semel interfui extra de causa pos. cũ ecclesia fm eũ. Z. ¶ Que aũtẽ. H. hic incipit ponere verba Alber. gal'. in ti. de mune. ꝛ one. vbi totũ habetur excep. ꝟ. quid si vniuersitas. ꝛ ꝟ. item pone. ꝛ ꝟ. fi. Z. sint ꝓsonalia munera que patrimonialia ꝛ q̄ mixta ꝛ no. ff. de mu. ꝛ ho. l. j. ꝛ fi. ꝛ scias q̄ ꝓsonalia inducũt rõne originis vel in collectis vel in priuilegijs. vt. C. li. x. de incolis priuilegia. item in collatione muneris ꝓsonalis inspicienda sunt etas facultas vita et fama. ff. eo. H. s. ꝛ sit infra alle. in sequen. ꝟ. digestoruꝫ. Z. ad rẽ pub. ꝛ. l. vt gradatim. ꝛ. l. honoꝛ. §. de gerẽdis. C. đ epi. ꝛ audi. presides. item patrimonialia imponũtur pro mõ

possessionū masculis7 feminis minoribꝫ7 maioribꝫ.ff.e. l.fina.§.patrimoniorū.C.e. H.s.de muneri.patrimo. Z.p totū.C.quēadmodū ciui.mune.iudi.l.fi.C. lib.x. d̄ anno.7 tri.in fraude.7 grauati leuamen accipiāt 7q̄ p crimino sa ꝓiūcta ē eis impositū.C. lib.xj.de cen.q̄ se. grauatos.¶Quod si aliqua vniuersitas teneť in q̄bus dā debitis nūq̄d q̄libet de vniuersitate teneť ꝓferre ad debiti solutiōꝫ.d̄ B no.ff.qd̄ cuiusq̄ vniū.no.l.j.§.q̄bꝰ aūt eoꝝ.H.in vl.glo.ibi no.7 dicit B Alber.q̄ bōa cō munia possidebūť vl̄ vēdētur q̄ si nō extāt fiet collecta 7 de B pleniꝰ.s.de sen.execu.§.seq̄ť.x.q̄ si vniuersitaſ Bal.Qꝫ an ista collecta imponeť p capita. an p fumā tes.an p librā 7 solidū respō.aut istud d̄bitū est p̄cipa le tūc p es 7 librā 7 solidū.l.incola iā.ff.ad munici. p gl. iō.n. libra fit vt p̄m librā soluať.aut istud debitū est ac cessoriū capitū vel fumantiū puta erat impositū onꝰ vil le 7 tūc fiet p capita vel fumātes qd̄ onus pecunia fde merūt tūc illa pecunia dꝫ distribui p capita vl̄ fuman tes iuxta id vñ nasciť.nā p̄ncipale onus secūdariū meti tur.C.cōia de.l.ij.in fi.7 no.in.l.iiij.ff. d̄ re iudi.p bar. 7 vide p Jnno.de sen.excō.graue.¶Qꝫ an istud debi tū tenētur forēses.rñdeo si sūt hītantes ꝓpetui teneńt ad onus psonale.si vero sūt alibrati teneť ad onꝰ libre vt no.in.d.l.incola etiā si nō habitēt vt ex banniti.ff. d̄ polli.l.de pollicitatiōibꝫ.sinec incole nec alibrati tē nō teneńt ad collectas.ff.de mu.7 hone.l.rescripto.§.fi. ß ad munera patrimonialia teneńt q̄ res īmediata cā est debiti nō psona.vt in x.pri.Z.¶Pone reginꝰ hꝫ p diū ī dioce.parmen.nūq̄d teneť ad collationē i ciuita te parmen.rñ.patrimonialia munera dꝫ parmen.subi re.nō psonalia.ff.ad munici.filij.§.fi.ff.e.rscripta.§.fi. 7.l.fi.§.p̄terea.ff.d̄ censi.forma.ff.quēad.ci.mu.iudi.l. fi.7.C.lib.x.de muli.7 in quo lo.l.j.¶Que aūt dicāt munera q̄ possessoribꝫ indicūť.hꝫ in pre.l. honor.§.vi arū.7 in pre.l.rescripta.§.fi.H. ad mām vide qd̄ scp̄si de immu.eccle.c.j.in glo.de hoc li.vj. q̄ tñ plus ī bone ribꝫ eccl'iarū q̄s psonaruꝫ institi.auctoꝝ aūt B d̄ psonis 7 laicis tractat.Est sciēdū q̄ si parmensis origine tran stulit domiciliū regij 7 hꝫ bona parme cū originale do miciliū ppriū vel p̄nū volūtate regulariť nō possit eti am q̄tū ad onera alteriꝰ adiectiōe vl̄ accumulatōe mu tari.ff.ad munici.assumptio ī p̄n.7.l.ordine.§.fi.saluo qd̄ de senatoribꝫ dī.e.ti.municipes 7 de senato.l.penl'. 7 no.C.lib.x. de munici.7 ori.l.origine.sequiť ppria ne minē posse voluntate eximi manifestū ē g̃ tenebiť ī ciui tate parme duplici ꝓsideratōe origīs 7 possessionū sub ire onera p̄dialia 7 psonalia que p predijs imponunť. ff.ad munici.īcola.j.7.C.de munici.7 ori.li.x.7 vide qd̄ ibi no.7 de incolis.l.ij.7 ille leges īquātū dicūt q̄ ī vtro q̄ loco teneť q̄ ad ciuitatē reginā d̄ psonalibꝫ nō cōcer nentibꝫ p̄dia.in illa.n.mixtura qua loq̄mur de psonali bꝫ ppter p̄dia cū duplex sit ius ciuitatis parmēsis vt di xi.istud pmixtū cōpetit potius habenti duas rōnes q̄ bñti vnā tm̄ de iurepa.suggestū in fi. vbi ꝓcoꝝ.7 ē ter tus in aut'.de cōsangui.7 vte.fra.§.vlt'.col.vj.7 B casu onus tale p̄diale vel mixtū nō subiet in ciuitate regina ne duobꝫ locis illa cōpellať agnoscere.C.de muli.7 in q̄ lo.l.j.7 qd̄ ibi no.in vlti.glo.Si vero in ciuitate parme nō erat ciuis originariꝰ.ipe vel pr̄ illud dñiuꝫ solū acq̄ sitū bñ potuit mutare.ff.ad municipa.l.nihil.7.l.incola ij.quo casu vī q̄ de bonis p me dimissis vel postea quesi tis munera mixta soluet reginj.nā in hac mixtura quan do vnā solā rōnē diuersam tñ hꝫ locus q̄ regiū psonā parma p̄diū.psona que est dignior est ꝓponderāda et trahit ad se minus dignū.facit.ff.de vsur.in pecudū in fi.ad id ex̄ de ꝓse.ec.vel alta q̄ ī dubijs.ff.de reli.7 sūp. fu.cū in diuersis.C.de appel.p̄cipimꝰ añ fi.ad B induci tur.ff.de tu.7 cu.da.ab his.l.j.ī fi.7 de re.eoꝝ q̄ sub tu. vel cu.l.magis.§.illud vbi tutor simplicit' datus a iudi ce domicilij ad totū patrimoniū vbicūq̄ sit datꝰ eē vi detur licet ab existentibus in alia ꝓuincia ille datus se valeat excusare.ff.de excu.tu.l. illud nominatim autem ad patrimoniū alterius prouincie dari nō posset vide.e. ti.ꝓpter litem.§.licet 7 quod ibi no.ad hoc faciunt que scripsi post Jnno.7 Hosti.d̄ foro compe.postulasti.ī glo.magna.sed simpliciter vel mere p̄dialia que pa trimonialia vocantur tenebitur soluere parme.vt dixi auctoꝝ 7 patet in legibus quas allegat. distinctio nez d̄ triplici munere personali patrimoniali 7 mixto no. Ac cur.C.de mu.patr.īsuper rubrica.libr.x.7 habetur.ff.de mune.7 one.l.j.in p̄n. 7.l.fi.7 p totū de ciuibꝫ 7 incolis 7 vbi 7 que munera subeant plene notaunt.C.de incol. l.ciues.ff.ad municip.assumptio.§.filiꝰ.Z.¶Quid si vniuersitas alicuiꝰ loci teneť alicui dño ad certā annu am p̄stationē dñs aūt ꝓcedit p̄uilegiū alicui ꝓsone de ipa vniuersitate ne p̄stare teneať. vñ vniuersitas nunc soluit tātū minus quātū illud p̄uilegiatū de collecta cō tingebat.Queriť vtrū teneať vniuersitas ad collectā integrā 7 vī q̄ sic ar.C.li.xij.de cur.l. vacuatis.nam p̄ui legiū vni concessum nō est concessum vniuersitati.ff.d̄ re.diui.in tantū.vñ nō oportet ad eā extendi insti.d̄ iu re natu.§.quocūq̄.ff.de consti.p̄rinci.l.j. idē in pacto. ff.de pac.si vnus.§.añ oia.p̄uilegia etiā singulorꝫ legē nō faciūt cōmunē.vt.xxxv.q.ij.nō exemplo.dic contra q̄ vniersitas possit se p pte illius excusare.C.d̄ pac.cre ditores.C.si cōtra ius vel vti.pub.l.fi.ff.de le.j.si fūdꝰ. §.si libertus.ff.de ali.7 ci.le.l.ij.ff.de censi.cū possessiōi bus.ff.de excep.do.si a patre.H. Multū plene scripsi de hoc post hosti.d̄ immu.ec.ꝓuenit in mag.glo. vbi tꝫ ptē scd̄am. Jdē vber.de bo.dicens. Azo.hoc tenere p dictā.l.si p pte.7 p.l.j.C.de diuer.rescrip.Z.¶Item pone quedā vicinia hꝫ puteū vel clibanū vl̄ porticū cō munē q̄ eget refectione vel purgatiōe nūc q̄dā ex vici nis volens euitare collectionē siue collectā vult renun ciare vsui 7 cōmodo illiꝰ rei.Queriť an possit.7 teneť q̄ ꝓterea nō euitabit.nā si in puteo vel clibano nō est vñ id fieri possit collatio est a quolibet facienda vt.C. de aqueductu.l.ad reparationē.C.d̄ opi.pu.l.ad por tus. nec p̄iuilegio dignitatis se pōt aliq̄s excusare. vt ibi etiā eccl'esia.vt.C.de sa.san.ec.ad instructionē. īmo oēs cōpellūť vt.C.de edif.p̄ri. si vt ꝓponis.ff. p socio cū duobꝫ.§. Jtē si cōmunē.collatio.n. nō fit ppter p sonam sed propter domum.nec est a persona ß a domo faciēda qd̄ pꝫ.quia inq̄linus nō dꝫ soluere p illa colla tione 7 si soluerit poterit cōputare in pēsione.ff.de via pub.H.melius de loco.pub.stru.vt dixi.s.de loca.§. postq̄.x.ß queriť vtrū.vbi posui verba legis ibi vide Z.l.greca.7 ad B.C.de pig.ī sūma.vñ dꝫ soluere tātū etiā si ad aliā se trāsferat ciuitatē.ar.p̄ q̄ possit renūcia re.ff.de colle.illi.l.j.in fi.C.de pac.si q̄s in ꝓscribēdo ex tra d̄ regu.ad apostolicam.ff.ꝓ derelicto.per totum rō.n.quare dꝫ soluere est vtilitas quā inde sentit neq̄d ī loco pub.l.ij.§.vicinalē.Jtē facit.ff.de dā.infec.p̄tor ait.§.fi.ff.si p̄ui.vē.7 si forte.§.ij.7.ff.de vsufruc.si ab sente.in q̄bus dī q̄ nō cogit' q̄s rudera.H. idest edifi cia querūt.Z.tollere 7 domū reficere si velit domuꝫ p derelicto hze. ß certe hic nolebat domui renūciare ß so lum vsui 7 vtilitati putei quod si facere vellet.H.s.re nunciare domui.Z.nō cogereť. dicenduꝫ est ergo q̄ cogendus sit conferre etiam si velit vsui renūciare nisi forte velit domū p derelicto habere.Bal.hoc facit q̄ q̄ vult cedere bonis nō tenetur soluere collectam p illis bonis.Z.ff.de leg.ij.si quis filios.§.fi.7.l.si heres.§.vi cis.tarda est enim renunciatio cum iam habuit vtilita tem.H.per hoc dixit gui.de suza. q̄ a contributione preterite expense cuius vtilitati iam participauit se nō poterit excusare.Z.vel distingue an indigeat refectō ne quia corruit ppter operas vicium.et tunc non tene tur.an indigeat ppť vsū.H.ipsius 7 aliorū.Z.vt tūc teneať.ff.loca.7 ꝓduc.marcianus.7.l.fi.7 facit.ff.d̄ mu

ne.7 one.cura.§.fi.ff.ꝺ re mili.qui cū vno.§.nō omnis 7.C.de pig.ac.post. ¶Quid si vniuersitas fecit pactū rustico de nō petendo ab eo collectam nūqꝺ valz no. accur.ꝙ non.C.lib.xj.de cur.euacuatis. H.nō dicit ħ accur.ibi asserendo sed arguendo in glo.y.7 in fine prime glo.7 innuit ẕriū. Z. vl dic. H. ꝑm alb.gal. Z.ꝙ si est oriūdus ꝺ villa nō valz nisi ex cā vera 7 approbata vt.C.de bis qꝫ va.a prin.l.j.li.x.si vero nō sit de villa vl subditus ei fides seruanda est de iure immu.l.ij. H. ꝑ banc.l.7 ꝑ.l.j.C.de bis qui spon.mu.subterminauit hic Albe r.odofre.mutinen.sub eo pacto factū ciuē bonō. ad collectas vel munera non teneri Gui. de suza.proli re tractauit hūc casum loquens de consuetudine q̄ fuit longissimo tpe in ciuitate seruata ꝙ de alieno districtu venientes ad habitādū in ipa ciuitate vel districtu liberi 7 immunes essent ab oīb oneribꝫ exactiōibꝫ cuiuscū ꝗ speciei 7 pone ꝙ ħ vba sint latissima.q̄dā habitātes in villa sancti Joan.fruebātur ħ ꝓuilegio.fecit ciuitas statutū ꝙ habitatores sancti Joan.debeāt facere 7 cōferre ad quoddā laboreriū qꝺ ibi fit ꝑ cōe.nō obstāte aliquo ꝓuilegio.queritꝰ an illis ꝑ ꝓsuetudinē liberis ꝓiudicet hoc statutuz.determinat pro illis priuilegiatis per consuetudinem quibusiam ius quesitum erat consuetudinis vigore quod eis inuitis auferre non potuit principalis.alle. duas alias leges.ff. de bo.pos.contra ta.l.si post mortē.in fi.7.ff.ꝺ pac.l.fi. 7 per regulaz que vult mutari nō posse ꝓsiliū in alterius detrimentum.ff. de re.iur.nemo pōt.e.ti.mutare li.vj.facit.e.ti.ꝙ semel. 7.c.decet. ¶Est sciēdū ꝙ dy.super.l.si ex toto.j.respō. ff.dele.j.tractat an is cui data est ꝑ ciuitatem immunitas collectarū teneatur ad auctas ꝓpter guerram et tenet ꝙ sic ꝑ.l.C.lib.x.vt nemini lice.in emp.spe.se excu. l.vna.aperte illa.l.tollit oīa priuilegia cū necessitas vrget cōparari bladū glo.ibi exemplificat de fame 7 guerra.si figura restringat ad casū expressum vt ꝓpter illā oporteat emptionē bladi fieri nō est casus sed argumē tū ꝓbabile.7 dy.in argumentū allegabat nō in casum premittit aūt argumenta pro 7 contra.ad negatiuam. l.pre.si ex toto.7.ff.de vac.mu.in bonoribus.§.qui muneris.7.ff.de serui.vr.prędi.si seruitus.j.respō.ad contrariū.ff.de contraben.emp.l.ruptilia.de transac. q̄ cū tuto.7.l.cū aquila.7 de aur.7 argent.le.l.si ita.vide qꝺ no.de priuileg.cū capella.tractauit Uber.de bo.duas questiones de rustico q̄ emit a milite possessiōes de q̄bꝰ nūqꝫ fuerat solutū fodruz nō mireris de vocabulo qꝺ bī de iurepa.ꝑterea.vbi exponit ꝙ collecta ſm vulgare Uber.nūc illud petit a rustico an se tueri possit pro rustico.facit.ff.de acq̄.re.do.l.traditio.ff.de contrabē. emp.alienatio.7.l.dolia.§.j.C.lib.x.de erac.tri.l.fi.ff.ꝺ eden.quedā.§.nihil.ff.ꝺ priui.credi.l.ventri.§.eorum. de ces.bo.l.ij.sed be due leges loquūtur de priuilegio actionis 7 cause.ff.ꝺ bis que in frau.cred.ait prętor.§. j.de solu.modestinus de regulis iuris.is qui in ius li.vj. Soluit ꝙ si reperiatur militem propter suam mobilitatem fodra nō soluisse hoc rustico non proderit.ff.de mu.7 one.l.ij.in prin.7 sic procedat quod dicitur datum prędijs nō extingui cū persona.sed datum ꝑsonis cum illis extingui.facit de aqua quoti.7 citi.l.j.§.pen. ff.de censi.etatem.§.rebus.7 de reg.iur.priuilegium li. vj.faciat ergo quod alij rustici faciunt.ff.de censi.forma.§.j.cum ergo ex persona rustici hoc beneficium in illum cadere non possit cessabit immunitas.et hec sit generalis responsio ad cōtraria. Ad casum bene facit.ff. de pub.7 vec.licitatio.§.fi.vbi emens a fisco soluit tributa.ad idē.ff.de le.ij,fideicōmissa.§.si seruo vbi nō tenet legatum militie factū seruo,vel scōm eū non licebit nominatim pro illa possessione imponere fodrum. Si autem ꝑ toto patrimonio imponitur licet plus ꝫ prius propter augmentum tenebit impositio.hanc distinctionem probat per aduerbium separatim positum in l.fi.C.de allu.ad idem.l.j.C.de iure do.impe.ipse inducit ꝙ multa negata ꝑ species conceduntur per genus 7 que ꝑ se nō transeunt cum vniuersitate tradūtur extra de iurepa.ex litteris.ff.de acq̄.re.do.l.quedam de fūdo dota.l.j. ¶Erat alia questio de castro vel villa ciuitati subiectis.que tū hūt territoriū certū infra quod q̄daz nobiles possessiones latas habentes fecerunt qꝫplures domos que ꝑ colonos ipsoꝝ habitātur.7 est facta pua villa 7 hoc sepe accidit ciuitas imponit.C.ꝑ fodro castro vel ville vel certa paria boū.vel certū numerū ꝑsonarū ad certas opas faciēdas ꝺ his ponūt illi ꝺ castro vel villa ptē illi villule.illi dicūt ꝙ nolūt cū eis cōmuni onē bre sed eē volūt sub ciuitate ꝑ eis facit.ff.ad municipa.q̄ ex vico.C.de vecti.l.j.7 de alluuio.7 pal.l.ij.7.iij. Inducit ꝫ villulā.ex quo ꝑstat ꝙ in ipius castri territorio facta est nec expedit castro vel ville vel aliꝺ ꝓbare qꝫ territorium.ff.de iudi.l. insule.ff. de vaca.mu.l.j. ad fi.ad le.iul.pecul.l.cum eo.facit.ff.de mino.in cause in princi.si tamen ciuitas vel dominus castri vel ville ꝑpter loci distantiam vel hominum excrescentiam vellet illam nouam villam cum suo territorio facere hoc posset.7 tunc secunda esset exēpta a prima sic ꝺ prouincia dicitur.ff.de offi.assesso.si eadem. Sic diuiditur ex causa vnus episcopatus in duos.vna parochia ī duas et vna prebenda in duas.xvj.q.j.precipimus.extra de eccle.edi.ad audientiā.de preben.vacante.in fi. 7 de ħ eo.ti.tue. Idem esset quando castrum vel villa non haberet determinatum territorium.quia scōm id villula nil haberet commune isto castro vel villa sed respōderet ciuitati vel domino cuius certum esset foze illud territoriū 7 sic differt terminatum a non terminato.facit. C.li.xj.non licere habita.metro.l.vna. Casuz reuoluit alia questio Gui.de suza.mihi sub littera.m.s.an immunitate aliqua data castro cum suis villis per ciuitatem vel eius dominum gaudeant ville nouiter facte.ad negatiuā allegatur.ff.de leg.iij.l.vxori.ij.respon.communia prędi.l.j.si serui.ven.l.fi.ff.de dam.infec.l.damni.in prin.ad contrarium ꝙ beneficia sunt larga interpretāda.ff.de consti.prin.l.fi.extra de dona.cum dilecti.ff.ꝺ de lib.7 postu.l.placet.ff.de serui.l.si seruitus.ipe tenuit primū per.l.ff.ꝺ le.iij.iulianus in fi.que bene facit cū l.se.ad casum facit decre.de priui.cum capella.cū ibi no in prima glo. 7 que super ea dixi et remisi. Z. ¶Sed quid si aliquis rusticus iuit ad inhabitandum ī quadā villa vel castro que iam erat debitis obliga. dic ꝙ non tenetur conferre ad solutionem.C.de decur.prouidendum. ¶Sed quid erit si rusticus alicuiꝰ vniuersitatis debitis grauate inde recedit q̄ tū ibi fuit tpe debiti contracti.nunqꝺ ipe tenet dic ꝙ si iā erat ei denūciatū nō tenet. H. vel ꝓsulibꝫ vt no.in pre.l. incola.7 cōmunit habetur hic nō tenetur sed debet esse sine non. et vide quod no.supra de sta.mo.xv.xl viij. Z.ff. ad municipa. in collatione.ff.de iudi.si quis post.extra de foro competen.c.pe.Si autem non erat denunciatū videt ꝙ sit obligatus.qr si vniuersitas haberet aliquas res ex collatione ipse suam ptem reciperet.ff.de collatione illi.l. j.7 ad hoc.ff.de iure immu.l.semper.§.conductores. 7 no.in pre.l.ij.colla. ¶Sed an filius conuenire potest ī loco paterne originis de hoc supra de compe.iudi.adiversi.xlij.7 se. ¶Quid si damnum datum est alicui in castro vel villa agitur ad emendationē damni nunqꝺ idem ipse debet cū alijs contribuere. dic ꝙ sic.vt.ff. de le.j.l.huiusmodi.§.si a ticio.7 arg.ff.fami.her.l. rem pignori.ff.ad.l.ro.de iac.l.ij.§.cum eadem 7. §. si nauis a piratis. H.et eo.titu.l.nauis onuste.§.cum autem.et. ff.de le.j.ab omnibus.§.si ticio.vbi per Dy.vt etiā dixi de elec.cum non deceat.lib.vj.super.vlti.glo.nouissime inueni hanc questionem per.Y. de pba. plene disputatam.7 incipit continetur in capitulo.et quia dyn. parum tractat. ideo plus insta bo. premitto quod ipse

tenet q̄ supra dicens q̄ si in cōi cēnt aliqua cōmunia q̄ cessāte hōc onere fuissent inter hoīes loci diuisa. ꝑstat q̄ si sibi illud soluatur pars sua que sibi diuisa fuisset illi solui. quare ergo sic collectā poni oz etiā ps sua ī solutiōe nō erit. Pro questionis aūt solutiōe vltra iura allegata inducit. ff. de ꝓdi. ⁊ de. q̄ beredi. §. plautius. ff. fami. her. heredes. §. fi. de adimen. le. l. pī. §. fi. et d̄ le. ij. si pecunia. allegatiōes aūt ipius ad partem cōtrariā in hoc consistunt q̄ solutio ⁊ emenda facienda est sibi igit nō p eū alias ipse esset creditor ⁊ debitor ꝛ. l. generaliter. ff. de fideiuss. ad velle. l. tutor. ⁊ talia improbant in personis ⁊ in rebus. ff. de vsuc. eū q̄. §. j. ff. d̄ re. permu. l. j. extra de testi. cum contingat. null⁹ actor ⁊ reus. nullus emptor ⁊ venditor. nullus pñtans ⁊ pñtatus. eligēs ⁊ electus. ⁊ bis similia. que vide extra de instit. c. fi. in gl. Item mihi soluendo acquirere nō poteram q̄d meum erat. ff. de vsufru. sed ⁊ si q̄s. alias incipit adhuc. §. questionis. nec d̄ emenda facta que non fuit integre. ff. de eden. l. j. §. edere. ff. de ac. emp. l. quicquid Inducit etiā ad hāc ptē leges p solutione. alle. s. l. ab oīb. j. Respō so. ⁊. l. qui beredi. §. fi. ad ptē quā tenuit soluendo īducit iura q̄bus q̄s fungit vice duor. de q̄b vide. lxxxix. di. singula. in prima glo. extra de pba. ex litteris in glosa. ij. ff. de adop. si cōsul. respō. ad ꝓtra. ꝓsistit in hoc q̄ ipe nō soluit sibi sed communi. vt municeps. sicut si factū fuisset damnū extraneo emēdandū p mūicipiū. cōmunitas aūt muncipij sibi soluit vt extraneo in damnū passo. alle. ff. de adop. si pr̄. §. j. ff. de bo. liber. si filiꝰ qui. C. li. xj. de pxi. sacro. scrin. si quis in sacris. ¶ Itē quid si rusticus petēs emēdā domus cōbuste extimauerat illam. x. in extimis ville petit. xx. dixit. Alber. galle. ex volumen q̄ si. xx. valebat illa licite petit. C. arbit. tu. l. j. C. communia vtri. iudi. l. scriptura. C. de testa. l. verba testamenti. nisi tūc ingrassetur domū. x. valere. q̄ tūc ad plus nō tenebūtur. C. de pba. l. rōnes. ⁊ aut. q̄ obtinet. Z. ¶ De immunitate ecclesiar⁹ ⁊ clericor⁹ in se ⁊ in rebus eorū quo ad collectas ⁊ alia vide. j. de immunitate ec. ⁊. s. de cleri. ꝓiu. ¶ Quid si quis electus est in eadem ciuitate ad duo officia dicunt quidaz q̄ retinebit illud q̄d sibi est primo collatū ita q̄ ordo seruetur. ff. de vsuf. q̄tiens. extra de preben. de multa. ⁊ si nō apparet q̄d p̄mo collatū est eliget q̄ contulit. ff. de excu. tu. qui duas. Si autem a diuersis electus est nec apparet quis primo elegerit maior iudex eliget. ff. de re iudi. duo vel forte eliget is qui electus est. vt. ff. de le. j. q̄ duos. extra de p̄bē. referēte. H. ⁊ de rescriptis gratiā lib. vj. vt ibi scripsi. Z. vel dic q̄ neutra electio valet. ff. de here. instit. q̄ soluendo. ¶ Pone. T. fuit electus in ptāten cuiusdā castri. quidam se huic electiōi opponūt dicētes non valere eaz. queritur an pendente lite exercebit officiū potestarie. respōdeo dic q̄ nō si nō inchoauit exercere. H nec tunc erit locus missioni in possessionem. vt no. s. d̄ scdo decre. §. videndū. x. quid si elect⁹. Z. ff. de re. mi. qui status. secus si inchoauerit. ff. nihil inno. pen. appe. l. j. §. fi. ff. de mu. ⁊ bone. reus. §. j. ff. de app. imperator §. j. viij. q. iij. nōne in electo aut prelato dic vt extra de ap. ꝓstitutis. ⁊ d̄ elec. nihil. §. fi. ¶ Quid si fiat collecta ⁊ solnat̄ scdm extimationē bonor⁹ cuiuslibz nūquid extimabit quis bona vxoris ⁊ p illis soluet dixit Hugo. q̄ sic alij cōtra. ff. ad munici. lutius. §. idem respōdit cōstante. alias est. lxxiij. q. ij. dñs. H. distingui posset. an res sit data extimata vel non. ⁊ an consistat in numero pondere vel mensura super quo vide quod no. d̄ vsu. salubriter. in fi. vlti. glo. facit etiam quod habetur. C. de rei vx. doce. Bal. in extimo mariti nō computātur bona vxoris etiam dotalia q̄tuz ad onus nec etiā quo ad honorem exquo bona obligantur. quia lex que statuit haberi cōtractū extimi loquit̄ p obligationē bonorū. in qua obligatiōe si male administrarer nō venirēt bona dotalia. Et no. q̄ vxor mea mutat suam originez ⁊ sequit̄ meam. C. de municip. et ori. l. originem. non q̄ naturalis substantie veritas deleatur sed quo ad affectum ciuilem. l. imperatores. ad municipa. p Bar. arg. ff. de lib. ⁊ postu. l. filio. d̄ capi. di. l. tutelas. sed extimuz patris prodest filio vt dicat̄ hīe idem extimū. vt no. in. l. ij. C. qui eta. li. x. in glo. ordi. vide. s. de feu. v. si sit plures filij Z.

Sequitur de tercia parte rubrice. s. de procurationib⁹. In procurationib⁹ ergo lib. cō. sic. H. ꝑm Roff. sub hac ptē rubrice. Z. **Libellus.** Dora ꝛc. ppo. ego rector talis eccl̄ie p me ⁊ talibus q̄z procurator sū cōtra tales q̄ nos tali legato vel nūtio dñi pape trāseunti p talē locū procurationē exhibum⁹ in qua expendim⁹ vsq̄z ad quantitatē. x. lib. ⁊ specificet in quo sic petat̄ .s. tātū in pane tātū in carnib⁹ ꝛc. que procuratio est ab omnibus clericis ipsius dioce. exhibenda. quare peto noīe meo ⁊ eorum quorum nomīe ago. vt ipi de p̄dicta summa. x. lib. partem eos iurta facultatē ecclesiarū suaz contingentes conferant seu cōtribuant ⁊ si petatur q̄ specificet̄ q̄tū a qualibet ecclesiarū sit ꝓferendū specificet̄ meli⁹ tn̄ erit si sic dicat. vñ peto ptē illaz. x. lib. mihi ab eis ꝓtribui vl̄ ꝓferri ꝑm facultatesipaz eccl̄iaz vīo arbitrio extimādas ex̄ de cēsi cū instantia. **Libellus.** Lo. ꝛc. ppo. ego procurator vel sic. talis archiepi cōtra abbatē. ⁊ cōuentū talis monasterij q̄ cū dictus archieps cōsueuit recipere ab omnib⁹ monasterijs sue p̄uincie procurationem que debetur ratione visitationis taz ratione iuris communis q̄z prescripte consuetudinis. Itē abbas procurationem ei soluere irrationabiliter cōtradic̄. quare peto ipsum ad procurationem soluendam cogi et ad id sententialiter condemnari. extra. e. sopite. ⁊. c. romana. lib. vj. ⁊ no. q̄ si metropolitanus velit iterato suam prouinciā visitare scdm formam cōstitutionis illius. c. romana. e. ti. suffraganei nō possunt allegare cōsuetudinē sup hoc q̄ nō debeat visitationē iterare. vt ꝓsti. Inno. iiij. extrauagant. e. ti. H. quam nō habemus sz hoc dicit decre. vlti. e. ti. li. vj. ⁊ vide quod ibi scripsi super x. nō obstāte. Z. ¶ Demū de procuratiōib⁹ legatorū ⁊ nūciorū apostolice sedis. vide. s. de lega. §. superest. x. illud q̄z. ¶ Quod si multis vicib⁹ solui ep̄o procurationē minorē q̄z debere. ⁊ eps nūc petit maiorē. s. debitā nūquid possum ei denegare ar. q̄ sic. C. d̄ vsu aduersus. ⁊. s. q̄uis. Sed illud in odiū vsurariorū. vñ debitū ep̄o denegare nō possum. H. de censu formauit silem questionē Ain. s. e. ti. phibem⁹. ⁊ tenet p. l. is q̄. ff. q̄b mo. vsufruc. amit. q̄d si erat ignorans p̄scribitur cōtra eū. secus si sciebat sibi maiorē deberi quasi nūc grām faciat de pte quā scit sibi deberi. vide questionē sup regula plus semp. li. vj. vbi inuenies q̄ hoc dictū placet dyp eādē. l. ⁊ rōnez specificat huius dicti. Et est sciendū q̄ procuratio ratione visitationis debita nō debet̄ nisi visitanti. e. ti. exigit. x. statuētes lib. vj. de offi. or. si episcopus. e. li. ⁊ sic in ista nō esset dubia questio d̄ñi thome de piperata de marchione montis ferrati. ⁊ ab eo incipit questio q̄ ab vniuersitate alicui⁹ castri hre debens duas albergarias quolibet anno stetit p quinquēniuz q̄ nō iuit ad castrū nec procurationes recepit q̄siuit. an possit petere extimationē illarū. hec etiā cōpetit canonice ī procuratione q̄ p̄lato deberet̄ ex ꝓstitutiōe vl̄ pacto. s. e. quāto tenuit q̄ non possit maxime illa rōne. q̄z tacite vī actū inter ptes albergarias p̄stari si marchio ad castrū iuerit. facit. e. ti. cū venerabilis. ibi cū ad ecclesiam ipam accesserit ⁊ q̄d tacite agit̄ p expsso dz haberi. ff. si cer. pe. cū q̄d de seruitu. si cui. de operi. lib. q̄tiēs circa fi. ⁊ mētē p̄deram⁹. de elec. si post q̄z. §. j. li. vj. cuz cōcordan. Item quia alias esset in potestate marchionis non eundo ad castrū recipere aliud pro alio. s. exti-

matione p albergaria. et hoc lz cõi cõsensu fieri possit vni soli parti nõ licet.ff.de arbi.si quis rẽ facit. C.de cõ traben.emp.l.in vendentis. Itẽ notabilis esset inequa litas q creditor a debitore inuitõ recipet aliud p alio qꝫ debitor sibi inuito soluere nõ posset.ff.si cer.pet.l.ij. §.mutuũ dat in fi.ff.de solu.l.eũ a quo.seruet ꝯ equali tas.C.de fruc.z li.expen.l.fi.nec liceat actori.ꝛc.vt i re gula nõ liceat.li.vj. Z.

De ꝓsecratione ecclesie vel altaris.

H.de hac materia recurre ad summistas z ad ea que notaui et scripsi.e.ti.c.vno li.vj. vbi inuenies sup ꝑma glo.diuersa noia ecclesiarũ nõ dico significationes de quibus tangam infra.rubrica secunda. Z.

IN hoc ti. z in septez sequentibꝰ nõ est libellus necessariꝰ.nec ꝺ his materijs ẽ i iudicio tractãdũ qz vbi ꝺ ꝓsecratiõe z baptismo z alijs dubitat vni us iudicio statur de conse.di.j.solennitates.de ꝓse.di. iij.cum itaqꝫ.z.c.se.z ꝑcedentium.

De ecclesijs edificãdis. Rubrica.

H. Ad summistas recurre questionẽ an epꝰ cõcedere possit q incerta male ablata ꝙuertantur in reparatio nem parochialis ecclesie scripsi de testa.c.ij.lib.vj. sup ℣.libere.℣.ß disputatũ hoc fuit dubiũ fac qz pauperi bꝰ deberi videntur. Z.

AD concipi.libellus.

Libellus. Lo.ꝛc.ꝓpo.ego sindi cus talis plebis q rec tor ecclesie loci illi² lz in redditibꝰ pluri mũ ecclesia ipa abũdet tn ad repationẽ necessariã ipsi² ecclie ꝓferre recusat.quare peto ipm ad hꝰ p officiũ ve strũ cogi z cogendũ esse sñialiter ꝺdemnari.extra.e.c.j. z.c.de his. C Sz z si aliqꝫ nobilis vel ignobilis.ꝺ paro chia nolit ꝓtribuere in refectiõe ecclie cogẽdus est ar. extra de ꝓiudicijs seruoꝝ.c.j.maxime. vbi est ꝺ ꝓsuetudi ne q talia p parochianos fiant. H. de hoc scripsi.e.ti. c.j.sup fine vnice glo. Z. C Et qz de edificãdo hꝰ loq mur.de quo etiã.s.in ti.de religio.do.tetigimus.Scias q.H.ꝑm Roff.inter ciuiles.vbi de act.ꝺ tigno iniun cto in qua erquo inseritur aliq̃d declarabo. Z. si sine tua volũtate qs tignũ tuũ in edificiũ suũ cõiecit datur actio de tigno iniuncto ꝯ eũ ad duplũ.ff. de tigno iniũ cto.l.j.z.l.fi. H. hic z infra allegat primam et vltimam quasi ibi essz multitudo legũ cũ tn solũ sit ibi.j.z.ij. Et scire debes q ne destrui oporteret edificia.iõ lex proui dit nõ ꝑcise tignũ deberi sed eius duplũ solui. Itẽ etiã in vineis locũ hz hec actio z dat sic ne vineatũ cultura turbet. Item tigni appellatione ois materia ex q edifi ciũ ꝓstat vel que vinee necessaria est continetur.vnꝺ z arena quo ad edificiũ ptice quo ad vineam fimi. z simi lia ꝓtinent.hec omnia ponit lex prima. Sed querit an dans tignũ liberet a pena z est opinio q nõ.qz ob pu blicã vtilitatẽ.s.ne ciuitas ruinis deformet est hoc itro ductũ.ff.e.l.j.ne quid i loco pub.l.fi. Alij ꝯ p.l.cũ fru ctuarius.ff.de vsufruc. Alij distinguũt inter malefi dei z bonefidei iniunctorẽ.vt ꝑmus nõ possit secũdus pos sit.p his.ff.de noxal.l.nõ solũ.ꝑma placz vbi sine ꝺfor matiõe edificij vel tigni deteriorationẽ ipius restitutio fieri nõ possit his cessantibꝰ ꝓcedãt scda z tcia opinio. Z.ff.ꝺ rei vẽ.i rẽ.instit.ꝺ re.di.§.cũ qs in q sic lib. ꝓci.

Libellus. Lo.ꝛc.cõ.de.p. q tignũ meũ edib² suis ꝯ volũtatẽ meã iniunctum ha bet quod tignũ extimo. C.tamen peto ipsum in duplũ mihi condemnari.z ad hoc ꝓpono act. de tigno iniũ cto.ff.eo.l.j.ff.de rei vendi.in rem.§.penul.ac. sic po.

Positio acto. Po. q tale tignum est me um.item q illud in tuo edi ficio posuisti. Itẽ q ß fecisti me inuito.ff.de fur.q vas §.vetare.ff.eo.l.j.z.l.fi.et in ꝓe.l.in rem.insti.de re.di. §.cum quis.ff.ꝺ acqui.re.do.§.adeo. Item q illud edi ficium tu possides.ff.ne quid in loco publi.preto z. H. §.hoc interdicto nominis.et ad hoc inducitur q satis. est q posset licet non immisit. Z. Reus ℣o sic ponet

Positio rei. Pono q tignuz illud fuit. C. H. posuit Roff.ij.itẽ q illud tignũ immisi de voluntate tua. Z. Itez q remisisti mi hi omnẽ.q.z vide.s.de emp.z ven.§.j.℣.ad ß si.an ex empti possint ꝓstruere oratoria.vide.j.ꝺ priuile.℣.itẽ ordinarij. H. dic vt de priui.auctoritate li.vj. Z.

De immunitate ecclesiaꝝ. Rubrica.

H. Ex practicis solus Roff. ꝓsequit hãc rubricaz in ꝓncipio eius dicens q leges scribant hanc per.j.cano nes per.e.primũ fateor de iure immu.in rub. z.l.j. scdm nego.qz z nos hẽmus p. J. in nostris rubricis tribꝰ.de cretaliũ serti.z clemen.z nescio.vñ hoc Rof.habuerit. nã ꝓpter hoc videre volui rubricas antiquarũ cõpila tionũ.z etiam in prima z scda scriptũ fuit.p.j. in illa q vtimur sufficiat decr.vlti.q nunqꝫ fuit scriptuz per.e. Itẽ sic bi etiam eccle.xj.b.si diues factus fueris nõ ert immunis a delicto. Hiere.xxv.f. vos quasi innocẽtes im munes eritis.tñ vtrũqꝫ idẽ significaret z ꝓponit ꝑua tiue. Ipse aũt Rof.receptis tribus significatiõibus hꝰ hominis ecclesia.de quibꝰ nõ.ne pla.vi.su.c.vl.ꝑm illas diuersas immunitates illis adaptat.ꝑma inqꝫtũ eccla est collectio regulariũ vel secularium clericorũ ad seruiendũ deo z his adaptat.vij.immunitates. secunda inqꝫtuz ẽ collectio infidelium.z ꝺ hac se impedit dicens q habz illos legitimos actus qui sunt hereticꝰ z infidelibꝰ int dicti.alle.l.iij.C.de hereti.et mani.tercia designans ip sum locũ parietibꝰ inclusum quem vocamus ecclesiam huic dat.x.immunitates. ad tres primas alle.l.nemo.j. z.ij.C. de sacrosan.eccle.q nullus maxime laicus ibi se peliatur.Secũdo q non vendat.Tercio q nullus ibi habitet z ibi no.Quarto q nullo ti.alienet in autent. de aliena.z emphi.§.z quãdoqꝫ colla. ix.Quinto q in ea manumissus hꝫ ꝓ manumisso coram iudice.C. de his qui in eccle.l.j.z.ij.Sexto q turbans officiuz in ea capite punit.C.de his qui ad ecc.confu.l.denũciamus. Septimo q ad eã fugientes securi sũt iuxta distinctio nẽ decre.inter alia.j.e.de fugiente ad corpus christi qꝺ sacerdos extra eccliam defert infirmo plene scripsi de cele.mis.sane. Octauo q in illa non debent cause agita ri ciuiles vel criminales.eo.ti.cum ecclesia.z.c.decet.li. vj. Nono q hanc immunitatem habet in cimiterio.e. ti.cũ ecclesia.c.vlti.Decimo de qua.co.ti.c.j.Et qz de immunitate hic tractamus sit memorie questiõ nõ.i re gula decet.li.vj.vbi plene tractatur an duret immuni tas data ꝓ numero libertorũ illo diminuto.de immu nitate dato castro z villis.an debeat nouis diri de cẽsi. §.ij.versic.quid si vniuersitas.de statuto quod puniri vult in.x.vulnerantem aliquem in ecclesia.an illam pe nam debeat vulneratus iuxta ecclesiam Bui. de suza. in.l.fi.C.de his q ad eccle.cõfu.super ℣.finib. tenet q sic per illũ textũ.z per.l.predijs.ff.ꝺ leg.ij.z.per.l.ij.ff. de verbo.significa.et.ff.de fun.instruc.l.sepe.§.tyran ne.facit qꝺ dixi supra de immunitate cimiterij et facit etiam quod no.j.de iniuri.℣.pone in statuto. Bal.an ecclesia teneat ad collectas vide ꝺ mune.z one.l.refer pto.§.fi.per Bar. Z.

Tapotes hic libellū conci. H. ſm Roff. co. ti. in vlti. collum. **Libellus.** Lo. ẓc. con. de. p. qui immunitatē ipius ecclesie violauit sempꝛoniū ad eū fugientē auctoꝛitate ꝓpria violenter extrahendo. ⁊ alia dāna ipi ecclesie inferendo videlz occidēdo animalia ⁊ alia dāna inferēdo qđ extimo. C. quare peto ipm ꝑ tāto excessu canonice puniri ⁊ dāna ipi eccl'ie illata in triplū emēdari qꝛ īmunitatē ipius eccl'ie violauit. xvij. q. iij. q̄sq̄s inuēt⁹ alias in. c. se. incipit. siq̄s dom̄ū. ⁊. c. si q̄s in atrio. ⁊. c. frat'. ⁊. c. nullus ex. e. inter. H. ⁊ ibi scripsi in glo. coꝛpalē q̄ etiā iudici ecclesiastico hāc immunitatē violare nō lz. ⁊ idez de dño ecclesiastico q̄ ad seruū. Itē scire dēs q̄ fugiēs ꝑ debito ad eccl'iaz. an debeat extrahi dubitat'. ⁊ tamē de iure cōi hō liber nō capitur ꝑ debito ne cogat' debitoꝛi ꝑuire. C. de acti. ⁊ ob. l. ob es. extra de pig. latoꝛ. g̃ñ dz extrahi qꝛ si ex eccl'iam eēt nō caperet' ⁊ satis ibi eēt cedere bonis. C. q̄ bo. ce. pos. l. j. Dz ī multis locis p ius municipale liber bō capit' ꝑ debito etiā in quibusdam seruiturus creditoꝛi securitate p̄stita tūc extrahi debz ne fraudet' creditoꝛ ipsius seruicio. sic de seruo vel conditiōi astricto dicit'. C. de his q̄ ad eccle. cōfu. l. pñti. §. sane. nec immunitas ꝓcessa eccl'ie q̄ ad vitā p mēbrū fugientis. e. ti. in. c. cū ꝓcoꝛ. dz ledere ius bursale ptis. C. d̄ in ius vo. l. ij. bñ fac. c. de rapto. xxxvj. q. j. vñ exactoꝛes tributoꝛū fugiētes ad eccl'iam soluere ꝓpellūtur vt in. §. neq; ī aut'. d̄ mā. prin. **Libellus.** Lo. ẓc. cō. collatio. ij. Z. vel sic. d. p. milite vel iudice q̄ in eccl'ia vel ei⁹ domo vel atrio cās ciuiles vel criminales audit vel placita tz vel equos introduc̄ suos vl' hospitari se fac̄ ⁊ alia ꝯ īmunitatē ipi⁹ ecclesie facit quare peto sibi sententialiter inhiberi ne d̄cetero talia attētare p̄sumat sibiq; sup his ꝑpetuū silentiū imponi. ex. e. ti. c. j. ⁊. c. cū ecclesia. ij. q. ij. ꝓceptū. xvj. q. j. §. nouarū. xxij. q. vl. vniuersos. iūge si vis insup declarari sniās ⁊ ꝓcessus hmōi nullas eē. vt in ꝓsti. Brego. x. e. t. d̄cet. lib. vj. ⁊ scias q̄ nulla p̄sona iurisditionē secularē exercēs pōt tallias collectas vel exactiōes imponere ecclesiis vel ecclesiasticis p̄sonis vel ab eis exigere ꝑ quibuscūq; possessionib⁹ ab eis acquisitis vel acq̄rēdis nec eas cogere illas ex manū suā ponere. Itē eccl'ie vel ecclesiastice p̄sone nō cogūt' soluere pedagia vel guidagia. nec soluere tallias ꝑ rebus suis ꝓpꝛiis q̄s nō cā negociādi deferūt seu deferri faciūt vl' transmittūt volēs aūt eos ad B cogere dz per cēsurā ecclesiasticā cōpesci nec etiā p̄nt cogere eos ad solutionē debitoꝝ suoꝝ. vt hec legūtur ī ꝓsti. alexā. iij. e. ti. q; nōnulli. H. e. ti. lib. vj. ibi hr̄ p̄mū dictū. scd̄m hr̄ d̄ censi. q̄q̄. e. li. ⁊ vid̄ qđ addit' in Cle. e. ti. de cēsi. p̄ñti. ⁊ qđ ibi no. in. vj. gl. Z. g̃a ꝓuo vr̄ q̄ si cā mercimonij trāsferūt hac īmunitate nō gaudent. ⁊ est B ar. ꝯ emptoꝛes reddituū clericoꝝ vel regis q̄ volūtī bis gaudere illa īmunitate qua cleri ci ⁊ res gaudēt. volētes bladū vinū ⁊ alia ex huiusmodi emptionib⁹ obuenientia sine leda. H. vulgare auctoris qđ nos dicim⁹ gabella. Z. trāsferre ꝑnt ibi facere p̄ñt. Bal. no. g̃ q̄ priuilegiū vel īmunitas d̄ñi nō transit ad emptorē. ff. de pub. l. licitatio. in fi. ꝑ Dy. ⁊ Bar. D onatio facta ī p̄miū emācipatiōis nō excludit filiū a succesſiōe sed dz eā ꝓferre. C. d̄ colla. l. vt liberis. §. fi. tū extraneis nō fit collatio. C. cōia vtriusq; iudi. l. fi. nō C. de colla. l. si emācipati. in glo. ⁊ vide. s. de dona. circa prin. qꝛ iste. ℟. ibi ꝓprie cadit. Z.

C Ne clerici vl' mōachi secl'aribꝰ negociis se īmisceāt

H. Rof. in nr̄is libellis posuit rubꝛicā qđ ⁊ q̄le sit officiū monachoꝝ ⁊ a quib⁹ debeāt abstinere ⁊ multa talia numerauit. ad mām etiā facit qđ scripsi d̄ paroch. post prin. Alij practici auctoꝛis nil dixer̄t recurrat' g̃ ad sūmistas. an eps sine ꝓsensu abbatis possit dare licētiam monacho eūdi ad studiū. scripsi. e. ti. c. ij. li. vj. sup. ℟. ꝑlato qōnē. an p̄sule. de studēdo in iure ciuili possit phibere in eo doceri vel doctoꝛari. vide sup regula cuz qđ phibet'. li. vj. C Proponit' qđ facti talis ꝑ decre. ij. e. t. li. vj. Religiosus temere dimittēs hītū est excōicatus. Quer̄it' an iste act⁹ vltra id aliquā irregularitatē īducat ꝑ quā dici debeat istū p⁹ absolutionē ⁊ laudabilez ꝓuersatiōez lōgi tp̄is ineligibilē ad suā vel aliaz ꝑlaturā. ꝯ ipm inducit' canon. j. q. vij. si q̄s oēm. xvj. q. j. legi. ⁊ qđ ibi no. archi. sup. ℟. deteꝛiores. ⁊ qđ scripsi p⁹ Vincen. ⁊ alios d̄ voto. p tuas. ad fi. sup. ℟. memoꝛate. Itē ij. q. iij. btūs. ⁊. l. di. c. fi. ⁊ d̄ apostatis. c. j. Hūiū fuit obtē tū cū nulla irregularitas sit d̄ casu a iure statuta d̄ sen. ex. is q̄. li. vj. cū ꝓcoꝛ. quas ibi scripsi sup. ℟. iure. item ꝑ absolutionē excōicat⁹ dr̄. vj. q. j. illi q̄. facit elec. qꝛ diligentia. ij. q. iij. §. notādū. in fi. veniāt no. iij. q. j. ī sūma. ⁊ q̄ scripsi de testi. testimoniū. post Inn. ⁊ host. in gl. si dicas. ad hāc ptē multū facit Clemen. ij. de vi. ⁊ ho. cle. ℟. ceteri vero. j. ⁊. ij. q̄ tales inhabilitat solū vsq; ad annū ⁊ loq̄tur de trib⁹ formis vestiū specialissime ꝓhibit'. s. virgata. ptita. ⁊ epitogio breui foderato. vsq; in fi. ex illos casus g̃ est mioꝛ culpa. nō ē g̃ grauāda pena. cū etiā ī penis fiat in dubio benigna interꝑtatio vt ī regula ī penis. li. vj. ⁊ ꝑcipue in nō atrocib⁹. de reg. iur. c. ij. ⁊ scripsi post Inno. de elec. duū. ij. sup. ℟. obiecta. ī pn. c. facit ad p̄dicta qđ scripsi post Inno. de eta. ⁊ qua. intellexim⁹ sup vl. gl. decr. p tuas. facit ꝑ. vbi culpa purgata is d̄ q̄ ibi ē sermo fit eligibilis. c. btūs. de apostasia fidei loquit' qđ ex̄ pꝛ. ex. c. ibi pre. ⁊ se. c. vlt. l. di. loquit' de illo q̄ ad seculū redijt. sic ex̄ de apost. c. j. nos de illo q̄ forte sel' tm̄ habitu supioꝛi dimisso excōmunicationez incurrit. c. fi. de apost. loq̄t' de illo q̄ in vera apostasia recepit sacrū oꝛdinē. Z.

Dicpoteris in hoc titulo formar̄ li. **Libellus.** Lo. ẓc. bel. in genere. ꝓpo. ꝯ. p. p̄sbyterū q̄ ipe ī reb⁹ vel causis laicoꝝ indifferent ꝑcuratiōnē recepit ⁊ minister eoꝝ fit vl' in risditiōes ⁊ negociatiōes seculares vel tabellionat⁹ officiū ⁊ hmōi in vituperiū mīsterij clericalis exercet. vñ peto ipm a talib⁹ coberceri ⁊ canonice puniri. extra. e. c. ij. ⁊. c. sed nec. et. c. secundum. ⁊. c. sicut. ⁊ in alijs. c. xxj. q. iij. c. ij. C Et nota q̄ habētes simplices curas animarum non tenentur illa consti. super specula. co d̄. titulo ſm Roffr. ⁊ Goff. est autem simplex cura ecclesia parochialis nisi sit plebania. plebania autez est que sub se habet diuersas capellas in quibus sunt clerici intitulati. vt in const. Brego. ix. extrauaganti. e. ti. habito. H. de qua fit mentio. e. ti. c. j. li. vj. ⁊ ibi ponit' mens illius ⁊ vides falsum quod dixit auctoꝛ illam constitutionē fuisse Brego. quia vt ibi patet fuit Clementi. iij. Item in eo q̄ dixit vt includatur plebania requiri q̄ habeat diuersas capellas notaui contrarium. vt in pre. decre. j. in glo. quid si. quod autem hic sequitur de contradicentibus intelligas per ibi no. in glo. nota. approbatam. Z. communiter tamen magistri contradicunt. C Ob gratiam autem eoꝝ quibus interdictum ē leges audire scribim⁹ q̄ interest. an quis audiat in scholis. an vero in cubiculo per seipsum studeat vt primus eis non liceat scd̄m sic. vt extra de magistris. super specula ibi in scholis. vt extra eo. non magno. vbi dixit exierunt. ⁊. c. fi. vbi dicit exeuntes. nam et interdicti tēpore clausis ianuis celebratur nec offenditur interdictū. sed ad hoc responderi potest q̄ hoc licet ex p̄uilegio. ⁊ non alꝰ vt extra de p̄uileg. nonnulli. ad idem. xxij. q. vj. christiana. arg. cōtra. ff. de postu. quos prohibet. item contra quia plus occulte q̄ publice peccatur. xlij.

di.in mandatis peccabat ergo monachus amicus nosť q iuxta scholas doctoris camerā cōdurit.⁊ ide toto an no leges audiuit. H. vide qđ scripsi in decre.sup spe cula.in glo.ij. Z.

De sponsalibꝫ ⁊ matrimoniis.

H. Habem⁹ ius nouū in.vj.sub hac rubrica vtile val de q ad impedimentū publice honestatis de q hic in vl. q.⁊ qđ olim de ipō tractatū fuerit in concilio Ludunē. Greg.x.scripsi ꝺ ꝑsanguinitate ⁊ affi.c.nō ꝺz sup glo. vt melius Lan.in sua practica vel ordine iudiciario ꝺ his nō tractauit fecit tn de his spālem sammā breuē et satis ordinatā que incipit. Cū in oīb fere causis.theo ricā tn toti⁹ quarti libri ibi dedit nō practicā. Ego au tem in doctoratus mei primordijs feci summam breuis simam que incipit christi nomine inuocans in qua bre uiter ⁊ ordinate omnes ipsius libri causas facientes ad materiā cōprehendi quā puri legiste gratissimā habue rūt cuius glo.arbori statim adiunxi.roff.bene in libell. nostri iuris.plene tractat de sponsa.matri.⁊.e.impe.vt. j.dicer.incipit autē a libello sup spōsa.Bonagui.pte. ij.colū.iiij.tractat de his.Egy.c.crvj.ponit plures for mas libelloruz extra practicos auctoris Mar. de pha. char.iij.ponit instrumenta ⁊ libellos.questio venerialis lxx.an mrimoniū ꝑ impuberem ꝓtractū habeat vī spō salitioz̄ expeditū est q sic de despō.impu.c.vno.li. vj. questionē de matrimonio soluto ante copulā ꝑ ingres sum religionis vl ante ꝓsanguinitatē.an dissoluat ꝑce dentia sponsalia de futuro. vide sup regula nō ꝑstat. li. vj.questiones dñicales.ix.⁊.x.vide.s.ꝺ cleri.cōiu.vbi sup rubrica remisi.an si ꝑpter statutū penale a ꝑbente cū filiafamil.sine ꝓsensu patris exigat pena ꝑ iudicē se culare q sic ꝓtraxit ecclesiastic⁹ iudex possit id ꝑhibe ri scripsi de bereti.stututū.j.in vlt.glo. Z.

Hbuus materie no ticiā ꝑnotādū q aliud sūt spōsalia ⁊ ali ud matrimoniū. Spōsalia sūt futuraruz nuptiarū repromissio.ff.e.l.j.xxx.q.v.no strates.verbi gra.si dicat ꝑmitto tibi q accipiaz te in meā vxorē ⁊ ipa versanice dicat idē viro vt extra.eo.c. penul.vel si dicat sic. H. roff.habuit qui vbi.s.in pri. ponit ⁊ reuoluit hos versus.s.q spōsa illos repetat spō so. Z.iuro tibi sane p numina sacra diane. De te sum ptura dñam spōsamq futurā. ¶Matrimoniū vero ē maris ⁊ femine ꝓiunctio individuaz vite ꝓsuetudinem ꝓtinēs.xvij.q.ij.§.j.insti.de nup.extra de presump.illꝺ ꝓbic matrimoniū ꝑ verba ꝺ presenti.verbi gra dic vir recipis te in vxorē meā vt ipa versanice dicit idē viro. vt extra.e.si inter.vel equipollentia.vt.e.ti.ex pte. H. vide quod ibi scripsi in glo.videbat.⁊ glo.se.⁊ qđ scri psi sup glo.ij. Z. Quid si ita dixerit.iuro vel ꝑmitto tibi q nūq habebo aliā in vxorē nisi te. nūquid ꝑ hec verba intelligitur matrimoniū cōtraxisse dicūt quidaz q sic ꝑ ꝓdicta iura.ex eo.n.q nisi te.vī in ea consenti re de presenti.qr hec dictio nisi ponit aliquid vt ꝑbat ⁊ no.ff.si qs cau.l.si eū.§.fi.⁊ extra de accu.accusasti. et hoc semp cum sequitur negationem. H. ꝺ hoc scripsi post dy.sup regula peccatū.li.vj.vbi etiā rmisi ad cy. C.de transac.l.iij.ꝑ Jac.de bel.sup.l.si eum qui.s.pr. alle.Sed ibi Guil.de cune.sic loquitur si dictio nisi po nit post verba negatiua vl cōiungitur facto negatiuo aut queritur de dictione nisi.an ponat ex vi verboruz ꝑm ipsoz significationē ⁊ rndet q nō. ⁊ sic loquitur.l. ticia.ff.de testa.manu.§.fi.⁊ est ratio quia inductū ad tollendum non debet trahi ad dandū.dictio ergo ipa ibi ponit animo adimēdi nō pōt dici q ponat.ff.de cō di.⁊ de.l.cum tale.in fi.de adimen.le.l. legata inutiliter vbi ademptio legati nō confirmat illud cū erat inutile. Aut queritur.an possit ponere nō respectu verboz̄ vt s.sed respectu verbi vel actus q precedit.et tūc ponit. qr dispositū ad id ante illam legem si verbū erat legis. ⁊ idē dicit cū ꝓfert ab homine.habita.n. relatione ad precedentia ponit.ff.de sta.li.l.si quis.§.fi. ꝑ quā declaratur.l.ticia prealle.§.fi. Aut nisi coniungitur facto af firmatiuo ⁊ tūc semper ponit quasi conditionaliter in quo distinguit.an ponatur in actu vltime voluntatis. ⁊ tūc hz vim vere ⁊ simplicis ꝓditōis.sed in ꝓctu int vi uos hz vim resolutionis.vnde totū cōtractum resoluit Ad primum allegat.ff.de cōdi.et demon.l.quib⁹ dieb⁹. §.quidam.ij.ff.de in diem.adiec.l.ij.de acti.⁊ obli.l.ob ligationū fere.§.conditio.⁊ per hec dicit expeditā que stionē illius gl.pre.l.si eum.de illo qui promisit ticio nō vendere domum vel librum nisi sibi. nā eo casu in tātū q si vendat alteri q ticio poterit ticius contra sic pro mittentē agere.petere tamen nō poterit vt sibi vende re cogeretur inducit.l.si sterilis.⁊.l.qui fundum.inferi⁹ allegatas. Z.⁊ ex eo q dicit aliā. videt.n. dicere q eā semper habebit.Alij contra quia nulla verba sunt hic consensum mutuū exprimentia de pñti.possibile em est q ipe hec ꝓferēdo intēdit nūq cū ea vel cū aliqua alia cōtrahere.⁊ ecclesia verba requirit.ex.e.tue.Secus tn esset si añ verboz̄ platiōz int eos de ꝓtrahendo matri monio agebat.⁊ postea hoc ꝓtulit intendens mrimo niū ꝓbere de quo ꝓstat ignoraś forte aptiora ꝓferre.⁊ iura illa ex pte.⁊.xxx.q.vl.l.si qs diuinis.hūc casum nō tangūt.⁊ hoc ꝑbatur de ac.emp.⁊ ven.l.si sterilis.§.fz ⁊ si ita.nec est contra.ff.de contraben.emp.⁊ ven.q fū dum.qr ibi non ponitur nisi sed est ibi non alij sed sibi ⁊ ibi expresse fiebat pactū de re venditoz reuendenda. Item dictio aliam non semper relationem facit vel im plicat vel icludit vt ibi patz. H.mathei.xxviij.Mar. xv. Z.⁊ cuz eo alij duo latrones ꝛc.⁊ ꝑbatur. vij.q.j. nouicianus.ibi alios pseudo episcopos.⁊.xlix. di.huic etem ꝑpe fi.ibi aliarū quoq virtutū.⁊ in auten.de mā da.prin.§.oportet ibi omnia alia ꝛc.colla.iij.⁊.ff.ꝺ ꝑ cura.nō solū.§.queritur. Secus autem esset si diceret: volo nisi te in vxorem meā.hec em verba debent sic in telligi volo te nō aliam in vxorem sic em innuit ꝟbum volo quod est presentis temporis et sic cōmuniter ītel ligerent.extra de spon.ex litteris.ff.de ꝟbo.obliga. nē pōs proculo.ff.de suppel.le.l.labeo.tenet ergo tūc ma trimoniū dummodo statim responsio mulieris sequat quia verboz̄ stipulatio vtroq loquente ꝓtrahitur.ff. de ꝟbo.obli.l.j.⁊ cōtinuus actus in talibus requiritur ff.e.continuus.extra.e.si inter.⁊.§.tue. Bal.si dico ꝑ mitto tibi berte q nunq habebo aliā vxorem nisi te di ctio nisi nō inducit vinculū matrimoniale quoniā iun gitur verbo futuri tēporis secus si iungatur verbo p sentis temporis vt si dico volo nisi te in vxorē meā. nā cōmuniter ista verba intelliguntur.dum tamen tu loq ris ⁊ ꝓsentias in me.qr vterq debet loq.s. vir et mulier al's nō est matrimoniū ꝓtractū in forma ecclie ꝑm spe. hic ista dictio nisi aut iungitur affirmationi aut nega tioni.⁊ si affirmatiōi.i.post affirmatiuā tūc excipit.Si negationi aut est oratio enūciatiua aut dispositiua.vt vt no.in.l.si eū.§.qui iniuriarū.ff.si quis cau. Aut iūgi tur verbis negantib⁹ actū ⁊ tūc aut negantibus poten tiā ⁊ tūc nō ponit.l.ticia.§.fi.de ma.testa.C.de trāsact. l.actione no.ꝑ pe.⁊ Lau.ꝺ salinis. Z. ¶Contrahitur etiam matrimoniū ꝑ talia verba. H.scōm Bonagui. qui in hac doctrina vocē suā exaltat dicens hec grana sue solicitudinis vētilabro a paleis separata in horreis recōdēda. Egy.etiā ponit easdē formas. Z. ꝓsentio ī te sicut in meā vxoreꝫ vel ꝑmitto tibi q te volo hīe in vxorē vel recipe te ī meā vxorē vel placz. H. De hac mā videsatis qđ scripsi.e.ti.ex lris.j.sup glo.dicāt. Z. mihi te hīe in meam vxorem vel promitto q tibi serua bo fidē sicut vxori.vl volo q ab hac hora ab antea sis

mea vxor z ego vir tu⁹. vl laudo te vl recipio te in meam vxorē vel iuro vel dono vel pmitto tibi q̄ habeo te p̄ legitima vxore vel pmitto tibi q̄ sp tibi ꝓuidebo tā q̄ vxori z sic de alijs ꝓsensum mutuū de p̄nti exp̄mētibus dūmō verba mulieris sequāt vt dixi in p̄e. decre. si inter. z de spō. duo. c. j. ex d spō. ex pte. xxx. q. vl. si q̄s diuinis. Si vero dicit pmitto tibi q̄ ducā te i vxorē z cetero te tenebo in vxorē valz matrimoniū cū alia postmodū ꝓctū sc̄z. d. m. vt no. i summa. e. ti. §. qualr ꝓbat. ¶ Sz nūquid tenet mr̄imoniū p excōmunicatuz ꝓctū vi q̄ nō quō. n. ei matrimonij sacra ꝓcedimus cui cetera sacra negātur. vt. xcvj. di. z illud ibi d b. ad idez v. di. ad ei⁹. Sz dic ꝯ. q̄ hoc sacr̄m̄ cōe est z eis q̄ sūt in eccl̄ia z eis q̄ sūt ex. xxvj. di. deinde. xxvij. q. ij. c. ij. ex d diuor. quāto. H. z est casus de eo q̄ duxit i ma. signi casti in fi. sic etiā obligat religiōis pfessiōe z recipit ordinis caracterē. de sen. ex. cū illor. Bal. no. h q̄ excommunicatus lz nō sit membr̄ū eccl̄ie. vt in aut. de pui. obere. muli. nō p̄est. §. j. tñ pōt ꝓbere matrimoniū quia matrimoniū est etiā apud hereticos z infideles. pari rōne excōicato sūt licita ea que saracenis sunt cōcessa vt cōtrahere z testari. sed glo. insti. de capi. di. §. minor dicit q̄ excōmunicatus equiparatur d portato ergo non facit testm̄. dic vt no. in. c. decernimus. de iud. Z. ¶ Et no. H. scōm Roff. vbi. s. post p̄n. Z. q̄ i libel. j. positis qñq̄ mr̄imoniū dr̄ iniciari q̄ d fit i spōsalib⁹ de futuro. qñq̄ pfici seu ratificari quod fit cū mr̄imoniū p v̄ba ꝓbit⁹ de p̄nti. qñq̄ cōsummari q̄ d fit p carnis copulam subsecutā. vt no. extra de transla. lz z ꝓbat. xxvij. q. ij. §. appareat. z. c. quapter. z. c. cū iniciat. Bal. matrimoniū iniciat in spōsalib⁹ p verba de futuro pficit. p verba de p̄nti p copulā carnalē ꝓsumat vt no. ex de trāsla. p̄la. c. lz. z q̄ spōsalia dicāt iniciare matrimoniū colligit. ff. de ꝓdi. ob ca. l. q̄ d seruus. nō tñ est p̄ncipiuz essentiale intrinsecū z formale sed p̄ludium quoddam ¶ Et no. q̄ cū fit mentio matrimonij intelligit verificari de exp̄sso mutuo ꝓsensu de p̄nti. sed vbi fit mentio nuptiarū. vt cū nupserit vel q̄ diu nō nupserit ductio significat vt. C. de nup. l. sancimus. Itē no. q̄ aliq̄n legat mulieri si nupserit vel cū nupserit tūc relictū est cōditionale nisi legatū istud in legitima cedat. q̄ tūc vsq̄ ad legitimā z modū legitime ꝓditio reijcit. vt. C. de inof. te. l. q̄m in p̄orib⁹. z hoc ꝓbat in auten. d sāc. epi. §. sed h p̄nti. coll. ix. aliq̄n legat alicui vt nubat tūc modus apponit z si q̄ficiat modus resoluit legatuz. ff. de ꝓdi. z d. l. ticio. §. sed cū ante. nā si resoluit nō ꝛebetur p̄stari cautio de mō implēdo. aliq̄n legat alicui p d te vel noīe dotis tūc ista verba faciūt causam nō ꝓditionem nec modū. vñ nulla cautio p̄standa est z ante nuptias agi pōt q̄ est purū legatum. dicunt tñ quidaz q̄ ista cā est finalis qua deficiente legatū perit. alij dicūt q̄ nō est cā sed demōstratio q̄ p̄sumit facta ꝓsulendo. nō artando. ar. ff. de dona. l. j. in fi. sed p prima opinioē facit. ff. de iure do. l. si ego. z. ff. fami. her. l. pomponius philadelphus. ¶ Itē no. q̄ conditio matrimonij tūc intelligit impleri q̄n mulier nubit licite z honeste nō alit. ff. de cōtra tab. l. ij. §. emācipatus fili⁹. ff. q̄ et a q̄b. l. si rogatus. §. matrimonij. de v̄b. signi. l. nepos proculo de his quib⁹. vt indi. l. claudius. de cōdi. z de. l. hec conditio. ecōtra q̄n apponit ꝓditio negatiua. dic vt in autē. cui relictū. z vid. e. ti. l. fi. §. fi. Z. ¶ Prius ergo instr̄m super spōsalib⁹ z arris ꝓcipiemus. ¶ Secundo sup bis libellos formabimus. ¶ Tercio super matrimonijs formas z libellos cū petitorio agitur formabim⁹. ¶ Quarto cū possessorio. ¶ Quinto vero aliqua notabilia sup ponemus.

PRimo igitur vidēdū occurrit qualit sup spōsalib⁹ instr̄m ꝓficiat z quidē sic. Forma. H. ad lr̄am fuit hec forma roff. par. ij. c. vl. Z. A. ꝓtraxit z ꝓcessit z destinauit ticio. B. filiā suam in futurā sponsam z vxorē. c. filij ipsius. t. promittens per se suosq̄ heredes dicto. t. pro se suisq̄ hered. stip. se facturū z curaturū omni exceptiōe remota q̄ dicta. b. filia eius cōtrahet sponsalia et mr̄imonium cum dicto. t. tempore legitimo seu quo cuz ipsa sponsalia z matrimonium contrahi poterūt z cōpleri z se soluturū z daturū eidē. t. dotis nomine et pro dote ipsius. b. tempore contracti matrimonij. c. lib. int̄ pecuniam z conuenientem mobiliā pro quibus sponsalibus z matrimonio vt dictū est contrahendis z p̄dictis omnibus z singulis obseruandis z adimplendis idē. a. constituit ipsi. t. arras sponsalicias z eidem sponsalior̄ū z arrarū nomine obligauit talē domū in tali loco infra tales confines sitā. constituens se dictā domū tanq̄ arras et arrarum nomine ipsor̄ū sponsalior̄ū z mr̄imonij contrahendi pro ipso. t. z eius nomine possidere. volens etiam z concedens q̄ si per eum aut per dictuz. b. staret quo minus dicta sponsalia z matrimoniū copularentur z fierent cum fieri z cōpleri legitime poterūt cedat dicta domus lucro ipsi. t. z eam accipere ac possessionem eius sua auctoritate ingredi libere posset et de ea tanq̄ verus dñs facere quicquid velit. et versa vice dictus. t. contraxit cōcessit z destinauit dicto. a. predicti. c. eius filiū in futurū sponsum z virum dicte. b. filie eius dē. a. promittens per se suosq̄ heredes dicto. a. p. se suisq̄ hered. stip. se facturū z curaturū omni exceptione remota q̄ dictus. c. eius filius contrahet spōsalia z matrimoniū cū dicta. b. tēpore legitimo seu quo cū ipsa spōsalia z matrimoniū cōtrahi poterunt et cōpleri. z q̄ ipse. t. tēpore matrimonij contrahendi solutis sibi c. lib. noie dotis ipsius. b. faciet dicto. c. instrumentum dotale ꝑm ius et consuetudinem regionis. pro quibus spōsalib⁹ z matrimonio vt dictū est cōtrahendis z predictis oībus et singulis a se. t. promissis obseruandis z adimplendis idē. t. cōstituit ipsi. a. arras spōsalitias. et eidē arrarū et sponsalior̄um nomine obligauit vnā peciā terre aratorie posita in tali loco. ꝛc. cōstituens se dictā peciā terre tanq̄ arras z arrarū nomine ipsor̄ū spōsalior̄ū z matrimonij cōtrahendi pro ipso. a. et eius nomine possidere volens etiā et cōcedens q̄ si per eū aut per dictū. C. staret quo minus dicta spōsalia z matrimoniū cōplerentur. z fierent cū fieri et cōpleri legitime poterunt cedat ipsa pecia terre lucro ipsi. a. z eā accipere ac possessionē eius sua auctoritate ingredi possit et ex ea tanq̄ verus dominus facere quicquid velit. q̄ omnia et singula suprascripta promisit vna pars alteri ad inuicē solennibus stipulationibus hincinde interuenient⁹ firma z rata habere et tenere obseruare z adimplere. z nō cōtra facere vel venire p se vel per alios aliqua causa vel ingenio de iure vel d facto sub pena. cc. lib. ad inuicē inter eos in singulis capitulis huius contractus insolidū promissa qua soluta vel nō premissa omnia et singula firma pdurent. Bal. pena in matrimonijs pōt apponi extraneis pmittentib⁹ nō ꝓiunctis. ff. de condi. z de. l. heres meus. §. fi. Z. Item reficere z restituē vna pars alteri adinuicem oīa dāna et expensas ac interesse litis z extra. p quibus omnibus z singulis firmiter obseruādis obligauit vna pars alteri adinuicē oīa bona sua. hec forma ꝓbatur extra de spō. ex litteris. ij. z de de spō. impu. c. j. z. c. duo. z. xxxj. q. ij. c. vnico z. xxxij. q. ij. c. vnico vel sic breuius. Forma. H. scōm. M. de pba. vbi supra cuius etiā fuit se. Z. ego. h. pmitto dare et do filiā meā. B. tibi. b. in vxorē z me facturū z curaturū q̄ se cōsentiet despōsari a te z in vxorē duci hīc ad talē diem vel ante vel post sicut conuenimus et tibi pmitto dare tātū pro dote. et hic posset subiungi cōtractus arrarū. postea dicatur que omnia obseruare corporali iuramento affirmo ego. t. premissis omnibus ꝓsentio z me desponsari et in vxorē duci cum predicta dote con-

setiã 7 ꝓmittã ifra terminũ supdictũ. vir aũt sic pote rit dicere. Forma. Ego.a.ꝓmitto dominã.g.filiã tui. b.desponsare 7 accipere in vxorẽ hinc ad talẽ diẽ vel ante vl' p⁹ sicut cõuenerit ꝓmittẽs ꝙ ei faciã donatõ nẽ ꝓpt nupti.7 cautionẽ de dote soluẽda et restituen da i hũc modũ. vildez ꝙ si matrimõiũ solue' mõte mea dotẽ mihi promissaz tibi 7 ei restituã ꝓterq; qd vsu cõ sumi'.s.i pannis si ẏo morte ei⁹ solue' sine liberis vl liberi ifra pupillarẽ etatẽ decesserint dictã dotẽ tibi si tũc eris restituere ꝓmitto alioqn cui ipa voluerit ꝓter q̃ id qd vsu cõsumi'.s.in pãnis et securitatẽ faciã fie ri filijs de bonis paternis 7 maternis ad laudũ tui sapi entis.j.xv. dies postq̃ eã habuero. et hic iũgat' cõtra ctus arraz qd ẽ.j.ẏ.posset. postea dicat' q̃ oia supscri pta corporali sacramẽto affirmo. ar.tñ contra ad hoc qd de pena dictũ ẽ extra de spõ. gẽma cũ suis con cor. vbi habet' tã de pẽa q̃ de arra. vt.C.e.l.ij.i.fi.ff.de ẏ. obli.tic ia.7 no.ꝙ aut stipulatio pene fit int' ꝓsonas q̃ debẽt matrimonialiter cõiungi siue int' potestatẽ ha bẽtes in cõtrahẽtiby spõsalia vt sũt parẽtes 7 tutores q̃ sunt loco parẽtũ. vt.xxxij.q.ij. bonorãtur.7.xx.q.ij. puella.7.xxx.q.v. aliter.7 tũc nõ valz ne forte poti⁹ pe ne metu matrimoniũ cõtrahãt q̃ affectu vt i.c.gẽma. aut inter extraneas. puta dicit' sic ꝓmitto tibi dare.c. si tal' neptis mea nõ nupserit filio tici.ff.de cõdi.7 de. mulieri.7.l.heres.§.fi.et tũc valz ẏm Ain.vt.C.ỏ in dic.vidui.l.j.cũ ꝓsone extranee neq̃nt hmõi cõpelle re cõtrahentes 7 sic cessat rõ illi⁹.c.gẽma. H. vide de hui⁹ dicti determinatiõe qd ibi scripsi sup vl.gl.in fi. Z.sz certe nec pr̃ nec tutor cogere possũt. vt extra de despõ. ipu.c.j.tñ possũt eos plusq̃ extranei ad hoc at trahere. vt in p̃.concor. C Sz q̃ est rõ ꝙ arra põt ap poni in spõsalibꝫ 7 nõ pena. Respõ. ꝙ arra stati soluitur. pena ẏo ꝓmittit' solũ si fuerit cõmissa. Itẽ ꝙ arre cõsueuerũt in parua quãtitate dari. pena ẏo in ma gna promitti 7 i õ timore maioris quãtitatis soluẽde posset q̃s facilius cõpelli faciliores. n. sũt boies ad pro mittẽdũ etiã magnã penã q̃ soluẽdo etiã modicã ar ram. H. he rõnes q̃s etiã scripsi sup p̃.glo.vl. multuz obstãt instrumẽtis arrarũ.§.et.j. descriptz. teneas igit qd sup vlt.glo. satis dixi. Z. C Itẽ queritꝰ q̃re pena nõ põt ꝓmitti vt.§.sed pignora possunt dari. vt.C.si rector ꝓuincie.l.j.7.ff.de ritu nup. si quis officia. Rñ. qꝛ q̃ tradit pignora ñ se obligat sz illa pdit.7 sic ꝙ retẽ tionẽ cõsulit'. sz qui penã ꝓmittit se obligat 7 ẽ tracta tus de actiõe danda 7 plerũq; cõsulit' alicui ꝙ retẽtio nẽ cui actio non daretur. vt.ff.de doli excep. paulus. 7 eadẽ etiã rõ põt assignari hic que et in arris assigna tã ẽ.§. C Posset etiã ꝓmissio arraruz sic scribi breuit' Forma. H. ẏm Mar.ỏ pha. cuius ad litterã fuit hec forma vbi sup dicebat etiã in fi. addi posse. nã licz ma trimoniũ vinculo pene nõ possit astringi hoc tñ vin culo iuste ligat' auctor hic obmisit 7 puto ꝙ bene. Z. ego.a. ꝓmitto tibi.b. futuro viro filie mee.x.lib. arraz nomine spõsalicioz. q̃s q̃dẽ arras tibi cõstitutas sol uere ꝓmitto vt eas lucrifacias si ꝙ parte mee filie cõ tigerit sine causa legiby cognita q̃ min⁹ cõgruo tẽpe matrimoniũ cõpleat' cõpleto ẏo seu cõsumato matri mõio dicta arraz missio ad nihiluz reuertat' q̃ oia. ẓc. C. de epi. an. si legiby. C. de spõ. l.fi. vltra eãdez quoqz ꝓmissionẽ faciet vir vl' ali⁹ ꝙ eo vxori vl' alij ꝙ ea pu ta matri patri tutori 7 curatori vl' ꝓcuratori. H. ẏm M. predictũ. Z.

Restat videre q̃liter libelli sup sponsalib⁹ cõcipiãt'. vnde nota ꝙ quandoqz interuenit iuramẽtũ et q̃nqz nõ si interuenit sic cõ. lib. H. ẏm roff. vbi.§.in prin. 7 ei⁹ etiaz fuit quod bic sequit'. Z. Libellus. Lor.ẓc.ꝓpo.cõtra p.ꝙ cuz ego 7 ipse adinuicẽ sponsalia cõtraxim⁹ vl' ꝙ cũ de matrimonio cõtrahẽdo int' nos pure 7 sine cõditiõe fidẽ adinuicez dederim⁹ vl' corporale pstiterim⁹ iuramẽtũ nũc ipe a me req̃situs et monit⁹ matrimoniũ mecũ absqz rõnabi li cã cõtrahere recusat q̃re peto eũ p vos induci 7 co gi vt qd iuranit adimpleat 7 matrimoniũ iniciatũ pfi ciat. vl' ꝙ me in suã vxorẽ accipiat 7 maritali affectiõe ptractet. C Eodẽ mõ cõcipiet vir cõtra mulierẽ ẏbis cõpetẽter mutatis. ext'.e.pterea.j.et.c. ex litteris. vbi de hoc et.c. requisiuit. C Licz aũt bec forma bona sit tñ etiã mota lite põt re⁹ cõtrahere cũ alia ꝙ ẏba de p̃ senti. et valebit scdz matrimõiũ licet cõtrahẽs possit p fide mẽtita puniri. vt extra.e.si inter in fi.7.c. de illis nec ob.ꝙ lite pen. cõtractũ sit. vt extra.e.cũ in apostolica 7.c. veniens.j. vel post iudicis inbibitionẽ vt extra de ma. cõtra inter. eccle. cõtracto.c.j.7 sic inaniby sum ptibus se verabit. ff. de inoff. test.l.ij. et pterea seipz vi tuperat. penã etiã petere nõ posset q̃ in matrimõio im probatur. extra.e.gẽma.7.c.cũ locũ. ff. de ver. obli. ti cia. et boc satis probatur extra.e. requisiuit. et.c. prete rea.j. C Quod si parentes iurauerint sic concipi. lib.

Libellus. Lo.ẓc.ꝓpo.ꝓtra.p.ꝙ cũ ipe 7 ego parẽtes nr̃i qui vnũ corpale pstite rimus iuramentũ sup matrimonio inter nos ad inuicẽ cõtrahẽdo nũc ipe cõtra iuramẽta ipa venire p̃sumẽs matrimoniũ cũ alia cõtrahere intendit quare peto ip sũ p vos cogi ꝙ me in vxorẽ suã recipiat et maritali af fectiõe ptractet. C Et ipe eodẽ mõ cõcipiet cõtra eaz extra.e.ex litteris.ij.xxx.q.iij. si q̃s parẽtes. sup arris ve ro sic potest.

Libellus. Lo.ẓc.con.de.p. qui libel. cõcipi.

mihi.x.lib. nomine ar rarũ spõsaliciarũ ꝓmittẽdo cõstituit. vl' q̃ mihi spõsa licias arrarũ.x.lib. ꝓmittendo cõstituit nomĩe filie sue quã mihi ꝓmisit matrimonialiter copulare. vñ cũ per eã steterit quo minus matrimoniũ cõpleretur peto di ctas arras. ad qd ꝓpo. certi cõdi. vl' si solũ pciũ 7 nõ sti pulatio interessit. ꝓponet' condi. ex.l.C. de spõsa. mu lier. 7 nota. ꝙ cum agitur ex promissione arrarum sim plices arre petuntur cum non repetit arras qui eas de dit repetit etiam aliud tantundem vt in p̃.l. mulier 7 in pre.l.si legibus.

Equit videre de matrimonio qd per verba de presenti cõtrahi tur ĩ hac forma. Forma. H. Mar. de pha. fuit ista et se. Z. ego.a. volo et accipio te.b. in meum viruz et in te per ẏba de presenti cõsentio 7 me despõ sari corporaliter i nvxorem duci hinc ad talẽ diẽ. ꝓmit tã. cõsensus enim de presenti facit matrimoniuz. ff. de reg. iur. nuptie. ff. de donati. inter vi. 7 vxo. cũ hic sta tus.§.si mulier. xxvij.q.ij.§.j. extra de spõ. si inter. ma ritus autẽ sic dicet. Forma. ego.b. volo et accipio te. a. in meã vxorẽ 7 in te per verba de p̃senti cõsentio 7 te despõsabo et corporaliter in meã vxorẽ ducã hic ad talẽ diẽ. dotes aũt ꝓmittãtur 7 alia dicãtur vt.§.pri. §. in forma ego.b. 7 sequẽ. vel dicatur vt in p̃. decre. si inter. C Nũc dicam⁹ q̃liter libelli sup matrimonio cõ cipiãtur. et tũc aut agit' petitorio aut possessorio. vt.j. §. pr. si petitorio sic ꝓci. lib. H. ẏm Bonagui. 7 egy. vbi.§. in prin. 7 breuiter oẽs libelli q̃ hic sequũt' sũt al teri⁹ eoz q̃s diri.

Libellus. Lo.ẓc.ꝓpo.cõtra sup rubrica. Z. p.ꝙ cuz inter me 7 eũ matrimoniũ sit legitime p verba de p̃senti cõtra ctuz panuli immissionem subarratiõe secuta. carna liq̃z sit inter nos copula subsecuta peto eũ p vos mi bi in virũ adiudicari et inter nos matrimoniũ fore le gitimũ declarari 7 cõpelli. etiã ꝙ tã in exhibitiõe neces sariorũ. q̃ in alijs me maritali affectiõe pertractet. pe to etiam sibi per vos inhiberi ne pen. lite coram vobis aliquid inꝓiudicium meum vel cause vel iurisditiõis

vre innouet vl' attetet.et ad hoc ipm sentetialiter cõ-
dẽnari.ex de cõuer.cõiu.dudũ.in prin.extra.e.tue.7.c.
veniẽs.7.c.si inter.ex de despõ.impu.c.vl.ff.de ℞.ob
li.l.j.extra de re iudi.lator et.ca.consanguinei. vel sic.

Libellus. Lo.zc.ppo.cõtra.p.q lz mihi p-
miserit q me ꝑ ꝓiuge legitima ha
beret in tota sua vita nũc me recipere ac retinere recu
sat.vñ peto eũ mihi adiudicari in virũ 7 q me marita
li affectiõe ptractet p vos cogi 7 cogẽdũ fore sentẽtia
liť cõdẽnari.ex.e.ex pte.7.xxx.q.v.§.si q̃s diuisvl' sic.

Libellus. Lo.zc.ppo.cõtra.p.q lz ipe legi-
time mecũ p ℞ba d̃ pseti ptraxit
ipe tñ a me sepe 7 istãter req̃situs me trãsducere 7 ma
ritali affectiõe tractare cõiugalesq affect⁹ exhibere ꝫ
iusticiã recusãs cũ q̃dã berta matrimoniũ de facto cũ
de iure nõ posset dr cõtraxisse.eãq in suo cõtubernio
lz in aie sue piculũ 7 meũ ꝓiudiciũ et scãdalũ plurimo
rũ.q̃re peto matrimõiũ ℔ inter me et eũ cõtractũ legi
timũ eẽ et fuisse sentẽtialiť ꝺclarari.7 matrimoniũ qꝺ
de facto cũ berta ꝑfata subsecutũ fore dr cassari 7 irri
tari cassũ 7 irritũ nũciari dictũq p. q dictã bertã peni
tus a se abiiciat 7 me vt suã vxorẽ legitimã recipiat 7
maritali affectiõe ac vsu cõiugali ptractet sẽtẽtialiter
cõdẽnari 7 ad ꝑmissa ipm cogẽdũ fore sẽtẽtialiť ꝺecla
rari.et hoc peto tã cõtra ipm q̃ cõtra supdictã bertã
supinductã.peto etiã expẽsas zc.ex.e.ex pte.7.c.veni
ens.in fi. ℂ Si ℞o vult separi ab eo q7.p.pri⁹ cõtra-
xerat cũ berta q̃ cũ

Libellus. Lo.zc.ppo.cõ
ea .sic conci.libell⁹.
tra.p.q lz cum
eo de facto matrimõiũ cõtraxeriz nũc prio ad sciẽtiaz
meã puenit q idẽ.p.pri⁹ cũ berta cõtraxit legitime ad
huc supstite 7 vinẽte.q̃re matrimõiũ de iure int' me 7
ipsũ.p.nõ põt cõsistere vllo mõ.vñ peto int' me 7 ipm
p.diuortiũ celebrari mihiq dari licẽtiã i dño cũ alio
cõtrahẽdi.ex de spõ.c.j.7.c.ex pte.7.de ꝛespõ.impu.
duo. ℂ Si ℞o vir vxorẽ trãsductã et cognitã dimise
rit 7 adultere adheret faciẽs sup matrimõio contro-
uersiam sic.

Libellus. Lo.zc.ppo.cõtra.p.vi
ipa li.cõci .
rũ meũ q cũ matrimõi-
um legitime iter ipm et me fuerit p ℞ba ꝺe pseti con
tractũ et ad domũ eiusdẽ.p.trãsducta fuerim 7 eidez
vxorio affectu cohabitaueriz.demũ deinde me cõtra
iusticiã motu ꝓprio dimissa et abiecta q̃ndã bertã ad
vlterã vt dicit supinduxit et ei cohabitare nõ erube-
scit in aie sue piculũ et meũ ꝓiudiciũ et grauamẽ.qua
re peto eũ p vos cogi q bertã supinductã dimittat 7
ad me suã vxorẽ legitimã redeat ac me marital affe-
ctiõe ptractet matrimõiũq legitimũ int' me 7 ipm fo-
re sentẽtialiter declarari.et ad ipm sentẽtialiť cõdẽna
ri.ex.e.ex pte.ex de spõsa.duo.c.iij.iiij.et.v. ℂ Quod
si maria cõtraxit cũ.p.spõsalia vl' matrimõiũ q̃ cõtra-
ctus de iure nõ tenet.quare ipa ptraxit cũ.t.q audito
ipaz pri⁹ cũ.p.cõtraxisse illã a se repellit 7 cũ berta con
trahit.Maria cõci.cõtra.t. vt.s.pri.vel vt.s.e.§.in
tercio li.sicut et de facto occurrit.hoc probat extra.e.
veniẽs primo. ℂ Si aũt aliquis transducat puellã ea
inita et iuitis ei⁹ parẽtiby 7 amicis et ipa in domo ex-
istens nihil dicit tutores vel parẽtes sic libel concipi.

Libellus. Lo.zc.ppo.ego tutor vel curator
vl' cõsanguine⁹ tal' puelle cõtra.p.
q̃ p metũ mortis cõpulit talẽ puellã in se cõsentire 7 ip
sã p violẽtiã ad domũ suã trãsduxit.q̃re peto matri-
moniũ sic de facto cõtractũ dissolui cũ cõsens⁹ locũ ñ
habeat vbi met⁹ vel coactio itercedit.peto etiã p vos
puellã ipaz in aliq domo honeste tueri et teneri vl' ali
cui honeste matrone deputari vbi nihil eã timere op-
teat donec eã huius diffinitiue sentẽtie calculo sit fi-
nita.ex.e.cũ locũ.7.c.seq.et de ꝑcura. accedẽs d̃ resti.
spolia.c.ex trãsmissa.xx.q.iij. presens clericus. vel sic.

Libellus. Lo.zc.ppo.cõtra.p.q metu mor-
tis cõpulsa cũ eo d̃ facto matrimo
nium cõtraxi.necvnquã aliq tẽpe in eũ cõsensi.quare
peto ab eo separari et separãda eẽ sentẽtialiter decla-
rari.vt in p.cõcor.extra.e.ad id quod.et.c.de muliere
extra de despõsa.impu.de illis.ij.extra qui ma.ac.pos.
insup. ℂ Quod si aliqua contraxit matrimoniũ cum
furioso quẽ sane mentis esse credebat.quare postq ꝫ
ad eius puenit noticiã timet cum eo matrimoniũ con-
sumere.sic conci.libel. ℍ.ꝺm roff.vbi supꝰ pte.xj. ℤ.

Libellus. Lo.zc.ppon.cõtra.p.q cuz crede
rem ipm fore sane mentis.q7 cõsti
tutus erat in conspectu inumbrate quietis cuz eo ma-
trimoniũ de facto cõtraxi.nũc aũt ad meã ꝛuenit sciẽ
tiam.q ipe tũc furoris morbo laborabat et adhuc la-
borat.q̃re nullus cũ eo potuit interuenire cõsens⁹ nec
secure posse cũ eo cõmorari.vnde peto per vos hmõi
matrimoniũ de facto cõtractũ separari mihiq dari li
centiam cũ alio cõtrahendi.extra.e.dilect⁹. ℍ.ad ma
teriaz vide qd ibi no.in glo.ij.que no.roff.vbi supra.
ℤ.xxxij.q.vij.neq furiosus.xxx.q.ij. vbi nõ est.ff.de
acq.poss.q meo.§.si furioso. ℂ Potest etiã quis ven
dicare ali quam in vxorẽ.vt.in.§.proxi.

Quo si agatur pos-
sessorio vel quasi.vt quia vxor recedit ꝓ
prio motu a domo viri tunc consilium est
vt agat vir possessorio.vt.ff.de rei vendi.is qui.sic cõ
cipi.libell. ℍ.de quo Roffr.vbi supra parte.xij. ℤ.

Libellus. Lo.zc.propo.q cũ olim cuz berta
matrimoniũ legitime in facie eccle
contraxissem et eidez trãsducte ꝓsumato iter nos ma-
trimonio diu cohabitassez ipamq in oibus maritali
affectione tractassem nũc ipa nescio quo ducta spiri-
tu a me ꝓpria auctoritate sine iudicio ecclesie diuertit
me possessiõis seu quasi sui ipius siue persone sue siue
vxorali siue maritali possessiõe 7 cohabitatiõe sui au-
su temerario spoliãdo.quare peto ipam vxorẽ meã p
vos mihi restitui et possessiõez ipsius vel quasi vt ad
me reuertatur et me vxorio tractet affectu p vos cogi.
et ad hoc ipaz sentẽtialiter cõdẽnari.extra de resti.
spo.ex trãsmissa. ℍ.et qd ibi no.in glo.ij.dicebãt
hic Bonag.et egy.s.q speciale eẽ i hoc d̃ possessorio d̃
ꝓprietate docere. ℤ.7.c.lras.xxix.q.ij.cui⁹ rei causa.
ℂ Eodẽ mõ mulier cõcipiet cõtra vir ℞bis cõpetent
mutatis.vt.e.t.ex cõquestiõe.ex de offi.de le.cãm.ex ꝺ
diuor.postro.ex vt lita nõ cõtes.c.j.q7 vir 7 vxor q̃ ad
hoc nõ ad iparia iudicãtur.vt.xx.ij.q.j.si quis vxorez
j.ex de diuor.gaudem⁹.§.q7 vero in.fi.ex de conuer.
cõiu.q̃dã in fi.hoc saluo.q7 tũc si vis petes sic ad tẽp⁹
illud verbũ 7 cohabitatiõe.zc.et necessarioz exhibitõ
ne.vl' sic.

Libellus. Lo.zc.ppo. ꝓtra.b. vxorẽ
cõci.lib. meã q cũ matrimõiũ cum
ea legitie cõtraxeriz.q mecũ p quinquẽniũ cohabita-
uit nũc sine causa legitia solo volũtatis arbitrio mecũ
cohabitare ac me affectiõe vxoria tractare recusat.q̃-
re peto ipaz p vos cogi ad me redire 7 cõsueta et iu-
ris debita obsequa mihi pstare 7 me i ipaz possessiõz vl'
q̃si reduci.7 ad hoc ipaz sentẽtialiť cõdẽnari.ex.e.ad
id qd. ℂ.q po.in pig.ba.assiduis. ℂ Si aũt vir eã a se
ejecerit.sic.

Libellus. Lo.zc.con.de.p. viro
cõci.libell. meo q cũ mecũ matri-
mõiũ i facie eccle cõtraxit.7 me i domũ suã trãsduxe-
rit et me vt vxorẽ diu tractauerit nunc me propria te-
meritate abiecit.7 me possessione vel quasi ipius seu
iuris cõiugalis temere spolianit.quare peto ipsuz mi
hi restitui et me ad eãdẽ quasi possess.sui seu iuris con
iugalis reduci in q̃ erã pri⁹ q̃z me taliter abiecisset.et
ad hoc ipsum cogi et sentẽtialiter condẽnari.extra de
diuor.postro.de resti.spo.ex cõquestiõe 7.c.ex trãsmis-
sa.et de offi. dele.causam. ℂ Quod si aliqua te mole-
stat asserens te esse ma

Libellus. Lo.zc. pri-
ritũ suũ sic concip.lib, po.cõtra ber

tã q̄ ꝛʒ int̄ me et illã nullũ sit vinculũ matrimõiale cõ tractum ipã tñ me molestare nõ desinit me suũ falso asserens eẽ maritũ. quare peto ipam per vos cohiberi a p̄dictis ⁊ cõpelli q̄ desistat et cesset ab iniuria ⁊ mo lestia hmõi quã mihi facit. vl̄ q̄ ꝓbet si q̄d iuris in me habere ītendit. ⁊ ad hoc ipaz sentẽtialit̄ cõdẽnari. ℭ. d̄ inge. ma. diffamari. ℋ. vide qđ de hac l. scripsi. de testi. cũ oliz sup̄ vl. gl. ℨ. ℭ. d̄ remis. pig. si eo tẽpe. ff. d̄ ho. auc. iudi. poss. si seru⁹. ¶ Si ãt uxor tua ab alio detinetur sic. **Libellus.** Lo. ⁊c. ꝓpo. cõtra. p. conci. libell⁹. q̄ cũ legitime cõtraxerim matrimõiũ cũ berta p ꝙba de p̄senti idẽ. p. pater vl̄ frat̄ vl̄ ꝙsãguine⁹ vl̄ tutor eiusdẽ berte ipaz detinet et eã mihi reddere cõtradicit. quare peto p vos dictũ. p. ad restitutionẽ mee uxoris cõpelli ⁊ ad hoc ip sũ sententialiter cõdẽnari. extra. e. nõ. ⁊ si es legista potes dicere et ad hoc ꝓpo. interdictũ de uxore exhibenda ⁊ deducẽda. ff. de lib. ho. exhi. l. ītmo. ℭ. de nup. si inita et. s̄. de cõuer. cõiu. ꝙ. itẽ de iure. cetera dic vt. j. ti. p̄ri. ¶ Itẽ p̄t q̄s uxorẽ vl̄ ecõuerso vẽdicare per act. in rẽ p̄iudicialez de ꝓtu agnoscẽdo. qđ dic vt. j. q̄ fi. sint legi. ꝙ. cõpetit. et forma in hoc ti. positiões vt sup̄ de testi. ℌ. nunc videndũ. ꝙ. in secũdo.

Postremo illud notã dũ ẽ q̄ causa matrimõialis p discretũ ⁊ litteratũ iudicẽ ẽ tractãda. vt. xx. di. ℌ. j. ⁊ ex d cõsang. ⁊ affi. c. j. et libellus ẽ in ea dãd⁹. vt. s̄. de libel. cõcep. ℌ. nũc dicendũ. ꝙ. x. nec laudo in ℌ cõtrariã cõsuetudinẽ. ℋ. hodie p clemẽ. de ꝙ. sig. sepe. nõ ẽ necesse libellũ offerri debz tñ petitio in actis scribi vt ibi in prin. ⁊ in. ℌ. ver. ℨ. et q̄ñq̄ agit̄ petitorio. vt. s̄. ℌ. sequit̄ q̄ñq̄ ꝙo possessorio. vt. s̄. ℌ. p̄ri. verũtñ int̄est q̄ in primo casu admittit̄ exceptio cõsanguinitatis et cuiuslibz impedimẽti legitimi. vt ex de cõsãg. ⁊ affi. c. ij. de cogna. spiritua. c. fi. de or. cog. c. j. in scdo ꝙo generaliter fit restitutio nisi in casibꝫ vt. s̄. d̄ peti. ⁊ poss. ℌ. quõiã. ꝙ. ꝛʒ ⁊ in causis. ¶ Quid si mulier ꝓpria auctoritate decesserit. Rñ. nõ p̄t restitutioz petere nisi tũc demũ q̄ñ veniẽs nõ admittit̄ p maritũ. ff. de acq̄. pos. clã possidere. ℌ. q̄ ad nũdinas. ⁊ l. si id qđ. ℌ. fi. ff. de vi et vi ar. l. j. ℌ. sin autẽ ex de adul. c. pe. ℋ. vbi de hoc in. j. glo. et de resti. spo. litteras in. iij. gl. ⁊ vide qđ sup̄ ea dixi. ℨ. xxxij. q. j. de bñdicto. et sic vltima mora nocet. ff. de peri. et cõ. rei vẽ. l. illud. ¶ Quid de expẽsis q̄stãs ex domũ facit rñ. do. m. dixit q̄ vir nõ tenet̄ nisi ad factas post̄q̄ eã nõ admisit. vt no. in sũma ī ti. qui ma. ac. poss. ℌ. si mulier. ꝙ. si. q̄d g̃. ℋ. idẽ no. d̄ diuor. significasti in fi. j. gl. ℨ. ℭ. Libello aũt porrecto debz agẽs habere inducias cõpetẽtes vt. s̄. de dila. fiet etiã lit. cõtes. et iurabit d̄ calũ. fm do. m. vt in. e. ℌ. ꝙ. ſʒ q̄niam vl̄ de veritate. extra de iura. calũ. litteras. ℋ. bodie de utroq̄ iurat̄ de iura. calũ. c. j. in fi. lib. vj. ℨ. ⁊ si mulier agẽs possessorio ꝓbat possessionẽ et spoliationẽ restituẽda ẽ ita q̄ habeat plenã possessionẽ viri cohabitatiõis et securitatẽ. ij. q. iij. ℌ. notãdũ in fi. iij. q. j. reintegrãda. ex de resti. spo. lras. ¶ Si ꝙo vir agit et ꝓbat ⁊ uxoris debz sibi fieri restitutio. si ipa ꝙo timet viri seuiciã ad officiũ iudicis ptiet facere sibi caueri p sacr̄z viri q̄ sñ dolo ⁊ idõee eã velut uxorẽ ī domo mẽsa lecto ⁊ alijs tractabit nec eã ḡuabit vl̄ dehonestabit salua hõesta correctõe maritali. vt ī p̄. c. d̄ bñdicto. ⁊ xvij. q. iij. metuẽtes. iurabit. n. sic saluꝫ p̄missꝫ. Forma. ab isto die in antea istã cõiugẽ tu ã quã iniuste dimisseras ita tenebis sicut maritus suã cõiugẽ debz habere in dilectione et debita disciplina nec eã p vllũ malũ ingeniũ a te separabis. nec ea vinẽte aliã accipies. sic deꝰ te adiuuet et hec sancta dei euãgelia. hec forma habetur. xxxv. q. vj. ab isto scdo. ℋ. cuz verba utriusq̄. c. ab isto die videant̄ fuisse gratiãi. q̄ illoz alius auctoz nõn apparet. fas ẽ dicere illa ꝙba iurãtis male ꝓcepta q̄ nõ ꝓuidẽt uxori in ℌ casu nec cõtra incestũ. in p̄io p̄o illa die vl̄ diei pte q̄ restat. vñ decre. ego. n. de iureiur. cauti⁹ locata ẽ dicẽdo ab hac hora ⁊ lõge cauti⁹ forma iuramẽti. ¶ Impatoris ī p̄tificali posita in cle. romani. de iureiur. circa me q̄ dicit ⁊cetero me eẽ ⁊c. defendat̄ gratian⁹ p glo. ℭ in. quã dedi in. c. ego. n. ī prin. q̄ ab. ponatur inclusiue ℌ illd̄ in antea qđ sequtur nõ sinit mihi id placere cui accederẽ si deesset. ꝓsulo g̃ dicẽdũ iura q̄ ⁊cetero vel deinceps vl̄ simili significato. ℨ. si forte vir ea recuperata dicet debita disciplina mihi cõceditur p p̄dictũ. c. vnde p̄ter necẽ eã custodiet ⁊ ligabit eã. ieiunijs nõ tñ mortalib⁹ eã afficiet cibos cũ ea nõ sumet. et hec ei sibi a iure cõcedunt̄. vt xxxij. q. j. placuit. ℌ illud loq̄tur de suspecta de adulterio et in clericis cõiugatis q̄plus ceteris igne zelotipie vtũt̄. q̄ si mulier nõ cõfidit plene de iuramẽto viri faciat eũ caueri iudex p pignora vl̄ fideiussores. ff. mã. si mãdato. ticij. ℌ. fi. tñ p̄t eẽ tãta viri seuicia q̄ nulla idonea cautio p̄stari p̄t. et tũc ꝓcedat iudex vt ex de resti. spo. ex trãsmissa. ⁊ c. litteras in fi. q̄ satisfactõ maliuoluz animũ non ītmutat. vt insti. de suspec. tu. ℌ. fi. ¶ Qualiter aũt in accusatiõe matrimonij ꝓcedatur dicet̄. j. q̄ ma. ac. pos. ¶ Sz pone ticius cõtraxit matrimoniũ cũ berta. ex quo matrimonio nat⁹ ẽ. p. mortuo ticio. b. frater ipsi⁹ ticij vult excludere dictũ. p. a successione paterna dicẽs eũ illegitimũ q̄ q̄dã cõsanguineus ipi⁹ ticij desponsauerat dictã bertã priusq̄ ipse ticius cum ea contraheret licet eã nõ cognouisset ⁊ sic publice honestatis iusticia ipediẽte non potuit eẽ matrimoniũ inter eos. ℋ. Istud ꝓbatũ nõ cõcludit plẽ illegitimũ. licet bene cõcluderet separationẽ matrimonij si parẽtes viuerẽt. et primi cõtrahentes fuissẽt maiores septẽnio sup̄ hoc vide qđ plene scripsi. q̄ fi. sint legi. quenit. sup̄ vnica glo. d̄ claro cõstat q̄ vir potuisset ignorasse cõtractũ et mulier potuisset nescisse cõsanguinitatẽ inter primũ et scdm. Itẽ cõstat q̄ posit̄ edictis sufficiebat proli alterius ignorãtia p̄ decr. fi. d̄ clãdes. despõ. ℨ. dictus ꝙo. p. gerens se p̄ herede patris sui dicit q̄ despõsatio illa facta fuit cũ erat dicta berta infra septẽniũ cõstituta. et sic nõ potuit cõtrahi rõne publice honestatis. Itẽ cũ illud matrimoniũ fuisset in facie eccl̄ie cõtractũ nec ipo ticio viuẽte fuisset ipeditũ. et ꝓpter plis fauorẽ debet eẽ legitim⁹ iudicari. b. vero replicat dicẽs p̄sumẽdũ eẽ tũc bertã ipaz fuisse etatis legitime nisi cõtrariũ ostẽdatur. vez neutra ps aliq̄d ꝓbat de etate berte. q̄rit̄ q̄d iuris. respõdeo exquo dictus. p. possessor hereditatis nat⁹ fuit cũ berta cõmunit̄ legitima uxor. t. putabat̄ oportet ꝓbari ad repellẽdũ eũ nedum q̄ tẽpe bui⁹ desponsatiõis eẽt ipa septẽnis. vel q̄ post septenniũ eaz ratã habuit. immo etiã q̄. t. hoc ignorãs eam sibi postmodũ copulasset. vñ cessante ipi⁹. t. probatiõe de etate matris debz dicti. t. heres ⁊ filiꝰ legitim⁹ iudicari. Bal. ℭ. d̄ īcesti. nup. l. q̄ cõtra ī gl. j. ⁊ l. iustissimo. ⁊ vide. ff. de ritu. nu. l. q̄ in prouincia. ℌ. diuus. ℨ. hec habent̄ in cõsti. Jno. extrauagãti de spõsa. quidã. ℋ. banc hodie non babemus in vj. et sic babetur p̄ reuocata. pro diffinitiõe vide quod scripsi de p̄sby. nõ bap. c. vl. ī fi. ℨ.

¶ De desponsatione impuberũ. Rub.

ℋ. habemus ius nouũ in vj. valde utile sub hac rubrica. et q̄ p̄o sũma materie p̄t haberi. ⁊ hi de q̄bus dixi. s̄. ti. p̄ri. banc materiã nõ practicarunt p̄ter roff. an spõsalia de futuro inter puberes vl̄ impuberes aliter q̄ per copulã trãseant in matrimõiũ distinguit. an sint de futuro verbis et mẽte cõtrahẽtiũ. an sint de futuro iuris interp̄tatiõe tm̄. sed verbis et mente fiũt de p̄senti ⁊ hec bene trãseunt in matrimoniũ sine copu

la per oscula amplex⁹ et similia prima nō vt scripsi.e. ti.c.vno.li.vj.in glo.hic patet et de ma.cōtrac.cōtra interdic.eccle.c.j.sup.x.amplexata. Itē quare nō cōueniūt sexus in etate pubertatis vt hic in pn̄. sicut cōueniūt ī etate infantuli et adolescētie.scripsi.e.t.c.vno li.vj.sup.ij.glo.vbi videcū sua remiss. Z.

IN hoc titulo multos posses formare libellos.sz ex oīb⁹ aliquos exempli gratia supponamus. Si igitur aliqui post septē annos cōtrahūt spōsalia.et alter perueniēs ad pubertatē q̄ est in.xij.annox ī femia.z.xiij.ānox in masculo vt ffi.q. mo.tu.fi.finit.ff.qñ di.le.ce.q pupille.dissentit q sibi nō placēt spōsalia et iō nō vult cū alio contrahere.sic lib.cōci. H.fm roff. Libellus. Lo.zc.ppo.contra.p.q cuz ego cuz eo infra ānos nubiles sponsalia contraxisse nunc ad annos nubiles perueniens eum nolo.sed recuso inviruz habere.q̄re peto spōsalia ipa pvos dissolui z mihi dari licētiā cū alio in dño matrimoniū cōtrahendi.qz desidero eē mater z filios pcreare. Et eodē mō sponsꝰ cōcipiet cōtra eā x̄bis cōpetent mutatis.ex.e. ex litteris.z.c.attestatiōes.z.c.de illis. H. vide qd ibi no.in glo.antepe.z quod ibi scripsi distinguēdo i glo. vlti. Z.j.et.c.a nobis. ¶ Premissa vera sūt nisi puella ad domū viri trāsducta post illd tēpus ei cohabitauerit vl ab eo cognita fuerit.qz tūc nō pōt a viro recedere.qd si fecerit vir poterit cōtra eaz sic libel. conci. H.fm roff. Libellus. Lo.zc.ppo.cōtra bertā parte.ij. Z. taz q lz cū ea.x. annū cōplēte spōsalia cōtraxeriz z post ipa berta mecū per duos annos et amplius cohabitauerit vel eā carnalit cognoueriz nūc sine causa soli⁹ volūtatis arbitrio mihi cohabitare et me vxoria affectiōe tractare vl obsequia ad q̄ vxor marito tenet exhibere recusat.q̄re peto eā p vos cogi ad me redire z q me vxoria affectiōe ptractet ipaz ad hoc sententialit cōdēnari.extra.e.attestatiōes.z.c.de illis.j.z.ij.extra de spōsa.ad id qd.C. q̄ po.in pig.ba.l.assiduis. ¶ Quid si q̄s cōtrahit matrimoniū cū minore.xij.an.,prima tñ pubertati et ipa viro cohabitat demū ipe maior.xiij.asserit seipaz cognouisse ipa in cōtrariū asserēte et facta maior.xij.annos vult a viro recedere.sic vir libel.con.contra eam. H.fz rof. Libellus. Lo.zc.ppo.cōtra berte.xij. Z. tam q cū nuper cū ea q pubertati erat prima matrimoniū p x̄ba de p̄senti legitime contraxissez ipaq cohabitasset z eā carnali copula cognouissez qd parat⁹ sū iuramento firmare ipa tñ motu ppio sine causa rōnabili et iudicio eccl̄ie nō expectato a me temere recessit. q̄re peto ipaz pvos cogi ad me redire.et me vxoria affectiōe tractare et eam ad id sententialit cōdēnari.extra.e.cōtinebat.z.c.se. si x̄o nō diceret seipaz carnaliter cognouisse nec eēt iurare paratus tūc mior veniēs ad etatē nubilē posset si vellet ab eo legitime separari.z cō.libel.vt.s.in primo libel.vt ī p.c.cōtinebat.circa prin. ¶ Letez si ecōuerso mulier cū puero minore. xiij.an.cōtraxit.nec fuit ab eo cognita.si cōpleto.xiij.anno inuenis ei⁹.ñ cohibitauerit illi nec in eā cōsensit sz ab ea discessit sic cōcip.. Libellus. Lo.zc.ppo.cōtra bertā q licz lib. ego minor.xiij.ān̄o.matrimoniū cū ea cōtraxerī.post tñ cū ea cohabitare nolui nec in ipam cōscēsi nec eā volo habere in vxorē quare peto matrimoniū illud sic de facto cōtractū dissolui.z mihi dari pvos licētiā cū alia ptrahēdi extra.e.attestatiōes.

¶ De clamdestina despōsatiōe. Rubr.

H. Hic practici auctoris siluerūt et sic siluit auctor

tres modos q̄bus matrimoniū dicitur clādestinuz.vi de no.e.ti.c.fi.in.iij.glo.z alios addidi sup illa. Et qr tercius quē ponit glo.ē qñ nō fuerūt p̄missa bāna ī ecclesijs.vt ibi. Ex hoc q̄ritur duo nobiles cōtraxerunt in gradu p̄hibito p⁹ tēpus petiuerūt dispēsationez a papa allegantes se tēpe cōtractus fuisse ignaros impedimēti.scdo q ex separatione verisimiliter timebātur magna scādala int ipos cōsanguineos .tercio q in facie ecclesie ꝯtraxerat. Querit primo de hoc mō si suffragetur p̄bare publice cōtractū tñ sine bānis.istud aūt x̄bū in facie ecclesie habet in decre. cōstitutus.de cōuer.cōiu.in prin. cōstat q ecclesia sumit multis modis.de q̄b.vij.q.j.scire.ne pla.vi.suas.c.fi.cumremiss. vbi g̃ cōtrabitur nō occulte qd principaliter pōderāt iura in hac materia.xxx.q. v.c.ij.et.§. his oībus. s̄ publice ita q mltitudo fideliū hoc nouit satis puto satisfactū illi exp̄ssiōi et p facie fideliū stabit facies ecclesie hoc casu.fortⁱ igit etiā sine bānis dicet facies ecclie si fm morē patrie despōsantur publice ī eccl̄ia vl fm iura.xxx.q.v.c.j.z.v.sequētibus in ecclesia bene dicit seruatis que in canonibus illis dicūtur in facie ecclesie factū dicetur nec nocebit dispēsatiōi als despōsatiōi bānox omissio de facie hominis.C. de penis.si q̄s in metallū.et lex dicit faciē patrimōij pmāsisse qñ ēi statu solito.ff. de admi.tu.l.tres tutores in fi.per qd dici pōt in facie ecclesie factum qd p alios fit illo loco. Si aūt dixissent bona fuisse posita et hoc sit falsū.an per hoc vicietur dispensatio querit et eadē questio si falsum est q ignorauerint impedimētuz vl q de timore scādali exp̄sserūt hic recurre ad decre.quia circa de cōsang.et affi.et ad ibi no.textⁿ ibi vī velle q falsa causa exp̄ssa nō viciet talē dispēsatiōez. s̄ gl. vl.in fi.tenz cōtrariū.s.q ex vi scdi rescripti tz dispēsatio q̄ nō tenebat.et Jdē.inno.vt ibi scripsi in gl.pe.facit de elec.du dū.ij.x.insup.sunt.n.ille oēs cause inductiue ad dispēsatiōem als forsā nō faciēdā vt ibi.sunt.n.tales dispēsationes odiose.qr cōtra ius cōmune.et idē si cōtra alteri⁹ primilegiū. de deci.si mltiplici .viciātur ergo ex falso exp̄sso vl vero tacito qd mouit principē.ff.d nata.restī.l.j.z si hoc in rescriptis fm ius.de rescriptis super litteris.multo fortius in his dispēsatiōib⁹ contra ius.sz succedit questio cui in his tribus clausulis competat onus.p̄bādi si apparet hoc opponēs cōtra dispēsationez.vide qd scripsi post Jnno.de prini.ex pte.j. post prin.est sciendū q guil.post vber.de bo.s̄.de excep.§.nūc videndū.x̄.lz aūt dicit q in questiōe mendacij cōtra rescriptū impetrās h abet p̄bare veras p̄ces.et sic nō surrepticias et opponēs si velit pōt p̄bare cōtrariū fm eū allegāt.l.p̄scriptiōe.C.si cōtra ius vel vti.pub.q̄ habet.xxv.q.ij.et.l.si qñ.C.de dila.q̄ etiaz ē.iij.q.iij.spaciū. Sz huic dicto vber.q volūtati opponētis relinq̄tur an velit p̄bare obstat.l.puniri.co.ti.si cōtra ius cano.vt.s̄.q̄ dicit pactū argui falsitatē.est s̄ dicēdū q opponēs q̄ p̄uocat et agit hz p̄bare.ff.de p̄ba.l.ij.maxie cōtra capitulū qn igr̄atie q̄ nō cadit in intellectū testiū nec ex pte impetrātis nisi p iuramētū iurātis p̄bari pōt. ¶ Si aūt non fuisset dispensatum sz cū eisdē clausulis cōmissuz alicui vt dispēsaret tunc impetrās verificabit clusulas.et sic loquatur opinio. vl qz opponēs si velit poterit p̄bare cōtrariū. Z.

Clamdestinitas nō ē ipedimētū matrimōij si de eo cōstare possit. Sz x̄o cōstare non pōt ñ reputat ab eccl̄ia matrimoniū.vt extra .e.c.ij.ideoq̄ i b ti.nō est necessari⁹ libellus.nec obstat xxx.q.v.c.j.z.c.seq.si bñ intelligātur. H. vt patz.e.q. §.hisita. Z. Qualit aūt fiet denūciatio impedimēti matrimōij post bāna in ecclesia edita no.j.q ma.ac. pos. x̄s.sed que dicta.

¶ De Spõsa duorum. Rubrica.

H. De hac roff. vbi de spõ. pte. r. et ei⁹ ibi fuerĩt duo libelli hic inserti. Si ꝗs vendicãs vxorẽ ꝓbat contractũ de ꝓsenti ⁊ illa ꝓbat se despõsatã ab alio etiã per ẏba de ꝓsenti tñ nõ ꝓbat tẽpus. vl̃ si duo vxores petũt et vterꝙ ꝓbat cõtractũ ꝫ neuter pri⁹ Inno. dixit illã absoluẽdã vl̃ sentẽtiaꝫ deferẽdã ĩ hoc vide quod scripsi sup̃ hac. Rubrica. Z.

I Nhoc ti. potest li. con cip. Libellus. Lo. cõ. ꝓpo. q̃ Bertã ꝙ licꝫ cum ea spõsalia cõtraxerim. Ipsa tñ matrimoniũ mecũ cõsũmare detractat asserẽs se cum alio postea spõsalia cõtraxisse. ꝗre peto ipaꝫ ꝓ vos cogi spõsalia mecũ cõtracta seruare ⁊ matrimoniũ ꝓtrahere et cõsũmare nõ obstãtib⁹ spõsalib⁹ postea put asserit cõtractis ⁊ ad id ipaꝫ sn̄ialit̃ cõdẽnari. ex de spõ. sicut ex liberis extra. e. c. j. C. de rei vẽ. q̃tiẽs. ꝑmissa forma locũ hꝫ vbiꝙ cũ in vtroꝙ ꝓ ẏba cõtraxit de futuro licet nõ sit multũ vtilis talꝫ forma vt dixi. s. de spõ. ꝟ. j. in ꝑmo libel. porro si cũ vtroꝙ ꝓ verba de ꝓsenti cõtraxit tũc sic li. Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. cõtra bellus concipit̃. bertã ꝙ lꝫ cum ea matrimoniũ legitime ꝓ ẏba de ꝓsenti cõtraxerim ipsuꝫ tñ matrimoniũ cõfirmare recusat asserãs se postmodũ cũ alio cõtraxisse acse ab alio cognitã extitisse ꝗre peto ipaꝫ ꝓ vos cogi matrimoniũ mecũ ꝓsũmare nõ obstãte ꝙ cũ scõo se asserit ꝓtraxisse. ⁊ ad hoc ipaꝫ sentẽtialiter cõdẽnari peto etiã illud scõm matrimonium de facto cõtractuꝫ ꝓnunciari nõ tenuisse de iure. extra. e. c. vlti. et pe. ⁊. c. j. extra de sponsa. si inter. ff. de bis qui no. infa. l. j. extra de biga. nulli.

¶ De cõditionibus appositis. Rub.

H. Solus roff. ex practicis auctoris practicauit hãc rubricã ⁊ inchoauit ĩ ipa ꝑm se impedimẽta matrimonij. videꝫ aũt ꝙ rubrice pars scõa nõ facit ad materiaꝫ libri questio venerialis. lxx. nõ est dubia ꝓ decre. fi. huius ti. dominicalis. iij. ⁊. iiij. respiciũt scõam ꝑtem rubrice et expedite sũt infra eo. vex in. ij. ⁊. iij. glo. ⁊ sup̃ illis et cõtinnãdo hãc scõam ꝑtem formatur questio facti talis. Ciuitas habens naturalem dominuꝫ. M. habebat pontẽ sup̃ flumẽ cuꝫ latis possessionib⁹ deputatis ad ꝓseruationẽ pontis et riparũ et bui⁹ pontis administratiõem ⁊ oĩm iuriũ et ꝑtinentiũ suaꝝ regẽtes ciuitatẽ ad quos spectabat cõcesserũt ticio ꝓ se ⁊ suis heredib⁹ hac clausula adiecta. dũ placuerit. m. domino ꝑdicto q̃ domin⁹. m. ꝑdictã cõcessionẽ cõfirmauit et cõcessionẽ ⁊ cõfirmationẽ ratas habere ꝓmisit et nõ contrauenire. ĩmo manutenere ⁊ defendere ipi ticio et ipius heredib⁹ et causã ab eis habẽtib⁹ ꝓmisit ꝓ solẽnem stipulatiõem sub obligatõe suoꝝ bonorũ de facto puniri qñꝙ suã iurisditionem postea exercuit ad tuitionẽ ꝑdictoꝝ. post tẽpa ipso ticio possidẽte dict⁹ dñs. m. cõcessit sempronio ꝑdictã administratiõnem pontis ⁊ suoꝝ iurium. vt. s. et amoueri fecit ticiũ a ꝑdictis. queritur an ꝑdictas cõcessionẽ et amotionẽ facere poterit. ad ptẽ ꝙ amoueri poterit allegat̃ clausula in cõcessiõe facta ꝓ ciuitatẽ apposita q̃ ꝓ ẏba futuri temporis cõditionẽ habebat qđ ẽ regulare. ff. de le. j. l. stichũ q̃ me⁹ erit. ⁊ de au. ⁊ ar. le. l. q̃ntus muti⁹ scribit. in fi. et patet extra. e. ti. sup. eo. ⁊. c. per tuas. Item conditio erat talis que perseuerantiam volũtatis domini requirebat. ff. de cõdi. ⁊ de. l. illis libertis. quod est cõtra naturã cõditõnuꝫ q̃s regulariter sufficit semel extare. C. q̃ di. le. ce. l. cum vxori. et de instit. et substi. fac. l. si quis heredẽ. ⁊ fac̃ hoc monosyllaba. dũ que notare videtur cõditiõem actu ꝑseuerãtẽ sicut illud demagi. c. fi. ẏ. docẽtes. ff. de cõdi. et de. si ita ꝗs legauerit. de le. ij. qui concubinã. §. vxori. de in ius voca. l. ij. ibi põtificẽ dũ sacra facit. nec his obstat cõfirmatio cõtract⁹ facta ꝓ dñm. q̃ facta intelligit̃ cũ pactis et cõditiõib⁹ exp̃ssis in illis. repetita. n. sub cõpẽdio dicentur oĩa inserta ĩ actu cõfirmato. extra de fide ĩstru. inter dilectos. de confir. vti. vl̃ iuti. cũ dilecta. de ꝓbile. q̃ intẽtiõis. ff. ad trebel. l. ticius. nec ꝑsumit̃ dñm in sui iuris ꝓiudiciũ se ligare voluisse a dño velle posse cõtrariũ. ff. de pecul. le. l. si peculiũ. §. sic aũt. ⁊. ff. de fideicõ. libe. l. cũ fidei. ¶ Sꝫ cõtra ꝑdicta fuit iudicatũ his ratiõib⁹. q̃ idẽ sermo ex mẽte cõtrahẽtiũ diuersaꝫ in diuersis casib⁹ significationẽ hꝫ. vnde dicit lex ꝙ volũtas testatoris sepat penã a cõditione. ff. de his q̃ pene no. l. ij. q̃d velit ibi no. et patet hoc. ff. de ẏ. sig. l. alienationis. ff. oratio sequitur q̃ nec cõiunctiõeꝫ nec disiũctiõeꝫ hꝫ ex mẽte ꝓnunciãtis vel disiuncta vl̃ cõiũcta accipit̃. mẽs aũt colligitur ex natura rei de q̃ est ꝑmo. vn de stipulatio habere licere cũ ꝓ se stat cõtinet factũ promittẽtis et ꝓsonaꝝ a se veniẽtium. ff. de ẏ. obli. l. stipulatio ista. Sꝫ quãdo in vẽdicatiõe proferunt̃ cõtinet etiã factũ extraneoꝝ ex mẽte cõtrahẽtium. ff. de act. emp. et vẽ. l. emptorẽ. §. q̃ aũt habere licere. vbi de hoc. verba aũt illa dũ placuerit. duplicẽ intellectũ habere possũt vt dubia. s. an ꝑseuerãtiã dñi exigãt ⁊ sic cõtractus erit tẽporalis et ex volũtate dependẽs. an vero non sit pendẽs sꝫ sufficiat semel extitisse et sic erit ꝓ petuus. et iste sẽsus cõuenit nature cõtractus. vt. C. de vẽ. re. ciui. l. ij. li. xj. ergo ꝛc. Solutio põderata fuit ꝓprietas ẏbi placuerit qđ ẽ subiũctiui modi futurum ꝓ qđ exquo semel placuit extitit cõditio nec mutationẽ recipit. ff. de ẏ. obli. l. si ꝗs stipulat⁹ sit stichũ. ar. ff. de le. ij. si fideicõmissa. ff. si fideicõmissũ. tercio põderatur ꝑmissio facta ꝓ dñm de nõ cõtrafaciẽdo vl̃ veniẽdo sub obligatõe bonoꝝ suoꝝ q̃ notat q̃ndã ppetuitatẽ. ff. iudi. sol. l. nouissima. ꝓ quã obligat̃ etiã ne ꝓ aliũ cõtrafiat. ff. de ẏbo. obli. l. in illa. ⁊ loca. ⁊ cõduc. l. in le. Itẽ absurdũ ẽ dicere ꝙ virtus clausule dũ placuerit. si dicatur ꝑseuerantiã requirere intelligatur ĩ hac obligatiõe repetita sicut ridiculosũ est dicere sivoles esto heres. si noles esto exheres. ff. de here. institu. l. iam dubitari. sic derisoria eẽt ista ꝑmitto nõ cõtrauenire nisi mihi placeat contrauenire sicut et ꝑmitto dare si volã. ff. de ac. et obli. si sub hac cõditiõe. si volã nulla fit obligatio ad idẽ. de ẏ. obli. a ticio. §. fi. et. ff. de cõtrahẽ. emp. hec venditio. nõ est ꝑ dicẽdum talez nugationẽ dici repetitã. ff. de le. j. si quis a filio. ꝓ casu autem allegatur. C. de tol. predi. ciui. l. vlti. li. xj. Z.

O Per materia cõditionũ varij possũt formari libelli. ⁊ bis igitur aliquos supponam⁹. et primo in materia spõsalioꝝ. si ꝑ cõditio sit honesta sic cõci. libel. ꝫ q̃sdã. H. Roff. vbi. s. cui⁹ fuit iste libell⁹ ⁊ duo. Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. qui sequuntur. Z. contra. p. ꝙ cũ ipa contrarĩ spõsalia seu matrimoniũ sub ea cõditiõe si mihi daret. C. in dotẽ. vñ peto ipaꝫ ꝓ vos cogi vt ꝑfata. C. mihi in dotẽ det et matrimoniũ ꝓsũmat et ad ipaꝫ sentẽtialiter cõdẽnari. alioq̃n peto a vobis mihi dari licẽtiã cũ alia contrahẽdi. vt. ff. de iure doti. l. j. fꝫ. lꝫ ꝑmissa forma bona sit in spõsalib⁹ de futuro vt extra. e. ti. c. iij. in ꝓin. nõ tñ in matrimonio. ꝙ et si sub ꝑmissa cõditiõe cõtrahat̃ nihilomin⁹ tñ tenet licꝫ conditio nõ adimpleat̃ et sic intelligo in. e. c. ẏ. nisi cõsensus. ꝛc. et illud nisi quo ad hunc casuꝫ ibi non ponitur exceptiue nec obstat. e. ti. sup̃ eo. ⁊. c. se. q̃ ibi apponi. conditio circa id qđ est de substãtia matrimonij

I.circa cõſenſuz dicẽdo cõſentio in te ſi pater me⁹ cõſenſerit extra de ſpõ.tue.7.c.tua nos.vñ qđ dr in ꝓn. predicte forme ſeu matrimoniũ.ꝛc.nõ recte ibi ponit'. Iz pauci hãc ſubtilẽ veritatẽ aduertãt.vel dic ꝙ cum apponitur cõditio in matrimonio apponit' ꝓ cõſequẽs et in cõſenſu 7 ecõtra.nã matrimoniũ ſolo cõſenſu cõtrahit' 7 cõſẽſ⁹ ẽ efficiẽs cauſa matrimõij.vt.xxvij.q.ij. §.j.7.c.ſufficiat.extra đ ſpõ.cum apđ.7 de ſpõ.duoz c.fi.nõ g̃ vr̃ referre ſiue cõditio apponat' in matrimonio ſiue in cõſenſu.vñ tale matrimoniuz accipio te in meã ſi mihi dederis.c.nõ obligat.niſi illa.c.dederit.et hoc q̃dã dicũt ꝓ ꝓdictũ.c.ſup eo.H.et hec ẽ vera vt ſcripſi in p̃.decre.ij.que incipit de illis.in vl.glo.7 ꝓbatur e.ti.c.fi.in prin.vt ibi ſcripſi.Z.Si ẏo cõditio turpis vel impoſſibilis fuerit ſic libellus concipitur.

Libellus. Lo.ꝛc.ꝓpo.cõtra bertã ꝙ cũ ego cõtraxerim cũ ea matrimoniũ ſub ea cõditiõe ſi furtũ facerẽ vel ſi boiem interficerem vl' ſi celũ digito tangerẽ in ipa matrimoniũ ꝓtextu hui⁹ cõditiõis nõ ipleт cõſ ũmare recuſat.q̃re peto ipam ꝓ vos cogi ad matrimoniũ cõſumandũ ꝓdicta conditione remota et habita ꝓ nõ adiecta.extra.e.c.j.7.c.vl.et ff.de cõ.inſti.q̃dã.xxxij.q.ij.ſolet.et.c.aliqñ.¶ Poꝛro ſi ſit cõtra ſubſtantiam matrimonij ſic conci.libel.

Libellus. Lo.ꝛc.ꝓpo.contra bertã ꝙ cũ cõtraxeriz matrimoniũ cũ ea ſub illa cõditione.ſi generatiõem ꝓlis euitaret vel ſe adulterandã traderet vel donec inuenirẽ dituꝛẽ peto matrimoniũ nullũ ꝓnunciari et mihi dari licẽtiã cũ alia cõtrahẽdi.e.t.c.vl.et in p̃.c.ſolet.et.c.aliqñ.¶ Sup alijs vero varijs cõditiõibꝫ libellos in diuerſis huius operis locis poteris reperire.¶ Quid ſi aliqs dicit conſẽtio in te ſi patri meo placuerit.vt extra.e.ſup eo.cum tñ patrẽ nõ habeat nunquid tenz matrimoniũ dicit. Vin.ꝙ nõ.H.hoc dixit in p̃.decre.ſup eo.ſz tu diſtingue.an ſciebat patrẽ moꝛtuũ vt tũc cõditio ſit impoſſibilis nõ cõtra ſubſtãtiã 7 habeatur ꝓ nõ adiecta ſit autem vera ſolutio Vin.cũ ignoꝛabat vt ibi dixi ĩ prin.Z.Quid ſi dixit ſi ꝓ lacuerit fratri meo.reſpõ. idẽ puto qđ in patre vt matrimoniũ ſuſpẽdatur vt in p̃.c.ſup eo.et idẽ etiã in cõſanguineis q̃ de honeſtate requirendi ſũt.xxxij.q.ij.honoꝛãtur.H.de hoc et de ſe.dixi.e.ti.ꝓ tuas ſup ẏ.patruus.Z.Quid ſi dicit ſi placuerit extraneo reſpõdeo dicit idẽ eẽ.ar.in pre.c. ſup eo.ibi alieno arbitrio.¶.de cõtrahẽ.emp.l.fi.Alij dicũt aliud eẽ ꝙ extranei nõ ſolẽt de honeſtate requiri ſicut ꝓpinqui.vnde tenet matrimoniuz.e.ti.quicũ, q̃ ſm Vin.¶ Quid ſi cõtraxi cũ aliqua ſub cõditiõe deinde cũ alia pure.reſpõ.certũ ẽ ꝙ tz matrimoniũ cũ ſcõa.nã ꝓ purã cõditionẽ.H.verbũ ẽ legis.ß exponitur ibi cõditio.i.pactio de hac tñ queſtiõe et ſeq̃ntibꝫ oĩbus vide qđ no.e.ti.ꝓ tuas.in gl.ß q̃re et qđ ſup ea dixi.Z.recedit a conditionali.ff.de cõdi.ſz celſ⁹.§.fi. ¶ Sed q̃d ſi poſtea exiſtat ꝓditio nunq̃d incipit eſſe matrimoniũ cũ prima.et videt' ꝙ ſic exquo poſtea exiſtit cõditio idẽ ẽ ac ſi in principio pure cõtraxiſſẽ.ff.q̃ po.in pig.ha.potioꝛ.ff.de man.teſ.neratius.ſequens.euent⁹ declarat retro fuiſſe matrimoniũ.vt extra đ frigi.et male.fraternitatis in fi.ſed dico ꝙ matrimõiũ nõ retratrahitur ſicut alij cõtract⁹.Iz q̃ ad filioz legitimatiõem retrotrahit'.vt extra q̃ fi.ſint legi.tãta 7 facit ad ß.ff.de edil.edic.bone.§.ſub cõditiõe.¶ Quid ſi matrimõiũ cõtrahit' ſub cõditõe q̃ omnino extitura ẽ reſpõdeo.ꝓinde eẽ ac ſi pure cõtractũ ſit.ff.đ cõdi. ide.q̃d ſi.vl' dic ꝙ nõ ẽ cõcedẽdũ p̃ciſe matrimõiũ añ cõditiõem extãtẽ.ß ẽ dicẽdũ ꝙ ex futuro euẽtu pẽdet an ſit matrimoniũ vl' nõ vt in pre.c.fraternitatis.in fi. ¶ Quid ſi poſt matrimoniũ cõtractũ ſub cõditiõe ꝓteſtatur cõtrahẽs ante coitũ ꝙ nõ vult a cõditiõe recedere.dic ꝙ hoc nõ ſi ꝓdeſt q̃n pure cõſentire intelligatur poſtea cognoſcendo ex̃ de conſti.cũ.M.đ ap. ſolicitudinẽ in fi.lz ſit ar.cõtra.xxxj.q.ij.lotharij⁹.ex̃ ꝙ me.ca.perlatũ H.in his iuſta cã coꝛroboꝛabat ꝓteſtationẽ hic ꝓteſtatio turpis q̃ coitũ de ſe vxoꝛiũ fac̃ foꝛnicariũ tñ vide qđ ſcripſi de ſpon.veniẽs.ij.7.e.ti.tua ſuper prima glo.Z.Quid ſi matrimoniũ ſub hac cõditiõe cõtrahit' ſi te virginẽ inuenero.et vr̃ ꝙ ſit matrimoniũ.extra de cõdi.appo.c.j.xxxij.q.ij.ſolet.quia nec erroꝛ talẽ dirimit matrimõiũ.xxvij.q.ij.§.j.nec impedit emptionẽ.ff.de cõtrahẽ.emp.alioq̃n.§.j.dicit Vin.ꝙ ſi ipa ſub tali cõditiõe cõtraxit nõ tenz matrimoniũ.vel ꝙ talis conditio nõ ſuſpendit matrimoniũ ſic nec illa ꝓtrabo tecũ ſi ĩ primo coitu mihi placueris

¶ Qui clerici vel vouẽtes matrimonium cõtrahere poſſunt.Rubrica.

H.hoc eſt tercium impedimẽtũ in oꝛdine roff.et ei⁹ fuit libellus q̃ hic habet' hoc ſolo mutato ꝙ ipe facit bertã reã.auctoꝛ facit illã actricẽ.et in hoc meli⁹.quia et religionẽ et ſacrũ oꝛdinẽ allegare põt in illo libello vt fecit.ſed in illo religionẽ tm̃ cum ꝓpter ſexum ordinari non poſſit ꝙ ſi fieret non reciperet caracterẽ.de quo ſatis ſcripſi de pe.7 re.noua quedã.ſup glo.ij.tercium autem ꝙ auctoꝛ ſubdit.ſ.de voto caſtitatis añ cõtractũ emiſſo cõtra vtrũq̃ ſexũ poterit allegari poterit etiã omitti.nã certum ẽ ꝙ q̃ vouit caſtitatẽ abſq̃ ſolẽnitate ſacri oꝛdinis vl' ꝓfeſſiõis ſi matrimonium contrahat tenet.ſed de hoc dubitatur an poſſit exigere cum diſpenſatiõe vel ſine.vide quod ſcripſi plene eo.ti.rurſus.in vlt.glo.Z.

Nic conci.li. Libellus. Lo.ꝛc.ꝓpo.ego.berta conf̃.p.ꝙ cũ matrimonium cũ eo ſue conditionis ſignara contraxiſſem nunc primuz ad meam deuenit noticiam ꝙ ipſe eſt in ſacris oꝛdinibus cõſtitutus.quare peto ab eo ſeparari et matrimõiũ hmõi foꝛe nullũ ꝓnũciari.et mihi dari licẽtiã cũ alio in dño cõtrahendi.ex̃ e.c.j.in fi.et.c.ij.ex̃ de cleri.cõiu.c.j.xxxij.di.ſeriatim.7 c.interdixit vl' vbi poſui in libello de ſacris oꝛdinibus potes ponere ꝙ ipe tali religiõi ſe ſoleniter deuouiſſz et ꝓfeſſionẽ feciſſet vel votũ ſolẽne ſeruãde caſtitatẽ anteq̃ matrimoniũ ſit cõtractũ emiſerit et hmõi.alia ꝓſequere vt ibidẽ.7 extra.e.meminim⁹.7.c.fi.et.c.rurſus.7.xxvij.q.j.c.j.

¶ De eo qui duxit in matrimonium quaz polluit per adulterium.Rubꝛica.

H.hoc eſt quintum impedimentũ in oꝛdine roff.7 vides ꝙ libellus primus qui fuit eius per neutrũ coniugum datur.nam vt expreſſit roff.quilibet de populo poterit talẽ libellum offerre alter ẏo cõtrabẽtiũ cum vterq̃ fuit in culpa agere vel talẽ lib.dare contra alterum non poſſet ſm eum quod puto falſuz ꝓpter periculuz anime vt ſcripſi.e.ti.c.fi.ſuper.ẏ.tolerari non debet.inducẽs no.de re iudi.lator in.j.glo.et de preſump.tercio in glo.ij.¶ Ad euidẽtiã autem tituli hoc intrepide teneas ꝙ quatuoꝛ ſunt caſus in noſtra materia qui matrimoniũ dirimũt.adulteriũ 7 fides data de contrahendo.et cum adulterio matrimonium de facto cõtractum.Item cum adulterio machinatio alteri⁹ adulteroꝛũ in moꝛtẽ cõiugis cũ effectu.Itẽ ſine adulterio machinatio vtriuſq̃ cõtrahere volẽtiũ i moꝛtẽ cõiugis cũ effectu.vt in decre.j.de conuerſi.infide. vbi ß vltimũ ſcripſi.in gl.nũq̃d et require queſtionez Jo.de deo.li.iij.et eſt.viij.de illo qui dixit ſe nõ habuiſſe ad id animum tamen fidem dedit ſcri.ꝓſi.e.ti.ſignificaſti.ſuper.ẏ.dederit.Z.

IN hoc ti. sic potest li. concipi. Libellus. Lo. ꝛc. ppo. ꝓtra ticiū ꝙ ipse berte vxore sua legitima viuente fidē dedit lucretie. H. mihi molestū est ꝙ ꝫ venerabile nomen auctor tradit adultere ⁊ machinanti mortē innocētis. qñ lucretiā cōmendat. Augu. vide. xxxij. q. v. ꝑposito. ℣ si. lucretiā q̄ alꝫ est. c. sed audi valeriū meū. lib. vj. c. j. s. de pudicitia exēplo primo sic dicentē. dux humane pudicitie lucrecia cuius virilis animꝰ maligno errore fortune muliebre corpus sortitꝰ est a tarquino regis superbi filio ꝑ vim stuprū pati coacta cū grauissimis verbis iniuriā suaz in cōcilio necessariorum deploraſſet ferro se q̄ veste attulerat tectū interemit. hanc hystoriā ponit Titus li. j. ab vrbe cōdi. circa fi. Z. scienti ipsū aliā habere vxorē cū ea matrimoniū cōtrahendi vel cū ea de facto cōtraxit ipsamq̄z carnaliter berta viuēte cognouit vel ipsa lucretia vel ipse vir in mortē ipsius berte extitit machinatus. ꝗre peto ipsos abinuicē separi ⁊ matrimoniū inter eos nō tenere ſnialiter declarari. extra. e. c. pe. ⁊ vl. ⁊. c. sup eo. ⁊. c. j. ⁊. c. significasti. xxxj. q. j. si quis viuēte. ¶ Q̄d si forte lucretia ignorare ipsū aliā habere vxorē. Libellus. Lo. ꝛc. ppo. ego lucretia sic cō. lib. Libellus. cōtra Titiū ꝙ lz idē. t. me cum mr̄imoniū ꝑ verba de pñti cōtraxit. Jdē tñ asserit se tpe cōtracti matrimonij aliā habuisse vxorē nunc defunctā sicq̄z se non teneri ad cohabitandū mihi. Cum igit̄ fraus ⁊ dolus eidē. t. ꝓdesse nō debeat nec ignorantia mihi obesse peto ipsū. t. ꝑ vos cogi ꝙ me debeat maritali affectōe tractare extra. eo. c. j. ⁊. c. pe. ex̄ qui fi. sint le. c. pe. H. equū est ꝙ eccl̄ia ꝓpter fraudem illū cogat cōsentire ⁊ de nouo cōtrahere tñ si p̄cise nō vult ⁊ contrahit cū alia tenet mr̄imoniū. vt no. in pre. decre. in fi. vl. glo. q̄d nō debuisset auctor omittere qui noīauit lucreciā. Z. posset etiā ip. Libellus. Lo. ꝛc. ppo sa in cōtrariū sic lib. cō. Libellus. no cōtra. t. ꝙ inscia ⁊ ignara ipsū habere aliā in vxorē cū eo de facto cōtraxi. ꝗre peto ab eo separi ⁊ matrimoniū ꝑ errorem sic de facto cōtractū ꝑ vos dissolui extra eo. c. j. et c. veniēs. ¶ Hoc aūt breuiter no. ꝙ si quis vxore viuēte spōsalia vel matrimoniū cū alia cōtraxerit. si nec aī nec post viuente legitīa illā cognouerit non dz separi matrimoniū post vxoris obitū cū illa de facto ex nouo cōsensu cōtractū. secus si prima viuēte vel aī vel post cognouerit istā vt extra. e. c. significasti. vñ innuit ꝙ si prima viuēte istā cognouerit nō tñ sibi aī illius obituz fidē dederit vel matrimoniū cū ea cōtraxerit nō ꝓhibetur cū ea cōtrahere post mortē prime. ar. ex̄ qui fil. sint le. tanta. ¶ Quid si nec fidē dederit nec cōtraxit sed solum ꝓmisit. H. hic videt implicari cōtradictoriū forsan intellexit de fide iurata. vel vt exposui post Jnno. ꝙ me. ca. ad aures. facit. c. iuramēti q̄d alle. vbi dī ꝙ inter simplicē loquelā ꝛc. Z. Rñ. idem videt. ar. xxij. q. vlt. iuramenti. ar. cōtra. extra de fideiuſ. c. ij. in fi. H. vi de q̄d ibi no. in vlt. glo. ⁊ de iureiuran. c. pe. ⁊ q̄d scripsi eo. ti. debitores. Z. si aūt sc̄da ignorat euz aliā habere nec tunc tenet matrimoniū cū sc̄da cōtractū. si tñ ipsa voluerit mortua prima cogēdus est remanere cū sc̄da extra. e. c. j. pz ergo de ꝑmissis ꝙ vbi nō intervenit coitus cū sc̄da prima viuēte nō impedit matrimoniū cum sc̄da lz cōtraxit spōsalia vel matrimoniū. ¶ Sed quid si conatus est eam cognoscere ꝫ nequiuit q̄ forte erat sibi arta vt extra de frigi. fraternitatis. dicit Vin. H. in pre. c. fi. e. tit. ⁊ quō Hosti. cōtra. sed dictū Alber. ibi scripsi sup ℣. cognouit. Z. ꝙ nō impedit mr̄monium cū ea ꝓpter hoc extra de spon. adolescēs. ¶ Quid si primam nunc̄z cognouit forte ꝑuentā mortev̄ religione rñ. dicūt quidā ꝙ licet nō tenuerit matrimoniū prima viuente cū sc̄da cōtractū. extra eo. c. pe. ⁊. c. j. tñ postea cum ea cōtrahere poterit. q̄ sicut ad hoc impedimentum requirit carnalis copula cum sc̄da. Jta etiā requiritur copula cum prima. sed Jnno. H. non est verū ꝙ Jnno. teneat hoc bñ tñ hoc recitat ꝫ postea ponit opi. cōtrariā quā approbat ⁊ idē Hosti. vt scripsi in pre. de cre. fi. sup ℣. eandē ⁊ est casus decre. ij. que statim allegatur. Z. et alij contra vt extra eo. c. ij.

¶ De coniugio leprosorum. Rubrica.

H. Roff. nō tractauit hoc inter sua impedimēta. sed in prin. materie sponsaliorū in. iij. mēbro posuit aūt solum sc̄dm libellū ⁊ nil vltra. iustificat aūt primus libellus ꝑ no. e. ti. c. j. in glo. vl. ⁊. xxxij. q. v. si vxorē ego suadeo iudici cui talis libellus porrigit ꝙ in cōpellendo sano debilius vel fortius distinguat inter lepram ⁊ lepram iuxta verba deutronomij q̄ habent qui fi. sint le. ꝑ venerabilē. ℣. rōnib. sunt em̄ gradus in illa vt satis patz Leuit. xiij. ꝑ totū et de diuersis lepris satis no. de pen. di. j. §. ex his ita. ℣. moysi quoq̄. Z.

LIbellus sic potest in hoc titu. Libellus. Lo. ꝛc. ppo. formari. Libellus. ꝓtra. p. virū meū ꝙ lz inter nos matrimoniū legitīe ꝑ verba de pñti cōtractū ipsumq̄z fuerit carnali copula cōsumatū nunc q̄ diuino iudicio lepre morbū incurri me aūcte ppria a suo dimisit cōsortio ⁊ a sua cohabitatione reiecit. ꝗre peto ipsum ꝑ vos cogi ꝙ mihi cohabitet ⁊ me maritali affectōe ꝓtractet ⁊ reddat debitū cōiugale. extra eo. c. j. ⁊. ij. xxxij. q. v. si quis vxorē. ⁊. q. vij. hi qui sani. ¶ Quid si post spōsalia de futuro ꝓtracta lepre morbum in. Libellus. Lo. ꝛc. ppo. cōtra currerit sic cō. li. Libellus. p. cum q̄ sponsalia ꝑ verba de futuro cōtraxi ꝙ idez. p. post hmōi spōsalia diuino indicio est lepre morbo respersus ideoq̄z ab eis spōsalib ꝫ resilire volo. nec in eo vnq̄z cōsentire ppono ꝗre peto sponsalia hmōi aūcte vestra dissolui. mihiq̄z a vobis ꝓbere licentiā cū alio cōtrahēdi. extra eo. c. vl. extra de iureiur. quēadmodū. ⁊ de cōuer. cōiug. ex pte. nec em̄ licet a spōsalib sine iudicio ecclie resilire. extra de despō. impu. de illa. ⁊. c. accessit. H. tenet tñ ꝓtractū sine licentia ecclesie. vt no. in. c. de illis in fi. vl. gl. Z.

¶ De coniugio seruorum. Rubrica.

H. Jn ordine Roff. est istud sc̄dm impedimentū q̄d vocat̄ error cōditionis q̄ ad rubricā sed est alius error qui dirimit. s. psone. ⁊ de vtroq̄z ponit auctor libellos q̄s posuerat Roff. ⁊ scias ꝙ tunc error cōditōnis dirimit qñ est deterior respectu cōtrahentis. Jtem no. dirimit qñ est error in cōditōe sed est aliqua q̄litate cōditionis. vt q̄ credebat̄ seruus vel ancilla ecclesie ⁊ est prinati. vel credebat̄ esse ticij et est seij. vel credebat̄ eius dñs esse pius ⁊ clemens ⁊ est impius et crudelis. de his scripsi satis eo. ti. c. fi. post prin. ⁊ ibi vide. Z.

LIas quod aliud est error psone. ⁊ aliud cōditiōis. error psone impedit ⁊ dirimit matrimoniū. vñ sic cō. Libellus. Lo. ꝛc. ppo. ꝙ ego intendēs mr̄imoniū cōtrahere cū berta cōtraxi de facto cum seia credens ipsam esse bertam in quam. consensi cum non sit. quare peto per vos matrimoniū tali errore de facto contractum per vos dissolui. ⁊ inter me ⁊ seiam matrimoniū nō esse sententialiter declarari. mihiq̄z ꝑ vos dari licentiā cōtrahendi cū alia. xxix. q. j. §. j. xxij. q. ij. in quibus. ff. de iurisd. om. iudi. si p errorem. xxxiij. q. ij. in lectum. ¶ Jtem error cōditōnis im-

pedit ⁊ dirimit matri. **Libellus.** Lo. ẑc. ꝓpo. monij. vñ sic li.con. contra. P. ꝙ ego ipsam forte credens liberã cum esset ⁊ sit ancilla sue cõditõis ignarus cum ea tanq̃ cũ libera matrimoniũ de facto cõtraxi. cũ igit̃ nil sit tam cõtrariũ cõsensui sic error vt in pre. l. si p errorẽ. ⁊. ff. de ind. l. ij. in prin. peto p vos mr̃imoniũ sic de facto cõtractũ dissolui ⁊ dissolui. ⁊ dissoluendũ esse sn̄aliter decerni ⁊ declarari. mi biq̃ p vos dari licentiã mr̃imoniũ cũ alia cõtrahẽdi. ex eo. c. ij. iij. ⁊. iiij. Alij aũt errores nõ viciant hunc tractatum. vt. xxix. q. j. §. j.

De natis ex libero ventre. Rubrica.

H. Nauiganit auctor ꝓ diuersa flumina vt huic rubrice pararet pabulũ vt infra patebit. ⁊ totũ ad vtilitatem nostrã ac canonistarũ ⁊ maxie qui materias ignorant. de ꝓpria rubrice materia recurrat ad sũmistas vltra q̃ Host. in sũma plene tractat de oĩb⁹ spẽb⁹ agricolarũ. vt etiã dixi. s. de cen. §. ij. sup ℵ. sepe q̃z. Z.

Thac materia sic li. cõ ci. **Libellus.** Lo. ẑc. ꝓpo. cõtra. p. rectorem talis ecclesie ꝙ lz ex libera seu liberta matre nat⁹ fuerim ipse tñ statũ meũ ⁊ possessionẽ ingenuitatis indebite impedit turbat ⁊ diffamat ⁊ me seruũ eccl̃ie sue dicit nõ attendens ꝙ ad ecclesiã ptineat libertates de fẽdẽ nõ aũt ĩpugnare. q̃re peto ipsũ p vos ab hmõi impetitõe turbatõe ⁊ infamatõe cõpesci ⁊ sibi sup ℞ ppetuũ silẽtiũ imponi. extra eo. c. vno. C. de inge. ma. diffamari. xij. q. ij. cum redẽptor. Si aũt ecclesia vendicat aliquẽ mihi in **Libellus.** Lo. ẑc. ꝓpo. ego. t. re seruũ sic cõ. li. ctor talis ecclie ꝓtra p. ꝙ lz sit natus ex liberta ancilla p̃fate ecclesie. ⁊ quaz tanq̃ suã ancillã ipsa possidet ecclia ⁊ possedit. ipse tñ eccl̃ie eidẽ tanq̃ seruus dño seruire debitas opas seu seruiles p̃stare recusat. q̃re peto ipsũ p vos cogi ad prestandũ ipsius eccl̃ie opas debitas ⁊ cõsuetas ⁊ ipsũ seruum ipsius eccl̃ie forte sn̄aliter declarari. ⁊ ad hoc eũ p vestrã sn̄iam condẽnari. extra eo. c. vnico. extra de seruis nõ or. c. vl. extra de cõiu. seruo. lz. C. de rei ven. p totum. xxxij. q. iiij. liberi. Porro. H. hic assumit verba Roff. in iure ciuili. ⁊ in actõe quã statim exprimit. ⁊ est decima inter ꝓtorias inquãtũ loquit̃ de liberto. et vide qđ auctor nõ ꝓsequit̃ de vasallo. de cõtraria tñ statim subdet in ℵ. item sepe. Z. Si libertus vel vasallus tuus se p ingenuo gerit negans se tibi debere aliqd noĩe operarũ p̃stare potes cõtra eum agere ⁊ eum in libertinitatẽ vel vasallagiũ revocare p actionẽ in rem p̃iudicialẽ p libertinitate p̃ **Libellus.** Lo. ẑc. contoria in qua sic conc. li. de. p. quẽ dico meũ esse libertũ vel qui cũ sit meus libertus se p libero gerit. vñ ipsũ in meũ peto libertũ ⁊ opas obsequiales ab ipso tanq̃ a liberto meo mihi p̃stari peto. Item opas fabriles siue artificiales tales ẑc. quas ei tpe manumissionis imposui vel maiores mei imposuerũt. ⁊ ad hoc ꝓpo. p̃iudicialẽ in rem acti. hoc ꝓbat̃ insti. de act. §. p̃iudiciales. H. qr etiã incorpalia iura sũt res insti. de re. incor. in rubrica. ⁊ in p̃n. hoc respectu dr̃ ꝙ actio in rem q̃ videt̃ potius in psonã p̃iudicialis aũt dr̃ aptitudine nõ semp actu. ⁊ de hoc no. in pre. §. añ fi. j. glo. ⁊ est idẽ subiectũ in reo ⁊ re petita. ⁊ de hoc vide ibi in. iij gl. Z. Actor **Po. ac.** Po. ꝙ fuisti seruus meus ergo sic po. si neget dicas sic pono ꝙ tu fuisti natus ex ancilla mea ℞ cõcesso sequit̃ ꝙ sit seruus insti. de inge. ma. C. de rei ven. p totũ. xxxij. q. iiij. c. fi. Itẽ ꝙ passus es te vendi patri meo vel mihi ignorãti ad p̃cium pticipandũ ⁊ p̃cium es pticipatus ⁊ maior fuisti. xxv. an. vt no. insti. de iure. gso. in fi. H. eque po ni põt de qualibet alia cã seruitutis. vt in pre. c. cũ multe. xv. q. vl. ⁊ in casib⁹ decre. ita quorundã. ⁊ decre. ad liberandã. de iudeis. Itẽ in casu decre. licz. ꝺ cõiu. seruo. item in casib⁹ de quib⁹. j. ℵ. sed ⁊ liberti. item de iure gẽtiũ capt⁹ in iusto bello. j. di. ius gentiũ. instit. ꝺ iure nagen. ⁊ ciui. §. ius aũt. Z. Itẽ ꝙ ego vel pater meus te manumisimus. xij. q. ij. cũ redẽptor. itẽ ꝙ tu recusas te esse libertũ ⁊ geris te p ingenuo. extra de ser. nõ ordi. lz reus ve **Po. rei.** Po. ꝙ sum natus ex libera matre sic. tre. insti. de inge. ma. Itẽ ꝙ milites tui te sciente. C. qui mili. nõ po. sup seruis. li. xij. itẽ ꝙ fui natalib⁹ te sciente restitutus. ff. de na. resti. q̃ris. item ꝙ sui seruus. t. ⁊ ab eo manumissus. vñ quantum ad te me p libero gero. nam si edes habeo q̃ tibi debẽt seruitutem q̃ ad eum habeo eas seruas q̃ ad alios liberas. ff. si serui. ven. loci. §. cuius. H. Sed quid si dicat̃ cõtra libertũ ⁊ ipse nõ vult parere. dicit Roff. ourũ est ꝙ revocaret̃ i ꝓuitutẽ. C. de li. ca. l. solo. Subdit ꝙ forte poterit castigari. ff. de iurepa. l. j. scdm dist. no. C. ꝺ liber. ⁊ ipso li. l. nõ est ignotũ. vel cõpellet̃ captis pignorib⁹ insti. de satisda. tu. §. pe. vel imponet̃ mulcta a iudice. ff. si q̃s ius di. l. j. Z. Sciendũ est q̃z. H. saltat auctor ad edictũ de li. ca. ⁊ est. xxix. ⁊ sũt ibi ℞ verba Rof. vsq̃ ad ℵ. ceterũ. Z. ꝙ q̃nq̃ quis patit̃ se vendi ad p̃cium pticipandũ q̃ casu vt fiat seruus requirunt̃ q̃ no. insti. de iure gso. in fi. H. et sũt. v. ꝙ sit maior. xx. an. ꝙ patiatur se vendi vt p̃cium pticipet ꝙ vere pticipet ꝙ emptor credat eũ seruũ ꝙ ipse vẽditus sciat se liberũ ⁊ de his etiã dixi. s. de resti. in inte. §. ij. vltra prin. Host. in sũma de seruis nõ or. §. q̃liter liber. addit. vj. ꝙ ipe venditor etiã sciat illũ liberũ. ibi vide. Z. ⁊ infra dicã q̃rũ si alterũ defuerit põt in libertatẽ ꝓclamare. ff. de lib. cã liberis. ⁊. l. qui sciens. ⁊. l. cũ pacto. C. eo. l. nõ ideo. p̃tor ideo succurrit emptori p act. in fac. inductaz ex edicto de liberali cã cõtra ꝓclamantẽ q̃ infra ꝓpetit in duplũ ff. eo. rectissime. ⁊. l. in totũ. ⁊. l. fi. sic ergo libe. concipit̃. **Libellus.** Lo. ẑc. con. de. p. qui sciẽs se liberũ esse ad p̃cium pticipandũ venũdari passus est ad mihi ignorãti suã cõditionẽ ⁊ credenti eũ ℞ eẽ ⁊ ipse ad libertatẽ ꝓclamauit ⁊ obtinuit cũ oĩa ea q̃ debuerũt inuenire nõ inuenerũt. vñ cũ p ipsi⁹ emptõe m̃. C. absint iõ peto mihi illa ĩ duplũ solui ⁊ ad hoc ꝓpo. act. infactũ inductã ex edicto p̃toris de liberali cã. vt in pre. l. rectissime. H. ⁊ mihi ꝓpetit actio ꝓtra illũ quẽ emẽdo mihi obligare nõ intendebã. qr ꝓcedit ex maleficio ꝙ fuit sciẽs ⁊ pticeps vt est dictũ. obiectõ de. l. in hoc iudicio. ff. cõdiui. locũ habet in cõtractu. Z. ac. er **Po. ac.** Po. ꝙ. t. vendidit te mihi p. go sic po. x. Itẽ ꝙ ꝓclamasti ad libertatem. itẽ ꝙ ꝓnunciatũ fuit p te hoc ꝓbat̃. ff. eo. rectissime. item ꝙ qñ te emi credebã te seruũ venditũ forte. ff. eo. l. liberis. ⁊. l. q̃ sci **Po. rei.** Po. ꝙ qñ. t. me tiens. reus vero sic. bi vendidit p. r. sciebas me liberũ esse. ff. e. in seruo. ff. de edil. edic. cũ mancipiũ. §. si seruus. itẽ ꝙ ꝓcurator tuus p quẽ me emisti sciebat me liberũ esse. ff. eo. immo. H. que loquit̃ cum mandatũ fuerat ꝓcuratori de incerto homĩe emendo tunc eñ attendit̃ ipsius sciẽtia secus de incerto. Z. ff. de contrahẽ. emp. in hmõi. Ceterũ. H. ingredit̃ auctor quintã ciuilem. ⁊ verba Roff. in illa quã statim nominat. Z. seruo tuo se p libero gerente ⁊ tibi obedire nolente habes cõtra eum act. in rem p̃iudicialẽ ciuilem p quã eum in tuã potestatẽ ⁊ dominiũ vendicabis de q̃ in arbore nil dr̃. **Libellus.** Lo. ẑc. cõ. de. p. qui sic ergo li. conc. cum sit seruus me⁹ se tanq̃ liberum gerit. ⁊ mihi vt dño suo obedire recusat. vñ peto ipsum in meam seruitutẽ subiici ⁊ vt mihi dño suo obediat cogi ⁊ condemnari. ⁊ ad hoc ꝓpo. act. in rem ꝓiudicialem instit. de act. §. ꝓiudiciales. H. non ob. huic actioni. ff. de acqui. poss. possideri. §.

si seruus. vbi dī eum qui est in possessione libertatis et paratus est suscipe iudiciū liberale nō possideri ꝑ dñz et haberi loco liberi quia illud est verum quia habetur loco liberi quo ad quedam vt possit dare ꝓcuratorem vt possit esse in iudicio contra. l. si seruus. C. de iudi. 7 cum dño. C. de iudi. vix certis. sicut alꝫ qui habet tigna immissa fungit cōmodo possessoris. ff. si serui. vē. l. sicuti. q̄ ad hoc vt ibi. Item scias q̄ hic fuit necessaria ista actio in rem p̄iudicialis. qr rei vendicatio q̄ daret cōtra terciū possidentē hic locū nō habet qr in vno subiecto cōcurrunt hic reus 7 res vt dixi. s. ℣. porro. et pz in ꝓe. §. p̄iudiciales **Po. acto** Pono q̄ sum Z. ac. ergo sic pon. **Po. acto** tuus dñs. itez q̄ es seruus meus si hoc negat descēde singulariter ad ea q̄ faciunt aliquē seruū alicuius vt insti. de iure pso. ff. de sta. ho. libertas. 7 l. seruorum. item q̄ te ꝓ libero geris. item q̄ mihi vt dño obedire recusas. ff. de liber. c. q̄ndā aūt. 7 l. lz. 7 l. igit. C. de pba. si de possessiōe. 7 l. ius eius. re- **Po. rei** Pono q̄ sum natus ex tanus vero sic. **Po. rei** li muliere. itez q̄ illa libera est insti. de inge. ma. xxxij. q. iiij. c. fi. et p̄sequit modos quib⁹ quis censet liber. si aūt est seruus dicat. Item q̄ sum seruus. t. ff. q̄ ap. sit. si ꝓcurator. 7 vide. s. de feudis. §. fi. ¶ Item. H. cōtinuat ad supra. pri. ꝑ Roff. et sic est. vi. ciuilis. Z. sepe seruus de possessione seruitutis ꝓclamat in libertatē vel ascripticius vel censitus vel vasallus tuus se dicit ex toto liberuz. nec tenet tibi in aliq̄ rn̄dere. vn̄ ei dat cōtraria p̄iudicialis in rem ciuilis de qua in arboꝛe actionū nō agit. sicut ei dño datur directa. vt. s. ℣. pri. sic istis dabit cōtraria qr eadē est cā ligādi 7 soluēdi. ff. de ℣. ob. inter stipulantē. §. sacram. H. verba sunt Roff. qui refert quosdaz dicere dari vtilē in rem p̄iudicialē. qr verba deficiunt sed sub est snīa. tercij dicunt dari negatoriā q̄ azoni nō placz quarti dicunt dari officiū iudicis loco principalis actionis nō q̄ actioni deseruiat. prima placet azoni. si bis egeas studeas in Roff. vbi. s. ad ℔ oīa facit lib. formatus. j. ℣. pr. Z. de pe. di. j. verbū. in huo ergo sic li. cō. **Libellus** Lo. zc. cō. de. p. qui cum sim in possessione libertatis vel cum sim liber ipse me impedit 7 meū statū infamat dicendo me seruū suū. vn̄ me in libertatē vendico 7 ago cōtra eum ne amodo me in libertate mea impediat 7 ne statū meū diffamet ꝓponēs act. cōtrariā in rē p̄iudicialē. ¶ In ascripticio vero. **Libellus** Lo. zc. con. de. p. qui dicit me ascripticiū seu cēsitum suū esse cum tn̄ sim liber 7 ingenuus. vn̄ me ipsuz in ingenuitatē 7 libertatē vēdico. 7 ad ℔ ꝓpo. zc. vasallus ve. **Libellus** Lo. zc. cō. de. p. qui me dicit ro sic. **Libellus** suū vasallū esse vel mihi talia seruicia imponit q̄ sibi nō debeo facere cum sim liber 7 ingenuus. vn̄ me in libertatē vendico et ad hoc zc. alij dicunt q̄ dat vtilis in rem p̄iudicialē. qr nūq̄ inuenit cōtraria in rem sed p̄sonalis sic vt cōtraria nego. ge. vl cōtraria mandati vel depositi vel cōmodati. tercij dāt negatoriā. ff. si serui. ven. sicut. rn̄. j. quarti dant officiū iudicis. C. lib. xj. in quib⁹ casibus coloni cōsti. l. ij. et ꝑm has opi. **Libellus** Lo. zc. cō. de. p. cui cum nō sic li. cō. **Libellus** sit ius dicere me seruū suū esse vel ascripticiū vel censitū vel exigere a me adiutoria redditus seu seruicia 7 specifica ea. cum sim liber et ingenu⁹ ago q̄ cesset ammodo 7 mihi seruicia talia ad iutoria siue redditus nō imponat vel ne me in libertate mea impediat vel statū meū infamet. 7 ad hoc ꝓpo. vtilē negatoriā vel officiū iudicis. vt. s. de censi. §. q. ℣. vasallus. ¶ Si vero vis agere ꝑ hmōi seruitijs depellendis sic. **Libellus** Lo. zc. cō. de. p. cui nō sit con. libe. **Libellus** ius imponēdi petendi seu exigendi a me talia seruicia adiutoria redditus cū sim bō liber 7 ingenuus peto q̄ cesset ab impositōe seu exactiōe taliū adiutoriorū seu seruiciorū vel redditū. et ad hoc ꝓpo. vtilē negatoriā vel offm̄ iudicis. ¶ Si aūt iam essz ei aliq̄d ablatū p̄textu illoꝛū ꝓnicioꝛū sic cō. li. **Libellus** Lo. zc. con. d. p. cui cum nō sit ius exigere petere seu imponere talia seruicia ipse mihi imposuit 7 exegit a me tantū q̄ d̄ ex timo. C. vn̄ ago cōtra eum q̄ exacta mihi restituat 7 cesset se in futurū exigere petere seu imponere. 7 ad ℔ zc. vt. s. in ꝓri. li. ff. si serui. ven. sicut. §. j. C. lib. xj. in quib⁹ casib⁹ colo. cē. l. j. **Po. acto** Po. q̄ natus fui Acc. ergo sic po. **Po. acto** ex libera mē. Item q̄ sum liber boc cōcesso patet q̄ non sum ascripticius. C. de agri. 7 censi. sane. nec est contra. C. de epi. 7 cler. si quis p̄byter. 7 l. quisquis. Item q̄ ex toto sum liber. 7 absq̄ omni seruiti- **Po. rei** Po. q̄ es seruus metio reus vero sic. **Po. rei** us. Item q̄ p duas scripturas te obligasti in meū ascripticiū. C. de agri. et cen. cum scimus. Itē q̄ apparet recognitio scripta. xij. q. ij. longinquitate. item q̄ debes mihi reddit⁹ omni anno p̄stare. ¶ Contra corrumpentē vero animū seruitui sic con. li. vt. s. in ti. de ser. nō or. item de manumissione dic. vt ibi. H. hec ꝑ Roff. est antepe. inter ciuiles. et in hac multū instat Roff. dicēs primo. vj. necessaria in ea q̄ per positiones colligas. multa vero tractat hic Roff. quoꝛū sum intimatōe cōtentus 7 est primū q̄ arguit nouū actionis vel accusatōis. s. de qua ingratitudine intelligenda sit hec actio. remittit ad summā Azonis. C. de libe. 7 eo. libe. 7 vide q̄d no. eo. ti. l. iij. 7 regulariter ꝓpter negatū obsequiū nō reuocat nisi illud fuisset qualde necessariū. C. de lib. cā. l. solo. de aliꝫ vtrobi qz recurras. scdo q̄rit. an patronus qui manumisit pecunia recepta ab extraneo accuset 7 reuocet vt ingratum. Rn̄det q̄ non sicut nec is qui ex cā fideicōmissi id agit. C. de libe. 7 eo. li. l. j. nō ob. l. ricius. ff. de obse. a lib. patro. ꝓe. qr ibi pactū fuit factū cum seruo q̄d pactuz nō inducit necessitatē dño 7 sic voluntate dī manumississe. generalius obstat. in aut. de nup. §. q̄ aūt coll. iij. vbi dī nullum ꝓpter aliq̄d suppliciū fieri seruū. Sol. illud in illo qui natus fuit liber. tercio querit. an filius liberti ꝓpter ingratitudinē suā vel patris reuocare possit vide in sūma. vbi. s. in ℣. reuocat. 7 plenius ꝑ Roff. ℣. quid aūt. Quarto querit de filio patroni viuēte vl mortuo patre ꝓpter ingratitudinē in se cōmissam si paternū libertū poterit reuocare. rn̄det q̄ sic. C. de libe. 7 eo. li. l. fi. sed vltra querit quis reuocet. Rn̄det q̄ patretiā si filius emācipatus sit q̄ mortuo reuocat filiꝰ dat sile de. l. si totas. C. de inoffi. dona. Quinto querit. an filijs in infinitū cōpetat hoc ius reuocandi soluit q̄ restringit ad filios primi gradus. ff. de ℣b. sig. sciendū. in aut. vt liber. decetero. §. illd. Sexto quid de extraneo herede patroni. rn̄det q̄ nō reuocat vt sit in extraneo herede patroni q̄d in extraneo herede liberti q̄ habet oīa iura extranei hoīs. ff. de obse. ali. 7 li. l. heres. pla. cōtra vt in ꝓe. l. pe. C. de li. 7 eo. li. acc. ibi ꝓpo. Septimo quid si pater p̄dita ciuitate vel dānatus p̄duellionis p dit bona sua nūquid iura libertorum salua sint filijs. Rn̄det q̄ quicq̄d fuerit olim hodie p̄ter crimē lese maiestatis retinent hec iura. C. de bo. dā. auten. bona. 7 in cor. vn̄ sumpta. Sed quid si alio modo p̄dit. vt qr recepit patronus iuramentū de nō nubendo a libero vel libera nūquid nocet filio hic instat Roff. 7 ꝑ filio alleg. ff. in ius vo. adoptinū. §. vlti. de bo. po. cōtra ta. l. iij. §. emancipatus. de de curi. l. ij. §. nullū de pe. l. crimen. 7 q̄d de filijs albini dī. ff. de bo. dam. l. vlt. §. sed 7 si plures. 7 q̄d de honoꝛib⁹ dicit. ff. de mu. 7 bo. l. qui ob negociū. §. q̄ p̄. C. de inoffi. te. si quis suo. 7 de pe. sancimus. et. ff. de senatoꝛe. l. filiā. ad contrariū 7 ad ꝓpositum. ff. de iure pa. qui cōtra. C. de questi. l. diuoꝛcio. ff. de inter. et rele. l. iij. dicit distingui posse in qualitate filij 7 tempoꝛe vt si sit in potestate illa durāte repellat omnino. si pa-

ter mortuus esset vel illi emãcipati admittant. facit. ff. de bo. liber. q̃re. de bo. pos. ꝓtra ta. l. iij. §. si emãcipatus ad idẽ. ff. de bo. liber. si filius. §. fi. vel ꝑm eos distingue retur inter filios natos cum adegit 7 natos post vt pri mi nõ pdant scõi sic. Z. sed 7 liberti 7 filij emancipati cõtra dños vel pres ingrati reuocant in seruitutẽ vel in patriã ptãtẽ ꝙ ac. vtilẽ i rẽ seu ac. ingrati q̃ ciuilis. C. de li. 7 eo. li. l. j. xij. q. ij. liberti. 7. C. de ingrat. li. l. vnica in q̃ sic lib. cõ. H. Roff. cuius fuerũt verba supiora 7 iste libellus. q7 in eo de accusatõe quam p̃miserat nulla fit mẽtio obijcit de legib infra alle. q̃ innuũt accusationẽ p̃ponendã cõtra libertũ ingratũ. rñ. reuocationẽ fieri ꝙ actionẽ ingrati quecũq; lra recipiat in. l. pe. C. de lib. et eorũ li. Lra em̃ ingrati actio facit ꝓ alia lra quib ingratis exponit scz libertis. 7 dicit tex. q cõpetit actio ꝑ nõ dicit q̃. 7 tunc dicendũ est q ꝙ actionẽ ingrati et nõ ꝙ accusationẽ. q7 tunc esset inscriptio necessaria. ff. de priua. delic. l. fi. nõ ob. §. patronus. j. alle. q̃ dĩ q patro nus accusat. q7 illud exponit. i. agit. 7 q sic intelligi de beat ptz. q7 ꝓcuratoꝛ ibi admittit ex pte agentis 7 de fendentis. nec est nouũ q accasatio ꝓ actione ponat. vt. ff. de inoffi. testa. posthumus. §. si quis. C. de inoffic. testa. in arenã. sed fatemur q in actiõe est opi. Vñ licz Roff. in libello. ꝓposuerit solũ actoz ingrati auctoꝛ ad iunxit alias duas. s. de vtili actõe in rem 7 ꝑ placuit pla cen. ad instar donatois ab ingrato donatario reuocan de vel q̃ facta esset sub mõ nõ seruato vel cã mortis vel sponsalicie facit q ordinez. C. de reuo. do. l. bis solis. de donati. que sub modo. l. j. de donat. causa mortis. l. qui mortis. et de dona. ante nup. l. cum veterum. quod ad ditur de officio iudicis adiuuat vt sicut filia et ancilla petit ꝙ offiñ iudicis liberari. C. de epis. au. si lenones. ff. de condi. 7 de. l. si cui. 7 sicut filius impie tractatus a pa tre id petit vt in se. ℞. dĩ. vt cõtrariorũ sit eadem disci plina fiat reuocatio libertatis sicut fit eius datõ ad qõ facit. l. j. C. de libe. 7 eorũ lib. inquantũ dicit iudiciũ ex tra ordinẽ ꝓberi 7 banc tenet Accu. in. l. pe. e. ti. vbi has tres recitat 7 idẽ facit 7 tz in. l. vna. C. d̃ ingra. libel. Z.

Libellus. Lo. ℣. cõ. de. p. liberto meo qui mi bi talẽ iniuriã intulit puta me ver berauit vel turpia verba mihi dixit puta latronez vel cucurbitã me vocauit. Vñ peto eum reuocari in seruitutẽ. 7 ad ꝓpo. ac. ingrati. vel vtilẽ ac. in rem vel officiũ vestrũ. C. de libe. 7 eorũ li. l. pe. 7 fi. ff. de ꝓcu. sed he ꝓsone. §. patronus. ff. de obsequijs. l. ꝙ ꝓcu. xij. q. ij. octaua et quatuor. c. seq.

Po. acto. Ac. ergo sic pon. Po. q fuisti ser uus meus. Item q te manumisi. item q libera volũtate te manumisi. itẽ q fui tuus dñs 7 sic potui te manumittere. itez q sũ pr tuus. C. de lib. 7 eorũ lib. l. j. ff. de oper. lib. l. ij. 7. l. cerdo nem. ff. de ritu nup. l. pri. item q mihi denega sti alimen ta. item q me verberasti. vt in pre. l. item q illã ingrati tudinẽ ꝓsequor. secus si remisisset. ff. ad sill. si quis in graui. ff. de admi. vel q si inimicitie. C. de reuo. do. l. fi. rñ. j. et. l. bis solis.

Po. rei. Po. q. T. fuit insoli dum dñs me⁹ et ego insolidũ eius seruus. Item q ipse manumisit. itẽ q re misisti mihi illã iniuriã insti. de iniuri. ad fi. item q me extra necessitatem manumisisti. C Porro si filius sit ingrat⁹ sic con. libel.

Libellus. Lo. ℣. cõ. de. p. filio meo quẽ emancipaui 7 ipse ex titit mihi ingratus. q7 mihi acerbũ conuicium dixit vel me verberauit vel mihi atrocẽ iniuriã dixit. vñ ipsum filiũ meũ in ptãtem reuocari peto 7 ad ꝑ ꝓpo. ac. ingra ti vel officiũ iudicis qd melius est. C. de ingra. li. l. j. als vnica. H. Ibi sunt verba p̃dicta acerbũ conuitiũ vel acerbã iniuriã 7 ꝑm Roff. includunt illa ꝙ q̃ pot dona tio reuocari q̃ habent extra de dona. c. vl. 7. C. de reuo. do. l. fi. fortius illa ꝙ q̃ posset exheredari que habent in autẽ. vt cũ de appel. cog. §. causas. 7 no. de iureiur. qui tauallis. C Querit Roff. an ꝓpter ingratitudinẽ erga matrem pater reuocare possit qd videt q7 tex. illius. l. ponit plurale. l. pentes facit. ff. de in ius vo. pentes. ff. de cura. fur. l. furiose. ff. de obse. a libe. 7 liber. l. j. §. fi. et inducit auctates diuine scripture de patre 7 matre ho noꝛãdis. Jn cõtrariũ adducit q nõ habet filios in ptã te insti. de pa. po. §. ius. ff. de iuris 7. le. l. pe. soluit q non poterit pater reuocare est tñ ille ꝙ motu iudicis grauiter puniẽdus. C. de pa. po. si filius 7. l. cõgruẽtius. q̃ loquit in matre et dic vt.

Po. acto. Po. q fui sti in ptãte mea. itez q te emãcipaui. itẽ q coꝛã legitima ꝑsona. itẽ q fuisti mihi ingratus. C. de ingra. lib. l. j. reus vero sic.

Positio rei. Po. q semp bñ seruiui tibi. itẽ q illã offensam mihi remi sisti. C Si aũt velit quis reuocare donationẽ a donata rio ingrato sic con. li. vt. s̃. in tit. de dona. C De homagio autẽ quid iuris sit. vide. s̃. de feudis. §. ij. 7. iij. H. Hic 7 in ℞. se. ꝑsequit verba Roff. vbi de offi. iudi. Z. C Et q7 hic de emancipatione loquit scias q sepe aliquid alicui legat vt filiuz emancipet is vero legato recepto emãcipare nõ curat. vñ ad hoc iudicis officio est cogẽdus. ff. de ꝓdi. 7 de. si cui legatũ. 7 tunc sic li. cõ.

Libellus. Lo. ℣. con. de. p. patre meo cui cã fuit legatũ relictuz in testõ ticij vt me emãciparet legatũq; ipsum agnouerit ipse me emã cipare recusat. vñ peto eum cogi vt me emancipet 7 ad hoc ꝓpo. officiũ iudi

Po. acto. Po. q sum cis. vt in p̃. l. ac. sic po. filius tu⁹. itẽ q sũ in tua ptãte. itẽ q. t. tibi legauit. c. itẽ q ideo legauit vt me emancipares. item q illud legatũ agnouisti. item q volo emãcipari. hec ꝓbant in pre. l. si cui. ff. de adop. nõ põt. reus vero ponit ecõtra. C Eodẽ etiã mõ coget filius patrẽ emãcipare si cõtra pietatẽ ipsum ma le tractet. H. alios duos casus scripsi de rest. in integ. cõstitutus post prin. Z. vt. ff. si quis a pen. ma. fu. l. fi. et tunc

Libellus. Lo. ℣. con. de. p. patre meo conc. li. qui me cõtra pietatẽ paternam male tractat quotidie absq; offẽsa me acriter verberando 7 fame et inhumaniter affligẽdo. q̃re peto eũ ꝙ vos cogi. vt me emancipet 7 ad hoc ꝓpo. iudi. off. vt in pre. l. 7. C. de pa. po. filius. 7. l. se. 7. l. nec filiũ. et. l. seq. C Emãcipatõis aũt instrm̃ hoc mõ conficiet. H. Rolan. pte. vij. forma. vj. Z. Forma. Licius in pntia talis iudicis constitutus. p. ipsius filiũ ibidẽ p̃ntem hoc volentem 7 petentẽ a se emancipauit 7 a sacris sui patris eum penitus relaxauit. Necnon a sua manu 7 paterne nexibus ptãtis penitus exemit et dimisit eundẽ ita vt absq; patrie ptãtis obtentu possit exnunc testari agere cõtrahere 7 paciscí 7 oĩa 7 singula tam in iudicio q̃ extra facere ac libere exercere q̃ quilibet paterfamilias liber bõ 7 sui iuris facere ac exercere p̃t. Quia siquidẽ emancipatõe facta dictus licius in p̃mium emãcipationis eiusdẽ dedit 7 tradidit ep̃o talem domũ in tali vico sitam cuius fines sunt ℣. cum omni iure 7 actõe ex ipsa re aut ipsi rei nõ aliquo ptinente cõstituens se rem ipsã deinceps p̃dicti. p. nomĩe possidere donec ipsius rei possessionẽ accepit coꝛpalem quã accipiendi sua auctẽ et acceptam 7 retinendi deinceps ei licentiã omnimodam dedit ꝓmittẽs ꝙ se suosq; heredes dicto. p. eius filio a se emancipato suisq; heredib stip. p̃fatam emancipationẽ ac donationẽ 7 oĩa 7 singula p̃scripta firma 7 rata habere 7 tenere 7 nõ contra facere vel venire aliqua rõne vel cã sub obligatione oĩm bonoꝛũ suoꝛũ. Quib omnib sic pactis dictus iudex suã 7 cõis bon. auctem interposuit 7 decretũ. p̃missa forma ꝓbatur insti. quimo. in spa. po. sol. §. ꝓterea. 7. §. se. ff. e. l. ij. 7. l. magistratus. 7. l. emãcipati. C. de colla. filie. C. de emãci. nec anus l. nec liberis. 7. l. nõ nudo. C. de adop. adoptatũ. vel sic. Forma. Ego. A. emãcipatõis hic instro mea 7 tua vo-

luntate cõcorditer pñte ⁊ auctem prebente tali iudice ordinario a manu ⁊ ptãte mea dimitto atz a patria po testate libero te. b. filiũ meũ vt cœinceps tui iuris et paterfamilias existens licentiã habeas testandi agendi cã mortis donãdi ⁊ etiã inter vivos cõtrahendi in iudicio et extra faciẽdi q̃ patrifami. licita sunt de iure remittẽs tibi illud emancipatõis p̃mium qđ cõpetit emancipanti in dimidia vsufructus rerũ aduenticiarũ q̃ oĩa ꝛc. Ultimo sic dicat hec oĩa acta sunt dicto patre et filio cõsentientibꝫ ⁊ volentibꝫ ⁊ dicto iudice sñã auctem p̃stante. ⁊ demũ subscribant pater ⁊ filius vt. j. de edic. instru. §. porro. ℣. si donatio. aũt q̃ securꝰ erit ar. C. đ ad op. l. fi. ⁊. C. de fide instru. emancipationẽ. hec forma p batur in predictis cõcor. ⁊ bñ dixi de ordinario iudice. Naz magistratus municipalis ad hoc sufficere nõ vr̃ ff. de emãci. magistratũ. C. e. l. j. ff. ad munic. ea q̃ ⁊ bꝫ cũ filiꝰ maior ẽ septẽnio q̃ mior septẽnio emãcipari n̄ põt nisi imperialis interueniat auctas. C. de emancip. l. iubemus. ℋ. Circa p̃dictas formas addit qđ talis. pater in instro emancipatõis ante decretũ iudicis sic dixit retento sibi vsufructu in omnibꝫ rebus ⁊ bonis p ipsum filiũ emancipatũ quõlibet acquirendis quẽ vsufructũ remittere nõ intendit. demũ in decreto ponit q̃ omnibus ⁊ singulis supradictis suã auctem interposuit ⁊ decretum ⁊ illa oĩa et singula decreuit legitime facta fore querit an talis retentio de iure teneat ⁊ videat q̃ n̄ de iure marime sub forma p̃dicta cum certũ sit in acquisitis post emancipationẽ p filiũ patrem nullũ ius habere. ff. de ℣. ob. si filius. de ſtip. seruo. l. vlti. ⁊ dicit ꝓpter hoc inuenta equitas collatiõis q̃ emãcipatus cõferat suis qui in ptãte manserunt id qđ pater ex eis quesiuisset si in ptãte mansisset. ff. de colla. bo. cum emãcipatus §. fi. ⁊ in remuneratiõnẽ huius libertatis debet p̃mium patri p filium. C. de offi. p̃to. l. j. ⁊ ibi no. sup rubrica incipit eñ habere patrimoniũ qui prius poterat habere peculiũ. C. de ver. sig. paterfa. C. de inof. testa. l. vl. in fi. Justinianus etiã de hac cã voluit. in. l. cum optet. C. de bo. q̃ li. §. pe. q̃ pater haberet medietatẽ bonorũ ex cã aduenticia quesitorũ durante patria ptãte. ad idem in sti. p quas pso. no. ac. §. j. Circa retentionẽ autẽ aperte videt q̃ pater ius nouum sibi acquirere voluerit ꝛ q̃ sibi cõpetebat nõ remittere sicut de cõfirmante ⁊ innouante dr̃ de cõfir. vti. vel inuti. cum dilecte. de priui. qr intentõis. ff. de iur. om. iu. l. ⁊ qr. nil ergo operat illa retentio cum nullũ ius sibi cõpeteret in querendis vt dictum est supra. ⁊ sic fuit inutilis. Ad idez. ff. de euic. l. minor. §. fi. de cõtraben. emp. l. pacta. §. fi. qui est al'. l. ff. de vsufru. l. sub conditõne. ⁊ de le. j. l. si quis legauerit fundum ⁊ videt q̃ in hac retentõne fuerit error iuris qui alꝫ impedit obligationẽ. ff. de oper. liber. l. cerdonẽ. de fideicõ. l. si quis postq̃. ⁊. ff. de le. j. l. videndũ. ℨ. ¶ Et scias q̃ etiã auus nepotẽ ex filio ⁊ ꝓnepote ⁊ deinceps emancipare põt qđ verũ est si illuz habet in sua ptãte aut si ipse nepos natus vel ꝯceptus erat priusq̃ pater eius emãcipatus esset. vt in pre. §. p̃terea. ⁊. §. seq. ⁊ eo. ti. §. fi. ff. e. si pater ⁊. C. de emãci. l. pe. ⁊ fi. itez pater adoptiuus emancipare põt vt in pre. l. adoptatũ. ⁊. ff. eo. l. nõ nunq̃ et. l. se. ¶ Instrm aũt manumissionis habet supra de ser. nõ or. ¶ Instra vero adoptõnis ⁊ arrogationis infra in ti. de cognatione legali ponemus.

¶ De cognatione spirituali. Rubrica.

ℋ. Jstud est. xj. impedimentũ in ordine Roff. ⁊ duos ex infra scriptis libellis posuit. Alij ex practicis auctoris in libris practicis materiã nõ tractarunt. Mihi aũt nõ placet q̃ auctor hic in prin. huic attinẽtie dedit affinitatis nomen põderato quicquid est affinitas de quo in arbore qõnem an cõtrahat spũalis cognatio cũ iudeo pagano vel heretico baptizante vel leuante: vi de sup regula ex eo nõ debet. lib. vj. item an cõpaternitas contrahat p̃ procuratorẽ vide sup regula põt quis lib. vj. ℨ.

Spiritualis affinitas impedit et dirimit matrimoniũ. vt extra. eo. c. j. ⁊ pe. Si igit' lotarius suscipit Ticiam filiã berte vel ecõtra de sacro fonte Ex hoc multa affinitatis impedimenta surgũt. primo inter ipsum lotarium ⁊ bertam ⁊ tunc sic libel. cõcipit'.

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. cõtra bertã q̃ lz eius filiã ticiã de sacro fonte suscepерim. vel lz ipsa filiũ meũ sempronium de sacro fonte susceperit tñ instigante dyabolo ad nephanios nos amplexus cõuertimus nosipsos de facto matrimonialiter viuendo vel iungẽdo in nostrarũ piculũ aiarum. Quare peto mr̃imoniũ sic de facto cõtractũ p vos dissolui ⁊ dissoluendũ esse sñialiter declarari. vt. xxx. q. j. de eo. extra eo. veniẽs. C. de nup. si quis alũnam in fi. Scdo contrahitur inter lotariũ ⁊ ticiã quam tenuit in baptismo. vñ sic libel.

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. cõtra ticiam filiã concip. liam berte q̃ licet olim eam de sacro fonte leuauerim dyabolo tñ instigante me de facto sibi duxi matrimonialiter copulandũ in nostram piculũ aiarum q̃re peto ꝛc. vt in pre. c. de eo. et in pre. l. si quis alũnam. tercio inter ticiã filiã berte ⁊ sempronium filiũ lotharij. et

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpono ego sempronius cõtra ticiam berte filiã q̃ licet lotharius pater meus olim ipsam de sacro fonte leuasset tñ dyabolo ꝛc. vt. s. pri. vt extra eo. c. j. ⁊. c. penul. xxx. q. iij. nõ optet. ⁊. c. sup quibꝫ ¶ Sempronius tñ ⁊ frater eius possent cõtrahere cuz sorore ticie p quã cõpaternitas cõtracta nõ est. ℋ. qr inter illos nõ est paternitas nec cõpaternitas nec fraternitas ad que tria restringitur spũalis cognatio vt scri psi. eo. ti. sup rubrica. ℨ. Nam spũalium pentũ filij vl' filie ante vel post cõpaternitatẽ geniti possunt legitiẽ cõiungi p̃ter illam psonam p quã ꝓpatres sunt effecti vt in eisdem capl'is. ¶ Lotharius etiã posset cõtrahere cũ sorore ticie filiole sue. vt. xxx. q. iij. illud. Quarto qr mortuo lothario teberga eius relicta nõ põt ꝛhere cũ martino viro p̃dicte berte post mortẽ ⁊ tũc sic cõ. li.

Libellus. Lo. ꝛc. ego teberga vxor seu r̃licta quondã lotharij q̃ post mr̃imoniũ inter me ⁊ dictũ lotharium virũ meũ quondã carnali copula cõsumatũ idẽ lotharius ticiã filiã berte ⁊ martini de sacro fonte leuauit verũ dictis lothario viro meo et berta vxore martini vie vniuerse carnis ingressis me de facto eidẽ martino instigãte dyabolo mr̃imonialit' copulaui in nostrarũ piculũ aiarum q̃re peto ꝛc. vt. s. et extra eo. martinus. xxx. q. iij. c. j. ⁊. iij. ℋ. Est etiam quintus casus dirimẽs. s. inter baptizatũ ⁊ vxorẽ leuãtis prius cognitã. e. tit. j. li. vj. Alij quinq̃ sũt in baptizãte ⁊ sic etiã. x. Jdẽ in sacro cõfirmatõis. vt ibi. ⁊ sic sũt. xx. casus q̃s numerant in sũma q̃rti libri. ℨ. ¶ Porro filius sacerdotis non põt cũ ea cõtrahere quã ipso pater sacerdos baptiza-

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓponuit. vñ sic libel. conc. cõtra. p. q̃ licz ℋ. sacerdos pater meus ipsam p baptismi lauacrum christianã eam feciſſet in fontibꝫ batizãdo instigãte tñ dyabolo de facto me sibi matrimonialiter copulaui q̃re ꝛc. vt. s. ⁊ extra eo. ex lr̃is. xxx. q. j. oẽs. ⁊. c. n̄ debet. j. q. iij. si quis vnius. ¶ Eodem etiã modo põt formari in eo qui tenuit in toto catheciſmo. vt in eo. c. si quis. et no. ex eo. cõtracto. ⁊. xxx. q. j. c. j. đ cõ. di. ii ij. in catheciſmo. licz quidã dicunt nõ dirimi matrimoniũ. ℋ. ⁊ sic est hodie terminatũ eo. ti. p catheciſmũ li. vj. ℨ. Jtem eodem modo põt conci. lib. in eo qui tenuit in cõfirmatione. vt in pre. c. catheciſmo. ⁊. c. se. ℋ. et hoc patz in pre. decre. j. in fi. eo. ti. li. vj. ℨ.

De cognatione legali. Rubrica.

H. Hoc est. xiij. & vltimū impedimentū qđ ꝓsequit Roff. vbi etiā posuit libellū primū hic descriptū vsus tñ fuit verbo adoptōis vbi auctor arrogationē ponit et de materia vide qđ post Hosti. dixi sup rubrica. optabat tñ ipse banc ꝓhibitionē p ecclesiā tolli vt scripsi eo. ti. c. vno. sup prima gl. Itē sciendū q̄ Roff. vbi sup ponit quasdā ꝓhibitōes iuris ciuilis q̄s ius canonicus nō approbauit sicut illā. C. de ma. inter pu. & tuto. & cura. ipsorūq̄ liberos bona tñ fuit legis cōsideratione cū dāno pupilli vel pupille etiā facte adulte subuerteret administratio vel ipsius rō. ff. de ritu nup. libertū. §. senatus. & tñ vt ibi pz & C. e. ti. prē. l. curatorē suā filiā bñ pōt tutor vel curator dare suo pupillo vel adulto diuersi iuris. rō no. in prē. l. curatorē. q̄ stat in boc q̄ femina nurus fortius timeret maritū & socerū in petēda rōne administratōis q̄ masculus gener vxorē & socerum. alia ꝓhibitio est inter senatorē & libertā ꝓpter senatoris nobilitatē & libertē vilitatē. ff. de ritu nup. l. lege iul. C. de nup. l. vxorē. Jus canonicū in quacūq̄ dignitate cōstitutū ꝓmittit cōtrahere etiā cū vilissima ꝑsona ad qđ etiā facit in aut. vt liber. de cete. coll. vj. Itē lex ꝓbibet relictā cōtrahere infra ānū lugubrē dupilci motiuo. canō aūt b̄ ꝓmittit de q̄ satis babet de sedis nup. c. pe. & vl. & vide qđ de his ꝓhibitiōib̄ ibi scripsi sup vlt. gl. Bal. interdictū ecclie nō annullat mr̄imoniū al's legitimū de mr̄i. ꝓtrac. q̄ inter. ecc. c. j. de diuor. l. fi. ff. Z.

IN hac materia sic potes libellum formare. Libellus. Lo. ẑc. po. cōtra filiā arrogauit cū ea fuit matrimonialiter arrogatōne durante cōiunctus. q̄re peto matrimoniū ipsum vtpote cōtra iuris ꝓhibitionē ꝓtractum dissolui & dirimi & dissoluendū fore p vos decerni & declarari mibiq̄ dari licentiā cū alia contrabēdi. extra eo. c. vno. xxx. q. iij. ita diligere insti. de nup. §. ß si qua. ff. de ritu nup. p adop. ideo aūt dixi de arrogata. q̄ oēs doctores in boc cōueniunt. in adop. aūt dicunt quidā & male matrimonium nō impediri qđ dic vt no. in prē. iuribus. verūt tñ lz ꝑm p̄ dictas leges & ꝑm opinionē. b. boc impedimentū impedit & dirimit mr̄imoniū mibi tñ ñ videt q̄ dirimat ꝑm canones tñ q̄ boc impedimentū non est ꝓpetuum sed tpale. s. durante arrogatōe vel adoptōe saltē inter collaterales vt in prē. l. & extra. eo. c. vnico. tñ q̄ matrimonia nō iure fori sed iure poli tractant. x. di. c. j. & ij. q. iij. §. binc colligit. quos em̄ deus cōiunxit bō non separet vi. xxvij. q. ij. sunt qui dicunt. & c. scripsit. tñ q̄ in prē. c. ita diligere. videt negari. dicendo em̄ q̄ ꝑm leges tale matrimoniū dz dissolui videt negari boc ꝑm canones xxv. di. qualis. extra de p̄sump. nōne. ff. de iudi. cū p̄tor H. sed ad boc rñdetur q̄ ille canon dicit q̄ illas leges venerādas. p Guil. tñ facit q̄ inutilis erit talis separationam dissoluta adoptōe p emancipationē statim etiam die diuortij poterit reformari p nouū cōtractū. immo p lr̄am cōsistere quā ponit decret. plus attentari posset q̄ soluta adoptōe sine nouo cōtractu staret matrimonium qđ plane sonat tex. Item facit pro eo q̄ illa que optamus tolli vt dixi & remissi bic sup rubrica nō decet nec expedit ampliari facit regula odia. li. vj. Z. De adopt. aūt sic instr̄m conficiet. H. ꝑm Rolan. vij. pte in prin. & huic continuat instr̄m arrogatiōis qđ sequit et scias q̄ vbi finem bis auctoritatib̄ q̄stūcunq̄ publice & solenniter quis cora vicinia recipet aliquē in filiū nō est locus huic ꝓhibitioni nec aliqđ ius illi acquirit vt scripsi post Host. eo. tit. c. vno. Z. Forma. Instr̄m adoptionis. Licius volens legitimo adoptōis actu adsolatiū eorū qui filios nō babent viuente. p. filiū. b. vt filium sibi dari boc ab ipso. b. petijt idē vero. b. eundē ibidem p̄sentem & volentē in p̄sentia talis iudicis in adoptionem eidē contulit ipsum. p. eiusdē. c. filiationis submittens paterne tñ ptātis iure naturali sibi & in se integre reseruato cui quidē legitimo actui auctem suā prebuit dictus iudex. bec ꝓbant. ff. de adop. l. j. & l. neq̄. & l. si pater. §. fi. & l. arrogato. & insti. eo. ti. & C. e. l. ij. & l. arrogatōes. q̄ aūt in cāe cognitiōe veniunt quere. ff. de emāc. si p̄. §. fi. & l. se. insti. de ap. §. cū autē. de cautōe ab arrogatore p̄standa. & q̄liter. b. petet eius bona vel quartā ptem vide. s. e. nō em̄. & quinq̄ legib̄ sequentib̄ in qua libel. con. vt. s. de pig. §. sequit. ꝑ. arrogator q̄z. Quod si arrogator alienat bona sua in fraudē arrogati. cō. li. vt. s. de re. ec. alie. vel ñ. ꝑ. cetē.

Libellus. Lo. ẑc. con. de. p. qui possidet tales res q̄ sunt de bereditate. a. quondā p̄ris mei adoptiui q̄s peto mibi restitui cum ab intestato decesserit ad qđ ꝓpo. peti. bere. C. de adop. l. pe. & ff. de peti. bere. lz. & l. ij. & se. & C. eo. ti. bere. & fere p totum Si aūt velit vniuersaliter agere dicat sic. Libellus. Lo. ẑc. cō. de. p. a quo peto quicquid possidet ꝺ tali bereditate talis patris mei adoptiui ẑc. Arrogatōnis aūt instr̄m sic conficiet. Forma. Instr̄m arrogatōis. Lum ticius optaret sibi arrogare filiū. b. filiū quondā. p. impetrauit a dño tali imperatore q̄ b̄ ei liceret facere cora dño. R. iudice ordinario plene cognoscēte & exequēte q̄ in hmōi arrogatione iura romana requirūt. put ex impiali rescripto plenius declarat. igit ticius cora. R. iudice ordinario talis romanorū impatoris & semp augusti. b. filiū quondam p. ibidē p̄nte filiū legitime arrogauit ipsūq̄ cū omnib̄ possessionib̄ reb̄ & iuribus suis i suā filiatōe fāilia & ptāte paterno suscepit affectu vtroq̄ diligēter interrogato. an boc fieri vellet & sibi plurimum placere rñdente quē quidē legitimū actū idē iudex impiali aucte suo rescripto plenius cōfirmauit. Hꝫ forma ꝓbat. ff. de adopt. l. j. & l. neq̄. & l. si pater. §. fi. & l. arrogato. & insti. eo. ti. & C. e. l. ij. & l. arrogatōes. q̄ aūt in cāe cognitiōe veniunt quere. ff. de emāc. si p̄. §. fi. & l. se. insti. de ap. §. cū autē. de cautōe ab arrogatore p̄standa. & q̄liter. b. petet eius bona vel quartā ptem vide. s. e. nō em̄. & quinq̄ legib̄ sequentib̄ in qua libel. con. vt. s. de pig. §. sequit. ꝑ. arrogator q̄z. Quod si arrogator alienat bona sua in fraudē arrogati. cō. li. vt. s. de re. ec. alie. vel ñ. ꝑ. cetē.

De eo qui cognouit cōsanguineā vxoris sue. Rica.

H. Rubrica pōt intelligi de cognoscēte cōsanguineā tam vxoris & si vere erat vxor licet incognita fortius si cognita talis copula vel affinitas supueniens nō dissoluit tale matrimoniū. & tunc si vir adhereret scde. vel cū ipsa cōtraxisset vt vellet matrimoniū cōsumare mulier libellū daret in q̄ facta narratōe sponsaliorū de p̄senti peteret virū p formā traditā. s. de spon. §. sequit. Intercio libello & eo casu q̄ ꝓxit vel adberet ꝓsanguinee addet nō obstante affinitate supueniente post contractū p copulā cōsanguinee mee in tali gradu cum affinitas ipsa p eū inique cōtracta mibi cū illius iniquitatis particeps nō fuerim nocere non debeat. inducet decre. discretionē eo. ti. Si vero erat spōsa de futuro & cognita licet impubes etate dat libellum primo bic positum Si autem non erat cognita sileat. quia per superuenientem affinitatem primi generis et quarti gradus vltcriorīs sponsalia sunt soluta. Si autem sponsus ageret contra eam excipiet de affinitate eo. tit. c. ij. & c. ex lr̄is. & c. se. Ipsa etiam si affinitatem probare posset petere posset pronunciari illa sponsalia esse soluta. & sibi dari licentiam contrabendi. Ubi autem loquimur

de affinitate que p̄cessit ꝓtractum tunc ipe q̄ deliq̄t p̄t diuoꝛtiū petere vt hic in scdo libello sibi tñ nō credet vt ī.c.sup eo.ß opoꝛtebit affinitatē plene ꝓbari. fortiꝰ aūt audiret ipa mulier in facto innocēs vt statim patebit.ī.ti.pri.qōnem aūt dñicalē.xxij.de adulterio ꝓmisso cū medico rogāte marito infirmo scripsi e.ti.discretionē.sup ℟.tradidit. Z.

Nhoc ti. sic libel. con.

Libellus. Loꝛā ⁊c. Ego Jordana ago contra.p.q cū ī decennio constituta sibi fuissem desponsata.et in eodem anno ab eodē cognita tandē idē.p.ad matris mee accedens amplexus eam carnaliter cognouit ⁊ sibi de facto matrimoniaľr copulare p̄sumpsit in meū p̄iudicium ⁊ sue aīe detrimētum.quare peto dictū.p.q vos cogi ad me redire ⁊ me maritali affectione tractare cū nequeaꝫ stimulis carnis resistē.⁊ velim mater eē ⁊ filios ꝓcreare ⁊ inter me ⁊ eū ltimū matrimoniū eē sentētialit declarari.Peto etiam eum cogi a consoꝛtio dicte matris mee recedere.extra eo tem.iordane.⁊.c.veniens. Vel sic.

Libellus. Lo.⁊c.p̄opono contra bertaꝫ q̄ ꝛ olim ticiam eiusdem berte ꝓsanguineā carnaliter cognouissem instigāte tñ dyabolo eidem berte de facto matrimoniaľr me coniūxi.quare peto matrimoniū sic de facto cōtractum q̄ vos dissolui ⁊ dissoluēdum foꝛe sentētialiter declarari.extra eo.supeꝛ eo.eē de re.iur.veniēs eē ꝺ p̄sū.tercio.xxxv.q.iij.nec eā.

De consanguinitate ⁊ affinitate. Rubꝛica.

A. Fuit hoc quartū impedimentū in oꝛdine Roff.est tamē duplex vt patet ⁊ tres libelli qui hic ponūtur fuerunt ipius tamē p auctoꝛē ampliati.fuit aūt tercius sub suo.x.impedimēto.s.publice honestat.bonagui.⁊ c.gi. vbi.s. de sponsa.dixi.de duob primis libellis fecerunt vnū.aboꝛ ꝓsanguinitatis ⁊ affinitatis theoꝛicā habet huius materie ⁊ ptem practice non tñ causidicā qōnes de cōputatōne graduū cuꝫ statuta de illis loquant. an ius canonicū vel ciuile ꝓuet vide.s. de suc.ab intes.sup ℟.ß an filij. Z.

Wper cōsanguinita

te ⁊ affinitate sic libellus concipitur.

Libellus. Loꝛā ⁊c. ꝓpo. contra.p. cui de facto me matrimonialiter ꝓiunxi ⁊ tāq̄ vꝛoꝛ adhesi q̄ ipe est mihi in quarto vel tercio vel secundo ꝓsanguinitatis gradu ꝓsanguineus.q̄re instantissime peto ab eo sepaꝛari ⁊ matrimoniū inter me ⁊ eū non eē nec eē posse sn̄aliter declarari mihiq̄ dari licētiam cum alio contrahendi. ext̄ de testi. spo. l̄ras in p̄in. extra.e.non ꝺꝫ.xxxv.q.v.series.⁊.c.primo gradu.vel si vis post illud verbuꝫ gradu ꝓsanguineus ⁊c.⁊ adde sic que talis.ē Nam martinꝰ ⁊ berta fuerunt frater ⁊ soꝛoꝛ.ex marti.descendit sc̄z ego descendo.ex alio ℟o latere de.b.descendit.t.⁊ ex.t.descendit dicta.p.vꝛoꝛ mea.quare instantissime ⁊c.vt.s. hec ꝓbant ex̄ de testi.series.⁊.e.ti.nō ꝺꝫ.⁊.c.fi. vel cōci. li.vt.j.q̄ ma.ac.po. ¶ In affinitate aūt sic pōt ꝓci.lib.

Libellus. Lo.⁊c. ꝓpo.vt.s. vsq̄ q̄ ipe ⁊ iūge mihi ē affinis in primo genē ⁊ in q̄rto gradu affinitatis vtpute q̄ in q̄rto gradu ꝓsanguinitatis pꝛioꝛi viro quē habui attinuit.vel in primo genere ⁊ in tercio gradu affinitatis vtpote q̄ in tercio gradu ꝓsanguinitatis pꝛioꝛi attinuit.vel in primo genē ⁊ ī secūdo gradu affinitatis vtpote q̄ in scdo gradu cōsanguinitat ⁊c.quare peto ⁊c.vt.s.ex̄.e.c.j.⁊.c. q̄ sup.⁊.c. nō ꝺꝫ.xxxj.q.v.porro. ¶ Si ℟o petis sepaꝛari mr̄imoniū ꝓpter impedimētū honestatis iusticie sic li. conci.

Libellus. Loꝛaꝫ ⁊c. ꝓpono. contra.p. q̄ ipe mecuꝫ spōsalia de futuro cōtraxit quo facto cū ticia mea ꝓsanguinea in tali gradu dicit ꝓtraxisse.quare peto inter eū ⁊ dictū.t. diuoꝛtiū celebꝛari ⁊ eū cogi mecū matrimoniū ꝓtrahere. H. Hoc nō ꝓcederet si scdam cognouisset.affinitas em supueniēs dissoluit spōsalia de futuro ꝺ eo q̄ co.cōsan.c.ex lꝛis.⁊.c.sequenter.ß sola publica honestas supueniēs illa nō dissoluit de spon.c.vno.li.vj.ß si p̄cedat dirimit vt ℔ dūmodo spōsalia fuerūt pura certa ⁊ valida ex ꝓsensu lꝛ al's nulla. Z. ⁊ ad hoc ipm sentētialiter condēnari.ext̄ de spon.ad audientiā.⁊.c.iuuenis.⁊.c.sponsaꝫ.xxvij.q.ij.siq̄s desponsauerit.xxvj.di.§. Jo.C. de incest.nup.lꝫ. ⁊.l.fi.cetera dicvt.s.ti.pri. ¶ Ad eoꝝ aūt instructōeꝫ qui habēt ebetē intellectū no.q̄ oēs ꝓsanguinei vꝛoꝛis mee sunt mihi affines ī primo genē affinitatis ⁊ ī diuersis gradib ꝫm diuersitatē graduū ꝓsanguinitatis. Et ecōtra ꝓsanguinei mei sunt ei affines in primo genē sꝫ in diuersis gradib.ß ꝓsanguinei mei non sunt affines ꝓsanguineis vꝛoꝛis mee nec sui meis.hinc ē q̄ pī et filiꝰ ꝓtrahere p̄nt cū mr̄e ⁊ filia ⁊ duo cognati cū duab cognatis ⁊ auūculus ⁊ nepos cū duab soꝛoꝛib. hec ꝓbātur extra.e.tit.c.j.⁊.c.q̄ sup his.xxxv.q.v.sane. ⁊ ex eis plurimiq̄ circa eas dē ꝑsonas pulres attinētie oꝛiunt vt ecce due mulieres tenēt p manus duos pueros et bi sunt filij ipaꝝ mulieꝝ.⁊ sūt filij ⁊ fratres maritoꝝ suoꝝ ⁊ vterq̄ ē paternus ⁊ nepos alterius.qđ ꝓtingit si mater ⁊ filius narboñ.contrahūt cū matre ⁊ filio parisien. ⁊ pueri eīs ex bis duob cōiugq̄s suscepti boc exēplu vꝛ reddūt.verbi gratia. Berta narbo. ℔ filiū martinū. Jtē teberga parisiensis ℔ filiū bosonū. berta ꝓtrahit matrimoniū cū bosono. ex quo matrimonio nascit Laius. Jtem teberga cōtrahit cū martino ex q̄ mr̄imonio nascit Scenola. Jsti ergo pueri sc̄z Laius ⁊ Scenola sūt filij mlieꝝ ipaꝝ.nā Laiꝰ ē filiꝰ berte ⁊ Scenola teberge. Sūt ⁊ filij ⁊ frēs filioꝝ suoꝝ ipaꝝ. nā caius ē filius bosoni filij teberge ⁊ ē frater martini. quia vterq̄ ē filius berte. Jtē Scenola ē filius martini filij berte.⁊ ē frater bisonis q̄ vterq̄ ē filius teberge. Sunt et filij ⁊ fratres maritoꝝ suoꝝ.nā caius ē filius bosoni mariti berte ⁊ ē frater martini mariti teberge. Jtē Scenola ē filius martini mari teberge ⁊ ē frater bosoni mariti berte. Est ex̄ vterq̄ patruus ⁊ nepos alteriꝰ.naꝫ caius cū sit frater martini q̄a ex eadē matre.s.berta est patruus Scenole filij martini.ē etiā nepos scenole: cū sit filius bosoni fratris scenole ex eadeꝫ matre.s.teberga. Jtem Scenola ē patruus caij filij bosoni. nam scenola ⁊ bosonus sunt fratres vt diri.est etiā nepos caij cū filiꝰ martini fratris caij. Nec eēt alia ꝓbatio necessaria q̄ ꝑcedens.q̄ exquo vnus ē patruus alterius ergo alter ē etiam nepos alterius.⁊ qm̄ segnius irritant aim remissa q̄ aures q̄ que sunt oculis subdita fidelib.vt insti.ꝺ gradi.§ fi.⁊.xxvj.q.iij.int memoꝛatos.xxxv.q.v.ad sedem. ℟.fi. Jdcirco vt p̄missa clarius clareant sequētē figurā depingo.

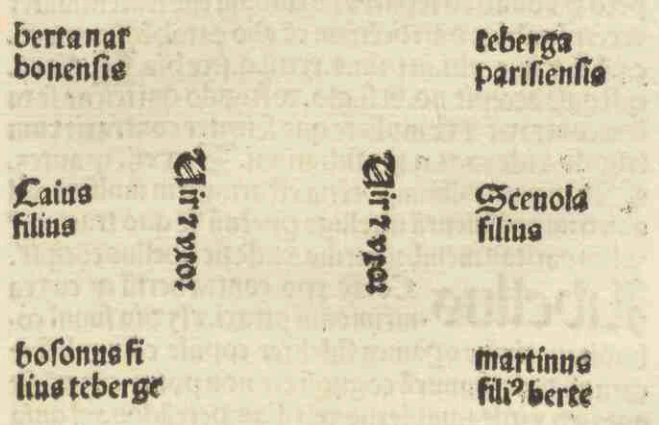

¶Interdū etiā contingit q̄ vir ⁊ vxor sunt simul frat ⁊ sorores. H. eiusdem psone vt sequitur. Z. ⁊ cognat⁹ seu sororius ⁊ cognati eiusdē psone qđ contingit si Ti cius hz filiā puta.p.cōtraxit cū berta hñte filiuz.puta R.qz.p.⁊.R.ptrabūt.tandē ex ticio ⁊ berta nascit.g. certe iste.g.ē frater.p.ex eodē patre.s.ticio ⁊ ē frater.R ex eadē mre.s.berta est etiā cognatus ipius.p.qz est fra ter.R.viri sui ⁊ cognatus ipsius.R.qui ē frater.p.vxo ris eius.Shz da filiū puta.b.ipsis.p.⁊.R.certe iste.H. vnpkr ē nepos ipsius.B.primo ex pte matris.quia.B. ē frater.p.matris sue.Scđo ex pte pris.qz.g.ē frat.R. pris sui. Jtē qñq̄ mrimoniū ipedit inter duos qz qsq̄ eoz ē nepos ⁊ patruus alterius vt ecce ex matre tua su scipio.p.⁊ tu ex mre mea bertā. Jsti non pnt cōiūgi. cō stat em̄ q̄.p.⁊ tu estis fratres ex eadē mre.vnde nō pōt p.ptrahere cum berta filia fratris sui cū sit eius neptis. Jtē etiā contra ipse.p.ē nepos ipius berte. vtpote fili⁹ mei qui sum frater berte ex eadē matre. Jllud autē qđ dici puerīliter cōsneuit. Salue nepos frater dixit filio sua mater. vex dicebat siquis scit soluere soluat. contī git in incestu.vt ecce.T.ex matre sua suscepit filiā pu ta bertaz.⁊ sic ē pater ⁊ frater berte vein de crescente ex ea berta etiā suscepit filiam puta.p. qui est filius berte ⁊ frater.đa vterq̄ est filius.t.⁊ nepos etiam.quia est fi lius.t.frater berte. Jtem dict⁹.t.est pater ⁊ auus ⁊ auū culus ipsius.p.

De frigidis ⁊ maleficiatis. Rubrica.

H. Roff.satis instat huic Rice ⁊ trufas inseruit q̄rz aliquas tangā ⁊ plures omittā.fuit aūt hoc nonū impe dimētum inter sua.bonagui.⁊ Egi.quasi eisdez verbis vtunt vt dixi.s.de sponsalib.oms aūt libelli hic positi fuerūt rof.⁊ pdictoz tñ p auctorē ampliati distinxerūt etiā oēs vt hic auctor. Z.

Dec materia vtilis ē

⁊ quotidiana.vnđ no. q̄ hec rubrica tres hz pticulas ⁊ tercia.s.de impotētia coeūdi cōis ē ad duas pcedētes.vñ scias q̄ im potētia coeūdi alia naturalis ⁊ alia accidētalis. Natu ralis ē frigiditas de qua in prima parte rubrice dicit. ⁊ dicit frigidus q̄ nūq̄ coire potuit in quo casu sic li.cō. H. ſm roff.q̄ dicit vbi.s.in fi.q̄ quidā archiepus be neuentanus quendā q̄ de frigiditate coz̄ eo libellū da re volebat fecit vt clericū radi cū clerica valde mag̃.qz postea pma nocte coḡuit vxorē ratōnem reddēs q̄ fu mositas melius egre- **Libellus.** Lo.Z. ppo. dit de capite raso. Z. **Libellus.** ego berta cō tra.p.q̄ olim ptraxi matrimoniū cū eo.vnde idez.p.sic frigidus ⁊ ligatus ē q̄ non hz potentiā coeūdi. nec po test ea pagere ppter que eū accepi lz p triennū ptinu um opam fidelē dederimus opi cōiugali.⁊ adhuc ma neo incorrupta.cum igit velim esse mater ⁊ filios pcre are.⁊ ideo maritū acceperim vt in epla ad thimotheuz peto p vos ab eo separi ⁊ sepandam esse sententialiter decerni mihiq̄ dari licētiam cū alio ptrahēdi.extra eo. c.j.§.ij.⁊.iij.c.vlti.in prin.⁊.xxxiij.q.j.de bis. H. Et ea. q.si quis accepit.no.in fi.glo.de frigido qui sciens se ta lem contraxit ⁊ de muliere que scienter contraxit cum frigido vide eo.ti.q.ij.psultationi. Z.xxvij. q̄ autez. ¶Jtem naturalis impotētia est artatio in muliere vel aliū impedimentū intellige ppetuū de quo tractam⁹ vel imparitas membri virilis.vnde sic libellus cōcipit. **Libellus.** Lo.Z.ppo.contra bertā q̄ cuz ea mrimoniū ptraxi.⁊ lz diu simul co habitauerimus opamq̄ fideliter copule cōiugali sine carnali dederimus eā cognoscere non potui cuz nō sit apta ad viriles amplexus vel filios pcreādos.vel quia adeo arta ē q̄ nulli pōt carnaliter cōmisceri.vel quia ei deest naturale instrm.vel qz cū sim hō maxime carnosi tatis vel magnū habeā instrumētū nūq̄ a me potuit co gnosci vel etiā deflorari.vel q̄ adeo artā hz faretrā seu vaginā.qz nullo mō meā pōt cape lanceā seu sagittaz. quare cū velim pater fieri ⁊ filios pcreare peto ab ea se parari ⁊ nos separādos fore sniaiter declarari mihiq̄ dari licentiā mrimoniū cū alia ptrahēdi.extra eo.c.ex li teris.⁊.c.se.⁊.c.q̄ sedem.⁊.c.frate.mitatis.⁊ in pre.c.de bis.als incipit requisti. ¶Qđ aūt posui.s.in vtroq̄.s. in libello de triennio intelligo vex eē cū dubiū ē. si vo incontinēti pstare pōt.qz vir vel mulier caret instrō vel hz ꝑ penitus inutile vel adeo arta ē q̄ cuilibet inspiciē ti liquere potest nō esse capacē alicuius instrumēti tūc prius agi possz sic intellige.extra eo.c.j.⁊.c.vlti.⁊.c.lau dabilē.⁊.c.psultatōi.⁊ in auten.de nup.§.p occasionē. coll.iij.iuxta illud bodie pstat.bodie agit.ff.vt i poss. leg.si is a quo.que dic ſm papā vt extra.e.c.j.⁊ ſm do minū meū in summa.eo.ti.§.qualiter. H. Jdē Bern. in.c.laudabilē.in glo.ar.q̄ Egi.vbi.s.dicit cas̄ se ha buisse de facto.qz vir ad cohabitatōem triēnij petebat sibi vxorē restitui. p pte mulieris allegabat cohabita tionē non esse necessariā.qz impedimētum viri erat pa tens ⁊ sic fuit reptū iudice pcipiēte illū se exhibere ap paruit in medio virge nodus grossus valde ppter quē caput virge erigi non valebat.⁊ nodus magnam ianu am nō intrasset. Z. ¶Est ⁊ alia impotētia accidētalis puta maleficiū de q̄ i scđa pte Rice tractat i q̄ sic li. cō. **Libellus.** Lo.Zc.vt.s. i primo libello p oīa vsq̄ in fi.hoc saluo q̄ vbi dixisti fri gidus pone maleficiatus vt in eisdem iuribz.⁊.xxiij.q. j.si p sorciarias. H. ⁊ ibi dat spāle psiliuz ad tollenda maleficia.ꝑ roff.ponit de psilijs incātatoz inter que est q̄ faciūt maleficiatū tenere serabulas suas in capite in tegris die ⁊ nocte.reliqua per te videas.⁊ vide qđ dixi p⁹ hosti.eo.ti.c.vlti.sup glo.ij.ad finē. ⁊ ibi p̄misi dictū Jnno.⁊ ꝓtium hosti.quo ad ipm.c.si p sorciarias. Z. ⁊ in pre.§.p occasionē. ¶Porro maleficiat⁹ q̄ cuz sua coire non pōt cum alijs ꝙo sic.ita concipitur libellus. **Libellus.** Lo.Z.ppo.ꝺ bertā q̄ lz cū ea mri monioū ꝓtraxerim p triennū ptinuū cū ea cohabitauerim fideliter carnali copule opam dāto tñ ita quo ad eā lz non q̄ ad alias sim ligat⁹ q̄ eā nullate nus nūq̄ cognoscere potui neq̄ possum q̄re cū velim Zc. vt sup̄ in scđo libello.ex.eo.c.vlti.mulier etiā pci.p oīa vt sup̄ in prima forma hoc saluo q̄ vbi ponit ibi frigi dus ponat maleficiat⁹.extra eo.c.fi. ¶Est em̄ acciden talis impotētia castratio sectio ⁊ hmōi.vt.xxxij.q.ij. hi qui. H. vide qđ ibi de spadone no.⁊ qđ dixi eo.ti.c.ij. sup.ij.glo. Z. ⁊ in bis conci.libel.vt supra in prio libel lo verbis cōpetenter mutatis.q̄ si alter dicit se cogno uisse alter ꝙo negat ipe negans cōci.libel.vt sup̄.asse rens ꝙo se cognouisse ꝓcipiat vt sup̄ ꝺ despōsa.impu. ꝙ.q̄ siquis contrahit extra de frigidis.c.j.

De matrimonio cōtra interdic.eccle.con.

H. Jnter impedimēta que psequit Roffre.istud fuit xij.i quo satis instat ⁊ in fine ponit libellū hic descriptū Et aduerte q̄ auctor hic noīauit rof.qz reprehendē illū volebat ⁊ verē ē vt dicit q̄ ex cā quā solū allegat.s.litis pendētiam non dz mrimoniū irritari.debeat ergo con cludere illos abinuicē sepandos donec pendēs mrimo nialis cā sit finita vel pclusionē quā fecit iustificare po terat exprimēdo in libello contractū.s.qūo.p.cū ipsa p verba de pnti ptraxerat etiaz copulam exprimendo si interuenerat ⁊ tunc facta vel non facta mentione de li tis pendentia ⁊ prohibitōne bene sequeret illa conclu sio ⁊ essent tūc due lites.prima cum solo viro.secunda cum viro ⁊ cuz illa secunda. Z.

Lias q⁹ interdictuz ecclesie non ẽ tante efficacie vt matrimonium contra eum contractum si als legi⁹timũ ẽ separet. extra. e. c. j. ⁊. ij. secus autẽ est in ope post renũciationẽ noui ope. facto. vt. j. ꝺ no. ope. nun. in prin. ⁊ ℞. quid si quãdo. si ℞o ꝓpetuũ impedimẽtum subesset tũc separet nõ tãtũ ratõne int⁹dicti q̃ntum ratõne impedimẽti sic intelligo extra ꝺ spõ. duo. tua. H. Scias q⁹ distinctionem quam ibi ponit glo. roff. ampliat ꝑ hec mẽbra. dicit em̃ q⁹ phibitio aut est iuris aut iudicis. primo casu aut phibitio ẽ simplex aut modificata. primo casu non valet factũ contra. ꝗa satis ẽ legislatorẽ ꝛc. C. de legi. non dubiũ. secũdo stat modificationi adiecte siue irritet siue sustineat contra factum. de primo. xxxv. q. iij. contradicimus. de secũdo eo. ti. ex literis in fi. opositio quã facit de maleficijs nõ ꝓuenit ad hoc dictũ ꝙ ad illud ꝓtra ius factũ habet ꝑ infecto. ⁊ sic ponit glo. in pre. l. non dubiũ. Itẽ quicq̃d opponit sine de turpiter dãte. siue de. c. ex antiquis. liij. di. siue de dispẽsatione certis casib⁹ prmissa. sine de illo generali multa fieri phibent q̃ facta tenẽt extra de regula. ad aplicaz. ꝓpe fi. ⁊ vide qꝺ ibi dixi. omia em̃ hec soluta ꝑ iꝺ qꝺ dixi. Si ẽ iudicis distinguit in cã vt fac ibi glo. restringẽdo ad mrimoniũ vt iꝺ. tñ ibi addit de interdicto papali etiã in matrimonio qꝺ dixi de despõ. impub. ad dissoluendum in fi. post H osti. Z. xxxv. q. iij. contradicimus. nec ob. extra de despon. impub. c. pe. in fi. ꝗa illa clausula irritum ꝛc. refert ibi ad ea que fiũt in iudicio non ad matrimoniũ postea contractum. ergo sine interdicto debet tale matrimoniũ dissolui. quare in hoc ti. non ẽ necessarius libellus tamen vt nr̃e fabruce nihil desit potes ꝺm Roff. sic libelluz concipi.

Libellus. Lo. Z. propo. contra ꝑ. q⁹ cũ. q. matrimonialis inter me ⁊ eũ penderet phibitũq⁹ sibi foret ꝑ em̃ ne lite hmõi pendẽte matrimoniũ cum alia contrahere attẽtaret ipe tamen matrimoniuz de facto cum Berta contraxit quare peto per vos matrimoniũ huiusmodi irritari. vt in. c. tua. sed ratio in hoc libello assignata non ẽ sufficiens vt ꝺixi. q̃re non placet hec forma vt extra de spon. cũ in apostolica. ⁊. c. veniens.

Qui filij sint legitimi. Rubrica.

H. Auctor breuiter se expedit de principali matia vnicum libellũ ponẽs quez habuit ab Innocẽtio quẽ post eum scripsi in decre. tuam. de ordi. cog. in prin. assumit autẽ statim materiã de alimẽtis ⁊ ibi dicã vnde traxerit ¶ Exquo de legitimis filijs hic tractamus. est sciendus q⁹ Mar. pha. ꝓter tractatũ de q̃ infra dicã collegit super. l. quam statim allegabo. xij. onera que ꝑ talib⁹ filijs bz pater subire. ⁊ est primo de quo satis tractabitur alimẽtor pstatio ⁊ educatio. ff. de iusti. ⁊ iure. l. j. añ fi. Secundo vt illis querant ꝓinges. ff. de ritu nup. l. qui liberos. Tercõ vt uxorẽ ⁊ dona. ꝓpter nup. tribuãt. vt. e. l. ⁊. C. de do. ꝓmissi. l. fi. Quarto vt in iudicijs ꝓo illis agãt ⁊ ꝓsentiant. C. de bo. q̃ li. l. vlti. §. j. ℞. necessitate. ꝺ bo. mat. l. fi. Quinto vt ipsor tutelam gerant. insti. de leg. paren. tu. Sexto vt nurus onera subeãt. ff. fa. herc. si filia. §. j. als. ij. Septimo vt sibi debitũ bonor ꝭbsidium relinquãt. C. de inoffi. testa. auten. nouissima. Octauo vt q̃ testãt eos instituãt vel exheredẽt als nõ valet testamentũ. C. de libe. ꝓteri. l. fi. ⁊ auten. ex causa. insti. de exhere. li. §. j. Nono vt ex fructib⁹ aduẽticioꝝ sũpt⁹ litigiorũ faciant. C. de bo. mat. l. j. Decimo q⁹ illos sub casuali vel mixta conditione nõ instituant. C. de instit. vel substi. l. si pater. Undecimo vt ipsor bona administrẽt ⁊ reg ant. C. de bo. q̃ li. l. cum oportet. Duodecio q⁹ ex eoꝝ actib⁹ vel contractib⁹ actione q⁹ iussu teneantur vel q⁹ ratum habeat. ff. q⁹ iussu. l. j. ⁊. l. fi. j. responso Tredecimo q⁹ in adeunda hereditate ꝑ filiũ iussum p̃stent vel ꝓmittãt. ff. de acqui. here. l. siquis mihi. §. iussũ Sed tu ad p̃dicta addas textuz. l. nec in ea. ff. ad. l. iul. de adul. in fi. ibi plurimũq⁹ paterna pietas cõsilium capit ꝑ liberis. Questionẽ dñicalem. xix. de filijs principis vero ⁊ putatiuo vide supra de instru. edic. §. nũc ãt in fi. lxiiij. de natis ex matrimonio solenniter ꝓtracto tñ post accusatõnem ⁊ excõicatõnem parentũ ꝓpter contumaciam tetigi. c. ti. cum inter. sup ℞. post latam. Itez an genitus ex clerico in minorib⁹ ꝭlegitimet⁹ per sequẽs matrimoniũ. ⁊ an mediũ mrimoniũ ꝑ alterum parentũ contractum impediat legitimatõem. Itẽ an fiat legitimatio ꝑ matrimoniũ in extremis contractũ ⁊ an legitimatus primo habeat ius primogeniture. vide super regula sine culpa. li. vj. questiones Roff. xj. xij. ⁊. xiij. ꝺ filio spurio ⁊ nepote ex eo legitimo. vel ecõuerso ⁊ de donatione facta amico vel vt illi detur ampliatis ꝑ Ja. de bel. vide supra de suc. ab intest. ℞. quid ergo si. ⁊ ℞. seq. ⁊ quod sup eis dixi. ⁊ ibi paulo post scripsi. q. Uber. de bo. de spurio q̃ impetrauit a principe vt esset ltim⁹ heres patri agnatis ⁊ cognatis cũ iam mortuus eẽt pater ⁊ an satis sit dictũ non obstante aliqua lege. itẽ quid ꝺ hereditate alteri delata. Item questionẽ eiusdẽ Jaco. an habens ab imperio potestatẽ legitimãdi legitimet i terris ecclesie scripsi. e. t. per venerabilẽ. sup ℞. dispensatum. in fi. Item. q. ꝺ. m. de legitimo nato ex legitimato an succedat in feudo aui scripsi. e. ti. latoꝛ. sup. j. glo. Itẽ questionẽ ꝺ statuto ꝑ quod pater emẽdare teneatur dãnũ datũ ꝑ filiũ. an iꝺ ꝓcedat i illegitimo tractauit Bui. ꝺsuz. sup auten. ex complexu. C. de incest. nup. allegat q⁹ sic. quia statuta maxime iurata stricte sunt recipienda. C. si aduer. ven. l. j. extra de iureiur. si ℞o. ⁊. c. cum ꝓtingat. ⁊ vbi verba sunt certa non ꝓcedit. q. voluntatis. ff. de le. iij. l. ille aut ille. §. cum in verbis. Itẽ naturalis succedit in certa parte ⁊ pater dat illi tutorez et facit cessare fideicõmissum. patet primũ. C. ꝺ naturali. li. l. ij. ⁊ auten. lz scꝺm. C. de confir. tu. l. fi. iij. ff. ad treb. ex facto. §. siquis. Jn contrariũ. ff. de his qui sunt sui vꝭ alie. iur. l. filiũ. insti. ꝺ nup. §. pe. Itẽ statutũ odiosũ qꝺ punit vnũ ꝑ delicto alterius de iniuri. c. vno. in princi. li. vj. Et tractat hic pater de damno vitãdo. ff. de reli. ⁊ sump. fu. at si quis. §. sed si. ⁊ vbi de filio fit mẽtio ꝺ legitimo debet intelligi. facit. ff. qui satisda. co. qustiens. extra de cleri. non resi. tue. vbi concor. Soluit q⁹ ꝑ incestuoso non teneatur cum nec debeat filius nominari ꝑ vero naturali nato. s. ex concubina vnica in domo retenta dicit illum teneri cum filij nomen habeat ⁊ sufficit sic scriptum eẽ lz sit dur. ff. qui ⁊ a qui. ꝓsperit. Scias ergo q⁹ lz cõmunis sermo aliquaꝝ partiũ nocet oñs illos naturales qui de soluto et soluta sunt geniti. vere tñ illi ꝓprie sunt naturales qui ex libera muliere in scemate concubine retenta nati sunt. vt in auten. qui. mona. effi. sui. §. siquis autẽ defunctus. colla. vij. ⁊ i auten. de trien. ⁊ semiss. §. ⁊ hoc diicmus si vni concubine ꝛc. ⁊ dicitur scema quasi imago vel figura. vt scilicet q̃si recte teneatur immo dicit lex protestatõnem faciendam q⁹ pro concubina tenetur. ff. ꝺ concu. l. in concubinatu ne presumatur uxor. ff. de ritu nup. l. in libere. ¶ Quero si nat⁹ ex patre uxorato ⁊ matre nupta alteri dispẽsationẽ vel legitimatõem impetrãs exprimat se natum de adulterio tacito de duplicitate predicta. an tal⁹ surreptio dispensatõnem vel legitimatõnem viciet. q⁹ viciet probant decre. si motu proprio. ij. respon. ⁊ decret. non potest. in prin. de pben. li. vj. vbi surrepticia est impetratio beneficij vt in prima vel dispensatio pluralitatis vt in secunda in qua tacitum fuit vnicũ bñficiũ q̃ntumcũq⁹ modicũ. Item ergo ⁊ fortius vbi tacet vnum coequale. ad idem clemen. de pben. c. j. j. respõ. vbi nota. plena exprssio qualitatis dispensatõnem viciat. sic

ergo in ꝓposito verificat hoc ex verisimilitudine q̄ habet ꝓncipem ecclīasticū vel secularem non sic facile in duplici sicut in simplici vel vnico dispensasse facit ō filijs ꝓesby. c. ij. li. vj. ⁊ eo. li. ō dec. i. c. ij. §. j. In quib⁹ verisimilitudines ponderant⁹ ⁊ merito. qa difficilius rūpit⁹ funiculus duplex q̄ꝫ simplex extra de treu. ⁊ pa. c. j. hic est q̄ in successione fratris ꝑferunt⁹ cōiuncti ex vtroq̄ꝫ parente ꝓiunctis ex altero tm̄. C. cōia de successī. auten. itaq̄ꝫ sumpta de co⁹. de ꝓsang. ⁊ vter. fra. §. pe. colī. vj. facit ad hoc. C. de adop. l. pe. §. si ꝟo pater. Jt̄ cōcurrit interdū adulterium cū incestu ⁊ quodlibet p se mereꝰ penam. ff. de adul. si adulteriū cū incestu. ⁊ ꝑmo q̄nquennij ꝑscriptione ſblata remanet accusatio secundi ff. de adult. l. vim passam. §. ij. cuius casus no. xxvij. q. j. ꝟginē. sic ḡ ī ꝓposito ꝙcurrēte adulterio cū adulterio dato q̄ vnū p bñficiū ꝓncipis ſblatū eēt remaneret impedimentū ex altero. ad quod optime facit de sent. excō. cū ꝓcausa. vbi ex vno delicto duplici excōicatione ligatus absolutus ab vna remanet obligatus ex alt̄a cui ꝙuenit. ff. de ser. vr. ꝓe. si domus. ⁊ extra ō priuil. pastoralis. Obrepticia ergo dicet⁹ talis dispensatio vel legitimatio vt dicit. l. cū ꝟo. §. pe. ff. de fideicom. li. ⁊ l. magis. §. pe. ff. ō re. eo. qui sub tu. vel cu. sunt. bene fac̄ etiā l. cum dñs. in ꝓin. ff. de pecu. l. vbi res peculiaris exꝑssa remissa intelligit⁹ non exꝑssa nō. Jtem certū ē q̄ grauiꝰ peccat vxoratus alterius cōiugem cognoscendo q̄ꝫ cognoscendo solutam. tex. est. xxxij. q. vij. §. sunt em̄. Jtem cō stat grauius fore adulteriū cuꝫ raptu q̄ꝫ sine raptu. vn̄ l. vnica. C. de rap. vir. in fi. j. respon. dicit q̄ qa hi duplici crimine tenent⁹ oportet acerbius adulteriū crimen ex tali conditione puniri cui concor. xxiij. q. j. nūc afferamus. in fi. vbi dicit⁹ grauius ꝑmissum grauius iudicandum. Cum igit⁹ vna ex rationib⁹ ꝓhibentibus illegitimos ꝓmoueri sit odiū patꝛi; crimis. vt no. de fi. ꝑsbyt. c. ij. li. vj. ī. iij. glo. ex grauiori ergo parētū vicio stricti⁹ talis dispensatio vel legitimatio est sumēda isti mei doctores cum occurrit eis disputare petūt a me aliq̄d disputabile. hoc ostendi domino azo. sic petenti q̄ hunc casum copiose prosecutus est ⁊ idem tenuit ibi vi⁹. huic questioni bene congruit q⁹ disputauit adoptiu⁹ meus. in. q. que incipit papa concessit. vbi querit de. q. quā dominus meus Hostien. legatus faciebat certi doctorib⁹ ad hoc p eum vocatis. papa sibi concessit q̄ dispē sare posset cum natis ex adulterio. item cuꝫ natis ex incestu q̄ posset⁹ ad sacros ordines ⁊ curata beneficia ꝓmoueri. querebat an dispensare possit cū nato ex adulterio incestuoso. Ad affirmatiuam allegabam quinq̄ꝫ concurrere per que ampliand⁹ ē gratia. qa papalis ē ꝓprio motu data ⁊ ē de iure concedētis ⁊ nulli ꝓiudicialis ⁊ effectus transit in terciū. Ad primū extra de ver. sig. olim. ff. de consti. prin. l. fi. ad scōm de ꝓben. si pluribus. li. vj. ad terciuꝫ quod notaui in ꝓe. decre. olim. ō le. ij. C. de bo. vacan. ⁊ de priuile. quia circa. ⁊ quod ibi no. ad quartū de priuile. pastoralis. de vsu pal. ex tuaꝫ. ad quintum de ꝓeben. si cui. li. vj. ⁊ facit quod scꝑsi p⁹ Jnno. de ꝓben. c. fi. in glo. pe. Jnductā tunc ad partem l. ticie textor⁹. ff. de le. j. in fi. j. respon. ipse soluit contrarium ⁊ bene ea motus potiſlime ratione. quia ista ē tercia species non inclusa sub aliqua prima ꝙ ⁊ casus omissus habet⁹ ꝓ omisso. ⁊ si ī hoc tevis extēdere vi⁹ quod scripsi de rescrip. suſceptum. li. vj. sup. v. glo. vbi remisi etiam ad regulam ⁊ questionem ꝑdictam vide q̄ solēniter disputata fuit p eum. ꝓ hac autē solutōne fac̄ solutio ꝑcedentis ⁊ econuerso ad questiones facit quod scripsi supra de requisitione consil. in fi. Nūc partez alimētoꝫ resumendo sciendum est q̄ Roff. tractat q̄stionem de patre habente duos filios qui alteri donauit omnia sua bona. alter filiꝰ quia pater ē inops sicut ⁊ ipse petit a fratre alimenta vel debitū bonoꝫ subsidium in bonis quondam patris. ⁊ est. q. xxix. vbi recurre. Solutio eius fuit⁹ q̄ petere possit alimēta vtili iudicio officio intentato ⁊ frater illa exhibere tenebitur si non dat ei debitum bonoꝫ subsidiū ad quod tenet⁹ ꝓ⁹ patris mortem ꝓpter donatōnem immensam. C. de inoffi. dona. l. q. ⁊ l. li totas. ⁊ l. si mater. Jnducit etiam quod no. in auten. si qua. C. de sacrosanc. eccle. vbi monachē riū debet alere filios ingressi viuētis donec illi habeant suam legitimam. Subdit autē q̄ hic erit electio fratris debitoris quod est regulare in disiunctiuis alleg. ff. de iure do. l. plerūq̄ꝫ. ⁊ concor. vide in regula in alternatiuis. li. vj. Est ⁊ alia eius. q. xxxiij. an filia naturalis ex ꝓpria concubina possit petere alimēta ab amico patris cui ipse pater reliquit dotem illi dandam cū nuberet: ⁊ ponit q̄ dos fuit in quodam ꝑdio ⁊ quadā quantitate pecunie. agit autem ꝑm eum iudicis officio quo petuntur alimenta. Soluit distinguēdo an data fuerit dilatio fauore legatarij an fauore filij. primo casu quo queritur legatario omne commodū medij tpis. secūdo filie hoc per. l. ff. de le. ij. si ita relictuꝫ. §. qui incipit pegasius. dicens etiam commoduꝫ pecunie suo casu cedere filie si mercator inueniretur qui suo periculo reciperet pecuniam vtendam. facit de dona. inter virum ⁊ vxorē. c. penulti. ⁊ quod ibi no. in penul. glo. Jn dubio ꝟo dicit tempus datum gratie filie cui dixit q̄ daret⁹ in dotem p quod cōmodum medij tpis debetur filie. ⁊ sic alimenta ingtum commodum illud sufficeret per ꝓlega. l. Z.

Hoc ti. non multū

est necessarius libellus. quia. q. ō natalib⁹ sepius ꝓponit⁹ in modū exceptōis q̄ꝫ actionis. vt. c. lator. ⁊. c. trāsmisse. ꝑsumit⁹ em̄ q̄s filius. nam filius vel pater is est quē nuptie demonstrant. ff. de in ius vo. l. q̄a mater. ⁊ in ꝓe. c. trāsmisse. ex de ꝓba. per tuas. Verūtamen quādoq̄ꝫ causa natiuitatis ꝓncipaliter agitur. ⁊ tunc sic libel. concipit.

Libellus. Co. Z. ꝓpono. contra. p. q. h. pater meus non fuit maritus berte ō qua ipm. p. genuit. vnde peto q̄ vos non fuisse ipm ltimum filium sententialiter declarari. extra eo. causam que. ij. C. ne de statu defunctoꝫ. l. pe. ⁊ sine agatur ꝓncipaliter sine incidenter sine p modum exceptōnis iudicis ecclesiastici est cognitio ꝑm Jnno. quod dic vt extra ō or. cog. tuam. H. Vide q⁹ ibi scripsi sup. ij. glo. ſ. hoc. p cedere quando de matrimonio venit cognoscendū puta an fuerit vel non vl̄ an fuerit legitimū. ⁊ q⁹ hic ō ꝑiu dicialib⁹ tractatuꝫ quomodo diuersis modis sumitur ibi dixi in vlti. glo. sed inc̄tum ꝓpositum respicit vi⁹ in. §. ꝑiudiciales. insti. de ac. vltra medium ꝑme gl. Z. Porro sub hoc ti. conueniens est de alimentis annectere. H. quasi totum quod sequit⁹ formis exceptī habuit a. Dar. de pba. qui fecit tractatum de alimētis et ab alber. gall̄. char. antepe. ti. de alimentis. ⁊ dicā de his infra ꝟ. ⁊ no. formas habuit a Roff. in ꝓetoriis. xj. tit. de act. in rem ꝓeiudi. de partu agnoscen. ⁊ plenius de offi. iudi. q̄ alimenta petunt⁹. ⁊ est scda ō offi. C. An aūt in causa alimentoꝝ sit necessario dandus libell⁹. vide supra de libel. concep. §. nunc dicendum. ꝟs. xxx. ad fi. ⁊ an appelletur a sententia super eis lata vide sup̄ p te. ij. de appe. §. in quibus. ꝟ. sed nunquid quando. Z. patre igitur vel auo filium vel nepotem vel ecōtra nō agnoscente. quia non ꝓebet sibi alimenta filius vl̄ nepos. H. Supple ꝓnepos vel vlterior. Z. vel ecōtra eum per acc. in rem ꝓeiudicialem ꝓetoriam de partu agnoscendo petere poterat vt sibi ꝓebeat. H. Sup. alimenta. Z. ff. de liber. agno. siue. §. j. ⁊ l. siquis a libe. C. de alen. li. l. ij. ⁊ in concor. ō. que sunt infra versi. item ex offi. insti. de act. §. ꝓeiudiciales. habet autem locum quando pater vendicat filium in potestate. item. H. ponit terciuꝫ casum. Z. cum vir qui de vxore p̄gnāte

aliquid sinistrū suspicat quasi ex alio concepit eam eiecit nec partum custodiri facit hūc enim filium cogitur agnoscere. ff. de ven. inspi. l. j. ℣. C. de pa. po. nec filium cogitur agnoscere sic concipitur libellus. **Libellus.** Lorā ℟. Lō. queror de. p. patre meo vel ego pater ō filio meo vel ego auus ō nepote meo vel econtra qui cū sim filius vel pater vel au⁹ eius legitimus mihi denegat alimēta ⁊ me negat filiu⁊. vnde vt alimenta prestet ⁊ me filium suum vel patrem vel auum vel nepotem agnoscat actionem in rem p e⁊ iudicialem propono vel vestrum officiu⁊ implozo. hec forma probatur. ff. de rei vendi. l. j. ⁊. xxx. disti. c. j. ⁊. c. si quis deliquerit. lxxxvj. di. non satis. in fi. q officium iudicis recte intendetur pro filio vendicādo habetur. ff. de rei ven. l. j. q enim ibi dicit q locum habet actio pretoria intelligitur de officio iudicis. Item q alimēta recte petantur iudicis officio probatur. C. de alen. li. l. ij. extra de ian. expo. c. vnico. si ℣o simpliciter petat eum in filium vel patrem vel auum vel in nepotem dicat. vñ eum in filium vel patrem vel in auum vel in nepotē vē dico ⁊ propo. ac. in rem preiudicialem. Actor ḡ sic po. **Positio actoris.** Pono q sum filius tuus vel nepos ⁊ hoc si filius vel nepos agit. vt in pre. l. §. j. si ℣o pater dicet sic pono q ego fu⁊ pater tuus vel auus. si hoc negetur dicat sic pono q berta fuit vxor tua legitima. si negat dicat sic pono q tractabas eam vt vxorem. ff. de dona. donationis. Item q vos coniuges cognominabatis ex de presump. illud. Item si negetur filius pone vt sup de testa. §. nunc dicendum. in princip. ⁊ de conuer. infi. ℣. porro. Si ℣o negat hoc dicat sic pono q Berta sit mulier ⁊ ad eam habuisti ⁊ habebas ⁊ habes accessum ex hoc enim presumitur vxor. ff. de ritu nup. in liber. itē q eo tempore cum ea vtebaris ex ea natus fui. ff. ō his qui sunt sui vel alie. iuris. filium. in prīci. ff. de in ius vo. ⁊ l. v. ⁊ econtra in persona filij pater faciat tales positiones ⁊ obtinebit. ar. ff. de in ius vo. q. Reus ℣o sic.

Po. rei. Pono q Berta de qua dicis te genitum vel si filius agat contra patrē dicat ex qua dicis me genuisse te fuit concubina tic⁊ hoc concesso sequitur q non fuit filius istius. Item q ego fui absens per tot annos a domo mea et reuersus inueni te natum. ff. de statu. ho. filius. Item q in tali tempore licet habuerim eam in vxorem semper fui infirm⁹ et generare non potui nec coire. vt in pre. l. filium. in illa ℣o de preiudiciali partu agnoscendo. i. vt part⁹ agnoscatur. ac. **Positio actoris.** Pono q sic ponet. diuortiu⁊ fuit secutum inter te et vxorem tuam. Item q Berta post diuortiū denunciauit tibi infra. xxx. dies q erat pregnans ex te nec contra dixisti. ff. de alen. li. l. j. vel ponit q etiam post. xxx. dies denunciauit. quia infra illud tempus. xxx. dierum ignorabat se pregnante⁊. Et hoc est qd dicit. l. ff. ō libe. agn. l. j. §. si mulier. qz. ſ. cognita ea p⁹. xxx. dies audi⁊ tur. Reus ℣o sic. **Positio rei.** Pono q illa Berta facto diuortio ante peperit q̄ mihi denūciaret se ex me esse pregnantem. Item q tali die fecit mecū diuortium puta in kalēdis marcij ⁊ in kalendis augusti hoc mihi nunciauit hoc enim concesso actor succumbit. q̄a cum hoc sit vltra. xxx. nō est verisimile q de suo quondam viro concepit si alius medio tempore in foramine eius tignum immisit. H. Multum vtebatur Roffre. hoc ti. ⁊ ti. de concussionibus in hac materia. ⁊ hoc fuit quod silui supra ti. ij. vt in princi. ibi dixi. Z. Et est ratio quare infra. xxx. dies debet denunciare nec post auditur sine causa. quelibet em̄ mulier sana ⁊ inuenis patitur mēstrua. vt. v. distinc. §. j. ⁊. c. ad eius. ff. de redibi. sed que. ⁊ illa post⁊ concepit cessat. nam ex ea cōcep⁹ nutritur. H. Dixit Roffre. q miser conceptus ex illo putrido sanguine nutritur non omittā qō Inn. iij. tūc lotharius ⁊ cardinalis ad reprimendā humanā supbiam librum composuit de vilitate ⁊ miseria conditōnis humane. ⁊ ibi in. iiij. c. in ti. quali cibo conceptus nutriatur in vtero dicit ipm sanguinē menstruū sic detestabilem ⁊ immūdum vt ex eius cōtactu fruges non germinent arescant arbusta moriant herbe amittūt arbores fetus. si canes inde comederint in rabiē efferant. in illa conceptōne cōcepti fetus viciū seminis trahunt vt leprosi ⁊ elephātici tūc nascunt. Scias q elephātia dicit quedam spēs lepre sic ceteris passionib⁹ maior sicut elephas maior ē ceteris aialib⁹. vltra generale motiuū Juno. de quo. ſ. multor⁊ gulositas me impulit ad hoc sciendum vel scribendū. Z. vñ si post diuortiu⁊ infra xxx. dies. non patit sciet se ex illo concepisse. cōpetit etia⁊ hec actio etiā si q̄s vult aliquā i vxorē sibi vēdicare vt econtra de li. agno. l. j. §. j. ibi ⁊ q sic ⁊ tūc conci. libell⁹.

Libellus. Loram ℟. con. de. p. quā dico meā esse vxorē. vnde cum super eo mihi iniuste controuersiā moneat iusticiam peto ⁊ ad ℟ p⁊ po. ac. in rem preiudicialē. H. Roff. in ptoria ō q̄ sup in fi. dicit hanc preiudicialem viro non petere cū iure romano vxor non sit in eius potestate ℟ tīn in eius officio. C. qui po. in pig. ba. l. assiduis. ff. de operi. li. sic patronus. competet autem interdictum de vxore exhibēda vel deducenda si ab alio detinetur. ff. de li. exhi. l. immo. vel aduocabitur per vtile interdictum de libro ho. nec ob. l. iij. §. siquis cum. ff. de li. ho. ex. quia voluꝛ facit etiam pater vel auus qui iura matrimonij turbari dēsiderat. ff. de li. ex. l. j. in fi. Sed si vxor sui controuersiaꝛ exhiberet locum haberet officium iudicis etiam secularis. C. de insti. ⁊ substi. l. repbendendam. lꝛ ⁊ iure canonico cogatur vxor ad virum redire p ecclesiasticuꝛ iudicem vt extra de spon. non est. ⁊ vide quod ibi no. in prima glo. ⁊ quod sup ea dixi. ⁊ quod dicit Roffre. de iudice seculari intelligas vbi matrimoniū negatur. nec refertur aliqua. q. super illo vt in prin. huius ti. dixi. dicit Roff. supra ō iure romano ideo quia iure lōgabardo vxor est in potestate mariti si habeat ipsius mūdū. vnde tūc habere posset locum actio ꝓiudicialis in rem alle. l. ij. cōmunia de succeſſ. l. si sozores in fi. Z. Item H. Hic ingreditur scdam partē. ſ. de officiꝭ de q̄ supra. ⁊ ibi habentur tres libelli sequētes in vlti. colum. ⁊ positiones ipsoꝛū. Z. Ex officio iudicis alimenta petunt. ⁊ tūc. **Libellus.** Loram ℟. ago cōtra. p. sic li. conc. patrē meū q cū siꝛ egen⁹ ⁊ infirmus vt non possim opis sufficere ⁊ pater me⁹ sit diues peto q mihi debeat alimēta p̄stare ⁊ ad hoc officium vestrū propono domine iudex. ff. de li. ag. siquis a liberis. §. idē rescripsit. eodē mō concipiet filia. H. sic Roff. quia p̄dixerat de filio. Z. Nepos ⁊ ꝓnepos cōtra patrē auuꝛ ⁊ proauū. vt. xxx. di. c. j. ⁊. c. siquis deliq̄rit. lxxxvj. di. non satis. extra de eo qui duxit in ma. quā po. per adulte. cum heres. in fi. Patronus autem sic conci. **Libellus.** Lo. ℟. ago contra. p. libertū libell⁹. meū q cū ipe sit diues ⁊ ego pauper peto q alimenta mihi prestet. ⁊ ad hoc ꝓpo. officium vestrum domine iudex. extra de iurepat. a nobis fuit. ff. ō li. ag. siquis a liberis. H. Et nota q de infirmitate vel operis nil hic dicitur quia illud speciale ī libello filij vel liberti. Z. Pupillus ℣o contra tutorem sic con. **Libellus.** Lorā ℟. ago ꝓtra. p. tuto. libell. rem meuꝛ vt mihi alimenta ministret. ⁊ ad hoc ꝓpo. ℟. ff. de ali. pu. presſ. l. j. ℣. item pupillus. actor ergo sic po. vt in p̄missis trib⁹ casibus vbi agitur of **Posi. ac.** ficio iudicis. po. q ego fuꝛ pat⁹ tu⁹ vl⁹ an⁹ tuus vel proauus vel mater vel filia vt. ff. ō li. ag. siqs

a liberis. per totã legem. Itez q̃ sum patronus vl' libertus. ff. eo. alimẽta. Item q̃ sum in tua tutela. item q̃ sũ egenus. ff. eo ỽ. siquis a liberis. §. si liberti. Item q̃ tu es diues. itẽ q̃ mihi deest ꝛ abundat tibi. vt in pre. l. siquis a liberis. §. pe. ꝛ. §. impuberes. itẽ q̃ sum infirmus. itez q̃ artẽ careo. C. li. xij. de mẽdica. val. l. vnica. itẽ q̃ bene seruiui tibi. itẽ q̃ semp̃ habuisti me p̃ filio tuo. hec predicta p̃bant' in pre. l. siquis a liberis. Reus ỽo sic.

Positio rei. Do. q̃ es filius. t. ꝛ sic de ceteris. itẽ q̃ es diues. itẽ q̃ habeo q̃ntum mihi sufficit. itẽ q̃ es bñ sanus. itẽ q̃ potes opari. itẽ q̃ me accusasti crimine capitali. vt in pre. l. siqs a liberis. §. idẽ iudex. itẽ q̃ me detulisti. itẽ q̃ ex delatione graue damnũ passus sum. vt in aut'. vt cũ de ap. cog. §. si delator. colla. viij. H. De inope qui ỽz patrẽ emancipatuz ꝛ anũ in cui⁹ potestate ẽ diuites. an a patre an ab auo petat alimẽta. itẽ si ỽz patrẽ ꝛ filiũ diuites quis sibi primo debeat alimẽta. vide p̃ Ly. C. de alen. lib. l. j. habeo etiaz has qõnes p̃ quasdam apostillas quas puto fuisse Ja. de are. sup̃. l. siquis a liberis. in prin. ff. ỽ liberis ag. ꝛ in prima qõe sub dubio forte dicit patrẽ teneri. in secũda dicit vtrũq̃z debere p̃tribuere sicut plures heredes contribuũt. ff. de alen. li. l. iij. itẽ sicut plures fratres legitimi naturali. C. de natura. li. auten. lz. ꝛ statim sequitur. Z. ꝛ no. H. hic incipit ingredi verba albe. gal'. ꝛ aliqua ampliat ỽ ipsius tamẽ ordine nihil seruat quasi ꝛ multitudinem versiculoꝝ euitans allegabo ti. p̃ sex p̃tes quasi eq̃les ꝛ ꝟ principiũ sparsũ sũptuz est ex prima ꝛ ij. parte. optassez q̃ auctor fecisset membra in hac materia illa vel alia que fecit Mar. pba. Et fuit prima vtrũ quis cui debeat alimenta p̃stare sub q̃ notabilem partem tractatus inclusit. Z. q̃ alimẽta petãtur interdum p̃ act. ex testamẽto. s. quando in testamẽto relicta sunt. ff. de ali. ꝛ ci. le. p̃ totum. interdum p̃ act. ex stipulatu ex contractu si stipulatõ interc̃essit. ꝛ ꝟ qñ ex pacto deberetur. ff. de dona. que sub modo. l. j. C. de re. pmu. rebus. C. de contraben. emp. l. iij. Interdum p̃ act. p̃script. verbis vt in pre. concor. Interdum iudicis officio ꝛ hoc a parentibus ꝛ liberis vt in sup̃ioribus p̃z ꝛ p̃batur. C. de alen. li. p̃ totum. ꝛ. ff. de li. agno. siquis a liberis. C. de bo. q̃. li. l. fi. §. vbi autem. Itez patronus ꝛ eius liberi petunt a libertis. ff. de li. ag. l. j. §. fi. ꝛ. l. alimẽta. ꝛ. C. de operis liberto. l. j. alioquin reuocatur in seruitutem vt. ff. de iurepat. diuus. §. fi. ꝛ libertus a patrono alioquin punitur patronus. vt in pre. l. alimẽta. et ꝟ obtinent quãdo vnus est inops nec operari potest. ꝛ alter est diues vt in pre. l. siquis a liberis. §. j. ꝛ. C. li. xij. de men. val. l. j. lxxxvj. di. non satis. in prima colum. hinc ẽ q̃ frater naturalis petit alimenta a fratre legitimo. vt C. de naturali. li. auten. lz. H. Sumpta de corpore q̃. mo. na. effi. sui. §. siquis agit'. ꝛ hac ratõne cõsuluit dy. consilio suo. xvij. q̃ si pater reliquit naturali alimẽta sb̃ ꝺdione cui naturalis non paruit nihilominus hẽbit a legitimis fratrib̃ alimenta que legis auctoritate non a pura testatoris volũtate sibi debent'. ꝛ sic p̃ testatorem non potuerũt auferri in auten. de here. ꝛ fal. §. siqs aũt ff. de adop. si arrogator de ỽ. pre. l. cum quis. in prin. et §. mulieri. ꝛ ad. l. fal. l. pater filium. ꝛ p̃ hoc sit in p̃te satisfactum questioni Roffre. xlviij. que tractat de illo q̃ filios legitimos instituit ꝛ naturalibus legauit si legitimis per quadrienniũ seruirent. ꝛ erat vnũ membꝝ questionis. an renunciãtes legatum possent petere alimẽta Alia parte queras in suarũ questionũ volumine. Z. ꝛ legitimus a legitimo. H. Sup. eo fortius de legitimis naturalib̃ loquẽdo non de legitimis tm̃. Z. arg. ff. soma. q̃nis. ꝛ. l. se. ꝛ de tu. ꝛ ra. dis. l. j. §. j. ꝛ. ff. vbi. pu. edu. de. qui filium. ff. de admi. tu. tutor. §. in soluendis. ꝛ. l. p̃ce. ꝛ no. C. de alen. li. l. j. H. ꝛ. ff. de li. ag. l. siquis a liberis. post prin. Z. Quid si is qui petit alimẽta ỽ parte sua se alere potest dicit tamen se inopem. respon. nõ debere ali nisi sit infirmus. vt in pre. l. siquis a liberis. §. nemo. ꝛ. §. alimenta. ꝛ. l. fi. idem dico in emancipatis vt ea. l. §. j. Sed nunquid dominus petet alimenta a vasallo. videtur q̃ sic vt iam diximus in liberto. dicũt q̃dam q̃ si magnaz possessionem dedit in feudum tũc teneat' alẽ al's nõ ad hoc. C. de dona. si totas. xxij. q. vlti. ỽ forma. extra de iurepa. nobis. H. all'. Guil. ad hãc partem. ff. q̃ cum eo. l. j. ꝛ. ij. Z. Nam pupillus de largis facultatibus p̃stat alimenta matri ꝛ sorori. ff. de tute. et ra. dis. l. j. §. j. alij ỽo contra. nam p̃fecta donatio cõditionem non recipit. ff. de donati. l. fi. C. de reuo. do. l. fi. H. Ad literam fuit albe. gal'. qui sic tractauit parte. ij. in prin. Est sciendum q̃ Ja. veronen. in sua sũma feudorum formauit de hoc capitulum. xlv. an vasallus teneatur alere dominũ egenũ multa iura allegat. ad affirmatiuam. ff. de lib. agno. siquis a liberis. §. solẽt iudices ꝛ. l. vltima que de liberis loquũtur. ꝛ multa alia plus q̃ꝫ xv. que per viam equitatis simul reducuntur ad casuz inserit etiaz duas. l. de lombar. scz lib. ij. de dona. que fingatione ẽ. l. j. ꝛ lib. ij. de scribanis. l. ij. addit q̃ in dubio melius est impendia fieri q̃ꝫ denegari alimenta ei q̃ dominus bonorum aliquo casu futurus est tex. est de ven. in poss. mit. l. j. §. sed ꝛ si incertum. Subdit Pla. sep̃sis se in summa. C. de alen. li. §. vltimo q̃ vasallus ꝛ dominus adinuicem tenentur se alere cum teneant' se inuicẽ defendere ꝛ p̃pter tuitionẽ milites alunt' a republica quam tuent'. C. locati. l. milites. in fi. ꝛ li. xij. C. de re mili. l. milites. in prin. videre volui si azo. i sũma posuisset hoc verbum placen. reperi q̃ non. soluit Jaco. q̃ nũq̃ꝫ hoc fieri audiuit. nec consuetudine est obtentum. p̃ qd̃ dicit vasallum ad id non teneri p̃cipue per leges. ff. de admi. rerum ad ci. perti. l. iiij. §. penul. ff. vbi pu. edu. de l. iij. in fi. Nisi dominus p̃ro facto vasalli cõsumpsisset bona sua p̃ ipsius defensiõe. ff. de decuri. l. decurionib̃ Z. Sed pone quidam emancipauit filium ꝛ dedit ei partem filius iurauit decetero non petere alimenta a patre nunc laborat inopia. queritur an hoc non obstãte petere possit. respondeo fic. H. ỽm alber. galli. parte. iij. ꝛ per rationem que sequitur tenet etiam Gui. de suc. in. q. statutorum mihi sub litera. f. q̃ statutum continens q̃ pater non teneatur alere filium maiorẽ. xviij. an. non tenet cum educatio illorum fit de iure naturali vt p̃z in iuribꝫ sequen. ꝛ inducit in sti. de iure natura. §. ß nãlia ꝛ sic tolli non potest. vt ibi. ꝛ licet fatear actiones predictas esse a iure pretorio vel ciuili põderari debet principale subiectum cum actiones ceperint ex tẽpore illud ỽo debitum a natura. Z. tale enim pactum est contra ius naturale ꝛ ideo non valet. ff. de pact. ius agnitiõis. pater enim tenetur alere filium ỽm naturam vt. j. distin. ius naturale. ff. de iusti. ꝛ iure. l. j. §. p. xxx. di stin. siquis deliquerit. C. de bonis q̃ lib. cum non solum. §. hoc procul dubio. Sic ꝛ filius tenet' alere patrem ꝛ matrem egentem. vt in pre. c. non satis. ꝛ. xxij. q. iij. in' cetera. C. de iurepa. cum quidam. C. de alen. lib. l. j. ꝛ. ij. ꝛ hinc est q̃ prelatus tenetur alere pauperes parentes vt in hoc ea. non satis. xij. q. ij. expedit. C. lib. x. de imponẽ. luc. descrip. l. vnica. Quid si pater meus est infidel' ꝛ equaliter eget cum extraneo fideli. querit' cui potiꝰ debeo in vite necessarijs subuenire. h. dicit q̃ patri. vt p̃batur ꝛ no. xxx. di. c. j. alij dicunt q̃ fideli extraneo. ar. in pre. c. non satis in prin. ibi circa domesticos fidei. ꝛc. vbi ỽ hoc ꝛ ibi causam enim prestat natura nõ gratia. nam talis pater potius est necãdus q̃ꝫ alendus. vt. xxiij. q. viij. legi. H. Hosti. in summa ỽ tempo. ordi. §. ꝛ cui ỽ. q̃d si pat' sub. §. vij. vbi de hospitalitate tractat dicit p̃ferendũ p̃ez ꝛ miratur q̃ doctor iuris positiui dubitat de hac questione. cum exhibitio nutrimenti sit de iure naturali primeuo cõmuni etiam omnibus aĩalib̃. ibi vide Ray. etiã de hoc eo. ti. l. iij. post princi. vbi ỽ elemosyna. ỽ. pone q̃ p̃ Bof. e. ti. charta. iij. ỽ. ß pone q̃

pater. quibus etiam placet quod predixi. Z. ¶ Quid si quis intrat monasterium ꝓferens illi omnia bona sua nunquid pater suus poterit a monasterio petere alimẽta. Respondeo sic si in egestatẽ deuenerit. H. ſm Alber. galli. parte. iij. & eadẽ ratione idẽ videtur in sene. de cuius licentia vxor ingressa est monasteriũ cum sua magna dote. & vir postea factus est inops. facit infra ꝯ. q̃d si mulier. Z. ff. de ag. li. si quis alimenta. §. idem rescripserunt. & extra de pba. in presentia. & in pre. c. nõ satis. ver. similiter & debilitas. xvj. q. j. quoniam quicq̃d. H. Vide supra de statu mo. ꝯ. xlviij. & in ꝯ. lix. & ibi dixi de filio conuersi ecclesie secularis. quod not. Joh. de deo. Z. Item pone q̃ quidam tenens in concubinam ancillam cuiusdã militis habuit ex ea filium queritur an pater vel dominus eum alere teneatur. dic q̃ dominus. ff. de ag. li. si neget. in fi. ff. de relig. l. fi. H. Hucusq̃ Alber. gal. parte. iiij. in prin. Z. xv. q. vlti. cum multe. in fine. ¶ Quid si filia tua peccat in corpus suum & sic eam potes exheredare. vt. C. de inoff. testa. si pater. et auten. ibi posita nunquid poteris ei negare alimenta: & videt q̃ possis. ff. de lib. ag. si quis a liberis. §. si quis ex his. de boc. ff. de alen. li. l. fi. H. Ibi no. q̃ propter ingratitudinem denegari possunt alimenta. Z. ¶ Quid si ipsa penitet de peccato. videtur q̃ ei prosit. C. de nup. imperialis. in auten. vt cum. de appella. cog. §. aliud si preter. l. dist. ferrum. & c. fideliori. extra de spon. inter opera. nã & paterna pietas impietatem non atrocitatem ꝛc. ff. ad l. pomp. de patrici. diuus. xxxv. q. iij. hac. auctoritate. ꝓpe principiũ. argu. contra q̃ nec tali pacto ꝛc. penitentia sua nocens esse desijt. Z. ff. ꝺ fur. q̃ ea. ff. vi bo. rap. l. penl. nec absoluetur turpitudo ꝛc. H. que postea dimissa est. Z. vt. ff. de ritu nup. palam. §. j. ff. de re mili. q̃ cum vno. §. ignominia. primũ verius. H. ſm Al. galli. cuius etiam fuit ꝯ. se. per eadem. Bal. an patri ex bannito, filius teneatur subuenire. ĩ auten. de pace te. & eius viola. c. j. §. si quis hominẽ. collat. x. Z. ¶ Quid de natis ex damnato & incestuoso & nephario coitu. Respõ. dic q̃ non sunt a patre vel a matre alendi ſm leges. vt in auten. quib. mo. na. effi. sui. §. j. extra qui fi. sint legit. ꝓ venerabilem. in fi. C. de naturali. lib. humanitatis. & in auten. licet. vbi dicit nõ alantur a parente & appellatione parentũ. mater etiam ꝓtinet. ff. de ꝯ. sig. appellatiõe ſm canones autẽ sic. extra de eo qui duxit in ma. quam polluit ꝓ adulte. cum haberet. in fi. vbi de boc. et dic q̃ ſm leges patres et ascendentes ꝓ lineam paternam nõ tenentur alere filios nisi iustos. matres ꝯo & ascendentes ꝓ maternam lineã alere tenẽtur spurios & vulgo q̃sitos. ff. de li. ag. si quis. respon. ij. & §. j. nisi forte mater sit illustris. vt. C. de offi. si qua. & insti. eo. ti. §. nouissime. & nepos & filia pascentur ab auo materno. H. mar. de pba. dixit. si ex paterna linea pasci non possit. alleg. eadem iura. dictum Bui. procedit coniungendo hũc ꝯ. ad. pri. p̃cedentia. Z. Sed nõ a paterno. argu. p̃dicte l. si quis a liberis. §. ij. §. si mater. & l. penulť. ¶ Quid de adoptiuo dic idez. H. scz q̃ pater adoptiuus tenetur eum alere. Mar. pba. j. mẽbro. Z. Ut. ff. de adop. onera. itẽ alendus est vẽter si posthumus nasciturus speratur casu aliquo heres esse defuncti. ff. ꝺ ven. in pos. mit. l. j. §. ij. & §. generaliter. & §. mulier. & l. curator. Item est alendus pupillus de bonis suis. etiã si illa a creditoribꝰ suis ꝓter contractũ suum quia nõ defenditur possidẽtur. ff. de priuile. credi. si pupillus. & etiam in alijs casibꝰ. C. de car. edic. l. fi. ff. e. sed & si iis. §. an autem. & l. de bonis. §. non solum. & ff. de inoffi. testa. si instituta. in. §. de inofficioso. Itẽ seruus est alẽdus a domino. ff. de admi. tu. cum plures. §. penul. alioquin fiet prout habetur. ff. de bis qui sunt sui vel alieni iuris. l. ij. & C. de lati. tol. li. §. sancimus. Item miles a repub. C. loca. milites. itẽ decurio. ff. de decurionibus. l. decurionibus. item legatus & si decesserit in legatione nil reddet. ff. de leg. l. legatus autem. Itẽ is qui in carcere detinetur. C. de epis. audi. iudices. Item pupillus alendus est ꝺ suis bonis ꝓ tutorem. alioquin tutor vt suspectus remouebitur. ff. de suspec. tu. l. tutor quoq̃. §. tutor qui supra. ꝯ. pupillus. & econtra tutor quandoq̃ alendus est ꝺ bonis pupilli. ff. de admi. tu. a tutoribus. §. fi. ff. de tutelis. et ra. dis. l. j. §. & si pupillus. & si tutor petit alimenta a iudice constitui non vocatis agnatis pupilli valebit cõstitutio. & quidã dicunt q̃ ea poterit reputare cum a se hoc possit. vt de ali. pu. pre. l. fi. ibi que bonus vir arbitrabitur ꝛc. & hoc enim celeritatẽ desiderat. C. de fer. l. ij. ff. ꝺ re iudi. qui ꝓ tribunali. Itẽ dicit ler q̃ tutor ea debet postulare. nec dicit de alia ꝑsona. C. ꝺ admi. tu. l. iij. nisi forte vltra modus patrimonij sint decreta. quia tunc non valet. ff. vbi pu. edu. de. l. j. Itẽ est argu. q̃ non petantur decerni. ff. de nego. gest. l. nesennius. argu. contra cũ. q. eñ fit inter tutorẽ pupillumq̃. quia vnus dicit sufficit alter negat videtur dandus curator. insti. de aucto. p̃s. in fi. & ar. C. de epis. audi. tãdementis. Itẽ res tangit eos qui venire debent ad successionẽ vnde vocandi sunt. extra de offi. archi. ad hec. ff. de aqua plu. ar. in concedẽdo. & tunc decretũ suspitione carebit. C. de testa. hac consul. in fi. Si igit̃ tutor petit pupillo ꝺ bonis suis alimẽta decerni ita dicet̃. Forma. Veniẽs. A. tutor. b. filij q̃ndã. c. corã tali iudice. & petijt ab eo dicto pupillo de bonis suis alimẽta decerni ꝓ futuro tempore quo erit tutor ipius. Idẽ ꝯo iuderuisis instrumẽtis tutele & inuentarij. inspecta etiã quantitate bonoꝝ pupilli & conditione ꝑsone ipsius habita secũ deliberatione & ꝓboꝝ viroꝝ cõmunicato consilio eidẽ pupillo tot mensuras bladi. tot vini. tãtũ de lignis. & tantũ ꝓ campanatio annuatim ꝓ futuro tempore quo ipse. a. erit tutor ꝓ alimẽtis ipsius pupilli alendi de suis bonis constituit & decernit ¶ Itẽ sororꝰ a tutore pupilli est alenda si egeat. vt. e. ti. l. j. §. j. ¶ Item procurator & aduocatus dũ intendunt ꝓ negocijs comuni litigatoris vel gestoris. ff. de pact. sumptus. ff. mã. si quis alicui. §. impẽdia. itẽ clerici de bonis ecclesie. ĩ auten. colla. j. vt determinatus sit numerus cle. extra de p̃ben. extirpande. c. j. & c. cum ſm. itẽ clerici sine titulo ordinati ab ordinatore. extra de preben. c. j. & c. cum scõm item monachus abbatẽ. vel etiam clericus episcopũ accusans. vt supra de inquisit̃. §. fi. item diuortio facto. liberi sunt alendi. vt. C. de diuor. l. j. & auten. si pater. ex̃ de eo qui duxit in matri. quam pollu. ꝓ adulte. cuꝫ habebet. Itẽ bi quibus sint alimenta relicta. ff. de ali. & ci. le. l. j. & ij. C. de fideicõ. l. j. & ij. ¶ Itẽ predicantes verbũ dei ꝛ. q. j. §. j. arg. contra. j. q. ij. sacerdos. ad fi. H. Solue vt ibi in glo. pe. & vl. Z. Et generaliter debiles impotẽtes laborare infirmi. consanguinei & paupes fame morientes alendi sunt. lxxxij. dist. §. j. & c. j. & lxxxvj. di. nõ satis. & c. sc. & xlij. di. quiescamus. xlvij. di. sicut bi. Et no. q̃ diuortio facto filius minor triennio apud matrẽ. maior ꝯo apud patrẽ ẽ alendus. vt legit̃ & no. extra de cõuer. infi. c. fi. ¶ Sed querit̃ vtꝝ sup alimentis transigi possit. & licziste sint i sũma Azo. tacta. H. Mar. pba. dixit expedita. Z. No. tamẽ q̃ de ꝑteritis põt trãsigi distincte. vt. C. de transac. l. de alimẽtis. & etiam de futuris nisi sunt in vltima voluntate relicta. vt. ff. de transac. cum bi. Rn. j. §. j. in bis tamẽ videt̃ necessaria pretoris auctoritas. vt. C. de alen. li. a parẽ. l. fi. cum eñ ad hec alimenta duplex concurrat ratio. s. alimentoꝝ etiam & vltime voluntatis difficilior esse debuit remissio eorundem. ar. C. de transa. preses. extra ꝺ treu. & pa. c. j. H. Addebat Mar. pba. cuius fuit iste ꝯ. mẽbro. ij. q̃ si nõ possunt transactione remitti. ergo nec pacto gratuito. ar. p̃. l. C. de transa. p̃ses. cũ facilius trãsactio q̃ꝫ pactõ p̃mittat̃ vt ibi. nec dat regulã. sed restringit ad hunc casum quo minus grauat̃ transigẽs aliquo recepto q̃ꝫ gratis remittẽs. ꝫ dico. q̃ alꝫ gratuita pactõ admittit̃ vbi trãsactio reprobat̃. Z. ¶ Sed nũquid cõpromitti potest

de alimentis futuris. de hoc nota. supra de arbi. §. restat ℞. sed nunquid. ℭ Nunc dicamus de vxoris alimentis sup quo scias q̄ vir tenetur vxorē suam alere ⁊ nurum ⁊ pronurum. vt. vt. ff. solu. ma. si cum dotē. §. sin autem. ⁊ argu. ff. vt in poss. le. l. penul. ff. fa. herc. si filia. §. j. ff. de dona. inter virum ⁊ vxo. si quis pro vxo. respon. ij. nisi pactum in contrarium fiat. ff. de in rē ℞. l. fi. ff. ꝺ dolier. patri. Rn, j. impēsas em̄ factas pro seruitio sibi impēso quis non repetit. ff. commo. l. in rebus. §. post. ff. de edili. edic. item si serui. in fi. ff. solu. ma. diuortio. §. fi. at vxor viro seruit. ff. de operi. li. si cum putemus. C. qui po. in pig. ha. assiduis. xxiij. q. v. ē ordo. ⁊ c. seq. nec est verum quod dicunt quidam. s. q̄ vir aut recepit dotem. ⁊ tunc alere tenet cum ipse lucretur fructus propter onera matrimonij supportanda. vt. C. de iure do. pro oneribus. ⁊. ff. eo. dotis fructus. aut non recipit. vt tunc non teneatur cum non sit dos que deseruiat matrimonij oneribus. hoc falsum ē. vt. ff. de reli. ⁊ sump. fu. q̄ si nulla. cum saltē ꝓpter seruitium teneatur. vt supra cuz vxor sit viri famula. vt. xxiij. q. j. hec imago. ⁊. c. se. ⁊ quod ammodo ē domina rez viri eo viuēte. ff. rez amo. l. j. et quia vna caro sunt vt extra de biga. debituz. fallit tamē hoc si pactum fiet in contrarium. ff. de in rē ℞. l. fi. ff. de voli excep. patri. respon. j. ℍ. l. vltima est. ⁊ hoc iam p̄ dixerat supra eo. ℞. ⁊ hoc intelligas. saluo quod dictuz est supra ver. sed pone. ℤ. ℭ Sed nunquid vxor petat alimēta ab herede mariti intra annū tm̄ an nō. ⁊ videtur q̄ non. quia mortuo viro mulier soluta ē a lege viri. extra de secundis nup. c. penul. ⁊ fi. ar. ff. ꝺ pe. here. heres furiosi. ⁊. ff. pro soc. ac. in fi. dic q̄ sic si non habz alii unde vñ alatur. ℍ. Et tunc de equitate ſm Roffr. al leg. ff. ex qui. cau. in poss. ea. l. fulcinius. §. vlti. de priuil. cre. l. vlti. de iure deli. filius. si als habet vnde se alere potest non tenetur. ff. de li. ag. l. si quis a liberis. §. sed si filius. hoc tenuit in. q. quam solenniter disputauit. ⁊ ē. xxvj. ex eadē equitate tenet idē Uber. bomobo. et Bui. in. §. exactio. als secus vt supra. ℤ. Ut. ff. de bo. auc. iudi. pos. cūis. ff. vt in pos. le. l. penul. ⁊ ꝺ ven. in pos. mit. l. j. §. si mulier. cum intra illud tempus non possit repetere dotem. de hoc nota. C. de rei vx. ac. l. vnica. §. exactio. ℞. quid si filij. ℍ. Et ibi in sui fi. tenet glo. hoc dictum. ⁊ idē Mar. pha. ⁊ Alber. gall. opi. Jac. de ra. ponit ibi Ly. que habet q̄ mulier vēdat ius obligationis quod habet. ℙe. tenet q̄ ꝓpter talem necessitatē here des cogantur reddere dotez infra annum. allegat. C. de patri. qui fi. distra. l. ij. vel saltem partē dotis que ad alimēta sufficiat. deducta tamen commoditate vsus medij tēporis. ff. solu. ma. si constante. §. quotiēs. ℞. quid si filij ℤ. ℭ Sed pone petebat ab ea intra annum heres ℞o dicit se paratum dare in domo viri. quia ibi alenda est vt. C. de cri. expil. here. aduersus. ff. ꝺ ritu nup. mulierē. ff. de vsu ⁊ ha. necq̄. ⁊. C. cōmunia vtriusq̄ iudicis. l. penul. sed ipsa vult alibi extra domū habitare querit q̄d iuris? dic q̄ si heres sit filius eius debet habere alimēta in domo viri. argu. ff. de leg. iij. qui concubinam. §. fi. ff. de fun. instru. quesitum. §. pura. C. communia vtriusq̄ iudi. l. possessionū. Si ℞o. ℍ. Mutat hic auctor verba Alberti gall'. ⁊ bñ superiora posuit ad literam parte iiij. ⁊ placet hoc quod sequitur Uber. ⁊ bomobo. p leges. ff. de operi. li. eius. §. fi. ⁊. l. se. ⁊. l. interdū. ⁊. l. pe. ⁊. ff. de cō. insti. filius qui. ⁊. l. nepos. in fi. ff. de ver. signi. ⁊ vide quod dicaz infra. ℣. ⁊ quid si dixit. ℤ. non possit eē cum eo sine suspitione ⁊ honeste. sine sit filius sine non potest extra domū habere vt quidam dicunt. argu. ff. de ali. ⁊ ci. le. l. Caio. §. fi. Jdē etiam est si de voluntate filij alibi moretur. vt eo. ti. testamēto. ⁊. ff. loca. cū in plures. §. lege. Bal. Summando p̄dicta habes q̄ vxor etiam non dotata debet alia viro. ff. de religi. l. q̄ si nulla. dum tamē operetur viro de opi. li. l. sicut. ⁊ in domo viri si vir viuit. sed mortuo viro etiam extra domū viri si male tractatur in domo ⁊ intra annū restitutionis dotis mulier debet ali ab heredibus viri de fructibus sue dotis. ℤ. ℭ Quid si viro absente vxor petit a procuratore viri sibi dari alimēta extra domū viri. dic q̄ potius ali debet in domo viri q̄ extra. ff. solu. ma. si cū dotē. §. si ℞o dotē ita disparē. primo ratione euitande suspitionis. quia etiaz extra illam pnoctare non debet. vt C. de repu. consensu. §. vir quoq̄. Secundo quia cum minori viri incōmodo alet' i domo eius. ar. ff. de ℞. obl. si ita stipulatus fuero. x. ff. de le. ij. si ita relictū. §. fi. Tercio quia viri ⁊ vxoris vnica ē domus vt. C. de cri. expil. here. aduersus. ff. ꝺ vsu ⁊ ha. immo ⁊ vna familia. ff. ad syll'. l. j. §. si mater. ⁊ eoruz vsus debet esse pinscuus. argu. C. de furtis q̄nis. Quarto quia ad domū viri vxor ē reducenda. ff. de ritu nup. mulier. Quinto quia si ne viri volūtate se absentauit. ff. de ali. ⁊ ci. le. l. testamēto. ff. ꝺ opis li. sed he. in fi. ⁊ inuitus intelligit' exquo nō consensit. ff. de ritu nup. in eo. §. j. Sexto quia vir posset eam cogere in domo eē. ff. de li. exhi. l. ij. vnde ⁊ procurator eius hoc poterit. ff. ꝺ procura. sed he. respon. j. §. penul. ℍ. Jn quibusdam scriptis que attribuuntur Mar. ipē ponit. xij. rationes inter quas tercia supior diuiditur in duas vt alia sit vnitas domus ab vnitate familie. aliaz sumunt ex. l. vtiq̄. §. j. ⁊. ij. ff. de eo quod certo. quasi soluere sit in optione debentis vbi ante petitionē actoris offert altera. quia ad domum rei venire debet quis recepturus quod sibi debet'. ff. ꝺ consti. pe. Jtē illa. ff. ꝺ edē. si q̄s ex argētarijs. j. respon. Quarta q̄ sic consueuerunt vxores in maritorū domibus manere et communicare diuinū ius ⁊ humanū. C. de donat'. ante nup. eaq̄. ff. de ritu nup. l. j. Quinta p euitationem absurditatis. esset em̄ absurdū q̄ iij. fratribus pegrinantibus vnicuiq̄ diuisim alimēta ꝑberet. facit. ff. de trāsact. cum hi. Sexta sumit' ex. l. ff. solu. ma. si cum dotem. §. si ℞o dotē. vbi patet q̄ etiam cum viro puerso debet vxor manere ⁊ in eius familia. ℤ. De iure ergo mulier i domo viri alēda ē. vt supra ℞. prox. p̄sertim si vir reliquerit vxori donec stet cum filijs suis. secus si eos reliquit vt infra ℞. quid si dixit. ⁊ hoc si honeste poterit esse cū eis. vt supra. ℭ Quid si mulieri alimēta petenti opponit q̄ nō fuit vxor. argu. q̄ etiam tunc non habebit alimēta donec constabit eam esse vxorē. ff. de li. ag. si negz fiet autē probatio hec p̄ vocem ⁊ famā. ff. de fluminibz l. j. respon. j. ff. de fun. instru. l. cū delationis. §. asinam ⁊ p̄ alium modum. ℍ. Hoc vltimū addit auctor quod precedit fuit Alber. galli. parte. iiij. in fi. ℤ. ℭ Quid si ipa velit ingredi religionē? dicunt quidam. ℍ. Mar. pha. ij. mēbro. p̄ quo facit quod no. Uber. de bo. in. l. vna. C. de rei vx. ac. vbi tenet q̄ filie vidue si velit religionē ingredi tenet' pater sibi dare prior matrimonij dotē conditione ex illa. l. dicēs absurdum esse conditionez sibi competere cum nubit vni rustico ⁊ non cum nubit christo. ℤ. ipsam alendam quasi stet cum filijs suis fauore religionis. arg. in auten. de sanc. epis. §. si forte. colla. ix. ⁊ C. de episco. et cle. eo nobis. j. respon. ff. quibus ex cau. ma. necnon. j. respon. ⁊. l. quesitum. §. stipulatio. ⁊. l. si quis ticio. ⁊. l. inl'. §. eum. extra de proba. in presentia. ℭ Quid si quis ita dixit in testamento. relinquo vxorē dominā meam ⁊ dominatricē. Respon. hec verba sic intelligi debent q̄ videlicz illa mulier honorifice ſm facultatem patroni necessaria sua habeat. ff. man. idem q̄. §. idem labeo. ⁊ sic ſm vsum communez accipienda sunt verba. ff. de suppellec. le. l. iij. ff. de le. iij. non aliter. §. j. extra de spon. ex literis. ⁊ facit. ff. ad syll'. l. j. respon. j. ⁊. §. si vir. ff. mā. creditori. §. lucius. ℍ. Hucusq̄ mar. pha. j. membro. ℤ. De hoc nota. C. de secundis nupt'. aut'. hoc locum habet. ℍ. hucusq̄ Alb. gal. parte. vj. i prin. sed ibi no. cuz reliquit eam dominā ⁊ vsufructuariā. ⁊ eo casu Dy. dicebat copulā sumi p̄ disiūctiua vt sic ipa altez eligeret. facit. C. de verbo. signi. l. pe. ⁊ de

codicil.l.fi.7 vide omnino quod scripsi supra ꝺ̄ pigno. l.ij. ante ver. alia quoqz. Z. Dicunt autem quidam p̄missa esse vera: vbi filios habet. quia verisimile ē ꝙ pater potius voluit filios q̄ ipsam habere. si autē non habet filios tunc habet omniū rez vsufructū. Odoff. aūt dixit ꝙ aut testator dixit volo eā esse vsuariā aut vsufructuariā aut dominā 7 massariā. aut relinquo ei alimēta. primo casu debet habere vt vsuarius. secūdo vt fructuarius filijs nō extantibus. eis ꝫo extantibus habeat vsufructū eius quod ē vltra legitimā. vt. ff. de vsufr. le. l. vxori. in aut'. de trien. 7 semis. §. ij. colla. iij. In tercio casu bēat q̄ ꝺ̄ bēbat viuo marito. in quarto serua legē. ff. de ali. 7 ci. le. l. iij. H. sed cum ꝑm interp̄tationē not. in auten. superiori vxor cui sic relinquitur debeat habere alimēta queritur an hic casus differat a legato alimē torum. de quo hoc vltimo Odoff. dixit dominus meus ꝙ sic in hoc. quia in illo casu recipiet vxor alimenta ab herede. iste ꝫo recipiet a seipo p̄. l. ff. de vsufruc. le. l. fūdi trebatiani. 7 vide quod no. in. j. glo. 7 vlt. glo. p quas hoc plenius intelliges. Baldus no. si maritus dicit relinq̄ quo vxorē meā dominā in domo ista verba ꝑm communē vsum loquendi intelligunt' vt habeat habitationez 7 victum 7 vestitū competentē. si aūt dixit relinq̄ vxorē meā dominā 7 vsufructuariā tunc si quidē testator habet filios interp̄tant' ꝙ sint relicta alimēta si non habet filios vel descendētes erit vsufructuaria si aliqs sit institutus heres vniuersalis. C. si mulier. secundo nup. l. j. in glo. 7 per doc. si autem ista verba sint adiecta certe rei tunc indistincte ē vsufructuaria vera. 7 an filij in p̄iudicium habitationis matris possint domū vēdere. ē ar. ꝙ non. ff. de dona. l. aquilius. in contrariū. ff. de vsuf. le. l. fundi trebatiani ꝫ. itē quid si in compromisso. vide de materia plenius in. l. ticia. §. fi. de le. ij. p Bar. 7 me. in l. fina. C. de indic. vid. tol. Z. Quid si accipit alium vir 7 mortuus est demū vult redire ad filios. Respon. credo ꝙ ali debet vt egena mater. sed non ex virtute testamēti primi viri. argu. ff. de adim. le. l. seruus. in fi. 7 l. consecutus. ff. de iure dot'. dot' promissio. ff. de pac. do. inter. §. fi. argu. contra. ff. de le. iij. si chorus. §. fi. H. ibi dicitur ꝙ seruus legatus si interim manumittat' et postea seruus factus sit peti potest. als stare non potest p̄ma litera in hoc contra. quia dictum est ꝙ virtute testamēti petere nō potest. dic vt ibi in vlti. glo. Z. 7 p 7 cōtra. ff. de fideicom. lib. l. fideicōmissaria. §. fi. ff. de statu li. l. seruus qui. §. fi. H. Alb. gal. cuius fuit iste ꝫ. parte vj. allegat etiaz. ff. de fideicom. li. l. fideicōmissaria. §. fi. ponit casum illi similē. Z. Quid si dixit in testamēto relinquo vxori mee alimēta donec steterit in domo mea cū liberis meis. Rn. si eos reliquerit nō habebit alimēta. ff. de ali. 7 ci. le. libertis. §. fi. H. allegat' p casu. ff. de le. iij. qui concubina. als. l. se. §. vxori. Z. nisi iustam habeat absentie causaz tunc sic. vt. ff. de condi. 7 demō. si quis ita legauerit. H. dicebat Mar. pba. sepe ex causa talia iudicis officio moderāda etiā contra verba testatoris p̄ p̄. l. 7 eo. ti. ticio. §. ij. 7 l. cum tale. j. Rn. et l. pe. bñ facit. ff. de vsu 7 habi. in fi. l. nō autē. ff. de operi. li. l. q̄ nisi. 7 l. se. 7 l. be demū. facit. ff. de arbi. si cum dies §. quid ergo. de procura. sed be. §. nō solum. 7 est expressum. ff. vbi pu. edu. de. l. j. in prin. de confir. tu. l. pe. et de an. le. l. quintus. hec omnia inducit Mar. ad iustificandum quod dixit in ꝫ. de iusta causa absentie. vñ etiam cum p̄ris filijs posset esse iusta causa manēdi pone meretrices ducunt 7 maxime in domo arta. vide etiā sup̄ ꝫ. §. pone. Sed p̄pter hunc ꝫ. format' questio de testatore qui reliquit vxori p̄diu vel mille fruēda q̄diu de fierit eē nupta. vel q̄diu vidua in domo sua manebit. stetit p annum postea nupsit nūquid adhuc legatuz habebit. dicimus ꝙ non ꝑm. d. m. 7 Ricar. malū. quia non dicitur p id inducta p̄petua viduitas. 7 sic non habent locum antiqua iura que condi'tionē remittunt nec iura autēticorum que non nisi certo modo cape p̄mittunt. nec fuit hoc legatum conditionale ℔ purum. 7 statim 7 pure capit mulier cum nupserit amplius non capiens. fuit em̄ hic mēs testatoris nubere quando placet. ℔ postea non frueris. Itē illud q̄diu sonat. i. quot dieb. ar. ff. de an. le. l. legatū. 7 sic tot legata quot dies vl' anni. ff. de le. iij. qui concubinam. §. vxori. non potest ergo dici indicta p̄petua viduitas 7 temporalis etiam olim nō erat p̄hibita. ff. de condi. 7 de. si vir. §. fi. sed locū habet l. filie. ff. de annu. le. 7 cessat aut'. cui relictum. C. de indi. vidui. 7 de hoc Ly. e. ti. l. legē. 7 vide ad idem Ja. ꝺ̄ bel. colla. iiij. in autent'. de nup. in vlti. char. lecture. §. q̄ ꝫo nunc. in fine. 7 vide quod dixi supra sup̄ rubrica ꝺ̄ stamo. ad fi. Z. C Sed quid si hoc casu filij vel heredes volunt habitationē mutare nunquid ipsa eos seq̄ cogetur 7 domū exire? Respondeo si heredes necessitate ducti hoc faciant audiēdi sunt si ex voluntate non. ar. ff. loca. 7 conduc. si quis domū. j. Rn. H. Scōm Alb. gall'. in fi. 7 Mar. membro tercio. Z. Itē quid si in premisso casu vel etiam si dixit testator ꝙ vxor eius possit in domo stare q̄diu sibi placuerit 7 similia. et heredes vēdunt domū illam 7 aliaz emunt nunquid poterit petere habitationē prime domus. videt' ꝙ sic. ar. ff. ꝺ̄ au. 7 arg. le. si ita. ar. contra ꝙ secunde. ff. de le. ij. si ita q̄s. ℔ dic vt dictis. ll. 7 facit. ff. loca. si quis domum. j. respon. C Sed nūquid bona viri sunt vxori obligata p alimentis sicut 7 p dote. de hoc infra de dona. inter vi. 7 vx. §. formatis. ꝫ. ℔ nunquid. Sed nūquid is qui p̄stare tenetur alimēta p̄stabit 7 medicinas cum egrotat. dicunt q̄ dā. H. mar. pba. qui vbi inseruit ifra dicā. Z. ꝙ sic. ff. ꝺ̄ verbo. signi. cetera. 7 l. victus. 7 l. quos nos hostes. §. viuere. ff. de vsufruc. sicut. ff. so. ma. si cū dotē. §. sin aūt ff. de ali. 7 ci. le. l. legatus. Alij distinguūt an debeant' iudicis officio vel ex testamēto vel ex contractu vt in primis duobus casibus teneat' p̄stare medicias in. iij. nō vt. ff. commo. in rebus. §. posset. de neg. gestis qui in vxore. sed primū verius. H. ꝺ̄m Alber. gal. parte. iij. i p̄nci. Z. vtz nati ex damnato coitu possunt legitimari 7 p quē 7 qualiter. 7 an papa possit quo ad successionem legitimare no. in aut'. qui. mo. na. effi. sui. §. fi. extra q̄ fi. sint le. p venerabilē. H. Vide quod ibi scripsi sup̄ ꝫ. plenitudinē potestatis. 7 tene quod ibi scripsi sup̄ glo. ij. in concor. ꝙ auctor summā Azo. allegans p̄termisit summaz Hosti. qui ad saturitatē de hoc no. in summa e. ti. §. fi. Z. Et in summa Azo. in ti. de naturali. li. 7 supra ꝺ̄ legato. §. posthumo. ꝫ. ℔ illud. C Quid si mulier sit locuplex 7 vir inops nec habet bona vxoris in dotē H. Scōz Mar. pba. primo membro ante medium. Z. Rn. est alendus. cum em̄ succedat ei mortue fortius debet ab ea in vita iuuari. arg. C. vnde vir 7 vxor. aut'. p̄terea. 7 in aut'. vt fratrum filij. §. filij. ff. so. ma. si cuz dotez. §. si autē. ff. ad syll'. se. con. l. j. §. si vir. C. de cri. expil. her. aduersus. ff. de iure do. mutus. 7 p̄pter rōnes positas supra ꝫ. nunc dicamus. C Quid si filij mortui sunt dic. H. ꝺ̄m Mar. pba. membro tercio cui coniungunt' duo ꝫ. se. Z. ꝙ mater alēda est ab heredibus filioz vt C. de le. l. j. 7 ar. in p̄. l. Caio. §. imperator. 7 eo. ti. alimenta Rn. j. 7 l. cum vnus Rn. j. 7 l. libertus. §. ij. et l. stich⁹ C Quid si mater ad tempus abest demū redit. Respō. ali debet. argu. ff. ꝺ̄ condi. 7 de. si quis ita legauerit. Mā in domo stare intelligitur que ad tempus succedit. argu. ff. de au. 7 ar. le. si vxor. §. j. 7 de pe. dist. j. diuortium C Quid si alter hereduz factus est inops? Rn. dicunt quidā alios ex ℔ iure testamēti nō esse onerandos. ff. de ali. 7 ci. le. l. iij. §. j. 7 l. ij. C In summa nota. H. Scōm Mar. pba. cuius ē totum quod sequit'. iiij. 7. v. mēbruz Z. ꝙ nomine alimentorū legatoz calciamenta 7 vestimentum intelligunt'. ff. de ali. 7 ci. le. l. legatis. 7 l. fi. Idē dico si victus legatus sit. ff. de verbo. sig. victus. r. q. ij. episcopus. 7 p̄. q. ij. clericus. extra de cler. non resi. de-

cetero.ſecus tamen eſt ſi cibaria ſunt relicta.ff.de ali. et ci.le.l.antepenul.7 ſecus etiam cum de alimētis tranſigi tur.ff.de tranſac.cum hi.§.qui tranſigit. H. Ut intel ligas vide quod ibi no.7 mihi plus placet.7 hoc inſeru it lectura ſecunda Mar.pha.de medicinis.de quo ſup vj.x. Z. Debet autē accipi modus alimentorum pro conſuetudine teſtatorꝝ.vt.ff.de ali.7 ci.le.l.pe.7 pro fa cultate dantis 7 accipiētis.7 ꝑm q̄ creſcit etas debꝫ cre ſcere alimētorum preſtatio.hoc probatur.xlj.diſt.non cogantur.de conſe.diſt.iij.cum paruulis.7.ff.eo.titu.l. vnus.in fi.7.l.verba.in fi.7.l.penul.ff.ꝺ li.ag. ſi quis a li beris.§.alimēta.7.§.pe.7.C.de ali.pu.p̄ſ.l.ij.ff.de vſu f. quid ſi quidē.§.j.C.ꝺ naturali.li.auten.licet.7 vires do tis inſpiciuntur in coniuge.vt.ff.de do.inter vi.et vxo. ex annua.7 dignitas 7 conditio accipientis.vt extra de ſup.neg.prela.grandi.§.j.7 dicunt quidam q̄ ſi modi cum ſit patrimoniū modicū conſtituat. puta vn⁹ denarius pro die.quod non puto.immo illud modicuꝫ intel ligi debet ad frugalitatē nō habendā.puta q̄ qualibet die carnes habeat ad ſufficiētiam.ß omnino debet tan tum habere quantū ad vitā ſaltē minus frugalē ſufficiat.ar.ff.de vſu.7 ha.l.fundi. Rn.j.7.l.plenuꝫ.§.ij.ff.vbi pup.edu.de.l.iij.§.fi.7.C.de patri.qui filios diſ.l.j.7.ij. 7.C.de ſac.ſanc.eccle.l.antepenul.ff.de ven.in poſ.mit. l.ij.§.mulier. H. Hic finitur penul.membrum Mar.q̄ non poſuit clauſulam que ſequitur.in qua neſcio quid velit auctor.nec me iura que alī.informant. Z. Etiam ſi totum patrimoniū conſūmatur.ar.C.de admi.tu. au ten.nouiſſime.ff.vbi pu.edu. de.l.j.C Sed nūquid cui debētur alimenta debet pcipe ſalaria pro doctrina.re ſpon.non.ff.de ali.7 ci.le.l.legatis.in fi. niſi in hoc caſu. vt.ff.ad carbo.l.de bonis.§.non ſoluꝫ.ff.de admi.tuto. cuꝫ plures.§.in primis.ff.vbi pu.edu.de. qui filiuꝫ.7.l. iij.§.penul. C Ceterum ſi ſunt plures alimēta debentes p̄tor debet vnum ſtatuere p quem preſtētur ceteris con ferētibus partes ſuas.ff.de ali.7 ci.le.l.iij.§.j.ſi autē plu ribus alimenta debētur vel aliquid pro omnibus p̄ſtan da ſunt.ß premoriēs proficit debēti.vt.e.l.§.penul.7.ff. de vſufruc.domus.§.j.7 argu.ff.de admi.le.l. ſeius.re ſpon.j.in fi.ff.de vſuris.l.ſi cui.ſecus tamē eſt ſi nō ꝑ ali mētis ſed vſuris pluribus ſimpliciter debetur.vt.ff.de vſufruc.ac.l.ſi mulieri.7.l.j.7.l.interdum.7 ar.ff.de vſu ris.l.codicillis. Rn.j.in fi. C Quid ſi diſcordant 7 vnus vno modo alius alio modo velit pcipere. Reſpon.illi us modus ſeruetur qui magis congruet vniuerſis.ff.p ſoc.ac.§.labeo.als mutuo ſe impedirent.ff.de vſufruc. quod. Vel melius iudex interponet partes ſuas.inſtit. de ſat.tu.§.ſin autē ipi.ff.de bo.auc.iudi.poſ.in vēditi one.§.fi.7 cuilibet ſi fieri poteſt cōmode ꝑ parte p̄ſten tur.ar.ff.de ope.li.he ope.ar.ff.de edil.edic.q̄ ſi nolit.§. ſi vēditori.petunt aūt alimēta 7 p̄ſtant iudicis offic.C. de alē.li.a parēte.p totū.ff.ad trebel. Impator adrianꝰ 7 ſupra x.7 no.q̄. C Utꝝ heres deducet fal. de alimen tis vxori legatis.de boc.s.de teſta.§.j.x.pone quidaꝫ. penul.c. Rica.

C Qui matrimoniū accuſare poſſunt.

H. Habeat ꝑ repetito quod dixi de practic[auctor]ꝝ ſupra de ſpon.hoc ſcias q̄ Hoſt.i ſum.huiꝰti. fuit pra cticus.formauit eīm.v.libellos tres poſt pn.vnū i medio 7 alteꝝ i fi. Inno.etiā de mā tituli ſcripſit ſup Rica qꝺ poſt eū poſui.auctor aūt quod hic collegit quaſi totuꝫ habuit de ſumma Hoſti.p̄ncipiū de ſcꝺa rubricella. re liquū de reliqnis. Z.

Titul' iſte generalis eſt.7 ideo non ſunt libelli hic neceſſarij cū ſpeciales tituli ſint notati.ſed ne titul⁹iſte qui vtilis eſt negligi videatur.quia q̄ no tabiliter fiunt niſi diligēter nolentur neglecta eſſe vi dentur.vt.ff.de iniur. Item apud.§.hoc edictum. ides aliqua ſub compēdio pſtringamus. C Notandum igi tur ē. H. Scꝺm Hoſti.in ſumma huius tituli.§.ij. in prin. Z. q̄ ſi impedimentū quod matrimonio opponi tur non prouenit ex pacto ſed ex defectu vt frigiditas. artatio 7 maleficium tunc ſoli coniuges admittunt ad accuſationē matrimonij.extraneoꝝ eīm nō intereſt. q̄a etiā illis inuitis ſimul mōrari poſſunt ſi voluerint.vt ex tra de frigi.7 malefi.conſultationē.dummodo caſte vi uant.vt.xxxiij.q.v.quod deo.idē eſt vbi ꝓpter erroꝛem petit diuortium.vt extra de coniu.ſeruoꝝ. propoſuit. xxix.q.j.§.j.idē etiam vbi agitur ad thori ſepatōem.p pter adulterium tunc eīm alterius non intereſt q̄ poſſit ſe reconciliare quolibet inuito.ſupra de iureiurā.quē admodū. C Si vxo puenit ex peccato.puta conſāguini tas vel affinitas.tunc quilibet admittit ad accuſatiōeꝫ ad plenū diuortium celebrandū.extra de cogna.ſpīāli tua.videtur tamē q̄ q̄diu ſupſunt conſanguinei extra nei non ſunt admittēdi.quia 7 inter extraneos p̄feren tur antiquiores 7 maturiores viri.extra.e.videt.xxxv. q.vj.c.j.7.ij.extra de re iudi.tenor. Itē tam vir q̄ vxor accuſare poſſunt.extra.e.ti.inſup. Itē etiam conſangui nei p̄ferēdi vident in teſtamēto.quia melius hoc impe dimentū ſcire creduntur.ff.de teſta.domicius.7 extra.e. videt.dum tamē ſint boneſti 7 bone fame.quia is tacē tibus non carent extranei ſuſpitione. eis vxo deficiētib extraneos bone fame admitto.extra de ſpon. cū in tua. 7 in pre.c.tua.7 de clādeſ.deſpon.cum inhibitio.7 ꝺ fri gi.7 malefi.laudabilē.7.e.fi.7 tunc etiā alter coniugum admittit.xxxv.q.vj.multoꝝ.extra de diuor.poro.7.c. ſignificaſti.de conſang.et affi.c.j.7.ij.7.c.nō debet.in fi. Repellit ergo generalit accuſator matrimonij ſi ſit ex traneus. H. Hoc nō probant iura que hic allegātur nec de facto ſeruatur ſi diciſſet conſanguin i s accuſan tibus poſſet trāſire.7 ſic intelligo.c.j.xxxv.q.vj.abſur dum eīm eſt dicere cōſanguineis tacētibus matrimoni um inceſtuoſum accuſare non poſſe.7 tamē ne ſtringa tur probatio meli⁹fiēda p conſanguineos ſi eſſent pau ci.melius videret recipiēdus accuſator extrane⁹.bn̄ fa cit extra de teſti.dilectio.non obſtat etiam accuſantem hoc caſu teſtificari.vt.j.dicam. Z. Cōſanguineis exn̄ tibus.itez ſi eſt excōmunicatus.ſupra de accuſatore.x. Itē q̄ eſt anathema. Itē ſi nō eſt matrimoniū nec ſpō ſalia etate pbibente.extra de deſpon.impu. ad diſſoluē dum.itē ſi clam 7 nō publice accuſat.nec aliq̄d vult vo ce ꝓpria ſed p ſcripturam deponere.nec vult iurare.ex tra.e.a nobis.7 de accuſa.inquiſitionis.x.nec ad petiti onē.ij.q.vlt.pſcripta. Itē ſi gratia turpis queſtus accu ſant.quo etiā caſu repellit mater.extra.e.ſignificāte.de teſti.ſup eo.ij.q.j.pbibent.C. de inoff.teſta.filia. quia nec obtētu patrie poteſtatis matrimonia legitime con tracta dirimi oportet.ff.de lib.exbi.l.j.in fi.7.l.ſeq. Itē ſi malo zelo mouet.vt q̄a odit alteꝝ coniugū.vel q̄ ex aliqua cā ſuſpectus ē.extra de accu.c.pe.7.c.cū dilectus vel ē piurus vel infamis.vt in p̄.c.cum in tua.7 de accu. cum oporteat. Itē ſi tēpore contractus ſciens impedi mentū tacuit.licz clādeſtinū eſſet matrimoniū.quia qui ſcit certiorari non debet.extra de elec.cū inter vniuer ſas.viij.q.ij.illud.de ac.emp.7 ven.l.j.in fi.vt ſi nihil di xit infra tēpus ad hoc aſſignatū.vt in p̄.c.cum in tua.et c.cū inhibitio.niſi forte nō potuerit tunc ad eius notici am puenire.vel ſi forte puenit legitime impedit⁹nō po tuit accuſare.extra.e.cū in tua.ſed hoc intellige.vt ibi no. C Teſtis quoqꝫ in hac cauſa repellitur niſi ſit bone opinionis 7 omni exceptione maior nō domeſtic⁹.nō fa miliaris.nō ſuſpectus.extra.e.inſup.7 de teſti.in literis. 7.c.licet.vel recuſans iurare.extra eo.a nobis. 7 ꝺ teſti. nuper. Nec poteſt ꝑm.d.m. H. glo.ē in decre.tuis. de teſti.vbi ſuppleni.de tan. Vin. Inno. 7 ipe Hoſti. qui

hoc tenēt. Z. in hoc caſu remitti iuſiurā. ar. extra. de eo qui cog. conſang. vxo. ſue. ſuper eo. repellit 7 hic quem ſupra repulimus ab accuſatione. ij. q. vij. ipſi. 7. c. teſtes. extra de accu. cum oporteat. cōſanguineus autē admittitur extraneo prefertur vbi d̄ conſanguinitatis gradu querit vt ex hoc matrimoniū diſſoluat. vt extra eo. videtur. 7. xxxv. q. j. c. j. vel quando aliqui debent contrahere 7 conſanguinitatis gradus oponit. vt in pre. c. cū in tua. Sed ſi queritur an matrimoniū ſit contractū vl̄ non tunc locus habet pre. decre. de teſti. ſuper eo. ¶ In cauſa autez matrimoniali idem poteſt eſſe accuſator 7 teſtis ꝑm papaz. H. vt ſcripſi ſuper rubrica iſta vltra medium. ß nullo modo ſcio animū applicare q̄ accuſator qui ſuccumbēs teneret ad expēſas 7 intereſſe ſit idoneus teſtis. ſed is qui vel ex officio. vt in decre. preterea vel ex conſcientia deferr' conſanguinitatē coniugū eō vt inquirat etiam forſan nominādo illos quos ſcire putat. vt in forma penl'. ſatis puto q̄ de ſua ſciētia ſibi credat'. Circa hoc etiam aduertant. puecti q̄ canones hic allegati emanarūt qñ ꝓhibitio añ decre. nō dz. erat ſūme difficilis in ꝓbando. que aſſero audacter q̄ poſt decre. nō debet nullo mō manaſſet. Z. xxxv. q. vj. ſi duo. 7. c. epiſcopus. 7. c. de parentela. extra de teſti. co. preterea. quod verum ē vbi de coniugum queritur conſanguinitate. vt in p̄. concor. vt extra de conſanguinitate 7 affi. c. j. extra de ſpon. cum in tua. Nam tunc etiam conſanguinei admittuntur. vt in p̄. decre. ſup eo. in alio autē caſu. ſ. quando querit'. an contraxit cum ea vel nō. licet cōmuniter ſint admittēdi pater 7 mater ad accuſationē 7 teſtimoniū. tamē ſi p̄ potētiam alterius coniugū habet' ſuſpectū teſtimoniuz alicuius repellit' a teſtimonioß nō ab accuſatione. vt in p̄. c. ſup eo. in princi. 7 idē videt' ſi dicit' primo cum alio contraxiſſe vel votū emiſiſſe. vel ſi de ſpūali opponatur cognatione. argu. in p̄. c. ſup eo. in conſanguinitate autē ſpeciale ē q̄ nunq̄ ſuſpectū debet haberi teſtimoniū conſanguineoꝝ ꝑm papam. H. Ut ſcripſi eo. ti. ſup Rubrica in fi. ß Hoſti. contra. vt ſcripſi. e. ti. videt' ſup glo. ex hoc. Z. De hoc ſ. de teſti. ſ. j. ℣. Itē q̄ eſt parens 7 ſe. Et gnāliter quicunq̄ admittit' ad accuſationē vel ab ea repellit' admittit' ad teſtimoniū vel ab eo repellit' dūmodo ſit alꝰ idoneus ad teſtificandū.

DEbet igitur ī hac accuſatione libellus offerri in hac forma. Forma. Lo. ꝛc. ꝓpo. ego. b. contra. p. 7 Bertam qui ſe de facto gerunt 7 tractant tanq̄ vir 7 vxor q̄ ſibipſi adinuicē in tali conſanguinitatis vel affinitatis gradu attinēt 7 ſunt conſanguinei vel affines vel cōpatres et hmōi. vñ non poteſt vinculū matrimonij conſiſtere int' eos. nec abſq̄ mortali peccato in graui ſcandalo pñt taliter remanere coniuncti quod me legitime offero. pbaturum. quare matrimoniū ipſum accuſo 7 ad diuortiū ꝓuoco 7 peto p̄ vos eos tanq̄ nepharie coniunctos ab inuicem ſeparī 7 ſepandos eſſe decerni. 7 inter eos nullum matrimoniū eſſe. vel eſſe poſſe ſnialiter declarari. 7 vtriq̄ dari licētiam cū alio ꝓtrahēdi. ß hāc vltimā clauſulā nō habet neceſſe apponere niſi velit. hec ꝓbant' extra de conſang. 7 affini. c. j. 7. c. nō debet. extra eo. c. j. 7. c. inſup. extra de teſti. ſeries. 7 de pba. iurauit. d̄ reſti. ſpo. lras. §. preterea. 7 plures cauſe pñt in libello adici indiſtincte ꝑm. d. m. H. Dixit hoc ipe Hoſti. ī ſumma huius ti. in fi. remittit autē ad ti. d̄ lib. ob. §. iij. ℣. tan. dixit hoc ē certum q̄ plures cauſe poſſunt concurrere quod cuiq̄ patet 7 concurrentia aggrauant culpam. ergo eo magis admittēda. Z. ſupra de accuſ. ſeu. peti. §. j. ad fi. ℣. pe. q̄ vbi de periculo anime querit' nō refert ex qua cauſa ꝓbata piculum euitetur. ¶ Si ℣o alter coniugū agat. cōci. libel. vt ſupra de conſangui. 7 affi. ¶ Et no. q̄ matrimoniū impropꝛie dicit' accuſari. quia hec accuſatio etiāſi ſit de crimine nō fit criminaliter. vt extra de ꝓba. tue. nec inſcriptio fit in ea vel magis ꝓꝛie dicitur denunciari. ad hoc em̄ debet intētio dirigi accuſant' vt a peccato ceſſet' nec aliter intereſt. vñ ſub forma denūciationis cōci. vt. j. ℣. porro. ¶ Hoc etiā no. q̄ vbicunq̄ de ꝑpetuo impedimēto agit' ſiue ab altero coniuguz ſiue ab extraneo debet ſemp peti ꝓnunciari matrimoniū nullū eē. 7 q̄ debeant tanq̄ coniuncti nepharie ſeparari. ¶ Cetez libello oblato coniuges citabunt' et dabūtur inducie legitime. vt ſupra de dila. fiet lit'. conſ. iurabit' de veritate dicēda. extra de teſti. ſpo. exlras. H. Accuſata fuit hec falſa allegatio a ſumma Hoſti. huiꝰ tit. §. ij. ℣. oblato libello poſſet ſic ſtare. lras. 7 de iureiuran. ex literis. Z. De accuſa. illa. alꝰ ſentētia nō valebit. extra qui fi. ſint legi. p̄ venerabilē. §. j. niſi forte contumaciter abeſſent. extra eo. c. j. de quo dic vt ibi. H. Dic hodie vt in cle. diſpēdioſam. de iudi. 7 de ℣. ſigni. ſepe. Z. papa dixit. H. quod ſcripſi eo. tit. ſup Rubrica. Z. q̄ ſi fiat' accuſatō ſup federe matrimonij. puta quia dicitur inter coniuges conſanguinitas vl̄ aliud impedimentuz eſſe tunc ꝓcedet' lite non conte. ſecus ſi propter adulterium ad thori ſeparationē agat'. extra vt lit. nō conſ. c. j. 7. c. quoniā. §. porro. ß tu dic vt p̄dixi ꝑm ea que no. ſupra de teſti. §. nunc tractemus. in fi. Si ℣o hi quos res principaliter tangit nolunt venire vel defendere dicit d. m. H. In ſumma huius ti. §. oſtēdimus añ fi. vñ eſt ſumptū quod ſequit' vſq̄ ad ℣. ß inde qui ſumpt' fuit de. §. dictum ē. ℣. inde autē. Z. q̄ accuſatio eſt in ecclesia publicāda. vt ſi quis cognatus vel amicus vel eis deficiētibus quilibet extraneus velit defendere matrimonium admittat'. arg. ff. ex qui. ca. in poſ. ea. hoc autem. 7 de dam. infec. l. iij. §. ꝓtor. etiam coniugib' inuitis. argu. ff. de libe. cā. l. ij. 7. iij. ff. de ap. nō tm̄. xxij. q. j. patꝰ ꝓpe fi. 7. q. iij. ipa pietas. ℣. pñi. extra q̄ fi. ſint legi. platū. 7 extra. e. c. j. 7 defenſor iſte poterit repellere accuſatorē añ lit. conte. vt in p̄. c. ad diſſoluendū. poſtea nō cū hec exceptio ſit dilatoria. extra de re iudi. inter monaſterium q̄ ſi nullus defenſor appareat diſtrictione ꝑpia inde d̄ plano ex officio ſuo inquirat. 7 ꝓbato coram eo legitimo impedimēto debita grauitate adhibita ſnīam diuortij proferat inter coniuges. at ipſum etiam facere pōt nullo accuſatore apparēte infamia ſup hoc orta vt dixi citis. tamē quos res tāgit ex publica accuſatione. vt ſup̄ de diuor. porro. in fi. de of. or. c. j. de accu. qualiter. ij. §. debet. ¶ Dz iudex cōſiderare dz ꝑſonaz accuſatoris 7 teſtis vt eos repellat ſi viderit eos repellēdos. vt. ſ. de offi. om. iu. ℣. impedit. Itē an ꝑiuges ſe diligāt vere. et tunc eoꝝ confeſſio cū aliis admiculis p̄iudicet in primo 7 ſecundo gradu. an ficte vt tunc nullā p̄ſumptionē inducat. vt extra de eo qui cog. cōſang. vxo. ſue. ſup eo. et c. de illa. Itē an ſit fama de hoc que adminiculū p̄bz. extra de ſpon. cū in tua. xxxv. q. vj. ſi duo. in p̄. §. porro. et ſemp in dubio p̄ matrimonio iudicet. extra de teſti. licet ij. in fi. ff. de pac. abſentes. H. Aſſumptū de ſumma hoſti. §. fi. ℣. in ſumma. Z. Sed que dicta ſunt locuz hñt in matrimonio iam contracto. In contrahēdo autē locū nō habet accuſatio ß dumtaxat denūciatio. vt in p̄. c. ad diſſoluendū. 7 hoc quandoq̄ fit ſine ſcriptis. melius tamē fit 7 tutius in ſcriptis. ar. in p̄. c. lras. 7 ī prē. c. a nobis. 7 fit hoc mō forma. H. Hoſt. fuit in ſumma huius ti. ad fi. Z. Forma. Ego. b. vobis domino tali epiſcopo vel officiali ſignifico 7 denuncio q̄ tractat' de matrimonio contrahendo inter. t. 7. b. q̄q̄ matrimonium illud nō debet nec poteſt eſſe nec contrahi inter eos. Nā ſunt conſanguinei vl̄ affines i tercio vel q̄rto vel q̄nto gradu hoc mō. Nā. b. 7. i. fuerūt frater 7 ſoror. 7 cōputet clare gradus. vt extra de teſti. ſeries. de cōſang. 7 affi. tua. ß tamē hoc nō ē neceſſariū in libel. ſed in probatione ſic. 7 poſtea nominet teſtes dicēs. 7 hoc ſciūt talꝰ 7 talis. nec etiā ß neceſſariū reputo. nec ē neceſſariuz hic

monitio trina que exigitur cum alia crimina denunciãtur. vt supra de denũci. ℣. ß qualiter. quia ꝛ si velit non potest vnus alteruꝫ dimittere sine iudicio ecclesie. H. Scõm Hosti. vbi supra. Z. Ut in p̃. c. porro. ꝛ extra eo. ti. significasti. xxxv. q. vj. multoꝝ. xxxij. q. v. c. j. ꝛ. §. in hoc. c. se. ¶ Sed nunquid is qui repellitur ab accusatione repellitur ꝛ a denunciatione. Respon. sic ꝑm. d. m. vt not. in summa eo. ti. §. dictum ẽ. ℣. sed nunquid. Et no. q̃ si vult intẽtare petitoꝛium lis contestanda ẽ si tamẽ postea mulier petit restitutionẽ sola petitio vxoꝛis p̃cedet. vt extra de restituꝫ. spol. ex conquestione. et de causa poss. ꝛ ꝓpꝛie. pastoꝛalis. sed ꝛ si vir impetrat literas sup petitoꝛio vxoꝛ coꝛam eodem iudice poterit agere possessoꝛio. de quo dic ꝑm papaꝫ pꝛout in pꝛe. decre. ex conquestione. H. Ibi scripsi sup ℣. iudicibus. Z. ¶ Poꝛro vbi matrimonium ẽ contractum potest fieri denunciatio in scriptis ꝛ generaliter fiet hoc mõ. Foꝛma. Coꝛã ꝛc. ppo. ꝛ denuncio q̃ matrimoniũ vel sponsalia inter. p. ꝛ bertã de facto contracta stare de iure nõ possunt ꝓ eo q̃ inter eos ẽ consanguinitas ĩ tali gradu. ꝓ eo q̃ idẽ. p. pꝛius contraxerat cum ticia adhuc viuẽte. vel quia bertam vel eius filium vel econtra de sacro fonte leuauit. vel quia idem. p. sempꝛonia eius legitima vxoꝛe viuẽte eidẽ berte fidẽ dedit q̃ cum ea cõtraheret post moꝛtẽ sempꝛonie ꝛ eã illa viuẽte cognouit vl̃ machinationẽ in moꝛtẽ pꝛime vxoꝛis fecit vel frigidus vel maleficiatus ẽ. H. Ad hec dico nõ admittit extraneus denuncians vel accusans. vt. s̃. in p̃n. dictũ ẽ. Z. Et sic de alijs. vt supꝛa in titulis spãliꝫ ẽ notatũ.

¶ De diuoꝛtijs. Rꝛica.

H. Hanc rubꝛicam nominatim non receperunt pꝛactici auctoꝛis. ß multos libellos de quibus supꝛa foꝛmarunt quibus petebatur diuoꝛtium speciales etiaꝫ libellos Roff. Host. ꝛ bonagui. ac. Egi. infra videbis. que stio dñicalis. xxviij. an ꝓpter consanguinitatẽ facto diuoꝛtio is qui ante diuoꝛtiũ desponsauerat mulierẽ illaꝫ repetere possit videt expediri p decre. ij. de eo qui duxit in matrimonio. liij. de resuscitato. an vxoꝛẽ recupet. vide de fri. fraternitatis supꝛa ℣. miraculũ. ꝛ de alijs similiꝫ q̃ ibi incidũt ibi vide. Z.

Diuoꝛtium quando

q̃ fit impetuum. quandoq̃ ad tempus. puta quo ad thoꝛ. impetuum vt ĩ multis casibus supꝛa in diuersis titulis anno tatis. Itẽ vxoꝛicida vl̃ matricida nõ potest cõtrahere. ꝛ si contraxerit nõ tenet. extra. e. c. j. quod intelligo cuꝫ eo vel ea q̃ vel qui machinatus ẽ in moꝛtẽ. extra de eo qui duxit in ma. c. j. ꝛ pe. in fi. vñ sic libellus cõcipit. H. Scõm roff. vbi q̃ntũ impedimẽtũ. s. crimis. pseq̃t. Z.

Libellus. Co. ẽ. ppo. contra. p. vixꝛ meum a quo peto sepaꝛi q̃ pꝛimã vxoꝛẽ interfecit ad hoc vt me haberet in vxoꝛẽ. quare debet sine spe coniugij remanere. xxxiij. q. ij. interfectoꝛes. ꝛ ĩ p̃. concoꝛ. ꝛ extra de conuer. infide. c. j. Rn. j. ß ne iste libellus faciat te errare scias q̃ vxoꝛicida ꝓhibet matrimoniũ contrahere. vt in p̃. c. interfectoꝛes. ꝛ. e. q. admonere. circa mediũ versus fi. si tamẽ contraxerit tenet. ar. e. q. quicũq̃. quia ibi duxerat aliã ꝛc. ꝛ. c. inter rectoꝛes. ꝛ in p̃. decre. de cõuer. infi. ß si interfecit eã vel ẽ machinatus ĩ moꝛtẽ eius ad hoc vt haberet aliã nõ potest vnq̃ habere illã. ꝛ si contraxit cũ ea nõ tenet. vt ĩ p̃. decre. de cõuer. infide. in pꝛin. sic intelligit extra de eo q̃ duxit in ma. quam pollu. p adulteriũ sup eo. ꝛ. c. significasti. ꝛ sic intellige p̃missum libel. Soff. tamẽ dicit nõ sufficere machinationẽ nisi ꝛ secundã polluat pꝛima vinente. vt. e. ti. c. fi. H. Ut scripsi in p̃. c. j. ð conuer. infi. ĩ glo. nũquid deficiẽte adulterio req̃rit machinatõ vxuscq̃ q̃ interueniẽte sufficit machinatõ alteriꝰ ibi vide. Z. Eã dem intelligas in vxoꝛe que diximus ĩ viro q̃ nõ ad impaꝛia iudicant. xxij. q. j. si q̃s. vel foꝛma libel. vt supꝛa ð eo qui duxit ĩ ma. quam pol. p adul. Itẽ disparitas cultus impedit ꝛ dirimit matrimoniũ. vnde sic libel. conci. H. ꝑm Roff. vbi sextũ impedimentuꝫ pꝛsequitur. Z.

Libellus. Co. ẽ. ppo. ego Berta mulier cõtra. p. q̃ cum eo matrimoniũ ꝓtraxi credẽs eũ fuisse catholicũ qui tamẽ est iudeus. pagaꝛnus vel gẽtilis. H. Hic dixit Roff. patarenus vel alterius secte. ꝛ hoc cãm dedit. ℣. se. Itẽ scias q̃ Roff. foꝛmato p̃dicto libello dixit illũ ꝓcedere nisi ille infidel ad fidẽ redire voluerit. hoc dixit q̃. c. in dei. statim alĩ. hoc ẽ falsũ. ꝛ illud. c. loquit de matrimonio ꝓtracto in iudaismo muliere postea cõuersa. vñ dicit ibi tex. que iam ĩ xpiaꝛã translata ẽ fidẽ illa bñ tenet. ß in casu libelli matrimoniũ nullũ. licet ergo ille conuertat nõ ẽ matrimoniũ nisi de nouo consentiat. Z. Quare peto matrimonium hmõi snialiter sepaꝛi. extra. c. quãto. ꝛ. c. se. xxviij. q. j. idolatrie. ꝛ. c. caue. ꝛ. c. se. ¶. de indeis ne quis. ꝛ. l. se. ¶. de spon. l. fi. ¶. de epis. audi. ꝛ si legibus. eodẽ mõ concip. libel. si contraxit cum heretico non baptizato. H. Impꝛopꝛia locutio facit quod no. xxiij. q. iij. §. q̃a ꝓ. ꝛ vide quod dixi de cõdi. appo. §. vlt. sup. j. glo. Z. Secus si eẽt baptizatus. q̃ tunc teneret matrimoniũ ꝓtractũ. vt ĩ p̃. c. nõ oportꝫ. H. Ad hoc de hereti. decreuit. li. vj. ꝛ hic seq̃ debet. vel sic ꝛc. hoc dico quia non respicit pꝛoxime dictũ sed pꝛece. Z. vel sic concip. libellus.

Libellus. Co. ẽ. ppo. contra bertã vxoꝛẽ meam q̃ me ex infidelitate ad xp̃i fidẽ transeunte. ipa nolẽs xp̃i fidẽ suscipe rẽnuit cohabitare mecũ vel vult. sed nõ vult nisi vt me ad infidelitatẽꝫ ꝓtrahat. vel nõ vult sine cõtumelia creatoꝛis. quare peto ab ea sepaꝛi ꝛ sepaꝛaꝛi debere snialiter declaꝛaꝛi mihiq̃ dari licentiã cum alia contrahẽdi. vt extra. c. quãto. ꝛ. c. gaudemus. et in pꝛe. c. idolatrie. ¶ Ad tẽpus añt vel quo ad thoꝛ fit diuoꝛtium. puta ꝓpter adulteriuꝫ. vñ sic libel. conci. H. omittit libellũ Roff. qui sine solẽnitate infrascripta posuerat ĩ duabꝫ virgulis. Iste autẽ libellꝰ fuerat ad lr̃am Hosti. ꝛ citat illũ hic sequit in sũma bunꝰti. §. iij. post p̃n. cui ꝓcoꝛ. bonagui. ꝛ egi. Z.

Libellus. Co. ẽ. ꝛc. ꝓpo. ꝛ denũcio cõtra bertaꝫ vxoꝛẽ meã ꝛ eam accuso q̃ ipa tali anno. mẽse. die ꝛ loco regnãte tali rege cũ. t. in tali ciuitate ꝛ domo camera ꝓpꝛia committẽs in legẽ mr̃imonij adulteriũ ꝓpetrauit quod me offero legitime ꝓbaturũ quare peto ab ea sepaꝛi quo ad thoꝛ ꝛ mutuã seruitutẽ ꝛ cohabitationẽ ꝛ exhibitionẽ necessarioꝝ. ꝛ nos sepaꝛandos esse snialiter declaꝛaꝛi sup hoc vestꝛ officium implozãdo. H. Mar. pba. foꝛmãs libellũ mulieris contra viꝝ bꝛeuiter concludebat. vnde peto ab eius cohabitatiõe ꝛ seruitute qua ei teneoꝝ ꝓ vos absolui. Z. ij. q. viij. libelloꝝ. extra ð ꝓcuꝛa. tue. extra. e. c. iij. ꝛ. v. extra vt lite nõ conte. c. j. ꝛ de iureiur. quẽadmodũ. ff. ad l. iul. de adul. is cuius. ꝛ. l. si maritus. extra de spõ. ex pte. ꝛ de quer. cõiu. ex publico. xxij. q. j. dixit. nec tunc fiet inscriptio. vt in pꝛe. c. tue. quidã autẽ addũt sic ad pꝛe. li. vt in p̃. c. tue. peto etiã. ccc. lib. turo. quas ab ea consecutus fui cũ. c. lib. que faciunt terciã ptẽ quantitatis dotis cum ipsa Berta liberos nõ habet mihi adiudicaꝛi. Si ℣o liberos haberet nõ peteret nunc nisi dotẽ quã recepit. extra de dona. inter vi. ꝛ vxo. plerũq̃. ¶. ad. l. iul. de adul. aut. si adulterio. ß vbi petit dotẽ dꝫ iscribere q̃ ad eã. ĩ aut. coll. viij. vt lice. ma. ꝛ auie. §. q̃ viro plurimas ꝛ pone hic vt patet supꝛa de accusatoꝛe. ℣. Itẽ contra agentẽ. ¶ Itẽ fit diuoꝛtiũ quo ad thoꝛ si duoꝝ fideliũ alter trãsit ad heresim vel infidelitatẽ. Vñ sic lib. cõci:

Libellus. Co. ẽ. ꝛc. ppo. contra Bertã vxoꝛeꝫ meã q̃ ipa dyabolo instigãte transiuit ad infidelitatis vel heretice pꝛauitatis eꝛꝛoꝛẽ. qua-

re peto ꝛc. vt. s. in pri. libel. extra. eo. de illa. 7. c. se. in fi. extra de conuer. cõiu. c. vlti. ¶ Oz si mulier econtra asserat ecclesiam in snia sup cã matrimoniali lata fuisse deceptam sic conci. libel. H. ꝑm bonagui. pte. ij. vbi libellos formatores ante me. vbi plene hoc ꝓsequit 7 egi. c. cxix.

Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpono contra. p. q ipe mecum legitime ꝓtraxit matrimoniũ ꝑ verba de pñti. 7 carnalis fuit inter nos copula subsecuta. quare peto ipm mihi adiudicari in vir 7 eu3 cogi vt me tãq3 vxorẽ retineat 7 maritali affectatõne ꝓtractet non obstan. sententia diuortij ꝓ tale lata si snia dici posset cũ in ea ecclesia decepta fuerit euidẽter extra de re iudi. latoz. 7. c. ꝓsãguinei. 7. c. sequẽti. xxxv. q. ix. §. qa ergo. dicũt tamẽ q̃dam. H. Bonagui. qui pelegit q non ponat. 7 si ponat q non fiat deceptionis specificatio nisi petat. naz vtile est actoris diuersas cãs ꝓsequi de quo supra de libel. concep. in fi. Dicũt autẽ predicti Bonagui. 7 Egi. deceptõnem ꝓbari si appareat snia3 latã p falsos testes de testi. sicut. vel falsa instrumenta. C. si ex fal. instru. l. fi. vel non fuit debitus oz do seruat9. C. de sen. 7 interlo. l. platam. vel docet indicis corruptio. C. de arbi. l. arbitratoz. vide qd dixi in decre. ꝓsanguinei. sup. j. glo. Z. q non ẽ necesse in libello poni de excep. ecclesie. ß si contra libellum obijciat de sentẽtia respondebit q talis snia non trãsit in rẽ iudic. vt in prei. uriby. Sed ego non sine cã pono. nam stabit sententie donec ostendatur ecclesiam deceptam fuisse. vt in prec. consanguinei. in fi. 7. c. latoz i fi. H. Paruz releuat hoc dicere. Sed cũ exceptio rei iudi. veniat in vi dilatorie si placet ꝓponẽti de lite pte. c. j. li. vj. melius videt id ꝓponere in libello vt sic principaliter nõ incidenter examinet articulus. Z. ¶ In summa no. q cuz aliqui separant taliter vir iurabit. Forma. ab ista die mãtea. H. Vide quod dixi. s. de spon. §. postremo. vltra pn. Z. tu p nullũ ingeniũ te sociabis. h. tue ꝓsãguinee nec in ꝓiugio nec in adulterio nec cũ illa ad vnã mensã mãducabis vel bibes. aut sub vno tecto manebis nisi in ecclesia aut in aliquo loco publico vbi nulla mala suspitio possit esse vt ibi coꝝ testib9 idoneis ꝓ certa necessitate pariter colloquamini. nec alꝰ ꝓiugem accipias nisi forte post actã pniam tibi licẽtia data fuerit ab epõ tuo vel eius misso sic te deꝰ adiuuet 7 hec sancta di euãgelia. Hec forma habet. xxxv. q. vj. ab isto. ¶ Sacrm ꝛo quod pstat vir vxorẽ reconcilians habes. s. de spõ. §. fi. ꝛ. libello aũt. põt et eã recõciliare vt. s. de iureiur. quẽamodũ. ad fi.

De secũdis nuptijs. Rica.

H. Exquo auctoz nos in pace dimisit fruamur illa q ad practicã. Sed extant alie questiones quas nosce re vtile reputo. 7 aũ oia iusticiam iure nri pmittẽtis vxorem infra annũ nubere copiose scripsi ad obiectões respondẽdo in decre. fi. e. ti. sup. glo. ij. d vsufr. legato vxori q̃diu vidua manserit q non debeat si nupsit scripsi supra q fi. sint le. §. fi. sup ꝛ. qd si dixerit. ¶ Questio ẽ an pater babẽs filios ex prima vxore ꝓtrahens cũ secda priuet successione filij primi mrimonij decedẽtis ab intestato in lucro dotis eo mõ quo priuat mater hñs filios ex primo contrahẽs cũ secũdo in lucro donatõis ante nuptias. Hic concurrũt. l. C. de le. bere. l. de emancipatis. de secũdis nup. l. femine. cũ l. se. 7. l. generaliter cõia de succes. l. fi. Jus autẽticoz de non eligẽ. secdo nuben. §. cũ igit. neq3 virũ q ex dote in rubro 7 nigro de nup. quoniã infirmas. charta. iij. 7. §. hinc nos alia char. vl. 7 non plus insto. qa Ly. sup auten. sed 7 siquis. C. d secundis nup. in. iij. q. dicit hanc qõem que hic fuerat disputata non agitãdam ponẽs eã ꝓ non dubia ꝑ pte. §. qñ infirmas. q de vtro q3 parẽte loq̃tur 7 Ja. de bel. §. illũ cũ ꝛ. se. cõiter ꝓsequit de vtroq3 parẽte. ¶ Dubiũ tñ faciebat. qz. §. pte. hinc nobis illũ sequẽs loquebatur solum de matre. questionẽ vtilẽ Richar. malũ reassumptam ꝑ genex meũ quondã dñm Philippũ d forma glinis hic insinuabo. 7 forsan exquisite. qz nõ respicit secũdo nubẽtem. ß id qd ex secũdis nuptijs obuenit. prima inchoat quidã in suo. secũda testatoz filijs institutis leganit. b. vxori mille fruenda toto vite sue tẽpe donec honeste vixerit sine viro post vitã cuius voluit ticium filijs institutis habere illa mille. vxoz ꝓdicta secũdo nupsit 7 sic expiranit legatũ. Querebat de illa mille penes quẽ esse deberẽt illa. b. viuẽte. an penes heredes an penes ticiũ. d. Phili. auxit questionẽ in loco tituli ponẽs legatũ factũ pupille simplr vl ꝑ vote ꝗrebat qñ cõpeteret pupille legati petitio ꝓ here de allegat q cum in verbis nota ẽ dubitatio non ẽ habẽda volũtas. ff. d le. iij. ille. §. cũ in verbis. qui 7 a qui. l. ꝓspexit de exerci. l. j. §. si is q̃ nauẽ. C. de li. prete. l. iij. sed hic verba sunt clara scz toto tpe sue vite. ergo ꝛc. itẽ cũ testõz d vita vl morte loquit de naturali intelligit non de ciuili. ff. de ꝛ. ob. ex ea pte. §. insulã. plenã remiss. de hoc vide in decre. susceptum de rescri. sup glo. pe. li. vj. Est autẽ certũ q ꝑ secũdas nuptias vxoz non ẽ mortua naturaliter. imo nec ciuiliter. maneat ergo legatũ penes heredẽ. soluit ꝓ ticio multis rõnib9 inchoans ab ista. Certũ est legata et fideicõmissa esse donatões cã mortis. ff. de leg. q. legatum. 7. C. de dona. causa moz. l. fi. tales autẽ donatões plus vult ipe habere q3 illũ cui reliquit. Itẽ magis vult habere illũ cui reliquit q3 heredẽ suũ. ff. de dona. causa moz. l. j. 7. l. senat9. §. j. insti. de dona. §. j. Cõclusio ex his p3 ꝓ qua facit. ff. de condi. 7 de. sic3 eũ. 7 si vsufr. peta. l. fundus. detracto specialiter ad solutõnem allegat. ff. quãdo di. le. ce. l. si ita. 7 ad trebel. l. mlier. §. j. al. j. rñso. qũe optime faciũt ꝓiecturãdo q credebat testatoz vxorem non nubere. ideo de morte locutus fuit sicut in illi legib9 mater non credebat filios emancipandos ꝓ patrem dum vineret. Et ideo dixit cuz sui iuris eẽnt per mortem patris 7 tamẽ sic relictum debet: cum sui iuris sunt ꝑ emancipatõnem. ad solutõnem etiã inducit. ff. d adim. le. l. codicillis. §. fi. gener meus bene 7 subtiliter distinguit quatuoz rpa maxime ꝓpter verbum ꝓ vote discutiendũ quãdo cedat legatum pupille. primũ tempus quo vxoz secundo nupsit scdm mortẽ vxoris. terciũ cũ pupilla erit habilis ad nubẽdum. quartũ cum nubet 7 de omni tpe plene ꝓbat 7 demũ singulis allegationibus sigillatim respondet. Soluit vt supra ꝓmuz tẽpus attẽdendũ. s. quo vxoz secũdo nupsit 7 hoc ꝑ p. alle. l. mulier. Itẽ. ff. de le. ij. l. vnũ ex familia. §. fi. 7 d condi. 7 de. l. cũ tale. §. meuie. 7 quod ibi no. 7. l. hoc mõ. eo. ti. 7 hoc dixi sive attẽdat verbũ simpliciter sive illud ꝑ vote in questione ipius posita. 7 ꝓ contrarioz solutõe plene ꝓsequitur ꝑ que verba in iure ponatur conditio 7 tractatum 7 causa cessante 7 vere singulatã subtiliter vtiliter 7 copiose q mihi tristicia auxit ipsius relegatõ ꝑm calamitatẽ italicã ex qua secuta fuerũt moris ipsius 7 filie. Z.

In hoc ti. non est lib. necessarius hoc saluo q si quis diu affuerit 7 rediẽs repiat vxorem eius cũ alio cõtraxisse poterit eã repetẽ vt extra. eo. c. ij. extra de spõ. in pñtia. extra vt li. nõ ꝓte. qñ. §. si ꝛo. xxxiij. q. ij. cũ ꝑ bellicã. C. de repu. auten. hodie 7 potit li. con. vt. s. de sponsa. §. seq̃tur. ꝛ. si aũt vir. ꝛbis decẽtez additis 7 mutatis.

De donatõnib9 inter vir 7 vxorẽ 7 de vote pdinoztium restituẽda. Rica.

H. Rubrica duplex hec apud legistas non ẽ sic vnita ß de his longos habẽt tractatus. Hostien. aũt copiose

de his instruens canonistas dilatauit hanc rubricam in summa interserēs quatuor rubricellas z demū pseqns legalem materiā rex amotax que succedit inter coniuges in locum actōnis furti de qua infra ō fur.in vltima col.x.porro.cū pstāte.z vides q auctor nil directe psequit de dona.inter cōiuges phibitis. Ibi aūt Host. de hoc fecit spālem rubricellam et est tercia quam p.v. mēbra.p.§.distincta psequit.z de pte illa roff. bñ fecit Rica aū fi.opis.vbi ō senatusconsulto emiliano ō q forte auctor ñ aduertit.ß plus credo eum aduertisse.quia tñ Roff.non practicauit libellos z positiōes ponendo ideo omisit.posuit autē que occurrere debēt vt senatus locū habeat.z.xviij.casus collegit qbus tenet donatio inter cōiuges quox tamē aliqui sunt exēpla regule de te.e.ti.c.fi.in prin.vt pdixi hosti.sub hac rubricella ponens quatuor rubricellas ponit primo de dona. aī nu. que etiam dici pōt ppter nuptias.C.eo.ti.l.fi.in prin.z alis dicit totaliciū.e.ti.plerūqz.vbi de hoc.qñqz sponsalicia largitas in auten.vt sponß.lar.collat.ix.z vt ibi no.in prin.istud improprie dicit donatio vel largitas. sicut z quādoqz improprie ponit dos.e.ti.z si necesse.z c.se.qño autez fit p securitate dotis.z quomō fructus huiusmodi non ptinent ad vxorem ß ad virū z alia circa materiam ibi plene psequit.vide quod scripsi eo.ti. c.vlti.in glo.ad q̄d valet ibi plene soluit.ad q̄d valet vxori hec donatio quam in vita vir possidet z in morte ad ipm reuertit.sed quero q hosti.ibi tāgit ꝓtrarium cū D.recepta dote z illa tūc donatōnem nō petijt post tē pus id petit.s.sibi banc donatōem pstitui. Ego dico et sic est vez bas donatōnes in ciuitate bonoñ. non vsitatas iam.xxx.annis elapsis etiam tēpe Rol.vt ipse dixit post formam que hic ponit in princ.z sic p dissuetudinem erāt abrogate sicut z leges.iij.di.§.leges.C. de cadu.tol.l.vna in prin. Itē addo vxoris non int'esse cum ergo non fuerim stipulatus lucrificatōnem dotis o dos. dicebat vxorem audiendā p.l.pe.z vlti.C.de dona.aī nup.vbi pz constante mrimonio dotē z donatōez posse fieri z augeri nec artat q hec fiant ab intio. Item donatio ista fit ad securitatē vxoris p dote non ppt fructus.vt supra dixi.z posset esse q maritus non hz plus in bonis q̄ß sit dos.facit.C.ad vell.auten.sine.qō de cōsuetudine allegabat pcedit in consue.contra.z sic loquit.l.j.C.que sit lon.consue.ad boc vltimuz facit qō scripsi de consue.c.fi.li.vj.in princ.ad primū facit infra §.j.x.quid ergo.z ibi remittam questionē de testatore qui dixit lego vxori mee dotem suam que fuit mille et ē apud petrum scripsi sup Rica de testi.post pri. ¶ Est sciendum secundā partem rubrice q alb.papi.sup.l.j. C.de dote cau.non nu.quesiuit de viro qui in publico instrumēto confessus est vxori se recepisse.c.lib.ab illa p dote z sic iurauit moriens in testamēto dixit se nil recepisse in dotem.mulier agit contra heredē repetendo dotē heres excipit illam non numeratam.simile i facto quod no.supra de dona.iij.q.ij.contra heredē. vt dicit facit iuramentum non tñ putes q obliget heredez ad piurium tā ex eius forma q̄ß p ea que scripsit de iureiur. veritatis sup vlti.glo.ß videt validare ꝓtractū. in auten.de nup.§.disponat.col.iij.contra mulierē facit q̄a dolo petit qō non numerauit.nec obstat iuramētū habens tacitā conditionē si sequtur numeratio.C.de fi nupe.l.fi.de quo vide concor.de iureiur.quēadmodum.in ij.glo.dos igitur mlieris sibi patrocinari non debet nec sibi querere actōnem.ff.de dolo.l.j.§.j.z de arbitr.l.ita demū.z si decessit maritus tēpus apponēde exceptōis nō numerate dotis heres id poterit sicut viuens posset infra tempus residuū.C.de non nume.pecu.si intra.ff.de reg.iur.heredem.nec est credendum marituz in morte mentitum,j.q.vij.sancimus.C.ad.l.iul.repe.l.vl.ad fi. repellit ergo mulier exceptione doli nisi pbet pecuniā numeratam. In contrariū testatoris in testamēto verbis suis nocere non potuit nisi heredi.ff.de pig.ac.l.Cal. C.debi ven. pi.in ñ po.l.j.C.de pbat.rōnes.z auten.q obtinet.p quam videt hoc terminari. Item potius videt machinatio fuisse in testamēto q̄ß a principio.facit extra de psump.literas.in auten.de equa.doti.x.eñ ad fi.ij.col. Alber.gal.distinguit an illa cōfessio fuerit obstante matrimonio an prius.primo casu non valet. q̄a cēsetur donatio que inter coniuges est phibita constāte matrimonio.C.eo.ti.donatōnes z p totū.z extra eo. ti.c.fi.nec dicas q confirmet morte vt ibi.q contraria volūtas apparuit dicendo vt ponit thema plus tamen placet albe.q p illa verba reuocata non eēt ß requiratur exp̄ssa ꝛuocatio declarando. vir dicēs q non habuerat dotē nisi aliud addat non p hoc donataz reuocat. poterat in hoc allegare actum suū meritoriū, itē p hec illā inducere ad suffragia anime sue p̄benda z his silia. Secūdo casu quādo confessio viri fuit ante cōtractuz videt q mulier hz pbare numeratōem re ipa.C.q̄ po. in pig.ha.l.assiduis.z de bonis pscrip.l.siquis z de prescrip.xxx.annox.cū notissimi.§.illud.z in.l.j. in princi. alle.que dicit q dotem facit numeratio non scriptura hoc vez putat nisi secōm instrumētum cōfessionis factū fuisset post prima totalia instrumēta. quia tunc cessaret exceptio.C.d non nu.pe.l.in ꝓtractib.§.j. vbi autē q̄s ꝓfitet se recepisse dotē quam non recepit distingue vt scripsi extra de fide instru.si cautio sup glo.penulti.qō etiam recitat Alber.sed ibi plenius.quod etiam ponit Hostien.sub Rubrica de dotibus promi.§.q̄d si maritus. Z.

In hoc tit.primo su per dona.ppter nupt.quā vir facit vxori Secūdo sup dote quam vxor dat viro vt extra.e.nup in fi.instra formabim⁹. Tercio xo libellos ꝓcipiemus. Sup dona.igit ppter nup. sic conficiet instrm. H. Rol.in parte.ij.z est.viij. Z. A.dedit concessit ac donauit ex causa donatiōis propt nup.P.sponse z vxori sue p se z omnib suis dicti.b. cōmunib filijs recipienti medietatē insup z quartam ptem. H. Quare sic locutus fuerit Rol.nō vidō nec in sua aurora declarauit.debuisset etiā auctor hoc mutare.hoc dico q̄a dubium ē an donet tres ptes de quatuor.an.v.de octo ptib bonox suox hoc p illud insuper. Z. Omniū bonox suox mobiliū z immobiliū p̄sentium z futurox ad habendū tenēdum z possidēdum.z quicq̄d sibi z dictis cōmunib eox filijs deinceps placuerit faciendū.pmittens ipsi.p.pro se ac dictis eoruz cōibus filijs p stipulatōem solennē p̄fatam ppter nup. dona.firmam gratam z ratam habere z tenere nec cōtrafacere vel venire per se vel per aliū quacūqz rōne vel causa seu ingenio de iure vel de facto sub pena.L. marcax argenti solenni stip.pmissa ac refectiōe dāno rum z expensax litis z extra ac obligatiōe oīm bonox suox qua pena soluta vel non p̄missa omnia z singula firma pdurent. Hec forma probatur extra eo.c.fi. C. eo.donationes.extra de emp.z ven.peruenit.ff. de iure dotl.profecticie.C.de dona.ante nupt.si a sponso.z.l.si liberis.z.l.si constant.z.l.fi. Quidam etiā adducunt constitutiōes me dicta bona eius nomine possidere donec corporaliter sua auctoritate possessionē appbenderit. quam rem ei defendere z auctorizare pmisit quaz donationem iō fecit qz ab eo dotē eiusdē extimatōis accepit scz tātū que oīa ZZ. C.de dona.ante nup.l.penl.z fi. ¶ In spōsalicia aūt largitate sic pōt ꝓcipi instrumtū. H. Et fuit mar.pba.mihi char.iij.z que sequūt ip si? sunt vsqz ad x.z no. Z. Instrumentū.ego.p.sponsus z donator dos z dono tibi.c.dilectissime spōse mee z future vxori anulū aureū cū optimo saphiro.z tales pānos etiā aureos et tales catbenas argenteas z tales res ad habēdū fruendū z q̄cquid tibi placuerit faciendū.

quarum rez possessionē ⁊ tenutaz tibi trado ⁊ me ipas tuo nomine constituo possidere vel si est immobile qđ donaf dicaf de qua re tibi ꝑsentialiter possessionē ⁊ tenutam trado que omnia supza scripta ꝛc. C. de donat. ante nup. si a sponso. ⁊ l. si conuentū. ¶ Et scias q ꝑ spō salicia largitas dicif illa quā sponsus facit sponse vt. s. cuius reliquie seruantur in anulis ⁊ alijs munusculf que sponse donanf. pōt igitur sponsus spōse donare ⁊ ecō uerso que donatio in se conditōnem hz vt ita demū retineri possit ab accipiente si ꝑ eum non stat quo minus matrimoniū compleaf alioqn qđ datū est repetatur. si ꝛo casu mr̄imoniū impedif si qđ dedit spōsa sponso reuocaf in totū in p̄. l. ⁊ de hoc infra. §. fi. ¶ Et nota q in dona. ꝓpter nup. ⁊ in dote seruāda est equalitas. vt in auten. de equali do. §. hoc igit. ⁊. §. cetero. ¶ Quid ergo si mulier possidet res dotales viro eas vendicante ipa excipit non dedisti mihi equalentē dona. ꝓpf nup. Respondeo obtinuit q mulier potest sibi ꝙsulere per retētionē nec cogef res dotales restituere non recepta dona. ꝓpter nup. C. de dona. ante nup. auten. dos dota. H. Vide quod ibi no. ꝑ glo. ⁊ ꝑ Ly. ⁊ eris inuolutus. ibi aūt in fi. prime glo. ponif dictū azo. q mlier nō hz petere q sibi constituatur donatō. qz constituta est ipō iure ꝑm quantitatē dotis ꝙ habet petere vt tradaf ⁊ sic questio ista loquif etiam in excipiendo. Hu. ⁊ gl. contra quia petit constitui conditionē ex lege ⁊ postea petit tradi ⁊ sic variant libelli. mihi placet q vnico iudicio ⁊ libello ⁊ planis verbis vroz in libello dicē possit se centum dedisse in dotem. vnde peto a te centū nomine donationis ꝓpter nup. hoc maxime in nostro foro de iudi. dilecti. quādo autē mulier soluit dotē ⁊ vir stipulatus ē lucrifacere dimidiaz. vroz aūt nō petit dona. ꝓpter nup. eo vino quā si habuisset etiā pacto de lucrando non apposito intelligeref appositū. vt ipa etiaz dimidiā lucraref maritus ⁊ ipa vidua vult lucrari dimidiam in bonis mariti illius quantitatis cuius fuerat dos hoc variāt doctores. qz Acc. tenet q nulla equatio pōt fieri de nullo. sed si fuisset etiam mīma donatio constituta illa bñ intelligeref equata in lucrifactiōe. vt ibi in. l. fi. eo. ti. §. si autē. ꝙ q ipsa nihil ⁊ maritus si supuixisset lucratus fuisset dimidiā. ꝙ ꝑm ꝓdictam azo. qđ placuit etiā Mar. gosi. si donatio censef cōstituta ipo iure statim ꝙstituta dote in tanta quantitate ⁊ eodem pacto lucrificationis questio non procedit ⁊ tamē etiā si illa opinio non esset vera q intelligeref ipō iure cōstituta donatio. adhuc non approbaf illa solutio. qz licet nullum penitus. ḡa nec donatōnis constitutio ⁊ sic nec pactū ñ possit r̄duci ad aliqđ tñ aliqđ ꝓt reduci ad nullum. Dicem⁹ ergo q eo casu pactū lucrificatōis đ dimidio factū marito reducef ad nullū ⁊ sic seruabiſ ius volens equitatē. Jtē. §. sinaut ē. bene reducit nulluz ad aliquo d. s. quādo ab vtroq; facta ē dotis datio ⁊ donatio. sed alter solū fecit pactū de lucrifaciendo. qz tūc bñ reducif nullū ad aliqđ ad quātitatē. s. a reliquo stipulatam. vt supza dixi. hoc vltimū etiā exꝑssit hosti. ti. p̄. §. ij. ℞. quid ergo si. primū autē non. ⁊ iō hic addidi. tñ tu canonista contēteris in hac materia de ibi p eaz scriptis vbi videbis in pre. §. ij. in prin. qūo ꝓuidef paupi recipienti magnā dotē in summa in qua donatōe facere nō posset. Z. ¶ Secūdo qualiter dos data soluto matrimonio ad mulierē vel donatio ꝓpter nupt. reuertaf ad viz. Nota. extra. e. c. fi. constante aūt matrimonio vroz nequit dotē repetere nisi in certis casib⁹. vt. C. eo. si constante. ⁊. C. de iure dotis. vbi adhuc. ⁊ extra đ consue. ex parte.

Rubrica de dote post diuortium.

NUnc de dote dicendum restat. H. Hic ꝑtz q auctor nobis fauet. Nam materie de dote restituēda đ qua loquif rubrū ⁊ nigrū huius tit. lz decreta. nup ⁊ sequēs possit trahi ad ꝓpositū hic ꝓponit tractatū de illa ꝓstituēda. Huic cōuenit. q. Pil. de patre q filiā viduā tradens Ticio in vroꝛē conuenit dotē dare quā habuerat prior maritus q cū duos fundos i dote habuisset repif etiam terciū habuisse ꝓ dote quez secūdus maritus petit vel si possidet pater repetit. vel si possidet pater repetit. ⁊ ē. q. cxxj. in vno volumine in alijs aliter ⁊ incipit lebius marcellus in qua tenet patrē ad ꝓstatōnem fundi ꝙdemnandū ⁊ si gener possidet a possessione fundi repellendū. motiua sunt fauor dotis. ⁊ qz forte gener alꝭ non fuisset ꝓtractur⁹ sine illo tercō fundo. Jtē q cōis opinio hēbat illū dotalē. Jtē quia ꝓ stipulatoꝛe interꝑtamur maxime ℞ba ꝓmissoris. ff. de acceptil. l. iij. potissime ponderat ℞bum habuerat qđ latam significatōem hz. s. iuris dñij vel q̄si vel possessiōis ff. de ver. ob. stipulatio ista. §. habere dupl'r. ⁊ de verb. sig. l. habere duob⁹. facit extra de reli. do. constitut⁹. ibi q̄cquid iuris habeat. aptius. ff. ne quid in lo. pub. l. j. §. habere eū dicimus q vtif ⁊ iure possessionis fruif. Est aūt sciendū q in vno volumine harū questionū inueni hanc qōnem bis positā. ⁊ primo loco aliter solutā. ⁊ incipit questio Ticius ticionellam. ⁊ locata ē ante questionem falsi ꝓcuratoꝛis qui domino fuit heres ⁊ ibi solꝛuitur distinguendo. an pater sciuerit priorē maritū illum terciū fūdū tenuisse. an ignorauerit. primo casu illum ꝓcessisse videf. ⁊ imputet sibi quare aptiꝰ nō declarauit. sufficiat regula contra eū li. vj. Secūdo casu cuz ignorauit recipient ℞ba ꝑm qđ intellexit allegat. ff. de here. instī. l. quo loco. §. j. ⁊ qđ ibi no. ⁊ de le. j. l. si rē obligataz. ⁊ de le. iij. fideicōmissa. §. si seruo alieno. ¶ Extat etiam ad materiā. q. Roff. xxxix. satis vtilis sed ꝓlixa quā qz in volumine habef succincte trāsibo. Curatoꝛ adulteriū fratris ⁊ sororꝭ adultā ticio maritauit cō stituta dote in. xx. qui ticius confidēs de curatoꝛe confessus fuit publico instrumēto se recepisse renūcians exceptioni non numerate dotꝭ. post tꝑus mortua puella ex statuto loci quo vir lucrat dimidiā dotis ticius petiit a curatoꝛe dimidiā. s. xv. curatoꝛ non bñs pecuniaz obligauit sibi fundū minoris cū auctoꝛitate tutoris et fructus fundi ꝑmisit illū ꝓcipe ex cā donatōnis ⁊ sic mꝰto tꝑe illos ꝓcepit. adultꝰ factus maioꝛ petit ab illo fūdum ꝙ conditionē sine cā q possit inducit. quia conditio sine cā locum hz sine a principio ꝙtractꝰ fuerit nullus sine aliquis ꝙ iniustus. ff. đ condi. sine cā. l. ⁊. l. q̄ sine. Sed pignus ē accessio principal obligatōnis. tenet ergo si fuit debitū alꝭ non. instī. qui. mo. re ꝓtra. ob. §. creditoꝛ. C. đ vsuris. eos. sufficiat regula accessoꝛiū cū exēplis li. vj. Nunc restat q cū dos fuerat numerata vt ꝑ instrumentū apparet ⁊ sit nulla obligatio. ergo nec pignoris ꝓstitutio. vltra hec si dicas ñ fuisse nūeratā sufficit ꝓfessio ⁊ alꝭ renūciatio exceptōnis non numerate dotis ꝑ quam saltem videf voluisse donasse. facit. ff. ℞. eo. ti. si sponsus. §. si vroꝛ. ⁊. C. de vsuris. ꝑ donati. l. irritam. sicut is qui reddit vel legat cyrographū. ff. đ pactale. de le. iij. qui cyrographū. nec obstat prętoris decretum in quo de omnibus queri debuitque mandatoꝛatio. ff. de bo. eo. qui sub tu. vel cu. l. magis. §. non passim Et in hoc satis instat. tercio dato q ꝓdicta cessarēt allegat pignus per ꝙceptionem fructuum liberatuz. C. de pig. l. ij. ⁊ de vsuris. l. ex prędio. extra eo. ti. de vsuris c. j. ⁊. ij. nec in damno minoris curatoꝛ illos donare potuit. C. de pac. l. pactum curatoris. Jn contrarium primo ꝓbat ꝙditōem sine cā nō ꝙpetere cum ipe petēs sit dñs pignoris. ⁊ dñs non ꝙdicat nisi a fure. ff. de vsufru. quēad. ca. l. vl. in fi. Jtē nec rōne possessiōis cum omnis

possessio sit apud ticiũ quã etiam ab ipo ꝑ hypotheca
riam aduocare posset. ergo fortius retinere. ad primũ
insti. de act. §. itẽ seruiana. ad scõm. ff. d supf. l. j. nec ꝓt
dicere pignus sine cã esse penes illũ cũ debitũ dotis pre-
cesserit. nec obstat renũciatio cũ facta distinctione vsq;
ad qd tps matrimoniũ durauerit certo tpe posset peti
C. de dona. ca. non nu. l. vl. 7 auten. ibi posita. Inducit
etiã q; si renuncians fuit in culpa non soluẽs est in do-
lo q; ꝓponerat culpe. ff. ad. l. aquil. si obstetrix. 7. l. itez
mella. item non põt ꝓbare se lesum 7 sicei bñficiũ resti-
tutionis non cõpetit. ff. d iureiu. nã postea. §. si minor.
multominus ius cõe iustificat etiã donatõem fructuz
ꝓpter vsuras medij tpis. itẽ qui non põt alienare fru-
ctus donat. C. de bo. q; li. cũ oportet in fi. prime colla. et
sine pretore tutor disponit de fructib; suis. C. de admi.
tu. l. lex que tutores. oia hec plixe tractauit. soluit con
ditionẽ sine cã nõ ꝓpetere 7 ab illa reũ absolnẽdũ: cũ a
principio ꝓtractus tenuerit debuit ergo intẽtare offiũ
iudicis petendo restõnem. C. de pdi. mi. si q; d. 7 tamẽ in
illo etiã succũberet ex eo q; ꝓbaret lesio in dotãda so-
rore. C. si mi. fac. ma. l. fi. ff. de admi. tu. cũ plures. §. cu-
rator. declaro q; ꝓbaret lesio si aliter q; p confessionẽ
pdictam ꝓbaret numeratio 7 tũc locus esset restitutõ-
ni. ipe aũt Roffr. dicit psumi non nũeratã ex facto cu-
ratoris obligantis pdiũ 7 iudicis auctorizantis. Sub-
dit aũt iuste adultũ petẽ pignus liberatuz ꝓpt fructus
ꝓceptos si ex illis deductis expẽsis ꝓcepit ticius illa. xv.
que sibi debebant ꝑ statutũ ꝑ iura allegata in fi. prime
ptis. als si non ꝓcepit totũ hz ius retinendi. q; pignor
cã est indiuidua. C. de distrac. pig. l. q;diu. ff. de verbo.
obli. l. in executõne. nec obijcias de decret. salubriter de
usuris vbi fructus pignoris ꝑ dote nõ ꝓputant in sortẽ
q; illud verũ in marito q; sustinet onera vt ibi satis scri
psi sup glo. ij. Z. Si igit res immobilis inextimata in
dotẽ dat sic instrm conficiet. Forma. A. dedit tradidit
7 ꝓcessit. p. pro se suisq; heredib; recipienti in dotem et
noie dotis. b. filie ipsius dicto. p. matrimonialiter copu
late talẽ domũ in tali loco inextimatam infra tales cõfi-
nes vt dixit sitã ad habẽdũ tenendũ 7 possidendũ 7 qc
quid ei suisq; heredib; debito iure saluo deinceps ppe-
tuo placuerit sibi faciendũ cũ omnib; et singulis que. j.
pdictos ꝓtinent ꝓfines vel alios si qui forẽt cũ accessib;
quoq; 7 egressib; suis vsq; in viã publicã. 7 cũ omnib9
7 singulis que supra vel infra vel intra se hz in integruz
omniq; iure 7 ac. vsu seu requisitõe sibi ex ea re aut ipi
rei mõ aliquo ptinẽte quã rẽ idẽ. a. se dicti. p. noie cõsti
tuit possidẽ donec ipsi9 rei possessionẽ accepit corpalez
quã siq;dẽ accipiẽdi sua ꝓpria auctoritate sibi oimodã
dedit licentiã 7 deinceps etiam retinẽdi. ꝓmittẽs insu-
per p se suosq; heredes dicto. p. se suisq; heredi. stipu.
litẽ vel ꝓtroversiam rei vel eius heredib; de re ipa vel ei9
occasiõe nullo tpe inferre nec inferenti ꝓsentire. ß ipaz
rem tam ꝓprietatẽ q; possessionẽ sibi 7 suis heredib; ab
oi homine ac vniuersitate legitime defendere auctori-
zare 7 expedire 7 pdictam traditõnem ac omnia 7 sin-
gula supascripta ꝓpetuo firma rata et grata habẽ ꝛc.
vt in prima forma. H. De prima in ti. loquitur q; se-
cunda fuit additio. Z. Usq; in fi. hoc saluo q; vbi dr
ibi centum marcaz pone. c. lib. thuro. post iũge dictus
ỽo. p. versauice ꝓmisit p se suosq; heredes sine aliqua
exceptione iuris vel facti se obligãdo dicto. a. ꝑ se su-
isq; heredib; stipu. restituere eidẽ aut dicto. c. siue ipo-
rum heredib; vel cui vis vel casus dederit pdictam do-
mum in omnẽ euentum restituẽde dotis. H. Vide qd
dicã sup forma prima. Z. Sub pena. c. li. thuro. stipu
latione ꝓmissa qua soluta vel non pdicta oia 7 singula
supa 7 infra scripta firma ꝓdurẽt. Itẽ reficere 7 resti-
tuere sibi oia 7 singula dãna expensas ac int'esse litis et
extra ꝑ qbus omnib; 7 singul firmit' obseruãdis obli-
gauit ei idẽ oia bona sua tã habita q; habẽda. ceteruz
voluerunt 7 mãdauerũt ex hoc ꝛtractu duo vni9 eiusdẽ
tenoris fieri instrumẽta. vnũ videlicet vnicuiq; ꝑ
ti dandũ. hec forma. H. Que fuit Rol. in prin. ij. par
tis vbi etiam sequũtur forme seq. vsq; in fi. duab; que
i prima psona formant' exceptis. Z. pbat'. C. de dote
ꝓmissa si ꝑ te. l. se. 7. l. fi. 7. C. d iure dotis. l. j. 7. l. quotl. 7
l. cũ in dotez. 7. l. in reb;. 7. l. fi. §. ꝓterea. 7. §. fi. 7. C. de rei
ux. act. l. j. §. cũq; ex stipulatu. 7. §. se. cauda ỽo instru-
menti probat supra de instru. edic. §. postq;. ỽ. si igitur
Et nota q; res immobilis inextimata in dotẽ data dici
tur fundus dotalis. ff. de fun. do. l. dotale. respon. j. 7. §.
dotale. dũmodo matrimoniũ 7 rei traditio sequãtur vt
in ea. l. 7 talis fundus obligari vel alienari non põt etiã
uroze volente insti. qui. ali. non hz. respon. j. ß de hoc su
pra de emp. 7 ven. §. sequit'. Sed si extimata dat' dici-
tur empticium. Quia extimatio venditõem facit. ff. de
iure dot. plerũq;. C. de re. ux. ac. §. 7 cum lex. Si ỽo res
immobilis extimata 7 pecunia. 7 res mobiles sunul i do-
tem deñ' tunc sic instrumentuz ꝓficiet'. Forma. b. filia
quondã. A. dedit concessit ac tradidit i dotẽ 7 noie do
tis iure ꝓprio imꝑpetuũ. b. eius sponso ac viro ꝑ se su
isq; heredib; recipienti talem petiam terre aratorie ex-
timatã. c. marcas argenti sitaz in tali loco infra tales cõ
fines quam esse dixit 7 conuenit. x. iugera seu tornatu-
ras ad habendum tenendũ ꝛc. vt in pre. vsq; firma ꝑ-
durent hoc saluo q; vbi dicit' ibi sub pena. c. lib. thuro.
ponatur ſ̃b pena dupli dicte extimatõnis, postmoduz
iunge dictus ỽo. b. contẽtus 7 confessus fuit se habuiſ
se ac recepisse ab ipsa. b. in dotem 7 nomine dotis in alia
pte. c. li. thuro. in pecunia 7 in rebus mobilibus extima-
tis exceptione sibi non date 7 non solute 7 non tradite
quãtitatis 7 rerum mobiliũ sine doli 7 omni alij auxilio
omnino renũcians 7 ꝓmittens ꝑ se suosq; heredes dic-
te. b. pro se suisq; heredib; stipu. dare ac soluere et re-
stituere eidẽ vel ei9 heredib; aut cui ius 7 casus dederit
dictas. c. li. thuro. in oẽm euentũ restituẽde dotis. H.
dixit odoff. sup. l. vbi. C. de iur. dotl q; fatuũ ẽ restrige-
re hoc ad casuz mrimonij soluti morte vel diuortio. vt
fiebat olim. Item ſ̃bdit q; addendũ est vel si onera ma
trimonij non sustinebũtur hoc dicit. quia quãdoq; nõ
ẽ casus restituende dotis 7 tamen maritus non sustinet
onera. vt cum eiecit eam de domo. subdit q; omnia hec
tria exprimi possunt et ego addo vel declaro ad addi-
tum. Odoff. vel si. c. mar. non sub. ex facto vel culpa tua
hoc dico ꝓpter casum ꝓuersum de quo. s. et ꝓpt id qd
dicam. j. §. pri. sup ỽ. quid si vir. Z. Sub pena du-
pli dicte quantitatis pecunie stipulatõne ꝓmissa q; so-
luta vel non ꝛc. vt supra i pre. forma vsq; in fi. Hec for
ma ꝓbatur in pre. concor. C. de iure do. l. ij. 7. l. iij. 7. l. eti
am extra de dona. inter vi. 7 oxn. c. fi. §. sane. 7. c. 7 si ne-
cesse. 7 melius. ff. d fundo do. si fund9. 7. C. de iure do. si
inter viz. Vel in pmisso casu scilicet vbi dat' in do-
tem res immobilis extimata 7 pecunia 7 res mobiles ꝑt
alia forma seruari 7 bñ. vt videlicet fiãt duo instrumẽ-
ta. vnum scz de sola traditione rei immobilis extimate
quod incipiet vt proxime precedens. 7 continuabitur
vsq; ibi dictus ỽo. b. 7 ibi terminetur supponẽdo sta-
tim locum vt testes 7 hoc instrumẽtum erit viri seu rez
accipientis. deinde fiat a viro aliud instrumẽtum dota-
le ꝑ uroze seu ꝑ dote dãte hoc mõ. Forma. B. contẽ-
tus ac ꝓfessus fuit se habuisse ac rcepisse sibiq; integre
datas solutas 7 traditas esse in dotẽ 7 nomine dotis. a.
b. eius sponsa 7 uroze eius. cc. lib. thuro. hoc mõ. s. c. li.
in una petia terre aratorie sita in tali loco infra tales cõ
fines q; extimata fuit in. c. lib. quam petiã terre dicta. b.
ipi. b. extimatã vt dictũ ẽ tradidit vt pz in instrumento
scripto manu tal' not'. ſ̃bscripti ꝓfecto. reliqs ỽo. c. lib.
in pecunia. H. Miror quia etiam in summa Roff. in-
ueni hunc errorem qui. cl. libr. cõputat in. cc. quare su-
spicor q; ꝑ deficiãt 7 als. l. i alijs ꝛc. aut vbi ꝑ dicat qn-

quaginta dicat.c.aut vbi supra dicit centū dicat.cl.li. sed quia illud bis ponit non puto erratū ibi. Z. Et in alijs reb9 mobilib9 extimatis exceptioni sibi non date nō solute 7 non tradite dicte quantitatis pecunie 7 rerum mobilium siue dotis omnino renuncians 7 promittens per se suosq3 heredes dicte.b.p se suisq3 here.stipula. soluere dare ac restituere eidem aut eius heredib9 siue cui ius 7 casus dederit ipas.cc.lib. in oēm euentū resti/ tuende dotis restituendo p̄dictam p̄dicte petie terre ex timationem aut ipam petiam terre si tunc tēpis penes eū vel eius heredes fuerit. Ita tamē q̄ in optōe sit ipi9 b.vel eius heredū siue illius cui de iure fuerit restituēda dos p̄dicta recipere alterum q̄ maluerit predictoruz extimationē videlicet siue terram sub pena dupli dicte quantitatis ꝛc.vt supra in proxima forma vsq3 taz ba/ bita cz̄ habenda.hec ꝓbant in pre.concor.7.ff.de pac. conuē.si pa.§.pe.7 fi. ¶ Et no. H. ſm Rolan. Z. q̄ illud quod ꝓmissum est scilicet de restituēda extimatō/ ne vel reponendum ē in instrumento si inter partes ex/ presse agatur alioquin potest omitti. ¶ Porro si dos i pecunia 7 rebus mobilibus constituit sic potest confi/ ci instrumētum. Forma. B. contētus 7 cōfessus fuit se habuisse 7 recepisse ac sibi integre datas 7 solutas nūe/ ratas 7 traditas esse ab a sibi dante 7 soluēte nomīe do tis 7 p dote.b.eius filie ipsi.b.matrimonio copulate.c. li.turo.inter denarios 7 res mobiles extimatas dicta b.nondum tamē tradita viro ꝫ adhuc in dōmo patris sui existente exceptioni sibi nō date 7 non solute ꝛc. vt supra.Ꝟ.si Ꝟo.vsq3 tam habita cz̄ habenda.hoc saluo q̄ vbi dicitur ibi dicte.b.dicas dicto.a. Item vbi dici tur ibi eidē.b.aut eius ꝛc.ponas eisdē aut dicte.b.siue ipsoz ꝛc.hoc probat in pre.concor. ¶ Et no.q̄ vtile ē res omnes datas in instrumento specificari.7 scias q̄ si inter contrahentes agatur vt vir immobilia non possi/ dens emat aliqua immobilia certi p̄cij vsq3 ad certum tempus que hypothecata sint vxori ꝓ dote pactuz sic poterit scribi. Forma.posita eīm tota precedēti forma postmodum subiunges sic.dictus Ꝟo.b.vt ipi.b.cautū sit tutiorēq3 ꝓ dote sua habeat hypothecā pacto ꝓmi sit 7 conuenit eidem.b.p se suisq3 here. stipul.hinc ad vnū annū in ciuitate vel dyoce.bittereñ.aliquā posses/ sionem p̄cij.c.li.turo.se emptuz que ipsi.b.hypotheca ta 7 obligata sit p dote p̄dicta.ita tamen q̄ ipa special obligatio dicte possessionis emēde non deroget gene/ rali nec p specialem a generali hypotheca omniū bono rum ipsius recedat. Sed 7 ipi rei speciali 7 in omnib9 suis bonis ipsius.b.tam habitis cz̄ habēdis ius suū hy/ potbecaz saluū sit integrū reseruatum sub pena.c.lib. turo.stipu.ꝓmissa ꝛc. vt supra in prima forma. vsq3 in fi.hoc ꝓbatur extra de pig.ex literis.C.de pig.cz̄uis. C.de pac.tam super dote.l.fi.potes etiā sic breuiter for mare. H. ſm Mar.pba.mihi.car.iij. Z. Forma.ego a.pure libere 7 absolute do in dotē tibi.p.viro meo om nia bona mea mobilia 7 immobilia presētia 7 futura in ra 7 actiones.dans tibi licentiā petēdi 7 agēdi 7 excipiē di habendi fructus eoz 7 quicquid placuerit faciendi concedens etiam tibi actiones vtiles 7 directas 7 licen/ tiam tua auctoritate intrādi possessionē eoz.ꝓfitēs eti/ am te mihi ꝓpter nup.donatōnem feciſſe prout iura p̄/ cipiunt que omnia ꝛc.C.de iure dotis.nulla.7.l.de bis. C.de rei vx.do ce.C.de donat.ante nup.l.pe.7 fi.7 aut. sed iam.7 auten.dos data.vel sic. H. etiam ſm Mar. pba.7 cōtinuat supiori. Z. Forma. Ego.a.confiteor 7 verum est me accepisse in dotē a te nomine.c.filie tue. c.lib.videlicet 7 in pecunia 7 al.l.in roba extimata re/ nuncians exceptioni non nu.pe.7 non date dotis quas dotes taliter custodire 7 saluare ꝓmitto q̄ 7 si aliquo tempore matrimoniū solutum fuerit mea morte dictā dotem integram tibi 7 ei restituam preterq3 q̄ vsu cō/ sumitur.s.in pannis. Si Ꝟo solutum fuerit morte ipsi9 c.sine cōmunib9 liberis vel si liberi intra pupillarē etatē decesserint dictam dotem integram tibi restituaz si tūc vixeris preterq3 quod vsu consumit que oia ꝛc. ¶ Il/ lud quoq3 notandum ē. H. Reassumit verba 7 formā Rolan.cui continuat sequēs. 7 ipse Rol.dicit i aurora ſm omnē opinionem formam q̄ sequit tutaz eē ego id non fateor qui noui pnunciatum contrarium.p ei9 tamen dicto facit.l.ij.C.de fideiuss.do.ten. que proibi/ bet illos qui dotes suscipiūt dare fideiussoreꝫ. cuz igit alius cum viro suscipit dotez nil fit contra legē ad hoc facit.C.de dona.ca.non nu.l.vlti.C.de rei vx.ac.l.vna. §.j.7 quod no.accur.in l.j.C.ne fideiuss.post principiū Et qō sequit ante Ꝟ.ceterum.7 infra.§.proximo.ver. Item nota q̄ alius. Judicatū vidi eum qui sic cum mari to dotem suscepit matrimonio soluto de dote nō teneri 7 ad.l.ij.prealle.que loquit de his qui susceperūt do tem.respondebat id intelligi de illis quoz cōe erat cū viro suscipere sicut pater auus ꝓauus. cū eīm duo rei debendi sint inuicem fideiussores vnus.s.pro parte illa que ꝓuenit ad reliquuz de quo satis no.ff.ad vell.l.vir vxori.§.q̄.facit.ff.de in rez ver.si ꝓ patre.ff.cōmo.l.vñ queritur.ergo leges locum habēt que de fideiussorib9 loquūtur. Item patet ad sensum q̄ si ista forma proce dat lex illa erit ipposita verbis 7 nō rebꝰ ꝯ id.C.cōia de lega.l.ij.in fi.7 de elec.cōmissa.§.porro.libro.vj. et erit ſm id lex ludibrio vt ibi.7.C.de bo.q̄ libe.l. vltima.§. vbi auten.7 erit prohibitum vna via que effectum re/ spicit alia via concedi ad illudendū effectum contra re gulam cum quid vna li.vj.vbi vide concor.plus insta/ re nisi duo resisterent. Primum.s. consuetudo id ap/ probans contra quam tamen facit.l.j.in ti.pre.ne fide/ iuss.que viciat consuetud mē cause que p̄cesserat ꝓhi/ bitidem 7 nondum damnatam fortius igitur posterio rem.scōm q̄ recipit ꝓ vero opinio odoff. que seq̄tur. 7 que placet Dy.vt ibi dicam.7 tamē dico p̄dicta va/ lere posse ad ptem cautōis de dote soluēda.ꝓpter qō hoc exp̄ssi. Z.q̄ a iure ꝓhibent fideiussores mādato/ res dotiū dari adeo vt etiam dāti non obligēt qūocūq3 renuncient.vt.C.ne fideiuss.dotium dent.l.j.7.ij.vt iam dicam potes tamē facere vt ipi vnacum princi/ pali recipiāt 7 ambo sint rei debēdi insolidū obligati sup quo instrumentū hoc mō ꝓficiet. Forma.b.filius q̄ndā d.7.c.filius quondā.f.confessi 7 ꝓtenti fuerūt atq3 asse/ ruerūt se habuisse 7 recepisse.ac sibi integre datas so/ lutas 7 nūeratas 7 traditas esse.a.g.dante 7 soluēte ꝓ dote 7 nōie dotis.b.eius sororis sponse vxoris ipsi9 B. inter denarios 7 res immobiles extimatas.c.lib.turo. exceptioni eius non date 7 solute 7 nō nūerate atq3 nō tradite 7 habite quantitatis pecunie 7 rez immobiliū siue dotis omnino renunciantes necnon ꝓmittentes p se eorūq3 heredes vnusq̄sq3 eoz principaliter 7 insoli/ dum se obligādo dicto.g.p se suisq3 here.soluere da re ac restituere ipsi.b.vel eoz heredib9 aut cui ius 7 ca/ sus dederit ipas.c.lib.turo.in oēm euētum restituēde dotis sub pena dupli dicte quātitatis pecunie stipu.p/ missa 7 refectione ꝛc.vt supra in forma illa.a. dedit ꝛc. vsq3 firma ꝑdurent.postea iūge renūciātes priuilegio siue beneficio nouaz ꝓstitutionū 7 epistole diui adria ani exceptiōi doli ꝓditōi sine cā infactū actōi.7 omni alij auxilio.sed distingue sup hoc. q̄ si mulier dat viro fi/ deiussorem pro dote promissa hoc non valet nec tenet vt in pre.l. Si Ꝟo vir dat vxori 7 p dote conseruanda nec tunc valet nec factum tenet vt in eisdem legibus.si pro restituēda tūc valet 7 tenet ſm odoff. H. 7 hoc vl timum placet Dy.qui sic se iudicasse dicebat vt etiam cy.refert in pre.l.j.C.ne fideiuss.sit ratio. q̄a oīs opinio fatet q̄ soluto matrimonio bene dat fideiussor de do/ te restituenda valere igitur debet datus constante ma trimonio ex quo confertur eius effectus in tempus quo fieri poterat.ff.de dona.inter virum 7 vxo.si cū vxor.in

fi.cum.l.se.de here.insti.l.j.tpus. Item cũ pign⁹ 7 fide-
iussores equiparẽtur.insti.d re.diui.§.vendite.cũ tene
at pignoris datio p dote restituẽda.ff.q po.in pig.ha.
l.j.ff.de so.cẽuis.a ls incipit calipodius. ergo 7 fideius-
sorũ datio p hac pte facit.C.de bo.q̃ li.l.cum oportet.
§.nũc autẽ.7. §.fi. Z. Sed azo 7 accur.ptra.q; lex p-
hibet viro 7 patri ei⁹ 7 cuilibet dotẽ recipiẽti fideiusso
rem dare vxori petẽti.vt in pre.l.C. et in Rica.si ergo
contra fiat non tenet.C.de legi.non dubiũ.x.dist.vide
extra d testi.c.ij.in fi.satis eñ põt credi viro dos cui cõ
mittit 7 credit corpus vxoris.extra de dote p⁹ diuorti
um resti.p vestras. H. vbi de hoc dixi post Hosti.sup
glo.lex em̃. Z.xij.q.j.pcipimus.C.de pac.quen.hac le
ge.nec pindicat viro vel fideiussori si renunciẽt predi-
cte legi.vt in pre.l.non dubiũ. H. Ita no.in pre.l.j.C.
ne fideiuss.§ q̃ tenent ptrariũ dicũt ex illis legibꝰ nõ im
pediri satisdationes spontaneas § solũ lege vel consue
tudine coactas dari quod placuit Ja. de ra. qui etiam
dixit ex cã tenere posse fideiussionẽ de dote saluãda. vt
quia credit maritũ illa dissipaturꝫ inuẽtutis caloze cui
occurrendũ est.C.de bo.q̃ li.l.fi.§.filius. sed ad hoc fa
cilis eẽt respon.cũ matrimonia sint volũtaria quis co-
git mulierem cum tali contrabere. § responderi possz
eam ꝓbabilr ignorasse.facit quod dicã infra.§. prio.
sup x.§ cum mulier. Z. Si xo dos alicui extraneo d
volũtate viri detur ille se poterit de ea restituẽda siue
solus siue cũ marito principaliter obligare. vt dixi vt
infra.§.pri.x.item no.q; alius. ¶ Ceteruz super dotis
augmento instrumentũ sic conficiet. Forma. B.cõtẽ-
tus 7 ꝓfessus fuit atqꝫ asseruit se habuisse 7 recepisse ac
sibi integre datas 7 solutas 7 numeratas eẽ ab.b.ei⁹ vx-
ore inaugmentũ 7 nomine augmenti dotis sue.l.li. tbu
ro.que,ad ipam b.siue dictã.b.p ea puenerũt ex pcio
quarũdam possessionũ quondã.b.pẽis eius sibi iure in-
stitutionis relictaꝫ ab ipsa.a.in ipius testamẽto scpto
manu talis not.exceptõni sibi non date nõ solute atqꝫ
non habite pdicte quantitatis pecunie in augmẽtuz 7
nomine augmẽti dotis pdicte 7 omni alĩ auxilio oĩno
renuncians necnon pmittẽs p se suosqꝫ beredes dicte
b.p se suisqꝫ beredi.stipu.soluere dare 7 restituere eidẽ
siue beredibꝰ eius aut cui ius 7 casus dederit ipas.c.li.
in dictum eu ẽtum restituende dotis sb tali pena ꝛc. vt
in auten.de equali.do.§.illud quoqꝫ. ¶ Et sic nota ne-
cessarium fore exprimi.vnde puenerit petia in augmẽ-
tum data alioq̃n psumit de bonis viri fuisse 7 ptractuz
hmõi in fraudẽ fieri creditoꝫ.ff.de dona.inter vi.7 vx.
quintus mucius.C.eo.etiam.extra.e.c.ij. H. Hic vi-
de quod no.infra.§.pri.x.q̃d si vir diu.7 quod ibi di-
cam. Bal.7.C.de dote canta.l.j.in glo.ordi.7.C.de do-
na.ante nup.l.j.cum si. Z. Item no.q; prima dotis cõ-
stitutio ante matrimoniũ 7 pstãte matrimonio fieri pt
7 dos pstituta iterũ non valet pstitui § augeri.sicut.C.
de dona.ante nup.cũ m'te insti.d dona.§.§ 7 nos. ¶ Si
xo quis pfessus ẽ in instro se totã dotẽ recepisse 7 tam̃
in veritate aliquid supest quod ad tẽpus dari pmitti-
tur.ita scribes. H. Rol.xj.ij.ptis. Z. Forma. A. p-
misit p se suosqꝫ beredes.b.pro se suisqꝫ beredibꝰ stip.
dare 7 soluere eidem.b.aut eius certo nũcio.x.lib.tbu.
hinc ad vnũ annũ pximũ in tali loco pro residuo. 7 ex
causa residui 7 cõplemẽti dotiũ.c.filie sue 7 vxoris eius
dem.b.non obstãte confessione solutõis ipaꝫ dotiũ fa-
cta ab ipsa.b.in instrumẽto dotali scripto manu mei no
tarij sscripti.q; si dictis loco 7 tmino ꝛc. vt.s.de so.x.
vxz.7 facit ad hoc x.q̃ ibi sequit.hoc pbatur.C.d do-
te cau.7 non nũerata.l.j.7 fi.dic sup hoc vt supra d cõ-
fess.§.seq̃tur.ad fi. ¶ Hoc quoqꝫ sciendũ ẽ q; qñqꝫ pa
ter filium emancipat 7 dotẽ vxoris filij quã ipe pẽ rece-
perat ipi filio assignat. H. Forma sequẽs ẽ penulti.se-
cunde ptis.7 ibi in notula pcedenti tm̃ dixit pl⁹ Rolã.
quia instruit mulierem ne dotẽ ipam recipiat nec soce-
rum absoluat qd 7 si faceret non valeret.q; deteriori fie-
ret ex eo dotis ꝓditio.facit ad id.ff.de pact.do.l.de die.
cum.ll.se.sed in aurora postea correxit id dicẽs q; licet
vtile sit mulieri habere socerum obligatũ p securitate
maiori tamẽ si dos assignet.vt supra viro emancipato.
7 fiat de ipius ꝓsensu 7 ipa socerũ absoluat valebit ab-
solutio.monet eũ q; etiã ꝓstante matrimonio dos põt
restitui mulieri vt se 7 suos alat.quare igit ea ꝓsentiẽ-
te ob eandẽ cãm ppter eius 7 suoꝝ alimẽta 7 totl one-
ra supportanda non poterit alteri restitui psertim ma
rito.nil allegat ad primũ § tex.est.ff.de iure dotis.l.mu
tus.§.j.de dona.inter vi.7 vx.l.si quis p vxore. in fi.ff.
so.ma.l.q̃uis.7.l.si cum dotẽ.§.j. 7 sic possz intelligi qd
de iusta cã dicit.C.si con.ma.dos.so.fu.l.vna.vbi etiaz
hoc tenuit Uber.de bo.7 hoc placet Rolan. tamẽ an-
nectit ibi aliam cãm que parũ placet dicens q; hoc ca-
su hic non ẽ dotis restitutio § quedam innouatio.quia
maritus de dote recepta nouũ instrumẽtũ faciet vxori
in quo confitebit se dotẽ recepisse a patre illa consenti-
ente 7 mandante.pater etiam a filio cautionẽ recipiet.
de qua pz in forma que seq̃tur. Z. Sup quo sic instru
mẽtũ ꝓficiet. Forma. Cũ.a.b.filiũ eius a se emãcipauerit
vt pz in instr̃o manu talis nota.confecto. 7 idez.b.mo-
ret vel moraturus sit cum.b.ipsius vxore 7 filijs suis se-
orsum a patre equũq; sit vt dos p sustinendis oneribꝰ
matrimonij ꝓstituta ad euz pueniat q̃ matrimonij on⁹
supportet. Idcirco idem.a.coram me not.testibꝰ.j.scptis
dedit 7 soluit ipsi.b.c.li.tbur.quas recepit 7 habuit do-
tis nomine 7 p dote ipsius.b.tẽpore ꝓtracti matrimonij
inter ipm.b.7.b.pdictum.qui.b. dictam pecuniam ab
ipo.a.patre suo ibidẽ 7 in pñti recipiens cõfitẽs etiaz 7
asserens tantam esse huius quantitatem pmisit per se
suosqꝫ beredes dicto.a.p se suisqꝫ beredi.stipu. onera
ipius matrimonij sustinere 7 dicte eius vxori ac filijs d
cetere alimẽta pstare ac se factuꝫ 7 curaturum omi ex
ceptione remota q; dicta b.vel eius beredes ad quoꝝ
alter ad quem spectaret iparum totiũ restitutio dotes
ipsas ali qtpe vel casu ab ipso.a.vel eius beredibꝰ non
petet nec lis vel questio ei vel eius beredibus ipaꝫ do-
tium vel alimẽtorum occasione vllo tempore non mo-
uebitur vel inferetur a quoqꝫ d iure vel de facto qd si fi
et 7 ob hoc idem.a.damnũ aliquod passus erit confua
bit eum indemnẽ qdqꝫ idem.b.predictam solutionez 7
pdicta omnia 7 singula supascripta ppetuo grata ra
ta et firma habebit tenebit 7 obseruabit nec contraue-
niet p se vel p alium ꝛc. vt supra ppri.§. vsqꝫ ifi.hoc sal
uo q; vbi dicit ibi sub pena.c.marc.dicat sub pena du
pli dicte summe pecunie extra de dona.inter vi.7 vxoꝛ.
p vestras.ff.de iure dotis.si is q̃ sticbum.§.ibi dos extra
de vsu.saluberiter.C.de iure do.l.ij.7.iij. ¶ Si xo muli-
er pro qua pater vel mater seu frater dotẽ dedit pactũ
facit patri vel fratri de non petendo aliqd de bonis pa
ternis rõne quarte instõnis seu iure nature debite qua-
liter tũc instrm conficiet vide supra de pactis.§. instru
mentum.

Formatis instrumen

tis dicendum est de libellis. In hoc igitur ti
tulo sic libellus concipitur. H. ꝑm Bona-
gui.parte secunda colla.v.7 Egv.ca.c.xviij. Z.

Libellus. Coram ꝛc. Propono contra.p. q;
cum olim inter me 7 ipm fuisset ma
trimoniũ de facto contractum.idem.p.a me vel ab alio
pro me recepit.c.in dotem seu pro dote vel in eã dotis
ratione ipsius matrimonij inter nos de facto contracti
qd quidem matrimoniũ quia repertum est non fuisse le
gitimũ fuit iudicio ecclie sepatum.vt si non fuit ꝓctuz
dic q;.c.in dotẽ vel p dote a me vel ab alio p me rece
pit ob matrimoniũ int' me 7 eũ ptractũ quod matrimo
niũ nõ fuit secutũ.quare peto dicta.c.mihi reddi et re-

stitui ꝛ restituēda fore decerni ꝛ declarari. ꝛ ad hoc ipm sñialiter condemnari. extra de coniu. seruo. c. ij. extra. e. c. ꝛ si necesse. ꝛ. c. de prudētia. ff. de condi. sine causa auñ culo. ff. de condi. ob causam. cā da. cā non se. l. j. ff. ꝺ ritu nup. si p̄fe. **Libellus.** Coram ꝛc. con. ego. c. de cto. vel sic. **Libellus.** h. herede. a. quondaꝫ viri mei a quo peto mihi restitui. c. libi. videlicet. l. i pecunia. ꝛ. l. in roba extimata. quas dictus. a. vir meus habuit occasione mei in dotē. ad quod ꝓpono. actē. ex stipula. C. de rei vxo. ac. l. j. in princi. §. proximo. ℵ. potes etiaꝫ. ¶ Eodē modo cōcipiet vir in donati. ꝓpter nup. vt in p̄. c. de prudētia. ꝛ eo. ti. c. fi. ꝛ. c. nup. in fine. ¶ Vel sic. **Libellus.** Coram ꝛc. con. de. p. a quo peto taleꝫ vineam que olim fuit. h. viri mei ꝛ mihi ꝓpter nup. data fuit. vnde cum alꝫ de bonis suis dos mea que fuit. c. solui non possit dictā vineam mihi restitui peto. ad quod rei vē. ꝓpono. C. de donat. ꝓpter nup. aut. ꝓmissa ꝑm. M. de pha. ℋ. Cuius fuit etiam libellus p̄cedēs mihi charta. iij. ista. iij. verba q̄ sequuntur etiam fuerunt ipsius ꝛ p̄cedunt libellū. ℨ. Est autē magnus huiusmodi donationis effectus. Nā si quo tēpore mulier de bonis viri dotez rehabere non posset semꝑ habaret recursum ad rē ipsā donatam. vt. C. ad vell. aut. sine. ꝛ in aut. vt immobi. añ nup. ꝓ totum. ꝛ si mulier viro alienanti consenserit. vel iuri hypotbecarū renunciauerit non nocebit ei ꝛ pacta de dote facta etiā de dona. subintelligētur. C. de dona. ante nup. l. fi. C. de pac. conuē. ex morte. ꝛ. l. lege. ꝛ aut. equalitas. ¶ Et no. ℋ. Hic assumit verba Roff. de libellis iuris ciuil. vbi de hac actione ex stipulatu ꝓ dote ꝛ mixta q̄ dat marito dicit quinq; necessaria que ꝓ positiones patebunt durēt autē verba Roffre. vsq; ad ℵ. sed nunquid. Ibi autē in vlt. colum. inuenies ꝓ eum plene tractataꝫ. q. de marito cuius vxor decessit et filij supsunt ex matrimonio an teneat restituere dotē i qua distinguit an dos fuerit aduēticia an pfecticia. ꝛ in ea an pater fuerit stipulatus an nō. ꝛ si stipulatus an sibi soli reddi. ꝛ hic nō ē dubium an sine boc. ꝛ ponit opiniones contrarias et non adheret. q̄ opiniones not. in. l. dos a patre. C. soluma. remittit ad summā Azo. de rei vx. act. sup ℵ. Item non obijciunt. ꝛ ad summā solu. ma. Ly. in. l. p̄. dos a patre sequitur Dy. qui tenuit cum bñ. Jo. Azo. ꝛ Acc. ꝙ ad patrē redeat ꝛ facit recitationē quondam q̄ legentē delectabit fatet in fi. ꝙ consuetudo approbat opinionē Mar. contrariā. ꝛ idē dicebat. d. m. in p̄. l. ꝛ in. l. vna. C. de rei vx. act. ꝛ ego ꝙ ꝓmuniter statuta municipalia tollunt hoc dubiū sequē. mar. ℨ. ꝙ duplex est actio ex stipul. ciuilis ꝓ dote prima que dat viro ad petendā dotē in qua sic li **Libellus.** Coram ꝛc. con. de. p. q̄ bellus cōci. ꝓmisit se datuꝝ. c. i dote ꝑ berta vxore mea quam dotē mihi dare ꝛ soluere recusat. vñ ago cōtra eum vt illa. c. mihi soluat ꝛ det. ꝛ ad boc ꝓpo. acti. ex stipu. C. de rei vx. act. l. vnica circa p̄n. ac. ergo **Positio actoris.** Pono ꝙ cōtraxi mrimoniū cum Berta. ff. de iure dotis. l. iij. itē ꝙ illud tenet vt ibidē. vt in p̄. c. ꝛ si necesse. itē ꝙ eā ad domū meā traduxi. ff. e. l. nō em. ꝛ. l. ꝓmittēdo. itē ꝙ ꝓmisisti mihi dare. c. ꝓ filia in dotē. C. de rei vx. ac. l. vnica. circa p̄n. xxx. q. v. alit. ꝛ ita certa fuit dos. ff. de iure dot. cū post. §. gener. reus ve **Po. rei.** Pono ꝙ ꝓposuisti cōtraherō sic. re matrimoniū cum Berta. sed post repudiū interuenit. itē ꝙ illa tibi ē in tercio cōsanguinitatis gradu. extra eo. de prudētia. Itē ꝙ eā sine dote accepisti. infra ℵ. pri. ¶ Secūda autem. ℋ. scire debes ꝙ de p̄cedēti nō ē. q. quādo nascat. quia incontinēti nascit. ß de ista disputat. Ideo qꝛ datur dos sub conditōe oīno extitura. s. diuortio facto restituēda ꝛ sic statim nascit. ß nō intētat nisi matrimonio soluto ꝓ eis facit. ff. de condi. inde. l. nā ꝛ si. ꝛ. l. quod sub conditōne. ꝛ ff. quādo di. le. ce. l. si cū heres. Sed Jo. placuit ꝙ soluꝫ soluto matrimonio nascerēt. de boc Roff. vbi supra. i fi. ℨ. Datur vxori vl patri eius vel heredibus soluto matrimonio ꝓ dote data repetēda. constante em matrimonio nō repetit nisi viro ad inopiā vergēte. vt infra ver. sed cū mulier. in **Libellus.** Coraꝫ ꝛc. con. qua sic libel. concip. de. p. olim marito meo cui dedi. c. in dotē quando cum eo cōtraxi. vnde cum matrimoniū id bona gratia diuortiuꝫ solutum sit dotē illam mihi peto restitui. ꝛ ad hoc ꝓpo. ꝛc. C. de rei vx. ac. l. vnica bona gratia sepatur. ꝛ ē locꝰ repetitōi. vt pote si fiat monachus. C. de epi. ꝛ cleri. l. fi. extra de conuer. coniu. c. j. sed ꝑm canones non potest regulariꝫ vnꝰ intrare ꝛ alter in seculo remanere. xxvij. q. ij. multorum ꝛ. c. agathosa. ꝛ extra de conuers. coniu. ꝓ totum. porro si matrimoniū morte soluatur. sic concipitur libellus. **Libellus** con. ꝛc. de. p. ꝛ. m. heredibus. t. olim mariti mei a q̄bus peto vt mihi reddant seu soluant seu restituant. c. lib. vel domos vel vineas quas inextimatas eidē. t. viro meo in dotē dedi cū fructibus inde ꝓceptis. ꝛ ad hoc ꝓpo. ꝛc. vt in predi. l. iij. §. actio. ꝛ. §. fructibus ideo dixi inextimatas. quia ille dicuntur ꝓprie dotales. vt in. e. l. §. cum autem. Si autē darētur extimate tunc petitur extimatio sola. ff. ꝺ iure dotis plerūq; C. eo. si inter viꝝ. ac. ergo sic po. ℋ. Nō in proximo libello. sed in illo qui p̄cedit primum. **Po. ac.** Po. ꝙ tu maritus vergis ad inopiā. ex de cōsuetu. ex parte. Itē ꝙ mrimoniuꝫ solutū ē bona gra. itē ꝙ tibi marito solui. c. ꝓ dote. iteꝫ ꝙ fuisti ꝓfessus te recepisse dotē ꝛ tēpus legitimū trāsiuit. reus **Po. rei.** Po. ꝙ matrimoniū adhuc duro sic. rat. item ꝙ bñ facio facta mea itē ꝙ tui culpa factū ē diuortiū. puta qꝛ adulteraſti. extra. e. plerūq; itē ꝙ ꝓmisisti dotē ꝛ nō soluisti. itē ꝙ mrm monū cōtractū fuit sine dote. vt. xxx. q. v. si q̄s diuinis in aut. de trie. ꝛ semis. §. neq; illo. i fi. coll. iij. Sz contra e. q. nullū. itē ꝙ dotē solui tibi matrimonio cōstāte qꝺ fit in casibus. ff. de iure doti. mutus. §. manēte. alꝫ non. C. si constante matrimonio dos solu. fu. l. j. Sed no. ꝙ vir lucrat dotē ꝓpter adulteriū vxoris. vt extra de donati. inter vi. ꝛ vxo. plerūq; ¶ Sed nunquid. ℋ. Hic assumit ℵba Alber. gal. ti. de dotibus. ℨ. Adulteriuꝫ filie nocet patri qui eam dotauerat vt dotē pdat. dicūt quidā ꝙ sic. arg. in aut. de nup. col. iij. ℋ. Que ℞ica cū capiat charta. vij. nimis cōfusa fuit allegatō. Alber. dicebat in p̄nti puto melius dictū fuisse. §. si igitur mulier. ℨ. Ar. cōtra. nec obstat. p̄. aut. quia ibi loquit q̄n do alꝫ ꝺelinquit. de boc nota. C. de iure dotis. l. si dotē. C. de diuor. ꝛ repu. l. consensu. ℋ. Vide quod dixi. e. ti. plerūq; sup vlti. glo. ℨ. Itē no. ꝙ actio de dote cōmunis est patri ꝛ filio. quod dic vt supra de actore. ℵ. itē filia. ¶ Quid si filiafamil. renūciat iuri hypothecarū. ꝛ cōsensit i cōtractu mariti nūquid nocet p̄ji. dic ꝙ nō. ff. so. ma. l. ij. ℞n. j. Interest em p̄ris hīe filiā dotataꝫ. quia posset vir p̄mori. ꝛ ipa etiam posset sine liberis decedere. ff. ad. l. aquil. l. in. l. alij cōtra cum non noceat patri in eo casu in quo dos ē reuersura ad patrē. vt. ff. de pac. do. l. cū dos. ß de cōsuetudine nō reuertitur ad eum. sed ad liberos qui ex illo matrimonio extant. ℋ. Dicebat Alb. vel ad maritum si liberi nō extant. ℨ. ¶ Circa cōsensum vxoris vl viri i alienatōe rei dotalis vide supra de emp. ꝛ vēdi. §. ij. ℵ. ß nūquid ꝛ seq. Bal. nota ꝙ filia nō potest renūciare iuri hypothecaꝫ in p̄. iudiciū patris. Itē nō potest renūciare hypothece sibi consignate ꝓ dote ꝑ. l. vbi ad hoc. C. de iure do. ℵ. q̄d si mulier. quod no. ℨ. ¶ Sed pone filius emācipatꝰ recepit dotē iussu patris. queriꝫ an pater teneat. videt ꝙ nō. vt. C. li. x. de filiofa. no. ad mu. l. j. nam si eēt in potestate teneret. vt. ff. so. ma. si cum dotē. §. pe. Sed distingue. quia aut affirmauit eū i sua potestate cē q̄ casu te-

netur.vt.ff.de dolo.7 eleganter.§.fi.7.l.se.ff. quod falso tu.auc.l.nouissime.aut non affirmauit.7 tunc non tenet in culpa em fuit qui interrogauit.ff.d exerci.ac.l.fi. ff.de re iudi.qui cum alio contrabit.ff.ad macedo.l.penul. ¶Sed quid si filiussa.recepit dotē de voluntate 7 parabola patris.7 videtur q bona patris nō sint obligata p dote.vt.ff.q iussu.l.penul.dic tamen contra cū teneat pater actiōe de dote.ff.so.ma.si cum dotē.§.trās grediamur.7.C.de rei vxo.act.l.vnica.§. 7 vt plenius. ¶Quid si mulier minor.xij.an.contrahēs matrimonium dedit fundum in dotem.deinde repudians virū repetit fundū 7 fructus pceptos opponit ei q habuit alimēta.querit an possit.dic q de rigore iuris repetet fructus.Bal.ff.quod fal.tu.l.pe.p Bar. 7.C.de bo.q li.l. non sine.p glo.Z.Secus de equitate.vt nota.ff.de in re dotis.ff.so.ma.fructus.H.De viro autem minore xxv.annis an bona sua sint obligata pro dote quaꝫ recepit.not.Accur.in.l.fi.C.de legi.tu. tu dicas q sic p.l. ij.in fine.7.iij.in prin.ff.de re.eo.7 quia ex quo pmittit ei matrimoniū contrahere.ergo 7 accessoriū scz dotē reci pere.extra.e.ti.c.iij.bene facit.ff.de iure dotis mut⁹.Z. ¶Quid si pater p filia emancipata det dotē nunquid hec dos est pfecticia vel est aduenticia. de hoc nota .C. de rei vx.act.l.j.§.exactio.7.§.extraneaꝫ.H.Dicebat Alber.p ibi no.7.ff.de iure dotis pfecticia.§.si pater.q sapientes in hoc discordant de hoc etiam.ff.sol.ma.l.q. §.q si in patris.7 tene qd ibi no.in fine prime glo.s. q nomine pfecticia est.sed nomine 7 iure non nisi sit ī potestate.Z.¶Itē no.q alius pōt cū marito simul recipere dotē.vt.C.de dote cau.7 nō nu.l.fi.C. ne fideiusso. vel mā.do.denī.l.ij.vbi d hoc supra pri.§. illud quoqꝫ in fi.H.Vide qd ibi dixi in princ.Z.¶ nūquid bona viri sunt obligata pro alimētis sicut et p dote.H.Est sciendū Ja.de ruff. q siuisse de alimētis pteritis denegatis a viro.an p istis vxor habeat tacitam hypothecam 7 casū formabat ī vxore soluto mrimonio repetēte dotē.an etiā p ill tūc habeat hypothecā sicut p dote tenuit q nō mouet q nō repit hoc iure scriptū vt sequit. bñ facit de sen.ex.is qui.j.respon.li.vj.itez.l.ptrahit.ff. de pig.apte dicit hypothecam in rebus non haberi nisi p pactum 7 consensum si quo casu hic lex quocūqꝫ motiuo vulneret p.l.aliud vulnus inferri nō debet.sufficiat regula q contra rationē.ff.de regu.iur.7 regula que a iure.li.vj.cū concor.ſm pdicta dicit potissime moueri p.l.assiduis.in fi.C.q po.in pig.ba.7 de admi.tu.l.impuberi.7.ff.de stipu.seruo.si seruus ꝓmunis.in.j. respō. 7 dicit q auxiliat l.in aut.de nō alie.aut pmu.§. vt autē lex.colt.ij.Subdit etiaꝫ dici posse alimenta non esse onera pdioꝝ.hoc vez nisi specialiter a testatore vel ex pacto essent ad id deputata certa pdia.7 sic loquat.l.ij. ff.de ali.7 ci.lega.in fine.Z.Videt q nō. Nā de dote tm ē expssum.C.de rei vx.ac.l.vnica.§.7 vt plenius.C. qui po.in pigno.ba.l.fi.Sz dici potest q sic matrimonio constante cum ali debeant iuxta quantitatē dotis 7 ipsius conditionē.ff.so.ma.si cum dotē.§.si constante. Nam onera facultatū sunt de vsufructu.ff.de vsufruc. si pendētes.Bal.ar.ff.de pig.acti.l. si necessarias.§. fi. secus si vir nō haberet dotē.Z.Sed eo soluto nō cuz tunc nō teneat alere nisi vt pdixi.Quidā tm dicunt bona obligata esse tm p dote 7 nō p alimentis cum maritus psonali actione teneat.de bis alimētis vide sup qui fi.sint leg.§.nūc dicamus.7 sequē.H. Hic continuabat olim ꝑ.vtꝫ circa fi.§.q totū. vsqꝫ ad fi. est de verbis Alber.quod ē intermediū post primā publicationē fuit supadditum.Z.¶Sed querit vtrum mulier possit pmutare dotale pdium vel in pecunia vel in alio fū do.sup hoc dicunt quidaꝫ q mulier pmutare pōt rem dotalē.arg.ff.de iure dot.si cū nuptura.l.se.7.l.fi.H. Puto Guil.vidisse scripta Mar.de pba.q hanc.q.et sc.plene psequit dicēs q si bñ inspiciatur.l.fi.bic alleg. ppter solam vtilitatē ibi fit alienatio. dicit etiam id expssum in.l.siue generalis.eo.ti.quē negat loqui de mobilibus cum finis dicat decreto iudicis alienationē permitti que pmissio tempore illius.l. nō habebat locuz in mobilibus.C.d admi.tu.lex que.ff.de fū.do.l. lex iulia. itē expssum est in.l.ita constante cuz.l.se.ff. de iure dot. que dicunt fundū vel rē pmutatā esse dotalē.de.q.sequitur q etiam cum viro pmutare possit p fundo magis idoneo.ff.de iure do.l.mutus.nec refert a quo talē fundū habebat cum eius nō interesit.ff.de senatore.l.senatoris.7 de verbo.obli.cum seruū.nec obstat q sit maritus cum nō phibeat cum illo contrabere nisi donando.vñ vēditio inter ipsos bona fide facta valet.ff.hoc.eo.ti.q autē.§.imperator.ad casum facit.ff.de iure dot.cū i fundo.§.vxor viro.in fi.p quē.§.dicit q etiā in pecunia vi det pmutari posse.Nam si hoc licet cum extraneo fortius sibi videt licere debere cum viro sic vt 7 pecuniaꝫ posset in dotē habere.7 hoc casu soluto matrimonio facilis esset extimatio vt ibi in ꝑ.sicut añt.itē pone alt.infra in fine respondebo ad obiectionē que ibi tangitur. Z.¶Sed an cū viro.7 dicunt quidā q sic. Bal.ff. d iure do.l. ita constante.7.l.fi.Z. Si eius in hoc verset vtilitas.ff.de transac.cum hi.§.pe.ff.de iure do.plerūqꝫ.C.de sacrosanc.eccle.aut.sed 7 pmutare. extra d bis que fiunt a p. sine cōsen.ca.cū apostolica.sine rē cū re.sine rē cum pecunia.vt.ff.de iure dot.cū ī fundo.§.vxor viro.in fi.7.l.ita 7 pecunia etiam dotalis poterit in predia conuerti.H.De quo non dubitat.Z.ff. de pac. do.si mulier.7.l.cū maritus.Rn.j.7 facit.ff.de dona.inter vi.7 vxo.si sponsus.§.ij.7 iūge qd no. supra.de emp. 7 ven.§.iij.ꝑ.Itē pone.¶Sed cū mulier viro.H. vt no.in.l.vbi.idē in socero qui recepit dotē.ibi etiaꝫ not. quid si vir 7 socer recepit 7 alter ad inopiā vergit. 7 licet sit opi.an id possit p illā.l.an p ius nouissimū.certuz tamē est q agere potest.interest em eius plures debitores habere.ff.de li.le.l.iij.in fi.ibi etiam no.7 plenius p Odof.q non excludet vir vergēs ꝛc.vxorē agentē offerēdo fideiussores.quia fragilis est cautio. qua nō obstante posset fieri egenus.7 sic se vix et plē sustētare nō posset.quod vult.l.illa.facit.ff.ad trebel.qui ita.§.j. nō obstat decre.pe.e.ti.vt ibi no.in fi.iij.glo. Sic etiā soluit alia.q.An alij creditores mariti possint vxori dotez offerēdo petere bona vxori p hypothecā assignata vel ab ipa possessa ſm.l.C.de pigno.l.seruus.7 respōdet q non.cuz vxor illa tenere debeat p se 7 marito 7 filijs alē dis.vt in.l.vbi.7 hoc constāte mrimonio. illo autē soluto id possent ſm Jaco.de are.qui id dixit in .l. cuz tibi. C.qui po.in pig.ba. hac ratione etiam dicit q vxor vltra dotē res aduocare nō potest vel incumbere pignori sicut alij creditores.vt dici solet ī aut.ei qui iurat.C. de bo.auc.iudi.pos.quia cum agat ex speciali vt se 7 sua os alat vt est dictū nō posset incumbere pignori sine iniuria creditoꝝ quibus nō licet offerre.sic.C.cōia de leg. l.j.vbi etiā agit hypothecaria solū p quantitate debiti. Z.Ad inopiā vergēte.H. Innuit hoc de nouo euenire.si em scienter nupsisset inopi cessaret bñficiū illius l.ſm Mar.de pba.in.l.vbi.facit.ff.vt in pos.le.si is a q. §.fi.7 decre.pen.eo.ti.infra alle.si ignorauit secus. facit de elec.nulli.lib.vj.ff.de confir.tu.l.infirmādo.7 de iure do.l.in rebus ibi ex quo clarius ꝛc. Z.Possit agere cōstante matrimonio p rebus mariti sibi p dote 7 p donatione propter nup.obligatis.vt.C.de iure do.vbi queritur an dotē repetere poterit p eandē.l.dixit Alber.q non quia ibi nil dicit de dote. 7 pbatur satis ibi in prin. vbi dicit rebusqꝫ extra dotē ꝛc. Sed poterit recuperare illa p.l.C.de colt.aut.quod locū.alij contra extra d dona. inter virum 7 vxo.c.pe.extra de consue.ex parte.poterit etiam mulier petere res paphernales.vt in pre.l.vbi.ī prin.ibi rebusqꝫ ꝛc.7 etiā dona.propter nup. vt in autent.ibi posita.¶Sed nunquid poterit desiderare vt

res sibi dentur insolutum. Rñ. non ꝑm Ubertñ. alioquī alienare possit. quia dominiū acquisiuisset. instit. de offi. iudi. §. penul. 7 in p̄. l. vbi expresse dicitur q aliena re non potest. ß res bñ habebit 7 eis vtetur cum viro 7 filijs. Azo tamē no. ī pre. l. vti. ver. ita tamen. q ei dari possunt insolutum. licet alienare nō possint. Z. Quid si vir ē in banno vel excōmunicatus nunquid de his rebus alet? Rñ sic. C. de cri. expi. hered. aduersus. ff. soluma. si cum. §. si maritus. lxxvj. dist. pasce. 7 non obstante banno vel excommunicatione viro cohabitabit. vt xj. q. iij. quoniam. extra de sen. exc. inter alia. H. Quia hic de bannito 7 excōmunicato tractat de his duo breuia videamus que sunt Alb. 7 odof. q. incipit 'quidā pater. An uxor sequi nolēs bannitū possit repetere dotē. ad negatiuam inducit certas causas in iure expressas q quas uxor repetere potest dotē inter quas ista nō ē. ergo ꝛc. ff. de his qui sunt sui vel alie. iuris. l. patre. de sententi. ex. is qui. lib. vj. Item si promittat quis dotem post mortē stipulatio nō committit p deportationē. ff. de ꝟb. ob. ex ea parte. §. insulam. ad idē. C. de dona. inter virū 7 uxo. resq; item uxor calamitates 7 infortunia viri participare debet. ff. so. ma. si cum dotē. §. si maritus. solue bat q iure codicis repeterepoterat. quia enm sequi nolēdo 7 repetēdo patet mutatus eius affectus erga virū hoc dicit p. l. j. C. de repud. item dicit idē iure autenticorum. C. de bo. dam. auten. bona. fatetur aūt matrimoniuz nō esse solutum quo ad id vt alij nubere possit. sed habetur pro soluto quo ad repetitionē dotis. si tu ponas p bannum bona confiscāda nō esset. q. sup quo vide qd dixi de edic. instru. §. compēdiose. ꝟ. xj. 7 sub ꝟ. secūdo oppo. in prin. an autē uxor viz teneat sequi. no. xiij. q. ij. vnaquęq; 7 qui ma. ac. po. c. j. Secunda. q. fuit Rof. 7 ē. xxj. de excōicato qui parere nō vult. 7 ī excō municatione 7 contumacia pseuerat. ꝑpter qd uxor nolēs ei cohabitare repetit dotē p vtilē actionē ex stipulatu querebat an iuste petet. 7 quia ista. q. in volumie habet. 7 facit ad p̄cedentē. ideo vtrūq; breuiē trāseo q eādem em. l. j. C. de repud. 7 eius ratione soluit q iure ciuili repetere possit. iure poli vel diuino dicit maritum absoluēdū cū 7 duret matrimoniū 7 uxor illi cohabitare tenet nil allegat. vide p. decre. inter alia. 7 qd ibi no. in pe. glo. 7 quod sup ea dixi 7 remisi. 7 quo ad casū vide Hosti. in summa de sen. ex. §. fi. sup ꝟ. lex. Z. Sz quo iure aget mulier. Rñ. contra detētores aget hypothecaria contra maritū psonali. 7 prius debet cōuenire viz q extraneos. C. de ac. 7 obliga. aut. bodie. H. De hoc plene q Ly. in. l. vbi. in. ix. q. 7 se. ibi tractatur. an teneatur alere socerum. Bal. Vel dic q mulier aget nō p actionē de dote restituenda sed p conditionē ex aut. quod locum. C. de colla. Sed ī quo ē priuilegiata inſtā tia dotis. Respondeo vt no. ff. so. ma. l. j. q glo. 7 Bar. Z. Sed nunquid maritus vocabit. Respondeo sic vt. ff. de adopti. Nam ita. 7 dabit ei libellus. vt. iij. q. iij. offeratur. et diffinitiua sñia fertur cum iure ordinario procedat. 7 poterit appellari ꝑm Aber. 7 sic concipit.

Libellus. Lo. Z. Agit. D. cōtra. B. viz suū vt det ei 7 soluat. c. noīe dotis sue. q ꝟgit vl vergere cepit ad inopiā quā dotē sibi dedit. vt ī p̄. l. vbi. 7 in ꝑ. decre. ex pte. Quid si vir vocatus nō venit nūquid recipiet pbatio mulieris 7 ei condēnabit ad restitutionē dotis: rñdeo nō. q̄a regulariter sñia nō fert lit. non contest. vt. C. de tēpo. app. l. fina. extra vt li. non contesta. quoniam. ß mittetur mulier in possessionē bonoz viri. vt. C. de bo. aucto. iudi. pos. l. cū ꝓponas extra de eo q̄ mit. in poss. cā rei ser. p totū. 7 stabit ī possessione vt reus tedio affectus veniat respōsurus. vt. ff. vt in poss. le. si is cui. vel dabit insolutū de bonis eiꝰ vt dixi. Si autē ipe postmodū dines efficiat mulier ei restitui it dotē. H. Cōtrariū no. in. l. vbi ī glo. pe. p q̄ glo. facit. ff. q̄ satisda. co. sciēdū. in fi. facit etiā de re. iur. factū legitime cū cōcoz. lib. vj. Item in dubio hoc tenendū q fauorabilius ē dotibus. e. ti. nup. ff. de re. iuris. in ambiguis. facit etiā textus illius. l. in fi. qui videt admīstratiōnē viro cōcedere solū in rebus postmodū p eum acquisitis. Scias q hanc. q. tractat Ly. in. l. vbi 7 ē sua. q. xvij. ß plenius dicā 7 quomō vltima. q. istius ti. s. abista differt ibi dicam. scias q secunda opinio supioz ꝓtraria fuit Azo. tenētis q maritus locuplex factus p conditionē sine causa dotē recuperare 7 exigere poterit cuz datū ob cām fuerit que non redijt ad nō cāz ꝓpter qd licite repetitur. ff. de condi. sine causa. l. si fullo. ff. q̄ sa. da. co. si a barbitro. et hanc ponit Ly. non plus ꝛ insisto. sed habeo terciam opinionē Ubert. de bo. qui tenet q plus ē q ipso iure dos exacta redeat ad maritū locuplete factū. alī. ff. de re. di. ripaz. §. fi. 7 l. seq. in princi. ff. de reli. 7 sump. fu. l. cum loca. de cura. fur. l. j. in prin. cessante eīm cā cessabit effectus. C. de epi. 7 cle. l. generaliter. d resti. mil. l. fi. de testa. mil. l. pe. ff. de pactis. l. quod dictū. ponderat etiā q cessat cā legū. s. pre. l. vbi. 7. C. de coll. aut. quod locū habet. ff. so. ma. si constante. 7 in aut. de equali. do. §. illud quoq;. Cessent igit leges ipsaz causis cessantibus. ff. de iurepa. adigere. aduerte quia ī hoc hec opinio differt a proxima. quia ꝑm illam oportebit adiri iudicem qui sup libello dando sup conditione sine causa pronunciet hic nō. ß auctoritate ꝓpria illā administrabit vt prius. vel si diceres iudicē adeunduz solum adibit sup hoc quod declaret dotē ipo iure ad maritū reuersam. Z. Quia res ē in pristinū statū reducē da. arg. ff. de re. di. intantū. ff. de reli. 7 sump. fu. cū loca. ff. de serui. ru. p̄. 7 attilicinus. in fi. ij. q. iij. §. notandū ī fi. Quid si mulier velit has res quas p hypothecaria vēdicauit alienare. rñdeo nō potest sine mariti consensu. vt patet in p̄. l. ij. hoc patet etiā reiven. dotalis. extra arg. ff. si quis cau. si eū. §. qui iniuriaz. 7 no. ff. e. si inter. Illud etiā querit ecce mulier repetit dotē ab heredibus viri illi volūt deducere expēsas a viro factas in defēsione 7 exactione rez dotaliū. querit an possit. et videt q sic necessarie eīm fuerunt. vt. ff. d neg. gest. qui aliena in fi. quia iudiciū reddit in inuitū. ff. de ver. oblig. inter stipulantē. §. j. Unde dotē minuēt. ff. de impe. in reb. do. fac. quod dicit. Item commodū dotis principaliter ptinet ad eaz. vt. C. de iurē do. l. pe. igit 7 onus ferre debet. arg. C. de cadu. tol. l. j. §. p secundo. Item vtiles fuerunt. quia cām pdidisset nisi eaz defendisset. 7 vtiles expēse sunt viro restituēde. vt. ff. de impē. ī rebus do. fac. l. voluntarie. 7 ar. ff. fami. herc. ex pte. arg. contra. quia vir dominus ē fructuū. Unde 7 vt dñs res dotales tuetur. ff. de impen. in rebus do. fac. l. ij. 7. l. quod dicit. et eius ē actio dotis. C. de rei vē. l. dote. C. de iure dot. de his. ita 7 dispendiū eius esse debet. vt. ff. de vsufruc. hactenus. §. modica. 7. l. pēdente. in fi. itē lex hoc statuit in simili casu. C. de bonis maternis. l. j. 7 . C. de bo. q̄ li. cuz nō solū. §. vbi. vñ 7 hoc statutū esse debz intelligi extra de ꝓsti. trāslato. ff. ad. l. aquil. illud. ff. de ꝟ. obli. a ticio. et hoc verius videt. Nam aut vir vincit aut succubuit. si vincit debet aduersarius ei in sumptibus condēnari. extra de pac. calumniā. C. de iudi. ꝓperandū. q si culpa iudicis factū nō sit habet actionē cōtra iudicē. vt. c. tit. sancim⁹. si ꝟo factū sit habet act. iudicati. et sic vtroq; casu videt expēsas q̄s fecit habere cū habeat actionē. ff. de reg. iur. qui actionē. frustra ergo repetit quod habet. ff. de regulis iur. si quis dolo. §. fi. extra de iudi. examinata. si autē succubuit et cā bona erat frustra petit qd impedit. ar. ff. de euic. si p imprudētiā. et. l. si iō. extra de emp. et vē. c. fi. si cā mala fuit sibi imputet. q; inutiliter expēdit. ar. C. de admi. tu. nō ē ignotū. ff. e. quotiens §. fina. Quid si mlier agit ad dotē cōtra heredes mariti. nūquid illi possunt cōtra cā opponere d adulterio. H. Quasi ad lr̄am sed plenius posuerat hunc ꝟ. sup de excep. §. dicto. ꝟ. itē q̄re ecce. Z. Et videt q sic. vt

De dote post diuor.

C. de adulte. l. fi. prope fi. ff. qui ⁊ a quibus. sed ⁊ si maritus. Nam post mortez agitur de crimine propter bona. ff. de iure fisci. eius qui. C. de inoffi. testō. si quis filiū ⁊ in modum exceptionis queritur de crimine. ff. de adulte. l. ij. §. si publico. Item que annua sunt ad agendum ℞. ff. de excep. dolī pure. in fi. ar. contra. ff. de accu. ex iudiciorum. C. de inoffi. testa. omnimodo. C. de reuo. do. l. fi. Ja. dixit q̄ nō competit exceptio cū nō lucret maritus dotē cum nō accuset de adulterio ⁊ inscribat. vt in auc. vt li. ma. ⁊ auie. §. quia ℵo. coll. viij. sed Alber. papi. contra. H. Cui videt fauere Acc. C. de rei vxo. ac. l. vna. §. illud proculdubio. Z. sed qua actione vir repetet donationē ꝓpter nup. vbi matrimonium separatuz ē propter errorem conditionis. respon. non p̄ act. ō dote. quia dos non potuit constitui cum ipsa esset seruа. sed p̄ act. de peculio. ff. depositi. lucius. H. De dote vi de de coniu. ser. in fi. Z. Sed si matrimoniū ex aliqua causa sepatur vt extra. e. mulieres. qua actione petetur dos. nō em̄ petetur actione de dote. quia nullū fuit matrimoniū. ff. de iure do. l. iij. ff. de condi. ob tur. causam. l. j. Rn. habebit locum condi. ex illa legi. ff. de condi. ob tur. cām. ar. C. so. ma. si ignorans. vel alia ⁊ illa erit priuilegiata sicut ⁊ actio. de dote ar. ff. de peculio ex facto ff. de priuil. cre. l. ij. H. De hoc. e. ti. c. iij. in prima glo. Z. Quid si vir diu post contractū matrimoniū fecit augmentū dotis vxori facto inde publico instrumēto nunquid eo mortuo poterit illud repetere: et videt q̄ non. p̄sumitur em̄ donatio exquo instrumentū in domo viri factū ē. ar. C. de dona. ante nup. cum te. ff. de do. inter vi. ⁊ vx. l. pe. ad idē. ff. eo. cū sponsus. §. igit. ff. ō cōtrahē. emp. si quis. p̄sumitur em̄ fraus eo quia diu post ipīs cohabitantibus factū est. in auc. de equali. do. §. aliud quoq; ℵ. ⁊ ne. ff. de ritu nup. que in prouinciā. §. diuus. ff. de dona. l. post contractū. extra de app. ex pte. Sepe em̄ inanit. H. i. ī maiori quantitate quā veritas habet. Z. dotes in instrumentis conscribunt. C. de bonis ꝓscriptis. si quis post hanc. C. de donat. cā mor. l. j. ff. ō proba. qui testō. ff. de le. iij. ticia. §. Caius. nec instrumentū facit dotis augmentū. sed numeratio dotis. C. de donat. ante nup. l. j. arg. contra. quia standū ē instrumēto. nisi contra p̄betur. C. de cōtraben. ⁊ cōmit. stipn. l. optimā. nec p̄sumitur dolus nisi contra p̄betur. ff. de p̄ba. quotiēs. §. qui dolo. pmissum est em̄ tale augmentū fieri. C. de dona. ante nup. si constante. sup hoc potest dici q̄ si instrumentū clāculo factū est tunc p̄sumit fraus aliter non extra. vt ecc. bñfi. c. vnico. ff. de ritu nup. l. fi. ff. de admi. tu. l. non existimo. vel dic q̄ si tēpore confecti instrumēti. iiij. habebat creditores. ⁊ augmentū consistit in rebus mobilibus tunc p̄sumit fraus. arg. in pre. §. aliud quoq; in fi. ⁊ ff. qui in frau. credi. l. omnes. §. lucius. C. de dona. añ nup. auc. eo decursum. secus si ī immobilibus. quia p̄ se constant. C. lib. x. quādo ⁊ qui. q̄r. pars debe. l. ij. H. Vide supra. §. proxi. ℵ. ceteruz. ⁊ si aduertis hic p̄sequitur solum de fraude creditoruz nō de fraude legis que donationē ꝓhibet. huius ratio. q̄a q. supponit maritum mortuum. ⁊ sic confirmata erat. e. ti. c. vlti. Scias q̄ Lamber. de ramp. q. que incipit. Cō mune talis loci de hoc tenuit q̄ si vxor contra creditores mariti p̄ducit duo instrumenta dotalia vnū factuz tēpore nuptiarum. aliud longe post nō defendet contra creditores nisi ex primo cū illa p̄sumat vera. ⁊ reliq̄ machinata ⁊ ficta que peti nō pōt. C. plus valere qđ agi l. j. ad vell. l. si mulier. ff. de admi. tu. si minoris. Subdit q̄ ad hoc vt valeret dotis constitutio constante matrimonio fieri debebat p̄ modum augmenti p̄ prealle. auten. de equa. do. super. ⁊ ꝑm formam datā. §. proxi. sub ℵ. ceterum. ⁊ p̄ hoc intellige quod ibi dicitur in ℵ. seq. q̄ secūda dos constitui nō potest. ß prima potest augeri. cā tamē specificata. vt ibi patz. Z. In summa nota q̄ plura sūt priuilegia dotis primū ē. C. de here. cogno nim⁹. Secundū. C. ad vell. si dotales. ⁊ l. fi. Tercū. C. de iure do. si stipulatio. ⁊ de do. añ nup. cū añt. Quartū. C. de dotis pmiss. l. iij. ⁊ l. fi. Quītū. C. de iure do. vbi ⁊ l. in rebus. Sextum. septimuz. octauū ⁊ nonum. C. de rei vx. act. l. vnica. in princi. §. plenius. ⁊. §. accidit. ⁊ auten. sed q̄nis. Decimū. C. de admini. tuto. lex que tutores. C. de iure doti. si gener. Undecimū. C. cōia de leg. l. fi. ⁊ auc. ibi posito. Duodecimū. C. ad trebel. auc. ꝓtra rogat⁹. ⁊ auc. vbi. Decimūtercīū. C. q̄ po. ī pig. ha. assiduis. ⁊ auc. si q̄s ex reb⁹. Decimūq̄rtū. C. ō bo. ꝓscrip. si q̄s. ī p̄n. Decimūq̄ntū. ff. de cōdi. inde. cū his. Decimūsextū. ff. de pac. do. de die. ⁊. l. attillicinus. Decimūseptimū. ff. so. ma. si cū dotē. §. ij. Decimūoctauū. ff. de alim. ⁊ ci. le. vnus. §. fi. Decimūnonū. ff. ad. l. fal. si vsus. §. fi. Vicesimū. ff. vt ī pos. le. l. pe. ī fi. Vicesimūp̄mū ꝯ psonales actōes. ff. de p̄uil. cre. l. ij. §. fi. Vicesimūsecūz. ff. ō bo. dā. q̄cūq; Vicesimūsecūdū. ff. de iure doti. ī ambiguis ff. de re. iu. ī ambiguis. ff. so. ma. si cū dotē. §. fi. Vicesimūq̄rtū. C. de beret. auc. Itē dotl. ¶ Utr̄ cā dotl spectet ad eccl'iaz no. ex̄ de fo. p̄pe. ex tenore. ⁊ videt q̄ sic cū accedit cause mr̄imoniali. extra. e. de prudentia. H. Distingue vt ibi not. in glo. ij. Z. ¶ An mulier p̄ferat habēti exp̄ssam hypothecā. no. C. qui po. in pig. ha. assiduis. extra de pig. ex lr̄is. ¶ Sed nunq̄d p̄feret etiā postea quesitis habēti exp̄ssam hypothecā forte nō cū eq̄ paret habēs generalē habēti specialē ⁊ exp̄ssam. vt. C. qui po. in pig. ha. si generaliter. vbi de hoc. ⁊ an hz priuilegiū in bonis socij no. in p̄. l. assiduis. ¶ Sz pone maritus cepit male vti substātia sua ⁊ quedā consumpsit et postea ad bonos mores conuersus bene negocia sua gerit vxori nihilominus dotē repetit. querit an possit: Rn. Azo dicit q̄ sic. quia actio semel competēs postea nō desinit. ff. si quis caut. l. qui autē. §. j. ff. de eden. l. j. et ij. §. j. ff. de euic. euicta. §. ij. ff. de ac. ⁊ oblig. quecūq;. Ac. ⁊ h. contra. quia cessante causa ℞. extra de appella. cum cessante. ff. de pac. l. j. §. si dictū est. C. de epi. ⁊ cle. l. generaliter. C. de inge. ma. l. j. ⁊ ij. nisi ad inopiā sit p̄ductus vel nisi euidens sit facultates non sufficere. extra de cōsuetu. ex parte. C. de iure dot. vbi. ff. so. ma. si constante. ff. de cur. fur. l. j. C. de sen. pas. l. fi. in auten. vt cum. ō appell. cog. §. si quis de parētibus. coll. viij. de hoc ī p̄. l. vbi. H. Salua pace Alber. gal. cuius fuit iste ℵ. Rubrica de dotibus in fi. ⁊ auctoris ista. q. diuersa est ab illa que no. in. l. vbi ad finē. Hic em̄ post reformationez viri vxor ꝓpter p̄cedentē culpā potest petere dotez ibi añ reformationē iā dos fuerat assignata ⁊ oīs opinip q̄ illo casu facit p̄ viro fortius in isto. illas antē p̄ ⁊ cōtra dixi in ℵ. quid si vocatus. Z. Itē quere hic vt supra ī ti. de obli. §. j. ℵ. ß pone contrarī. H. Ille ℵ. ē pe. ⁊ fuit etiā Alber. tractans q̄ tempus recipiat in dote pmissionis vel numerationis. ex questionib⁹ omissis supplео vnā vltime conuenientē. an vxore p̄moriente viro cuius cōmunes filij sūt heredes patre ad inopiā ex sua culpa vergēte possent filij petere dotē maternā quā ex pacto nō lucrabat pater licet sibi vsufr. debeat. C. de bo. q̄s. li. cum oportet. ⁊ l. cū non solū. ⁊ in auc. vt fra. fi. §. q̄ ℵo. q̄ possunt. facit quia successerunt in ius matris. ff. de diuer. ⁊ temp. ꝓscrip. cum heres. facit regula is q̄ in ius. lib. vj. ⁊ ibi concor. ⁊ si dicat illud fuisse ꝓuilegiū maternū. ⁊ sic nō trāsire ad heredes. ff. de admi. tu. l. ex pluribus. Respondet l. loqui de herede nō suo nos autē hic de suo tractamus. facit. ff. so. ma. l. maritū. C. qui po. in pig. ha. l. assiduis. ī fi. p̄cipue cū cā priuilegij matrimi filios respiceret scz vt ex dote ali possent. C. de iure doti. l. vbi. sed ex alio capite vident filij repellēdi scilicz quia filij qui contra matrē litē mouere nō possunt nisi i casu q̄ habet in. l. lis nulla. ff. de iudi. ⁊ alijs qui ibi not. inter quos iste nō ē. facit. l. patre. ff. de his q̄ sunt sui vel ali. iur. cēset g̃. phibitū quod nō ē pmissum. ff. ō iudi. cū pretor. extra de transac. c. ij. vbi de ß. ⁊ si dicat exquo

pater suspecte vite ē concedet filio q̄ aget.ff.de pcura. filius.§.ß & filia. Rñdet q̄ ille.§.hoc non dicit ß patre existēte suspecte vite pmittit p filiam sup vote alium p curatorē fieri non contra patrē ß contra alios heredes mariti quomō igit filijs consuletur: Rñdetur si casus eēt dandi curatorē patri.puta ꝓpter furorē daret & ille votē & reliqua seruaret.ff.de tu.& cu.l.is qui.§.diuus. vel dabit curator solū voti qui conseruabit ꝓprietatē eius filijs & vsufructū patri.et potissime si in mobilibus vos consistat.in immobilib em̄ votalibus nō sic ē alienā di piculū. Itē ꝓpter hypothecā filior contra possidentes nō ē etiā piculum tale in alijs.in aut.vt li.ma.& aui.i ꝓn.& C.de bo.ma.l.j. dicunt etiā quidā p.l.ff.ad trebel. l.impator.& C.de inoffi.testa.filius matrē. q̄ possit iudex ex circūstantijs ponderatis cogere patrē vt votē filijs restitueret securato patre de vsufructu. qđ satis placet.& facit ex.e.ti.c.pe.in fi. Z.

De accusationibus. Rica.

H. Vide quod dixi de prima parte rubrice integraliter scribēda.quia quaternaria.& de practicis huius rubrice prime.§.de accusatore sup rubrica.principalis autē adiutor auctoris fuit Roff.in libel.nostri iuris parte ij.in cuius principio repleuit plus q̄ octo chartas.ō ꝓma parte rubrice.s.usq̄ ad titulū ō inquisitione. demū de alijs duabus rubrice ptibus psequitur. Tanc. parte ij.ponit rubricā de crimibus.& qualiter contra crimino sos agat.& vnū libellum formati criminali. Bonagui. de his pte.ij.char.pe.& vlti. Egi. clxxxiij.usq̄ ad.xciiij. vel.iij. demū hic auctor de duobus crimibus publicis & ciuilib libellos format.licet supra de accusatore ō vulneribus multe formate sint.quia tamē hic sumus i formis libellorum estimauī plus hic congruere questionē de accusante ticium a quo se pcussum dicit cum sanguinis effusione,pbatur confessione vel testib pcussio sine sanguine queret an ticius sit absoluēdus. an condēnandus. de pcussione sine sanguine q̄ condemnand9 sit inducet decre.cū dilectus.de do.& contu.l.celsus.ff.de arbi.& de appel.significauit.& quod ibi no.i glo.pe.& de pba.licet.in glo.sic vestra.facit.ff.si cer.pe.q̄daꝫ.ad hoc omnia iura que volunt delicta puniri vndecūq̄ clarū erunt.xxiij.q.iij.ecce.ad contrariū qualitas exꝓssa nō ē ꝓbata.& sic reus absoluēdus.extra ō symo.licet beli.ff. cōi diui.vt fundus.de neg.gest.pōpo.ij.& in delictis attendit qualitas.de homici.sicut dignuꝫ.in princi.ff.de penis.aut facta.§.qualitate. si qualitas diuersificat fateri oportet q̄ vnū non ē reliquū.ergo ꝛc. hoc maxime vbi sunt statuta diuersificātia i his penas.conditio em̄ ex vni9 nō pōt trahi ad aliud.ff.de īnsti.l.bēbat. de iure iur̄.si duo.§.si q̄s.facit extra de testi.cū cām. ꝓ hac pte facit q̄ absolutōes sūt fauorabiles. vt i regula.cū sunt lib.vj.& hoc tenendū ē. Sed ē sciēdū q̄ aduocati videntes qualitatē nō ꝓbatam scribi faciunt apud acta ante litis cōtestationē q̄ accusans detrahit illā partē cū sanguine. & q̄n fuisset accusatio de insultu cū armis vel vulnere cū cicatrice.& scōm nō ē ꝓbatū faciūt detrahi illud cū armis vel cū cicatrice.qđ dicunt se posse facere p.§.si minus. insti.de accusa.& ff.de noxa. In delictis.§.si detracta.ß hec nō ꝓsunt.quia libellus olim post litē contesta.hodie postq̄ oblatus ē reo mutari nō pōt.vt in aut.qui sem̄el.C.quō & quādo iudex. Itē ius iam acquisitū reo accusans q̄litatē detrahēdo tollere nō pōt.poptime pꝫ ō elec.ab eo.lib.vj.& in alijs terminis clemē.e.ti.de elec.cōstitutionē.§.pe.in fi.ad contraria respōde vt not.in.§. si minus.clariuꝫ respōdi ad.§.si detracta.in p̄.decre.ab eo.sup ℣.reuocari.in notula.Sed conuertit questio si dictū sit de pcussione & probatum de illa cum sanguine vel cum armis vel cum cicatrice.nunquid ꝑm probata condemnabitur.q̄ sic.facit ratio puniēdorum malefici orum.ad contrariū quod dictū ē supra.q̄ que hoc secūdum quibusdā placet.mihi videt longe diuersum hoc dictū primo.Nam in qualificato restringo me ad illā qualitatē.& ideo illā necesse ē ꝓbari.sed in nō qualificato tacite vel exꝓsse licet in ꝓbationib vagari sicut ē in ciuilibus. Nā vendicans rē iure dominij qualecūq̄ dominiū ꝓbet obtinet.sed si certā dominij cāz exprimat nisi illā probet succumbit sufficiat de re iudi.abbate sane lib.vj.& exponēdo quod de tacito dixi si dicēs se simpliciter pcussum concludet q̄ petit reū puniri ꝑm formaꝫ talis statuti.& illud loquit de simplici pcussione sine sāguine.armis vel cicatrice tunc assentirē predictis. cessāte ℣o omni restrictione exꝓssa vel tacita puto q̄ ꝑm probata debeat condemnari.poterat tamen reus a p̄ncipio generalitatē petere declarari cū qualitates sunt īs exprimēde.vt hic in prin. Hoc etiā scias q̄ accusatus de pcussione cuꝫ sanguine probare possit valde modicum sanguinis exiuisse.& p accidēs vel a casu p quod iudicis residet arbitratu an locum haberet quod de pcussione cum sanguine est statutum. facit quod not.de sen.ex.cū illor.℣.nos tamē.ad materiā facit quod in ciuilibus scripsi supra de actione vl̄ peti.§.sequit sup ℣. hoc quoq̄. Z.

Hec rubrica tres habet partes.de quib primo dicem9. secundo aliquas libellor formas supponemus. Est igit notādū. H. Scōm Rof.vbi supra ad lr̄aꝫ.rubrica de libel.qualiter i accusa.cōci.añ fi. Hec etiā posuit Accur.C.de accu.l.pe.i glo.fi.vbi etiam posuit formā libelli accusatorij. Z. q̄ libellus accusationis hoc continere debet.s.nomē iudicis cui porrigitur & accusatoris & accusati. Itē crimē & eius qualitatē seu magnitudinē. Itē cum qua psona & in quo loco cōmissum ē & etiā locū loci.puta in tali angulo domus vel pomerij vel vinee.exemplo Daniel.xiij.c.qui cū adulteriū diceret fuisse in pomerio cum Susanna cōmissum quesiuit sub qua arbore. Itē annū & mensem commissi criminis.diē ℣o & horā ponere nō tenet. Itē annum & mēsem & diē dati libelli. Itē nomē imperatoris vel pape & i patrimonio beati Petri vel etiā vbiq̄ si velit vl̄ regis i regno suo nō consulis.q̄ hodie nō sūt.dꝫ etiā alia ꝓtinere.vt.§.de libel.ꝓcep.§.q̄d ꝓtinere. H. qđ hic dictuꝫ ē.s.de loco loci facit ad ea q̄ scripsi supra de instru. edic.§.postremo.als instrumentū sup ℣.q̄d si loc9.huic materie congruit.q.facti talis. Judex ticiū reū in iudicio ꝓfessum q̄ mihi debeat cētum condemnauit ad illa soluēda mihi infra certā diē p̄cipiēs q̄ illa in termio solueret sub pena.x.lib.termino transacto & solutione nō facta do petitionē in qua narro contētum p̄cepti facti apud acta.& peto illum cogi ad penā soluēdam quā incurrit ex contemptu.in pcessu cause reus dicit se absoluendū.quia locus contēptus vel in quo dico contempsisse nō fuit exꝓssus in libello.licet fuerit exꝓssus locus p̄cepti.inducit.l.libellor.cañ.ij.q.vlt.& l.fi.C. de accu. cū similibus hic inductis.in contrariū allegat ꝓtēptuꝫ ꝓsistere in animo contēnentis.& ē quedā omissio faciendi non ē factū cui possit attribui locus.inducit.l.iiij.§.j. ff.de ac.emp.que dicit rē que non ē extimari non posse. Nec dari pōt ei qui in rer natura nō est.ff.de here.īsti.si liber hō.§.ita scriptū.in fi.& eius quod non ē nulle sunt cause.ff.de iure codi.quidā referūt.nō faciendo aut ē facit id de quo impetit.ff.de regu.iu.qui nō facit. sufficit q̄ locus p̄cepti als esset illō inutile & elusoriū cōtra leges.ff.de legi.l.si quādo.de iudi.si p̄tor.& vide sup̄ de iur.om.iu.in fi.& quod ibi scripsi.adhibetur tamē circa hoc talis cautela.quia requirā ipsū in termino q̄ soluat q̄ si nō facit locū requisitionis exprimā in libello vl̄ accusa.& fauebit canō.xxij.q.ij.facit hō q̄ pōt.facit qđ de ꝓcreatiōe carnalis copule dixi de testi.ꝓterea.in fi. Z.

Formas autē libellorum inuenies infra.e.ti.7 infra d̄ symo.7 infra de bere.7 de homi.7 de adulterio. 7 in alijs titul. Ultimo accusator subscribet in libello p se vel aliū si nescit scribere in hunc modum. Forma inscriptionis. H.plenior q̄ posita p Roff.in rubrica quam prorime allegaui. Sed in forma libellor sup diuersis criminibus ponit plene hanc formā. Z. Ego Lucius confiteor me hunc libellū dedisse anno domini. M.cccrj. mēse decēbris intrantis die.viij. H. Als.xx. vide qd nota. in. §.quid continere.vbi supra.7 infra alle. ℣.die quoq̄.cum ℣.se. Z.7 pfatam accusationē me legitime prosecuturum 7 pbaturum promitto. profiteor etiaz 7 ad hoc specialiter obligo penā calumnie se taliōis me subituz si hanc accusationē calumniose instituero vel si in pbatione defecero p̄dictorum. p̄dicta omnia pbantur ij.q.viij.quisquis.7.l.libellorum que ē.ff. de accu.C.e.in causis.7.l.accusatoris.C.qui accu.non poss.qui crimē. iij.q.iij. §. inscriptio.7 in concor.que sunt infra ti.prori.in princi. de hoc in. §.p̄.quod continere. ver.a quo. ¶ Qualiter autem inscribet se laicus contra clericum. vel minor contra maiorē accusans. vide infra de adulter. ℣.sed queritr. Casus autē in quibus non ē necesse inscribi vide supra de accusatore.℣.itē q̄ si recte. H. In cuius ℣.fine.7 de libel.concep. §.fi.in princ.inuenies q̄ in Italia 7 multis partibus nō fit inscriptio p consuetudinē rationabilē. vt sup illo ℣.dixi.tamē aliqui contra. ibi vide. Z. ¶ De secunda ℣o parte scz de inquisitionibus nihil ad pñs tangimus. quia eam plene supra de inquisitione discussimus. ¶ Letez de denunciationib breuiter ē sciendū q̄ denūciatio criminis vl excessus fit hoc modo. Forma. Coram vobis dño tali ppo.ego talis rector talis eccl'ie q̄ talis episcopus dissolutus ē. vel suā tenet in domo sua concubinā ppter fornicationē. vl ē homicida. quia talē tali die 7 loco taliter p̄emit. vl dilapidat vel consumit bona eccl'ie sue. vel etiam ē simoniacus conferēdo 7 recipiēdo sacros ordines. vel sacra sacramēta vel bñficia eccl'iastica p pecuniam. vel adulteriū cū vxore tali die 7 loco talibus cōmisit. vel ē spurius vel insufficiēs. et sup his ē publice diffamatus apud bonos 7 graues. 7 licet p̄m regulā euangelicā cū primo seorsum inter me 7 eum solū secundo adhibitis aliquibus qui pdesse poterant diligēter 7 charitatiue in omni crimine vt se sup his corrigeret. ac de cōmissis deo et eccl'ie satisfaceret. monuerim tñ me nō audiuit. nec aliquid apud eū pfeci. quare nō volēs hoc vlteri9 vigēte conscia tolerare hoc vobis 7 eccl'ie nūc dico. 7 sup his eum in his scriptis denūcio vobis 7 coram vobis si necesse fuerit sum pbare paratus. 7 peto ipsum a sua administratione remoueri. 7 ante omnia cum sit de dilapidatione suspectus omne genus alienationis sibi interdici. p̄missa pbant'. ij.q.j. si peccauerit. extra d̄ iudi. nouit. extra.e.c.ij.7.c.inquisitōnis.7.c.qualiter.ij.7.c.fi.7.c.accedens.7 de symo. licet beli.prij.q.v. hoc videt' i fi.ij.q.viij. quapropter.7 de offi.deleg. venerabili. Hec plen9 dicunt' supra in ti. de denun. nec in denunciatione libellus ē necessarius. quia de plano expediri habet. vt extra de iudi. nouit. ad fi. ¶ Alia forma denūciationis vide sup qui ma.ac.pos. ¶ Itē alia formā alterius tñ generis supra de emp.7 vē. §.fi. ¶ Alia quoq̄ supra de pcur. §. sequit'.℣.in summa.

HAnc forme alique libellorum legales in hoc generali tit. sunt ponēde que non poterant alibi commode adaptari. H. Hoc dicit vt excuset quaternitatē huius rubrice in hoc ope.7 totum quod sequitur fuit Roffr. in nostris libellis. rubrica de libe.leg. facit 7 ti.precē. vt no. Azo 7 accur. C. sup rubrica. plagium dicit a plaga que sonat in vulnus quod infertur patri vel domino vendito filio vel seruo. Isa.j.in princi. Vulnus.liuor 7 plaga. ponit' etiam pro patria 7 p rete. datur versus. Vulnera sunt plage regio plaga vl' plaga rete. Z. ¶ Scias ergo q̄ quedā sunt publica 7 extraordinaria crimia sup quibus saltē sup duobus exēpli gratia formem9 libellū. 7 primo sup.l.fauia de plagiarijs. in q̄ sic li.conci.

Libellus. Coram &c.ppo.con.p.q̄ ipse hoc anno.mēse tali vēdidit in ciuitate bono. in tali ipius.p. domo in tali camera ipius dom9. M. seruū ticij Cayo pro.x. ipo.t. irrequisito 7 ignorante. et hoc impante domino Frederico romanorum impatore semp augusto. 7 regnāte Lodouico rege frācie vl' temporibus talis pape. quare eum sup hoc vobis accuso. 7 peto ipsum.l.faui. de plagiarijs vestro arbitrio puniri 7 puniendū fore sniāliter declarari. Et lucius ego pfiteor &c. vt supra. ff. ad.l. fauiā de plagi. l. fi. ¶ Alij autez incipiunt sic. Anno tali mēse tali regnāte &c. sed in hoc non ē vis. Si autē vendat quis filium alterius tunc est pena ordinaria. s. capitis. tunc em alijs seruatis vbi diri vestro arbitrio. pone pena capitali. vt i. e. l. ¶ Secūdo sup.l.iulia repetūdar7.in qua sic libellus concipitur.

Libellus. Co.&c.ppo.co.p.q̄ cū ipe in ciuitate bono. potestatis vl' iudicis officium exerceret tēpe sui officij hoc anno mēse tali i domo talis i pma camera ei9 regnāte tali pecuniā accepit a. t. aduersario meo ob iudicandū vel nō iudicandū ob int' ponēdū decretū vl' nō interponēdū decretū. 7 ipe iudicauit vel interposuit decretū. vel nō iudicauit vel nō interposuit decretū. vl' recepit pecuniā ob dicēdū testioniū vl' nō dicēdū. vl' ob accusādū vel nō accusandum. et ipe dixit testioniū vel accusauit. vel nō dixit testioniuz vl' nō accusauit. pone vnū ex his qd placuerit. 7 sup hiis eū coram vobis accuso. Quare peto eum ex vio arbitrio vel extraordinarie puniri 7 puniēdū fore sniāliter declarari. 7 ego lucius &c. vt. s. e. ti. ff. ad. l. iul'. repetū. l. eadē. 7 l. lege iul'. §. hodie. q̄s habes. j. q. j. in fine q̄nis. et hoc cū criminaliter agit'. Si vo ciuiliter sic conci. libellus.

Libellus. Co.&c. vt supra in pr. libel. vsq̄ qd placuerit iunge. quare peto ipm in quadruplū condēnari. j. q. j. eū qui. xviij. dist. quoniā. 7 C. ad. l. iul'. repe. l. fi. in fi. tñ in hoc libel. nō ē necesse ponere aliquid de anno. vel mēse vl' domo vel nomine pncipis nisi velis. licet videat' cōtra. extra de pcurato. tue. vbi licet vir agat ciuiliter ad thori sepationē ppt' adulteriuz. tñ omnē solennitatē inscriptionis seruat. licet se ad taliōz nō obliget. H. Hoc ptrariū seruat'. 7 si vez ē q̄ etiā i exceptiōib talia sunt exprimēda. de quo satis scripsi de pur. ca. c. fi. fortius in talibus libel. Z. ¶ Sūt 7 alia crimina q̄ publica 7 ordinaria sunt. vt crimina lese maiestatis i qua qualiter libel. conci. nō. j. de hereticis. itē heresis. symonia 7 homicidiū. adulteriū 7 silia de q̄bus infra in suis ti. dicemus. ¶ Alia ℣o crimina sunt p̄uata. vt furtū. iniuria. 7 his similia. de quib etiā infra p suos ti. disseremus. 7 supra tactā distinctionē p̄sequere vt supra de actio. §. ij. ℣. circa hoc. H. illi ℣. 7 huic fini congruit quod querit' de illo q̄ accusauit de crimīe p̄uato nō exprimēs suum interesse. an ex tali petitiōe possit cā diffiniri. 7 videt' q̄ sic ex quo vere ipius interest. licet id nō exp̄sserit in libello. satis ē q̄ appareat in pcessu facit extra de re iudi. cum Bertol. ff. de rei ven. l. iij. i fi. 7 de appel. l. scio deposi. l. j. §. argētū. C. de iudi. licet. de fidei. li. l. deberi. et facit quod no. in. l. iij. ff. de priua. delic. ad contrariū inducit' accusatorē nō fuisse legitimū. nec ipius accusationē que nō exp̄sit interesse. de accu. c. j. 7 l. iij. ff. de collu. dete. 7 in. c. libellor can. ij. q. viij. differūt em in hoc publica crimina a p̄uatis. quia ad prima q̄libet admittit'. ad secunda non nisi cuius interest p̄ sua iniuria non pro aliena. vt in pre. l. iij. de priua. delic. 7 de sepul. vio. l. iij. §. si is. multū facit. q̄ non videbat' admittēdus nisi p̄us suū interesse p̄baret. extra de testi. veniens. ij. cōiter tenet' hanc exceptionem in vi dilatorie p-

ponendã esse post litem ꝓtesta. opponi nõ posse ex de re iudi. inc. C. de ꝓcura. ita demũ. 7 de excep. l. fi. 7 facit qđ post Inno. scripsi de accu. sup his. ℵ. obiectũ in fine nõ tñ ꝑ eo iudicari posset nisi oñderet inc esse. hẽbit igit id oñdere. ff. de anna. excep. si ex multis. fuisset añt a ꝓncipio repulsus si fuisset obiectũ nisi suũ interesse docuisset vt in dicto. c. veniens. Z.

De calũniatoribus. Rubrica.

H. Quis dicat calũniator ꝓuaricator vel tergiversator. vide. ij. q. iij. §. notãdũ. vbi gratianus posuit textũ. l. j. ff. de aboli. cri. 7 de his summiste ℞ 7 vide Hosti. e. t. §. qñ q̃ ma. notat. ff. de infa. athletas. §. calũniator. plenius ꝓsequitur ponẽs. v. opiniones q̃rũ ꝓma hz calũniatorẽ quẽ nõ dici nisi de calũnia cõuincat. scda q̃ sacramẽto purgat calũnia facit qđ no. c. ti. c. j. ccia distinguit an sit vel nõ sit iuratũ de calũnia. q̃rta distinguit criminalez a ciuili. q̃nta q̃ sibi placet est calũniatorẽ in omni eã ꝓsumi eũ q̃ nõ ꝓbat. nõ tñ sp de calũnia punire. ꝓsequere vt ibi ex officio aũt iudex absoluẽs accusatũ punit accusatorẽ qđ dic. vt. C. e. l. j. Gui. de suc. sup prẽ. §. calũniator dat cõsiliũ q̃ reus accusatõi rñdẽs sic dicat Nego oĩa 7 singula de q̃bus sum ꝑ ticiũ accusat⁹ dicens ipm ticiũ me ꝑ calũniã accusasse. vñ peto exnũc a vobis dñe iudex vt ipm calũniatorez vestro arbitrio 7 officio puniatis. excitabit ꝑ ℞ officiũ iudicis ad id qđ tenetur etiã ℞ nõ sic petito. vt in. l. ꝑ. Z.

Incipitur hic li. Libellus. Lo. ꝛc. ꝓpo. con. p. q̃ ipse calumnioſam accusationẽ instituit ꝓ me vt meã famam integrã apđ bonos 7 graues cruelissime laceraret asserens me simoniã vel adulterium vel hmõi cõmisisse. 7 se ad ea ꝓbanda 7 ad talionẽ etiã obligauit. in q̃ siquidez accusa. calumnioſa 7 in ꝓbatione obiecto ꝛ deficit. q̃re peto ipm ab ordine tali in q̃ est deposituũ in exiliũ perpetuũ deputari. 7 ad ℞ ipm sñialiter condẽnari 7 ego. l. ꝛc. vt sup de accusa. §. j. H. Cõgruẽtius dixisset supra ti. ꝓri. ꝓpter varietatez rubricaꝝ de q̃ dixi sup rubrica de accusa. Z. ℵ. vl. ex. e. c. j. 7. ij. v. q. vj. qz iusta. ij. q. iij. calũniator. 7. c. se. 7. q. viij. quisq̃s. 7. c. q̃ crimẽ. 7. q. vj. si q̃ sunt. ex de accu. licet. ℵ. qz vero ex de iudi. cũ nõ ab homine in fi. Si ℵo denũciasset calũnioſe põt peti vt a beneficijs ꝓpetuo suspendat. ex. e. c. ij. q̃ si in modũ exceptionis ne electio cõfirmet petet q̃ ꝑ trienniũ a bñficijs suspendat. vt ex de elec. statuim⁹. lib. vj. C Porro sepedat q̃s alicui pecuniã vt te accuset l'ñ accuset ꝺ calũnia q̃bus casibus tibi dat actio ifactũ. ex edcõ ꝺ calũniatoribus. H. Quod ẽ nouũ inc edicta q̃ roff. ꝓsequitur 7 totũ ei⁹ est vsq̃ ad ℵ. vez. pecuĩ a aũt hic large sumit. ff. e. l. j. in fi. 7. l. ij. j. q. iij. totũ. 7 hec actio nõ ẽ natiua ß datiua. scz data ex eq̃tate summa ꝓtoris in ℞ q̃ pecuniã tibi dataz a tercio a te repetã. Istius aũt q̃drupli tripluz est pena. alĩs etiã post annũ esset penalis cũ tũc possit peti simplũ de hoc ibi ꝑ eũ in fi. Z. in q̃druplũ infra annũ post ãnũ in simplum. ff. de calũ. l. j. j. q. j. in eũ. C Si ergo accepisti pecuniam vt negocium ꝑ calũniã mihi faceres sic cõ. li. **Libellus.** Lo. ꝛc. cõq. de. p. q̃ recepit. a. t. v. vt mihi talẽ q̃nem ꝑ calũniã moueret. vñ illa. v. mihi peto in q̃drupluz solui 7 ad ℞ ꝓpo. act. in factũ que oriť ex edicto de calũniatoribus. ff. de calũ. l. j. 7 iij. q. j. in eũ. 7. l. cõcussionis in fi. C Si vero accepisti ne mihi calũniã faceres. sic cõci. li. **Libellus.** Lo. ꝛc. cõ. de. p. qui accepit. a. t. x. ne mihi calũnioſam q̃nẽ faceret vnde illa. x. in q̃druplũ mihi solui peto. 7 ad ℞ ꝓpo. ꝛc. vt sup. e. ff. e. si q̃s ab alio 7 in ꝑ. l. ꝓcussionis. 7. l. in eũ. act. ergo sic po. **Positio actoris.** Po. q̃ accepisti pecuniã. a. t. ne negociũ mihi ꝑ calumniam faceres. ff. co. l. j. 7. ij. 7. l. generaliter. j. q. j. in eum. Itẽ q̃ recepisti aliq̃d vel consensisti ꝓpter aliq̃d cõpendium. Itẽ q̃ te mãdante vel ratũ habẽte fuit data. Itẽ q̃ volebas monere q̃nẽ calũnioſe. 7. L. dedit tibi pecunias ne moueres. **Positio rei.** po. q̃ iustam reus vero sic po. cãm ꝓ te fouebam. s. forte de acti. infactũ q̃ oriť ex re iudi. Item q̃ agebã tecũ ex vendito ℞ concesso ꝑz q̃ nõ ꝑ calũniã resistebat ad qđ duo exiguntť 7 q̃ calũnie cã lis mouebať 7 q̃ pecunia det. ff. e. l. j. C Verũ sepe plures cõueniũt in lite alicui mouẽda. H. Etiã si alĩs iuste moueat ꝑm roff. vbi de ℞ tractat dicens q̃ sufficit sic legẽ scriptam esse vt alť. ff. qui 7 a quib. l. ꝓsperit. Z. vt id in q̃ re⁹ cõdemnabiť inc eos cõiter diuidat quo casu locũ hz sena. consul. vel. p. in q̃. **Libellus.** Lo. ꝛc. con. de. p. sic libel. concipiť. 7. c. q̃ cõuenerunt cũ. M. vt mihi litẽ inferret vt quicq̃d ille exegerit totũ inter eos esset cõmune. vnde cũ ille a me exegerit. x. vel vendicauerit domũ peto illa. x. vel domũ ab eis mihi reddi 7 eos in duplum condẽnari. ff. de accu. l. j. C. de fal. l. pe. 7 hoc si agit ciuiliter. Si vero criminaliter cõci. li. ff. de accusa. libellor que est. ij. q. viij. 7 sup ti. ꝓri. in ꝓn. ẽ 7 sena. consul limbonianũ. de q̃ vide sup de fide instru. H. In fi. 7 hic roff. continuat sup ꝓxi. 7 hec sequens hic. Z. Est etiã sena. consul. turpillianũ qđ locũ hz cũ quis nõ impetrata abolitione ab excusatione discedit. ff. ad turpill'. l. j. 7. l. quesitũ. ij. q. iij. §. notandũ in quo sic libel. **Libellus.** Lo. ꝛc. con de. p. qui cũ me accõci. cusasset. l. iul'. de vi pu. H. In priuatis eĩ delictis non est locus turpilliano. ff. e. l. si q̃s. §. j. 7. l. in priuatis. ß extraordinarie puniť 7 ibi. Z. Ipse lite conte. Istud statim reassumã. Z. ab accusatione siue abolitione desistit. 7 sic in sena. consul. turpil. incidit cuius pena est. v. libe. auri. Unde peto ipsum ꝑ vos mihi in hoc condẽnari. 7 illã penaz mihi dari vel solui. C. eo l. j. ff. de ꝓuarica. ꝓuaricationis. ij. q. iij. paulum. et. §. hic colligitur. 7. c. se. H. libellus. quia roff. dixit lite cõte. qui secutus fuit opi. Azo. dicentis in summa hui⁹ ti. ante litem conte. nõ habere locũ turpil. ff. e. quesitum. quasi non accusauerit sed accusare voluerit. ff. rem raba. l. ãplius dicebat tamẽ q̃ domino suo contrariũ videbatur post ilibellũ oblatũ. ff. e. in senatus. §. q̃ post et de calũ. ť. pe. roff. vt dixi adheret azo. ex benigna mitigatione penarum sufficiat regula in penis. li. vj. 7 vide quod dixi sup de accusa. §. quinto tractandũ. circa medium. Z. C Quid si accusator ꝓbauit sed ex aduerso probatum est testes eius infames esse 7 ita iudex absoluit accusatũ nunquid accusator tanq̃ calumniator punietur. 7 videť q̃ sic quia effectũ inspicimus extra de biga. nuper. quidã tamen contradicũt. ar. ff. de bo. lib. qui cũ maior. §. fi. ff. de cõdi. 7 de. memius cui fundus. Baldus. Et sic no. q̃ ad excipiendũ vel excusandũ calumniam sufficit ꝓbatio ꝑ testes infames vide sup de accusa. in fi. 7 Barto. C. de ser. vel libert. q̃ ad decu. aspir. li. x. Z. 7 vide supra de accusa. §. fi. ℵ. fi. H. Luz remissi. quas ibi dedi 7 quod hic seq̃tur non respicit questionẽ. ß rubricã 7 eius materiã. Itẽ q̃ seq̃tur ℵ. v. scribať extense aut sup. tractandũ. Z. Sup hoc vide quod no. sup de accusa. §. v. 7 de abolici. §. j.

De simonia. Rubrica.

H. Roff. inter materiã accusationũ formans certos libellos cõiunctim terciũ ponit de simonia. Bonagui. secunda pte charta pe. primũ libellũ de hoc formal. Idẽ Egi. clxxxiij. 7 dicã infra de. q. veneriali. lxxxij. an sit simoniacũ dare pecuniã episcopo vt simoniace ordinet dixi. e. ti. cũ in ecclesie in vltima glo. Z.

Ic potest libell' cō. A. ſm roff. **Libellus.** Lor. ꝛc. vbi ſup. Z. propo. ꝯ p. q ipſe fuit hoc ānō mēſe tali a tali epi ſcopo in pſbyterū vel dyaconū p ſimoniā ꝓmotus quia x. marchas vel palafredū dedit eidē epō vt eū ad dictū ordinē ordinaret que quidē munera ipſi epō ex pacto dedit in tali ciuitate in tali domo in prima camera dom⁹ ipſius pſidente ſummo pontifice dño Clemē. pape. iiij. quare peto eū a ſic ſuſcepto ordine degradari ⁊ degradandu⁊ eſſe ſnialiter condēnari. ⁊ ego lucius ꝛc. vt ſup de accuſa. §. j. ℞. vlti. extra. e. ex tue. ⁊. c. de regularib. et ca. p tuas. ⁊. j. q. j. ergo. ⁊. c. q quidā. ⁊. q. v. pſentiū. Si vero beneficiū ſit q̄s ſimoniace adeptus vel p ſimonia⁊ ſit electus ſic. **Libellus.** Lo. ꝛc. ꝓpo. contra. p. concip. libel. q ipſe tale bñficiū fuit adeptus p ſimoniacā prauitatē. vel in tali eccleſia ſimoniacum habuit ingreſſum nec intrauit per oſtium ſed aliunde aſcendit dādo videlicet. C. epiſcopo vel tali ei⁹ familiari. vel pater eius vel alius dedit p eodē quare peto ipſum beneficio huiuſmodi ſeu adminiſtratione ſententialiter priuari ⁊ priuandū fore decerni ⁊ ſup ipſa eccleſia ⁊ iuribꝫ ⁊ ptinentijs ſuis ſibi perpetuū ſilentiū imponi extra de accuſa. licet. ⁊. c. veniens. j. q. j. ordinationes. ⁊. q. v. c. j. extra de elec. ſi alicuius extra e. ex inſinuatione. ⁊. c. ex diligēti. j. q. iij. ſi quis obiecerit. vl' ſic. H. Bonagui. expreſſit cardinalē datum auditorē ꝛc. Z. **Libellus.** Lo. ꝛc. ꝓpo. ego. p. canonicus mutinē. contra. b. qui ſe gerit pro epō eccleſie mutinen. q ipſe ſimoniace habuit ingreſſum nec intrauit p oſtium ſed aliunde conſcendit de quo publica laborat infamia. Unde ipſam eccleſiam illicite occupatā detinet in anime ſue piculum ⁊ ſcandalū plurimorum. quare vobis ipm defero ⁊ accuſo petēs ab officio ⁊ beneficio deponi ⁊ ab adminiſtratione dicte mutinē. eccleſie remoueri ⁊ ſup ea ac eius iuribꝫ perpetuū ſilentium imponi. ⁊ ad hoc ipm ſententialit' condēnari. ⁊ ad penā talionis ſi in pbatione defecero me aſtringens ſm egydium ſed hanc formā collige ex premiſſis. Poſſunt etiā patroni prochiani ſuū ſacerdotē de hoc vl' de adulterio vl' alio crimine accuſare. xvj. q. vl. filijs. ⁊. q. j. conſtitutu⁊ extra de teſti. ex pte. a. xxiij. di. illud. H. Et de his Bonagui. ⁊ Egy. formauerūt libellos vbi ſup. Z. Porro ſi q̄s vel ſi qua pcio in monaſterio recipit' ſic conci. li. H. ſm roff. vbi ſup. Z. **Libellus.** Lo. ꝛc. vt ſupra in primo libello. vſq; quare peto verbis competēter mutatis iunge monachū vel monialē de ipſo monaſterio expelli ⁊ in locū artiorē regule ad agendū ꝑpetuā penitentiam intrudi. ⁊ eodē⁊ modo contra abbatē vel abbatiſſam. e. ti. quoniam. ⁊. c. vl. ⁊. c. non ſatis. ⁊. c. ſequen. ⁊. c. veniens. Eodē⁊ modo etiā in emptoribus venditoribꝫ iuriſditionis vel vicedominatus vel huiuſmodi ⁊ in alijs diuerſis articulis huiꝰ materie. e. ti. cōſulere. j. q. iij. ſaluator extra ne prela. vi. ſuas vel eccle. p totum. Quid ſi layci in his cōſuetudines diu obtentas nolunt ſeruare ſic concipi. libell'. **Libellus.** Lo. ꝛc. ꝓpo. contra. p. ſindicū vniū ſitatis hominū talis loci q cū. p bene dictione nubentiū vel exequijs mortuor vel mortuus ſeu eccleſia habet lectū ſuū vel veſtes vel p baptiſmo ⁊ huiuſmodi conſueuerūt tantū dare de conſuetudine diu obtenta homines vniuerſitatis ipſius cōſuetudinē ipſā nituntur infringere ptextu canonice pietatis. q̄re peto nomine dicte eccleſie ipſos ex officio veſtro cogi ad cōſuetudines huiuſmodi obſeruādas. ⁊ ipſos ad id ſnialiter condēnari extra. e. audiuim⁹. H. credo q dece. ſequentē ad apoſtolicā voluit allegare qđ etiam patet ex ſequētibus quia ibi eſt glo. Jo. Z. contra extra. e. cum in eccleſia. ⁊. c. Jacob. vbi dicit' q in talibus conſuetudo nō valet. quare Jo. dicit p̄miſſam decre. in alijs laudabilibus cōſuetudinibus intelligendā ⁊ Inno. iiij. dicit q non cogitur quis talē conſuetudinē ſeruare tu tene quod dixi in libel. q tm̄ intellige ſana. H. vt ſcripſi e. ti. ad apoſtolicā in glo. mag. ⁊ ſuper ℞ſi. libere. ⁊ ſup. iij. g. q nullo modo ſacramentum propter id non ſolutum tenegetur vel loco pignoris teneatur. Z. conſultius tamē agit rector ſi contra beredes defuncti vel cōtra lecti vel veſtimentor detentores agat vel petitorio vel poſſeſſorio prout occurrerēt quaſi totam vniuerſitatem in ius vocet niſi tota vniuerſitas ſibi ſup hoc cōtroverſiam faciat tunc em̄ poteſt vt ſupra de accuſa. c. fi. Qualiter autem libellus concipiatur in. l. iulia. repe. contra eum qui pecuniā recepit ob iudicandum vel non iudicandū dixi ſupra de accuſa. §. nunc forme. ℞ſi. ij. Et nota q non licet aliquē recipere ſub hac forma recipimus te ſi detuleris vnde viuas. quia bona eccleſie non ſufficiunt niſi nobis extra. e. intantū. alij tamē contra ar. j. q. ij. ſi quis propter H. Vide quod no. eo. ti. quoniā in prima glo. ⁊ quod ſuper ea dixi. Z. In ſe. ti. non formo libel. quia de illa materia tetigi ſupra eodē⁊ titulo. ℞. e. etiam.

De magiſtris. Rubrica.

H. Auctor nō plus poſuit de rubrica. hic aūt in princi. remittit ad rubricā⁊ ſupra de ſalar. In illa autē Ru. que eſt vltima prime ptis in fi. pe. §. ipſe remiſit ad libellum roff. in ti. conſti. de ſuffrag. ⁊ hoc eſt ad fi. voluminis ⁊ ad rubricā de offi. iudi. quo petit' ſalariū ꝛc. In illis aūt tractauit auctor theoricā materie. hic autē reſeruauit practicā ⁊ libellos. De dominicali. lxx. ꝺ magiſtro qui vult intra terminū recedere ⁊ ſubſtituere eque bonum vide ſup regula qui facit. li. vj. De nō aſtricto diſputare qui diſputauit ſ reliqua p ſtatutu⁊ debita non peregit. vide ſup regula acceſſoriū. li. vj. De magiſtris cōponentib⁹ libros. an ſua nomina inſcribere debeant. vide in fi. nouelle. vj. Dominicalis li. de ſcholari qui remanſit in ſcholis ad libri cuſtodiā tangitur de depoſito ca. fi. poſt prin. Generialis. lxxvij. de ſcholari qui ſocio mutuauit pecuniā quā vſurario ſoluere volebat tāgit de fideicō. puenit ſup glo. ergo. Queſtionē Jo. de deo de impetrāte q̄ dixit ſe ſcholarē cum nō eſſet vide ſupra de reſcripti pſentati. §. ratione impetrātis. circa fi. De ſcholari recedente ſine licētia creditoris ex mādato epi vel patris vide ſup regula in malis li. vj. An teneat' depoſiti ſcholaris in cui⁹ camera ſocius libr̄ poſuit nil dicens vide ſupra. rubrica de depoſito. an ſatis ſit ſcholari conuento qui ſatiſdare tenetur dare alium ſcholarē vide ſupra de ſatiſda. §. ij. ℞. quid ſi ſcholaris. De ſcholari minore hoſpitiū conducēte ſcripſi ſupra de loca. §. poſtq̄ꝫ. ℞. porro. poſt poſitiones actoris. Item plures queſtiones de ſcholari connēto. vide ſup de reo. ℞. Itē ſcholaris ⁊ ℞. ſequen. Z.

Lias q eſt quoddā officium iudicis quod datur loco principalis actōis pro mercedib⁹ ⁊ ſalarijs grāmaticorum rhetorum geometrorū ⁊ medicorum aduocatorum obſtetricū ⁊ nutricū. ff. de var. ⁊ extraor. cog. l. j. §. j. ⁊ p totum de q̄bus ſalarijs dixi ſupra in ti. de ſalar. H. roff. rubrica de ſalar. ponit de his libellos. Z. In quo ſic libel. cōci. H. ſm Roff. in prerubrica de offi. iudi. vbi etiā ſunt poſitōes ſeq̄ntes. Z. **Libellus.** Loram ꝛc. conq. de. p. qui cum mihi pollicitus eſſet. v. lib. pro patrocinio quod ei preſtiti in tali cauſa vel cum per me non ſtaret quo minus preſtarem vel pro cura infirmitatis ſue vel pro doctrina illa. v. lib. mihi. ſoluere recuſat. vnde ego contra eū vt mihi ſoluat. ⁊ ad hoc propo. officium

vestrum. H. Vide qđ hic addit in fi. ⁊ in vltimo libello. Z. vt in p. lege. §. in bonorarijs. ⁊. §. aduocatus. &c. ergo sic po. **Positio actoris.** Pono qđ sum grāmatic⁹ rhetor aduocatus ꝛc. vt supꝛ. Itē qđ cōuenisti mihi dare. x. lib. ꝓ doctrina vel cura tua vel ꝓ salario cause. Item qđ ꝓuenisti mihi dare añ lit. cōte. in aduocato. C. ō postu. q̄sq̄s. Itē qđ patrocinīū illud vel curā vel seruicium tibi exhibui vel docui. ff. de var. ⁊ extraor. co. l. j. ⁊. C. de suffra. l. vnica. Itē qđ cā adeo fuit magna qđ cōtingebant me. x. lib. ꝓ salario. Itē qđ cōsuetudo ē in ꝑtibus istis qđ tantū salariū dēt. ff. de var. eꝛtraor. cog. l. j. §. in bonorarijs ⁊. §. aduocatos. **Positio rei.** po. qđ dicebas reus vero sic po. te grāmaticū vel aduocatū vl' medicū ⁊ nihil sciebas. ff. de ofi. iur. l. ij. circa fi. ff. de mu. ⁊ ho. vt gradatim. §. reprobari. ff. de executōe tutoris. ß ⁊ reprobare. C. de ꝓfes. ⁊ me. l. grāmaticos. li. x. Itē qđ mihi gratis exhibuisti patrocinium doctrinā vel curā. Itē qđ ꝑ te stetit q̄min⁹ prestares. ff. man. l. j. C. de cōdi. cā. da. aduocati. Itē qđ recepisti nomine palmarij vltra. xx. lib. tur. eꝛ in decreta. grego. x. et ō postu. ꝓperandū. §. cetex. H. quā hodie nō habem⁹ ⁊ nūc auctor recepit rubricā quartā post primā in qua spāliter ad hūc casum dat iudicis officiū nec dedit rof. positiones cuius dixit facile colligi ex trib necessarijs. qđ ille fuit infirm⁹ qđ medicus ꝓposuerat medicamenta mala. qđ ille ꝓpter ß vendiderit vl' dederit. Z. C Porro si is q̄ patit' in oculis vēdidit aliquā rez medico q̄ tm mala collyria in ocul' apponit sanus fact⁹ rem venditā potest repetere ꝑ officiū iudicis loco p̄ncipalis actionis. ff. de var. ⁊ extra. cog. medicus in quo sic libellus concip. **Libellus.** Lo. ꝛc. con. de. p. qui cū paterer infirmitatē in oculis ꝓpter adūsa me dicamēta q̄ apposuit in ocul' meis ꝓpulit me vineā meā p. xx. vēdere ⁊ vendidi. Unde ago ꝓ eū officio iudicis vt recissa p̄dicta venditione vineā meā mihi restituat ⁊ ad ß ꝓpo. officiū vestꝝ vt in pre. l. medicus. Si aūt non vendidit ß de- **Libellus.** Lo. ꝛc. vsq̄ cōpulit dit sic ꝓci. libel. me. iūge libꝝ l' equū talē dare sibi. Unde ago ꝓ eū officio iudicis vt mihi rē meā restituat ⁊ ad ß ꝓpo. officiū vestrū vt in p̄. l. cetex. H. Hic assumit verba roff. super consti. de suffragio. Z. C Super salario aduocatoꝝ sic cōcipitur libellus. **Libellus.** Lo. ꝛc. con. de. p. cui cū ꝓmisissem ꝓ salario suo equū meū vel p̄dium meū vel domū meā talē ipse ꝓpria auctoritate equū meū occupauit. q̄re peto possessionē ipsius equi p̄dij vel dom⁹ mihi restitui ⁊ eum a petitione salarij q̄dāmodo illud a me petere nō possit p sniam vestrā excludi. ⁊ ad ß ꝓpo. condi. ex. l. C. de suffra. l. vnica. vel pōt peti salariū officio iudicis vt dixi. ß. H. Reuertit ad primū dictū. Z. ⁊ salariū si stipulatio intercessit petitur certi condici. q oritur ex stipulatione. qđ dic vt supꝛ de salar. §. sequit. x. is quoq̄ ⁊ tūc **Libellus.** Lo. ꝛc. con. de. p. qui sic conci. libel. mihi certū ꝓmisit salarium puta. x. ⁊ illud mihi dare recusat. lz p me nō stetit quo min⁹ sibi patrocinīū prestē. vel si p̄stitisti dicas. cū sibi patrocinīū p̄stiterim. vnde illa. x. peto certi condi. q̄ oritur ex stipulatione. H. Et si incertū q̄ ac. ex stipulatu vt ibi dicit. Z. ar. insti. de ver. ob. in prin. C Et no. qđ studētes in studijs in curia romana gaudent illis priuilegijs q̄bus gaudēt studētes in studijs generalib⁹ vt in consti. alex. iij. H. Immo est Inno. iij. ⁊ est. ij. in ti. lib. vj. Z. De priuilegijs cū de diuersis. H. An ꝓ id debeant fruct⁹ beneficij ibi no. in vlti. glo. ⁊ vide quod scripsi de cle. nō resi. tue. de studio theologie de quo hic in nigro nihil dicit auctor ꝓpter qđ supplēdo quero de illo q̄ studendo in theologia recepit per q̄nquennīū vel vltra fructus p̄benᵈ de sue in absentia. dcmuꝝ hoc tacito impetrat a papa qđ fructus illos ꝓcipiat quinquēnio in illa stu dendo. an valeat impetratio. C Circa quod scien dū vt scripsi in decre. licet de p̄ben. si illa decre. manauit post decre. supꝛ specula. hoc. e. ti. fuit rescriptū iuris cōmunis non priuilegiū si prius fuit priuilegiū illud autē ignoramus. quia fuerūt ambo eiusdem auctoris vt ibi dixi hodie autē non daret' talis forma ꝑ modū priuilegij nisi in casu thematis primo tēpore expresso. quia tale esset tacitū quo exp̄sso forsan priuilegiū nō habuisset dixi forsan in illis studijs in quib magistrari nō potest in theologia q̄ certo tēpore non studuerit puta octennio iuste peteret de grā volens magistrari qui studuissꝫ quinquennio gratiā ꝓ triennio vel qui studuisset triennio gratiā ꝓ quinquēnio. facit ad hoc constitutio benedicti circa cistercien. que incipit fulgens sicut stella ad fi. ibi autez nulla expressione tali facta peteret de hoc priuilegiū cancellaria denegaret dicens habes ius ꝓmune si vis iudicē iusticie parati sumus dare ⁊ si illud reciperet tacito priuilegio iuris quo vsus fuerat nō valeret. supꝛ his vide quod scripsi supꝛ de cle. nō resi. super rubrica vbi in. ij. q. Z.

C De iudeis ⁊ saracenis. Rubrica.

H. De vtriusq̄ recurre ad summistas. ⁊ vides qđ auctor nō cōpleuit rubricā. s. de eoꝝ seruis. quia de illis tractare non intendebat. Sed Hostiē. in summa diuisim ꝓsequitur vt. iij. rubricas practici auctoris banc materiam nō tractauerūt preter roff. qui libellū composuit. j. descriptū super cōstitutione xp̄ianis ad fi. voluminis libelloꝝ iuris ciuilis. ⁊ vides qđ in libello ꝓponitur conditio ex illa. l. auctor vnū omisit de textu. l. nō ignorandum quia rectores ꝓuinciaꝝ ⁊ officiales locoꝝ si talia non sic vindicauerint ad illā penā tenent'. ⁊ scias qđ satis roff. insteti. super illa. l. ⁊ querit in fi. an si iudeus vel paganus nō vult agere conditione ex illa. l. ß vult agere vi bonoꝝ raptoꝝ. an sibi id liceat arguit qđ sic per. l. ff. de publica. l. j. §. vnde querit'. ibi dicit' qđ agere volens cōtra publicanū potius vi bo. rap. furti damni vel iniurie q̄ edicto de publicanis audit'. Ipse tenet contrariū dicens eis non dandā potestatē agendi nisi inquantū expresse ius concedit cū priuilegijs sint indigni nō ob. qđ infra dicam qđ vi bo. rap. datur infra annū in quadruplum sint ergo cōtenti duplo. quia eis ꝓmittitur. Item scias qđ quia lex illa vtitur his ꝓbis diripuerūt abstulerunt rapuerunt putat ipse id quod hic dicit de duplo locū habere in mobilib⁹ q̄bus illa verba cōueniunt insti. vi bo. rap. §. sed nedū. ⁊ ꝑm hoc in illis locū habebit duplatio. Unde in libello vides qđ libellus duplicationē applicat. ad ablata. quare in fundo sufficit possessionem eius restitui ⁊ poterit agi vnde vi cum romanis legibus vtant'. C. de iudei. iudei. Itē scias de. C. posito in libello in vnō libe. roff. habeo extense codicē in alio centum Est sciendū qđ licet de iudeis habeamus expressum q̄ tenentur ad decimas p̄diales de deci. c. de terris. ⁊ ad extimationē personaliū quas soluerēt xp̄iani de vsur. quanto in fi. quia de saracenis nihil habemus expressum in regnis christicolaꝝ in q̄bus habitant saraceni sepe de his disputatur. ⁊ allegatur ꝓ saracenis qđ iure nullo de eis cautū est qđ teneant'. Item qđ nō consueuerūt potissime qꝛ olim fuerunt loca illa saracenoꝝ in hoc ꝑ eis allegat pre. de cre. quanto in fi. a cōtrario sensu. Itē allegant qđ soluūt decimas regib⁹ his nō obstantib⁹ dicendꝫ ē eos ad p̄diales indistincte teneri sicut de iudeis dicit' in p̄. c. de terris. p̄ncipaliter em̄ in illis op̄atur manus dei cum nullus sit potēs de mortificato semine fructū habere de deci. cū nō sit. Itē dei est terra ⁊ fruct⁹ vt in psal. domini est terra. ⁊. xiij. q. ij. in ecclesiastico. Itē hoc onus decime sequitur possessorē q̄cunq̄ sit. C. sine cen. vel re. li. l. ij. ⁊. iij. ⁊ li. x. de anno. ⁊ tri. l. j. ad hoc inducit glo. Inno. q̄ in decre. aliquib⁹ de deci. fecit de saracenis mentionē

in prin. hic sto. quia glosellam illam ibi non posui dicit em ibi Inno. in prin. super ℣. permisse. sicut saraceni ⁊ iudei in hungaria. hanc nō posuit Inno. putans illam non conuenire littere sequen. ibi q̄uis censeant nomine christiano. ſ si hic suppleā q̄uis supple quidā ex his censeantur ꝛc. bene competebat glo. ⁊ sic facit ad propositum. ⁊ ad consuetudinez que allegatur respondet q̄ saltem in predialibus non ꝓcedit. vt no. eo. ti. de dec. c. j. lib. vj. ⁊ dixi in. q. pozrozum in. iiij. parte super regula qui prioz. nec iuuat quod dicit de saracenis olim tenuisse terras illas respondetur enim q̄ prius fuerant christianozuz ⁊ sic recuperate per christianos naturam suam resumūt. vij. q. j. pastozalis. ⁊ dato q̄ nunq̄ prius fuissent christianoꝝ exquo nō sub eis sunt regi debēt lege diuina ⁊ canonica. extra de dec. prochianos ⁊ ar. a contrario non ꝓcedit vbi resistit iuri vt scripsi satis de postu. bone. ij. sup vlti. glo. non iuuat etiā quod dicunt se decimā soluere regibus. quia illa est decima temporalis domini. ⁊ nos tractamus de diuina ⁊ canonica vt ꝓbatum est sup̄. Item ⁊ si hoc cessaret. respondetur per decre. eam te. de iureiur. de dec. ad hec. ⁊. c. q̄uis. si queratur quomodo compellatur respondetur per decre. in aliquibus vel ſm decre. postulasti. de iude. an liceat inuadere terras saracenozum paganozum vel infidelium ⁊ an sine iusta causa possint eis suarū possessionum ⁊ rerum dominia auferri ⁊ de ꝑtinentibus ad hec. maximā gl. quere quā scripsi post Inno. ⁊ Hosti. de voto q̄ super is. vide quedā solennia scripta. vij. rationibus concludentia q̄ principes pacificos infideles de suis terris absq̄ legitima causa nō debent expellere prima fundatur super precepto quod tibi nō vis fieri ꝛc. de quo satis in prin. decretoꝝ. Itē q̄ iure nature nobis ꝙticipant inducit. c. charitas est vt mihi videtur de pe. di. iij. ante fi. ℣. Itē nonnulli tm̄ vsq̄ ad ver. illi vero plus ⁊ ex eo iure nature ⁊ ex charitate illis ī necessitate subuenire tenemur. xlij. di. quiescamus. lxxxvj. di. non satis. Secundo inducitur textus can̄. xxiij. q. j. noli. in fi. ⁊. q. v. ꝓdest ℣. proinde vsq̄ ibi nihil inhumaniter. ⁊ q̄ ex charitate agendum est non ex furore. xij. q. ij. fraternitas. Tercio inducitur glo. per ℔ in. c. si de rebus. xxiij. q. vij. Itē iure gentium possident ergo iuste. xiiij. q. iij. quid dicam Item. c. quando. xiiij. q. iij. ⁊. q. v. c. vnum solum. vbi ꝓbatur cruꝺelitas. Quarto sunt oues xp̄i. Jo. x. alias oues habeo que non sunt de hoc ouili scz ecclesie. ⁊ sine distinctione dictū fuit petro. Jo. vlt. pasce oues meas. successoꝝ ergo petri habet illas pascere ⁊ defendere. ergo nō impugnare vel ledi permittere de na. ex li. ven. c. vno. Quinto adducuntur textus q̄ bene facere videntur. xlv. dist. qui sincera. ⁊. c. de iudeis. ⁊. xxiij. quest. iij. c. fi. ⁊ quod nota. xxix. q. j. iudeozuz in. j. glo. immo sine ipsoꝝ cōsortio illos deo lucrari nō possum⁹. xxiij. q. iij. infideles. xj. q. iij. ad mensam. Sexto ℣ bū apostoli dicētis ad ephe. vl. quō domini de seruis obedientiby debeant se hꝫe. ⁊ ad col'. vl. in p̄n. inducit q̄ pro sceleriby infideles punim⁹ de raptoꝝ. in archiep̄atu. ergo sine cā nō sunt puniendi. lvj. di. satis puersum. nec de habitationibus vel possessioniby expellendi cuz ecclesia sustineat cohabitationē eoꝝ. ⁊ eo. ti. ⁊ si iudeos. facit. xj. q. iij. nolite. ver. audi ergo. Ultimo text⁹ est in. l. xp̄ianis. C. de paga. ⁊ eo. satis q̄ eos q̄ete viuētes iubet nō molestari. de iudeis idē extra. e. ti. c. ij. ⁊. c. sicut. Itē a cōtrario canones. xxiij. q. viij. dispar. vt ibi no. ⁊. xvj. q. iij. porro. vbi etiā no. Itē celū celi dño terrā aūt dedit filijs hominum. ergo negandū eis nō est qđ ius humane societatis cōcedit. xxiij. q. ij. notandū facit. v. di. ad eius ℣o. inducit demū. xxiij. q. v. §. vl. Cōuertendo hūc casum q̄ritur an xp̄ianus sine peccato possit ad sui defensionem vti auxilio infidelium. q̄ possit inducit. ff. de iusti. ⁊ iur. l. vt vim ⁊ hoc p̄cipue cuz aliter se tueri nō pōt. ff. ad. l. aql. sciam. §. q̄ cū aliter. ⁊ facit. l. si q̄s fumo. in fi. ⁊. l. quēad modū. §. itē labeo. benefacit cle. de homici. c. vno. ij. respon. ⁊ qđ de paulo legit act. xxij. ⁊ habet. xxij. q. iij. §. itē ab aliquo ad fi. ad boc. ff. de incen. nau. rui. l. iij. §. q̄ ait. ff. de bo. eo. q̄ si. moz. consti. l. j. in fi. ⁊ de bo. li. qui cū maioz. §. si libertus. itē sic astrictus pōt vti volo. xxij. q. ij. vtilē. xxij. q. ij. domus. ⁊ canes toleram⁹ ꝓpter pacē ecclesie. xxij. q. iij. quidā. ⁊ deus q̄ malos vindictam fecit. xxij. q. v. §. fi. in prin. Itē ecōuerso in iusto bello infideles iuuant per fideles. xxij. q. j. quid culpatur. xj. q. iij. iulianus. Itē ꝓpter necessitatē cōicamus excōicatis desen. excō. si vere. Itē ad defensionē fructuū vtimur arte mathematica vtroq̄ testamento damnata. C. ad mathe. l. eoꝝ. puto infideles pacificos nō habētes guerram actiue vel passiue nobiscum necessitate imminente licite posse vocari als non. ſ. si guerra viget vel nostrum bellum est iustū vel iniustū sed non viget necessitas. et facit decre. cū olim. e. ti. que distinguit talia tempora. et facit mathe. ij. imperio prebes auxilium. ⁊ bis qui oderunt dominū amicitia iungeris. ⁊ quod habet de ysaac. xxiij. q. iij. §. j. ver. item sicut legitur. Dubitari vidi an per ecclesiam puniēdus sit iudeus ad sectam saracenorum transiens. Ad negatiuam inducit q̄ ambe iste secte tolerantur a nobis. de iudeis em̄ ⁊ paganis loquit. l. christianus. C. de paga. ⁊ ſm apostolum ad cozin. v. nil ad nos de his que foris sunt. ⁊ propter id nostris cōstitutionibus non ligantur. de diuoz. gaudemus. ij. q. j. multi. nec dici potest retrospicere q̄ veritatē non agnouit. ⁊ si dicatur iudeos peiozes gentiby vel paganis vel trānsitus cōmendandus. patet primū. ij. q. j. nōne. ⁊ ratio dicti ibi no. ⁊ q̄ sint peiozes notat actus ecclesie que in pasceue dum ꝓ paganis orat flectit genua ꝓ iudeis nō Dubitatur etiam de christiano qui pus iudeus fuerat vel non fuerat. ⁊ nunc labitur vel relabitur in iudaismū in hoc non insto propter ea que plene scripsi de hereti. contra christianos li. vj. super. j. glo. Z.

VIra noluntq; iudeis vel paganis violentia seu rapina inferatur quod si fiat sic libellus concipi.

Libellus. Coza ꝛc. con. ego. a. iudeus vel paganus de. p. christiano qui me de possessione talis fundi quem possidebam dejecit vel p̄ vim ablatiuā mihi abstulit. C. vnde peto possessionē dicti fundi. vel centū mihi ablatum in duplū restitui ab eo mihi. ⁊ ad hoc ꝓpo. condi. ex. l. C. de sara. paga. l. christianis. vel decre. extra. e. sicut iudei. H. de his iudeis tm̄ loquitur tamen facit. e. ti. iudei. ⁊. c. q̄s sit. ⁊. c. in nōnullis. in quibus de cohabitatione paganoꝝ cū christianis dicitur. Z. C Et no. q̄ si quis deferat arma ferrum vel lignamina saracenis aut in eoꝝ nauibus regimen exercet excōmunicatus est ⁊ capientis eū seruus efficitur. vt extra. e. ita quorundā. H vbi scripsi quod seqūtur. Z. sed nunq̄d capiens illi dare poterit libertatē. respondeo nō. sicut si princeps alicui concedit latronē in seruū non pōt ei dare libertatē. C. qui. ad liber. procla. nō licet. de latronū. Quid si aliquis xp̄ian⁹ doceat saracenos facere naues vel machinas q̄modo puniet'. Rn̄deo si ipsi primo nō habebāt pitiā huius artis decapitādus est. C. de penis. l. fi. C. de male. ⁊ mathe. l. j. C Et scias q̄ iudei legē moysi seruāt ad litteram. H. inde venit. in vsum q̄ inherētes plus littere q̄ sensui dicim⁹ iudaizare. Z. quidā autē de saracenis receperūt. v. libros moysi sed ꝓphetias abiecerūt. Dicuntur aūt iudei agareni ab agar ancilla sare libere. vt extra. e. ⁊ si iudeos. Saraceni vero dicti sunt a samaria ciuitate ⁊ nō a sara. Itē ita abstinendū est a cōmunione saracenoꝝ sicut ⁊ iudeoꝝ. vt. xxviij. q. j. sepe. ⁊. c. seuisi in can̄. qui est extra de hereti. c. q̄ sit.

¶ De hereticis. Rubrica.

H. Practici auctoris nil de ista dixerunt p̄ter roff. in nostris libellis qui formauit duos primos cum sua ru. 7 est scd̄a in ordine libello⁊. ad materiā facit quod dicaz ī. de sortil. sup̄ ru. de bononien̄. originē habente hec bona 7 domicilio florētino dānato florentie de heresi cui dño competunt bona de bono. plixe scripsi. e. ti. de hereti. cū secundū. li. vj.

Heresi sic cōci. lī.

Libellus.

Co. vobis reuerēdo dño patre domino episcopo tali ꝓpo. conta. p. q̄ ipse male sentit de fide dicens sacramentū altaris seu corporis et sanguinis xp̄i nullum esse damnat etiā matrimoniū nec credit resurrectionē 7 quotidie cū hereticis conuersat' in tali ciuitate in domo suo in prima camera seu tali loco ipsius domus. 7 hoc āno mēse tali regnāte tali eosdē ibi adorauit vel cōsultatus fuit ab eis seu manus impositionem accepit. vnde ipsum vobis accuso 7 peto ip̄m excōmunicari 7 beneficijs priuari. 7 a tali suo ordine degradari 7 degradatū curie seculari tradi seu relinqui legitime puniendū. 7 ego lu. ẑc. vt sup̄ d̄ accu. §. j. ex̄. e. ad abolendā. §. j. 7. c. sicut ait. 7. c. se. §. pe. 7. c. excōicamus. j. in p̄n. 7. §. qui aūt. q̄. §. est. C. e. autem gazaros. 7. c. pe. extra de sum. tri. c. j. 7. C. e. H. s. de sum. tri. ꝓpter id qd̄ seq̄tur. Z. l. j. 7. C. de here. q̄cunq; in hac ꝓpe fi. 7. l. arriani. q̄ aūt dixi peto eū excōicari ī ꝓputo supfluū licet hoc quidā ponūt. nā ois hereticus ē excōicatus. ex̄. e. ex cōicamus. j. 7. ij. ex̄ de sen. ex. nouit. si aūt laicus laicū coram iudice seculari accuset sic dicet. H. libellus iste nō ꝓcedit cum secularis iudex de h̄ crimine qd̄ mere ecclesiasticū est cognoscere vel iudicare nō possit. e. ti. vt inq̄sitionis. §. phibem⁹.

Libellus.

Co. vobis dñe lib. vj. 7. c. se. in fi. Z. iudex tal'. ꝓpo. ꝑ. p. ẑc. vt sup̄ vsq; 7 peto ip̄m. iūge p̄m iura puniri. vel sic. vñ peto ip̄m confiscatis eius bonis vltimo supplicio puniri. 7 ego. l. ẑc. vt ī p̄. legib⁹. 7 in p̄. dec. 7. e. t. ꝓgentz. verūtn̄ si aī sniam velit ad fidē redire admittet'. xxiij. q. ij. dixit apl's. 7 ī p̄. c. ad abolendā. §. j. 7 in ꝓpetuo carcere detrudet'. vt. e. ti. c. pe. Z. eodē etiā mō ꝓci. li. ꝑ credentes 7 receptatores q̄ 7 heretici reputāt' si excōicationē ꝓpter h̄ in se latā sustinuerint p annū. ex̄. e. c. pe. 7 fi. 7. c. excōicam⁹. j. §. credētes q̄. §. est. C. e. aūt credētes. 7 C. de bis q̄ lat. occul. l. j. 7. ij. 7 cū aliq̄s credens vel receptator ab initio recusat'. H. i. vitat' vel lr̄a corrupta debet dicere reputat'. si fuit iste finis roff. Z. tūc peti pōt q̄ excōicetur. eodē etiā mō ꝑ suspectos de heresi q̄ ex h̄ excōicati p annū in excōicatione steterūt aio indurato vt in p̄. §. qui aūt. 7 in p̄. autē. gazaros. Letex cū crimē lese maiestatis in q̄busdā ꝓueniat cū heresi. vt ex̄. e. ꝓgētis. 7. C. e. manicheos. idō h̄ in eo libellū formem⁹. H. positū p roff. imediate aī sup̄ ꝓri. fuit eīm ꝓmus in ordine. x. li

Libellus.

Co. ẑc. ꝓpo. ꝑ. p. q̄ ipse hoc bellorz. anno mēse tali impante tali dño impatore sp augusto cū talib⁹ sceleste factionē iniuit de nece ipsius dñi imperatoris in tali vibe in domo sua in p̄ma camera dom⁹ ipsius sup̄ quo eū vobis accuso 7 peto ip̄m. l. iul'. ma. puniri 7 ad penā ip̄am sniāl'r cōdemnari. 7 ego lu. ẑc. vt sup̄ de accu. §. j. C. ad. l. iul'. ma. q̄squis. q̄ est. vj. q. j. §. vez. 7. l. vl. ex̄. de homici. ꝓ humani. lxxix. di. si q̄s papa. ¶ De forma iuramēti qd̄ p̄stat q̄ reuertit' ab heresi vel sciśmate vel alio horrēdo crimine vide sup̄ de iureiu. ꝛ. de sacramēto redeuntis. ¶ In fauorem aūt fidei nota q̄ catholici q̄ crucis assumpto caractere ad hereticoꝝ exterminium se astringūt illa gaudent indulgētia 7 ꝓuilegio q̄ accedētib⁹ in terre sancte subsidiū concedunt ex̄ de hereti. excōicam⁹. §. catholici H. totū quod seq̄tur ad litterā fuit Vincen. in isto. §. Z. ꝑ qd̄ patet q̄ clerici habebūt beneficia sua triennio vt ex̄ de iudeis ad liberandū in integra. H. quā ibi posui cū glosis Hostien. Z. 7 decimā vel vicesimā ꝓ hoc subsidio deputatā que ecclesias suas contingit poterit secū ferre. vt extra de voto. c. fi. 7 si moriant' ante triennium creditores vsq; ad triennium beneficia ipsa tenebunt quia eis hoc per papā concedit'. als sibi imputare deberent q̄ pecuniā credidissent. ff. locati si quis domū. §. j. H. h̄ scd̄si ne pla. vi. su. c. vlti. super glo. ij. Z. ar. ꝑ quia alienationis verbo pignoratio continet'. extra de re. ec. alie. vel non. nulli. 7 clerico interdictum est beneficium alienare. xij. q. ij. alienationes. sed expone ibi beneficium id est ius beneficij. hic aūt alienat fructus. qd̄ ei licet extra ne ꝓla. vi. suas. vel iure. c. fi. 7 de loca. 7 conduc. c. ij. 7 possunt capi in pignus ꝓ debito. extra de fideiuss. constitutus. 7 valet hic auctoritas pape. vt. C. de excep. rei iudic. stipēdia. ¶ Sed nunq̄d percipient omnes fructus beneficij ita vt nec vicariū constituant. videtur q̄ sic. nam si omnes ꝓcipiunt. ergo nullas operas tenent' ecclesie p̄stare quia opera non sunt fruct⁹. ff. de operis seruo. l. iij. ar. ꝓtra de appel. ꝓuenit. 7 de p̄ben. de cetero. 7 h̄ puto vt necessarie expēse ꝓ seruitio ecclesie p̄stande ꝓducant'. ff. de rei ven. fundus. ff. de peti. here. si a dño. §. fruct⁹. Item dixit vin. H. vbi sup̄. Z. q̄ tales hēbunt q̄tidianas distributōes cū integralit' debeāt ꝓcipere sua beneficia 7 integre rē perfectā significat. vt ij. q. iij. §. notandū in fine. H. contra hanc allegationē est decre. sup specula. de magi. cōiuncta cuz decre. licz. de p̄ben. li. vj. nec valet etiā rō Hosti. q̄ dicit illos habere ꝓ residentib⁹ per no. de cle. nō resi. c. vno. li. vj. in glo. no. q̄. 7 qd̄ super ea de hoc scripsi. deinde ad deliberandum. sup ꝛ. integre. ibi vide. Z.

¶ De sciśmaticis. Rubrica.

H. Ad summistas recurre. omittit autez auctor duas rubricas 7 prima erit bimembris q̄ diuisim h̄ntur in. C. ad cuiꝰ ptem ꝓmā. s. de apostatis duas qōnes rememoror. s. de beneficiato q̄ factus ē miles. 7 de religioso ferēte habituz coopertū cū habitu clerici secularis primā q̄ fuit dominicalis. xv. vide de cle. coniu. c. vno. li. vj. super glo. huic ergo. secundā sup regula certū est li. vj. de secunda ꝑte rubrice. s. quis dispenset cū rebaptizato sciēter vel ignoranter dubie loq̄tur auctor de primo q̄ nec papa dispensat supra de le. §. nūc breuiter. ꝛ. ix. 7 sic dubie. de secundo q̄ dispenset eps eo. ti. §. nunc de episcoporum. ꝛ. cxxvj. Z.

Similiter sic conci. lī.

Libellus.

Co. ẑc. ꝓpo. contra. p. q̄ ipse fuit scienter a tali episcopo sciśmatico in presbyterum ordinatus quare peto ipsum a presbyteratus officio removeri 7 remouendū esse sententialiter declarari. extra e. ti. c. j. 7. ij. ix. q. j. ordinationes. in sequen. ti. non est necessarius libellus.

¶ De infanti. 7 langui. Rubrica.

H. Deficiūt practici auctoris ad sūmistas recurre. Z.

Qd̄ est hic sic cōci. lī.

Libellus.

Co. ẑc. ꝓpo. ego filius vel seruus vel libertus olim talis ꝑ eū q̄ ipse me infantē vel languidū. H. totū qd̄ seq̄tur fundat' sup alio istoꝝ. s. infante vel languido. 7 sic posuit se in tuto. ꝓpter opinionem q̄ vult q̄ alimentoꝝ denegatio in quacunq; etate etiā sano habeat opari q̄ sequūtur. de boc vide qd̄ dixi

e.ti.c.vno.sup ℣.alicui eoꝛ.ꝛ sup glo.pe.ꝛ plene per Hosti.in summa buiꝰti.§.vlti. Ꝛ.exposuit seu exponenti consensit vel ratū habuit vel impie mihi alimenta negauit pietatis officio relegato q̄re peto me libeꝝ fore a nexibus patrie vel dominice ptātis ꝓnunciari ꝛ me patremfa.si erat liber ꝛ in potestate patris vel liberū si erat seruus vel ingenuū si erat libertus sentētialiter declarari.extra.e.c.vnico.C.e.l.ij.lxxvj.di.si expositus. C.de lat.liber.tol.l.vnica.§.sed sancimus.C.de epi.audi.nemini.ff.ne ꝓ derelicto.l.fi.in auten.de nup.§.si vero ab initio.colla.iiij.potes etiam addere si vis.ꝛ peto.ipsum nihilominus ex officio vestro ad vestrum arbitrium puniri.C.de pa.po.nec filium.ff.de libe.agnos. l.j.§.pena.

C De homicidio. Rubrica.

H.Solus roff.ex practicis auctoꝛis formauit libellum in hoc ti.ꝛ est quintus in oꝛdine libelloꝝ.habuimus duas bonifacianas cōstitutiones in.vj.ꝛ in cle.vnā.multū expediētes in hac materia ꝛ ptermissis questionib⁹ terminatis p illas.Scias q̄ aliq̄s cōnes spectantes ad hūc ti.posuit auctoꝛ supra de accusa.ꝛ ego ibo cumulando q̄stiones de bannitis aliquas addidi.tres cōnes vide super regula in.vj.ſ.frustra.nullus pluribus ꝛ regula q̄ quis prima in iij.mēbro de illo qui pacificatum postea bannitum occidit.secunda ꝺ illo q̄ negauit se occidisse. nunc dicit q̄ ad sui defensionē.tercia de clerico q̄ incedebat vt laycus bānito ꝛ postea occiso.C Vulgata est questio si statutū punit insultantē.itē vulnerantē.item occidentē an insultans ꝓcutiens ꝛ occidēs vno impetu bis omnib⁹ legibus accusetur ꝛ puniat ꝛ pluries terminatum est ꝛ sic seruatur eū tm̄ de occiso teneri p.l.illud ff.ad.l.aqui.in fi.ꝛ no.in.l.qui de crimine.C.de accu.in fi.iij.glo.ꝛ facit qꝺ de cōtinuatione no.ff.de ac.ꝛ ob.l. antepe.facit.l.qm̄ mlta.C.ad.l.iul.de vi.pub.bene facit l.de dona.inter vi.ꝛ vx.l.iij.§.si stipulanti. ibi em̄ ꝓpter celeritatē coniugendaꝝ inter se actionum vna actio occultatur ad idē.ff.de iniur.l.pāoꝛ.§.si plures. allegatur etiā.l.non est nouū.ff.de act.emp.ꝓcedit hoc cū insultauit ꝛ ꝓcussit vt occideret ꝛ occidit sed q̄d si non occidit ꝫ solū insultū fecit ꝛ ꝓcussit.videt ꝓ superius alle.q̄ solū de ꝓcussione teneat cū in illa sit maleficiū cōsūmatum ꝛ continuatū.ff.de noua.si ita stipulatus in fi.cum l.se.ad idez.ff.de adul.q̄ ait.in fi.ad.l.aqui.si ex plagis §.tabernarius.de incen.rui.nau.l.j.§.pinde.ad cōtrarium.ff.de iniuri.l. pretoꝛ edixit.§.si mihi.ꝛ lex negatiue.dicit q̄ nunq̄ plura delicta concurrentia faciunt q̄ vllius impunitas detur nec delictum ob aliud delictū minuit penā.ff.de ꝓpri.delic.l.nūq̄.ad idē.ff.de term.amo. l.fi.ad turpil.l.in senatus.de fur.qui tabulas in fi. varietas em̄ termini inducit varietatez penaꝝ.de peni.di.j. §.pene.cum ergo insultando cōmiserit vim publicam ꝛ vulnerando inciderit in.l.coꝛ.iniuriaꝝ.vt no.in.l.pāoꝛ. ergo vtraq̄ lege puniet.ꝛ videtur expressum in p̄.l.qui de crimine.ij.rñ.So.in q̄busdā scriptis inuenio.ꝫ cōnem̄ habeo q̄ fran.ac.disputando tenuit eū solum de percussione vel vulnere teneri p ꝓius all.ad cōtraria ꝛ ad l.qui de crimine.rñdet illa loqui de criminib⁹ ita diuersis ꝛ sepatis q̄ vnū nō est ps alterius sed in casu nostro continuatio ꝛ cōnexitas facit illa censeri vnū.aliqui cōtra q̄ licet concedant qꝺ ꝓius dictū est solū ponderari homicidiū ratio est quia illud punit̄ morte q̄ omnia solvit ꝛ crimen extinguit in autē.de nup.§.disponat.coll. iiij.ꝛ ff.ad turpi.in senatus.C.si reus vel accu.p totum. q̄ ratio cessat in hoc secundo casu. Inuenio Buil,qñ.ꝫ distinxisse.an in insultu fiat percussio.i.simul insultaui ꝛ percussi ꝛ procedat ꝓima solutio. si vero insultaui ex quo insultu orta est rixa in qua postea ꝓcussi ꝓcedat secunda solutio quasi actus sint sepati ab insultu.ꝛ eius ꝓin.vltra ea que de cōtinuatione dicta sunt sup̄.faciūt no.iij.q.ix.nihilominus mihi videt hoc multū in facto consistere. si em̄ iste insultauit ꝛ vibrauit sed non percussit illo se forsan flectente.ꝛ tūc incepit rixa iste tū vibrationē cōtinuauit lz forsan etiā vibrationib⁹ contra eū factis resisterit ꝛ finalit̄ his cōtinuatis illū ꝓcussit satis ꝺ cōtinuū reputo.sed si ꝓpter rixā retro cessisset ad ꝓpriā etiā vicinā domū vel etiā alterius recipiēs forsan lanceā ꝛ ꝓcussit,ꝓcedere posset qꝺ de actu sepato dictū est.C Est questio de illo q̄ se defendendo occidit debito moderamine non seruato an teneat.l.cornel.de siccar. terminari vidi q̄ nō.quia.l.illa requirit dolū.ꝛ q̄ ꝫ casu lata culpa nō equatur dolo textus est.ff.e.l.ad.l.coꝛ. de sicca.l.in lege.ad idē inducitur.l.j.C.e.ti.facit extra de resti.spo.olim.j.in fi.tenebitur vt de homicidio culpabili non doloso per iura predicta. C Scias ergo q̄ aliter se saluare nō valens si occidit etiam vibrando nō solum non tenet de occiso sed etiam irregularis non est vt dicit cle.e.ti.ī fi.vt tamē ibi no.in defensione sui coꝛporis tamē non patris filij vel suoꝝ habet hoc locus quod de irregularitate dictū est.C Pro illoꝝ tamē defensione ꝓcutiens ꝛ occidens posset excōicatus non esse licet esset irregularis vt ibi scripsi ꝛ clariꝰ in decre.si vero de sen.ex.j.Ꝛ.

Ic forma libellū coram iudice seculari ad penaz coꝛporalem infligē dam.

Libellus. Coram ꝛc.ꝓo.po.contra.p.q̄ ipse anno ꝛ mense tali regnante domino Lodouico rege francie occidit ticium cum ense vel clauꝫ vel cultello percutiendo eum in tali loco letaliter in ciuitate tali in vico vl̄ domo tali in tali latere seu parte eius super quo eum vobis accuso ꝛ peto eum ꝑm.l.coꝛ.de sicca.pena capitis puniri ꝛ sic puniendū foꝛe sentētialiter condemnari.ꝛ ego luc.ꝛc.vt supra de accusa.§.j.de pe.di.j. is qui cum telo.ꝛ.l.si quis necandi.que sunt.C.ad.l.coꝛ.de sic. .ff.e.qui cedere. insti.de publi.iudi.xxiij.q.iij. sex sunt. Clericus autem contra clericum sic libell̄.concipi.

Libellus. Co.ꝛc.vt sup̄ vsq̄ quare peto.iungi ꝓ vos officio ꝛ bñficio ꝓuari ꝛ ꝓuiuandū esse decerni ꝛa suis oꝛdinibus degradari. H.vide remis.q̄ statim sequitur. Ꝛ.ꝛ ego lu.ꝛc.extra de iudi.cū non ab homine.extra.e.sicut dignū.§.fi.l.di. clericū q̄ paganū.ꝛ.c.si epꝰs.c.se.ꝛ.c.studeas.C Quid si ꝓpositus sit incoꝛrigibilis potest peti vt degradatus curie seculari relinquatur legitime puniēdus.vt in predi.c.cū non ab homine.extra de ℣.sig.nouim⁹.qꝺ qualiter fiat dixi sup̄ de accu.§.ij.℣.ꝛ no.q̄.ꝛ se.Bal.percussus cū basta ferrata nō dicit ꝓcussus cū ferro.ff.e.l. j.§.diuus.C Pone.a.vulnerauit.b.q̄ febꝛe supuenien te obiit.accusat.a.de morte.b.ipe vero asserit illū non ex vulnere ꝫ ex febꝛe obiisse.ꝛ plures laici testes inducti hoc asserūt medici vero pauciores dicūt q̄ vulnus extitit cā febꝛis.Rñdeo medicis lz pauciorib⁹ potiꝰ est credendū qꝛ ipsi melius notarūt factū. H.vides s.de ꝓba.§.fi.℣.hoc quoq̄.dixit Gui.de suza.in ꝓoemio digestoꝝ.§.j.q̄ si ꝓs vulnerati ꝛ ꝓs vulnerāti ꝓcordāt de medicis vno vel pluribus assumēdis in deꝛ eis acquiesceret. si vero discordāt ipse eliget all.quod dicit de pluribus tutoribus volentibus ꝓ vnū administrari.ꝫ de quo discordant.insti.de satisda.tu.§.sin aūt.ꝛ q̄ de duob⁹ heredibus legatarij discordantib⁹ an agant reali vel ꝓsonali dicit.ff.de leg.j.huiusmodi.§.fi. Subdit etiam q̄ si iuꝛ deꝛ ad dictū medici dicētis vulnus ticij cū plures vulnerauerūt fuisse mortale ꝓdēnauit ticiū de occiso q̄ ticiꝰ dicens medicū falsum dixisse petit ante sepulturā ꝓpitiores medicos adhiberi.qꝺ factum est ꝛ illi referunt illius vulnus nō fuisse mortale retractabit sñia sicut dicitur delata ꝓ testes falsos vel instrumentis.C.si ex fa.instr.

l.falsam.7.l.fi.ff.de re iudi.l.diuus.s. de excep.cuz venerabilis. Z.ar.ff.de ori.iur.l.ij.§.exacti. H.7.§.seruus.ibi. quia turpe est patricio ꝛc. Z. in autē.de non al.a.pmu.§.quod aūt.colla.ij.extra de testi. in nostra. C.de re mili.semel.l.di.vt cōstitueretur. ℣.expti.extra de eta.7 qua.ad aures.de pe.di.vj.c.j.ver.interrogare 7.c.se.circa hmōi accusatiōes. vide.s. in ti. de accusatore. Bal. An vxor q̄ fecit occidi viꝝ pdat dotem. vide.ff.de adimē.le.l.pe.§.seia. ¶ An mortuus febre superueniēte post vulnus dicat' mortuꝰ ex vulnere. dic q̄ aut cōstat q̄ ℔ fuit ex molestia vulneris aut ex alia cā. Aut dubitat' 7 tūc stat' dicto medicoꝝ q̄ debēt iurare de credulitate nō de veritate de vē. inspi.l.j.in ꝓn. C.de secū.nup.l.hac edictali.p Cy. q̄ si in illo loco nō ē nisi vnus solus medicus ei soli credit' si bonꝰ hō sit de ver. ob.l.j.in fi.nam hoc est ꝓpter difficultatē ꝓbatōis. ff. de re mil.l.nō oīs.§.a barbaris.ar.cōtra de qō.l. maritus.qz agit' de magno ꝑiudicio.iō nō est standū dicto vnius.item mortuus infra triduū ꝓsumit' mortuus ex vulnere.l.j.C.de emēda.ꝓpin. ¶ An quis dicat' fecisse ad defensam iudicis arbitrio cōmittit' sicut an iustꝰ sit metus.C.de trās.ac.ti.l.interpositas in glo.7 no.in.l.j. C.vñ vi.in glo.or. Z. ¶ Pone q̄tuor hoīes erant in vna domo vnus eoꝝ ꝑiecit vnū lapidē 7 ꝑtereuntem ꝑemit nō cōstat q̄s ꝑiecit ꝓstat tn̄ q̄ alter eoꝝ ꝑiecit. H.ad qōem facit qđ no.s. dele.§.iuxta.℣.qđ si quis in rixa.vide qđ satis scripsi.e.ti.significasti.ij.in gl.ad qōem.7 ibi de qōne veneriali.xv. Z.7 vī q̄ oēs tenē tur.ff.ad.l.aq̄l.itē mela.§.si plures.7.l.ita vulneratus 7 ℔ ꝓpter incertitudinē.ff.de trās.ac. cōtrouersia.ff.de bis q̄ deie.vel effu.l.j.§.fi.7.l.ij.ar. cōtra q̄ nō teneant' xxiij.q.iij.si q̄tuor.nec ob.pre.l.ff.ad.l.aq̄l. q̄ ibi ꝓstabat oēs ꝓcussisse.item.l.de bis q̄ deie.vel effu.in alio casu loquit' ℔ vī q̄ nullus tenet'.nā ꝓstat q̄ tres nō de lig̃rūt ergo nō tenent'.ex de bis q̄ fi.a ma.p.ca.q̄situit. C.de penis.sancim⁹.et melius ē nocentē absoluere ꝛc. ff.e.absentē.ex de sīmo. licet hely. ad fi.7 ex quo graue ē ꝛc.C.de bis q̄ latro.occul.l.fi.in fi.et probat'.ff.ad.l. aq̄.sciam.§. cū sciam.deficit em̄ ꝓbatio non ius. ff.de testa.tu.duo. sup ℔ dicūt q̄dam q̄ si oēs intrauerūt aīo offendēdi illū tūc q̄libet tenet' qz vnus vī ℔ fecisse de mādato 7 volūtate alioꝝ.C.e.nō ideo minꝰ.ff.de vi 7 vi ar.l.j.§.quotiens.ex de homi.sicut dignum.extra de pug.in duel.c.ij.in fi. Si ℣ nō intrauerūt aīo illuz offendēdi tūc oēs in dubio absoluētur.ff. de acti.et ob.arrianus.ex de ꝓba.ex lr̄is. nā in crimin̄ debent clare esse ꝓbationes.ij.q.viij.sciāt.iudex tamen ꝓpter bonū regimē vt ceteri timeāt penā pecuniariā imponat.ff.de posi.bona fides. H.ꝺm Alber.gal.cuius ad lr̄am fuit iste ℣.de accusa.ver.penul. Bal.no.ergo q̄ si lapis ē ꝑiectus de cenaculo 7 homo occisus nec constat q̄s fecerit pena pecuniaria oīm̄ imponit' 7 rōne incertitudinis cōmutat' ꝑsonalis in pecuniariā et hoc q̄n̄ est incertus de certis vt hic. ℔ si esset incertus de incertis nullus puniret' adde qđ no.ff.qđ me.causa.l.si cū exceptione.§.in hac.nā in rei restitutione ille tenetur apud quē res inuenit' vt ibi no.in pena fiscali.7 vi de de sicca.l.si in rixa.ꝑ Bar. Incertitudo alia est ꝑsone facientis alia pacientis.iij.q.viij. alia libelloꝝ ip̄ius facti.ff.ad sill'.l.j.§.illud.alia loci vel tempis substātialis.vt.l.libelloꝝ.alia qualitatis facti.ff.de pen.l. si preses.alia qualitatis damni.de sicca.l.j.§.si claua.de homicidio.c.significasti. alia necessitatis puta ad defensam vbi tria attēdunt'.s.tempus modus 7 causa.C.vñ vi.l.j.ff.ad.l.aqui.l.si ex plagis.§.ta bernarius.cū simi. no. Z. ¶ Illud aūt q̄ritur vtꝝ pupillus possit de morte ꝓis facere pacem 7 vī q̄ nō. quia pupillus de morte ꝓis accusat.vt.ff.de accusa.l.ij.in fi. H.7 ꝑiculum sibi imminet hereditatis ꝓdende si necem ꝓis nō vindicat.C.de his qui.vt indi.l.j.ꝓpter qđ in eo accusante cessat pena calūnie.C. de calū.l.iij. Z.et si remittit donat.ff.de trās.ac.l.j.ff.de do.inter vi.7 vx.l.si spōsus. §.j.nec pupill⁹ donare pōt.ff.de tute.7 ratio.di.l.j.rñ. j.arg.cōtra q̄ valet pax ꝑ eū facta.ff.de iureiur.tutor. ff.de furt.interduz.§. si tutor quia pax a pactione dr̄. ff.de pac.l.j.7 pactū ē q̄dam donatio.ff.de pac.l.j.§.cōtra iur.ciuil.in fine.7 dr̄ pactū inter ꝑtes ex pace ꝓueniens scriptura.vt ex de ℣.sig.pactū.dic q̄ si aliquid datū est ei tūc valet.ff.de trās.act.pses.7 etiam si nō est sibi datū.interest em̄ minoris vt litib̄ 7 sumptib̄ non ꝓretur.ff.de mino.l. minoribus.7 facit bñ. ff.de iniur. sed si vnus.§.si filio.nam 7 ciuitas pacem seruās ꝓmē datur.ff.de censi.l.j.7 ad hoc.C.de veteri.iu. enucle.l. j. H.bucusq̄ fuit Alber.gal.vbi sup̄.ver.antepe. Z. Uber.aūt dixit q̄ infans nullo modo potest facere pacem etiam tutoris auctoritate.nec facta pax tenet.ff.d penis.l.j. Si ℣ iam excessit infantiaz ita q̄ intelligit nec tūc etiam sufficit solius tutoris auctoritas.vt.ff.d admi.tu.l.j.§.j. quia nec etiaz per se posset cum etiam non sit ꝓmissum pupillo cū tutoris auctoritate distrahere etiam vilissimū ꝓdiū.ff.de reb̄ eoꝝ.per totum. C.de prediis mino.per totuz. potest tamē facere pacē cum tutoris auctoritate 7 interueniente iudicis decreto 7 facta valet 7 hoc vbi excessit infantiā. H. ꝑ hac distinctio.facit de iudi.c.si annuz.§.j.li.vj. Z.nec ob. q̄ non debet interponi iudicis auctoritas nisi ꝓpter es alienū.vt.ff.de reb̄ eoꝝ.l. magis.in.§.ātepe. quia hoc fit pacis fauore.7 quia pupillo expedit'.male ergo dicūt ꝑm eum qui dicūt tutorem posse facere pacem ꝓ infante.ne ob.C.ad trebel.sancimus.j.rñ.in fi. vbi dicitur q̄ potest restituere hereditatez nomine infantis quia in pace de remissione tractatur. H.sup. quā tutor vel curator facere non potest.C.de pac.l. pactū curatoris.hoc scias q̄ gui.de suza.super.l.illa tenuit pacem tutoris valere vbi factū non est liquidū.7 facit qđ in pre.l.no.alle.fauoreꝫ pacis. de quo supra 7 multa q̄ potest tutor quia defert iusiurandū iurat in litem 7 de calūnia transigit cū fure 7 est loco domini.hec patent per ordinem.ff.de iureiur.l.tutor.de in lit.iuran.videamus.§.si tamē.C.d iura.calū.l.ij.§.quod obseruari. ff.de fur.si pignore.§.fi.de admi.tu.tutor qui tutelaz ad fortificandū.ergo pacem est consiliuz eius q̄ occisor neget ita q̄ par fiat non cum occisore.sed cū illo q̄ dicebatur occisor per pre.l.preses.7 q̄ iudicis auctoritas interueniat que etiam sepe alꝰ inualidū facit valere.alle.ff.quod cum fal.tu.l.j.§.idem.de aqua plu.arcen.l.quāq̄ꝫ.in fi.j.rñ.de infa.l.furti.§.qui iussu. Bal. Dic q̄ solus tutor non potest reddere pacem occisori patris pupilli.argu. ff.de inoffici. testa.l.paꝑ. cōtra vere.in prin.sed pupillus si sei expedit cum auctoritate tutoris 7 cū decreto iudicis pōt nihil em̄ alienat hic cū non tractetur de pecuniario cōmodo. Nota tamen q̄ in dubio concordia et par presumitur expedire. C.de trās.acti.l.si fideicommisso. Z. ¶ Sed pone.p.vulneratus ad mortem a.t.fecit pacem 7 remissionē. h.noīe ipsius.t.vt.ipe.h.eam faceret 7 remitteret ipsi.t.mortuo itaq̄z.p.dictus.h.fecit pacem 7 remissionē ipi.t.q̄ritur an valeat 7 an seruanda sit.et videtur q̄ non.cū sit facta mortuo mandatore.argu.ff. si cer.pet.eius q̄ in prouincia. Item eo tempe debuit habere rata pax a.t.quo 7 potuit fieri a.p. vnde modo non potest rata haberi cū fieri nō possit.ff.rem ra.hab.l.bonoꝝ.7 vide tur casus.ff.quis or. in bo.poss.ser. consilio.rñ.j.in fi. mors em̄ omnia soluit.in autē.de nup.§.deinceps.col. iiij.ar.contra nam si amicus venditoris mei mihi tradat possessionem post mortē illius possessio recte mihi q̄sita ē.ff.de acqui.pos.fundi.nulle em̄ sunt ptes iudicis inter partes adinuicem cōcordantes.ff.de no.ope. nūci.l.j.ff.de ver.obli.cum seruus.C.de insti.7 substi.si iur. Item.t.ratū habet vnde pinde debet haberi ac si

hoc ei gerendum mandasset. C. ad mace. l. fi. vnde dici potest ꝙ res non est integra. nec videtur reuocatus mandatum. nam non potest mortuus iam reuocare illud. ⁊ vide quod no. supra de iudic. dele. §. restat. ver. item mortuo. et supra de loca. §. nūc aliqua. ver. d. ibi. quid si dominus. Bal. An pax facta tibi recipienti p ticio possit haberi rata mortuo vulnerato. dic ꝙ sic. vt. l. bonorus. ar. contra. ff. cōmunia predi. l. ē receptū immo plus videt ꝙ procurator vulnerati ad hoc factus possit reddere pacem mortuo vulnerato fauore pacis ⁊ ꝓpter ipius actus naturam. ff. ad sill'. l. ij. ff. mā. l. si ꝟo nō remu. §. fi.. Z. ¶ Quid si facta pace de vulnere obijt vulneratus nūquid poterit vulnerator accusari de morte. de hoc supra de accusatore. ꝟ. sed pone. ¶ Qualiter libel. concipi. in crimine lese maie. dixi supra in ti. de here. ¶ In trib ꝟo sequen. titu. non est multum necessarius libellus.

¶ De adulterio ⁊ stupro rubrica

H. Bimembris est hec rubrica de secūda pte nil tractat qr practici sui nil tractauerūt. vel omisit qr ex. j. ⁊ ij. decre. huius ti. q̄ secūdam ꝑtem respiciūt facile formabis libellus in ecclesiastico foro ⁊ erit alternatiuus erquo alternatiua ē in obligatiōe de quo sup̄ de libel. cōcep. §. iam nūc. ver. ß nūquid talis. cū suis remis. i foro ꝟo ciuili tolle formā ex no. e. t. c. ij. in prima glo. ⁊ eo qđ addidi. ⁊ ad hanc ꝑtem faciūt dominicales. xxvj. ⁊ xxvij. de quib mentionē feci de iureiurā. mulieri super princ. secū de glo. de prima ꝟo ꝑte libellos habuit auctor a Roff. in. iij. li. in ordine libellorū iuris nostri de libello ad sepationē thori dat remis. post ꝟ. sed nūq̄d de q̄stiōe dominicali. xvj. ⁊ an accusans vxorē de adulterio teneat' illi reddē debitū. vide no. xxxiij. di. si cui⁹. ¶ Sunt contigue tres questiōes dominicales. s. xxxij. xxxiij. ⁊ xxxiij. post quas seq̄tur. lxij. prima de adulterante cū medico rogāte marito. Secūda de vxore oppressa quia nō fuit vt vir mandauerat. Tercia supueniente adulterio mariti. an prosit adultere sepate. iij. de sepata ꝓpter adulteriū ⁊ postea apparet cōsanguinitas cōiugum primā vide de eo qui cogno. consang. vr. discretionē secūdū de adul. c. pe. sup fi. pe. glo. terciam de diuor. ex litteris sup vl. glo. Quartam de dona. inter vir. ⁊ vxo. plerūq̄ q̄stionē pi. xxj. de lena q̄ se pro principali submisit et de illo qui putās cognoscere solutam maritatam cognouit vel econuerso. vide super regulam cum quis in ius li. vj. de duob pacificat' pena ꝓmissa quorū vnus cū alterius vxore adulteriū cōmisit. vide super regula frustra. li. vj.

¶ Incip. sic li. Libel.

C Lō. ꝛc. ꝓpo. cōtra. p. ꝙ ipe hoc āno mēse tali regnāte dño ludouico dei gratia rege francie vel tempib talis pape cōmisit adulteriū cū berta vxore ticij in tali ciuitate in tali domo ⁊ in tali camera ipius domus sup quo eū coram vobis accuso. quare peto eū ꝟm legem iul'. de adul. pena capitali puniri. ⁊ ego lud. ꝛc. vt. s. de accusa. §. j. ꝟ. vlt ij. q. viij. libellor. C. ad. l. iul'. de adul. q̄uis. ⁊ pone H. id ē fac positiones. Z. hic vt patet supra de accusatore. ꝟ. item cōtra agentem ¶ Eodem mō sic concipiet ticius ꝟm antiqua iura contra vxorem verbis cōpetenter mutatis. extra. e. maritus. C. eo. iuris mariti. ⁊ l. castitati. hodie tamē sic cōcludet ꝟm legem quare peto eam verberatā ⁊ tonsam in monasteriū ad perpetuam penitentiam pagendam detrudi. C. eo. autē. ß hodie. xxxij. q. j. de beneficio. vel omitte verba illa verberatam ⁊ tonsam ꝟm canones. vt extra de conuer. cōiugandemus. ꝟm legem ꝟo mosaycam conuicta de adulterio lapidabat'. xxxiij. q. v. hec imago. de pe. dis. vj. c. j. ꝟ. cognoscat. iij. q. vij. qui sine. ⁊ c. postulatus. Nec hoc casu vir inscribere tenetur ꝟm quosdam. vt in p̄. iuribus. ⁊. ff. eo. is cuius. §. fina. ⁊ l. mariti. §. fin. Ego dico ꝙ si constante matrimonio vir accusat vxorē de adulterio ad penam tenetur inscribere. vt in au. vt lima. ⁊ aui. §. qr ꝟo plurimas colla. viij. ꝟ. si de adulterio. sed qui contrariū tenent. H. vt Roff. vbi supra ⁊ glo. ibi recitat hoc. sed tenet contrariū ibi. s. illud esse correctus. ⁊ idem in. l. q̄uis. de adul. Z. intelligunt ꝙ ibi accusaret iure extranei vbi aūt agit' ad thori sepationē non est inscriptio necessaria. vt extra de procuratoribus tue. de hoc supra de accusa. ver. item ꝙ nō recte sed opponitur qualiter vir se obligat ad talionē. nam si ipse punitur pena talionis ponetur in monasterio. ⁊ sic consequitur quod volebat. Item ꝟm hoc erit alia causa q̄ fornicationis que separet virum ab vxore et cogitur fieri monachus qui nunq̄ vouit quod eē nō debet. vt. xxxij. q. j. integritas. xx. q. j. sicut preterea hoc solum esse debet pena viro. vt cogatur ei perpetuo adherere qua perpetuo voluit carere. xxxiij. q. v. hec imago. Item vir ⁊ vxor non censentur pari iure q̄tus ad penam adulterij. xxxj. questione prima publico. H. vbi hoc no. Z. sed ad hoc dico ꝙ si deficit in probatione debet detrudi in monasteriū eo modo quo mulier intraret probato crimine contra eam. sed ipsa non intraret nisi viro placeret quia eam etiam inuitaz potest vir retinere. vt. C. eo. auten. sed hodie. ergo ⁊ si vir sit de calūnia conuictus cogitur intrare sed ipa eū poterit si voluerit retinere. C. de adul. l. iure mariti. nec ē etiam inconueniens ꝙ aliquis fiat inuitus monachus tum quia se ad hoc obligauit tum etiam ꝓpter eius delictum. xvj. q. vj. de lapsis. l. di. si ille. extra de elect. cuz dilectus in fine. ¶ Sed nūquid ecōtra vxor potest virum de adulterio accusare. ⁊ videtur ꝙ non quia ipsa potest tm̄ ciuiliter agere contra viz. vt in pre. l. publica ß si vir accedit ad meretrices pōt ab eo recedere. vt C. de repu. l. cōsensu. ß dic ꝓtra extra de diuor. gaudemus. §. j. ⁊. xxxij. q. j. si quis vxorē. ⁊ ipa etiā inscribet ⁊ punietur pena talionis. vt in autē. colla. viij. vt li. ma. ⁊ auie. §. causas. ⁊ no. in p̄. l. publico. H. ⁊ vide quod no. xij. q. ij. si qua cum seruo. Z. ¶ Qualiter aūt libel. con. cū agitur ad thori sepationē. no. supra de diuor. ꝟ. ad tempus. ¶ Si autem laicus. H. reuertit' ad verba Roff. vt supra vsq̄ ibi vel dic. Z. prosequit' suaz vel sui⁹ iniuriaz contra clericū quod potest. vt extra de testi. decetero. ⁊. iij. q. vj. omnibus. aliter ꝟo nō potest eum accusare. vt. ij. q. vij. ipsi apostoli. et. c. j. ⁊. ij. ℣ totum tunc

Libellus.

C Lo. ꝛc. propono ꝓtra cōci. sic libl'. p. sacerdotem ꝙ ipse ꝛc. vt supra vsq̄. quare peto. iunge dictum. p. sacerdotem ordine sacerdotali priuari ⁊ deponi. extra eo. significasti. Sed queritur quomodo inscribet se iste q̄ forte laicus est vel forte minoris ordinis cuz non possit ita puniri vt sacerdos. Respondeo sic. Ego. l. profiteor me hunc libelluz in tali anno mense ⁊ die dedisse. et si hanc accusationem calūniose instituo promitto penam pro vestro arbitrio mihi imponendam sustinere ⁊ ad hoc me obligo. v. q. vj. quia iuxta. vel dic ꝙ tunc non obligant se ad talionem. de hoc supra in tit. de accusa. ver. item ꝙ non est. ¶ Pozro. H. assumit verba Roff. iuris ciuilis vbi de cōstitutione diui adriani. ⁊ demum verba eius. ti. vij. al's. viij. post illum assumit in ver. se. Z. si tibi ancillam vendo vel alio modo trado eo pacto ne ipsam prostituas si hoc feceris ipso facto sit libera p consti. diui adria. C. si man. ita fu. aline. ꝓsti. l. j. H. ⁊ si canonista vis plus de materia intelligere vide qđ ibi no. in vlti. glo. vltra q̄ scire debes ꝙ q̄n que venditor sibi reseruat manū. s. resumendi ācallam si prostituatur ⁊ si prostitutioni consensisset p̄dit ius illud. et procedit libellus qui sequitur. vbi autem

mānū sibi venditor nō seruat sed dicit q si pstituat sit libera. Ybā ista sunt supflua quia 7 sine istis sic eēt exquo sic vendita erat ne pstitueret. 7 vide q libellus non petit illā liberari sed liberam pnūciari. sed sup ℔ cōstituitur iudiciū de quō loq̄tur lex prima 7 ante tribunal poterit questio referri vt dicit. l. ij. si. n. negaret pstituta oporteret de hoc fidez fieri. Item si neget ea lege vendita oportebit hoc cōstare si reseruauit venditor manus iniectionē oportebit pstare q pstitutioni consenserit his cōfessatis vel pbatis iudex pnūciabit eam liberā sic est in similib⁹ peto te pnūciari excōicatum quia pcussisti clericuz si negatur percussio vel clericatus oportet illa pbari quib⁹ pbatis iudex non excōicat sed excōicatū declarat. Hoc etiā scias q vbi sic actū est ne pstituat non debet poni vt in caupona vel taberna administret quia id esset facere fraudē legi dicte vel pacto hoc vult. l. vlt. illius ti. 7 ſm Roffr. ratio sumit ex lege q̄ adulteriū. C. de adul. inter vina em̄ incitat luxuria vt ibi. Z. sic ergo ꝯcipitur libell⁹.

Libellus. Lo. ẓc. conq̄. de. p. cui domin⁹ me⁹ me ancillam suam vendidit eo pacto ne me pstitueret ipe. p. tñ me pstituit. vñ peto per vos me liberā pnunciari. vt in pre. l. vel dic q sufficit hoc dicere viua voce. H. 7 Roff. vbi supra in fi. dicit se nō curare an ꝑ libellū an viua voce petatur 7 remittit ad ea q̄ dixit de sena. cōsul. rubriano. Z. Itē cōstitutio impatoꝝ theodosij 7 valētiniani subuenit ancillis 7 filiabꝫ in ptāte pstitutis q̄bꝫ pīes vl dñi imponūt necessitatē peccādi vt possint suffragiū epi implorare sic ergo

Libellus. Lo. ẓc. conq̄. de. p. patre vel domino meo q̄ mihi inuite necessitatez peccandi imposuit q talis me suppositit 7 sic fuit leno meus. vnde peto q compellatis patrem meum vel dominū vt me emancipet vel manumittat. 7 ad hoc implozo suffragiū vel officiū vr̄m alij sic

Libellus. Lo. ẓc. H. non pōderauit cō. li. autoꝝ causam diuersitatis libelloꝝ que fuit. quia lex si lenones nō exprimit ꝑ quez fienda sit liberatio glo. ibi q per patrem 7 dominū ad hoc cogentur per episcopū 7 hoc ponit primus libell⁹. Alia lectura q id fatit episcopus 7 ſm hanc debet incipere libellus a vobis vel vbi dicit liberari addenduz per vos fatetur Roff. primā equiozem. 7 est iste vnus de casib⁹ quib⁹ pater emancipare cogitur. vt scripsi de restitu. in integ. constitutus. in principio. Z. Vobis domine episcope peto ego filia vel ancilla talis liberari a patria vel dominica potestate cū ipe pater vel dominus meus necessitatē mihi peccandi imposuerit vel me tali suppositit 7 sic fuit leno me⁹. 7 ad hoc implozo officium vestrum. C. de epi. audi. si lenones. C. li. ij. de spectacul' scenicis 7 lenonib⁹. l. fi. de hac materia vi de supra de accusa. ver. item contra agentem. In seqn̄ti titulo non est necessarius libellus.

De raptoribus 7 incendiarijs 7 violatoribus ecclesiaꝝ rubrica.

H. Primā partem rubrice tractat Joan. de bla. mibi char. xxv. vbi de acti. vi bo. rap. ℔ illā recepit auctoꝝ a Roff. vbi de ꝑdicta ru. q̄ est antepe. inter ꝑtozias et ibi dicit sex debere concurrere vt illi sit locus que colligas ex positionib⁹. 7 expeditis verbis Roff. vnā q̄stionem subdit. secūdo ibi vez cū. tercio ibi cetez ꝓsequtur duo edicto. s. antepenultimū 7 penultimum in ordine. Roff. 7 merito cōiūgere potuit quia hec tria coniūxit cōpillatoꝝ. digestoꝝ. vt patet. ff. vi bon. rap. de. j. et. ij. ti. seq. de tercia licet alia consideratione que supra patuit diuiūcta fuerūt per Roff. in fine autez dat auctoꝝ tres remssiones de tercio ergo mēbro rubrice auctoꝝ nihil dixit 7 vere etiā nihil de secūdo de incēdio. n. tractauit. 7 de his q̄ tpe incendij dānū dāt. ℔ de incēdiarijs ñ de incēdiarijs autē 7 violatoribus eccīaꝝ. vide qđ no. de sen. excō. ex tua nos. et. c. cōquesti. cū suis remiss. de consulentib⁹ rapinam vel cōmittentib⁹ raptoꝝ. vel euntib⁹ vt defendant non vt rapiant vel euntibus vt pacificent ad quid teneantur in iudiciali vel penitentiali foꝛo scripsi de homici. sicut dignum in glo. ſm Jnno. ad materiaz rapine ptinet q̄stio Ni. de matta. quā posui sup̄ de ap. §. in quib⁹ post prin. sup ver. sed nūquid in fi. item q̄stio Ja. but. quā posui sup̄ de inq̄. §. nūc tractemus sup ver. j. in fi. item sciendū q gui. de suza. sup. l. ab hostib⁹. C. de capti. 7 postli. re. format q̄stionē q̄ tūc. in. xlvj. anno de facto ad litteraz euenire posset. stipendiarij veroñ. insultarūt districtū mantue 7 ceperūt predā magnā animaliū contingit q stipendiarij mantuani post tempus insultarūt districtū veroñ. 7 duxerūt etiā magnā predam in qna fuerūt multa de priozib⁹ animalib⁹ que repetebant eoꝝ priozes domini prio quibus facit. l. illa. 7. ff. eo. ti. captiuis. §. expulsis 7 bene facit. ff. de acqui. re. dō. l. pompo. in contrariū inducitur quia sua pobitate acquisierūt ipōrum ergo sint sicut al's dicit. C. de allu. 7 pal. l. ij. 7 si pdidissent illi equos et arma isti nō refudissent. ergo nō petant cuius contrariū petituri non essent. C. de solu. l. pe. dicit de iure primam partem veram per iura inducta sed cōsuetudo Jtalie tenet cōtrariū. 7 sic tunc fuit iudicatum quod pcedit quando nō incontinenti fuerūt recupati quia tūc sec⁹. vt in. l. pōpo. dicit etiaz tūc questionē procedere cū veroñ. erant hostes veri romani quia contra pacem ecclesie. Z.

Jquis per violētiā rem tuam mobilem tibi auferat locum habet actio. vi bo. rap. que infra annuz est in quadruplum postea in simplū. ff. vi bono. rapto. pretoꝛ. §. in hac actione. institu. eo. §. quadruplum. sic

Libellus. Lo. ẓc. conqueꝛ ergo libel. cōcip. d. p. qui mihi per violentiam abstulit. l. meū vel commodatum vel depositum. vn de peto ipsuz in quadruplum condemnari 7 ad hoc pꝛopo. acti. vi bon. rap. Hec forma pꝛobatur insti. vi bo. rap. §. j. ff. e. l. j. 7 pretoꝛ act. ergo sic po.

Positio actoꝛis. Po. q rem quā ablatulisti vel rapuisti est codex vel vestimentū vel bos vel asinus. vt p hoc appareat q̄ illa res sit mobilis. insti. e. §. melius. ff. de v. sig. si munimentum. Item q illam rem mibi abstulisti vel aliquis de familia tua. vt i pre. l. pretoꝛ. §. hec actio extra de restitu. spolia. cum ad sedem. Item q illa res est mea vel saltem fuit mibi commodata. ff. eo. pretoꝛ. §. in hac actione. 7. §. si quis igitur. insti. e. §. sane. Itē q per vim mibi abstulisti res illas hoc ꝓcesso cōstat q dolum fecit. ff. eo. pretoꝛ. §. doli mali. Item q sunt tm sex menses q predictam rapinam fecisti rens ꝛō sic.

Positio rei. Po. q rem quā dicis me rapuisse ē mea. ff. e. pōtoꝛ. §. hoc aūt insti. eo. in prin. Item q illam rem accepi credens hoc mihi licere. ff. e. pōtoꝛ. §. hac actione. insti. eo. §. j. in fi. j. q. iuj. §. fi. Item q exquo accepi tu sciuisti qñ accepi. Item q postq̄ sciuisti me accepisse trāsijt annus et vltra. Item q in illo anno poterat reddi ius. ff. q̄s oꝛ. in bo. pos. ser. l. j. §. dies. ff. de diuer. et temp. prescrip. l. j. H. Hucusq̄ Roffr. de hoc mēbro in quo tractat an possit raptoꝛ cōueniri furti manifesti 7 nō manifesti. nō vr̄ dubiā de secūdo cū lex expresse hoc dicat. ff. e. l. j. Item. l. ij. §. vt generaliter. 7 insti. eo. ti. §. fi. in q̄b⁹ dicit q vbi in re clam facta cōpetit furti actio competit. 7 ista ꝓpter quas leges insurgit dubiū de primo cū tñ prima facie quisq̄ iudicaret cōtrariū. s. de manifesto non dubiū cuz nullus improbioꝛ fur q̄s q̄ vi rapit.

instī. vi bono. rap. in prin. 7. ff. e. l. ij. ver. nā iulia. ergo ꝓpter cōpatiuz etiam plusq̄z manifestus dici debet. Item. l. si vēdidero. §. cū raptor exp̄sse dicit q̄ raptor est fur manifestus. Item p̄. l. ij. §. si in re aperte dicit q̄ raptor suū delictū publicat Roffr. primo dicit rñdeat qui potest demū distinguit inter raptorem visum 7 deprehensum 7 nō visum vt primus sit manifestus. secundus non. remittit aūt ad ea q̄ scripsit instit. de accusa. §. ex maleficijs. 7 q; hēo illius scripta sup illo titulo verū ē q̄ ibi distinctōez p̄dictā repetit distīguēs inter visum 7 nō visum. 7 in secūdo cessabit actio furti manifesti. ff. de furt. si quis ex domo. 7. ff. vi bono. rap. l. ij. §. sed si nemo. Sed oppo. quomō habebit locum. l. ij. vi bono. rap. quando nullus vidit 7 sic nulli facta est vis. Respōdet cum. p. q̄ is qui rem abstulit paratus erat vim facere si aliquis restetisset. ex quo ꝓposito cōuenitur vi bono. ra. ff. de fur. qui iniurie. extra de sen. excō. cū volūtate in principio. ad leges primo allegatas respondet supplēdo vt sit sensus q̄ vbi in clam facto cōpetit non manifesti cōpetit vi bono. rap. supple si palam fiat als esset absurde 7 miq̄ dictū 7 esset potius cōuertendū. Z. ¶ Sed pone inter statuta p̄ nos in patrimonio beati petri dum illud regeremus edicta constituimus vt ciuitas castr̄ vel villa in cuius territorio fieret rapina illam emendet. si ꝯo in finib; duar̄ villarum nec apparet in cuius cōfinio vtraq; emendet. .q. q. ij. dominus contingit fieri rapina in cōfinio duorū castro. nec apparet in cuius territoriū quor̄ vnum magnū est aliud parū queritur an equalib; soluent. 7 videtur q̄ sic. ¶. de epi. 7 cleri. auten. causa que fit. ¶. de appella. quoniaz. ff. de leg. j. l. seruus. §. fi. argu. contra q̄ maius magis soluet. quia loca nomīata nō sunt. ff. de leg. j. si heredes. ff. de reb; du. vtrū. §. fi. ff. ad trebel. quotiens. ff. de duobus reis. l. antepe. ff. de stipula. seruo. l. si cōmunis seruus. So. videtur q̄ pro locor̄ quā titate diuisio fiet. ff. de censib; cū possessor. ibi vt oīes ꝛc. 7. ¶. li. xj. de naufra. l. fina. ff. de incē. rui. nau. pedi?. H. Idem Dy. e. ti. l. nequit. ibi etiam tenet. 7 in l. j. ff. quando ex facto tu. p̄ ipam. l. q̄ hoc casu nō probabitur damnū vel interesse p̄ iuramentū. sicut fieret ꝓtra raptorem probata violentia p. l. si quādo. ¶. vnde vi. qō procedit contra violentū 7 in ipi? odium. sic extra quod me. cau. l. j. c. fi. Idem in vtroq; dicto recitat et tenet Ja. de bel. in auten. vt nulli iudi. §. quoniam ꝯo. colla. ix. alle. etiam. ¶. de in lit. iuran. l. alio iure. 7 l. se. ß quid dices de iudice prede si illa cōfinia non sunt sub eodem iudice sed sub diuersis 7 dubitat in cuius partis finib; facta fuerit preda. Dy. super. l. siue. ff. de libe. agno. ver. q̄ si hoc dixit p̄ ipm ver. q̄ vterq; iu dex p̄cedere poterit ꝓpter dubiū 7 procedit hoc dictum ſm vltimā lecturā quā ibi ponit gl. pro qua facit. ff. de execu. tu. iurisperitos. §. j. per quē tenuit hic gui. de suz. vt dixi de compe. iudi. adi. §. j. sub ver. sexto. ver. ß pone. Cōstat em̄ q̄ exquo par est vtriusq; causa alter alter impedire non poterit. extra de elect. innotuit. vbi concor. quia tamē videtur absurdū q̄ sup vno negocio quis ad diuersos iudices trahat. extra de rescrip. c. vlti. ¶. de iudi. nulli vel pluries de ipius delicto q̄rat ff. nau. ca. stab. licet. §. fi. quod dic vt de accusa. de his esset honestū vt inter se cōuenirent vt alter cognosceret 7 alter resisteret 7 puto q̄ sufficeret talis cōuentio sine cōmissio de prescrip. pastoralis. in principio. sicut dicit de patronis qui sine cōmissione conueniūt in cle. de iurepatro. plures immo in foro ciuili plus procedit q̄z conuentio cōmissio que prohibet in criminalib;. de quo supra tit. j. §. fi. ver. item q̄ est delegatus in causa. cū sua remis. nec improbo iudiciuz sortis in hoc casu si non cōuenirent. xxvj. q. ij. sors. ¶. cōmunia de leg. l. fi. in principio. de quo satis scripsi de sortil. c. vlti. in fi. et vt ibi dixi altero hoc petente superior ad id cogeret reliquū 7 est simile quod ne. lxv. di. c. vl. in glo. sed nūquid. si qua ꝯo pena pecuniaria exigeretur a predone vel in ipius bonis inter illos videretur dividenda per dimidium de paro. c. j. de sepul. cum quis. §. j. li. vj. ff. de pigno. si fundus. §. si duo. in fi. 7 l. si debitor. que dixi procedant quādo in iudicibus est paritas putavter q̄z defensor ciuitatis. si ꝯo alter esset presses prouincie per se regens 7 sedem habens in altera illaz ciuitatum 7 reliqua est in suo presidatu tunc dico q̄ ad ipm spectaret in hoc dubio cognitio 7 punitio cum licet de altera sit dubium de altera est certum. 7 idem videretur in solo dubio. bene facit de preben. si a sede. in fi. 7. c. fi. si pluribꝰ. 7. c. bi qui li. vj. Z. verūtamē quō turba coadunata damnū tibi datur pretor tibi dat actionē in factum contra dantem que infra annū vtilez est in duplum post in simplum. ff. vi bono. rap. pretor ait. rñ. j. H. 7 quinq; que requirūtur positōnes ostendūt. Z. sic ergo

Libellus. Lo. ꝛc. cōqueror de. p. cui. li. cōci. ius dolo malo in turba dā nū datum est mihi in. ¶. vel tantū amisi vel talia scissa sunt vel fracta vel corrupta. vnde in duplum ea mihi dari peto. 7 ad hoc propo. acti. infac. ex edicto pretoris cuius dolo malo damnū in turba factum esse dicit vt in pre. l. 7 extra de ordi. cog. cum dilectus in princi. H. Quid si facta narratione vt supra concludat. vn peto iusticiā. dicit Roff. q̄ aquil. videtur ꝓposita que minorem cōdemnationē exigit. facit. ff. de penis si preses. 7. l. interp̄tatione. 7 vide supra de libel concep. §. iā nūc videndum. ver. sed cuz ex his. Sed ad quid hoc edictum inuētum cū sufficeret aquilia. respōde hoc requirit dolū ibi sufficit culpa etiā leuissima vt dicto tit. l. in lege secunda. instabis 7 si sufficiat leuissima datur etiā p̄ dolo. So. nō p̄ q̄raris si p̄tor fuit larg?. Item in casuz doli ista pl? cōfert 7 sic nō superflua. Z. ac. ꝑ sic po.

Po. ac. Pono q̄. x. homines vel vltra fuerūt in tali loco congregati. l. pretor ait. rñ. j. item q̄ dolo tuo vel ad tuum clamorem vel dictum illa turba mihi damnum dedit. vt in pre. l. §. neq;. 7. §. edicto. 7. §. si quis aduentum. item q̄ propter insultū illius turbe datum est mihi damnū in. c. vel talia sunt amissa vel scissa vel fracta. ff. co. pretor. §. iccirco. item q̄ illa contigerūt mihi in ipa turba. vt in pre. l. pretor. §. hec actio. itē q̄ adhuc superest de isto anno vtili quo hec facta sunt. ff. e. pre.

Po. rei. Po. q̄ homies tor. rñ. j. reus ꝯo sic. Pono q̄. in tali loco congregati fuerunt octo viri tm̄. hoc concesso succumbet actor. quia. x. ad minus faciūt turbam. ff. e. pretor. rñ. j. 7. §. neq;. 7. x. faciūt plebem. x. q. ij. vnio. item q̄ ab illa turba bona tua remanserūt illesa. itez q̄ illud extra turbam amisisti. item q̄ a tempe illius turbe transiuit iam annus vtilis. ¶ Ceterū si incendio orto vel ruina seu naufragio imminente aliqui res aliquas subripiūt vel dolo malo recipiūt vel damnū dant p̄tor dat ꝓtra eos actionē in factū ex edicto p̄torio de incendio rui. nau. infra annū vtilē in q̄druplū post in simplū. et idē ē in rate naueq; expugnata. ff. de incē. rui. nau. ex. l. j. §. j. Z. Et tria q̄ req̄rūt positiōes dicēt. Z. sic ꝑ li. cō.

Libellus. Lo. ꝛc. cōqueror de. p. qui dolo malo recepit vel rapuit res tales vl' in his damnū dedit q̄n domus mea fuit incendium passa vel ruinā. vel q̄n nauis mea fuit naufragiuz passa vel fuit expugnata. H. aliud vbū expugnata exponit lex expugnat'. ff. e. dicēs expugnat' nauis cū spoliat' mergitur dissoluit' aut p̄tundit' aut eius funes p̄scindunt' aut vela cōscindant' aut anchore involuātur de mari. 7 ß vltimū alludit vulgari nr̄o. vt ibi no. Z. vñ peto eū mihi in q̄druplū ꝑ denari. 7 ad ß ꝯo. actiōez infa. ex edicto pretorio de incen. rui. nau. vt in pre. l. Actor ergo sic

Positio acto. pono q̄ in domo ponet. mea fuit incendiū

orem.item q passa fuit ruinam.itez q passus fui naufragiū.item q ratis vel nauis mea fuit expugnata.ff. eo.l.j.§.ex hoc incendio.7.§.item nunc.7.§.j.si suspicio.7.§.itē ait prētor.7.l.ij.7.l.quo naufra.rñ.j.7.l.deinde.item q ex tali incendio ruine vel naue expugnata vel naufragio res tales subtraxisti.vt in pdicto.l. quo naufrag.§.q ait.itez q annus adhuc supest quo ista feceristi.ff.e.l.j.§.j. **Po.rei.** pon.q timor fuit reus ꝯo sic pon. incendio ruina vel naufra.ß domus tua salua in oībus permansit 7 similiter nauis.item q omnes res que erant in domo tua vel naui sane in omnib remanserūt. ℍ. Et si vera est repete positionez de anno lapso.vt supra.pri. ℤ. ℂSi autem quis res deponat in domū vicini occasione incendij vel ruine vel naufragij.dic vt supra de deposito ꝯ.si autez.de rapinis 7 violentijs indeis illatis dixi.s. in ti.de indeis. ℂItem de alijs violentijs dixi supra de resti.spol.7 de causa possessio.7 ꝓrie.

ℂDe furtis rubrica.

ℍ.practici auctoris nō posuerūt hanc rubricam nisi Roff.pcipue in libellis iuris ciuilis.vt infra patebit in libel.aūt nostri iuris vnicū libellū posuit sub ti.de ꝓuatis delictis.7 Jo.de bla.qui inter cōditiones ponit primā de conditione furtiua.post illas inter actiones ponit has duas rubricas de actione furti manifesti 7 aliā de nō manifesto.7 de rubrica facit.v.ptes. ꝑma de furtis manifestis 7 nō.secūda ibi alia quoq;.vsq; ad ver. porro.cū prosequtur materiā furti aduersus nau.7 oēs actiones q̄ ad materiā ptinēt 7 iporū membra.vij.q. interserēs.iij.psequitur actiōem.re.amo.de duabus actionib in ipi⁹ fine remittens.iiij.pseqtur edictū si quis tes.lib.esse iusſ.fu.ibi porro plerūq;.v.7 vl.tractat de creditore an agat furti pignore surrepto.7 circa id duas q̄stiones formal.7 quia prim⁹ libellus tractat de pena q̄drupli in furto manifesto. ℚuerit gui.de suz. sup.l.iij.C.ad.l.aqui.7 in q̄stione statuto.mihi sub littera.f.si statuto ꝑ furto manifesto imponit pena dupli.7 talis fur si fuerit cōdemnatus an agi possit ad legalem de quadruplo q nō possit. allegat.ff.nau. cau. sta.l.licet.§.fi.C.de app.l.omnes.q possit.C.qñ ciuil. ac.pīu.cri.l.vnica.7 de sepul.viola.l.q̄ sepulchra.ꝯ.q̄ pena.ff.de actio.7 ob.l.quotiens. Solvit q si apparet mens statuti volētis minorare penaz ad residuum nō agetur.si nō apparet ageturad residuū qđ plus est ī pena legali.vt in p.l.quotiens.7.e.ti.cū ex vno.ff.arbo. fur.ce.l.j.ij.7.iij.ad materiā q̄stionis faciūt no.in fi.secū de ꝓtis huius voluminis famosa ē alia ipius.q̄stio q̄ q̄rit de faciente duo furta in duab ciuitatib sine pena.terciū facit in tercia.7 ibi captus 7 cōfessus vel cōuictus de alijs an puniri debeat vt famosus.s. furca.p l.capitaliū.§.famosos.ff.de penis.7 sibi vī q nō.cuz in illo loco solū cōmiserit vnū furtum non potest dici ibi esse famosus.fustigef ergo vt ꝑ vno furto.vt in aut. sed nouo.C.de fur.multi ponūt hanc q̄stionem qui fatentur q feroces rectores eos furca suspendūt.7 secūdū.l.de pa.te.ꝯ.antepenu.inclusam in omnib vsibus feudoz.q.nō esset dubia ꝑm quā qui furat.v.solidos vel amplius furca suspēditur.an tamē illud sit hūduz ꝑ lege cōmuni. vide plene no.in.l. hac edictali.de pa. iur.fir.§.iniuria seu furtum.in.iij.glo.7 materiā furti quasi ꝑ modū summe.ibi vide in glo.ij. Item sciendū est q Uber.de bo.super.l.si pro fure.ff.de cōditi.fur. querit si damnuz passus ex furto fecit pactum ticio q si indicaret faciētes ab ipo nō peteret si sibi in aliquo ex illa causa teneretur 7 ticius indicauit per quod de mū apparuit ipm fuisse de furib dominus contra eum agit furti ipe excipit de pacto.an ex eo fit tutus.7 videtur q sic per ipam.l.7 per.l.si vnus,§.pacta.ff.de pac. C.de furt.l.post decisionem.ipe tenet contrarium per l.si ob stuprum.ff.de condi.ob causam.§.fi.7.ff.de calum.l.j.§.vitimo.7.l.sequen.7 de con.causa da.l.si mulier. An quis teneatur indicare furē vide extra eo.tit. qui cum fure.7 quod ibi nota.in vltima glo.7 super ea de herede furis famosi confessi. vide supra de accusa. §.primo. ver.quid si latro.7 quod super eo dixi. ℤ.

Vrtum aliud manifestū aliud nō manifestū. si igit in furto rei tue furem deprehendis habes ꝓtra euz furti manifesti actionē q̄ prētoria ē. vt insti.de ppe.7 tē.ac.§.furti quoq;.in qua sic lib.cō.

Libellus. Lo.ꝛc.conqueror de.p. qui mihi. C.meum subtraxit vel furatus est 7 priusq̄ cum illo peruenirem ad locum destinatum.s. quo ire volebat fuit deprehensus vel visus cū illo. C. a me vel a te vel ab aliquo.vnde peto ipm mihi in quadruplum condemnari.7 ad hoc propo.acti.furti manifesti.hoc probatur insti.de obli.que ex delic.7 male. nas.§.manifestus.ff.de fur.fur manifestus. ℍ.huius libelli 7 seqntis formas.7 quicquid seqtur vsq; ad ꝯ. porro.posuit Roff.e.ti.de acti.fur.manifesti premittē do.vij.que in ea requirūtur que ex positionibus colligas. ℤ. ℂSi autem vis agere criminaliter sic cōci.li.

Libellus. Lo.ꝛc.propo.contra.p. q ipe tali ānō mēse 7 die indict.rij. se de apostolica vacante vel lodō.rege francie regnante. C.meum.vel equū quem habebam in tali domo mea imposita in ciuitate beluacen.per furtum subtraxit tempore vestre iurisditionis 7 anteq̄ ad locum destinatū peueniret eum ego apprehendi vel vidi vel alius et eum sup hoc coram vobis defero 7 accuso. quare eum peto criminaliter puniri cum interesit reipublice ne crimina remaneant impunita vel sic quare peto eum vestro arbitrio extraordinarie puniri et puniendum esse per vos decerni 7 declarari. 7 ego lu.ꝛc.vt supra de accu. §.j.ver.vlti.ff.de accu.libellorum. que est posita.ij.q. viij.ff.de fur.l.fina. ℂSic etiā conci.libel. in priuatis criminib et subscribitur 7 pena calumnie imponitur. ff.de furt.l.fina. ℂSed nūquid ex eodem crimine agi potest ciuiliter 7 criminaliter. Rñ. sic si agat de re familiari aliter nō.C.quādo ci.ac.cri.pre.in.l.vnica.vbi de hoc.ff.de fur.l.fi.licet.p.dixerit 7 male in ꝓuatis delictis agi nō posse insimul nisi vel ciuiliter vel criminaliter tm.vt.ff.de fur.interdū.§.qui furem.de hoc infra de iniur.§.j.ver.sed q̄ritur. item quere hic vt supra de inquisi.§.nunc videndum.ver.quid si actum. ℂSed nūquid in eodem libello potest vtraq; via agi respondeo non.sed dū agitur vna via altera interim necessario differtur 7 interim fit vni per aliam preiudiciuz.ff. vi bo.rap.l.prētor ait.§.hoc edicto.7.ff.de pub.iudi. l.interdum.in quibusdam tamen locis cōtrariū obseruatur. ℍ.scilicet p me dicebat Alber.gal.cuius fuit etiam isse ver.7 prece.de accu. ℤ.Sic ergo actor po.

Positio acto. po.q codex ille meus est vel mea interest ex honesta causa.C.illū habere puta cōmodati vl depositi.vel q̄ fui sarcinator vl fullo illoz vestimētoz.§.e.is cui⁹ insti.de obliga.que ex delic.7 male.nas.§.furti.item q illum codicem vl illa vestimenta contractasti.vt in p. §.furti.7 eo.tit.§.in summa.ff.e.l.j.7 notabiliter pono de re.mobili.de vsuc.§.furtiue.item q in alium vsum q̄ dominus esset permissurus vel concessurus. item q concessi tibi rem illaz vt ea vtereris vsq; tholosam. 7 tu fuisti vsus vsq; burgidalis.hoc concesso succūbit licet dicat q credidit dominum permissurum.ff.e. quitumenta.ff.de condi. causa da.l.pe. item q te cum illa re deprehendi priusq̄ peruenires ad locum in quo te volebas conferre vel forte alius te deprehendit. itē q

ego te vidi vel talis puta. t. vidit te illum meum. C. deferentem priusq; ad locum quo ire volebas illo die p uenires. ff. e. fur est manifestus. 7 l. se. insti. eo. §. manifestus. ff. de. fur. si quis solutionē. §. mora. reus ꝓo sic

Po. rei. po. q; C. ille quez dicis tibi furto sub tractū. a. T. est. M. item quo tpe fuit amissus fuit ꝓmēdatus. M. vel apud eū depositus vel pignori obligatus patet ḡ q; nō tibi ex de psump. nōne. ff. de iudi. cū ptor. C. de pcura. maritus. itez q; tua volūtate ego fui vsus. C. illo vel illis vestimētis insti. eo. §. pena. item q; ego credidi pmissuꝝ te mihi q; vterer illo. C. vel illis vestimētis. insti. de obli. que ex delic. nas. §. pena. in fi. ff. e. inter omnes. §. recte. Item dato q; cōtractandi aīo. C. illū acceperim. tñ sine apprehensione alicuius primo perueni ad locum destinatū hoc concesso cessat pena quadrupli 7 tenetur ad simplum 7 fiet absolutio vt credo propter ineptam acti. vt. ff. si agrimes. fal. mo. di. l. j. ex de iudi. examinata. hec locū habent si agitur contra furem. si ꝓo contra eum qui opem vl' ꝓsiliū

Po. ac. ꝓono q; tu suasisti tibi dit sic po. ac. cio vt. C. meū mihi subtraheret vel furaretur. Item q; tu sciebas eum velle mihi furari. C. item q; prestitisti sibi opem apponendo scalaz circa parietem. xiij. q. vj. si res aliena. xxij. q. iij. si ad peccatū. Item q; ope tua mihi furatus est ipsum ff. eo. in furti act. 7 l. is qui ope. insti. eo. §. is qui ope. et extra de homicidi. sicut dignum. reus vero sic ponet.

Positio rei. Po. q; t. q furtum fecit al's erat facturus etiā sine cōsilio meo. Itē q; ignorās pstiti opem qñ ille. t. dixit q; fecit furtū insti. e. §. opē. ex de homici. sicut dignū. Item q; credebā bñ facere 7 licite ex tali causa. xxij. q. v. de occidendis. ¶ Porro si quis te inuito rem tuā mobilem te cōtractet tenet' actione furti nec manifesti q; ciuilis ē. H. pcedēs ptoria. vt in pncipio dictū ē. et Roff. de hac tractās pte. ij. de acti. furti nō manifesti rōem reddit. qz cū ius ciuile pcedēs solū de furto nō manifesto tractasset ptoriū seqns cuius est adiuuare corrigere 7 supplere addidit de manifesto 7 ei⁹ pena patz ibi. ff. de iusticia 7 iur. l. ins aūt ciuile. dicit aūt q; vij. in hac req rūt q; patēt i diffinitiōe furti q; hr. ff. e. l. j. i fi. 7 insti. de obli. q; ex delic. §. quā ibi plene ꝓsequitur qd vide p hostien. in summa eo. ti. §. j. quicquid autē hic prosequit' vsq; ad ver. alia quoq; 7 ver. in summa qui est in fi. ibi ad litteram 7 plenius posuit. Z. in qua sic libel. conci.

Libellus. Lo. ꝛc. conq̄roz de. p. qui talē rem puta librum vel equū mihi furtiue subtraxit vl' me inuito cōtractauit. vñ ipm equū mihi restitui peto cū pena q̄drupli al's dupli. H. Quid in his actionib⁹ duplandū vel q̄druplandū eueniat plene Roff. ti. p̄. x. sed illud q̄rit' 7 p hosti. e. ti. v. 7 inquā tum. Z. 7 ad hoc ꝓpo. act. fur. in pignore. §. cū furti. 7 l. in fur. actio. Hec forma quotidiana ē ꝙ opponitur quia in eodem libello nō possunt due actiones ꝓponi. vt. ff. de tribut. q; in heredem. §. eligere. ff. quoz̄ le. l. j. Uñ sic cō. li. tm̄.

Libellus. Lo. ꝛc. conq̄roz ꝺ in actio. furtiua. p. qui. ff. meuz vel equū mihi furto vl' clam sbtraxit vl' cōtractauit me inuito vendēdo. t. vel alio mō vtendo. vñ peto ipm duplū mihi solui ab eo 7 ad id eū cōdemnari. 7 ad hoc ꝓ po. acti. furti nec manifesti. 7 insti. de obli. que ex delic. nas. §. pena alī.

Libellus. Lo. ꝛc. cōq̄. de. p. q̄ sic conci. libell. ꝓuū meū mihi clam sbtraxit 7 cū me inuito ꝛctat vēdēdo illū me inuito ticio vl' al's vtēdo quē ꝓuū meū ꝓmisi dare sb pena. c. in die tali 7 qz nō tedi incidi i penā. vñ ago ꝛ eū vt mihi pstet duplū tā ex timatiōis qz valz. s. xx. q̄ ēt illoz. c. i q̄ rū penā incidi. 7 ad hꝫ ꝓpo. ac. furti nec manifesti. ac. ḡ sic

Po. ac. po. q; rem meā talē cōtractasti. item q; me inuito. itē q; fraudulose 7 aīo lucrā di. item q; erat res mobilis insti. de vsuca. §. ij. item q; erat corpalis. reus ꝓponat econtra. 7 pone etiaz hic vt supra. in acti. furti manifesti. item etiā cōtra eū q; rē tibi furti furripuit habes cōtra eū conditi. furtiuam q; ciuilis est 7 multas alias actiones. in qua sic libel. cōci.

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. qui mihi. C. meū subripuit. vnde ipm. C. ab eo ꝺico. 7 ad hoc ꝓpo. acti. furt. ff. de condi. furti. l. j. 7 l. cuz ex causa. et hoc qñ interest al's tua nisi q; res tibi restituatur. si ꝓo in-

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. qui mihi subripuit seruū meū qui fuit institutus heres a. t. 7 eius hereditatem adire non potuit ꝓterea quia fuit ab eo subtractus. vnde 7 ipm seruū condico et interesse meū illius hereditatis quod estimo. C. peto etiam ad hoc ꝛc. ff. e. si ꝓdicat' seruus.

Po. ac. po. q; sum dñs talis rei. ff. e. l. j. itē q; eam furto subtraxisti. vt in. l. se. itē q; fuisti fur pncipalis rē contractādo. ff. e. cū ex cā. §. pinde. item q; requisitus eam reddere recusasti. item q; te me prouocauit ad iudiciū cōi diui. ff. e. 7

Po. rei. po. q; t. ē dñs illi⁹ ideo. reꝰ ꝓo sic po. rei. ff. qñ appel. sit. si ꝓcuratoꝛio. item q; m. hāc rem solus ꝓtractauit. itē q; conditionez tibi cōpetentem ꝓponere noluisti. ff. e. paz. in fi. ff. de ꝓb. obli. scire. §. fi. 7 l. nemo. item q; rem furto subtractā tibi obtuli. ff. e. parui refert. 7 l. fi. item q; res illa in reb⁹ humanis non est. item q; prouocasti ad iudi. cōi diui. ff. e. 7 fuit socio tuo res adiudicata. ¶ Alia quoq; actio. H. in factū non intelligas de duabus pmissis. 7 scias q; in ordine Roff. hic cōtinuatur prime supioꝛi inter ptorias sed visum fuit auctoꝛi 7 bene interponere illā mediā ciuilē. Z. est q; furti datur ratōe puta si quid mihi a nauta vel a caupone vel a stabulario vl' ab aliquo libero boīe cui⁹ opa vtūtur seu eoꝝ. H. in hoc differt ab illo que seqtur in ꝓ. cetez. q; dat quocūq; faciente furtū. 7 hec. 7. iij. alia que requiruntur in hac actione prosequtur Roff. parte prima de ac. fur. aduer. na. ꝛc. q; colligas ex positionib⁹. sed ibi plenius. Z. familia furatū fuerit cōpetit eīm mihi contra eos actio furti aduersus nautas cau. sta. 7 competit in duplum. ff. fur. aduer. nau. sta. l. j. 7 est ptoria vt in. e. l. in fi. j. rū. sic.

Libellus. Lo. ꝛc. cō. de. p. in cuius naue caupona. vel sta. seu merces tales intuli seu immisi que res mihi a tali sunt subrepte. vnde ago contra cauponē ac. in factū ex illo ti. fur. aduer. nau. cau. sta. vt recepta restituant 7 peto duplū per prē. actio. 7 hoc qñ ago contra nau. cau. sta. si ꝓo contra surripientē sic concipitur libell⁹.

Libellus. Lo. ꝛc. conq̄. de. p. qui res seu merces quas intuli seu immisi in nauez seu cauponā seu stabu. t. mihi subtraxit vnde nomine ꝓdictaꝝ merciū ago in duplū cōtra eū. et ad hoc ꝓpo. act. furti manifesti seu non manifesti ex illo ti. furti aduer. nau. cau. sta. hec ꝓbantur. ff. eo. l. j. actoꝛ ḡ sic po.

Positio actoris. po. q; anno tali mēse 7 die tali cuz eras nauta vl' exercitoꝛ nauis vel eras caupo vl' eras stabulari⁹ in domo tali. ff. e. l. j. in ꝓn. 7 i rubri. itē q; illo āno mēse tali 7 die tali intui nauē illā cui⁹ eras nauta vl' cuius eras exercitoꝛ vt irē vlt̄ mare. itez q; eo āno mēse 7 die intui cauponā vel stabulū vt hospitarer apud te. itē q; ea die imisi tales merces meas i naui illa vl' caup. vl' sta. ff. e. l. j. §. j. itē q; illas res tu nauta vl' cau. vl' sta. mihi sbtraxisti vl' aliq̄s q̄ tecū erat cā nauigandi. puta t. vl' q̄ tecū erat cā inhabitādi i stabulo vl' caupona. itē q; res ille erāt sub mea custodia 7 meo piculo 7 ꝙ si furtū fit ab aliquo in naue vl' cau. vl' sta. existente nō si ab ipso nauta vel cau. vel sta. predicta ꝓbantur. ff. eo. l. j. reus ꝓo sic pon.

Po. rei. po. q; illo anno mēse et die. t. erat nauta vl' exercitoꝛ nauis

item q̄ amore dei te immisi in naue vt trāsires vltra mare cum paup esses. hoc ꝓcesso apparet q̄ merces nō intulit cum nō haberet. ff. de fur. itaq;. item q̄ merces q̄s intulisti ego nau. vel cau. vel sta. sub meo periculo 7 custodiā suscepi hoc concesso nō habet actor acti. fur. item q̄ merces ille tibi sūt a viatore ſbtracte vel a vectore. ¶ Ceterum ꝓpter furtū factū his qui ſunt in naui vel cau. vel sta. vel etiaz propter res amissas cōpetit alia actio cōtra nau. cau. vel sta. vt restituant. ſ. acti. infact. ex illo edicto nau. cau. sta. 7 est pretoria 7 in simplū competit. est etiam rei persecutoria. est 7 alia que est ex quasi maleficio 7 in duplū competit rei ꝑsecutorie cōputata. H. ex hoc sumunt quidā differētiā inter hanc 7 illā furti aduer. nau. vt ibi totū duplū sit pena hic solū simpluz. quod rof. nō placet in ti. de ac. infac. que in duplū ꝛc. Z. ff. nau. cau. sta. l. iij. §. fi. 7 l. fi. 7. §. hec actio. ff. d̄ fur. aduer. nau. cau. sta. l. j. 7 z ī arbore actionū nihil de hac dicat' tñ sic cō. lī.

Libellus. Lorā ꝛc. con. de. p. in cuius nau. cau. vel sta. īmisi seu intuli eo sciēte merces tales quas vel ipse nauta cau. vel sta. vel alius abstulit mihi vel subtraxit puta talis. vnde ago contra euz q̄ res illas mihi restituat. 7 ad hoc propo. act. infact. ex illo edicto nau. cau. sta. hec probant'. ff. e. l. j. ac. ergo sic po.

Positio actoris. po. q̄ tu fuisti nau. cau. vel sta. tali anno mēse 7 die. ff. e. l. j. itē q̄ illo tpe ego īmisi merces tales in na. ca. vel sta. itē q̄ tu res illas recepisti. Jtē q̄d te sciente res illas in nau. cau. vel stabu. immisi. ff. loca. cum in plures. §. locator. ff. de iur. dot. si ego. §. finali. reus vero sic.

Positio rei. po. q̄. t. fuit nau. ca. vel sta. item q̄ ego dixi cuilibet q̄ res suas custodiret 7 vos cōcessistis. ff. c. debet. 7. l. j. §. qui sunt. 7 §. fina. 7. l. 7 ita in prin. item q̄ q̄ vos īmisistis tales merces erā absens hoc cōcesso p̄sumit' ignorasse nisi contra probetur. ff. de administra. tu. hoc aūt. ff. de proba. veri⁹. Bal. no. hic an albergator teneat' si quid vt equ⁹ ꝛc. de stabulo viatori subtrabitur 7 quid de reb⁹ assignatis. 7 si latrones aliquid furati sunt de nocte quomodo ꝓbabitur amissio 7 res que sunt in domo mea p̄sumunt' mee. 7 de hoc vide in. c. fi. q̄d me. causa. p Jnno. Et no. furtum probari per indicia. 7 idem Bar. in. l. si quis ex argentarijs. §. pretor ait. de eden. ꝛc. 7 in. l. ex quibusdā. §. diuus de iure fis. Quis dicat' propie latro no. ff. pro socio. l. cū duobus. §. damna. Z. ¶ Et no. q̄ ex hoc edicto. iij. vel fm alios due nascunt' actiones. prima est in simpluz. secunda 7 tercia in duplū prima continet rei ꝑsecutionez 7 datur heredi 7 cōtra heredē 7 est ex cōtractu vel quasi secūda 7 tercia non dant' in heredē 7 sunt ex quasi maleficio. hec probantur. ff. e. l. iij. §. hec actio. 7. l. licet. §. in factum. 7. l. debet. §. hec actio. ff. de acti. 7 obli. ex maleficijs §. fi. instītu. de obli. que ex quasi delic. §. furti. ff. aduer. na. cau. sta. l. vnica. ¶ De prima queritur an sit natiua vel datiua. 7 videtur q̄ datiua. ff. e. l. j. in princi. ibi iudiciuz dabo. sed dic q̄ est natiua. 7 expone ibi iudicium. i. ac. in fac. dabo. i. datā confirmabo simile. ff. cōmo. l. j. 7 nascit' ex contractu videlicet q̄n assigno res naute cau. vel sta. tunc em̄ cum eo contrabo quia si no preciuz erit contractus locationis 7 locū habebit hec actio. ff. e. l. iij. §. j. sive ro non interueniat preciū sed aliud forte cōtractus erit innominatus vel si nihil interueniat sed gratis hospitatur. 7 tunc etiam ex contractu. vt. j. e. l. iij. e. ti licet. ff. de positi. l. j. §. si quis seruū. si aut̄ res immisero te sciente tunc oritur hec actio ex quasi cōtractu vt. ff. e. l. j. §. recepit. ¶ Quid si res immisse sunt ignorante nau. cau. vel sta. 7 res amisse sunt puta de nocte vel de die furto subtracte de stabulo vel cau. nunquid cau. vel stab. tenetur eas restituere credo q̄ nō. H. idem roff contra azo. vbi supra post prin. Z. primo quia ī rubrica dicit' nau. cau. sta. vt recepta restituant. secūdo quia pretor dicit quod cūq; saluū fore receperint ꝛc. ff. e. l. j. in prin. si ergo consideramus verbū recepta 7 saluū fore hoc in ignorāte non cadunt vt 7 al's. ff. de receptis. et. ff. rem pu. sal. fo. tamen Vulpianus. ff. e. l. j. §. recepit. videtur exponere quia dicit. recepit autem saluū fore sine ei assignate sint sive immisse. nec distinguit eo sciente vel ignorante. vnde nec nos distinguere debemus. ff. de le. pres. pet. bo. pos. cōtra ta. l. j. §. j. ff. de publi. ac. de precio. iij. q. v. consuluisti. extra de transacti. c. ij. vnde ex predict. §. recepit 7 ex legib⁹ ibi sequentib⁹ colligitur q̄ si te presente rem meā in domum tuā immisi videor eam tibi tradidisse 7 tu custodiam illius recepisse. vnde ad restitutionē eius teneris. ad idem. ff. de acqui. pos. l. qd̄ meo. §. si per venditorē. quia patientia etiam. ff. de aqua plu. ar. l. labeo. ad idem. ff. de iur. dot. si ego. §. quid. n. interest 7 circa fi. ē 7 argu. 7 pal. §. recepit q̄ omnia que in domo tua repiuntur presumūtur esse tua. ad idem. ff. de re iudic. a diuo pio. §. si super rebus. ff. de cōtrab. empti. clanibus. ff. si cer. pe. lecta circa prin. 7 in prealle. §. si per venditorē. ¶ Quid si pegrinus H. vsq; ad ver. porro. cum ponit ad literaz verba roff. in. de act. infact. ex edi. na. ca. ꝛc. ad interesse. Z. qui vadit vel redit vltra mare intrat nauem vel tabernā vl' stabulū nec ostendit res quas habet. timet em̄ ostendere propter alios qui hospitātur dem̄ conquerit' se amisisse 7 videtur standū sacramēto suo. non. n. est verisimile q̄ ipe qui peregrinat' deberet. ar. C. de sa. san. ecc. sancimus. C. ad. l. iu. repe. sancimus. que est. ij. q. vij. dic cōtra de iur. stricto. vj. q. vlti. actor. extra de iureiurā. c. fi. C. de eden. qui accusare posset tamē cogi cau. vel sta. vel nau. iurare q̄ res ipas non subtraxerit nec subtrabi fecerit si cut 7 purgatur quis per sacramentū cuz de eius mala cō scientia queritur ab eo. C. de his qui ad ec. confu. l. fi. C. de iur. do. impe. l. fi. C. de bo. auc. iudi. pos. l. fi. ¶ Sed q̄d si nau. vel cau. vel sta. sit male opinionis. rñ. imputet sibi peregrinus si hoc sciuit. mala. n. electio est in culpa cū potuisset apud alium hospitari. ff. si ager vectig. vel emphi. pe. l. j. ff. de ac. 7 obli. l. ij. ff. pro soc. si soci⁹. si aūt ignorauit tūc in modica summa poterit deferri minori sacramentū. 7 intelligo modicā considerata persona peregrini vtruz sit baro vel comes vel nobilis vel veniebat pedes vel eques 7 an sit diues vel pauper. arg. C. de re. cre. in boñ. est em̄ presumptio pro peregrino. ſ. peregrinatō 7 mala fama hospitis vel naute. ¶ Sed quid si res assignauit nō tamen expresse ita q̄ numeraret omnes 7 singulas vel ita ī sacculo vel in pera vel in cista immisit sed nō assignauit. 7 videtur q̄ debeat sacramēto peregrini vel viatoris credi. ar. ff. de fur. in actione. ff. de in lit. iurā. in ac. §. fi. ff. de positi. l. j. §. si quis argentū. sed dic q̄ aut res iste sunt assignate aut tātū immisse. si sunt assignate 7 signate cum sigillo tunc signate cum sigillo restituant' si immissas signatas inueniat. tunc nō habet de quo conqueri possit peregrinus. si aūt non signate reddantur et nauta vel cau. vel sta. fateatur se recepisse signatas vel q̄ signate sint immisse tunc iudice tarante stari pōt peregrini sacramēto. naz ex quo pera vel mantica sine sigillo inuenit' delictū est cōmissum a nau. ca. vel sta. quando res ei sunt assignate vel quādo immisse ab aliquo ex familiarib⁹. vnde cōpetit actio in duplū etiā ex hoc edicto ar. ff. de spon. l. die sponsalioz. §. qui pecuniā 7 satis sibi reputet fieri si simplū reddit p̄ sacramentū peregrini immo grates referat pegrino quia posset contra eū ex maleficio egisse. ff. e. si de positi. sacramēto em̄ actoris creditur ex quo delictū cōmittitur. ff. quod vi aut clam semp ¶ Quid si res que fuerunt assignate in mala H. Jdē mantica sarcina vel valisia. Z. vel immisse nō restituātur nūquid petet mala an res in ea contente. Vul. dixit vtrūq; petendū. ff. de positi. l. j. §. si cista signata. l. di. qui saccum. H. hic interserit rof. questionez de balneatore an teneat' vt nau. 7 ponit opiniones q̄s vide. ff. de posi. l. j. §. si vestimēta. Z. ¶ Quid si stabularius tradidit hospiti clauem camere 7 ille res suas ibi ponit nunquid cla-

nem recipiendo videtur custodie renunciasse vt stabularius de custodia non teneatur. videtur q sic. ff. cõmo. si vt certo. §. si de meis. ff. de acqui. re. do. l. quorundam. et hoc tenent quidam. H. dixit rof. q Jo. hoc tenet in locatore. ff. loca. dominus horreorum. per. l. clauibus. ff. de contraben. empti. vide quod no. eo. ti. ſ. nau. cau. ſta. l. fi. §. j. in. j. glo. Z. ſed Jaco. contra. ff. cõmo. l. ſi res. §. j. ¶ Quid ſi amicus amicum recipiat 7 amicus receptus res ſuas amiſit nunquid locum habent premiſſa. reſpon deo non. quia hic ceſſant omnia que in ipo dicuntur ar. tamen contra. e. ti. licet in prin. H. ibi gratis nauigans vel in caupona diuertens ſi damnuz iniuria patitur habet actionem in factum ſed ibi iniuriam ponderat. Z. ¶ Porro ſi quis intrat nauem cum reb ſuis vel caponam vel ſta. 7 de rebus amittit pretor duobus vijs ei ſuccurrit primo per act. infac. que in ſimplum competit ad res recuperandas 7 eſt ex contractu vel quaſi in qua ſic conci.

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. nau. vel cau. libel. vel ſta. in cuius naue vel domo vel ſtabulo res tales amiſi. vnde quia res illas non vult reſtituere peto meum intereſſe quod extimo. xx. 7 ad hoc propo. ac. infactum ex edicto na. ca. ſta. vt recepta reſtituant. ff. nau. cau. ſta. l. j. in prin. 7 l. ita. §. hoc autem. ac. ergo ſic po.

Poſitio actoris. pono q tu es nau. ca. vel ſta. vel ab eis inſtitutus. item q in naui tua vel in ſtabulo vel in taberna res tales intromiſi. item q illas tibi aſſignaui item q eas in naui vel in cau. vel in ſta. immiſi. item q illas amiſi. hec probant. ff. e. l. j. §. j. 7. §. ait pretor. 7 l. debz rubrica prima ſic po.

Poſitio rei. pono q. t. tantũ exercebat nauez illam vel cau. vel ſta. in qua dicis te res tuas immiſiſſe. itẽ quod predixi vobis q quilibet res ſuas cuſtodiret. ff. e. l. debet. §. item ſi predixi. item q dedi tibi claues ſcrinei. ſic enim videtur renũciaſſe cuſtodie vt ibi no. ſicut alias dicitur in locato de contraben. emptio. l. clauibus. ff. locati dominus. ¶ Secundo etiam ſuccurritur per aliam actionem infactum que eſt in dupluz ſiue a nau. ſiue ab alijs ſint res ſubtracte. ff. e. l. j. §. infactũ. 7 l. debet. §. hec actio. in qua dic vt ſupra in actio. furti. aduer. nau. cau. ſta. in ℞. alia quoq. H. hic ſcõm ordinem roff. interponitur de act. arbo. fur. ce. de qua auctor poſt illam remittit. Z. ¶ Porro cuz conſtante matrimonio non detur famoſa actio inter virum et vxo. ideo vxore res viri vel econtra furante ſeu amouente prodita eſt propter res amotas actio rerum amotaruz ciuilis. H. In qua octo requirũtur que numerat roff. e. ti. ſ. rerum amo. que colligas ex poſitionibus que ſequuntur. datur autem hec actiõ contra nurum et pronurum ſi ipſarum mariti ſint in poteſtate ſoceri 7 proſoceri. alias ageretur furti. ff. e. l. nihil. §. j. et ſcias canoniſta ſi de iſta actione viſplenius inſtrui q Hoſti. eam proſequitur in ſumma 7 per modum ſumme ſub rubrica de dote poſt dinor. reſti. ſub. §. fin. qui incipit 7 qualiter condemnatio. Z. ff. re. amo. l. j. 7. q. C. eo. l. ij. et de fur. l. fina. in fi. in qua ſic libel. conci.

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. quondã vxore mea que dolo malo amouit res meas tales ꝺ domo mea vel loco tali cauſa diuortij. vnde ago cõtra eam vt res illas mihi reſtituat et ad hoc propo. acti. vtilem ac. rerum amo. quando vero pro morte. H. hoc infra intelliges. Z. ſeparata amouit dicat 7 ad hoc propo. vtilem actio. re. amo. ff. e. l. j. §. j. 7. l. ſi mulier. §. j. 7. §. fi. 7 l. ob res. 7 l. qui

Poſitio ac. po. q cõtradem actor ĝ ſic po.

Poſitio rei. xi tecum matrimonium. item q illud fuit legitimũ. ff. e. ſi concubina. 7 l. nihil. ſed hoc eſt iuris. item q res tales amouiſti ꝺ domo mea. item q dolo 7 fraude hoc feciſti. item q fuerũt res mobiles. puta pannũ aurum vel argentum vel ẽ mouentes vt equus vel bos. inſti. de vſuc. 7. ff. de ℞bo. ſig. ſi mouentiũ. item q conſtante matrimonio illas amouiſti

H. inſpicitur. n. tempus quo furtuz factũ eſt. nam ſi p diuortiũ fieret teneretur furti. ff. e. l. ij. Z. ff. e. ti. contra §. fina. item q amouiſti cauſa diuortij vel alio modo q me infirmuz mouiturũ credebas. vt. e. §. 7. C. de cri. expi. here. vxor. item q diuortiũ eſt ſecutum. H. hac ratione non videtur q de iure canonico proceꝺat hec actio cum de legitimo matrimonio quod in hac actione neceſſarium eſt vt ſupra non poſſit fieri diuortiũ quo ad vinculum licet poſſit fieri quo ad thorum propter adulterium de quo vide no. ff. e. rerum quidẽ. 7. C. e. ſuper rubrica. 7 per roff. e. ti. ℞. antepe. qui cõcordant q directa locum non habet vtilis poſſet locum habere cum propter ſeparatã mortẽ fit reruz amotio. ibi autẽ in ℞. pe. 7 vlti. no. rof. in hac actione que ſurgit ex delicto ceſſare ꝓuilegium maritale vt condẽnetur inquãtuz facere põt. item in ea iuramentũ delatum nõ refertur vt etiam no. de iureiur. c. fi. in. ij. glo. Z. ff. e. l. fi. 7. l. re integra. reus ℞o ſic po-

Poſitio rei. pono q fuit culpa tua. H. habeo in vno roff. pono q fuit concubina tua. Z. Item q illud matrimoniũ inter nos non fuit legitimuz quia eram tibi in quarto gradu conſanguineus. extra de conſang. 7 affi. q dilectio. item q vendidiſti mihi res illas quas dicis me amouiſſe. item q illas bona fide habui ſicut vxor. item q de bonis mariti. item q ſemp habui affectionẽ retinendi matrimoniũ. item q ſemp fuiſti ſanus. item q matrimoniũ adhuc durat. ¶ De actõe arbor furtim ceſarũ dicã. j. de iniur. itẽ de actione de rationib diſtrahendis. dixi ſupra de iudi. §. generalia. ℞. porro ſepe. ¶ Porro plerũq ſeruus ſepe libertatis a domino in teſtamento relicte poſt mortez domini ante aditam hereditatẽ aliquid de bonis defuncti vel rem ei obligatam ſubtrahit. vnde pretor dat heredi contra eum actionem infactũ vtilem intra annũ ad duplum. H. q totuz eſt pena quia nihilominus heres rem vendicat 7 vt competat hec actio. vij. ſunt neceſſaria que ponit roff. e. ti. que colligas ex poſitionibus que ſequũtur que cum libello etiam ad literã fuerunt eius 7 in edictis precedit antepe. Z. deſcendentem ex edicto ſi quis teſtamento liber eſſe iuſ. eſt. ff. ſi quis teſtamẽ. li. eſſe iuſ. l. j. rñ. j. ſic

Libellus. Lo. ꝛc. con. de. p. q cuz ergo con. lib. in teſtamento. t. quondam domini ſui relicta eſſet ſibi pure libertas cui. t. ego ſucceſſi quia in illo teſtõ me heredem inſtituit poſt mortem ipſius. t. 7 ante aditam hereditatem tales res ſubtraxit vel damnum in rebus hereditarijs dedit intantũ dolo vel lata culpa me ſciente illum res illas ſubtrahere vel damnũ dare. vnde peto ipſum mihi in duplũ condẽnari. 7 ad hoc propo. actionẽ infactũ ex edicto põtorio ſi qs teſ. li. eſſe iuſ. eſt. ff. e. l. j. rñ. j. 7. §. itaq. 7. §. non tñ. 7 l. pe. actor ergo

Poſitio actoris. pono q. t. fecit teſtamentũ. item q in eo me heredẽ inſtituit. itẽ q in eo libertatẽ tibi pure reliqt. itẽ q teſtator ille mortuꝰ eſt. item q ex illa hereditate res illas ſubtraxiſti. itẽ q dolo malo vel lata culpa damnũ in rebz hereditarijs dediſti. itẽ q poſt hoc adij hereditatẽ. itẽ q ſciui qñ tales res amouiſti vel dãnuz dediſti. itẽ q adhuc reſtat de anno vtili ex q iſta feciſti. ꝓmiſſa probant. ff. e. l. j. rñ. j. 7. §. itaq. 7. l. ſi paulo 7 in. l. fi. re

Poſitio rei. po. q. t. reliquit mihi libertatẽ ſub conditione. item q viuente. t. domino meo res tales ſubtraxi vel damnũ quod dedi te ignorante feci. item q in illo dãno leuem culpam tm cõmiſi. item q iam annus vtilis tranſiuit. ¶ In ſumma no. q creditor põt furti agere ꝓ pignore ſibi ſubrepto ſiue per debitorẽ ſiue p extraneũ. quod dic vt. ff. de pig. ac. ſi pignore in prin. Ā. de hoc ſatis rof. vbi ſupra de ac. ſ. fur. non ma. vbi etiam tractat ꝺ fulone cõmodatario colono vſurario 7 vſufructuario. de quibus etiaz per hoſti. in ſum. de fur. §. cui detur. Z. ¶ Sed quomodo ꝓbabitur amiſſio pignoris. Reſpõ.

probabitur q̄ tali nocte latrones venerunt ad hostium suum ⁊ illud fregerunt. C. eo. t. pignus. ⁊. C. loca. ⁊ conduc. l. j. ⁊. iij. vel probabit se magnum rumorem ⁊ clamorem de nocte fecisse quando latrones erant in domo ⁊ q̄ surrexit ⁊ dixit vicinis tale pignus sibi fuisse surreptum ff. ad. l. falci. licet. de hoc plenius supra de pigno. §. j. versi. sed qualiter. ⁊ sequen. H. supp. et precedenti. et vide remissio. quas ibi dedi. Z. ¶ Sed quomodo probabit se habuisse pignus in domo sua quando latrones intrauerunt. Respon. per illos de domo ⁊ familiares. C. de repu. consensu. extra de probatio. tercio loco scdm Aber. de bo.

De vsuris. Rubrica.

H. Harum cobertioni ⁊ restitutioni commendabiliter prouiderūt noua iura. vj. ⁊ clemen. tria facit auctor. nam in principio ponit lib. quos habuit a bonagui. parte. ij. circa medium. ⁊ ab Egy. c. cxj. sub quo ponit libel. de diuersis materijs. ⁊ de ista ponit. iij. in. ix. ver. et duobus sequentibus. Secundo ponit verba Roffre. titu. de offic. iudic. quo vsure petuntur ex mora et ipsius libellum subdens vnam remissionem. Tercio formal duas questiones quarum prima fuit venerialis. lxxvj. vt infra dicam. secunda fuit additio. questiones subtiles ⁊ copiose tractatas facientes ad titulum. vide super regula peccatum. libro sexto de veniali. lxxvij. que etiam respicit titu. de remissionem super rubrica de magis. lxxviij. etiam ad titu. expedita est per decre. vigilanti. eodem titu. lxxix. est an lucrum ex vsura susceptum sit vsuram soluenti restituendum. de hac scripsi eodem titulo. quāq̄. post principium. li. vj. multas questiones ad materiā etiam de disputatis. quere eodē titulo quāq̄. li. vj. in glo. et super eas. ⁊ vltimam quam formal glo. de testamento vsurarij qui postea cauit plene prosequor super ea. quia dum hoc scriberem formata fuit mihi questio si p̄latus ⁊ conuentus mon̄. multum debitis aggrauati pone in mille per aliquod solenne ipsorum predium se volunt relevare vendendo scilicet fructus illius predij ad tempus puta. x. annorum pro mille cum fructus illius p̄dij communiter valeant centum quinquaginta an emptor licite talem contractum faceret. ⁊ eadē questio formatur in priuato sic vendere volente pro emptore. facit quod submittit etiam illa mille fortune ex quo nullos casus excipit hostilitatis. sterilitatis vel alios. Item dato q̄ cessat omnis sterilitas in capite. x. annorum non haberet nisi quingentas libras de fructu vel lucro ⁊ certe plus habuisset communiter in redditu veram emptionem faciendo de mille scilicet vltra quinquaginta annuatim. ⁊ aduerte quia hoc dubium facit infortunium in fructibus quia si fructus essent certi puta censuales redditus non submisi fortune ⁊ tempus certum plus traheret cōtractus ad vsuram. de quo satis scripsi eodem titulo in ciuitate. in magna glo. Idem cum dicis de isto q̄ solum quinquaginta lucrabitur. verum diceres si singulis annis. L. de capitali teneretur in archa. sed si annis singulis locaret illa. L. in emptiones prediorum ad rationes. viij. libr. pro centenario haberet in fine secundi anni. viij. libras in fine tercij. xvj. in fine quarti. xxiij. in fine quinti. xxxij. in fine sexti. xl. in fine. vij. xlviij. in fi. viij. lvj. in fine ix. lxiij. ⁊ sic solas centum annuatim in vestiendo haberet de illis vltra illas quingentas ducentas. lxxxviij. libr. ⁊ sic completo. x. anno habebit predia octingentarus libraru̇m item. L. libras de capitali scilicet vltimi anni. ⁊ habebit septingentas. lxxxviij. libr. de lucro vel fructu. vtilitas ergo consistit circa finem termini ⁊ in fine. nam vltimo anno cum non habet nisi. L. libr. de sorte habebit de illis quinquaginta libr. vel si vis brevius computare fructum pro sorte in primis sex annis habuit noningentas libr. in reliquis quatuor sexcentas. L. pro sorte vltra octis habet quingētas de lucro et quod percipere potuit infra sex annos et postea de illis noningentis hec verba quorum numerus brevius dici poterat sic extendi fauore ecclesiarum. ¶ Memor enim sum quendam prelatus rudem in terminis suprapositis dicere q̄ ille mille stabāt ad vnum den̄. pro libr. vel quinq̄ pro centenario quod idem est. sed casus conuertitur quando fuit de tempore certo ⁊ fructibus incertis quando fructus sunt certi sed tempus incertum scilicet ad vitam ementis. Hostiē. vt scripsi vbi supra se expediebat dicens tales contractus licitos vbi non fiunt in fraudem vsurarum nec sit deceptio vltra dimidiam ⁊ satis facit decre. fina. eo. titu. vbi propter incertitudinem excusetur contractus ab vsura. ad idem bene facit. l. sancimus. §. penult. C. de dona. ibi. incertus enim fortune exitus ꝛc. ⁊. C. de vsuris si ea. l. et l. oleo. ⁊ de vsufruc. ambiguitatem. §. j. ⁊ extra de sepul. sacris. cum. j. glo. resistit etiā ipse Hostien. in hoc Ray. ⁊ Goffre. quod vide in summa de vsuris. §. an aliquo. in vltima colūna. ver. item quidam de his qui emunt ab ecclesijs. predicti enim dixerunt q̄ quia predicti contrahētes credunt diu viuere intentio ipsorum est corrupta. ibi vide tamen vbi hoc casu multum viuit emptor non habet venditor conqueri qui ex contrario scilicet morte festina conquestus non fuisset. facit. C. de solutio. l. penul. Item est hoc accusare naturam contra. l. maximum. C. de libe. prete. vel ex. vbi autem aggrediamur tercium casum q̄ scilicet fructus sunt incerti ⁊ tempus incertum eo amplius incertitudo duplex excusat a vicio ad predictorum corroborationem allegatur sub diffinitione nō cadere cui non congruit diffinitum. ff. de aur. ⁊ arg. leg. l. quintus mutius. ij. §. cui aurum. siue autem vsura diffiniatur lucrum ex mutuo pacto debitum vel exactū dicatur lucrum accedens sorti ex pacto vel intentione corrupta. de quo satis scripsi in questione super vlti. peccatum. §. j. hic non cadit nomen lucri quod est proprie sorte ⁊ damno deductis. ff. pro soc. l. mutius. Item nec nomen sortis que preseruari debet sed hic statim consumitur. item nec est mutuum in quo agitur quod reddatur idem non specie sed genere. ff. li cer. pe. l. ij. Concluditur ex his. tribus non congrue nomen vsure. contractus autem emptionis approbatus est. ⁊ talis est iste qui etiaz de futuris fructibus fieri potest. ff. de pi. et cōmo. rei ven. l. necessario. alias. l. sequen. §. fina. ⁊ de contraben. emp. l. nec emptio. sicut de hereditate futura. ff. de here. vel ac. ven. l. cum hereditatem. ⁊ potest ibi alter contrahentiuz esse deceptus vsq̄ ad dimidiam iusti precij ⁊ non vltra. extra de empti. ⁊ ven. c. penul. C. de rescin. ven. l. ij. proceduntmaxime predicta vbi emens vsurarius nō est. vbi em̄ talis esset presumeretur facile contra contractum extra de pigno. illo vos in fine. Z.

In hoc titulo sic potes li. **Libellus.** Coram ꝛc. propono. contra. p. q̄ ipse a me. C. extorsit per vsurariam prauitatem vltra sort̄. quantitatem que fuit. C. quare peto illa. C. mihi reddi ⁊ restitui ⁊ ad hoc eum sententionaliter condemnari. si vero nondum extorsit sed nititur extorquere sic cō **Libellus.** Coram ꝛc. propono. cōtra cipi. libel. p. q̄ ipse conat̄ mihi violentiam inferre volendo a me. C. extorquere per vsurariam prauitatem coram tali iudice indebite me molestādo quare peto eum vos ecclesiastica censura cogi desistere ⁊ cessare ab huiusmodi violentia ⁊ iniuria ⁊ sibi super his perpetuum silentium sententialiter imponi. peto etiam eidem iudici per vos inhiberi ne de ipsa causa se vlterius intromittat. he forme probantur extra. e. quia in omnibus ⁊. c. preterea. ⁊. c. quia frustra ⁊ de iureiurā. debitores. ⁊. c. se. ⁊. c. ad nostras. ij. xiij. q. iij. plerique. et. c. se. ¶ Si autem contractus mihi in fraudē vsure sit simu-

latus sic cõci.libel. H. Scõm bonagui.7 ego.vt dixi.ab eis tamẽ discordat auctor q̃ ponebat maiorẽ summã in restitutõe.primus dc.xx. 7 restitueret.xxvj.scõus dc.x.7 restitueret.xx.puto auctorẽ latentiorẽ fraudẽ inuenisse que tamẽ non ꝓcedit nisi qñ maior quãtitas exp̃ssa fuit in emptõe vt qr mutuauit.lxxx.7 venditio dicit dc.C.et q̃ ꝓpter pensiones reddi sufficeret.xc.quicq̃d tñ sit ipsi 7 auctor põderat fraudẽ cũ vendit' qõ vere pignorat'.de vsurarior fraudib plene scripsi dc empt.7 ven.ad nr̃az in mag.glo.7 si cõstitutio quã ibi fieri optabã in.ℵsi.aliud nouum.7.ℵ.se.ab apostolica sede mansisset indubia fuisset questio exorta dc facto querẽs dc vsurario cui obligatus erã ad sortẽ 7 vsurã exegit a me vtrũq̃ 7 postea a me remissionẽ obtinuit ꝓius extincta in totuz obligatione 7 sic nõ est locus illi glo.si creditor.post remissionẽ vsuras exercuit 7 postea decedẽs ꝓfessus est se vsurariũ iubeat restitui vsuras ꝑ se extortas venit in dubiũ an remissione nõ obstãte illas vsuras solutas repetere possim Consuluim⁹ adoptiuus 7 ego in his recurrẽdũ ad cõiecturas facit dc renũci.c.ij.li.vj.inter quas satis est sortis illa q̃ post remissionẽ exercuit vsuras vt scripsi vbi.s.et fortior esset si remissio facta fuisset obligatõne nõ extincta vt ibi.Est etiã ꝓiectura sumenda ex quãtitate vsure an sit tpata vt que fit ad duos denarios ꝓ libza in mẽse vel ad min⁹ 7 tũc facilius p̃sumem⁹ remissionẽ volũtariã quia dc facto videmus curialib vsurarijs etiã non repetentib tales leues vsuras remitti sufficiat ad hoc dictũ. ff.dc ꝓba.l.ij.7 regula inspicimus li.vj.7 qõ ibi no.et in regula in obscuris.posset etiã idem cõiecturari ꝓ creditore qñ vsura licet grauis fortius si leuis maximã vtilitatem attulisset debitori puta hereditas notabilis erat delata nõ apprehẽdenda vel apprehẽsa pdenda si infra mẽsem nõ soluerent' legata pia qõ instituit⁹ facere nõ poterat nisi fenerator mutuasset facile hoc ꝓiecturari posset remissionẽ oblatã vel saltẽ fuisse volũtariã. Jtez vidi dc facto dãnandũ dc crimine capitali ꝓ potentẽ amicũ defensum a pena capitis que ꝓuersa fuit in penã pecuniariam 7 cũ ad illã saltẽ.j.terminũ statutũ soluendã ille nõ sufficeret ille potẽs 7 fenerator sibi illã mutuauit q̃ debitor postea sortẽ 7 vsuras soluit 7 vsuras remisit qs ip̃i⁹. nõ crederet remissionẽ ꝟ fuisse oblatã vel saltẽ volũtariam.his vel similib ꝓcurrentib nõ coget' heres vsurarij dc quo querit' vsuras remissas soluere sicut nec cogeret' soluere semel solutas eqpollent eĩ ista.viij.q.iij.talia.ꝺ testi.veniẽs.j.vbi ꝓcor.in ꝓma glo.7 patet.ff.dc solut.solutionis verbũ dc verbo.sig.liberatõis.7.l.solutõis ℵbo facit dc simo.p tuas.iij.sufficiat ergo qũocũq̃ sit satisfactum dc ap.p̃terea.ij.cũ ꝓcor.j.glo.7 his que sup ea scripsi facit qõ no. Hosti.in summa bui⁹ti.§.que pena ℵ. quid si fenerator.nõ ob.his qõ scripsi post dy.sup regula peccatũ in fi.li.vj.s.qõ remissio non liberet nisi pecunia sit parata ad restitutõez qr illud verũ quo ad peccatum nec mirũ qr etiã solutio facta hoc casu nõ liberat a peccato vt no.in cle.dc vsur.ex grãdi,dc pigno.illo vos i fi,7 scripsi i dcre.ad

nostruz alĩ.s. **Libellus.** Lo.ẑc.conq.dc.p.cui post principi. talem domũ vẽdidi ꝑ C.lib.hoc pacto siue tenore q̃ si infra duos menses postea sibi redderẽ.xc.lib.domũ ipam recuperarẽ pensionibus in sortẽ eius ꝓputatis q̃ ꝓtractus simulat⁹ fuit 7 instrumentũ fuit in forma vẽditõnis ꝓfectũ in fraudẽ vsure 7 canonis cõtra vsurarios ꝓmulgati.quare peto tam venditõez q̃z instrumẽtuz ipm cassari 7 annullari 7 cassa nulla ꝓnũciari 7 eis nõ obstanti.domũ ipam mihi restitui 7 ad hoc ipm.p.snialiter ꝓdẽnari maxime cũ vsuras ꝓsueuerit exercere extra dc empt.7 ven.ad nostram 7 dc pigno.illo extra.e.qr frustra.C.plus valere q̃ agit' ꝑ totum.C Porro in bone fidei iudicijs 7 in his que imitantur naturã ipsoz vt in legatis.C.dc in inte.resti.l.dc minori persona.7.C.dc vsur.7 fruc.le.seu fideicõ.l.j.ij.7.iij.ex sola mora veniũt vsur'.vt in p̃.l.j.ff.dc neg.gest.si pupillus.§.fi.7.l.qr nõ tñ vt vsure sed tanq̃z interesse.ff.ꝑ socio.sociũ qui.7 petit' iudicis officio loco p̃ncipalis actõnis sic ergo tũc lib.ꝓci. H. Scõm roff. vt dixi in prin.q̃ tñ sibi p̃i opponit q̃ libellũ sup vsur.petẽdis que ꝓhibite sunt formare nõ debuisset rñdet q̃ viciũ nõ est in forma libelli sed in subiecto qõ petit'. Jtẽ si excusat qõ format ꝟm opi.que hz tales vsuras que petũt' ex mora venire vt interesse in his ꝓtractib bonefidei. añ formatõem añt libelli ipe prius opposuerat vsuras nõ stipulatas peti nõ posse.C.dc vsur.q̃nis. soluit illud verũ in ꝓtractibus stricti iuris. Jtẽ opponit generalit'.n.iure ciuili vsuras dãnatas cũ leges sacros canones imitent' ĩ aut'. qũo oportet epi.col.j.7 dc eccl.ti.in prin.coll'.ix. 7 ibi satis dc boc 7 dc vsuris aut'.ad hec 7 extra.e.ti.qr in omnib in p̃ma glo.7 vt sup ea dixi erubescẽtia hui⁹ vicij cessat propter multitudinẽ peccãtiũ coiter vt etiã ibi scripsi Legiste fatent' vsuras illicitas sed negãt eas iure ciuili prohibitas.si vis in boc saturari vide quod scripsi in prc.regula peccatũ in quinto articulo 7 ideo plus nõ insto. Z.

Libellus. Lo.ẑc.cõq.dc.p.qui cum mea negocia gessisset sine mãdato vel cũ fuissz socius me⁹ vel tutor 7 tãtã pecuniã ꝓuertisset in vsus suos quã vel penes se retinuit vel in mora fuit q̃ mihi noluit soluere.ideo ꝓpter morazz p̃dicte pecunie nõ solute tãtã pecuniã noie vsurarz ex mora currẽtiũ mihi p̃stari ab eo peto officio vr̃o dñe iudex 7 ad hoc ꝓpo.officiuz vestrũ vt in p̃.l.7.ff. dc neg.gest.qr.ff.ꝑ soc.socium qui. C Utrum aũt dãna 7 interesse 7 sumpt⁹ peti p̃t no.s.dc fruc.7 int'esse.§.sequit'.7 se. C Pone vsurari⁹ rẽ emptã ex fenore dedit mihi post efficit' nõ soluendo querit' an possit. H. sup.q̃ soluit vsuras. Z. Illaz rẽ a me petere 7 vtrũ ego in foro aie teneor restituere 7 videt' q̃ nõ qr preciũ ex re furtiua redactũ nõ est furtiuũ.ff.dc fur.q̃ vas §.fi. Jtẽ vicia psonalia nõ transeũt ad successores.extra dc fi.pres.ex trãsmissa ala.7 fr̃. R.dicũt q̃ ille põt repetẽ 7 q̃ ego teneor restituere vt extra.e.cũ tu.succedit.n.hic res loco p̃cij sicut ecõtra p̃ciuz loco rei.ff. dc peti.here.si rem 7 p̃ciũ. Bal.ff.dc iuẽ.uo.l.pculus. H. Qõ cũ suppletõne quã feci fuit venerat'.lxxvj.7 dicit ibi bar.ala.7 tan.boc tenuisse vbi res puenit ex cã luctiua si ex nõ luctiua vide qõ dixi in p̃.dcre.cũ tu.sup glo.que fuit ala.7 vide p hosti.in summa bui⁹ti.§.fi.ℵ.neduz aũt.7.ℵ.se. Z. C Sz pone q̃ aliqua coitas recepit mutuo.c.a q̃dã habitatore ei⁹ loci boc pacto vt donec ei satiffieret nihil solueret ꝓ collectis 7 sic diu seruatũ est.demũ coitas solvit debitũ 7 repetit ab eo collectas nõ solutas tãq̃z vsurarias.querit' qd iuris 7 videt' q̃ sit vsura. Nã collectã soluisset ergo tãtũ lucrat⁹ est.§.ff.dc cõdi.ob cãm.l.fi.ad idẽ.ff.mã.inter cãs.§.si q̃s.ff.dc le.j.si fundus.§.titio.ad collectã eĩ omnes tenẽt' patrimoniũ habẽtes.ff.dc mu. 7 ho.l.rescripto in fi.C.dc mã.prin.l.fi. Unde absolut⁹ ab hac tãtũ accepisse videt'.ff.dc reg.iu.si q̃s obligat.7 facit.C.dc calũ.quin etiã.imo quãtũ soluisset nisi pactum fuisset tãtũ videt' dc alieno ꝓcepisse.ff.dc peti.here.ꝟ 7 si

§.q̄ antē.ꝛ.§.se. Unde videtur hec vsura cōpensari cū collectis ꝛ sic vsure ꝓcipiunt.ff. de rei ven. emptor.§.fi. rū.j.quia videt soluere q̄ ꝓpensat.ff.qui.po.in pig.ha. si debitor.ꝛ scriptū est mutuū dantes nihil inde sperantes extra de vsuris cōsuluit.ꝛ quicqd sorti accedit vsura est.xuij.q.iij.plericq; ꝛ ꝓ hac pte facit.ff. de here. vl ac. ven.l.iij.§.nō tm̄.ff.ad.l.aquil.si seruū. sed dic ꝓtra bal. quia iste magis in obligatōnem collectarū nō incidit q̄m de suo aliquid acceperit.ar.ff.ad.l.fal.l. ꝑcia rerum. Z. Multū.n.interest de suo lucrū nō tribuere ꝛ aliena non capere.ff. de dā.infec.ꝑculo.nec est vsura suuz tenere ꝛ nō perdere. Nam aliud est acquirere ꝛ aliud nō amittere.ff. de col.bo.l.iij.§.si is qui bona.ꝛ aliud est lucrū ꝛ aliud est sumptus quos quis factur⁹ erat.ff. de leg.iij.si meliores.ꝛ.l.si rem.ꝛ aliud est penā euadere ꝛ aliud aliquid lucratiue ꝓcipere.ff.e.imperator.§.si centū.ꝛ facit.C. de codicil.l.fi.ꝛ.C. de caduc.tol.l.j.§.siue autē.nec est idem damnū inferre ꝛ lucrū non capere.ff. de fur.si cui cōmodata.§.fi.nec est idem tua tibi nō auferre ꝛ lucra nō reddere.ff. de neg.gest.qui sine.vel soluere ꝑm ea que no.extra de vsur.ꝓquestus. H. Nescio quid velit iste finis ꝑ vt scripsi.e.ti.cōsuluit.sup.x.nihil distingui posse inter certa ꝛ incerta ar. decre.vl.eo.t. Z.

C De crimine falsi. Rubrica.

H. Principiū hui⁹ nigri vsq; ad ver.sed ꝑm canones fuit roff.in nostris libellis ꝛ libellus fuit.vj. in ordine libellor ꝛ continuat materia vsq; ad ver.si vero ibi facit iij.remissiones formādo circa vltimā vnam questionē. ad materiā ptinet questio d̄ teste qui falsuz deposuit nō iuratus quā vide sup regula nō est sine.li.vj.qōez.iij.et iij. Jo.de do.li.ij. vide de cōsti.c.ij.ꝛ li.sup ver.ignorantes. de teste qui ad requisitōem alterius iudicis cora suo iudice deposuit cora quo fieri debeat accusatio de falso vide.s. de teste.§.j.x.q̄d si aliquis. An ꝓpter pēdentiā accusatōis vel exceptōis de falso ꝯ testes q̄ deposuerunt de crimīe differri possit snia vltra tempus limitatū ꝑ statutū vide.s. de delegato.§.restat sup ver.quid si in statuto ver.ꝛ qz versiculus. Uber. de bo.tractat de duob⁹ ludentib⁹ ad par ꝛ impar.ꝛ ꝓditio ludi q̄ vnus facit postā aliquor denarior ꝛ alter rñdet par vel impar numerāt ff verū dixit lucrat⁹ est illas si falsum tot numero soluit. in posta illa reptus est vn⁹ denarius falsus quo ꝓputato vincit vnus al's reliqu⁹ querit an sit cōputādus q̄ sit alt. q̄ falsus rector ē rector. Jdē in falso testamēto vel falso modio.hec patēt.ff. de verb.sig.l.paul⁹ rñdit falsuz tutorem facit.ff. de act.empt.l.pe.§.fi. Jn cōtrariū falsus denarius nō dicit denari⁹.ff. de pign.act.l.elegāter.§. qui reprobos.distinguit an postā faciens sciret denariū esse falsuz ꝛ tūc sibi nō ꝓderit.ff.ad.l.cor. de fal.l.lege cornelia in ꝑn.al's sec⁹. C De alchimistis dubitari solet an incidant in penā falsi q̄dam eis adaptāt verba pauli.ij.ad Thy.iij.in ꝑn.q̄ vide.xxvj.q.v.nec mirū.ibi ꝛ iuxta pauli sniaz ꝛc. Similiter multis deceptionib⁹ dant cām nec est scīa pietatis.xxxvij.di.si qs. Dicit etiā illā artem vbi ad aurū tendit nō fieri sine auri decoctōe q̄d est lege ꝓhibitū. C. de aur.pub. ꝓsecu.l.j.li.x. Jn cōtrariū q̄ ex magisterio artis sine arte magica vel alia legib⁹ ꝓhibita. C. de thesau.l. vna.li.x. de vili metallo facit ꝑciosuz ꝓmendandus est qz in hoc auget rem publicā. C. de metallari l.j.li.xj.ꝛ isti metallarij ꝓuilegiati sunt ꝓtra ꝑ.l. vnam de thesaur.ꝛ.ff. de acq̄.re.do l.iij. vt ingredi possint alienuz fundū eo inuito vt. C. de metallar.l.iij. nec mutant vnaz speciē in aliā diuersaz sed vnā metalli speciē faciūt meliorem vt de stagno vel ere argentū vel aurū nec mirum cū videamus ex vermib⁹ ꝓduci sericū ex herba vitrū vt habet li. de ꝓprietatib⁹ rerū vbi de alchimista q̄ oīa metalla ꝓcedūt ex sulphure ꝛ argēto uiuo.sed ex xtute elementor maior ē influētia in vno loco q̄m in alio exq̄ euenit q̄ in vno loco vel minera fit stagnū alio argentū alio aurū.cū igit ars imitet naturā.ff. de adopt.l.adoptō nō vident alchimiste peccare si ꝓ virtutē herbar lapidū vel aliquor elemētor meliorāt metallū in metallū ꝑciosius cū ambo fuerūt eiusdez speciei ꝛ principi.facit insti.qui. mo.tol.obli.in ꝑn.ꝓsentaneū ē verbis tolli q̄d verbis inductū est. Et august.dicit in li. de ciuitate dei q̄ insunt reb⁹ corporeis ꝑ omnia elemēta que dā seminarie rationes occulte quib⁹ cū data fuerit opportunitas tēporalis vel causalis prorūpunt in species debitas suis modis ꝛ finibus.habet hoc ad literā.xxvj.q.v.nec miruz ante me. Jtem videm⁹ q̄ nō est grādis pena illi⁹ qui etiaz sciēter dat es ꝓ auro tenet enim crimīe stellionat⁹ cuius pena est extraordinaria.ff. de pig.act.l.j.in fi. et de cri.stel.l.ij. plus nostris diebꝫ babuimus magistrū arnold. de villa noua in curia romana summū medicuz ꝛ theologū de q̄ scripsi de ob.ie.cōsiliū qui etiā maxim⁹ alchimista virgulas auri quas faciebat consentiebat omni ꝓbationi submitti. Z.

Nic cōci.li. Libellus.

Lo.ꝛc.ppo.ego ꝛc.conq. de p.q̄ ipse hoc āno mēse tali regnāte tali fabricauit falsaz seu adulterinā monetam in ciuitate biterren.in domo guilī arnoldi legū ꝓfessoris in prima camera domus ꝛ ipm̄ coram vobis sup hoc accuso.quare peto eum ꝑ vos pena capitali puniri ꝛ puniendū fore sententialiter condēnari et ego luc⁹ ꝛc.vt.s. de accu.§.j.C. de fal.mo.l.j.§.si vero lōgissime.ꝛ hoc cum moneta falsata nō est aurea si vero sit aurea ꝛ esset ꝓpria imperatoris tūc dices quare peto ipm̄ falsariū flāmis igneis viuz exuri ꝛ ad hoc eū snialiter ꝓdēnari. C.e.l.ij. H. De hoc de iureiu.quāto in ꝑma glo.ꝛ vide qd̄ sup ea dixi. Z. Si aūt quis falsauerit bullā dñi pape vel imperatoris ꝛ vtit cōcipitur vt.s. in ꝑmo libello.verbis ꝓpetēter mutatis.C.e. l.j.in fi.ꝛ.C. ad.l.cor. de fal.vbi.ff.e.l.j.extra.e.ad falsariorū. Jn lr̄is vero vel sigillis regū vel iudicū vel alior tene vt extra.e.ad audiētiā ꝛ d̄ rescriptis olim.ꝛ no. de offi. delega.cū olim.ꝛ in alijs multis casib⁹ vbi de falso agit ꝓcieodē modo libel.hoc saluo q̄ in ꝓclusione dicas sic qua re peto ipm̄ ꝑpetua deportatōe puniri ꝛ ei⁹ bona publicari.ff. ad.l.cor. de fal.l.j.§. pena falsi. C Si vero agis civiliter de falso ages ad duplū ꝛ cōci.vt in alijs criminib⁹ ff.e.hodie. Sed ꝑm canones ꝯ clericū falsariū sic cō.lib.

Libellus.

Coram ꝛc.ꝓpono ꝓtra p.diaconū vl ꝑsbyterū vel rectorē vel canonicū talis eccl'ie q̄ ipe quondā literā vel bullā falsauit apponendo videlicet falsaz bullā falsis lr̄is vel extrabēdo filuz de vera bulla ꝛ ꝑ aliū filum imissuz eā falsis lr̄is inserēdo et sic de alijs que ꝓsequere vt extra.e.lz.ꝛ.s. de impugna.rescripti.§.j.sup quo eū coram vobis accuso. quare peto eū officijs ꝛ bñficijs ecclesiasticis ꝑpetuo ꝑuatū ꝑ vos nunciari ꝛ declarari ꝛ a suis ordinib⁹ degradari degradatū q̄ curie seculari relinqui legitime puniēdū ꝛ ad hoc ipm̄ snialiter ꝓdēnari. Et ego luc.ꝛc.vt.s. de accu.§.j.x.vl. extra.e.ad falsarior.§.nos aūt.ꝛ de verb.sig.nouimus.l. di.si epus.sed ꝓtra.xx.di.in memoriā. vbi is q̄ falsis lr̄is vtit mādat in vinculis poni puniēdus ꝓut pape visuz fuerit in ꝓdictis autē iuribꝫ punit nō expectata visione sed illud antiquatū est vel obtinet cū dubiū est delictuz. H. Facit de rescriptis ex pte.j.d̄ testi.cām q̄ ꝛ j. i fi. Z. Jtem dicūt quidā q̄ talis nō est ipo facto ꝑuat⁹ officio ꝛ beneficio. imo ꝑuari debet ꝑ snialiter sed lra illi⁹ ver.nos aūt ꝓtradicit vt videlicet ipm̄ factū snialiter declaratuz hāc penā inducat ꝛ ad hoc facit.extra de homi.ꝑ humani ꝓpe fi.ꝛ in fi.ꝛ de ap.reprehensibilis in ꝑn.ibi que ipo suo genere ꝛc. C Quid si qs nō falsauit sed vtit sciēter falsis literis **Libellus.** Coram ꝛc.vt.s. proxime sic ꝓci.libel. vicz quare peto euz iniūge officijs ꝛ beneficijs ecclesiasticis priuari ꝛ priuandū fore

sententialiter decerni vt in predi.c.ad fal.§.q; vero. Si vero album ptoris vel quaterni curie corrupant' qualiter tunc li.cõci.dixi.s.de do.7 cõtu.§.restat in pn. Item si messor falsum modũ referat dic vt.s.de paroch. Jtez super se.cõ.liboñ.qđ proditus est contra instruentẽ advocationẽ vel testimoniũ vel alia cõcip.libel.vt.s.de fide instru.ad fi. ¶ Hoc etiã no.q cõtra illũ qui deleuit chirographuz agit'.l.aquil'.vt.ff.ad.l.aquil'.l.in lege aquil'. H. Si deletũ 7 quid dicat.l.illa vide in suffra.decre.significauit de testi.cũ decre.materia cuz ibi notatis facit ad ppositus. Z. quod dic vt in libel.roff.in titul'.de directa actione le.aqui. ppe fi. H. longus est tractatus 7 est inter ciuiles ad ipsaz fi.vij.7 sequens questio ibi ẽ ad literam in vlt.colũ.x. Jtẽ querit' quid. Z. Sed qđ dicerent testes in pbatione hui⁹ criminis: Rñ.sic nos scimus q talis pmisit titio p aliqua cã.x.lib.sub cõditõne si nauis veniret ex asia 7 de hac promissione debitor facit chirographũ quod nec plus nec minus continebat 7.p. hoc chirographũ deleuit vel alter esto q nõ habebã testes qui interfuerũt pmissioni habeo tamẽ qui viderunt instrumentũ debiti.isti dicent nos vidim⁹ hoc chirographũ in prima figura in qua ptinebat' q talis ex cã donationis pmisit.t.x.si nauis ex asia veniret quod chirographum scripsit talis not'.7 hoc chirographũ.p.deleuit 7 hoc est quod dicit lex summatim pbari debitũ quia nõ ex toto pbo ptinentiã instrumẽti.C.de edẽ.aut'.si qs in aliquo. Bal. Et sic p testes qui legerũt instrumẽtuz p. batur tenor instrumẽti.C.de fide instru.sicut iniquuz et in aut'.si quis in aliquo.C.de eden.p Ly. Z.

¶ De sortilegijs. Rubrica.

H. Non curarunt de hac practici auctoris de materia recurre ad summistas 7 licet ecclesia sortilegia reprobet credit tamẽ maleficia vt patet in rubrica de maleficiatis de scientia 7 arte astrologie vel astronomie an sit iure canonico vel ciuili dãnata 7 an pena debebat' exercentib⁹ vel exquirentib⁹ ipsius scientie iudicia plene scripsi.e.ti. c.ij. Item q de sortilegijs 7 diuinationib⁹ est dicendum q aliqua sapiunt heresim aliqua nõ 7 ꝑmarũ aliqua sapiunt id manifeste 7 de his se pñt inquisitores heresis intromittere ỽ hereticis accusatus.§.sane.vbi de hoc 7 aliqua nõ vt ibi. curiosus circa hoc scire debet q thomas de superstitionib⁹ plene tractauit sc̃da sc̃de.q.xciij.7 tribus se. et ibi in.xcv.articulo.iiij.tractat de diuinat. que fit per inuocationẽ demonũ 7 illam asserit illicitã primo ex parte principij quasi tunc inuocans iniat fedus cũ demone 7 tunc fortius si sacrificium vel reuerentiã exhiberet inuocans demonij inuocato.secũdo ꝓpter futurum eventũ quia quicqd agit demon ad id tendit vt inuocãtem pducat ad aliquid saluti nocium sed an hoc sit hereticum nõ exprimit ꝓpter quod sciendũ aliquib⁹ theologis videri ponderandũ effectũ ad quẽ tenditur inuocans demonẽ.si enim inuocat ad mulieris amorẽ puocãdum attribueret' hoc superstitioni nõ heresi potissime q hoc ipsius est ꝓpriuz boies tentare contra pudicitiaz 7 ad animarũ lapsum vnde tentator vocatur. Mat.iiij.et Luc.iiij.in prin.licet igitur hoc sit turpe 7 fedum 7 graue mortale nõ tamen sapit heresim manifeste 7 sic nõ est locus p.§.sane hoc verũ nisi fieret cuz adoratione vt ibi no. Nam vt ibi addidi sup glo.si adorare hereticum heresim sapit vt ibi in.§.ille fortius demonem adorare vbi autem demon inuocat' ad sciendum futura p ipsius rñsa hic attribuit' creature qđ est ꝓprium creatoris ꝓpter quod videt' hoc heresim sapere manifestam Jsa.xlj.anũciate nobis que futura sunt in futurũ 7 sciemus quia dij estis vos. Circa hoc tamen vide Aug.xxvj.q.iiij.c.pe.7 vlt.fm pd.locum habet q voluntas 7 ꝓpositum distinguunt maleficia extra de sen.exco.cum voluntate.ff.ad l.cor.de sicca.l.divus.

¶ Dotes sic conci.libel.

Libellus. Lo.ẽ. propo.contra.p.q ipse sortilegus est vtpote qui hoc anno mense tali regnante tali in ciuitate tali in domo tali in prima eius camera vel in triuio tali demones inuocauit furta in astralabio vel per auiũ volatũ inspexit 7 alia sortilegia facit 7 sup hoc eum accuso.quare peto ipsum pena capitis puniri 7 ad hoc eum sñialiter condẽnari 7 ego luc.ẽ.vt.s.de accus. §.j.xxi.vlt.C.de malefic.7 math.nemo.7.l.se.sed fm canones sic cõclude.quare peto ip̃m infamẽ fore sñialiter nũciari.iij.q.v.cõstituimus.7.vj.q.j.infames.7 canonice puniri 7 puniendũ fore decerni.xxvj.q.v.contra idolop de cõse.di.ij.p dilectione.extra.e.c.j.7.ij. ¶ In duobus seq.ti.nõ est necessari⁹ libellus.

¶ De clerico venatore. Rubrica.

Q Oncipe sic libellum

Libellus. Lo.ẽ.propo.contra.p.rectorem talis ecclesie seu diaconum q ipse continue deseruit silluaticis venationib⁹ piscationib⁹. H. Saluari potest hoc verbum q id qđ dicit cõtinue deseruit als dicere debuisset aucupationib⁹ sicut dicit clemen. de sta.mo.ne in agro.§.porro in prin.7 vide qđ ibi no.7 sic soluit' contrariũ qđ sequit' 7 monachi texũt retia ad pisces capiẽdos. Nam piscari nõ est ꝓhibitũ cum 7 piscatores fuerũt sancti.lxxxvj.di.esau.7 vide qđ ibi no. Z. Et alijs huiusmodi voluptatib⁹ 7 vagationib⁹.quare peto ip̃m ꝓvos canonice puniri 7 puniendũ fore decerni.extra.e.c.j.7.ij. xxiij.di.quorũdam ptra de ꝓsecra.di.v.nunqm̃.x.testãtur.7 fm hanc formã cõci.li.in duob⁹ se.ti.

¶ De clerico excõi.ministrante.

D Je cõci.li.Libellus.

Lo.ẽ.ppo.ꝫ.p.q cũ ipe a tali epo ꝓ tali excessu fuisset excõicat⁹ vel interdictus vel suspẽsionis durantib⁹ hoc anno tali mẽse 7 loco tali regnãte tali nõ erubuit in ptemptũ clauũ diuina officia sicut prius celebrare imo quãtuz in eo fuit verius ꝓphanare.quare sup hoc eũ vobis denũcio 7 accuso 7 peto eũ a suis ordinib⁹ ppetuo deponi 7 deponẽdũ fore sñialiter declarari. Et ego luc.ẽ.vt.s. de accusa.§.j.x.vl.extra. e.c.j.7.ij.7.iiij.7 de do.7 cõtu.veritatis.7 de vi.7 ho.cleri. vt clerico⁹.§.si quis.xj.q.iij.de illis 7.c.si quis eps dãnatus extra de eta.7 qua.cũ boñ.xxxij.di. ꝓter hoc extra de excess.pla.tanta.

¶ De clerico nõ ordinato ministrante. Rubrica.

H. Ad summistas recurre 7 quis cũ isto dispenset 7 ad quid vide.s.de legato.§.nũc de epo⁹.x.viij.7 qđ no.c. ti.c.ij.in glo.pe.7 qđ sup ea dixi. Z.

Q Onci.libel.Libellus

Lo.ẽ.ppo.cõtra.p.q ipe sibi manu ordinaria nõ impositis vel eo nõduz in diaconum ordinato missarũ solẽnia celebrare vel euangeliũ legere solẽniter ꝓsumpsit.quare peto ip̃m q vos ꝓpter hoc canonice puniri 7 puniẽdũ fore decerni extra.e.c.j.7.ij.eodẽ modo cõci.libel. in sequẽ.duob⁹ titulis. In tercio vero titulo de excessib⁹ plat.qui generalis est nõ est necessari⁹ libel. de cui⁹ materia q speciales b⁹ operis titulos satis poteris ingenire.

De noui opis nunciatõe. Rica.

H. De practicis auctoris solus Roff. hoc psequit' inter edicta: 7 est antepenultimum in ordine. 7 voluit auctor sequi ordinem. ffor. vbi ad hãc rubricã continuat' rubrica de dam. infec. Roff. autẽ cõiungit illã primo põtoris stipulatõibꝫ. Secũdo illã reassumit inter. viij. cautiones. et est quarta an denũciatio noui opis fieri possit die feriato: et an causa ipso die tractari scripsi plene. s. de fer. §. sequit': vltra prin. De illo qui denũciauit nouũ opus p iactum lapilli: dicens q̃ ex parte pape ꝓpter id nolens litigare coꝝ ordinario. Jo. de deo. li. iiij. q. ij. dicit q̃ si ipe non verificat quõ ex pte factum fuerit vel fieri poterit non mutabit' p id qđ ius diffinit de his nunciatõibꝫ. 7 hoc nisi appellassz ad papã tali appellatione cui deferendũ foret. de appel. si duobus. al's vt dicit facile esset cuiq̃ ledere vel multum tardare ius primi cõtra id: de pe. di. ij. charitas. ℞. itẽ primos. Probet ergo infra tres menses de iure suo. 7 seruetur decre. vlti. e. ti. de duobus fratribꝫ: quoꝝ pater vni dimisit furnum alteri salmariũ. qui secundus etiã vult facere furnuz cum antiqua cõsuetudo habeat contrariũ. Jtez de duobꝫ fratribus quoꝝ pater comit'. vasallus reliquit castruz maiori alteri latas possessiões cũ castro feudales: an maior possit fratrem phibere in possessionibus illis facere castrũ. has Dyleus tractat. q. xxxvj. primaz. 7. xcj. secundã. In prima tenet q̃ potest. ff. de dam. infec. pculus. de aqua plu. ar. l. j. §. item aiũt. 7. l. si in meo. In secunda idez dũ modo illa factio scandali vel seditõis materiã non prebeat qđ iudicis cognitõi relinquit. al'. ff. de opi. pub. l. ij. ꝺ ser. vr. pre. cum eo. Z.

IN hoc ti. hoc ordíe pcedemus. Naz primo de noui opis nũciatõe dicemus. Secũdo ℞o de cautione damni infecti supponem⁹. Edificãti ergo in solo tuo vl' edificare volenti plerũq̃ denũcias ne edificet: qui spreta denunciatõe nihilomin⁹ edificat pditũ. Est ergo tibi interdictũ de noui opis nunciatiõe ꝓpter qđ cogetur destruere suis expensis: qđ fecit etiã si iuste edificauit. ff. de no. op. nũci. l. j. 7. l. põtor ait: in prin. 7. l. rem. extra. e. c. j. 7. pe. 7. j. ℞. quid si quãdo. sic ergo libel. cõci. H. ℑm Rof. vbi. s. q̃ numerat. x. q̃ requirunt' q̃ p positões patẽt: 7 totũ ei⁹ ibi ad lr̃az vsq̃ ad ℞. q̃lit'. Z.

Libellus. Coꝝ ꝛc. conque. de. p. q̃ postq̃ nũciauí sibi nouũ opus in edificio tali p iactũ lapilli. H. Quare hoc dicat' vide no. eo. ti. c. ij. sup. iij glo. Z. Jpe edificauit. vnde peto q̃ illud qđ post denũciatõez edificauit suis expensis destruat. 7 ad hoc ꝓpo. interdictũ de no. op. nũci. vel ac. infac. furro. in locuz eius: vt in pre. concor. 7 extra. e. c. ij. ad prin. 7 hoc quãdo edificãs possidet. Si aũt alius. H. dixit Roffr. edificauit 7 alius possidet' ꝛc. vt sequitur. Et scias q̃. l. pe. loquit' in berede eius cui fuerat nunciatũ 7 qui opere facto decessit. l. fi. non pbat ad qđ inducit' 7 loquit' in emptore post denunciatiõem factam venditoꝝ 7 edificauit emptor fateor q̃ inter solutões contrarij glo. ponit istã. Z. tenetur qui possidet pstare patientiã tm. ff. e. l. pe. i fi. Ac. ergo sic po.

Positio actoris. po. q̃ de no uo vis imittere i edes meas. Jtẽ q̃ de nouo edificas cõtra leges vel sena. cõsu. vel ꝓstitutões: vl' q̃ vis destruẽ domuz istã. ff. e. de pupillo. §. publica. ff. fini. regũ. l. fi. ff. de cõtraben. empt'. l. senatus. ff. de leg. j. cetera. C. ꝺ edi. pri. menia. Jtẽ q̃ edificas cõtra seruitutẽ que mihi per talem locum debet'. Jtez q̃ vis facere tale opus. Jtẽ q̃ vis illud facere in tali loco. ff. e. l. j. §. hoc autẽ edictum. Jtẽ q̃ vis illud de nouo facere: vt. e. l. §. siquis edificiũ. 7. §. opus nouũ. Jtem q̃ es socius. t. in re illa hoc cõcesso cessat oppositio que fit p. l. ff. e. in ꝓuinciali. Jtem q̃ quãdo nunciaui tibi nouũ opus i re illa nũciaui in qua fiebat opus. Jtem licz q̃ illa res sit cõmunis tibi 7 alijs: ego tibi nũciaui in re psenti. ff. e. de pupillo. §. nunciationem. 7. l. siquis forte. 7. l. opus nouũ. 7. l. cuilibet. et. l. in ꝓuincialibus. §. si in loco. 7. l. j. §. fi. 7. l. ij. Et cum res est cõmunis sufficit vni nũciare. ff. eo. de pupillo. §. si plurium. Jtez q̃ iuraui te non nũciare animo calũnie: vel etiam fui paratus iurare: vt in. l. de pupillo. §. qui op⁹ nouum. Jtem q̃ nũciaui in tali pte edificij vel in toto. Jtẽ q̃ quando nũciaui opificibus tu sciuisti: vt j. ℞. fi. Re⁹ ℞o sic po. q̃ tale soluz in quo edifico est pleno iure. t. Jtẽ q̃ iã est ann⁹ q̃ illud opus feci: vt in pre. l. de pupillo. §. qui opus nouũ. Jtez q̃ duo menses tm̃ sunt q̃ nũciasti nouũ opus. hoc cõcesso patz q̃ non est opus futurum: sed factũ. ff. eo. l. j. §. hoc autem edictuz. sed aduersus facta opa competit interdictũ q̃ vi aut clam: vt ibi. Jtem q̃ solũ vbi edificaui est mihi 7 tibi cõmune. ff. eo. in ꝓuinciali. Jtem q̃ tali edificio qđ iam erat factum facio fulcimentũ. Jtem q̃ opus qđ facio est riuus vel doaca. ff. de riuis. l. vnica. ff. eo. de pupillo. §. siquis. Jtez q̃ requisitus noluisti iurare te animo calũnie non nũciare. Jtem q̃ eraz absens quãdo nũciasti. extra. e. c. ij. ad ꝑn. Jtem q̃ opus erat consumatum priusq̃ redijssem. j. ℞. fi. Jtem q̃ licz nũciaueris nũciatõem illam remisisti. ff. e. l. j. in prin. ff. de remiss. l. j. Jtem q̃ mihi tm̃ et in tali loco tm̃ nũciasti. Jtẽ q̃ in alio loco. s. tali fiebat op⁹. ¶ Qualiter autẽ sup cautiõe que pstatur ab eo cui nouũ opus nunciat'. li. ꝓci. dixi. s̃. de pig. 7 alijs caut'. §. sequit'. ver. item sepe. ¶ Jtem qualiter ipa cautio formet' vide. s̃. ꝺ satisda. §. fi. ¶ Jtẽ si post vel contra denũciationẽ tuam vel te celante opus in tuo fiat cõpetit tibi interdictum q̃ vi aut clam. super quo conci. li. vt. s̃. de resti. spol'. §. j. ℞. ceterũ. ¶ Sed nũquid denũcians debet pẽs esse in loco. vbi fit opus: videtur q̃ sic. ar. ff. eo. de pupillo. §. nũciationez. 7. §. se. ℞. generaliter. ß videtur sufficere si remotus fit: ita tamẽ q̃ audiri possit. ar. ff. de ℞bo. oblig'. l. j. circa prin. ¶ Sane. H. Hic incipiũt verba Roffr. in pe. interdicto qđ ꝓtinuat. s̃. ti. pri. et hoc vsq̃ ad ℞. 7 no. Et quatuor que in hoc requirũtur positões ostendunt. 7 hanc etiaz reassumit vbi. de. xiij. cautõibus. 7 est quinta. Z. p pcedens interdictũ succurritur ei: post cuius denũciatõem edificat' vt illud destruatur etiaz si iuste fiat: vt dictũ est. Est 7 aliud interdictũ. s. vt liceat edificare ei cui nunciatum est si satisdederit: p qđ consulit' ei cui nunciatũ est: 7 est phibitoriũ. s. ne vis fiat ei qui satisdedit de ope destruendo si velit edificare. ff. de no. op. nũci. ait põtor. §. deinde. et. §. hoc interdictũ. sic q̃ li. cõci.

Libellus. Co. ꝛc. ꝙque. de. p. cũ mihi nũciassz op⁹ nouũ 7 sibi satisfederim ꝺ ope deinoliendo si appareret me iniuste edificasse vl' paratꝰ essem satisdare. 7 sic vellez edificare me phibere 7 impedire quo minus edificarẽ non cessat vl' me impedit edificare. vnde ago ꝓtra eũ ne me impediat edificare. 7 ad hoc ꝓpo. interdictũ de no. op. nũci. quo cauet' ne satisdatõe pstita ab eo cui nunciat' nouũ opus impediatur quo minus edificet p acti. infac. furro. in locũ eius: vt in pre. §. deinde. extra eo. t. pe. in fi. Ac. ergo sic ponet.

Positio ac. po. q̃ mihi nouum opus nũciasti: vt in pre. §. deinde. et. e. l. §. ß interdictuz. Jtem q̃ tibi caui q̃ si appareret me iniuste edificasse opus factũ destruerem: vel fui parat⁹ cauere. hec em̃ paria sunt: vt in pre. cõcor. Jtẽ q̃ phibes me volentem edificare post satisdatõez a me pstitã: vt in pre. §. deinde. Jtem q̃ est min⁹ anno q̃ hanc phibitõem fecisti. ff. e. põtor. §. hoc interdictum. Re⁹ ℞o sic ponet.

Posi. rei. po. q̃ nũciaui tibi nouũ op⁹. Jtẽ q̃ petij qđ mihi satisdares. Jtez q̃ cauere recusasti. Jtez q̃ iam trãsiuit ann⁹ ab eo die exquo dicis q̃ te phibui. Jtem q̃ paratus fui infra spaciũ tri-

um mensiuꝫ de iure meo ꝓbare ⁊ noluisti me expectare. extra. e. c. fi. ¶ Et no. q̄ is qui. H. reuertitur ad verba Roff. sup interdicto. s. pri. ⁊ hoc ibi vide in fi. j. colum. Z. Nouū opus nūciat sapienter aget si cor̄ tabellioē ⁊ testibus facit mensurari edificij longitudinē latitudinem ⁊ altitudinē. q̄ cū opus factū post denūciatoēz demoliri debeat: vt. s. p hoc sciet postmodū quātuꝫ post denūciatoēz fuerit edificatū. vt. ff. e. non solū. §. q̄ opus nouū. Sꝫ nūquid ver̄ est q̄ si iure edificatū sit post denunciatiōem q̄ illud debeat destrui: vt dixi. s. in ꝑn. nō videt. q̄ si vocatus qui venire tenebat nō venit nō incidit in edictū. ff. ne quis eū qui in ius vo. est vi exi. l. iij. ⁊ ar. ff. de furt. non videt. ß dic contra. ⁊ hoc q̄ ꝓtempsit auctoritatē ꝓtoris. Sꝫ certe ⁊ in ꝓdictis ꝓtrarijs ꝓtempsit. ß hoc locū hꝫ in dubio. nam si certū esset q̄ aliquis calūnioſe nūciasset non debꝫ edificatū post denūciationem demoliri ſm Roff. ff. ne quis eum qui in ius vo. est vi. exi. l. j. ¶ Quid si. H. ꝛ. iste fuit Roff. ꝓtinuatus libello versiculos qui sequūtur ibi vide in. iij. colū. ꝛ. sed quid si q̄n. ⁊ ꝛ. ſc. Z. q̄n fit nūciatio opis: ⁊ in re p̄senti null⁹ erat p̄sens: nūquid tenet nūciatio: Jo. dicit valere. ar. ff. de dam. infec. l. dies. §. totiens. C. de an. excep. vt pfectius. ff. q̄ vi aut clam. l. aut qui aliter. §. ij. in fi. ⁊ valebit hec nūciatio. q̄ postq̄ dñs hec sciuerit dꝫ abstinere ab edificādo: q̄ si non fecerit destruere tenetur naꝫ ⁊ nūciatio facta furioſo tenet. ff. de no. op. nūci. operis. at ille magis dicit ignorās q̄ aliquis. ff. de ritu nup. in eo. §. inuitū. C. de fal. mo. l. j. vl ibi tenet in p̄iudiciꝫ tutoris ⁊ curatoris si sint soluēdo. ar. C. de iudi. ꝑpetuādum. §. fi. ¶ Sꝫ q̄d si fit nūciatio fabris ⁊ opificibus vt dixi ⁊ illi non obtinēt. postea venit dñs: nūquid op⁹ factum post nūciatōem dño ignorāte debet destrui: Rñ. non. ff. e. de pupillo. §. siquis forte. H. valde plene ꝓsequit hoc dictū. ⁊ exponit hūc. §. Hosti. in summa. huius. §. cui fiat. ī. j. colū. Z. Illō antē q̄ dñs fecit postq̄ sciuit nunciatōem debet destrui. H. nisi forsan denuncians sciens edificatū satisdatiōem simplr recepisset. vñ disputauit Dy. q̄ si is qui vere ius edificandi habebat nunciatōez sibi factā ꝓtempsit. ⁊ post illā edificauit pone ad tres pedes. ⁊ demuꝫ satisdedit nūcianti scienti sic edificatū: ⁊ ꝓcessit in ope: nō poterit nūcians petere demoliri illos tres pedes factos post nunciatōez ante satisdatōem. ⁊ hoc triplici ratōe. Prima q̄ petitio demolitionis locū hꝫ ante satisdatōez nō post: nisi ꝓnūciet nō iuste edificatū. ff. e. ti. stipulatio. §. j. ⁊. §. hꝫ aūt. Secunda q̄ facta remissiōe tacite vel expresse ex nūciatiōe agi non potest. e. ti. si opus. Tercia q̄ stipulando opus demoliri si iniuste apparebit edificatū videt al⁹ denūciator remittere prius delictū ⁊ eius penā. ff. ō solu. q̄ decē. §. j. ⁊ de noua. l. quot. circa prin. ⁊. l. si stichū: in prin. ꝓ hac pte bñ facit. l. e. ti. de pupillo. si is. vbi dicit satisdatōe data fore ꝓinde ac si nunciatū fuisset. Sed incōtrarium facere videt. l. sciendū. vbi dicit q̄ denūciatōe remissa tacite vl expresse salue remanēte alie actōes. ergo demolitio peti poterit. Sꝫ dic illud nō intelligi de actionibus q̄ inceperūt ꝓpetere ꝑpter nūciatōem. ß de his q̄ ꝓpetebāt ante nūciatōem sicut essꝫ negatoria vl ꝓfessoria. de q̄bꝫ satis scripsi de ꝛ. sig. abbate sup. j. glo. cuꝫ suis remi. Et aduerte q̄. q. Dy. fuit de illo q̄ post nūciatiōez sciebat edificatū. sec⁹ em̄ in id ignorāte p. l. mar. ff. de inoffi. testa. ad fi. de pe. here. l. legitima. ff. de acq̄. here. l. clodi⁹. alia iura ad idez vide. s. de p̄scrip. §. j. ꝛ. q̄d siq̄s. ⁊ de loca. §. nūc ꝛo. ver. xiiij. Z.

¶ De damno infecto. Rica.

Hunc dicam⁹ de cautione damni infecti. Si igit. H. incipiūt ad lr̄am verba Rof. loco primo vbi. s. ibi

etiā numerat. xiij. necessaria vt hec licite petant ⁊ quicquid hic sequit ibi fuit eius. Z. edificiuꝫ alicui⁹ minat ruinam edificio vl predio alterius potest vicini edificij minātis ruinā petere q̄ sibi caueat nomīe damni infecti: que stipulatio ꝓtinebit totū interesse illi⁹ vicini. ff. e. in stipulat. ⁊. l. ß ⁊ si ꝓditōe. ⁊. l. dā. infec. ⁊ ꝓci. sic libel.

Libellus. Lor̄ aꝛ. ꝓque. de. p. quia edificium suū minat ruinā edificio meo vl cū habeat edificiū ruinoſuꝫ iuxta edificiū meū: ⁊ possit de facili damnū ꝓtingere. vnde peto q̄ mihi caueat nomīe damni infecti vl satisdet. ⁊ ad hoc ꝓpo. offi. iudicis. ff. e. l. j. ⁊. l. dies. ⁊. l. p̄tor. §. j. ⁊. ff. de p̄to. stip. l. j. Si aūt sit dā num subsecu

Libellus. Lor̄aꝫ aꝛ. conqueror tuꝫ sic ꝓci. li. de. p. q̄ mihi cauit nomine damni infecti propter tale edificium suum q̄ ruinaꝫ minabat: ⁊ tūc edificiū illud cecidit ⁊ totū meū edificium destruxit. vnde ago contra eum q̄ ꝓdictuꝫ damnum mihi emendet vel resarciat. ⁊ ad hoc ꝓpo. actio. ex stipulat. que pretoria est. ff. eo. pretor ait. §. j. ⁊. ij. vel cōcip. libel. vt. s. de pig. §. sequitur. ver. ceterum. H. Jbi ponitur forma qua exprimitur extimatio damni: vel si reedificauit exprimitur expensa facta ⁊ fuit loco secundo. de quo. s. ipsius Roffre. Z. actor ergo sic ponet.

Positio actoris. po. q̄ edificiū tale vl impositio si est in predio rustico est ita ruinoſa vel ruinoſum q̄ damnū difficili ex eo vl ex ea cōtingere potest. ff. eo. l. ij. Jteꝫ q̄ dānum vicio operis cōtingere posset vl cōtingit si iaꝫ datū est. ff. e. fluminū. §. j. ⁊. §. viciū. ⁊. §. iteꝫ seruus. Jtē q̄ denūciauī tibi vt mihi satisdares. Jtem si procuratori vel domui vl inquilino si est absens. ff. eo. dies. §. p̄tor. ⁊. §. totiens. Jtem q̄ iurauī vl paratus sum iurare q̄ nō peto cautionem animo calūniandi. ff. e. pretor. ⁊. l. qui bona. §. qui damni. ⁊. §. fi. Jtem q̄ ꝓmisisti vl cauisti mihi nomīe damni infecti. ff. e. pretor. ⁊. l. damni. Jtem q̄ iudex apposuit artū diē ifra quē debēt cautio ista durare ff. eo. dies: in prin. ⁊. l. qui bona. §. fi. Jteꝫ q̄ hoc solo remedio mihi ꝓsulitur. ff. e. si edibus. ⁊. l. qui bona. §. item is. Jtem q̄ has edes habebam vicinas tempe interposite stipulatōis. ff. eo. qui bona. §. siquis quia. ⁊. l. dam. infec. §. si is qui vicinas. Jtem q̄ tale edificiuꝫ iuste habebam iuxta tuū ruinoſum: vt in pre. l. qui bona. §. si is q̄ iuxta. sed hoc est iuī. Jteꝫ quia noluisti mihi cauere fui missus ex primo vl secundo decreto in possessionez edium que minantur ruinam: sed me ꝓhibuisti. super quo vide ⁊ conci. libel. vt. s. de primo ⁊ secundo decre. §. restat: in prin. ⁊ de eo qui mit. in poss. ꝛ. ceterum. Jtem q̄ cum fis domin⁹ insolidū cauisti pro tercia. ff. eo. stipulatio. Jtem q̄ damnum contingit culpa tua cauentis vel vicio edificij. ff. eo. fluminuꝫ. §. postq̄. et. §. cassius. ⁊. §. item apud iul.

Positio rei. pono q̄ edificiu⁹ ꝛo sic po. um meuꝫ est bene munituꝫ. Jtem q̄ illud damnum contingit ex nimia vi ventoruꝫ. Jtem q̄ mihi denūciasti extra iudicium. ff. eo. dies. §. hoc autem iudiciū. Jtem q̄ recusasti de calūnia iurare. C. de iuramen. calum. l. ij. Jtem q̄ post diem a iudice apposituī damnū ꝓtigit. Jtem q̄ poteras habere actōem cōi dī. cū sit res mihi ⁊ tibi cōmunis. Jtem q̄ edes ꝓ quibus agis emisti post interpositam stipulationem. Jtem q̄ illas illicite edificasti. Jtem q̄ volui cauere: sed cautionem recipere recusasti. Jtem q̄ es ꝑ tercia parte domus: et caui tibi pro tercio tue partis. Formam autem huius cautionis vide. s. de satisdatōe. §. fi. ⁊ quere vt ibi.

¶ De priuilegijs ⁊ excessibus priuileg. Rica.

H. Priuilegiū habuit iste titulus ab auctore. q̄ totū hic insertū fuit ei⁹: excepto breui ver. ß querit. ⁊. ver. se. q̄ ambo fuerūt additio. ⁊ Cin. vt ibi dicā ꝓmo agit posuit duos libellos aduersos. Secūdo nobis ī signat iura

quedam tunc non nota. ꝑpter qđ tunc id fuit multum vtile. hodie ꝑpter sertū possunt decidi. iij. remittit: vbi tractauit impugnatões priuilegiorū. 7 ibi in prin. diri a quib⁹ illa habuit. Et q̄ duo libelli hic positi 7 ℣. nō est etiam cum duob⁹ se. 7 de oblatiōibus quor multi sunt priuilegiati tractāt. ¶ Est sciendū q̄ quidā sunt abbates qui vel quor monasteria sub nullo sunt ep̄o 7 ī nullius ep̄i territorio. hoc dixit Hostiē. de abbate cassien. in decre. cum cōtingat: de foī. compe. li. vj. vbi scripsi in gl. c̄uis eñ. ad fi. vt aūt ibi dixi Cassien. ē hodie ep̄alis. Alia ℣o silia mōasteria vide in ꝓstitutōe pape Bñdicti. xij. de mōachis nigris. i. post ꝓmiū vbi ante fi. assertue ponunt talia foze mon. sublacen⁹. Item farren. q̄ sunt in speciali prouincia papali. Item sancti Vincen. de vultrino in partibus apulie: 7 ibi prius sub dubio dicitur. Idē de monasterio sancti Florentij veteris in partibus gallicanis. Diuerse igit sunt species abbatuz: imo in quibusdā partibus dicunt abbates p̄lati eccliaz seculariū: sufficiat decre. ex trāsmissa. de renūciat. 7 qđ ibi no. in 7 sup. j. glo. Nec mirū. q̄ etiam p̄sidentes laicis 7 secularibus officijs dicunt abbates: vt de abbate Genuen. dicit: 7 scripsi ꝺ fo. compe. si diligenti. sup. j. glo. in prin. de vtrisq; nil ad ꝓpositum. Habemus abbates p̄sidentes monasterijs 7 religiosis ex quib⁹ aliqui vel alt qua non habent parochiā. 7 hoc vigebat olim ꝑm quē tempa loquit. xciij. di. a subdiacono. xvj. q. j. generalit. 7 de talibus monasterijs loquitur. c. j. e. q. vt ibi no. 7 eo tempe abbates erant non p̄sbyteri. hodie ꝛ non habēt parochiam: habent tamē curam animar monachor et ꝙuersor: ꝓpter qđ debent esse vl fieri p̄sbyteri: de eta. 7 quali. c. j. ¶ Secūda species est monasterior 7 abbatū habentiū parochiā: cui⁹ curā regi debet p clericum secularem: de capel. mona. c. j. qđ in quibusdā partib⁹ male seruat: vt ibi scripsi. ꝓpter populū autem tenent ad ea que sunt legis diocesane: de quo vide de offi. or. dilectus. ad fi. vlti. glo. 7 satis scripsi de sta. mo. c. j. Ex p̄dictis aliqui sunt episcopis subiecti 7 hoc regulare: qđ sonat rubrica de religi. do. vt ep̄i sint subiecti. Aliqui ℣o exempti: de quib⁹ tenendū est qđ habet hoc eo. ti. c. j. li. vj. Vtriq; istorū possent non habere et habere priuilegia de quib⁹ hic tractat vl bis similia que seruāda sunt cum declaratōibus que sequent omnes. p̄dicti regulariter sunt infra territoriū vel dioceſ. certor ep̄or: ꝓter illos vel his similes quos nomīaui. s. qui nō sunt exempti a iurisditōe ep̄or q̄ exemptio p̄supponit subiectionem a qua liberat exemptus. quia in istis nō est. Iste tamen status sine priuilegijs parum valeret. Itē esse posset hoc casu dubium quādo certū est q̄ sint extra territorium cuiusq; ep̄i: sunt tamē intra ꝓuinciam archiep̄i Et de archiepo dico. quia prima duo. s. sublacēse 7 farraceñ. sunt in speciali ꝓuincia papali vt dixi: ita q̄ in illis cessat dubiū. Fateor etiam q̄ posset tale monasterium sic esse extra territoriū archiep̄or sicut ep̄or qñ eadem sunt cōfinia ep̄atuū 7 archiep̄atuz vicinor. 7 loc⁹ ille vtrisq; est intermedius. vel quādo archiep̄alis ꝓuincia non habz alios fines nisi tales ep̄atus cum suis territoriis. Si ℣o haberet certa cōfinia: puta duo flumina inter que est tale monasteriuz: non video quare archiep̄us ibi non haberet archiep̄alem 7 metropolitanā iurisditōem sicut in ꝓpria dioce. facit extra de deci. quoniam. 7 facit quod p̄dixi de ꝓuincia papali. Habemus super regula in iudicijs. li. vj. questionē de eccl̄ia priuilegiata sup p̄scriptiōe centenaria: an illa possit vti p̄lat⁹ contra capitulū: vel econtra super regula priuilegium. est questio de priuilegio papali: qđ respicit eccl̄iam: expresso tamē nomīe p̄lati: vel ecōtra sup regula que sentit. est questio ꝺ priuilegio familiariū admittendor ad diuina an respiciat futuros dñicalis. lviij. an exemptio mon. cum capellis competat postmodum acquisitis: vide eo. ti. cum capella. questionez Ja. de bel. quis ex duobus priuilegiatis eligat forum: vide eo. ti. c. j. li. vj. super ℣. apostolico priuilegio. questionē de episcopo qui impetrauit priuilegiū a papa testādi ducentis marchis tacito statuto eccl̄ie q̄ poterat testari de centū: vide. s. rubrica de testamētis: in prin. Z.

In hoc ti. sic conci. li.

Libellus. Lo. ꝛc. ppo. ego abbas talis mōasterij q̄ episcop⁹ 7 officialis talis loci priuilegia eidem monasterio a sede apostolica cōcessa contemnentes in monachos 7 subditos eiusdez mon. excōmunicationis 7 interdicti sententias de facto ꝓ libito fulmināt et alia grauamina inferūt. quare peto dictas sententias cassari 7 irritari 7 eas cassas 7 irritas nūciari. 7 eis ne decetero talia attentent sentētialiter, ꝓhiberi cum nullum ius sit sibi talia faciēdi: peto eis ꝓcipi ne priuilegia dicto mon. concessa deinceps violare p̄sumant. extra. e. c. quanto. 7. c. dilecti filij. 7 econtra sic potest lib. ꝓcipi.

Libellus. Lo. ꝛc. ppo. contra abbatem 7 cōuentum talis loci q̄ ipi priuilegior suorūz fines excedentes sua iusticia non cōtenti manus ad ea extendūt que sibi canones interdicūt 7 priuilegia non indulgent. videlicz publice pulsando cāpanas interdictum ꝓ eis etiam quādoq; positū alijs seruātibus violando non ꝓmittentes etiā in suam cōfraternitatē receptos in iuribus episcopalibus respōdere nomīatiz interdictos in suo cimiterio sepeliendo publicas penitētias iniūgendo indulgentiar literas cōcedendo de causis matrimonialibus audiendo: 7 sic de alijs. quare peto p̄dicta oīa reuocari 7 sibi sentētialiter inhiberi: ne deinceps audeāt talia attentare. extra. e. c. ij. 7. c. parentib⁹ 7. c. petistis. 7. c. pe. 7. c. priuilegia. et in alijs capitulis extra de excess. prelat. accedentib⁹. ¶ Et no. q̄ prelati possunt suam iurisditōem exercere in exemptos in casib⁹ cōtentis in ꝓsti. Inno. e. ti. volētes. li. vj. nō obstātib⁹ priuilegijs apostolicis ꝓtra illā postmodū impetratis. Itē bi q̄ se dicūt exemptos de quo nō ꝓstat nec lōgo tpe in pos. exemptōis fuerūt requisiti ab ordinarijs debēt priuilegia exemptōis saltē quo ad articulos de quib⁹ est questio eis in loco ꝓgruo 7 secreto vl aliquib⁹ viris ad hoc ꝓ ipos ordinarios deputatis ostēdere: alioquin ordinarijs in eos iurisditiōem suā exerceāt. nec ꝓ conseruatores illor impediātur: imo sentētie 7 ꝓcessus eor ꝓseruator ipo iure nulli sunt ꝓtra ordinarios habiti. vt in consti. Alex. iiij. e. ti. q̄ ꝓsone. H. quā non habem⁹: ß ꝓ pte de illa sumpta fuit decre. ꝓsone. eo. ti. li. vj. Z. Postq; aūt ostēderint ordinarijs de his non poterūt iudicare: nec contra illos vltra ꝓcedere. vt no. ꝑm papā extra de ℣. sig. ex pte. Item ꝛ aliq̄ eccl̄ia sit exempta: non tñ populus: imo ep̄o subest. vt in cōsti. Alex. e. ti. cū sup. H. Hāc etiā non habemus: ß in pte ex illa sumi potuit decre. ꝓ exceptōem. e. ti. li. vj. Z. Ideo papa no. extra. eo. ad hoc. q̄ eccl̄ie hospitalis non sunt exempte. e. ti. cū capella. Item ordinarij possunt iurisditiōem suā exercere in datos seu oblatos exemptor qui eis aliquē censuz faciunt: non tñ se eis oīno reddiderūt: sed in suis ꝓprietatib⁹ morātur: nec ob hoc ꝓseruatores illor ꝓtra ipos ordinarios quicq̄d attētent. Item oratoria vl capellas in locis nō exemptis sine locor dioceſani licētia non cōstruāt. Nec in cōstructis nec in locis nō exemptis celebrent aut celebrari faciāt cū ab ordinarijs fuerint interdicta: alioquin 7 ab ipis ordinarijs compescātur. 7 si cō seruatores illor in ꝓtrariū aliqs sentētias tulerit papa reuocat illas: ß nec in locis exemptis hoc faciāt sine licētia apostolice sedis. Itē causas ꝓprias suor hoīm liberor ꝛ eis censuales sint nō assumāt agendas vel defendendas. Hec habent in ꝓsti. Alex. iiij. e. ti. ꝛ regularis. H. que hodie decisio exordio incipit auctoritate. eodē titu. lib. vj. Z. Non est etiaz ignorandum q̄ abbates

habentes priuil. q̄ possunt benedictiōem super populum effundere non possunt hoc facere publice aut p vias ciuitates castra ⁊ villas: sed solum in ecclesia. H. nō qualibet: sed que ad eum spectat pleno iure ⁊ ad sequētia supple vesperas. Z. finita missa vel post matutinū aut vesperas: nisi id expresse in eorum priuilegijs continetur: ita nequeunt primaz tonsuram cōferre nisi conuersis suis vel his qui ad monasteria cōualuerūt: vel in quos ecclīasticam et quasi ep̄alem obtinent iurisditionem: nisi aliud eis competat ex speciali priuilegio vel cōsuetudine p̄scripta: vt in constit. Alex. iiij. e. ti. quia nōnulli. H. que exordio vtciso hodie incipit: abbates. eo. ti. li. vj. hodie tū sublatum est qđ in fi. dicebatur de consuetudine p̄scripta in decre. prē. qđ etiam posuit Guil. ⁊ vide qđ ibi scripsi in fi. ⁊ sup ℞. priuilegio. Z. ¶ Abbas quoq; cui ex priuilegio cōcessuz est vt mitra ⁊ alijs pontificalibus vti possit si exemptus est in cōcilijs ⁊ synodis vti potest mitra aurifrigiata non tū aureas vl' argenteas laminas aut gēmas habentes. non exempt⁹ ℞o simplici alba ⁊ plana vtatur. in alijs ℞o locis exemptis ⁊ non exemptis vti possit mitra ſm tenorem priuilegij sui vt in cōsti. Cle. iiij. e. ti. exigit. H. hodie incipit vt apostolice. e. ti li. vj. Z. ¶ Sz queritˢ vtrū abbas qui ex priuilegio vti potest anulo possit illo extra mōasteriū vti: Respon. H. ſm Vin. post quē hoc scripsi de vi. et ho. cle. in. ℞. sed nec anulos. ad partē q̄ possit. facit prē. decre. vt apostolice. sequens etiaz ℞. fuit eius vt scripsi in decre. quidam: ibi alle. Z. recurrendū est ad formā priuilegij. extra. e. porro. qđ est late interpretanduz. extra de donat. cū dilecti. ¶ Quid đ mercenarijs ānalibz priuilegiatoruz: nūquid possunt a diocesanis excōmunicari: Respon. sic: ⁊ eis decimas soluent. H. Et contra religiosos id impediētes. puisum est p cle. de deci. c. j. Z. ⁊ extra de priuileg. quidaz. ⁊. c porro. ¶ Porro priuilegia p̄cessa ad temp⁹ vel imperpetuū p̄sonis singularibz ecclīasticis vel secularibus cuiuscūq; p̄eminētie sint aut status vl' etiam comitatibus qđ interdici vl' excōmunicari vl' terre ipoz interdici non possint nō extēdunt ad sententias vel p̄cessus ordinarioz: exceptis illis tm̄ p q̄ regibus ⁊ reginis eoruq; filijs necnō ⁊ religiosis quibusdam non p̄sonaruz tm̄: sed ordinuz vel priuilegioz locoruz in hoc ratōe imunitatis concedit: vt in constit. Cle. iiij. e. ti. cum sedes. ⁊ in consti. Alex. iiij. e. ti. q; p q̄litate. ⁊. c. quia nōnullis. H. hodie incipit ne aliqui. e. ti. li. vj. Z. ¶ Hanc materiā de priuile. p̄sequere. vt. ſ. de instru. edi. ſ. nunc autem. In sequētibus duobus ti. nō est necessarius libellus.

¶ De iniurijs ⁊ damno dato. Rica.

H. Vt dicit auctor rubrice sunt due partes. Item prima in duas diuidit: actōem. ſ. p̄toriam ⁊ ciuilē. Breuiter demptis remissiōibus et duabus questiōibz. Alber. gal. quas. j. signabo. totum qđ de p̄ma dicit ad lr̄am fuit Roff. vbi de acti. iniuriaz p̄toria. ⁊ est penultima inter p̄torias vbi tanto plenius loquit. q; numerat. x. que cessaria sunt in ista: que tū per positōes colligi possunt. Hoc scias q̄ Ly. vtriusq; actōis materiā plene tractat p modum summe p. xix. questiōes. ¶. e. ti. si ℞o cōnicij. quoz octo. ſ. vj. ⁊. vij. sequentes respiciūt libellum. ſ. an agens iniuriaz habeat exp̄mere sibi inuito illam illatā. Item q̄ animo iniuriādi. Itē q̄ p̄ quicū nō est vez. Itez an debz extimari. Item qualiter. Itē quō sit iniuria declarāda. Itē quid si verberatus pulsatus ⁊ cōuiciat⁹ sit agens. Item an exp̄mere debz actionis nomē: an actio iniuriaz vendi vl' cedi possit ante lit. cōtesta. scripsi de cess. acti. ſ. j. ad fi. post ℞. vtrū agens. questionē dūicalē xiij. posui. ſ. de instru. edi. ſ. nunc ℞o sup. ℞. item pone ⁊ est de infirmo qui remisit iniuriā ⁊ sanatus vult agere

¶ Est questio de vxore atrociter verberata p virum an possit p̄ta eum agere iniuriaruz. de atroci queritˢ: q; leuis castigatio p̄mittit marito. de hoc no. vij. q. j. sicut alterius. xxiij. q. ij placuit. de iureiurā. quēadmodū. in vlti. glo. ⁊ sup ea. ad negatiuaz allegat. ¶. re. amo. l. j. ff. de infa. l. j. ff. de ser. coz. l. fi. ⁊ sit ratio de negāda: ne male simul viuāt. ¶. de fur. l. fi. in fi. ff. đ op. liber. cū patronus. ¶. de emē. p̄pin. l. j. ff. de reĺ. ⁊ sump. fu. l. at siquis. ſ. idē labeo. ad p̄tranū inducit. ff. ad. l. aquil. ita vulneratus: i fi. ff. de his qui sui vl' ali. iu. sunt. l. j. in fi. de iniur. l. ij. ⁊. l. p̄toz. ſ. sed si. ¶. de furt. siq̄s seruo. p que iura tenēt quidam vxorem agere posse. melius tū dicit q̄ agat actiōe infactū ad p̄seruandā illesam famaz viri: vt pdi. l. ij. ¶. re. amo. ff. de vol. non debz. ff. de fur. siq̄s vxori. ¶ Interdum statuta p̄mittūt impune meretricē p̄cuti: an id locum habeat etiā si sit vxorata: iudicatū fuit q̄ nō per. l. si vxor. ſ. j. ff. de adul. p quā ptz q̄ etiā in meretrice ponderatur matrimoniuz: ita q̄ est locus accusatōi adulterij. ⁊ facit qđ no. in. l. si ea. ¶. de adult. ¶ De statuto qđ vult p patrē emendari damnū datū p filiū de quo filio intelligat' dixi sup rubrica qui fil. sint le. q; rep̄salie p̄tinent ad hunc titulum: vt ptz in. vj. q̄stiones de illis dūi Guil. etiā Ja. de bel. vide sup regula non debz aliq̄s. e. li. ¶ Sz fuit ab olim. q. disputata de rep̄salijs datis per p̄mune boñ. cū bonoñ. in districtu. Genue dep̄dato cōtra cōmune genue et homies in ciuitate vl' in territorio habitantes: queritˢ an p̄p̄hendat ciuē bonoñ. genue habitantē: fuit p Ja. de bel. hec questio reuoluta an liget genuen̄. bonoñ. manentē voluntate: vl' q; exititius vel q; bannit⁹. incipit q̄stio Ja. dux in ducatu. ⁊ est secūdū ip̄ius mēbz. prima fuit soluta illū bonoñ. non teneri p̄n cipaliter p. l. iij. que incipit est vez. ⁊. l. se. et. l. ciues. ¶. li. x. de incol. Secūda etiā fuit soluta genuen̄. bonoñ. manentē non teneri p̄ncipaliter, ppter odiū rep̄saliarū q̄ sunt graues legibus ⁊ naturali equitati p̄trarie: vt ī decret. vnica: in p̄n. li. vj. ⁊ odia restringēda sunt: vt in regula odia. e. li. qđ facit ad vtrāq; q̄stionē. ⁊ put dicit non videtur dubiū in bānito, ppter casum quo p̄dat ciuitatez ⁊ bona q̄ habeat, p deportato: iuxta no. insti. qui. mo. ius pa. po. sol. ſ. relegati. nō dicet' ego ciuis. ff. de peñ. quedam. ⁊ idē de exitio q̄ et nudus exulat. ff. de capi. mi. l. ij. ſ. j. ⁊. l. tutelas: in fi. ff. de re. du. si cognatis. ibi in ciuitate inducit, p volūtario absente q̄ habeat, p p̄tradicente. ff. so. ma. l. ij. ſ. fi. ⁊ ptz de arbitris. ¶. ij. li. vj. hz ergo hoc locū qđ dicit a generalitate q̄dam excipi. ¶. de inof. testa. l. si q̄n. in p̄n. ff. de calū. heredem. extra de iureiuran. ad nostram. iij. ⁊ ibi concor. in vlt. glo. An municeps cui p municipiū emendandū est damnū cōtribuat: vide. ſ. đ cen. ſ. q. ℞. quid si damnū. ⁊ qđ sup eo dixi. Questionē de domibz vicinis icēdio deputis p viciniaz ⁊ turbam p̄pter illud arcenduz disputauit Guil. Accur. An illaz p̄ciū sit soluendū p p̄mune ciuitatis: an p̄ viciniam. ⁊ quō tunc sumat' vicinia ⁊ qua actōe petat' emēda q̄ a cōi iducit. ¶. p q̄bz cauſ. acci. p̄. lib. l. ij. ⁊ p totū. ff. de adul. si postulauerit: ī fi. ⁊. l. se. ff. ad. l. aquil. siq̄s fumo. ſ. j. đ of. p̄. vz. l. j. ī fi. ⁊. l. ij. ⁊. iij. ī p̄n. ¶. đ sta. ⁊ imag. tribz vltimis legibz. ff. ad sill. l. lex cornelia: ī p̄n. ¶. de bis q̄ se defe. l. vnā. ff. de iure fis. cū tacitū. ¶. de sa. san. eccl'. l. ad instructōem. ff. de reĺ. l. minime. ff. de ser. fug. l. j. ſ pe. ⁊. l. diuus. ¶. de epi. ⁊ cle. nulli: in fi. de famo. li. l. vna: circa fi. ¶. de cadu. tol. l. j. ſ. accusatoribus. ff. de incen. ruinau. l. iij. ſ. pe. ⁊ đ experi. lu. l. j. Qđ a vicinia alle. ff. quē admo. ser. amit. l. si locus: in fi. ff. ad. l. rodi. de iac. l. j. ⁊. ij. ⁊. l. nauis. de reli. siquis sepulchrum. in p̄in. ff. ad sila. l. domino. ¶. de serui. cōmuni. ma. l. j. ff. de iusti. ¶. confir. l. vna: circa p̄n. ibi sine nouis expeñ. publicis. facit. ff. de nego. gest. pompo. ⁊. l. que vtiliter. ff. de locis publiq̄. l. iij. ⁊ nequid in loc̄. publi. l. ij. ſ. vicinales. ⁊ de via publi. l. ediles. ff. de cloac̄. l. j. ff. de testibus. l. iij. ſ. sabino. ¶. de capti. ⁊ postli. re. l. fi. circa p̄incipiū. que iura inducunt'

q̄ multa que expediūt reipublice fiunt p̄uatis expensis.ad hoc.ff.de re milit.l.iij.§.in libel.C.cōia de le.aut. que res.in fi.ff.ad.l.aquil. quēad.§. pe.ibi siquid tñ ꝛc. studiose insteti vt habeat iurīū copia. de vicinia ꝟo dicit illā posse intelligi quātum incendiū poterat extendi qđ iudex arbitrabit recepto aliquo ꝟ testimonio 7 habito cōsilio. veniet aūt attendendū an domus verisimiliter potuissent vel non ab igne defendi:an tempus esset vento sum:an pluuiosuꝫ.ad hoc.ff. de ꝟ.sig.l.littus.de iure deli.l.j.in fi.C.de fi.instru.l.q̄ patōes.ff.ad.l.aquil. qui occidit.§.pe.in aut. de fi.instru.§.j.ff.de ꝟ.obli.cōtinuus.§.cū ita.7 ad silla.siquis in graui.in p̄in.distinguit Guil. an iussu magistrat⁹ vel officialis fuerit facta destructio:an sine iussu. Primo casu aut iussus fuit iniustus:aut iustus. Si iniustus magistratus tenetur lege aquil. vel q̄ vi aut clam.ff.ad.l.aquil.quēad.§.pe.q̄ vi aut clam.l.si alius.§.est 7 alia.7 non vicinia vl turba.ff. ad.l.aquil.l.liber homo:in p̄ñ.facit regula q̄ que quis. li.vj. Si iussus fuit iustus nec magistratus nec turba tenetur:vt in p̄dictis legib⁹.sed dicit forte cōmune teneri.C.de sacrosanc.eccle.iubem⁹ nullā. Eodem modo subdistinguit secūdo casu an turba id fecerit iniuste vl iuste. Primo casu tenet.l.aquil.p dictā.l.siquis fumo. §.j.vel q̄ vi aut clam:vt in p̄missis legibus. Si iuste etiam snb dubio forte dicit teneri vicinā.ar. eius qđ dicitur de via publica p flumen ablata.ff.quēad.ser.amit.l. si locus.in fi.7 de via publi.l.ediles. De actōe dicit eo casu quo competit dare forte iudicis officiuꝫ.ff.de vaī.7 extraor.cog.l.j.vel conditōem ex lege.ff.de adult.si postulauerit.in fi.7.l.se.7 in factū que in varijs iuris articulis ꝛc.C.de sacrosanc.eccl.l.sancimus.7.ff.de p̄script. ver.l.j.ij.iij.7.iiij.7 de exercito.l.j. in p̄in.7 forsan eadeꝫ contra vicinā allegans ad id quod dixit de ac.in fac.ff. de p̄script.ver.qui seruandarū iungat. alia no.questio si ꝓpter homicidiū a vicino cōmissum domus eius p curiam diruat ꝓpter qđ in ea cōtigua lesa est vel corruit vt tenetur vicinus ex cui⁹ culpa hoc euenit inducit.ff. ad.l.aquil.qui occidit.§.pe.ff.locat.videamus.§.fi.7 l̄ eo.ti.c.fi.in p̄in.ad idez.ff.loca.si merces.ff.cōmuni di ui.si is cuꝫ quo fert. Alb. pap. placuisse q̄ teneat curia vel magistratus.ff.d iniur.l.nec magistrat⁹.ad.l.aquil. quemadmodū.§.magistratu.ff.de his qui latro.occu.l. iij.§.tribus.7 p̄ homicida allegatur q̄ causa fuit remota:de qua no.extra de homic.decetero.ff.de reg.iu.non vt ex pluribus. Quid.placet si fiscus successerit q̄ eo casu teneat.ff.de re.iu.q̄ in ius.e.ti.is q̄ ī ius.li.vj.al's tenetur homicida:ꝫ hoc intellige nisi magistrat⁹ fuerit ī culpa:vt dictū est in p̄ma q̄stione. Z.

Ec rubrica duas habet partes. Primo igitur dicendū est de p̄ima.s.d iniurijs. Scias ergo q̄ is qui tibi iniuriam verbo. H. si facto statim subdit.j.ꝟ.iniuria ꝟo. Z. intulit cōueniri potest actōe iniuriaꝝ pretoria.vnde sic libel.concip. H. Iste libellus fundatur sup iniuria cōuicij vl verbi contumelia:et an teneatur decens si illud est verus dixi post Hosti.e.ti. c.fi.sup.iiij.glo.7 addendo ad ibi dicta. Scire debes q̄ in hoc inuenio diuersa scripta. Primus sit qđ ibi scripsi post Hosti.s.talem teneri quando id dicit ad infamandum. Accur.in.l.euꝫ qui.in p̄in.ff.de iniur.simpliciter tenet cōuiciantem teneri iniuriarū:siue in iudicio siue extra iudiciuꝫ id agat. facit institu.e.ti.in p̄in. Jo. q.q.j.si peccauerit.in p̄in. Distinguere videtur an id fiat in iudicio 7 liceat:an extra iudiciū 7 nō liceat. Et ꝟm primū modū intelligit p̄e.l.euꝫ qui. Alij distinguūt an illud cōuicium ꝓueniat ex culpa eius cui iniungit:puta q̄ dicit ꝑditor hereticus vel piurus:7 tūc non tenetur.et sic loquitur.l.eum qui. Aut sine culpa vt q̄ dicit eum bastardum:7 tunc tenet.l vj.di.nasci.C.d natu.li. l.legem. C Alij aliter distinguūt.s.an expediat reipublice illud cōuicium publicari 7 tunc non tenet nec distinguūt.isto casu ꝓuenerit ex culpa vel sine:vt quia leprosus 7 7 tales expedit separe. q̄ cōtagiosus est morb⁹.de p̄iu.leпro.c.j.de ec.edifi.cū dicat. de cle.egro.de rectoribus.7.c.se.7 si verꝫ est nō tenet:vt.l.eū qui. Aut non expedit:vt in bastardo manco.claudo cucurbita 7 similibus:7 tūc tenet.vt.s.q̄ inhumanū 7 iniuriosuꝫ est nostros defect⁹ detegi. C.qñ 7 qui.quar. ps de.l.ij.li.x. Et hoc placebat dño meo in.l.sinō ꝓuicij.7 ibi placꝫ Pe. 7 Ly sub.viij.q̄stione. Dy.aliꝫ ꝟbis 7 tens:dixit q̄ aut de ꝓuicio poterā accusari:7 si dicit verum non tenetur. vt in p̄e.l.eum qui.7.C.e.l.iij. Aut accusari nō poteraꝫ 7 tunc lꝫ dicat verū tenet:vt in p̄e.l.ij. in fi.pbet se nō animo iniuriādi dixisse:vt in p̄e.l.si nō cōuicij. C Posset aūt sic rite distingui.aut dico ꝓuiciuꝫ in iudicio:aut extra. Primo casu si pbo nullū dubiū.vt in.l.eū qui.cū cōcor.7 hoc intelligo siue agēdo siue excipiēdo id fiat. vt dixi.s. de accusatore:ad fi.sup ꝟ.ß pone. Juris enim executio nō bz iniurian.ff.e.l.iniuriaruꝫ.7.ff.de reg.iu. l.factum cuiqꝫ.§.j.ibi non videt vim facere qui ordinaria actōe experit. Secūdo casu aut fit p libellum famosum:7 tunc etiā si sit verū tenet. C.de infa.l.j.ſm canones excusat si in publicū ꝑdeat 7 id pbet.qđ dic vt.v. q.j.in summa. Si sine libello aut illud conuicium dicitur ex causa:aut sine causa. Primo casu si causa correctōis dicat etiā publice.j.ad thi.v. Peccātes coram omnibus argue vt ceteri timorē habeāt. Et ex ea causa etiam coram superiore lꝫ nō in iudicio ad eius correctōem dici poterit vel vult ꝓmoueri 7 est spuri⁹. Eodē modo dicet ordinatori:vl est heretic⁹ occultus:vl locū vult ꝑdere.istoꝝ 7 similiū publicatio iustissimā bz causaz.7 quia nō fit aīo ininriādi non tenet. Faciūt em̄ hec duo ꝓnncta cessare actōem iniuriaꝝ. et oñdunt animū iniuriādi nō fuisse causam publicādi.s.cū ꝓcurrūt iusta causa publicādi 7 est vera.p circūstantias em̄ 7 indicia oportz de animo iudicari.facit.qđ no. C. ad.l.cor.de sica.l.j.7 constat p̄sumptiōes p̄esumptiōibus cōtrarijs qñqꝫ tolli de hoc de elec.cū inter. R.in glo.hic cōcurrūt 7 de p̄sump. literas:in glo.antepe.ꝓpter qđ etiā causa qñqꝫ nō iusta lꝫ nō iuuet ꝓtra penā:excusat tñ ab actōe iniuriaꝝ. qr animꝰ non erat ad id.ff.e.l.item apud.§. siquis astrologus. In secūdo mēbro qñ sine causa dicit ꝓuiciū:puta etiam rixa fit 7 animose tūc etiam si ꝓuiciū sit verū tenetur. Hic em̄ est subiectū hui⁹ actōis.s.anim⁹ iniuriādi qđ verba sonant 7 dicendi modus:nec veritas cōuicij eximet eū ab hac actōe. C. de postul.l.quisqs et. C. de offi.rec.p̄uin.l.iij.ibi nam 7 si vere voces sint.nec ad libidinem effuse:vbi patet non sufficere veritatez cōuicij sed 7 requirit qđ absit libido et volūtas iniuriādi.facit etiā.l.iij.C.quēad.testa.api.vbi iubet impator nō apiri ꝑte testamti q̄ respicit alteri⁹ iḡminiā.7 vide qđ no. de um retributore aduerbioꝝ nō simpl'r nomē. de collu.c. j.ī gl.ij. Itē si a denūciādo repellit malo zelo denūciās: d re iudi.cū. J.7.A.d accu.cū oporteat.forti⁹ pbibēd⁹ est infamare 7 ꝯ detractores. vide.vj.q.j. ex merito 7 cū capitulis. **Libell⁹** Lo.ꝛc. ꝓpōr de.p.q̄ mihi in seq. Z. ·āno tali 7 mēse tali domo vl loco vl vico tali:talis ciuitatis talē iniuriā dixit.s.me vocauit filiū meretricꝫ vl heretici vl cucurbitā:vl cātauit de me malā cātōez.quā iniuriā nollē q̄ mihi dixissꝫ vl d me cātassꝫ vl scripsissꝫ.p.c.lib.tuū.ḡre ago ꝯ eū actōe iniuriaꝝ.7 peto dictas.c.lib.mihi dari vel p̄stari. Hec forma.pbat insti.de iniur.§.ī summa.ff.e.l.fi.ff.de p̄ua.delic.l.fi. qđ certe iniurie mētio sit faciēda in libello babet ff.e.p̄tor edixit:in p̄n. Vel sic.ḡre peto euꝫ arbitrio vestro ꝛc.vt ī seq.libel. C Quid si crimial'r agē velis:ꝓcipi.libel.vt.s.d fur. in p̄n.ꝟ.si aūt. Si aūt versanice iste actor vocasset ipsum.p.filium meretricis vel hereticum 7 huiusmodi:7 an se possint adinuicez mutuo accusare

no.s.de accusa.℟.quid si te. ¶ Utr̃ actio perpetuet̃ p lit̃.⁊testa.factã in ac.iniuriar̃ p filiũfami.sine patris cõ sensu:no.s.de actore ℟.q̃d si filiusfa.actor ḡ sic ponet.

Positio actoris. po. ꝙ tu es ꝛpos mẽ tis vel maior.xx.ãnis ff.de rei ven.ꝙ infans.ff.e.illud.xv.q.j.illud.ff.ad.l.cor neł.de sica.infans.iij.q.ix.iudicas.extra de delic.pu.c.j.⁊ ij. Item ꝙ animo iniuriãdi dixisti mihi tale ꝓuiciũ.s.fi lius meretricis. ℍ. Jero.cõtra Joui.B.bñ est liberis quib̃ nec de matre erubescendũ:nec de patre dubitan duz. ℤ. Uel heretici vel cucurbita. ℍ. vide qꝺ de ba stardo dixi post Hosti vbi.s. ℤ. ff. ꝺ furt̃. qui iniurie. ⁊ in pre.l.illud. Item ꝙ cantasti de me carmẽ famosum ⁊ malã cantõem.qr dicebas me adulterũ vel aleatorem. ¶. de famo.libel.l. vnica. v.q.j. ꝓ totũ.ff.e. non solũ.§.si quis. Item ꝙ sum homo honestus religiosus.nisi enim esset talis non cõpeteret hec actio:nisi contra verũ dicẽ tem.ff.e.eũ qui no.§.j.¶.e.si nũciator. Itez ꝙ statim di cta illa iniuria eam ad animũ reuocaui:secus si dissimu lasset.ff.e.non solũ.§.iniuriaruz. Item ꝙ sum liber ho mo.insti.e.§.seruus.ff.e.item apud labeonez.§.prętor. ⁊.§.sic fecit.xv.q.j.illud. Item ꝙ dixisti eam cuz oĩ ca reres officio. Item ꝙ ibam vt matrona ⁊ tu me meretri cem dixisti.extra de sen.excõ.ꝓtingit.vt. ff.e.apud labe onem.§.siquis virgi

Positio rei. po.ꝙ suz nes.reus ℞o sic po. furios⁹ vł mino:ix.an.xv.q.j.illud. Itez ꝙ ludendo dixi tale ver bum.extra de pśump.c.j. ℍ. ꝓ quam decre.⁊ p.l.si nõ cõuicꝛ. ¶. de iniur̃. Hoc dicenti incũbit probatio:solet hoc poni exemplũ in ludentib̃ ad scacos qui sibi solent improperia dicere. ℤ. Itẽ ꝙ tali die dixi tibi illud ver bum qꝺ dicis iniuriosuz ⁊ eo die postea simul comedi mus:insti.de iniur̃.§.fi.ff.de adim.le.l.iij.insti.de suspec. tu.§.inimicicie. Itẽ si te dixi meretricẽ dixi ideo:qa vt meretrix incedebas induta.extra de sen.excõ. in audien tia.⁊ de priuileg.ex parte. ⁊ in predi.§.siquis virgines. Item ꝙ eo die quo tibi dixi iniuriã eram rector ipsius ciuitatis.ff.e.iniuriarũ ac.§. is qui.⁊.§. siquis.⁊.§.q̃ de iure.⁊.l.nec magistratib̃. Item ꝙ iam est annus lapsus postq̃ tibi dixi.insti.de perpe.⁊ tem.ac. ℍ. su p.ī pn. Et scias ꝙ de isto anno sunt due questiões. Prima an sit in ꝓtoua quam non dubitat̃ esse annalez iste annus cõtinu⁹:an ℞o vtilis.⁊ glo.in.l.si ℞o cõuicꝛ. ¶.e.ti.te net ꝙ cõtinu⁹:nisi in casu metus.de quo.ff.qꝺ me.can. si cum exceptõe.§.j. Predictus.§.insti. inducit ad cõ trariũ.quia regulariter in ꝓtoꝛis⁊ edictis ann⁹ est vti lis:vt ibi.⁊ ß placet Ja de.ra.vt recitat Ly.vbi.s.in.iij. q. Alia. q̃stio est an ciuilis de q̃.j. pereat anno in q̃ etiaz est opinio vt refert ibi glo.qr Jo.⁊ Bur.tenẽt illaz an nalem:⁊ est speciale ꝺm eos. Mar.⁊ Odof.perpetuam: qꝺ regulare est in ciuilibus ⁊ hoc placet Ja.de ra.vt re fert Ly.vbi.s.eadẽ.q.iij. Roff.ponit vbi de ciuili circa me.sequẽdo dñm suũ. Azo.⁊ ꝓceptorem suũ Roff.eti am ciuilem esse annalẽ:⁊ preter casum metus annũ sem per esse cõtinuũ in vtraq̃.⁊ sic ratio etiaz in ciuili.quia datur ad vindictã.allegat.l.cũ emancipati.ff.de col.bo. ⁊ Alex.dixit doctores hoc cõmuniter tenere. Bui.de su za.sup.pre.l.codicis:sequit̃ istos eadẽ ratione.qr actio est odiosa. et sic restringẽdo sufficiat regula odia.li.vj. Hec placet declaro odiũ. quia ad vindictaz:vt.s.⁊ qr infamat.ff.de his qui no.infamñ.athletas.§.vlti.extra de reg.iu.cũ te. ℤ. ¶ Sz querit̃ an de iniuria possit agi ci uiliter ⁊ crimialiter:vt.s.℞.ꝙ si:¶ Respon. non.qr licz ī alijs publicis ⁊ priuatis delictis agi possit ciuiliter ⁊ cri minaliter:vt no.s.de furt̃.ppe prin.fieri tamẽ hoc non potest. quia hec actio competit ad vindictam:vt. ff.de col.bo.cum emancipati:Si egeris ciuiliter vel crimiali ter iam es consecutus vindictaz. vnde vtraq̃ agere nõ potes.vt.¶.quãdo ci.ac.pĩudi. cri.l.vnica. ¶ Quid si fiat vasallo. ℍ. Questio est Alber.gal.de accusat̃.℞. sed pone ꝙ quidam.alleg.aut̃.ff.e. item apud.in fi. ℤ. meo iniuria nũquid agam ac.iniuriarũ. Respon.sic si i mei cõtemptũ ⁊ contumeliã fiet:vt insti.e.ti. ℍ. Sup. §.sed si libero. ℤ. vt in constit̃. Grego.x.de elec.sciant ℍ.li.vj.cũ concor.quas ponit ibi glo.que incipit no. ℤ. vbi de hoc dicam. Jn hac autez act̃.est diuersitas. ℍ. ⁊ de hac Ly.vbi sup̃ in.x.questiõe. ℤ. inter doctores circa extimatõem faciendam sacramento ⁊ iniuriaz passi:vt.ff.de in litem iura.in actõnibus videlicz que sit forma huius sacramenti. Dicunt enim quidã ꝙ hec for ma ego iuro ꝙ pr⁹ nollẽ lucrari.c.lib.q̃ si aliquis banc iniuriam mihi fecisset.vel dic sic.iura ꝙ pro.c.libẽ.quas mihi dedisset aliquis hãc iniuriaz pati nollem. Azo.℞o putat sic iurare debere.ego iuro ꝙ prius vellem amitte re.c.lib̃.de bonis meis q̃ talem iniuriam pati. ℍ. banc approbat Accur.ff.e.l.iniuriarũ extimatio.⁊ ipe Guil. in decre.si canonici.de offi.ordi.li.vj.vt ibi no.in glo.et hec in fi. ℤ. Nam cum in penis potius debeamus esse mitiores:vt.ff. de penis.l.pe. ideo hec forma pualet.qa plus dolet quis perdere vnũ denarium de eo quod ha bet q̃ non lucrari duos. Verũtamen qualitercũq̃ ⁊ in quacũq̃ acti.iniuriarũ siue in hac ꝓtoria siue ī ciuili iu retur semper iudex taxabit. ℍ. Et in vtraq̃ pars pri us taxare potest ꝺm Roff. qui sequitur Azo. vide Ly. vbi sup̃ in.ix.⁊.xj.q.⁊ ibi in.xij.inuenies ꝙ agens vno li bello de pluribꝫ iniurijs:vt quia cõuiciatus pulsatus et vulneratus illas poterit simul vł diuisim extimare:⁊ p cedet vtroq̃ casu libellus. Ad primũ nõ ob.ff.famñ.ber. l.meuius.quia verus est ꝙ diuersa est extimatio totius ⁊ partis.sed hic etiam simul extimans omnem partẽ in cludit. Nec ob.ad secundũ ꝙ diuisim possit.ff.de iniur. prętor edixit. §.si mihi. quia licz debebant ꝓdicta simul illata vno libel. cõiungi:vt ibi.non per hoc sequitur ꝙ vna extimatione.nam ad sensum patet ꝙ ibi esset incul catio ⁊ ꝓtelatio litium: hic nulla ex quo eodez libello fit extimatio:licz quelibet diuisim exprimat. ℤ. vt.ff.e.cõ stitutiõibus. sed si iudex timidus sit:nec velit precipere ꝙ iuret,put dictum est. Sed cõstat in generaliꝫ dices sic pro quanto noluisses hanc iniuriã pati:vt no.in sum ma Azo.¶.co.ti. ¶ Pyleus tamen dixit. ℍ. hoc recitat Roff. ℤ. debere iurari sic:pro tanto nollem pati tã tam iniuriam.sed contra Azo.est.pone enim ꝙ aliquis sit nobilis homo modicuz habens:certe non videtur ꝙ iste dicere possit ego prius vellez amittere tantũ de meo cum eius periculo nihil sit qui nihil habet.ff.de fur.ita q̃.extra de solut̃.c.fi. Item pone ꝙ passus iniuriam est auarissimus qui prius vellet carere oculo q̃ denarium perdere:quomõ iste iurabit ꝙ prius vellet amittere tan tũ de suo:⁊ sic maleficia remanerẽt impunita qꝺ esse nõ debet.ff.ad.l.aquil̃.ita vulneratus. extra de sentẽ.excõ. vt fame.sed dic. ℍ. dicit Roff. defendendo sententiã do.m.s. Azo. ℤ. ꝙ in primo exemplo iurat ꝙ nollet tã tum perdere de suo non habito respectu ad id qꝺ habz sed ad id quod haberet. Item in secũdo bene posset op poni. ex quo enim sciret ꝙ deberet lucrari ex illa iniuria tamcito iuraret. ℍ. Fateor hoc propter eius auariciã sed non solui̇t obiectio de priurio.quia falsum est ꝙ po tius tantum perdere voluisset. sed quõcunq̃ reuoluas in tamauaro non cessabit priuriuz etiam si iuret ꝙ p tã to lucro pati illam iniuriaz noluisset nisi de auaruz:eti am tenendo non cupiduz in agendo. ℤ. ¶ Pone i sta tuto alicuius ciuitatis cõtinetur ꝙ faciens insultum ad domuz. ℍ. intelligitur hoc de domo habitatõis licz p pria non sit:institut̃.eo.ti.§.domuz.ff.de aleat̃.l.j.§. ha bitare. ℤ. alicui⁹ puniatur in.c.lib̃.ecce quidaz asaltãs t.in porticu domus sue:qrit̃ an videat̃ fecisse insultũ ad domuz:⁊ videtur ꝙ sic. nam appellatione domus por ticus cõiuncta domui continet̃. ff. de leg.j.cetera.§.hic senatusco n. ¶. de verb.signi.edificia.⁊.l.qui in cõtinenti bus.ff.de leg.iij.in predijs.§.fi.ff.de pig.creditor.nõ em

tenetur quis porticum destruere si publico vsui nõ ob. C.de opi.pu.edificia.ff.ne quid in lo.pu.fi.l.ij.§.siquis in prin.ff.de opi.pu.si legatũ.§.fi.ar.ꝓtra q non teneat quia porticus fuit supra solũ publicũ 7 sic ꝓtra leges qz solum debet esse liberum vsqz ad celum.ff.de seruit.l.fi. ff.q vi aut clam.l.pe.§.fi. Item domus appellatõne domicilium ꝓtinet.ff.de iniur.l.lex eoz.§.j.ff.de adul.q̃ domum.ff.de ver.inspi.l.j.§.j. Secundo dici potest q appellatione domus 7 porticus ꝓtineat generali ꝓsuetudine attenta.magna em̃ ratio suadet ꝛc.ne maleficia ꝛc 7.ff.de fideicõ.si quis a reo.§.fi.ff.ad.l.aquil.ita vulneratus. H. Hucusqz fuit ad litterã Alber.gal.de accuser.pone qõnem.s.7 ꝓmendat coiter hoc dictũ.aliquibus videtur distinguendũ an porticus sit ꝓpria domus 7 tunc ꝓcedat p̃dicta solutio 7 sic loquit.l.vl.ff.de ser. vr.prę.facit.ff.de iniur.l.lex cornelia.7.l. qui in domum oportet ergo ingressum in locum prinatũ ipsius ingressi fieri sicut prinata est domus de cuius tuitõne fit prius facit.ff.qõ me.cã.l.metum autem p̃tem.ij.rubri. cũ eniz locus publicus omnib pateat.ff.de re.di.l.j. suo iure illum ingressus est facit.ff.,p soc.l.merito .ad rem ergo ꝓpriam 7 domui ꝓnexam artandũ est statutum vt fiat insultus in re sic 7 de renunciatõne dicit q in re fieri debet.ff.de no.ope.nũ.de pupillo.§.ij.7 tũc ad canones j.alleg.respondebit q faciunt,p distinctõne qz atrium 7 portici ecclesiaz erant ipsaz 7 p eundem modũ soluetur alia qõ de portante arma ꝓtra statutum inuento ſb porticu domus siue p officiales vt p eundem modũ porticus distinguat vt si solum ipsum sit ꝓprium sit immunis a pena ac si in domo tenuisset.facit.ff.de re.iur.l. nemo ex domo 7 faciãt leges in prin.x.alle.secus si solum erat publicum facit.ff.ne quid in loc.pu.l.j.§.j.tractatũ 7 d̃ flumi.l.fi.hodie tñ statutarij in vtroqz membro predicta declarant. Z. Extra de sen.excõ.vt fame.7 videt expressum.xvij.q.iij.si quis ꝓtumar.7.c. si quis in atrio extra de immu.ec.cum ecclesia. H. Ad hoc inducit q̃si cimiterium se habeat ad ecclesiaz sicut porticus ad domum ad idem.eo.ti.decet li.vj.ver.cessent in ecclijs. Z. Quid si in statuto cõtineat q quis pro alapa soluat x.nunquid dans tres alapas soluat.xxx.de hoc.s.d̃ sen. §.j.ver.sed pone. Iniuria ꝓpo que de facto irrogat puta qz quis verberat vl pulsatur vel alio mõ manu iniuria infertur vel domus sua vi introita est punit p act.n iuriaz ex.l.coz.que ciuilis est.ff.ad.l.coz.l.lex coz.in q̃sic li. ꝓci.l. H. Scõm roff.vbi de hac ciuili 7 est.v.ad fi.ciuiliũ. Z. **Libellus.** Lo.ꝛc.conq.de.p. q̃ iniurio-se ac violẽter intrauit in domum meã vel me pulsauit vel verberauit quã iniuriaz nollem sustinuisse p.l.libr. Vnde eum peto in predicta quantitate mibi ꝓdemnari et ꝓdemnandũ fore decerni 7 ad hoc ꝓpo.act.iniuriaz ciuilem ex.l.coz.ff.e.lex coz. H. Et ibi.§.j.exponit verberare cũ dolore cedere pulsare sine dolore. Z. Et.l.prętor.7.l.item apud.§.ait p̃tor. Sed ꝓtra nam iniuria. H. Talis.s.ciuilis descendens ex lege cornelia 7 hoc no. Accur.in.l.iniuriaz estimatio.ff.e.7 scripsi post Goff.eo.ti.c.j.sup glo. Z. debet extimari a iudice.ff.e.ꝓstitutõib ergo actoz nõ debet extimare.vnde **Libellus.** Lo.ꝛc.conq.de quidã sic ꝓci.libel. **Libellus.** p.ꝛc.vnde peto eum ciuiliter de hac iniuria puniri 7 eum mibi condemnari vel puniri arbitrio vestro extraordinarie vl ꝑm extimationem a vobis dñe iudex faciendã et puniendum fore decerni 7 ad hoc ꝛc.sed prima verior. H. intellctã vt.s ver.in hac ibi verũtamen. Z. actor g̃ sic ponet.

Do.ac pono q me verberasti. Item q domuz •meam p vim introisti.ff.e.l.lex coz.§.j.7 ij.in fi. Item q me pulsasti. Item q de me carmẽ famosum scripsisti.v.q.j.quidã. Itez q malã cantõez de me cantasti. Item q vestem lugubrem ad meam iniuriam portasti. Item q capillos submisisti. H. Forte añ ocu-

los in signũ doloris sicut dicit de veste lugubri 7 fiebat ad iniuriã 7 ꝑ duo ponit.l.vestẽ.j.alle. Z. p̃missa probantur.ff.e. Item apud labeonem.§.ait prętor. et.l.lex coz.§.pe.7 fi.7.l.q senatus.7.l.vestem.reus vero sic.

Positio rei. po.q tñ manũ leuaui. Itez q •domum conduxeras vt ibi per momentum stares. Item q intraui de voluntate tua. Item q sum frater tuus carnalis. Item q cantaui vel scripsi verum. Item q barbam capillos 7 vestes sic prius portabam licet modo non portem ad tempus enim illate iniurie me refero.ff.e.iniuriaz al's vim facit vt.s. in prętoria dixi.que vero scripto irrogant punitur per consti.C.de famo.li.l.vnica.7.v.q.j.p totum. Cszn̄ quid nocet filio si pater remittit iniuriaz ipsi filio factã. H. de hoc no.de sen.excom.cuz illoz̃um.§.si vero. Z. Rñ.sic q̃tum ad actionem iniuriarum prętoriaz idem etiam est ꝑm Azo.et. H. q̃tum ad illam que descendit ex.l.coz. Alij tamen ꝓtra vt no.ff.de iniurijs sed 7 si vn⁹ §.filio. In publicis autem criminibus non videtur q ei noceat qz in illis filius inuito patre interesse potest.ff.d̃ adul.l.inter liberos.§.fi.7.l.filiuz. H. Ad litteram fuit Alber.gal.de accusa.vers.pone q potest al's pater. Z. C Ultimo no.q vbi passus iniuriam statim ad animũ reuocet dissimulationez iniuria aboletur nec postea remissam iniuriam ex penitentia recolere valebit vt insti. eo.ti.§.fi.7.ff.eo.non solum.§.j.potest autem quis infra annum agere actõne iniuriarũ 7 non post.C.e.si cõuicij. Item ex vna iniuria quatuor persone agere possunt quandocũqz 7 si vnus egerit alter ab agendo non remouet puta de iniuria mulieri illata potest ipsa agere 7 vir eius. H. Hoc non ꝓtertitur q vxor agat pro iniuria viri.defendende enim sunt vxores per viros et non econuerso.ff.e.l.ij. Z. Et pater eius 7 socer ei⁹ insti.eo.§.patitur.ff.e.l.fi. Item de omni iniuria agi potest 7 ciuiliter 7 criminaliter 7 tollitur ciuile iudicium p criminale 7 econtra.ff.de inñiu.q senatus.7.l. prętor.§. j.7 hoc ideo quia vtraqz proponitur ad vindictam.s. sed queritur.si tamen de atroci iniuria actum est iniuriaz nihilominus agi põt aquil.ad damnm et econuerso.ff. e. Item apud.§.si q̃s verberato 7 alia est extimatio iniurie siue ꝓtumelie 7 alia damni.ff.ad.l.aquil.sed 7 si q̃ cunqz.§. iniuriam.

Sequitur videre de secunda parte rubrice.s. de damno dato in'q̃ scias. H. De hac distinctione no. instit.ad l.aquil.in fi.7 sunt quatuor eius membra de quib sequitur. Z. q quandoqz datur damnum a corpore meo in corpus rei tue insti.ad.l. aquil. §. terciũ 7 tũc competit actio.l.aquil.directa que ciuilis est p quam totũ interesse tuũ rei tue cõsequeris in qua sic conci.libel. H. ꝑm Roff.qui istos tres libellos sic simul ponit vbi de directa.l.aquil.in.iij.colum.quia tractatus longus est autẽ rubrica.vij.ad fi.ciuilium cui continuatur actio de pauperie de aqua infra ver.porro.et est.vij.ad finem. Z. **Libellus.** Lo.ꝛc.conq.de.p.qui seruũ meum occidit vel vulnerauit vel suo corpore in re mea tale damnum dedit q̃ extimo. xx. vnde peto illa.xx.mibi solui 7 ad hoc ꝓpo. act. directam.l. aquil. Si autem seruus ille melior fuit retro intra annum vel res illa intra.xxx.dies sic concip.libellus.

Libellus. Lo.ꝛc.conq.de.p.qui te seruũ me-•um occidit qui retro.j. annum valuit.l.vnde peto illa.l.7 ad hoc ꝓpo.act.directam.l.aq̃. pro reo **Libellus.** Lo.ꝛc.conqu.de.p.qui corꝓo sic. •pore suo in re mea tali puta domo vinea vel boue tale damnũ dedit que res retro. infra.xxx.dies valuit.xl.vnde peto illa.xl.7 ad hoc ꝛc.7 semper adijcias 7 si negauerit peto illum in duplum cõdemnari.ff.ad.l.aquil.l.ij.7.l.si seruus.§.huius.7.l. vlt

Hec actio insti.e.§.fi.hoc aũt pone vt.j.in pri.ac.
¶Sed nunqd p libero. H.Saltũ facit in v.roff.que videas in medio ti.ver.item q̃rit dñs. Z.homie occiso agi põt.l.aquil. Rñ. sic ꝫ cũ liberuz corpus nõ recipiat extimationẽ vt.ff.si q̃dru.pau.fe.di.l.pe.ageꝫ ad mercedes medicoꝝ 7 alꝫs expensas factas in curatione. veni et etiam extimatio operarum quibus pater occisi caruit 7 cariturus est non aũt extimatio libertatis vel cicatricuz vel membroꝝ eius.ff.e. H.prime alleg.si qua.pau.fe. di. Z.l.ex hac.l.7.ff.de his q̃ dic.vel effu.l.fi.bur.tamẽ dixit.l.aquil.agi nõ posse.ff.ad.l.aquil. huic scripture. §.fi. H.inducebat enim.l.hi enim cum.l.seq.ff.de edil. edi.quõ autem ad illas.l. Rñdet Azo. vide per Roffr. vbi.s. vel sis vi q ipsum azo.in summa.l.aquil. ij. col.v. sed si liber homo.hoc dico q7 vtrobiqꝫ melius qꝫ ponit glo.in.l.qua actione.§. si quis in colluctatione.ff. ad.l. aquil.roff.tñ dicit q snia bur.magis videt legiby conuenire 7 ego addo q vsus ytalicus approbat illã licz lex lombarda in plagis 7 homicidio liberi hois ꝓpositiõez recipiat vt ibi patet.l.j.rubrica.vj.7.viij.si tñ diceretur q illa esset pena nõ extimatio sicut no.extra.eo.ti.c.j.in fi.j.glo.esset.l.illius aliqlis defensio. Z. ¶Quid si statim obijt nec alique impẽse sunt in medicinã: Rñ. tũc extimabunt ope quiby pi cariturus ẽ vel pi occisus est extimabit heres operas suas illas quas amisit 7 habere poterit tẽpe vite sue puta qꝫ erat cerdo vel pellicarius vel mercatoꝝ vel aduocatus. ¶Quid si nullam habuit artem 7 dic. H. Roff. dixit dic q nulle extimabuntur allegat easdem leges nescio quare auctoꝝ mutauit eius verba. Z. extimari interesse vt ar.ff. de li.cã.l.fi. 7 ar.ff. de vsufru.arboribus.§. de illo. ¶Sed vsqꝫ ad qd̃ tempus extimabunt opere quibus quis caruturus est: Rñ. vsqꝫ ad tempus quo verisimile est illum occisum viuere potuisse iuxta extimatõez legis.ff.ad.l.fal. hereditatũ cõputatoꝝ.ff. de transac.cum hi. ¶Quid iuris sit si facta pace vel lata snia sup vulnere obijt vulneratꝰ et an accepta ꝺ vulnere pecunia agi postmodũ poterit ad expensas de hoc supra de accusatore.versi.§ pone.7 sequ. ¶Nũqꝫ ꝙo. H. hic assumit verba Roffr. ad litteram de act.infac.subsi.vel vtilis legis aquil.7 est vltima inter pretorias 7 durant vsqꝫ ad versi.postro. Z. daꝫ ad damnũ a nõ corpore in corpus vt si pãno rubeo fugas armẽta vel iumẽta mea vt fugiant et sic p̃cipitata sunt teneris enim mihi vtili ac.l.aquil.ff.ad.l.aquil. qui occidit.§.in hac quoqꝫ.teneris etiam ac.infac.ff.de fur.ĩ furti act.§.fi.vel si iclusisti pecora 7 ex hoc mortua sunt fame insti.eo.§.ceterum in hac ergo sic libel.concipi.

Libellus. Lo.ẑc.conq.ꝺ.p. qui panno rubeo fugauit armentum meum vel pecora mea inclusit 7 sic fame mortua sunt que quidam iam est annus valuerũt. C. vnde ago ꝓtra eũ vt illa. L. mihi prestet 7 ad hoc ꝙpo. vtilem act.l.aquil. vel in factũ hec forma probatur insti.e.§.ceterum. ¶Quãdoqꝫ datur a corpore in non corpus 7 habet locũ infactũ subsidiaria legis aqui.que pretoria est.ff.de prescript. ver. quia actionũ insti.ad.l.aquil.§.fi.vt si anulum aureũ de manibus tuis excussi 7 cecidit in flumen sic enim damnum datum est a corpore quia a manibus in non corpus: qꝫ anulꝰ in aq̃ existens nõ minus valet sic ergo con.libel.

Libellus. Lo.ẑc. conq.p. q̃ anulũ meum vel pecuniam excussit de manibus meis 7 cecidit in flumen vel mare quẽ anulus extimo. L. vnde ago ꝓtra ipm 7 peto ab eo vt illos. L. mihi det et ad hoc ꝙpo.act.infactũ subsid. vel acq̃.ff. de prescrip.verb. quia actionum. ¶Quandoqꝫ ꝙo a non corpore in nõ corpus 7 tunc hec eadem actio locuz habet vt si misericordie cã seruũ tuũ ꝓpeditũ solui 7 post ille fugit inst.e. §.fi.sic ergo **Libellus.** Lo. ẑc.conqu.de.p.q̃ concip.libel. **Libellus.** t.seruum meum quem in ꝓpediby posuerã soluit 7 sic seruus illle aufugit q̃ va luit iaz sunt.xxx.dies.xl. vnde illas lib.xl.peto 7 ad hoc propo.act..ẑc.vt.s. in predi.l.quia actionũ.ac. g̃ sic.

Po.actoris. po.q seruũ illum vel anulum vel animalia ego emi bona fide vel habeo in eo vel in eis vsufructum vel vsum vel sum dominꝰ illius seruivel habeo pignoꝝ 7 debitoꝝ meus a me liberatus est in actio.temporali vel non est solutus a me liberatus est in actio.temporali vel non est solutus a me liberatus est in actio.temporali vel non est solut

7 alia.x.impendi in curatõne vnde peto ab eo.xx.et tot ꝓpis quib9 carui 7 cariturus sum 7 ad hoc ꝛc.

¶Quid si tuũ animal incitauit meũ ita ꝙ meum dedit alteri tercio damnũ? Rñ.dñs tercij animalis aget contra te cui9 animal meũ incitauit ꝑm Odoff.qz q̃ occasionem damni dat ꝛc.ff.de iniur.l.fi.ff.ad.l.aquil.qui occidit.§.in hac.7 facit.ff.si qua.pau.fe.di.l.j.§.sed 7 si instigatu.7.ff.ad.l.aqui.si seru9.§.pe.ff.d̃ seruo coz.neratius.§.j.¶Quid si ꝓpter feces quas pieciſti in via ante domuz meã ꝓdemnatus sum in.x.ꝑm statutum loci dic ꝙ agere possum cõtra te ad illa.x.quia qui occasionem damni dat ꝛc.vt.s̃.7 ar.in prẽ.l.si seruus.§.si nauem.7 eo.ti.quemadmodũ si funere.7.l.si seruus in fi.ff.de his qui deie.vel effu.si no.§.cuz aũt.7.§.pe.7 hoc q̃ res nõ erat mihi cõis alsageret cõidi.ff.cõi diui.si is cum quo

¶Sed pone inimicus tuus cui forte occidisti patrẽ incendit domũ tuã mee vicinã ex quo etiã mea ꝓbusta est querit vtrum possim agere cõtra te.l.aquil.et videt ꝙ sic ꝙ cum incendiũ culpa tua factum sit qui guerrã babes ꝓpter homicidium qd̃ ꝓmisisti vt extra de iniur.c.fi. ad idem.ff.sol.ma.in his.rñ.j.7.ff.loca.si merces.§.culpe.Item videris cãm damni dedisse vt dixi vnde videtur ꝙ tenearis ac.infac.vt in prẽ.§.in hac.7 eo.ti. q̃acti one.§.celsus dicit ꝙ in nullo teneris nec ob.ꝙ qui occasione damni ꝛc.quia illud verũ est nisi aliud mediũ interueiat sicut hic interuenit.ff.loca.qui domũ.absitꝙ ea que ꝑter nostrã voluntatem accidũt ꝛc.xxiij.q.v.de occidẽdis 7 facit extra de homi.decetero.alij cõtra ar. in predic.ꝓcor.7.ff.cõi.diui.si is qui cões edes.¶.ad.l. iull.de vi.pu.qñ.ff.de dolo cum quis dicit.Bal.tenet ergo hic.Buil.ꝙ si inimicus tuus posuit ignẽ in domo tua 7 combussit tuam 7 meam ꝙ tu mihi non teneris ꝑ. l.si merces.§.culpe.qz aliud est petere relaxationẽ obligationis vt in.§.culpe aliud incidere in obligationem sine culpa vt hic.H.huic est similis.q.xxij.roff.qui ponit statutũ fore ĩ ciuitate pistorien.ꝙ is cuius occasione quis sentit damnũ teneatur ad emendã.a.pistorien.debebat.b.florentino.c.que recusabat soluere ꝓpter quod ille.b.quẽdã.d.pistorien.transeuntẽ ꝑ districtũ florentinũ spoliauit queritur an ꝓtute statuti.d.spliatus possit agere cõtra.a.7 qua actione 7 scias ꝙ ĩ nulla prẽ qõnis roff.dicebat repsalias datas ꝓtra pistorien.illi florẽtio 7 sic illa.q.nõ ꝓtingit illas de quib9 sup rubrica. et quia in volumine habet absolutionẽ venio qua tenet illum a.debitorem isti.d.spoliato non teneri de iure. ratio q̃a spoliatus bz ꝓtra spoliatorem repetitõez cum augmẽto quadrupli in autẽ.vt pigno.nõ fi.col.v.vnde cũ repetere possit ab illo ꝓtra.a.debitorem de iure non aget facit.ff.de eo ꝑ quẽ factũ est.l.vl.istud em̃ nõ fuit negocium.a.nec gestu nec inhibitõne.Si aũt ponderet statutum tũc dicit dubiũ pendere ex ꝓbo occasione. quõ intelligit an de occasione remota vt in hoc casu 7 maxime qñ ꝓpter hoc qd̃ al9 acciderat statutũ fuerat factuz certum em̃ ꝙ aget ꝓtra illum ꝓditõe ex.l. vel ꝙsuetudine que ꝑ.l.seruatur licet sit ꝓtra ius.si vero illud occasione intelligat de causa prima sicut de turba ponit lex exemplum.ff.vi bo.rapt.l.prẽtor ait.§.pe. tunc dicit.a. non teneri in dubio si ꝑ statuentes declaratio haberi ñ potest facit.ff.de prẽto.sti.l.in prẽtoria.intelligit de occasione remota quia talia olim 7 hodie fieri ꝙsueuerũt ꝓdemnabit ergo ille.a.ita tamen ꝙ illi.d. cedat illã actionem quã bz ꝓtra illũ.b.violentũ.s.ꝓditõez ex.l.p̃di. vt pig.nõ fi.Z.Si aũt in alijs dãnũ dedit sic cõci. libl.

Libellus. Lo.ꝛc.con.de.p.cui9 canis comedit carnes meas vel equus bos vl̃ oues herbã meã vel porcus farinã. vel murileg9 lardũ vel mustela corrosit pãnos que extimo.x.vñ ago ꝓtra eum vt soluat mihi illa.x.7 ad hoc ꝓpo.vtilez act.in fac. de pauperie.ff.ad.l.aquil.q̃ occidit.§.si quis alienũ.7.l.si seru9 §.iul.7.ff.de p̃scrip.ver.qui seruandaz.§.fi.¶.ad.l.aq̃. l.fi.quidã tñ hic 7 in actõne noxali petũt sub alternatione.s.peto vt vel emẽdet damnũ vel seruũ vel aĩmal det noxe insti.de offi.iudi.in prin.H. Ibi soluit.Z.ꝓma melioꝛ ido aũt dixi vtilẽ actõez q; p̃dicta aialia n̄ de sua feritate sed ꝓtra naturã suã p̃dicta fecerũt quo casu locum habet directa imo ꝑm naturã sui 7 absq; feriate.de natura em̃ canis est comedere carnes equi vel bouis vl̃ ouis comedere herbã 7 sic de alijs vt in prẽ. concoꝛ. act. ergo sic

Po.actoris. po.ꝙ talis q̃drupes ponit. est tua si em̃ eẽt gallina.H.hoc ꝑ quocũq; bipede.Z.locũ hꝫet vtil.ff.eo. l.j.§.j.7.ij.7.l.penul. Itẽ ꝙ dedit mihi tale damnũ extra de iniur.c.fi. Item ꝙ ꝑ fecit sua feritate.ff.e.l.j.§.generaliter.7.§.itaq;. Item ꝙ ꝓprio motu ꝑ fecit.ff.e.l.j.§. ij.ff.ad.l.aquil. Item mela.§. Item cũ eis. Item ꝙ mea q̃drupes tuã nõ impetebat.ff.e.l.j.§.cũ arietes. Itez ꝙ tua q̃drupes vinit.ff.e.l.j.§.7 cũ in quadrupedib9.et.§. si post.ff.de noxa.si plurib9.§.sed si p9. Reus ꝓo sic po.

Positio rei. po.ꝙ illa q̃drupes est tua. Itẽ ꝙ dedit damnũ ꝓpter loci angustiaz.ff.e.l.j.§.sed 7 si instigatu.7.§. generaliter. Itẽ ꝙ instigatu sempronij vt tibi. Item ꝙ illa est mortua.

¶Porro.H.Subintrat alia ciuilem depastu pecoris in qua duo sunt necessaria que ex libello expositõni bus patent.Z.Si oues vel alia aĩalia quis imittit in p̃diũ tuũ 7 depascunt frumentũ tuũ vel oꝛdeum vel glandem vl̃ alios fructus bz tũc habeat locum officiũ iudicis in quo ꝛci.libel.vt.s̃.de causa pos.7 ꝓprie.§.priuata.ꝛ. et si vis me.datur tibi ꝓtra eum actio de pastu pecoris. ff.de prescrip.ꝛ.qui seruandaz.§.fi.H.et dicit Roff. ꝙ hic solum habet hoc nomen actõis 7 nomĩe pecoris omne animal intelligit.ff.de edi.edi.l.ediles autẽ.§.iumentoz.vide.s̃.de rescrip.p̃nt.§.j.igit sup versi.7 qm̃. Z.qñq; tñ bz locũ ad exhibẽdũ.ff.ad exhi.iul.§.glãs. vbi noie glandis intellige nomẽ fructuũ.ff.de glande legen.l'.vnica in

Libellus. Lo.ꝛc.conq. de.p.q̃ q̃ sic libel.ꝓcip. ĩmisit pecora sua in fundũ meũ 7 glandes meas vel frumentũ vel oꝛdeũ depaste sunt depauerũt vel ꝓmederũt vñ damnuz illd̃ qd̃ extimo.x.mihi resarciri peto 7 ad ꝑ ꝓpo.ac. de pastu pecoris vt in prẽ.l.

Po.actoris. po.ꝙ immisisti ac.ergo sic po. pecora tua in prędio meo. Item ꝙ comederunt glandes meas vt in p̃dicta.l.

Po.rei. po.ꝙ illa pecora fuerũt reus ꝓo sic po. tua. Item ꝙ illa pecora mea ꝑ se intrauerũt. Item ꝙ glandes salue sunt.

¶Quid si sine ĩmissione mea oues mee depascunt glãdem tuã ꝛo dicit.H.vt ponit roff.vbi s̃.p9 prin.Z. tũc locũ hꝫ vtilẽ ac.de pauprie.directa em̃ locũ nõ habz ꝙ damnũ nõ est datũ ꝓtra naturã 7 sic ꝓba deficiũt ꝛ sñia locũ hz vñ vtilis locũ hz.ff.si q̃.pau.fe.di.l.pe.actõ aũt de pastu pecoris tũc locũ nõ hz qz ad hoc vt illa cõpetat oportet ꝙ oues intromittat vt dixi nec actio.l.aquil.que tũc locũ hz cũ damnũ fit ꝑ iniuriaz vt insti.ad l.aqui.circa prin.ac animalia nõ poterũt damnũ de iniuria dare cũ sensu careant vt.ff.si qua.pau.fe.di.l.j.xv q.j.§.illud. ¶Sed quõ extimabit damnũ datuz in frumento dum est in herba? Rñ. vel expectabitur tempus messium vt sciatur quantũ ex tanto vel simili frumento habebit vel ꝓsiderabitur quãtus fructus in anno prẽterito ex tanto vel simili habitus est ar.ff.ad.l.aquil.l.si deletum.ff.de tabel.exhi.locum.§.pdẽnatio.xj.q.iij. nolite extra de loca.ꝓpter.H.Vide qd̃ scripsi de dec.cõ missum sup vlt.glo.in fi. Ja.de are.sup.l. certe.ff.arbo. fur.ce.per ipsam.l.arguit ꝙ ꝓdemnari debeat sicut ꝓ herba ac si in prato damnũ datum fuisset. Item qz circa damna data nõ debet haberi ꝓsideratio tempis futuri.ff.ad.l.aqui.l.ait lex.et.l.idem neratius.§.si infans. econtra videt ꝙ ꝓdemnari debeat ꝑ frumento ꝓrisilieer ꝓcipiendo cum in dãno dato habeat rõ futuraruz

oꝑaꝝ vt dictū est. ſ. e. §. in prin. ℞. sed nunq̄d z se. z patet. ff. si q̄dru. pau. fe. di. l. ex hac. z de his q̄ deie. l. fi. Ja. de are. sup p̄. l. certe tenet illū imittentē damnādū quātum tpe dāni dati vēdi potuisset illud frumentū cū dubio euētu ꝓceptōnis frumenti tpe messiū ar. l. ꝑpter spē ff. fami. ber. Z. CSz nunq̄d dn̄s se liberat dando aialia ꝓ noxa. Rn̄. nō si ipse imisit alꝫ sic vt insti. si q̄ pau. fe. di. z. ff. de noxa. in delictis ꝑm roff. H. Cuiꝰ fuit iste. ver. z quicq̄d ꝓcedit sub ℞ſ. porro si. Z. CSz nunq̄d ꝑpria aucte possum capere pecudē tuā damnum mihi dantē de hoc. ſ. de actore. ℞. ß pone. CSi aūt canis vel vrsus vel leo z hmōi quē tenes ligatum damnū dederit ꝓci. li. vt. ſ. de emp. z ven. §. nūc dicendū. ver. est z actio in quarto. CQuid si te de domo tua deiciente vel effūdente aliq̄d sup caput meum cadit ꝑpter qđ vestes mee vl̄ alie res deteriorate sunt habeo ꝓtra te ac infactū ex illo edicto de his q̄ deie. vel effu. sic ḡ lib. con. H. Scđm roff. z est quintꝰ in ordine suo edictoꝝ z q̄tuor q̄ requirunt in ista expositionib⁹ collige tres aūt libelli qui sequunt z posit̄ones etiā fuerūt eiꝰ z ꝓciens non noiat in libello q; lesus ꝓbabiliter ß ignorat habitator aūt sive dn̄s fuerit sive socius debuit monere sive informare familiā vel socios z innocēti ꝓtra nocentem ꝓuidet vt statim patebit ꝑpter qđ dicit. l. pe. ff. e. habitatoꝛ suā suorumq; culpā p̄stare dz si aūt sunt seruientes mercede: vide. j. circa fi. **Libellus** Lo. ꝛc. conq. de. p. ex ℞. i sūma. Z. cuiꝰ domo tale q̄d est deiectū vel effusum cū ipse domū inhabitaret vn̄ vestes mee vel merces deteriorate sūt in. xx. q̄re illa. xx. mihi in duplū p̄stari peto. z ad ß ꝑpo. ac. infactum ex illo edicto de his q̄ deie. vel effu. CSi ℞o liber hō ex hoc ꝑemptus fuerit sic conci. libel. **Libellus** cuius domo quā ipse inhabitat tale q̄d fuit iniectū vel effusum vn̄ pater meꝰ mortuus fuit q̄re ab eo. l. aureos mihi p̄stari peto et ad hoc ꝛc. vt. ſ. pri. CSi aūt corpus liberi homis lesum est sic dices. **Libellus** mo tale quid deiectū vel effusum ē vn̄ corpꝰ meū est lesum ꝑpter quā lesionez tot expensas tm̄ medicis solui tot opis carui z etiā suz caritur q̄s extimo. xx. vn̄ ago ꝓtra eū vt oīa p̄dicta mihi prestet z ad ß ꝛc. ff. de his q̄ deie. vel effu. l. j. z. l. pe. ff. de ac. ꝛob. ex male. §. is **Po. actoris** po. q̄ ex tali q̄z. ac. ḡ sic po. domo quam inhabitas fuit ꝓiectū vel effusum vn̄ vestimēta mea vel merces deteriorata sunt in. xx. Item q̄ ex illa deiectōne talis liber hō mortuꝰ ē. Item q̄ ex ea caput meū fractuz est vel manū vel oculum amisi. Itez q̄ tot expensas feci tot mercedes solui medicis tot opas amisi z amittaz: q; inutilis factꝰ sum. extra de iniur. c. j. Itez q̄ talis deiectō fuit in tali loco vnđ vulgo z publice transit z ego inde transibā p̄dicta ꝑbant. ff. e. l. j. §. in summa. Itez q̄ talis deiectio facta fuit de die vel interdiu. i. inter diem et noctem. ff. e. hoc edictum. §. labeo. reus vero sic ponit. **Positio rei** po. q̄ dom⁹ de q̄ dicit effusum eē est z fuit iā p annū sine habitatore. Item q̄ p locū vn̄ transibas nullꝰ transire ꝓsueuit nec vulgo iter fuit inde. Itez q̄ illa deiectō fuit facta đ nocte. H. z ß nō defenderet si etiā de nocte ibi transitꝰ erat vt prie. §. labeo. Z. Sz z sepe plures in eodē cenaculo bitant z forte vnꝰ deiecit vel effudit vn̄ dānū datū est z oz ꝓuētos alios soluere quib⁹ dat̄ ꝫ illū vtilis actō ꝑ socio vel actō infactum ex ß edicto descendens. ff. de his q̄ deie. vel effu. l. j. in fi. z. l. cū sane. z. l. quēadmoduz z. l. ꝓceptionez sic ergo libel. conci. H. Scđm roff. qui continuat hoc edictum ad. s̄. proxi. z sic est. xvj. Z.

Libellus Lo. ꝛc. cō. de. p. discipulo vl̄ hospite meo q̄ de domo quā inhabito tale q̄d ꝓiecit qđ damnū dedit ticio in vestimentis eiꝰ vel merciby in. x. ꝑpter qđ sum ꝓdemnatꝰ in duplū illi. t. qđ duplū mihi ab hospite meo vel discipulo p̄stari peto z ad hoc ꝑpo. ac. infac. ff. e. si ℞o. §. cū aūt. z hoc cū ꝓdemnatus solvat alioquin si nondum solvit vel etiā si ꝓdemnatus est alijs retētis dic. vn̄ q; ꝑpter deiectiōez suaz in duplū ꝓdēnand⁹ sum illi ticio vel ꝓdēnatꝰ ideo ago cōtra eum vt ab illa ꝓdēnatōne facta vl̄ faciēda me liberz z ad hoc ꝑpo. ac. infac. ff. māda. si mandato. §. quoꝝ. j. z ea q̄ dixi. s. ℞. quid si de domo tua. hic intelligas repeti ta. CAd hoc ne ꝓ viā transeuntib⁹ malū ꝓtingere possit ꝓuidet eis p̄tor ꝓ aliud interdictum. ſ. ne quis habeat aliquid ita positū in subgrunda vel domo vel cenaculo, vel alibi q̄ si caderet nocere posset z si q̄s ꝓtrafecerit puniat in. x. aureis. ff. de his qui deie. vel effu. si vero §. ait p̄tor. sic ḡ libel. ꝓci. H. Scđm roff. cuiꝰ totum fuit q̄d hic positū est z ꝓtinuat ad pri. libellum aūt. et q̄d prius dictum est intellige de eo q̄d facile cadere posset vt. j. in scđa positiōe quod pace salua exprimi debuit in libello. ad fixa enim hoc dictum nō extenditur. CEt sciias q̄ habitator non solum tenetur si imposuit: ß etiam si patit. vn̄ si dn̄s imposuit z inquilinus patit et positū cecidit z damnū dedit dn̄s q̄ imposuit tenet ad emendam damni inquilinus ad penam legis vt in prie. §. prie. porro ait. z §. se. ꝓstat aūt hanc actiōez popularē esse vt. l. si ℞o in fi. de illo aūt qui posuit z tenuit ß iam remouit an teneat hac pena roff. remittit ad q̄nez suā sabbatinam. Est aūt in volumine. xxxiiij. z incipit ꝑcul⁹. quod incidat alleg. q; satis est eū ꝓtra ꝓhibitiōez fecisse licet desinat vt de fure dicitur. ff. de fur. qui ea mente. z de rapt̄ore. ff. vi. bo. rap. l. fi. z depositario. ff. depositi. l. j. §. si rem. est em̄ hec pena diuersa damni dati ab ea q̄ infligitur q; dari potuit illa em̄ extimatōez recipit eo. ti. l. fi. ꝑ istā summā taxata est vt in p̄. §. p̄tor. ad ꝓtrariū inducit q̄ satis est damnū nō datū nec ꝑ id remotū ampliꝰ dari posse z sic mēti p̄toris satisfactū est facit. ff. q̄ quisq; iuris. l. ij. in fi. C. de ap. si quis libellos cañ. ij. q. vj. C. đ pl⁹ pe. l. vna. z eo. ti. c. vno. in prin. C. de nō nu. pe. autē. cōtra q̄ ꝑpriā. z circa hoc vide qđ scripsi de iurepat. cum laici sup. j. glo. Soluit qđ tenet ad penaz. x. aur. ex quo positū fuit ita q̄ damnū dari potuit lz datū non sit casus em̄ periculo sos ponderauit p̄tor ex quib⁹ dānū dari posset vt in. l. si ℞o. §. p̄tor. licet ḡ tollat ꝓmissa sit pena. ff. de fur. q̄ ea mente. Z. **Libellus** Lo. ꝛc. conqu. de. p. q̄ in eā ꝑte vel loco q̄dē vulgo sit impositū hz qđ si caderet posset damnū dare vnđ ipsum in. x. aureis ꝓdēnare peto z ad hoc ꝑpo. ac. infac. ex edicto ne q̄s habeat aliquid positū in subgrunda. ff. e. si ℞o. p̄tor. ergo sic ponet. **Po. actoris** po. q̄ imposuisti tale q̄d supra talē locū vn̄ vulgo iter sit. ff. e. si ℞o. §. p̄tor z. §. ß edictū. z. §. accipe. z. l. pe. in p̄n. Itē q̄ illō facili cadē possit. Itē q̄ cecidit z tale dānū dedit. Itē q̄ si caderet dānuz dare posset vt in ꝓcor. q̄ sunt supra prima po. reus ℞o **Po. rei** po. q̄. t. tm̄ iposuit z positū sic ponet. hz ß ß videt negatiā vt ex de cā pos. z ꝑp. cū eccl̄ia. ℞. nos igit. Itē q̄ ē imposituz s. locū vbi nullꝰ trāsit. CDe dāno infecto dcm̄ est. s. đ no. op. nū. §. ij. z. s. de pign. §. ij. vbi etiā no. vtrū q̄s possit agere vt is a quo timet offēdi caueat ei in. ℞. q̄d si timeo. Item si q̄s te dānificat z sibi parum ꝑficit furtiue tuas incidēdo arbores ꝑdita est tibi actio arborꝫ furti cessaꝝ ciuilis. H. Et ē. x. ad fi. ciuiliū z q̄tuor q̄ requirūtur ponit roff. eo. ti. q̄ colligas ex positōnib⁹ que etiā cū libello ad litteram fuerūt ipsius vsq; ad ℞. si ℞o q̄nes ꝛc. z oppositōnes circa illa ibi vide multū. n. instat circa l. plures. e. ti. sed fortius opponit hanc ac. fuisse superfluam q; sufficiebat actio furti in qua etiā venit totū interesse. ff. de fur. is cuius interest. in qua etiaz duplicat q̄cquid est simplū vt. ſ. de fur. ℞. porro z ibi plene de ß remisit. Sol. roff. q̄ hec nō est superflua ꝑ illā cū possit cōpetere q̄n furtū non fit vt si q̄s arborē succidit ligna tm̄

nō ꝓtractat. vñ tūc nō ꝓpetit actio furti sed ista in qua etiā duplat interesse.ff.e.furtum. Item qr rei immobilis nō fit furtū insti.de vsuc.§.ij.sed q̄diu arbor solo coheret est īmobilis.ff.ꝓ socio illud.ff.cōidi.arbor nō ob. rubrica que dicit ar.fur.ce.quia illud furtum dicit silitudinarie ꝓut dicitur furtum ꝓmitti dño ignorāte vel celante ita ℔.ff.e.furtū in prin.7.l.furti.§.furtum arborem cedit.℔ si ceciderit 7 ligna tractauerit incisa tenet etiā furti 7 alijs actionib vt ibi dicit q̄ in quo differāt ibi plene ꝓsequit. Z. Que est ad duplū quia duplat interesse preter ligna.verbigratia arbor nō incisa valebat.x.nūc ligna arboris valent duo quib deductis vni extimabunt sed de ℔ dic vt.ff.ar.fur.ce.l.j.7.ij.7.l.furti. §.fi.7.l.faciendo.7.l.pe.in qua sic libellus concipi.

Libellus. Lo.ꝛc.cō.d.p.q furtim talē meam arborē succidit puta oliuā quaz arborem extimo.x.sol. interesse meū exceptis ipsis lignis. vnde peto ipsuz mihi ꝓdēnari in dupluz illius interesse s.in.xx.ꝓ pcio 7 ad ℔ ꝓpo.ac.ar.fur.ce.7 hoc quādo tm incidit.si ꝙo tibi ligna ꝓtractauit iungat sic 7 quia ipa ligna ꝓtractauit q̄ extimo duos solidos ideo ipm mihi in duplū illoz lignoz ꝓdēnari peto 7 ad ℔ ꝓpo.ac.furti.nec manifesti.ff.ar.fur.§.fi.et.l.facienda.vel sic.

Libellus. Lo.ꝛc.cō.d.p.q mihi furti icidit arborē talē ex cui⁹ incisiōe dānificat⁹ sum i.x.q̄.x.mihi in duplū ab eo pstari peto 7 ad ℔ ꝓpo.ac.ar.fur.ce.7 qr ligna ꝓtractauit q̄ valēt duos sol.ꝛc. ac.ergo **Po.ac.** po.q incidisti in tali loco talem arborē.ff.e.in rē. Itez q illa radicib cōtinebat. H.reꝑhendit hic roff.aduocatū qui ꝓtra rusticū q̄ incidit ligna arboris euulse a radicib et in terra iacentis ꝓposuit bāc actōem. Z. Et ℔ si eas babebat.ff.e.in rem.7.l.certe. Itē q eā furtim incidisti.ff. e.si fur.7.l.facienda.§.fi. Itē q me cessante 7 ignorāte hoc feciste qd semp pstumit.ff.de fur.qui vas.§.vetare. ff.de pbati.verius. Item q illius loci 7 arboris sum dominus ec.edere.§.fi. H.illa.l.dic vsufructario nō dari banc actionem de quo mirandū cum illi detur aquil.ff. ad.l.aquil. Item mela.§.fi.a30.accur.et roff. fatent q bz vtilē 7 si dicas q̄re nō directā sic ēphiteota. Rñdent emphiteota bz vtile dñium vsufructuari⁹ nullū. Z. reus ꝙo sic **Po.rei.** po.q.t.incidit eā. Item q inponet. cidit narbone. Item q die q̄ incidit erā tholose. Itē q arbor illa radicib caret. Itē q eā incidite volēte. Itē q te sciente 7 nō ꝓtradicente Item q pleno iure spectat ad.D.ff.cōmo.si vt certo. §.si duob.ff.de acqui.poss.possideri.§. ex plurimis.

¶Si ꝙo arbor tua inclinata est vel crescit vl impēdet. s.domū vel pdiū meū vl radices domui mee dānū inferāt mihi ꝓpetit int̄dictū d arboribz cedēdis. Itē si fructꝰ cadētes i agro tuo ex arbore meo nō pmittit me colligere ꝓpetit mihi interdictū de glāde legēda q̄ dic vt. s.de cā pos.7 ppzie.ꝙsi.ē insup 7 se. ¶Si ꝙo qs turba coadunata dānū det ꝓci.li.vt.s.de rapto.7 ibi de incēdio ruina naufragio. ¶ In summa no.q si ꝑnies meus vel is q̄ pstabat mihi opas tibi dānū dedit 7 ego ꝑ illo dāno ꝓueniar 7 satisfaciā ego illud recuperabo ab illo ꝑ ac.ex ꝓducto.qr operas suas mihi locauit 7 tantūdez potero retinere de mercede sua nisi id iussu meo fecerit quo casu ego ꝓueniri possum.ff.de aq̄ plu.ar.si colonꝰ in quo casu ego ꝓueniri possum.ff.de aq̄ plu.ar.si colonꝰ i fi.7.l.pcedenti.§.idem iul'.ff.nau.cau.sta.l. gratis in fi. ℔m bag.s.ver.sed 7 sepe. ¶ Qz aūt teneor ex delicto famili mei vel ex dāno ꝑ eū dato est ar.ff.de his q̄ deie.vl effu.si ꝙo rñ.j.vel dic hoc speciale esse in illo.t.ff.de his qui deie.vel effu.ꝑter rōnez q̄ reddit.e.ti.l.j.§.in summa vt in p.l.si ꝙo.§.hec aūt actio.7.§.pt̄or.7.§.si orrearius.7 facit.ff.de extraor.cri.ānonā in fi. ¶Sup emendatione rapine no.s.de rapto.§.j. In summa nō est necesse in libello exprimere oīa in quib dānū datū est:℔ sufficit generalē clausulā subjcere.s.7 alijs reb vt extra de or.cog.c.iij.in prin. ℔m quosdā vel dic ꝓtrariū verū esse nisi dāna petant tanq̄z accessoria qd ꝓsequere ℔m papā vt no.in p.decre. H. Vide.s. de libel. ꝓcep.§.iā nūc dicendū.x.item talis. Z.

De penis rubrica.

H. De spāli pena.s.temere litigantiuz habet rubrica s.in fi.sc̄de ptis.practici auctoris hanc rubricā vel materiā nō tractarūt pter roff.q̄ copiose materiā penarū ex stipulatu ꝓsequit inter ciuiles vbi de act.ex stipulatu ad incertū quā vt intricatā 7 pliram auctor tangere noluit licz libellū posuerit ad incertū 7 certū vel forsan erat somnolent⁹ vl fessus qd ꝑsumo qr mās qs solz exquirere in nulla b⁹ voluminis pte locatas hic cōgrue ponere potuissz loquor de dñicali.xliij. Item de vltia 7 est prima cū in penā delicti venit dom⁹ diruenda 7 delinquens bz inferiorē ptem dom⁹ vel turrus. hec tangit de pe.di.j.℔ 7 ptinuo. Scripsi tres hui⁹ solutōnes de pui.sup specula.in fi. Item ℔.e.t.felicis li.vj.sup.ver.ruina.7 cuicz ex illis resistit equitas si dicis q̄ tota diruat hic patet iniquitas qd tū videt placere Albert. pap. q̄ dicit qñcz ꝑ rigorē iusticie fieri q̄d iniquuz alleg.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aqui.dices iniquitatē cessare per regressum quē bz ꝓtra delinquentē p.l.si is cum q̄.ff. cōidi.℔ instat q̄d si iste nō est soluēdo. Scd̄a bz q cogat emere 7 fisco preciū dare bñt ptem supioꝛē rñdet q̄d si nō bz vnde.tercia q̄ habet q ꝑmutet supioꝛ cum inferioꝛe 7 destruat supioꝛ hoc ꝑter tectū nō fiet sine graui sumptu dāno 7 incōmodo supioꝛem ptem habentis Jaco.de are.tractat hec.ff.de dam.infec.si finita in ꝙs. itaq̄ vbi ps viciosa trahit ad se non viciosaz 7 sic tota destruet ad idem.ff.de aq̄ plu.ar.l.℔ interdū. 7 facit ratio ꝓnexa.ff.de neg.ge.cū actū.7.l.cū pater. Ad ꝓtrariū reuoluit vt dictū est in eadē.l. de pace nō viciosa q̄ trahit viciosam. Item ꝑter nō dānatū pseruat dānatus.ff.de sta.ho.impz.ij.7 facit regula nō dz alteri.ff.d re.iur.7.e.t.nō dz aliq̄s li.vj.dat duas solutōnes q nō diruat vt in dubio eligat via humanioꝛ facit regula i penis li.vj.vel tota diruat 7 habeat regressus ꝓtra delinquentē p pre.l.si is.7.ff.so.ma.7.l.pe.in pn. Dy.in.l.j.ff. de no.op.nū.§.pōt miscet sic si nō delinquens pōt sue indemnitati ꝓuidere p socū qui est soluendo vel aliter tota destrueret p.l.si is alꝰ tota reseruabit p.l. si ꝓmunez ff.quemadmodū serui.amit.7 p.l.euz q̄.§.p pte.ff. qui vt indi.7 si hec ibi in vna ꝑsona fortius in duab ad.l.si interdū. Rñdet q due ptes nō vnico sed duplici iudicio tollebant 7 queq̄z suo ad.l.j.ff.de aqua cot.7 esti.§. item queri. Rñdet q delinquit ille qui miscuit aquaz ꝓhibitā 7 sic sua culpa ꝓhibet a toto.subdit aūt q nō male diceret extimationē partis delinquētis p socū fisco solui.ff.de le.j.l.nō amplius.§.fi.7.l.seq. Jnueni q̄rtam opi.7 fuit hec de facto seruata q totū destruitur:℔ fiscus soluit ptem non delinquentis 7 hoc forte voluit Dy.dixit vel aliter 7 in maleficio scandaloso puta satis ꝓeligendum in nō tali admitterem soluere volentē ℔ nō cogerē. Jdez dico de opinione tercia 7 ℔m ℔ repantur iniquitates exp̄sse. Scd̄a qō de q̄.s.dñicalis vl. Breuiter p̄missi principali qōni quā ꝓsecutus fui sup regula. In penis li.vj.que ꝓmitti fuit de dānato ad manū qui habet alterā aridā 7 coīs solutio est de arida amputanda. Ly.ꝓtra in aut'.℔ nouo iure.C.de fur.ꝑ.l.q̄ clamiuz ff.de edil'.edi.7.l.j.C.vt.j.cer.tem.illam etiaz pcedebat alia an ꝓfundant tpa cū suspensus triēnio.j.triennium iterat delictū quā scripsi in decre.cum in cunctis de elec. sup x.triēnio.principalis fuit an penā que ipso iure delinquenti infligit ꝓpter delictū incurrat is q̄ cogitauit 7 aliq̄d egit ℔ nō pfecit etiam si ꝑ ip̄m nō stetit 7 tenui q nō ibi vide.s.in regula in penis. Z.

INhocti.qui generalis est nõ est necessari⁹ libellus quia.s.i diuersis titulis.de penis est sepius plibatum H. In fauorem tñ hui⁹ pauperculi tituli formabit hec qõ Nico.de matta.q incipit duo fratres videntes.cui addetur scda ponens terminos et duob⁹ fratribus qui duos ipsor inimicos ante domum ipsorũ transeũtes insultarũt 7 ad terram piecerunt et manib⁹ 7 pedib⁹ percusserũt 7 quisq; percussus sepatim in duobus libellis accusat quemlibet illor fratrum de via priuata 7 sic sunt quatuor libelli de varietate pbatum est. querebat an quisq; ipsor vel illor esset pdemnand⁹ bis pena dicte.l.an sel tm̃ vel an veniãt absoluendi.istõ vltimũ nõ psequit in quo tñ ipse multũ instat exponẽdo q; de hominib⁹ coadunatis dicit.ff.ad.l.iul'. de vi.pu.l.ij. Ad primã ptem inducit q; quot sunt delicta tot sit pene.ff.de prina. delic.nunq; p totam legẽ 7 tot sunt delicta quot sunt psone patientes sicut in similib⁹ multa induxit exempla de maleficijs patet in furto.ff. de furt.int' oñes.§.hec actio.7.l.itaq;.§.sed 7 si.7.l. si dominiuz.7 in.l.aquil'.ff.ad.l.aquil'.si seruus seruũ.§.si seruus cõis. Item q; geminet delictũ ppter geminos offensos 7 cui q; petere 7 accusare liceat pbat p.l.ff.d sepul.vio.l.ij. §.si ad plures. Item inducit.ff. de adul. si adulteraz.C. de mo.mulc.l.eos.7 de ser.fugi.quicũq;. Item tot sunt delicta et pene quot psone delinquentes.ff. de iniur.l.si plures ad.l.aquil'.ita vulneratus.§.fi.vlteri⁹ dicit q; videtur casus.ff. de iniur.l.j.in fi.7.l.eum qui.§. si nupta. Soluendo tenet cuiq; illor fratrũ vnã penã imponendam.p.l.ff.ar.fur.ce.si plures.ij.rñ.7 pre.§. si plures. et p id quod ibi no.7.C. de accusa.l.q; de crimine. 7 qd ibi no.in fi.7.ff.nil inno.app.pen.l.ij.§.fi.dist.aũt talem ponit de delic.simul in plures pmisso. q; aut est publicum aut priuatũ primo casu vna accusatio sola fieri potest 7 vna.l.tm̃. Ad primũ.ff. de accusa.si plures serui.e.t.senatus. Ex hoc sequit vnã solã penam imponendã siue sit vna sola accusatio.C.ad.l.iul'.d vi.l.qm̃ siue plures. C. de accusat.qui de crimine in fi. Nam indicio diuino etiam in casu quo iure fit nõ auget pdemnationẽ vt no. in pre.l.si plures.fortius vbi nõ fuit de iure diuisa accusatio vt in casu ppositio licet p hec ipse nõ putet viciari pcessum sicut nec in similibus.C. de pcura.ita demum. de app.l.j. de an.excep.l.vlti.in fi.secundo membro q̃ndo crimen est priuatũ aut principal⁹ pmittit in res aut in psonas.primo casu dicit idem.s.vnã solã penã imponi p pre.l.si plures.ij.rñ.licet plures quorũ interest pro suo interesse admittant ad accusandũ vt in pre.§. si ad plures.secundo membro cum respicit psonas sicut crimen iniuriaz qd principaliter respicit ptumeliã psonarum tũc tot intelligo delicta quot sunt psone iniuriate 7 tot accusatões possunt fieri 7 tot pene imponentur ff. de iniur.eum qui.§.si nupta.7.§.seq. 7.§.fi. nõ ob.e. tit.l.item apud.§.fi.cum.l.se.q; ibi facta erat iniuria in psonam serui cõis non tñ in ptumeliam dñor.q; si fuisset in psonam cuiusq; dñor extimaret iniuria 7 imponeretur pena insti.de iniur.si cõis seru⁹.licet glo.ibi aliter soluat. Secundo quero an vulnerans seipsuz puniat pena pecuniaria statuti q̃ infligi iubet ei q̃ aliquez pcutit 7 videtur q; nõ q; p verba statuti patet q; vt pene sit locus due psone concurrere debent.s. vulnerans 7 vulneratus que duo correlatiua in eadem psona non concurrunt.extra de consti.c.fi.de iurepa. per vestras. als per tuas.cum concor.secunde glo.ff. de re. permu.l. j.in prin.7 de contraben.emp.l.j. Item per.l.ffor.bona homicide publicantur.ff.ad.l.cor.de sicca.l.iij. 7 tamen bona occidentis se non ipso iure publicantur,sed põderatur causa ppter quam se occidit an infligeretur ei bonorũ publicatio an ne.ff. de bo.eo.qui ante sen.sibi mor. consti.l.vlti.in prin.7.§.fi.et.ff. de iniust.rup. 7 ir.testa.si quis exheredato.§.eius. Sic ergo 7 hic vulneris respectu non punietur cum liceat alicui in corpus suum seuire.ff. de pecul.sed 7 si damnum.§.si ipse. hec tamen intellige vt no.de corpore vici. ex parte.ij.in fi.ij.glo. 7 vt ibi dixi facit ad idem quia quisq; rei sue bonus moderator 7 arbiter est.C.manda.in re mandata 7 in ppijs licet sencia sit culpanda nõ tamen cobercẽda.ff. sol.ma. si pstante.§.si maritus.7.l.etiam.§.j. Ad contrarium inducitur q; iniuriã facit reipublice sup quo vide qd dixi supra de accusa.super ver.sed pone in versic.dicebat autez. Item ipsius reipublice interest ne quis re sua male vtatur insti. de his qui sui vel ali.iur.sunt.§. sed 7 maior.si hoc de re fortius de corpore qd precios⁹ius est rebus quas hominũ gratia natura pduxit.ff. de vsuris in pecudum in fi.7 dixi de vsuris saluber⁹iter super glo.ij. Itẽ 7 leditur anima corpore pcios⁹ior extra de peni.7 remis. cum infirmitas.C. de sa.san.eccl.sancimus. Ad hãc partem facit quod scripsi de sen.excõ.pting⁹it.j.super versi. excõicetur in fi.multis videtur q; pena statuti locũ non habeat 7 hoc cõiter seruetur tamen per.l.si quis et metallo.§.fi.ff. de penis.7.ff. de re mili.omne delictum.§.q; se vulneraue⁹t distinguendu⁹ est an ex causa morbi vel luctus vel impatientia doloris vel furoris ad mortem ipse sibi pstituit an als 7 sic capite punitur Ignominios⁹ius solum interdum remittit vt ibi. Hec autem iura expsse loquunt de illo qui se vulnerauit 7 sic non obstat ei qd de statuto premissuz est.nouiter reperi Rycar.malumbre scripsisse hunc casum euenisse padue vbi aduocat⁹ quidam pudore eris alieni se volens occidere vulnerauit se sed se nõ occidit 7 refert q; punitus fuit pena statuti imposita vulneranti aliquem sibi tamen videtur q; imponi non debuerit per prima iura debuit tamen vt ignominios⁹us de aduocator⁹ matricula radi 7 ab ipso officio remoueri. Z. Unum tamen super pene exactione formari pue-

Libellus. Lo.Z.propo. nit in hunc modum. ptra. p. q; ipse mihi pmisit sub pena.C. marchaz tale quid soluere vel facere vsq; ad tale tps vel ticij arbitrio stare super questione q̃ inter me 7 eum super tali re vertebat quam penam per solennẽ stipulationẽ mihi pmisit dare 7 soluere si in pdictis cessaret. Verum ipse hmõi pmissionẽ infringens vel ptra eam veniens soluere vel facere vl' arbitrio stare noluit vt pmisit quare peto: L. marchas ab eo mihi dari 7 solui 7 ad hoc ipsum sententialiter pdẽnari extra de arbi.dilecti.extra.e.suam q; si neutra pars vellet stare ptractui non potest pena peti extra.e.pstitutus.§.j.põt eti-

Libellus. Peto rem 7 si con- tradixerit peto penam vt pbatur 7 no.extra de testa.raynaldus. H. ver. demũ in glo.ß nunqd vide qd sup ea dixi 7 allegare poterat qd dixerat.s. de li.conce.§.iam nunc.ver.sed nunquid talis.7.s. de iudi.§.generalia.z.item q; bonis. Z. Qualiter aũt deferatur prelatis in penis infligendis vide.s. de sen.§.vt aũt.z.qñq;. H. Id solum dicit hec remissio qd dicit decre.ij. de offi. dele.li.vj. An z deferatur maiori nobiliori vel ditiori dixi post hosti. de statuto.ea que super.iij.glo. Materia z bo habet.xl.di.homo christianus de iureiurã.cum quidam de cle.ve.c.j.p Alb.papã.7 Ja. de bel.super.l. presbyteri.C. de episco.7 cle.§.vlti.7 p Ly .C. de sum.tri.l.nemo. vbi pleni⁹. Z. Hoc etiam no.q; pro certo peccato occulto non est regulariter certa penitentia infligenda put faciũt quidam religiosi exempti et hoc ideo ne peccatum percipi possit vt in consti.alex.iiij.e.ti.c.regularis.7.ij.q.j. si peccauerit.

De penitentijs 7 remissionib⁹.

H. De alijs remissionib⁹.s.cãz ad superiores.s. parte ij.an rubricã de sen.practici auctoris nil de his duabus

tractauerũt.hoſti.aũt pleniſſime ꝓſecut⁹ eſt in ſumma vtrãq; ptẽ rubrice cui etiã in fi.anne ctit tractatũ de diſpenſa.ꝓſtat q; foꝛ penitentiale qñq; ꝓtrariũ eſt indicialí.de reſti.ſpo.litteras ad fi.de ſpõ. tua nos.de ſen.exc. inquiſitõni. Jo.de deo in ſuis.q.de iſto foꝛo poſuit.qõ. penul.⁊ vl.ipſius opis de vltima ſcripſi in pre. decreta. tua nos ſuper ℞.iudicare. Mihi occurrit qõ alꝫ nõ cognita. An ſucceſſoꝛ epi q̃ indulgentiã ⁊ remiſſionez dedit.xl.dieꝝ poſſit ad eundẽ actũ aliã indulgentiã dare eiuſdẽ tpis vel minoꝛis. Et videt q; poſſit ſicut ſucceſſoꝛ epi q̃ dedit q̃nq̃geſimã vel centeſimã põt illaz dare dũmodo ceſſet graue detrimentũ eccl'ie cathedralis donata.ad aplice. ℞.ſ̃ ſemper ibi vn⁹ vel alius. tu dic contra q; q; id eſſet euenire ꝓ ſucceſſoꝝ pluriũ iteratõnez ad violatõez ꝓcilij.cũ ex eo et q; id vn⁹ pius actus pret papã hꝫ multas q̃drigenas ⁊ ſic dicam⁹ decre.fi.e.t.li. vj.dum dixit pluribꝫ etiam eiſdez vel ꝓpꝛijs ſucceſſiue. decre.aplice facit ꝓ q; ibi põt ſucceſſoꝛ qđ poterat p̃deceſſoꝛ nec põt qđ ille nõ poterat.ſi igit̃ q̃tuoꝛ vel plꝰ ſucceſſiue dabũt indulgẽtias renouatõ erit nõ adiectio valet ℊ ad memoꝛiã ⁊ ſi q̃ opinari vellent datã expirari ꝓ moꝛtẽ ꝓtra credẽtes no.de offi.le.c.fi.eo foꝛti⁹ ſi ꝑm⁹ id expreſſiſſet. Z.

Tiendum eſt q; que

ſtoꝛes miſſi pꝛo elemoſynis colligendis nõ debent feſta ⁊ vacatõnes indicere duz ſuas queſtas faciunt nec debẽt plebes cogere ſuis queſtibus ⁊ exoꝛtatõnibꝫ intereſſe per excõicatõnem vel ſuſpenſionẽ nec debẽt alia ꝓponere q̃ que ĩ eo rum indulgẽtijs cõtinent̃ alioquin ꝓ locoꝝ oꝛdinarios ꝓeſcantur vt in ꝓſti.alex.iij.e.tit.qꝛ intelleximus. H. Quã ⁊ illã clementis de q̃ ſequit̃ hodie nõ habem⁹ tamen vltra id qđ habebat̃.e.ti.cuz ex eo.et de hereti.vt officiũ.ſ.ꝓeſcendi emanauit cle.e.t.c.ij. Z. Item licz in hmõi indulgẽtijs ꝓtineat̃ q; eaꝝ poꝛtatoꝛes in locis eccl'iaſticis honeſte recipiant̃ et caritatiue tractent̃ qđ qꝛ fideles vocari debeãt ad exhoꝛtatões eoꝝ faciendas tñ clerici ⁊ rectoꝛes eccl'iaꝝ nõ tenent̃ inuiti illos in hoſpitijs ſuis recipe vel ꝓcurare vel ꝓuocatões hmõi facẽ ipſaꝝ indulgẽtiaꝝ ꝓtextu q̃ q̃tum ad hmõi vocatiões ſunt ipſo iure reuocate vt in ꝓſti.cle.iij.e.t. ſedis aplice ¶ Poꝛro plat⁹ q; ꝓpter aliquã iuſtã cãm indulgẽtiarũ lras ꝓcedi dz.v.aut.x.aut.xx.aut.xl.dieꝝ ſummã ⁊ vſz ad certũ tps ꝓcedere. H. nõ video vñ hãc rñſionẽ ad certũ tps cũ ꝓciliũ cũ ex eo aſſat.nõ dicat hꝫ ⁊ tales indulgentie de ſe ſint ꝓpetue vt no.de offi.le.c.vl.ſ̃ forſan intendit de tẽpe vtendi indulgẽtia puta in vigilia ⁊ feſto vel inter veſperas vtruſq; vl' int' octauas vel in tota.xl vel bis ſiliꝛia. Z. Et lras ſuas foꝛmare ꝑm foꝛmã traditã e.t.cũ ex eo. Item cũ dedicat̃ eccl'ia nõ dz extẽdi indulgentia vltra annũ ſiue ab vno ſiue a pluribꝫ ꝓſecret̃ vt ibidẽ. H. Et hanc limitatõez debẽt etiã legati ſeruare vt.ſ̃.ti.ij.ſ.ſuꝑeſt.℞.põt etiã indulgentiã ⁊ ℞ſ.ſe. Z. ¶ Sz nunq̃d electꝰ ꝓfirmat⁹ aũ ꝓſecratõem eas poteſt ꝓcedere no.d.m.in ſumma.e.ti.ſ.q̃s poſſit.℞.ſ̃ nunq̃d q; ſic meli⁹ tñ facit ſi abſtineat. vide qđ de hoc ſcripſi de exceſ.ꝓla.accedentibꝫ in glo.nunq̃d. ¶ Item ſi de pluribus epiſcopatibꝫ ꝓcurrunt ad faciendũ pontem vel eccleſiã vel iuuandũ in dioce.pariẽſi indulgentia epi parienſis eis nõ ꝓderit niſi ꝓpꝛij epi eis ſpãlr ℔ ꝓceſſerit vt extra.e.q; aũt.vel eoꝝ metropolitani vt.e.t.nõ.quidam tamen dicunt ſufficere ipſoꝝ ſacerdotũ cõſenſum ꝓut no.in pre.c.q; aũt. H. Dic verius vt ibi no.in gl. pe.que fuit additio. Z. ⁊ no.q; epus ſubſcribens in remiſſionibꝫ alioꝝ epoꝝ poteſt dicere q; omnibꝫ qui buic hoſpitali benefecerint ꝓcedit vt ꝓticipes ſint omniũ bonoꝝum que fiunt in epiſcopatu ſuo. ⁊ hoc poteſt inuitis epiſcopis ipſoꝝ q̃ elemoſynas fecerint hoſpitali ꝑm vicen. H. q̃ ad lrãm hoc no.e.t.cũ ex eo in pꝛin.⁊ ad ℔ dictum facit qđ ſcripſi eo.ti.q; aũt ſup glo. Quid valeãt in fi.℞.cõicanda. Z. Si aũt velit ſcribere remiſſionem dicet ita.xl.dies.abſoluo ſi placuerit epis eoꝝ ⁊ tũc nõ hñt remiſſionẽ ab epo ſed ab extraneo cui ſe ſubijciũt cũ ꝓſenſu ſui platj extra de fo.ꝓpe.ſignificaſti.tuti⁹ tamen videt̃ q; ꝓpꝛij epi ꝓſenſus ꝓcedat remiſſionẽ alterius epi remittentis. ¶ Quidã aũt plati fomentũ erroris ſumentes ex ꝓdicto.c.q; aũt.⁊ ex ꝓmiſſis ℞bis Ain. ꝓcedũt paſſim indulgẽtias ꝓ refectionibꝫ pontiũ vl' eccleſiaꝝ vel viaꝝ ⁊ hmõi in dioce.alienis adiecta clauſula dum tñ dioc.ꝓſenſus accedat.ℏ hec decre. hoc nõ ꝓbat qm̃ licet epꝰ ex certa cã aliquã in dioce. ſua ſtatuẽs indulgentiã ꝓcedere poſſit q; indulgẽtia illa ꝓfit etiaz illic venientibꝫ de dioc.alienis vt ibi dicit̃. H. Hoc nego imo dicit̃ ꝓtrarium cũ ibi dicat̃ q; ad hoc vt remiſſio non ſui iudicis valeat oportet q; ſuus iudex ſpãlr id ꝓcedat deficeret etiã ſequẽs rõ indulgentia ꝓceſſa contribuẽti ad fabricã vel alimẽta in qua nõ requireret̃ acceſſus. Z. Non tñ ꝓcedere põt q; indulgentie ab alijs epis in ei⁹ dioce. ꝓceſſe valeãt et eſt rõ qꝛ in primo caſu illuc accedẽtes quodãmodo foꝝ ei⁹ ſortiunt̃ vt. xvj.q.j.c.j.extra de fo.ꝓpe.romana.ſ.ꝓtrabẽtes.iij.q.j.ſi peccauerit.iij.q.vj.c.j.vel vt.ff.ꝺ penis.l.capitalũ.ſ.famoſos.nec ꝓ hos ſtatus indulgẽtie numer⁹ excedat̃. In ſecundo ℞o caſu aliena dioce.tanq̃ aduena vel vt ibi iudicet ingredit̃.iij.q.vij.leges in qua quidez iudicare ſicut nec alienũ parochianũ ligare vel ſoluere nõ poſſũt ix.q.ij.c.7.ij.extra de parochianis nullus.qꝛ parẽ ius ligandi vel ſoluẽdi de pe.di.j.verbum dei. vñ indulgẽtie ab eis ꝓceſſe tanq̃ nulli⁹ momẽti rate haberi ñ poſſunt xvj.q.iij.ſ.põt.⁊ aliter extra de elec.auditis.extra de iudi.at ſi.rñ.j.alioquin poſſet aliquis epꝰ indirecte.L.annos indulgentie ꝓcedere qđ tñ directe ſol⁹. H. Iſtud ſolus nõ capio nec etiã q; ſequit̃ ſimꝫ cũ pluribꝫ. Quia ſi bene ꝓputo etiã ſi vigeret antiqua obſeruantia de q̃ ſtatim dicam etiã.xviij.epi non dabunt duos annos integros qꝛ.xviij.q̃dragene nõ ꝓplent bienniũ deficiunt ĩ x.vel xj.diebus ꝑm quã ꝓputationẽ.xc.epi non darent x.annos ⁊ ſic noningenti nõ darent centũ quo ſaltauit auctoꝛ.ꝺ his tñ pplexitatibꝫ ſumus expediti ꝓ decre.fi. eo.ti.li.vj.q̃ declarauit mentẽ iuris antiqui que tñ ſatis erat clara ſi ſequẽs obſeruãtia non turbaſſet ſed ⁊ tm̃ in ꝓſtitutõne Inno.e.t.c.j.in fi.li.vj.nõ fuerat repetituz. Z. Et ſimul cũ pluribꝫ ꝓcedere qđ tñ directe facere ꝓ hibetur extra.e.cũ ex eo qđ eſſe non debet. C. de vſuris eos in fi.xiiij.q.iij.plericq;.extra de ſimo. intantũ.poſſet eñ ꝓ hoc penitẽtialis ſatiſfactio eneruari ꝓtra p̃. decre. cum ex eo. H. Propter hec q̃ vera ſunt ceſſauit quod olim inoleuerat in indulgẽtijs multa epoꝝ appendi ſigilla cũ ſubſcriptõnibꝫ quaſi aucto numero epoꝝ augeretur numer⁹.xl.dieꝝ vñ preconizabat̃ haberi tot quadragenas quot epi ſubſcripſerãt. Z. Cũ aũt dicit̃ remitto tibi vnũ annũ de inuncta penitẽtia intelligitur q; tantũ minus punieris in purgatoꝛio quantũ eſſz ſi vno anno egiſſet pnĩam in hac vita ꝑm papã. Habet autẽ dñs papa ⁊ alij plati ptãtem ꝓcedendi indulgentias ex illo ſpãli priuilegio beati Petri qđcunq; ligaueris ꝛc. xxiij.q.j.quodcũq;.extra de translatiõe.c.j. Sz nunq̃d q̃ plus dat vel laboꝛat plus habebit ꝺ indulgẽtia. Rñ. deus qui omnia moderat̃ numero pondere et menſura infra metã a prelato impoſita de gratia dabit plus vni ⁊ alij minus.nec eſt de hoc multũ curandum ꝑm papaz. H. Et poſt eum ſcripſi in decre.qđ aũt ſup glo.quid valeãt in pꝛin.vt ibi ſcripſi. Z. Niſi qꝛ credendũ ẽ q; dñs cui⁹ natura pia et liberalis eſt de ſuo ſemꝑ adijciat vltra iuſticiã de pe.di.j.quia diminitas ſic ⁊ ſacerdos de debet eſſe benignus ⁊ patus onus peccatoꝛis ſeçũ poꝛtare de pe.di.vj.c.j.℞ſus fi. ¶ Quid ſi eadẽ ꝑſona ſepius vadit eadẽ etiã die ad locũ vbi eſt indulgẽtia ſepius dat denariũ nunq̃d ſepi⁹ ꝓſeq̃t remiſſiõez.xx.vl.xl.die-

rum qualis ꝓcessa fuit. H. Jsta qō ꝛ q̄ sequit fuerunt Vin. in tcre. cū ex eo. e. t. vt ibi scripsi sup ℞si. xl. dies. Z. Rñ. sic q̄diu durat dies vel tp̄s remissionis p̄fixa: q; remissio nō est ꝓcessa solū ꝑpter iter pegrinatōis vel ꝑpter tenariū quē dat sed ꝑpter tenariū ꝛ obligationē eccl'ie que se obligat ꝛ ꝓstituit vt ozet ꝑ dante. vñ cautus ꝛ discretus dz esse remissoz ne erret. quodcūq; enim ligauerit vel soluerit claue nō errante ꝛ iusticia mediāte erit solutū vel ligatū in celis. xxiij. q. j. quodcūq;. et. q. ij. c. ij. extra q̄ fi. sint le. p venerabilem circa fi. ℞si. is ℞o. Jtem q; in beneficijs larga est interp̄tatio facienda extra de ℞. sig. tua. H. Textus est. e. ti. olim. Z. extra de priui. in bis extra de dona. cū dilecti. C Quid si ipse remissor dat tenariū nunq̄d erit ꝑticeps remissionis dicit Vin. q; nō. C. ne quis in sua cā ius sibi di. l. j. C. de solu. inquisitōnis. ff. loca. q̄ insulā. §. fi. ꝛ ad idem extra de insti. c. fi. de bap. ꝛ ei⁹ effectu debitū. H. Facit qđ no. de pe. di. j. multiplex. Z. ꝛ. C. de solu. inq̄sitio. C Quid si papa se subijcit alicui sacerdoti nunq̄d pēt ab illo ligari vel solui. Rñ. sic. ij. q. vij. nos si incompetenter. ij. q. v. mandastis. extra. e. c. fi. ar. ꝓtra. xxj. di. inferioꝛ. et. c. nūc aūt extra de ma. ꝛ obe. cū inferioꝛ. H. Jn eo qđ se sbijcit factus est minoꝛ vt ibi scripsi sup. j. glo. Z. C Sed nunq̄d papa vel epūs pōt sibipsi remittere de penitentia p sacerdotē iniuncta. Rñ. nō sine licentia sacerdotis ar. extra. e. c. fi. ꝛ in pre. c. debitum. C Jtem no. q; de penitentia p epm iniuncta nō pōt sacerdos dimittere ꝛ ecō tra sic vt in pre. c. cum inferioꝛ ar. contra. l. di. accedens H. hoc allegat contra primum dictū sed ibi illud fit de licentia maioris imponentis vt no. xxx. q. ij. latoꝛē in vl. glo. Z. ꝛ extra de offi. oꝛd. cum ab ecclesiaꝝ. H. Hoc inducit ꝓtra scām dictum ꝛ solue vt ibi in glo. vltima. Z. Jn hoc ti. nō est necessari⁹ libellus.

C De snīa excōis rubrica.

H. De casib⁹ quib⁹ q̄s excoīcat⁹ est ipo iure auctoꝛ. j. remittit. ℞. ex quib⁹ hosti. colligit. xxx. in summa b^ti. §. q̄s possit excoīcare. Casus inf[noui collegi in tcre. eos q̄. e. ti. li. vj. ꝛ iuris nouissimi in cle. e. t. c. j. in gl. Sciendū qōnes regulaꝝ sunt he in regula cum sunt qō de excōicato sub ꝓditōne q̄ illa pendente fact⁹ est alterius fori. Jn regula dolo facit. an teneat ꝓmissum in arbitratoꝛē excoīcatū. Jn regula delictū de illo qui vno ictu p cussit plures clericos excoīcatos vel vni dedit ples ict⁹ Jn regula ratū q̄s membꝛo. ij. An eps excoīcatiōez latam in subditū p aliū epm possit ratā habere. Jn regula scienti de exempto q̄ ꝑmiserat nō declinare foꝝ excō municato p ordinariū ꝑpter ꝓtumaciā qō dñicalis. xlij. de fugiente q̄ violēter abstulit equū clerico no. e. t. si clericos li. vj. Et. lxxviij. de p cutiente laicū quē credebat clericū no. e. t. in audiētia in. iij. glo. qōnez de testō excōicati. vide. e. t. decernim⁹ li. vj. ꝛ sup vl. glo. qōnez Jo. de deo de clerico fundatoꝛe eccl'ie quē excoīcauit epus si illaz religioso loco sine suo ꝓsensu ꝓferret quā epo moꝛtuo ꝓtulit illis scripsi ne. se. va. c. vno li. vj. in vltia glo. Aliā eiusdē de mandāte capi vnū noīatim de tribꝰ clericis quo fugiente capti fuerunt alij duo scripsi. eo. tit. cū quis in ꝓin. Z.

C Jsentētiaz in aliquē latam quis petit confirmari et aggrauari sic conci. libel. **Libellus.** Lor. zc. ꝑpo. ꝓtra. p. q; talis iudex oꝛdinarius vel delegatus ex tali causa eū duxerit excōmunicatōnis vinculo innodandum. quam quidez sententiam idem. p. animo sustinuit ꝛ adhuc sustinet indurato. quare peto per vos declarari ꝛ ꝑnunciari sententiam ipsam iuste fuisse latam ꝛ eum ad ipsius obseruationem teneri. peto etiā ꝙ vos snīam ipsaz aggrauari vel concip. vt. s. de ꝑben. illa forma. **Libellus** Lo. zc. ꝑpo. cōtra epm zc. vt. s. de re scrip. pñtati. §. rōne forme. ℞. seq̄t ibi idē si petit excōis de hoc. s. de sen. §. vt aūt. ℞. qñq; etiā. C Qz si ꝙqueritꝰ de plati sui excōicatōne dicēs eā nullā sic poterit coraz supioꝛe lib. **Libellus.** Lo. zc. ꝑpo. ꝓtra vene formaze. rabilē pꝛez talē epm meum q̄ me p⁹ appellatōez ad vos ltīme interpositaz de facto excōicatōnis vinclo innodauit. q̄re peto mihi ꝙvos sup b̄ ex vīo officio ꝑuideri ꝛ dictā snīam p vos nullā ꝑnūciari ꝛ me ad ipsius obseruantiaz nō teneri. Vel si q̄ esset peto eā tanq; iniustā cassari ꝛ eum mihi ad expēsas ꝛ interesse ꝙdēnari extra de offi. dele. cum ꝓtingat. ꝛ de sen. ex. sacro. ꝛ. c. ꝙ tuas. ꝛ de rescri. ab excoicato. hūc tū libellū. Jnno. iiij. nō videt approbare vt no. in pꝛe. c. cum ꝓtingat. sed bon⁹ est vt ibidē ꝑbat. H. ꝛ ibi scripsi post Hosti. in glo. q; meli⁹ sepe munit⁹ si diceret per vos nuncios ꝑcederet libellus. als vbi dicit peto eū ad de via monitōne p̄missa si nō destiterit vel si nō emēdauerit b̄ dico nec putes ad id sufficere monitionē factaz ꝙ priuatū de q̄ etiā iudici ꝓstet sufficiat decre. ꝓstitutōnem. §. j. e. ti. li. vj. Ego etiā verba sequentia donec a p̄dictis abstineat nō ponerē in libello. Z. Si ℞o alit excōicatio iniusta esset tenet tñ puta q; lata est contra formam cōcilij generalis vel als est iniusta vel ex cā vel ex aīo vel ex oꝛdine. xj. q. iij. §. fi. ergo petet ipsam reuocari ꝛ se absolui ꝛ illū ad expensas ꝛ interesse et als canonice puniri vt in pꝛe. ꝓcoꝛ. ꝛ extra de appel. reꝑhensibilis. ꝛ. c. cum spāli. C Poꝛro q̄ petit aliquez excoīcatum vitari sic conci. **Libellus.** Lo. zc. ꝑpo. ꝓtra. p. q; ille libellus. fuit a tali die tali ex tali cā excoīcationis vinculo innodatus vel q; in talē clericum de tali ꝛ tali loco manus iniecit temere violētas. q̄re peto ipsum vitari in eccl'ia et vitandū foꝛe in oīb⁹ tanq; excoīcatū p vos generaliter declarari extra. e. cum deꝛeges. §. fe. ꝛ. c. si vere. xviij. q. iij. si quis suadente. xj. q. iij. cure. ꝛ. c. excōicatos. extra de cleri. ex. mi. illud. ꝛ pone h vt. s. depositi. §. v. in ꝑin. C Qz si petat aliquis ex aliq cā excoīcari **Libellus.** Lo. zc. ꝑpo. ꝓtra. p. cle sic ꝓcip. libel. ricū vel laicū q; ipe publice tenet meretricē vel vsuras exercet vel monasteria sanctimonialiū sine iusta ꝛ licita cā frāntat vel rapinas exercet vel cum sanctimoniali mechat⁹ est ꝛ sepe monitus ab hmōi desistere ꝓtemnit et sic de alijs. q̄re peto eū donec a p̄dictis abstineat excoīcatōnis p vos mucrone feriri extra eo. ti. si ꝓcubine. extra de coha. cleri. et mu. c. ij. extra de vsuris pterea. xiij. q. iij. ministri. extra de vi ꝛ ho. cle. monasteria. ꝛ xxvij. q. j. si qs eps. extra de rapto. c. j. ꝛ de fo. ꝑpe. postulasti. C Ex quib⁹ aūt causis excōicari valeat q̄s et in quib⁹ sit ipso iure excōicatus in nro aureo reptoꝛio sub ti. de sen. ex. poteris reperire. Jtem in quib⁹ casib⁹ subdit⁹ suffraganei possit excōicari vl ab solui vel iudicari a metropolitano vel etiaz ipse suffragane⁹ vide plene in ꝓsti. alex. iiij. e. t. ceterū. H. Jtendit de tcre. venerabilib⁹. e. t. li. vj. q̄ post exoꝛdiuz decisum incipit ceterū. fuit tñ Jnno. ij. nō Alex. Z. C Jtez absolutōnis bñficiū ad cautelā soli sedi apostolice reꝛuamus. vt in ꝓsti. Jnno. iiij. extrauagan. eo. ti. absolutiōis hec sunt ℞ba illi⁹ ꝓstitutōis q̄ tñ incerta est nec obtinebit Jnno. ꝓtra ei⁹ qđ ibi dicit vt no. ꝛ ꝑbat. e. ti. c. solz. ꝛ in pre. ꝓsti. ceteruz. §. potest q̄q;. ꝛ vide. s. de sen. §. vt aūt. ver. quid si scribat. C Fit aūt absolutio ad cautelā pluribꝰ ex causis qđ dic p̄m papam ꝑut no. extra de excep. aplice. H. De q̄ plene p modū summe scripsi. e. t. solet p⁹ glo. Z. Jtem snīa interdicti lata in ciuitate vel alio loco nō dz ad cautelā relaxari vt dicā in ꝓstitutōe Gre. x. eo. ti. pñti. C Jtem que dicat modica aut leuis iniuria vbi agit de absolutōne excōicatoꝝ plene traditur in ꝓsti. Jnno. extrauag. e. t. plectit. H. Cōius hēbatur hic Alex. iiij. eam tñ hodie non habem⁹ ꝛ oīno vide

qđ scripsi.e.ti.quenit sup glo.Z.¶Item no.q nec ordinarius nec delegat⁹ nec quis ali⁹ iudex dz pferre sententiã excoicatõis in collegiũ vel vniuersitatẽ vt extra e.romana.§.fi.z est rõ qz vniuersitas nõ bz aiaz q̃ spãliter q excoicatõez ligat: vt.xj.q.iij. oñis xpian⁹. z.c.se. z.c.nemo.vñ nec delinquit nec punit vt.s. de accu. ver. fi.lata tñ tenet ꝓut no.in p̃.c.romana.H. In glo.añpe.z sup ea dixi q̃ tenẽt ꝓtrariũ.rõ ẋo q̃ sequit ẽ negligenter inoxij.Z.alia ẋo rõ ibi reddit in.§.fi.¶Sz q̃ritur vtrũ verberãs clericũ anathematizatũ incurrit excoicatõez z videt q nõ cũ ille sit extra eccliaz z priuat⁹ oim fideliũ coione z omi ꝓmodo z honore.xj.q.iij.cuz excoicato.naz etiã ex sola monitõne ꝓtẽpta pdit clericus transgressor priuilegiũ extra de sen.ex.in audientia ß dic.H. Hoc tenui in.q. Gualterij quã vide sup delictũ de re.iu.li.vj.in p̃ mẽbro videas etiã.eo.ti.ꝓtingit j.sup glo.ij.Z.q clericus excoicat⁹ nõ pdit priuilegiuz q̃diu remanet de foro eccle.nec dz cõueniri corã laico xxj.di.dictũ nisi forte esset deposit⁹ z incorrigibilis vt ibi z in p̃.c.audiẽtia.¶Quid si ẋbero illam q̃ suscepit aliquẽ habitũ in ꝓpria domo nõ tñ pfessionẽ fec:. Rñ. nõ incido in canonẽ qz nõ iudicat monialis vl' professa cũ locũ nõ mutauerit nec pfessionem fecerit nec ꝓpriis renũciauit q̃ ad esse monachi vl' monialis exigunt.arg. tñ ꝓtra qz tales ẽbere nõ pñt.xxvij.q.j.mulieres z.c.de viduis.H. z de ß ibi no.in glo.ij. z dixi q̃ cle.vel vo.insinuante sup.iij.glo.ad illa.c.rñdet q si ꝓtrabãt tz mr̃imoniũ nisi pfessionẽ fecerit saltẽ tacitã de voto.c.vno. li.vj.q̃ casu certũ est q̃ imunitate psone gauderẽt.Z. ¶Item quersi ß priuilegio gaudẽt extra.e. nõ dubiũ. H. Ubi de ß in.j.glo.vide qđ sup ea satis dixi in.c.cũ desideres in prin.z ibi.j.rñ. ad lr̃am scripsi ß dictũ post Uin.Z. z.c.parochianos.¶Quid si eps p̃cipit mihi vt coicem alicui q̃ est excoicatus vt extra.e.cum desideret in prin.Rñ.si p̃cipit vt cõicem.p.z adiungit excõicato errorẽ in sñia exprimit vñ nõ obediam extra.e.per tuas.xj.q.iij.ve q̃ dicit.¶Si ẋo nõ addit excoicato ego aũt scio illũ excoicatum nõ obediã imo illum vitabo extra.e.cum nõ ab hoie.H. Quedã exempla in quibus forum ꝓscie a foro iudiciali discordat scripsi de vsuris q̃ß li.vj.sup glo.dicebat.Z. Sz si me ꝓpter ß excõicet tenet sñia nisi appellatõ ꝓcedat.ij.q.vj.§.diffinitia xj.q.iij.c.j.¶Quid si excoicat⁹ p⁹ appellatiõez legitimã vult interesse diuinis eps ẋo reputans illã legitimaz ß nõ patit z sic diuinũ pturbat officiũ dic q illa excoicatio p illum epm ꝓpter ß lata tenet qz in ceter⁹ est vitandus p̃terq̃ in appellatõnis articulo.extra.e.p tuas.arg. ꝓtra.e.ti.solet.item ꝓtra.extra de app. dilecto.H. Vide qđ ibi no.in fi.vl glo.z qđ dixi post Inno. eo.tit.ad p̃tium.Z. Sz ibi de appellatione ꝓstabat q̃ autez hic dẽsit vide.s.de sẽ.§.vt aũt.ẋ.iuxta z se.H.alle.ẋ.iuxt p̃missũ q̃ ẽ.vij.mẽbr.§.vt aũt.ß dico ꝓpter.§.iuxta p positõnis q̃ est.viij.mẽbr ti.principalis.z vt dixi in dcõ versi.iuxta p̃missum in prin.ibi z hic modicum.s. tres regulas posuit auctor de interdicto. Et qz circa illud prolatum in loco multa occurrũt dubia de illo tractare disposui motus q si illa p ꝓstitutõez aliquã declarent facile poterũt hic decidi.Z. In sequenti ti.non est necessarius libellus.

IAm nunc prescripta censentes sufficere dignũ duxim⁹ dicendo⁹ stilũ de inceps pstringere amplioris siquidez cõmodi existimantes pauca nos noscere ea q̃ in promptu tenere q̃ß multa dicere nec ea in vsu habere. rerũ nã q̃ß dissoluta imensitas in vicio est. verũ licet nostre modulus imꝓfectõnis nil eructare digne queat pfectõnis quantũ tñ superna indulget gratia opera sedula vacauimus huic rei z cum cuiusq̃ rei seipsuz ꝓdat effectus nempe tanq̃ supuacaneũ non adiicim⁹ laudis verbũ id solum iuris prudentie sectatoribꝫ ꝓsulto quidã suggerentes fideli vberioris fore ꝓpendij. hic cõpresso manipulo metere q̃q̃ß semper sim inops senit antiqtas legẽ rara messe turbat siquidẽ acumẽ ingenij legentiũ.H. Sumptum. xxxvij.di.turbat. Seneca dixit distrahit multitudo librorz z ß in scda epistola ad lucillum q̃ fere tota multũ cõgruit huic fini.Z. Perplexa multitudo librorz nam cũ inopiã copia ingerat dũ nũc huc nunc illuc volit mens studentẽa se distrahit sensusq̃ breuior ad singla reperitur. sicq̃ fit vt pauca ex amplissimis hauriens plerũq̃ maneat velut tãtalus sitiens z egena. enimuero nunq̃ est q̃ vbiq̃ est viatoris q̃z mendicitas caupones multos ß raros expitur amicos rursus vox salutatõnis in foro plures vocat paucos pulsat cui⁹ etiaz amor in plures diffundit nullaz pacat a singulis leuiat lector g̃ si quantũ habes nequeas legere tibi satis ẽ q̃ntum bre leges.in disciplinis etem plura delectant pauca iuuant cũ doctrinis nõ abducaris varijs nam contra apostolum.H. Ad ephe.iij.c.circa medium.Z. omni doctrine vento circũferaris.H. Ad qõnem an expediat multos libros habere q̃ß plura exempla illa faciunt q̃ breuius est et facile videri possunt omitto qui sine fine viuit z regnat in secula seculorz.Z.¶Hunc igit tam lautum ferculũ tibi nempe fideli studio ꝓpinatũ prius queso gustes q̃ß horreas prius probes q̃ß arguas z si te delectat vtere inberendo. Crebro nanq̃ vsu z assiduo exagitata veritas luce splendescet venusti⁹ clariori nilq̃ adeo ad ꝓmoduz est qđ ꝓferat in transcursu nec fomento accessit corporis ꝓsertim cibus egestus q̃nimmo aim diligẽtia mr̃ ẋtutũ acuit eruditionis vero nouerca remissio frãgit pẽsans insup nõ mr̃istri meritũ sed ministerij effectũ fauorẽ ꝓfecto nõ querentis humanuz sed solũ brauiuz sempiternuz ad qđ nos ꝓducat qui sine fine viuit z regnat.

Quarta z vltima pars speculi dñi Guilhelmi duranti pariter cũ additõnibꝫ Joannis andree. dominiq̃ Bal. suis in locis integre collocatis et distributis. cui⁹ forma modusue ꝓcedendi oñs alios antecellere dinoscit. Expensis itaq̃ circũspecti viri Anthonij koberger nurenbergensis ibidem incole z ciuis admoduz exquisite elaboratum hisq̃ ereis figuris ꝓpendiose impressum ac correctum. Finit Anno incarnate deitatis. M. cccclxxxvj. Junij Nonas.iiij.

Laus deo.

Registrum quaternoꝝ tercie ꝛ quarte partis speculi.

Primum vacat
Incipit tercia pars
puta capitale
ꝑ instrumenta

fideiuſ.cuꝫ lex
ſe hoc defendere
git hic

Ad idem.ij.q.
noſtra ſit
in excep.dila.

Inducat notoriũ
inder ꝑ tribunali

Incipit quarta pars
ꝓuincia ſubeſt
eandem rem

uertit decre.
iij.q.iij.
pecu.eſt anna.

Alioꝝ noīe
tat ꝛ locus
gremiũ quia

Januam sacroꝝ
ti.de manumiſ.
contra ꝓmotum

Facta tranſac.
cit aũt ſed'am
j.de iureiuran.

Aduocat⁹ partis
vt ibi no.
ſi actor pendente

hoc.j.de ꝓtu.
in vijs pub.
quod eſt ibi

dum vel q
eodem loci
eam beneficio

In iſto titulo
eñ ſtipulatio
hoc eo.ti.c.fi.

In ius non
rie dicunt
tiens.C.de

tra teſtes
et.j.ſequit
Z.ꝛ ꝓteſtor

§.nunc tractemus
de teſti.pñtium
quibus ſupra

Queſtionem.lxxxviij.
ꝛ debitor.b.
datur ad

cto ſub pena
a vero domino
trevendidit

cto ꝛ intereſſe
ligatione.H.
veniunt.§.

Indemnitate eius
teoſim ꝛc.
C.de epi.

Uber.q sic
batios.Z.
naſcit actio

dum.C.coīa
qua additio
iuſtificationem facti

Licet ꝑ illas
ſaurizatis non
ſpecieb⁹ adinuicem

tur q quilibet
cludens in ſe
ſi ager vect.

Ad ſummã Azo.
cum generaliter
bam me inuitum

emp.rem alienam
ꝑſenſu obligauit
ff.de publi.

ctu.Si eñ
limi.l.j.
luptarijs vel

bet in damnũ
nit ex opera
C.de fideiuſ.

tis bonoꝝ um
dat patrono
iuuat illo

tanq̃ extraneum
vincat illum
libellus.Lozam.

q matrimoniũ
ibi recipi
ꝛ ſeruus nõ

verũ de certis
Libellus.Lozã.ꝛc.
ꝛ hoc vſq̃

ſentiã ꝛ ꝓmittam
tam q licet
De ſponſa duoꝝ

De affinitate
ſcias q
aliquid ſiniſtrum

re peto ꝛc.
quaꝝ rerum
quaginta dicat

ponendam eſſe
veſtrum.H.
De hereticis

Item q amoꝛe
ꝓbabit q tali
§.q autem

tenet quis
ꝛ alia.x.
non ꝓtractat

DOMEIN-ARCHIEF
TE
UTRECHT.

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6